

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

HN 51HM 2

RG 11054(4)

P. VIRGILII MARONIS

O P E R U M

TOMUS QUARTUS.

406-68
33-5-14

Publius
P. VIRGILII MARONIS
O P E R A,

Homoratus Servius Macrobius
CUM INTEGRIS & EMENDATIORIBUS COMMENTARIIS
Johannes Pierius
SERVII, PHILARGYRII, PIERII.

Accedunt

FULVII URSINI, GEORGII FABRICII, FRANCISCI
NANSII, JOH. MUSONII, TANAQUILLI FABRI,

Nicolaus Et Aliorum, ac praecipue

NICOLAI HEINSII
NOTAE NUNC PRIMUM EDITAE:

Peter Quibus & suas in omne opus Animadversiones, & Variantes in SERVIUM
Lectiones addidit

PETRUS BURMANNUS.

Post cujus obitum interruptam Editionis curam suscepit & adornavit

PETRUS BURMANNUS JUNIOR.

Cum indicibus absolutissimis & figuris elegantissimis.

T O M U S I V .

AMSTELÆDAMI,
Sumptibus JACOBI WETSTENII.
M. D. CCXLVI.

~~LV 18.181~~

~~C~~

KG-1105.4(4)

L. F. D. B. inv.

P. Tanzi sculp.

P. VIRGILII MARONIS
Aeneidos.
 LIBER DUODECIMUS.

TURNUS ut infractos adverso Marte Latinos

De-

SERVIL

I. TURNUS UT INFRACTOS. Postquam Turnus bello defecisse videt Latinos, antea semper infractos: namque ita major est sensus, quam, si *infractos*, valde fractos, acciperis.

VARIORUM.

I. INFRACTOS. Vid. Barth. ad Stat. x. Theb. 193.

3. OCV-

I In bello Steph. Dan. Fabr.

Tom. IV,

A

Defecisse videt, sua nunc promissa reposci,
 Se signari oculis; ultro inplacabilis ardet:
 Adtollitque animos. Poenorum qualis in arvis,
 5 Saucius ille gravi venantum vulnere pectus,
 Tum demum movet arma leo, gaudetque comantis
 Excutiens cervice toros, fixumque latronis

In-

SERVII.

2. SUA NUNC PROMISSA REPOSCI. Quia dixerat XI. 438. *Ibo animis contra; vel magnum praestet Achillem.* ² [NUNC autem, pro tunc.]

3. SE SIGNARI OCVLIS. Propter illud, ³ [quod post dicturus est:] *In te ora Latini, In te oculos referunt.* ⁴ [Modo autem significat, id est, ut, quod esset silentio ambiguum, oculis confirmaretur, sine dubio eorum, a quibus coactus promiserat.] ULTRO. Aut insuper, aut, antequam aliquis exposcat, ⁵ [sponte sua in certamen offert. Et bene ducis dignitatem servavit, ut non ideo faceret, quia quidam reposcebant; sed sua sponte accenderetur in praelium.]

5. SAUCIUS ILLE. καὶ ἰσχυρὸν. ILLE LEO. Id est, princeps ferarum: ⁶ [vel certe veteri more ad magnitudinem pertinet, ut x. 707. *Ac velut ille canum morsus*: interdum nobilitatem significat, ut I. 3. *Multum ille & terris iactatus*: aut similem rem designat. Lucilius: *Velut olim Auceps ille facit cum improviso insidiisque.* Quamvis quidam ille, per se superfluum hoc loco pronomen tradunt.] SAUCIUS autem pectus, id est, saucium pectus habens, ⁷ [ut v. 135. *Nudatosque humeros oleo perfusa nitecit.*] Et bene alia verba interposuit: quia SAUCIUS pectus, & sonabat asperrime, & imperitis ⁸ poterat folocisimus videri. ⁹ [Et SAUCIUS pectus congrue, in quo Turni dolor est.] GRAVI, VULNERE. Gravis, id est, forti, ut inf. 458. *Ferit enim se gravem Tybrius Osirim.* ¹⁰ [Venantum autem vulnere, quod venantes fecerunt.]

6. TUM DEMUM. Novissime: id est, postquam fuerit ¹¹ vulnere laesissus. Haec enim leonum natura est, ut nisi ¹² laesissus irasci nequeant. Mo-

VET autem ARMA. Vires suas experitur: nam arma, sunt uniuscujusque rei possibilitas: unde est II. 99. *Et quaerere conscius arma*: id est, dolos. ¹³ [Est autem movet arma, etiam translatio ab hominibus, qui, cum hostem petunt, arma movere dicuntur. Sic alibi de tauro III. Georg. 236. *Signa movet, praecepsque oblitum fertur in hostem.* GAUDETQUE. Spe ultionis: & dicendo gaudet, alacritatem voluit leonis exprimere, gaudii verbo. Caeterum nulli ferarum, vel pecudum, iste sensus adponitur.

7. EXCUTIENS CERVICE TOROS. Cervice excutiens: an, quos in cervice habet? LATRONIS. ¹⁴ [Insidiatoris, a latendo; sed] modo venatoris: & est Graecum: nam λατρίων dicunt obsequi, & servire mercede: unde latrones vocantur conducti milites. Moris autem erat, ut hos imperator & circa se haberet, & ¹⁵ eos primos mitteret ad omne discrimen: unde nunc dicit latronis telo fixum leonem: quia etiam venatores operas suas locare consueverant. ¹⁶ [Sic etiam dicti, qui circa vias sunt, quod ut milites stent cum ferro: aut quod lateant ad insidias faciendas. Ergo ex eadem similitudine latronem, hic venatorem accipiendum: quia & obsidet saltus, & cum ferro est. Sane latronem, venatorem, quis ante hunc?] Varro tamen dicit, hoc nomen posse habere etiam Latinam etymologiam; ut latrones dicti sunt, quasi laterones; quod circa latera regum ¹⁷ sint, quos nunc satellites vocant. Una tamen significatio: licet ¹⁸ in diversa etymologia. Plautus in Pyrgopolinice aperte ostendit, quid sint latrones, dicens Milit. I. I. 75. ¹⁹ [nam Rex Seleucus me opere oravit maximo, ut

² defunt L. Vof. R. Steph. al. ³ defunt iisdem. ⁴ defunt iisdem. ⁵ defunt iisdem. ⁶ defunt iisdem. ⁷ defunt iisdem. ⁸ poterit R. ⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁰ defunt iisdem. ¹¹ vulneratus Dan. Fabr. ¹² laesi Dan. Fabr. laesissus i. nequeant, id est irritati & provocati Steph. ¹³ defunt L. Vof. R. Steph. al. ad Latrones §. 7. ¹⁴ defunt iisdem. ¹⁵ deest iisdem. ¹⁶ defunt iisdem. ¹⁷ sunt Dan. ¹⁸ diversa fit Et. ¹⁹ nam rex me misit ad condecendos Latrones Vof. misit me Steph. al. & nihil praeterca in R. est deccant post deccant ad §. 8.

Inpavidus frangit telum, & fremit ore cruento.
Haud secus adceso gliscit violentia Turno.

- 10 Tum sic adfatur regem, atque ita turbidus infit:
Nulla mora in Turno: nihil est quod dicta retractent
Ignavi Aeneadae; nec, quae pepigere, reculent.
Congredior. Fer sacra, pater, & concipe foedus.
Aut hac Dardanum dextra sub Tartara mittam,

15 De-

SERVII.

ei adconducerem latrones, & conscriberem. Idem in Bacchidibus executus est, militem, *latronem* dicens: *Suam qui auro vitam venditat.*]

8. IMPAVIDUS FRANGIT TELUM. Lucanus I. 212. *Per ferrum tanti securus vulneris exit. FREMIT ORE CRUENTO. Fremit*, licet os habeat ²⁰ proprio cruore perfusum. Sane ipsa comparatio exitum ostendit futurum: nam etiam Turnus ruet in mortem, ferocitate compulsus: sic in quarto 69. indicat futurum exitum reginae, dicens: *Qualis coniecta cervae sagitta.*

9. GLISCIT. Crescit, ²¹ [& latenter:] unde & *glives* dicti sunt, quos pingues efficit somnus. ²² [*Veteres gliscit*, incremento ignis ponebant. Bene ergo hoc verbo utitur, de quo ait: *Ultero implacabilis ardet.*]

10. TURBIDUS. Plenus terroris & perturbationis. Sane notandum, AFFATUR, atque INFIT: nam iteratio est, qua frequenter est usus: licet nonnulli dicant, temperare hoc interpositam conjunctionem: ²³ [& hic habitum futurae orationis ostendit.]

11. NULLA MORA IN TURNO. Plus est, Turno, quam si in me dixisset, ut I. 48. *Quisquam numen Junonis adoret Praeterea*: Et bonum principium ejus, qui in suspicionem timiditatis incidit.] RETRACTENT. Repetant & revolvant.

12. ²⁴ [IGNAVI AENEADAE. Aut *Aeneadae*, pro, Aeneas, aliud per aliud significavit: aut *Aeneadae*, non Aeneas; quasi contra omnes pugnaturus.]

13. CONGREDIOR. Hypocritis est; ut exprima-

tur id, quod flagitatis.] Sic Statius, ubi Polinicen oblique inducit loquentem III. 376. *Non me ullius domus anxia culpet, Expectentve truces obliquo lumine matres.* Unde etiam supra ait Poeta: *Se signari oculis.* ²⁶ [Quidam sane a, NULLA MORA IN TURNO, usque ad PEPIGERE RECULENT, jungunt; ne, si distinctio intercesserit, ²⁷ languescat sententiae color. CONCIPE FOEDUS. Id est, conceptis verbis. *Concepta* autem *verba* dicuntur jurandi formula, quam nobis transgredi non licet: nam & *farcinatores concipere* dicuntur *vestimenta*, cum e diverso conjungunt ²⁸ & adsuunt.]

VARIORUM.

3. OCVLIS. *Oculos* Mediceus a manu prima. & §. 18. *Latinos* pro *Latinis*. HEINS.

4. ADTOLLITQUE. *Attollit se* alter Menagii.

5. PECTUS. *Corpus* alter Hamburgicus. & mox *mover ora* prior Menagii. *comata* Zulichemius. *excutiet* Mentelii manus prima, unde Heinsius *excutier* conjiciebat.

7. LATRONIS. *Latinos* Parrhaf.

8. FRANGIT. *Fregit* Francianus.

9. GLISCIT. *Gliscet* Mediceus. *secus adverso* Parrhaf.

11. DICTA. *Dona* Sprotianus. *retardent* Zulichemius a manu prima. mox, *nec quod pepigere* Bigotiani. *quo dicta* Parrhaf.

13. ET CONCIPE. *Tu concipe* Oudartii. *conferre* Vratislaviensis. *concipe* recte explicat Servius, & firmat Barthius ad illa Statii II. Achil. 228. *junge manus, & concipe foedus.*

15. DE-

²⁰ suo L. Vof. R. Steph. ²¹ ruit Dan. ²² desunt L. Vof. R. Steph. al. ²³ desunt iisdem. ²⁴ desunt iisdem. ²⁵ desunt iisdem. ²⁶ lumine nati L. Vof. R. Steph. Dan. Fabr. al. quod correxit Mafvic. sed cur non *respectentve* etiam edidit, ut in Statio legitur? ²⁷ & languescit s. color. Dan. forte, & languescat sententiae calor. ²⁸ & adsumit Dan. & adsumt Fabr.

- 15 Desertorem Asiae, (sedeant spectentque Latini)
 Et solus ferro crimen commune refellam:
 Aut habeat victos; cedat Lavinia conjunx.
 Olli sedato respondit corde Latinus:
 O praestans animi juvenis, quantum ipse feroci
 20 Virtute exsuperas, tanto me impensius aequum est

Con-

SERVII.

15. DESERTOREM ASIAE. Exulem, ut VII. 359. *Exulibusne datur ducenda Lavinia Teucris?* unde est praemissa illa excusatio ²⁹ & in tota secundi oeconomia: & in quarto, ubi dicit *ŷ. 340. Me si fata meis paterentur ducere vitam Auspiciis, & sponte meas componere curas, Urbem Trojanam primum, dulcesque meorum Reliquias colerem.* ³⁰ [Sane, *Aut hac Dardanium dextra sub Tartara mittam,* ponenda est mora, ut postea inferatur: *Desertorem Asiae:* potest enim videri non ita intituissse Turnus orationem, praedicto, *Dardanium,* ut inferret *desertorem,* sed *regem;* verum, ubi propius accessit, intellexisse hunc honorem nominis ejus non dandum; itaque commutasse, & conrumeliose *desertorem* dixisse.] SEDEANT SPECTENTQUE LATINI. ³¹ Invidiose dictum est, ut diximus supra: pollicetur enim, se singulari certamine dimicare velle, cum nolit: nam, *sedeant, spectentque Latini,* latenter eos ignaviae arguit, quod solus, omnibus quiescentibus, dimicet: quam rem ³² plenius sequens indicat versus: *Et solus ferro crimen commune refellam,* id est, commune fugae ac timoris dedecus solus ³³ meis virtutibus comprimam. ³⁴ [Alii *crimen commune,* id est, omnium Latinorum: & *crimen* ait, quod Trojani in Italia confecerunt.

17. AUT HABEAT VICTOS. Vitavit propter omen pessimum verbum de se, quod de Aenea dixerat: *Ille me in tartara mittat;* sed ait *victos.* CEDAT LAVINIA CONJUX. Ut XI. 321. *Cedat amicitiae Teucrorum,* id est, in praemium victoriae concedat.]

18. SEDATO CORDE. Quia de Turno ait: *Atque ita turbidus infit:* ³⁵ [Pro decore aetatis indu-

citur sermo: hoc est, quod praecipit Horatius in Arte Poetica 114. *Intererit multum Davusne loquatur, an heros: Maturusne senex, an adhuc florente juventa Ferrvidus.*]

19. O PRAESTANS ANIMI. Et praestans viribus, ³⁶ [*& praestans virium*] dicimus. Sane magnae moderationis est haec oratio: nam & laudat Turnum, quasi virum fortem; & tamen eum a singulari certamine dehortatur: dicens enim *praestans animi,* latenter ostendit, eum inferiorem esse virtute.

VARIORUM.

15. SEDEANT SPECTENTQUE. Imitatus hoc Statius in pugna Eteoclis & Polynicis lib. XI. 498.

Arma placent, versaeque volunt spectare cohortes.

ubi Heinsius malebat, *volant spectare.*

16. FERRO CRIMEN. *Crimen ferro* prior Vossianus. HEINS. Et Parrhaf. qui & *repellam.* quomodo & Leidenfis & Hugenianus.

17. HABEAT VICTOS. *Victor* in Menteliano a manu prima, & pro diversa lectione in Montalbano. etiam in Schefferio, addita glossa, *nos habeat Aeneas victor.* & in Bigotiano. Fors scripserit Maro, *Aut abeat victor.* ut lib. X. de equo Mezentii 859.

Hoc solamen erit, bellis hoc victor abibat Omnibus.

Ovidius Art. Amat.

Perprime tentatam, nec nisi victor abi.

Petronius cap. XVIII.

Nam sane sapiens contemptus jurgia flectit,

Et

²⁹ & tota Dan. ³⁰ desunt L. Vof. R. Steph. al. ³¹ invidiose. nam sensus est * ductus est, ut diximus supra alii Dan. ductus est, ut dix. L. Steph. a'. dictus est, ut R. invidiose Turni ductus est, ut Vof. invidiose ductus est, ut d. supra, alii Fabr. ³² planius Vof. Dan. Fabr. sepius sequens L. R. ³³ pro meis Basil. ³⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al. ad *ŷ. 18.* ³⁵ desunt L. Vof. R. Steph. Daniel vero addidit & qualitatem orationis praedixit, reliquis omissis. ³⁶ desunt R. Vof.

Consulere, atque omnis metuentem expendere casus.
Sunt tibi regna patris Dauni, sunt oppida capta
Multa manu; nec non aurumque, animusque Latino est.
Sunt aliae innuptae Latio, & Laurentibus agris;
25 Nec genus indecores. Sine me haec haud mollia fatu

Sub-

SERVII.

21. EXPENDERE CASUS. Ne ex abrupto de eius virtute desperare videatur, casuum varietatem se timere commemorat.

22. SUNT TIBI REGNA PATRIS DAUNI, SUNT OPPIDA. ³⁷ [Argute negat illi sua regna, dicens ei esse alia; ut haec malit Turnus, quae sua virtute quaesivit. Sensus ergo est:] Si propter regnum dimicare disponis, habes paternum; si propter gloriam, multos virtute superasti. Quod autem dicit: NEC NON AURUMQUE ANIMUSQUE LATINO EST, varie exponitur: namque alii dicunt: habes regnum paternum, habes oppida: etiam a me habes aurum, & promptum animum, ad danda omnia, praeter filiam: ³⁸ [ut de se Latinus dixisse videatur de auro, propter illud XI. 213. *Praedivitis urbe Latini.*] Alii vero sic intelligunt: Si propter opes & uxorem ³⁹ dimicaturus es, haec non solus habeo: cuiusque enim Latino est & aurum, & animus promptus in generum; ut *Latino*, non de se dicat, sed cuiusque de Latio.

24. LATIO, ET LAURENTIBUS ⁴⁰ AGRIS. Et in civitate, & in omni regno Latinorum.

25. NEC GENUS INDECORES. Quia iste regis filiam petebat. ⁴¹ [Est autem elocutio figurata de Graeco, ἀρχμους ⁴² τὸ γινῶ.] SINE ME HAEC. Hoc loco intelligimus, Turnum ⁴³ dolore in aliqua voluisse verba prorumpere. HAUD MOLLIA FATU. ⁴⁴ Id est, vera: ⁴⁵ nam aspera sunt verba, quae cum veritate dicuntur: falsa enim, plena solent esse blanditiis: ⁴⁶ [haec enim libenter audiuntur; illa vero graviter. Hinc Terentius Andr. I. I. 41. *Obsequium amicos; veritas odium parit*]

VARIORUM.

Et qui non jugulat, victor abire solet.
ubi lego, Nam saepe & sapiens contentus iurgia
nequit. deinde *Et si non jugulat, victor abire solet.*

credit se rem magnam fecisse, si adversarium non perdit. sed totum hoc Epigramma emendatione eget. lib. v. 305.

Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit.
& v. 314.

Tertius Argolica hac galea contentus abito.
Ovidius,

— *cetera sospes abis.*

aliter tamen, apud Nonium Marcellum invenias in *cedere*. HEINS. *Habeant* Francianus. in Zulichernio *quique abeat victor* a manu prima. in Vratislaviensi aperte, *aut abeat victor*. ut & Ed. pr. *cedatque* Oudartii. *virgo* secundus Moreti. *habeat* est verbum regium.

Ibid. LAVINIA CONJUNX. *Laurentia conjux* Francianus.

18. LATINUS. *Latinos* Mediceus a manu prima.

19. QUANTUM IPSE FEROCI. Heinsius conjiciebat, *quam tu ipse*. mox *tantum* Leidenus, duo Moretani, prior Hamburgensis, & Zulichernius a manu prima. *aequum* sine verbo substantivo Leidenus & alter Menagii. *tanto impensius* Venet. Ed. pro. vulgata stat Donatus ad Terent. Phorm. II. III. 31. de *quantum* & *tanto* vid. ad Ovid. VII. Met. 750. & XIII. 368. & Epist. XVIII. 71.

21. METUENTEM. *Metuenti* Zulichernius a manu prima.

22. CAPTA. *Multa capta manu* duo Rottendorphii.

23. AURUMQUE. *Animus aurumque* legit Giphanius ex scriptis Ind. Lucret. pag. 462. HEINS. Et ita Zulichernius. *aurum animusque* Dorvil.

24. AGRIS. *Arvis* Medicus. quomodo & Statius Epulo Domitiani:

*Regia Sideniae convivium laudat Elissae,
Qui magnum Aenean Laurentibus intulit
arvis.*

ipse

³⁷ desunt R. Vof. L. Steph. al. ³⁸ desunt iisdem. ³⁹ dimicare vis L. Vof. dimicaturus, haec R. ⁴⁰ AGRIS. Steph. al. ⁴¹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴² ἀρχμους * Dan. Graeca desunt Fabr. ⁴³ dolore voluisse in verba prof. Steph. ⁴⁴ id est aliqua vera Steph. ⁴⁵ non aspera, sed quae cum Dan. *verba* deest omnibus praeter R. ⁴⁶ desunt L. Vof. R. Steph. al.

Sublatis aperire dolis: simul hoc animo hauri.
 Me natam nulli veterum sociare procorum
 Fas erat, idque omnes divique hominesque canebant.
 Victus amore tui, cognato sanguine victus,
 30 Conjugis & moestae lacrimis, vincla omnia rupi:
 Promissam eripui genero: arma inopia sumsi.
 Ex illo qui me casus, quae, Turne, sequantur
 Bella, vides; quantos primus patiare labores.
 Bis magna victi pugna vix urbe tuemur

35 Spes

SERVII.

26. ANIMO HAURI. Omni intentione percipe.

27. NULLI VETERUM SOCIARE PROCORUM. Generaliter dicit, prohibitum esse dari Laviniata cuilibet Latino, ut Turnus solatium aliquod habere possit doloris, ⁴⁸ [quando Latinum neminem praeferrī sibi videat.]

28. DIVIQUE HOMINESQUE CANEBANT. Propter Faunum & vates.

29. VICTUS AMORE TUI. Hoc est, propter te, & propter tuum amorem. Sane inter *tui causa feci*, ⁴⁹ [et *tua causa feci*,] ⁵⁰ haec discretio est; ut *tui causa* tunc dicamus, si aliquid ipsi, ad quem loquimur, praestiterimus: ut puta, *tui causa* ⁵¹ *se defendi*; *tua vero causa*, tunc, cum alteri aliquod alterius contemplatione praestamus; ut ⁵² puta, *tua causa hominem tuum defendi*. COGNATO SANGUINE. Quia Venilia, mater Turni, soror est Amatae.

30. VINCLA OMNIA RUPI. Et religionis & foederis.

31. PROMISSAM ERIPUI GENERO. Verum est: nam Aeneae per legatos promiserat filiam, cui postea intulit bellum: licet multi dicant, ante eam Turno fuisse promissam: quod falsum: ⁵³ nam Latinus nunquam eam Turno ante promissit: ⁵⁴ [nam nec Faunum consuleret, si eam Turno ante promississet:] sed tantum eum esse generum Amatae cupiebat: quod etiam legitimus VII. 56. *Quem regia conjux Adjungi generum miro properabat amore.*

32. QUI ME CASUS. Excusat Turnum, ut non ipsius videatur esse, quod victus est; sed suum, ⁵⁵ qui ausus est contra generum bella suscipere.

33. PRIMUS. Praecipuus, ⁵⁶ [ante omnes.]

34. BIS MAGNA VICTI PUGNA. Semel, ⁵⁷ cum est occisus Mezentius; iterum, cum interit Camilla.

VARIORUM.

ipse noster lib. IX.

Dardaniumque ducem Laurentia vexerit arva. libro tamen XI. Aen.

Nec parva sequetur

Gloria delectos Latio & Laurentibus agris. Silius lib. XIII.

Quaere in Laurentibus arvis

Qui nunc prima locant melioris moenia Trojae. HEINS.

25. SINE ME. Me deest Franciano. *fata idem sine me haud mollia* alter Menagii, & Zulichemius, & Leidenfis. vide Donat. ad Terent. Hecyr. v. I. 17. & 18. *haec etiam deest* Ed. Venet. *haud haec Dorvil. me haud haec* duo Menteliani & Hamburgici.

26. SIMUL HAEC ANIMO HAURI. *Simul haec* Mediceus, Menteliani, alique complures. & recte. ⁵⁸ *haec superiori versu praecesserat. tolle incongruam repetitionem. aliter tamen apud Nonium Marcellum in haurire.* HEINS. *Hoc Francianus animo haec simul* Ed. pr. de haurire vid. Sil. Ital. VIII. 135. *fatis* alter Mentelii & Zulichemius a manu

47 attentione Steph. 48 desunt L. Vof. R. Steph. Dan. 49 desunt R. 50 hoc interest Dan. Fabr. 51 me Dan. Fabr. 52 deest L. Vof. R. Steph. al. 53 nam Latinus nunquam est Turno pollicitus Dan. nunquam eam est T. pollicitus Vof. nam ante Latinus nunquam eam Turno promiserat Basil. 54 desunt R. 55 quia Steph. al. 56 desunt L. Vof. R. Steph. al. 57 occiso Mezentio Dan.

- 35 Spes Italas; recalent nostro Tiberina fluenta
Sanguine adhuc, campique ingentes ossibus albert.
Quo referor toties? quae mentem insania mutat?
Si Turno extincto socios sum adscire paratus;
Cur non incolumi potius certamina tollo?
40 Quid consanguinei Rutuli, quid cetera dicet
Italia; ad mortem si te (Fors dicta refutet)
Prodiderim, natam & conubia nostra petentem?
Respice res bello varias: miserere parentis
Longaevi, quem nunc moestum patria Ardea longe

45 Di-

SERVIL

35. ⁵⁸ [RECALENT. PRO, *calent*: RE enim superflua compositio est verbi: aut *recalet*, iterum *calent* dixerit, magna quod bis victi pugna: RE enim iterationis obtinet vicem: & bene necessarium cum actu refert.]

36. ALBERT. Usurpavit verbum, *albeo*, *albes*.

37. INSANIA MUTAT. *Insania* enim est, illuc reverti, unde vix evaseris.

38. ⁵⁹ [SOCIOS SUM ADSCIRE PARATUS. Bene non adiecit quos, ut levaret invidiam.]

39. TOLLO. Finio, removeo, ut VIII. 439. *Tol-lite cuncta*, inquit.

41. FORS DICTA REFUTET. Parenthesis, ⁶⁰ [quasi dissimulatio: vel remotio,] plena abominatio-
tionis.

42. NATAM, ET CONNUBIA NOSTRA PE-
TENTEM? Iniquissimum enim est, eum morti tradere, qui tuam affinitatem ⁶¹ exoptet.

43. RESPICE RES BELLO VARIAS. Ne eum ignaviae videatur arguere, ⁶² admonet eum casuum, ut supra 21. *Atque omnes metuentem expen-
dere casus*.

44. MOESTUM PATRIA ARDEA LONGE DI-
VIDIT. *Longe moestum*, id est, valde moestum: ⁶³ nam *longe dividit*, non procedit: non enim Ardea a Laurento longo valde diffidet spatio.

45. ⁶⁴ [HAUDQUAQUAM. Nequaquam: quia su-
pra 43. dixerat: *ultra inplacabilis*.]

VARIORUM.

manu secunda. *fata* Venetus.

27. ME NATAM. A pronomine incipientes sera quidem, sed vera promittere notat Donatus ad Terent. Andr. II. I. 30. hoc loco prolato.

28. FAS ERAT. *Erit* Excerpta nostra.

29. COGNATO SANGUINE. Imitari Virgilium Imperatores in l. VI. Cod. Theod. de indulgentiis criminum, notavit Gothofredus & aliis exemplis illustravit.

31. ARMA. Alii *ac*, alii *atque arma*. neutruta bene. tollenda nimirum conjunctio, sic jubentibus exemplaribus praestantioris notae plerisque. de quo jam dictum alibi. duo aut tres scripti *generoque arma impia sumpsi*. *arma impia* hiatu relicto etiam Giphanius Ind. Lucret. p. 463. HEINS. *Genero-
que arma* Francianus, Edd. pr. & Mediol.

32. SEQUANTUR. *Sequentur* Oudartii & Zuli-
chemius. *sequuntur* Francianus.

33. PATIARE. *Patiere* Mediceus & Oudartii. *quantus pr. patiere* Parrhaf.

36. ALBERT. *Implent* Hugenianus. male. v. Amm. Marc. xxxi. 7. *ad hunc* Mediceus.

37. QUO. *Quid* secundus Rottendorphius. *referens* Sprotianus. *refero mentem totiens*, quae Zuli-
lich. a manu prima. *referor* a secunda. *notat* Spro-
tianus. *mutet* alter Hamburgicus. *versat* Menagii prior. *cepit* Hugenianus.

38. ACCIRE. *Adscire* cum nostris & Pierianis po-
riori-

⁵⁸ desunt R. L. Vof. Steph. al. ex hoc loco Davius apud Ciceron. II. de Divinat. 9. rescribit *terram fumare recalen-
tam*, ut in Miss. invenit. Stat. IV. Theb. 671. *longe recales furor*, ubi in Servio emendat, *cum actum refert* Barthius.
⁵⁹ desunt iisdem. ⁶⁰ desunt L. R. Steph. al. vel remo * Dan. ⁶¹ exoptat Steph. al. supportat R. ⁶² admonet
esunt Steph. admonet casuum R. L. Vof. Basil. ⁶³ desit Dan. Fabr. immo procedit, si patri videatur longe divisus, li-
cet non longe revera abesset. & ita cepit etiam Dervillius. ⁶⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al.

- 45 Dividit. Haudquaquam dictis violentia Turni
Flectitur: exsuperat magis, aegrescitque medendo.
Ut primum fari potuit, sic institit ore:
Quam pro me curam geris, hanc precor, optime, pro me
Deponas, letumque sinas pro laude pacisci.
- 50 Et nos tela, pater, ferrumque haud debile dextra
Spargimus, & nostro sequitur de vulnere sanguis.
Longe illi Dea mater erit, quae nube fugacem
Feminea tegat, & vanis sese occulat umbris.
At regina, nova pugnae conterrita sorte,

55 Fle-

SERVII.

46. AEGRESKITQUE MEDENDO. Inde ⁶⁵ magis
ejus aegritudo crescebat: unde se ei Latinus reme-
dium sperabat afferre. MEDENDO autem, dum ei
medetur, & medicina affertur: nam gerundi mo-
dus est a passiva significatione.

47. UT PRIMUM FARI POTUIT. Nimius enim
dolor vel iracundia intercluserat ei vocem: sic de
Euandro XI. 151. *Et via vix tandem laxata dolo-
ri est.*

48. QUAM PRO ME CURAM GERIS, HANC
PRECOR, OPTIME, PRO ME DEPONAS. Bis quid-
em ait *pro me*, sed diversa affectione: namque
haec dicit: *Quam pro salute mea sollicitudinem geris*,
hanc pro mea fama & ⁶⁶ gloria quaeso derelin-
quas: ⁶⁷ [vir fortis enim gloriosam mortem praepo-
nit saluti.] ⁶⁸ [Lucanus IX. 275. *Cur non majora
mereri, quam vitam veniamque libet? Et Cicero:
Antiquiorem mortem turpitudine haberi.*]

50. DEBILE FERRUM. Sic in secundo 544. *Te-
lamque imbellem sine ictu Conjecit.*

51. NOSTRO DE VULNERE. Quod nos inferi-
mus: & dubie est locutus.

52. LONGE ILLI DEA MATER ERIT. Contra
illud: *Sed matris auxilio utitur:* ⁶⁹ [unde est inf.
107. *Maternis saevus in armis.*]

54. NOVA SORTE. Id est, magna: nam no-
vum non est, quod fuerat ante promissum. *Ma-
gnam autem sortem* vocavit singulare certame-
men.

VARIORUM.

tioribus, adeantur que annotamus lib. XI. 308.
HEINS. *Turni exstinctu* Zulichemius a manu pri-
ma. *Turno exterrito socios accire* Francianus. *accire*
etiam Ed. pr. & Ald.

39. INCOLUMI. *Incolomi* Parisiensis.

40. DICET. *Dicent* Gudianus a manu secunda.
elegant. HEINS. *Dicet* Menagii prior.

41. FORS. *Sors dicta* resignet Zulichemius a
manu prima. *sors etiam* tertius Rottendorphius.
sors dura Montalbanius. *perdidorim* Bigotianus.

42. PRODIDERIM. *Perdidorim* Ed. pr.

43. BELLO. *Belli* Menagii prior.

45. HAUDQUAQUAM. *Haudquicquam* Moreta-
nus secundus, & Florentina Juntarum editio. nec
aliter Schefferianus. HEINS. Ita & alii & Edd.
pr. & Mediol. ironiam in *optime* notat Barth. ad
Stat. I. Theb. 652. *Haudquamquam* Gudianus a
manu prima.

46. AEGRESKITQUE MEDENDO. *Tuendo* scri-
ptum est in vetere libro Colotiano. URSIN. *Ar-
descitque tuendo* Mediceus. HEINS. Tuetur vul-
gatam Lutatius ad Stat. I. Theb. 400. *aegr. vi-
dendo* Ed. pr.

47. SIC INCIPIT ORE. Ita Mediceus & Vene-
tus, cum Schefferiano. caeteri nostri & Pieriani *in-
stitit*. quod amplector. Valer. Flac. lib. I.

*Visa coronatae fulgens tutela carinae
Vocibus bis instare duci.*

apud Silium Italicum lib. VII.

Dum-

⁶⁵ majus Vol. magna Steph. Dan. Fabr. ⁶⁶ gratia Basil. ⁶⁷ defant Basil. ⁶⁸ defunt omnibus, & unde habeat
Mafvicus nescio ⁶⁹ defant L. Vol. R. Steph. Dan. al.

- 55 Flebat; & ardentem generum moritura tenebat:
 Turne, per has ego te lacrimas, per si quis Amatae
 Tangit honos animum: (spes tu nunc una, senectae
 Tu requies miserae: decus imperiumque Latini
 Te penes: in te omnis domus inclinata recumbit)
 60 Unum oro: desiste manum committere Teucris.
 Qui te cymque manent isto certamine casus,
 Et me, Turne, manent. Simul haec invisa relinquam
 Lumina, nec generum Aenean captiva videbo.
 Adcepit vocem lacrimis Lavinia matris,

65 Fla-

S E R V I I.

57. PER SI QUIS AMATAE TANGIT HONOS ANIMUM: Si, ⁷⁰ quod te regina rogat, tuam commovet mentem; & si quem honorem habes Amatae. Sic in septimo 401. *Si qua piis animis matet insoelicis Amatae Gratia.*

59. IN TE OMNIS DOMUS INCLINATA RECUMBIT. Totum digessit ante per species, & sic se contulit ad generalitatem: ⁷¹ [& est a ruina translatio.]

60. MANUM COMMITTERE TEUCRIS. Ab omni eum bello, non tantum a singulari certamine, dehortatur.

62. ET ME, TURNE, MANENT. Mire agit: nam quia scit suam mortem virum fortem facile posse contemnere, deterret eum, dicens, se simul esse morituram; ut, qui periculum non timet, formidet invidiam.

63. ⁷² [NEC GENERUM AENEAM CAPTIVA VIDEBO. Mire & fidem suam & studium circa Turnum expressit.]

64. ACCEPIT VOCEM. Ordo est: Accepit vocem matris Lavinia.

V A R I O R U M.

*Dumque haec aligeris instat Cytherea, sonabat
 Omne nemus gradiente Dea.*

Gellius lib. I. Noct. Attic. cap. 23. *Puer Papius*

in medium Curiae progressus, quid mater audire instrisset denarrat. incipit tamen hoc loco Donatus etiam agnoscit ad Terentii Hecyræ Act. v. Sc. I. 18. HEINS. Se instritit Francianus.

48. CURAM. *Causam* Parrhaf.

51. NOSTRO DE VULNERE. Id est, quod nos inferimus. vid. Barth. ad Stat. v. Theb. 565.

52. QUAE NUBE. *Quem in urbe* Ed. pr. v. Matt.

54. NOVA. *Novae* duo Moretani.

Ibid. CONTERRITA. *Perterrita* tertius Rottendorphius a manu secunda. *mox moritura monebat* Montalbanius.

57. SPES TU. *Te* alter Hamburgensis.

60. TEUCRIS. Plurali utitur, cum de uno agatur. vide Donatum ad Terentii Andr. Prol. 8. & ad Hecyr. II. I. 33. *oro unum* Parrhaf. *Teucris* vero pro *Teucro* positum observat Servius Fuldenfis ad II. Aen. 19. *manum* autem pro *manus* saepe ponit Virgilius. vid. IX. 44. 690. X. 876. Senec. de Provid. III. *alius circumspicitur, cum quo conferre possimus manum.* vid. ad Calpurn. VI. Ecl. 21.

64. ACCEPIT. Heinisus malebat *Excepit.* sed Terentius Hecyr. IV. I. 1. *quem cum isthoc sermonem habueris procul hinc stans accipi.* & III. III. 3. *accipere auribus dixit.* & ita alii.

66. PER

⁷⁰ quod a te Basil. quod irrepit quia in Ms. qui a te legitur, pro quia te. ut in R. & Vof. ⁷¹ desunt Dan. Fabr. ⁷² desunt L. Vof. R. Steph. al.

65. Flagrantis perfusa genas: cui plurimus ignem
 Subjecit rubor, & calefacta per ora cucurrit.
 Indum sanguineo veluti violaverit ostro
 Si quis ebur, aut mixta rubent ubi lilia multa
 Alba rosâ: talis virgo dabat ore colores.
70. Illum turbat amor, figitque in virgine vultus:
 Ardet in arma magis, paucisque adfatur Amatam:
 Ne, quaeso, ne me lacrimis, neve omine tanto
 Prosequere in duri certamina Martis euntem,
 O mater: neque enim Turno mora libera mortis.

75 Nun-

SERVII.

65. FLAGRANTES PERFUSA GENAS. ⁷³ Id est, lacrymis perfusas genas habens. Statius III. 200. *Et gemitu moestos imitata parentes.*

66. IGNEM SUBJECIT RUBOR. Hypallage est, pro, cui ignis animi subjecit ruborem: movebatur autem, intelligens se esse tantorum causam matorum. Sicut supra ipse XI. 480. *Causa mali tanti, atque oculos dejecta decoros:* ⁷⁴ [nam quo ea formosior inducitur, eo magis Turnus ardet; ut sequentia indicant.]

67. VIOLAVERIT OSTRO SI QUIS EBUR. Homeri comparatio: unde & *violaveris*, transtulit: ille enim ait Iliad. Δ. 141. *Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἰλιφάθη*
ῥυθὸν φοῖβος μύθη.

68. MIXTA RUBENT UBI LILIA MULTA ALBA ROSA. Aut ubi multa alba lilia permixta rubent rosâ, id est, rosâ conjunctione: naturaliter enim omnis candor vicinum in se trahit ruborem.

70. ILLUM TURBAT AMOR. Invenit occasionem, qua Turnus magis moveretur in bellum.

74. NEQUE ENIM TURNO MORA LIBERA MORTIS. Duplex hoc loco est expositio: aut enim ordo est: Ne quaeso, mater, ne me lacrymis, id est, tanto mortis omine, prosequaris, ad duri Martis certamina proficiscentem: neque enim Turno mora libera est non eundi, post jam promissum singulare certamen. Aut certe hoc dicit: Noli nec, mater, ad bellum euntem ominosis lacrymis

prosequi: *neque enim Turno mora libera mortis*, id est, neque enim ⁷⁵ in potestate mea est, moram ⁷⁶ inferre venientibus fati; ac si diceret: ⁷⁷ Si imminet fata, periturus sum: etiam si minime ad bella proficiscar. Sciendum tamen est, locum huic unum esse de insolubilibus ⁷⁸ XII. quae habent obcuritatem; licet à multis pro captu resolvantur ingenii.

VARIORUM.

66. PER ORA. *Per ossa* alter Vossianus & Schefferius. HEINS. Ita & Bigotianus, Dorvill. a m. pr. & Ed. Venet.

68. VEL MIXTA RUBENT. *Aut mixta* libri veteres, si duo Rottendorphii Venetusque excipiantur. quod incite interpolant homines nugaces. HEINS.

70. TURBAT. *Tardat* Bigotianus. *vultum* Sprotianus. *in vulnere vulnus* a manu prima.

72. NE, QUAESO. *Te quaeso* Zulichemius, Ed. pr. *nec* Venetus. *ne me omine* Parrhas.

Ibid. TANTO. *Duro* Sprotianus.

73. DURI. *Duro certamine* Oudartii. *duri certamina* prior Hamburgicus. vid. ad lib. x. 146. *mox Turno est* idem & a manu secunda, *libera Martis*. ut & prior Hamburgicus. Ovid. II. *Met. non est mora libera nobis.*

75. ID-

⁷³ lacrimis perfusas Statius Dan. Statius deest L. Vof. R. *gemitu aefos* R. & *gemit* Fabr. in Statio legitur, *gemituque mos acquasse parentes.* ⁷⁴ desunt L. Vof. R. Steph. Dan. ⁷⁵ potestatis meae Dan. ⁷⁶ facere Basil. ⁷⁷ libitnet. periturus sum R. si imminet periturus L. Vof. fata deest eam Basil. ⁷⁸ XLII. Vof. R.

- 75 Nuntius haec Idmon Phrygio mea dicta tyranno
 Haud placitura refer. Cum primum crastina coelo
 Puniceis invec̄ta rotis Aurora rubebit,
 Non Teucros agat in Rutulos: Teucrũm arma quiescant,
 Et Rutulũm. Nostro dirimamus sanguine bellum.
- 80 Illo quaeratur conjunx Lavinia campo.
 Haec ubi dicta dedit, rapidusque in tecta recessit,
 Poscit equos, gaudetque tuens ante ora frementis:
 Pilumno quos ipsa decus dedit Orithyia:
 Qui candore nives anteirent, cursibus auras.
- 85 Circumstant properi aurigae, manibusque laceffunt

Pecto-

S E R V I I .

76. CUM PRIMUM CRASTINA COELO PUNICEIS INVECTA ROTIS. Hoc loco aviditas pugnanturi exprimitur. Sane nunc non dicit oriri diem; sed designat tempus, ⁷⁹ quo vult ut ad singulare certamen uterque procedat.

79. NOSTRO DIRIMAMUS SANGUINE BELLUM. Bene se omnibus commendat hoc dicto: siquidem suum sanguinem pro omni bello dicit posse sufficere.

82. POSCIT EQUOS, GAUDETQUE TUENS ANTE ORA FREMENTES. Solent enim ex equorum vel moestitia, vel alacritate, eventum futurum dimicaturi colligere.

83. PILUMNO QUOS IPSA DECUS DEDIT ORITHYIA. Ait Horatius in Arte poetica 339. *Nec quodcumque velit, poscat sibi fabula credi.* Unde ⁸⁰ Critici culpant hoc ⁸¹ loco Virgilium, dicentes incongruum esse figmentum. Namque Orithyia cum Atheniensis ⁸² fuerit, filia Terrigenae, & a Borea in Thraciam rapta sit, ⁸³ quemadmodum potuit Pilumno, qui erat in Italia, equos dare? DECUS DEDIT. Ad ornamentum, ut xi. 657. *Quas ipsa decus sibi dia Camilla Delegit.* Sane hic versus *ἠσπιδία* est: nam *δύι*, diphthongus Graeca est.

84. QUI CANDORE NIVES ANTEIRENT, CUR-

SIBUS AURAS. ⁸⁴ Homeri versus, verbum ad verbum, Iliad. K. 437. *Ἀσπιδία χιόνος, δὴ αὐτὴ δὲ ἀσπίδος ἠσπιδία.*

85. PROPERI AURIGAE. Festini, veloces: & erit nominativus *hic properus*. *Aurigas* autem, pro agaloniibus posuit: nam *aurigae*, ⁸⁵ proprie sunt currus regentes.

V A R I O R U M .

75. IDMON. *Agmon Venetus. mea dicta* imitatione Catulli, qui Carm. IX. *Pauca nuntiate meae puellae non bona dicta*, a Marone haec posita notat nuperus Interpres Vulpius. *refert* nonnulli codices.

77. RUBEBIT. *Rubescet Parrhaf.*

78. TEUCRUM ARMA QUIESCANT, ET RUTULUM. NOSTRO DIRIMATUR. Reponendum *dirimamus*, idque ex auctoritate praestantiorum codicum, qui sic prae se ferunt. *Rutuli* etiam scripti, excepto optimo Menagiano, quem sequor. HEINS. *Teucra arma* Leidenfis a manu secunda. *quiescens* alter Hamburgicus. *quiescunt* alter Menagii. *Rutuli* Leidenfis, Zulichemius, tertius Mentelii, & duo Rottendorffii. *dirimatur* Ald.

81. RAPIDUSQUE. *Trepidusque* Menagii prior.

82. POSCIT. *Pascit* Hamburgicus a manu secunda.

79 quod vult Comm. Emmen. quo vult ad sing. cert. procedere L. ut & uterque desunt R. 80 cretici Vos. R. 81 desit L. 82 Heinſius legebat, fuerit Erechthei filia terrigenae. Terrigenam fuisse ex Herodoto probat Meursius in Reg. Att. II. 7. 83 quomodo Dau. 84 Homeri est, verbum L. 85 posuit qui sunt R.

Pectora plausa cavis, & colla comantia pectunt.
 Ipse dehinc auro squalentem alboque orichalco
 Circumdat loricae humeris: simul aptat habendo.
 Ensemque clipeumque, & rubrae cornua cristae:
 90 Ensem, quem Dauno ignipotens Deus ipse parenti
 Fecerat, & Stygia candentem tinxerat unda.
 Exin, quae mediis ingenti adnixa columnae

Aedi-

SERVII.

87. ALBOQUE ORICHALCO. Apud majores *orichalcum* pretiosius metallis omnibus fuit: namque, sicut Lucretius dicit: Cum primum homines *silvas* incendissent, nullarum adhuc rerum periti, ⁸⁶ terra casu fertilis omnium, ex incendii calore desudavit metalla, inter quae *orichalcum* pretiosius visum est; quod & splendorem auri & acris duritiam possideret. Namque de auro primam securis facta displicuit causa mollitiei: simili ratione & argenti contemptus est usus; mox ⁸⁷ aeris: inde *orichalcum* placuit, donec veniretur ad ferrum: unde etiam ⁸⁸ secula ita dicuntur fuisse divisa. *Orichalcum* autem fuisse pretiosum ⁸⁹ etiam Plautus docet, qui ait in ⁹⁰ Milite glorioso: *Ego istos mores orichalco contra comparem*. ALBOQUE ORICHALCO. Auri scilicet comparatione: nam ⁹¹ [per se] album non est.

88. CIRCUMDAT LORICAM HUMERIS. Non armatur hoc loco, sed explorat, utrum arma apte & congrue ejus membris inhaereant. APTAT HABENDO. Ad habendum, ut congrue possint inhaerere.

89. CORNUA CRISTAE. Id est, comas, quas Graeci *κίρνια* ⁹² nominant: unde & *κίρνον* dicunt *sondere*. Cornua autem, proprie sunt *cincinnati*.

90. DEUS IPSE PARENTI FECERAT. Ac si diceret, non per ministros. Staius II. Theb. 275. *Sed plurimus ipsi Sudor* ⁹³ *ibi*. Et notandum, ⁹⁴ quam affectate variaverit, ut Aeneae uno loco arma describeret; Turni vero hic hastam, & gladium & loricae; in octavo autem scutum & galeam.

91. STYGIA UNDA. Quasi immortalem fecerat.

92. EXIN. Deinde: nam ordinis est adverbium. INGENITI ADNIXA COLUMNAE. Hastae per columnam exprimitur magnitudo, sicut in septimo 275. equorum, ut: *Stabant* ⁹⁵ *tercentum nitidi in praeseptibus altis*.

VARIORUM.

cunda. *gaudensque* secundus a m. pr.

83. ORITHYIA. *Orycia* Mentelii prior.

84. CURSIBUS AURAS. Commentator Crucquianus Horatii lib. I. Sat. VII. 8. *curibus amnes* exhibet. *quo candore* alter Hamburgicus.

85. CIRCUMSTANT PROPERI. *Et circum properi* secundus Moretanus. HEINS. Eadem varietas infr. §. 573. vid. ad Ovid. III. Amor. VI.

86. PECTORA PLAUSA. Ita scripti. solus Menagianus prior cum Gudiano *pulsa*. perperam. diximus ad Nasonem II. Metam. HEINS. *Pulsa* etiam Bigotianus & Ald. *clausa* alter Hamburgicus & Ed. pr.

87. ORICHALCO. Ita semper scribendum docet lex metri. v. Erythr. Ind. & notas ad Sueton. Vitell. cap. v. & ad Valer. Flac. III. 61.

88. HABENDO. *Habenas* Zulichernius. *Ensemque & clipeumque* idem. *ensemque & clipeum, & Editio Juntina*. vulgaratim agnoscit Lutatius ad Statii III. Theb. 587. & unice vera est. *habere* enim de vestibus armis & aliis, quae corpore gerimus, solet dici. imitatus Maronem Valer. Flac. VI. 174. *Ipsaque Pallas, aegide terrifica, quam nec dea lassat*

⁸⁶ terra jam casu L. ubi hoc dicit Lucretius non inveni. silvas cum semina ignis terendo confluxere, creare incendia silvis dicit, r. 901. ⁸⁷ deest Steph. ⁸⁸ deest Vof. ⁸⁹ etiam f. p. Plautus Dan. ⁹⁰ in Plauti Milite Aët. II. 1. 64. legitur. *cedo tres mihi homines, aurichalco contra cum istis moribus*. ⁹¹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁹² nominabant L. R. Steph. ⁹³ *ibat*, quod Steph. Dan. & alii habent, peccat in metrum. nec in Statio legitur. sed post *sudor*, novo sensu legitur. *ibi* &c. & ita legitur in R. & Fabr. & al. in L. & V. ib. ⁹⁴ quod L. Vof. R. Steph. al. ⁹⁵ trecenti L. Steph.

Aedibus adstabat, validam vi corripit hastam,
 Actoris Aurunci spoliū: quassatque trementem,
 95 Vociferans: Nunc, o numquam frustrata vocatus
 Hasta meos, nunc tempus adest: te maximus Actor,
 Te Turni nunc dextra gerit. Da sternere corpus,
 Loricamque manu valida lacerare revolsam

Semi-

SERVII.

93. VI. VIRTUTE.

94. ACTORIS AURUNCI SPOLIUM. 96 Vel quod Actori detraxerat Turnus: vel quod Actor cuidam alteri: nam ambigue 97 posuit. QUASSATQUE TREMENTEM. Quassat, & tremere facit.

95. VOCIFERANS. Haec scilicet, quae dicturus est: plerumque enim ita clamor ostenditur, ut statim ipsius clamoris verba subdantur: sic supra VII. 399. *Torvumque repente Clamat: io matres.* Sane nunc ita ad hastam, quasi ad aliquam personam loquitur, & ei intellectum & auditum dat, 98 sicut Cicero in Catil. verba reipublicae; sed ille ait: *Si patriam loqui posset fieri*; Turnus vero, quasi ad virum sentientem loquitur: nec immerito: nam eum inducit furem, ut: *His agitur furiis, totoque ardentis ab ore Scintillae absistunt, oculis micat acribus ignis.* VOCATUS HASTA MEOS. 99 Invocationes & preces: nam appellatio est a verbo, quae semper 1 [aut in io exit,] aut in us; si in io exeant, tertiae sunt formae; si in us, quartae: ut ab eo, quod est *lego*, aut *lectio*, aut *lectus* facit. Sed hoc nos dicimus, quod *ἰωφονότοι* 2 fuerit: sicut nunc ab eo, quod est *voco*, 3 *vocatus* fecit, non *vocationes*. TE MAXIMUS ACTOR. Subaudimus, antea 4 gerere consueverat.

97. NUNC TURNI DEXTRA GERIT. 5 Ejus scilicet, qui quasi supra maximum est Actorem. DA STERNERE. Figura Graeca, ut v. 262. *Donat habere viro.* Item v. 248. *Dat ferre talentum.*

98. LACERARE REVULSAM. Ut laceratam revellam. Laceratam autem, propter illud XI. 9. *Et bis sex thoraca petitem Perfossamque locis.*

VARIORUM.

lassat habendo. ubi vide notata. *aptare habendo* nostrates dicerent *aenpassen.* ita Servator vetuit Apostolos *δύο χιτῶνας ἕχου* Luc. IX. 3. ubi non prohibet, possidere duas tunicas, sed gerere, induere, ut Marc. VI. 9. *ἰδύρωσός* vocat. *habendo* ea forma dictum ut supra 64. *aegrescitque medendo*, & II. Georg. 156. *lentescit habendo.* vid. ad I. Georg. 3.

89. ENSEMQUE. Deest hic versus Parrhaf. *Ensemque & clypeum &* Ed. pr.

91. TINXERAT. *Intinxerat* Montalbanius. *finxerat* Venetus a manu prima.

92. QUAE IN MEDIIS. *Quae mediis scripti omnes. obnixa columnae* prior Moretanus. multi *adnixa columna.* HEINS. *Ex hinc* duo Moretani & Ed. pr.

93. CORRIPIT. *Corruit* Bigotianus.

94. AURUNCI. *Aruncti*, non *Auruncti*, Turno scilicet vel patria vel cognatione conjuncti, legit eodem Poeta Juvenalis, qui hoc distichum transcripsit. FABRIC. Hemistichion hoc apud Juvenalem Sat. II. occurrit, qui *Aurunci* agnoscit in plerisque membranis. idem *Aurunca alumnus* Sat. I. & ita id nomen passim in Maronis, Livii ac Sili Italici codicibus venerandae vetustatis exaratum offendas. atque ita superius jam ter quater verum finimus. *Suessa Aurunca* Vellejo Paterc. lib. I. & apud Agrimensores antiquos non uno loco in vetustis membranis. Silius lib. IV. 518.

Volat aggere aperto

Degener band Gracchis consul, quatit aura comantes.

Cass-

96 vel Actori R. Steph. 97 est positum Dan. Fabr. 98 sicut Cicero verba reipub. sed ille ait, si posset fieri L. Vof. R. Steph. al. in R. est sed illa, ait, si posset fieri. verba dat patriae Cicer. 1. Cat. VII. & seq. & XI. sed si posset fieri nondum reperi. sed *sacram loqui* dicit. 99 invocationis meae preces. 1 aut in tio L. Vof. exeant L. Vof. desunt R. 2 deest L. Vof. R. est Basil. Euphonia dicit L. 3 vocatus potest non invocatio Dan. 4 agere Vof. Dan. Fabr. 5 ejus qui est supra maximum quasi Actorem Steph. & L. R. Vof. Basil. sed desicit *Agrem.*

Orta dies; cum primum alto se gurgite tollunt
 115 Solis equi, lucemque elatis naribus efflant;
 Campum ad certamen magnae sub moenibus urbis
 Dimensi Rutulique viri Teucrique parabant;
 In medioque focos, & Diis communibus aras
 Gramineas. Alii fontemque ignemque ferebant,

120 Ve-

SERVII.

114. CUM PRIMUM ALTO. Quia res perturbatae secuturae sunt, diem quoque cum fervore oriri fecit.]

115. LUCEMQUE ELATIS NARIBUS EFFLANT. Ennianus versus est, ordine commutato: ille enim ait: *Funduntque elatis naribus lucem*. Et sciendum nunquam diem sic potenter descripsisse Virgilium: ²¹ sicut in quarto 522. noctem, ubi Dido pervigilans deliberat.]

116. CAMPUM AD CERTAMEN. Totus hic de foederibus locus de Homero translatus est, ubi Alexander ²² Paris cum Menelao singulari certamine dimicaturus est.

117. DIMENSI RUTULIQUE VIRI. Inter se per certa spatia dividentes, quae quisque loca purgaret. Et hoc loco, ²³ Fauni lucem evertere Trojani: unde paulo post inf. 770. *Sed stirpem Teucris nullo discrimine sacrum Sustulerant, puro ut possent concurrere campo*.

118. FOCOS. Quidquid ignem fovet, *focus* vocatur, sive ara sit, sive quid aliud, in quo ignis fovetur, ²⁴ [sicut in tertio 134. dictum est: tamen & hic in publico sacrificio ostendit, cum *aris* etiam *focos* sacros: nam ait: *In medioque focos, & Diis communibus aras*: & post subtexuit inf. 285. *Craterasque, focosque ferunt*: crateras, scilicet quibus libaverat; *focos* vero, ad quos legitimum sacrificium perferat.] ET DIIS COMMUNIBUS ARAS. *Dii communes* sunt, ut alii dicunt, Mars, Bellona, Victoria: quia hi in bello utrique parti favere possunt. Ut autem altioris scientiae hominibus placet, *Dii communes* sunt, qui *ἀζωοι* dicuntur, id est, qui coeli certas non habent partes; sed ²⁵ generaliter a cunctis coluntur: ubique enim eos esse manifestum est: ut Mater Deum, cuius

potestas in omnibus zonis est: nam ideo & Mater Deum dicitur, quod cum omnibus est ejus communis potestas. Alii *communes Deos* volunt, Solem, Lunam, Plutonem, Martem: hi enim apud omnes homines inveniuntur, & sunt in omnibus terris. Prior tamen sensus & simplex est, & magis aptus negotio.

119. ARAS GRAMINEAS. Romani enim moris fuerat, cespitem arae ²⁶ superimponere, & ita sacrificare. *Gramineas* autem ideo: quia & de bello res agitur, & Marti sacrificatur, cui *gramen* est consecratum: quod secundum Plinium in Naturali historia ex humano cruore procreatur. *Gramen* autem, herbae species est; licet omnis herba *gramen* vocetur: sicut ²⁷ *robur*, omne lignum; cum sit & species. FONTEMQUE IGNEMQUE FEREBANT. *Fontem*, pro aqua posuit, a toto partem. Sane ad facienda foedera ²⁸ semper aqua & ignis adhibentur: ²⁹ unde & contra, quos arcere volumus a nostro consortio, eis aqua & igni interdiximus, id est rebus, quibus consortia copulantur: ³⁰ [ad haec autem aqua de certis fontibus peti solet.]

VARIORUM.

112. CERTA. *Cuncta* Edit. Juntina Ald.

Ibid. PACIS DICERE LEGES. Vid. ad Ovid. Epist. XII. 39.

113. SUMMOS SPARGEBAT LUMINE MONTIS. *Summo spargebat lumine terras* apud Diomedem Grammaticum libro II. est legere. *summo spargebat lumine montes* uterque Mentelius, duo Rottendorphii, prior Menagius, Sprothianus, Montalbanius, duo Moretani. HEINS. Et ita Regius.

114. ORTA. *Visa* alter Hamburgicus. *tollit* idem. mox *afflant* Venetus.

115. EF-

²¹ desunt iisdem. ²² deest L. R. Steph. al. ²³ Fauniculum L. R. Fauni cum Vof. ²⁴ desunt L. R. Vof. Steph. al. ²⁵ genera cunctis R. ²⁶ superponere. Dan. Fabr. ²⁷ robor Vof. rubor R. ²⁸ deest L. R. Vof. Steph. al. aqua & ignis R. Steph. ²⁹ unde & quos Dan. unde e contra, quos L. Vof. R. Steph. al. ³⁰ desunt L. Vof. R. Steph. al.

120 Velati lino, & verbena tempora vincti.
 Procedit legio Ausonidum, pilataque plenis
 Agmina se fundunt portis. Hinc Troius omnis,

Tyr-

S E R V I I.

120. VELATI LINO. Atqui Feciales, & Paterpatratus, per quos bella vel foedera confirmabantur, nunquam utebantur *vestibus lineis*.³¹ [Adeo autem a Romano ritu alienum est, ut, cum Flaminica esset inventa tunicam *laneam lino* habuisse confutam, confitisset ob eam causam piaculum esse commissum:] unde³² dicimus errore factum, ut *linea vestis* contra morem adhiberetur ad foedera, quae firma futura non erant. Scimus enim hoc ubique servare Virgilium, ut rebus, quibus³³ denegatur exitus, det etiam infirma principia. Sic in Thracia civitatem condens Aeneas, quam mox fuerat relicturus, contra morem Jovi de tauro sacrificavit. Sic senatum ad privata Latinus convocat tecta, quando ejus non erant firma consilia. Sic paulo post in augurio liberatus cygnus, in fluvium concidit,³⁴ quia Turnum Rutuli, licet rupto foedere, liberare non potuerunt. Caper tamen & Hyginus hoc loco dicunt, lectionem esse corruptam:³⁵ nam Virgilium ita reliquisse confirmant: VELATI LIMO. *Limas* autem, est vestis, qua ab umbilico usque ad³⁶ pedes teguntur pudenda poparum: haec autem vestis habet in extremo sui purpuram limam, id est, flexuosam, unde & nomen accepit: nam *limum*, obliquum dicimus: unde & Terentius Eun. III. v. 53. ³⁶ *limis oculis* dicit, id est, obliquis. ET VERBENA TEMPORA VINCTI. *Verbena*, proprie est herba sacra,³⁷ [ros marinus, ut multi volunt, id est, *λίανωρίς*.] sumpta de loco sacro Capitoli, qua coronabantur Feciales & Paterpatratus, foedera facturi, vel bella indicturi. Abusive tamen *verbenas* jam vocamus omnes frondes sacratas, ut est *laurus, oliva, & myrtus*. Terentius Andr. IV. III. II. *Ex ara hinc sume verbenas*: nam myrtum fuisse Menander te-

statum, de quo Terentius transtulit.³⁸ [Quidam sane veris proximi herbas, *verbenas* dicunt. Alii certa ligamenta, *verbenas* volunt vocari.]

121. LEGIO AUSONIDUM. PRO, AUSONIDARUM, quod venit ab eo, quod est *hic Ausonida*, sicut *hic auriga*: nam *Ausonis*, generis foemini est: unde *Ausonidum* facit, quod ut diceret, metri est necessitate compulsus.³⁹ [PILATAQUE PLENIS. Hoc est, *pilis armata*. Quidam hoc loco *pilata agmina*, non a genere hastarum positum adferunt: nam paulo post dictum inferunt, *Designant tellure hastas*; sed *pilata*, densa, spissa, ut impleat portas potuerint, & postea se in loca aperta diffundere. Alii *pilatam agmen* dicunt, quod in longitudine directum est, quale solet esse cum portis procedit: vel certe *pilata*, fixa, & stabilia; vel a *pilo*, quod figit, vel a *pila struelli*, quae fixa est & inanet: nam & Graeci res densas & artas *πύλων* dicunt. Ennius Satyrarum II. *Contemplor inde loci liquidas pilatasque aetheris oras*, cum firmas & stabiles significaret, & quasi pilis fultas. Hostius belli Histrici primo: *Percutit atque hastam pilans praepondere frangit*. *Pilans*, id est, figens. Idem: *Sententia praesto peccore pilata*, id est, fixa. Asellio⁴⁰ historiarum tritarum: *Quartum signum accedebat, sive pilatim, sive passim iter facere volebat*. Scaurus de Vita sua: *In agrum hostium veni, pilatim exercitum duxi*, id est, strictim & dense: nam ubi proprie de genere hastae loquitur, ait: *Pila manu, saevosque gerunt in bella dolones*. Varro Rerum humanarum, *duo genera agminum* dicit: *Quadratum, quod immixtis etiam jumentis incedit, ut ubivis possit consistere: pilatum alterum, quod sine jumentis incedit; sed inter se densum est, quo facilius per iniquiora loca tramittatur.*]

123. RUIT.

³¹ dicemus L. Vof. Basil. ³² negaturus est exitum Vof. Dan. negaturus est exitus L. R. ³³ & quia Dan. ³⁴ & Virgilium Dan. ³⁵ pedes prope tegebantur. Haec Dan. Fabr. forte, popae tegebantur. ³⁶ *limis spectare* dixit Terentius: sed *oculis* subintelligi debet. vid. ad Ovid. II. Met. 642. ³⁷ ros maximus, ut multi volunt, id est *λίανωρίς*. Licurgonis * Dan. ros maximus Fabr. ³⁸ defunt L. Vof. R. Steph. al. quidam sane venis * proximi Dan. ³⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴⁰ Historiarum tritarum Dan. Fabr. Historiarum III. Comm. Emm. Vossius de Hist. Latin. lib. 1. cap. 8. legit, Historiarum quarto. *signum accedebat*, &c. unde Masvicius petierit Historiarum VIII. *Triariorum quartum signum*, nescio. sed cur non historias tritas potuerit scribere, quas notas suo tempore, & sermonibus tritas voluit posteris tradere, a vulgi erroribus purgatas? quare legi posset Historiarum tritarum quarto. *signum* &c. sed quis in his tenebris certum quid se promere auderet promittere? BURM.

Tom. IV.

C

- Tyrrhenusque ruit variis exercitus armis;
 Haud secus instructi ferro, quam si aspera Martis
 125 Pugna vocet. Nec non mediis in millibus ipsi
 Ductores auro volitant ostroque decori,
 Et genus Assaraci Mnestheus, & fortis Asylas,
 Et Messapus equom domitor, Neptunia proles.
 Utque dato signo spatia in sua quisque recessit,
 130 Desigunt tellure hastas, & scuta reclinant.
 Tum studio effusae matres, & vulgus inermum,

In-

SERVII.

123. RUIT. Cum impetu venit: quod apud Graecos est ⁴¹ ἰσχυρῶς. ⁴² [VARIIS. Quia alius Troicus, alius Tyrrhenus: aut ipse *Tyrrhenus varius*: quia de variis gentibus Tuscorum.]

124. INSTRUCTI FERRO. ⁴³ Bona proeconomia, & rei futurae praeparatio: ruptis enim foederibus ad bella descendunt; ⁴⁴ [quia necesse non erat, armari omnes, fossis ducibus pugnantibus.]

127. ASYLAS. Etruscum nomen.]

131. VULGUS INERMUM. Senum scilicet ac matrum, sicut ipse ⁴⁵ commemoravit: ⁴⁶ [& quidam volunt, ideo hic *matrum* factam mentionem, ut etiam Amata inter ceteras spectatum venisse videatur, quo ⁴⁷ se possit, ducta errore, perimere.]

VARIORUM.

115. EFFLANT. *Afflant* Ed. pr.

117. DIMENSI. *Demensi* Mediceus, & Gudianus. HEINS Et ita Leidensis & Hugonianus & Paris. *dimissi* Zulichemius.

118. ARAS. *Aris* secundus Rottendorphius. *arces* Menagii prior. *in medioque faces* Oudartii. de D. communibus vid. supr. ad VIII. 279.

119. GRAMINEAS. V. Gesner. ad Quint. IV. 8. p. 212.

Ibid. FONTEMQUE. *Fontesque* Zulichemius. *alique ignem fontemque* Leidensis. *fontem* pro aqua etiam dixit IV. Georg. 32.

120. VELATI LINO. Servius in Schedis Petri

Danielis, Hyginum & Caprum legisse hoc loco *velati limo* attulerat. ut *lima vestis* pro flexuosa ponatur. Rationes apud illum vide, quas huc transferre operosum foret. HEINS. *Tempora cincti* alter Hamburgicus pro varia lectione.

121. PROCEDIT. *Processus* Zulichemius.

122. SE FUNDUNT. *Procedunt portis* Moretani primus. HEINS.

Ibid. TROIUS. *Troicus* Zulichemius.

124. FERRO. *Bello pro ferro* in codice Colotiano. URSIN. *Bello Mediceus*. HEINS. *Ferrum* Leidensis. *quod si* alter Menagii.

125. IN MILLIBUS. *In nubibus* Hugonianus. *mox, auro volucres* Zulichemius a manu prima.

126. DECOR. *Superbi* scriptum est in libro A. Colotii. URSIN. *Superbi* Mediceus. HEINS.

127. FORTIS. *Acer Asilas* Vratislaviensis. *Asilas* multi.

129. IN SUA. *Infra* Oudartii.

130. TELLURE. *Telluri* prior Vossianus, duo Moretani, uterque Mentelius, tertius Rottendorphius, cum tertio Moretano. *Desigunt hastas telluri* Leidensis. HEINS. *Effigunt* Leidensis alius. *diffigunt* prior Hamburgicus. *diffugiunt* alter, & Excerpta nostra. *telluri* Parrhaf. & Dorvill. Ovid. VIII. Met. 413. *jaculum tellure fixum*. vid. ad Ovid. III. Amor. II. 25. vid. inf. Serv. ad *ŷ*. 564. ubi varia est lectio *telluri* vel *tellure*.

131. INERMUM. *Inerme* Zulichemius. intelligit mu-

⁴¹ ἰσχυρῶς L. Vof. R. Steph. al. ⁴² desunt iisdem. ⁴³ deest L. R. Vof. qui tantum *Oeconomia* habent. bona *Oeconomia* Steph. ⁴⁴ desunt L. R. Vof. Steph. al. ad *ŷ*. 131. ⁴⁵ memoravit L. R. Vof. Dan. Basl. ⁴⁶ desunt L. R. Vof. Steph. al. ad *ŷ*. 139. ⁴⁷ deest Dan.

Invalidique senes, turris, & tecta domorum
Obsedere: alii portis sublimibus adstant:

At Juno e summo, qui nunc Albanus habetur,
135 (Tum neque nomen erat, nec honos, aut gloria monti)
Prospectans tumulo campum adspectabat, & ambas
Laurentum Troumque acies, urbemque Latini.
Extemplo Turni sic est adfata sororem,
Diva deam, stagnis quae fluminibusque sonoris

140 Prae-

S E R V I I.

134. NUNC ALBANUS HABETUR. Catonem sequitur, qui ⁴⁸ *Albanum* montem, ab *Alba longa* putat dictum.

135. TUNC NEQUE NOMEN ERAT. Hoc ideo ait, quia in Albano res divina a jure triumphantibus fieri solebat; scilicet quod Alba patria populi Romani habetur; unde omnis origo Romana; propter quod I. 7. *Albanique patres: & Juppiter Latiaris* antiquissimus est. Ergo montis hujusce gloria, quod patria populi Romani esse dicitur; honos vero rei divinae, quae ibi a Romanis fieri consueverat: ⁴⁹ [nomen quis ignorat a longa Alba tractum?]

136. ASPECTABAT. Amat usurpare antiquitatem: nam potuit *speçabat* dicere.

139. DIVA DEAM. Aut Hypallage est, pro *Dea divam*: nam *deos*, aeternos dicimus; *divos* vero, qui ex hominibus fiunt. Aut bene dixit de Junone *Divam*, respiciens etymologiam: nam in Horatio legimus II. Od. 3. *Sub Divo moreris victima nihil Miserantis Orci*. Id est, sub aëre, quem constat esse Junonem. *Deus* autem, vel *dea*, generale ⁵⁰ nomen est omnibus: ⁵¹ nam Graece *θεός*, Latine *timor* vocatur: inde *Deus* dictus est, quod omnis religio sit timori. ⁵² [Varro ad Ciceronem tertio: *Ita respondeat, cur dicant Deos, cum omnes antiqui dixerint Divos.*] STAGNIS QUAE, FLUMINI-

BUSQUE SONORIS PRAESIDET. *Juturna*, fons est in Italia saluberrimus, juxta Numicum fluvium, cui nomen a *juvando* est inditum. Cum enim naturaliter omnis aqua noxia sit aegrotorum corporibus, hic omnibus saluberrimus fons est. De hoc autem fonte Romam ad omnia sacrificia aqua adferri consueverat. ⁵³ [Bene ergo Virgilius Turno fingit sororem, quae laborantes juvare consuevit. ⁵⁴ [Huic fonti propter aquarum inopiam sacrificari solet:] cui Lutatius Catulus primus templum in campo Martis fecit: nam & *Juturnae ferias* celebrant, qui artificium aqua exercent: quem diem festum JUTURNALIA dicunt. Varro Rerum divinarum quartodecimo, ait: *Juturna inter proprios deos Nymphaeque ponitur*: Et quia *stagna* dixerat, ideo *sonora flumina* addidit: est enim stagnorum *in idio.*]

V A R I O R U M.

mulieres, quas *vulgus iners* vocat Stat. v. Theb. 120.

132. ET TECTA. *Ac* Ed. Mediol.

133. OBSEDERE. *Obsidere* Mentelius tertius. vide lib. VII. 343. HEINS. Ita Regius. *ac tecta* Parrhaf.

Ibid. ADSTANT. *Instant* Zulichemius a manu prima, & Montalbanus, & Ed. pr.

134. Ex

⁴⁸ Albonem Dan. ⁴⁹ desunt Fabr. in Dan. legitur in fine *tractum orci*. quod vix intelligo. nisi sit, *tractum e* vel *ex re*. ex urbe Alba vicina, quae etiam *ex re* nomen habet. nam Alba a colore porcae, longa a positione dicta est. Serv. ad VIII. Aen. 43. & saepe alibi. *Ex re nomen habet* Ovid. I. Amor. VIII. 3. ubi vide adnotata. & obvia haec locutio. Heinsius malebit, *tractum oriri*. ⁵⁰ desit L. Vof. R. Steph. al. ⁵¹ quod Graece *δῆος*, Latine timor vocatur Steph. al. *δῆος* est Vof. L. *deos* est R. nam *Deus*, (*δῆος* Fabr.) Graece dicitur *θεός*, id est timor, unde factum est *Deus*, quia &c. Dan. ⁵² desunt L. R. Vof. Steph. al. cum omnibus antiqui * dixerint Dan. forte omnis antiquitas dixerit. ⁵³ desunt iisdem. ⁵⁴ huic fonti per Aquaminum inopum * sacrificari Dan. deerant Fabr. *huic fonti per aquarum Pontificem sacrificari solet*. & deinde campo Martio, & postea, qui artificium aquae exercent Barthius ad Stat. IV. Silv. v. 35. sed quis unquam Pontificem aquarum legit?

- 140 Praesidet: hunc illi rex aetheris altus honorem
 Juppiter erepta pro virginitate sacrauit:
 Nympha, decus fluviorum, animo gratissima nostro,
 Scis, ut te cunctis unam, quaecumque Latinae
 Magnanimi Jovis ingratum ascendere cubile,
 145 Praetulerim, coelique lubens in parte locarim:
 Disce tuum, ne me incuses, Juturna, dolorem.
 Qua visa est fortuna pati, Parcaeque sinebant

Co

SERVII.

142. NYMPHA, DECUS FLUVIORUM. Sic supra VIII. 71 *Nymphae*, "[*Laurentes Nymphae*,] *genus omnibus unde est*. ANIMO GRATISSIMA NOSTRO. Homerus *Iliad*. E. 243. Ἐργὸν κληρονομίης Διός.

143. CUNCTIS PRAETULERIM. Liptotes figura per contrarium: plus enim dicit, & minus significat: namque alias omnes est persecuta; huic vero libenter indulgit: & dicit, se hanc omnibus praetulisse; quasi etiam alias in honore habuerit. ⁵⁶ [Ergo ideo hoc dicit, ut tollat causam, quam potuit Juturna habere suspectam.] ⁵⁷ Sane talis haec figura est, ut illud Sallustianum: *Mare Ponticum dulcius, quam caetera*: cum nullum dulce sit. Sane sciendum, non immerito finxisse Virgilium, *Nymphae*, id est, parti suaе, indulgisse Junonem. ⁵⁸ [QUAECUMQUE LATINAE. Quae sint Latinae, cum quibus Juppiter concubuerit, incertum est.]

144. INGRATUM CUBILE. ⁵⁹ [Aut *ingratum*, de quo pellici nulla gratia: hoc enim convenit personae dicentis: aut ⁶⁰ [quod gratiam castae non praesentat uxori Jupiter. ⁶¹ [Ergo sibi dicit *ingratum*; non illis, quae ascenderunt: nam Juturna dea facta est: neque propter Jovem dictum est, qui immortalitatis praemium persolvit. Ergo bene sibi *ingratum*:] Nam, cum Juppiter multas vitiasse diceretur, nihil tamen a Junone de Juturna detractum est; sed potius auctum est. Animadvertendum autem, versum hunc sine caesura esse: nam Heptameteris, quam habere creditur, in Synaloeptam

cadit, ut: *Magnanimi Jovis ingratum ascendere cubile*. Terentianus de hoc: *Rarum concedam; fieri non posse, negabo*.

145. COELI IN PARTE. In parte divinitatis: nam locum numinum pro honore posuit.

147. QUA VISA EST FORTUNA PATI. ⁶² *Quatenus*: in quantum permittit: & sic ait, *qua visa est*, ut supra XI. 292. *Coëant in foedera dextrae, Qua datur*. Sane latenter ostenditur, favorem numinum ⁶³ sine concessione factorum non posse procedere: ⁶⁴ [& quidam putant Virgilium, *quoad visa est fortuna*, reliquisse, ut sit: *Quoad visa est*, usque quo.]

VARIORUM.

134. EX SUMMO. *E summo* Mediceus, *Gudianus*, & prior *Menagius*. HEINS.

135. NEQUE HONOS. *Nec in Mediceo & caeteris potioribus*. HEINS. *Nec gloria alter Menagii*.

Ibid. MONTI. *Monte* prior *Hamburgicus*. *genti Bigotianus*. *tunc neque n. e. nec honor nec gloria montis* Ed. pr. *neque honos neque gl. monti* Mediol.

136. CAMPUM SPECTABAT. *Aspexit* nostri praestantiores cum *Pierianis*, quod *Donatus* etiam agnoscit. mox post *urbemque Latini*, in *Gudiano* litera una alteraque erata erat. aut *urbemque Latinam* ante legebatur, aut *urbemque Latinorum*. restabat etiamnum integra glossa interlinearis *Laurentum*. HEINS. *Aspiciens* *Bigotianus*, & *aspektabat* idem & *Leidentis*. *spektabat* *Parisi*. Ed. *Mediol. Ald.* vid. lib. x. 4.

141. EREPTA. *Arrepta* *Leidentis*, *Hugenianus*, *Zul-*

⁵⁹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁵⁶ desunt iisdem. ⁵⁷ tale est & illud Sall. iisdem ⁵⁸ desunt iisdem. ⁵⁹ desunt iisdem. de quo Paulici * nulla Dan. de quo nulla Fabr. ⁶⁰ per quod Basil. praesentat Steph. ⁶¹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁶² id est quantum, quatenus permittit, Basil. ⁶³ sine concessione factorum Vof. sine concessione non R. factorum etiam desunt L. concessione factorum Dan. ⁶⁴ desunt L. R. Vof. Steph. al.

Cedere res Latio, Turnum, & tua moenia texi:
 Nunc juvenem imparibus video concurrere fati?
 150 Parcarumque dies, & vis inimica propinquat.
 Non pugnam adspicere hanc oculis, non foedera possum.
 Tu, pro germano si quid praesentius audes,
 Perge: decet. Forsan miseros meliora sequentur.
 Vix ea: quum lacrimas oculis Juturna profudit,
 155 Terque quaterque manu pectus percussit honestum.

Non

S E R V I I.

148. CEDERE RES LATIO. Feliciter cuncta procedere.

149. VIDEO CONCURRERE. Pro, concursurum esse: licet, quasi Dea, bene praesenti usa sit tempore, quae etiam futura cernebat.

151. NON PUGNAM ASPICERE HANC OCVLIS. Quoniam numina, quotiens morituros viderint eos, quibus favent, ab iis secedunt. Sic Statius VII. Theb. 789. Apollinem inducit, Amphiarum deserentem, ubi eum vicinum morti esse cognovit: ⁶¹ [Desiliit moerens, lacrymasque avertit Apollo. Et Homerus, cum lanx Hectoris, expendente ⁶⁶ Jove, inclinaretur, ait: *Λίπε δὲ ἰ Φοῖβος Ἀπόλλων.*]

152. PRAESENTIUS AUDES. Efficacius, vehementius: nam ⁶⁷ licet germanam illicita etiam pro fratris salute tentare.

153. FORSAN MISEROS MELIORA SEQUENTUR. ⁶⁸ Id est, forte possit factorum ordo mutari.

154. ⁶⁹ [CUM LACHRYMAS OCVLIS]UTURNA PROFUDIT &c. Totum jungendum: CUM LACHRYMAS OCVLIS]UTURNA PROFUDIT,]TERQUE QUATERQUE MANU PECTUS PERCVSSIT. ⁷⁰ [Ne videatur diverso tempore & lachrymare, & pectus percutere; cum utrumque simul fiat: & hoc ideo,] quia solam doloris audiverat causam, ⁷¹ nihil, quemadmodum fratri posset mederi: nam paulo post audiet: *Aut tu bella cie, conceptumque excute foedus.* ⁷² [HONESTUM. Aut divinum, aut quod Jovi placere poterit.]

V A R I O R U M.

Zulichemius, primus Moreti, Dorvil. Menagii, & Hamburgensis secundi. ⁷³ *abrepta* credo.

142. GRATISSIMA. *Carissima* Gudianus & prior Menagius. HEINS.

143. LATINAE. *Latinis* Gudianus a manu prima. HEINS. Qui & in ora codicis, *ut se e cum-ffis.* ita Waddel. Anim. Critic. p. 38. *Scis unam cunctis, ut se* Leidensis.

145. LIBENS. *Libens* in Gudiano. HEINS. *Pertulerim* tertius Rottendorphius.

146. NE ME. *Nec me* Zulichemius, & Parrhaf. & Dorvil.

147. QUA VISA FORTUNA PATI. Uterque Mentelianus, *Qua*, id est *Quam*. Arufianus Mefsius *Quoad*. *Quoad pro Donec.* Virg. Aen. XII. *Quoad visa est fortuna pati.* Sallustius *fugurth.* *Quoad semet ipsa praecipitavit.* Quae vox pari modo per Synaerelin & apud Horatium lib. II. Sat. 3. occurrit,

Haeredes voluit? quoad vixit, credidit ingens Pauperiem vitium.

videatur hic Pterius, qui docet ab aliis etiam Grammaticis *Quoad* vel *Quod* agnosci. apud Statium Theb. I. 216.

Quoad usque nocentum

Exigar in poenas?

sic veterimus liber Cantabrigienfis, quem inspexi. dubito tamen de veritate scripturae. vulgo *quonam usque.* Lucretius lib. v.

Nimirum quia non cognovit, quae sit habendi Finis, & omnino quoad crescat vera voluptas. Terent. Eunucho II. I. 4. *munus nostrum ornato verbis, quoad poteris, & istum aemulum quoad poteris ab ea pellito.* HEINS. Sed ibi legitur in e-

⁶¹ desunt L. R. Vof. Steph. Dan. ⁶⁶ laeva Fabr. al. ⁶⁷ decet L. R. Vof. Steph. al. ⁶⁸ ne forte L. R. Vof. Dan. Fabr. al. ⁶⁹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁷⁰ desunt iisdem. ⁷¹ nihil fratri posse mederi Dan. ⁷² desunt L. Vof. R. Steph. al.

Non lacrimis hoc tempus, ait Saturnia Juno:
 Adcelera, & fratrem (si quis modus) eripe morti:
 Aut tu bella cie, conceptumque excute foedus.
 Auctor ego audendi. Sic exhortata reliquit
 160 Incertam, & tristi turbatam volnere mentis.
 Interea reges (ingenti mole Latinus
 Quadrijugo vehitur curru, cui tempora circum

Au-

SERVIL

156. NON LACHRYMIS HOC TEMPUS, AIT, SATURNIA. Non flendi, sed subveniendi tempus est. Statius in matrum consolatione XII. Theb. 408. ⁷³ *Accenso flebitis igne.* ⁷⁴ [Non lacrymis autem, aut doest, agendum, vel quid tale: figuratum est, pro, lacrymarum.]

157. ET FRATREM, SI QUIS MODUS. Non dicit: aut eripe, aut bella cie; sed eripe fratrem, aut bello concitato, aut rupto foedere.]

158. CONCEPTUMQUE EXCUTE FOEDUS. Placitum, animo praedestinatum, ⁷⁵ [ut fiat.]

159. AUCTOR EGO AUDENDI. Nomina in TOR exeuntia, foeminina ex se faciunt, quae in TRIX terminantur; si tamen a verbo veniant; ut ab eo, quod est *lego*, & *lector*, & *lectrix* facit; *doceo*, *doctior*, & *doctrix*. Si autem a verbo non venerint, communia sunt: nam similiter & masculina & foeminina in TOR exeunt, ut *hic* & *haec senator*; *hic* & *haec balneator*: licet Petronius in fragm. usurpaverit, *balneatricem* dicens. Tale est ut *hic* & *haec auctor*; sed tunc, cum ab auctoritate descendit, ut hoc loco: cum autem venit ab eo, quod est *augeo*, & *auctor*, & *auctrix* facit; ut si dicas, *auctor divitiarum*, vel *auctrix patrimonii*.

160. RELIQUIT INCERTAM. Quia, licet dederit ei consilium, dicendo tamen *forsau*, eam reliquit incertam.

161. INTEREA REGES. Longum Hyperbaton: nam ordo est: *Interea reges procedunt castris*: caetera enim per parenthesis dicta sunt: nec est Eclipsis, ⁷⁶ [id est, conceptio,] cum sermo in omnibus congruat. INGENTI MOLE. Pompa, ambitu: nam modo hoc significat.

162. ⁷⁷ [CIRCUM. Absolute, ex omni parte, ut si dicas *tempora radiis cingitur*.]

VARIORUM

mendatis exemplaribus, *quod poteris*. vid. ad Ecl. III. 70.

148. MOENIA. *Numine* Zulichernius.

149. FATIS. *Telis* prior Mentelius & Rottendorphius uterque. etiam Gudianus pro diversa lectione. HEINS. *Factis* alter Hamburgicus.

151. NON FOEDERA. In *foedere* Mediceus a manu prima.

152. PRAESENTIUS. *Praestantius* Sprotianus, Montalbanius, Leidenfis & Zulichernius.

153. SEQUENTUR. *Sequantur* prior Hamburgicus. HEINS. Et duo Leidenfes.

154. PROFUDIT. *Profundis* Mediceus, & Montalbanius, cum altero Hamburgico. quod magis placet. HEINS. *Profundis* Dorvil. *cum lacrymis* Ed. pr.

155. PERCUSSIT. *Perfudit* Parthaf. a manu prima.

156. NON LACHRYMIS HOC TEMPUS, AIT. In tertio Moretano venuste legebatur,

Non lacrimis, i, tempus, ait Saturnia Juno; Accelera.

addita glossa *i, id est, vade*. ne studio & data opera sic exaratum fuisse dubitare posses, construe, *non lacrimis tempus est, i, accelera*. quam scripturam non dubitarem admittere, si vetustioris libri niteretur auctoritate. pro vulgata lectione stat Donati auctoritas in Adelpbos Terentii Act. III. Sc. 2. ⁷⁸ *i* frequentissime in antiquis exemplaribus esse depravatum ad Nalonem ostendimus. *hoc tempus erat* Bigotianus a manu prima. HEINS. Qui & adscriperat *hic tempus, ait. haec* Moreti secundus. *hoc tempus eget*, Dorvill.

157. ERIPE MORTI. Haec deerant tertio Mentelii,

⁷³ *accensos f. ignes* Steph. sed contra codices Statianos. legendum etiam credo, Statius in Menaetis consolatione. illius enim haec verba sunt ad Argiam & Antigonen. ⁷⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁷⁵ desunt Dan. ⁷⁶ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁷⁷ desunt iisdem.

Aurati bis sex radii fulgentia cingunt,
 Solis avi specimen: bigis it Turnus in albis,
 165 Bina manu lato crispans hastilia ferro.
 Hinc pater Aeneas, Romanae stirpis origo,
 Sidereo flagrans clipeo, & coelestibus armis,
 Et juxta Ascanius, magnae spes altera Romae)
 Procedunt castris, puraque in veste sacerdos

170 Sae-

SERVII

164. SOLIS AVI SPECIMEN. Ut etiam in festimo diximus, Latinus, secundum Hesiodum in ⁷⁹ *Θεογονία*, Ulyssis & Circes filius fuit, quam multi etiam Maricam dicunt: secundum quem nunc dicit: *Solis avi specimen*. Nam Circe, Solis est filia. Sane sciendum, Virgilium in varietate historiae, sua etiam dicta variare. Sed de Ulyxe, ut etiam supra diximus, temporum nos ratio credere non sinit. BIGIS IT TURNUS. Quotiens utimur nominibus tantum pluralis numeri, & unum volumus significare, ita dicimus, *unas bigas, unas quadrigas, unas scalas*. Sallustius Catil. cap. vi. *Hic postquam in una moenia convenere.*

165. ⁷⁹ [BINA. Pro duobus.]

166. ROMANAE STIRPIS ORIGO. Hoc ad laudem Augusti respicit.

167. ⁸⁰ [SYDEREO FLAGRANS CLYPEO. Latino tantum imaginem Solis dedit; Aeneam autem cum sidereo clypeo ipse quodammodo comparat Soli.

168. MAGNAE SPES ALTERA ROMAE. ⁸¹ Ideo, quia Aeneas una. Male autem quidam *magna* legunt. Sane Ascanii ⁸² habitum vel ornatum omisit: quia puer est.

169. PURAQUE IN VESTE SACERDOS. Impolluta & pura dicitur vestis, qua festis diebus uti consueverant sacra celebraturi. ⁸³ [Ut neque funesta sit, neque ⁸⁴ fulgurata, neque maculam ⁸⁵ habeat ab homine mortuo. Est autem linea, & purpurea. Purpura maris vicem ad piandum praebet, linum vero fluminis: ⁸⁶ [quia, cum vere primum

in Oriente flumen immudasset, sponte sua ⁸⁷ *linum natum esse*, Plinius Secundus dicit. Ideo Magistratus, & sacrificaturi togam praetextam habent, & manus ablutas detergere lineis mantilibus curant. Quod ipse de Aristeo ait, iv. Georgicorum 381. *Oceano libemus*. Et: 376. *Manibus liquidos dant ordine fontes Germaniae: tenuisque ferunt mantilia villis*. Ecce mentionem de lino: rursus purpura III. 405. *Purpureo velare comas adopertus amictu*. Item sup. 120. *Velati lino*. Ergo pura, lintea, vel purpurea, bene potest intelligi.]

VARIORUM.

relii, & Regio. *eripe morte* Menagii alter & Guadianus.

158. AUT. *At* Menagii prior, qui & *excipe foedus*.

159. EXHORTATA. *Exorata* Hugonianus. *relinquit* Leidenfis a manu prima.

160. MENTIS. *Mortis* duo Hamburgenses.

161. INTEREA REGES. *Continuo reges* perperam apud Carisium occurrit, cum pro vulgata lectione non tantum scripti stent codices, sed Rufinianus quoque Rhetor (de Schem. Lex. p. 30.) & Beda de tropis S. Scripturae, & Diomedes, & Macrobius lib. vi. Saturn. vi. HEINS. *Continuo rex ingenti de mole* Mediceus a manu prima.

162. QUADRIJUGO VEHITUR CURRU. *Invehitur* primus ac quartus Moretani. aliter apud Grammaticos veteres. HEINS. *Quadrijuge vehitur* Papias in *Prolepsis*.

163. AT-

⁷⁸ *ἀνδρομυία* omnes quos vidi. sed Mafvicus furto sublegit Clerico in notis ad Hesiodi *Θεογ. §.* 1011. sed Servii potius, quam librarii errorem esse censet Cl. Dorvillius. ⁷⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁸⁰ desunt iisdem. ⁸¹ male quidam *magna* legunt & nihil praeterea ad h. versum iisdem, nisi quod Bas. *magna* volunt, & legunt. ⁸² batum * omisit Dan. habitum omisit Fabr. ⁸³ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁸⁴ fulgurata Dan. Fulgurita Brouckh. ad Tibul. i. xi. 27. ⁸⁵ habeat O. K. Dan. habeat O. Fabr. Ryckius noraverat, forte habeat ex homine. ⁸⁶ desunt Fabr. ⁸⁷ linum nationis * Dan. & sequentia ideo magistratus &c. ut Plinii verba exhibet.

- 170 Saetigeri foetum suis, intonsamque bidentem
 Adtulit, admovitque pecus flagrantibus aris.
 Illi ad surgentem conversi lumina Solem
 Dant fruges manibus salsas, & tempora ferro
 Summa notant pecudum, paterisque altaria libant.
 175 Tum pius Aeneas stricto sic ense precatur:

Esto

SERVII.

170. SETIGERAE FOETUM SUIS. More Romano, ut VIII. 641. *Caesa jungebant foedera porca.* ⁸¹ [Nonnulli autem *porcum*, non *porcam*, in foederibus adserunt solere mactari; sed Poëtam periphrasi usum propter nominis humilitatem. *Intonsam* vero *bidentem* dixisse, quam Pontifices *altilaneam* vocant:] nam Homerus aliud genus sacrificii commemoravit, ⁸² [dicens: Iliad. Γ. 245. Κήρυκος δ' ἄνω ἄνω θύων φέρον ἄρκια πικρά, Ἄρκα δὴω, καὶ οἶνον εὐφρονα, καρπὸν ἀργυρῆς, Ἄσκα ἐν αἰγίστῳ φέρε δὲ κρατῆρα φαιδὸν Κήρυξ Ἰδαίῳ, ἠδὲ χρύσεια κάπαλλα.] Sane non praeter rationem est, quod ait: *Foetum suis*: item: *Intonsamque bidentem*: id est, brevem adhuc: nam in rebus, quas volebant finire celerius, ⁹⁰ senilibus, & jam decrepantibus animalibus sacrificabant; in rebus vero, quas augeri & ⁹¹ confirmari volebant, de minoribus, & adhuc crepantibus ⁹² sacrificabant. ⁹³ [Sane ovem Graeco more foederi adhibuit.]

171. ⁹⁴ [ADTULIT ADMOVITQUE PECUS. Primo adtulit, inde admovit pecus, id est, hostiam.]

172. ILI AD SURGENTEM. Non utique nunc Solem surgentem dixit: jamdudum enim dies erat; sed disciplinam cerimoniarum secutus est; ut Orientem spectare diceret eum, qui esset precaturus.]

173. DANT FRUGES MANIBUS SALSAS. Far & sal: quibus rebus & cultri aspergebantur & victimae. Erant autem ⁹⁵ istae probationes, utrum aptum esset animal sacrificio. Obliquum etiam cultrum a fronte usque ad caudam ante immolationem ducere consueverant: nam hoc est, ⁹⁶ quod dicit: *Et tempora ferro Summa notant pecudum.*

174. ⁹⁷ [PATERISQUE ALTARIA LIBANT. Probus *altaria*, species ararum tradunt.

175. TUM PIUS AENEAS STRICTO SIC ENSE PRECATUR. Hic prior precatur: quia hic mavult fieri foedus: *stricto* autem *ense*, juxta quandam jurisjurandi morem ait.]

VARIORUM.

163. AURATI. *Auratis* prior Menagii. duodecim radiis etiam in nummis coronas conspici, ad Zodiaci signa aut ad Herculis labores relatis notat Addison Itiner. p. 297. nisi quod Florentiae viderit coronam octo radiorum.

164. SPECIMEN. *Speciem* Serv. Dan. ad VI. 47. Ibid. BIGIS. *Bigugis* Ald. *specimen* illustrat Brouckh. ad Propert. IV. XI. 93.

166. HINC. *Tum pater* apud Carisium & Diomedem Grammaticos profertur. HEINS. *Hic Parrhaf.*

168. ROMAE. *Proles* Zulichemius a manu prima. vid. Serv. ad VI. Ecl. II.

170. SAETIGERAE. *Saetigeri* ex scriptis & Donato jam adseruit Pierius. noltri codices magna ex parte adferuntur. HEINS. Vid. ad Phaedr. V. Fab. ult. *setigerum* Sprotanus.

171. ATTULIT. Heinlius in ora codicis adscripsit *appulit.*

172. AD SURGENTEM. Repudiavi alteram lectionem (*assurgentes*) tanquam infcitam & minus Poëticam. FABRIC. Sic uterque Hamburgicus & secundus Rottendorphius, Parrhaf. & Excerpta nostra, quae & *lumine*. ut & Leidensis. *conversi lumina* per Graecissimum. ut lib. XI. 507. *oculos fixus*, ut ibi Mss. & lib. IX. 64. *formam vertitur oris*, ubi vide Heinlii notas & lib. X. 359.

173. FERRO. *Ferri* alter Menagii.

174. PATERISQUE. Vid. ad Lucan. III. 404.

175. PRE-

88 desunt L. Vof. R. Steph. Dan. 89 desunt L. R. Dan. 90 senibus Dan. Fabr. 91 firmari Steph. 92 immolabant R. L. Vof. Dan. Fabr. al. 93 desunt R. L. Vof. Steph. al. 94 desunt iisdem ad §. 173. 95 desunt R. Steph. al. 96 ista verba id minime significant, nisi Servius legerit *tergora*, non *tempora*. DORVILLIUS. 97 desunt L. R. Vof. Steph. al. ad §. 176.

Esto nunc Sol testis, & haec mihi terra vocanti,
 Quam propter tantos potui perferre labores,
 Et Pater omnipotens, & tu Saturnia Juno;
 Jam melior, jam, Diva, precor: tuque inclute Mavors.
 180 Cuncta tuo qui bella, pater, sub numine torques:

Fon-

S E R V I I.

176. ESTO NUNC SOL TESTIS. Bene eum primum invocat Deum, quem orientem intuens vidit: nam ait: *Illi* ⁹⁸ *ad surgentem conversi lumina Solem.* ESTO autem, multi volunt tertiam esse personam, id est, fit mihi Sol testis: quia sequitur: *Et haec terra:* ut elocutionem per nominativum factam intelligamus; sed hoc non procedit: quia sequentia vocativum habent, ut: *Et tu Saturnia Juno.* item: *Tuque inclute Mavors:* unde per vocativum eum omnia dixisse ⁹⁹ accipiamus: in hoc vero tantum ad nominativum fecisse transitum: ET HAEC MIHI TERRA PRECANTI. Licet etiam hic ¹ possit esse vocativus: nam *δικηκός* est dictum: *Haec terra esto mihi testis:* ac si diceret: o Italica terra, testis ² mihi esto. ³ [Sane juxta Homericum foedus, hic inducit fieri: nam ut ibi Priamus, ita hic Latinus; ut hic Aeneas, ibi Agamemnon: & priores precantur, qui servaturi sunt foedus; quod ruperunt, qui posteriores juraturi erant: ibi per Pandarum Trojani; hic per Tolumnium Latini: & hoc per speciem augurii, quae *precatio maxima* appellatur, dicit. *Precatio* autem *maxima* est, cum plures deos, quam in ceteris partibus auguriorum, precatur, eventusque rei bonae poscitur, ut in melius juvent, quod his versibus ostenditur: *Esto nunc Sol testis, & haec mihi Terra precanti.*] ⁴ Homeri simile juramentum Iliad. Γ. 276. Ζεὺ πάτερ, ἰδθην μῆδων, κούρις, μίγιστε, Ἡλίου δ' ἔς πᾶσι ἰφορᾶς, καὶ πᾶσι ἱπαικίαις· Καὶ Πόλιμοι καὶ Γαῖα· καὶ οἱ ὑπὸ τῆρα καυώλιας Ἀνθρώπων τίνωδον, ὅ, τις κ' ἐπίορον ὀμόσση· Ἰμῶν μάρτυροι ἐστὶ, Φυλάσσει δ' ἄρμα πικρά.

177. QUAM PROPTER. ⁵ *Propter*, penultima habet accentum, quia est postposita praepositio,

⁶ [id est, propter quam tantos, ut Graece *πρὸς βασιλείας* cum contra dicatur *βασιλείας πρὸς*. quia est postposita praepositio.

178. ET PATER OMNIPOTENS &c. ET QUAE CAERULEO SUNT NUMINA PONTO. Ceterum, quod in precatione dici solet, ut melius juvent, melius fortunent, subjecit his versibus: *Si nostrum adjuerit nobis victoria Martem.*

179. JAM MELIOR, JAM DIVA PRECOR. Ac si diceret, Non Saturnia, id est, jam minime nocens, ⁷ sed Trojanis propitia: ⁸ [aut *melior*, non optantis, sed adfirmantis accipiamus: potuit enim intelligere minus se impugnari a Junone, qui vicerat bis.]

180. TORQUES. ⁹ [Hoc loco, regis freno: sic alibi VII. 666. *Ipse pedes tegmen torquens immane leonis:* alibi, sustines, ut IV. 482. *Axem humero torquet.* INCLUTE MAVORS. Bene induxit Martem Poeta, quem scit Romanae stirpis auctorem.

V A R I O R U M.

175. PRECATUR. Vel *profatur* prior Hamburgicus. *pater Aeneas Parrhaf.*

176. PRECANTI. *Precatur* praecessit superiori versu, & *precor* paulo post subsequitur. accedo igitur Mediceo, Menteliano utrique, Moretanis primo & secundo, duobus Vossianis, aliisque nonnullis, & Pierii vetustioribus, in quibus *vocanti*. quamquam aliter Donatus. lib. I. Georg. *votis jam nunc asuesce vocari.* Divos in vota vocare passim nostro aliisque. HEINS. *Et hoc* Ed. pr. *precanti* Ed. Mediol. Ald. *petenti* Cod. Dorvil.

177. QUAM PROPTER. *Qua propter* Ed. pr.

178. CON-

⁹⁸ in *surgentem* Dan. *assurgentem conversi ad l. f.* Steph. *insurgentem* etiam Vof. ⁹⁹ intelligamus L. Steph. ¹ possit R. Steph. ² deest L. R. Vof. Steph. est Basil. ³ deunt L. R. Vof. Steph. al. ⁴ & huic est Homeri simile juramentum Steph. Fabr. al. sed assutum esse a minus perito Linguae Latinae, vox *juramentum* docet, & carent etiam L. R. Vof. Dan. ⁵ Ter habet L. R. propter habet Steph. propter habet accentum cum praepositur, ut si dicat *propter quam* at nunc penultima &c. Basil. ⁶ desunt L. R. Vof. desunt ad Ψ . 179. Steph. Dan. ab *us Graece* Basil. deest nota ad Ψ . 178. ⁷ & Trojanis propria Dan & Troj. propitia L. R. Vof. ⁸ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁹ desunt iisdem, sed tantum habent Torques, sustines regis. & reliqua desunt ad *Quaerens* Ψ . 181.

Tom. IV.

D

- Fontisque, fluviosque voco, quaeque aetheris alti
 Religio, & quae caeruleo sunt numina ponto:
 Cesserit Ausonio si fors victoria Turno,
 Convenit Euandri victos discedere ad urbem:
 185 Cedet Iulus agris: nec post arma ulla rebelles
 Aeneadae referent, ferrove haec regna laceffent.
 Sin nostrum adnuerit nobis victoria Martem,
 (Ut potius reor, & potius DI numine firment)
 Non ego nec Teucris Italos parere jubebo,
 190 Nec mihi regna peto. Paribus se legibus ambae

In-

SERVII.

181. FONTESQUE FLUVIOSQUE VOCO. Congruenter, cum a Tyberino flumine sit admonitus, quae agere deberet.] QVAEQUE AETHERIS ALTI RELIGIO. Post specialitatem intulit generalitatem.
 10 [Sane religio dicta, quod ea homines 11 religantur ad cultum divinum.]

182. PONTO. Id est, in ponto: & quidam hoc loco, a filio Veneris iurejurando, velut matris, volunt inditam mentionem.]

183. CESSERIT AUSONIO SI FORS. 12 Si forte: & bene dubitat de hoc: contra cum ad suum 13 pervenerit nomen, dicit: *Ut potius reor, & potius Dii numine firment.* Sane ratione non caret, quod primo de victoria Turni loquitur, post descendit ad suam: scit enim, in auguriis prima posterioribus cedere.

185. REBELLIS. Homo *rebellis* dicitur; res ipsa *rebellio*; non *rebellatio*: sic 14 Suetonius.

187. ADNUERIT NOBIS VICTORIA MARTEM. Hypallage, pro, 15 Sin noster Mars adnuerit 16 nobis victoriam: nam Martem victoria comitatur.

VARIORUM.

178. CONJUNX. *Conjux* Bigotianus, Dorvil. Parrhaf. & Editio Mediol. Ald. & Junta.

179. INCLYTE. *Inclute* Mediceus & Gudianus. HEINS.

180. NUMINE. *Temes sub n.* Dorv. a m. fec.

nomine Sprotianus, Venetus & Zulichemius. & secundus Moreti & Parrhaf. a m. pr.

182. QVAEQUE. *Quoque* Excerpta nostra. *sequ.* Zulichemius. *reliigio est* Leidenfis. *reliigio quae* & primus Moreti. *reliigio est, & quae c. s. omnia ponto* Dorvil. *nomina* Mentelii prior a manu prima. *Et fontes fluviosque* Oudartii.

184. DISCEDERE. *Decedere* Mediceus. *descendere* primus Moretanus, cum priore Mentelio. HEINS. Bigotianus, Dorvil. & Zulichemius etiam *descendere. accedere* Vratislavienfis. *ab urbe* alter Menagii.

185. CEDET. *Cedat* Bigotianus, Montalbanus, alter Hamburgicus & Parrhaf. *mox ferroque* Gudianus & prior Menagii. *vel belloque* prior Hamburgicus, & Dorvil. *nec ferro* Zulichemius a manu prima. *laceffunt* alter Hamburgicus. *referant & laceffant* Oudartii.

187. SIN NOSTRUM. *Sin vestrum* Bigotianus. *adnuerint* Venetus. *victoria Martem* alter Hamburgicus. *nostrum Martem*, nobis faventem, vid. ad Ovid. XIII. Met. 256. *si nostrum* Ed. pr.

188. NUMINE. *Numina* Gudianus & Sprotianus. HEINS. *Potius munimine* Zulichemius.

189. NEC TEUCRIS. *Non* alter Menagii. *te Teucris* alter Hamburgicus. *sed tum Italus*, vel *Italum*.

190. NEC. *Non mihi* Parrhaf.

Ibid.

10 desunt iisdem. ad *ŷ.* 183. 11 regantur Dan. 12 ut *si forte* R. Basil. 13 venerit R. L. Vof. Dan. Fabr. al. 14 vide quae diximus ad Sueton. Calig. LI. & ita utitur hac voce Livius lib. VIII. 14. ubi unus & alter codex, *rebellatio- nis*. sed vide Cl. Drakenborchii notas. BURM. 15 si L. R. Steph. al. & ita ad *ŷ.* 178. citatur. deest Vof. 16 deest L. Vof. R. Steph. al.

Invictae gentes aeterna in foedera mittant.
 Sacra Deosque dabo: focer arma Latinus habeto;
 Imperium sollemne focer: mihi moenia Teucric
 Constituent, urbique dabit Lavinia nomen.

195 Sic prior Aeneas: sequitur sic deinde Latinus,
 Suspiciens coelum, tenditque ad sidera dextram:
 Haec eadem, Aenea, terram, mare, sidera, juro,
 Latonaeque genus duplex, Janumque bifrontem,
 Vimque Deum infernam, & duri sacraria Ditis:

200 Au-

SERVII.

191. INVICTAE. Quasi invictae. ¹⁷ [Et bene sibi conciliat populum:] nam sine dubio una cum rege vincetur.

192. SACRA DEOSQUE DABO. ¹⁸ Magna fuit apud majores sacrorum cura, sicut diximus supra III. 104. unde nunc Aeneas id agit, ne pereant. Et re vera constat, ¹⁹ sacra Phrygia, tunc Latinis tradita, coluisse Romanos. LATINUS HABETO. Aut antiquus vocativus est: aut *habeto*, tertia persona ²⁰ est. Sane sciendum, quia crebra foci commemoratione sibi favorem Latini conciliat: item dicendo: *Mibi moenia Teucric constituent*: popularem gratiam captat: quia supra dixerat Drances XI. 131. *Saxaque subvectare humeris Trojana juvabit*.

197. TERRAM, MARE, SIDERA JURO. Et ornatio elocutio, & crebra apud majores, quam si velis addere praepositionem, ut dicas, *Juro per maria, per terras*. EADEM autem bene dixit: nam pro mari, ille fontes ²¹ [& fluvios] posuit; pro sideribus, Solem.

198. LATONAEQUE GENUS DUPLEX. Ac si diceret, utrumque sexum ²² proles Latonae vel sobolis. Et bene in foederibus duplicia invocantur: quia in unum duo coituri sunt populi. JANUMQUE BIFRONTEM. Rite hunc quoque invocant: quia, ipse faciendis foederibus praees: namque, postquam Romulus & Titus Tatius in foedera convenerunt, Jano simulacrum duplicis frontis effe-

ctum est, quasi ad imaginem duorum populorum. Legimus tamen Janum etiam quadrifrontem fuisse: unde Martialis VIII. 2. ait: *Et lingua pariter locutus omni*: Nam *omnis*, de duobus non dicimus.

199. VIM. ²³ Duritiam, inexorabilitatem. SACRARIA DITIS. *Sacrarium*, proprie locus est in templo, in quo sacra reponuntur: sicut *donarium* est, ubi ²⁴ ponuntur oblata: sicut *lectisternia* dicuntur, ubi homines in templo sedere consueverunt.

VARIORUM.

Ibid. SE LEGIBUS. *Sed legibus* secundus Moreti & Dorvil.

191. INVICTAE. *Injunctae* Hugonius.

Ibid. MITTANT. *Mittent* Montalbanius, Bigotianus & quartus Moreti. mox *habebis* Zulichemius a manu prima.

194. CONSTITUENT. *Constituunt* Parrhas.

195. SIC. *Tum* Zulichemius, uterque Hamburgicus, Venetus, duo Moretani, & Vratillavienfis. *dum* Leidenfis. *tunc* alius Leidenfis. *tum inde* Excerpta nostra. *cum deinde* Leidenfis alius. *sed deinde* Hugonius. mox *suscipiens* Sprotianus & Gudianus. *tendensque* Menagianus.

199. DURI. Ita codices nostri. non *Diri Ditis*. nec aliter Giphanius Indice Lucret. in *vittus*. & Servius lib. VII. *saevi spiracula Ditis*. HEINS. *Inferna* & Zulichemius. *inferium* Sprotianus & Venetus, cum Excerptis nostris.

200. FOG-

¹⁷ de sunt Dan. ¹⁸ caprat gratiam populi, quia magna Dan. L. R. Basil. deest Vof. qui etiam, qui crebra. ²¹ de sunt Steph. sed ibi Latoniae. ²³ duritiam inexorabilem Commel. Emmen. Fabr. reponuntur Basil.

¹⁹ sacrificia nunc Rom. Steph. nunc L. Vof. R. ²⁰ fit ²² sexum Latonae sobolis L. Vof. R. Steph. & Basil. ²⁴ ponantur R. qui & *lectisternia*. collocantur Dan.

- 200 Audiat haec Genitor, qui foedera fulmine sancit:
Tango aras; medios ignis, & Numina testor:
Nulla dies pacem hanc Italis, nec foedera rumpet,
Quo res cumque cadent: nec me vis ulla volentem
Avertet; non si tellurem effundat in undas
- 205 Diluvio miscens, coelumque in Tartara solvat:
Ut sceptrum hoc (dextra sceptrum nam forte gerebat)
Numquam fronde levi fundet virgulta, neque umbras,
Cum semel in silvis imo de stirpe recisum

Matre

SERVII.

200. QUI FOEDERA FULMINE SANCIT. Confirmat: sancta esse facit: quia, cum fiunt foedera, si coruscatio fuerit, confirmantur: ²⁵ [vel certe, quia apud majores arae non incendebantur;] ²⁶ sed ignem divinum precibus eliciebant, qui ²⁷ incendebat altaria. *Sancire* autem, proprie est sanctum aliquid, id est, consecratum facere, fuso sanguine hostiae: & dictum *sanctum*, quasi sanguine consecratum.

204. SI TELLUREM EFFUNDAT IN UNIDAS. Hypallage, pro, si unda effundat in ²⁸ terram.

205. DILUVIO MISCENS. Id est, aquae superfusione universa perturbans.

206. UT SCEPTRUM HOC. Homeri locus, verbum ad verbum Iliad. A. 234.

Ναὶ μὲν τὸ δὲ σκῆπτρον, τὸ μὲν ἔ ποτε φύλλα καὶ ὄζυς
Ψύσι, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λίλοιπεν,
Ὅου δ' ἀναθλήσει, παρὶ γὰρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλεψεν,
Φύλλα τε καὶ φλοιοί: οὐδ' αὐτὴ μὲν υἱὸς Ἀχαιοῦ
Ἐν πάλαιμης φορέσει διασκόλοι, οἷτις θείμιας
Πρὸς Διὸς ἰερέα; ἔδδοι μύγας ἴσσειαι ἠκῶν.

DEXTRA SCEPTRUM NAM FORTE GEREBAT. Per parenthesim dictum est. Ut autem ²⁹ *sceptrum* adhibeatur ad foedera, haec ratio est: quia majores semper simulacrum Jovis adhibebant: quod cum taediosum esset, praecipue quando fiebant foedera cum longe positis gentibus, inventum est, ut *sceptrum* tenentes, quasi imaginem simulacri redde-

rent Jovis. *Sceptrum* enim ³⁰ ipsius est proprium: unde nunc tenet *sceptrum* Latinus, non quasi rex; sed quasi Pater patratas.

208. IMO DE STIRPE. Ideo genere masculino usus est, quia de arboribus loquitur: nam de hominibus genere foeminino dicimus, ut VII. 293. *Hec stirpem invisam*. dixit tamen, sed usurpative, Horatius ³¹ etiam de arboribus, ut II. Od. 29. *Stirpesque raptas, & pecus, & domus*.

VARIORUM.

200. FOEDERA. *Sidera* Sprotianus. *numine sancit* alter Hamburgicus. *numina fulmine* Zulichemius. *firmat* Leidenfis. vid. Robert Tit. Controvers. Lect. x. 20. *sancit* Ed. pr.

201. TANGO ARAS, MEDIOSQUE IGNES. *Tango aras*, *medios ignes* scripti nostri constanter. & sic Pieriani vetustiores. quod & auctoritate Macrobiani se tuetur Saturn. lib. III. cap. II. *medios ignes* eleganter & erudite dicit, tanquam conciliatores pacis. nos de ea voce ad Claudianum complura congestimus. sic noster alibi, *Dum medium paci se offert*. HEINS. An *medios*, in medio positos? an ut arbitros pacis? vid. ad Claud. II. in Ruf. 309.

202. RUMPET. *Rumpat* Gudianus. idem mox *Avertit*, non *Avertet*. HEINS. *Foedere* Medicus. *rumpit* primus Moretanus. mox *cadant* alter Hamburgicus. *nec me cara ulla ferentem* Zulichemius a manu prima.

204. TEL-

25 finiuntur L. R. 26 desunt L. 27 incendebant L. Steph. Dan. Fabr. 28 terras L. Vof. R. Steph. al. 29 sceptrum adhibentur & mox simulacra Dan. ut autem sceptrum, adhibeatur ad foedera cum longepositis gentibus, inventum &c. L. 30 ipsius Jovis est proprium Steph. ipsius est imperium Dan. 31 desit Steph. al. vid. ad lib. III. 94.

- Matre caret, posuitque comas & brachia ferro;
 210 Olim arbos, nunc artificis manus aere decoro
 Inclusit, patribusque dedit gestare Latinis.
 Talibus inter se firmabant foedera dictis,
 Conspectu in medio procerum. Tum rite sacratas
 In flammam jugulant pecudes, & viscera vivis
 215 Eripiunt, cumulantque oneratis lancibus aras.
 At vero Rutulis inpar ea pugna videri
 Jamdudum, & vario misceri pectora motu:

Tum

SERVII.

209. MATRE CARET. Veltterra, ut III. 96. *Antiquam exquisitae matrem*: vel arbore, ut II. Georg. 10. *Parva sub ingenti matris se subjicit umbra.* ³² [Sic enim melius carmini respondet Homericō: *σμοῦν ἰν ἔρσει λίλοιπυ.*]

210. AERE DECORO. Id est, orichalco.

211. DEDIT GESTARE LATINIS. Ut v. 248. *Dat ferre.*

212. TALIBUS INTER SE FIRMABANT FOEDERA DICTIS. Latinus & Aeneas. Turnum autem non inducit jurantem: quia dux est, qui praesente rege non habet potestatem. Et imitatus est Homerum, qui post jusjurandum Menelai, Alexandrum quasi fervidum & adolescentem a foedere inducit ³³ exclusum, & Priamum adhibitum ad foederis confirmationem.

213. RITE SACRATAS. Rite ³⁴ expurgatas solennitate, quam diximus supra §. 173.

216. VIDERI ET MISCERI. Infiniti sunt pro indicativis.

VARIORUM

204. TELLUREM EFFUNDAT IN UNDas. *Tellure effundat & undas* Mediceus. HEINS. Vid. Ruæum. *fundat* Dorvil.

205. COELUMVE. *Coelumque* Mediceus, & sic Vaticanus Pierii & nostri complures. male vero *vertat* in quibusdam. vide quae ad lib. I. Valer. Flac. 829. annotamus. HEINS. *Vertat* Ed. pr. & Venet. *diluvium m. caelumque* Dorvil.

206. GEREbat. *Regebat* Montalbanius. *hoc* deest Mentello priori. *feribat* Zulichemius. *sceptrum hoc sceptrum dextra* Bigotianus. *dextra hoc sceptrum nam* Hugonianus.

207. NEC UMBRAS. *Umbram* in Macrobio exstat lib. v. Saturn. cap. 3. *neque umbras* multi ex nostris codicibus. HEINS. *Umbram* primus Moreti. *uno de stirpe* Parrhaf.

208. IMO. Frustra Servius, *et imo a stirpe* divelli cupit, non recordatus illorum II. Georg. *admoso signata in stirpe cicatrix*. sed & hoc ipso libro *stirpem nullo discrimine sacrum* habemus, & *lentoque in stirpe moratur*. & sic Prudentius frequenter. HEINS. *Una de Zulichemius. ima* Sprotianus. *imo* etiam legit Commentator Crucquianus ad Horatii I. Epist. II. 69. & imitatum esse Columellam v. 9. ostendit Cl. Drakenb. ad Livii VIII. VI. 2.

209. CARET. *Cadet* Mediceus. HEINS. *Poneve comas false* dixit Propert. II. XV. 12.

211. LATINIS. *Latinus* Leidenfis.

213. CONSPECTU IN MEDIO. *Prospectu medio* Mediceus. *conspectu medio* alter Mentelianus. HEINS. Et ita Bigotianus & Parrhafianus.

214. FLAMMAM. *Flammas* Parrhaf. Mentelii prior a manu prima. versu sequenti in Vratislaviensi erat, *cumulantque altaria donis*. repetitum ex lib. XI. 56. vulgatae vero lectionis verba occurrunt etiam lib. VIII. 284.

217. MISCERI. *Miscentur* Zulichemius a manu prima. *demisceri* Dorvil.

218. CER-

³² desunt L. Vof. R. Steph. Dan. ³³ ecludit L. R. ³⁴ exploratas Dan. expuratas Fabr. qua diximus Basil.

- Tum magis, ut propius cernunt non viribus aequis.
 Adjuvat incessu tacito progressus, & aram
 220 Suppliciter venerans demisso lumine Turnus,
 Tabentesque genae, & juvenali in corpore pallor.
 Quem simul ac Juturna soror crebrescere vidit
 Sermonem, & volgi variare labantia corda:
 In medias acies, formam adsimulata Camerti,
 225 Cui genus a proavis ingens, clarumque paternae
 Nomen erat virtutis, & ipse acerrimus armis,
 In medias dat sese acies, haud nescia rerum,

Ru-

SERVII.

218. PROPUS. Diligentius, ut l. 526. *Et propius res aspice nostras.* NON VIRIBUS AEQUIS. Eos congressuros, subaudis.

219. INCESSU TACITO. Pro, ipse tacitus: Hypallage est.

225. CUI GENUS A PROAVIS INGENS. Cuius auctoritatem commendabat & origo majorum, & paterna virtus, & propria fortitudo.

VARIORUM.

218. CERNUNT. Scilicet, adstare Aeneam & Turnum, non esse aequis viribus. vid. ad x. 357.

219. INCESSU. *Incessu* Leidenfis & Regius. *ingressu* Z. ulichemius, Gudianus, prior Hamburgicus & quartus Moretanus. *ad aram* duo Moretani & Zulichemius. ego *incessu tacito* praetuli, quia *progressus tacito ingressu* offendit aures. & *incessus* proprie de modo incedendi. ut lib. I. 405. *et vera incessu patuit dea.* sic apud Quintil. I. III. *ut ea quae discit effingat, non habitum forte et incessum* &c. ubi male *ingressum* Davitium ad Cicer. I. de N. D. 34. legere dicit Gesnerus. in Cicerone legitur, *ingressus, cursus, accubitus* &c. sed in duabus Edd. Davitii A. 1719. & 1722. nihil notatum video. quare in tertia, qua careo, forte id addidit

221. TABENTESQUE GENAE. Sic ex nostris Mentelius uterque, duo Moretani, tertius Rottendorphius, & Schefferianus. caeteri omnes *Pubentesque*. quomodo & Macrobius videtur agnoscere lib. IV. Saturn. cap. 3. quamquam & a Thuaneo codice, & ab editis nonnullis is versus abest. qui agnoscunt, et *et* omittunt. sic *flaccet genae*, ut nos castigavi-

mus Senec. Herc. Fur. 768. & in Tibullo I. El. 10. legimus *exesas genas*. sed & *juvenali in corpore* codex Macrobbii Anglicus, Mediceus & Maroniani vetustiores. HEINS. *Pallentesque* Bigotianus. *rubentesque g. e. juvenili in pectore* Excerpta nostra. Forte *labentesque*. *Tebescentes* Regius. in deest Sprotiano.

222. SIMUL AC. *Simul ut* uterque Mentelius, cum duobus Hamburgicis, etiam cum Gudiano a secunda manu. HEINS. Etiam Leidenfis & Hugonius, & Excerpta nostra & Regius.

223. LABANTIA. *Labancia* Dorvill.

224. IN MEDIAS. *Per medias* Parthaf. *Camertis* Ald.

Ibid. ASSIMULATA. *Assimilata* perperam in nonnullis. Diomedes lib. I. p. 362. *similo non dicimus, sed similis est. sane dixerunt auctores simulat per u hoc est ipoueu.* ut Cicero de Republ. *nulum est exemplum, quam alius assimilare rempublicam.* Virgilius *formam assimilata Camerti*. apud Priscianum libro VIII. legitur bis, *assimulata Camertae*, ut nominativus casus sit *Camertes*, non *Camers*. quomodo & apud Macrobius Pontani editio postrema ex membranis Britannis castigata, lib. v. Saturn. cap. 15. cum *Camerti* in vetustioribus editis legeretur. codex Thuanae Bibliothecae illic, *forma assimilata Camertae. forma* etiam in secundo tertioque Rottendorphii. sed tertio glossa adscripta *Priscianus dicit formam.* Mentelianus prior & tertius Moretanus *Camerte*. HEINS. *Camertis* Vranislaviensis & Leidenfis.

227. HAUD NESCIA. *Haud inscia* priores Mentelii & Menagii.

229. CUNC-

Rumoresque ferit varios, ac talia fatur:
 Non pudet, o Rutuli, pro cunctis talibus unam
 230 Objectare animam? numerone, an viribus aequi
 Non sumus? En, omnes & Troës, & Arcades, hi sunt,
 Fatalisque manus, infensa Etruria Turno.
 Vix hostem, alterni si congregiamur, habemus.
 Ille quidem ad superos, quorum se devovet aris,
 235 Succedet fama, vivusque per ora feretur:
 Nos, patria amissa, dominis parere superbis

Co-

SERVII

229. PRO CUNCTIS TALIBUS. Qualis etiam Turnus est: & attendit sensum superiorem, ubi ait Turnus ³⁵ oblique sup. 16. *Et solus ferro crimen commune refellam.*

230. AN VIRIBUS AEQUIS NON SUMUS? Bene addidit *viribus*: nam legitur in Sallustio Catil. VII. *Memorare* ³⁶ *possumus, quibus in locis populus Romanus ingentes hostium copias parva manu suderit.* Virgilius v. 754. *Exigui numero; sed bello viva virtus.*

231. EN OMNES. Ne occurreret: Sed est in castris alter exercitus.

232. FATALISQUE MANUS. Trojanorum scilicet, qui fataliter ad Italiam venerant, ut sit iteratio. HETRURIA autem INFENSA, pro, Hetrusci, qui etiam Turno inimici sunt, ³⁷ propter Mezentium.

234. DEVOVET ARIS. Quia ait supra 220. ³⁸ [de Turno: *Et aram*] *suppliciter venetans.* Item: XI. 442. *Sed vobis animam hanc soceroque Latino Devovi:* nam ipsa iterat verba.

235. VIVUSQUE PER ORA FERETUR. Tanquam de vivo omnes ³⁹ loquentur: ⁴⁰ [vel, nominis immortalitate vivet, & laudibus.]

VARIORUM.

229. CUNCTIS PRO. *Pro cunctis* Mediceus & ceteri nostri, cum Servio & Pierianis. HEINS. Sensum esse puto, an fata omnium commitemus unius pugnae & discrimini, ut apud Flor. I. 3. & II. Aen. 130. similiter haec imitatus Statius XI.

Theb. 159. ubi Polynices pro reliquis Argivis pugnam cum Fratre deposcens ait:

*Non plebis Danae florem, Regumque verendas
 Objectare animas.*

cuncti pro Ald. v. 236. non cepit Catroeus.

230. NUMERONE, AN VIRIBUS AEQUI. *An viribus aequis* Gudianus a manu prima, quomodo & in Menagiano priore, & secundo Rottendorphio & Moretano quarto legebatur, idque concinnius. & ita Servius Danielis. lib. v. Aeneid. 809.

Congressum Aenean nec Dis, nec viribus aequis. Nemeianus Cynegético:

His leporem praemitte manu, non viribus aequis,

Nec curjus virtute parem.

Auson. Epitaphio Troili:

Hecore prostrato, nec Dis nec viribus aequis

Congressu perii Troilus Aeacidae.

Perioche Iliad. xx. *Tunc Aeneam Dis & viribus iniquis cum Achille congressum nube circumdata Neptunus eripuit.* Valer. Flac. v. *Hinc Perseus, illinc non viribus aequis Apparat Aetes aciem.* HEINS.

231. OMNES HIC TROES ET A. HIC SUNT. Parrhaf. *hic sunt* Dorvil. Ed. Mediol. Ald.

Ibid. HIC SUNT. *Hi sunt* in codicibus scriptis, si alterum Hamburgicum cum Veneto, & duos aut & tres minoris praeterea rei excipimus. HEINS.

232. FATALISQUE. *Fatalesque manus* in Mediceo, Sprottiano, Montalbano, alteroque Hamburg-

³⁵ deest L. R. Steph. al. ³⁶ *possum* L. Vof. R. Dan. Fabr. *possem* Basil. & ita in Sallustio legitur, & *maximas h. copias.* ³⁷ causa Mezentii L. Vof. Bas. accusat Mezentii R. cum praepouunt. *nobis animam* Steph. ³⁹ locuntur D an. ³⁸ deest L. R. Vof. Basil. sed Mss. ultimum ex Virgilio lo- ⁴⁰ deest L. Vof. R. Steph. Dan.

Cogemur, qui nunc lenti confedimus arvis.
Talibus incensa est juvenum sententia dictis,
Jam magis atque magis; serpitque per agmina murmur.

- 240 Ipsi Laurentes mutati, ipsique Latini.
Qui sibi jam requiem pugnae, rebusque salutem
Sperabant, nunc arma volunt, foedusque precantur
Infectum, & Turni sortem miserantur iniquam.
His aliud majus Juturna adjungit, & alto
245 Dat signum coelo; quo non praesentius ullum
Turbavit mentis Italas, monstroque fefellit.
Namque volans rubra fulvus Jovis ales in aethra

Lito-

SERVII.

237. LENTI. Ociosi, ut I. Ecl. 4. *Tu Tityre lentus in umbra.*

242. FOEDUSQUE PRECANTUR INFECTUM. Rogant, ut pro non facto sit, ne piaculum videantur admittere.

245. ET ALTO DAT SIGNUM COELO. Ut religio alia religione solvatur. PRAESENTIUS. Efficiacius. ⁴¹ [Et alibi I. Ecl. 42. *Nec tam praesentes alibi cognoscere Divos*]

246. MONSTROQUE FEPELLIT. Bene fefellit: namque hoc augurium ⁴² nec oblativum est, nec impetrativum; sed immissum factione Juturnae, quod carere fide indicat sedes negata: nam ubicumque firmum ⁴³ introducit augurium, dat ei firmissimam sedem, ut VI. 191. *Ipsa sub ora viri coelo venere volantes, Et viridi sedere solo.* Item IX. Ecl. 15. *Ante sinistra cava monuisset ab Ilice cornix.* In hoc autem augurio liberatum cygnum cecidisse in aquam dicit, ⁴⁴ quam instabilem esse ⁴⁵ [& infirmam,] manifestum est.

VARIORUM.

burgico. HEINS. *Mortalesque* Montalbanius pro diversa lectione. *Etruria mater* Ed. pr.

233. ALTERNI. *Alternum* Bigotianus. *alternis* alter Menagii. *vix alterni hostem* Leidenfis. major etiam Daris magniloquentia apud Justinum lib. XI. 13. *vix denis armatis singulos hostes, si di-*

visio feret, evenire. vid. Guell.

234. QUIDEM. *Equidem* alter Hamburgicus. deinde *succedens* Hugenianus. *succedit* Mentelius prior. *virisque* Montalbanius, forte melius, pro *vivorum per ora.*

235. VIVUSQUE. An *vivumque.*

236. AMISSA. *Admissa* Dorvil.

237. QUI NUNC LENTI CONSEDIMUS ARVIS: *Armis* Mediceus a manu prima. *lentis confedimus armis* ab eadem manu Gudianus, qui & a secunda *confidimus*, quomodo & Vossianus prior, tertius Rottendorphius, & primus Moretanus. consulantur annotata ad Ecl. VII. I. *Lentis armis* minime contemnendum. imo sic Maronem nobis reliquisse habeo persuasum ut credam. & miram habet emphaticum verbum *confidendi*. Tale illud superiori libro,

Vos pacem laudate sedentes,

Illi armis in telia ruunt.

quamquam minime ignoro *arvis confidere* & a libi apud nostrum occurrere. *confedit ardor, ira, impetus, ignis* passim apud optimos scriptores occurrit, hoc est remissit, sedatus est. *luctu urbs confedisse* superiori libro dicebatur. *sedere* etiam dicti, qui in oppugnatione oppidi hostilis diu multumque haerebant. & stare, de quo ad Silium Italicum lib. XII. 64. & VII. 398. HEINS. *Lenti c. arvis* Ed. pr. Mediol. Ald. *laeti conf.* Vratislaviensis. *laeti* Zulichemius. Meinius in ora codicis

⁴¹ defunt iisdem. ⁴² non obl. nec impetratum Dan. impetratum Fabr. infirmam esse non dubium est Dan. Fabr. ⁴³ defunt L. R. Vof. Saeph. al.

⁴⁴ aquam autem stabilem &

Litoreas agitabat avis, turbamque sonantem
 Agminis aligeri; subito cum lapsus ad undas
 250 Cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis.
 Adrexere animos Itali, cunctaeque volucres
 Convertunt clamore fugam, mirabile visu;
 Aetheraque obscurant pennis, hostemque per auras
 Facta nube premunt: donec vi victus, & ipso
 255 Pondere defecit, praedamque ex unguibus ales
 Projecit fluvio, penitusque in nubila fugit.
 Tum vero augurium Rutuli clamore salutant,

Ex-

SERVIL

248. LITTOREAS AGITABAT AVES. Palustres: nam ⁴⁶ *littus* dicitur omnis terra aquis vicina, ut VIII. 83. *Viridique in littore conspicitur sus.*

250. EXCELLENTEM. Magnum, sicut in exercitu magnus est Turnus.

252. CONVERTUNT CLAMORE FUGAM. Redeunt cum clamore, ⁴⁷ sicut in exercitu solet fieri.

257. AUGURIUM SALUTANT. Venerantur. Et proprie: nam *salutare* dicimus deos. Terentius Phorm. II. I. 81. ⁴⁸ *At ego deos penates hinc salutatum domum divortar.* Et Plautus in Curculione III. I. 19. *Quis est, qui operto capite salutat Aesculapium?*

VARIORUM.

cis quis nunc. *lenti* agnoscit Serv. ad Ecl. I. 4.

238. INCENSA EST. *Accensa est* duo Rottendorphii, alter Mentelius. praeterea *Tum magis atque magis* Gudianus. HEINS. *Accensa* etiam a manu secunda Zulichemius.

239. JAM MAGIS. *Tunc* Zulichemius. *serpit per* Dorvil.

240. MUTATI. *Mutari* Zulichemius. mox *Es sibi jam* secundus Rottendorphius. *Cui jam* Leidensis.

241. QUI SIBI. *Quisquis* Parrhaf.

242. NUNC ARMA. *Nunc jam arma* alter Hamburgicus. imitatur Statius VIII. Theb. 657. *Arma*

volunt, ubi male *volant* alii ediderunt. nam & idem lib. III. 665. *arma volenti obvius ire paras. deinde infectum*, Turni Venetus.

245. PRAESENTIUS. Italegendum, non *praestantius*. sed *praesentius*, id est, magis in tempore oblatum, ideoque ad animos turbandos efficacius. FABRIC. *Praestantius* in Menteliano utroque, duobus Hamburgicis, & aliis nonnullis, quod vulgatos libros occuparat. caeteri bene *praesentius*, ut exhibemus. lib. II. Georg.

*Quo non praesentius ullum
 Auxilium venit.*

supra v. 152. *si quid praesentius audes.* plura ad Nasonem lib. XIII. Metam. 757. mox *turbavit mentes Italas*, non *Italas* Montalbanius. HEINS. *Mentes Italas* Bigotianus. Ovid. *Humanas motura tonitrua mentes.*

247. NAMQUE VOLANS. *Famque* in altero Hamburgico. & in Gudiano *fulvos ales*. Medicus etiam *fulvus rubra*. HEINS. *Famque* Hugeniannus. *namque* agnoscit Statii Interpres lib. III. 64. (qui *rubra* omittit) & Horatii Epod. x. qui docent in malo augurio feminino genere, in bono masculino poni, quod refutat Barthius ad Statii d. I. *Fulvis Parrhaf. rubra* Vratiflavienfis. *litorea*que Leidensis & Regius. *agitavit* secundus Rottendorphius. *turbamque sequentem* Excerpta nostra.

249. CUM LAPsus. *Collapsus* Parrhaf.

250. RA-

⁴⁶ litus circa omnem aquam est Dan. ⁴⁷ sicut exercitus solet Dan. Fab. *seri deest* L. Vof. R. Basil. ⁴⁸ *Hinc deos domum salutatum pergam* Steph. *At ego hinc deos domum salutatum pergam* L. R. sed Vof. omittit *domus*. devortor Dan. Fabr.

- Expediuntque manus: primusque Tolumnius augur,
 Hoc erat, hoc votis, inquit, quod saepe petivi.
 260 Adcipio, adgnoscoque Deos: me, me duce ferrum
 Corripite, o miseri, quos improbus advena bello
 Territat, invalidas ut avis; & litora vestra
 Vi populat. Petet ille fugam, penitusque profundo
 Vela dabit. Vos unanimi densate catervas,
 265 Et regem vobis pugna defendite raptum.

Di-

SERVIL.

258. EXPEDIUNTQUE MANUS. Dimicare se velle significant: haec enim est consensio militaris. Lucanus I. 387. *Elatasque alte, quaecumque ad bella vocaret, Promiser manus.*

259. QUOD SAEPE PETIVI. Quasi "impetrativum hoc augurium vult videri. ACCIPIO, AGNOSCOQUE DEOS. Modo quasi de oblativo loquitur: nam in oblativis auguriis in potestate videntis est, utrum id ad se pertinere velit; an refutet & abominetur. Ergo nunc dicit, se augurium libenter amplecti, & agnoscere circa se favorem deorum.

261. QVOS IMPROBUS ADVENA TERRITAT. Interpretatur augurium: & confirmat, id ad praesens negotium pertinere.

262. LITTORA VESTRA. Bona iteratio: nam supra ait: *Littoreas agitabat aves.*

263. VI POPULAT. Antiquae: nam veteres & *populo*, & *populor* dicebant: ⁵⁰ [nunc tantum *populor* dicimus; [illud penitus de usu recessit.] PENITUSQUE PROFUNDO VELA DABIT. Ut supra de aquila: *Penitusque in nubila fugit.*

264. DENSATE CATERVAS. Sicuti Cygni, *bestemque per auras facta nube premunt.*

VARIORUM.

250. RAPIT. In Ind. Erythr. in *capit* hic versus notatur, quasi ita legeretur.

251. CUNCTAEQUE. *Junctaeque* Zulichemius a manu prima.

253. PENNIS. *Pinnis* tertius Mentelii, Regius, & Editio Juntina.

255. DEFECIT. *Deficeret* ex suorum nonnullis

profert Pierius. forte pro *deficere*. cujusmodi loquendi modos Maroni familiares esse observabamus lib. I. Georg. 383. HEINS. *Et ipse* Menagius alter, prior Hamburgicus, Venetus & duo Leidenfes. & Parrhaf. & Regius. *ab ipso* Sprotianus. *donec convictus* Bigotianus & Dorvil. *projecit fluvium* tertius Rottendorphius.

256. PENITUSQUE. *Penitus* Medicus & Mentelianus prior, cum altero Menagio. HEINS. Ex Regius.

257. RUTULI. *Natu* Parrhaf.

259. HOC VOTIS. *In votis* Oudartii & Zulichemii manus prima. videtur Horatium legisse librarius apud quem, *Hoc erat in votis, modus agrum non ita magnus.*

261. O RUTULI. O *miseri* princeps Vaticanus Pierii & noster Medicus, cum Donato conspirantes, quod longe elegantius. nec aliter Gudianus a manu prima. confirmant & Sprotianus, duo Rottendorphii, alter Mentelius, Montalbanus, Vossianus prior. in altero Hamburgico *famuli*, & est invidiose dictum. HEINS. O *Rutuli* Dorvil. Ed. pr. & Mediol. Ald.

262. INVALIDAS. *Invalidus, ut a.* Ed. pr. & *litora nostra* Mediol. & ita quidam apud Servium ediderunt.

Ibid. LITORA VESTRA. Non *nostra* potiores scripti. & id quoque majorem invidiam praefert. HEINS. O *Rutuli* Paris.

263. PETET. *Petat* alter Hamburgicus. *ne populat* Parrhaf.

264. UNANIMI DENSATE. *Densate* Mentelianus uterque, tres primi Moretani, cum Pierii pleris-

49 imperitum Dan. impetratum L. Vof. R. Steph. imperativum Basil. *POPULO AUTEM.* 50 desunt Vof. sed L. R. desunt ultima, populo autem penius Steph.

Dixit, & adversos telum contorsit in hostis
 Procurrens: sonitum dat stridula cornus, & auras
 Certa secat. Simul hoc, simul ingens clamor, & omnes
 Turbati cunei, calefactaque corda tumultu.

270 Hasta volans, ut forte novem pulcherrima fratrum.
 Corpora constiterant contra, quos fida creatur
 Una tot Arcadio conjunx Tyrrhena Gilippo;
 Horum unum ad medium, teritur qua sutilis alvo

Bal-

SERVII.

266. ET ADVERSOS TELUM CONTORSIT IN HOSTES. ¹¹ Hoc loco ab Homeri oeconomia recessit: ille enim inducit Minervam persuadentem Pandaro, ut jacto in Menelaum telo dissipet foedera II. A. 92. ¹² [Ἀγχι δ' ἰσχυρῆ ἱπποπρόσια προσήδα, Ἡρα νυ μοί τι πείθει Δουκίανος υἱὸν Διὸς ἄνδρα, Τλαιῆς καὶ Μεγαλάου ἱπποπόρου ταχύνειν, Πᾶσι δὲ καὶ Τρώεσσι χάριν καὶ κῆδος ἄρουο, Ἐκ πάντων δὲ μάλα τ' Ἀλεξάνδρου βασιλῆα.] Hic vero dicit, ipsum augurem telum sponte torsisse, & occidisse unum de novem fratribus: quod pertinet ad oeconomiam: necesse enim erat, ut ¹³ fratres, dolore ex unius morte commoti, bellum moverent. Si enim vilis aliquis interiret, poterat ejus mors ob foederis religionem forte contemni.

267. SONITUM DAT. Id est, facit, ¹⁴ [ut supra I. 79. Tu das epulis accumbere Divum. Et Plautus in Aulularia IV. V. I. Emortuum ego me mavelim letho malo; Quam non ego illi dein hodie insidias seni.] CERTA. Inevitabilis: unde incerta, est infirma & vitabilis.

268. ¹⁵ [SIMUL HOC, SIMUL. Antiquae, ut: Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnes: &: Simul Aeneas in regia ducit Teſta, simul divum semplis indicit honorem.]

270. HASTA VOLANS. Minus est, namque: ¹⁶ [sane reliquit hastam Poeta, dum vult simul multa describere, & rem imperfectam omisit; deinde rediit ad descriptionem, ut supra in augurii narratione.]

273. HORUM UNUM. Ordo est: Transfidit ¹⁷ unum costas: & figurate dixit unum, pro, unius.

TERITUR QUA SUTILIS ALVO BALTHEUS. Rem physicam dixit: omnia enim, quibus utimur, non nos terunt; sed ea nos terimus: ut annulum, vestem, ¹⁸ [balthcum. AD MEDIUM autem, absolute, id est, ubi alvo teritur balthcum.]

VARIORUM.

risque. & recte. nec aliter ex suis Giphanius Indice Lucretiano. dictum de hoc verbo ad Claudianum IV. Conf. Honor. 325. & Nafonem. dictum & supra lib. VII. 794. neque aliter hoc loco producto Eutyches Grammaticus agnoscit, ubi exemplum subjungit ex Historiis Sallustii: Ille subsidii principes augere & densere frontem. deinde unanimes Mediceus & Menagius uterque, cum aliis nonnullis. etiam Eutyches. una animae manus prima Gudiani codicis. HEINS. Unanimes Dorvill. Vratislaviensis & Parrhaf. & ita Serv. ad XI. 653. qui & densate. tres tamen syllabae quae e proferunt offendunt, & densate numerosius est. vid. XI. 650.

265. VOBIS. Nobis Ed. pr.

266. ADVERSOS. Adversus Leidenfis & Regius. telumque intorsit secundus Mentelius. deinde praecurrens Leidenfis & Excerpta nostra. proterrens Montalbanius. percurrens Zulichemius a manu prima. procurrans, est ex ordine currens. Florus.

267. AURAS. Aras Dorvil. a m. pr.

268. SIMUL HOC. Haec Venetus. simul hoc ingens & clamor Zulichemius. unde Heinf. ingens is. in Oudartii simul hoc deerrat. simul eleganter geminari constat ex notis ad Vell. Paterc. II. 22. Liv. III. 50. & XXVII. 15.

272. GI-

¹¹ vid. H. Steph. Dissert. de Criticis p. 99. ¹² defunt L. R. Vof. Steph. Dan. ¹³ fratris ex unius L. Vof. R. Steph. al. ¹⁴ defunt L. Vof. R. Steph. Dan. ¹⁵ defunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁶ defunt iisdem. ¹⁷ deest, & mox iterum unum L. Vof. R. ¹⁸ defunt L. Vof. R. Steph. al.

- Balteus, & laterum juncturas fibula mordet,
 275 Egregium forma juvenem, & fulgentibus armis,
 Transadigit costas, fulvaeque effundit arena.
 At fratres, animosa phalanx, adensaque luctu,
 Pars gladios stringunt manibus, pars missile ferrum
 Conripiunt, caecique ruunt. Quos agmina contra
 280 Procurrunt Laurentum. Hinc densi rursus inundant
 Troës, Agyllinique, & pictis Arcades armis.
 Sic omnis amor unus habet decernere ferro.
 Diripuerunt aras: it toto turbida coelo

Tem-

SERVII.

275. EGREGIUM FORMA JUVENEM. Bene hic *egregium*: gippe qui esset de fratrum grege.

277. ⁵⁹ [AT FRATRES. Pro, at fratrum pars.] ANIMOSA PHALANX. Quasi phalanx, id est, legio. ⁶⁰ [Et bene a numero, a germanitate, a nobilitate, a forma, ab aetate, ab vulneris genere, ab ipsius laude, a genere mortis ⁶¹ incitatio nata.]

279. COECCI. Ut salutis improvidi. ⁶² [Et bene, jam non pars, sed universi.]

280. INUNDANT. More undae fluunt.

281. AGYLLINIQUE. Pro Etruscis: hi enim contra Mezentium auctores conjurationis fuerunt. PICTIS ARCADES ARMIS. Bene *pictis*, ut in undecimo 93. *Et versis Arcades armis*: ut ornatus picturae lateret in luctu.

282. SIC OMNES AMOR UNUS HABET. *Sic*, id est, dum paulatim suis invicem ⁶³ subveniunt, omnes in bellum coacti sunt. Sic Sallustius.

283. DIRIPUERUNT ARAS. Dejecerunt, dissipaverunt. ⁶⁴ [Sane cum praefens tempus belli loquitur, bene praeteritum intulit *diripuerunt*. Et more suo interjecit aliud: nam ordo erat *Diripuerunt aras, craterasque fociisque ferunt*.]

VARIORUM.

272. GILIPPO. Multi codices ex praestantioribus *Gylippo*. HEINS. *Gylipso* Mediceus. *Gelippo* Montalbanius. *Gylippa* duo Menteliani. *Arcadico* Sprotianus a m. sec.

273. AD MEDIUM, TERITUR QUA SUTILIS ALVO. *Ad medium alvum* tres primi Moretani, duo Hamburgici, Leidensis, & Schefferius. *medium* quoque Mediceus a manu prima. HEINS. *Medium alvum* Excerpta nostra & alter Hamburgicus. *in medium alvum* Zulichemius a manu prima. v. ad Suet.

275. EGREGIUM. *Egregia forma* primus Moretanius. HEINS. *Transadigit* Parthaf. vid. inf. 508.

276. EXTENDIT. Non damnarem hanc scripturam, nisi in membranis poene omnibus occurreret ejus loco *effundit*. quod revocavi. Mentelius tamen prior pro vulgata stat lectione. infra 531.

Murratum scopulo, atque ingentis fragmine saxi Excutit, effunditque solo.

alterum habuimus lib. ix. 589.

Multi porrectum extendit arena.

& lib. v. 374.

Fulva moribundum extendit arena.

In Menagio priore hic loci, & *fulva extendit arena*. HEINS. *Extendit* Dorvil. *effudit* Zulichemius & Parthaf. *infundit* Bigotianus. & *fulva effundit* Ed. pr.

277. PHALANX. *Phalanx* Zulichemius.

278. GLADIOS. *Gladium* Hugonianus. *gladios stringunt: manibus pars* &c. Montalbanius & prior Hamburgicus.

280. HINC DENSI. *Hinc depressi* Ed. pr.

281. AGYE-

⁵⁹ desunt iisdem. ⁶⁰ desunt iisdem. ⁶¹ incite sonatu * Dan. est commutatio Fabr. incitatio nata est a Malvic. ⁶² desunt L. R. Vol. Steph. al. ⁶³ oboediunt R. ⁶⁴ desunt L. Vol. R. Steph. al.

Tempestat telorum, ac ferreus ingruit imber:
 285 Craterasque focosque ferunt. Fugit ipse Latinus,
 Pulsatos referens infecto foedere Divos.
 Infrenant alii currus, aut corpora saltu
 Subjiciunt in equos, & strictis ensibus adsunt.
 Messapus regem, regisque insigne gerentem,
 290 Tyrrhenum Aulesten, avidus confundere foedus,
 Adverso proterret equo: ruit ille recedens,
 Et miser oppositis a tergo involvitur aris

In

SERVII.

284. FERREUS IMBER. Permanfit in translatione, quia dixerat: *Tempestat telorum*.

285. FERUNT. Auferunt: nam Aphaereſis eſt, ut *temere*, pro, *contemnere*:⁶⁵ [alibi IX. Ecl. 51. *Omnia fert aetas.*]

286. PULSATOS DIVOS. Id eſt, violatos, laeſos fractis foederibus.

287. INFRENANT ALII CURRUS. Id eſt, equos,⁶⁶ [qui ſub curribus ſunt:] ſic alibi I. Georg. 514.⁶⁷ [*Fertur equis auriga,*] *neque audit currus habemas.*

288. SUBJICIUNT IN EQUOS. Super equos jaciunt; ſed proprie non eſt locutus, magisque contrarie: nam *ſubjicere*, eſt aliquid ſubter jacere.

289. REGISQUE INSIGNE GERENTEM. Id eſt, diadema habentem:⁶⁸ [et decenter regem cum inſignibus ſuis dixit.]

290. AVIDUS CONFUNDERE FOEDUS. Legitur & *avidum*; ſed melius *avidus*: quia Meſſapus Turno favebat, qui erat impar ad ſingulare certamen:⁷⁰ [nam & poſtea ait: *Et miſer oppoſitis a tergo involvitur aris.* Sic enim facilius foedus diſſiparet, ſi arae humano cruore polluerentur: nam & Meſſapi voluntas ita expreſſa eſt, qui ait: *Haec melior magnis data victima diviſ.* CONFUNDERE FOEDUS autem, prodiit confundere.

291. PROTERRET. Mire dictum.

VARIORUM.

281. AGYLLINIQUE. *Agillenique* Regius & prior Mentelii. *Agilini* Dorvil.

282. OMNIS AMOR. *Amor omnis* Dorvil.

283. IT. *Et alter* Menagii & Gudianus a m. pr. *irruit* Montalbanus.

285. IPSE. *Ille* prior Hamburgicus.

286. INFECTO. *Infecto* Zulichemius & prior Menagii. *infectos* ſecundus Rottendorphius.

287. AUT CORPORA. *Et corpora* Mediceus. Gudianus verſu proximo, *aut strictis ensibus a manu prima.* & *strictis ensibus adsunt* Leidensis.

HEINS. Et ſic Mediceus. Gudiani codicis lectionem firmant Lutatius ad Stat. I. Theb. 337. & Servius ad I. Georg. 202.

289. GERENTEM. *Regentem* P. Danielis Editio. *ferentem* ſecundus Rottendorphius. *regis insigne* Dorvil.

290. AVIDUS. *Auſum* Parrhaſ.

Ibid. CONFUNDERE FOEDUS. Et hic & lib. v. 496. Graecam loquendi conſuetudinem expreſſit. nam *ἄπνοσ συγγίαι* vel *συγγίται* in uſu fuiſſe docuit J. H. Meibomius in Juſjur. Hippocr. cap. xx.

291. ADVERSO. *Averſo* Mediceus. *recumbens* Parrhaſ. *protertere* elegans & efficax verbum: imitatur Statius II. Theb. 644.

Protinus idem ultero jaculo, parmaque Menoetem Proterrebat agens.

ubi Britannus quidam *proturbabat*. ſcilicet librario indocto in mentem veniret obvium verbum, huic (ut Servius obſervat, mire dictum) efficaciffimo permutare. *proſternit* Ed. Mediol. *proteret* Ed. pr.

292. IN-

⁶⁵ defunt iisdem. ⁶⁶ defunt iisdem. ⁶⁷ defunt iisdem. ⁶⁸ Regentem Steph. deest Dan. Fabr. ⁶⁹ defunt L. R. Vol. Steph. al. ⁷⁰ defunt iisdem ad f. 295.

- In caput, inque humeros. At fervidus advolat hasta
 Messapus, teloque orantem multa trabali
 295 Desuper altus equo graviter ferit, atque ita fatur:
 Hoc habet: haec melior magnis data victima Divis.
 Concurrunt Itali, spoliantque calentia membra.
 Obvius ambustum torrem Corynaeus ab ara
 Conripit, & venienti Ebuso, plagamque ferenti
 300 Occupat os flammis. Olli ingens barba reluxit,
 Nidoremque ambusta dedit. Super ipse secutus
 Caesariem laeva turbati conripit hostis,

In-

SERVII.

293. HASTA. Cum hasta:
 294. TELOQUE ORANTEM MULTA TRABALI. Ennius: *Teloque trabali.*
 295. ALTUS EQUO. Equi magnitudinem latenter ostendit.
 296. HOC HABET. Id est, lethali percussus est vulnere, ⁷¹ [Apud antiquos enim id erat, *hoc habet*, quod nunc, *peractum est*; sic] Terentius: *Certe captus est, habes.* Sape Sarcasmos est, ⁷² quasi de loci qualitate inventus: nam, quia ⁷³ super aras cecidit, ait: *Haec melior magnis data victima divis.*
 298. ⁷⁴ [OBVIUS. Bene *obvius* corripuit. AMBUSTUM TORREM. Quidam *ambustum*, proprie circumustum accipiunt; sed poëtae indifferenter pro *combusto* utuntur.] TORREM autem, erit nominativus *hic torris*, & ita nunc dicimus: nam illud Ennii & Pacuvii penitus de usu recessit, ut *hic torrus*, *hujus torri*, dicamus.
 299. ⁷⁵ [FERENTI. Pro, inferenti.]
 300. ⁷⁶ [RELUXIT. Bene ad breviter ignis reluxit, qui tantum fulgorem brevi ediderat.]
 301. NIDOREM. Modo, putorem. ⁷⁷ [SUPER. Quidam, propterea; alii, pro, supra, ut: *Ense sequens nudo super imminet.*]
 302. ⁷⁸ [TURBATI HOSTIS. Quia plus trepidationis in illa flamma fuit, quam periculi.

VARIORUM.

292. INVOLVITUR. *Obvolvitur* in primo Mo-

retano. quod verbum apud Ciceronem saepius occurrit. apud Horatium in Satyris habemus, *vitium decoris verbis obvolvete*. & sane cum sequatur apud nostrum, *in caput inque humeros, obvolvi* videtur concinnius dici quam *involveri*, ut ingratus sonus vitetur toties repetitae syllabae ejusdem. *volvitur* in secundo tertioque Moretanis. in Bigotiano *appositis volvitur*. in Zulichernio *appositis involvitur*. sic *obrumper* aciem intentionis apud Florum lib. I. cap. I. in vetustis codicibus Vinerus scribi adferebat. *obfordscere* apud Nonium Marcellum & Prudentium Apotheosi. *obludere* apud Prudentium Hamartig. v. 6. *obbrutescere* v. 653. *obiacere* v. 913. *struem vel ferctum obmorere* Jovi aut Marti Cato de R. R. p. 53. & 57. Ed. Gryph. & *ob struem obmovendam* Ibid. Varro Rei Rust. lib. II. cap. VII. *cum equus matrem ut salieres adduci non possit, & cum capite obvoluto per origa adduxisset, & coegisset matrem ire, cum descendenti dempsisset ab oculis, ille impetum fecit in eum, ac mordicus interfecit.* HEINS. *A tergo volvitur* Parrhaf. & Dorvill. *misere o. a. t. volvitur* Ed. Venet.

293. INQUE HUMEROS. *Atque humeros Parrhaf. inque humeros* prior Mentelii. *mox avolat alter Hamburgicus. ac fervidus* Ed. pr. & Mediol.

295. EQUO. Deest Dorvil.

296. MAGNIS DATUR HOSTIA DIVIS. *Oudartii. hoc babe* Catroeus.

297. CA-

⁷¹ desunt iisdem. ⁷² carnificina, quasi Vof. Dan. ⁷³ supra aras ceciderat Dan. Fabr. ⁷⁴ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁷⁵ desunt iisdem. ⁷⁶ desunt iisdem. ⁷⁷ desunt iisdem. ⁷⁸ desunt iisdem. ad §. 309.

Inpressoque genu nitens terrae adplicat ipsum:
 Sic rigido latus ense ferit. Podalirius Alsum
 305 Pastorem, primumque acie per tela ruentem,
 Ense sequens nudo superinminet: ille securi
 Adversi frontem mediam mentumque reducta
 Disjicit, & sparso late rigat arma cruore.
 Olli dura quies oculos & ferreus urguet
 310 Somnus; in aeternam clauduntur lumina noctem.
 At pius Aeneas dextram tendebat inermem
 Nudato capite, atque suos clamore vocabat.

Quo

S E R V I I.

304. SIC RIGIDO. Quidam sic, pro aeque accipiunt; alii simpliciter, ut eum impresso genu terrae adplicuerat, ut est illud I. 225. *Despicens mare velivolum, terrasque jacentes.* SIC RIGIDO LATUS ENSE. Quidam duro & acuto volunt, non recto, ut I. Georg. 508. *Et curvae rigidum falces formantur in enses.*

305. PRIMAQUE ACIE. Hic que conjunctio abundat. RUENTEM. Non cadentem; sed magno impetu se inferentem.]

309. FERREUS SOMNUS. Homerus Iliad. A. 241. *ἄλλοι δὲ ἴππῳ.*

312. NUDATO CAPITĒ. Scilicet ⁷⁹ [deposita galea,] ut possit agnosci. Sane quaeritur, ⁸⁰ quemadmodum nudato, dixerit? cum supra eum nusquam tecto induxerit capite: nam nudatum est, ⁸¹ quidquid fuit ante coopertum. Nudum vero dicitur, quod tectum ante non fuerat. Ergo aut nudato, pro, nudo accipiamus; ut sit pro nomine participium: aut dicamus, tectum eum habuisse caput, cum descendit ad campum: nam legimus sup. 167. *Sydereo flagrans clypeo, & coelestibus armis.* SUOS CLAMORE VOCABAT. Utrumque exercitum jam suum vocabat, ut talis fuerit ejus clamor: Cur in vos invicem ruitis mei? ⁸² [Quo autem, & adverbium potest esse & nomen.]

V A R I O R U M.

297. CALENTIA. *Cadentia* Parrhaf. Montalbanus & prior Menagii, Zulichemius & Leidenfis

& prior Hamburgicus pro varia lectione, & Ed. pr.

298. CHORINEUS. *Corynaeus* Mediceus caeterique scripti praestantiores. apud Macrobiū lib. v. Saturn. cap. 15. *Corinaeus*, quo modo & in membranis Maronis quibusdam. lib. vi.

Ossaque lecta cado tenet Corynaeus aëno. & lib. ix.

Aemathiona Liger, Corynaeum sternit Aphyas. nomen desumptum a *Corynaeo* promontorio Ioniae. sic enim Pliniani codices vetusti indigent, non *Coryceum*, prope Mimantem montem. HEINS.

299. EBUSO. *Ebyso*, non *Ebuso*, in Nonii Marcelli exemplaribus bis occurrit. HEINS. *Hebeso* Zulichemius. *Abulo* Bigotianus. *Ebyso* Mediceus. *Ebuso* Dorvil. *occupat os* Lucilianum posset videri ex lib. vi. Sat. n. 9. nisi Douza ibi *bos* vellet legi. sed quis certi quid in fragmentis statuatur? Valer. Flac. III. 168. *occupat os barbarumque viri*, quod certe imitatus Virgilium.

300. ILLI. *Olli* Mediceus, ut saepe alias. & paulo post *alli dura quies*. HEINS. *Refuxit* Bigotianus. *illi i. b. reluxit* Dorvil.

301. SECURFUS. *Locutus* Parrhaf. ille prior Hamburgicus.

303. INPRESSOQUE. *Impressoque* Dorvil.

304. PODALIRIUS. *Podarilius* Mediceus. *Podarilius* Sprotianus, Venetus & alter Hamburgicus. Zulichemius, Bigotianus & duo Leidenfes. & tres Mo-

⁷⁹ desunt iisdem & Dan. ⁸⁰ quomodo Dan. Fabr. vide H. Steph. de Criticis pag. 171. ⁸¹ quod Dan. Fab. ⁸² desunt L. Vol. R. Steph. al.

- Quo ruitis? quaeve ista repens discordia surgit?
 O cohibete iras! ictum jam foedus, & omnes
 315 Compositae leges: mihi jus concurrere soli:
 Me finite, atque auferte metus. Ego foedera faxo
 Firma manu: Turnum jam debent haec mihi sacra.
 Has inter voces, media inter talia verba,
 Ecce, viro stridens alis adlapsa sagitta est,
 320 Incertum qua pulsa manu, quo turbine adacta;
 Quis tantam Rutulis laudem, casusne, Deusne,
 Adtulerit. Pressa est insignis gloria facti:

Nec

SERVII.

313. REPENS. Aut subito, ut sit adverbium, id est repente, ut III. 156. *Sole recens orto: aut repens discordia*, pro repentina.

316. ⁸³ [ME SINITE. Subaudiendum *concurrere: & est Zeugma.*] FAXO. Id est, faciam, ⁸⁴ [confirmabo: & est archaismus.

319. ALIS ALLAPSA SAGITTA EST. Utrum, *alis stridens; an alis adlapsa?*]

320. INCERTUM QUA PULSA MANU. Hoc loco adhuc quidem quasi dubitat; tamen intelligimus ab Iuturna immissum quendam, qui vulneraret Aeneam: quod autem paulo post Iuno dictura est de ⁸⁵ Iuturna inf. 815. *Non ut tela tamen, non ut contenderet arcum*: minime est mirandum: nam scimus, unicuique imputari, quod alter in e- jus fecerit gratiam, sicut est: x. 83. *Et potes in totidem classes convertere Nymphas*. Aeneam autem ab ⁸⁶ homine vulneratum indicat Jupiter, paulo post dicens 797. ⁸⁷ *Mortalis decuit violari vulnere divum*. ⁸⁸ [TURBINE. Quod improvisa; alii, quod vehementer, accipiunt.

322. PRESSA EST INSIGNIS. *Pressa*, pro sup- pressa, & non *insignis gloria*, sed *insignis facti*, ut genitivus casus magis sit.

VARIORUM.

Moretani & alii. mox *primamque aciem* Oudartii & Dorvil. *in prima acie* Venetus, uterque Ham- burgicus, Dorvil. & nonnulli alii. male. vid. Cl.

Drakenb. ad Liv. XXI. 34. *Polidorius Parthas*.

308. DISJICIT. *Difficit* Leidenlis. *Difficit* plu- res & Ed. pr. *diffidit* Excerpta nostra. *rigat arua* Leidenlis a manu secunda. *cerebro* Sprotianus, & duo Hamburgenses.

Ibid. CRUORE. Scripti, *late rigat arma cere- bro*. *Rigat* ad vulneris magnitudinem, quia caput securi diminutum erat. FABRIC. *Cerebro* Sprotia- nus, duo Hamburgici, ex Moretanis primus, sed pro diversa lectione. HEINS. Ita & Bigotia- nus.

310. CLAUDUNTUR. *Conduntur* duo Rotten- dorphii, de quo ad Nasonem III. Trist. Eleg. III. 44. HEINS. *Mortem* Dorvil.

311. INERMEM. *Inertem* Mediceus.

313. QUAEVE ISTA. *Quaene* Venetus. *quae- nam ista* Sprotianus. *quae ista* alter Hamburgicus. *quove* codices: apud Pierium nonnulli. HEINS. *Recens* Sprotianus & prior Hamburgicus. *repit discordia surgens* Zulichemius *quove* Ed. pr.

314. JAM. Nam Sprotianus. *fit* alter Menagii.

316. ME SINITE, ATQUE AUFERTE METUS: Ita nostri. in Pierianis nonnullis desideratur *ro at- que*. quod solus Sprotianus a manu prima confir- mat. *Atque auferte manus* in Leidenli. HEINS. *Metuus* Ed. pr.

317. JAM DEBENT HAEC MIHI SACRA. *Debent haec jam mihi sacra* scripti nostri. nisi quod in Menagiano, *Turnumque haec debent jam mihi sacra*.

in

⁸³ desunt iisdem. ⁸⁴ desunt iisdem ad Ψ . 320. ⁸⁵ Iuturna quod monet Dan. quod movet Fabr. ⁸⁶ hominibus Dan. Fabr. ⁸⁷ *mortali non decuit* Steph. *mortali decuit* Bafii. ⁸⁸ desunt L. R. Vol. Steph. al. ad Ψ . 317.

Nec sese Aeneae jactavit vulnere quisquam.

Turnus, ut Aenean cedentem ex agmine vidit,

325 Turbatosque duces, subita spe fervidus ardet:

Poscit equos, atque arma simul, saltuque superbus

Emicat in currum, & manibus molitur habenas.

Multa virum volitans dat fortia corpora leto:

Semineces volvit multos, aut agmina curru

330 Proterit, aut raptas fugientibus ingerit hastas.

Qualis apud gelidi cum flumina concitus Hebrī

Sanguineus Mavors clipeo increpat, atque furentis

Bel-

SERVII.

323. AENEAE VULNERE. Hic proprie: est enim huic contrarium sup. 51. Et nostro sequitur de vulnere sanguis. JACTAVIT autem, aut adeo fortis Aeneas, & metuendus; aut adeo impium nefas visum est.]

327. MOLITUR. Regit: & est Acyrologia: nam proprie molitur, est parat. ⁸⁹ [Alii molitur, movet intelligitur, vel arripit, vel aptat.]

331. HEBRI. ⁹⁰ [Hebrus autem,] ⁹¹ fluvius Thraciae, juxta Cypsala oppidum.

332. SANGUINEUS MAVORS. Gaudens sanguine, αἰμοχαής. ⁹² CLYPEO INCREPAT. Sonat; alibi, arguit, ut x. 830. Increpat ultro Cunctantes socios.

325. ARDET. Instat Zulichemius a manu secunda.

326. SUPERBUS. Superbo Dorvil. in margine.

328. CORPORA. Pectora secundus Moreti.

329. CURRU. Cursu apud Diomedem, sed frustra. HEINS.

330. PROTERIT. Protrahit aut Ed. pr.

332. INCREPAT. Intonat Mediceus & Montalbanus. vide libr. VIII. 527. quid si legamus sanguineum increpat? quales loquendi modos in Marone haud infrequentes alibi observamus. HEINS. Intonat Vratislaviensis. increpatque furentes Leidensis. frementis Mediceus a manu prima.

Ibid. ATQUE FURENTIS BELLA MOVENS E-MITTIT EQUOS. Primo immittit, ex scriptis codicibus reponendum, qui id verbi hoc loco constanter exhibent. deinde in Mediceo a prima manu frementis equos. non male. similis diversitas lib. XI. 610.

— subito erumpunt clamore, furentesque

Exhortantur equos.

ubi in veterrimo Vaticano frementesque. supra etiam hoc libro,

Poscit equos, gaudetque tuens ante ora frementes.

in Georgicis,

Tuque, o, cui prima frementem

Fudit equum magno tellus percussa tridenti.

Sta-

VARIORUM.

in altero Menagio, Turnum debent haec ultima sacra. HEINS. Debent, jam mihi Regius. debent haec jam mihi Parrhaf.

319. EST. Deest Parrhaf.

320. ADACTA. Adacta est Ed. Venet. missa Dorvil. in marg.

321. CASUSVE, DEUSVE. Casusne, Deusne membranae praestantiores magno numero. HEINS. Vid. ad lib. IX. 211. tantum Regius. hunc secutus Masv.

322. INSIGNIS. Ingentis facti tertius Rottendorphius. HEINS.

⁸⁹ desunt iisdem. ⁹⁰ desunt iisdem. ⁹¹ fluvii iisdem. videtur vero Cypsala facere pluralis numeri & generis neutrius, quum Meia II. 2. ingens aliquando Cypsala, sed neutro genere etiam posuit Polyæn. Strateg. IV. 15. Ἀντιόχῳ ἐπιπέσει Κύψαλα, ὁπέριαν ὀρέσει. vide eruditissimi Wasse notas in Thucyd. v. 33. in addendis. ⁹² Emantellocios * Dan.

- Bella movens inmittit equos: illi aequore aperto
 Ante Notos Zephyrumque volant. Gemit ultima pulsu
 335 Thraca pedum, circumque atrae Formidinis ora
 Iraeque, Insidiaeque, Dei comitatus, aguntur.
 Talis equos alacer media inter proelia Turnus
 Fumantis sudore quatit, miserabile caesis
 Hostibus insultans: spargit rapida ungula rores
 340 Sanguineos, mixtaque cruor calcatur arena:
 Jamque neci Sthenelumque dedit, Thamyrimque, Pholumque,
 Hunc

SERVII.

334. ⁹³ [ANTE NOTOS ZEPHYRUMQUE. Id est, ventos. VOLANT. PRO, vertuntur.] ULTIMA. Hoc est, tota: si enim gemit ultima, omnis sine dubio.

335. ⁹⁴ [THRACA autem, id est, Thracia. Cicero in de Republica: *Colonia vero, quae est deducta a Graecis in Asiam, Thraciam, Italiam, & non dixit Thraciam.*

336. IRAEQUE, INSIDIAEQUE DEI. Figurata elocutio vario significatu idem ostendens: & non tam virtute, sed insidiis comitatus.

337. ALACER. Quidam, *alacer*, gestiens, & rei novitate turbatus, volunt; *alacris* vero, laetus.

338. QUATIT. Exagitat.] MISERABILE CAESIS. Id est, miserabiliter: nomen pro adverbio, ⁹⁵ [ut x. 273. *Sanguinei lugubre rubens.*

340. MIXTAQUE CRUOR. Hypallage est, pro mixta cruore.

341. STHENELUMQUE DEDIT THAMYRUMQUE. Plura *ἀσπίδων*.

VARIORUM.

Stattius I. Achil. 281. de equo,

Non aspera praebet

Ora lupis, dominique fremit captivus inire Imperia.

ita optimae membranae. in quibusdam *gemit*. vulgati *negat*. Pari modo lib. v. Theb. 706. *vertere jura fremunt*. Quare fit ut accedam potius iis codicibus, qui lib. III. Georg. v. 85. exhibent, ubi agitur de equo,

Collectumque fremens voluit sub naribus ignem,
 quam vulgatis, qui *premens* agnoscunt. apud Clau-

dianum in Epigrammatis,

Hac uterum zana cinge frementis equi.

HEINS.

333. IMMITTIT. *Emittit* Editio Dan. Heinsii.

334. GEMIT ULTIMA. Vel *Gemit excita* Gudianus. ut lib. VII. 722.

Pulsuque pedum gemit excita lectus.

ita enim illic loci codices nonnulli. HEINS.

Excita pulsu Ed. pr. *pulsa* Regius.

335. ATRAE FORMIDINIS ORA. Ita legendum, & *ora Formidinis* pro ipsa Formidine capienda docet Marklandus ad Stat. II. Silv. I. 215. & ita citat Schol. Horat. I. Od. 35.

337. ALACER. *Acer* Mentelius prior a manu prima.

338. SUDORE. *Furore* Dorvil.

Ibid. MISERABILE CAESIS &c. *Miserabile* adverbium, quod in parenthesis *πρόσ* clementiae habet, ut illud pudoris apud Horatium lib. II. *cum fracta virtus, & minaces (turpe) solum tetigere mento.* quamvis aliter ibi intelligant vetusti Interpretes. FABRIC.

339. SPARGIT RAPIDA UNGULA. *Sparsit rapida ungula* apud Macrobius lib. v. Saturn. 12. in ultima Pontani editione. mendose: nam & *spargit* a Nonio Marcello agnoscitur. HEINS. Et Schol. Lucan. VII. 837.

341. STHENELUMQUE. Codices admodum variant in his nominibus, *Srbelenum, Stelenium, Thamyrum, Thamilum, Thamyrumque Tamyrimque, Pholumque, Polumque. Tamumque* Parrhaf.

Ibid. THAMYRIMQUE. Diversa apparet hujus nomi-

Hunc congressus, & hunc; illum eminus: eminus ambo
 Imbrasidas, Glaucum atque Laden, quos Imbrasmus ipse
 Nutrierat Lycia, paribusque ornaverat armis;
 345 Vel conferre manum, vel equo praevertere ventos.
 Parte alia media Eumedes in proelia fertur,
 Antiqui proles bello praeclara Dolonis;
 Nomine avom referens, animo manibusque parentem:
 Qui quondam, castra ut Danaum speculator adiret,
 350 Ausus Pelidae pretium sibi poscere currus:

Illum

SERVII.

342. AMBO. Antiquo more *ambo*. Terentius: Andr. II. II. 8. ⁹⁶ *Ambo opportune vos volo*: sicut superius dictum est; cum hodie *ambos* dicamus.]

344. IPSE NUTRIERAT. Solent enim plerumque parentes filios suos aliis dare nutriendos. ⁹⁷ [Dicens autem *ipse*, ignotae personae hoc pronomine addit dignitatem. LYCIA autem, pro, in Lycia, ut IV. 36. ⁹⁸ *Non Lybiae, non ante Tyro despectus Iarbas*. PARIBUSQUE ONERAVERAT ARMIS. Scilicet, ut aequaliter dimicarent, aequaliter currerent.]

347. ANTIQUI. Pro, nobilis, & magni, ut I. Aen. 12. *Urbs antiqua fuit*: aut proprie *antiqui*, si referamus ad tempora scribentis. DOLONIS. Cum Trojani exploratorem, quem ad castra Graecorum mitterent, quaerent, hic Dolon exploratum se ire obtulit, si sibi equi Achillis pro praemio darentur: qui, cum isset, obvios habuit Diomedem & Ulyxen, similiter exploratores missos ad castra Trojana, ⁹⁹ [captusque ab iis, & tormentis adactus exposuerat tam consilia Trojanorum, quam Rhesi adventum, qui equos fatales adduxerat in auxilium Trojanorum:] quem Diomedes & Ulyxes, vinctum ad arborem relinquentes, profecti ad castra Trojana, occiso Rhese, abductis equis, redeuntes occiderunt. Hujus filium nunc inter Trojanos a Turno dicit occisum.]

350. AUSUS PELIDAE PRETIUM SIBI POSCERE CURRUS. Difficilis Hypallage: nam hoc vult dicere: Qui, ut Achillis equos posset accipere, ire

ausus est ad castra Graecorum. Ordo enim non procedit, qui ut iret, ausus est petere. ¹ [*Currus* vero, pro curruum; ac per hoc, equorum, dixit.]

VARIORUM.

nominis scriptura in membranis. *Thamyrumque*, Mediceus. alii multi *Thamirumque*. Gudianus & Sprotianus *Thamarumque*. HEINS.

342. EMINUS AMBO IMBRASIDAS. Ita Mediceus cum Menteliano & Menagiano prioribus. vide ad Eclog. VI. V. 8. HEINS.

343. IMBRASIDAS. *Umbrasidas, Umbrasides, Hymbrasides*, atque *Laben, Hyadem, Iadem, E-laden, Raden, Iaden, Icidem, & Umbrasmus & Imbrasmus* varie codices. *Imbrasmus* Serv. ad II. Aen. 394.

Ibid. ATQUE LADEN. *Atque Iaden* Parthaf.

344. ONERAVERAT. *Ornaverat* Mediceus aliique plurimi. recte. de quo ad Nasonis Epistolam Dejanirae 104. *curis secundis. apud Cicero-nem pro Caecina, parati & ornari scutis, & telis. aedificare, & ornare classes* apud eundem, & sic apud Florum. Suetonio in Tit. IX. & Senecae *ornamenta gladiatorum. τὰ ὄπλα*. Livius *Campani gladiatores eo ornatu armaverunt*. unde & viri eruditi apud Solinum cap. II. non male reponunt, *Tritannum gladiatorem ornatura Samnitum fuisse*, cum *natura* illic circumferatur. pro *Lycia* in primo Moretano, *nutrierat Lybiae*. HEINS.

345. MANUM. *Manus* Zulichemius. *mann* Leidensis.

⁹⁶ in Terentii loco *ambo* esse potest nominativus, & ellipsis statui: *ambo opportune*, scil. adestis, venitis, vel simile. deinde *vos volo*. vid. notas Bentleji. ⁹⁷ unde Persius I. 25. *Cum sapius patruos* Fabr. al. reliqua desunt L. Vof. R. Steph. al. ad V. 350. ⁹⁸ non Lybiae * Dan. ⁹⁹ desunt Fabr. captusque ab iis * & tormentis Dan. ¹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ad V. 352.

Illum Tydides alio pro talibus ausis
 Adfecit pretio: nec equis adspirat Achillis.
 Hunc procul ut campo Turnus prospexit aperto,
 Ante levi jaculo longum per inane secutus;
 355 Sistit equos bijugis, & curru defilit, atque
 Semianimi laboque supervenit, &, pede collo
 Inpresso, dextrae mucronem extorquet, & alto
 Fulgentem tinguit jugulo; atque haec insuper addit:

En,

SERVII.

351. PRO TALIBUS AUSIS. Quaeritur, quis ante hunc: ² ausis dixerit?]

352. AFFECIT PRETIO. Modo, ³ poenam significat: nam pretium *τῶν μίσθων* est. Terentius Andr. III. v. 4. Ergo pretium ob stultitiam fero. Unde & Graeci *τιμωρίαν*, poenam vocant, ἀπὸ ⁴ τῆς τιμῆς, quod est pretium. NEC EQUIS ASPIRAT ACHILLIS. *Aspirat*, apud majores ⁵ accedit significat. Cicero II. Verr. 31. Nuncquam aspiravit ad curiam. Sed hic figurate dixit: *Aspiravit equis*, pro, ad equos: id est, occisus est, nec ad equos Achillis accessit. Melius tamen est ut ⁶ de Diomede intelligamus, ut sit sensus, Diomedes occidit Dolonem, qui equos Achillis ausus est petere: quos nec ille, qui eum ⁷ occidit, poposcit. ⁸ [Sane *adspirat*, est tractum ab his, qui insequentes spiritu suo proximos adsunt.]

354. LONGUM PER INANE. Hoc est, per longum spatium. SECUTUS JACULO. Pro, insecutus: vel certe, e longinquo eum ante jaculo vulneravit.

356. ELAPSOQUE. Pro, lapsio.]

357. DEXTRAE MUCRONEM EXTORQUET. ⁹ Quasi proeconomia est, ut non eum suo interimit gladio; ne agnoscat, quod Metisci est, & ¹⁰ [jam nunc] suum requirat: quo facto perire poterat ¹¹ sequens fracti gladii oeconomia.

358. [TINGUIT JUGULO. Hic non significat inficere, ut II. Georg. 8. *Tingue novo mecum direptis crura coturnis*, sed, demersit in jugulum, ut ibi sup. 91. *Et Stygia candentem tinxerat unda*, imbuerat, durarat, significat.]

VARIORUM.

denfis. *praevertere gentes* Leidenfis, Hugenanus & Regius.

346. EUMEDES. *Eumenes* Excerpta nostra & prior Hamburgicus. *Eumeneus* Montalbanus. *Eumelus* Gudianus. *Eumenides* alii & Ed. pr. eadem varietas apud Ovid. III. Trist. IV. 27.

347. BELLO PRAECLARA. *Belli* Zulichemius. HEINS. *Praeclara* ironice Ruueus.

Ibid. DOLONIS. *Doloris* Regius.

348. NOMINE AVOM. *Namen avi* Oudartii. *animi moribusque* Ed. pr.

349. SPECULATOR. *Spoliator*, Ed. pr. *mon poscere currum* Mediol.

352. ACHILLIS. *Achilles* Mediceus. forte *Achillei*, ut saepe alias. vid. III. Georg. 91. HEINS. *Affulsat Achillis* Zulichemius a manu prima.

353. UT CAMPO. *E campo* secundus Moreti. *in campo* alter Menagii. *Ex campo* alter Mentelii.

Ibid. CONSPEXIT. *Prospexit* duo principes libri nostri, cum Pieriano & Gudiano. HEINS.

356. LAPSOQUE. *Elapsoque* tres Moretani priores, cum Veneto, secundo Rottendorphio, tertioque, primo Hamburgico & Leidenfi. HEINS. Sic Parrhaf. & Regius & Ed. Mediol.

357. DEXTRA. *Dextrae* meliores. &, *collo inpresso* Mediceus a manu prima. HEINS.

358. FULGENTEM TINGUIT JACULO. Pessime, cum in scriptis omnibus optime *jugulo*, non *jaculo*, exaratum exstet. HEINS.

Ibid. TINXIT. *Tinguit* maxima pars codicum. pro *jugulo* vitiose Dan. Heinssii editio *jaculo. atque insuper*

² vid. II. Aen. 535. ³ poena. nam L. Vof. R. Steph. Stat. ⁴ accedat R. Steph. *aspirare* a. m. accedere *fig.* Bafil. in Cicerone legitur paullo aliter. nunc aspiravit L. Vof. R. in *curiam* vulgo. ⁵ Diomedem Dan. ⁶ vicit. ⁷ defunct. L. R. Vof. Steph. al. ad *7*. 357. ⁸ vide H. Steph. Dissert. de Criticis pag. 96. ⁹ defunct Dan. Fabr. jam suum Vof. no sequente Dan. Falk. ¹¹ defunct L. Vof. R. Steph. al.

En, agros, &, quam bello, Trojane, petisti,
 360 Hesperiam metire jacens: haec praemia, qui me
 Ferro ausi tentare, ferunt: sic moenia condunt.
 Huic comitem Asbuten conjecta cuspide mittit:
 Chloreaque, Sybarimque, Daretaque, Therfilochumque:
 Et sternacis equi labsum cervice Thymoeten.
 365 Ac velut Edoni Boreae cum spiritus alto
 Insonat Aegaeo, sequiturque ad litora fluctus,

Qua

SERVII

359. EN, AGROS. ¹² Subauditur, quos victore Aenea te accipere posse credebas, [corpore tuo *metire: metuntur* autem agros, qui colonis assignant:] inde enim Sarcasmos ¹³ factus est: nam consuetudo erat, ut victores imperatores agros militibus suis darent, ut in historiis legimus. Item in Lucano l. 346. *Au melius* ¹⁴ *fiens piratae, Magae, coloni.* ¹⁵ [Et alibi v. 444. *Quae sedes erit emeritis: quae tura dabuntur, Quae noster veteramus aret?* Et hoc est, quod supra ait: *Hospibus insulsans.*]

364. STERNACIS EQUI. ¹⁶ Ferocis, qui facile sternit sedentem. Quidam, pro, pavidi, accipiunt: *confernati* enim equi dicuntur.

365. EDONI BOREAE. *Edoni*, Thracii: nam *Edon*, mons est Thraciae. Sane sciendum, hoc loco errasse Donatum, qui dicit *Edonii* esse legendum, ut do brevis sit, secundum Lucanum, qui dicit l. 675. *Edonis Ogygio decurrit plena Lyaeo.* Namque certum est Systolen fecisse Lucanum: unde *Edoni* dicendum est, ut sit, *hic Edonus, bujus Edoni.* Statius & Virgilium, & artem secutus, ait v. Theb. 78. *Triphis Edonas hyemes Hebrumque nivalem: non Edonias.*

366. AEGAEO. Mari scilicet, sicut sequentia indicant: SEQUITURQUE AD LITTORA FLUCTUS: nam male ait Donatus montem esse, unde stat Boreas; cum certum sit, eum de Hyperboreis montibus flare, ¹⁷ [quidam, *fluctus*, melius numero singulari accipiendum putant.

VARIORUM.

super secundus Rottendorphii, & Ed. pr.

361. CONDUNT. *Condant* Vratislaviensis & Ed. pr.

362. ASBUTEN. *Asbyten* Mediceus. *Asbiten* Mentelius prior, & Rottendorphius uterque. in caeteris *Asbuten. Buten*, qui in libris editis nonnullis apparet, membranae non agnoscunt. HEINS. *Albuten* Venetus. *Hasbuten, Hasbiten, Hasputin* alii. *Asbuten* Dorvil. forte nomen a gente *Asbytarum*, ut legi debet, non *Asbystarum*. vide Salm. ad Solin. pag. 270. & N. Heinf. ad Sil. Ital. II. 58. & Drakenb. *Asontem* Ed. pr. *Butem* Mediol. *Buten* Ald.

363. SYBARIMQUE. *Subarimque* tres quatuorve cum Gudiano & altero Mentelio. in Leidensi *Fabarimque*, non male. a fluvio nomen mutuatur, cujus lib. VII. 715. fit mentio. in priore Vossiano & tribus aliis *Habarimque*. duo *Abarimque*. prior Mentelianus, & Hamburgicus prior *Sibarimque*. mox *Thymotem* Mediceus. HEINS. *Et Sibarim Daretaque* Ed. pr. & *Sybarim* Ald. *Abarim, Habarim, Ibarum* alii. *Themetem, Thymoetem, Tymaetem, Thimaeten* alii. & pro *Chlorea Cholanemque Floreaque Choloremque, Choreumque Acharimque Parthaf. Clereamque Simbarimque* Dorvil.

365. EDONI. Controversia hic est de media syllaba, quam Virgilius, Horatius, Propertius, Ovidius producant. & Graecis est Ἔδνοι. contra Lucanus & Silius posthabita illorum auctoritate corripunt. Ovidii locus, quia corruptus est, emendandus videtur. is igitur de Remed. Amor. v. 593.

Ibat ut Edonio referens trieterica Baccho.

Hic in Italicis editionibus *Edonio*. in Germanicis *Aemonio*. utrumque falso legitur. scribendum autem *Aonio*

¹² deest iisdem. ¹³ facta Dan. ¹⁴ ferunt Ed. Antiquae. vid. ad Lucani locam notas. & supr. IV. Georg. 127. ¹⁵ desunt L. R. Vof. Steph. al. sed Dan. Steph. habent ultima, *Et hoc.* ¹⁶ cernuum explicat Salmastius. vid. ad X. 394. ¹⁷ desunt L. R. Vof. Steph. al.

- Qua venti incubuere; fugam dant nubila coelo:
 Sic Turno, quacumque viam secat, agmina cedunt,
 Conversaeque ruunt acies: fert impetus ipsum,
 370 Et cristam adverso curru quatit aura volentem.
 Non tulit instantem Phegeus, animisque frementem:
 Objecit sese ad currum, & spumantia frenis
 Ora citatorum dextra detorsit equorum.
 Dum trahitur, pendetque jugis, hunc lata resectum
 375 Lancea consequitur, rumpitque infixam bilicem
 Loricam, & summum degustat vulnere corpus.
 Ille tamen clipeo objecto conversus in hostem
 Ibat, & auxilium ducto mucrone petebat:
 Cum rota praecipitem, & procursum concitus axis

380 In-

SERVII.

367. QUA VENTI INCUBUERE. Pro, qua ventus: *Boream* enim solum dixit. FUGAM DANT. Pro, fugiunt, ut alibi inf. 437. *Defensum dabit.*
 370. QUATIT VOLANTEM. Ut III. Georg. 136. *Oblinet* ¹⁸ *inermes.*
 371. INSTANTEM PHEGEUS. Aut sibi, aut omnibus.
 372. AD CURRUM. Pro, curru se objecit. CRATORUM. Aphaeresis, pro, concitatorum.
 374. ¹⁹ [PENDETQUE JUGIS. Pro, jugo, ut sup. 350. *Ausus Pelidae pretium sibi poscere currus.*
 375. LANCEA. Raro lectum: & est telum misile.] BILICEM LORICAM. *Li* longa est, & accentum habet: sicut ²⁰ *bifilum*, FI producitur: quia & *fila*, & *licia* dicimus.
 376. DEGUSTAT CORPUS. Id est, leviter tangit, ²¹ [id est, stringit, propter exiguitatem sanguinis:] unde contra de alto vulnere ait XI. 804. *Virgineumque alte bibit acta cruorem.*
 378. ²² [DUCTO MUCRONE. Id est, e ducto.]
 379. PROCURSU. Impetu: & est *procursum* una pars orationis.

VARIORUM.

- Aonio* ex manuscripto Georgii Agricolae, Philosophi Clarissimi, & ex vetusta impressione Augustana. *Aonius* autem Bacchus a Boeotia, quod Thebas patriam habuerit, Boeotiam vero *Aones* primum tenuerunt. Auctor lib. VI. & VIII. Strabo. FABRIC. *Edonii* ex scriptis Giphanius Ind. Lucet. p. 464. HEINS. *Edonii* etiam Dorvil. & nonnulli. *Edonea* Medicus.
 369. IPSUM. *Illum* Zulichemius a manu secunda. *ipse* a prima. *conversa*que Asia primus Moreti.
 371. FREMENTEM. *Furentem* prior Hamburgicus. *animoque* Oudartii. mox *sese curru* Bigotianus. *objicit ad currum sese* primus Moreti.
 373. DETORSIT. Ita omnes codices.
 374. HUNC LATA RESECTUM. *Hinc* in secundo Rottendorphio & altero Hamburgico & Leidensi. in Mentelio priore *hic*. quod ex suis etiam Pierius profert. At Gudianus manifeste *huic* argute & eleganter, ut ²⁰ *huic* ad Turnum referatur, cuius lancea resectum Phegeum sit consecuta. in Schefferiano pro diversa lectione *retractum. relicum* in Pierianis nonnullis. HEINS. *Alta* Montalbanus.
 375. Br-

¹⁸ *inertes* legendum. ¹⁹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ²⁰ *bifidum* Dan. Fabr. *Lybicam* producitur, quia & *Libia* & *Lycia* dicimus L. & *silla* Vof. R. & *licia* dicimus, legebat Barth. ad Stat. VIII. Theb. 392. & explicat tarde enuntiamus. ut longas syllabas. ²¹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ²² desunt iisdem.

380 Inpult, effunditque solo: Turnusque secutus,
Imam inter galeam summi thoracis & oras,
Abstulit ense caput, truncumque reliquit arenae.

Atque ea dum campis victor dat funera Turnus,
Interea Aenean Mnestheus, & fidus Achates,

385 Ascaniusque comes, castris statuere cruentum,
Alternos longa nitentem cuspide gressus.

Saevit, & infraeta luctatur arundine telum
Eripere, auxilioque viam, quae proxima, poscit:
Ense secent lato vulnus, telique latebram

390 Rescindant penitus, seseque in bella remittant.

Jamque aderat Phoebus ante alios dilectus Iapix

Iasi-

SERVII.

387. SAEVIT. Scilicet, quia non potest in bella procedere: ²³ [vel, quod abstractus a bellis sit: & bene, viro forti servat dignitatem, qui nihil moliter facit in tam aspero vulnere: nam ideo ait: *Infracta luctatur arundine.*]

389. ENSE SECENT LATO VULNUS. ²⁴ [Quidam lato, ita dictum accipiunt; ut, quasi ipso iubente ne scalpello, aut aliquo ferramento minore, sed ense: & hoc lato, quod cum majore dolore, dummodo extracta sagitta, remittant eum quamprimum ad pugnam. Alii lato, pro, late, tradunt: ubique tamen] animum viri fortis expressit.

391. IAPYX. Aptum nomen medico: nam *ιατρος* ²⁵ Graeci dicunt *curare*: ²⁶ [unde *ιατρος* dicitur *medicus*.]

VARIORUM.

375. BILICEM. *Trilicem* Bigotianus. *dum pendet trahiturque* primus Moretanus.

376. VULNERE. Cl. Drakenb. ad Sil. IX. 123. *cuspide* citat, quod nescio an ex conjectura, an ex codice aliquo petierit. sed *vulnus* est telum, lancea, &c. quibus vulnus inferitur. vid. ad lib. II. 529.

378. DUCTO. *Educto* Sprotianus, quartus Moreti & Venetus. *stricto* Zulichemius, qui & a manu prima *parabat. adducto* Parthal. *stricto* Ed. Mediol.

379. QUEM ROTA. *Cum rota* Mediceus, & Sprotianus, cum altero Vossiano, altero Mentelio, & tribus quatuorve aliis. quo & Mentelianus aludit, qui a manu primo *Quem*. HEINS.

380. EFFUDITQUE. *Effunditque* cum melioribus membranis. HEINS.

382. ARENA. *Arenae* Mediceus cum Donato, alique complures. in Veneto praeter haec *relinquit*. HEINS. *Arenae* Leidenfis & tertius Mentelii. *Arena* Ald. Dorvil.

385. COMES. *Puer* Bigotianus.

388. QUAE PROXIMA. Ita Gratius Cyneg. 382. *quae tutela est proxima*. ubi Heinsius malebat *qua. poscunt* Dorvil. a m. pr.

389. LATEBRAM. *Latebras* Mediceus a manu secunda. nec aliter Hamburgicus uterque & prior Menagianus, cum Vossiano priore & primo ac quarto Moretanis. *Ense secet lato* etiam Mediceus. HEINS. Item Leidenfis, Bigotianus & Excerpta nostra.

390. IN BELLA REMITTANT. Cum dativo construxit Statius x. Theb. 712.

Teque iterum saevis iterumque remittere bellis.

391. IAPIS. *Iapix* Mediceus, caeterique vetustiores. etiam infra tribus quatuorve locis. recte. apud Nonium Marcellum *Iapix* minus mendose. ut & apud Macrobius lib. IV. Saturn. cap. 4.

At

Iasides: acri quondam cui captus amore
Ipse suas artis, sua munera, laetus Apollo
Augurium, citharamque dabat, celerisque sagittas.

395 Ille, ut depositi proferret fata parentis,
Scire potestates herbarum, usumque medendi
Maluit, & mutas agitare inglorius artis.
Stabat acerba fremens, ingentem nixus in hastam,
Aeneas, magno juvenum & maerentis Iuli

400 COR-

SERVII.

394. AUGURIUM CITHARAMQUE DEDIT. Vera lectio est DABAT: nam non dedit. ²⁷ [Sane per *citharam*, scientiam ²⁸ indicat harmoniae, ²⁹ [id est, musicae. Sed & *cythara*, & *sagittae*, artes sunt; *augurium* vero, munus: non enim sola arte, verum etiam indulta divinitate colligitur.]

395. UT DEPOSITI. Id est, desperati: nam [apud veteres] consuetudo erat, ut desperati ante januas suas collocarentur; vel ut extremum spiritum redderent terrae; vel ut possent a transeuntibus forte curari, qui aliquando ³⁰ simili laboraverant morbo. Cicero I. Verr. 2. *Aegram & prope depositam reipublicae partem* ³¹ [suscepisse. Statius in Thebaid. *Ferte depositis opem.*]

396. POTESTATES HERBARUM. Vim, possibilitatem: nam in herbarum ³² natura ³³ [vis est, quae *divinus* dicitur, cuius] nulla ratio est: unde etiam ait: *Mutas artes*, musicae comparatione: ³⁴ [licet alii, *mutas artes*, tactum venae velint:] [alii *mutas artes*, quia apud veteres manibus magis medicina tractata est: unde & *chirurgia* dicta: nam ipse ait: *Multa manu medica*, *Pboebique potentibus herbis*. Ergo *mutas*: quia, ubi manu res agebatur, cessabat oratio.] ³⁵ USUMQUE MEDENDI. *Ἐμπειρικὴν* scientiam, hoc est, *medicinam*, in usu, non in ratione constantem: ³⁶ * [nam quaedam artes usu discuntur; sicut ipsa maxima parte medicina, quae ante Hippocratem muta fuit.]

397. INGLORIUS. Comparatione sagittarum, & harmoniae, ³⁶ [id est, musicae,] & divinitatis. ³⁷ [MALUIT. Quoniam heroicis temporibus etiam medicina valde fuerat in honore.

398. ACERBA FREMENS. Pro, acerbe: adverbium qualitatis in nomen derivatum.

VARIORUM.

At lib. v. cap. 15. *Iapyx* bene in vetustis editionibus. Castigandus etiam Aufonius Epigrammate XIX.

Idmona quod vatem, medicum quod Iapyga dicunt, Discendas artes nomina praevernunt.

Perperam *Lapida* legitur. pessime G. Canterus Nov. Lect. lib. III. cap. 16. *Iasida*. Aufonius enim Maronem cogitabat, & omen in *Iapygis* nomine Servius etiam tangit. *Iapyx* equus apud Silium. *Iapyx* ventus, & *Iapyx* Appulus passim apud scriptores. HEINS. *Famque erat ante alios Pboebo dilectus* Leidenfis. *Pboebi* Excerpta nostra. *delectus* Gudianus. *Iapis* Parrhaf. *Iaspis* Ed. pr. & Mediol. & Ald. vid. Vinet. ad Aufonii d. I.

393. LAETUS. *Mittit* prior Hamburgicus. *sua numina* Ed. pr.

394. DABAT. *Dedit* Medicus, quod & Florentinam editionem occupavit & Gudianum codicem a manu prima. sed a Servio jam damnatum. HEINS. *Dabat* Zulichemius a manu prima, *dedit* a secunda, ut existat etiam apud Scholiafterm Ho-

²⁷ sane sciendum Dan. ²⁸ indicat * Dan. ²⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ³⁰ dissimili R. f. haud dissimili. dissimili Voff. ³¹ desunt L. Vof. R. Steph. Dan. nisi quod ille *suscepisse* habeat. pro Statio hic Seneca est laudandus; hujus enim sunt, *ite ferte depositis opem*, in Oedipo *ψ.* 1057. ³² cura R. L. Vof. Steph. Dan. Fabr. Basl. *natura* sublegit Masvic. Purcbio qui ita emendabat ad Sallust. Catil. cap. 11. ³³ desunt L. R. Vof. Steph. al. post ratio est asteriscum habet Dan. ³⁴ desunt Dan. alii mutatam artem, pro mutam R. reliqua deerant R. L. Vof. Steph. al. ad *usumque*. ³⁵ desunt iisdem. ³⁶ * deest L. R. Empiricen, id est peritiam Enpiros peritus scientiae, hoc est, medicinam in usu &c. Voff. ³⁶ desunt iisdem. ³⁷ desunt iisdem ad *ψ.* 401.

400 Concurſu, lacrimis immobilis. Ille retorto
 Paeonium in morem ſenior ſuccinctus amiſtu,
 Multa manu medica Phoebique potentibus herbis
 Nequidquam trepidat, nequidquam ſpicula dextra
 Sollicitat, preſatque tenaci forcipe ferrum.
 405 Nulla viam Fortuna regit: nihil auctor Apollo
 Subvenit: & ſaevus campis magis ac magis horror
 Crebreſcit, propiusque malum eſt. Jam pulvere coelum
 Stare

S E R V I I.

400. LACHRYMISQUE IMMOBILIS. Non fuiſ, ſed illorum.]

401. PAEONIUM IN MOREM. Medicinalem, a Paeone: nam Doricae linguae eſt *Paeon*: naturale autem eſt *Paeon*.

402. ³⁸ [MULTA. Pro, mukum. TREPIDAT. Pro, trepidanter facit.

404. FORCIPE FERRUM. Hic *forcipem* dixit, quod Graeci *ἀρδιόβηρας* dicunt, qua ſolent ſpicula vulneribus evelli: *ἀρδια* enim *ſpicula ſagittarum* appellantur: alibi *forcipem*, quod ³⁹ formum, id eſt, calidum capiunt.]

405. NULLA VIAM FORTUNA REGIT. Nullus eventus rationem praefat. NIHIL AUCTOR APOLLO. Medicinae inventor: ⁴⁰ nam Aesculapius praefat medicinae, quam Apollo invenit: ⁴¹ qui in Ovidio I. Met. 521. *Inventum*, de ſe ait, *medicina meum eſt*.

407. PROPRIUSQUE MALUM. Ex fuga ſcilicet Trojanorum.

V A R I O R U M.

Horatii ad Carm. ſecul. & apud Serv. ad II. Georg. 486. & ita Ald.

395. DEPOSITI. Guell.

Ibid. PROFERRET. *Deferret* quartus Moreti. pro *differret* credo.

397. MUTAS ARTES. *Multas artes* Menagii prior, Sprotianus, Montalbanius, ſecundus Moreti, tertius Mentelii, Regius & Parrhaſ. Venetus a manu ſecunda. *mutatas* Dorvill. *mutas artes* omnes dici, quae non ſunt muſicae nec canorae,

in quibus nullus eloquentiae locus, oſtendit Gronovius ad Stat. iv. Theb. 183. ſic *mutam ſcientiam* vocat Quinctil. v. de Inſt. Orat. c. 10. pag. 433. Meibomius ad Juſjur. Hippocratis cap. xix. reſpexiſſe Poetam credit, ad obligationem ſilentii, qua medici religioſe adſtringuntur; ex illius vero ſententia hauſiſſe ſuam videtur Joan. Hen. Schultze, qui ex Aegyptiorum Graecorumque myſteris repetiſſe putat, & in templis Serapicis & Aſclepicis (ut loquitur) ideo Harpocrates & Telephoros, digito labiis impreſſo, ſilentii medicos admonuiſſe &c. ut didici ex Actis Academicis Lipſ. 1733. editis Tom. I. Sect. II. p. 40. ſi ipſa diſſertatio ad manum eſſet, de ea iudicium ferre liceret. vid. & Act. Lipſ. 1740. Jan. p. 47.

398. NIXUS. *Fixus* in Mediceo. HEINS.

400. CONCURSU. *Converſu* quartus Moretanus. Ibid. LACHRYMISQUE IMMOBILIS. *Lacrimis immobilis* exemplaria apud me ſcripta praeter Hamburgicos, duos Rottendorphios, Voſſianos totidem, tres Moretanos & Leidenſem, Maroniano more. HEINS.

Ibid. RETORTO. *Reperto* Leidenſis & *Excerpta* noſtra.

401. PAEONIUM. *Paeonidum* Mediceus.

402. HERBIS. *Hermis & trepida* Mediceus. *ar-*
mis Dorvil. ſed in marg. *herbis*.

403. NEQUICQUAM TREPIDAT. *Trepida* Mediceus denuo, ut ad manum vel dextram referatur. HEINS.

404. PRENSATQUE. *Preſſat* Montalbanius. *preſſant* ſecundus Moreti. *Forſice* prior Hamburgicus

³⁸ defunt iisdem ad Ψ . 405. ³⁹ vid. ad lib. VIII. 453. ⁴⁰ nec Aesculapius qui L. Voſ. R. ⁴¹ ipſe in Ovidii Metamorphoſi ait Dan. Fab. qui in Ovidio inventam de ſe ait medicinam, ut *medicina meum eſt* L. & Voſ. niſi quod in Ovidii Metamorphoſeos. qui in Ovidio, *inventum* de re ait, *medicina meum eſt* R. qui in Ovidio de hac re ait; *inventum me. m. eſt* Steph. qui in Ovidio pro ſe ait, *inventum* Baſil. Antiq. Ed.

- Stare vident: subeuntque equites, & spicula castris
 Densa cadunt mediis. It tristis ad aethera clamor
 410 Bellantum juvenum, & duro sub Marte cadentum.
 Hic Venus, indigno nati concussa dolore,
 Dictamnium genitrix Cretaea carpit ab Ida,
 Puberibus caulem foliis, & flore comantem
 Purpureo: non illa feris incognita capris
 415 Gramina, cum tergo volucres haesere sagittae.
 Hoc Venus, obscuro faciem circumdata nimbo,

De-

SERVII.

408. ** [STARE. Plenum esse, ut alibi: *Stas pulvere coelum*. Et VII. Ecl. 53. *Stans & Juniperi*. Alii *flare*, constare intelligunt; ut significet, *pulvere coelum consistat*, id est, in pulverem versum est, & quasi totum ex pulvere est. Alii, diutinum pulvere & continuum: & significatum volunt, inumbrationem ex eo Solis, & coeli factam, id est, non moveri coelum; sed consistere, eundemque manere habitum aëris, ex continua caligine pulveris, obducto semel coelo, & quasi ab oculis intercluso.

411. HIC VENUS. GENITRIX.] INDIGNO DOLORE. Qui fuerat natus ex vulnere indigne inlato, scilicet, per insidias.

412. DICTAMNUM. Haec herba licet ubique nascatur, melior tamen in Creta est, quae *Dicta* dicitur: unde proprium herbae nomen. Haec adnota vulnere, in quo ferrum est, extrahit ferrum; in tantum, ut animalia apud Cretam, cum fuerint vulnerata, ad hanc herbam currant, eaque depasta, tela corpore dicantur excutere. Haec herba hausta, etiam venena corpore exigere dicitur.]

413. PUBERIBUS CAULEM FOLIIS. Hoc est, adultis. Sic in quarto 514. *Pubentes herbae*. Et est reciproca inter herbas & homines translatio: nam & *pubertatem herbarum*, & *florem juvenutis* vocamus. 46 [Caulem autem, medium fructus, qui vulgo *supra* dicitur. De hac herba in IV. Aeneid. 72. ait, ubi de vulnerata cerva: *Ulla fuga sylvas saltusque peragrat Dictaeos*.

415. GRAMINA. Hic pro herba: nam est hoc

nomine alia herba, quae in immensum excrescit.]

416. FACIEM CIRCUMDATA. A parte totum corpus accipimus. 47 [Et putatur sic dictum, ut I. 658. *Faciem mutatus & ora Cupido*.]

VARIORUM.

gicus pro varia lectione.

405. NULLA REGIT FORTUNA VIAM. Vide Charlottae Amaliae Epist. ad Ever. Otton. p. 19. & seqq. *viam*, ut apud Senec. in Oed. v. 109. *jam superest salus, Si quam salutis Phoebus ostendit viam*. eadem in re fortuna lib. III. Georg. 452. *Non tamen ulla magis praefens fortuna laborum est*.

406. ET SAEVUS. At fecundus Moreti.

412. DICTAMNUM GENITRIX. Donatus legit, *ipsa manu genitrix*, nec verosimile est herbam nomine fuisse expressum, quae a loco, qualitatibus, usu ita definitur, ut qualis sit dubitari non possit. in ea autem pingenda Theophrastum dicitur secutus. nam Dioscorides eam & flore & fructu carere dicit. Plinius etiam caule. FABRIC. *ipsa manu genitrix* ex antiquis Grammaticis, Donato imprimis, legendum monet Pierius. sed Priscianus, apud quem lib. XVII. hic versus cum sex aut septem sequentibus proferuntur, *Dictamnium* agnoscit. ut & codices ex vetustis nonnulli, pro *Dictamnium*. HEINS. *Dictamnium* Ed. pr. & Mediol. utrumque dici *Dictamnium* & *Dictamnium* docet Bodaeus a Stapel ad Theoph. IX. 16. ubi copiose de eo agit. *carpsit* Regius. & duo alii.

413. PUBERIBUS. Vid. Salmat. Exerc. Plin. p. 364.

Ibid.

42 desunt L. R. Steph. ad indigno §. 411. sed Vos. habet *flare*, plenum esse Basil. desunt ab *alii flare* Dan. Fabr. contra desunt ab *ut alibi*, ad *alii*. 43 desunt R. 44 desunt Vos. R. Dan. 45 desunt L. Vos. R. Steph. al. 46 desunt iisdem ad §. 416. 47 desunt iisdem.

Detulit: hoc fufum labris fplendentibus annem
 Inficit, occulte medicans: fpargitque falubris
 Ambrofiaë fuccos, & odoriferam panaceam.

420 Fovit eà volnus lymphæ longævus Iapyx
 Ignorans; fubitoque omnis de corpore fugit
 Quippe dolor: omnis ftetit imo vulnere fanguis.
 Jamque fecuta manum, nullo cogente, fagitta
 Excidit, atque novæ rediere in priftina vires.

425 Arma citi properate viro. Quid ftatis? Iapyx

CON-

SERVIL.

417. FUSUM AMNEM. Pro, aquam: a toto partem: fic fupra 119. *Fontemque ignemque ferebant.*

419. AMBROSIAE SUCCOS. *Ambrosia*, eft cibus deorum: nam *nectar*, 48 potus. 49 [Alibi, *Ambrosia* unguentum deorum legitur I. 403. *Ambrosiaque comæ divinum vertice odorem.*] *Ambrosia*, ab immortalitate dicta: enim, *fine*; *sporis*, *mortalis*.] PANACEAM. Genus herbae eft. Sciendum tamen, Lucretium *Panaceam* ubique *falem* dicere: unde poffumus & hoc loco *falem* intelligere: nam omnem pellit dolorem: unde & nomen accepit, quafi *quæ vana auct*, id eft, *ad omnia remedium*: fed melius herbam: quia ait *odoriferam*. 50 [Alii *Panaceam* medicamentum dicunt, ex compluribus herbis compositum, quod ad omne vulnus facit. Hanc herbam Hercules contra vim venenorum Theffalis dicitur præftiffie. Sane nomen mixte compositum.]

422. QUIPPE DOLOR. Quasi dolor: cujus natura haec eft, ut adhibito remedio ftatim recedat: nam *dolor*, confequens res eft, non principalis: unde fublata cauffa etiam ipfe ftatim recedit. Hinc ait, *quippe*, nam infufa aqua inhaerens laxare coeperat telum, quod antea inferebat dolorem.

423. [JAMQUE SECUTA MANUM. Leniter tentantis fecuta eft.]

424. IN PRISTINA. In ufum priorem, 51 [hoc eft, quales fuerunt priftinae: vel NOVAE, magnæ, aut miræ.

425. ARMA CITI PROPERATE VIRO. Suo mo-

re oftendit feftinationem: ante induxit loquentem, quam fignificaret, qui loqueretur. Atqui fic nos *properare*, *feftinare* dicimus, ita antiqui 52 pro *dare* dicebant. Salluftius: 54 *Soleas feftinate.*

VARIORUM.

Ibid. COMANTEM. *Comante* Ed. pr.

414. CAPRIS. *Capris* non inconcinne Leidenfis. vide libro VII. 633. HEINS. Ita duo *Leidenfes*, & ultimo adfcriptum, id eft *cervis*. *capris* Zulichemius a manu fecunda. a prima *capris*, ut Excerpta nofta. *capris* Serv. ad IV. Aen. 73. ubi tamen de cervis agit.

416. Hoc. *Hanc* fecundus Moreti.

417. HOC FUSCUM LABRIS. *Fufum* Prifcianus ibidem exhibet, quod membranæ omnes confirmant. HEINS. *Labiis* Hugonius & a manu prima Zulichemius. *detulit*, *infufum* Leidenfis.

418. SPARGITQUE SALUBRES. *Spargitque* Prifcianus lib. VII. agnofcit, idem *falubris*, pro *falubres* hic poni admonet. fed lib. XVII. profert, *fpargitque falubris*, præfenti tempore. HEINS.

421. FUGIT. *Ceffis* in fecundo Rottendorphio, primo & tertio Moretanis. HEINS. Ita & Zulichemius & Parrhaf.

422. IMO VULNERE. *Imo in vulnere* Gudianus, prior Menagius, Mentelianus alter, cum Sprotiano & Veneto & fecundo Moretano. HEINS. Ita Parrhaf. *in vulnere* fecundus Rottendorphius & Venetus. *imo in vulnere* Parrhaf. & Ed. Venet.

423. MA-

48 potant iidem. 49 defunt L. R. Vof. Steph. ad *Panaceam*. Bafil. ad *Ambrosia*. inde vero reliqua in Dan. deficiunt. 50 defunt L. R. Vof. Steph. al. *Panaceam* ubique *falem* dicere Lucretium falſam eſſe notat Bap. Pius ad Lucret. IV. 123. & ſuſpicatur hic legendum eſſe *Lucillum* pro Lucretio. 51 defunt iidem. 52 defunt iidem ad 7. 99. 53 fomes prope dare. 54 ſolas Dan. Fabr.

- Conclamat, primusque animos adcondit in hostem.
 Non hæc humanis opibus, non arte magistra
 Proveniunt. Neque te, Aenea, mea dextera servat:
 Major agit Deus, atque opera ad majora remittit.
 430 Ille avidus pugnae furas incluserat auro
 Hinc atque hinc, oditque moras, hastamque coruscant.
 Postquam habilis lateri clipeus loricaque tergo est,
 Ascanium fuis circum complectitur armis,
 Summaque per galeam delibans oscula fatur:
 435 Disce, puer, virtutem ex me, verumque laborem;
 Fortunam ex aliis. Nunc te mea dextera bello
 Defensum dabit, & magna inter præmia ducet.

Tu

SERVII.

427. NON HÆC HUMANIS OPIBUS. Potest subaudiri & arte humana.]

429. MAJOR AGIT DEUS. Apollo scilicet, inventor medicinae: ⁵⁵ [hoc est, hæc agit major.]

432. HABILIS LATERI CLYPEUS. Et hic expressa festinatio est. LORICAQUE TERGO EST. Quare tergo tantum, cum totum ambiat corpus? aut, quia latus clypeo dixerat tectum, supererat, ut *tergum* lorica muniret.

434. SUMMAQUE PER GALEAM. Decenter *galeam* quoque tum induisse significat.]

435. VERUMQUE LABOREM. Quem per me ⁵⁶ ipse suscipio: non qui ex aliorum virtute imperatoribus ascribi consuevit.

436. FORTUNAM EX ALIIS. Subaudimus, *opta*: neque enim fortuna discitur. ⁵⁷ [Quidam autem defectionem putant, & deesse volunt *pete*, aut *accipe*. Alii figuram volunt, pro, quid fortuna sit, ex aliis disce; cum & *bona* & *mala* sit *fortuna*; quid valeat dea hæc, ex aliis disce: vult enim intelligi, se adversa usum:] & est Zeugma non integrum.

437. ⁵⁸ [DEFENSUM DABIT. Pro, defendet.] INTER PRAEMIA. ⁵⁹ [Inter, veteres pro *ad*, ponebant: id est,] ad præmia. Cicero I. Catil. 4.

Dico te *priore nocte* ⁶⁰ venisse inter *falcarios*, id est, ad *falcarios*.

VARIORUM.

423. MANUM. *Manu* Gudianus & Moretanus quartus. HEINS.

424. IN PRISTINA. *In corpora* Hugenianus. *in praelia* Sprotianus. *subiere* etiam secundus Moreti.

425. VIRO. *Viri* Leidenfis, secundus Moretanus, Montalbanus, tum & pro discrepante scriptura prior Hamburgicus. HEINS. *Viri* Dorvill.

426. IN HOSTES. *In hostem* praestantiores libri recte. *incendit* Hamburgicus alter. HEINS.

428. NEQUE TE, AENEA. *Neque Aeneam* Hugenianus.

430. PUGNAE. *Pugna* Mentelii prior a manu prima. *furasque* prior Hamburgicus.

431. HASTAMQUE. *Hastaque* Hugenianus.

433. ARMIS. *Hamis* Menagii prior.

435. VERUMQUE. *Veterumque* Leidenfis, Montalbanus. *juvenumque* alter Hamburgicus.

436. NUNC TE. *Non te* Ed. pr.

437. PRAEMIA. *Praelia* Menagii prior. *magnam* Flu-

⁵⁵ defunt R. L. Vol. Steph. al. ad ⁵⁶ ipsum Steph. ⁵⁷ defunt R. L. Vol. Steph. al. ⁵⁸ defunt iisdem. ⁵⁹ defunt iisdem. ⁶⁰ *advenisse* Steph.

Tu facito, mox cum matura adoleverit aetas,
 Sis memor, & te animo repetentem exempla tuorum
 440 Et pater Aeneas, & avunculus excitet Hector.
 Haec ubi dicta dedit, portis sese extulit ingens;
 Telum inmane manu quatiens: simul agmine denso
 Antheusque Mnestheusque ruunt; omnisque relictis
 Turba fluit castris. Tum caeco pulvere campus
 445 Miscetur, pulsuque pedum tremit excita tellus.
 Vidit ab adverso venientis aggere Turnus,
 Videre Ausonii, gelidusque per ima cucurrit
 Ossa tremor. Prima ante omnis Juturna Latinos
 Audit, adgnovitque sonum, & tremefacta refugit.

450 Ille

SERVII.

438. MATURA ADOLEVERIT AETAS. Adole- scendo matura esse coeperit.

439. ⁶¹ [SIS MEMOR. Subaudiendum, meorum factorum.]

443. ANTHEUSQUE, MNESTHEUSQUE. Servavit ⁶² *το πρῶτον*; ⁶³ necesse enim erat, ut, vulnerato duce, multi cum eo in castra ⁶⁴ remearent.

445. MISCETUR. Modo, confunditur: alibi, perturbatur, ut I. 191. *Miscet agens telis nemora inter frondea turbam.*

446. AGGERE TURNUS. ⁶⁵ [Hic *aggerem* pro] eminentia [posuit;] de via autem *aggerem* non possumus dicere, ⁶⁶ nisi si *viae aggerem* dicere voluerimus, id est, viae coacervationem, quam Historici *viam militarem* dicunt, ut V. 273. *Qualis saepe* ⁶⁷ *viae deprensus ab aggere serpens.* [Quidam ambiguitatem volunt, utrum, ipse Turnus in aggere; an, venientes ex aggere?]

448. PRIMA ANTE OMNES. Ut II. 140. *Primus ibi ante omnes: & ante omnes*, Latinos solum audit.

449. TREMEFACTA REFUGIT. Quaeritur, cur Juturna, cum hic ⁶⁸ acie excedat tremefacta, mox tamen inducitur revertens?]

VARIORUM.

Hugenianus. & Ed. pr. Grangaeus ad Juven. Sat. XVI. miratur Virgilium hic *praemia* pro *praelia* *posuisse*. sed & *praemia pugnae* noster dixit lib. XI. 78.

438. TU FACITO. *Tum facito* Mediceus. HEINS.

441. ALTIS. *Ingens* omnes fere scripti. vide supr. ad lib. IX. 597.

443. ANTAEUS MNESTHEUSQUE. Mediceus, Mentelius & tres Moretani *Antheusque*. recte. lib. I. *Anthea Sergestumque videt.* & ibidem *γ.* 181. *Anthea si quem falcatum vento videat.* ubi plura. in vulgatis illic codicibus aspiratio perperam omittitur. Graecis est *Ἄνθις*, ab *Ἄνθω*. sed & *Ἄνθω* oppidum Laconicum ac Ponticum. Occurrit id nomen quoque sub alia persona apud Statium Theb. x. ubi habes,

Anthea falcato lustrantem maenia curru.
 mox, *omnesque relictis turba fluit castris*, non *omnisque*, in Mediceo. HEINS. *Antheus Nesteusque* Zulicherius. *Antheusque Mnestheusque* duo Leidenfes & alii tres. *ruit* Gudianus pro varia lectione. & mox *ruit castris* Menagii prior.

444. PULVERE. *Vulnere* alter Menagii. *campis* primus Moreti. deinde *plausuque tremit magno*
 exci-

⁶¹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁶² quod decet Voff. ⁶³ remanerent Dan. Fabr. ⁶⁴ desunt L. Vof. R. stat Fabr. *posuit*, item deest iisdem. de ea autem Dan. ⁶⁵ nisi viae L. Steph. ⁶⁶ viam Dan. *in aggere* L. Vof. R. Steph. Basil. ⁶⁷ desunt L. Vof. ⁶⁸ acie * excedat tempestas, mox Dan. Fabr.

- 450 Ille volat, campoque atrum rapit agmen aperto.
 Qualis ubi ad terras abrupto sidere nimbus
 It mare per medium: miseris, heu, praescia longe
 Horrescunt corda agricolis: dabit ille ruinas
 Arboribus, stragemque fatis; ruet omnia late:
 455 Ante volant, sonitumque ferunt ad litora venti.
 Talis in adversos ductor Rhoeteius hostis
 Agmen agit: densi cuneis se quisque coactis
 Adglomerant. Ferit ense gravem Thymbraeus Osirim,
 Archetium Mnestheus, Epulonem obruncat Achates,
 460 Ufen-

SERVII.

450. ATRUM RAPIT AGMEN. Pulveris nube coopertum: ⁶⁹ [quidam autem *agmen*, iter accipiunt; *rapit* autem, festinat; ut sit: Ille campo aperto iter festinat pulveris plenum, & ipsa festinatione excitat: & ita dicunt, quoniam, si *agmen* exercitum dicit, apertus campus esse non potuit bellatorum densitate completus.]

451. ABRUPTO SYDERE. ⁷⁰ [Vel immentia, vel] magna tempestate: ⁷¹ [per *sydus* enim tempestas significatur,] ut III. 422. *Sorbet in abruptum fluctus*. Item XI. 259. *Scit triste Minervae Sydus*.

452. IT MARE PER MEDIUM: MISERIS. Stadius ⁷² plenius de hoc sensu XI. Theb. 117. *Defleat sua damna coloni, Et tamen oppressos miserantur in aequore nautas*. ⁷³ [HEU autem, ut solet, interjectionem ex sua persona interposuit.]

453. DABIT ILLE RUINAS. *Dabit*, pro, faciet. Terentius Eun. IV. III. II. *Quas turbas dedit?* Et ipse II. 482. *Et ingentem lato dedit ore fenestram*. RUET. Eruet, evertet. ⁷⁴ [Terentius Adelph. III. II. 21. *Ceteros agerem, ruerem*: nam] aliter dictum est in II. 290. *Ruis alto a calmine Troja*.

456. TALIS. Taliter, simili modo. Sic paulo post 477. *Similis medius futura per hostes*. RHOETEIUS. Trojanus, a promontorio Trojae.

457. DENSI CUNEIS SE QUIQUE COACTIS AGGLOMERANT. Densentur, ut cuneatim dimi-

cent, scilicet in cuneorum ⁷⁵ modum compositi, ⁷⁶ [ut hostem facilius invaderent.]

458. GRAVEM. Fortem. Sallustius fragm. incert. *Lusitaniae gravem civitatem*.

VARIORUM.

excita tellus Zulichemius a manu prima. *fronit* Leidenensis pro varia lectione.

446. VIDIT AB. *Vidit ut* Zulichemius a manu secunda. *agmine* Sprotianus. vid. lib. IX. 375.

448. LATINOS. *Latinis* Mentelii prior, Gudianus & Menagii alter. *Latinos Auebit* alter Hamburgicus. *adit* Excerpta nostra.

450. RAPIT. *Capit* in Ind. Erythr. *actum rapit* Dorvil.

451. ABRUPTO. *Obrupto* Montalbanius. *abrupto* nonnulli. vid. Catrocius.

452. PRAESCIA. *Tristitia* secundus Rottendorphius.

454. RUET OMNIA LATE: ANTE VOLANT. *ruit omnia late* *Ante volans* in Mediceo. HEINS. *Ruit* Mediceus, Sprotianus & prior Hamburgicus a manu prima, Leidenenses duo & Zulichemius. *ruit v. l. Ante volans, f. f. a. l. fluctus* Parthaf. *volans* Oudartii, Rottendorphius & Hamburgensis secundi, Hugonius, Zulichemius, & Leidenensis. *sonans* Mentelii prior.

456. DUCTOR. *Victor* alter Hamburgicus & Leidenensis.

69 desunt L. Vof. R. Steph. al. 70 desunt iisdem. 71 desunt iisdem. 72 planius L. R. Vof. Steph. in Statii loco legitur *plangnat sua* &c. 73 hanc aut longe horrescunt * heu autem Dan. desunt L. Vof. R. Steph. al. ad ruet §. 453. 74 desunt L. Vof. R. Steph. al. 75 modo L. Vof. R. 76 desunt L. Vof. R. Steph. al. ad §. 462. sed haec iisdem verbis Scholiafles Barthii ad Stat. z. Theb. 734.

460 Ufentemque Gyas. Cadit ipse Tolumnius augur,
 Primus in adversos telum qui torserat hostis.
 Tollitur in coelum clamor, versique vicissim
 Pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros.
 Ipse neque averfos dignatur sternere morti;
 465 Nec pede congressos aequo, nec tela ferentis
 Insequitur: solum densa in caligine Turnum
 Vestigat lustrans, solum in certamina poscit.
 Hoc concussa metu mentem Juturna virago
 Aurigam Turni media inter lora Metiscum

470 Ex-

S E R V I I.

460. CADIT IPSE TOLUMNIUS AUGUR. Ut primus violator foederis poenas luat.]

462. TOLLITUR IN COELUM CLAMOR. Occiso eo, qui auctor disrumpendi foederis fuerat, exortus est clamor: & statim secuta fuga Rutulorum, ut: *Versique vicissim Pulverulenta fuga Rutuli dant terga per agros.* 77 [Et bene VICISSIM, quia Troianos in fugam versos fuisse, exinde apparet, quod supra dixit 408. *Subeant equites, & spicula castris Densa cadunt mediis.*

463. PULVERULENTA. Plena pulveris: nam apud veteres *pulverulenta* dicebantur, sicut *vinulentum* dicimus, qui vino plenus est; & *semulentum*, qui temeto plenus est.

465. NEC PEDE CONGRESSOS, NEC EQVO. 78 Pedestres & equestres pugnas vocat, ubi inter equitem & peditem pugna est, ut x. Aeneidos 839. *Et urgetur pugna congressus iniqua.*] NEC TELA FERENTES INSEQUITUR. Id est, nec fugientes, nec contra stantes dignatur occidere. Et magna Aeneae offenditur pietas, qui nec vulneratus irascitur; ut velit contra legem foederis in 79 bellum moveri.

468. VIRAGO. Dicitur mulier, quae virile implet officium, 80 [id est, mulier, quae viri animum habet: has antiqui *viras* dicebant.

V A R I O R U M.

Leidenfis. *Resteus in hostes* Dorvil.

457. DENSI. *Densis* Sprotianus. *adglomerat* al-

ter Hamburgicus. vulgata est in Glossis Cyrilli in *Cuneum*.

458. THYMBRAEUS. *Tymbraeus, Thybreus, Tybreus.* *Oristim* Dorvil. alii *Orisim.* deinde *Arcensim* Dorvil. *Arcesium, Arcetum, Archecium, Artheum, Ebulonem, Opulonem,* codices varie. *Gias* etiam & *Gigas* alii.

460. TOLUMNIUS. *Tolomnius* Dorvil.

461. TORSERAT. *Torserit* Leidenfis. *bastis* Biotianus.

463. PER AGROS. *Per hostes* alter Menagii.

464. ADVERSOS. Manuscripti lectio, *Ipse neque averfos dignatur sternere morti, Nec pede congressos aequo.*

& quidem optuna. dicit Aeneam nec fugientes occidisse, nec armis paribus congressos repulisse, nec ferientes cominus insecutura fuisse. FABRIC. *Adversos* in nonnullis Pierianis. quod praeferrem, nisi jam praecessisset. HEINS. *Adversos* Dorvill. *adversus* Leidenfis. *congressus nec equo* Ed. pr.

465. AEQUO. *Nec equo* Parrhaf. & Venetus. & Editio Juntina & Ald.

466. IN CALIGINE. In deest Sprotiano & Ed. pr. & Mediol. *in densa cal.* Dorvil. mox *in certamine* alter Hamburgicus.

468. Hoc. *Hic* Parrhaf. & Venetus.

469. METHYSCUM. Quidam hoc loco pro *Metiscum* scribunt *Methyscum*, ut sit a Graeco *Mithurnon*. URSIN. *Metiscum* vetustiora exemplaria.

77 desunt iisdem ad *net tela* §. 465. 78 Pedestris quae est pugnae quo * at ubi inter Dan. in Fabr. nihil erat, nisi ut libro x. Aen. &c. 79 bella Steph. 80 desunt L. Vof. R. Steph. al. ad §. 474.

- 470 Excutit, & longe labsum remone relinquit.
 Ipsa subit, manibusque undantis flectit habenas,
 Cuncta gerens, vocemque, & corpus, & arma Metisci.
 Nigra velut magnas domini cum divitis aedis
 Pervolat, & pennis alta atria lustrat hirundo,
 475 Pabula parva legens, nidisque loquacibus escas;
 Et nunc porticibus vacuis, nunc humida circum
 Stagna sonat: similis medios Juturna per hostis
 Fertur equis, rapidoque volans obit omnia curru:
 Jamque hic germanum, jamque hic ostentat ovantem:
 480 Nec conferre manum patitur: volat avia longe.
 Haud minus Aeneas tortos legit obvius orbis,
 Vestigatque virum, & disjecta per agmina longa

Voce

SERVII.

471. UNDANTES. Quia in motu undarum modo flectuntur.]

474. PERVOLAT. Per magnas aedes volat: nam more suo verbo dedit detractam nomini praepositionem.

475. ⁸¹ [NIDISQUE LOQUACIBUS ESCAS. Ordo est: Escasque nidis loquacibus legens.]

476. VACUIS. Magnis, ut II. 528. *Vacua atria lustrat Saucius.*

477. ⁸² [SIMILIS. Pro, similiter.]

480. NEC CONFERRE MANUM. Cum Aenea: ⁸³ nam alios persequitur. AVIA. Ab ea scilicet parte, qua veniebat Aeneas.

481. TORTOS ORBES. Obliquas & implicitas vias.

482. VESTIGATQUE VIRUM. Inquirat: translatio a canibus, ⁸⁴ [qui per vestigia & pedum signa ferum indagant.] DISJECTA PER AGMINA. Dissipata adventu Aeneae.

VARIORUM.

ria. ita etiam id nomen in veteribus Sili & Atsonii codicibus exaratur. nec aliter agnoscit Diomedes Grammaticus prolato versu Maronis, qui

mox sequitur, in *faciem soror ut conversa Metisci.* Et si Fabius Planciades Fulgentius libello de continentia Virgiliana, *Mesbycum* agnoscit & ebriosum interpretatur, hoc est, *Miduros.* sed is sollemniter nugas agit, et si Cl. Munckerus Fulgentio subscribit. HEINS.

470. RELINQUIT. *Reliquit* fere omnes praeter duos Rottendorphianos. *longo* Dorvil.

472. VOCEMQUE. *Et vocem* Zulichemius.

474. ET PENNIS. *Pennis* Editio Juntina. *pennas* alter Menagii. *pernix* secundus Rottendorphius. *Masvicius* edidit *penitus*, quod est in Parrhaf. *penis* Dorvil.

475. LEGENS. *Petens* Hugonianus. *locacibus* Zulichemius & Oudartii. *loquacibus aufert* Rottend. secundus a m. pr. *mox stagna volat* Parrhaf. & Leidenfis a manu prima. *sonans* tertius Rottendorphius & a manu secunda alter Hamburgicus, cum Excerptis nostris. *sonant* Mediceus.

478. CURRU. *Cursa* duo Leidenfes & plures alii. & Ed. pr. v. Lucan. VII. 3. *rapit omnia* alter Hamburgicus, & Parrhaf. a m. pr.

479. JAMQUE HIC. *Atque hic ostendit* Ed. pr. *ostendit* Ald.

Ibid.

⁸¹ defunt iisdem. ⁸² defunt iisdem. ⁸³ nec alios Dan. ⁸⁴ defunt L. Vol. R. Steph. al.

Voce vocat. Quoties oculos coniecit in hostem,
 Alipedumque fugam cursu tentavit equorum;
 485 Aversos toties currus Juturna retorfit.
 Heu, quid agat; vario nequidquam fluctuat aestu:
 Diversaeque vocant animum in contraria curae.
 Huic Messapus, uti laeva duo forte gerebat
 Lenta levis cursu praefixa hastilia ferro,
 490 Horum unum certo contorquens dirigit ictu.
 Substitit Aeneas, & se collegit in arma,
 Poplite subsidens: apicem tamen incita summum
 Hasta tulit, summasque excussit vertice cristas.
 Tum vero adsurgunt irae, insidiisque subactus,

495 Di-

SERVII.

485. ⁸⁵ [AVERSOS RETORSIT. Pro, retorfit & avertit.]

486. HEU QUID AGAT? Omne adverbium verbo cohaeret: ⁸⁶ unde, quia *heu, hem, at, atar*, & similia, verbo cohaerere non possunt, separatim fecerunt aliam partem orationis, scilicet interjectionem: quam sola Latinitas possidet; ⁸⁷ [cum Graeci sub adverbio comprehendant tales ⁸⁸ voces. Sane hoc Poëta dedit, rerum miserationem movens. Alii ab Aeneae persona dictum accipiunt, ut diceret: *Heu quid agam?*]

488. HUIC. Pro, in hunc: & est ordo: *Huic dirigit.*

491. SE COLLEGIT IN ARMA. Ita se texit, ut nulla parte posset feriri.

492. APICEM TAMEN INCITA SUMMUM. ⁸⁹ Galeae eminentiam, quam Graeci *conum* vocant, in qua eminentia cristae. ⁹⁰ [Potest hoc tamen nomen & de sacerdote Flamino accipi, qui apice utuntur: quod in quarto plenius dictum est: nam subjunxit, *vertice cristae*. INCITA. Id est, cum impetu veniens.

VARIORUM

Ibid. OSTENDIT. *Ostendit* a manu secunda Mediceus. nec aliter princeps Vaticanus Pierii. HEINS. Sic Leidensis & Gudianus.

482. LONGA VOCE. *Magna* Mediceus & caeteri nostri. HEINS. *Longa* Leidensis & alter Mentelii. *dejecta* etiam Oudartii a m. sec. Sprotianus & prior Hamburgensis. *virum disjecta p. a. longa* Ed. pr. *virum & disjecta p. a. magna* Dorvill. Edd. Mediol. Ald.

484. FUGAM CURSU. *Fuga cursum* Scholiafles Horatii Crucquianus lib. I. Od. 27. HEINS. *Tentabat* Zulichemius a manu prima.

485. AVERSOS. *Adversos* Leidensis, Gudianus, duo Moretani & alter Hamburgicus, Ed. pr. *quotiens* Zulichemius. *recessit* Montalbanius. *cursum* alter Menagii.

487. ANIMUM. *Animo* tertius Rottendorphius.

489. LEVIS CURSU. *Levi curru* Bigotianus, & prior Hamburgicus. *levi cursu* Menagii prior, Montalbanius, Gudianus, Zulichemius & Leidensis & Oudartii, qui pro varia lectione *curru, levis lato* alter

⁸⁵ desunt L. R. Steph. al. ⁸⁶ unde *heu* & *atar* & similia, quia verbo Steph. unde *heu* & *at*, & similia quia Basil. unde quia *heu, en*, & *atar*, & similia Vof. Dan. sed L. tantum habet adverbium cum semper verbis cohaerent, si separantur aliam partem &c. in R. erat, omne adverbium verbo cohaerere non possunt, separata fecerunt aliam partem &c. ⁸⁷ desunt L. Vof. R. Steph. desunt ad sane Dan. ⁸⁸ voces, ut *heu* Basil. & reliqua omittit. ⁸⁹ Galeae, id est eminentia, quam Dan. ⁹⁰ desunt L. Vof. R. Steph. al. ad *†*. 496.

- 495 Diversos ubi sensit equos currumque referri,
 Multa Jovem, & laesi testatur foederis aras,
 Jam tandem invadit medios, & Marte secundo
 Terribilis, saevam nullo discrimine caedem
 Suscitatur; irarumque omnis effundit habenas.
 500 Quis mihi nunc tot acerba Deus, quis carmine caedes
 Diversas, obitumque ducum, quos aequore toto
 Inque vicem nunc Turnus agit, nunc Troïus heros,
 Expediat? tanton' placuit concurrere motu,

Jup-

SERVIL

495. REFERRI: Id est, retro ferri.]
 496. MULTA JOVEM, ET LAESI TESTATUR FOEDERIS ARAS. ⁹¹ [*Multa*, pro, multum;] licet haberet justam causam iracundiae, quod & fugiebat Turnus, & ipse appetebatur insidiis; non tamen ante prorupit ⁹² in bellum, quam Jovis fidem, & laesa foedera testaretur.
 497. ⁹³ [MEDIOS. Qui inter ipsum sequentem, & fugientem Turnum, medii de hostibus erant. MARTE SECUNDO TERRIBILIS. Potest & *Marte secundo* distingui, ut sequatur *Terribilis saevam*, &c. potest & jungi, ut sit: *Marte secundo terribilis*.]
 498. NULLO DISCRIMINE CAEDEM SUSCITAT. Indiscrete obtruncat universos, quibus ante pari percerat modo.
 499. IRARUM HABENAS. Potestatem, facultatem, ⁹⁴ [id est, irae permittit faciendi liberam potestatem,] ut I. 63. *Et premere, & laxas sciret dare jussus habenas*. Et hic moderate locutus est: nam ⁹⁵ Ennius dixit: *Irarumque effunde quadrigas*.
 500. QUIS MIHI NUNC TOT ACERBA DEUS? Ac si diceret: nec Musa, nec Apollo sufficient. Statius x. Theb. 825. *Major ab Aoniis* ⁹⁶ *sumenda audacia lucis: Mecum omnes audete deae*.
 502. INQUE VICEM. Invicem: nam *que* vacat. ⁹⁷ [Alii *que* expletivam conjunctionem accipiunt.]
 503. TANTON' PLACUIT CONCURRERE. Apostropha ⁹⁸ [cum exclamatione] ad Jovem. Sa-

ne *tanton'* circumflectitur: nam cum per Apostropham Apocopen verba patiuntur, is, qui in integra parte ⁹⁹ fuerat, perseverat accentus, ⁹⁹ [ut *tantone*, inde fit *tanton'*, ut & x. 668. '*Tanton' me crimine dignum?*']

VARIORUM

- alter Hamburgicus. *praefixo* alter Menagii. vide lib. v. 557.
 490. DIRIGIT. *Derigit* Mediceus. *borum uno* Parrhaf. *torquens* Dorvil.
 492. SUBSIDENS. *Subsistens* alter Menagii.
 494. ASSURGUNT. *Insurgunt* Vratilavienfis.
 Ibid. SUBACTIS. *Subactis* Mentelis duo, Menagius, uterque Leidenfis, Dorvill. Zulichemius, Moreti secundus & Bigotianus & Regius. Mentelio priori adscripta glossa, id est *repulsis*. *subactis* Ed. pr. & Mediol. mox *diversos subsensit* Gudianus.
 495. SENSIT. *Sentis* Mediceus & Montalbanius. HEINS. Et Leidenfis & quatuor alii. equos Turni intellige. ut *aversi currus* 485.
 496. LAESI. *Laesas* Menagii prior. *testatur* Venetus, Parrhaf. & Ed. pr. alter Hamburgicus & Zulichemius. *saevi testatus* Oudartii.
 499. EFFUNDIT. *Effudit* Montalbanius, Venetus, & duo Leidenfes. locutionem illustrat Barth. x. Advers. 9. *perfundit* Parrhaf.
 500. QUIS. *Qui & qui carmine* Leidenfis.
 503. TAN-

⁹¹ desunt iisdem. ⁹² ille in bellum Steph. al. ⁹³ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁹⁴ desunt iisdem. ⁹⁵ Ennius effundit irarum quadrigas dixit iisdem. Ennius ait &c. Dan. ⁹⁶ *sumenda dementia* L. Vof. R. contra metrum. Justinus xxvii. 2. *per sceleratam virilemque sanis audaciam*. sic & *scelus sanere* Grat. Cyneg. 449. ubi vide. ⁹⁷ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁹⁸ fuerat accentus mutatur Dan. reliquis omisiss patientior, mutatur is qui integra p. fuerat, perseverat Vof. reliqua ignorat. ⁹⁹ desunt L. R. Steph. Basil. desunt ut & *tanton'* &c. ¹ *tanton'* L. Vof. R. Steph. al.

Juppiter, aeterna gentis in pace futuras?
 505 Aeneas Rutulum Sucronem, (ea prima ruentis
 Pugna loco statuit Teucros) haud multa moratus,
 Excipit in latus, &, qua fata celerrima, crudum
 Transadigit costas & crates pectoris ensem.
 Turnus equo dejectum Amycum, fratremque Diorem
 510 Congressus pedes: hunc venientem cuspide longa,
 Hunc mucrone ferit; curruque abscisa duorum
 Suspendit capita, & rorantia sanguine portat.
 Ille Talon, Tanaimque neci, fortemque Cethegum,

Tris

S E R V I L

505. ¹ [AENEAS RUTULUM SUCRONEM. Descriptio per altera divisa, ut solent historici.] RUENTES TEUCROS. ² [Modo fugientes,] + quos insequebatur Suco.

506. ³ [LOCO STATUIT. Stabiles reddidit, ut: *Stabilisque fugam trepidantis Orestis.* HAUD MULTA MORATUM. Id est, non diu moratum; quod scilicet vim Aeneae diutius sustinere non potuit.

507. EXCIPIT IN LATUS. Figurata elocutio.] CRUDUM ENSEM. Modo, *nudum*; alias *crudelem*. ET CRATES PECTORIS. Donatus superfluum vult esse conjunctionem, ut sit Epexegetis: *adigit enssem per costas*: id est, *pectoris crates*, ubi celerius fata complentur. Et hoc est, quod ait supra: *Haud multa* ⁶ *moratus*.

509. AMYCUM, FRATREMQUE DIOREM. Hi duo duces sunt etiam supra memorati, ut I. 221. *Nunc Amyci casum gemit, nunc acris Orontis.* Item v. 339. *Et nunc tertia palma Diore:* unde ad terrorem populi, eorum capita religantur in curru.

511. CURRU autem, aut septimus est, aut datus ⁷ casus antiquus, secundum regulam; ne sit major a nominativo plurali. ⁸ [D U O R U M. Pro, amborum.]

V A R I O R U M

503. TANTON. *Tanto* Ed. pr.

505. AENEAS RUTULUM. In Montalbano in-

verso ordine erat,

Pugna loco statuit Teucros, ea prima ruentes Aeneas Rutulum Sucronem, haud multa moratus.

loco stravit Bigotianus.

506. MORATUS. *Morantem* scripti nostri excepto Sprociano, in quo *moratum*. sed *moratus* a manu secunda in illo erat repositum. HEINS. *Morantem* Dorvil.

508. CRUDUM TRANSADIGIT COSTAS ET CRATES PECTORIS ENSEM. Ita codices plerique. Cave ergo audias substituentes, *crudo ense*. simile loquendi genus jam habuimus supra hoc libro 273.

Egregium forma juvenem & fulgentibus armis Transadigit costas fulvaeque extendit barena. HEINS. *Transadigit Zulichemius*, duo Moretani priores & Parrhal.

509. DIOREM. *Diorem* Menagii prior & primus Moreti & Leidenfis.

510. VENIENTEM CUSPIDE LONGA. Vid. ad x. Aen. 416. sic apud Liv. II. 19. *tanta vis infestis venientium hastis fuit*. ubi nihil mutandum est. BURM.

511. ABSCISA. *Absisa* Mediceus. *Abscissa* Serv. ad II. Aen. 533. & sic Dorvil. & Ald. *curruque* Ed. pr.

513. TALON. *Talam, Tbalon, Tagum, Tanainque,*

¹ desunt L. Vol. R. Steph. al. ut solent H. desunt Fabr. divisa solent historici. . . Dan. ³ desunt L. Vol. R. Steph. al.
⁴ quos insequebatur Turnus Bal. & Steph. qui addit mucrone. quos insequebatur. . . L. Vol. ⁵ desunt L. Vol. R. Steph. al.
 ad Crudum P. 507. Dan. ad *Haud multa*. ⁶ *morantem* Dan. *moratum* Fabr. *moratus* Bal. ⁷ desunt L. Vol. R. Steph.
⁸ desunt L. Vol. R. Steph. al.

Tris uno congressu, & maestum mittit Onyten,
 515 Nomen Echionium, matrisque genus Peridiae,
 Hic fratres Lycia missos & Apollinis agris,
 Et juvenem exosum nequidquam bella Menoeten
 Arcada: piscosae cui circum flumina Lernae
 Ars fuerat, pauperque domus; nec nota potentum

520 Li-

SERVII.

514. MOESTUM ONYTEN. Severum, naturaliter tristem, ⁹ [quem Graeci *καυρόπιδος* dicunt,] *αυρόπιδος* ¹⁰ [aut imaginatus est expirantem.] MITTIT autem, socium supra memoratis. Sane ONYTEN Donatus dicit aut gentile esse, aut patronymicum, ut nomen ejus proprium sit, *Echionius*. Sed hoc non procedit: quia neque patronymicum in TES exit: neque *Onytes*, a qua gente veniat, usquam lectum est. Proprium ergo est: & sequens verus erit: NOMEN ECHIONIUM: id est, ¹¹ Thebana gloria, per Periphrasin: nam *Echionii*, sunt Thebani, a rege *Echione*. ¹² [Ovidius de fociis Cadmi loquens, Thebarum aedificatoris, ait: *Quinque superstitibus, quorum fuit unus Echion:*] unde quidam male legunt: *Nomine* ¹³ *Cbionium*. ¹⁴ [Alii *nomen Echionium*, hoc est, genus, quemadmodum de matre *genus* dixit, accipiunt; ut ostendatur, cum Echionis esse & Peridiae filium: vel ab Echione genus ducentem.]

515. MATRISQUE GENUS PERIDIAE. Periphrasis est: hoc est, filium Peridiae.

516. LYCIA MESSOS, ET APOLLINIS AGRIS. Vacat &: nam per Epexegetin *Lyciam*, arva *Apollinis*, dixit, ut IV. 377. *Nunc Lyciae sortes*. ¹⁵ [Appellat autem *Lyciam*, a *Lyce* nymphea, ex qua habuit Apollo filium, nomine *Lycadium*: *Missos* autem, profectos, ut VI. 812. *Missus in imperium magnum*.]

517. EXOSUM NEQUIDQUAM BELLA. Supra X. 419. *Injecere manum Parcae*: nam per transitum ostendit, urgentibus fatis cum ad bella deductum: quae nequidquam semper vitare cupiebat. Hunc autem *Menoetem* oriundo Arcada fuisse in-

telligimus; sed habitasse circa Argos: nam *Lernae*; palus est Argivorum, in qua cum dicit solitum fuisse piscari: nam hoc significat: PISCOSAE CUI CIRCUM FLUMINA LERNAE ARS FUERAT. ¹⁶ [Et vetuste *flumina*, pro fluore dixit: neque enim *Lerna* fluvius est: & sic, *flumina Lernae*, quomodo *Aventini montem*. Quaeritur sane, quis primus *exosum*, pro *peraso* dixerit.]

519. PAUPERQUE DOMUS. *Hic & haec pauper* dicimus: nam *paupera* ¹⁷ usurpativum est. Sic *Plautus*: *Paupera est haec mulier*. Sed hoc hodie non ¹⁸ utimur. Ea enim nomina, quae ablativo singulari in e exeunt, si foemina ex se faciunt, similia faciunt: ¹⁹ neque enim heteroclitica, vel alterius declinationis esse possunt: ut puta, ²⁰ quia ab hoc *hospite* facit, *hic & haec hospes* dicamus necesse est. *Lucanus* v. II. *Hospes in extremis audivit curia testis*. Nam ab hoc *leone*, *hic & haec leo*; ab hoc *latrone*, *hic & haec latro*; ab hoc *fullo*, *hic & haec fullo*: ab hoc *nepote*, *hic & haec nepos*: nam ut *neptis* dicamus ²¹ [in Jure] propter discretionem successionis admissum est. Sciendum ²² tamen, *hospita*, *paupera*, *laena*, ²³ *lea*, usurpata a poetis.

VARIORUM.

que, Thalaimque, Thalarumque, Talarumque codices diverſi. mox *Oniten, Oronsem, Onitsem, Omentem*.

515. NOMEN ECHIONIUM. *Nomen* plerique codices. *nomine Cbionium* Leidenſis. *Thionium* a-lius Leidenſis. *Perrichias* prior Hamburgicus. *Parrichiae* Excerpta noſtra. *Perideae* Parrhaſ. Carro. *Erichthonium*. *nomen* hic pro filio Echionis. vid. ad

⁹ deſunt Dan. ¹⁰ *καυρόπιδος* deſt L. Voſ. R. Steph. al. ¹¹ Thebanum a gloria L. Thebanam gloriam. Voſ. ¹² deſunt L. Voſ. R. Steph. Dan. al. ¹³ *Echionium* Steph. ¹⁴ deſunt L. Voſ. R. Steph. al. ¹⁵ deſunt iisdem. ¹⁶ deſunt iisdem. ¹⁷ uſurpatum iſdem. ¹⁸ dicimus Dan. ¹⁹ iterum nomina, id eſt alterius Dan. Fabr. haec enim & eroclitica, id eſt alterius d. e. n. poſſunt L. nec e. eteroclitica, id eſt &c. Voſ. neque e. &: vel alt. d. e. non poſſunt R. ²⁰ quae Dan. ²¹ deſunt L. R. Steph. al. ²² autem Dan. ²³ deſt Dan. uſurpata L. Voſ. R. Steph. al. omiſſo *76* eſt.

520 Limina: conductaque pater tellure ferebat.
 Ac velut inmissi diversis partibus ignes
 Arentem in silvam, & virgulta sonantia lauro;
 Aut ubi decursu rapido de montibus altis
 Dant sonitum spumosi amnes, & in aequora currunt;

525 Quis-

SERVII:

520. POTENTUM MUNERA. ²⁴ [*Munera dicit*] obsequia, ²⁵ [id est, officia,] quae pauperes divitibus loco munerum solvunt, ²⁶ [Sanc munera, ²⁷ atque munia dicimus. PATER. Ipse pater: an pater ejus?]

522. ARENTEM IN SYLVAM. Pro, aridam.

524. DANT SONITUM SPUMOSI AMNES. Bellum semper incendio & fluminibus comparat. Sic in secundo 304. *In segetem veluti cum flamma furentibus auris Incidit, aut* ²⁸ *rapidus montano flumine torrens.* ²⁹ [VIRGULTA SONANTIA LAURO. Quaeritur, quid sit *virgulta sonantia lauro*? scilicet ipsa virgulta lauri; *sonantia* autem, cum crepitu ardentia.

VARIORUM:

ad Sil. XIII. 44. vulgata est apud Serv. II. Aen. 89.

516. HIC. *Tunc Zulichemius, & fratres Serv. ad III. Aen. 8. & arvis prior Hamburgicus* pro diversa lectione.

517. MENOETEN. *Menoetem* Arufianus. HEINS. *Menotem, Meontem* alii. *Momentem* Bigorius. *Meventem* Venetus & Vratilavienensis & Parrhaf.

518. CUI. *Qui* Dorvill.

519. ARS. Heinsius conjecerat olim *lar. advenerat* Dorvill.

Ibid. NEC NOTA POTENTUM MUNERA. Liber vetustissimus Colotianus pro *munera* habet, *limina*. quo modo locutus est Horatius Epod. Od. II.

*Forumque vivat & superba civium
 Potentiorum limina.*

quin autem haec vera hujus loci scriptura sit, dubitandum plane non est. URSIN. *Potentum limina* in Mediceo, ut apud Horatium in Epod. II.

*Forumque vivat & superba civium
 Potentiorum limina.*

Martialis lib. XII. 18.

*Dum per limina te potentiarum
 Sudatrix toga ventilat.*

idem lib. VIII.

*Si tecum mihi, care Martialis,
 Securis liceat frui diebus,
 Et verae pariter vacare vitae;
 Non nos atria, nec domos potentiam;
 Nec lites tetricae forumque triste
 Noffemus.*

Claudianus de Stilicone,

*Nil leve moliri, nullis haerere potentum
 Liminibus.*

ab omni ambitione fordida remotum fuisse designat. idem Claudianus lib. II. in Stilic.

*Tradis avaritiam, cujus foedissima nutritrix
 Ambitio, quae vestibulis foribusque potentum
 Excubat.*

apud Persium Satyra I.

*Vide sis ne majorum tibi forsam
 Limina frigescaut.*

nobilium magna atria curare apud Juvenalem Sat. VII.

Tu Camerinor

Et Barea, tu nobilium magna atria curas. ita enim rectius codices scripti quatuor a me inspecti, quam *Baream*, quod est in vulgatis. Columella praefatione Rei Rusticae: *An honestius duxerim mercenarii saluatoris mendacissimum aucupium, circumvolitantis limina potentiorum.* Seneca Epist. IV. *superbis assidere liminibus.* contra *plebeja limina* Statio III. Theb. 609.

*Unius (heu pudeat) plebeja ad limina civis
 Tot ferro accinctae gentes omniisque paratae
 Haeremus.*

sic ex scriptis lege, vulgo *Phoebeja*. HEINS. *Limina* recepit Catroecus & Cerda. & Markl. praef. ad Statii pag. x. *parentum* Ed. pr.

Ibid. POTENTUM. *Parentum* Zulichemius *manu*

²⁴ desunt L. R. Vof. Steph. al. ²⁵ desunt iisdem. ²⁶ desunt iisdem. ²⁷ & quae Dan. Fabr. ²⁸ rapit *montano* s. Steph. ²⁹ desunt L. V. R. Steph. al. ad *Nesio* 7. 527.

525 Quisque suum populatus iter: non segnius ambo
 Aeneas Turnusque ruunt per proelia: nunc, nunc
 Fluctuat ira intus: rumpuntur nescia vinci
 Pectora: nunc totis in vulnera viribus itur.
 Murrhanum hic, atavos & avorum antiqua sonantem
 530 Nomina, per regesque actum genus omne Latinos,
 Praecipitem scopulo, atque ingentis turbine saxi
 Excudit, effunditque solo. Hunc lora & juga subter
 Provolvare rotae: crebro super ungula pulsu

In-

SERVII.

525. NON SEGNIVS AMBO AENEAS TURNUSQUE RUUNT. Bene comparisonibus diversis singula reddidit ad similitudinem veram: quia ambos ignibus aut fluminibus comparaverat. Ergo non segnius, ad ignem retulit: quia segnis, quali sine igne sit. Fluctuat autem, ad amnes eum retulisse nulla dubitatio est.

527. RUMPUNTUR. Pro, fatigantur: & fluctuat, & rumpuntur: quia] NESCIA VINCI PECTORA. Horatius I. Od. 6. 10 Pelidae stomachum cedere nescii.

529. MURRHANUM HIC ATAVOSET AVORUM ANTIQUA SONANTEM NOMINA. Hoc est, cujus majores 31 omnes Murrhani dicti sunt, & reges fuerunt, ut: Per regesque actum genus omne Latinos. Scimus enim, solere plerumque fieri, ut primi regis nomen reliqui 32 etiam possideant: ut apud Romanos Augusti vocantur; apud Albanos Sylvii; apud Persas Arsacidae; apud Aegyptios Ptolemaei; apud Athenienses Cecropidae. Unde superfluum est, quod ait Donatus, debere nos accipere 33 interemptum esse Murrhanum, dum avos & atavos Turni commemorat, & effert laudibus maximis; 34 [per illud inf. 638. Vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem Murrhanum.]

530. PER REGESQUE ACTUM GENUS OMNE LATINOS. Horatius 31 [de Lamia] III. Od. 17. Et nepotum Per memores genus omne fastos.

534. NEC DOMINI MEMORUM PROCVLCAT EQUORUM. 16 [Id est, equorum,] domini immemororum.

VARIORUM.

manu secunda. & ita in Servio ad III. Aen. 539. edidit Stephanus.

522. ARENTEM. Male ardentem Medicum HEINS. Ardentem etiam Leidensis & Regius. Sonantia lauri alius Leidensis. longe secundus Moretanius.

523. DECURSU. Procurfu uterque Hamburgicus & Parrhaf. male. v. Lamb. ad Lucret. I. 284.

524. IN AEQUORA. Aequare Hugonius & a manu prima Zulichemius, ad aequora a secunda. verrunt Parrhaf.

525. POPULATUS. Populatur Bigotianus, Parrhaf. & pro varia lectione prior Hamburgicus.

526. PER. In duo Moretani, & tres quatuorve alii.

527. RUMPUNTUR. Rapiuntur Parrhafianus. v. Catr.

Ibid. VINCI. Rumpi Zulichemius a manu secunda.

528. IN VULNERA. In pugnam alter Hamburgicus.

529. SONANTEM. Sonantes Hugonius. sic vana sonantem Ophelten Val. Flac. III. 198. mox per reges actum Excerpta nostra & Zulichemius.

530. REGESQUE. Reges Parrhaf.

531. INGENTIS TURBINE SAXI. Ingenti Donatus, ut supra,

Ingenti fragmine montis.

alii malunt, ingentis, ut alteri substantivo respondeat Epitheron FABRIC. Ingentis vetusta exemplaria. HEINS. Immanis Zulichemius. turbine montis Oudartii pro varia lectione.

Ibid.

30 Pelidas f. c. nescit L. Pelida f. c. nescit R. Pelidas f. c. nescit Steph. Pelidae f. c. decedere nescit Dan. Pelidi Fabr. 31 deest Steph. 32 ejus Steph. 33 occisum M. Dan. Fabr. 34 desunt L. R. Vol. Steph. al. 35 desunt iisdem, de Lamo Dan. Fabr. 36 desunt L. R. Vol. Steph. al.

Incita nec domini memorum proculcat equorum.
 535 Ille ruenti Hyllo, animisque inmane frementi
 Occurrit, telumque aurata ad tempora torquet:
 Olli per galeam fixo stetit hasta cerebro.
 Dextera nec tua te, Grajum fortissime Creteu,
 Eripuit Turno: nec DI texere Cupencum,
 540 Aenea veniente, sui. Dedit obvia ferro
 Pectora: nec misero clipei mora profuit aerei.
 Te quoque Laurentes viderunt, Aeole, campi
 Oppetere, & late terram consternere tergo.

Oc-

S E R V I I.

538. DEXTERA NEC TUA TE, GRAJUM FORTISSIME CRETEU, ERIPUIT TURNO, NEC DII TEXERE ³⁷ CUPENCUM. Ita Aeneam comparat Turno, ut eum superiorem esse significet: nam quem Turnus interemit, ³⁸ fortitudo sua eum liberare non potuit; ei vero, quem occidit Aeneas, ne sua quidem numina prodesse potuerunt. ³⁹ [Terentius Phorm. I. II. 24. *Memini relinqui me deo irato meo*. Sic alibi IV. 610. *Nec dii morientis Elissae*. Singuli enim deos proprios habemus, Genios.] Sane sciendum, *Cupencum* Sabinorum lingua *sacerdotem* vocari: ⁴⁰ [ut apud ⁴¹ Romanos Flaminem, & Pontificem, sacerdotem. Sunt autem *Cupenci*, Herculis sacerdotes. Ergo quod huic proprium nomen de sacerdote finxit, bene dixit: *Nec Dii texere sui*: Et quidam reprehendunt Poëtam hoc loco, quod in nominum inventionem deficitur. Jam enim in IX. Cretea a Turno occisum induxit, ut: *Cretea, Musarum comitem*; sed & apud Homerum, & Pylaemonem, & Adrastum bis ponit, & alios complures.]

543. LATE TERRAM CONSTERNERE. Aliud ⁴² ex alio ostenditur: nam per hoc corporis exprimitur magnitudo, ut VII. 275. *Stabant tercentum nitidi in praesepebus altis*.

V A R I O R U M.

Ibid. TURBINE SAXI. Id est saxo turbinis in morem rotato. sic *turbine coeli* Lucret. v. 623.

532. EXCUTIT. *Excipit* in Mediceo. HEINS. *Hinc* secundus Rottendorphius.

534. DOMINI MEMORUM. *Memorum domini* Parrhaf.

535. ILO. *Hyllo* Mediceus & Mentelianus. in multis aliis, etiam apud Pierium, *Hyllo*. sed *Hyllus* nomen etiam fuit Herculis & Dejanirae filio. HEINS. *Ilo*, *Illo* alii. *Hilo* Ald.

536. AD TEMPORA. In Zulichemius.

537. FIXO STETIT. Donatus, *fixo cerebro*. FABRIC. *Fixa* Catroeus.

538. GRAJUM. Id est Arcadam.

Ibid. CRETEU. *Cretheu*, *Cereu*, *Reteu*, *Rbeteu*, *Rboeteu* alii & Catroeus & Cerda.

536. CUPENTUM. *Cupencum* ex scriptis. sic *Mamercus*, *Lupercus*, *Ancus*. apud Silium quoque Italicum, qui nomina hujusmodi a Marone frequens mutuatur, lib. IV. 537.

Quamquam orbis partem visus, unoque Cupencus Lumine sufficiens bellis.

ita optimae membranae Colonienses. vulgo & illic *Cupentus*. HEINS. *Cupentum* Ald. Donatus ad Terent. Phorm. I. II. 24. sed *Cupencum* Serv. ad II. Aen. 396. *Tupentum* Ed. pr. *Cupetum* Mediol.

541. CLYPEI MORA PROFUIT AEREI. *Profuit aeris* Scholiastes Statii Theb. I. 102. & interpretatur, *nec clypei, nec aeris*. ut *τὸ nec* subintelligatur. HEINS. *Aeris* etiam multi codices

³⁷ CUPENTUM Steph. Fabr. al. & ita mox etiam, Cupendum R. ³⁸ virtus Dan. ³⁹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁴⁰ desunt iisdem. ⁴¹ flaminum & Pontificum Dan. ⁴² ex altero Basil.

Occidis, Argivae quem non potuere phalanges
 545 Sternere, nec Priami regnorum everfor Achilles.
 Hic tibi mortis erant metae: domus alta sub Ida;
 Lyrnessi domus alta, solo Laurente sepulcrum.
 Totae adeo conversae acies, omnesque Latini,
 Omnes Dardanidae: Mnestheus, acerque Serestus,
 550 Et Messapus equum domitor, & fortis Asylas,
 Tuscorumque phalanx, Euandrique Arcades alae,
 Pro se quisque viri summa nituntur opum vi.
 Nec mora, nec requies: vasto certamine tendunt.
 Hic mentem Aeneae Genetrix pulcherrima misit,

555 Iret

SERVIL.

545. EVERSOR ACHILLES. ⁴³ Bene separavit Achillem a Graecis, ut I. 30. *Reliquias Danaum atque immitis Achilli.*

546. MORTIS METAE. Id est, mors, quae meta est & finis: nam ⁴⁴ *metas vitae* dicimus, non *mortis*: ⁴⁵ [mors enim infinita est.] Sciendum tamen, ita hoc de Homero esse translatum, qui ait Iliad. I. 416. *τὴν δὲ Δανάω, hoc est, finis mortis*: nam in ipsa morte finis est.

547. LYRNESSI DOMUS ALTA. ⁴⁶ *Lyrnessos*, civitas est Phrygiae, unde fuit Briseis: & per transitum ⁴⁷ docet, neminem posse ⁴⁸ fatorum statuta vitare: ⁴⁹ [quando enim hic crederet, ibi se natum, tam longe esse periturum?]

548. CONVERSAE ACIES. In bellum coactae, ⁵⁰ [vel inter se conversae.]

552. PRO SE QUISQUE VIRI. Pro qualitate virium suarum, sicut in quinto 501. *Pro se quisque viri, & depromunt tela pharetris.* SUMMA NITUNTUR OPUM VI. Hemistichium est Ennianum. ⁵¹ [TENDUNT. Pro, contendunt.]

554. MENTEM AENEAE GENITRIX PULCHERRIMA MISIT. *Mentem*, consilium, ut I. 676. *Qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem.* ⁵² [MISIT autem, pro, immisit.] Et PULCHERRIMA

perpetuum est epitheton; nec ad negotium pertinens. Sane ⁵³ bona usus est oeconomia, ut diceret instinctu numinis profectum esse Aeneam ad civitatis excidium: nam incongruum fuerat, occupatum bello per se tale cepisse consilium.

VARIORUM.

dices cum Mediceo. & Ed. pr. & Mediol. Dorvil.

542. CAMPI. *Campis* Mediceus. *Aeolum* a Parthenopaeo etiam occisum dat nobis Statius IX. Theb. 765.

543. LATE. *Lato* prior Hamburgicus & Excerpta nostra. *terrae* Venetus. Heinsius *Lato* probabat olim ex conjectura.

545. EVERSOR. *Aversor* Leidensis. *versor* prior Hamburgensis. Stat. I. Achil. 530. Achillem vocat *eversorem Asiae*. mox *Lyrnessi* Mentelii prior; Gudianus & plures alii. *Lernesi*, *Lernesi*, *Lernesi*, *Lernesi* diverſi codices.

548. TOTAE. *Tota* Parisinus.

551. PHALANX. *Phalanx* Zulichemius.

Ibid. EVANDRIQUE ARCADIS ALAE. *Arcades* ex vetustis exemplaribus. ut supra lib. XI. 835.

Tyrrhenique duces, Evandrique Arcades alae.

ubi

⁴³ separat Achillem a Graecis L. Vof. R. Steph. bene separavit, ut *Reliquias Dan.* ⁴⁴ metam Vof. Steph. al. metam & fines v. dicimus L. meta est & finis vitae dicimus R. ⁴⁵ defunt L. R. Steph. al. in Vossiano erat, non mortis, nam in ipsa morte finis est, omiſſis mediis. ⁴⁶ Lyrnea Steph. Lyrnessos Baſil. Briseis L. Vof. R. ⁴⁷ deest R. ⁴⁸ deest R. Vof. L. Steph. ⁴⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁰ defunt iisdem ⁵¹ defunt iisdem. ⁵² defunt iisdem. ⁵³ vi. de H. Steph. dissert. de Criticis pag. 96.

- 555 Iret ut ad muros, urbique adverteret agmen
 Ocius, & subita turbaret clade Latinos.
 Ille, ut vestigans diversa per agmina Turnum,
 Huc atque huc acies circumtulit; adspicit urbem
 Immunem tanti belli, atque impune quietam.
 560 Continuo pugnae accendit majoris imago:
 Mnesthea, Sergestumque vocat, fortemque Serestum,
 Ductores, tumulumque capit: quo cetera Teucrûm
 Concurrit legio: nec scuta aut spicula densi
 Deponunt. Celso medius stans aggere fatur:
 565 Ne qua meis esto dictis mora. Juppiter hac stat.
 Neu quis ob inceptum subitum mîhi segnior ito.

Ur-

S E R V I I.

555. URBIQUE ADVERTERET AGMEN. Id est, contra urbem.

558. ACIES CIRCUMTULIT. ⁵⁴ [Vel exercitum suum huc atque illuc circumduxit, vel acies] ocolorum: & bona occasione ⁵⁵ [pervenit ad id, ut Aeneas civitatem posset aspicere.

559. IMMUNEM TANTI BELLII. Sine officio dimicandi. ⁵⁶ [Et vult inobsceram intelligi, quasi sine periculo sit oppugnationis:] nam *immunis* est, qui nihil praestat; quasi ⁵⁷ *sine muniis*, ⁵⁸ [hoc est, qui non facit *munia*.] IMPUNE QUIETAM. Quae specialiter debuit poenas luere, propter foedus abruptum.

560. PUGNAE ACCENDIT MAJORIS IMAGO. Subaudis, *eum*.

563. NEC SCUTA, AUT SPICULA DENSI DEPONUNT. Ex eo, quod non est factum, quid fieri ⁵⁹ soleat, indicavit, ut supra 130. *Designant* ⁶⁰ *selluri hastas, & scuta reclinant*.

565. ⁶¹ [NEQUA. PRO, nulla.] ⁶² [ESTO. SIT.] JUPPITER HAC STAT. Pro nobis religio est, quam laeserunt Rutuli, ruptis foederibus. Novimus autem interfuisse foederi ⁶³ & deos alios, & Jovis imaginem sceptri praesentia redditam.

566. NEU QUIS OB ⁶⁴ INCEPTUM SUBITUM

MIHI SEGNIOR ITO. Tertia persona est ITO, id est, eat: & hortatur eos, ut ita in bellum ⁶⁵ ruant, quasi res fuerit ante disposita: nam hoc dicit: Repentinum imperium nullam ⁶⁶ vobis afferat moram: unde est illud paulo post: *Scalae improviso, subitusque apparuit ignis*.

V A R I O R U M.

ubi pari modo in codicibus nonnullis peccabatur. HEINS. *Evandri & Arcades* Dorvil.

553. VASTO. *Summo* Bigotianus, repetita ex proximo versu voce.

554. HIC. *Hinc* duo Menteliani.

556. CLADE. *Caede* duo Rottendorphii.

558. ACIES. *Aciem* duo priores Moretani, Leidenis & Mentelii prior, & alius Leidenis a manu prima. recte vero *aciem* de oculis explicat Rhodius de *Acia* pag. 188.

560. MAJORIS. *Mavortis* Hugonius. *origo* Zulichemius a manu prima. *concedit majoris* alter Menagii. *accedit* Ed. pr.

561. SERESTUM. *Cloanthum* Parrhas. qui & *Serestumque vocat*. *Mnestheaque* Dorvil.

562. CAPIT. *Rapit* Ed. Venet.

563. DENSI. *Fessi* Zulichemius a manu secunda. *scuta & spicula* Ed. pr.

564. ME-

⁵⁴ desunt iidem. ⁵⁵ desunt L. Vof. R. Steph. ⁵⁶ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁷ sine muneribus five muniis Steph. al. ⁵⁸ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁹ solet Steph. ⁶⁰ *sellure* L. Basil. ⁶¹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁶² desunt R. ⁶³ ut deos Steph. ⁶⁴ IMPERIUM. R. Steph. al. ⁶⁵ eant L. R. Vof. Steph. al. ⁶⁶ nobis iidem.

- Urbem hodie caussam belli, regna ipsa Latini,
 Ni frenum adcipere, & victi parere fatentur,
 Eruam, & aequa solo fumantia culmina ponam.
 570 Scilicet expectem, libeat dum proelia Turno
 Nostra pati; rursusque velit concurrere victus?
 Hoc caput, o cives, haec belli summa nefandi.
 Ferte faces propere, foedusque reposcite flammis.
 Dixerat: atque animis pariter certantibus omnes
 575 Dant cuneum; densaque ad muros mole feruntur.
 Scalae improviso, subitusque adparuit ignis.
 Discurrunt alii ad portas, primosque trucidant:

Fer-

SERVII.

567. CAUSSAM BELLII. Quia illic erat Lavinia.

568. ⁶⁷ [FRENUM. *Frenum*, singulari numero raro lectum est: & quidam hunc versum per figuram Graecam dictum tradunt: ὁμολογῶσιν μίλλον λαβείν.]

569. ERUAM. Confidenter, quasi jam non bellum sit; sed expugnatio.]

572. HOC CAPUT, O CIVES. ⁶⁸ [Sic superius Drances de Turno] ut XI. 361. O *Latio caput horum & causa malorum*: id est, principium: ⁶⁹ potuistis enim quieti esse, si Latini foedus servassent: & ad Latinos transfert crimen Turni.]573. FOEDUSQUE REPOSCITE FLAMMIS. Gravitate sermonum declamationi pondus imposuit: nam hoc dicit: Flammas foederis urbis innovemus incendio: nam ⁷⁰ hic REPOSCITE, est, revocate, innovate.575. ⁷¹ [DANT CUNEUM. Quotiens in similitudinem cunei milites disponuntur. Densa mole. Denfi cum impetu.]576. IMPROVISO. Deest, *ex*; ut sit, *ex improviso*. APPARUIT IGNIS. Pro, apparuerunt: & est Zeugma, ut in primo 144. *Cymothoe simul, & Triton adnixus*: pro, adnixi: non enim solus Triton adnitebatur.]577. DISCURRUNT ALII AD PORTAS, PRIMOSQUE TRUCIDANT. Subaudis, *improviso*: &haec simul pronuntianda sunt, ut simul facta videantur; quo ⁷² vehemens vis bellica possit agnosci. ⁷³ [*Primosque trucidant* autem, id est, qui primi ad portas erant obvii, scilicet stationem agentes.]

VARIORUM.

564. MEDIUS. *Medio* prior Menagii.565. HAC STAT. *Hic stat* Donatus agnoscit ad Terentii Phorm. Act. II. Sc. I. illo loco, *cum illo haud staret, Phaedria*. sed aliter Macrobius lib. VI. Saturn. cap. I. qui docet esse hemistichion Ennianum. HEINS. *Astet* Zulichemius a manu prima. v. Catoeum. mox *nequis* Montalbanus & prior Hamburgicus. *nec* alter.568. VICTI. *Dicto* Parrhaf. Sprotianus, Venetus & a m. pr. Gudianus. sequitur *victus*.Ibid. ET VICTI PARERE. *Et dicto parere* Sprotianus, de quo dictum lib. III. 189. idque Carisius lib. I. Inst. Gram. hic agnoscit. HEINS. *Dicto p. fatetur* Oudartii, Hugenianus & Zulichemius a manu prima. *dicto* Leidensis a manu secunda, & ita Excerpta nostra.569. CULMINA. *Fulmina* Vratislaviensis.571. RURSUSQUE. *Rursumque* Zulichemius.572. HOC CAPUT. O *capita*, o *cives* Zulichemius. *Haec caput* quartus Moretanus. *Hic* prior Hamburgicus. *hoc belli* secundus Rottendorphius &

⁶⁷ desunt iisdem, ad §. 572. ⁶⁸ desunt L. R. Vof. Steph. Drances a Turno Dan. Drances Turno Fabr. Basil. ⁶⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁷⁰ deest L. R. Vof. Steph. Dan. ⁷¹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ad §. 577. ⁷² vehementer L. R. Vof. Dan. ⁷³ desunt L. R. Vof. Steph. al.

Ferrum alii torquent, & obumbrant aethera telis.
 Ipse inter primos dextram sub moenia tendit
 580 Aeneas, magnaue incusat voce Latinum;
 Testaturque Deos iterum se ad proelia cogi:
 Bis jam Italos hostis, haec altera foedera rumpi.
 Exoritur trepidos inter discordia civis:
 Urbem alii referare jubent, & pandere portas
 585 Dardanidis; ipsumque trahunt in moenia regem.
 Arma ferunt alii, & pergunt defendere muros.
 Inclusas ut cum latebroso in pumice pastor

Vesti-

SERVII.

579. INTER PRIMOS. Inter duces, inter principes.

581. 74 [TESTATURQUE DEOS. Id est, foederis.] HAEC ALTERA FOEDERA RUMPI. 75 [Bis rumpi foedera; bis Italos hostes fieri; bis se in praelia saeva compelli: nam varie eandem rem iterat.] Bis autem foedera facta sunt, semel per Ilioneum: 76 [quando Latinus ait VII. 263. Ipse modo Aeneas, nostri si tanta cupido est, Si jungi hospitio properat, sociisque vocari, Adveniat. Et 285. Sublimes inequis redeunt, pacemque reportant.] & 77 iterum, paulo ante 78 propter singulare certamen.

583. 79 [TREPIDOS INTER. Hoc est, inter trepidos.]

584. RESERARE JUBENT. Id est, volunt, ut Terentius Andr. III. III. I. *Jubeo Chremetem.*

585. TRAHUNT IN MOENIA REGEM. Trahere volunt: nam 80 voluntas, animi est, non facti. 81 [TRAHUNT autem] scilicet, ut possit imminens 82 videre discrimen. Donatus dicit, *trahunt in moenia*, pro, dilacerant in moenibus rumoribus suis. 83 [Ergo regem, de Latino dixit; moenia autem, hic muros dixit.]

587. INCLUSAS UT CUM LATEBROSO IN PUMICE PASTOR. Pene omnia comparationis 84 istius verba ad supradictum pertinent bellum: nam ita apes inclusae sunt, ut homines qui obsidentur: ita civi-

tatem, 85 timentium latebras dicimus, sicut apum sunt alvearia: item 86 pastor, [ut rex:] & re vera pastor est & ductor exercitus, ut Homerus ποιμὴν λαόν. *Pumicem* autem, iste masculino genere posuit: & hunc sequimur: 87 [nam & Plautus ita dixit:] licet Catullus Carm. I. dixerit foeminino: 88 [*Arida modo pumice expolitum.*]

VARIORUM.

& Dorvil. *Hoc caput o duces Mentelii primus. caput belli & summa est ipsa urbs.* ut Florus I. 18. *caput belli Tarentinos dixit, & Carthaginem caput belli* II. 2. & III. 10. *capita belli urbes Avaricum & Alexiam, &c.* vel si ad Turnum referas, erit, ut apud Ovid. II. ex Pont. I. de homine,

Belli summa caputque Bato.

Lucan. IX. 123. *stat summa caputque Orbis, an occidimus?* ubi vide. sed rectius urbs intelligitur.

573. PROPERE. *Properi* Menagii prior, & a manu prima prior Hamburgicus. & Catr. vid. supr. §. 85. *foedusque reponite* Ed. pr.

575. CUNEUM. *Cuneos* secundus Moretanus.

576. APPARUIT. Pro *adparuerit*. vid. ad lib. IV. 641.

577. TRUCIDANT. *Fatigant* primus Moretanus, alter

74 desunt iisdem. 75 desunt L. 76 desunt L. R. Vof. Steph. al. 77 deest iisdem. 78 deest Dan. Fabr. 79 desunt L. Vof. R. Steph. al. 80 motus animi est non factum L. Vof. in R. erat lacuna. 81 desunt Dan. 82 videri R. 83 desunt L. Vof. R. Steph. al. 84 deest Dan. 85 timentum Dan. 86 pastorem & re R. pastor est & re L. Vof. 87 desunt L. Vof. R. Steph. al. 88 desunt L. Vof. R. Steph. Dan.

Vestigavit apes, fumoque inplevit amaro;
 Illae intus trepidae rerum per cerea castra
 590 Discurrunt, magnisque acuunt stridoribus iras.
 Volvitur ater odor tectis: tum murmure caeco
 Intus saxa sonant: vacuas it fumus ad auras.
 Adcidit haec fessis etiam fortuna Latinis,
 Quae totam luctu concussit funditus urbem.
 595 Regina ut tectis venientem prospicit hostem,
 Incessi muros, ignis ad tecta volare;

Nuf.

SERVII.

588. FUMO AMARO. Qui elicit lachrymas.
 589. TREPIDAE RERUM. Nescientes quid agant, ignarae auxilii, ⁸⁹ [hoc est, trepidae de suis rebus. Terentius Heaut. II. I. 13. *Satagit rerum suarum.* CERECA CASTRA. Opportune hic castra, de his rebus, quae nunc aguntur: in lib. IIII. Georg. 202. *Aulasque & cerea regna.*]
 591. ATER ODOR. Nove: nam in odore quis color est? Sed hoc dicit: ⁹⁰ odor atrae rei, id est, fumi ater odor, pessimus, ut: *Fumoque inplevit amaro.*
 593. ⁹¹ [FESSIS. Pro, adfictis.] ETIAM FORTUNA. Casus: nam omnis casus in potestate fortunae est.
 595. TECTIS VENIENTEM PROSPICIT. Aut, e tectis prospicit: aut, contra tecta venientem.
 596. INCETTI MUROS. Invadi.

VARIORUM.

alter Hamburgicus. idem mox *intorquent & aethera pennis.*

579. DEXTRAM. *Dextra Venetus.*

581. TESTATURQUE DEOS ITERUM SEM. Rem eandem bis dicere non debuit, quae mox repetitur. placet igitur Donati lectio: *Testaturque Deos se invitum ad proelia cogi.* causa voluntatis coactae additur, *Bis jam Italos hostes haec altera foedera rumpi.* FABRIC. *Iterum se ad proelia cogi,* longe elegantius in Mediceo & caeteris omnibus. ut mirer, unde vulgata lectio *se invitum* promanaverit. HEINS.

582. HAEC ALTERA. *Haec jam altera* Mediceus a manu secunda. nervosius utique. HEINS. *Bis victos hostes* Oudartii.

585. TRAHUNT. *Trabant* prius Moretanus, ut ad ⁷⁰ *juvent* proxime praecedens referatur. quae scriptura impense mihi arridet. HEINS. *In praelia* alter Hamburgicus. vulgata est apud Serv. ad II. Aen. 480.

586. FERUNT. *Fremunt* Bigotianus. ut alibi *fremunt arma juvenus.* HEINS. *Est* deest Hugueniano & Parrhaf. *arma fremunt* elegans videtur. ut murmure incondito clamaverint, *arma, arma.* ut solebat. vid. ad Ovid.

587. INCLUSAS UT CUM. *Inclusas veluti* Mediceus. HEINS.

Ibid. UT CUM. *Veluti* prior Hamburgensis. in deest secundo & Ed. pr. mox *investigat* a manu secunda prior.

589. TREPIDAE RERUM. Vid. I. Aen. 178.

590. IRAS. *Alas* Zulichemius a manu secunda. *aras* alter Menagii.

591. TECTIS. *Castris* alter Menagii.

Ibid. NUNC. *Tum* Plurimi. *tunc* nonnulli. & Editio Juntina. Ald. mox *in auras* Sprotianus, alter Menagii & Zulichemius.

594. TOTAM LUCTU. *Quae tanto in luctu* Huguenianus. *totam in luctu* Parrhaf.

595. VENIENTEM. *Venientes prospicit hostes* Dorvill. vid. inf. 671.

596. INCENDI MUROS. Ut probem nostri manuscripti lectionem, *incessi muros*, Servius facit ad IV. Georg.

⁸⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁹⁰ odor ater, atrae rei fumi scilicet Basil. odoratrae rei fumus scil. Vof. odor ater ei fumus scilicet R. odor atrae rei, fumus scilicet L. odor ater rei fumi scilicet Steph. al. ⁹¹ desunt L. Vol. R. Steph. al.

Nusquam acies contra Rutulas, nulla agmina Turni:
 Infelix pugnae juvenem in certamine credit
 Extinctum; &, subito mentem turbata dolore,
 600 Se causam clamat, crimenque, caputque malorum:
 Multaque per maestum demens effata furorem,
 Purpureos moritura manu discindit amictus,
 Et nodum informis leti trabe necit ab alta.
 Quam cladem miserae postquam adcepere Latinae,
 605 Filia prima manu flavos Lavinia crinis,

Et

S E R V I I.

598. ⁹² [INFELIX PUGNAE JUVENEM. Quia non putabat, Turnum civitatem oppugnari passurum fuisse, si viveret.]

599. MENTEM TURBATA. ⁹³ Figurata: ut I. 229. Oculos suffusa.

600. ⁹⁴ CAPUTQUE. Sicut supra §. 572. dictum est: Caput dicebatur, qui auctor & princeps alicujus rei gestae fuisset, ut XI. Aen. 361. O Latio caput horum.

601. DEMENS EFFATA FUROREM. Verba noluit ponere, unde videtur diras significare.

602. PURPUREOS MORITURA MANU. Rem, quae Flaminicae competit, transfuit ad reginam. Flaminica enim ⁹⁵ venenato operiri debet: nam, cum amictus dicit, operitam dicit, quae res ad pallium refertur.]

603. ET NODUM INFORMIS LETHI. ⁹⁶ Fabius Pictor dicit, quod Amata inedia se interemerit. Sane sciendum, ⁹⁷ quia cautum fuerat, in Pontificalibus libris, ut, qui laqueo vitam finisset, insepultus abjiceretur: unde bene ait, INFORMIS LETHI, quasi mortis infamissimae. ⁹⁸ [Ergo, cum nihil sit hac morte deformius, Poëtam etiam pro reginae dignitate dixisse accipiamus. Cassius autem Hemina ait: Tarquinium Superbum, cum cloacas populum facere coëgisset, & ob hanc injuriam multi se suspensio necarent, jussisse corpora eorum

cruci affigi: Tunc primum turpe habitum est, mortem sibi consciscere. Et Varro ait: Suspendiosus, quibus justa fieri jus non sit, suspensus oscillis, veluti per imitationem mortis, parentari. ⁹⁹ Docet ergo Virgilius, secundum Varronem & Cassium, quia se laqueo induerat, letho perisse informi.]

605. FLAVOS LAVINIA CRINES. Antiqua lectio ¹ FLOREOS habuit, id est, florulentulos, pulchros: & est sermo Emilianus. ² [Probus sic adnotavit: Neotericum erat flavos, Ergo bene flores: nam sequitur, Et roseas laniata genas. Accius in Bacchis: Nam florei crines, ³ vide, ut propexi jacent. In iisdem: Et lanugo ⁴ florea nunc demum inrigat. Pacuvius Antiopa: Cervicum ⁵ flores dispergite crines.]

V A R I O R U M.

Georg. & hoc loco. vide ipsum supra hunc versum, Regibus incessit magno discidium motu.

FABRIC. Incendi muros codices nostri praeter unum Mentelianum, in quo pro diversa lectione incessi. posset & inscendi legi, quod & G. Cantero lib. VI. Nov. Lect. cap. 8. arridebat. sed incessi verum est. Arusianus Messius incessit illis illud. Sallust. Hist. Terror hostibus & fiducia suis incessit. incessitur illà re Virgil. Aen. XII. Incessi muros. neque aliter Eutyches lib. II. Gramm. ubi de incessendo ver-

⁹² desunt iisdem. ⁹³ deest iisdem. ⁹⁴ desunt iisdem. ad §. 603. ⁹⁵ purpureo Fabr. ⁹⁶ alii dicunt, quod inedia se interemerit L. R. Steph. Ed. Raf sed haec, interemit. Amata deest Voss. ⁹⁷ quod Dan. Fabr. al. ⁹⁸ desunt L. Vof. R. Steph. al. Ryckius locum Artemidorii lib. I. cap. 5. orae adscripsit. ¹ flores L. Vof. R. Steph. Dan. Flores non improbarim. sed quod rō flavos neoterismi condemnatur, durum: quum in Ciri §. 511. Flavus vestem celebratur. quod & Canillo Epith. Thetidis & Pelei §. 63. DORVILL. ² desunt L. Vof. R. Steph. Bañl. quae etiam habet, & est Emilianum. ³ video & procepsi Dan. video ut & propexi Commel. Emmen. nam fiori crines video & procepsi Fabr. ⁴ sero Dan. flore Fabr. ⁵ seros Dan.

Et roseas laniata genas; tum cetera circum
 Turba furit: resonant latae plangoribus aedes.
 Hinc totam infelix volgatur fama per urbem:
 Demittunt mentis: it scissa veste Latinus,

610 Conjugis adtonitus fatis, urbisque ruina,
 Canitiem immundo perfusam pulvere turpans:
 [Multaque se inculat, qui non acceperit ante
 Dardanium Aenean, generumque adsciverit ultro.]

Interea extremo bellator in aequore Turnus
 615 Palantis sequitur paucos, jam segnior, atque

Jam

SERVII.

606. ET ROSEAS LANIATA GENAS. Moris⁶ fuit apud veteres, ut ante rogos regum humanus sanguis effunderetur, vel captivorum vel gladiatorum: quorum si forte copia non fuisset,⁷ laniantes genas suum effundebant cruorem, ut rogis illa imago⁸ restitueretur. Tamen sciendum, cautum lege Duodecim tabularum, ne mulieres carperent faciem, his verbis: ⁹ *Mulier faciem ne carpito.*

608. HINC TOTAM. Id est, de domo regia. INFELIX FAMA. Rerum infelicitum nuntia,¹⁰ [ut III. 246. *infelix vates.*]

609. DEMITTUNT MENTES. Desperant; sicut e contra, sperantes aliquid, *erigunt mentes.*

610. CONJUGIS ATTONITUS FATIS, URBISQUE RUINA. Et privatis, & publicis luctibus.

611. ¹¹ [CANITIEM. Ex aetate pathos movit: non enim tam miserum est, regem in miseris esse, quam senem.] IMMUNDO PULVERE. Bene *immundo* addidit. Sic in ¹² Georgicis I. 81. *Et cinerem immundum jactare per agros*: quia etiam ille pulvis, quo utuntur puellae, cinis vocatur: unde etiam ¹³ [apud Plautum de mundo mulierum &] *cinisfones* dicti sunt. Horatius I. Sat. II. 98. *Custodes*, ¹⁴ *lectica*, *cinisfones*, ¹⁵ *parasitae*.

614. BELLATOR. Epitheton peracti temporis.

VARIORUM.

verbo differit. Statius Theb. XI.

*Agnovisque (neas) jaculis & voce superba
 Tecta incessentem.*

deinde Mediceus *ignis ad tecta volare*, non *ignisque*; quod reliqui codices confirmant. HEINS. *In-cendi* Dorvil. *ignem ad tecta* Zulichemius. *inscendi* Cerda. *ignesque* Ald.

598. PUGNAE JUVENEM. *Juvenem pugnae* prior Hamburgensis, & Gudianus. qui etiam *in* ignorat. *in certamina* Venetus. mox & deest eidem Gudiano & priori Menagii. *pugnae* Catroevus. v. lib. x. 146.

600. CLAMAT. *Exclamat* Editio Juntina.

603. ET NODUM. *Ac* Lactantius de persecutione cap. xxx. HEINS. *Informem* Zulichemius a manu prima. *infamis* Vratilavientis & Dorvil. *ab alto* Gudianus a m. pr.

605. FLAVOS. *Floreat* ex scriptis & Servio Giphanius Ind. Lucret. p. 465. HEINS. *Flavos* plurimi. sed Leidensis adscripta glossa, id est florulentos, pulchros, unde *floros* ibi fuisse olim conjiciebat Heinsius. & in Menteliano priori antiquam lectionem *floros*, id est *floridos* fuisse. v. Scalig. ad Festum in *genas*. Non. Marc. in Fimbria, Nae-vius *ut videam Vulcani opera haec flammis fieri flora* Gell. III. 9. *floros* vult Cannegieterus ad Aviani

⁶ fuerat, ut ante rogos humanus Steph. moris fuit, ut in rogis regum hum. L. moris fuit apud antiquos, ut ante rogos hum. Basil. Regum deest Vof. Fabr. desunt usque ad *humanus* R. ⁷ laniantes feminae genas Fabr. al. ⁸ constitueretur Dan. Fabr. ⁹ Marcellius ad L. XII. Tabul. n. xcii. verba *mulieres genas ne radunt*, ut alii habent producit, & Servio culpato statuit, fuisse *mulieres genas ne radunt*, *faciem ne carpunt*. ¹⁰ desunt L. Vof. R. Steph. al. ¹¹ desunt iisdem. ¹² Georgicis monitionibus Vof. Steph. munitionibus R. ¹³ desunt L. Vof. R. Steph. Dan. al. ¹⁴ *lecticam* Steph. *lecticisfones* L. *lectica* omissus R. ¹⁵ *parasiti* Steph. al.

Jam minus, atque minus successu laetus equorum.

Adtulit hunc illi caecis terroribus aura

Commixtum clamorem, adrectasque inpulit auris

Confusae sonus urbis, & illaetabile murmur.

620 Hei mihi! quid tanto turbantur moenia luctu?

Quisve ruit tantus diversa clamor ab urbe?

Sic ait, adductisque amens subsistit habenis.

Atque huic, in faciem soror ut conversa Metisci

Aurigae, currumque, & equos, & lora regebat,

625 Talibus occurrit dictis: Hac, Turne, sequamur

Tro-

SERVII.

616. MINUS SUCCESSU LAETUS EQUORUM. Infirmas animi ex equorum etiam tarditate veniebat: ¹⁶ [quia minus successus habebant equi jam fatigati.]

617. ATTULIT HUNC ILLI COECIS TERRORIBUS AURA. Naturale enim est, ut, a qua parte ¹⁷ ventus fiat, inde ¹⁸ maximus audiatur clamor. ¹⁹ [Et mire, coecis terroribus, quos nemo videret.]

618. COMMIXTUM CLAMOREM. Ex impugnatione, & morte reginae. ARRECTAS AURES. Ad audiendum sollicitas. Terentius And. v. iv. 30. *Arrige aures, Pamphile.*

619. ²⁰ [INLAETABILE MURMUR. Quaeritur quis *inlaetabile* dixerit? Ideo autem *murmur*, quia ferre solent quasi praefagium *murmura*, sive *bona*, sive ²¹ *mala*.

621. DIVERSA CLAMOR. Hypallage, diversus clamor, aut ex variis partibus civitatis.]

622. AMENS. Consilii egens, nescius rei gerendae: ²² [nam *mentem* & *consilium* significare diximus, ut supr. 554. *Mentem Aeneae Genitrix pulcherrima misit.*]

625. OCCURRIT DICTIS. ²³ Orationi ejus verbis obviam venit.

VARIORUM

viani Fab. xv. Colv. ad Sidon. Apoll. i. Epist. 6.

606. LANIATA. *Lacerata* secundus Moreti.

607. LATE. *Latae* Mediceus. HEINS. Ita jam edidit P. Daniel, Cerda & alii.

Ibid. PLANGORIBUS. *Clangoribus* secundus Mentelii & Hugenanus. sed Albinov. ad Liviam §. 179. *Moesa domus plangore sonat.*

612. MULTAQUE SE INCUSAT. Absunt hi duo versus a Mediceo, aliisque nonnullis pervetustis codicibus. HEINS.

Ibid. QUI. *Quod* Zulichemius, qui & *multum se*. & *mox acciverit*. ut & Hugenanus, Leidensis & Sprotianus. *incusans* etiam duo. *acceperat* alter Hamburgicus. *acceperit ultra* Oudartius pro varia lectione.

613. ADSCIVERIT. *Acciverit* Ed. Venet. *generum adsciverit* Dorvill.

617. TERRORIBUS. *Clamoribus* Zulichemius a manu secunda. *buc* prior Hamburg. a m. sec.

618. ADRECTASQUE. *Arrectas* Parrhaf. *arrectasque* Ed. pr.

620. HEI. *Heu* vel *ei* nonnulli. *quod tanto* Zulichemius a manu prima. *mox quidve ruit*, idem & Parrhaf. *tantos* Mentelii prior Gudianus & Leidensis. *ad urbem* tertius Rottendorphius & Hugenanus.

622. ADDUCTISQUE. *Et ductis* Zulichemius a manu prima.

623. HUIC. *Hic* Gudianus a manu prima, *hinc* alter Hamburgicus.

624. REGEBAT. *Tenebat* primus Moretanus & Gu-

¹⁶ desunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁷ fuerit ventus Dan. ¹⁸ deest L. Vof. R. Steph. al. ¹⁹ desunt iisdem. ²⁰ desunt iisdem ad §. 622. ²¹ mala intelligi * Dan. ²² desunt L. Vof. R. Steph. Dan. ²³ ejus orationis verbis Dan.

Trojugas, qua prima viam victoria pandit:

Sunt alii, qui tecta manu defendere possint.

Ingruit Aeneas Italis, & proelia miscet:

Et nos saeva manu mittamus funera Teucris.

630 Nec numero inferior, pugnae nec honore recedes.

Turnus ad haec:

O soror, & dudum adgnovi, cum prima per artem

Foedera turbasti, teque haec in bella dedisti:

Et nunc nequidquam fallis dea. Sed quis Olympo

635 Demissam tantos voluit te ferre labores?

An fratris miseri letum ut crudele videres?

Nam quid ago? aut quae jam spondet Fortuna salutem?

Vidi

SERVII.

626. PRIMA VICTORIA. Id est, primum.

627. ²⁴ [SUNT ALII QUI TECTA MANU. Ideo, quia scit Turnum de urbe maxime esse sollicitum.]

630. NEC NUMERO INFERIOR, PUGNAE NEC HONORE. Id est, nec pauciores interimis, nec minor te, quam Aeneam, comitabitur gloria: nam occisorum multitudo compensat hoc, quod tu fugientes interimis. Sane sciendum, in hac omni oratione Juturnam occurrere quaestionibus tacitis.

632. PRIMA PER ARTEM FOEDERA TURBASTI. *Prima*, aut inchoantia: aut, tum prima: nam post ²⁵ [datum augurium, quo animi omnium perturbati sunt, & post] ejus orationem Tolumnius tela contorsit. ²⁶ [Per artem autem, per fraudem, ut II. Aen. 125. *Artificis scelus*.]

634. NEQUIDQUAM FALLIS. Hoc est, Pro, non fallis.

636. AN FRATRIS MISERI LETHUM. Humile est, si ex persona Turni accipias. Ergo *miseri*, ad animum sororis referendum est: & quod ait, *Sed quis Olympo?* intulit, *an, ut videres?* subaudiendum ergo, tua sponte.]

637. NAM QUID AGO? Argumentum a necessario. ²⁷ [JAM, non est temporis; aut erit absurdum.]

VARIORUM.

Gudianus a manu prima. *currum qui* duo Rotdorphii. *currusque* Dorvil. Ald. & Juat. Edit. vid. IX. 12.

625. HAC. *Ac* Dorvill.

627. POSSUNT. *Possint* Medicus & caeteri praestantiores. recte. HEINS. Ita & Dorvill.

628. INGRUIT. *Ingruet* Hugenianus. *irruit* Montalbanus & a manu prima Zulichemius, *irruit Aeneas & talis praelia*. & mox *multa manu*. nihil muta. vulgata est & apud Serv. ad II. Aen. 301. sed apud Serv. ad XI. Aen. 311. *Ingruit Aeneas armis* ex Mss. *praelia miscens* secundus Moreti.

630. RECEDES. *Recedas* Bigotianus. *recedens* Gudianus a manu prima.

631. TURNUS AD HAEC. Desunt haec Gudianus, & Excerptis nostris. contra Leidenfis ita supplet, *humili respondet talia voce*.

633. TEQUE. *Atque* Oudartii.

635. DEMISSAM. *Praemissam* Hugenianus. *perferre labores*, Oudartii, Leidenfis, Menagii prior & a manu prima Zulichemius.

636. FRATRIS MISERI. *Miseri fratris* Macrobius lib. IV. cap. 2. HEINS.

637. AUT QVAE JAM. *Aut quam jam* Mentelius a manu secunda. HEINS. Verius deest Regio,

²⁴ desunt L. Vol. R. Steph. al. ²⁵ desunt iisdem. ²⁶ desunt iisdem ad γ . 637. ²⁷ desunt iisdem.

Vidi oculos ante ipse meos me voce vocantem
 Murrhanum, quo non superat mihi carior alter,
 640 Oppetere ingentem, atque ingenti volnere victum.
 Occidit infelix, ne nostrum dedecus Ufens
 Adspiceret. Teucri potiuntur corpore & armis.
 Excindine domos (id rebus defuit unum)
 Perpetiar? dextra nec Drancis dicta refellam?
 645 Terga dabo? & Turnum fugientem haec terra videbit?
 Usque adeone mori miserum est? vos o mihi Manes
 Este boni: quoniam Superis averfa voluntas.
 Sancta ad vos anima, atque istius inscia culpae

De

S E R V I I.

638. ME VOCE VOCANTEM. Atqui hoc nusquam legimus; sed aut καὶ τὸ σιωπῶντος intelligimus, aut mortis est omen, audire ²⁸ [se a mortuo vocari: aut audire:] quod non dicitur; videre, quod minime occurrit. Sic in quarto 460. *Hinc exaudiri* ²⁹ *gemitus, & verba vocantis Visa viri.*

639. SUPERAT. Vivit, ut III. 339. *Superatque, & vestitur aura?*

641. NE NOSTRUM DEDECUS UFENS ASPICERET. ³⁰ [Sic est hoc,] ac si diceret, fortasse viveret; nisi ideo voluisset occumbere, ne nos victos videret: ³¹ [& est quale in XI. 416. *Ille mihi ante alios, fortunatusque laborum, Egregiusque animi, qui, ne quid tale videret, Procubuit moriens,* INFELIX autem, in hoc bello, contra illud VII. 745. *Insignem fama & felicibus armis: & est argumentum ab honeito.*]

642. TEUCRI POTIUNTUR CORPORE ET ARMIS. Id est, etiam sepultura ³² caruit: nam ut in Homero legimus, de virorum fortium cadaveribus erat inter hostes grande certamen: ³³ [quod maxime apparet de cadavere Patrocli.]

644. DEXTRA NEC DRANCIS DICTA REFELLAM? Id est, virtute: ³⁴ [nam pro rei officio ipsam rem posuit, *dexteram* scilicet pro virtute, hoc est, fortiter faciendo.]

645. ³⁵ [TURNUM FUGIENTEM. *Ἐμφισίωνος,* Turnum.]

646. USQUE ADEONE MORI MISERUM EST? Tacitae quaestioni occurrit. ³⁶ [Et quidam hoc verbum reprehendunt, *usque adeone*; melius dici *usque adeo*. Lucilius septimo: *Usque adeo studio atque odio illius efferor.* Quidam sic accipiunt: *Usque adeone mori miserum est*, ut non quasi confirmet; sed quasi interroget, quare dea sic de illo laboret ut vivat? cum satius sit, honeste mori, quam turpiter vivere. Ergo *usque adeone*, ut tamen tanta turpitudine ferenda sit. Vos o MIHI MANES. Quasi per fantasiam relinquens Superos, ad Manes convertit orationem.]

647. SUPERIS AVERSA VOLUNTAS. Quia, ut supra [I. 387. & XI. 51.] diximus, donec vivimus, curae sumus ³⁷ Diis superis; post mortem ad Inferos pertinemus; ³⁸ [quibus se modo commendat.]

648. ³⁹ [SANCTA AD VOS ANIMA. Quae differentia *sancti* sit, superius XI. 148. dictum est: hic *sancta*, incorrupta accipiendum est: neque enim *sacro*, aut *religioso*, ejus anima tenebatur.] ISTIUS INSCIA CULPAE. Vel fugae: quia fuga grande crimen est apud virum fortem: vel rupti foederis, & laesae religionis: a qua re se dicit esse alienum, propter futura supplicia.

649. IN-

²⁸ defunt iisdem. ²⁹ voces legitur ibi. ³⁰ defunt L. R. Vof. Steph. al. ³¹ defunt iisdem. ³² caret iisdem. ³³ defunt L. R. Vof. Steph. Dan. ³⁴ defunt L. sed R. Vof. Steph. & al. defunt tantum ultima, hoc e. f. scilicet vero deest R. Vof. Dan. Fabr. al. ³⁵ defunt L. R. Vof. Steph. al. ³⁶ defunt iisdem. ³⁷ deest Steph. de superis R. ³⁸ defunt Dan. ³⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al.

Descendam, magnorum haud umquam indignus avorum.

650 Vix ea fatus erat; medios volat, ecce, per hostis

Vectus equo spumante Saces, adversa sagitta

Saucius ora, ruitque inplorans nomine Turnum:

Turne, in te suprema salus: miserere tuorum.

Fulminat Aeneas armis, summasque minatur

655 Dejecturum arcis Italûm, excidioque daturum:

Jamque faces ad tecta volant. In te ora Latini,

In

SERVIL.

649. INDIGNUS AVORUM. Graeca figura est: nam nos, *indignus illa re*, dicimus; contra Graeci *ἀνάξιον εἶναι*, id est, *indignus coronae*.

651. ⁴⁰ [VECTUSEQUO SPUMANTE SACES. Pro, cum veheretur, ut I. 121. *Et qua vectus Abas.*]

652. IMPLORANS NOMINE TURNUM. Ex multis rebus indicat perturbationem, quod festinans venit; quod per hostes; quod vulneratus; quod Turnum nomine appellat: nam contumelia est, nomine ⁴¹ suo superiorem vocare: sic in Georgicis IV. 321. *Mater, Cyrene mater*: cum ⁴² praemisisset *ÿ. 356. Et te crudelem nomine dicit*: ⁴³ [sic ut contra Aeolus ad Junonem ait I. 76. *Tuus, o Regina, quid optem, Explorare labor.*]

653. TURNE, IN TE SUPREMA SALUS. Omnia, quae supra Iuturna dixerat, oratio ista dissolvit.

654. FULMINAT AENEAS. Exaggeratio est: sic paulo post 700. *Horrendumque intonat armis. MINATUR DEJECTURUM* ⁴⁴ *ARCES*. Quia dixerat 569. *Et aequa solo fumantia culmina ponam.*

656. ⁴⁵ [JAMQUE FACES. Ut sit, quare Turnus subvenire festinet.]

VARIORUM.

gio, *quid ego* etiam prior Hamburgicus a manu secunda & ita Montalbanius, & Editio P. Daniel. vid. ad x. 675. *spondet* Gudianus. *spondet jam* Dorvil.

638. VIDI OCULOS ANTE IPSE MEOS. Vide de hoc loquendi genere Quinctilianum lib. IX. 3. pag. 812. ubi quidam editi *oculis meis. oculos ipse ante meos* Zulichemius.

639. QUO NON SUPERAT. *Quo non fuerat* Mediceus a manu prima. HEINS. Ita duo Leidenses, Sprotianus, prior Hamburgicus, alter Menagii & Zulichemius, Catroeus. *quod Regius*.

641. UFENS. *Ufens* Vrautlavienfis. *Urens* Excerpta nostra.

644. NEC. Ne Menagii prior. pro *Drancis* Heiniius *Dranci* maluerat olim. *dextra Drancis haec* Parrhaf.

645. ET TURNUM. *Et* deest Leidensi, Mentelii priori & secundo Moreti. & Regio.

646. USQUE. *An* secundus Rottendorphius. *mox adversa* Gudianus, alter Menagii, Zulichemius, Mediceus, Venerus, duo Leidenses, Bigotianus, Dorvill. & Hugonianus & a manu prima Mentelii primus & Edd. pr. & Mediol. *mox nescia* alter Menagii & Ed. pr.

647. QUONIAM. *Quando* Parrhaf.

648. ISTIUS INSCIA. *Nescia* apud Macrobr. III. 3. vide H. Stephani Schediasm. p. 51.

649. DESCENDAM. *Descendet* majorum Dorvill.

650. ECCE. *Ille* Hugonianus.

651. SAGES. *Saces* in Mediceo & caeteris vetustioribus. Donatus tamen ad Terentii Eunuchum III. 1. 9. hoc loco *Sages* agnoscit. apud Silium lib. II. 161. *Saces* Mauri nomen est. apud Statium Theb. VII. 714. & IX. 270. *Sages* occurrit. etiam apud Valerium Flaccum lib. III. 181. uti illic ex vetustis membranarum restituit Carrion. HEINS. *Faces* Zulichemius, primus Moretanus & Leidensis. *Sages* Dorvil. & alii, & omnes fere apud Serv.

ad

⁴⁰ desunt iisdem. ⁴¹ deest iisdem. ⁴² atqui sequitur quare ordinem inversum putem, & legendam, sic in Georg. primum praemisisset. *Et t. c. n. d.* sequitur *mater C. m.* ⁴³ desunt L. Vol. R. Steph. Dan. ⁴⁴ ACIES Steph. quod dixerat Dan. ⁴⁵ desunt L. R. Vol. R. Steph. al.

In te oculos referunt: mussat rex ipse Latinus,
Quos generos vocet, aut quae sese ad foedera flectat.

Praeterea Regina, tui fidissima, dextra

660 Occidit ipsa sua, lucemque exterrita fugit.

Soli pro portis Messapus & acer Atinas

Sustentant aciem. Circum hos utrimque phalanges

Stant densae, strictisque seges mucronibus horret

Ferrea: tu currum deserto in gramine versas.

665 Ob-

S E R V I I.

657. MUSSAT. Modo, dubitat, ⁴⁶ [et cunctatur Rex ipse, in quo summa rerum est. Veteres *mussat*, pro timer. Ennius *mussare*, pro tacere posuit. ⁴⁷ Clodius Tuscus: *Mussare, est ex Graeco, comprimere oculos*: Graeci ⁴⁸ *μύσσειν* dicunt.

658. QUOS GENEROS VOCET. Pro, utros; pluraliter autem *generos* de exercitiis, quorum duces sunt, Aeneas, & Turnus. AUT QUAE SESE AD FOEDERA FLECTAT. Aut nuptiarum foedera, ut IV. 338. *Nec conjugis unquam Praetendi tedas, aut haec in foedera veni*: aut propter violatum foedus; ut ideo dixerit, *quae sese flectat ad foedera*; quasi nec hoc remedium superfit, cum illa jam bello corrupta sint.]

659. PRAETEREA REGINA TUI. Quia occurrebat, Amatam, ⁴⁹ [si Latinus dubitat, reginam] pro ejus partibus niti. ⁵⁰ [TUI FIDISSIMA. Tui amantissima. DEXTRA OCCIDIT IPSA SUA. Ut laquei ostenderet dedecus.

660. LUCEMQUE EXTERRITA FUGIT. Augmentum mali.]

661. SOLI PRO PORTIS. Contra illud 627. *Sunt alii, qui tecta manu defendere possint*. ⁵¹ [Pro portis autem, ante portas. Sallustius fragm. incert. *Ex parte cohortium praecipere instructa, & stationes locatae pro castris*. Bene autem, cum dicit, *pro portis sustentant acies*, & spem adhuc subve-

niendi dedit: & dicendo, *soli*, addidit etiam necessitatem.

664. DESERTO IN GRAMINE VERSAS. Huc atque illuc agis, ut x. Ecl. 68. *Aethiopum versamus oves*. Homerus *ἑρμῖφι* & bene *deserto gramine*, contra illud 629. *Et nos saeva mittamus funera Teucris*.]

V A R I O R U M.

ad I. Aen. 76. ubi solus Masvicius edidit *Saces*.

655. DEJECTURUM. *Disjecturum* Sprothianus & Leidenfis. & ita Heinf. ad Ovid. XII. Metam. 108. & supr. VII. 191. 290. 355. & alibi. *dejecturum* Venetus. *Italis arces* Montalbanius. *Excidiumque* primus Moreti.

656. IN TE. *Ad te* Ed. pr.

658. AD FOEDERA. *In foedera* prior Hamburgicus a manu secunda. *flectet* Leidenfis. *atque sese ad Parrhas*.

659. TUI. *Tua* alter Hamburgicus. *tuis* Bigotianus.

661. ATINAS. *Afyllas, Atiras, Afilus, Afilas*, & *Afillas* codices, & Edd.

662. ACIEM. *Acies* Mediceus. HEINS. Ita & Zulichemius, Gudianus, & nonnulli alii & Ed. pr.

663. SEGES. *Sages* Zulichemius.

664. DE-

⁴⁶ desunt iisdem ad §. 659. Clericus in Bibl. Univ. T. XII. p. 184. ad versum ex Prudentii Hamart. 773. *Alter* (Loth) *se proripit, altera mussat*, dicit olim *mussare* positum pro murmurare, sed postea pro *moras neclere* coeprum usurpari, quia vetus verho Gallica *missa* vertit. sed Menagius in Etymol. duo verba *muser*, & *muser* explicans neutrum pro *moras neclere* capi notat. sed primum dici de studiis dedito & inhaerente, qui opponitur Bellatori. alterum esse pro se abscondere. quem vide. ⁴⁷ Clodius Tuscus corrigitur in Thesaurio Fabri in verbo *mussare*. credo a Buchnero. Clodius Tuscus Rhetor memoratur a Seneca Rhetore. vid. ad Ovid. IV. ex Pont. XVI. 20. ⁴⁸ *μύσσειν* legi notat Barth. ad Stat. III. Theb. 92. qui corrigat *μύσσειν* ubi vide eam de hoc verbo. ⁴⁹ desunt L. Vol. R. Steph. al. ⁵⁰ desunt iisdem. ⁵¹ desunt iisdem ad §. 665. *prae-*
cipue instructa stationes Putsch. legebat.

665 Obstupuit varia confusus imagine rerum
 Turnus, & obtutu tacito stetit. Aestuatur ingens
 Uno in corde pudor, mixtoque insania luctu,
 Et Furiis agitur amor, & conscia virtus.
 Ut primum discussae umbrae, & lux reddita menti,
 670 Ardentis oculorum orbis ad moenia torsit
 Turbidus, eque rotis magnam respexit ad urbem.
 Ecce autem, flammis inter tabulata volutus
 Ad coelum undabat vortex, turrimque tenebat:
 Turrim, compactis trabibus quam eduxerat ipse,

675 Sub-

SERVII.

665. VARIA CONFUSUS IMAGINE RERUM. Multiplici nuntio: ⁵³ [quod regina periit; quod urbs oppugnatur; quod omnes Latini in illum oculos referunt; quod dubitat Latinus, quos generos vocet.]

666. ET OBTUTU. Vario stetit vultu. Et obtutus, ⁵⁴ est proprie, quem Graeci *ἄπυρνον*, id est, vultum dicunt.

667. PUDOR. Propter illud: *Tu currum deserto in gramine versas*: ⁵⁵ [vel pudor, quia in illum oculi referuntur.] INSANIA. Quia in hostes ⁵⁶ ferebatur: ⁵⁷ [vel quia urbs oppugnabatur. MIXTO LUCTU. Propter Amatae cognitam mortem.

668. ⁵⁸ [AMOR. Quia mussat Latinus. CONSCIA VIRTUS. Quia fugere putatur, qui *currum deserto in gramine versat*.]

669. DISCUSSAE UMBRAE. Postquam mentis caligo discessit, quod sequentia indicant: ut: *Et lux reddita menti est*.

671. TURBIDUS. Plenus perturbationis.

672. ⁶⁰ [ECCE AUTEM FLAMMIS. Alia persuasio, ex aspectu.

673. UNDABAT ⁶¹ VORTEX. Exundabat: & bene in translatione permansit, ut *vorticem undare* diceret VII. 31. *Vorticibus rapidis*: & I. 117. *Vorat aequore vortex*.]

674. QUAM EDUXERAT IPSE. ⁶² Scilicet, quod

ei majorem creabat dolorem. ⁶³ [Graviter enim dolemus, si perire videamus illa, quae fecimus. *Eduxerat* autem, in altum fabricando sustulerat, ut alibi VI. 630. *Cyclopus educa caminis*.]

VARIORUM.

664. DESERTO. *Diverso* Venetus. post *versas* multi interrogationis notam habent.

666. OBTUTU. *Obtutu* Dorvill. prior Hamburgicus, Venetus & Bigotianus & secundus Moreti. vid. VII. 250.

667. IMO IN CORDE. Jam supra, ubi hi ipsi versus denuo occurrunt, uno in corde ex praestantioris notae membranis oportere legi monuimus lib. x. y. 871. HEINS. *Una* Sprotianus, Dorvil. & secundus Moreti. *imo in corde* Ed. pr. Ald. *corde dolor* uterque Hamburgicus a manu secunda, ut & Bigotianus. *mixtoque vesania* Regius. *agitatur* etiam alter Hamburgicus. vid. lib. x. 872. ubi hic versus insertus a librariis creditur. vid. Pierium.

669. MENTI EST. Tollunt verbum substantivum Mediceus & Mentelianus, caeterique Sprotiano excepto. HEINS. *Et vox* Hugemianus, alter Menagii, Sprotianus & secundus Mentelii.

670. ORBIS. *Acies* Dorvil. sed in marg. *orbis*.

671. MA-

⁵³ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁴ est proprie vultus, quem Graeci dicunt *ἄπυρνον* Steph. al. est proprie *ἄπυρνον* L. Vof. R. ⁵⁵ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁶ freinebat Dan. Fabr. ⁵⁷ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁸ desunt iisdem. ⁵⁹ *vox* Vossian. ⁶⁰ desunt R. Vof. L. Steph. al. ⁶¹ VORTEX Fabr. & ita in sequentibus. ⁶² deest R. Vof. L. Steph. al. ⁶³ desunt iisdem.

675 Subdideratque rotas, pontisque intraverat altos.
 Jam jam fata, soror, superant; absiste morari:
 Quo Deus, & quo dura vocat Fortuna, sequamur.
 Stat conferre manum Aeneae, stat, quidquid acerbi est,
 Morte pati: nec me indecorem, germana, videbis
 680 Amplius. Hunc, oro, sine me furere ante furorem.
 Dixit, & e curru saltum dedit ocuis arvis:
 Perque hostis, per tela ruit: moestamque sororem
 Deserit, ac rapido cursu media agmina rumpit.
 Ac veluti montis saxum, de vertice praeceps

685 Cum

SERVII.

675. SUBDIDERATQUE ROTAS. Quo ⁶⁴ posset trahi ad ea loca, quibus hostis instabat.

676. ⁶⁵ [JAM JAM FATA. Sallustianum Jug. XIV. *Jam jam frater animo meo carissime.*

678. STAT CONFERRE MANUM AENEAE. Placet, ut II. 750. *Stat casus removere omnes: vel stat, certum est.* ⁶⁶ QUIDQUID ACERBI EST, MORTE PATI. Aut, quidquid ⁶⁷ in morte acerbum est, placet pati: hoc est, inferna supplicia: ⁶⁸ vel, quae potest acerbus hostis inferre, sicut de Hectore legimus ⁶⁹ Iliad. X. 108. *Ἐμοὶ δὲ τὸ τ' αὖ πολὺ κέρδιον ἔσθ'.*] Aut certe positivus sit pro comparativo: placet pati, si quid etiam morte acerbius invenitur.

780. FURERE ANTE FUREM. Figura anti-qua: ut, *Servitutum servit; Dolet dolorem.* ⁷⁰ Est autem sensus: Sine me ⁷¹ bellicum furorem fure-
 re; scilicet, priusquam ad eum veniam, ut pugnam mente concipiam, & instructus furore ⁷² in bella prorumpam.

684. SAXUM DE VERTICE PRAECEPS CUM RUIT. Comparatio ⁷³ ista futurum ostendit even-
 tum. Simul notandum, ⁷⁴ quod, sicut supra in praelio, ita nunc etiam in comparatione praefertur Aeneas: nam Turnum parti comparat montis; montibus exaequat Aeneam: ⁷⁵ [& est comparatio de Homero ⁷⁶ sumpta Iliad. N. 137.

Ἀλλήρω μαρμὰς ἰλοῦντοχθ· ὡς ἀπὸ πίστερ,
 Ὅν τε καὶ ἐφάνης πολέμοις χρομώρηθ· ὄση
 ῥήξαι ἀσπίτη ἔμβρη ἀνωδθ· ἔχμοισι πίστερ,
 Ἰψι τ' ἀμυθρῶσκων πίσιλαι, κτυπίαι δὲ θ' ἐπ' αὐτῶ
 Ἰλη. ἰ δ' ἀσφαλῆως θείη ἱμπιδον, ὄφρ' ἂν ἰκῆσαι
 Ἰσκαδον, τότε δ' ἔτι κυλιδῆσαι, ἰσσύμνός περ.]

VARIORUM.

671. MAGNAM. *Ad magnam respicit altes* Hamburgicus. *prospexit*, Venetus. *conspectit* Leiden-
 densis. vulgata est apud Donat. ad Terent. Andr. II. v. supr. vers. 595.

672. VOLUTUS. *Volutis* Leidensis & Hugenia-
 nus. mox *petebat* pro diversa lectione prior Ham-
 burgicus & Zulichemius. deest versus Regio.

674. COMPACTIS. *Compactam* alter Hambur-
 gensis, Dorvill. *duxerat* Parrhaf. & Montalbanius.
 vid. ad lib. v. 633. & vi. 630.

675. EXSTRUXERAT. *Instraverat* omnes fere
 codices. vitiose *intraverat* Dan. Heinssii editio,
 vulgatam firmat Serv. ad IX. 530. *instruxerat* Dor-
 vil. & Ed. Mediol.

678. ACERBI EST. Ita codices fere omnes. sed
 aliter Serv. ad II. Aen. 750.

679. NEC ME. *Neque* Probus in Grammatica.
 HEINS.

⁶⁴ possit Dan. ⁶⁵ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁶⁶ ACERBUM iidem. ⁶⁷ praepositio deest L. R. Steph. al.
⁶⁸ quae vel potest Steph. vel quid potest acerbus Dan. superbus L. Vof. R. Steph. al. ⁶⁹ desunt L. Vof. R. Steph. Dan.
 al. ⁷⁰ & est sensus. ⁷¹ furere furorem bellicum, ut furorem scilicet, quo ad eum L. furorem ante furere, scilicet, quam
 ad Vof. scilicet antequam Steph. furere ante bel. f. priusquam Basil. furere deest R. ⁷² ad bella Dan. Fabr. ⁷³ ipsa L.
 Vof. R. Dan. Fabr. al. ⁷⁴ quia Dan. ⁷⁵ desunt L. Vof. R. ⁷⁶ sumta, sic dicens Basil.

- 685 Cum ruit, avolsum vento, seu turbidus imber
 Proluit, aut annis solvit sublapsa vetustas,
 Fertur in abruptum magno mons improbus actu,
 Exultatque solo; silvas, armenta, virosque
 Involvens secum. Disiecta per agmina Turnus
 690 Sic urbis ruit ad muros; ubi plurima fuso
 Sanguine terra madet, striduntque hastilibus aurae:
 Significatque manu, & magno simul incipit ore:
 Parcite jam, Rutuli; & vos tela inhibete, Latini:
 Quaecumque est Fortuna, mea est: me verius unum
 695 Pro vobis foedus luere, & decernere ferro.
 Discessere omnes medii, spatiumque dedere.

At

SERVII.

685. AVULSUM VENTO. Proprie: nam & Turnus ad bellum invitus adtrahitur.

686. ⁷⁷ [ANNIS SOLVIT SUBLAPSA. Pro, multorum annorum sublapsum saxum: & quidam lapsa, quasi non passiva specie, sed activa dictum volunt.]

687. MONS IMPROBUS. Pars montis: & ἰμφοδικός dictum est, sicut supra ⁷⁸ x. 128. *Haud partem exiguam montis.* MAGNO ACTU. Magno impulsu.

688. ⁷⁹ [EXULTATQUE SOLO. Mire, saepe exilit, dum volvitur.] UBI PLURIMA FUSO SANGUINE TERRA MADET. Hypallage, ubi plurimo ⁸⁰ sanguine terra madet: ⁸¹ [sic supra: Sanguine in alto: vel certe, ubi plurimum fuso sanguine madet terra.]

691. STRIDUNTQUE HASTILIBUS AURAE. ⁸² Homerus: ⁸³ [Σοριζόμενα λόγχα, id est, stridor lanceae.]

692. MAGNO ORE. Pro, voce magna.

693. TELA INHIBETE. Cohibete, suspendite: & est translatio a nautis.

694. ME VERIUS UNUM PRO VOBIS. *Verius, justius: & sensus hic est: Justius est, me unum pro omnibus rupti foederis poenas exolvere.* ⁸⁴ [Ailii veteri more dictum accipiunt: *verum* enim, quod rectum & bonum esset, appellabant. Terentius ⁸⁵ Andr. iv. 1. 5. *Id ne est verum modo? id est, pessimum genus: & item Eun. v. iv. 2. Quod si astu rem tractavit, Dii vestram fidem! quantam & quam veram laudem capiet Parmeno! Salustius in primo: Ea paucis, quibus peritia & verum ingenium est, abnuentibus. Idem: ⁸⁶ Perperna tam paucis prospectis vera est aestimanda.*

695. DECERNERE FERRO. Decertare, dimicare: aliter *decernere*, statuere, ut, *decernere Senatum*, dicimus.]

VARIORUM.

HEINS. Et Regius & Parrhasianus. *non indecorum* Dorvill.

680. HUNC. *Hoc* prior Hamburgensis. *luere ante* Zulichemius a manu prima. sed ἀρχαισμός hic agno-

⁷⁷ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁷⁸ est Vof. Steph. ⁷⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁸⁰ in sanguine in alto terra Steph. sanguine id est alto L. in alto R. maduerat Vof. Dah. ⁸¹ desunt L. R. Steph. al. ⁸² non videtur Homeri. nam λόγχα non est Homericæ vox. & Cerda supra ad lib. xii. 319. secure adscribit Homero. & ita J. Barnesius inter fragmenta hujus Poetae §. 200. recenset. DORVILL. ⁸³ desunt Steph. sed Graeca habent L. R. Vof. sine interpretatione. tota nota deest Basil. ⁸⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al. ad §. 701. ⁸⁵ in Terentio legitur, *id ne est verum? immo id est genus hominum pessimum.* ⁸⁶ *Perperna tam paucis prospectis vera est aestimanda* Danq.

At pater Aeneas, audito nomine Turni,
 Deserit & muros, & summas deserit arcis;
 Praecipitatque moras omnis: opera omnia rumpit:
 700 Laetitia exultans, horrendumque intonat armis:
 Quantus Athos, aut quantus Eryx, aut ipse coruscis
 Quum fremit ilicibus quantus, gaudetque nivali
 Vertice se adtollens pater Apenninus ad auras.
 Jam vero & Rutuli certatim, & Troës, & omnes
 705 Convertere oculos Itali; quique alta tenebant
 Moenia, quique imos pulsabant ariete muros:
 Armaque deposuere humeris. Stupet ipse Latinus,

In-

S E R V I I.

701. QUANTUS ATHOS. Haec est vera lectio: nam, si legeris ATHOS, *thos*, brevis est; & versus non stat. *Athos* autem dici, accusativus indicat: nam *hunc Athos* facit, sicut *Apollon, Apollona*. Quod autem Herodotus ⁸⁷ *hunc Athos*, & *hunc Apollon* dicit, Atticae declinationis est. *Athos* autem, mons est adjacens Thraciae, circa Lemnum insulam, ⁸⁸ [in promontorio Macedoniae. AUT QUANTUS ERYX. Siciliae mons, supra Drepanum oppidum.] NIVALI VERTICE SE ATTOLLENS PATER APENNINUS. *Apenninus*, mons Italiae est, de hoc Lucanus ⁸⁹ II. 397. *Nulloque a vertice tellus* ⁹⁰ *Altius intumuit, propiorque accessit Olympo*.

704. TROES ET OMNES. Graece declinavit, unde brevis est ES. sic supra XI. 620. *Troës agunt*.

707. ARMAQUE DEPOSUERE. ⁹¹ Vel spectaturi, vel defessi, ⁹² [vel jussi: ne quis possit iterum foedus turbare.]

V A R I O R U M.

agnoscit Donatus ad Terent. Eunuch. III. v. 39.

681. E CURRU. *A curru* prior Hamburgicus. *armis* secundus.

682. PER TELA. *Et tela* Bigotianus, Zulichemius & Sprotianus.

685. VENTO. *Ventis* secundus Moreti. mox *prostravit* Bigotianus. *prostravit* Zulichemius a manu prima, prior Hamburgicus & Venetus. pro *sublapsa* dein-

de alter Hamburgensis & Bigotianus *sublata*, quibuscum facit Scholiastes Crucequianus Horat. III. Od. 30. & Ald. *subcassa* Parrhaf.

687. ACTU. *Actu* multi codices, & nonnulli a manu secunda. *magno tunc i. actu* Ed. pr.

689. DISJECTA. *Dejecta* Oudartii & Zulichemius.

691. STRIDENTQUE. *Stridunt* vetustiores, cum Mediceo, *stridunt*, quod tertiae conjugationis verbum etiam restituumus lib. IV. 689. ubi vide annotata. HEINS. *Stridunt hastilibus* Sprotianus.

692. INCIPIT. Pricaeus ad Acta Apostolorum capite XXI. 40. legebat *incopat*.

694. VERIUS. *Fustius* Sprotianus, ex glossa. in Montalbano adscriptum, *id est convenientius*.

695. LUERE. V. Catroeus.

696. MEDII. *Medis* Dorvill.

700. EXSULTANS. *Exsultat* Oudartii & Sprotianus. *horrendisque* Parrhaf. *insonat* prior Hamburgicus a manu secunda.

701. ATHOS. *Athos* Servius, & multi apud me. sed vetustiores *Athos*. in eo autem fallitur Servius, quod metri causa Maroni dictum *Athos* contendit, cum *Athos* posteriorem producat, quia Graecis *Ἄθος*. *Atbo* pro *Athos* apud Theocritum. & Marcianus Heracleota apud Scalig. ad Chron. Euseb. p. 82. HEINS. *Et quantus* Regius.

706. IMOS. *Altos* Oudartii. *abiete* secundus Mo-

⁸⁷ hunc *Athos*, hunc *Apollo* L. quod in *Ἄθος* procedit. ⁸⁸ desunt L. Vof. R. Steph. ⁸⁹ nullo quoque vertice Basil. ⁹⁰ *latius* Dag. ⁹¹ vel spectaturi vel fessi L. Vof. R. Steph. & Basil. sed ibi defessu legitur. ⁹² desunt iisdem.

Ingentis, genitos diversis partibus orbis,
Inter se coisse viros, & cernere ferro.

710 Atque illi, ut vacuo patuerunt aequore campi,
Procurſu rapido, conjeſtis eminus haſtis,
Invadunt Martem clipeis atque aere ſonoro.
Dat gemitum tellus: tum crebros enſibus icſus

Con-

SERVII.

709. INTER SE COISSE VIROS, ET CERNERE FERRO. ⁹³ [Vera & antiqua haec est lectio: nam Ennium ſecutus eſt, qui ait: *Olli cernebant* ⁹⁴ *magis de rebus agentes.* ⁹⁵ [Et idem: *Ferro, non auro, vitam cernamus utrique.*] Poſteritas coepit legere, & *decernere ferro.*] ⁹⁶ [Secundum quam lectionem Synaloepha opus eſt, ſed excluſo os, ut ſit, ⁹⁷ [*Inter ſe coiſſe vir & decernere ferro.*]

710. ⁹⁸ VACUO PATUERUNT. Poſteſt intelligi, ut patuerunt corporis magnitudine.

711. PROCURſU. Una pars orationis eſt.

713. DAT GEMITUM TELLUS. Pulſu pedum.]

VARIORUM.

Moreti. *qui alta, & qui imos ſine copula Dorvill.*

708. DIVERSIS PARTIBUS ORBIS. Lego, *diverſi. HEINS.*

709. ET DECERNERE FERRO. *Decernere* probat Prifcianus. Seneca, & Servius, *cernere ferro* agnoſcunt, quod ego magis judico Enniam. FABRIC. Quamquam omnes codices & *decernere*, vel *decernere*, omittentes *rd &*, hoc loco agnoſcunt, aſſeverante id Picrio etiam de ſuis, quomodo III. Georg. 21. *curſibus & crudo decernit Graecia caeſtu*, pluris tamen apud me eſt auctoritas Senecae, qui *cernere* a Marone relictum eſſe aſſeverat Epistoſa LVIII. Eandemque ſcripturam Prifcianus quoque lib. I. agnoſcit, & agnovit ante Prifcianum Quinctilianus. neque aliter a ſecunda manu Mentelianus. Huc adde Silium Italicum, accuratum in primis Maronis noſtri imitatorum. is libro XVI. v. 532.

*Nec quos culpa tulit, quos crimina noxia vitae,
Sed virtus animuſque ferox ad laudis amorem,
Hic crevere pares ferro.*
ita quippe caſtigandum eſſe cenſeo. cum in duo-

bus ſcriptis codicibus, quorum alter veterrimus, invenerim, *Hi crevere pares. vulgati decrevere.* eſt autem Enniam. Faceſſant igitur Pierius & Marius Corradus libris de lingua Latina, & Giphanius Indice Lucret. in *decernit*, & cum Prifciano ac ſcriptis codicibus idem in *S extrita*, qui *rd decernere* perperam adſtructum eunt. Stat & pro nobis Servius hoc loco. Haec ſcripſeram, cum vidi virum ſummum Ger. Voſſium lib. I. Gramm. cap. 19. ſtare pro nobis. *cernere* etiam pro *decernere* Claudianus lib. I. de Laud. Stilic. 89.

*Felix arbitrii princeps, qui congrua mundo
Judicat, & primus cenſet, quod cernimus omnes.*
ita iſta opinor eſſe capienda. idem lib. I. in Eutrop. 237.

Portentaque monſtris

Aggeret, & ſecum petulans amentia certat.
ubi Zinzerlingus ex veteri codice *cernit*, pro *decernit*. ſed in noſtris omnibus nil variatur iſtic. Lucretius lib. v. 394.

Magis de rebus inter ſe cernere certant.

Tibullus Panegy. Meſſallae v. 143.

Seu libeat duplici, ſeu juncto cernere Marte,

Dexter uti laevum teneat, laevumque ſiniſter.

ita ſcribo, vulgo *duplicem ſeu vinculum Martem*. ſed & alia illic, adhuc mendola. plura de hoc verbo Zinzerlingus Promuſſidis Criticae cap. III. Gronovius ad Livium lib. xxxvii. cap. 13. & Nonius Marcellus in *cernere*. ita *cernere haereditatem* pro adire. hinc *cretio*, aditus haereditatis. Plin. lib. I. cap. 26. ex Mf. vide illic Pintianum. praeterea *ingentis* Seneca idem & ſcripti potiores, non *ingentes*. HEINS. *Et cernere* jam legitur in Editione Juntina. v. Serv. ad II. Georg. 256. & II. Aen. 508. Stephani Schediaſm. p. 60. & probavit Politian. XII. Epist. 8. & Pius ad Lucret. v. 394. vid. & Colum. ad Enn. pag. 52.

710. AE-

⁹³ deſunt Voſſ. ad §. 712. ⁹⁴ olim *cernebant magis de rebus agentibus* Steph. de rebus agentibus R. ⁹⁵ deſunt L. R. Steph. Dan. al. ⁹⁶ deſunt L. R. ⁹⁷ deſunt Steph. ⁹⁸ deſunt L. Voſ. R. Steph. al. ad §. 714.

Congeminant. Fors & virtus miscentur in unum.

715 Ac velut, ingenti Sila, summove Taburno
Cum duo conversis inimica in proelia tauri
Frontibus incurrunt, pavidi cessere magistri:
Stat pecus omne metu mutum, mussantque juvencae,
Quis nemori imperitet, quem tota armenta sequantur:

720 Illi

S E R V I I.

714. FORSET VIRTUS MISCENTUR IN UNUM. 99 [Fors, id est, casus,] in Turno, virtus in Aenea: nam in bello etiam casus plurimum valet. Cicero in Miloniana cap. XXI. Adde casus, adde incertos exitus, Martemque communem.

715. AC VELUT INGENTI SYLA, SUMMOVE TABURNO. Sylva, mons¹ est Lucaniae: Taburnus mons Campaniae. Sallustius de fugitivis fragm. incert. In sylva Sylva² fuerunt: unde pessime quidam sylva legunt: quia proprium appellativo non potest³ [jungi &] aequari: unde bene proprium⁴ proprio junxit.

717. PAVIDI CESSERE MAGISTRI. Proprie magistri, sunt militum; pastores, pecorum; sed reciprocae sunt⁵ istae translationes: nam & ductor militum, pastor vocatur, ut diximus supra ad §. 587. & magistros pecorum dicimus: Cicero. v. Verr. 7. Quem magistrum pecoris esse⁶ dicebat.

718. MUSSANTQUE JUVENCAE. Dubitant, sicut sup. §. 657. Mussat rex ipse Latinus.

719. 7 [NEMORI IMPERITET. Hoc est, qui sunt in nemore, ut est III. Georg. 472. Sed tota aestiva repente.]

V A R I O R U M.

710. AEQUORE. Pulvere Zulichemius a manu prima.

711. CONJECTIS. Conjectisque eminus armis Mediceus. non conjectis. & crebris ensibus ictis. sed id perperam. HEINS. Collectis Bigotianus. & mox simul aere alter Menagii.

713. CREBROS. Crebris Gudianus a manu prima. congeminat secundum Rottendorphius. ut telus sonitum istuum reddat tremore quodam.

715. INGENTI SYLA. Sila legendum, non silva. Sila enim Brutiorum est nemo, ut Vibius Sequester; Lucaniae, ut Servius, hoc est, extremae Italiae, quae nomen adhuc retinet. Eiusdem mentionem fecerunt Sallustius in Historia, & Cicero in Bruto: Cum in silva Sila caedes esset facta, notique homines interfecti. quem locum primus ego ex manuscripti codicis vestigiis restitui. FABRIC. Sila codices plerique recte. quod nomen etiamnum obtinet silva in Brutis. silva Sila Plin. lib. III. cap. 5. Reddendum & id Propertio lib. I. El. xx. umbrosi flumina Silae. ut puto Scaligerum monuisse. HEINS. Vid. ad III. Georg. 219. Sylla Dorvil. a manu secunda.

Ibid. TABURNO. Taborno Regius.

716. CONVERSIS. Conversi alter Menagii. diversis primus. conversis inter se praelia Zulichemius a manu prima. in etiam deest alteri Menagiano.

718. STAT PECUS OMNE METU MUTUM. Mutus metu pro exanimi dixit etiam libro IX. 341. Ovidius Art. III. 702. Subito muta dolore fuit, quem locum ex eadem impressione Augustana emendavi. FABRIC.

519. QUIS PECORI IMPERITET. Nemori imperitet Mediceus, quod praetulerim, idque in vetustioribus suis existare Pierius quoque testatur. in sylvis enim ut plurimum pascebantur boves. hinc βῆς ἰλιφαγῶ Hesiode. vide Bocharti Hierozoicon lib. II. cap. 31. p. 299. in Ecloga VIII. 85.

Talis amor Daphnin, qualis cum fessa juvencum
Per nemora atque altos quaerendo bucula lucos,
Propter aquae rivum viridi procumbit in ulva.

& in Georg. lib. III.

Carpit enim vires paullatim, uritque videndo

Fe-

99 desunt iisdem. 1 est sylvae Lucaniae R. Steph. est Lucaniae sylva L. mons & silva Lucaniae Basil. 2 fugerunt Vof. Dan. 3 desunt Vof. L. Dan. Fab. al. jungi exaequari R. reliqui tantum exaequari. 4 deest L. Vof. R. Steph. al. pro proprio Dan. 5 inter se istae L. Vof. R. Steph. 6 dicebant L. Dan. Fabr. al. dicebat Vof. 7 desunt L. Vof. R. Steph. al.

- 720 Illi inter sese multa vi vulnera miscunt,
Cornuaque obnixa infigunt, & sanguine largo
Colla armosque lavant: gemitu nemus omne remugit.
Haud aliter Tros Aeneas & Daunius heros
Concurrunt clipeis. Ingens fragor aethera complet.
725 Juppiter ipse duas aequato examine lances
Sustinet, & fata inponit diversa duorum;
Quem damnet labor, & quo vergat pondere letum.

Emi-

SERVII.

725. JUPPITER IPSE DUAS AEQUATO EXAMINE LANCES. Aut poetice dictum est, & ratione caret: nam Jupiter ignorare nihil poterat: aut certe illud quaeritur, quis ibi de Turno & Aenea mortis adferat causam: nam dicunt philosophi, mortem ad deum minime pertinere: nam bona tantum praestat, nec ad eum, quae mala sunt, pertinent: ⁸ [nam ideo & aequas lances sustinet: ⁹ [unde Cicero in Officiis ait: *Sed quia nocere Deos non putant; his exceptis, homines hominibus obesse plurimum arbitrantur:*] vel ideo a Jove hoc fit, ut Junoni aliisque Deis necessitatis violentiam probet: an inquirat, utrum tempus sit?] Tamen sciendum, hunc locum a Virgilio ita esse translatum, ut in Homero lectus est, Iliad. X. 209.

Καὶ τότε δὴ χρυσία πάλῃ ἐτίθει τάλαντα,
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρας ταηλαγῆς θανάτοιο,
τῆν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἐκτορος ἰπποδάμοιο.
Ἐλας δὲ μίσησά λαβὼν, ῥίπτο δ' Ἐλίορος αἰσχροῖν ἤμαρ.
Ὀμίηλο δ' ἐκ ἄιδου, λίτιν δ' ἰ Φοῖβος Ἀπόλλων.

EXAMINE. *Examēn*, proprie est filum, quo trutina ¹⁰ regitur.

727. DAMNET LABOR. ¹¹ [Id est, quem voto liberet labor praeliandi, parta scilicet victoria: quoniam unufcuique ob incolumitatem recuperatam votis exsolvitur, id est, liberatur explicitis sacrificiis,] ut est v. Ecl. 80. *Damnabis tu quoque votis.* ¹² [Nonnulli sic tradunt: quem labor suus liberet, quem mors urgeat: nam in Jure cum dicitur, *Damnatus esto*, hoc est, damnatus es, ut des,

hoc est, damno te, ut des, neque alias libereris: ¹³ [Quidam *labor* pro militia intelligunt.] *VERGAT PONDERE LETHUM.* ¹⁴ Bene *vergat*: nam morientes Inferos petunt.

VARIORUM.

Femina, nec memorum patitur meminisse, nec herbae,

Dulcibus illa quidem illecebris, & saepe superbos Cornibus inter se subigit decernere amantes.

Pascitur in magna silva formosa juventa.

& mox:

Victus abis, longeque ignotis exsulat oris;

Et stabula adspexans silvis excessit arvis.

vides nemus & silvam regna arvis tauri nuncupari. quibus nimirum imperitarit. Valerius Flaccus lib. II.

Qualis per pascua victor

Ingreditur, tum colla tumens, tum celsior armos

Taurus, ubi assueti pecoris stabula alta revisit,

Et patrium nemus, & bello quos ultus amores.

Lucanus lib. II. 601.

Pulsus ut armentis primo certamine taurus

Silvarum secreta petit.

Varro lib. II. R. R. cap. 5. *pascuntur armenta*

commodissime in nemoribus, ubi virgulta & frons

multa. hieme cum bibernant secundum mare, aestu

abiguntur in montes frondosos. Columella lib. VI. R.

R. 23. de vaccis: *ad buccinae sonum pecus si quod in*

silvis substiterit, septa repetere consuecat. sed non

eadem in tauros exercentur imperia, quia freti vi-

ribus per memora vagantur. Hinc vetus adagium

apud Erasmus, Chil. Cent. I. 43. *καὶ τὰς*

⁸ desunt L. Vof. R. Steph. al. ad *tamen*. ⁹ desunt Dan. ¹⁰ legatur L. legitur R. ¹¹ liberet, ut *damnatus* est *quoque* votis R. Vof. L. Steph. al. & nihil praeterea. ¹² desunt iisdem. ¹³ desunt Fabr. quidam labor pro malis intelliguntur ¹⁴ Dan. ¹⁴ apte posuit *vergat* Dan. Fabr.

Emicat hic, impune putans, & corpore toto
 Alte sublatum confurgit Turnus in ensem,
 730 Et ferit. Exclamant Troës trepidique Latini,
 Adrectæque amborum acies. At perfidus ensis
 Frangitur, in medioque ardentem deserit ictu:
 Ni fuga subsidio subeat. Fugit ocior Euro,
 Ut capulum ignotum dextramque aspexit inermem.

735 Fa-

SERVII.

730. TREPIDI LATINI. Atqui ¹⁵ laeti esse debuerunt; sed nimia Aeneae ostenditur virtus: ¹⁶ namque naturale est, ut fociis timori sit inferioris audacia: unde nunc Latini sunt territi, ex eo, quod superiorem ferire ausus est Turnus.

731. ¹⁷ [ACIES. Aut exercitus, aut oculi.]

734. UT CAPULUM IGNOTUM, DEXTRAMQUE ASPEXIT INERMEM. Locus hic totus ad gloriam Aeneae pertinet: namque id agit, ne videatur Turnus armorum vilitate superatus: unde ei redditur gladius, quo etiam ¹⁸ cum divinis armis ab Aenea possit extinguui. ¹⁹ [ASPEXIT autem, quasi mirabundus, quod fractus esset; cum putaret, se gladium ferre Vulcanium,] ²⁰ eo scilicet tempore, quo tempore vulneratum vidit Aeneam: ²¹ [Sed supra de Turno 88. *Simul aptat habendo Ensemque clypeumque, Ensem, quem Dauno Ignipotens deus ipse parenti Fecerat.* Modo ergo Metilci usus est ferro: & haec ratio est: quod, quamvis armatus suo gladio descendisset ad campum, tamen causa foederis deposuisset arma: nam & de Aenea hoc dixit sup. 311. *Dextram tendebat inermem*: qui utique ad foedus non inermis advenerat: nam dictum est sup. 166. *Hinc pater Aeneas, Sidero flagrans clypeo, & coelestibus armis.*] ²² Sane PATRIO MUCRONE, modo, paterno, significat: nam Dauni fuerat gladius: ut hic dictum est sup. 90. *Ensem quem Dauno ignipotens Deus ipse parenti Fecerat.* Alias patrium, a patria est derivatum. ²³ [Mucrone autem, pro gladio, a parte totum.

VARIORUM.

²⁴ *ὄλον.* HEINS. Nemori etiam tuetur Barth. ad Stat. II. Theb. 330. *imperitet & quem Parrhaf.* Menagii duo, totidem Hamburgenses & nonnulli alii. *sequuntur* Sprotianus & duo alii. vid. ad Ovid. III. Fast. 71.

720. VULNERA. Praelia Gudianus. *viscera* prior Hamburgensis. *mox emixi* Mentelii primus a manu prima. *insurgunt* Bigotianus, quod placebat Heinso.

721. OBNIXI. *Insurgunt obnixi* Parrhaf.

722. LAVANT. *Rigant* Oudartii a manu secunda.

723. DAUNIUS. *Lavinus* primus Moretanus.

725. JUPPITER IPSE. *Ille* Bigotianus. vide lib. VII. §. 110. HEINS.

Ibid. EXAMINE. *Exagmine* Parrhaf.

727. QUEM DAMNET. Castalio hic accipit, ut *damnavi voti*. Servius interpretatur liberet. unde liquet illum legisse, ut & Nonium in *damnavi*, *aut quo vergat*. & sic scripti complures, & Priscianus lib. VIII. idque adstruit ex suo codice Josephus Castalio Observat. contra Criticos lib. III. cap. 9. HEINS. *Aut quo* Parrhaf. *de vergere* vid. ad Lucret. II. 212.

728. PUTANS. *Micans* Zulichemius. *corpore tanto* Sprotianus. *emicat hac* Montalbanus. *hoc* Dorvil. a m. sec.

731. AMBORUM. *Acies amborum. ac perfidus* Bigotianus. *ac etiam* Dorvill. secundus Rottendorphius. & Ed. Mediol.

732. IN MEDIOQUE ARDENTEM. *In medio tantam*

¹⁵ omisit Steph. hanc vocem. ¹⁶ nam quod naturale Dan. ¹⁷ desunt L. Vof. R. Steph. al. ¹⁸ cum divinis armis ab eo possit ext. Vof. ab eo L. R. ¹⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. ²⁰ PATRIO MUCRONE. eo scilicet Steph. quo tempore Vof. scilicet non eo, quo vulneratum vidit Aeneam Basil. desunt haec L. ²¹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ²² quo fuerat ante usus pater ejus Daunus, ut *Ensem quem fecerat*. sane patrio modo paterno significat. alias patr. &c. L. sane patrio mucrone paterno signif. *Nam Dauni* &c. R. editi multum turbant in ordine verborum. ²³ desunt L. Vof. R. Steph. al. ad §. 740.

- 735 Fama est, praecipitem, cum prima in proelia junctos
 Conscendebat equos, patrio mucrone relicto,
 Dum trepidat, ferrum aurigae rapuisse Metisci:
 Idque diu, dum terga dabant palantia Teucri,
 Sufficit. Postquam arma Dei ad Volcania ventum,
 740 Mortalis mucro, glacies ceu futilis, ictu
 Dissiluit: fulva resplendent fragmina arena.
 Ergo amens diversa fuga petit aequora Turnus:
 Et nunc huc, inde huc incertos implicat orbis.

Un-

SERVII.

737. DUM TREPIDAT. Dum turbatur, festinat, quod Graeci, *in ἀγωνία ἑστὶ* scilicet, quando rupto foedere, subita spe furibundus ardet. FER-
 RUM. Materiam pro ²⁴ opere posuit, ut solet, ut
²⁵ v. 817. *Fungit equos curru genitor.*

739. ARMA DEI AD VULCANIA. Hypallage, pro Dei Vulcani arma.]

740. MORTALIS MUCRO. Mortali manu factus.
²⁶ [GLACIES CEU FUTILIS. Hoc loco, fragilis.]

744. UNDIQUE ENIM DENSE TEUCRI INCLUSERE CORONA. Strategema est: nam, postquam Turnus fugere videre Trojani, clausurunt loca, per quae evadere poterat: ²⁷ [aut non dedita opera includere Trojani; sed quod ita confederant.

745. ATQUE HINC VASTA PALUS. Quae nunc non apparet.]

747. CURSUMQUE RECUSANT. Retardant, scilicet genua, quae impediēbat vulnus inlatum sagitta. Sane perite facit, ut gladio non utatur Aeneas; sed hasta eminus dimicare contendat: quia impediēte vulnere nec sequi poterat, nec in ictum consurgere: unde est inf. 789. *Hic gladio fidens; hic acer & arduus hasta.*

VARIORUM.

dantem Mediceus. HEINS. *In medioque ardentem d. ictu* Zulic hemius. post hunc versum sequebatur initium imperfecti, *Quid superest?* in Bigotiano. *in medio ardentem* alter Hamburgicus.

733 EURO. *Aura* Sprotianus.

734. INERMEM. *Inertem* Leidenfis.

735. PRIMA. *Primum* Menagius alter & Hamburgicus alter & Gudianus.

736. PATRIO. Recte pro paterno notat poni Servius. sic Valer. Flac. III. 12. *Patriae telum insuperabile dextrae.* & *ŷ.* 302. *Patriae exitium crudele senectae.* vid. ad Ovid. III. ex Pont. v. 7. inter *paterna* & *patria bona* discrimen esse statuit Menardus ad Cicer. 1. Act. in Verr. cap. 3. de quo nunc disquirere non vacat. apud Valer. Max. VII. VIII. 4. *Heredes, neque sanguine patrio pares, neque proximi, sed & alieni & humiles.* de quo loco vide interpretes varia tentantes. sed *sanguis patrius* ibi est a patria dictus, quia in Rhagini urbe non erant sorte natalium pares, & opponit his *humiles*, ut *proximis* alienos. sic *patrii enses* Lucan. x. 529. sunt Romani, non ut hic patrum. ut *patrius mos* apud Valer. II. VI. 14. & ita *more patrum* pro patriae dicit Ovid. I. Amor. xv. 3. pro more patriae, Romano. Sil. Ital. III. 390. *more patrum*, id est istius gentis, de qua agit. de quo alibi. ita & Lucretius lib. IV. 967.

Naturam quaerere rerum

Semper, & inventum patriis exponere chartis. id est Latinis, Romanis. Pius hinc colligit Romae fuisse natum Lucretium.

738. IDQUE. *Jamque* secundus Moreti & Montalbanus. *Teucris* Leidentis. *Phalantia* Dorvill.

739. VENTUM. *Ventum est* nonnulli & Editio Juntina & aliae.

740. MORTALIS. *Fatalis* Venetus. *ceu futilis* Leidentis. mox *dissiluit* Sprotianus.

741. RE-

²⁴ opere solet * ut Dan. ²⁵ legendum, *jungit equos curru genitor*, ut vidimus ad ipsum locum. - ²⁶ desunt L. Vol. R. Steph. ai. ²⁷ desunt iisdem ad *ŷ.* 747.

Undique enim densa Teuceri includere corona:

745 Atque hinc vasta palus, hinc ardua moenia cingunt.

Nec minus Aeneas, quamquam tardata sagitta

Interdum genua inpediunt, cursumque recusant,

Insequitur, trepidique pedem pede fervidus urguet.

Inclusum veluti si quando flumine nactus

750 Cervum, aut puniceae septum formidine pennae,

Venator cursu, canis & latratibus instat:

Ille autem, insidiis & ripa territus alta,

Mil-

SERVII

749. INCLUSUM FLUMINE. Comparatio Apollonii. ²⁸ [Alterutro *inclusum*, aut flumine, aut formidine: aut duobus *inclusum*: infra enim ait: *Insidiis & ripa territus alta*; ut *insidias*, pro formidine; *ripa*, pro flumine posuerit.

750. CERVUM AUT PUNICEAE. Utrum figurae, *cervum instat*: an potius, cervum nactus alioquin instat? SEPTUM FORMIDINE PENNAE. Lucanus IV. 438. *Claudit odoratae metuentes aera pennae*.

751. VENATOR CANIS. Pro, venaticus.

752. INSIDIIS. ²⁹ Pennarum scilicet: ³⁰ [instrumentum quoddam, in fune, ad terrendas bestias factum.]

VARIORUM.

741. RESPLENDENT FRAGMINA. *Resplendet fragmen* Mediceus a manu secunda, aliique nonnulli codices. Fors scripserit Maro, *resplendent fragmen*. ut de fragmento non uno loquatur, & in multas partes Turni gladium dissiluisse designet. sic lib. VI. *Crepitabant bractea* ex fide veterum membranarum habuimus. HEINS. *Resplendet lumina barena* Zulichernius. *resplendent agmina* Venetus. *resplendet fragmen* Ed. pr. *resplendent* Dorvil.

742. AEQUORA. *Aequore* Leidensis.

743. INDE. *Deinde* Oudartii, Sprotianus, & prior Hamburgicus. *atque huc* alter Menagii. *nunc huc* Venetus. *nunc hunc inde illuc* Dorvil. a m. sec.

745. CINGUNT. *Surgunt* Menagii prior.

746. TARDANTE. *Tardata* Mentelii prior & plures alii. *turbata* Montalbanius.

748. TREPIDIQUE. *Trepidumque* Sprotianus.

Ibid. PEDEM PEDE FERVIDUS URGUET. *Pedem pede fervidus instat* Arufianus Mellius. *Instat illis locis* Virgilius Aen. XII. *sive instare jugis & grandia volvere saxa*. *Instat illi rei*, pro *imminet* Virgil. Aen. X. *ille instat aquae*. *Instat illam rem*, pro *festinat*. idem Aen. VIII. *Parte alia Marti currumque rotasque volucres Instabant*. *Instat illa re illam rem*. idem Aen. XII. *Trepidique pedem pede fervidus instat*. Elegans sane lectio, sed quam temere non receperim pro vera, cum mox sequatur denuo *latratibus instat*, & *saucius instat*. Novius in militibus Pometinensibus apud Nonium Marcellum voce *Mercatus*, *Instant Mercaturam*. Cornelius Nepos in Eumenis vita, *instare hostes*, pro hostibus quoque dixit, ut Giphanius ex scriptis aliique jam monuerunt. apud Horat. Epod. XVI. *Barbarus seu cineres insistet victor*. apud nostrum Aeneid. v. 168. Menagianus codex *respicit instantem terga*. Festus Avienus descr. orbis,

Sinus istam Persicus instat,

Maximus hanc Arabum scindit sinus, & sinus Aequor

Inserit Hyrcanae.

Idem *interstare* mox,

Ast Asiam incumbit vasto mons aggere Taurus,
Interstareque jugo medium.

Stadius Theb. VI.

Saepe etiam injustis collatum viribus hostem

Ultero

²⁸ desunt iisdem. ²⁹ Finnerum L. Vol. R. Dan. Piantum, sc. instrumentum vltius ad Grat. 7. 76. ³⁰ desunt L. Vol. R. Steph. al.

- Mille fugit, refugitque vias: at vividus Umber
 Haeret hians, jam jamque tenet, similisque tenenti
 755 Increpuit malis, morsuque elusus inani est.
 Tum vero exoritur clamor: ripaeque lacusque
 Responfant circa, & coelum tonat omne tumultu.
 Ille simul fugiens, Rutulos simul increpat omnis,
 Nomine quemque vocans, notumque efflagitat ensem.
 760 Aeneas mortem contra, praesensque minatur
 Exitium, si quisquam adeat: terretque trementis,
 Excisurum urbem minitans, & faucibus instat.
 Quinque orbis explent cursu, totidemque retexunt
 Huc illuc. Neque enim levia aut ludicra petuntur

765 Prae-

SERVIL

753. VIVIDUS UMBER. Acerrimus Tuscus: nam *Umbria*, pars Tusciae est. ³¹ [Sane *Umbros*, Gallorum veterum propaginem esse, Marcus Antonius refert: hos eisdem, quod tempore aquosae cladis imbris superfuert, *Umbros* cognominatos. FUGITQUE VIAS. Figuratae campum; cum mare, navigat.] JAMJAMQUE TENENS. Ita ut ³² videtur intuentibus: & hi duo versus verbum ad verbum sunt translati de Apollonio ³³ II. 278. [Sane summa brevitate rem elocutus est.

755. TUM VERO EXORITUR CLAMOR. Quidam quaerunt, an jam recessum sit his versibus a comparatione? sed non dubie videtur.]

758. INCREPAT. Objurgat, inculcat, ut IV. Georg. 138. *Aestatem increpitans seram.*

759. EFFLAGITAT ENSEM. Cum clamore deposcit.

761. TERRETQUE TREMENTES. Quis enim faucium non timeret instantem, cum eum integer fugeret? ³⁴ [Et bene terret eos, apud quos terror ejus habetur: & alibi inf. 875. *Ne me terrete si-*

mentem.]

764. LUDICRA PRAEMIA. Vilia, digna ludo. ³⁵ [Haec apud antiquos *ludibria* dicebantur; non, ut nunc, in mala significatione. ³⁶ [Hi versus de Homero sunt translati Iliad. X. 159. *Ἐπι δὲ ἰερῶν, ὅθι βούλω Ἀργύσθην, ἄτα ποσσὶν ἀπέδρα γίη*] ἀνδρῶν, ἄλλα περὶ ψυχῆς θῖον ἔκαστο ἰπποδάμοιο.] Dabatur autem victori pro praemio aut ³⁷ pelvis, aut vinum, esca, hordeum: unde *bordeariae quadrigae* dicuntur.] SACER OLEASTER. Fere omnia Latina arborum nomina generis foemini sunt, exceptis paucis, ut ³⁸ *hic oleaster*, & *hoc filer*. Ipse II. Georg. 12. *Ut molle filer* ³⁹ [*lentaeque genisae.*] Item *hoc buxum*: licet & *haec buxus* ⁴⁰ dicatur: nam superfluum quidam volunt facere ⁴¹ discretionem, ut, *haec buxus* de arbore dicamus; *buxum* vero, de ligno ⁴² compositum: legimus enim ⁴³ [in Virgilio] de tibiis IX. 619. *Buxisque vocat Berynthia Matris Idaeae.* Item cum de arboribus ⁴⁴ loqueretur dixit II. Georg. 449. *Et torno rasile buxum.*

747. VE-

³¹ defunt iisdem. ³² videatur Dan. ³³ defunt iisdem ad §. 758. ³⁴ defunt iisdem. ³⁵ defunt L. Vof. R. ad *sacer*. ³⁶ defunt Dan. ad *dabatur*, & hinc deerant Steph. Fabr. al. ad *sacer*. ³⁷ pellius, aut vinus * esca hordeum Dan. pellis aut mns * esca h. Comm. Emm. ³⁸ hic oleaster, filer. Virgilius L. oleaster, hoc filer, Virgilius R. Vof. Basil. ipse Virgilius Fabr. ³⁹ defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴⁰ de arbore dicamus. *buxum* vero de ligno dicamus composito L. & R. sed dicamus secundo loco caret, media uterque codex ignorat. ⁴¹ descriptionem Steph. ⁴² composito Vof. Steph. aliquid compositum Dan. ⁴³ defunt Dan. enim deest Steph. ⁴⁴ diceret, Et Dan.

- 765 Praemia: sed Turni de vita & sanguine certant,
 Forte sacer Fauno foliis oleaster amaris
 Hic steterat, nautis olim venerabile lignum:
 Servati ex undis ubi figere dona solebant
 Laurenti Divo, & votas suspendere vestis.
- 770 Sed stirpem Teucris nullo discrimine sacrum
 Sustulerant, puro ut possent concurrere campo.
 Hic hasta Aeneae stabat: huc inpetus illam
 Detulerat fixam, & lenta in radice tenebat.
 Incubuit, voluitque manu convellere ferrum
- 775 Dardanides: teloque sequi, quem prendere cursu

Non

SERVII.

767. VENERABILE LIGNUM. Antiquam arborem voluit exprimere: ⁴⁵ [seu truncus fuerit jam, & aridus, ob vetustatem: & ideo *lignum*, humiliter dictum accipiunt; ornavit tamen, *venerabile* dicendo.]

768. UBI FIGERE DONA SOLEBANT. Proprie, ⁴⁶ ut IX. 408. *Sacra ad fastigia fixi* ⁴⁷ [Et quaeritur, cur terreno Deo nautae dona suspenderent? quia constat, omnes in periculis suis Deos patrios invocare, & ideo illis vota solvere, quorum familiarium numen opitulari sibi credant.]

770. NULLO DISCRIMINE. Sine ⁴⁸ aliquo religionis intuitu. ⁴⁹ [Et deest *habito*, ut sit, nullo discrimine habito. Intelligendum autem, eatenus stirpem excisum, quatenus supra terram fuit; ergo *stirpem*, pro arborem accipiendum: quia & *sobolem*, *stirpem* appellant.]

773. FIXAM: ET LENTA RADICE TENEbat. Plenum est: quam radix fixam tenebat. ⁵⁰ [Et bene *tenebat*, quasi propter piaculum remotae arboris hoc videtur passus Aeneas: & ideo dixit *tenebat*; quod adeo verisimile est, ut Faunus Turnum audiat, & hastam moretur.]

775. PRENDERE CURSU. Quidam humiliter *prendere cursu* dictum accipiunt.]

VARIORUM.

Ultero audax animis instatque & obumbrat & alte Affilit.

HEINS.

749. SI QUANDO IN FLUMINE. Tò in libri vetustiores non agnoscunt. HEINS.

750. PENNAE. *Pinnae* complures.

753. AT VIVIDUS. *Ac* Leidenfis, Mediceus & alii & Editio Juntina. *aut* Sprotianus. *umidus imber* alter Hamburgicus. *invidus Umber* Bigotianus.

754. TENET. *Tenens* prior Hamburgicus a manu secunda.

755. ELUSUS. *Illusus* alter Menagii. *elapsus* Dorvill.

757. TONAT. *Intonat* Sprotianus, prior Hamburgicus & secundus Mentelii & duo Moretani & Parrhaf. *fragore plurimi. circa coelum tonat* Excerpta nostra.

760. AENEAS. *Aeneas contra praesens mortemque minatur* Ed. pr.

761. EXITIUM. *Excidium Venetus. aderat* Dorvill.

762. INSTAT. *Instant* Mediceus manu prima. *excisissimum* Paris.

763. EXPLENT. *Implent* Menagii prior & Leidenfis. *complant* Parrhaf.

764. HUC ILLUC. *Huc atque huc* Oudartii.

766. FAUNO. *Fauni* Editio Juntina. & Petri Danielis, Cerdæ & al. sed aliter scripti. *foliisque* prior Hamburgensis.

767. LIGNUM. *Signum* Menagii prior, Parrhaf. mox

⁴⁵ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴⁶ ut ait, *saera* Dan. ⁴⁷ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁴⁸ deest iisdem. ⁴⁹ desunt iisdem. ⁵⁰ desunt iisdem ad §. 778.

Non poterat. Tum vero amens formidine Turnus,
Faune, precor, miserere, inquit: tuque optima ferrum
Terra tene; colui vestros si semper honores;
Quos contra Aeneadae bello fecere profanos.

780 Dixit, opemque Dei non cassa in vota vocavit.
Namque diu luctans, lentoque in stirpe moratus,
Viribus haud ullis valuit discludere morsus
Roboris Aeneas. Dum nititur acer, & instat,
Rursus in aurigae faciem mutata Metisci

785 Procurrit, fratrique enses dea Daunia reddit.

Quod

SERVII.

778. FERRUM TERRA TENE. ⁵¹ [Ferrum pro telo;] terra autem, elementum, pro Dea posuit.

779. ⁵² [BELLO FECERE PROFANOS. Profanum proprie dicitur, quod ex religiosa re in hominum usum convertitur, ut hic plenissime ostenditur, dicens enim Turnus, colui vestros si semper honores? Quos contra Aeneadae bello fecere profanos: & sibi religiosam fuisse arborem; & a Trojanis in usum communem fuisse consumptam: nam ex sua persona supra Poëta ait: Forte sacer Fauni foliis oleaster amaris Hic steterat, nautis olim: & subiunxit: Sed stirpem Tencri nullo discrimine, &c. at postea dicendo bello fecere profanos, docuit, profanum esse, quod a religione in usum hominum transiit. Sacro profanum contrarium, ut festo profestum, facto nefastum. Ergo non omne, quod sacrum non sit, profanum; sed quod sacrum fuerit, & desierit.]

780. NON CASSA IN VOTA. Non ad inania vota ⁵³ poposcit auxilium.

781. LUCTANS LENTOQUE INSTIRPE MORATUS. Luctatus, & moratus, erat integrum, ⁵⁴ [quod vitavit propter ὀμοειδέατος. [In stirpe autem, hic radicem dixit.]

784. RURSUS IN AURIGAE FACIEM MUTATA METISCI. Καὶ τὸ σιωπῶμενος intelligimus Juturnam in numen reversam, postquam Turnus ⁵⁵ currum reliquit.

VARIORUM.

mox ibi prior Hamburgicus & Sproterianus.

769. VOTAS. Verum est *votas*, id est ex voto promissas, ut Donatus legit, cujus tamen expositio mihi non placet. FABRIC. *Notas* quartus Moreti, & Edd. primae. *voto* Leidenfis & tertius Rottendorphius a manu secunda.

770. STIRPEM. vid. Stat. IV. Theb. 590.

772. HUC IMPETUS ILLAM DETULERAT FIXAM, ET LENTA IN RADICE TENEBAT. Servius legit, *fixam & lenta radice tenebat*, pro, quam radix fixam tenebat: id etiam ait plenum esse Donatus. *Huc impetus illam Detulerat mollem, & lenta radice tenebat.* iudicium sit lectoris. FABRIC. *Et atque in deest* Regio. *huic* tertius Rottendorphius.

773. A RADICE. Vel *ab* Mediceus. HEINS. *In deest* plurimis Ed. prima. *ut lenta* Venerus. *fixum lenta radice* Bigotianus. & *deest* etiam Hugueniano, Leidenfis & tertio Mentelio, Paris. & Regio.

777. TUQUE. *Tuaque* secundus Rottendorphius.

779. BELLO. *Ferro* duo Rottendorphii & Gudianus pro varia lectione, & Zulichemius.

781. NAMQUE. *Namque* Huguenianus. de genere dubio *stirpis* vid. Serv. ad I. Aen. 626. & III. 94. *Acutissimum stirpem* dixit Plinius lib. VIII. 26. apud Columel. lib. X. 38. *aliena stirpe gravata arbor,*

⁵¹ desunt L. R. Steph. al. qui habent pro tellus, elementum &c. ⁵² desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁵³ poscit Dan. ⁵⁴ desunt L. R. ad V. 784. sed Vof. Steph. al. habent ad in stirpe, unde desiciunt. ⁵⁵ currus L. Vol. R. Dan. Basil.

Quod Venus audaci nymphae indignata licere,
Adcessit, telumque alta ab radice revellit.

Olli sublimes, armis, animisque refecti,
Hic gladio fidens, hic acer & arduus hasta,

790 Adstant contra certamina Martis anhel.

Junonem interea Rex omnipotentis Olympi
Adloquitur, fulva pugnans de nube tuentem:
Quae jam finis erit, conjux? quid denique restat?
Indigetem Aeneam scis ipsa, & scire fateris,

795 Deberi coelo, fatisque ad sidera tolli

Quid

S E R V I I.

786. AUDACI NYMPHAE. Ut supra IX. 3. diximus, ubicumque inducit nitentem aliquem sine effectu, *audacem* dicit. ⁵⁶ [Praecipue autem hoc de Rutulis servavit dicens IX. 518. *Nec curant coeco contendere Marte Amplius audaces Rutuli*, &c. LICERE. Pro, quod liceret.]

788. ARMIS, ANIMISQUE REFECTI. Sicut armis, ita & animis: namque armorum inopia, animi ⁵⁷ ante utriusque torpebant.

789. ⁵⁸ [HIC ACER ET ARDUUS HASTA. *Potest & hic hasta fidens* subaudiri.]

790. CERTAMINA MARTIS ANHELI. ⁵⁹ Alii CERTAMINE legunt: ut sit sensus: Adstant contra se in Martis anhelii certamine.

792. FULVA DE NUBE. De aëre, de elemento suo.

793. QUAE JAM FINIS ERIT, ⁶⁰ CONJUX? Jam denique. Verba ista quasi jam taediantis sunt ad longam Junonis iracundiam: unde & paulo post: *Desine jam tandem, precibusque inflectere nostris*.

794. INDIGETEM AENEAM SCIS IPSA, ET SCIRE FATERIS. Subaudis, fore. Et *indigetes* ⁶¹ Dii, duplici ratione dicuntur, vel secundum Lucretium, quod *nullius* ⁶² rei indigeant, qui ait ⁶³ II. 649. *Ipsa suis pollens opibus nihil indiga nostri*: ⁶⁴ [vel quod nos *Deorum indigeamus*: unde quidam omnes Deos *indigetes* appellari volunt. Alii patrios Deos,

indigetes dici debere tradunt: alii ab invocatione *indigetes* dictos volunt; quod *indigeto*, est precor, & invoco.] Vel certe *indigetes* sunt Dii ex hominibus facti: & dicti *indigetes*, quasi *in diis agentes*. ⁶⁶ [Sane de Aenea fabula talis est; Cum, Turno occiso, & accepta Lavinia, condita civitate, in Numicum fluvium, ut alii volunt, sacrificans, ut alii, Mezentium, ut alii, Messapum fugiens, cecidisset; nec ejus esset cadaver inventum, Ascanius, filius ejus, victo Mezentio, cum caeteris Trojanis credens & jactans inter numina receptum, sive patrem volens consecrare, templum ei constituit, quod *Dei indigeti* appellari iussit.]

V A R I O R U M.

arbor, ubi Ms. *alieno*. ubi Heinsius malebat *alienae stirpe gravata Martis*.

782. DISCLUDERE. *Discludere* Venetus. *discurvere* Gudianus pro varia lectione. ut & Medicus a manu prima. *convellere* quartus Moreti & Dorvill. *potuit* etiam Leidenfis.

784. MUTATA. *Conversa* Zulichemius, Venetus, & duo Rottendorphii. *mentita* legere alios Cerda notat.

785. REDDIT. *Tradit* alter Hamburgicus.

787. AB. Deest Parrhaf. *revulfit* Ald.

788. AR-

⁵⁶ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁷ deest Dan. Fabr. ⁵⁸ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁵⁹ R. & L. nihil habent, nisi certamine. Dein praepositio *in* deest Steph. & al. ⁶⁰ CONJUX? QUID DENIQUE. verba ista &c. Dan. & Fabr. qui & RESTAT adjicit ut sint verba Poetae ad quae Servius ita commentatur. ⁶¹ deest Dan. ⁶² rei egeant, L. Vof. R. Dan. ⁶³ ait, nihil indiga cura R. L. nihil indigna cura Vof. indiga curae Steph. al. *Ipsa s. p. o. n. indiga curae* Fabii ⁶⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al. ⁶⁶ desunt L. Vof. R. Steph. al.

Quid struis? aut qua spe gelidis in nubibus haeres?
 Mortalin' decuit violari vulnere divum;
 Aut enssem (quid enim sine te Juturna valeret?)
 Ereptum reddi Turno, & vim crescere victis?

800 Desine jam tandem, precibusque inflectere nostris:
 Nec te tantus edat tacitam dolor: & mihi curae
 Saepe tuo dulci tristes ex ore recurrent.
 Ventum ad supremum est. Terris agitare, vel undis

Tro-

S E R V I I.

797. MORTALIN', DECUIT VIOLARI VULNERE DIVUM? ⁶⁷ [Mortali vulnere dixit;] non, lethali: sed, ⁶⁸ aut quo mortales laborant, aut a mortali inlato: ⁶⁹ [aut *mortali vulnere*, id est, mortem faciente: ergo non quasi Juturna mortalis sit.] *Divum* autem subaudimus, *futurum*.

798. (QUID ENIM SINE TE JUTURNA VALERET?) Parenthesis: poterat enim excusare Juno se, nihil fecisse commemorans: unde eam auctorem fuisse Juppiter ⁷⁰ dicit, propter illud sup. 159. *Au-ktor ego audendi*.

800. DESINE JAM TANDEM. Singula pronuntianda sunt. ⁷¹ [Dicendo autem *tandem*, odium perseverantis ostendit.]

801. NEC TE TANTUS EDAT TACITAM DOLOR. ⁷² Scilicet, desine odiis urgere Trojanos. Sane *edo*, *edis*, ⁷³ *edit*, integrum verbum est, ut *lego*, *legis*, *legit*: nam *edo*, *es*, ⁷⁴ *est*, *esse*, anomalum constat.

803. ⁷⁵ [VENTUM AD SUPREMUM EST. Per infinitum modum verbi dictum.]

V A R I O R U M.

788. ARMIS. *Animis armisque* Parrhaf. vid. ad II. Aen. 799.

790. INSISTUNT. *Adstunt* Mediceus, Mentelianus caeterique. praeterea Menagianus & Sprotrianus *adstunt contra certamine*. HEINS. *In certamine* Hugenianus. *in certamina* primus Moreti. *adstunt* Ed. pr.

792. PUGNAS. *Pugnam* Bigotianus. *tuentem* fe-

re omnes. vid. ad Ovidii I. Met. 85:

793. QUAE. *Qui* Leidensis. *quis* prior Hamburgicus. *erat* alter Menagii.

796. NUBIBUS. *Montibus* Oudartii & Zuliche-
mius a manu prima.

797. MORTALIN'. *Mortali* Ed. Venet. male hic pro letali, mortem faciente, exponi vidimus ad Lucan. II. 179. Barthius tamen *mortale nefas*, pro mortifero prius interpretatur. sed deinde sequitur Lutatii interpretationem.

798. AUT. *Haud* Regius.

799. ET VIM. *Et* deest Bigotiano.

800. PRECIBUSQUE. Deest copula Dorviill.

801. NEC TE TANTUS EDAT TACITAM DOLOR. *Edit* scripsisse Maronem hoc loco Diomedes testatur, addito & Catonis loco ad filium de Oratore, *Lepus multum somni adfert, qui illum edis*. ab antiquo *edim*, pro edam. certe in Gudiano quoque perveteri illo & praestantissimo codice, a manu prima disertim apparebat *exaratum, Nec te tantus edit tacitam dolor*. vide omnino Giphanium Indice Lucretiano *pervoluit*. & Sciopp. lib. v. Susp. Lect. Ep. XI. Monet de Diomede Vossius lib. III. de Analogia 37. sic illum legere Maronis locum. quomodo & illud Horatii pro *edat* positum volunt Grammatici veteres in Epodis Ode III.

Edit cicutis allium nocentius.

Idem Sat. ult. lib. II.

— *Deinde secuti*

Maxonomo pueri magno discerpta ferentes

Mem-

⁶⁷ desunt iisdem. ⁶⁸ ait mortali apto L. aut mortalis labant, aut in mortali inlato R. ⁶⁹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁷⁰ dixit Steph. ⁷¹ desunt L. R. Vof. Steph. al. ⁷² scilicet ut velis fidereis odiis urg. L. scilicet fidere odiis urgere R. scilicet fidereis odiis Steph. scilicet desiderii urgere Dan. ⁷³ *edidi* Steph. edet R. deest Vof. ⁷⁴ deest Dan. ⁷⁵ desunt L. Vof. R. Steph. al.

Trojanos potuisti: infandum adcondere bellum,
 805 Deformare domum, & luctu miscere hymenaeos.
 Ulterius tentare veto. Sic Juppiter orsus,
 Sic dea submisso contra Saturnia vultu:
 Ista quidem quia nota mihi tua, magne, voluntas,
 Juppiter, & Turnum, & terras invita reliqui.
 810 Nec tu me aëria solam nunc fede videres

Di-

S E R V I I.

804. TROJANOS POTUISTI. Id est, jam non potes: ideo enim praeterito usus est tempore: ⁷⁶ [& bene potuisti: quia ipse dixerat I. 40. *Atque ipsos posuit submergere ponto: & iterum VII. 304. Mars perdere gentem Immanem Lapithum valuit.*

805. DEFORMARE DOMUM. Deformem redere, per luctum.]

807. SUBMISSO VULTU. Habitum futurae orationis ostendit.

808. QVIA NOTA MIHI TUA MAGNA VOLUNTAS, JUPPITER. ⁷⁷ [Hoc ideo Juno, quia] Juppiter necessitatem objecerat fati, dicens: *Ventum ad supremum est.* Sed Juno, sciens fatum esse, quidquid dixerit Juppiter, dicit se cedere ejus voluntati: nam id agit, ut conciliet sibi ejus favorem ad petitionem futuram.

810. ⁷⁸ [AERIA SEDE. Nubem dixit, quia supra 792. dixerat, *Fulva pugnas de nube tuentem:* nam & hoc accusaverat Juppiter. Ergo argumento verisimili utitur; quasi dicat, non faceres solum ut spectatrix essem, sed ipsa rem gererem.]

V A R I O R U M.

*Membra gruis sparsi multo sale non sine farre
 Et leporum avulsos, ut multo suavius, armos
 Quam si cum lumbis quis edit.*

pro edat. Cicero lib. IX. Epist. ad Paetum: *Cura, si me amas, ut valeas. ne ego se jacente tua bona comedim.* ita in optimis codicibus Petrus Victorius invenit, nec aliter agnoscit Nonius Marcellus. Plautus Aulularia: *Quid tu, malum, curas, utrum crudum an coctum edim.* Trinummo: *De medico male meretur, qui ei dat quod edit, aut quod bibat.* Menaechmis: *dum tu illi quod edit & quod potes praebeas.* hoc tamen Maronis loco scripta exemplaria, quotquot vidi, vulgatum e-

dat agnoscunt. Plautus vero saepe *edim & comedim.* vel *edit.* ut Aulular. III. II. 16. IV. VI. 6. Captivis bis Act. III. Sc. I. Curcul. IV. IV. *comedim & congracem* Bacchid. IV. IV. 91. *exedim* Pseud. III. II. *Edit* prologo Poenuli. *effodiant* pro *effodiant* ex scriptis Camerarius restituit Captivis Act. III. v. 66. male obloquitur Meursius & rescribit *effodent*, ab *effodare*. atqui sic & *coquint* pro *coquant* habes Pseudolo Act. III. Sc. II. 30. Cato de R. R. ubi agit de brassica *infundito in catinum, uti frigescat, eo interito quod volas cibi postea edit. sed si poterit solam brassicam esse, edit.* Varro lib. II. de R. R. cap. 7. de equis: *objiciendum farinam bordeaceam molitam cum furfuribus, & si quid aliud terra natum libenter edunt.* sic lego non *edent*. Plinius lib. XX. cap. 8. de brassica: *Insomnia etiam vigiliasque tollere decoctam, si jejuni edant quam plurimam ex oleo & sale.* Cod. Chifflet. *edent. lege edint.* ibid. cap. 15. *Ferunt eos qui quotidie id edunt, paralyti non periclitari. edint* puto. lib. XXV. 5. de splenio: *morantur sues, qui radicem ejus edunt, sine splene inveniri.* sic vetustissimus codex Chiffletianus, non *ederint*, ut vulgati. lib. XXX. cap. 8. *idem Hydri jecur bibi, vel cinerem scorpionum in pane sumi, vel si quis cum locusta edit.* pro *edat*, quod in nonnullis est scriptis, sed *perperam*. lib. XXXII. cap. 25. *si quis eruvum quotidie jejunus edit, lienem ejus absumi certissimi auctores affirmant.* sic Mf. Chiffletianus, non *edat*. HEINS. Tacitus Leidensis.

Ibid. ET MIHI. *Ne mihi* Dorvill.

802. DULCI. Trifsi prior Hamburgensis pro varia lectione. sed firmat vulgatam locus Tibulli III. IV. 42.

Edidit haec dulci tristitia verba modo. ut constituit, hoc Virgilio loco adducto, Brouckhufius.

⁷⁶ defunt iisdem ad §. 807. ⁷⁷ defunt iisdem. ⁷⁸ defunt iisdem.

Digna indigna pati; sed flammis cincta sub ipsam
Starem aciem, traheremque inimica in proelia Teucros.
Juturnam misero, fateor, succurrere fratri.

Suasi, & pro vita majora audere probavi;

815 Non ut tela tamen, non ut contenderet arcum:

Adjuro Stygii caput implacabile fontis:

Una superstitio superis quae reddita Divis.

Et nunc cedo equidem, pugnasque exosa relinquo.

Illud te, nulla fati quod lege tenetur,

820 Pro Latio obtestor, pro majestate tuorum:

Cum

SERVII.

811. DIGNA, INDIGNA PATI. Id est, omnia: & proverbialiter dictum est.

813. ⁷⁹ [SUCCURRERE FRATRI. Bene fratri; ne, si diceret Turno, careret adfectu.]

814. PRO VITA. ⁸⁰ [Ac si diceret:] ⁸¹ pro re nobis data, id est, a superis: ⁸² [Et bene figuravit, Audere probavi.]

815. NON UT TELA TAMEN, NON UT CONTENDERET ARCUM. Hoc loco, quasi Juturnam sagittam jecisse significat. Sed, ut supra diximus, possumus accipere: ⁸³ quod alter in ejus gratiam in Aeneam tela contorsit: ⁸⁴ [ipsi adscribendum ergo, Contenderet arcum. Alii ostenderet, id est, adjuvaret tendentem in Aeneam telum: non enim certus auctor vulneris fuerat.]

816. ADJURO STYGII CAPUT IMPLACABILE FONTIS. Pro juro: nam Prosthesis est. Quidam tamen volunt juro tunc dici debere, cum confirmamus aliquid, aut promittimus, ut, Juro me facturum; adjuro vero, cum negamus, ut, adjuro me non ⁸⁵ [posse; adjuro me non] fecisse. Terentius Hecyr. II. II. 26. Adjurat, se non posse apud vos, Pamphilo absente, perdurare. Potest tamen & ad, valde significare, ⁸⁶ [ut sit adjuro, valde juro. IMPLACABILE autem, perjurantibus implacabile: & bene respondit ad illud, quod Juppiter juraverat in decimo 113. ne quis Deorum Trojanis, vel Rutulis ferret auxilium.]

817. ⁸⁷ [UNA SUPERSTITIO. Id est, sola, vel summa, ut I. 15. Unam Posthabita coluisse Samo. SUPERSTITIO autem,] religio, metus; eo, quod superstet capiti ⁸⁸ [omnis religio.] ⁸⁹ [Et est Homeri locus Iliad. O. 37. Καὶ τὸ καλισθῆμον Ἐννύχης ἴδωρ, ὅτι μίγνυσι Ὀρεῶν, θνίταλός τε πῖλος μακάρεσσιν ἑοικέν.] REDDITA. Hoc est, data: nam Prosthesis est.

818. ⁹⁰ [EXOSA RELINQUO. Exosus, & perosus, de eo tantum, qui odit, dicitur.]

819. NULLA FATI QUOD LEGE TENETUR. Bene facti: nam victoriae lex est, ut victi cedant in habitum nomenque victorum.

820. PRO MAJESTATE TUORUM. Respexit ad Saturnum, qui in Italia quandoque regnaverat: inde ait tuorum: nam & Latinus inde originem ducit, ut VII. 48. Fauno Picus pater; isque parentem Te, Saturne, refert; tu sanguinis ultimus auctor.

VARIORUM.

hufius. *recurant* alter Hamburgicus, Zulichemius & duo alii. *recusant* Montalbanus. *recusent* Bigotianus. *recurrent* Regius.

803. AD SUPREMUM. *Est ad summum* Leidenfis. *est decrat* Veneto.

804. INFANDUM ACCENDERE BELLUM. Lucret. I. 476. *Clara accendisset saevi certamina belli.*

806. OR-

⁷⁹ defunt iisdem. ⁸⁰ defunt Dan. ⁸¹ pro nobis data, id est superis L. id est superis Vof. R. ⁸² defunt L. Vof. R. Steph. al. ⁸³ quis Dan. ⁸⁴ defunt R. Vof. L. Steph. al. ⁸⁵ defunt L. Vof. R. Steph. ⁸⁶ defunt iisdem & Bagl. ⁸⁷ defunt iisdem. ⁸⁸ defunt Dan. Fabr. ⁸⁹ defunt L. R. Vof. Dan. ⁹⁰ defunt L. Vof. R. Steph. al.

Cum jam connubtis pacem felicibus (esto)
Component, cum jam leges & foedera jungent;

Ne vetus indigenas nomen mutare Latinos,
Neu Troas fieri jubeas, Teucrosque vocari;

825 Aut vocem mutare viros, aut vertere vestis.

Sit Latium: sint Albani per saecula reges:

Sit Romana potens Itala virtute propago:

Occidit, occideritque finas cum nomine Troja.

Olli subridens hominum rerumque Repertor:

830 Et germana Jovis, Saturnique altera proles.

Ira-

SERVII.

821. ESTO, COMPONENT. Consentit; sed in-
vita.

827. SIT ROMANA POTENS ITALA VIRTUTE
PROPAGO. Hoc videtur dicere: Si fataliter immi-
net, ut a Trojanis origo Romana descendat, Tro-
jani Italorum nomen accipiant; ut Romani de Ita-
lis, non de Trojanis videantur esse progeniti.

830. ET GERMANA JOVIS, SATURNIQUE
ALTERA PROLES. Locus de obscuris, de quo qui-
dam hoc sentiunt: Petis pene illicita; sed conce-
denda sunt: quoniam soror Jovis es, id est, Satur-
ni filia. Quod si voluerimus admittere, erit sequens
versus incongruus, ut: *Irarum tantos volvis sub*
pectore fluctus? Unde melius est, ut ita intelligen-
mus: Soror Jovis es, id est, Saturni filia: unde
non mirum est, tantam te iracundiam retinere sub
pectore: nam scimus, unumquemque pro generis
qualitate in iram moveri: nobiles enim, etsi ad
praefens videntur ignoscere; tamen in posterum i-
ram reservant: quod nunc Junoni videtur objice-
re: nam, cum se concedere diceret, petiit tamen,
quod graviter posset obesse Trojanis. Sic enim
Homerus inducit Calchantam dicentem de Agamem-
none: *Regum irae ita se habent, ut, etiam si ad*
praefens indulgere videantur, stimulos iracundiae ad
futurum reservent: Iliad. A. 80.

91 [Κρίσιον ἢ βασιλεὺς, οὗ χάριτι ἀπὸ χίρου
ἔπειρ ἢ το χόλον γι κα αὐτῶν καλαπίγ,
Ἄλλα γι κα μίλιοντες ἔχου κόνου ἔφρα τιλίσου.]

VARIANTIUM.

806. ORSUS. Pro finivit. Serv. ad 1. Aen. 325.
II. Aen. 2.

808. TUA, MAGNE, VOLUNTAS. *Tua magna*
voluntas Donatus ad Terentii Eunuch. Act. II.
IV. III. HEINS. Et ita Ed. Mediol. *tua celsa*
voluntas Editio Juntina: *quod nota* Sproctianus. *no-*
ta mihi est tua Parrhaf.

809. RELIQUI. *Relinquo* Oudartii, Venetus &
alter Menagii, & a manu prima Zulichemius &
Ald. *invisa* Menagii prior.

810. AERIA. *Aeriam* Dorvill.

Ibid. NUNC SEDE. *Sub nube* Parrhaf. prior
Hamburgicus pro varia lectione. *sub sede* alter Mé-
nagii. *me tu* alter Menagianus.

811. DIGNA INDIGNA PATI. Vide ad Livium
lib. XXIV. XVI. 9.

Ibid. SUB IPSA. *Sub ipsam aciem* Mediceus.
quod mihi visum elegantius. confirmat & Sproctia-
nus. HEINS. Et alter Hamburgicus. *ipsam acie*
secundus Rottendorphius, Dorvill. *sub ipsa. sibi. aciem*
Parrhaf. *cis aciemque* alter Hamburg. *sub ipsa acie*
Ald.

813. MISERO FATEOR. *Fateor misero* Macro-
bius lib. VI. Saturn. cap. 6. HEINS. Et ita Spro-
ctianus, prior Hamburgicus & Leidenfis. *fateor mi-*
seram Dorvill.

816. IMPLACABILE. *Intractabile* Montalbanius.
insatiabile Zulichemius. *implicabile* Leidenfis.

817. UNA. *Vena* Parrhafianus. vid. Guell. &
Catrocus.

818. Pui-

Irarum tantos volvis sub pectore fluctus?
 Verum age, & inceptum frustra submitte furorem.
 Do, quod vis; & me victusque volensque remitto.
 Sermonem Aufonii patrum, moresque tenebunt.

835 Utque est, nomen erit: commixti corpore tanto

Sub-

SERVII

833. DO QUOD VIS. Bene praesenti usus est tempore: nam promissio numinis pro facto est.

VARIORUM.

818. PUGNASQUE. Pugnas Dorvill.

819. TENENTUR. Tenentur Mentelii prior a manu prima.

821. FELICIBUS. Infelicibus Vratilaviensis. mox componant Parrhaf. leges ad foedera secundus Rottendorphius.

823. NE VETUS. Nec Ed. pr.

824. NEU. Ne Parrhaf. nunc Serv. ad I. 148.

825. VESTIS. Vestem Mediceus. HEINS. Et ita secundus & tertius Rottendorphius.

828. OCCIDERITQUE SINAS. Occiderit si das Mediceus. HEINS. Sinas cognomine Bigotianus. sinas sine nomine Vratilaviensis. sed vulgata sana est, & ita Commentator Crucquianus Horatii lib. III. Od. 3. Justinus II. 4. Brevis tempore cum omni Amazonum nomine intercidit.

830. ET GERMANA. O germana Vratilaviensis. & complures codices & Edd. pr. Mediol. Ald. & Juntina. & Servius Fuldens. ad lib. I. 23. est Mentelii & Hugenanus. Saturniaque idem Mentelii prior a manu prima.

831. TANTOS. Tantum v. s. p. fluctus Mediceus. volves tertius Mentelianus. HEINS. Volves Leidensis. volvit Serv. ad IV. Aen. 377. volvens Ed. Venet. est imitatio Lucretii, qui lib. VI. 33. Volvere curarum tristes in pectore fluctus.

833. ET ME. Nam me alter Hamburgicus. dic quid vis Leidensis. do qua vis Bigotianus. do quid & me Regius.

834. MORESQUE. Moresque tenebunt usque: est nomen Parifinus.

835. COMMISTI CORPORE TANTUM SUBSIDENT TEUCRI. Locus perplexus & intricatus. in principe Vaticano Pierii commixti sanguine, in alio commixto corpore, quomodo & ego in Montalbano & Hamburgico priori inveni. in alio item ejusdem Pierii commixti sanguine tanto, in qua lectione genuinae scripturae vestigium appa-

ret. codices nostri plerique manu exarati libris vulgatis subscribunt, nisi quod in priore Menagiano, haud quidem veteri illo, sed tamen laudabili in primis ac sincero, exaratum offendi commixti corpore tanto. idque tertius Mentelii confirmat. eleganter profecto, &c, si quid video, vere. Adeo non est, cur exemplaria recentioris notae praetertit semper negligamus, cum ex antiquissimis nonnumquam emendatissimisque describantur. Apposite omnino Florus de eadem re lib. I. cap. I. Erat in proximo lucus, hunc Asylum facit: & statim mira vis hominum, Latini Tuscique pastores quidam etiam transmarini Phryges, qui sub Aenea, Arcades qui sub Evandro duce confluerant. ita ex variis quasi elementis congregavit corpus unum, populumque Romanum ipse fecit. hoc est ex illo corpore populum Romanum fecit, qui locus viris eruditus non debet esse suspectus. idem lib. III. cap. 18. de bello Sociali. Quippe cum Populus Romanus Etruscos, Latinos, Sabinosque miscuerit, & unum ex omnibus sanguinem ducat, corpus fecit ex membris, & ex omnibus unus est. Corpus populi, exercitus, regni, imperii, civitatis concinne dicuntur, pro universo populo, exercitu, imperio, civitate, quemadmodum & membra pro eorum partibus. sic Christiani corporis collegium in Carmine D. Paulini ad Cytherium. corpus scriptoris pro universo ejus opere. ita capiendum hic loci corpore tanto, pro omni gente Aufonia & Latina. Naso lib. II. Trist. ubi de imperio Romano agit:

Denique ut in tanto, quantum non existit unquam,

Corpore pars nulla est, quae labet, imperii. habes ecce & illic tanto corpore. etiam apud Lucanum lib. VII. 406. nam locum ejus Poetae insignem non possum, quin hac occasione emendem, qui corruptus in vulgatis editionibus passim circumfertur.

— nulloque frequentem
 Cive suo Romam, sed mundi faece repletam,
 Gladis eo dedimus, ne tanto in corpore bellum

Jam

Subsident Teucri. Morem ritusque sacrorum
Adjiciam, faciamque omnis uno ore Latinos.
Hinc genus, Ausonio mixtum quod sanguine surget,
Supra homines, supra ire Deos pietate videbis:

840 Nec

SERVII.

836. SUBSIDENT. Remanebunt, ⁹² latebunt, Latinorum scilicet multitudinem, ut v. 498. *Galeaque ima subfedit Aestes. RITUSQUE SACRORUM ADJICIAM.* Verum est: nam sacra Matris Deum Romani Phrygio more coluerunt: ⁹³ [& patrias leges appellatas esse dixit, quae morem sacrorum ritusque continebant, quod licet in VII. dixerit, plenius tamen declarat: *Sermonem Ausonii patrium more[que] tenebunt*: nihil est enim *sermo patrius Ausonii[que]*, nisi avitus: quippe cum Ausonii antiqui Italiae populi fuisse referantur:] ⁹⁴ nam *patrium*, quod ait, *morem ritusque sacrorum adjiciam*, ipso titulo legis Papyriae usus est, quam sciebat de ritu sacrorum publicatam, ⁹⁵ [& quod junxit, *faciamque omnes uno ore Latinos*: sic enim dictae sunt *leges avitae & patriae*: & utramque legem sacrorum complexus est: nam *ritus*, est comprobata in administrandis sacrificiis consuetudo, quam civitas ex alieno adscivit sibi; cum receptum est, mos appellatur. Alii ita definiunt: *ritum* esse, quo sacrificium uti fiat statutum est: aut institutus religiosus, ceremoniis consecratus: isque privatus atque publicus est; publicus ut curiarum, compitorum...]

VARIORUM.

Fam possit civile geri.
ita in quatuor aut quinque pervetustis exemplaribus is locus exarari a me deprehensus est, non ut perperam nunc legitur, *tanto in tempore*, quod ferri vix potest, praefertim cum mox sequatur *tempora signavit.* idem Lucanus lib. x.

Latium sic scindere corpus

Dis placitum est.
apud Claudianum lib. II. in Rufin. exercitus ad Stilichonem,

*Non dissociabile corpus
Conjunctumque sumus.*

apud Maronem nostrum x. Aeneidos jam habuimus.

Toto certatum est corpore regni.

neque aliter capiendum illud Sili Italici lib. x. de Cannensi praelio,

Neque enim superesse juventam

Ac stare Ausoniae vacuum sine corpore women.

ubi juventutem militiae aptam corpus Italiae vocat. Auctor de Viris Illustribus in vita Menenii Agrippae: *Senatus & populus quasi unum corpus discordia pereunt, concordia valent.* Statius Achill. I.

Nunc primum Graecia vires

*Contemplata suas, tum sparsa ac diffusa moles
In corpus vultumque coit, & rege sub uno
Disposita est.*

Solinus Polyhistoris cap. IX. *Qui Edoni olim populi, quaeque Mygdonia erat terra, aut Pierium solum, vel Emathium, nunc omne uniformi vocabulo Macedoniae res est, & partitiones quae ante sejugabantur factae sunt corpus unum. regni & imperii corpus* apud Claudianum lib. I. in Eutrop.

Alio Phoebi de cardine surgunt

Crimina, ne toto conspiret corpore regnum.
idem alibi,

Te praeside fas est

Vexatum laceri corpus juvenescere regni.
idem Consulatu Mallii Theodori,

*Non te parte sui, sed in omni corpore sumsis
Imperium.*

Silius Italicus lib. IV.

*Quantum novisti, cum Dardana bella parenti
Jurares, fluet Ausonio tibi corpore tantum
Sanguinis.*

idem lib. XII.

*Corpore sic toto, ac membris Roma omnibus usa
Ex-*

⁹² in Menag. pr. erat habitabant Montalb. forte latitabant. ⁹³ desunt L. Vof. R. Steph. al. ad p. 841. .... & patrias leges appellatum est dixit *, quae m. f. r. c. q. l. i. vii. d. p. t. declarat. .... i. q. t. nihil e. e. f. p. Ausoniaeque n. a. &c. referantur Dan. desunt vero Fabr. ad quod ait &c. publicatam. & inde ad finem desunt. ⁹⁴ nam patrii. .... quod ait. Dan. ⁹⁵ & q. j. f. omnis in ob. . . eri sic enim d. f. l. a & patrias & utramque &c. sacrificiis. .... q. civitas &c. uti fiat. . . tis aut institutus &c. compitorum. . . Dan.

840 Nec gens ulla tuos aequae celebrabit honores.
Adnuat his Juno, & mentem laetata retorsit.
Interea excedit coelo, nubemque reliquit.

His actis, aliud Genitor secum ipse volutat:
Juturnamque parat fratris dimittere ab armis.

845 Di-

S E R V I I.

841. MENTEM LAETATA RETORSIT. Iste quidem hoc dicit; sed constat, bello Punico secundo exorata Junonem: tertio vero bello a Scipione sacris quibusdam etiam Romam esse translata.

843. HIS ACTIS. Remoto a Turno auxilio.

844. DIMITTERE AB ARMIS. Per transitum historiae usus est verbis: nam, qui ab exercitu relaxantur, ab armis dicuntur *dimitti*. Sallustius ⁹⁶ (incert. fragm. p. 516. ubi vid.) de Appio, ubi eum ⁹⁷ Cotta in contentione ab exercitu cogit ⁹⁸ abscedere, dicit: *Se ejus opera non usurum, eumque ab armis dimittit.* ⁹⁹ [Cicero ad Appium Pulchrum (III. Epist. Fam. 3.) Sic intellexeram permultos a se milites tunc dimissos.]

V A R I O R U M.

Exsanguis rursus tollebat ad aethera vultus. ubi membra etiam eleganter habes. quomodo & apud Manilium lib. IV.

Adde etiam vires Italas, Romamque suismet Pugnantes membris.

sed de ea locutione alibi. iterum Florus lib. IV. cap. 3. *Ad Octavianum Caesarem Augustum summa rerum rediit, qui sapientia sua atque solertia, percussus undique & perturbatus ordinarvit imperii corpus. Quod ita haud dubie numquam coire & consentire potuisset, nisi unius praesidis nutu, quasi anima & mente regeretur. mox, in Romanae dominationis, id est humani generis conversione, penitus intremuit, omnique genere discriminum, civilibus, terrestribus ac navalibus bellis omne imperii corpus agitata est.* Corippus Africanus.

Romanum imperium corpus bene ponitur unum Compositum multis, quod fas est dicere, membris. plura ad rem factura apud eundem paullo post subsequuntur. Guntherus Ligurini libro I. qui scriptor veteres elegantias non raro adfcivit,

Concilium procerum toto de corpore regni

Convocat.

lib. VI.

Neve quis ad nostram, toto de corpore regni, Audeat ulla sui deferre negotia, sedem. Cum tamen insolitis sedes Romana procellis Concutitur, capiti totius corporis angor Concutitur.

In marmoribus antiquis passim per Italiam est observare, *corpus Fabrum ferrariorum, tignatiorum, dendrophororum, tibicinum & fidicinum, naviculariorum, pistorum, equitum.* & similia. quomodo *corpus Senatus* Lucano lib. VII.

Videor fluvios spectare cruoris

Calcatoque simul reges, sparsumque Senatus Corpus.

sic & *corpus Homeri* pro Homeri Poematis, Aufon. Epist.

Quique sacri lacerum collegit corpus Homeri.

Ulpianus leg. LII. de Legat. III. *Si Homeri corpus legatum sit, & non sit plenum, quantaeque partes bodie invenientur, dabuntur.* sic Longino *ἡ ἴψυς, σωματίου Ἰλιάδος κ; σωματίου Ὀδυσσεύς.* Hesych. *Ἡ Ἰλιάς Ὀμήρου σωματίου.* Marius Victorinus lib. I. Rhetor. *Homerus in duobus corpusculis Iliados & Odyssaeae.* Justinus in Praefat. *breve veluti florum corpusculum feci. corpus Epistolarum Pauli D. Paullino Carmine ad Cytherium: Sed in suarum literarum corpore Paullus Magister adfuit.* Naso II. Trist. ad Augustum, de Aeneide Virgilio:

Nec legitur pars ulla magis de corpore toto,

Quam non legitimo foedere junctus Hymen.

III. Trist. eleg. ult.

Immo ita fac, quae so, vatum studiose novorum

Quaque licet retine corpus in urbe meum.

ita optima membranae, non *nomen meum*, quod est in vulgatis libris. *corpus meum*, scripta mea. Ipsum argumentum ejus elegiae satis superque veritatem scripturae, quam proferimus, adstruit, quo docet scripta sua omnia ab amico isto studiose

con-

⁹⁶ de opio R. de oppido Vof. ⁹⁷ tota in concione Steph. al. cocta R. cotra in contentione L. ⁹⁸ discedere Steph. al. ⁹⁹ desunt L. Vof. R. Steph. Dan. Fabr. al. & nescio unde Mafvic. hoc sumerit.

845 Dicuntur geminae pestes, cognomine Dirae,
 Quas & Tartaream Nox intempesta Megaeram
 Uno eodemque tulit partu, paribusque revinxit
 Serpentum spiris, ventosafque addidit alas.
 Hae Jovis ad solium, saevique in limine regis

850 Ad-

SERVII.

845. PESTES, COGNOMINE DIRAE. Proprie Pestes vocantur; Dirae vero, cognomine. Et dictae Dirae, quod non nisi ante iratum Jovem videntur, ut inf. 849. Saevique in limine regis Apparent Dirae.

846. TARTAREAM MEGAERAM. Bene TARTAREAM addidit, ut ostendat esse & terrenam & aëream Megaeram: nam, ut etiam in tercio 209. & IV. 609. diximus, volunt periti, quandam potestatem triplicem esse, & in terris, & apud Superos, sicut est Furiarum apud Inferos. Ideo autem dicit, has ex Nocte progenitas, ut ostendat, & latenter oriri, & intolerabilem esse iram Deorum. [NOX INTEMPESTA. Perpetuum noctis epitheton. Alio modo dicimus intempestram, partem noctis significantes.]

847. UNO, EODEMQUE TULIT PARTU. Dispositio haec Poëtae, quae dicit has & similes esse Furiis, & cum his esse procreatas, hoc agit, ut ostendat, illam prudentium opinionem esse tam apud Superos, quam in terris, sicut apud Inferos Furias.

849. + [SAEVI REGIS. Epitheton est accommodatum ei, cum saevit: neque enim est Juppiter semper saevus.]

VARIORUM.

conquiri colligique. Pari prorsus quoque modo Senecae illa Epist. XLVI. ut quidem in membranarum exaratum occurrit, interpretabatur Salmastius. agit autem de libro: Brevis mihi visus est, cum esset nec mei, nec tui corporis, sed qui primo aspectu aut T. Livii, aut Epicuri posset videri. mei corporis, meorum scriptorum. perperam Lipsius mei temporis. aliter tamen locum intelligendum esse monuit illic Gronovius. Neque aliter Graeci, ut ex Longino jam demonstrabam. Glossae veteres, μεμνηται, membrana. sic membrana pro codice membranaceo apud Martialem. Cicero ad Atticum, ubi agit de Orationibus suis: Hoc totum eum curabo uti habeas. corpus orationis apud Pe-

tronium, & Symmachum lib. IV. Epist. 29. corpus Historiarum Frontin. Praefat. Strateg. Plinius lib. II. Epistol. 9. Enosuerunt quidam tui versus, & invito te claustra sua refrugerunt: hos nisi retrahis in corpus, quandoque, ut errores, aliquem, cuius dicantur, inveniunt. sic locus ille ex membranarum legendus. corpus nummorum Alexandro Severo Leg. I. Cod. Just. de Noxal. Actionibus: Si exstat corpus nummorum, quos ablatos ex patris tui haereditate allegas. apud scriptores antiquos de limitibus agrorum non uno loco corpus agri opponitur agri partibus. corpus census Juvenali Sat. XVI.

Nam quae sunt pars a labore

Militiae placuit non esse in corpore census.

mundi corpus apud Alcimum Avitum lib. V. Poëmatum, ubi Deus de Hebraeis:

Plebs mea, quam toto mundi de corpore sumant
 Elegi, & propria solam mihi forte dicarui.

Vegetius lib. II. de Re Mil. cap. 21. in legionibus decem cohortes ita sunt ordinatae, ut omnium unum corpus, una videatur esse conjunctio. Apud Plutarchum in Pelopida p. 288. Iphicratis vide Apophthegma, quo exercitum corpori humano comparat. sic tertium corpus Reipubl. Romanae Equites dicuntur Plinio lib. XXXIII. cap. 3. elegantissime Polybio τὸ ἴδιον συμπλοκτικὸν dicuntur, quando diversi populi in unum corpus commiscuntur, ut Maroniano loquendi modo utar. corporari dixit Apulejus de Mundo: Quibus illud simile satisfaciatur, cum in urbe ex diversis corporata rerum inaequalium multitudo concordat. Hinc & εὐσυνπλοκτικὸν concorporo. locum Polybii, qui Virgiliani loci restitutionem egregie illustrat, observavit vir summus Gul. Budaeus commentario Linguae Graecae. Idem ex praefatione Pandectarum profert διὰ τὴν πᾶσαν ἡμῶν τῆς ἡρώων πρῶτης συμπλοκτικῆς συμπλοκτικῶσιν ἐν ταχυσί ἢ συνκεφαλαιώσιν. quomodo corpus furis volumen istud etiamnum dicitur. Nonnulla hujus notae jam congesserat ad Historiam Augustam & ad Solinum Sal-

1 desunt L. Vof. R. Steph. al. Tom. IV.

2 opinionem L. Vof. R.

3 desunt L. R.

4 desunt L. R. Vof. R. Steph. al.

850 Adparent, acuuntque metum mortalibus aegris,
 Si quando letum horrificum morbosque Deum rex
 Molitur; meritas aut bello territat urbis.
 Harum unam celerem demisit ab aethere summo
 Juppiter, inque omen Juturnae occurrere iussit.
 855 Illa volat, celerique ad terram turbine fertur:
 Non secus, ac nervo per nubem impulsâ sagitta;

Ar-

SERVII.

850. APPARENT. Videntur, praesto sunt ad obsequium: unde etiam *apparitores* constat esse nominatos.

851. LETHUM HORRIFICUM. Volunt Jovem non esse mortis auctorem; sed posse mortis genere, vel prodesse, vel obesse mortalibus.

854. INQUE OMEN JUTURNAE OCCURRERE IUSSIT. Ut Juturnae omen fraternae mortis efficeret.

856. NON SECUS, AC NERVO PER NUBEM IMPULSA SAGITTA. Sic illa descendit, ut solet sagitta descendere. Hinc Statius traxit, ut diceret de disco jacto vi. 682. *Similisque cadenti Crescit in adversos. Impulsa autem; proprie, sicut supra 320. Incertum, qua pulsa manu.*

VARIORUM.

Salmastius, qui in Mathematicis Julii Firmici ex vetustis membranis lib. iv. cap. 14. reponit, *quae omnia licet in hoc corpore sparsim dicta sint, cum in hoc opere codices vulgati exhibeant. & in Praefatione Solini, corpusculum sententia mea digestum, ut nosceres, misi.* pro quo itidem opusculum circumferebatur. Suetonius de claris Grammaticis vita Aurelii Opilii: *Composuit variae eruditionis aliquot volumina, ex quibus movem unius corporis, ex numero Musarum, & appellatione.* Atque haec uberius fortasse, quam necesse erat, ut usum tralantium assereremus tū corpus. magna corpore misceri lib. vi. Aen. habes, quomodo hic tanto corpore.

Lucentemque globum lunae, Titaniaque astra Spiritus intus alit, totoque insusa per artus. Adens agitax molem, & magno se corpore miscet.

& II. Georg.

— Omnes

Magnus alit magno commixtus corpore fœtus.

Denique *tanto corpora*, licet alia significatio- ne, Silius lib. vi. de serpente per Regulum inter- secto,

*Mea tanto in corpore monstri
 Hasta secunda fuit.*

HEINS. Catoeus corpore de coitu accipit. Ser- vius ad i. Aen. 249. *commixti corpore tantum. commixto corp.* Parrhaf. *tantum* Dorvill.

836. SACRORUM. *Sacrorumque* Bigotianus.

838. SURGET. *Surgit* Hugonianus. *ultra homi- nes* alter Hamburgicus a manu prima. *jubebis* Lei- densis. *mixtum cum sang.* Parrhaf.

842. RELIQUIT. *Relinquit* Mediceus. HEINS. Et ita Zulichemius & plerique alii & Paris. Edd. pr. & Mediol.

843. SECUM IPSE. *Secumque volutat* Dorvill.

844. FRATRIS. *Fratri* Hugonianus. *demittere* Sprotianus, alter Hamburgicus, Leidensis & Huga- nianus.

847. UNO. *Unum* Leid. *reduxit* Hugonianus.

849. SAEVIQUE. *Saevoque* Leidensis & Paris. *ad limina* alter Menagii & Oudartii & Parrhaf.

Ibid. IN LIMINE. *Ad limina* Parrhaf. *bae* Jo- vi Ed. Mediol. al. *baec.*

852. MERITAS. *Meritasque* Paris. *ac bello* Gu- dianus.

853. DEMISIT. Ita fere omnes. *summo demisit Olympo* prior Hamburgicus. *dimittis* primus Mo- reti.

856. Ac

s deest Basil. 6 confendere L. R. Vof. quod rectum puto, & convenire Statil loco, in quo hodie legitur, *erescit in ab- versum.* & Servius laudavit ad vall. 21. & Barthius ad illa verba voluit *ascendere* vel *ascendere* reponi. BURM.

Armatam saevi Parthus quam felle veneni,
Parthus, sive Cydon, telum inmedicabile torfit;
Stridens, & celeris incognita transfilit umbras.

860 Talis se fata Nocte tulit, terrasque petivit.
Postquam acies videt Iliacas atque agmina Turni;
Alitis in parvae subitam collecta figuram,

Quae

S E R V I I.

857. FELLE VENENI. Amaritudine veneni, succo noxio: aut certe periphrasticus dixit venenum: 7 [Parthi enim sagittas veneno oblinunt. Lucanus VIII. 303. *Spicula nec solo spargunt fidentia ferro Stridula; sed multo saturantur tela veneno.*

858. TELUM IMMEDICABILE. *Immedicabile* est, cujus vulnere mederi non possit.

859. CELERES. Hypallage est, pro celeriter; & ita celeriter, ut transfiliat priusquam exeat.] TRANSILIT UMBRAS, Hyperbole est: namque umbra semper tela comitatur. Hinc ait: *Transfilit umbras sagitta.* Male enim quidam *auras* legunt.

860. TALIS SE. Taliter collecta: ex nimia scilicet Furiae magnitudine.

V A R I O R U M.

856. AC NERVO. *A nervo* Excerpta nostra. a verno Montalbanus. *armatus* Sprotianus a m. sec. s. *quam Parthus* Parthas.

858. PARTHUS. *Arcu*, vel *Partho* Waddel. Animad. Critic. p. 39.

Ibid. SIVE. *Seu Cydon* Oudartii. *medicabile* idem.

860. TALIS. *Talem* H. Steph. Diff. de Critic. p. 81.

861. ACIES VIDET ILIACAS. Cum jam ex aethere ac nubibus eas Furiam vidisse fiat verisimile, parum abest, quin subscribam primo Moretano, qui *Postquam acies venit Iliacas*, sine praepositione. quomodo initio libri primi *Italiam, Lavinia venit litora.* consulantur, quae adnotamus lib. II. Aeneid. 771. sic lib. IV. *Speluncam Dido dux & Trojanus eandem deveniunt.* lib. VI. *Devenere locos laetos & amoena vireta.* HEINS.

862. IN PARVAE. *Pravae* Waddel. Anim. Critic. p. 40.

Ibid. SUBITO COLLECTA FIGURAM. *Subitam figuram* Mentelius, quod & in Pierianis vetustioribus exstabat. Mediceus *subitam conversa figuram.* sed cave rō *collecta* mutaris, est enim verbum appositum & proprium huic loco. supra hoc libro, *Substitit Aeneas, & se collegit in arma.*

lib. x.

Tendit in adversos, seque in sua colligit arma. Silius lib. x. 138.

*Consumit clypeo tela, & collectus in arma
Sustinet ingentes crepitantibus ictibus hastas.*

Dictys Cretensis lib. III. *Patroclus amplius audendum ratus, collegit se in arma.* sic & alibi eo verbo utitur Maro pro *contrahere.* in Georgicis,

Neque tanto

Squameus in spiras tractu se colligit anguis.

Festus Avienus descr. Orb. *Sic spiras creber sinuat draco, seque vel orbe Colligit inclinans.* apud Paullinum v. Natali Felicis,

Inque globum tenuem nubes collecta.

pro contracta. Dionysius Exiguus Vita B. Pachomii: *Consueverat autem stans in oratione manus expandere, quas per aliquot horarum spatia minime colligebat.* Propertius lib. III. Eleg. 9.

*Parcis & in tenues humilem te colligis umbras,
Velorum & plenos subtrahis ipse sinus.*

Lactantius de Phoenice,

*Creverat immensum subito cum corpore certo,
Sese orbi teretis colligit in speciem.*

Statius Epicedio Pileti,

Et castigatae collecta modestia frontis.

lib.

7 desunt L. Vof. R. Steph. ad transfilit 7. 859. sed Basil. a 7. 858. deficit in Mf. post venenum legitur, ut BINNPAKEIN. vel BINNEAKEIN in Voff. quae corrupta sunt, ut semper Graeca. 8 umbras f. t. comitantur Steph. Dan. umbrae f. t. comitantur Fabr. al.

Quae quondam in bustis, aut culminibus desertis
 Nocte sedens, serum canit inportuna per umbras:
 865 Hanc versa in faciem, Turni se pestis ob ora
 Fertque refertque sonans, clipeumque everberat alis.

III.

SERVI:

863. CULMINIBUS DESERTIS. Nocturnam dicit; non bubonem: nam ait: *Alitis in parvas: bubo autem major eff.*

864. SERUM CANIT. Triste, luctiferum, ut v. 524. *Seraque terrifici cecinerunt omnia vates. Sallustius: Serum bellum in angustiis futurum.*

866. CLYPEUM EVERBERAT ALIS. Signa sunt ista plangentium.

VARIORUM,

lib. v. Theb. de serpente,
*Viridi niger accubat hostis
 Collectus gyro.*

Theb. vi. 680.
*Collecto sanguine discum
 Ipse super sese rotat.*

viii. Theb. de Luna,
*Seseque vagantem
 Colligit, & moto leviter fugat astra flagello.*
 lib. xi.

— *Sed ferri frigore primo
 Territus in clipeum turbatos colligit artus.*
 Silius lib. vii.

*Cernit ut armata circumfundare corona,
 Et vallet clauso collectus miles in orbe.*
 ita scribendi sunt hi versus. lib. x.

*Cum Poenus prope collecto corpore, quamquam
 Cernuus inflexo sonipes effuderat armo.*

Ausonius in Gratiarum actione: *Sed neque ille con-*
sinnius eloquetur, qui se Laconica brevitare colligit.
 Silius lib. v.

*Cui territa pennas
 Colligit, accipitrem cernens in nube columba.*
 apud Lucan. lib. iii.

*Tum vulnere multo
 Effugientem animam lassos colligit in artus.*
 & Valerius Flaccus non semel hoc verbo ita utitur. Theocritus Hercule *λεονόφρον*,

ὅτε ἐπ' ἰμοὶ δὲς αἰνὸς ἀποκροῦν ἀπὸ τοῦ ἄλτο.
Sic in me leo saevus collectus profiliit.

nempe in formam arcus, quod praecessit. sic omnino vertendum. Plinius lib. x. cap. 17. de noctuis: *Majore circumdatae multitudine, resupinae pedibus repugnant, collectaeque in arcum, rostro & unguibus totae reguntur.* lib. xiv. i. *Stat pro-*

vinciarum aliquarum per se vitis sine ullo pedamento, artus suos in se colligens, & brevitare crassitudinem pascens. Avienus fab. xxxvii.

Protinus ille gravem gemitu collectus in iram.
 quod colligere iram Lucan. lib. i. 207. & ii. 93. & Silius lib. ix. 478. apud quem videndum quid sibi velit colligere hostem lib. x. 3.

Adfilit in ferrum, & per vulnera colligit hostem,
 sic colligere gradum, vel gressum apud eundem bis terve, cui contrarium addere gradum, de quo i. Georg. Claudianus Bell. Gildon. 467.

*Falvusque tonantis
 Armiger ad liquidam cunctis spectantibus aethram
 Collectam pedibus curvis innexuit hydram.*

ita scripti nonnulli, non correptum. Calpur. Flac. Decl. ii. *Illic effusiora corpora, illic collectiora nascuntur.* Apulej. Apolog. *Atqui ego contra, qualicumque tibi haec videntur, multa etiam nimia arbitror, & cupio me ad pauca coercere, tanto brevior futurus, quanto collectior.* Nemesian. Cynege. de cane,

Quae sensim sicca rursus se colligit alvo.
 Colligere in nodum Claudianus de Piis fratribus,
At illi duplex in nodum colligit ulnas.
 Ovid. Met. iii. *capillos Colligit in nodum, quamvis eras ipsa solutis.* Claudianus lib. i. de Raptu, quem Parthica velat Tigris, & auratos in nodum colligit unguis. Statius Theb. ix.

*Ipse bis Oebalio saturatam murice pallam
 Lucentesque auro tunicas (hoc neverat unum.
 Mater opus) tenui collectus in ilia vinclo.*
 & Achill. i.

Errantesque sinus bedera colligit.
 Virgilius i. Aeneid.

Nuda genu, nodoque sinus collecta fluentes.
 Valerius Flaccus lib. i.

At tibi collectas solvit jam fibula vestes.
 HEINS. *Subitam figuram fere omnes. in pravatae.*
 Parrhaf.

863. QUONDAM IN BUSTIS. *Quondam bustis: & culminibus* apud Marium Florium de metris legitur. HEINS. *Aut cumulantibus aris* Bigotianus. *aut culminibusque* Venetus.

864. UMBRAS. *Umbra Menagii prior.*

865. VER-

Illi membra novus solvit formidine torpor:
Adrectaeque horrore comae, & vox faucibus haesit.

At, procul ut Dirae stridorem adgnovit & alas,

870 Infelix crinis scindit Juturna solutos,
Unguibus ora soror foedans, & pectora pugnis;

Quid

S E R V I I.

869. STRIDOREM. Vocis scilicet sonum: nam utrumque tangit augurium, & oscinum & praepetum: quod graviter possit obesse Trojanis. Sic Homerus inducit Calchanta Iliad. B. 315. Ἡ μήτηρ δ' ἀμφεπέλοιτο ἄδυρομένη φίλα τέκνα, Τὴν δ' ἐλιλιζέμεν πτήρην λάβαν ἀμφιαχρῶν.]

870. 10 [CRINES SCINDIT SOLUTOS. Aut solvit & scindit: aut solutos, non propter fratris exitium sed q. . . *

V A R I O R U M.

865. VERSA. Versam in faciem Mediceus a manu secunda. sed perperam. HEINS. Versam etiam Leidenfis.

Ibid. AD ORA. In ora Mediceus, non male. sed genuinum esse censeo Maronis, quod in principe Vaticano Pierii extat, ob ora. idque praestantissimus Moreti codex primae notae confirmat. Notum illud veteris Poetae apud Ciceronem in Epistolis: Quem adspectabant; cuius ob os Graji ora obvertebant sua. Idem Tullius de universitate cap. XIV. ob os effusus ignis. ubi offusus vel suffusus manum, de quo verbo ad Valerium Flaccum egimus. Plautus Milite Glorioso,

Experior ob os caliginem prius mihi obtigisse.

Silius Italicus lib. XVII. 477. de fulmine,

Ipsaque ob ora

Lux atrox micat, &c.

ita videtur corrigendum. nam in duobus scriptis codicibus ab ora, non oborta. Prudentius Passione Romani,

Adstanti ob ora sic Tyrannus incipit.

idem contra Symmachum,

Fumus ob ora

Suffusus rutilum frontis diadema retundit.

ita & ob oculos Plauto, Terentio, Ciceroni, & aliis castae Latinitatis scriptoribus frequenti est in usu. Apulejus veterum elegantiarum apprime studiosus lib. II. Metam. Propheta herbulam quampiam ter ob os corporis, ter pectori imponit. lib. V. Bestiis occurrentibus ob os introeuntium. lib. VI. Ob

os puellae praevolans aquila. lib. XI. Confestim restitit sacerdos, & ob os coronam mihi exhibuit. Avienus Phaenomenis de Auriga,

Pronus procul in geminorum

Prona jacet, susoque super se corpore tendit

Plurimus, atque Helices caput inclinatur ob ora.

sic scribe. vulgati ab ore. unde male vir magnus, adque Helices caput inclinatur ab ore. nam apud Aratum est,

Ἄυτον μὲν μιν ἄπαυλα μέγαν διδύμων ἐπὶ λαίᾳ

Κεκλιμένον θηίης. Ἐλίης δὲ οἱ ἄκρα κάρηνα

Ἄντιά διτύου.

Naso lib. VIII. Met. nam quo deserta revertar

In patriam? superata jacet. sed finge manere.

Proditione mea clausa est mihi. patris ob ora?

Quae tibi donavi.

ita is locus in compluribus pervetustis exemplaribus scribitur, quod curas meas in Nasonem priores fugerat. vulgati codices ad ora illic quoque exhibent. Festus, Ob os significat ad os. idem pluribus evincit eam vocem priscae Latinitatis scriptoribus fuisse in deliciis. Ne dubitari possit de restitutione loci hujus Maroniani, Arusianum Messium audiamus: Ob ora Virgil. Aen. XII. Turni se pestis ob ora fertique refertque. Ovidius in Ibin, de Furiis,

Verbera torta dabunt sonitum, nexaeque colubris

Conscia fumabunt semper ad ora faces.

Lege. ob ora. & sic Seneca Herc. Fur. castigandus, at illi trabes luxere ob ora. sic scribendum.

Plautus Most. III. I. jube objici argentum huic ob os

impurae belluae. Apulej. Apolog. quae tibi ob os

objiciuntur tabulae. HEINS. Ob ora etiam Leidenfis. & ita citat Serv. ad I. Aen. 233.

866. SONANS. Volans prior Hamburgicus.

Ibid. EVERBERAT. Reverberat Parrhaf. Ed.

pr.

867. ILLI. Olli Bigotianus. HEINS. Novos

Mediceus, Mentelius prior a manu prima. solvade

alter Menagii. vel subito prior Hamburgicus.

868. HOR

9. desunt L. Vof. R. Steph. 10. desunt L. Vof. R. Steph. al. solvit & scindit Fabr. & nihil praeterae.

- Quid nunc te tua, Turne, potest germana juvare?
 Aut quid jam duræ superat mihi? qua tibi lucem
 Arte morer? talin' possum me opponere monstro?
 875 Jam jam linquo acies. Ne me terrete timentem,
 Obscoenae volucres: alarum verbera nosco,
 Letalemque sonum. Nec fallunt jussa superba
 Magnanimi Jovis. Haec pro virginitate reponit?
 Quo vitam dedit aeternam? cur mortis ademta est
 880 Conditio? possem tantos finire dolores
 Nunc certe, & misero fratri comes ire per umbras.
 Immortalis ego? aut quidquam mihi dulce meorum
 Te sine, frater, erit? O quae fatis alta dehiscat

Ter-

SERVII.

872. QUID NUNC. Decenter inducit loqui coepisse.]

873. " DURAE. Immiti, quae possit fratrem cernere tot laboribus subditum. SUPERAT. Superest.

874. MONSTRO. Augurio ex Jovis voluntate venienti. OBSCOENAE VOLUCRES. Invidiose dixit: nam una est.

879. QUO VITAM DEDIT AETERNAM. Quia occurrebat: Sed praestitit immortalitatem, dicit " hanc aeternam esse causam doloris.

882. " [IMMORTALIS. Per indignationem dictum est: *Immortalis ego*, quam maxime scilicet c . . . . *]

VARIORUM.

868. HORRORE. *Errore* prior Hamburgensis. *haeret* idem a manu secunda.

870. SCINDIT. *Solvit* Dorvil.

873. QUID JAM MISERAE. Contra fidem omnium, quae ego vidi, exemplarium, apparet ex Servii enarratione legendum esse *dirae* non *miserarum*. tu tamen videris an de altero *omine* intelligendum sit. si ad Furiam referendum, posset & legi *durarum*, quod mihi magis arridet. MUSON. *Ventustum durarum superat mihi*, cum quo consentit Servii interpretatio. FABRIC. *Durarum superat mihi*

vetustiores nostri & Pieriani. optime. *durarum mihi*, quae opem tibi non feram, aut quae spectare possim te pereuntem. non intellexit vim vocis ejus Pierius. sic apud Statium lib. XII. Theb. Argia ad Polynicem maritum occisum,

Et nunc me duram (si quis tibi sensus) ad umbras

Me tardam quereris, Stygiis fidissime Divis. duram & tardam, quae tibi iusta necdum persolverim. HEINS. *Durarum* fere omnes scripti.

874. MORER. *Morer* secundus Rottendorphius. *tali non possum me opponere* Leidenfis, Bigotianus & Hugonianus. *me deest* Leidenfi alii. *tali me possum* Zulichemius.

875. JAM JAM. *Nam jam* Leidenfis. *trementem* Oudartii.

876. ALARUM. Lapsus est memoria Scholiastes Horatii Crucquianus, qui lib. I. Od. 2. citat *dirarum verbera*. HEINS.

877. FALLUNT. *Fallant* Zulichemius a manu prima. *magnanima* Gudianus. *hoc pro* Venetus & secundus Moreti.

878. HAEC. *Hoc* Parrhaf.

879. QUO VITAM. *Quid vitam* alter Hamburgicus. *cui mortis* Oudartii a manu secunda.

880. POSSEM. *Possim* Mediceus. HEINS. *Ut possem*

" Dan. duss ad hanc vocem edidit notas, & hic MISERAE SUPERAT. durarum, immiti superest. " hanc aeternitatem Fabr. " defunt L. Vol. R. Steph. al. sed Fabr. habet, per indignationem ductum est.

- Terra mihi, manisque Deam demittat ad imos?
 885 Tantum effata, caput glauco contextit amictu
 Multa gemens, & se fluvio Dea condidit alto.
 Aeneas instat contra, telumque coruscet
 Ingens arboreum, & saevo sic pectore fatur:
 Quae nunc deinde mora est? aut quid jam, Turne, retractas?
 890 Non cursu, faevis certandum est cominus armis.
 Verte omnis tete in facies; & contrahe, quidquid
 Sive animis, sive arte vales: opta ardua pennis
 Astra sequi, clausumque cava te condere terra.
 Ille caput quassans, Non me tua fervida terrent
 895 Dicta, ferox. DI me terrent, & Juppiter hostis.

Nec

S E R V I I.

885. GLAUCO AMICTU. Quasi Nympha, propter undarum similitudinem.

888. INGENS ARBOREUM. ¹⁴ [Quidam pro ligneo accipiunt; ut hoc loco] non sint duo epitheta; sed, Aeneas ¹⁵ ingens, telum coruscet arboreum.

890. ¹⁶ [SAEVIS CERTANDUM COMINUS ARMIS. Sed hoc ideo dicit: quia vulnere tardus magis cominus pugnare desiderat.

891. TETE IN FACIES. Te ipsum: & proverbialiter dictum.] CONTRAHE. Collige; est autem hostilis iracundia.

892. ¹⁷ [ANIMIS. Id est, viribus: aut enim animo, aut corpore, aut precibus & voce possumus, quidquid possumus: & hoc ideo: quia sepius erat undique, & non habebat effugium.]

894. CAPUT QUASSANS. Concutiens, ut VII. 292. *Tunc quassans caput.*

895. ET JUPPITER HOSTIS. Ordo est: ferox hostis.

V A R I O R U M.

possem Leidenfis & Zulichemius. *labores* prior Hamburgicus & Excerpta nostra, cum secundo Moreti.

881. PER UMBRAS. *Sub umbras* prior Ham-

burgicus, duo Rottendorphii, Venetus, & Gudianus pro varia lectione.

882. IMMORTALIS EGO? AUT QUIDQUAM. In multis codicibus *Jam mortalis ego. haud quicquam.* sed vide, quae pro vulgata scriptura diximus lib. XI. 393. quam & Macrobius est secutus lib. IV. Saturn. cap. 4. *Haec quicquam* Priscianus tamen agnoscit lib. XIV. HEINS. *Jam mortalis* Dorvill. Regius. *jam mortalis ego: haud* Ed. Venet. & Med. nisi quod *haud mihi quidquam.*

883. SATIS IMA. *Satis alta* cum praestantioribus omnino scribendum. nam *imi manes* proxime subsequuntur. *tellure sub alta* alibi. HEINS. *Qua satis* Leidenfis. *quam* Gudianus a manu prima. *quo* Leidenfis alius. *satis una* Venetus.

884. DEMITTAT. *Dimittat* duo Moretani, Mentelius prior, Menagius & Rottendorphius secundus, Venetus, Leidenfis, Bigotianus, Zulichemius, & Dorvill.

885. CONTEXTIT. *Detexit* Zulichemius. *an praetexit?* *MOX & fluvio se condit in alto* Leidenfis & Regius.

888. INGENS. *Gemens* Medicus.

889. QUID. *Qui* Leidenfis. *relaxas* Bigotianus.

891. ET CONTRAHE. Copula deest Dorvill.

892. ANI-

¹⁴ desunt L. Vof. R. Steph. al. Quidam p. l. accipiunt, ut ho. . . . non Dan. ¹⁵ Nympha Steph. vitiose. ¹⁶ desunt: L. Vof. R. Steph. al. ¹⁷ desunt iisdem.

- Nec plura effatus, saxum circumspicit ingens,
 Saxum antiquum, ingens, campo quod forte jacebat,
 Limes agro positus, litem ut discerneret arvis.
 Vix illud lecti bis sex cervice subirent,
 900 Qualia nunc hominum producit corpora tellus.
 Ille manu raptum trepida torquebat in hostem:
 Altior insurgens, & cursu concitus heros.
 Sed neque currentem se, nec cognoscit euntem,
 Tollentemve manu, saxumque inmane moventem.
 905 Genua labant: gelidus concrevit frigore sanguis.
 Tum lapis ipse viri, vacuum per inane volutus,
 Nec spatium evasit totum, nec pertulit ictum.

Ac

SERVII.

896. SAXUM CIRCUMSPICIT. Homeri totus hic locus est Iliad. H. 264.

Ἄλλ' ἀναχνοσάμεν· ὁ λίθος ἴλιος χειρὶ παχυστῆ
 κίρμυον ἐὼ πιδίῳ μείλασι τρηχύντε, μέγαλι.
 Et Iliad. M. 445.
 Ἐπὶ τῷ δ' ἀρπάζεις λάαν φέρον, ὅς ῥά πολέων
 Ἐστίαι πρίστου.

897. CAMPO QUOD FORTE JACEBAT, LIMES AGRO POSITUS. Secundum artem ¹⁸ propiori respondet. Sic Sallustius Caül. LV. *Est in carcere, quod Tullianum appellatur.*

902. MANU RAPTUM TREPIDA. Aut festina: aut re vera *trepida*: quia sequitur: *Sed neque currentem, nec se cognoscit euntem.* TORQUEBAT. Bene imperfecto usus est tempore: quia non est perfectum, quod voluit, ut: *Nec spatium evasit totum, nec pertulit ictum.*

906. ¹⁹ [VIRI. Mire viri addidit, quasi propter rationem ejus, qui languide jecerat, & ipse lapis sine effectu fuerit: ut si dixisset, talis est vir, qualem descripsi.]

907. NEC SPATIUM EVASIT. Hic distinguendum est, ut sit: *Totum nec pertulit ictum*: id est, evacuatus est impetus ipsius spatio longiore.

VARIORUM.

892. ANIMIS. *Armis Venetus. animis aut arte* Ed. pr. *pinnis* Editio Juntina. *pugnis* alter Hamburgensis. *apta ardua* Gudianus a manu secunda. *mox se credere* Oudartii. *clausumve* Menagii prior.

894. CAPUT QUASSANS. Vid. Eryth. Ind. & Barth. ad Stat. v. Theb. 642.

896. EFFATUS. *Effatur* Dorvil.

897. SAXUM. Deest hic versus Parrhaf.

Ibid. QUI FORTE JACEBAT. *Quod Mediceus a secunda manu & Mentelianus, & caeteri plerique ex vetustioribus, assentiente etiam Servio, quod mihi quoque est visum concinnius. quamquam dici potuit, ut Sallustianum illud, est locus in carcere, quod Tullianum appellant. ubi quod ad Tullianum refertur, deinde pro vix illud idem Mediceus vix illum.* HEINS. *Positum* Parrhaf.

898. AGRO. *Agri* nonnulli, & Ed. pr. *agros* Leidensis. Barth. ad Statii II. Theb. 700. ex membranis *agris* profert, nec conveniunt castigationi Virgilianae *campo & agro* in eadem re. & hoc probat Brouckh. ad Tibul. I. III. 44. *discerneret arvi* Huguenianus. *decerneret* duo Moretani.

899. SUBIRENT. *Levarent* Leidenses. *vix illum* Mediceus & Venetus.

903. NEQUE CURRENTEM. *Nec* Dorvil.

904. TOL-

¹⁸ proprio L. Vof. R. proprie Dan. propiori nusquam reperi, sed tamen veram esse puto lectionem. ¹⁹ desunt L. Vof. R. Steph. al. mire vero addidit Dan. Fabr.

Ac velut in somnis, oculos ubi languida preffit
Nocte quies, nequidquam avidos extendere cursus

910 Velle videmur, & in mediis conatibus aegri
Succidimus; non lingua valet, non corpore notae
Sufficiunt vires, nec vox aut verba sequuntur:

Sic Turno, quacumque viam virtute petivit,
Successum Dea dira negat. Tum pectore sensus

915 Vertuntur varii. Rutulos adspicit & urbem,
Cunctaturque metu, telumque instare tremiscit.
Nec quo se eripiat, nec qua vi tendat in hostem,
Nec currus usquam videt, aurigamve forem.

Cun-

S E R V I I.

908 ²⁰ AC VELUT IN SOMNIS. Homeri comparatio Iliad. X. 199.

*Ως δ' ἐν ὕπνῳ ἢ θανάτῳ φεύγοντα δάκνιν:
*Οὐτ' ἀφ' ὅ τ' θνήσκει ὑποφύοντι, ἔθ' ὅ δάκνιν.
*Ως ὅ τ' ἢ θανάτῳ μάρψαι ποσὶν ἢ δ' ἄλυξαι.

917. NEC QUO SE ERIPAT. Totum enim Trojani clauserant.

V A R I O R U M.

904. TOLLENTEMVE MANU, SAXUMQUE. Mediceus liber,
Tollentemque manus saxumve immane morventem.

HEINS. *Tollentemque manum* secundus Moretanus. quod tuetur Barth. ad Stat. II. Theob. 670. *Tollentemque* etiam Zulichemius & complures alii. *saxumve* Dorvill.

905. CONCREVIT. *Concurrit* alter Hamburgicus a manu prima.

906. LAPIS IPSE VIRI. Barth. ad Stat. VI. Theob. 938. distinguebat,
Tum lapis ipse, viri vacuum, per inane volutus, &c.

& nulli intellecta verba ait, & explicat *inane vacuum viri*, cui vires eae non erant, ut per inane

vacuum illud lapidem projiceret ad destinatum locum. in Mss. esse *viri vacuum*, addit.

Ibid. VIRI. An *viae*? viae spatium non evasit. vacuum *inane* dixit etiam Lucret. I. 510. de suo *inani* agens.

907. NEC PERTULIT. *Neque* Mediceus & Menagianus. HEINS. Et Parrhaf. *evasit, totum n. p. ictum* Gudian. Menag. & Rottendorph. secundi.

908. VELUT. *Veluti* Dorvil. & nonnulli editi. *oculos cum* alter Menagii. post hunc versum in Leidensi & Regio sequebatur initium versus, *Et jam jamque?* vacuo spatio relicto.

911. NOTAE. *Nocte* Leidensis & Excerpta nostra. *notae* alter Menagii. *corpora* Gudianus. *volet* Mediceus.

913. QUACUMQUE. *Quacumque* Leidensis, Parrif. deinde *cum pectore* secundus Rottendorphius & Leidensis. *pectora* Bigotianus.

914. DIRA. *Dira* Zulichemius. mox *conspexit* idem.

916. TELUMQUE. *Teloque* a manu secunda prior Hamburgensis. *tremiscit* Mentelii, Menagii priores, Parrhaf. & plures alii. *telumque instare* Rufinianus de Schem. Lex. p. 35. *cunctanturque* alter Menagii.

917. QUO SE. *Qua* Gudianus a manu secunda. *se rapiat* Venetus a manu prima.

918. AURIGAMQUE. *Aurigamve* Mediceus. HEINS.

- Cunctanti telum Aeneas fatale coruscat,
 920 Sortitus fortunam oculis; & corpore toto
 Eminus intorquet. Murali concita numquam
 Tormento sic saxa fremunt, nec fulmine tanti
 Dissultant crepitus. Volat atri turbinis instar
 Exitium dirum hasta ferens, orasque recludit
 925 Loricae, & clipei extremos septemplex orbis:
 Per medium stridens transit femur. Incidit ictus
 Ingens ad terram duplicato poplite Turnus.
 Consurgunt gemitu Rutuli, totusque remugit
 Mons circum, & vocem late nemora alta remittunt.
 930 Ille humilis supplexque oculos dextramque precantem

Pro-

SERVII.

920. SORTITUS FORTUNAM OCVLIS. Hanc locum ad feriendum oculis elegit Aeneas, quem fortuna destinaverat vulneri.

922. FULMINE TANTI. Pro tonitru, sine quo fulmen nunquam mittitur.

923. ATRI TURBINIS INSTAR. Multis utitur comparationibus ad exprimendum nimium impetum: & INSTAR, ut supra II. 15. diximus, per se plenum est; nec recipit praepositionem; licet Serenus ²¹ ad *instar* dixerit; quod in idoneis aucto-ribus non invenitur.

926. ICTUS. Percussus: nunc participium est, ac si diceret: *Cecidit elisus*.

VARIORUM.

HEINS. Et Bigotianus & Menagii alter & secundus Rottendorphius. *curram* Oudartii. *confusus* duo alii.

920. CORPORE. *Peffore* alter Menagius & Leidenfis.

921. NUNQUAM. *Nusquam* Bigotianus. HEINS. *Saxa sonant* prior Haburgicus pro varia lectione.

923. CREPITUS. *Streptus* Mentelii prior, duo Rottendorphii, Venetus, & alter Hamburgicus, Parrhaf. & Dorvil. *trepidus* Regius.

924. DIRUM. *Durum* Bigotianus, Menagii & Hamburgensis priores. sed & *Excidium dirum* tertius Mentelius. HEINS. *Dura* primus Moreti & secundus. *excidium* Parrhaf. Sil. XVII. 188. *O dirum exitium mortalibus!* ubi etiam *durum* alii. ut hic Dorvil.

Ibid. RECLUDIT. *Reclusit* Zulichemius. *recludens* illustrissimum Thuanum male notavit Hein- sius.

925. CLIPEI EXTREMOS &c. *Clypei extremo s. orbe* Heinsius legebat. vid. H. Steph. Schedias. p. 57.

926. PER MEDIUM. *Et medium* multi. Paris. & Parrhaf. *stringens*.

Ibid. ICTUS. *Ictu* Hugenanus. vid. Barth. ad Stat. XI. Theb. 555.

929. REMITTUNT. *Dederunt* Vratilavienfis. *mous circa* primus Moreti & Parrhaf. *late vocem* Dorvil.

930. SUPPLEXQUE OCVLOS. *Supplex oculos* Bi- go-

²¹ *Et instar* sic notum & ejus constructione in usu sit, ut *habere instar* alicujus rei Cicero & alii dicuntur; vid. ad *Quinti* III. Ep. 366. Vossii ad Valer. Max. II. VIII. 5. quare non liceret dicere *ad instar*, ut dicimus *ad similitudinem*, *ad simi- lacrum*? vid. Cl. Duker. ad Flor. IV. II. 88. & quae diximus ad Suet. Caesar. LXXXIV. qui & in Claud. XXI. *ad imaginem bellicam edidit expugnationem oppidi*. ultatius tamen fateor *instar* per appositionem ponere, ut patet ex Sueton. Neron. XXXI. *Regnum maris instar, circumseptum aedificiis ad orbium speciem*. usus ergo arte in hac non potior sit. BURM.

Protendens, Equidem merui, nec deprecor, inquit:

Utere sorte tua. Miseri te si qua parentis
Tangere cura potest; oro, (fuit & tibi talis
Anchises genitor) Dauni miserere senectae:

935 Et me, seu corpus spoliatum lumine mavis,
Redde meis. Vicisti, & victum tendere palmas
Ausonii videre. Tua est Lavinia conjux:

Ulterius ne tende odiis. Stetit acer in armis
Aeneas, volvens oculos, dextramque repressit.

940 Et jam jamque magis cunctantem flectere sermo
Coeparat; infelix humero cum adparuit alto

Bal-

S E R V I I.

931. EQUIDEM MERUI. "Secundum artem rhetoricam": nam quoties personae in invidia sunt, aliae " [per insinuationem, ut Cicero ait, hominem pro homine,] his adponuntur: unde ita ait: Ego quidem occidi mereor; " sed tu debes ignoscere, parentis intuitu. NEC DEPRECOR. Non refuto, non recuso.

932. UTERE SORTE TUA. Interfice hostem tuum.

933. FUIT ET TIBI TALIS ANCHISES. Hic distinguendum, ut duo dicat: & habuisti patrem: & pater es.

935. ET ME REDDE MEIS. Ordo est: Redde me meis: sed, ne ex aperto rem viro forti pendendam peteret, interpolatione usus est, dicens: *Seu corpus spoliatum lumine mavis.*

936. VICTUM TENDERE PALMAS AUSONII VIDERE. Ad gloriam Aeneae pertinet, quod se Turnum cunctis praesentibus victum fatetur.

937. TUA EST LAVINIA CONJUX. Quae fuerat causa certaminis.

938. ULTERIUS NE TENDE ODIIS. Noli velle crudelitatem tuam ultra fata protendere; sed redde corpus sepulchro. ACER IN ARMIS. Non tantum ad praesens refertur; sed " quia semper in armis acer esse consuevit.

940. CUNCTANTEM FLECTERE SERMO COEPARAT. Omnis intentio ad Aeneae pertinet gloriam: nam & ex eo, quod hosti cogitat parcere, pius ostenditur: & ex eo, quod cum interemit, pietatis gestat insigne: nam Euandri intuitu Pallantis ulciscitur mortem.

941. INFOELIX BALTEUS. Nulli domino foelix: & sic est dictum, *infoelix balteus*, sicut, III. 328. *Lacedaemonioque hymenaeos*. Et sciendum, balteum habuisse Turnum ad insultationem & constantiam; non ad utilitatem: unde est: *Atque huius inimicum insigne gerebat.*

V A R I O R U M.

gotianus, alter Menagii & Excerpta nostra. *praetendens* prior Mentelii.

931. DEPRECOR, INQUIT. *Deprecor unquam* Lutatius ad Stat. VIII. Theb. 116. *mox si te* prior Menagii.

935. ET ME, SEU CORPUS. *Sive meum corpus* legitur apud Valerium Probum lib. I. Art. Gramm. HEINS.

936. ET VICTUM. *Evictum* secundus Rottendorphius.

938. NE. *Nec* Leidenfis.

941. APPARUIT ALTO. *Apparuit ingens* omnium li-

aa agit Rhetoricum. nam quoties ipse in invidia fuit, aliae pro his opponantur L. & Vol. qui ait. ut & R. qui etiam opponuntur. omittunt agit Steph. Dan. Fabr. al. proponuntur Basil. & Ant. Edd. illa vero quae Masvicius addidit, nusquam vid. ag agit R. 24 deest L. R. Vol. 25 tu bene ignoscere parentibus R. 26 qui iidem.

- Baltea, & notis fulserunt cingula bullis
 Pallantis pueri: victum quem vulnere Turnus
 Straverat, atque humeris inimicum insigne gerebat.
 245 Ille, oculis postquam saevi monumenta doloris
 Exuviasque hausit, furiis accensus, & ira
 Terribilis: Tune hinc spoliis indute meorum.
 Eripiare mihi? Pallas te hoc volnere, Pallas
 Inmolat, & poenam scelerato ex sanguine sumit.
 250 Hoc dicens, ferrum adverso sub pectore condit
 Fervidus. Ast illi solvuntur frigore membra,
 Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras.

SERVII.

945. MONUMENTA DOLORIS. Proprie: nam & *monumentum* ab eo, quod mentem moneat, dictum est.

946. HAUSIT. Vidit, ut IV. 661. *Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.*

949. PALLAS IMMOLAT. Ad suae mortis ²⁷ & abrupti foederis ultionem, te tanquam hostiam immolat Pallas.

951. FRIGORE. Morte, ut VI. 219. *Corpusque lavant frigentis, & unguunt.*

952. VITAQUE CUM GEMITU FUGIT INDIGNATA SUB UMBRAS. *Indignata*: vel quia ²⁸ post preces veniam non meruerat: vel quia Laviniam fore sciebat Aeneae: vel quia, ut supra de Camilla diximus, discedebat a juvene: nam volunt Philosophi, invitam animam discedere a corpore, cum quo adhuc habitare naturae legibus poterat. Sic Homerus Iliad. E. 856.

ἔρχεται δ' ὅσα μάλιστα πταμένη αἰδώς δι βαθέων
 ὅσι πόντοι γούνοισι, λιπῶσ' ἀδελῆτα κ' ἄβλο.

SERVII HONORATI, GRAMMATICI DOCTISSIMI COMMENTA IN VIRGILIUM FELICITER EXPLICIUNT.

27 & ad rupti L. 28 μοι preces v. n. meruerant R. Steph.

VARIORUM.

librorum veterum lectio est: quam mutaverunt, qui bina uni nomini epitheta adjungi vitiosum existimant. idque in decem versibus Poëtam fecisse, annotavit alicubi Servius, nos in Bucolicis unum, unum in Georgicis, octo in Aeneide observavimus. FABRIC. H. Steph. Diff. de Critic. p. 222. *Apparuit ingens* citatur a Carilio lib. I. idque Giphanius Indice Lucretiano approbavit, nescio an ex scriptis. vide illum in *Epitheta geminata*. HEINS. *Alse Oudartii. ultro Parrhaf.*

942. FULSERUNT. *Fluxerunt* Bigotianus.

946. ACCENSUS. *Inensus* Dorvill.

947. HINC. *Hic & eripiere Parrhaf. in spoliis alter Menagii.*

948. TE. Deest Leidensi. mox *poemas* quartus Moretanus & Dorvill. *ex* deerat alteri Hamburgico. *de sanguine* Oudartii pro varia lectione.

950. ADVERSO SUB. *Adversus pectore* Leidensis. *adversum sub* Bigotianus. pro *condit*, quartus Moretanus *torfit*.

952. GEMITU. Illustrat hunc *gemitum* Robert. Titius lib. VII. Controv. Lect. 19. & de illo sono & raucio murmure, quod ex occlusa arteria vocatur editur, explicat.

F I N I S. A E N E I D O S.

P. VIRGILII

P. VIRGILII MARONIS

C U L I C E X,

A D O C T A V I U M.

U S I M U S, Octavi, gracili modulante Thalia:

Atque, ut araneoli, tenuem formavimus orsum.

Lusimus: haec propter Culicis sint carmina dicta.

Omnis ut historiae per ludum consonet ordo

- 5 Notitiae, ducam voces: licet invidus adsit,
Quisquis erit culpae jocos, Musamque paratus:
Pondere vel Culicis levior, famaue feretur.
Posterius graviore sono tibi Musa loquetur
Nostra: dabunt cum securis mihi tempora fructus:
- 10 Ut tibi digna tuo poliantur carmina sensu.
Latoniae, magnique decus Jovis, aurea proles
Phoebus erit nostri princeps, & carminis auctor,
Et recinente lyra fautor: sive educat illum
Alma Chimaereo Xanthus perfusa liquore,
- 15 Seu nemus Asteriae, seu qua Parnassia rupes
Hinc atque hinc patula praepandit cornua fronte,
Castaliaeque sonans liquido pede labitur unda.
Quare, Pierii laticis decus, ite, sorores
Naïdes, & celebrate Deum plaudente chorea.
- 20 Et tibi, sancta Pales, ad quam ventura recurrit
Agrestum bona cura, sequi sit cura tenentis
Aëreos nemorum tractus, silvasque virentes.
Te cultrice vagus saltus feror inter & astra.

- At tu, cui meritis oritur fiducia chartis,
 25 Octavi venerande, meis allabere coeptis,
 Sancte puer: tibi namque canit non pagina bellum,
 Phlegra Giganteo sparſa eſt quo ſanguine tellus:
 Neo Centaureos Lapithas compellit in enſis:
 Urit Erichthonias Oriens non ignibus arces:
 30 Non perfoſſus Athos, nec magno vincula Ponto
 Jaſta, meo quaerent jam ſera volumine famam:
 Non Hellespontus pedibus pulſatus equorum,
 Graecia cum timuit venientis undique Perſas:
 Mollia ſed tenui pede currere carmina verſu
 35 Viribus apta ſuis Phoebſo duce ludere gaudet.
 Et tu, ſancte puer, venerabilis, & tibi certet
 Gloria perpetuum lucis manſura per aevum:
 Et tibi ſede pia maneat locus, & tibi ſoſpes
 Debita felicis memoretur vita per annos,
 40 Grata bonis lucens. Sed nos ad coepta feramur.
 Igneus aethereas jam Sol penetrarat in arcis,
 Candidaque aurato quatiebat lumina curru,
 Crinibus & roſeis tenebras Aurora fugarat:
 Propulit e ſtabulis ad pabula laeta capellas
 45 Paſtor, & excelsi montis juga ſumma petivit:
 Lurida qua patulos velabant gramina collis.
 Jam ſilvis, dumisque vagae, jam vallibus abdunt
 Corpora: jamque omni celeres e parte vagantes
 Scrupea deſertae perrepunt ad cava rupis.
 50 Tondentur tenero viridantia gramina morſu,
 Pendula projectis carpuntur & arbute ramis,
 Denſaque virgultis avide ſabruſca petuntur.
 Haec ſuſpenſa rapit carpente cacumina morſu

Vel

- Vel falicis lentae, vel quae nova nascitur alnus:
 55 Haec teneras fruticum sentes rimatur: at illa
 Inminet in rivi praestantis imaginis undam.
 O bona pastoris, si quis non pauperis usum
 Mente prius docta fastidiat, & probet illis
 Omnia luxuriae pretiis incognita curis,
 60 Quae lacerant avidas inimico pectore mentes.
 Si non Assyrio fuerint bis lauta colore,
 Attalicis opibus data vellera: si nitor auri
 Sub laqueare domus animum non tangit avarum:
 Picturaeque decus, lapidum nec fulgor in ulla
 65 Cognitus utilitate manet: nec pocula gratum
 Alconis referent, Boëtique toreuma: nec Indi
 Conchea bacca maris pretio est: ac pectore puro
 Saepe super tenero prosternit gramine corpus:
 Florida cum tellus gemmantis picta per herbas
 70 Vere notat dulci distincta coloribus arva:
 Atque illum calamo laetum recinente palustri,
 Otiisque invidia degentem, ac fraude remota,
 Pollentemque sibi viridi cum palmite lucens
 Vitea pampineo subter coma velat amictu.
 75 Illi sunt gratae rorantes lacte capellae,
 Et nemus, & foecunda Pales, & vallibus imis
 Semper opata novis manantia fontibus antra.
 Quis magis optato queat esse beator aevo,
 Quam qui mente procul pura, sensuque probando
 80 Non avidas agnovit opes, non tristia bella,
 Nec funesta timet validae certamina classis?
 Non, spoliis dum sancta Deum fulgentibus ornet
 Tempia, vel evertedus suum transcendat habendi,

Ad-

- Adversum faevis ultro caput hostibus offert.
 85 Illi falce Deus colitur, non arte politus:
 Ille colit lucos: illi Panchaica thura,
 Floribus agrestes herbae variantibus adsunt:
 Illi dulcis adest requies, & pura voluptas,
 Libera simplicibus curis: huc inminet, omnis
 90 Dirigit huc sensus: haec cura est subdita cordi,
 Quolibet ut requie victu contentus abundet,
 Jucundoque locet languentia corpora somno.
 O pecudes, o Panes, & o gratissima Tempe
 Fontis Hamadryadum: quarum non divite cultu
 95 Aemulus Aescraeo pastor sibi quisque poëtae
 Securam placido traducit pectore vitam.
 Talibus in studiis baculo dum nixus apricas
 Pastor agit curas, & dum non arte canora
 Compacta solidum modulatur arundine carmen:
 100 Tendit inevectus radios Hyperionis ardor,
 Lucidaque aethereo ponit discrimina mundo,
 Qua jacit Oceanum flammis in utrumque rapaces.
 Et jam compellente vagae pastore capellæ
 Ima susurrantis repetebant ad vada lymphæ,
 105 Quae subter viridem residebant caerula muscum.
 Jam medias operum partis evectus erat Sol,
 Cum densas pastor pecudes cogebat in umbras:
 Ut procul adspexit luco residere virenti,
 Delia Diva, tuo: quo quondam victa furore
 110 Venit Nyctileum fugiens Cadmaeis Agave
 Infandas scelerata manus e caede cruenta:
 Quae gelidis bacchata jugis requievit in antro,
 Posterius poenam gnati se morte futuram.

Hic

- Hic etiam viridi ludentes Pantes in herba,
 115 Et Satyri Dryadesque choros egere puellae,
 Naiadum coetu. Tantum non Orpheus Hebrum
 Restantem tenuit ripis, silvasque canendo,
 Quantum te, Peneu, remorantem dia chorea,
 Multa tibi laeto fundentes gaudia vultu:
 120 Ipsa loci natura domum resonante susurro
 Quis dabat, & dulci fessas refovebat in umbra.
 Nam primum prona surgebant valle patentes
 Aëreae platanus: inter quas impia Lotos,
 Impia, quae socios Ithaci moerentis abegit,
 125 Hospita dum nimia tenuit dulcedine captos.
 At quibus insigni curru projectus equorum
 Ambustos Phaëthon luctu mutaverat artus,
 Heliades teneris amplexae brachia truncis
 Candida fundebant tentis velamina ramis.
 130 Posterius, cui Demophoon aeterna reliquit
 Perfidiam lamentandi mala, perfida multis.
 Quam comitabantur fatalia carmina quercus:
 Quercus ante datae, Cereris quam femina, vitae:
 Illas Triptolemi mutavit sulcus aristas.
 135 Hic magnum Argoae navi decus edita pinus
 Proceras decorat silvas hirsuta per artus:
 Appetit aëreis contingere montibus astra.
 Illicis & nigrae species, & laeta cupressus:
 Umbrosaeque manent fagus, ederaeque ligantis
 140 Brachia, fraternos plangat ne populus ictus.
 Ipsaeque excedunt ad summa cacumina lentae,
 Pinguntque aureolos viridi pallore corymbos:
 Quis aderat veteris myrtus non nescia fati.
 At volucres patulis residentes dulcia ramis

- 145 Carmina per varios edunt resonantia cantus.
 His suberat gelidis manans e fontibus unda:
 Quae levibus placidum rivis sonat orta liquorem.
 Et quamquam geminas avium vox obstrepat auris,
 Hanc querulae referunt voces, quis nantia limo
 150 Corpora lympha fovet: sonitus alit aëris Echo:
 Argutis & cuncta fremunt ardore cicadis.
 At circa passim fessae cubuere capellae,
 Excelsisque super dumis: quos leniter adflans
 Aura susurrantis possit confundere venti.
 155 Pastor, ut ad fontem densa requievit in umbra,
 Mitem concepit projectus membra soporem,
 Anxius insidiis nullis: sed lentus in herbis
 Securo pressos somno mandaverat artus.
 Stratus humi dulcem capiebat corde quietem:
 160 Ni fors incertos jussisset ducere casus.
 Nam solitum volvens ad tempus tractibus isdem
 Inmanis vario maculatus corpore serpens,
 Mersus ut in limo magno subsideret aestu,
 Obvia vibranti carpens gravis aëra lingua.
 165 Squamosos late torquebat motibus orbis.
 Tollebant aerae venientis ad omnia visus.
 Jam magis atque magis corpus revolubile volvens
 Attollit nitidis pectus fulgoribus, & se
 Sublimi cervicæ rapit: cui crista superne
 170 Edita purpureo lucens maculatur amictu,
 Adspectuque micant flammantia lumina torvo.
 Metabat sese circum loca, cum videt ingens
 Adversum recubare ducem gregis. Acrior instat:
 Lumina diffundens intendere, & obvia torvo
 175 Saepius arripiens infringere, quod sua quisquam

- Ad vada venisset: naturae comparat arma:
 Ardet mente, furit stridoribus, intonat ore:
 Flexibus everfis torquetur corporis orbis:
 Manant sanguineae per tractus undique guttae:
 180 Spiritibus rumpit fauces. Cui cuncta paranti
 Parvulus hunc prior humoris conterret alumnus,
 Et mortem vitare monet per acumina. Namque
 Qua diducta genas pendebant lumina gemmis,
 Hac senioris erat naturae pupula telo
 185 Icta levi. Tum profiluit furibundus, & illum
 Obtritum morti misit: cui dislitis omnis
 Spiritus excessit sensus. Tum torva tenentem
 Lumina respexit serpentem comminus: inde
 Impiger, exanimis, vix compos mente refugit,
 190 Et validum dextra truncum detraxit ab orno:
 Qui casus sociaret opem, numenve Deorum.
 Namque illi dederitne viam casusve, Deusve,
 Prodere sit dubium: voluit sed vincere tales.
 Horrida squamosi volventia membra draconis,
 195 Atque reluctantis crebris, foedeque petentis
 Ictibus ossa ferit, cingunt qua tempora cristam:
 Et quod erat tardus, omni languore remoto,
 Nescius adspiciens timor obcaecaverat artus:
 Hoc minus implicuit dira formidine mentem.
 200 Quem postquam vidit caesum languescere, sedit.
 Jam quatit, & bijuges oriens Erebo cit equos nox,
 Et piger aurato procedit Vesper ab Oeta,
 Cum grege compulsio pastor duplicantibus umbris
 Vadit, & in fessos requiem dare comparat artus:
 205 Cujus ut intravit levior per corpora somnus,
 Languidaque effuso requierunt membra sopore,

- Effigies ad eum Culicis devenit, & illi
 Tristis ab eventu cecinit convitia mortis.
 Inquit: Quid meritus, ad quae delatus acerbas
 210 Cogor adire vices? tua dum mihi carior ipsa
 Vita fuit vita, rapior per inania ventis:
 Tu lentus refoves jucunda membra quiete,
 Ereptus tetrus e cladibus: at mea Manes
 Viscera Lethaeas cogunt transnare per undas:
 215 Praeda Charontis agor. Viden' ut flagrantia taedis
 Lumina collucent infestis omnia templis?
 Obvia Tisiphone, serpentibus undique comta,
 Et flammis, & saeva quatit mihi verbera poenae:
 Cerberus & diris flagrant latratibus ora,
 220 Anguibus hinc atque hinc horrenti cui colla reflexis,
 Sanguineique micant ardorem luminis orbes.
 Heu! quid ab officio digressa est gratia, cum te
 Restitui superis lethi jam limine ab ipso?
 Praemia sunt pietatis ubi? pietatis honores
 225 In vanas abiere vices: & rure recessit
 Justitiae prior illa fides: instantia vidi
 Alterius, sine respectu mea fata relinquens.
 Ad pariles agor eventus: fit poena merenti:
 Poena fit exitium; modo sit dum grata voluntas,
 230 Existat par officium. Feror avia carpens,
 Avia Cimmericos inter distantia lucos:
 Quem circa tristes densentur in omnia poenae.
 Nam vinctus sedet inmanis serpentibus Othos,
 Devictum moestus procul adspiciens Ephialten,
 235 Conati quondam cum sint incendere mundum:
 Et Tityos Latona tuae memor anxius irae,
 Implacabilis ira nimis, jacet alitis esca.

- Terreor a tantis insistere, terreor umbris
 Ad Stygias revocatus aquas. Vix ultimus amni
 240 Restat, nectareas Divum qui prodidit escas,
 Gutturis arenti revolutus in omnia sensu.
 Quid, saxum procul adverso qui monte revolvit,
 Contempsisse dolor quem Numina vincit acerbus,
 Otia quaerentem frustra? Vos ite puellae,
 245 Ite, quibus tædas accendit tristis Erinnis,
 Sicut Hymen præfata dedit connubia mortis:
 Atque alias alio densat super agmine turmas,
 Impietate fera vecordem Colchida matrem
 Anxia sollicitis meditantem vulnera gnatis:
 250 Jam Pandionias miseranda prole puellas,
 Quarum vox Ityn, & Ityn, quod Bistonius Rex,
 Orbis Epops moeret volucris evectus in auras.
 At discordantes Cadmeo sanguine fratres
 Jam truculenta ferunt, infestaque vulnera corpus
 255 Alter in alterius: jamque adversatus uterque
 Impia germani manat quod sanguine dextra.
 Eheu! mutandus nunquam labor: auferor ultra
 In diversa magis: distantia Numina cerno:
 Elysiam tranandus agor delatus ad undam.
 260 Obvia Persephone comites Heroidas urget
 Adversas perferre faces: Alcestis ab omni
 Inviolata vacat cura, quod saeva mariti
 Ipsa suis fati Admeti fata morata est.
 Ecce, Ithaci conjux semper decus Icarioris
 265 Famineum incorrupta decus manet, & procul illam
 Turba ferox juvenum telis confixa procorum.
 Quin misera Eurydice tanto moerore recessit,
 Poenaque respectus, & nunc manet Orpheus in te.

- Audax ille quidem, qui mitem Cerberon unquam
 270 Credit, aut ulli Ditis placabile numen:
 Nec timuit Phlegethonta furentem ardentibus undis,
 Nec moesta obtentu diro, & ferrugine regna,
 Defossasque domos, ac Tartara nocte cruenta
 Obsita, nec faciles Ditis sine iudice sedes,
 275 Iudice, qui vitae post mortem vindicat acta.
 Sed fortuna valens audacem fecerat Orphea.
 Jam rapidi steterant amnes, & turba ferarum
 Blanda voce sequax regionem infederat Orphei:
 Jamque imam viridi radicem moverat alte
 280 Quercus humo, steterantque amnes, silvaeque sonorae
 Sponte sua cantus rapiebant cortice amara.
 Labentes bijuges etiam per sidera Luna
 Pressit equos: & tu currentis menstrua virgo
 Auditura lyram tenuisti nocte relicta.
 285 Haec eadem potuit Ditis te vincere conjux,
 Eurydicemque ultro ducendam reddere: non fas,
 Non erat in vitam Divae exorabile numen.
 Illa quidem nimium Manes experta severos
 Praeceptum signabat iter: nec rettulit intus
 290 Lumina, nec Divae corrupit munera lingua.
 Sed tu crudelis, crudelis tu magis, Orpheu,
 Oscula cara petens rupisti iussa Deorum.
 Dignus amor venia, parvum si Tartara nossent
 Peccatum ignovisse: sed & vos sede priorum,
 295 Vos manet Heroum contra manus: hic & uterque
 Aeacides. Peleus namque, & Telamonia virtus
 Per secura patris laetantur numina, quorum
 Connubiis Venus, & virtus injunxit honorem.
 Hunc rapuit serva: ast illum Nereis amavit.

- 300 Affidet hac juvenis, sociat quem gloria, fortis,
 Acer, inexcussus, referens a navibus ignis
 Argolicis Phrygios torva feritate repullos.
 O quis non referat talis divortia belli,
 Quae Trojae videre viri, videreque Graji?
- 305 Teucra cum magno manaret sanguine tellus,
 Et Simois, Xanthique liquor, Sigaeaque praeter
 Litora, cum Troës saevi vos Hectōris ira
 Videre in classis inimica mente Pelasgas
 Vulnera, tela, neces, ignis inferre paratos.
- 310 Ipsa jugis namque Ida potens feritatis, & ipsa
 Aequa faces altrix cupidis praebebat alumnis,
 Omnis ut in cineres Rhoetei litoris ora
 Classibus ambustis flamma superante daretur.
 Hinc erat oppositus contra Telamonius heros,
- 315 Objectoque dabat clipeo certamina: & illinc
 Hectōr erat, Trojae summum decus: acer uterque,
 Fulminibus caelo veluti fragor editus alto:
 Ignibus hic telisque super, si classibus Argos.
 Eripiat reditus: ille ut Vulcania ferro
- 320 Vulnera protectus depellere navibus instet.
 Hoc erat. Aeacides alter laetatus honore:
 Dardaniaeque alter fuso quod sanguine campis:
 Hectoreo victor lustravit corpore Trojam.
 Rursus acerba fremunt, Paris hunc quod letat, & huius
- 325 Alma dolis Ithaci virtus quod concidit ieta,
 Huic gerit aversos proles Laertia vultus,
 Et jam Strymonii Rhoesi, victorque Dolonis:
 Pallade jam laetatur ovans, rursusque tremiscit:
 Jam Ciconas, jam jamque horret Laestrigonas atros.
- 330 Illum Scylla rapax canibus succincta Molossis,

Aco-

- Aetnaeusque Cyclops: illum metuenda Charybdis,
 Pallentesque lacus, & squalida Tartara terrent.
 Hic & Tantalei generis decus amplus Attrides
 Assidet, Argivum lumen: quo flamma regente
 335 Doris Erichthonias prostravit funditus arces.
 Reddidit, heu, gravius poenas tibi Troja ruenti;
 Hellepontiacis obiturus reddidit undis.
 Illa vices hominum testata est copia quondam,
 Ne quisquam propriae fortunae munere dives
 340 Iret inevectus coelum super omne: propinquo
 Frangitur invidiae telo decus. Ibat in altum
 Vis Argoa petens patriam, ditataque praeda
 Arcis Erichthoniae: comes huic erat aura secunda
 Per placidum cursu pelagus: Nereis ad undas
 345 Signa dabat, pars inflexis super acta carinis:
 Cum seu coelesti fato, seu sideris ortu
 Undique mutatur coeli nitor, omnia ventis,
 Omnia turbinibus sunt anxia. Jam maris unda
 Sideribus certat consurgere: jamque superne
 350 Corruere & Sol iis, & sidera cuncta minantur.
 At venit in terras coeli fragor. Hoc modo laeta
 Copia nunc miseris circumdatur anxia fati,
 Inmoriturque super fluctus, & saxa Capharei,
 Euboicas & per cautes Haereaque late
 355 Litora: cum Phrygiae passim vaga praeda peremptae
 Fluctuat omnis in aequoreo jam naufraga tractu.
 Hic alii sidunt pariles virtutis honore
 Heroës, mediisque siti sunt sedibus omnes.
 Omnis Roma decus magni quos suscipit orbis.
 360 Hic Fabii, Decique: hic est & Horatia virtus:
 Hic & fama vetus nunquam moritura Camilli:

Cur-

- Curtius &, mediis quem quondam sedibus urbis
 Devotum bellis consumpsit gurgitis haustus:
 Mucius & prudens, ardorem corpore passus,
 365 Legitime cessit cui fracta potentia Regis.
 Hic Curius clarae socius virtutis, & ille
 Flaminius, devota dedit qui corpora flammae.
 Jure igitur talis sedes pietatis honorat.
 Illic Scipiadaeque duces: devota triumphis
 370 Moenia quos rapidos Libycae Carthaginis horrent.
 Illi laude sua vigeant: ego Ditis opacos
 Cogor adire lacus, viduos a lumine Phoebi,
 Et vastum Phlegethonta pati: quo maxima Minos
 Conscelerata pia discernit vincula sede.
 375 Ergo jam causam mortis me dicere vincitae
 Verberibus saevo cogunt ab iudice poenae:
 Cum mihi tu sis causa mali, nec conscius adsis,
 Nec tolerabilibus curis haec inmemor audis:
 Quae tamen, ut vanis dimittens omnia ventis,
 380 Digredior nunquam rediturus: tu cole fontis,
 Et viridis nemorum silvas, & pascua laetus:
 Et mea diffusas rapiantur dicta per auras.
 Dixit: & extrema tristis cum voce recessit.
 Hunc ubi sollicitum dimisit inertia vitae,
 385 Interius graviter mentem aeger: nec tulit ultra
 Sensibus infusum Culicis de morte dolorem,
 Quantumcumque sibi vires tribuere seniles,
 Quis tamen infestum pugnans devicerat hostem:
 Rivum propter aquae viridi sub fronde latentem,
 390 Conformare locum capit inpiger: hunc & in orbem
 Destinatus, ac ferri capulum repetivit in usum,
 Gramineam ut viridi foderet de cespite terram.

Tom. IV.

Q

Jam

- Jam memor inceptum peragens sibi cura laboreta
 Congestum cumulavit opus, atque aggere multo
 395 Telluris tumulus formatum crevit in orbem:
 Quem circum lapidem levi de marmore formans
 Conferit assiduae curae memor. Hic & acanthus,
 Et rosa purpureo crescit rubicunda colore,
 Et violae omne genus: hic est & Spartica myrtus,
 400 Atque hyacinthus: & hic Cilici crocus editus arvo,
 Laurus item Phoebi surgens decus: hic rhododaphne,
 Liliaque, & roris non avia cura marini,
 Herbaque thuris opes prisca imitata Sabina,
 Chrysanthusque, ederaeque nitor, pallente corymbo,
 405 Et Bocchus Libyae Regis memor: hic amaranthus,
 Buphthalmusque virens, & semper florida pinus.
 Non illinc Narcissus abest: cui gloria formae
 Igne Cupidino proprios exarsit in artus,
 Et quoscumque novant vernantia tempora flores.
 410 His tumulus super inferitur: tum fronte locatur
 Elogium, tacita format quod litera voce:
*Parve Culex, pecudum custos, tibi tale merenti
 Funeris officium vitae pro munere reddit.*

P. VIRGILII MARONIS

C I R I S,

A D M E S S A L L A M.

TS I me vario jactatum laudis amore,
Irritaque expertum fallacis praemia vulgi,
Cecropius suavis exspirans hortulus auras
Florentis viridi sophiae complectitur umbra:
5 Num mea quaeret eo dignum sibi quaerere carmen?
Longe aliud studium, atque alios accincta labores,
Altius ad magni suspendit sidera mundi,
Et placitum paucis ausa est ascendere collem.
Non tamen absistam coeptum detexere munus;
10 In quo jure meas utinam requiescere Musas,
Et leviter blandum liceat deponere morem.
Quod si mirificum proferre valent genus omnes
Mirificum faeculi, modo sit tibi velle libido;
Si me jam summa sapientia pangeret arce,
15 Quatuor antiquis quae haeredibus est data confors,
Unde hominum errores longe, lateque per orbem
Despicere, atque humilis possem contemnere curas:
Non ego te talem venerarer munere tali:
Non equidem: quamvis interdum ludere nobis,
20 Et gracilem molli liceat pede claudere versum.
Sed magno intexens, si fas est dicere, peplo,
Qualis Erichtheis olim portatur Athenis,
Debita cum castae solvuntur vota Minervae,
Tardave confecto redeunt Quinquennia lustro,

Q 2

25 Cum

- 25 Cum levis alterno Zephyrus concrebuit Euro,
 Et prono gravidum provexit pondere cursum.
 Felix ille dies, felix & dicitur annus:
 Felices, qui talem annum videre, diemque.
 Ergo Palladiae texuntur in ordine pugnae:
- 30 Magna Giganteis ornantur pepla tropaeis:
 Horrida sanguineo pinguntur praelia cocco.
 Additur aurata dejectus cuspide Typho,
 Qui prius Ossaes consternens aethera saxis,
 Emathio celsum duplicabat vertice Olympum.
- 35 Tale Deae velum sollemni in tempore portant:
 Tali te vellem, juvenum doctissime, ritu
 Purpureos inter Soles, & candida Lunae
 Sidera, caeruleis orbem pulsantia bigis,
 Naturae rerum magnis intexere chartis:
- 40 Aeternum sophiae conjunctum carmine nomen
 Nostra tuum senibus loqueretur pagina saeculis.
 Sed quoniam ad tantas nunc primum nascimur artes,
 Nunc primum teneros firmamus robore nervos.
 Haec tamen interea quae possumus, in quibus aevi
- 45 Prima rudimenta, & primos exegimus annos,
 Accipe dona meo multum vigilata labore,
 Et praemissa tuis non magna exordia rebus.
 In pia prodigiis ut quondam exterruit amplis
 Scylla, novosque avium sublimis in aëre coetus
- 50 Viderit: & tenui conscendens sidera penna
 Caeruleis sua tecta supervolaverit alis.
 Hanc pro purpureo poenam scelerata capillo,
 Proque patris solvens excisa funditus urbe.
 Complures illam, & magni, Messalla, poetae
- 45 (Nam verum fateamur: amat Polyhymnia verum).

- Longe alia perhibent mutatam membra figura,
 Scyllaeum monstra in saxum conversa vocari:
 Illam esse, acrumnis quam saepe legamus Ulyxi
 Candida succinctam latrantibus inguina monstribus
 60 Dulichias vexasse ratis, & gurgite in alto
 Deprensos nautas canibus lacerasse marinis.
 Sed neque Maconiae haec patiuntur credere chartae,
 Nec malus istorum dubiis erroribus auctor.
 Namque alias alii vulgo finxere puellas,
 65 Quae Colophoniaco Scyllae dicuntur Homero.
 Ipsi seu Lamiae mater sit, sive Crataeis,
 Sive illam monstro genuit Persaea biformi,
 Sive est neutra parens: atque hoc in carmine toto
 Inguinis est vitium, & Venenis descripta libido:
 70 Sive etiam exactis speciem mutata venenis
 Infelix virgo: quid enim commiserat illa?
 Ipse pater timidam saeva complexus arena
 Conjugium carae violaverat Amphitrites:
 Attamen exegit longo post tempore poenas:
 75 Ut cum cura sui veheretur conjugis alto,
 Ipsa trucem multo misceret sanguine pontum.
 Seu vero, ut perhibent, forma cum vinceret omnis,
 Et cupidos quaestu passim spoliaret amantes:
 Piscibus, & canibus rabidis vallata repente,
 80 Horribiles circum vidit sibi sistere formas.
 Heu quoties mirata novos expalluit artus!
 Ipsa suos quoties heu pertimuit latratus!
 Ausa quod est mulier numen fraudare Deorum,
 Et dictam Veneri votorum vertere poenam:
 85 Quam, mala multiplici juvenum quod septa caterva
 Dixerat, atque animo meretrix agitata ferarum,

- Infamem tali merito rumore fuisse,
 Docta Palaephatia testatur voce papyrus.
 Quidquid, & ut quisquis tali de clade locutus,
 90 Omnia sint: potius liceat notescere Cirin:
 Atque unam ex multis Scyllam non esse puellis:
 Quare & quae cantus meditantem mittere certos,
 Magna mihi cupido tribuistis praemia, Divae
 Pierides: quarum castos altaria postes
 95 Munere saepe meo inficiunt, foribusque hyacinthi
 Deponunt flores: aut suave rubens narcissus,
 Aut crocus alterna conjungens lilia caltha,
 Sparsaque liminibus floret rosa. Nunc age, Divae,
 Praecipue nostro nunc adspirate labori:
 100 Atque novum aeterno praetexite honore volumen.
 Sunt Pandionis vicinae sedibus urbes,
 Actaeos inter collis, & candida Thesei
 Purpureis late ridentia litora conchis:
 Quarum non ulli fama concedere digna
 105 Stat Megara, Actaei quondam munita labore
 Alcathoi, Phoebique: Deus namque adfuit illi:
 Unde etiam citharae voces imitantur acutas:
 Saepe lapis recrepat Cyllenia munera pulsus,
 Et veterem sonitu Phoebi testatur honorem.
 110 Hanc urbem, ante alios, qui tum florebat in armis,
 Fecerat infestam populator remige Minos:
 Hospitio quo se Nisi Polyidos avito,
 Carpathium fugiens, & flumina Ceratae
 Texerat. Hunc bello repetens Gortynius Heros
 115 Attica Cretaeva sternebat rura sagitta.
 Sed neque tunc cives, neque tunc Rex ipse veretur
 Infesto ad muros volitantis agmine turmas

Du-

Ducere, & indomita virtute retundere mentis:
 Responsum quoniam satis est meminisse Deorum.

- 120 Nam capite a summo Regis, mirabile dictu,
 Candida caesaries, florebant tempora lauro,
 Et roseus medio fulgebat vertice crinis:
 Cujus quam servata diu natura fuisset,
 Tam patriam incolumem Nisi regnumque futurum,
 125 Concordes stabili firmarunt numine Parcae.
 Ergo omnis caro residebat cura capillo:
 Aurea sollemni comtum quoque fibula ritu
 Mopsopio tereti necebat denté cicadae.
 Nec vero haec vobis custodia vana fuisset,
 130 Nec fuerat: nisi Scylla novo concepta furore,
 Scylla patris miseri, patriaeque inventa sepulcrum.
 O nimium cupidis si non inhiasset ocellis!
 Sed malus ille puer, quem nec sua flectere mater
 Iratum potuit, quem nec pater, atque avus idem
 135 Jupiter. Ille etiam Poenos domitare leones,
 Et validas docuit vires mansuescere tigris.
 Ille etiam Divos, homines; sed dicere magnum est.
 Idem tum superis acuebat parvulus iras
 Junonis magnae, cujus perjuria Divae
 140 Olim se meminisse diu perjura puellae
 Non ulli liceat: violaverat inscia sedem,
 Dum sacris operata Deae lascivit, & extra
 Procedit longe matrum comitumque catervam,
 Suspensam gaudens in corpore ludere vestem,
 145 Et tumidos agitante sinus Aquilone relaxans.
 Necdum etiam castos agitaverat ignis honores,
 Necdum sollemni lympha perfusa sacerdos
 Pallentis foliis caput exornarat olivae,

Cum

- Cum labſa e manibus fugit pila, cumque relabſa
 150 Procurrit virgo: quo utinam ne prodita ludo
 Aurea tam gracili ſolviffet corpora palla
 Omnia, quae retinere gradum, curſumque morari
 Poſſent: o tecum vellem tua ſemper haberes
 Non unquam violata manu ſacraria Divae!
 155 Jurando infelix nequidquam jura piſſes.
 Et ſi quis nocuiſſe tibi perjuria credat,
 Cauſſa pia eſt: timuit fratri te oſtendere Juno.
 At levis ille Deus, cui ſemper ad ulciſcendum
 Quaeritur ex omni verborum injuria dicto,
 160 Aurea fulgenti depromens tela pharetra,
 Heu nimium tereti, nimium Tirynthia viſu,
 Virginis in tenera defixerat omnia mente.
 Quae ſimul ac venis hauſit ſitientibus ignem,
 Et validum penitus concepit in oſſa furorem:
 165 Saeva velut gelidis Ciconum Biſtonis in oris,
 Ictave barbarico Cybeles antiſtita buxo,
 Infelix virgo tota bacchatur in urbe.
 Non ſtorace Idaeo flagrantes picta capillos
 Cognita, non teneris pedibus Sicyonia ſervans,
 170 Non niveo retinens bacchata monilia collo.
 Multum illi incerto trepidant veſtigia curſu.
 Saepe redit patrios aſcendere prodita muros:
 Aëriaſque facit cauſſam ſe viſere turres.
 Saepe etiam triftis volvens in nocte querelas,
 175 Sedibus ex altis coeli ſpeculatur amorem:
 Caſtraque proſpectat crebris lucenſia flammis.
 Nulla colum novit: carum nec reſpicit aurum.
 Non arguta ſonant tenui pſalteria chorda:
 Non Libyco molles plauduntur pectine telae.

- 180 Nullus in ore rubor. Ubi enim rubor, obstat amori.
 Atque ubi nulla malis reperit solatia tantis,
 Tabidulamque videt labi per viscera mortem:
 Quo vocat ire dolor, subigunt quo tendere fata,
 Ferrur: & horribili praeceps impellitur oestro:
- 185 Ut patris, ah demens, crinem de vertice ferret
 Furtim, atque arguto detonsum mitteret hosti.
 Namque haec conditio miserae proponitur una.
 Sive illa ignorans: quis non bonus omnia malit
 Credere, quam tanto scelere damnare puellam?
- 190 Heu tamen infelix (quid enim imprudentia prodest?)
 Nise pater: cui direpta crudeliter urbe,
 Vix erit una super sedes in turribus altis,
 Fessus ubi extructo possis considerare nido.
 Tu quoque, avis, moriere: dabit tibi filia poenas.
- 195 Gaudete, o celeres subnixae nubibus altis,
 Quae mare, quae virides silvas, lucosque sonantes
 Incolitis: gaudete vagae, blandaque volucres:
 Vosque adeo humani mutatae corporis artus,
 Vos, o crudeli fatorum lege puellae
- 200 Dauliades (crudele) venit carissima vobis
 Cognatos augens reges, numerumque suorum
 Ciris, & ipse pater: vos, o pulcherrima quondam
 Corpora, caeruleas praevertite in aethera nubes,
 Qua novus ad superum sedes Chalcheius, & qua
- 205 Candida concessos ascendat Ciris honores.
 Jamque adeo dulci devinctus lumina somno
 Nisus erat: vigilumque procul custodia primis
 Excubias foribus studio jactabat inani:
 Cum furtim tacito descendens Scylla cubili
- 210 Auribus arrectis nocturna silentia tentat:

- Et pressis tenuern singulribus aëra captat.
 Tum suspenſa levans digitis veſtigia primis
 Egreditur: ferroque manus armata bidenti
 Evolat: at demptae ſubita in formidine vires,
 215 Caeruleas ſua furta prius teſtantur ad umbras.
 Nam qua ſe ad patrium tendebat ſemita limen,
 Veſtibulo in thalami paulum remoratur; & altura
 Suſpicit ad culti nutantia ſidera mundi,
 Non accepta piis promittens munera Divis.
 220 Quam ſimul Ogygii Phoenicis filia Carne
 Surgere ſenſit anus (ſonitum nam fecerat illi
 Marmorea aeratus ſtridens in limine cardo)
 Corripit extemplo feſſam languore puellam:
 Et ſimul, o nobis ſacrum caput, inquit, alumna:
 225 Non tibi nequidquam viridis per viſcera palloſ
 Aegrotas tenui ſuffudit ſanguine venas.
 Nec levis hanc faciem (neque enim pote) cura ſubegit:
 Haud fallor, quod te potius Rhamnusia fallit.
 Nam qua te cauſſa nec dulcis pocula Bacchi,
 230 Nec gravidos Cereris dicam contingere foetus?
 Qua cauſſa ad patrium ſolam vigilare cubile:
 Tempore quo feſſas mortaliz pectora curas,
 Quo rapidos etiam requieſcant flumina curſus?
 Dic age nunc miſerae ſaltem, quod ſaepe petenti
 235 Jurabas nihil eſſe mihi, cum moeſta parentis.
 Formoſos circum virgo morerere capilloſ?
 Hei mihi, ne furor ille tuos invaſerit artus,
 Ille, Arabis Myrrhae quondam qui cepit ocelloſ,
 Ut ſcelere infando, quod nec ſinit Adraſtia,
 240 Laedere utrumque uno ſtudeas errore parentem.
 Quod ſi alio quovis animo jaſtariſ amore:

Nann

- Nam te jactari, non est Amathusia nostri
 Tam rudis, ut nullo possim cognoscere signo:
 Sin concessus amor noto te macerat igne,
 245 Per tibi Dictynnae praesentia numina juro,
 Prima Deum quae te mihi dulcem donat alumnam,
 Omnia me potius digna, atque indigna laborum
 Millia visuram, quam te tam tristibus istis
 Sordibus, & scoria patiar tabescere tali.
 250 Haec loquitur: mollique ut se velavit amictu,
 Frigidulam injecta circumdat veste puellam,
 Quae prius in tenui steterat succincta corona.
 Dulcia deinde genis rorantibus oscula figens,
 Persequitur miterae causas exquirere talis.
 255 Nec tamen ante ullas patitur sibi reddere voces,
 Marmoreum tremebunda pedem quam rettulit intra.
 Illa autem, Quid nunc me, inquit, nutricula: torques?
 Quid tantum properas nostros novisse furores?
 Non ego consueto mortalibus uror amore,
 260 Nec mihi notorum deflectunt lumina vultus,
 Nec genitor cordi est: ultro namque odimus omnis.
 Nil amat hic animus, nutrix, quod oportet amari,
 In quo falsa tamen lateat pietatis imago:
 Sed media ex acie, mediis ex hostibus, heu heu,
 265 Quid dicam? quove ipsa malum hoc exordiar ore?
 Dicam equidem: quoniam quid tu tibi dicere, nutrix,
 Non finis? extremum hoc munus morientis habeto:
 Ille, vides, nostris qui moenibus adsidet hostis,
 Quem pater ipse Deum sceptri donavit honore,
 270 Cui Parcae tribuere nec ullo vulnere laedi:
 Dicendum est, frustra circumvehor omnia verbis,
 Ille mea, ille idem oppugnat praecordia Muros.

- Quod te per Divum crebros obtestor amores,
 Perque tuum memoris hauustum mihi pectus alumnae,
 275 Ut me, si servare potes, ne perdere malis.
 Sin autem optatae spes est incisa salutis,
 Ne mihi, quam merui, invidias, nutricula, mortem.
 Nam nisi te nobis malus, o malus, optima Carne,
 Ante hunc conspectum casusve, Deusve tulisset:
 280 Aut ferro hoc (aperit ferrum quod veste latebat)
 Purpureum patris dempsissem vertice crinem,
 Aut mihi praesenti peperissem vulnere lethum.
 Vix haec ediderat, cum clade exterrita tristi
 Intonsos multo deturpat pulvere crinis,
 285 Et graviter questu Carne complorat anili.
 O mihi nunc iterum crudelis reddite Minos,
 O iterum nostrae Minos inimice senectae
 Semper: & aut olim nata o te propter eundem,
 Auta mor insanae luctum portavit alumnae.
 290 Tene ego tam longe capta atque avecta nequivi,
 Tam grave servitium, tam duros passa labores,
 Effugere, ut sistam exitium crudele meorum?
 Jam jam nec nobis ea, quae senioribus, ullum
 Copia vivendi vitae genus. Ut quid ego amens
 295 Te erepta, o Britomarti, meae spes una salutis,
 Te, Britomarti, diem potui producere vitae?
 Atque utinam Cereri, nec tantum grata Dianae
 Venatus esses virgo sectata virorum,
 Cnossia neu Partho contendens spicula cornu
 300 Dictaeas ageres ad gramina nota capellas:
 Nunquam tam obnixe fugiens Minois amores,
 Praeceptis aëreis specula de montibus isses:
 Unde alii fugisse ferunt, & numina Phocae.

- Virginis assignant: alii, quo notior esses,
 305 Dictynnâ dixere tuo de nomine Lunam.
 Sint haec vera velim: mihi certe, gnata, peristi.
 Nunquam ego te summo volitantem in vertice montis
 Hyrcanos inter comites, agmenque ferarum
 Conspeciam, nec te redeuntem amplexa tenebo.
 310 Verum haec tum nobis gravia, atque indigna fuere,
 Tum, mea alumna, tui cum spes integra maneret:
 Et vox ista meas nondum violaverat aures,
 Tene etiam Fortuna mihi crudelis ademit?
 Tene, o sola meae vivendi causa senectae?
 315 Saepe tuo dulci nequidquam capta sopore,
 Cum premeret natura, mori me velle negavi,
 Ut tibi Corycio glomerarem flammae luto.
 Quo nunc me infelix, aut quae me Numina servant?
 An nescis, qua lege patris de vertice summo
 320 Edita candentis praetexat purpura canos?
 Quae tenui patriae spes sit suspensa capillo?
 Si nescis, aliquam possum sperare salutem:
 Inscia quandoquidem scelus es conata nefandum.
 Sin est, quod metuo: per me, mea alumna, tuumque
 325 Expectum multis miserae mihi rebus amorem,
 Per me, & sacra precor per flumina Ithyciae,
 Ne tantum in facinus tam nulla mente sequaris.
 Non ego te incepto, fieri quod non pote, conor
 Flectere, Amor: neque sit cum Dîs contendere nostrum:
 330 Sed patris incolumi potius te nubere regno,
 Atque aliquos tamen esse velis tibi, alumna, penates:
 Hoc unum exitio docta, atque experta monebo.
 Quod si non alia poteris ratione parentem
 Flectere: sed poteris (quid enim non unica possis?)

R 3

335 Tunc

- 335 Tunc potius tamen ipsa, pio cum jure licebit,
 Cum facti causam, tempusque doloris habebis:
 Tunc potius conata tua, atque incepta referto.
 Meque, Deosque tibi comites, mea alumna, futuros
 Polliceor: nihil est quod texas ordine longum.
- 340 His ubi sollicitos animi relevaverat aestus
 Vocibus, & blanda pectus spe vicerat aegrum:
 Paullatim tremebunda genis obducere vestem
 Virginis, & placidam tenebris captare quietem,
 Inverso bibulum restinguens lumen olivo,
- 345 Incipit ad crebros infani pectoris ictus
 Ferre manum, assiduis mulcens praeordia palmis.
 Noctem illam sic moesta super morientis alumnae
 Frigidulos cubito subnixa pependit ocellos.
 Postera lux ubi laeta diem mortalibus alnum,
- 350 Et gelido veniens mani quatiebat ab Oeta,
 Quem pavidae alternis fugitant, optantque puellae:
 Hesperium vitant, optant ardescere Solem:
 Praeceptis paret virgo nutricis, & omnis
 Undique conquirat nubendi sedula causas.
- 355 Tentantur patriae summissis vocibus aures,
 Laudanturque bonae pacis bona: multus ineptae
 Virginis insolito sermo novus errat in ore.
 Nunc tremere instantis belli certamina dicit,
 Communemque timere Deum: nunc Regis amicos,
- 360 (Namque ipso verita est orbari moesta parente)
 Cum Jove communis qui quondam habuere nepotes
 Nunc etiam conficta dolo mendacia turpi
 Invenit, & Divum terret formidine civis:
 Nunc alia ex aliis, nec defunt, omnia quaerit:
- 365 Quin etiam castos aula est corrumpere vates:

Ut,

- Ut, cum caesa pio cecidisset victima ferro,
 Essent, qui generum Minoa auctoribus extis
 Jungere, & ancipites suaderent tollere pugnas.
 At nutrix patula componens sulfura testa,
 370 Narcissum, casiamque, herbas incendit olentis:
 Terque novena ligat triplici diversa colore
 Fila: ter in gremium mecum, inquit, despue virgo,
 Despue ter, virgo: numero Deus inpare gaudet.
 Inde Jovi geminat magno Stygialia sacra,
 375 Sacra nec Idaeis senibus, nec cognita Grajis.
 Pergit Amyclaeo spargens altaria thallo,
 Regis Iolciacis animum defigere votis.
 Verum, ubi nulla movet stabilem fallacia Nisum,
 Nec possunt homines, nec possunt flectere Divi:
 380 (Tanta est in parvo fiducia crine cavendi:)
 Rursus ad inceptum sociam se adjungit alumnae,
 Purpureumque parat rursus tondere capillum,
 Cum longo quod jam captat succurrere amori:
 Non minus illa tamen revehi, quod moenia crescant,
 385 Gaudeat: & cineri patriae est jucunda sepulto.
 Ergo metu capiti Scylla est inimica paterno.
 Tum coma Sidonio florens succiditur ostro:
 Tum capitur Megara, & Divum responsa probantur:
 Tum suspensa novo ritu de navibus altis,
 390 Per mare caeruleum trahitur Niseia virgo.
 Conplures illam Nymphae mirantur in undis:
 Miratur pater Oceanus, & candida Thetis,
 Et cupidus secum rapiens Galatea sorores:
 Illa etiam, junctis magnum quae piscibus aequor,
 395 Et glauco bipedum curru metitur equorum,
 Leucothoë, parvusque Dea cum matre Palaemon.

- Illi etiam alternas sortiti vivere luces,
 Cara Jovis soboles, magnum Jovis incrementum,
 Tyndaridae niveos mirantur virginis artus.
 400 Has adeo voces, atque haec lamenta per auras
 Fluctibus in mediis questuolvebat inani,
 Ad coelum infelix ardentia lumina tollens,
 Lumina: nam teneras arcebant vincula palmas.
 Suppressite o paullum turbati flamina venti,
 405 Dum queror: & Divos, quamquam nil testibus illis
 Profeci, extrema moriens tamen adloquor hora.
 Vos ego, vos adeo, venti, testabor, & aerae:
 Vos matutina si qui de gente venitis,
 Cernitis. Illa ego sum cognato sanguine vobis
 410 Scylla, quod, ah, salva liceat te dicere Procne.
 Illa ego sum Nisi pollentis filia quondam:
 Certatim ex omni petiit quam Graecia regno,
 Qua curvus terras amplectitur Hellepontus:
 Illa ego sum, Minos, sacro foedere conjunx
 415 Dicta tibi: tamen haec, & si non accipis, audis.
 Vincitane tam magni tranabo gurgitis undas?
 Vincita tot assiduas pendebo ex ordine luces?
 Non equidem me alio possum contendere dignam
 Supplicio: quod sic patriam carosque penates
 420 Hostibus, inmitique addixi ignara tyranno.
 Verum esto. Haec, Minos, illos scelerata putavi,
 Si nostra ante aliquis nudasset foedera casus,
 Facturos: quorum direptis moenibus urbis,
 O ego crudelis, flamma delubra petivi:
 425 Te vero victore prius vel sidera cursus
 Mutatura suos, quam te mihi talia captae
 Facturum metui. Jam jam scelus omnia vincit.

Ten'

- Ten' ego plus patrio dilexi perdita regno?
 Ten' ego? nec mirum, vultu decepta puella
 430 Ut vidi, ut perii! ut me malus abstulit error!
 Non equidem ex isto speravi corpore posse
 Tale malum nasci: forma, vel fidere fallor.
 Non me deliciis commovit regia dives,
 Corallo fragili, ac electro lacrymoso,
 435 Me non florentes aequali corpore Nymphae,
 Non metus incensam potuit retinere Deorum.
 OMNIA vincit amor: quid enim non vinceret ille?
 Nec mihi jam pingui sudabunt tempora myrrha,
 Pronuba nec castos accendet pinus odores,
 440 Nec Libys Assyrio sterneretur lectulus ostro.
 Magna queror. Nec & illa quidem communis alumna
 Omnibus injecta tellus tumulabit arena.
 Mene inter comites, ancillarumque catervas,
 Mene alias inter famularum munere fungi,
 445 Conjugis atque tuae, quaecumque erit illa, beatæ
 Non licuit gravidos penso devolvere fusos?
 At belli saltem captivam lege necassēs.
 Jam fessæ tandem fugiunt de corpore vires,
 Et caput inflexa lentum cervice recumbit:
 450 Marmorea adductis labascunt brachia nodis.
 Aequoreae pestes, inmania corpora Ponti,
 Undique conveniunt, & glauco in gurgite circum
 Verbere caudarum, atque oris minitantur hiatu.
 Jam tandem casus hominum, jam respice, Minos.
 455 Sit satis hoc, tantum solam vidisse malorum:
 Vel fato fuerit nobis hæc debita pestis,
 Vel casu incepto, merita vel denique culpa.
 Omnia nam potius, quam te læsisse, putabo.

- Labitur interea revoluta ab litore classis,
 460 Magna repentino sinuantur lintea Coro,
 Flectitur in viridi remus sale, languida fessae
 Virginis in cursu moritur querimonia longo.
 Deserit angustis inclusum faucibus Isthmon,
 Cypselidae magni florentia regna Corinthi:
 465 Praeferit abruptas Scironis protinus arcis,
 Infestumque suis dirae testudinis exit
 Spelaeum, multoque cruentas hospite cautes.
 Jamque adeo tutum longe Pireeja cernit,
 Et notas secum, heu frustra, respectat Athenas.
 470 Jam procul e fluctu Minoia respicit arva,
 Florentisque videt jam Cycladas, hinc Strophadasque:
 Hinc sinus, hinc statio contra patet Hermiona.
 Linqvitur ante alias longe gratissima Delos
 Nereidum matri, & Neptuno Aegaeo.
 475 Prospicit incinctam spumanti litore Cythnon,
 Marmoreamque Paron, viridemque adlapsa Donyfam,
 Aeginamque simul, sementiferamque Scriphum.
 Fertur, & incertis jactatur ad omnia ventis.
 Cymba velut, magnas sequitur cum parvula classis,
 480 Afer & hiberno bacchatur in aequore turbo.
 Donec tale decus formae vexavit, & aegros
 Non tulit, & miseros mutavit virginis artus,
 Caeruleo pollens conjunx Neptunia regno.
 Sed tamen externam squamis vestire puellam,
 485 Infidosque inter teneram committere piscis
 Non statuit. Nimirum est avidum pecus Amphitrites.
 Aëreis potius sublimem sustulit alis,
 Esset ut in terris facti de nomine Ciris,
 Ciris Amyclaeo formosior antea Leda.

- 490 Ac velut in niveo tenerae cum primitus ovo
 Effigies animantis, & internodia membris
 Imperfecta novo fluitant concreta calore:
 Sic liquido Scyllae circumfusum aequore corpus
 Semiferi incertis etiam nunc partibus artus.
- 495 Undique mutabant, atque undique mutabantur.
 Oris honos primum, & multis optata labella,
 Et patulae frontis species concrefcere in unum
 Coepere, & gracili mentum producere rostro.
 Tum, qua se medium capitis discrimen agebat,
- 500 Ecce repente, velut patrios imitatus honores,
 Purpuream concussit apex in vertice cristam.
 At mollis varios intexens pluma colores
 Marmoreum volucris vestivit tegmine corpus,
 Lentaque perpetuas fuderunt brachia pennas:
- 505 Inde alias partis, minioque infecta rubenti
 Crura nova macies obduxit squalida pellis,
 Et pedibus teneris unguis confixit acutos.
 Et tamen hoc demum miserae succurrere pacto
 Vix fuerat placida Neptuni conjuge dignum.
- 510 Nunquam illam posthac oculi videre suorum
 Purpureas flavo retinentem vertice vittas:
 Non thalamus Tyrio fragrans accepit amomo,
 Nullae illam sedes. Quid jam cum sedibus illi?
 Quae simul ut sese cano de gurgite velox
- 515 Cum sonitu ad coelum stridentibus extulit alis,
 Et multum late dispersit in aequore rorrem;
 Infelix virgo nequidquam morte recepta
 Incultum solis in rupibus exigit aevum,
 Rupibus, & scopulis, & litoribus desertis.
- 520 Nec tamen hoc iterum poena sine: namque Deum REX,
 S 2 Omnia

- Omnia qui imperio terrarum millia versat,
 Conmotus talem ad Superos volitare puellam,
 Cum pater extinctus caeca sub nocte lateret,
 Illi pro pietate sua (nam saepe tepenti
 525 Sanguine taurorum supplex respererat aras:
 Saepe Deum largo decorarat munere sedes).
 Reddidit optatam mutato corpore vitam,
 Fecit & in terris Haliaeetus ales ut esset.
 Quippe aquilis semper gaudet Deus ille coruscus.
 530 Huic vero miserae, quoniam damnata Deorum
 Iudicio gnatique & conjugis ante fuisset,
 Infesti adposuitque odium crudele parentis.
 Namque ut in aethereo signorum munere praestans,
 Unum quem duplici stellarum sidere vidi,
 535 Scorpius alternis clarum fugit Oriona:
 Sic inter sese tristis Haliaeetus iras,
 Et Ciris, memori servant ad saecula fato.
 Quacumque illa levem fugiens secat aethera pennis,
 Ecce inimicus atrox magno stridore per auras
 540 Insequitur Nisus: qua se fert Nisus ad auras,
 Illa levem fugiens raptim secat aethera pennis.

P. VIRGILII MARONIS

C A T A L E C T A.

ELIA, Tuca, tibi venit, sed saepe videre
Non licet, occultitur limine clausa viri.
Delia saepe tibi, non venit adhuc mihi: namque
Si occultitur, longe est, tangere quod nequeas.
Venerit aut tibi, sed jam jam mihi nuntius iste
Quid prodest? illi dicito, quae rediit.

*

Corinthiorum amator iste verborum,
Iste iste rhetor. Namque quatenus totus
Thucydides tyrannus Atticae febris,
Tau Gallicum spinae ipsemet male illisit,
Ista omnia, ista verba miscuit fratri.

*

Socer beate, nec tibi, nec alteri,
Generque Noctuine, putidum capur,
Tuone nunc puella talis, heu tuo
Stupore pressa rus abibit? Hei mihi
Ut ille versus usquequaque pertinet.
Gener, focerque, perdidistis omnia.

*

Superbe Noctuine, putidum capur,
Datur tibi puella, quam petis, datur,
Datur, superbe Noctuine, quam petis.
Sed, o superbe Noctuine, non vides
Duas habere filias Atilium,
Duas, & hanc, & alteram tibi dari.

S 3

A.

Scholasticorum natio madens pingui:
 Ite hinc inanes cymbalon juventutis.
 Tuque, o mearum cura Sexte curarum,
 Vale Sabine: jam valet formosi.
 Nos ad beatos vela mittimus portus,
 Magni petentes docta dicta Scironis,
 Vitamque ab omni vindicabimus cura.
 Ite hinc Camenae: vos quoque limite saevae, *
 Dulces Camenae: nam fatebimur verum,
 Dulces fuistis: & tamen meas chartas
 Revisitote: sed pudenter, & raro.

DE SABINO PARODIA CATULLIANA.

Sabinus ille, quem videtis hospites,
 Ait fuisse mulio celerrimus:
 Neque ullius volantis impetum cisi
 Nequisse praeterire: sive Mantuam
 Opus foret volare, sive Brixiam.
 Neque hoc negat Triphonis aemuli domus
 Negare nobilem, insulamve caeruli:
 Ubi iste post Sabinus, ante Quinctio
 Bidente dicit attondisse forcipe
 Comata colla, ne qua sordidum jugo
 Premente dura vulnus ederet juba.
 Cremona frigida, & lutosa Gallia:
 Tibi haec fuisse, & esse cognitissima
 Ait Sabinus. Ultima ex origine
 Tua sterisse dicit in voragine,
 Tua in palude deposuisse sarcinas,
 Et inde per orbitosa millia

Ju-

Jugum tulisse: laeva, sive dextera
 * Stringere mulas, sive utrumque coeperat.
 Neque ulla vota semitalibus Deis
 Sibi esse facta, propter hoc novissimum
 Paterna lora, proximumque pectinem.
 Sed haec prius fuere, nunc eburnea
 Sedetque sede, seque dedit tibi,
 Gemelle Castor, & Gemelle Castoris.

A D V A R I U M.

Scilicet hoc sine fraude, Vari dulcissime, dicam:
 Dispeream, nisi me perdidit iste putus.
 Sin autem praecepta verant me dicere: sane,
 Non dicam. Sed me perdidit iste puer.

A D V I L L A M S C I R O N I S.

Villula, quae Scironis eras, & pauper agelle,
 Verum illi domino tu quoque divitiae:
 Me tibi, & hos una mecum, quos semper amavi,
 Si quid de patria tristius audiero,
 Commendo, in primisque patrem. Tu nunc eris illi,
 Mantua quod fuerat, quodque Cremona prius.

*

Pauca mihi, niveo sed non incognita Phoebo,
 Pauca mihi doctae, dicite, Pegasides.
 Victor adest magni magnum decus ecce triumphi.
 Victor qua terrae, quaque patent maria:
 Horrida Barbaricae portans insignia pugnae,
 Magnus ut Oenides, utque superbus Eryx.
 Nec minus idcirco nostros expromere cantus

Tom. IV.

T

Ma-

Maximus, & sanctos dignus inire choros.
 Hoc itaque infuetis jactor magis, optime, curis:
 Quid de te possim scribere, quidve tibi.
 Namque, fatebor enim, quae maxima deterrendi
 Debuit, hortandi maxima causa fuit.
 Pauca tua in nostras venerunt carmina chartas,
 Carmina cum lingua, tum sale Cecropio.
 Carmina, quae Pylum, saeculis accepta futuris,
 Carmina, quae Pylum vincere digna senem.
 Molliter hic viridi patulae sub tegmine quercus
 Moeris pastores & Meliboeus erant.
 Dulcia jactantes alterno carmina versu,
 Qualia Trinacriae doctus amat juvenis.
 Certatim ornabant omnes Heroida Divae:
 Certatim Divae munere quaeque suo.
 Felicem ante alias tanto scriptore puellam:
 Alter non famam dixerit ipse prior.
 Non illa, Hesperidum ni munere capta fuisset,
 Quae volucrum cursu vicerat Hippomenem:
 Candida cyneo non edita Tyndaris ovo,
 Non supero fulgens Cassiopea polo.
 Non defensa diu volucrum certamine equorum,
 Optabant Graeae quam sibi quaeque manus.
 Saepe animam generi pro qua pater impius hausit:
 Saepe rubro Eleis sanguine fluxit humus.
 Regia non Semele, non Inachis Acrifione,
 Inmitti expectant fulmine, & imbre Jovem.
 Cujus & ob raptum pulsi liquere Penates
 Tarquini patrios, filius, atque pater.
 Illo, quo primum dominatus Roma superbos
 Mutavit placidis tempore Consulibus.

Mul-

Multa neque inmeritis donavit praemia alumnis,
 Praemia Messalis maxima Poplicolis.
 Nam quid ego inmensi memorem studia ista laboris?
 Horrida quid durae tempora militiae?
 Castra foro solitos, urbi praeponere castra,
 Tam procul hoc nato, tam procul hac patria?
 Inmoderata pati nunc frigora, nuncque calores?
 Stertere vel dura posse super filice?
 Saepe trucem adverso perlabi sidere Pontum?
 Saepe audendo mare vincere, saepe hiemem?
 Saepe etiam densos inmittere corpus in hostes:
 Communem belli nec timuisse Deum?
 Nunc celeres Afros, perituraque millia gentis,
 Aurea nunc rapidi flumina adire Tagi?
 Nunc aliam ex alia bellando quaerere gentem?
 Vincere & Oceani finibus ulterius?
 Non nostrum est, inquam, tantas attingere laudes.
 Quin ausim hoc etiam dicere, vix hominum est.
 Ipsa, haec ipsa ferent rerum monumenta per orbem:
 Ipsa sibi egregium facta decus parient.
 Nos ea, quae tecum finxerunt carmina Divi,
 Cynthus, & Musae, Bacchus, & Aglaie.
 Si laudes adspirem, humili sed adire Camena:
 Si patrio Grajos carmine adire sales
 Possumus: optatis plus jam procedimus ipsis.
 Hoc satis est, pingui nil mihi cum populo.

*

Adspice, quem valido subnixum gloria regno
 Altius & coeli sedibus extulerat.
 Terrarum hic bello magnum concusserat orbem:
 Hic Reges Asiae fregerat, & populos.

T 2

Hic

Hic grave servitium tibi, jam tibi, Roma, ferebat :

Cetera namque viri cuspede conciderant :

Cum subito in medio rerum certamine praeceps

Corruit, e patria pulsus in exilium.

Tale Deae numen, tali mortalia nutu

Fallax momento temporis hora dedit.

*

Quocumque ire ferunt variae nos tempora vitae,

Tangere quas terras, quosque videre homines :

Dispeream, si te fuerit mihi carior alter.

Alter enim quis te dulcior esse potest ?

Cui Venus ante alios, Divi, Divumque sorores,

Cuncta neque indigno, Musa, dedere bona :

Cuncta quibus gaudet Phoebus, chorus ipseque Phoebi :

Doctior o quis te, Musa, fuisse potest ?

O quis te in terris loquitur jucundior uno ?

Clio nam certe candida non loquitur.

Quare illud fatis est, si te permittis amari,

Non contra ut sit amor mutuus inde mihi.

*

Quis Deus, Octavi, te nobis abstulit ? an, quae

Dicunt, ah nimio pocula dura mero ?

Vobis si culpa est bilis : sua quemque sequuntur

Fata : quod inmeriti crimen habent cyathi ?

Scripta quidem tua nos multum mirabimur, & te

Raptum, & Romanam flebimus historiam.

Sed tu nullus eris. Perversi dicite Manes,

Hunc superesse patri quae fuit invidia ?

P. VIRGILII *Fragmenta ex Epistola, quam
ad Augustum Caesarem super Aeneide
sua scripsit.*

EGO VERO FREQUENTES A TE LITERAS ACCIPIO. *Et infra:* DE AENEA QUIDEM MEO, SI MEHERCULES JAM DIGNUM AURIBUS HABEREM TUIS, LIBENTER MITTEREM. SED TANTUM INCHOATA RES EST; UT PAENE VITIO MENTIS TANTUM OPUS INGRESSUS MIHI VIDEAR: CUM PRAESERTIM, UT SCIS, ALIA QUOQUE STUDIA AD ID OPUS, MULTOQUE POTIORA, INPERTIAR.

T 3

A D

AD JULIUM MEDICEM

CARD. S. R. E.

VICE CANCELLARIUM

JO. PIERIUS VALERIANUS.

UPERIORIBUS annis, Amplissime Optimeque Pater, E-ruditissimi plerique viri multam & diligentem admodum in eo studio operam insumpserunt, ut Virgilium redderent quam emendatissimum. Caeterum ob codicum varietatem, qui quam frequentissime transcripti fuere, tam semper corruptissimi evasere, nulli adhuc haec emendandi ratio constitit inoffensa: tam varia sunt, quae per aetates singulas in eo opere commutata deprehenduntur. Quae quidem illi, singulari alioqui doctrina, praestantique ingenio praediti castigare conati, cum inventis quisque suis applaudunt, factum est, ut aliam alii semitam ingressi, plerisque locis ab recto itinere deflectentes, abierint diversissimi: tamque varia propemodum ediderint exemplaria, quot fuerunt illi ipsi, qui provinciam eam capeffentes, omnem Virgilii dictionem ad suae doctrinae normam direxere. Ita ut apud omnes nostrarum Literarum affectatores non parva suborta sit haesitatio: quisnam ex tot, ut ita dicam, Virgiliis legitimus habeatur: quae purior ejus phrasis, qui potior stilus, qui numerus, quae scribendi ratio probabilior. Hac eadem ego perplexitate plurimum offensus, quum omnino poetam hunc quanto poterat castigatorem habere cuperem, Timonis Phliasii admonitionem secutus, qui ab Arato interrogatus, quonam pacto Homerus, qui jam tum nullo non in codice maxima sui parte mendosus erat, factus tectus, quod ajunt, haberi posset: respondisse fertur, vetera exemplaria perquirenda, in quae nemo manus injecisset; Virgilium ita ipse meum, quanta potui diligentia, ex veterum codicum, qui minus contaminati essent, collatione, cum in meum, tum in optimorum quorundam amicorum usum emendaveram. Quumque Castigationes illae sine ullo verborum apparatu, nudisque, ut se mihi codicum varietas offerebat, dictionibus adnotatae, per amicorum manus in vulgus emanassent: fuere nonnulli, qui dum pleraque non intelligerent: alia, ut nimium, quod aiebant, obsoleta, non probarent: rem ipsam mihi vitio

vitio verterent, perinde ac si omnia confudissem: neque a lectionibus emendatis discreta vitia subtraxissem. Nihil enim non observaveram, quod, ut aetatum pene omnium diversa fuit loquendi ratio, vel sensum, vel scripturam aliam ab ea, quae in vulgatis habetur exemplaribus, praeseferret. Hinc ego coactus sum, ut existimationem meam, quae ita erat in damno, ab injuria vindicarem, eorum, quae plurima paulo sequius a consuetudine absque ullius auctoritatis munimento exarata fuerant, rationem aliquam, aut ex veterum scripturam usu, aut ex pluribus eodem exemplo codicibus antiquioribus, aut ex recepti cujuscumque scriptoris auctoritate, Interpretumve aut Grammaticorum diligentiorum praeceptione subicere: quando hos ita videbam affectos, ut vitia quaedam turpiter recepta aliquanto turpius fovere perseverarent: neque ego tam multa toto opere labefactata, in meae praesertim nationis cive, Venetique ingenii columine ferre possem: utpote qui non tantum subditicios versus & aliena vocabula, verum pleraque etiam, quae in honore passim haberentur, adulterina, dubio procul earum tinearum indicio deprehendissem. Quo circa non temere forsitan in spem eam erectus sum, fore hinc cautum in posterum: ne, quae hactenus coinquinamenta in omnes jam paginas irrepserunt, proserpant ulterius: neve, quae tam multae passim inhaeserunt labe, ubi ita fuerit veterum codicum examinata lectio, pertinacius inolecant.

Has itaque Castigationes cum, omnibus his causis impulsus, aliquanto uberiores reddidissem, optimorumque auctorum praesidio firmassem, curaeque precium fore non temere forsitan existimarem, si omnium utilitati publicarentur, tutissimum factu visum, eas nomini tuo, Pater optime, consecrare: ut alicujus tam probi quam sapientis Principis praesidio circumseptae id omnium maxime caverent, ne Virgilius ita omnium libidini in posterum exponeretur. Quod quidem, ut mihi polliceri audeam, spes illa affulserat, quod multis abhinc annis Mediceo sanguini proprium, & quodammodo peculiare fuit, bonarum Literarum suscipere patrocinium. Nam, sive hoc fato, sive divina quadam providentia fiat: observatum est Familias quasdam aliis aliis moribus praeditas, alia atque alia sibi negotia veluti haereditaria vindicasse. Non secus enim ac diversae arboribus patriae: sola India nigrum fert hebenum, solis est turea virga Sabaeis: experimento comperitum est huic vel illi hominum generi peculiare nescio quid natura inolevisse: ut quicumque inde propagentur, ad idem munus, in quo parentes vel majores alii nomen & gloriam sibi compararint, maxime omnium idonei plerumque reperiantur. Veluti Scipionum familiae expeditiones in Africam propriae fuerunt: Curionum genti peculiare studium Eloquentiae: gentilia Metellis cognomina ex Victoriis: domestica Gracchorum sanguini.

Ro-

Romani sermonis proprietates : hereditarium Decii, pro Patria se hostibus devovere. Pari vero conditione Medicea Familia, cum plerisque aliis virtutibus, laudibus & honoribus insignita, tum suo quodam domestico, ac peculiari more semper habita est celeberrima, cui longa jam annorum serie proprium, gentile, ac hereditarium fuerit, fovere literas, ingenia erigere, disciplinarum omnium Professores optime promereri. Tacebo nunc generosum illud magnificentissime aedificandi studium: quo tu, quo majores tui domi forisque quam longe lateque diffusum est Christianum nomen, tot templa passim, tot loca pia, tot bibliothecas, privatas aedes tot, villasne dicam an castella tot, largissimis effusissimisque sumptibus excitavisti: quae si unum in locum contrahi possent, amplissimarum opulentissimarumque urbium, quae toto sint terrarum orbe maximae, magnitudines dubio procul exsuperarent.

Hujus vero, quod vestro generi praecipuum fuisse studium asseveramus, testes illae omni Doctrinarum genere politissimae Academiae Florentinae, in quibus abolitus olim bonarum Literarum splendor nitorem pristinum coeperit reparare: bonaque Disciplinarum pars, quae temporum injuria perierat, visa sit reviviscere. Testes Alberti, Aretini, Landini, Pici, Scallae, Ficini, Politiani, Beroaldi, Ambrosii, Zenobii, Candidi, Argyropyli, Chalcondili, Lascars, Musuri; & qui hos inter locum non indecenter habeat, Urbanus mihi patruus, totque alii Musarum Proceres Litterarum gloria florentissimi: ut innumeros alios transeam, qui nunc vivunt, fulgore satis illustres suo, qui vestri omnes generis favoribus & auspiciis ad eam nominis celebritatem evecti sunt. Testes tot omnium Disciplinarum volumina, partim ab interitu vindicata, partim e Graeco in Latinum sermonem translata, partim nostri temporis felicitate novo argumento elucubrata, Mediceo omnia nomini, gloriae ac aeternitati nuncupata.

Sic Cosmus, sic Petrus, sic Laurentius, sic **LEO DECIMUS PONT. OPT. MAX.** promeriti sunt: omnes propensissimo in extollendis ingeniis studio, nisi semper inter se contendere, quis eorum uberiores Litteratorum proventus acquisivisset. Sic tu majorum tuorum, ac sanctissimi probatissimique fratris tui vestigia secutus, quamvis tantarum rerum incumbant pondera, dum publicis privatisque consiliis, qua ratione sit Reipublicae Christianae prospiciendum, cum sapientissimo fratre perpendis, & diligenter examinas: quaeque longum esset enumerare, ingenti laude & honorifica omnium commendatione pertractas: non ita tamen a magnis illis negotiis avocari, urgerive pateris, ut non interim, & ad literas, & ad ingenia respicias: quae tuo patrocinio protegas, & omni studio demerearis. Quocirca, quum te talem esse certo scirem, optime Virgilio etiam ipsi consultum existimavi, si quae
in

in ejus emaculatione occupatae sunt lucubrationes meae, omnemque aciem eo direxere, ut eum ab injuria vindicarent, tuis auspiciis, tuoque patrocinio fretae, in manus hominum emitterentur. Tibi enim uni, qualescunque sint, debentur: quae apud te natae, te jure vernaculo Dominum agnoscunt: Neque tu earum curam aspernari debes, qui sis natura benignissimus. Quod si argumentum ipsum non satis dignum videatur, quod tanto Principi dedicari debeat: memineris id circa Virgilium versari, a quo totius Romanae facundiae nitor, ars, judicium, & stili denique majestas omnis, ad posteros saeculorum omnium applausu feliciter emanarit; proindeque nihil in ejus scriptis tam leve, tamque exile, aut tenue reperiri, quod examinatum non omnium possit Litteratorum aures citra fastidium remorari. Vale.

JO. PIERII VALERIANI CIVIS ROMANI CASTIGATIONES IN VIRGILII BUCOLICA.

Antea quam rem ipsam aggrediamur, nomina, quibus insigniores quosdam codices citamus, praedocere visum est. Ea sunt, codex Romanus, ille quidem dubio procul antiquissimus: eum vero ideo Romanum appellamus, quod ejus characteres Romanis propiores sunt, iis quippe, quos in antiquis marmorum, aut ex aere tabularum inscriptionibus, & in nummis, saeculis illis elegantioribus notatos ubique legimus. Custoditur is in interioribus Vaticanæ bibliothecae penetralibus magna diligentia: digitalibus pene literis perscriptus. Alter, qui minoribus est litteris & ipse admodum vetus, a paginarum facie Oblongus nancupabitur. Est & Longobardicus, quem non omnino pigeat evoluisse. Sunt & usui omnium expediti eadem in bibliotheca codices alii non contemnendi. Est & Mediceus inter emendatos. Aliquot etiam aliunde perquisivimus: neque enim uni cuiquam exemplari tantum tribuendum fuit, ut siquid in aliis elucesceret boni, eos rejiceremus. Quamvis vero omnes, si diligentius inspicias, perversionibus, erroribusque ad unum scateant, ex plurium tamen collatione consensuque vera, aut certe veris similia deprehendimus. Verum age jam, quid ipsi codices tradant, videamus.

2. SILVESTREM TENUI MUSAM MEDITARIS AVENA. Multi quidem, atque hi litteratissimi viri, Quintiliani secuti auctoritatem, *Agrestem* loco hoc legendum censere. Sed miror tanti Rhetoris vigente fama, nullum ex antiquis cod. iis inquam, quos videre potuimus, inveniri, in quo aliter quam *Silvestrem* legas: idque per *I* latinum. Videtur verò epitheton hujusmodi, *Musae* adcommodatum esse ex Lucretii Synepia dicentis in quarto, *Fistula silvestrem se esset fundere Musam*. Neque ta-

men nescimus alibi dictum a Virg. *Agrestem tenui meditabor barundine Musam*. Qui forte versus a Quintiliano citatus fuerit: de cujus una tantum dictione, quippe nomine *Agrestem*, eo loco disputat: quamvis inde *Musam meditaris avena*, ex versu, qui magis in promptu erat, subjectum fuisse videatur. Ut vero lectio ea, quae loco hoc *Agrestem* est, minime rejicienda sit, Bapt. Egnatii iudicio facile cesserim, quantum ille ingenio, quantum eruditione, quantum censura valeat, non ignarus. Accedit huic Tityri responsum ab hujusmodi lectione non alienum, qui ad idem, quod audierat, velut adludens dicit; *Ludere quae vellem calamo permisti agresti*.

6. OCTIA VECTI. In Romano, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis *otia* per *t*, hoc praesertim loco scriptum est: quamvis non negarim in Romano alibi nomen id per *e* haberi, eo quippe loco, *Ignobilis oti*. Sed enim in veterum inscriptionibus per *t* scriptum invenias: ut in eo Termino, quem superioribus annis ad D. Petri Basilicam vidimus advectum ex area, quam ab Neroniano incendio Domitianus dedicaverat. Ibi enim inter caetera & hoc legitur:

ET HAC LEGE DEDICATA EST NE CUI LI-
CEAT INTRA HOS TERMINOS AEDIFICIUM
EXSTRUERE MANERE NEGOTIARI.

Et quae sequuntur. Est & illud, ut multa interrim dissimulem, apud Pallonios Romae,

L. LEPIDIUS LIB. HERMES
NEGOTIATOR AERARIUS:

Et alibi, *Negotiansi pullario, & inquilini negotianses*, & hujusmodi pleraque ex antiquorum posita monumentis. Quod si *negotiansi* per *t* scribitur, *otium*

otium quoque proportionem eadem incolumi, scribendum esse crediderim. Sed & in aliis quoque codicibus antiquis diversorum auctorum, *otium* & *otiosus*, per *t* scriptum animadverti: ut in Terentiano codice antiquissimo & maxime castigato: Quem Phil. Beroaldus junior, bibliothecarius vir eruditissimus ex Vaticanae bibliothecae penetralibus depromptum mihi legendum dedit. Ibi enim scriptum est *Dissolvi me, otiosus operam ut darem tibi*: quod elegantia haudquaquam pari in vulgatis codicibus, *Dissolvi me ocius*, habetur. Haec quamvis aliquis levitia esse dicat, gravissimis tamen viris negotium plerumque facessere consuevit.

7. NAMQUE ERIT ILLE MIHI SEMPER DEUS. Ut taceam quod in antiquis codicibus *namque* per *m* ante *q* scribitur: juniores *semperdeus* unico vocabulo scribere coeperunt: quae in antiquis codicibus distincta sunt: in nonnullis puncto etiam inter *semper* & *Deus* interjecto. Neque tamen eorum improbo iudicium, quibus felix illa apud Graecos compositio, quae *αἰετός* est, tantopere adrideat.

12. USQUE ADEO TURBATUR AGRIS. In veteri quidem codice quodam *turbatur* legere est. sed in Romano antiquissimo, & in Oblongo Vaticano, neque in Mediceo *turbatur* non inventum legitur. Servius alterum illud mavult: ut impersonale pertineat ad omnes generaliter, inquit ille. Citat vero locum hunc Fab. Quintilianus, *Totis usque adeo turbatur agris*, inter eas formas, quae propriae cuiusdam rationis sunt, ut, *Itur in antiquam silvam*: quaeque initium non habent, ut, *Fletur*, apud Terentium, & similia. Quare hinc Servio adquirendum esse videtur.

13. PROTINUS AGER AGO. Plurima quidem exemplaria *protinus* per *i*, in pene ultima legunt: sed in Oblongo codice Vaticano, & in Mediceo, *protinus* habetur per *e*, quod Servius exponit *porro tenus*: quamvis aliter No. Marcellus interpretatur. Sed inter *protinus* per *e* & *protinus* per *i* differentiam ponit Caper, qui *protinus* per *e* locale adverbium esse vult: *protinus* vero per *i* inservire temporibus iubet.

14. HIC INTER DENSAS CORYLOS. In Romano codice *corulos* per *u* passim scriptum est, perverti ea consuetudine, qua Romani peregrinas litteras non admittebant. Sane vero *Corylum*, & *Nympham* accepisse nos a Graecis, quae per *y* scriberemus, ait Priscianus. Sed id etiam aliquantulum me movit, quod in codicibus nonnullis *colyros* litteris transmutatis, sed eodem modo passim in eodem codice animadverti. In aliquot, ut Oblongo, *colyros* aliena manu repositum, priore abrasa lectione, forte quod inde *colurnus* fiat. Fuisse vero prius *corulos* etiam in Oblongo, ostendit locus adhuc intactus: *Nerve inter vites corulum fere*. Quantum

vero pertinet ad *Colurnum*, barbarissimum esse suspicari Carisius litterarum transmutatione dicit, quum sit *Corulus* arbor: ita enim apud eum scribitur.

15. AH! SILICE IN NUDA. Romanus codex, & Mediceus particulam interjectionis *a* absque aspiratione ponunt, ex Probi sententia. Quod vero passim in vulgatis codicibus legere est *silice in nuda*, apud Nonium *in media* legi, sed puto inemendate.

18. SAEPE SINISTRA CAVA PRAEDIXIT AB ILICE CORNIX. Versus hic in veteribus, quos sequimur, codicibus non habetur. In aliquot altera manu suppositicius est, ut in Oblongo, & in Longobardico: in quo etiam *dicebat* pro *praedixit* habetur, quae lectio est etiam alterius Virgiliani codicis manu scripti, cujus mihi copiam fecit Nicolaus Delphius.

22. DEPELLERE FOETUS. In Oblongo quidem codice *foetus* cum *oe* diphthongo scribitur: in reliquis *fetus* absque diphthongo. Sed enim Numismata *foetus* per *oe* scribendum monent, dum quae inde vocabula deducuntur, *foecundus*, *foecunditas*, & similia per *oe* scripta nobis ostendunt. Ut in Faustinae Aug. *foecund. Augustae*. & ita in reliquis. Phrasis vero haec Varroniana est, apud quem legas in libro de Re Rustica, *Quum depulsi sunt agni a matribus, adhibenda diligentia est, ne desiderio senescant*.

23. SIC MATRIBUS HOEDOS. In antiquis plerisque codicibus *haedos* per *ae* diphthongum habetur: sed usus *oe* recepit. Quod vero paulo post ait Tityrus, *Sic parvis componere magna solebam*, praecipuum est M. Tullii Ciceronis De optimo genere dicendi, sic asserentis: *Parva enim magnis saepe rectissime conferuntur*. Quod dictum volui, ut intelligas quod ait Servius, Genus hoc argumentationis & apud Aristotelem, & apud M. Tullium Ciceronem inveniri.

31. GALATEA RELIQUIT. In codicibus plerisque veteribus *Galathea* per *th* scriptum est: quod imperite *ἀπό τῆς θεῆς*, deduci nomen arbitrantur. Graece vero *Γαλάτεια*, cujus *u* pene ultimam diphthongum in *e* longum transire apud Latinos, ex Terentiano & aliis satis constat, ut *Μήδεια Medea*, *Ἀινείας Aeneas*.

38. IN ARBORE POMA. In Romano codice *mala*, non *poma*, legitur: altera vero manu *poma* adscriptum est. & in altero fatis antiquo abrasa est tota dictio: & *poma* scriptum altera manu. Utrum malueris admittere tantundem est. *Poma* tamen numerosius videtur: atque ob vocalium varietatem, & ob litterae sonoritatem gratius.

43. QUOTANNIS. Multi *quotannis* una dictione scribendum contendunt. In antiquis tamen omnibus exemplaribus, quotquot versare contigit,

ut etiam in nummis pluribus est, meliores habent codices.

73. EN QUIS CONSEVIMUS AGROS. Veteres quidem plerique omnes codices ita habent ut vulgo legitur, Romano excepto, in quo scriptum est, *bis nos consevimus agris*. Quasi dicere velit, quod nescio qua natale solum dulcedine mentes afficiat. Sed enim longe acerbior querela mihi videtur, magisque movere pathos, quum lamentatur Hostes, & eos quidem impios & Barbaros, bona quae ipsi sibi comparaverint, habituros: labores suos perditos, messimque ipsam, tam cultam, tam laetam, de manibus sibi violententer abreptam. Quare Meliboeus, qui dixerat, *Impius haec tam culta novalia miles habebit, Barbarus has segetes?* ad infelicitatem suam miserabilis deplorandam, remque ipsam atrocius exacerbandam, causam objectat Civium discordiam, quasi dicere velit, ipsosmet sibi pedicatas complicasse. Malum enim, quod sibi quis accersit, adscribitur imprudentiae: quod vero aliunde accidit, vel fortunae, vel Factorum inclementiae: ubi consolationis locus a necessitate, cui neque Deos repugnare posse Poetae veteres tradidere.

75. ITE MEAE QUONDAM FELIX PECUS. Romanus codex notae majoris, Oblongus, Longobardicus, & aliquot alii manu scripti, versum hoc dictionum ordine legunt, *Ite meae, felix quondam pecus*. Quod nescio quid suavius habet.

77. DUMOSA DE RUPE PROCUL PENDERE

VIDEBO. Hic etiam numerus mutatus in codicibus aliquot manu scriptis, in quibus legitur, *dumosa pendere procul de rupe videbo*. Et ita legitur apud Arufianum in Elocutionum libello. In Mediceo codice uno mutato vocabulo, *frondosa pendere procul de rupe* scriptum est. Quod quidem ego sumptum crediderim ex Pomp. Festi paraphrasi, ita *dumosa* interpretantis: quum *spinosa* Servius velit.

80. HIC TAMEN HAC MECUM POTERIS REQUIESCERE NOCTE. In Romano codice, & in Mediceo *poteras*: exacta specie scriptum est, quod valde placet. In Longobardico, in Mediceo, & plerisque aliis, *Hac mecum poteris requiescere nocte*, ablativo casu habetur, ut pleraque etiam vulgata habent exemplaria. Sed *hanc noctem* agnoscit Arufianus Messius in eodem Elocutionum libello, qui falso sub alterius nomine circumfertur, cuius legitimam inscriptionem inveni in Jani Parrhasii Bibliotheca. Arufianus itaque probaturus elocutionis formam, quod requiesco *illud tempus* dicimus eleganter, carmen hoc ex Virgilio citat, ubi *hanc mecum poteris requiescere noctem* habetur, accusativo casu: alia vero significatione ab eodem dictum esse alibi, *Et mutata suos requirunt flumina cursus*. Quod vero Tityrus habere se *castaneas molles* dicit, exponitque Servius, *maturas*: magis placet, quod Nonius Marcellus ait, *Molles, novas, vel recentiores*.

ECLOGA SECUNDA.

FORMOSUM PASTOR CORYDON ARDEBAT ALEXIN. In Romano codice *formosum* est, litera *n* inter *o* & *s* inserta. Fuisseque porro Veterum morem eam litteram vocalibus natura longis adscribere, plerisque veterum inscriptionibus apparet. Sed enim non mediocriter peccare ait eos Terentius Scaurus, qui *formoso*, *n* litteram assumunt: quae non magis huic nomini necessaria sit, quam *glorioso*, quod a *gloria* venit. Indignatur etiam Caper huiusmodi nominibus eam litteram adungi: quum tamen huiusmodi nomina non in codicibus tantum antiquis, verum etiam in plerisque Veterum monumentis cum *n* littera scripta deprehendantur. Ita *Atlans, Gigans, Pallans*. In codice Romano sane passim *formosum pastor Corydon*, & *o formonse puer*, & *formosissimus annus*, cum *n* habentur. In oppido vero Fabrica, pro foribus aediculae sancti Joannis, non inelegans legitur Epitaphium: quod mihi, dum talia investigarem, ostendit Ant. Valla Teanenſis, vir & be-

ne litteratus, & harum antiquitatum diligentissimus explorator. Id est huiusmodi:

HIC AQUILAE CINERES MISERABILIS URNA SEPULTOS

CONTEGIT ET FATIS EXPROPERATA NIMIS. OCCIDIT INFELIX CEPTO MODO FLORE JUVENTAE

QUEM FINIIT ANNUS SEPTIMUS ET DECIMUS.

FORMOSUS FRUGI DOCTUS PIUS A PATRE MAESTO

ACCEPTIT TUMULOS QUOS DARE DEBUERAT.

Quod quidem ea ego de causa factum existimo, quia mos Veteribus fuerit istiusmodi vocalibus natura longis τὴν μακρὰν -- signum superaddere: quae nota lectores quantae illae essent admonerentur: eamque postmodum imperitioribus saeculis compendiarie scripturae apicem esse crediderunt. Coeptaque

praque primo pro *n* proferri, mox & adscribi: atque ita ex *Formosus*, *Formosus*, ex *Theſaurus* *Theſaurus*, ita ex *Atlas* *Atlans*, & familia in uſum prodire. Vel in iis, quae in *oſus* exeunt, circumflexus accentus adnotabatur, proque apice ſcriptionis eodem errore acceptus accentus: aliter qui potuerit ea barbaries inoleſcere non video. Nam, & *torrenſe* pro *torrete*: *Creſcent* illae *creſcentis* *amores*, pro *creſcetis*: *Obtuſum*, pro *obtuſum*: & ſexcenta huiusmodi paſſim inuenimus. Contra vero pleraque abſque *n* ſcripta deprehendi in Veterum monumentis, quae nunc univerſa conſuetudo per *n* ſcribit atque pronunciat. Quis enim eſt, qui non *inſans clemens*que dicat? Romae tamen in Divae Mariae cognomento Majoris Baſilica, vetuſto lapide ſcriptum eſt:

RAPTA SINU MATRIS JACET HIC MISERABILIS INFAS.

In eo inquam monumento *inſas* abſque littera *n* notatum eſt. Et Ameriae habetur antiquo lapide, in pariete domus cujuſdam in colle ſitae: c. CAESIUS CLEMES. In quibus nominibus ſcribendis Graecos potius quam Latinos mihi ſecuti videntur, apud quos *Clemens* nomen proprium *Κλήμης* ſcribitur. Ne vero ſtupori hoc aut imperitiae cujuſquam aetatis detur, ſcimus Vereres quoque illos, qui ſeculis eruditiffimis florere, in huiusmodi plerique fuiſſe diverſos. Fl. enim *Sosipater* Virgilium ait *meſam* cum *n* littera prima ſyllaba ſaepe protuliſſe, cui diſtioni Varro ſit *n* demere ſolitus: quod inde *meſam* dictam putaret, quod media poneretur: quique aliis in vocabulis, quantum in ſe fuit, Graecis invidit, huius tamen originationem eſſe ab eis non inſiciatur. Et nunc qui Latine ſcribunt, Virgilium ſequuntur: qui vernaculo utuntur ſermone, Varronis repetunt idioma. Ejuſdem generis fuit olim, *Pago pagis*, quod nunc per *n* *Pango*, & ſcribitur, & enuntiat. Nam in XII. Tabulis verbum id abſque *n* notatum tradit Quintilianus, ut *Cano Canis*: cujuſ figuratiſ ad huc, *Pepigi*, *retineamus*, *Biſſenas pepigere dies*. Ac ita quidem aetates pene ſingulae gaviſae ſunt, modo hoc, modo illud variare, quae ſingula perſequi inexhauſti laboris opus eſſet. Sed ut nos ad ſuſcepti operis argumentum revertamur, his interim omiſſis, illud minime diſſimulabimus ſcriptum eſſe in Ro. codice diverſo a vulgatis numero, *Formoſum Corydon paſtor ardebat Alexim*. Idque forte ea cauſa mutatum ab aliis, quod poſteriora ſaecula communis loci facultatem caeſuris videntur invidiſſe, veritque ſunt, neque ſyllabam, quae alioqui ſatis per ſe valida & canora eſt, neque locum, quo ſita erat, carmini ſuſtinendo ſufficere.

2. DELITIAS DOMINI. Uſu inolevit, ut deli-

ſias per *s* ſecunda a fine ſyllaba ſcribitur ſere paſſim. In his tamen codicibus antiquis, *delicias* per *e* ſcriptum plurimum obſervavi: & ita recte ſcribi oſtendit, quod ex eadem eſt originatione, nomen, *delicatus*.

4. ASSIDUE VENIEBANT. In codicibus aliquot manu ſcriptis *adſidue*. In aliquot etiam *aſſidue*, & loco *d* ſubſtituta. Sed *aſſidue* per *ss* geminatum ſcribi debere oſtenſum alibi eſt.

7. MORI ME DENIQUE COGIS. Eſt quidem *cogis* praefenti tempore, in Oblongo Vaticano, in Longobardico, & aliquot aliis codicibus antiquis. In Romano ſcriptum eſt *coges* terminatione Futuri: quod peculiari quodam ſcriptionis more *i* vocalem tertiam in *e* ſecundam plurimum eo libro convertentis, factum crederem: niſi ſententia eadem futuro tempore haberetur apud Theocritum: a quo dictum Virgilius mutuatur: *ἀπώθησθαι μοι πωλύτης*.

8. ALLIA SERPILLUM. Scribendum *alia* unico *l*, cum antiquis codicibus doctorum etiam hominum ſententia decernit. Sunt, qui nomini huic adſpirandum eſſe putent, propterea quod ab *Halo balas* deducatur. Ne vero *Halium* tetro tantum odore moleſtum eſſe putemus, ejus quoque ſyllaba pene ultima negotium faceſcit antiquis Grammaticis, quum ea jam aetate vulgatum eſſet per *e* *aleum* ſcribere, quod adhuc in vetuſtis aliquot codicibus habetur: ita & *doleum*, & *palleum*. Quocirca *Sosipater* eos reprehendit, qui pene ultimam huiusmodi in his nominibus per *e* notarent, quum apud Virgilium (ait ille) *alia* per *i* legatur. Neque illud praetereundum fuit, quod in Romano codice pro *Serpillum* ſcriptum eſt *ſerpillum* per *n* media ſyllaba, ut vulgo nunc Romae loquuntur. Idque ea ratione factum, quod *y*, ex Graeca voce in eam litteram abierit. Nam *ἑρπυλλῶ* apud Graecos non minus per *o* ſcribitur quam *ἑρπυλλῶς* & *ἑρπυλλῶν*: omnia ab *ἑρπυ* (id enim nos aſpiratione in *s* mutata *Serpo* fecimus) derivata.

15. ATQUE SUPERBA PATI FASTIDIA. Illud quoque ſine riſu proferri non poſſe plerique judicabunt, ſi *ſuperba* per *v* digammon in Ro. codice ſcriptum eſſe dixerit: cujuſ rationis tot Romae & alibi reperitur inſcriptiones. In Caelio monte: SACERDOTI VENEMERENTI FECIT. Ita paſſim, *vonitatis* pro *bonitatis*, *amavili* pro *amabili*, *incomparavili* pro *incomparabili*. Cuiusmodi ſono & enuntiatione ejus litterae & Campania omnis & Brutiorum populi, totaque Italiae pars, quae Graeciam verſus vergit, adhuc utuntur. Quin etiam clariffimi litteratura viri, tam ſcribendo, quam loquendo, in familiari domeſticoque ſermone *ſuperbo* pro *ſuperbo* dicunt, & huiusmodi reliqua. Ac ne unius tantum codicis, aut corruptae aetatis noſtrae abuſum hunc eſſe credamus, ſcimus praeclearum

rum olim virum Adamantium, quo depravatam saeculi sui pronuntiationem emendaret, de *b* muta, & *v* digammo, & vocali, plurima disputasse: ex quibus aliquod locis suis recitare minime gravati sumus. Ac quantum ad praefens negotium facit, tradit is, Nomina, quae in *vus* exeunt bisyllaba, per *v* digammon scribi, ut *novus, saevus, curvus, balvus, torvus*. Ex quibus *albus* tantum discretionis gratia per *b* mutam scribi praecipit: quippe, ut differat a nomine *alvus*, quod per *u* digammon scribitur. Hic vero agit de nominibus tantum adjectivis. Polysyllaba vero per *b* scribi jubet. Ut *superbus, acerbus*. Ex quorum tamen numero, *protervus* excipitur. Nimirum viderat Adamantius, & *superva* & alia hujusmodi esse usu pronuntiationis, quae temporibus illis maxime vigeat, scriptitari: Graecitate jam ab Imperii translatione in universam Italiam illapsa: Nam inde pronuntiationem ejusmodi processisse negarit nemo, qui vel prima Graecarum litterarum elementa perceperit. Quamquam non satis affirmare ausim, nosne magis, an illi, Romanos veteres imitemur. Sed enim haec alii viderint.

16. NONNE MENALCAM. Antiqui omnes codices, quos viderim, Longobardico excepto, *Menalcas* per *n* scriptum habent: quae suavior est pronuntiatione.

18. VACCINIA NIGRA LEGUNTUR. Et hoc aetate nostra receptum video, ut *vaccinia* unico *c* scribatur: quum tamen in antiquis omnibus his exemplaribus duplici scriptum inveniatur *vaccinia*, idque passim. Praeterea Adamantius, sive, ut a libi legitur, Matyrius Adamantii filius (nam omnino ea, quae de *b* & *v* in compendium collegit, ab Adamantio Patre se accepisse fatetur) ubi quaerit utrum *Vaccinium* an *Baccinium*, *Vacca*, *Bos*, an *Bacca* sit scribendum; quippe per *v* digammon, an per *b* mutam; primas harum dictionum litteras eo statuit ordine, quae post *vac* alteram habeant consonantem: nam de *va* una subsequente consonante superius tractaverat. Quare tam hujus auctoritate, quam veterum codicum testimonio, *vaccinia* duplicato *c* scribendum contenderim: & ita inferius corrigendum, *Mollia luteola pingit vaccinia Caltha*.

19. QUAE TIBI SUM: NEC QUIS SIM QUAEERIS. In Mediceo, & antiquis aliquot aliis codicibus legere est *nec qui sum*. Quod si diligentius perpendas, forte non displicebit. Nam distinctionem inter *quis* & *qui*, traditam a Grammaticis, minime servari ab auctoribus alibi ostendimus.

20. QUAM LACTIS ABUNDANS. Oblongus codex Vaticanus, Longobardicus, Mediceus, & aliquid alii, verbum *habundo* cum adspiratione scribunt; non quod ab *habea* descendat, sed ut vox

fiat incitator. Ea enim de causa plerisque dictionibus Veteres adspirabant, ut pater in *Heluone*. Quamquam litteratissimi Viri scriptis prodidere praeter rationem adspirationem praeponi huic verbo, quod ex *ab* praepositione, & *undo undas* fiat.

26. NON EGO DAPHNIM. In multis *Daphniz* per *n* finali littera scriptum inuenias, quod ita esse debere ostendit versus ille, *Daphniz ad astra feremus*. Nam si per *m* esset, collisionis locus foret.

27. SI NUNQUAM FALLIT IMAGO. In Romano codice, in Mediceo, in Longobardico, in Oblongo Vaticano, & plerisque aliis *fallat* scriptum, Subjunctivi modi declinatum.

32. PAN PRIMUS CALAMOS CERA CONJUNGERE PLURES INSTITUIT: PAN CURAT OVES. In Romano codice *primum* legitur adverbialiter. Sed *primus* omnino melius, ut in aliis habetur. Est & illud *pluris*, & *ovis* per *i*, Velliano more.

34. NEC TE POENITEAT CALAMO TRIVISSE LABELLUM. In Romano codice & aliquot aliis manuscriptis, *paeniteat* per *ae* diphthongum primam habetur. Sed *o* ei formae insitum est ex e-tymo: quum *poenitentia* dicta sit, quod *pono teneat*. Sane vero praeteritum a *terro teris, tenuisse* esse debuit, ait Vel. Longus: maluisse tamen Virgilium *trivisse* dicere.

41. SPARSIS ETIAM NUNC PELLIBUS ALBO. Antiquissimus ille codex majoris notae membrum unum ita distinguit, *sparsis etiam nunc pellibus*. Inde ultimam ex versu dictionem cum subsequenti jungit hoc pacto, *ambo bina die siccant ovis ubera*: quam forte lectionem elegantia ingenia non aspernabuntur.

42. QUOS TIBI SERVO. In Rom. codice *quod* habetur: ut non tantum capreolos, verum etiam & fittulam uno eodemque munere complectatur.

53. ADDAM CERA PRUNA, ET HONOS ERIT HUIC QUOQUE POMO. Licet hinc eorum obscuram diligentiam deprehendere, qui quum passim in veteribus exemplaribus legerent *addam cerea pruna, bonos erit*: absque particula conjunctiva, eam, ne versus infirmus esset, inseruerunt. Qui, si non animadvertent, eam inesse vim adspirationi, ut praecedentem vocalem sustinere possit, certe pleraque toto opere eodem modo, sine ulla collisione posita, & Homerum, & aliorum Poetarum, tam Graecorum, quam Latinorum, exemplo cognoscerent. Sane *et* particula in nullo ex his antiquis exemplaribus invenitur. Idque manifestum in Romano codice, & in Longobardico, & in Mediceo: in reliquis aliena manu & atramento intrusa. Atque ut hos eo timore absolvam, sit exemplum, vocales non semper abijci per alterius collisionem: *Credimus, an qui amant*. Quod si non has figuras admittamus, adspirationis dubio

dubio procul exemplum eo versu est: *Ille latus niveum molli fultus hyacintho*. Sed objiciet forte aliquis Nigidii Figuli commentaria: in quibus ille *b* non esse litteram tradiderit, sed adspirationis notam, observatum a Victorino. Cui qui respondent, Graecos ajunt numeros suos per litterarum figuras adnotare, ac veluti per *a* unum, per *β* duo, per *γ* tria, & sic de reliquis: ita per *ϕ*, quae apud eos figura est adspirationis, *ἵνατος*, hoc est, centum describunt, eam nimirum litterarum honore decorantes. Latini vero octavum illi locum in litterarum ordine non temere adscribere, & in inscriptionibus, in quibus, singulis tantum litteris uti solent, *h* utuntur saepissime, perinde ac etiam litteris aliis: quippe si *hic*, *haec*, *hoc*, pronomina significanda sint, sive *haeredes*, sive *hora*, vel quid hujusmodi, ut: *b. m. b. n. s. Hoc monumentum haeredes non sequetur*: sive, quod alibi est, *sequitur*. Et *s. b. l.* quod secundum hanc legem interpretantur; & *b. b.* quod significat, *hac hora*. Quae, si littera non esset, neque in numeris centenarii vocem, ut in eo nomine prima: neque in his aliis quidquam significaret praeter spiritum: voces vero ipsae per vocales in unaquaque dictione primas notarentur. Habet praeterea *b* sonum proprium, quem licet Catullus videatur eluisse, nostris tamen temporibus (nam quo pacto Prisci pronuntiaverint audisse non possumus) quotquot litterati sunt, *mibi*, & *nihil*, *b* tantum inter duas illa *i* interjicientes scribunt. Eas tamen dictiones propemodum pronuntiant, ac si praeter *b*, *c* etiam infertum esset: quod quidem ipsius *b* litterae vim & sonum proprium ostendit. Quare Vel. Longus ait, *b* & ante vocalem, & post vocalem nescio quid proprium sonare: haec tamen, ut pleraque alia corrupta sunt apud Velium. Quid vero illud; quod litterae tot in *b* abeunt, & ipsum *b* modo in hanc, modo in illam litteram commutatur? Id enim praecipue litterarum esse constat, ut haec illi succedat, aliae dentur in aliarum locum: pro Idiomatum quippe, Nationum, Gentium, atque etiam aetatum conditione, consuetudineve; vel quia multae inter eas cognationes intercedant. Hinc alii per *q* *periculum*: per *c* alii *periculum* scribere. Sic *aquipenser*. & *pecunia* in *ancipenserem* & *pecuniam* abiere. Eadem in *c* & *g* litteris affinitas. Unde *cortynia* & *gortynia* indifferenter scriptum invenias. Et quae per *c*, *cajeta*, *cneus*, *cnus*, *curculio* notantur: per *g* tamen enuntiantur. Sic *m* transit in *b*, cum ex *sianno scabellum* facimus. Sic *p*, sic *d* etiam in *b* versae, cum ex *duello*, *bellum*, ex *Pyrrho*, *Burrus*, effectum est. Quid memorem *t* & *d* tam arctae cognationis litteras? Nam, ut reliqua dissimulem, quae per *t* prius *Alessanter* & *Cassandra* scribi solita, jam per *d* *Alexander* & *Cassandra*, quo mollius enuntiantur,

notari videmus. Ipsum vero *d* quot in locutionibus in *l* verti patitur? quum *lingua* ex *dingua*, *a dica*: quum *sella* ex *seda*, *a sedeo* exprimuntur. Quoties eadem in *r* litterae locum data? nonne *Lemures*, qui a *Remo Remures*, nonne *meridies* ex *medidie* factum? *r* autem ex *s* bona veterum nominum parte fecimus: ut *Aurelius* ex *Aufelius*, *aura*, *plurimus*, *majores*, *feriae*, *Liares*, quae prius per *t*, *asa*, *plusimus*, *majoses*, *sesiae*, *Lases*, & tot hujusmodi tam primo & medio, quam ultimo vocum loco scriptitari solita. Sic & *b* multarum & ipsa litterarum vicaria reperitur, in hanc & illam ipsa quoque litteras transmutatur. Ut quum ex *veho*, *vexi*: ex *traho*, *traxi* facimus: nunc in *u*, ut *vesper*, *vesper*: nunc in *f*, ut *banula famula*, *formiae*, pro *hormae*, quod circa eas crebrae tutaque stationes essent, ut apud Verrium. Contra vero *f* in *b* mutatum, ut in nominibus; quae a Sabinis accepta Romani in Civitatem adsciverunt: cujusmodi sunt *traso*, *veso*, *firtus*; *forseum*, *fosfis*, *fosbia*, & alia pleraque, quae Romani quum in Civitatem adscicerent, alia quadam littera veluti toga sua, vel praetexta donata, insigniri voluerunt. Quid vero ludicrum illud veluti certamen quoddam, quo *f* in *b* transiit, ut quum *bruges* priora quaedam saecula pronunciarunt, quae posteri per *f* *fruges* scribere maluerunt? In aliis aliquot *b*, in *b*, ut quae *Helena* prius fuit, apud Romanos *Belena* diceretur. An, nisi littera esset, tantum illi juris, ut modo in hanc, modo in illam litteram abiret, concederetur? An consonantes aliae vice versa dignatae essent in eam transferri, nisi quid saperet litterarium? Longum vero esset enumerare quot hujusmodi sint mutationes; quae mihi ex litteris in litteras ita fieri videntur, ut quum quis ex Plebe ad Equestrem, ex Equestri ordine ad Senatorium, provehitur: ac vice versa, vel Censoris alicujus notatione, vel suo nunquam ex commodo, ex Senatu ad Plebem transit. Vir enim idem quoquo versum rapiatur conditiones mutat, non naturam. Sic *b*, sic *v*, & *i*, & alii quot aliae nonnunquam litterae, nunc uno, nunc alio ordine recensentur. Quin tamen litterae sint, non aliter quisquam vicerit, quam qui eum, cui purpurae usus interdictum, aut ademptus in censu equus fuerit, non hominem amplius esse contendat. Sunt enim qui ea ratione *b* non esse litteram conantur ostendere, quia neque in vocalium, neque in semivocalium, neque in mutarum ordine locum habeat: quod quidem, ut in eadem perstemus similitudine, tantundem mihi est, ac si diceremus *Sosiam* aut *Davum* ideo non esse homines, quia Romae neque inter Senatores, neque inter Equitum centurias, neque ulla in Tribu recensentur. Verum adeone absurdum erit unam inveniri litteram, quae inter vocales & consonantes

tes medium quendam locum habeat, aut alterius cuiuspiam sit conditionis: veluti apud Graecos *s*, quam licet per se sonare, suisque viribus pollere, neque alterius cuiuspiam litterae auxilio, ut enuntiaretur, indigere non negabant: nequaquam tamen inter Vocales enumeravere. Cum vero Consonantes in Semivocales & Mutas dividerent, tripliciterque Mutas partirentur, Semivocales dupliciter: Sigma ab aliarum veluti consortio segregatam, *σσημων* appellarunt: cui neque signum, neque notam ullam inuri posse viderent, quod ea suae cuiusdam potestatis esset. Quae vero invidia sit apud Latinos unam esse litteram, quae suae & ipsa quodammodo potestatis medium inter Vocales & Consonantes locum obtineat, nonnunquam etiam, si adlibuerit, nec littera esse velit: quum aliae quoque litterae nulla vi, nullo sono evanescere, aliae aliter scribi, aliter sonare deprehendantur. His itaque confutatis, sunt qui a finitione, *h*, non esse litteram argumententur: quia scilicet *h* sit humani spiritus, flatuque collecti sonus intelligibilis. Sed enim vel quaecunque figura hac finitione describetur, perinde littera non erit, vel si qua nota, cui ea competat finitio, littera erit: *h*, quoque litteram esse consentaneum erit. Nam si animatum quid sit, & rationis particeps, & morti obnoxium, id dubio procul erit homo: Socrates igitur homo. Atqui litterae *c*, *f*, *r*, & *s*, iisdem circumscribuntur terminis, ut earum unaquaeque sit humani spiritus flatuque collecti sonus intelligibilis. Differunt tamen ex eo, quod accidit huic vel illi, ut Aethiopi, nigrum esse: Scythae, album: Socrati, simum: Platoni latos humeros habere. Ita Adspirationi (de nota enim loquor, non de re, quae nonnullis ansam cavillandi dedit) id accidit ut densius, & exilius emittantur: *f*, ut vastiore quodam sono proferatur: *r*, ut asperius & per vim quodammodo elidi videatur: *s*, ut incitatus & sono magis promptuario, nulloque pronuntietur impedimento. Fatebuntur vero aliqui vel hanc, vel illam ex huiusmodi notis, ut puta *s*, non esse litteram, sed sibilum tantum. Nam *s*, raro Capri testimonio apud Etruscos exprimitur: & ex Latinis locutionibus nonnunquam evanescit. *f* non omnium gentium esse litteram facile comprobabunt. Quibus quidem si vel *s* vel *f* non esse litteras ideo concesserimus, quod rarus fuerit earum apud hos vel illos usus: age etiam *g* ex litterarum ordinibus submoveamus: non enim ea apud Graecos invenitur. *k* etiam exigamus: id enim vel Fab. Quintiliano teste, a Romanis olim repudiatum est. Digammon vero Aeolicum ex veterum, quae tot extant, monumentis eradamus: eam enim litteram non omnes gentes admiserunt, ac perinde Latinis eam usurpare non licuit. Quin etiam *o* vocalem ejiciamus:

Tom. IV.

Nam eam quidam Italiae Populi non habuere. Quod si digammon ipsum inter litteras recensetur: si *k* per innumeras aetates pro littera habita, quod tot saeculorum continuatione in Majorum nostrorum inscriptionibus oculata fide conspiciamus. Ita *s*, apud gentes, nationesque omnes, litterae sonum, figuram, & vim, sive potestatem dicere maluerimus, obtinet: ita & *h* jam recepta, quae tanta est *s* litterae cognatione copulata, ut plerisque in locutionibus & *s*, in *h*, & *h*, in *s*, invicem commutentur: videturque propemodum humanus sermo tantundem existimasse utrum quid per *s* an per *h* scriberetur. Unde Latini, *sal*, *satis*, *sex*, *septem*, *se* pronomen, & sexcenta huiusmodi per *s* scribenda censuere, quae nationes aliae scripserint per adspirationis notam, *σας*, *σδης*, *σξ*, *σπδς*, &c. Id, puto, minime facturi, si *h* non esse litteram, sed flatulis cuiusdam spiritus notam tantum esse censuissent. Idque potius credendum iudicasse eos & *s*, & *h*, eisdem propemodum esse praerogativae. Quodque *s* litterae accidit, ut nonnunquam elidatur in versu faciendo, nonnunquam syllabis adminiculo sit, ita & adspirationi, ut nonnunquam otiosa sit, nonnunquam vires, ut hoc loco, suas ostendet: scio in iis quae postremo loco exempla retulimus, erunt qui majores nostros figura deceptos dicent: quod quae nota vocalibus nunc superadditur adspirationis loco eadem sit figura, quae *σίγμα* nunc vulgo scriptamur, quippe ad Latinae litterae *c* secundae consonantis effigiem. Sed enim prius fuerunt nomina haec per *s* notata apud Latinos, quam corrupta illius litterae forma, quae facta est posteriore saeculo, divulgaretur. Sed eorum non ego errores incessam, qui scriptis tradiderunt figuram *h* prius fuisse, mox dissectam in *d*aseam & *p*filen, quae in veterum libris & monumentis hoc modo figurentur *h*. *h*. Quum potius Latini ex duabus illis notis in unam contractis, copulatisque suam constarint litteram: qua eam figura jure Latii donatam insignem esse voluerint. Meritoque Valerius Probus, magnae auctoritatis Grammaticus, in Arte, *h* litteram inter novem mutas enumerat: quam praeter peculiarem figuram & nomen, quod his litteris expressit *ha*, sonum etiam retinere potestatis suae certum asserit: ut puta, *homos*: nunquidnam *Onos*, aut caetera talia? & ideo qui aliter sentiant, non recte existimasse, notandos ait. Neque tamen negat interdum *h* pro adspirationis nota poni posse, praesertim cum juncta cum aliis mutis, vocali concurrerit, ut puta *Pulcher*, in cuiusmodi rationis nominibus, *h* non aliter evanescit, ac *v* vocalis in Locutionibus, *lingua*, *torqueo*, &c. similibus: aut *s* in eo loco, *Ponte spes sibi quisque suas*: & aliis ejusmodi. Nam qui magis liceat *i* & *u* modo esse vocalibus, modo in consonantes

X

abire,

abire, modo loco cedere, deserere ordines, subducere se, atque aufugere: si aliis quibusdam litteris auctoritatem suam longo auctorum usu concessam invideremus? Sed quoniam in re nihili, ut de littera hac vulgo dici solet, animi gratia, quasi marinas conchulas colligentes evagari sumus, unum illud dicam, eos, qui omni conatu id maxime sunt contendere visi, ut jus litterae, notae huic adimerent; tamen, quum manifesta negare non possent, eam sapere aliquid quod sit litterae, nihil quicquam inficiari. Ac, ut ad carminum, & loci, qui prae manibus est, rationem devenimus, consentiunt Grammatici, Virgilium litterae vim & potestatem, naturamque in *h* esse, tunc ostendere voluisse, quum scripsit, *Stant & Juniperi, & Castaneae hirsutae*. Quare quum neque praeter exempla, neque praeter rationem sit legere *pruna bonos*, tot venerandae antiquitatis codicibus adstipulantibus, et particulam, ab aliis intrusam, audacter ego sustulerim. Accedit huc rhythmica quaedam consideratio, quod sententia finitur in *pruna*: Trimeterumque absolvit non indecore: & antea quam membrum alterum resumamus, latum satis temporis intervallum interponitur: ut si etiam hemistichium illud a simplici vocali incipiat, commodum respirandi locum habere possit.

56. RUSTICUS ES, CORYDON, NEC MUNERA CURAT ALEXIS. *Es* quidem secunda persona passim legitur, praeterquam in Romano codice, ubi *est* habetur persona tertia. Ut duo dicat, quae maxime obliunt, nec quicquam proficiat, *Alexim* esse rusticum, nec munera curare. Et apud Ovidium, in hujusmodi significatum, Helena loquitur in Epistolis:

Nec dubito quin haec, quum sit tam justa, vocetur

Rustica, iudicio nostrae querela tuo.

Rustica sim sane, dum non oblita pudoris.

Neque tamen displicet, ut Corydon jam respiciens, semet ipsum rusticitatis arguat: quod pro stultitia, & rerum imperitia ponitur.

57. NEC SI MUNERIBUS CERTES, CONCEDET IOLAS. In Romano codice *certes* legitur, quod non placet. Illud non improbarim, quod mihi videtur eleganter dictum, *concedat*, in eodem codice.

58. EHEU QUID VOLUI. In singulis pene codicibus varie scriptam invenias interjectionem hanc *eheu*, de qua loco alio plura. Hic mihi non displicet, quod in Romano codice integra interjectio duplicata est, *heu heu*. Ut apud Theocritum non semel *ai ai*. Quamvis Valerius Probus *heu* & *eheu* utramque simplicem agnoscit.

59. PERDITUS ET LIQUIDIS. Quod Latina locutio *perditus*, in Romano codice *perditos* per *os* scriptum habeatur, ea de causa factum: quod, ut apud Velium Longum est, Antiqui *o* & *u* confusas litteras habuere. Idque ex eo apparet, quod *consol* per *o* ultima syllaba quondam scribi solitum: quum tamen, ut ipse ait, per *u* legeretur. Variumque scripturae modum plerisque in nominibus huiusmodi fuisse dicit: & *fontes*, & *fontes*, & *frondes*, & *frundes* modo per *o* modo per *u* apud hos & illos scriptum. Praeterea Victorinus, cuius fragmenta quaedam de Orthographia mihi dono data sunt a Jano Parrasio, observasse ait se antiquis libris, & in Legibus XII. Tabularum: quae, ut ejus verba ponam, tamen frequentem transcriptionem aliquid mutarunt, tamen retinent antiquitatem: *o* positum pro *u*. Ut *popolos* Romanus. Ubi enim nunc *populus*, ibi *popolos*. Ubi *piaculum*, ibi *piacolum*. Ubi *funus*, ibi *fonus*. Et ita pleraque alia. Quare *perditos* numero singulari, Nominativo casu, ut non uti nunc ausus fuerim, ita in antiquissimo codice scriptum nequaquam improbaverim. Sed quoniam de hac re saepe dicendum, quum frequentissima sit in antiquis codicibus id genus scriptura: pauca haec nunc attingisse sufficiat.

61. PALLAS QUAS CONDIDIT ARCES IPSA COLAT. In Romano codice, *quae condidit* legitur, nempe ad homoeoteleuton evitandum, *Pallas quas*. Habet praeterea nescio quid poeticae venustatis dicendi modus, *Pallas colat arces, quae condidit*: si ve velis, *quas res*: si ve, *ipsa, quae condidit*: intelligere. Non tamen abradenda est vulgata lectio, *Quas condidit arces*. Est praeterea in Romano codice *colant*, una plus littera temere adjecticia.

67. ET SOL CRESCENTES DECEDENS DUPLICAT UMBRAS. In antiquis aliquot codicibus *descendens* legi: sed *decedens*, lectio castior. Est & *crecidentis* in Romano codice, quae scriptura ibi plurimum reperitur. Quid vero *duplicat*, pp geminato in codicibus nonnullis manu scriptis? nempe isti veriti sunt, mutam & liquidam non satis esse ad syllabam producendam, nisi ad ejusmodi parenthefin confugerent.

69. AH CORYDON, CORYDON. Dictum jam ex Probi Grammatici sententia, a sine adspiratione, affectum significare: & eo modo scriptum in antiquis codicibus plurimum haberi. Sumpta vero figura est ex Theocrito, ὦ Κόρυδον, Κόρυδον, πᾶ τὰς φρένας ἀπὸ πόντου. Hinc in Mediceo codice scriptum est per *o* adverbium. *O Corydon, Corydon*, quod Theocritianae dictioni proximus est. Sed enim quum Fab. Quintilianus dicat: geminationem hoc loco esse miserandi causam factam; mihi minime dubium relinquatur, eam lectionem, quae vulgata est: *A Corydon*, agnovisse.

73. INVENIES ALIUM, SI TE HIC FASTIDIT, ALEXIS.

ALEXIS. In hoc versu tria sunt, quae Romanus codex aliter legit: quam vulgata habeant exemplaria. Primo quidem *invenies*, cum nota syllabam esse longam denotante: quod multi legunt *inveniens* participii voce. Alterum, quod nonnullis negotium facessit, est verbum *fastidat* per syncopam, pro *fastidiat*, quod jam antiquatum est. Elocutionem vero ejusmodi figurae No. Marcellus apud

Ennium observavit. Tertium est *Alexis* quarto casu, quod ideo probandum videtur, quia recipitur a Servio. In Longobardico abrasa est littera, quae post *i* succedebat. In Oblongo *i* & *s* ultimae litterae alieno sunt atramento, & manu. In Romano vero *Alexim* per *m* Latino declinatu scriptum est.

E C L O G A T E R T I A.

INFELIX O SEMPER OVIS PECUS. In Romano codice *oves* scriptum est: & ita prius erat in Longobardico: postea *e* abrasum fuit, quod adhuc discernitur, & appositum *i* alio atramento. Habet porro nescio quid venustius oratio haec, *o oves*, per appositionem, *infelix pecus*. Quod si, *ovis*, pro *ovium*, cuius magis placuerit, suo uniusquisque arbitrato faciat.

5. **HIC ALIENUS OVIS CUSTOS BIS MULGET IN HORAS.** Quod eadem dictione *oves* in Longobardico legitur, accusativum esse casum *ovis* vel *ovois* indicat: Non enim dicendum, *Custos ovis*, sed *bis mulget oves*.

6. **ET SUCCUS PECORI, ET LAC SUBDUCITUR AGNIS.** Passim inolevit, ut *succus* duplici *ce* scribatur. In antiquis tamen his codicibus omnibus, & iis ipsis, qui litteras geminare etiam sine delectu gaudent, *sucus* unico *c* scribitur: quod & ipsa analogia exposcere videtur, nisi quis non a *sugo*, sed a *suctu succum* deduci velit, & propterea geminari *ce* contendat. Notat vero versum hunc Val. Probus, in quo nulla fiat synaloephe, quum plerumque vocales inter se concurrant, neque tamen ulla elidatur.

7. **OBJICIENDA MEMENTO.** In antiquis omnibus codicibus, *objicienda* unico *i* in secunda syllaba legitur: & ita reliqua omnia quae a *jacio* componuntur: nempe quia putabant duas esse vocales, neque commode pronuntians posse, si ambae ponerentur: neque adverterunt mentem, dum uni consulunt incommode, majori se affici detrimento, syllaba prima corruente, nisi alterius *i*, quae consonantis loco sit, quasi pedamento suffulciatur. Sed de hac scribendi ratione, plura alibi dicta. Est etiam comma advertendum, quod in antiquis plerisque codicibus post *parcius* notatum est, ut uno inde membro legatur, *Ista viris tamen objicienda memento*.

8. **TRANSVERSA TUENTIBUS HIRCIS.** Oblongus codex omnino legit *hirquis*, quod a nonnullis receptum ait Servius. Romanus vero & alter pervetus cum Mediceo *hircis*. Et ita erat in Longobardico, quanvis alio atramento sit nescio quid

infertum. Sed enim hoc a Theocrito sumptum videtur, sententia tamen honestius translata, quum dicat ille, dum res turpis ageretur, capellas elanguescere quodammodo coepisse, hircumque eas misisse. Qui vero de oculorum *hirquis* hoc dictum volunt, idem etiam Theocrito inniuntur, qui dixerit Caprarium, viso hircu capellas inscendente, oculis intabescere: ait enim τάνη) ἰφθαλμῶς. Sed enim prior sententia magis placet, quia scimus antiquos dixisse *hirquos* per *q* & *u*, quos nos *hircos* dicimus. Eamque scripturae rationem remanere adhuc in derivatione nominis, quod hinc tractum est, ut *hirquit allos* eos vocamus, qui jam coeperint adultioris aetatis esse, propterea axillas olerere incipiant hircorum more: de quo Catullus,

*Laedit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur
Valle sub alarum trux habitare Caper.*

*Hunc metuent omnes, neque mirum, nam mala
valde*

Bestia, nec quicum bella puella cubet.

Quare si *hircis* si *hirquis* legas, pro uno eodemque sensu, prout apud Theocritum, eo praesertim Idyllio, quod sibi Virgilius in hoc fingendo videtur proposuisse, accipi poterit. Illud vero novimus, *Qui* figura est brevitalis per detractio- nem, non tamen ἀποσιώπῃς, ut ait Quintilianus. Nam in aposiopesi quid taceatur incertum est, aut longiore sermone explicandum: hic unum tantum verbum, & manifestum quidem desideratur.

12. **CUM DAPHNIDIS ARCUM.** Val. Probus legit *Daphnidos* Graeca declinatione.

16. **QUID DOMINI FACIENT.** Romanus, & alter pervetus codex *faciant* habent. In Oblongo, & in Mediceo *a* littera superinducta. In Longobardico abrasa dicitio est. Quod vero subsequitur, *Non ego te vidi*, est aliqua in respondendo figura, ut Quintilianus ait, quum aliud interroganti, ad aliud, quia sic utilius videatur, occurritur, tum augendi criminis gratia, ut testis rogatus, an ab Reo vapulasset, respondit, innocens: tum declinandi, ut quaero an occideris hominem, respon-
X 2 detur,

detur, latronem. Et in Buc. dicenti, *Non ego te vidi*: respondetur, *An tibi cantando victus*.

25. AUT UNQUAM TIBI FISTULA CERA JUNCTA FUIT. In Romano codice & in aliquot aliis legere est *vinctâ fuit*. Placet tamen *juncta* multo magis: ut, *Pan primus calamos cera conjungere plures Instituit*. In Mediceo autem codice sententia per *haud* adverbium negandi est: ut interrogatio sit per reticentiam, *Cantando tu illum?* Inde adversario adnuente subjungat, *Haud unquam tibi fistula cera junctâ fuit*, Inde per alteram interrogationem; *Non tu in irivivis*, argumentetur, minime fieri potuisse, ut cantando vinceret.

36. INSANIRE LIBET QUONIAM TIBI. Hoc totum omnes fere per interpositionem legunt, & ad Damoetam referri volunt, qui sub sponione certare velit cum praestantiore. In Longobardico tria tantum verba parenthesi includuntur (*insanire libet quoniam*.) Inde est alterum membrum dime- trum anapaesticum hypercatalecticum, *tibi pocula ponam*. In Mediceo una coma clauduntur verba duo tantum, *Insanire libet*, eadem sententia. Quare Menalcas, si lectionem hanc admittamus, *insanire* de se dixit, qui depositurus sit contra vitulam id, quod adversarius ipse multo majus esse fateatur. Unde Damoetae locus est argumenti a comparatione, quod ejusdem artificis, & ejusdem pene operis & precii habeat pocula, nihil ea tamen ad vitulam. Reliquum est, Menalcam non nisi ex aestimatione sua precium poculis facere potuisse.

38. QUIBUS TORNO FACILI. *Facili* quidem in veteribus omnibus exemplaribus, uno excepto Romano, scriptum est. In eo enim *fragilis* habetur, corrupte satis: nam viti epitheton hujusmodi non convenit, quare *facili torno* legas.

39. DIFFUSOS HEDERA VE. PAL. CO. Praeteritissimam quod corruptissime legitur *haedera* per *ae* diphthong. prima syllaba, nisi me interpellasset adspiratio. Nam qui diphthongum posuere, eam nominis etymologiam secuti sunt, quam imaginatus est Apulejus Grammaticus, *Haederam* ab *bae- reo* deduci: quum tamen alii ab *Edo*, *es*, dictum velint, quod ea consumeret, quibus inhaerit. Accessisse tamen adspirationem nomini Pontanus putat: ut in quibusdam vocibus, nomen a verbo dinoscatur.

44. DUO POCULA FECIT. In Longobardico *fecit* cum nota diphthongi scriptum est, nequid a *facio* deturatur. Sed usus per *e* simplex scribit.

48. SI AD VITULAM SPECTES, NIHIL EST QUOD POCULA LAUDES. Et *spectes* & *laudes*, Coniunctivo modo in omnibus fere legitur exemplaribus. In Longobardico vero *spectas*, & *laudas*. Fatendi forma quippe, *nihil est quod laudas pocula*, id est, quas condiciones, quaeve dotes in

poculis enumeras. In Mediceo *spectas* tantum est forma est.

55. DICITE, QUANDOQUIDEM MOLLI CONSE- DIMUS HERBA. Ita quidem absque *in* particula praepositiva in exemplaribus aliquot habetur. In nonnullis autem antiquissimis legere est, *quandoquidem in molli*: qui numerus videtur prurire la- scivius.

71. AUREA MALA DECEM MISI. In Romano codice, familiari quadam mutatione ex *e* in *i* atque ita vicissim ex *i* in *e*, scriptum est *decim* per *i* ultima syllaba. Quod quidem nomen hoc eodem modo scriptum apud Asprum Grammaticum, cujus antiquissimum codicem in manibus habui, pluri- bus locis observavi, ut puta, *decim* verborum modi, & ita reliqua. Et ita in veteri Liviano Code- ce, *decim* scribitur. Aetas tamen nostra maluit *de- cem* enuntiare per *e* utramque syllabam.

72. O QUOTIES ET QUAE. Jam usu inolevit, ut *quoties* veluti *milies*, *decies*, absque *n* littera scri- batur. In omnibus tamen codicibus antiquis, quos evolverim, *quotiens* per *ns* scriptum observavi: quibus additipulatur Caper Grammaticus, ubi di- cit: Sine *n* scribenda sunt *milies*, *centies*, *decies*: *totiens*, & *quotiens* quum scribuntur, per *n* scri- benda sunt. In cujus sententiam Victorinus etiam descendit, dum ait: *Adverbia vero cum n scriben- da sunt*, ut *Totiens*, *Quotiens*.

77. CUM FACIAM VITULA. In antiquis aliquot exemplaribus, *vitula* quidem est ablativo casu. In Romano tamen & in Mediceo *vitulam*. In Longobardico altera manu & atramento apex a litterae superadditus. *Vitula* vero legendum ablativo casu recte Servius admonet. *Ambarvale* vero *bestiam*, ait Verrius, *quae rei divinae causa circum- arva ducitur: ab iis, qui pro frugibus faciunt*. Huius sacrificii meminit inferius Poeta, ubi dicit: *Et quum lustrabimus agros*. De Ambarvali vero sacri- ficio plura apud Macrobius legas.

84. QUAMVIS SIT RUSTICA. *Sit* quidem in veteribus aliquot exemplaribus, praesertimque in Longobardico legitur. Sed non displicet, *quavis est rustica*, quod habetur in Romano codice.

90. QUI BAVIUM NON ODI. Hoc quoque nomen pronuntiatione Graeca: per *v* quippe di- gammon habetur in Romano codice *Favium*. Ita, apud Livium, ubi in vulgatis codicibus Libro VIII. primas Decadis scriptum est, *Vitrubius*, *Bac- chus*: in vetusto codice *Vaccus* per *v* digammon habetur: & inferius *Quae Faci prata*. Frequentissime autem apud hunc & alios scriptum, veluti. Veteres *Favium* pro *Fabio* dicebant, observatum ab Adamantio. Huic vero malo Poetae Marci no- men fuit: de quo Eusebius: *Marcus Bavius Poeta, quem Virg. in Buc. notat, in Capadocia mar- ritur*.

91. ET MULGEAT HIRCOS. In Romano codice & in altero perveteri *mulceat* per *c* scriptum est. In Longobardico, ut omnino discernitur, ita quoque legebatur. Verum altera manu & arramento factum est, *mulgeat* per *g*. Neque mirum multis in dictionibus *c* pro *g* positam esse. Quam litteram non fuisse longa annorum serie apud Latinos: inventam vero a Spurio Carbilio nova forma, & Scaurus, & Victorinus affirmant.

96. REICE CAPELLAS. Servius dicit *reice ca* proceleusmaticum esse. Antiquique omnes codices *reice* scribunt unico *i*. Quique hanc scribendi rationem amant, dicunt, ut apud Velium est, litteram *i* inter duas vocales per se plenam & satis sonoram esse: sed neque quidem esse necessarium, quam *eicit* scribimus, *i*, ratione producendi syllabam, geminare: quod satis litterae potestas ipsa sibi sufficiat. In plerisque vero hujusmodi Cicero videtur auditu emensus scriptionem, qui & *Aijacem* & *Majjam* per duo *ii* scribenda existimavit, ut pressius & plenius sonarent. Sed enim quod ad *reice* pertinet, nemo negarit in eo quod est *jace*, pro *a* esse *i* substitutum, & *jici* dici necessario, cui adjecta praepositione, *re*, rejice integrum fit. In quo, *re*, non magis longa, quam in *rejeci*, & in *rejectus* habeatur. Quod si duo *ii* in unum coire faciamus, media syllaba longa erit necessario, quum synaeresis fieri non possit, nisi in longam. Quare si codicum auctoritatem defendere voluerimus, aut dicendum erit primum *i* quod vim duplicis consonantis habebat, ex regula illa generali expunctum esse, aut syncopam, *a* littera detrita, factam: atque ita *i* jam vocalem, brevis locum retinuisse.

97. OMNIS IN FONTE LAVABO. *Fonte* quidem vetera habent exemplaria, Romano excepto, in quo *fronte* legitur, quod alii viderint. Apud Theophrastum sane, unde locus hic desumptus, dubio-procul *fontis* mentio fit: ait enim *αὐρίον ὕμμου πᾶσις ἐγὼ λάσω Συβαρίτιδος Ἰνδοὶ κρᾶνας*: quare *fonte*

omnino legendum est.

98. COGITE OVES, PUERI, SI LAC PRAECEPERIT AESTUS. In antiquis aliquot exemplaribus, cum antiquissimo majoris notae, *aestas* legitur: quod non placet. *Cogite* vero, quod Servius exponit, *in ovilia colligite*, No. Marcellus, *mulgete*, interpretatur. Subjungit enim Poëta causam cur festinandum sit, si lac praeceperit aestus: ut nuper, *Frustra pressabimus kuberia palmis*. Eadem autem dictione variatum in secundo Georgicon loco, *Aut gravis incumbens scopulis arentibus aestas*.

100. EHEU QUAM PINGUI MACER EST MIHTAURUS IN ERVO. Romanus codex, una cum Longobardico, & aliquot aliis legitur in *arvo*. In aliquot, in quibus *ervo* scriptum fuerat, *a* littera superne addita. Sed enim *ervo*, & Columella, & Plinio legumine eo pecus pinguefcere asserentibus, magis omnino receptum: & *arvo* nescio quid otiosum haberet.

101. EXITIUM EST PECORI, PECORISQUE MAGISTRO. Verbum *est* in hoc versu valde inconcitantis reperitur apud codices manu scriptos. Nam, veluti Plebejus notatus, modo in hanc, modo in illam transfertur Tribum. In Romano enim *exitium est*. In Mediceo, & quibusdam aliis *pecori est*. In Oblongo Vaticano, & in Longobardico *magistro est* habetur. Id, etiam minus vetabat, quin eadem esset sententia, notandum tamen fuit ob structurae varietatem, cujus apud eruditos viros diligentissima solet esse pensatio.

105. NON AMPLIUS ULNAS. In Romano codice *ullas* ea mutatione, qua nunc quoque vocabula multa *u* in *l* transmutant: & *vallus* & *vannus* apud veteres idem est, ut in Georgicis ostenditur.

107. NASCANTUR FLORES. In Oblongo codice, in Mediceo, in Longobardico, *nascuntur* est, fatendi modo. In Romano *nascantur* conjunctivo.

ECLOGA QUARTA.

SICELIDES MUSAE, PAULO MAJORA CANAMUS. Primum illud non praeteribo, quod loco lemmatis scriptum est. In Romano codice, SAECULI NOVI INTERPRETATIO. Eadem sententia, alia verborum specie, in Longobardico, DE INTERPRETATIONE SAECULI NOVI. Mox illud animadvertendum antiquos plerisque codices, *Sicelides* eadem vocali tribus primis syllabis scriptum ostendere: uti etiam in primitivo nomine *Sicilia* scriptitamus: quod quidem quam tenue atque exile sonet, neminem esse arbitror, qui non statim ani-

madvertat. Quare longe illi melius mihi scripsisse videntur, qui *Sicelides* ea euphonia, quam apud Graecos esse animadverterant, scribendum curarunt: *Sicelides* enim apud eos secunda syllaba per se scribitur.

2. HUMILESQUE MYRICAEE. In Mediceo codice, *humilesque Geneftae* positum est. Servius, *Myricae* agnoscit. Virgultum vero id non multum a *Genefta* distat.

3. SILVAE SINT CONSULE DIGNAE. Ut misum faciam *sylvae* per *i*, quas e silentio dictas no-

ftri volunt: verbum Fatendi modo positum est in codicibus plerisque antiquioribus. *Silvae sunt consule dignae.*

4. ULTIMA CUMAEI. Veteres plerique codices scripturam Graecam retinent in vocabulo *Cymaei*: Ita in VI. Aeneidos: *Cymaea sibyla*. Latini tamen libentius y in u commutarunt, quod in hoc praefertim nomine usu corroboratum est: tam et si pleraque alia Graece scribere delectamur.

17. PACATUMQUE REGET PATRIIS VIRTUTIBUS ORBEM. Quamvis vetustissimi codices aliquot *patriis* legunt, magis tamen acceptum *patriis* intelligo.

18. AT TIBI PRIMA, PUER. In Romano codice, *ac tibi*, & ita inferius, ubi *at simul, ac simul* habetur: quum tamen in antiquis aliis codicibus *At* utrobique legatur.

25. ASSYRIUM VULGO NASCETUR AMOMUM. In Longobardico codice legere est, *Assyrium & vulgo*: ut, *Testilis & rapido*. Sed etiam absque particula copulativa oratio ipsa & candida & venusta est. Amomum vero in Assyria tantum nasci tradit Servius: verum id etiam in Media & in Ponto nasci Plinius tradit.

26. ET FACTA PARENTIS. In Romano codice, *parentum* est, numero multitudinis: quod si placuerit, Servii tolles ambiguitatem super Ephexegesi.

33. QVAE JUBEANT TELLURI INFINDERE SULCOS. In Romano codice legere est, *tellurem infindere sulco*: in Oblongo Vaticano, *sulcis*. Longobardicus, Mediceus, & aliquot alii, vulgatam sequuntur lectionem.

46. TALIA SAECLA SUIS DIXERUNT CURRITE FUSIS. In Mediceo codice legere est, *dixerunt currere*, ut sit, *dixerunt*, pro *edixerunt*, vel affirmaverunt: ea figura, qua dictum alibi, *Donat habere*. Servius tamen imperativum agnoscit *currere*. Neque illud praetereundum est, quod aetate maxime nostra, coeptum est scribi *seculum* absque diphthongo. Cujus quidem scripturae rationem Grammatici nonnulli subjecere, a *sequendo* nomen deductum esse: quum tamen antiquiora marmora *saeculum* per *ae* diphthongum notent: quo itidem pacto in Romano codice scriptum est. In nummis etiam Antiquorum plurimum, per *ae* diphthongum nomen id observet, ut in P. Septimii Getae: *Saecularia*, in Faustinae: *Saeculi felicitas*, eodem modo in plerisque aliis: quamvis in argenteo Otthonis, *secul* per *e* solum habetur.

49. CARA DEUM SOBOLES. In Romano codice *suboles* per *u* prima syllaba: cujusmodi scripturae rationem alibi copiosius recitavimus. Hic illud tantum attingam, quod apud Pomponium Festum, dispositis per litterarum ordinem vocalibus inter *subverbustam* & *subuculam*, vocabulum

suboles scriptum est: quod nomen ab *olefendo*, id est, crescendo dictum asserit, ut *adolescens* quoque, & *adultus*, & *indoles* dicitur. Lucilius v. *Sive virum suboles, sive est muliebris origo*. Virgilius: *Clara deum suboles, magnum Jovis incrementum*: ubi observes illud etiam, quod in vulgatis *cara* scriptum est, in codice eo Festi, *clara* haberi.

51. TERRASQUE TRACTUSQUE MARIS. Sunt antiqui codices, in quibus *terram* unitatis numero legas. Sed multo magnificentius est plurali dicere.

52. ASPICE VENTURO LAETENTUR UT OMNIA SAECLIO. In Romano codice, *laetantur* est, indicandi specie, quod magis implet aures, & longe magis movet: dum cuncta oculis subjicere videtur.

53. O MIHI TAM LONGAE MANEAT PARS ULTIMA VITAE. In Longobardico, & in Mediceo, *tam longe* scriptum est. Sed enim *tam longae vitae* casta omnino lectio est: quam Servius etiam agnoscit.

57. ORPHEI CALLIOPEA. In Romano codice, & in Mediceo, *Orphei* legitur per synaeresim. In aliis *Orphei*. In Longobardico, etiam *Orphei* prius scriptum erat. Inde abrais litteris factum est *Orphi*. Sane Priscianus hic Graece dictum ait, "Orphi" Ορφει, quare vel unico i scribendum, aut ita pronuntiandum, ac si unico scriptum esset: ut diphthongi sonus sit, Latinae tamen scripturae ratione servata: quanquam nihil prohibet *Orphei*, dictione dactyli pronuntiare, quum Dativus sit casus, ut etiam *Lino*. Et apud Graecos ultima brevis est in hujusmodi dativis, ut Δάφνη, τῷ χαρίωντι.

59. PAN ETIAM ARCADIA MECUM SI JUDICE CERTET, PAN ETIAM ARCADIA DICAT SE JUDICE VICTUM. Non inficior utrumque versum in Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis, eodem modo legi, *Pan etiam Arcadia*: licet in Romano versus inferior una habundet littera. Sed enim mihi non displicet, quod in Oblongo codice legitur, *Pan deus, Arcadia mecum si judice certet: Pan, etiam Arcadia dicat se judice victum*. Magnam enim emphasim habere videtur, *Pan, deus*. Et adverte in hujusmodi lectione inferiore versus, *Pan* suspendendum esse. Si cui vero magis placeat iteratio totius hemistichii, non laboro: nam & ea quoque le pida & suavis est.

61. MATRI LONGA DECEM TULERUNT PASTIDIA MENSES. *Tulerunt* quidem in Romano codice legitur: in Longobardico, & in Oblongo, *tulerant*: in Mediceo, & aliquot aliis perveteribus *tulerint*. Neque desunt, qui teste Servio *abstulerint* legant. Sed enim Donatus in Eumuchi prologo locum hunc citat, & *tulerunt*, pene ultima

tima correpta legit, ad similitudinem illius Terentiani versus *Postquam aediles emerunt*, ubi necesse est ultimum saltem pedem esse Iambum. Agnoscit & Probus *tulerunt*, & Metaplasmum esse dicit media correpta syllaba, quae natura longa sit. Est & *decim per i*, de quo superius.

62. CUI NON RISERE PARENTES. Non me fugit quo pacto Quintilianus lectionem hanc acceperit, quam hic in numero figuram esse dixerit: quantumque viri peritissimi sibi super hoc loco applaudere visi sint: quae vero in hoc disputent, alii viderint. Nos antiquissima haec omnia exemplaria contulimus, in quibus omnibus scri-

ptum observavimus, cui dativo casu. In aliquot etiam quod, Catulliano more, ut alibi, *quoi non dicitus Hylas*. Quo de genere descriptionis Quintilianus, Veteres ante se ait, *cui*, quod tribus jam litteris enotari coeptum erat, *quoi* ad pinguem sonum usos: tantum ut ab illo *qui* distingueretur.

63. DEA NEC DIGNATA CUBILI EST. In Romano codice scriptum est *cubilest*, Plautino more. In altero perveteri, *cubili* absque verbo *est*. Sed ea Synaloepha, quae fit in *cubili est*, huic humili generi maxime convenire videtur, & nescio quid suavitatis in eorum auribus relinquere, qui musicis Poëtarum numeris insuerint.

E C L O G A Q U I N T A.

CONVENIMUS AMBO. In Oblongo codice *con-*
sedimus legitur, omnino corrupte. Nam *con-*
venire huic sententiae congruit.

7. SPARSIT LABRUSCA. Usus hic Virgilius genere foemino, qui genere neutro plurali numero dixit in Culice: *Densaque virgultis avide labrusca petuntur*.

8. SOLUS TIBI CERTET AMYNTAS. In Mediceo & omnibus fere codicibus antiquis, *certas* legitur: indicativo modo. Sed in Oblongo, *certet* ut in vulgatis est, & ita etiam est in citato versu apud Arufianum Messum.

9. QUID SI IDEM PHOEBUM CERTET SUPERARE. In Mediceo, & aliquot aliis antiquis codicibus, mutatis dictionibus legitur, *Quid si idem certet Phoebum superare*. Quod parvi momenti est.

11. AUT JURGIA CODRI. Servius ait, *Orto bello inter Laconas & Athenienses*. At Plutarchus in Parallelis ex Historico Socrate bellum hoc adversus Thracenses ponit, *Codrumque*, urro ex hostibus falce interempto, concitasse alios in caedem suam. Tu quae multa Justinus de *Codri* morte exequitur, videris.

15. JUBETO CERTET AMYNTAS. In Romano codice, in Longobardico, & in Mediceo legitur, *Jubeto ut certet*. Sed enim absque *ut*, elocutio venustior videtur bonae eruditorum parti.

20. EXTINCTUM NYMPHAE CRUDELI FUNERE DAPHNIM FLEBANT. In Romano codice, quia putabant adspirationem non nisi vocalibus applicari, nomen hoc passim adspiratione, vel sublata, vel translata, post suscriperunt *Daphnin*. In aliquot absque ulla adspiratione scribitur *Daphin*, ut in Mediceo habetur. *Daphnidis* porro mortem ex amore proveniente Theocritus late scribit in Ode Thyridis. Quod vero hic Quintilius intelligatur sub *Daphnidis* persona, ostendere videtur

Horatius, ubi de Quintilio ait: *Nalli flebilior quam tibi Virgii*. Solent enim Poëtae libenter alludere ad amicorum opera, eaque suo ita testimonio apud posteros commendare. Fuit vero Quintilius hic Cremonensis, de quo Eusebius in libro de Temporibus: *Quintilius, Cremonensis, Virgii & Horatii familiaris, moritur*.

25. FRIGIDA DAPHNI BOVES AD FLUMINA: NULLA NEQUE AMNEM. In Longobardico legitur *ad flumina nulla neque amnem*, absque collisione in quarto pede: quod nescio quid magis miserabile sapit, ea exilitate prolatum, puncti praefertim interpositi suspensione.

26. LIBAVIT QUADRUPES. In Romano codice passim legitur, *Quadrupes* per *i* in pene ultima, ut *bipes, tripes*: in usu vero remansit *quadrupes* per *u*, ut ex *contumace contumax, aucupium ex aucupio*, de quibus alibi.

27. POENOS ETIAM INGEMUISSE LEONES. In Romano codice, legere est *gemuisse*. Sed *ingemuisse* majorem habet vim, & numerus ipse magis delectat.

28. SILVAEQUE LOQUUNTUR. In Romano codice, & in Longobardico *locuntur* per *c*, quia Veteres *q* litteram ignorabant.

29. ARMENIAS CURRU SUBJUNGERE TIGRES. Ita quidem legendum. Sed in Romano codice legitur *Armenia*, puto scriptoris negligentia: reliquae dictiones permixtae sunt, & punctis male distinctae. Est enim *currus ubi jungere tigris*. Quod nonnulli nunc ejus codicis auctoritate moti, exponere volunt hoc ordine: *Daphnis instituit jungere tigres Armenias*: vel, ut in Romano, *Armenia*. In ea quippe provincia, *currus ubi*, scilicet etiam junxit. Sed vulgata lectio castior.

30. INDUCERE BACCHO. *Baccho* passim habetur in impressis codicibus. In antiquis omnibus
Bac-

Bacchi, ut sit, *Thyasos Bacchi*. In Longobardico ultima littera abrasa est, & o repositum, aliena manu, & atramento; videtur vero *Bacchi* fuisse prius. Si tamen malis *Baccho* acquisitive legere, non laboro.

31. MOLLIBUS HASTAS. In Longobardico, & aliquot veteribus codicibus, *ast* passim legas absque aspiratione. Nomini tamen huic accessit aspiratio ex antiquo usu.

36. GRANDIA SAEPE QUIBUS MANDAVIMUS ORDEA SULCIS. In aliquot codicibus antiquis legere est, *Saepe quidem mandavimus*. Sed quibus receptum magis: *hordea* vero per aspirationem scribendum ex antiquis plerisque codicibus, & ex historia: nam *fordeum* prius dicebatur, inde *f* in *b* transeunte, *hordeum*.

37. INFELIX LOLIUM ET STERILES DOMINANTUR AVENAE. *Dominantur*, in impressis tantum codicibus legi. In antiquis vero omnibus, quotquot habere contigit, *nascuntur* ejus loco positum observavi. *Dominantur* enim, quod numerosius est, omnino habetur in Georgicis, qui stilus supra Bucolicum non nihil extollitur. *Steriles* vero *avenas* dixit ea de causa, quia frumenti vitium est *avena*, & *hordeum* quoque in eam degenerat, quod quidem vitium soli maxime caelique humore evenire tradit Plinius, libro XVIII. Naturalis historiae, sequentemque causam esse feminis imbecillitatem, quum diutius retentum est terra, priusquam erumpat. Eadem est ratio si cariosum fuerit, quum feretur. Neque enim inficias terim, *avenam* esse genus segetis. Sed hoc loco de iis quae degenerant, Poeta loquitur. Haec ideo libuit inferere: quia non satis placebant, quae ponuntur ab interpretibus.

38. PRO MOLLI VIOLA, PRO PURPUREO NARCISSO. In Romano codice additum est &, legiturque, *Pro molli viola & pro purpureo narcisso*. Sed absque ea particula copulativa lectio mihi videtur elegantior. Quod vero sequitur de *palinuro*, quam Servius herbam asperrimam, & spinosam esse dicit, Theophrastus fruticem, Plinius arborem agnoscit, in Cyrenaica maxime regione late provenientem. Nihil tamen prohibet, quin & herba sit, quamvis in Cyrenaica regione ad speciem & magnitudinem fruticis affurgat. Nam & *Lotos*, herba atque itidem arbor est.

40. INDUCITE FONTIBUS UMBRAS. Ita pleraque antiqua legunt exemplaria, quod etiam in vulgatis codicibus habetur. In Romano tamen *aras*, non *umbras* legitur, & aliquot exemplaria non *fontibus*, sed *frondibus* habent. Quamvis & alicubi *frondibus* per *u* sit, ut non inveniste legas, *inducite frondibus aras*. Nam *inducere* vestire etiam significat, ut apud Suetonium in Augusto, *Calceum praepostere inductum* legas. Haec tamen ita dicta

sint, ut minime displiceat vulgata lectio, *fontibus umbras*.

46. QUALE SOPOR FESSIS. In Romano codice, *lassis*: hoc alterum ex his, paraphrasis esse debuit.

59. DRYADASQUE PUELLAS. In Romano codice *Dryades* Latino declinatu.

60. NEC RETIA CERVIS ULLA DOLUM MEDITANTUR. In codicibus aliquot antiquis, *malum*, non *dolum* est. Quia vero *retia* positum est, magis placet *dolum*. Crediderim vero *malum*, ab interpretibus καλὴ παράφρασις adscriptum, ideo, quia *dolus*, & bonus & malus est: & antitheton sequitur: *Amat bonus otia Daphnis*.

63. IPSAE JAM CARMINA RUPES. In Romano cod. & copulativa particula inserta est, *ipsae & jam carmina rupes*: quod non placet.

64. DEUS, DEUS ILLE, MENALCA. In Longobardico, & in Mediceo, *ipse* legitur. Sed *ille* majorem emphain habere videtur.

65. EN QUATTUOR ARAS, ECCE DUAS TIBI, DAPHNI, DUOQUE ALTARIA PHOEBO. Vide an erudite admodum legatur in Longobardico, *Ecce duas tibi Daphni, duas altaria Phoebus*. Ut *altaria* per appositionem legamus: convenientque omnia cum eo quod dictum est, *En quattuor aras*, postea distinguat, *Ecce duas tibi Daphni, duas autem Phoebus*, quae tamen *altaria* sint. Illud admodum, in antiquis aliquot codicibus, *duo altaria* absque particula copulativa. Hujusmodi vero pleraque invenies numeri variandi causa poni a Poetis.

68. CRATERASQUE DUOS STATUAM TIBI. *Duos* quidem in codicibus aliquot veteribus legitur: quanvis in Oblongo, & plerisque aliis, *duas* insolito genere legatur. In Romano tamen, *duo* ad sibilum evitandum, quod *statuam* sequitur. In altero perveteri, dictio abrasa est: *duo* tamen prius fuisse apparet. Et quamvis *duo*, etiam accusativo casu pluralis numeri ultimam corripit, ut ex eo versu manifestum, *Si duo praeterea tales Idae tulisset*. hic tamen, tam ratione loci, quam etiam ob consonantes *duas*, quae subsequuntur, longa esset omnino.

69. HILARANS CONVIVIA BACCHO. In Mediceo codice; *Hilarans altaria Baccho*. Reliqui omnes *convivia*.

71. VINA NOVUM FUNDAM CALATHIS ARVISA NECTAR. In Oblongo quidem *infundam* legitur. Sed id mihi negotium fecerit, quod *Arvisia* dictio, nusquam legitur eodem modo in codicibus antiquis. Siquidem in antiquissimo notae majoris, & in Oblongo, *Ariusia* legitur. In altero vero perveteri, atque itidem in Longobardico, mediae illae litterae abrasae sunt: ut quid haberet antiqua lectio, non dicernas. In Mediceo, *Aerusia*
media

media tamen abrasa syllaba legitur. Sunt alii codices, in quibus *Aretusia* legas. Alii, qui corruptius quid ostendant. Quod vero Interpretes, Auctores citant, de *vino Arvisio* in insulae Chii promontorio, cujus etiam Strabo mentionem fecerit: invenio ego apud Auctores Graecos aliquot *Ἀρυσίαν* eum locum nuncupari: vinumque in ea optimum, *Ἀρυσίαν*: eamque esse regionem illam apud Strabonem *τραχηίαν καὶ ἀλίμνονος γαδίαν ὅσον τριακασίαν αἶνον ἄριστον φέρουσαν τῆ Ἑλλάδακῶν*. Tametsi in impressis ab Aldo codicibus *Ἀρυσία χάρις* legatur. Quod nisi pro comperto habeam Latinos vocabulum mutasse, quod in plerisque aliis facere confuerunt, vel *Arlysia* legendum contenderim, ut apud Stephanum est, codicibus Virgilianis praesertim antiquis, vel variantibus, vel manifeste adeo contaminatis. Vel cum Romano codice, & aliquot aliis veteribus, *Aryisia*, prout etiam in Strabonis codicibus vulgatis legitur. Vide tamen Plinianus codices vetustos l. 14. c. 7. Nam in impressis est: *In summa gloria post Homericam illa, de quibus supra diximus, fuisse Thasiam Chiumque, ex Chio, quod Arvisium vocant.*

73. SALTANTES SATYROS IMITABITUR ALPHESIBAEUS. In Romano codice more suo, *Saturos* per *u* scriptum habetur. Verrio enim Flacco, ut hic quoque Veterum opiniones referamus, eadem esse videtur apud nos *u*, quae apud Graecos *υ*. Namque his exemplis argumentatur, *Quod illi dicunt κύμνον nos cuminum: quam illi κυπαρίσσοι, nos Cupressum. Illi κυβερνήτω nos Gubernatorem, & enim cum g consentire alibi dictum.* Nec non ex ejusmodi *Θησεύς Theseus, Πηλεὺς Peleus*. Quare multi y pilon litteram supervacuum Latino sermone putavere. *Sed quum quaedam, ait Scaurus, Graeca nomina in nostrum sermonem admissa sint, in quibus hujus litterae sonus evidenter exprimitur, ut hyperbaton, & hymnus, & hyacinthus, in eisdem hac littera fungimur necessario. Satyros igitur eadem ratione per y scribemus: Nam & Victorinus ea, quae Graeci per υ scribunt, si exigat ratio, per y potius quam per u scribenda praecipit, ut Berythus, non Beruthus, Hylas, non Hulas.* Haec ille posuit exempla. Verrii vero Flacci rationem apud Velium Longum videre poteris.

E C L O G A S E X T A.

INSCRIPTO hujus Idyllii in antiquo Romano codice ad hunc modum habet, *Faunorum, Satyrorum, & Silenorum delectatio.*

1. PRIMA SYRACUSIO. In Romano codice *Syracoso* per *o* in antepenultima legitur: quod etiam Servius adnotavit. In Longobardico, & aliis, *Syracusio*; quod jam ab omnibus receptum est.

2. NOSTRA NEC ERUBUIT SYLVAS HABITARE THALIA. In Romano codice, *silvis* legitur, & *Thalea*: ea ratione, qua diximus alibi *u* diphthongum in *e* longam abire plurimum apud Latinos, vocali praesertim subsequente. Sed enim, ut *Thalia* Graeco sono per *i* scribatur, jam receptum a Latinis.

3. QUUM CANEREM REGES ET PRAELIA. In antiquissimo codice Romano, *proelia* per *oe* diphthongum legitur, ut in aliquot antiquis marmoribus habetur.

4. VELLIT ET ADMONUIT. In Longobardico *velit* unico *l* scriptum, ut multa hujusmodi antiquorum more. In eodem Longobardico, & in Mediceo, *ammonuit* duplici *m*, quod etiam habetur in Oblongo codice: adeo dura visa est illi saeculo pronuntiatio, qua litterae M. D. praeciceretur.

7. VARRE, TUAS CUPIANI. In Longobardico, *Vare* semper unico *r* scriptum est, quod jam recipi video: tam etsi Victorinus, quo vitium hoc emendaret, duplici *rr* scribendum praecepe-

rit: non secus ac *Arruntium, currum, & furrum*. Eundem vero esse volunt, quem Horatius *Varium* appellat, *Scriberis Vario fortis, & impiger*. Scribit vero Dion Historicus Quintilium Varum in Germania victoriam adeptum, postea proditum, post magnam cladem ipsummet sibi manum conficivisse. De eodem apud Suetonium in Augusto plura.

13. CHROMIS ET MNASYLUS. In Romano codice scribitur *Mnasillus* duplicato *ll*, & per *i*. Praeterea Valerius Probus *Mnasilos* per *os* legit.

18. SPE CARMINIBUS AMBOS LUSERAT. In codicibus antiquis *ambo* legitur, quod magis placet eruditis: & ita scriptum a Virgilio asserit Carilius. Alibique diximus, etiam Oratores eo declinato libenter usos: quodque nunc succurrit, in Vetusso codice apud Livium legi, in calce tertii Dec. primae, *Praelium fuit, quale inter fidentes sibimet ambo exercitus, veteris perpetuaeque alterum gloria, alterum nuper nova victoria elatum.*

19. INJICIUNT IPSIS EX VINCULA SERTIS. In antiquis omnibus: *Iniciunt*, *i* secunda syllaba minime geminato, ea quam superius attulimus ratione.

21. JAMQUE VIDENTI. In aliquot antiquis codicibus: *Namque videnti.*

23. QUO VINCULA NECTITIS. In antiquis aliquot codicibus, *quid vincula*. Sed id ex paraphrasi, pro *quo*, ad quid.

28. MOTARE CACUMINA? QUERCUSIA. *Motare* quidem in antiquis aliis codicibus. Sed in Longobardico, *mutare* habetur. Quod si admittas, *cacumina* montium intelligas: transire quippe arbores de monte ad montem: sequitur enim comparatio ad Orphea, quem arbores secutae, umbram feruntur praebuisse vati: ut in appendicibus Virgilii legitur. Magis tamen placet *motare*, quia de saltatione sermo est.

30. NEC TANTUM RHODOPE MIRATUR ET ISMARUS ORPHEA. In Romano codice, & in Oblongo, *mirantur*, verbo numeri multitudinis inter duo singularia posito, Alcmatica figura: quam etiam apud Homerum Porphyrius agnoscit.

38. ALTIUS ATQUE CADANT. In Romano codice *utque* legitur: sed *atque* receptum. SUMMOTIS NUBIBUS IMBRIS. In Romano codice *summotis ignibus* legitur. Quod significaret, aestate summotae, essetque sermo de temporum cardinalibus, Vere, Aestate, Autumno, & Hyeme, quae *πρῶτη τὸ θεῖον*, hoc est, pluo, nuncupatur: exacta enim aestate imbres folere latius effundi, ita ut omnia plenis rura natent fossis, jam omnibus exploratum est.

40. RARA PER IGNOTOS ERRENT ANIMALIA MONTES. In Romano codice legitur *per ignaros*: dictionemque hanc Aulus Gellius inter eas recenset, quae passim etiam accipiuntur, pro ignorato quippe, vel ignoto. Quamquam verum illum, qui ab eo citatus est exempli gratia, *Ignarum Laurens habet ora Mimanta*, posse aliter legi suo loco ostendimus, in Castigationibus Aeneidos.

42. CAUCASEASQUE REFERT VOLUCRES. In codicibus aliquot antiquissimis, in Romano, in Mediceo *Caucasias* per *i* in pene ultima habetur, & ita in secundo Georgicon *Caucasio*. Multa tamen ejusmodi libentius per *e* Latini protulerunt.

43. HIS ADJUNGIT HYLAM. *Hylam* per *n* omnia vetera scribunt exemplaria.

44. UT LITTUS HYLA. Ut taceam *Hula* in antiquis codicibus, de quo alibi, est etiam *quo litus* legere, in aliquot manu scriptis: sed *ut*, omnino melius.

45. ET FORTUNATAM SI NUNQUAM ARMENTA FUISSENT PASIPHAEN. In veteribus aliquot exemplaribus omnino *Pasiphen* trisyllabum legas: quod quidem quosdam satis litteratos viros in errorem traxit: quum dubio procul *Πασιφῆν* quadrisyllabum sit.

47. AH, VIRGO INFELIX. Diximus Probum Grammaticum subscribere Romano codici, ne *a*, vel si etiam interjectio sit, cum aspiratione scribatur.

49. AT NON TAM TURPES. In Romano, &

aliquot aliis plerisque Codicibus, *turpis* Veliano more, de qua scribendi ratione alibi disputatum.

60. STABULA AD GORTYNIA. In Longobardico, & in Mediceo, *Cortynia* per *c*, ut multi jam scribere coeperunt. Sed *Gortyn* urbs Cretae per *g* scribitur, & apud Stephanum, & in Homeri catalogo. Datur tamen auribus Latinis plerumque *c* pro *g* recipere. Cognatae enim sunt, ut Scaurus ait.

62. TUM PHAETONTIADAS MUSCO CIRCUMDAT AMARAE CORTICIS. Et in hoc quoque nomine multi decepti sunt, quod in codicibus scriptum observassent, *Phaetontiadas*, errore geminato: quanvis non negarim duas syllabas primas in unam coire posse, ubi aliqua necessitas cogat. Notat sane Quintilianus *συναλωφῶν*, quam *complexionem* interpretatur, apud P. Varonem: *Quom te flagranti dejectum fulmine Phaeton*. Sed hoc loco non est hujus figurae usus. Observat & *Amarae corticis*, apud cum, qui *medio cortice* dixerit: qui si *amari corticis* hic fecisset, compositione peccasset.

65. AONAS IN MONTES UT DUXERIT UNA SORORUM. In antiquo codice manu scripto legere est absque *in* praepositione, *Aonios montes ut duxerit una sororum*: ut, *Italiam venit*. Sed longe melius est, *Aonas in montes*, ut vulgata habent exemplaria.

66. UTQUE VIRO PHOEBI CHORUS ASSUREREXERIT OMNIS. Apud Arufianum Messum legas, *Atque viro Phoebi chorus adsurrexerit*.

74. QUID LOQUAR? AUT SCYLLAM NISI. In Romano codice, *ut Scyllam* habetur, quod non placet: quamvis poetarum mos sit interdum fabulas confundere. Id si cui tamen adrideat, *Quid loquar, ut narraverit Scyllam Nisi, aut ut mutatos*. In pastoralis enim persona, non dedecet ex duabus *Scyllis* alteram pro altera nominare. Vetus etiam codex manu scriptus ita legit, *Quid loquar? An Scyllam Nisi, aut quam fama secuta est*. Vide vero tale aliquid apud Servium. Adde quod *narraverat*, non *narraverit*, in Romano codice scriptum est: sed hoc scriptoris adscripturam inscitiae. QUAM FAMA SECUTA EST. In codicibus aliquot antiquis, *secuta est* legitur: ut plerumque etiam in veterum monumentis. Et ita Ecloga decima: *Perque horrida castra secuta est*.

81. SUPERVOLITAVERIT ALIS. In Romano codice, *supra* legitur, quod scriptoris vitio factum est: *ales*, non *alis*. Legas tamen, *quibus alis*: quippe quae pennatae non sunt, ut aliarum volucrum, unde joco locus in fabulis datus.

86. JUSSITQUE EDICERE LAUROS. Sunt veteres codices, in quibus *ramos*, non *lauros*, habentur. Sed longe melius *lauros*, cujusmodi lucus Phoebum addeceat.

ECLO.

E C L O G A S E P T I M A.

A SUPERIORI Ecloga usque ad eum versum, qui incipit, *Naidēs indigno cum Gallus a. p.* desunt omnes paginae in codice illo antiquissimo majoris notae. Quantum vero ad Idylli pertinet inscriptionem, animadvertendum, in vita Virgiliti, quae Donato adscribitur, ubi singularum Eclogarum argumenta, & tituli recententur, haec corrupte legi: *Septima Pharmaceutria. Octava amores diversorum sexuum, & dicitur Damon.* Ea tu ita restituere: *Septima amores diversorum sexuum, & dicitur Corydon. Octava Pharmaceutria, & dicitur Damon.* Sunt tamen qui pro *Corydone, Meliboeum* inscribant.

2. COMPULSERANTQUE GREGES CORYDON ET THYRSIS IN UNUM. In antiquo codice manu scripto, *gregem* unitatis numero habetur, ut sit, *Corydon, & Thyrsis compulerant in unum gregem, Thyrsis oves: Corydon capellas.* Sed melius *grogēs: uterque suum.* Est vero ubi *ovis* legas, sed hoc loco *ovēs* per *es* dulcius sonare videtur.

6. HIC MIHI DUM TENERAS. In Mediceo *buc* scriptum est, sed *hic* melius, hoc est, eo tempore, quo teneras defendo a frigore myrtos.

13. EQVE SACRA RESONANT EXAMINA QUERCU. In Longobardico prius erat: *Atque sacra,* prout etiam in citato hoc eodem versu ab Arufiano. Sed enim Servius mavult *egve sacra.* In commentariis vero aliquot, *egve carva resonant,* scriptum invenias.

25. CRESCENTEM ORNATE POETAM. In Longobardico, & in Mediceo legere est, *nascenssem:* horum alterum Paraphrasis fuit. *Crescentem* vero omnino castior lectio existimatur.

27. AUT SI ULTRA PLACITUM LAUDARIT. In Longobardico legitur *placidum,* quod minime admittimus.

33. SINUM LACTIS ET HAEC TE LIBA, PRIARE, QUOTANNIS EXPECTARE SAT EST. In pluribus quidem antiquis codicibus legitur *te.* Sed in Oblongo, *tibi,* quippe, *fatis est,* vel, *oblata tibi.* Sino vero pro *vale,* utitur & Plautus in Curgulione: *Iuergere in me liquoros tuos Sino doctim.* Quod vero Virgilius *liba* genere neutro dixit, Nigidius *libos* genere masculino dicere maluit. *Quos*

annis, uti saepe dictum, distinctis dictionibus scribitur in antiquis exemplaribus.

41. IMMO EGO SARDOIS VIDEAR TIBI AMARIOR HERBIS. Oblongus codex ille antiquus, atque alter pervetus expositus, *Sardiniis,* legitur: ut Latina dicitio sit, neque quid in syllabis desideretur, quum receptum illud sit: & in medio Tybure Sardinia est. Quod ideo dictum volui, quia in codice Longobardico, & in Mediceo *Sardonis* legitur, qua forma possessivum id nomen apud Graecos effertur. Quod si admittas, figura erit Synzeffis duorum *is,* quum dubioprocul *Σαρδόνιος* per *u pi-ya* scribatur; nisi factum sit ea ratione, qua *Sidonium,* ejusdem naturae nomen, corripimus, quam *Σαρδόνιος* Stephano observatum est, & multis adeo locis Virgilius Graeca declinatione & figura utitur.

43. SI MIHI NON HAEC LUX TOTO JAM LONGIOR ANNO EST. Observat Nonius foeminino genere *lucem,* hoc loco dictum a Virgilio, pro die: a Plauto vero in *Autalaria, Luce claro,* virili genere: ita etiam a Varrone, & a M. Tullio denique, libro de Officiis secundo: *Et quum prior ira luci claro non queo.*

48. TURGENT IN PALMITE GEMMAE. In Longobardico *turguent,* *u* post *g* inserta: ita semper in Romano *urgues, tinguis* & similia, omnia Attiano more: quem reprobat Caper. Sed de hac ratione scribendi latius in VI. Aeneidos dictum eo loco: *Quibusve urgentur poemis.*

62. FORMOSAE MYRTUS VENERI. Imperite nonnulli huic nomini *Myrtus* aspirant. Ea vero arbor *Veneri* ea de causa sacra dicitur, auctore Plinio, quia littora amat: & Venus orta mari fertur: vel quia prodest multis mulierum necessitatibus.

68. FRAXINUS IN SILVIS CEDET TIBI. In Longobardico *cedat.*

69. HAEC MEMINI, ET VICTUM FRUSTRA CONTENDERE THYRSIM. In Oblongo codice, dictionum ordo hoc habet numero: *Haec memini. Victum & frustra contendere Thyrsin.* Vulgata tamen lectio rejicienda non est.

E C L O G A O C T A V A.

PASTORUM MUSAM DAMONIS ET ALPHESTIBOELI. Servius ait primam partem, solam amato-

ris decepti habere conquestionem. Sed enim in ea narratur etiam principium, & origo amoris, qui lo-

cus a Theocrito circa finem tractatur.

4. SUOS REQUIERUNT FLUMINA CURSUS. Verbum *requierunt*, ea loquendi figura, nonnullis negotium faceffit. Et *liquerunt*, codices aliquot manu scripti legunt. Verum exemplaria probatio-
ra *requierunt* habent, & eam lectionem agnoscit Servius: quae multum venustatis prae se ferens, inter elocutionum exempla redigitur ab Aru-
fiano.

13. INTER VICTRICES HEDERAM TIBI SERPERE LAUROS. C. Julius, & aliquot alii veteres Grammatici, *laurus* loco hoc agnoscunt, quamvis alibi declinatione secunda, *Et vos o Lauri carpam*. Et: *Illum etiam Lauri, etiam flevete myricae*. Et: *Faciemque simillima Lauro*, dictum a Virgilio minime negent: Ablativum tamen singularem, dativo similem non habere: asserente Plinio, *huic Lauro*, & tamen ab hac *Lauru*, & *Lauruum* facere.

14. DECESSERAT UMBRA. Ita antiqua plurimum legunt exemplaria. Sed in Oblongo codice *discesserat* habetur: magis tamen placet a *decedo* ductum, ut illud: *Et sol decedens*: quanquam ibi quoque varium.

15. CUM ROS IN TENERA PECORI GRATISIMUS HERBA EST. In Longobardico, & aliis antiquis, non habetur *est*, quod quidem hoc loco praeteritum, nescio quid gratius habere videtur.

16. INCUMBENS TERETI DAMON SIC COEPIT OLIVAE. *Coepit* varie scribitur in exemplaribus antiquis, tam a *capio*, quam ab *incipio*. Sed enim *Caper* in libello de Elegantiis, *coepit* per *oe* diphthongum, ab *incipio*: *caepit* vero per *ae*, a *capio* deduci monet. Quam vero differentiam idem inter *oleam*, *olivam*, & *oleum* ponit, jam hic minus receptam videmus, ubi *Oлива* pro arbore dubio procul posita est.

21. INCIPE MAENALIOS MECUM, MEA TIBIA, VERSUS. *Maenaios* ideo dixit, quia quae canunt hic, in Arcadia se aliquando audivisse inferius ostendunt.

28. CUM CANIBUS TIMIDI VENIENT AD POCULA DAMMAE. Sospater Carisus, ubi agit de Soloecismo, eum etiam fieri per genera nominum ait, ut, *timidi venient ad pocula Dammae*, pro, *timidae*: ex quo Horatium proprium protulisse genus constat, *Et superjecto pavidae natarunt aequore Dammae*.

30. SPARGE, MARITE, NUCES. Lege causam hujus instituti apud Plinium libro xv.

34. PROMISSAQUE BARBA. Quamvis *promissa* minime displiceat, quod eo significato frequenter apud Latinos auctores invenitur; in antiquis tamen omnibus codicibus quotquot habui *prolixa* legitur. Eadem autem varietas dictionis ejusdem in codicibus Livianis habetur, libro vii. de secun-

do bello Punico, *Ad hoc prolixa barba, & capilli, efferaverant speciem oris: noscitabatur tamen in tanta deformitate*. Vetus codex *promissa* legit, & pro *noscitabatur*, *noscebatur*. Sed loco hoc, frequentativa illa verbi speciem sententiam auget.

39. TUM ME JAM CEPERAT ANNUS. In Longobardico codice: *tum jam me ceperat*. In aliquot aliis *acceperat*, & *adceperat*, habetur.

40. POTERAM A TERRA CONTINGERE RAMOS. In Longobardico exemplari, *conjungere* habetur, quod a nemine receptum observavi.

44. ISMARUS, AUT RHODOPE, AUT EXTREMI GARAMANTES. Sunt politioris hujus elegantiae viri studiosissimi, qui locum hunc in antiquo codice legi aliter observarint. Quippe aut *Tmarus* aut *Rhodope*: ut duorum montium asperitate amoris faciviam probet: & a loci demum longinquitate, dum infert, *Aut extremi Garamantes*.

Nam *Ismaron* urbem esse manifestum, de qua sic Harpocraton: *Ἰσι μείστοι κ' πόλις ἐν Θράκη Μαρόνιο. ἢ φασιν εἶναι τὴν ἰσ' Ὀμήρου Ἴσμαρος καλεμένην*. *Tmarus* autem, qui & *Tomarus* Straboni, mons Dodonis est asperimus, atque saevissimus, non minus quam *Rhodope* Thraciae. Vulgatam tamen lectionem Valerius Probus, summae diligentiae Grammaticus, in Institutis agnoscit: & inter ea quae apud Latinos quoque *os* brevem finalem syllabam habent, ex eo quoque versu exemplum citat: *Ismaros aut Rhodope, aut extremi Garamantes*. Neque enim quid prohibeat, *Ismaron* tam pro monte, quam pro urbe poni: quod si volunt pro urbe tantum accipi, nihil quicquam sententiam immutabit. *Ismaron* sane Cicones, gens immanis, & inhospitalis, Homero damnata, coluerunt: ad quos Ulyxes, Ilio digressus, primum appulsus est: a quibus male acceptus, coactus est magna trepidatione focios in naves cogere, & quam maxima potuit festinatione sese in altum subducere. Unde Virgilius, quum velit immanem feritatemque amoris ostendere, illum accolis *Ismari* inhospitalibus comparat. Qui alibi etiam duas eas locutiones in uno versu ponit, *Nec tantum Rhodope mirantur & Ismarus Orphea*.

45. NEC NOSTRI GENERIS PUERUM. In Longobardico, in Mediceo, & aliquot aliis codicibus manu scriptis, numerus in hunc dictionum ordinem mutatus est, *nec generis nostri puerum*, qui ordo etiam apud Servium est.

64. CINGE HAEC ALTARIA VITTA. In Oblongo Vaticano codice *vitta* per *ct*: & ita in aliis quibusdam habetur. In aliquot *vitta*, *tt* geminato; hoc quidem ex consuetudine, alterum illud ex analogia.

69. CARMINA VEL COELO POSSUNT DEDUCERE LUNAM. In antiquis aliquot exemplaribus lege-

legere est, *Carmina & e coelo possunt deducere Lunam.*

74. TERQUE HAEC ALTARIA CIRCUM. In codice Longobardico legitur *banc*, ut jungatur cum eo, *Effigiem duco.* Sed enim *haec* melius.

78. NECTE AMARYLLI MODO, ET VENERIS, DIC, VINCULA NECTO. Cuperem ego maxime vetus exemplar, unde plerique *nodos* pro *modo* legendum persuaderent. Nam in his antiquissimis codicibus, quotquot prae manibus mihi fuerit, *modo* passim scriptum animadverti: quanquam hujus generis figuratos versus alibi etiam apud Virgilium observavi: de quibus suo loco dictum. Quod vero Servium ajunt dicere, versus esse Anapaesticum, trimetrum, hypercatalecticum, metrum Cupidini consecratum, non intellexerunt eum de tome loqui, *veneris dic vincula necto*: quibus tantum verbis id metri genus constat, quod Servius adnotavit: quod si *nodos* illos huc adnectas, supra etiam Terrametrum versus exporrigitur: neque Anapaesticus erit.

82. ET FRAGILIS INCENDE BITUMINE LAU-

ROS. In Oblongo codice perveteri, non *Laurus*, sed *Ramos* legitur. Longe magis tamen placet *lauros* ex Theocrito, *πᾶ μοι ται Δάφναι*: & inferius, *Δάφναι ἔμ' ἀνίσταν ἐγὼδ' ἐπι Δίλφιδι Δάφναι αἶδω*: quod ita Poëta noster transtulit, *Daphnis me malus urit*, ego *hanc in Daphnide Laurum*. Sed enim in Longobardico *danis* scriptum est, & *danide*: supra vero *a*, apex quidam tremulus, loco litterae *φ* situs est: unde in codicibus aliis error eorum, qui notam hujusmodi non intellexerunt.

87. PROCUMBIT IN HERBA. In Longobardico legere est *in ulva*: sed *herba* usitatus.

102. NE RESPEXERIS. In Oblongo codice Vaticano *nec* habetur.

109. PARCITE, AB URBE VENIT, JAM PARCITE CARMINE, DAPHNIS. In Oblongo Vaticano transpositae dictiones, *jam carmina parcite*: quod tantundem est. Sed structura illa suavior, *Parcite, ab urbe venit, jam parcite*. In Mediceo per verbi reticentiam legere est, *Parcite, ab urbe domum, jam parcite carmina, Daphnis*.

E C L O G A N O N A.

5. QUONIAM SORS OMNIA VERSAT. In antiquis aliquot codicibus *sors* legitur: quod omnino tantundem est.

6. QUOD NEC BENE VERTAT. In Oblongo codice numerus hic Iambicus hemistichius est, *quod nec vertat bene*.

8. MOLLIQUE JUGUM DEMITTERE CLIVO. In antiquis aliquot codicibus *dimittere*. Sed hoc ex vicissitudinaria illa mutatione, qua *i* in *e*, & *e* in *i* passim abire videmus. Nam hoc loco sententia poscit, ut *demittere* legatur per *e*.

9. USQUE AD AQUAM ET VETERIS JAM FRACTA CACUMINA FAGI. Citatur a Quintiliano versus, apud quem non uno in codice scriptum animadverti, *Veteris confracta cacumina fagi*. Sed minime displicet *veteris jam*, aut *jam*

fracta. Utrique enim ea particula adcommodari potest.

10. OMNIA CARMINIBUS VESTRUM SERVASE MENALCAM. Ut dictum superius, *Menalcas* per *n* in veteribus codicibus habetur. Hic vero est allegoria sine translatione, ut Quintilianus ait libro VIII. Institutionum. Omnia enim propriis decisa sunt verbis, praeter nomen. Non enim pastor Menalcas, sed Virgilius est.

26. NEC DUM PERFECTA. Codices aliquot antiqui *nondum perfecta* legunt: sed *nec dum* magis acceptum.

31. DISTENTENT HUBERA VACCAE. Sunt codices antiqui in quibus *distendant* legitur: sed *distentent* plenior ostendit hubertatem.

E C L O G A D E C I M A.

10. NAIADES. Ita quidem exemplaria quaedam habent: sed in perveteri exposito codice, & in Romano, & in Longobardico *Naidēs*, & id recte. Valerius enim Probus, ubi de nominibus *is* pura terminatis agit, eodem modo poni dicit, *Lais Laidis, Thais Thaidis, Nais Naidis*: Virgilium tamen poetice *Naiades* declinasse eo loco, *Aegle Naiadum pulcherrima*. INDIGNO CUM GAL-

LUS AMORE PERIRET. In Romano codice *peribat* legitur: quod Theocritianae respondet figurae, *πᾶ πόν' ἀρ' ἦσθ' ὄκα Δάφναι ἐτάκιστο, πᾶ πόνου νύμφαι*. In Longobardico tamen est *periret*. Recte vero poeta argumentum hoc accommodavit Gallo, quod de sponte moriente Daphnide Theocritus decantavit: Cornelium enim Gallum primum Aegypti praesidem, post eam in provinciam ab

Augusto redactam, ipsum sibi mortem conscivisse superius ostendimus, ex Eusebio: quamvis Servius eum ab aliis occisum dicat. Accedit Eusebio Ovidii etiam testimonium, ita dicentis in epithaphio Tibulli:

*Tu quoque, si falsum est temerati crimen amici,
Sanguinis atque animae, prodige Galle, tuae.*

Quod vero Cornelius Gallus passim scribitur, observes apud Strabonem libro tertio *Aelium Gallum*, trunca dictione scriptum.

11. NAM NEQUE PARNASSI VOBIS JUGA. Quamvis Πάρνακος duplici ω passim apud Graecos scribatur, antiqua tamen omnia exemplaria *Parnasi* legunt unico s : quod nemo mirabitur, si legitur apud Vel. Longum: *Veteres neque quidem in his, fuisse, ivisse, abesse, & similibus ss geminasse*, adeo putabant eam litteram, vel unicam satis per se sonare.

12. NEQUE AONIA AGANIPPE. In Longobardico *Aoniae*, cum diphthongo in ultima. In altero perveteri codice abrafā est ultima syllaba. Sane *Aonia Aganippe* utrumque Servius nominativi casus esse dicit. Quibusdam vero, tamenti non improbent *Aonia*, nihil absurdum videtur: ut qui dixerat *Fuga Pindi & Parnassi*, dicat etiam eadem figura, *Aganippe Aoniae*: sitque hoc genitivi casus, ne versus adeo elanguescat. Sed enim *Aoniae Aganippes* legendum esse indicat Probus, qui loco hoc dicit geminas vocales ab una excipi, adeoque syllabam ultimam in *Aoniae* non elidi, sed communem fieri: produci vero subsequente vocali brevi, corripit si longa excipiat: ut eo loco, *Insulae Ionio in magno*. Hujus sententiae Sospater etiam subscribit.

13. ILLUM ETIAM LAURI, ETIAM FLEVERE MYRICAЕ. In Romano codice legitur, *Illum etiam lauri illum flevere*. In Longobardico, una plus dictione pleniore versus, est, *Illum etiam lauri illum etiam flevere myricae*, idque ter repetitum cum *pinifer illum* etiam majorem habere movendi vehementiam videtur: quamvis non displiceat, *illum etiam lauri, etiam flevere*: quod ea exilitas propria sit, & Bucolici characteris, & personae miserabiliter aliquid deplorantis.

19. VENIT ET UPILIO. Quamvis Servius poetam Graeco schemate usum dicat, ut apud Homerum ἔλυπον, ἔλυπον, & familia: antiquissimus tamen codex Longobardicus, neque non Medicus *opilio* legunt per o , syllaba prima. Idque Caprum grammaticum sollicitum habuit, qui dictionem hanc per o vocalem quartum, non per u

scribendam esse praecipit. TARDI VENERE BUBULCI. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis *subulci* legitur. Sed enim si figura respondet Theocritianae sententiae, quae est, ἤλθεν τῷ βῦται τοῖ ποσειδῶνις ἀπόλοι ἤλθεν, dubio procul *bubulci* legendum est, quibus & epitheton *tardis* convenit, quum praecipue ingressus boum, tarditate notetur.

20. UVIDUS HIBERNA VENIT DE GLANDE MENALCAS. In Romano codice *umidus*, & absque adspiratione, uti mos ejus est in plerisque aliis: nam & *umor* in eodem codice sine adspiratione scribitur, quod sive ab *bumeo*, sive ἀπὸ τῆς ὕμης descendat, adspirationem omnino recepit. Loco vero hoc, *uvidus* casta lectio.

33. O MIHI TUM QUAM MOLLITER OSSA QUIESCANT. In codicibus aliquot antiquis, omnino *quiescant*, indicativo modo habetur. Sed quod in Romano codice, & in Mediceo, *quiescant*, optandi modo legitur, longe magis placet.

52. INTER SPELEA FERARUM. In Romano codice absque diphthongo *spelea*, veluti etiam in veterum monumentis, non uno loco, neque una aetate scriptum observes, ut illud Romae, in B. Mariae Transpontinae:

SACERDOS DEI BROTONSIS ET HECATE HOC
SPELEUM CONSTITUIT.

Huic, reliquis praeteritis, illud addam, ex oppido Ficulli Dioc. Urbevetanae:

SOLI INVICTO MYTHRAE TIBERIUS CLAUDIUS
FILIUS THERMODORUS SPELEUM
CUM SIGNIS ET ARA CAETERISQUE VOTI
COMPOS DEDIT.

59. TORQUERE CYDONIA. In Romano *cydonia*. Et ita in Oblongo perveteri.

62. NEQUE CARMINA. In Romano codice, & aliquot aliis *neq* habetur.

64. NON ILLUM VESTRI POSSUNT MUTARE LABORES. In codice ant. *nostri*.

69. OMNIA VINCIT AMOR. In Romano *vincit*. Sed praesenti tempore plus dicit.

75. SURGAMUS, SOLET ESSE GRAVIS CANTANTIBUS UMBRA. JUNIPERI GRAVIS UMBRA, NOCENT ET FRUGIBUS UMBRAE. In cod. aliquot antiquis totus ille versus, *Juniperi gravis umbra, nocent et frugibus umbrae*, desideratur. Sed enim & numerus ipse, & figura, & repetitio, collectioque, pastoralis adeo videtur, ut non sine invidia demi possit.

JO. PIERII VALERIANI CIVIS ROMANI CASTIGATIONES IN GEORGICA VIRGILII.

QUO SIDERE TERRAM VERTERE, MECOENAS. Hoc primum observatione dignum in hac parte visum, quod *Mecenatis* nomen (id enim oculis statim oblatum) varie scriptum apud auctores fere omnes inveniebam: dum alii *oe* diphthongo, alii *ae* scribunt: neque prima an secunda syllaba sit diphthongus ea notanda inter eos convenit. Sane vero in Ro. codice, passim prima syllaba per *ae* diphthongon scripta. In aliquot aliis per *oe*. Usus tamen nonnullorum etiam bene litteratorum obtinuit, ut secunda per *oe* scriberetur; quod quidem qua sit ab eis ratione factum, viderint ipsi. Ego enim in veterum monumentis, quaeque in hortis Maecenatis eruta sunt, nomen id per *ae* diphth. prima syllaba, per *e* simplex secunda, scriptum observavi. Sic enim in eo fructo, quod nunc in hortis Colotianis visitur, habetur:

PERMISSU C. MAECENATIS.

Quod si demum eo ventum est, ut nostrorum quoque nominum rationes a Graecis repetere cogamur, apud eos *Μαικίνας* scriptum invenimus per *ae* prima syllaba, & per *η* media; quare cum Ro. codice *Maecenas* ego potius scripserim.

3. QUAE CURA BOVM, QUIS CULTUS. In Romano codice, in Longobardico, in Mediceo, & aliquot antiquis, *qui cultus* legitur.

4. SIT PECORI ATQUE APIBUS QUANTA EXPERIENTIA. Antiquiores omnes codices, quos viderim, Romanus quippe, Oblongus Vaticanæ bibliothecæ, Mediceus, & plerique alii, versum hunc absque conjunctione *atque* ponunt: ut eo modo legatur absque synaloepha, quo etiam versus ille, *Orchades, & radii, & amara pausia Bacca: Et: Ter sunt conati imponere Pelio Ossam.* Et:

Stans & juniperi, & castaneae hirsutae: ita in iis codicibus scriptum est, *Sit pecori apibus quanta experientia parcis.* Tam etsi nonnulli sunt ex eruditissimis, qui loco hoc tolli *atque* minime velint, ne ipso statim operis initio verius incipiant (quod ajuunt) elanguescere. Sed enim hos mihi futuros aequiores puto, quum animadverterint, Virgilium dictionem hanc ipsam *pecori*, absque synaloepha saepius posuisse: ut in Bucolicis: *Es succus pecori, & lac subducitur agnis.* In hoc ipso opere: *Arcebis gravido pecori, armenta que pasces.* Quibus fere omnibus locis in codice Longobardico addita est *que* tantum particula, ut hoc loco legitur, *sit pecori que.* Quod qui legerunt, quom encliticae non esse locum animadverterent, compositam conjunctione illam inculcarunt. Neque tamen hoc ita dixerim, ut prohibere velim, ne unusquisque suo facti ingenio faciat.

5. VOS O CLARISSIMA MUNDI LUMINA LA. COE. QUAE DU. AN. LI. ET AL. CE. In Oblongo antiquo cod. *qui* legitur, scilicet *Liber & alma Ceres.* Quamvis non imperitos esse plerosque scio, qui Solem & Lunam, de quibus ait Virgilius, *Vos o clarissima mundi Lumina, labentem coelo quae ducitis annum,* sejungunt a duobus Diis, qui subsequuntur, *Liber & alma Ceres:* in qua lectione praerectum esse punctum volunt: quod ideo crediderim ab eis assertum, quia forsitan apud Varronem observaverint, de Diis his factam separatim mentionem, apud quem ex duodecim agricolarum Diis, Juppiter, & Tellus invocantur primo: Secundo, Sol & Luna: Tertio, Ceres & Liber. Sed enim qui apud Orpheum legerint, *Ἥλιος ἢ Διόνυσος ἢ Κλήριον καλίνοισι;* & apud Euripidem, & Aristotelem, eundem Solem & Bacchum esse; id quod & Eusebius, & Macrobius, & plerique alii, qui saeculum hoc volvere conati sunt, tradidere: dum Dionysum, eundem & Bacchum, & Liberum
nun-

nuncupant: igneam Solis vim quae fructus maturat, interpretantes, facile persuasum habere poterunt, intellectum a Virgilio, ut, *Liber & alma Ceres ea sint clarissima mundi lumina, labentem coelo quae annuum ducunt*. Sed ut ad rem nostram revertamur, codices alii, quae legunt; scilicet lumina.

14. CUT PINGUIA CAEAE. Impressio omnes cod. quos viderim *Cacae* scribunt *ae* diphthongo utraque syllaba notata. In Romano *Caeae* per *e* longam in pene ultima ex mutatione diphthongi *ai*, quae fuerat in dictione Graeca *Καίαι*, *Καία*, *Καίαι*: ut in nomine *Αινείας* nos *Aeneas*: & in *κικίριος*, *cicorea* pene ultima longa. Horatius: *Me cicorea leve sene mabvae*: qui versus est dactylicus Alcmanius. Licet vero nomen hoc, quo de agitur, apud Graecos multipliciter & scribatur, & formetur, quippe resoluta diphthongo *Καίαι*, *Καίας*, *Καίαι* per geminum *ae*, & *Καίας* ultimo in *ai* mutato: & *Καίαι*, & *Καίαι* bisyllabum: quam inscriptionem ex itinerario Urbani patris mei ita notatam excerpti, *ΚΩΩΝ ΠΟΛΕΟΣ*; & alibi: *Α ΒΟΥΛΑ ΚΑΙ ΔΑΜΟΣ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΗΣ ΚΩΩΝ ΠΟΛΕΟΣ*; & in argenteo nummo, quem apud Lycinium Arnuntium contubernalem meum vidi, *Cancer* est cum inscriptione: *ΚΩΩΝ*, inferne: *ΑΕΥΚΙΠΠΟΣ*: ubi tamen *ΚΑΙΟΣ*, aut *ΚΑΙΑ*, per *ai* scribatur, apud Graecos nondum inveni. Romanos vero solitos & diphthongum impropiam in *ae* vertere, multa indicant vocabula: Comoedia ex *καμυδιαι*, & similia. Quare vel *Cocae* per *ae* diphthongum, vel per *e* longum, ut in Romano habetur codice, *Caeae* scribendum.

22. QUIQ. NOVAS ALITIS NON NULLO SEMINE FRUGES. In Ro. codice perperam est, *non nullo de semine*, quod alibi *nullo de semine* habetur: ut sui quoque Genii statuatur iis, quae sponte sua veniunt, quarumque semina nobis sunt incognita. Nam de iis quae feruntur, statim subdit: *Quique satis largum coelo demittitis imbrem*. Servius *non nullo* agnoscit, & pro aliquo interpretatur. Utra cui lectio magis placuerit, non laboro.

24. QUEM MOX QUAE SINT HA. DEORUM CONCILIA. Veteres plerique codices, *consilia* per *s*, scribunt. Grammatici distinguunt: & hoc significato malunt *concilia*. Neque vero praetereundum videtur, quod loco hoc, *max* pro cito positum ait Criso, Carisio teste. Quod alii paulo post volunt, ut Terentius: *Nam ut mox revertere*.

30. TIBI SERVIAT ULTIMA THULE. Sane nomen hoc per *θ* & *υ* diphthongum scribitur: nonnunquam tamen priore vocali ex diphthongo disjuncta, *Thyle* scriptum invenies: ut habetur in Ro. codice. De hac adverte Strabonis verba, male a quibusdam interpretata, ita legi debere: *Hanc siquidem super omnes fama vulgatas, magis atque*

magis ad Septentrionem expositam locant.

32. ANNE NOVUM TARDIS SIDUS TE. MEN. AD. Sunt aliquot antiqui codices, in quibus *atq. novum* legitur: ut in Oblongo Vaticanæ bibliothecae. Sed longe melius *anne*. Quia posita quaestione, sitne terris imperator, an Deus immensi veniat maris; quaerit demum an tertiam mundi sedem, quippe coelum, sit habiturus. Duos vero signat in coelo locos Caesaris apothefi destinatos, ut nostro illuceat orbi; si quippe sedem aut ad polum arcticum, aut ad aequinoctialem stauerit: minime vero vult eum antarcticum incolere; quem polum sub pedibus Stryx atra videt, manesque profundi.

34. JAM BRACHIA CONTRAHIT ARDENS SCORPIUS, ET COELI JUSTA PLUS PARTE RELINQUIT. In Romano codice *Scorpius* scriptum est per *os*, voce Graecanica. Nam & in vocabulis Graecis hujusmodi definitiam veteres adamasse ostensum saepius. Sane vero Probus Valerius hic *Scorpius* agnoscit: dum in artium Institutis, hoc ipso loco teste, corripit in nonnullis nominibus *os* in recto probat. In eodem Romano codice *relinquit* est, tempore praeterito, quasi olim numen illuc praesens accessurum. Sed melius praesens, ut *contrahit*.

36. NAM TE NEC SPERENT TAR. RE. In Romano *sperant*. In Longobardico *jam te*. Quia scilicet jam decretum sit te apud superos futurum. Sed vulgata lectio, *Nam te nec sperent*, in longe pluribus habetur exemplaribus.

38. QUAMVIS ELYSIOS MI. GRAE. CAM. In Mediceo codice, in Longobardico, & quibusdam aliis *Elyseos* per *e* in pene ultima scriptum est. Ut ex *αιδης*, *aethereus*: quae mutatio Ionum more placuit majoribus nostris. Nunc autem *aetherius* per *i* scribitur a plerisque, & ab omnibus *Elysius* eadem vocali.

52. AC PATRIOS CULTUSQUE HABITUSQUE LOCORUM. In Oblongo Vaticanæ bibliothecae codice *cultus habitusque* legitur: particula *que* semel tantum posita in Longobardico, quae post *cultus* adscripta erat, abradita est. Vetera exemplaria reliqua *cultusq. habitusq.* legunt: & particula illa, utriusque vocabulo adjecta, versus decorum & gravitatem addere mihi videtur.

53. ET QUID QUAEQ. FERAT REGIO, QUID QUAEQUE RECuset. In nonnullis antiquis codicibus legere est, *quid ferre recuset*. Quod ego crediderim ex paraphrasi desumptum.

54. HIC SEGETES, ILLIC VENIUNT FELICTUS UVAE. Antiquos admodum codices vidi, in quibus versus hoc numero legitur, *Hic segetes veniunt, uvae felictus illic*. Sed enim vulgata lectio magis aures implet, & longe suavior videtur.

55. ATQUE INJUSSA VIRESCUNT GRAMINA.

In

In Longobardico exemplari abrasa est dictio *injussa*, ejusque loco repositum *invisa*: sed *injussa*, omnino lectio castior est: quam & Servius agnoscit.

59. ELIADUM PALMAS EPIROS EQUARUM. In Longobardico, & plerisque aliis codicibus, *Epirus* per *us* legitur, Latina terminatione. In Romano, *Epiros* pes *os*, ut Graece: & ita legendum Servius censet. Praeterea cur *equarum* potius foemini genere, quam *equorum* masculino dixerit, quaerit Probus. Sed in reddenda ratione, quid sibi velit, difficulter intelligas, adeo omnia ejus scripta mutilata sunt: licet vero dicat corpora praecipue matrum legenda, ex quibus sobolem tollas: non satis ad sententiam facit. Quare legas apud Plinium de equis, *Scythas per bella foeminis uti malle, quod vinam cursu non impedito reddunt*: ad quos respexisse crediderim Virgilium, quam hic praesertim de cursu & velocitate loqui videatur.

66. PULVERULENTA COQUAT MATURIS SOLIBUS AESTAS. In Romano codice legere est, *maturis frugibus*. Servius *solibus* agnoscit, cum aliis plerisque codicibus antiquis.

67. AT SI NON FUERIT TEL. FOE. In Longobardico *o*; sed *at* melius.

73. AUT IBI FLAVA SERES MUTATO SIDERE FARRA. In Romano codice *mutato semine* legitur: sed *fidere* agnoscit Servius, quum tamen nulla sit causa cur *semine* sit expungendum: quum statim Virgilius ea connumeret semina, quibus far inde succedere sit ex fertilitate, & quae contra, feminata prius, campum adurant. Sed enim reliqui codices omnino *fidere* legunt.

74. UNDE PRIUS LAETUM SILIQUA QUASANTE LEGUMEN. Quamvis Servius *laetum* agnoscit: vide tamen an recte in Romano codice *lectum* legatur. Ut ibi ferenda farra dicat, unde prius legumen legeris. Verbum vero *sustuleris* Viciae tantum & Lupino ferviat.

82. REQUIESCUNT FOETIBUS. In Romano codice *requiescent foetibus*, futuro tempore scriptum, in aliis praesenti.

88. EXUDAT INUTILIS HUMOR. Dum interim aliquid occurrat, quod majoris alicujus momenti sit, non pigeat de ratione scribendi aliquid disputare, ubi praesertim ea sese offerunt, in quibus aliqua manifesta mutatio facta sit: cujusmodi ea est, quae in hoc verbo *exudat* apparet. Nam nostri fere omnes, ubicunque *ex* praepositiva particula, cum dictione aliqua, quae ab *s* littera incipiat, componatur, *s* ipsam excludere coeperunt, offensi scilicet sibilo, quem ex pronuntiato vocabulo resutare dicunt, duabus vix dictionibus *exsul*, & *expecto*, in quibus *s* non elidatur, designatis. Sed enim antiqui scriptores non modo com-

posita in sua incolumitate conservarunt, ut *exsudat*, & alia hujusmodi: verum etiam ipsi litterae *x*, quotienscunque occurrit, vel in simplicibus nominibus, de industria *s* addere gaudebant. Hinc *felixs*, hinc *Alexsander*, hinc *Cappadoxs*, & pleraque hujusmodi, quae passim in veterum monumentis observantur. Quae quidem consuetudo quum plurimum invaluisset, compulsus est Terentius Scaurus adversum hos praecepta tradere: eosque peccare ait, qui *nuxs*, & *truxs*, & *feroxs* in *s* novissimam litteram dirigunt: quum alioqui duplex sufficiat, quae intra se & *s* litteram habeat. Sane vero qui genus hoc scriptionis innovarunt, credidere nimirum figuram nostrae litterae *x* eam esse, quae apud Graecos pro *ch* figuratur *χ*, & ad sonum, quem audiebant, necessariam esse litteram *s* existimarunt. Si quis enim scribat *truchs*, & *nuchs*, eodem pene sono excipientur, ac si *trux*, & *nux* per *x* scripta enuntiantur. Sed fuerit sua cuique aetati consuetudo, nostris placuit, ea simplicia nomina, per *x* tantum adnotare. Composita vero non usquequaque ejusmodi regulae subiiciuntur; sed pleraque *s* retinuerunt, ut appareret originatio. Quare si modo *exsudat* scripserim, ut veteres pene omnes codices habent, neque ullius pronuntiationis harmoniam me offendisse crediderim, neque alienum quid a scribendi usu protulisse.

98. RURSUS IN OBLIQUUM VERSO PRORUMPIT ARATRO. Veterum bona pars codicum *per-rumpit* legunt: quod sententiae videtur adcommo-datius. Sed in Mediceo, nota illa quae *pro*, significabat, abrasa est; & *p* littera alio atramento inferne recisa, jam *perrumpit*, facit. Sunt etiam exemplaria, quae *oblicum* per *e*, scribunt: exemplo jam antiquato, licet ad hanc diem in Italia populi sint, qui *q* litteram nondum admiserunt.

102. NULLO TANTUM SE MOESIA CULTU. In Romano codice, & in altero perveteri *Mysia* per *y* prima syllaba scriptum est, veluti apud Stephanum *Μυσία χώρα ἐς πόντον*. Quod vero passim scribi coeptum *Moesia* per *oe* diphthongum, a Servio defluxit; qui civitatem a regione ea scriptura distingui tradidit.

106. RIVOSQUE SEQUENTES. In Romano codice legere est, *Rivosque fluentes*: sumptum id nimirum ex paraphrasi.

108. ECCE SUPERCILIO CLIVOSI TRAMITIS UNDAM ELICIT. In Romano codice *eligit* scriptum, ea scilicet cognatione quae intercedit inter *g* & *c*: quum *elicit*, omnino sit casta lectio.

120. ET AMARIS INTYBA FIBRIS. Scribendum *intuba* per *u*, ex antiquis plerisque codicibus tam Virgilianis, quam Plinianis: Latina enim dictio est, neque admittit *y*, nisi quantum Graecis *u* nostrum breve ea solent nota figurare. Sed

de hoc plura in quarto Georgicon.

126. NEC SIGNARE QUIDEM. In Romano codice *ne signare quidem*, legitur; una minus littera.

133. EXTUNDERET ARTIS. Antiqua aliquot exemplaria *excuderet* legunt: eaque dictio, nescio qua prius abrafā, in Longobardico codice superinducta. Sed enim *extunderet* in probatoribus codicibus, Romano, Mediceo, & aliis habetur.

135. ET SILICIS VENIS. Antiqua omnia exemplaria, quae prae manibus fuere nobis, *Us silicis* legunt: tam etsi non displicet *Et*, ut illi membro cohaereat, *Et sulcis frumenti quaereret herbam*.

144. NAM PRIMI CUNEIS SCINDEBANT FISILE LIGNUM. In Mediceo codice & aliquot aliis antiquis, *nam primum* habetur. In Romano *sibindebant*, quod sono asperum videatur, per *ch*, & hic & alibi scriptum, quod verbum id $\sigma\chi\iota\zeta\omega$ Graece dicitur per χ litteram densam: alii *scindo* malunt $\alpha\pi\sigma\iota\zeta\omega$ & $\sigma\chi\iota\zeta\omega$ dici: & idcirco adprationem non adponunt: atque ita omnino mollius enuntiatur.

145. LABOR OMNIA VINCIT. In Romano codice *vincit* legitur, specie perfecta. Nam & *Venore artes*, dixerat. In Mediceo *vincit* est: sed litterae *n* subditum est punctum, quod eam indicet expungendam. Utcunque tamen legas, parvi est momenti.

149. DEFICERENT SILVAE. In codicibus nonnullis admodum vetustis *defuerant* legitur: sed *deficerent* magis placet.

150. UT MALA CULMOS ESSET RUBIGO. In Romano codice, & hic, & alibi *robigo* per *o* prima syllaba scriptum est. Unde Robigalia sacra, Robigo deo instituta, a Numa anno regni sui XI. ut auctor est Plinius.

151. HORRERET IN ARVIS CARDUUS. In antiquis aliquot codicibus *carduos*, ut sexcenta hujusmodi exempla in veterum monumentis.

154. ET STERILES DOMINANTUR AVENAE. Hic suum habet locum *dominantur*, quod in Bucolicis *Nascuntur*, ex antiquis codicibus legi diximus.

155. QUOD NISI ET ASSIDUIS. In Romano codice *assiduis*, idque perperam scriptum ex Carisii sententia. Quod vero sequitur, *TERRAM INSECTABERE RASTRIS*, in Mediceo codice *herbam insectabere* scriptum est.

158. FRUSTRA SPECTABIS ACERVUM. Ut missum faciam *acervom* ex antiquis codicibus, in Mediceo non *spectabis*, sed *exspectabis* habetur. Id enim spectandi auget significatum.

166. ET MYSTICA VANNUS IACCHI. In Romano codice *mustica vallis* legitur. *Mustica* quidem, ut alibi dictum, mutatione ν in *u*: quia veteres, peregrinas litteras abhorrebant. Eodem modo in antiquo Liviano codice, *Corcyram* pro

Corcyram legitur, & hujusmodi pleraque. *Vallis* vero ex Varrone est, apud quem *Vallis*, quae apud alios *Vannus*. Et in libro de Lingua Latina a volatu dictam asserit, quod, quom id jactant, volant inde leviam.

167. PROVISIA REPONER. In Mediceo codice, *reponas* per modum imperandi.

175. EXPLORET ROBORA FUMUS. In Romano codice, & in Oblongo vetustissimo, *explorat* legitur: ut cum *caeditur*, pro *caedatur*: altera tamen lectio non rejicitur.

177. TENUISQ. PIGET COGNOSCERE CURAS. In Oblongo cod. *causas* habetur.

178. AREA CUM PRI. INGENTI EST AEQUANDA CYLINDRO. In Mediceo cod. & perlitque aliis veteribus, versus is ita legitur, *Area cum primis ingenti aequanda cylindro*, absque *est*. Vide vero apud Aulum Gellium libro XVII. cap. secundo, *Sicut cum primis*, pro *in primis dicebant*. Ad haec Carisius soloecismum esse transmutatione qualitatis in praepositionibus ait, ut in hoc versu, ubi *cum primis*, pro *quom in primis* positum sit.

181. TUM VARIAE ILLUDUNT PESTES. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *illudant* habetur: quanquam non displicet *illudunt*, ut veratur alio sermo.

182. POSUITQ. DOMOS. In Longobardico codice, *domus* est, ut quartae sit declinationis, quod etiam apud oratores habetur: ut in veteri codice Liviano lib. tertio primae Decadis, ubi de Quinctii triumpho: *Epulae instructae fuisse dicuntur ante omnium domus*. Sed enim verborum invitatus propinquitate, praetereit non possum, quod statim subsequitur, in eodem antiquo exemplari: *Epulantesque cum carmine triumphali, ex solennibus locis comessantium modo, currum secuti sunt*. Vulgata exemplaria nescio quos *solennes jocos*.

185. POPULATQ. INGENTEM FARRIS ACERVOM GURGULIO. In Mediceo codice non habebatur *que* particula, quae superne addita est aliena manu. Ante vero *populat*, punctus est, qui periodum claudit. Qui vero syllabae timuerunt, *que* illud, ut saepe alibi, addiderunt. Scribendum vero per *c*, *Curgulio*, licet *g*, audiatur: ut in *Cajeta*, *Cajo*, & aliquot aliis.

191. AT SI LUXURIA FOLIORUM EXUBERAT UMBRA. In Mediceo codice, *exuberet* conjunctivo modo legitur. In Romano codice, *luxuriae*, quod ego prius fuisse crediderim *luxurie*, a nominativo *luxuries*. Plinius Secundus Sermonis dubii libro sexto, ut apud Carisium legitimus, in iis quae recitat ex Caii Julii Romani Analogia: *Amicitiae, ut planicies (inquit) luxuries, mollicies, & similia: veteri dignitate. Caeterum rationis via debet amicitia dici*. In reliquis sane codicibus *luxuria* legitur.

192. NE QUICQUAM PINGUIS PALEAE TERET AREA CULMOS. In Romano codice, & in Mediceo *palea seris* legitur. Et *palea* ablativum non temere agnoscit Servius.

203. ATQUE ILLUM IN PRAECEPTO PRONORAPIT ALVEUS AMNE. In Romano codice *trahit alveus* legitur: quod puto sumptum ex paraphrasi aliqua: quum Mediceus, & reliqui *rapis* habeant. Est & *amni* in antiquis codicibus frequentissimum, & grammaticis antiquis Carisio, & aliquot aliis agnitum. Legitur etiam, *Atque illum in prono praecipit rapis alveus amne*: quod nequaquam approbatur.

208. LIBRA DIE SO. Q. PA. U. F. HORAS. In Romano codice scriptum est, *libra diei*, per *ei* diphthongum. In reliquis *die*, veteri declinatione, quae genitivum per abjectionem *s* litterae enuntiare solebat, ut quaedam apud Graecos. Cujus sententiae fuisse Valerium Probum comperio: Salustiumque declinationis hujusce modum non adspersum, qui scripserit: *Dubitavit acie pars: &: Vix decima parte die*. Veluti Horatius: *Constantis juvenem fide Gygem*: & Ovidius, ubi de Tereo: *Usque fide pignus dextras utriusque poposcit*. Ita etiam in Rosâ, quae Maroni adscribitur (quae cujuscunque fuerit, & doctè est & luculenter scripta) *Ad primos radios interitura die*. Aliter tamen locus hic Virgilianus legitur a C. Julio Ro. in libello, quem Sospiter recitat de Analogia: ita enim habetur: *Dii*, pro *die*, seu *diei*. Virg. *Libra diei so. q. pa. ubi. se. horas*. Sunt enim ex veteribus grammaticis, qui *dii* semper legendum esse definiant. Bona tamen litteratorum, qui nunc vigent, pars *die* malunt legere.

213. ET JAMUDUDUM INCUMBERE ARATRIS. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis exemplaribus, legere est, *Incumbere rastris*. Est & ubi *arattris* legas, quod agnoscitur a Servio.

218. ET ADVERSO CE. CA. OC. AS. In Romano quidem, & in Longobardico, *adverso* est. In aliis vero, *averso*. In Mediceo, *averso incedens*: sumptum puto ex Serviana paraphrasi.

226. VANIS ELUSIT AVENIS. In Romano codice legere est, *Illusit arifis*. In quibusdam aliis *Elusit arifis*. Magis vero placet *avenis*, ut habetur in Mediceo: quia frumenti vitium est avena. Atque hic sermo est de iis, quae degenerant, quum tamen alioqui avena inter segetes suam speciem obtineat, uti alibi.

230. AD MEDIASSEMMENTEM EXTENDE PRUNAS. In Romano codice, *expende* legitur: quod significat suspensas tene, eodem pene significato cum *extende*: acceptior tamen est vulgata lectio.

236. CERULEA GLACIE CONCRETAE. In plerisque veteribus exemplaribus legere est casu recto numero multitudinis, *cerulea*, puncto mox inter-

sito: ut quod sequitur, *Glacie concretæ, atque Imbris atris*, expositio sit, cur zonae illae ceruleae sint. In codice Mediceo, prius *cerulee* legebatur, sed inde aliena manu linea superinducta, ut ultima littera fieret *a*. Sunt etiam codices manu scripti, in quibus *Ceruleae* & *glacie* legatur: quae mihi lectio nequaquam probatur. Ostendit tamen epitheton non cum *glacie*, sed cum *zonis* adcommodatum, *Zonae ceruleae*.

248. DENSANTUR NOCTE. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis, *densentur*, a *denseo*.

252. PRAEDISCERE. In Romano codice, *praedicere*: quod non probatur.

253. MESSISQUE DIEM, TEMPUSQUE SERENDI. Quamvis Servius *diem messis* agnoscere videatur; & exemplaria pleraque vetera eodem exemplo, cum vulgatis legant, *Messisque diem*; non tamen praetereundum fuit, quod in Mediceo codice scriptum legi, *messisque dies*, quippe bonos aut malos: cujus rei cognitio inter agriculturæ præcepta locum obtinet suum. Et Hesiodus partem eam tanti fecit, ut opus *Εργα* & *ἡμῶν* inscripserit: neque Virgilius eandem partem dissimulavit, tam etsi aliquanto brevius rem attigerit. Sane vero in Daphnide, codex idem Mediceus eo versu, *Ante focum, si frigus erit, si messis, in umbra: mensis* scriptum habuit, quod modo emendatum est, ubi dubio procul *messis* esse debet. Quare errorem hujusmodi ex antiquo scribendi modo crediderim emanasse, quod Sicilicon geminandæ consonantis signum soliti essent veteres apponere, quae nota fuerit ab imperitis loco *n* litterae deinde accepta, ut ita multa alibi.

256. AUT TEMPESTIVAM IN SILVIS EVERTERE PINUM. In Mediceo codice & aliquot aliis antiquis absque praepositione *in*, legere est, *tempestivam silvis*. quod Virgilianae phrasi propius est.

264. EXACUUNT ALII VALLOS. *Fossas, & muros de terra factos* exponit Servius. Atqui hæc neque acuuntur, neque per imbres fieri possunt. Tu palos sive sudes, quorum plurimum in agris usus, præparari intelligas.

267. NUNC FRANGITE SAXO. In Romano codice *saxis* est. Sed unitatis numero melius, quod in reliquis codicibus habetur.

277. PALLIDUS ORCUS. Scribendum *orcibus* ex aliquot antiquis codicibus, & ex Valerii Probi præcepto, qui tria nomina Latina, post *c* adspirationem recipere tradit: *Lurcho, pulchro, & orchus*: & ita antiquiores scripsisse testatur.

283. EXTRUCTOS DISJECIT FUL. MONTES. In Romano codice legere est, *dejecit*; extructi enim erant montes: ita inferius, *Aut alta Cerania sebo Deicit*. Majorem tamen vim, & validiorem

rem impetum ostendit verbum *disjecit*, ut excusos eos alio alium dicat.

284. SEPTIMA POST DECIMAM FELIX. In antiquis codicibus legere est *septima post decimam*, ut hujusmodi pleraque. Sed non ab re fuerit locum hic apertius explicare, ut finis jam statuatur eorum sollicitudini, qui tam anxie quaerunt, utrum Virgilius eam intellexerit Lunam, quae jam in decrementum abit, an quid aliud sibi voluerit. Sane vero septimam a decima intelligere monemur Hesiodi carmine: quem Virgilius imitatur. Ait enim ille, *Και ἑβδομὴν ἰσθὸν ἠμῶν*. Quartam decimam vero idem domandis bubus, & curandis canibus & mulis aptam dicit. FELIX ET PONERE VITES. In Longobardico, *felix est ponere vites*, Graecanica figura, qua saepe Virgilius & Horatius utuntur. Sed prior lectio magis placet, quia omnino verbum *est* subintelligitur: & ea lectio in Longobardico, aliena manu contaminata est.

287. MULTA ADEO MELIUS GELIDA SE NOCTE DEDERE. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis dictiones ita transpositae, *multa adeo gelida melius*. Utraque lectio & suavis, & elegans est.

288. AUT CUM SOLE NOVO. In veteribus aliquot codicibus *vel cum* scriptum est. Sed *aut*, in pluribus.

289. NOCTE LEVES STIPULAE MELIUS. Antiqui codices, quotquot legi, hoc ordine legunt, *nocte leves melius stipulae*, quod aliquanto ornatus est.

290. NOCTIS LENTUS NON DEFICIT HUMOR. In Romano codice, *noctes* legitur: & in Longobardico *nocte*, una minus littera. Sed enim *noctes*, aut *noctis* accusativi casus, lectio castior ex Arufiano Messo dinoscitur: qui in libello de Elocutionibus Virgilianis in exemplum quod eleganter *deficit illam rem* dicere possumus, Virgiliano hinc utitur testimonio: *Noctes lentus non deficit humor*. Adde vero, quod Servius exponit *deficit*, deferit: quod proxime accedit ad Mefsum.

296. ET FOLIIS UNDAM TREPIDIS DESPUMAT AENI. In Romano codice, legere est *trepidus despumas aenis*: Et *trepidum* agnoscit Servius. In Mediceo, & aliquot aliis *trepidi* scriptum observavi: humore enim late ebulliente ahenum tremere necessarium est.

299. HYEMS IGNAVA COLONIS. In Romano codice, & plerisque aliis manu scriptis, *hyemps*, per sonum Graecae litterae ψ finalem scribitur: de qua scribendi ratione Terentius Scaurus adeo sollicitus fuit, ut in Praeceptis suis haec tradiderit: *Hyems quoque carere p littera debet: quia in verbis nunquam p nec b propinqua ejus respondet: sine quarum altera nusquam in Latinis ea nomina*

declinantur, quae per ψ Graecam vocem effervuntur: ut princeps, celeps: quia principis, & celebis, scribitur. Hyems vero hyemis facit. Est & Colono, unitatis numero in antiquis codicibus omnibus observatum. In Mediceo, una plus dictione, colono est legitur.

302. CURASQUE RESOLVIT. In veteribus aliquot codicibus, *curam* unitatis numero legitur: sed melius *curas*.

309. STUPEA TORQUENTEM BALEARIS VERBERA FUNDAE. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis *stuppea* duplici p scriptum, ut apud Graecos. Est etiam in Romano codice, *torquentes*, numero multitudinis, quod non ita placet. Quod vero *Balearem fundam* appellavit, dictum a plurimo ejus usu, qui apud Baleares est, quae sola genti arma esse Trogus ait. Non autem, quod ibi inventa sit funda. Cujus inventores Plinius Syrophenices memorat: Strabo vero Aetolos.

310. CUM NIX ALTA JACET. In Romano codice *jecit*, una tamen corrupta littera. Sed *jacet* omnino melius.

318. OMNIA VENTORUM CONCURRERE PRAELIA VIDI. In Romano codice, *concurrere* habetur: sed *concurrere* ex Plinio castior lectio cognoscitur: apud quem ita habetur: *Virgilius mese ipsa concurrere praelia ventorum, dammosa imperitis refert. Tradunt Democritum, metente fratre ejus Damaso, ardentissimo aestu, orasse, ut reliquae segesi parceret, raperetque desecta sub testum: paucis mox horis saevo imbre Vasicinatio est approbata.*

328. NIMBORUM IN NOCTE. Sunt quidem codices antiquissimi, in quibus *nimborum nocte* absque *in* legatur: sed *nimborum in nocte*, ut in Mediceo, & plerisque aliis habetur, longe numerosius & elegantius mihi videtur.

332. AUT ATHO AUT RHODOPEN. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis *Athon* scriptum est, refragante syllaba. Nam de declinationis usu, deque nominativo nominis, alibi dictum.

334. NUNC LITORA PLANGUNT. In Romano codice, & perveteribus aliquot aliis, *plangit* scriptum est, unitatis numero: cujus suppositum est *Densissimus imber*. Praeterea Servius hoc idem agnoscere videtur, quum exponit *PLANGIT, resonare facit*: licet & alterum non improbet. In Mediceo abrasus est apex supra g litteram, & i vocalis tantum supra t apposita. Quod quidem *plangunt* prius fuisse ostendit. Est & paraphrasis addita superne: *scindunt*, ut sit active: *Austri & imber plangunt litora*: non autem *litora plangunt*, id est, resonant absolute: nam ita prorsus legendum ostendit paraphrasis, quae supra dictionem *Austri*, atque *densissimus* sita est. Quippe et copulativa.

340. Ex.

340. EXTREMAE SUB CASUM HYEMIS. Antiqui codices manu scripti, quotquot versavimus, *sub casu* legunt, ablativo casu, praeter Mediceum, in quo *casum* accusavimus est: idque omnino melius.

341. TUNC AGNI PINGUES, ET TUNC MOLLISSIMA VINA. Antiqua omnia exemplaria, quotquot habui, uno exemplo legunt *pingues agni* & absque synaloepha: neque temere tot manus diversis locis atque temporibus convenire credendum. Bona vero pars non *tunc*, sed *tum* utroque loco legunt, *tum pingues agni* & *tum mol. vitum somni dulces*. In Mediceo quidem *pingues agni* & habetur; sed *tunc*, duobus locis superioribus, tertio vero *tum* scriptum. Adverte vero etiam apud Servium eundem esse verborum ordinem, quem in veteribus exemplaribus ostendimus inveniri. Si cui tamen ea lectio magis placuerit, quae in vulgatis codicibus habetur, nihil quicquam obstatum: nam & elegans & venusta ea quoque structura est.

351. ATQUE HAEC UT CERTIS POSSIMUS DISCERE SIGNIS. In Romano codice, *possimus dicere* legitur: sed *possinus dicere* magis receptum: nam quae sequuntur, pertinent ad disciplinam. Et pari errore legitur paulo inferius in impressis codicibus aliquot, *Quid menstrua Luna moveret*, quum dubio procul *moveret* ex congruitate sententiae, atque ex antiquis omnibus codicibus, sit legendum. Poeta enim loquitur de praesignificatione futurae tempestatis per sidera, quam disciplinam Graeci *προφητεία* vocant, ut tradit Plinius.

354. QUID SAEPE VIDENTES. In antiquis aliquot exemplaribus *quod* habetur, lectio Servio agnita. In Romano tamen codice, & in Mediceo, *quid*, indefinitum.

357. ET ARIDUS ALTIS MONTIBUS AUDIRI FRAGOR. In Romano codice, *ardus* habetur; sed longe castior lectio est *aridus*, ut in Mediceo, & aliis scriptum: quod quidem Homericum est, *ἄρος ἄρος*. Cujus rei antitheton est Perianum illud, *Maligne respondet viridi non cocta fidelia limo*. Eandem lectionem agnoscit Servius.

360. JAM SIBI TUM CURVIS. In Romano codice, *jam sibi tum a curvis* legitur, una plus praepositione; ut in Aeneidos secundo: *Temperet a lacrymis*. Idque Servius etiam videtur agnovisse.

366. NOCTISQUE PER UMBRAS. In Romano codice, & in Mediceo *per umbram* legitur unitatis numero; quod hoc loco melius.

372. ATQ. OMNIS NAVITA PO. HU. VE. LEGIT. In antiquis aliquot exemplaribus *legunt* est, plu. num.

378. ET VETEREM IN LIMO. In codicibus a-

liquot antiquis *aut veterem* legitur: in vulgatis et: utrumque procedit.

384. JAM VARIAS PELAGI VOLUCRES ET QVAE ASIA CIRCUM. In aliquot veteribus exemplaribus ita habet dictionum ordo, *Jam volucres pelagi varias*, quod tantundem est. In aliquot pro *& quae Asia*, legere est *atque Asia*; sed omnino inemendate. In Romano codice, *variae*; quod non placet: quia enuntiatum est hujus verbi *videas*: nisi quis *varie* adverbium maluerit, ut ad varios lavationis modos, quos enumerat, referatur: Rores quippe certam humeris infundere, fretis caput objectare, in undas currere, & lavandi incassum studio gestire. Sed enim castior omnino lectio est, *Varias pelagi volucres*, epitheto proprio.

386. NUNC CURRERE IN UNDA. Vetusti codices partim *undis*, partim *undas* habent. Utrumque plurali numero.

390. NEC NOCTURNA QUIDEM. In Romano codice, *ne nocturna*. Sed *nec*, melius.

393. NEC MINUS EX IMBRI SOLES. Antiqui aliquot codd. *eximbres soles* legunt: ea compositione qua *exlex*, & *exspes* dicitur. Sed ita deesset aliquid. Quare melior ea lectio, quae in Mediceo codice cum vulgatis sentit: dicente praesertim Servio dari etiam praecepta, quibus e tempestuoso caelo futuram serenitatem agnoscamus.

404. SUBLIMIS IN AERE NISUS. In Romano codice, *in aethere*: sed omnino melius, *in aere*: quia paulo post sequitur, *Secat aethera pennis*. Missum facio, *sullimis*, *b* in *l* mutata: quod plerique codices antiqui scribunt.

413. INTER SE FOLIIS STREPITANT. In Mediceo, & antiquis fere omnibus exemplaribus legitur *inter se in foliis*. Nam *m* omnino desiderabitur, quanquam etiam absque praepositione non aliena sit a Virgiliana phrasi. Et ita, quod paulo inferius est, *Sin ortu in quarto*, vetera omnia exemplaria, quae legi, *Sin ortu quarto* absque *in* legunt: quod elegantius existimatur.

420. ET PECTORA MOTUS CONCIPIUNT. In antiquis aliquot codicibus *pectore* legitur sing. ablativo, ut species sit suppositum. In Mediceo, *pectore* est, alia scriptio.

426. HORA NEC INSIDIIS. In Mediceo, & aliis antiquis codicibus *neque*.

428. SI NIGRUM OBSCURO COMPRENDERIT AERE CORNU. Mediceus codex, & antiqua omnia exemplaria, quae legi, *aëra* habent quarto casu: manifestum enim est obscuritatem eam, quae lunaribus cornibus obvenit, *aëre* ex obfuscatu procedere. Sed enim Varro *Obatrum cornu* appellat, ut Virgilius *Nigrum*. Observat enim ille modo summum, modo infimum, modo utrumque cornu obatrum, modo mediam inter utrum-

que partem obfuscatam: variis itidem temporibus pluvias portendere: quare magis placet ea lectio, quae nigrum aut cornu obscuro aëre.

433. PURA NEC OBtusIS. In veteribus codicibus, *neque obtusis* legitur, collisione illa nescio quid mollius sonante.

434. ET QUI NASCENTUR AB ILLO. In Romano codice, *nascetur* unitatis numero: quod non probatur: sicuti neque etiam *nascuntur*, instanti tempore, ut habetur in Longobardico.

435. VOTAQ. SER. SOL. IN LITORE NAUTAE. In Romano codice, *ad litora* legitur: quod scilicet fuerat appellendum, ut servarentur: quamquam non displiceat, in litore vota solvi.

437. GLAUco ET PANOPEAE ET INOO MELICERTAE. Ut infirmioribus etiam manum porrigamus, scandendus est versus, quem grammatici nonnulli male dividunt. Sic igitur dicamus more Aspri: *Glauco*, spon: & *Pano*, dact: *peae* &, dact: *Ino*, spon: o *Meli*, dact: *certae*, spon. *Panopea* vero, ex vi nominis, serenitatis Deam, & tranquillitatis auctorem significat: prospectumque undecunque clarum & apertum, nam quae procelloso coelo clausa fuerant, dispulsis nubibus cuncta aperiuntur, obrutuique nostro liquido se offerunt: idque ostendit *ἄνε κ' ἄψ, ἄρα.*

439. SOLEM CERTISSIMA SIGNA SEQUENTUR. In Romano codice, & in Mediceo, & in Longobardico, praesenti tempore legitur *sequuntur*: quod majoris est dignitatis: complectiturque ita in se & praeteritum & futurum.

446. DIVERSI ERUMPENT RADII. In Romano codice, *rumpunt*, bisyllabum praesenti tempore. In Mediceo, & aliquot aliis pervetustis *diversi rumpent*: est & *divorfi*. Et Asper grammaticus eo loco, ubi disputat adversus eos, qui passim geminum *ii* per unum tantum scribere volebant, ut *radi*, pro *radii*, dum duo necessario oportere scribi contendit, versus hunc citat, & *rumpent* omnino scribit. *Aut ubi pallida surgit.*

In Mediceo, & aliquot aliis antiquis *surgit* futuro tempore. Sunt tamen & qui *surgit* praesenti legant.

448. HEU MALE TUM MITIS DEFENDIT PAMPINUS UVAS. In Mediceo, & aliis fere omnibus antiquis *defendet* habetur per *e*, futuro quippe tempore, uti superius *surgit*. Prognostica enim de futuris esse debent.

454. SIN MACULAE INCIPIENT. In antiquis aliquot *incipiunt*, & superius *decedit*. Sed futurum in utroque receptum magis.

461. DENIQUE QUID VESPER SERUS VEHAET. In Romano codice, *serat* legitur; quod paraphrastice positum fuisse crediderim.

462. QUID COGITET HUMIDUS HAUSTER. Sunt qui legendum disputent, *quid cogat & humidus Hauster*; sed passim in antiquis exemplaribus *cogitet* habetur.

480. ET MOESTUM ILLACHRYMAT TEMPLIS EBUR. In Oblongo illo antiquo *lacrimat*. Sed in Romano, & Mediceo, & aliquot aliis antiquis, *illacrimat*, specie magis Virgiliana. Gaudet enim poeta noster quas praepositivas particulas nominibus abstulerit, eas verbis applicare.

495. SCABRA RUBIGINE PILA. In antiquis plerisque codicibus, *robigine* per *o*. de quo dictum. Attius *peila* militum per *ei* scribendum instituit.

512. UT CUM CARCERIBUS SESE EFFUDERE QUADRIGAE. Servius negat esse comparisonem, quae si ponatur in fine, vitiosum habeatur. Quintilianus tamen vult esse comparisonem, quia interdum praecedit rem, cui comparatur: interdum sequitur. Quod quidem in Homero Porphyrius observavit. Et, ut dictio, saepe signum est comparisonis.

513. ADDUNT SE IN SPATIA. In codice Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est *addunt in spatia*, absque *se* pronomine: id quod ab eruditibus quibusdam agnitum.

LIBER SECUNDUS.

MULTA nimirum in hoc libro deerunt: quia paginae nonnullae in codice Romanis litteris scripto, cui potissimum innitimur, desiderantur. Quod vero licuit, aliis codicibus adjuti sumus: & omnino multa observatione digna deprehendimus: quae si non omnia ad lectionis emendationem, certe ad sententiarum illustrationem faciant. Quicquid id fuerit, Lectorem rogatum velim, ut boni consulat.

22. SUNT ALII QUOS IPSE VIA SIBI REPERIT USUS. In Longobardico exemplari *viam* le-

gitur, accusativo casu: quod forte non displiceat, si ordinem feceris. Sunt alii quippe modi, quos usus reperit sibi viam. Servius tamen agnoscit *viam*, id est ratione, ut: *Inveni germana viam*: alii dicunt *viam*, inter eundem quippe, in ipso progressu rerum & experientia. In Mediceo paraphrasis est, *VIA*, ingenio.

40. DECUS O FAMA MERITO PARS MAXIMA NOSTRAE MAECENAS. In codicibus aliquot antiquis *nostri* legitur: quod si admitteretur, necessarium esset legere, ut nonnulli censent, *o decus, o fama*

ma & merito pars max. nostri. Sed enim in Mediceo, & aliis castigatioribus exemplaribus *famae nostrae* legitur. Quod vero *Maecenas*, non *Meoenas* scribendum sit, ostensum alibi. Nimum vero est, quod in codicibus nonnullis habetur, *o Deus, o fama merito pars max. nostrae*. Potius enim cum Horatio *decus legendum, O & praesidium, & dulce decus meum*.

48. INFOECUNDA QUIDEM. Quod ait Servius, semen falicis esum, infoecunditatem mulieribus genere, idem & Plinius affirmat: quanquam de foliis, non de semine loquatur. Ait enim, folia falicis contrita, & pota, intemperantiam libidinis coërcere, atque ita in totum auferre usum saepius sumpta. Atque alibi, semen falicis mulieri sterilitatis medicamentum esse. Salicis vero semen exiguum admodum, ut diligentiores scriptores tradunt, in foliis est: nam sunt qui nullum esse falici semen putent.

52. IN QUASCUNQ. VOCES ARTES. In codicibus aliquot antiquis legere est: *in quascunq. voces artis*. In quibusdam, *velis*. Sed enim *voces*, magis omnino placet eruditus.

65. PLANTIS ET DURAE CORYLI NASCUNTUR. In codicibus aliquot antiquis: *edurae coryli* legitur. Servius utramque lectionem agnoscit. Sed exemplaria vetera majori ex parte cum vulgata lectione & *durae* habent.

70. ET STERILES PLATANI MALOS GESSERE VALENTES, CASTANAE FAGOS ORNUSQ. INCANUIT ALBO FLORE PYRI. In aliquot Prisciani codicibus antiquioribus, iisque praesertim, quos ab Hieronymo Alexandro contubernali meo, viro literatissimo accepi, uno exemplo lectionem hanc ita citatam inveni: *castanae*, cum puncto, ut genitivi sit casus dictioni *malos* applicandi: Mox, *fagus ornusq. incanuit albo flore pyri*: quam lectionem etiam Servius agnoscit, dum *fagos* nominativum esse Graecum dicit, dum *os* finalitatis ratione produci posse, licet alioqui brevis sit. In Mediceo codice, ita scriptum, ut in vulgatis codicibus habetur.

80. PLANTAE IMMITTUNTUR. Sunt antiqui codices, in quibus legere est, *immittantur*. Reliqua tamen omnia per indicativum modum dicta. Et longe melius est, *immittuntur*.

85. NASCUNTUR OLIVAE, ORCHITES ET RADII. Quamvis Servius *orchites* agnoscit, in Mediceo tamen, & aliis antiquis codicibus manu scriptis, *orchades* habetur. Nam quum *ὄρχις ὄρχος* testiculus dicatur per *n*, quae vocalis apud Graecos non gravate plerumque transit in *a* vocalem ancipitem, facile inde potuit *Orchas* *Orchadis* fieri; sed puto Grammaticos voluisse Insulas a fructu ea scriptione distinguere. Itaque apud Catonem, Varonem, & Junium Moderatum & *Orchis* & *Or-*

chites passim legitur: eamque nominis formam Jovianus Pontanus etiam agnoscit; quamvis alibi variet.

95. ET QUO TE CARMINE DICAM RHOETICA NEC CELLIS IDEO CONTENDE FALERNIS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *ne cellis adeo*: ut etiam citatum est ab Arufiano: quod nescio quid elegantius habere videtur, *adeo*, pro tamen: quamvis *ideo*, Servius agnoscit. Super hanc sententiam Plinius: *In Veronensi agro Rhoetica vina optima, Falernis tamen posthabita a Virgilio*. Strabo: *Rhoeti ad Italiam usque pertinent, quae supra Veronam ac Comum est. Vinum Rhoeticum inter Italica egregie commendata*.

97. SUNT ET AMINEAE VITES FIRMISSIMA VINA. Omnibus fere doctis negotium facessere visum est carmen hoc, dum in nomine *Amineae*, scriptionem alii animadvertendam; alii syllabarum quantitatem introspicendam; alii vini genus exquirendum sollicitè censerent: nam quod apud Servium legitur, *Aminnaeae*, dici oportere propter versum, qui stare non posset, si *Amineae* diceretur, putavit is, & scripto prodidit, *Aminias* a *Minio* dictas, quod vinum id album sit, & idcirco sine *Minio*: quare secundam a principio syllabam produci debere, uno plus *n* interjecto, judicavit: nisi *Amyneae* legatur ex Stephano. Sed enim ille *Amyneos* inter Epiroticos enumerat. Fuerunt alii, qui Virgilianum carmen totum inverterent, eadem offensi dubitatione, quod ei nomini non esse locum ea qua circumfertur sede sito arbitrantur. Putarunt alii Virgilium nomen auctoritate sua versui licenter adcommodasse. Sed enim quum animadverterim apud Graecos *Ἀμνίνος* scribi: praesertimque apud Aristotelem, qui *Ammineos*, Thesfaliae populos suae regionis vites in Italiam transmisisse, tradit in Politicis: & ab illis uvae nomen impositum: memorque essem Aufonium Paconium, eruditum sane auctorem, & si non usque quaque cultum, eadem qua apud Graecos scribitur ratione, nomen versibus inseruisse, cum cecinit: *Solus qui Chium miscet & Ammineum*: quo scilicet Tibullianum illud interpretaretur, *Nunc mihi fumosi veteres proferte Falernos Consulis: & Chio solvite vincla cado*: facile adductus sum, ut Mediceum codicem, atque alterum quendam Vaticanam bibliothecae, in hujus versus lectione castigatioris dubioprocul existimarem: in quibus scriptum est, *Sunt etiam Ammineae vites*, qua lectione, omnis & scriptionis & syllabarum ambiguitas tollitur. Quod vero Servius asserit vinum *Ammineum* album esse: ideoque dictum quasi sine *minio*, commenticium est: quum agnoscat Plinius vitem *Ammineam* nigram, cui nomen Syriace. Et ex pluribus *Ammineis* genus tantum unum designet Columella: quod albidas uvas habeat. Praeterea si verum illud est, quod plerique tradunt, *Ammineum* vinum

dum idem & Falernum esse: id nigrum potius habebitur, Martialis elogio, dicentis: *Marmorea fundens nigra Falerna manu*. Nam Macrobius ait, *Ammineos* fuisse, ubi nunc Falernus ager. Genusque vitis *Ammineae* minoris, vulgo notissimae, quae Campaniae celeberrimos Vesuvii colles, Surrentinosque vestit, agnoscit Columella: solasque ab antiquis agnitas attestatur: & suis quoque temporibus vetustissimas quasque vineas *Ammineas* existimatas. Caeterum Virgilius diversum quid a Macrobio tradere videtur, quum sedulo distinguat species, quaternaque genera duabus comparationibus complectatur: Rhoetica Falernis conferendo, cum quibus tamen ea, utpote deteriora, minime contendere debeant; moxque *Ammineum* subjungat, cui Tmolium ex Lydia, & Phanaeum ex Chio comparat, minoremque Argiten, quamvis haec vitis & liquoris copia, & vetustatis firmitudine sit caeteris omnibus anteferenda: assurgere tamen vinum ejus *Ammineo*, illique priorem locum cedere asseverat. Qui quidem si Falernum, & *Ammineum*, idem agnovisset vinum, non ita statim per comparationes in diversa genera distribuisset, illud Rhoeticis, hoc Chiis, & quibusdam aliis anteferendo. Sane vero Falernum id omnino esse, quod vulgo nunc Graecum appellant, plerique non ineruditi consentire videntur. Sed nos haec aliis, quos intellexi negotium hujusmodi sumpsisse, disputanda relinquemus: quum eo sollicita magis cura properemus, ut veterum codicum lectionem a tinearum injuria, quoad fieri potest, vindicemus.

98. TMOLUS ET ASSURGIT QUIBUS ET REX IPSE PHANEUS. In antiquis aliquot codicibus manu scriptis, legere est absque & particula, *Tmolus adsurgit quibus*. Atque ita necesse esset continuare ordinem elocutionis: firmissima vina, quibus Tiroilus adsurgit, & Rex Phaneus. Sed enim obitat syllaba: Trochaeus ea sede positus exemplo caret, neque cesura ulla succurrit, quae communem locum faciat: quare commenti sunt Grammatici, & illud, tanquam cuneum, aut faturam aliquam interponere, quae versus sustineret, vel fastidientem oblitparet: quorum tamen omnium ambiguitatem sustuleris, si quod in Mediceo, & in Longobardico Vaticanæ bibliothecae legitur, admitteris. Ibi enim *Tmolius adsurgit*, denominativum nomen a *Tmolo* habetur: ut enim ab Olympo, Olympius, a Caucaso, Caucasus: ita a *Tmolo*, *Tmolius*. Eritque ordo, quibus vinis Rex Tmolius adsurgit, & Rex Phaneus.

101. NON EGO TE MENSIS ET DIIS ACCEPTA SECUNDIS. Quamvis hic numerus, ut in vulgatis codicibus habetur, & gravis sit, & sonoritatis plenus, & ad heroici stili majestatem propius accedat; plura tamen ex antiquis exemplaribus, quae legimus, Adonio praeposito numero sic ha-

bent, *Non ego te dis*. Inde Alcmanico tetrametro, & mensis accepta secundis: cujusmodi numeri est Horatianum illud: *O fortes pejoraeque passi*; ne mediocri stilo versus ita insurgeret: atque hunc numerum agnoscit Servius. Significat vero eam esse & efui & potui bonam: Dis enim libationes fiunt, mensis vero secundis & poma & fructus alii inferuntur.

115. EOASQUE DOMOS. In Longobardico, *domus* quarta declinatione legitur: quod & apud T. Livium in antiquis codicibus observatum.

117. SOLIS EST THUREA VIRGA SABAEIS. In Longobardico, *solis & thurea*, sed inemendate. *Thurea* vero absque aspiratione in antiquis codicibus: quod multi fuerit, qui *Tus* Latinum esse vocabulum, & a tundendo dictum voluere.

127. QUO NON PRAESENTIUS ULLUM. In Longobardico codice, *praesentius* legitur. Sed *praesentius* magis placet eruditus.

129. MISCUERUNTQUE HERBAS. In Oblongo perveteri codice, atque etiam in Longobardico, *miscuerant* legitur, quod minime placet. In altero antiquo *miscuerint* habetur. Sed ego nunquam lectionem primam rejicerem, quum in Bucolicis, *Tulerunt*: & apud Terentium, *Emerunt*: eadem figura legatur.

134. FLOS APPRIMA TENAX. Quamvis nonnulli codices habeant, *apprime*, magis tamen placet, quod in vetustioribus legitur, *ad prima*. Eamque lectionem mihi videtur agnovisse Arufianus. Et in antiquo Terentii codice manu scripto legitur, *Meis me omnibus scio esse Adprima obsequentem*. Est vero Graeca figura non inelegans, *ἄπρι τὰ πρῶτα*. Quoniam vero multi ad hanc aetatem quodnam hoc malum sit, quod a Virgilio describitur, non otiose quaerunt: quid ego sentiam, dicam, bona eorum venia, qui aliter judicant. Nam Medicum malum, pomum id esse Virgilio videtur, quod vulgo Naranzium apud Venetos, apud Romanos & Campanos ab angulorum densitate, quibus succus intrinsecus dispelcitur, in folliculos suos collectus, Malangulum, appellatur. Ab aliis in citriorum species acceptum. Hanc sane arborem & hujusmodi fructum Virgilius pingit, dum tristis succos memorat, dum tardum saporem, dum fertilitatem, dum medicamenti vim contra venena habere (quod a Nicandro acceptum mutuo) dum simillimam esse Lauro, dum folia indecidua virore aeterno, dum floris tenacissimam, dum gravem animam emendare dicit. Ubi autem Nicander ait, *Μῦθος κ' ἑμπρικὴν σίησι*, sunt, qui *μῦθος* legant. Sed enim Interpres *μῦθου* agnoscit: & addit, *ἔστι δὲ τὸ Μυθικὸν μῦθος. ὃ ἔστι τὸ νεανύζιον*. dictione ita subbarbarice scripta, quo sententia magis omnibus innotesceret. Eandem porro arborem & Macrobius & Plinius esse ostendunt: quam etiam apud Per-

fas

tas esse ea fructuum commendatione dicunt, ut poma alia praecarpantur, alia interim maturescant, alia subnascantur: sitque denique arbor ipsa omnibus horis pomifera. Addunt, mala venenis contraria, odore praecellentia, esculentis commendandi halitus gratia incoqui solita. Illud praeterea in ipsis citriis experimur (quando nomen hoc in id genus omnia iam receptum est) quod de foliorum odore Plinius tradit: transire quippe in vestes una conditum, arcereque animalium noxia. Quod verò Servius ideo conjecturam facit non esse citrium, quia dicat Poëta, *Ac membris agit atra venena*, leve est: non enim intelligendum inferre venenum membris, sed procul a membris agere. Quam quidem opinionem meam eo audentius sum propalare adgressus, quod virum & litteratura praestantem, & felicitate ingenii stilique candore omnibus admirandum, Jacobum Sincerum Attium, idem sentire adinveni, quum ego Neapolim ad salutandum hominem Roma profectus essem.

144. TENENT OLEAEQ. ARMENTAQ. LAETA. In Mediceo, & antiquioribus aliquot codicibus, iis praefertim, qui particulam *que* geminare gaudent, legere est: *tenent oleae armentaque laeta*, absque particula *que*, post dictionem *oleae*.

150. BIS POMIS ARBOS. In Mediceo *arbor*: agnitam vero differentiam inter *Arbor* & *Arbos*, a veterum nonnullis, alio loco diximus. Quod attinet ad sententiam, desumpta ea est ex Varrone, ubi dicit, *Malus biferae, ut in agro Consentino*.

151. AT RABIDAE TYGRES ABSUNT. Non displicet, quod in Mediceo & antiquis aliis legitur, *at rapidae tygres*. Ea enim animalia & pernicitate cursus, & truculentia notantur.

172. IMBELLEM AVERTIS ROMANIS ARCIBUS INDUM. Ad id respexit, ajunt nonnulli, quod Indi cum Antonio & Cleopatra veniebant, ut in octavo Aeneidos habetur: *Omnis eo terrore Aegyptus, & Indi, Omnis Arabs, omnes verterunt terga Sabaei*. Dicunt itaque, avertis & imbellem facis, aut imbellem, victum jam nec bellantem. Caeterum quid grande, si avertis imbellem? Quare id potius tactum crediderim, quod Suetonius in vita Augusti memorat, Eum virtutis, moderationisque fama, Indos etiam ac Scythas auditu modo cognitos, pellexisse ad amicitiam suam, populi que Romani ultro per legatos petendam. *Imbellem* igitur absque ullo belli negotio. Quamvis non sum nescius Lucanum dicere, eos coeli clementia molliores fieri.

196. AUT FOETUS OVIVM, AUT URENTES CULTA CAPELLAS. In antiquis omnibus codicibus manu scriptis, quos versare contigerit, scriptum observavi, *Aut ovium fetus, aut urentis culta capellas*: ubi *tus*, prout in veteribus Poëtis saepe accidit, eliditur. De caprarum vero halitu arbori-

bus exitiali plerique multa dixere: hac porro de causa, apud veteres, si quis locaret praedium, excipiebatur, ut Varro ait: *Ne Colonus teneret capras*.

204. ET CUI PUTRE SOLUM. *Et cui dactylum esse*, videtur Valerius Probus asseverare: dum *cui* ex duabus brevibus consistare affirmat. Nonnunquam vero in iambum crescere: fieri etiam interdum synaloepham.

207. AUT UNDE IRATUS SILVAM DEVEXIT ARATOR. In Mediceo codice, *dejecit* legitur.

213. ROREMQUE MINISTRAT. Plinius XIX. *Ror marinus locis putridis ac macris feritur*.

214. ET TOPHUS SCABER, ET NIGRIS EXESA CHELYDRIS. Ita in veteribus omnibus habetur: male vero posuere, qui *scaber, nigrisque*, publicandum curaverunt.

219. QUAEQ. SUO VIRIDI SEMPER SE GRAMINE VESTIT. In antiquissimo codice Romano, numerus ita habet: *Quaeq. suo semper viridi se gramine vestit*.

220. ET SALSA LAEDIT RUBIGINE FERRUM. In Romano codice, uti saepe dictum, *robigine* per *o* legitur prima syllaba.

222. ILLA FERAX OLEAE EST. In antiquissimo codice Romanae notae, & in Mediceo, *oleo* legitur: & ita in quodam alio vetustissimo habetur: ex qua dictione ultima syllaba abradā fuit, & *oleae* repositum.

224. ET VICINA VESEVO ORA JUGO. In Romano, *Vesaeo* scriptum est, corrupte. Falsum vero est, quod apud Servium legitur, *Vesevum* montem esse Liguriae sub Alpibus positum. Nam ille Vesulus appellatur, de quo Virgilius alibi: *Vesulus quem pinifer affert*. VESEVUS vero, de quo hic Virgilius, Campaniae mons, qui & *Vesuvius* & *Vesuvius* dicitur.

226. NUNC QUO QUAMQUE MODO. In codicibus fere omnibus antiquis, *quocumque modo* legitur, quae lectio minime recepta est.

230. ALTEQ. JUBEBIS IN SOLIDO PUTEUM DEMITTI. In Mediceo, *videbis* legitur: ut domini curam & diligentiam ad opus recte faciendum invitet: unde statim subjicit: *Et pedibus summas aequabis harenas*: quod perperam in codicibus aliquot legitur: *Pedibus summis*. Est & *Puteum* *dimitti* legere; sed *demitte* per *e*, hoc est deorsum mitti, longe melius.

233. SI DEERIT. In Med. & antiquis aliis *deerrunt* & *derunt*, facta synaeresi ex duobus *ee*, in unum.

236. CRASSAQ. TERGA EXPECTA. In Romano codice *legas exerce*. Sed longe melius *expecta*, ut in cacteris codicibus habetur.

241. TU SPISSE VIMINE QUALOS. In Longabardico, *spissos vimine qualos* legitur: sed magis placet *spisso vimine*, ut in Mediceo, & aliis habetur.

Aa

244. A-

244. AQUA ELUCTABITUR OMNIS. In antiquis plerisque codicibus, *luctabitur* legitur, quod non ita probatur, quam *eluctabitur* rem magis pingere videatur.

247. SENSU TORQUEBIT AMAROR. Quamvis Servius, & aliquot alii, veram hanc esse lectionem asserant, & a Lucretio supptam, *Cum in manu rificeri absinthia tangit amaror*, accedenteque codicum nonnullorum perveterum testimonio, multaque in hanc lectionem Aulus Gellius congefserit: displicere tamen non potest, quod in antiquissimo codice Romano *amaro* legitur. Sapor enim utriusque verbo suppositum esse potest. In Longobardico etiam *amaro* scriptum erat, sed enim r littera altera manu & atramento apposita est: idem factum in Mediceo.

253. NEU PRAE SE VALIDAM. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis *ne* habetur. In quibusdam aliis, *ne*.

254. IPSO TACITUM SE PONDERE PRODIT. *Tacitum*, vel adverbialiter, vel in supini figura cur longe repetere debeamus, non video: quum antiqua omnia exemplaria *tacitam* habeant.

256. ET QUISEUS COLOR AT SCELERATUM EXQUIRERE FRIGUS DIFFICILE. In codicibus nonnullis admodum vetustis legere est, *Et quis cuius color sceleratum*. In Mediceo, & *quis cuique color at*: ut sit abjectio illa, quam tangit Servius, qui tamen lectionem illam magis approbat, quae vulgaris in exemplaribus habetur.

260. ET MAGNOS SCROBIBUS CONSIDERE MONTES. In codice Romano, *circundare montes* legitur, quod suos habet amatores. In Mediceo, absque *et* legitur, *Excoquere magnos scrobibus considerans montes*: nam & membrum, quod sequitur, absque copula est.

268. MUTATA IGNORENT SUBITO NE SEMINA MATREM. Aliquot ab hinc annis omnes ad unum convenere, ut *mutata* scriberent, & ad semina referri vellent; quum tamen in veteribus omnibus exemplaribus manu scriptis, *mutatam*, quippe *matrem*, legatur: eaque de causa Virgilius *suavem* locum exquirendum admoecat, ne accidat feminibus, quod & infantibus, ubi vel matris, vel nutricis ubera mutaveris. Fit enim, ut alias reformident, easque pertinaciter respiciant, quibus a teneris insuerint. Nam quod *semina* mutata, de loco ad locum translata interpretari volunt, ineptum est. In Mediceo codice, apex ille compendiarie notae, qui pro *m* finali illitus erat, nunc abrasus est. De diligentia vero, quae hic adhibenda, ne vites deteriore seramus solo, multa apud Columellam & Theophrastum.

272. ADEO A TENERIS CONSUBSCERE MULTUM EST. In Romano codice, *multum* antiquorum more scriptum est, ut *multa* apud Plau-

tum. Est etiam in teneris, lectio codicis Medicei.

273. COLLEBUS AN PLANO MELIUS SIT PONERE VITES. In codicibus aliquod antiquis cum Mediceo *vitem* unitatis numero legas, quod figuratus est.

281. DIRECTAEQUE ACIES. In Romano codice, & hic, & alibi, *directae* legitur: eademque lectio est in Mediceo.

282. AERE RENIDENTI TELLUS. In codicibus aliquot *renidenti*, syllaba refragante legitur. Sed enim *renidenti*, cum Romano codice, & quibusdam aliis legendum. *Renidere* enim proprium aeris est, quum politum & levigatum fuerit: cujusmodi esse arma decorum est, quod a Vegetio praecipitur. Nam & Servius, *Fluctuat*, Splendet exponit, ut ab hac sententia non recedat. Quamvis id per Metaphoram potius dictum videatur, eo quod instructae acies fluctuum marinorum instar moveri videntur. *Renidere* vero, quamvis apud Canullum & Statium ablationem quandam significare videatur; apud Horatium tamen eo significato dictum, quo hic Virgilius utitur: *Non ebur, neque aureum mea renidet in domo lacunar*.

287. TERRA NEQUE IN VACUUM POTERUNT SE EXTENDERE RAMI. In Romano codice, absque pronomine *se* legitur, *poterunt extendere*: ut alibi, *Ferros accingunt*, absque *se*: & *lateri adglomerant nostro*, eodem modo. In Mediceo tamen, & aliis, id pronomen habetur.

290. ALTIUS AC TERRAE PENITUS DEFIGITUR ARBOS AESCULUS. Antiqua exemplaria sunt, in quibus *altior* legatur: quae lectio in Mediceo codice subditiua est, quum prius *altius* scriptum esset.

264. MULTOSQ. PER ANNOS, MULTA VIRUM VOLVENS DURANDO SAECULA VINCIT. In Romano codice, legere est, *multosq. nepotes, multa virum*.

299. NEVE INTER VITES CORYLUM SERE. In antiquis exemplaribus *corulum* per *u* scribi, quaeque ratione, diximus in Bucolicis. Sunt vero qui intelligant praeceptum hoc, quia Coryli sunt exiles, neque diurnae, minimeque idoneae, quibus vites applicentur. Sed enim potior est causa: quia vitibus nocent: quare inferius in antipharmacon dixit: *Et in veribus torrebimus exa colormis*: ut hostia nocens eo praecipue virgulto coquatur, quod itidem vitibus nocet. Ea enim de causa caper Baccho immolabatur.

300. AUT SUMMAS DEFRINGE EX ARBORE PLANTAS. In veteribus aliquot codicibus *summas* omnino legitur: in quibus & *defringe*, non *defringe* habetur. In Romano vero, & aliquot aliis antiquioribus, *summa*, unitatis numero, texto ca-

LI

fit legitur. Ex arbore enim Summa & Ima elegantius dicere solemus.

301. NEU FERRO LAEDE RETUSO. In exemplaribus antiquioribus *retunso* legitur, ut: *Vomeris obtunsi*, de quo alibi.

305. FRONDESQUE ELAPSUS IN ALTAS. Nonnulla ex veteribus *elapsus* scribi per *b* characteristicum thematis: ita etiam in III. *Lapsus*: & alibi eodem modo. Harum vero litterarum *b*, & *p* vicissitudinarius consensus superius ostendimus. Unum addam exemplum, quod e contrario carpo, & scribo, quum praeteritum faciunt characteristicum praesentis in sibi cognatam mutant, ut *Scribo scripsi* facit; contra vero *Carpo carpsi*. per *b* enim praeteritum verbi hujus enuntiare Terentius Scaurus attestatur. Sed & *scripsi* per *b* in antiquis & approbatis exemplaribus invenio: ut in Terentiano codice Vaticano, quem plerique omnes docti homines magni faciunt, scriptum est: *Tu te bis rebus finem praestitisti pater*. Quare mihi non fit mirum in tanta sententiarum varietate, ut *Labor verbum*, characteristicum suum in praeterito retinere possit.

316. TELLUREM BOREA RIGIDAM SPIRANTE MOVERE. In Romano codice, *moveri* legitur: quod minime displicet: impersonale enim habet nescio quid magis generale ex Servii sententia: nam etiam in legetum cultu praecceptum hujusmodi dedit: *Et Borea flante neque arandum, neque ferendum monent Agricolationis magistri*.

330. ZEPHYRIQUE TEPENTIBUS AURIS LAXANT ARVA SINUS. In Romano codice, & in Mediceo, *tremetibus* legitur: quod si admittas, dictum erit ab effectu: magis vero placet *tepentibus*, ob rationem physicam, quod calidi sit aperire, ut frigidi condensare.

332. AUDENT SE GRAMINA TUTO CREDERE. Celsus ait Virgilium scriptum reliquisse *germina*: quare male *Gramina* repositum est: loquitur enim de arborum omnium foetu.

340. CUM PRIMUM LUCEM PECUDES. Romanus, & Mediceus codex, *Cum primae lucem pecudes* legunt, quod non displicet.

341. VIRUMQUE FERREA PROGENIES DURIS CAPUT EXTULIT ARVIS. Lactantius libro primo, lectionem agnoscit *terrea*, ubi dicit: *Illud hoc loco praeterire non possum, quod errantes quidam philosophi ajunt: homines caeteraque animalia sine ullo artifice orta esse de terra: unde illud Virgilianam*, TERREA PROGENIES DURIS CAPUT EXTULIT ARVIS. Sed quantum pertinet ad *Terram*, tam instrumenti nostri monumentis consonum est, quam a Philosophorum antiquioribus scholis non alienum, Aegyptiis, Arabibus, & plerisque aliis nationibus, apud quas rerum naturalium disciplina claruerit, in eandem sententiam fa-

cile concedentibus. In quibusdam vero Lactantii codicibus, verba illa, PROCREATA EX LAPIDIBUS, ex Servii commentario importune videas inserta Virgiliano carmini. Illud autem *terrea* eruditus auribus non satis facit, qui putant Lactantii codicem depravatum, quum *terrea*, sententiam nihil immutet.

354. SUPEREST DEDUCERE TERRAM. In aliquot aliis *educere*. Sed vulgata lectio castior.

359. FURCASQUE BICORNES. In Romano codice legere est, *Furcasque valentis*: quod mihi non satis facit, tam etiam in aliquot aliis codicibus ea lectio reperitur.

364. PALMES AGIT. In Mediceo codice, *aget*, futuro tempore legitur.

365. IPSA ACIE FALCIS NONDUM TENTANDA. In Romano codice, numerus ita habet, *ipsa acie nondum falcis*. In aliquot aliis, *ipsa acies* legitur. Sententiam vero hanc Quintilianus sibi desumpsit Institutionum lib. II. *Quod etiam rusticum motum est, qui frondibus teneris non putant adhibendam esse falcem, quia reformidare ferrum videntur, & nondum cicatricem pati posse*.

370. ET RAMOS COMPESCE FLUENTIS. In antiquissimo codice Romano legere est, *ramos compesce valentis*: praeccepto, phrasique ex Varone sumpta, qui primo de Agricultura ait: *Vites pampinari, sed a sciente. Nam id, quam putare, majus: neque in arbusculo, sed in vinea fieri. Pampinare est sarmento coles, qui nati sunt de iis, qui plurimum valent, secundum, nonnunquam & tertium relinquere, reliquos decerpere, no relictis coilibus sarmentum nequeat ministrare succum*.

371. ET PECUS OMNE TENENDUM EST. In Romano codice, *tuendum* habes. In Mediceo, *tenendum*, absque est.

372. PRAECIPUE DUM FRONS TENERA. Adverte loco hoc Servii corrupta esse verba, quae ut per te incolumitati suae restituere possis, quid super hoc nomine veteres tradiderint apponam. Carisius ait: *frundos, & frundibus*, veteres per *u* dixisse; cuius exemplum ponit Ennius ex Annalium libro septimo: *Rarescant frundes: non frondes*. Mutatum vero *u*, in *o* monet Plinius: & nominativum absque *u* littera in utroque loqui, *frus, frus*. Nam *frons*, *o* *fronus*.

374. SILVESTRES URI ASSIDUE, CARPREAEQUE SEQUACES ILLUDUNT. In Romano codice, *assidue*: quam scriptionem improbat Carisius, quum nomen sit ab *Assē*. Quod vero Servius *Uros* in Pyrenaeis nasci dicit, Plinius eos, quos inter equos etiam enumerat, ad septentriones statuit: quorum cornibus Barbari illi potent: Caesár in Hercinia silva Germaniae.

377. AUT GRAVIS INCUMBENS SCOPULIS AERENTIBUS AESTAS. In codice Mediceo *aestus*

legitur, quod frigori respondet per Antitheti proprietatem, & eadem locutione variatum in Palaeomone, *Si lac praeceperit aestas.*

379. ET ADMORSO SIGNATA IN STIRPE CICATRIX. *Admorsu* quidem in veteribus aliquot codicibus habetur: in plerisque vero *d* littera abrasa est, imperite, ut mihi videtur: nisi sit, quod in antiquis aliis *a morsu* legitur. Sane Romanus codex, *admorsu* unica dictione, verbali nomine, legit. In Mediceo etiam prius scriptum erat *admorsu* per *u*. inde illata est circularis linea alio atramento, ut *admorsu* dicat. Sed enim Servius *admorsu* participium agnoscit, ac si diceret, abroso stirpe. Quamvis negat Donatus stirpem apud Virgilium reperiri, foeminino genere: quam sententiam & Carifus & alii plerique rejecerunt, ut alibi dictum.

380. NON ALIAM OB CULPAM BACCHO CAPER OMNIBUS ARIS CEDITUR, ET VETERES INEUNT PROSCENIA LUDI. PRAEMIAQUE INGENTES PAGOS, ET COMPITA CIRCUM THESEIDAE POSUERE. Sunt qui epitheton *ingentes* otiosum esse, vel importunum judicent, quod non ingentibus tantum pagis, sed in omnibus, ea sacra fieri pietas illa vetus exposcebat. Neque distinguendum, ut per compita minores pagos intelligamus, quum sit ejusdem sententiae dilatio, ut etiam apud Horatium: *Quis circum pagos, & circum compita victor*: quin pagus paucissimis etiam casis constare potest. Compita, quum triviorum plateas requirant, pluribus itidem constare domibus aequum est. Quare lectionem illam summopere approbarim, quam in codicibus omnium quos versaverim antiquissimis observavi: *Praemiaque ingentibus pagos & compita circum Theseidae posuere*: ut intelligas de Tragoediis, quarum scriptoribus hircus praemium fuerit propositum, Horatio dicente: *Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum*. Et his ludis poëmata cani solita, idem Horatius ostendit, dum *Thespim* ait *plaustris vexisse poemata*, de Tragoediae inventore loquens. Dicamus igitur Athenienses posuisse praemia ingentibus pagos & compita circum. Quia vero sunt qui Virgilium negent usum *ingenti* vocabulo, pro ea vi mentis, quae sit docilitatis, meditationis, inventionis, & prudentiae capax, eo significato, quo apud Horatium est: *Grajis ingenium*, & apud Sallustium: *Sed quia provenere ibi praeclara ingenia*: omne punctum me tulisse fateantur, si dixero apud Virgilium eodem significato accipi: *Haud equidem credo, quia sit divinitus illis Ingenium*. Ad eorum enim opinionem refellendam hoc ait, qui putabant multis & prudentiae, & docilitatis signis in avium genere perspectis, ea pollere mente: cujus sententiae Democritum fuisse tradunt. Siquis vero Virgilii sententiam inspiciat, neminem tam stupi-

dum esse crediderim, qui non fateatur eo loco *Ingenium* pro vi mentis accipi, quae sit docilitatis, & prudentiae capax. Quod si etiam nusquam alibi Virgilius eo vocabulo usus fuisset, Latiniissima illius aetatis consensus, qua M. Tullius, Salustius, Horatius claruere, facit, ut hoc loco non incongrue in hanc sententiam poni poterit: etiam si rei tactae pulchritudo, eruditioque ipsa, & veterum codicum testimonia non accederent.

384. UNCTOS SALIERE PER UTRES. Servianis temporibus, praeteritum a *Salio salui* pronuntiabant. Idem tamen *salii* secundum artem dictum asserit a Virgilio: quod veteres *salvi* faciebant. Hinc nonnulli *salvere* scribunt. In codicibus tamen antiquis manu scriptis *saliere* legitur: ejusmodique praeteriti forma agnoscitur a Prisciano hoc eodem citato versu: eum vero salendi morem videas apud Hyginum de Signis, ubi de Arctophylace loquitur.

393. ERGO RITE SUUM BACCHO DICEMUS HONOREM. In veteribus aliquot codicibus legere est *suos honores*: quod rem splendidiorem efficit.

396. IN VERUBUS TORREBIMUS EXTA COLURNIS. In codice Mediceo *torquebimus* legitur: quod ipsius rei ministerium videtur exprimere. Sed enim *torrebimus* receptius.

403. ET JAM OLIM SERAS. In Romano codice legere est, *ac jam olim*. In aliquot aliis *at jam*: quarum lectionem nullam improbarim.

405. CURAS VENIENTEM EXTENDIT IN ANNUM RUSTICUS. In Romano codice, pro *rusticus*, *agricola* legitur: magis vero placet *rusticus*; tum quia sic habetur in reliquis exemplaribus, tum ex Tibulli Synepeia: *Ipse seram teneras maturo tempore vites Rusticus*.

409. ET VALLOS SUB TECTA REFERTO. In hac sententiam Varro libro primo de Agricultura: *Dominus simulac vidit occipitium vindemiatoris, furculas reducit hibernatum in tecta, ut sine sumptu harum opera altero anno usi possit*.

417. JAM CANIT EXTREMOS EFFOETUS VINITOR ANTES. Carminis hujus lectio in antiquis codicibus varia est: nam in codice Romano, *Jam canit effectos extremos vinitor*. Verum id improbat a Servio, qui mavult *effoetas* legere. In Longobardico, atque etiam in Mediceo, *canit effoetus extremos*. Aliqui timentes syllabae, dictionum ordinem transmutarunt: multaque ita, ut vidimus, toto opere ausi sunt aggredi.

428. OPISQUE HAUD INDIGA NOSTRAE. In Romano codice, *opes haud*, absque particula *que* legitur. Scriptum vero est *opes*, pro *opis*, more suo, uti eo loco, *sublimes in aethere Nisus*, pro *sublimis*. Qui syllabae timuerunt post *opis*, *que*, ut facere soliti sunt, addidere: nam lectio venustior absque ea particula.

431. TONDENTUR CYTISI. In Romano codice versus hic statuitur post eum: *Pascunturque ignes*. Sed non procedit *cytisi* sine adspiracione.

432. ET LUMINA FUNDUNT. In antiquo: *ac lumina fundunt*.

434. HUMILESQUE GENISTAE. Antiquiora omnia exemplaria *genestae* per *e* in pene ultima legunt: uti etiam superius adnotatum est.

435. AUT PASTORIBUS UMBRAM. In veteribus omnibus codicibus scriptum observavi *umbras*, numero multitudinis.

440. IPSAE CAUCASEO. In antiquis *Caucassio*, ut Olympius.

443. CEDROSQ. CUPRESSOSQ. In Romano, in Mediceo, & aliis antiquioribus codicibus, legitur *cedrosq. cupressosq.* quanquam in Longobardico *cupressos*, absque particula enclitica scriptum sit, scriptoris negligentia.

448. ITHYREOS TAXI CURVANTUR IN ARCUS. Invenio omnino in aliquot codicibus antiquis *curvantur*: sed in Mediceo *torquentur* habetur: in aliquot *Itureos* per *u*, & absque adspiracione, quam addere nonnulli Grammatici commentum sunt, nomen *ἰτυρεῶν* deduci asserentes. Sed enim apud Dionysium & Strabonem in codicibus manu scriptis per *r* & *u* nomen scriptum inveni *ἰτυραῖοι*: quamvis in codicibus Aldinis per *d* notatum sit, errore librarii, *τα μὲν ἢ ὀνόμα ἰτυρεῶν* *ἰτυραῖοι* *τὸ δὲ Ἄραβος*. Est & ubi *Tyraeos* legas, sed inemendate. Sunt enim in Arcadia *Thyraei*, & in Isthmo Tarentini promontorii. De *Ituraeis* vero *sagittariis* habetur in epistola Valeriani imperatoris ad Aurelium. *Habes sagittarios Ituraeos trecentos*: recitatum a Flavio Vopisco.

449. ET TORNIO RASILE BUXUM. Signant Grammatici dictionem *Buxum* neutro genere dictam a Virgilio: quam foemino Ennius, & plerique alii ex veteribus protulere. Sed enim aliis *Buxum* arbor est: *Buxum* materia: atque ita recte etiam alibi dictum: *Mirata volubile buxum*.

453. VITIOSAECQ. ILICIS ALVO. In Romano codice legitur *alveo*, quod mirifice placet.

455. ILLE FURENTES CENTAURUS LETO DOMUIT RHOETUMQUE PHOLUMQUE. In antiquis aliquot codicibus *Centaurus*, Graeco more casu terminato, ut in veterum monumentis saepissime legas: *VIXIT ANNUS*, pro *annos*, & pleraque alia similia. Scribendum vero videtur *Rhoecum* per *c*, ex Callimachi commentariis: quem locum in memoriam mihi redegit Petrejus Zancus, doctissimus adolescens: quanquam sunt, qui Virgilium volunt nominis ejus asperitatem emollire voluisse.

462. TOTIS VOMIT AEDIBUS UNDAM. In

Mediceo codice *vomat* scriptum: quod nescio quid elegantius sonat.

464. ILLUSASQUE AURO VESTES. In codicibus aliquot antiquis legere est: *inclusasq. auro*: quam tamen lectionem improbat Servius: & *illufas* in antiquioribus omnino est.

465. ALBA NEC ASSYRIO. In Mediceo, & aliquot aliis antiquis *neque Assyrio* legitur.

467. AT SECURA QUIES &c. AT FRIGIDA TEMPE. In Longobardico *ac* utrobique scriptum; sed magis placet *at*: id vero in Romano codice per *d*, ut saepe solet, scriptum invenies. ET NESCIA FALLERE VITA. In Romano codice *vitam* legitur: cujus suppositum erit, *quies*. In reliquis tamen omnibus habetur *vita*: & longe melius.

468. AT LATIS OCIA FUNDIS. Scribendum *etia* per *t* ex Mediceo codice, & marmorum consensu. Est etiam *ac*, pro *at*, quod non aequè probatur.

471. NON ABSUNT ILLIS SALTUS AC LUSTRA FERARUM. Vetera omnia exemplaria, quotquot habere contingit, non *illis*, sed *illuc* legunt, quod mirifice placet: idque etiam Servius agnovisse videtur, dum quae fere, quaeque in urbe sunt, memorat.

472. PARVOQUE ASSUETA JUVENTUS. In Romano codice, legitur *exiguog. adnota*. Verrum ideo magis placet *parvo*, ut in reliquis exemplaribus habetur: quia frequentissimo auctorum usu dicitur, *consensus parvo*.

476. QUARUM SACRA FERRO INGENTI PERCULSUS AMORE. In codice Longobardico tantum legitur *percussus*. Sed in Romano, in Mediceo, & aliis antiquioribus, *percussus*, prout etiam dicitur, *amore saucius*: sive quia passim locutiones illae *percussus* & *percussus* apud auctores confunduntur.

479. QUAE VI MARIA ALTA TUMESCANT. In Longobardico *tumescunt* legitur; sed elegantius est *tumescant*.

481. OCEANO PROPERENT SE TINGERE SOLES. *Tingere*, ut in veteribus habetur, scribendum esse ostendit *Distinguo* (ajunt veteres grammatici) de quo nemo dubitat: id vero diversis coloribus tingere significat: ac proinde discernere, & dissipare.

485. RURA MIHI ET RIGUI PLACEANT IN VALLIBUS AMNES. In Romano codice, *rigidi* legitur. Sed enim non videtur amnis convenire, ubi agitur de amoenitate: rigor enim glaci potius congruit: ut ibi: *Glacie riget horrida barba*: nisi *Rigidi*, pro *Gelidi* positum sit. Sed omnino fuit hic asperitas evitanda.

491. ATQUE METUS OMNES, ET INEXORABILE FATUM SUBJECTI PEDIBUS. In Romano

103. CUM PRAECIPITI CERTAMINE CAMPUM CORRIPIERE, RUUNTQUE. In veteribus aliquot exemplaribus, *praecipiti conamine*, legitur, quae mihi paraphrasis videtur: & uti Veteres scribere consueverunt, in iisdem antiquis notatum est, *conripere ruuntque*.

109. ATQUE ASSURGERE IN AURAS. In Romano codice, *exsurgere* legitur. In Longobardico, & in Oblongo, *insurgere*. In reliquis tum, *assurgere*, tum, *adsurgere*: & hoc magis receptum. Sed nullum ego velim improbare, codicum reverentia. Legas etiam in aliquot, & his antiquis, *maures*; sed *auras*, omnino casta lectio.

114. RAPIDISQUE ROTIS INSISTERE VICTOR. In Romano codice legitur: *rapidus*, quod & Servius agnoscit.

122. NEPTUNIQUE IPSA DEDUCAT ORIGINE GENTEM. In Romano codice non *gentem*, sed *nomen* legitur. Quod vero equos ullos a Neptuno deducere dicat originem, non quod tridentis percussione equus exilierit, in quo Servius falsus est, corrupto codice Ovidiano: neque quod se Ceres in equam mutaverit, ita a Neptuno compressa, unde generosus equos genitos ait Probus: sed quia Neptunus quorundam equorum auctor fuit, ut Pegasi, & alterius, in Thracia percusso scopulo: veluti Medusa Arionis, Ceres Odorimi, quem Adrastus habuit.

126. FLORENTESQUE SECANT HERBAS. In codicibus aliquot antiquis, *legere est, pubentesque*, quale pabulum longe delicatius est: nam Moderatus equorum gregibus pascua, mollibus potius, quam proceris herbis, habundantia, praecipit eligenda.

127. NE BLANDO NEQUEAT SUPERESSE LABORI. In Romano, & antiquissimis aliquot codicibus *nequeat*, singulari numero, legitur. De eo enim loquitur, *Quem legere ducem, & pecori dixere maritum*.

131. FRONDESQUE NEGANT, ET FONTIBUS ARCENT. In codicibus aliquot antiquis, perperam omnino, *frondibus*, legitur, sententia frustra repetita.

133. CUM GRAVITER TUNDIS GEMIT AREA FRUGIBUS. In Romano codice, ubi *n* plerumque videtur habundare, *tundis* tamen hoc loco scriptum est. In quibusdam aliis, *tondis*. Sed enim hic loquitur de Tritura, quae fit in agro Mantuano, & Euganea fere omni, circumductis per aream equis, qui spicas in pedibus pertendant. Eiusdem speciei est, quod sequitur, *OBTUSIOR USUS*: nam in Romano codice, & quibusdam aliis, *obtusior* habetur, ut superius: *Obrunsi*, pro, *Obsusi*, potuit. Quod vero dixit: *SIT GENITALI ARVO*, Metaphora est ad ornatum, ut parum speciosa dictu honestius proferantur, ut Quintilianus observavit.

147. CUI NOMEN ASILO ROMANUM EST: OESTRUM GRAJI VERTERE VOCANTES. In antiquis aliquot codicibus, *quoi*: nam haec quoque sunt observanda, quancvis penitus ex usu recesserint. In Romano codice, *Romanumst*, more veterum scriptum habetur, facta collisione ex vocali, quae in *est* reperitur. In Longobardico, *VERTERE VOCANDO*, id est, nomen imponendo, per formam gerundii, ut: *Fingitque premendo*. In nonnullis etiam *oestron*, per *o*, non indecenter scriptum invenias, ut ipsa etiam declinationis forma sententiae correspondeat.

152. HOC QUONDAM MONSTRO HORRIBILIS EXERCUIT IRAS. In antiquis codicibus *horribilis*, per unicum *i* finali syllaba, ex Velii Longi sententia. Quod vero in Ius fabula recensenda Servius dicit: *Transit autem per mare angustum, quod Bosphoron ab ea appellatum est, nunc Hellepontus nominatur*: ultima illa verba: *nunc Hellepontus nominatur*, adulterina esse crediderim: non enim adduci possum, eum ignorasse alium esse *Bosphoron*, alium *Hellepontum*, atque alterum ab altero longe distare: quum *Bosporus Thracius*, ubi ejus Bovis transitus fuisse traditur, ad fines Euxini maris dubio procul sit, inde Propontis late diffusa interjaceat, cui mox subjungitur Hellepontus.

153. INACHIAE JUNO PESTEM MEDITATA JUVENCAE. Apud Horatium eodem significato legitur: *Diluviem meditatur agris*: quanquam sunt, qui *imitatur* eo loco legendum autumant.

157. POST PARTUM IN VITULOS CURA TRADUCITUR OMNIS. In Romano codice, in Mediceo, in Longobardico, & aliquot aliis, versus hoc numero legitur: *Post partum cura in vitulos trad. om.* Praeterea in Oblongo illo codice, quem Pomp. Laetus delicias suas aebat: *deducitur*, pro *traducitur*, habetur. Sed alterum melius.

160. AUT ARIS SERVARE SACRIS, AUT SCINDERE TERRAM. In Romano, & in Mediceo codice, *sacros* legitur, quod minime displicet. Sane & in Longobardico, *sacros* prius legebatur: inde abrasa litterae parte *sacris* legi voluerunt.

163. TU QUOS AD STUDIUM ATQUE USUM FORMABIS AGRESTEM. In Romano codice legitur, *ad studia*. Sed hoc significato melius *studium*, singulare.

168. IPSIS E TORQUIBUS APTOS. In antiquissimo codice Oblongo, *de torquibus* legitur. In Longobardico, *Ipsis & torquibus aptos*.

173. ET JUNCTOS TEMO TRAHAT AEREUS ORBES. In antiquis, *vinctos*, & *orbis*.

175. ULVAMQUE PALUSTREM. In Romano codice *silvam* legitur, sed *ulvam* magis acceptum.

177. MORE PATRUM NIVEA IMPLEBUNT MULCTRARIA VACCAE. In Romano codice, in Oblongo, & in aliquot aliis *mulctaria* legitur: quam-

quamvis in aliquibus deest littera *c* ante *s*, quod in Mediceo videtur. Invenimus & in aliquot codicibus antiquissimis *mulgaria*, qua dictione usus est Valgius: *Sed nos ante casam tepidi mulgaria lactis*. In Longobardico prius erat *multraria*, quae dictio abrafā leviter est, & *mulgaria* repositum.

189. INVALIDUS ETIAMQUE TREMENS ETIAM INSCIUS AEVI. In codicibus nonnullis antiquioribus, et jam per distinctas dictiones, conjunctionem, & adverbium, utroque loco scriptum observavi: quam quidem lectionem etiam Comminianus, scriptor, ut Carifius ait, diligentissimus, agnoscit: nam ubi soloecismum per partes orationis fieri ait, versum hunc citat, eo quo dicebamus modo scriptum. Exponitque jam pro etiam nunc, conjunctio posita pro adverbio. Eodem modo illud etiam crediderim accipiendum VIII. Aeneidos: *Aut pingui flumine Nilus, Cum resluit campis, & jam se condidit alveo*: de quo loco suo dictum.

190. UBI QUARTA ACCESSERIT AETAS. Haec utique lectio omnium fere codicum antiquorum est, uno illo vetustissimo excepto, quem Romanum appellamus, in quo legitur: *ubi quarta acceperit aetas*. Caeterum *aetas* agnoscit Servius, exponitque *quarta aetas*, quartus annus, qui velit aetatem accipi multipliciter. Neque ignorat Varronis praecipuum, post annum trinum melius esse pullum domare. Mihi vero neque *acceperit*, neque *aestas*, displicent, in tam vetusti codicis testimonio, qui fidem apud me eatenus facit, quum integras variat dictiones. In litteris vero nonnunquam corruptissimus est. Sed ut de Ennio Virgilius profiteri solitus, ex eo stercore aurum plerunque colligitur.

200. LONGIQUE URGENT AD LITORA FLUCTUS. In codicibus aliquot antiquis cum Mediceo, longe legitur, ut sit adverbium pro valde. *Urgent* vero Attiano more adhuc quaedam scribunt exemplaria.

202. HIC VEL AD ELEI METAS, ET MAXIMA CAMPI SUDABIT SPATIA. In Longobardico codice, & in altero pervetusto, *hic vel ad*, prout vulgata legunt exemplaria, legitur. In Romano, *hinc & ad Elei*, hoc est, ex hujusmodi cura emissus ad certamina. In Oblongo, etiam est &; non *vel*.

209. SED NON ULLA MAGIS VIRES INDUSTRIA FIRMAT. In veteribus aliquot codicibus *servat* legitur; sed longe plures *firmat* habent.

216. MEMINISSE NEC HERBAE. In Oblongo codice, neque, quod mollius videtur.

230. JACET PERNOX. Cur *pernox* innovari debeat non video, quum vetera omnia exemplaria manuscripta, (de iis loquor, quorum mihi copia fuerit) uno consensu legant *pernix*. Idque tam ma-

Tom. IV.

nifeste agnoscat Servius, & a *pernitendo* dictum velit.

234. ICTIBUS ET SPARSA. Non placet quod in Romano legitur, aut *sparsa*.

237. FLUCTUS UT IN MEDIO COEPIT QUUM ALBESCERE PONTO. In Romano, in Mediceo, in Longobardico, & quibusdam aliis perveteribus codicibus, legere est, *Fluctus uti medio absque in*. Sed in Oblongo suaviori numero legitur, *Fluctus uti in medio*.

239. NEC IPSO MONTE MINOR. In Longobardico, in Mediceo, quod dulcius est, neque *ipso*.

241. VORTICIBUS, NIGRAMQUE ALTE SUBJECTAT HARENAM. In Romano, in Mediceo codice, *verticibus*, more suo, contra Capri sententiam: & quod forte non displiceat, *subvectat*, in Romano est.

249. HEU MALE TUNC LIBYAE SOLIS ERRATUR IN AGRIS. In antiquissimo codice, *versatur* legitur, quod non placet: nam errare pertinet ad solitudinem, *versari* ad frequentiam. In Mediceo, *erravit* habetur: sed neque id receptum.

254. FLUMINA CORREPTOS UNDA TORQUENTIA MONTES. In Mediceo, in Romano, in Longobardico, & in aliquot aliis veteribus codicibus, legere est, *correptosque unda*: nam quum dixerit, *objecta retardant flumina*, non incongrue alterum participium subjungit, quippe: *Torquentia montes correptos unda*: cui particula adiungitur copulativa.

257. HUMEROS AD VULNERA DURAT. In Romano, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est: *humerosque ad vulnera*, ut illud uno membro concludatur, *fricat arbore costas, Atque hinc atque illinc*.

260. COECA NOCTE NATAT SERUS FRETA. Ordo numerusque harum dictionum varius admodum in antiquis exemplaribus invenitur. In Romano enim codice, in Mediceo, & in Longobardico sic habet, *Nocte natat caeca serus freta*, Alcmanio numero tetrametro hypercatalectico. In Oblongo, dictiones ultimae ita variant, *Nocte natat caeca freta serus*, Alcmanio tetrametro catalectico numero. Eo vero numero, qui passim habetur in impressis, nusquam scriptum observavi in antiquis his, quos habere contigit, exemplaribus. Sed enim haec ad eos tantum pertinent, qui figurarum, quae ex structura fiunt, varietate delectantur.

267. QUO TEMPORE GLAUCI POTNIADES MALIS MEMBRA ABSUMSERE QUADRIGAE. De *Glaucio*, praeter ea, quae a Servio & a Probo referuntur, sunt qui scribant, *Glaucum Sisyphi, quum ad Isthmicum certamen quadrigas duceret, ad vicum Boeotiae Potnias applicasse, fuisse vero ibi*

Bb

fom-

fontem sacrum, ex quo qui biberent, insanirent, aut furore corripentur: Equas eo potum a Glauco per ignorantiam ductas, a potuque furore corruptas, in ipso certamine curru dominum effudisse, ac morsibus dilaniasse. Virgilius pro commodo suo rem furori adscribit Venereo.

272. VERE MAGIS QUIA VERE CALOR REDIT OSSIBUS. In Romano codice *quia vere redit calor*, quod parvi refert.

273. ILLAE ORE OMNES VERSAE IN ZEPHYRUM. In Romano codice, quod *versae ad Zephyrum* legatur, nequaquam displicet: quamvis non improbem: in *Zephyrum*.

278. IN BOREAM CAURUMQUE. In Romano codice, *Chaurum*, per *ch* aspiratum scribitur. In Longobardico, *Gborum*: ut ex *Aula: Ola*: atque ita saepe pro Vento apud alios etiam auctores, adspiratione tantum excepta.

279. ET PLUVIO CONTRISTAT FRIGORE COELUM. In Romano codice, *pluvio sidere* legitur. Sed hoc loco magis placet *frigore* eruditus; ut cum eo faciat, *Et agentes frigora ventos*.

280. HINC DEMUM HIPPOMANES. In Romano, & in Mediceo codice *hic*, hoc est, hoc tempore destillat.

281. LENTUM DISTILLAT AB INGUINE VIRUS. In Romano, in Mediceo, in Longobardico, & aliquot aliis codicibus antiquis, *destillat* per *de* scribitur, a loco enim est motus.

283. MISCUERUNTQUE HERBAS. In Romano codice: *miscuerintque*, scriptum est, subiunctivo modo: veluti etiam superiore libro, ubi loquitur de Malo Medico. Sed enim *miscuerunt*, Doctorum omnium consensu receptum est.

288. HINC LABOR, HINC LAUDEM. In antiquis aliquot codicibus legere est, *Hic labor hinc laudem*: quasi dicat, fatemur quidem inesse laborem in ea cura, sed huius laboris praemium sit certa, quae subsequitur, laus. Plura tamen exemplaria cum Mediceo, *hinc*, de loco scribunt.

293. CASTALIAM MOLLI DIVERTITUR ORBITA CLIVO. Vetera omnia exemplaria manu scripta, quotquot in manus nostras devenere, *devertitur* per *de* non per *di* scribunt: hoc est de loco eo vertitur: quod optime sententiae quadrat.

305. HAEC QUOQUE NON CURA NOBIS LEVIORE TUENDA. In Romano codice, *haec* & *tuendae* legitur. Et ita prius erat in codice Mediceo: in Longobardico, *bae* foeminino genere, ut de capellis intelligat. Servius tamen mavult Poetam usum neutro genere, locutumque figurate; prout habetur in Romano codice. Veteribus enim ajunt fuisse morem, ut neutra foemininis jungerent.

307. TYRIOS INCOCTA RUBORES. In Roma-

no codice, & aliquot aliis perveteribus: *colores* legitur. In Mediceo quidem, *rubores* est, sed supra, eo notatum, antiqua manu; figuratius tamen est, *rubores* legere.

309. QUAM MAGIS EXHAUSTO SPUMAVERIT UBERE MULCTRA. In Romano codice, & in aliquot aliis pervetustis, legitur: *quo magis*, idque, ut mihi videtur, eleganter. Missas vero facio dictiones quaedam inficitia librarii perperam notatas.

310. LAETA MAGIS PRESSIS MANABUNT FLUMINA MAMMIS. In Romano codice, in Longobardico, & aliquot aliis sane quam veteribus, non *flumina*, sed *ubera* legitur. Qui legerant *ubere* in superiore versu, veriti sunt repetitionem ejusdem vocabuli ariditatem orationis prae se ferre, ideoque *flumina* supposuerunt. Sed enim, si animum advertas, color ille dicendi non modo non aridus videtur; sed & venustatis plurimum habere: quamquam metaphorica ea Hyperbole *flumina*, loco huic optime conveniat: & incomparabilem exprimat hubertatem.

313. CINYPHII TONDENT HIRCI. In Romano codice: *hircis* legitur: ab eis enim Lanicii genus id demitur. Sunt etiam codices antiqui, in quibus scriptum est, *hirquis*, ut in Bucolicis etiam ostendimus, *Hircum*, & *Hirquum* eundem. Sed figuram agnoscit Priscianus. *Tondent* pro *Tondentur*, quare *hirci* melius. De *Cinyphiis Hircis* apud Herodotum mentio. Adverte vero scripturam, quod quamvis in Graecis diversorum Auctorum codicibus impressis, $\kappa\upsilon\upsilon\phi\iota$ scriptum sit: prima per υ , secunda per ψ , tamen in iis, qui manu scripti sunt, $\kappa\upsilon\upsilon\phi\iota$ prima per υ , altera per ψ habetur.

329. AD PUTEOS, AUT ALTA GREGES AD STAGNA. In Romano codice, *At puteos, atque alta greges at stagna*. In plerisque enim, praecipue ex his antiquis, semper *ad* praepositio per t scribitur. Sed quod *adque* in eo codice legitur apud No. Marcellum in libello de Indiscretis generibus, *aut* legitur, ut vulgata habent exemplaria. Quod vero Virgilius *puteos* genere masculino dixit, Varro maluit neutro dicere *putea*, ut maria: ut apud Graecos $\phi\upsilon\tau\alpha\upsilon$, neutri generis est, eodem significato.

330. CURRENTEM ILIGNIS POTARE CANALIBUS UNDAM. In Romano codice, *lignis*, non *ilignis* scriptum est. Verum *lignis* fuisse prius videtur in aliquot codicibus: in nonnullis, *iligneis* est per *ei* diphthongum, ut *Amiceis*, *sueis*, in veterum monumentis. Sed enim, ut etiam in Mediceo est, *ilignis* agnoscit Servius, & proprietatem poeticae refert ea compositio.

331. AESTIBUS AT MEDIIS UMBROSAM EXQUIRERE VALLEM. In codice Longobardico, *aestib*

vestibus aut mediis legitur: in quibusdam aliis antiquis, *ac mediis*. In Longobardico, *adquirere*, quod non ita placet. Non tamen displicet *at*, ubi *aut* habetur. Ut quatuor sint praecepta unoquoque die servanda: quippe, ut mane pascantur; hora quarta potum ministremus; meridie sub umbra contineantur; vesperi vero iterum in pascua mitantur.

335. TUM TENUES DARE RURSUS AQUAS. In Romano codice, *tunc tenuis*; sed *tum* multo magis placet.

338. RESONANT ET ACHANTIDA DUMI. Vel ut alii, *acanthida*. Scio fore, ut multi mihi negotium facebant, si dixerō in antiquis omnibus codicibus, quotquot ad manus meas pervenere, uno consensu legi, *acalanthida dumi*: ita enim in Romano, ita in Oblongo, codicibus antiquissimis, ita in Mediceo, ita denique habetur in plerisque aliis. Praeterea videtur Probus lectionem hanc agnovisse, si modo fidelem codicem nanciscare, dum dicit: *Acalanthis ea est, quae Graece ἀκανθίς dicta est. Latine Carduelis, a Carduo*. Neque vero ignari sumus ex Plinio, atque etiam ex Aristotele, *Acanthin* in spinis vivere, odisse asinos ideo, quod flores spinæ libenter devorent.

344. OMNIA SECUM ARMENTARIUS AFER AGIT, TECTUMQUE, LAREMQUE, ARMAQUE, AMYCLAEUMQUE CANEM. In Romano codice legitur, *sectumque, laboremque, armaque*: ubi quid sibi velit, *laborem*, viderint alii: mihi enim *larem*, ex antiquae religionis cultu, summo opere placet.

347. INJUSTO SUB FASCE VIAM CUM CARPIT. In Romano codice, *quom* hoc loco scriptum est, pro ut moris fuit apud veteres. Sed enim Victorinus in Orthographiae praeceptis ita monet: *Cum autem, si fuerit adverbium temporis, per q & u, sive unum, sive duo scribatis: ut, QUUM primum & QUUM facerem*.

348. ET HOSTI ANTE EXPECTATUM POSITIS STAT IN AGMINE CASTRIS. Vegetius primo de Re militari, ubi de pondere agit, cui se miles debeat assuefacere, locum hunc Virgilianum citans, *Hostem ante expectatum* legit utranque accusativo casu, ut sit, *ante expectatum hostem*. Hujusmodique lectionem, & in veteri codice apud Janum Parrhasium, & in Vaticana Bibliotheca, eo exemplari, quem Francisci Petrarchae fuisse ajunt. Quantum vero ad scribendi rationem pertinet, *expectatum* absque *s* littera ante *p* posita, vulgata fere omnia habent exemplaria. Sed enim in Romano codice, *expectatum* legitur *s* adservata: & ita scribendum monet Terentius Scaurus, ne per de tractionem peccetur, si *s* littera summoveatur, quam adjecta praepositione, ait ille, *Salvum esse initium dictionis, quae subsequitur*, debeat. Ait vero Velius Longus, quosdam differentiam posuisse,

ut quando *expecto*, opperior significat, per *x* & *p* absque *s* scribatur: quando vero a *specto*, *spectas* est, fervet *s*. Sed neque Veterum monumenta, neque totius pene antiquitatis codices huic se regulae submittere. Sed in utroque significato passim per *x* & *s*, *Expecto* scriptum invenies. Sane Arrianus Messus locum hunc ita interpretatus, ut *ante expectatum, antequam expectatus* exponat. Ibi pro, *stat in agmine*, scriptum est, *stat in ordine*. In quo admirabiliorem Romani militis virtutem intuemur: nam cum agmen incondita saepe sit multitudo, etiam temere contracta, Ordo nunquam est sine Duce, Imperatore, Praefecto, Tribunove. Quare, videtur hic Virgilius, summam disciplinae militaris observantiam in Romanis admirari: cum dicit eos hosti obviam factos, prius quam illum aspiciant, expeditissimo opere simul & vallum fixisse, neque solum arma corripuisse; sed, veluti si nihil aliud negotii intercurrisset, in ordine jam consistere: paratum non tam ad vallum defendendum; sed etiam ad ipsam hostium aciem invadendam. Sed quamvis ita legatur apud Arrianum, bona tamen veterum codicum pars, *agmine* legit: idque magis eruditorum auribus satisfacere viderur.

349. MAEOTICAQUE UNDA. In Romano, in Mediceo, & aliis plerisque codicibus antiquis, *Maetotiaque* legi. Sed enim Stephano: λέγεται τὸ κρητικὸν Μαυώτικος, Μαυώταις populi. Μαυώτης palus. In Longobardico, *Meotica*; sed absque diphthongo, quam saepe negligit.

351. QUAEQUE RADIT MEDIUM RHODOPE PORRECTA SUB AXEM. *Radit* quidem in plerisque codicibus etiam diligenter impressis legeris. In antiquissimo tamen codice, *quaque redit* legitur: atque etiam in Mediceo: & id Servius, ratione etiam adjecta, quod is mons protentus in Orientalem plagam in Septentrionalem mox reflectatur.

356. SPIRANTES FRIGORA CAURI. In Romano codice, *chauri*. In Longobardico, *chori*. Ut superius.

364. CEDUNTQUE SECURIBUS HUMIDA VINA. Saepe dictum, in antiquis codicibus, non adspirari huic vocabulo *humida*, contra omnium Grammaticorum praecepta. Quod vero Servius hic *humida* propter immixtam aquam dictum putat, quae in causa sit, ut gelaescant vina; Quintilianus vult hoc loco *humida vina* additum esse otiosum epitheton, sicut, *dentibus albis*.

365. ET TOTAE SOLIDAM IN GLACIEM VERTERE LACUNAE. In Romano codice legitur, *& totae in solidam*. Sed *solidam in glaciem*, omnino venustius est.

367. NON SECIOUS AERE NINGIT. In antiquioribus omnibus: *ninguit*. Unde *ninguidus* Lucretio, & aliis veteribus, Capro reclamante.

369. CONSERTOQUE AGMINE CERVI. In Romano codice, *conferto* legitur: in Mediceo, & aliis omnibus antiquioribus, *conferto*: ut saepe legere est apud Historicos; *confertum agmen*: *confertissimos hostes*: & *confertum opus*, quod ita densum est, ut conjunctum videatur.

372. FORMIDINE PENNAE. In Romano *pinnae*, more suo, contra Capri sententiam.

373. SED FRUSTRA OPPOSITUM TRUDENTES PECTORE MONTEM. In Romano codice, & *frustra*.

377. CONGESTAQUE ROBORA TOTAS ADVOLVERE FOCIS ULMOS. *Totas* absque particula copulativa in multis veteribus codicibus legitur; sed in Romano, in Mediceo, & in Longobardico, *totasque* legitur: quae lectio & eruditior est, & elegantior. Item in antiquissimo, *advolvere*, per *t*, loco *d*: ut pleraque alia quae ultro praeterimus.

383. ET PECUDUM FULVIS VELANTUR CORPORA SETIS. In Romano codice, *velatur* numero unitatis habetur: ut cum eo quadret, quod superius est, *tunditur*. In altero etiam pervetusto, *velatur* legere erat, sed altera inde manu *n* superadita.

384. SI TIBI LANICIUM CURAE, PRIMUM ASPERA SYLVA LAPPAEQUE, TRIBULIQUE ABSINT. In Romano codice, *lanitium* per *t*: *silva*, per *i* Latinum, & *triboli*, per *o* in pene ultima. Neque praeterierim illud, quod Laberius, *lanitia*, *lanitiae*, genere foeminino usus est: *Nihil refert molle, e lanitia Attica, an pecore ex hircorum, vestitum geras*.

394. LOTOSQUE FREQUENTES IPSE MANU SALSASQUE FERAT PRAESEPIBUS HERBAS. In Romano, & in Mediceo codice, *Ille manu salsasque ferat*, scilicet, cui lactis amor: quamvis ipse majoris esse ponderis, diligentiorisque curae videatur.

411. SAEPE VOLUTABRIS PULSOS SYLVESTRIBUS APROS LATRATU TURBABIS AGENS. In Romano codice scriptum est, *latratu terrebis*. Sed enim *turbabis*, plenior sententiam reddit.

415. GALBANEQUE AGITARE GRAVI NIDORE CHELYDROS. Lege *gravis*, quippe *chelydros*, ex veterum codicum testimonio, & structurae ipsius concinnitate.

416. SAEPE SUB IMMOTIS PRAESEPIBUS. In Romano codice legitur, *ignotis*, quod nos scilicet ignoramus viperam sub illis delitescere. Sed *immotis*, melius.

420. FOVIT HUMUM. In codicibus aliquot manu scriptis, *fodit* legitur; sed *fovit*, Servius agnoscit, & vetera sic habent exemplaria.

429. VERE MADENT UDO TERRAE, AC PLUVIALIBUS AUSTRIS. In Romano codice: & *pluvialibus*.

431. RANISQUE LOQUACIBUS EXPLET. Plus ex antiquioribus codicibus implet legunt. Sed plus est, *explet*, dicere.

432. POSTQUAM EXHAUSTA PALUS, TERRAEQUE ARDORE DEHISCUNT. In Romano codice, in Oblongo, in Longobardico, & aliquot aliis non indecenter: *exusta*. Sed enim *exhausta*, proprie dictum videtur: & ita erat in Mediceo: nunc a littera inde abrasa est. Sunt quibus magis placeat, *exusta*, ardore quippe deficcata, quam sententiam continuat, dum subjungit: *Terraque ardore dehiscunt*. Paludes porro exhauriri etiam possunt, absque calore aeris aut exustione terrae.

433. EXILIT IN SICCOM. In codice Longobardico, atque etiam in Mediceo, *exiit* habetur, sed id nimis segniter. Concitatius vero mihi videtur, *exilit*.

441. TURPIS OVES TENTAT SCABIES, UBI FRIGIDUS IMBER ALTIUS AD VIVUM. In Romano codice: *Temptat scabies, cum frigidus imber Altius ad vivum*. Ex his non rejecerim, cum: licet *ubi*, non displiceat: nam sequitur: *Vel cum tonsis illotus adhaesit sudor*. Addam illud, in Romano codice, *illutus* legi. In aliquot plerisque codicibus, *adlutus*, quod non probatur. In aliis dictio est magis corrupta.

449. ET PRUNAS MISCENT ARGENTI VIVAEQUE SULFURA. In Romano codice scriptum est: *argenti & sulphura viva*. *Sulphura* quidem, quia Graecam esse dictionem arbitrati sunt, & in similibus non adfuerint adspirationem admittere: ut ut *triumpus*, *Pilippus*, & *Hypsipyle*. Quod vero pertinet ad numerum, in Mediceo, atque etiam in Longobardico codice legitur: & *sulphura viva*. Sed membrana abrasa; ita tamen, ut duos illos dactylos, *vivaque sulphura*, prius fuisse conjectes. In Longobardico, Librarius quid faceret ambiguus fuisse videtur, & utramque miscuit; videtur tamen adonium recepisse, & ac non & adscripsit: *argenti ac sulphura viva*. Sed enim acquieverim ego. Servio, & aliis quibusdam Grammaticis antiquis, Dactylicum esse verum asserentibus.

456. ET MELIORA DEOS SEDET OMNIA POSCENS. In Romano codice, *aut*, pro &. Pro, *omnia, omina* legitur, quod non aequè placet.

465. AUT SUMMAS CARPENTEM IGNAVIVUS HERBAS. In Romano codice: *segnius*. Sed *ignavivus* agnoscit Servius.

467. ET SERAE SOLAM DECEDERE NOCTE. In antiquis codicibus: *sera nocte*. Sed dativo melius.

468. CONTINUO FERRO CULPAM COMPESCERE. In Romano, in Mediceo, & quibusdam aliis pervetustis codicibus dictionum ordo est: *continuo culpam ferro*.

475. ET LAPIDIS ARVA TIMAVI. Non nega
tum

rim *Iapidis* legendum, & *Iapidiam* Venetiae proximam regionem appellatam: quo vocabulo etiam Sallustius sit usus. Non tamen rejiciendum est, quod in Romano codice, atque etiam in Mediceo legitur: *Iapygis*: quamvis improbetur a Servio, qui *Iapygiam* ab *Iapidia* scriptione distinguit. Nam Hecataeus duas ponit *Iapygias*, quarum una sit in Apulia, altera in Illyrico, a quarum utraque *Iapix*, & *Iapygius* derivetur.

481. CORRIPUITQUE LACUS. In Romano, in Mediceo, & antiquis aliis codicibus *corruptit* habetur.

487. LINEA DUM NIVEA CIRCUNDATUR INFULA VITTA. In Mediceo, in Longobardico, & quibusdam aliis antiquis codicibus *lanea* legitur, quod agnoscit Servius.

488. INTER CUNCTANTIS CECIDIT MORTIBUNDA MINISTROS. In Romano codice, *magistros* legitur. De Sacerdote enim loquitur, qui ferire cunctaretur.

500. CREBRA FERIT. In Longobardico, *crebro ferit*. Neque timendum syllabae, quum *Carisius tertio*, adverbium, pro dactylo agnoscat, & *sero* trochaei dimensione sit apud Statium.

502. ET AD TACTUM. In Romano: *at*, ut solet. In Longobardico: & *ad tractum*.

513. ERROREMQUE HOSTIBUS ILLUM. In Romano: *ardorem*. Nam de morbi genere dictum est, ardebant.

520. NON GRAMINA POSSUNT GRATA MOVERE ANIMUM. Legendum ex veteribus omnibus codicibus: *Non mollia possunt prata movere animum*: quae lectio maxime probatur ab eruditis omnibus.

528. ET VICTU PASCUNTUR SIMPLICIS HER-

BAE. In Longobardico, *victum*, non ineleganter.

543. INSOLITAE FUGIUNT IN FLUMINA PHOCAE. In Longobardico legitur: *ad flumina*. Sed si *in flumina*, intelligimus eas immergi, neque audere in siccum prodire. Si *ad flumina*, subaudiendum, a quibus auxilium petere viderentur.

555. ARENTESQUE SONANT RIPAE. In Romano codice: *horrentesque*, ob tetros, scilicet, mugitus animalium. Si, *Arentes*, erit, ut illud: *Aridus altis montibus audiri fragor*.

558. AC FOVEIS ABSCONDERE DISCUNT. In antiquissimo quidem codice: *fossis* legere est; sed ad valla & muros pertinent fossae. Hoc tamen loco non toleranda tantum, verum etiam decoris, & dignitatis plurimum habere videtur impropietas huiusmodi, ad cadaverum multitudinem, quae magno numero congregabantur, indicandum: quibus condendis capaciore opus esset loco. Nemo vero ignorat fossas amplioribus spatiis produci solere, cum fovea quid angustius significet, ut puta scrobem, vel luporum decipulas, vel quid huiusmodi ad modicos usus.

563. VERUM ETIAM INVISOS. In Romano codice legitur, *Quin etiam invisos*.

566. CONTACTOS ARTUS SACER IGNIS EDEBAT. Vulgata quaedam exemplaria legunt: *contractos artus*. Sed in Romano legitur mutato etiam numero, *contactos sacer artus*. Ac quantum ad contactum pertinet, quod de contagiosa vi pestilentiae dicitur, apud Livium etiam in codicibus antiquis legas: *Vulgatique contactu in homines morbi*: quod in impressis *attactu*, non ita proprie habetur.

LIBER QUARTUS.

TOTIUSQUE EX ORDINE GENTIS. In Romano codice, atque etiam in Mediceo, legitur absque *ex* praepositiva particula, *totiusque ordine*. In aliis antiquis codicibus, *ex*, habetur: in quo animadvertendum, esse Synizelin ex duabus ultimis syllabis, in *totius*, si lectio ea, *totiusque ex ordine gentis*, admittatur. Verum ego crediderim *ex* insertum ex Paraphrasi, recteque legi, *Dicam ordine*.

5. MORES, ET STUDIA, ET POPULOS, ET PRAELIA DICAM. In Romano, *proelia* per *oe*: & in antiquissimo alio codice uno minus & legitur, quam in vulgatis habeatur exemplaribus: in hunc modum, *Mores, & studia, populos & proelia dicam*. Voluerunt enim studia suspendere, & absque & conjunctivae particulae interjectu, sen-

tentiae reliquum subungere. Sed enim particula illa ter iterata me nihil offendit: & praeter id, quod numerosiore versum facit, figuram etiam non inelegantem adstruit.

14. MEROPESQUE ALIAEQUE VOLUCRES. In Mediceo codice non est geminata particula *que*, sed *meropes aliaeque* legitur; magis tamen placet geminari, ut in aliis codicibus habetur.

15. ET MANIBUS PROGNE PECTUS SIGNATA. In Romano codice, & aliquot aliis antiquissimis, *Progne* scriptum est, veluti Graeci faciunt *Πρόγνη*. Quos & Romani sequuti sunt, ut ex antiquis inscriptionibus, quas Romae observavimus, viderelicet. In Quirinali enim haec ita habentur:

P. VALERIUS BASSUS PRAEFECTUS FABRUM

Bb.3

ET

ET CAECILIA PROCNE DIANA VALERIANAE.
D. D.

Quod Epigramma ideo libuit adnotare, quia memineram Jovianum Pontanum, literatissimum priori aetate Virum, sollicitum super hac dictione fuisse: quia *Procne* per *cb* in Apulia scriptum reperisset. Quod vero malunt nunc *Progne* per *g* septimam litteram scribi, non difficulter admiserim, quia cognationem habere cum *g*, & saepe eas invicem succedere, alibi demonstratum est.

20. AUT INGENS OLEASTER OBUMBRET. In Romano codice, & in quibusdam aliis pervetustis codicibus, *inumbret* legitur; sed plures *obumbret* habent.

23. VICINA INVITET DECEDERE RIPA CALORI. In Romano codice, *discedere* est. Sed *decedere* magis probatur, & signatissime positum est.

31. SERPILLA. In Romano codice, *serpulla*, de qua scriptioe plura diximus in Alexi.

34. SEU LENTO FUERINT ALVEARIA VIMINE TEXTA. Quamvis *alvearia* quinque syllabarum numero per Synizesin dictione integra scribendum esse nonnullorum codicum consensu, & Capri grammatici observatione monemur; pleraque tamen exemplaria vetera *alvaria* legunt, quam lectionem Flavius Sospater agnoscit, ubi dicit: *Alvaria neutraliter dicuntur. Virgilius, Seu lento fuerint Alvaria vimine texta: quamvis Cicero dixerit: Apes in alvearium concesserant, in Oeconomico, singulariter.* Advertendum vero, nunquid apud Sospatrum codex mendosus sit ea dictione, *neutraliter dicuntur, pro pluraliter*, ut respondeat ad illud, quod Cicero singulariter protulit. In antiquo sane codice Carisii *neutraliter* legi, & *Alvaria* quadrissyllabum.

40. COLLECTUMQUE HAEC IPSA AD MUNERA GLUTEN. Observat Carisius *gluten* a Virgilio dictum, quod alii *glutinum* dixere: ut apud Scaurum legere est, *Daedalum invenisse glutinum*; & apud Sallustium: *Quasi glutino adolecebant.*

43. SUB TERRA FODERE LAREM. Sunt codices, in quibus *sub terram* fit. In Mediceo, *sub terras*: atque etiam *fovere larem*, quod satis videbatur superiore versu, ac eodem membro dictum, *Effuffis latebris.*

44. EXESAEQUE ARBORIS ANTRO. In codicibus nonnullis manu scriptis legere est, *arboris alvo*. Sed *antro*, per hyperbolem longe melius videtur, ac figuratus.

47. NEU PROPRIUS TECTIS TAXUM SINE. In Oblongo codice Vaticano legere est: *Neu propius taxum tectis sine*. Propter sibilum vero duorum *ss* crediderim ea transposita.

85. VICTOR DARE TERGA COEGIT. In omnibus iis codicibus antiquis, quos habere potuimus:

subegit scriptum observavimus pro, *coegit*.

87. PULVERIS EXIGUI JACTU COMPRESSA QUIESCENT. In Mediceo, & antiquis plerisque codicibus, *quiescent*, praesenti tempore legitur: ut praecepta haec magis asseverare videatur.

88. VERUM UBI DUCTORES ACIE REVOCABERIS AMBOS. In antiquis plerisque codicibus, *ambo* per *o* legitur: quam synceram, & emaculatam lectionem Sospater Carisius agnoscit, addita etiam ratione: quod hoc Graecos sequuti dicimus: quia illi *τὸς δύο, τὸς ἄμφω* dicunt. Neque respuit Terentius eundem hunc modum, ut in Andria: *Hem, Charine, ambo opportune vos volo*: quod vero in Adelphis est: *Ufque a pueris curavi ambos sedulo*, Helenius Acron in eadem fabula locum ex Sallustii libro quarto Historiarum citat: *Inter me atque Lucillum prope inopia rursus ambos incessis*; Verriumque dicit errare, qui putat *hos ambo* dici debere. Indifferenter autem locutos veteres, ex multis Auctorum exemplis Carisius ostendit.

97. CUM VENIT ET TERRAM SICCO SPUIT ORE VIATOR. In antiquis aliquot codicibus: *Sicco terram sputit*.

120. QUOQUE MODO POTIS GAUDERENT INTYBA RIVIS. In Longobardico, versus ita legitur: *Quoque modo positis gauderent intyba fibris*: quamquam *fibris* superadditum, eadem tamen manu, & atramento non dissimili. No. Marcellus in libro de Indiscretis generibus, hoc citato versu, *rivis* agnoscit. Hic enim loquitur de sativo. Non nescimus vero alibi dictum: *Et amaris intyba fibris*. Sed enim Priscianus, ubi *potus* per syncopam a *potatus* melius dici docet, Virgilio locum hunc citat: *Quoque modo potis gauderent intyba fibris*. Velut illud: *Huc ipsi potum venient per prata juveni*. Quod vero Virgilius & Plinius *Intubum* genere neutro protulere, Lucillius, & Pomponius genere masculino ponere maluerunt. Sed & illud non praeteribo, codices plerisque ex antiquioribus, legere *intyba* per *u*, & apud Plinium in vetustis codicibus, *intubum* passim haberi: & ita dubio procul scribendum est apud Latinos; quum *Intubum*, & Dioscoridis, & Galeni, & aliorum quorundam Auctorum attestazione, sit Romana dictio. Litteram vero *y*, nequaquam esse Romanam manifestum est. Verum Graecos *u* breve praesertim ex dictionibus nostris ea littera scribere instituisse: quare, qui *Intubum* apud Graecos legerant, ut puta apud Galenum: *Κικάριον τὸ Ῥωμαῖσι λεγόμενον ἰντυβα, λάχανον*, apud Dioscoridem vero *Ῥωμαῖοι ἰντυβος ἀγρίερον*, & ita apud alios, nihil animadvertentes eam Latinam esse dictionem, Graece scribere maluerunt, quam eam Romanae scriptioni reddere.

122. NEC SERA COMANTEM NARCISSUM. Superius dictum est, *crebro* ultima brevi positum in Longobardico exemplari, ita etiam hoc loco:

sero

sera comantem, tam in eo, quam etiam in Mediceo codice habetur: nam & apud Statium: *Sero memor thalami* legas. Et adverte etiam apud Servium legi debere: *sero flores habentem*. Hoc enim ille tantum dixit, non taciturus quidem si *sera* pro *sero* figuratam elocutionem agnovisset.

130. HIC RARUM TAMEN IN DUMIS OLUS. In Longobardico codice legere est *hinc*, hoc est, ex paucis illis jugeribus, quae nec pabulo, nec feti, nec vitibus etiam oportuna. In reliquis *hic*.

135. ET CUM TRISTIS HYEMS ETIAM NUNG. In codicibus nonnullis: *etiamnum*, quae dictio frequentissima apud Plinium; ex eo, quod Graeci *ἔτι* & *ἔτι* dicunt.

146. JAMQUE MINISTRANTEM PLATANUM POTANTIBUS UMBRAM. Veteres omnes codices *umbrae* habent, numero multitudinis, forte ut spaciosius aliquid ostendat, quod memoria proditum plures olim turmas sub una platano condi solitas. De hac autem Varro: *Fucunda ejus umbra haud alia laetius operiente toros*. Plinius: *Platanus arbor nulli rei, nisi umbrae, utilis*.

147. SPATIIS DISCLUSUS INIQUIS. Veteres omnes codices *exclusus* habent, quod & Columellae parodia confirmatur: *discludere* enim aliud significat.

148. ATQUE ALIIS POST COMMEMORANDA RELINQVO. In codicibus aliquot legas: *post haec memoranda*. Sed *commemoranda*, Longobardicus, & aliquot alii codices habent. Sunt qui *post memoranda* legant, ut in Mediceo codice habetur, quam lectionem videtur agnovisse Columella.

155. ET PATRIAM SOLAE ET CERTOS NOVERE PENATES. In codicibus aliquot legere est: *A patriam solae, & certos novere penates*. Non enim *a* semper dolentis interjectio, sed admirationem interdum significat. Scribi vero *a* sine aspiratione ex Probo alibi notatum. In Longobardico, non est *&*, secundo loco. Legitur vero: *Et patriam solae certos novere penates*. Sed enim qui dictionem *&* hinc auferunt, venustatem etiam omnem a versu auferunt.

160. NARCISSI LACHRYMAM, ET LENTUM DE CORTICE GLUTEN. In codicibus aliquot antiquis, & praesertim in Longobardico, *lectum* legitur, non *lentum*. Plurimarum enim arborum cortices gluten exsudant, ut resinam, & succinum, quibus utuntur apes in opere suo construendo ad firmitatem. Sed, & *Lentum* placet, quod proprium est *glutinis* epitheton.

169. REDOLENTQUE THYMO FRAGRANTIA MELLA. In Longobardico, *flagrantia* scriptum est, quod non probatur, ex Grammaticorum distinctione.

171. CUM PROPERANT ALII, TAURINIS FOLLIBUS AURAS ACCIPIUNT. In Longobardi-

co, totum hoc desideratur: *alii taurinis follibus auras*: quae lectio nimis detrunca esset.

173. GEMIT IMPOSITIS INCUDIBUS AETNA. In Longobardico, in Mediceo, & aliquot aliis codicibus antiquissimis, non *Aetna*, sed *antrum* habetur.

198. QUOD NEC CONCUBITU INDULGENT. In Romano codice, & aliquot aliis, *neque*. Observandum vero est, *concupitu*, casu tertio per abjectionem litterae ultimae positum, ut alias saepe: *Teque aspectu ne subtrahere nostro*: quem casum neque M. Tullius aspernatus, ut eo loco: *Quibus subito impetu, ac latrocinio parricidarum resistat*. Praeterea Caesar in hujusmodi omnibus, i litteram censuit abjiciendam: *Dominatque, ac ornatus*, & ita reliqua esse & scribenda, & proferenda.

200. VERUM IPSAE FOLIIS NATOS, ET SUAVIBUS HERBIS. In codicibus aliquot mutato numero legas: *ipsae natos foliis*. In Romano vero: *ipsae e foliis*: non invenisse.

202. ET CEREAE REGNA REFIGUNT. Quid sit *refigere*, nulli puto non innotuisse, qui legerit in Virgiliano carmine: *Fixit leges precio, atque refixit*. Quare placet, quod in Romano codice, in Mediceo, & quibusdam aliis antiquioribus exemplaribus, *refingunt* legitur. Est enim superius: *Et Daedala fingere tecta*. Quare fortasse & Servii codex corrigendus. Advertendum etiam ex loco desumptum argumentum, quod in Longobardico exemplari sic habet: *Alvorum & cerea regna*: quod in vulgatis: *cereae tecta*: legitur.

206. ERGO IPSAS QUAMVIS AUGUSTUS TERMINUS AEVI. In Romano codice, in Mediceo, & aliis omnibus codicibus, quotquot habere potui, uno consensu: *angusti terminus aevi*, legitur. Res enim, quae terminatur, aut angusta, aut lata est.

211. ET INGENS LYDIA. In codice: *Ludia*: ut, *cumba, murta, corulus*, & similia.

224. QUEMQUE SIBI TENUES NASCENTEM ARCESSERE VITAS. In codicibus aliquot antiquis: *accesere* habetur. Terentius Scaurus utcumque scribatur, sive *accesso*, sive *arcesso*, ad eandem significationem pertinere putat, ut alibi dictum.

227. SYDERIS IN NUMERUM, ATQUE ALTO SUCCEEDERE COELO. In Romano: *alto se condere coelo*, pro, *succedere*.

228. SIQUANDO SEDEM AUGUSTAM. In Longobardico, & in aliis aliquot codicibus legere est: *angustam*. Sed enim Servius *angustam* agnoscit, & *nobilem* interpretatur.

229. THESAURIS. In Romano codice, *thesauris*: de quo dictum in Alexi. PRIUS HAUSTUS SPARSUS AQUARUM ORE FOVE. In Romano codice: *haustu* legitur, & in Longobardico prius ita fuisse videtur, quia *s* littera alieno est atramen-

to illita. In eodem legitur: *ora fove*: quod agnoscitur a Servio: quanquam *haustus* accusativo casu videatur approbare.

236. ILLIS IRA MODUM SUPRA EST. In antiquis aliquot codicibus: *modum super est*, legitur; sed *supra*, castior lectio.

238. AFFIXAE VENIS ANIMASQUE IN VULNERE PONUNT. In perveteri codice legi: *adfixa venis*: quippe spicula. Syllabae enim locus in Trimmemeri communis est, ut: *Pectoribus inbians*: & similia. In Oblongo tamen codice: *admixae*. Praeterea in Romano codice, & aliquot aliis legere est: *in vulnera*: quarto casu, numero multitudinis; quod nescio quid efficacius habet. Servius *vulnere*, ablativo casu omnino legit. In hanc sententiam Plinius: *Aculeo infixo, aliqui eas mori putant, aliqui non; nisi ita infixo, ut intestini pars adhaerit; sed fucos postea esse, nec mellificare*.

239. SIN DURAM METUES HYEMEM. In codicibus aliquot: *metuens* legitur, participii forma, cui duo supponantur verba, *parcesque futuro. Contusosque animos, & res miserabere fractas*. Tum ea fuerint peragenda, quae subjungit: *suffire thymo, ceraeque recidere*. Quo vero pacto haec accipiantur a Prisciano, viderint alii. *Quandoquidem* (ait ille) *Parcesque futuro, pro parce, & miserabere pro miserator, indicativis positus, exponi debere*. Mihi quidem non displicet: *metues, parces, & miserabere*, una continuatione eodem modo & tempore legi. Sane vero in codice Longobardico: *mirabere* prius legebatur. Mox *se* syllaba secunda superaddita est, quod reliqui habent codices.

241. AUT SUFFIRE THYMO. In codicibus aliquot antiquis: *at*, non *aut* legitur, &: *subferre*, pro *suffire*, omnino id corrupte. Sed enim *at*, periti plerique viri non expungunt, quae lectio etiam codicis est Medicei.

242. NAM SAEPE FAVOS IGNOTUS ADEDIT STELLIO. In Romano codice *adbesit*, corrupte (ut mea fert opinio) legitur: nam de his loquitur, quae depascendo mel exhauriunt. Advertendum vero codices omnes legere subsequenter verbum pro Creticum pedem primo loco: *Stellio, & lucifugis congesta cubilia blattis*.

246. AUT DURUM TINEAE GENUS. Sunt codices admodum veteres, in quibus legatur: *aut durum tineae genus*. Sed *durum* magis placet, ut abrodendi vim, quae tinearum propria est, indicet: quamvis *dirum*, non rejecerim, ominosum epitheton, & iis praecipue omnibus aptum, quae damnum inferant. Sane quidem in Mediceo codice *durum*, prius scriptum fuit, mox parte primae vocalis abrapta, *dirum* factum est.

247. IN FORIBUS LAXOS SUSPENDIT ARA-

NEA CASSES. Antiqua omnia exemplaria, quae versavimus, hoc numero legunt: *laxos in foribus suspendit aranea casset*. Superior quidem numerus elegantior: sed hic alter pressior stilo, cujusmodi in Didascalico requiritur argumento, magis accommodatus: & ita Nonius Marcellus legisse videtur in libro de Discretis generibus, ubi *araneam* foeminino genere positam a Virgilio ait, quam Plautus non semel virili genere appellavit.

251. SI VERO (QUONIAM CASUS APIBUS QUOQUE NOSTROS VITA TULIT) TRISTI LANGUEBUNT CORPORA MORBO. In Oblongo codice, *sin* legitur: quod si admittas, superius *si duram* legendum erit: nam quum ex duobus caussis melli calamitas inferatur, vel quia furto pereat, vel quia apes morbo languescant: prioris detrimenti remedium, *suffire thymo* dixit. Ita enim fugari noxia animalia. Post haec ad reparandas exhaustas opes sufficere ipsarum Apum sollicitudinem, & abundantem mellificationem. Quod vero pertinet ad earum morbos, nostrum esse negotium, ut convalescant: unde sequitur: *Hic jam Galbaneos suadebo incendere odores*. Quare, ut haec omnia connectantur, legere *sin* secundo loco non displicet: nam Periodus illa quae incipit a *Siquando sedem*, ibi claudi videtur, *animasque in vulnera ponunt*. Praeterea parenthesis quaedam longior, & in decem verfuum numerum producta, non temere videtur observanda: quippe ab eo verfu: *Continuo est aegris alius color*, usque ad: *Aestuat, ut clausis rapidus fornacibus ignis*, ea comprehenditur: estque ordo: *Sin vero tristi languebunt corpora morbo; Quod non jam dubiis poteris cognoscere signis*. Ut jam praeteream parenthesis alteram: (*Quoniam casus apibus quoque nostros vita tulit*) eo usque procurres: *Hic jam Galbaneos suadebo incendere odores*. Quantum vero pertinet ad sententiae varietatem, in hac periodo adnotatur, *casus apibus quoque nostros*. In aliquot antiquis codicibus, *nostris*, quod ad blandiendum dictum esset, ac nimirum humiliter. Castior autem lectio, & erectioris sententiae est legere, ut vulgata habent exemplaria, *casus nostros*. Quae enim humano generi accidunt, mortaliumque mores, & effectus statim enumerat.

257. AUT ILLAE PEDIBUS. In codicibus aliquot antiquis, *atque illae*.

259. IGNAVAEQUE FAME. Legitur & *ignava*, quae scilicet aut ignavis accidat, aut ignavos reddat.

261. FRIGIDUS UT QUONDAM SYLVIS IMMURMURAT AUSTER. In Longobardico: *sylvas*: quippe murmurat in silvas.

262. UT MARE SOLICITUM. In Mediceo codice: *aut mare* legitur. Sed quia sequitur tertium membrum per *ut*, *Quippe aestuat ut clausis rapi-*

ans

aus fornacibus ignis : magis probatur, ut mare, particula ea ter repetita.

264. HIC JAM GALBANEOS. In antiquis aliquot codicibus: *calbaneos*, per *c*: propter cognationem scilicet, ut *Gortynia*, & *Cortynia*.

273. NAMQUE UNO INGENTEM TOLLIT DE CESPITE SILVAM. Ut veteres praeteream codices, in quibus *de vertice* scriptum est, id minime dissimulandum, quod in plerisque manu scriptis exemplaribus, imo *ingentem tollit de cespite*, scriptum invenimus.

278. ET CURVA LEGUNT PROPE FLUMINA MELLAE. In Romano codice, per *flumina* legitur. Est vero *Mella*, fluvius in Gallia Cisalpina, Brixiae opulentissimo municipio vicinus, emissus ex monte Breuno. Quod vero Servius de Lemano fluvio, unde Alemanni populi dicti sunt, sibi comminiscitur, lacum, non fluvium esse scimus, quem magna ex parte Helvetii, Sequanisque circumdant. Populique ad Lemanum, vulgo mox Alemanni vocari coepti, a quibus id nominis in totam inde Germaniam propagatum est, ut apud eosdem Itali a viciniore regione Longobardi omnes nuncupantur.

280. PABULAQUE IN FORIBUS PLENIS APPONE CANISTRIS. In Romano codice, & aliquot aliis, *expone* legitur: quod ideo probaverim, quia dixit, *in foribus*. Nihil fecius & *adpone*, idem significabit.

281. SED SI QUEM PROLES SUBITO DEFECE- RIT OMNIS. In Mediceo, & aliquot antiquis codicibus legere est: *Sed siquidem proles subito defecerit omnis*.

291. ET VIRIDEM AEGYPTUM NIGRA FOECUNDAT HARENA. Versus hic in Romano codice locum habet post versum: *Usque coloratis*, hoc scilicet ordine:

*Quaque pharetratae vicinia Persidis urguet,
Et diversa ruens septem discurret in ora:
Usque coloratis Annis devexus ab Indis
Et viridem Aegyptum nigra foecundat harena.*

297. PARIETIBUSQUE PREMUNT ARCTIS. Quantum ad versum pertinet, quaerunt multi, quae sit hujus metrici numeri ratio, *parietibus*. Sed ut aliorum opiniones praeteream, satis nunc fuerit eam posuisse, quam FL. Sosipater Carisus comminiscitur: *Fieri quippe syllabam positione longam, etiam si post brevem vocalem subjuncta sit consonanti vocali: & correptam vocalem habeat consequentem, ut: Parietibus textum coecis iter.*

304. THYMUM CASIASQUE VIRENTES. Antiqua omnia exemplaria, quotquot legi, *recentis* habent, pro *virentes*: puto vero *recentis*, Paraphrasin fuisse.

306. ANTE NOVIS RUBEANT QUAM PRATA
Tom. IV.

COLORIBUS, ANTE GARRULA QUAM. In antiquo codice legere est: *coloribus*, & *ante*, facta ex *u* & *s* collisione, more veterum, quod apud Virgilium, & insequentem aetatem inventu rarissimum. Eloquentio haec praeterea absque ulla copula elegantior est, nec dignitatis expers.

310. MOX ET STRIDENTIA PENNIS MISCENTUR, TENUEMQUE MAGIS, MAGIS AERA CARPUNT. In antiquis aliquot codicibus *pinnis*, uti saepe dictum, reclamante Capro: *Et tenuemque magis, ac magis*, Peonico primo tertia sedeposito *emque magis*: vel secundo, quarta: quod in hac elocutionis figura copula semper interponi consuevit. Neque mirandum alios pedes praeter Dactylum, & Spondeum, ingredi versum Heroicum. Misum enim facio Proceleusmaticum, qui ratione temporum cum Dactylo, & Spondeo consentit. Sed de his loquor, qui temporibus quinque constant, quos Terentianus adnotavit: sed enim haec locis quaeque suis recitabuntur. Illud, quod majoris est momenti, referam, scriptum esse in antiquo codice: *aera captant*, pro *carpunt*: uti: *Frigis captabis opacum*: &: *Captavit naribus auras*. Quanquam &, *Auras vitalis carpis*, alibi legatur.

313. ERUPERE: AUT UT NERVO. In codicibus aliquot antiquis *eripere* legitur, imperfecto sensu. In aliquot aliis, *erupere velut*. Hoc suavius, illud vero primum numerosius.

315. QUIS DEUS HANC, MUSAE, QUIS NOBIS EXTUDIT ARTEM? In codice Longobardico, & in Mediceo, *extudit*, & agnoscit Servius. Sunt etiam veteres codices, in quibus *quis* non geminatur, sed *qui nobis*, habetur.

319. TRISTIS AD EXTREMI SACRUM CAPUT ASTITIT AMNIS. In codicibus aliquot antiquis legere est: *ad extremum*: quippe caput: solent enim flumina pluribus esse capitibus praedita: quod vero extremum est, nomen plerumque solet indere: quamvis idem significat *ad caput amnis extremi*, quod pluribus est in exemplaribus.

322. PRAECLARA STIRPE DEORUM. In Romano codice *a stirpe* legitur, in quodam aliquo *a* cum circumflexo accentu cernitur.

327. QUEM MIHI VIX FRUGUM ET PECUDUM CUSTODIA SOLERS OMNIA TENTANTI EXTUDERAT. Quattuor dictiones in hoc membro aliter, quam vulgata habeant exemplaria, leguntur. In codicibus antiquis primum est *pecorum* pro *pecudum*: ut armenta etiam complectatur. Alterum *solers* duplici *ll*, ut plerisque aliis locis. Tertium *temptanti* inserto *p*, ex cuiusdam aetatis consuetudine. Quartum *extuderat*, *s* post *x* apposita, quum verbum ab *s* non incipiat. Id quod Scaurus, & Velius reprehendunt. Sed ut alia, quae per abusum invaluerunt, missa faciamus, non est id praeterendum, quod *solers* duplici *ll* recte scribi ex eo

Cc

con.

conjicimus, quod *sollum* Oscum nomen, a quo, & arte, deductum nomen fatentur omnes, duplicato *ll* scribi Verrius Flaccus ostendit, ubi de immolatione, quae Solitaurilia dicebantur, disputat, cur nomen id tantum ex iis, quae a *sollo* veniunt, unico *l* scriptum inveniretur. Sed enim ejus verba ex antiquo Pomp. Festi codice subjunxisse minime videatur importunum: *Quod si a sollo & tauris, earum bestiarum ductum est nomen, antiquae consuetudinis per unum l enuntiarum non est mirum. Quia nulla tunc geminabatur littera in scribendo. Quam consuetudinem Ennius mutavisse fertur, utpote Graecus Graeco more usus: quod illi aequae scribentes, ac legentes duplicabant mutas, & semivocales.*

333. AT MATER SONITUM THALAMO SUB FLUMINIS ALTI SENSIT. In codicibus aliquot antiquis, *sensit* est, praesenti tempore, quod non ita placet.

335. CARPEBANT HYALE SATURO FUCATA COLORE. *Satyro* est per *y* in media syllaba, scriptio Graeca: nam quum non inficietur Servius *saturum* colorem ab oppido *Satureo* juxta Tarentum, nuncupari: Graeci oppidum id *Σατύριον* dicunt: *Ἐστὶ δὲ χώρα πλεσιὸν Τάρανθ*, apud Stephanum. Inde Virgilius *saturum*, *y* in *u* Latino more verso: quod Graeci *Σατύριον*, & *Σατύριον* denominavere.

336. LIGEAQUE. In Longobardico, & in Mediceo, *Legea* legitur; *Λυγία* tamen per *ī*ta prima syllaba scribitur apud Graecos.

338. NESAE, SPIOQUE, THALIAQUE, CUMODOCEQUE. In codicibus aliquot totus versus desideratur: qui tamen non sine carminis injuria demum potest.

339. CYDIPPE ET FLAVA LYCORIAS. In Longobardico: *Cydidippeque, & flava Lycorias*: quae phrasis est Virgiliana, & figura Graecanica, ut illud apud Hesiodum? *Νησιόητι & Ἀκταίῳ*, & illud: *Πυλιόητι & Ἀυτοόητι*.

343. ATQUE EPHYRE, ATQUE OPIS, ATQUE ASIE, ET DEIOPEA. Qui versus corrigere voluere, ita scripserunt: *atque Asia Deiopeja*, sublato *&*. At non adverterunt ex antiquis codicibus legi debere: *Atque Ephyre, atque Opis, & Asia Deiopea*. In *Ephyre* enim nulla Synaloepha, sed spondeus est *re at*. Inde Dactylus: *q' opis &*: inde alii duo Dactyli cum pede bisyllabo finali: *Asia Deiopea*.

345. INTER QUAS CURAM CLYMENE NARRABAT INANEM. In antiquo exemplari: *curas inanans*, numero multitudinis.

346. VULCANI MARTISQUE DOLOS. In antiquo codice: *Volcani*, pro ut ejus exigit etymologia.

347. AQVE CHAO DENSOS DIVUM NUMERABAT AMORES. In vetustis aliquot exemplaribus, *atque* legere est. Quod etiam habetur in exemplis

Arufiani; sed enim mihi non satisfacit. *Cacterum eque chao* legendum esse colligitur ex Servio: ubi in Bucolicis versus hunc citat in ejusdem elocutionis argumentum, quae est Ecloga septima: *Eque cava resonant examina quercu*. Ait enim: *Eque sacra & de sacra*, ut: *Eque Chao densos divum enumerabat amores*. Id est, a Chao: ultimum hoc multi postea in contextum receperunt. Illud etiam observatione dignum, quod *enumerabat*, non invenuste legitur a Servio, qui numerus in hoc genere carminis multum decoris, & venustatis habet. Placet tamen *aque chao*, ut pleraque habent exemplaria.

352. PROSPICIENS SUMMA PLACIDUM CAPUT EXTULIT UNDA. Mirifice placet, quod in plerisque codicibus antiquioribus *flavum caput* legitur: Epitheton quidem cultui muliebri congruum: nam placidum, hic otiosum videretur: quod *alibi* Neptuno signate est attributum, *procellosa dispersa* tempestate tranquillitatem inducturo.

356. HUIC PERCULSA NOVA MENTEM FORMIDINE MATER. In Mediceo, & nonnullis aliis codicibus pervetustis, *perculsa* legitur: de quo *alibi*.

368. ET CAPUT, UNDE ALTUS PRIMUM SE ERUMPIT ENIPEUS. In Romano codice legere est: *primum se rumpit*. In Oblongo illo, quem Pomponius Laetus delicias suas est appellare solitus: *primum erumpit*, sine ulla prorsus collisione, & ita erat prius in codice Mediceo. In aliquot aliis: *Enipheus* est, per *φ*. Sunt enim, qui *Enipheus*, *Enivii* nomen ab Enipeo Trojano viro, cujus Homerus mentionem fecerit, hac scriptura distinguunt.

370. SAXOSUMQUE SONANS HYPANIS MISUSQUE CAICUS. In Romano codice, *saxosus* legitur, quod improbat Servius, ne duo sint epitheta: quod apud Latinos vitiosum est. Erat tamen in illo Oblongo perveteri, atque etiam in Mediceo, *saxosus*: aliena inde manu, *saxosum* est repositum. Sed quod Servius ait de duobus epithetis, videtur *sonans* loco verbi potius quam pro epitheto positum. Neque hujus elocutionis exempla desunt. Quod vero *Misus* per *ī*ta scribitur in codicibus nonnullis, Antiqui aliquot per *y* scribunt: *Moria* *φδ χάρη & πόλις* apud Stephanum reperitur. Quod autem ad denominativum pertinet, & *Mysi*, & *Mysii*, populi dicuntur. Et Aeolum lingua *Mysadi*. Illud addam, in Longobardico pro *Hypanis*, *Hypanus*, per *u* legi ultima syllaba: ita etiam in Mediceo.

373. IN MARE PURPUREUM VIOLENTIOR INFLUIT AMNIS. In Romano, & in codicibus perveteribus *effluit* legitur, quod veriti sunt in geminatum vitiosum esse; quum tamen hujusmodi exempla pleraque etiam apud Oratores inveniantur, quae longum esset enumerare.

399. ORANDO FLECTES. In Mediceo codice, *orando vinces* legere est. Alterum ex his paraphrasibus omnino fuit.

400. DOLI DEMUM CIRCUM HAEC FRANGENTUR INANES. In Mediceo, dictionum ordo ita habet: *doli circum haec demum*: meliori numero.

406. TUM VARIAE ILLUDENT SPECIES. Hoc loco plurimum variatur: nam in Romano codice: *ludent*. In Oblongo perveteri: *eludunt*, praesenti tempore. In Longobardico, in Mediceo, & plerisque aliis: *eludent* futuro. Neque vero reticenda sunt hoc loco, quae de Proteo Augustinus contra Academicos disputat in hunc modum: *Proteus enim ille, ut vos adolescentes non penitus Poetas a Philosophia contemnendos videatis, in imaginem veritatis inducitur. Veritatis, inquam, Proteus in carminibus ostentat, sustinetque personam, quam obtinere nemo potest, si falsis imaginibus deceptus, comprehensionis nodos, vel laxaverit, vel dimiserit. Sunt enim istae imagines, quae consuetudine rerum corporalium, per istos, quibus ad necessaria hujus vitae utimur, sensus, etiam quum veritas tenetur, & quasi habetur in manibus, decipere, atque illudere moluntur.* Hic vides D. Augustinum Paraphrasi hac *illudent* agnovisse: quod si *ludent* legas, non nihil sententia remittet.

415. HAEC AIT, ET LIQUIDUM AMBROSIAE DIFFUDIT ODOREM, QUO TOTUM NATI CORPUS PERDUXIT. Utrumque verbum in Romano codice diversum est, ubi legitur: *depromit odorem*: &c: *corpus perfudit*. In aliquibus etiam *ambrosia* ablativo casu. Integrum autem Lectoribus sit, quam maluerint lectionem admittere, quum neque haec, neque illa, mihi reprehensione digna videatur.

417. SPIRAVIT CRINIBUS AURA. In Romano codice, *Auras* est, quod non placet.

423. AVERSUM LUMINE NYMPHA COLLOCAT. Romanus codex, & plerique perveteres: *aversum lumine*, absque *a* praepositione separativa legunt. In aliquot *aversum a limine* habetur.

424. IPSA PROCUL NEBULIS OBSCURA RECESSIT. Vetera omnia exemplaria, quotquot habui, *resistit* legunt. Hoc est, retro, vel in recessu sistit.

425. JAM RAPIDUS TORRENS SITIENSIS SIRIUS INDOS. *Sirius* forsitan negotium facessat, quia *Serius* in codicibus aliquot antiquioribus legitur. Sed enim id ea de causa factum, quod quum Ζειξι, Grace per *ii* diphthongum prima syllaba scribatur, ex Latinis alii, primam ex diphthongo, alii secundam vocalem acceperint: syllaba tamen nihil imminuta. Quia vero sunt, qui *Sirium* hoc loco importune insertum a Poeta suspicentur: his responsum facio, Virgilium ad antiquiorum eruditionem respexisse, siquidem Sol & Ζειξι, & Ζειξις,

& Ζειξις, apud veteres appellabatur: quin etiam Ibycus, poeta Lyricus, astra omnia *Siria* vocat.

431. DISPERSIT AMARUM. In Mediceo, & aliquot aliis, *dispersit* praeterito legitur.

432. STERNUNT SE SOMNO DIVERSO IN LITTORE PHOCAE. In Romano codice, & aliquot aliis de meliore nota, *diversae*: quod & venustius, & doctorum sermoni accommodatius videtur.

435. AUDITIQUE LUPOS ACUUNT BALATIBUS AGNI. Hoc etiam placet, quod in Romano, & in Mediceo codice legitur: *auditis*, quippe *balatibus*.

436. CONSEDIT SCOPULO MEDIUS. In Romano codice legere est: *confidit*, mutatione solita ejus manus. Sed quid illud, quod in Longobardico *recensit*, pro *recensuit*, utcumque scribere voluerint, versu dactylico reperitur: Aristaeo enim statim irruente, jam munus ipse fenex suum peregerat: seque tradiderat quieti. Sed enim *recenset* in probatoribus habetur exemplaribus.

443. VERUM UBI NULLA FUGAM REPERIT FALLACIA. In aliquot codicibus *pellacia*, & *fallacia* notatum est.

444. ATQUE HOMINIS TANDEM ORE LOCUTUS. Nimirum, *est*, quod in codicibus aliquot antiquis post *tandem*, habetur, importune inculcatum est: quum hujus suppositi, quod est *locutus*, verbum *inquit*, tertio sit versu collocatum.

447. SCIS PROTEU, SCIS IPSE. Sunt antiqui codices manu scripti, in quibus legitur *Proteus*, vocativo casu, Atticorum idiomate, ὦ Πρότευ; sed *Proteu nonis* receptum est Latinis.

448. DEUM PRAECEPTA SECUTI VENIMUS HUC LAPSIS QUAESITUM ORACULA REBUS. In Romano & aliquot aliis codicibus antiquioribus, non *buc*, sed *hinc* legitur: membraque ita disposita sunt, ut *Deum praecepta secuti venimus*, continenter legatur: mox hypodiatole signata: *hinc lapsis quaesitum oracula rebus*, subjungatur: quamvis in Oblongo *lassis* legatur, & aliquot aliis *lasis*, per characteristicon praesentis. Erat etiam in Mediceo prius *hinc* scriptum, aliena inde manu factum *buc*, altera lectione abrasa.

450. TANTUM EFFATUR AD HAEC VATES. Quod in Longobardico legitur, *Tantus ad hoc factus vates*, in memoriam mihi adduxit Terentium Scaurum super hoc sollicitum fuisse, quo pacto *effatus* scribendum esset, ubi semivocales ait geminare, ideoque *effatus*, non *exfatus*, vel *ecfatus*, dicendum. Sane crediderim aliquid hujusmodi fuisse prius in eo codice, unde Longobardicus exscribebatur, datamque inde ansam reliqua subvertendi.

460. AT CHORUS AEQUALIS DRYADUM CLAMORE SUPREMOS IMPLERUNT MONTES. In Romano codice, & aliquot aliis *supremo* legitur: ut

clamoris magnitudo declaretur. Sed enim *supremus*, quippe *montes*, Servius agnoscit, ut illud, *Pro Supreme Jupiter*.

462. ALTAQUE PANGAEA, ET RHOESI MAVORTIA TELLUS. In codicibus aliquot antiquis *Panchai* legitur, ut sit: *alta tellus Panchai*, & *Mavortia tellus Rhoesi*. Sed enim Πάγγαιος, est montis nomen; casta igitur lectio *Pangaea*. *Panchaia* enim pertinet ad Arabiam, de qua libro secundo Georgicon: *Totaque thuriferis Panchaia pinguis arenis*.

463. ATQUE GETAE, ATQUE HEBRUS, ATQUE ACTIAS ORITHYA. Hic quoque versus in codicibus omnibus antiquis, quos versare potuimus, eodem modo habet, quo superior ille: *Atque Ephyre, atque Opis, & Asia Deiopea*, ita enim legitur: *Atque Getae, atque Hebrus, & Actias Orithya*: nulla in tritimeri collisione facta: cuius pedes ita discludi debent: *atque Getae atq' Hebrus & Actias Orithya*: si cui tamen *atque* illud ter repetitum magis placeat, quod ita versus scriptus fit in Val. Probi codicibus, malitque in pentimeri potius brevem pro longa positam, ut locus ille communis est, non laboro. *Orithyam* vero quadrifyllabam esse dictionem, ea dimensione, qua paeonicum quartum a majori circumscribimus, duabus mediis syllabis per diphthongum notatis, indicant Homeri versus: Μαίρα κ' Ὀρθύβια: & alibi: Ἐορλαμυβός τ' Ἀμύβια κ' Ὀρθύβια.

466. TE VENIENTE DIE, TE DECEDENTE CANEBAT. In Mediceo. & aliquot aliis antiquis *discedente* habetur; sed enim *decedente* receptum est.

467. TAENARIAS ETIAM FAUCES. In antiquis aliquot, modo *falces*, modo *valles* inveni: quae consulto praetereo, quum omnino, *fauces*, feribendum videatur.

471. AT CANTU COMMOTAE HEREBI DE SEDIBUS IMIS UMBRAE. In codicibus nonnullis antiquioribus, *cantum* legas, nenape quod *at* conjunctionem, vel eo modo per *t* scriptam, praepositionem esse crediderint. Sed enim *cantu*, lectio castior habetur. In Mediceo, & copulativa erat prius, inde *at* factum.

473. QUAM MULTA IN SILVIS SE MILLIA CONDUNT. In antiquis omnibus exemplaribus, quae versavimus, *in foliis*, non *in silvis*, legitur: & *milia*, unico *l*, tam hic, quam in veterum monumentis saepe legitur. Sunt qui substantivum *mille*, & adjectivum scriptione distinguant. Praeterea in Romano codice tres versus superhabundant, ex Aeneidos sexto huc importune translati, quodque magis indigneris, corruptissime scripti.

479. TARDAQUE PALUS INAMABILIS UNDA. Sunt codices, in quibus *inamabilis* legatur, sed enim probatior omnes *inamabilis* legunt. Et Aulus

Gellius eandem hanc lectionem agnoscit: dum dicit Virgilium, Stygiam paludem inamabilem dixisse *καλὴ εἰρηρὸν* amoris, sicut illaudatum, *καλὴ εἰρηρὸν*: sed enim de hoc dictum loco suo.

480. ALLIGAT ET NOVIES. In codicibus aliquot manu scriptis, *atligat*: in aliis, *adligat* observes: quam antiquam non esse scriptionem, ex eo possumus conjectare (Neque enim hic antiquitatem intelligo vel Ennii, vel Pacuvii temporibus, sed quae circa Octavii Augusti tempora vigeat) quod Terentius Scaurus Antiquos, *pellego*, non *perlego*: colligo, non *conligo*: alligo, non *adligo*, dixisse asserit: hujusque pronuntiationis exempla sibi ex Virgilio defumit. Quare *alligat*, geminato *ll* scribere deberemus.

482. CAERULEOSQUE IMPLEXAE CRINIBUS ANGUES. In codice Longobardico, & aliquot aliis *implexae* legitur. In Oblongo, & altero admodum carioso: *implexae*. In Romano: *inmexae*: quem praetuleris, non laboro.

483. TENUITQUE INHANS TRIA CERBERUS ORA. In antiquioribus aliquot codicibus legi: *tenuit inhans*, nulla interposita particula copulativa: nam & locus femiquinariae communis est: si quis syllabae timeat, & sententiae concinnitas ipsum quodammodo hiatum repraesentat; cui, si *que* illud inferueris, fauces propemodum videberis obstruxisse. Non praetereo etiam *tenuitque minans*, alicubi legi, sed id inemendate.

484. ATQUE IXIONEI VENTO ROTA CONSTITIT ORBIS. In codicibus aliquot *cantu rota* legitur; sed agnoscit *vento* Servius.

488. CUM SUBITA INCAUTUM DEMENTIA CEPIT AMANTEM. In Romano codice, & in aliquot aliis, *subito* legitur, quod quidem adverbium eo loco non displicet.

493. TERQUE FRAGOR STAGNIS AUDITUS AVERNIS. In Romano codice legitur: *Terque fragor stagni est auditus Averni*. Caeterum in eo litterae omnino aliquot superfluae. In Mediceo *avernis* erat, nunc *s* ultima littera abrafata est, ut cum Servio sentiret lectio.

504. QUO FACERET, QUO SE RAPTA BIS CONJUGE FERRET. Nonnulli veteres codices legunt, *quo se bis rapta conjuge*: ut evitarent vocem in continuatione sermonis, quae communis est, cum *raptabis*, a *rpto*, *raptas*; sed monosyllabum *bis* plerisyllabicis illis dictionibus interjectum, modulatus videretur adsonare.

505. QUO FLETU MANES, QUA NUMINA VOCE MOVERET. In Romano codice legere est: *Quos fletu manis, quae numina voce moveret*: nam illi amplius adeundi non erant, a quibus durissimae conditionis leges acceperat. Quanquam non displicet: *quo fletu*: & *qua voce*.

507. SEPTEM ILLUM TOTOS PERHIBENT

EX ORDINE MENSES, RUPE SUB AERIA DESERTI AD STRYMONIS UNDAM FLEVISSE. In Romano codice legere est: *flesse sibi*: quippe solitariam *deserti ad Strymonis undam*, non amplius ad Manis, Deosve inferos exorandos; sed ad contrahendas feras, & supervolantes aves: non ad agrestium hominum fera corda mitiganda: morelque componendos, expoliendosque; sed sibi; sed ad calamitatis suae lamentationem; sed ad inferorum duritiam inculandam. *Flesse sibi*, ut tanti doloris lenimentum aliquod inveniret Musarum beneficium, cum quibus ortas ait Heliodus: *Δυσμοσώλωτε κακῶν, ἀμπασυράτε μερμηράων.*

509. ET GELIDIS HAEC EVOLVISSE SUB ANTRIS. In Romano codice, & aliquot aliis *sub astris* legitur. *Astra* nimirum *gelida* appellat Septentrionalia: sequitur enim: *Solus hyperboreas glacies Tanaimque nivalem, Arvaque Ripheis nunquam viduata pruinis Lustrabat*: quae omnia loca in Septentriones deflexa sunt.

511. QUALIS POPULEA MOERENS PHILOMELA SUB UMBRA. *Philomelam* Servius pro ave qualibet positam ait: sed cur non proprie de Lucinia intelligamus, cui a lugubri cantu nomen inditum: eademque flet noctem: nisi ea de causa dictum a Servio quisquam opinetur: quia nonnulli volunt ex duabus fororibus Procne in Luciniam, *Philomelam* in Hirundinem esse conversam, ut eo loco habetur: *Et manibus Procne petus signata cruentis*: quod etiam tradit Varro.

516. NULLA VENUS, NULLIQUE ANIMUM FLEXERE HYMENAEI. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est: *Nulla Venus, non ulli animum*.

520. SPRETAE CICONUM QUO MUNERE MATRES. Aliquot antiqui codices *spreto* legunt, ut sit, *spretis* ab Orphea nuptiis. Servius mavult, *spretae matres*.

521. NOCTURNAQUE ORGIA BACCHI. In codicibus aliquot antiquis, *nocturnique* legitur, per hypallagen: quamvis nonnulli ex peritioribus *nocturna* receperint: qua lectione nulla fiet collisio in *nocturnaque orgia*. Sane vero in Mediceo, *nocturni* scriptum est.

538. QUATTUOR EXIMIOS PRAESTANTI CORPORE TAUROS. In Romano codice legitur, *eximio praestantis corpore*: quod tantundem est.

540. DELIGE ET INTACTA TOTIDEM CERVICEM JUVENCAS. In Longobardico *dilige* legitur, quod etiam superius habuimus eodem significato. Sed & *intactas*, quippe *juvencas*, per syllepsim legitur in Romano codice, sermone magis poetico. Quamquam & illud venuste dictum: *Intacta cervice*, quod agnoscit Servius.

545. INFERRIAS ORPHEI LETHAEA PAPAVERA MITTES. In Romano tantum codice, *Orphea*

Latino declinatu scriptum est: quod per synizesin accipietur, ut, *alvearia: & Ferreique Eumenidum thalami*. In aliis tamen *Orphei*, per diphthongum est, ut Graece *Ὀρφεῖ*: cujusmodi illud etiam apud Catullum: *Qualis adest Theti, qualis concordia Pelei*. Subsequitur inde versus: *Placatam Euridicem vitula venerabere caesa*, post hunc: *Et nigram mactabis ovem, lucumque revives*. Hoc ordine habentur in codice Longobardico: & ita disponendos esse nemo non videt, quum praefertim haec rite perfecta, quo praecceptum fuerat ordine, cognosci possit ex eo versu, qui totam periodum complectitur: *Inferias Orphei mittit, lucumque revivisti. Quattuor eximios praestanti corpore tauros Delige, & intacta totidem cervicem juvencas*. Eodem modo quo superius: *eximio praestantis, & intactas*; & ita *inferias Orphei*, in Romano codice.

563. ILLO VIRGILIUM ME TEMPORE DULCIS ALEBAT PARTHENOPE. Non alienum fuerit a suscepti operis negotio, si, quo modo Virgilii nomen sit scribendum, ipse quoque cum tot aliis, qui argumentum hujusmodi amplexi sunt, quaesiero: *i* siquidem, an *e* potius sit hujus nominis vocalis prima, litteratissimis illis, qui superiori aetate claruere, Viris, haud parum negotii fecerit. Atque illud in primis non ierim inficias, in Romano codice passim *Vergilium*, & *Vergili* per *e* vocalem secundam scribi: sed enim id ea ego de causa factum crediderim, quod mutatio litterae *i* in *e*, atque itidem *e* in *i*, sit toto eo codice frequentissima, ut: *sublimes in aethere nisus*, pro, *sublimis*. *Quique novas alites*, pro, *alitis*: aut, *Phyllides ignes*, pro, *Phyllidis*. Tum, *regidas motare cacumina quercus*, pro, *rigidas*. Fuerunt enim saecula, quae *i* litteram odio quodammodo prosequi visa sunt; contra, quae libentius per *i* litteram proferre mallent. Hinc *Mircurius* ab antiquis dictus, Varrone teste, qui nunc *Mercurius*: & ex eadem originatione *commircia* illi per *i* secunda syllaba, quod nos *commercia* per *e* libentius enuntiare volumus. Quid quod *eliganter*, secunda syllaba per *i* scribendum praecipit Caper, quod ab *eligo* descendat. Nemo unus tamen dictionem ita proferre nunc auderet. Pari modo idem auctor, *exinteravit*, quod ex interioribus verbum emanarit, & scribendum, & pronuntiandum monet; quum nos tamen *τα ἐντὸς* dictionem Graecam agnoscamus, unde verbum id conformaverimus. Et, ne taedium afferat singulorum nomenclatura, sexcenta hujusmodi praeteribimus. Ut minus me moveat, quod in Pandectis quoque illis, quae nunc Florentiae publice asservantur, libro ipso Justiniani Principis, ut creditur, archetypo, non aliter quam per *e* nomen id notetur. Sint Commentaria Tiberii Donati grandioribus notata characteribus. Sint

codices alii, atque alii hujus, vel illius Auctoris, in quibus *Vergilius* per *e* scriptum invenitur, aetatis quippe id consuetudine, non ratione factum contenderim: tot aliis nominibus, quod ad has literas pertinet, pro temporum varietate variantibus. Quod si aliqua reperiantur monumenta, in quibus *Vergilii* nomen per *e* notatum sit: certe longe plura sunt, in quibus *Virgilius* per *i* legatur. Et ne de Marone dictum dubitemus, visebatur in Foro Trajani proximis his annis monumentum id, quod HONN. IMPP. in Claudiani Poëtae luculentissimi memoriam erexerant, in quo praeter Latinam inscriptionem, quae facti consilium, & Claudiani meritum indicaret, Graece insuper κατ' ἐπιτομὴν incisum distichon legebatur hujusmodi:

ΕΙΝΕΝΙ ΒΙΡΓΙΛΙΟΙΟ ΝΟΟΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΑΝ ΟΜΗΡΟΥ
ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΝ ΡΩΜΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΕΘΕΣΑΝ.

Ex quo manifestum est *Virgilii Maronis* nomen in monumentis publicis per *i* notatum fuisse. An vero memorem Graecos codices, in quibus *Virgilii* nomen habeatur? Sane apud Stephanum in dictione *Μάρτυα* nomen hoc per *ἰ*τα legitur, non per *ε*-*ψιλόν*: Ὅς αὐτῆς ἦν Βιργίλιος ὁ ποιητής. Sed haec perquirere non est consilium: nam obicient in Suidae collectaneis *Virgilii Maronis* nomen per *e* legi in dictione Ἀρριανός, qui *Virgilii* Georgicon metaphorasin fecit. Sed id magis absurdum, quod in eodem loco *Vergilius*, *ll* geminato, legitur, Βιργίλιος, uti etiam in antiquis aliquot monumentis non negarim inveniri: quanquam id ea ratione factum est (de vocali tantum loquor) quod *Virgilium* a *virga* plerique dictum agnoscebant, id scilicet a matris somnio desumptum. *Virgam* vero recentiora illa tempora per *e*, ut nunc quoque vulgo dicitur, *vergam*, primo dicere; inde *Virgilium*, eadem sribiligine scribere coeperunt. Sed enim, si ab etymo nominis hujus rationem petamus, *Virgilio* nomen a *Virginali facie*, vel modestia, inditum, Interpretes affirmant, eumque *Partheniata* vocatum, tam Veterum scripta quam inscriptiones librorum ejus ostendunt: in quibus tot codicibus vetustis notatum inspicitur:

P. PARTHENIATIS VIRGILII MARONIS.

Accedit huc epigramma Graecum, quo Dido queri videtur, alienum quid *Virgilium* a sui nominis significatione fecisse, quum pudicissimae foeminae tam foedas impudicitiae notas inuffit; ad id enim adludit finis ille:

Πιρίδης, τί μοι ἀγὼν ἰσοκλισσοῦ Μάρωνα;

Τοῖα κατ' ἡμετέρας ψύχαλο σαφροσύνης.

Quare sive etymon a *virgo*, sive a *virginali specie*, unde illi tam celebre nomen, *Virgilius*, per *i* scribi debere videtur. Quod vero apud Romanos in Antiquorum monumentis nomen id per *e* nonnumquam notatum invenitur, ut apud Angelum Colotium in ejus hortis:

C. VERGILLIUS MARTANUS COLONUS!

hos, aequo aliquo dato iudice, percunctari velim, si tantum illis monumentis tribuunt, ut quicquid in illis inspexerint, pro lege habeant, cur non & reliqua eodem modo scribenda censent, quo singula eodem marmore scripta sunt? quippe *Vergilius*, *ll* geminato, *bone*, & *care* absque diphthongo in acquisitivo casu. Cur, quia in alio marmore per vetusto Romae Q. BERGILIUS legitur, non itidem praecipiant *Bergilius*, per *b* mutam, non per *v* digammon scribendum esse? Nam quod alibi legatur:

M. VERGILIUS NARCISSUS VIXIT ANN. XIII.

non magis me moverit, quam *VERGINIA*, & *VERGINIUS*, praeter analogiae rationem per *e*, quodam in monumento scriptum. Pari sententia, hodie haudquaquam ego *DEANA* scripserim, quod ad D. Eustachii legerim *DEANAE*. D. D. Neque *MENERVA*, *LEBER*, & *MAGESTER*, quae per *e* protulisse Veteres, Fabius attestatur. Neque *Jove* dativo casu: tam etsi *Aquileae* intra aedem sancti Secundi notatum sit:

JOVE OPTUMO MAXUMO T. PETTIUS T. F.

Neque itidem *die*, & *victore*, pro *dii*, & *victori*, quae idem apud Veteres *Quinctilianus* agnoscit. Verum ego plurima, quae super hoc dici possent, de industria praetermitto, qui certo sciam clarissimos litteratura Viros, quorum lucubrationes propediem in lucem spero prodituras, satis superque his, qui *e* litteram in eo nomine adamarunt, respondisse. Nos lucubrationibus nostris in *Bucolica*, atque *Georgica* modum imponemus, si duo tantum ex antiquis codicibus addiderimus, *oti* in aliquibus legi, in Romano, hoc tantum loco, *oci*. Sed super hoc *Ecloga* prima disputatum. Est & illud, *Tityre te patulae cecinit sub tegmine fagi*, mutato ordine, verbique persona in codicibus aliquot antiquis haberi, *Tityre te cecini patulae sub tegmine fagi*. De se enim totum hoc loqui Poëtam, id ostendit, quod superius dixerat: *Illo Virgilium me tempore dulcis aiebat Parthenope*.

JO. PIE-

JO. PIERII VALERIANI

CIVIS ROMANI

CASTIGATIONES

IN PRIMUM

AENEIDOS VIRGILIANAE.

LLLE EGO QUI QUONDAM GRACILI MODULATUS AVENA. In nobilissima, maximeque celebri Poë-
matis Virgiliani parte, non otiose
plerique omnes quaerunt: Sit ne
inde exordium, a quatuor il-
lis versibus, quos veterum quo-
rundam censura constat esse detractos: an, illis
praeteritis, ab eo loco incipiendum: ARMA VI-
RUMQUE CANO. Sane quantum ad antiqua perti-
net exemplaria manu scripta, nullum adhuc inveni,
ubi principium Aeneidos a quatuor illis versibus
desumeretur: verum separatim in codicibus aliquot
praescripti habentur. In plerisque vero, iisdemque
antiquioribus, ne inveniuntur quidem. Sed fuerint
sane Tuccae Varique censura sublatis; eo tamen
consilio fuerunt a Virgilio praepositi, ut legerentur.
Id quod in aliis etiam operibus non incuriose
factitasse deprehenditur, dum in Bucolicis Eclogarum,
quas prius edidisset, mentionem facit: ut in Daphnide:
Haec nos: Formosum Corydon ardebat Alexin. Haec eadem docuit: Cujum pecus, an Meliboei?
Et quum Georgicon libris finem imponeret, Bucolica a se scripta citavit: *Carmina qui lusi pastorum, audaxque juvenata, Tityre, te cecini patulae sub tegmine fagi.* Et ne cui de nomine quoque ambigendum esset, id in carmine curavit inferendum:

*Illo Virgilium me tempore dulcis alebat
Parthenope.*

Nam nisi ea fuisset cura, satis erat dixisse: *Illo me tempore dulcis alebat Parthenope.* Pari ratione visum est illi tertium hunc ingenii felicissimi conatum duobus illis prioribus adnectere, ut unum quasi corpus insolubili vinculo colligatum, cum nominis sui aeternitate a furacitatis injuria, quae

tunc nimium impudenter in aliorum labores graf-
fabatur, incolume servaretur. Visum tamen est
posteritati, confirmata jam tanti Poëtae fama, in
Tuccae Varrique sententiam descendere: bonaque
hominum pars nimirum, ARMA VIRUM, Aeneidos
principium agnoscunt, eo potissimum argu-
mento, quod citaturus Persius Poëta Virgilianam
Aeneida dixerit: *Arma virum, nonne hoc spumoso-
sum.* Quodque Val. Martialis: *Protinus Italiam
concepit, & Arma virumque.* Quod Sex. Propertius:
Qui nunc Aeneae Trojani suscitavit arma.
Multa illi praeter haec ex aliorum Poëtarum tam
Graecorum quam Latinorum parodia afferre solent,
ut Virgilium in exordium, non tam Veteres
imitatum ostendant, quam alios etiam imitatores
habuisse. Sed enim fuerit ea Persii sententia:
intellexerit illud Aeneidos esse principium
Valerius Martialis: censuerint eos versus quatuor
tolendos Augusti Octaviani temporibus eruditi viri,
magis tamen ego unius Virgilii iudicium aestimari-
m, quam Criticorum omnium censuras quantumlibet
acris: quum is praesertim ex eruditorum
praecipitis, non fumum ex fulgore, sed ex fumo
dare lucem cogitaverit. Adde, quod versus illi,
a Persio & Martiale citati, non sunt idonei, qui
tale esse principium indicent. Sex. vero Propertium
quis non videt, dum is scriberet: *Qui nunc
Aeneae Trojani suscitavit arma,* ad junctum illud
Virgilianum carmen respexisse, quod iisdem
pene verbis est: *At nunc horrentia Martis Arma,
virumque cano?*

6. ITALIAM FATO PROFUGUS, LAVINAQUE
VENIT LITTORA. Anxie quidem, ac diutissime
quaesivi, ubinam gentium antiquissimus ille co-
dex delitesceret, in quo *Lavinia venit littora*,
plerique non illiterati viri scriptum asseverarunt:
citato ex Vaticana bibliotheca vetustissimo, qui
nusquam invenitur, codice: Regula etiam adin-
venta,

venta, qua denominativum ea forma deducere necessarium putent. Sed enim, ut multa praeteream, quae contra oggeri possent, ad ejus regulae infirmitatem coarguendam, cur *Lavina* dimentione Bacchii legendum sit, non contemnendam mihi rationem Servius videtur attulisse. Nam quod apud Dionysium Alicarnasensem legamus *Populos tris, Lavinienses, Laurentes, & Laviniatas*, nequaquam ostendit Virgilium *Lavinia*, non *Lavina*, formare debuisse. Non enim Graecitatis usum nostrorum, quae esse cum decoro potest, licentia coarctatur. Quid vero, quod apud Sex. Propertium, *Lavinis*, dimentione Molossi positum videmus, eo versu: *Factaque Lavinis moenia litoribus*: nisi quis factam ibi synaeresin dicat, ex *Lavinis*: quod in *Lavina* alterius formae casu fieri non possit: si vetusti codices ambiguitatem ipsam firmare non possunt: nullum ego neque in antiqua bibliotheca Vaticana, neque in ea, quae omnium commodo patet, neque in aliis, quos alibi viderim, codicem inveni, qui lectionem ejusmodi contineret: in omnibus vero, quotquot enancisci potui, atque etiam in Ti. Claudii Donati commentariis antiquis, *Lavinaque venit*, eodem exemplo scriptum inspexi. Addam & illud, *litus*, unico *t*, in antiquioribus plerisque codicibus haberi: ut etiam in veterum monumentis inspicitur: de quo libro VII. plura.

8 VI SUPERUM SAEVAE MEMOREM JUNONIS OB IRAM. Vulgati plerique codices et particulam inferunt: *vi Superum & saevae*. Antiquiores absque *et* legunt: quod longe venustius, & gravius videtur.

14. TOT ADIRE LABORES IMPULERIT. In Romano codice, *impulerat*, indicandi modo, & exacta specie legitur. Quasi jam hinc ad conciliationem, quae Jovis precibus subsecuta est, Poeta respexerit. Sed enim codices reliqui tam veteres, quam recentiores, *impulerit* legunt. Hac tamen forma pleraque alia sic mutata reperimus.

24. TYRIAS OLIM QUAE VERTERET ARCES. Antiqui aliquot codices, *everteret* legunt; quod nonnulli ajunt majorem prae se ferre conatum; sed enim Ti. Donatus *vertere* eam habere intellectus expressam rationem dicit, ut nihil post excidium superfit: huicque illud simile subjungit: *Quae te, genitor, sententia vertit*: hoc est, sic mutavit, ut nihil pietatis remanserit in sensibus Jovis. Additque etiam illud ex alio loco: *Tum vero om. mi. vi. con. in ig. Ilium, & ex imo verti Neptunia Troja*: quoniam (ait Donatus) constabat nihil ejus remansisse post flammam: ideoque haec principalis fuerit causa: quae etiam si sola existeret, sola posset adversus Trojanos animum Junonis arguere.

29. NEC DUM ETIAM CAUSAE IRARUM SAEVIQUE DOLORES EXCIDERANT ANIMO. Super-

fluum videtur veterum monumenta in testimonium afferre, consueisse *causam* duplicato *ss* passim scriptitare, quum tot Romae marmorum spectemus, quae dictionem eam per *ss* geminatum notatam ostendant. Scriptionis vero hujusmodi rationem hanc afferri solitam ait Terentius Scaurus, quod *caussa* dicta sit a *cavillationibus*, vel a *ca-vendo, cavissa*: deinde *κατα συνηκονα causa*, ita s litteram geminandam putaverunt, ut apparet originatione: aliter tamen ipse sentit, qui dicat, s litteram non solere geminari, nisi praecedente vocali correpta: quare *causam* unico s scribi mavult. Nos tamen libentius s in *caussa* geminamus: quia sic Virgilii & Ciceronis manu scriptum asserit Quintilianus. Ubi vero *saevique dolores* legitur in vulgatis codicibus, vetera exemplaria quaedam cum Longobardico *labores* habent: quos scilicet contra Trojanos antea susceperat, toto eo decenniali bello: nam quod sequitur, *manet alta mente repostum Judicium Paridis*: & quae sequuntur, ad exaggerationem posita sunt. Sed neque illud dissimulandum est, emendatioribus codices *alta mente* absque *in* praepositione legere. Quam quidem particulam Virgilius libenter praeterire solet. Quod vero ad *dolores* pertinet, in veteribus plerisque codicibus altera illa sublata lectione *dolores* superinductum est, non omnino male, si quae sequuntur inspicias, quae dolendi causam darent.

32. RAPTI GANYMEDIS HONORES. Quod in codicibus aliquot antiquis duo illa verba *rapti Ganymedis* per lineolas alio atque alio loco ductas distingui videtur; nempe in aliquot ante, & post dictionem *Ganymedis*, hoc pacto: *Rapti Ganymedis, honores*; in aliquot inter particulam copulativam & participium *rapti*, hoc modo; *& rapti Ganymedis, honores*: in memoriam suggerit, varias itidem hujus hemistichii sententias apud Interpretes esse. Nonius enim Marcellus, *honores*, pro integritate & pudicitia vult hoc loco intelligi: quare, *rapti honores*, legere videtur, hoc est rapta pudicitia. *Honores*, alii pro dignatione, qua fuerit Ganymedes honestatus, exponunt: quippe quod Mythologi eum dicunt in zodiaco sedem sortitum esse, quod quidem dictu foedum ait Donatus. Servius, qui *honores Ganymedi habitos* interpretatur, *rapti*, hoc est, stuprati exponit, ut: *Rapta Garamantide Nympha*. Cui Ovidii etiam subscribit parodia VI. Falstorum: *Causa duplex irae, rapto Ganymede, dolebam, Forma quoque Idaeo judice victa mea est*. Sed haec alii viderint.

34. TROAS RELIQUIAS DANAUM, ATQUE IMMITTIS ACHILLI. Sunt, qui ex Poetarum veterum exemplis *reliquias* unico l recte scribi contendunt, ut in bona codicum antiquorum parte notatum invenitur. Ajunt enim *re* particulam pro communi habitam a veteribus, hinc apud Ovidium:

vidium: *Quod in ipsum recidat orbem*, quam tamen Valerius Probus semper brevem dicit ubicunque loquelaris sit: ideoque juniores *Il* geminari censuere. Quam quidem quaestionem ita Commianus absolvit: ut in nomine *reliquias* barbarissimum esse dicat adjectione litterae, perinde ac *Italiam fato* temporis adjectione: nam *Italiam* Probus quoque primam correptam habere contendit: & vitium in eo nomine spatio factum, ait Quinctilianus. Quare in altero consonantem geminare necesse est, alterum vi quodammodo sua crassescit, nulla parenthesi. Ut vero praeteream, quod minime placet, *atque*, ex hoc versu sublatum aliquot in codicibus, ut sine copula legatur: *reliquias Danaum immitis Achilli*, prout apud Catullum: *Juppiter ut Calibum omne genus pereat*: & apud Tibullum: *Cimmerium etiam obscuras accessit ad oras*: quo nonnulli offensi, *Cimmerium obscuras etiam concessit ad oras*, legendum censuere: alterum vero locum Graece scribendum curavere. Hoc tamen loco, si quis eam conjunctionem, quae est *atque*, demat, venustatem carminis demere videatur. Est & illud varie tam in veteribus quam in recentioribus exemplaribus positum, *immitis Achilli*. Nam *Achilli*, in Oblongo habetur codice, quo declinatus usus est Horatius: *Matronisque Phrygum classis Achillei*: atque alibi: *Heu pervicacis ad pedes Achillei*, sicut etiam *Ulysssei*. Idem: *Laboriosa nec sobors Ulysssei*: quae quidem forma Graecanica est, & nominativum habet in *eus*, *Achilleus*, *Odyseus*, *Orpheus*. Ut in veterum monumentis M. VALERIUS ACHILLEUS LICTOR. Inde autem putent *Achilli* factum *κατα συναίρεσιν*. Servius detractam *s* litteram ad *ἑμοιοτάλιον* evitandum putat: pleraque demum exemplaria ita scriptum ostendunt. Quidam dativum pro genitivo positum ajunt, more veterum. Nomina quaedam agnoscit Probus in Arte, quae in genitivo casu num. sing. in uno vocabulo suo duabus his formis finiuntur *i*, & *is*, ut puta, *hujus Achilli*, & *hujus Achillis*. Carilius inveniri ait apud veteres ex nominibus in *es* rectum efferentibus, quae sine ratione genitivum faciant per *i*, ut apud Sallustium in prima Historia: *Bellum Persi Macedonicum*. Item apud Virgilium: *Inmitis Achilli*: & alio loco: *Fallacis Ulyssi*. Priscianus veteres ait frequentissime dativum pro genitivo protulisse, *Aristoteli*, *Demostheni*, *Thucydidi*, *Eurypidi*, pro *Aristotelis*, *Demosthenis*, *Thucydidis*, *Eurypidis*: desumitque sibi ex Virgilio exempla: *Nunc acris Oronti*: &: *Inmitis Achilli*: &: *Miles Ulyssi*. Item ex Terentiano *Arconidi filiam*, pro, *Arconidis*. Ex Cic. in II. Verr. *In Timarchidi potestate*: qui eadem voce usus est etiam in dativo: Neque in praesentia *Timarchidi* quid responderet, *habuit*: ne aliam quis esse declinationem

Tom. IV.

putet: & *Achilli* absque *s* sciant omnes praeter usum non esse.

45. UNIUS OB NOXAM ET FURTIVAS AJACIS OILEI. In Oblongo codice sane quam vetusto *furiis* legitur, casu septimo, quod non aequè placet: utrumque enim cadit sub praepositivam particulam *ob*.

49. SCOPULOQUE INFIXIT ACUTO. Sunt, qui legant *infixit*, ad majorem quandam ultionem ostendendam: quod ego nusquam in veteribus codicibus observavi. Sane vero Ti. Donatus *infixit* agnoscit, dum ait: *Figi enim non potuit, nisi urgente turbine: cum pondere, atque magno ictu, saxo fuisset illisus*. Et inferius: *Hic etiam illud intelligi potest, idcirco eum infixum scopulo, ne delatus fortassis ad litus, sepulturae saltem beneficium reperiret*. Verum haec & alia ejus scripta in impressis codicibus passim mutilata, laceraque, & majori sui parte depravata sunt.

51. ET SOROR ET CONJUX. In plerisque veteribus exemplaribus *conjux*, absque *n* littera in ultima syllaba legitur: sicuti Scaurus melius putat dici, & scribi. Et a Sosipatre Carifio *conjux* inter ea nomina recensetur, quae *ux* litteris finiuntur: ut *nux*, *Pollux*. Neque vero hic veterum inscriptiones recensere: quum in nulla pene dictione variata magis scribendi ratio, quam in hoc nomine reperitur.

52. ET QUISQUAM NUMEN JUNONIS ADORAT. In codice Longobardico, & aliquot aliis antiquioribus, *aut quisquam* legitur: quam lectionem Servius agnoscit. Est autem Graecorum imitatio, qui *το* $\bar{\nu}$ disjunctivam, & interrogativam particulam usurpant. In aliquot aliis, *ecquisquam*. In aliis, *aut quis jam*: quae lectio sit ex his castior judicanda, aliorum judicio relinquimus. Idque potius dicemus, *adorat*, praesenti tempore indicativi modi tam in Romano, quam in codicibus aliquot antiquis haberi. Et quod subsequitur: *aut supplex aris imponat bonorem*, in eodem Romano codice, *imponet* futuri temporis esse. Alii quidam codices non contemnendi *imponit* legunt, eadem synchronia, qua lectum est, *adorat*. Utriusque verbi lectio eodem tempore Donato agnita, qui totum hoc de Trojanis dictum putat; eos scilicet Junonis numen non adorare, aut aris ejus non imponere sacrificia: quod se sperarent eam renitendo superaturos. Neque tamen contemnenda est vulgata lectio, *adoret* & *imponat*, figura loquendi Graecanica & eleganti: magis enim indignationem exaggerat, si ad nationes reliquas referatur: quippe, nisi supplicium de Trojanis sumat, nisi eos perdat, aut ulciscatur, futurum, ut numen suum apud omnes gentes & nationes despiciatissimum habeatur.

73. INCUTE VIM VENTIS, SUMMERSASQUE

Dd

OB RUE

OB RUE PUPPES. Sunt qui *subversas* legendum autument, ne ordo in sensu sit confusus: obrui enim prius accidit quam immergi. Mihi tamen displicere non potest, quod in antiquis omnibus exemplaribus, quae versavimus, legitur: tum *summersas*, tum *submersas*: quod etiam si non accipiamus pro submergendas, ut Grammatici nonnulli interpretantur, certe Poëtarum mos est, haec de industria saepe confundere.

74. **AUT AGE DIVERSAS, ET DISJICE CORPORA PONTO.** In antiquis omnibus exemplaribus de meliore nota, *diversos* legitur, vituli genere, ut de Trojanis intelligatur: quam lectionem aperte Donatus etiam agnoscit, ubi super ordine hoc plurima disputat, quae in vulgatis codicibus non habentur. Ideo vero ait cupere Junonem, Trojanos diversos agi, quoniam sparsi nihil audere posterius poterunt, nec ad Italiam pervenire. Et inferius: *Aut age diversos*, impleri non posset, nisi venti, ut supra dictum est, impugnantes sese, discretos Trojanos per diversa distraherent.

76. **QUARUM QUAE FORMA PULCHERRIMA, DEIOPEIAM.** In Romano codice, in Oblongo, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis, *Deiopea* nominandi casu scriptum est, pulcherrima elocutionis figura. Nam alibi etiam Virgilius utitur antiprosi.

80. **TUUS, O REGINA, QUID OPTES.** Etsi placet *quid*, indefinitum, in plerisque tamen codicibus vetustis *quod* habetur: idque alicubi per *t* finale non ut numerum significet, sed quia *t* & *d* indifferenter poni tam in tabulis aeneis, quam in marmorum monumentis, apud veteres observatum.

99. **QUIS ANTE ORA PATRUM.** Valerius Probus versus hunc citans *queis* iambum esse dicit, passimque dativo & ablativo casu pro iambo accipi debere. Quare non alienus sum ab eorum opinione, qui *queis* per *ei* scribendum censent, ut aliquot habent marmora: sed hoc loco cadit in unam syllabam, *καὶ αὐτῶν πατρῶν*.

103. **SAEVUS UBI AEACIDAE TELO JACET HECTOR, UBI INGENS SARPEDON, UBI TOT SIMOIS CORREPTA SUB UNDIS.** Ut praeteream *saevos* per *o*, & *correpta* praepositione incolumi, veteribus in aliquot exemplaribus notata, quae Scaurus ferre non potest, id attingam, quod in antiquiori quodam codice legere est, *Hector & ingens*, pro, *ubi ingens*. Nempe quod factis illis visum sit repetere bis tantum adverbium *ubi*: ne, si ter prolatum sit, oratio loco tam moesto lascivire videatur. Mihi vero perplacet ea triplicata repetitio: quippe quae majorem quandam vim ad excitandum pathos habeat. Et bona antiquorum codicum pars *ubi* ter ponit: & in antiquis Prisciani codicibus ita citatos versus inveni, dicente eo: *ubi* relativum

gravari debere, ut hoc loco: *ubi Aeacidae, ubi ingens, ubi tot Simois*.

108. **TUM PRORA AVERTIT.** In Romano codice, *proram* legitur, accusativo casu: cujus suppositum erit procella. Quamquam Servius longa disputatione *avertit*, pro *avertitur*, legendum censet. Quare itidem *prora* casu recto ponendum: quae quidem magis poëtica elocutio est.

115. **IN BREVIA ET SYRTES URGET.** In antiquis plerisque codicibus, *urguet* est, *u* post *g* addita: Attiano more. Et hoc loco *syrtis* in accusativo plurali tantum fieri docet Priscianus, sicut & *Alpis*, propterea quod Graece declinata *si* diphthongum habeant: ejus vero sonum apud Latinos esse per *i* longum. Est & Veli Longi sententia, ut *syrtis* per *i* scribatur, citato versu: *Es vastas aperit syrtis*. Nostra autem aetate litterati pene omnes diphthongum Graecam receperunt: atque ita dictionis hujus casum *syrtis* per *ei*, ut pleraque alia scriptitant: quod in codicibus antiquis inventum rarissimum: quodque supervacuum esse, quod *i* tam longae, quam brevis naturam habet, tum incommodum aliquando, judicat Quintilianus. Sed de hoc genere plura alibi recitantur.

121. **VORAT AEQUORE VORTEX.** Mirum est, quam saepe invenias *vortex*, & *vertex* indifferenter scribi in antiquis codicibus, quod idem esse vult Arufianus Messus: Capro tamen non temere *vorticem* per *o* vocalem quartam in prima syllaba, a *vertice* per *e* vocalem secundam distinguente. Praeterea Sof. Carisius *vertex* a *vertendo*, *vortex* a *vorando* dicta putat. Vult autem Plinius *verticem*, immanem vim imperus habere, ut: *Ingens a vertice Pontus*. *Vorticem* vero circumactionem undae esse, ut: *Rapidus vorat aequore vortex*.

133. **FLUCTIBUS OPPRESSOS TROAS COELIQUE RUINA.** In Romano quidem codice, *ruinam* legitur per *m* finalem litteram: ut sit: *Videt Neptunus oppressos Troas, coelique ruinam*. Servius tamen *ruina* ablativo casu una cum fluctibus agnoscit: & ita veterum codicum bona pars legit: nam & imbres, & tempestas ea, vento, tonitru, & crebris ignibus horrida coelitus incubuerant.

151. **ATQUE ROTIS SUMMAS LEVIBUS PERLABITUR UNDAE.** Non temere *pellabitur*, in codicibus aliquot antiquis legitur: siquidem ex Veli Longi sententia, per praepositio omnibus integra praepositur: nisi quum incidit in *l* litteram. Malle enim elegantioris sermonis viros in praepositione per, geminare *l* litteram (ait ille) quam *r* exprimere: ut quum *pellabor* malunt dicere, quam *perlabor*: ita enim in emendatis ejus auctoris codicibus habetur.

160. **CURRUQUE VOLANS DAT LORA SECUNDO.** In Romano codice, & aliquot aliis legere est, *fluctuque volans*: ut sit, *fluctu secundo*. Sed

Sed *curru* magis placet eruditorum auribus, ut figuratum magis.

166. GEMINIQUE MINANTUR IN COELUM SCOPULI. Servius exponit *geminii, pares*. Sed cur non *duo*? quum praefertim in hac descriptione Virgilius Homerum sequatur, apud quem legere est: *Δύο δὲ προβλήτες οὐ αὐτῶ ἀκταί,*

178. AC PRIMUM SILICIS SCINTILLAM EXCUDIT ACHATES. Arufianus Mefius in Virgiliarum elocutionem exemplis, *Excudit huic*, dativo cafu eleganter dici, carmine hoc ex Virg. citato, contendit approbare: & *filici* a Poëta scriptum agnofcit: & ita habetur in eo codice, ubi integra Ti. Donati commentaria leguntur. Sed & *excuffit* praeterito tempore pofitum eft, ut cum altero *fufcepit* quadret in fynchroniam. Ea vero dictio *fufcepit*, in veteribus aliquot codicibus *fufcepit* geminato *cc* fcripta eft, ut *fuccumbo, fuccedo*. Sed enim omnino ex *sub* & *cappio, fufcipio* prius fuit: inde alterum *c* in *s* abiit, confuetudine pronuntiationem hujufmodi magis adprobante.

185. ANTHEA SIQUA JACTATUM VENTO VI-DEAT. In Longobardico, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis exemplaribus, *fiquem* legimus. Quod elocutionis genus aliorum etiam Poëtarum teftimonio Servius agnofcit. Sed & *fiqua* in veteribus codicibus aliquot fcriptum animadverti: eamque lectionem a veteribus Grammaticis defendi. Aitque Sofipater quofdam ita legere: *Anthea fiqua jactatum vento videat*: quemadmodum legitur: *fiqua fata finant*, pro, fi quo, aliquo modo. Aliud autem effe in illo: *fiqua fata afpera rumpas, Tu Marcellus eris*: quanquam & ibi, fi quo modo, fit audiendum.

189. HOS TOTA ARMENTA SEQUUNTUR. Vetera aliquot exemplaria, *quos tota* legunt: a nemine tamen, quod fciam, adhuc recepta lectio: perinde ac illud etiam, quod antiqui codices nonnulli, *tot armenta* fcriptum habent: five ea olim fuerit apoftrophe, qua Latinos etiam aliquando ufos monumenta plurima declarant: five *tot* numerale nomen ratione communis loci producatur. Sed *tota*, paffim agnofcit a Grammaticis.

190. A TERGO ET LONGUM PER VALLES PASCITUR AGMEN. Errare eos Ti. Donatus ait, qui comma ftatuunt, *fequuntur a tergo*: quum abfque ullo interjecto puncto legendum fit uno eodemque membro: *A tergo & totum per vallis pascitur agmen*: ut fit: Longum agmen a tergo pascitur per vallis: cujus elocutionis exempla ponit: *Theftilis & rapido feffis mefforibus aestu*. Item: *Puppibus & laeti nautae impofuere coronas*. Item: *Subito cum tabida membris*: hoc eft, cum fubito.

197. CORPORA FUNDAT HUMI. In Romano codice, in Oblongo, & aliquot aliis minime ma-

lis, *humo* legitur, dandi cafu. Sed *humii*, adverbialiter pofitum magis placet noftri temporis eruditis viris: veluti etiam in quinto: *Fufus humi*. Quanquam & ibi quoque variam effe lectionem apud veteres oftendimus.

199. VINA, BONUS QUAE DEINDE CADIS ONERARAT ACESTES LITORE TRINACRIO, DEDERATQUE ABEUNTIBUS HEROS, DIVIDIT. Sunt, qui magis approbent lectionem illam: *Deinde bonus quae vina cadis onerarat*: cujus quidem appofiti verbum eft *dividit*, non *partitur*, ut Servius putat. Sed enim illam adverbii tranfpofitionem in primum locum nunquam in codicibus antiquis obfervavi. Agnitam vero Donato lectionem eam, quae vulgo habetur, inde patet, quod in ordinando fenfu ita fcribit: *Deinde dividit vina, quae bonus Aceftes oneraverat cadis litore Trinacrio, atque abeuntibus dederat*. Eft praeterea in codice Mediceo pro *heros*, pofitum *hospes*: *Dederatque abeuntibus hospes*: ut muneri conditio accrefcat, quod hofpitale fuerit.

202. NEQUE ENIM IGNARI SUMUS ANTE MALORUM. In veteribus omnibus exemplaribus diftinctas inveni dictiones, in nonnullis puncto etiam interjecto: *ante-malorum*, quae quidem Graeca eft figura: ἔτι πρὶν κακῶν ut illud, ἔτι πρὶν ἀνθρώπων. Subintelligitur quidem in hoc, quae paffi fumus ante: in illo ὄντων, qui nunc funt: ejuſmodi ſexcenta in fingulis Graecorum libris invenias. Quod fi quis ſubunionem magis admet, ut apud Catullum: *Postphaſellus*: & in Pandectis: *Postdomus*: non laboro: non enim inſtitutum eſt noſtrum aliorum improbare ſententias, niſi error manifeſtus occurrat; ſed varias codicum veterum lectiones recitare. Cujufmodi ea etiam eſt, quae, *neque enim inmemores ſumus*, ſcriptum oftendit in codice Mediceo: nimirum ex Paraphraſi Serviana deſumpta, ac aliena etiam manu inculcata lectio.

205. VOS ET CYCLOPEA SAXA. Antiqui plerique codices *Cyclopeia*, pentafyllabum legunt: ſed repugnante ſyllaba, quae non tantum *ω μέγα* eſt, ſed etiam ex altera vocali coeſita in Craſin, quae non niſi in longum fieri poteſt. Quod ſi quis etiam Syncopen malit, *Κυκλώπιες, Κυκλωπιες*, *o* itidem parvum, ut pote minus validum, elidetur. Ωψ vero ὀπός Grammatici notant per *ω μέγα*, pro facie, & oculo; ὀπός vero per *o* parvum, ſi vocem ſignificet. Sunt tamen, qui nomen originationi reddi poſſe putent. Ωψ enim ὠψα τὸ ὄπτω, cujus futurum ὄψω, unde ὄψ ἀποβολή ἔω. Alterum vero illud ὄψ, κατ' ἀξίτην factum. Vel *ω μέγα* in *o μικρόν* ſecundum Dores, quos Latini bona ſermonis parte ſunt imitati, mutari poſſe dicant: eademque proportione, qua pene ultimam in αἰθίοπα, & αἰθόπα οἶνον corripimus, ex eodem fonte hauſtis, ita licere etiam in *Cyclopeia* fieri, dictione maxi-

maxime in denominativum excrefcente. In hoc autem ad exempla confugiendum duxerim, quorum nullum hactenus ex antiquis auctoribus repertum, qui *Cyclopa* pene ultima longa non poneret. Quidam tamen ex recentioribus, magni omnino viri, quorum auctoritas pro ratione fufficiat, indifferentem protulere: rationes nimirum, quas fupra memoravimus, fecuti.

209. SEDES UBI FATA QUIETAS OSTENDUNT. In perveteri codice legere est, *quietis*, quippe *no-bis*. Nam *sedes*, per le plenum est ad otium indicandum, etiam fine alio epitheto. Sed enim Grammatici, plurium codicum veterum confenfu, *sedes quietas* agnofcunt: & Poëtarum est, ita res epithetis exornare. Sunt etiam codices, qui legant, *sedes ibi fata quietas ostendunt*. Veluti etiam fequitur, *illuc*, indicative. Sed enim magis receptum ab omnibus est, ut relative pofitum fit *ubi*.

213. SPERM VULTU SIMULAT, PREMITS ALIUM CORDE DOLOREM. In Oblongo codice perveteri, & aliquot aliis manu fcriptis, *premit alto corde* legitur: quae quidem lectio non admodum aliena est ab Donatiana paraphrafi. Nam *angebatur*, inquit, *dolore quam maximo: & hunc alius fenfibus retinebat abstrufum*.

216. VERIBUSQUE TREMENTIA FIGUNT. Est ubi *verubus*, neque uno quidem codice, per *u* in pene ultima legatur: neque defunt litterati, qui lectionem ejufmodi probent: quam tamen per *i* vocalem tertiam fcribi debere, tam vetuftiorum Grammaticorum auctoritas, quam infcriptio quaedam in termino Areae illius, quam Domitianus poft Neronianum incendium dedicavit, in D. Petri Baſilica paucis ante annis, oculis noſtris inſpeximus: ita enim incipit:

HAEC AREA INTRA HANC DEFINITIONEM
CIPPORUM CLAUSA VERIBUS.

& quae fequuntur. Grammatici sane de hujus nominis pene ultima folliciti fuere, quum nollent *verubus*, ex quorundam abufu, per *u* admittere. Nam quum veteres omnino *veru*, *offu*, & *genu* dicerent, in numero multitudinis, *verua* & *offua* proferebant, ut *genua*: neque defunt veterum monumenta, in quibus adhuc *offua* fcriptum legitur: quod ab *offu* agnofcit Afper: inde *verubus*, *genubus* faciebant. Sed enim Fl. Sospater, *vera* dicendum, non *verua*, & *verum*, & *veribus* contendit: citata etiam Plinii ſententia ex dubii ſermonis libro ſexto, dicentis manifeſtum eſſe, *veribus*, *genibus*, *offibus* dici per *i* in pene ultima.

224. NUNC ACRIſ ORONTI. Servius pro *Orontis* pofitum ait: nempe ad cacophoniam declinandam. *Orontis* tamen habetur in antiquis aliquot exemplaribus: ſed omnino ſuavior eſt lectio Ser-

viana. Sospater Carifiſus declinat, *Orontes*, *Orontae*, ut *Achates*, *Achatae*. Apud Graecos enim *Ὀρόντης*, ut *Ἀχάτης*: cujus nominis incuſativum ait in *am* definere, ſi reſtus *Oronta* Latine reformetur: niſi vero reformetur, *Orontem* poſſe nos dicere, ut Virgilius: *Fidumque vehebat Orontem*: ut etiam: *Praemittit Achatem*.

239. REVOCATO A SANGUINE TEUCRI. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis, abſque praepoſitiva particula legitur, *revocato ſanguine*.

251. HIC TAMEN ILLE URBEM PATAVI. Variæ quidem fuere olim Grammaticorum ſententiae ſuper ejus genitivi ſcriptione, qui declinationis ſecundae ratione, in *ii* geminatum enuntiarī debet. Neque ipſos tantum Grammaticos diverſa in hoc ſentire; ſed alias atque alias aetates modo ſimplici, modo geminato ſcriptitaſſe comperio. Sane Prifcianus ait, veteres in hujufmodi genitivis geminantibus *ii* frequenter ſolitos alterum ex *is* ſubtrahere, Virgiliano hinc exemplo-citato: *Hic tamen ille urbem Patavi*: perinde ac illa etiam: *Nec cura peculi*: neque non: *Pauperis & Tuguri*. Citat idem alibi per Synaereſin, *Fata Lyci*, pro, *Lycii*: & *urbem Patavi*, pro, *Patavi*. Sed enim quod Prifcianus Poëtarum tantum innititur exemplis, multa veterum infcriptionum exempla commemorare poſſem, quibus appareat Oratores etiam eandem ſcriptionis rationem ſecutos eſſe: ſcriptores vero indifferentem, nunc unum, nunc geminatum in iisdem nominibus poſuiſſe, ut illud apud Lucretium: *Nec ratio remedii communis certa dabatur*. Apud Ovidium ad Cottam, antiquo codice, qui apud me eſt: *Sacrificii genus eſt, ſic inſtituere priores*: idque ea cauſa factum, quod quum tres ſint figurae, quae ſyllabam ex duabus unam conficiunt, Craſis, Synaereſis, atque Synizeſis: deque his duae, Craſis & Synaereſis, unam ſcribant vel vocalem, vel diphthongum, ſyllabamque unam enuntiant; Synizeſis vero, duas quidem vocales ipſaſque diſtinctas ſcribat, ſed unam tantum dimentioni pedum imputet: cujuſmodi exempla apud Lucretium & Virgilium ſexcenta inveniuntur: quorum bona pars locis ſuis indicabitur: alii Synizeſim, ut recta declinationis forma appareret, adamarunt: alii Craſin, aut Synaereſin, ut quae minus offenſionis in verſuum enuntiatione praeefferrent, ſequi maluerunt. Inde factum ut in veterum monumentis unico *i* pleraque ſcripta inveniuntur: cujuſmodi unum hic tantum appoſuiſſe ſufficiat.

INTER DUOS
PARIETES
AMBITUS PRIVAT.
FLAVI SABINI.

Quam

Quam quidem inscriptionem proximis hîc diebus vir Opt. atque litteratissimus Jacobus Sadoleus Carpent. Episcopus in hortis suis, quos habet in Quirinali, effodit, Templo etiam gentis Flaviae adinvento, & signo Palladis, quam Domitianus dedicaverat: omnia haec in alta semita. Fuit vero hic ille Flavius Sabinus Vespasiani frater major, facundia nobilis: qui Praefecturam Urbis annos XII. obtinuit, penes quem ante Vespasiani principatum decus Flaviae gentis erat. Sed ut inscriptionibus, quae innumerae sunt in hunc modum, praeteritis, ad Virgilii locum revertamur, Carisius, qui genitivum numero syllabarum minorem esse nominativo non posse contendit, magis eos denotatos ait, qui maluerunt per unum *i Imperi, Ingeni* dicere, quam secundum regulam, *Imperii, Ingenii*, geminata *i* litera. Neque tamen inficiatur placuisse Virgilio, per unum *i* scribere: *ille urbem Patavi*. Quare ita demum inferius ait: *Plus in hac ratione geminandi in masculinis animadvertimus, ut hic Aemilius, hujus Aemilii. Atque: Ut eorum interim opiniones dissimulemus, qui non genitivos tantum, verum etiam vocativos, o Antonii, o Julii geminato ii, enuntiare debere scriptis prodidere: Quaeque de praeterito perii, aut peri, & plura id genus, in Tytiro recitavimus. Nos Urbem Patavi, ex recepta jam consuetudine, & plurimis veterum inscriptionum exemplis unico i scribamus.*

273. TRIGINTA MAGNOS VOLVENDIS MENSIBUS ORBES. In codice Longobardico non *orbis*, sed *annos* scriptum inveni, quam puto fuisse paraphrasin. Nisi quis magnum annum Solarem velit appellare, Lunaris anni ratione habita: eaque de causa interjectum esse, *volvendis mensibus*, ut distinctio apparet. *Orbes* tamen docti omnes, ut castiorem lectionem, admittunt.

274. REGNUMQUE A SEDE LAVINI TRANSFERET. Leve hoc, sed eruditus auribus non ingratum, in Romano codice scriptum esse *ab sede*. Eiusdem iudicii est, quod statim subsequitur: *Et longam multa vi muniet Albam*. Variat numerus in his codicibus antiquis, quatuor ultimis pedibus solutis in hunc modum: *Et longam vi multa muniet Albam*. Sed enim tetrametri tome venustior est.

284. QUAE MARE NUNC TERRASQUE METU. Vetera quaedam exemplaria legunt: *Quae mare, quae terrasque metu*. Multi vulgatam lectionem magis approbant.

287. SIC PLACITUM VENIET. Vetustissimi quidam codices, *placitum est*, habent: quae pars mihi videtur a Paraphraste adjecta: nam absque substantivo verbo hic oratio omnino gravior & augustior quodammodo videtur.

289. AC VICTIS DOMINABITUR ARGIS. In

antiquis aliquot exemplaribus *cunctis*, pro *victis* est: quod mihi ridiculum videtur.

297. COMPAGIBUS ARCTIS. In veteribus pene omnibus codicibus, non Virgilianis tantum, sed aliorum etiam auctorum, plerumque invenias *artis* adjectivum nomen absque *e* scribi. Sane vero Valerius Probus, *artus*, pro angusto, & *artus*, pro membris, sola internoscit declinatione. Juniores tamen in altero, *e* additum voluere, ut apparet originatio ab arcendo.

301. ET MAJA GENITUM DEMITTIT AB ALTO. In Romano codice, *Majae* legitur: quare nonnulli *gnatum*, non *genitum* legere volebant: eam ego lectionem nusquam in antiquis codicibus observavi. *Dimittit* vero per *di* fere passim: quod verbum est nuntios delegantium, ut ibi: *Equidem per littora certos Dimittam*. In quo forte diligentiam interpretum desideres, qui *di* vacare dicunt.

302. UT TERRAE, UTQUE NOVAE PATEANT. In antiquioribus aliquot exemplaribus legere est, *atque novae*: sed longe venustius est *utque*.

304. VOLAT ILLE PER AERA MAGNUM. In codice Mediceo, *per aethera* legitur: sed *aera* magis receptum.

313. SOCIISQUE EXACTA REFERRE. Non placet, quod in Longobardico, & aliquot aliis legitur, *sociis exacta*, absque copulativa particula, quae necessario hic expetitur. Membra enim haec ita colligata sunt, ut particula copulativa sit pro redditione causae: ideo enim exit, ut exploret; ideo quaerit, quas vento accesserit oras, & qui teneant, ut sociis exacta referat.

323. DEDERATQUE COMAS DIFFUNDERE VENTIS. In veteribus omnibus exemplaribus, quotquot habere potui, *comam*, unitatis numero, scriptum animadverti: in plerisque etiam: *defundere*; sed id vitio temporum. Porro, *suspendere arcum*, & *comam ventis dare*, virginum esse speciem Donatus ait: siquis quod sit virginis os, qui habitus, quaesierit.

327. SUCCINCTAM PHARETRA ET MACULOSAE TEGMINE LYNCS. Inveniebam quidem codices aliquot antiquos, in quibus *pharetram* loco hoc, accusandi casu scriptum esset; sed vulgatorum pene omnium turba oppressus ut me temporibus accommodarem, ne verbum quidem ulterius facturus eram. Sed quum Prisciani, Grammatici multorum opinione non indiligentis neque imperiti, sententia memoriae succurrisset: ne cuiquam eum auctorem neglexisse viderer, quid ille super hoc sensisset adnotare visum est. *Ubi enim copulativarum esse ait, casus eosdem sociare; quaedam tamen apud auctores his constructionibus contraria tradit inveniri: cujus exempli Virgilianum hinc*

citat carmen: *succinctam pharetram & maculosae tegmine Lyncis*. Neque tamen inficiatur, melius in quibusdam codicibus absque *m*, *pharetra*, ablativo casu inveniri. Alibi enim ab eodem Virgilio dictum: *Palla succincta cruenta*. Quo vero accusativum alii tucantur exemplum esse: *Magicas invitant accingier artis*: eam vero esse varietatis in constructione causam ait, quod *succingor hanc rem*, & *hac re succingor*, dicimus: saepeque hoc de industria fieri ab auctoribus, ubi anceps sit constructio dictionum. Addit etiam, quosdam *Lyncis cursum* a communi accipere, ut sit, *prementem Lyncis cursum*, aut *spumantis Apris*. Sed haec nos indicare nunc instituimus, non judicare.

329. SIC VENUS. AT VENERIS CONTRA SIC FILIUS. Antiqui sane omnes codices, quos inspicimus, & *Veneris*, non *at* habent.

333. AN PHEOBI SOROR, AN NYMPHARUM SANGUINIS UNA. Vetera quaedam exemplaria legunt: *Aut Phoebi soror, aut Nympharum*. Sed *an* Interpretes agnoscunt. Insuper Donatus ait, *o dea*, clausulam esse superioris membri: nam quum pronuntiarum fuerit, *o dea*, sic debet dici, ut ille tradit, *certe an Phoebi soror, an Nympharum sanguinis una, Sis felix*.

337. ERRAMUS VENTO HUC VASTIS ET FLUCTIBUS ACTI. Hic quoque numerus in Romano codice, atque etiam in aliquot aliis antiquis trimetro clauditur: *erramus vento huc &*. Altero inde trimetro soluto: *vastis fluctibus acti*: quod majorem prae se fert contationem in rei magnae relatione percommodatam, dum singulis dictionibus, quae una pedem claudant, ea interjicitur mora.

343. GENUS INTRACTABILE BELLO. In codicibus aliquot antiquis *insuperabile*, legitur. Id apud Servium Paraphrasis est: apud Donatum contextus. Sed quia subjungit: *Meminerat enim Virgilius se ex persona sua dixisse: Studiisque asperrima belli*. Hic autem non est repetitio ejusdem rei: quoniam & dici necesse fuit, & ex alterius persona nunc dictum est. Quod si Donatus eandem rem utroque loco agnoscat, nempe *asperrimum* & *intractabile*, magis erunt similia, quam *insuperabile*.

355. ET AEGRAM MULTA MALUS SIMULANS VANA SPE LUSIT AMANTEM. In antiquissimo quodam exemplari, *una spe lusit*, scriptum est, quae lectio forsitan acutioribus ingeniis non displiceat, ubi consideratum fuerit Pygmalionem, quum tam diu factum occultasset, multaque simulasset, amantem sola tantum spe deludere potuisse. Nam quae cupimus, facile credimus. Poterat vero Dido fratris ingenium & perfidiam a teneris unguiculis explorasse: ac perinde figmentis, quae multa ille comminabatur, dum ea de

conjuges, ubi non esset, percommutatam adhibuisse fidem. Dum vero Pygmalion eum, & vivere, & venturum brevi polliceretur, idque unum praecipue Dido concupisceret, hac una decepta est. Si vero *vana*, cupiamus, ceat, integrum unicuique sit, quam mentem sequi.

357. IPSA SED IN SOMNIS. *Frisol* dicunt, quae de geminandis aut *dis* litteris disputentur; veteres non incuriosam in hujusmodi conditionibus operam insumptere. *locum attinet*, Solipater *Carit* *riis duplici ii* scribendum, ait de infomniis, quoniam *apod* *minatur, infomnis*, ut ex hoc, *ne* *Servius etiam ambigit, videris*.

361. PATRIAEQUE EXCEDERE. antiquissimis aliquot exemplariis di casu legere est: verba *venia*, ubi praepositionem de *venia* *runt*, sui quasi cujusdam juris facta, solent sibi adjungere accusativum: ut quum dicimus, *ex domo eo*, mox, *exeo domum*: quamquam & *domo*. In illud comicum: *Cave ex istoc excessis loco*, non ineleganter dixeris: *Cave hunc excedas locum*. Sic apud Virgilium est: *exire tela*.

362. AUXILIUMQUE VIAE. In Mediceo *ce auxilio* legitur, acquisitivo casu; ut sit sententia: *Recludis thesauros, qui futuri essent auxilio viae*.

362. VETERES TELLURE RECLUDIT THESAUROS. Plerique non Virgiliani tantum codices antiqui, verum etiam Terentiani, *thesauros* per *n*, scriptum ostendunt: fuitque Servius super ea scriptio sollicitus, & ex veteribus quidam alii. Quo enim modo hic *thesauros* legitur, ita & in antiquo Terentii codice Vaticanae bibliothecae scriptum est: *Atque in thesauro* *dicere unde esset thesaurus sibi* *nomen hoc n litteram non habet* *las, Gigas, Abas, Pallas*: licet *sibus* inveniatur, *Atlantis, Gigantis, Pallantis*. Sicut nec *formosus*, quia derivatum est a *forma*, ut a *specie speciosus*. Sed enim quum plurima de hujusmodi scriptiois ratione dicere *hinc* institueramus, explicata sunt in Alexi, versu primo. Hic tantum monere volumus, si *thesauros* per *n* scriptum invenias, id olim eruditus etiam *vis* negotium facessere solitum.

373. QUIBUS AUT VENISTIS AD. *gati* omnes codices excussi formis, aut *venistis* per disjunctivam particulam legunt: neque defuncti codices aliquot manu scripti, in quibus eadem lectio habeatur; sed in Romano, in Oblongo, in Mediceo, & aliquot aliis, *quibus advenistis*, legi

tur: neutram ego lectionem improbarim; sed, cum particula disjunctiva, figuratiorem esse dixerim; *advenistis* vero candidiorem. Non enim in hac interrogatione quicquam disjungitur; sed ea tria simul quaeruntur: Qui sint, unde ad ea loca venerint, quo tendant.

377. ET VACET ANNALES NOSTRORUM AUDIRE LABORUM. In perveteri codice, manu scripto, *annales nostrorum audire parentum*, legitur; quod forte non displiceat, si, quantum interrogationi congruat, responsum perpenderit. Tria enim percontata fuerat Venus: Qui nam essent: Unde degressi in Lybiam advenissent: Et quo demum essent profecturi. Cujus interrogationis pars prima, *sed vos quinam estis*, duplicem requirebat responsum, a genere, vel a specie. Nam quo quis celebris habeatur, aut majorum nobilitas, aut virtus propria debet efficere. Aeneas vero, qui se hujusmodi distinctioni obligatum intelligit, angustia temporis circumspectus videt longum & importunum esse majorum suorum gloriam recensere, festinandumque esse ad speciem, & ad individuum, ut, quod nunc instat, interrogantem sibi conciliet: itaque prudenter ea, quae ad majores suos pertinent, nolle se recitare per occupationem dicit: fuisse vero nobiles eo comprobatur argumento, quod tot & tam magnae sint a majoribus suis gestae res (id enim significant *Annales*) ut vix dies narranti sit suffectura. Reliqua vero responsa, quum manifesta sint, praeter eo, ut minime ad commemorandum necessaria. Donatus tamen cum aliis codicibus, *laborum*, non *parentum*, videtur agnoscere, dum ita exponit: *Quia narrationem malorum unius anni, diei tempus expleri non patitur*: ita enim *Annales* videtur interpretari, & *malorum* paraphrastice pro *laborum* posuisse: ea tamen curta sunt in vulgatis exemplaribus.

378. ANTE DIEM CLAUSO COMPONET VESPER OLYMPO. In codicibus aliquot antiquis non invenisse, *componat*, habetur.

380. DIVERSA PER AEQUORA VECTOS. In perveteri quodam codice, *jaetos*, legi: quod pro *jaetatos* intelligi oporteret: ut illud: *Quo primum jaetati undis*. Sed major pars veterum codicum *vectos* habet: idque omnino melius.

384. ET GENUS AB JOVE SUMMO. In Romano codice, *ab Jove magno* legitur. Utrunque epitheton *Jovis* est, sive *Olympus*, sive *Aether* pro *Jove* intelligatur.

387. VIX SEPTEM CONVULSAE UNDIS. In Romano codice, & aliquot aliis pervetustis: *convolsae*, per *o* syllaba media: ita *revolsus*: ita *avolsus*que humeris caput: ut similia. Praeterea Victorinus *convulsus*, per *m* litteram scribi praecipit, qui *v* digammon eandem habere vim censet,

quam habeat *b* muta: parique ratione, si praecedat *n* ex aliqua compositione, in *m* mutari. Sed haec viderint alii. Illud ego potius referam, notari ab Donato, *vix septem*, quasi pro nihilo positum: & quum numerum navium diceret, ambitosum fuisse dicere *bis deus*, longe magis quam si *viginti* dixisset: Versus enim nihilo secius stetit, si *viginti Phrygium con. navibus aequor*, posuisset.

398. JOVIS ALES APERTO TURBABAT COELO. In antiquis aliquot codicibus, *turbarat*: exacta specie legitur; sed *turbabat*, imperfecto praeterito, magis placeat; ut res jam tum oculis subiecta videatur.

405. ET QUA TE DUCIT VIA. In codice Longobardico legere est: *quo te ducet*, per verbum futuri temporis, & adverbium ad locum; vulgata tamen lectio castior habetur.

410. AGNOVIT, TALI FUGIENTEM EST VOCE SECUTUS. In Longobardico exemplari mutato numero legitur: *fugientem tali est voce secutus*. Sed prior numerus ex tetrametro longe magis placet: quia non ita languidus.

413. AUDIRE ET REDDERE VOCES. In codicibus aliquot vetustioribus, *reddere*, unico *d*, scribitur; sed enim geminativum *d* in eo verbo Velius Longus asserit: non ita autem in *reducere*. Quod ideo fuit adnotandum: quia sunt hodie, qui clamitent ex publicis cathedris, *redo*, simplici *d* scribendum.

418. AUT VENIENDI EXPOSCERE CAUSSAS. In aliquibus antiquis codicibus, *exquirere*, legitur; quod majori diligentia quaerere significat. In Longobardico, & aliquot aliis: *discere*. In Romano, in Mediceo, & antiquioribus plerisque, *poscere*, habetur, quod magis placet. Porro quod *exquirere* fecerunt, id ex Donatiana paraphrasi desumpserunt: ubi est: *Vel certe veniendi causas exquirens properantibus moras afferret*.

419. IPSA PAPHUM SUBLIMIS ABIT. Vetera quaedam exemplaria, & *Paphon*, & *adit*, scribunt. Ut *Paphon* non rejecerim, ita *adit* nunquam scripserim.

421. THURE CALENT ARAE, SERTISQUE RECENTIBUS HALANT. *Thus* multi nunc cum aspiratione scribunt; sed Fl. Sospiter *tus* a *tundendo* dictum vult, ideoque adspirationem non admittere: quamvis Julius Modestus, *ἀπό τῆς θύρας*, quod est, *rem sacram facere*, nomen deduci velit. Habent praeterea plerique codices manu scripti: *alant*, absque adspiratione; sed hoc imperite: quum natura ei verbo insit adspiratio.

429. PARS APTARE LOCUM TECTO. In veteribus fere omnibus exemplaribus legi: *aptare locum*, *τὴν ἑστὸν τὸ ἀπυρόζων*: tamen Servius agnoscit, *optare*.

431. Hic

431. HIC PORTUS ALII EFFODIUNT. In Longobardico, & aliquot aliis codicibus antiquis legere est: *Hic portas alii effodiunt*. Sed enim *portus* magis placet: quod ad salutem salutisque subsidium pertinere Donatus ait: seu quia Virgilius alludat ad portum, quem effodere Carthaginenses intra muros obfessi ab Romanis, divisoque repente muro subitaria eruptione Romanos fugavere. HIC ALTA THEATRI FUNDAMENTA LOCANT ALII. Non displicet, quod in Romano codice, & in quibusdam aliis pervetustis legitur: *hic alta theatri*: eo modo quo inferius posuit: *scaenis decora alta futuris*. Sed & pro, *locant*, codices nonnulli, *petunt*, habent: quod non aequae placet.

440. REDOLENTQUE THYMO FRAGRANTIA MELLA. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *flagrantia*, legitur: & in Georgicis eodem modo. Grammatici tamen utriusque verbi significata distinguunt.

444. PER MEDIOS, MISCETQUE VIRIS. Sunt, qui legant unico membro: *per medios miscetque viros*: quae tamen lectio, neque a veteribus, neque a junioribus, quod sciam, recepta.

448. CAPUT ACRIS EQUI. Ne levis adeo cuius observatio videatur, in vetustis pene omnibus exemplaribus, *capud*, per *d*, scriptum esse, sciendum eam esse inter *d* & *t* cognationem, ut plerumque sibi invicem succedant. Et Carisius, ubi ad nonnunquam pro *at* positum citat, in huiusmodi nominibus, aut dictionibus, vocali sequente suavius per *d* proferri putat. Est & quot relativum per *t* saepissime tam in libris quam in marmoribus notatum: *quot regia fumo*: & in venustula quadam inscriptione Romae in aedicula Divi Basilii, quae ad Horologium Augusti sita est, *quot*, ita scriptum inspezi:

APUSULENA GERIA VIXI ANN. XXII.

QUOT QUISQUE VESTRUM OPTAVERIT MIHI
ILLI SEMPER EVENIAT VIVO ET MORTUO.

SIC NAM FORE BELLO EGREGIAM. Quod nonnulli legunt: *signum fore*: dictionem ego illam in abrafis tantum codicibus suppositam animadverti. In integris autem: *sic nam*: quam lectionem ut castiorem Pontanus etiam agnoscit, ubi ait in poëticis numeris dictiones monosyllabas binas simul, maxime post dactylicam aliquam proparationem numerosas esse in medio collocatas, ut Virgilius: *Monstrarat caput acris equi. Sic nam fore bello*.

455. HIC PRIMUM AENEAS SPERARE SALUTEM AUSUS. In Longobardico legitur: *hoc*: ut sit repetitio illius pronominis demonstrativi, *hoc primum in luco: Hoc primum Aeneas*. Magis tamen placet *hic* adverbium.

462. ET SAEVUM AMBOBUS ACHILLEM. Scri-

bendum est *Achillen*, per *n* finalem, ut Probus in Arte monet. Dissimulabo nunc *saevum*, per *o*. *Ambobus*, hic pro utrisque positum ait Arulianus. Donatus vero speciem esse comparationis putat: ut sit, *saevior fuit Achilles Agamemnone, & Menelao*.

481. LORA TENENS TAMEN. In codicibus aliquot *tenet*, est. Sed *tenens*, participium, castior est lectio: quam etiam agnoscit Fab. Quintilianus.

484. CRINIBUS ILIADES PASSIS. Vetusti aliquot codices, *sparsis*, habent; sed ea forte paraphrasis fuit: quum *passis*, in emendationibus habeatur. Quamquam etiam in Liviano codice veteri lib. VII. pri. Deca. *crinibus sparsis*, legitur, pro, *passis*: ut in vulgatis habetur.

492. SE QUOQUE PRINCIPIBUS PERMISTUM AGNOVIT ACHIVIS. Invaluit jampridem usus ut *mistus*, per *st* scribatur: quum tamen in codicibus omnibus antiquis uno consensu per *xt* scriptum inveniatur, *permixtum*. Praeterea in Romano codice, *agnoscit*, est, praesenti tempore: quod non displicet: quia spectaculum est in actu. Quod vero Servius prodicionem ex hoc latenter tangi putat, omnes naris emunctioris viri eam rejiciunt opinionem: quippe quod honestius & magnificentius est intelligere, Aeneam se quoque agnoscere permixtum, in acie vel in pugna, in conspectu, procul a suis in medio Graecorum globo. Quam sententiam Ti. Donatus sequi videtur, dum ait: *versum hunc ad illam propositionem pertinere, qua dicit: Sunt hic etiam sua praemia laudi*. Nam qui ita se pictum advertit, ut principibus Graecis mixtum esse constaret, utique gloriosum fuit catervas hostium, & confertos primorum cuneos non timuisse. Verum haec in vulgatis codicibus improbe detruncata sunt.

496. AUREA SUBNECTENS EXERTAE CINQUILA MAMMAE. Vidi ego codices antiquos, in quibus non *exertae*, sed *exsectae*, scriptum sit: aliena vero manu, *exertae*, factum. Sed enim vulgatam lectionem agnoscit Servius, & exponit: *nudatae*. Eandem sententiam Ti. Donatus latius interpretatur: quae, quoniam in impressis codicibus curta sunt, recitare non pigeat: ait enim: *Tanta autem fiducia venire videbatur, tantumque ardere in bellum, ut quod secretum esse virginibus soles, illa offerret videntibus: scilicet, quam exerta papilla pugnaret. Pertinet hoc etiam ad praeciantis audaciam, ut pugnaret foemina, nec minime legere tur armorum*.

501. MAGNA JUVENUM STIPANTE CATERVA. In Romano codice legitur: *comitante*: non ita in aliis. Plus tamen est, *stipante*: quia majorem indicat comitum frequentiam.

505. GRADIENSQUE DEAS SUPEREMINET OMNES. In Romano codice, & nonnullis aliis antiquis:

tiquis, legere est: *dea supereminet omnis*: ut *dea* fit *uar* *ἔξωθεν*: nam ipse locus syllabam omnino communem reddit: caeterum hoc in medio sit.

510. SOLIOQUE ALTE SUBNIXA RESEDIT. Vetera quaedam exemplaria, *alto*, legunt: ut in undecimo: *Solio Rex insit ab alto*. In codicibus tamen probatoribus, Mediceo, & aliquot aliis, *alte*, adverbium est: quam lectionem Interpretes agnoscunt: praecipueque Donatus, qui ait: *Ubi ad mediam testudinem templi, hoc est, ad mediam aream, pervenit, ascendit solium, quod ipsius caussa fuerat collocatum, & primum alie conjurgens, sedit.*

516. PENITUSQUE ALIAS ADVEXERAT ORAS. Ut missum faciam, *adduxerat*, quod in uno tantum codice repertum minime placet, Mediceus, & reliqua fere omnia exemplaria, quae tractavi, *advexerat* aut *avexerat*, uno consensu legunt: e-rant enim xi. Trojani, qui fuerant in diversum ab-acti.

517. OBSTUPUIT SIMUL IPSE, SIMUL PERCULSUS ACHATES. In Oblongo codice & quibusdam aliis, *obstipuit* habetur: ita superius, *dum stiper*: & passim eodem modo: quod verbum a *stipite* nonnulli deductum volunt, mutato tamen tempore; usu vero cessisse I in U, ut ex *contumaci contumax* factum; & hujusmodi pleraque: sed & *percussus* in Romano, in Mediceo, & plerisque aliis codicibus antiquis, & hic, & alibi semper habetur: quamvis Grammatici differentiam inter *percussum*, & *percussum* statuunt.

522. CUNCTIS NAM LECTI NAVIBUS IBANT. In Romano codice, in Mediceo, *cuncti*, nominativo casu legitur: eamque lectionem Interpretes agnoscunt Servius & Donatus.

525. MAXIMUS ILIONEUS PLACIDO SIC PECTORE COEPIT. Dicerem scribendum *maximus* ex antiquis codicibus, & Augusti Octaviani consuetudine: nisi nunc mos adeo invaluisset, ut jam omnes malint hujusmodi nominum pene ultimam enuntiare per *i* vocalem tertiam. Hic vero animadvertendum est, quod Servius ait, Mercurium, eloquentiae deum, Phorbanti Ilionei patri plurimum favisse: non intelligas tamen hunc eundem esse *Ilionea*, qui Phorbantis filius ab Homero celebratur, sed ab ea eloquentiae commendatione fictam hic esse personam a Virgilio: quum satis constet *Ilionea*, Phorbantis, a Peneleo peremptum in bello Trojano, ut apud Homerum legere est, *Il. 8.*

532. AUT RAPTAS AD LITORA VERTERE PRAEDAS. In antiquis aliquot codicibus, *a litore* legitur: hoc est, ab ora litorali in naves. Sed minime displicet *ad litora*: quia per continentem fieri solent excursiones; indeque praedam ad litus vertunt.

Tom. IV.

536. OENOTRII COLUERE VIRI. In antiquis codicibus fere omnibus, *Oenotri* per synaeresim scribitur: quia syllaba media est *o usya*, *Ousya* hujusmodi vero Synaereses soluta etiam oratione fieri saepius in antiquis inscriptionibus observavi: ut illud Romae juxta aedem D. Basilii, VINICIA PRIMIGENIA MATER FILIS UIS.

538. HUC CURSUS FUIT. Nequaquam placet, quod in codicibus aliquot legitur: *hic cursus fuit*: hoc est, haec navigatio: nam finis desideraretur, ad quem locum.

542. VESTRIS ADNAVIMUS ORIS. Frigidum & exile est, quod in plerisque codicibus antiquis *advenimus* legitur; sed in verbo *adnavimus* difficultas, calamitas, & clades apparent, quae miserationem commoveant.

546. SI GENUS HUMANUM, ET MORTALIA TEMNITIS ARMA. Vetera quaedam exemplaria legunt absque copulativa particula: *Si genus humanum, mortalia*, per appositionem, venustate tamen haud quaquam pari cum priori lectione.

551. AETHEREA NEC ADHUC. In bona codicum antiquorum parte, *neque adhuc* legitur: quod nescio quid mollius & suavius sonat.

552. NON METUS OFFICIO NEC TE CERTASSE. Mediceus codex, & aliquot alii, *nec metus* legunt; sed omnino *non* acceptius.

566. SOLVITE CORDE METUM, TEUCRI, SECLUDITE CURAS. In antiquis plerisque codicibus *metus* legitur, numero multitudinis: & in longe pluribus, *seducite curas*: tamen *secludite* agnoscit Servius.

570. VIROSQUE ET TANTI INCENDIA BELLI. Antiqui plerique codices, *aut tanti* legunt.

571. NON OBTUSA ADEO GESTAMUS PECTORA POENI, NEC TAM AVERSUS EQUOS TYRIA SOL JUNGIT AB URBE. Ut id praeteream, quod in Romano codice, *obtusa* scriptum est, more suo *n* littera superflua: quodque in Longobardico, & aliquot aliis, *adversus*, non *aversus* legitur, contra peritorum omnium sententiam: id me magis movet, quod ad explicationem sententiae, haec mihi videntur consideranda. Quae gerantur in aliqua orbis parte, triplici potissimum de causa solemus ignorare: aut quia res ipsae, vel earum auctores, ob humilitatem, non satis digni sint, de quibus aliquis sollicitus esse debeat: aut quia tam stupido & obtuso ingenio sumus, ut nos mortalia non tangant: & res gestas magna quantumlibet admiratione dignas negligamus: aut propter locorum longinquitatem: unde fiat, ut ad nos fama nondum pervenire potuerit. His omnibus occurrit Dido, quum dicat, neminem jam esse, qui genus Aeneadam, qui Trojae nesciat urbem: quantaque virtute viri illi praediti fuerint, & quam late belli ejus incendium se diffuderit. Mox sub-

Ec

jun-

jungit, se corde praestare, & eo valere ingenio, ut res mortalium pendere potuerit: idque illud est: *Non obtusa adeo gestamus pectora Poeni*. Quod vero tertio loco expetitur, de locorum intercapedine, addit Tyrum, ubi se postea de Trojanis audisse dicit, Teucro narrante, non esse ita in extremis terrae partibus sitam, quem Sol ambit, vel a Trojano parallelo sepositam, ut propter immensa locorum intervalla fama tantarum rerum eo pervenire nequiverit: eoque spectat versus ille: *Nec tam averfus equos Tyria Sol jungit ab urbe*. Haec memini M. Antonium Sabellicum, praeceptorem meum, ex Veneta cathedra docuisse. Ne tamen, etsi ea placeant, Servii sententiam rejiciamus, Ovidii monet Parodia, qui in eandem sententiam dixerit in Amoribus: *Aversumque diem mensis furialibus Atrai*. Quem enim diem posuit Ovidius, Maro *Solem* apertius nominavit.

576. VULTIS ET HIS MECUM PARITER CONSIDERE REGNIS? Missum facio, *consistere* in codicibus aliquot antiquis scriptum, quod parum est in tantis pollicitationibus: nam *considerare* omnino quid longe majus pollicetur. Id potius adnotandum, quod in Romano codice, non *regnis*, sed *terris* legitur: nempe quod nonnulli pertinacius defendunt, ad asperitatem evitandum, quae est in concursu *re*, syllabae geminatae. Sed hoc etiam parum esset: quia potius viderentur in servitutem addicti: neque ille concursus uniformium syllabarum in *re* praesertim litteris duobus ultimis pedibus declinatur a poetis, ut: *Avertere Regem: Toto certatum est corpore regni: Loricaeque manu valida lacerare revolam: Neque enim numero comprehendere refert: & iuxta hujusmodi*. Dicendo vero *regnis*, societatem pollicetur, ut proclivius eos alliciat promissorum magnitudine: nam & Iarbas inferius lamentabitur sua connubia repudiata, ac dominum Aeneam in regna receptum. Et ipsa etiam objiciet Dido: *ejectum, litore egentem Suscepi, & regni demens in parte locavi*. Quare omnino *considerare regnis* legendum.

584. JAMDUDUM ERUMPERE NUBEM. In codicibus aliquot antiquis, *abrumpere* legitur. Sed quia consilium est ex obscuro clausoque loco in apertum & clarum prodire, magis placet *erumpere*, ut in Mediceo, & plerisque aliis. Signant vero Grammatici elocutionis genus, quum accusativus jungitur verbo, cui sit coalita praepositio, quae ablativum sejuncta sibi deposcebat.

594. CAESARIE NATO GENITRIX. In Romano codice, *genetrix*, media syllaba per *e* passim scriptum invenias. Eandem scribendi rationem in titulis antiquorum, marmoreisque monumentis non semel observavi, quin etiam in nummis, qui fuerint eruditus adhuc saeculis cussi, utpote Juliae

Piae, ubi Venus est laeva hastae innixa, dextera exposita cum inscriptione VENUS GENETRIX. Romani enim genus a Venere propter Aeneam ejus filium se ducere asseverabant: & Julia gens, condente dicanteque Julio Caesare, teatipium erexit VENERI GENETRICI; quod Plinius & Tranquillus tradidere. Vidimus autem Romae scriptum, GENETRIX per E, non uno loco; in eo vero monumento maxime placuit, quod in hortis Caroli Stallae habetur undecunque mutilatum: cujus quidem eam partem tantum, quae ad rem, quae de loquimur, facit, hic inferuisse sufficiat.

PATER MEI ET GENETRIX GERMANA ORO
ATQUE O DESINITE LUCTU QUESTU LACRUMAS
FUNDERE SEI IN VITA JUCUNDA
VOBEIS VOLUPTATEI FUEI VIRO ATQUE AMICEIS
NOTEISQUE OMNIBUS.

Ne vero quis hujusmodi scriptiones ut jam obsolescentia exigat, animadvertendum est, Probum Grammaticum non temere observasse, *genitor* per I, & *genetrix* per E scribi: non ita autem in *monitor* & *monitrix*, quorum utrumque per I scribi conitet.

611. DUM MONTIBUS UMBRAE LUSTRABUNT CONVEXA, POLUS DUM SIDERA PASCET. Saepe etiam accidit, ut & cornae, & puncta alia, sententiam non parum immutent huc vel illuc translata: quare siquando circa haec quoque, ubi usu veniat, immoremur, nihil ab instituto alienum fecisse videamur. In Oblongo itaque codice, & in aliquot aliis antiquis, post dictionem *convexa*, punctus est, ut legas: Dum umbrae lustrabant ea, quae sunt convexa montibus; montium quippe ambitus: tuberositas enim illa convexa in montibus umbram efficit. Quare ita separatim membrum alterum accipiendum, *Polus dum sidera pascet*: quae lectio quadrat cum Ti. Donati sententia dicentis: *Quam diu fluvii currendo miscebuntur fluctibus maris; quam diu stabit cum sideribus coelum; quam diu Solis umbra vel Lunae convexa lustraverit montium*. Jam & *convexa* per M ante U digammon scribendum esset, ex Victorini praecipione, nisi obstaret consuetudo.

615. ILIONEA PETIT DEXTRA, LAEVAQUE SERESTUM. In Longobardico codice, pro *Serestum*, *Sergestum* scriptum est: nam superius, Antea, *Sergestum*, forteque Cloanthum viderat. Quod si admittas, vel erit versus Scazontis hemistichius, more veterum, qui varios interdum numeros, alienique generis versus Heroicis immittebant: vel Creticus sede quinta statuetur. Neque quidem exempla deunt, praesertim ex Lucretio, qui pedem hujusmodi quinto loco posuerit, ut lib. III. *Praeter enim quam quod morbis quam quom*

egrotat. Peritiores enim nonnulli egrotare, eadem analogia, eodemque modo cum nomine *aeger*, primam producere syllabam ajunt: quam alii quidam communem statuunt in verbo *egroto*, eodem hoc ipso citato carmine. Poteram & ex vi. ejusdem exemplum proferre: *An coelum nobis intra natura corruptum*: quod in antiquis habetur exemplaribus. Sed obitabant aliqui, vel detritam unam ex geminatis consonantibus, & corruptum factum, vel adhuc non constare, dicent: quia vulgaris in exemplaribus versus sex spondeorum dimensione legatur: *An coelum nobis natura ulro corruptum*. Non secus ac Ennianum illud, quod circumfertur: *Cives Romani, tunc facti sunt Campani*. Quae fuit rudis adhuc saeculi licentia. Sed ut ad Virgilium revertamur, posset quidem legi spondaico versu: *Ilionea petii dextra, leva Sergestum*, quum in eo codice Longobardico, *que* particula saepe superflua reperitur. Quam lectionem ne quis superstitionem nimis arbitretur, in Ti. Donati commentariis, *Sergestum*, non *Seresum*, scriptum animadverti. Sed enim aliorum codicum auctoritas facit, ut vulgata sequamur exemplaria, in quibus *levaque Serestum*, habetur: qui & ipse primores iater enumeratur: ut lib. IX. *Conveniunt Teucri Mnestheus acerque Serestus*. Et eodem libro superius: *Instant Mnestheus acerque Serestus, Quos pater Aeneas, siquando adversa vocarent, Rectores juvenum, & rerum dedit esse magistras*. Ad reginam enim cuncti delecti navibus adcurrerant.

621. QUEM DARDANIO ANCHISAE ALMA VENUS PHRYGII GENUIT SIMOINIS ADUNDAM. Sunt qui *Anchise*, casu septimo, legant: verum antiqua exemplaria *Anchisae* scriptum habent, acquiritivo casu.

640. MUNERA LAETITIAMQUE DEI. Minime mirum, si tot auctores diversi abeunt in hemistichii hujus interpretatione: quum veteres quocumque codices diversissimi reperiantur: quorum quippe alii *die*, alii *dei*, alii *dii* legunt. Quod quidem, quum neque ab Au. Gellio, neque a Servio, neque ab alio quopiam, adhuc determinatum esset, lirem ego quoque sub iudice relicturus eram; nisi exemplaria fere omnia vetustiora reclamassent, *dei* legendum esse attestantia: VITEMQUE in sacris mystico sensu laetitiam significare sacerdotes Aegyptii submonuissent: ut non insulsa sit interpretatio: *Munera Dei*, quippe *laetitiam*: cujus paulo post *Bacchus dator* appellabitur: quae quidem abique vino frigidiuscula fuisset. Verum de hoc latius in Sacris Aegyptiorum litteris. Huic porro sententiae subscribit Ti. Donatus, apud quem in integris ejus commentariis ita scriptum inveni: MUNERA LAETITIAMQUE DEI, *in vino tantum esse missum debemus intelligere, quantum congrueret caeteris: quae speciatim numerata sunt*. Ordinatio sensus melius

intellectum patefaciet: quae talis est: Nec minus interea focus ad litora mittit Munera: & dicit quae sint ipsa munera: Viginti inquit tauros, magnorum horrentia centum Terga suum: pingues centum cum matribus agnos, Munera laetitiamque Dei. Scribe vero, *laetitiam* per *t*, syllaba pene ultima, non per *c*: quod & actatis eruditioris marmora, & ipsa nominata declarant: in Faustinae enim Augustae nummo LAETITIA per *t*, scriptum observavimus. In Imp. Caes. LV. Pertinacis Aug. LAETITIA TEMPORUM, & eodem modo in plerisque aliis.

646. ANTIQUAE AB ORIGINE GENTIS. In Longobardico exemplari, & in Mediceo, *antiqua* legitur: quod & in aliis aliquot animadverti: idque fortitan non inepte. Malunt tamen multi, *antiquae gentis* legere: neque id indecenter.

655. INCONCESSOSQUE HYMENEOS. Historia de *Hymeneo*, adolescente Atheniensi, qui raptas a piratis virgines in libertatem vindicaverit, in antiquis plerisque Servii codicibus manu scriptis non reperitur: quare vereor, ne illa sint adulterina.

671. FRATER UT AENEAS PELAGO TUUS OMNIA CIRCUM LITORA JACTETUR ODIIS JUNONIS INIQUAE. Omnia prorsus exemplaria manu scripta, quae hactenus legerim, scriptum ostendunt, *jacteturque odiis*, particula *que* tantum ad sustinendum versum interjecta, ut plerunque alias. Nam quod ajunt quidam ita ordinem explicandum, ut dicamus: nota tibi, ut tuus frater Aeneas jactetur pelago, jacteturque circum omnia litora, nimum tortuosa mihi videtur oratio. Quare *omnia circum litora*, ampliationem potius esse dixerim, quod parum erat, *pelago* dixisse. *Jactetur* vero absque particula *que* libenter legerim. Nam penitenter eos locus omnino communis est, cui tamen isti passim ita consultum voluere, ut nullam pene reliquerint, cui non particulam eam obtruderent. Nisi dicamus figuram esse brevitatis per detractionem, quam alio loco Quintilianus adnotavit ab Apopsiopesi diversam, quum scilicet unum tantum siletur verbum, idque manifestum, ut hic detractum sit: *erret*, quippe *pelago, circum omnia litora, jacteturque odiis Junonis*: quod codicum antiquorum reverentiae concedamus. Demum quod in aliis legitur, *Junonis iniquae*, in Longobardico legere est, *Junonis acerbae*: quasi dicat implacabilis, quae nulla possit ratione miscere. Sed enim id admittendum, quod in pluribus & minus corruptis exemplaribus habetur, *iniquae*: cui lectioni Ovidii etiam congruit parodia: *Dira lues populis ira Junonis iniquae*.

674. HUNC PHOENISSA TENET DIDO. In codicibus plerisque antiquioribus, *nunc* legitur: quod minime displicet: praesertim quum Ti. Donatus exponat, *jam tener*.

680. QUO FACERE ID POSSIS. Servius legit *qua*, id est, quo modo. In veteribus tamen exemplaribus plerisque *quo* habetur. In Mediceo, *qua*: ut agnitionem a Servio. Quod vero *posses*, in Romano codice est, vitium id familiare.

695. PLACIDAM PER MEMBRA QUIETEM. Est ubi *placitam* legatur: quod non aequè placet. *Placida* enim proprium est quietis epitheton.

704. STRATOQUE SUPER DISCUMBITUR OSTRO. Apud C. Julium Ro. ubi de praepositionibus agit, quae a Suetonio Tranquillo in ordinem digestae fuerint, versus citatur ex Marone, ita scriptus: *Stratoque super discumbitur ostro*. Nam *Exstruimusque toros*, alibi dictum: Et: *Instruimus mensas*. Quamquam *strato* minime duplicet, quod de tapetis intelligendum est.

705. DANT FAMULI MANIBUS LYMPHAS. In Romano, in Longobardico, & aliquot aliis codicibus antiquis, transportatis dictionibus legere est: *dant manibus famuli lymphas*. Sed isti Lambda-cismum evitare voluerunt, quum tamen auctores plerumque hujusmodi syllabarum concursum venustati ducant.

706. TONSISQUE FERUNT MANTILIA VILLIS. Romanus codex, & hic, & in Georgicis, *mantelia* per *e* tertia a fine syllaba legit: ac ne quis putet ex familiari quodam scribendi more, quo plurima toto opere in eo codice, *i* in *e* mutant, ita hoc etiam loco factum esse, sciendum in aliis quoque veteribus plerisque codicibus, *mantelia* scriptum esse: nam in Oblongo apparet id manifeste: in Longobardico vero abrasa dictio est; sed enim *mantelia* omnino prius scriptum fuisse discernitur. Sane *mantellum* apud Plautum, & apud Lucillum *mantella* legitur: *Mappas mantella, merumque*: atque ita *mantelia*.

707. QUIBUS ORDINE LONGO CURA PENUM STRUERE. Est & ubi *longam penum* legas. Dictum enim *longam penum* a Virgilio FL. Sospiter auctor est: *Penum* porro foeminino genere Lucillum quoque dixisse constat, eo carmine: *Magna penus parvo spatio consumpta peribit*. Eodem genere usus Pomponium & Naevium, ait Nonius, qui non probari ait auctoritatem eorum, qui neutro genere dixerint, quamvis Festus ponat. Quantum vero pertinet ad vulgatiorem lectionem, quae est *longo ordine*, ea in pluribus ex vetustis exemplaribus habetur, & agnoscitur a Donato.

710. QUI DAPIBUS MENSAS ONERENT ET POCULA PONANT. In Romano codice, & plerisque aliis pervetustis, legere est utrumque verbum indicandi modo, numero etiam variato: scilicet hoc pacto: *qui dapibus onerant mensas & pocula ponunt*: quod nescio quid picturatus habet, quum res ipsa ita geri videatur: quod in priori illo indefinito modo significaret tantum paratos eos esse ad

onerandas mensas, & ponenda pocula. Unicumque tamen integrum sit, quam maluerit lectionem sequi.

718. ET PUERO PARITER DONISQUE MOVETUR. In antiquis plerisque omnibus exemplaribus legere est, hoc dictionum ordine: *& pariter puero donisque movetur*. Movebatur vero puero, quae jam animo agitare coepisset, posse se talem concipere ex Aenea. *Donis*, quia muliebri genus proclivius est in avaritiam: est enim magis infirmum, ac perinde magis opum appetens, & auxilium.

723. INSIDEAT QUANTUS MISERAE DEUS. Sunt qui *insideat* trisyllabum legant: & ita apud Ti. Donatum scriptum est. Id ego nusquam alibi, neque in veteribus codicibus inveni.

725. ET VIVO TENTAT PRAEVERTERE AMORE. In Romano codice, *amorem* legitur, quod minime placet. Solet vero ea littera in fine ibi saepius habundare: tamen in veterum monumentis tale aliquid saepe legas: ut in aede Lateranensi antiquo monumento: PRO SALUTEM IMPERATORIS. Quod in memoriam redigit Diomedis dictum, gavisos nonnunquam veteres quaedam per barbarissimum proferre. Hoc autem loco omnino *amore* legas.

729. VOCEMQUE PER AMPLA VOLUTANT ATRIA. Nonnulli codices antiqui, *perampla* unica dictione legunt. Sed in Longobardico, & aliquot aliis, *per alta* legitur: ut in quarto Aeneidos: *It clamor ad alta atria*. Vulgata tamen lectio receptior.

734. TUM FACTA SILENTIA. In Longobardico, *dum*; sed *tum* melius.

738. ADSIS LAETITIAE BACCHUS DATOR. Antiqua omnia exemplaria quae versamus, *adsit*, vel *assit*, persona tertia legunt.

740. DIXIT, ET IN MENSA LATICUM LIBAVIT HONOREM. In Oblongo codice, quem Pomponii Laeti delicias fuisse dicunt, *immensum* legitur: idem in Longobardico, & aliquot aliis pervetustis. In Romano, in Mediceo, & nonnullis emendatoribus, *in mensam* habetur accusativo casu: ut in octavo eadem elocutione dictum: *In mensam laeti libant*: eandemque lectionem videtur Ti. Donatus agnovisse, dum in conviviis, cum hujusmodi honorificentia numinibus exhibetur, pro ara mensam succedere dicit. Sed enim vulgata exemplaria Donati, loco hoc valde corrupta habentur. De libatione vero hujusmodi lege apud Macrobium. III. Saturnalium.

743. ET PLENO SE PROLUIT AURO. In codicibus aliquot antiquis, *pleno se proluit ore*, legitur, non *aurum*. Ti. Donatus super hoc ait Bitum ideo se etiam perfudisse, quod avidè biberet: & tantum infunderet, quantum fauces ejus transmittere non possent.

745. DO-

745. DOCUIT QUAE MAXIMUS ATLAS. In Romano codice, & quibusdam aliis legere est, *docuit quem maximus Atlas*: sed cur *Atlans*, dictum superius, ubi de *Thensauro* disputatum. Quod vero legitur, *docuit quem*, mos est Poëtis praestantes aliqua doctrina viros a Diis, vel ab Heroibus doctos asseverare. In quinto talis elocutio: *Tritonia Pallas quem docuit*. Ti. Donatus *quae* legit: ait enim: *videamus qualia canebat*: Docuit, inquit, quae maximus *Atlans*: hoc est, non turpia, aut obscena, sed *venientia ex philosophiae fonte, quae docuerat Atlas maximus, plenusque virtutum*.

746. HIC CANIT ERRANTEM. Scribere nonnulli: *is canit*. Verum illi decepti sunt ex paraphrasi: si quidem hoc loco Sosipater Carifius in Soloecismo praepositivam particulam pro conjunctiva pronuntiatam ait: *Hic* quidem, pro *is*.

747. UNDE HOMINUM GENUS, ET PECUDES, UNDE IMBER, ET IGNES. In Mediceo codice,

legere est: *Unde ho. ge. & pecudes genus unde ferarum*, sed cum vulgatis exemplaribus veteres plerique codices conveniunt.

749. SE TINGERE SOLES. In antiquis dubio procul fere omnibus, *tinguere* legitur: *u* inter *g* & *e* litteras medias sita, ex instituto Attii: neque Grammatici plerique ab hoc verbo *u* litteram rejiciunt: quum in *urgeo*, & *ungo* eam nequaquam admittant: ut apud Velium Longum est. Adversus tamen cujus sententiam stat omnis aetate veteris scriptio consuetudo.

751. INGEMINANT PLAUSUM TYRII. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquissimis: *plausu*, casu septimo, quod nequaquam displicet.

760. OMNIBUS ERRANTEM TERRIS, ET FLUCTIBUS. In antiquis aliquot exemplaribus legere est: *omnibus errantem, & terris, & fluctibus*, quod sententiam reddit huberorem.

LIBER SECUNDUS.

SIC ORSUS AB ALTO. In Mediceo codice una plus dictione scriptum est, *ab alto est*. Sed magis Virgilianum est, ut verbum id subintelligatur potius, quam adscribatur.

10. SI TANTUS AMOR CASUS COGNOSCERE NOSTROS. In exemplaribus aliquot antiquis, *agnoscere* legitur; sed *cognoscere* Servius agnoscit: neque non Donatus, & reliqua litteratorum collegia.

12. LUCTUQUE REFUGIT. In codicibus nonnullis sane quam vetustis, *luctum* habetur: quod ego factum credebam ob notam, productae syllabae signum, quae fuisset antiquitus supra syllabam ultimam dejecta: sed animadverti Ti. Donatum quoque *luctum* legere quarto casu: & apud Carifium, ubi versus is citatur, *luctus* scriptum esse.

21. EST IN CONSPPECTU TENEDOS. Quamvis nomina Graeca, praesertim locorum propria, multum in carmine venustatis habere, suo idiomatice posita, non ignoremus: eaque de causa vulgatos pene omnes codices, *Tenedos* scriptitare coepisse: in antiquis tamen aliquot, praesertimque in Romano scriptum est, *Tenedus*, Latina voce. Et in antiquissimis M. Tullii codicibus manu scriptis, *Tenedus* legi eodem modo: ut in Verrinis, quod ad hunc locum facit, libro tertio: *Tenem ipsum, qui apud Tenedos sanctissimus Deus habetur: qui urbem dicitur condidisse: cujus ex nomine Tenedos nominatur*. Caeterum in reliquis exemplaribus, *Tenedos* plurimum habetur.

24. HUC SE PROVECTI DESERTO IN LITTORE CONDUNT. In antiquo exemplari Longobardico, *proiecti* legitur: qui mos est sese occultan-

tium, & in insidiis latantium. Sed melius de navibus intelligere, quum in aliis plerisque omnibus codicibus, *proiecti* legatur.

30. HIC ACIES CERTARE SOLEBANT. Non displicet, quod in Romano codice, *acie certare solebant* legitur: quae quidem elocutio apud Caesarem frequentissima est, sicuti apud Livium, *acie confingere*, ut obiter locum apud eum ex veteri codice recognoscamus lib. III. de secundo bello Punico: *Cum sex consularibus exercitibus acie conflixisset*.

40. PRIMUS IBI ANTE OMNIS. In vetustis aliquot codicibus, *ante alios* legitur; sed *omnis* agnoscit Servius.

48. AUT ALIQUIS LATET ERROR EQUO NE CREDITE, TEUCRI. Vulgata omnia exemplaria Servio ad stipulata ita legunt, ut sententia sit, Equo non credendum, ideoque ante dictionem *equo* puncta adlinunt. Ti. Donatus distinguendum monet *ne credite* ab dictione *equo*, legendumque autumat: *Aliquis latet error equo*. Neque hoc tantum distinguit, verum etiam suspendit particulam *aut*, utpote qui asserat Laocoonta evidenter dixisse, quid primo & secundo loco sentiret: quippe aut Graecos eo ligno inclusos occultari; aut eam machinam in Trojanos muros fabricatam esse. Tertio vero dixisse, *aut*: & quum non suppeteret sequens dictum, confugisse ad generalem suspicionem, dixissetque, *aliquis laetet error equo*: quod quum ita sit, separandum est *aut*, & sic dicendum: *aliquis latet error equo*, ut de eo quod fuit incertius judicasse videatur: quo genere firmavit quicquid illud fuisset, esse debere suspectum: quia origi-

iginem ducebat ab hostibus. Ex quibus Donati verbis illud etiam colligitur, *nae credite* affirmative legendum: *nae* enim hic non prohibentis, sed intentionis particulam esse. Illud quoque minime dissimulandum, licet paucissimos habeat fautores, quod apud Probum in Arte, ubi agitur de *ne* particula, pro, *Ne credite Teucris Quicquid id est*, scriptum habetur, neque quidem id semel: *Ne credite veri Quicquid id est*. Idne errore factum sit, an quia ita legeret Probus, mihi non constat. Id magis apertum, quod *Ne*, acuto accentu scribendum monet.

56. TROJAQUE NUNC STARES, PRIAMIQUE ARX ALTA MANERET. In antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, *maneres*, persona secunda legi; quanquam Servius timet τὸ ὁμοιογενέως: quare nonnulli *staret* potius legunt: & *maneres* in fine malunt; sed enim praeter antiqua, uti diximus, exemplaria, quae utrumque persona secunda legendum exhibent, apostropham hic, & cum ingenti dolore animi factam Donatus ait.

61. FIDENS ANIMI. In Romano quidem codice, *animo* legitur. Sed *animi* agnoscit Servius: & elocutionis figura hujusmodi apud auctores frequens.

62. SEU VERSARE DOLOS, SEU CERTE OCCUMBERE MORTI. In Longobardico codice legere est, *dolo*, casu septimo: quod Servius non improbat: subaudiendumque ait Trojanos. In eodem codice, ubi rarae admodum diphthongi sunt, hoc loco *certae* cum diphthongo scriptum est, ut *morti* adcommodetur, ergo firmatae, & destinatae; alii tamen *certe* adverbium malunt.

64. CIRCUNFUSA FUIT, CERTANTQUE ILLUDERE CAPTO. In Romano codice, *certat* est, unitatis numero, veluti *fuit*. Alii tamen figuram malunt.

65. ACCIPE NUNC DANAUM INSIDIAS, ET CRIMINE AB UNO DISCE OMNES. Facile quidem adduci possim, ut ex Ti. Donati sententia *crimen* legendum credam, quam lectionem omnino Servius respuere non videtur, licet priorem magis approbet: dum exponit *crimine ab uno*, hoc est, *causam*. Ut: *crimen amor vestrum*. Praeter vero Servianam hujusmodi interpretationem, pleraque omnia venerandae vetustatis exemplaria, quae in manus nostras devenere, uno exemplo legunt: *crimine ab uno disce omnis*. Sed enim, quia litteratissimi plerique viri ultro in Donati sententiam eunt, libuit ex iis, quae ille super hoc commentatus est, quod in vulgatis codicibus desideratur, adponere: ACCIPE NUNC DANAUM INSIDIAS ET CRIMEN. Duplici genere criminationis Graecos aspergit ex persona captivi: atque ut satiaret, addidit: AB UNO DISCE OMNIS: unum quippe notabile vult esse in viro forti, ut non congressu, sed insidiis certet. O-

stenfurus autem Sinonem mendacem, perjurum, sacrilegum, ait CRIMEN, ut non solus, sed qualis esset, tales esse omnes Graecos assereret. In hanc sententiam nonnulli trahunt Catullianum illud ex antiqui codicis lectione: *Vatiniama meus crimina calvus explicasset*: hoc est, Poëma in Vatinii crimina.

71. INSUPER IPSI DARDANIDAE INFENSI. In Romano codice, & plerisque aliis antiquis, legere est, & *super ipsi*. Quae lectio est codicis etiam Donatiani, neque non Medicei. In nonnullis utraque lectio habetur, una plus syllaba versu corrupto.

77. CUNCTA EQUIDEM TIBI REX, FUERINT QUaecunqUE, FATEBOR VERA. Nonnullis in codicibus pervetustis legere est, *fuerit quodcunque*, singulari numero: quanquam non sum nescius plurimos esse, qui priori faveant lectioni: quia scilicet CUNCTA praepositum est nomen multitudinis. Sed enim Servius, *Fuerit quodcunque*, videtur agnovisse, dum exponit: quicumque me sequatur eventus. Cum Servio est Donatus, qui aperte *Fuerit quodcunque*, interpretatur, hoc modo: *Cuncta* inquit, & *quicquid fuerit fatebor*, ut FATEBOR bis accipiat, ne fiat per numeros vitium, ut sit, fatebor cuncta: item fatebor quodcunque fuerit. In Mediceo codice, *cuncta* quidem legitur; sed *equidem* ex eorum sententia est, qui primam personam ei inesse adverbio volunt: ut sit, *equidem*, ego quidem, quum tamen Cato apud Sallustium dicat: *Quare vanum equidem hoc consilium est*: nisi & Sallustiani quoque codices corrupti sunt.

88. REGNUMQUE VIGEBAT CONSILII. Sunt qui *regum conciliis* legendum autment. Sed id licet ego nusquam in his veteribus legerim exemplaribus, inveni tamen apud Ti. Donatum *regum* interpretatum: hoc modo: *Deserebatur enim patri meo, quia in numero regum fuit, & plurimum viguit. Haec nobilitas generis idcirco composita est, ut Trojanorum misericordiam de praeterita, & praesenti fortuna provocaret ad lenitatem.*

90. INVIDIA POSTQUAM PELLACIS ULYSSI. In Longobardico, & in aliquot aliis antiquis codicibus, *fallacis* legitur: quam ego paraphrasin fuisse puto; quamvis ita etiam scriptum sit in codice Carisiano: quem Longobardicis characteribus scriptum Janus Parrhasius mihi legendum commodavit: versu eo loco citato, ubi de nominibus in E, quae sine ratione genitivum in I faciunt, disferit. Nam codicum referre varietates super hujusmodi terminatione jam supervacuum est. Sed quantum pertinet ad epitheton, utrum quippe *pellacis* an *fallacis* legendum sit, Velius Longus exemplum citat ex Virgilio, *pellacis Ulyxis*, ubi ex praepositione *per*, & litteram in I abire dicit, quoties I altera subsequitur: neque aliter unquam legi apud

apud Lucillum affirmat, quam *pellicere*, quod est inducere.

91. SUPERIS CONCESSIT AB ORIS. In codice Longobardico, *excessit*; sed *concessit* Donato agnoscitur, apud quem habes: *Non dixit, mortuus est, sed concessit, ut memoria ejus digna esset, quae post hominis finem vivere mereretur.*

99. IN VOLGUM AMBIGUAS. Sane *volgum*, ea quippe scribendi ratione, qua usos veteres nemo inficiatur, non in Virgilianis tantum codicibus per o prima syllaba notatum inveni: verum etiam in Livianis manu scriptis, hisque pervetustis, ut lib.

III. de II. bel. Pun. *Huic non apud volgum modo fides fuit.* Quod vero super nominis genere disputatur, Virgilium, Sisennam, Attium, & Varro nem, *volgum* masculino genere posuisse, neutro Lucillum, atque eo loco Virgilium, *Iguobile volgus*. Sospiter ex veterum grammaticorum opinione ait, *Volgus* masculini generis potius quam neutralis: quia nullum neutrale bisyllabum *us* litteris terminatum genitivo in I ultima exit syllaba. Sic ille.

102. NEQUIQUAM INGRATA. In codicibus aliquot antiquis, & hic & alibi, *nequiquam* scribitur absque ulla alia consonante inter I & Q. Sed enim Victorini praeceptum est in haec verba: *Quidquam & quidquid & quodque prima syllaba quoties habuerint d, id vos producite, & supponite c. ne duae partes integrae esse videantur.* Ex hoc praecepto volunt *nequidquam* interjecto *e* notari. Sed qui scripturionibus antiquis favent, *nequiquam* adverbium a casu ablativo desumunt, veluti etiam *nequaquam*, atque ita utrunque eodem modo sine c scribunt. Frigida haec omnino vel Fab. Quintilianus esse dicat, sed hoc temporibus eruditus. Nunc corrupta adeo loquendi scribendique ratione, minime vitio detur, si quis etiam talia perquirat.

114. SCITATUM ORACULA PHOEBI MITTİMUS. In Longobardico codice, *scitantem* legimus: quod agnoscit Servius: & participium pro participio positum ait, quippe pro scitaturum. Sed enim Sospiter Caritius *scitatum* legit in Soloecismo: proque scitaturum positum ait.

118. ANIMAMQUE LITANDUM ARGOLICA. In codice Longobardico legere est quarto casu, *animamque litandum Argolicam*: quod alii viderint: nam haec per septimum casum proferri potius consueverunt. Est etiam in Mediceo una post dictione *litandum* est: quod quidem verbum etiam cum decoro reticeretur.

129. COMPOSITO RUPIT VOCEM. In codice Longobardico, *compositam* legas. Sed enim *composito* adverbium eruditus magis auribus satisfacit. In Mediceo, *rumpit* praesenti tempore est: quae forma narrationi congruit.

146. ATQUE ARCTA LEVARI VINCLA. Antiqui plerique codices *arta* habent absque *s*: cur-

que id ira fieri solitum, Grammaticorum veterum dictata alibi citavimus.

156. VITTAEQVE DEUM, QUAS HOSTIA GESSI. In antiquis aliquot exemplaribus, punctum observavi ante *deum*. ut sit: *quas gessi deum hostia*. Servius tamen *deum vittas* mavult legere.

161. SI MAGNA REPENDAM. Sunt antiqui codices, in quibus *repandam* scriptum inveni; sed id potius inficitia librarii quam pro manifesta re sit positum: nam *magna rependere* pollicetur Sinon, qui jam vitae, ac libertatis praemia sit consequutus.

179. SECUM ADVEXERE CARINIS. In Mediceo codice, & aliquot aliis, *avexere* legitur: ut sit ex eodem loco, unde degressi prius auguria coeperant.

185. HANC TAMEN IMMENSAM. In Mediceo, *Hanc adeo immensam* legitur; sed *tamen* receptum magis.

191. PRIAMI IMPERIO PHRYGIBUSQUE FUTURUM. In codicibus aliquot antiquis, *Phrygiis* legitur; sed *Phrygibus*, emendatio omnino lectio est.

196. CAPTIQUE DOLIS LACRYMISQUE COACTI. Servius *coactis* legit, remque Terentii testimonio suffulcit. Nusquam tamen in veteribus exemplaribus id inveni, quanquam in Mediceo nescio quid hujusmodi abrasum in ejus dictionis sine discernitur. Quam vero Ovidii Synepetiam huc nonnulli citant: *Oculi lacrymis maduere coactis*: longe diversa est a Virgiliana sententia: nam ibi Ovidius de Procne loquitur: quae inspecto Ity filio coacta sit maternae pietatis impulsu lacrymare, foedae immanitatis, quam in eum parabat, conscia: atque ideo dicit: *Inruitque oculi lacrymis maduere coactis*. In Sinone vero, quoniam lacrymae dubio procul fictae essent, ideo cogi eas necesse fuit: quia neque dolor, neque affectus ullus erat, qui sponte soleat lacrymas ciere. Sed & Ti. Donatus *coactis* legit: si modo codex fidelis est. Utcunque tamen alii, atque alii senserint, minime absurdum mihi videtur, si legamus *Capti dolis, & coacti lacrymis*, quo etiam modo si legas apud Donatum, nihil quicquam ejus sententiam immutaveris.

207. JUBAEQUE SANGUINEAE EXSUPERANT UNDAE. In veteribus aliquot exemplaribus legere est: *superant undis*. In Mediceo: *superant undas*; sed enim *exsuperant* longe majus quiddam ostentat.

208. SINUATQUE IMMENSA VOLUMINE TERGA. In codicibus plerisque pervetustis legitur: *sinuant* pluralitatis numero: quippe *angues toti*: quae lectio carminis etiam tonum reddit canorum magis.

220. TENDIT DIVELLERE NODOS. Vetera quaedam exemplaria *devellere* habent; sed id vitio temporum.

223. FUGIT CUM SAUCIUS ARAS. Antiqui codices pene omnes cum Mediceo *aram* unitatis numero legunt: quae quidem lectio mihi castior videtur.

246. TUNC ETIAM FATIS ABERIT CASSANDRA FUTURIS ORA DEI JUSSU, NON UNQUAM CREDITA TEUCRIS. In Oblongo codice pervertitur, *jusso* legitur, a recto *jussu*. Ut illud: *Et jam jussa facit*. Sed *jussu* magis placet, ut suave magis. Est vero illud animadvertione dignum, quod in codicibus aliquot antiquis oratio eo loco punctis dissita est: *Aperit Cassandra futuris Ora dei jussu*. Ut sit ordo, Cassandra non unquam credita Teucris, tunc jussu dei aperit ora futuris fati: non autem illud, *Non unquam credita Teucris Jussu Dei*. Cujus rei causam Servius ex commodo suo comminiscitur. Et Donatus ait, responsum Cassandreae Apollinis jussione fuisse damnata. Atqui magis pium est dicere deum semper consulere humanis rebus, qui divinationem mortalibus clarigius est, ut mala cavere possemus: cumque ea lectione legere, jussisse deos, ut Cassandra tunc vaticinaretur. Praeterea sententia haec ita explicata rem auget: & factorum vim majorem ostendit: quum dicat neque quidem deorum admonitu fieri potuisse, ut quae fata decreverant infortunia, vel scientes potuerint evitare.

254. ET JAM ARGIVA PHALANX INSTRUCTIS NAVIBUS IBAT. Vetera quaedam exemplaria *ibant* legunt, numero multitudinis, quam lectionem agnoscas apud Ti. Donatum, si in integra ejus incidas commentaria. Ita enim illic habetur: *Iter per terram dicimus fieri. Hoc tamen loco ibant inquit, hoc est, navibus ferebantur: quoniam insulam dixerat Tenedum: ne, si navium non fecisset mentionem, putaretur immemor sui, ut terram poneret, quam secundum descriptionem superiorem nullam esse constabat.*

260. LAETIQUE CAVO SE ROBORE PROMUNT. In Longobardico codice *produnt* legitur: quod minime displicet. Sed enim *promere* de iis dicitur, quae condita fuerint: de his autem superius dictum est; *Nota conduntur in albo.*

261. THERSANDRUS, THENELUSQUE DUCES. Quidam codices ex proximioribus editionibus, *Tisandrus* legunt: quum tamen passim apud Graecos celebre sit *Thersandi* Polynicis filii nomen. In Romano codice Vaticanae bibliothecae desiderantur paginae versusque omnes a captura Sinonis, usque ad versum, qui libro quarto incipit: *Instauratque choros, mixtique altaria cir.* ET DIRUS ULYXES. In codice Longobardico, *durus Ulyxes*, legitur: quem Horatius patientem; Homerus *πολύτληα* vocant: id vero duri hominis, ut: *Durum a stirpe genus: &: Dardaniae duri.* Inferius vero omnino legitur: *Dirus*: videturque

proprium epitheton apud Maronem *Dirus Ulyxes*, ut *immitis*, & *saevus*, *Achilles*. Sunt etiam antiqui codices, in quibus *dirus* habetur: nempe quia toties apud Homerum legere est, *δῖος Ὀδυσσεύς*, & *δῖος*. Sed enim in hostili persona, ubi praesertim improbatum res gesta, non congruit epitheton illud honorificum. Quamvis FL. Solipater, ubi de tropis agit, haec ita: *Epitheton dictio est vocabulo adjecta ornandi, aut destruendi, aut indicandi causa. Ornat, sicut Dirus Ulyxes.* Ita enim in veteribus Solipatri codicibus habetur. In aliquot & *dirus*. Destruit, sicut, *Scelerumque inventor Ulyxes*. Indicat, sicut, *Larissaens Achilles*. Sed hoc exemplum ita positum, loco non citato, non mihi tanti est, ut propterea lectionem *dirus* loco hoc immutare velim. Carisius enim ad id respexit: quod, uti diximus, Homerus *Ulyxem δῖον* vocat.

262. ATHAMASQUE THOASQUE. In Longobardico, in Mediceo, & quibusdam aliis codicibus antiquis, legere est, *Acamas*. Quod quidem nomen inter Graecorum proceres censeri apud Quintum Smyrnaeum invenias, qui τὰ πρὸς Ὀμήρου scripsit. Fuit & *Acamas* Thesi. F. a quo Demosthenes agnoscit tribum Acamantida ἐν τῷ πρὸς Βοιωτῶν πρὸς τὴν ἑνὸς μιλίας: quod observat Harpocration.

271. LARGOSQUE EFFUNDERE FLETUS. In Mediceo codice, *refundere* legitur; sed *effundere* acceptius. Quin etiam nonnulli codices, *fluctus* habent; sed nulli *fletus* non castior lectio videtur.

275. EXUVIAS INDUTUS ACHILLI. In antiquis exemplaribus *Achillis* habetur, recta declinatione, non enim hic ἐμοιολύωτο illud Servianum timendum est. Suntque aliquot exemplaria, in quibus *exuviis* legatur septimo casu. Utrumque Latinum est, sed *exuvias* quarto casu placere magis video eruditus viris. Demum & *inductus* ab *induco*, in pervetustis aliquot exemplaribus habetur. Sane scriptum ab Augusto Tranquillus ait: *Si mane sibi sinister calceus pro dextro induceretur: & apud Plinium: Dirus Augustus prodidit sibi calceum praepostere inductum.* Placet tamen *indutus*, ab *induo*, ut vulgo habetur.

281. O LUX DARDANIAE. In antiquis aliquot codicibus legere est *Dardanidum*. Tametsi non nescimus ex Mnasea *Dardaniam* regionem appellatam, quae *Teucris* prius vocabatur. *Dardanus* porro Troadis oppidum est Stephano. SPES O FIDISSIMA. Ut praeteream quod in antiquis codicibus scriptum est ex instituto Augusti, *spes o fidissima*: illud me magis movet, quod in vetustissimo quodam codice litteris propter vetustatem caducis difficile est discernere utrum *fortissima*, an *firmissima* sit adscriptum. Sed enim, ut *firmissima* non improbarim, ita *fortissima* nunquam admiserim: decenter enim *spes* aut *firma*, aut *fida* ponitur.

290. RUIT

290. RUIT ALTO A CULMINE TROJA. In Mediceo codice non est a praeposito; sed supra *alto*, ab *xviii* *ααφφασσ* notatum. Vulgata tamen lectio, quae est *alto a culmine*, satis pluribus facere videtur.

295. PERERRATO STATUES QUAE DENIQUE PONTO. In codice Longobardico & aliquot aliis *qui*, non *quae* legitur, ut sit: *Qui denique statues ea magna pererrato ponto*; sed enim magis placet, quod in vulgatis habetur exemplaribus, *quae moenia*.

301. CLARESCUNT SONITUS. In antiquissimo codice legere est, *concresecunt sonitus*, superaddita etiam paraphrasi, spissantur. *Crescere* enim & *concrecere* de sonitu non sine horrore dici potest. Hic vero non clamores tantum, sed & armorum concussiones, & corruentium aedium fragores audiebantur; ut opus esse videatur verbo plenius aliquid resonante.

311. JAM PROXIMUS ARDET UCALEGON. Ne quis dicat nos super antiqua scriptione curiosos nimis, si *proximus* in ant. cod. scribi dixerimus, apud Carisium quoque ita scriptum invenimus antiquo codice: ubi locum citat Crispi ex III, unde Virgilius locum desumpserit: *Non tu scis, quas aedis ignis coepit acriter, haud facile sunt defensu, quin & comburantur proxima*.

321. CURSUQUE AMENS AD LITORA TENDIT. In Oblongo codice perveteri, & in Mediceo, & plerisque aliis *ad limina* legitur: quam lectionem Servius agnoscit. Attendendaque est Aeneae virtus, ad quem Sacerdos cum sacris & nepote parvulo confugeret. Eadem lectione, sententia diversa, Donatus ait: *Cursusque amens ad limina tendis. Tutis exelusus ad intusa confugiens, plebam testabatur amentiam, quum eo fugiens curreret, ubi cum ipsis diis potuisset incendi*.

332. OBSEDERE ALII TELIS ANGUSTA VIARUM OPPOSITI. In codicibus antiquis Mediceo, & aliquot aliis legere est, *oppositis*: quippe *telis*: & ita etiam est in Donatiano codice. Invenio tamen s litteram superfluum saepe alicujus dictionis fini adjectam; si praesertim dictio ab eadem incipiat, dictantium celeritate librariis deceptis: verum hic nihil est, quod offendat, si *oppositis telis* legere, antiquis magna ex parte codicibus adstipulantibus, cuiquam visum fuerit.

333. STAT FERRI ACIES MUCRONE CORUSCO STRICTA. Sunt codices, in quibus legere est, *stat pernicies mucrone corusco*: quod quia nonnullis alienum a Virgiliana phrasi videbatur, etiam distulaturus: verum ubi in Ti. Donati commentaria incidi, animadverti hominem lectionem hanc agnovisse, longa etiam adjecta paraphrasi: ita enim est: *STAT PERNICIES. Omnia adversa sunt, & in eum desperationis cardinem ducta, ut nec consi-*
Tom. IV.

stere in patria quisquam sine pernicie possit, nec saluti fugiendo consulere. Sed enim longe magis placet, *stat ferri acies*, ut agnoscit Servius, & aures adprobant eruditae.

339. ET MAXIMUS ARMIS IPHYTUS. In codicibus omnino plerisque, *armis* legitur. In aliquot vero aliis, *maximus annis* habetur, quod inferiori sententiae responderet: *Quorum Iphytus aevum jam gravior.* In nonnullis etiam ex his antiquioribus & hic & inferius, *Epytus*, scriptum est per e prima syllaba, & absque adspiratione: in aliquot *Ephytus* cum adspiratione; sed *Iphytus* receptum magis.

342. ILLIS QUI AD TROJAM FORTE DIEBUS VENERAT. In Mediceo & codicibus antiquis plerisque omnibus, absque relativo *qui* legere est, *Illis ad Trojam forte diebus venerat*: quae loquendi figura etiam alibi est apud Virgilium, relativo praeterito, ut: *Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni*: subintelligitur, *quam* scilicet Tyrii coloni tenuere.

347. QUOS UBI CONSERTOS. Quamvis *consertos* in codicibus aliquot antiquis habeatur; ex codice tamen Mediceo, & ex Longobardico, atque ex aliquot aliis, neque non ex Donatiano exemplari, & Aruliano, *consertos* legerim, eo significato, quo apud Ballustium legitur: *Catilina memor generis, atque pristinae suae dignitatis, in consertissimos hostes incurrit*: & ita apud alios frequentissime.

349. SI VOBIS AUDENTEM EXTREMA CUPIDO EST CERTA SEQUI. Donatus *audendi extrema* videtur agnoscere; & in ordinatione sensus ita digerit structuram: *Si vobis audendi extrema cupido certa sequi.* Sed enim exemplaria vetera pene omnia *audentem* legunt: ut animositatis laus Aeneae praecipue deferatur: *audentem* quidem prius etiam in Mediceo scriptum fuit: inde aliena manu & atramento, *audendi* gerundii voce factum.

369. ET PLURIMA MORTIS IMAGO. Veteres aliquot codices *noctis imago* legunt; sed *mortis* omnino melius iudicio doctorum habetur.

371. ANDROGEOS OFFERT NOBIS. Vetera exemplaria pleraque cum Mediceo *Androgeus*, idiomate Latino scribunt. In quo Tritimeris observanda, ut: *Pectoribus inhians spirantia consulis exta.* Qui vero syllabae timuerunt, *Androgeos*, per Ω magnum Atticorum more scribere maluerunt: quod etiam nulla cogente necessitate inferius factum: *Haud secus Androgeos visu tremefactus abibat.* Alii satis imperite se pronomen intrudere superfluum, *Androgeus se offert nobis*: obliiti pronomen id paulo supra positum. Nonnullis autem tanta fuit Graecitatis cura, ut alibi genitivum etiam eadem Atticorum scriptione scribendum curarent, ut eo loco: *Comantem Androgeo galeam*: Solipa-

no Carifio reclamante: de quo loco suo diceretur: nam parva haec, ne plenius disputata fastidium faciant, pluribus locis dispescere melius visum: quamquam recte multi dicunt, quae faciant ad institutionem, eo utiliora esse, quo pluries repetita.

377. SENSIT MEDIOS DILAPSUS IN HOSTES. Ut missam faciam lectionem, *dilapsus ad hostis*, quae minime placet, in antiquis Prisciani codicibus hoc non uno loco citato versu legere est, *medias illapsus in hostis*: pro, se illapsum esse: quod ideo placet, quia *dilapsus* contrarium habere significatum videretur; quippe aut effugere, aut in diversas partes labi. Sunt, qui per *e*, *delapsus* legant, non sane improprie, ut in Carifiano habetur codice, dicente eo soloecismum hic esse transmutatione per casum in participiis: nam & is nominativum agnoscit pro accusativo.

383. DENSIS ET CIRCUMFUNDIMUR ARMIS. In codicibus plerisque veteribus legas: *circumfundimus*: quod minime displicet, quum praesertim legerim apud Ti. Donatum. *Irruimus*, inquit, *densis & circumfundimus armis*, hoc est, in circulum *fundimus*, atque universos occidimus.

386. ATQUE HIC EXULTANS SUCCESSU, ANIMISQUE COROEBUS. In Mediceo & antiquis codicibus pene omnibus ordo numerusque dictionum ita habet: *Atque hic successu exultans animisque Coroebus*: utrumque iudicio meo aequae auribus adblanditur.

389. MUTEMUS CLYPEOS. Varium modo genus, modo diversa scribendi ratio, in hoc nomine *clipeus*, Grammaticos semper diversos egit: nam ex veteribus codicibus aliquot per *y* *clipeos*, aliquot per *i* *clipeos*, nonnulli per *u* *clipeos* scribunt. Sed enim inter *clipeum* per *i*, & *clipeum* per *u*, differentiam ponit Cornelius Fronto; *clipeumque* per *u* imaginis esse dicit; per *i* vero armorum. Quare si Frontonis admittenda sit differentia, quum subsequatur, *Danaumque insignia nobis aptemus*, ad imaginem respexisse videtur: nam & Servius ait in Graecorum *clipeis* Nep:unum, in Trojanorum Minervam pictam fuisse; hic *clipeos* vel *clipeos* (idem enim est) scribendum non aegre consenserim. Sed enim alii sunt, qui genus, non scripturam, differentiam facere putent: ait enim Labienus *clipeum* neutro genere imaginem significare; virili vero, inter arma poni. A quo diversus est Pomponius, dubii Sermonis libro secundo, ubi *clipeus* & *clipeum*, indistincto genere dici ait; sed littera differre: ut pugnatorum per *i*, *clipeum* dicantur: imaginem vero per *u*, *clipeum*. Ut etiam ex Cornelio dicebamus. Erant vero huiusmodi imagines, quales ad alicujus rei memoriam exculpi consueverunt. Eam vero differentiam improbat Carifius, quum *clipeus* per *i*, & *clipeus* per *u*, non alia ratione dicatur quam *maximus*, &

maximus, & *optimus* ac *optimum*, propter communionem *i* & *u* litterarum. Quum itaque inter se ita Veteres altercentur, resque parvi sit momenti, & majora nos interpellent, hoc nos interim in medio relinquemus.

390. DOLUS, AN VIRTUS, QUIS IN HOSTE REQUIRAT. In codicibus aliquot antiquis legere est: *quis ab hoste*, sed melius *in hoste*. Est & *requiras*; sed longe magis placet, *requiras*, ut in Mediceo & aliquot aliis emendationibus exemplaribus habetur.

392. ANDROGEI GALEAM. Vetera illa exemplaria, quae *Androgeus* in recto posuere, paternum casum eodem hic idiomate scribunt *Androgeo*. Sed enim Solipater, qui scriptum asserit a Virgilio libro sexto: *In foribus letum Androgeo*: loco tamen hoc, ut in Mediceo etiam est, agnoscit *Androgei*. Cujus haec sunt verba: *Si fuerit nominativus Androgeus, genitivus erit Androgeo: ut apud Virgilium: In foribus letum Androgeo; sed apud eundem invenimus Androgei galeam; sed non ex eodem nomine: nam si fuerit hic Androgeus, Androgei facit genitivo: ut idem Virgilius: Peneclis dextra divae arripotentis ad aram: quum tamen huius nominis Peneleos nominativus sit apud Graecos, Βενελεος ἢ Πηνελόπεια*. CLYPEIQUE INSIGNE DECORUM. Sunt qui *decori* scribant, ut sit, *clipei decori*; sed longe melius *insigne decorum*: ut agnoscit Servius.

408. SESE MEDIUM INJECTIT MORITURUS IN AGMEN. In Mediceo & plerisque aliis veteribus codicibus, *periturus* habetur. Dum vero haec publicari coepta essent, Camillus Porcius, Antistes Aprutinus, Romanae decus eloquentiae, Codicem veterem mihi obtulit, in quo tum alia vulgata a lectionibus diversa, tum hoc ipsum *periturus* scriptum est: nam *perire* omnino plus est, quam *moriri*.

415. DOLOPUMQUE EXERCITUS. Exemplaria quaedam antiqua *Dolopumque* legunt, & ita apud Ti. Donatum habetur, quum tamen *que* nihil offendant.

420. SI QUOS OBSCURA NOCTE PER UMBRAM FUDIMUS INSIDIIS, TOTAQUE AGITAVIMUS URBE. Antiqui aliquot codices, *sub umbram* legunt. Sed mihi non displicet *per umbram*. In Longobardico etiam legere est, *totamque agitavimus urbem*: ut sit, *fudimus per umbram: & agitavimus per totam urbem*. Sed enim vulgata lectio magis recepta est, *Totaque agitavimus urbe*.

422. APPARENT PRIMI CLYPEOS. In codicibus aliquot antiquis, eodem membro legas, *Apparent primi* disjunctim: inde, *Clipeos mentis* atque *tela Adgnoscent*. Donatus mavult, *Primi clipeos, mentis atque tela Agnoscent*.

424. ILICET OBRUIMUR NUMERO. Male mul-

multi scribunt, *illicet* geminato *ll*: quod ex, ire licet, contendant *r* litteram in *l* abire, vocali *e* detrita. Ait vero Martius Salutaris, qui citatur a Carisio, *Illicet* loco hoc interjectionem esse graviter ingemiscantis: & ita accipendum illud ex Eunucho Terentii: *Actum est, ilicet, peristi*. Nam & hic non est in loco, aut statim, continuo; sed pro eo, quod est *bem*: ut sit, *Hem peristi*. Libro vero Aeneidorum xi. *Ilicet in muros tota discurritur urbe*. Celsus ait pro illico vel statim positum: antiquos pro, *eas licet*, posuisse. Pro Nunc, Afranium in Materteris: *An tu eloquens ilicet*: id est, subito, aut extemplo.

443. CLYPEOSQUE AD TELA SINISTRIS PROTECTI OBJICIUNT. Vetera aliquot exemplaria, *ac tela* legunt; sed *ad tela* agnoscit Servius, dum exponit: *contra tela*. Sunt & codices antiqui, in quibus, *ad tela* scriptum sit; sed *tela* omnino castior est lectio: animadversum enim est in oppidorum expugnationibus, milites dum scalas scandunt sinistra manu ad tela clipeum obiectare, dextera vero uti ad apprehendendum: idque ipse Poeta graphice describit dum addit, *Prensant fastigia dextris*.

445. DARDANIDAE CONTRA TURRES AC TECTA DOMORUM. In antiquis aliquot codicibus, *turres & tecta* legas; sed hoc parvi est momenti. Illud potius dicendum, quod in Mediceo codice *tota domorum culmina* legitur: quanquam Servius *tecta* agnoscit.

448. AURATASQUE TRABES. Sunt antiqui codices, in quibus *aeratasque trabes* legitur; sed *auratas* magis Virgilianum videtur: libenter enim Poeta noster omnia solet auro decorare, ut illud: *Pendent Lycbni laquearibus aureis*: &: *Barbarico postes auro*. Alia vero ratione alibi *nexas aere trabes* legas. Porro hic pathos est a rei preciosae perditione. DECORA ALTA PARENTUM. In codicibus aliquot antiquis, *decora illa* legitur, quod *emphasin* habet: alibi vero *scenis decorata alta* lectum, quod quidem epitheton longe quid sublimius ostendit.

449. IMAS OBSEDERE FORES. In antiquis aliquot exemplaribus *unas* legitur, hoc est, solas: ut qui putarent non aliunde ingressum dari. *Imas* tamen, hoc est, interiores, magis placet, de quibus inferius dictum: *Armatosque vident stantis in limine primo*: posteaquam Priami & veterum penetralia Regum apparuere.

456. SAEPIUS ANDROMACHE. Sosipater Carisius ait Soloecismum esse, transmutatione qualitatis in adverbis, *Saepius* pro *saepe*, hoc citato verfu.

460. TURRIM IN PRAECIPITI STANTEM. Ridebunt fortasse nonnulli, qui stomacho sunt admodum delicato, si utrum *Turrim* per *i*, an *Tur-*

rem per *e*, loco hoc scribendum sit, quaesierim; sed utcumque illi aegre ferant se doceri, nos quorundam ex Veteribus eruditissimorum hominum vestigiis inhaerentes, nihil qua liceat, praeterituri fumus, quod ad minimorum etiam vitiorum, quae usquam inoleverint, emendationem faciat. Ut loco hoc nullum ego exemplar ex vulgatis asperi, in quo non *turrim* per *i* vocalem tertiam scriptum esset. Et causativum in *im*, semper mittere *Pup-pim*, *Sitim*, *Securim*, *Turrim* Sosipater ait: Observasse tamen se *turrem* apud Virgilium per *e* vocalem secundam, libro secundo, *Turrem in praecipiti stantem*. Hoc, tamen haud magni alicujus momenti est; tam diligentis tamen Scriptoris observatio ostendit multa adeo esse, quae in hunc modum librariorum incuria lancinarit.

462. ET ACHAICA CASTRA. Adverte *κατακασιμιν* in opprobrium poni: veluti etiam superius *Dorica castra*. In codicibus tamen aliquot antiquis, *Achaia castra* legimus dissoluta diphthongo. *Ἀχαιῶν ἀπὸ τῆς Ἀχαιῶν τοῦ ἰσχυροῦ Ἀχαιῶν*: nam & in Mediceo codice eo versu, qui est in Quinto: *O miseris quas non manus, inquit, Achaica bello*, scriptum est *Achaia*: non tamen haec efficiunt, ut *Achaica* mutemus.

465. EA LAPSA REPENTE. In plerisque codicibus, absque pronomine ullo legitur, *elapsa*: quod nequaquam placet. De littera vero *b* in eo participio dictum alibi.

470. ET LUCE CORUSCUS AHENA. Notat Gellius vidisse se mirandae vetustatis codicem, qui quidem ipsius Virgilii fuisse credebatur, in quo, loco hoc *aena* scriptum esset, *b* littera supra addita, quam absque adspirationis nota prius scriptum esset: sic eo quoque loco: *Undam tepidi despumat aeni*. Verba Gellii nonnulli aliter interpretantur.

474. LUBRICA CONVOLVIT SUBLATO PECTORE TERGA. In perveteri quodam codice scriptum animadverti, *sublato pectora tergo*; sed longe melius, *lubrica terga*: quod Servius etiam agnoscit.

481. JAMQUE EXCISA TRABE FIRMA CAVAVIT ROBORA. In perveteri codice Longobardico, *cavabat* habetur: neque obstat quod praeteritum subsequatur: ostendit enim hoc celeritatem in conficiendo negotio; consentiunt tamen omnes in *cavavit*.

490. AMPLEXAEQUE TENENT POSTES. Hoc autem loco, *postis* plurimum in antiquis exemplaribus invenitur. Variè vero semper disputatum ab auctoribus, Utrum casus plur. hujusmodi nominum tertiae declinationis per *is*, an per *es*, enuntiarì debeant: nam ex veteribus grammaticis non defunt, qui super hoc casu praeceptum hoc observandum esse sentiant: ut, quando genitivus casus numero plur. *um* litteris ante consonantem conclu-

ditur, tunc accusativus casus numeri plur. *es* litteris definiatur: ut puta, *horum parietum, hos parietes*. At vero tunc Accusativus casus numeri plur. *is* litteris concludatur, quum Genitivus casus numeri plur. *ium* litteris definitur: ut puta, *hos talis*: quoniam *horum talium* facere demonstratur. Quod praeceptum ut imperite datum redarguit Probus in Arte. Quando quidem sunt nomina, quae genitivo casu numero plur. *ium* litteris definiantur, & Accusativo casu numero plur. *es* litteris concludantur: ut puta, *horum nubium* (ait ille) *Non quidem has nubis, sed has nubes facere pronuntiatur*. Item sunt nomina, quae genitivo casu num. plur. *um* litteris ante consonantem concludantur, & Accusativo casu numero plur. *is* litteris concludantur: ut puta, *horum parentum hos parentis*. Quo sono Sallustius *per liberos atque parentis vestros*, scivit esse pronuntiandum. Item sunt nomina, quae genitivo casu numero plur. *ium* litteris definiantur, & Accusativo casu numero plur. *es* & *is* litteris concludantur: ut puta, *horum postium, hos postes, & hos postis*: Qua ratione praecipuus Maro *eosdem postes* ex utroque sono pronuntiavit: *Amplexaeque tenent postes*. Item: *postisque sub ipsos nituntur gradibus*. Sane quidem in Mediceo casu hujusmodi plurimum per *is* scribuntur: hoc vero loco *postes* scriptum est, ex Probi sententia.

493. EMOTI PROCUMBUNT CARDINE POSTES. No. Marcellus *emoto* agnoscit: ubi hoc versu teste Virgilio *cardinem* virili genere protulisse dicit: nulla enim alia dictio est, ex qua genus apparere possit: nam ex veteribus sunt, qui *hanc cardinem* dixerint: ut illud: *Sonat impulsa Regia cardo*.

503. SPES TANTA NEPOTUM. Sunt, qui dicant in codicibus aliquot antiquis scriptum esse, *spes illa nepotum*. Ego lectionem eam nusquam in exemplaribus, quae mihi versare contigit, inveni; sed *tanta* fere passim: quam lectionem Donatus agnoscit. In uno tantum, *quanta* per exclamationem habetur: & *ampla* scriptum in Mediceo codice vetusto. *Tanta* tamen melius.

508. ET MEDIUM IN PENETRALIBUS HOSTEM. Quia pluribus in codicibus antiquis legere erat, *mediis in penetralibus*, ea elocutione, quae sese etiam inferius offert, *Mediis hostem in penetralibus*, Grammatici, ut staret versus, *medium* quippe *hostem* correxere. Quod si quis versus quosdam exleges, vel anapesticos potius, alteriusque generis insertos Virgilio nolit condonare, aut elisionem s litterae cum vocali applicita non admittat: habebit is codices venerabilis antiquitatis Mediceum, & alios, in quibus *mediis penetralibus*, absque *in*, praepositione, legatur: elocutione Virgilio admodum familiari. Neque tamen hoc ita dicimus, ut lectionem vulgatam improbemus, quae recte & ipsa

procedit, hoc modo: *medium in penetralibus hostem*.

511. DENSOS FERTUR MORITURUS IN HOSTES. In antiquis aliquot exemplaribus, *ad hostis* legitur, non inepte: cui quidem lectioni adstipulatur etiam codex ille pervetus, in quo semper *at* praepositio per *t* notatur: in eo enim, *at hostes* legitur; agnoscit tamen Ty. Donatus vulgatam lectionem *in hostis*.

517. ET DIVOM AMPLEXAE SIMULACRA TENEBANT. Mediceus, & antiqui fere omnes codices *sedebant* habent, quod est mulierum proprium, ut apud Homerum, saepe: pauloque infra, Hecuba Priamum ad sese recipit & longaezum in sede locat.

518. JUVENILIBUS ARMIS. Multorum codicum, & auctorum testimonio, *juvenalibus* per *a* media syllaba legendum, alibi indicavimus.

529. ILLUM ARDENS INFESTO VULNERE PYRRHUS INSEQUITUR. In perveteri codice Oblongo legere est, *in festo in vulnere*: faucius enim erat Polites. Sed enim Servius schema laudat, *Vulnere* pro *telo*: & absque *in*, in aliis codicibus habetur.

531. UT TANDEM ANTE OCULOS EVASIT, ET ORA PARENTUM. In quibusdam veteribus codicibus est, *Ante oculos evasit, & ante parentum*; sed omnino corrupte: inde autem emanavit error, quod ea praepositio addita legitur in plerisque codicibus superne pro paraphrasi.

532. VITAM CUM SANGUINE FUDIT. In antiquis plerisque codicibus, *fandit* habetur: res enim hujusmodi per tempus praefens enarratae, magis movent.

542. CORPUSQUE EXSANGUE SEPULCHRO. In aliquot ex antiquioribus codicibus *corpus exsanguae* legitur absque particula *que*; sed enim ipsa versus dignitas eam particulam hoc loco videtur expetere.

545. RAUCO QUOD PROTINUS AERE REPULSUM. In antiquis aliquot codicibus *sepultum est* legitur: in aliquot *sepultum* absque *est*: quod id videtur innuere, quod ad vivum non pervenerit, sed in summo clipei nulla efficacia pependerit. Sane vero, *Sepultum*, ab iis repositum est, qui olim quaestionem faciebant, non posse pendere, quod repellitur: adversus quos ita Donatus: *Nam & repulsum est, & pependit*. *Missum enim telum constabat, quod vetustatis vitio fuisset bebetatum, quod vigorem perdidisset illius temporis, quod in usu Priami fuit, cum adhuc juvenis esset: nunc emisum ab eo, qui omne virtutis robur cum ipsis juvenae temporibus amisisset. Talis ergo teli effectus plenus esse non potuit, ut perforato penetret scuto ad hominis corpus, & exitium perveniret; nec tamen in totum inefficax fuit: repulsum est enim respere*

stente aere; sic tamen, ut pendens inhaereret, penetrato scilicet aliqua ex parte scuti contextu. Legimus itaque cum Donato, *Ranco quod protinus aere repulsum est.*

548. ILLI MEA TRISTIA FACTA. Illi hic proibi adverbium positum dicit Donatus, interpres Terentianus, in Adelphis: *Ut ego illi maxumam partem feram: & in Ecyra: Nam illi non licebat nisi praefinito loqui.*

550. HAEC DICENS. Antiqua fere omnia exemplaria, *hoc dicens*, legunt: quippe, *nunc morere*: quod majorem quandam habet illusionis efficaciam.

554. HAEC FINIS PRIAMI FATORUM. Servius velle videtur *finis* foemini tantum esse generis, quum tamen virilis etiam passim invenitur. Virgilius: *Quem das finem, rex magne, laborum?* &: *Hic finis sandi*, quod agnoscit Nonius. Praeterea Probus in Arte quaerit cur hoc loco *finis* foemini genere positum fuerit a Virgilio: quum veterum Grammaticorum regulae nomen id masculini generis esse velint: Poëtamque ait metro consuluisset: ita enim plerumque rationem musicam appellat. Sane vero Comminianus Soloecismum hic esse per genera nominum asseverat: *Haec finis Priami*, pro, *hic finis*.

555. PROLAPSA. Non temere quidem in antiquissimo quodam codice, participia haec a *labor, laberis*, per Thematis characteristicon scribuntur: *prolapsa, illabsus, labstantem*: nam Probus hujusmodi participia per *b*, non per *p* scribi debere praecipit.

562. SUBIIT DESERTA CREUSA ET DIREPTA DOMUS. In Mediceo, & in antiquis aliquot aliis exemplaribus, legere est: *subit & deserta*: neque dicendum ultimam in *subit* ex synacreti longam esse, qui viderimus superius ejusdem formae praeteritum correptum: *Hectore, qui redit exuvias indutus Achillis*. Ibi enim pro *redit*, dubio procul positum est bisyllabum *redit*. Est vero venustas aliqua in ea repetitione copulae: *Et deserta Creusa, & direpta domus*: quamquam neque illud invenustum, quod absque &, *subiit*, trisyllabum in plerisque habetur exemplaribus. Habemus vero in antiquis aliquot codicibus lectionem aliam, *ut direpta domus*, hoc est, venit in memoriam Domus, ut direpta: ea quippe specie, qua direpta esset, tali eam imagine concepi. Aliquot alii codices, & *deserta* legunt; sed hoc parum in tanta calumitate: quare longe melius *direpta*. Loquitur vero hic ex Epicuri sententia, qui omnium rerum, quae nostrae insident cogitationi, simulacra confingebat, eaque ad cerebrum volitantia species offerre, quibus praedita essent: memoriamque & excogitationem non aliunde in nobis esse. Quae lectio si faciat satis, non erit dicendum participium

esse pro participio, & *direpta* positum pro *diripienda*, ut grammatici comminisci coguntur.

567. JAMQUE ADEO SUPER UNUS ERAM. Duo illa & viginti carmina, quae detracta esse constat, in nullo ex iis veteribus codicibus, quos versavimus, habentur; placuit tamen nonnullis impressoribus ea publicare. Donatus porro ita ea dissimulavit, ut sententiae continuationem longe aliter acceperit, quam fecerint alii: ea quippe de causa Aeneam dextra prehensum a matre contentum esse, ne ipse sibi, quod in extrema ea rerum desperatione plerique fecerant, mortem conscisceret: quo loco Auctoris ipsius verba ponere non pigeat, ubi verius hos interpretatur.

*Deseruere omnes desessi, & corpora saltu
Ad terram misere, aut ignibus aetra dedere.
Tum mihi se, non ante oculis tam clara, videndam*

*Obtulit, & pura per noctem in luce resulsit
Alma Parens, confessa Deam, qualisque videri
Coelicolis, & quanta solet, dextraque prehensum
Continuit. Roseoque haec insuper addidit ore.*

Dixit omnes deseruisse quod agebant, quum defenderent domum Priami, & id frustra facerent. Ipse quo modo recesserit dicit: ne videatur etiam ipse operis labore fatigatus recessisse: Omnes inquit laborando fessi, & sine aliqua utilitate certando debiles redditi, tedio adversarum rerum mori maluerunt: & duplicem voluntariae mortis occasionem nacti, cum altitudo non desset, & incendia dominarentur, aut praecipites dederant sese, aut perierant flammis: ne & ipse alterum facerem, aut, quod supererat tertium, hostis occideret remanentem, Mater mea, non ut facere solebat, dubia, aut incerta, sed manifestior veniens, me ab ipsis inefficacissimis actibus revocavit.

594. QUIS INDOMITAS TANTUS FUROR EXCITAT IRAS? In codicibus aliquot antiquis cum Mediceo legere est, *tantus dolor*, non autem *furore*: quid enim oportuisset statim subungere *quid furis*? Sane dolor agnoscit Donatus: & in paraphrasi ait: *Quid tantum doles, irasceris, furis?*

597. SUPERET CONJUXNE CREUSA. Est quidem hic *superet*, ut, *Captivae superavimus urbi*. In Longobardico tamen codice, *super est* legitur, elegantia haud quaquam pari. Illud etiam animadverti in aliquot ex antiquioribus codicibus, primam litteram, quae est in nomine *conjux*, inversam esse hoc modo, *conjux*: ea quippe nota, qua OLIB. hoc est, *conliberta*, in monumentorum titulis passim cernitur. Inverti vero ita litteras, in Mulierum nominibus indicandis, plurimum mos fuit.

600. INIMICUSQUE HAUSERIT ENSIS. In antiquis plerisque codicibus legere est, *inimicus & hausserit ensis*.

602. VERUM INCLEMENTIA DIVVM HAS EVERTIT OPES. Antiqua pleraque exemplaria habent, *sed enim inclementia*. Aliquot vero alia, & ea quidem castigatiora, legunt venustissima repetitione, *divom inclementia, divom has evertit opes*: ut illud: *Pallas te hoc volvere, Pallas immolat*. In Prisciani etiam codicibus antiquioribus manu scriptis, hoc citato versu, eodem exemplo passim geminari dictionem *Divom* observavi. Atque eandem hanc lectionem Ti. Donatus agnoscit. Et ut in ea peristeret sententia, qua superius dixerat Aeneam a Venere prohibitum, ne tentaret extrema: ita causam Helenae complectitur. Probatio hujus rei fuerat necessaria, ut hoc ipsum verum esse doceret: hoc enim genere potuit inhibere viri fortis impetum, & incitados animos frangere, inania vacuaque sectantes. Fecit hoc Venus etiam propter se: noverat enim dici sibi posse: *Ut haec patemur, tu fecisti*. Ergo non immerito dixit: *Non tibi Tyndaridis facies invisae Lacenae Culpatusve Paris, Divom inclementia, Divom Has evertit opes*. Est etiam haec eadem geminatio in codice Mediceo.

632. DESCENDO AD DUCENTE DEO. Non sum nescius quot ea sint, quae Servius congerit, ut commune genus esse diis, ostendat. In veteribus tamen aliquot codicibus, *ducente dea*, legitur. In Donatiano: *descendo adducente dae*. Mox ita: *In domo enim Priami se dixerat fuisse constitutum, & in summa ejus parte, unde se aut praecipites dedierant, aut tradiderant flammis; idcirco iratus dixit: Descendo adducente dea, voluntate matris adductus, & persuasione receptus*.

634. AST UBI JAM PATRIAE. In Mediceo codice, *atque ubi*, legitur, quod suavius est.

646. FACILIS JACTURA SEPULCHRI EST. In omnibus iis codicibus, quos prae manibus habui, *sepulchri* absque verbo est, scriptum animadverti.

656. AUT QVAE JAM FORTUNA DABATUR. In antiquis aliquot codicibus legere est, *aut mihi quae fortuna*; sed prior lectio magis recepta.

661. PATET ISTI JANUA LETO. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis legere est, *istic* adverbialiter, ut dicat non esse alio discedendum, si omnes velit perdere: quia jam aderit Pyrrhus, qui eum voti compotem reddet: *Qui natum ante ora patris, patrem qui ad aras obruncabit*.

662. JAMQUE ADERIT MULTO PRIAMI DE SANGUINE. In codicibus aliquot antiquis mutato numero legitur, *Jamque aderit Priami multo de sanguine*; sed vulgata lectio longe venustior habetur iis, qui dactylum & spondeum alternos amant.

663. NATUM ANTE ORA PATRIS. In antiquis pene omnibus exemplaribus, *gnatum* cum g littera praeposita legas: & ita veteres scribere solitos

ostendit Victorinus, dum dicit: *Nos quaedam paucioribus litteris scribimus, quam antiqui scribebant: ut natus, natus, natus, nosco: nam illi has voces & similes istis & interposita scribebant. Cujus rei vestigia nos retinemus, cum scribimus, ignarus, cognatus, ignavus, cognosco*. PATREM QUI OBTUNCAT AD ARAS. Vetera quaedam exemplaria legunt, *patremque obruncat*; sed pronomen illud relativum majoris omnino ponderis est.

664. HOC ERAT ALMA PARENS. Prima hujus carminis dictio novos & veteres Grammaticos varie torquere consuevit. Priscianus in hunc locum: *Reliquis quoque casibus vetustissimi addebant eandem ce syllabam, ut hicce, haecce, hocce: unde vocali quoque sequente ablata per synalephen manentibus duabus ce solebant producere. Virgilius: HOC ERAT ALMA PARENS. Sed scriptorum negligentia praetermisit unum c*. Dixerat vero prius idem hoc Velius Longus, qui dubitat versum esse acephalum, si *Hoc* unico c scribatur. Sed enim nullum ego ex antiquis codicibus codicibus adhuc inveni, in quo sit *hocce* duplicato ce notatum. Passim vero *hoc erat*: quo aequior sum Terentiano & Probo, c finalem in pronomibus producendi vim asserentibus habere, ut alio loco commodius disputatum est. Nam & Sospiter Carisius ultimum positionis modum ait, quem dictio definit in consonantem c, qua pars orationis finitur, & excipitur a vocali, ut, *hoc erat alma parens*. Ne vero mirum sit quaeri a Grammaticis utrum *hoc*, an *hocce*, an *hocce*, apud Poetam sit dicendum: quaerit quid hujusmodi in Cicerone Fabius: *Quippe cur hocce potius quam hoc eo loco dixerit, neminem vestrum ignorare arbitror, Judices, hunc per hocce dies sermonem vulgi, atque hanc opinionem populi Romani fuisse*.

670. NUNQUAM OMNES HODIE MORIEMUR INULTI. In Mediceo & codicibus aliquot antiquis, *nusquam* habetur, hoc est quocumque loco cadere contigerit, haud quaquam inulti moriemur. Sed *nunquam* Donatus agnoscere videtur. Hujus vero sententiae similitudo locum memoriae subjicit apud Livium, aliqua dignum animadversione, libro quinto de II. bello Pu. *Utrum praesenti corpore pecorum modo inulti trucidentur*. Quod in veteri codice legitur: *utrum praebentes corpora pecorum modo inulti trucidentur*.

671. HIC FERRO ACCINGOR RURSUS, CLIPEOQUE SINISTRAM INSERTABAM. In antiquis exemplaribus legere est: *hinc ferro accingor*. Et *clipeo* per u. Sed per i potius, ex Cornelii Frontonis sententia scribendum videtur. De armis enim est sermo; sed enim haec levia. Illud me potius moveat, quod antiquissimi quidam codices legunt *clipeumque sinistrae insertabam*, pro, *clipeoque sinistrae insertabam*: Donatiana praefertim

paraphrasi cum antiqua lectione faciente: ita enim est, *Fam induebam scutum humero meo.*

679. TECTUM OMNE REPLEBAT. Veteres aliquot codices, *replevit*, legunt; sed *replebat* melius esse iudicant eruditi.

680. QUUM SUBITUM DICTUQUE ORITUR MIRABILE MONSTRUM. Veteres aliquot codices *subito* habent; sed *subitum* Interpretes agnoscunt.

683. TACTUQUE INNOXIA MOLLI LAMBERE FLAMMA COMAS. In antiquis aliquot codicibus *mollis* legitur: ut vel *mollis comas* dicas, vel *mollis flamma*, *tactu innoxia*. Sed enim Donatus in Paraphrasi sua *pueriles ait comas, perindeque mollis ac teneras*. Cum Donato est codex vetus Camilli Porcii, in quo *mollis* omnino legitur.

688. ET COELO PALMAS CUM VOCE TETENDIT. In codicibus aliquot antiquis, *ad coelum palmas* legitur. Ut illud: *Ad coelum tendens ardentia lumina*. Praeterea non nihil decoris habere videtur repetitio illa: *Oculos ad sidera, ad coelum palmas*. Sicui tamen placeat, quod in Mediceo codice est, *coelo*, octavus casus, ut figuratior elocutio, non laboro.

697. TUM LONGO LIMITE SULCUS. In plerisque veteribus codicibus, *lumine pro limite* suppositum est; sed probatiora omnia exemplaria *limite* habent.

699. GENITOR SE TOLLIT IN AURAS. In codicibus aliquot antiquis, quippe Mediceo, & aliquot aliis legere est, *ad auras*: in aliis quibusdam *ad aras*: ut etiam in Donatiano, quod forte non displiceat: quia sequitur: *Adfaturque deos*. Sed & *in auras*, veteres habent codices aliquot.

701. ET QUA DUCITIS ADSUM. In aliquot antiquis codicibus, *quo* legas; sed in pluribus, *qua*, Interpretibus praesertim eam lectionem agnoscuntibus.

709. QUO RES CUNQUE CADENT. Vetera quaedam exemplaria, *quo res cunque cadant*, habent, non invenisse.

710. MIHI PARVUS IULUS SIT COMES. In Donatiano codice scriptum est, *mibi solus Iulus sit comes*. Consiliumque esse Donatus ait, ut tutior freret fuga: si enim plures congregarentur, non facile latere potuissent. Idque praecipue ea de causa placet, ne tam paucis verbis, ter *Parvos Iulus* reperatur: paulo enim ante, *Cui parvos Iulus*, dixerat: & paulo post dicturus est: *Dextrae se parvos Iulus Implicuit*. Videmus enim Virgilium impendio evitasse illud Homericum τῶν δὲ ἀναμειβόμενοι.

718. ME BELLO E TANTO DIGRESSUM. Aliquot exemplaria vetera habent, *ex tanto*. Aliqua sine ulla praepositione, *bello tanto* legunt.

719. ATTRACTARE NEFAS. Mediceus & ve-

tera alia exemplaria legunt, *adtractare*: neque defunt Liviani codices ita scripti: ut primae Decadis libro quinto: *Quod id signum more Etrusco, nisi certae gentis sacerdos adtractare non esset solitus*: quod ea de causa potissimum adnotavi, ut admonerem lectorem, vulgata exemplaria *more vetusto* scriptum habere, quod in veteri codice Jani Paraphrasi, quum is Romae summo doctorum applausu bonas litteras profiteretur, *more Etrusco* legi.

721. SUBJECTAQUE COLLA. In antiquis aliquot exemplaribus, *projecta* legitur; sed enim *subjecta* magis videtur inservire sententiae.

750. STAT CASUS RENOVARE OMNES. Antiqui nonnulli codices, *renovasse*, praeterito legunt tempore: alii quidam *revocare*; sed omnes magis approbant *renovare*.

760. PROTINUS AD PRIAMI SEDES. In veteribus aliquot exemplaribus, *protinus* omnino habetur: plura tamen ex illis *Procedo ad Priami sedes*, legunt. In Longobardico lectio est huiusmodi, *Procedo, & Priami sedes arcemque reviso*. Et ita habetur in Mediceo, & in Porcio, & aliquot aliis antiquis. Quam lectionem etiam Ti. Donatus agnoscit. Ait enim, *Procedo, hoc est, progredior, vel ulterius accedo. Et Priami sedes arcemque reviso: ne illa ad domum patris sui, aut ad munitionem aliquem locum se contulisset*.

762. PHOENIX ET DIRUS ULYXES PRAEDAM ASSERVABANT. Hoc etiam loco nonnulli codices manu scripti legunt, *durus Ulyxes*; sed enim jam *durum Ulyxem* esse Virgilio diximus, ut *immitem Achillem*. Praeterea *observabant* cum Porcio aliquot alii habent codices: quae lectio variat etiam apud Livium ut lib. VII. de II. bel. Pun. Pub. Scipio quum observari Numidam iussisset: nam & *asservari* aliquot habent codices. Neque me fugit quid differentiae statuatur Grammatici inter *adservare*, & *observare*: quam tamen ego non adeo acceptam ab auctoribus invenio.

774. OBSTUPUI, STETERUNTQUE COMAE. Jam saepe dictum, *obstupui* semper haberi in codicibus antiquis. Sed & *steterant*, exacta specie, aliquot habent exemplaria: quum tamen Probus *steterunt* agnoscat.

775. TUM SIC EFFARI. In antiquis codicibus *tunc* habetur: utrumque idem significat.

777. NON HAEC SINE NUMINE DIVOM EVENIUNT, NEC TE COMITEM HINC ASPORTARE CREUSAM FAS. Quia repererat Servius, *comitem hinc asportare*: quam varie versus a multis corrigatur, repetit. At esse sane versus aliquot, quos scandendi rationem tritam in Grammaticorum scholis non admittant, inficias non ierim. Inveni tamen in codicibus aliquot antiquis, *nec te comitem asportare Creusam fas*. Nam *asportare*, etiam abique

absque adverbio locali *hinc*, per se plenum satis esse videtur. In Mediceo, & in Porcio, *comitem hinc portare* legitur; neque desunt ingenia eorum, qui *comitem hinc asportare*, recte legi contendant: versumque esse Pentametrum Choriambicum hypercatalecticum. Choriambum enim habere prima & quinta sede, tertia Anapaestum, paribus duobus locis spondaicum. Sed enim de numeris & variis metrorum generibus, quae versum Heroicum ingrediuntur, alibi differendum erit. Hoc loco maluit peritiores versum exlegem esse.

781. AD TERRAM HESPERIAM VENIES. In vetustis aliquot exemplaribus, & *terram* legitur: & ita etiam habetur apud Donatum.

782. LENI FLUIT AGMINE TYBRIS. In codicibus aliquot pervetustis, pro *leni*, *laeto* habetur; sed Ti. Donatus omnino *leni* agnoscit: ait enim: *Laus interea fluminis illa est, quod copiosus, quod lenis, quod in ipso aquarum redundanti tractu per agros ubertim fluens nihil laedat.*

788. MAGNA DEUM GENITRIX. Ex antiquis plerisque codicibus & ex nomismatis, *genetrix* per e scribendum, ut alibi ostendimus.

793. TER FRUSTRA COMPRESA MANUS EFUGIT IMAGO. In vetustissimis aliquot exempla-

ribus Vaticanæ bibliothecæ, & nonnullis aliis, præcipueque in Longobardico, & in Mediceo, *compressa* legitur: & ita etiam legere est apud Donatum. Facile vero crediderim antiquorum more, *compressa*, Sicilico, geminationis nota, super imposito fuisse prius, unde *compressa* emanarit, eorum errore, qui Sicilicon pro N littera, ut plerunque alias, acceperunt. Neque illud dissimularim esse veteres codices, in quibus *compressa manu efugit*, absque synaloephe legatur: sed enim hoc non aequè placet, quia versus ita nimium elanguerit.

794. PAR LEVIBUS VENTIS VOLUCRIQUE SIMILLIMA SOMNO. Non prætereunda fuit lectio Medicei codicis, *Par levibus pennis, volucrique simillima vento*. Licet somno dubio procul castior lectio sit, & agnita Servio. Et, *Levibus ventis*, alia fere omnia habeant exemplaria.

804. ET SUBLATO MONTEM GENITORE PETIVI. Sunt qui *montis*, plurali numero, legendum adferant. Eam lectionem, ex antiquis codicibus, in Mediceo tantum inveni: in aliis *montem*, unitatis numero scriptum observavi; sed in contextu etiam Donatiano, *montis* est, numero multitudinis.

LIBER TERTIUS.

DIVERSA EXILIA ET DESERTAS QUÆRERE TERRAS AUGURIIS AGIMUR DIVOM. In codicibus aliquot manu scriptis, & vetustate ipsa venerabilibus, legere est: *Diversa exilia, & diversas quaerere terras*. Sed *desertas* Ti. Donatus agnoscit, ut in integris eius in Virgilium commentariis legitur: Ex hisque duo pessima Aeneae proposita dicit: *Avellebantur quippe a cineribus patriæ, diversa exilia & terrarum solitudines petitori*: hoc enim modo *Desertas terras* interpretatur. Servius vero, quum videret Terras Aeneae fati debitas, hominum robore, & frequentia, & habere glebae commendari: commentus est, non solitudinarias, aut incultas, sed a Dardano desertas, interpretari: quae sententia, sicui magis adrideat, non laboro. Sane vero sunt, qui respexisse Virgilium dicant; ad primam urbis Romæ aedificationem: quam Strabo dicat non apto, neque idoneo loco positam, solo neque feraci, neque agro satis ad alendum spaciofo; sed quem Romulus & Remus necessitate coacti potius quam voluntate coluerint. Ita enim Strabo: *Κτίσαι τὴν Ῥώμην οὐ τόποις ἢ πρὸς αἰῶσιν μάλλον, ἢ πρὸς ἀνάγκην ἐπιτηδείους, ἢ το ἢ ἱερῶν τὸ ἴδιον, ἢ το χόρας οἰκίας ἢ χον τῶν πρὸξ ὄση πάλαι πρὸφορ*. In superioribus autem quod vulgata legunt exemplaria, *visum super-*

ris, vetera quaedam habent, *visum est superis*, substantivo verbo interjecto: quod quamvis versum numerosiorem faciat, absque eo tamen structura videtur elegantior. *Missa vero fuit*, quae multa super *sumat* disputant Grammatici, si dixerit Comminianum asserere, *sumat*, hoc loco solecissimum esse per tempus.

5. CLASSEMQUE SUB IPSA ANTANDRO ET PHRYGIAE MOL. MON. IDAE. In exemplaribus aliquot antiquis, absque & particula copulativa legitur: *Sub ipsa Antandro, Phrygiae molimur montibus Idae*. Verum ea particula nimirum loco hoc & necessaria est, & ad venustatem facere videtur. Quantum vero pertinet ad *Antandrum*, Pomp. Mela, *In altero*, inquit, *latere Antandrum*. *Duplex causa nominis jacetatur: Alii Ascanium filium Aeneae, cum ibi regnaret, captum a Pelagis, ea se redemisse commemorant, unde nomen, quasi ἀπὸ ἀδελφῆς. Alii ab iis putant conditam, quos ex Andro insula vis & seditio exegerat. Hi Antandrum, quasi pro Andro; illi quasi pro viro accipi volunt.* Stephanus ab *Antandro*, Aeolum duce, appellatam autumat. Eam Aristoteles prius *Edonida* nuncupatam ait, quam Cimmerici centum annos incoluerint. Quae super hoc Servius recitat de Polydoro ea insula redempto, deque eodem la-

pi-

pidibus obruto, vel in mare praecipitato, partim ex Euripide sunt, quem hic Virgilius sequitur; partim ex aliis. De eo sane longe aliter habetur apud Homerum, qui eum in bello ab Achille pilo confossum ait his versibus:

Ἄντιος ὁ βῆ σὺν δαρι μὲν ἀνήθεος Πολύδορον
 Πριάμῳδον ἢ γ' ἄτε πάλῃ εἰσὸς μῶρροδῶδ,
 Ὀυίκα οἱ μὲν πρῶσι νεύει· ἔσκα γ' ἴσσοιο.
 Τὸν βάλε μέσσοι ἀνοσί προδάρκος δῖος Ἀχιλλεύς.

Quos versus, pro iis qui Graece nesciunt, ita fere ad verbum interpretari sumus,

*Priamidem at telo Polydorum invadit acuto
 Ora deo similem, genitor quem in bella vetabat
 Ire, satis quoniam natorum hic ultimus esset:
 Hunc medium ipse acer pilo transfixit Achilles.*

12. CUM SOCIIS NATOQUE PENATIBUS ET MAGNIS DIIS. In antiquis aliquot codicibus, *gnato* cum G ante N: prout veteres scriptitasse Victorinus auctor est: & *dis* unico I, καὶ κείσιν. Probus tamen mavult *diis* per duas II litteras scribi.

15. HOSPITIUM ANTIQUM TROJAE. In antiquo admodum codice legere est, *anticum*: & ita inferius: *Terra antica*, per C, eadem proportione, qua *posticum* dicimus. Ait tamen Velius Longus, in uno ex his u insertum esse: in altero minime, ne quis novam hanc esse quaestionem putet.

18. AENEADASQUE MEO NOMEN DE NOMINE FINGO. Adnotat Servius *Aeneadas* non *Aenos* a Virgilio dictum: quippe quod constat *Aenum*, ante Trojana bella celebrem fuisse urbem. Homerusque Ἰλ. β. Ductorem Thracum ex Aeno venisse dicit, Ὅς ἄρ' Ἄνοδον εἰληλέθει. Is vero forte ad sua tempora respexit, quod & Virgilius eo loco fecit: *Portusque require Velinos*: nam Plinius omnino *Aenos* oppidum Thraciae memorat: ubi Polydori tumulus, & ab Aenea conditum, cui sacrificium quot annis, ut conditori fieret, etiam apud Livium legas his verbis ex antiquo codice desumptis: *Proficiscuntur ab Thessalonica Aenum ad statum sacrificium, quod Aeneae conditori cum magna cerimonia quotannis faciunt.* Addam etiam illud, paulo supra, corrigendum in eadem Liviana pagina: *Paris abominatus mentionem tam foedi facinoris ad Aenon deportaturum eos dixit.* Quod in cod. vulgatis *Atheneo* legitur, & nonnulli prave *Athenaeum* corrigere tentarunt. Apud Harpocrationem tamen legi: *Ephorum tradere urbem eam primum a Graecis Vulpinarium insularum accolis habitatum: postremo vero ex Mitylene & Cumis coloniam eo traductam.* Oppidum sane id *Absynthion* alio nomine vocatum ait Stephanus, de quo si quis plura quaesierit, Strabonis septimum legat.

26. VIDEO MIRABILE MONSTRUM. In codicibus aliquot manu scriptis, *miserabile* legitur; sed *mirabile* id fuisse Ti. Donatus ait, quod sanguis ex ligno flueret.

Tom. IV.

27. NAM QUAE PRIMA SOLO RUPTIS RADICIBUS ARBOR VELLITUR, HUIC ATRO LIQUUNTUR SANGUINE GUTTAE. In antiquo admodum codice scriptum erat: *nam, ubi prima*: & pro *huic atro*: *hinc atro*, ut adverbium adverbio responderet: recenti vero emendatione positum id, quod in vulgatis habetur exemplaribus. Pro *liquuntur* autem sunt vetera exemplaria, quae *linquuntur* habent; sed enim *liquuntur* magis omnino placet, quod etiam agnoscit Servius.

33. ATER ET ALTERIUS SEQUITUR DE CORTICE SANGUIS. In codicibus antiquis plerisque *alter*, non *ater*, habetur. Animadverti vero in aliquot exemplaribus, L litteram abrasam esse: in aliquot additam aliena manu, ut in Mediceo discernitur.

37. TERTIA SED POSTQUAM MAJORE HASTILIA NIXU ADGREDIOR. *Nisu* unico s scribi placere Valerio Probo, qui nomen appellativum *nifus*, nihil differre ait scriptione a nomine proprio *Nifus*, & plura ita exemplaria vetusta convenire, dictum. Majoris illud momenti, quod Sosipater Carisius, ubi de adverbis per ordinem agit, versus hunc citans agnoscit *tertio* adverbium. Cujus ut stet sententia; vel Creticus Heroico condonandus; vel manifesta Synizesis admittenda; vel o breve fuerit ea ratione quod ajunt Grammatici, o finalem saepe corripit, quando in adverbium transcat, ut *cito*, *sero*, *modo*. Statius: *Sero memor thalami*. Martialis: *Accipe quomodo das*. Sed enim vix tanti fuerint Grammatici veteres, ut *tertia bastilia* cuiquam displicere possit. Sit sane locus adverbii, ut *tertia* pro *tertio*, positum sit: nomen pro adverbio positum saepe apud auctores omnes reperimus.

41. JAM PARCE SEPULTO. Sunt codices antiqui, ubi *sepulchro* legatur. Quam lectionem Ti. Donatus agnoscit; nisi ter eadem pagina eodem verbo peccatum est.

43. NON ME TIBI TROJA EXTERNUM TULIT. Sunt codices nonnulli, in quibus *extremum* scriptum est. Sed enim Servius cur *externum* legendum sit, rationem adjicit, Polydorum civem & cognatum Aeneae fuisse. Eadem apud Livium sententia, ubi Scipio milites ad Ilergetum excidium ferociter accendit: *Non enim eos, ait, esse, neque natos in eadem terra, nec ulla secum societate conjunctos.* Et eruditus ille vir, qui Virgilium in aedibus Aldi tertio editum emendavit, in recognitione, *externum* subjecit. Quae dicta volui, quia nonnullos esse scio, qui lectionem *extremum* ament, referrique ad nobilitatem generis dicant, clamante scilicet Polydoro se non extremo loco natum, quo debeat ita contemptui & injuriae expositus esse: quod ridiculum est.

43. AUT CRUOR HIC DE STIPITE MANAT.

G g

In

In antiquis aliquot codicibus, *haud* legitur, puncto firmo praefixo. In multis vero observes aspirationem abrafam. Quo quidem loco *ant*, pro *neque* positum ait Priscianus, De constructione.

46. JACULIS INCREVIT ACUTIS. In codicibus aliquot antiquis, *implevit* habetur: paraphrasi etiam adjecta, *habundavit*. Ti. Donatus, ut in integris ejus commentariis habetur, verbum id exponit: *crebro percussit*, accipiendumque esse, ut non remanserit locus immunis vulnere: & paulo superius dixerat ad illius funus accumulato ferro multitudinem saevam confluisse. Tu, quae Servius de hasta Romuli dicat, videris.

48. OBSTUPUI STETERUNTQUE COMAE. In antiquis aliquot cod. legere est, *obstipui steterantq.* Sed enim *steterunt* & receptum est a doctis viris, & agnoscitur a Valerio Probo. De syllaba vero, quae pene ultimam praecedit in *obstipui*, satis alibi dictum, ne toties eadem repetamus.

53. ILLE UT OPES FRACTAE TEUCRUM ET FORTUNA RECESSIT. In codicibus aliquot antiquis, non habetur & copulativa particula, quae quidem non sine laesione tam numeri, quam elegantiae, iudicio meo ex hoc versu detrahi potest.

58. PRIMUMQUE PARENTEM. Vetera quaedam exemplaria, *parentum* legunt: hoc est primum ex patribus, aut ex senioribus; sed *parentem* magis omnino placet.

64. ATRAQUE CUPRESSO. In antiquis plerisque codicibus, *cupressu* est: non tam, quia nomen quartae olim fuerit declinationis, quam quod multa hujusmodi passim reperiuntur apud veteres o in u mutasse, prout multi adhuc loquuntur populi, maximeque a Piceno in Brutios usque. Testimonio vero sunt monumenta pleraque, in quibus antiqua scribendi ratio sese fidelius, quam in libris ostentat. Vidi ego Spoleti extra portam divi Petri dejectum ad ripam fluminis lapidem, in quo scriptum erat pulcherrimis characteribus:

I N . F R O N T
P . X I I X .
I N . A G R U
P . X I I X

In monte vero Tarpeio, antiquissimo sane monumento legitur, HERCULES INVICTE CAUTIU HOC TUO DONU. PRO DONO Quid quod ANNUS, pro ANNOS Romae pluribus locis legas. In Aede Divae Sabinae: JUSTA QUAE BIXIT ANNUS L. MENSIS V. DIES XX. Et alibi: NICEPHORUS PITINNUS QUI VIXIT ANNUS DUO. In quo illud etiam adnotatione dignum, quod in VIXIT s littera adjecta est post x, veluti saepe alibi: AUXILLIUM, MAXSUMUS. Et hujusmodi pleraque reperiuntur eodem modo scripta. Sed ut ad Virgi-

lianam lectionem redeamus, in Mediceo prius *cupresso* per o scriptum erat, nunc, ea abrafam, vocalis u superaddita est aliena manu.

65. ILIADES CRINEM DE MORE SOLUTAE. In antiquis aliquot codicibus, *crinis* legitur numero multitudinis; sed magis poeticum est *crinem*, per figuram intellectionis.

70. ET LENIS CREPITANS VOCAT AUSTER. In codicibus aliquot antiquioribus: *lene crepitans*: quod quidem & placeret, & erudite positum videretur, nisi *lenis* agnoscerent interpretes: quorum haec paraphrasis: *Nam tempus fiduciam dabat, quo & mare placidum fuerat, & status ita temperati, ut lenitate sua, etiam invisos hortari potuissent ad navigandum.*

74. NEREIDUM MATRI, ET NEPTUNO AEGAEI. Ut missas faciam varias multorum lectiones & sententias in hoc versu, quum alii *Neptunio*, legendum velint: alii *Aegaeo*, ut in codice Longobardico est, *Neptuno Aegaeo*, absque synalephe: veluti etiam *matri et*, ad Graecorum imitationem posita non inerudite docti omnes arbitrantur.

75. QUAM PIUS ARCITENENS ORAS ET LITTORA CIRCUM ERRANTEM. Antiqui aliquot codices, *prius* legunt: et si *prius errantem*. Sed magis placet *pius*, ut ostendat Apollinem eo beneficio insulam promeruisse, ob officium matri suae toto orbe erranti praestitum: cujusmodi pietas filium addecat.

76. ERRANTEM MYCONE CELSA GYAROQUE REVINXIT. Antiqui codices plerique omnes hoc dictionum ordine versum legunt: *Errantem Gyaro celsa My. q. re. Gyaron* enim, genere muliebri dici, auctor Stephanus. Neque vero tacendum *Gyaro* nomen aptoton esse Probo Grammatico, haec *Gyaro*, hujus *Gyaro* declinanti. Cujusmodi esse etiam *Celeno* tradit. Illud sane scitu dignum, quod Antigonus Caristius esse in ea insula mures tradit, qui ferrum abrodant. Pro *Mycone* autem *Mycono* passim in veteribus exemplaribus inveni, ita quidem Graece scribitur, *Καὶ Μυκὸν λέγουσι μίαν τῶν Κυκλάδων*. Et eo casu quippe in *os* sinitum nomen apud Strabonem & Thucydidem reperitur. Quod vero Gigantes illos, quos postremo Hercules confecerit, in ea positos fabulantur, ut apud Strabonem libro x. legere est, animadvertendum est, codices etiam Graecos variare. In aliquibus enim legitur, *τῶν γιγάντων τὰς ὑπέρας*: quod nimirum postremos significaret. Sed in aliquot aliis *τὰς ὑγιεινότητας* legas, hoc est validissimos. Unde forte sit proverbial locus, *Omnia sub unam Myconum*, quum superfuisset adhuc aliquid longe difficilius ad expugnandum innuamus: Vel id demique confectum esse, quod se nostris conatibus difficillimum objecisset. Neque vero haec a me dicuntur,

tur, ut alterius cuiuspiam sententiam improbem; sed quia non temere scriptum crediderim validissimos Gigantum in ea positos.

79. EGRESSI VENERAMUR APOLLINIS UR-
BEM. Sunt antiqui codices, in quibus, *egressi*, & littera geminata, scriptum invenias: quod verbi compositio sit ab *extra* & *gradior*, non ab *E* & *gradior*: ideoque sit ea littera geminanda: ut ex compositae dictionis singulis partibus appareat. *E* quippe & *c*, quod in *x* duplici littera latabat, *egressi*. Inde *e* ob cognationem in *G* abeunte *egressi*. Ita olim *exfatus*, mox *ecfatus*, tactum a Ter. Scauro: & omnium denique usu *efatus* receptum.

82. OCCURRIT, VETEREM ANCHISEN AG-
NOSKIT AMICUM. In antiquissimo codice *ob-
currit*, praepositione incolumi scriptum est, quod improbat Scaurus. Eodem modo *agnoskit*: quamvis in Mediceo, & in plerisque aliis *adgnovit*, praeterito tempore positum est, quodammodo red-
ditio causae videtur esse, cur occurrerit. Sane praeteritum *agnovit* hoc loco Pontanus etiam agnovisse videtur.

84. TEMPLA DEI SAXO VENERABAR STRU-
CTA VETUSTO. In plerisque codicibus antiquis, *veneramur*, numero plurium habetur. Sed multa supra bar ultimam syllabam *mur* notatum habent, non tam variandae lectionis causa, quam paraphra-
seos. Quippe ut *venerabar* pro *venerabamur* po-
situm innuat: quia verba reliqua eadem periodo contenta, sunt in pluralitatis numero, *jungimus*, *subimus*. Sed enim, quia subsequuntur preces in persona Aeneae nuncupatae, mihi non displicet, *venerabar*, unitatis numero: nam etiam in VI. reliquis hoc vel illud procurantibus, *Pius Aeneas arces*, in quibus *altus Apollo Praesidet*, *horrendaeque procul secreta Sibyllae*, *Antrum immane petit*. Quod vero *saxum vetustum* appellavit, id redigit in memoriam mihi, quod apud M. Tullium in Verrinis legere est, ubi de hac insula loquitur, & Apollinis templo: *Est enim tanta apud eos ejus fani religio atque antiquitas, ut in eo loco ipsum Apollinem natum esse arbitrentur*.

91. LIMINAQUE LAURUSQUE DEI. Illud ego sane praeteritum eram, inveniri codices manuscri-
ptos, in quibus *leimima* per *ei* prima syllaba scri-
ptum sit: & ita alibi, ut in II. *leimen erat*: nisi Probus Grammaticus interpellasset, nomina esse dicens, quae plenitudinem patiuntur, hoc est, quae *e* littera plus scribantur: ut puta, *limen*, *leimen*. In Carisii sane codice, quem lectitavi, ubi ex C. Julii Ro. sententia, *laurus*, hoc loco numero multitudinis positum asseritur, animadverti *numinaque laurusque* citatum esse, non *limina*: quod quidem memoriae lapsu factum crediderim a librario, donec quid magis fide dignum invenero:

quam *limina*, castior omnino lectio videatur, quam tot veteres cod. ostendant, Quintilianus agnoscat, & Val. Probus octavum positionis modum observet in *Liminaque laurusque Dei*, sicuti septimum in eo versu: *Omnia vincit amor, & nos cedamus amori*.

93. ET VOX FERTUR AD AURES. Codices antiqui omnes ii, qui *aures* admittunt, *auris* per *i* scribunt, ex Velii sententia; sed sunt etiam vetera quaedam exemplaria, in quibus *ad auras* scriptum invenitur, quod quidem non ita placet.

94. QUAE VOS A STIRPE PARENTUM, PRI-
MA TULIT TELLUS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *de stirpe*: sed *a stirpe*, jam omnes recipiunt.

104. CRETA JOVIS MAGNI MEDIO JACET IN-
SULA PONTO. Non temere quaerit Servius, cur *medio ponto* dixerit Virgilius: neque infulse dubitationem solvit, dum tot maria enumerat, quae Cretam insulam adluunt. Dicamus itaque *medio ponto*, id est, ambiguo. Hic enim est Latinitatis modus, ut ea in medio esse dicamus, quae nulli adhuc parti sint adjudicata. Sed in Virgilianam hanc sententiam nemo proclivius ivit quam Solinus: ait enim is: *Pronius est Cretam dicere, quam absolvere, in quo mari jaceat. Ita enim circumflui illius Graeci nomina permiscuerunt, ut dum alia aliis ingerunt, pene oblimaverint universa*.

108. TEUCRUS RHOETAS PRIMUM EST AD-
VECTUS AD ORAS. In codicibus aliquot antiquis, *Teucros*, idiomate Graeco scriptum est, in Longobardico *Teucer*; sed enim Sospater Car. ex Aurelii sententia, nomina quae apud Graecos aut per $\tau\epsilon\upsilon\kappa\omicron\varsigma$, aut per $\tau\epsilon\upsilon\kappa\omicron$, aut per $\delta\upsilon\tau\epsilon\upsilon\kappa\omicron$, aut per $\kappa\upsilon\tau\epsilon\upsilon\kappa\omicron$, efferuntur: ea omnia, omissa Graeca extremitate, per *er* apud nos efferri, & per secundam declinationem declinari docet: ut, $\alpha\gamma\rho\sigma$, *ager*, *agri*; $\alpha\tau\tau\iota\pi\alpha\tau\epsilon\rho\varsigma$, *Antipater*, *Antipatri*; $\mu\epsilon\upsilon\alpha\upsilon\delta\rho\varsigma$, *Menander*, *Menandri*; $\tau\epsilon\upsilon\kappa\epsilon\rho\varsigma$, *Teucer*, *Teucri*. Quanquam ait ille, Virgilius *Teucus*, & *Euandrus* extulerit. Praeterea duo tantum nomina designat, quae semper in suo statu permaneant, *Codrus* & *congrus*: non enim dicitur *Coder*, neque *conger*. Priscianus etiam hoc citato versu Virgilium ait *Teucus* & *Euandrus* protulisse. Quod vero vulgata plurimum exemplaria legunt, *adoras*, antiqui plerique codices cum Mediceo *in oras* habent; sed etiam *ad* reperitur.

III. HINC MATER CULTRIX CYBELE CO-
RYBANTIAQUE AERA. Quia varia litterarum versura totus hic versus in antiquis codicibus deluxatus est, lectio ea nonnullis magis adridet: *Hinc matris cultri Cybeles*: ut alludatur ad evirandi ritus, quam praesertim sequatur ad sacrificii supplementum *Corybantiaque aera*. Alii legunt *cultrix Cybeli*: quae scilicet *Cybelum* Phrygiae montem

incoleret, a quo Dea fit *Cybele* cognominata. Porro *Cybelum* Ti. Donatus agnoscit in xi. locum, in quo *Cybele* colebatur. Sane *Κυβέλλω*, Phoeniciae oppidum, agnoscit Herodianus. *Κυβέλλα* vero oppidum ajunt Phrygiae, & *Κίββαλον*, facellum, a quo Rhea fit *Cybele* appellata: neque non *Κυβελανίης* & *Κυβελίς*, ut Pisander in x. Quantum vero pertinet ad l litteram in eo nomine nunc simplicem, nunc geminam, poëtae id ex commo-
 do suo factitare solent; non quod ea scriptio Phrygiae oppidum ab altero Phoeniciae discernatur. Legamus itaque: *Hinc mater cultrix Cybeli*. Quam lectionem Servius etiam videtur agnovisse. Est autem *colere*, inter alia significata, locum aliquem praesentia sua honorabilem reddere, ut eo loco: *posthabita coluisse Samo*. Et: *Pallas, quas condidit arces, ipsa colat*. Et apud Livium: *Vos Ceres mater, ac Proserpina, precor, caeteri superni infernique Di, qui hanc urbem, hos sacratos lacus, locusque colitis*.

123. HOSTE VACARE DOMOS. In exemp. admodum vetustis *domum* legi, numero unitatis; sed plenius est *domos* dicere, quod satis universae facit multitudini, commodumque ita omnibus hospitium pollicetur.

125. BACCHATAMQUE JUGIS NAXON VIRIDEMQUE DONYSAM. In codicibus aliquot antiquis, *Donysam* per u Latinam vocalem in penultima scriptum legas: non hic, quia ut Verrius Flacco placet, eadem apud nos u littera fit, quae apud Graecos y pilon: sed quia insula ea *Δονυσία*. Graecis est, *νάξια ἡ Περσέθεν* ex *Dionysia*: quippe quod Bacchus in eam ex Naxo trajecerit Ariadnam, quam Minos pater insequabatur. Est & *Donysam* legere in antiquo Taciti codice, iis libris, quos Leo x. Pontif. Opt. Max. ab interitu vindicavit, pro hac eadem insula: *Naxos* vero in codicibus aliquot per s notatum invenies. Graeci tamen per ξ nomen hoc scriptitare solent. Eodem hoc modo apud Livium in captivitate Syracusarum corrigendus locus ex veteri codice: *Epicides ab insula, quam ipsi Naxos vocant*. Nam *Naxos* per s in impressis codicibus habetur. Sed ut ad *Naxos* alteram, qua de nunc agitur, redeam; illud minime praeterierim, traditum ab Asclepiade: *Naxias mulieres solas hominum oëinestrem foetum vitalem parere*. Sive quod Bacchus tibi Junonem conciliaverit: sive quod eo temporis spatio sit ipse natus, cujus rei memoriam ita voluerit illustriorem fieri.

126. OLEARON. In antiquis aliquot exemplaribus, *Oliaron*: secunda vocali per *ἰῶτα* scriptum invenies, uti etiam scribitur apud Graecos: de qua ita traditur: *Ἰῶτα ἡ Κικλάδων νῆα*. Solent tamen Latini *ἰῶτα* libenter in e vertere, vocali alia praecipue subsequente, ut in nomine *Aetibereus*. Fuit vero *Oliaros* Sidoniorum Colonia,

ut Ponticus Heraclides tradit, in libro de Insulis Ea vero a Paro distat octo & l stadia. NIVEAMQUE PARON. In codicibus aliquot antiquis, *Parum*, idiomate Latino scriptum inveni; sed enim propria nomina Graece declinata, plerumque nescio quid venustius sonare videntur. Sic *Paron* magis placet. Ita etiam apud Historicos, ut in ant. Livii cod. *Corinthon* legi: &: *Clam Cypron profugit*: & alia hujusmodi pene innumera.

127. CREBRIS LEGIMUS FRETA CONCITA TERRIS. In codicibus aliquot manu scriptis legi: *freta concita remis*. Frequenti quippe navigatione sollicitat, quod quidem fieri in multarum insularum, earundemque passim habitatarum, vicinitate, par est; sed neque displicet *terris*, ut *freta* dicat crebris incurvationibus tam frequentium insularum concitari.

128. NAUTICUS EXORITUR VARIO CERTAMINE CLAMOR. Sunt naris admodum emunctae viri, qui pro *certamine*, legendum autem *hortamine*, sustinerique verum adspirationis vi contendunt. Eam ego lectionem nusquam in antiquis codicibus inveni. Legi vero apud Ti. Donatum, in navi varia esse officia, & tamen omnia cum certamine & labore. Quare quam is lectionem agnovit, meridiana luce clarius apparet.

133. PERGAMEAMQUE VOCO LAETAM COGNOMINE GENTEM. In pluribus antiquis exemplaribus versus hic in duo membra displicetur: cum superiori enim versu: *Ergo avidus muros optatae molior urbis*, hemistichium adjungunt: *Pergameamque voco*: coma mox interjecta subjungunt: *et laetam cognomine gentem Hortor amare fecos*. Pontanus verum pro unico membro citat: non taciturus, si *et* illud insertum agnovisset.

135. JAMQUE FERRE SICCO SUBDUCTAE LITTORE PUPPES. Tria in hoc versu nomina geminatis consonantibus notata, in antiquis codicibus simpliciter scribuntur, *sico*, *litore*, & *pupes*: sive ita deposcat analogia: sive quia, ut Victorinus ait, antiqui consonantes geminare non consueverunt: ut in his *Annus*, *Lucullus*, *Memmius*, & his similibus. Supra vero consonantem, quam geminari oportebat, Sicilicon imponebant: cujus figura haec est Victorino: *Anus*, *Luculus*, *Memius*: idque signum geminandi apparere in multis veteribus adhuc scriptis libris attestatur. Sed enim de *litore* cur unico omnino *t* scribi debeat, in vii. disputatum.

140. LINQUEBANT DULCES ANIMAS, AUT AEGRA TRAHEBANT CORPORA. In codicibus aliquot antiquis una eademque periodo concluduntur: *Et laetifer annus Linquebat dulces animas, aut aegra trahabant Corpora*: ut *Laetifer annus* sit subjectum. In aliis tamen exemplaribus cariosioribus legi: *Linquebant animas dulcis, aut ae-*

gra

gra trahabant Corpora: quae lectio recepta.

143. RURSUS AD ORACULUM ORTYGIAE. In antiquis plerisque codicibus *oraculum*, integra dictione scriptum invenias. In quo forte putabant a secundam syllabam a principio corripi posse ratione polysyllabicae dictionis: quod ajunt quidam in hujusmodi vocabulis medias plerumque ad placitum poni, ut *Sidonia Dido*, & *Sidoniam piffo*. Sed enim omnes jam probant *oraculum*, καὶ οὐρυκῶν.

145. QUEM FESSIS FINEM. In antiquis aliquot codicibus *quam* legitur, f. g. ut hoc loco Non. Marcellus agnoscit: quamvis alibi dictum sit a Virgilio: *Hic finis fandi. Finem* porro f. g. proferre maluerunt Varro, Cassius, Caecilius, Attius, & Lucretius.

162. AUT CRETAE JUSSIT CONSIDERE APOLLO. In codicibus aliquot antiquis replicata negatione legitur: *haud Cretae*: uti prius etiam erat in codice Mediceo, quod Interpretes non admittunt. Sunt etiam codices, in quibus, *consistere* legitur; sed *considerere*, magis placet, ut illud: *Vultis & his mecum pariter considerare regnis*. Quod vero *Cretae* adverbialiter, ut urbium propria nomina positum sit: nequis carminis id necessitati condonandum dicat, oratores etiam eadem usus elocutione scimus. Apud Varronem libro primo de Agricultura: *Itaque Cretae ad Cortinam dicitur Platanus esse, quae folia hyeme non mutat*.

165. OENOTRII COLUERE VIRI. In antiquis plerisque codicibus, *Oenotri*, unico i scriptum est: ut in primo diximus. Quanquam etiam si *Oenotrii* scribatur ii geminato, duo illa ii unica pro syllaba per eam, quae frequentissima est apud veteres poetas, figuram Synizesin, accipientur. Non aliter ac *di* unica syllaba Grammatici quidam veteres enuntiarum jubent, duabus quantumvis scriptum vocalibus, quae minime coire in diphthongum possint. In monumentis autem veterum saepe videas eam litteram geminari Attiano more, pro unica vero proferri: ut illud Romae: LIBERTIS LIBERTABUSQUE SUIIS. Quam tamen dictionem, liceat haec in doctorum quorundam gratiam inferere, etiam per *ei* scriptam ex instituto Lucillii non semel invenias, ut illud: MONUMENTUM FECIT ET SIBI ET SUEIS. Eandem porro scribendi varietatem in nominativo plurali masculini generis a pronomine *Is*, *ea*, *id*, observavi: nam in arcu Aquae ductus, qui est in Celio monte, scriptum est: P. CORNELIUS P. F. DOLABELLA, & quae sequuntur, FACIUNDUM CURAVERUNT: EIDEMQUE PROBAVERUNT. Attiano vero more in arcu quodam legitur inter Aventinum & Tyberim: P. LENTULUS. C. N. C. SEPIPIO. T. QUINTUS CRISPINUS, VALERIANUS COS. R. S. C. FACIUNDUM CURAVERE, IIDEM-

QUE COMPROBAVERE. Ut ex hoc etiam terminationes illas *curaverunt*, & *curavere*; *probaverunt*, & *probavere*: eodem accipi significato videamus, quum alteram in re scilicet exeuntem, nonnulli dualis esse numeri voluerint.

166. DIXISSE DUCIS DE NOMINE GENTEM. Quod in codicibus aliquot antiquis *duxisse* legitur, librariorum omnino negligentia factum puto. Nam tota haec sententia super nominis nuncupatione versatur.

170. CORITUM TERRASQUE REQUIRE. In codicibus aliquot antiquis, *requiras*, legitur; sed plura sunt exemplaria manu scripta, quae cum Mediceo & eo, quem mihi Camillus Porcius legendum dedit, *requirat*, tertia persona legant. Ad Anchisen enim haec referenda sunt, & ejus acquiescendum est sententiae, quam lectionem Ti. Donatus etiam agnovisse videtur.

172. VISIS AC VOCE DEORUM. In antiquis plerisque codicibus, & *voce* legitur, prout etiam est in Donatiano codice: verum *ac* minime displicet.

176. CORRIPIO E STRATIS CORPUS. Antiqua aliquot exemplaria, *corripio stratis*, absque praepositione separativa legunt, ut: *Haud segnis strato surgit Pal*.

181. SEQUE NOVO VETERUM DECEPTUM ERRORE LOCORUM. In antiquis aliquot codicibus, *errore parentum* legitur; sed quia sermo est de sedibus fato praemonitratis, *locorum*, in multis etiam reperitur, atque ea lectione plurium, subditicia priori abrasa, quae *parentum* fuerat.

187. CASSANDRA MOVERET. In codicibus aliquot antiquis, *moneret* scriptum est. Magis vero placet *moveret*: ut sit: cui nam hoc ea persuasisset, Trojanis rebus tunc adeo florentibus?

203. TRIS ADEO INCERTOS CAECA CALIGINE SOLES. Vetera quaedam exemplaria, ad Kapacissimum declinandum, dictionum ordinem ita disponunt: *Tris adeo caeca incertos caligine solis*. Servius tamen cacephaton illud videtur agnovisse.

204. ERRAMUS PELAGO, TOTIDEM SINE SIDERE NOCTES. In codicibus aliquot antiquis, & *totidem*. In aliquot, *totidem & sine*. Sed enim magis placet, si particula ea penitus submoveatur: quae lectio est etiam codicis Medicei.

206. AC VOLVERE FUMUM. In Mediceo codice, *ac ducere fumum*, legitur; proprium tamen est fumi tortuose volvi ob crassitudinem, dum cum aere colluctatur.

210. ME LITORA PRIMUM ACCIPIUNT. In veteribus aliquot exemplaribus, *excipiunt*, legitur. Quia dixit *Servatum ex undis*. Sed enim & accipere in hoc significato non improprum, ut: *Hinc Drepani me portus & inlaetabilis unda Accipit*.

221. Nullo custode per herbam. In antiquis aliquot codicibus, *per herbas*, numero multitudinis legitur: quod parvi tamen momenti est.

223. VOCAMUS IN PRAEDAM PARTEMQUE JOVEM. In plerisque pervetustis codicibus dictionum ordo mutatus est in hunc modum: *in partem praedamque*. Et hanc lectionem agnoscit Servius.

226. QUATIUNT CLANGORIBUS ALAS. Antiqui nonnulli codices *plangoribus* legunt: hoc est, alarum qualificationibus strepitum cientibus: nam *clangor* diversum quid significat, nisi velimus intelligere additas etiam voces horribiles alarum strepitui, ut utroque modo territent. Quod tamen aliorum iudicio relinquimus.

232. RURSUM IN SECESSU LONGO. Quod in codicibus plerisque veteribus legere est: *rursus in secessu*: & ita inferius, *rursus ex diverso*, non ita absurdum est, ut non suos fautores habeat. Aliique pedem Amphimacrum, quo etiam alibi usus sit Poeta noster, esse contendunt: alii collisionem ex *u* & *s* fieri, ut alias nonnunquam. Tametsi non sum nescius veteres quosdam Grammaticos negare *rursus* per *s* dici, sed *rursum* per *m*, ut *Iterum*, proferri debere. Cui quidem opinioni ita adhaerescunt, ut illud etiam *rursus ad oraculum*, superius habitum, *rursum*, absque eccliptici legi contendant. Sed video apud doctos haec jam ex usu recessisse, paucissimosque esse, qui veterum hujusmodi figuras ferre possint.

233. TURBA SONANS PRAEDAM PEDIBUS CIRCUMVOLAT UNCIS. In antiquis aliquot exemplaribus, sublata dictione *praedam*, legere est: *Turba sonans pedibus subito circumvolat uncis*: quod indem superius dixerat. Sed enim mihi placet legere *praedam*, ut & rem, qua dolebant, tangat, & varietur versus, ne in Homericum τὸ δ' ἀπαραίτητον recidat.

236. TECTOSQUE PER HERBAM. In antiquis aliquot exemplaribus, *per herbas* legitur, plurali numero; sed hoc parvi est momenti.

248. BELLUMNE INFERRE PARATIS. In antiquis aliquot exemplaribus affirmativè, non interrogativè, legitur *bellumque inferre paratis*, elocutione eleganter continuante cum *et*, quod subsequitur: *et Patrio Harpyias*. Diximus enim alias Homericum, & omnium apud Graecos praestantium Auctorum, esse, post *et* addere *et*. Quod & diligenter & frequenter admodum Virgilius imitatur. Quamvis non negarim in interrogatione plus esse ponderis, & majorem oburgationis vim, quae minas etiam tacite secum trahat, & confessionem criminis. Quare lectionem eam, *bellumne*, nequaquam immutarim. Quod vero in vulgatis habetur exemplaribus: *et patrio insontes Har-*

pyias: ut leve praeterissem: nisi multorum veterum codicum consensu monitus essem ad vocalitatem facere, quod in eis alio dictionum ordine legitur: *et patrio Harpyias insontis pellere regno*. Illud autem minime dissimulandum, quod in *Harpyiae* nomine scribendo variant Librarii. Multi siquidem Servium secuti, pene ultimam diphthongum ponunt impropriad, ut apud Graecos scribitur *Ἀρπυίας*. Quorum a sententia longe diversus est Sosipater Carisius, qui negat *i* litteram coalitam in diphthongum esse *y* litterae praecedenti: sed pro consonante accipi debere. Syllabam enim eo etiam inquit modo positione longam fieri, si vocalem brevem sequatur: *i* vice consonantis posita, ut *Harpyiae*. Quare si diligentissimo Grammatico credimus, in eo nomine, *iae* ultima syllaba per tris litteras erit enuntianda, quam alii in unam tantum diphthongum puram abire contentunt.

252. VOBIS FURIARUM EGO MAXIMA PANDO. In plerisque veteribus exemplaribus, non est pronomen in contextu, sed ita legitur: *Furiarum maxima pando*. Sed pronomen illud & emphasim habere, & sententiam adjuvare, & numerum vocaliorem efficere videtur.

258. DIXIT ET IN SILVAM. In codicibus plerisque vetustioribus *in sylvas* legitur, numero multitudinis: utcunque parvi hoc refert.

265. DI PROHIBITE MINAS, DI TALEM AVERTITE CASUM. Antiqui aliquot codices, *prohibete nefas*, & *avertite pestem* legunt. Cujusmodi hemistichium habemus inferius de Cyclope. Sed *minas*, & *casum*, ut in Mediceo, & in vulgatis codicibus legitur, omnino melius est.

268. FUGIMUS SPUMANTIBUS UNDIS. In codicibus aliquot antiquis *ferimur* legitur. Interpretes vero *fugimus* agnoscunt, quod festinationi apte congruit.

269. GUBERNATORQUE VOCABANT. Verbum id numero plurali fere passim habetur in vulgatis codicibus: sed in antiquis aliquot, *vocabat*, ut propinquiori adhaereat.

270. NEMOROSA ZACYNTHOS. Vulgata pleraque omnia exemplaria, *Zacynthos*, idiomate Graeco scribunt. Sed in antiquis nonnullis, *Zacynthos*, Latino casu scriptum est: delectat tamen casus ille Graecus in propriis praesertim nominibus. Praeterea Probus in Arte, eo capite, quo agit de nominibus foeminini generis in os rectum terminantibus, & ablativum in *o*, in exemplum ponit nomen hoc *Zacynthos*.

271. DULICHIMUMQUE, SAMEQUE, ET NERITOS. Sunt codices aliquot antiqui, in quibus *Samosque* legitur. Sed *Same* alia, alia vero *Samos* Servio est. Apud Homerum tamen, qua de nunc agitur, *Samos* scribitur, Σάμοσις πικραλοίσσης Od. δ. Et

Et in Catalogo de iis, qui Ulysses secuti sunt, *Οι Σάμοι ἀμφιπέλοιο*; itaque *Samos* recte.

272. EFFUGIMUS ITHACAE SCOPULOS. In antiquis fere omnibus legas, *Effugimus scopulos Ithacae*. Nempe quia Tritemeri timuerunt: atqui, nisi caesurae suam velimus auctoritatem esse incolumem, certe *ἰῶτα* ut Graeci tradunt, & Latini, vel in principio dictionis, etiam pro vocali collocat, vim habet producendi praecedentem syllabam natura brevem: cuius rei exemplum ponunt ex *ἰλ. ε.*

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰσχυρῶς, πεισθεὶς περ ἔμπης.

Ita illud, de quo supra, apud nos volunt: *Pectoribus inbians spirantia consulit exta*. Sed utcumque haec accipiantur, passim tamen observamus tam Graecos quam Latinos auctores caesuris plurimum tribuisse. In Mediceo autem codice non tantum est *scopulos Ithacae*, verum una plus dictione legitur, & *Laertia Regna*. Magis tamen placet appositivè positum, absque & copulativa.

273. DIRI EXECRAMUR ULYSSES. In Mediceo codice *Ulyxei*, ut: *Ajacis Oilei*.

280. ACTIAQUE ILIACIS. In plerisque veterum exemplarium codicibus, *Actia* duplici *co* notatum inveni, & ita nomen proprium *Actius*, quod Victorinus per duo *tt*, *Attium*, ut *Vettium*, & huiusmodi quaedam alia scribi debere contendit. Sed enim loco hoc *Actius* & *Actiacus* per *et* scribendum: in nummo enim Augusti Divi F. qua parte Apollo cum lyra spectatur, cum litteris a lateribus IMP. X. sub pedibus Dei, ACT. hoc est, *Actiacus* legitur. De ludis vero Actiis Harpocration ait: *Actia antiquos esse ludos, de quibus Callimachus meminerit in libro de Certaminibus*.

292. PORTUQUE SUBIMUS CHAONIO. Valerius Probus legit: *Portusque subimus Chaonio* per *omega* genitivo casu, ut *Androgeo*: quum tamen non inficietur esse etiam, qui legant: *Portusque subimus Chaonios*, utrumque accusativo casu; sed enim Serviana sententia minime displicet, quae cum veteribus exemplaribus *Portu Chaonio* lectionem agnoscit, ut: *subeunt muro*.

293. BUTROTI ASCENDIMUS URBEM. Vetera pleraque omnia exemplaria *accedimus* legunt: nondum enim portu progressi sunt. Dixerat tamen *cessam urbem*, atque ita, *ascendimus*, non improprie.

298. OBSTUPUI MIROQUE INCENSUM PECTUS AMORE. Ut missum faciam *obstupui*, de quo saepe dictum, codices nonnulli admodum vestiti legunt, *incensum est pectus*; sed forte illud ex paraphrasi huc insertum.

319. PYRRHIN' CONNUBIA SERVAS. In antiquis aliquot codicibus legere est, *Pyrrhi an con-*

bia servas. Ut sit: *Andromache, servas ne connubia Hectoris, an Pyrrhi?* Sunt, qui & *Andromachen* legant, ut uno membro totum id colligatur: *Quae digna satis fortuna revisit Hectoris Andromachen?* Sed enim longe magis placet eruditus ingenii, quod vulgata habent exemplaria, *Hectoris Andromache, Pyrrhin' connubia servas?* Hoc est, fieri ne potest, O *Andromache*, ut quae Hectoris Uxor fueris, *Pyrrhi connubia servare possis?* Antiqua vero fere omnia exemplaria, *connubia*, unico *n* scribunt.

321. O FELIX UNA ANTE ALIAS. Pathos est, ut ait Quintilianus in VI. quo gravem rem interdu efficimus, si magnis malis gravius id esse, quod perpeffi sumus, ostenditur. Quam miser enim casus *Andromaches*, si comparata ei *felix Polyxena*, hostilem ad tumulum iussa mori!

326. STIRPIS ACHILLEAE FASTUS JUVENEMQUE SUPERBUM SERVITIO ENIXAE TULIMUS. In codicibus aliquot antiquis, *fastum*, unitatis numero legitur, sed longe calamitosius videtur numero multitudinis *fastus* dicere. Quod vero ait *servitio enixae*, ut missa faciam, quae Servius tradit: No. Marcellus hoc loco teste, *enixam* dici, partu levatam ait. Quamvis etiam *enixam*, labore exercitam exponat alibi, eodem hoc loco teste. Idem alibi: *Enixae dicuntur foeminae dolendi labore perfunctae, quod vinculis quibusdam periculi, quibus implicarentur, fuerint exsolutae*. Nexum enim dici artum & colligatum ostendit Plautus in *Amphitryone* dicens: *Uno labore exsolveret aernunas duas*. Haec ad eos dicta volui, qui *enixae*, participii voce legi contendunt. Sed enim *Ti. Donatus enixe* ait adverbium esse debere, ut sit: *Fastus ejus intolerabiliter servitio tulimus*. Ex eo vero quod dixit *tulimus*, ostendit nimium fuisse servitii pondus. *Enixe* ergo, & *tulimus*, hoc idem significant, ait ille in commentariis integris. Neque praetereundum quod hoc loco *Solipater* ait: *Servitium*, esse multitudinem fervorum; *servitute* vero, conditionem serviendi; sed veteres indifferenter *servitium* pro *servitute* posuisse. Ut *Virgilius III. Servitio enixae tulimus*. In eandem sententiam *Tibullus*: *Sic mihi servitium video dominamque paratam*.

329. ME FAMULAM FAMULOQUE HELENO TRANSMISIT HABENDAM. In Mediceo, & in Porcio, & antiquis fere omnibus exemplaribus, dictiones in hunc sunt ordinem collocatae: *Me famulo famulamque Heleno*. Et eodem legit ordine *Ti. Donatus*.

332. PATRIASQUE OBTRUNCAT AD ARAS. Eusebius De temporibus: *Pyrrhus Delphis in templo Apollinis ab Oreste occiditur prodicione sacerdotis Macarei*. Cur vero *patrias* dixerit Poeta, *Servius* multas rationes adducit. At *Macrobius* primo

Sa-

Saturn. Apollinem Παιρῶν olim cognominatum ait, non propria gratis unius aut civitatis religione, sed ut auctorem prognerandarum omnium rerum: quod Sol humoribus exsiccat ad prognerandum omnibus praeberit causam, de quo Orpheus:

Παῖρος ἤχρησε τῶν κ' ἐπιφρονα Βουλῶν.

Placuerit vero Macrobio haec Philosophice commentari. Sane Athenienses, ut Harpocraton tradit, Παιρῶν Ἀπόλλων coluere auspiciis Iouis, qui quum in Atticam migrasset, Athenienses Iones vocati sunt. Ab eisque Apollo *Patrous* cognominatus.

338. AUT QUIS TE IGNARUM. In antiquis aliquot codicibus legere est: *aut quisnam ignarum*. Fuerat vero *te* pronomen forte additum a Paraphraste: nempe *quisnam* etiam apud Ti. Donatum habetur. Et ita scriptum est in codice Mediceo.

339. ET VESCITUR AURA. In antiquis plerisque codicibus, *auras*, accusativo casu legitur: cum elocutione Tibulli: *Sic usque sacras immoxia lauros vescat*.

340. QUEM TIBI JAM TROJA. In antiquis aliquot codicibus versus absolutus legitur; sed candore haud quaquam Virgiliano. In nonnullis enim: *Troja obsessa est emixa Creusa*. In aliquot aliis: *Quem tibi jam Troja peperit fumante Creusa*. Utrumque ridiculum. Sed plurimum supplementum illud aliena manu additum est, ut cernere est in Mediceo codice, & aliquot aliis.

341. ECQUAE JAM PUERO EST AMISSAE CURA PARENTIS. Codices nonnulli veteres legunt: *Et quae*. In nonnullis etiam pervetustis scriptum observavi: *Ecqua tamen puero est amissae cura parentis*. Et ita est etiam in codice Donatiano: in Mediceo *Quae tamen e puero est*. Apud Fl. Sospitrum non solum *ecqua tamen*; sed & *amissi*, virili genere, non *amissae*, positum a Virgilio citatur. Propterea quod *haeres, parens, & homo*, etsi in communi sexu intelligantur, tamen masculino genere semper dicuntur: nemo enim, inquit ille, aut *secundam haeredem*, dicit, aut *bonam parentem*, aut *malam hominem*; sed masculine, tamen de foemina sermo habeatur. Pacuvius in Medo, cum ostenderet a Medeo, Medeae filio, matrem quaeri, ait: *Te, Sol, invoco, ut mihi potestatem dvis inquirendi mei parentis*. Sed *Gracchus suos parentes amat*, cum dicit, in significatione Matris accipitur. Citat & alia exempla: denique apud Virgilium sic asseverat legi: *Ecqua tamen puero est amissi cura parentis*. Sed codices nonnulli, librarii nimirum incuria, *Puero amissae est*: una lectione transposita legunt. Sed utcumque ea sunt, nemo tamen inficiari potest apud eundem

Virgilium legi: *Alma parens, confessa deum*. Et: *Salve sancta parens frugum Saturnia tellus*. Nisi quis dicere velit his locis *parens*, nunc participii quodammodo vicem habere, nunc per appositionem dici, ut: *Sancta Tellus, parens frugum*, vel figurate, ut *Lepus foeta*. De nomine autem *haeres*, nemo, quod sciam, ambigit. Sed *hominem* quandoque foeminino epitheto positum ajunt. Ut apud Servium Sulpitium in epistola ad M. Tullium: *Quoniam homo nata fuerat*. Sed enim hoc elocutionis modo, quum *nata* suppositum sit, & *homo* appositum, nihil cum genere commune habere videntur. *Nata enim ad filiam*, non ad *homo* refertur. Sed enim haec alii viderint: nos ad institutum opus revertamur.

346. PRIAMIDES MULTIS HELENUS COMITANTIBUS AFFERT. In codic. aliquot antiquis legere est: *Priamides Helenus multis comitantibus affert*. Simplicior quidem hic sermo: & narranti aliquid accommodatior. Ille autem, prout in vulgatis habetur exemplaribus, & comprior & aliquanto lascivior, pluribus magis placet. Superius tamen eadem usus est simplicitate Virgilius, quum dixit: *Priamidem Helenum Grajas regnare per urbis*. Qui si altius insonare voluisset, *Priamidem Grajas Helenum regnare per urbis*, dubio procul scriptum reliquisset. Sed qui stilum narrationis pressiore, purioreque expeti non ignoret: *Priamidem Helenum*, absque fuce dicere maluit.

348. ET MULTUM LACHRIMAS. In Mediceo & codicibus aliquot antiquis, participii voce, *lacrumans*, legitur. Quae lectio Servio non satisfacit, qui malit nomen quam participium. Sunt tamen erudita ingenia, quibus minime displicet ejusmodi elocutio: Interfundit verba singula multum lacrimans. Illud vero minime placet, quod in veteribus plerisque codicibus, *fudit*, legitur tempore praeterito.

354. AULAI IN MEDIO LIBABANT. In veteribus codicibus aliquot: *aulai medio*, absque in praepositione, legitur: quod non ita placet. Quantum vero pertinet ad diacresim, Quintilianus libro Institutionum primo, *ae* syllaba ait, cujus secundam nunc *e* litteram ponimus, varie per *a* & *i* efferebatur. Quidam semper, ut Graeci, quidam singulariter tantum, quum in Dativum vel Genitivum casum incidissent. Unde *Piccai vestis*, & *aulai* Virgilius, amantissimus vetustatis, inseruit carminibus. Eorum vero scribendi morem, qui, ut Quintilianus ait, Graecos sequebantur, Ti. Claudius Drusi F. praecipue adamavit, cujus inscriptio quaedam, de auctis populi Romani finibus, Pomerioque ampliata, Romae inspicitur ad cloacam D. Luciae, in hunc modum: TI. CLAUDIUS DRUSI. F. CAISAR AUG. Nam de digrammo, quo etiam usus est eodem monumento in dictio-

Etionibus AMPLIARIT TERMINARITQUE, alibi diximus.

358. HIC VATEM AGGREDIOR DICTIS. Mediceus & alii quidam codices vetusti, *his vatem aggredior dictis*, legunt. Sed *hic* non displicet.

360. QUI TRIPODAS, CLARII LAUROS. Sospiter Carif. ait quosdam *laurus*, hoc loco agnoscere, quarto declinatu: quod omnia arborum genera quartae declinationis esse censerent: aduersus quos disputat, & Virgiliano praesertim exemplo eo: *Et vos, o Lauri, carpam, & te proxuma Myrte*; rationem suam confirmat: licet illi auctoritate mutari in vocativo dicant. Praeterea in Mediceo codice una plus dictione *Clarui & lauros* legitur. Erat tamen *Clarui* prius, eo modo, quo Veteres passim II geminum per unum oblongum scriptitare consueverant, etiam si duo enuntiarent, ut exempla indicant alibi recitata.

362. NAMQUE OMNEM CURSUM MIHI PROSPERA DIXIT RELLIGIO. In veteribus aliquot exemplaribus legere est: *Namque omnis cursum mihi prospera dixit religio*. Sequitur enim, & *cuncti Diui*, ubi nulla opus erit Hypallage. Eandem hanc lectionem reperi in Donatiano contextu.

366. PRODIGIUM CANIT. *Prodigium*, semper dictu pessimum esse, quasi *porro adigendum*, hoc loco teste, Nonius affirmat, quum *monstra*, & *portenta*, similiter intelligantur, quod imminetia monstrent, & ostendant. *Portentum* vero, non solum quod *portendat*; sed quod etiam *apporet*: & faciat in iis, quae significationibus, auspiciis, auguriis, & extispiciis ostenduntur. Sed enim Cornelius Fronto *Prodigium* esse dicit, quod mores faciunt, per quod detrimentum expectatur: *prodigosque* vocari, qui *prodigia* faciunt. Quod Virgilianae sententiae pulcherrime quadrat. Celeno enim rem praeter mores minabatur, ut scilicet sacrum libum malis audacibus mandere adgrederentur, quod unum maxime reformidabat Aeneae pietas. Sunt & *prodigiosa crimina* etiam memoratu religiosa, de quibus apud auctores saepe. *Monstrum* vero esse, Cornelius idem ait, in quo rectus ordo naturae vitatur: ut si Minotaurus, aut aliquid huiusmodi nascatur. *Ostentum*, quod praeter consuetudinem offertur, ut puta, si videatur terra arde- re, vel coelum, vel mare, in quo raritas admirationem facit. *Portentum* vero, quod porro & diutius maneat, futurumque porro aliquid significet: ejusque esse eventum differri. Has autem vocabulorum differentias, & proprietates interim adnotare non gravamur: quum praesertim apud Auctores diversa est eorum interpretatio: unde aliqua suboritur controversia, in quo lucubrationis genere docta & elegantia ingenia sese exercere saepe consueverunt.

372. SUSPENSUM NUMINE DUCIT. In anti-
Tom. IV.

quis codicibus, *duxit*, praeterito scriptum obser- uavi: sed ipsa narrantis continuatio praesens potius tempus exigere videtur.

379. PROHIBENT NAM CAETERA PARCAE, SCIRE HELENUM FARIQUE VETAT SATURNIA JUNO. In antiquis fere omnibus codicibus inuenias punctum firmum adnotatum esse post *scire*: ut sit, *Prohibent nam caetera Parcae scire*. Mox altera coma totum illud complectatur: *Helenum farique vetat Saturnia Juno*. Quam lectionem Servius etiam agnoscit: & ita distinguendum esse, multis rationibus ostendit. Sed enim Ti. Donatus *scire Helenum* legit: *Multa*, inquit, *tibi instructionis causa fuerant referenda, sed ne id fiat dii prohibent me scire, & Juno aliqua referre non patitur*.

386. AEAEAEQUE INSULA CIRCES. In codicibus antiquis modo *Circe*, per abjectionem s litterae: modo *Circae* cum diphthongo, Latino declinatu, scriptum inveni: quod profus rejicitur. *Circes* vero, omnium consensu recipitur.

389. SECRETI AD FLUMINIS UNDAM. In codicibus aliquot antiquis *undas* legitur; sed pluralitas hujusmodi mari potius videtur convenire.

407. ET OMNIA TURBET. Omnino, *omnia*, ex antiquis codicibus legendum est.

409. HAC CASTI MANEANT IN RELIGIONE NEPOTES. In antiquis exemplaribus observatum plurimum est: *religione*, unico l scribi. Sed enim Fl. Sospiter hoc praecipue citato versu, gemino ll scribendum ostendit: dum ait in hanc sententiam: *Parentbesis, quum vel littera vel syllaba interponitur; littera*, Hac casti maneant in Religione nepotes. *Syllaba*, Mavortis in antro, *pro Martis*.

412. LAEVA TIBI TELLUS. Nullo pacto placet, quod in antiquis codicibus legitur: *Laeta tibi tellus*. Primum quod ea alibi Aeneae dicitur *Illae- tabilis ora*. Deinde quia & *Tellus laeva*, & *ae- quora laeva* inferiori sententiae per correlativum quodammodo respondent: *Dextrum fuge litus & undas*.

420. LAEVUM IMPLACATA CARYBDIS. In vetustis aliquot exemplaribus, *impacata*, legitur: sed plus feritatis habere videtur, *implacata*.

422. SORBET IN ABRUPTUM FLUCTUS. In codicibus aliquot antiquis, *in abruptum*. Eam enim in antro maxime cavernoso habitare Homerus fingit. Magis tamen placet, *in abruptum*, ut vulgata habent exemplaria. RURSUSQUE SUB AURAS ERIGIT ALTERNOS. Fuere aetate nostra non illiterati viri, qui *egerit*, hoc est eructat, ex Homeri sententia legendum autumarent. Quique locum illum inspexere Carybdim, ajunt profundissima voragine undas absorbere, quas vicissim mox eructat. Sed enim, quia sequitur hyperbole ea, &

Hh

side-

fidera verberat unda, longe magis placet *erigit*, prout etiam in veteribus codicibus, quos praec manibus habuimus, scriptum invenitur.

427. POSTREMA IMMANI CORPORE PISTRIX. In codicibus aliquot antiquis, *pristis* scribitur. Sed plura de hoc, libro x. eo versu dicemus: *in Pristin defuit abvus.*

438. DOMINAMQUE POTENTEM SUPPLICIBUS SUPERA DONIS. In codicibus antiquis, *vo-tis*, non *donis*, legitur. Et ita apud Ti. Donatum habetur: quem locum etiam repetit in duodecimi libri commentariis eo loco: *Ep tu Saturnia Ju-no*: quorum nihil est in impressis codicibus.

440. TRINACRIA FINES ITALOS MITTERE RELICTA. In codicibus aliquot antiquis, *metire* legitur: ut in hanc sententiam: *Iter emensi: & pelagoque remenso*. Sed *mittere*, loco hoc magis omnino congruit, ubi de fati agitur, quorum auspicii Aeneas sit omnia peracturus. Huic simile est illud: *Missus in imperium magnum*.

459. QUO QUEMQUE MODO FUGIAS. In antiquis aliquot codicibus, *effugias* legitur; sed *fugias*, magis placet: *quemque* vero per *m* in iisdem fere omnibus codicibus.

460. CURSUSQUE DABIT VENERATA SECUNDOS. Mediceus codex, & vetusti plerique alii, *venerata sacerdos* habent. Et eodem modo legi in antiquo Prisciani codice, hoc citato versu: *quam & secundos*, in aliquibus legi non negarim, praesertimque in Donatiano.

466. DODONAEOSQUE LEBETES. In antiquis codicibus, *lebetas*. Et Servius hoc a Virgilio Graece dictum ait. Illud addam, *lebetem*, poculorum genus esse Ti. Donato.

471. REMIGIUM SUPPLET. In codicibus aliquot antiquis, *suplet*, unico *p* scriptum legas. Circumfertur vero epitaphium a Pontano in Pelignis inventum, ubi *suplet* unico *p* notatum est. Quod nulla non ratione factum a majoribus, nomen *supplex*, ab eo verbo, ut Pontanus idem affirmat, derivatum, ostendit.

483. AURI SUB TEGMINE VESTES. Sunt antiqui codices, in quibus, *subtegmine*, una dictione legatur. Sunt, ubi praepositio *sub* divisa est a *tegmine*. Sed Grammatici *subtegmine*, absque *g* littera legendum contendunt. Dicit vero *subtemen*, *subteminis*, ut *stamen*, *staminis*, ait Carilius.

492. HOS EGO DIGREDIENS LACRIMIS AD-FABAR OBORTIS. In antiquis plerisque codicibus, *abortis* legitur per *ab*; sed doctorum consensus inavult per *ob*, *obortis* scribi.

502. COGNATASQUE URBES OLIM. In antiquis exemplaribus non est *que*, ut ab eo verbo pendeat: *Unam faciemus utramque Trojam animis, cognatas urbes olim*.

516. ARCTURUM PLIADASQUE HYADAS.

Quamvis in veteribus codicibus *Plidas* legatur; placet tamen, quod ejus loco positum est a recentioribus, *pluviasque Hyadas*: nam *Plias*, primam producit: quia diphthongus est *ii*, *Plidas*: nisi quis vocalem alteram, quod saepe & commodo suo Graeci faciunt, detritam velit.

533. PORTUS AB EOO FLUCTU. In omnibus pene codicibus antiquis, quos versare contigit, *Enroo* scriptum observavi: & in plerisque lectionem hanc abraham esse, & *Eoo* repositum. Quia tamen hujusmodi ab *Enro*, derivativi nominis formam, neque apud Graecos, neque apud Latinos memini me legere, *Eoo* libentius, ut cum Mediceo vulgata habent exemplaria, legerim.

534. OBJECTAE SALSA SPUMANT ASPERGINE CAUTES. Velius Longus poni differentiam tradit inter *aspergo*, per *e* syllaba media, & *aspargo* per *a*: esseque illud per *e* verbum, hoc vero per *a* nomen: dictumque a Virgilio: *Spumant aspergine cautes*. Antiqua tamen pleraque omnia exemplaria *adspergine* legunt.

535. GEMINO DEMITTUNT BRACHIA MURO TURRITI SCOPULI. In codicibus aliquot antiquis, *dimittunt* legitur: quippe hac & illac mittunt, porrigunt, extendunt. Atque pro *turriti*, sunt codices, qui *erecti* legant; sed *turriti* omnino magis placet.

536. REFUGITQUE A LITTORE TEMPLEUM. In antiquis exemplaribus, *ab litore* est.

542. QUADRUPEDES. In antiquis codicibus, *quadripedes* per *i*, ut *bipes*, *tripes*. Sed *quadrupes* per *u* in consuetudine manlit: ut ex *periquila*, *periculum*: & alia quaedam hujusmodi, quae per *i* enuntiar, scribique solita Velius Longus ait.

553. CAULONISQUE ARCES ET NAUFRAGUM SCYLLACAEUM. Sunt, qui *navifragum* dactylum esse velint, Enniano more, *m* detrita. Sunt, qui Amphimacrum defendant, quum *Scyllaceum* scribant, & versum spondaicum autment. Sunt, qui *navifragum* scribant; sed *Scyllaceum* Paconicum esse tertium velint, ut ita dactylus in quintum cadat. Varie vero pronuntiar solitum nomen *Scyllacei*, Strabo etiam confiteretur. Sunt etiam antiqui codices aliquot, in quibus & *navifragum*, choriambici dimensione, & *Scyllaceum*, Epitriti quarti syllabis legatur: ut dicas versum hunc ex *iis* esse, qui alios quoque pedes admittant, praeter dactylum & spondeum: esseque choriambicum quarta sede, sed versum alioqui spondaicum. Quae quidem comminisci cogimur, ne tot veterum codicum auctoritati detrahatur: quorum bona pars *navifragum*, quadrissyllabum scriptum ostendunt. Sed enim donec melius aliquid inveniatur, acquieverim interim libenter & Porcio, & antiquis aliquot aliis codicibus, in quibus & *navifragum*, & *Scyllaceum*, unico *l* notatum habetur. Nam vo-

cales y & a dichronae omnino sunt, ut corripi licenter possint, in nomine praesertim Graecanicæ figuræ. Missum vero facio, quod *nausfragium* in codicibus aliquot habetur, quum in hujusmodi lectione nihil memoratu dignum occurrat.

558. NIMIRUM HAEC ILLA CARYBDIS. In antiquis aliquot codicibus, *hic illa* legitur. Sed *haec* pronomen magis placet: quia consequitur: *Hos scopulos, haec saxa.*

560. ERIPITE O SOCII. In plerisque codicibus antiquis absque o legitur, *eripite socii*; sed enim locus ipse adverbium id omnino exposcere videtur: quo sine frigidiuscula esset adhortatio.

561. PRIMUSQUE RUDENTEM CONTORSIT LAEVAS PRORAM PALINURUS AD UNDA. In antiquis aliquot exemplaribus, *rudente* legitur, casu septimo: ut adminiculo fuerit ad contorquendum.

563. CUNCTA COHORS. Nomini huic adspirationem accessisse ex consuetudine, veluti etiam *borto*, Velius Longus arbitratur; quum tamen alii *cohortem* a *cohortando* dictam velint, inesseque illi adspirationem natura.

565. SUBDUCTA AD MANIS IMOS DESCENDIMUS UNDA. In Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis codicibus antiquis, *desedimus* habetur: quod est aquae, & terrae in imum se contrahentis, descendenteive, solo subducto. Tullius lib. primo de Divin. *Multis locis labes facta sit, terraeque defederint.* Et infra eodem libro: *Delata etiam ad senatum labes agri Privernatis, quum ad infinitam altitudinem terra defedisset.* Neque tamen displicet *descendimus*, ut sit antitheton ejus, quod dixit, *Tollimur in coelum*: quod in Mediceo codice, *tollimur ad coelum* scribitur.

571. IPSE SED HORRIFICIS JUXTA TONAT AETNA RUINIS. In codicibus aliquot antiquis, legere est, *Ipse sub horrificis*: *Ruinae* enim illae a summo vertice montis flammae vi in altum eructantur: & quod ipse Poëta subjungit, *saxa liquefacta sub auras cum gemitu glomerantur*: quare forte non displiceat, *tonare Aetnam sub horrificis ruinis*. Magis tamen placet *sed*: quia portus ipsius bona malaque enumerare voluit, ut occasionem arriperet Aetnae quoque flammam, ruinas, motus horrendos, eructationesque illas describendi.

575. SCOPULOS AVULSAQUE VISCERA. In antiquis aliquot codicibus, *convulsa* legitur; sed quia disseparatio est, magis placet *avulsa*, ut etiam in Mediceo est.

578. ENCELADI SEMUSTUM FULMINE CORPUS. Veriti sunt plerique *semustum* scribere, qui scirent primam hujus nominis syllabam produci: quare *semustum*, trisyllabum, i vocali subtracta, publicarunt. Sed enim, quum in veteribus exemplaribus, quotquot legi, fere passim *semustum*,

quadrisyllabum observaverim scriptum, Synizelin potius esse dixerim: neque quicquam deteri debere, quum duae illa syllabae pro una reputentur, ut in Catulliano carmine: *Elos Veronensium depe-reunt juvenum*: quod veteres habent codices, non *Veronensum*: ut in nomine *alvearia*: quamvis aliqui *alvaria* legere malint. Fit vero Synizelis vel ex duabus brevibus vocalibus, nulla interjecta consonante; vel altera duarum vocalium existente brevi: nam ex duabus longis non condonatur. Sed enim, quia codices manu scripti frequenti transcriptione semper aliquid immutarunt, fitque ut in similibus plerumque vix fidem faciant, quantumlibet antiqui, operae precium videtur, inscriptionum, quae fuerint in marmoribus notatae, testimoniis uti: illae enim, quo semel modo scriptae fuerint, suam indelebiles retinent antiquitatem. Habemus itaque inscriptionem tumuli non inventam, neque inelegantem, Romae in palatio montis Jordani, in qua manifesta Synizelis inspicitur, hoc pentametro: LUCTUOSUMQUE MIHI QUI SCIO QUID FUERIS. *Lucto*, per Synizelin esse videtur: atque etiam in altero heroico hexametro: UNANIMI, CALPURNIANO, SOCIATA MARITO. Neque desunt hujusmodi exempla plurima: tamen nonnulli quantum in *Calpurniano* est, pene ultimam Graecorum more corripi posse contendunt: atque ita tertius pes *purua*, dactylus fit: ut in *Hadriano*, *Claudiano*, & similibus factum passim apud Graecos observamus. Sed enim nobis non licet esse tam disertis: quare figuram potius admittamus; qua, ut missos faciam Homerum, Hesiodum, Theocritum, & universam Graeciam, Virgilius ipse saepe usus est: ut ex locis passim a nobis toto opere citatis manifestum esse potest.

581. ET FESSUM QUOTIES MOTAT LATUS. In antiquis aliquot codicibus, *mutat* legitur: quod Servius admittere noluit: ne resectio, ut ait, labori detur. Ti. Donatus *mutat* agnoscit: dum Enceladum ait converti in aliud latus, dum alterius voluerit vice effectas vires reparare. Cum Servio tamen sunt plerique codices vetusti: neque tamen *motat* in omnibus, sed *motet*, subjunctivo modo, in nonnullis scriptum est.

583. NOCTEM ILLAM TECTI IN SILVIS IMMANIA MONSTRA PERFERIMUS. In codicibus aliquot antiquis, *nocte illa* ablativo casu legitur. Servius incusativum mavult: & ita plus omnino significat ob continuationem incommodi. Omnia praeterea exemplaria quae versavimus, *tekti silvis*, absque *in*, legunt: ut naves vel silvis caelis, vel litus obumbrantibus, occultatas intelligas: non autem homines in silvas egressos: quod minime verisimile est in tanta rerum trepidatione; quum praesertim, quae sonitum daret causa, non vi-

derent: nam & superius in Carthaginiensi portu *Classem in convexu nemorum arboribus clausam circum occuluerat*: loco tamen ibi ita natura comparato, ut & facile, & commode possent delitescere.

593. RESPICIMUS. In antiquis aliquot codicibus, *prospicimus* legitur: quod procul aspiciamus significat; sed Donatus *respicimus* agnoscit.

594. CONSERTUM TEGMEN SPINIS. In antiquis plerisque codicibus, *tegen*, integra dictione legitur. In Longobardico, & Mediceo *teguen*: quod antiquitatem sapit; & eo modo scribitur apud Ti. Donatum. Neque tamen inficior *tegenem* etiam dici per syncopen, ut: *Recubans sub tegmine fagi*: proceleusmaticum enim primo statim versus ponere nimis absurdum fuisset. Est & alibi: *Tegmen habent capitum*.

601. TOLLITE ME, TEUCRI, QUASCUMQUE ABDUCITE TERRAS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *in quascumque*, addita praepositione, sine qua tamen figuratior est elocutio. Ridere vero mecum, ut verum fatear, solebam, quum in nonnullis codicibus scriptum offendissem *quescumque* pro *quascumque*. Inveni postmodum apud Fl. Sospitatum, *quescumque* apud veteres analogicam esse declinationem: unde dativus *quibus* deducatur, uti a nominativo *qui*, dativus *quis*. Catonemque ait Originum secundo dixisse, *quescumque Romae regnavisset*. Et Plautum, *ques ignobiles*. Quas voces quamvis novitas abdicarit, declinationem tamen ejus manere: *quibus* enim crebro dicimus.

606. SI PEREO, MANIBUS HOMINUM PERIISSE JUVABIT. In codicibus nonnullis manu scriptis, *si peream* legitur: quod minime placet. In Longobardico vero, in Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis ex antiquioribus, legere est: *Si pereo, hominum manibus periisse juvabit*: vel adspiratione hic vim consonantis habente: vel ea ratione factum, qua etiam *Neptuno Aegeae*, vel *Altaeo Aracyntho*. Quam lectionem praeter Ti. Donatum Pontanus quoque agnoscit in Actio: ubi ex ipsa earundem vocalium complosione magnam fieri vocalitati accessionem asserit.

607. ET GENUA AMPLEXUS, GENIBUSQUE VOLUTANS HAEREBAT. Ut eorum imperitia retundatur, qui *volutus* hic legi volunt: *In passivis*, ait Fl. Sospiter, *participia praesentis temporis sunt*. *Abutuntur autem veteres activo pro passivo, ut apud Virgilium*: genibusque volutans: nam si activa significatione acciperetur, se deesset, ut diceret: volutans se.

608. QUI SIT FARE. In antiquo codice Longobardico, *quis sit* legitur. Quam lectionem agnoscit Servius, tamen veteres Grammatici eo modo *qui* etiam poni scriptorum veterum aliquot exemplis tradunt.

613. COMES INFELICIS ULYSSIS. In antiquis

plerisque codicibus, *Ulyssi*, absque *s* legitur. Probus locum hunc citans: *Achillis*. *Qua forma Oratores etiam usi sunt*. *Sallustius*: Ad bellum Persi Macedonicum; pro, *Persas*. *Ubi ea forma uti nulla coegit homoeoteleutos, sed antiquae declinationis ratio*. Ita & M. Tullius: *Filius Verri*, pro, *Verri*. Refert praeterea Sospiter Carifus observatum a Plinio Dubii sermonis lib. vi. *Herculis*, pro, *Herculis*, ut *Ulyxi*, pro, *hujus Ulyxis* olim dici coeptum. Neque sumus immemores plura super hujusmodi genitivo dicta a nobis libro primo. Non putamus autem importunum, ubi aliorum etiam auctororum accedunt testimonia, eadem de re pluries disputare: aut quoties novi aliquid inter scribendum occurrat, lectorem admonere.

614. NOMINE ACHAEMENIDES. In veteribus fere omnibus exemplaribus, legere est, *nomen*, quod scilicet quaeritis, *Achaemenides*: & sicubi *nominis* scriptum est, id in his exemplaribus, quae versamus, subditicium est, priore abrafra lectione. TROJAM GENITORE ADAMASCO. In Mediceo, in Porcio, & aliis antiquis plerisque codicibus *Adamasto* scriptum est: quod invictum, vel indomitum significat: & ita proprium id viri nomen habetur etiam in codice Donatiano.

621. NEC DICTU EFFABILIS ULLI. In antiquis aliquot codicibus, *adfabilis*, legitur: quamquam codices etiam nonnulli manu scripti, *effabilis*, legunt; sed enim Macrobius libentius legit, *affabilis*, ut in Mediceo est: sumptumque ait ex Attio in Philoctete, ubi est: *Quem neque tueri contra, neque affari queas*. Alterum vero illud Servius agnoscit, exponitque: *sermone non explicabilis*, quod aequè placet.

623. VIDI EGOMET DUO. Homerus Od. 1. sex enumerat, quos Cyclops devoraverit: nam binos tribus vicibus ponit absumptos: sed enim vel Achaemenides ob trepidationem & festinantiam non potest hic historiam omnem enarrare: fatidique putat, si memoret, Cyclopa esse efferum, & immanem, ut una vice duo humana corpora possit absumere: vel *duo*, pro *binis* positum, ut alibi vice versa: *Bina crispans hastilia*, pro, *duo*: quae licentia late concessa est a Poëta.

624. PREHENSAM MANU. Peccare eos ait Torrentius Scaurus, qui *prehensus* cum adspiratione scribunt, quum eam prima persona non habeat. Quum vero ex hujus sententia *prehensus* per duo esse scribi debeat, ut ibi: *Dextraque preensum*: hoc loco vel Synizesin esse dicimus: vel, quod magis placet, *prensa*, per crasin legemus, ut habetur in codicibus antiquis. Quid vero super hoc sentiat Velius Longus, alibi diximus.

625. SANIEQUE ASPERSA NATARENT LIMINA. Servius *expersa*, veram esse lectionem asserat. In antiquis tamen codicibus quotquot habui,

bui, *aspera*, & *adversa*: legi: sententia, & elocutio sumpta ex M. Tullio in Philipp. *Vino parvimenta natarent.*

631. JACUITQUE PER ANTRUM IMMENSUM. Servius quidem *immensum*, quippe antrum agnoscit. Ad quam lectionem respexisse etiam Quintilianus videtur, ubi ait de Virgilio: *Cum Cyclops jacuisse dicit per antrum, prodigiosum illud corpus spatio loci mensus est.* In veteribus aliquot codicibus, *immensus*, legitur, ut Homericum illud exprimitur, Έθα δ' άντρ ίνίανσ πιλόρσ. Quodque tantus erat, ut nemoroso cuiusdam promontorio altorum montium similis videretur. Sunt etiam codices manu scripti, ubi legas, *immensam saniem*, quod minime placet: etsi Homerus eructationem illius vespertinae crapulae late describit.

635. ET TELO LUMEN TEREBRAMUS ACUTO. Ti. Donatus *tenebramus* legit, hoc est, occaecamus. Cujus haec sunt verba: *Quod ait acuto telo tenebramus, celeritatem facti voluit demonstrare. In hoc enim consilium consistebat effectus, ne mora facientum, & dolor vulneris quamvis graviter dormientem excitaret. Hoc loco nonnulli terebramus tradunt; sed quum terebratio habeat moram, quae fuit inimica facientibus, melius est, ut telo acuto, uno ictu videatur esse caecatus.* Sed enim pace tam docti viri, quum locus sit ex Homero sumptus, apud quem lata est de terebratione descriptio, vero similis est Virgilium scriptum reliquisse, *terebramus*. Versus Homeri sunt: Έγώ δ' έφ' ύπερθε άσπράς Δίονσ ώς, ότε τις τρυπή δόρο νείον άνη Τρυκάρσ, έί δέ τ' έπρθε ύποούσιον ήμάσδε Αψάροισι έκάτρηθσ. In quibus non tantum terebratum ait lumen conto acuto, ustulatoque ex igne, statim in oculum adacto, Ulyssē superne calcante, loro inferne advoluto, cujus capita focii alternantes utrinque traherent; quod sine longa mora fieri non potuit: verum etiam artificis, qui navale aliquod lignum terebra perforaret, similitudine utitur. Legendum itaque, *terebramus*: ex Homero. Quod vero in inferiori versu Servius Donatum reprehendit, quod *latebat, late patebat*, exposuerit: aut quia capillis tegebatur, aut latebat corporis reliqui comparatione; si verba Donati consideremus, nil adeo reprehensionem obnoxium inveniemus; immo longe diversam Donati sententiam ab ea, quam ei Servius adscribit. Quaerit siquidem Donatus, qua ratione oculus, qui tantae esset amplitudinis & vastitatis, ut Lunae, Solisve orbi posset aequari, latere potuerit? Considerataque Cyclopi deformitate, rugas comminiscitur, & ingentem capillorum silvam: nam intonsum caput ipse Polyphemus apud Theocritum & Ovidium late jacet. Sed melius fuerit ipsa Donati verba subjicere. Quod autem ait: *sub fronte latebat*: quod ingens fuisse dicebatur usque adeo, ut orbi Lunae,

vel Solis aequari potuisset, faciebant rugae torvae frontis, & ingentes capitis comae. Quid vero si dixerimus Virgilium & ad oculi situm, & etymologiam respexisse, quam eo verbo exprimere voluerit? quum Varro dicat *oculos* ideo dictos, quod sub fronte *occulantur*.

648. VOCEMQUE TREMISCO. Antiqua exemplaria pleraque *tremesco*, per *e* in pene ultima scribere, quaque id ratione, dictum alibi.

658. CUI LUMEN ADEPTUM. TRUNCA MANU PINUS REGIT. In Mediceo, & codicibus aliquot aliis antiquis, *manu*, septimo casu legitur. Et ubi *manum* est, quarto casu, in codicibus manu scriptis, fere passim ultimam contactam observes. Esset vero sententiae ordo: *Pinus trunca manu, vel gestata manu regit adeptum lumen, & vestigia firmat.* *Manum* tamen agnoscit Fab. Quintilianus, ubi de amplificatione ita dicit: *Nam quod illud corpus mente concipiam, cujus trunca manum pinus regit.*

661. SOLAMENQUE MALI DE COLLO FISTULA PENDET. Sunt, qui carmen hoc ut nothum expungant; id tamen in plerisque codicibus antiquis habetur: praeterquam in uno, ubi versus hac Pentimemeri clauditur, *solamenque mali*. Quam lectionem Ti. Donatus agnoscit, nulla de *fistula* mentione facta. Cujus verba, quia in vulgatis codicibus corrupta sunt, exemplari adscribere non pigeat: *LANIGERAE COMITANTUR OVES, EA SOLA VOLUPTAS, SOLAMENQUE MALI. Voluptatem ex animalibus habuit, quum videret, caecatus vero pecorum suorum commoda orbitatem proprii luminis solabatur.* Quae vero Quintiliani verba Servius citat, de caecitatis solatio, sumpta sunt ex Declamatione de pariete cruento: ne alio quis ea quaesitum eat.

663. FLUIDUM LAVIT INDE CRUOREM. In antiquis codicibus, *fluidum*, fere passim scribitur, geminato *u v*: quod Grammatici non admittunt, nisi prima producta syllaba; quum tamen *fluvius* eodem modo enuntietur, corripit tamen primam.

665. NEE DUM FLUCTUS LATERA ARDUA TINXIT. Vetera aliquot exemplaria, *strinxit*, habent: quod minime placet, tam propter asperitatem, quam etiam ob improprietatem. Quod vero Servius & *fluctu*, & *fluctus*, legi docet: in antiquis iis codicibus, quos habui, *fluctus*, habetur indicativo casu: & in Donatiana paraphrasi eadem agnoscitur lectio. Neque ad ejus latera profundi maris unda pervenerat. In Porcio etiam *fluctus* prius scriptum fuit; sed nunc *s* littera abrafa vix discerni potest.

668. VERRIMUS ET PRONI. In Mediceo, in Porcio, & antiquis aliquot aliis codicibus, *vertimus* legere est, quod agnoscit Ti. Donatus.

670. VERUM UBI NULLA DATUR DEXTRAM AFFECTARE POTESTAS. *Affectare* Servio negotium fecerit: quia etiam *dextra*, casu septimo scriptum invenerat. In codicibus tamen nonnullis antiquioribus, *dextra atrectare* legitur: quod nullam prae se ferret difficultatem: nam qui penates & deos magnos secum habebant, tanquam sacri, non temere erant a profano, & deorum contemptore contingendi. Non frustra tamen in codicibus multis, *dextram affectare*, scriptum, hoc est, anxia quadam aviditate manum ad navem injicere.

672. CLAMOREM IMMENSUM TOLLIT. In antiquis aliquot codicibus, *ponit*, habetur: quod non aequè placet.

673. PENITUSQUE EXTERRITA TELLUS ITALIAE. In codicibus antiquis, *Trinacriae*, legitur: quod magis decorum servat, praesertim quum subsequatur: *Crebrisque immugit Aetna cavernis*; sed *Italiae* Donatus agnoscit: & hyperbole ita major est.

674. IMMUGIT AETNA. Antiqui plerique codices, *immugit*, *nalla upōv* legunt: quam lectionem doctissimi plerique viri receperunt.

681. CONSTITERANT SILVA ALTA JOVIS. In antiquis plerisque codicibus, *constiterunt*, legitur, ut *steterunt*, *tulerunt*, pene ultima brevi saepe reperiuntur. Non tamen improbo *constiterant*, exacta specie.

684. CONTRA JUSSA MONENT HELENI. Vetera quaedam exemplaria cum Mediceo, *movent* legunt: hoc est persuadent; sed enim Helenus monuerat, & monitus in hoc dictionis genere dicuntur. SCYLLAMQUE CARYBDIM INTER UTRAMQUE VIAM LAETI DISCRIMINE PARVO NI TENEANT CURSUS. In codicibus nonnullis manu scriptis, *Scyllaeque Carybdis* scriptum est, ut ordo sit: *Inter utramque viam Scyllae & Carybdis*. Sed imperfecta esset oratio, & alterum que post *Carybdis* desideratur. Longe vero melius in Donatiano codice, *Scyllam atque Carybdin*, appositively positum. Est &, *ne teneant*, in aliquot exemplaribus antiquis; sed *ni* Donatus agnoscit, & pro *ne* positum more veterum ait: quod & Priscianus admittit: quanquam alibi dicat: *Ni tuam patrem*: & locus alius apud Virgilium: *Ni faciat, maria, ac terras, coe. que, prof. Quippe ferant*. Plura vero Servius.

690. ERRATA RETRORSUM. In antiquis aliquot exemplaribus, *retrosus*.

695. OCCULTAS EGISSE VIAS. In codice per-

veteri, qui apud me est, *habuisse vias*, legitur; sed *egisse* magis placet, ut in vulgatis.

696. SICULIS CONFUNDITUR UNDIS. In antiquis aliquot codicibus, *perfunditur*; sed *confunditur* magis placet: hoc est, commiscetur.

697. NUMINA MAGNA LOCI JUSSI VENERAMUR. In omnibus antiquis codicibus, quotquot legi, numerus est hujusmodi: *Jussi numina magna loci veneramur*: ut illa: *Addam cerea pruna. Et: Curra jungit Alaeus equos*.

698. STAGNANTIS ELORI. In codicibus antiquis, *Helori* cum aspiratione, quam & Pontanus recipit. Est etiam eodem versu *exsupero*, per x, & s.

701. APPARET CAMERINA PROCUL. In antiquis aliquot codicibus, *Camarina*, ut Graeci scribunt, *Μητινι Καμαρηναι ενινητο ρδ ερανω*.

703. ARDUUS INDE AGRAGAS. In antiquis arduos. In Romano, *Acragas*, ut Graece scribitur, *Ἀκράγης*, Polybio. Sed affinitas litterarum facit, ut Latini multa per g scribant, quae Graeci per κ, ut *gubernator*, *κυβερνήτης*: atque etiam vice versa nonnunquam pro γ, C substituant; ut ex *gongro*, *congrus*.

705. PALMOSA SELINIS. In codicibus aliquot antiquis, *Selinus* per y in fine scriptum est. In aliquot aliis *Selinus*: quod quidem cum Graeca scriptione facit. Nam *Σελίνος*, per υ finale, civitas Siciliae est: eaque, ut Graeci tradunt, & masculino & foeminino genere dicitur. Quod vero *palmosam* dicit Maro, ex M. Tullio est, in Actione ultima contra Verrem: *Nautae caelii radices palmarum agrestium, quarum erat in illis locis, sicut in magna parte Siciliae, multitudo, colligebant*.

708. TOT TEMPESTATIBUS ACTUS. In antiquis pene omnibus exemplaribus legere est, *actis*. Neque *actus* est in iis, quos legi, nisi contacto codice.

709. HEU GENITOREM. Diversum hoc ab historia, si Straboni credimus, qui Aeneam una cum Anchise patre & filio Ascanio Laurentum applicuisse tradit.

717. FATA RENARRABAT DIVOM, CURSUQUE DOCEBAT. In antiquis aliquot codicibus legere est, *Fataque narrabat divom*. Sed enim quia bonam horum partem Didoni prius enarraverat, & in hac dictionis continuatione, multa fuere repetita: longe magis placet *renarrabat*, ut in Mediceo, & vulgatis habetur exemplaribus.

LIBER QUARTUS.

AT REGINA GRAVI. Antiquus admodum codex est, in quo *d* littera ex praepositione *ad* per *t* semper notata est, tam in compositis dictionibus, quam etiam in iis, quae simpliciter proferuntur, ut: *Meque at tua limina: &c., Aterisque vocatus Apollo: &c., Atopertus amictu.* Ubi vero *t* ex consuetudine, vel ex analogia scribi nunc solet, ibi *d* notatur, ut: *Setosi capud hoc aperi.* *Ad mihi sese offert:* atque loco hoc, *Ad regina gravi jamdudum saucia cura.* Sed enim ut de ratione scriptionis hujus, quae adeo frequens est apud veteres, aliquid disseramus: non in codicibus tantum antiquis, verum etiam in veterum monumentis observatum saepius *ad* & *at*, sive per *t*, sive per *d* scribantur, idem significare: quamvis juniores Grammatici praepositionem a conjunctioniva, scriptione distinxerunt. Indifferenter vero, uno eodemque significato scribi plerumque Sosipater Carisus manifeste declarat, Licinii Calvi exemplo in Fuscium ambitus reum: *Ad ita mihi Jovem deosque immortalis velim benefecisse, iudices.* *At*, inquit, conjunctionem, *ad* vero praepositionem scribunt: *ἀφ' οὐρανῶν* tamen est, *ad* hic per *d* scribi, ne subsequens *t* litteram durioram suiue similem sonum litterae amplexa dictum faciat immitius. Haec ego autem ita scienda judicari, ut diligenter veterum sententiae observatis, nunquam tamen a consuetudine recedamus.

3. **MULTUSQUE RECURSAT GENTIS HONOR.** Nullum fere codicem ex his antiquis adinveni, in quo dictio *recurSAT* incolumis habetur: littera modo una, modo altera in hoc vel illo codice, vel suppositicia, vel desiderata: in plerisque vero abrasas medias aspexi, & alias atque alias superductas. Moveant forte stomachum, si dixero *recusat*, aut *reversat*, & alia etiam his foediora legitimae lectionis loco supposita fuisse. Sed enim *recurSAT*, frequentativa forma a *recurro*, castam esse lectionem rari sententiae concinnitate, quam Servii & Arustiani Messii iudicio confirmatur.

8. **QUUM SIC UNANIMEM ALLOQUITUR.** In codicibus aliquot antiquis, *tum* legitur, & *unanimam*. Utrumque agnoscitur a Grammaticis. De *alloquitur* per *d*, alibi dictum.

9. **QUAE ME SUSPENSAM INSOMNIA TERTRET.** Libentius omnes, *terrent*, cum antiquis codicibus agnoscunt, ut *insomnia* plur. numero dicantur, sive *τα ἰσωνια*, sive vigiliam intelligamus: nam plurali numero *insomnia* loco hoc, pro vigiliis positum Sosipater Carisus putat: quam-

vis & hic somnia intelligi possunt, in quibus terror.

25. **ADIGAT ME FULMINE AD UMBRAS.** In codicibus aliquot antiquis, *abigat* legitur: nempe quia veriti sunt bis *ad* praepositionem repetere. Sed enim ea sic posita, majorem ostendit vim: neque desunt hujus elocutionis exempla apud Virgilium & Ciceronem, ut illud: *Nondum erat auditum te ad Italiam adventare.*

27. **ANTE PUDOR QUAM TE VIOLEM, AUT TUA JURA RESOLVAM.** In Romano, & in Oblongo Vaticanæ bibliothecæ codicibus antiquissimis scriptum est, *violo & resolvo*. In Longobardico etiam ita prius habebatur, altera inde manu superadditum est *a* cum nota compendiaris, quae pro *m* poni solet. Corruptus etiam est Mediceus, ubi *violem* ex *violo* factum: & ita in Porcio contaminatum est utrumque verbum, quum *violo & resolvo*, prius scriptum esset. Finitivum vero modum loco hoc Sosipater dubio procul agnoscit, ubi ait: *Antequam, modo finitivis, modo subjunctivis jungitur: junctum subjunctivis, ut: Antequam venisset: disjunctum, finitivis, ut apud Virgilium: Ante pudor quam te violo, aut tua jura resolvo.* Hinc, quam is lectionem probarit, patet.

28. **QUI ME SIBI JUNXIT.** In antiquis aliquot exemplaribus *vinxit* legitur: quod tantundem est, nisi quis *jungere*, magis ad nuptias pertinere dicat; *vincire* autem amicitiae potius esse.

30. **SINUM LACRYMIS IMPLEVIT OBORTIS.** In veteribus codicibus aliquot, *lacrumis abortis*, legitur; sed *obortis* interpretes agnoscunt.

37. **QUOS AFRICA TERRA TRIUMPHIS DIVES ALIT.** In Romano codice legere est, *triumphos*, accusativo casu: ut sit, quos triumphos, pro triumphales viros. Rectius tamen est, *dives triumphis*, ut agnoscit Servius.

38. **PLACIDO NE ETIAM PUGNABIS AMORI.** Quamvis *placido*, nomen, in aliquot codicibus manu scriptis habeatur, longe tamen melius *placito* esse dixerim: ut emendatiora legunt exemplaria.

40. **HINC GETULAE URBS.** In antiquis aliquot codicibus *Gaetulae*, cum diphthongo prima syllaba scriptum observavi, Graecorum more: apud quos *Γαιτούλοι*, Libyae populi, per *ai* scribitur: iidem *Γαιτούλοι* Artemidoro sunt. Nostri cur nomen hoc absque diphthongo scriptitent, mihi non constat: neque cur ausus sit Martialis primam & secundam in hoc nomine corrigere: quanquam

ia

in media o parvum ex diphthongo abjici potest; & y, quod in u apud nos transire solet, ea ratione corripit: quod communis apud Graecos habetur; id non ita eveniat in prima syllaba, si Graeci codices recte per u diphthongum eam scribunt. GENUS INSUPERABILE BELLO. In Romano codice, *genus intractabile*, legitur, eo modo, quo in Aeneidos primo: *Sed fines Libyci genus intractabile bello*. Magis tamen placet hic, *insuperabile*: quia magis terret ob difficultatem: & persuadet a necessitate validi alicujus auxilii comparandi.

46. HUC CURSUM ILIACAS VENTO TENUISSE CARINAS. In Romano codice, & in Porcio, legere est, *hunc cursum*, hoc est, hanc viam: & ita in uno ex iis, qui apud me sunt, & in Donatiano. Nonnulli tamen eruditi quidem viri magis probant adverbium *huc*.

50. TU MODO POSCE DEOS VENIAM. In codicibus plerisque vetustis *deum* habetur; sed melius *deos*: multos enim inferius numerabit, quibus ea sacra faciet.

52. DESAEVIT HYEMS. Antiqui omnes codices, quotquot inspexi, *hyemps* per p & s finales litteras scribunt: quod Terentius Scaurus fert imptentier, ex eo jam tempore ea oborta scribilingine.

54. ANIMUM INFLAMMAVIT AMORE. In Romano codice, & quibusdam aliis, *flammauit*, simplex verbum habetur: quo usus est etiam Catullus: *Flammatis Phaëtonis*. Sed longe numerosius est, *Animum inflammauit*, dicere.

58. LEGIFERAE CERERI. In Romano codice, in Mediceo, in Porcio, & quibusdam aliis antiquis, *frugiferae* legitur; sed enim *Ceres, inventrix legum*, a M. Tullio dicitur in fine Actionum in Verrem. Et rationem hic reddit Ti. Donatus, cur *legiferam Cererem* veteres appellarent.

61. MEDIA INTER CORNUA FUNDIT. In plerisque veteribus codicibus *fudit*, habetur praeterito tempore; sed praesens dilucidior facit narrationem.

71. LIQUITQUE VOLATILE FERRUM. Non placet *linquit* praesenti tempore, quod aliquot habent codices. Est & ubi *volatile telum* in vetustis exemplaribus legatur; sed enim, quum sit eodem versu positum *telis, Pastor agens telis*, magis placet periphrasis ejus teli statim subjecta, *Volatile ferrum*. Praeterea de ferro hic agitur, quod avolsum a sagitta tergo inhaeserit.

72. SYLVAS SALTUSQUE PERAGRAT DICTAEOS. Antiqui aliquot codices dictionum ordinem ita commutarunt, *saltus silvasque peragrat Dictaeas*: quod in medio linquimus, quum sententia omnino eadem sit.

85. INFANDUM SI FALLERE POSSIT AMOREM. In Romano codice legitur, *possit imago*. Id quid sibi velit, non mihi satis liquet, propter epitheton *infandum*: quod ita non habeat, cui adhaerescat. Quidam alii codices antiqui, *Si fallere possit amantem*, habent; sed neque id probamus. *Infandum* vero *amorem*, castiorem lectionem asserimus. Neque dubitamus lectionem eam, quae est *imago*, ex paraphrasi aliqua huc irrepsisse.

90. PERSENSIT PESTE TENERI. In antiquis aliquot codicibus, *persevit*, praesenti tempore legitur: & ita est in codice Donatiano: praeteritum tamen nunquam immutarim.

91. NEC FAMAM OBSTARE FURORI. Sunt antiqui codices, in quibus *nec famam obstare pudori* legitur; sed hic *furori* magis placet, quod Servius agnoscit.

94. MAGNUM ET MEMORABILE NUMEN. Sunt omnino codices aliquot manu scripti, in quibus *nomen* legitur: quod vulgata quaedam exemplaria receperunt; sed *numen* eruditus placet, quod etiam in Mediceo prius scriptum fuerat.

106. QUO REGNUM ITALIAE LIBYCAS AVERTERET ORAS. In Romano quidem codice, *averteret* legitur: quod Servio mirifice placet. Sed enim in Oblongo, in Longobardico, in Porcio, & plerisque aliis codicibus antiquis, *adverteret* habetur: quam elcutionem absolutam esse negarit nemo: si quippe verteret regnum Italiae ad oras Libycas. Si cui vero figurata illa magis placeat, non laboro.

112. MISCE RIVE PROBET POPULOS. In aliquot antiquis codicibus, *jubeat* legitur: quod non ita placet: quia structurae ordo, *jubeat*, exposceret, ea specie, quae velit positum.

116. CONFIERI POSSIT. In Oblongo perveteri codice, & in Mediceo, *quo fieri* legitur: adscriptumque superne est in illo, *quo* habundat, In hoc *quo modo*. Et ita in plerisque aliis codicibus, ut sit, *quo*, scilicet *modo fieri possit*. Apud Servium *con*, habundat, qui *confieri* agnoscat. Alii quidam codices manu scripti *quod fieri* legunt. Idque in nonnullis per T notatum est, cujusdam aetatis consuetudine loco D saepe T, uti paulo ante dictum, supponentis. In nonnullis abrasa est tota dictio, praesertim ubi per compendiarium notam *quod* scriptum fuerat. Sed enim in Romano codice, *confieri* legitur: & ita scriptum erat in Longobardico: unde abrasum est *con*, & quo suppositum. *Confieri* tamen & Latinum est pro *confici*, & in primis Caesari familiare vocabulum VII. de bello Gallico Commentario, ubi de Labieno loquitur: *Postquam id difficiliter confieri animadvertit*.

127. NON ADVERSATA PETENTI ANNUIT. In Romano codice legere est: *Non adversata petenti annuit*, ut: *Dira solo fixos oculos averta tenebat*.

nebat. Sed enim id pertinet ad supplicia, quae obaudiantur. Loco vero hoc magis placet *adversata*. Quia de consensu, deque in eandem sententiam eundo, sermo est.

129. AURORA RELIQUIT. In aliquot antiquis codicibus, *relinquit* legitur, praesenti tempore: nam simul oriente Sole, *It portis jubare exorto delecta juventus*. Non est vero hic, etli *καὶ ἀπὸ τῆς νύκτος*, praetereundum, quod Varro *ortum jubaris* significare ait, esse *circiter extremam noctem*. Itaque ait Pacuvius: *Exorto jubare, noctis decurso itinere*. Ajunt vero *Jubar* stellam esse: quam Graeci *Phosphoron*, nonnunquam *Hesperon* appellant, cujus splendor in morem leoninae jubaris diffundatur. Neque id dissimulandum, quod C. Caesar, Flavio Solipatro teste, praecipit: *Neutra nomina ar nominativo clausa, per i dativum ablativumque singulares ostendere. Jubar tamen & Far, ab hac regula dissidere. Nam ut huic Jubari dicimus, ab hoc Jubarre dicendum est. Virgilius: In portis jubare exorto delecta juventus.*

132. MASSYLICAE RUUNT. In antiquis aliquot exemplaribus, *Massilici* legitur, omnino corrupte. Nomen id una plus syllaba scribitur apud Graecos: *Μαυσιουλία, χάρα Λιένης, προϊεχῆς τῆ ἱ Μαυσιουλίας* Latini vero scriptores *Massylam*, & *Massylum* agnoscunt.

138. CUI PHARETRA EX HUMERO. In Romano illo codice, dubio procul antiquissimo, legere est, *Cui pharetra ex auro*: quod ideo placet, quia Dido tunc pulcherrima esse studuit, ut Aeneae placeret, ideoque ornatissima, & quam maxime divite habitu instructa processit. Congruitque mirifice cultui muliebri lascivia haec profus aurea:

*Cui pharetra ex auro, crines nodantur in aurum,
Aurea purpuream subnectit fibula vestem.*

Et tamen sunt, qui lasciviam hanc Virgilianae majestati non convenire clamitent, contradicendi potius studio, quam quod sciant, quid sit in carmine majestas, aut quid in scribendo lascivia. Quorum stuporine dicam, an imperitiae responsum faciam, Virgilianam hanc esse phrasim, Virgilianum ornatum, Virgilianum elocutionis modum, cujusmodi figura utitur in Octavo:

*Aurea caesaries ollis, atque aurea vestis,
Virgatis lucent sagulis, tum lactea colla
Auro innectuntur.*

Neque illud huic dissimile, quod ait in XI.

*Aureus ex humeris sonat arcus, & aurea Vati
Tem. IV.*

*Cassida, tum croceam clamidemque sinusque crepantis
Carbaseos fulvo in nodum collegerat auro.*

Sed quid illud in Septimo:

*Aurea pectoribus demissa monilia pendunt,
Tecti auro, fulvum mandunt sub dentibus aurum.*

Ubi easdem etiam voces *aurea, auro, aurum* aspicimus, quas hoc loco identidem posuerat. Isti vero, quia apud Ovidium repererint: *Aureus axis erat, temo aureus, aurea summae Curvatura rotae*, Ovidianam esse figuram contendunt, non autem Maronianam. Atqui si Ovidium sequeremur, non ex *Auro*, sed ex *Humero*, in hanc sententiam legendum esset. Nam ubi is de Atalantae cultu loquitur, ita scribit:

*Crinis erat simplex, nodum collectus in unum,
Ex humero pendens resonabat eburnea levo
Telorum custos.*

Sed valeant cum suo tam acri judicio, tamque emunctis naribus pulchelli isti Critici. Nos lectionem hanc, *Cui pharetra ex auro*, antiquorum penne omnium codicum testimonio corroboramus. Ita enim in Longobardico, ita in Porcio legitur. In alio vero perveteri ejusdem Vaticanae bibliothecae, dictio tota *auro* improbe, ac imperite admodum abrasa est: non ita tamen, ut singularum litterarum vestigia non extant, & manifeste *auro* prius scriptum fuisse discernatur. Est etiam vetus codex in civitate Belluno, patria mea, in quo praerogative cum his veteribus Vaticanae bibliothecae exemplaribus convenientia deprehendi, & hoc praecipue *Cui pharetra ex auro*. Ita etiam in aliquot aliis codicibus, qui apud me sunt. Sed ne tam multa congeram, litem secundum nos dat Ti. Donatus, dum ita subscribit, *CUI PHA. Totum quod habuit, aut aurum fuit, aut purpura, ut placeret*. Denique Probus in Pollione verum hunc citat: ubi de iteratione loquitur, eo versu, *Pan etiam Arcadia*. Dicitque iterationem fieri etiam casuum permutatione. Et inter exempla hoc etiam apponit, *Quoi pharetra ex auro crines nodantur in aurum*. Haec ut forte plus nimio coacervarem, id in causa fuit, quod nonnulli sunt ita pravo ingenio praediti, ut meliores se doceri litteras aegre ferant, proindeque alios ab eorum cognitione, quae ipsi haecenus ignorarunt, avertere conentur.

140. NEC NON ET PHRYGII COMITES. In antiquis aliquot exemplaribus, *Tyrii comites* legitur: quippe qui Reginam Tyro comitati fuerant, & paulo infra *Tyrios comites* appellabit. Magis tamen
li pla

placet *Pbrygii*: quia Dido magna stipante caterva progressa erat: neque oportuit Aeneam incomitatum advenire; aliter quatenam agmina jungeret?

161. INSEQUITUR COMMISTA GRANDINE NIMBUS. In codicibus aliquot antiquis, *comitata grandine* legitur; quod minime placet.

167. ET CONSCIUS AETHER CONNUBII. In codicibus aliquot vetustis, *conubiis* habetur acquirativo casu numeri multitudinis. *Consciis* enim apte dativo jungitur. In quodam antiquo etiam exemplari, *conubio*, numero unitatis, eodem tamen casu habetur: passimque unica N littera. Lectio haec tamen non displicet, nunquam tamen respuerim *conubii*, genitivo casu, cum etiam optime dicatur, *Sum conscius hujus rei*.

173. EXTEMPLIO LIBYAE MAGNAS IT FAMA PER URBIS. Nonnulli codices manu scripti, *Libyes* legunt, declinatu Graeconico, ut incitatus proferatur sed *Libyae*, longe suavius est.

174. FAMA MALUM, QUO NON ALIUD VELOCIOUS. Non eo inficias quo in pluribus exemplaribus haberi; sed forte non displiceat, quod in Romano qua scriptum est: qua scilicet fama nulum aliud malum velocius; sed omnino quo receptius est.

175. VIRESQUE ACQUIRIT EUNDO. Antiqua pene omnia exemplaria integras servant praepositiones in compositis, ut *adquirat*: & ita scribi solitum usque ad Aurelii Antonini Pii tempora, publica declarant monumenta. Ea enim libenter in testimonium adducimus, quod notae semel in marmoribus excavatae, nulla sunt transcriptione mutatae. In arcu igitur aquae Marciae verba haec inter alia ita notata leguntur:

ADQUISITO ETIAM FONTE NOVO.

176. SESE ATTOLIT. Dicebamus quidem praepositiones, *ad*, *ab*, *in*, & hujusmodi incolumes in compositis apud veteres adseruari: parcissime tamen scriptum *adtolit*, per *ad* inveni. Tamen Grammatici veteres *ad* ante *t* indifferenter scribi concedant: propter soni similitudinem, quae in *d* & *t* auditur.

178. IRA IRRITATA DEORUM. Non levi quidem de causa minimis his quaestiuunculis cogimur inhaerescere, quoties quaedam sese offerunt, quae praeter rationem omnem turpiter fuerint negligentia posteriorum contaminata: velut in hoc verbo *irito*, prava invaluit consuetudo, ut geminato *rr* ab omnibus jam librariis scribatur. Volunt enim a littera, quae de nare canina sonat, *irrito* deductum. Quare perperam omnino legitur in nonnullis exemplaribus, *irritata*. Sed enim *irito* ab *ira* potius est, ut & *irascor*: & ita unico *r* scribendum: nam in iram stimulare significat. *Irritum* vero, vel *irritum* pro non rato, vel *rr* gemi-

nato, ex Scauri sententia, vel per *n* & *r*, veterum more scribi manifestum est.

182. TOT VIGILES OCULI SUBTER. In plerisque codicibus antiquis legere est pro *subter*, *subsum*: *Tot vigiles oculi subsum*.

184. TERRAEQUE PER UMBRAM STRIDENS. In Oblongo Vaticano codice sane quam vetusto, *stridet* habetur finitiva forma: quod minime displicet. Et *umbras*, numero multitudinis in bona codicum veterum parte.

185. NEC DULCI DECLINAT LUMINA SOMNO. Nequaquam placet, quod in plerisque codicibus antiquis *limina* legitur, quum praetertim apud Catullum, unde phrasid desumpta, legere sit: *Flagrante declinavit lumina*.

195. DEA FOEDA VIRUM DIFFUNDIT IN ORA. In antiquis aliquot exemplaribus *diffudit*, praeterito tempore habetur; sed longe magis placet praesenti.

201. EXCUBIAS DIVOM AETERNAS. Vetusta quaedam exemplaria legunt *Excubiasque deum aeternas*; sed vulgata lectio magis adprobata.

206. CUI NUNC MAURISIA PICTIS GENS EPULATA TORIS. In antiquis codicibus manu scriptis passim legere est *Maurusia*, ut Graece scribitur per *u* vocalem quintam in pene ultima: *Μαυρυσία* & *Μαυρυσία*, id est *Μαυρυσία*. Neque tamen mirandum *u* litteram in *i* transisse, quum multa hujusmodi reperiamus, quae per aetates immutata sunt. Sed enim & *Mauritania*, cujus nominis secunda syllaba a principio per *u* tam apud Graecos quam apud Latinos scribitur, olim per *e* phylon notabatur, ut inspicere est in Adriani Augusti nummis: MAURETANIA. Jam vero & *Jupiter* unico *p* in antiquis codicibus habetur.

208. ANTE, GENITOR, CUM FULMINA TORQUES, NEQUQUAM HORREMUS? In vetustis aliquot exemplaribus legere est, *An nae genitor*, ut: *Nae intelligendo*, apud Terentium. Verum in plerisque *ne* absque diphthongo notatum est. Utunque vero, magis placet vulgata lectio, *An te, genitor, quum fulmina torques, Neququam horremus?*

222. TUNC SIC MERCURIUM ADLOQUITUR. In antiquis aliquot *tum* habetur.

225. NON RESPICIT URBES. In oblongo codice, & in Mediceo, *perspicit*. In aliquot aliis *prospicit* habetur, sed eodem sensu *respicit* paulo infra repetitum eo versu: *Nec prolem Ausoniam & Lavinia respicit arva*. Cujus loci testimonio perique in liminari pagina, libro primo: *Lavinia venit Litora*, legendum arbitrati sunt, quasi utrumque nomen ex commodo suo formare Poetae non licuerit.

227. GENITRIX PULCHERRIMA. In pervetusto codice *genetrix pulcerrima*. Ac de *pulcro* qui-

quidem satis disputatum: ita etiam de *genetrice*, cuius nominis secundam syllabam per *e* scribi debere, antiqua marmora, nummi, & Grammatici veteres monent.

228. BIS VINDICAT ARMIS. In Longobardico codice *vendicat*, per *e* legitur; sed *vindex*, & multa alia, per *i* scribi debere indicant.

230. GENUS ALTO A SANGUINE TEUCRI. In codicibus plerisque veteribus absque *a* praepositione scriptum est: *genus alto sanguine*, venustate haud quaquam pari.

242. HAC ANIMAS ILLE EVOCAT ORCO. In Longobardico quidem exemplari *vocat* esse videtur; sed si accuratius inspicias, *ill'evocat*, more Graeco, per apostrophem scriptum deprendes. Utebantur vero Latini veteres huiusmodi scribendi modo, quem adhuc in veterum monumentis inspicimus: ut apud Marium Maffeam, praefulem Aquinatem: *SI QUICQUAM HUMANITUS IN TE 'ST. Et inferius: QUOUS LAUDATI MORES ET FORMA PROBATA 'ST.* Missa vero facio ea innumera, quae apud Plautum & Lucretium in hunc usque diem perseverant in manibus hominum: nempe quia eruditioris saeculi tempore in lucem rediere. Non temere autem scriptum invenias apud Velium Longum, ubi de synalephe loquitur (Sit enim hoc testimonium Latinos eo genere scriptiois usos) *Quum dicimus, Hic ille est, unum e scribimus, & duo audimus, quod apparet in metro.*

243. ALIAS SUB TRISTIA TARTARA MITTIT. In veteribus aliquot codicibus, *sub Tartara tristia* legitur, mutatis loco dictionibus; sed *tristia Tartara* omnino vocalis sonat.

245. ET TURBIDA TRANAT NUBILA. Tametii vetusti aliquot codices, *transnat* scriptum habeant, adeo ramen asperum id mihi videtur, ut recipiendum nunquam censuerim.

256. HAUD ALITER TERRAS INTER COELUMQUE VOLABAT. In Oblongo codice, in Mediceo, & aliquot aliis sequitur versus: *Materno veniens ab arvo Cyllenia proles, Litus harenosum Lybiae, ventoque secabat.* Nempe ad duarum syllabarum in continuatis versibus homoeoteleuton evitandum. Hinc in plerisque codicibus post dictionem *harenosum*, *ac*: in nonnullis & reperitur, hoc modo copulativa postposita: *Litus harenosum & Lybiae, ventoque secabat*: ut dissolutum membrum ita apte connectatur.

263. DEMISSA EX HUMERIS. In pervetustis admodum exemplaribus *dimissa* legitur per *di*, ut negligentiam quandam in cultu, quod virum decet, ostendat. Sed si *demissa* placet, ut apud Statium: *It tergo demissa clamys*, non adverstor, quum in statu is, & in nummis habitum huiusmodi saepe observaverim, quae sunt plurimum paludamento ab humeris dejecto, bona anterioris corporis parte nuda.

271. TERIS OCIA. In antiquis *otia*, ut alibi diximus, per *i*. Praeter vero ea, quae posita sunt in Bucolicis, vidi nuper in hortis palatii, quod D. Augustini templo proximum est: *NEGOTIANTI PULLARIO PATER B. M. F.* Et ultra Thermas Diocletianas, in hortis, qui Maecenatis fuisse dicuntur: *POSSESSORES INQUILINI NEGOTIANTES*: utrunque per *i*.

284. AUDEAT AFFATU ET QUAE PRIMA EXORDIA SUMAT. In nonnullis codicibus oppido quam vetustis non inveniuste legitur absque particula copulativa: *Quo nunc ambire furentem Audeat affatu? Quae prima exordia sumat?*

288. MINESTHEA SERGESTUMQUE VOCAT, FORTEMQUE CLOANTHUM. In Mediceo, & codicibus aliquot aliis antiquis *fortemque Serestum* habetur; sed *fortis* epitheton passim apud Virgilium Cloantho adpositum.

289. CLASSEM APERTENT TACITI, SOCIOSQUE AD LITTORA COGANT. In antiquis plerisque codicibus absque particula copulativa legere est: *socios ad littora cogant.* Et ita tertium quoque membrum solum, *Arma parent.* Elocutio brevis, & imperanti adcommodata.

297. EXCEPIT PRIMA. In codicibus aliquot pervetustis, *accepit* legitur: in aliis *adcepit*, atque si Deo placet, etiam *atcepit*, *d* in *t* mutata. Sed huic sententiae magis quadrare videtur *excepit*.

302. THYAS UBI AUDITO. Velius Longus ait Graecos repugnare, ne *Θυας* scribatur per *υ* tantum; velle vero eos *υ* litteram adfiscere sibi ante alteram vocalem, ut unam syllabam faciant. Et ita scriptum observavi in Mediceo codice *Thyas*, quanquam in aliis per *υ* tantum.

311. DOMOSQUE IGNOTAS PETERES. Sunt veteres admodum codices, in quibus *domus* hic quarto declinatu habetur. Cuiusmodi casum Fl. Sospater per *us* melius quam per *os* proferri censet.

320. NOMADUMQUE TYRANNI. Non eo inficias *Nomadum* in codice Longobardico, & aliquot aliis legi; sed enim in Oblongo, in Mediceo, *Numidum* habetur Latinorum idiomate. Appianus enim, quos Graeci *Nomadas* appellant, *Numidas* a Latinis appellari dicit. Neque dicat quispiam primam syllabam produci, si *nu* scribatur: quia fit *ν* diphthongus apud Graecos: Appianus enim Romanorum sonum non syllabae tempus exprimere curavit, quamvis alias pro *υ* brevi apud nos *ο* *μικρον* illi scribere solent, ut pro *Nama Nomus*, ita illi *Νομάδus*, nos *Numidas*.

328. ANTE FUGAM SOBOLES. Cur in antiquis codicibus *suboles* habeatur, alibi dictum. Nunc duo adhuc succurrunt exempla ex antiquis monumentis, ubi *suboles* per *υ* scriptum legitur. Ea sunt ad Aesculapii, ubi nunc Divi Bartholomei fanum:

CUNCTORUM HAEC SUBOLI SEDEM POST
MORTE RELIQUIT.

Et alio versu eodem epitaphio:

ET FACIET SUBOLES MULTOS MEMORATA
PER ANNOS.

A *subolescere* enim hoc deductum esse nomen, a-
libi diximus.

329. SI QUIS MIHI PARVULUS AULA LUDE-
RET AENEAS, QUI TE TANTUM ORE REFER-
RET. *Te tantum*, & *tantum te*, transpositae di-
ctiones in diversis codicibus sententiam identidem
variant: nam quum Servius exponat: *Optarem fi-
lium similem vultui, non moribus tuis*, quadrat ea
lectio: *Qui te tantum ore referret*. Quod si, ut
in quibusdam aliis codicibus manu scriptis habe-
tur, eam lectionem adprobaverimus, *Qui tantum
te ore referret*: *Tantum*, magnum amoris affec-
tum ostendit, & ipsam petitionis honestatem,
quum non quaerat invitum retinere, neque futu-
rae ejus felicitati velit invidere; optare vero tan-
tum ejus imaginis memoriam apud se perpetuo per-
manere, quam assidue spectando delectetur, &
solitudinis taedium levet, desertique amoris ama-
ritudinem leniat, quod in suscepto filio contingere
potuisset: & ideo ad opatorum diminutionem
descendit, atque *tantum*, ut ex pluribus, quae
forte negaturus erat, hoc saltem unum impetrare-
tur. Tota enim orationis vis eo vertitur, ne de-
ferat amatus amantem; aut si deserturus omnino
sit, non ita miserabilem in acrumnis & calamitati-
bus derelinquat. Est & alia lectio in codice Lon-
gobardico, atque etiam in Mediceo, neque non in
Porcio: *Qui te tantum referret*. Cui lectioni non-
nulli alii veteres codices adstipulantur. Et ita a-
pud Arustianum in libello de Virgilianis elocutioni-
bus scriptum habetur. Quae quidem oratio & ipsa
affectus, & amoris plena est: ait enim: *Tametsi
summo opere concupiscat filium ex Aenea suscipere:
nolle tamen, nisi patri futurus sit similis suo. To-
taque in eo est, ut ostendat, se regnum, opes, sa-
mam, omnia denique posthabuisse, prae uno Ae-
nea, quo si potiri non liceat, imaginem saltem Ae-
neae similem assidue contemplari possit. Quas vero
impudicitiae, voluptatisque notas interpretes huic
inurunt, a Virgiliana sententia mihi videntur alie-
nae, qui amorem Didus exscribere videtur: de quo
fertur, unam esse animam in gemino corpore.*

330. NON EQUIDEM OMNINO CAPTA, AUT
DESERTA VIDERER. In Longobardico codice,
in Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis legitur,
Ac deserta, quod infelicitatem augere videtur.
Multi enim captivi sunt, non tamen auxilii spe
deserti: multi sine spe, non tamen captivi: se ve-

ro ait Dido omnino captam; sed nisi aliqua saltem
imago Aeneae sit penes se, etiam desertam. Hinc
illud horrificum in somnis ejus sequetur: *Semperque
relinqui sola sibi, semper longam incomitata vide-
tur ire viam, & Tyrios deserta quaerere terra.*

340. ME SI FATA MEIS PATERENTUR DU-
CERE VITAM AUSPICIS. In antiquo admodum
codice pro *paterentur*, suppositum est *voluissent*.
Sed *paterentur* multo quid majus habet, & multo
magis eruditus satis auribus facit.

343. RELIQUIAS COLEREM ET PRIAMI
TECTA ALTA MANERENT. In Mediceo, & an-
tiquioribus quibusdam exemplaribus & copulativa
particula non habetur, positum vero est *sava di-
alrov*: *Reliquias colerem, Priami tecta illa mane-
rent*.

344. ET RECIDIVA MANU POSUISSEM PER-
GAMA. Quamvis exemplaria multa *redirova* le-
gant; magis tamen placet, quod Servius etiam a-
gnoscat, *recidiva*: a *cado* enim *recidivus*, quod
ait ille post casum restituta. Ita etiam Fl. Sospita-
ter sentit, qui *redirova* dici monet, quae post in-
teritum redeunt, *recidiva*, quae ex suo casu resti-
tuuntur: unde Virgilius: *Recidiva manu posuissent
Pergama victis*.

350. EXTERA QUAERERE REGNA. Priscianus
loco hoc, quod repetere non pigeat, *Antiqui*,
ait, *Ceter dixerunt: unde ceterior. Sic & Exter.*
Statius VIII. *Nec sua pignora curae Exter honos.*
Et Virgilius in IIII. *Et nos fas externa quaerere re-
gna*. Adverte vero *καταφωίαν* in triplicata *re* syl-
laba in earum dictionum continuatione, *Quaerere
regna*.

360. TEQUE QUERELIS. Usus obtinuit, ut
querela unico *l* scribatur. Antiqui codices variant.
Monumenta veterum duplicato *ll* plerunque scri-
bunt. Legas enim in palatio montis *Jothani*: *DUL-
CITER SINE QUERELLA*. Et in monumentis
Claudiae Sympherusae: *SINE QUERELLA*. Atque
ita alibi saepius.

362. JAM DUDUM ADVERSA TUETUR. In Me-
diceo, & plerisque veteribus exemplaribus, *aversa*
legitur; quod agnoscat Servius, ut: *Diva solo fi-
xos oculos aversa tenebat*: de iis enim est, qui obau-
diunt; sed quomodo tuetur, si *aversa*? Torve sci-
licet, & eo gestu, quo irati, quas res oderimus,
vel despiciamus, intueri solemus, oculis quippe in
obliquum versis.

373. NUSQUAM TUTA FIDES. In codicibus a-
liquot antiquis, *nusquam est tata* legitur; sed enim
est verbum ex paraphrasi additum est contextui.
Magis enim poetica est elocutio, absque eo ver-
bo: *Nusquam tata fides*, dicere. EJECTUM LI-
TORE EGENTEM EXCEPI. Animadvertenda loco
hoc distinctio dictionum: quia Priscianus, *ejectum
litore* legit, pro, in litus. Quamvis quidam distin-
guentur

guentes *ejectum* ac consequens verbum dicunt, *litore egentem suscepi*. Ita enim ibi scriptum est, propterea quod excipere significationem habere nonnunquam videtur cum infidiis, ut eo loco: *Aemulus excepi Triton*. Invenitur tamen verbum id hospitalitati etiam adcommodatum. Nusquam vero alibi, quam apud Priscianum, idque in antiquo codice manu scripto, qui est apud eruditissimum virum Hieronymum Aleandrum contubernalem meum, legi: *Litore egentem suscepi*. In Virgilianis autem omnibus exemplaribus, *excepi*.

375. AMISSAM CLASSEM, SOCIOSQUE A MORTE REDUXI. Codices vetusti partim *Amisam & socios a morte* legunt, partim absque particula copulativa, *Amisam classem socios a morte reduxi*: quae quidem membra ita soluta magis conveniunt indignatae personae. Est & illud animadversione dignum, quod in Prisciani codicibus hoc citato versu legere est, *Ejectam classem socios a morte reduxi*. Sed quia paulo ante, *ejectum litore egentem* legitur, magis placet cum Servio & aliquot antiquis codicibus legere, *amisam classem*.

379. SCILICET HIS SUPERIS LABOR EST. Legendum omnino, *is*: quippe *labor*, ex codicibus fere omnibus antiquioribus.

383. ET NOMINE DIDO SAEPE VOCATURUM. Quod *Didum* uspiam scriptum invenitur, non adeo mirum est, quam Plinius eam declinationem, asserente Sosipatro, videatur admisisse. Qui tamen consuetudinem dicat facere, *hanc Calyso, hanc Calypso*, & similia. Attejus sane Philologus librum suum sic edidit inscriptum: *An amarverit Didum Aeneas*. Et L. Anneus Cornutus in Maronis commentariis, Aeneidos x. *Didus ait: Hospitio Didus exceptum esse Aeneam*. Quo minus reformidemus illud *egentem excepi*. Sed enim hoc loco, ut ad rem veniamus, *Dido* per synaeresin, ex *Διδῶ*, & peritorum consensus, & antiquorum codicum testimonia comprobant.

385. ET QUAM FRIGIDA MORS ANIMA SEDUXERIT ARTUS. In antiquis aliquot exemplaribus, *subduxerit* habetur: quam lectionem Servius agnovisse videtur, dum exponit hypallagen esse, pro, animam artibus subduxerit. Ubi vide ne in Virgiliano codice ex hac interpretatione Servii *animae* dativo casu sit legendum, si hypallagen, quam ille loco hoc commentus est, facere voluerimus. Sed enim, ut utramque lectionem approbarim, sive *Anima seduxerit*, sive *Animae subduxerit* legere quis maluerit: ita hypallagen a philosophica ratione alienam esse contenderim. Nam quum finiat Plato philosophiam esse mortis meditationem, veteres ejus interpretes duplicem mortis rationem comminiscuntur, aut duas potius mortes; unam, qua corpus separatur ab anima; alteram, qua anima separatur a corpo-

re: hanc per ecstasin fieri, & intentiorem contemplationem; qua ab omnibus pene humanis sensibus abalienamur, eamque esse philosophiam, de qua intellexerit Plato: illam vero, qua corpus ab anima separatur, eam esse mortem, qua species ipsa corrumpitur, ac esse definit. Si igitur Servianam hypallagen admittamus, quae animam artibus subducatur, Ecstasis intelligetur, & Platonica philosophia. Sin, uti Virgilius posuit, dicamus, *Anima seduxerit artus*, sive *Animae subduxerit artus*, de ea morte sermo erit, quam hic Dido vult intelligi. Siquis vero quaerat quae mea sit sententia ex duabus lectionibus, eam ego castiorem dico, quae Platonicae finitioni proprii est: quippe *anima seduxerit artus*: id est, quum mors corpus ab anima separaverit.

390. ET MULTA PARANTEM DICERE. Vetusti aliquot codices, *Multa volentem dicere* legunt; sed *parantem* longe melius.

414. ANIMOS SUBMITTERE AMORI. In codicibus aliquot antiquis, *animum* legitur numero unitatis; sed enim *animos* numero multitudinis saepe pro superbia & indignatione reperias, ut: *Vince animos, iramque tuam*: & ipsa Dido jam indignata recesserat.

427. NEC PATRIS ANCHISAE CINERES MANESVE REVELLI. In Oblongo codice Vaticano *revulsi* legitur: quod improbat Servius. Sed enim *vello* utroque modo reddere praeteritum Priscianus, & multo ante illum Carsius, auctores sunt. Cicero De suppliciis: *Revellistis, atque in profundum abjecistis*. Apud Lucanum vero saepe *vulsi*, & *vulserat* invenies. Apud Ovidium *revellit*, more Ciceronis, eo loco praefertim: *Continuam duxit humum, pariterque revellit. In totidem mediis, quot cernis, Echinades undis*. Sed apud eundem etiam *revulsi*, eadem fabula paulo superius, libro Metamorph. VIII. *A silvis silvas, & ab arvis arva revulsi*.

436. CUM LATAM MORTE RELINQUAM. In Mediceo, in Porcio, & antiquis aliquot aliis codicibus, *remittam* legitur. Tu vero quid hic Servius ex Tucae & Vari sententia disputer, videris.

441. AC VELUTI ANNOSAM VALIDO CUM ROBORE QUERCUM. In Porcio, & plerisque codicibus antiquis legere est: *Ac velut annoso validam cum robore quercum*. Quae quidem lectio agnita etiam videtur Ovidio, quum dixit: *Stabat in bis ingens annoso robore quercus*. Sunt autem, qui vulgatam lectionem magis adprobent, magisque proprium esse dicant, *annosam quercum, & validum robur*.

443. IT STRIDOR, ET ALTE CONSTERNUNT TERRAM CONCUSO STIPITE FRONDES. In veteribus aliquot exemplaribus *altae*, scilicet *frondes*,

non *alte*, adverbium habetur; sed enim adverbium longe venustius hic ponitur.

446. TANTUM RADICE IN TARTARA TENDIT. In codicibus nonnullis ex his vetustioribus, *radicem* inculativo casu legitur: quam lectionem si admittamus, *tendit* pro *extendit* positum erit. Quamquam in Oblongo codice perveteri *mittit*, non *tendit* habetur. Quod si recipiamus, membrum illud superius, *Quantum vertice ad auras aetherias*, figura erit: quam brevitatis per detractationem Quintilianus appellaret; quum scilicet unum verbum, & id quidem manifestum, filetur. Sed enim tametsi tam multi codices manu scripti refragentur, libentius ego legerim *radice*, casu septimo, ut cum superiore membro colligatum lectionem reddat dilucidiosem.

448. ET MAGNO PRAESENTIT PECTORE CURAS. In plerisque codicibus antiquis, *persentit* legitur. In aliquot etiam *persensit*, praeterito tempore; sed magis movet in instanti dictum.

456. NON IPSI EFFATA SORORI. Veteres plerique codices, *Sorori est*, una plus dictione legunt; placet vero verbum id in fine narrationis.

462. SOLAQUE CULMINIBUS FERALI CARMINE BUBO. No. Marcellus, ubi Virgilium praeter aliorum auctorum morem foemineo genere *Bubonem* appellasse dicit, hoc citato versu, non *sola*, sed *sera* legit, epitheto inauspicatae volucris proprio, ut illud: *Seraque terrifici cecinerunt omina vates*. Reliqui tamen codices, quotquot inspexi, *sola* legunt.

464. VATUM PRAEDICTA PRIORUM. Ex antiquis exemplaribus, quae prae manibus habuerim, plura fuerunt omnino, quae *piorum*, quam quae *priorum* legerent. Quod si praedicta, in se *prius* habere consideremus, superhabundare quodammodo *priorum* iudicabimus. Sin *priorum* legerimus, & proprium epitheton vatibus dabimus, & vaticinio auctoritatem. Sane Servius utrumque agnoscit.

469. EUMENIDUM DEMENS VELUTI. Antiqui aliquot codices, *Eumenidum veluti demens*.

471. AUT AGAMEMNONIUS SCENIS AGITATUS ORESTES. In antiquis aliquot codicibus: *Furiis agitatus* legitur, ut rem vero proximiorum faciat: nam quae in scenis repraesentantur, fabulosa esse solent. Verum ego crediderim *Furiis* ex paraphrasi desumptum: & *scenis* inde, legitima lectione expuncta, adulterinam suppositam. *Agitatus* enim non tantum pertinet ad *Furias*, quae omnino subintelliguntur: verum etiam ad fabulae actionem, quae frequenter scilicet recitari consuevit. Advertendum etiam *Orestes* absque adspiratione scribi, licet in codicibus manu scriptis ea fere passim huic nomini adposita inveniantur.

479. QUAE MIHI REDDAT EUM, VEL EO ME SOLVAT AMANTEM. In Oblongo illo codice per-

veteri legere est: *Quae mihi reddet eum, vel eo me solvet amantem*, utrumque verbum futuro tempore, finitivo modo. In Longobardico: *Quae mihi reddat eum, vel eo me solvet amantem*. Ut primo agat de praesenti, ut reddat: id si nequam fieri possit, de futuro saltem, ut sit solvenda Dido praecavetur: propterea *solvat* affirmativum est: & hoc saltem eventurum firmiter proponit. Sed enim mihi magis faciat satis utrumque verbum eadem figura, eodem tempore & modo positum, magisque finitivum illud *reddet*, & *solvat*: nam ut Anna prope ad opus adingeretur, certa aliqua spes proponenda fuit. Est & sua tamen elegantia in lectione altera.

483. HINC MIHI MASSYLAE GENTIS. In codicibus plerisque veteribus, *Massylae gentis* legitur: quod veriti sunt *sy* mediam syllabam esse brevem. Hinc superius, *Massylicae ruunt equites*, posuerunt: sed trisyllabum Latini agnoscunt.

490. NOCTURNOSQUE CIET MANES. Exemplaria quaedam admodum vetusta legunt, *Movet manis*: ut illud: *At cantu commotae Erebi de sedibus imis Umbrae ibant tenues*. Et infra: *Quo sletu manis, qua numina voce moveret*. Sed enim *ciet* mihi magis placet: quo significato legere est in Pharmaceutria: *Animas imis excire sepulchris*.

496. EXUVIASQUE OMNES. Legitur etiam in antiquis, *Exuvias omnis*, absque particula copulativa; quod nihil aliud ab Aenea relictum indicaret, in futurae caedis omen. Sed enim inferius, *exuvias* ab *ense* distinxit: & *Iliacas vestes* nominavit. Quare dicendum potius congruere imperanti membrum quam maxime dissoluta ponere, ut: *Ferte citi flammis, date tela, scandite muros*; & quod paulo ante dicebamus: *Classem aptent taciti, socios ad littora cogant*. Neque suo caret ornatu, si cum particula copulativa legamus: *Exuviasque omnis*; praesertim, quum altera sublequatur, *lectumque jugalem*.

497. SUPERIMPNAS. In codicibus aliquot antiquis, *Superimponere* scriptum est: id autem absque synalepha legeretur. Sunt & alii, in quibus *Impo-nant* habetur. Neutrum horum placet.

498. ABOLERE NEFANDI CUNCTA VIRI MONUMENTA JUBET, MONSTRATQUE SACERDOS. Sunt codices admodum vetusti, in quibus cum Mediceo sic habetur: *Monimenta jurvat*. Ac de monumento per *i*, satis alibi dictum. Quod vero *jurvat* inveniamus, dicta erunt haec ex persona consilioque Didus: *Abolere nefandi cuncta viri monumenta jurvat*: mox illud ex praecipis, quae sacerdos dederat, quorum vel alterum movere poterat sororem, ut ea omnia curaret cremanda. Mihi vero *jubet* magis placet, ut hoc sit auctoritatis & reverentiae, quae sacerdoti debeatur: *Monstrat vero pro redditione causae, cur id fieri debeat*.

499. PAL-

499. PALLOR SIMUL OCCUPAT ORA. Veteres nonnulli codices *Inscit ora*, legunt: quod non est horroris proprium, sed verecundiae potius: praeterea pallor infecturae contrarius est.

502. AUT GRAVIORA TIMET QUAM MORTE SICHEL. In antiquis aliquot codicibus, *baud* legere est, quod minime placet. Est & *Sucei* per *u*, ut superius non semel observatum: quod quidem, ut puto, fit, ut *libet, lubet*, & similia.

513. FALCIBUS ET MESSAE AD LUNAM QUAE RUNTUR AHENIS. Codices plerique vetusti scriptum habent *abeneis*, quippe *falcibus*: quod non displicet. Ovidius: *Tertia post illos successit abenea proles*. Horatius: *Hic murus abeneus esto*. Erit vero versus dactylicus, vel Synizelium patietur. Sed enim etiam *abenis*, recte. De aspiratione vero in eo nomine, dictum est alibi.

518. UNUM EXUTA PEDEM VINCLIS IN VESTE RECINCTA. Sunt quidem exemplaria manu scripta, in quibus legitur: *Et veste recincta*; sed illud, *In veste*, longe usitatum.

531. ACCIPIT. Quia plerique codices antiqui *accipit*, incolumi praepositione scribunt, libuit ex Gn. Pompei temporibus testimonium adscribere, quod verbum id *ce* geminato tunc scribi solitum declararet. Inscriptio est in Minervae delubro, quod ex manubiis condidit, in qua notatum est hoc modo: IN DEDITIONEM ACCEPTIS. Inde paulo infra: IN FIDEM ACCEPTIS, utrunque *ce* geminato.

535. NOMADUMQUE PETAM CONNUBIA. *Namidum*, Latine scribendum ostendimus ex Appiano. Id igitur potius referamus, quod veteres plerique codices, non *petam*, sed *sequar conubia* legunt: quod mihi non placet. Paulo enim infra est, *Fussa sequar*: quod absurdum esset tam cito repetitum. Et de *connubio*, petere libentius dicimus: *Petit ante alios pulcherrimus omnes Turnus*. Et *uxorem petere*, apud Terentium saepius.

536. QUOS EGO SUM TOTIES. In aliquot antiquis codicibus, *sim* legitur: si diligenter advertas, non invenisse.

538. QUIA NE AUXILIO JUVAT ANTE LEVATOS. In codicibus aliquot antiquis, *exilio* legitur: quasi ad id adludat, quod illis in exilium abactis, patriam donaverat, per eam concessionem: *Urbem quam statuo vestra est*. Sed enim *auxilio* in pluribus habetur exemplaribus: & longe castior lectio peritioribus videtur.

540. RATIBUSVE SUPERBIS IRRISAM ACCIPIET. In Mediceo, & plerisque aliis codicibus antiquis: *Invisam* legitur: prae dolore enim putat se omnibus haberi odio. Non tamen displicet *irrisam*.

543. NAUTAS COMITABOR OVANTES. Vetera quaedam exemplaria *euntes* legunt, sed *ovantes*

agnoscit Servius. Et ad victoriam de se partam invidiose adludit infelix Dido, quasi captiva sit in triumphum deducenda.

544. AN TYRIIS OMNIQUE MANU STIPATA MEORUM INSEQUAR. Mediceus, & antiqui alii plerique codices, *inferar* legunt. De navigatione enim adhuc est sermo; & an sola, an cum suis omnibus comitari debeat Aeneam, quem dominum in regna receperat: nondum enim in excandescentiam exardescit.

550. NON LICUIT THALAMI EXPERTEM SINE CRIMINE VITAM DEGERE MORE FERAE. Male omnino legitur in codicibus nonnullis antiquioribus: *Expertam*: scilicet me, quae fueram experta vitam thalami, conjugii tempus, sine crimine, degere in posterum, morae ferae: quae quidem insulla est interpretatio. Longe vero melius est: Non licuit degere vitam more ferae thalami expertem. Quam lectionem Quintilianus ita agnoscit, ut Emphasim inter figuras memoret, quum ex aliquo dicto latens aliquid eruitur: ut apud Virgilium hoc loco. Quanquam enim de matrimonio queritur Dido, tamen huc erumpit ejus affectus, ut sine thalamis vitam non hominum putet, sed ferarum.

552. CINERI PROMISSA SICHAEO. In codicibus plerisque sane quam vetustis, *Sichaei* legitur; major tamen pars possessivum nomen agnoscit, & *Sichaeo*, ut alibi observatum, scribit.

559. ET MEMBRA DECORA JUVENTAE. In Mediceo, & in codicibus aliquot aliis antiquis, *juventa* legitur casu septimo: quasi *juventa* ipsa in causa esset, cur membra decora essent.

561. NEC QUAE CIRCUMSTENT TE DEINDE PERICULA CERNIS. Mediceus codex cum veteribus plerisque aliis exemplaribus, ut numerosiorem faciunt versum, ita legunt: *Nec quae te circumstent deinde pericula cernis*: ut sit: *Nec cernis, quae te circum pericula stent*; non autem circumstent unica dictione.

563. NEFAS IN PECTORE VERSAT. Nonnulli codices omnino vetusti legunt *sub pectore*; sed *in pectore*, lectio castior est.

564. VARIOQUE IRARUM FLUCTUAT AESTU. In veteri admodum codice legi, *Varios irarum concitat aestus*. Sed ex Synepsea Catulli, *fluctuat aestu* magis placet. Apud eum enim legere est: *Et magnis curarum fluctuat undis*.

569. EJA AGE, RUMPE MORAS. Vetera aliquot exemplaria legunt, *Ergo age*: utram lectionem lector praetulerit, non laboro. Sed mihi *Eja age* magis placet.

572. CORRIPIT E SOMNO CORPUS. In antiquis aliquot exemplaribus, *Conripit e strato*. Ut illud: *Conripio stratis corpus*.

577. IMPERIOQUE ITERUM PAREMUS OVANTES.

TES.

TES. In antiquis plerisque codicibus legere est, *Imperioque tuo paremus*, quamvis Servius iterum agnoscit.

578. AD SIS O. Sunt omnino codices aliquot ex antiquioribus, in quibus *assis*, geminato *ss* scriptum inveni; sed longe plures, iidemque cariosiores, *ad sis*, per *d* scribunt. Qui verò *ss* geminari debere contendunt, inde potissimum eliciunt argumentum, quod apud Plautum, *Assum* respondentem, *Elixum te, non assum volo*, alter subjecerit, joco ex verbi similitudine suborto. Sed enim agnominations hujusmodi non sine venustate, una etiam vel mutata vel detorta litera, fieri consueverunt.

590. FLAVENTISQUE ABSCISSA COMAS. Codices nonnulli veteres, *adscissa*, quod minime placet, legunt. In altero enim plus est vehementiae.

596. NUNC TE FATA IMPIA TANGUNT: TUM DECVIT, QUUM SCEPTRA DABAS. Probus hoc loco *Num* & *Tum* adverbia sibi respondere dicit: quare absque *c* littera legendum, *Num te fata impia tangunt*. Praeterea apud eum, veluti etiam est in Mediceo codice, *facta impia*, non *fata* legitur: ut sit participium, non nomen. Quae vero sint ea facta impia, ad quae stimularetur, superioribus versibus enumeraverat: *Non arma expedient*, & quae sequuntur.

602. EPULANDUM APPONERE MENSIS. In Mediceo, & antiquis plerisque omnibus codicibus, *ponere*, simplex verbum notatum observavi: idque Servius agnoscit. In uno autem tantum codice veteri, *adponere* scriptum inveni, ut vulgata habent exemplaria: & frequens loquendi usus adprobat.

611. MERITUMQUE MALIS AVERTITE NUMEN. Exemplaria longe plura sunt, & ea probatiora, quae *advertite* legunt. Imprecatura enim est Dido mala multa Trojanis, quae Dii morientis Elissae rata, & inevitabilia esse velint. Et hoc admittere videtur Servius, dum dicit: *Quod mali merentur, scilicet Trojanis*. Eadem apud Ovidium sententia, idemque verbum, ubi Althea Furias in gnati exitum vocat: *Poenarumque Deae triplices furialibus, inquit, Eumenides sacris vultus advertite vestros*.

614. ET SI FATA JOVIS POSCUNT. Antiqui plerique codices, *Et sic fata Jovis poscunt*, legunt: quae lectio forte non displiceat. In Mediceo, *c* littera ex ea dictione abscisa est, quum *sic fata* prius scriptum fuisset.

617. VIDEATQUE INDIGNA SUORUM FUNERA. Bona veterum codicum pars, *videat indigna suorum*, absque particula *que*, legunt. Notum enim heptimemeri quoque indifferenter utramque syllabam admittere: upde superiori libro legere est: *Dona deinc aure gravia sectoque elephanto, Ne-*

que tamen displicet *videatque* legere, versu incolumi, & pleniore.

637. SIC VENIAT. Codices nonnulli veteres legunt, *sic veniet*, finitivo modo; sed *veniat*, imperando magis placet.

641. ILLA GRADUM STUDIO CELERABAT ANILI. In codicibus quibusdam sane quam vetustis, *anilem* legitur: quippe gradum. Videturque majus esse, celerare gradum anilem studio, quam celerare gradum anili studio; hoc tamen in medio relinquatur.

649. PAULUM LACRYMIS. In antiquis aliquot exemplaribus, *Paullum lacrumis* habetur. Ac de *lacrumis* quidem satis superque dictum alibi. Quantum vero pertinet ad adverbium *paullum*, duplici *ll* notatum, id ita scribendum esse constanter adeo affirmat Terentius Scaurus, ut eos peccare sine dubio dicat, qui *paulum* per unum *l* scribunt. Hinc in veterum monumentis legas: *HOSPES QUOD DEICO PAULLUM EST ASTA AC PELLICE*. Et eodem modo plerisque locis tam pro adverbio, quam pro nomine proprio, *PAULLUM*, *PAULLUS* scriptum comperias. Missa vero facio nomismata, in quibus fere passim *PAULLUS* legitur *ll* geminato.

651. DUM FATA DEUSQUE SINEBANT. In aliquot antiquis codicibus *sinebat*, singulari numero legitur; ut proximiori adcommodetur: sed magis placet plurale *sinebant*.

656. INIMICO A FRATRE RECEPI. Minime placet, quod in codicibus nonnullis manu scriptis legitur, *inimico fratre*, absque praepositione.

664. ENSEMQUE CRUORE SPUMANTEM. In Mediceo, & aliquot aliis antiquis codicibus, legere est *cruorem* quarto casu; ut plura sint membra ad exaggerationem; haec scilicet: *Collapsam aspiciunt comites, ensemque aspiciunt, cruorem spumantem aspiciunt, sparsasque manus*. Vel, *Ensem spumantem cruorem, transitive, non ineleganter*. Sed enim magis omnino placet: *Ensem cruore spumantem*.

668. RESONAT MAGNIS PLANGORIBUS AETHER. In Mediceo, & antiquis plerisque codicibus, *clamoribus* habetur; sed magis foemineum est *plangoribus*. Et paulo ante dictum est: *It clamor ad alta Atria*, quod non fuit tam cito repetendum.

669. NON ALITER, QUAM SI IMMISSIS RUAT HOSTIBUS. In codicibus aliquot antiquis *missis* legitur, absque *im* praepositione, hostium impetum indicante: quare quum *immittere* pertinet ad hostilem vim; & alibi: *Immissi Danai*: & apud Historicos, *Immissos equites, immissos hostes*, saepe legas, nulla mihi reliqua sit dubitatio, quin *immissis* legendum sit.

670. AUT ANTIQUA TYROS. Veteres plerique

codices *Tyros*, idiomate Latino legunt; sed non displicet *Tyros*, cujusmodi casum Valerius Probus in plerisque aliis hujusmodi nominibus apud Virgilium agnoscit.

679. ATQUE EADEM HORA TULISSET. In codicibus aliquot antiquis *fuisse* legitur; sed *tulisset* melius, ut assumat accusativum *ambas*.

682. EXTINGSTI TE MEQUE, SOROR. In veteribus fere omnibus exemplaribus, *extinxi*, prima persona legitur: quasi fateatur Anna se manibus suis parasse instrumenta necis, admittatque in se culpam ad majorem doloris exaggerationem. Valerius tamen Probus *extinxi* per Syncopen agnoscit, una cum Sospitro Carisio: qui, *Syncope* (ait) *est, quum mediae parti aliquid subducitur*, ut: *Extinxi te, meque soror*, pro, *extinxi*.

689. STRIDET SUB PECTORE VOLNUS. In antiquis aliquot codicibus *stridit*, a tertia conjugatione est; ut in Georgicis: *Stridere apes utero*: &: *Striduntque cavernis*.

690. CUBITOQUE INNIXA LEVAVIT. In plerisque codicibus antiquis, *adnixa* legitur. Sed id magis animadvertendum, quod vetera quaedam exemplaria *cubitu* legunt, quarto declinatu: nisi sit, ut *agru*, & *donu*, & pleraque similia: quorum exempla superius adnotavimus.

692. INGEMUITQUE REPERTA. In antiquis aliquot exemplaribus *reperitam* legitur, pro *reperisse*: quae frequens apud eruditos elocutio.

694. DIFFICILESQUE OBITUS. Ut missum faciam *lis* terminationem in antiquis codicibus, id ponam ex eruditorum sententia, *difficiles obitus* ideo a Poëta dictos, quia casu moriebatur, non autem fato: de quo apud Aulum Gellium lib. XIII. cap. I. IRIN DEMISIT. Querebant veteres, cur *Irin* non *Iridem* Virgilius dixisset: positumque *Irin*

pro *Iridem*, C. Julius Romanus ait: & ita alibi, *Irin de coelo*. Varronem tamen, Tullium, & alios, hujus *Iris*, *hujus Serapis*, *hujus Isis* protulisse.

697. SED MISERA ANTE DIEM. Apud Nonium Marcellum loci hujus expositionem invenies: & apud Servium in libri decimi commentario.

699. ABSTULERAT. In codicibus aliquot antiquis, *apstulerat* per *p* legitur: nam quum veteres *b* ante *s* durius sonare judicarent: quod in *abscondit* Velius Longus notat, eam litteram in *p* commutabant, quae auditum exornaret. Nostra autem aetate nusquam reperi tam eruditas aures, quae duriciem a mollicie in hujusmodi pronuntiatione discernere. In veterum vero monumentorum inscriptionibus saepe *apstulerit* per *p* notatum observavi: quorum exempla aliquot indicasse non pigeat. Romae apud D. Eustachii:

AUT HANC ARAM APSTULERIT.

In S. Celsi epigrammate elegiaco: APSTULERINT.
In S. Priscae:

QUOD TE FESTINANS APSTULIT ATRA DIES.

701. TRAHENS VARIOS ADVERSO SOLE COLORES. In Mediceo, & codicibus quibusdam aliis pervetustis, *adversa luce* legitur; sed *adverso Sole* signate ex ratione physica positum est.

704. ET DEXTRA CRINEM SECAT. In Longobardico perveteri codice, *crinem tulit*, habetur, ut sit pro *abstulit*. Magis tamen placet *secat*; ut res ipsa pingi videatur: nam *ut pictura Poësis* est. Atque haec hoc libro dicta sufficiant.

LIBER QUINTUS.

INTEREA MEDIUM AENEAS JAM CLASSE TENEBAT CERTUS ITER. Antiqui admodum codices legunt mutato numero, *Interea Aeneas medium*, dactylis & spondeis alternatim collocatis: qui numerus artificiosior videtur, quamvis *medium Aeneas* ex plurium litterarum collisione gravior habeatur. Sed enim suas quisque aures consulat: nos enim id in medio relinquimus.

3. QUAE JAM INFELICIS ELISAE COLLUCENT FLAMMIS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *jam felicis*, ut sit *jam* pro *πάλας*: quod ipsamet antea confessa fuerat; *Felix, heu nimium felix, si litora tantum Nunquam Dardaniae tetigissent nostra carinae*, de priore vita sua loquens. Quod si *infelicis* placet, & *jam* respicere ad *ver-*
Tom. IV.

bum *collucens*, aliena non erit a ratione sententia: nam & ea se identidem *infelicem* appellavit paulo ante: & *infelix* ab Aenea nuncupatur in Sexto.

9. COELUM UNDIQUE ET UNDIQUE PONTUS. Lectio haec in codice Longobardico, & quibusdam aliis manu scriptis; sed enim in Mediceo, & plerisque itidem antiquis ita scriptum observavi, *maria undique, & undique coelum*. Ex eruditis autem viris hanc alii lectionem, alii alteram malunt.

13. HEU QUIANAM TANTI CINXERUNT AETHERA NIMBI. Jovianus Pontanus, summo vir ingenio, eruditioneque, ut omnibus palam est, incomparabili, in libro de numeris Poëticis, multis

Kk

qui-

quidem rationibus legendum esse: *Heu qui nam*, monosyllabicis dictionibus, nititur adprobare. Aliquos vero codices inveni, in quibus paulo sequius detorto dictionis casu, per monosyllaba legatur: *Heu quo nam*: in quodam alio, *quid nam*; sed enim Servius quia *nam* agnoscit, & in decimo sermonem Ennianum esse dicit. Vetusioraque omnia exemplaria, quae habui, *quianam* trisyllabum legunt. Priscianus libro de Constructione primo, *quianam* ait interrogative poni, Virgilii testimonio hinc citato: idemque significare, quod apud Graecos *ὄχι*. Alibi vero ait, *quia* conjunctionem causalem per *quianam* expressum a Virgilio: *Heu quianam tanti*. Et *quianam* adverbium constare Tribacho, hoc loco teste, Valerius Probus asserit in Artium institutis. Sospiter Carifus, ubi *quianam* inter adverbia interrogandi recenset, hunc eundem citat versum: *Heu quianam tanti cinxerunt aetbera nimbi*. Mihi vero non displicet Pontani sententia; sed neque veteribus codicibus, uno consensu legentibus eodem modo, & antiquis tot Grammaticis, quos tamen Pontanus eludit, ausim refragari: quum praefertim Quintilianus ita libro octavo dicat: *Propriis dignitatem dat antiquitas. Eoque ornamento acerrimi iudicii P. Virgilius est usus olli, & quianam, ad spargendam austeritatem*.

16. OBLIQUATQUE SINUS IN VENTUM. In Longobardico *sinum*, unitatis numero legitur, inemendate: nam etiam absque e&thlipsis legeretur, absurdum omnino nescio quid sonaret: & *sinus*, numero multitudinis, vela, poëtae libentius appellant.

21. NEC NOS OBNITI CONTRA. In antiquis codicibus plerisque, *obniti* legitur, quod adnotandum fuit: non quia *obniti* candidiorem esse lectionem non agnosceremus; sed quia plerique codices manu scripti eodem modo legunt. NEC TENDERE TANTUM. In aliquot antiquis suaviore numero legitur, *neque*.

29. QUOQUE MAGIS FESSAS OPTEM DIMITTERE NAVIS. Antiqua pleraque exemplaria cum Mediceo, *quove* legunt, particula disjunctiva.

35. AT PROCVL EXCELISO MIRATUS VERTICE MONTIS. In veteribus quibusdam codicibus, *et procul* legitur: quod non ita placet. Est & distinctis inde dictionibus praepositione & nomine *ex celsis*. Nonnulli tamen malunt una legendum.

36. ADVENTUM SOCIASQUE RATIS. Non est excipiendum risu, quod in antiquis aliquot codicibus *atventum* per *t*, consonante prima, scriptum inveniatur. Fuisse siquidem veterum morem nomen hoc ita scribere non inficiatur Victorinus; sed nos nunc per *d* scribere libentius volunt.

37. ET PELLE LIBYSTIDIS URSAE. Sunt qui *Libyssidis*, per *ss* geminatum, non per *st* legere

contendant. Quam lectionem ego nusquam in exemplaribus antiquis inveni: neque formatam eam gentilis nominis, aut patronymici, aut quavis alia velint ea nuncupatione appellitare, traditam a Grammaticis: quamvis id nomen in multas varietur formas. Primo enim *Libys* est proprium nomen, cujus genitivus *Libyos*, a quo *Libya*. Inde nomina deducta vel gentem, vel quid hujusmodi significantia, *hic & haec Lybis, & hoc Liby, Libycus, ca, Libyssa, sae*: a quo *Libyssaenus*: a genitivo vero *Libyos*, ex pleonasmō *Libyustus, Libysthicus, Libykinus, Libyffias*, & quod in frequentissimo est Latinorum, & Graecorum usu, *Libyffis*. Et quoniam apud Stephanum legitur, *Libyam a Liby dictam*, non importunum fuerit, quid alii quidam super hoc nomine senserint apponere. *Libyam* ab eo dictam, quod inde *Libis* fiat, putat Servius, & plerique alii. Varro vero nomen confictum putat, quod *Libya*, quasi *λίπσσα τῆ ὕψι*, dici crediderit: cui opinioni Sallustii etiam dictum adcommodant, *Coelo, terraque poenuria aquarum*. Eam tamen Isocrates a matre Busridis ita vocatam dicit, ubi de nobilitate Busridis his verbis loquitur: *Ὁς πατήρ μιν ἦν Ποσειδάων, ματήρ δὲ Λιβύη, ἡ Ἐπίφνη, ἡ Διός. Φασὶ πρῶτον γυναικῶν βασιλεύσασαν ὀμάνησαν αὐτῆ τῆν χόραν καλεῖσθαι*. Fuit itaque Busris patre Neptuno, matre Libye, quae Epaphi filia fuit, qui Jovis. Eam autem, quum mulierum prima regnare adgressa esset, suo de nomine regioni nomen indidisse proditum est.

41. AC FESSOS OPIBUS SOLATUR AMICIS. Vetera aliquot exemplaria legunt, *Et fessos*; sed magis placet *ac*: quia sequelam quandam cum properatione subinnuit. Est & *amicos* legere in codicibus aliquot antiquis, ut sit, *fessos amicos*; sed *amicis opibus*, hoc est, gratis, & optatis, longe magis placet.

45. GENUS ALTO A SANGUINE DIVUM. In codicibus aliquot antiquis, *a sanguine Teucris* legitur; sed enim magis placet *divum*, ut persuasurus divinos honores celebrandos in honorem patris; idem ipsi sibi sperarent, qui genus a diis ducerent. Et in antiquioribus codicibus dubio *divom* habetur.

49. NI FALLOR. In antiquis codicibus, *nisi fallor*; sed monosyllabum venultius.

51. GETULIS AGEREM, SI SYRTIBUS EXUL. *Gaetulus* cum *ae* diphthongo prima syllaba scribi dictum. Est vero & *exsul* tam ex aliquot codicibus, quam ex antiquorum marmorum testimonio, ac veterum Grammaticorum praeceptis, per *x* & *s* scribendum: idque non eo abusu, quo *maximus, auxilium, Alexsander*, & hujusmodi pleraque in veterum monumentis notata superius memoravimus; sed quia Terentii Scauri, Capri, & quo-

quorundam veterum Grammaticorum praeceptum est, *exsul* cum littera *s* post *x* scribendum; ut scilicet nominis, quod insertum est, vis appareat. Siquidem *exsul*, extra solum esse significat. Quod vero intermitteri coeperit, & in hac dictione, & in aliis nonnullis, inde factum: quia Thulci natura linguae suae *s* litteram raro exprimerent. Apud Latium vero, unde Latinitas dicta, & ubi orta, & major populus, & magis egregiis artibus pollens, Capri ipsius testimonio, fuisse Thulci, quos nos plurimum sumus imitati.

52. ET URBE MYCENE. In codicibus aliquot antiquis *Mycenae*, cum diphthongo, in aliquot *Mycena* legitur; sed five *Mycene* legendum velint, ut apud Juvenalem *vetus Thebe*, five declinationem mutatam, ut Grammatici tradunt, ut in erudito quodam carmine, *Mycena ditis*, aliorum sit iudicium: nam Priscianus inveniri quaedam ait singulariter prolata idem significantia. Virgilius quinto: *Argolicorū mari depressus & urbe Mycena*. Mihi sane mirifice placet, quod in Romano codice legi, *Mycenis*, figura elocutionis admodum eleganti. Erant & alii codices, in quibus *Mycenis* legebatur numero multitudinis; sed imperitorum hominum injuria contaminati sunt, ultima abrasa syllaba.

58. ERGO AGITE, ET CUNCTI LAETUM CELEBREMUS HONOREM. In antiquis codicibus, transpositis dictionibus, & *laetum cuncti celebremus*, habetur.

59. ATQUE HAEC ME SACRA QUOTANNIS. In antiquis aliquot codicibus, *mea sacra*, legitur: a me scilicet instituta; sed quia subsequitur *ferre*, magis placet *me ferre*. Est & *quot annis*, distinctis dictionibus, ut in veterum monumentis: CENTENI QUINQUAGENI QUOT ANNIS DARENTUR. Et alia hujusmodi.

68. AUT JACULO INCEDIT MELIOR LEVIBUSVE SAGITTIS. In antiquis, *levibusque*: atque id expositive positum.

69. SEU CRUDO FIDIT PUGNAM COMMITTERE CESTU. In antiquis aliquot codicibus, transpositis verbis, legitur, *Seu pugnam crudo fidit*, quod in medio relinquimus eorum, qui arcanam hanc musicam adaman, iudicio perpendendum: ita etiam quod subsequitur transpositis tantum dictionibus variatum.

71. ET CINGITE TEMPORA RAMIS. Quod in Romano codice, & aliquot aliis ita habetur: & *tempora cingite ramis*: nempe ad similitum syllabarum concursum evitandum, *te tem*, & *ra, ra*. Verum hujusmodi syllabarum homophoniae plerumque de industria fiunt a poetis, ut eo loco: *Et nos fas externa quaerere regna*: de quo superiore libro dictum.

96. CEDIT QUINAS DE MORE BIDENTES. In Romano codice legere est, *binas*: neque desunt,

qui manibus pari numero hostias mactari solitas dicant. In quibusdam aliis exemplaribus scriptum observes, *ceditque binas*, quod mihi subindicat *quinas* legendum. Siquidem *v* saepe mutari solitum in *b* litteram adnotavi: postea interjectum est punctum, quod *q*, a dictione sic scripta *q binas*, dissecaret: ignarique artis metricae, *ceditque binas* legendum putavere. *Quinas* vero bona pars veterum codicum habet. Jam vero *bidentis* & *nigrantis* per *i* passim scripta sunt.

101. DONA FERUNT ONERANTQUE ARAS. In antiquis aliquot codicibus absque copulativa particula legere est: *Dona ferunt, onerant aras*; sed mihi copula ea inserta plurimum adridet.

103. SUBJICIUNT VERUBUS. In antiquis *subiiciunt*, duobus *ii* in unum, idque figura oblonga, coeuntibus: & *veribus* per *i* pene ultima, ex veterum monumentis, & Grammaticorum praeceptionibus.

106. FAMAQUE FINITIMOS ET CLARI NOMEN ACESTAE EXCIERANT. In Romano codice, & in Longobardico *exierat* legitur, quod non placet. Et Priscianus ut *cii* praeteritum comprobaret, *excierat* ex hoc Virgiliano versu citat. Scribendum vero singulari numero *excierat*, etiam ex antiquis codicibus.

112. ARGENTI AURIQUE TALENTA. In codicibus aliquot antiquis, *auri argentique* legitur; sed altera lectio melior, & ordine rei, ut illud: *Argenti atque auri memoras quae multa talenta Gnatis parvo tuis*.

116. REMIGE PISTRIN. In antiquis plerisque codicibus *pristin* legitur, quam *ῥῆμα πῆστριν* dictam volunt, hoc est a secandis fluctibus: *pistrin* vero pro navigii forma Nonius Marcellus agnoscit (nisi codices corrupti sunt) ad similitudinem marinari pistricum, quae longi corporis sunt, sed angusti.

119. TRIPLICI PUBES QUAM DARDANA VERSU IMPELLUNT. Est antiquus codex, in quo scriptum est *impellit*, numero unitatis; sed altera lectio ex Mediceo & aliquot aliis magis placet, utpote figuratior.

122. CENTAURO INVEHITUR MAGNA. Codices aliquot antiqui, *magno* legunt. Sed magis placet *magna*, foeminino genere, quod agnoscit Servius. Esse vero *magno*, virili genere, librarii errorem, ostendit lectio, quae subsequitur: *Scyllaque Cloanthus Ceruleo*: quod genus neque *navi*, neque *Scyllae* possis accommodare.

123. GENUS UNDE TIBI, ROMANE CLUENTI. In aliquot exemplaribus antiquis, *Cloanthus* legitur: quam primam crediderim cognominationem fuisse. Inde *Cluentium* dici coeptum; quo modo saepe apud Ciceronem habetur.

136. INTENTAQUE BRACHIA REMIS, INTEN-

TI EXPECTANT SIGNUM. Servius quidem & *intenta brachia*, & *intenti juvenes* agnoscit; neque tamen idem repetitum, quum diversa sit significatio: aliter enim brachia, aliter mentem intendimus, ait ille. Sed enim in codicibus aliquot antiquis legere est, *nudataque brachia remis intenti*. Quae si placeat elocutio, ubi lectum erit: *Caetera populea velatur fronde juvenus; Nudatosque humeros oleo perfusa nitefcit*: suspendantur illa duo verba, *confidunt transtris*: inde per continuacionem superioris membri, *Nudataque brachia remis Intenti expectant signum*. Priscianus tamen *intenta* agnoscit cum Servio, ubi accusativo inquit inveniri passiva conjuncta, sed figurate, ut: *laeditur manum: frangitur pedem*. Virgilius: *Intentaque brachia remis Intenti expectant signum*: atque hoc alibi repetit, dictumque asserit, ut: *Nuda genu, & Lacerum crudeliter ora*. Apud quem tamen, etiam si *nudata* legas, traditam ab eo regulam nihil immutabis: quum de modo elocutionis, non de vocabulo sit sermo. Utrobique autem in veteribus Prisciani codicibus *intenta* scriptum est.

143. CONVULSUM REMIS ROSTRISQUE STRIDENTIBUS AEQUOR. Dissimulandum jam, quod in antiquis codicibus habetur, *convulsum*; & ut Victorinus scribendum praecipit, *convulsam*. Illud autem diligentius examinandum, quod olim, quodque nostra maxime aetate Grammaticorum omnium ingenia perturbat, *rostrisque stridentibus*. In quo variant & ipsi quoque codices antiqui, totque tibi offerunt lectiones, ut cui potissimum adhaereas, ambigere cogaris: nam quum post dictionem *rostris*, quae particula copulativa multorum omnino veterum exemplarium consensu subsequatur, veriti plerique sunt *stridentibus* adscribere, quod primam in eo verbo syllabam produci persuasum habent. Hinc in vetusto quodam codice, *rostrisque sonantibus*, scriptum est. Hinc alii *s* in *stridentibus* abundare putaverunt; quod omnino plerisque aliis locis factum deprendi, in Romano praesertim codice, suspicatique sunt *tridentibus* legendum. Alii *r*uentibus adinvenere, qua in opinione litteratissimos aetate superiore viros fuisse accepimus. Sed enim lectiones hujusmodi in nullo ex antiquis exemplaribus, quae undique conquesta inspexerim, offendi. In Oblongo illo codice pervetusto, quem Pomponii Laeti delicias fuisse dicunt, *rostrisque rudentibus* legitur: quod improprie dictum videtur. Quum vero bona codicum antiquiorum pars *rostrisque stridentibus* habeat, eamque lectionem agnoscit Apronianus, non absurdum forte fuerit dicere pedem insolitum, quippe Amphimacrum, vel Molossium potius, quarto loco positum: nisi Poetam auctoritate sua primam in *strideo* syllabam, quippe quae *strideo* sit, vocalis dichrona, corripuisse quis asserere voluerit. Neque obstiterit, quod,

que, tribus consonantibus inhaerentibus produci debere videatur: quum *s* inter liquidas quoque rejecta sit, Capri testimonio, & ab Etruscis inter eas litteras, quae vix pronuntiarentur habita; licet olim suae cujusdam potestatis, sonoque suo etiam absque vocalium adminiculo sonora videretur. Sed quid obsecro magis proprium, quam in eo strepitu exprimendo, per eam syllabarum asperitatem, ut vastum nescio quid praeter etiam rationem musicam audiat legere, *Convulsam remis rostrisque stridentibus aequor*? Quamvis neque quidem ea mihi lectio displiceat, quam probant litterati plerique viri, *rostrisque tridentibus*. Quam lectionem ab Academia Neapolitana profectam indicavit mihi Angelus Colotius, vir apprime litteratus. Videtur vero *tridentibus* dictum a specie rostri, tridentali effigie: cujusmodi ea est, quae in Agrippae nummis habetur: nam in honoribus Agrippae habitis nummi etiam cum navi rostrata cussi s. c. quod Virgilius in clipeo tangit: *Tempora navali fulgent rostrata corona*. Movet me praeterea Valerii Flacci parodia ita dicentis: *Volat immissis carpinus habenis, Insinditque salum: & spumas vomit aere tridenti*.

146. NEC SIC IMMISSIS. Veteres aliquot codices manu scripti legunt, *Non sic immissus*: ut sit altera periodus. Sed vulgata lectio omnino receptior.

151. PRIMUSQUE ELABITUR UNDIS. In Romano codice, in Longobardico, in Mediceo & aliquot aliis legere est: *primis undis*.

156. ET NUNC PISTRIS ABIT. In antiquioribus codicibus legere est: *Et nunc pristinam habet*. Sed quamvis *pristinam*, ut paulo ante dicebamus, *pristinam* dictam velint, nihil me moverit, utrum *r* prima an secunda syllaba collocetur, quum multa hujusmodi ex metathesi tam apud Graecos, quam apud Latinos enuntiarum soleant. Quod vero *habet* legitur, ideo placet, quod intelligitur de priore loco, quem ambo superare contendebant. Si cui tamen *abit* magis placeat, illi sit integrum suo jure legere. Eam sane lectionem ego raro in his codicibus antiquis observavi, nisi subdititiam, priore abradita lectione, quae scilicet *habet* erat. Non praeteribo autem esse veteres codices, in quibus supra verbum *habet*, adscriptum sit loco paraphrasis, *Victoriam*.

158. ET LONGAE SULCANT VADA SALSA CARINAE. In Romano codice legere est: *Et longa sulcant vada salsa carina*: neque obstat, quod duo sint, quum subintelligi possit, unusquisque sua. In Mediceo quidem *carina* prius fuerat; sed aliena manu & atramento *carinae* factum. Est ibidem *longe* absque diphthongo, ut adverbium videatur; quanquam ea in aliis quoque nominibus desideratur.

160. CUM PRINCEPS. In antiquis aliquot codicibus scriptum est *tum*.

162. HUC DIRIGE CURSUM. Vulgata quidem exemplaria *cursum* habent; sed in Romano & plerisque aliis uno exemplo legas, *gressum*. De navigatione tamen *cursum* potius dici passim observes.

163. LITUS AMA, ET LEVAS. In Longobardico legere est; *Litus amet. levas*, non quod utrumque de palmula dicatur: nam qui sensus in palmula, ut amare possit, nisi figurate dicatur? Sed quia *amet* per Apostrophen una elisa vocali scriptum fuerit in antiquis: quam scriptiois rationem, aliquot veterum inscriptionibus, quae adhuc in marmoribus restant, alibi comprobavimus. Et quia forte dicerent aliqui, apostrophen apud Latinos in uno tantum verbo *est* fieri solitam; invenimus *horunc* pro *horum hunc*. In antiquissimo monumento ad Divi Bartholomei Pontem, qui jungit insulam Aesculapii, Janiculum versus, ita luculentissimo scriptum Senariolo: GNATOS DUOS CREAVIT HORUNC ALTERUM. Ibi enim *u* & *m* litterae una cum aspirationis nota elisa sunt; nisi quis maluerit *horunc* pro *horunce*, positum, ut ex *hocc*, *hocc*; demum *hoc*: de quo superius disputatum eo loco: *Hoc erat alma parens*.

167. CUM CLAMORE GYAS REVOCABAT ET ECCE CLOANTHUM RESPICIT. Multi expungunt &, quod in antiquis codicibus particulam eam adferant non inveniunt. Id qua ratione suffulciant, viderint. Ego sane & in Vaticanæ bibliothecae codicibus, & in plerisque aliis, qui mihi prae manibus fuerunt, passim & ipsum notatum animadverti: quare pro iis, qui Trochaicum quarto loco statuere in hoc versu volunt, nihil habeo certi, quod ex antiquis codicibus afferre possim.

170. SUBITUSQUE PRIOREM PRAETERIT. In Mediceo, & antiquis aliquot aliis codicibus, *subito* legitur. Si cui magis nomen faciat satis, integrum unicuique est, quam maluerit lectionem eligere.

175. PUPPI DETURBAT AB ALTA. In antiquis aliquot codicibus, *detraxit*, venustate, & proprietate haud quaquam pari. Est & in *deturbat* subitarius impetus.

178. REDDITUS IMO EST. In nonnullis codicibus antiquis, *est*, verbum desideratur: in aliquot aliis per apostrophen scriptum invenias, *im'est*; sed haec quoniam aetas nostra videtur abhorrere, quamvis ita saepe in codicibus antiquis scripta reperio, pluribus tamen lego, ne cuiquam fastidioso sim, consulto dissimulabo.

184. SERGESTO, MNESTHEOQUE GYAM SUPERARE. In codicibus aliquot antiquis, *Mnesthei* legitur, ut in Georgicis: *Inferias Orphei*. Eaque est recta declinatio: quamvis *Mnestheo*, per Synizesin legi posse non negarim.

186. NEC TOTA TAMEN ILLE PRIOR PRAE-EUNTE CARINA. Nonnulli eo syllabarum similitudinem concursu offensi, qui apparet in *tota tamen*, neque non aliqua omnino asperitate, quae resultat, ex continuatione dictionum itidem duarum, *prior praeunte*, verum in vocaliorem quandam musicam redegere. Itaque in antiquis plerisque codicibus versus hoc legitur ordine dictionum: *Nec tamen ille prior tota praeunte carina*; sed utcumque isti auribus ita suis adblandiantur, nihil est in lectione illa pervulgata, quod me vel tantillum offendat.

187. PARTEM ROSTRO PREMIT. In codicibus aliquot antiquis, *partim* legitur: nescio an mutatione ea familiari ex *e* in *i*, an adverbium esse voluerint; mihi sane magis placet *partem*, nomen.

194. NEQUE VINCERE CERTO. QUAMQUAM O! In antiquis plerisque codicibus imperite, ineptaque abrasa est castior lectio, scilicet, *Quamquam o*: & ejus loco repositum *quemquam*, ut ab eo pendeat, *Vincere certo*: quod valde absurdum est; suos tamen habet amatores.

198. AEREA PUPPIS. In Romano codice, *pupes* per *es* nominativo casu numeri singularis habetur. Eamque veram esse lectionem ex Valerii Probi praeceptione conjicimus, qui vocabulum hoc nominativum in *es* mittere ostendit, dum ait: *Pupes, valles, rupes, vulpes, apes, nominativo singulari proferri*. At nunc vix unum aut alterum ex his pronuntiarum per *es* videas. Tot ea fuerunt, quae Grammatici juniores, usumne secuti nescio, an ab usum, immutarunt.

202. NANQUE FURENS ANIMI DUM PROGRAM AD SAXA SUBURGET. In codicibus aliquot antiquis legere est: *nanque furens animis*: sed enim Arufianus Messius *furens animi*, casu quippe genitivo, elocutionis modum loco hoc agnoscit: quamquam Virgilius alibi *furens animis* dixerit, ut eo loco: *Ecce furens animis aderat Tyrruthius*. Est & *suburguet*, per *u* post *g*, Attiano more, in antiquis plerisque codicibus; sed Attium Velius Longus auctorem appellat vitiosum.

208. FERRATASQUE SUDES. In Mediceo, & antiquis aliquot aliis exemplaribus, *trudes* legitur. Sunt vero *trudes*, conti praeacuta cuspide, quibus repelluntur & naves, & alia, a *trudendo* dicti. Neque vero timendum syllabae, quam tam multa reperiantur, quae derivata a longis, brevibus tamen ipsa sint, ut *duces* a *duco*; ita *dicax*, *lucerna*, *sopor*, *fragilis*, *coma*, & hujusmodi alia pleraque.

216. DAT TECTO INGENTEM. In codicibus aliquot manu scriptis, *Plausumque exterrita pennis Dat tergo ingentem* legitur; sed *tecto*, omnino melius.

220. ET PRIMUM IN SCOPULO LUCTANTEM. In

In codicibus aliquot antiquis *at*, in aliis *ac*; sed hoc melius, nisi & malueris.

224. SPOLIATA MAGISTRO EST. Et hoc quoque per apostrophen scriptum in antiquis aliquot exemplaribus hoc modo: *magistress*: de qua scribendi ratione exempla veterum alibi recitavimus.

226. ADNIUS VIRIBUS URGET. In Longobardico *adnius* per *s* scriptum, cujus scriptionis rationem alibi reddidimus. Et in aliquot aliis antiquioribus *urget*, uti paulo ante *suburget*, ex instituto Attii.

228. RESONAT CLAMORIBUS AETHER. In Romano codice antiquissimo, & in aliquot aliis manu scriptis legere est: *resonatque fragoribus aether*: ut id totum de remigatione intelligatur, & plausu, qui per strepitum editur. Quamquam neque *clamoribus* displicet, quum dictum sit: *Cunctique sequentem Instigant studiis*: quod per clamores fieri necessarium est. Sane in Mediceo *clamoribus* habetur; sed ibidem *resonatque* scriptum est, quod rationem metricam vitaret; niquis amphimacrum in hoc genere carminis ferre potest.

225. DII, QUIBUS IMPERIUM PELAGI, QUORUM AEQUORA CURRO. In antiquis primum codicibus, *DI* per arctationem litterarum, ut apud Varronem est, uno fere legitur exemplo. In Longobardico mox una plus dictione *imperium est pelagi*, ut etiam apud Servium est. In Oblongo Vaticanae Bibliothecae, in Mediceo, & in aliquot aliis omnino vetustis, *imperium pelagi est*. Sed enim iudicio meo recte factum in Romano, ubi verbum id tam inconstans locum non habuit. Demum in exemplaribus aliquot antiquis, *quorum aequore*, septimo casu legitur; sed *aequora*, quarto casu, magis splendida videtur elocutio.

226. VOBIS LAETUS EGO CANDENTEM IN LITTORE TAURUM CONSTITUAM. In Romano codice absque *in* praepositione locali legitur, quod magis placet. In Mediceo una plus dictione legitur, *ego hoc candentem in litto*, ut cito etiam soluturum se votum innuat.

227. EXTAQUE SALSOS PORRICIAM IN FLUCTUS. Non sum nescius quid Macrobius libro III. Saturnalium super hoc verbo tradiderit. Antiqua tamen omnia exemplaria, quotquot habere potui, uno eodemque exemplo legunt, *proiciam*: idque unico *i*, pro sui temporis consuetudine. Ut tamen verbum hoc immutatum sit, Macrobius Grammaticorum & librariorum impericia factum ait.

247. TERNOS APTARE JUVENCOS. In Romano codice legere est, *optare*: ut munera sint honestiora, quae scilicet victores ex sua possent libidine seligere. Eaque lectio in quibusdam aliis vetustis exemplaribus habebatur. Qua abraza, *optare* inde suffectum est.

269. PUNICEIS IBANT EVINCTI TEMPORA TENIIS. Hoc loco plerique codices antiqui, *tenis*, unico *i* scribunt. Qui geminare malunt, alii Dactylicum esse verbum; alii pro unico *tenum* *i* accipere debere contendunt. Non diffimulabo quod in antiquo codice pro *tenis*, *vistis* scriptum est; sed id sumptum ex paraphrasi, quum omnino *tenis* hic agnoscant docti omnes.

270. QUUM SAEVO E SCOPULO MULTA VIX ARTE REVULSUS. In Romano codice, ex scopulo legitur: & *revulsam*, quippe *ratem* *lepis*. Cui lectioni adtipulatur etiam Oblongus codex pervertus, ubi *revulsam* habetur. In aliis *revulsus*, quippe *Sergestus* legitur, veluti vulgata habent exemplaria.

272. ILLISAM SINE HONORE RATEM. In antiquis omnibus exemplaribus, *irrisam* vel *irrisam* legi: tamen superius *inhisa prava pependat*: nam quae in ludis male succedunt, risu excipi solent: ut quum Nisus lapsum lamentaretur, risit pater optimus. Et quum Menaetes in aquis a Gya deturbatus esset, *Illum & labentem Teucris, & risero natantem, Et salfos rident revolventem peccore flatus*.

277. ARDENSQUE OCULIS ET SIBILA COLLA ARDUUS ATTOLLENS. In Romano codice legere est: *Pars sibila colla arduos adtolle*; sed quantum ad emendationem primam pertinet, quum jam dictum sit, *Pars vulnere clauda restensas*. Quod vero *arduos* & hic & alibi scriptum sit toto eo codice, Carisius eam scriptionem in plurimum syllabarum nominibus improbat: nempe ne aliqui ita inde acciperent pronuntiandum, veluti *arduos, servos, vivos*, & bisyllabum esse *arduos* existimarent: quare addit *ardua*, *ardus*, trium syllaburum.

279. NEXANTEM NODIS. Utrumque *nodis*, & *nodos*, in antiquis habetur exemplaribus; sed ubi *nodos*, ibi itidem *nexantem*, a *necto, nectis*, habes; ubi vero *nodis*, plurimum ibi *nixantem*, frequentativa forma a *nitor*, legere est, quod alibi non memini me legere. Sed etiam hoc citato loco, *nexantem nodis*, ut etiam in codice Mediceo est, agnoscit Priscianus a *Nexo, nexas*.

281. ET PLENIS SUBIT OSTIA VELIS. Antiqua omnia, quae legerim hactenus, exemplaria a vulgatis omnibus diversa sunt, duarum dictionum transmutatione: & *velis subit ostia plenis*. Erunt tamen aliqui, qui vulgatae lectionem, *ostia velis*, ut suaviorem magis probent, & *ostia plenis*, ut duriusculam improbent. Unusquisque autem aures consular suas.

283. SERVATAM OB NAVEM. Non adeo tri-viale cuiquam videatur, si male legi in codicibus plerisque etiam veteribus *navim* per *in* disero, quum Varronis praeceptum sit apud R. Sospitrum, ut

ut *avem*, & *navem* per *e* dicamus: quoniam *ab hac ave*, & *nave* faciat, quibus accusativus per *i* dari non potest. Cicero tamen *avi incerta* dixit.

284. OLLI SERVA DATUR OPERUM HAUD IGNARA MINERVAE. Longe alio numero carmen hoc habetur in codicibus quibusdam antiquis, in quibus ita legitur: *Olli serva operum datur haud ignara Minervae*. Puto vero ita transpositas fuisse dictiones, quod aliqui penitenter ut brevem Poetae nostro noluerint indulgere: nam in priori eademque vulgata lectione nihil est quod me offendat. Ne vero quis observationes huiusmodi ut inanes, & nullius pene momenti stomachetur, sciat, eos, qui versus faciunt, eo curiosos huiusmodi numeros observare solere, quo peritiores sunt, & elegantiores haberi volunt. Neque illud praeterierim, quamquam leve, *haut* in antiquis plerisque codicibus, per *t* scriptum esse: quod & Pontanus agnovit praeconum consuetudine: & *haud*, *d* quidem littera terminari Sospiter dicit, admittere tamen sonum vocis, ut per *t* scribatur. Placuit tamen posterioribus, ut *aut* conjunctio, & *haud* adverbium primis, & ultimis litteris differrent.

285. GEMINIQUE SUB UBERE NATI. In Romano codice, *sub ubera*, quarto casu numero plurali legitur; sed *ubere* figuratus est, & magis placet.

290. EXTRUCTOQUE RESEDIT. In antiquis, *extructo*, nulla detrita littera; sed enim id asperum omnino nimium videtur, quattuor consonantibus, & earum una duplici, inter duas vocales constitutis.

298. QUORUM ALTER ACARNAN. Scribendum est acuto accentu in ultima syllaba *Acarnan*. Oxytona enim *Akarnan*, *Anian* ab oppido, quod in Ponto Strabo memorat. *Atintan*, *Athaman*, *Aizan*, gentium nomina, quae aucta in genitivo in pene ultima circumflexum habent *Ἀκάρνανων*, *Ἀνιάνων*.

299. ALTER AB ARCADIA, TEGEAE DE SANGUINE GENTIS. In Romano codice, *Arcadio*, quippe *sanguine*, legitur: quae denominationis forma apud Val. Flaccum est, *Arcadio* *cujus armata veneno tela*. Sed enim hic *ab Arcadia* longe castior est lectio. Est & ubi legitur: *Alter ab Arcadia Tegeaeae sanguine gentis*, absque *de* praepositiva particula.

300. HELYMUS PANOPESQUE. In Romano codice, semper *Helemus*, per *e* media syllaba, non per *y* scriptum invenias; sed enim *Helymum* herois nomen memorat Strabo, & reliqui omnes antiqui codices uno consensu *Helymum* legunt; nisi qui *Helemus*, aut quid corruptius habent.

306. CNOSIA BINA DABO. Utrumque & *Cnosia* per *c*, & *Gnosia* per *g* scriptum invenio: quod

ex earum litterarum cognatione tantundem est.

312. LATO QUAM CIRCUMPLECTITUR AURO BALTHEUS. In codicibus antiquis plerisque omnibus una plus dictione distincta legitur: *circum amplectitur*. Utrumque placet.

325. INCUMBENS HUMERIS. In Romano codice, in Longobardico, & aliquot aliis, *humero* legitur, quod & Servius agnoscit. Idque viciniorum ostendit, ut non tantum calcem calce tereret, verum etiam humero antegressi Helymi incumbere, aut inhaerere videretur. *Humero* vero unitatis numero, ad exprimendum gestum illius, qui nihil socium declinet, ut liberius praeterire possit: nam spatia, si plura supersint, transeat elapsus prior.

326. AMBIGUUMVE RELINQUAT. In codicibus aliquot antiquis: *ambiguumque*; sed *ve* disjuncta particula magis placet: ut ex duobus alterum omnino futurum dicat: aut quippe transeat, aut nisi transferit, ambiguum relinquat, ut eorum prior fuerit. Si vero *que* legamus, sensus erit pari adeo eos gressu concurrisse, ut quamvis hic transisset, ambiguum tamen relicturus esset, quia focii vicinitas spectatores fefellisset.

327. SUB IPSUM FINEM. In omnibus pene codicibus antiquis, *sub ipsam*, foeminino genere positum inveni: de cuius nominis genere plura alibi. Sane vero praeteritum non finat locum apud Livium lib. III. pr. Dec. *Finem ergo non fieri, nec futurum*: ita vulgata habent exemplaria, virili genere. Vetus autem codex, *futuram*, legit foeminino.

328. LEVI CUM SANGUINE. In exemplaribus aliquot manu scriptis, *tum* habetur; sed *cum* magis placet.

330. FUSUS HUMI VIRIDESQUE SUPER MADEFERAT HERBAS. In Longobardico quidem, & in Mediceo codice, *bumi* legitur; sed in Romano & aliis fere omnibus, *humum*, accusativo casu habetur: ut sit ordo: *madefecerat humum & viridis herbas*.

334. NON ILLE OBLITUS AMORUM. In veteribus plerisque codicibus, una plus dictione, *amorum est*, legitur. Verum id verbum ex paraphrasi mihi videtur insertum. Missos facio codices, in quibus *amoris*, unitatis numero, legitur: quum longe venustius omnino, *amorum*, numero multitudinis habeatur.

340. HIC TOTUM CAVEAE CONSESSUM. In codicibus aliquot antiquis, *consensum* habetur; sed puto *conse'sum* fuisse notatum cum sicilico, de quo apud Victorinum haberi diximus, quod librarii pro nota compendiarum *n* litteram significante, transcripsere. Nam *conse'sum caveae*, omnino castior lectio videtur.

347. SI PRIMI SALIO REDDUNTUR HONORES

RES. In exemplaribus plerisque veteribus legere est, reddantur, conjunctivo modo; sed redduntur, finitivo modo, in emendationibus.

350. ME LICEAT CASUM MISERARI INSONTIS AMICI. In codicibus omnibus antiquis, quotquot legi, casus habetur; quorum nonnulli verbum etiam alterius figurae, quippe miserari ponunt; ut casus sit genitivo casu; sed enim casum miserari, satis magis facit auribus eruditis, ut: *Miseratus agrestes.*

351. GETULI. Scribendum *Gaetuli*, cum diphthongo *ae*, ut alibi ostensum.

359. ET CLUPEUM EFFERRI JUSSIT DIDYMAONIS ARTES. De clipeo dictum alibi. In antiquis aliquot codicibus offerri est, quod non aequè placet. Sunt etiam codices, in quibus *Didymaemonis*, media per *ae* diphthongum, notatum sit; quod nomen esset a cognomento Apollinis, qui etiam *Didymaenus* appellatur. Sed haec parvi omnino momenti sunt. Illud silentio minime praetereundum est, quod in Romano codice, *artem*, unitatis numero, hoc est, opus, legitur: quam lectionem etiam in aliquot aliis manu scriptis observavi.

371. QUO MAXIMUS OCCUBAT HECTOR. In vetustis aliquot exemplaribus, *maximus adubat*, & *accubat*, habetur; sed *occubat*, vel *obcubat*, de sepultis rectius dici puto.

374. PERCULIT, ET FULVA MORIBUNDUM EXTENDIT HARENA. Antiquus admodum codex, *percutit*, legit; quae quidem antichronia esset, pro *percussit*: nam *percellere* ad animum Grammatici referre volunt: quod tamen non usquequaque receptum video, Codicibus praesertim antiquis saepe *percussus*, pro *percussus*, ponentibus. Verum esto inter utrumque verbum differentia, loco hoc *perculit* omnino ad animum referri potest, quum significet ex ictu adeo consternatum, ut abalienato animo concideret moribundus.

380. ERGO ALACRIS CUNCTOSQUE PUTANS EXCEDERE PUGNA. In Romano codice, & in Longobardico, *palma non pugna* legitur, quod valde placet: nam & apud Priscianum duobus antiquis codicibus, & apud Carisium litteris Longobardicis ita scriptum observavi: ea ratione citato versu, ut utrum *alacer* per *er*, an *alacris* per *ris* dicendum sit, terminetur, placetque vel Virgilio in primis auctore dici *alacris*. Consuetudo tamen, ut ait Plinius libro Dubii sermonis sexto, *alacer*, dicit.

384. QUO ME DECET USQUE TENERI. In Mediceo, & veteribus quibusdam aliis codicibus, *morari*, legitur. Mora enim erat reliquis desidentibus; sed magis placet *teneri*, ut in Porcio exemplari est, propter suscepti muneris obligationem.

388. PROXIMUS UT VIRIDANTE TORO CON-

SEDERAT HERBAE. In antiq. *Proximus ut viridante toro confederat herbae*. Sed *herbae*, possessivo casu, omnino melius.

394. NON LAUDIS AMOR NEC GLORIA CESSIT. In aliquot codicibus antiquis: *Nec laudis amor nec gloria*; sed in pluribus *non*.

396. SANGUIS HEBET. Non placeret, quod in Romano codice legitur, *habet*, nisi lectionem eandem invenissem apud Asperum, veterem Grammaticum, in antiquissimo itidem codice; placet tamen & *hebet*, ut vulgata habeant exemplaria.

398. SI NUNC FORET ILLA JUVENTA. In Romano codice, *juventas*, legitur; veluti prius erat in Longobardico. Reliqui etiam codices ita saepe soliti sunt, ut in VIII. *Tum mihi prima genas vestibat flore juventas*. In aliquot aliis, *juventus* est. Sed enim Grammatici quid *juventus*, quid *juventas*, quid *juventa* sit, suis singula differentiis finiunt: *juventutemque* de juvenum multitudine dici volunt, quum *Juventas* Dea sit, *juventa* aetas. Quamquam sunt, qui duo haec aliter accipiant. In nummo tamen Aurelii, & aliorum quorundam: *JUVENTAS* inscribitur, quod de Dea dici nemo dubitavit. Et No. Marcello *Juventas Dea*, *juventa aetas* est: nam & Catullus: *Exerce juventam dixit*, quod nemo non de aetate dictum affirmet. Quod vero *juventas*, pro aetate tones in antiquis exemplaribus inveniantur, minime displicet, quum figurata sit elocutio, perinde ac illa: *Sine Cerere & Baccho*.

399. HAUD EQUIDEM PRECIO INDUCTUS PULCHROQUE JUVENCQ. In Mediceo per disjunctivam, *pulchroque* legitur.

404. OBSTUPUERE ANIMI. Non in Virgilianis tantum codicibus, *obstipuere*, per *i* secunda syllaba, reperitur; verum in Terentii, Horatii, & aliorum auctorum antiquis exemplaribus verbum id hoc eodem modo notatum invenias.

406. ANTE OMNES. In antiquis, *omnis*. Sed libet hoc loco clarissimorum hominum testimonia proferre, qualesque fuerint, qui de levibus hujusmodi quaestiunculis disputare operae precium existimaverunt. Solipater Carisius integrum sane libellum C. Julii Romani de Analogia transcribit, in quo illud etiam adnotatur, quod Pomponius Secundus, poeta, ut refert Plinius, propter homonymiam Nominativi accusativo casu *omnes* non putat dici, sed *omnis*; tamen idem Plinius in eodem permanet, dicens, *omnes* tum demum posse dici accusativo, ut *canes*: quod genitivus pluralis *borum canum*, ante *um*, *i* non habet. Ponunt inde exempla, variatam esse dictionem apud unum eundemque auctorem, praecipueque apud Sallustium; ejusque varietatis Asperum Grammaticum sollicitum fuisse. Nam *omnes* per *e* scriptum esse in Catilinario eo loco: *Omnes homines P. C. qui de rebus*

bus dubiis consultant, ab odio, amicitia, ira, atque misericordia vacuos esse decet. Per i vero tertiam vocalem omnis, in eodem commentario: Omnis homines, qui sese student. Quae quidem scribendi ratio quotidie nunc corrumpitur: neque codex jam ullus extat, quem non Librarii arbitrio suo totum audeant contaminare.

418. IDQUE PIO SEDET AENEAE PROBAT AUTHOR ACESTES. In codicibus aliquot antiquis una plus dictione legitur, *Sedet Aeneae, hoc probat auctor*. Sed mihi nequaquam placet, quod quidem ex paraphrasi inculcatum puto Librarium inficitia.

421. DUPLICEM EX HUMERIS REJECIT AMICTUM. In veteribus aliquot exemplaribus, *dejecit* habetur, hoc est, demisit propere, ut nudato apparuerit pectore, toraceque omni, vestibis circa pudenda subligatis. Plura tamen exemplaria vestusta, *rejecit*, habent.

422. MAGNA OSSA LACERTOSQUE EXUIT. In perveteri quodam codice, sententia non parum diminuta, legere est: *magnoque lacertos exuit*: quod veriti sunt hypermetrum facere. In aliquot aliis *magna ossa lacertos*, absque particula copulativa enclitica: ut sit magnos membrorum artus, ac lacertos, appositive magna ossa. Sed enim in ea vastitate, visendaque membrorum magnitudine, versus & plenior esse, & numeris habundare valde mihi videtur esse ex carminis dignitate: quare libentius legerim *magna ossa; lacertosque*, ut pleraque habent exemplaria tam impressa, quam manu scripta. Non praeteribo, quod in Actio Pontani *magna ora lacertosque* legitur, quod non crediderim temere positum, tametsi *magna ossa* corporaturam illam athleticam ostendere videantur.

429. PUGNAMQUE LACESSUNT. Antiqui aliquot codices, *pugnas*, numero multitudinis habent; ut sit quaedam justii praelii similitudo, perinde ac si collatis signis dimicandum esset: antea enim quam directa acie concurratur, leves quaedam pugnae a praemissis equitibus, vel a funditoribus, nonnunquam etiam ab exploratoribus, committi solent.

441. NUNC HOS, NUNC ILLOS ADITUS. In Romano codice variato numero legere est, *Nunc illos, nunc hos aditus*; sed loquendi modus frequentissime, *hunc & illum*, dicit, & *huc & illic*, & hujusmodi reliqua. Catullus: *Et circumspiciens modo huc, modo illic. Pulvinusque peraeque & hic & illic. Ludebat numero modo hoc, modo illoc*. A viciniore enim inchoandum est, utpote magis noto.

446. VIRES IN VENTUM EFFUDIT. In antiquis aliquot, *effundit*, praesentis tempore: res enim nunc agitur. Aliis magis praeteritum placet.

449. RADICIBUS ERUTA PINUS. In Romano
Tem. IV.

codice & aliquot aliis, *radicibus*, adverbium est; sed *radicibus*, nomen, longe plurium codicum consensus, & usitata loquendi figura libentius legitur.

451. PRIMUSQUE ACCURRIT ACESTES. In Oblongo codice perveteri, *occurrit* legitur; sed *adcurrit*, vel *accurrit*, omnino melius.

454. AD PUGNAM REDIT ET VIM SUSCITAT. Veteres plerique codices, *ac vim*, legunt; quod magis placet.

470. ORE REJECTANTEM. Antiqua aliquot exemplaria, *ejectantem*, legunt. Alia *rejjactantem*, vocali a *jacto* non immutata; sed *rejjactantem*, vulgata lectio, magis placet.

475. JUVENILI IN CORPORE. In Romano codice, atque aliis plerisque omnibus, *juvenali* per *a* in pene ultima notatum legas: neque id in Virgilianis tantum codicibus, verum & in aliis auctoribus. Est apud me Ovidii codex admodum vetustus, in quo ea dictio passim per *a* scripta est, ut (ea nunc prae manibus erat) in epistola ad Maximum, de amore loquens: *Tu mihi dictasti juvenalia carmina primus*. Et ita alibi. Praeterea C. Julius Ro. in libro de Analogia, nomen hoc *Juvenalis*, si homo sic vocetur, ab altero nomine *Juvenalis* sicut ait Maro: *Juvenali in corpore vires*: qua dictione res, non persona censetur, non alia ratione discernit, nisi ab ablativi singularis finali littera: nam pro nomine proprio in *e*, pro adjectivo in *i*, finiri tradit, non taciturus, siquam aliam litteram facere differentiam agnovisset.

480. EFFRACTOQUE ILLISIT IN OSSA CEREBRO. Sunt qui *illisit ossa*, absque praepositione legi debere contendunt; perinde ac illud etiam superius legunt absque & particula: *Cum clamore Gyas revocabat, Ecce Cloanthum*. Sed enim in antiquis omnibus exemplaribus, quae ad manus meas pervenire, uno exemplo scriptum inveni, *illisit*, vel *inlisit in ossa*. Et hoc loco hypallagen figuram agnoscit Servius, dum dicit: *Fregit ossa, & illisit in cerebrum caestus*. Ac mihi quidem videtur, qui ex hoc versu *in* praepositionem adimunt, vim etiam ex ictu illo pene omnem adimere, ita languere oratio, atque etiam imperfecta reddi, versusque ipse flaccescere videretur. Non praeteribo tamen legisse me in codicibus aliquot manu scriptis, *immisit in ossa*; sed *illisit*, omnino melius.

484. HIC VICTOR CESTUS ARTEMQUE REPONO. In Romano codice, & in aliquot aliis admodum vetustis, dicta videntur haec ex persona Poetae, quia *reponit*, persona tertia scriptum est; verum minime displicet Entelli ea esse verba, qui hac depugnata pugna votum nuncuper se nunquam amplius in certamen descensurum. Et *repono*, persona prima, in reliquis plerisque codicibus habetur.

489. QUO TENDANT FERRUM. In codicibus aliquot antiquis, *tendat*, singulari numero scriptum est, ut *ferrum* sit suppositum; sed longe magis placet *tendant*, plurali numero, ut sit de certatoribus.

491. ET PRIMUS CLAMORE SECUNDO. In Romano codice, *primum* legitur; magis tamen placet *primus*, scilicet locus, ut in exemplaribus aliis antiquis, & vulgatis omnibus habetur.

503. VOLUCRES DIVERBERAT AURAS. Sunt qui ex Ti. Donato *alas* legendum autument, & paulo post, *Timuit exterrita pennis Ales*. Caeterum in antiquis omnibus codicibus, quos inspexerim, *auras*, notatum observavi, quare suum unicuique iudicium integrum relinquam.

510. ET VINCULA LINEA RUPIT. In antiquis aliquot *rumpit* est, praesenti tempore; sed magis placet *rupit*, praeteritum, ut *Non valuit*.

512. ATQUE ATRA VOLANS IN NUBILA. In codicibus aliquot antiquis, *Atque atra volans in nubila*, legitur; sed enim inferius est: *Nigra figit sub nube columbam*: quare *atra nubila* potius legendum videtur: quamvis eadem *alta*, *profunda*, *nigra*.

517. VITAMQUE RELIQUIT IN ASTRIS AETHEREIS. In vetustissimis plerisque exemplaribus, *aethereis*, legere est. Plura vero de vita, ita in astris relicta, Macrobius libro III. Saturnalium.

520. QUI TAMEN AETHEREAS TELUM CONTORSIT IN AURAS. Hoc vero loco *aerias* legitur in codicibus illis, in quibus *aethereis astris* paulo ante legebatur. Pro *contorsit* vero, *contendit*, in Romano, & in Mediceo est, & plerisque aliis antiquis exemplaribus: & eodem modo *Contendit telum*, libro IX. scriptum invenimus.

521. OSTENTANS ARTEM PARITER, ARCUMQUE SONANTEM. Nonnulli syllabae, quae in heptimemeri sita est, timentes, *que* illi particulam addidere, ita legentes *artem pariterque arcumque sonantem*. Sed quanto magis placet, quod in Romano, & in Mediceo, & plerisque aliis codicibus vetustis legere est, *Ostentans artemque pater arcumque sonantem*: quam lectionem dubio procul agnoscit Asper Grammaticus, scansionis etiam apposita ratione: quam, ut apud ipsum legitur, referre non pigeat, ut, quo diximus modo legendum esse, nulli dubium relinquamus. OSTEN. Spond. TANS AR. Spond. TEMQUE PA. Dact. TER AR. Spond. Plurimaeque ejusmodi recitat exempla. Denique id genus syllabae, quae pede quarto posita est, TER AR. vel inter longas censerit debere tradit, apud Auctores, vel parcissime metrum usurpare. Id tamen apud Virgilium frequentissimum reperiri.

531. SED LAETUM AMPLEXUS ACESTEN. In Romano codice, & *laetum amplexus*, legitur. In Longobardico *laetus*, ultimae syllabae collisione,

quod alii viderint.

534. EXORTEM DUCERE HONOREM. In Romano codice, *exortem* cum *s* littera scriptum est, ut *exsul* ex Grammaticorum scribitur praecipione, quod, *extra solum*, dictiones complectatur, ita *exortem*, *extra ortem*. Est etiam in eodem codice, atque etiam in Mediceo, *honores*, numero multitudinis, quod frequentissime invenies apud Historicos eodem significato.

547. EPITIDEM VOCAT. In codicibus aliquot antiquis, *Aepytidem*, cum diphthongo prima syllaba, & *y* secunda scriptum est: nam apud Auctores veteres *Aepytus*, pro nomine proprio celebratur, & tam illi quam nostri patronymici formam solent usurpare. Est & *Baxindus* nomen apud illos; sed rationi metricae non responderet.

551. SIC AIT IPSE OMNEM. In veteribus codicibus, quotquot habere potui, scriptum inveni, *dic ait*. Quod si aliter legas, imperfecta erit oratio; plena vero hoc ordine, *Et ait: Dic Astasio, si jam puerile paratum Agmen habet secum, cursusque instruxit equorum, Ducat avo turmas, & sese ostendat in armis*. Quibus imperatus: *Ipse omnem longe decedere circo Insusum populum, & campos jubet esse patenses*.

557. PRAEFIXO HASTILIA FERRO. Codices antiqui omnes, quos inspexi, *prae fixa hastilia ferro*, legunt: utraque elocutio Latina est.

558. IT PECTORE SUMMO FLEXILIS OBORTI PER COLLUM CIRCULUS AVRI. Quamvis lectio haec vulgata candidior videatur, in quibusdam tamen codicibus antiquioribus ita legere est: *Et pectore summo Flexilis obtorti per collum it circulus auri*: quae lectio nequaquam aliena est a veritate.

564. TUA CLARA POLITE PROGENIES. In Romano & antiquis aliquot aliis exemplaribus, *Polites*, Atticorum more scriptum est.

566. PORTAT EQUUS BICOLOR. Non est silentio praetereundum, cur in vetustis aliquot codicibus, *equus* unico tantum *u* notatum reperitur: nonnulli enim quia *Q* non litteram, sed notam esse putabunt, duas in se litteras continentem *c* & *u*. *QIS*, *QAERET*, & *QID* scribere instituerunt absque *u*, ut Velius Longus ait, quod alii *CVIS*, *CVAEREE*, *CUID*, scribere malebant; sed utrumque jam ex usu recessit. Quantum vero pertinet ad dictionem *equus*, dubitabant veteres, utrum primum illud *u* consonans, an vocalis esset: neutrum enim esse non concedebatur: si consonans, non alterius naturae esse poterat quam *b* mutae; in quam tam saepe abit nunc scriptura, nunc pronuntiatione: quocirca necesse erat primam positionem longam in *equo* fateri, quia *Q* pariter consonantem mutam esse nemo inficiaretur. Id vero poetarum omnium exemplis contrarium inve-

inveniebatur; quum *equus* apud omnes primam corripit; siu vocalem esse concederent; vel novam diphthongum facere ex duobus *uv* (quod, ut saepe dictum, Attius in vocalibus natura longis factitare consuevit) necessarium esse; vel in duas syllabas dividere. Atqui neutrum recte fieri posse manifestum est: quod *equus* utramque syllabam correptam habet, & pro dictione bisyllaba passim ponitur. Quare boni illi viri, ne in has dilaberentur difficultates, *equus* unico *v*, uti & *gis*, & *qid* scribere maluerunt. Nonnulli autem inventi sunt, qui *q* litteram adeo adamarint, ut eam pro *c* passim sufficerent. Ideoque non tantum *sequutus*, *loquutus*, & similia per *q* scribere instituerunt, verum etiam ubicumque *v* ante *c* positam invenirent, pro litteris *c* & *v* unam tantum *q* supponere minime veriti sint. Hinc *secui* praeteritum a *seco*, *segi*, & *aqi* pro *acui* scriptitabant: adversus quos Probus in Arte disputat. Sane quidem illi, uti paulo ante dicebamus, *q* litteram & *c* & *v* praeferre, si quis notam diligentius inspiceret, asseverabant: post enim *c*, vocalem *u* adplicitam esse, parte illa, quae ad instar gravis accentus premitur, adcurvata, altera vero, quae acuti accentus in morem surrigebatur, subter lineam dejecta, vel ex Librariorum commoditate, vel ne praecedentibus litteris esset impedimento: haecque sibi invicem figurae successerunt. *o. q. q.* Quare minime mirum est, si & *EQUS*, & *EQU*, & *EQO*, & hujusmodi pleraque absque *v* in veterum inscriptionibus notatae reperiantur.

567. ARDUUS ALBAM. Diximus jam in antiquis passim, *arduos* per *os* haberi, quaeque Carisium ratio moverit, ut huic nomini ita scripto, calculum non adhiberet suum.

568. ALTER ATYS, GENUS Vnde ATYI DUXERE LATINI. Scribendum *Attii*, ex antiquis codicibus. In aliquot vero duplici *ii*, *Attii*, ex Velii Longi sententia. Sed enim de hujusmodi Genitivi ratione satis in primo dictum. Quod vero *Attius* duplici *tt* scribatur, non autem per *ff*, *Actius*, Victorini alibi auctoritatem citavimus, in libello de Orthographia praecipientis *Attius*, duplicato *tt*, scribendum esse. Quodque ita etiam in veterum monumentis scriptum inveniat, satis superque fuerit unum ex multis indicasse:

D . M
ATTIAE T. F. QUINTILLAE
ATTIIUS PHEGON PATER ATTIA
QUINTA MATER ATTIIUS
T . F.

Et quae sequuntur: quae si quis oculata fide inspicere voluerit, habentur haec in D. Mariae fano, quod est ad busta Gallica Romae situm. *Attia*

praeterea apud Graecos etiam duplici *tt* scribitur: quando Servius ait dictum a Virgilio; *Genus unde Attii dixerit Latini*, propter Attiam Augusti matrem, quo maternum etiam ejus genus praedicaret antiquissimum. Sed ut levem de scribendi ratione disputatiunculam graviori aliquo examine pensemus, diversi a Latinis abeunt Graeci in historia de matre Augusti referenda: nam Suetonius *Attiam*, Augusti Octaviani matrem, ex Balbo & Julia sorore Caesaris genitam ait. Dion historicus in XLV. *Ὀὐλῶν ἡ δὲ ἴσ' Ἀττίου, ἡ δὲ Καίσιου ἀδελφεῖς υἱὸς ἀνομιάζετο*. Ex quibus verbis videre est *Attiam* ab eo Caesaris Sororem appellatam, nisi mendum sit in Graeco codice, quem inspexi, & ἀδελφεῖς esse debeat. Sed enim eadem Plutarchus in Ciceronis vita. Addat huc forte quispiam, quod in Liviana libri cxvi. periochae scriptum est: *Testamento Caesaris haeres ex parte dimidia institutus C. Octavius ex sorore Nepos: & in nomen adoptatus est*. Unde Servius scripserit Augustum ex sorore Julii Caes. natum. Sed enim vetus codex Livianae Perioches SORORIS NEPOS habet, non *ex sorore*: id quod cum Suetonio congruit.

571. SIDONIO EST INVECTUS EQUO. In antiquis aliquot codicibus *Sidoneo* scriptum, familiari quadam mutatione ex *i* in *e*, ut *aetherius*, & *aethereus*, qua forma video nunc Latinos libentius uti. Neque vero mirum sit *Sidonius* secundam a principio syllabam communem habere: siquidem ea tam per *o* magnum, quam per *o* parvum indifferenter scribi solita est, ut ait Steph. Byzantinus ex Hecataeo.

573. CAETERA TRINACRIIS PUBES SENIORIS ACESTAE FERTUR EQUIS. In Romano codice legere est *Trinacrii*, ut sit appositively *caetera pubes*; sed enim in eo codice, s littera finalis saepe habundat, saepe etiam desideratur. In Longobardico, in Mediceo, & plerisque aliis, *Trinacriae pubes* legitur: ac praefixo puncto, uno inde membro legitur, *senioris Aestae Fertur equis*: nam qui dixerat aliquot ex Trojanis pueris suis investos, mox caeteram Trinacriae pubem equis senioris Aestae ferri subjungit.

579. EPITIDES. In antiquis, uti superius dictum, *Aepyrides* per *ae* & *y* scribitur.

580. ATQUE AGMINA TERNI DIDUCTIS SOLVERE CHORIS. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *deductis*. Sunt etiam codices manu scripti, qui legant *ternis*: sententiaque ipsa videtur apertior, si dicamus tris illas equitum turmas, quae uno agmine confessum omnem lustraverant, ad flagelli sonitum in ternos choros diductas esse, unaquaque turma sua spatia corripiente. Quod si *solvere agmina Terni diductus*, legas, frigidum nescio quid invenias. Sed hoc ego in medio relinquam: eos libenter audieturus, qui militarium

rium ludorum peritiam aliquam profiteantur.

582. INFESTAQUE TELA TULERE. In Mediceo codice, *instruētaque tela* legitur; sed *infesta* in aliis.

583. INDE ALIOS INEUNT CURSUS, ALIOSQUE RECURSUS ADVERSIS SPATIIS ALTERNOSQUE ORBIBUS ORBES. In codicibus aliquot antiquis, *adversi* legitur; sed vulgata lectio me nihil offendit. Id vero non improbarim, quod *alterisque orbibus orbis* quaedam habent exemplaria, licet tantundem sit.

586. ET NUNC TERGA FUGAE NUDANT. In antiquis aliquot, *fuga* est, ablativo casu: quod etiam superius observatum; sed melius omnino videtur acquisitivo. NUNC SPICULA VERTUNT INFENSI. In uno tantum codice Romano, *spicula torquent* habetur. In aliis omnibus, *vertunt*, quod ludicro certamini magis convenire videtur.

590. QUAE SIGNA SEQUENDI FALLERET INDEPRENSUS ET IRREMEABILIS ERROR. In Romano codice, & aliquot aliis, *frangeret*, habetur. *Indeprensus*, varie scribitur; sed unico e, *indeprensus*, placere Velio Longo diximus. Est & *irremeabilis*, integra praepositione, ut reliqua.

595. CARPATHIUM LIBYUMQUE SECANT LUDUNTQUE PER UNDA. In Oblongo illo codice, sane quam vetusto, Vaticanae Bibliothecae, quem Pomponius Laetus delicias suas appellabat, & in aliquot aliis dimeter hic Anapaesticus hypercatalecticus, *luduntque per undas* desideratur, Trimeterque tantum Dactylus hypercatalecticus notatus est, *Carpathium, Libyumque secant*.

596. HUNC MOREM, HOS CURSUS. Vetera exemplaria, *Hunc morem cursus*, plurimum habent; sed altera lectio magis poetica est.

604. HIC PRIMUM. In Romano codice, & aliquot aliis, *hinc*; sed *hic* magis placet.

608. NEC DUM ANTIQUUM EXSATURATA DOLOREM. Antiqui codices, *antiquum saturata*, legunt; sed melius, ut alibi: *Odiis haud exsaturata quievi*.

613. SECRETAE TROADES. In antiquis aliquot codicibus *Troades* habetur per oe diphthongum, quae in *Τροα* primitivo reperitur. Arbitrari enim sunt eundem in derivativo etiam esse debere: nam *ο* in *oe* apud Latinos transire solet. Hinc in antiquis Terentii codicibus, *Adelphoe non Adelphi*, comoediae nomen scriptum invenies. Graece enim, ut palam est, *Ἀδελφοί*. Sed enim in hoc nomine *Troades*, nulla apud Graecos diphthongus, quum masculinum sit *Τρώες ἠρώων τῶ κτήν*, foemininum *Τρώες κῆ Τρώιδες κῆ Τρώας*. Neque tamen inficias ierim nomen hoc cum *ο* diphthongo impropria nonnunquam inveniri. Quod si vulgata lectio sit immutanda, *Troiades* potius, quam *Troades* scribendum esset, ut in aliquot antiquis

codicibus scriptum est. Sed *Troades*, frequentiori Doctorum usu lectio omnino acceptior est.

620. FIT BEROE ISMARI CONJUX LONGAeva DORYCLI. Quamvis in Longobardico codice, in Mediceo, & plerisque aliis, pro *Ismarii* duabus minus litteris *Marii* legitur; nemo tamen ex eruditus est, cui non potius *Ismarii* faciat satis: nam quid ad ea tempora *Marii* nomen? nisi *Marii* factum sit ex *Enarii*, vel *Inarii*: quod aliquot in codicibus scriptum accepi: quamvis huiusmodi lectionem nusquam ego viderim oculata fide. Est & illud, *Veroe*, in exemplari antiquo, quod quidem praeterissem, nisi toties repetitum esset: nam inferius, *non Veroe*: & illud *Veroem digressa reliquit*. Sed alibi diximus, unde frequentissima haec mutatio ex *b* mutata in *v* digammon emanarit: curque tot inscriptionibus, *Velisarius*, pro, *Belisarius*, scriptum sit. Ita quod legi nuper in Aede D. Martini, quae in Exquilino est: MIRAVILI BENIGNITATE ET INCOMPARAVILI. Quare nunc haec missa sint.

622. AC SIC DARDANIDUM. In antiquis aliquot codicibus, *Dardanium* legitur, ut apud Graecos *Δαρδανίον*. Quanquam & *Δαρδανίος*, & *Δαρδανίδης*, gens ipsa dicatur apud eisdem: quare *Dardanidum* recte.

628. SIDERAQUE EMENSÆ FERIMUR. In Romano codice, pro *ferimur*, *tulimus* habetur; sed *ferimur*, longe figuratior elocutio, magisque movet praesentium malorum objectione. In *tulimus* autem, aliqua finis esset.

631. QUIS PROHIBET MUROS JACERE? In Mediceo, & plerisque aliis codicibus, *quid* legitur, quod magis amplum est; ut non personam tantum prohibentem, sed & causam complectatur.

633. NUSQUAM HECTOREOS AMNIS. In Romano codice, *numquam* legitur: superius enim temporis longinquitatem dolere coepit, quod septima post Trojae excidium jam aetas verteretur, quum per tot labores Italianam fugientem sequebantur. Placet tamen & *nusquam*, quod & pariter quæsta est per terras omnis, & tot inhospita saxa ferri. In Romano praeterea codice, *manes*, pro, *amnes*, scriptum per litterarum transpositionem.

638. JAM TEMPUS AGI RES. In Romano codice, in Mediceo, atque in nonnullis aliis vetustis, legere est, *jam tempus agit res*, ut apud Papinium habetur eadem elocutio. Quin etiam apud Claudianum: *Rem per agit tempus*. In pervetusto quodam codice pro *jam*, *nunc*, repositum est.

640. DEUS IPSE FACES ANIMUMQUE MINTSTRAT. In Romano codice, *animam* legimus: pro vento quippe, quo in incendio opus est; sed omnino *animum*, magis placet: audacia enim opus erat in re tam atroci adgredienda.

641. PRI-

641. PRIMA INFENSUM VI CORRIPIT IGNEM. In Mediceo codice, *infestum*, legitur; sed lectionem alteram agnoscit Servius.

648. QUI SPIRITUS ILLI, QUI VULTUS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *quis spiritus illi, quis vultus*; sed *qui*, ex recentiorum Grammaticorum dictatis, magis proprium.

649. VOCISQUE SONUS VEL GRESSUS EUNTI. Antiqua aliquot exemplaria legunt: *Vocisve sonus & gressus*: signa enim haec omnia simul fidem faciebant, quae singula dubitationem movere possent.

651. TALI QUOD SOLA CARERET MUNERE. In antiquis aliquot codicibus, *quae sola*, legitur, quod non displicet. In quibusdam aliis, *quo*: sed nitidum magis est, si legas, *quod careret*.

653. HAEC EFFATA. Sunt codices antiqui, ubi *haec est fata*, legas; sed omnino magis placet, *effata*, apud hunc poetam frequentissimum vocabulum.

655. MISERUM INTER AMOREM PRAESENTIS TERRAE. In codicibus aliquot admodum vetustis, *praesentis terras*, legimus accusativo casu; ut omnia pendeant ab infinitivo, *spectare*; sed longe magis placet *inter amorem praesentis terrae*.

657. CUM DEA SE PARIBUS PER COELEM SUSTULIT ALIS. In codice Mediceo: *tum dea*.

681. UDO SUB ROBORE VIVIT STUPPA. In codicibus aliquot antiquis legere est: *udo sub pectore*: in locis scilicet interioribus, quae metaphora non satis mihi facit.

689. DA FLAMMAM EVADERE CLASSI. Antiqua aliquot exemplaria, *classis*, legunt accusativo casu, quod non placet.

694. TONITRUQUE TREMSCUNT. In plerisque veteribus exemplaribus, & hic & alibi, *tremescunt per e* in pene ultima notatum est, ut etiam alibi dictum.

697. SEMUSTA MADESCUNT. In antiquis fere omnibus, *semiusta*, quadrisyllabum, scriptum est. Coeunt vero duae mediae syllabae in unam ex Synizesi figura poetica.

702. CURAS MUTABAT VERSANS SICULISNE RESIDERET ARVIS. In antiquo admodum codice legere est: *Mutabat dubius Siculisne*; non tamen displicet *versans*, vulgata lectio.

712. HUNC CAPE CONSILIIS SOCIUM. In Mediceo, & in antiquis aliquot aliis codicibus manu scriptis, *consilii socium*, habetur, quod valde placet; tamen si lectionem vulgatam non improbo.

718. URBEM APPELLABUNT PERMISSO NOMINE ACESTAM. In Romano codice, & plerisque aliis antiquis legere est, *promisso nomine*: ut hoc sit praemium, quod polliceri debeat Aeneas, si Aestes Trojanos recipere non recusaverit: nam quod Aestes permittere debeat quasi rem gravem, aut difficilem, aut indecoram, urbem, quod maxime

honorificum est, suo nomine appellari, ita non satisfacere videtur: inferius enim: *Gaudet regno Trojanus Aestes*. Quamvis etiam *promisso* ab oraculis intelligi possit dictum, ut multa a Virgilio *νόμιε τιωπέων*. Neque silentio praetereundum, quod in codicibus aliquot antiquis, *Acesten*, per EN finales litteras habetur. *Ἀκίστην* sane urbem eam a Graecis appellari non negarim; sed eandem etiam *Ἀκίστα* ab eisdem dicta, unde gentis nomen *Ἀκίσται*.

719. TALIBUS INCENSUS. In codicibus aliquot antiquis, *accensus*, habetur.

720. TUM VERO IN CURAS ANIMUS DIDUCTUR. In Romano codice, in Mediceo, & plerisque aliis pervetustis legere est: *animo deducitur*. Si vero magis placet *animus*, etiam *diducitur*, legendum erit: id enim est in diversas partes scinditur, Homericam sententiam.

723. SUBITO TALES EFFUNDERE VOCES. Antiqua aliquot exemplaria duas transponunt dictiones, *voces effundere tales*: quod non ita placet. Ita quod paulo inferius est: *Depulit & coelo tandem*: quod est, *depulit & tandem coelo*.

733. CONGRESSUS PETE NATE MEOS. In Mediceo, & antiquis plerisque codicibus, *amplexus*, habetur pro, *congressus*, ut alibi: *Ire ad complexum cari genitoris*.

734. TARTARA HABENT TRISTESQUE UMBRAE. Veteres aliquot codices disjunctive legunt: *tristesve umbrae*. Romanus, Mediceus, atque nonnulli alii, *tristes umbrae*, appositive, absque ulla conjunctione. Verum hoc parvi omnino momenti in medio relinquatur.

735. ELYSIUMQUE COLO: HUC CASTA SIBYLLA. Nonnulli dant hoc aspirationi, quod *colo*, *huc* absque synalepha positum sit: vim enim consonantis eam habere volunt. Superius tamen nulla fuit aspiratio, quum scriberet Virgilius: *Quid struit, aut qua spe inimica in gente moratur*: & ita saepe alibi. Dicendum itaque haec ad Homeri, & Graecorum aliorum imitationem a Virgilio saepe posita: nam eam vocalium incolumitatem, altera subsequente, Latini Critici vix indulgent. QUEM FUGIS. In codicibus aliquot manu scriptis, *quid*, legitur; sed *quem* legere multo melius, ob emphasin & pathos.

746. ACCERSIT ACESTEN. In antiquis plerisque codicibus, *arcessit*, de quo alibi latius dictum.

752. AMBESA REPONUNT. In antiquis aliquot codicibus, *ambessa*, geminato ss scriptum est, ut olim *aussus*, *fussus*, *odiosus*, *imperiosus*, & similia, quae Victorinus ss geminato scribi solita testatur. Nos autem usum sequamur.

756. HOC ILIUM ET HAEC LOCA TROJAE ESSE JUBET. In antiquis aliquot codicibus, *hoc Ilium haec loca* absque &. In aliquot aliis, *Ilium*; ut per se versus stet absque figura. In plerisque ve-

ro antiquioribus, *haec loca Trojam esse* jubet, quod eruditis auribus mirifice satisfacere videtur. Quod vero dicebamus esse codices antiquos, in quibus *Ilium haec loca*, absque synalephe scriptum sit, laudat Probus vigilantiam Virgilianam, quod ubique fecerit M finalem a vocali excipi, aut ab aspiratione, ut esset synalephae locus, quod non observavit Ennius, quum scripsit: *Millia militum octo*. Quare ex Probi sententia, si Latine *Ilium* scripserimus, & subjiciendum erit; si vero *Ilion*, ut Ovidius: *Ilion & Tenedos*, nulla opus erit copulativa.

759. TUNC VICINA ASTRIS. Scribendum est omnino *tum*, ex codicibus antiquis, & sententiae continuatione.

760. TUMULOQUE SACERDOS ET LUCUS. Antiqui aliquot codices, *ac lucus*; legunt; sed illud *que* atque & ut apud Graecos *τι, ς*, frequentissimum est apud Auctores bonos: utraque vero lectio non invenusta.

768. ET NON TOLERABILE NUMEN. In Romano codice, *coelum*, non *numen*, habetur: superius enim ferre se tam diu freta tot, & inhospita saxa, sideraque lamentabantur: positum vero *coelum* pro coeli tempestatibus; sed omnium plerique alii codices manu scripti, *numen* legunt: quae lectio nequaquam expungenda est.

773. SOLVIQUE EX ORDINE FUNES. In antiquis codicibus, quotquot vidi, *funem*, unitatis numero legitur, figurate.

775. STANS PROCUL IN PRORAM. Varia admodum hujus hemistichii lectio est in codicibus antiquis. Aliquot enim legunt *in proram*: quod minime placet; quod alibi *stare* cum ablativo & in praepositione positum habetur. In Longobardico exemplari, *trans procul*, inusitata admodum lectione. *Stare* vero non nescimus adorantium esse, tam ex Poëtarum, Historicorumque testimonio, quam ex Cynocephalo stante, in Sacris Aegyptiorum litteris. Est & alia lectio in antiquo admodum codice, *Stans celsa in puppi*; sed illud alia ratione dictum est. Hoc loco Deos maris allocuturum, verisimile est in proram processisse, quae jam mare prospectabat; hinc illud statim subiectum: *Prosequitur surgens a puppi ventus euntes*.

776. PORRICIT IN FLUCTUS. Legendum quidem *porricit*, ex Macrobiani sententia, contra omnium pene veterum codicum fidem, in quibus passim *proicit*.

780. ALLOQUITUR TALESQUE. In antiquis, *alloquitur talisque*, ut in veterum Imperatorum nummis: ADLOCUTIO per D ante L notatum.

781. JUNONIS GRAVIS IRA ET INEXATURABILE PECTUS. In Romano codice, in Mediceo, & plerisque aliis antiquis ita legitur, & scribitur, *Ira nec exsaturabile*. In Longobardico, & aliquot aliis, *neque exsaturabile*: quamvis in Longo-

bardico tantum s positum non sit juxta litteram x. Harum lectionum, quam quis elegerit, non laboro.

784. NEC JOVIS IMPERIO FATISVE INFRACTA. In codicibus antiquis, *fatisque*, legere est. Rem enim magis exaggerat utrumque conjungendo.

786. URBEM ODIIS SATIS EST NEC POENAM TRAXISSE PER OMNEM. Qui *traxisse* amant, suam movent *neq*. In antiquis tamen codicibus omnibus, vel ante, vel post *poenam*, id adpositum observavi: *Traxisse* vero, per syncopam in bisyllabam dictionem contractum. Id vero apud alios *trassa* geminato, *ss*, apud alios, *traxe* per x scriptum inveni, ut in Romano codice, & aliquot aliis. Multa tamen exemplaria verum exlegem ostendunt, *neq poenam traxisse*; sed inemendate, iudicio meo. Est & ea lectio non contemnenda, quae habetur in Mediceo, & aliquot aliis codicibus: *Urbem odiis satis est poenam traxisse per omnem, nullis dicitur*. Nec vero superne notatum est a Parsphraste.

790. QUAM MOLEM SUBITO EXCIERIT. Opera precium est videre codicum varietates in hujus hemistichii numero disponendo: nam Romanus codex cura vulgatis convenit. Oblongus: *Quam subito molem excierit*. Aliquot alii: *Quam molem excierit subito*, legunt: ut, si plures essent dictiones, tot putarim numeri futuras mutationes.

793. PRO SCELUS ECCE BTIAM. Antiqua plerique exemplaria cum Mediceo & Porcio legunt, *per scelus*: ut invidiosam magis Junonem reddat.

795. SOCIOS IGNOTAE LINGUERE TERRAE. Antiqui aliquot codices, *ignota linguere terra*, ablativo casu legunt. Utrumque vero agnoscitur a Grammaticis.

805. IMPINGERET AGMINA MURIS. Veteres quidam codices, *immitteret*, habent; sed longe plures *impingeret*: quod rem gestam horribiliorem facit.

806. MILLIA MULTA DARET LETO GEMERENTQUE REPLETI AMNES. Romanus codex, *darent* legit, numero multitudinis, ut ad *amnes* referatur, qui & ipsi suis opem allaturi magnam viam mortalium obruerunt, eo praelio, quod in Φ ab Homero decantatur. Sed neque displicet *dares*, singulari numero, quum Achilles magnam eodem de Trojanorum ediderit stragem in Xanthi fluvii ripis, adeo ut ejus libri argumentum sit. Φ , $\mu\alpha\gamma\alpha$ Θ $\Lambda\iota\alpha\kappa\iota\delta\alpha\varsigma$ $\mu\alpha\gamma\iota\sigma\tau\alpha\varsigma$ $\mu\alpha\lambda\alpha\kappa\iota\sigma\tau\alpha\varsigma$.

807. ATQUE EVOLVERE POSSET IN MARE SE XANTHUS. In Mediceo, *revolvere* legitur; sed vulgata lectio candidior & in eo numero picta videtur difficultas.

810. NUBE CAVA RAPUI. Perveteres omnino codices aliquot, *rapui* legunt; sed in Romano, & non-

nonnullis aliis eripui est, una plus syllaba.

812. MENSE EADEM PERSTAT MIHI. In Ob- longo codice, & quibusdam aliis antiquis, legere est *restat mihi*, quod nequaquam placet.

814. AMISSUM QUEM GURGITE QUÆRET. In exemplaribus omnibus antiquis, quotquot habui, *quaeres*, persona secunda legitur: quod Ven- nerem ostendit pro salute omnium aequè labora- re.

817. JUNGIT EQUOS CURRU GENITOR. Nul- la non exemplaria vulgata, *curru* legunt; sed enim vetera omnia manu scripta, *Jungit equos auro ge- nitor*, uno exemplo legunt. Quamvis elocutio ea, qua de prius meminimus, alio apud Virgilium lo- co inveniatur. *Curru jungit Alaeus equos*. Sed hoc loco placet *auro*, tum quia rem facit splendi- diorem, & ornatum illustriorem; tum quia dictio *curru* statim subsequitur: *Caeruleo per summa levis volat aequora curru*: quod tam cito repetere ser- monis adscriberetur inopiae, neque quicquam tale est, ut colorem facere possit. Dum vero haec vulgari jam coepta essent, admonuit me Camillus Porcius, Episcopus Aprutinus, lectionem eam: *Cui pharetra ex auro*, qua de superiore libro multa retuleramus, agnitam etiam Fr. Petrarcae, mul- tae lectionis viro: qui epistola ea, quae libro sexto Octava Senilium inscribitur, dixerit, unde est ille Didonis celeberrimus progressus: *Cui pharetra ex auro; crines nodantur in aurum*: quod loco hoc inferere non fuit importunum: quando, quum illa scriberemus, nondum hoc legeramus, & adhuc sunt, qui tot a me rationes eo loco allatas conentur oppugnare.

821. STERNITUR AEQUOR AQUIS. In anti- quis aliquot, *equis*; sed *aquis*, melius.

823. INUSQUE PALAEMON. Male omnino in codice Romano legitur *Ionius*: nulli enim non constat, *Palaemona Inus* filium. Aliquot alii co- dices, *Inoius*, ut *Saturnius*, legunt: sed ea forma mihi videtur usitator, quae *Inous* est.

825. ET MELITE PANOPEAEQUE VIRGO, NE- SAEAE SPIOQUE. Quia corrupta sunt haec nomina in omnibus fere codicibus, libuit quo pacto scriberentur apud Graecos apponere ex Hesiodo. *καὶ Μελίτη Χαρπίσσα*. Inferius, *Νησάϊσις*. Ita apud Ho- merum, Ἴα, σ, Νησάϊσι Σπειάρη. Et paulo infra: *καὶ Μελίτη καὶ Ἴαρισα*.

829. INTENDI BRACHIA VELIS. In Romano

codice, pro *velis* positum est *remis*, ut cum supe- riori elocutione congruat: *brachia remis intenti*. Quod si *velis* legas, intelligendum antennas velis esse brachiorum vice: quum maxime sequatur: *una omnes fecere pedem*.

836. PLACIDA LAXARANT MEMBRA QUIE- TE. In antiquis aliquot codicibus, *laxabant*, ha- betur; sed longe plures, *laxarant* habent exacta specie.

840. TIBI TRISTIA SOMNIA PORTANS. Multi quidem codices antiqui vertunt illud, *somnia tristia portans*; sed enim *tristia somnia*, lenius omnino sonat.

842. PHORBANTI SIMILIS. Codices nonnulli sane quam vetusti, *Forbantis*, habent. Gramma- tici tamen genitivum ad mores, dativum ad faciem referunt. FUDITQUE HAS ORE LOQUELAS. Ve- tera omnia exemplaria, quae legi, *fundit*, habent, instanti tempore.

848. MENE SALIS PLACIDI VULTUM. In co- dicibus aliquot antiquis, legere est, *Mene salis pla- cidum vultum*: quod forte non displiceat, quan- quam & *placidi salis* admodum suave est.

850. AENEAM CREDAM QUID ENIM FAL- LACIBUS AUSTRIS. In codicibus aliquot antiquis, *auris* habetur. Utrumque placet. Est & *Aenean*, per N finalem: de quo sic Priscianus: *Accusativus primae declinationis fit mutando ae diphthongum genitivi sive dativi in am: ut Poëtae, Poëtam: frequentius tamen invenimus in Graecis nominibus in as & in es terminantibus, accusativum Grae- cum proferre auctores. Virgilius in quinto: Aenean credam*.

851. COELI DECEPTUS FRAUDE SERENI. Anti- qui codices versum hunc varie corruptum ha- bent: nam & *fraude serena*: & alibi *coelo sereno*, legitur, utrumque male.

867. FLUITANTEM ERRARE. Antiquiores co- dices, *fluviantem*, uti superius: *Fluvidum lavit inde cruorem*, v geminato legunt, altero tamen digammo, ut in *fluvio* est. Nunc placet eruditiss- imo v scribere.

871. NUDUS ET IGNOTA PALINURE JACE- BIS HARENA. In antiquis omnibus exemplaribus, quae versare mihi contigit, *nudus in ignota*, legi- tur. De *harena* cur aspirationem admittat, alibi disputatum. Nunc ad libri sexti castigationem ad- grediamur.

LIBER SEXTUS.

SIC FATUR LACHRYMANS. Exigit hic locus, ut quum *lachryma* varie notetur, de descriptionis in eo nomine ratione aliquid differamus. In Roma-

no quidem codice, & aliquot aliis, *lacrima*, & *lacrimans*, passim per I Latinum, absque aspira- tione ulla scribitur. Qui vero Y in hoc vocabulo

VO-

volunt, *δακρυα* opponunt, Graecam dictionem, a qua eodem significato *lacrymae* ad nos defluerint. Qui Latinum i notant, a *lacerando* dictas contendunt. Latinam vero dictionem agnoscit Cicero, & adspirationem ex consuetudine illi accessisse. Antiqui plerique codices, neque pauca veterum monumenta, LACRUMAE, & LACRUMARE absque adspiratione per u vocalem ultimam scriptitant, ut illud: HAEC RIDENDA MIHI EST, HIC LACRUMANDUS ERIT. Et: QUAE TIBI CUMQUE DEI POTUERUNT PIGNORA AMORIS NATARI, POPULO SUNT LACRUMANTE DATA: neque non illud: AELIUS MACER ANTE SIGNATOR TRIB. LACRUMAS POS. In aliquot per u quidem scriptum est, sed inter c & r notata aspirationis est ea forma, qua Graeci veteres utebantur ϕ, ut in Aedibus Marii Maffei Volaterrani Romae: HOSPE STA. ET LACRRUMA. Minime vero crediderim in hoc vocabulo u scribi solitum, per mutationem Graecae litterae y in v, uti in aliis *includus*, *Cumarum*, quod adhuc in codicibus aliquot antiquis, y servat; sed ex illius aetatis usu, quae i mutare in v mirifice gavisus est, ut ex *decimo maritimo*, *decumus maritimus*, & similia: quae tam in vetustis M. Tullii Ciceronis exemplaribus, quam in Livianis & Plinianis & aliorum auctorum, per u notata deprehenduntur; sed nostra tempestate adeo invaluit consuetudo, ut *lachrymare* per ch & y notetur, uti si de i Latino mentionem feceris, risui pene omnibus habeatis; sed sit sane, ut unusquisque sua noverit ire via.

7. ABSTRUSA IN VENIS. Antiqui aliquot codices *obstrusa* legunt; sed *abstrusa*, receptor lectio.

14. DAEDALUS, UT FAMA EST. Antiqui plerique codices, *est*, non habent; sed absque eo verbo versus nimium elanguescere videretur.

20. IN FORIBUS LETUM ANDROGEO. Quamvis Priscianus & Servius in *Androgeo* Atticum agnoscant idioma; in veteribus tamen plerisque codicibus, *Androgei*, Latino idiomate scriptum observavi. Quam lectionem improbat Probus, ne novam hanc quis putet quaestionem, evenisseque id ob Graecae declinationis, qua Virgilius usus fuerit, ignorantiam dicit. Citat etiam Carisius locum hunc, ubi genitivum *Androgeo*, facere ostendit ex nominativo, qui sit *Androgeus*, de quo secundo libro plura diximus.

31. PARTEM OPERE IN TANTO SINNERET DOLOR, ICARE, HABERES. In antiquis aliquot, duo illa verba *Icare haberes*, desiderantur, Tetrametro dactylico codicibus tantum adnotato: *Partem opere in tanto sinneret dolor*; sed sive Virgilius, sive alius quispiam, versum absolverit, nihil mihi videtur eo sine dici potuisse adcommodatus.

33. QUIN PROTINUS OMNEM PERLEGERENT OCULIS. In veteribus nonnullis exempla-

ribus, *omnem*, omnino scriptum animadverti. Et quia *picuram perlegerent*, Servius exponit, putarunt multi *omnem* ita positum, ut, *picuram*, subintelligeretur, quae quidem duricies a Virgiliiana phrasi, a facilitate, candoreque ipso plurimum aliena est. Sane vero Macrobius & Priscianus, & plerique alii, *omnia*, castiorem lectionem agnoscunt, proque dactylico carmine locum citant: neque opus, ut qui subsequitur versus a vocali incipiat, ut fiat hypermetri synalepha: nam & ejusmodi rationis versus alibi etiam reperiuntur, ut in Bucol. *Ne tantum Rhodope mirantur & Ismarus Orphea*: neque non illud: *Atria dependent Lychni laquearibus aureis*. Quod si quis dactylicum non admitat, saltem Synizesin ex tam brevibus duabus ultimis, in dictione *omnia*, syllabis non rejiciat, quae quidem tam exiles tamque tenues sunt, ut vix pro una longa sufficiant. At veteres plerique codices, partim *omne*, una minus littera, partim *omnes* legunt. Ac *omne* quidem in Romano est, quia veriti sunt librarii dactylum in fine ponere; genus tamen mutare non ausi sunt. Qui vero *omnes* scribere maluerunt, subintelligi Duoos, Heroas, aut viros ibi pictos voluere. Sed pluris apud nra fuerit Macrobi & Priscianus auctoritas, quam eorum conjectura, qui veneres, quas prae se ferunt numeri, figuraeque hujusmodi, admittere verentur. Quod autem pertinet ad Servium, tamen expositum ille, *perlegerent, scilicet picuram*: non hoc ostendit, *omnem picuram*, legendum esse: quum Servius immoretur in eo, ut verbum *perlegerent* non alienum ostendat a verbo *γράφειν*, quod & *scribere*, & *pingere* significat. Quantum vero pertinet ad verbum *perlegerent*, Terentius Scaurus (ubi de geminandis liquidis in compositione, si verbum sequens ab aliqua earum incipiat, praeccepta tradit) Virgilii locum hunc citat, apud quem *pelligerent*, scriptum asserat, relictumque ita ab Auctore ipso: eosque improbat, qui *perlegerent*, per r, ut vulgata nunc habent exemplaria, legant, dicendumque ait *pelligo*, ut *alligo*, & *colligo*, prout etiam omnes antiqui, ut ait ille, dicere consueverunt. Ad haec Velius Longus per praepositionem omnibus integram praeponi dicit, nisi quum incidit in l litteram: tunc enim elegantiores viri eam, ait, geminare malunt, quam r litteram exprimere. Hinc *pellabor* malunt dicere, quam *perlabor*. Adverte vero in exemplis citandis Velii codices corruptos esse: de iis loquor, qui in manus nostras devenerunt. Sed quanquam ita Grammatici legendum tradunt, nullum tamen adhuc antiquum codicem inveni, in quo non scriptum sit *perlegerent*, praepositione incoli. Ita plerumque *adligo*, & *colligo*. Aetas vero nostra majorem Grammaticis quam antiquis scriptionibus fidem adhibet. Et tamen Scari nullus adhuc, quod sciam, sententiam est secutus.

36. DEIPHOBĒ GLAUCI. Innumeros pene codices invenias, in quibus inemendate *Deiphoebē*, vel *Deiphebe*, scriptum sit; sed enim casta lectio Δειφωβη, *Deiphobe*: uti etiam Δειφωβη inferius; quod fere passim in codicibus antiquis, librarium inscitia, *Deiphoebus* scriptum habetur.

37. NON HOC ISTA SIBI TEMPUS SPECTACULA POSCIT. In Romano codice, *poscunt*, numero multitudinis est: ut tempus sit appositum, quippe quod alii negotio sit impendendum.

55. FUDITQUE PRECES REX. In antiquis pene omnibus exemplaribus, *fundit*, praesenti tempore scriptum.

59. PENITUSQUE REPOSTAS MASSYLUM GENTIS. In Romano codice, legere est *Penisque repostas*: hoc est, ad Poenos utque, elocutione insolita, quare longe melius *penitus*, ut illud: *Et penitus toto divisos orbe Britannos*.

63. VOS QUOQUE PERGAMEAE JAM FAS EST PARCERE GENTI. In codicibus aliquot antiquis, *parcite*, legitur deprecandi forma, quod forte non displiceat, quanquam *parcere*, infinitivum, sonat elegantius.

64. QUIBUS OBSTITIT ILIUM, ET INGENS GLORIA DARDANIAE. Veteres plerisque codices *Ilium ingens* legunt: ut Ovidianum illud: *Ilium & Tenedos*. Sed enim magis Virgilianum est, *Ilium & ingens* legere, gratiore numero, & sententia dilucidiore.

67. LATIO CONSIDERE TEUCROS. In Romano codice, *consistere*, legitur. Et in primo Aeneidos eandem hujus verbi varietatem ostendimus eo loco: *Vultis & his mecum pariter considerare regnis?* Nam aliquot exemplaria ibi etiam *consistere* legunt; sed enim *considerare*, omnino magis placet eruditis viris.

69. SOLIDO DE MARMORE TENPLA INSTITUAM. In Romano codice, *templum constituam*, legitur. In Longobardico, *templum* quidem est; sed *instituam* verbum, ut etiam ad festos dies adcommoedet.

74. FOLIIS TANTUM NE NOMINA MANDA. In antiquis omnibus exemplaribus, quotquot versare mihi contigit, *carmina*, non *nomina*, scriptum inveni: quae quidem lectio Servium non latuit.

84. SED TERRA GRAVIORA MANENT. In codicibus quibusdam admodum vetustis, *terrae*, genitivo casu legitur, subintelligendo *pericula*: veluti dixerat: *Pelagi defuncte periculis*. Magis tamen placet *terra* adverbialiter. IN REGNA LAVINI DARDANIDAE VENIENT. Vetera quaedam exemplaria legunt, & *regna*, pro, *in regna*, praepositione praeterita: prout etiam factum statim in principio libri primi: *Italiam fato profugus Lavinaeque venit Littora*. Sunt & qui *Latini* legendum autu-

Tom. IV.

ment. Servio etiam super syllaba *Lavini* prima plurimum dubitante. In codicibus tamen omnibus antiquioribus *Lavini*, scriptum observavi, praeter nonnullos, in quibus *Latini*, subdititia lectio est, priore abrasa dictione; sed enim plura de hoc in VII. ubi versum illum, *Exsulibusne datur duenda Lavinia Teucris*. In codicibus quibusdam antiquis aliter legi ostensum est.

90. NEC TEUCRIS ADDITA JUNO. Multi quidem codices ex antiquis, *abdita*, legunt; sed inemendate. *Addita* vero vocabulum Lucillianum agnoscit Servius.

95. SED CONTRA AUDENTIOR ITO, QUAM TUA TE FORTUNA SINET. In plerisque veteribus codicibus, *qua*, legere est. Quod forte non displiceat; sed plus est *quam* dicere: quia id etiam adhortatur, ut fortunam ipsam superare contendat, quum ex altero ei tantum obsequendum praecipiat.

98. CUMAEA SIBYLLA. Multa quidem ex nominibus Graecis, quae jure Latii donata sunt, et in u commutarunt. In Romano tamen codice, pleraque ex iis, quae vulgo per u proferimus, per y scripta reperias, ut *Cymaea*, quod etiam in Mediceo est, & superius *Cymarum*. Contra vero, quae usus nunc per y scribit, & enuntiat, ibi per u vocalem Latinam scripta esse, ut *includus*: quae quum inconstanter adeo posita sint, bonam eorum partem praeterire contulium fuit.

101. STIMULOS SUB PECTORE VERTIT APOLLO. In codicibus aliquot antiquis, *versat*, habetur; sed in hac sententia, melius est *vertit*.

102. ET RABIDA ORA. Vetera pleraque exemplaria, *rapida*, legunt: quique lectionem eam volunt: *Rabiem*, inquit ex Aristotelle, *in hominem non cadere, minus vero in Deum*; sed enim hoc alterius est negotii; nos superius habemus de hac eadem persona: *Et rabie fera corda tument*.

104. O VIRGO, NOVA MI FACIES. Romanus codex, *mibi*, semper eodem modo scribit, tam pro monosyllabo, quam pro soluta in duas syllabas dictione.

105. OMNIA PERCEPI. In Romano codice, & quibusdam aliis antiquis, *praecepi*, legitur: quod idem est cum *animo mecum ante peregi*. Si vero *percepi* placet, ut in Longobardico, & in Mediceo habetur, *ante*, praepositio, utrique verbo fuerit applicanda: *Omnia ante percepi, & omnia ante mecum animo peregi*.

108. IRE AD CONSPECTUM CARI GENITORIS ET ORA CONTINGAT. In Romano codice, perperuus ille modus, *ire*, pendet a verbo, *unum oro*: alio inde membro & *ora contingam*, legitur. In aliquot etiam codicibus inemendate, *comsingit*, enuntiativo modo positum est. Magis tamen placet *oro contingat ire*, quod etiam Servius agnoscit.

M m

115. Ut

115. UT TE SUPPLEX PETEBAM, ET TUA LIMINA ADIREM, IDEM ORANS MANDATA DABAT. In plerisque omnibus antiquis exemplaribus, inter haec membra non habetur &, copulativa particula: & *idem orans*, varie legitur: nam codices nonnulli, *id memorans*, legunt, quod hoc loco mihi videtur otiosum. Alii quidam, *id me orans*: unde puto per librariorum inscitiam illud, *id memorans*, emanasse. Mihi vero tam vulgata lectio *idem orans*, quam antiqua ea, *id me orans*, summopere satisfacit.

116. NATIQUE PATRISQUE. In antiquioribus exemplaribus, *gnati*, quod nonnulli alii corrupte *geniti* scripserunt. Probus autem Valerius hoc citato loco Metaplasmus esse ait, *nalis upidum*. Quare *gnati* scribendum, ut etiam in Mediceo codice habetur.

119. SI POTUIT MANES ARCESSERE. In antiquis *manis*. In Romano, & aliquot aliis *accesere*: utrumque vero *acceso*, & *arcesso*, recte dici alibi ex antiquis Grammaticis ostendimus.

132. COCYTUSQUE SINU LABENS CIRCUMFLUIT ATRO. In antiquis omnibus exemplaribus, quotquot versare contigit, uno exemplo scriptum legi, *circumvenit*. Vulgata quidem lectio minime displicet; sed tot codices, variis locis & aetatibus scriptos, non temere convenire credendum est.

141. AURICOMOS QUAM QVIS DECERPERIT ARBORE FOETUS. In codicibus aliquot antiquis, *discerperit*, scriptum est; avellendus enim erat *ramus*: objectaturque ita in conficiendo negotio difficultas, quam *decerpere*, minus laboris quodammodo polliceatur. Plura tamen exemplaria manu scripta, *decerperit*, habent.

147. ALITER NON VIRIBUS ULLIS. In Romano codice, *nec*; ut sit repetitio cum eo, quod sequitur: *Nec duro poteris convellere ferro*; sed magis placet *non*, ut in reliquis habetur.

154. SIC DEMUM LUCOS STYGIOS REGNA INVIA VIVIS ASPICIES. Antiqua omnino pleraque exemplaria legunt: *Lucos Stygios & regna invia vivis*: ut sit versus ejusdem generis cum eo: *Aut ovium foetus, aut urentis culta capellas*. Sed enim ego haec libentius missa fecerim: ni quibusdam sit obsequendum, qui sibi omnia, qualiacunque sunt, ex antiquorum codicum fide flagitant explicari. Sunt vero etiam codices manu scripti, in quibus, *lucos Stygis & regna invia* legatur; sed enim ea omnino lectio probabilior, quae in Mediceo, atque aliquot aliis absque copulativa particula, *regna invia*, appositive scriptum ostendit.

157. INGRESITUR LINQUENS ANTRUM. Quia Servius *ingreditur*, pro, *graditur*, positum ait, ita ut in vacare innuat, fuere nonnulli, qui vetusta abrasa lectione in exemplaribus manu scriptis, *egreditur*, facerent; sed enim *ingredi*, pro, *ire*, non

tam apud Poetas, quam etiam apud Oratores, sicpe reperitur.

160. MULTA INTER SESE VARIO SERMONE SEREBANT. Vetera quaedam exemplaria, *serebant*, pro, *conferebant*. Sed recte Servius *serebant*, agnoscit, unde proprie *sermo*.

182. AC VOLVUNT INGENTIS MONTIBUS ORNOS. Vulgatam lectionem, *ac volvunt*, cum particula conjunctiva & verbo, cum Mediceo antiqua etiam aliquot habent exemplaria; sed in Romano, & in Longobardico, *advolvunt*, verbo, cum praepositione *ad*, composito, legitur, quod magis placet, ut in Georgicis: *Advolvere focis*.

186. ET SIC FORTE PRECATUR. In Romano codice, *legere est*, *voce precatur*. In Longobardico *oro*; sed enim Servius agnoscit *forte*, quod etiam in plerisque codicibus antiquis habetur. Adit vero Servius versum hunc ex eo genere esse, qui Tibicines appellantur, quibus aliquid additur ad solam metri sustentationem: vacare enim adverbium *forte* putat. Sed enim intelligo, postquam hae variae lectiones, nostra cura collectae, per manus hominum circumferri coepitae sunt, aut *oro*, aut *voce*, peritorum iudicio magis approbari: nos vero hoc in medio ponimus.

196. TUQUE O DUBIIS NE DEFICE REBUS; ALMA PARENS. Antiqua pleraque exemplaria cum Mediceo legunt, *diva parens*. In Romano & aliquot aliis, *alma*.

203. SEDIBUS OPTATIS, GEMINA SUPER ARBORE SIDUNT. In Longobardico, *geminæ*, legitur, ut sit de columbis; sed omnino melius, *gemma super arbore*: cujusmodi species tantopere optabatur.

204. DISCOLOR UNDE AURI PER RAMOS AURA REFULSIT. In Romano codice, *aurro*, legitur, casu septimo, ut sit *refulsit aura splendore aureo*; vel propter aurum. Servius tamen agnoscit *auri*; legitque, *AURI, hoc est, splendor auri*.

206. QUOD NON SUA SEMINAT ARBOS. Interesse plurimum ait Caper, in libello de Elegantis, utrum *arbos*, an *arbor*, dicatur: siquidem *arbor*, omne lignum dicitur; *arbos* vero, non nisi fructifera. Veteres tamen codices hujusmodi differentiam non servant.

207. TERETES CIRCUMDARE TRUNCOS. Antiqui aliquot codices, *Circumdare ramos*, habent; sed *truncos*, nihil quicquam displicet.

209. SIC LENI CREPITABAT BRACTEA VENTO. In Romano codice, & in Longobardico, *brattea*, duplicato T scriptum est. Juniores *bractea*, per CH densum scribi volunt, contra omnes orthographiae regulas, etiam si $\omega\delta\eta\tau\theta\ \tau\theta\ \text{ἀράχνη}$, *bractea* dicatur. Qui *brattea*, duplici TT, scripserunt, eo decepti sunt, quod in characteribus Longobardicis, c & t litterae eadem pene forma figu-

figurantur: unde etiam errorem illum apud Martialem provenisse crediderim, quod *juventus*, pro *juvencus*, scriptum est eo versu: *Caesaris atque Jovis confer nunc schema. Juvencus Par onus ut tulerit: altius iste tulit.* Ita enim scriptum est in antiquo fatis codice, quem mihi dono dedit Valerius Victor Viterbientis, adolescens ingenio & eruditione supra aetatem admirabilis. Quid enim illic agat, *juventus*, hac adinventata lectione, non video. Ut vero ad Virgilium revertamur: in Longobardico, & aliquot aliis, *crepitabant*, corrupte omnino legitur: non enim *folia bractea* dicimus epitheti forma. Est vero *bractea*, non tantum de metalli lamina, verum etiam de quacunque materia. Plinius: *Ut una arbor saepius veniret, excogitatae sunt ligni bractee.*

213. SUPREMA FEREBANT. In Romano codice, *suprema*, duplicato PP, notatum est hoc loco: nempe quod veriti sunt mutam cum liquida non esse satis ad primam syllabam producendam: Et eodem sane modo in Basilica D. Mariae, cognomento Majoris, antiquo marmore notatum asperimus:

SUPPREMUM VERSUS MUNUS DONATUS
ET ARAM.

Sed enim exempla hujusmodi non sunt imitatione digna.

215. CUI FRONDIBUS ATRIS INTExUNT LATERA. In antiquis aliquot codicibus, pro *cui* suppositum est *tum*: quod si diligenter advertas, non displicebit.

216. FERALES ANTE CUPRESSOS. Hoc quoque originationis Graecae in Romano codice, & quibusdam aliis, vocalis ejus naturam retinet, qua notatur apud Graecos. *Cypressos* itaque scriptum invenitur, quum tamen omnes vulgo nunc *Cupressos*, per U, Latine proferant & scribant.

220. FIT GEMITUS: TUM MEMBRA TORO DEFLETA REPONUNT. In antiquis aliquot codicibus propter characterum similitudinem scriptum invenias, *cum membra toro*; sed magis placet *tum*.

221. LUSTRAVITQUE VIROS. In Romano codice, *lustravitque domos* legitur: quod improprie positum est: classem enim totam, non domos funere incestaverat Mifenus; sed enim potuit classem domos appellare, quia de sacrificiorum more, quum vera in promptum non sunt, simulata pro veris haberi soleant. Hinc in Quarto: *Sparserat & latices simulatos fontis Averni.*

222. INGENTI MOLE SEPULCHRUM IMPOSIT. Antiqua omnia exemplaria, quae legi, *imponit*, praesenti tempore, scriptum ostendunt.

242. UNDE LOCUM GRAJI DIXERUNT NO-

MINE AORNUM. Inolevit his temporibus consuetudo, ut *Aornum* scribatur etiam a litteratis viris; sed enim in antiquis codicibus omnibus, quotquot habui, *Avernum*, notatum observavi.

254. PINGUE SUPERQUE OLEUM FUNDENS. In antiquis aliquot exemplaribus, *pingue super oleum*, habetur, absque ulla interjecta particula, quae intrusa videtur hic metri necessitate, ut saepe alias perperam factum; potest tamen non inventuste legi per figuram *in die duo*, *Pingue superque oleum*: ut, *Molemque & montes*; sed si etiam *pingue oleum*, dicas, quae particula secundo loco non inventuste ponitur.

257. VISAEQUE CANES ULULARE PER UMBRAM. In codicibus aliquot antiquis, *visi*, virili genere legitur, quod non ita placet: nam & *visae*, foeminino genere, apud Senecam habetur, ubi etiam illud observavimus, pro, *juga coepta moveri silvarum, juga celsa*, scriptum esse: ut participium illud *visae*, omnibus respondeat: *Visum sub pedibus mugire solum: & Fuga celsa Silvarum moveri visa: visaeque canes ululare.*

265. LOCA NOCTE SILENTIA LATE. In Romano codice, quia superiore carmine legebatur, *umbraeque silentes*, quasi ejusdem vocabuli insulsa esset repetitio, quaeque ariditati, atque inopiae sermonis potius, quam elegantiae, adscribi posset, pro, *silentia*, reposuere, *tacentia*, quod nescio quid Catullianum sapit: *Quum tacet nox. Silere* autem est Cornelio Frontoni, quum loquentis sermo comprimitur, ab ipsa significatione litterae s. Tacet vero, qui nec loqui quidem coepit. *Silentia* tamen Servius agnoscit, & ita reliqua omnia legunt exemplaria.

267. PANDERE RES ALTA TERRA ET CALIGINE MERSAS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *res altas terra & caligine mersas*; sed quanto melius est *alta terra*, ut emendatiores habent codices.

268. IBANT OBSCURI SOLA SUB NOCTE PER UMBRAS. In codicibus quibusdam antiquis ita legitur, *Ibant obscura soli sub nocte*; sed Donatus ait *solum esse noctem, cui lux nulla succedit.* Et lectionem eandem agnoscere videtur Servius, dum Hypallagen figuram notat. Est &, per *umbram*, unitatis numero, in pluribus exemplaribus, quod nocti magis convenire videtur: siquidem *umbrae*, aliud quiddam significant.

270. QUALE PER INCERTAM LUNAM. Antiqui codices nonnulli cum Mediceo, *incoeptam*, legunt; sed & *incoeptam*, & *incertam*, eodem recurrere putat Servius: nam & alias super hoc eodem loco dubitatum a Grammaticis.

273. PRIMISQUE IN FAUCIBUS ORCI. In codicibus plerisque sane quam veteribus non inventuste legitur, *primis in faucibus*, absque copulati-

va particula; sed ea inserta versum reddit canorum magis.

276. MALE SUADA FAMES, ET TURPIS EGESTAS. In Romano codice, in Mediceo, ac plerisque aliis antiquis, ac *turpis*, habetur; ut quodammodo jungat egestatem una cum ipsa fame.

277. LETUMQUE LABORQUE. Antiqua fere omnia exemplaria legunt, *labos*, per s. Quod vero sequitur, soporem consanguineum esse mortis, ex Hesiodo sumptum, qui in Theogonia Somnum & Mortem Noctis filios fuisse dicit: quod vero *consanguineum* dixit, ita eum Claudianus imitatus: *Te consanguineo recipit post fulmina fessum Juno sinu*; ea enim Jovis & toror & conjux.

297. COCYTO ERUCTAT ARENAM. In aliquot antiquis codicibus, *Cocysi*; legitur possessivo casu; sed prior lectio magis recepta est: & *harenam*, cum adspiratione ex Varronis observatione, uti a libi dictum.

299. TERRIBILI SQUALLORE CHARON. In nonnullis omnino veteribus exemplaribus, *terribilis*, habetur, nominandi casu; sed ablativo magis receptum.

300. STANT LUMINA FLAMMA. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *flammae*, legitur: sive id genitivi casus sit, quod nequaquam placet; sive appositivè dictum, ut *duo lumina*, *duae flammae* videantur; sive quod magis placet, facta est duarum vocalium transpositio, cum *flammea* vellet scribere, veluti in antiquis aliquot exemplaribus scriptum observavi; sed id postea corruptum, velut etiam illud, quod supra dicebamus: *Proximus omnia*, versu dactylico.

301. SORDIDUS EX HUMERIS NODO DEPENDET AMICTUS. Valeant qui *nudo* legendum esse contendunt, quum *nodo* passim in antiquis codicibus tota libraria fide legatur. Et antiquae statuae tot ubique spectentur, in quibus ornatus ex humeris nodo religatus pendeat.

316. LONGE SUMMOTOS ARCET HARENA. In antiquis aliquot codicibus, *femotos*, legitur: cui nonnihil suffragari videtur adverbium *longe*, pro valde. Magis tamen placet *submotos*, quod & proprie & eleganter dictum est.

320. REMIS VADA LIVIDA VERRUNT. In Romano codice, *vada liquida*, legitur: neque timendum esset syllabae ex auctoritate Lucretii, nisi & Servius *livida* agnosceret. Et epitheton id inferis amibus, quippe turbidis & coenosis, conveniret. Praeterea, *verrunt*, in aliquot habetur exemplaribus; sed *verrunt*, magis poeticum est.

327. NEC RIPAS DATUR HORRENDAS, NEC RAUCA FLUENTA. In antiquis omnibus exemplaribus, quotquot habui, pro, *neq. rauca*, legere est, & *rauca*.

328. QUAM SEDIBUS OSSA QUIERUNT. In

Mediceo, & aliquot aliis, *quierint*, legitur; sed finitivus modus eleganter etiam, cum *quam* jungitur, ut alibi ex Grammaticorum praeceptis, & ex auctorum usu ostendimus.

346. EN HAEC PROMISSA FIDES EST. In codicibus aliquot antiquis, *en*, *haec promissa fidesque*. Sed vulgata lectio magis satisfacit.

358. PAULATIM ADNABAM TERRAE; JAM TUTA TENEBAM. In codicibus aliquot antiquis legere est, *adnabam terrae*, & *jam tuta*: quae quidem particula eo loco inserta, narrationis cursum quodammodo videtur impedire.

362. VERSANTQUE IN LITORE VENTI. Exemplaria quaedam vetera, *in litora*, accusativo casu, legunt: quod nescio quid magis miserabile praese ferret; dum cadaver scopulis illidi saepius ostenderet. Quamquam, *in litore*, casu sexto minime displicet, ut longe plures habent codices. *Litus* enim, non tam de litore, quam etiam de asperginibus & extrema maris ora, intelligitur.

364. PER SPEM SURGENTIS IULI. In antiquis omnibus exemplaribus quotquot habui, *spes*, numero multitudinis legitur: non Poëtis tantum, verum & Oratoribus notum. Fab. Quintilianus: *O meas spes inanes*.

368. NEQUE ENIM CREDO SINE NUMINE DIVUM. Antiqui plerique codices, *crede*, legunt, imperandi modo; ut, asserendo adesse numen Aeneae, argumentetur ab eo, quod facile fieri possit. Sed enim hujusmodi lectio fatis mihi nequaquam facit.

375. RIPAMVE INJUSSUS ABIBIS. Placet Servio *abibis* legere, & elocutionem eam, *abeo in Tuscos*, figura simili superius commendavit, super eo versu: *Quo regnum Italiae Libycas averteret oras*. Sed enim antiqua pleraque exemplaria non minus hic, *adibis*, quam superius, *adverteret*, legunt. Opinio vero Servii, ut *abibis*, legendum sit, cujusmodi lectio in Mediceo, & nonnullis antiquis aliis exemplaribus invenitur, mihi, ut elegantior & eruditior figura, sane quidem placeret, nisi Valerius Probus, *adibis*, legendum admoneret, loco hoc in testimonium citato, ubi ad praepositionem semper brevem esse tradit; sive loquelis, sive casibus interserviat.

383. GAUDET COGNOMINE TERRA. In antiquis porro omnibus exemplaribus, quotquot versare contigit, scriptum animadverti, *terrae*, genitivo casu: nempe ut cognomine substantivum sit; aliter ex Prisciani praeeptione ablativum in E mittere non posset: sed enim alia quoque adjectiva in IS, quorum neutrum exeat in *is*, ablativum casum in E & in I mittere reperiuntur, ut *a coeleste sagitta* dictum ab Ovidio.

390. UMBRARUM HIC LOCUS EST, SOMNI NOCTISQUE. In Romano codice absque verbo sub-

substantivo legitur, *hic locus & somni.*

392. NEC VERO ALCIDEM ME SUM LAETATUS EUNTEM ACCEPISSE LACU, NEC THESEA. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Nec vero Alciden nec sum laetatus*, ut sit ordo; *Nec vero sum laetatus accepisse lacu nec Alciden, nec Thesea*: sitque negatio illa, quae superhabundare videbatur, ad majorem intentionem, ut apud Graecos frequentissimum. Quod vero non procedere ait Servius Alcidae nomen *αἰδοῦ* ἢ *ἀλκῆς* impositum fuisse, quia cognomina dentur ab accidentibus, & Hercules id nominis a prima aetate habuerit: quid obsecro obstat, quin cognomen id Herculi & a prima infantia, & ab accidentibus inditum agnoscamus: qui passim legamus eum in cunabulis, haud multo postquam est natus, geminos angues suis manibus suffocasse, magnasque ea aetate praefuisse vires, & indomitum robur?

397. DEDUCERE ADORTI. In antiquis plerisque exemplaribus, *adorfi*, legitur, bonaque eorum pars, in quibus, *adorti*, legitur, T illud suppositivum habet, ab *af* prius s littera.

398. QUEM CONTRA BREVITER. In antiquis plerisque codicibus, *quae*, legi: ut sit, contra quae: ea scilicet, quae Charon objecerat. Sane in Mediceo *quae* scriptum apparet ex nota diphthongi, licet superinducto apice lectionem aliquis mutare tentaverit.

399. NULLAE HIC INSIDIAE TALES. Veteres aliquot codices, *hinc*, de loco legunt: ut sit: *Hinc*, scilicet a nobis. Placet tamen & *hic*, ut in Mediceo est.

400. LICET INGENS JANITOR ANTRO. Apud Senecam, nisi codices corrupti sunt, legere est: *licet ingens janitor Orci*. Reliqui codices, *antro*, legunt.

420. ET MEDICATIS FRUGIBUS OFFAM. Sunt codices admodum vetusti, in quibus *medicatam frugibus offam* legas: sunt qui ultimam syllabam ab *afam* ostendent, ut incertum sit utrum *medicatis*, an *medicatam*, scriptum. Servius tamen, *medicatis*, agnoscit.

428. ET AB UBERE RAPTO ABSTULIT ATTRA DIES. Male *rappo* legitur in codicibus nonnullis sane quam antiquis. Sed quod *abstulit una dies*, in vetustis itidem habetur exemplaribus, lectorem ambiguum faceret, nisi longe plures codices *atra* legerent; & epitheton id longe plura, & quid magis proprium, & huic sententiae adcommodatius, significaret.

438. FATA OBSTANT TRISTISQUE PALUS INAMABILIS UNDA. In Romano codice, *fas obstat*, videtur esse debuisse: nam s tantum littera desideratur in verbo *obstat*. Et Servius in castigatis exemplaribus, *fas obstat*, agnovisse videtur, quoniam praefertim exponit, *FAS*, jura naturae. Quan-

quam neque ea lectio displicet, *fasa obstant*. Quod vero sequitur, *tristisque palus*, lectionem eam reprehendit Servius, ne duo sint epitheta, mavultque *tristi unda* legere, ut in codice Mediceo, & in Porcio est. Sed enim plerique codices antiqui *tristis* legunt: & in aliquot etiam *undae*, cum diphthongo ultima syllaba, ut duae primae dictiones in recto sint, *tristisque palus*; reliquum possessivi, *inamabilis undae*. Sunt & qui legant *inamabilis*, a *No*, *nas*, quod in veteribus exemplaribus non memini me legere. Sed nescio cur ea lectio: *Tristisque palus*, appositivè, *inamabilis unda*, quoniam offendere debeat; tamen longe elegantior ea est, quae legit, *palus inamabilis*, addita ratione cur inamabilis, *tristi* quippe unda, quam *συγνῆ* Homerus appellat, ubi fluvius Acheron, ejusdem etymologiae.

440. NEC PROCVL HINC. In Romano codice, & aliquot aliis manu scriptis, *hic* habetur; magis tamen placet *hinc*, ut est in reliquis exemplaribus.

442. CRUDELI TABE PEREDIT. In antiquioribus aliquot exemplaribus, *peremis*, legitur: quod minime placet, quoniam *peredit*, ideo proprium sit, quod, *Amantum est vallis flamma medullas*.

445. HIS PHAEDRAM PROCRINQUE LOCIS. Neque illud placet, quod in Romano codice, *Procrin* legitur. Non enim *Procris* locum habet, inter amantes; sed *Procris*, Cephali uxor. Praeterea sumptum hoc ex Homero est, apud quem *Φαίδρα* *Πρόκρινος ἴδιος* legitur.

447. HIS LAODOMIA IT COMES. In Romano codice, & plerisque aliis manu scriptis, rectè notatum est per a vocalem primam in media syllaba *Laodomia*: ita enim *Λαοδομία* apud Graecos scribi neminem vel mediocriter doctum ignorare crediderim. Quod vero Latini vocalem eam in o mutarint, adhuc mihi non constat. Auditorus vero haud gravate sum, siquis ab antiquo auctore traditum id ostenderit.

449. FATO REVOLUTA FIGURAM. In codicibus quidem omnibus vulgatis, & aliquot ex his antiquioribus, *revoluta* scriptum est. In Romano *revocata* legitur.

453. PRIMO QUIS SURGERE MENSE. In antiquis plerisque codicibus *qui* legitur; sed & *quis* reperitur.

465. TEQUE ASPECTU NE SUBTRAHE NOSTRO. Quamvis nonnulli dicant codices esse veteres, in quibus *aspectui* scriptum inveniatur, ea, quae apud Virgilium frequentissima est, figura; magis tamen placet *aspectu*, per u: quia multa ea terminatione, acquisitivo casu posita reperiuntur apud Virgilium, Ciceronem, & Caesarem.

468. LEMBIBAT DICTIS ANIMUM. In codicibus aliquot antiquis, *lenseibat*, per ei diphthongum in pene ultima scriptum observavi, ut in veterum

604. EPULAEQUE ANTE ORA PARATAE. In Romano codice legere est, *paternae*, quasi adsimulata esset ea edulii species, quam pater ex filio dis condierat; sed omnino *paratae* magis eruditus auribus satisfacit.

607. ATQUE INTONAT ORE. Nonnulli codices, *increpat*, legunt; sed multo majoris horribilitatis est *intonat*, dicere.

613. DOMINORUM FALLERE DEXTRAS. In antiquis aliquot exemplaribus, *dextram*, unitatis numero; sed melius, *dextras*, quum *dominorum* item multitudinis numero positum sit.

627. PERCURRERE NOMINA POSSEM. In antiquis pene omnibus, *possim*, non invenuste.

630. ACCELEREMUS, AIT, CYCLOPUM EDUCTA CAMINIS. Praeteribo, quod in aliquot antiquis exemplaribus, *hac celeremus*, legitur; quasi viam alteram, qua progrediendum esset, indicarit Sibylla. Illud non fuit dissimulandum, quod varie legitur *educta*: nam codices aliquot, *obducta*, hoc est, circumducta, habent: aliquot absque praepositiva compositione, *ducta*, tantum, ut a libi: *Pars ducere muros*: & apud Livium: *Murum duxit*. Sunt tamen quibus, *educta*, satisfaciat magis, utpote numerosius; & quod *caminis*, de loco positum sit.

631. ADVERSO IN FORNICE PORTAS. Vulgata aliquot exemplaria, *in fornice*; sed codices omnes antiqui, quotquot habui, *adverso fornice*, absque ea praepositione interjecta legunt.

632. HAEC UBI NOS PRAECEPTA JURENT DEPONERE DONA. Antiqui nonnulli codices, *hic ubi*, legunt; sed *haec dona*, magis omnino placet.

638. ET AMOENA VIRETA. In antiquis exemplaribus, *virecta*, per CT; & a viridi actu *viretum*, dictionem esse Grammatici tradunt.

640. LARGIOR. HIC CAMPOS AETHER, ET LUMINE VESTIT PURPUREO. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Largior hic campos*: inde altero membro, *aether & lumine vestit Purpureo*. In quibusdam aliis: *Largior hic aër campos*: quod veriti sunt ponere aethera apud Inferos, quum tamen & *Solem suum, & sua sidera norint*. Sed vulgata lectio, quae est, *Largior hic campos aether*, magis placet.

651. CURRUSQUE VIRUM MIRANTUR INANIS. In antiquis sane omnibus codicibus, Longobardico excepto, *miratur* est, singulari numero; ut de Aenea tantum id dicatur. Quid enim Sibylla miraretur, quae sibi alias innotuerant?

652. STANT TERRAE DEFIXAE HASTAE. Antiqui plerique codices, *Stant terra defixae*, legunt ablativo casu: utrunque enim dicitur eleganter.

653. PER CAMPOS PASCUNTUR EQUI. In an-

tiquis aliquot exemplaribus, *campum*, legitur unitatis numero; sed non displicet, *campos*, pluraliter, ad amplitudinem indicandam. QUAE GRATIA CURRUM ARMORUMQUE FUIT. Sunt antiqui codices, Mediceus, & alii, in quibus, *currum*, integra dictione scriptum habeatur. Prisciano placet syncopam fieri: neque tamen negat UU duplex scribi posse, ut fiat *synalepha* cum subsequente versu.

664. SUI MEMORES ALIOS FECERE. Non placet, quod in exemplaribus plerisque veteribus, *aliquos*, legitur: plus enim est *alios* dicere.

674. ET PRATA RECENTIA RIVIS. In Romano codice, *silvis*, pro *rivis* legitur; sed enim *rivi* in causa sunt, cur prata sint recentia.

675. SI FERT ITA CORDE VOLUNTAS. In codicibus aliquot antiquis, *voluptas*, habetur. Errone, ut puto, quia alibi simili indiligentia *voluptans*, pro, *voluntas*, scriptum animadverti.

676. ET FACILI JAM TRAMITE SISTAM. In codicibus aliquot antiquis, *facili vos tramite*, legitur, sed *jam* in antiquioribus habetur.

692. QUAS EGO TE TERRAS. Romanus codex, & aliquot alii vetusti, *Quas ego per terras*, legunt. Mihi prior lectio facit satis: quia etiam si per legas, te pronomen desideraretur.

696. HAEC LIMINA TENDERE ADEGIT. In codicibus aliquot pervertustis; legere est, *adire coegit*; sed omnino lectio haec ex aliqua paraphrasi desumpta est, pedestris enim & exilis est. Illud vero *tendere adegit*, longe sublimior phrasid & elegantior.

699. SIMUL ORA RIGABAT. In antiquis plerisque, *rigabant*, plurali numero est; sed de Aenea tantum hoc dictum volunt multi, quod absurdum dicunt dare lacrimas Anchisae in beatorum jam numerum adscito; sed fecit hoc Poëta ad affectum mutuae pietatis exprimentum.

704. SECLUSUM NEMUS. In Romano codice, *reclusum*, legitur; sed enim Virgilius hujus dictionis primam libentius corripere solet. VIRGULTA SONANTIA SILVIS. Servius *silvae* legit: & Romanus illi codex adstipulatur. Reliqui etiam variant. Advertendum autem, *silvae*, apud Servium accipi genitivo casu. In Mediceo *silvis* habetur.

712. QUIVE VIRI TANTO COMPLERINT AGMINE RIPAS. In vetustis quibusdam exemplaribus legere est, *quidve*, hoc est, quorsum, quam de causa; sed non ita placet. In aliquot aliis, *quique viri*, habetur: quod rectius mihi succedere videtur, *quae flumina, quique viri*. Est & *complerunt*, finitivo modo, in bona codicum antiquorum parte. In aliquot, ut in Mediceo, *complerent*, per E. Nusquam vero *complerint*, per I legi.

718. QUO MAGIS ITALIA TANDEM LAETERE REPERTA. In codicibus aliquot antiquis, *lae-*

1.170

aurae imperativo modo: deque re praesenti, ad fo-
lidiorum gaudii causam. In omnibus deinde pro
tandem, uno exemplo, *meum*, scriptum est. In
Romano totus versus ita mutatus, *Quo magis Ita-
liam mecum laetare repertam*. Jam enim in Ita-
liam descenderat Aeneas, eamque repertam esse
plurimum gaudebat; sed eo magis gaudendum ait
Anchises, quod non tantum erroribus finis sit im-
positus, quodque sedes fato debitae jam apprehen-
sae; sed quod praeter haec tot illustres viri sint ex
suo genere propagandi, totque & tantae sanguini
suo accessiones praeparatae: quocirca, *Laetare*,
ait, *nunc magis ac magis*.

720. ITERUMQUE AD TARDA REVERTI COR-
PORA. In codicibus aliquot antiquis, *in tarda*, le-
gere est. Utrumque placet.

721. QUAE LUCIS MISERIS TAM DIRA CU-
PIDO? In codicibus aliquot antiquis, *cupido est*,
una plus dictione legitur; sed absque ea sua-
vius.

723. SUSPICIT ANCHISES. In probatoribus co-
dicibus antiquis, *suscipit*, habetur: quod significat,
respondet. Et in Evangelica lectione, multa eo
modo reponenda animadvertas: recte quidem prius
traducta, sed imperitia saeculi postmodum corru-
pta. Huic vero lectioni Prisciani etiam subscribit
auctoritas dicentis: Illi *ὁπαυμένω*, pro, respon-
deo: *ἰδι ὁπαυμένω ἴση*. Nos, *suscipiens*, inquit.
Hinc Virgilius: *Suscipit Anchises, atque ordine
singula pandis*: pro, respondit ad interrogationem
Aeneae.

724. PRINCIPIO COELUM AC TERRAS. In
Romano codice, *Terram*, unitatis numero scriptum
est. Alibi tamen eadem pene sententia dictum:
*Deum ire per omnes Terrasque tractusque maris,
coelumque profundum*.

733. NEC AURAS RESPICIUNT. In antiquis om-
nibus codicibus, quos viderim, eodem exemplo
legitur, *neque auras despiciunt*. Alicubi etiam, *re-
spiciunt*, habetur.

747. ATQUE AURAI SIMPLICIS IGNEM. An-
tiqua omnia exemplaria, quae legi, *aurae*, quidem
legunt: versusque absque collisione scandendum
offerunt; sed enim ab eruditis omnibus, *aurai*, tri-
syllabum receptum video. Et unum hunc inter
eos quatuor locos, quibus ea diaeresi Virgilius sit
usus, enumerat Valerius Probus.

750. SUPERA UT CONVEXA REVISANT. In
codicibus aliquot antiquis, *supera in convexa*, est:
quod non ita placet.

754. LONGO ORDINE POSSIT. In antiquis ple-
risque codicibus, *posset*, habetur. Et *Longo or-
dine*, secus a Servio, No. Marcellus interpretatur,
ingeni multitudine.

762. ITALO COMMIXTUS SANGUINE SURGET.
Sunt codices admodum antiqui, in quibus legere
Tom. IV.

est, *Italo mixtus de sanguine*. Vulgata tamen le-
ctio plures fautores habet.

768. ET QUI TE NOMINE REDDET. In Ro-
mano codice, *reddat*, legitur, optativo modo,
non invenisse.

772. ATQUI UMBRATA GERUNT CIVILI TEM-
PORA QUERCU. Antiqui omnes codices, quot-
quot legi, *atque umbrata*, per conjunctionem co-
pulativam, non per *at*, & relativum *qui*, scriptum
habent.

776. POMERIOS. In antiquis omnibus codici-
bus, quos habuerim, *Pometios*, per T, non per R
legitur.

780. VIDEN' UT GEMINAE STENT. In anti-
quis, *stant*, finitivo modo est. Ita *signat*, in in-
feriore versu: quod male quaedam exemplaria, *si-
gnet*, scribunt.

793. AUGUSTUS CAESAR DIVOM GENUS. In
Romano codice, in Mediceo, & plerisque aliis
legere est, *Divi genus*, id quod in nummo pul-
cherrimo, a cujus altera parte C. Caesaris caput
habetur, titulus est: DIVOS JULIUS: ab altera ve-
ro parte Augusti Octaviani caput, cum inscriptione:
AUGUSTUS DIVI. F. ad quem titulum credi-
derim hoc loco Virgilium adluisse. Praetereo ve-
ro lapidum inscriptiones, quae sunt & in Capito-
lio, & alibi, in quibus, DIVI. F. scriptum obser-
vavi. Sane etiam in Porcio codice, *Divi genus*,
prius fuit. In eo vero, quem Janus Vitalis praef-
lantissimi ingenii, neque vulgatae eruditionis juve-
nis, mihi tradidit, dubio procul, *Divi genus* legitur.

794. LATIO REGNATA PER ARVA. In Ro-
mano codice legere est, non inepte forsitan, *re-
gnata per annos*; ut sit *saecula regnata*, non *ar-
va regnata*. Vulgata tamen lectio adhuc in pre-
cio est.

799. HUIUS IN ADVENTU. In Romano codi-
ce, & quibusdam aliis legere est, *Huius in adven-
tum*: quatenus lectionem spero eruditis auribus placitu-
ram.

800. ET MAEOTICA TELLUS. Alibi *Maetia*,
absque c littera passim in antiquis codicibus scribi
adnotavimus. Ita hoc loco habetur.

803. FIXERIT AERIPEDEM CERVAM LICET.
In Romano codice & quibusdam aliis, *Fixerat
aeripedem*, legitur; & exacta specie, *fixerat*, hic
positum Carilius agnoscit. Ita enim ipse praeteri-
tum plusquam perfectum appellat, quae quidem
figura Graecanica est, & elegantissima. Neque
tamen ierim inficias, ubi *aeripedem*, Epifynalephen
esse notat, *fixerit* scriptum esse. Sed quum supe-
rius tempus & modus sit expressus, errore alter-
rum hoc librarii omnino transcriptum esse creden-
dum est.

803. AUT ERIMANTHI PLACARIT NEMORA.
In Mediceo, & plerisque aliis veteribus exempla-
ribus,

ribus, *pacarit*, habetur. Si *placaris*, ad monstri feritatem referri debet; si *pacaris*, ad loci quietem, qui hoste veluti sublato quiescere coepisset. AUT LERNAM TREMEFECERIT ARCU. Veluti superius, *fixerat*, in codicibus aliquot antiquis legebatur, ita in iisdem etiam, *tremefecerat*, habetur, eadem specie modoque.

807. VIRTUTEM EXTENDERE FACTIS. In Romano codice hemistichius ita legitur, *virtute extendere vires*. Plerique vero alii, qui priorem lectionem offerunt, abradi sunt: nam & apex supra ultimam vocalem in *virtute*, & dictio tota *factis*, aliena manu & atramento notata inspiciuntur; sed quamvis plurimum ita veteres codices legant, non tamen pervincunt, ut ea vulgata lectio, *virtutem extendere factis*, displicere possit.

811. REGIS ROMANI. Multa quidem vetera exemplaria, mutato numero, Triummemerim faciunt, *Romani regis*; sed vulgata lectio, spondeo suspensa, multo plus omnino videtur habere gravitatis. PRIMUS QUI LEGIBUS URBEM FUNDABIT. In plerisque codicibus antiquis, *primam*, legitur, hoc est adhuc recentem: nam ante Numam Romulus leges tulit. In Mediceo, *primum* est: & addita paraphrasis, *In principio*.

813. CUI DEINDE SUBIBIT, OTIA QUI RUMPET. In aliquot veteribus exemplaribus, *quoi*, scriptum: cujusmodi lectiones plerasque missis facio, quum tam paucos videam, qui rerum hujusmodi eruditione delectentur.

815. ET JAM DESUETA TRIUMPHIS AGMINA. Totum hoc in Romano codice longe diversa lectione habetur, quum ibi scriptum sit: *& magnum deinde triumphum agmina*: quod quo pacto quadrare possit, non intelligo, quum neque ordo structurae ullus, neque sententia congrua discernatur: quare me ad vulgatam refero lectionem.

818. VIS ET TARQUINOS REGES. In codicibus omnibus antiquis, *Tarquinos*, quadrissyllabum legitur: ut si, quae pene ultimam praecedat, syllaba non corripatur ratione numeri polysyllabici, certe *nasu* *quini* duae ultimae in unam coeant, quando sunt qui secundam a principio syllabam longam existiment. Hoc eodem modo saepius apud Ovidium ex veteribus codicibus legi: *Illic Tarquinius mandata latentia nati*. Et eodem poemate: *Ultima Tarquinius Romanae gentis habebat*. Qui si dicant his quoque locis, *Tarquinus*, trissyllabum scribi debere: certe quadrissyllabum in eo pentametro non negabunt: *Natus aut Regis, Tarquinusque vocor*.

821. NATOSQUE PATER. Plerique codices antiqui, *gnatos*, una plus littera scribunt, ut solitos esse veteres, ait Victorinus. At Cornelius Fronto tam asseveranter *gnatum* a *nato* distinguit, ut *gnatum*, cum G, filium dicat; *natum* vero, vel

pulum, vel quid inajfermodi, cum significacione temporis, ut sit potius participii vox, quam nominis.

823. INFELIX UTCUMQUE FERENT EA FACTA MINORES. In antiquis omnibus exemplaribus, quotquot habere potui, *ea facta*, sub voce participii scriptum animadverti. Quam lectionem divus etiam Augustinus III. De civitate Dei videtur agnovisse: cujus verba, quod ad Virgiliannae sententiae declarationem faciunt, subijcere non piget: *Quod factum Virgilius postquam laudabiliter commemoravit, continuo clamostr exobscruit: quam enim dixisset: Gnatoque pater nova bella moventis Ad poenam pulchra pro libertate vocabit, mox exclamavit & ait: Infelix! utcumque ferent ea facta minores. Quomodo liber, inquit, ea facta posterii ferant, id est, post ferant, & extollant! Qui filios occidit, infelix est. Et tanquam ad consolandum insulicam subjungit: Vincet amor patriae, laudumque immensa cupido.*

828. NUNC ET DUM NOCTE PRESENTUR. In antiquis codicibus legere est: *presentur*, futuro tempore, quod multo magis placet, quum praesens per adverbium *nunc*, sit jam expositum.

846. QUO FESSUM RAPITIS, FABI? In Romano codice, *Quo gressum rapitis*, habetur; ut ex hoc tacite ad trecentos illos adkadat, una pugna trucidatos: quos omnes ad bellum missos, ut apud Ovidium est, *Absulit una dies*. Sed locutio illa, *Rapere gressum*, insolita videtur, magisque placet, *Quo fessum rapitis*, legere, ut variata in orationis genere figura loquendi, non Anchisem tantum longa ea nomenclatura delatatum levet, verum etiam lectori consuetuisse videatur.

847. CUNCTANDO RESTITUS REM. In Romano, in Mediceo, & aliis quibusdam antiquis exemplaribus, *restitus*, futuro tempore positum est: quod non duplicet.

853. PACIQUE IMPONERE MOREM. In Longobardico, & quibusdam aliis codicibus vetustis, *pacis*, genitivo casu legitur: quam lectionem Servius agnoscit.

859. SISTET EQUES STERNET POENOS GAL-LUMQUE REBELLEM. Parum me movet, quod in Romano codice *equis*, legatur, quum eadem sit sententia, sive *eques*, sive *equis*, dicatur. Illud curiosius animadvertendum, quod in plerisque veteribus exemplaribus coma praefecta est dictioni, *equus*, ut clausula superioris membri sit, *sisset*, totumque id simul legatur: *Hic rem Romanam magno turbante tumultu sisset*. Inde altero membro: *Eques, sive malis, Equis sternes Poenos, Gallumque rebellem*. Nam quum ad eam diem rem Punicam equitatu potiore esse, pluribus praetis compertum esset: Marcellus is, qui primus Hannibalem terga ostendere docuit, equis rem gessit, ho-

hostemque ab obsidione Nolae turpiter recedere coëgit: & eo genere pugnae saepius res hostiles adflixit.

860. TERTIAQUE ARMA PATRI SUSPENDET CAPTA QUIRINO. Non placet, quod in Romano codice legitur, *tristiaque arma*, quam ex Numae Regis lege Tertia spolia opima Quirino suspendenda essent, quod Interpretes tangunt. Apud Livium quidem legitur Flamines institutos a Numae Marti, Jovi, & Quirino. Nihil ibi de spoliis. Idem quarto ab Urbe condita de Costo ait: *Spolia in aede Jovis Feretrii prope Romuli spolia, quae opima appellata, sola ea tempestate erant, cum solenni dedicatione dono fixit.* Ubi adnotandum est, vulgata exemplaria una plus dictione legere, *quae prima opima appellata*; sed in veteri codice, *prima*, non habetur. Satis enim est dixisse *sola*.

866. QUANTUM INSTAR IN IPSO EST. In Romano, & aliquot aliis codicibus antiquis, *est*, non habetur; sed appositum addit ornatum orationi.

868. LACHRYMIS INGRESSUS ABORTIS. Romanus codex, uti etiam superius observatum, & hic, & alibi, *abortis*, legit; & *lacrimis*, more

suo, per i Latinum absque adspiratione.

870. NEQUE ULTRA ESSE SINENT. In pluribus antiquis codicibus, *nec*, monosyllabum est; sed enim *neque ultra*, ea vocalium collisione nescio quid miserabilius ostendit, versu etiam ejulatum quodammodo emittente.

871. NIMIUM VOBIS ROMANA PROPAGO VISA POTENS, SUPERI. In Romano codice, *superis*, legitur; sed neque id placet: longe enim melius est: *Visa potens vobis, o Superi*, quam, *vobis Superis*.

877. IN TANTUM SPE TOLLET AVOS. Neque id satisfacit, quod in Romano codice legitur, *spes*, quamvis antiquo declinatu genitivi casus esse potest, ut sit: *in tantum spei*.

898. HIS UBI TUM NATUM. In Romano codice, & aliquot aliis veteribus legere est, *His ibi tum*: quod si advertas, melius quadrabit.

900. ILLE VIAM SECAT AD NAVES. Quod antiqui codices, *navis*, per i scriptum ostendunt, id etiam in veteribus Prisciani codicibus eodem modo scribitur: *Fessas non vincula navis. Quoque magis fessas cupiam dimittere navis. Muneraque in navis*. Et ita reliqua.

LIBER SEPTIMUS.

TU QUOQUE LITORIBUS NOSTRIS. Quod *litus*, ubique simplici t scripserim, id me movit, quod in antiquioribus codicibus ita scriptum inveni. Et vetera quaedam monumenta nomen id unico t notatum ostendunt, ut illud apud aedem D. Laurentii in Lucina:

LITORE PHOCAICO PELAGI VI EXANIMATAS.

Non enim abraduntur, aut transcribuntur marmora veluti codices. Praeterea uti per unum t scribatur, deponere videtur analogia, sive a *lido*, *lidis*, forte descendat: quippe quod assidue fluctibus illidatur: sive, ut multi volunt, a *limo*: nam *litus* est ex M. Tullii Arbitri sententia, *quousque maximus fluctus a mari provenit*. Ti. Donatus aliquanto simplicius, *ubi aqua maris finitur, ita & finis terrae, quae litore jungitur*: ideoque alibi dixit Virgilius: *Navis sicco litore subductas*, quia est, & udum litus. Sed hoc etiam animadvertendum tris continuos versus vocabulum idem repetere: *Tum se ad Cajetae recto fert litore portum. Anchora de prora jacitur, stant litore puppes. Tu quoque litoribus nostris Aeneia nutrix.* Quod si quis tertium hoc nihil facere ad superiora dixerit, quia sit alterius libri principium; videat unum

esse corpus totam Aeneida, duodecim veluti membris compactum: neque ita ut in Georgicis heterogeneum, quod ibi ostendunt prooemia distinctas materias, argumentaque dissimilia dividendia, *Agorum quippe cultum, Arborum naturam, Armentorum curam, Apum studium*. At Aeneis uno tantum comprehenditur argumento, *De rebus ab Aenea gestis*: librique ipsi ita invicem colligati sunt, ut verborum etiam structura uniuscujusque finem cum alterius principio connectat. Hinc omnes conticuere, quamprimum audivere Dido poscere ab Aenea, ut *ab origine prima ederet insidias Danaum, casusque suorum*. Et postquam jam non spes opis ulla dabatur, *Resque Asiae, Priami-que gens, superbumque Ilium, & omnis Troja considerat, Diversa exilia, & desertas quaerere terras dis auspibus coactus* est Aeneas, qui ad finem usque tertii libri *Fata renarrabat Divom cursusque docebat*. At Regina gravi jam dudum saucia cura *Vulnus alit venis. Cui dum Iris Junonis iussu dextra crinem secat, omnis & una dilapsus calor, atque in ventos vita recedit: Interea medium Aeneas jam classe tenebat Certus iter. Qui, Palinuro mox in mare excusso, quum amisso fluitantem errare magistro navem sensisset, animum concussus amici casu, Sic fatur lacrimans: O nimium coelo &*

pelago confise sereno, Nudus in ignota, Palinure, jacobis barona. Ab Avernis inde quum se ad Cajetae portum recto litore tulisset, arrepta tellure, dum interim stant litore puppes, Nutrix ejus Cajeta aeternam moriens litoribus nostris famam dedit. Atque ita libri reliqui invicem connectuntur.

7. PORTUMQUE RELINQUIT. Non placet, reliquit, tempore praeterito, ut codices plerique veteres habent: nam & tendit, & aspirant, praesentia sunt.

12. ASSIDUO RESONAT CANTU. In Romano codice, *assiduo*, per *d* scriptum est. Eos vero reprehendit Caper, qui *assiduus*, proferre malebant: quod eadem littera *e* in *sedeo* primitivo reperiatur: dici enim *adsideo* norat: unde *assiduus*. Contra cuius sententiam Fl. Sospater, *assiduus*, ait, quidam per *d* scribunt, quasi sit a *sedendo* figuratum; sed errant: nam quum a Servio Tullio populus in quinque classes divisus esset, ut tributum, prout quisque possideret, inferret: ditiores, qui asses dabant, *assidui*, dicti sunt. Et quoniam soli negotiis publicis frequentes aderant, eos, qui frequenter adsunt, *assiduos*, ab *assibus* dixerunt. Hinc ait Gellius: *Assiduum in Duodecim tabulis & pro locuplete, & facile munus faciente, dictum ab assibus, id est, aere dando, quum id tempora Reipubl. postulerent: aut a muneris pro familiari copia faciendi assiduitate.* Et alibi: *Assiduum quasi per Antitheton opponit Prolectario.* Ex quibus manifestum constat, quid sibi velit M. Tullius, quum in Topicis argumentum ex vi verbi sic assumi posse docet: *Quum lex Aelia Sentia Assiduo assiduum vindicem esse jubeat, locupletem jubet locupleti. Locuples enim assiduus, ait Aelius, appellatus est ab assibus dando.*

20. IN VULTUS AC TERGA FERARUM. Veteres quidam codices, *in vultus & terga*, legunt: sed *ac* magis placet, quia magis unit.

31. VORTICIBUS RAPIDIS. In Romano codice, in Mediceo, & in plerisque aliis sane quam vetustis passim, *verticibus* per *e* scriptum observet. Tamen si Caper, ut alibi diximus, differentiam interjicit. Sed enim Arulianus Mestus non alia ratione *vortex*, pro *vertex*, scribi solitum tradit, quam *volutus*, pro *volutus*: atque ita quoquo scribarum modo, idem significare. Quid vero contra Plinius, quid Sospater tradant, in primo dictum eo versu: *Turquet agens circum, & rapidus vorat aequore vortex.* Addam illud ex Quintiliano, ut Arulianum recte sensisse videamus: *Quod vortices, & vorus, primo Scipio Africanus in e litteram secundam vertisse dicitur.*

35. FLECTERE ITER SOCIIS, TERRAEQUE ADVERTERE PRORAS IMPERAT. In codicibus aliquot antiquis, *socios*, accusativo casu legitur; quod minime displicet.

38. QUIS LATIO ANTIQVO FUERIT STATUS. In quibusdam antiquis codicibus, fuerat, legitur, exacta specie; sed fueris, magis placet.

69. ET PARTES PETERE AGMEN EASDEM. In Romano codice, & quibusdam aliis legere est, *partis petere agmine*, ut comitatu potentem cum subindiceret.

72. ET JUXTA GENITOREM ASTAT LAVINIA VIRGO. In antiquis aliquot codicibus, *Us juxta genitorem adstat*, legitur, quod non displicet: quia structura est ita colligata magis: *Adole dum altaria flammis, Us juxta genitorem adstat Lavinia virgo, Visa (nefas) longis comprehendere crinibus ignem.*

86. HUC DONA SACERDOS CONTULIT. Scribendi modus, quod in codicibus aliquot antiquis, *quom tulit*, legebatur, per *q* & *o*, effecit, ut alii postmodum unica dictione scribere coeperint. Sed enim in antiquioribus codicibus duae sunt partes, *cum tulit*, sive malis *quom*, sive *quom* scribere.

94. ATQUE HARUM EFFULTUS TERGO. Tamen non probo lectionem, *atque earum*, ex codicibus nonnullis antiquis, quae *atque earum* stare possent; fuit tamen adnotandum, quia non uno tantum loco repertum erat.

98. EXTERNI VENIUNT GENERI. In antiquioribus omnibus exemplaribus, quotquot habui, *venient*, legere est, futuro tempore: quamquam *veniunt*, instanti tempore, magis efficax videtur, & magis interpreti Servio satisfacit: nisi quis dicat oracula de futuris esse debere.

102. HAEC RESPONSA PATRIS FAUNI. Sunt codices antiqui, in quibus, *haec praecepta*, scriptum est. Illud enim praecipiendo dictum fuerat: *Ne pete connubiis natam sociare Latinis*: monendo vero, *Externi venient generi*, & quae sequuntur; sed enim Latinus superius *responsa* petierat: & hujusmodi oracula eleganter & usitate responsa nuncupantur.

109. ET ADORAE LIBA PER HERBAS SUBSCIUNT. In antiquis plerisque codicibus, *per herbam*, unitatis numero legitur: & ita in veteribus Prisciani codicibus scriptum est, eo citato versu: *sed herbas legere magis nunc placet eruditus viris.*

110. SIC JUPITER IPSE MONEBAT. Priscianus agnoscit, *Juppiter ille*. Quae quidem lectio prius erat in codice Mediceo. Ait vero Priscianus, *ille*, demonstrativum est. Terentius in Eunuchis: *Vident tu illum Thais?* Relativum, Virgilius in septimo: *Sic Juppiter ille monobat.* Apud Servium ipse scriptum est; sed nihil prohibet, quin *ille* illic etiam esse potuerit, & ita legi, *ille*, qui per Harpyiam vaticinatus est.

112. ET VERTERE MORSUS. In plerisque veteribus codicibus, *morsum*, singulari numero scriptum est; sed parvi hoc momenti.

116. HEUS

116. HEUS ETIAM MENSAS CONSUMIMUS, INQUIT IULUS. In Mediceo codice, & aliquot aliis antiquis, *consumpsimus*, praeterito tempore scriptum est.

119. ERIPUIT PATER AC STUPEFACTUS NUMINE PRESSIT. In codicibus aliquot antiquis, & *stipefactus*, habetur, ut: *Obstipuit*, & similia; sed nos ulum lequamur.

125. ACCISIS COGET DAPIBUS CONSUMERE MENSAS. In codicibus aliquot antiquis, *ambesis*, legitur: ut in III. *Ambesas subigat malis absumere mensas*. Servius, *accisis*, agnoscit, & particulas AC, OC, AN, idem apud Graecos *αμ*: & crediderim ego, *ambesis*, loco hoc ex paraphrasi desumptum esse.

128. HAEC NOS SUPREMA MANEBAT. In Romano codice, *suprema manebant*. Ac de *supremo* quidem alibi, quibus locis, quibusque marmorum testimoniis aliquando gemino PP scribi solitum. Quod vero *manebant*, plurali numero scriptum sit, subintelligendum esset, adversa: nam Celeno, quum multa horrenda moneret, supremum hoc addidit, ut gravissimum infortunium. Fuitque semper Aeneas super obscena ea fame sollicitus, qua quidem adversa omnia terminanda Helenus pollicetur, futurumque, ut sit requies ea certa laborum. Placet & *manebat*, quod esset ea famae exitiis positura modum: nam quod ad labores, *Terra graviora manent*.

144. DEDITUR HIC SUBITO TROJANA PER AGMINA RUMOR. In antiquis *diditur*, quo saepe utitur Lucretius pro spargitur, diffunditurve.

145. QUO DEBITA MOENIA CONDANT. In antiquis aliquot codicibus, *condent*, habetur, futuro tempore modi finitivi; sed *condant*, eodem tempore modi optativi, elegantius est, & vocale magis.

148. POSTERA CUM PRIMA. Vetera aliquot exemplaria *primo* legunt, adverbialiter; sed *prima lampade*, multo magis placet.

150. TURRES AC TECTA LATINORUM. In codicibus nonnullis admodum vetustis, *turris ac tecta Latini* legitur. Servius *Latinorum*, hypermetrum agnoscit: quod etiam in Mediceo codice habetur. In plerisque aliis aliena id manu scriptum, priore abrasa lectione. In Porcio *orum* ultimae duae syllabae derasae sunt; sed fuit haec eorum imperitia, qui figuratum id genus in carmine non intelligebant. Porro Asper Grammaticus ita *Latinorum* Virgilianum putat, ut versu etiam in suos pedes dividendo, neque syllabam, neque litteram ullam deerrare permittat: exempla quoque insuper alia oggerit, quibus Virgilium Hypermetro libenter usum ostendat. Est etiam in aliquot antiquis, *turris & tecta*, pro, *ac tecta*: quod in aliorum sit arbitrio.

161. MUROQUE SUBIBANT. In Romano codice, *muos*, per accusativum est: quod secundum naturam esse ait Servius; *muro* vero, per dativum, figuratum.

166. CUM PROVECTUS EQUO LONGAEVI REGIS AD AURES. In codicibus omnibus antiquis, quotquot habui, uno exemplo legitur, *praevectus*: quod magis ostendit anticipationem. Est & ubi loco particulae *quum*, scriptum sit *sum*; sed hoc ob similitudinem litterarum c & t, quae eadem pene forma sunt in notis Longobardicis, ut alibi dictum.

171. URBE FUIT MEDIA. Veteres codices nonnulli una cum Mediceo, *summa*, nonnulli *media*, legunt. Utrumque placet: si *summa*, propter arcem, quae solita est editori loco poni: si *media*, quia domus regia in medio esse debet, ut de angue in orbem voluto cum domo in medio sita, quod Imperatorem significet, in commentis Aegyptiorum habetur.

173. HINC SCEPTRA ACCIPERE. In antiquis plerisque codicibus, *hic sceptra adipere*, hoc est, in loco consistentibus. Quamquam placet & *hinc*, de loco adverbium, veluti etiam omen erat, coronas lauras Caesaribus triumphaturis ex eo carpere laureto, quod in Vejentano Livia post Augusti statim nuptias pangi iusserat: de quo plura Suetonius. Neque vero illud dissimulabo, esse codices veteres, qui *sceptrum*, unitatis numero legant: quod aliorum arbitrio relinquimus.

175. HAE SACRIS SEDES EPULIS. In Romano codice, *haec*, unitatis numero legitur: ut sit, *haec sedes*. In reliquis plurale est. In Mediceo, *sacrae sedes*; sed melius *sacris*, ut in Porcio.

178. ANTIQUA EX CEDRO. In veteribus codicibus, quos legerim, vel *antiqua e cedro*, absque x littera, quod omnino suavius videtur: vel absque ulla praepositione *antiqua cedro*, ut in Mediceo habetur.

182. MARTIA QUI OB PATRIAM PUGNANDO VULNERA PASSI. In Romano codice, *Martiaque*, legitur, per particulam copulativam, ut cum regibus eos etiam pari propemodum honore decoratos indicet, qui pro patria pugnando vulnera passi fuerint; sed longe omnino magnificentius, id ornamentum regibus ipsis addere.

192. TALI INTUS TEMPLO DIVUM PATRIAE LATINUS. In antiquis nonnullis exemplaribus legere est, *Tali intus temploque deum patriaque*; sed illud, *templo divom*, in pluribus habetur, aut *Tali intus divum templo*, ut in Mediceo est.

200. QUALIA MULTA MARI NAUTAE PATIUNTUR IN ALTO. Veteres aliquot codices, *qualia saepe mari*, legunt; sed *multa* Interpretes agnoscunt.

204. VETERISQUE DEI SE MORE TENENTEM.

TEM. Sunt veteres codices, in quibus *serentem*, pro *tenentem*, scriptum invenias; sed quum superiore versu facta sit mentio vinculi & legum, *tenentem*, magis placet.

206. AURUNCOS ITA FERRE SENES. Quamquam non sum nescius, quod subijciam, risu a multis excipiendum esse, dicam tamen in codicibus aliquot antiquis, *Aurucos*, positum ab iis, qui forte quid sibi vellet *Aurucos*, minus intelligebant.

207. IDEAS PHRYGIAE PENETRAVIT. In Romano codice, & quibusdam aliis, *penetravit*, legitur: quod melius quadrat, ut penetrarit.

211. ACCIPIT ET NUMERUM DIVORUM ALTARIBUS AUGET. In nonnullis antiquis codicibus, *addit*, legitur: ut alibi: *Decus addite Divis*: sed enim melius *auget*, dicendo numerum.

214. VESTRIS SUCCEDERE TERRIS. Sunt & qui *telis*, legant. Codices tamen emendatiores, *terris*, plurimum habent.

224. CONCURRERIT ORBIS. In Romano codice, *concurreret*, habetur: sive familiari vitio i mutarit in e: sive, vel tunc auditum dicat, quum res gereretur. Utcumque autem, magis placet *concurrerit*, perfecto praeterito.

225. AUDIT ET SI QUEM TELLUS EXTREMA REFUSO SUBMOVET OCEANO. Praeteribo, *audit*, unico i, quod pro duplici oblongiore nota scribi solitum est. In Romano codice, *siquam*, legitur foeminino genere, ubi intelligendum esset terram, aut plagam; sed enim virili genere melius.

235. SIVE FIDE, SEU QUIS BELLO EST EXPERTUS ET ARMIS. In Mediceo absque verbo est, legitur, *Sive fide, sive quis bello expertus & armis*. In qua lectione Pentimemeris ratione caesurae produceretur.

237. VITTAS AC VERBA PRECANTUM. In codicibus plerisque veteribus legere est, vel *et*, vel *ac verba precantia*, hypermetro versu. In aliquot vero aliis satis incmendate: *Proferimus manibus vittasque precantia verba*: nam quum precantia omnino legerent, neque hypermetrum agnoscerent, ita carmen inturbare sunt adgressi. Quoniam vero non temere credendum tot in codicibus, *precantia*, scriptum esse, eam ego lectionem minime rejecerim. Sane vero in colloquiis de pace, *precari verba* dicuntur: ut illud apud Livium libro decimo de secundo bel. Pu. *Itaque infecta pace, ex colloquiis quum se ad suos recepissent, frustra verba precata renuntiant, armis discernendum esse. Precata* enim in veteri codice habetur, quod in vulgatis, *pacata*, substitutum est.

240. IMPERIIS EGERE SUIS. In codicibus aliquot antiquis, *cogere* legitur: quod forte *coegere* fuit *κατασκευασεν*, ut illud: *Trojaeque opulenta deerit*:

& *Vir gregis ipse Capet decraverat*. Utcumque vero, *imperiiis egere*, castior mihi lectio videtur. HINC DARDANUS ORTUS HUNC REPETIT, JUSSISQUE INGENTIBUS URGET APOLLO TYRRHENUM AD TYBRIN, ET FONTIS VADA SACRA NUMICI. Quia plerique sunt, qui vel nevos ex Romano praesertim codice requirunt, subijcienda ex eo lectio est, quae mihi minime probatur: *Hinc Dardanus ortus, Hunc repetet, jussisque ingentibus urget Apollo Tyrrhenum & Tybrin & fontis vada sacra Numici*.

254. FAUNI VOLVIT SUB PECTORE SORTEM. In codicibus aliquot antiquis, *volvens*, legitur: quod usque ad verbum *ait* protraheretur; id vero mihi satis nequaquam facit.

255. EXTERNA A SEDE PROPECTUM. In antiquis omnibus codicibus *ab sede*. Et in aliquot, *propectum*; sed syllaba repugnante, prima enim in *propebor* longa est: *Propebor pelago*.

257. HINC PROGENIEM VIRTUTE FUTURAM EGREGIAM. In Oblongo codice Vaticanæ bibliothecae, & in Mediceo, *hinc*, adverbium, scriptum observavi: in reliquis omnibus *hinc*: quod apte quadrare videtur: *Hinc portendi generum, Hinc futuram progeniem virtute egregiam*; sed neque inconcinnum est *hinc* legere.

264. SOCIUSQUE VOCARI. In Romano codice, & aliquot aliis antiquis, *sociusque*, legitur: quod magis placet.

277. INSTRATOS OSTRO ALIPEDES. Non placet, quod in plerisque legitur exemplaribus, *instratos*, quum *equos insterni* dicatur, & *stragula*, quae dorso *insternuntur*.

290. JAM FIDERE TERRAE. Antiqui plerique codices, *fidere terrae*, legunt, ut eo significato *considerare* saepe dictum: quod enim proxime futurum videbatur, jam actu esse sibi proponit: ideoque etiam illud eodem modo dictum: *Moliri jam telia vides*. Priscianus tamen, *fidere terrae*, agnoscit: perinde ac illud etiam: *Fidere molli*.

298. ODIIS HAUD EXSATURATA QUIEVI. In Oblongo illo pervetusto Vaticanæ bibliothecae codice, *exsatiata* legitur, praeter differentiam, quam Cornelius Fronto ponit, ut *satiatus ventris, saturatus animi* sit. Contra quem Fl. Sospiter ita: *Saturitas in cibo tantum dicitur*. In caeteris vero, *satietas*. Sed Virgilius: *Odiis haud exsaturata quievi*, dixit, superstitiosa nimirum utriusque observatione, quum & *saturato*, & *satio*, *saturitas*, & *satietas*, ad omnes sensus pertinere M. Tullii, Sallustii, Columellae, & aliorum auctorum testimoniiis comprobetur: quae ideo non apposui, quod ea omnibus in promptu esse satis sciebam.

300. TOTO ME OPPONERE PONTO. In antiquis aliquot codicibus, *exponere*, habetur; quasi ipsa quoque Juno sese periculis objecerit; sed *opponere*,

ponere, quod in pluribus habetur, omnino melius, & conatum adversus Trojanos ingentem ostendit.

302. QUID VASTA CARYBDIS? Sunt quidem antiqui codices, in quibus, *dira Carybdis*, habeatur; sed *vasta*, longe decentius dictum, idque ex Synepeia Catulli: *Quae Syrtis, quae Scylla mihi, quae vasta Carybdis?*

307. QUOD SCELUS AUT LAPITHIS TANTUM, AUT CALYDONE MERENTE. Priscianus, ubi non semper copulativas eisdem casus sibi adjungere diserit, testimonium hinc citat. Ubi scriptum agnoscat: *Quod scelus aut Lapithis tantum, aut Calydona merentem*. Utrumque tamen melius, accusativo vel ablativo casu quibusdam in codicibus inveniri, ut sit *concessit* verbum: cui subjiciatur per repetitionem: *Quod scelus, aut Lapithas tantum, aut Calydona merentem*: vel in modo consequentiae (ut jam passim legitur) *Quod scelus aut Lapithis tantum, aut Calydona merente*.

313. NON DABITUR REGNIS, ESTO, PROHIBERE LATINIS. In Mediceo codice ita legitur: *Non dabitur, esto, regnis prohibere Latinis*: forte mutatum ab iis, qui Triumemerim brevem aufugiebant.

316. AT LICET AMBORUM POPULOS EXSCINDERE REGUM. In Mediceo codice, *excidere*; sed *excindere*, plus est.

329. TOT PULLULAT ATRA COLUBRIS. In veteribus plerisque codicibus, *pullulat ora*, figurate positum invenias: quamvis, *atra*, magis placeat eruditus. Est & illud more quodam suo scriptum in Romano codice: *populata ora colobris*: cujus descriptionis rationem alibi retulimus.

330. HIS ACUIT VERBIS. In antiquis aliquot codicibus, *dictis*, legitur.

331. HUNC MIHI DA PROPRIUM, VIRGO SANA NOCTE, LABOREM. In Romano codice, *laborum*, legitur: quippe hunc ex laboribus tuis; sed elocutio non placet. Castior enim lectio: *hunc laborem*, id est, hanc operam, quod expositive statim subjungit.

335. TU POTES UNANIMES. In antiquis plerisque codicibus *unanimos* legitur, & *unanims*, utrumque recte, ex proba Grammaticorum disciplina.

339. DISJICE COMPOSITAM PACEM. In antiquis omnibus codicibus, quotquot legi, *disjice*, s geminato & unico I scriptum observavi, & hic, & in aliis locis; ea forte ratione, ut concitatus enuntiaretur, quod in *imperiosus*, in *ausus*, in *odiosus* fieri solitum a veteribus ostendimus.

340. ARMA VELIT POSCATQUE SIMUL, RAPIATQUE JUVENTUS. In antiquis quibusdam codicibus legere est: *Arma velit poscatque simul Trojana juvenus*: quod si admittendum sit, magni-

tudo rei, quam petit, demonstrabitur, si, qui placida nunc pace quiescunt, & quibus jam certa laborum requies promissa est, *Arma velit poscatque simul*. Quanquam potito velle, & poscere, tumultuantium furorem ostendar, addito *rapiatque*: nam & antiqua paraphrasis est, *Contra Trojanos*.

349. ET LEVIA PECTORA LAPSUS. In quibusdam antiquis codicibus, *levia corpora lapsus* legitur; sed *pectora*, receptum magis.

354. AC DUM PRIMA LUES UDO SUBLAPSA VENENO. In codicibus aliquot antiquis, *at dum*, legitur. Missum vero facio, *umo sublapsa veneno*: quod habetur in Romano codice, quum *udo* Servius agnoscat, cui reliqui veteres codices adstipulantur.

356. NEC DUM ANIMUS TOTO PERCEPIT PECTORE FLAMMAM. In Romano codice, quod minime displicet: *toto concepit pectore*, legitur, etsi plus est, *percepit*.

359. EXULIBUSNE DATUR DUCENDA LAVINIA TEUCRIS. In antiquis, *exulibus* per *es*, veteribus Grammaticis adsentientibus. Praeterea totus versus in nonnullis codicibus antiquis ita legitur: *Exulibus ducenda datur Lavinia Teucris*. In sexto enim dubitatum est, utrum *Lavini* prima correpta poni debeat, eo loco, *in regna Lavini Dardanidae venient*: quod nonnulli, *Latini*, legere malunt. Siquis vero orationem absque *ne* langere dixerit: Poeta ipse tradit, Amatam initio mollius locutam esse. Inemendate vero codices aliquot, *exulibus abduceda*, legunt: nam collisionem ejusmodi in principio Virgilius non admisisset: qui vel parcissime, vel fere nunquam, ea utatur; vel in medio, ubi plus licentiae esse solet. Sed enim quantum pertinet ad syllabam, in primo, *promissa Lavini moenia*. Et paulo post: *Regnumque ab sede Lavini*. Et a Tibullo: *Ante oculos Laurens castrum murusque Lavini est*: prima nimirum brevi positum est. Et apud Asprum Grammaticum antiquo codice, *ducenda Lavinia*, legitur.

363. AT NON SIC PHRYGIUS. In aliquot codicibus, *an non*, habetur; sed *at* magis placet eruditus.

378. CEU QUONDAM TORTO VOLITANS SUB VERBERE TURBO. *Turbonem* ait Sospater Carisius a Virgilio vocari, qui apud Tibullum *turben* est. *Namque agor ut per plana citus sola verberare turben*: ut obiter locum etiam apud eum indicemus: esse vero, qui passim, *hic turben*, dici debere putent: quia & homo, & tempestas, & barum eodem possint nominativo pethiberi. Sed hoc stulte dictum ajunt nonnulli: nam alii sic distinguunt, ut *turbo turbonis*, si proprium sit hominis nomen: cujusmodi apud Cornelium Tacitum in-

venias; *turbinis*, si procellam voluerimus exprimere: aut in eo, inquit Plinius, nominando, qui est in lusu puerorum. Sed Caesar de Analogia secundo: *turbonem*, non *turbinem*, etiam in tempestate dici debere ait, ut *caro caronis*, non, ut *homo hominis*.

380. ILLE ACTUS HABENA. In antiquis aliquot codicibus, *habenis*, numero multitudinis; sed *habena* magis placet.

381. STUPET INSCIA TURBA IMPUBISQUE MANUS. Sunt qui legant: *super inscia turba*; sed enim in Mediceo, & aliquot aliis antiquis codicibus legere est: *Stupet inscia supra Impubesque manus*: quanquam & *impubis* recte, quorum neutrum Prisciani excludit.

385. QUIN ETIAM IN SILVAS SIMULATO NUMINE BACCHI. In codicibus nonnullis pervetustis legere est: *in silvis simulato nomine Bacchi*. Ut *evolat* absolute ponatur, & in silvis res geratur; sed enim prior lectio mihi castior videtur, remque magis augere numinis vi intercedente, nisi nomine eo modo scriptum sit, quo *sonus* in Legibus duodecim tabularum.

386. MAJUS ADORTA NEFAS, MAJOREMQUE ORSA FUREM. In antiquis quibusdam exemplaribus, *adorsa*, legitur, uti superius etiam observatum. Praeterea etiam in Romano codice, *majorem exorsa furem*, absque particula copulativa habetur.

389. EVOHE BACCHE FREMENS. Sunt, in *evohē* qui unam tantum adspirationem notent, eamque interjiciant inter ultimas vocales duas. Sunt, qui statuunt in medio, duabus hinc inde vocalibus adnotatis, *evohoe*. Sunt, qui etiam dictionem incipiant ab adspiratione, *evohoe*. Apud Carisum una tantum in medio sita adspiratione scribitur *evohoe*. Sane apud nos *oe* ex *oi* diphthongo Graeca factum est: nam quod illi *ivoi*, nos *evohoe* dicimus. Demosthenes in oratione contra Ctesiphonem, Βακχικός τι ἐπιφθόγῳ ἐστὶ τὸ ἰβοί. Quare potius *Evohoe* spondeum esse dicendum. Hor. Secundo Carminum: *Evohoe recenti mens trepidat metu*. Et alibi: *Evohoe Bacche precor*. Catullus: *Evohoe Bacchantes*, *Evohoe capita inflectentes*.

391. TE LUSTRARE CHORO. In plerisque veteribus codicibus cum Romano & Mediceo legitur: *choros*; non tamen displicet, *choro*.

394. DESERVERE DOMOS. In codicibus aliquot antiquis, *domus*, forma declinationis quartae; nisi mutatum sit o in u, ut: SACERDUS DEI BROTONTIS in antiquo marmore in aede sancti Martini in Montibus.

400. IO MATRES, AUDITE, UBICUMQUE LATINAE. Sunt, qui ex Prisciano legant: *ubi quaeque*: atque ita in Mediceo, & antiquis omnibus codicibus Vaticanæ bibliothecæ legere est. Verba

vero Prisciani ponere non pigeat: *O matres audite, ubiqueque Latinae, pro, quaecumque*. Potest tamen hic, & ibi, pro ubicumque accipi. Atque ego crediderim ex hac Prisciani paraphrasi supra dictionem scripta credidisse multos, *ubicumque*, pro *ubiquaeque*, reponendum esse: atque ita legitima sublata dictione adulterinam inferam.

407. CONSILIUMQUE OMNEMQUE DOMUM VERTISSE LATINI. Praetereamus, quod in plerisque codicibus est, *concilium*: non enim id placet. Legitur etiam, *evertisse*; sed hoc quoque minus proprium.

411. LOCUS ARDEA QUONDAM DICTUS AVIS, ET NUNC MAGNUM TENET ARDEA NOMEN. Antiqui aliquot codices legunt: *locus Ardua quondam*: ut non temere dictum a Servio sit, *Bene allusit: nam Ardea, quasi ardua dicta est*. Est & pro *tenet, manet Ardua nomen*, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis codicibus.

414. JAM MEDIAM NIGRA CARPEBAT NOCTE QUIETEM. Codices nonnulli pervetusti legunt: *jam media nigra*: ut utrumque sit noctis epitheton: alterum temporaneum, alterum proprium. In aliis invenio: *jam media nigram*; sed vulgata lectio magis placet.

415. ALECTO TORVAM FACIEM, ET FURIALIA MEMBRA EXUIT, IN VULTUS SESE TRANSFORMAT ANILES. In veteribus aliquot codicibus legere est, *furialia membra Exuit, & in vultus sese transformat anilis*. In aliquot aliis, quod minus placet, *exuit & vultus*, absque *in*; sed illud mihi adridet, ut figuratum magis, *Exuit & in vultus*. Quanquam non improbo *exuit*, cujus antitheton subjunctum statim videam, *induit albos cornu vitta crinis*.

423. REX TIBI CONJUGIUM ET QUAESITAS. In antiquis aliquot codicibus non habetur &; sed id librarii negligentia: & enim eo loco positum addit versui gravitatem.

426. TYRRHENAS, I, STERNE ACIES. Veteres aliquot codices legunt: *Tyrrhenas & sterne*: ut: *Testilis & rapido*: sed *I*, geminatum verbum longe venustius & elegantius.

433. ET DICTO PARERE FATETUR. In codicibus aliquot antiquis: *parere jubetur*, legere est, quod non ita receptum mihi videtur.

436. CLASSES INVECTAS TYBRIDIS UNDAM. Romanus codex, Porcius, & aliquot alii veteres, legunt: *Tybridis alveo*: sed *undam* plerique malunt.

444. BELLA VIRI PACEMQUE GERANT. In antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, *gerent*, futuro tempore scriptum observavi: quod multo magis placet: quia ex affirmativo modo sententia videtur absolutior. Si *gerunt* malueris, sententia definitiva est, ex morum consuetudine.

446. SUBITUS TREMOR OCCUPAT ARTUS. In antiquis aliquot exemplaribus: *subito*, adverbium est; sed epitheton receptius.

447. DIRIGERE OCULI. In Romano codice, & in quibusdam aliis scriptum est, *Derigere* per *de*. significat vero, utcumque legeris, *indurvere*, quod est insaniae signum. Inde apud Plautum in *Menaechmis*, interrogat medicus eum, quem insanum esse credebat: *Solentne tibi unquam oculi duri fieri?*

448. TUM FLAMMEA TORQUENS LUMINA. In Romano codice *fumea*; sed enim hic *flammea* lectio castior; nisi velimus ad pineam facem adludere, quam intorserit, quae alibi eodem modo circumscriptur a Virgilio: *Nec fumea tedis lumina*: nam & Ovidius, & eum secutus Claudianus, fingunt Furias etiam facem gestare: & inferius Virgilius ait: *Sic effata facem juveni coniecit*, & *atro Lumine fumantes fixit sub pectore tedas*. Sed utcumque haec accipiantur, placet hic de oculis dictum, ut in VI. *Lumina flammea*, non sine codicum varietate legi diximus.

451. RAPIDIQUE HAEC ADDIDIT ORE. In Romano, & paucis aliis, *rabido*, legitur per B.

453. FALSA FORMIDINE LUDIT. In Romano codice, *falso*, adverbialiter scriptum est; sed longe melius, *falsa formidine*, ut objecta per verba eadem eludat.

458. OLLI SOMNUM INGENS RUPIT PAVOR. In Romano codice, & in quibusdam aliis legere est, *Illi ingens somnum rumpit pavor*; sed vulgata lectio venustior habetur: & *olli*, agnitum a Grammaticis. OSSAQUE ET ARTUS PERFUDIT TOTO PRORUPTUS CORPORE SUDOR. Et hic *perfundit*, eodem praesenti tempore: alibi enim adnotavimus rem gestam per praesentis temporis formam enarrari, majoris esse vehementiae; nisi putare voluerimus N illud in antiquis fuisse accentus notam. Praeterea sunt vetusti codices, in quibus *praeptus* legatur; sed *proruptus*, omnino melius.

464. FURIT INTUS AQUAI FUMIDUS ATQUE ALTE SPUMIS EXUBERAT AMNIS. Sane Servius, *aquai*, repositum a *Tucca*, & *Varo* asserit, quum Virgilius, *aquae amnis*, scriptum reliquisset, ut in vulgatis est Servii commentariis, quod an sit fide dignum, alii viderint: nam *Probus Valerius*, quum Virgilium quattuor locis tantum *Diezeuxi* usum ex *AE* diphthongo, in *A* & *I* asseveret, unum ex his recenset, *furit intus aquai*. In antiquis vero codicibus omnibus, quotquot versare contigit, *furit intus aquae vis* scriptum animadverti: neque tot codices temere convenire crediderim. Praeterea, si Virgilius usquam varietatis amator fuit, in hac praecipue comparatione eam affectasse videtur: aquam enim effervescentem dicere cum velit, modis circiter senis eandem sententiam varia-

Tom. IV.

vit. Mira eloquentiae vis, & sermonis copia, ubertaque facundiae vere redundantis, dum enuntiat: *Umdantis abeni, Exultant aestu latices, furis intus aquae vis, Fumidus atque alte spumis exuberat amnis, Nec se jam capit unda, volat vapor ater ad auras*. Quo circa, quum veteres codices *aquae vis* legant: & unum plus membrum in hac varietate, neque id indecorum acquiratur, si aliter quam *aquai* legendum sit, (*Valerio enim libenter suas partes integras relinquo*) eo modo Virgilium crediderim scriptum reliquisse. Praeterea ita habetur in Servii commentariis manu scriptis, quae mihi *Petrejus Zancus*, juvenis utraque lingua optime peritus, legenda dedit, quamvis vulgata *aquae amnis* habeant.

473. HUNC DECUS EGREGIUM FORMAE MOVET ATQUE JUVENTAE. In codicibus aliquot antiquis, *juventa* legitur; sed omnino melius *decus formae*, & *decus juventae* legere.

474. HUNC CLARIS DEXTERA FACTIS. In Mediceo codice, *clari facti*, scriptum est: cum paraphrasi, virtutis; sed melius videtur, *claris factis*, ut sit hypallage, pro *dextera clara factis*.

481. QUAE PRIMA MALORUM CAUSSA FUIT. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis: *laborum*, legitur: eo enim vocabulo Virgilius adversa solet exprimere.

486. ET LATE CUSTODIA CREDITA CAMPI. In Romano codice, *lati*; sed familiari vitio: nam, *late*, adverbium omnino melius judicatur.

489. PECTEBATQUE FERUM. In codicibus aliquot antiquis: *potabat*, legitur: quod non ita venustum videtur: neque adeo curationi adcommo-

data. 490. ILLE MANUM PATIENS. In codicibus aliquot, *manuum*, ubi manifesta Synizesis; subtractum tamen v alterum plerique malunt: & ita codices emendatiores habent. Quanquam nihil prohibet *manum*, quarto casu, inservire participio.

493. RAPIDAE VENANTIS IULI COMMovere CANES. In codicibus aliquot antiquis: *rapidi*, virili genere; sed in Romano, atque in Porcio, significatione, & genere mutato, *rabidae*, legitur: quod ideo placet, quia superius rabiem canibus objectam legimus.

495. RIPAQUE AESTUS VIRIDANTE LEVARET. Missum faciam, quod plerique codices antiqui, *lavaret*, legunt: quum magis omnino placeat, *levaret*. Id minime dissimulaverim, quod in codicibus aliquot manuscriptis invenitur: *Ripaque aestus undante levaret*: nihil enim hoc duplicet, quamvis *viridante* gratius, & lascivius.

498. NEC DEXTRAE ERRANTI DEUS ABFUIT. Hoc varie reperitur in codicibus antiquis scriptum: nam *affuit*, & *afuit*, & *adsuit*, & etiam *atfuit* logi-

oo

legitur. Vera tamen lectio, & antiqua magis, *ab-
suis*, est.

505. OLLI (PESTIS ENIM.) Plerique codices antiqui, cum Mediceo, legunt: *illi*; sed puto hoc ex paraphrasi emanasse, quae, *elli*, vocabulum vetus interpretaretur.

506. ARMATUS OBUSTO. Exemplaria vetera Palatina legunt: *abusto*. Sunt tamen alia, in quibus, *adusto*, legere est; sed *obusto* nulli displicet, ut in Mediceo.

507. QUOD CUIQUE REPERTUM RIMANTE TELUM IRA FACIT. In omnibus Vaticanæ bibliothecae codicibus *reperitum est* habetur: & pro *ira facit*, in codicibus aliquot antiquis *ira fuit*, legitur, quod aliorum iudicio relinquimus.

508. VOCAT AGMINA TYRRHUS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *Tyrrheus*, eaque de causa superius in Romano codice scriptum est: *Tyrrhaeadae*; sed enim pene ultima ei esse deberet: est vero passim in obliquis *Tyrrbei*, ut *Orphei*, *Ilianei*, eodem codice.

511. AT SAEVA E SPECULIS. In plerisque codicibus manu scriptis, non habetur *e*; sed id male.

514. INTENDIT VOCEM. In Romano codice: *incendis*, quod non aequè placet: pleraque vero ita immutata sunt in omnibus pene auctoribus: quia, ut alias admonuimus, plerique in libris manu scriptis *c* & *t* eadem pene forma notata reperiuntur.

515. SILVAE INTONUERE. In Romano codice, & quibusdam aliis antiquis: *Silvae infonuere*, legitur; sed *intonuere* melius.

516. AUDIT ET TRIVIAE LONGE LACUS, AUDIT AMNIS. In antiquis codicibus plerique: *audit*, unico *i*, utroque loco scriptum est; quod tamen pro duobus pronuntiari debeat, ut antiquo marmore, *filis*, pro *filiis* scriptum observavimus: & alia quaedam hujusmodi. Neque praeterierim in Romano codice, & quibusdam aliis, *audit* & *amnis*, legi; sed omnino magis placet, *audit*, dactylus, una dictione.

517. SULPHUREA NAR ALBUS AQUA. In Romano codice, *sulpurea*, per *p* scribitur: ut alibi etiam *sulpura*: ex quo patet *sulphur* aliquando per *ph* scribi solitum; quum tamen dictio Latina sit: id enim Graece *θειον*. & *θειον* dicitur.

520. RAPTIS CONCURRUNT UNDIQUE TELIS. In veteribus aliquot codicibus, *occurrunt*, non ita proprie legitur; sed dicamne illud, *curro*, verbum eandem olim habuisse pronuntiationem, quae nunc in ore vulgi est? *concurrunt* enim in antiquissimis codicibus notatam animadverti: ne credamus sola illa *torvum*, *divum*, *saevum*, & alia hujusmodi *u* in *o* mutasse.

524. STIPITIBUS DURIS AGITUR, CULIBUS-

VAE PRAEUSTIS. Nonnulli, *stipitibus*, per *y* prima syllaba scribunt: ut *anti* & *adnu* veniat: *idem* enim significat. Quidam mutant per *i* *Latinum*, uti etiam *stipare* per *i*, quomvis *stipare*, unde verbum deductum voluit, per *y* scribatur, quae apud nos in *u* transit: *Stipam* enim dicimus. Est & illud animadversione dignum, quamvis & hoc *stipare* apud T. Livium libro primo primae decadis desiderari lectionem castam: *Sudem praenestam*: nam ita in codice vetusto legimus: *Ut Percissis hastam ferratam, aut sudem praenestam, ad fines eorum ferret*. Vulgata enim exemplaria legunt, *hastam ferratam, aut sanguineam*.

527. ET LUCEM SUB NUBILA JACTANT. In codicibus aliquot antiquis, *lumen*, legitur; sed *lucem*, melius. In aliquot aliis, *lucem sub lumina*, habetur, cum paraphrasi Solis; sed, *nubila*, ob antitheton magis receptum est.

528. COEPIIT CUM ALBESCERE VENTO. In Romano codice, *ponto*, legitur, hoc est, prima parte ponti; sed magis placet omnino, *vento*, quae spirante crispantur in spumas undae, & ita albescunt.

532. NATORUM TYRRHI FUERAT QUI MAXIMUS, ALMON. Veteres quidam codices verum ita scribunt: *Quatorum Tyrrhei fuerat qui maximus Almo*: dicitur vero *Almo* per *o* finale, ut *Plato*, *Solo*: nullum enim nomen Latinum *on* litteris finire, ait Sosipater. Plinius quaedam designat usu recepta, ut *Pluton*, *Xenophon*. Juniores Grammatici plura receperunt.

533. HAESIT ENIM SUB GUTTURE VULNUS. In antiquis aliquot codicibus, *exit*, legitur: ubi, *vulnus*, pro telo ponitur, veluti superius: *Illam infesto vulnere Pyrrhus Insequitur*. Est huic simile, *transabit costas*, de quo suo loco dictum. *Haesit* tamen, Medicei codicis lectio, haudquam contemnenda.

535. SENIORQUE GALEsus. In Romano codice, & hic, & inferius, *Gelaesus*, scribitur per *e* prima syllaba, & *ae* diphthongo pene ultima. In reliquis *Galesus*.

537. DITISSIMUS ARVIS. In Mediceo, *agris*; sed *arvis*, hic receptum.

543. COELI CONVEXA PER AURAS. Sunt qui *convecta* legant; sed in exemplaribus non inveniri Servius attestatur.

545. EN PERFECTA TIBI BELLO DISCORDIA TRISTI. In codicibus aliquot antiquis legitur: *Belli discordia tristis*; sed magis placet, *bello tristis*: quo medio discordia perfecta esset.

546. DIC IN AMICICIAM COEANT. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Sic in amicitiam coeant*: ironice. Servius tamen, & alii agnoscunt, *dic*: idque late exponunt.

547. QUANDOQUIDEM AUSONIO RESPERSI
SAN-

SANGUINE TEUCROS. In Romano codice legitur: *Quando equidem*; sed, *quandoquidem*, in aliis omnibus habetur.

552. ET FRAUDIS ABUNDE EST. In Romano codice per apostrophen, *abundest* legitur, ut: *in test*, & hujusmodi pleraque in antiquis marmoribus scribi solita adnotavimus.

555. TALIA CONUBIA. In antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, *conjugia*, legi: & alibi observatum, pro *conubio*, *conjugio*, haberi in manu scriptis exemplaribus plerisque.

558. HAUD PATER IPSE VELIT. In antiquis omnibus codicibus, *pater ille*, uti etiam mutatum superius pronomen hoc adnotavimus, eo loco: *Sic Juppiter ille movebat*.

559. FORTUNA LABORUM EST. In plerisque codicibus antiquis, *est*, non habetur.

563. ITALIAE IN MEDIO. Antiqua omnia exemplaria legunt: *Italiae medio*, absque *in*. Succurrit vero ad hoc ex Solino, quod Varro tradidisse fertur: *Italiae umbilicum in agro Reatino esse*.

565. AMSANCTI VALLES. In Romano codice, *amsancti*, legitur, inemendate: nam Servius, & alii veteres Grammatici, *amsancti*, agnoscent: cui quidem lectioni Claudianus etiam adstipulatur.

566. MEDIOQUE FRAGOSUS DAT SONITUM SAXIS, ET TORTO VORTICE TORRENS. In codicibus aliquot antiquis: *fragosis*, ut cum *saxis* jungatur; sed longe magis placet: *Torreus fragosus saxis*, & *torto vortice*. In antiquis vero aliquot, *vertice*: quod, uti dictum superius, tantundem esse vult Arufianus.

568. SPECUS HORRENDUM ET SAEVI. In antiquis plerisque non habetur, &: dictum vero per appositionem, *saevi spiracula Ditis*, ostendit verbum unitatis numero positum, *monstratur*, in iisdem codicibus; sed enim exemplaria pleraque, *monstrantur*, legunt numero multitudinis.

570. QUEIS CONDITA ERINNYIS. In Mediceo codice, *condit*, verbi voce scriptum est: quam lectionem non ignoravit Servius.

571. TERRAS COELUMQUE LEVABAT. In aliquot antiquis codicibus, *terram*, legere est, unitatis numero: & *levavit*, praeterito tempore; quum tamen imperfectum Servius agnoscat.

577. MEDIOQUE IN CRIMINE CAEDIS ET IGNIS. In Romano codice, *igni*, legitur: quippe medio; sed *caedis* & *ignis*, melius.

583. CONTRA OMINA BELLUM. In antiquis aliquot codicibus omnino legere est, *contra omnia*: quam lectionem agnoscit Servius, quamvis ibi mutilus videatur, Interpretisque *auguria* subaudiendum ajunt; sed utcumque illi, *omnia* magis placet: & antiquorum exemplarium bona pars ita legendum persuadent.

585. CERTATIM REGIS CIRCUMSTANT TECTA LATINI. In Mediceo, *testa tyranni*, scriptum cum paraphrasi, *Latini*. Dubitarunt forte aliqui negationem esse, *Regis Tyranni*: atque ideo paraphrasin admiserunt. Verum hoc ego in medio relinquo.

586. ILLE VELUT PELAGI RUPES IMMOTA. In antiquis nonnullis codicibus legere est: *pelagi moles*, propterea quod statim subsequitur, *ut pelagi rupes*. Verum hujusmodi repetitio magno cum decoro, & venustate summa facta mihi videtur: & probatoria omnia exemplaria, *rupes*, habent: nam de *mole* statim subjicit: *Quae sese multum circum latrantibus undis, Mole tenet scopuli nequidquam, & spumea circa Saxa fremunt*. Ubi Servius tenet distinguendum dicit, ut *scopuli*, nominativus sit casus. In antiquis tamen codicibus distinctio est post dictionem, *scopuli*, ut legatur, *mole scopuli*. Sequitur vero abique & in iisdem codicibus vetustis: *nequidquam spumea circum Saxa fremunt*; sed copulativa ea inserta multum habet venustatis, & gratiae.

590. LATERIQUE ILLISA REFUNDITUR ALGA. Variat haec lectio in codicibus antiquis; aliis, *aspersa*, aliis *infusa*, aliis aliter legentibus; sed enim, *illisa*, vulgata lectio magis placet.

591. COECUM EXSUPERARE POTESTAS CONSILIIUM. In aliquot antiquis codicibus, *expugnare*; sed *exsuperare*, in pluribus habetur.

592. NUTU JUNONIS EUNT RES. In Romano codice una dictione legitur, *euntes*, quippe populos. Sed enim *eunt res*, longe venustius: & figura apud auctores frequentiori dictum videtur.

593. TESTATUS INANES. In antiquis aliquot codicibus, *testatur inanis*, legitur; sed alterum illud magis placet, ut cum verbo, *frangimur*, connectatur.

594. FERIMURQUE PROCELLA. In antiquis aliquot codicibus, *procellis*, est numero multitudinis; sed, *procella*; suavius.

598. OMNISQUE IN LIMINE PORTUS. Nonnulli veteres codices absque particula *que*: *Omnis in limine*, legunt; sed, *omnisque*, multo melius.

600. SEPSIT SE TECTIS. In Romano codice, *saepfit*, cum diphthongo, veluti etiam, *saepita*, superius adnotavimus. Eiusdem enim analogiae, *saepe*, *saepes*, & *saepio*.

601. MOS ERAT HESPERIO IN LATIO. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Mos erat in Latio Hesperio*: quod non aequè placet.

605. HIRCANISVE ARABISVE PARANT. In Mediceo codice, & plerisque aliis per copulativam, *que*, scriptum est: *Hircanisque Arabisque*. Advertendum vero, quod a genitivo Graeco Ἀραβῶν, Ἀραβῶν, Latini nominativum, *Arabus*, faciunt, ut *Elephantus* ab Ἐλεφαντῶν; ita *Delphinus*, *Aba-*

Abacus, Titanus: quanquam & Graeco etiam declinatu interim delectemur. Agnoscit Sosipater *Arabs, Arabis*; & *Arabus, Arabi*, utrumque positum a Virgilio: Cinnamque ait in Propemptico Pollionis, *Belidis* dixisse, ut Virgilium, *Arabis*: atque haec ex Plinio subjungit: es nume. plu. finita nominativo, dativo, *bus* recipiunt: idque Commentatores jubent. Quid ergo si sic declinavit, ut Plautus in Bacchidibus: *Arabus*. Et in Penulo: *Murrinus odor Arabus*. Lucillius xxv. *Arabus Artemo*. Denique & C. Cassius in epistola, quam de Dolabella scripsit: *Arabi mirifico animo erga nos fuerunt*, inquit. *Arabs*, Maro: *Omnis Arabs, omnes verterunt terga Sabaei*. Florus ad Hadrianum: *Quasi de Arabe, aut Sarмата manubias*. Haec a magnis viris accepta ideo libenter retuli, ut eorum calumniis obviam irem, qui saepe incusant me, nimis ad humilia nonnunquam declinare, videantque summos viros haec eadem non incuriose pertractasse, quae delicata nostra aetas quodammodo fastidit.

612. CINCTUQUE GABINO. In plerisque codicibus antiquis, inemendate legitur: *Sabino*, quum *Gabino*, sit omnino legendum: de quo *cinctu*, ut obiter locum apud Livium corrigamus, ita habetur in veteri codice Parrhasiano. *Sacrificium erat statutum in Quirinali colle genti Fabiae: ad id faciendum C. Fabius Dorso, Gabino cinctu sacra manibus gerens, cum de Capitolio descendisset*. Vulgata exemplaria habent, *Gentis Fabiae*, genitivo casu, & pro, *C. Fabius Dorso*, corrupta verba, *Claudius Fab. Dorsum*.

626. LUCIDA TERGUNT. Quamvis codices nonnulli, *tergunt*, legant; plures tamen & probatiores, *tergent*, legunt: & *Tergo, tergis*, ex usu penitus recessisse Servius adfirmat.

627. ARVINA PINGUI. In antiquo codice solita mutatione ex u digamma, in b mutam, *arvina*, scriptum est: perinde ac, *Juventutis*, pro *Juventutis*. In antiquis aliquot marmoribus notatum inspicitur:

EX LONGO TEMPORE JUBENTUTIS:

Et ita JUBENTIUS CELSUS, PRO, JUVENTIUS. Jam vero BIXIT, pro VIXIT sexcenties notatum observavi. Sed illud non praeterierim ob vitae longioris memoriam, quod in aede D. Ceciliae trans Tyberim legitur:

T. FIELLENIUS . JANUARIUS
SE . VIBO . FECIT . SIBI . QUI
VIXIT . ANNIS . LXXXVIII.

635. VOMERIS HUC ET FALCIS HONOS, HUC

OMNIS ARATRI. Valerius Probus in Artium institutis, *Honos*, habere ultimam natura longam tradit hoc loco citato.

636. REQUOQUUNT. In codicibus, aliis, *recoquunt*, secunda syllaba per c. In Romano, *Recoquunt*, utraque per c: nam superius diximus, referente Velio Longo, q litteram olim a multis exclusam fuisse: neque a Nigidio Figulo unquam in Commentariis suis positam, teste Victorino. Praeterea diximus placuisse aliis, quoties post c sequeretur u, semper q adnotare, ut MEQUM, TEQUM SEQUM, scribendum procurarent. Quocirca, *recoquunt*, hi scriberent.

642. QUAE QUEMQUE SECUTAE COMPLERINT CAMPOS ACIES. In antiquis plerisque codicibus: *quemque* per m, & *complerunt*; sed quia *floruerit* sequitur, placet *complerint*. Taceo *complerint*: quod alibi legitur inemendate.

643. QUIBUS ITALA TANTUM FLORUERIT TERRA ALMA VIRIS. In antiquis omnibus exemplaribus, legere est: *Quibus Itala jam tum Floruerit*: quod mirifice placet, ut non modo nunc dicat Italiam viris florere; verum ab eo jam tempore florescere coepisse.

648. CONTEMPTOR DIVOM MEZENTIUS. In antiquis cod. *divom*. Cur vero *Divum contemptor* habitus sit, causam ponit Macrobius. Eum quippe Rutilis imperasse, ut sibi offerrent, quas diis primitias offerebant. Quoniam vero passim in Romano codice *Mezzentius*, geminato zz notatum invenitur, & Grammaticorum plerique scriptiois ejusmodi rationem graviter improbarunt, libuit investigare, numquid temere id a librariis, an ex usu temporum factum esset. Quumque usum fuisse comperissem, pro antiquissimi illius codicis auctoritate tuenda, visum est, quod bona lectorum venia factum velim, aliquanto latius evagari: nam veteres etiam Grammatici super hujus scriptiois ratione diu multumque decertarunt. Confidenter vero Terentius Scaurus eos dubio procul falli dicit, qui *Mezzentium*, per duo zz scribunt: ignorantes duplicem litteram non debere geminari. Verum idem non inficiatur, colligere quosdam duplicem non esse eam. Negat & Valerius Probus, z dupliciter scribi posse, eadem objecta ratione, quoniam duplex sit: quam tamen, siquis aure sincere voluerit explorare, non esse forte duplicem inveniet: ea ratione, quod duplices pronuntiatione ipsa quas contineant intra se litteras ostendunt, ut ξ & ψ : de quibus nemo dubitavit: nam quum *dixit* proferimus, c quae fuit in *dico, cis*, & s, quae formam praeterito dat, articulatim discernuntur, non aliter quam si quis, *dicit*, prout in Longobardicis aliquot exemplaribus notatum est, pronuntiauerit. Ita in *fenxit*, g. & s audiuntur. Habet vero g magnam cum c cognationem, ut ap-
paret

paret in *negotio*, quod a *nec otio* factum est: ob quam scribendi rationem Val. Probus ait, quosdam existimasse x litteram supervacua. Id vero quod de duplicium sono quaerimus, liquidius apparet in ψ, ut, quum Διψας Graece protulerimus, scriptum apud Latinos in eas litteras resolvetur, quae auditu excipiebantur, ρ scilicet & s. *Est quaedam nomine Dip̄sas anus.* Hinc nonnulli *op̄stitit*, per ρ, non *ob̄stitit*, per β, scribendum praecipiant, quod ejus pronuntiationis sonus sit ψ. Sed enim eadem affinitate copulatae sunt β & ρ, quae c itidem & g. Itaque ξ nunc es, uno eodemque sono videtur auribus inferre; ψ vero nunc ps, nunc bs repraesentare. Missas facio litteras alias, in quas duplices ipsae multipliciter resolvuntur, quum de iis tantum, quae auditu discernuntur, nunc sermo sit. Sed enim quum ἀνάξω dicimus, aut φράξω, vel alia ejusmodi, nullas in z pronuntiato distinctas litteras, auribus quantum libet arrectis excipimus; sed unum eundemque sonum simplicem, & ejus litterae proprium: neque vero quis huc σθ, Δωρικῆς & φράσθω, vel μῶσθας, vel κωμῶσθω objiciat, quaeque multa Grammatici de quartae conjugationis futuro, deque praeterito medio & aoristo secundo, dicere consueverunt: nihil enim horum in φράξω, μῶξω, & κωμῶξω, aurium sensu percipimus. Sed esto, cognoscatur ex resolutione vis duplicium z quidem, siquando in alias abeat litteras, aut in c aut in s, aut in g resolvi videmus: nam quod eam in geminum ss resolvi dicunt, nondum liquet: in c quidem eam abire ex eo manifestum est, quod *Zethum*, & *Cethum*, pro Amphionis fratre promiscue Graeci scribere consueverunt, ut Martianus Capella se observasse tradit. Quin etiam nomen idem per s notatum, *Sethum*, nonnulli prodidere. Sane *Smyrna*, unico s, quae prius, ut idem Martianus auctor est, *Zmyrna*, z ante m praeposita, dicebatur: cujusmodi inscriptionis exempla & nos in antiquorum monumentis observavimus. Romae enim in Divae Anastasiae antiquo marmore legitur:

CASSIA L. L. ZMYRNA NUTRIX V. A. XXIX.

Et in Campo Florae:

POMPONIA ZMYRNA TESTAMENTO.

Eadem porro ratione *Smaragdum*, & *Zmaragdum*, scriptum animadvertimus. Ut in Vejentibus in Arce Castris novi Urna vetus admodum indicat, ita inscripta:

DIS MANIBUS
OSSUIS
ZMARAGDI

Et in hortis Joannis Coritii, quos in Fo. Trajani Academiae Ro. Genio consecravit, antiquissimo lapide legere est:

M. AEMILIO M. F. APPRONIANO FILIO
DULCISSIMO
M. AEMILII ZMARAGDI ET SPERATA
PARENTES.

Quid vero *Lesbia*? nonne & *Lexbia*, per z scribi solita est? Sane apud Marium Maffium Volaterranum, Aquinatum Antifistitem, monumentum est sane quam antiquum, in quo scriptum:

LEZBIAE OSSA HIC SITA SUNT.

Ac ne nomen id aliud esse dubites, eodem marmore & *LESBIA* legitur:

SEI NOMEN QUÆRIS, SUM LESBIA.

Idem in *Mezzentio* crediderim evenisse: quod nomen gemino ss aliquando scribi solitum Velius Longus ait: quo loco, sunt qui pro ss geminato, s & c substituere malunt: quod mihi tantum est, quum supra ostenderimus ζ & ξ pro eadem littera aliquando Graecis agnitas. Has vero qui mutarunt, in zz geminatum transfudere: vel cum antiquitus *Mezzentius*, duplicato zz scriberetur, in geminum inde ss utrumque z commutatum est. Quod vero minus z sit duplex, id satis superque potuerit indicare, quod ante m eadem syllaba praecipi solita sit ab antiquis: quae si duplex fuisset, dubio procul resiliere coacta foret. Multa praeterea reperiantur exempla, tam apud Graecos, quam apud Latinos, in quibus z vocalem praecedentem minime producat: quod quidem facere non posset, si duplex esset. Id forte Latini neglexerunt, qui etiam in nonnullis ipsa re geminatis, praecedentem vocalem corripuere, ut, *ponite spes*. Sed enim Graeci regulam eam religiosissime susceperunt. Quare Homerum ajunt nunquam scripturum ὀλίσσα Ζάκυνθον, si ζ duplicem agnovisset. Quod quia veritas Theocritus sit, eum ajunt subsequenter etiam vocalem ob z litterae dupliciter productam in hoc eodem nomine, καὶ δὲ πάλιν ἢ Ζάκυνθον. Verum enim hunc spondaicum esse volunt. Sed enim utrum duplex littera vim habeat producendi vocalem subsequenter, an α littera dichrona suapte vi in Zacyntho produci potuerit, viderint eruditi: mihi sane minime displicet eorum sententia, qui Διάκυνθον per resolutionem scriptum a Theocrito contendunt. Atque ita facile persuasum habuerim eam minime duplicem esse litteram, quae id nequaquam praestet, quod est duplicium maxime proprium. Quantum vero pertinet ad ejus naturam, z aliter

sonat simplex, aliter geminata: quae si duplex esset, neque quidem in dictionibus inarticulatis pronuntiarī posset geminata: ne dum in nominibus aliquid significantibus ex nullorum idiomatum usu frequenter adeo geminaretur: geminatas enim, quas isti semper duplices ajunt, vel ζζ vel ψψ, nemo unus unquam expresserit. At *Mezzentius*, geminato ζζ etiam Balbus non difficulter enuntiarit. Sed quanam, bone Deus, religio sit, z vel non esse duplicem, vel non semper duplicem asseverare, quum peritissimorum hominum consensu, ne x quidem semper duplex habeatur? quorum opinionem plerique secuti longa annorum serie s litteram femivocalem illi suppetias ferre iusserunt: unde toties in veterum monumentis VIXIT, ALEXANDER, AUXILIUM, CAPPADOXS, & in Galbae nummis, PAXS, inveniuntur. Sed quia hujusmodi pleraque nonnulli audent imperitiae saeculorum adscribere, audiamus obsecro Probum in Arte super x ita disserentem. *Nam & hoc monemus, quod pauci sciunt: siquidem non semper x littera duplex fit accipienda, quando subjecta syllabam conformat, ut puta nox, & noes, lex & lecs, felix & felics, & caetera talia: siquidem tunc & sonum duarum litterarum continet. At vero quando praeposita syllabae existat, non duplex, sed simplex est accipienda, ut puta Maximus, Anxius; nunquid nam macsimus, aut ancisus, & caetera talia? & ideo, ut diximus, quoties x littera syllabae praeposita existat, simplex est supputanda, scilicet cs, & gs, litterae geminatae, si vocalibus praeponantur, nunquam sonum syllabae suscitabunt.* Haec Probus. At quantum honestius haec de z dici possunt, quae in Latinis & Graecis nominibus syllabae praeposita fere semper existat; in alterius vero linguae nominibus quunc subjecta syllabam conformet, nunc expresso & intelligibili sono non aliter geminari sentiatur, quam ss in esse; ll in tollo; rr in horreo, & similia? namque soni diversitatem in z simplici, & in geminato, nomen hoc ostenderit μάζα, pro pane dulciario, in quo unum quidem z tantum, & id leniter enuntiatum auditur; si vero maxza, quo vocabulo vulgo clavam appellant, & utrumque z distinctum, & vox plenior & crassior percipitur, non aliter quam si teras, a tero teris, & Terrasque, tractusque maris enuntiaueris. Liceat vero mihi exempla quaedam, ex ea, quae nunc in Italia viget, lingua desumere. Quod & Adamantio, & Capro, & aliis, ubi de hujusmodi aliqua re disputandum sit, bona est venia concessum. Neque clarissimi aetate superiori viri, Jovianus Pontanus, & Hermolaus Barbarus, talia sunt aspernati. Quin immo illud forte non temere asseverarim, z aliam apud Graecos litteram, aliam apud Latinos esse, si quo apud Graecos, & quo apud Latinos sono pronuntietur, diligentius animadverterimus: nam

quum Graeci νίζα, hoc est lavo dicunt, aut φούζα fuga, aut δάισσα Ζάκυνθος, aut Ζάμα oppidum, non aliter fere apud Latinos sonat ejus litterae vox in ore Graecanico, quam si νισσ, simplicis s, aut physis, Sacynthus, Sama, ore Latino pronuntiant. Contra vero, si Graecus Latinum hominem audierit pronuntiantem vel Asiam, vel Aspasiam: si quem audierit sonum, suae linguae litteris scribere voluerit, Ἀζίαν dubioprocul, & Ἀρραζίαν scribet. Siquidem s apud ipsos pleniori sono vibratiusque pronuntiatum quam apud Latinos, apud quos ea littera nescio quo pacto languidior videtur esse. Et, ut Caper ait, in Etruria raro exprimitur ob exilitatem. Longe vero validius sonat s quum Graeci φούσι dicunt, quam quum Latini confusim. Ea autem de pronuntiatione loquor, quae viget aetatis nostrae usu: nam quae fuerit in antiquis, tam Graecis, quam Romanis, pronuntiatio ignoratur prorsus: usque adeo tam apud illos, quam apud nos, omnia pessimum ivere, vel a pristina illa Venere praevalente barbarie degenerarunt. Audiui tamen Patavii M. Musurum, quum Graecas litteras summa omnium admiratione profiteretur, & jucundissima ejus consuetudine, quamdiu Romae vixit, in eodem contubernio, apud Clarissimum Principem Julium Cardinalem Med. fruebar, Janum Lascarin, tanti nominis virum, & Venetiis, quum Regis Galliarum Orator esset, & Romae colui: cum Basilio Chalcondylo, Demetrii F. dum in gymnasio Romano Graece profiteretur, familiarissime vixi: omnes eo, quem dixi sono, litteras has pronuntiare memini. Nostri vero, quum Latine loquuntur, z eo sono pronuntiant, quo Bononienses, & Aemilia ferme tota g consonantem quintam: nam quod Latini legere dicunt, Bononienses lezere proferunt: & Zeorzium, pro, Georgium, & hujusmodi reliqua. Denique idem in z apud Latinos sonus, qui apud Hebraeos in Zain: ea enim simpliciter scribitur, nisi quum daghes punctum, qui duplicem facit litteram, admittit; quum ipsi interim alias quasdam litteras ostendent, quibus sonus ille nunc plenior, nunc incitator evibretur, suis modo punctis, modo notis quibusdam & apicibus, distinctas; quas tamen omnes in unum z, tam apud Latinos quam apud Graecos, abire necesse sit. Quod, nisi Latinis concedatur, ut in aliquibus litteris Hebraeos imitari valeant, id impium saltem fuerit, nolle in Etruscis nominibus Etrusci nos usum idiomatis imitari. Nomen Etruscum est, *Mezzentius*. Consonantes ea natio tum reliquas, tum praecipue z geminare gaudet. Quod si, ut Velius Longus ait, *Messentius* scribi solum fit, s geminato; s vero, uti ex marmoribus antiquis comprobatum est, in z abire consueverit; non est mihi mirum, utrumque ss in zz totidem transmutata. *Nissa* urbs, ut auctor est Theodorus, in

Orthographias praecedens, ut duplicato scribitur: eadem apud Graecos, & universos Italos, et geminato, *Nix*, *passi* &c scribitur & enuntiatur, & pleraque alia, quae in Latinis dictionibus unica & simplici consonante proferuntur, per geminatum et scriptamur; & hujusmodi pronuntiatione aequis omnium aurbus totius jam Italiae lingua comprobata est. Neque vero aut quisquam eam barbaram appellare linguam, quam nunc Itali viri omnes, ut quisque maxime excellit litteratura, ita majori studio ostentare ac posteritati commendare affectant. Neque minorem ex Poematibus ea lingua conscriptis gloriam sibi proponunt, quam ex Latinis Graecisve litteris, quas studiosissime fuerint affectati. Quique omnino politiores haberi volunt, tam facere ad litterarum & bonarum artium ornamentum idiomatis Italici cognitionem putant, quam Graecas litteras ad Latinarum necessitatem. Sed quid a vulgo exempla mutuemur, quum ipsamet natura ostendat et in medio nomine proferri non posse, nisi geminatum? Nam si *Mexentius* enuntiaveris, adeo sonus ille primae secundaeque vocali inhaerebit, ut cui prorsus accommodata sit ea consonans ignores: quod Valerius Probus non inficiatur, tamen in ea est sententia, ut et geminatum scribi non debeat. Aut igitur *Mexen*, unicam esse syllabam dicendum erit, quod absurdum est: aut, si distinguere velis, suum univocae vocali et fuerit applicandum. Sed esto, noluisse Graecos et unquam duplicari, dum aequo forsitan delicatius omnes pronuntiandi veneres affectant: quos ideo nostri eludere, quod sermo ille nimium molli haberetur, & illecebris, adblatitionibus amantium praecipue conveniret: vel hujusmodi sit eorum lingua, ut in et geminati pronuntiationem flecti nequeat. Quid tum, non ideo poterunt Latini quicquam pronuntiare, quod Graeci proferri nequeverint? Atqui tertias utriusque numeri voces in verbis nos per *t* proferimus, quod illis adeo est a natura negatum: *q* litteram tam frequentem apud nos, tamque concinnam, neque forma, neque enuntiatione quisquam apud eos invenerit: quare pro *Quintus*, *Quintus* illi scribere coguntur, quod ad Graecorum morem scriptum in aliquot adhuc inscriptionibus antiquis inspicitur, ut in aede D. Steph. Rotundi COINTO AUG. LIB. AFRUM MINISTRAT. Proinde nos *h* inter litteras, non illiteratorum hominum consensu recepit, illique figuram litteris parem, ordinem inter alias octavo loco assignavimus, sonumque proprium et potestatem obtulimus, quam in *mibi*, in *nihil*, nonnullisque aliis hujusmodi, palmam exercere posset: quum ea inter accentuum apices apud eos pro nota cuiusquam spiritus recenseatur. Praeterea nos non omnes Graecorum litteras admittimus: non enim *eta*, neque *theta*, neque *xi*, neque *phi*, Latinorum

quisquam adnotavit. Sed has, quas illi densas appellant, malimus nos per duas potius litteras explicare: si modo *h* in litterarum collegium adscitam non exigamus. *H* vero adjectione tantum temporis sub *e* vocalis figura expressimus. Quid vero illud, quod *i* & *u* litteras vocales, consonantes nonnunquam appellamus, & tot in dictionibus duplices etiam esse profitemur? An non licebit hoc facere Latinis, quia non ita Graeci faciunt? Denique quum tam multa sint, quae Latini diversa a Graecorum modis esse voluerunt, infirmum mihi videtur argumentum, ea de causa et passim duplicem asseverare, quia nunquam apud Graecos geminetur. At dicit aliquis, Latinam olim linguam neque *κ*, neque *γ*, neque et receptisse: neque harum unquam mentionem apud Romanos extitisse, nisi postquam peregrina nomina sonum hunc intulere: quumque omnia, quae litteram et admittunt, nomina peregrina sint, tamen civitate donentur, habitum ea, non naturam commutare. Sed de *κ* deque *γ* alibi latius differuimus. Ut vero, quod nunc instat, agamus: Velius Longus auctor est et in Saliari carmine reperiri, ac perinde sermone nostro non alienam. Quare quum ea littera uno modo habeat apud Graecos, alio apud Etruscos, & per Italiam universam; apud Hebraeos vero multipliciter & noetur, & enuntietur, ut Graeca quaedam nomina, quae in Italiam commigrarunt, ad Graecorum normam scribenda censuerim, ita Etrusca & Hebraea suis legibus vivere permiserim: neque absurdum unquam judicaverim, *Mexentium* Etruscum nomen, ad Etruscae, five dicere malis Italicae linguae, consuetudinem notari et geminato: qui tam multa hujus linguae vocabula eo modo citra ullam offensionem audiamus, & non gravate proferamus. Quod vero *divom* per *v* & *o* in antiquis codicibus habetur: non ignoro esse literatissimos viros, qui scriptionis hujusmodi rationem haudquaquam admittere voluerint, quod *divom* ajunt per syncopam, ex dictione *divorum*, *o* & *r* mediis litteris expunctis, factum. Sed hoc nihil prohibet, quin veteres illi suo jure facerent, qui terminationem eam, quae per *vu* geminatum esset, in omnibus formis abhorrebant: quare tam accusativo, quam genitivo casu *divom* scriptabant: ita *aevom*, *salvom*, *riovom*: & distinctis etiam syllabis, SUOM MARETTUM, & sercenta hujusmodi: quorum exempla ex inscriptionibus antiquis passim toto opere disposuimus. Et nos ita saepe scribendum curavimus, quia saepissime ita scriptum in antiquis Virgilii codd. offenderamus: & Fab. Quintilianum affirmare videbamus, ad tempora usque praeceptorum suorum *cervom*, & *servom*, & similia *v* & *o* litteris scripta, ea adjecta ratione, quod subiecta tibi vocalis in unum sonum coalescere, & confundi nequiret. Sed quoniam

niam satis superque sumus evagati, quod eruditorum quorundam amicorum gratiae dedimus, tempus est, ut ad instituti operis negotium revertamur.

649. FILIUS HUIUS JUXTA LAUSUS. Codices aliquot antiqui legunt, *Filius huic fuerat Lausus*. Aliquot alii: *Filius hunc Lausus juxta*. Alii: *huc juxta*: quae quamvis ita multipliciter legantur, non tamen a vulgata lectione, quae est, *Filius huic juxta Lausus*, discedendum est.

656. SATUS HERCULE PULCHRO PULCHER AVENTINUS. Sunt codices, in quibus *Hercule forti* legatur. Observatum vero est alibi, *Herculi* nomen a fortitudine inditum: nam *Alcides*, ἀλκίς ἢ ἀλκίης, hoc est, a robore atque viribus appellatus est. Puto vero ego *forti*, loco hoc Servianam esse paraphrasim, qui *pulchrum*, pro *forti* poni dicit. Multum praeterea venustatis & decoris est in ea agnominatio, *Satus Hercule pulchro Pulcher Aventinus*: ut id denique sit, quod Horatius ait: *Fortes creantur fortibus*. Est & ostendit equos, in aliquot antiquis; sed longe melius, ostentat.

659. COLLIS AVENTINI SILVA. In codicibus aliquot antiquis, *in silva*, legitur. Magis vero Virgilianum videtur absque praepositione dictum.

660. FURTIVUM PARTU SUB LUMINIS EDIDIT AURAS. Antiqui plerique codices legunt, *fortivo partu*: & *oras*, non *auras*: quanquam exemplaria itidem vetera non desunt, in quibus *ad sublimis edidit auras*, legere est; sed enim *sub luminis edidit oras*, magis omnino placet, ut Lucretianum illud sapiat: *Dias in luminis oras*: nam qui *auras* scripsere, forte secuti sunt eorum superstitionem, qui *olam*, *aulam*; *plostra*, *plaustra*, & alia eodem modo scribere malebant. Atque ut de mutatione hujusmodi aliquid ulterius referamus: Scimus *Oratam* ex Verrio Flacco, teste Festo, piscis genus a colore auri appellari, quod veteres o pro AV ponebant. Hinc Sergium, quod annulis aureis & gradibus uteretur, *Oratam* appellatum.

663. BOVES IN FLUMINE LAVIT IBERAS. In codicibus aliquot antiquis, *Iberos*, virili genere legitur; sed in usu frequentiori est per foemininum dicere, ut *Reddidit una boum vocem*: &: *Abstraxitque boves*, cum & tauros etiam abstraxisset.

666. IPSE PEDES TEGMEN. Antiqua omnia exemplaria, *tegmen*, legunt, ut etiam in III. *Consertum tegmen spinis*. Inferius tamen est: *tegmen habent capiti*: καὶ τὸ στυγιον.

667. TERRIBILI IMPEXUM SETA. In codicibus aliquot, *implexum*, legitur; sed *impeyum*, magis receptum.

671. FRATRIS TYBURTI DICTAM COGNOMINE GENTEM. In Romano codice, *Tyburni* legitur, quod non ignoravit Servius. Adverte vero

Tyburta per I prima syllaba, non per Y scribi apud Graecos, & ita in plerisque veterum monumentis observavi. Est & ubi legas, *Tyburta limina*; sed *moenia*, omnino agnoscitur ab eruditis: ut ad conditores fratres fratris adludatur, quorum unus tantum urbi nomen dedit.

684. QUOS DIVES ANAGNIA PASCIT. In nonnullis codicibus, *pascis*, habetur, per apostrophem: ut conveniat cum sequenti membro: *Quos Amasene pater*.

686. NEC CLYPEI CURRUSVE SONANT. In antiquis aliquot codicibus, per *que*, copulativam, non per *ve*, disjunctivam particulam, legitur: *Nec clypei currusque*. Sed *currusve*, receptum magis.

689. TEGMEN HABET CAPITI. In plerisque codicibus antiquis, *habent*, numero multitudinis notatum est, & quod superius adnotavimus, *tegmen*, ut *regimen*. Eadem proportione hoc quoque loco scriptum inveni *tegmen*, per Proceleumaticum; sed magis placet eruditus *tegmen*, per synopam. Sicubi enim Proceleumaticus pes apud Virgilium invenitur, ex iis ille dictionibus constat, quae vocalium hiatus habeant; vel ut ex figura aliqua syllabae duae in unam coire possint; vel ex duabus vocalibus altera consonans fieri, ut in vocalibus, *parietibus*, & *ariete*, I potest in consonantem solidescere, & in *genua labant*, U, ut nonnulli putant, pari modo pro consonante censerent.

691. AT MESAPUS EQUOM DOMITOR. *Mesapus*, varie scribitur in codicibus antiquis, aliis SS, aliis PP geminantibus: id quia nondum a veteribus Grammaticis observatum, neque in marmoribus usquam a me lectum est, in medio relinquam.

692. NEC STERNERE FERRO. In antiquis aliquot exemplaribus, *nec sifere*, legitur; sed *sternere* malunt omnes.

709. POSTQUAM IN PARTEM DATA ROMA SABINIS. In antiquis aliquot codicibus legere est: *postquam pars est data Roma Sabinis*. Sed in partem usus est superius etiam Poeta noster: *In partem praedamque*.

711. ERETI MANUS OMNIS, OLIVIFERAQUE MUTUSCAE. In codicibus aliquot antiquis, *Herisi*. Sed omnino Ἡρετι Graece scribitur: & quamvis ἀνὸς ἢ Ἡρος, in honorem cuius positum oppidum ajunt, deducatur; nusquam tamen in Graecis auctoribus adspirationem observavi: parceque in Latinis, & in antiquis Valerii Maximi codicibus prope, *vicinum Sabinae regionis Eretum*, scriptum est, absque adspiratione, quam dictionem nonnulli ita depravarunt, ut *Fretum* scripserint. *Mutuscae*, quoque varie scribitur; sed inemendate, veluti superius in plerisque codicibus,

lucosque Calenos, pro, Capenos, invenias.

712. QUI ROSEA RURA VELINT. Sunt quidem codices, in quibus *rosfida* legatur; sed *rosea* agnoscit Servius a loci nomine; legas tamen apud Plinium: *Sabini, ut quidam existimavere, a religione, & cultu deorum Sevini appellati: Velinos incolunt lacus rosfidis collibus:* qui dubio procul ad Virgilianum carmen respexisse videtur. *Ῥῶσ* tamen agnoscunt Graeci: unde *Rosfus, & Roseus*, gentile nomen. Quare Servius non imperite *Rosea* legit.

714. CASPERULAMQUE COLUNT. Ex antiquis codicibus, omnino *Casperiam* legendum. FORULOSQUE. In antiquis aliquot, *Ferulos* habes; sed inemendate: ita *Himillae*, pro *Himellae*.

715. FABARIMQUE BIBUNT. *Faburum* in antiquis aliquot codicibus sic habetur, sed apud plures, *Fabarim*, lectione auctorum consensu comprobata.

718. VOLVUNTUR MARMORE FLUCTUS. In plerisque codicibus antiquis, pro *marmore, litore*, scriptum invenias; sed in Romano, *marmore*; ita in Mediceo, & aliquot aliis.

722. SCUTA SONANT, PULSUQUE PEDUM TREMIT EXCITA TELLUS. In plerisque antiquis codicibus scriptum inveni, veluti prius in impressis legebatur, *Scuta sonant pulsuque pedum conterrita tellus*: lectionem vero illam, *tremet excita tellus*, quam nuper eruditissimi viri publicaverunt, in Mediceo, & in Porcio, tantum ex manu scriptis codicibus vidi.

730. OSCORUMQUE MANUS. Male in quibusdam antiquis codicibus, *Tuscorum*, est. TERETES SUNT ACLIDES ILLIS TELA. *Aclidas* quidem, teli genus, Commentatores tradunt; de quo tamen nemo certum asseverat. In quodam vero antiquo codice, legimus, *acides*: quod apud Graecos, & *zelum*, & *cuspidem* significare manifestum est. Forte tamen aliqvis erit, qui de *aclide* certius aliquid in medium ferat: nobis enim ad plurima hujusmodi perquirenda otium non fuit.

732. LAEVAM CETRA TEGIT. In aliquot antiquis codicibus, *laevas*, numero multitudinis; sed & *laevam*, unitatis numero reperitur. *Cetra* quoque varie scribitur in vetustis exemplaribus: nam & *caetra*, & *scetra* reperitur; sed melius ex Livio *cetra*: unde *cetrati milites*.

736. PATRIIS SED NON ET FILIUS ARVIS CONTENTUS. In antiquis aliquot codicibus, *sed non jam*, legitur.

739. BATULUMQUE TENENT ATQUE ARVA CELENNAE. In Romano codice, *Batalum*, & *Celeenne*, pro *Celennae* legitur: utrumque inemendate.

740. DESPECTANT MOENIA AVELLAE. Antiqui omnes codices, quotquot habui, *moenia Bel-*
Tam. IV.

lae, legunt; quod vero & *Abellae* legi possit, rationem videris apud Servium; tum etiam apud Strabonem *Abella* legitur, ubi has hoc ordine ponit urbes: *Τῆς δὲ Λατινῆς ὁδῆς καὶ ἔτι Σαβίτουρα, καὶ Ἀτίλα, καὶ Νάλλα, καὶ Νουκερία, καὶ Ἀνέροι, καὶ Ἀβέλλα.*

741. SOLITI TORQUERE CATEJAS. Quia in plerisque codicibus, i littera longiori forma notata est, supraque aliarum fastigia alte producta, factum est, ut in Romano codice, & quibusdam aliis, *catelas*, inde *catellas* notatum fuerit: illud enim i longum, l litteram, qua nunc scribentes utimur, esse crediderunt: quod ideo dictum volui, quia Longobardica manus saepe fallat in litterae scriptio-
ne, nisi hoc adverteris.

744. MISERE IN PRAELIA NURSAE. In Romano codice, *Nyrfae*, per y scribitur, ut *Cymarum*, pro *Cumatum*. Sunt & plerisque codices, in quibus *Nersae*, per e scriptum est; sed *Nursae* receptum.

747. DURIS AEQUICOLA GLEBIS. In plerisque veteribus codicibus, *Aequicula*, pene ultima per u notata est: nam ea terminatio, quae est in *ola*, plerumque per u scribi animadverti, ut, *epistula*: quod non in veteribus tantum codicibus, verum etiam in antiquis monumentis non semel observavi.

750. QUIN ET MARUVIA VENIT DE GENTE. Veteres pene omnes codices, *Marubia*, legunt per b mutam. Romanus tamen, *Marula*, habet. Stephanus in iis, quae compilavit ex Hermolao Bizantino, *Μαριόβαν*: sed in Sabinis ponit; verum auctor ille adeo passim corruptus est, ut parce admodum ei sit adhibenda fides.

757. NEQUE EUM JUVERE IN VULNERA CANTUS. Antiqui plerique codices, *in vulnere*, legunt ablativo casu, dum vulneraretur; idem tamen significat, *in vulnera*.

758. QUESITAE IN MONTIBUS HERBAE. Ita habetur in Mediceo; sed in antiquis plerisque aliis exemplaribus legitur, *quaesitae montibus*, absque in. Leve hoc fortasse videbitur multis, sed iis, qui sese stilo exercere gaudent, pensitatione non injucundum.

759. TE NEMUS ANGITIAE. Antiqua aliquot exemplaria, *Argitiae*, legunt; sed *Angitiae* melius, ex Solino, ut etiam habetur in codice Porcio.

762. VIRBIUS INSIGNEM QUEM MATER ARITIA MISIT. Saepius dictum, in Romano codice familiarem esse mutationem ex i in e, ut in veterum aliquot monumentis, NEGLEGENTIA, in nummis MAURETANIA, & alia pleraque. Ita hoc loco & *Verbius*, & *Aretia* scriptum est; sed *Verbius*, non in hoc auctore tantum, sed in aliis quoque, per e scriptum observavi; per i vero scribi debere ostendit analogia: quoniam, ut apud

Adamantium est, eum virum bis factum esse memorant. Cavet vero auctor is, ne *Virvius*, littera media per v digammon scribatur: quoniam *bis* numerus per b mutam notetur: quum tamen eo loco, quod superius attigimus, *Favium*, non *Fabium*, contra nostri temporis usum praecipiat scribi. Quantum vero pertinet ad urbem, in Strabonis codicibus Ἀφτία μετὰ τὸ Ἄλβανον per iātra scriptum, quum Ἀφτίον τὸ Τυρηνικὸν χόρας per ἦtra scribatur. Non praeteribo vero loco hoc, quod ad litterae mutationem attinet, observasse Quintilianum, ut *sibe*, a Messala, ita *quose*, scriptum in multorum libris, comperisseque se ex Pediano T. Livium ita his usum, qui & ipse eum sequebatur: *Quae nos* (ait ille) *i littera finimus*. Quid vero illud apud Verrium, qui Scipionem Africanum Pauli F. rederguisse, per e litteram enuntiasse dicit; contra vero *perisum*, per i? cujus meminit Lucilius, cum ait: *Quo facietior videar & scire plus quam caeteri, perisum hominem, non pertesum dicens, ferum natura genus*.

763. Hymetia circum litora. In Romano codice, legere est, *humentia circum litora*; sed malunt omnes *Hymetia*, ab Atticae monte. Sed id quoque observandum est, apud Graecos geminato ττ scribi Ὑμήττι, nomenque observant τὸ u natura producere.

773. Phoebigenam Stygias destruxit ad undas. In antiquis codicibus alibi, *ad undas*, alibi, *in undas*, legitur.

777. Exigeret versoque ubi. Plerique codices antiqui absque particula, *que*, legunt, *verso ubi*: in qua dictione eruditioribus auribus iudicandum relinquo, quam venustius sit legere: *Solus ubi in silvis Italis ignobilis aevum Exigeret verso ubi nomine Virbius esset*. Possè vero versum ita nulla collisione consistere ostendit, quod superius legimus: *Antiqua e cedro Italusque paterque Sabinus*: & huiusmodi pleraque apud hunc eundem Poëtam.

778. Unde etiam Triviae templo. Plures antiqui codices habent, *templo Triviae*, quod eorum curae commendamus, qui spondeum duobus dactylis interjectum addere carmini maiestatem agnoscunt.

779. Quod litore currum, et juve-

nem monstris pavidi effudere marinis. In codicibus aliquot antiquis, *quo litore*, legitur. Neque obstat, Hippolytum in Attica, non in his regionibus fuisse dilaceratum, quando Poëtis ea concessa licentia, ut & fabulas, & historias nunquam ex commodo suo pervertant; placet tamen quod, ut sit redditio causae.

781. Haud secius aequore campi. In antiquis plerisque codicibus, *segnius*, legitur: quam lectionem Servius agnoscit, quum dicit, *non segnius patre*.

794. Agmina pensantur campis. In antiquis codicibus, & *densantur*, & *densentur*, observavi: utrumque recte, ex usu veterum.

799. Quis Juppiter Anxuris arvis praesidet. In antiquioribus sane, *Jupiter* unico phabetur. In Romano, & aliquot aliis *Anxuris*. In aliis plerisque, *Anxyris* per y, ut Graece scribitur. Et *Anxiris*, per i Latinum, iis, qui Graece nesciebant.

810. Fluctu suspensa tumentis. In aliquot veteribus codicibus legere est: *fluctus tumentis*, quod minime placet: non sum vero nescius esse aliquos usque adeo naris supra modum emunctae, ut, quum quatuor illos versus legunt:

*Illam vel intactae segetis per summa volaret
Gramina, nec teneras cursu laesisset aristas;
Vel mare per medium fluctu suspensa tumentis
Ferret iter, celeris nec tingeret aequore plantas;*
adulterinos eos iudicent, ut qui a Virgiliana gravitate videantur alieni. Sed valeant tam severi Critici, quando in exemplaribus omnibus antiquis ea carmina reperiuntur: neque hyperbolica ea lascivia indecora est, praesertim in virgine laudanda, quum toleretur in Apollonio in Polyphemi agilitate describenda, unde locum Poëta noster mutuatus est, cujus versus non apposui, quia sunt jam omnibus in promptu.

816. Lyciam ut gerat illa pharetram. Sunt antiqui codices, ubi *ferat* scriptum est. Sunt qui *gerat* magis proprium velint, & alterum illud ex paraphrasi adjectum esse. Est & *ipsa*, pronomen, pro *illa*, in antiquioribus exemplaribus; verum alterum hoc receptius.

LIBER OCTAVUS.

ATQUE IMPULIT ARMA. Saepius dictum est, praepositionem in subsequente p in plerisque codicibus antiquis, in m minime mutari, id quod non in Virgilianis tantum exemplaribus est, verum etiam in Horatianis, Caesarianis, Ammiani Marcellini historiis, & aliis auctoribus, qui vel

Longobardicis, vel ejus generis litteris notati sunt. In illis enim Tineis praepositiones fere omnes in dictionibus omnibus incolas habentur, ut hoc loco, *IMPULIT* per n. Neque nescius sum Grammaticos adversus hanc scriptionis rationem reclamare: quos illius litterae sonus ante p non nisi m sona-

sonare possit, quum necessarium sit, post eam particulam enuntiatam, statim occludere labia secunda syllaba IMPULIT. Sed esto, vi naturae, M sonus ipsius litterae ante P pronuntiatæ: quid obstat, ut, & si aliter enuntiat, non tamen integra scribi possit, quum alia pleraque sint, quae aliter scribimus, aliter pronuntiamus, ut observat Velius Longus? Ac ne Graecorum sermonem in testimonium adducamus, qui T quum scribunt ante N, D tamen pronuntiant, litterae illius remolita duritie: iidem γ ante γ, *, κ, ξ, notant, sed enim litterae, quae est N, pro γ scripto, sonum exprimunt. Noluimus nos eos superstitiosius imitari, ideoque Angelus non Aggelus scribimus, Anchora non Agcyra, Anchises non Agchises, Phalanx non Phalagx, ea enim sic Graece scribuntur, ἀγγελος, ἀγκυρα, ἀγκίστρος, φάλαγξ. Sed M tamen aliquando quum scripsimus, alterius litterae sonum pronuntiamus, ut Quintiliano & Velio Longo testibus apparet, in *multum ille*, & *illum ego*. Quare me nihil offenderit, si quis in N etiam eandem esse rationem asseruerit, & IN praepositionem scribendo incolumem servaverit, pronuntiationis vero leges naturae concesserit.

16. EVENTUM PUGNAE CUPIAT. In aliquot antiquis codicibus, *cupiet* legitur: sed longe venustius *cupiat*.

25. SUMMIQUE FERIT LAQUEARIA TECTI. Miror Servium eos non neglexisse, qui *lacunaria* legunt: quum vel ex Horatii exemplo, quod apposuit, syllabae repugnantiam viderit, etiam multi polysyllaborum regulam usurpant.

38. EXPECTATE SOLO LAURENTI. In antiquis aliquot codicibus, *expectate*: quamvis nonnulli adimant s, quum opperiri significat.

39. NE ABSISTE PENATES. Inemendate legitur *ad siste*, in plerisque codicibus etiam antiquis: quum *absiste* dubio procul sit legendum. Ait enim Tyberinus: Tametsi tantus bellorum motus insurgit, ne tamen animum desponde, sed quod instat, audacter exequere.

40. TIMOR OMNIS ET IRAE CONCESSERE DEUM. In veteribus omnibus codicibus, quotquot habui, *tumor* legitur, quod physice dictum esset. Effusa enim bile jecur intumescit, inde oritur excandescencia. Unde apud Hor. *Vae, meum fervens difficili bile tumet jecur*. Et alibi Virgilius: *Tumida ex ira tunc corda residunt*. Deque Meleagro apud Ovidium est: *Tumida fremdens Mavortius ira*. Neque tamen displicet *timor*, quia Juno ea tot, quae eventura erant, metuens, veterisque memor belli, tantas exciverat turbas. In timore praeterea tumor est, ut Cornelius Fronto tradit, ut in metu motus animi, in formidine interdum ratio, in pavore nil non puerile.

42. JAMQUE TIBI NE VANA PUTES HAEC

FINGERE SOMNUM. In Romano codice, *nec vana putes* legitur, quod minime displicet. Sed & ne recte.

58. ADVERSUM REMIS SUPERES SUBVECTUS UT AMNEM. In codicibus aliquot, mutato numero, *Adversum superes remis*. Sed concursus ille syllabarum *sum, su, res, re*, molestam praefert asperitatem. In aliquibus autem manu scriptis, versus hic non habetur.

59. SURGE AGE, NATE DEA. In Romano codice, & quibusdam aliis non habetur *age*. In nonnullis altera manu superadditum, quum antea legeretur, *Surge, o nate dea*. Sed omnino *Surge age* magis placet. Missum facio *gnate deum*, quod & ipsum in veteri habetur codice.

61. SUPPLICIBUS SUPERA VOTIS. In Romano quidem codice, *votis* legitur. Sed in plerisque aliis, *donis*: ut idem repetatur, quod in III. praecceptum ab Heleno fuerat. Tametsi Ti. Donatus *votis* agnoscit utroque loco.

62. EGO SUM PLENO QUEM FLUMINE CERNIS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *Ego sum quem pleno gurgite cernis*. Sed altera lectio magis omnino recepta.

67. NOX AENEAM SOMNUSQUE RELIQUIT. In antiquis aliquot exemplaribus, *relinquit*, per instans, ut conveniat cum surgit.

69. CAVIS UNDAM DE FLUMINE PALMIS SUSTULIT. In antiquis aliquot codicibus, *sustinet* legitur. Et quod subsequitur, *talis effundit*, praesenti tempore, quod in vulgatis *effudit* habetur.

72. TUQUE, O TYBRI TUO GENITOR CUM FLUMINE SANCTO. *Tu o Genitor*, distinguendum esset ex antiquis codicibus, in pronomen & adverbium vocandi: corripere *tu*, ob subsequentem vocalem. Quod non ideo apposui, quia lectionem hujusmodi probarem: sed, ut codicum tantum varietatem indicarem. Quidam, ut in plerisque aliis locis, *que* particulam inseruere. Hinc plerique codices habent, *Tuque o Tybri, tuque o Genitor*: tam imperite quam absurde. Perinde ac etiam *sancto* pro *sancto* scripsere. Nam s etiam simplex in x mutare quorundam mos fuit. ut habetur in veterum monumentis, CASSIUS XECUNDUS, & alia quaedam hujusmodi.

74. QUO TE CUMQUE LACUS MISERANTEM INCOMMODA NOSTRA FONTE TENET. In Romano codice, *tenent*, legitur, ut *lacus* sit pluralis numeri: non enim adhuc proprium fontem aut lacus novit.

76. SEMPER CELEBRABERE DONIS. In plerisque codicibus antiquis, *venerabere*, specie Latino sermoni insolita; *celebrabere* autem omnino melius.

78. ADSIS O TANDEM ET PROPIUS. In Romano codice, & in Mediceo, *Adsis o tantum*, legi-

legitur. In aliquot aliis, *adsis & tandem propius*; sed omnino venustius est, *o tandem*.

86. QUAM LONGA EST NOCTE. In codicibus aliquot antiquis, non habetur *est*, sed enim figuratam illam priorem lectionem agnoscit Servius.

87. LENIIT ET TACITA. In Romano codice, more suo, *lenit*, unico I, quod vel oblonga figura scribi debet, ut pro duobus accipiatur, sicuti *memor benefici*; vel spondeus est *καλὸν ἠρώμειον*: sed magis placet *leniit*, dactylus.

90. ERGO ITER INCOEPTUM CELERANT. In plerisque codicibus antiquis, *peragunt*, legitur. Utrumque placet, sed melius *celerant*. In Mediceo, *celebrant*, quod cum eo quadraret, quod sequitur, *rumore secundo*. Quod vero ajunt Interpretes, *rumore secundo*, id est, bona fama, nihil ad Virgilianam sententiam facere videtur: nam *rumor* hic pro plausu ponitur.

91. LABITUR UNCTA VADIS ABIES. In codicibus aliquot antiquis, *uda*, non *uncta*, legitur; sed *uncta* magis proprium, quo epitheto alias etiam Poëta usus est ad pingendas navis: *Nasat uncta carina*. Quod vero subjunxit, *undas & nemus mirari*, secundum Pythagorae disciplinam dictum, qui putabat omnia, spiritum vegetationis habentia, posse mirari.

98. CUM MUROS ARCEMQUE PROCUL ET RARA DOMORUM. In Oblongo codice perveteri, & quibusdam aliis, *arces*, legitur numero multitudinis, ut referatur ad colles septem, vel ad illud: *Septemque una sibi muro circumdedit arces*. Nam *rara domorum Teſta vident, quae nunc Romana potentia coelo Aequavit*. Est autem pro *& rara*, in Romano codice, & in Mediceo, *ac*.

100. EUANDER HABEBAT. In Romano, & in Mediceo, *Euandrus*: nam *Euander*, vocativi casus esse volunt, pro *Evandre*, καλὸν ἠρώμειον. Reliqui tamen codices, *Euander*, habent, nominativo casu. Voluntque alii *Euandre*, in vocativo fieri καλὸν ἠρώμειον, ut illud: *Nam tibi, Tymbre caput*; quod agnoscit Probus. Sospater tamen Carisus ita scribit: *Alexander, Teucer, dici debet; sed & Alexandrus, & Teucrus, dici possunt, ut Virgilius: Teucrus & Evandrus, secundum illam scilicet rationem, qua nomina Graeca in os exeuntia, Latine in us exire Aurelio placet*. Contra quam regulam a Graecis ἠρώμειον, idem a nobis ager dicitur. Ideoque, ut in his, & caeteris consuetudo sequenda est. Sed enim super hoc latius habetur libro tertio, eo versu: *Teucrus Rbeteas*.

102. FORTE DIE SOLEMNEM ILLO. In Romano codice, *solemne*, genere neutro legitur, quod minime placet.

104. PALLAS HUC FILIUS UNA. Quod in veteribus aliquot codicibus, *Pallans*, scriptum invenitur, non est praeter alicujus aetatis consuetudi-

nem: nam praeter ea, quae alibi retulimus, in antiquis inscriptionibus observata, Romae apud Mariam Melinum, magnae celebritatis Patricium, hospitem olim meum officiosissimum, in antiquissimi monumenti titulo, vidi, *Pallans*, per N scriptum. Est vero cippus is pulcherrime elaboratus opere Corinthio, omnium, quae ad hanc diem viderim, laetivissimo, cujus inscriptionis verba singula in hunc modum habent:

V O L V S I A E
A R B V S C V L A E
P A L L A N S Q N.
A F R V M.
C O N T V B E R N A L I
C A R I S S I M A E E T S I B I.
I n c u j u s b a s i e s t:
P E R M I S S V D E C.

Alibi etiam nomen id hoc pacto scriptum in veterum monumentis observavi, praefertimque LL duplicato, quod jam plerique non illiterati viri simplici L scribere coeperunt. Sed enim non sum necius, veteres inscriptiones hujusmodi plerumque variare, litteramque ipsam N, non modo superaddi solitam, verum etiam, ubi ex analogiae ratione fit adscribenda, plerumque rejici, ut alibi factum in nominibus, *infas*, & *clemes* ostendimus. Sed quamvis ita veteres scriptitaverint, Probus tamen Valerius nomen hoc in *as* terminari tradit. Et hunc locum citat, ut *as* longum ostendat. Qui si *ans* per N & s agnovisset, non hoc usus esset testimonio. Alibique errare eos dicit, qui putant *Pallantis*, genitivum a recto *Pallas*, per N litteram: & *Palladis*, a *Pallas*, absque N deduci: quas voces accentu tantum distingui monstrat, quum *Pallas*, dea, sit oxytonon: *Pallans*, heros, paroxytonon. De terminatione vero eorum nominum, quae sunt *infas*, & *clemes*, satis est libro primo dictum. Hujusmodi vero generis est etiam *praegnas*, quod per *as* absque N in antiquissimo codice Terentiano scriptum in Ecyra legi eo loco: *Nam abducta a vobis praegnas fuerat filia*. Sane apud Sospitatum Carisium, ubi utrum *partium*, an *partum*, genitivo plurali, a *pars*, *partis* dicendum sit, quaeritur, Plinii verba referuntur, dicentis consuetudinem jam *partium* proferre coepisse, ut *praegnatium*, & *optimatium*: ubi videtur etiam *praegnas*, *praegnatis*, ut *optimas*, *optimatis*, a Plinio agnitum. Illud pro corollario addere visum est, quod in eodem codice Terentiano, qui est in bibliotheca Vaticana, qui subsequitur versus post eum, quem paulo ante citabamus: *Neque fuisse praegnantem unquam ante hanc sciri diem*: absque dictione *praegnantem*, notatus est, ut ita legatur: *Nam abducta a vobis praegnas fuerat filia. Neque fuisse unquam ante hanc*

hanc sciri diem. Quam lectionem ex peritis nonnulli plurimum approbarunt. Sed enim animadvertendum, non esse locum Pyrrhichio in senario versu, nisi bis absque synalepha scandere voluerimus; primo loco Tribrachum statuentes, in hunc modum: *Neque fu. iss' un. quam an. te hanc. sciri. diem.* Verum haec in medio relinquere consilium est, quae sola sibi longum orationis apparatus exposcerent. tam multa apud eum quoque auctorem sunt injuria temporum labefactata.

108. ALLABI NEMUS ET TACITIS INCUMBERE REMIS. In Romano codice, & aliquot aliis, *tacitos*, legitur, quippe viros; non tamen displicet, *tacitis remis*.

112. QUAE CAUSSA SUBEGIT IGNOTAS TENTARE VIAS? In antiquis aliquot exemplaribus, *quae cura*, legitur; sed *caussa*, magis placet: ea enim ab Aenea refertur, eo versu: *Quos illi bello profugos egere superbo.*

114. QUOD GENUS. In antiquis aliquot codicibus, *qui genus*, non ineleganter positum. In aliquot aliis *quis genus*: quod aliis diligentius examinandum relinquo.

120. DARDANIAE VENISSE VIROS. In Romano codice, & aliquot aliis, *duces*, legitur, pro, *viros*. In plerisque vero codicibus, vel haec, vel illa dictio, abrafa discernitur; sed enim *duces* omnino magnificentius est.

121. OBSTUPUIT TANTO PERCULSUS NOMINE PALLAS. Ne repetam amplius *obstipuit*, eo me veritam, quod *percussus* in antiquis codicibus habetur, a *percutio*. Quod vero isti *percellere*, unde *percussus*, ad animum tantum spectare dicunt, apud Ovidium quinto Metamorphoseos legas: *Stipite qui media positus fumabat in ara perculit*: quod quidem nulli non videatur ad corpus pertinere.

122. EGREDERE, O QUICUNQUE ES. In Romano codice, sententia non profertur per dissolutum; sed conjungitur cum *obstipuit*, copulativa particula adjecta, hoc pacto; *Et gradere, o quicumque es, ait.* sed enim *egredere*, video magis eruditis placere. CORAMQUE PARENTE ALLOQUERE. Codices plerique veteres, *parente*, legunt, ablativo casu, ut sit *coram parente*; sed mihi magis placet, *parentem adloquere*, ut est in Romano codice, & aliis optimis.

124. ACCEPITQUE MANU, DEXTRAMQUE AMPLEXUS INHAESIT. In plerisque codicibus antiquis, *Excepitque manu dextraque*: & pro, *implexus*, sunt codices, in quibus, *implexus*, legitur: quae lectio cum *dextra*, ablativo, conveniret; sed enim *implexus* plures fautores habet.

132. TUA TERRIS DIDITA FAMA. Praeteribo, quod in antiquis aliquot codicibus *debita* legitur; quum *didita* in emendationibus habeatur: quod Servius etiam agnoscit in codicibus emenda-

tis: dumque exponit *didita*, divulgata, ut illud, *Diditur interea Trojana per agmina murmur*. Lucretianum id quidem verbum, & in hoc significato ab utroque horum saepissime positum.

136. MAXIMUS ATLAS. In Romano codice: *maximus Atlans*: de cujus descriptionis ratione plerique diximus in primo Aeneidos. Succurrit vero nunc marmor simili ratione inscriptum, quod elegantia ingenia subjectum hic non apernabuntur:

ASPRENANS CALPURNIUS
TORQVATVS PATRI SVO.

Fuisse enim in hujuscemodi nomine veram lectionem, *Asprenas*, apud antiquiores, fatentur omnes. Tum in aede Divae Ceciliae trans Tyberim: ASPRENATIS CAESIANI legitur, absque N, obliquo casu.

139. CYLLENES GELIDO CONCEPTUM IN VERTICE FUDIT. In antiquis codicibus, partim *Cyllene*, partim *Cyllenae*, legitur; & *conceptum vertice*, absque IN: quod non placet.

140. AUDITIS SI QUICQUAM CREDIMUS, ATLAS. In codicibus aliquot antiquis, *si cuiquam credimus Atlans* legitur; sed *quidquam* magis placet. Et *Atlas* absque N scribi dictum.

144. TENTAMENTA TUI PEPIGI. In antiquis plerisque codicibus, *temptamenta*, per MP legitur: quam scribendi rationem, praeter omnium fere codicum antiquorum congeriem, in aliquot etiam marmorum inscriptionibus observavi: cujusmodi ea est: EJUS MONIMENTI PARTEM ALIENARE TEMPTAVERIT. Sed enim ubi ita scriptum invenitur, alia quoque praeter eruditorum usum inspiciuntur. Nos itaque *tentamenta* scribamus, ut omnes fere notae melioris homines hodie scribunt. ME ME IPSE, MEUMQUE OBJECI CAPUT. In antiquis aliquot codicibus, *memet*, legitur. De primae vero syllabae quantitate, vide Valerium Probum: & observatum a Grammaticis, *Tutemet*, esse dactylum, quod ejusdem est proportionis. Missum faciam, *caput*, per D, in antiquo quodam codice passim notatum: nam de litterae illius mutatione satis superius dictum.

149. QUODQUE ALLUIT. In antiquis, *abluit*: quod non ita placet. Est enim hic *adluere*, vel *alluere*, quo frequenter utitur Plinius in hanc sententiam.

151. ET REBUS SPECTATA JUVENTUS. In codicibus nonnullis antiquis *e rebus*, legitur; sed enim sententia videtur ET exposcere.

155. ACCIPIO AGNOSCOQUE LIBENS. In codicibus aliquot antiquis, *aspicio agnoscoque*, legitur; sed plures omnino, *accipio*, habent, ut: *illos porticibus rex accipiebat in amplis*.

157. HESIONES VISENTEM REGNA. In Roma-

vativum sit: apud Graecos tamen utrumque reperitur, ὁ Νῆψος, ὁ Νῆψου, ut observatum a Grammaticis. Est etiam in Romano codice, *semenja*, pro *semesa*, errore illo familiari.

316. NEC JUNGERE. In aliquot antiquis. *neque*, particula ea ter repetita: *Quis neque mos, neque cultus erat, neque jungere tauros*. Sunt tamen qui *neq* monosyllabum tertio loco malint.

324. AUREAEQUE (UT PERHIBENT) ILLO SUB REGE FUERUNT SAECULA. Veteres codices fere omnes legunt, *Aurea quae perhibent*: nempe, saecula fuere sub illo rege, quae perhibent aurea. In aliquot vero codicibus, quod non ita placet, legere est, *Aureaeque perhibent illo sub rege fuisse Saecula*; sed vulgata lectio, *Aureaeque ut perhibent*, magis doctis omnibus adridet.

328. TUM MANUS AUSONIAE ET GENTES. In Romano codice, *Ausonia*. *Ausoniam* vero putat Verrius dictam ab *Ausonio* rege, Ulyssis filio, ex Calypso: qui primus partem eam tenuerit, ubi Beneventum & Cales. Deinde paulatim sic dicta sit tota Italia, quae ab Alpibus includitur. Quod vero paulo infra, non procedere ait Servius, quod a Livio traditum est, *Tybrim dictum ab Albano rege Tyberino*, suppetias Livio fert Varro, dum is quoque *Tybrim a Tyberino Silvio Albanorum rege, quod is in eo extinctus sit*, dictum asserit.

341. ET NOBILE PALLANTEUM. In Romano codice legitur, *nomine*: veluti dixerat *Carmenalem Romano nomine portam*. Sed omnino, *nobile*, magis placet, ob antiqua tot eo de loco monumenta.

346. ET LETUM DOCET HOSPITIS ARGI. In codicibus aliquot legere est, & *mortem docet*; sed magis placet *letum*, ut persistit in nominis adlusionem de *Argileto*. Quamvis non ignoro esse, qui ab *Argola* quodam, viro non ignobili, qui fuerit ibi sepultus, locum dictum veiunt. Alii ab *argilla*, quod ibi id genus terrae affatum fuerit.

350. JAM TUM SYLVAM. In Romano, *silvas*. In quibusdam aliis, *jam jam silvam*; sed *jam tum*, magis omnino placet.

357. HANC SATURNUS CONDIDIT URBEM. In codicibus aliquot antiquis, *arcem*, non *urbem*, legas: quod est historiae propius: nisi *urbem*, dictum sit ad ampliationem, & honestiorem rei nuncupationem: sive ad id respexerit, quod Roma inde *κατ' ἰσοχὴν* Urbis appellata est.

361. LAUTIS MUGIRE CARINIS. In Romano codice, legitur, *cavernis*, errore foedo.

366. AUGUSTI SUBTER FASTIGIA TECTI INGENTEM AENEAM DUXIT. In codicibus aliquot antiquis, *subeunt*, legitur; sed *subter*, lectio castior videtur; aliter *Ingentem Aeneam duxit*, imperfecta erit oratio.

373. ASPIRAT AMOREM. In aliquot codicibus

antiquis, *inspirat*; sed & *adspirat*, invenitur, quod nonnullis placet.

377. ARTIS OPISVE TUAE. In antiquis aliquot codicibus, *opusve*, ut sit, *Arma opusve artis tuae*: nam non tam armorum praesidium, quam etiam artificii visendam pulchritudinem admirabitur Poeta, in armis ipsis. Est etiam, *opisque*, legere.

381. NUNC JOVIS IMPERIIS RUTULORUM CONSTITIT ORIS. In Oblongo codice, & quibusdam aliis antiquis, *imperio*, unitatis numero legitur, quod etiam apud Servium advertas. Missum vero faciam, quod in plerisque codicibus, & hic & alibi, *Rutilorum*, secunda syllaba per i notatur.

383. ARMA ROGO GENITRIX NATO. Ex antiquioribus codicibus scribendum, *genetrix*, media syllaba per e, ut alibi monuimus. TE FILIA NEREI. In codicibus aliquot antiquis, *Neri*, legitur. In nonnullis, *Neres*. Super quo declinatu multa Servius memorat Priscianus vero in hujusmodi nominibus positum ait dativum pro genitivo, quare *Nerei* scribendum erit; sed *Neri* pronuntiare non incongruum, facta synaeresi in Graecum diphthongum.

388. CUNCTANTEM AMPLEXU MOLLI FOVET. In Servii verbis aliquid desideratur: & ut illi etiam suppetias feramus, Nonius Marcellus locum hunc exponens ait: CUNCTANTEM, dubitantem. Quare ita etiam apud Servium legendum crediderim, CUNCTANTEM, *Dubitantem, scilicet de promissione*. Deest enim *dubitantem* in Servianis scriptis.

390. ET LABEFACTA PER OSSA CUCURRIT. In plerisque codicibus antiquis, *calesceta*, legi; sed *labe facta* Servius agnoscit. Quae phrasia Catulliana est: *Non si illam rarae labe factes munere vesbis*.

394. TUM PATER AETERNO FATUR DEVICTUS AMORE. In Romano codice, & in quibusdam aliis perveteribus, *devinctus*, legitur, quod amoris proprium est, & vinculum in mysticis significationibus amorem denotat: neminem enim facilius ad te trahas, & arbitrio colligaris tuo, quam amantem. Poetae vero passim amoris laqueos & retia decantarunt: ut saepe apud Lucretium:

*Nam vitare plagas in Amoris ne jactamur,
Non ita difficile est, quam captum retibus ipsis
Exire, & validos Veneris perumpere nodos.*

395. QUID CAUSAS PETIS EX ALTO? FIDUCIA CESSIT QUO TIBI, DIVA, MEI. Legitur utroque loco, *quid*, ut repetitio sit, *Quid causas petis ex alto? fiducia cessit quid tibi, diva, mei*; sed quo adverbium secundo loco magis placet. Illud autem, quod

quod est, *ex alto*, Servius exponit, argumentatione longe reperita. Nonius, *ex vetusto*, & *antiquo*, interpretatur.

402. QUOD FIERI FERRO LIQUIDOVE POTESTUR ELECTRO. *Potestur* omnino in codicibus aliquot antiquis reperitur. Et in aliquot etiam duae ultimae litterae abrahae sunt. In Romano tamen, & in quibusdam aliis codicibus, ipsa vetustate venerabilibus, *potest*, habetur, quod magis placet, ut duo declinemus evitanda. *Potestur* illud post Lucretiana tempora jam obsoletum, & primam in dictione *electro* correptam, quae natura longa est, ut: *Sudant electra Myricae*, *Ἡλεκτρον* enim Graece per *v* vocalem, omnium porro consensu longam, scribitur.

405. PLACIDUMQUE PETIVIT CONJUGIS INFUSUS GREMIO PER MEMBRA SOPOREM. Sunt codices admodum veteres, in quibus, *infusum* legitur, quod non aequè placet.

408. CEU FOEMINA PRIMUM CUI TOLERARE COLO VITAM TENUIQUE MINERVA. Quia sequitur inferius: *Haud secus ignipotens*, crediderunt nonnulli *ceu foemina* legendum; sed enim codices plerique veteres, cum iis, qui apud me sunt, *cum*, non *ceu*, legunt: spectat enim comparatio ad tempus etiam antelucanum, quod & *Volcanalia* nuncupant: quare addit: *Nec tempore segrior illo*. Sed hoc utcunque placeat, non laboro. Quod vero super, *tenuique Minerva*, tam multa congerantur ab Interpretibus, in loci hujus expositionem excogitata, aliter nonnulli codices admodum antiqui legunt, ubi *calatibusque Minervae* habetur; sed enim *tenuique Minerva*, in Romano codice est, in Mediceo, & aliis quibusdam, eamque lectionem agnoscunt Aru. Messus, & Priscianus.

418. QUAM SUBTER SPECUS. In vetustis aliquot exemplaribus, *quam subtus*, habetur.

421. STRICTURAE CHALYBUM. *Strictura*, inquit Servius, est *terra ferri in massam coacta*. Nonius Marcellus locum hunc citat, exponitque, *stricturae sunt scintillae*. *A stringenda vero acie* vocabulum *stricturis* impositum ait Plinius libro xxxiii.

423. HUC TUNC IGNIPOTENS. *Huc* quidem in plerisque vulgatis codicibus habetur; sed plerique veteres *hoc* legunt, quod Servius agnoscit pro *huc* positum. Circumfertur vero Epitaphium, quod extat Capuae, in quo de more hujusmodi scriptum sit: *INFERRI HOC NON LICET NISI QUORUM NOMINA SCRIPTA SUNT ET QUIBUS CAVERO*.

428. DEJICIT IN TERRAS. Antiqua aliquot exemplaria, *deicit*, unico *i* legunt. Longe vero plura *dejecit*, pene ultima correpta: eaque dictio praesenti tempore pluribus locis ita scripta, *dejecio*, *dejecis*, non *dejicio*, scribi aliquando solitum o-

Tom. IV.

stendit: ac de mutatione quidem litterae *i* in *e*, satis superius disputatum. Hoc vero loco No. Marcellus *dejicit*, mittit, interpretatur.

431. FULGORES NUNC TERRIFICOS. In Romano, & omnibus fere aliis veteribus codicibus, *horrificos*, est legere. Et ubi inferius habetur: *Aegidaeque horrificam*, iidem omnes, quotquot viderim, codices, *horriferam*, legunt uno consensu.

436. POLIBANT. In aliquot antiquis, *polebant*: de qua scribendi ratione satis superius disputatum est.

438. DESECTO VERTENTEM LUMINA COLLO. Sunt codices, in quibus, *difsecto*, legatur. In aliquibus *dissecto*. In Romano, *dejecto*; sed *desecto* magis placet, ut in Mediceo est.

439. COEPTOSQUE AUFERTE LABORES. In codicibus aliquot antiquis, *certos*, legitur, hoc est, qui quotidiana opera exercentur, qui olim instituti, qui vobis praecipue soliti: nam alia, quam soleant excudere, nunc opera imperaturus est. Non tamen displicet, *coeptos*, ut codices aliquot etiam manu scripti legunt.

443. PRAECIPITATE MORAS. In aliquot antiquis, *moram*; sed numero multitudinis magis placet, quod majorem ostendit festinationem.

453. FORCIPE MASSAM. Sunt quidem codices, in quibus, *forfice*, legatur; sed enim Servius agnoscit *forcipe*, & utriusque diversum ostendit usum. Carilius, *forcipe*, loco hoc positum a Virgilio tradit: quamvis de *forfice* cum Servio non sentiat. Quod vero exemplaria, *massam*, habent, in Carilii codicibus ejus loco, *ferrum*, legitur.

460. DEMISSA AB LEVA. Antiqui aliquot codices, *a levo* legunt, ut subintelligatur, *humero*; sed *ab leva*, scilicet, *parte*, vel *manu*, magis recepta lectio.

474. HINC RUTULUS PREMIT, ET MURUM CIRCUMSONAT ARMIS. In codicibus aliquot antiquis, *circumsonat arcens*, legitur; in aliquot aliis, *Arruns*: ut non unus nominetur hostis, ad majorem timoris exaggerationem, seque honestius excuset, quod modico eum auxilio juvet. Mibi autem *armis*, ut in codicibus emendationibus habetur, nequaquam displicet.

487. TABOQUE FLUENTES. In antiquo codice, *fluenti*, quippe *tabo*, legitur.

492. ILLE INTER CAEDES RUTULORUM. In Vaticanis omnibus codicibus, *caedem*, unitatis numero legitur: non ita in plerisque aliis.

502. NULLI FAS ITALO. In antiquis aliquot codicibus, mutato numero legitur, *Fas Italo nulli*; sed principium a spondeo versus omnino graviolem reddit.

506. MANDATQUE INSIGNIA TARCON. In antiquo codice, *Tarcho*. Alibi vero ex C. Julii Romani & quorundam aliorum sententia, nullum

Qq

no-

nomen Latinum *on* litteris finiri monuimus. Quamvis Plinius nomina quaedam dicit proprios gentis suae vultus formamque apud nos etiam custodire. De nominibus autem hujusmodi Fab. Quintilianus ait, ut *Palatino*, *Thelamo*, & *Plato* (nam sic eum Cicero quoque appellat) dicere:ur, retinuerunt: quia Latini, quod o & n litteris finiretur, non reperiabant.

512. ET GENERI FATUM INDULGET. In Mediceo codice, plurali numero, *fata indulgent*, scriptum est.

514. HUNC TIBI PRAETEREA. In aliquot antiquis, legere est, *nunc tibi*; sed pronomen illud indicativum longe plus ponderis & energiae habere videtur, dicendo *hunc Pallanta*: nam & in pronomine ipso, & in proprio nomine emphasis est.

517. PRIMIS ET TE MIRETUR AB ANNIS. Sunt codices antiqui, in quibus legere est, *te imitetur*, absque synalepha; sed omnino *miresur* magis placet: quia plus est *mirari*, in quo rei, quam vix te assequi posse speres, magnitudo ostentatur. ARCADES HUIC EQUITES. In antiquis & emendatis codicibus, *Arcadas*, per AS, scriptum est, metro ita suadente: nam accusativus pluralis in ES Latinus esset, & non nisi producta ultima poneretur.

518. ROBORA PUBIS LECTA DABO. Antiqui aliquot codices, *corpora pubis*, legunt; sed omnino longe melius est, *robora*.

519. TOTIDEMQUE SUO TIBI NOMINE PALLAS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *suo tibi munere Pallas*; sed enim Servius nomine agnoscit.

520. DEFIXIQUE ORA TENEBANT. Vetusta quaedam exemplaria legunt, *intentique*; sed enim, *defixi*, magis placet, quod prae se fert etiam stuporem quandam.

527. FRAGOR INTONAT INGENS. Antiqui plerique codices, Vaticanique omnino, cum Mediceo, & Porcio, *incropat*, legunt: quamvis, *intonat*, ea ratione Servio placet, quod alibi dictum a Poeta: *Fulminat Aeneas armis*. Quod vero paulo post sequitur, *pulsa sonare*, in antiquis aliquot, *sonare*, legere est. Sunt etiam vetusti admodum codices, in quibus, *fragor intonat aures*, legatur; sed hoc aliorum iudicio relinquimus.

531. AGNOVIT SONITUM ET DIVAE. In Romano codice, non habetur &, ut per appositionem legas, *divae promissa parentis*. Eruditis tamen auribus vulgata lectio, *sonitum & divae*, magis adblanditur.

532. NE VERO HOSPES NE QUARE PRO-FECTO. In codicibus aliquot antiquis, legere est, *ne quaere hospes, ne quaere profecto*. Utraque le-

ctio & venusta est, & a Virgiliana phrasi non aliena.

537. QUAM MULTA SUB UNDA SCUTA VTRUM GALEASQUE ET FORTIA CORPORA VOLVES. In Romano codice, legere est, *sub unda*, quod non displicet: in loco enim volvenda sunt. Sed, *sub undas*, ad locum, omnino vehementius est.

542. HERCULEAS SONTIS IGNIBUS ARAS EXCITAT. In antiquis plerisque codicibus, *suscitat*, legitur, non inepte, quam lectionem agnoscit Servius.

543. HESTERNUMQUE LAREM. Placet Servio, *hesternum*, cui pridie sacrificaverat, improbatque *externum*: quod tamen & in Romano codice, & quibusdam aliis pervetustis codicibus invenitur. Sunt, qui *parvos penates*, *externos*, intelligant: quum solitus sit Poeta Aeneae Penates magnos deos appellare, ut eo loco: *Feror eusul in altum Cum sociis, gnatoque, penatibus & magnis Dis*: & per *magnos penates* jurat Alcanius in nono. Dixerat tamen Euandrus: *Communemque vocate Deum*. De quo plura Macrobius.

545. EUANDER PARITER, PARITER TROJANA JUVENTUS. In antiquis plerisque codicibus, *Euandrus*, per terminationem US scriptum est, quod hoc loco perplacet: quia sic *improbitur* & evitatur, quae tribus continuis dictionibus haberetur in ER, si *Euander* etiam legeretur. Quid vero veteres de nominibus hujusmodi tradiderint, alibi recitatum est.

555. OCYUS IRE EQUITES TYRRHENI AD LITTORA REGIS. Antiqui aliquot codices, *ad limina*, habent; sed *littora* peritioribus placet: nam inde navibus in castra provecti sunt. Id etiam observandum, quod Servius ait: *Ocyus, positivus antiquus est, id est, celeriter: nec enim potest esse comparativus, ubi nulla est comparatio*. At quo modo positivus, cujus masculinum *ocyor* sit, ut: *fulminis ocyor alis*? Quare dicendum potius comparativum esse pro positivo, ita tamen, ut infolium quiddam significet. Ita ibi: *Adloquitur Venus tristior*, quam scilicet solita sit.

557. IT TIMOR ET MAJOR MARTIS JAM APPARET IMAGO. In Romano codice, & *timor & major*. Sed id forte solito more. Sunt etiam vetusti codices, in quibus absque particula *jam* ita legitur: *major Martis apparet imago*. Nostrae tamen aetatis ingenii, *jam*, illud interpositum magis adridet, quod nescio quid addat carminis majestati.

559. HAERET INEXPLETUM LACRYMANS. Non placet, quod in quibusdam codicibus antiquis, *inexpletus*, legitur: quamvis agnitum veterum etiam temporibus. In aliquot aliis, *in amplectens lacrymans*, habetur; sed *inexpletum* agnoscunt crediti omnes.

dice, quem Pomponii Laeti delicias ajunt, *auroque nitentem*, legitur, ut sit, Levis ocreas electro, auroque nitentem hastamque & clypei non enarrabile textum. Sed magis placet, *recolto*, ut in reliquis omnibus exemplaribus habetur.

633. ILLAM TERETI CERVICE REFLEXAM, MULCERE ALTERNOS. In Romano codice, *reflexa*, eodem casu cum cervice legitur; sed *reflexam*, figuratum magis. Operae precium vero est hujusmodi figuram plerisque in locis, tum ex marmore, tum ex aere, Romae spectare. Ambigas enim utrum Virgilius a sculptoribus, an sculptores a Virgilio hujus imaginis desumpserint exemplar. Quod vero subsequitur, & *corpora fingere lingua*, sunt antiqui codices, in quibus *lingere* scriptum sit; sed enim *fingere*, pro, *tergere*, agnoscit Servius etiam M. Tullii Ciceronis usu.

635. RAPTAS DE MORE SABINAS. Sunt, qui *de more*, praeter morem, hoc loco teste dici velint; sed enim ego DE quidem illud in nullis antiquis codicibus notatum observavi. Passim, *raptas sine more*, scriptum animadverti; sed id de paraphrasi sumptum puto. Quod vero sequitur, *confessu caveae*, dictio, *confessu*, corrupta plurimum est in codicibus antiquis.

641. ET CAESA JUNGEBAT FOEDERA PORCA. Quintilianus libro octavo, ubi de ornatu disserit, *Quaedam*, ait, *non tam ratione, quam sensu judicantur, ut illud, Caesa jungebat foedera porca. Fecit elegans fictio nominis, quod si fuisset porco, vile erat.* Quod vero ait Servius falso dictum a Virgilio *porca*, quod ad hoc sacrificii genus *porcus* adhiberetur, Suetonius Tranquillus in vita Claudii contra opinionem Servii: *Cum regibus foedus in foro icit, Porca caesa*, inquit. Tamenti Livius quoque *porcum* statuit.

642. CITAE METIUM IN DIVERSA QUADRIGAE DISTULERANT. Antiqui omnes codices, quotquot habui, *Metum*, legunt, dictione bisyllaba, quam alibi unico T, alibi geminato reperias: mutilatamque esse dictionem causa metri Servius ait, dum ipse quoque *Metum*, bisyllabum agnoscit. Sane *Mettius* duplicato T, pluribus locis in veterum monumentis scriptum animadverti. Placentiae in D. Pauli templo L. METTIUS. L. F. duobus TT notatum est: & Romae in aedibus Pauli Plancae legere est, Q. METTIO & P. METTIO; tamenti non ignorem & METIA, & METIUS, unico T alibi notatum. Utcumque vero, primam in eo nomine syllabam produci volunt. Sed enim hic minime praeterire possum, quod pervulgato errore in Livianis codicibus, & alibi passim *Metius Suffetius*, per s prima littera scriptum est, cum dubioprocil *Suffetius* per f sit scribendum. Ita etiam apud Dionysium Halicarnasum & Graecos alios invenias *Φυφύριον*. Praeter-

ea, si qui noluerint Graecis adhibere fidem, ostendit mihi Janus Parrhasius, vir utraque lingua eruditissimus, T. Livii codicem vetustate venerabilem, in quo *Suffetius* scriptum erat prima littera per F, non per s. Quem quidem codicem nomina quaedam speciosa, Vindicianus, Nicomachus Dexter, & Victorianus se emendasse adscriperunt, idque in Symmachorum gratiam fecisse professi sunt. Ad haec, & Nonii Marcelli vetustum codicem protulit, & alios quosdam auctores, in quibus eodem modo *Mettius Suffetius* scriptum habebatur. Ajunt praeterea Pomponium Laetum totius antiquitatis virum observantissimum, qui superiori aetate in Romano Gymnasio primas obtinuit, saepius inclamitare solitum, *Suffetius* dicendum.

643. AT TU DICTIS, ALBANE, MANERES. Eodem aetatis vitio, quod saepius adnotavimus, in codicibus aliquot legitur, *Albane*, per v digammon: quo sono hujusmodi nomina Hispani adhuc magna ex parte pronuntiant. Id quod priori etiam aetate frequentissimo usu receptum, Adamantium compulit, ut *albus, alba, album*, per v mutam scribendum praeciperet, discretionis gratia, ut *alvus* ab *albus* discerneretur: quae nomina tunc corrupta pronuntiandi ratione confundebantur. Est vero haec parenthesis, & apostropha conjuncta simul:

Haud procul inde citae Metium in diversa quadrigae

Distulerant (at tu dictis, Albane, maneres)
Raptabatque viri mendacis visera tellus:

ut Quintilianus observat.

645. ET SPARSI RORABANT SANGUINE VEPRES. Pomponius foeminino genere *veprum* dixit, ut Nonius attestatur. Et apud Lucretium legitur libro quarto: *Nam saepe videmus illorum spoliis vepres volitantibus auctas*: quamvis ita dici debere neget Caper in Orthopeia.

646. NEC NON TARQUINUM EJECTUM PORSENNA JUBEbat ACCIPERE. In codicibus antiquis, *Tarquinium*, quadrisyllabum esse diximus a libi, & Poetarum testimoniis secundam a principio syllabam esse brevem ostendimus. *Porsenna* quoque, unico N scribitur in antiquis plerisque: ut quae per se longa esse possit in *Murena*, *Aufilena*, penae ultima: tamenti jure suo, *Hanc spectare manum Porsenna non potuit*, dixerit Martialis: non aliter ac illud etiam: *Traducta est Getulis, nec coepit haerena nocentis*, duabus syllabis eluxatis. Illud etiam advertendum, quod Servius Lucretiae stuprum ab Arunte illatum ait; quum Livius Sextum dicat.

650. PONTEM AUderet quod VELLERE COCLES. In antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, legi, *audere quia vellere*. In uno ex anti-

antiquioribus, *qui. avellere*, notatum est, puncto inter I & A, librariorum incittia interjecto, quum forte, *quia*, scriptum invenissent; sed puto ego, *quia*, desumptum ex paraphrasi, & *quod*, antiquam esse lectionem.

652. CUSTOS TARPEJAE MANLIUS ARCIS. In Romano codice, *Malius*, legitur unico L; sed in Oblongo, & aliis, *Mallius*, LL geminato, ut apud Catullum in codicibus emendatis. Sane *Mantius*, per N parcissime habetur in antiquis his exemplaribus; tamen si apud Livium in veteri codice *Mantius* saepe legatur. Neque tamen mirum, si aliter inveniatur usquam; quum & antiquorum inscriptiones in hoc nomine, perinde ac etiam in aliis, plurimum variant.

654. ROMULEOQUE RECENS HORREBAT REGIA CULMO. Per litterarum transpositionem, in Romano codice, *Rumoleo*, scriptum est; nisi a *ruma Rumolus*, quod ajunt, dictum velis, atque inde *Rumoleus*, quod ego nusquam alibi observavi. Sed apud Asprum in antiquo codice, *Romolus*, omnino scriptum est per O in pene ultima, ut *populus* in XII. Fabulis.

655. ATQUE HIC AURATIS VOLITANS ARGENTEUS ANSER PORTICIBUS. In quibusdam codicibus antiquis, *hinc*, legitur; sed Servius agnoscit *hic*, dum exponit in Capitolio.

657. GALLI PER DUMOS ADERANT. In antiquo admodum codice, *olli per dumos*: quia jam positum erat: *Gallos in limine adesse canebat*. Caeterum ea repetitio tam nominis quam verbi mihi non parum venustatis & elegantiae habere videtur: *Gallos in limine adesse canebat, Galli per dumos aderant*.

659. AUREA CAESARIES ILLIS. Hoc autem loco *ollis*, in antiquis habetur exemplaribus.

663. HINC EXSULTANTES SALIOS. In antiquis aliquot, *hic exsultantis*. *Hic*, hoc est, in scuto, vel in hac parte.

664. ANCLIA. In antiquis codicibus manu scriptis, *ancilia*, per I Latinum scribitur. Et eodem pacto in Antonini Pii nummis notatum est, ubi scuta tria oblonga ovali propemodum figura inscripantur, cum inscriptione: ANCLIA.

665. EXTUDERAT, CASTAE DUCEBANT SAGRA PER URBEM PILENTIS MATRES IN MOELIBUS. In Romano codice, *extuderant*, legitur numero multitudinis, ut de Cyclopius intelligatur; sed magis placet, *extuderat*, ut omne opus ad Vulcanum referatur, uti superius: *fecerat Ignipotens*; & paulo infra: *Hinc procul addis*. Et in emendatis Prisciani codicibus, *extuderat*, est, ubi ait: *Tundo tustudi, cujus pene ultimam antiqui modo producebant, modo corripiebant*. Virg. VIII. *Coelo extuderat*. Enn. in Ann. *Viresque calentis Contudit crudelis hyemis*. Insulsum vero illud est, quod apud Interpretes legitur, *Matronas non nisi castas*

pilentis usas, quum *casta*, sit epitheton *matronis* adcommodatum. Praeterea tangit hoc loco Virgilius historiam, quod matronis concessum est, ut pilento ad sacra, ludosque veherentur. Sed animadvertendum est, perperam in vulgatis exemplaribus Livii, *plaustro* legi, pro *pilento*, ut veteres codices habent: ita enim locus ille legitur: *Honorem ob eam munificentiam ferunt matronis habitum, ut Pilento ad sacra, ludosque, Carpentis festo, pro festoque uterentur*.

672. SED FLUCTU SPUMABANT CAERULA CANO. In antiquis plerisque codicibus, *spumabat*, unitatis numero legitur, ut sit: *Caerula maris imago spumabat fluctu cano*.

675. ACTIA BELLA. In antiquis codicibus fere passim legitur *Actia*, cc geminato, quod a similitudine quadam inter c & t, quae est in litteris Longobardicis, evenisse puto, quum *Actia*, per ct sit scribendum. *Actia* enim, Acarnaniae oppidum, ab Ambracio sinu venientibus, ubi templum Apollinis, & certamina Gymnica, & Equestria celebrabantur: unde *Apollo & Actaeus*, & *Actiacus* cognominatur. Arcadius in Orthographia: *Actia* inquit, *ἢ ἢ πόλις ἢ ἢ ἰορτῆ ἀλλ' ἢ μὲν ἰορτῆ βαρβάρων τῶν Ἀκτῶν*. *Actius* tamen, uti superius comprobatum est, pro nomine proprio ab *Acti*, duplicato T, etiam asserente Victorino in praecipis de Orthographia, scribi debet, cui pleraeque veterum inscriptiones adstipulantur.

676. TOTUMQUE INSTRUCTO MARTE VIDERES FERVERE LEUCATEN. Antiqui aliquot codices, *extructo*, legunt: aliquot alii, *instructum*, per accusativum, quippe *Leucatem*; sed enim, *pugnam instruit*, apud Latinissimos historicos saepe. Quare melius *instructo Marte*.

680. STANS CELSA IN PUPPI. In Romano codice, & quibusdam aliis, *stat*, verbi, non participii forma, legitur. Respicit enim rectum suum, *Augustus agens Italos*, & quae sequuntur: quod si, *stans*, legas, subaudiendum, *sculptus erat*.

683. ARDUUS AGMEN AGENS. In aliquot antiquis, *arduas*, ea religione, quam superius contra Terentii Scauri sententiam nonnullos diximus observasse.

685. VARIISQUE ANTONIUS ARMIS. In codicibus aliquot antiquis, *variis Antonius armis*, legitur, absque particula *que*: ut sit: *Armis variis opera Barbarica*: de habitu enim & ornatu hic agitur, quo singuli internoscerentur.

687. AEGYPTUM VIRESCQUE ORIENTIS. Sunt codices, in quibus, *Aegyptum*, per u scriptum inspicitur: & ita notari solitum Augusti temporibus, qui ea littera etiam in formae superlativae nominibus delectabatur, inscriptio declarat Horologii, quod in campo Martio erexit: in cujus basi haec adhuc inscripantur:

ARGUETO IN POTESTATEM POPULI
ROMANI REDACTA.

Et quae plurima hujusmodi supra recitavimus. Sane vero in Hadriani nummis utroque modo legitur, nunc AEGYPTOS, per v vocalem Latina; nunc AEGYPTOS, per v *v* Graecam.

688. SEQUITURQUE, NEFAS, AEGYPTIA CODICIBUS. Ita hic *Aegyptia*, in quodam antiquo codice, *conjuca* vero, *varia*, & in veteribus codicibus, & in marmorum inscriptionibus, ut alibi dictum. Quantum vero pertinet ad sententiam, D. Hieronimus ad Oceanum de Vita clericorum locum hunc citat: quia Virgilius *nefas* posuit. *Exeres enim*, ait ille, *castra non sequabantur*. *Quantumvis Romanis civibus matrimonia cum externis non permessa*, Livius dicit. Et super hoc Severinus in Topicis Ciceronis plura.

690. CONVULSUM REMIS, ROSTRIS STRIDENTIBUS AEQUOR. In antiquis, *convulsum*. De rostris vero *stridentibus*, in quinto Aeneidos multorum recitavimus opiniones; inserendumne esset *que*, an aliter legendum: quae non videntur nunc ad repetendum necessaria.

692. AUT MONTES CONCURRERE MONTIBUS ALTOS, TANTA MOLE VIRI TURRITIS PUPPIBUS INSTANT. Haec quidem non tam Hyperbole poetica est, quam ex historia locus sumptus. Apud Florum enim legas de navalibus Antonii: *Sed numerum magnitudo pensabat: quippe a senis in novenos remorum ordinibus: ad haec turribus, atque tabulatis allevaras, castellorum & umbium specie, non sine gemitu, maris, & labore ventorum ferebantur: quae quidem ipsa moles existio fuit.*

698. ET LATRATOR ANUBIS. In codicibus aliquot antiquis, *natator Anubis*, syllaba reclamante legitur, cum interpretatione superaddita, *sagax*. Natatores enim, nonnunquam proverbiali schemate, de iis dici solet, qui abditissima quaeque per vestigant: deque remotissimis penetralibus aliquid indagando erunt; quum de stupidis contra, & rerum omnium ignavis, dici solet: *πότερ νη, ποτα γρομμυρα*. Sed enim Virgilius Aenigmata hujusmodi solitus est abhorre. Quare *latrator*, omnino tam ex probatoribus exemplaribus, quam etiam ex Ovidii Synepeia legendum. Apud eum enim Metamorph. nono, *Cum qua latrator Anubis*. *Anubis* enim apud Aegyptios canino capite figurabatur. Quae vero multa de hujusmodi pictura dici possent, alterius esse negotii existimamus. *Sagax* autem, etiam *canis*.

701. TRISTESQUE EX AETHERE DIRAE. In Romano codice, & in Mediceo, *divae*, legitur; sed *dirae*, magis placet, quod agnoscit Servius. Tameñ *divae*, cum epitheto *tristes*, periphrasis Dirarum esse possit.

703. QUAM CONSANGUINEO SEQUITUR BEL-
LONA FLAGELLO. Legendum distinctis dictionibus, *cum sanguineo*: quod inscitia librorum sepe passim corrumpitur.

704. ACCIUS HAEC CERNENS ARCUM INTENDEBAT APOLLO. *Actius*, hic legendum, ut superius adnotatum. Est vero in Mediceo, *tendebat*, simplex verbum, ut apud Horatium: *Neque semper arcum tendit Apollo*.

705. TERRORE AEGYPTUS ET INDI. In antiquis *Aegyptus*. Valerius vero Probus *Aegyptas*, per *os* agnoscit, ubi hujus carminis exemplo rectum in *os* quorundam nomina corrupti tradit.

706. OMNIBUS ARAB. In codicibus aliquot antiquis, *Araps*, per P scriptura est: nempe quia *sonus* litterae *ψ* in *ps* exire videretur. Hinc *Scarus*, ut alibi dictum, ait voluisse nonnullos, *opstisio*, etiam per P scribere; sed etiam inesse a mediana litteram in littera *ψ* declarant obliqui casus, ut *ἄραψ ἄραψ*. Et tamen eam, quam tangit *Scarus*, consuetudinem mutandi B in P ante S, quod *ψ* sonaret, in plerisque veterum inscriptionibus animadverti, ut quam e regione sacelli Divi Eusebii legisse me superius ostendi, AUT HANC ARAM ABSTULERIT. Et ita in plerisque aliis locis.

710. ET LAPYGE FERRI. In antiquis aliquot *Lapuge*, ut ejusmodi pleraque.

717. LAETITIA LUDISQUE VIAR. In Oblongo codice, *lusu*, legitur: quod non aequè placet.

718. OMNIBUS IN TEMPLIS MATRUM CHORUS, OMNIBUS ARIS. In antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, legere est, *omnibus arae*, quod longe magis placet. *Aras* enim ad precas extruebantur.

722. INCEDUNT VICTAE LONGO ORDINE GENTES. In codicibus aliquot antiquis, *matres*, non, *gentes*, habentur; sed *gentes* rem facit ampliore: & statim ad earum species descendit, genera jam posito.

724. HIC NOMADUM GENUS. In antiquis plerisque codicibus, *Namidum*, legitur, quo pacto gentem eam ab Romanis appellari tradit Appianus, ut alibi diximus.

725. SACUTIBUSQUE GELONOS FIXERAT. In Romano codice, *tinemat*: in aliquot aliis, *fixerat*: utrumque librorum negligentia.

728. IN NOMERIQUE DACI. Nomen hujus gentis variè scribitur in antiquis codicibus: nam codices omnino sunt, in quibus *Daci* scriptum habeatur. In aliquot *Dacae*. In Romano codice *Dabae*, adpiratione interjecta, unde factum ut etiam *Dabae*, veluti accidit in *nichil*, alicubi notatum inveniantur. Sed enim *Dacae* recipitur ab eruditioribus, qui sunt Scythiae populi. Hermolaus Byzantinus, ut ex Stephani compendio legitur, *Δακκ. Σκυθικῶν ἐστὶν ἡ δὲ Νωμαδῶν λέγονται ἢ Δακκῶν μετὰ τὴν*

In quo advertendum est, impressos codices corruptos esse. Sed enim & *Daci*, ex regione *Dacia*, juxta Borysthenem dicuntur, quos a Graecorum consuetudine in Comoediis *Davos* appellamus, pro servorum nominibus. Eos Attici *Δάως* dicunt. Ver-

gunt illi in Germaniam, & ad Istri fontes, ut idem auctor est Hermolaus.

729. TALIA PER CLYPEUM VULCANI. In antiquis, *per clipeum Vulcani*: de cujus utriusque ratione satis superque superius disputatum.

LIBER NONUS.

SCÉPTRA PALATINI SEDEMQUE PETIVIT EUANDRI. In Romano codice, in Mediceo, & in quibusdam aliis legere est, *Palantini*, a *Palante*, uno expuncto L, ut syllaba prima corripere-retur. Magis tamen video placere, *Palatini*: sed hoc parvi refert. Longe vero majoris momenti est, quod sequitur, *petivit*. Sed enim & pro, *sedem*, *regnum*, in codicibus aliquot manu scriptis observavi: quum tamen & Romanus, & plerique alii codices, *sedem*, legant. In Romano præterea codice, *petit*, pro *petiit*, more suo unico I scriptum est, ut versus sit spondaicus. Nam *Euandri* prima correpta, nusquam, quod meminerim, observavi.

Quem locum, ut ingenue, hoc est more meo, loquar, mihi in memoriam redegit Jo. Bapt. Sanga, civis meus, in quo tam admirabilis quaedam morum integritas, quam stili gravitas & elegantia certare quodammodo videntur, sive carmen, sive orationem velis: cujus ego opera usus sum, dum antiquissimum illum codicem Vaticanum notae majoris evolvebam. Usque adeo studium ille in hac re meum semper approbavit, ut mecum interdum labores hos tolerare non aufugerit.

21. SEQUAR OMINA TANTA. In plerisque codicibus vetustis, *sequor*, praesenti tempore, legitur, quod magis placet: promptiorem enim ostendit animum ad obsequendum.

22. QUISQUIS IN ARMA VOCAS. In codicibus aliquot antiquis, *vocat*, persona tertia notatum est; sed *vocas*, non improbat.

24. ONERAVITQUE AETHERA VOTIS. Plerique veteres codices manu scripti, *oneravit aethera*, absque particula *que* legunt. Neque desunt Grammatici, qui figuram tueantur, ut eo loco facere contendunt: *Cum clamore Gyas revocabat, ecce Cloanthum*: & quod paulo ante legebamus, *Turbataque arripe castra*. Sunt, qui *aethera*, per diaeresin legant, ut apud Ovidium: *Tertia post illos successit aënea proles*. Sed enim & eleganter & absolute, *oneravitque aethera*, positum videtur, ut, quae necessaria fuerant ad augurium confirmandum, tribus invicem colligatis membris esserantur: *Ad undam Processit, summoque hausit de gargite lymphas, Multa Deos orans, oneravitque aethera votis*.

11. LYDORUMQUE MANUM COLLECTOSQUE ARMAT AGRESTES. In codicibus aliquot antiquis legere est, *Ludorumque manum & collectos armat*. In nonnullis absque ulla copulativa secundo membro, *Lydorumque manum collectos armat agrestes*.

12. NUNC TEMPUS EQUOS, NUNC POSCERE CURRUS. In Mediceo, & aliquot aliis, *currum*, unitatis numero legitur.

13. RUMPE MORAS OMNIS TURBATAQUE ARRIPE CASTRA. Trochaeus ille ex *turbata*, vel *que* particula absque collisione servata, multis negotium facessit; sed enim in codicibus omnibus Vaticanae bibliothecae, in Mediceo, & aliquot aliis perveteribus legi, & *turbata arripe castra*. Quam lectionem ab eruditis receptam jam animadverti.

14. DIXIT ET IN COELUM PARIBUS SE SUSTULIT ALIS. In aliquot antiquis codicibus, *pariter*, habetur, ut sententia sit: simul atque ita locuta est, abvolavit.

16. DUPLICESQUE AD SIDERA PALMAS SUSTULIT, AC TALI. In antiquis aliquot, *duplicis ad*, absque *que*: & *substulit & tali*. Sed reliqua utcumque legeris, facile tulerim; auferri vero ex hoc loco, *que*, particulam nunquam probaverim.

20. VIDEO MEDIUM DISCINDERE COELUM. Antiqua fere omnia exemplaria legunt, *medium video discedere coelum*; sed illud, *medium video*, aut, *video medium*, parvi refert. *Discedere* vero proprie dicitur coelum, in hujusmodi signis, dum aperiri videtur. Utitur eadem elocutione M. Tullius in libro de Divinatione: *Nam & coelum discessisse visum est*.

26. DIVES PICTAE VESTIS ET AURI. Locus ex illis quattuor, in quibus ea Diaeresi Virgilius sit usus, ut notat Probus.

31. AUT PINGUI FLUMINE NILUS, CUM REFLUIT CAMPIS ET JAM SE CONDIDIT ALVEO. Profuerit interdum etiam, quae sententiam dilucidior reddunt, interserere, ut hoc loco, qui doctissimis etiam ingenis negotium facessit: quum videantur adversa, atque inter se pugnantia, campis reflueri, & jam alveo se condere. Alludit vero hoc ad visendae magnitudinis Colossium Nili, qui quamvis per arva longe lateque diffundi videretur, bona tamen corporis parte alveo demersus esset. Estque illud, & *jam*, pro, & *etiam*, ut alio

alio loco III. Georg. exponit Comminianus, ubi: *Invalidus etiamque tremens etiam infcius aevi*, scriptum: ait & *jamque*, atque esse *jam*, pro, *etiam*. Quam quidem sententiam saniozem esse ostendit id, quod de Turno paulo ante dixerat: *Medio dux agmine Turnus Vertitur, arma tenens, & toto vertice supra est*. Hic vero versus totus in codicibus aliquot antiquis desideratur.

37. FERTE CITI FERRUM, DATE TELA, SCANDITE MUROS. In Romano codice, in Mediceo, & quibusdam aliis legere est, & *scandite*. In Oblongo, *ascendite*: quia scilicet veriti sint *tela*, ultimam corripere: quum nonnulli judicaverint s in *scandite*, & similibus, spiritum esse potius, quam litteram, ut eo loco: *Ponite spes*; sed enim quamvis non negarim s aliquando solitam elidi; hoc tamen loco facere positionem crediderim, potius quam vel, & *scandite*, vel, *ascendite*, legerim. Ipsa enim loquentis festinantia cum trepidatione, membra haec dissoluta exposcere videtur. Quamvis sunt non ineruditi viri, qui verum dicant pleniorum ac numerosiorum, si, & *scandite*, legatur.

42. NE STRUERE AUDERENT ACIES. In quibusdam antiquis codicibus, *aciem*, singulari numero legitur: quod poeticum magis est. Praeterea in Mediceo, & nonnullis aliis manu scriptis, *Neu struere auderent aciem*: quod in aliis ne legitur.

43. ET TOTOS SERVARENT AGGERE MUROS. In Oblongo codice, *suto aggere*, legitur. In aliis, *tutos*, quod tantundem est.

51. QUI PRIMUS IN HOSTEM. In Mediceo codice, *quis primus*, habetur.

52. ET JACULUM INTORQUENS. In aliquot manu scriptis codicibus, *torquens*, legas: sed in Romano, in Mediceo, & plerisque aliis, *adtorquens*. Illud vero minime placet, quod pro *emittit in auras*, *evertit*, legitur.

53. ET CAMPO SESE ARDUUS INFERT. In Romano codice, *campis*: & pro, *infert*, sunt codices, qui legant, *affert*: quod non aequè placet. Addam &, *arduos*, inventi alicubi, de quo superius satis dictum.

54. CLAMOREM EXCIPIUNT SOCII. In Romano codice, *clamore*, septimo casu legitur: quod etiam superius habuimus: loquitur enim de sociorum adclimatione, quae fieri solet, quum regi adplauditur.

66. IGNE SCUNT IRAE, ET DURIS DOLOR OSSIBUS ARDET. In antiquis omnibus codicibus, quotquot iniepi, absque particula, &, notatum animadverti: *Ignescunt irae, duris dolor ossibus ardet*. Et in Mediceo pro, *ardet*, *haeret*, habetur.

67. QUA TENTET RATIONE ADITUS, ET QUA VIA CLAUSOS EXCUTIAT TEUCROS VALLO. In Romano codice, & plerisque aliis legere

est, & *quae via*, quae lectio Servio etiam videtur absolutior. In aliquot aliis legitur, *clauso excutiat Teucros vallo*.

68. ATQUE EFFUNDAT IN AEQUOR. In Romano codice legere est, *in aequum*, ut scilicet aequo omnes pede conferre manus possint: nam Turnus nunc iniquo pugnat loco, dum illi in castris aggeribus & vallo clausi obteguntur. Hic in aperto provocat: mirabanturque paulo ante Rutuli *Teuctum inertia corda Non aequo dare se campo*.

70. AGGERIBUS SEPTAM CIRCUM. In Romano codice, *clausam*; sed enim, *saeptam*, magis placet: id vero per ae diphthongon scribitur.

79. PRISCA FIDES FACTO, SED FAMA PERENNIS. In Romano codice legere est, *fit fama perennis*. Quia d saepe vertit in t. maximeque *set*, pro *sed*, scribere solet; & e pro i, & vice versa i pro e: nam *sed*, omnino agnoscat Servius.

82. IPSA DEUM FERTUR GENITRIX BERCYNTHIA. In Romano codice legitur, *Ipsa Deum genitrix fertur Bercynthia*. Ac de e in pene ultima nominis hujus, *genetrix*, satis superque dictum alias.

89. NUNC SOLLICITAM TIMOR ANXIUS URGET. In omnibus Vaticanæ bibliothecae codicibus, & in Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis, *angit*, non *urget*, est.

91. NE CURSU QUASSATAE ULLO, NEU TURBINE VENTI. In Mediceo, in Porcio, & aliquot aliis codicibus antiquis, *neu cursu*, legitur, eadem repetitione, qua etiam superius in iisdem codicibus observavimus eo versu: *Neu struere auderent aciem, neu credere campo*.

102. QUALIS NEREIA CLOTHO. In codicibus aliquot antiquis, *quales*, numero multitudinis legitur. In Vaticanæ bibliothecae omnibus exemplaribus, *Doto*, non *Clotho*, scriptum observavi. Quam lectionem in Valerii quoque Flacci codicibus emendatis invenias: *Quam Panope Dotoque sotor*: licet Professores nonnulli, qui aetatem nostram proxime praecessere, *Clotho*, reponendum ex hoc Virgilii loco censuerint. Sed in Oblongo etiam codice nomen hoc altera manu depravatum est, quum *Doto*, prius scriptum esset. Praeterea Homerus lib. XVIII, Iliados cum Galatea, *Doto*, & Protos enumerat, atque alias complures Nerei filias, quae mare incolunt, neque cum iis Clotho recensetur. Ait enim: *Αυτάτε Πρωτότε Θέσπαι Δουκμήστει*. Paulo vero infra: *Και ἀγκυλιτι Γαλατεια*. Eadem sunt apud Hesiodum in Theogonia, excepto epitheto Galatae, quam formosam Hesiodus vocat. Quumque Nymphas eas omnes numero quinquaginta recenscat, quae *Νηρηίδες ἀπέμοιοι* ἐγγυνοίτο, Clotho nusquam mentionem facit. Quare & his rationibus, & veteribus fretus exem-

exemplaribus, omnino legerim, *Nereia Doto*. Quod vero sequitur, & *Galatea*, in Romano codice *aut*, discretiva particula habetur.

109. ADMONUIT SACRIS RATIBUS. In antiquis fere omnibus codicibus legere est mutato numero: *admonuit ratibus sacris*.

110. LUX OCULIS EFFULXIT. In Romano codice, & aliquot aliis, *offulxit*, & *obfulxit* habetur; sed *effulxit*, receptum.

113. AGMINA COMPLET. Et *complet*, & *complevant* per N, & ita reliqua scribuntur praepositione incolumi, in antiquioribus quibusdam codicibus.

117. GENITRIX JUBET. In quibusdam codicibus antiquis ita scriptum inveni, *Genetrixque jubet*, *sua quaeque continuo* &c. ut sit: *Vox excidit: Ne trepidate*, & quae sequuntur: *Genetrixque jubet*, *vos ite solutae*, *Ite Deae pelagi*, *Sua quaeque continuo puppes Abrumpunt vincula*. Sed enim *genetrix jubet*, ex persona Deae magis placet.

120. HINC VIRGINEAE (MIRABILE MONSTRUM) REDDUNT SE TOTIDEM FACIES. In Romano codice legere est, *mirabile dictu*; sed *monstrum* magis placet. Quod vero sequitur, *reddunt se totidem facies*, in antiquis aliquot, *redduntur totidem* habetur.

121. QUOT PRIUS AERATAE STETERANT AD LITORA PRORAE. Versus hic non habetur prorsus in Romano codice, neque in Mediceo, neque quidem in plerisque antiquis, nisi subditivus. Habet vero locum in decimo, ubi Nymphae Aeneae obviam fiunt. Caeterum illud non omnittendum, quod ubi invenitur adscriptivus, non, *prorae*, sed, *puppes*, legitur. *Prorae enim pelago obvertuntur*, & *stant litore puppes*. In Oblongo vero codice, neque *prorae*, neque *puppes*, legitur; sed *naves*. Id autem loco suo examinabitur. Neque tamen dissimulandum, quod in codice Porcio versus is, qui desideratur in aliis, invenitur quidem; sed non eo ordine, quo in vulgatis exemplaribus; sed ita transpositus:

*Ima petunt, hinc virgineae mirabile monstrum,
Quot prius aeratae steterant ad litora prorae,
Reddunt se totidem facies, pantoque feruntur.*

Quae quidem structura, si versus sit admittendus, longe videretur elegantior.

124. TURBATUS MESSAPUS EQUIS. Non placet, quod in Romano codice legitur, *turbatus*. Praeterea *Messapus* varie scribitur: nonnullis, uti dictum, ss, nonnullis pp geminantibus: neque ad constanter: aliis etiam utramque consonantem simpliciter scribentibus.

126. AT NON AUDACI CESSIT FIDUCIA TURNO. In codicibus aliquot antiquis, ad cappacissimum *Tom. IV.*

evitandum, transpositis dictionibus legitur: *At non audaci Turno fiducia cessit*. Sed enim *cessit fiducia Turno* versus reddit sublimiorem, validioremque, qui languescere videatur, si *fiducia cessit*, legas.

130. EXPECTANT RUTULOS. In antiquis, *expectant*. Sed enim Grammatici quidam in hoc significato adimunt s, uti alibi dictum.

131. RERUM PARS ALTERA ADEMPTA EST. Neque id placet, quod in Romano codice legere est, *dempta est*, quum aures magis impleat, *adempta*, quod forte factum per apostrophen.

132. TERRA AUTEM IN NOSTRIS MANIBUS. Ita est in Romano codice, & in Oblongo, & in Mediceo; sed in aliis quibusdam antiquis, legere est, *in manibus nostris*. TOT MILLIA GENTES ARMA FERUNT ITALAE. *Milia*, unico L, antiquissima veterum consuetudine scriptum. In codicibus antiquis plerisque *gentis* legitur, quod genitivi casus multi volunt esse, *Gentis Italiae*; sed mihi figuratum magis videtur, *gentes*, legere, atque ita nescio quid elegantius praese ferre.

135. SAT FATIS VENERIQUE DATUM EST. In Romano quidem codice & in Mediceo *est* habetur: in aliis vero minime: perinde ac etiam in eo loco: *Sat patriae Priamoque datum*, absque *est* legitur: quod longe concinnius videtur.

140. SED PERIISSE SEMEL SATIS EST. In codicibus nonnullis admodum vetustis, legere est: *si periisse*. Et pro *peccare*, *peccasse*. Nam si *sed* legas, ratiocinium illud non nihil impetum concitatae orationis remorari videtur, quae nihilo fecius tamen decurrit, dicendo *si*. In quo illud unum est negotium, ut ad objecta respondeatur, neque nunc per interpellationem, dum res geritur, retardetur. Affirmativa enim omnis enuntiatio moram trahit, quae in condicionali, vel conjunctiva operatur.

141. PENITUS MODO NON GENUS OMNE PEROSOS FOEMINEUM. In codicibus aliquot antiquissimis, *modo nec genus*; sed recte Servius *non* adverbium agnoscit. Est & ubi *perosum* legatur; sed corrupte: nam *perosos* legendum: quod duorum infinitivorum *periisse* & *peccare*, suppositum est.

142. QUIBUS HAEC MEDII FIDUCIA VALLI FOSSARUMQUE MORAE LETI DISCRIMINE PARVO DANT ANIMOS. In Romano codice legere est: *Fossarumque mora & leti discrimine parvo Dant animos*. In eodem, in Porcio, & aliis quibusdam manu scriptis, *discrimina parva*, legitur per appositionem, quod valde placet.

144. AN NON VIDERUNT. In antiquis plerisque codicibus, *at non*, legitur, particula ea confutationibus, comparationibus, & redargutionibus apta, ut: *At non sic Phrygius penetrat Lacedaemona pastor*.

Rr

146. SED

146. SED VOS O LECTI FERRO QVIS SCINDE-
RE VALLUM APPARAT. In codicibus aliquot an-
tiquis: *Sed vos electi*; legitur, quod nequaquam
placet. Illud non ita repudiaverim, quod in Me-
diceo & aliis codicibus perveteribus habetur, *fer-
ro qui scindere vallum*. Et in aliquot ex his, *ap-
paret*: non per interrogationem, sed per enuntia-
tum, quamvis interrogatio non displiceat.

151. CAESIS SUMMAE CUSTODIBUS ARCIS.
In Romano codice: *Caesis latae custodibus arcis*,
legitur: in quibusdam aliis *late* adverbialiter: ho-
rum utrumque foediorum offendit caedem. Sed e-
pitheton *summae*, proprium est arcis. Et Home-
ricum est, carmina repetere: quod nonnunquam
Virgilius imitatur.

152. NEC EQUI CAECA CONDEMUR IN AL-
VO. In Romano codice, *alveo*: unde in quibus-
dam aliis antiquis *caeco*. Sed de *alveo* non admo-
dum sollicitus fuerim. Quod vero *caeco*, an *caeca*
legendum sit, Attius quidem virili genere *alvum*
posuit; sed Virgilium ait Nonius foemininum pro-
tulisse.

154. CUM DANAIIS REM FAXO ET PUBE PE-
LASGA ESSE PUTENT. In codice Mediceo, &
aliquot aliis antiquis, *esse ferant*, legitur.

155. DECIMUM QUOS DISTULIT HECTOR IN
ANNUM. Legere est in antiquo codice, *decimum*,
per U, in pene ultima: & in antiquissimo codice
actionum in Verrem M. Tullii, semper *decumas*
notatum animadverti: & AGRI VEJENTANI DE-
CUMAS VOTAS. Et ita passim apud Livium in
veteri codice, & QUARTIONIS DECUMI AUGU-
STI LIBERTI, monumentum alibi citavimus; ne
quis hoc per libratorum imprudentiam scriptum
putaret: sed quia aetas illa in Augusti gratiam ita
scribere consuevit. Cujusmodi exempla locis plu-
ribus relictata sunt.

156. PARS ACTA DIEI. In plerisque codicibus
antiquis, *dies est*; legitur; quod sua me offendit
exilitate, quam absque substantivo verbo concin-
nans omnino versus enuntietur.

158. ET PUGNAM SPERATE PARATI. Anti-
qui omnes codices, quotquot inspexi, *sperate pa-
rari*, legunt; quod etiam agnoscit Servius, cum
dicit, *contra Trojanos, non a Trojanis*, scilicet pa-
rari pugnam.

160. CINGERE FLAMMIS. In antiquis, *flam-
ma*; sed magis placet, *flammis*, numero multitu-
dinis; ut negotium id multorum opera procuratum
indiceret.

162. CENTENI QUEMQUE SEQUUNTUR. In
Romano codice, *secenti*, legitur: in reliquis, *se-
quuntur*, & *secuntur*.

163. PURPUREI CRISTIS JUVENES. Sunt co-
dices, in quibus, *purpureis cristis*, legatur; sed fi-
gurata magis, *purpuri*: & huic simili nomi-

nativus sequitur, *auraque cornici*, quamvis etiam
dici possit, *cornici purpureis cristis, auraque*.

179. ET JUXTA COMES EURYALUS. In anti-
quis aliquot exemplaribus, & *Nisam juxta Eu-
ryalus*, legitur.

180. TROJANA NEC INDUIT ARMA. In anti-
quis aliquot codicibus, *neque induit*, suaviori nu-
mero legitur.

189. SOMNO VINOQUE SEPULTI. In Roma-
no codice & aliquot aliis legere est, *soluzi*, non
sepulti: ut: *Solvunt se somno*: & *Lyaeus*, eo, quod
solvat, appellatus. Servius, *sepulti*, quali *seme pul-
su* interpretatur. Sed & inferius quoque codices
omnes veteres, *soluzi*, legunt in hanc sententiam.
Illud vero Ovidianum ex secundo Factorum: *Us-
que videt comites somno vinoque sepultos*. Sunt
qui, *gravatos*, legant.

192. AENEAN ACCIRI OMNES, POPULUSQUE
PATRESQUE EXPOSCUNT. In antiquo quodam
codice, *omnis*, ut quadret cum viciniori *populus*,
quod non ita mihi satis facit; quum dilatatio to-
tus in partes figura longe venustior videatur. Qua-
re, *omnes*, omnino magis placet; sed enim &
populos, in veteri codice nominativo singulari le-
gitur. Quam dictionem ita scriptam in legibus
XII. Tabularum Victorinus adnotavit, ut alibi o-
stendimus.

195. TUMULO VIDEOR REPERIRE SUB ILLO
POSSE VIAM. In codicibus aliquot pervetustis,
aperire, legitur: quippe *viam*, quae clausa erat
hostium obsidione: neque quidem timendum syl-
labae, quia locus communis est.

197. PERCOLSUS AMORE. Ut saepe dictum,
veteres omnes codices, *percolsus*, legunt per ss
geminatum.

204. ET FATA EXTREMA SECUTUS. Non
placet quod in Romano codice, *fama*, legitur;
quam secutus extrema fata sit omnino casta lectio.

217. QUAE TE SOLA PUER MULTIS E MA-
TRIBUS AUSA PROSEQUITUR. In Romano co-
dice, *multis a matribus*, habetur, in quo vel, pro-
cul, aut, disseparata, intelligendum esset. Sunt
etiam codices, in quibus legas, *Multis e matribus
una*; sed enim est hoc superfluum, quum jam,
sola, dictum sit. Magis vero me moverit, quod
verbum, *persequitur*, in antiquis aliquot codici-
bus, non, *prosequitur*, notatum est: tangit enim
hoc perseverantiam in sequendo gnato.

223. REGEMQUE REQUIRUNT. In antiquis a-
liquot codicibus, *revifunt*, habetur.

226. DUCTORES TEUCRUM PRIMI, ET DE-
LECTA JUVENTUS. In codicibus pene omnibus
antiquis, quotquot habui, versus legitur absque &
copulativa particula: *Ductores Teucrum primi, de-
lecta juvenus*. Sed enim copula hic omnino ne-
cessaria videtur, ut duces a militibus distinguat,
&

& ordinum Romanorum mores ubique, uti suos est mos, tangat.

227. CONSILIUM SUMMIS REGNI DE REBUS HABEBANT. In codicibus aliquot manu scriptis, *consilium*, legas: nempe quia & *consilium*, in veteribus exemplaribus reperitur: quod illi nomen ab *esse conscium* deducebant: nam *consilium a consulo* est, & diversum quid significat. Sed enim in altero illo significato *scita plebis*, & *scire plebem*, apud veteres inventio, non *consilium*, aut quid hujusmodi. Ea vero potissimum de causa conveniant, ut, quid unicuique e republica videretur, in medium consulerent.

228. QUISVE AENEAE JAM NUNTIUS ESSET. In antiquis aliquot exemplaribus, *isset*, legitur: nam hoc etiam quaerere poterant, Nuntiassetne adhuc quispiam Aeneae, quid rerum gereretur. Sed quia dixerat Nisus populum & patres exposcere, mitti viros, qui certa reportarent, magis placet, *esset*, vulgata lectio.

230. CASTRORUM ET CAMPI IN MEDIO. In codicibus antiquis, *in* praepositio non habetur. Sunt vero codices, qui legant, *castrorum & medio campi*.

234. TUNC SIC HYRTACIDES. In antiquis *tum*, quod & alibi saepe pro, *tunc*, positum.

236. VINOQUE SEPULTI. Uti diximus alio itidem loco, in Oblongo, & aliquot aliis codd. *soluti*, legitur.

237. PROCUBUERE. Superius quidem verbum hoc habetur; sed hic veteres omnes codices, quotquot inspicere licuit, excepto Mediceo, *conticuere*, legunt, quod magis indicat, eos somno laxatos, in quo nihil magis quam silentium expetitur.

238. QVAE PROXIMA PONTO. In antiquis aliquot codicibus, *quae proxima ponto est*, una plus dictione legitur.

241. QAESITUM AENEAN AD MOENIA PALLANTEA. In antiquis *Aenean & moenia*. Καθ' ὄψιν πορτερον.

244. VIDIMUS OBSCURIS PRIMAM SUB VALIBUS URBEM. Carisus, *primam*, pro, *in primis*, hic positum ait, atque expositum Terentianum illud in Adelphis, ab Hellenio Acrone, in prima fabula. Ita & illud, *Trojae qui primus ab oris*, pro *in primis*: ubi Terentius Scaurus in Commentariis in Artem poetica lib. x. *Non, qui ante omnes*, inquit, *sed ante quem nemo est*. Et addit: *Quo genere plures primi accipi possunt*.

246. ATQUE ANIMI MATURES ALETHES. In Romano codice, *animis*, legitur: quod non ita placet.

249. CUM TALES ANIMOS JUVENUM, TAM CERTA TULISTIS PECTORA. In antiquis fere omnibus exemplaribus, *talis animos juvenum & tam certa tulistis*, legitur: quod magis placet.

252. QVAE VOBIS QVAE DIGNA VIRI PRO TALIBUS AUSIS. In codicibus aliquot antiquis, *pro laudibus istis*, legitur: & id Servius agnoscit. In eo porro veteri codice, qui apud me est, ita etiam legebatur. sed utraque dictio abrasa est, & *talibus ausis*, adscriptum. Est vero hoc idem alibi, ubi Aeneas Laus pietatem admiratur, qui sese morti objecerat pro salute patris: *Quid tibi nunc, miserande puer, pro laudibus istis, Quid pius Aeneas tanta dabit indole dignum?*

257. CUI SOLA SALUS GENITORE REDUCTO. Mediceus codex, & aliquot alii, *recepto*, legunt; sed id melius inferius: *Nihil illo triste recepto*.

267. SI VERO CAPERE ITALIAM, SCEPTRISQUE POTIRI. In aliquot veteribus codicibus alio numero legitur, *Si vero Italiam capere sceptrisque potiri*. Sed prior ille numerus, *capere Italiam*, magis placet.

270. CRISTASQUE RUBENTES. In Romano codice, *comantis*, legitur; sed *rubentis* placet: quia purpurei cristis juvenes superius indicati sunt.

274. INSUPER ID CAMPI QUOD REX HABET IPSE LATINUS. Varie legitur hic versus: nam codices nonnulli veteres, *Insuper his campi quod, & quos*: alii legunt *& his campis quod rex habet ipse*. Utrumque vero priores legantur dictiones duae, placet, *quod*, legere.

287. IGNARAM HUIUS, QUODCUMQUE PERICLI EST. In Romano codice, & aliquot aliis, *pericli*, absque *est*, legitur; sed hoc loco sententia verbum id requirit, & versus venustiore facit.

290. AT TU, ORO, SOLARE INOPEM, ET SUCCURRE RELICTAE. In codicibus aliquot manu scriptis, *hanc tu*; sed magis placet *at*.

292. PERCULSA MENTE. In antiquis omnibus codicibus, *percussa*, uti saepe dictum.

295. TUM SIC EFFATUR. In antiquis, & *tum*, & *tunc*, invenio, & *adfatur*: quod, ut mihi videtur, non ita congruit huic loco.

299. CASUS FACTUM QUICUMQUE SEQUITUR. In antiquis plerisque codicibus, *sequuntur*, numero plurali habetur. In aliquot, *factum casus quicumque sequetur*, transpositis dictionibus.

303. HAEC AIT ILLACHRYMANS. In veteribus codicibus, *sic ait inlacrumans*.

312. MULTA PATRI PORTANDA DABAT MANDATA. In antiquis exemplaribus, *Multa patri mandata dabat portanda*. Sed quamvis idem numerus sit, quoquoque vis, atque eadem pene vocalium & syllabarum vis, nitidior tamen structura ea videtur, quae in vulgatis habetur exemplaribus, *Multa patri portanda dabat mandata*.

314. NOCTISQUE PER UBRAM. Antiqui omnes codices, *per umbras*, numero multitudinis legunt, quod non ita placet; quod hujusmodi plu-

rale manibus, aut defunctorum animis, magis adcommodari solet.

318. INTER LORA ROTASQUE. Inemendate legitur in nonnullis codicibus, *inter tela rotasque*.

323. HAEC EGO VASTA DABO. Plerique veteres codices una cum Porcio legunt, *haec ego vastabo*. Caeterum ea lectio, quae vulgatio est, *vasta dabo*, magis omnino pluribus satisfacit: quamvis in nonnullis, ea abrafā lectione, *vastabo*, sit inde repositum. Servius hoc de corporibus, quae fusa jacebant, intelligi vult; sed nunquid potius de locis dictum existimemus, quae occupata, clusaeque erant a custodiis, eaque vastaturum pollicetur, ut, *Euryalum lato dein limite ducat?*

330. ARMIGERUMQUE PREMIT RHEMI AURIGAMQUE SUB IPSIS. Romanus, Porcius, & plerique alii codices antiqui, legunt, *armigerumque Remi premit*. Nam *Remus* primam corripit. Ovidius: *Interea crescente Remo crescente Quirino*. Scribitur praeterea passim absque adspiratione.

334. NECNON TAMYRUMQUE LAMUMQUE. In Romano codice & in Porcio, *Lamyrum*; in aliquot aliis, *Lomurum*; in Oblongo, *Lamyrum*. Denique quot codices, tot nominis varietates. Omnes vero uno consensu incipiunt ab L littera.

344. FADUMQUE HEBESUMQUE SUBIT. In antiquis plerisque codicibus, *Heresum*, legas. In nonnullis omnino perperam, utraque consonante inserta, *Herbesum*: nempe ut lectori liceret, quam mallet expungere, sive *Hebesum*, sive *Heresum*, agnosceret. RHETUMQUE ABARIMQUE. In codicibus nonnullis transpositis consonantibus *Ara-bimque* legere est. In aliquot aliis *Abratimque*. In nonnullis, *Rboecumque Fabrumque*. Sed de nomine *Rboecus* & *Rboetus*, alibi dictum.

350. HIC FURTO FERVIDUS INSTAT. In Oblongo codice, *huic*, invenias scriptum.

351. UBI IGNEM DEFICERE. In codicibus aliquot antiquis, *ibi ignem*, ut sit redditio causae, cur ad Messapi socios tenderet.

363. POST MORTEM BELLO RUTULI PUGNAQUE POTITI. In Romano codice, *praedaque potiti*, legitur: in aliis quibusdam manu scriptis, *pugna*.

370. VOLSCENTE MAGISTRO. In Romano codice, in Mediceo, in Porcio, & in aliquot aliis, *Volscense*, legere est: & ita passim: *Volcens*, absque s inter L & c.

371. MUROSQUE SUBIBANT. Vetera aliquot exemplaria, *muros*, habent.

375. HAUD TEMERE EST VISUM, CONCLAMAT AB AGMINE VOLSCENS. In codicibus nonnullis, *haud temere visum*, absque *est*. Sosipater, ubi *temere* pro *negligenter* positum ait, verum ita citat: *Haud temere est visum, conclamat ab agmine*

Volcens, nomine *Volcens*, uti superius adnotatum est, abque s in medio scripto.

380. ONNEMQUE ABITUM CUSTODE CORONANT. In Romano codice, in Oblongo, & in Mediceo, *aditum*, legitur, quamvis meliorem lectionem, *abitum*, Servius esse dicit, ut in Porcio; & plerisque aliis.

387. QUI POST ALBAE DE NOMINE DICTI ALBANI. *Albae*, Regi, successisse Procum, ait Servius; sed Livius eum Aventino successisse dicit.

403. SUSPICIENS ALTAM LUNAM SIC VOCE PRECATUR. In Romano codice, & aliquot aliis; legere est, *altam ad Lunam*: quod nequaquam duplicet. In Porcio, *altam Lunam* &: cuiusmodi quidem lectio agnoscitur a Prisciano, ubi *tam* &, quam *atque*, poetice nonnunquam postponi notat, aliter vero non, exemplo hinc ex Virgilio citato: *Suspiciens altam Lunam*, & sic voce precatur. Plerisque tamen eruditus placet magis absque ulla copula carmen legi. Est &, ore precatur, in antiquis aliquot codicibus, quod parvi refert.

404. TU DEA, TU PRAESENS. Servius exponit, *Praesens ilico*; sed cur non potius *praesens*, propicia, favens? ut illud in Buc. *Nec tam praesentis alibi cognoscere Divos*.

410. CONNIXUS CORPORE. In Romano codice, *conisus*. Ac de geminatione quidem, apud antiquos adeo rara, superius dictum. Quantum vero pertinet ad x vel s in participii forma reponendas, Valerius Probus sentire videtur, eandem esse appellationem in proprio nomine, in appellativo, & participio, *Niso*, Hyrtaci filio; *niso*, participio; & *nisque immotus eodem*. Quare *conisus*, ex Probi sententia scribendum.

413. FRANGITUR, AC FIXO TRANSIT PRAECORDIA LIGNO. In veteribus codicibus vel, *fisso*, legi, a *fundo*, quod agnoscit Servius; vel lectionem abrafam, & modo, *fixo*, modo, *fracto*, aliena manu repositum.

415. ET LONGIS SINGULTIBUS ILIA PULSAT. In Romano codice, *pulsans*; sed melius unitatis numero.

417. TELUM VIBRABAT. In codicibus plerisque omnino, *vibrabat*, legitur; sed in emendationibus, *librabat*.

418. DUM TREPIDANT, IIT HASTA TAGO. In codicibus antiquis, *it*, omnino per synaeresin. Sive *it*, praesentis temporis omnino sit, & vi subsequentis adspirationis producat, quod magnum litteratissimis viris negotium facessit; meliorem tamen parte in eorum sententiam concedente, qui concisionem factam ex, *ivit*, autumant, ut in Terentiano prologo, *existimas*, pro, *existimavit*: quam lectionem Donatus agnoscit; licet apud Priscianum,

um, in hoc citato versu, neque *is*, neque *it*, legatur; sed *volat hasta Tago per tempus utrumque*. Sed & illud observatione dignum, quod Carilius monet, *tempora*, pluraliter tantum dici, quamvis Virgilius singulari usus, ut hoc loco.

420. ATRIX VOLSCENS. In antiquis codicibus *Volcens*, uti dictum, absque s. Atque ita scribendum inferius, *Volcentem petit, in solo Volcente moratur*.

428. NIHIL ISTE, NEC AUSUS. In Romano, *neque ausus*: quod licet parvi sit momenti, elegantioris tamen ingenii viri numerorum hujusmodi varietate delectari solent.

429. ET SIDERA CONSCIA TESTOR. Veteres omnes codices legunt, & *conscia sidera*, adjectivo praefecto.

432. TRANSADIGIT COSTAS. In Romano codice, *transabit*, legitur: & in aliquot aliis *transadiit*: quod ab aliquot eruditis receptum video. In Porcio, & plerisque aliis manu scriptis, *transadigit*, omnino scriptum est; sed usus loquendi est, ut adigo ferrum, aut enses, enuntiemus, non ensis adigit, & jam dictum est, *ensis adactus*: quare vel *abiit*, vel *adiit*, melius videtur. ET CANDIDA PECTORA RUPIT. Romanus codex cum aliquot aliis, *pectora candida*, epitheto, quod miserationem movere posset, ultimo loco appo- sito.

436. LAXOVE PAPAVERA COLLO. Antiqui plerique codices, *lasso*. Porcius, Vitalianus & aliquot alii, *lappo* habent.

438. AT NISUS RUIT IN MEDIOS. In Oblongo *ac*, in quibusdam aliis, &; sed enim locus ipse exigere videtur, *at*.

441. PROTURBANT. In antiquis aliquot, *per- turbant*; sed omnino melius, *prosubant*. INSTAT NON SEGNIS. In antiquis codicibus, *non fecis*: quod nonnulli etiam per T scribunt, quod nequaquam docti probant.

448. CAPITOLI IMMOBILE SAXUM. Quamvis in vetustis codicibus, *Capitolii*, geminato II scribatur, eo modo, quo Terentius Scaurus hujusmodi genitivos scribi praecipit: hoc tamen loco, ne synalepha ex tribus vocalibus distinctis fiat, *Capitolii*, unico I scribendum censuerim, facta syneresi, ut prius erat in Porcio. Quae vero Servius de termino, eadem fere apud Aulum Gellium habentur. Lactantius tamen libro contra Gentes primo, saxum hoc a Romanis cultum dicit, propter illius memoriam, quod pro Jove objectum est Saturno devorandum.

451. VOLSCENTEM EXANIMUM. In Romano codice *Volcentem exanimem*. In aliis, *exanimum*: utrumque receptum a Grammaticis.

455. TEPIDUMQUE RECENTI CAEDE LOCUM. Ita quidem habetur in Romano codice; sed in

Oblongo, & quibusdam aliis, *tepidaque recentem Caede locum*, legitur. Quam Hypallagen figuram agnoscit Servius. In Porcio una mutata dictione, eadem tamen elocutionis figura, *tepidaque madentem Caede locum*, habetur.

461. JAM REBUS LUCE RETECTIS. Sunt antiqua exemplaria, in quibus, *receptis*, scriptum sit; quasi res noctu auferri videantur, die vero reddi; sed enim, *relectis* omnino receptius.

468. MURORUM IN PARTE SINISTRA. In Romano codice, *murorum parte*, legitur, absque *in*.

471. SIMUL ORA VIRUM PRAEFIXA VIDE- BANT. In Romano codice, in Oblongo, in Me- diceo, & quibusdam aliis pervetustis, *movebant*, legere est, cum paraphrasi, *commovebant*, ex Ser- vii commentariis desumpta.

473. PENNATA. In Romano codice, *pinuata*: de qua scribendi ratione alibi fati dictum.

481. HUNC EGO TE, EURYALE, ASPICIO. Cicero in Rhetoricis: *Octavus locus, per quem aliquid dicitur esse factum, quod non oportuerit, hoc modo: Non affui, non vidi, non postremam ejus vocem audivi, non postremum ejus spiritum excepi. Item: Inimicorum in manibus mortuus est: hostili terra turpiter jacuit insepultus: a feris diu vexatus, communi quoque honore in morte caruit. Qui loci omnes hic a Virgilio tanguntur. Quantum vero pertinet ad Grammaticen, Sosipater Soloecis- mum notat transmutatione fieri, quum finitiva pronomina pro qualitatibus significatione ponuntur, hoc citato versu: *Hunc ego te, Euryale, aspicio*, pro- talem.*

488. TIBI QUAM NOCTES FESTINA DIESQUE URGEHAM. In Romano codice, *tibi quod*: & *ur- uebam* in aliquot veteribus, Attiano more.

491. HOC MIHI DE TE, NATE, REFERS, QUAE SUM TERRAE MARIQUE SECUTA. Ex- emplaria manu scripta magna ex parte ita legunt: *Gnate refers, hoc sum terraeque marique secuta*. Quod dubio procul longe venustiore sententiam reddit: & est pathos ab inani spe, qua inducta fuerat, ut gnatum terra marique sequeretur, foelicitatis proposita spe; nunc vero funus ejus miserabiliter intueatur: nam illud, *quae sum terraeque marique secuta*, subfrigidum nescio quid habet.

502. SUB TECTA REPORTANT. In Mediceo, in Vitaliano, & plerisque aliis antiquis codicibus, *in tecta reponunt*, habetur. In Porcio, *sub tecta reponunt*, praepositiva ab his tantum particula va- riata.

506. AC VELLERE VALLUM. Male in Roma- no codice pro, *vellere, pellere* est, sumptum ex inferiori versu, ubi recte: *Pellere vallo missilibus certant*, scriptum est.

514. SUBTER DENSA. In codicibus aliquot,

antiquis, *supter*, per P legitur, & hic & alibi.

515. CUM TAMEN OMNES FERRE LIBET. In Mediceo, *juvat*, scriptum est.

524. RESCINDIT VALLUM. In codicibus admodum vetustis legere est, *transcendit vallum*: quia sequitur: *Scalas in moenia poscit*. Magis tamen placet, *rescindit*, ut in pluribus manu scriptis codicibus habetur: nam si ad moenia succedendum erat, via prius aperienda fuit, rescisso vallo.

536. ET MAMMAM AFFIXIT LATERI. In Mediceo, *affecit*; sed melius, *adfixis*, ut in aliis habetur.

544. HELENOR. In aliquot antiquis, *Halenor*; sed *Helenor*, in pluribus.

546. SERVA LICYMNIA. In antiquis aliquot codicibus, *Lacymnia*, legitur: in aliis, *Licinnia*; usque adeo saevitum est passim in omnia pene hominum, & locorum nomina.

565. QUAESITUM AUT MATRI MULTIS BALATIBUS AGNUM. In Romano codice, & in Porcio, *matris*: quippe, *balatibus*, legitur; quamquam, *matrī*, vulgata lectio non displiceat.

578. ALLAPSA SAGITTA. In antiquis, *adlappa*, per D & per B, more veterum: & *sagitta*, quod eam a sagaci ictu dictam volunt.

579. ET LEVO INFIXA EST LATERI MANUS. In antiquis aliquot, *adfixa*, quod nequaquam displicet.

599. ET MORTI PRAETENDERE MUROS. In codicibus aliquot antiquis, *Marti* legitur; sed enim *morti*, pro bello positum ait Servius.

604. SAEVOQUE GELU DURAMUS. In antiquis aliquot codicibus, *duroque gelu*, habetur; sed *saevo* castior omnino lectio.

613. CONVECTARE JUVAT PRAEDAS. In Romano codice, in Mediceo, & pervevustis aliquot aliis, *comportare*, legitur. Sanè *comportari* dicuntur, quae proveniunt ex redivibus. Horatius: *Si comportatis rebus bene cogitat ubi*. Ita de iis omnibus, quae ex agro in urbem comportantur. *Conveclare* tamen magis placet eruditis auribus.

619. TYMPANA VOS BUXUSQUE VOCANT BE-RECYNTIA. In antiquis exemplaribus, *vocat*, numero singulari, ut cum viciniōi supposito congruat. Est & *Verecynthia*, per V digammon, in codicibus nonnullis. Ut hujusmodi pleraque alia, Graecae consonantis sono. Male vero scribunt, qui syllabae pene ultimae adpirationem apponunt, quam T sit apud Graecos, *Βερεκυντία*.

620. ET CEDITE FERRO. Servius intelligi putat de cultris, quibus sacerdotes Deae Cybeles evirabantur. Atque ita *cedite*, parete, interpretandum erit. Sed enim figuratius est dicere, *ferro*, hoc est, bello. Neque indecora est illa ejus sententiae per diversa vocabula repetitio, quam is fere negligit.

630. AUDIIT. In antiquis per synaeresin, *audis*: de quo saepe alibi dictum.

631. SONAT UNA LETHIFER ARCUS. In Romano codice, & nonnullis aliis legitur, *fatifer*.

632. EFFUGIT HORRENDUM STRIDENS ELAPSA SAGITTA. Quamvis Servius *effugit* agnoscat; vetera tamen exemplaria, & *fugit*, legunt: & pro *elapsa*, *adlappa*, & *allappa* inveni. In Romano vero codice, & in aliquot aliis ipsa venerandis vetustate, *adducta*, scriptum animadverti. In qua lectione ipsum jaculantis, & telum contententis gestum aspicere videaris. Ovidius: *Viderat adducto tendentem cornua nervo*. Loco tamen hoc nonnulli volunt, *allappa*, melius esse.

633. ET CAVA TEMPORA FERRO TRAJICIT, I, VERBIS VIRTUTEM ILLUDE SUPERBIS. Est & hic quoque unus ex illis locis, qui tam varie leguntur, quam variae sunt veterum codicum manus: nam in Romano codice, *transadigit verbis*, scriptum habetur, facta nimirum injuria sententiae: si nequeas, I, *verbis virtutem illude superbis*, integrum subjungere: nam si tollas, I, verbum, totam ejus sententiae venustatem tollas. In Oblongo codice perveteri, *trajecit*; in aliquot aliis, *transjecit*. Sed enim oblato etiam mihi sunt codices pervetusti, in quibus, *transfigit*, scriptum videas. Quare aut hic aliquid simile verbis illis exlegibus: *Nec te comitem hinc asportare Creusam*; &: *Rostriisque stridentibus*: aut, quod omnino placet, *trajicit*, legendum: ut, i, *verbis*, subsequatur.

645. AB ALTO AETHERE SE MITTIT. In antiquis aliquot, *misit*, praeterito tempore.

646. FORMA TUM VERTITUR ORIS ANTIQUUM IN BUTEM. Plerique veteres codices, *formam*, legunt, cujusmodi lectio abasa est ex Mediceo. Est &, *antiquum*, unico v legere: quod olim per c scribatur, *anticum*, ut, *posticum*.

651. ET CRINES ALBOS. In Porcio, & quibusdam aliis manu scriptis codicibus, *crineis flavos*, habetur; sed qui Dardanio Anchisae Armiger ante fuit, albos jam capillos habere debebat. Qui vero *flavos* reposuere, forte *alvos*, corrupta seculi pronuntiatione, quam emendare conatus est Adamantius, scriptum invenerant, ejusque abusionis ignari, *flavos*, scribendum judicaverunt: nam *albos*, in codice Delphio, & aliquot aliis antiquis, omnino legi.

653. SIT SATIS AENIDE. In Romano codice legitur, *Aeneade*, secunda syllaba a principio correpta, per abjectionem *τῆ ἰωνῆ* ex diphthongo. In reliquis tamen exemplaribus, *Aenide*, habetur *ναῖα αὐωνωνῆ*: vel *Aeneide*, per diphth. *υ* integra dictione. Unde *Aeneis* patronymicum foeminae diphthongo soluta. Sed enim Priscianus ait, Virgilium auctoritate sua dixisse *Aeneiden*, quod se-

cundam regulas, *Aeneas*, esse debuerat.

667. DANT SÓNITUM FLICTU GALEAE. In Romano codice, & aliquot aliis, *adflctu*, legitur, ex paraphrasi sumptum: nam Servius agnoscit, *flctu*. In aliquot codicibus antiquis mutato numero legitur: *Dant sonitum galeae flctu*.

672. IDAEO ALCANORE CRETÍ. Veteres aliquot codices, *nati*, habent, ex paraphrasi lectione inculcata contextui.

677. PRO TURRIBUS ASTANT. In veteribus nonnullis, *instant*, legitur; sed *adstant* melius.

679. LIQUENTIA FLUMINA CIRCUM. In Oblongo quidem codice, *liquetia*, legitur. Unde quidam arbitrati sunt de fluvio nobili, in Foro Julii, dictum. Romanus tamen codex cum plerisque aliis, *liquentia*, legunt. Saepe enim fit, ut posito genere species subjungatur. Hinc addit: *Sive Padi ripis, Athesim seu propter amoenum*.

684. CONTINUO QUERCENS. In antiquis aliquot codicibus *Querquens* habetur. ET PULCHER EQUICOLUS. In antiquis partim, *Equiculus*, partim, *Aquiculus*, legitur.

685. ET PRAECEPTUM ANIMI TMARUS. In antiquis aliquot, *Tmaros*.

686. AUT VERSI TERGA DEDERE. In codicibus nonnullis, *aversi terga dederunt*; sed enim *aut*, necessarium videtur, ut sententia & ordo consentent.

687. AUT IPSO PORTAE. Neque id placet, quod *ipsi* in nonnullis veteribus habetur exemplaribus.

689. TROES GLOMERANTUR EODEM. In Romano codice legere est, *in unum*: sed melius, *eodem*, hoc est, ad eandem portam, quam Pandarus & Bitias recluserant. Fuit vero, *in unum*, paraphrasis.

699. AERA PER TENUEM. In plerisque codicibus, *tenerum*; sed & *senuem*, & *aëri*, & *aurae*, saepe additum invenias.

700. REDDIT SPECUS ATRI VULNERIS UN-DAM. Quamvis in plerisque codicibus, *vulneris*, legatur, & Servius *specus vulneris* agnoscat exaggeratione poetica; sunt tamen alii codices antiqui, in quibus *sanguinis undam* legas.

702. TUM STERNIT APHIDNUM. In codice Romano, *Achidnum*; in Oblongo, *Afidnum*, per F Latinum; in aliis, *Afidum*; in aliis, *Apbi-pnum*; denique tot varietates, quot pene codices.

709. ET CLYPEUM SUPER INTONAT INGENS. Dubitare videtur Servius, an *clypeum ingens* dicendum sit genere neutro, ut cum Homericis sententia congruat, ἀπὸ βουῶν δι τρυχῶν ἐκ' αὐτῶν. Quod aibi Virgilius expressit: *Sonitum super arma dedere*. Sed enim Livius libro quarto de bello Macedonico, *Clypea argentea decem* ait: quod tamen

de imaginibus intelligi eo loco nonnulli volunt. Afferit ad haec Nonius Marcellus, *Clypeum*, utroque genere pro scuto Virgilium posuisse, ut eo loco: *Ardentes clypeos*. Et hic: *Clypeum super intonat ingens*. *Clypeum enim ingens*, indubitato legit Nonius: quo genere & Licinius usus est. Diximus vero, clarissimos olim viros tam in genere, quam in scriptione differentiam posuisse: aliterque *clypeum*; aliter *clipeum*; aliter *clupeum* significare: cujus rei cura sit penes eos, qui nunc etiam & hoc & hujusmodi alia diligentissime perquisivere: quorum doctissimos libros spero brevi in lucem prodituros.

710. QUALIS IN EUBOICO. In Romano, *talis*; sed id ex paraphrasi.

712. CONSTRUCTAM JACIUNT PONTO. Antiqui omnes codices hoc numero legunt, *Constructam ponto jaciunt*; sed magis placet interjectus dactylus.

713. PENITUSQUE VADIS ILLISA RECUMBIT. In antiquis aliquot codicibus legitur, *undis inlisa*; sed, *vadis*, magis placet. Alludit autem Poëta ad portus Lucrini reparationem ab Augusto factam, quum aedificatus a Julio Caesare corruisset.

723. QUI CASUS AGAT RES. In Romano & in Mediceo, *quis*, ut Grammaticorum praeceptionibus fieret satis: nam *quis* cum s dici volunt Grammatici, auctore Sosipatro, cum in quaerendo, ut: *Quis te nate Dea*. In inferendo autem, *qui*, sine s, ut: *Ille, vides, para juvenis qui nititur hasta*. Et enim praepositivum, *quis*; sub-junctivum, *qui*: quod tamen auctores non observarunt. Ut Artius: *Qui nam Tantalarum inter-nitioni modus sit*. Et Virgilius: *Qui casus agat res*. Haec Carilius.

731. LUX OCVLIS EFFULSIT. In Romano codice, *offulsit*, ut superius.

733. CLIPEOQUE MICANTIA FULGURA MIT-TIT. In Romano, Mediceo, & in Porcio, *sulmina*: & verbum *mittit* numero variat.

741. SIQUA ANIMO VIRTUS. In Romano, *animi*; sed magis placet, *animo*.

747. AT NON HOC TELUM. Miratur Servius, *telum*, pro gladio positum; sed enim & apud Oratores invenitur. In Rhet. ad Heren. lib. primo: *Ajax in silva postquam resitit quae fecisset per insaniam, gladio incubuit. Ulysses intervenit, occisum conspiciatur, corpore telum cruentum educit*. Est in Mediceo, *librat*, pro, *versat*, scriptum.

748. NEQUE ENIM IS TELI NEC VULNERIS AUCTOR. In Romano codice, in Porcio, & aliquot aliis scriptum, *neque enim es*; ut sit, ideo non effugies: quia tu non es auctor teli, neque vulneris: tua enim evitari possunt, mea autem minime.

750. GE-

750. GEMINA INTER TEMPORA. Codices nonnulli veteres legunt, *media inter tempora*: figurata elocutione; mediam frontem, inter media tempora.

754. ATQUE ILLI IN PARTIBUS AEQUIS. Antiqui codices omnes, quotquot vidi, legunt absque *in*: *Atque illi partibus aequis*.

760. CAEDISQUE INSANA CUPIDO. In veteribus aliquot exemplaribus, *infanda*.

764. IN TERGUM. Romanus codex, *tergus* habet. Quam lectionem hoc citato versu Flavius Sospater agnoscit adversus eos, qui pro dorso *tergum*, *tergi* facere; *tergus* vero, *tergoris*, pro pelle contendebant: nam & *terga boum* dictum a Virgilio reperit; quum *tergum* tantum hominis esse contenderent. Exemplis vero Virgilianis impunitas etiam illis datur, qui putant *tergum* hominis, *tergus* vero pecoris nominari: nam & *Tergora deripiunt costis*: & alibi: *Venit in tergum aduersi Sulmonis*, legitur.

765. ET CONFIXUM PHEGEA PARMA. Veteres

omnes codices *confixa* legunt *parma*; sed *confixum* figuratus est.

789. TURNUS PAULATIM EXCEDERE PUGNA. In Romano codice, *pugnae*, legitur; sed *paga* melius iudicanti eruditi viri.

790. ET PARTEM QUAE CINGITUR AMNI. In Romano codice, & aliquot aliis, *unda*, pro *amni* habetur.

804. DEMISIT GERMANAE HAUD MOLLIA JUSSA FERENTEM. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Misit germanae haud*, absque ulla Synalepha, quod nequaquam placet.

817. ACCEPIT VENIENTEM. In antiquis plerisque codicibus, *fugientem*, repositum ab iis, qui fugae dedecus noluerint Turno illatum; sed enim *fuga* & *fugere*, non semper in opprobrium, sed pro celeri cursu saepissime ponitur. *Sumpta* vero haec figura nimirum ex historia Coctis, qui, recesso a tergo ponte sublicio, cum armis se in fluvium dedit, incolumisque ad suos enatavit.

LIBER DECIMUS.

PANDITUR INTEREA DOMUS OMNIPOTENTIS OLYMPI. Quia sunt, qui parum probant epitheton *omnipotentis* Olympo applicatum, quod Jovis est peculiare, hi, *omnipotentis*, quod omnibus, vel ab omni parte pateat, legendum existimarunt. Neque defunt, qui *omnipotentis Olympi* legendum autument: eamque lectionem etiam Jovianus Pontanus, vir litteratissimus, videtur agnovisse. Alii non *Olympi*, sed *Olympia*, quippe *domus*, in antiquis exemplaribus contendunt inveniri. Nos tam nova, quam vetera illa Vaticanae bibliothecae exemplaria perscrutati, atque alia, atque alia undecumque nacti, scriptum passim animadvertimus, *omnipotentis*. Similiter in duodecimo, *Rex omnipotentis Olympi*. Nam *Olympum* Cleantes Deorum omnium maximum judicavit. Ita *Olympi*, non *Olympia*, passim scriptum est. Praeterea Quintilianus versum hunc quinque continuis constare dactylis ait, dubioprocul, sex dicturus, si *Olympia* reperisset. Neque idem taciturnus Priscianus, quum in duodecim carminibus versum hunc quinque dactylos habere dixit.

2. CONCILIUMQUE VOCAT DIVOM PATER. Sunt codices antiqui, ubi *consilium* scriptum invenitur. Malunt tamen Grammatici pro congregatione concionis, aut senatus, *concilium* per e scribi.

6. QUIANAM SENTENTIA VOBIS VERSA RETRO. Superius in eo versu: *Hec quae nam tanti cinxerunt aether a nimbi*, Pontanum diximus in libro

de poetis numeris, *heu qui nam*, contendisse legendum. In vetustissimo tamen Vaticanae bibliothecae codice, & in plerisque aliis, *quianam*, legisse me professus sum, veluti etiam hoc loco habetur. Quem sermonem Ennianum esse asserit Servius. Et Valerius Probus, *quianam*, adverbium, constare ait tribracho. Eoque adverbio usum Virgilium adjungit: *Hec quianam tanti cinxerunt*. Sed enim ne illa Pontanum in omni doctrinarum genere ea aetate facile principem somniasse putem, vetusti, neque quidem pauci numero, Mediceus, Porcius, Vitalianus, & plerique alii codices faciunt, in quibus, *quae nam sententia*, legitur: atque ita facile etiam, *qui nam nimbi*, reperiri credam; sed enim hoc aliorum sit iudicium. Illud tamen ego dissimulare non possum, quod super hoc loco Pomp. Festus ex Verrii Flacci dictatis exscripsisse se professus est, *quianam*, pro quare, & cur, positum; & apud antiquos, ut Nevius in carmine Punici belli: *Summe Deorum regnator, quianam genus isti*. Et in satyra: *Quianam Saturnium populum pepulisti*. Ennius libro septimo: *Quianam dicitis nostris sententia flexa est*. Atque hic Ennianus sermo, quem citat Servius.

11. ADVENIET JUSTUM PUGNAE, NE ACCERSITE TEMPUS. Impressi quidem omnes codices cum aliquot ex antiquis legunt, *accersite*; sed enim Romanus, & hic, & alibi, verbum hoc in hanc sententiam, *arcessite*, scribit: & ita in Mediceo, & in Porcio, & aliquot aliis antiquis exemplaribus.

exemplaribus notatum observavi: neque id in codicibus tantum Virgilianis, verum etiam apud Terentium eodem modo legi in antiquissimis codicibus manu scriptis, ubi in Andria vulgata habent exemplaria: *Ubi vobis accersere*: vetera, quae diximus, legunt, *arcesse*: ita in Adelphis, pro, *Ut uxorem accersas abi*; in his, *arcessas*, habetur. Sane *arcesso*, & *arcesso* Terentius Scaurus unum idemque verbum putat: quod D, quam ipse libenter in C mutat, eadem littera subsequente, in huiusmodi compositionibus nonnunquam etiam in R transire solet. Nonnulli differentiam esse voluerunt, ut *arcesso* ab eo verbo sit, quod est *arceo*; *arcesso* vero ab eo, quod est *cio*: utcumque vero scribatur, ad eandem pertinere significationem. Carisius vero eos errare scribit, qui *arcesso*, ex eo, quod est *arceo*, ductum putant; sicut *arcesso*: interesse enim ait, quod *arcessere*, est acculare; *arcessere* autem, vocare.

15. ET PLACIDUM LAETI COMPONENTE FOEDUS. Non eo inficias, *placidum*, per D in veteribus aliquot codicibus reperiri, prout in impressis, vulgarisque omnibus habetur. Romanus tamen codex, atque Mediceus, *placitum*, per T legit: quam lectionem agnoscere videtur Servius, quum exponit, *mibi scilicet*.

18. O PATER, O HOMINUM DIVUMQUE AETERNA POTESTAS. Romanus codex una cum Porcio, & aliis quibusdam, legunt: *rerumque aeterna potestas*. Probus Grammaticus horum unum secundum Physicos, alterum secundum Mathematicos esse dicit. Circa res vero, Physica versatur investigatio.

24. AGGERIBUS MOERORUM. Praeteribo, *adgeribus*, & *atgeribus*, ut habetur in exemplaribus antiquis. Illud missum non faciam, multos, auctoritatem Servii secutos, *moerorum*, per OE diphthongum scriptitasse: nam omnino esse quaedam nomina ait Probus, quae V litteram in OE litteras convertant; ut puta *murorum*, *moerorum*, & caetera talia. In Romano tamen codice, in Mediceo, in Porcio, & plerisque aliis manu scriptis, *murorum*, per V notatum. Plura vero super hoc videris apud Servium. ET INUNDANT SANGUINE FOSSAE. Antiqui codices plerique legunt, *fossas*, ut, *Rutulii*, sit subjectum. Quam lectionem agnoscere videtur Servius, dum ait: INUNDANT, *implent*, & *inundare faciunt*: dicturus nimirum implentur, si *fossae* plurali nominativo legisset.

34. CUR NUNC TUA QUISQUAM VERTERE IUSSA POTEST. Ita quidem scriptum est in antiquo codice Vaicanae bibliothecae; sed in Romano, *iura*, non, *iussa*, legitur. In Oblongo autem & aliquot aliis, *stetero iussa*: quod a plerisque doctis viris jam receptum est.

48. AENEAS SANE IGNOTIS JACTETUR IN *Im. IV.*

UNDIS. Et *sane*, & *undis*, in plerisque omnino codicibus habetur; sed Romanus codex antiquissimus, & qui apud me est, *Aeneas procul ignotis*, legunt: atque etiam pro *undis*, *oris*, in veteribus aliquot exemplaribus inveni. Et est concessio amantitudinis plena: *Aeneas procul ignotis jactetur in oris*, dum tantum liceat mihi Aescanium in urbibus meis, aut Amathunte, aut Papho, aut Cytheris incolumem servare. Magis tamen placet, *undis*, ut adludat obiter ad futuram Aeneae mortem; ut in quarto: *Cadat ante diem, mediaque inhumatus barena*.

50. ET DIRAE VALEAM SUBDUCERE PUGNAE. In antiquissimo codice, *dirae*; sed in aliis omnibus, *dirae*.

51. EST AMATHUS, EST CELSA MIHI PAPHOS ATQUE CYTHERA. In exposito Palatino codice legere est: *Amathus, est celsa Paphos, atque alta Cythera*: cui lectioni secretior ille codex majoribus litteris perscriptus non nihil adstipulatur, quamvis in eo sint litterae aliquot invervae. Adjuvat etiam id, quod inferius Juno eadem argumenta retorquens ait: *Sunt alta Cythera*. Sunt vero codices antiqui, ubi *Amathos* scriptum sit; sed enim *Amathos* Graece dicitur: & eodem modo profuerunt Latini, ejusdem diphthongi *us* servato sono.

53. EXIGAT HIC AEVUM. Antiqua pleraque exemplaria, *exiget*, indicandi qualitate legunt; non in depocendi figura: nam illud: *Magna ditio jubeto Carthago premat Ausoniam*, separatim est membrum per concessionem.

56. ET ARGOLICOS MEDIOS FUGISSE PER IGNES. In Romano codice, in Mediceo, in Porcio, & nonnullis aliis antiquis, *medium* legitur: quod multo magis placet.

58. RECIDIVAQUE PERGAMA QUAE RUNT. *Recidiva* quidem in multis habetur exemplaribus, tam recentibus quam vetustis. Tractum sermonem de arboribus, quae aliis sectis repullulant, ait Servius. Qui quidem longe eruditius mihi videtur exposuisse alibi, *post casum restituta*, eo versu, *Et recidiva manu possissem Pergama victis*. Ut enim a *caedo*, *cadivus*, ita a *recido*, *recidivus*, quod si a *caedo*, *seco*, deduceretur, secunda syllaba produci deberet. His tamen ita disputatis, & codex Romanus, & alter pervetus, qui apud me est, *rediviva* legunt. Quod non ita proprie dictum nonnulli putant. Sextus tamen Pompejus, ubi *redivivum* esse, ex *vetusto renovatum* exponit, exemplum ex Cicerone citat lib. primo in Verrem: *Utrum existimatis minus operis esse unam columnam efficere ab integra novam, nullo lapide redivivo*. Ita enim est in antiquo Pompeji codice.

67. ITALIAM PETIIT FATIS AUTHORIBUS. In codicibus nonnullis admodum vetustis legere est, *Italiam fatis petiit auctoribus*. Quod nonnulli

nulli putarunt litteram posse reddere syllabam communem, quum ejusmodi scansionis ratio caesurae debeat. Ut apud Ovidium VII. Metamorphoseos: *Dissimilemque animum subiit Aeëta reliæus*: quod imperite nonnulli depravarunt, qui *subiit pater Oeta reliæus*, legendum censuere: ignari nomen *Αἰήτη* in eam formam contrahi non posse. Aliquot ex iis codicibus, qui *potiit auctoribus* habent, *potit* unico scribunt; sed id longiore linea notatum, ut duorum vicem subeat. Ut **INVERLS** Choriambici dimensione unico I notatum in antiquo lapide legi, quem C. Curtius, C. L. Antiochus pater, & Aricinia Nais mater Basso filio posuerunt: ita enim est:

DEBVI HOC NATYS NOBIS PRAESTARE DVOBVS,
VT CINERES PATRIOS DEDERET INVERLS.

80. PACEM ORARE MANU, PRAEFICERE PUPPIBUS ARMA. In aliquot antiquis codicibus legere est, & *praeficere*: quod hoc loco videtur *emphasin* habere.

93. FOVIQUE CUPIDINE BELLA. In antiquis *fore*: omnibus *foviue* legitur, non inepte.

100. RERUM CUI SUMMA POTESTAS. In Romano codice, *prima potestas*.

103. TUM ZEPHYRI POSUERE. In antiquis aliquot, *Et Zephyri*.

104. ACCIPITE ERGO ANIMIS. Antiqui aliquot *codices* *adacipite* scribunt, incolumi praepositione; sed enim antiquissimum est, *accipere*, et geminato scribere. Siquidem Velius Longus ait Lucilium instituisse, *accipio* & *accurrere* geminato cc notare.

107. QUAE CUIQUE EST FORTUNA. Non placet *quacunque*, ut in vetustis aliquot codicibus habetur.

108. TROS RUTULUSVE FUAT. In aliquot antiquis codicibus *Rutulufue* legitur.

113. FATA VIAM INVENIENT. In Mediceo codice, *inveniant* scriptum est, imperative, ut sit sententiae perlatae pronuntiatio; non tamen expungendum est *invenient*, quum id quoque suam habeat orationis majestatem.

123. IASIVS IMBRASIDES. Romanus codex *Asius* legit: nam *Iasius* quadrisyllabi forma est, ut *Iasion*. Ut apud Ovidium: *Iasiona Ceres*: quod imperite quidam legunt, *Lasiona flava Ceres*. In aliquot vero aliis antiquis omnino codicibus, *Lasius* legitur. Sane quidem Homerus *Asium* inter Trojanos proceres recenset; sed apud eum Hyrtacii, non Imbrasi ille filius appellatur.

124. ET SENIOR CUM CASTORE TYBRIS. In Romano codice *Thymbris* legitur: quod ne forte ridiculam videatur, sciendum est, dictionem, quae *Tybris* est apud Latinos, *Θύμβριον* apud Graecos

dici, ut apud Hesychium & Stephanum. Theocritus *Καλὸν καὶ Θύμβριον ὄδον*, a quo Syracusanos fluvium hunc nostrum appellasse indicat Servius in tertio Aeneidos; sed ibi, ut plerumque alibi, corruptus. Sed ne de nomine tantum proprio *Thymbris* dici debere putet, pro Romano fluvio *Thybrim* quoque scriptum in antiquissimo codice Virgiliano offendit mihi Angelus Colotius.

126. ET CLARUS ETHEMON LYCIA COMITATUR AB ALTA. Bona codicum pars, ex iis praefertim, qui vulgati sunt, unum tantum proprium nomen ponere videntur, ut Sarpedonis fratres inominati sint, & his comes Ethemon concedat, *clarusque* sit epitheton. Romanus vero codex una cum veteribus plerisque aliis legunt, *Et Clarus, & Haemon, Lycia comitantur ab alta*. Ut nomina haec fratrum Sarpedonis fuisse noris, *Clarum* quippe, *Haemonemque*. *Clarus* enim pro nomine proprio sive hominis, sive insulae, primam corripit. Atque &, sive quod monosyllabum est in principio pedis, sive quod caesura Tritimetricis, sive quod sequitur adspiratio, produci potest. In aliquot etiam exemplaribus antiquis legere est: *Ida comitantur ab alta*, non *Lycia*. Nempe quod epitheton monti potius quam provinciae congruat. Sed enim Servius *alta* pro nobili positum ait. Pluribus enim de caussis Lycia nobilis.

128. LYRNESIUS AGMON. Antiqua exemplaria *Acmon*, per c scribunt. Sunt vero omnino adeo cognatae litterae c & g, ut vix pronuntiatione distingui intelligantur. Est & illud in quibusdam codicibus antiquis, quod saepe c pro s ponitur: quia posteriora tempora figuram s litterae, si Graece scriberent, ad similitudinem c litterae Latinae delinearunt. Quare non mirum si etiam *Lyrnecius*, pro *Lyrnesius*, scriptum inveniat.

129. NEC FRATRE MENESTHEO. Servius omnino dactylum vult in quinta sede, & *Menestheo*, interjecta vocali e inter m & n, omnino legendum contendit. Neque desunt vetusti codices, qui eodem scribant modo. Antiquiora tamen exemplaria versus spondaicum faciunt, dum *Mnestheo* legunt. Ultima enim duae syllabae in unam coeunt, *κατὰ συνέχην*.

136. AUT ORICIA TEREBYNTHO. Multi *Oricla*, per c scribendum curarunt. Vulgatiora exemplaria per θ, *Orithia*. Verum *Oricus*, per ω *ωρίων*, civitas est Ionio sinu: & *Oricae*, paludis in Epiro, sua in Europa mentionem facit Hecataeus. Et ab utroque nomine *Oricicus* deducitur. Quae dicta volui, quia sunt, qui *Orithon*, per θ, & ita *Orithia* scribendum libris jam editis autnant. Sed & *Terebynthum*, per y in pene ultima male scribunt, quae *ἰβήρα* est apud Graecos. In quo omnia corrigenda sunt exemplaria Latina. Praeterivi ve-

re de industria, quod in quibusdam veteribus codicibus, *Coricia* legitur, quum *Oricia* in longe pluribus legatur.

138. ET MOLLI SUBNECTIT CIRCULUS AURO. In codicibus nonnullis admodum vetustis, *subnectens* legitur.

142. PACTOLUSQUE IRRIGAT AURO. In Romano codice, non sine dulci aurium pruritu, *Pactolos* legitur. In aliquot aliis, *Pactolus & irrigat*. Sed *Pactolosque*, vel *Pactolosque irrigat*, plurimum codicum consensu comprobatur.

144. AGGERE MURORUM. *Moerorum*, hoc loco scriptum est in Romano codice. In aliis *murorum*.

154. TUM LIBERA FATIS. In Romano codice & Oblongo *fati*, singulari numero, genitivo casu legitur: quod minime contemnendum est.

157. ROSTRO PHRYGIOS SUBVECTA LEONES. In Mediceo, in Porcio, & aliis plerisque codicibus antiquioribus, scriptum observavi *subjuncta*, quod longe venustius est. Praeterea autem lectionem eam, quae *subiecta* legit: quod non ita placet.

168. QUIQUE URBEM LIQURE COSAS. Ufurpationem esse dicit Servius, *urbem Cosas*, quum apud Sallustium singulari numero dicatur. Arustianus inter elocutionum exempla hoc observat: *Urbem singulari numero, & nomen plurale conjunctum*.

170. UNA TORVUS ABAS. In Romano, *torvos*: & ita pleraque alia, quae consulto dissimulavimus, ne delicatis quorundam auribus fastidio efsemus.

172. SEXENTOS ILLI. Adeo varia est scribendi ratio, si omnia confectere, ut nullum pene verbum invenias uno modo scriptum, quod alia aut alia aetas aliter non scripserit. *Sexentos* quidem nemo non per x notat; sunt tamen antiqui codices, in quibus id nomen per s notatum invenias *sescentos*, quum tamen aetates quaedam aliae s in x mutare pauderent: ut in nomine *Xecundus* fieri solitum, superius indicavimus.

183. QUI CERETE DOMO. Non referam loco hoc codicum varietates, quum omnino casta lectio sit *Cerete domo*, ea elocutione, qua dictum alibi: *Qui genus unde domo*. Quaque dixit Horatius: *Unde domo, Quis*. Ita in ultima scena Poenuli Plautini, *domo Carthaginenses sunt*. Et quod Romae apud Zampolinus ostendit mihi Antonius Valla Theanen. antiqua inscriptione notatum, D. PERUSIA, quod signat *Domo Perusia*. Atque in iisdem aedibus:

POLINGENVOS DOMO
BONDINCOMAGUS.

Ex quo locus apud Plinium examinandus de *oppide Bondinco*, in Padi hostio.

184. INTEMPESTAEQUE GRAVISCAE. In Romano codice, *Gabiscae* legitur, Librariorum imperitia: *Graviscas* enim, quod gravem aërem sustineant, dictas ajunt.

186. TRANSIERIM CIGNE. Sive *Cicne*, ob cognationem; sed enim nomen hoc in antiquis exemplaribus aliter scriptum inveni. Siquidem in eodice, quem Pomponii Laeti delicias fuisse dicunt, & in vetustis aliis plerisque, qui apud me sunt, atque etiam in aliquot aliis Vaticanae bibliothecae, legitur, *Cinere*: in Romano *Cumare*. *Cycae* vero, & *Cygne*, divulgatorum est exemplarium. Non enim hic Ligurum ductor *Cycnus*; sed insignis Cycni gestamine inducitur ob ejus Cycni memoriam, qui luctu Phaëihontis canentem molli pluma duxisse senectam fertur.

187. OLORINAE SURGUNT DE VERTICE PENNAE. In Romano codice: *pinnae*, ut adsolet; in aliquot aliis, *cristae* notatum est; sed *cristae*, paraphrasin fuisse crediderim.

198. ILLE ETIAM PATRIS AGMEN CIET OCNUS IN ORIS. In antiquo fati exemplari legere est, *quin etiam patris*. Hemistichium vero reliquum duabus transpositis dictionibus, in uno ex antiquioribus, qui sunt in Vaticana bibliotheca, legitur, *Patriis Ocnus ciet agmen ab oris*. Est & ubi legatur, *Ognus*, per g, uti *Cycnus*, & *Cygnus*.

205. QUOS PATRE BENACO. In Romano codice, *Venaco*, more suo scriptum est per v digammon. Quinetiam Adamantii Martyrii regula est, ut in iis, quae utrum per b mutam, an per v digammon scribenda sint, quaerit, sive producta fuerit prima sede collocata, si quidem masculini vel neutri generis existant, per v signari, ut *venator*, *velum*, *vetustum*, τὸ μάρων, *venabulum*: & similia. Si vero foemina sint, tantummodo quorum origo a masculino venire non cernitur, per b mutam scribi debere, *vesica*, *bellua*, *bestia*; designat tamen quae duarum fuerint syllabarum, ex quibus *Beta*, τὸ βῆταλον, polysyllaba sequatur. Quare, qui *Venaco* scripsero, Adamantii sententiam secuti sunt. Sed enim quam ponit ille, *Besica*, nemo nunc per b scribit, si Latine: a vento vero eam deduci tradit Caper, & *vensica*, ea de causa dicta est a nonnullis. Sunt praeterea multa alia, quae nunc aliter scribimus & enuntiamus, quam Adamantius praeceperit: *verniam* enim per v scribimus & enuntiamus, pro servo domi nato, quem ille, uti superius diximus, tum differentiae causa, tum etymologiae, per b scribi praecipit. *Larva* etiam, τὸ δαιμόνιον, per v scribimus, ille per b navult, *larba*, non aliter ac *herba*, *tuba*, *turba*. Similiter nos *naevus*, per v, ille per b, *nebus*, ut *cibus*, *tebus*. Contra vero, nunc omnium mos

Latine scribentium est, ut *labor, balbusque*, per B mutam scribantur; ille *lavor*, ut *favor*, & *fervor*, scribit: & *balvum*, ut *curvum, saevum, torvum*, per V digamton. Sed utrum nos, an ille melius, incompetum est mihi: quum videam non solum inscriptiones tam multas a nostri temporis usu variare; verum etiam opinatissimorum hominum sententias super hac scribendi ratione latas. Sed enim optimum factu judicaverim ita se ad usum accommodare; ne, dum doctiores esse volumus, derisui habeamur. Sequamur vero M. Tullii Ciceronis exemplum, qui, quum pleraque aliter quam in usu forent, enuntianda cognosceret, libentissime tamen cessit consuetudini. Neque vero nos tam multa ex marmoribus, ex nomismatis, ex tabulis aeneis, ex diversorum Grammaticorum sententiis, ex veteribusque codicibus congestimus, ut omnia ea suscipienda censeremus; sed, ut quos Grammaticorum vulgus nunc errores appellat, non imperitia, sed temporum usu evenisse commone-remus.

207. CENTENAQUE ARBORE FLUCTUM VERBERAT. In Romano codice, *fluctus*, plurali numero.

211. IN PISTRIN DESINIT ALVUS. In antiquioribus *pristin*, de quo dictum.

214. SPUMAS SALIS AERE SECABANT. In aliquot antiquis codicibus, *ruebant*, legitur, versu aliunde repetito.

215. JAMQUE DIES COELO DISCESSERAT. In antiquis exemplaribus, quod valde placet, *concesserat*, legitur: quamvis *discesserat* non improbem.

223. QUOT PRIUS AERATAE STETERANT AD LITTORA PRORAE. Versum hunc superius habundare diximus: neque in veteribus codicibus, nisi adscriptum, inveniri; hic vero congruum habet locum. Caeterum in Oblongo codice, non *prorae*, sed *naves*, scriptum est. In aliquot aliis, *pupes*, legitur: quod ideo placet, quia, uti eo loco superiore dicebamus, *prorae* pelago obvertuntur, stant litore *pupes*.

228. TUNC SIC IGNARUM ADLOQUITUR. In Romano codice, *ignavum*, librarii omnino indiligentia scriptum est.

233. RUMPIMUS INVITAE TUA VINCULA. In codicibus aliquot antiquis, omnino *rumpimus* habetur; sed in Mediceo, & plerisque aliis, *rumpimus*, praeterito tempore.

242. PRIMUS IN ARMA. Sunt codices antiqui, ubi *pronus in arma* sit scriptum; sed *primus*, castior lectio. QUEM DEDIT IPSE INVICTUM IGNIPOTENS. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Quem dedit ingens*; sed *ipse*, magis placet, & pondus habet.

251. SUPERA ASPECTANS CONVEEA. In non-

nullis codicibus antiquis, *spetans*, legitur; sed magis placet, *adspetans*.

261. CLYPEUM TUM DEINDE SINISTRA EXTULIT ARDENTEM, CLAMOREM AD SIDERA TOLLUNT DARDANIDAE. In antiquis plerisque codicibus, *clipeum cum*, & *quom* legitur: hoc est, Quom inde extulit clipeum, Dardanidae clamorem tollunt. Altera tamen lectio per dissoluta membra magis Poetica est.

263. DARDANIDAE E MURIS. In Romano codice, *Dardanidae muris*, absque E particula legitur, adverbialiter. Reliqua exemplaria, e *muris*, habent. Eamque lectionem agnoscit Probus, ubi fieri synaloepham ait, quum diphthongus in simplicem longam cadit, hoc exemplo.

270. ARDET APEX CAPITI. In Romano codice, *capitis*, legitur; sed enim magis placet *capiti*, dativo casu. CRISTISQUE A VERTICE FLAMMA FUNDITUR. Confusus nimium ordo, nisi vetera succurrerent exemplaria, ut antiquissimum illud Romanis litteris perscriptum, in quo legere est: *Cristisque ac vertice flamma funditur*: ita etiam in Mediceo. In aliquot aliis veteribus, *cristis ac vertice*, legitur, absque *que*. Utrumlibet ex his magis placet, quam *a vertice*.

271. ET VASTOS UMBO VOMIT AUREUS IGNES. In antiquis nonnullis codicibus, *aureus* legitur; sed *aureus*, rema magnifice magis amplificat. Et inferius, ubi Aeneas congregitur cum Mezentio, idem habetur: *Sed sustinet aureus umbo*. Sciendum vero, in eadem dictione eandem esse lectionis varietatem apud Livium lib. VIII. de bello Macedonico. Et XII. *Clypea acrata ab aedd. Car. P. Claudio, & P. Sulpitio Galba sunt posita*: quod in emendationibus exemplaribus, *aurata*, legitur.

277. LITTORA PRAERIPERE. In antiquioribus codicibus legitur: *litora praecipere*: id vero significat, capere ante locum: quod in historis frequens, & apud Livium lib. II. tertiae Decadis, ubi passim legitur de Annibale effugium meditante: *Dum ipse longius spatium fuga praeriperet*, antiquiores codices habent, *praeciperes*. Et eodem modo libro primae Decadis sexto, ubi legitur: *Nobiles homines in possessionem agri publici grassari: nec, nisi antequam omnia praecipiant, divisus sit, locum ibi plebi fore*. In antiquo codice, *Nisi antequam omnia praecipiant*, scriptum est.

280. IN MANIBUS MARS IPSE VIRIS. Romanus codex, & alia quaedam vetera exemplaria, *viri*, legunt, vocandi casu; sed neque displicet, *viris*, hoc est iis, qui viri erunt, Mars favebit.

283. DUM TREPIDI, EGRESSISQUE LABANT VESTIGIA PRIMA. Romanus codex, & plerique alii veteres admodum, legunt: *Dum strepidi egressisque labant vestigia*: quod magis figuratum est.

Alii

Alii quidam codices manu scripti, *gressusque*, legunt; sed vulgatam ego lectionem non damnarim.

288. MULTI SERVARE RECURSUS LANGUENTIS PELAGI. Sunt codices antiqui, in quibus legatur, *recessus*; sed *curfus*, & *recursus*, in hoc significato in usu est frequentiori.

291. QUA VADA NON SPERAT. Romanus codex cum Oblongo, & aliquot aliis, legunt: *qua vada non spirant*: ut illud in primo Georgicon: *Fervetque fretis spirantibus aequor*. In uno ex iis, qui, *spirant*, legunt, paraphrasis superaddita, *crispantur*; sed magis placeret, *in vorticem desidans*. Quin etiam in aliquot ex iis, qui apud me sunt, legere est: *qua vada non spumant*. Servius, *spemat*, melius esse putat: quod majorem viri ferociam ostendit. Ridiculum, quod in impressis aliquot codicibus, *spemat* legitur.

297. FRANGERE NEC TALI PUPPIM STATIONE RECUSO. Romanus codex, Medicus, & alii quidam pervetusti, legunt, *puppes*, numero multitudinis: quod ostendit, eum parvi facere navis omnes, quotquot agebat, dummodo semel arripiat tellurem: & hoc quoque magis ac magis hominis ferociam, ardoremque pugnandi indicat.

306. ET FLUITANTIA TRANSTRA. Non placet, quod in antiquis aliquot codicibus legitur, *effluitantia*: nam sententia & illud exposcit.

307. RETRAHITQUE PEDES SIMUL UNDA. In codicibus aliquot antiquis, *pedem*, legitur, figurate.

313. PERQUE AEREA SCUTA. In Romano codice, in Mediceo, & in eo, qui apud me est, *suta*, legitur: quod nequaquam displicet, quum pulchra sit loricae periphrasis, a *suo*, *suis*. Eodem vero vocabulo, sed forma alia, usus est etiam in quarto Georgicon: *Corticibus fuerint tibi suta cavatis*.

315. INDE Lycham FERIT EXECTUM JAM MATRE PEREMPTA. In Romano codice, & aliquot aliis, *exsectum*. integris partibus. Missum facio codicem antiquum, in quo, *exemptum*, legitur. Ea enim paraphrasis fuit, quae contextui mox inserta est. In Oblongo perveteri exemplari, & *sectum*, legitur, quod nescio quid lepore habere videtur & particula copulativa geminata, & *sectam jam matre perempta*, & *tibi*, *Phoobe*, *sacrum*: in quo illud etiam animadvertendum, in nonnullis codicibus antiquis, *satum*, non *sacrum* legi: quod non aequè placet.

316. CASUS EVADERE FERRI, CUI LICUIT PARVO. Haud temere in codicibus aliquot antiquis scriptum crediderim, *quod licuit*: ea quippe de causa *sacrum*, quod parvo licuit ferrum evadere, quum maternus uterus excicaretur.

319. NIL ILLOS HERCULIS ARMA. In anti-

quis codicibus, *nihil*: & pro *nil validae, nec validae*, legitur.

322. ECCE PHARON VOCES DUM JACTATINERTES. Romanus codex, & Oblongus, *Pharo*, absque N scribunt, ut *Plato*, *Solo*, & hujusmodi pleraque, quae apud Latinos absque N littera proferri debent. Cujus rei manifestum usum videas apud Statium Papinium: *Stimulatque Agamemnon volentes*. Sane C. Julius Romanus, quem Sospater scriptorem diligentissimum appellat, dictum a Virgilio norat, *Exultat Amazon*: quamvis nullum nomen Latinum *on* litteris finiatur, & ideo *Rhadum*, & *Delum* accusativo dicamus. Quaedam tamen esse inquit Plinius Secundus, quae ad nos usque proprios gentis suae vultus, formatque custodirent, ut *Pluton*, *Xenophon*, de quo alibi.

334. STETERANT QUAE IN CORPORE GRAJUM. In antiquis aliquot codicibus, *steterunt*, legitur: ut illud: *Obstipui steteruntque comae*.

337. MEONIS. In antiquis codicibus plerisque cum diphthongo, *Maeonis*. CUM PECTORE RUM-
PIT. In Romano codice, *rupit* est, praeterito tempore. In aliis, *rumpit*.

339. TRAJECTO MISSA LACERTO PROTINUS HASTA FUGIT. Servius TRAJECTO, *retroactis*, exponit. At cur non potius *transfesso*, ut hastae impetu lacertum intelligamus trajectum? quum sublequatur: *Dexteraque ex humero nervis moribunda pependit*.

345. VIRIBUS HIC FIDENS PRIMAEOV CORPORE LAUSUS ADVENT. In hoc membro codices tam impressi, quam manu scripti, tam veteres, quam novi, multipliciter variant. In omnibus tamen venerandae antiquitatis codicibus pars illa prior eodem consensu legitur: *hic Curibus fidens*, quod etiam Servius submovit. Deinde *Lausi* nomen ad hanc usque aetatem quorundam omnino veterum codicum ad sensum admissum est, quum *Clausus*, a quo gens *Claudia* derivavit, *Sabinorum* ductor alibi nominetur a Virgilio: *Ecce Sabinorum prisco de sanguine magnum Agmen agens Clausus*. Et hic vetera quaedam exemplaria, *Clausus*, habent. Sed interim eorum stuporem praetereamus, qui Numitorem, Curibus populis clausum stipatumque, quod juventuti primaevae fideret, Aeneam telo petiisse interpretantur. Sane vero quod *advenit* in impressis codicibus omnibus legitur, neque non in aliquot ex vetustioribus, in Oblongo illo Pomponianis deliciis, *advolat*, habetur.

352. OCCURRIT HALEBUS. In antiquis, *obcarris* *Alaesus*, diphthongo AE in media sita syllaba: quae tamen raro in codicibus antiquis habetur; sed ita Graeci scribunt hujusmodi nomen Ἀλαεσος, absque etiam adspiratione.

359. STANT OBNI XI OMNIA CONTRA. In anti-

tiquis omnibus exemplaribus, praesertimque Vaticanis tribus, legere est: *Stant obnixa omnia contra*: reliqui fere omnes abراس, in quibus, *obnixa*, adulterina lectione repositum: nam *obnixa*, cum Servii quadrat interpretatione dicentis: *Mare mari, nubes nubibus, venti ventis*. Neque vero parum me moverit Arufiani Messii observatio, dum is elocutionis modum, quo *obnoxius contra illa* dicimus, hoc exemplo probat: *Stant obnixa omnia contra*: ubi de ventis dubio procul intelligit: si *omnia* sit praepositionis appositum. Dicit vero & *obnoxius huius rei*, ex Georgicon tertio, & Aeneidos duodecimo comprobatur: *Arboris obnixus trunco*.

366. DIMITTERE QUANDO SUASIT EQUOS. In antiquis aliquot, *demittere*, legitur: nam *demittere*, in diversas partes mittere significat: & *dimissus Senatus*, quia alius alio, domum quisque suam revertens, ingreditur. Juniores tamen Grammatici volunt *demittere*, deorsum mittere significare, neque unquam accipi pro relinquere.

371. PATRIAE QUAE NUNC SUBIT AEMULA LAUDIS. In Romano codice, & plerisque antiquioribus codicibus, *laudi*, dativo casu legitur.

373. QUA GLOBUS ILLE VIRUM DENSISSIMUS URGET. In Romano codice, *quo*, & *urguet*, Attiano more habetur. Ita inferius: *Mortali urguemur ab hoste*.

377. ECCE MARIS MAGNO CLAUDIT NOS OBJICE PONTUS. *Magno*, virili genere, in impressis omnibus codicibus legas: in antiquis vero, *magna*, foeminino genere. Idque recepisse Servius videtur, quum dixit: *Quidam magno objice legunt*. Aitque nonnullos ad evitandam ambiguitatem legere male, *magni*, scilicet maris. Uiqueadeo vates, summus loquendi, scribendique artifex, sub ferulam, si Deo placet, revocatur a Grammaticis, qui nolunt amplius *hic* & *haec obex* dici: ut veteribus dicere concessum est. Est & illud adnotandum, *obice*, unico I, in antiquis codicibus scribi.

378. DEEST JAM TERRA FUGAE, PELAGO TROJAMNE PETETIS. *Pelago*, impressa omnia legunt exemplaria; quum tamen in vetustioribus omnibus, *fugae*, *Pelagus*, legatur; quod alii viderint. Praeterea pro, *petetis*, *petemus*, persona prima, in plerisque codicibus habetur. In aliquot ex iis, qui apud me sunt, *petamus*, quod figuratius est.

381. HIC MAGNO VELLIT DUM PONDERE SAXUM. In Romano codice, *vellit magno*; sed quod ibidem *cum*, pro *dum*, positum est, non placet: lege vero *hunc*, accusativo casu.

388. HINC HELENUM PETIT. In antiquis plerisque codicibus, *Stelenum*, habetur: unde Librarii S & T in adspirationem convertere. In Romano vero codice, *Stenalum*, legitur; sed absque adspiratione. Id vero nomen apud Graecos per θ notatur. *Στενάλου*.

398. MISTUS DOLOR ET PUDOR ARMAT IN HOSTES. In Romano codice pro, *pudor*, legitur *furor*; sed enim *pudor* magis placet: quia viderunt juvenem Pallanta strenue facientem, a quo tam acriter reprehensi fuerant.

403. FRATREMQUE TYREN. In Romano codice, *Tyrin*: quia scilicet *tyra* nunc aliter pronuntiat apud Latinos, aliter apud Graecos: *Τύρην* enim est a nominativo *Τύρην*.

405. AC VELUT OPTATA VENTIS AESTATE COHORTIS. *Optata* quidem in vulgatis codicibus habetur; sed enim antiqui omnes, quotquot habui, *optato*, legunt, adverbialiter, quod admittere videtur Servius, dum interpretatur, *ex voto*. Sed ejus quoque exemplaria passim corrupta sunt. Hoc vero ita legendum, *OPTATO*, id est, *ex voto*: *per aestatem enim venti frequenter optantur, & quasi contingere videntur ex voto*: quod si, *optata*, legas, nihil ad Servii paraphrasin; sed contrarium sensum habebit: ut aestas optetur ventis surgentibus. Quare *optato* omnino mihi legendum videtur.

410. NON ALITER SOCIUM VIRTUS COIT OMNIS IN UNUM. In Oblongo numerus ita mutatus: *non aliter virtus socium coit*.

411. HALESUM. In aliquot antiquis, *Alaesus*, per AE diphthongon, ut superius dictum, & absque ulla adspiratione.

414. DEXTRAM FULGENTI DIRIPIT ENSE. Non in antiquo tantum codice Romano, verum etiam in quibusdam aliis pervetustis, hoc loco legitur, *deripit*, per E: significat enim hoc separationem; sed aliud quid in *diripere*.

416. OSSAQVE DISPERGIT. *Dispergit*, instanti tempore, legitur in vulgatis exemplaribus. In antiquioribus vero omnibus, quos prae manibus habuimus, *dispersit*, praeterito.

417. FATA CANENS SYLVIS GENITOR CAELARAT ALAESUM. In codicibus nonnullis, *fata cavens*, legitur: quod non ita Servio satisfacit.

Ibid. HALESUM. In aliquot antiquis *Alaesus* per ae diphthongon, ut superius dictum, & absque ulla adspiratione.

421. DA NUNC, TYBRI, PATER. In Romano codice, familiari errore, *Tybre*, scriptum est.

424. DUM TEXIT IMAONA. In aliquot antiquis, *Imaona*, per AE diphthongon, legitur; sed in pluribus, *Imaona*. Sed neque placet *Abantium*, ut in Romano codice legitur, quum *Abas*, *Abantis*, declinetur; quare *Abantem* rectius.

428. OPPOSITUM INTERIMIT PUGNAE. In Romano codice, utraque orationis parte integra, *interemit*, scribitur, pene ultima correpta: non enim praeteritum est.

439. MONET SUCCURRERE LAUSO. *Succurrere*, passim in vulgatis est codicibus. In pluribus ve-

ro manu scriptis, praesertimque Vaticanis, succedere, scriptum animadverti. Neque tamen nusquam succurrere legitur.

441. TEMPUS DESISTERE PUGNAE. In Romano codice, pugna est, auferendi casu.

444. ET SOCII CESSERUNT AEQUORE JUSTI. In Mediceo, & antiquis aliquot exemplaribus, iusto, legitur: quod figurate dictum agnoscit Servius.

445. TUM JUSSA SUPERBA. In Oblongo codice perveteri, dicta; sed iussa magis placet.

446. MIRATUS STUPET. Quidam codices antiqui, miratur, habent: quod non ita placet.

455. MEDITANTEM PRAELIA TAURUM. Duo exemplaria antiquiora Vaticanae bibliothecae legunt: *Meditantem in praelia.*

462. CERNAT SEMINECI SIBI ME RAPERE ARMA CRUENTA, VICTOREMQUE FERANT MORIENTIA LUMINA TURNI. In Oblongo codice, cernant, numero multitudinis legitur: cuius suppositum erit, *lumina morientia*, in quo etiam, *mortalia* scriptum est; sed ut alterum illud non improbarim, ita hoc minime receperim, quum *morientia* magis faciat ad sententiam.

465. LACHRYMASQUE EFFUDIT INANES. In aliquot antiquis codicibus: *Lacrumasque effudit inanis*: sed *effudit*, praetertitum, magis placet, postro, *audii*.

470. TOT NATI CECIDERE DEUM. In antiquis, gnati, ex Valerii Frontonis distinctione.

471. ETIAM SUA TURNUM FATA VOCANT. In codicibus aliquot, *manent*, legitur; sed *vocant* magis placet, quia magis facit ad consolationem, si poena non differatur: & *vocant*, instare significat.

475. FULGENTEM DIRIPIT ENSEM. In Romano codice, *deripit*, more suo, uti superius.

476. HUMERIS SURGUNT QVA TEGMINA SUMMA. In nonnullis Vaticanae bibliothecae codicibus, & in iis, qui apud me sunt, *humeri*, habetur, genitivo casu: quod magis placet: & pro *summa*, *prima*, legitur in Romano codice.

482. TOT FERRI TERGA TOT AERIS, CUM PELLIS TOTIES OBEAT CIRCUNDATA TAURI. In antiquis nonnullis codicibus repetitur, *cum*, siue *quom*: non *tot*, hoc pacto: *Dixerat; at clipeam quom ferri terga tot aeris, Quom pellis toties obeat circumdata tauri.* Sed omnino melius, ut in vulgatis.

484. VIBRANTI CUSPIS MEDIUM TRANSVERBERAT. In aliquot, *vibranti medium cuspis*, mutato numero.

486. ILLE RAFFT CALIDUM FRUSTRA DE VULNERE TELUM. In Romano legitur: *de peflore.*

487. SANGUISQUE ANIMUSQUE SEQUUNTUR. In Romano codice, & aliquot aliis, *sanguis ani-*

musque, absque particula copulativa priori loco; sed enim ea repetita in similibus plena venustatis est, nisi versum etiam elanguescere anima deficiente velimus.

488. CORRUIT IN VULNUS. In Oblongo codice pervetusto, *concidit* legitur; sed *corrui* majorem habet vim.

490. QUEM TURNUS SUPER ASSISTENS. In Romano codice versus integer, his additis dictionibus: *sic ore profatus.* Alii nugas alias addidere.

496. EXANIMUM. Antiqui codices libentius *exanimem* scribunt per e, ut observatum saepe; sed utrumque receptum a Grammaticis.

499. QVAE BONUS EURYTION MULTO CALAVERAT AURO. *Eurytion*, passim in codicibus impressis habetur; sed in antiquis, *Eurytides*, uno omnium consensu positum est. Epitheton vero illud, *bonus*, in manu scriptis exemplaribus variat: nam Oblongus codex, Mediceus, & aliquot ex iis, qui apud me sunt, *Clonus*, habent. Romanus una plus littera *Clonius*. Alius codex pervetustus *Comus*. Sed quum *Eurytides* sit patronymici forma, *Clonus*, quod in codicibus emendatioribus habetur, pro nomine proprio mihi magis placet. Legendum igitur, *Quae Clonus Eurytides.*

507. O DOLOR, ATQUE DECUS MAGNUM REDITURE PARENTI. In Romano codice, *parentis*, quippe dolor, & decus; sed omnino magis placet, *parenti*, acquisitivo casu.

512. TEMPUS VERSIS SUCCURRERE TEUCRIS. In Romano codice hoc etiam loco, *succedere*, legitur, uti superius, *succedere Lauso*.

516. MENSAE QUAS ADVENA PRIMUS TUNC ADIIT. In Romano codice, *primum*. In aliis quibusdam, *primas*. Idem tamen facit *primus*, sed figurate.

521. INDE MAGO PROCUL INFENSAM QUUM TENDERET HASTAM. Varia versus hujus lectio est apud codices antiquos. Impressi vero vulgatique omnes conveniunt in epitheto, *infensam*; sed in Romano, *infestam*, est. Praeterea, *cum tenderet*, vulgo legitur; sed in Romano, *contorserat*. Oblongus vero, atque aliquot alii eadem forma, unica dictione, *contenderat*. Tu vero videris, siue *cum tenderet*, siue per interpositionem, *Procul infensam contenderat*, legi placeat, utrum *Mago* sit dativi casus, ut Servius putat.

536. CAPULO TENUS ABDIDIT ENSEM. Romanus codex, Mediceus, & aliquot alii admodum vetusti, legunt, *applicat enssem*.

537. NEC PROCUL AEMONIDES. In codicibus aliquot antiquis huic nomini aspiratum est.

538. INFULA CUI SACRA REDIMIBAT TEMPORA VITTA. Romanus ille codex secretior, *sacro*, legit, pro sacerdoti. Praeterea sunt qui *redimibant* per *ei* in pene ultima scribant, quod ego nus-

naſquam in his codicibus antiquis obſervavi; ſed recte fieri, ex frequenti ſcriptione hujusmodi, quae in antiquorum monumentis paſſim inſpicitur, & ex Lucillii inſtituto ſuperius oſtendimus.

542. TIBI REX GRADIVE TROPHEUM. In copuluribus ex his veteribus codicibus, *tropaeum*, abſque adſpiratione legitur: & ita ſcribendum eſſe cenſent plerique viri doctiſſimi, ejuſque inſcriptionis uſus in veterum monumentis non uno apparet loco.

555. TRUNCUMQUE REPENTE PROVOLVENS. Oblongus codex, atque etiam alter publico expoſitus uſui, neque non Mediceus, *repentem*, habent. Romanus quoque huc tendit, quamvis literis tranſpoſitis, *petentem*, ibi ſit.

557. NUNC TE OPTIMA. Potius, *non*. In aliquibus vero codicibus, deeſt *te*.

561. PROTINUS ANTAEUM ET LYCAM. In Oblongo codice, *Lyncam*, eſt, una plus littera. Romanus, *Lucam* habet, quod ridiculum forte cuiquam videbitur; ſed enim in aliquot aliis quoque codicibus, eodem modo *Lycam* ſcriptum inveni. Neque quod y in u mutatum ſit, ut in plerisque aliis factitatum; ſed quia *Lucam*, eadem pene forma, qua *Lucagus*, apud Virgilium Latinam eſſe diſtinctionem crediderim, prima producta, quae corripitur in *Lyca*, ut ibi: *Inde Lycam ferit*. Et ita apud Ovidium ſemper. Sic etiam reliqua ejuſdem analogiae, *Lycæon*, *Lycurgus*. Nos vero frequenti nuncupatione Elephantos comperimus *Lucas boves* appellatos a Lucania, ubi primum eos viderint Romani: quare *Luca* Romanum eſt vocabulum. Quod vero ſequebatur, ſatis corrupte: *Prima agmina Turnum*, ex antiquioribus exemplaribus recte jam ſcribi coeptum eſt, *Turni*.

563. MAGNANIMO VOLSCENTE SATUM. In antiquis codicibus vel s, vel c tantum invenias ſcriptum, *Volſente*; vel *Volente*: quod ſuperius adnotatum eſt.

569. AENEAS DESAEVIT IN AEQUORE VICTOR. Sunt codices antiqui, in quibus non in *aequore*, ſed in *agnine* legitur; ſed enim magis placet in *aequore*: quia multo plus dicit.

570. QUIN ECCE NYPHELI. In antiquis aliquot *Nypaei*, abſque adſpiratione, & per i Latinum; ſed *Nypaei* frequentius.

571. QUADRIJUGES IN EQUOS. In codicibus aliquot antiquis, *quadrijugos* legas.

574. RAPIUNTQUE IN LITTORE CURRUS. Romanus codex, cum altero expoſito Vaticanæ bibliothecae, legunt *ad litora currum*. Unum enim currum agebat Nyphaeus. In quibusdam aliis codicibus manu ſcriptis, non contemnendae vetuſtatis, legere eſt, *rapiuntque ad litora curſus*; ſed magis placet *currus*, aut *currum*: quia facta eſt mentio effuſi ducis.

580. CUI LIGER. Quamvis non parum venuſtatis & elegantiae videatur habere lectio abſque eo carminis imperſecti principio, *Cui Liger*; ea tamen duo verba paſſim in antiquis codicibus reperimus: quare illa praeterire religio eſt.

581. NEC CURRUS CERNIS ACHILLIS. In aliquot codicibus antiquis *currum*; ſed hic magis placet *currus*, numero plurali ad amplificationem poſitum.

585. JACULUM NAM TORQUET IN HOSTEM. Exemplaria pleraque ex iis, quae fuere nobis praemanibus, in *hostes*, numero multitudinis legunt: una enim *Lucagus*, & *Liger* imperum faciunt in Aeneam, cuius uno tantum icſtu alter moribundus volvitur, alter delapſus veniam implorat.

595. ARRIPUIT BIJUGOS, FRATER TENDEBAT INERMES. In codicibus aliquot pervetuſtis, *inertis* legitur. Id tamen non ita placebat: quia tamen tam multis in exemplaribus inveniebamus, duximus adnotandum.

602. TALIA PER CAMPOS EDEBAT FUNERA VICTOR DARDANUS TORRENTIS AQUAE. Probatores illi codices Vaticanæ bibliothecae, & aliquot alii *duſtor Dardanius* legunt: quod miſerice placet: ut inferius habebimus: *Saevae jamque altius irae Dardanio ſurgunt duſtori*. Sunt etiam codices, in quibus non *Dardanius*, ſed *Dardanus & torrentis aquae*, legitur. Illud ſimplicius, hoc figuratius eſt.

603. VEL TURBINIS ATRI MORE FURENS. In Romano codice, *fremens* legitur; ſed hoc loco *furens* melius eſt, ut: *Furit immiſſis Volcanus habenis*: de clade enim hic loquitur, non de ſtrepitu.

611. CUI JUNO SUBMISSA. In Romano codice & *Juno ſummiſſa* legitur.

615. QUIN ET PUGNAE SUBDUCERE TURNUM. In codicibus nonnullis, *Turnum ſubducere pugnae*, legitur, tranſpoſitis diſtinctionibus.

628. CUI JUNO ILLACRIMANS. In Romano, *Cui Juno lacrumans*. QUID SI, QUOD VOCE GRAVARIS. In antiquis aliquot exemplaribus legere eſt: *Quid ſi quae voce gravaris*.

629. TURNO RATA VITA MANERET. *Rata* fere paſſim legitur, id Servius admittit; ſed in Romano codice *data vita* habetur: quippe qui ſuo fato, non ferro violenter moreretur. Placet vero magis omnino *rata*.

631. QUIN O POTIUS. Nonnulli *quin ut potius* ſcribere. Exemplaria vero tria Palatina, & aliquot ex iis, quae apud me ſunt, *quod ut o potius* legunt: quamvis in eorum uno deſit o: hinc alicui, ut verſui ſuccurrerent, *quin* illud, pro *quod* poſuere.

635. ILIACAMQUE ACIEM, ET LAURENTIA CASTRA PETIVIT. Non placet quod in codicibus

bus aliquot antiquis *setta*, pro, *castra* legitur: quamvis de urbe possit intelligi. In aliquot vero aliis codicibus legere est mutato numero: *Iliacamque aciem petit*, & *Laurentia castra*.

644. IRRITATQUE VIRUM TELIS. Impressi codices omnes *irritat*, R geminato scribunt, fonet ut de nare canina litera; *irrito* tamen ab *ira* est.

655. OSINIUS. In codicibus aliquot antiquis, *Osirin* legitur, insolitum nomen.

659. VIX PRORAM ATTIGERAT, RUPIT SARTURNIA FUNEM. In veteribus codicibus pene omnibus, *rumpit*, instanti tempore legitur: res enim narratur in ipso actu.

660. AVULSAMQUE RAPIT REVOLUTA PER AEQUORA NAVEM. In antiquis omnino, *avulsam*; sed etiam in nonnullis *advulsam*, per *ad*, quod ad se traxisse significat. Scribe vero *navim*, per I, ex antiquis codicibus.

663. TUNC LEVIS HAUD ULTRA. In antiquis codicibus, *tum levis*.

667. MANUS AD SIDERA FENDIT. In antiquis plerisque codicibus *solis* habetur.

668. TANTON ME CRIMINE DIGNUM. Erudite quidem Servius *tanton* scribendum procuravit; sed enim ejusmodi scriptionis usum parcissime inveni in veteribus exemplaribus. In aliquot, ubi habebatur, lectioem eam nonnulli cultro etiam impetere auli sunt. Priscianus tamen, ubi de *ne* particula agit, eam frequentissime ait interrogativam esse, ut illud: *Hectoris Andromache Pyrrhin' comubia servas?* & in decimo: *Tanton' me crimine dignum*.

670. QUAE ME FUGA, QUEMVE REDUCET. Romanus codex, & alii nonnulli *reducit* legunt, praesenti tempore. De regressu enim suo in patriam loquitur. Est etiam in quibusdam codicibus manu scriptis, *Quae me fuga, Quaeve reducet?* Hoc est? Quo nunc fugio? Quo vero pacto revertar? Sed enim Servius agnoscit *quem*, hoc est, qualem: & haec castior est lectio apud plures.

673. INFANDA IN MORTE RELIQUI. Vetusiora pleraque exemplaria, *infanda morte* legunt, absque *in* praepositione: quam elocutionis figuram saepissime apud Virgilium inveneris.

675. ACCIPIO. Vetusissimum est, *adcipio* scribere; sed uti superius dictum, primum omnium Lucillius c in hoc verbo geminavit, teste Velio Longo. AUT QUAE JAM SATIS IMA DEHISCAT TERRA MIHI. In Romano codice *dehiscet*, figuratus & elegantius.

676. TERRA MIHI VOS O POTIUS. In Mediceo legere est, *Terra mihi o vos o potius*: adverbio exclamationis repetito.

681. AN SESE MUCRONE OB TANTUM DEDECUS AMENS INDUAT. Multa Servius super hac elocutione, qui *mucrone*, ablativo casu legit; sed

enim Romanus codex, *mucroni*, in acquirendi ponit casu: quasi dicat, *des se in mucronem*. Magis tamen placet Hypallage, quum in aliis plerisque, *mucrone* legatur. In Prisciani tamen codicibus, *mucronem*, accusativo casu legitur, ejusmodi constructionis aliis etiam exemplis positus: ait enim: *Coronatur illam rem, & illa re: quo modo etiam Induit*. Horatius: *Magna coronari contemnat Olympia*. Virgilius: *Induit albos cum vixta crines*. Et: *An sese mucronem ob tantum dedecus amens Induat*. Apud Caesarem tamen cum ablativo casu dictum invenies, ut in bello Veneto: *Acutissimis stipitibus induebantur*.

682. ET CRUDUM PER COSTAS EKIGAT ENSEM. In Romano codice *durum* legas, quod forte non displiceat: in aliquot aliis, *Crudum per costas dirigat*. Sed *exigat* omnino receptius.

686. JUVENEMQUE ANIMO MISERATA REPRESSIT. Variant exemplaria, dum quaedam *animi*, quaedam *animi* legunt. In quibusdam ultima syllaba viciata subditiciaque; sed enim Arustianus Messus in exemplis Virgilianarum elocutionum *animi* genitivo casu agnoscit, una cum Servio, quae lectio est codicis Medicei.

696. IPSA IMMOTA MANENS. *Manens*, participii vox in Romano codice est, & in Mediceo, & in quibusdam aliis: in Oblongo, *manes*, verbum.

702. NEC NON EVANTEM PHRYGIUM. *Paridisque Minanta Aequalem, comitemque una quem nocte Theano In lucem genitori Amyco dedit: & face praegnans Cisseis Regina Paris creat: urbe paterna Occubat: ignarum Laurentis habet ora Mimanta*. In his versibus illud observavi: in Romano codice, *Mimanta*, per M secunda syllaba scribi, non per N, ut in vulgatis plerisque codicibus habetur: inde *Theano*, per vocalem quartam, non per primam: Graece enim *Θεανό*. Si quis vero quaesierit quid sibi velit structura illa durioscula, *urbe paterna occubat*. *Ignarum Laurentis habet ora Mimanta*, sciat is, *ignarum* ab Aulo Gellio legi passivo significato, quem ipsum hunc Virgilianum locum & Plauti & Sallustii auctoritate subsulit, dum nonnulla recenset nomina, quae in dextrum laevumque latus vestigia torquent. Quoniam vero in vetustis aliquot codicibus, & *occubat*, & *ignarum*, utramque dictionem subditiciam priore abrafra lectione perspicias, nonnulli, qui & ingenio & eruditione valent, codicum characteribus observatis, suspicati sunt, *ignarum*, adulterinam esse dictionem, & ex duabus unam effectam: ac si legeretur: *Urbe paterna Occubat hic. Carum Laurentis habet ora Mimanta: & sententiam candidiorem futuram & elocutionem elegantem*. Hic quippe Paris, de quo dictam, occubuisse, Servius etiam agnoscit, *carum* vero *Mimanta* ipsi Paridi,

cui & aequalis & comes fuerat; sed enim non ego haec ita asseruerim, ut contra A. Gellii auctoritatem stare velim; qui praefertim apud Ovidium eandem hujus nominis formam observaverim lib. Metamorph. VII. *Jamque aderat Theseus proles ignara parenti*: quod minus advertentes interpretes, *ignota* ibi legendum putavere. Sed enim quo minus omnia possimus assequi, id etiam facit, quod multa toto opere relicta sunt imperfecta, vel ipso Virgilii de se testimonio: quare non ego quidquam succensuerim cuiuspiam, qui nonnulla conniventibus oculis praeterierit: ut ea quoque tam multa, quae in subsequenti comparatione perquiruntur: *Ac velut ille canum*: ubi unum ex duodecim locis obscuris esse Grammatici volunt.

716. ET VASTO CLAMORE LACESSUNT. In Oblongo codice, *magno*; sed plus est, *vasto*.

726. COMASQUE ARREXIT. In aliquot antiquis, *Comas adrexit*, absque particula copulativa. Sed ea apposita magis implet.

727. VISCERIBUS SUPER ACCUMBENS LAVIT IMPROBA TETER ORA CRUOR. Exemplaria quaedam pervetusta legunt *super incumbens*. In Romano codice, in reliquis *lavit*: quod secutus est Balbus: *Lavitur patrios ubi victor ad annes*. *Lavo* enim *lavas*, & *lavo*, *lavis*, Probus & alii litterati agnoscunt.

736. POSITO PEDE NIXUS. *Nixus*, per x, omnia tam vulgata, quam manu scripta notant exemplaria. Probus, ut alibi dictum, id participium ejusdem formae dicit esse cum *Nisus* proprio nomine.

737. PARS BELLII HAUD TEMNENDA VIRIS JACET ALTUS ORODES. CONCLAMANT SOCII. In Mediceo codice *vir* legitur, cum paraphrasi, quae vocandi casum innuat.

751. PRAECESSERAT AGIS. In codicibus aliquot antiquis *Ages* legitur. In aliquot etiam *Hargis*: sed *Agis* receptum.

753. DEJICIT ATRONIUM SALIUS. Pro, *Atronium*, at *Cronium* in quibusdam codicibus inveni; sed *Atronium* in castigatioribus. SALIUMQUE NEALCES, INSIGNIS JACULO ET LONGE FALLENTE SAGITTA. In Romano codice pro, *insignis*, *insidiis* legitur. Mox quae fuerint insidiae subjungit: *Jaculo*, & *longe fallente sagitta*; sed *insignis jaculo*, omnino recepta lectio. Est & *sagitta*, per *et*, quam diximus a *sagaci istu* dictam.

757. FUGA NOTA, NEC ILLIS. In antiquis *neque*, quod repetitum venustius videtur.

773. TELUM QUOD MISSILE LIBRO. In Oblongo *vibro*; sed enim haec dictio saepe confusa aliis etiam locis reperitur.

778. EGREGIUM ANTOREM. Sunt qui nomini adspirationem addant. In Romano tamen codice, & quibusdam aliis antiquis absque adspiratione

notatur. Nonnulli etiam *Auctorem* scribunt c littera superflua. Quamvis ita etiam sit in Capri codicibus de Elegantis, ubi *procul*, & longe & prope significare dicit. Inepte vero quidam & hic & ibi *auctorem* scripsere, inverfa n littera. Citat porro Probus locum; *Herculis Antorem comitem*, ubi nomen *Antores* ita declinari dicit, ut *Diores*.

783. ILLA PER ORBEM AERE CAVUM TRIPLICI, PER LINEA TERGA, TRIBUSQUE TRANSIIT INTEXTUM TAURIS OPUS. Missum facio *aere cavo*, in Romano codice; non enim ita placet, ut *cavum*. Illud non praeterierim, ubi *per linea terga* in aliis codicibus habetur, in Romano, *ter linea terga* legi, quod maxime placet. Sunt etiam codices, in quibus non *linea*, sed *lignea* legitur, uti superius de Sulmonis scuto transfixo a Niso, dictum est, *Fisso transit praecordia ligno*. Scuta enim viminum textu, vel bracteolis ligneis primum contextuntur: mox tergoribus superinductis, laminis etiam aereis vel auro vel argento muniuntur.

788. ERIPIT A FEMORE. In Mediceo & antiquis aliis exemplaribus a *femine* legitur. Et *femen*, nominativum agnoscit Servius ex Capro: & ita legendum esse Grammatici veteres asseverant. C. Julius Romanus Tibullum citat, qui *femini* dixerit eo versu: *Implicuitque femur femini*, non *femori*, quasi sit *hoc femur, hujus feminis*. *Femen* enim nominativo, ut *femen*, nondum legimus (ait is) a veteribus adsertum. Sane vero & Sosipater hoc Virgiliano versu *femine* agnoscit. Cujus haec sunt verba: *Hoc femur, hujus femoris, sed frequentius hujus feminis, huic femini, dictum: & femina quam femora. Ideo Tibullus hoc ipsum erudite custodit, cum dicit: Implicuitque femur femini, & Virgilius: Eripit a femine*.

792. SIQUA FIDEM TANTO EST OPERI LANTURA VETUSTAS. In antiquis aliquot exemplaribus, *tanto operi*, absque *est*, nulla facta collisione legitur: nam *o* etiam alibi apud Virgilium non in Graecis tantum dictionibus, sed etiam in Latinis libera evalit ab elisione, ut eo loco: *Maeonia generose domo, ubi pinguis culta*. Quodque alibi citavimus: *Antiqua e cedro Italusque paterque Sabinus*. Neque tamen displicet, *tanto est operi*, quod etiam plerique vetusti codices habent.

796. PRORUPUIT JUVENIS. In Romano codice, *prorupit* legitur: quod ideo quadrare videtur, quia sequitur: *Sesequae immiscuit armis*.

797. JAMQUE ASSURGENTIS DEXTRAE PLAGAMQUE FERENTIS AENEAE SUBIIT MUCRONEM. In antiquissimo codice Romano, *adsurgentis dextram*, accusativo casu legitur. Ut sit ordo: Subiit dextram Aeneae jam adsurgentis, & mucronem ferentis plagam. Dicit vero Mezentius inferius: *Ut pro me hostili paterer succedere dextrae, Quem genui*.

809. NUBEM BELLI, DUM DETINET OMNIS, SUSTINET. In vulgatis quidem omnibus exemplaribus, & aliquot antiquis *detinet* legitur, hoc est, moratur; sed enim illa mihi lectio castissima videtur, quam in antiquissimo codice Romano reperiri, *Nubem belli, dum detonet, omnem sustinet*: pulcherrima Metaphora, & conflictui maxime commoda: quia praefertim dixerat *nubem belli*, & alibi dixit, *Fulminat Aeneas armis*. Praeterea Servius lectionem hanc videtur agnovisse, dum exponit: *dum detonet*, donec deserbeat. Superius vero illud, *dum pluit*, in eodem Romano codice *uu* geminato *pluvit* scriptum est. Inde *pluvia*; sed hoc idem in aliis quoque auctoribus, antiquisque codicibus observet.

817. TRANSILIT ET PARMAM MUCRO. In Romano, & in Oblongo, *transit* habetur. Est tamen & *transilit* in antiquis aliquot codicibus.

818. LEVIA ARMA MINACIS. Quidam codices legunt *minantis*. Romanus duabus mutatis dictionibus, *media arma minaci* legit; sed omnino mos ejus librarii fuit, s nonnunquam superfluum ponere, nonnunquam ob negligentiam praeterire.

823. INGEMUIT MISERANS GRAVITER. Quidam antiqui codices legunt: *Ingemuit graviter miserans dextramque tetendit*.

834. VULNERA SICCABAT LYPHIS, CORPUSQUE LEVABAT ARBORIS ACCLIVIS TRUNCUS. Exemplaria complura, Romanum, Oblongum, & quaedam alia, legunt *lavabat*: quippe quia praefectum est, *Vulnera siccabat lymphis*: sed enim non defunt codices veteres, in quibus *levabat* legitur: & eam lectionem agnoscit Servius. Qua vero ratione *levares membra*, tam vulneribus, quam certamine fatigata, subjungit, *Arboris acclivis truncus*; id quod in antiquis *adclinis* scribitur, quod Servius exponens, *inclinatione recreabat*, ait.

835. PROCUL AEREA RAMIS DEPENDET GALEA. In Romano codice *ramo*. Unus enim satis erat ad sustinendam galeam.

837. STANT LECTI CIRCUM JUVENES. In aliquot antiquis codicibus *Stant circum lecti proceres* legitur; sed haec majestas negotio bellico non videtur congruere: quare melius *juvenes*.

838. PROPEXAM IN PECTORE BARBAM. Malunt nonnulli, *perpexam*; sed *propexam* in antiquioribus habetur.

839. MULTOSQUE REMITTIT. In Romano codice legitur, *multumque remittit*. Sed magis placet *multos*, quod nescio quid vehementius habet, quum & instantiam, & iterationem nuntiorum ostendat.

844. CANICIEM IMMUNDO DEFORMAT PULVERE. Exemplaria omnia vetustiora, quae versantur, *multa deformat pulvere* legunt, quod mis-

riam auget. Sed *immundus* proprium est epitheton pulveris. Desumpta vero est ex Homero sententia, ubi de Achille, occiso Patroclo, haec miseriarum signa describuntur, *Ἀμφοτέρωσιν δὲ χερσὶν ἰλῶν κόμην καθαλοῖσιν χύκτο καὶ κεφαλῆς*. Quod ita etiam Catullus expressit: *Caniciem terra, atque infuso pulvere foedans*.

847. UT PRO ME HOSTILI PATERER SUCEDERE DEXTRAE QUEM GENUI. In antiquis Prisciani codicibus hoc citato versu, *succumbere*, pro *succedere* habetur, quum tamen reliqui omnes Virgiliani codices, quos inspexi, *succedere* legant.

849. HEU NUNC MISERO MIHI DEMUM EXILIUM INFELIX. In vetustis plerisque codicibus *exitium* est, quod non aequè placet: ait enim se facile tolerare exilium potuisse, dum in tali nato conquiesceret, quo erepto, exilium demum infelix esse. Quia vero sequitur, *Nunc alte vulnus adaectum*, recte etiam legi potest *exitium infelix*, quum omnino filium sequi decreverit, neque eo perempto velit supervivere. Inde in Aeneam dicit: *Haec via sola fuit, qua perdere posses*. Infelix autem, quod videat se dedisse causam caedis: Infelix, quod frustra se morti subtraxerit, quum eam nunc ultro appetere cogatur.

854. ANIMAM SONTEM IPSE DEDISSEM. Aliquot exemplaria *dedisse* legunt, ut conveniat cum verbo *debueram*.

857. ET QUANQUAM VIS ALTO VULNERE TARDAT. In vetustis codicibus quibusdam legitur *quamquam sese alto vol. tardet*; sed enim Servius vis agnoscit.

860. ALLOQUITUR MOERENTEM ET TALIBUS INFIT. In codicibus aliquot antiquis, *alloquitur moerentem, ac talia satur*.

870. SIC CURSUM IN MEDIOS RAPIDUS DEDIT. In antiquissimo codice Romano legere est, *Sic cursu in medios rapidus redit*. AESTUAT INGENS IMO IN CORDE FUDOR. Multa quidem exemplaria vetera, *uno in corde* legunt; sed *imo* magis placet. In Mediceo autem codice, non *pudor*, sed *dolor* habetur; sed neque tacebo, quamvis ineptum mihi videatur, in codicibus aliquot manu scriptis legi non *pudor*, sed *puer*: quo itidem modo, iisdemque dictionibus peccatum est in eo Propertii versu: *Si puer es, alio traice tela*; quum legendum sit: *Si pudor est, alio traice tela puer*.

872. ET FURIIS AGITATUS AMOR ET CONSCIA VIRTUS. Carmen hoc non habetur in antiquissimo codice Romanae notae; sed locum habet in duodecimo libro, ubi Poëta de Turno loquitur, ut loco suo dicetur. Neque tamen incongruum est idem carmen in diversos usus disponere, veluti alterum illud: *Vitaque cum gemitu fugit indignata*

gnata sub umbras & Camillae & Turno adcommodavit.

874. AENEAS AGNOVIT EUM. In antiquis codicibus est *agnovit enim*, per interpositionem dictum.

878. QUID ME EREPTO SAEVISSIME NATO TERRES. In antiquis aliquot codicibus legere est *terreas*: quod quamvis ex sententiae congruitate sit elegantissime dictum, quo pacto tamen versui consultum sit, videndum. Id quidem, si quis admittere voluerit, aut Syneresim figuram esse dicat oportet, aut Amphimacrum loco dactyli positum:

quod Virgilium etiam alibi fecisse a Terentian moniti comperimus: neque id Valerius Probus inficiari potest. Sed enim ut quid sentiam, dicam, Grammaticorum adhuc nemo loci hujus meminit tam insignis, non tacituri profecto, siquid illis tale suboluisset: quare *terres* legerim, ut longe plura habent exemplaria.

881. DESINE, JAM VENIO MORITURUS. In antiquis, quod magis placet, *nam venio* legitur.

898. CONTRA TYRRENUM UT AURAS. In aliquot codicibus *et* legitur: quod non ita placet.

LIBER UNDECIMUS.

QUANQUAM ET SOCIIS DARE TEMPUS HUMANANDIS. Sunt, qui *et* particulam summovent, &, *quanquam sociis*, legendum velint. Verum sententiae numerique concinnitas, & veterum omnium codicum consensus castiorem esse lectionem indicant, *Quanquam & sociis*: & ita prius erat in Mediceo, nunc & inde absum.

20. ANNUERINT SUPERI. Romanus codex familiari quodam errore librarii, *adnuerint*, legit, I litera in E mutata; sed *adnuerint*, vera lectio.

23. QUI SOLVS HONOS ACHERONTE SUB IMO EST. Pleraque vetera exemplaria, *sub imo*, absque verbo *est* legunt. Nempe, quia verbum id quibusdam tantum punctis in Codicibus manu scriptis notari solitum, fefellerit. Melius enim, *sub imo est*.

30. CORPUS UBI EXANIMI POSITUM PALLANTIS ACETES. In veteribus quibusdam codicibus legere est, *Corpus ubi exanimum*, uti etiam superius, *Exanimumque auro corpus vendebat Achilles*. Sed longe melius est, *Exanimi Pallantis*: quia *positum corpus*, satis habet, absque alterius adjectivi inculcatione.

34. CIRCUM OMNES FAMULUMQUE MANUS. In antiquis codicibus, *omnis*, legitur, ut sit *omnis manus, turbaque omnis*.

35. ET MOESTAE ILIADES CRINEM DE MORE SOLUTAE. In vulgatis codicibus, *moestae*, nunc passim legitur; sed in antiquis omnibus, quotquot habui, *moestum*, legi. Est enim & in habitu moestitiae significatum, ut non videatur incongruum dicere, *Solutae moestum crinem*.

50. FORS ET VOTA FACIT. Sunt aliquot codices, in quibus, *Foris vota facis*, legatur, quam lectionem Servius non improbat, dum, *foris*, unum esse posse dicit. Sane Horatius Sermone primo ea usus est dictione: *Quia non ut foris bonorem fure mihi non invideat quisquam*: sed enim Priscianus hic, *fors*, agnoscit, neque uno tantum loco carmen citat: atque nominativum esse, atque

pro adverbio positum a Virgilio. Illud non subicebo, scriptum esse alicubi etiam, *fors &*: verum hoc inusitatum est.

51. ET JUVENEM EXANIMUM. Utrumque legitur, &, *exanimum*, &, *exanimem*: uti paulo ante dictum, Grammaticis adque recentibus.

54. EXPECTATIQUE TRIUMPHI. In Romano codice, *exoptati*, legitur, quod non aequè placet, quamvis non defuturi sunt, qui locum ex Terentio tuantur, quod ille dixerit: *Tereo no te, Antiphila, maxime animo exoptata meo*. Sed enim ibi quoque, *exoptata*, legitur in antiquis codicibus, & maxime omnium emendatis.

56. NEC SOSPITE DIRUM OPTABIS NATO FUNUS PATER. In Mediceo, *durum* habetur.

57. HEI MIHI QUANTUM PRAESIDIUM AU-SONIA. In antiquis aliquot codicibus, *heu*, habetur. Grammatici malunt, *hei*.

60. ET TOTO LECTOS EX AGMINE MITTIT. Romanus codex, *ex ordine*, legit; sed plus est, *ex agmine*.

66. OB TENTU FRONDIS INUMBRANT. Oblongus codex pervetus, *obumbrant*, legit. In aliis *inambrant*, vulgata lectio.

67. SUBLIMEM IN STRAMINE PONUNT. Antiqua omnia exemplaria, quotquot habuimus, *sublimem stramine*, legunt, absque praepositione, quae tamen pluribus placet interjecta, ut quae nescio quid numerosius efficiat.

72. AUROQUE OSTROQUE RIGENTES. Ita legitur omnino in veteribus aliquot exemplaribus; sed enim vulgata lectio magis placet, *ostroque auroque*, ut Epitheton, *rigentes*, vicinius sit dictioni, quae causa sit rigiditatis.

82. CAESO SPARSUROS SANGUINE FLAMMAS. Romanus codex, *flammam*, unitatis numero legit. Et aliquot alii codices, *sparsurus*, singulari numero recto casu legunt, ut suppositum sit verbi, *mitteret*; sed longe melius est, *sparsuros*.

84. INIMICAQUE NOMINA FIGL. In Romano

CO-

codice, *finji*, legitur: quippe ut res aliquanto amplior efficta, majorem Euandro consolationem afferret: quum in gestarum rerum narratione multa veris vulgo superaddi soleant, & ex commodo fingi. Sed alienum est mendacium a viro, fortissimoque & sapientissimo, qualem Virgilius Aeneam passim ostentat. Quare longe magis placet eorum sententia, qui affixos tropaeis titulos occisorum a-junt.

94. COMITUM PROCESSERAT ORDO. Romanus codex, & Oblongus, & omnes denique antiquiores, *praecesserat*, legunt, ut in antiquarum aliquot impressionum codicibus habebatur. Qui funus enim ducunt, praecedere solent, subsequi vero, qui lugent; sed procedere in similibus admodum usitatum est. Terrentius: *Funus interim procedit, sequimur*.

97. SALVE AETERNUM, MIHI MAXIME PALLA. Romanus codex vocativum hunc nominativo similem facit, *Pallas*; sed nomina in AS desinentia, quae genitivo crescente per NT pronuntiantur, neque synaeresin patiuntur, vocativum facere solent, extrema genitivi abjecta, *Thoantis*, o *Thoan*; *Laodamantis*, o *Laodaman*. Poetae tamen hujusmodi vocativum absque N littera proferre libentius solent, ut o *Laodama*, o *Polydama*; sic o *Palla*.

101. VENIAMQUE ROGANTES. Romanus codex *precantes* legit, ut etiam inferius est: *Quas bonus Aeneas non aspernanda precantes Prosequitur venia*.

104. ET AETHERE CASSIS. Medicus codex, & aliquot alii, *aere*, legunt: de inferiori enim & spirabili hac aura loquitur.

110. PACEM NE EXANIMIS. Romanus codex, Medicus, & antiquiores plerique alii legunt, *pacem me exanimis*, quod mirifice placet: habet enim emphasin promotam illud, pluraque in recessu praestat, quam fronte polliceatur.

111. EQUIDEM ET VIVIS CONCEDERE VELLE. In antiquis aliquot codicibus, *mallem*, legitur, quod magis explet Oratorum vota, magisque sibi eos conciliat: *vellem* tamen receptum.

112. NEC VENI, NISI FATA LOCUM SEDEMQUE DEDISSENT. Fieri per modos soloeicisimum Comminianus ait, hoc loco citato: *Nec veni*, pro nec venissem, indicativus pro conjunctivo. Indignatur vero Fab. Quintilianus hujusmodi elocutionum species, nunc Soloeicisimi, nunc Barbarismi nuncupatione appellitari, ubi ait: *Exemplum Barbarismi quidam sepe in jactationem exultationis sumere ex Poetis solent, & Auctores, quos praetulerunt, criminantur*.

115. AEQUIUS HUC TURMO FUERAT SE OPONERE MORTE. Antiqua omnia exemplaria, quotquot verfare contigit, *Turmo*, accusativo casu legunt, ut ordo sit: *aequius fuerat, Turmum*

opponere se huic morti: nam & Servius, *huic morti* legit, *δικτυκῆς*, quasi jacentes ostendat.

117. HIS DECUIT MECUM CONCURRERE. In Romano codice, & aliquot aliis, ad evitandam cacophoniam, quae in pede quarto fieret, *cum con*, scriptum est transpositis dictionibus, *His mecum decuit concurrere telis*.

120. OLLI OBSTUPUERE SILENTES. In veteribus codicibus pene omnibus scriptum observavi, *illi obstipuere*.

126. JUSTICIAENE PRIUS MIRER, BELLINE LABOREM. Sane Servius: *Miror Genitivo junctum, Graeca, ait, figura, Σαυμάζω ἰσίου, ἢ ἀρχοῦ ἰσίου*, ut apud Horatium *Agrestum regnavit populorum*, legunt. In Romano codice, & aliquot aliis perveteribus, posita haec sunt in casu septimo, *justitiane prius mirer belline labore*, in quo illud etiam observes, *justitia*, per T in pene ultima scribi, ut ex antiquis inscriptionibus, & nomismatis approbavimus; sed est, & ubi *belline laborem*: est, ubi *justitiam*, & *laborem*, accusativo casu legas. Neque mirum, lectionem hanc ita nunc variare, quum variae super ea fuerint olim etiam Grammaticorum sententiae: nam Priscianus, ubi ait, conjunctionem dubitativam, vel interrogativam similem casus exigere, locum hunc Virgilii citat, in quo scriptum secus asserit, neque praeeptioni hujusmodi Poetam paruisse, qui scripserit ablativo casu, *justitiane prius mirer*: mox genitivum adjecerit, *belline laborum*: quippe propter ancipitem dictionum constructionem, quod utrumque bene dicatur, *miror justitia*, & *justitiae*; inveniri tamen in codicibus etiam, *justitiae*, genitivo casu: idque aptius esse, non inhiatur, quod & alibi confirmat Graecae constructionis exemplo posito, *Σαυμάζω τῷ ἰσίου*.

135. FERRO SONAT ALTA BIPENNI FRAXINUS. In aliquot antiquis codicibus, *alta*, legitur, quod minime placet: quia statim sequitur, *Evertemus altas ad sidera pinus*. Siquid vero inmutanda fuerit ex lectione vulgata, placeret, *icta*, quod in antiquissimo codice observavi.

140. EVANDRIQUE DOMOS ET MOENIA COMPLET. Impressores plerique librarii, *complet*, ut sonorius esset, posuere. Antiqua tamen omnia exemplaria, *replet*, legunt, ut etiam in vulgatis prius codicibus habebatur.

146. QUAE POSTQUAM MATRES SUCCEEDERE TECTO VIDERUNT. In codicibus aliquot antiquis, *succedere muris* legitur. In Mediceo, & plerisque aliis, *telis*, numero multitudinis.

150. PROCUBUIT SUPER ATQUE HAERET LACHERIMANSQUE, GEMENSQUE. *Procubuit*, praeteritum tempore, non sine quorundam codicum veterum testimonio, scribi video. Romanus tamen, *procumbit*, praesenti tempore legit, quod prius in vulgatis etiam habebatur. Placet vero,

procumbit, quia subsequitur, *atque haeret*, eodem tempore, remque ipsam actu esse, magis movet.

151. ET VIA VIX TANDEM VOCI LAXATA. In Romano codice, *vocis*, quod non ita placet.

164. NEC VOS ARGUERIM TEUCRI. In codicibus aliquot antiquis, *arguerem*, Graecanica figura legitur: nec tamen duplicet, *arguerim*.

165. SORS ILLA SENECTAE DEBITA ERAT NOSTRAE. Antiqua omnia exemplaria, *ista*, legunt, ut olim etiam imprimi solitum.

168. CECIDISSE JUVABIT. In Romano codice, *juvaret*, eadem figura, qua *arguerem*, superius dictum notabamus: quippe pro, *juvare poterit*.

171. TYRRHENIQUE DUCES TYRRHENUMQUE EXERCITUS OMNIS. Quum ita legerent vulgati omnes codices, *que*, particula duplicata, putabam hunc quoque versum ex iis esse, qui communes scanthionis regulas transgrediuntur, Poëtis interdum lascivire volentibus. Postea vero quam veteres omnes codices, quos prae manibus habui, consentire in unam eandemque lectionem apimadverti, jam nonnullorum superstitione repudiata, legendum asseruerim, *Tyrrhenique ducēs, Tyrrhenum exercitus omnis*, absque ea particula: quamvis ea desiderari videtur.

172. MAGNA TROPHEA FERUNT. In antiquis, *tropaea*: & in Romano, & aliquot aliis *ferant*: quod luculentius videtur.

174. ESSET PAR AETAS, ET IDEM SIT ROBUR AB ANNIS. Legendum: & *idem si robur*, ex antiquorum omnium codicum lectione. Quibus addam, *robur*, utraque syllaba per *o* scribi solitum in antiquis aliquot codicibus. Neque defunt veterum Grammaticorum observationes, *robur*, in eorum ordinem redigentium, quae *or* finiunt, ut *marmor, aequor*: & ita semper apud Sosipatrem Carisum observavi, in codice literis Longobardicis scripto. De hoc vero Quintilianus ait: *ebur, & robur, ita dicta, ac scripta, in summis Auctoribus in o litteram secundae syllabae transferunt quidam, quia fit roboris & eboris*. Addit & alios fuisse, in quibus Antonius Gnifo memoratur, qui non solum *robur, ebur, marmor*, verum etiam ex his *robura, ebura, marmura*, & scriberent, & enuntiarent: quum tamen ipse literarum citet affinitatem, ob quam ita *robur roboris* dicamus, veluti etiam *limes limitis*.

178. TURNUM NATOQUE PATRIQUE, QUAM DEBERE VIDES. Alias ex Victorino *gnato* legendum ostendimus, & *litera praeposita*: quod vocabulum Fortunatianus tam poëticum existimat, ut minime Oratori adcommodatum putet. Huic vero scriptioni Carisum subscripsisse, loco hoc praecipue teste, manifestum: ait enim ille, ubi de figuris: *Prothobis est, quum primae parti dictionis,*

aut litera adjicitur, aut syllaba: litera, ut, Turnum gnatoque patrique: syllaba, ut tetulit, toties apud Catullum, cujus hoc loco versum, Concitum setuli gradum, Carisus ex Poëmate de Vere, quod desideramus, citat: ut illis etiam sit responsum, qui Ferre gradum Latine dici negant.

202. STELLIS ARDENTIBUS APTUM. Sunt codices aliquot antiqui, in quibus adspiratum est huic vocabulo *baptum*: nempe quia *πᾶσι τὸ ἄστρον*, dictum crediderint, atque *baptum* ita incensum, aut inflammatum significaret: vel si *ἀπὸ τῶ ἄστρον*, quod conjungere, compaginare, & coaptare significat, nihilominus adspirationemmittere. Sed enim eam Latini non usquequaque receperunt, ut omnibus iis adspirent, quibus Graeci solent.

207. INGENTEM CAEDIS ACERVUM. In Romano codice legere est, *ingentem stragis acervum*. In aliis *caedis*.

214. ET LONGE PARS MAXIMA LUCTUS. In Romano codice *longi* habetur, quippe *luctus*: quam lectionem improbat Servius, quem bona inde librariorum pars secuta est.

220. INGRAVAT ET SAEVUS DRANCES. Ex codicibus antiquis *ingravat haec*, omnino legendum: & si placeat *saevos*, ex Romano.

221. SOLUM POSCI IN CERTAMINA TURNUM. Quamvis *posci in certamina*, vetera aliquot habeant exemplaria, minime tamen displicet, quod in antiquissimis aliquot legitur, *in certamine*. Aeneam quippe jam paratum in campo opperiri, ut Turnus in duellum icto foedere descendat. Nam quod alibi *solumque duci*, quippe Aeneae, vocari Turnum legitur, nequaquam placet.

225. HOS INTER MOTUS MEDIO FLAGRANTE TUMULTU. Vetera omnia, quae versamus, exemplaria, *medio in flagrante*, legunt, uti prius imprimi coeptum fuerat.

226. ECCE SUPER MOESTI MAGNI DIOMEDIS AB URBE LEGATI RESPONSA FERUNT. Et *magni, & magna*, Servius attestatur, idque impressores in diversum egit. *Magni* vero Diomedis, legitur in Oblongo codice: sed in Romano & aliquot aliis vetustate ipsa venerabilibus codicibus *magna* habetur, & meo quidem iudicio magnificentius videtur Legatos venisse ab urbe magna: quod ipse etiam Diomedis amplitudinem ostendit, & ejus opes. Magnus vero esse posset Diomedes rebus gestis, & praeclearo nomine, exiguis tamen opibus. Sed si dominus magnae urbis sit, dubioprocul etiam potentem esse constitendum.

230. AUT PACEM TROJANO AB REGE PETENDUM. Librarii, porro omnes chalcographi, Servii Grammatici auctoritatem secuti, *petendum*, figura gerundii scribendum curavere, ut: *Poenas in morte simendum*, apud Lucretium: & *Cassra introitum*, apud Sallustium. Caeterum codex Ro-

ma-

manus antiquissimus, & alter pervetus in Vaticana Bibliotheca repositus, & plerique alii minime contemnendi, legunt, *pacem Trojano a rege petendam*, figura participii. Sed utrum ex his magis placeat, non laboro.

232. FATALEM AENEAM MANIFESTO NUMINE FERRI, ADMONET IRA DEUM. Servius *fatalem*, loco hoc, omnibus perniciosum significare dicit. Sed cur non obsecro potius exponamus, Fatis certo advectum? Argumentoque esse, nos, dum Aeneae resistimus, gravem Deorum iram concitasse, tot mortalium strages immissas: pugnarique a nobis infeliciter manifestum: quia contra Deorum imperia, arma sumpserimus. Mihi enim religio est, Aeneam tam inhonesto epitheto notatum asseverare.

235. ALTA INTRA LIMINA COGIT. *Intra limina* passim legitur, idque & Servio, & aliis negotium facessit. Caeterum in antiquissimo codice Romano *intra moenia* legitur: ut adlusio sit ad Veterum mores, qui vicatim habitabant. Non tamen displicet *limina*: neque ea quae super hoc Servius comminiscitur.

237. SEDET IN MEDIIS REX MAXIMUS AEO, ET PRIMUS SCEPTRIS HAUD LAETA FRONTE LATINUS. In antiquis omnibus exemplaribus legere est, & *maximus aevo*, *Et primus sceptris*: & ita recte in antiquioribus erat editionibus priorum impressorum.

243. VIDIMUS, O CIVES, DIOMEDEN ARGIVAQUE CASTRA. Qui videbant *Diomedem* ultimam producere, *Diomedem* Latino declinatu scribendum procurarunt: ut collisioni locus esset. Sed enim observavi ego in antiquis codicibus plerique *Diomede* legi, Graeco declinatu, *Διομήδης Διομήδης*, *Ἀργίων*. Quam lectionem Servius etiam agnoscit.

247. GARGANI CONDEBAT IAPYGIS AGRIS. In antiquis aliquot codicibus, *arvis* legitur. Quod vero Servius *Iapygiam* ab *Iapydia* distinguit, quid alii tradant auctores, ostendimus eo veru, *Et Iapydis arva Timavi*. Huc addemus *Iapygiam*, ex Strabone, vocatam esse ab *Iapyge*, Daedali filio, quem de Cretenfi muliere susceperat.

248. POSTQUAM INTROGRESSI, ET CORAM DATA COPIA FANDI. In Romano codice legere est, *postquam congressi*; sed *introgressi*, quod agnoscitur a peritis, magis placet.

255. FERRO VIOLAVIMUS AGROS. In Romano codice *populavimus* legitur; sed cur *violavimus* sit legendum, non levem Servius rationem affert. *Populavimus* vero forte sumptum ex paraphrasi.

257. QUOS SIMOIS PREMIT ILLE VIROS. Romanus codex, atque etiam Oblongus, & Mediceus, & aliquot alii *premat* legunt, elocutionis

modo non invenuto, & ita prius in vulgatis exemplaribus habebatur.

261. MILITIA EX ILLA DIVERSUM AD LITUS ADACTI. Antiqua omnia, quae versamus, exemplaria, *abacti* legunt, ut antiquiores etiam habent impressiones. Ordo enim est: *Abacti ex illa militia ad diversum litus*.

265. LIBYCOVE HABITANTES LITTORE LOCROS. Vetera omnia, quae legimus, exemplaria, *Libycone* legunt, per interrogativam particulam, non per disjunctivam.

268. DEVICTA ASIA SUBSEDI ADULTER. Ita prorsus est in impressis codicibus, & aliquot veteribus. Longe vero aliter in antiquissimo codice Vaticano, ubi est *devictam Asiam possedit adulter*: sed enim *possedit*, ex paraphrasi contextui est insertum. *Subsidere* enim, ex insidiis occupare significat, vel dolo possidere, ut: *Subsidere regnum Chalcidos Euboicae*, apud Lucanum. Praeterea Arufianus Messius inter elocutionum exempla *subsedit* agnoscit: & accusativo casui recte jungi dicit, ut *subsedit illam rem*, locumque hunc Virgilianum citat, *Devictam Asiam subsedit adulter*. Quod vero alio significato, *Devicta Asia subsedit*, Servius magis approbare videtur, hoc est, reliquus fuit in insidiis, non negat idem Arufianus utrumque eleganter dici, & utraque figura usum esse Virgilium, *Galeaque ima subsedit Aesthes*, hoc est, relictus est. Ita posteaquam Agamemnon bellum difficillimum confecerat, *subsedit adulter*, qui eum interficeret.

269. PATRIIS UT REDDITUS ORIS. In dictione *oris* antiqua variant exemplaria. In Oblongus enim *oris*: in Romano, in Mediceo, & aliquot aliis *aris*. Nonnulli codices ipsi quoque admodum veteres *Argis* habent: de se enim loquitur Diomedes.

272. ET SOCII AMISSI PETIERUNT AETHERA PENNIS. In aliquot antiquis codicibus *admissis pennis* legi. Utroque vero modo Servius non negat inveniri. Sed *amissi* omnino est in probatioribus. *Pinnis* vero in Romano, de more suo. In Mediceo *allis* est, quod alii viderint.

275. EX ILLO MIHI JAM SPERANDA FUERUNT. In nonnullis codicibus antiquis *superanda* legitur: quod non ita placet. *Speranda* vero, castior omnino lectio est: & elocutio ipsa figuratior: ut illud, *Sperare dolorem*.

279. POST ERUTA BELLUM PERGAMA. In Romano codice, & aliquot aliis *diruta*; sed *eruta* non displicet.

281. MUNERA QUAE PATRIIS AD ME PORTASTIS AB ORIS. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis, quod delicatius sonat, *portastis*, praesenti tempore scriptum est.

285. SI DUO PRAETEREA TALES. C. Julius Ro-

Romanus, in libello de Analogia, rectam ponit declinationem, *hos duo*. Attius in Epinaulimache: *Martes armis duo congressos crederes*. Terentius in Adelphis: *Tu illos duo pro re tollebas tua*. Ubi Hellenius Acron, pro, *duos*, ait: amat enim Hellenius, *ambos, duos*, dici per s.

289. VICTORIA GRAJUM HAESIT, ET IN DECIMUM VESTIGIA RETTULIT ANNUM. In Oblongo codice *victoria tantum* legere est, pro *Gratum*: quam lectionem nusquam alibi reperi. Praeterea vetusti quidam codices in *decimum*. Cujusmodi rationem scripturae non in Plautinis tantum codicibus inveni, verum etiam, ut alibi adnotavimus, in Ciceronianis, *decimum, maritimum*. In monumentis autem veterum plerumque, ut illud:

D M
 QVARTIONIS. DECUMI. AVG. LIB.
 EYPHEMIANI. A. MANV. FIDELIS
 CONLIBERTVS. FRATRI
 B M

294. ET RESPONSA SIMUL QUAE SINT REX OPTIME REGUM AUDISTI? In Romano codice, in Mediceo, & quibusdam aliis antiquis, non *regum*, sed *regis* legitur, unitatis numero, ut sit ordo: O Rex optime, audisti quae sint responsa Regis Diomedis, & quae sit ejus sententia? Adulatio enim illa, *optime regum*, quae inferius in Drance quadrat, nunc importuna videretur.

298. CLAUSO FIT GURGITE MURMUR. In codicibus aliquot antiquis legere est transposito verbo, *fit clauso*. In aliquot aliis, *it clauso gurgite murmur*. Ut etiam verbo respondeat comparatio, *currit tremor*: ita enim *it murmur*; sed & *fit murmur*, ut *fit gemitus*, non est praeter usum.

300. ET TREPIDA ORA QUIERUNT. Non placet, quod in codicibus aliquot antiquis *rabida* legitur, quod in sexto recte est.

304. COGERE CONCILIUM CUM MUROS OBSIDET HOSTIS. In Romano codice *adsidet* legitur. In Mediceo *assidet*, ut proximius imminere periculum ostendat; plerumque enim sine periculo obfidemur. Et in veteri exemplari, quo Donati Commentaria continentur, *adsidet* habetur. Est etiam in aliquot codicibus *consilium*. Sed Grammatici hic *concilium* malunt.

307. NEC VICTI POSSUNT ABSISTERE FERRO. In Oblongo codice *decedere ferro* legitur: quam lectionem si admittas, dicendum erit, aut *victi ferro*, aut *decedere ferro*: quippe sibi temperare, ne arma resumerent, quibus se victos negarent. Sed enim *absistere* haudquaquam displicet.

308. SPERM SIQUAM ACCITIS. In Romano codice *accitis*: quod parvi retet.

310. CAETERA QUA RERUM JACEANT PER-

CULSA RUINA. In quodam antiquo codice *quae jaceant* legitur. Sed magis placet *qua ruina*: ut digito velut intento ruinam indicans, magis moveat. Sunt etiam vetusti codices, qui *perculsa* legant; sed *perculsa* omnino melius: quia ut nonnulli volunt, consternationem etiam animarum continet.

331. CENTUM ORATORES PRIMA DE GENTE LATINOS IRE PLACET. In plerisque codicibus antiquis, *prima de gente Latini* legitur; sed, *oratores Latinos*, castior lectio.

333. MUNERA PORTANTES EBORISQUE AURIQUE TALENTA. In antiquis codicibus, legere est *aurique eborisque*: nempe ut respondeat eorum ordini, quae statim subjiciuntur *talenta*, & *sellam*: ut sit, *auri talenta*, & *eboris sellam*. Tarnetsi Servius *aurum, ebur*, & *sellam* distincta interpretoscit munera. Mihi vero Virgilius ad ea dona respicere videtur, quae Romani Regibus mittere consueverunt: sellam eburneam, pateras aureas, tunicas, chlamydes, pallas pictas, & alia vestimenta purpurea: ut ad Syphacem, togam, & tunicam purpuream, sellam eburneam, & pateram ex quinque auri pondo factam, oliam missa; Ptolemaeo Regi, togam, tunicam purpuream, cum sella eburnea; Cleopatrae Reginae pallam pictam cum amiculo purpureo portata, quae darentur. Quare lectionem ita punctis distinctam esse placet, ut *Munera portantes aurique eborisque*, uno legatur membro: inde quid ex auro, quidque ex ebore conitaret, subjiciatur, *talenta*, & *sellam*. Quamvis etiam nihil offendant, si legatur *eborisque aurique talenta*, & *sellam*. Cujusmodi *ἄργυρον* & Hermogenes apud Demosthenem, & alii apud Homerum & Theocritum, inter elocutionis ornatus observant, id ita figurantes: Eboris Auri.

Talenta Sellam.
 339. NON FUTILIS AUCTOR. Antiqui aliquot codices *actor*, quod non placet.

341. INCERTUM DE PATRE FEREBAT. In Romano codice *ferabant*, numero multitudinis legitur, ut id ad famam referatur; sed Donatus *ferbat*, singulare agnoscit.

351. FUGAE FIDENS. Quamvis Servius *fugae figurate* pro *fuga* dictum asserat, in Romano tamen codice *fuga* est; at *fugae* in antiquissimis est Donati Commentariis. Fido enim dativum casum minime respuit, teste Prisciano, hoc eodem citato versu: quod verbum tamen ablativo etiam juncti probat.

352. QUAE FLURIMA MITTI DARDANIDIS DUCIQUE JUBES. Romano codex, Mediceus & alter pervetus in Vaticana Bibliotheca, & aliquot alii, *dici* legunt. Idque Servius admisisse mihi videtur, dum ait: *Mitti aurum, ebur, & sellam; dicit, de navibus, vel agro, quod scilicet consilium sit*

se inisam; & quod optio ad Aeneam persistat. Idem est in veteri Donati Commentario.

356. ET PACEM HANC AETERNO FOEDERE JUNGAS. Romanus codex, & aliquot alii legunt *firmos*. Juncta enim semel fuerat, sed non firma fuit: huic igitur errori consulit occurrendum, quamquam id etiam huic sententiae satisfacit, quod dictum est, *Aeterno foedere*.

373. STERNAMUR CAMPIS. Ti. Donatus futuro indicativi *sternemur* legit, adjecta paraphrasi, per omnes campos jacebiturus fusi: locumque hunc eodem tempore repetit in duodecimo: & ita scriptum est in codice Mediceo.

378. LARGA QUIDEM SEMPER, DRANCE, TIBI. In codicibus aliquot antiquis *larga quidem Drance semper tibi*: quod parvi refert.

381. DUM DISTINET HOSTEM AGGER MURORUM. Servius quidem *distinet* agnoscit; sed in veteribus codicibus aliquot *dum detinet hostis aggere murorum*: ubi subaudiendum esset *se*, vel quid hujusmodi, ut, *Accingunt operi*, superius. Apud Priscianum quoque in antiquis codicibus variat ipsa lectio, aliis *detinet*, aliis *distinet* legentibus. Sed reliquum eodem exemplo legitur *hostes agger murorum*, quod in vulgatis exemplaribus *hostem*, singulari habetur numero.

382. NEC INUNDANT SANGUINE FOSSAE. Apud Priscianum *fossas* accusativo casu legitur. *Inundo enim*, ait ille, *modo absolutam; modo activam habere significationem invenitur*. Virgilius, Dum detinet hostes agger murorum, Nec inundant sanguine fossas. *Est enim*: Hostes replent fossas, vel inundare faciunt fossas.

383. TONA ELOQUIO SOLITUM TIBI. In plerique codicibus antiquis *solito* legitur; sed *solitum* receptum, elocutione admodum eleganti.

388. CIRCUMSTANT UNDIQUE MÜROS. In codicibus aliquot *circumstant*; sed *circumstant* magis receptum.

403. NUNC ET MYRMIDONUM PROCERES PHERYGA ARMA TREMISCUNT. Ut alibi saepius observatum, in Romano codice; in Mediceo, & veteribus pene omnibus *tremiscunt* legitur, media syllaba per e vocalem secundam notata. Eadem enim Analogia *tremot*, *paroor*, *calor*, *tremedant*, *parcebam*, *calebam*, *tremesco*, *parvesto*, *callesco*, *bam* in *sc*o mutata.

407. ET FORMIDINE CRIMEN ACERBAT. In Oblongo codice, in Mediceo, & quibusdam aliis admodum vetustis *acerbat* legitur, per v digammon: forte ut Soriten argumenti speciem; qua plurimum utuntur Oratores, innuat. Sed enim *acerbat* per b mutam cum Statio Virgillii metaphrasse convenit: *Fastusque relatu Asperat Iliacum*. Et apud Claudianum: *Crimenque feri rectoris acerbat*. Praeterea Ti. Donati paraphrasis *acerbat*

Tom. IV.

legendum ostendit: tamen acris vitio, v consonante b literae sono proferentis, *acerbat* in ejus antiquo codice scriptum est. Ait vero: *Quale illud scelerati commentum, videlicet timorem fingere, accusationes duras exercere. Durum enim cum acerbo congruere videtur: ut mollia etiam mitia nuncupamus*.

410. NUNC AD TE ET TUA, MAGNE PATER, CONSULTA REVERTOR. In Romano codice & aliquot aliis antiquis *magna* legitur, quippe *consulta*: quia de summa belli & pacis agebatur. Sed omnino *magne pater* Ti. Donatus legit. Ut vero quantum amiserimus detestabili ejus facinore, qui tam docta commentaria mutilavit, aspicere unusquisque possit, quae super hoc loco ille scripserit, apponere non gravabor. NUNC AD TE ET TUA MAGNE PATER CONSULTA REVERTOR. *Ex oratione turbulenta, quam pro ratione personae protulit, ad mitem adque humilem repente conversus est, vel quia cum Rege constituerat loqui, vel cum eo, quem socerum esse cupiebat. Plus tamen ostendit se socero deferre, quam Regi, dicendo: magne pater; alioqui diceret, magne rex. In ipsa tamen tranquillitate sermonis est quaedam consiliorum Latini, & dispositionum occulta vituperatio. Nunc ad te, ait, magne pater, redeo, & ad consulta tua. Pater videtur dixisse, quasi honorificentiae loco, utpote qui loquebatur ut gener, ut ostenderet, quod diximus, plus socero deferre, quam Regi. Sed alia loquentis intentio est: summa enim dispositionum displicebat Turno. Denique post appellationem patris secuta est propositio, qua ostendit se de illius consiliis tractaturum, ut ostenderet improvidum patrem. Ergo appellatio Magni Patris irrisumem induxit obliquam, quasi diceret: Qualis pater es, qui non recte consulis filiae tuae? Qualis Pater, cui suamvis est facile, ut missa affinitate civis, nudo, peregrino, naufrago, filiam tuam dare festines? Haec Ti. Donatus: neque pauciora defunt in locis aliis toto opere, ubi de ingeniosissimi Poetae artificio sit latius declamandum. Quod vero haec habuerimus, benignitate Camilli Portii factum est, qui integra hujus Auctoris commentaria in duos ultimos Aeneidos libros mihi videnda officiosissime concessit: plura daturus, nisi per Bibliotaphos quosdam suppressa essent reliqua.*

413. NEC HABET FORTUNA REGRESSUM. Pluribus in antiquis exemplaribus *neque*.

414. DEXTRAS TENDAMUS INERMES. In Romano codice, in Mediceo, & aliis veteribus, *inertis* legitur. Quamvis vero *inertis*, in Donati etiam commentario legatur, ejus tamen sententia *inermes* legendum ostendit, vel *inertis* idem significare, dum ait: *Orandum videlicet pacem, & inermes dexteram esse tradendas, ironicis positum, quasi re vera oranda esset pax; & adijcienda ignavis*

V v

vir-

virtus, & quae in hostis jugulum armatae esse debuerant, inertes ad eorum genua dexterarum verterentur.

418. ET HUMUM SEMEL ORE MOMORDIT. In Romano codice *simul* habetur, ac si dicat: simul atque procubuit, humum identidem momordit. Est apud Servium interpretatio, CITO, *confestim, id est, qui tota mortis celeritate consumptus est.* Videtur tamen *semel* quid eruditius praefere, neque id diversum quicquam ab hac sententia significat. *Hic vero Poeta laudat fortunam viri fortis, ait Donatus, & non dicit nomen: omnes tamen Mezentium sentiunt, qui cum sua felicitate procubuit.* Non praeteribo in antiquis aliquot codicibus *memordit*, augmento syllabico per e, Graecorum more, posito: de qua geminatione plura Gellius.

422. SUNT ILLIS SUA FUNERA. In Romano codice legere est *funque illis.* Et id quidem longe venustius.

425. VARIUSQUE LABOR MUTABILIS Aevi. In Romano codice, & aliquot aliis *varii* legitur, ut sit *varii aevi.* In aliquot, *bellique labor*; sed omnino melius, *variusque labor.*

434. QUOD SI ME SOLUM TEUCRI IN CERTAMINA POSCUNT. In antiquis aliquot exemplaribus *quod si me Teucris solum* habetur, structura aliquanto elegantiore.

441. TURNUS EGO HAUD ULLI VETERUM VIRTUTE SECUNDUS DEVOVEO. In antiquis codicibus *devovi* est, praeterito tempore, quod agnoscit Donatus.

449. INSTRUCTOS ACIE. In Oblongo *instru-ctosque*; sed omnino *que* vacat.

451. EXTEMPLO TURBATI ANIMI. In antiquissimo codice Romano legere est, *turbati animo*; sed *turbati animi* nescio quid majus habet.

455. DISSENSU MAGNUS VARIO. In antiquis omnibus, structura haec est: *Clamor dissensu vario magnus se tollit in auras.*

458. DANT SONITUM RAUCI PER STAGNA LOQUACIA CYCNI. Legere quidem est in codicibus antiquis, *loquacia*: & non inelegantem figuram, bonisque poetis familiarem, ea lectione Servius agnoscit. Antiqui tamen aliquot codices, *loquencia*: aliquot alii, *stagna sonantia*, legunt; sed id forte sumptum ex aliqua paraphrasi.

461. ILLI ARMIS IN REGNA RUUNT. In antiquis aliquot exemplaribus *ruant* habetur: sed *Fatendi* modo, ut rem praesentem intento quasi digito indicet, magis movet.

470. AC TRISTI TURBATUS PECTORE DIFFERT. Antiqua omnia exemplaria, quae quot legi, *Tristi turbatus tempore*, habent; sed *pectore* magis probatur.

475. TUNC MUROS VARIA CINXERE CORONA. Veteres codices *sum* legunt.

480. CAUSA MALI TANTI ATQUE OCULOS DEJECTA DECOROS. Hoc quoque loco atque illud, dictionum omnium importunissimum, Virgiliani carminis candorem deturpavit: quum non invenuste prius in antiquis codicibus legeretur, *Causa mali tanti oculos dejecta decoros*, absque synalepha, ut: *Hanc sine me spem ferre tui, audentior ibo.* Et illud: *Externo commissa duci Aeneia puppis*: ac hujusmodi pleraque. Invenio tamen scriptum in Romano & aliis quibusdam codicibus antiquis, *causa malis tantis*; non quod hac emendatione verum sustentare arbitrarentur, sed quia apud Donatum ita legi videatur: *Quia multa acciderant mala. Cum ea, inquit, & Lavinia pergebat, quae fuerat malis omnibus causa. Si enim nuptiarum ejus controversia non fuisset, tot nunquam extitissent adversa.* Sed quamvis ita Donatus interpretetur, non facit tamen hoc, ut lectio *ea, mali tanti*, itare non possit.

482. ET MAESTAS ALTO FUNDUNT DE LIMINE VOCES. Antiqua aliquot exemplaria *de pectore* legunt. Sed cur *de limine* legendum sit, non ineptam affert Servius rationem.

483. ARMIPOTENS BELLI PRAESES. Dictionum ordo in antiquis est codicibus: *Armipotens, praeses belli Tritonia virgo.*

487. RUTULUM THORACA INDUTUS. Codices antiqui sunt, in quibus *inductus* habetur. *Inducere* autem & Plinio, & Suetonio Tranquillo, *induere* est.

493. CAMPOQUE POTITUS APERTO. In antiquis aliquot *potitur* est, verbi voce; quam lectionem, si diligenter advertas, Servius etiam agnoscit, dum docet: *unde potitur pene usuma brevi, & unde hoc ea producta, descendant.*

503. OCCURRERE TURMAE. Romanus codex *turmis* habet, numero multitudinis. Servius *turmae*, singulari numero videtur agnovisse. Apud Donatum vero *turmis* est plurale.

507. OCULOS HORRENDA IN VIRGINE FIXIT. Legendum omnino *fixus*, ex antiquis exemplaribus.

514. PER DESERTA JUGO SUPERANS ADVENTAT AD URBEM. Romanus codex, & antiqui aliquot alii *jugo properans* legunt. Quamquam & *superans* in Mediceo, & in aliquot aliis antiquis habetur. Est & *adventat in urbem*, hoc est, adversus urbem, vel in urbem immisso exercitu. Sed *ad urbem* magis placet: idque agnoscit Donatus: perinde ac etiam *superans*: ait enim ipse: *Per montis deserta ardua superans, hoc est, ad ipsum cacumen ascendens, transcurso montis jugo ad urbem venire disponit.*

519. TYBURTIQUE MANUS DUCIS ET TU CONCIPE CURAM. In antiquis aliquot codicibus *Tyburni* scriptum observavi (quod alio loco superius adnotatum est) & dictionem *ducis* varie punctis

dis distam: quum nonnulli legant: *Tyburnique manus ducis*; alii, *Ducis & tu concipe curam*. Ac *Tyburni* quidem apud Donatum etiam habetur. Quantum vero pertinet ad distinctionem, ante vel post dictionem *ducis* adlinendam, ait ille: *Ducis sic in medio est, ut sine pronuntiationis culpa, vel superioribus, vel inferioribus possit aptari. Quippe si dicatur, Tyburnique manus ducis, recte dicitur; si, Ducis & tu concipe curam, non erratur: laudavit omnes, ne inertes ardenti junxisse videretur.*

522. VALLIS ACCOMMODA FRAUDI. In aliquot antiquis exemplaribus, *valles accommoda* legitur: & *valles* nominativum a *valle* agnoscere videtur Probus: quamvis in vulgatis ejus codicibus necesse quid desiderarim: quum ibi de iis loquatur, quae terminant in *pes* longam, ut *puppis, rupes, vulpes*: quare videris, an ita sit legendum, *pes producta, Latina, vel Graeca tertiae sunt declinationis, pis faciunt genitivo, PUPPES PUPPIS, ut VALLES VALLIS, ita RUPES RUPIS, VULPES VULPIS, ASPES ASPIS*. Vel alia prorsus dictio substituenda.

524. TENUIS QUA SEMITA DUCIT. In antiquo codice Romano, & aliquot aliis, *quo semita ducit*, legitur, quam lectionem agnoscit Servius.

527. TUTIQUAE RECEPTUS. In veteribus plerisque codicibus *recessus* habetur; sed *receptus* huic loco magis convenit; ut scilicet ostendat, non tantum ad erumpendum, & invadendum hostem locum esse commodum, seu *dextra levaeque velis occurrere pugnae*; si forte eveniat, ut majore hostium urgente vi repellantur, aut loco dejecti tententur.

533. UNAM EX VIRGINIBUS SOCIIS SACRAQUE CATERVA. Romanus codex praeter quam impressa omnia exemplaria, & aliquot alia manu scripta, legit, *Unam ex virginibus sacris sociaque caetera*; sed altera lectio magis placet eruditioribus ingenii.

534. TRISTIS LATONIA VOCES ORE DABAT. Romanus codex *tristi ore* legit, cui aliquot etiam alii manu scripti non sunt dissimiles. Servius tamen *tristis voces* mavult. *Tristis* & Donatus, qui dubitari ait, utrum *tristis Latonia*, an *voces tristis* dicendum sit; ait vero morem Poetae retinendum, quem ubique servaverit, bisque intelligentem *tristis*, ut, qualis anima fuit, talia habuisse videatur & verba: dicendum itaque, *Tristis Latonia voces tristis emittebat*.

543. NOMINE SCAMILLAE MUTILATA PARTE CAMILLAM. Unde *Scamillae* nomen, quod nonnulli commenti sunt, desumptum sit, in nullo adhuc veterum codicum deprehendi. In aliquot autem omnino antiquis *quas millae* scriptum inveniri; in aliquot aliis absurdiora quaedam. Sed enim antiquiora illa exemplaria, quae praecipue sequi-

mur, *Casmillae* legunt. Quodque nonnulli codices *mutilata* habent, vetustiores pene omnes, *mutilata* scriptum ostendunt. Non tamen displicet *mutilata*: quia Donatus ait: *Matris huic addidit nomen; aliqua tamen subtracta particula, ut Camilla potius, quam Casmilla diceretur. Habiturus in exilio comitem item filiam, & in appellatione infantis, dulcissimae nomen uxoris.*

547. AMASENUS ABUNDANS. In antiquis codicibus *habundans*, cum aspiratione scribitur, Veteribus eam nonnullis verbis applicare fuerit, quo ea incitatus enuntiantur.

574. JACULO PALMAS ONERAVIT ACUTO. Romanus codex, Oblongus, Medicus, pluresque alii pervetusti, *palmas armavit*, legunt, quod non sine proprietate dictum est, & in Donati codice reperitur. Sed enim Servius *oneravit* agnoscere videtur, dum ait: *Onus est, quicquid teneris manibus imponitur.*

587. QUANDOQUIDEM FATIS URGEMUR ACERBIS. In antiquis aliquot codicibus legere est, *fatis urgemur iniquis*; sed utcumque placuerit, *acerbis*, aut *iniquis*, non laboro. Sane *urgemur*, persona prima mihi videtur etiam Servius agnovisse, cum scripsit: *Offendit etiam desideria ex Fati necessitate descendere*. Caeterum quod Servius ad desiderium refert, cur non potius ad amorem, & sympathiam quandam referamus, ut scilicet *urgemur fatis acerbis* dixerit, uti quae pari, cum ea, calamitate affici sibi videretur, quaeque Camillae aut acerba, aut iniqua imminebant, ea Diana impendere sibi existimabat.

592. TROS, ITALUSVE. In Romano codice legere est, *Tros Italusque*. Et eodem modo etiam superius; sed *ve* disjunctiva melius. Illud quoque animadvertendum, quod vulgata quaedam exemplaria *Hanc quicumque* legunt. Antiqua *bac* habent; scilicet *sagitta*. In aliquot aliis *ac* particula conjunctiva, ut sit mandati summa; Haec arma cape, sagittam deprome: *Ac quicumque sacrum violaris vulnere corpus, det sanguine poenas.*

605. HASTASQUE REDUCTIS PROTENDUNT LONGE DEXTRIS. Antiqua pleraque exemplaria *praetendunt* legunt: qui quidem gestus est insertandi hastam in cataphracto milite, cuspe ad feriendum praetensa; sed enim quia de jaculatione loquitur, melius est *protendunt*: quia in jaculatione manus reducitur, protensa hastae longe majori parte: ne si capias a medio cuspidem versus, manus diffracto aere ictum faciat elanguescere, impulsusque moretur. Eadem elocutione dictum ab Ovidio: *Protentaque forti Tela tenent dextra lato vibrantia ferro*. Donatus vero hic duo agnoscit; & quod hastas gestarent, dexteris retrorsum adductis, & quod spicula vibrarent. *Pergebant, inquit, paratis hastis & dextris, ut hostes petere viderent.*

nusquam ego alibi figuram hujusmodi apud Auctores reperi, quod meminisse possim, in medio hoc relinquam.

707. PUGNAEQUE ACCINGE PEDESTRI. In antiquis plerisque codicibus ablativo casu positum est, *pugnae accinge pedestri*. Alibi tamen, *accingunt Omnes operi*, dictum acquisitivo casu.

708. VENTOSA FERAT CUI GLORIA LAUDEM. Romanus codex *fraudem* habet; quum tamen plerique alii veteres *laudem* legant. Servius a Romano codice stat, qui *fraudem*, veram esse lectionem putat: curque ita sit legendum, quasdam affert rationes. Contra Ti. Donatus *laudem* agnoscit, hac paraphrasi: *Experiendo cognosces quis debeat jure, meritoque laudari*. Utra potior sit sententia, quum non veteres tantum codices, verum & opinatissimi Grammatici diversa tradant, aliorum arbitrio judicandum reliqui. Est etiam in Mediceo *feret*, finitivo modo, ut quid certius afferat; sed *ferat*, in pluribus habetur.

709. ACRIQUE INCENSA DOLORE. In Romano codice, in Oblongo, in Mediceo, & plerisque aliis antiquis, *accensa* & *adensa* legitur.

710. PARIBUSQUE ASSISTIT IN ARMIS. Oblongus quidem codex *assistit* habet; sed cum Mediceo Porcius, Vitalianus, atque Delphius, & pleraque exemplaria manu scripta, *Paribusque assistit in armis*, legant.

712. ADVOLAT IPSE. Hic *advolat* omnino, vel *avolat*, ut in Mediceo, legendum. Tam etiam *advolat* in antiquis aliquot codicibus reperitur.

714. QUADRUPEDEMQUE. In antiquis aliquot codicibus *quadrupedemque*, ut observatum saepius per I secunda syllaba. FERRATO CALCE FATIGAT. *Ferrato*, virili genere, in impressis codicibus aliquot inveni, parcius in manu scriptis: qui plurimum habent *ferrata calce*, genere foemino, uti est in Mediceo; & ita scripsisse Virgilium Nonius Marcellus attestatur. Quamvis Plautus, & Varro *Calcem* masculino genere dicere maluerint. Praeterea quaei dicit Probus, qua de causa Virgilius nomen hoc foemino genere pronuntiaverit: factumque ideo ait: *quoniam quaecumque nomina Romana duntaxat inanimalia, nominativo casu, numeri singularis, x littera terminantur, & monosyllaba esse reperiuntur, nec foemini generis esse pronuntiantur*. Ad haec FL. Sospater, *Calx*, ait, *sive qua calcamus, sive qua aedificamus, foemini generis est, ut & Virgilius ait: Ferrata calce fatigat*.

715. VANE LIGUR. Antiquissimus codex majoris notae Mediceus, & pleraque vetera exemplaria, *Ligus* legunt, per s & per vs. *Ligus Liguris*, ut *lepus leporis*, & *vetus veteris*, declinari ait Fl. Sospater. FRUSTRAQUE ANIMIS ELATE SUPERBIS. In codicibus aliquot antiquis, *armis elate*

te superbis, legitur: quod quidem hic nihil aliud significaret, quam alto equi dorso, cui *Ligus* ipse plurimum fidebat; sed omnino melius *animis*, ut ad procaciora ea verba respondeat, quibus *Camiliam* in certamen provocaverat.

720. INIMICO A SANGUINE SUMIT. Romanus codex, Mediceus, & alii plerique veteres legunt *inimico ex sanguine*: quae praepositio magis huic loco videtur convenire.

721. QUAM FACILE ACCIPITER SAXO SACER ALES. Ea consuetudine, quae fuit *ex accipio*, verbo, praepositionem integram notare, prius quam *Lucilius* et geminare instituisse: aliquot inde aetatibus repetita, *accipiter*, per D, & *atcipiter* per T alterius aetatis abusu scriptum alicubi reperitur. Alitem enim eam ita nuncupatam ajunt, quod ad aliarum avium capturam genita sit. Manifeste vero *Virgilium accipitrem* virili genere protulisse locus hic ostendit: quum tamen *Lucretius foeminino* dicere maluerit: *Accipitres somno in leni sic praemia pugnaeque Edere sunt persectantes visae, atque volantes*. Quem locum, ne quis, ut pleraque alia corrupta sunt, *visi*, reponendo, vitare auit, sciant *accipitrem* foeminino genere scriptum a *Lucretio*, *Nonii Marcelli* testimonio.

724. TUNC CRUOR ET VULSAE LABUNTUR AB AETHERE PLUMAE. In Romano codice absque copulativa particula, sed adaucta, per adpiciatam praepositionem, verbi significatione, *evolsae* legitur, sententia non sine injuria mutilata: quare magis placet quod in aliis, & *volsae*, legitur: Quod vero in vulgatis, *tunc est, tum* in veteribus plerisque reperitur.

727. TYRRHENUM GENITOR TARCONTEM. Romanus codex, Mediceus, & plerique alii veteres, *Tarconem* legunt absque T: & *Tarro*, absque N finali littera rectum ponunt: quamvis apud Graecos *Τάρχων Τάρχων* dicitur, idque per x densam litteram.

728. ET STIMULIS HAUD MOLLIBUS INCITAT IRAS. In Romano codice, & in Oblongo, *inicit* habetur, quod non displicet, tamen *incitat* non improbarim, quod ex lusu poetico duo verba ejusdem originationis eodem versu posita, non nihil habeant venustatis: *Suscitat*, & *stimulis haud mollibus incitat iras*.

735. QUIDVE HAEC GERITIS TELA IRRITA DEXTRIS. In Romano codice, in Oblongo, & plerisque aliis antiquis legere est, *quidve haec gerimus tela*: quod majorem quandam vim ad eos excitandos habet, facitque objurgationem aequioribus auribus exaudiri, quum se quoque admisceat convicio, neminemque esse objurgationi & opprobrio non obnoxium indicet.

738. EXPECTARE DAPES. Impressorum plurimi, *expectare*, modo perpetuo scribendum curaverunt,

vere, ut sit, non *seguis expectare*: eaque lectio in aliquot omnino codicibus antiquis invenitur. In omnibus vero Vaticanæ Bibliothecæ, in Mediceo, in Porcio, in Vitaliano, & plerisque aliis *expectare* legitur, imperandi modo: quod Servius agnoscere videtur, dum exponit: *pro expectetis*: nisi quis infinitivum more Græcorum pro imperativo positum dicere velit. Non elidi vero s literam ex eo verbo, dictum alibi.

742. ET VENULO ADVERSUM SE TURBIDUS INFERT. In Romano codice, & in Mediceo, *offert*, atque in aliquot aliis: quod omnino Donatus agnoscit, dum ait: *Obtulit se Venulo adversum: debuit enim aliquid prior audere, qui omnium hortator existerat.*

755. ARDUUS INSURGENS ILLA HAUD MINUS URGET ADUNCO LUCTANTEM ROSTRO. In codicibus aliquot antiquis, *arduos* legitur, quam terminationem Carisius, in his præsertim nominibus, quæ in vs purum exeunt, nequaquam admittere voluit, de quo plura alibi. Quod vero *adunco*, in Romano codice legitur, in Oblongo *obunco* est, uti etiam superius, in Mediceo, & aliquot aliis *abunco* per b, utrumque in plerisque abrafa litera nihil certi proponit.

758. DUCIS EVENTUM EXEMPLUMQUE SECTUTI. In antiquis codicibus, *exemplum eventumque*: par enim est, rem prius aggredi, quam quid inde eveniat spectare possis.

762. QUA SE CUMQUE FURENS MEDIO TULIT AGMINE VIRGO. In antiquis aliquot codicibus, *Quo se cumque ferens*, legitur, quod nonnullis & honestius, & decorum magis videtur; sed enim *furens* Ti. Donatus agnoscit, dum sic ait: *Dixit autem cassam, qua perfectum est, ut illa explorantis Arrantis non sentiret insidias: ferebatur, inquit, studio belli & furore certaminum.*

766. HOS ADITUS JAMQUE HOS ADITUS OMNEMQUE PERERRAT UNDIQUE CIRCUITUM. In antiquo codice, *hos aditus jamque hos abitus* legitur: quod ejus diligentiam ostendit, ut non prius adire velit, quam præviderit, qua sit etiam abundum. *Abitus* porro Donatus agnoscit; sed de Camilla dictum intelligit: *Quacumque abibas, vel quacumque habuit transitum, & quoscumque illa circuitus* obibat, observabat iste operiens causam, quo posset circumvenire fortiorem.

768. FORTE SACER CIBELE CLOREUS OLIMQUE SACERDOS. In codicibus aliquot antiquis *satus Cybele*, legitur, ne *sacer* & *sacerdos*, quam ajunt, nugationem facerent. Sed quamvis *sacer*, pluribus scriptum sit in exemplaribus: quum tamen Donatus legat *Cybele*, ut in Mediceo habetur codice: hoc est loco, in quo Cybele colebatur: de quo superius dictum eo versu: *Hinc mater cultrix Cybele*: mihi minime displiceret *satus Cybele*.

771. AUROQUE INSERTA TEGEBAT. Exemplaria fere omnia vetustiora legunt, *auris conserta*: nam particula *QUE* importune omnino videbatur adposita.

773. LYCIO CORTYNIA CORNU. Et *Cortynia* per c, & *Gortynia* per g, indifferenter scribi posse ostendimus alibi.

774. AUREA VATI CASSIDA. Servius accusativum ait pro nominativo positum. Valerius Probus contra, *Virgilius* inquit, *haec cassida declinavit*. Exemplaque referuntur a Carisio cum hoc ipso, *aurea vati cassida*, ex Propertio: *Aurea cui postquam nudavit cassida frontem.*

783. TELUM EX INSIDIIS CUM TANDEM TEMPORE CAPTO CONJICIT. Veteres quidem aliquot codices *conicit* legunt, idque uti mos unico i; sed longe plures, *conicitat*: & ita etiam in eo legitur, cui subjecta sunt Donati quæ vidimus commentaria: nam & oraturus est prius, & opem Apollinis multis precibus imploraturus; deinde missurus hastam: quare multo post ait: *Ergo ut missa manu sonitum dedit hasta per auras.*

791. MIHI CAETERA LAUDEM FACTA FERENT. In antiquis plerisque codicibus non sine judicio scriptum observavi *ferant*, per loquendi modum indefinitum.

793. PATRIAM REMEABO INGLORIUS URBEM. In codicibus omnibus antiquis, quotquot legi, *patrias remeabo inglorius urbis*, numero multitudinis scriptum inveni; quod tamen in medio relinquimus.

801. NIHIL IPSA NEC AURAE, NEC SONITUS MEMOR. *Auras*, antiquam esse lectionem Servius asseverat, genitivum a Graeco sermone mutuo sumptum, ut *pater familias* dicitur: & apud Sallustium: *Castella custodias thesaurorum*, pro, custodiae. Vetera tamen haec exemplaria quæ prae manibus habemus, *aurae* legunt Latina specie; sed unum etiam non præteribo, esse codices aliquot, in quibus, *nihil illa neque aurae*, scriptum sit.

807. LAETICIA MIXTOQUE METU. In Romano codice *moestoque metu* legitur, ut *laeticiæ* sit antitheton; sed enim *mixto* longe castior est lectio.

811. MAGNOQUE JUVENCO. In antiquis exemplaribus *magnove*, quod si diligentius animadvertas, longe melius est.

814. SE TURBIDUS ABSTULIT ARRUNS. In antiquis plerisque codicibus, & hic & alibi, *Arrens*, per o scriptum est, passimque RR geminato; sed Probus notat *Aruns*, *Aruntis* per u.

818. LABITUR EXANGUIS. Plerique codices antiqui *exsanguis* scribunt, dictione nihil quicquam corrupta: uti etiam *exsolvis* & *exspirans*, & similia. Donatus legere videtur: *Labitur & sam-*

fontis, laborare frigida lecto, addita paraphrasi, recedente per lapsum sanguinis, oculi quoque moribus laboratur in mortem.

822. QUICUM PARTIRI CURAS. Tametsi placeat *quicum*; dicendum tamen, vetera plerumque exemplaria *quorum* legere.

626. TROJANOSQUE ARCEAT URBE. In antiquis plerisque codicibus *urbi*, per *i* legitur; sed melius per ablativum: *Finibus arceat*. Est etiam in Mediceo abique copulativa, *Trojanos arceat arbe*.

830. ARMA RELINQUENS. In Romano codice & aliquot aliis, *relinquit*, verbi indicativi, non participii voce, ut tria sint membra: *Posuit caput, arma relinquit, vitaeque cum gemitu fugis indignata sub umbras*: quae ita Donatus etiam distinguit.

834. INCURRUNT DENSE. Romanus codex & aliquot alii perversti, *concurrunt*, legunt; sed Donatus *incurrunt* agnoscit: ait enim, in unum locum currunt, atque ex congesta multitudine facti sunt densi: Teucri scilicet, Tyrrheni, & Arcades.

835. EUANDRIQUE ARCADIS ALAE. Romanus codex, Mediceus, & alii plerique legunt *Arcaedis alae*, nominativo casu utrumque.

839. TRISTI MULTATAM MORTE CAMILLAM. In codicibus aliquot veteribus omnino *multatam* per *et* scriptum est: in pluribus abique *c*, *multatam*: & in vetusto T. Livii codice passim, *Multiam, multare, & multavidium, & similia* abique *c* litera scripta sunt.

844. NOSTRAS HUMERO GESSISSE SAGITTAS. In codicibus aliquot *gessisse* legitur, quod frequentiam & habitum ostendit. Sed in pluribus *gessisse pharetras*: ea enim ab humero suspendi solent.

845. TUA TE, REGINA, RELINQUET. In Romano codice *relinquit*, praeterito tempore: quia jam Diana praecaverat, quid agendum esset. In aliquot aliis *relinquit* est, praesenti tempore, ut ostendat eam adesse. Quidam futurum malunt, ob synchroniam, *erit, patieris*.

846. NEQUE HOC SINE NOMINE. In antiquis aliquot *neq* scribitur; sed multo dulcius est *neque hoc*, proferre. Est & *numine*, in Mediceo.

856. DIGNA CAMILLAE PRAEMIA. In Romano codice *Camilla* legitur, ablativo casu; sed genitivo melius.

871. ET EQUIS AVERSI AD MOENIA TENDUNT. In Oblongo codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est, *adversa ad moenia tendunt*; sed vulgata lectio longe castior, quippe *equis aversi*.

875. QUADRUPEDUMQUE PUTREM CURSU QUATIT UNGULA CAMPUM. In Romano codice legere est, *Quadrupedumque putrem cursu quatit*

ungula campum. Quam lectionem Donatus agnoscit: ait enim: *Urgente majore infrequentia vi; ipsi equos urgebant, ut quadrupedo cursum, id est, satis properato, in patriam tenderent*.

877. ET E SPECULIS PERCUSSAE PECTORA MATRES. In antiquis aliquot codicibus *e matris* legitur, ut sit adnominatio quaedam: *Pulverem ad rauros volvi & e muris matres tollere clamorem ad sidera*. Sed enim quia generalius est, *e speculis* dicere, ea lectio magis hunc loco quadrat. Caderint vero lectionem alteram, *e muris*, de paraphrasi aliqua desumptam.

881. NEC MISERAM EFFUGIUNT MORTEM. In Oblongo codice *noctem* habes; sed omnino magis placet *mortem* legere, quod plus habet violentiae, & agnoscitur a Donato.

882. ATQUE INTER TUTA DOMORUM CONFIXI EXPIRANT ANIMAS. In Romano codice legere est, *inter*, in reliquis fere *passim, inter*. Quodque saepius apud Livium, *inter muros*, vulgata legunt exemplaria, in veteri codice scriptum, *inter muros*, observavi. Contra vero apud Martialem libro primo ad Cosmum, ubi vulgati codices legunt nunc: *Quem saepe vides inter penetralia nostrae Pallados, & templi Iovis Cosine novi*: veteres nonnulli codices *inter* scripti legunt, *inter penetralia*. Sed utcumque de hoc Grammatici decernant, illud potius animadvertere dignum putarim, quod in plerisque codicibus antiquis nota, sed *secta domorum* legi. Ea tamen lectio, quae est *tuta domorum*, longe figuratior.

892. MONSTRAT AMOR VERUS PATRIAE UT VIDERE CAMILLAM. In Romano codice, *amor versus* legitur, ut intelligamus eas non prius tale aliquid aggressas, nisi ut videre Camillam. Tunc enim ait amorem versus ad patriam defendendam, quam bellum adversus eam matres gererent, quod pro mulieribus suscipere prius arbitrabantur. Si vero cupiam magis placere, *versus amor*, ea quoque sententia & pulchra est, & de honestae vitae moribus sumpta.

894. PRIMAQUE MORI PRO MOENIBUS AMBUNT. In Romano codice *ambunt* legitur, ut sit inter eas contentio laudis, attonique, perinde ac si praemium illi propositum esset, quae prima moreretur. Servius ad dolorem ex Camillae obitu conceptum refert, ut illud, *Ne primas absumat ferro*. Neque vero displicet *primae amentis*, ea sententia, ut tunc primam audere *vires* fiat, quae letum quoque suum in bello fortiter occubens compicerent.

899. INGRUERE INFESTOS HOSTES. Antiqui omnia exemplaria, quae pro matribus habent, *infensos* legunt, quod Turni dolorem mirum in modum exaggerat, quum intelligat eos hostes, quos odio maxime prosequatur, ut victor exultantes ferat.

901. ILLE FURENS, JAM SAEVA JOVIS SIC NUMINA POSCUNT. Interpositio haec variis modis in variis habetur exemplaribus. Hinc nonnulli *jam saeva* legere maluerunt. In Romano, in Mediceo, & quibusdam aliis codicibus pervetustis, & *saeva* legitur, quod etiam Servio receptum est, dum ait, Turnum duplici ratione infidias reliquisse, dolore quippe nimio: id enim sibi vult furens: & numinum voluntate. Quod si *nam* legas, aut *jam*, alterum esset redditio causae, alterum acciperetur expositive. Sed enim hoc utcum-

que legatur, parvi refert. Illud minime parvi faciendum est, quod in Romano codice: *sic numina poscunt*: non autem *poscunt*, legere est; sed omnino vulgata lectio receptor est.

905. SILVAQUE EVADIT OPACA. In aliquot antiquis codicibus *invadit* legitur.

908. AT SIMUL AENEAS. In Oblongo codice *ac simul*: in Romano, *sum pater Aeneas*: in emendate quidem, & sententia mutilata. TINGAT EQUOS. In antiquis ex instituto Attii *tinguas*, v post G notata, scriptum est.

LIBER DUODECIMUS.

CEDAT LAVINIA CONJUX. Quam diversitatem codicum in septimo habuimus eo versu, *Exulibusque datur ducenda Lavinia Teucris*, quum nonnulli veriti primam in *Lavinia* syllabam esse longam, versum hoc dictionum ordine scripserunt: *Exulibus ducenda datur Lavinia Teucris*: eadem nunc itidem offertur. Nam qui superius legerant, *ducenda Lavinia*, eodem hic modo legendum arbitrati, *cedatque Lavinia*, scribere instituerunt. Bona tamen eruditorum pars absque particula copulativa libentius legit: syllabam vero eam communem a poetis poni, exemplis alibi ostendimus.

19. QUANTUM IPSE FEROCI VIRTUTE EXUPERAS, TANTO ME IMPENSUS AEQUUM EST CONSULERE. *Quantum & tanto*, vulgata est lectio, & aliquot veterum etiam codicum testimonio comprobata, sententiaeque optime quadrat, neque non elocutioni. In aliquot tamen exemplaribus legere est, *quoniam ipse feroci virtute exuperas*: ut Latinus, absque alia dictionum divisione, probabilis causae suae statim ansam arripiat per concessionem eorum, quae validissima Turnus sibi proposuerat: quippe qui totius accusationis & causae cardinem ibi verti verebatur, ut cenaminis detractor ab omnibus haberetur. Itaque nullam dixerat in se moram esse, paratum se jam congregi: nolle, quod Drances objectaverat, Latinos caedibus exponi, solum se jam pro salute omnium quasi devotum, totam certaminis molem impetumque omnem sustentaturum. Ait itaque Latinus: Quoniam ignari non sumus, te ferocitate & virtute praestare adeo, ut ex confesso alios exsuperes, tanto me tamen impensius aequum est consulere. Sed, uti praefatus sum, prior lectio concinnior videtur. Operae precium vero est, orationis artificium perpendere, quae sententiam suam his praecipue locis corroboret. Ab utili & recto, quum casus impendere Turno demonstrat, quos parendo possit evitare, posseque eum alias sibi uxores quaerere. A prudentia, quum bonorum,

malorumque ratione proposita, quid sequendum sit, aperit. Ab justitia & religione, quum promissa Aeneae de filia servari oporteat, & eam contra Turno sociare, fatis prohibeatur, idque homines, Dique canant. Addit & argumentum a laudabili, quum Rutulorum & Italiae vereatur obloquia: concluditque per commiserationem, quum disjunctio a necessariis & familiarissimis deploratur.

23. NECNON ANIMUS AURUMQUE LATINO: In antiquis porro codicibus, *Latino est*, legitur. Nonnulli vero hoc numero legunt, *nec non aurumque animusque Latino est*, quod in veteribus plerisque codicibus habetur.

31. PROMISSAM ERIPUI GENERO, ATQUE ARMA IMPIA SUMPSEI. Imperite simul ac importune fecerunt, qui huic versui post dictionem *genero*, vel *que*, vel *atque* intrudere: nam modo hoc, modo illud passim habetur in codicibus vulgatis, & in aliquot etiam antiquis. Quum tamen in Romano codice vetustissimo, & in Mediceo, & in Portio, & in aliquot aliis absque ulla conjunctiva particula sic non invenisse legatur: *Promissam eripui genero, arma impia sumpsi*. Atque ita etiam legebatur in Oblongo codice, sed inaperitus, nescio quis, infirmitati carminis timens, *que* illud intrudit; inde alii *atque* reposerunt. Sed quanto venustius & elegantius tria illa membra disjunctim enuntiantur, *Vincta omnia rapti: Promissam eripui genero: Arma impia sumpsi*, quo in loco syllabae timere fatuitatis est, & imperitiae.

33. QUANTOS PRIMUS PATIARE LABORES: Romanus codex, & plerique alii veteres, uno exemplo legunt, *patiere*, ut futuri mali metu magis absterreat. Magis tamen placet *patiare*, ut in Oblongo & in Portio legitur: quia quae praesentia sunt, negari non possunt. Hinc Donatus ait: *quae passus sum, nosti: quare ipse adhuc patiaris, intelligis*.

37. QUO REFEROR TOTIES. In Romano codice

dice legere est, *Quo refero toties*: hoc est, quam obsecro de causa haec eadem toties in consultationem pono, ut illud: *Monstra Deum refero*. Sed enim quia sequitur, *Quae mentem insaniam mutat*: de instabilitate sententiae sermo est, quae ab Rege adeo aliena esse debet, ut proverbio receptum sit, in iis, quae verissima esse contendimus, fidem regiam attestati. Ait itaque: *Quo referor toties*: quasi verum exprimat Horatianum: *Mea cur pugnat sententia seipsum? Quae petii sperno, repeto quod nuper omisi*. Est & illud adnotatione dignum, quod *mutat*, non *mutat* in codicibus aliquot manu scriptis legitur, quod majorem argueret instabilitatem; sed *mutat*, magis facit ad decorum, & in pluribus habetur, ex antiquis exemplaribus.

38. SI TURNO EXTINGUO SOCIOS SUM ACCIRE PARATUS. Non negarim in antiquis aliquot codicibus *accire* scriptum esse; sed longe plures sunt, qui cum Romano codice *adscire* legunt, ab *adscisco*. Horatius: *Adsciscet nova*. Et apud M. Tullium saepe, *Civis adscitus*: apud Livium: *In civitate adsciti*.

47. UT PRIMUM FARI POTUIT, SIC INCIPIT ORE. Antiqua omnia exemplaria, quotquot evolvi, tam in Vaticana Bibliotheca, quam etiam aliunde conquisita, uno exemplo legunt, *sic infistit ore*, ab *infisso*, quod Turni violentiae, quae *flecti* non poterat, optime quadrat. Erat & in antiquo Mediceae Bibliothecae codice, *infistit*; sed ultimae duae syllabae ab imperito aliquo abrahae fuerunt, vestigio tamen mediae adhuc integro permanente.

61. QUI TE CUMQUE MANENT ISTO CERTAMINE CASUS. In Romano codice pleraque nomina quartae declinationis, quibus in casibus, *us* ultimam syllabam producant, *us* geminato scribi solent, ut hoc loco, *casus*: & alibi *curvus*: ex Attii quidem, ut alias diximus, instituto, id quod adhuc in aliquot antiquis inscriptionibus observavimus, ut: *EX ORTVUS VORSUM*. Sed enim hoc, ut sciretur, non ut ad imitandum proponeretur, a me dictum est.

68. SI QVIS EBUR VEL MISTA RUBENT UBI LILIA. In antiquis fere omnibus exemplaribus legere est *Si quis ebur aut mixta*. Qui *vel* reposuere, praefectae syllabae timuerunt, quum ignorarent eum quoque locum esse communem.

78. TEUCRUM ARMA QUIESCANT, ET RUTULUM, NOSTRO DIRIMATUR SANGVINE BELLUM. In Romano codice, in Oblongo, Vaticano, in plerisque aliis antiquis, legere est: *Teucrum arma quiescant, & Rutuli*; oratione non invenuste variata. In Mediceo ultima syllaba est aliena manu corrupta, quum omnino *Rutuli* prius fuisset appareat. Quod vero in exemplaribus vulgaris di-

rimatur, tertia persona passivi legitur, in omnibus his antiquis *dirimamus*, prima plurali, activa voce, scriptum observavi.

85. CIRCUMSTANT PROPERI AURIGAE. Veteres aliquot codices *propere* legunt; sed inemendate. Aliquot alii, *pueri aurigae*, ut in Oblongo, Vaticano. Servius cum plerisque veteribus exemplaribus *properi* mavult. Interpretatur enim, *festini, velocesque*. MANIBUSQUE LACESSUNT PECTORA PULSA CAVIS. Non negarim *pulsa* in veteribus aliquot exemplaribus inveniri; sed enim longe magis placet, quod in iis probatoribus, quae sequimur, *plausa* legitur: a doctis omnibus lectio plausibiliter recepta, ut in Georg. *Et plausae sonitum cervicis amare*.

94. ACTORIS ARUNCI. In Romano codice, in Portio, & aliquot aliis antiquis, *Arununci* legitur, ut alibi: *Arununcos ita ferre senes*; tamen pleraque vetera exemplaria *Arununci*, R geminato scribunt, sed male: nam & Liviani codices antiqui, una cum his Virgilianis notae melioris, *Arununcos* scribunt.

99. SEMIVIRI PHRYGIS. In codicibus aliquot antiquis *Phrygii* legitur; sed omnino *Phrygis* gentile nomen melius, quam possessivum.

100. MYRRAQUE MADENTES. In Romano codice, & aliquot aliis, *myra* per U, ut etiam in antiquis Donati codicibus, idque absque aspiratione, cujus rarus apud veteres usus fuit. De litera vero Y, dictum saepius.

102. SCINTILLAE ABSISTUNT, OCVLIS MICAT ACRIBUS IGNIS. In Romano codice *existunt* legitur, quod ex Paraphrasi desumptum crediderim, quum exemplaria reliqua *absistunt* legant. Est & antiquus admodum codex, in quo numerus ita mutatus: *Absistunt scintillae oculis, micat acribus ignis*. Sane vero Donatus *absistunt* agnoscit, & *exire non cessant*, interpretatur.

103. MUGITUS VELUTI CUM PRIMA IN PRAELIA TAURUS TERRIFICOS CIET. Romanus codex atque aliquot alii pervetusti, *cum primum in praelia*, legunt eodem omnino significato: nam & *prima in praelia*, initio pugnae significat.

104. ATQUE IRASCI IN CORNUA TENTAT. In Romano codice & antiquioribus aliis, *aut irasci* legitur. Sed in Georgicis quoque *atque* habetur eo loco: *Atque irasci in cornua discit*.

105. VENTOSQUE LACESSIT ICTIBUS, ET SPARSA AD PUGNAM PROLUDIT HARENA. Antiqui omnes codices *aut sparsa* legunt. Hinc fit ut non gravate alterum *aut* superius admittam: nam in Georgicis tota natura tauri describitur. Huic vero comparationi vel hic, vel ille gestus, satis superque est. Adverte vero, *procludere*, Donato esse, imaginem quandam veritatis ostentare, ludendo.

112. ET PACIS DICERE LEGES. In Oblongo codice Vaticano *dicere* legitur; sed Servius agnoscit, *dicere*: quas leges paulo post Aeneas in foedere dicturus est. *Dicere*, Donatus etiam agnoscit; sed in eo diversus abit a Servio, quod ait: *Fubet ad regem Latinum tota maturitate perferri, ut ipse, qui summam teneret potestatem, pacis leges diceret.*

130. DEFIGUNT TELLURE HASTAS. Oblongus codex Vaticanae Bibliothecae atque Mediceae vetustus alter, *tellure* quidem, casu septimo legitur; sed Romanus, & antiqui plerique alii, *tel-luri*, acquirendi casu. Arufianus tamen in exemplum, quod *defigo illa re*, ablativo casu dicatur eleganter, locum hinc citat: quippe dictum a Virgilio: *Defigunt tellure hastas.*

132. TURRES ET TECTA DOMORUM. In antiquis aliquot exemplaribus *ac tecta* habetur, in aliquot, &: parum quidem hoc, sed eruditus ingenius non ingratus.

133. ALII PORTIS SUBLIMIBUS ASTANT. In Romano codice & aliquot aliis *instans* habetur; sed longe plures, *adstant*, vel *astant*, habent.

135. TUM NEQUE NOMEN ERAT NEC HONOS AUT GLORIA MONTI. In Oblongo Vaticanae Bibliothecae: *nec bonos nec gloria*. In Romano: *neque gloria*. In vulgatis: *neque bonos neque gloria*. In antiquo Mediceo & quibusdam aliis: *nec bonos aut gloria*. Quae lectio modo recipi coepta est. Plurimum vero *tunc*, per c finalem scriptum invenias.

136. PROSPICIENS TUMULO CAMPUM SPECTABAT. In codicibus aliquot antiquis legere est, *aspeclabat*. In aliquot aliis eiusdem figurae, *aspeclabat*: quod praecipue notatum est in Donati commentariis, hoc pacto: *ASPECTABAT, ad omnia pertinet, ut sit, aspeclabat campum, aspeclabat acies utriusque partis, aspeclabat & Latini urbem.*

142. NYMPHA DECUS FLUVIORUM ANIMO GRATISSIMA NOSTRO. In Romano codice & aliquot aliis manuscriptis, *carissima*, habetur. Pleraque tamen vetera exemplaria *gratissima* legunt: idque mavult Servius, & ita ex Homero legendum autumat, & in Donati commentariis, *gratissima* legitur.

146. DISCE TUUM NE ME INCUSES. In aliquot antiquis exemplaribus *nec me incuses* legitur, ut occurrat objectioni, quae esse poterat: Cur non praecavisti, quae Jovis es & foror & conjux? Noli, ait, me incusare, quae nihil praetermissi, quod pro Turni & Latinorum tutela fieri poterit, enumerando quae fecerit. Donatus tamen *ne me* agnoscit: quod in bona veterum codicum parte etiam legas.

147. QUAE VISA EST FORTUNA PATI. Aru-

fianus Messus in libro de Virgilianis elocutionibus hoc loco agnoscit *quoad*, exponitque *quoad*, pro, *donec*. Sane Servio, *qua* placere videtur, si modo codex incorruptus est. Arufiani vero lectio per synaeresim erit, figuram in Virgiliano carmine frequentissimam. Probus Valerius tamen *quod* hic monosyllabum mavult, nempe *κατα κράτος ex quoad*. Cadit vero sub idem examen Terentianus locus: *Munus nostrum ornato verbis, quoad poteris*: nam eo quoque loco, *Quod poteris*, a Terentio scriptum volunt, ut alibi in Adelphis: *Istam, quod potes, consolere*. Sed in antiquis codicibus loco hoc: *Quam potes*, scriptum inveni; tamen Hellenius Acron *quod* agnoscit, auctore Carisio, pro, in quantum poteris.

154. VIX EA: CUM LACHRYMAS OCULIS JUTURNA PROFUDIT. In codicibus aliquot antiquis *tum lacrimas* legitur: quod procedere videtur ad Ti. Donati sententiam, qui distinguendum ait, *vix ea*, hoc est, statim quod ea dicta sunt: & sic sequantur caetera de lacrymis.

158. AUT TU BELLA CIE. In antiquis aliquot legere est, *At tu bella cie*: te enim decet hoc pro salute fratris facere, minusque obnoxium erit reprehensioni.

159. AUCTOR EGO AUDENDI. Invaluit aetate nostra mos, ut *auctor*, per *th* scribatur, quod nonnullis persuasum fuit, nomen id *αὐτοῦ τοῦ αὐθριου* deduci: quorum opinioni veterum Grammaticorum sententia refragari videtur: nam apud Valerium Probum ita legas: *Auctor a verbo augeo, foeminino significato Auctrix facit. Si non venit a verbo eo, sed significat principem, etiam foeminino genere Auctor facit, sicut Virgilius ex persona Junonis: Auctor ego audendi. Princeps, non quae augeat. Atque alibi in Arte de hoc ipso ita disputat: Quaeritur, quare Virgilius de Junone, Auctor ego audendi & non auctrix pronuntiaverit: hac de causa, quoniam quaecumque nomina a verbis anomalis venire intelliguntur, haec aut deficiunt, aut certe anomale pronuntiantur. Hinc, quom & hoc nomen a verbo anomalo oriri reperitur, id est, ab audeo: facit enim specie perfecta ausus sum: & ideo hoc nomen foeminini generis anomalum facere pronuntiat. Utrumque vero per *et* scribit, non taciturus, siquam in scriptione differentiam agnovisset. Carilius quoque, qui ineptissimum putat Latino nomini Graecum etymum dare, nulla de mediis consonantibus mentione facta, Victor, inquit, institor, & tutor, ac similia, pro communibus accipienda. Auctor siquidem propterea dicitur, quod augere generavit: Auctricem aicemus, quod pariter augere possit; cum vero ad auctoritatem referatur, pro communi accipiendum. Neque defunt, qui, quom utriusque nominis etymon Latium agnoscant, ita tamen distinguant, ut auctor ab au-geo,*

geo, per *æ* notetur: ab *audeo* vero, *autor*, absque *c*; quasi *d* litera in *t* sibi cognatam tantum transeat. Vetera vero omnia exemplaria, quae vidimus, *auctor*, utroque significato per *æ* notatum ostendunt. Nihil vero hic moror notas quasdam antiquarum inscriptionum Valerio Probo adscriptas, tam eorum, qui transcripserunt, quam impressorum negligentia corruptas, atque etiam eorum, qui manum in alienam messem injicere ausi sunt, multaque arbitrato suo interpretari, impudentia vitiatas; quum anteaecta saecula *auctor*, & *auctoritas*, per *æ* scripserunt tot veterum, quae passim extant, monumenta declarent. Cujusmodi aliqua retulisse non videatur importunum. Ea vero in primis occurrunt, quae omnibus maxime sunt in promptu. Tabula aenea in Basilica Lateranensi, in qua verba haec ita notata leguntur: **UTIQUE CUM EX VOLUNTATE AUCTORITATEVE, JUSU, MANDATUVE EJUS, & quae sequuntur.** Alibi vero in eo monumento, quod proximis diebus advectum est ex Ponte Aurelio:

EX AVCTORITATE IMP. CAES. DIVI NERVAE
FILII NERVAE TRAIANI AVG. GERMANICI.

Quum vero & haec, & hujusmodi pleraque per-
vestigarem, vir bene literatus, Mariangelus Accur-
sius Aquilanus, opportune mihi in hortis Colum-
nensium ad dd. Apostolos hanc inscriptionem in
vetusto lapide notatam ostendit:

EX AVCTORITATE TVRCI APRONIANI
V. C. PRAEFECTI
VRBIS.

RATIO DOCVIT, VTILITATE SVADENTE.
CONSUEVTIDINE MICANDI SUMMOTA.

Et quae sequuntur, nunc minime ad commemo-
randum necessaria. Ubi vero Julius II. Pont. Max.
Praetorii, quod ad Divi Blasii instituerat, funda-
menta magnifico apparatu jecit, Ant. Laelius, ci-
vis meus, antiquam indicavit inscriptionem, in
ipsa Tyberis ripa pulchris characteribus ita nota-
tam:

EX AVCTORITATE IMP. CAES. VESPASIANI
AVG. P. M. TRIB. POT. IIII. IMP. X. P. P. COS.
IIII. V. CENSOR. CAIVS CALPETANVS RAN-
TIVS QVIRINALIS VALERIVS CESTVS CVRA-
TORR. RIPAR. ALVEI TYBERIS TERMINAVER.

Et, quae inde notae punctis interceptae sunt. Quo
vero majorem Laelio gratiam debeo, non gravatus
est vir ingenii & eruditionis elegantissimae, poda-
gra etiam eum miserabiliter affligente, ad recenter
evutum lapidem visendum me deducere. In quo

quidem illud me maxime sollicitum habuit, quod
verba, quae dictionem TERMINAVER. sequeban-
tur, ita detrita, manca, curtaque erant, ut quid-
nam sibi vellent, nihil quidquam certo elicere
possem. Notarum tamen ductibus observatis, ita
scriptum fuisse existimavi, licet alii aliter excerper-
serint:

R. R. PROX. CIPP. PED. XXIII.

Cujusmodi inscriptionem alteram alibi egomet ab
artificum injuria vindicavi. Monumentum quippe
in fossa, quam Julius II. circum molem Hadriani
ducere incepaverat, quum ego molem ipsam in-
habitarem, effossum est in haec verba modum-
que:

IMP. CAESAR DIVI F. AVGVSTVS PONTIFEX
MAXIMVS TRIBVNIC. POTEST. XVII. EX S. C.
TERMINAVIT. R. R. PROX. CIPP. PED. XIII S

Quia vero multos fore puto, qui vel anxie quaesi-
turi sint, quid in hujusmodi monumentis sibi ve-
lint primae notae punctis distitae, R. R. PROX.
CIPP. PED. non ab re me facturum existimo, si
hac quoque in parte studiosorum, qua fieri potest,
curiositatem juvero. Sunt, qui *Romanae ripae pro-
ximum cippum pedes*, interpretentur. Sed in iis,
quae sub nomine Valerii Probi publicatae sunt,
notarum interpretationibus, expositum vidi, *ru-
deribus recolligendis*. T. Phaedrus, quum Horatii
Poeticen interpretaretur eo loco, *Sen cursum mu-
tauit iniquum frugibus annis, Doctus iter melius*:
ubi ad id adlulit Horatius, quod Augustus Tybe-
rim (ut apud Suetonium est) completum olim ru-
deribus, & aedificiorum prolapsionibus coarctatum
laxaverit, ac repurgaverit. In cipporum in-
scriptionibus, ultra quos cautum esset, nequid in-
de aggeretur: is, *runderibus rejectis*, duo illa RR
interpretabatur, & nunc demum ita Valerius e-
mendari coeptus. Sed ut ad nomen, quo de quaes-
tio erat, revertamur, ex iis, quas recitavimus,
Grammaticorum veterum ac diligentissimorum
sententis, ac eruditi saeculi, & tot aetatum usu,
auctor, Latinam locutionem Valerio Probo, Fla-
vio Sosipatro Caritio, & aliis agnitam, per *æ* scri-
bendam, docti uniuscujusque iudicio adstipulante,
censuerim.

164. BIGIS IT TURNUS IN ALBIS. Vulgata quae-
dam exemplaria *bijugis* legunt; sed *bigis* omnino
legendum ex antiquis codicibus & Servii interpre-
tatione. Eandem lectionem Donatus agnoscit: cur-
que bigis veheretur Turnus, rationem adjicit. *Qui
ad certamen exibat, expeditior processit, duos ha-
bens equos, & duo bastilia.* Quod vero exem-
plaria quaedam vetera in *altis* legunt, minime
pla-

placet, quia longe plura sunt quae *albis* legunt: id quod dictum est ad factionis colorem subindicandum.

170. SAETIGERAE FOETUM SUIS. Vulgata quidem exemplaria pleraque *setigeræ*, foemini generis legunt. In antiquis, quotquot legi, *setigori*, virili genere scriptum est. Sunt vero ex eruditibus qui *saetigeræ* magis probent. Sed enim Ti. Donatus aperte masculinum agnoscit genus, ait enim: *Foetum porci dixit, non foetum porcae, patrem volens magis nominare quam matrem.*

172. ILLI AD SURGENTIS CONVERSI LUMINA SOLIS. Exemplaria pleraque vulgata *surgentis solis* omnino legunt, casu possessivo. Antiqua vero omnia, quaecumque habere potui, ita habent, *Illi ad surgentem conversi lumina solem*: in quo structura concinnior, & elocutio figuratior.

176. ET HAEC MIHI TERRA PRECANTI. In Romano codice, in Mediceo & plerisque aliis manu scriptis, *vocanti* scriptum. Nempe quod satis erat proximior verbum dixisse *precatur*. Sed enim Donatus omnino *precanti* legit, ut vulgata habent exemplaria.

178. ET TU SATURNIA CONJUNX. Romanus quidem codex, & quidam alter Vaticanae Bibliothecae manu scriptus, *conjux*, cum antiquiorum impressionum exemplaribus legunt. In Oblongo, Pomponii Laeti deliciis, in Mediceo, & plerisque aliis, *Saturnia Juno* legitur, quod plausibiliter magis acceptum est ab eruditibus: quamvis posito *Jove*, *conjux* non indecore additum videretur. Sed Donatus quoque *Juno* lectionem agnoscit.

185. CEDET IULUS AGRIS. Vetera quaedam exemplaria *cedat* habent: quaedam etiam *cedet*, ob fynchroniam scilicet, quod sequitur *referent*, & *laefferent*. In Donati tamen Paraphrasi omnia haec dicta videntur per imperandi modum. In Mediceae Bibliothecae antiquo codice, ultima syllaba rota abradata est, & superne, *des* ascriptum: unde *cedat* priorem lectionem fuisse conjicias.

187. SIN NOSTRUM ADNUERIT NOBIS VICTORIA MARTEM. Antiqua exemplaria pleraque *Si nostrum* legunt. Sed enim orationis ordo, ut *sin* legatur, expocit: eaque lectio in Mediceo & probatoribus aliquot codicibus.

188. ET POTIUS DII NUMINE FIRMENT. In vetustissimo quodam exemplari legere est, & *proprius Di numina firment*. In Romano quoque *numina* scriptum est; sed *numine* vulgata lectio magis recepta.

191. AETERNA IN FOEDERA MITTANT. In Oblongo codice *mittens* est, affirmativo modo, de futuro, boni omnis causa: & pariter sequitur: *Sacra deosque dabo.*

199. VIMQUE DEUM INFERNAM DIRI SACRARIA DITIS. In antiquis porro omnibus ex-

emplaribus scriptum observavi *duri*: & apud Servium tale aliquid observet, dum exponit, *duriciem inexorabilem*, pro *Vimque deum infernam*. *Ditem* vero *stecti indocilem* ait Claudianus, quod congruit duro.

201. TANGO ARAS MEDIOSQUE IGNES. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis antiquis legere est, *Tango aras, medios ignis*, absque particula copulativa. Hoc loco Donatus ait: *Medios dicit, quia nihil aliud habuit in praesenti, nisi aras & ignes, quae contingi manu poterint. Numina autem invocabat, ut testimonio essent firmantibus foedera.* Haec ille. Qui vero volunt Virgilium passim philosophari, ideo medios dictum ajunt, quod ignis inter humanam divinamque naturam medius sit: quia materiae applicatus, ad sublimiora sponte fertur, sedemque sibi superiori loco debitam affectat, nullamque ita sit commodius internuntium, quod res nostras ad Deorum aures & oculos perferre possit.

205. COELUM IN TARTARA SOLVAT. In Romano codice scriptum est *coelumque*; sed singula haec distincta Ti. Donatus ponit. Praeterea in veteri codice quodam, *in Tartara vertat*, habetur: quod forte sumptum ex paraphrasi: nam *solvat* longe plura legunt exemplaria.

208. CUM SEMEL IN SILVIS IMO DE STIRPE RECISUM. Quia Grammatici solliciti sunt de nominis genere, quaeruntque nonnulli, *imome stirpe*, an *ima* dicendum sit; & responsum Servii est, foeminino genere dici de hominibus, virili vero de arboribus, quamvis Horatius *stirpesque raptas* dixerit; ea mihi visum est apponere, quae super hoc Donatus ait. *Si jungamus*, inquit is, *faciemus stirpem genere masculino, contra ipsius Virgilii sententiam, qui omnibus locis stirpem foeminino protulit genere*, ut: *Stirpis Asbilleae fastus*: &: *Hec stirpem invisam*. Et non multo supra: *Hinc Pater Aeneas Romanae stirpis origo*. Hunc scrupulum qui declinare voluerit, sic pronuntiare debet, & sic intelligere, ut, quod dictum est *imo*, separaretur; ut sit ab imo abscissum, hoc est, ab inferiore arboris parte.

216. AT VERO RUTULIS IMPAR EA PUGNA VIDERI JAMDUDUM ET VA. Antiquiores aliquot codices *Rutulisque impar* legunt: nam quae praefectum alteri copulativae &, venustam reddidit orationem.

219. ADJUVAT INCESSU TACTO. Vetera quidem exemplaria multa cum vulgatis *incesso* legunt: in Oblongo tamen Vaticano *ingressu* scriptum est. *Incedere* enim quum plerumque sit majestatis, & venerabile nescio quid prae se ferat, locum hic habere non videtur, ubi omnia perquiruntur, quae timorem in Turno manifestum indicent. Praeterea Servius quoque *ingressu* agnoscere videtur, si dili-

genter inspicias. Haudquaquam vero obscure Donatus ingressu legendum offendit, dum ait: *Apparebant in Turno signa omnia, quae imparis diffidentiam comprobarent. Primo ingressus ejus, hoc est, ambulatio tacita: & progressus, hoc est, ad ulteriora segnior accessus. Ecce his signis colligebatur animi ejus corporisque defectio: Lassos quippe tacitus habuit gressus, dum vix pedem movebat, & vix reponebat alterum, ut progredetur ulterius. Fuit alterum diffidentiae signum, quod aram venerabatur oculis dejectis ad terram. Et (ut reliqua persequamur) tertium signum tabentium genarum fuit: nam repentina macie fuerat deformatus. Quartum palloris, qui in juvene esse non debuit, si deesset & metus.*

220. AD ARAM SUPPLICITER VENERANS. Sunt qui ad aram legunt, ut sit progressus ad aram. Sed enim exemplaria vetera & aram habent, ut sit, & aram suppliciter venerans. Unum enim, uti dictum ex Donato, de quatuor signis, quae timorem indicabant, fuit ea veneratio demisso lumine praestita.

221. PUBENTESQUE GENAS. Antiquus codex Mediceae Bibliothecae in *pubentes* primam litteram abrafam & alio atramento in P notatam ostendit; sed quae subsequitur vocalis a, est & ea quidem incolumis conservata, sed u vocali quinta superne adscripta: ut quod prius *tabentes* legebatur, in *pubentes* sit immutatum. Sed & alii codices plerique *tabentes* legunt: & quod Ti. Donatus tertium signum tabentium genarum fuisse dicit, nullam dubitationem reliquam facit, quin lectio castior sit, *Tabentesque genas.*

229. NON PUDET, O RUTULI CUNCTI, PRO TALIBUS UNAM OBJECTARE ANIMAM? Romanus codex, & Oblongus Vaticanus, Mediceusque, & nonnulli alii veteres, pro *cunctis talibus* legunt. Quam lectionem Servius agnoscit, dum ait, *tales Latinos reliquos, qualis est Turnus.*

230. NUMERO NE AN VIRIBUS AEQUISON SUMUS. In codicibus aliquot manu scriptis *aequae* habes, quia dixerat *unam animam*, ita *aequae animae*: quod non probatur. In aliquot aliis, *viribus aequis*; sed *aequi* vulgata lectio omnino castior.

231. EN OMNES ET TROES ET ARCADES HI SUNT. In antiquo codice scriptum est, *En omnes hi Troes & Arcades hi sunt*: quasi dicat, inimici nostri, qui sedibus suis expulsi, terram alienam invadere, ne propter foedus initum, eos jam amicos effectos existimarent, & ideo certare nollent. Servius, *hic sunt*, cum vulgata lectione legit, ne in castris alterum exercitum esse suspicarentur: quae lectio magis placet omnino, quia propositum est, *Numerone, an viribus aequi non sumus.* Mediceus codex, & aliquot alii perveteres eadem sententia, lectione paulo sequius scripta ita legunt, *En omnes*

& Troes & Arcades hi sunt, ut suspendatur, *En omnes*: inde subjiciatur, *& Troes & Arcades hi sunt*, quos scilicet ante oculos habebis, & non alii ulquam. In Romano autem codice legere est, *& Troes & Arcades hinc sunt fatalisque manus.* Et in aliquot aliis codicibus *fatales*, numero multitudinis habetur. Quod ita forte quis interpretetur, *Et Troes & Arcades hinc sunt*: in Latinis quippe castris tam strenui, tamque praestantes virtute viri habentur, quales & Troes & Arcades feruntur: vel potius distinguendum, ut dicas, *En omnes & Troes & Arcades.* Mox de suis, *hinc sunt fatalisque manus infensa Etruria Turno*, hoc est, Latino quoque nomini favent fata, ne eos tantum fati fretos huc venisse persuasum habeatis. Et quod magis excitare animos possit, Etruria, quae infensa Turno esse consuevit, nobiscum militat, propter eos, qui Mezentium secuti erant: ut ita sit responsum ad id, quod propositum erat, essentne aequi viribus. De numero vero ait, *Vix hostem alterum, si congregiamur, habemus.* Caeterum crediderim ego N litteram in Romano codice superfluum esse, ut saepe alibi in eodem reperitur, eamque omnino castiorem esse lectionem, quae vel *hic* adverbium, vel *hi* pronomem demonstrativum scriptum ostendit: praesertim quom Ti. Donatus ita locum hunc interpretetur: *Considerate, qui fitis, & quale Rutulorum nomen, & facta, quanta ubique praedicatione laudantur. Nihil interea e diverso existit, quod aliquem incutiat metum: non numero praecedit hostis, aut robore: quicquid opinio formidolosum sparserat, praesto est, subjectum oculis nostris. Tum quod habet pars utraque substantiae, prodidit campus, quod contra fidem rerum overaverat fama terroribus. Trojani adsunt, videntur Arcades, in conspectu sunt, quos fatales appellant: & hoc est totum, quod infensa Etruria Turno potuit.*

238. TALIBUS INCENSA EST JUVENUM SENTENTIA DICTIS. In antiquis aliquot codicibus *accensa* legitur, quam lectionem Donatus etiam agnoscit.

245. QUO NON PRAESTANTIUS ULLUM TURBAVIT MENTES ITALAS. Antiqui aliquot codices *praesentius* legunt: ut illud: *Praesentemque viris intentans omnia mortem.* In Mediceo *praestantius* quidem scriptum est, in dictionum sequela; sed superne vetus haec lectio, *praesentius*, addita.

247. RUBRA FULVUS JOVIS ALES IN AETHRA. In antiquis plerisque *fulvos*, uti etiam superius: *vivosque per ora feretur*: de quo scriptio modo satis alibi dictum. Id praetere non possum, quod Ti. Donatus artificiose compositum ait, primo, ut *alitem* masculinum immitteret: si enim foemina esset, non tangeret Aeneae personam.

Dein-

Deinde ait, *Ales Fovis*, ut turbandum foedus, nec perficiendum, & Jupiter videretur ostendere.

252. MIRABILE VISU. Antiqui aliquot codices una cum Mediceo *miserabile* legunt; sed vulgata lectio acceptior eruditiss.

254. DONEC VI VICTUS, ET IPSO PONDERE DEFECIT. In antiquis plerisque codicibus *deficeret* habetur. Magis tamen placet *defecit*, ut vulgata habent exemplaria, non sine veterum aliquot codicum assensu.

260. ME, ME DUCE FERRUM CORRIPITE, O RUTULI, QUOS IMPROBUS ADVENA BELLO TERRITAT. In Romano codice legere est, *o miseri*, non, *o Rutuli*; subjecta vero statim ratio, cur miseri, quos scilicet *improbus advena bello territat, invalidas ut aves, & litora vestra vi populat*. In Mediceo, & aliquot aliis antiquis *o Rutuli* scriptum est. Ti. Donatus *o miseri* agnoscit: dicit enim: *Et vos manus armate, o miseri, hoc est, dolendi*.

262. ET LITORA VESTRA VI POPULAT. Sunt aliquot antiqui codices, ubi *nostra* legatur; sed omnino *vestra* melius.

264. DENSATE CATERVAS. In Romano codice *densete*; sed hic aures offendit tam exilitate vocalis tenuissimae ter continenter positae, quam etiam sono ipso elanguescentis.

266. TELUM CONTORSIT IN HOSTES. In antiquis aliquot *conjecit*; sed id ex paraphrasi.

276. FULVAQUE EXTENDIT ARENA. In Romano codice, in Oblongo Vaticanæ, in Mediceo, in eo, qui apud me est, & aliquot aliis, uno exemplo legitur *effundit harena*, quod magis movere pathos videtur: quia majorem prae se fert vulneris vehementiam.

296. HAEC MELIOR MAGNIS DATA VICTIMA DIVIS. Cum joco dictum ait Donatus meliorem victimam; quia in aram cecidit, & illic occisus est.

306. ILLE SECURI ADVERSI FRONTEM MEDIAM MENTUMQUE REDUCTA DISJICIT. In Romano codice *discidit* legitur. Secare enim, securis est, & scindere. Sed in Oblongo, in Mediceo, & aliquot aliis *disfidit*, in uno simplici s, in altero ss geminato scriptum.

310. IN AETERNAM CLAUDUNTUR LUMINA MORTEM. Quamvis in codicibus aliquot antiquis *mortem* legatur, legendum tamen est *noctem*, ut in emendationibus habetur. Quam lectionem etiam Donatus agnoscit.

313. QUAEVE ISTA REPENS DISCORDIA. In codicibus aliquot antiquis *quove* legitur; sed probatiores *quaeve* habent. Sunt etiam in quibus non *repens*, sed *recens* habeatur. *Repens* autem agnoscitur a Servio: & *repentina discordia* est in Donati paraphrasi.

316. ME SINITE, ATQUE AUFERTE METUS, EGO FOEDERA FAXO. In codicibus aliquot antiquis *atque* non habetur, sed absque synaloepha legere est, *me sinite, auferite metus*. Praeterea in Romano codice *metuus*, Attiano more scriptum est, vocali, quae longa esse debuerat, geminata. Sic in nomenclatura quadam antiquo lapide, a curtu, CURRUUS, pro, CURRUS legitur.

330. PROTERIT AUT RAPTAS. In Romano &, in aliis *aut*: hoc verò loco Donatus ait: *An suas raptas hastas ingereret hostibus, an hostibus raptas, id est, sublatas, incertum est; melius tamen, ut suas rapuisse, & hostibus ingessisse videatur*.

332. SANGUINEUS MAVORS CLYPEO INCREPAT. In Romano codice *intonat*; sed *increpat* Servius agnoscit & Donatus, atque ita legitur in Mediceo, & pluribus aliis.

335. CIRCUMQUE ATRAE FORMIDINIS ORA. In Romano codice *atra*, quippe *ora*, legitur; sed magis placet *atrae formidinis*, ut in aliis plerisque habetur.

341. THAMYRIMQUE POLUMQUE. Et *Thamirim*, & *Thamarum*, & *Thamyrim*, in diversis codicibus legitur. Quinetiam *Taurum*, in aliquot antiquis exemplaribus habetur: sed enim *Θάμυρις* apud Graecos nomen est proprium, adagiumque fertur, *Θάμυρις μάλιστα, furit Thamyris*, de iis, qui cum intellectu polleant, delirare tamen in operibus videantur. Eundem porro *Thamirim*, & *Thamyran*, Graeci dicunt.

342. EMINUS AMBOS. Est & *ambo*, ut: *Si duo praeterea tal. Id. tul.* Cujus declinationis varias observationes ex antiquis Grammaticis alibi recitavimus.

343. IMBRASIDAS, GLAUCUM ATQUE LADEN. Oblongus codex *Hymbrasidas*, & *Hymbrasus*, habet per y: & *Hyaden*, non *Laden*: in quam lectionem multa conveniunt exemplaria: licet in Mediceo aliena manu *Laden* factum sit, prima litera contacta. In aliquot aliis *Caden* legitur. In Romano *Embrasidas*, & *Embrasus*: sed enim *Ἰμβρασιδης* Graecis *Ἰριόμα κούριος*. Ergo *Imbrasidas* melius puto.

345. VEL EQUO PRAEVERTERE VENTOS. In veteribus aliquot exemplaribus *equis*, pluralis numeri.

346. MEDIA EUMEDES IN PRAELIA FERTUR. In Mediceo quidem, & alio, qui apud me est, antiquo codice, *Eumedes* legitur. In aliis plerisque veteribus *Eumenides*, una plus syllaba.

348. NOMINE AVUM REFERENS. In veteri codice *avom* habetur, ut in veterum inscriptionibus: cujusmodi ea est; quam in hortis Colotianis inspeximus:

M. CAESONIUS PRIMUS AVOS.

Et AVONCOLO superius ex aede divi Basilii protulimus. Praeterea Terentius Scaurus, qui reliquas id genus scriptiões rejicit, avos, & avom non excludit.

353. CAMPO TURNUS CONSPEXIT APERTO. In Romano codice legere est *prospexit*, ut commendatio etiam sit ab acumine visus, qui in bellicis negotiis obeundis est magno usui.

358. FULGENTEM TINXIT JUGULO. In Mediceo, & antiquis plerisque codicibus *tinguit*, praesenti tempore legitur, ut reliqua, quae praecedunt, quaeque subsequuntur verba, eadem periodo contenta.

362. HUIC COMITEM BUTEM. Quamquam *Butus*, inter nomina propria locum habeat, a quo *Butadae* propagatae familiae celebrantur: antiqua tamen exemplaria pleraque omnia *Asbutem* hic legunt. Nam *Butes* superius occisus est, ubi legitur: *Protinus Orchilochum, & Butem. Asbutem* denique hoc loco Donatus agnoscit in integris commentariis.

363. CHLOREAQUE, SIBARIMQUE, DARETAQUE. In codicibus aliquot vulgatis *Sabarim* legitur: in nonnullis antiquis *Habarim*. Est & ubi *Fabarim* legas. Sane H litera, ut alibi latius, nunc in F transit, ut *fabā*, pro *haba*: nunc in s, ut *exsibeant*, pro *exhibeant*: quod Aquilae antiquo cernitur monumento pro foribus aedis S. Mariae de Rodio:

EX QVORVM VSVRIS PER SINGVLOS ANNOS
CONVIVIVM DEDICATIONIS EXSIBEANT.

Quare minime mirum lectionem hanc ita variare; sed haec, ut parvi momenti, praetereamus.

365. AC VELUT EDONI BOREAE. In antiquis codicibus fere omnibus *Edonii* geminato II scribitur: ubi necesse est per synizelin ultimas illas duas in unam coire syllabam: nam DO, *u purya* est.

373. ORA CITATORUM DEXTRA CONTORSIT EQUORUM. In Mediceo, & omnibus his venerandae antiquitatis codicibus *detorsit* scriptum observavi: quod magis placet, & agnoscitur a Donato, qui sic ait: *Mira hominis virtus, & singularis audacia, ut iret ad currum, nec metueret superiorem hostem: impetum quoque equorum currentium frangeret, & torqueret in aliam partem: ea enim est paraphrasis verbi ejus, detorquet.*

374. DUM TRAHITUR PENDETQUE JUGIS HUNC LATA RETECTUM LANCEA CONSEQUITUR. In codicibus aliquot antiquis legere est: *Pendetque jugis hic*; sed enim sententiam Donatus latius explicavit: quae quoniam superiori adnexa est adnotationi, ea quoque videtur ad verbum ad-

scribenda: *Ex eo, quod unus currus unum haberet jugum, sic exponunt plerique, quasi pluralem numerum pro singulari Poët. posuerit. Nos contra sentimus: qui enim ora citatorum dextra detorsit equorum, dubioprocul frenos tenuerit, non jugum, & non jugo pendebat, sed jugis, hoc est, frenis equorum junctorum: ut hoc ei ad virtutem accedat, quod bijuges pleno ictu currentes mitebatur vincere. Recte etiam, Trahitur dixit, ut partem potiore daret virtuti equorum citatorum, partem vero fortitudini retinentis: qui enim pendens traheretur, evicerat aliquid; sed duorum equorum vim ad plenum superare non valuit: non minor etiam equorum laus, qui impediti frenis, & hominis perdere, durabant tamen, & traherent perseverantem. Sunt etiam antiqui codices, qui pro *relectum*, legant *relictum*. Quod vero nonnulli dicunt *relectum*, id est, qua parte exarmatus erat: non procedit, quia statim sequitur: *Rumpitque infixa bilicem loriam.**

378. IBAT ET AUXILIUM STRICTO MUCRONE PETEBAT. In veteribus aliquot codicibus legere est *auxilium educto mucrone*. In aliquot aliis ducto a mucrone. Alii malunt ducto mucrone legere, absque ulla praepositiva particula, ut habetur in Mediceo & aliquot aliis. Sed enim Donatus stricto legit, dum ait: *Fidens auxilio gladii, quem strictum tenebat, hoc est, paratum ad feriendum.*

380. IMPULIT EFFUDITQUE SOLO. In aliquot veteribus exemplaribus *effundit* est, praesenti tempore: male vero superiore versu in exemplaribus plerisque, distincta praepositiva particula & nomine, legitur *pro cursu concitus axis*: quum dubioprocul *procursum*, unica dictione, legendum sit: vel Servio submonente: id quod ita Donatus adnotaverat: *PROCURSU quod ait, una pars est orationis, quasi porro tenens cursum. Hunc procursum, ut melius exprimeret, addidit, concitus axis, ut apertius ostenderet quid esset, procursum.*

382. TRUNCUMQUE RELIQUIT ARENA. In aliquot antiquis codicibus *relinquit* est, praesenti tempore. Est & in plerisque *harenae*, casu acquisitivo, quod agnoscit Donatus.

385. ASCANIUSQUE COMES CASTRIS STATUERE CRUENTUM. In Romano codice *Ascaniusque puer*, non *comes*, legitur: eamque castiorem lectionem esse didicimus ex Ti. Donato ita scribente: *Mnestheus, atque Aibates (inquit) & Ascarius, licet esset puer, sciens tamen quid patri, vel maxime vulnerato deberetur: & quae sequuntur.*

391. PHOEBO ANTE ALIOS DILECTUS IAPIS. In antiquioribus *Iapys*, per Y & X scriptum habetur. Alii volunt medici nomen a vento distingui scriptiõe: hujusque nominis obliquos casus in c Donatus mittere videtur, *Iapicis, Iapici*, qui per G pro-

g proferuntur in vento. Horatius: *Praeter Iapyga.*

400. LACHRYMISQUE IMMOBILIS. In Mediceo codice & aliquot aliis antiquis, absque copulativa particula legere est, *lacrimis immobilis.*

404. PRENSATQUE TENACI FORCIPE FER-
RUM. In antiquis aliquot codicibus *prestatque* legitur. In Romano *forfice.* Sunt enim qui *forfices*, & *forcipes*, ita distinguant, ut *forfices* esse sarcinatorum velint, a faciendo: quae vero ferrum calidum capiant, *forcipes*: tonsorum, quod pilum fecent, *forpices.* Sed enim inepta haec esse Carisus monet ex Lucillio, qui etiam *Medicorum forpices* dicit LXIX; *scalprorum forcipium milia xx.* Item paulo post: *Forcipibus dentes vellere.* Sed Virgilius in VIII. *Verfantque tenaci forcipe ferrum:* quod in codicibus aliis *massam* scriptum est.

407. JAM PULVERE COELUM STARE VIDENT,
SUBEUNT EQUITES. In antiquis plerisque codicibus *subeuntque equites*, legitur, quod numerosius est.

411. TUM VENUS INDIGNO NATI CONCUS-
SA DOLORE, DICTAMUM GENITRIX CRETEA
CARPIT AB IDA, PUBERIBUS CAULEM FOLIIS.
Ex antiquis partim exemplaribus, partim ex veterum Grammaticorum observatione hi versus ita leguntur: *Tum Venus indigno gnati concussa dolore, Ipsa manu genitrix Dictaea carpsit ab Ida Puberibus caulem foliis.* Carpsit quidem in plerisque antiquis exemplaribus, ut eadem sit synchronia cum altero praeterito, quod sequitur, *detulit.* Sed enim Donatus *carpsit*, praesenti tempore legit: & ita in veteribus codicibus nonnullis, qui apud me sunt, habetur. Idem *Dictaea* agnoscit, dum ait: *Itaque a Dictaea Ida substulit suis manibus caulem.* *Dictaea* porro cognomen est *Idae*, ut alio loco: *Dictaea negat tibi Jupiter arva.* Sed enim *Dicta*, ipse quoque mons est Cretae: cujus Callimachus mentionem facit. Quod vero *ipsa manu genitrix*, pro, *Dictamnium genitrix* legatur: lectionem hanc Ti. Donatus agnoscit, cujus haec est interpretatio: *Quod ait, manu carpsit, & matris animum expressit, ut ipsam diceret opera sua procurasse, quod sanare filium potuisset, & non ferro propter remedium, sed manu assereret esse sublatum. Dubium enim non est certo modo, & suo modo, ac tempore esse detrahenda terris, quae aliquibus sunt procuranda remediis, ut ipse alio loco Virgilius dixit: Falcibus & messae ad Lunam quaeruntur ahenis: ubi & modum & tempus expressit. In praesenti vero ait, manu.* Et inferius: *Quanta signa istius data sunt speciei, cujus nomen omissum est: quippe & regio expressa est, in qua nascitur: & nomen editum montis, & ipsius nominis signum.* Deinde quum ad descriptionem praedicti graminis accederet: *Caulem, inquit, facit, & comantem flo-*
Tom. IV.

rem colore purpureo. Et inferius: *Gramen appellavit novo usurpationis genere, alias dicens folia.* Caeterum vero nomine *Dictamnium* in regione sua dicitur appellari. Unde nonnulli sic exponunt hunc locum, ut asserant Virgilius dixisse *Dictamnium genitrix Dictaea carpsit ab Ida.* Quod usque adeo admittendum non est: ne, si sequentia conjungas, fiat vitium. *Dictamni enim caulem* dicere debuit, non *Dictamnium caulem.* Melior est enim superior lectio: *Ipsa manu carpsit caulem a Dictaea Ida:* cujus herbae nomen quia non dixit, signa ejus infinita protulit, ut posset sciri, quanam esset. Haec Donatus. Apud quem *Dictamnium* per *m* & *n* scriptum inveni, prout etiam *Δικταμνιον* in exemplaribus Graecorum manu scriptis, Theophrasti quippe & Dioscoridis, pene omnibus observatur. Et in antiquissima translatione Dioscoride, quem literis Longobardicis scriptum ostendit mihi Florentiae vir clarissimus Nic. Scomberges, Campanus Archiepiscopus, *Dictamnu* passim scriptum erat. In quo illud praecipua fuit observatione dignum, quod, quum phraasis alioqui & Latina esset, & recte Graecorum vocabulorum vim & proprietatem exprimeret, formae tamen, quas nos in *um* vel in *em* terminamus, plurimum illic absque *m* notatae sunt, hoc modo: *Dictamnium multi dicunt, Pulelu agreste; sed nec florem, nec semen habet.* Ita illud: *Est autem alterum Dictamnu de Creta allatu:* quae quamvis ita sint, plurimum tamen delectant ob sermonis puritatem, & venerandae memoriae antiquitatis. Ut vero ad Donatum revertamur: quamvis ille, uti dictum, de lectione sentiat jure suo, antiqua tamen exemplaria, quae legimus omnia, eam lectionem ostendunt, quam ipse improbat. Papiniusque his exemplis propior accedere videtur, ubi ait: *Dictamni florentis opem:* quod Virgilius *florem comantem* dixerat. Et Priscianus, ubi agit de constructione partium orationis, *Dictamnium Genitrix* videtur agnovisse, diversaque genera, & diversos numeros Virgilius hoc loco auctoritate sua κατὰ τὴν ἀλλοίωσιν confudisse. Quod vero neque florem, neque semen *Dictamno* esse Dioscorides, & plerique alii tradunt, Virgilius Theophrastum sequi videtur, qui flores in *Dictamno* ponit: vel quod uni & deteriori cuidam speciei, quae vulgo nascitur, proprium est, toti dedit generi, ut descriptionem hanc lascivius exornaret. Quia vero Virgiliana sententia de *Dictamno*, ejusque vi cum Tulliana consentit, visum est ex tertio de Natura Deorum, haec subjungere: *Dictamnium herba est, quam capreas, sagittis venenatis percussae, quaerere dicuntur: quam quum gustaverunt, sagittae excidunt a corpore.* Alia Plinius libro Naturalis historiae quinto & vigesimo.

417. HOC FUSUM LABRIS SPLENDENTIBUS
Y y AMNEM

AMNEM INFICIT, OCCULTE MEDICANS. In codicibus aliquot antiquis legere est, *labris pendensibus*. Sed enim cum hic *labrum*, pro vase positum sit, quod olim id *lavabrum*, dicebant, magis placet *splendentibus*, hoc est, nitidis, & depurgatis, ut omnia cum decoro fiant. Ait vero Ti. Donatus in hujus loci paraphrasim: *Venus aquam infecit, quam Iapis studiose splendentibus labris infuderat, ut foveret vulnus.*

418. SPARSITQUE SALUBRIS AMBROSIAE SUCCOS. Antiqui aliquot codices *spargit* legunt, instanti tempore, ut cum *inficit* conveniat; sed in pluribus *sparsit* praeteritum.

422. OMNIS STETIT IMO VULNERE SANGUIS. In Romano codice & aliquot aliis antiquis codicibus in particula interjecta, *imo in vulnere*, habetur.

436. NUNC TE MEA DEXTERA BELLO DEFENSUM DABIT, ET MAGNA INTER PRAEMIA DUCET. In codicibus plerisque veteribus, *magna inter praelia*, legitur; sed *praemia* videtur agnovisse Ti. Donatus, dum ait: *Facit eum de praesentibus securum: defensionem plenissimam spondens, & ex victoria commodum: nam qui possit praelia commodum significare non video.*

438. TU FACITO MOX CUM MATURA ADLEVERIT AETAS. In antiquis aliquot exemplaribus legere est *maturus*; sed vulgata lectio magis accepta est.

440. ET AVUNCULUS EXCITET HECTOR. In antiquis aliquot exemplaribus *avunculus*, prout in veterum monumentis scriptum esse superius non uno ostendimus exemplo.

441. HAEC UBI DICTA DEDIT, PORTIS SESE EXTULIT ALTIS, TELUM IMMANE MANU QUATIENS. Non desunt quidem antiquorum codicum exemplaria, in quibus *altis* scriptum reperitur; sed enim Mediceum, & plura, atque ex his probatiora saepius reperta, non *altis*, sed *ingens* legunt: ut, si ad telum referatur, cum Homericam sententia faciat, Βῆδω, ἰβύη, στίβατον. Sed enim Ti. Donatus, & *ingens* agnoscit, & epitheton adcommodat Aeneae, dum ait: *INGENS, Animo scilicet & corpore.*

446. VIDIT AB ADVERSO VENIENTES AGGERE TURNUS. In Romano codice, & in iis, qui apud me sunt, non omnino contemnendis, atque in aliquot aliis manu scriptis, *agmine* legitur; sed enim Ti. Donatus dubioprocul *aggere* videtur agnovisse.

464. IPSE NEQUE ADVERSOS DIGNATUR STERNERE MORTI: NEC PEDE CONGRESSOS, NEC EQUO NEC TELA FERENTES INSEQUITUR. Sic vulgata fere omnia exemplaria legunt: neque desunt antiqui codices, qui lectioni adstipulentur. Romanus tamen codex, & Ob-

longus, Pomponianae deliciae, legunt *aversos*: Quodque subsequitur, *neq. pede congressos, nec equo*, antiqua fere omnia, quae veriamus, exemplaria, legunt, *neq. pede congressos aequo*: in quo tria pugnarum genera, tres ferendum gestus animadvertas. Aut enim eos, qui terga dant, occidimus; & hoc exprimit *aversos*: aut aequo resistentes Martem; hinc ait: *Nec pede congressos aequo*: aut eminus ferentes; hoc illud est: *Nec tela ferentes Insequitur*. Horum sic pugnantium nullum ille dignatur sternere morti, sed solum densa in caligine Turnum vestigat lustrans. Donatus vero *adversos* admittit, dum obvios exponit. Mecum vero sentit in altero, dum subjungit: *Aut aequo pede congressos occidere*. Quod vero legitur *densa in caligine*, in Romano codice *denso* est, virili genere, contra Grammaticorum praereceptionem.

468. HOC CONCUSSA METU MENTEM JUTURNA VIRAGO. In Oblongo codice, *hinc* legitur, hoc est, hac de causa. In aliis *haec*: quod minime placet.

478. RAPIDOQUE VOLANS OBIT OMNIA CURRU. In antiquis aliquot codicibus *curru* scriptum est: ea lectio in Mediceo superne adnotata: in reliquis *curru* habetur.

479. JAMQUE HIC GERMANUM, JAMQUE HIC OSTENDIT OVANTEM. Hoc loco, ubi vana sunt, quae fiunt, magis placet quod in Romano codice legitur, *ostentat*.

482. ET DISJECTA PER AGMINA MAGNA VOCE VOCAT. In Mediceo, & aliquot aliis codicibus, non *magna*, sed *longa* scriptum est, addita superne dictione *magna*, ut fieri solet, pro paraphrasi.

485. AVERSOS TOTIES CURRUS JUTURNA RETORSIT. In antiquo admodum exemplari *retiens currus* legitur, *uu* geminato, Attiano more, uti etiam superius notatum dicebamus.

496. MULTA JOVEM ET LAESI TESTATUS FOEDERIS ARAS. In antiquis fere omnibus *testatur* legere est. In Mediceo ultimus apex abradus, & nota, quae *testatus* legat, apposita.

503. TANTON PLACUIT CONCURRERE MOTU. In veteribus codicibus, & *tanton*, & *tanto* habetur. Sed enim *tanton* notatur a Grammaticis, neque temere agnoscitur a Servio.

506. HAUD MULTA MORATUS EXCIPIT. In Mediceo, & aliquot aliis veteribus, *morantem*: ut uno eum vulnere confectum ostendat.

508. CRUDO TRANSADIGIT COSTAS, ET CRATES PECTORIS ENSE. In Mediceo, in Romano, & antiquis omnibus codicibus, quotquot habui, *crudum transadigit costas*, & *crates pectoris ense*, scriptum observavi, quod etiam Servius agnoscit. Ex hoc vero superiorem lectionem communire possis, ubi de Turno legitur: *Crudum per castat*

costas exigit ense: nam *durum* in aliquot codicibus legi dicebamus.

515. NOMEN ECHIONIUM. In antiquis plerisque codicibus legas *nomine Echionium*, quam lectionem improbat Servius: neque Donato assentitur, qui *Onisem*, nomen vel patronymicum, vel gentile putat, & *Echionium*, proprium.

526. AENEAS TURNUSQUE RUUNT PER PRAELIA. In codicibus aliquot antiquis, *ruunt in praelia*, legitur, sed *per* in pluribus.

531. INGENTIS TURBINE SAXI. In Romano, *ingenti*; sed magis placet *ingentis saxi*.

535. RUENTI HILO. In antiquis codicibus *Hilo*, per Y scriptum est.

537. FIXO STETIT HASTA CEREBRO. Quidam codices antiqui *fixa stetit asta* legunt. In Mediceo *fixa* prius scriptum fuerat; inde alio atramento ducta circularis lineola in o literam.

538. GRAJUM FORTISSIME CRETEU. Vetera quaedam exemplaria *Rbeteu* scribunt: plura *Creteu*.

539. NEC DII TEXERE CUPENTUM. Antiqua omnia haec exemplaria *Cupencum* legunt, per e in finali syllaba. Est & DI, unico I, de quo saepe dictum.

541. CLIPEI MORA PROFUIT AEREI. Antiqua exemplaria, quae volvimus, *aeris* legunt: *quantis aerei cultum* magis videatur.

551. EUANDRIQUE ARCADIS ALAE. In antiquis omnibus exemplaribus *Arcades* scriptum observatur: quod minime displiceat, quia passim *Arcades* Virgilius nominat.

567. URBEM HODIE CAUSSAM BELLI. Tres versus in Oblongo codice hoc habentur ordine: *Urbem hodie caussam belli: regna ipsa Latini Ervum: & aequa solo fumantia culmina ponam: Ni fraenum accipere, & victi parere fatentur*. Sed enim magis placet conditionalis oratio: *Ni fraenum accipere, & victi parere fatentur*: interposita & ante verbum *ervum*. Est & illud adnotandum, quod *freni* inter ea nomina reponitur a Carisio, quae singularitate caret: quamvis secus a Virgilio dicatur, ut hoc loco.

573. FERTE FACES PROPERE. Veteres plerique codices *properi* legunt, uti superius: *Circumstant properi aurigae*; sed magis incitare videtur adverbium.

577. PRIMOSQUE TRUCIDANT. In Oblongo codice *fatigant*: quod non ita placet: nam in praeliis mos est, ut primi semper sint caedibus & periculis magis expositi: & ad aliorum terrorem, clementissimi etiam imperatores, expugnationis initio, caede aliqua saevire soliti sunt.

591. NUNC MURMURE COECO. In antiquis *sum* legitur pro *nunc*.

595. REGINA UT TECTIS VENIENTEM PROSPICIT HOSTEM. In Oblongo codice, & in aliquot aliis *conspicit* habetur: quod magis moveret, propter periculi vicinitatem: sed enim *prospicit* Servius admittit, & vetera pleraque exemplaria consentiunt.

596. INCENDI MUROS. Codices omnino aliqui veteres *incendi* legunt. Antiquitus enim contextis arboribus, lutoque, aut calce illitis, infartisque, moenia construi solebant: quorum plurimum in Gallis usus fuit, teste Caesare. Sed enim Oblongus, Mediceus, atque alii perveteres codices, *inceffi*, legendum ostendunt: quod Servius admittit, dum exponit *invadi*. Romanus ambiguus est unius mutatione literae: in eo enim *incensi* legitur; sed cum alias primam ex duabus ss in n vertere consuerit, ut multa superius declarant citata loca, *inceffi* crediderim esse debuisse: quum praesertim Aruianus in elocutionum exemplis, loci hujus Virgiliani testimonio, ostendat eleganter dici, *inceffitur illa res*: quare *inceffi muros* longe lubentius legerim.

598. PUGNAE JUVENEM IN CERTAMINE CREDIT EXFINCTUM. Romanus codex a *certamine* legit, sed melius est *in*. Quaedam vetera alia exemplaria *juvenem certamine* legunt, absque a, & absque in.

601. MULTAQUE PER MOESTUM DEMENS EFFATA FUREM. In Oblongo codice *dolorem* est, quod non aequè placet: neque quidem quod *effata*, vel *affata*, in nonnullis habetur.

605. FLAVOS LAVINIA CRINES. Miror, cum Servius asserat *stereos* antiquam esse lectionem, eam a posterioribus non admittam. Synzefis enim non est adeo poëtis insolita, ut hoc loco eam reformidare debeamus.

607. RESONANT LATE PLANGORIBUS AEDES. In Oblongo codice *clangoribus* legitur, quod non placet: id enim tubarum est. In Mediceo autem *clamoribus*; sed *plangoribus* omnino melius.

612. MULTAQUE SE INCUSAT. In Romano codice desiderantur hi duo versus: *Multaque se incusat, qui non acceperit ante Dardanium Aeneam: generumque asciverit urbi*: nempe, quia in undecimo iidem habentur; sed enim non incongruum videtur versus eosdem, eadem superveniente rerum turbatione, hoc etiam libro repetitos esse: quum praesertim eam secum reprehensionem apponent, quae Graeci illius dictionis testimonio gravissima videri poterat: Δις ἱεραρχίῳ τ' αὐτῶν σὺν ἀνδρῶν σφῶ.

624. CURRUSQUE ET EQUOS. In antiquis codd. *curram*, singulari numero.

627. QUI TECTA MANU DEFENDERE POSSUNT. In antiquis plerisque codicibus, *possint*.

Y 2

658. QUAE

658. QUAE SESE AD FOEDERA FLECTAT. In Oblongo codice *mittat* legitur, pro, demittat; verum non aeque placet.

661. ACER ATINAS. In aliquot *Afilas*; sed & superius, *Acer Atinas*, habetur.

675. PONTESQUE EXTRUXERAT ALTOS. In antiquis aliquot codicibus *instraverat* legitur, quod magis proprium est. Mediceus tamen *instraverat* habet.

678. STAT QUICQUID ACERBUM EST, MORTE PATI. *Acerbum* quidem Servius agnoscere videtur; sed in his antiquis exemplaribus nunc *acerbi*, nunc *acerbi est*, legitur.

687. MAGNO MONS IMPROBUS ACTU. In aliquot antiquis codicibus *actu* habetur, & agnoscitur a Servio: sed in Oblongo, in Mediceo, & in Porcio *ictu* legitur, quod non displiceat.

691. STRIDENTQUE HASTILIBUS AURAE. In antiquis aliquot codicibus *stridunt* legitur, ut in Georgicis: *Stridere opes utero*; utrumque enim dicimus.

701. QUANTUS ATHOS, AUT QUANTUS ERYX. In antiquis *Athos* legitur, scilicet ex Servii praecepto, quem nonnulli damnant, nescientes apud Graecos etiam *Ἄθως, τὸ ὄρη οὗ τῶ ἐν λίγισθῶι*, quamvis & *Ἄθως*, & *Ἄθως, ἐκ τῆ Ἄθως* dicatur.

709. INTER SE COISSE VIROS, ET DECERNERE FERRO. Servius quidem *cernere* contendit ex Ennio legendum. Et Seneca lib. VII. epistola prima, in eadem est opinione, dum dicit: *Ne te longe differam, quaedam simplicia in usu non erant, sicut cernere ferro, inter se dicebant.* Idem Virgilius *hoc probabit tibi: Inter se coiisse viros & cernere ferro: quod nunc decernere dicimus.* Verum contra hos ita codicum pene omnium veterum auctoritas, in quibus legitur *& decernere*. In quodam tamen perveteri deest *&*, & ita legitur: *Coiisse viros, decernere ferro.*

711. CONJECTIS EMINUS HASTIS. In Romano codice *conlectis* est; sed inemendate: melius enim *conjectis*.

715. AC VELUTI INGENTI SYLA. Pervetus codex *Silo* legit. Romanus *silva*, quam lectionem Servius improbat. Reliqua exemplaria recte *Syla*, qui Brutiorum mons, hodieque nomen retinet.

719. QUIS PECORI IMPERITET. Romanus codex cum altero perveteri *memori* legunt, ut *imperat. vis*. In aliquot aliis: *Quis memori imperet, & quem tota armenta sequantur.* In Mediceo, *Quis pecori imperet, & quem*: quae lectio etiam est in Porcio codice. In Vitaliano quoque, & in Delphio, & ipsum habetur, altera tamen dictione corrupta.

722. COLLA ARMORUMQUE LAVANT. In antiquis

aliquot exemplaribus *lavunt*, a *lavo, lavis*.

723. HAUD ALITER TROS AENEAS. Antiqui codices, quotquot habui, *non aliter*, legunt.

724. INGENS FRAGOR AETHERA COMPLET. In Oblongo *pulsat* habetur: in aliis, *complet*.

732. IN MEDIOQUE ARDENTEM DESERIT ICTU. Romanus codex cum aliquot aliis veteribus legunt, *Ardentem deserit ictum*; sed *ictu*, ut in Mediceo & in Porcio est, magis placet.

735. CUM PRIMA IN PRAELIA JUNCTOS CONSCENDEBAT EQUOS. In codicibus aliquot, non tamen iis antiquioribus, *cum primum* legitur; sed magis placet *prima in praelia*, hoc est, initio belli, pugnaeve.

741. FULVA RESPLENDENT FRAGMINA ARENA. In aliquot antiquis codicibus unitatis numero legitur, *fulva resplendet fragmen arena*; sed magis amplum, & majoris admirationis est, *resplendent fragmina*, quod in plures diffusisse partis enses ostendit. Illud vero inemendate legitur in quibusdam codicibus, *glacies cui*: quum dubio procul *ceu* legendum sit.

746. QUANQUAM TARDANTE SAGITTA INTERDUM GENUA IMPEDIUNT. Romanus codex, Mediceus, & pleraque alia exemplaria, *tardata* legunt, quippe genua.

749. SI QUANDO IN FLUMINE NACTUS. Romanus codex & aliquot alii, *Siquando flumine*, legunt, absque *in*, quod tamen appositum & sententiae, & numero consulit.

750. FORMIDINE PENNAE. In antiquis *pinnae*, de quo satis alibi.

754. JAM JAMQUE TENET. In Romano codice *tenens* legere est, sed inemendate.

757. ET COELUM TONAT OMNE TUMULTU. In Mediceo codice & aliquot aliis antiquis legere est, *& coelum intonat omne fragore*. In Porcio *tumultu* habetur, atque *intonat*, verbum.

768. UBI FIGERE DONA SOLEBANT LAURENTI DIVO, ET NOTAS SUSPENDERE VESTES. Oblongus codex, Mediceus, & plerique alii codices antiqui, *votas* legunt: ait enim: *Servati ex undis*, quod tempestatem praecelisse significat. Hunc vero morem tangit etiam Horatius: *Suspendisse potenti vestimenta a maris Deo.*

773. LENTA IN RADICE TENEBAT. Mediceus codex, & vetera quaedam exemplaria *lenta radice* legunt, absque *in*, quod alii viderint.

781. LENTOQUE IN STIRPE MORATUS. Qui superius *stirpem invisam*, foeminino genere, dixerat, nunc masculino dicit, ait Nonius: quo genere etiam Ennius & Pacuvius in hoc nomine usi sunt: nam Ennius *a stirpe supremo: & ad stirpem exquirendum* Pacuvius dixit. Donatus tamen, uti superius dictum, Virgilium ait passim in hoc nomine

mine foeminino genere usum. Agnoscit vero Sosipater *stirpem invisam*, foeminino genere, pro sobole; pro materia, *stirpem recisum*, adjecto Virgiliano carmine: *Sed stirpem Teucris nullo discrimine sacrum Sustulerant*. Quamvis Pacuvius: *Qui stirpem occidit meum*, dixerit de sobole. Pomp. Festus in iis, quae ex Verrio Flacco desloravit, antiquae fuisse consuetudinis ait, *recto fronte dicere*: ut Cato in Dissertatione consulatus, ut cum ait Ennius: *a stirpe supremo, & Ilia dia nepos, & lupus foeta*. Etiam in commentariis sacrorum Pontificalium frequenter est, *hic ovis, & haec agnus, ac porcus*: quae non ut vitia, sed ut antiquam consuetudinem testantia, debemus habere.

792. PUGNAS DE NUBE TUENTEM. In Mediceo *videntem* est, in aliis *tuentem*. Puto vero alteram illam lectionem ex paraphrasi huc irruisse.

808. QUIA NOTA MIHI TUA MAGNA VOLUNTAS, JUPITER. Quamvis magna in veteribus aliquot legatur, non tamen displicet, quod habetur in Oblongo codice, in Porcio, & aliquot aliis, *tua magne voluntas Jupiter*: ne quatuor dictiones eodem concurrant casu.

835. COMMISTI CORPORE TANTUM SUBSIDENT TEUCRI. Romanus codex non *corpore*, sed *sanguine* legit. Est & ubi *sanguine tanto* scriptum sit; sed omnino *tantum* legendum. In Mediceo autem & in Porcio *commixto corpore* legitur.

853. DEMITTIT AB AETHERE. In antiquis omnibus exemplaribus, praeterito tempore legitur *demisit*, in aliquot *dimisit*.

862. ALITIS IN PARVAE SUBITO COLLECTA FIGURAM. In Romano codice & plerisque aliis *subitam collecta figuram*. In Mediceo *subito conversa* habetur; sed *collecta* magis placet eruditibus.

864. SERUM CANIT IMPORTUNA PER UMBRAS. In antiquis aliquot *umbra*, singulari numero. Est ubi *saevum canit*; sed *serum* omnino melius.

865. TURNI SE PESTIS AD ORA. Vetera omnino aliquot exemplaria *ad ora* legunt; sed longe magis placet quod in Romano codice legitur, *ob ora*, quod infestiorum significat incurratione molesta.

866. CLIPEUMQUE EVERBERAT ALIS. In Mediceo codice *reverberat* habetur; sed *everberat*, ut in Porcio, & aliquot aliis, omnino melius esse videtur.

873. AUT QUID JAM MISERAE SUPERAT MIHI. In Romano codice, in Mediceo, & aliquot aliis codicibus antiquis legere est, *Aut quid jam durae superat mihi*; quod aiorum iudicio relinquimus.

879. QUO VITAM DEDIT AETERNAM, CUR MORTIS ADEMPA EST. In codicibus aliquot antiquis *cur vitam*; sed id ex paraphrasi desumptum, quum eodem significato longe elegantius sit, *quo dicere*. Est & numerus alius in Mediceo codice: *Quo vitam aeternam dedit, & cur mortis adempta est*.

881. COMES IRE PER UMBRAS. Mediceus codex *ire sub umbras* legit.

882. IMMORTALIS EGO, HAUD QUICQUAM MIHI DULCE MEORUM TE SINE FRATER ERIT. Oblongus codex, Porcius, & per vetus alter, legunt, *iam mortalis ego haud quicquam*. Romanus, & alii quidam utrumque membrum per interrogationem legunt, *immortalis ego? Aut quicquam mihi dulce meorum Te sine frater erit?* Mox, cum secum tacite destinasset nihil futurum dulce, subiungit: *O quae satis ima dehiscat Terra mihi: nam Fratri comes ire sub umbras, pendet a superiore membro, possem*.

883. O QUAE SATIS IMA DEHISCAT TERRA MIHI. In codice Mediceo, & Porcio, *satis alta* legitur.

897. CAMPO QUI FORTE JACEBAT LIMES AGRI POSITUS. In antiquis exemplaribus nonnullis *quod* legitur, & priori respondere, secundum artem esse dicit Servius. Bona tamen eruditorum pars *qui* legit, habita limitis ratione. Est & illud observandum in Porcio, quod legere est, *limes agro positus*, elocutione non ineleganti.

912. NEC VOX, NEQ VERBA SEQUUNTUR. In antiquis codicibus, *nec vox aut verba*, legitur.

916. TELUMQUE INSTARE TREMISCIT. Uti superius observatum est, antiquiora omnia exemplaria verbi hujus pene ultimam per *e*, *tremescit* proferunt.

924. EXITIUM DIRUM HASTA FERENS. In Mediceo codice *exitium durum* habetur.

925. LORICAE ET CLIPEI EXTREMOS SEPTEMPLEICIS ORBES PER MEDIUM. In Mediceo codice lectio ita variat, *Loricæ clipeique extremos septemplexicis orbis, Et medium stridens transit feruntur*.

930. SUPPLEXQUE OCULOS. In codicibus antiquis quibusdam, *supplex oculos*, absque particula *que*, legitur; sed longe venustius est: *Ille humilis, supplexque*, ut alterum hujusmodi sequitur, *Oculos, dextramque*.

940. CUNCTANTEM FLECTERE SERMO COEPPERAT. Antiqui aliquot codices *Cunctantem flectere mentem* legunt, quod aliis examinandum relinquimus.

941. INFELIX HUMERO QUUM APPARUIT ALTO BALTEUS. Apud Sosipatrem Carisium ambigua lectio est, *quod, ingens*, interpositum, *ingens*

358 JO. PIERII CASTIG. IN XII. AENEID. VIRGIL.

gens balteus, quod ei correspondet, quod in x. dictum: *Rapiens immania pondera baltei*. Disputat vero Carifius, *balteus* masculino genere semper dici, ut *clipeus*. *Infoelix humero cum apparuit ingens Balteus*, Virgilius dicit. Plinius tamen vult masculino genere vinculum significare, neutro autem genere lora ad alligandum apta. Sed Varro

baltea dixit, & Tuscum vocabulum ait esse: usque adeo passim variant auctorum sententiae.

951. SOLVUNTUR FRIGORE MEMBRA. In antiquis nonnullis codicibus *solvantur*: ita *ruunt*, *acuunt*, ea pronuntiatione, quam a veteribus acceptam Etrusci adhuc incolumem servavere.

PIE-

PIERIUS VALERIANUS JANO PARRHASIO

S. P. D.

CASTIGATIONES & varietates Maronianaë lectionis, quas per literas toties, ut ederentur, efflagitasti, publicavi demum Jane, vir cruditissime. Sero id quidem, si desiderium tuum inspicio; sin meum hac de re consilium, longe celerius quam facere destinaram. Quo vero successu, qualiacunque sint hæc, prodierint, ipse videris, qui me nunquam ad editionem impellere destiteris, donec me operi tandem accinctum intellexisti. Tuum itaque erit, cujus consilione dicam, an convicio potius hæc acta sunt, ubi forte defecero, opem ferre: ubi calumniis objectatus fuero, defendere. Quamquam, si quis (de iis loquor, quos mortalia tangunt) occupationes meas intellexerit: si litium, quibus implicatus sum, molestias viderit: si Aulae incommoda & avocationes crebras, quibus tam sæpe ex officio distrahor, considerarit: si, quod omnium maxime studiis meis adversatur, indignam, ac fere assiduam male affecti pectoris valetudinem inspexerit: si duras denique norit rerum omnium difficultates, quae mihi in hoc opere conficiundo superandae fuerunt: misereatur potius me non omnia videre potuisse, quam damnare quicquam adgrediatur. Neque vero dubito esse quaedam, quae vel ipsi mihi paulo post forte sint displicitura: qui, si per otium liceat, sperem in dies meliora praeteritis invenire. Quod si qua erunt, de quibus aliquis dicat, Coenam sine istis duci potuisse: id eo a me consilio factum, ut festiviores agricolas imitarer, qui fructuum munuscula foliis ambitiose vestire solent, maluique superesse quod tolli posset, quam deesse quod desiderandum videretur. Quaedam autem, quae admodum levia censeantur, ea compensari mercede poterunt, quod tam multa numero, quae corrupta, inversa, lacera, depravataque passim habebantur, hoc demum labore meo incolumitati sint pristinae restituta. Quae quidem licet multa omnino sint, tantum tamen abest, ut me omnia putem assecutum, ut non pauca curiosius indaganda, & tuae, & aliorum diligentiae reliquerim: quae tanquam spicilegia quaedam praetereunda fuere, dum te, dum amicos alios, in primisque studiosissimum ac probatissimum adolescentem Benedictum Acolthin (eo enim potissimum Auctore dederam me hujus lectionis indagini) obsequio demereri properabam. Quod si forte eveniat, quod maxime cuperem, ut his longe castigatiora quispiam nactus commentusve sit, ego id ingenue profiteor, ut melioribus adinventis sententiam ipse meam sim haud gravate commutaturus: dummodo Virgiliano carmini, atque ejus amatoribus sit bene recteque consultum. Vale, meque, ut facis, ama.

Romae. XIII. Cal. Julias. M. D. XXI.

INDEX

INDEX ERYTHRAEI VIRGILIANO OPERI

CUJUSLIBET EDITIONIS

A B

ANTONIO MARIA BASSO

CREMONENSIS

Accommodatus.

Erythraei notas, quas Bassus omiserat, suis locis iterum adjecimus. Monitum praeterea volumus aliam Orthographiae rationem in hoc indice observari, quam in ipso Virgillii contextu factum; ut inservire possit etiam aliis editionibus, & voces facilius in eo invenirentur ab illis, qui diverso Orthographiae genere utuntur. E. G. ubi in contextu legitur *adnue*, in indice, *annue*, ubi in contextu *gnatos*, in indice *natos*, &c. Mutata tantum in indice lectio est eorum locorum, qui in contextu sunt emendati.

E. *Eclogam*: G. *Georgicon*: AE. *Aeneidos librum designat.*

N. tr. I. v. *abundare* significatur *Nonius Marcellus tractatu primo, voce abundare.*

A E. 2: 43. 3: 96. 7: 6, 15. 8: 11, 40. 10, 46. G. 1: 64, 171, 174, 249, 367, 457. 2: 243, 310, 312. 3: 2, 53, 74, 302, 398, 408. 4: 14, 168, 191, 298, 347, 423, 523. AE. 1: 19, 84, 114, 186, 235, 288, 371, 435, 525, 526, 550, 730, 753. 2: 8, 203, 255, 290, 375, 404, 429, 455, 480, 603, 611, 613, 3: 94, 130, 149, 168, 335, 345, 536. 4: 191, 230, 375, 656. 5: 45, 117, 121, 444, 476, 699, 777. 6: 335, 396, 450, 500. 7: 152, 708. 8: 51, 207, 331, 697. 9: 322, 566. 10: 270, 788. 11: 449, 577, 750. 12: 225, 292.
Ab. E. 1: 8, 18, 54, 59, 3: 60. 4: 5. 5: 49. 8: 39, 68, 72, 76, 79, 84, 90, 94, 100, 104, 109. 9: 15. G. 1: 20, 234, 319, 434, 443. 2: 17, 53, 497. 3: 33, 35, 48, 187, 196, 281, 473, 505. 4: 95, 286, 293, 403. AE. 1: 1, 110, 160, 270, 297, 369, 372, 380, 485, 568, 596, 626, 642, 647. 2: 2, 41, 65, 87, 91, 274, 282. 3: 24, 98, 239, 447, 533, 570, 639, 647, 687. 4: 79, 258, 336, 377, 574, 661. 5: 12, 19, 43, 84, 175, 254, 299, 428, 452, 489, 511, 542, 727, 810, 838. 6: 55, 97, 123, 234, 310, 357, 385, 428, 7: 25, 63, 99, 106, 118, 141, 143, 152, 181, 209, 219, 255, 270, 281, 286, 310, 324, 454, 484, 647, 674, 704, 770. 8: 1, 115, 130, 142, 319, 423, 461, 517, 524, 541, 629, 686. 9: 35, 111, 125, 235, 375, 417, 603, 644, 668, 769. 10: 28, 46, 126, 148, 164, 179, 198, 375, 454, 779. 11: 174, 226, 230, 281, 301, 358, 499, 721, 724, 743, 747, 822, 853. 12: 101, 298, 412, 446, 603, 621, 787, 844, 853.
ab usque. AE. 7: 289
abactae. AE. 8: 407
Abantem. AE. 10: 427
Abantis. AE. 3: 286
Abarimque. AE. 9: 344
Abas. AE. 1: 121. torvus 10: 170
abae. G. 3: 96
abdiderat. AE. 2: 574
abdidi. G. 3: 422. AE. 1: 60. 2: 553. 10: 536. 11: 810
abdit. AE. 7: 387
abditaque. AE. 9: 579
abducere. E. 2: 43. AE. 10: 79
abducite. AE. 3: 601
abducta. AE. 7: 362
abductis. G. 1: 507
Abduxerat. G. 3: 483
abduxere. AE. 5: 428
abeat. E. 7: 56
Abellae. AE. 7: 740
aberat. E. 1: 39
aberit. AE. 6: 91
abero. AE. 2: 620
abesset. AE. 4: 681
abesset. AE. 8: 89
abest. G. 3: 48. AE. 1: 584. 10: 25, 85
abesto. AE. 11: 14
abeunt. AE. 3: 452
abemittis. AE. 1: 196
abfore. AE. 8: 147
abfuit. AE. 7: 498
abi. AE. 11: 366
abibat. AE. 2: 382. 10: 859
abibus. AE. 6: 375. 7: 733
abibit. G. 4: 410. AE. 5: 305
Abyd. G. 1: 207

Tomus IV.

Z 3

abje.

INDEX ERYTHRAEI

- abjectum*. AE. 10: 736
abies. E. 7: 66. G. 2: 68. AE. 8: 91
abiete. AE. 2: 16. f. 663. 8: 599. 12: 667
abietibus. AE. 9: 674
abii. AE. 10: 670.
abi integro. E. 4: 5
abiisse. AE. 2: 25
ab Jove. E. 3: 60. AE. 7: 219
abire. AE. 4: 281
abiret. AE. 10: 800
abis. AE. 2: 675. f. 162, 166. 11: 855
abit. G. 3: 225. AE. 1: 415. f. 156, 318. 9: 386, 700
abito. AE. 5: 314
abitum. AE. 8: 214. 9: 380
abjung us. G. 3: 518
abjunctaque. AE. 8: 263
ablata. AE. 3: 258
ablatum. AE. 4: 684
ablucro. AE. 2: 720
abluta. AE. 9: 818
abnegat. G. 3: 456. AE. 2: 637, 654. 7: 424
abnumat. AE. 4: 108
abnumeram. AE. 10: 8
abomit. AE. f. 531
abolere. G. 3: 560. AE. 1: 720. 4: 497
abolere. AE. 11: 789
abolestet. AE. 7: 232
abreptas. AE. 1: 108
abreptum. AE. 4: 600
abrupere. AE. 4: 631. 8: 579. 9: 497
abruptis. G. 3: 530. AE. 3: 55. 4: 388
abruptum. AE. 9: 118
abruptis. G. 3: 259. AE. 3: 199. 11: 492
abrupto. AE. 12: 451
abruptum. AE. 3: 422. 12: 687
abscessu. AE. 10: 445
abscedit. AE. 3: 418
abscondens. G. 2: 23
abscondere. AE. 5: 685
abscessa. AE. 4: 590
abscessa. AE. 12: 511
abscondantur. G. 1: 221
abscondere. G. 3: 558. AE. 4: 337
abscondimus. AE. 3: 291
absens. AE. 4: 83, 384. 9: 361
absentem. AE. 4: 83. 9: 389. 10: 662
absentes. AE. 9: 63
absenti. AE. 7: 280. 9: 215
absint. G. 3: 385. 4: 13
absistamus. AE. 9: 355
absiste. AE. 6: 399. 8: 39, 403. 11: 408. 12: 676
absistere. AE. 11: 307
absistit. AE. 1: 192. 7: 610
absistite. AE. 6: 259
absistunt. AE. 12: 102
absit. AE. 10: 85
abstinis. AE. 2: 534. 7: 618
abstractae. AE. 8: 263
abstracta. AE. 6: 7
abstruam. G. 1: 135
abstrulerat. AE. 4: 699
abstulit. E. 8: 41. AE. 3: 199. 4: 29. 6: 272, 429. 8: 567. 9: 433. 10: 394. 11: 28, 814. 12: 382
absumere. AE. 3: 257. 4: 602
absumite. AE. 3: 654. 9: 494
absumtere. G. 3: 268
absuntia. AE. 1: 555
absuntiae. AE. 7: 301
absunt. G. 2: 151, 471. AE. 11: 907
abundabat. G. 3: 484
abundans. E. 2: 20. G. 1: 115. AE. 11: 547. N. tr. 1. v. abundare.
abundare. G. 4: 140. N. ibid.
abunde. AE. 7: 552.
ac. E. 3: 4. 4: 9. G. 1: 29, 52, 200. 2: 62, 130, 281, 290, 362, 403, 471. 3: 29, 70, 166, 194, 252, 346, 429, 492, 497, 558. 4: 170, 225, 554. AE. 1: 54, 58, 82, 148, 151, 171, 174, 285, 301, 321, 409. 2: 169, 216, 445, 511, 532, 553, 626, 632. 3: 172, 206, 236, 358, 485, 561, 632. 4: 90, 135, 144, 214, 222, 231, 260, 295, 330, 402, 441, 477, 613, 674. 5: 16, 41, 79, 454, 464, 532, 622, 661, 715, 761, 776, 860. 6: 276, 287, 707, 724. 7: 18, 20, 77, 78, 119, 160, 237, 330, 354, 398. 8: 70, 98, 117, 128, 243, 321, 326, 559, 689. 9: 17, 34, 59, 233, 343, 389, 396, 413, 441, 475, 506, 510, 589, 621, 661, 677, 790, 817. 10: 227, 272, 405, 482, 522, 707, 803. 11: 103, 470, 672, 740, 809, 854, 893, 908. 12: 228, 284, 365, 406, 521, 683, 715, 856, 908
acanthida. G. 3: 338
Acamas. AE. 2: 262
acanthi. G. 2: 119. 4: 123, 137
acantho. E. 3: 45. 4: 20. AE. 1: 649. 711
Acarnan. AE. 5: 298
Acta. AE. 11: 823, 897
Accam. AE. 11: 820
accede. AE. 5: 732
accedere. G. 2: 483. AE. 1: 509. 10: 712
accedet. AE. 5: 813
accelera. AE. 12: 157
accelerant. AE. 9: 505
accelerat. AE. 5: 675
acceleremus. AE. 6: 630. 9: 221
accendamque. AE. 7: 550
accendere. G. 3: 414. AE. 6: 165. 12: 804
accenderit. G. 4: 401. AE. 5: 4
accendit. G. 1: 251. AE. 4: 232. 7: 482. 8: 501. 10: 368. 12: 426, 560
accensa. AE. 1: 29. 4: 364, 697. 5: 183. 7: 75. 11: 709. 12: 277
accensas. AE. 7: 392
accensit. AE. 9: 788
accenso. AE. 12: 9
accensus. AE. 10: 397. 11: 188
accensus. AE. 4: 203. 12: 946
accipere. AE. 11: 568. 12: 604
acciperit. AE. 6: 770. 11: 471. 12: 612
accipisse. AE. 6: 393
accipit. G. 4: 362. AE. 2: 279. 3: 544. 5: 491, 601. 6: 414. 8: 124, 389. 9: 233, 817. 12: 64
accepta + G. 2: 101
accepteris. AE. 3: 441
accepterit. G. 3: 190. AE. 12: 307
accessit. AE. 3: 24. 8: 165
accessit. AE. 12: 787
accessu. AE. 3: 570
accessum. AE. 8: 229
accessus. AE. 1: 201
accidit. AE. 12: 593
accidit. AE. 2: 614. 6: 570
accingar. G. 3: 46
accinge. AE. 11: 707
accingier. AE. 4: 493
accingitur. AE. 6: 184. 7: 640. 9: 79
accingor. AE. 2: 671
accingunt. AE. 1: 210. 2: 235
accingerat. AE. 11: 489
accipet. E. 6: 69. 8: 11. AE. 1: 676. 12: 65. N. tr. 4. v. accipere. AE. 3: 486. N. ibid. 6: 136. 8: 150. 11: 559
accipere. AE. 2: 70. 7: 173. 8: 647. 11: 885. 12: 568
accipiant. G. 2: 477
accipiat. G. 1: 28
accipiat. AE. 3: 353
accipiens. AE. 2: 308
accipient. AE. 5: 309
accipies. AE. 1: 290
accipiet. E. 4: 15. AE. 1: 685. 3: 96. 4: 541. 6: 820
accipimus. AE. 7: 48
accipio. AE. 6: 693. 8: 155. N. tr. 4. v. accipere. 9: 277. 10: 675. 12: 260
accipit. G. 1: 170. AE. 1: 304. 3: 79. 708. 4: 531. 6: 315, 412. 7: 211. 8: 178. 10: 138, 907
accipite. AE. 3: 250. 4: 611, 652. 5: 304. 8: 73. 10: 104
accipiter. AE. 11: 721
accipiunt. G. 1: 216. 2: 450. 4: 167. 172. AE. 1: 123, 434. 2: 267. 3: 210. 243. 5: 472. 8: 450. N. tr. 4. v. accipere.
accire. AE. 12: 38
acciri. AE. 9: 192
accisam. AE. 2: 627
accisis. AE. 7: 125
accisis. AE. 11: 308
accitos. AE. 11: 235
accitum. AE. 1: 677
accitum. G. 2: 276
accituis. AE. 10: 835
accola. AE. 7: 729
accolet. AE. 9: 449
accollit. G. 4: 288
accommodat. AE. 11: 522
accommodat. AE. 2: 393. N. tr. 3. v. eodem. & tr. 4. v. accommodatum.
accubat. AE. 6: 606
accubet. G. 3: 334
accumbens. AE. 10: 728
accumbere. AE. 1: 79
accumbet. G. 3: 334
accumlem. AE. 6: 885
accurrat. AE. 5: 451. 10: 352
acer. G. 2: 404. N. tr. 4. v. acre. G. 3: 8, 346, 461. AE. 1: 362. 3: 682. 5: 254, 402, 507, 668. 7: 672. 8: 342. 9: 171, 779. 814. 10: 308, 411, 577, 897. 11: 518, 612, 869. 12: 549, 661, 783, 789, 938
acerva. G. 3: 149, 419. AE. 9: 794. 10: 904. 12: 398, 500
acerbat. AE. 11: 407
acerbi. AE. 12: 678
acerbis. AE. 5: 462. 11: 587
acerbo. AE. 5: 700. 6: 429. N. tr. 4. v. acerbum 11: 28
acerbum. AE. 5: 49. 11: 823
aceruis. AE. 2: 112. 9: 87

IN VIRGILIUM.

acervo. AE. 8: 198
acerra. AE. 5: 745
acerrimus. AE. 2: 414. 9: 176. 12: 226
acerris. G. 2: 225
aceris. G. 1: 263
acerop. AE. 11: 786
acerodus. AE. 8: 562. 10: 245, 509. 11: 384
aceruom. AE. 6: 504
aceruom. G. 1: 158, 185. AE. 4: 402. 11: 207
Acestae. AE. 5: 106, 301, 573, 771. 9: 218, 286
Acestam. AE. 5: 718
Acestum. AE. 1: 558, 570. 5: 30, 540
Acestes. AE. 5: 30, 531, 746
Acestes. AE. 1: 195, 550. 5: 36, 61, 63, 73, 387, 418, 451, 498, 519, 630, 711, 749, 757
Achaemenides. AE. 3: 614, 691
Achaica. AE. 2: 452. 5: 623
Achatae. AE. 1: 120. 10: 344
Achate. AE. 1: 312, 459, 696
Achatem. AE. 1: 644
Achatem. AE. 10: 332
Achates. AE. 1: 174, 188, 513, 579, 581, 656. 3: 523. 6: 34, 158. 8: 466, 521, 586. 12: 384, 459
Acheloia. G. 1: 9
Acheronta. AE. 7: 91, 312
Ackeronte. AE. 5: 99. 6: 107. 7: 569. 11: 23
Acherontis. G. 2: 492. 6: 295
Achilleae. AE. 3: 326
Achilles. AE. 2: 272. 3: 87
Achillem. AE. 1: 458. 9: 742. 11: 438
Achilles. E. 4: 36. AE. 1: 468, 484, 752. 2: 29, 197, 540. 5: 804. 6: 89, 168. 11: 404. 12: 545
Achilli. G. 3: 91. AE. 11: 30, 475. 6: 839. 10: 581
Achillis. AE. 2: 476. 12: 352
Achivi. AE. 2: 45
Achivius. AE. 1: 242, 488. 2: 60. 6: 837. 10: 89
Achivus. AE. 2: 102. 5: 497
Achivum. AE. 2: 318. 11: 266
Acidaliae. AE. 1: 720
acidis. G. 3: 380
acie. G. 4: 88. AE. 6: 200. 7: 574. 10: 178. 11: 449, 498. 12: 305
aciem. AE. 4: 643. 6: 291. 7: 399, 531, 673. 8: 561. 9: 42, 469, 513, 595. 10: 309, 635. 11: 446, 862. 12: 662, 812
acies. G. 1: 395, 490. 2: 281, 365. 4: 82. AE. 1: 489. 2: 30, 333, 599. 5: 563. 6: 788, 829. 7: 42, 296, 523, 643, 695, 703, 796. 8: 504, 540. 9: 27, 463, 508, 550, 639. 10: 125, 360, 364, 408, 432, 543, 643, 691. 11: 618, 632, 898. 12: 137, 224, 227, 369, 548, 558, 597, 731, 861, 875
acides. AE. 7: 730. N. de genere armarum.
Acmon. AE. 10: 128
Acrotes. AE. 11: 30, 85
acronia. G. 2: 152
Acronus. AE. 11: 612, 615
acquiris. AE. 4: 175
Aragas. AE. 3: 703

acre. G. 2: 167. 3: 264
acrem. G. 3: 119. N. ob. tra. 4. v. acre. 405. 4: 409. N. Ibidem. AE. 8: 614. N. eodem loco.
acri. G. 3: 141. AE. 3: 14. N. ob. tra. 4. v. acra. 4: 156. 5: 116. 7: 291. 8: 441. 11: 709. 12: 392.
acribus. AE. 12: 102
acrior. G. 1: 93. 3: 154, 538. AE. 5: 210, 454. N. tr. 4. v. acra. 9: 416
acris. AE. 1: 220, 444
acris. accul. plur. E. 10: 56. AE. 7: 164. 8: 3. 9: 665, 718. 11: 48. N. tr. 4. v. acr. 800
Acristuncis. AE. 7: 410
Acristuncis. AE. 7: 372.
acris. G. 4: 4. 248. AE. 9: 791
Acron. AE. 10: 719, 730
acra. G. 3: 483. AE. 2: 441. 3: 512. 7: 498. 9: 156, 505. N. tr. v. acrum. 706. 10: 63. 11: 645, 804
Acra. AE. 5: 613. 11: 804. *acrae.* 5: 659.
Acraeo. E. 2: 24
acrum. AE. 1: 391. 9: 18. 10: 38
acrae. AE. 11: 136
acri. AE. 1: 32, 333. 6: 379. N. tr. 4. v. acrum. 7: 199. N. ibid. 11: 616
Adiaque litora. AE. 3: 280. *bella.* 8: 675
Adias. G. 4: 463
Adis. G. 1: 413. AE. 5: 793. 6: 236. N. tr. 4. v. acrum. 8: 636. 12: 843
Adius. AE. 8: 704
Adior. AE. 9: 500. 12: 96
Adioris. AE. 12: 94
adus. AE. 1: 240. 7: 42, 213
adum. AE. 12: 687
adum. G. 2: 334. AE. 11: 227. 12: 530
adus. G. 2: 401. AE. 2: 128. 3: 708. 6: 532. 7: 223, 380. 16: 708
aduntum. AE. 9: 255
adus. AE. 9: 582. 11: 777
aduent. AE. 8: 386
aduent. G. 1: 123
aduisse. AE. 7: 406
aduis. AE. 7: 330. 12: 108
aduisa. G. 3: 231. 5: 208. 8: 233.
aduis. E. 5: 39. AE. 3: 46. 10: 868
aduis. G. 1: 292. 2: 25, 450. 3: 94. AE. 1: 45, 144. 3: 635. 5: 205. 10: 479. 11: 574
adunt. G. 4: 435. AE. 9: 464. 12: 590, 850
Ad. E. 1: 57. 3: 12, 30, 48, 65, 73. 4: 36. 5: 25, 43, 51, 52, 62. 6: 60, 64, 84. 8: 28. 9: 9, 22, 29. 10: 18. G. 1: 230, 240, 291, 362, 398, 408, 424, 435. 2: 81, 108, 134, 148, 193, 244, 250, 291, 298, 309, 352, 355, 363, 395, 427, 455, 3: 18, 23, 50, 98, 134, 163, 179, 200, 202, 214, 234, 239, 273, 277, 303, 329, 336, 413, 439, 442, 455, 457, 486, 495, 502, 524, 532, 533, 4: 28, 40, 58, 67, 75, 165, 244, 257, 266, 295, 319, 355, 358, 385, 399, 428, 434, 450, 486, 508, 541, 549, 560. AE. 1: 24, 64, 86, 93, 103, 131, 158, 259, 389, 404, 410, 479, 496, 528, 618, 633, 644, 645, 656, 666, 677. 2: 58, 81, 95, 117, 119, 139, 222

153, 193, 202, 205, 222, 225, 232, 259, 321, 338, 342, 405, 425, 437, 440, 443, 457, 458, 475, 478, 525, 550, 566, 634, 663, 687, 699, 731, 758. 3: 40, 58, 93, 108, 143, 155, 177, 186, 302, 304, 322, 332, 347, 371, 389, 462, 465, 509, 532, 556, 562, 565, 572, 592, 595, 598, 625, 643, 651, 662, 669, 676. 4: 25, 62, 133, 196, 220, 253, 289, 368, 426, 445, 513, 665, 678. 5: 55, 76, 165, 177, 202, 243, 256, 346, 371, 427, 447, 454, 471, 546, 547, 607, 624, 664, 687, 834, 861. 6: 16, 45, 108, 128, 130, 201, 241, 295, 305, 310, 318, 357, 388, 404, 481, 509, 543, 554, 561, 579, 680, 714, 720, 741, 749, 761, 821, 836, 872, 896, 899, 900. 7: 124, 153, 166, 193, 198, 207, 221, 242, 245, 347, 364, 409, 454, 466, 467, 491, 518, 519, 530, 605, 639, 646, 705, 767, 771. 8: 9, 70, 85, 106, 145, 212, 236, 285, 306, 347, 359, 362, 411, 415, 472, 491, 495, 505, 509, 546, 555. 9: 3, 5, 10, 16, 22, 60, 76, 122, 196, 207, 239, 241, 309, 351, 379, 395, 408, 454, 499, 542, 547, 568, 578, 603, 626, 637, 641, 648, 695. 10: 117, 223, 253, 262, 268, 282, 459, 472, 574, 667, 688, 742, 820, 833, 845, 901. 11: 17, 26, 29, 37, 44, 96, 98, 127, 136, 142, 236, 261, 278, 281, 286, 314, 327, 410, 477, 501, 506, 507, 514, 535, 556, 619, 625, 629, 801, 817, 828, 867, 871, 876, 878, 900, 906. 12: 41, 106, 116, 172, 184, 196, 234, 249, 273, 366, 372, 409, 429, 451, 455, 536, 555, 575, 577, 581, 592, 596, 631, 648, 656, 658, 670, 673, 690, 703, 739, 795, 803, 849, 855, 865, 884, 927
adalla. AE. 12: 320
adalli. AE. 11: 261
adallum. AE. 10: 850
adallus. AE. 9: 431. N. tr. 4. v. acrum.
adamante. AE. 6: 552
Adamastio. AE. 3: 614
addam. E. 2: 53. G. 3: 30. AE. 7: 548. 8: 496
addant. AE. 9: 149
addas. G. 1: 32. *adde.* 2: 155
addens. AE. 8: 411
addensent. AE. 10: 432
addent. AE. 6: 775
addere. G. 1: 286. 3: 290. AE. 2: 452, 660. 7: 315
addet. AE. 6: 778
addiderant. AE. 8: 430
addiderat. AE. 6: 170. 8: 637
addidit. G. 1: 129. 4: 150. AE. 2: 593. 3: 336. 7: 451. 8: 224. 9: 649, 718. 11: 95. 12: 848
addit. E. 6: 20. AE. 3: 470. 5: 249, 817. 6: 855. 7: 211. 8: 666. 9: 765. 11: 80, 107, 673. 12: 358
addita. G. 2: 161. AE. 6: 90. 10: 263
addite. AE. 8: 301.
additur. AE. 1: 268. 5: 761
additus. G. 1: 150. AE. 2: 355. 6: 528
addixi. AE. 3: 653
adducta. AE. 9: 587. N. tr. v. adduce-
 ic.

INDEX ERYTHRAEI

- adductus*. AE. 5: 141. 12: 622
adducto. AE. 5: 507. 9. 402. N. II. 4.
     v. *adducere*. II: 561
adductus. AE. 10: 380
addunt. G. 1: 512. 4: 297. AE. I: 592.
     2: 339. 9: 184
adluxerat. G. 3: 483
adeas. AE. 3: 456
adeat. AE. 12: 761
a ledit. G. 4: 242
adegit. AE. 6: 594, 696. 7: 113. 9:
     601
adentis. AE. 9: 131. 12: 879
adentis. AE. 8: 320
adentum. AE. 3: 658
adeo. E. I: 12. 2: 25. 4: II. 9: 59. G.
     1: 24, 94, 287. 2: 272, 323. 3: 242. 4:
     84, 197. AE. I: 567. 2: 567. 3: 203. 4:
     96, 533. 5: 268, 864. 6: 498. 7: 427,
     629. 8: 585. 9: 156. 11: 275, 369,
     436, 487. 12: 548, 646
aderant. AE. 8: 657. II: 100
aderat. AE. I: 119. 2: 132. 5: 104. 8:
     203, 228, 609. 9: 107. 12: 391
aderit. E. 4: 48. AE. 2: 662, 3: 395
adero. AE. 4: 125, 386
aderunt. AE. 2: 182
ades. E. 2: 45. 7: 9. 9: 39, 43. G. 2:
     39, 44. AE. II: 380
adefis. AE. 9: 527
adefse. AE. 2: 271, 732. 8: 656
adefset. AE. 10: 443. II: 415
adefp. AE. 3: 688. 5: 49. 7: 577. 9: 38,
     49. 10: 279. 12: 96
adent. AE. 4: 56
adglomerant. AE. 2: 341. N. II. I. V.
     adglomerare. 12: 458
adhaesit. G. 3: 443
adhite. AE. 8: 56
adhitere. G. 3: 455
adhilere. AE. 5: 62. II: 315
adinc. E. 9: 35. AE. I: 547. 2: 142. 4:
     319. 5: 413. 6: 806. 7: 137. 10: 855.
     11: 70, 419, 489. 12: 36
adi. AE. 8: 302
adibam. AE. 4: 322
adigat. AE. 4: 25
adjiciam. AE. 12: 837
adjicias. AE. 11: 354
adjiciunt. AE. 8: 304. 10: 182
adiit. G. 4: 469. AE. 10: 517
adim't. AE. 4: 244
adimunt. G. 2: 56
adre. G. 4: 446. AE. I: 10. 5: 379.
     II: 636
adrem. AE. 6: 115
adives. AE. 6: 534
adret. AE. 12: 349
ad'sti. AE. 10: 460
adis. G. 3: 402. AE. 7: 82. 8: 544. 10:
     149. N. II. 4. v. *adius*.
adytis. AE. 2: 115, 297, 351, 404, 764.
     3: 92. 5: 84
adyto. AE. 6: 98. 7: 269
aditum. AE. 6: 424, 635. 9: 58. N. II.
     4. v. *adius*. 9: 58, 507
aditus. G. 4: 9, 35. AE. 2: 494. 4: 293,
     423. 5: 441. 6: 43. 9: 67, 683. 11:
     456, 525, 766, 885
adjuncta. AE. 9: 69
adjungam. AE. 8: 515
adjungere. G. I: 2. AE. 7: 238. 8: 13.
     9: 199
adjungi. AE. 7: 57
adjungit. E. 6: 43. AE. 12: 244
adjuro. AE. 12: 816
adjuvant. AE. 5: 345. 12: 219
adjuvet. AE. 10: 458
adlabi. AE. 8: 108
admiranda. G. 4: 3
admirans. AE. 2: 797. 3: 242. 6: 408
admiratur. G. 4: 215
admirare. G. 4: 267
admirari. AE. 7: 579
admissi. AE. 6: 330
admissis. AE. 11: 272
admittor. AE. 9: 231
admoneat. AE. 6: 293
admonet. AE. 4: 353. 6: 619. 10: 153;
     II: 233
adnansit. E. 6: 4. G. 4: 187. AE. 6:
     538. 9: 109. 10: 587. N. II. 4. v. *ad-*
     monere.
admorfo. G. 2: 379
admorunt. AE. 4: 367
admovent. AE. 3: 410
adnovi. E. 3: 43, 47
admovitque. AE. 12: 171
adnubam. AE. 6: 358
adnare. AE. 4: 613
adnucimus. AE. I: 538
adnixa. AE. 4: 690. 12: 92
adnisi. AE. 3: 208. 4: 583. 9: 229
adnixus. AE. I: 144. 5: 226. 9: 744
adole. E. 8: 65. N. II. 2. & v. *adole-*
     re.
adolemus. AE. 3: 547
adolere. AE. I: 708. N. II. 2. & 4. I:
     704. N. *ibid*.
adolefit. G. 2: 362
adolefunt. G. 4: 379. N. II. 2. v. *ado-*
     lere.
adoleit. AE. 7: 71. N. *ibidem*.
adoleveris. AE. 12: 438
Adonis. E. 10: 18
adopertus. AE. 3: 405
adora. AE. 3: 437
adorat. AE. I: 48. 2: 700
adoreas. AE. 7: 109. N. II. 2. v. *ador-*
     are.
adoret. G. I: 343
adoro. G. 10: 677
adorta. G. 7: 386
adorti. G. 6: 397
Adrafti. G. 6: 480
Adriacas. G. 11: 405
ad'sint. G. 4: 19. AE. 5: 70. 10: 774.
     285. 12: 288
ad'sis. G. I: 18. AE. I: 734. 4: 578. 8:
     78. 10: 255, 461
ad'ssunt. AE. 12: 790
ad'sit. E. 2: 68. 4: 56. AE. I: 734. 3:
     116. 5: 364
ad'sum. AE. I: 595. 2: 701. 7: 454. 9: 427
ad'sumus. AE. 5: 57
ad'sunt. AE. 2: 330. 3: 225. 7: 506. 8:
     285. 12: 288
ad'vella. AE. 5: 864
ad'velli. AE. I: 558
ad'vellum. AE. 8: 11
ad'vellus. AE. 3: 108. 10: 655
ad'vebitur. AE. 8: 136
ad'velat. AE. 5: 246
advena. E. 9: 2. AE. 4: 591. 7: 38 *res*
     460, 516. 12: 261
advenens. AE. 1: 388
adveniat. AE. 7: 265
adveniet. AE. 10: 11
advenisse. AE. 7: 145, 168
advenis. AE. 7: 803. 10: 46. 11: 687
ad'ventabans. AE. 5: 328
ad'ventante. AE. 6: 258
ad'ventantibus. G. 4: 192
ad'ventare. AE. 7: 69
ad'ventat. AE. 11: 514
ad'ventu. E. 7: 59. G. 3: 93. AE. 7: 344
ad'ventus. AE. 11: 607
ad'ventum. AE. 5: 36. 6: 798. 8: 202.
     11: 911
ad'versa. AE. I: 103, 166. 6: 552. 8:
     616. 9: 35, 172, 283, 374. 10: 571,
     579. 11: 719. 12: 651
ad'versae. AE. 3: 38
ad'versat. AE. 10: 699
ad'versasque. AE. I: 420
ad'versata. AE. 4: 127
ad'versi. AE. 2: 416. 5: 477, 504. 9: 412,
     588. 11: 605, 667. 12: 707
ad'versis. G. 2: 526. AE. 3: 287. 5: 584.
     6: 832. 11: 612
ad'verso. G. I: 201, 218. AE. 2: 727. 4:
     701. 5: 89. 6: 279, 418, 631, 656. 9:
     347, 443. 10: 734. 12: 1, 291, 370,
     440, 950
ad'verso. E. 10: 45. AE. 6: 755. 9: 761.
     10: 412. 11: 389. 12: 266, 456, 461,
     464
ad'versus. AE. 6: 684. 8: 58, 237. 9:
     211. 11: 370, 691, 742
ad'versus. AE. 7: 618
ad'verte. AE. 4: 116. 8: 50
ad'vertere. G. 4: 117. AE. 6: 386. 7: 35
ad'verteret. AE. 12: 555
ad'vertis. AE. 6: 410. 10: 293
ad'vertite. AE. 2: 712. 4: 611. 5: 304.
     8: 440
ad'vertitiss. AE. 7: 196
ad'vertit. AE. 8: 101
ad'vertitur. AE. 5: 34
ad'vexerat. AE. I: 512
ad'verter. AE. 10: 92. 11: 268
ad'verterium. AE. 6: 612
ad'vertor. G. 4: 162. AE. I: 431
ad'verco. AE. 11: 755
ad'vecat. AE. 5: 44. 8: 250
ad'velat. AE. 10: 456, 581, 896. 11: 293;
     ad'velere. G. 3: 378
ad'velunt. AE. 6: 182
ad'ver. G. I: 93
ad'verque. AE. 11: 262
Aeacidae. AE. I: 99. 3: 296. 6: 58
Aeacidem. AE. 6: 840
Aeacaeque. AE. 3: 386
aedes. AE. 487. 12: 473, 607
aedibus. G. 2: 462. 4: 298. AE. 2: 512.
     8: 468. 12: 99
aedificant. AE. 2: 16. NO. II. 6. v. *ae-*
     dificandi.
Aegaro. AE. 3: 74. 12: 366
Aegeon. AE. 10: 565
Aegeriae. AE. 7: 763, 775
Aeger. E. I: 13. AE. I: 208. 5: 452.
     10: 837

I N V I R G I L I U M .

Aegida. AE. 8: 354, 435
Aegyptia. AE. 8: 688
Aegyptum. G. 4: 291. AE. 8: 687
Aegyptus. G. 4: 210. AE. 8: 705
Aegle. E. 6: 20, 21
Aegon. E. 3: 2. 5: 72
Aeonis. E. 3: 2
aegra. G. 3: 512. AE. 2: 566. 3: 140, 142. 4: 389. 5: 468
aegræ. AE. 1: 351. 4: 35, 5: 651. 10: 612
aegre. G. 3: 534
aegrescit. AE. 12: 46
aegri. AE. 12: 910
aegris. G. 1: 237. 4: 254. AE. 2: 268. 10: 274. 12: 850
aegros. G. 3: 496
aegrum. G. 4: 464. AE. 10: 856
Aemil. G. 1: 492. 2: 488
aemula. AE. 5: 187, 415. N. II. 4. V. aemulus. 10: 371. N. ibidem.
aemulus. AE. 6: 173. N. II. 4. & in Different.
Aenea. AE. 3: 41. 5: 17. 6: 52, 261, 539. 7: 310. 8: 496. 10: 229, 649. 12: 197, 428, 540
Aeneadae. AE. 1: 157. 7: 284, 334. 8: 648. 9: 235, 468, 735. 12: 12, 186, 779
Aeneadas. AE. 3: 18. 5: 108. 8: 341
Aeneadis. AE. 7: 616
Aeneadum. AE. 1: 565. 8: 180. 10: 120. 11: 503
Aeneae. AE. 1: 92, 128, 494, 675, 709, 715. 3: 97. 5: 381, 418, 804, 827. 6: 169. 7: 234, 280. 8: 380, 463, 552. 9: 177, 228, 448, 787. 10: 511, 637, 656, 776, 798, 830, 863. 11: 289, 12: 323, 554, 678, 772
Aeneam. AE. 1: 260, 581, 631. 4: 74, 191, 214, 260, 304. 5: 708, 809, 850. 6: 40, 413, 685. 7: 288. 8: 11, 67, 73, 178, 308, 367. 9: 192, 204, 241. 10: 65, 81, 165, 313, 343, 647, 873. 11: 232, 282, 472, 910. 12: 63, 324, 384, 613, 794
Aeneas. AE. 1: 170, 180, 220, 231, 305, 378, 421, 438, 451, 509, 544, 576, 580, 588, 595, 617, 643, 657, 699. 2: 2. 3: 288, 343, 716. 4: 117, 142, 150, 279, 329, 393, 466, 554, 571. 5: 26, 44, 90, 129, 282, 286, 303, 348, 461, 485, 531, 545, 675, 685, 700, 741, 755, 770. 6: 9, 103, 156, 176, 183, 210, 232, 250, 291, 317, 403, 424, 467, 475, 548, 559, 635, 703, 711, 769, 860. 7: 5, 29, 107, 221, 263, 8: 29, 84, 115, 125, 152, 182, 311, 465, 521, 586, 606, 9: 8, 41, 81, 97, 172, 255. 10: 25, 48, 147, 159, 217, 287, 311, 332, 530, 569, 578, 591, 599, 661, 769, 783, 787, 802, 809, 816, 826, 874, 896. 11: 2, 36, 73, 95, 106, 120, 170, 184, 442, 446, 511, 904, 908. 12: 108, 166, 175, 195, 311, 399, 440, 481, 491, 505, 526, 580, 628, 654, 697, 723, 746, 760, 783, 887, 919, 939
Aeneia. AE. 7: 1. 10: 156, 494
Aeneidae. AE. 9: 653

Aeole. AE. 1: 65. 12: 542
Aeolia. AE. 10: 38
Aeoliam. AE. 1: 58. 8: 416
Aeoliden. AE. 6: 164. 9: 774
Aeolides. AE. 6: 529
Aeoliis. AE. 5: 791. 8: 454
Aeolus. AE. 1: 52, 56, 76, 148
Aepyus. AE. 2: 340
aegna. AE. 12: 569
aequabat. G. 4: 132. AE. 1: 508. N. II. 4. V. aequare. 10: 755
aequab's. G. 2: 232
aequabis. AE. 6: 882
aequae. AE. 1: 479
aequacorum. AE. 2: 561. 5: 452
aequalem. AE. 10: 703. N. II. 4. V. aequales.
aequales. AE. 5: 468. N. ibidem. 10: 194
aequali. AE. 3: 491
aequalibus. AE. 11: 820
aequalis. G. 4: 460
aequam. AE. 7: 203
aequanda. G. 1: 178
aequant. G. 1: 113
aequante. AE. 10: 248
aequare. AE. 2: 362. 3: 671
aequas. G. 2: 286. AE. 11: 321
aequasset. AE. 9: 338. N. II. 4. V. aequare.
aequat. AE. 6: 263, 474
aequata. AE. 4: 89
aequatae. AE. 5: 844
aequati. AE. 7: 698
aequato. AE. 12: 725
aequatis. AE. 4: 587. 5: 232
aequavit. AE. 8: 100
aeque. G. 2: 215, 454. 3: 118. AE. 11: 32. 12: 840
aequem. AE. 11: 125
aequemus. AE. 5: 419
aequet. AE. 1: 193
aequi. AE. 2: 427. 12: 230
Aequicola. AE. 7: 747
aequiperas. E. 5: 48
aequis. AE. 2: 724. 4: 372. 5: 809. 9: 209, 234, 754. 10: 357, 431. 11: 861. 12: 218
aequius. AE. 11: 115
aequo. AE. 4: 520. 5: 154. 7: 540. 9: 56. 11: 706
aequor. E. 9: 57. G. 1: 50. 327. 2: 162, 541. 4: 388. 528. AE. 1: 67, 146. N. II. 4. 381. 2: 780. 3: 126, 157, 191, 385, 495, 664. 4: 313, 411, 582. 5: 143, 821. 8: 89, 690. 9: 68. 10: 233, 269, 451, 693
aequora. G. 1: 206, 469. 3: 195, 201, 262. AE. 1: 43, 142, 154, 164, 376. 2: 69, 176, 419. 3: 197, 290, 325, 378, 403, 413, 662, 658. 4: 240, 255, 524. 5: 171, 219, 235, 763, 778, 819, 843. 6: 171, 335, 355, 692. 7: 7, 228, 728, 738. 8: 674. 9: 119. 10: 103, 166, 206, 660. 12: 524, 742
aequore. G. 1: 97, 246, 361. 2: 205. 3: 359, 470. AE. 1: 29, 117, 128, 511. 5: 456, 715, 862. 6: 342, 348, 729. 7: 29, 196, 781, 811. 8: 95. N. II. 4. V. aequor. 10: 444, 569, 665. 11: 599, 723
Zz 3

746. 12: 333. No. ibidem 501, 614, 710
aequorem. G. 3: 243
aequoris. E. 8: 7. G. 2: 105. AE. 3: 397. 9: 102
aequos. AE. 5: 424. 7: 695. 9: 674
aequum. E. 5: 4. AE. 12: 20
aequus. G. 2: 225. 3: 118, 546. AE. 6: 129. 10: 450
aer. G. 3: 546. AE. 5: 20
aera. G. 1: 480. 2: 464. 3: 363. 4: 151, 173. AE. 2: 734. 3: 111. 6: 847. 7: 526. 8: 451. 9: 809. 10: 336. 11: 329
aera. G. 1: 428. 2: 123. 3: 109, 336. 4: 311. AE. 1: 300. 3: 514. 5: 839. N. II. 4. V. aer. 6: 202. 9: 699. N. ibid.
aerata. AE. 10: 166
aeratae. AE. 7: 743. 9: 122. 10: 223
aeratam. AE. 11: 656
aeratas. AE. 7: 703. 8: 675. 9: 463
aerato. AE. 10: 887
aeratos. AE. 2: 481
aere. E. 1: 36. 5: 90. G. 2: 282. 3: 29. AE. 1: 35, 449, 2: 545. 3: 240, 286. 5: 266. 6: 165, 591. 7: 804. 8: 593, 621. 9: 503. 10: 214, 784, 869. 11: 10, 433. 12: 210, 712
aere. G. 1: 404, 426. 3: 367. 4: 80. AE. 1: 411. 5: 216
aerca. AE. 1: 448. 5: 198, 274, 490. 7: 615. 10: 313, 835
aerei. AE. 7: 609. 12: 541
aereus. G. 3: 173. AE. 7: 743
aeria. E. 1: 59. G. 4: 508. AE. 12: 810
aerias. E. 3: 69. G. 1: 375. AE. 3: 680. 9: 679
aeriam. AE. 7: 704. 9: 803
aerias. G. 3: 474. AE. 3: 291. 5: 520
aerii. E. 8: 59. G. 4: 1. AE. 8: 221
aerio. AE. 6: 234
aeripidem. AE. 6: 802. *pro aeripedem*.
aer s. G. 2: 165. 4: 71. AE. 10: 482
aeris. E. 7: 57. AE. 6: 887
aes. AE. 8: 445
aesulus. G. 2: 16, 291
aestas. E. 7: 47. G. 1: 66, 312. 2: 149, 322, 377. 3: 190, 296, 322. 4: 207. AE. 1: 265, 756. 3: 8. 5: 626
aestate. E. 2: 22. G. 4: 156. AE. 1: 430. 6: 707. 10: 405
aestatem. G. 4: 59, 138
aestibus. G. 3: 331. N. II. 4. V. aestus.
aestifer. G. 2: 353
aestiva. G. 3: 472. 2: 52
aestivis. G. 4: 312
aestivum. G. 4: 28
aestu. E. 2: 10. G. 1: 297, 298. 3: 434, 479. AE. 3: 397, 419, 557. 4: 532, 564. 7: 464. 8: 19. 10: 292, 687. 11: 627. 12: 486
aestuat. G. 1: 107. 4: 263, 309. AE. 6: 297. 8: 258. 10: 870. 12: 666
aestum. E. 5: 46. AE. 8: 674
aestus. E. 3: 98. G. 1: 352. 2: 164. 3: 459. 4: 401. AE. 1: 107. 2: 706, 759. 7: 495
aetas. E. 4: 4. 37. 9: 51. G. 2: 362. 3: 60, 165, 190. AE. 1: 283. 7: 680. 8: 200,

INDEX ERYTHRAEI

- 200, 326. 9: 212, 275. 10: 434. 11, 174. 12: 438
actate. AE. 1: 705. 2: 596. 4: 599
actatibus. E. 7: 4
acterna. G. 1: 60. AE. 7: 609. 8: 37. 10: 18. 12: 191, 504
acternam. O. 1: 468. AE. 4: 99. 7: 2. 10: 746. 12: 310, 879
acternas. AE. 4: 201
acterni. AE. 2: 154
acternis. AE. 1: 232
acterno. AE. 8: 394. 11: 356
acternum. G. 2: 400. AE. 1: 36. 2: 297. 6: 235, 381, 401, 617. 11: 97, 98, 583
aether. G. 1: 324. 2: 325. 3: 150. AE. 1: 90. 4: 167, 668. 5: 228. 6: 640, 8: 239. 10: 102
aethera. O. 1: 406, 409. 3: 358. AE. 1: 379, 587. 2: 338. 3: 462, 572. 5: 13, 140. 6: 130. 7: 34, 65, 395, 530. 8: 70, 526. 9: 24. 10: 265, 459. 11: 272, 556, 756. 12: 253, 409, 578, 724
aethere. E. 1: 60. 2: 4: 78. AE. 1: 223. 2: 113. 4: 574. 5: 695, 821. 6: 436. 7: 25, 143, 288. 8: 524, 701. 9: 645. 10: 356. 11: 104, 724, 802. 12: 853
aetheria. AE. 1: 394, 547, 747, 7: 768. 9: 638
aetherias. O. 2: 292. AE. 4: 446. 6: 762. 7: 557
aetherii. AE. 8: 68. 10: 621
aetheriis. AE. 5: 518, 838
aetherio. AE. 6: 536. 7: 281. 8: 319
aetheris. G. 4: 221. AE. 8: 137, 608
aetheris. AE. 2: 512. 8: 28. 12: 140, 181
aetherium. AE. 6: 579, 747. 11: 867
Aethiopia. E. 10: 68. G. 2: 120. AE. 4: 481
Aethon. AE. 11: 89
aethra. AE. 3: 585. 12: 247
Aetna. G. 4: 173. AE. 3: 554, 571, 674
Aetnaea. AE. 8: 419
Aetnaei. AE. 8: 440
Aetnaeus. AE. 3: 678. 7: 786. 11: 263
Aetnam. G. 1: 472. AE. 3: 579
Aetola. AE. 11: 239
Aetolis. AE. 10: 28
Aetolum. AE. 11: 308
Aetolus. AE. 11: 428
aevi. E. 4: 11. O. 3: 66, 189. 4: 206. AE. 2: 628. 3: 415. 5: 73. 8: 627. 9: 255. 10: 472, 582. 11: 425
aervo. E. 8: 27. 10: 43. AE. 2: 435, 509. 3: 491. 8: 307. 9: 447. 11: 85, 237
aevum. AE. 9: 609
aevum. G. 3: 100. 4: 154. AE. 7: 776. 10: 53, 235. 11: 569
Afer. O. 3: 344
affabar. AE. 3: 492
affabilis. AE. 3: 621
affare. AE. 4: 424. N. in Impropris v. Affari.
affari. AE. 2: 775. 3: 153. 8: 35. 9: 484
affata. G. 4: 530. AE. 4: 632. 6: 40, 538, 666. 8: 611. 9: 83. 12: 138
affati. AE. 2: 644
affatu. AE. 4: 284
affatur. AE. 1: 663. 2: 700. 7: 91, 544. 8: 126. 9: 198, 295, 640, 652. 10: 332, 466, 591. 12: 10, 71
affatus. G. 4: 320. AE. 6: 465
affecit. AE. 12: 352
affectare. AE. 3: 670
affectat. G. 4: 562
afferimur. AE. 7: 217
affers. AE. 3: 310. 8: 477
affigere. G. 2: 318
affixa. AE. 8: 196. 9: 579
affixae. G. 4: 238
affixit. AE. 9: 536
affixus. AE. 5: 852. 10: 166
afflarat. AE. 591
afflata. AE. 6: 50
afflavio. G. 1: 250. AE. 2: 649. 5: 739
afflicti. AE. 1: 452
afflictus. AE. 2: 92
affluisse. AE. 2: 796
afflore. AE. 7: 270. 9: 243. 10: 547
afforet. AE. 1: 576. 2: 522. 6: 35
affmis. AE. 10: 143
Africa. AE. 4: 37
Africanus. AE. 1: 86
Afros. E. 1: 65. AE. 8: 724
agam. AE. 4: 546. 10: 675
Agamemnoniaeque. AE. 6: 489
Agamemnonias. AE. 3: 54. 6: 838
Agamemnonius. AE. 4: 471. 7: 723
agamus. E. 9: 66
Aganippae. E. 10: 12
agat. G. 1: 462. AE. 4: 238. 9: 723. 12: 78, 486
Agathysii. AE. 4: 146
age. E. 3: 52. G. 1: 63. 3: 42. 4: 149, 329, 358. AE. 1: 753. 2: 707. 3: 169, 362, 462. 4: 223, 569. 5: 548. 6: 343, 389, 531. 629, 756. 7: 37, 429. 8: 59. 10: 241. 11: 587. 12: 832
age. *verbum*. E. 8: 17. 9: 24. AE. 1: 70
agebant. AE. 11: 445
agebat. O. 1: 421. 2: 338, 538. AE. 5: 265, 272, 833. 6: 337. 8: 203, 465, 9: 696
agelli. E. 9: 3
agendum. E. 9: 24
Agenoris. AE. 1: 338
agens. G. 3: 412, 470. AE. 1: 117, 191. N. II. 4. v. agere. 4: 71. NO. ibidem. 6: 806. 7: 707, 804. 8: 678, 683. 10: 634. 11: 433
agensum. G. 4: 510
agensis. O. 4: 510
agensis. *accul. plur.* G. 1: 352
ager. E. 3: 56. 7: 57. G. 1: 102, 107. 2: 6, 236, 243, 330. AE. 4: 1525. 11: 316, 602
agerem. AE. 5: 51
agerent. AE. 7: 481
aget. G. 3: 203. AE. 6: 837, 874
agetur. AE. 1: 574
agger. AE. 11: 382
aggerat. G. 3: 556. AE. 4: 197. 11: 79, 342
aggere. AE. 1: 112. 5: 44, 113, 273. 7: 6, 106, 127, 159. 9: 43, 567, 709. 10: 144. 11: 212, 398, 850. 12: 446, 564
aggeribus. G. 3: 354. AE. 2: 496. 6: 831. 9: 70, 784. 10: 24
aggeritur. AE. 3: 63
agglomerans. AE. 2: 341. N. II. E. V.
agglomerare. 12: 458
aggredere. E. 4: 48
aggredior. E. 8: 103
aggrediorum. G. 4: 404
aggredior. AE. 3: 38, 358
aggreditur. AE. 4: 92. 6: 387. 9: 325
aggressa. AE. 4: 476
aggressi. E. 6: 18. AE. 2: 165, 463. 6: 584
agrestes. AE. 7: 482
agi. AE. 5: 638
Agillina. AE. 7: 652
Agillinae. AE. 8: 479
Agillinaeque. AE. 12: 282
agimur. AE. 3: 5
Agis. AE. 10: 751
agit. O. 2: 130. N. II. 4. v. agere, 6-cundo loco, post auferre. 364. 3: 344, 552. 4: 474. AE. 3: 682. 4: 246, 465. 5: 116, 456. 7: 393, 405. 8: 258. 9: 814. 10: 514, 540. 11: 734. 12: 429, 457, 502
agitabat. G. 4: 533. AE. 7: 472. 11: 337, 770. 12: 248
agitatus. O. 3: 409
agitabo. G. 3: 18
agitans. G. 2: 496
agitant. G. 3: 372. 4: 154
agitare. G. 3: 181, 287, 415. AE. 10: 71, 235. 11: 686. 12: 397, 803
agitat. G. 2: 527. AE. 6: 727. 9: 587
agitata. G. 1: 357. AE. 6: 68. 11: 694
agitare. AE. 2: 640
agitator. G. 1: 273. AE. 2: 476
agitatus. AE. 3: 331. 4: 471. 10: 872. 12: 668
agitavimus. AE. 2: 421
agite. G. 2: 35. AE. 1: 627. 3: 114. 5: 58, 635. 7: 130. 8: 273
agitet. AE. 3: 609
agitur. G. 1: 322. 2: 280. 4: 59. AE. 1: 186. 2: 408, 613. 4: 404. 5: 549, 602, 834. 7: 69, 707, 804. 8: 683. 9: 47. 10: 171, 198, 440, 513. 11: 433, 781. 12: 450, 457, 555
agmina. G. 3: 423. AE. 1: 490. 2: 68, 267, 371, 466. 4: 142, 154, 406, 469. 5: 580, 675, 805. 6: 572, 816. 7: 144, 508, 648, 694, 794. 8: 696. 9: 113, 478, 800. 10: 318, 427, 431, 561, 721. 11: 146, 663, 729, 734, 909. 12: 122, 239, 279, 329, 368, 482, 557, 597, 683, 689, 861
agmine. G. 1: 381. 3: 348, 369. 4: 167. AE. 1: 82, 393, 434. 2: 212, 450, 727, 782. 5: 90, 211, 373, 562. 6: 712, 749. 7: 703. 8: 587, 595. 9: 23, 375, 728, 788. 10: 769. 11: 60, 412, 684, 757, 762, 880, 907. 12: 324, 442
agminibus. AE. 9: 686
agminis. AE. 7: 707. 12: 249
Agvnan. AE. 10: 128
agnae. E. 2: 21
agnam. AE. 5: 772. 6: 249
agni. G. 1: 341. 4: 435. AE. 9: 61
agnis. E. 3: 6
agnus. E. 3: 103. 4: 45. 7: 15. AE. 1: 635
 agud-

I N V I R G I L I U M.

agnoscat. AE. 6: 407
agnoscere. AE. 3: 173
agnoscere. AE. 1: 470. 3: 82, 347. 6: 193
agnosco. AE. 3: 351. 4: 23. 8: 155. 12: 260
agnoscunt. AE. 2: 423. 5: 576, 679. 9: 457, 734. 10: 224
agnovere. AE. 9: 659
agnovi. AE. 12: 632
agnovit. AE. 1: 406, 488. 3: 82, 180. 6: 452, 498. 8: 531. 9: 16. 10: 843, 874. 11: 910. 12: 449, 869
agnus. AE. 9: 565
agnus. E. 1: 8
ago. E. 1: 13. N. II. 4: V. *agere.* 9: 37. AE. 4: 534. 10: 675. 12: 637
Agrestes. AE. 3: 703
agrestem. E. 6: 8. G. 3: 163
agrestis. E. 1: 10. 10: 24. G. 2: 531. AE. 5: 40. 7: 523. 11: 67
agrestis. AE. 7: 679
agrestibus. G. 1: 160. AE. 7: III
agrestis. G. 1: 343. AE. 7: 681. 11: 682
agrestis accusat. plur. G. 1: 41. 2: 493. AE. 3: 34. 7: 482, 504. 8: 349. 9: 11. 10: 310
agrestium. G. 1: 10
agri. G. 2: 183. AE. 1: 343. 7: 162. 10: 563. 11: 209
agricola. G. 1: 317, 494. 2: 513. AE. 10: 805
agricolae. E. 5: 80. 9: 61. G. 1: 48, 101, 300, 355. 2: 36, 445. 4: 272. AE. 2: 628. 7: 521
agricolam. G. 1: 259
agricolas. G. 2: 459
agricolis. G. 1: 429. 2: 401. 4: 570. AE. 12: 453
Agrippa. AE. 8: 682
agris. E. 1: 12. G. 1: 422. 3: 249, 434. 4: 159. AE. 7: 206, 812. 11: 198, 247, 431. 12: 24, 185, 516
agro. AE. 12: 898
agros. E. 1: 73. 5: 35, 75. 6: 48. G. 1: 81, 84, 123, 471. 2: 54, 215, 274, 346. 4: 522. AE. 2: 306. 3: 141. 4: 163. 7: 551. 8: 8, 492. 11: 144, 206, 255, 367, 386. 12: 359, 463
agnus. G. 3: 377. AE. 11: 620
agnuntur. AE. 12: 336
Ab. E. 1: 15. 2: 60, 69. 6: 47, 52, 77. 10: 47, 48, 49. G. 2: 252. 4: 526
abena. AE. 1: 213. 2: 470. 5: 102. 6: 218
abeni. G. 1: 296. 7: 463
abeno. AE. 1: 295, 449. 4: 513. 8: 22. 11: 487, 770
abeno. AE. 6: 228
abenos. AE. 7: 633. 9: 169
Abis. AE. 1: 41
Abis. AE. 2: 414
Ab. G. 4: 359, 381, 415. AE. 1: 142, 297, 438, 464, 595. 2: 155, 289, 296, 639. 3: 103, 189, 480, 543. 4: 591, 630, 641, 660, 704. 5: 365, 551. 6: 46, 52, 318, 630. 7: 121, 259. 8: 122, 185. 9: 52, 184, 221, 303, 355, 749. 10: 285, 379, 444, 473. 11: 24, 29, 459, 464, 520. 12: 156, 622
agnus. AE. 4: 592

ala. AE. 11: 604, 868
alacer. AE. 10: 729. 12: 337
alacres. AE. 9: 231
alacris. AE. 5: 380. 6: 685
alacris. accusat. plur. E. 5: 58
alae. AE. 4: 121. 11: 835. 12: 551
alarum. AE. 1: 301. 6: 19. 12: 876
alas. G. 4: 27, 106, 203. AE. 1: 689. 3: 226, 520. 5: 217. 7: 191, 561. 8: 224. 11: 730. 12: 848, 869
alasis. G. 4: 259
alba. E. 2: 18. 7: 38. G. 2: 265. 4: 130. AE. 3: 392. 5: 567. 8: 45. 9: 548. 12: 69
Alba. AE. 6: 766
Albae. AE. 9: 387
albae. G. 2: 91
albam. AE. 3: 120. 5: 567
Albam. 1: 271. 5: 597. 6: 770. 8: 48
Albanae. AE. 7: 602
Albane. AE. 8: 643
Albani. AE. 1: 7. 5: 600. 9: 388. 12: 826
Albanum. AE. 6: 763
Albanus. AE. 12: 134
albens. AE. 12: 36
albere. G. 1: 367. 3: 237. AE. 4: 586. 7: 528
albi. G. 2: 146. AE. 3: 392. 8: 45
albis. G. 3: 82. N. II. 4: V. *album.* AE. 5: 565. 7: 667. 9: 49. 10: 575. 11: 681. 12: 164
albo. E. 2: 41. G. 2: 71. 3: 56. AE. 8: 82. 12: 87
albos. G. 3: 386. AE. 5: 865. 7: 417. 9: 651
Albula. AE. 8: 332
album. AE. 11: 580
Albunea. AE. 7: 83
Alburnum. G. 3: 147
albus. AE. 7: 517
Alcandrum. AE. 9: 767
Alcandro. AE. 10: 338
Alcandro. AE. 9: 672
Alcathoon. AE. 10: 747
Alcidae. E. 7: 61. AE. 8: 219. 10: 321
Alicide. AE. 10: 461
Alicidem. AE. 5: 414. 6: 123, 392
Alicides. AE. 6: 802. 8: 203, 249, 256, 563. 10: 464
Alicimedon. E. 3: 44
Alicimedontis. E. 3: 37
Alicones. G. 1: 399
Alicoi. G. 2: 87
Alcippen. E. 7: 14
Alconis. E. 5: 11
alchat. G. 4: 563. AE. 8: 318
Alecho. AE. 7: 324, 341, 405, 415, 445, 476. 10: 41
alendum. AE. 3: 50
Alex. AE. 1: 394. 5: 506, 861. 11: 721. 12: 247, 255
Alexus. Vid. *Halefus.* AE. 10: 352
Alethes. AE. 1: 121. 9: 246, 307
Alexi. E. 2: 6, 19, 65
Alexim. E. 2: 1. 5: 86
Alexis. E. 2: 56, 73. 7: 55
Alga. E. 7: 42. AE. 7: 590
Alia. G. 3: 65. AE. 1: 474. 3: 494. 4: 153. 8: 433, 682. 9: 521, 10: 362, 456. 11: 229. 12: 346

Aliae. G. 2: 10, 26, 28, 442. 4: 14, 96, 98, 158, 162, 163. AE. 1: 705. 3: 212. 6: 740. 7: 395. 10: 249. 12: 24
Aliam. G. 2: 380. 3: 65. AE. 11: 324
alias. E. 1: 25. 3: 78. 6: 3. 101. 4: 351. AE. 1: 512. 3: 321. 4: 243. 5: 466. 6: 411. 11: 96, 537, 821
alias. G. 1: 84
alibi. E. 1: 42. G. 1: 55
Alima. G. 2: 76. 4: 244. AE. 4: 312. 10: 78, 866
Alimnis. G. 2: 149
Alimno. AE. 10: 781
Alimno. E. 3: 5
Aligeri. AE. 12: 249
Aligerum. AE. 1: 663
Alis. E. 1: 65. G. 1: 264. 2: 22, 503. 4: 171, 172. AE. 1: 213, 427, 428, 740. 2: 330, 332, 374, 399, 449, 467. 3: 643. 4: 37, 593. 5: 102, 164, 834. 6: 248, 616, 847. 7: 181, 633. 8: 449, 450, 530, 587. 9: 568. 10: 290. 11: 64, 91, 193, 473. 12: 119, 133, 287, 577, 578, 584, 586, 627
Alis. E. 2: 49. G. 2: 17. 4: 148. AE. 3: 494. 4: 488. 6: 741. 7: 112. 12: 436
Alis. G. 1: 276. 2: 512. 3: 245, 531. AE. 5: 592. 11: 169. 12: 331
Alis. E. 8: 99
Alis. G. 1: 276, 420. 2: 215, 336, 442. AE. 1: 347, 511, 612. 4: 141. 5: 151, 438, 583. 6: 316, 656, 664. 7: 55. 8: 399, 590. 9: 727, 782. 11: 324, 416. 12: 391
Alipedes. AE. 7: 277
Alipedumque. AE. 12: 484
Aligna. E. 3: 15
Alignae. E. 6: 60
Alignam. E. 3: 73. 6: 55. AE. 1: 463. 2: 676
Alignando. AE. 8: 200, 602
Alignas. AE. 6: 719
Alignem. AE. 7: 770. 8: 578
Alignid. E. 2: 71. AE. 2: 81. 9: 186. 10: 84, 547
Alignis. AE. 2: 48. 4: 625. 6: 865
Alignod. AE. 2: 81, 89
Alignot. E. 1: 70
Alis. G. 1: 382. 4: 82. AE. 1: 397. 4: 180, 240, 252. 5: 319, 515, 657. 7: 408, 476. 8: 769. 9: 14, 578. 11: 756. 12: 319, 866
Alis. E. 3: 30. G. 2: 251, 327. AE. 4: 2, 38. 5: 231. 6: 726. 11: 71
Aliter. G. 1: 201. 2: 286. 4: 176. AE. 1: 399. 2: 428. 4: 256, 669. 5: 592. 6: 147. 9: 65, 497, 554, 797. 10: 360, 410, 714. 11: 757. 12: 723
Alitibus. AE. 9: 486. 10: 559
Alisis. verbum G. 1: 22
Alisis. nomen AE. 8: 430. 12: 862
Alitum. G. 3: 454
Alitum. AE. 8: 27
Alind. E. 6: 26. AE. 2: 199. 4: 174, 315. 9: 417. 10: 19, 883. 12: 244, 843
Alinum. E. 2: 73. 10: 23. G. 2: 132, 337. 3: 390
Alis. G. 1: 141, 142. 2: 507. 4: 254, 372. AE. 5: 378. 6: 89
Alit. AE. 10: 269

Alia

INDEX ERYTHRAEI

- allabimur.* AE. 3: 131, 569
allabitur. AE. 6: 2, 9: 474. IO: 292
allapsa. AE. 9: 578. 12: 319
allia. E. 2: 11
Allia. AE. 7: 717
alliat. G. 4: 480. AE. I: 169. 6: 439
alloquere. AE. 4: 226. 8: 123
alloquitur. AE. I: 230, 594. 4: 8, 222. 5: 780. 6: 341. 8: 372. IO: 228, 860. 11: 821. 12: 792
allognor. E. 8: 20. AE. 6: 466
alindens. AE. 7: 117
alluit. G. 2: 158. AE. 8: 149
alma. G. I: 7. AE. I: 306, 618. 2: 591. 664. 3: 911. 6: 74, 117, 197. 7: 644, 774. 8: 455. IO: 215, 220, 252, 332, 439. 11: 557
almam. AE. 11: 182
almis. G. 2: 233
Almon. AE. 7: 532
Almonem. AE. 7: 575
almm. E. 8: 17. AE. 5: 64
almus. G. 2: 330
alni. G. 2: 110
alnos. E. 6: 63. G. I: 136
alns. E. 8: 53. IO: 74. G. 2: 451
Aloidas. AE. 6: 582
Alpes. G. I: 474. 3: 474. AE. IO: 13
Alphea. G. 3: 180
Alphee. AE. IO: 179
Alphenm. G. 3: 19. AE. 3: 694
Alphesiboi. E. 8: 1, 5
Alphesibans. E. 5: 73. 8: 62
Alpina. AE. 8: 661
Alpinas. E. IO: 47
Alpini. AE. 4: 442
Alpinis. AE. 6: 830
Alpis. accus. plur. G. 3: 743
Alsum. G. 12: 304
alta. E. I: 57. IO: 67. G. I: 142, 173, 310, 332. 2: 307, 389, 431, 461, 479. 3: 329, 376, 393, 533, 547. 4: 319, 459, 462, 467, 541. AE. I: 26, 189, 427, 429, 680. 2: 56, 203, 448. 3: 239, 619, 678, 681. 4: 343, 665. 5: 12, 175, 508, 588, 732, 841. 6: 41, 179, 237, 267, 323, 522, 788, 836. 7: 6, 82, 362, 785. 8: 115, 867, 691. 9: 81, 169, 388, 557, 564, 617, 678, 715. No. III. 4. v. aluum. IO: 63, 86, 101, 126, 197, 374, 454, 526, 687, 723. 11: 135, 490, 638, 797, 837. 12: 474, 546, 547, 603, 705, 752, 787, 883, 929
altac. G. 2: 14. 55. 3: 198. 4: 48. AE. I: 7. 4: 97, 265. 7: 108
altam. G. I: 364. AE. 9: 403. IO: 246
altaria. E. I: 44. 5: 66. 8: 64, 74, 105. G. 3: 490. AE. 2: 515, 550. 4: 145, 517. 5: 54, 93. 7: 71. 8: 14, 285. 11: 50. 12: 174
altaribus. AE. 7: 211
altas. G. 2: 305. AE. 3: 699
alte. G. I: 485. 2: 78, 230, 521. 3: 241, 422. AE. I: 337, 506. 4: 443. 5: 443. 6: 145. 7: 465. 9: 749. IO: 850. 11: 496, 751, 804. 12: 729
alter. E. 3: 34, 40. 4: 34. 5: 49. 8: 39. G. 2: 397. 3: 224. 4: 91, 93. AE. I: 544. 3: 356. 5: 298, 299, 311, 568. 6: 143, 164. 7: 321, 649. 9: 179, 772. IO: 27. 11: 670, 671. 12: 639, 830
altera. E. 3: 71. 4: 34. plur. 35. G. 2: 228. 3: 286. 4: 339, 340. AE. 3: 86. 6: 713, 893, 895. 7: 690. 9: 131. 12: 168, 582, 830
alterius. G. I: 158. 2: 32, 33. AE. 2: 667. 3: 31, 33
alterna. E. 3: 59. 5: 14. G. 3: 192. AE. 5: 376. 6: 121. 11: 426
alternantes. G. 3: 220
alternausi. AE. 4: 287
alterni. AE. 12: 233
alternis. E. 3: 59. 7: 18. G. I: 71, 79
alterno. AE. 11: 624
alternos. E. 7: 19. AE. 3: 423. 5: 584. 8: 634. 12: 386
alterum. AE. 2: 667
alti. G. 4: 333. AE. 5: 799. 9: 697. IO: 806. 12: 181
altior. G. 2: 290. AE. 8: 162. IO: 625. N. II. 4. v. altum. 11: 697. 12: 902
altis. E. I: 84. 7: 66. G. I: 357, 411. 3: 273. 4: 112, 125, 533. AE. I: 95. 2: 219, 464. 3: 322, 644, 675. 4: 187. 6: 603, 668. 7: 59, 275, 413, 563, 624, 726. 8: 321. 9: 325, 470, 530, 805. IO: 121, 287, 469, 707. 11: 36, 256, 462, 485. 12: 523
altissima. AE. 8: 234
altius. E. 6: 38. G. 2: 290. 3: 76, 442, 553. 4: 285. N. II. 4. v. altum. AE. 7: 529. IO: 813
alto. E. 4: 7. 6: 76. G. I: 96, 324, 442. 3: 238, 354, 505. 4: 78, 96, 227. AE. I: 5, 110, 126, 160, 297. 2: 2, 290, 307, 410. 4: 230, 574, 661, 691. 5: 45, 220, 243, 261, 489, 511, 542, 727. 6: 310, 436, 500, 599. 7: 25, 95, 141, 168, 200, 674, 704. 8: 66, 395. N. II. 4. v. altum. 423, 461, 541. 9: 125, 644. IO: 633, 857. 11: 95, 301, 456, 482, 633, 721, 817, 849, 853. 12: 114, 244, 357, 365, 886, 941
altorum. G. 3: 520
altos. E. 8: 86. G. 3: 412, 535. AE. I: 61, 692. 2: 635. 3: 662. 4: 151, 645, 685. 8: 692. IO: 658. 11: 98, 740, 810. 12: 675
alttricem. AE. 3: 273
altum. G. I: 455. 2: 210. 3: 42. N. II. 4. 93, 358. 4: 107, 528, 560. AE. I: 34, 209. 3: 11, 70, 192, 375, 454. 4: 310. 5: 164, 375, 764. 7: 682. 9: 699. 11: 187, 211
altus. G. 4: 368. AE. 6: 9. 8: 27. 9: 30. IO: 737, 755, 875. 11: 726. 12: 140, 295
alucaria. G. 4: 34
alveo. G. 11: 253. AE. 6: 412. 7: 33, 303, 436. 9: 32
alveus. G. I: 203
alumno. AE. 6: 877. N. II. 4. v. alumnum. 11: 33. N. II. codicm. v. alumnum.
alumnam. AE. 6: 595. N. ibid.
alvo. G. 2: 453. AE. 2: 401. 6: 516. 9: 152. 12: 273
alvum. G. 3: 427. 4: 94. AE. 2: 51
alvus. G. 3: 80. AE. IO: 211
ama. AE. 5: 163
amahat. E. 2: 52
amabit. E. 5: 76. 7: 63
amans. AE. 4: 101
amant. E. 3: 59. 8: 108. G. 3: 396
amantem. G. 4: 488. AE. I: 352. 4: 296, 370, 479
amantes. E. 8: 26. AE. 4: 520
amanis. AE. 4: 429. 6: 526
amanis. accus. plur. G. 3: 218, 315. 4: 124. AE. 4: 221, 520
amara. E. IO: 5. G. 2: 86. N. II. 4. v. amarum. 238
amaracus. AE. I: 693
amarac. E. 6: 62
amaras. E. I: 79
amare. G. 3: 186. AE. 3: 134. N. de Impropius.
amare. domen. AE. IO: 900
amari. verbum. E. 5: 89
amarior. E. 7: 41
amaris. G. I: 120. 2: 314. AE. IO: 368, 591. 11: 337. 12: 766
amaro. E. 6: 68. AE. 4: 203. N. II. 4. v. amarum. 12: 588
amator. G. 2: 247
amatos. E. 3: 110
amarum. G. 4: 431
Amarylli. E. I: 37. 8: 77, 78, 101
Amaryllida. E. I: 5. 9: 22
Amaryllidis. E. 2: 14. 3: 81
Amaryllis. E. I: 31. 2: 52
Amasene. AE. 7: 685
Amasenus. AE. 11: 547
Amastrum. AE. 11: 673
amat. E. 3: 62, 84, 88. 5: 61. 7: 63. G. 2: 113
Amatae. AE. 7: 343, 401, 581. 9: 737. 12: 56
Amatam. AE. 12: 71
Amathus. AE. IO: 51
amati. AE. IO: 189
amavit. E. 5: 52. AE. 6: 129
Amazon. AE. 11: 648
Amazones. AE. 11: 660
Amacooniam. AE. 5: 311
Amazonidum. AE. I: 490
ambae. G. 4: 341, 342. AE. 5: 157. 12: 190
ambages. G. 2: 46. AE. I: 342. 6: 29, 99
ambas. G. I: 238. AE. 4: 679. 6: 496, 540. IO: 844, 688, 12: 136
ambasa. AE. 5: 752
ambesas. AE. 3: 257
ambiguae. AE. 5: 655. 8: 580
ambiguam. AE. I: 661. 3: 180. N. II. 4. v. anceps.
ambiguas. AE. 2: 99
ambiguamque. AE. 5: 326
ambiti. AE. IO: 243. N. II. 4. v. ambire.
ambire. AE. 4: 283. N. ibid. 7: 333
ambit. AE. 6: 550. N. ibid.
ambo. E. 3: 34. 5: 1, 7. 6: 18. 7: 4, 18. G. 4: 88. AE. 8: 446. IO: 125. 11: 291, 906. 12: 342, 525
ambobus. AE. I: 458. 2: 710. 7: 470
amborum. E. I: 62. AE. 5: 425. 7: 316. 8: 142, 241, 423. 9: 251. IO: 759. 12: 731
ambus. G. 4: 88

ambus

IN VIRGILIUM.

ambrosiae. G. 4: 419. AE. I: 403. 12: 419
ambusta. AE. 12: 301
ambustum. AE. 12: 298
amello. G. 4: 271
amem. G. 2: 486
amens. AE. 2: 314, 321, 745. 3: 307. 4: 203, 279. 7: 460. 9: 424, 478. 10: 681. 12: 622, 742, 776
amentaque. AE. 9: 665
Amerina. G. I: 265
amet. E. 3: 90
amica. AE. 2: 255
amica. AE. 6: 507, 509
amicia. AE. I: 486. 2: 93. 5: 337, 350, 719. 869. 6: 149. 8: 172
Amyci. AE. I: 222. 5: 373
amicis. AE. 2: 147, 372. 5: 41. 770. 8: 126. 10: 466
amicitiae. AE. II: 321
amicitiam. AE. 7: 546
Amyclaei. G. 3: 89
Amyclaeum. G. 3: 345
Amyclis. AE. 10: 564
amico. AE. 3: 463
Amyco. AE. 10: 704
amicos. G. 4: 115. AE. 5: 57. 7: 265. 11: 109
amicii. AE. I: 516
amicum. AE. I: 412. 3: 405, 545. 7: 669. 8: 33. 11: 77. 12: 401, 885
amiculum. AE. 5: 421
amicus. G. 3: 563. AE. 6: 301; 12: 602
amicum. AE. I: 610. 2: 735. 3: 82. 5: 452. 9: 198, 389, 430, 444, 774
Amycaem. AE. 9: 772. 12: 509
Amyneae. G. 2: 97
Amynta. E. 3: 75
Amyntas. E. 2: 35, 39. 3: 66, 83. 5: 8, 15, 18. 10: 37, 38, 41
amisis. G. 2: 198. 3: 227. AE. 8: 332
amissa. G. 3: 70. AE. 5: 519, 795. 11: 868. 12: 236
amissae. AE. 3: 341
amissam. AE. 2: 741. 4: 375
amissi. AE. 11: 272
amissis. G. 4: 318. AE. I: 252, 474. 5: 271, 699, 713
amisso. G. 4: 213. AE. 5: 867
amissos. G. 4: 512. AE. I: 217. 2: 148
amissum. AE. 5: 614, 814
Amiserna. AE. 7: 710
Amisthaonius. G. 3: 550
amistabat. AE. 5: 853
amittes. AE. 11: 409
amitta. AE. 3: 710
Ammonae. AE. 4: 198
anne. AE. 11: 457
annem. E. 5: 25. G. I: 141. 3: 37. 4: 362. AE. 3: 694. 6: 318, 374, 705. 7: 792. 8: 58, 204, 236, 297. 9: 425. 11: 562. 12: 417
annes. G. I: 478. 2: 187, 485. 3: 2, 428, 554. 4: 233. AE. 4: 164. 5: 807. 12: 524
anni. G. I: 203. 3: 447. AE. 8: 473, 549. 9: 469, 790. 11: 316
annibus. AE. 8: 71. 9: 30
annis. G. I: 115. 3: 522. 4: 293, 319, 373. AE. 2: 496. 6: 550, 659. 7: 465, 516, 701, 728. 8: 64, 240. 9: 124. 10: 199, 806. 11: 405
annis. accus. plur. AE. 5: 634. 6: 671. 11: 298
anno. E. 3: 78
annona. AE. 5: 734. 6: 638
annona. AE. 7: 30. 8: 31
annorum. AE. 9: 680
annuum. E. 3: 89. 4: 25
annor. E. 2: 68. 3: 101, 102. 7: 21. 8: 43, 47, 85, 89. 10: 21, 28, 29, 44, 69, 73. G. 2: 301. 3: 112, 244, 259, 269, 292, 394. 4: 177, 205, 325. AE. I: 644, 689. 2: 10. 4: 17, 307, 347, 412, 516, 532, 624. 5: 394. 6: 24, 133, 442, 824. 7: 461, 636. 8: 184, 327. 9: 182. 10: 188, 872. 11: 323, 538, 739, 892. 12: 70, 282, 668
annere. E. 6: 10, 46. 8: 18, 81. 10: 10. G. 2: 476. 3: 285. AE. I: 171, 344, 349, 675, 721. 2: 343. 3: 298, 330. 4: 54, 395. 5: 5, 296. 6: 314, 455, 889. 7: 57, 496, 550, 769. 8: 163, 394. 9: 197. 10: 614, 789. 11: 549, 782. 12: 29, 392
annorem. G. 4: 464. AE. I: 663, 716, 749. 2: 789. 3: 487. 4: 85, 171. 5: 655. 6: 28, 474. 8: 373. 10: 191. 11: 583
annores. E. 3: 109. 8: 23. 9: 56. 10: 6, 34, 53, 54. G. 3: 227. 4: 347. AE. 4: 28, 292
annori. E. 2: 68. 10: 69. AE. 4: 38, 414
annoris. G. 3: 210. AE. 5: 538, 572
annorum. AE. I: 350. 5: 334. 10: 326
Amphion. E. 2: 24
Amphrysa. AE. 6: 398
Amphryso. G. 3: 2
Amphitryoniadae. AE. 8: 103
Amphitryoniades. AE. 8: 214
ampla. AE. I: 725. 2: 310. 4: 93
amplectens. AE. 10: 523
amplecti. G. 2: 42
amplectitur. AE. 8: 369
amplector. AE. 3: 351
amplexae. AE. 4: 686
amplexae. G. 2: 367. AE. 2: 490, 517
amplexi. AE. 2: 218
amplexum. AE. 6: 698. 8: 388, 568
amplexus. E. 3: 45. AE. I: 687. 2: 214. 3: 607. 5: 86, 531. 8: 124, 405, 615
amplis. AE. 3: 353
amplius. E. 3: 105. G. 4: 503. AE. I: 683. 3: 192, 260. 5: 8. 9: 426, 519. 11: 807. 12: 680
amplum. AE. 6: 743
Amphiclii. AE. 7: 565
amurca. G. I: 194. 3: 448
an. E. 3: 1, 21. 5: 53, 87. 8: 49, 108. 9: 1. G. I: 29, 32. 2: 158, 161, 227, 273. AE. I: 329. 2: 390. 3: 39. 4: 208, 325, 544. 5: 28. 6: 533, 719, 864. 8: 114. 9: 114, 185, 400. 10: 89, 681, 683. 11: 382. 12: 230, 636
Anagnia. AE. 7: 684
anceps. AE. 4: 603. 10: 304, 359. N. II. 4
Anchemolam. AE. 10: 389
Anchisa. AE. 3: 475. 5: 244, 424. 6: 322, 331. 7: 152
Anchisae. AE. I: 617. 2: 300. 4: 351, 427. 5: 31, 99, 535, 537, 652, 664, 723. 8: 156. 9: 647. 10: 534
Anchise. AE. I: 617
Anchiseo. AE. 5: 761
Anchisen. AE. 2: 597, 747. 3: 82, 179, 710. 5: 614. 6: 670. 7: 134
Anchises. AE. 2: 687. 3: 9, 263, 473, 525, 539, 558, 610. 6: 679, 713, 723, 752, 855, 868, 888, 898. 7: 123, 245. 8: 163. 12: 934
Anchisiade. AE. 6: 126, 348
Anchisiades. AE. 5: 407. 8: 521. 10: 250. 822
anchora. AE. I: 169. 3: 277. 6: 6, 902
ancile. AE. 7: 188. N. de Genete armorum
ancilia. AE. 8: 664
ancipitemque. AE. 5: 589
ancipites. AE. 5: 654
anciptii. AE. 3: 47. 7: 525
Ancus. AE. 6: 816
Androgei. AE. 2: 392
Androgeos. AE. 6: 20. *causus generandi Graecus, sicut supra Chaonio pro Chaonii. Probus Instituitis artium.*
Androgeos. AE. 2: 371, 382
Andromachae. AE. 3: 487
Andromache. AE. 2: 456. 3: 303, 319, 482
Andromachen. AE. 3: 297
anethi. E. 2: 48
anfractu. AE. 11: 522
angit. G. 3: 497. AE. 8: 260. 9: 89
anguem. AE. 2: 379. 7: 346
angues. AE. 2: 204. 7: 460, 658
anguis. AE. 7: 561
anguis. E. 3: 93. 8: 71. G. II: 205, 244. 2: 154. 3: 425. AE. 5: 84. 8: 300
anguis. accus. plur. G. 3: 38. 4: 482, AE. 6: 572. 8: 289, 437, 697
Angustiae. AE. 7: 759
angusta. AE. 2: 332. 3: 687. 11: 309
angustae. AE. 11: 525
angustii. G. 4: 206, 296. AE. 3: 411. 8: 366
angustis. G. 3: 290
angusto. G. 4: 83. AE. 3: 419. 4: 405
angustos. G. 4: 35
angustum. G. I: 380
angustus. G. 2: 75. 4: 206
anhela. G. 3: 497
anhelans. AE. 10: 837
anhelanti. AE. 5: 254
anhelat. AE. 8: 421
anelli. AE. 12: 790
anellis. G. I: 250. 2: 135. AE. 5: 739
anellitus. AE. 5: 199, 432. 9: 814
anellum. AE. 6: 48
Aniema. G. 4: 369
Anienem. AE. 7: 683
anil. AE. 4: 641
anilis. AE. accusat. 7: 416. 9: 489
anima. G. 4: 526. AE. 2: 118. 4: 385. 10: 529. 12: 648
animadversis. G. 2: 259. 3: 123
animae. E. 6: 32. AE. 5: 81. 321. 6: 319, 427, 486, 669, 713, 827. 8: 403. N. II. 4. V. *anima*. 9: 580. 10: 376, 601. 11: 372
animalia. E. 6: 40. G. 4: 309. AE. 5: 147.

INDEX ERYTHRAEI

147. 8: 26. 9: 224
animam. G. 4: 204. AE. I: 98. 3: 67, 654. 4: 652, 695. 5: 98, 483. 6: 818, 885. 7: 351. 9: 224, 349, 443. 10: 348, 525, 598, 854, 908. 11: 162, 408, 440. 12: 230
animarum. AE. 6: 264
animas. E. 8: 98. G. 2: 134. N. tr. 4. v. *anima.* 3: 495. 4: 238. N. ibidem. AE. 3: 140. 4: 242. 6: 411, 436, 680, 720, 758. 8: 564, 567. 9: 663. 11: 24. N. tr. 6: 883
animi. G. 3: 165, 289. 4: 491. AE. 2: 61, 73, 744, 316, 451. 3: 260. 4: 203, 300, 529. 5: 202, 404. 8: 4. 151. 9: 123, 246, 498, 611, 635. 10: 898. 11: 300, 417, 451. 12: 19
animis. G. 3: 119. 4: 132. AE. I: 11, 149. 2: 120, 355, 386, 712, 799. 3: 89, 250, 505. 5: 304, 429, 462, 473, 529. 6: 261, 832. 7: 42, 216, 401, 475, 814. 8: 228. 256, 530. 9: 688, 703. 10: 7, 104, 357, 686. 11: 18. 291, 438, 491, 641, 715, 733. 12: 371, 535, 574, 788, 892
animio. E. 3: 74. G. 4: 531. AE. I: 26, 529, 582. 2: 575, 660. 3: 34. 4: 3, 15. 5: 748. 6: 105, 158, 332, 690. 8: 370. 9: 191, 721, 741. 10: 648, 680, 686, 890. 12: 26, 142, 348, 439
animorum. G. I: 419. 4: 86
animos. G. 2: 350. 3: 100, 182, 207. 4: 69, 83, 105, 240. AE. I: 57, 153, 202, 515, 722. 2: 617, 355. 3: 342. 4: 13, 210, 414. 5: 192, 292, 751. 6: 782. 7: 383, 482, 550. 9: 127, 144, 249, 637, 721. 10: 250, 259, 278. 11: 315, 366. N. tr. 4: v. *anima.* 800. 12: 4: 251, 426
animosa. AE. I: 277
animosi. G. 2: 441. N. tr. 4. v. *anima.*
animosum. G. 3: 81
animus. E. 9: 51. G. 2: 51, 285. 3: 521. 4: 386, 516. AE. I: 304, 464, 579. 2: 586, 741. 3: 434, 611. 4: 22, 54, 113, 197, 285, 395, 630. 5: 465, 640, 720, 869. 6: 11, 344, 468, 890. 8: 20. 9: 294, 311, 717, 764. 10: 548. 11: 538. 12: 57, 487
animus. AE. 2: 12. 3: 60. 4: 639. 5: 363, 720. 7: 356. 9: 205. 10: 487, 610, 715. 11: 325, 510. 12: 23
Anias. AE. 3: 80
Anna. AE. 4: 9, 20, 31, 416, 421, 500
Anne. AE. 6: 919
annalis. accus. plur. AE. I: 373
Annam. AE. 4: 634
anni. G. 0: 1: 64, 224. 2: 514. AE. 2: 198. 6: 797
annis. E. 5: 67. G. 3: 95. AE. I: 235. 2: 14, 87. 6: 21, 649. 7: 53, 205. 8: 47, 511, 517. 9: 235, 246. 11: 174. 12: 686
annixa. AE. 4: 690
anno. E. 7: 43. G. 3: 304
annos. G. 2: 100, 208, 294. 3: 47, 61. 4: 208. AE. I: 31, 47, 74, 272. 2: 363, 647, 715. 6: 329, 748. 7: 60. 8: 399, 481, 560. 9: 85, 311. 10: 549, 308
annosa. AE. 6: 282
annosam. AE. 10: 766
annoso. AE. 4: 441
annua. G. I: 216, 338. AE. 5: 53. 8: 173
annue. G. I: 40. AE. 9: 625
annuerint. AE. 11: 20
annuerit. AE. 12: 187
annuis. AE. I: 250
annuit. AE. 4: 128. 9: 106. 10: 115. 11: 797. 12: 841
annuum. G. I: 6, 217, 258. 2: 405. AE. 3: 284. 9: 155. 11: 290
annus. E. 3: 57. 8: 39. G. 2: 402, 516. AE. 3: 139. 6: 311
annuus. AE. 5: 46
ansa. E. 6: 17
ansanti. AE. 7: 565
ansas. E. 3: 45
anser. E. 9: 36. G. I: 119. AE. 8: 655
Antacum. AE. 10: 561
Antaeus. AE. 12: 443
Antandro. AE. 3: 6
ante. E. I: 46, 60, 62. 2: 62. 3: 65, 78. 5: 70, 85. 6: 70, 80. 9: 15, 63. G. I: 125, 167, 173, 221, 225, 347. 2: 230, 259, 261, 266, 369, 475, 663. 3: 61, 206, 266, 348, 489, 503, 552. 4: 306, 351, 458, 477. AE. I: 95, 114, 334, 347, 349, 374. 6: 673. 2: 40, 270, 409, 531, 589, 663, 773. 3: 150, 255, 302, 321, 384, 545. 4: 27, 36, 59, 62, 141, 204, 328, 411, 538, 620, 697. 5: 109, 151, 185, 237, 318, 381, 406, 492, 540, 553, 570, 673, 731, 833. 6: 47, 52, 105, 140. 152, 216, 273, 308, 343, 604, 667. 7: 55, 162, 420, 531, 623, 673. 8: 104, 590, 640, 719. 9: 47, 115, 141, 293, 300, 311, 315, 591, 595, 624, 627, 648, 711. 10: 385, 420, 643. 11: 32, 167, 233, 302, 311, 416, 424, 537, 744, 806, 821, 887, 915. 12: 82, 334, 354, 391, 448, 455. 612, 638, 680
Antea. AE. I: 181, 510. Solipater Carrius auctor est nonnullos legere *Anthea signa.* 5: 410
anteferam. AE. 4: 371
anteirent. AE. 12: 84
ante-malorum. AE. I: 198
Antemnae. AE. 7: 631
antennarum. AE. 3: 549
Ante-or. AE. I: 242
Antenoridas. AE. 6: 484
antos. G. 2: 417. N. tr. 8:
antetulit. AE. 6: 677
anteveni. G. 3: 71
antevolans. AE. 9: 47
antevolant. AE. 12: 455
Antheus. AE. 12: 443
Antigones. E. 5: 89
Antiphaten. AE. 9: 696
antiqua. AE. I: 12, 375, 531, 626. 2: 188, 363, 714. 3: 164, 4: 312, 633, 670. 5: 688. 7: 178, 365. 11: 540. 12: 529
antiquas. G. 2: 174. AE. I: 642. 2: 742
antiquam. AE. 2: 137, 626. 3: 96, 342. 6: 179. 7: 306. 10: 688
antiquat. G. 2: 209. AE. 2: 635. N. in *discrepantiis.* v. *antiquus.*
antiqua. AE. 4: 458. 11: 253, 851. 12: 347
antiquis. AE. 3: 131. 10: 719
antiquo. G. 3: 332. AE. 7: 38
antiquum. AE. 9: 647
antiquus. E. 9: 46. G. 2: 157
antiquum. AE. 3: 15. 4: 431. 5: 608, 61580, 648. 9: 266. 12: 897
antiquus. AE. 11: 316
Antonius. AE. 8: 685
Antorem. AE. 778, 779
antra. G. 4: 429. AE. 8: 419
antris. G. 4: 509
antro. E. I: 76. 5: 6, 19. 6: 13, 9: 42. G. 4: 44, 152. AE. I: 52. 3: 431, 446, 617, 624, 641. 6: 77, 99, 262, 400, 418, 423. 8: 217, 254, 297, 424, 630
antrom. E. 5: 6. AE. I: 166. 3: 631. 6: 11, 42, 157. 8: 451
Anubis. AE. 8: 698
anus. AE. 7: 419
anxius. AE. 9: 89
Anxuris vel Anxurus. 7: 799. 10: 545
Anas. E. 6: 65
Anoia. E. 10: 12
Anoia. G. 3: 11
Anornum. AE. 6: 242
Apennincola. AE. 11: 700
Apenninus. AE. 12: 703
aper. E. 5: 76. G. 3: 248. AE. 10: 708
aperire. AE. 3: 206. N. tr. 4. II: 84. 12: 26
aperiret. AE. 2: 60
aperit. G. I: 217. AE. I: 107, 146. N. tr. 4. 2: 246. 6: 12, 406. N. tr. 4. v. *apertam.* 7: 448, 570. 10: 864
aperitur. AE. 3: 275. 8: 681. N. tr. 5. v. *apeire.*
aperta. G. I: 393. 3: 194. AE. 9: 663. 11: 360
apertas. AE. 10: 13. 11: 748
apertis. AE. 7: 522. 8: 585. N. tr. 4. v. *apertum.* 9: 25
aperto. G. 2: 280. AE. I: 155, 394. 5: 212. 6: 262. 8: 523. 11: 493. 12: 335, 353, 450
apertos. G. 2: 112. AE. 11: 904
apertum. AE. I: 587. N. tr. 4. 10: 314. 11: 666
apes. E. 5: 77. 10: 30. G. 2: 452. 4: 177, 285, 556. AE. I: 430. 6: 707. 7: 64. 12: 588
apex. AE. 2: 683. 10: 270
Aphidnum. AE. 9: 702
apibus. E. I: 55. G. I: 4. 2: 213. 4: 8, 37, 139, 149, 197, 220, 251, 318, 534
apicem. AE. 4: 246. 7: 66, 12: 452
apices. AE. 8: 664
apio. E. 6: 68. G. 4: 128
Apolline. AE. 10: 171
Apollinis. AE. 2: 430. 3: 79. 12: 516
Apollo. E. 3: 104. 4: 10, 57. 5: 35. 6: 73. 10: 21. G. 4: 7, 323. AE. 2: 121. 3: 119, 154, 162, 251, 275, 395, 434, 479. 4: 144, 345, 376. 6: 9, 101, 344, 7: 241. 8: 336, 704. 9: 638, 649, 654, 656. 10: 875. 11: 785. 12: 393, 405
apparat. AE. 9: 147. 10: 453. 11: 117
apparuit. G. 3: 353. AE. I: 118. 2: 422, 484, 622. 3: 103, 193. 11: 605. 12: 850

IN VIRGILIUM.

- apparet.* E. 9: 60. G. I: 484. AE. 8: 17
apparet. G. I: 404. AE. 2: 483. 3: 270, 531, 701. 8: 557
apparuit. 8: 241. 10: 579. 12: 576, 941
appellabunt. AE. 5: 718
appellat. AE. 5: 540
appetit. AE. 11: 277
appellat. AE. 616. 10: 536. 12: 303
appone. G. 4: 280
appone. AE. 4: 602
appulsi. AE. 1: 377. 3: 338, 715. 7: 39
apri. E. 7: 29. AE. 1: 324
apricis. E. 9: 49. G. 2: 522. AE. 5: 128. 6: 312
apros. E. 2: 59. 3: 75. 10: 56. G. 3: 411
aprum. AE. 4: 159
aptans. AE. 2: 672
aptans. G. 4: 74. AE. 5: 753
aptantur. G. I: 172
aptare. AE. 9: 305
aptare. G. 2: 359. AE. 1: 552. 3: 472. N. II. 4. V. apum. 5: 247. 7: 731. 10: 131
aptat. AE. 8: 80, 721. 9: 364. 10: 588. N. ibid. 11: 8. 12: 88
aptemus. AE. 2: 390
aptem. AE. 4: 289. 10: 259
aptilas. G. 2: 234
aptilos. G. 3: 168
apsum. AE. 4: 482. 6: 798. 11: 202
apud. E. 3: 62. AE. 2: 71. 4: 539. 5: 261. 6: 568. 11: 288. 12: 331
apua. G. I: 369. 2: 244. AE. 5: 696. 6: 336, 356, 636. 7: 517. 8: 549
apuae. E. 5: 47. 8: 87. G. 2: 349. AE. 1: 105, 167. 7: 464. 8: 22. 10: 196, 603. 11: 495
apuae. E. 8: 64. 9: 9. G. 3: 14. AE. 4: 489
apuanus. G. 4: 193
apuanus. G. 3: 304
apuanum. G. I: 322. 4: 136, 229, 365. AE. 8: 77
apuas. G. 3: 335. 4: 61. 166. 410. AE. 6: 298, 374
Aquicalus. AE. 9: 684
aquila. E. 9: 13
aquila. AE. 11: 752. Vide *Jovis ales*, *Jovis armiger*.
Aquai. AE. 7: 464
aquilio. G. 2: 404. 3: 196
aquilone. G. I: 459. AE. I: 102. 5: 2, 7, 361
aquilonum. G. 2: 113
aquiloni. G. 2: 261
aquilonibus. G. 2: 334. AE. I: 391. 3: 285. 4: 310
aquis. AE. 5: 821. 8: 89
aquosae. E. 10: 66. AE. 8: 429
aquosam. AE. 9: 671
aquosi. G. 4: 234
aquosus. AE. 4: 52
a ra. verbum. G. I: 299. nomen. AE. 2: 513, 523. 7: 764. 9: 585. 12: 298
abi. AE. 8: 706
Abis. AE. 7: 605
Abum. G. 2: 115
Abacyntho. E. 2: 24
abae. G. 4: 276, 379. AE. I: 417. 2: 129, 155, 514. 3: 63. 4: 509, 676. 5: 639. 8: 179, 718
abam. E. I: 7. G. 2: 395. 3: 486. AE. 2: 223, 425. 6: 177. 8: 85, 186, 271, 337, 640. 12: 219
abando. G. 2: 204, 239
abandum. AE. 2: 780. 3: 495. 4: 212
abanca. G. 4: 247
abant. AE. 3: 14. 7: 798
Abarim. E. I: 63
abas. E. 5: 65. G. 2: 193. 3: 5. 4: 541, 549. AE. I: 109, 334, 349, 355. 2: 202, 501, 663. 3: 25, 279, 305, 332, 545. 4: 56, 62, 200, 204, 219. 5: 48, 86, 101, 237, 661, 217. 6: 124, 252. 7: 245. 8: 106, 284, 542, 640, 719. 9: 627. 12: 118, 201, 215, 283, 496
abat. G. 2: 224. AE. 7: 417
abator. E. 3: 42. 4: 41. G. I: 261. 2: 207. 3: 517. 4: 512. AE. 10: 804
abatra. E. 2: 66. G. 3: 50, 519
abatri. G. I: 19, 162, 170. AE. 7: 635
abatrix. G. I: 213. 2: 189. 3: 62. AE. 7: 539
abatro. G. I: 45, 98, 494, 506. 2: 513. AE. 5: 755. 9: 434
abatum. E. 6: 50
Abaxes. AE. 8: 728
abax. V. abos. G. 4: 142
abax. E. I: 38, 3: 70. 7: 54. G. II: 262. 2: 76, 300, 470. 3: 256, 353. 4: 557. AE. 4: 485. 5: 504. 6: 136, 141, 187, 203. 10: 207
abaxi. G. I: 55
abaxis. AE. I: 190
abaxum. AE. 12: 888
abaxibus. E. 3: 81. 5: 32. 10: 54. G. I: 444. 2: 9, 89, 116, 267, 278. 4: 560. AE. 1: 311. 2: 300. 3: 139, 230. 6: 178. 8: 96. 12: 454
abaxi. G. 2: 124. 3: 233. 4: 44. AE. 7: 108. 10: 835. 12: 105
abax. E. 3: 56. G. 2: 57, 66, 81, 131, 150, 290. 4: 24, 142. AE. 3: 27. 6: 206. 12: 210
abaxia. E. I: 40. 2: 13. 4: 2. 5: 64. G. 2: 416. 3: 328. AE. 10: 363
abaxium. E. 3: 10
abaxi. G. I: 148. 2: 520. 3: 302. 4: 181
abaxiae. G. I: 166
abaxis. AE. 11: 65
abaxus. E. 3: 82. 7: 46. G. 2: 69
Arcada. AE. 12: 518
Arcadas. AE. 8: 518. 10: 364, 397. 11: 395
Arcades. E. 7: 4, 26. 10: 31, 33. AE. 8: 51, 352. 10: 364, 491. 11: 93, 142, 835. 12: 231, 281
Arcadia. E. 4: 58, 59
Arcadiae. E. 10: 26. G. 3: 392. AE. 8: 159. 10: 429
Arcadibus. AE. 10: 452
Arcadii. G. 4: 283. AE. 8: 573.
Arcadio. AE. 5: 299. 10: 425. 12: 272
Arcadis. AE. 12: 551
arcana. AE. I: 262. N. II. I. 6: 72. 7: 123
arcans. AE. 4: 422. N. II. 3. V. arcantum.
Arcas. AE. 8: 102, 129. 10: 239
arce. AE. I: 56. 2: 33, 41, 245. 3: 538. 4: 410. 6: 17, 519, 832. 7: 70. 8: 1, 9: 86. 10: 805. 11: 490
arceat. AE. 11: 826
arcehaus. AE. 2: 406
arcebat. AE. 1: 31
arcebis. G. 3: 155
arceum. AE. I: 251, 366, 424. 2: 226, 315, 322, 760. 3: 134, 336. 8: 89, 357, 657
Arcens. AE. 9: 583
arcens. G. 3: 131. 4: 168. AE. I: 435
Arcensis. AE. 9: 581
arcentur. AE. 7: 779
arceret. AE. I: 300
arces. E. 2: 61. G. 2: 535. 4: 461. AE. I: 20, 298, 420. 3: 109, 291, 553. 4: 234, 260, 347. 6: 9, 774, 784. 7: 61, 364, 696. 8: 375. 11: 477
arcessere. G. 4: 224. AE. 6: 119
arcessit. AE. 5: 746
arcessisse. AE. 10: 11
arces. AE. 5: 742. 6: 316
arce. AE. 8: 73
Archetium. AE. 12: 459
Archippi. AE. 7: 752
Archibus. G. 2: 172. AE. 10: 12
arcis. AE. 2: 166, 319. 8: 313, 652. 9: 151
arcis. accus. plur. G. I: 240. AE. 2: 615. 12: 655, 698
Arctimene. AE. 3: 75
Archa. AE. 2: 146
Archi. G. 4: 297. AE. I: 293
Archi. G. I: 138
Archi. G. I: 245, 246. AE. 6: 16
Archi. G. I: 204
Archiurum. G. I: 68. AE. I: 744. 3: 516
arcm. AE. 507, 513. 6: 804. 11: 654
arcum. E. 3: 12. AE. I: 187, 318. 3: 533. 5: 521, 609, 658. 8: 704. 9: 15. 11: 575. 12: 815
arcus. G. I: 381. 2: 26, 448. AE. 5: 88, 500. 7: 164. 9: 631, 665. 10: 169. 11: 652, 774, 874
ardea. G. I: 364
Ardea. AE. 7: 411, 412, 631. 9: 738. 12: 44
ardebant. G. 3: 512. AE. I: 515, 581
ardebat. E. 2: 1. 5: 86. G. 4: 426. N. II. 4. V. ardere. AE. 4: 262. 8: 163. 11: 782
ardemus. AE. 2: 105
ardens. G. I: 34. 4: 91. AE. 2: 41, 529. 5: 277, 456. 6: 5, 130. 9: 421. 10: 514. N. II. 4. V. ardere. 689
ardent. G. 3: 490. AE. 2: 316. 11: 602, 895
ardent. G. I: 391. AE. 7: 244
ardentem. G. 4: 384. AE. 6: 467. 7: 142, 345. 9: 198, 535, 652, 703, 760. 10: 262. 12: 55, 732
ardentes. G. 3: 505, 564. 4: 99. AE. I: 423
ardenti. E. 2: 13. AE. 10: 552
ardentia. AE. 2: 405
ardentibus. AE. 4: 482. 6: 254, 798
ardentis. G. I: 222. AE. 12: 101
ardentis. accusat. plur. G. 3: 46. 4: 451. AE.

INDEX ERYTHRAEI

- AE.** 1: 472. 2: 210, 734. 5: 637, 648.
 7: 781. 9: 568. 11: 200. 12: 670
ardescit. AE. 1: 713. 11: 607
ardet. AE. 491. 2: 311. N. II. 4. V. ar-
 dere. 4: 101, 281. 7: 623. 9: 66. 10:
 270. N. ibid. 12: 3, 71. N. ibidem.
 325
ardor. AE. 4: 581. 7: 393. 10: 273. 11:
 786
ardore. G. 3: 432
ardorem. AE. 9: 184
ardua. G. 2: 67. 3: 58, 79, 291, 315. AE.
 3: 271, 665. 4: 246. 5: 428, 695. 831.
 6: 515. 7: 161, 512, 562. 8: 221, 417.
 11: 513. 12: 745, 892
arduus. G. 1: 240, 324. 2: 145. 3: 439.
 AE. 2: 328, 475. 3: 619, 703. 5: 278,
 480, 567. 7: 161, 624. 8: 299, 683.
 9: 53. 10: 3, 102, 197. 11: 638, 755.
 12: 789
area. G. 1: 178, 192, 298. 3: 133
arebant. G. 4: 232. AE. 3: 142
arena. G. 1: 114, 389. 3: 195, 234, 493.
 4: 291. AE. 1: 172. 4: 620. 5: 336,
 374, 423, 871. 6: 316, 643. 7: 31. 9:
 589. 12: 106, 276, 340, 382, 741
arenas. G. 1: 105. 2: 106. 3: 110. AE. 1:
 112, 540. 3: 38, 557. 5: 34. 9: 714. 12:
 382
arenam. E. 3: 87. G. 1: 70. 3: 241. AE.
 6: 297. 9: 629. 11: 626
arenas. G. 2: 232. 3: 350
arenis. G. 2: 159. AE. 1: 107
arenosum. AE. 4: 257
arentem. AE. 3: 350. 12: 522
arentisque. G. 3: 555
arentisque. accusat. plur. G. 4: 268
arenia. G. 1: 110
arentibus. G. 2: 377
aret. E. 7: 57. 10: 67. G. 3: 501
Arethusa. E. 10: 1. G. 4: 344, 351. AE.
 3: 696
argentus. AE. 8: 655
argenti. G. 2: 165. 3: 449. AE. 1: 359.
 5: 112, 248. 10: 527, 531
argente. AE. 5: 267, 307. 7: 634. 8: 673.
 9: 263, 357
argentum. AE. 1: 593, 640. 3: 466
Argi. AE. 8: 346
argilla. G. 2: 180
Argillesi. AE. 8: 345
Argyripam. AE. 11: 246
Argis. AE. 1: 24. 285. 2: 178. 7: 286.
 10: 779
Argisique. G. 2: 99
Argiva. AE. 2: 254. 7: 672, 794. 11: 243
Argivae. AE. 650. 3: 847. 12: 544
Argivum. AE. 2: 393
Argivum. AE. 1: 40. 5: 672
Argo. E. 4: 34
Argolica. AE. 2: 78, 119. 5: 314
Argolicas. AE. 2: 55. 3: 283
Argolici. AE. 3: 637. 8: 374
Argolicis. AE. 2: 177
Argolico. AE. 5: 52
Argolico. AE. 10: 56
Argolicum. AE. 9: 202
Argos. AE. 2: 95. 326. 6: 839. 10: 782
argue. AE. 11: 384
arguerim. AE. 11: 164
argueris. AE. 9: 282
arguet. AE. 11: 393
arguis. AE. 4: 13
argumentum. AE. 7: 791
Argus. AE. 7: 791
arguta. E. 7: 1. N. II. 4. V. argutum.
 24. G. 1: 377
argutae. G. 1: 143
arguto. G. 1: 294. AE. 7: 14
argutus. E. 9: 36
argutumque. E. 8: 22. G. 3: 80
arida. G. 1: 79, 289. 3: 197, 458. N.
 II. 4. V. aridum. AE. 1: 175. 5: 200
aridas. G. 1: 357. N. ibid. 4: 98
aries. E. 3: 95. 4: 43. G. 3: 387, 446
arietas. AE. 11: 890
ariete. AE. 2: 492. 7: 175. 12: 706
Arion. E. 8: 56
aris. G. 2: 380. 3: 160. AE. 1: 49. 2:
 351, 574. 3: 118, 231, 404. 4: 453.
 5: 702. 9: 406. 12: 171, 234, 292
Arisba. AE. 9: 264
aristae. E. 4: 28. G. 1: 8
aristae. AE. 7: 720
Aristaei. G. 4: 350
Aristaeo. G. 4: 437
Aristaemus. G. 4: 317, 355
aristas. E. 1: 70. AE. 7: 809
aristis. G. 1: 111, 220, 226, 348. 2: 253
Aristia. AE. 7: 762
Aristia. E. 5: 71
arma. G. 1: 160, 511. 3: 27, 83, 182,
 345. AE. 1: 1, 16, 119, 150, 177, 183,
 248, 295, 315, 489, 542. 550. 2: 87, 99,
 181, 243, 314, 337, 353, 391, 509, 618,
 655, 668. 3: 54, 156, 234, 288, 307,
 469, 597. 4: 86, 290, 495, 591, 629.
 5: 15, 111, 410, 412, 417. 6: 233, 485,
 490, 507, 523, 612, 651, 814, 859. 7:
 43, 183, 340, 430, 441, 453, 460, 468,
 472, 551, 554, 625, 685, 694, 784. 8: 3,
 114, 120, 220, 249, 299, 320, 376, 383,
 435, 441, 528, 535, 565, 616. 9: 22, 29,
 57, 133, 139, 180, 273, 318, 358, 462,
 557, 620, 651, 731, 753, 777. 10: 10, 30,
 80, 90, 150, 242, 319, 412, 423, 462,
 488, 541, 672, 684, 700, 817, 827, 836,
 841, 908. 11: 6, 18, 161, 191, 229, 293,
 348, 402, 403, 439, 453, 467, 512, 593,
 634, 644, 652, 696, 747, 778, 830, 886.
 12: 6, 31, 71, 78, 185, 192, 242, 308,
 326, 425, 472, 491, 586, 707, 739
armantur. AE. 3: 540
armare. AE. 7: 335. 8: 397. 9: 773. 10:
 140
armati. AE. 4: 299. 7: 429. 11: 463
armat. AE. 2: 395. 7: 648. 9: 11. 10:
 204, 398. 11: 682
armata. AE. 6: 288
armatam. G. 4: 472. 12: 857
armatas. G. 1: 259
armate. AE. 9: 115
armati. AE. 7: 748. 8: 490, 595, 640.
 9: 46, 308, 678
armato. AE. 2: 20. 6: 880. 11: 516
armatos. AE. 2: 328, 485
armatum. AE. 3: 517. 6: 516
armatus. AE. 6: 388. 7: 506
Armenias. E. 5: 29
armenia. E. 2: 23. 4: 22. 6: 45, 59. G.
 1: 355, 483. 2: 144, 195, 201, 329,
 515. 3: 129, 150, 155, 162, 352. 4: 223,
 395. AE. 1: 185. 2: 499. 3: 220, 540. 7:
 486, 539. 8: 214, 360. 10: 494. 12: 688,
 719
armenialis. AE. 11: 578
armenarius. G. 3: 344
armenitis. G. 3: 286
armento. G. 3: 71
armetque. AE. 10: 165
armiger. AE. 2: 477. 5: 255. 9: 564,
 648. 11: 32
armigeramque. AE. 9: 330
armipotens. AE. 6: 500. 9: 717. 11: 483
armipotens. AE. 2: 425. 6: 839
armis. E. 10: 44. G. 2: 283, 459. 3: 116,
 346. 4: 245. AE. 1: 474, 506, 531,
 536, 545, 751. 2: 238, 314, 317, 339,
 383, 409, 518, 676, 749. 3: 51, 164,
 260, 471, 595. 4: 11, 48, 228, 615,
 629. 5: 262, 425, 440, 550, 585. 6:
 184, 217, 353, 403, 479, 769, 827,
 862. 7: 234, 435, 553, 644, 745. 8:
 80, 474, 482, 493, 567, 588, 685,
 723. 9: 40, 148, 168, 176, 269, 376,
 399, 462, 547, 581, 655, 676, 684,
 815. 10: 46, 52, 170, 181, 259, 539,
 550, 735, 768, 796. 11: 83, 93, 114,
 124, 154, 173, 175, 188, 218, 291,
 293, 308, 351, 395, 411, 461, 464,
 516, 536, 602, 630, 641, 660, 677, 687,
 710, 769, 789, 815, 854, 886, 910. 12:
 107, 123, 167, 226, 237, 275, 281,
 344, 433, 642, 654, 700, 788, 844, 890,
 938
armisinae. AE. 3: 544
armo. G. 3: 86. AE. 10: 894
armorum. G. 1: 474. AE. 2: 301, 412.
 6: 654. 9: 517. 11: 523
armos. AE. 6: 881. 10: 711. 11: 497,
 644. 12: 722
Arpi. AE. 11: 428
Arpis. AE. 10: 28
Arpos. AE. 11: 250
arquitens. AE. 3: 75
arreda. AE. 2: 206. 5: 138
arredae. G. 3: 105. AE. 4: 280. 5: 643.
 11: 452. 12: 731, 868
arredas. AE. 12: 617
arredii. AE. 1: 579
arredis. AE. 1: 152. 2: 173, 303. 9: 465.
 11: 496, 754
arredia. AE. 11: 639
arredios. AE. 9: 317
arredium. AE. 10: 892
arredius. AE. 5: 426
arredia. AE. 10: 298
arredio. AE. 11: 459
arredio. AE. 12: 251
arredio. AE. 10: 726
arripe. AE. 3: 477. 9: 13
arripit. AE. 9: 561
arripuit. AE. 10: 595. 11: 531
Artrms. AE. 11: 759, 763, 784, 806,
 814, 864
Artrntem. AE. 11: 853
ars. AE. 12: 519
arsere. G. 1: 488. AE. 1: 172
arserit. AE. 2: 581. 7: 644
arsisse. AE. 10: 567
arsis.

I N V I R G I L I U M .

- arbit.* AE. 5: 525. N. tr. 4. v. ardere.
aristas. AE. 11: 77
arte. G. 4: 56, 294. AE. 1: 639. 2: 15, 152, 195. 5: 270, 442, 705. 7: 477, 755, 765. 8: 226, 401, 442, 612. 9: 304. 11: 760. 12: 427, 874, 892
artem. G. 1: 122. 4: 315. AE. 5: 484, 521. 8: 143. 10: 135. 12: 632
artes. G. 1: 145. 3: 549. AE. 5: 359. 6: 852. 7: 338
artificis. AE. 2: 125. 11: 407. 12: 210
artificum. AE. 1: 455
artis. G. 2: 174. 4: 440. AE. 2: 106. 7: 772. 8: 377
artis. accusat. plur. G. 1: 133. 2: 52. 3: 101. AE. 1: 657. 4: 493. 6: 663. 11: 716. 12: 393, 397
artis. vel *ardis.* G. 4: 297. AE. 1: 293
artus. E. 6: 78. G. 3: 84, 458, 483, 514, 566. 4: 190. AE. 1: 173. 2: 173, 215, 253. 3: 511, 627. 4: 336, 385, 695. 5: 199, 432, 857. 6: 726, 732. 7: 446, 458. 8: 457. 9: 433, 490, 753. 814. 11: 424
arva. E. 1: 3. G. 1: 21, 82, 95, 104, 110, 125, 506. 2: 263, 331, 353, 438. 3: 201, 475. 4: 518, 569. AE. 1: 247, 569, 2: 209, 498, 781. 3: 171, 418, 496, 500, 550. 4: 236, 311. 5: 82, 215. 6: 60, 477, 744, 793. 7: 45, 662, 682, 696, 739. 8: 551, 695. 9: 100, 135. 10: 78, 404, 741
arvina. AE. 7: 627
arvis. E. 5: 33. G. 1: 99, 151, 316. 2: 180, 341, 422. 3: 75. AE. 3: 35, 136. 4: 39, 355. 5: 702. 7: 537, 721, 736, 799. 8: 38, 605. 10: 183, 300, 390, 473, 590. 11: 173, 247. 12: 4, 237, 681, 898
arundine. E. 6: 8. 7: 12. G. 3: 15. AE. 5: 544. 10: 205. 12: 387
Arunci. AE. 12: 94
arundinea. AE. 10: 710
arundinici. G. 4: 265
arundo. G. 2: 414. 4: 478. AE. 4: 73. 5: 525. 7: 499. 8: 34
aruo. G. 2: 24. 3: 136
arvorum. G. 2: 1, 177. 4: 559. AE. 8: 601
aruspex. AE. 8: 498. 11: 739
arx. AE. 2: 56
Asbatem. AE. 12: 362
Ascanio. AE. 1: 445, 646, 659, 691. 3: 484. 4: 234. 5: 548. 7: 522. 8: 550, 629. 9: 649
Ascanium. G. 3: 270.
Ascanium. AE. 2: 666, 747. 4: 84, 274, 602. 9: 646, 662. 10: 47. 12: 433
Ascanius. AE. 1: 267. 2: 598, 652. 3: 339. 4: 156, 354. 5: 74, 597, 667, 673. 7: 497. 8: 48. 9: 256, 258, 592, 622, 636. 10: 236, 605. 12: 168, 385
ascendebant. AE. 1: 419
ascendere. AE. 12: 144
ascendere. AE. 9: 507
ascendisset. AE. 2: 192
ascensum. AE. 2: 303
asciverit. AE. 11: 472. 12: 613
Ascraco. E. 6: 70
Ascracumque. G. 2: 176
asell. G. 1: 273
Asia. G. 1: 383. 4: 343. AE. 1: 385. 7: 701. 11: 268
Asiae. G. 2: 171. 3: 30. AE. 2: 557. 3: 1. 7: 224. 12: 15
Asiam. AE. 2: 193. 10: 91
Asilas. AE. 9: 571. 10: 175. 11: 620. 12: 127, 550
Asilo. G. 3: 147
Asyio. AE. 2: 761
Asylum. AE. 8: 342
aspebant. AE. 5: 615
aspebant. G. 3: 228. AE. 6: 186. 10: 251
aspebat. AE. 1: 420. 10: 4. 12: 915
aspebat. AE. 1: 613. 3: 597. 4: 279. 6: 465. N. de Numeris & Calibus. 11: 699
aspebus. AE. 4: 348. 9: 657
asper. E. 3: 89. G. 3: 149, 434. N. tr. 4. v. *asperum.* 4: 245, 277. N. ibidem. AE. 7: 647, 729. 8: 318, 330, 365. 9: 62, 794
aspera. E. 10: 49. G. 1: 152. 2: 413. 3: 57, 384, 508. AE. 1: 279, 291. 2: 96, 110. 4: 526. 5: 267, 730, 767. 6: 351, 360, 883. 7: 505. 9: 263. N. tr. 4. v. *asperum.* 667. 10: 87, 366. 11: 282, 635, 664, 902. 12: 124
asperat. AE. 3: 285
asperge. G. 4: 62
aspergere. G. 3: 419
aspergine. AE. 3: 534
aspernabere. G. 1: 228
aspernanda. AE. 11: 106
aspernata. G. 3: 393
aspernima. AE. 1: 14. 11: 319
aspersa. AE. 3: 625
aspenis. AE. 12: 734
aspice. E. 2: 66. 4: 50, 52. 5: 6. 8: 105. 9: 58. G. 2: 114. 4: 2. AE. 1: 393, 526. 2: 604, 690. 6: 771, 788, 826, 856. 8: 190, 385. 10: 482. 11: 374
aspicere. AE. 12: 151
aspiceres. AE. 8: 650
aspiceres. AE. 12: 642
aspiciam. AE. 2: 786
aspiciebat. AE. 7: 218
aspicies. AE. 2: 596. 3: 443. 6: 155, 375. 11: 56
aspiciet. AE. 2: 578
aspicimus. AE. 2: 285
aspicio. E. 7: 8. AE. 2: 569. 9: 481
aspicis. AE. 4: 208
aspicite. AE. 4: 372. 7: 101. 9: 209. 10: 782. 12: 558
aspiciunt. G. 4: 555. AE. 4: 664
aspirans. AE. 1: 694. 5: 764
aspirant. AE. 7: 8
aspirat. AE. 2: 385. 5: 607. 8: 373. 12: 352
aspirate. AE. 9: 525
asportare. AE. 2: 778
aspris. AE. 2: 379
Asraci. G. 3: 35. AE. 1: 284. 6: 779. 9: 259, 643. 10: 124. 12: 127
Asracusque. AE. 6: 650
assenfere. G. 2: 130
assenfem. G. 3: 45. AE. 7: 615. 10: 97
asservabant. AE. 2: 763
assidua. E. 7: 50
assidue. E. 2: 4. G. 2: 374, 441. AE. 4: 248. 8: 55
assiduis. G. 1: 155. AE. 4: 447
assiduo. AE. 5: 866. 7: 12. 9: 245, 808
assiduam. G. 2: 149
assimilis. AE. 6: 603
assimulat. AE. 10: 639
assimulata. AE. 12: 224
Assyrio. G. 2: 465
Assyrium. E. 4: 25
assifens. AE. 10: 490
assifit. AE. 11: 710
assucint. G. 3: 168
assuscant. G. 2: 361
assuscit. AE. 8: 517
assuscite. G. 1: 42
assuscite. AE. 6: 833. 8: 174
assucta. G. 2: 472. AE. 7: 746, 806. 9: 607
assuctae. AE. 7: 33
assucti. AE. 5: 301. 9: 511
assuctis. AE. 9: 618
assuctum. G. 2: 168. AE. 7: 487
assuctus. G. 3: 418. AE. 7: 490. 9: 201. 11: 495
assulibus. AE. 5: 442
assurgat. AE. 11: 284
assurgens. G. 2: 160. AE. 1: 535. 10: 208
assurgenti. AE. 9: 348
assurgenti. AE. 10: 797
assurgere. G. 3: 109
assurgis. AE. 10: 95
assurgit. G. 2: 98. 3: 355
assurgunt. AE. 4: 86. 12: 494
assurrexerit. E. 6: 66
ast. AE. 1: 45, 116. 2: 467. 3: 330, 410, 448. 5: 468, 509, 676. 6: 316. 7: 308, 395. 9: 162, 727. 10: 173, 743. 12: 293. 12: 951
astabant. AE. 7: 181
astabat. AE. 5: 478. 12: 93
astans. AE. 2: 328
astant. AE. 1: 152. 9: 677. 12: 133
astantem. AE. 10: 885
astantes. AE. 3: 677
astantibus. G. 3: 545
astare. AE. 3: 123, 150. 9: 550
astat. AE. 7: 72
astitit. G. 4: 319. AE. 1: 301. 3: 194. 4: 702. 5: 10. 6: 17
asto. AE. 2: 303
Asyanacta. AE. 2: 457
Asyanactis. AE. 3: 489
astra. E. 5: 23, 51, 52. G. 1: 232. AE. 2: 460. 3: 158, 567. 4: 352, 5: 25, 853. 6: 725. 7: 99, 272. 9: 76, 641. 12: 893
astringit. G. 1: 91
astris. G. 1: 439. 3: 156. AE. 1: 287. 5: 517, 759, 838. 8: 59
astro. G. 1: 218
astrorum. AE. 3: 585. 8: 590. 9: 405
astrum. E. 9: 47, 48
astu. AE. 10: 522. 11: 704
Astur. AE. 10: 180, 181
At. E. 1: 65. 2: 12. 3: 66. 4: 18, 26. 5: 88. 6: 49. 7: 35, 55, 67. 10: 31. G. 1: 50, 55, 58, 67, 191, 219, 242, 297, 370, 401, 430, 458. 2: 151, 184, 211, 246, 256, 265, 447, 467, 468, 469. 3: 87,

INDEX ERYTHRAEI

- 3: 87, 110, 190, 240, 322, 331, 349, 394, 522. 4: 6, 18, 103, 180, 208, 241, 333, 360, 416, 446, 460, 471, 513, 530, 570. AE. 1: 207, 305, 411, 543, 557, 637, 657, 691, 719. 2: 35, 225, 486, 535, 540, 559, 687. 3: 225, 259, 263, 424, 594, 675. 4: 1, 156, 279, 296, 393, 504, 529, 615, 642. 5: 35, 178, 188, 210, 258, 264, 453, 545, 613, 654, 700, 779. 6: 9, 77, 232, 406, 489, 542, 592, 679, 755, 81, 297, 315, 316, 363, 440, 500, 511, 691, 774, 789. 8: 140, 205, 241, 370, 443, 489, 572, 608, 643, 714. 9: 126, 144, 290, 438, 475, 503, 523, 556, 607, 747, 793. 10: 16, 120, 236, 267, 348, 362, 393, 426, 445, 474, 482, 505, 522, 643, 689, 762, 777, 821, 841. 11: 55, 148, 429, 564, 595, 597, 648, 655, 709, 712, 725, 736, 753, 836, 908. 12: 54, 134, 216, 277, 293, 311, 697, 731, 753, 869
- Hæc particula Poëtae & sententiam & carmen inchoat, id quod ac conjunctio sæpenumero facit, atque non ita frequenter. Quin & liber Aeneidos quartus sic incipit, *At Regina*, sicut & nonus, *Atque ea diversa*. Usum autem multiplicemque differentiam harum particularum, quain nemo fortasse adhuc Grammaticorum plene tradidit, & pauci admodum studiosi observarunt, ex collatione exemplorum, ad quae sine errore, nostri Elenchi indicis, veluti filo perductus, per te ipse facile dices. Insuper te illud, Lector optime, admonuerimus: ac particulam præpositam adverbio similitudinis veluti, perbelle admodum parabolis & comparationibus accommodari: ut *Ac veluti magno in populo*, &c. & quae sequuntur. Quod frequentissimum sane fit apud Poëtam.
- atavi*. AE. 7: 474
atavisque. AE. 7: 56
atavos. AE. 12: 529
ater. G. 3: 221, 507. AE. 1: 511. 2: 272, 3: 33. 4: 633. 7: 466. 9: 239. 11: 646. 12: 591
Athesim. AE. 9: 680
Atho G. 1: 332. *Athos* habent Aldinae impressionis codices, & caeteri omnes, magno quidem errore, & syllabae ratione repugnante. Ergo legendum *Atho*, ut sit accusativus Graecus Atticus, ut *Apollo* apud Apostolum: & quod est o magnum apud Graecos, natura productum, propter sequentem vocalem compititur, ut *sub Illo alto*: utrobique enim non fit synaloephe. Nos hanc lectionem in Annotationibus nostris in ipsum Poëtam pluribus rationibus & testimoniis confirmavimus.
- Athos*. AE. 12: 701
Atina. AE. 7: 630
Atinus. AE. 11: 869. 12: 661
Atii. AE. 5: 768
Atys. AE. 5: 568, 569
Atantides. AE. 8: 135
Atlantides. G. 1: 221
Atlantis. AE. 4: 247, 248
- Atlas*. AE. 1: 741. 4: 481. 6: 797. 8: 136, 140, 191
atque. E. 2: 15, 29, 49. 3: 11, 91. 4: 36, 56. 5: 23, 35, 90. 6: 38, 63, 68. 7: 7, 8. 12, 86, 95, 99. 10: 35, 45. G. 1: 4, 40, 55, 85, 88, 99, 100, 141, 143, 148, 182, 186, 203. N. Titulo de doctorum indagine exponit ita-tim. 209, 236, 265, 282, 312, 338, 351, 364, 372, 504, 505. 2: 16, 38, 46, 73, 137, 149, 162, 166, 313, 350, 351, 383, 402, 433, 491, 512, 518. 3: 28, 65, 109, 116, 130, 163, 170, 182, 185, 187, 197, 212, 232, 253, 257, 265, 316, 323, 380, 427, 434, 458, 462, 498, 505, 519, 523, 529, 556, 564. 4: 75, 86, 110, 116, 134, 139, 141, 148, 219, 227, 295, 320, 330, 343, 347, 406, 409, 418, 444, 463, 475, 481, 484, 492, 519. AE. 1: 7, 30, 40, 65, 112, 147, 162, 175, 227, 243, 252, 254, 311, 349, 385, 389, 464, 475, 500, 531, 543, 575, 619, 660, 687. 2: 61, 68, 146, 158, 200, 243, 267, 299, 303, 372, 386, 413, 419, 423, 490, 514, 574, 634, 648, 691, 734, 772, 796. 3: 87, 89, 164, 230, 250, 373, 421, 446, 457, 504, 514, 557, 600, 611, 639, 642, 684. 4: 128, 142, 148, 151, 154, 190, 197, 261, 285, 424, 447, 505, 537, 549, 663, 679, 687. 705. 5: 20, 59, 267, 271, 352, 367, 382, 423, 438, 512. Atque coivices antiqui, 580, 596, 630, 680, 730, 787, 807. 6: 13, 35, 105, 113, 127, 162, 185, 297, 306, 387, 394, 422, 472, 494, 509, 607, 622, 631, 668, 672, 716, 723, 747, 772, 830, 854, 860, 887. 7: 17, 24, 29, 74, 91, 94, 146, 159, 194, 205, 224, 304, 314, 315, 317, 336, 355, 465, 473, 502, 540, 623, 739, 802. 8: 20, 31, 107, 209, 215, 248, 267, 318, 387, 391, 400, 459, 486, 513, 527, 618, 655, 659. 9: 1, 57, 68, 72, 74, 90, 127, 246, 251, 255, 263, 294, 305, 354, 364, 380, 387, 440, 478, 550, 569, 595, 640, 641, 652, 694, 702, 734, 754, 755, 777. 10: 2, 13, 23, 28, 31, 51, 60, 78, 104, 178, 219, 237, 243, 259, 265, 278, 305, 387, 422, 473, 477, 480, 507, 531, 535, 539, 572, 607, 624, 629, 648, 691, 695, 698, 732, 744, 743, 772, 780, 842, 873, 883. 11: 11, 121, 150, 163, 183, 239, 244, 319, 342, 370, 395, 401, 456, 555, 565, 627, 668, 725, 734, 752, 822, 865, 882. 12: 10, 21, 31, 104, 239, 295, 312, 316, 326, 332, 343, 355, 358, 383, 424, 429, 431, 558, 574, 615, 623, 640, 648, 710, 712, 735, 861, 944
- Eti mihi silentium omnino dicant Commentarii nostri de lingua Latina copiosissime scripti, (absit invidia verbo) ad quos in omnibus studiosum Lectorem fideliter relegamus, non postum tamen hoc loco breviter non repetere: Hanc particulam pervenisse a summo Poëta bis uno carmine repeti, ut: *Atque Deus*, *atque astra*: itemque ter poni, ut: *Atque Ephyre*, *atque Opis*, *atque Asia Deloëa*. Sicut etiam *ant*, ut *Ant*
- Atro*, *ant Rhodopen*, *ant alta Comania* *telo Dejicit*. Haec, & hujusmodi alia, studiosi Lectores, nostra hac tot numero-rum superflua ut quidam ignavi appellant: inculcata serie, ut atrem Jo-ëphimus olim Ianus Parrhasius declama-bat, utiliter admodum adinventum, facile observabitis, ut hinc laque molle illud aequae faciemum, quod vir acris iudicii numerolus Horatius Virgilio Musas annuisse cecinit, nunc tandem & agnoscere & imitari valeatis.
- atque*. G. 3: 526
atra. G. 1: 243. 2: 130. 4: 407. AE. 1: 89. 2: 356, 360, 516. 3: 64. 5: 512, 693, 721. *atras*. aliquot exemplaria manuscriptorum. 6: 272, 429, 602, 866. 7: 214, 329, 525, 801. 8: 258, 262. 9: 36, 105. 10: 77, 114. 11: 28, 876
atrae. G. 1: 275. AE. 4: 570. 10: 664. 12: 335
atram. G. 2: 308. N. II. 4. v. *atram*. 3: 430. AE. 3: 572. 5: 666. 10: 730
atris. AE. 6: 127, 249. 9: 700. 10: 603. 12: 923
atris. AE. 1: 726. 2: 483, 528. 4: 666. 7: 379. 12: 474
Atridae. AE. 2: 104, 415. 9: 602
Atridas. AE. 458. 2: 500. 9: 138
Atrides. AE. 9: 602. 11: 162
Atridis. AE. 8: 130
atris. G. 1: 129, 236, 323. AE. 1: 60. 4: 248, 384, 472. 6: 215, 240, 576. N. II. 4. v. *atrum*. 9: 74. 10: 264. 11: 186
atros. AE. 221. 3: 28, 622, 626. 5: 19. 6: 132. 7: 456. 8: 219. 9: 333, 472
atros. AE. 4: 687. 5: 2. 8: 198
atrox. G. 1: 407. AE. 1: 662, 9: 420
atrum. AE. 1: 165. 7: 565. 9: 420, 719. 11: 523. 12: 450
atrum. AE. 7: 350
atras. G. 4: 12
atrigerat. AE. 10: 659
atrigerini. AE. 6: 830
atrigeri. AE. 4: 568
atrigit. E. 5: 26. AE. 1: 737. 7: 662
atrigere. G. 3: 562. AE. 5: 797. 9: 558
atrollas. AE. 5: 364
atrollens. AE. 1: 354. 4: 690. 5: 278, 347. 6: 607. 8: 731. 12: 703
atrollentem. AE. 2: 381
atrollere. AE. 2: 185. 3: 134, 205. 4: 682. 7: 173. 8: 32. 9: 321. 11: 130
atrollet. AE. 4: 49
atrolli. AE. 5: 829
atrollit. AE. 3: 552. N. II. 4. v. *atrollere*. 574. 4: 176. 5: 452. 7: 561. 10: 856. 12: 4
atrollimur. AE. 5: 127
atrollunt. G. 4: 217. AE. 9: 682
atrolluntur. AE. 9: 714
attondens. G. 2: 407
attondens. E. 10: 7
attonitae. AE. 5: 659. 6: 53. 7: 580
attoniti. G. 3: 545
attonitis. AE. 5: 529. 7: 814
attonitans. G. 2: 508. AE. 3: 172. 4: 282. 12: 610
attractus. G. 3: 505
attractis. AE. 11: 250

I N V I R G I L I U M .

- attrahere*. AE. 720. *attrahere*. anti-
quus Jani Parrhasii cod.
attrita. E. 6: 17
attritus. G. 1: 46
attrivere. G. 4: 204
attulerint. AE. 6: 552
attuleris. AE. 12: 322
attulit. G. 3: 251. AE. 5: 201. 6: 516.
8: 200. N. II. 4. V. anollere. 9: 7.
12: 171, 617
avari. G. 1: 47. 2: 492. AE. 1: 363
avarum. AE. 3: 44
avarsa. AE. 5: 565
audacem. AE. 9: 3. N. in Differ.
audaces. AE. 9: 519
audaci. AE. 9: 126. 10: 276. 12: 786
audacibus. G. 1: 40. AE. 7: 114. 475: 9:
625
audacis. AE. 615. 7: 409. 11: 812
audax. G. 4: 565. AE. 5: 67. N. II. 4.
V. audacia. 8: 110
audē. AE. 8: 364. 11: 370. N. in Dif-
ferent.
audet. G. 1: 463. 3: 188. AE. 4: 284.
9: 399
audēbit. G. 4: 108
audēndi. AE. 12: 159
audendum. AE. 9: 320
audēt. E. 3: 16. G. 2: 332. AE. 9: 690.
11: 884, 895
audētē. AE. 2: 349
audētēs. AE. 10: 284. N. in Different.
audētior. AE. 6: 95. 9: 291. N. in Dif-
ferent.
audō. AE. II: 503
audere. AE. 347. 12: 814
auderent. AE. 9: 42
auderet. AE. 8: 650. 9: 7
audes. AE. 10: 811. 12: 152
audet. G. 3: 78. AE. 1: 493. 3: 479. 4:
479. 5: 379. 383. 9: 802. 11: 808
audētis. AE. 1: 134
audiam. AE. 4: 387
audiat. E. 3: 50. G. 3: 188. AE. 12: 200
audieram. E. 9: 7. 45
audierant. G. 2: 539
audieras. E. 9: 11
audierat. AE. 1: 20. 2: 346
audierit. AE. 2: 346
audiiit. E. 6: 83. G. 1: 474. AE. 4: 220.
572. 9: 239. 7: 225, 516. 9: 630. 10:
424. 464. 11: 794, 864. 12: 449
audimms. AE. 3: 556
audire. G. 3: 184. AE. 1: 373. 409. 2:
11, 103. 4: 78. 6: 689. 7: 628
audire. G. 1: 358
audis. AE. 4: 562. 6: 791
audisti. AE. 11: 295
audis. E. 8: 23. G. 1: 513. N. de Im-
pro. 4: 7. AE. 4: 83, 439. 6: 567. 7:
90. 8: 312. 9: 394
audita. AE. 1: 326. 3: 107. 6: 266, 567.
7: 117. 9: 778
auditae. AE. 6: 426
audire. AE. 3: 103. 4: 612. 7: 400. 8:
574. 9: 234
audisti. AE. 7: 196. 8: 420
auditis. G. 4: 435. 8: 140. 11: 251
audito. AE. 4: 302. 5: 316. 7: 196. 8:
420. 12: 697
auditor. G. 4: 72, 260. AE. 2: 706. 3: 40
audius. G. 4: 493
audicit. AE. 11: 911
audis. AE. 11: 205
audis. AE. 2: 43
audere. AE. 2: 179
auellere. AE. 2: 165
auelli. AE. 11: 201
auem. AE. 5: 509, 542. 7: 191
auēa. E. 1: 2. 10: 51. G. 4: 567
auēae. E. 5: 37. G. 1: 77, 154
Auentini. AE. 7: 659. 8: 231
Auentinus. AE. 7: 657
Auernae. AE. 3: 442. 5: 732
Auerni. AE. 4: 512. 5: 813. 6: 201. N.
II. 1. V. Auver.
Auernis. G. 2: 164. 4: 493. AE. 6: 118,
564. 7: 91
Auerno. AE. 6: 126
auersa. AE. 1: 482. 2: 170. 4: 362. 6:
469. 12: 647
auersi. AE. 6: 224. 11: 871
Auerso. G. 1: 218
auersos. AE. 12: 485
auersum. G. 4: 423. AE. 10: 647
auersus. AE. 1: 568. 7: 618
auerte. AE. 4: 547
auertens. AE. 1: 402
auertere. E. 8: 66. G. 3: 210, 459. AE.
1: 38. 4: 394. 10: 78. 11: 703
auerteret. AE. 4: 106
auertes. G. 3: 320
auertet. AE. 12: 204
auertis. G. 2: 172
auertit. AE. 1: 104, 472. 4: 389. 8: 208.
9: 78
auertite. AE. 3: 265, 620
auertitur. G. 3: 499
aues. G. 1: 156. AE. 6: 311. 11: 273
auexerat. AE. 1: 512
auferet. AE. 4: 389. 9: 332. 10: 508. 11: 744
auferet. AE. 8: 439. N. in Different. 12:
326
auferat. AE. 713, 867
Aufidas. AE. 11: 405
augent. AE. 7: 111
augēt. AE. 7: 211
augur. AE. 4: 376. 9: 327. 12: 258, 460
augurat. AE. 7: 273. N. de contrariis ge-
neribus verborum, v. auguro.
augurū. AE. 3: 5
augurio. AE. 5: 523. 9: 328
augurium. AE. 1: 392. 2: 703. 3: 89. 5:
7. 7: 260. 10: 255. 12: 257, 394
augusta. AE. 7: 153
augustam. G. 4: 228
augustum. AE. 7: 170
Augustus. AE. 6: 792. 8: 678
avi. nom. pl. G. 4: 209. AE. 5: 254.
5: 564. 12: 264
avi. dativ. AE. 4: 254
avia. G. 2: 328. AE. 2: 736. 7: 580. 9:
58. 12: 480
aviaria. G. 2: 430
avidus. G. 1: 271. 2: 60. 328. 3: 546
avidaeque. G. 2: 375. N. in Differen-
tis, v. auanum, & avidum.
avidū. AE. 1: 514
avidis. G. 3: 271
avido. G. 4: 562
avidus. AE. 12: 909
avidum. G. 3: 553. AE. 9: 661
avidus. AE. 3: 132. 6: 210. 12: 290, 430
avis. nominativus. G. 2: 320
avis. accus. AE. 6: 193. 12: 248, 262
avis. ablativus. AE. 7: 56, 412. 10: 201
avitae. AE. 10: 752
avitis. G. 3: 228
avito. AE. 7: 169
avium. G. 1: 421. 2: 209. 4: 110, 473.
AE. 11: 457
avium. AE. 11: 810
avla. G. 4: 90. AE. 1: 140. 4: 328
avlaea. G. 3: 25. N. de Genere vesti-
mentorum.
avlaeis. AE. 1: 697
avlai. AE. 3: 354. Per diacresim pro
avlae. Sic *avrai* & *pitai*, vide in-
pitai.
avlas. G. 2: 504. 4: 202
Avlebes. AE. 10: 207
Avlesten. AE. 12: 290
Avletes. AE. 10: 207
Avlide. AE. 4: 426
Avni. AE. 11: 700
Avno. AE. 11: 717
avo. AE. 2: 457. 4: 258. 5: 550. 6: 778. 7:
220
avolat. AE. 11: 712
avom. AE. 12: 348
avorum. G. 4: 209. AE. 7: 175. 12: 529,
649
avos. AE. 6: 841, 877
avra. G. 4: 417. N. II. 4: AE. 1: 546.
3: 339. 6: 204. N. ibid. 7: 646. 12:
370, 617
avrae. E. 9: 58. AE. 2: 728. 3: 356, 530.
5: 8, 844. 7: 8. 9: 312, 745. 11: 801.
12: 691
avrai, id est *avrae*. AE. 6: 747
avram. AE. 4: 278. 7: 230. 9: 658
avras. E. 1: 57. G. 1: 376, 407, 408. 2:
47, 291, 363, 422. 3: 109, 193, 251,
274. 4: 171, 486, 499. AE. 1: 59, 387.
2: 158, 259, 699, 759, 791. 3: 422,
576. 4: 176, 226, 270, 357, 378, 388,
417, 445, 494, 504. 5: 257, 377, 427,
503, 520, 740, 861. 6: 82, 128, 194,
363, 554, 561, 733, 761. 7: 287, 466,
543, 557, 593, 660, 758. 8: 24, 449,
535. 9: 52, 112, 409, 645. 10: 634,
819, 892, 898. 11: 455, 558, 595, 617,
795, 799, 801, 863. 12: 84, 253, 267,
592, 703
avrata. AE. 1: 741. 9: 627. 11: 858.
12: 536
avratam. AE. 5: 250
avratamque. AE. 2: 448
avratū. AE. 12: 463
avratū. G. 1: 217. AE. 8: 655
avrato. AE. 10: 171
avratum. AE. 9: 304
avratum. G. 4: 371
avre. AE. 9: 417. 11: 637
avrea. E. 3: 71. 4: 9. 8: 52. G. 1: 430.
AE. 1: 492, 698. 2: 488. 4: 139, 240.
6: 13, 604, 793. 7: 190, 210, 278. 8:
168, 324, 348, 659, 672. 9: 50, 359.
10: 16. 11: 774, 832
avreū. AE. 726. 5: 352. 8: 553. Bis in-
guibn.

INDEX ERYTHRAEI

*quibus aureis dixit, & semper in fine carminis aureis posuit, duabus syllabis, per figuram syncophoniam, quae & lynizeis dicitur, ubi ei brevis & longa pro una longa syllaba accipiuntur. Quem metaplasmus ita amavit Poeta noster, ut per hunc ipsum quoque dixerit, Vitreis, Balleis, Oileis, Neteis, Nereis, Prometheis, Proteis, Tereis: quibus semper dictionibus carmen claudit, in quibus ei brevis & longa pro una longa ponuntur. Quamvis Servius in Terentio potius synaeresim agnoscat, ut Terentii, non Tereis scribere videatur. Sed & Poeta, ne id licentiae ex fine carminis sibi sumpsisse videatur, aerei quoque dixit, duabus syllabis in medio versus, quamquam etiam hac voce per eandem figuram carmen terminavit. Quin & Ferreique Emmenidum thalami, in principio carminis usurpavit. Verum ne tibi id illi magis licuisse videatur in his dictionibus, quae ei veluti diphthongum habeant, sicut in *hes*, & *hes*, quae ratione diphthongi pro una syllaba semper accipiuntur, in nomine quoque incipiente ab *ae*, fecit eodem hoc metaplasmus, quem Probus vocalioephen appellat, duas primas vocales in *ae* diphthongum coalescere, ut, *Fixerit aëripedem cervam*: ubi longa & brevis pro una longa ponitur, quod aviacius factum est propter acquivoctionem verbi, quod ab aere deduci posse videretur. Idem in *eo* vocalibus, ut in *aereo*, perpetuo est observatum, & *alveo*. Praeterea in *ia* vocalibus, ut in sexto Aeneid. *Quin protinus omnia*, ubi in *omnia* duae breves pro una longa positae videntur. Idem quoque fit in *dehinc*, *deinde*, *deinceps*, *proinde*, *deest*, *deerit*, *deorant*, *deerraverat*, & hujusmodi aliis. Sunt & aliae apud Hephaestionem species syncphoneas: quas quia Graecae omnes sunt, nec memini legere apud Latinos, diffusius in nostro Elencho persequimur, quem pari ratione in Homerum collegimus. Illud obiter admonerim *enai* & *hnic* pro una syllaba frequenter accipi. Inveniuntur enim quoque dissyllaba. Notrorum autem hac numerorum veluti quadam indagine in tam lata Virgiliana Sylva non modo Aëripedem cervam in sua latibula fugientem consequeris, sed etiam alias, nova forma, quasi ferarum voces, quas excitavimus, in tui iudicii castes facile induxeris.*

aurem. E. 6: 3: AE. 5: 547
aureo. AE. 372. 10: 116
aureus. G. 1: 172. 3: 55, 500
aureus. E. 7: 36. G. 1: 232. 2: 538. 4: 51, 274. AE. 6: 137, 144, 187. 9: 270. 10: 271, 884. 11: 490, 652, 774
aurei. AE. 1: 349, 359. 3: 49, 57, 483. 5: 112, 559. 6: 204, 208. 8: 445. 9: 26, 265. 10: 527, 531. 11: 333
aureibus. G. 3: 84. AE. 1: 152. 2: 303. 3: 514. 4: 359. 6: 497
 Ego sane in hujus verbi origine traden-

da Laetantii tum constantiam, tum memoriam desiderari: qui in eo libello, quem & pie & eleganter de Opificio Dei scripsit. cap. 8. *Aures* ab hauriendis vocibus dictas autumat, ad quod etiam hoc loco Virgilius alluserit, *Vocemque his auribus hausit*: & paulo post eorum facile oblitus quae dixerit, *aures*, quasi *andes*, una mutata littera, nominatas aures. Nisi corruptus sit locus, ut mihi sane videtur.

auricomos. AE. 6: 141
auriga. G. 1: 513
aurigae. AE. 5: 146. 12: 85, 624, 737, 784
aurigam. AE. 9: 330. 12: 469, 918
aureis. ab *aura*. G. 2: 330. AE. 6: 817. 11: 560
Auris ac *Aures*. E. 3: 73. G. 4: 349. AE. 1: 375. 2: 81, 119. 7: 31. 3: 49, 93, 294. 4: 183, 428, 440. 5: 435. 7: 166, 437. 8: 582. 9: 395, 474. 12: 618
auritos. G. 1: 308
aurto. G. 2: 137, 166, 192, 464, 507. 3: 26. 4: 91, 99, 342. AE. 1: 363, 484, 593, 640, 648, 655, 728, 739. 2: 504, 765. 3: 55, 355, 464, 467, 517. 4: 134, 138, 148, 264. 5: 87, 132, 259, 312, 366, 817. 6: 32, 621. 7: 142, 245, 279, 639, 790, 816. 8: 167, 436, 624, 661, 677. 9: 163, 707. 10: 138, 142, 243, 314, 499, 818. 11: 72, 75, 488, 576, 771, 776, 779. 12: 87, 126, 430
aurora. G. 1: 249, 446. 4: 544, 552. AE. 3: 521, 589. 4: 7, 129, 568, 585. 5: 65. 6: 535. 7: 26. 9: 111, 460. 10: 241. 11: 1, 182. 12: 77
aurorae. AE. 1: 751. 8: 686
auroram. AE. 5: 105. 7: 606
aurum. AE. 4: 138. 7: 179, 358. 10: 134. 11: 228. 12: 23
Aurumcaque. AE. 7: 795. 10: 353
Aurumci. 7: 727. 11: 318. 12: 94
Aurumcos. AE. 7: 206
ausa. AE. 5: 792. 7: 300. 9: 217
ausi. AE. 2: 168. 6: 624. 12: 361
ausim. E. 3: 32. G. 2: 289
ausis. AE. 2: 535. 9: 281. 12: 351
ausoque. AE. 6: 624
Ausonia. AE. 4: 349. 6: 807. 7: 55, 623. 8: 318. 11: 58
Ausoniae. AE. 3: 477, 479, 496. 8: 328. 10: 356. 11: 41
Ausoniam. AE. 4: 236. 10: 54
Ausonias. AE. 3: 171. 7: 105. 9: 639
Ausoniadam. AE. 10: 564. 11: 297. 12: 121
Ausonii. G. 2: 385. AE. 3: 385. 11: 253. 12: 447, 834, 937
Ausoniis. AE. 7: 39, 537. 10: 268
Ausonio. AE. 3: 378. 7: 547. 12: 183, 838
Ausonios. AE. 6: 346. 7: 233. 9: 99. 10: 105
Ausonium. AE. 5: 83. 7: 198
auspicibus. AE. 3: 20. 4: 45
auspicibus. AE. 3: 375, 499. 4: 103, 341. 5: 534. 6: 782. 7: 257. 11: 33
auspiciam. AE. 11: 347
ausper. G. 1: 461. 3: 278. 4: 261. AE. 2: 111. 3: 70. 5: 764. 6: 336
 Huic voci majores adspuebant cre-

do, orginis ejus non obliti: id quod manu scripti codices plerique testantur. Nam ab *haurio* verbo venit *Hauser*.
ausri. E. 5: 82. G. 1: 333, 354. AE. 8: 430
ausurines. G. 2: 271
ausuris. G. 1: 417. 3: 429. AE. 1: 51, 536. 2: 304. 5: 696, 850. 9: 670
ausuro. G. 2: 188. AE. 3: 357
ausuros. G. 1: 241. 2: 333. AE. 3: 61, 481
ausurum. E. 2: 58
ausum. AE. 10: 389, 458
ausus. G. 2: 175. 3: 113. AE. 1: 452. 2: 768. 5: 499. 6: 15. 9: 428. 12: 330
aut. E. 1: 63. 3: 12, 25, 110. 5: 10, 11. 6: 55, 59, 74, 78. 7: 21, 23, 27, 52. 8: 44. 9: 20, 63. 10: 9, 36, 56, 61. G. 1: 73, 75, 93, 121, 126, 183, 247, 249, 256, 263, 274, 275, 288, 295, 323, 356, 358, 369, 374, 375, 377, 411, 416, 445, 446, 484, 485, 496. 2: 50, 78, 100, 107, 122, 196, 207, 240, 258, 300, 334, 348, 356, 377, 435, 449, 497, 499. 3: 4, 5, 57, 95, 156, 159, 160, 180, 214, 278, 329, 333, 353, 403, 408, 416, 418, 438, 448, 464, 465, 466, 489, 525, 560. 4: 11, 20, 29, 49, 84, 85, 108, 123, 167, 192, 199, 211, 234, 245, 246, 257, 258, 268, 313, 324, 409, 410, 474. AE. 1: 49, 70, 183, 324, 361, 362, 369, 396, 400, 414, 432, 434, 498, 508, 527, 528, 566, 578, 592, 681. 2: 7, 36, 38, 43, 45, 46, 48, 70, 127, 151, 187, 286, 305, 362, 520, 524, 566, 595, 656, 746, 779, 786. 3: 4, 140, 162, 187, 311, 318, 338, 451, 637, 680. 4: 27, 34, 60, 84, 87, 98, 108, 112, 159, 186, 187, 235, 271, 317, 326, 339, 368, 370, 439, 471, 502, 530, 539, 595, 619, 670. 5: 68, 274, 440, 448, 449, 742. 6: 92, 130, 310, 365, 367, 454, 471, 610, 615, 663, 742, 802, 807, 841, 7: 164, 197, 298, 302, 307, 634, 721. 8: 17, 23, 206, 317, 471, 613, 692. 9: 31, 94, 186, 209, 214, 283, 408, 426, 487, 490, 495, 563, 565, 608, 686, 795. 10: 9, 35, 38, 66, 69, 71, 93, 135, 273, 449, 529, 559, 582, 593, 630, 642, 671, 675, 725, 766, 806, 862, 864. 11: 118, 230, 368, 392, 473, 494, 495, 580, 616, 665, 737, 791, 802, 844, 847, 873. 12: 14, 17, 68, 135, 158, 287, 329, 330, 523, 563, 637, 658, 686, 701, 750, 764, 796, 825, 852, 863, 873, 882, 889, 912
 Possent hoc loco multa referre, quae sunt a nobis super hac particula in nostro Dictionario disputata, ni propediem illud esset in lucem relatum. Possent etiam huc transcribere, quae plurima a diligentissimo Grammatico Diomede de vario hujusce vocales usum atque significato in secundi libri calce traduntur: nisi aliena dictata, quae quo loco habentur, indicasse satis sit, mihi sit religio recitare. Illud non praeteribo, has numerarias notas non omnino ita congestas frustra tibi videri posse, si modo divinae Virgilianae phrasibus assequendae gloriac non abhorrueris.

antem. G. 2: 14, 238, 3: 129, 387, 515.
4: 33, 67. AE. 2: 101, 203, 318, 518,
526, 673. 3: 396, 687. 4: 540. 5: 336.
6: 225, 347, 695, 808, 826. 7: 286, 561.
8: 81, 251, 711. 9: 132, 219. 10: 661,
717, 739, 878. 12: 672, 752
Antroponim. AE. 10: 753
Antomedan. AE. 2: 477
autor. G. 1: 432. 2: 315. 3: 36. AE. 2:
150. 3: 503. 4: 365. 5: 17, 418. 6: 650.
7: 49. 8: 134, 269, 336. 9: 748. 10:
510. 11: 339. 12: 159, 405
Inconstanter scribunt Aldinae editionis
exemplaria, & plerique nostrae aeta-
tis eruditi. At alii post e addunt ad-
spirationem. Ego vero ima, cum Pro-
bo Valerio libentius per *æ* legerim,
cujus in Catholicis verba haec sunt:
audior, si sit tractum e verbo *auges*,
autrix facit. Si non venit a verbo, sed
significat principem, quod nomen non
venit a verbo, etiam foeminino gene-
re *audior* facit, sicut Virgilius ex persona
Junonis, *audior ego audendi*: princeps,
non quae augeam: nam *autrix* dice-
ret. Haec verba nos in magno nostro
Dictionario diligentius expendimus.
autorem. G. 1: 27. AE. 9: 421
autoribus. AE. 10: 67
autumni. G. 1: 311. 2: 321. 3: 479. AE. 6:
309
autumno. G. 2: 5. 4: 134, 143
autumnus. G. 2: 521
avulsus. AE. 2: 608, 631. 3: 575, 9: 490
avulsam. AE. 8: 238. 10: 660
avulso. AE. 6: 143
avulsam. AE. 2: 558. 12: 685
avulsus. AE. 4: 616
avunculus. AE. 3: 343. 12: 440
avus. AE. 10: 76
auxi. AE. 9: 407
auxilia. AE. 5: 222. 8: 8
auxiliis. AE. 2: 163
auxilio. AE. 571, 621. 2: 216, 452, 521.
4: 538. 5: 686. 7: 551. 8: 171, 536.
10: 33. 11: 420, 428. 12: 388
auxilium. G. 2: 130. AE. 1: 358. 2: 344,
691. 3: 146. 4: 617. 7: 504, 522. 8:
10, 201, 376, 472. 9: 129. 12: 378
axe. AE. 2: 512. 5: 820. 8: 28
axem. G. 9: 351. AE. 4: 482. 6: 536,
790, 797
axi. G. 2: 271
axis. G. 3: 107, 172. AE. 12: 379
B.

B*accus.* G. 2: 86, 519
Baccus. G. 1: 306. 2: 119. AE. 3: 649
baccare. E. 4: 19. 7: 27
baccatum. AE. 1: 655
bacchata. G. 2: 487. N. II. 3. v. bac-
chati. 10: 41
bacchatum. AE. 3: 125
bacchatur. AE. 4: 301, 666. 6: 78
Bacche. G. 2: 2, 388. AE. 7: 389
Baccheia. G. 2: 454
Bacchi. G. 2: 143. 3: 264, 526. 4: 10a,
380, 521. AE. 1: 215. N. de Nume-
ris, & Castibus. 3: 354. 7: 385. 405.
11: 737
Baccho. E. 5: 30, 69, 79. G. 1: 344
Timo IV.

2: 37, 191, 228, 240, 380, 393. 4: 129.
279. AE. 4: 302. 5: 77. 7: 580, 725
Bacchum. AE. 8: 181
Bacchus. G. 2: 113, 275, 455. AE. 1: 734
Baccis. E. 10: 27. G. 2: 183, 430
Bacfra. G. 2: 138. AE. 8: 688
Bajaram. AE. 9: 710
balantum. i. ovium. G. 1: 272. 3: 457.
AE. 7: 538
balatibus. G. 4: 435. AE. 9: 565
balatm. G. 3: 554. Onomatopocia est.
balatm. AE. 9: 62
Balearis. G. 1: 309
balsamaque. G. 2: 119
balei. AE. 10: 496. bisyllabice.
balteus. AE. 5: 313. 12: 274, 942. N. II. 4.
barathri. AE. 3: 421
barathrum. AE. 8: 245
barba. E. 1: 29. 8: 34. AE. 3: 593. 4:
251. 12: 300
barbam. AE. 2: 277. 10: 838
barbara. AE. 1: 539. 11: 777
barbarica. AE. 8: 685
barbarico. AE. 2: 504
barbarus. E. 1: 72
barbas. G. 3: 311
barbis. G. 3: 366
Barcaci. AE. 4: 43
Barcen. AE. 4: 632
Barvium. E. 3: 90
Bastulaeque. AE. 7: 739
beatas. AE. 6: 639
beati. AE. 1: 94
beatus. E. 6: 82
Bebrycia. E. 5: 373
Belgica. G. 3: 204
Beli. AE. 1: 621
Belidae. AE. 2: 82
bella. E. 4: 35. 6: 7. G. 1: 465, 505. 9:
179. AE. 1: 48, 457, 541. 2: 84, 439.
3: 458. 4: 14, 43. 6: 86, 820, 832, 890.
7: 41, 325, 444, 455, 549, 616, 664,
782. 8: 547, 629, 675. 9: 182, 279,
642. 10: 66, 93, 370. 11: 254, 379, 736.
12: 33, 158, 180, 333, 390, 517, 633
Bellae. AE. 7: 740: rectius fortasse *A-*
bellae, vel *Avellae*: unde *Avellanas* un-
ces. Nam & hodie urbs apud Nolam
Avella dicitur.
bellando. AE. 1: 256
bellantes. G. 3: 224. AE. 1: 466
bellantum. G. 3: 183. AE. 12: 410
bellantur. AE. 11: 560. N. de contra-
riis generibus verborum.
bellare. AE. 8: 400
bellator. G. 2: 145. AE. 9: 721. 11: 88,
553, 700. 12: 614
bellatoris. AE. 10: 891
bellatrix. AE. 1: 493. 7: 805
belli. AE. 1: 14, 23, 294, 566. 2: 151,
162. 5: 674. 6: 842. 7: 339, 461, 553,
607, 621. 8: 1, 40, 327, 472, 683. 9:
528. 10: 55, 70, 146, 160, 173, 427,
532, 582, 737, 809. 11: 96, 126, 156,
483, 505, 515, 541, 658. N. in Diffe-
rentiis v. bellum & praelium. 12:
559, 567, 572
belli ferratus. AE. 7: 622
bellipotens. AE. 11: 8
bellis. AE. 1: 291. 9: 201. 10: 87, 411, 859
Bbb

bello. G. 1: 170, 279, 447: 3: 28. 4: 69,
217, 561. AE. 1: 5, 21, 339, 444, 545.
2: 13, 109, 193, 241, 315, 718. 3: 540,
603. 4: 40, 87, 108, 229, 615. 5: 623,
754. 6: 478, 481, 878. 7: 235, 482,
545, 572, 637, 642, 693, 761. 8: 29,
118, 146, 150, 290, 374, 480, 606. 9:
363, 511, 590, 600, 608, 656, 759. 10:
8, 185, 508, 609. 11: 109, 295, 338,
362, 399, 474, 842. 12: 43, 261, 347,
359, 436, 779, 852
Bellona. AE. 7: 319. 8: 703
bellna. AE. 6: 287
bellum. G. 1: 509. AE. 1: 263. 3: 235,
247, 248, 539, 540. 6: 279, 828. 7: 80,
541, 583, 604, 647. 8: 55, 535, 637.
10: 627. 11: 18, 113, 116, 217, 250,
279, 305, 395, 535. 12: 79, 109, 804
Belo. AE. 1: 730
Belus. AE. 1: 621, 729
Benace. G. 2: 160. Vulgo *lago de Garda*.
Benaco. AE. 10: 205
bene. E. 2: 48. 3: 94. 9. 6. AE. 4: 317,
539. 9: 157, 206
benefacta. G. 3: 525
benignam. AE. 1: 304
Berecynthia. AE. 6: 784. 9: 82, 619
Berae. G. 4: 341. AE. 5: 620, 646
Beroin. AE. 5: 650
Bianoris. E. 9: 60
bibamus. E. 10: 65
bibant. G. 4: 32
bibat. G. 2: 506
bibebat. AE. 1: 749
biberunt. E. 3: 111. N. de Improptiis
v. bibere.
bibet. E. 1: 63
bibissent. AE. 1: 473
bibis. G. 1: 380. 2: 218. AE. 11: 804.
N. de Improp. v. bibere.
bibula. G. 1: 114
bibulam. AE. 6: 227
bibulum. G. 2: 348
bibunt. AE. 7: 715
Biciae. AE. 1: 738
bicolor. AE. 5: 566. 8: 276
bicornes. G. 1: 359
bicornis. AE. 8: 727
bidentem. AE. 12: 170. Bidentes pecu-
des, quasi biennes, quod bimac im-
molarentur, a Virgilio dictas intelligi,
docet N. tr. a. eorum inscitiam ar-
guens, qui ob eam causam appellatas
purant, quod duos dentes haberent.
bidentes. G. 2: 355. AE. 4: 57. 5: 96. 6:
39. 7: 93. 8: 544
bidentibus. G. 2: 400
biferique. G. 4: 119
biforem. AE. 9: 618
biformes. AE. 6: 286
biformis. AE. 6: 25
bifrontem. AE. 12: 198
bifrontis. AE. 7: 180
bijis. AE. 2: 272. 5: 721. 7: 26. 12: 164
bijugos. G. 3: 91. AE. 12: 355
bijugique. AE. 10: 253
bijugis. AE. 10: 399, 453, 575
bijugo. AE. 5: 144
bijugos. AE. 10: 587, 595. 12: 355
bilicem. AE. 12: 375
Bilicem

INDEX ERYTHRAEI

bilingues. AE. I: 661
bima. G. 4: 299
bimembres. AE. 8: 293
bina. E. 2: 42. 5: 67. AE. I: 313. 5: 61, 306, 557-7: 688. 8: 168. 9: 263. 12: 165
binas. G. I: 172. 4: 95
binos. E. 3: 30
bipatientibus. AE. 2: 330. IO: 5.
bipidam. G. 4: 389
bipennem. G. 4: 331. 5: 307. II: 691
bipenni. AE. 2: 479. II: 135
bipennibus. AE. 2: 627
biremes. AE. I: 182. 8: 79
Bysam. AE. I: 367. *Bōsa enim Graecis corium*. Unde ncs hodie *Borsam* dicimus *crumenam nunnariam*: quia primum ex corio confui coepit: ex quo etiamnum potissimum utimur. De hoc plura in nostro Stico, quem de origine linguae vernaculae scripsimus.
bis. E. I: 44. 3: 5. 30. 34. G. I: 48, 491. 2: 150, 410, 411. 3: 33. 4: 231, 504. AE. I: 71, 381, 393. 2: 126, 218. 3: 476. 4: 228. 5: 561. 6: 32, 39, 134, 578. 8: 518. 9: 161, 272, 599, 635, 799, 800. II: 9. 133, 326, 402, 629, 630. 12: 34, 163, 582, 899
Bifaltae. G. 3: 461
biffeni. AE. 5: 561
Bitiae. AE. I: 738
Bitiam. AE. 9: 703
Bitius. AE. 9: 672. II: 396
bitumen. G. 3: 451
bitumine. E. 8: 82
bivias. AE. II: 516
bivio. AE. 9: 238
b'anda. AE. 5: 827
b'andis. G. 3: 185, 496. AE. I: 670
blando. G. 3: 127
blaudis. E. 4: 23
blattis. G. 4: 243
Balan. AE. 6: 775. Oppidum Latii, sine vestigiis & tantum sine nomine terrae, ut ait Poeta: deque illis oppidis, quae proles Aeneae posthuma condidit, praedicente id apud inferos Anchise patre. Oppida autem alia fuere Alba Longa, nunc sedes Episcopalis. Nomentum, vulgo Lamentano, ab urbe mil. pass. & in Sabinis. Gabii, alicui Gallicanum oppidum, prope Praeneste, ab Urbe mil. pass. 20. Fidena urbs, hodie Castell Jubileo. ab urbe mil. pass. 5. Collatinae arces, in montibus, ab urbe mil. pass. 4. ad viam Tiburtinam. Pomerii, in Latio, nunc tantum urbis cadaver. Castrum Inui, nunc Corneto, sedes & ipsa Episcopalis. Cora inter Velitras & Senam apud Sermonetam. Roma, illa incluta, caput Orbis, communis omnium patria, ut ait Jurisconsultus: de qua satis est silere, quam pauca dicere.
bons. G. 2: 447. N. libello de Impropris. v. bonus, 458. AE. I: 734
bonas. AE. II: 658
bonc. AE. II: 344
boni. E. 5: 1. AE. 12: 647
bonis. AE. II: 435
bonum. E. 8: 106

bonus. E. 5: 61, 65. AE. I: 195. 5: 542, 770. 9: 572. II: 106
Bootes. G. I: 229
Borea. G. 2: 316
Boreas. E. 7: 51. G. I: 93, 370. AE. IO: 350. 12: 365. Plurali numero. 4: 442
Boream. G. 3: 278
Boreas. AE. 3: 687, 605.
bos. AE. 5: 481. 7: 790
boves. E. I: 9. 46. 5: 25. G. I: 285. 3: 532. AE. 7: 663. 8: 204, 215, 263
bovis. E. 6: 58. G. 3: 52. AE. 8: 183
bovm. G. I: 3, 118, 325. 2: 470, 515. 3: 211, 369, 419. 4: 543, 555. AE. 2: 306. 3: 220, 247. 4: 543, 555. 5: 61, 405. 8: 217. II: 197
brachia. G. I: 34, 202. 2: 296, 368. 4: 174. AE. 2: 792. 3: 535. 5: 136, 364, 377, 403, 427, 829. 6: 282, 700. 8: 452, 619. 9: 623. IO: 565. 12: 209
bradca. AE. 6: 209
breve. AE. IO: 467
breves. G. 4: 194
brevia. AE. I: III
brevis. AE. 5: 221. IO: 289
breuior. G. I: 312
brevis. E. 9: 23. G. 3: 80
brevisimus. AE. 3: 507
breuiter. AE. I: 561. 2: II. 4: 632. 6: 321, 398, 538. 9: 353. IO: 251, 621
Briareus. AE. 6: 287
Britanni. G. 3: 25. Britannia insula, quae & Albion, & Anglia, nunc Inghilterra
Britannos. E. I: 67
Brontes. AE. 8: 425
bruma. G. 3: 321, 443. AE. 2: 472
brumae. G. I: 211
brumali. AE. 6: 205
Bryti. AE. 6: 818
bubo. AE. 4: 462. N. tr. 4.
bubulci. E. IO: 19
buccina. AE. 7: 519. II: 475
bucula. E. 8: 86. G. I: 375. 4: II
buso. G. I: 184
bullis. AE. 9: 359. 12: 942
Bumastis. G. 2: 102
burim. G. I: 170. N. tr. 3. v. buta.
Bursifidis. G. 3: 5
bustia. AE. II: 201
bustis. AE. 12: 863
bustum. AE. II: 850
Butea. AE. 5: 372. 9: 647. II: 690, 691
Butrosi. AE. 3: 293
buxo. G. 2: 437. AE. IO: 136
buxum. G. D. N. tr. 4. G. 2: 449. AE. 7: 382
buxifque. AE. 9: 619

C.

C*aci*. AE. 8: 194, 205, 218, 241, 303
Cacum. AE. 8: 222, 259
cacumen. G. 2: 29
cacumina. E. 2: 3. 6: 28. 9: 9. G. 2: 307. AE. 3: 274. 6: 678
cadant. E. 6: 38
cadat. AE. 4: 620. 9: 283. II: 793
cadaver. AE. 8: 264

cadavera. G. 3: 557
caehat. E. I: 29
cadens. G. I: 809, 229
cadent. AE. 2: 709. 12: 203
cadente. G. 3: 401
cadentem. G. 2: 298. AE. 2: 575, 4: 480
cadenti. AE. 6: 602
cadentia. AE. 2: 9. 4: 81
cadentibus. AE. 8: 59
cadentam. AE. IO: 674. 12: 410
cadere. G. 3: 138
caeterem. AE. 2: 434
caeterem. G. I: 354
caedet. AE. I: 334
cadis. nomen. AE. I: 195. N. de Genere valorum. v. *cadis*. *Cadis* verbum. IO: 830
cadit. E. 9: 17. G. 3: 304. AE. 2: 426. 9: 711. II: 668. 12: 460
cado. AE. 6: 228
cadmas. G. I: 368
caduci. AE. 6: 481
caduco. AE. IO: 622
cadunt. E. I: 84. 2: 18. G. 4: 80. AE. 2: 368. 3: 207. 6: 310. 12: 409
Caecae. G. I: 14. rectius *Ceae*.
caeca. G. I: 89. 2: 503. 3: 262. 4: 237. AE. I: 536. 3: 203. 5: 164. 6: 30. N. de Impropr. v. *caecum*. 8: 253. 9: 152. IO: 98. II: 781, 889
caecaeque. AE. 2: 473
caecam. AE. 2: 397
caeci. G. 3: 210. AE. 2: 244. 4: 209. 12: 279
caecis. AE. 3: 200, 232, 424, 706. 5: 589. 7: 619. 12: 617
caeco. AE. 2: 19. 335. 4: 2. 6: 734. 9: 518. 12: 444, 591
caecos. G. I: 464. AE. 2: 357. 6: 157
Caeculus. AE. 7: 681. IO: 544
caecum. AE. I: 356. 7: 591. IO: 733
caecus. AE. I: 349
caede. AE. I: 471. 2: 500, 526, 718. 3: 247. 4: 21. 6: 509. 8: 196, 595. 9: 242. 354, 453, 456, 693, 778, 818. IO: 115, 426, 515, 901. II: 634
caedebant. AE. IO: 756
caedem. AE. 12: 498
caedere. AE. 5: 773
caedes. AE. 2: 411. 8: 483, 492, 537, 709. 9: 342. II: 648, 729, 885. 12: 500
Caedius. AE. 9: 362. IO: 747
caedis. AE. 3: 256. 7: 577. 9: 760. IO: 245. II: 207
caedit. AE. 5: 96. IO: 404
caeditur. G. I: 173. 2: 381, 415
caedunt. G. 3: 364, 375. AE. 7: 677
caeduntur. AE. 2: 256
caelavat. AE. IO: 417
caelare. AE. 9: 425
caelatque. AE. I: 640. N. in *Dictione*. 7: 792
caelatamque. AE. 5: 307
caelati. AE. IO: 527
caelatum. E. 3: 37
caelatus. AE. 8: 701
caelaverat. AE. IO: 499
caelavit. AE. I: 351
Caenca. AE. 9: 573
Caenus. AE. 6: 448. 9: 573

Caena

I N V I R G I L I U M .

Caecretis. AE. 10: 183
Caerulis. AE. 8: 597
caesia. G. 4: 546. AE. 2: 116. 8: 641.
 10: 498
caesiae. G. 2: 312
Caesar. G. 1: 25, 503. 2: 170. 3: 16,
 48. 4: 560. AE. 1: 286. 6: 989, 792.
 8: 678, 714
Caesare. G. 1: 466
caesariem. G. 4: 337. AE. 1: 590. 12: 302
caesariis. AE. 1: 659. 11: 643
Caesaris. E. 9: 47. O. 3: 47
caesarum. AE. 7: 87
caesi. AE. 6: 612. 8: 719
caesis. G. 2: 537. 4: 284. AE. 2: 166. 3:
 369. 5: 329. 6: 837. 9: 151. 11: 167.
 12: 338
caeso. AE. 7: 175. 11: 82
caesio. G. 3: 23. AE. 7: 574
caestru. G. 3: 20. AE. 5: 69
caestus. AE. 5: 379, 401, 410, 420, 424,
 479, 484
caestura. E. 5: 58. O. 3: 3, 62, 162. AE.
 1: 585. 2: 207, 438. 3: 162, 379, 594. 5:
 74, 134, 573. 7: 614. 8: 548. 9: 224,
 254, 368, 656. 11: 91, 207, 310, 467,
 791. 12: 40, 562, 606
Caici. AE. 1: 183
Caicus. G. 4: 370. AE. 9: 35
Cajcia. AE. 7: 2
Cajetae. AE. 6: 901
Cajstri. G. 1: 384
Calabris. O. 3: 425
calamisi. E. 5: 48
calamo. E. 1. 10. 2: 34
calamus. E. 2: 32. 3: 19. 5: 2. 6: 69. 8:
 24. O. 1: 76. 2: 358. AE. 10: 140
calathis. E. 2: 46. 5: 71. G. 3: 402. AE.
 7: 805
calcaribus. AE. 6: 881
calcatru. AE. 12: 340
calce. AE. 5: 324. N. tr. 1. v. calces.
 & tr. 5. v. calx. 11: 714. *Ferrata calce*
genere foeminino hoc exemplo scribi,
notat Marcellus in libello de indiscretis
generibus, quamquam vulgata le-
ctio habet ferrato, voce mascula.
calcem. G. 5: 324. N. tr. 1. v. & tr. 2.
calcentur. G. 2: 244
Calchanta. AE. 2: 122
Calchante. AE. 2: 100
Calchas. AE. 2: 176, 182, 185
calibus. AE. 10: 404, 730, 892. N. tr. 1.
 v. calces.
calculus. G. 2: 180
calcastra. AE. 12: 66, 269
calvus. AE. 1: 417
calentia. AE. 12: 297
Calces. AE. 7: 728. *Carinula nunc, ut*
aliqui, inter mare & Silicinum. Non-
nulli Calvi, ita vulgo. Hinc Horatius
Caletum vinum dixit.
calido. AE. 9: 422. 11: 698. 12: 100
calidos. AE. 6: 218
Calydona. AE. 7: 306, 307. 11: 270
calidum. O. 3: 119. 9: 414. 10: 486
caligantem. G. 4: 468
caligat. AE. 2: 606
caligine. G. 2: 309. AE. 3: 203. 6: 267.
 8: 253. 9: 136. 11: 187, 876. 12: 466

calce. AE. 4: 405. N. tr. 4.
calles. AE. 6: 443. 9: 383
Calliope. AE. 9: 525
Calliopea. E. 4: 57
calor. G. 1: 89. 3: 272. 4: 36. AE. 3:
 308. 4: 705. 8: 390. 9: 475
calore. G. 1: 190
calorem. G. 2: 344. N. tr. 4. v. calor.
calores. G. 2: 270
calori. G. 4: 23
Caltha. E. 2: 50. N. De genere, vel
col. vest. quamquam ibi sine nota af-
flatili.
Camerina. AE. 3: 701
Camertera. AE. 10: 562
Camertri. AE. 12: 224
Camilla. AE. 7: 803. 11: 432, 498, 535,
 563, 649, 657, 833
Camillae. AE. 11: 604, 689, 821, 856, 868
Camillam. AE. 11: 543, 760, 796, 839,
 892, 898
Camillos. G. 2: 169
Camillum. AE. 6: 825
caminis. AE. 3: 580. 6: 630. 8: 418
Camoenae. E. 3: 59
Campanas. AE. 10: 145
campi. G. 2: 274, 486. 3: 198, 202, 343.
 AE. 3: 701. 5: 695. 6: 441. 7: 486,
 781. 9: 230, 274. 11: 602. 12: 36, 542,
 710
campis. G. 1: 210, 314. 3: 246. 4: 186.
 AE. 1: 97. 3: 13, 220. 4: 404. 6: 887.
 7: 294, 624, 794. 9: 25, 32, 34, 368.
 10: 335, 455, 804. 11: 373, 450, 465.
 12: 383, 406
campo. G. 1: 401. 2: 145, 280. 3: 13, 353,
 390, 466. 4: 11. AE. 7: 721. 8: 504. 9:
 42, 53, 56. 10: 540, 763. 11: 493, 605.
 12: 80, 353, 383, 450, 771, 897
camporum. AE. 11: 866
campus. G. 1: 38, 482, 492. 2: 11: 4: 77.
 AE. 2: 498. 3: 11, 334, 400. 154. 5:
 552. 6: 640, 653, 677, 724. 7: 223,
 540, 643. 10: 214, 408, 582, 602. 11:
 102, 513, 908
campum. G. 1: 72, 77, 126. 2: 198. 3:
 103, 161, 522. AE. 3: 538. 5: 144, 287,
 653. 8: 596. 11: 875, 903. 12: 116, 136
canis. E. 4: 28. G. 2: 185, 211. AE.
 5: 128. 6: 709, 873. 12: 444
canis. G. 3: 55. N. tr. in v. Came-
rum, videtur hoc exemplo legere Ca-
meris, media syllaba per e, secundam
vocalem literam, ut prae se ferunt
Noniani codices. Quod ita esse ex co-
etiam evidenter apparet: quia ait, pari-
tatione inde Cameras testa incurva ap-
pellari. Viderit lector, quae lectio ca-
stior.
cana. E. 2: 51. O. 2: 376. AE. 1: 292
canas. AE. 5: 744. 9: 259
canalibus. O. 3: 330. 4: 265
canam. E. 1: 78. O. 2: 2
canamus. E. 4: 1. 9: 61
canas. AE. 6: 76
canat. AE. 3: 457
cancri. E. 10: 68
canvros. G. 4: 48
candente. AE. 3: 573
candentem. AE. 2: 66. 58 628. 12: 91
 B b b 2

candenti. AE. 6: 895. 9: 563
candentis. AE. 4: 61. 8: 720
candida. E. 2: 46. 6: 75. 9: 41. G. 2:
 320. 4: 337. AE. 5: 571. 6: 708. 7: 8.
 8: 82, 138, 608. 9: 432
candidior. E. 1: 29. 7: 38
candidus. E. 2: 16. 5: 56. G. 1: 217. 3:
 387
candore. AE. 3: 538. 12: 84
cane. AE. 3: 438. 11: 399
canebam. G. 4: 559
canebant. AE. 2: 124. 7: 79, 698. 12: 28
canebat. E. 6: 331. 9: 26. G. 4: 466. AE.
 3: 183, 559. 4: 14. 190. 5: 416. 6: 345.
 8: 656. 9: 777
canem. G. 3: 345
canemus. E. 9: 67. G. 3: 1
canendo. E. 2: 31. 5: 9
canens. AE. 8: 499. 10: 417
canens. G. 3: 325
canentem. E. 8: 44. 9: 621. 10: 192
canentes. AE. 6: 657
canenti. AE. 9: 525
canentia. O. 2: 13, 120. AE. 10: 418
canere. G. 1: 5
canerem. E. 6: 3. O. 4: 119
caneret. E. 9: 19
caucus. G. 1: 470. 3: 44, 540. AE. 6: 257.
 7: 494. 8: 462
cauet. E. 1: 57. 9: 11
caubus. E. 1: 23. 3: 67. 6: 77. 8: 28. 10:
 57. G. 1: 140. 3: 371, 410, 496. AE.
 3: 432. 7: 479. 9: 485
cauciem. AE. 9: 612. 10: 549, 844. 12: 611
caucis. AE. 6: 300
caucinus. E. 4: 3. 10: 8
cauis. G. 2: 43. propter nives. 218. a-
stitum. 2: 353. AE. 12: 751. animal.
caustifris. G. 4: 280. AE. 1: 701. 8: 180
causti. E. 6: 61, 64, 84. G. 2: 417. AE.
 1: 742. 2: 176. 3: 155, 366, 373, 444.
 5: 113. 6: 99. 7: 398, 513. 10: 191. 12:
 864
cano. G. 3: 442. AE. 8: 672
cano. ver. E. 6: 9. O. 1: 12. 2: 176. AE.
 1: 1. 8: 49
Canopi. G. 4: 287
canor. G. 4: 71
canoris. G. 2: 328. AE. 6: 120
canoro. AE. 9: 503
canoras. G. 4: 150. AE. 7: 700
caustabit. E. 10: 31
caustabant. E. 5: 72
cantando. E. 3: 21, 25. 6: 71. 8: 71. 9: 52
cantante. E. 6: 31
cantantes. E. 9: 29, 64, 65
cantantibus. E. 10: 75
cantare. E. 7: 5. 10: 32
causare. E. 10: 41
causari. E. 5: 54
caustabus. E. 6: 17. N. de Genese vaf.
cano. E. 2: 23
causa. G. 1: 293. 3: 328. 4: 471. AE.
 6: 165, 172. 7: 12, 34, 754. 8: 2
cautum. 9: 618
cautus. G. 1: 403. AE. 1: 398. 7: 641,
 757. 8: 285, 456. 10: 163
cautum. G. 3: 265, 404. AE. 4: 132. 5:
 257. 10: 707
causant. AE. 2: 239. 7: 271. 10: 310
 cop.

I N D E X E R Y T H R A E I

- cape.* G. 3: 426. 4: 380. AE. 2: 294, 717.
 3: 488. 5: 712. 6: 377. 10: 242. III
 590
capella. E. 2: 64
capellae. E. 1: 75, 78. 4: 21. 4: 33. 10:
 7, 30, 77
capellam. E. 2: 63
capellas. E. 1: 12. 3: 96. 7: 3. 9: 23.
 G. 2: 196. 3: 287
Capenas. AE. 7: 697
capere. E. 3: 23. 7: 7, 9. G. 2: 380
capere. AE. 1: 396, 673. 9: 139, 267
capessam. AE. 8: 507
capessans. AE. 3: 234. 11: 466
capessere. AE. 1: 77. 4: 346. 11: 324
capesseret. AE. 5: 703
capessunt. AE. 9: 366
Caphevens. AE. 11: 260
capii. AE. 7: 295
capias. AE. 11: 856
capitandus. G. 3: 396
capiere. G. 1: 426
capies. G. 2: 230
capillo. G. 1: 405
capillos. AE. 10: 832
Capyn. AE. 1: 183
capio. AE. 2: 314
Cappys. AE. 2: 35. 6: 768. 9: 576. 10: 145
capistris. G. 3: 188, 399
capit. AE. 4: 242. 5: 185. 6: 754. 7:
 466. 9: 644. 10: 106. 12: 562
capita. G. 2: 355. AE. 1: 189. 3: 545,
 678. 5: 62, 428. 6: 360. 9: 466, 678,
 682. 11: 861. 12: 512
capite. N. AE. 2: 219. 12: 312
capite. VER. AE. 7: 403
capiti. E. 6: 16. AE. 6: 524. 7: 668, 689,
 8: 484, 570. 9: 810. 10: 135, 270.
 11: 399
capitiis. E. 10: 24. AE. 3: 371. 4: 354,
 640. 10: 639
Capitola. AE. 6: 836. 8: 347, 653
Capitoli. AE. 9: 448
capitulum. AE. 3: 391. 7: 185, 632, 742.
 4: 44, 300
capitulumque. AE. 8: 311
capitunt. AE. 5: 315. 6: 753
caprae. AE. 4: 152
capraeque. G. 2: 374
capream. AE. 10: 725
Capreas. AE. 7: 735. Hujus nominis
 etiam nunc insula in conspectu Nea-
 polis.
capreoli. E. 2: 41
caprigennus. AE. 3: 221
capris. G. 3: 300. AE. 12: 414
capro. E. 9: 25
caprum. E. 3: 17, 22.
capta. AE. 4: 84, 330. 6: 859. 7: 189.
 12: 22
captabis. E. 1: 53
captae. G. 4: 348. AE. 2: 507, 643
captam. G. 3: 392. AE. 4: 326
captant. E. 2: 8
captare. G. 1: 139
captas. AE. 1: 396
captat. AE. 3: 514
captavit. G. 1: 376
capti. G. 1: 183. 3: 285. AE. 2: 196.
 7: 295. 9: 599, 635
capiva. AE. 2: 765. 3: 324. 12: 63
capivi. AE. 7: 184
capivoque. AE. 10: 520. 11: 779
capivoque. AE. 9: 273
capio. G. 4: 399. AE. 2: 64, 75. 11: 783.
 Semper in fine carminis.
capios. AE. 2: 384. 4: 194
captum. E. 6: 59. AE. 11: 830
captus. E. 6: 10. AE. 11: 49. 12: 392
Capua. G. 2: 224
capulo. AE. 2: 553. 10: 536
capulum. AE. 12: 734
caput. E. 1: 25. 7: 29. 8: 102. G. 1:
 386, 467. 2: 341, 392. 3: 21, 52, 80,
 422, 553. 4: 319, 352, 368, 523. AE.
 1: 116, 127, 444. 2: 558, 751. 3: 194,
 4: 177, 249, 357, 493, 613, 699, 702.
 5: 10, 309, 375, 469, 774, 815, 845. 6:
 866. 7: 292. 8: 65, 145. 9: 300, 332,
 437, 496, 587, 628, 633, 755, 771.
 10: 133, 203, 394, 554, 767, 863, 869.
 11: 39, 361, 579, 680, 830. 12: 293,
 382, 572, 600, 816, 885, 894
caro. E. 4: 49. 8: 92. AE. 4: 91, 492,
 634. 9: 84. 11: 215, 537, 585, 586
carae. AE. 1: 689
Carasque. AE. 8: 725
carbasos. AE. 11: 776. N. de Genere
 vestium, v. carbalus.
carbasus. AE. 3: 357. 4: 417. 8: 34. N.
 ibid.
carcere. G. 3: 104. AE. 1: 54, 141. 5:
 145. 6: 734
carceribus. G. 1: 512
carcestia Bacchi, id est vini. G. 4: 380.
metro Baccho, pro meri Bacchi. AE. 5:
 77. N. in libello de genere vas. citat
 utrumque locum. Poculorum autem
 Graeca nomina etiam alia leges apud
 Virgilium, ut Cantharos, ut Cymbia,
 ut Scyphos. De quibus non pauca apud
 Macrobius Sat. lib. 5. cap. 21
carinae. AE. 1: 672. 2: 480, 493. N. tr.
 4. v. cardo. 3: 448. 6: 573. 7: 681.
 8: 724
cardo. AE. 1: 449
carduus. E. 5: 39. G. 1: 152
care. AE. 2: 707. 5: 725. 8: 581
careat. AE. 4: 432
carebant. G. 1: 435
carecta. E. 3: 20
carentes. AE. 6: 333
carentum. G. 4: 255, 472
carere. AE. 2: 44
careret. AE. 5: 651
caret. AE. 9: 540. 12: 209
carl. AE. 1: 646, 677. 2: 560. 4: 354. 5:
 747. 6: 108. 10: 789
carice. G. 3: 231
carina. AE. 4: 398. 5: 158, 186. 6: 391.
 10: 197, 296
carinae. G. 1: 303. AE. 2: 198. 4: 658.
 5: 115, 699. 9: 95. 10: 301
carinas. G. 2: 445. AE. 4: 46. 5: 682.
 7: 431. 8: 93
carinis. G. 1: 360. AE. 2: 23, 179. 3:
 465. 7: 186. 9: 148. 11: 328
Carinis. AE. 8: 361
carior. AE. 12: 639
caris. AE. 1: 24
carissime. AE. 8: 377
carmen. E. 3: 27. 5: 42, 45. 6: 5. 7: 28.
 9: 38. B. 2: 176. 4: 514, 568
Carmentalem. AE. 8: 338
Carmentis. AE. 8: 336, 339
carmina. E. 1: 78. 2: 6. 3: 61, 86, 90. 5:
 14, 55, 63. 6: 25. 8: 10, 12, 67, 68, 69,
 72, 76, 79, 84, 90, 94, 100, 103, 104,
 109. 9: 11, 21, 33, 53, 67. 10: 3, 51,
 62. G. 1: 350. 2: 388. 3: 3. 4: 565.
 AE. 3: 445, 451. 6: 74, 644. 8: 446,
 775
carmine. E. 5: 81. 6: 67. 8: 3. G. 2: 45,
 95. 4: 348, 510. AE. 3: 287. 4: 462. 8:
 287. 12: 500
carminibus. E. 3: 22. 4: 55. 8: 70. 9: 10.
 G. 2: 394. AE. 4: 487. 7: 733. 8: 303
carminis. E. 4: 4. 6: 18
caro. AE. 11: 33. 550
carosque. AE. 6: 682
carpam. E. 2: 54
carpamus. G. 3: 325
Carpathia. G. 4: 387
Carpathium. AE. 5: 595
carpe. AE. 6: 146, 629
carpebant. G. 4: 335. AE. 4: 522
carpebat. AE. 4: 555. 7: 414
carpendae. G. 2: 366
carpens. E. 2: 47. AE. 6: 245
carpent. E. 9: 50. G. 2: 201
carpentem. G. 3: 465
carpentes. G. 1: 390
carpere. G. 3: 142, 191, 296, 435. 4: 134.
 AE. 4: 32. 9: 353
carpes. G. 3: 176
carpetis. E. 1: 79
carpis. AE. 1: 388. 12: 422
carpiis. G. 2: 90. 3: 215, 347. AE. 12:
 412
carpitur. AE. 4: 2
carpsit. G. 2: 501
carpsunt. G. 4: 311
Carthagine. AE. 4: 224
Carthaginis. AE. 298, 366. 4: 97, 265,
 347
Carthago. AE. 1: 13. 4: 670. 10: 12, 54
caruere. AE. 5: 173
casas. E. 2: 29
casens. E. 2: 35. N. tr. 4.
casia. E. 2: 49. G. 2: 466
casiae. G. 4: 30
casianque. G. 4: 182
casias. G. 2: 213. 4: 304
casibus. AE. 1: 240, 599
Casimillae. AE. 11: 543
Casperiannae. AE. 7: 714
Caspia. AE. 6: 798
casta. AE. 12: 780
Cassandra. AE. 2: 246, 404. 3: 183, 187
Cassandrae. AE. 2: 343. 5: 656. 10: 68
castes. G. 4: 247
castibus. G. 3: 371
castida. AE. 11: 775
castis. AE. 11: 104
castum. AE. 2: 85
casto. E. 4: 10. G. 2: 524. N. in Differ.
 v. castitas. AE. 5: 735. 6: 402
castae. AE. 8: 665
Castalium. G. 3: 293
castaneae. E. 1: 82. 7: 93. de fructu, de
 arbore

arbore vero alfa. G. 2: 15, 71. Etiam adjectione *nucis castaneas* nuces dicimus, cum Marone, quae & Heracleoticac. Require de hoc apud Macrobo. cap. 18. lib. Sat. 3. Probare autem hodie maxime solemus castaneas e Ciavenna Rhaeticis Alpibus proxima. Amygdalas Appulas, quas de saporis praestantia vulgo eleganter Ambrosianus dicimus. Tarentinas juglandes, & cum ab eis didicimus, Vicentinas. Avellanas item ex agro Vitentino; quas in earum laudem Gentiles appellamus, facie oblongiore. Nos quid quacque ferat regio, quidve feliciter, aut praestantius, diligenter in iis libris persequimur, quos propriis huic rei fecimus.

castaneas. E. 2: 52, 71. Adi Macrobo. Sat. 3: cap. 18

castella. G. 3: 475. AE. 5: 440

casti. AE. 3: 409. 6: 661. N. in Differ. v. castitas.

castigantque. AE. 4: 407

castigat. AE. 5: 387. 6: 567

castis. AE. 7: 71. N. Differ. v. castitas.

castro. AE. 6: 563

Castrove. AE. 10: 124

castrova. G. 1: 58

castra. E. 10: 23. AE. 1: 472. 2: 27, 462. 3: 519. 4: 604. 5: 669, 671. 6: 88. 8: 476, 604. 9: 13, 43, 57, 65, 147, 315, 451, 739. 10: 4, 68, 109, 260, 604, 635, 671. 11: 99, 243, 351, 446. 12: 349, 589

castris. G. 3: 348. 4: 108. AE. 2: 172. 7: 522. 8: 56, 507. 9: 366, 371, 452, 801. 10: 148, 240. 11: 20, 915. 12: 169, 385, 408, 444

castrorum. G. 3: 313. AE. 7: 159. 9: 69, 230

Castrum Inul. AE. 6: 775. Hodie Cornetto appellamus.

castrum. AE. 8: 412

castus. AE. 1: 614. 4: 560. 5: 453, 700, 869. 6: 475

castum. G. 1: 340. AE. 1: 221. 2: 93, 507. 3: 265. 6: 533. 8: 578. 9: 533. 10: 791

casturisque. AE. 8: 375

castus. G. 2: 68. 4: 251, 485. AE. 1: 9, 204, 615, 623, 754. 2: 10, 563, 750. 3: 183, 299, 317, 504, 699, 709. 5: 201, 350. 6: 32, 377, 531. 9: 211, 277, 292, 299, 514, 723. 10: 61, 316, 352. 11: 244. 12: 21, 32, 61, 321

catejas. AE. 7: 741

catenae. AE. 6: 558

catenis. AE. 8: 225

caterva. AE. 1: 497. 2: 40, 370. 4: 136. 5: 76. 11: 478, 533, 564

catervae. AE. 11: 456

catervas. AE. 7: 804. 8: 593. 10: 194. 11: 433. 12: 264

catervatim. G. 3: 556

catervis. AE. 11: 682

Catilina. AE. 8: 668

Catillinus. AE. 7: 672. 11: 640

Cato. AE. 6: 842

Catonem. AE. 8: 670

catulique. AE. 2: 357

catulorum. G. 3: 245. N. de Impropr. v. Cat.

catulos. E. 1: 23. G. 3: 405, 438. 4: 38. N. ibid.

cava. E. 1: 18. 9: 15. G. 1: 326. 2: 186. 4: 427, 464. AE. 1: 516. 2: 360. 3: 191, 566. 5: 448, 810. 6: 171, 293. N. de Impropr. v. cavi. 9: 633, 671, 808. 10: 475, 636, 891. 11: 593. 12: 893

cavae. G. 1: 117. 2: 391. 3: 253. AE. 2: 53, 487. 9: 666

cavant. AE. 7: 632

cavantur. G. 2: 450

cavas. AE. 2: 38. 9: 534

cavas. G. 1: 262. 3: 87

cavata. AE. 1: 310. 3: 229

cavatas. G. 1: 136

cavatis. G. 2: 387. 4: 33

cavatus. AE. 2: 481

Caucasicaeque. E. 6: 42

Caucaseo. G. 2: 440

Caucasus. AE. 4: 367

cauda. G. 3: 59. AE. 8: 210

caudae. G. 3: 423

caudam. AE. 11: 812

caudas. AE. 3: 428

caudicibus. G. 2: 30

caudis. AE. 8: 674

caveae. AE. 5: 340. 8: 636

caveis. G. 4: 58

cavernae. AE. 2: 53. 8: 242

cavernas. AE. 2: 19

cavernis. AE. 3: 674. 8: 420

cavete. AE. 11: 293

caveto. E. 9: 25

cavi. AE. 8: 599

cavis. G. 1: 184. 2: 453. 4: 44. AE. 8: 69. 9: 46. 12: 86

caulas. AE. 9: 60

caulcm. AE. 12: 413

Caulonisque. AE. 3: 553

cavo. AE. 2: 260. 3: 240, 286, 450, 641. 5: 434. 8: 248

Cauri. G. 3: 356. Codices manuscripti tum *Cauri*, tum *Cort*.

Caurum. G. 3: 278

Causa. E. 1: 27. 3: 102. G. 4: 532. AE. 2: 285. 3: 584. 4: 170, 290. 5: 5. 6: 93, 458. 7: 197, 482. 8: 112. 9: 216, 376. 10: 90. 11: 178, 250, 361, 480

Non desunt hodie ruditi, qui in hac voce s quam libenter geminant, Quintiliano Institutionum Oratoriarum lib. 1. cap. 8. ita referente: Temporibus Ciceronis, paulumque infra, fere quoties s litera media vocalium longarum, vel subiecta longis esset, geminabatur, ut *Causas*, *Cassur*, *Divissio*, quomodo & ipsum & Virgilium quoque scripsisse manus eorum docent. Haestenus Fabius. Antiqua etiam marmora tum Romae tum alibi hanc scriptiorem constantissime offendant. Accedit ad haec etymi ratio, quam afferri in hac scriptura solere hujusmodi, tradit Scaurus: Quod *Causa* quasi *Cavissa* dicta sit, a *cautionibus*, vel a *cavendo*, deinde *caura* *οὐρανὸν* *caussa* retento s suae

originis duplicato, quanquam ipse in eorum haeresi esse malit, qui *causam* unico s scribunt. Quia (ut ipse ait) s litera non solear geminari, nisi praecedente vocali correpta. Quae sane regula a superiori traditione omnino diffidet. Sed vicit consuetudo & rationem, & auctoritatem, ut per simplum s notetur. Caeterum haec dictio non modo inter veteres grammaticos turbas ciet: sed & hodie ex hac fortasse scribendi varietate Veneti tractus incolae in sua voce *cosa*; quam omnino a *causa*, Latino verbo, frequentius au diphthongi in e quartam vocalem mutatione, deducam, nos in nostro Stoiico abunde docuimus, s aliter sonant, quam aut Romana natio, aut alii plebrique Italiae populi.

causae. AE. 1: 25. 7: 553

causam. G. 4: 397. AE. 3: 305. 12: 567, 600

causando. E. 9: 56

causas. G. 2: 455, 490. 3: 440. AE. 1: 8, 414. 2: 105. 3: 32. 4: 51. 5: 788. 6: 488, 710, 849. 8: 395. 9: 219

cautes. AE. 3: 534, 699. 5: 163, 205. 6: 471. 11: 260

cautibus. AE. 4: 366

cautius. AE. 11: 153

cavum. AE. 1: 81. 10: 784

cecidero. AE. 3: 260. 6: 33. 10: 470. 11: 677

ceciderunt. E. 9: 58. G. 1: 487

cecidi. AE. 11: 168, 349, 689, 898

cecidi. AE. 10: 390

cecidi. G. 3: 488. 4: 165. AE. 1: 154. 3: 2

cecinerere. G. 1: 378

cecinerunt. AE. 5: 524

cecini. G. 4: 566

cecini. AE. 8: 349, 534

cecini. E. 10: 70

Cecropias. G. 4: 177

Cecropidae. AE. 6: 21

Cecropinque. G. 4: 270

cedamus. E. 10: 69. AE. 3: 188

cedat. E. 7: 68. 332. 9: 805. 11: 321, 359. 12: 17

cede. AE. 5: 467. 6: 95. 7: 559

cedebat. AE. 10: 795

cedens. G. 1: 218

cedentem. AE. 12: 324

cedentia. AE. 3: 496. 11: 729

cedere. G. 4: 84. AE. 10: 647. 12: 148

cedet. E. 4: 38. AE. 7: 68. 12: 185

cedis. E. 5: 16, 18. AE. 3: 484. 5: 224. 9: 220. 10: 358

cedite. AE. 9: 620

cedo. AE. 704. 12: 818

cedro. AE. 7: 178

cedrum. G. 2: 443. 3: 414. AE. 7: 13. 11: 137

cedunt. AE. 3: 477. 7: 677. 10: 358. 12: 368.

Celaeno. AE. 3: 211. una s. *Harpyarum*, 245, 365, 703. semper in fine carminis.

celant. AE. 6: 443. N. in Differ. v. celare, & caelare.

celebrabat. AE. 4: 641

INDEX ERYTHRAEI

- celebrabere*. AE. 8: 76
celebrabit. AE. 12: 840
celebramus. AE. 3: 280
celebrans. AE. 8: 303
celebrare. AE. 5: 598
celebrata. AE. 5: 603
celebrate. AE. 1: 735. 8: 173
celebratus. AE. 8: 268
celebremus. AE. 5: 58
celebrent. AE. 7: 555
celebres. AE. 6: 775
Celci. G. I: 165
Celene. AE. 7: 739. *urbs, quam nescimus, puto in Campania.*
celer. AE. 6: 425
celebrat. AE. 6: 641
celerans. AE. 1: 656. 5: 609
celerant. AE. 8: 90. 10: 249
celerare. AE. 1: 357. 3: 666. 9: 378
celerem. AE. 4: 180, 285. 8: 20. 9: 178, 590. 12: 853
celeris. G. I: 361. AE. 1: 187. 4: 226, 270, 357. 5: 217. 6: 202. 7: 519, 811. II: 603, 765. 12: 394, 859.
celeris. AE. 3: 243. 5: 211, 445. 485. 12: 855
celerrima. AE. 12: 507
cellas. G. 4: 164. AE. I: 433
cellis. G. 2: 96
celsa. AE. 1: 56. 3: 76, 527. 4: 554. 8: 680. 10: 261
celsa *ling.* nom. AE. 10: 51
celsa *accus.* AE. 7: 343. 8: 653
celsam. AE. 3: 293. 5: 439
celsas. AE. 4: 397. 8: 107
celsi. AE. 10: 653. II: 320
celsis. AE. I: 183. 2: 375. 8: 65
celso. AE. 3: 679. 6: 805. 8: 604. 12: 564
centaurea. G. 4: 270
Centauri. AE. 6: 286. 7: 675
Centantos. G. 2: 456
Centauro magna. AE. 5: 122. De hujus Centauri nomine Veneti Ducariam suam navim, aut Senatoriam, elegantissimam illam quidem, & pictura auroque praefulgentem, Bucentauro quasi Bucentauram appellant, in intenua particula adjecta, qua ad exemplum Graecorum magna epitheron Virgilianum expressit Venetus hujus nominis auctor, quisquis fuit ille, doctissimus. Quid quod & Pandora quoque navis nomine non minus erudito patrum nostrorum opus ingenti mole fuisse perhibetur? De quibus navibus plura in nostro Stoico, quam sit hoc loco verbum amplius addendum. Ut desinant tandem garrire ineptiores, qui nomina rebus imposita temere omnino contendunt, cum Aristotelis super hac re sententiam minus percipientes, tum Platonis Cratylis plane oblitii, ut eodem in Stoico docemus, qui liber propediem edetur.
Centaurum. AE. 10: 195
Centaurus. AE. 5: 155, 157
sentena. AE. 10: 207
sentenas. AE. 10: 566
senteni. AE. 9: 162
entium. G. I: 15. 2: 43. 3: 18. 4: 383.
 AE. I: 295, 416, 634, 635, 705. 2: 501. 3: 106, 643. 4: 199, 200. 6: 43, 81, 287, 329, 625, 786. 7: 93, 153, 170, 539, 609, 658. 8: 518. 10: 565. II: 331
centungeminus. AE. 6: 287
ceperat. E. 8: 39
ceperunt. G. 4: 322
cepisse. AE. 6: 352
cepissent. AE. 5: 232
cepit. E. 2: 69. G. 4: 316, 488. AE. 5: 465. 8: 363. 9: 264
cera. E. 2: 32. 3: 25. 8: 80. G. 4: 38
ceras. G. 3: 450. 4: 57, 162, 241
cerasis. G. 2: 18
Cerania. G. I: 332
Graecum dixipavviva interpretatur, quod illi composito vocabulo dicunt, & Hor. Infames scapulos Acrocerania. AE. 3: 506. Nunc la Cimeria, sicut Aethos mons, qui praecedit in carmine, vulgo Monte Sants.
Cerberus. G. 4: 483. AE. 6: 417
cere. E. 2: 53. G. 4: 202. AE. 12: 589
Cereale. G. I: 212. AE. 7: III
Cerealia. AE. I: 177
Cerealis. G. 2: 517
cerebro. AE. 5: 413, 480. 9: 419, 753. 10: 416. II: 698. 12: 537
Cererem. G. I: 343, 347. AE. I: 177, 701. 7: 113
Cereri. E. 5: 79. G. I: 339, 349. 2: 229. AE. 4: 58. 6: 484
Cerewis. AE. 2: 714, 742. 8: 181
Ceres. G. I: 7, 96: 147, 297
Cerefus. AE. 10: 541
Cerinthe. G. 4: 63
cernam. AE. 2: 667. 3: 501
cernas. AE. 4: 401. *PIO cernat quis, Charifius.*
cernat. AE. 10: 462
cernatur. AE. 8: 246
cernebant. AE. 7: 161
cernebat. AE. 6: 482. 8: 704
cernenti. AE. 4: 408
cernere. AE. I: 413. 2: 538. 6: 596. 8: 516, 676
cernes. G. I: 460. 2: 105. AE. I: 258, 365. 4: 47
cernetis. AE. 9: 243
cernimus. AE. 2: 441, 696. 3: 677. 7: 68
cernis. E. I: 9. AE. 4: 561. 5: 413. 6: 325, 574, 826. 8: 62. 9: 188. 10: 20, 581
cernit. AE. 4: 246. 6: 333, 446. 9: 722. II: 703
cernitur. AE. I: 440. 3: 552, 554
ceruo. AE. 2: 286, 734. 5: 27. 6: 87
ceruunt. AE. 2: 446. 9: 372. 12: 218
ceruus. AE. 10: 894. N. U. I
certa. AE. 2: 350. 3: 393. 4: 125, 564. 5: 349. 6: 673. 7: 548, 611. 8: 39, 46. 9: 193, 249. 10: 240. 12: 112, 268
certabant. AE. 9: 533
certae. AE. 2: 62
certam. G. 4: 294. AE. II: 767
certamen. AE. 7: 16. II: 104. 12: 116
certamina. G. 2: 530. 4: 86. AE. 5: 66, 114, 596, 603. 6: 172. 9: 662. 10: 146. II: 221, 434. 12: 39, 73, 467, 790
certamine. G. 3: 103. AE. 3: 128, 498. 5: 144, 197, 286, 390, 493, 545. 7: 523. 8: 639, 700. 9: 726. 11: 155, 780, 891. 12: 61, 553, 598
certandum. AE. 12: 890
certant. AE. 2: 64. 4: 443. 6: 178. 9: 520. 10: 130. 12: 765
certantes. E. 8: 3. AE. II: 446. 647
certantibus. AE. 3: 668. 12: 574
certare. AE. 2: 30. 5: 108, 485. 10: 14
certasse. AE. I: 548
certat. E. 5: 8. AE. 9: 557
certatim. G. I: 385. 4: 38. AE. 2: 628. 3: 290. 5: 778. N. tit. de Indic. ad. ver. 7: 146, 472, 585. 8: 179, 426. II: 209, 486. 12: 704
certatis. AE. 10: 7
certatum. AE. 11: 313
certatur. AE. 10: 355
certaverit. G. 2: 99
certe. E. 3: 102. 8: 107. 9: 7. 10: 37. AE. I: 234, 328. 12: 881
certent. E. 8: 55. G. 2: 138
certes. E. 2: 57. 3: 31
certet. E. 4: 58. 5: 8, 9, 15
certi. AE. 8: 39
certior. AE. 10: 510
certis. G. I: 60, 231, 351, 394. 2: 329
certissima. G. I: 439. AE. 6: 322
certissimus. G. I: 432
certo. G. 4: 100. AE. I: 62. 2: 112. 5: 194. 12: 490
certos. G. 4: 155. AE. I: 576
certum. E. 10: 52. AE. 3: 179, 686. 5: 153
certus. AE. 4: 554. 5: 2. 9: 96
cerva. AE. 4: 69
cervam. AE. 6: 802
cervi. E. I: 60. 7: 30. G. 3: 265, 363, 539. AE. 4: 154
cervice. G. 3: 92, 536. 4: 408, 523, 540, 551. AE. I: 402. 2: 224. 8: 633. 10: 536. 12: 7, 364, 899
cervicem. AE. 3: 631
cervici. G. 3: 167. AE. 2: 707
cervicibus. AE. 2: 219. II: 496
cervicis. G. 3: 186
cervis. E. 5: 60. G. I: 307
cervix. G. 3: 52, 79, 524. AE. I: 477. 9: 434. 10: 137
cervus. E. 2: 29. AE. I: 184. 5: 253
ceruus. G. 3: 413. AE. 7: 481. 10: 725. 12: 750
ceruus. AE. 7: 483
cespite. E. I: 69. G. 4: 273. AE. 8: 304. II: 566
cessa. AE. II: 401
cessabit. E. I: 59. AE. I: 672
cessant. AE. II: 138
cessantem. AE. 3: 430
cessare. E. 7: 10. G. I: 71
cessas. AE. 6: 51, 52. II: 389
cessat. AE. 2: 468
cessatum. AE. II: 288
cessavit. G. I: 485
cessere. G. 3: 549. AE. 12: 717
cesserit. AE. 12: 183
cesserunt. AE. 10: 444
cessi. AE. 2: 804. 6: 460
cessisse. AE. 3: 121, 297

esse.

I N V I R G I L I U M.

affis. AE. 3: 333. 5: 394, 445. 6: 102. 7: 636. 8: 395. 9: 126. 10: 276
oete. AE. 5: 822. N. tr. I. V. ceterii. .
Cerberum. AE. 12: 513
cetra. AE. 7: 732. Scantum est breve N. de Genere armoium.
cecu. O. 1: 303. 3: 194, 542. 4: 96, 499. AE. 2: 355, 416, 438, 516. 5: 88, 527. 740. 6: 492. 7: 378, 674, 699. 8: 408. 9: 30, 339, 792. 10: 97, 357, 723. 11: 297. 12: 740
 Haec particula similitudinis, signum quoque certissimum erit apud Poëtam similitudines ipsas & comparationes quaerenti. Huiusmodi etiam sunt: *ut, veluti, sic, sicut, instar, haud secus, haud aliter, nec minus*: Relativa etiam, *salis, qualis, &c* eadem substantivè prolatà, *sale, gnale, similis, minor, major, ocyor, &c* similia. Ut obiter ipsa rerum inquisitio quemadmodum tractanda sit, hoc exemplo Lectorem admonuerimus. Nam de Indicis usù, quantum ad verborum attingent inventionem, etiam a puero non dubitari certo scio.
Chalcidica. AE. 6: 17
Chalcidico. E. 10: 50
Chalybe. E. 7: 419
Chalybes. O. 1: 58
Chalybs. AE. 8: 446
Chalybium. AE. 8: 421. 10: 174
Chao. O. 4: 347
Chaone. AE. 3: 335
Chaoniam. O. 1: 8. AE. 3: 335
Chaonias. E. 9: 13
Chaoniique. O. 2: 67
Chaonio. AE. 3: 293
 Non abs re fuerit, Probi Valerii ex Institutis artium verba, quae ad hunc locum pertinent, recitare. Eius verba haec sunt: O litera genitivus terminatus Graecus est, eamque produci necesse est, *In scribis lethum Androgeu*, est enim proprie Graecus genitivus. Licet aliqui sic legunt, *In scribis lethum Androgei*, Graecae declinationis ignari. Et portuque subimus Chaonio, pro Chaonii patris portus, quamvis legatur, *portuque subimus Chaonios*. Est ergo genitivus Chaonio. Haec Probus. Sed enim, ut in *Androgeu* nomine substantivo, & genitivo quatae declinationis Atticae, Probi sententiae omnino subscribimus: ita in *Chaonio*, possessivo, alterius prorsus flexionis, nullo pacto cum Probo facimus, quod miror a nemine haecenus fuisse animadvertsum. Legimus itaque, *portuque subimus Chaonio*, ut *portu Chaonio* sit tertius casus, quem non respuit verbum *subeo*, ut *Muroque subibant*. *Portu* autem pro *portus*, ultima litera vocali detrita, tantum abest, ut nove apud Poëtam hac lectione dictum videatur, ut etiam in huiusmodi dativorum usurpatione frequentissimus sit, ut latius in *conscubitu* offendimus. Qui autem *portus Chaonios* legunt, videant praeter caetera, quam difficilem scansionem incurrant, si non eliso. Quantum vero ad

Androgeu pertinet, libet & hic Sosipatri Charisii dicta subtexere. Is Instit. Gramm. libro 1. ubi de nominibus syllaba terminatis agit, ita scribit: Quae-ritur, inquit, & de Graecis, quorum genitivi diversi sunt. Itaque si erit nominativus *Androgeus*, genitivus erit, *Androgeu*, ut apud Virgilium: *In scribis lethum Androgeu*. Sed apud eundem invenimus *Androgei galeam*, sed non ex eodem nomine. Nam si fuerit *Androgeus*, *Androgei* facit genitivo, ut idem Virgil. in secundo, *Penelei dextra Divae armipotentis ad avam procubuit*. Non ignoramus, magis proprium his tractandis fuisse locum in verbo *Androgeu*, sed cum huius syllabae initium scriptori chalcographo describendum traderemus, non erat in animo haec interfecere.
Chaonios. AE. 3: 334
Chaos. AE. 4: 510. 6: 265
Charydim. AE. 3: 684
Charydis. AE. 3: 420, 558. 7: 302
Charona. E. 6: 299, 326. N. tr. I. V. portitor
chelaesque. O. 1: 33
Chelydris. O. 2: 214
Chelydrus. G. 3: 415
Chimaera. AE. 6: 288
Chimaeram. AE. 5: 118, 223. vide in v. Priistis 7: 785
Chiron. O. 3: 550
chlamyde. AE. 8: 588
chlamydem. AE. 3: 484. 4: 137. 5: 250. 8: 167. 9: 582. 11: 775
Chlorca. AE. 12: 363
Chlorens. AE. 11: 768
choreas. AE. 6: 644
choreis. AE. 9: 615. 10: 224
chori. AE. 9: 112
choris. AE. 5: 581
choro. AE. 6: 657
choros. O. 4: 533. AE. 1: 499. 4: 145. 7: 391. 11: 737
chorum. AE. 6: 517
chorus. E. 6: 66. O. 1: 346. 4: 460. AE. 5: 240, 823. 8: 287, 718. 10: 219
Chromis. E. 6: 13
Chromisque. AE. 11: 675
Cybele. AE. 10: 220
Cybelas. AE. 3: 111. 11: 768
cibum. O. 2: 216
cicadae. E. 5: 77. O. 3: 328
cicadis. E. 2: 13
cicatrix. O. 2: 379
Cycladas. AE. 3: 127. 8: 692
Cyclopas. AE. 3: 647. 11: 263
Cyclopas in primo exemplo contra naturam syllabae posuit prima brevi, quam alioqui semper productam repetias apud Poëtam. Eadem licentia illius & ipsius, i media vocali correpta: & *Fledenam* & *Orion* primis brevibus dixit. Sic *steterunt* ste brevi, & *tulerunt* similiter secunda, & *egerimus* tertia brevibus syllabis. Rursus per contrarium metaplasmum *Italiam fato profugus* & *Exercet Diana chorus* dixit, ubi primas syllabas in *Italia* & *Diana* produxit. In *reliigio* quoque & *reliiquae*, re positio-

ne longam de brevi perpetuo facit, f litera consonante contra rationem geminata. Sunt praeterca nomina, quae mutato sensu, mutant etiam syllabam. Sunt & aliae quae in eodem intellectu per casus syllabae naturam variant. In verbis quoque similiter eadem syllaba cum tempore immutatur. De quibus suis locis dicemus.
Cyclopa. AE. 1: 201
Cyclopes. O. 4: 170. AE. 3: 644. 8: 424.
 440
Cyclopi. AE. 3: 617
Cyclopium. O. 1: 471. AE. 3: 569, 675. 6: 630. 8: 418
Cycni. E. 9: 29. AE. 7: 699. 11: 458
Cycnis. E. 7: 38. 8: 55
Cycnos. O. 2: 159. AE. 1: 393
Cycnum. AE. 9: 563. 10: 189. 12: 250
Ciconum. O. 4: 520
cicuta. E. 5: 85
ciculis. E. 2: 36
Cyippe. O. 4: 339
Cydon. AE. 10: 325. 12: 858
Cydonia. E. 10: 59
cie. O. 4: 64. AE. 12: 158
ciebat. AE. 3: 344. 5: 674. 6: 468
ciebo. AE. 4: 122
ciebus. AE. 6: 829
ciemus. AE. 3: 68
cient. AE. 1: 541. 5: 585
cientes. AE. 9: 766
cieru. AE. 6: 165
cieret. AE. 8: 354
ciest. O. 1: 110. 3: 517. AE. 2: 419. 4: 490. 7: 325. 10: 198. 12: 104
Cyindro. G. 1: 178
Cyllarus. O. 3: 90
Cyllenus. AE. 8: 139
Cyllenia. AE. 4: 258
Cyllenias. O. 1: 337. AE. 4: 252, 276
Cymba. O. 4: 506. AE. 6: 303, 413
Cymbae. G. 4: 195
Cymbala. G. 4: 64
Cymbia. AE. 3: 66. 5: 267. N. libello de Genere vasorum, & poculorum.
Cymbis. AE. 7: 697. Cymyni mons, nunc etiam Cymynus. Lacus vero hodie il *Laco di Vico*, prope Viterbium.
Cymodoce. O. 4: 338. AE. 5: 826
Cymodocea *fauco delissima*, scilicet nympharum. AE. 10: 225. *Cymodoce* dixit, & *Cymodocea*, sicut *Calliope*, & *Calliopea*. Quod si magis placet Graeca forma, scribe & *Calliopeia*, & *Cymodoecia*.
Cymothoi. AE. 1: 144
cincla. AE. 12: 811
cinclam. AE. 7: 658
cinclis. AE. 8: 282. 11: 188
cinclis. AE. 7: 612
cinclum. AE. 4: 248
cinerem. O. 1: 81. N. tr. 4. v. cinis. AE. 4: 34. 5: 743. 8: 470. 11: 211
cineres. E. 8: 101. AE. 2: 431, 587. 4: 427. 5: 55, 81, 787. 6: 226. 10: 59
cineri. AE. 3: 303. 4: 552, 623. 6: 213. 10: 828
cinge. E. 8: 64
cingebant. AE. 5: 288
cingens. O. 1: 28

INDEX ERYTHRAEI

- clageret.* E. 4: 32. AE. I: 673. 9: 160.
 IO: 119
clingeret. AE. 5: 597
clingeretis. AE. 3: 255
clingi. AE. 2: 520. 3: 52
clingit. AE. I: 112. 5: 539. 7: 159
clingite. E. 7: 28. AE. 5: 71. 8: 274
clingitur. AE. 2: 511. 9: 469, 790. II: 486, 536
clinger. AE. 2: 749
clingula. AE. I: 492. 9: 360. 12: 942
clingunt. AE. 4: 41, 121. 8: 599. 12: 163, 745
cinguntur. AE. 6: 665
Cinyphii. O. 3: 312
Cinyra. AE. IO: 186
cinis. E. 8: 106. AE. 4: 633.
 Nonius tr. 8. v. sic scribit: Cinis masculini: Virg. in Bucolicis, cinis ipse bonus sit. Ita enim habent vulgati codices, quotquot vidimus. In hujus autem testimonii productione a Nonio tripliciter peccatum est. Primum, quia non interjecto puncto inter ipse & bonus legit. Deinde superflua transcriptione verborum, bonus sit: nam genus per ea, cinis ipse, satis probatum fuerat. Tum quia bonum genere neutro & substantivè posuim a Virgilio, in adjectivum bonus imperitissime mutavit, ut cum cinis ipse, concordet, luxato sane Poetae sensu.
Cynna. E. 9: 35
Cynthi. AE. I: 498. 4: 147
Cynthius. E. 6: 3. O. 3: 36
cinxere. AE. I: 398. IO: 122. II: 475
cinxerunt. AE. 5: 13
cypariss. AE. 3: 680
cyparissis. O. 2: 84
Cyprum. AE. I: 622
circa. O. 3: 146. 4: 75. AE. I: 673. 6: 865. 7: 535. II: 197. 12: 757
Circaea. AE. 7: IO
Circaemagne. AE. 7: 799
Circe. E. 8: 70. AE. 7: 20, 191, 282
Circensibus. AE. 8: 636
Circes. AE. 3: 386
circlet. O. 3: 166
circo. AE. 5: 109, 551
circuit. AE. II: 761
circuitus. AE. 3: 413
circuitum. AE. II: 767
circuitus. AE. 5: 559. IO: 138
circuitum. E. 3: 45. 8: 12, 74. 9: 40. IO: 16. O. I: 235, 245, 345, 383. 2: 382, 392, 484, 523. 3: 537, 540. 4: 30, 46, 64, 113, 130, 188, 193, 274, 289, 334, 400, 430, 478. AE. I: 32, 56, 117, 175, 311, 412, 466, 483, 667. 2: 133, 218, 238, 278, 463, 515, 564, 599, 605, 684, 698, 767, 792. 3: 65, 75, 92, 230, 306, 392, 634. 4: 145, 254, 416, 509. 5: 250, 435, 440. 6: 166, 175, 329, 443, 517, 700, 706, 708. 7: 32, 104, 379, 588, 589, 763. 8: 45, 285, 310, 631, 673. 9: 70, 440, 584, 587, 679, 808. IO: 118, 837, 885. II: 34, 188, 579, 655, 661, 824. 12: 162, 335, 433, 476, 518, 606, 662, 929
circumdabit. AE. 6: 783
circumdar. E. IO: 57. G. I: 140. AE. I: 368. 6: 207. 9: 153. IO: 74
circumdat. E. 6: 62. AE. 2: 510. 8: 458. 12: 88
circumdata. O. 4: 497. AE. 4: 137. 6: 549. IO: 483. II: 596. 12: 416
circumdatur. O. 3: 487. AE. I: 593
circumdatus. AE. 9: 462
circumdedit. O. 2: 535
circumdo. E. 8: 74
circumfert. AE. IO: 887
circumflectere. AE. 3: 430. 5: 131
circumfuit. AE. 6: 132
circumfunditur. AE. 2: 383
circumfusa. O. 3: 368. AE. I: 586. 2: 64
circumfuso. AE. II: 546
circumfusos. AE. 6: 666
circumligat. AE. II: 555
circumplectitur. AE. 5: 312
circumspiciunt. AE. 8: 490
circumsonat. AE. 8: 474
circumspexit. AE. 2: 68, 474
circumspice. G. 3: 390
circumspicit. AE. 3: 517. 12: 896
circumspiciunt. AE. 9: 416
circumstant. O. 4: 216. AE. 6: 486. 7: 585. II: 388. 12: 85
circumstare. AE. IO: 905
circumstet. AE. 4: 561
circumstetis. O. 4: 361. AE. 2: 559. 8: 300
circumtextum. AE. I: 649
circumtulit. AE. 6: 229. 12: 558
circumvellamur. O. 3: 285
circumvolitavit. G. I: 377
circumvolat. AE. 2: 360. 3: 233. 6: 866
circumvoluitur. AE. 3: 284
circus. AE. 5: 289. N. in Differentiis.
Cyrene. O. 4: 321, 354, 376, 530. Aristaei Pastoris mater, cui a Poeta comites Nymphae adduntur infra scriptae: Drymo, Xantho, Ligea, Phyllodoce, Nilaeae, Spio, Thalia, Cymodoce, Cydippe, Lycorias, Clío, Beroë, Ephyre, Opis, Asia, Deiopea, Arcthusa, Clymene. Utitur autem mira varietate in his recensendis nominibus. Similiter & circa finem quinti Neptunum comitantur immania Cete, Glauci senior chorus, Tritones citi, Phorci exercitus, Thetis, Melite, Panopea virgo, Nilaeae, Spio, Thalia, & Cymodoce.
Cyrraeas. E. 9: 30
Cissea. AE. IO: 317
Cissis. AE. 7: 320. IO: 705
Cissens. AE. 5: 537
cita. AE. 5: 33
citae. AE. 5: 65. 8: 642
citatorum. AE. 12: 373
Cythaeron. O. 3: 43. AE. 4: 303
Cythara. AE. I: 740. 6: 120
cytharac. AE. -9: 776
cytharagque. AE. 12: 394
Cythera. AE. I: 680. IO: 51, 86
Cythera. AE. I: 257, 657. 4: 128. 5: 800. 8: 523, 615
cythysi. O. 2: 431
cythiso. E. 9: 31. IO: 30
cythysum. E. I: 79. 2: 64. G. 3: 394
cji. AE. 4: 574, 594. 5: 824. 9: 37. 12: 425
ctinus. AE. I: 142. 5: 242
cito. AE. 5: 610
Cytorum. O. 2: 437
citum. AE. II: 714
ctius. AE. I: 301. II: 462
ctives. E. I: 72. AE. 2: 42. 5: 196, 671. 8: 489. 9: 36, 783. II: 243, 305, 360, 459. 12: 572, 583
ctivus. AE. 5: 631. 8: 571. II: 119
ctivili. AE. 6: 772
ctade. AE. 12: 556
ctadem. AE. 2: 361. 6: 843. 12: 604
ctam. AE. I: 350
ctamanti. AE. IO: 323
ctamantis. AE. 9: 442
ctamarem. E. 3: 19
ctamassent. E. 6: 44
ctamat. AE. 4: 674. 7: 400. 12: 600
ctamur. AE. I: 87. 2: 313, 338, 488. 3: 128. 4: 665. 5: 140, 227, 451. 6: 493. 8: 595. 9: 395, 504, 566, 664. 11: 192, 454, 745. 832. 12: 268, 409, 462, 621, 756
ctamove. O. I: 347. 3: 43, 375, 413. 4: 439, 460. AE. I: 324, 519. 2: 58, 437, 769. 3: 313, 524. 4: 303. 5: 150, 167, 207, 491, 578. 6: 175. 8: 216. 9: 38, 54, 466, 597, 636, 791. IO: 266, 716, 799, 895. II: 609, 838. 12: 252, 257, 312
ctamorem. O. I: 362. AE. 3: 566, 672. IO: 262. II: 622, 878. 12: 618
ctamores. AE. 2: 222
ctamoribus. O. 4: 76. AE. 2: 128. 4: 411. 5: 228, 341, IO: 713. II: 147
ctangor. AE. 2: 313. 8: 526. II: 192
ctangoribus. AE. 3: 226
ctanus. O. 2: 225
ctara. AE. I: 588. 2: 569, 589. 5: 42. 139, 564. 9: 19
ctaram. O. I: 138. AE. 2: 696
ctaras. AE. I: 284
ctarestunt. AE. 2: 301
ctaril. AE. 5: 106. 6: 478. 8: 48, 673
ctaril. AE. 3: 360
ctarior. AE. 2: 705
ctaris. AE. 7: 474
ctarissima. O. I: 5
ctarissime. AE. 5: 495
ctaro. O. I: 460. AE. 4: 268
ctarum. AE. 3: 519. 12: 225
ctarus. G. 4: 93. AE. I: 550. 7: 141. 9: 582. II: 772
ctarus. AE. IO: 126
ctasse. AE. I: 379. 5: I, 115, 794. 8: 79. 9: 8. IO: 194
ctassum. AE. I: 39. 128. 310, 390, 517, 551, 583. 3: 5, 117. 472, 651, 4: 289, 299, 309, 375, 396, 426, 587. 5: 607, 612, 822, 843. 6: 150. 7: 38, 106, 288. 9: 69, 81. IO: 89, 155
ctastes. O. I: 255. AE. 3: 300, 403. 4: 537. 6: 697. 7: 436, 716. 8: 675. IO: 36
ctassi. AE. 5: 689. 6: I. 8, II
ctassibus. AE. 2: 30. 3: 61, 157, 602. 4: 313, 582. 5: 726. IO: 269
ctassi.

I N · V I R G I L I U M .

classica. G. 2: 539. AE. 7: 637
classis. AE. 5: 33, 66, 862. 6: 334. 9: 88.
 IO: 231
clava. AE. IO: 318
clauda. AE. 5: 278
claudantur. AE. I: 294
claudere. AE. II: 883
clauderet. E. 7: 15
claudes. G. 3: 321
Clandia. AE. 7: 708
clauduntur. AE. 8: 473
claudit. G. 2: 317. AE. 3: 642. IO: 377
claudite. E. 3: 111. 6: 55, 56
clauditur. AE. I: 233
claudunt. AE. 6: 139. 7: 609
clauduntur. AE. IO: 746. 12: 310
clausa. G. 3: 352. AE. 3: 213. IO: 22
clausae. AE. 6: 734
clausum. AE. I: 311. II: 554
clausi. AE. 3: 230
clausis. G. 4: 258, 263. AE. 8: 385
clauso. G. 4: 303. AE. I: 141. 374. II:
 298
clausos. G. 3: 214. 4: 364. 9: 67
clausura. G. 2: 161. AE. I: 56. 2, 259,
 491. 3: 411. 7: 185. 9: 758
clausum. AE. 12: 893
Cladius. AE. 7: 707. IO: 345
clavum. AE. 5: 177. 852. IO: 218
clienti. AE. 6: 609
Clio. G. 4: 341
Clymene. G. 4: 345
clipeata. AE. 7: 793
clipei. AE. 2: 227, 392, 546. 3: 637. 7:
 186, 686. 8: 25. IO: 336, 477, 546,
 553, 589. 12: 541, 925
clipeis. AE. IO: 568. 12: 712, 724
clipeo. AE. 2: 671. 7: 657. 9: 733, 806.
 IO: 330, 777, 795, 12: 167, 332, 377
clipeus. AE. 2: 389, 422, 443. 734. ci-
 tans hoc carmen N. tr. 4. monet, hic
 genere masculino dici, quod AE. 9:
 709. *Clypeum* *ingens* genere neutro u-
 surpavit AE. 7: 626. II: 196
clipeum. AE. 3: 286. 5: 359. 7: 639, 789.
 8: 98, 447, 729. 9: 270, 709. N. tr.
 4. v. *clipeus*. IO: 212, 261, 482, 638.
 II: IO, 284. 12: 89, 866
clipeus. AE. 12: 432
Clytio. AE. IO: 129. II: 666
Clytius. AE. 9: 774. IO: 325
Clitannae. G. 2: 146
clitoo. E. 8. G. 3: 293
clivofsi. G. I: 108. 2: 212
Cloanthum. AE. I: 222, 510, 612. 4: 288.
 5: 167, 245
Cloanthus. AE. 5: 122, 152, 225, 233
Clodia. AE. 8: 651
Clonius. AE. 9: 574. IO: 749
Clonus. AE. IO: 499
Clorens. AE. II: 768. alias legitur *Chlo-
 rens*.
Clotho. AE. 9: 102. pro *Clotho*, repono
Dotis, aut *Proto*, ex Homero, Hesiodo,
 & aliis. Quamquam *Dotis* magis placet,
 astipulantibus etiam codicibus aliquot
 manuscriptis, nec non Valerio Flacco,
 ut in *Dioto* docemus. Volui enim *Ne-
 rinae* huic, in gratiam Galatae foro-
 ris, Virgilio meo dilectae Nymphae,
 Tom. IV.

proprium locum in hoc indice assigna-
 re, ut adulterina *Clotho*, aliqui e Ma-
 roniana sylvia ejienda, ex hoc loco
 quasi e quadam specula, sui ipsius sce-
 leis index, *Dotis* hereditariam sedem
 veluti digito omnibus commoustrer,
 quam, e mentito fororis titulo, invaserat.
Cluenti. AE. 5, 123
Clusi. AE. IO: 167
Clusinis. AE. IO: 655
Cnassia. G. I: 222. AE. 3: 115
Cnossins. AE. 6: 566. 9: 305
coacta. E. 6: 31
coactam. AE. 7: 43
coacti. AE. 2: 196
coactis. AE. 7: 509. 12: 457
Cocytii. G. 3: 38. 4: 479. AE. 6: 323. 7: 562
Cocytia. AE. 7: 479
Cocytis. AE. 6: 297
Cocytus. AE. 6: 132
Cocles. AE. 8: 650
cocto. AE. II: 553
Codri. E. 5: 11
Codro. E. 7: 22, 26
coctant. E. 7: 317, 546. 8: 385. II: 292
cocti. G. 4: 568.
coctit. G. 4: 85
coelestia. G. 4: I. II: 276
coelestibus. AE. I: 11, 387. 6: 379. II:
 51. 12: 167
coelestis. AE. 6: 730
coelestum. AE. 7: 432
coeli. E. 3: 105. G. I: 35, 51, 335, 337,
 417, 503. 2: 1, 269, 345, 477. 3: 261,
 327, 478. 4: 58, 100, 152, 166. AE. I:
 129, 225, 250, 259. 3: 138, 232, 600.
 4: 184, 351. 5: 802, 835, 851. 6: 113,
 363, 579, 790, 849. 7: 210, 301, 543,
 768. 8: 97, 141, 528. 9: 18, 630. IO:
 176, 695. II: 595, 878. 12: 145
coelicolae. AE. 2: 641. 6: 554. IO: 6, 97,
 117
coelicolas. AE. 6: 787
coelicolis. AE. 2: 592
coelicolum. AE. 3: 21
coelifer. AE. 6: 796
coelo. E. I: 17. 4: 7. 8: 14, 69. G. I:
 6, 23, 252, 260, 322, 366, 474, 487. 2:
 306, 334, 342. 3: 34, 342. 4: 103, 192,
 227, 235, 426. AE. I: 155, 289, 331,
 395. 2: 8, 186, 536, 688, 693. 3: 201,
 315, 518, 586, 678. 4: 89, 578, 692.
 5: 18, 451, 515, 527, 542, 606, 722,
 727, 790, 870. 6: 15, 178, 191, 247. 7:
 140, 141, 269, 620. 8: 64, 99, 264, 423,
 427, 523, 591, 664. 9: 2, 671, 681, 803.
 IO: 215, 548, 633. II: 125, 192, 210,
 12: 76, 245, 283, 367, 795, 842
coelum. E. 4. 51. G. I: 233, 280, 375, 397,
 433. 2: 31, 309. 3: 279, 417. 4: 52,
 222, 325. AE. I: 58, 88, 133, 163,
 255, 280. 2: 250, 405. 3: 177, 193, 198,
 564, 582. 4: 53, 122, 160, 247, 256,
 269, 700. 5: 9, 502, 657. 6: 271, 583,
 719, 724, 896. 7: 571. 9: 14, 20, 111,
 429, 480, 504, 541. IO: 275, 781, 845,
 895, 899. II: 187, 202, 351, 611, 745,
 12: 196, 205, 407, 462, 673, 757
coeni. G. 4: 49
coeno. AE. 6: 296

Coeo. AE. 4: 179
coeperat. AE. 12: 941
coepere. E. 7: 19. G. I: 225
coeperit. E. 6: 36
coeperunt. O. 4: 332
coepit. E. 2, 69. 6: 47. 8: 16. G. 3: 237,
 504. 4: 316. AE. I: 521. 6: 372. 7: 528
coepita. E. 8: 12. AE. 6: 256
coepitae. AE. 4: 86
coepiti. AE. 2: 162
coepitis. G. I: 40. AE. 4: 642. 8: 15. 9:
 296, 625. IO: 461
coepitum. AE. 3: 20
coepitogue. AE. 8: 439
coercent. AE. 9: 27
coercet. G. 4: 480. AE. 6: 439
coerula. AE. 2: 381. 3: 208. 4: 583. 7:
 198. 8: 622, 672. IO: 209
coerulea. G. I: 236. AE. 5: 123
coeruleae. AE. 5: 87
coeruleam. AE. 6: 410
coeruleis. AE. 3: 64, 432. 7: 346
coeruleo. AE. 5: 819. 12: 182
coeruleos. G. 4: 482
coeruleum. AE. 8: 713
coeruleus. G. I: 453. 4: 388. AE. 3: 194.
 5: IO. 8: 64
coetm. AE. I: 398. 5: 107
coetum. AE. I: 755. 5: 43
Coenam. G. I: 279
coenat. G. 4: 73. AE. 7: 582
coenat. AE. 4: 289
coege. E. 3: 20. G. 3: 169
coegenar. AE. 12: 237
coegendae. G. 2: 62
coegente. AE. 12: 423
coegentibus. O. 2: 10
coegere. E. 6: 85. G. 4: 140. AE. II: 304
coegit. AE. 7: 125
coegi. AE. 12: 581
cogis. E. 2: 7. AE. 3: 56. 4: 412. IO: 63
cogit. G. 4: 36. AE. 7: 639, 9: 463. II: 235
cogitae. E. 3: 98. AE. II: 460
cogitae. G. I: 462
cogitur. G. 4: 420. AE. 4: 414. 5: 20
cognatas. AE. 3: 502
cognatique. AE. 8: 132
cognato. AE. 12: 29
cognitus. AE. I: 623
cognomen. AE. I: 267. 6: 593
cognomine. AE. I: 530. 3: 133, 163, 334,
 350, 702. 6: 383. 7: 671. 8: 331. II:
 246. 12: 845
cognominis. AE. 8: 48
Cognosere. E. I: 42. 4: 27, 60. G. I: 177,
 394. 2: 226, 490. 4: 253. AE. 2: IO. 3: 299
cognoscit. AE. 12: 903
cognoscite. E. 6: 25. 5: 474
cognovimus. AE. 9: 245
cognovit. G. 4: 375. 6: 340
cognit. G. 4: 231. AE. I: 563. 4: 406.
 5: 782. 6: 462. 8: 7
cohibet. AE. 3: 424. 9: 738
cohibete. AE. 12: 314
cohors. AE. 3: 563. 7: 710. IO: 328. III
 500, 737
cohortes. G. 2: 279
coivent. AE. II: 860
coiffz. AE. 12: 709
coit. AE. 3: 30. 9: 801. IO: 410, 452

INDEX ERYTHRAEI

- tol.* G. 2: 248
colant. G. 1: 30
colat. E. 2: 62
colabat. AE. 4: 458
colendi. G. 1: 121. 4: 118
colendo. G. 2: 36, 228
colere. AE. 4: 422
colerem. AE. 4: 343
coli. verb. AE. 3: 77
colimus. AE. 11: 786
colit. E. 3: 61. G. 3: 430. AE. 1: 59. 5: 63. 7: 603. 11: 584
colito. G. 2: 413
colitar. AE. 3: 13. 73
colla. O. 2: 542, 3: 167, 421. 4: 337. AE. 2: 381, 721. 5: 277. 6: 419. 7: 394, 701. 8: 660. 9: 331, 10: 838. 11: 497, 622, 692, 829, 829. 12: 86. N. II. 4: 722
collapsa. G. 3: 485. AE. 4: 391. 9: 434, 708
collapsam. AE. 4: 664
collapsi. AE. 6: 226
collapsos. AE. 9: 753
collapsum. AE. 8: 584
Collatinas. AE. 6: 774
collatis. AE. 11: 517
colle. AE. 8: 604
collecta. AE. 1: 320. 2: 63. 12: 862
colleclae. G. 1: 324
colleclam. AE. 2: 798
colleclat. AE. 1: 143
colleclit. AE. 2: 414. 7: 582. 9: 689
colleclis. AE. 1: 170. 2: 743
colleclum. AE. 9: 11
colleclum. O. 1: 114. 3: 85, 235. 4: 40
collegerat. AE. 11: 776
collegerit. O. 3: 327
collegit. AE. 12: 491
collem. AE. 1: 419. 8: 351
colles. E. 9: 7. G. 2: 113, 173, 179, 276. 3: 555. AE. 3: 722. 5: 150. 7: 798. 8: 216, 305, 598. 11: 319, 902
collibus. E. 7: 58. 9: 49. G. 2: 273. AE. 5: 287. 7: 726
colligat. E. 9: 63
colligere. AE. 5: 15
colligit. G. 1: 427. 2: 154. AE. 10: 412. 11: 671
collis. AE. 7: 659
collo. E. 6: 50. G. 3: 204. AE. 1: 654. 7: 15. 2: 218, 236, 792. 3: 661. 6: 700. 7: 391. 8: 438. 9: 436. 10: 137. 11: 11. 12: 356
collocat. G. 4: 424
colloquio. AE. 7: 91
collocum. AE. 10: 539
collocrat. AE. 5: 4. 9: 166. 11: 209
collocere. AE. 4: 567
collocere. G. 1: 369
collum. AE. 5: 559
collybitus. AE. 3: 651
colo. calathifue Mineruae. AE. 7: 809. quod alias, colo, nemique Minerua. AE. 8: 409
colo. verb. AE. 5: 737
Colocasia. E. 4: 20
coloxi. E. 9: 4. G. 11: 125. 2: 385. 3: 288. AE. 1: 12
coloxis. G. 1: 507. AE. 7: 68, 410, 422
coloxu. R. 1: 299. 4: 569
colomas. G. 4: 626
color. G. 2: 178, 256. 3: 82. 4: 254. AE. 6: 47. 11: 819
coloratis. G. 4: 293
colore. E. 8: 73. G. 4: 335
colorem. E. 9: 49. AE. 4: 558. 9: 272. 9: 2650
colores. E. 4: 42. G. 1: 452. AE. 4: 701. 5: 89. 12: 69
colori. E. 2: 17
coloribus. G. 4: 306. AE. 5: 609. 7: 191
coloris. E. 8: 77
coluber. G. 3: 418. AE. 2: 471. 7: 352. N. II. 4.
colubris. G. 2: 320. AE. 6: 419. 7: 329
coluere. G. 2: 532. AE. 1: 532. 3: 165. 7: 602
calui. AE. 12: 778
coluisse. AE. 1: 16. 11: 843
columba. AE. 5: 213
columbae. AE. 2: 516. 6: 190
columbam. AE. 5: 488, 516. 11: 722
columbas. E. 9: 13
columbae. E. 6: 552. 12: 92
columnas. G. 3: 29. AE. 1: 428. 11: 262
columnis. AE. 7: 170
colunt. AE. 3: 212. 7: 684, 714
colurnis. G. 2: 396
coma. AE. 5: 556
comae. AE. 1: 403, 477. 2: 774. 3: 48. 4: 280. 6: 48. 12: 868
comam. G. 4: 137. AE. 1: 319. 2: 552, 629. 7: 60. 9: 478
comas. G. 2: 368. AE. 2: 684. 3: 174, 405. 4: 590. 7: 75, 353, 394. 8: 274, 277. 10: 726. 11: 77. 12: 209
comasteru. G. 4: 122. AE. 2: 391. 12: 413
comastes. G. 3: 312. AE. 3: 468. 12: 6
comastia. AE. 12: 86
comes. AE. 2: 704, 711. 3: 613, 691. 6: 159, 166, 292, 448, 528, 538. 8: 466. 9: 179, 223. 10: 321. 11: 33, 479. 12: 385, 881
cometae. G. 1: 488. AE. 10: 272
comitabor. AE. 4: 543
comitatur. AE. 11: 52
comitante. AE. 2: 40, 370. 5: 76. 11: 498
comitantibus. AE. 3: 346. 4: 48
comitantur. AE. 3: 660. 8: 462. 10: 126
comitata. AE. 2: 580
comitate. AE. 10: 186
comitatem. AE. 4: 215
comitatur. AE. 6: 863. 7: 681
comitatus. AE. 1: 312. 6: 112. 9: 48. 10: 194. 12: 336
comitem. AE. 2: 86, 778. 4: 677. 5: 546. 6: 777. 8: 308. 9: 177, 277, 649, 765, 775. 10: 703, 779. 11: 542. 12: 362
comitentur. G. 1: 346. AE. 11: 61
comites. AE. 2: 181, 294, 744. 4: 123, 140, 162, 664. 5: 191, 301. 8: 52. 11: 655, 805
comitetur. AE. 10: 164
comiti. AE. 2: 729. 11: 710
comitum. AE. 2: 796. 5: 822, 6: 865. 10: 220. 11: 94, 585
comitulari. E. 8: 48
commemoranda. G. 4: 148
commendat. AE. 2: 293. 5: 771
commendo. AE. 2: 748
commercia. AE. 10: 532
commimus. G. 1: 104. 3: 374. AE. 7: 553, 732. 9: 347, 440, 770. 10: 454. 11: 706. 12: 890
commisit. AE. 7: 542
commisitur. G. 4: 454. AE. 3: 136. 3: 428. 6: 569. 9: 675. 10: 156
commisissos. AE. 5: 113
commistat. G. 1: 223
commistere. G. 2: 289. 3: 78. AE. 1: 231. 5: 69. 10: 69. 12: 60
commistitur. AE. 11: 560, 589
commixta. AE. 3: 633. 4: 120, 161
commixtam. AE. 9: 76
commixti. AE. 12: 835
commixtis. AE. 8: 255
commixtum. AE. 12: 628
commixtus. G. 2: 327. 4: 500. AE. 2: 762. 10: 238
commoda. G. 4: 129
commoda. AE. 1: 360. 5: 213
commotae. G. 4: 471
commotis. AE. 4: 301
commotus. AE. 1: 126
commovere. AE. 7: 494
commovet. AE. 5: 217
communc. AE. 2: 709. 12: 16
communem. AE. 4: 102. 8: 275
communes. G. 4: 153
communi. AE. 9: 183
communiibus. AE. 11: 435. 12: 118
communis. AE. 2: 573, 789
compacta. E. 2: 36
compactis. AE. 12: 674
compagibus. AE. 1: 122, 293. 2: 51
compellat. AE. 11: 534
compellare. AE. 2: 280. 3: 299. 8: 164
compellat. AE. 1: 581. 2: 372. 3: 474. 4: 304. 5: 861. 6: 499. 10: 606
compellere. E. 2: 30
compelle. G. 2: 370. 3: 468
complicia. G. 2: 382. N. II. 4.
complexant. G. 4: 250
complexitur. AE. 1: 694. 2: 253. 5: 31. 9: 49. 11: 743. 12: 433
complexor. AE. 9: 277
complexus. AE. 2: 220, 495. 3: 73, 645, 676. 7: 395. 9: 39, 567
complexur. G. 2: 391
complexus. AE. 5: 107. 9: 108, 382
complexe. AE. 11: 327
complerint. AE. 6: 712. 7: 643
complet. AE. 9: 113. 11: 140. 12: 724
completur. AE. 5: 46
complexa. E. 5: 22. AE. 2: 514, 673. 6: 786
complexi. AE. 5: 766
complexibus. AE. 5: 742
complexum. AE. 1: 715. 4: 646. 8: 488, 582
complexus. AE. 8: 260, 558. 11: 46
componens. AE. 8: 486
componens. AE. 12: 822
componere. E. 1: 24. 3: 108. G. 4: 176, 438. AE. 1: 135. 3: 387. 4: 344. 8: 317
componet. AE. 1: 374
componi. AE. 12: 109
componito. AE. 10: 15
composita. AE. 9: 613
compositas. AE. 12: 315
compositam. AE. 7: 339
compositi. AE. 11: 599

IN VIRGILIUM.

compositus. G. 3: 192. 4: 417
compositiv. advrb. AR. 2: 129. partici-
 pium. 7: 6
compositus. AR. 1: 849
composuer. G. 4: 189
composuit. AR. 1: 698. 8: 322
comprehendere. G. 2: 104. AR. 6: 626. 7:
 73. *comprehendat*, una plus syllaba
 in prosa.
comprehenderit. G. 1: 428
comprehendit. G. 2: 365
comprehensa. AR. 3: 793. 6: 701
comprehensam. AR. 11: 723
compressa. G. 4: 87
compressi. AR. 5: 802
compressus. AR. 2: 73. 8: 184
comprime. AR. 6: 389
compressa. AR. 6: 48
compressos. AR. 8: 128. 10: 832
comptus. AR. 7: 751
compulerant. E. 7: 2
compulsus. AR. 1: 575
conamur. AR. 10: 89
conantem. AR. 9: 398
conata. AR. 4: 688. 11: 585, 842
conati. G. 1: 281
conatibus. AR. 12: 910
conatus. AR. 2: 792. 3: 25. 6: 32, 700.
 10: 685
concaeva. G. 4: 49. AR. 5: 677
concedat. E. 2: 57
concede. E. 10: 1. AR. 2: 523. 10: 906
concedere. AR. 11: 111
concedit. AR. 9: 655
concedite. E. 7: 22. 10: 63
concentus. G. 1: 422
concepti. AR. 4: 474
conceptum. AR. 5: 38. 8: 139. 12: 158
concessa. AR. 3: 700. 5: 798
concessae. G. 1: 238
concesserat. AR. 10: 215
concessere. AR. 8: 41
concessit. AR. 2: 91. 7: 305. 10: 820
conchas. AR. 6: 171. 10: 209
conchas. G. 2: 348
concidere. G. 2: 260
concidit. G. 3: 516. AR. 2: 532. 5: 333,
 443. 11: 245
concilia. G. 1: 25. AR. 5: 735
concilias. AR. 1: 79
conciliet. AR. 10: 151
concilio. AR. 5: 75
concilium. AR. 3: 679. 6: 433. 10: 2. 11:
 234, 304, 460, 469
conscipe. AR. 11: 519. 12: 13
conscipit. AR. 11: 369
conscipit. AR. 4: 502
conscipiant. G. 1: 87, 422
conscita. AR. 3: 127. 11: 889. 12: 921
conscitab. AR. 7: 476. 11: 742, 784
conscitus. AR. 9: 694. 11: 744. 12: 331,
 379, 902
consculant. AR. 2: 233. 5: 660. 10: 738
conclamat. AR. 3: 523. 6: 259. 7: 504. 9:
 35, 375, 425. 12: 426
concludere. AR. 1: 425
concolor. AR. 8: 82
concordet. E. 4: 47. AR. 6: 827
concordia. AR. 3: 542
concordare. AR. 10: 286

concretere. G. 1: 392
concretescens. G. 3: 360
concreta. G. 2: 376. AR. 6: 798
concretas. G. 1: 236
concretans. G. 2: 318. AR. 6: 746
concretos. AR. 2: 277
concretum. G. 3: 463
concreverit. E. 6: 34
concrevit. AR. 12: 905
concupitu. G. 4: 198
 Abiectione novissimae literae, casu
 tertio dixit, quod in nominibus quarti
 declinatus semper facere consuevit, ut,
portaque subimus Chaeonlo, quamvis Pro-
 bus perperam legat *portus*, ut ibi piene
 docuimus. & *Teque appetit ne subtraha*
maestro. & *Daphnis & Armeias curra*
subiungere Tigres instituit. Id quod et-
 iam in prosa oratione nobis interdum
 licet, hoc M. Tullii Ciceronis exem-
 plo: *Quibus subito impetu ac latrocinio*
resistat. Quin & Caesar, optimus lin-
 guae Latinae auctor, in huiusmodi
 omnibus finale *i* litteram censuit de-
 mendam: ut in eisdem Commenta-
 riorum Indice probavimus.
concupitus. E. 6: 50. G. 3: 130
concurrant. AR. 11: 293
concurrere. G. 1: 318, 489. AR. 1: 493. 2:
 315. 8: 692. 10: 8, 436, 715. 11: 117.
 12: 149, 315, 503, 571, 771
concurrerit. AR. 7: 224
concurrit. AR. 12: 563
concurrunt. G. 4: 78
concurrunt. AR. 7: 520. 10: 361, 431, 691.
 11: 805. 12: 297, 724
concursum. AR. 1: 509. 12: 400
concursum. AR. 5: 611
concursum. AR. 6: 318. 9: 454
concursum. G. 1: 159. 4: 81. AR. 9: 752.
 11: 451. 12: 411, 468
concursum. AR. 5: 205
concursum. AR. 4: 666
concurrere. AR. 5: 147
concursum. AR. 9: 498
concursum. AR. 8: 3, 237. 12: 594
concursum. AR. 2: 629. 4: 444
concursum. G. 3: 151. AR. 5: 700, 869
concursum. AR. 7: 338
concurreret. AR. 8: 354
concursum. AR. 6: 101
condant. AR. 7: 145. 11: 323
conde. AR. 6: 152
condebatur. AR. 1: 447. 11: 247
condemur. AR. 9: 152
condensae. AR. 2: 517. 8: 497
condent. G. 4: 66
condere. E. 6: 7. 8: 97. 9: 52. AR. 1:
 33, 522. 2: 696. 10: 35. 12: 893
conderet. AR. 1: 5. 7: 61
condet. G. 1: 438, 458. AR. 1: 276. 6:
 792. 8: 48. 10: 558
condidimus. AR. 5: 48
condidit. E. 2: 61. AR. 2: 621. 5: 243. 6:
 271. 7: 619. 8: 66, 357. 9: 32, 348,
 443. 12: 886
condimus. AR. 3: 68
condit. G. 2: 507. 4: 496. AR. 4: 177.
 10: 767, 12: 950
condita. E. 3: 43, 47. 10: 50. AR. 3:

388. 7: 570
conditio. AR. 12: 880
conditor. AR. 8: 313
conditur. AR. 7: 719, 8ca. 11: 187
conditus. G. 1: 442
conducta. AR. 12: 520
condunt. G. 2: 452. 4: 473. AR. 2: 24. 3:
 237. 5: 126. 9: 39. 12: 361
conduntur. AR. 2: 401. 7: 303
confecta. AR. 3: 590
confecimus. G. 2: 541
confecti. AR. 5: 362
confectum. AR. 4: 599. 6: 520
confectus. AR. 11: 85
conferre. G. 3: 169. AR. 6: 288. 9: 446
 690. 10: 876. 12: 345, 480, 678
confertus. AR. 2: 347
confessa. AR. 2: 591
confessim. AR. 9: 231
conficit. AR. 11: 824
confidentissime. G. 4: 445
confidens. AR. 1: 452. 5: 849
conficere. AR. 4: 116
 Pro *confici* castior est lectio, & a Vir-
 gilio relicta. Neque *Con*, ut scribit Ser-
 vius, in hoc verbo abundat: quin pot-
 ius sicut pleniore intellectu *conficio*,
 quam *facio* dicimus, cum *confectas res*
 proprie dicantur non nisi magnae at-
 que arduae, quae perfectae sunt: qua-
 le est Bellum, quod cum perfectum
 est, confectum magis ex linguae La-
 tinae proprietate dicitur, quod antea
 effectum diceretur: Ita *conficere* hoc lo-
 co positum de re magni momenti,
 quippe Aeneae & Didonis congressu,
 quem tantopere Venus cuperet, quem-
 que curaturam omnino se Juno Vene-
 ri recepisset, cuius spem ut certi even-
 tus fide obfirmaret, Juno id eam qua
 ratione conficere possit docet, id est *con-*
fici. Sic & Tescantem Simo Pamphi-
 li nuptias filii sperat conficere, id est
 conficere. Ut interpretatur Tiberius Do-
 natus, grammaticorum meo quidem
 iudicio facile princeps. Cuius verbo
 placuit referre, ut obiter exemplarius
 aliquot impetis verbum illud elegans
conficere, a quibusdam sciolis per sum-
 mam imperitiam sublatum, suo loco
 redderemus. Is igitur super illis verbis,
Et spero conficere, inquit: Conficere, per-
 ficere, unde confectum nego-
 tium dicitur, vel confecta res, quae ad
 plenum perficitur. Virgil. *Nunc qua ra-*
tionem, quod instat, conficere possit, p. a. d.
 Quanquam etiam quae duarum rerum,
 aut plurium interventu fiunt, conficere
 non minus eleganter loquimur. Sicut
 Macrobius, *Oportet diem*, inquit, *qui*
in quadrante conficit, intercalare. &
 Colum. libr. 2. *Tria steroris genera*
sunt praecipua, quod ex arboribus, quod ex
hominibus, quod ex pecudibus conficit. Quis
 vero *quo fieri* supponunt, quo pro quo-
 modo accipientes, gravias quidem pec-
 cant, non modo *conficere* verbum sane
 Latinum, & Phraisi Virgiliiana dignum,
 non agnoscetes, quippe quod & Ora-
 torum usus aliquando emollitum sit, pra-

INDEX ERYTHRAEI

- praefertim C. Caesaris, qui 7. de bello Gallico Commentario de Labieno sic loquitur: Posteaquam id difficilium conferti animadvertis: Sed etiam, quod supra qua ratione abunde Maro dixerat, quadam nugatione Poëtarum iunum quo subditiua voce, id ipsum repetere facientes, obscurato sane huius loci splendore, quem elegantiori hac verbi compositione Vares diligens illustraverat. Ut praeteream imperitiores illos, qui quod legunt, nihil ad quod infiat praecedens referentes.*
confise. AE. 5: 870
confixa. AE. 9: 765
confixi. AE. 2: 429. 6: 543. 11: 883
confixum. AE. 3: 45
constantur. G. 1: 508
confidunt. AE. 2: 417
confiteri. G. 4: 558
confossum. AE. 9: 445
confingere. AE. 8: 493
confingio. AE. 1: 666
confundere. AE. 5: 496. 12: 290
confunditur. AE. 3: 696
confusa. AE. 11: 211
confusae. AE. 6: 504. 11: 207. 12: 619
confusam. AE. 2: 736
confusus. AE. 12: 655
congeminant. AE. 12: 714
congeminat. AE. 11: 698
congeminit. AE. 2: 631
congerere. AE. 6: 178
congruatur. AE. 2: 766
congruere. E. 3: 69
congesta. G. 2: 156. 3: 377. 4: 243. AE. 6: 224
congestum. E. 1: 69
congediamur. AE. 12: 233
congedior. AE. 12: 13
congeditur. AE. 11: 720
congressi. AE. 2: 397. 8: 467. 11: 631
congressos. AE. 12: 465
congressum. AE. 12: 714
congressum. AE. 5: 809
congressus. AE. 1: 475. 5: 733. 10: 540. 889. 12: 342. 510
conjecta. AE. 4: 69. 12: 362
conjectis. AE. 12: 711
conjectio. AE. 9: 698
conjectis. AE. 2: 545. 7: 456. 9: 535. 12: 483
coniferae. AE. 3: 680
conificere. AE. 3: 680
conijce. G. 4: 26
conicit. AE. 5: 619. 7: 347. 9: 411. 10: 646. 657. 891. 11: 784
conijcite. AE. 9: 494
conijciunt. AE. 662. 6: 222. 10: 330. 801. 11: 194
conijuge. G. 4: 456. 504. AE. 3: 317. 4: 324. 9: 138
conijugis. G. 3: 275
conijugio. AE. 3: 296. 475. 4: 48
conijugis. E. 8: 18. 66. G. 2: 326. 3: 93. AE. 1: 354. 2: 572. 3: 331. 488. 4: 21. 338. 458. 6: 119. 8: 372. 406. 413. 612. 10: 280. 722. 11: 267. 12: 30. 610
conijugium. AE. 1: 579. 4: 172. 431. 7: 423. 433. 11: 270
conijuncta. E. 8: 32. AE. 10: 653
conijunctus. AE. 8: 130
conijunge. AE. 5: 712
conijungere. E. 2: 32. AE. 1: 514. 8: 164
conijungi. AE. 10: 105
conijunx. G. 1: 294. 4: 465. AE. 1: 47. 343. 2: 519. 597. 651. 673. 678. 711. 725. 738. 777. 783. 4: 91. 113. 5: 620. 647. 6: 93. 473. 523. 764. 7: 56. 189. 287. 308. 314. 8: 377. 384. 393. 688. 10: 44. 607. 611. 11: 158. 371. 12: 17. 80. 272. 793. 937
conijunxere. AE. 8: 133
conijurat. AE. 8: 5
conijurato. G. 2: 497
conijuratos. G. 1: 280
conijxae. G. 4: 257
conijxos. AE. 8: 437
conijxa. E. 1: 15. AE. 5: 642
conijxi. AE. 5: 264. 11: 613
conijxus. AE. 9: 410. 769. 10: 127
conijmbia. AE. 3: 319. 4: 213. 316. 535. 7: 555. 9: 600. 12: 42
conijmbis. AE. 3: 136. 4: 168. 7: 96. 333. 12: 821
conijmbio. AE. 1: 73. 4: 126. 7: 253
Coni. E. 3: 40
conijanguinei. AE. 12: 40
conijanguineo. AE. 5: 771. 7: 366
conijanguineus. AE. 6: 278
conijanguinitate. AE. 2: 86
conijendebat. AE. 12: 736
conijenderat. AE. 8: 97
conijendi. AE. 1: 381
conijendit. AE. 1: 180. 4: 646. 10: 155
conijcia. AE. 1: 604. 2: 141. 267. 4: 519. 608. 5: 455. 8: 393. 9: 429. 10: 679. 872. 12: 668
conijcius. AE. 2: 99. 4: 167. 11: 812
conijderat. E. 7: 1. AE. 5: 388. 10: 780
conijdere. AE. 7: 431. 11: 457
conijderis. AE. 4: 39
conijditus. E. 3: 55. AE. 12: 237
conijdisse. AE. 11: 350
conijdit. G. 4: 436. AE. 3: 245. 5: 841. 7: 169
conijsequimur. AE. 2: 409
conijsequitur. AE. 5: 153. 224. 494. 11: 722. 12: 375
conijfere. AE. 9: 741
conijfere. G. 2: 38
conijferimus. AE. 2: 398
conijferam. AE. 3: 467. 5: 259
conijferis. G. 3: 369
conijferum. AE. 3: 594
conijfium. AE. 5: 290. 8: 636
conijfium. AE. 5: 340. 577
conijfimus. E. 1: 73
conijfiant. AE. 11: 323
conijfident. G. 4: 65
conijfidere. AE. 1: 572. 2: 624. 3: 162. 289. 378. 4: 349. 378. 6: 67. 7: 176. 9: 145
conijfidimus. E. 5: 3
conijfidit. E. 4: 436
conijfide. AE. 4: 573
conijfidunt. AE. 5: 136. 10: 5. 11: 915
conijfita. AE. 1: 281. 658
conijfita. AE. 2: 89. 5712. 728. 749. 11: 339
conijfio. AE. 216. 11: 704
conijfium. AE. 2: 656. 4: 477. 7: 407. 592. 9: 227
conijfiteri. G. 4: 27. AE. 1: 541. 629. 643. 6: 807. 9: 10. 10: 75
conijfuit. AE. 5: 423
conijfuit. AE. 9: 789
conijfita. AE. 3: 127
conijfonat. AE. 5: 149. 8: 305
conijfortem. AE. 10: 906
conijfortia. G. 4: 153
conijfictum. AE. 1: 34. 184. 2: 21. 67. 10: 260. 11: 903. 12: 213
conijfictum. AE. 6: 108. 9: 262
conijfictus. G. 3: 17. 8: 588
conijfexere. AE. 1: 152
conijfexi. AE. 3: 652
conijfeximus. AE. 9: 237
conijfexit. AE. 1: 487. 3: 306. 4: 649. 10: 725
conijficere. AE. 6: 508
conijficio. AE. 6: 631
conijfii. AE. 4: 261. 5: 611. 6: 656. 9: 420
conijfii. AE. 8: 83
conijfirant. AE. 7: 615
conijfite. AE. 3: 518
conijfiterere. AE. 12: 543
conijfiterunt. AE. 4: 444
conijfiet. AE. 5: 748
conijfirant. AE. 3: 681. 12: 271
conijfuit. G. 4: 484. AE. 1: 187. 225. 459. 2: 68. 4: 253. 5: 426. 507. 6: 331. 559. 8: 381. 9: 624
conijfuum. AE. 5: 237
conijfuit. G. 4: 542
conijfuit. AE. 12: 194
conijfuit. AE. 11: 185
conijfuit. AE. 6: 506
conijfuit. AE. 1: 309. 5: 130. 6: 244. 11: 6
conijfuit. AE. 6: 217
conijfuit. AE. 4: 213
conijfuit. AE. 9: 712
conijfuit. AE. 2: 272
conijfuit. G. 4: 429. AE. 10: 867
conijfuit. AE. 7: 613
conijfuit. E. 4: 3. 11
conijfuit. AE. 9: 322
conijfuit. AE. 12: 21
conijfuit. AE. 6: 819. 11: 344
conijfuit. AE. 4: 64. 7: 83
conijfuit. AE. 11: 335
conijfuit. AE. 6: 151. 11: 410
conijfuit. G. 3: 491
conijfuit. G. 3: 178
conijfuit. AE. 7: 125
conijfuit. E. 10: 43
conijfuit. AE. 7: 116
conijfuit. AE. 2: 795. 5: 527
conijfuit. AE. 7: 112
conijfuit. AE. 8: 637. 10: 90. 299
conijfuit. G. 1: 241. AE. 7: 530. 8: 457. 9: 749. 12: 729
conijfuit. AE. 5: 20. 120. 207. 450. & 110. 9: 681. 12: 928
conijfuit. G. 3: 566
conijfuit. G. 3: 227
conijfuit. E. 1: 51. N. tr. 4. G. 3: 459
conijfuit. G. 2: 360. AE. 3: 77. 8: 364
conijfuit. G. 4: 104
conijfuit. G. 1: 187. 4: 61
conijfuit. AE. 7: 648. 8: 7. 9: 205

IN VIRGILIUM.

tentende. G. 2: 96. 4: 412
tentenderat. AE. 10: 521
tentendere. E. 7: 18, 69. AE. 4: 108. 5: 291, 370, 834. 9: 518
tentenderet. AE. 12: 815
tentendit. AE. 5: 520. 9: 623
tentendunt. AE. 1: 158. 6: 643
tentens. G. 3: 536. AE. 5: 513. 9: 187. 11: 582
tententus. AE. 5: 314. 7: 737. 11: 815
territus. AE. 12: 54
territus. AE. 3: 597. 9: 123
textus. AE. 12: 885
textus. AE. 2: 112
texturere. AE. 2: 1, 253
textur. AE. 3: 718. 6: 54
tingerat. AE. 5: 836
tingerit. AE. 9: 268
tingimus. AE. 11: 245
tingit. AE. 1: 96. 2: 649
tingunt. AE. 10: 457
tingunt. G. 1: 259
tingat. AE. 6: 109. 11: 371
tingere. E. 8: 40. AE. 1: 413. 2: 168, 239. 5: 18, 509. 6: 606
tingit. G. 2: 322. AE. 7: 480
tingunt. G. 3: 403, 448
tingunt. AE. 2: 593. 3: 598. 10: 686
tingunt. G. 1: 60, 169, 356. 3: 75, 158, 271, 386, 468. 4: 53, 69, 254, 548. AE. 3: 196, 548. 4: 265. 5: 368. 6: 426, 570. 7: 68, 120. 9: 118, 684, 731, 757, 11: 612, 810, 912. 12: 560
tingunt. AE. 9: 510. N. de Genere armorum.
tingunt. AE. 6: 302
tingunt. G. 1: 481. 12: 490
tingunt. AE. 7: 165
tingunt. AE. 2: 52. 3: 562. 5: 520. 6: 593. 11: 676. 12: 266, 373
tingunt. AE. 9: 705
tingunt. AE. 11: 561
tingunt. AE. 5: 208
tingunt. E. 7: 8. G. 2: 420. 4: 440. AE. 1: 13, 76, 325. 2: 445, 651. 3: 552, 684, 692. 4: 107. 5: 21, 27, 124, 370, 414, 477. 6: 23, 95, 398, 544. 7: 267, 374, 552, 583, 584. 8: 447, 699, 711. 9: 93, 136, 280, 377, 509, 533, 552, 768, 795, 802. 10: 9, 16, 84, 285, 309, 343, 354, 359, 434, 448, 530, 545, 550, 567, 585, 760, 769, 898. 11: 145, 160, 222, 282, 374, 402, 406, 438, 504, 603, 749, 873. 12: 271, 279, 597, 760, 779, 790, 807, 887
tingunt. G. 4: 259
tingunt. G. 4: 295
tingunt. AE. 12: 891
tingunt. AE. 3: 8
tingunt. G. 1: 34
tingunt. G. 1: 286. AE. 1: 239. 2: 39. 4: 628. 7: 293. 12: 487
tingunt. AE. 7: 515
tingunt. G. 3: 279. AE. 10: 275
tingunt. AE. 9: 443. ut habent codices Noniani libro de Improptiis V. os.
tingunt. AE. 10: 147
tingunt. AE. 11: 283
tingunt. AE. 7: 87. 10: 735
tingunt. AE. 1: 264

tingunt. E. 2: 11
tingunt. G. 4: 240
tingunt. G. 2: 186. AE. 6: 679
tingunt. G. 3: 276
tingunt. G. 6: 139
tingunt. G. 7: 749
tingunt. AE. 4: 405
tingunt. G. 1: 457. AE. 3: 24, 31. 6: 148. 12: 774
tingunt. AE. 2: 464
tingunt. G. 2: 294. AE. 2: 446
tingunt. AE. 1: 708. 2: 799. 4: 417. 5: 490. 11: 235
tingunt. G. 1: 3, 355
tingunt. E. 5: 1
tingunt. AE. 12: 184
tingunt. AE. 1: 361, 700. 5: 293. 9: 720, 779
tingunt. AE. 6: 753
tingunt. G. 3: 303. AE. 1: 81. 2: 131. 5: 456. 9: 800. 12: 623
tingunt. AE. 12: 369, 548
tingunt. AE. 2: 73. 11: 121. 12: 172
tingunt. AE. 11: 713. 12: 716
tingunt. AE. 9: 724. 11: 654
tingunt. AE. 12: 377
tingunt. AE. 2: 191
tingunt. AE. 5: 582. 10: 83. 11: 746, 800. 12: 705
tingunt. AE. 9: 427
tingunt. AE. 12: 252
tingunt. AE. 1: 608. 4: 451. 6: 241, 750. 7: 543. 10: 251
tingunt. E. 4: 50. AE. 1: 310. 11: 515
tingunt. E. 5: 69. G. 1: 301. AE. 1: 638. 4: 77
tingunt. AE. 3: 468
tingunt. G. 3: 426
tingunt. AE. 2: 474
tingunt. AE. 2: 507. 3: 414
tingunt. AE. 1: 383
tingunt. AE. 5: 143. 8: 690
tingunt. G. 3: 478. AE. 1: 148
tingunt. AE. 10: 405
tingunt. E. 1: 82. G. 3: 308. 4: 31. AE. 1: 520. 2: 564. 5: 100. 9: 484, 720. 11: 248, 378, 834
tingunt. G. 1: 66
tingunt. G. 4: 428. AE. 7: 345
tingunt. G. 2: 522
tingunt. AE. 1: 520, 595. 2: 538. 3: 173. 6: 716. 8: 122. 11: 248
tingunt. AE. 6: 775. nomen urbis.
tingunt. AE. 7: 672. 11: 465, 604. nomen proprium viri.
tingunt. G. 1: 123, 330. 3: 106. 4: 70, 470. AE. 1: 303, 722. 4: 528. 5: 138, 643, 729. 6: 49, 80, 407. 8: 265. 9: 55, 225. 10: 87. 12: 223, 269, 453
tingunt. AE. 1: 50, 209, 562. 4: 332, 533. 6: 185, 383, 675. 8: 522. 10: 465, 871. 12: 18, 667
tingunt. AE. 7: 326. 9: 615, 776. 10: 252. 11: 369
tingunt. AE. 5: 126
tingunt. AE. 3: 111
tingunt. E. 2: 1, 56, 65, 69. 5: 86. 7: 2, 3, 16, 20, 70
tingunt. E. 7: 40
tingunt. G. 3: 559

tingunt. E. 5: 21.
 G. 2: 65
tingunt. E. 5: 3
tingunt. E. 1: 14. 7: 63, 64
tingunt. G. 2: 299
tingunt. E. 3: 39
tingunt. AE. 9: 571
tingunt. AE. 6: 228. 12: 298
tingunt. AE. 6: 836
tingunt. AE. 10: 169
 Aliqui, etiam ex Graecis, primae huius vocis literae imperite adspiracionem addunt, ut *Choryti*. Non pauci, quorum est Aldus, per i Latinum contra verbi originem notant *Coriti*. Nam Graecum est *χορυτις*, quod nostrorum confusio per C. scripturam *Coryti*, ex cognatione puto, quam e litera cum g habet, ut tradit Scaurus, a Sp. Caribilio grammatico adinventam. Sed illud sane majoris momenti, quod praeter variam lectionem, quam in hac voce ostendunt Noniani codices, etiam illi, qui emendatores habentur, in libello de genere armorum, modo *Coriti*, modo *Corici* legentes, ibidem in haec verba scriptum est: *Coritici*, leve missile in modum sagittarum. Quibus nugamentis etiam falso attestari facit Nonnius poetae hoc carmine: *Coris igne leves humeris & lethifer arcus*. Nam *Coriti*, ut emendavimus, thecae sunt sagittarum, quas & pharetras nominamus, ut quivis etiam mediocriter eruditus ex ipsius Poetae verbis facile colligere potest, etiam si alium auctorem non haberet. Nam epitheton *leves*, quod parum prudenter Marcellum decepit, ut in sua paraphrasi *leve missile* dixerit, non magis telis quam pharetris convenit, quae dum bene a peritis sagittariis gestantur, leves sunt, etiam si sagittis confertae essent: ut, *Pars leves humero pharetras*. Praeterea verbum *humeris*, pharetrarum potius, quam missilium lectorem quamvis officiantem summonere possit, cum illae humeris, haec manu gestantur, quae etiam immittuntur. Idem Poeta, *Aus nostras humero gessisse pharetras*: & alibi, *illa pharetras F. vi humero*. De missili, *Dextra mihi Deus, & telum quod missile libro*: & *Bina manu lato crispans hastilia ferro*. Nec tibi Marcelle parum convenire videri debuit, quia Poeta dixerat, *Quis tela sagittae*, ut postea earum thecas, id est pharetras, quas nunc Gorytos appella, quibus gestantur, deinde arcus, quibus intorquentur, Aeneae militum humeris appenderet. Quae arma, etiam si sagittis exhausta pharetra sit, a militibus ipsis retinentur, veluci sagittas refumituris. Verum tu, dum ad sagittas levius tuum missile, quam quod ullum sit, incautius addere studes, non intelligis, quam etiam Tuscis militibus non modo sagittas cum corytis demas; sed illos etiam arcu exarmes. Non cessat quoque idoneorum auctoritas, qua a-

INDEX ERYTHRABI

perre probatur Coryton sagittarum thecaum vocari. Ingeniosus vates, quem tibi etiam legere licuit Trist. lib. 5. Eleg. 8. de Sarmatica Geticaque gente ita cecinit: *In quibus est nemo qui non Coryton, & arcum, Telaque viperæ lurida felle gerat.* Quae carmina ad exemplum hoc Virgilianum facta esse videntur, nisi quod Naso telorum tertio loco meminit, quod Maro primo facit. Sed & Silius, Maronis, ut ajunt, sumia, quantum tamen illi per ingenium licuit, id expressius testatur lib. 15. *Turba rmanit, stridentisque sagittiferi Coryti.* Et Papin. Stat. lib. 9. Theb. *Coelestibus implet Coryton tellis.* Et alibi: *Terga Cydonae Corytos armidine pulsas.* Ubi Laetantius, ejus interpres, sive (ut alii appellant) Ludatius, Corytos, inquit, dicitur theca arcus, aut pharetra sagittarum, aut Corytos pro pharetra posuit, ut Virgil. *Corytiq; leves hameris, & leviser arcus.* Ubi etiam illud obiter studiosus Lector est admonendus, quod hic interpres Coryton thecam arcus etiam dicit esse, non omnino probari posse quod legerim. Quamquam etiam Servius, & alii plerique in hac sententia maneat, Graecos (puto) grammaticos fecuti: qui ajunt, *ζαργυτάς ἄρκου τόξων*, quod tamen nullo exemplo probant, ut crediderim *ζαργυτός ἄρκου τόξων* ab illis dici, non quod arcubus ille induceretur, tanquam theca, sed quia ad arcum ipsum spectaret, quippe qui sagittas contineret, quibus deficientibus, arcus nulli sunt. Vel potius *τόξων ἀρκι τῶν ὀξῶν*, hoc est sagittarum, accipiendum esse Nam *τόξων*, ut ex antiquis Graecorum Grammaticis didicimus, singulari numero arcum significat, plurali vero sagittas. Cujus sententiae fidem facere videtur Homer. Rhapsodiae ll. 15. his verbis, *Ὀξὺ ἄρα τοῖς γὰ τόξων αἰκῆς ἀμυθίς μῆνον, ἀδ' ἄν' ἀνοῦτων.* quod Latine ad verbum sonat: *Neque hi sagittarum impressiones utrinque expellabant, neque jaculorum.*

Corythi. AE. 7: 209. 9: 10. 10: 719
Corycium. G. 4: 127
Corytana. AE. 3: 170
cornu. G. 2: 34. AE. 3: 649
cornu. AE. 3: 22. 5: 557. 6: 894
cornibus. G. 1: 217, 433. 2: 526. 3: 55, 218, 370. AE. 1: 190. 7: 483, 789
Corniger Hesperidum stuvius regnator a-quarum. de Tiberi. AE. 8: 77
cornipedes. AE. 7: 779
cornipedum. AE. 6: 591
cornix. E. 1: 18. 9: 15. G. 1: 388
cornu. E. 3: 87. 9: 25. 10: 59. G. 1: 428. 2: 395. 3: 57, 88, 509. AE. 5: 382. 7: 497, 513. 9: 606, 629. 11: 773, 859
cornua. E. 6: 51. 7: 30. G. 3: 222, 232. 4: 299, 371. AE. 3: 549, 645. 4: 61. 5: 479, 832. 6: 245. 7: 488, 615. 8: 2. 10: 725. 12: 89, 104, 721
cornus. G. 2: 448. AE. 9: 698. 12: 267
Coroebus. AE. 2: 341, 386, 407, 424

corona. AE. 3: 525. 5: 556. 8: 624. 9: 508, 551. 10: 122. 11: 475. 12: 744
coronae. gen. sing. G. 1: 222. 2: 66
coronae. nom. pl. AE. 5: 110
coronam. AE. 1: 655, 5: 355. 7: 75. 8: 505
coronant. G. 2: 528. AE. 1: 724. 7: 147. 9: 380
coronas. G. 1: 304. AE. 4: 418
coronat. AE. 4: 505
corpora. G. 2: 531. 3: 51, 69, 221, 251, 369, 383, 444, 472, 542. 4: 95, 99, 187, 198, 217, 252, 255, 475, 543. AE. 1: 70, 101, 193. 2: 18, 214, 365, 565. 3: 141, 511, 623. 4: 523. 5: 318. 6: 22, 303, 306, 391, 583, 714, 721, 731, 751. 7: 108, 535. 8: 485, 539, 607, 634, 662. 9: 157, 273, 317, 455. 10: 430, 662. 11: 22, 102, 185, 197, 204, 276, 634, 665, 691. 12: 271, 287, 328, 900
corpore. G. 2: 23, 327. 4: 413, 538, 550. AE. 1: 71. 3: 175, 427. 4: 181, 253, 703. 5: 276, 344, 372, 396, 438, 445, 475, 683. 6: 292, 494, 727. 7: 459, 650, 783. 8: 207, 330, 711. 9: 410, 563, 722, 812. 10: 127, 334, 342, 345, 478, 744, 774, 845. 11: 87, 313, 641, 829, 864. 12: 221, 421, 642, 728, 835, 911, 920
corporeae. AE. 6: 737
corpus. E. 5: 22. G. 3: 205, 448. 4: 416. AE. 1: 484, 486. 2: 542, 558, 644. 3: 176, 578. 4: 572, 600, 635. 6: 58, 149, 161, 219, 596, 635. 8: 153. 10: 331, 446, 820, 834, 904. 11: 30, 59, 591, 593, 596, 848. 12: 97, 376, 472, 935
corrupta. AE. 1: 100. 2: 479. 11: 584
corruptis. AE. 10: 407
corruptos. G. 3: 254
corruptum. G. 4: 405
ctrippo. AE. 3: 176
corrupt. AE. 4: 572. 5: 641. 6: 210, 290, 422. 8: 260. 10: 335. 12: 93, 299, 302
corripite. AE. 12: 261
corripimus. G. 3: 472. AE. 1: 363. 2: 217. 5: 316. 6: 634. 9: 502. 12: 279
corripuerit. G. 3: 104. AE. 1: 418. 2: 167. 5: 145
corripuisse. AE. 11: 900
corripuit. E. 8: 105. G. 2: 510. 3: 481. AE. 1: 45, 188. 6: 472. 9: 537. 11: 462
corruit. AE. 10: 488
corruptissim. G. 2: 466
corruptit. G. 3: 481
corruptum. AE. 1: 177
corrupto. AE. 3: 138
coste. AE. 7: 742
costice. E. 5: 13. G. 2: 74, 269, 304. 4: 160. AE. 3: 33. 9: 743
costibus. E. 8: 54. G. 2: 387, 453. 4: 33
costis. E. 6: 60
costina. AE. 3: 92. 6: 347
Cortynia. E. 6: 60. AE. 11: 773
 Graecis est *Γορτύνη*, id est Gortyna, civitas Cretae: unde denominatum, *Γορτύνη*, Gortynius. Sed facit affinitas, quae est inter *c* & *g*, ut indifferenter *Gortyna* & *Cortynia* scribamus. Sic *cygnus* & *cycnum*, *Gnaeus* & *Gnaeus*

siam sine differentia dicimus. Sed *ζοοβόλον*, quam appellant Graeci, nos galbanum, & in *g* mutato, libeatus & scribimus, & canthiamus.
corul. G. 1: 410, 423
corvorum. G. 1: 382
cornica. G. 1: 328
cornicae. AE. AE. 2: 172
corniscant. G. 5: 73, 98. AE. 8: 661
corniscat. AE. 4: 642. 10: 651. 12: 431, 887, 919
corniscit. AE. 9: 163, 678
corniscis. AE. 1: 164. 12: 701
corniscus. G. 1: 233. AE. 2: 337. 8: 391
corniscum. AE. 2: 552
corniscus. AE. 2: 470
Cosus. AE. 10: 168
Cosse. AE. 6: 841
costas. G. 1: 273. 3: 256. AE. 2: 16. 9: 432. 10: 682. 11: 817. 12: 276, 508
costis. G. 4: 303, 556. AE. 1: 211. 7: 463. 10: 382
coste. AE. 7: 627
costornis. G. 2: 8
costurno. E. 7: 32. 8: 10. AE. 1: 337
costibus. E. 8: 43. G. 4: 203
crabro. G. 4: 245
cras. E. 3: 71
crassa. G. 2: 236. 3: 205
crassifigae. G. 2: 110
crassum. AE. 5: 469. 10: 349
crassus. G. 2: 309
crassina. G. 1: 425. AE. 8: 170. 10: 244. 12: 76
crassinus. AE. 4: 118
cratera. G. 2: 528. AE. 3: 525. 5: 536. 9: 266, 346. semper in accusandi casu singulari numeri. Nam cum in plurali loquitur, *crateras* & *crateres* dicit.
crateras. E. 5: 68. N. de Genere vasorum. v. Crateras, hoc Virgiliano testimonio utitur, dum probat *crateres* tertiae declinationis pro *vasis* viniariis accipi. Legit itaque hoc loco *crateres*, contra codicum omnium fidem. AE. 1: 724. 7: 147. Idem N. eodem libello, v. Cratere. 9: 165, 358. 12: 285
cratere. G. 2: 457
crateres. AE. 2: 765. 6: 225
crates. G. 1: 95, 166. 4: 214. AE. 7: 633. 11: 64. 12: 508
creandis. G. 2: 9
creat. AE. 10: 551. 12: 271
creat. G. 1: 279. AE. 10: 705
creatos. AE. 10: 517
creatrix. AE. 6: 367. 8: 534
creatus. AE. 10: 543
creavit. AE. 7: 283
creber. G. 3: 470. AE. 1: 85. 2: 731. 5: 199, 460, 764
crebra. G. 3: 500. *crebro*, nomen pro adverbio, ut scribit Servius, elegantius figurata elocutione usurpatum: quemadmodum *Nec sero comantem Narcissum*, id est, *sero*: & *Tertia postquam majus haffilia nifu Aggredior* pro *tertio*. Etiam Charisius *tertio* agnoscit demensione dactyli, ut apud Statium *legimus sero trochei*:

I N V I R G I L I U M .

ebri: ut, *Sero memur thalanti*. Nam de Virgilio praecipuus scopus Homerus, qui *spanrus*, id est, *densa*, pro *dense*, & sexcentis huiusmodi utitur, ut in e- jus Elencho adnotamus. Neque mihi haec, ceu quaedam Virgiliani carminis lumina, manu scriptorum codicum Romanorum consentis damnablem unquam de imis sensibus evellere poterit, ubique forma adverbii legitimum.

ebra adject. AE. 5: 436. II: 611
ebrefkore. AE. 12: 222
ebrefcit. AE. 12: 407
ebrefcunt. AE. 3: 530
ebriis. G. 3: 221, 334, 554. 4: 27. AE. 1: 90. 2: 627. 3: 127. II: 209
ebro. AE. 2: 492. 3: 12, 533
ebros. AE. 12: 713
ebrom. AE. 5: 850
ebromt. AE. 1: 218
ebroms. AE. 8: 691
ebromt. AE. 9: 206
ebro. E. 2: 17. G. 4: 48. AE. 7: 97. II: 707
ebroms. AE. 2: 371
ebromt. E. 10: 46. G. 1: 224. 2: 333. 3: 391. AE. 4: 422. 5: 383. 6: 15, 173, 463. 9: 42. 10: 70, 289. II: 153, 808
ebromt. AE. 3: 187
ebromt. AE. 10: 548
ebromt. G. 2: 338
ebromt. AE. 7: 680. 10: 457, 648. II: 114
ebromt. E. 8: 108. AE. 8: 140
ebromt. E. 8: 35. AE. 4: 34
ebromt. AE. 4: 501. 12: 598
ebromt. AE. 2: 196, 247. 7: 486
ebromt. AE. 2: 48. II: 283
ebromt. AE. 2: 43
ebromt. E. 3: 95
ebromt. E. 3: 10. G. 1: 415. AE. 1: 387. 4: 12. 6: 368, 848. 7: 297. 10: 29, 865
ebromt. E. 9: 34
ebromt. G. 4: 192. AE. 8: 147, 353
ebromt. AE. 11: 208
ebromt. AE. 6: 224
ebromt. AE. 7: 74
ebromt. G. 2: 408
ebromt. AE. 7: 295
ebromt. E. 9: 28
ebromt. AE. 11: 775
ebromt. AE. 10: 653
ebromt. AE. 6: 209
ebromt. G. 1: 449. AE. 3: 70
ebromt. AE. 9: 436, 459
ebromt. AE. 7: 74
ebromt. AE. 11: 775
ebromt. G. 4: 151
ebromt. G. 1: 85. AE. 11: 299

Quod ait, *crepitantibus urere flammis*, ad imitationem Lucr. dicit, qui in sexto posuit, *Nec res ulla magis, quam Phoebe Delphica laurus Terribilis fo- nitu flammam crepitante crematur*: ut ob- servat Cecina apud Macrobi. Satur. lib. 6. c. 4. sed enim Poeta ad hunc Lu- cretiani locum magis respexisse videtur, dum canit in 7. *Atque omnem ornatum flamma crepitante cremari*.

crepitare. G. 2: 540
crepitus. AE. 12: 923

crepore. AE. 5: 106
crepore. E. 10: 54
crepore. E. 7: 25
crepore. G. 2: 56. AE. 10: 292
crepore. G. 2: 3, 336
crepore. accus. cal. E. 2: 67
crepore. G. 3: 206. AE. 11: 393. 12: 799
crepore. G. 4: 122
crepore. E. 10: 54
crepore. E. 10: 73
crepore. G. 1: 326
crepore. AE. 5: 285
crepore. G. 3: 345
crepore. AE. 4: 70. 8: 294
crepore. G. 1: 179. 2: 215. insula. AE. 3: 104. 5: 588
Crete rapidam Oaxen. E. 1: 66
 Huc advoca, studiose Lector, quae doctus Politianus contra Servium pro Oaxi Cretae insulae fluvio, in Miscel- lanis disputat. AE. 3: 122, 162
Crete. AE. 12: 412
Crete. AE. 3: 117
Crete. AE. 3: 129
Crete. AE. 9: 774, 775
Crete. AE. 4: 146
Crete. AE. 12: 538
Crete. AE. 9: 672
Crete. AE. 4: 191
Crete. AE. 2: 74. 3: 608. 8: 135
Crete. G. 2: 533
Crete. G. 2: 562, 597, 651, 738
Crete. AE. 2: 772, 784. 9: 297
Crete. AE. 2: 666, 769, 778
Crete. AE. 10: 188. 11: 407. 12: 166, 600
Crete. AE. 6: 433. 7: 326, 339
Crete. AE. 2: 65. 4: 550. 6: 430. 7: 577. 10: 668, 851. 11: 122
Crete. AE. 2: 98
Crete. AE. 7: 403
Crete. AE. 11: 576
Crete. AE. 2: 685. 3: 65. 4: 148, 216, 698, 704. 5: 528. 6: 281. 7: 391, 815. 11: 35
Crete. E. 6: 68. AE. 2: 277. 4: 138, 509, 559. N. II. 4: 6. 809. 7: 418. 8: 34. 9: 651. 10: 137. 12: 99, 605, 870
Crete. G. 4: 417, 482. AE. 1: 480. 2: 404. 7: 73, 346, 450
Crete. AE. 3: 38
Crete. AE. 7: 785
Crete. AE. 1: 740. 9: 638
Crete. AE. 1: 313. 12: 165
Crete. AE. 9: 50. 10: 869
Crete. AE. 6: 779. 7: 185. 9: 732. 12: 89
Crete. AE. 12: 370
Crete. AE. 3: 468. 9: 270. 10: 701. II: 8. 12: 493
Crete. AE. 1: 468
Crete. AE. 8: 620. 9: 163, 365, 678. 10: 270
Crete. AE. 11: 775
Crete. G. 4: 109. AE. 4: 700. N. de Genere vel colore vestium.
Crete. E. 4: 44. AE. 1: 649, 711. 6: 207
Crete. G. 1: 56
Crete. G. 1: 447. AE. 4: 585. 9: 460
Crete. G. 4: 614
Crete. G. 4: 182. N. II. 4
Crete. AE. 6: 304

crudele. AE. 1: 361. 2: 124, 11: 53, 535, 841. 12: 636
crudelem. G. 4: 356. AE. 8: 579. 9: 497
crudeles. AE. 1: 355. 3: 44. 6: 501, 585
crudele. E. 5, 20. G. 3: 263. AE. 2: 561. 4: 308. 6: 442. 8: 146. 10: 386
crudele. E. 5: 23. G. 4: 495. AE. 1: 221. 3: 616
crudele. AE. 1: 547
crudele. E. 2: 6. 8: 48, 49, 50. 10: 29. AE. 1: 407. 2: 368. 4: 311. 661, 681. 6: 24, 359, 446. 9: 483
crudele. AE. 6: 495
crudele. AE. 2: 746
crudele. G. 3: 504
crudele. AE. 11: 833
crudele. AE. 7: 788
crudele. G. 3: 20. AE. 5: 69. 9: 743
crudele. AE. 10: 682. 12: 507
crudele. AE. 7: 690
crudele. G. 1: 306. AE. 6: 555. 9: 753. 10: 340, 462, 862
crudele. AE. 11: 668
crudele. G. 3: 203
crudele. AE. 10: 731
crudele. AE. 10: 498
crudele. G. 4: 15. AE. 2: 167. 3: 618. 6: 281
crudele. AE. 1: 296. 2: 272. 3: 632. 8: 297. 9: 341. 10: 416, 489. 12: 8
crudele. AE. 11: 474. 12: 385
crudele. AE. 1: 471. 7: 501
crudele. G. 1: 485. 4: 285. AE. 3: 43. 8: 106. 9: 434. 10: 728. 11: 646, 724. 12: 340
crudele. AE. 4: 201, 664. 5: 333. 9: 333. 10: 908. 12: 308
crudele. G. 3: 516. 4: 542. AE. 7: 663. 4: 455. 5: 469. 6: 248. 10: 349. 11: 804
crudele. AE. 4: 687
crudele. G. 2: 8. 3: 76. 4: 181. AE. 11: 639
crudele. G. 3: 53, 192. AE. 11: 777
crudele. G. 3: 360
crudele. AE. 7: 115
Crustumeri. AE. 7: 631. Mutavit, inquit Servius. Nam Crustumerium dicitur.
Crustumeri. G. 2: 88
Crustumeri. G. 1: 447. AE. 3: 324. 4: 585, 648. 8: 412. 9: 460, 715. 12: 144
Crustumeri. E. 4: 63. G. 3: 230
Crustumeri. G. 1: 183. 4: 45, 243. AE. 6: 274
Crustumeri. G. 1: 411
Crustumeri. AE. 4: 690
Crustumeri. G. 4: 122
Crustumeri. AE. 2: 120, 694. 5: 251. 6: 54. 8: 390. 11: 296. 12: 66, 447
Crustumeri. E. 1: 38, 44. 4: 62. G. 1: 12, 14, 344. 2: 99, 204, 373, 398. 3: 6, 52, 147, 211, 258, 388, 394. 4: 113, 127, 271. AE. 1: 267, 314, 345, 448, 522. 2: 71, 121, 547, 677, 678. 3: 658. 4: 16, 59, 138, 181, 192, 206, 212, 218, 248, 275, 323. 5: 87, 214, 363, 621, 625, 847. 6: 11, 158, 215, 299, 350, 419, 502, 596, 812. 7: 325, 485, 654, 740, 785. 8: 127, 409, 564, 566, 680. 9: 97, 257, 347, 593, 775. 10: 76, 100, 137, 176, 210, 252, 530, 538, 565, 580, 611, 621, 628, 645. 11: 70, 118, 498, 642, 679.

INDEX ERYTHRAEI

679-708, 786. 12: 65, 162, 225, 392, 518
cuiquam. G. 4: 447. AE. 7: 692. IO: 712
cuique. G. 2: 177. 3: 102. AE. 5: 100. 7: 507. 9: 175, 185. IO: 107, 111, 467
cujum. E. 3: 1. 5: 87. AE. 5: 87
cujus. E. IO: 73. G. 4: 394, 437. AE. 6: 324. 7: 197. 8: 511. IO: 187. II: 347, 666
culmen. E. IO: 69
culmi. G. 2: 517
culmina. E. IO: 83. AE. 2: 446, 478, 695. 4: 671. 12: 569
culmine. G. IO: 402. AE. 2: 290, 410, 603. 4: 185. 7: 512. 8: 456
culminibus. AE. 4: 462. 5: 459. 12: 863
culminis. AE. 2: 458
culmo. G. IO: 317. AE. 8: 654
culmos. G. IO: 150. 192
culmum. G. IO: 321
culmus. G. IO: III
culpa. AE. 4: 19. 12: 648
culpa. G. 2: 380, 455. 3: 468. AE. 2: 140. 4: 172
culpatus. AE. 2: 602
culpa. E. IO: 71. G. IO: 153. 2: 196. 4: 126, 372. AE. 8: 63. IO: 141
cultor. G. IO: 14
cultores. AE. IO: 788
cultoribus. G. 2: 114. AE. 8: 8
cultri. G. 3: 492
cultrix. AE. 3: III. II: 557
cultos. AE. 6: 248
cultra. E. 4: 18. G. IO: 102. 2: 51. 4: 559. AE. 3: 591. 5: 730
cultera. G. 2: 420
culsus. G. IO: 3, 52. 2: 1, 35. AE. 8: 316
cum. E. 2: 26, 28. 3: 10, 12, 14, 16, 19, 77. 4: 19, 58. 5: 22, 74, 75, 88. 6: 3, 39. 7: 16, 39. 8: 8, 15, 28, 38, 85. 9: 22, 67. IO: 4, 10, 67. G. IO: 43, 107, 113, 118, 148, 178, 187, 190, 217, 288, 303, 310, 313, 314, 316, 327, 361, 362, 370, 391, 427, 438, 450, 458, 467, 483, 493, 512. 2: 193. 209, 218, 279, 319, 321, 340, 403, 422, 423, 424. 3: 103, 105, 133, 139, 196, 223, 237, 303, 322, 324, 336, 347, 358, 423, 437, 443, 458, 462, 463. 4: 21, 97, 103, 110, 135, 171, 401, 402, 414, 429, 439, 488, 524, 533. AE. IO: 36, 47, 55, 148, 193, 223, 245, 284, 292, 431, 432, 509, 535, 586, 635, 651, 685, 687, 697. 2: 72, 112, 117, 223, 256, 304, 316, 323, 378, 466, 496, 499, 532, 567, 589, 627, 680, 688, 694, 731. 3: 10, 12, 49, 51, 137, 177, 235, 301, 345, 389, 416, 448, 522, 568, 577, 590, 599, 623, 626, 646, 655, 679, 712. 4: 8, 208, 215, 241, 385, 403, 409, 425, 436, 441, 453, 461, 473, 514, 524, 525, 597, 606, 618, 621, 687. 5: 42, 75, 84, 160, 167, 270, 289, 328, 368, 597, 627, 657, 693, 804, 810, 838, 858, 859, 867. 6: 45, 91, 125, 185, 190, 359, 372, 515, 564, 645, 735, 874, 880. 7: 27, 39, 61, 87, 105, 124, 130, 148, 166, 246, 418, 420, 427, 462, 494, 528, 603, 667, 674, 697, 700, 720, 735. 8: 28, 55, 72, 82, 85, 98, 170, 213, 276, 353, 391, 408, 506, 522,

525, 561, 622, 679, 703. 9: 32, 60, 88, 108, 154, 242, 249, 349, 353, 361, 372, 295, 435, 437, 513, 562, 628, 670, 771, 793, 816. IO: 12, 98, 124, 261, 266, 321, 337, 454, 483, 503, 509, 567, 665, 667, 697, 764. II: 42, 46, 48, 104, 113, 276, 279, 298, 304, 305, 379, 394, 406, 421, 456, 465, 540, 565, 604, 659, 661, 681, 751, 783, 822, 831, 904. 12: 76, 103, 114, 154, 208, 249, 331, 365, 415, 438, 473, 587, 632, 685, 702, 716, 735, 821, 828, 941, 952
Cum praepositionem ad adverbio temporis non libuit separare, sed id negotii tonum studioso Lectori dedimus. Qui quibus modis, quibusve temporibus apud Poetam jungatur, diligentius observet: & plura fortasse ac certiora inveniet, quam quae cum alii Grammatici, tum accuratus Diomedes libro primo tradiderit. Quantum vero ad scriptionem pertinet, fuit tempus, cum veteres *Quam* pro adverbio notabant, ut in perveteri Virgil. codice, qui Romae in Vaticana bibliotheca diligentissime aservatur, legere licet, cum alibi saepe, tum ibi: *Injusto sub fasce viam quom carpit*. Quare Victorinus in praecipitis Orthographiae ita reliquit: *Cum* autem si fuerit adverb. temporis, per *q* & *n* sive unum sive duo scribatis, ut *Quam primum*, *Quam facerem*. Verum nobis in Virgiliana nostra editione placuit magis consuetudinem nostrorum temporum, *cum* indifferenter scribentium, consecrari.
Cumaca. AE. 6: 98
Cumacum. AE. 3: 441
Cumaci. E. 4: 4
Cumatum. AE. 6: 2
cum primis. G. IO: 178. pro in primis. Utrumque pari ratione dicimus. Illud ita explicatur: *cum primis*, id est, *cum his quae primum facis*. hoc ita, in *primis*, hoc est, *in his, quae prima facis*, id est, *inter prima*.
cumque, *quae me cumque*. AE. IO: 610. per tmesin, sicuti, *Quo te cumque*, &c. 8: 74. II: 762. 12: 61, 203. & jungitur *cum mi*, sicuti *utcumque*. 6: 822
cumulant. AE. 8: 284. 12: 215
cumulat. AE. 5: 532. II: 50
cumulata. AE. 4: 436
cumulo. AE. IO: 105. 2: 498
cumulos. G. IO: 105
cumabula. E. 4: 23. G. 4: 66. AE. 3: 105
cumula. G. IO: 343. 2: 42. 3: 19. AE. 2: 77, 570, 653. 3: 398, 515, 518, 563. 4: 498. 8: 19, 439. 9: 345. II: 241. 12: 180. 472
cumulae. AE. 5: 614. 12: 251
cumulam. G. 3: 473. AE. IO: 695
cumulando. AE. 6: 846
cumulantem. AE. 4: 133, 390, 6: 211. 7: 449. 8: 388. 12: 940
cumulantes. G. 2: 236. 3: 488. AE. IO: 831
cumulantis. AE. 5: 856. 12: 919
cumulantibus. G. 4: 107
cumulantur. G. 4: 258

cumulatur. AE. 9: 124. IO: 717. 12: 916
cumulii. AE. IO: 559. 2: 409. 3: 100, 189, 363. 5: 58, 70, 227, 385. 7: 583. 8: 109, 306. IO: 96. II: 344, 745, 801
cumuli. AE. IO: 518, 594. 2: 228. 3: 29. 5: 244. 7: 230, 8: 162. 12: 143, 327
cumulos. AE. 5: 380
cumulus. AE. IO: 154, 233
cumeli. AE. 12: 269
cunctis. G. IO: 144. 2: 79. AE. 6: 181. 7: 509. II: 137. 12: 457
cunctos. f. theatri. G. 2: 509. AE. 5: 664
Cupaeum. AE. IO: 186
Cupentum. AE. 12: 539
Cuperem. AE. 5: 810. IO: 443
Cupiant. E. 6: 7
Cupiat. E. 8: 16
Cupidine. AE. 4: 194. 7: 189. 9: 454. IO: 933
Cupido. G. IO: 37. AE. 2: 349. 5: 138. 6: 133, 373, 721, 823. 7: 263. 9: 185, 760
Cupido. AE. IO: 658, 695
Cupidus. AE. 8: 165
Cupiens. AE. 9: 796
Cupiere. AE. 2: 108
Cupio. AE. 6: 717
Cupit. E. 3: 65. AE. 4: 394
Cupinut. AE. 6: 733.
Cupressi. E. IO: 26
 Romane dixit, quod Graeca *Cumiferi* *Cyparissii* posuit in Georgicis, & item in Aeneid. *Idaeis Cyparissis*. Nos in regione Veneta, prima syllaba Graeci vocabuli retenta, *Cipresso* nominamus. Quamvis non desunt, qui etiam assumptione an syllaba, quod in aliis perisque vocibus facere consueverunt, imperitius quidem *Acipresso* appellant. Nisi ex atra epitheto fere ipsius arboris perpetuo, & *Cipresso*, vel ante praepositione, verbum ipsum apud imperitium vulgus coalerit, quod haec arbor ante Iannas haberi potissimum solita sit, ut quidam verborum vernaculorum originem infeliciter tractantes, aliquando opinati sunt: quod omnino non fit verisimile, ut in nostro Stoico plenius docemus.
Cupressi. AE. 3: 64
Cupressos. G. 2: 443. 6: 216
Cupressum. G. IO: 20
Cupressus. AE. 2: 714
Cur. E. 5: I. AE. IO: 403. 2: 286. 4: 428. IO: 34. II: 423, 424, 855. 12: 39, 879
cura. E. IO: 33, 58. 7: 40. 8: 89. IO: 22. G. IO: 3, 52, 216. 2: 415. 3: 138, 157, 229, 305, 404, 530, 539. 4: 118, 354. AE. IO: 261, 646, 662, 678, 704. 2: 595, 599. 3: 341, 476, 505. 4: 1, 5, 379, 5: 804. 6: 654, 691. 7: 365, 402, 443, 487. 8: 396. 9: 160, 757. IO: 132, 217, 828. 12: 933
curae. E. 3: 61. G. IO: 17. 2: 439. 3: 112, 286, 319, 384. 4: 113, 178. AE. 3: 709. 4: 59, 521, 531. 6: 274, 382, 444. 7: 345. 8: 401, 580. II: 3. 12, 487, 801
curam. G. IO: 26, 228. 2: 433. 4: 345. AE. 4: 332. 6: 85. 9: 311. II: 519. 12: 48
curamus. E. 7: 51. AE. 3: 511
curandis. G. 2: 397

curant. G. 1: 301, 341. 2: 263. 4: 187. AE. 8: 607. 9: 518
curate. E. 8: 35. G. 2: 504. AE. 3: 34
curatorem. AE. 4: 608. 8: 19
curas. E. 2: 6. G. 1: 177, 302. 2: 405. 3: 124. 4: 531. AE. 1: 227, 562. 2: 775. 3: 153. 4: 341, 394, 448, 488, 528, 551. 5: 701, 720. 8: 35. 9: 225, 489. 11: 822
curas. E. 2: 33, 56. 8: 103. 10: 28. AE. 3: 451. 9: 218
curculio. G. 1: 186
curvet. G. 1: 39. AE. 2: 536
Curvum. G. 4: 151. AE. 3: 131
curia. AE. 7: 174. 11: 380
Curibus. AE. 6: 811. 8: 638. 10: 345
curis. G. 1: 123. AE. 1: 208. 4: 639, 652. 5: 779. 6: 159, 474, 520. 7: 441
curvum. AE. 1: 607
curvum. G. 3: 330. 12: 903
curvum. G. 3: 360
curvum. G. 1: 132
curvum. G. 1: 386. AE. 5: 222
curvum. AE. 8: 408
curvum. AE. 3: 191
curvum. AE. 5: 862
curvum. E. 4: 46
curvum. E. 5: 235
curvum. E. 5: 29. G. 4: 389. AE. 1: 156, 468, 476. 3: 541. 5: 819. 6: 785. 7: 724, 782. 10: 215, 403, 440, 590, 596. 11: 661. 12: 162, 329, 355, 370, 478, 511, 681
curvum. G. 3: 359. AE. 3: 113. 6: 837. 7: 280, 655, 779. 8: 433. 10: 581. 12: 327, 372, 495, 624, 664
curvum. AE. 6: 653
curvum. AE. 12: 524
curvum. G. 1: 174, 514. 3: 18, 91, 104, 113, 181, 533. AE. 1: 17, 486. 5: 145. 6: 485, 651. 7: 163, 184, 686. 9: 12, 317. 10: 574, 581, 592. 11: 88. 12: 287, 350, 485, 918
curvum. G. 3: 20, 119, 193. 12: 84
curvum. E. 6: 80. G. 3: 132, 409, 529. AE. 1: 157. 2: 321, 399, 736. 3: 116, 200, 253. 4: 154, 157, 672. 5: 67, 253, 265, 291, 592. 6: 338, 536, 591. 7: 165, 383, 478, 676, 807, 809. 8: 221. 9: 91, 478, 559. 11: 702, 719, 875, 879. 12: 484, 489, 683, 751, 763, 775, 890, 902
curvum. G. 1: 40. AE. 1: 324. 3: 269, 337, 362. 4: 46, 299, 653. 5: 162, 834. 6: 194, 313. 7: 8. 10: 870. 12: 747
curvum. E. 8: 4. G. 4: 136. AE. 1: 534. 3: 146, 430, 454, 460, 507, 686, 717. 4: 196, 5: 131. 362, 549, 583, 596, 667, 738. 6: 350. 7: 196. 10: 249. 12: 909
curvum. G. 2: 12. 4: 278. AE. 2: 748. 3: 238, 643. 10: 684. 11: 737
curvum. f. *max plurima.* G. 1: 188
curvum. G. 1: 508. AE. 6: 4. 7: 184
Curvum compagibus alvum feri, id est equi. f. Trojani. AE. 2: 51. 7: 179
curvum. G. 4: 299
curvas latebras. G. 2: 216
curvata. G. 4: 361. AE. 11: 860
curvatis. AE. 7: 381
curvato. AE. 3: 564
curvatus. AE. 3: 533
curvi. G. 1: 170

Tom. VI.

curvis. G. 1: 360. 2: 189. *latebris.* f. *fluminum.* 3: 544. AE. 2: 179. 3: 674. 5: 287
curvo Saturni dente, id est, *falce.* G. 2: 406. AE. 3: 16, 223. 7: 497. 11: 184, 522
curvus. E. 3: 42
cuspidis. AE. 1: 81. 2: 230. 5: 208. 7: 817. 10: 733. 11: 691. 12: 362, 386, 510
cuspidis. AE. 7: 756. 11: 41
cuspis. AE. 10: 484
custode. AE. 1: 564. 3: 221. 6: 424. 9: 380
custodem. AE. 5: 546. 6: 395
custodes. AE. 2: 492, 762. 5: 257. 8: 461
custodi. AE. 9: 322
custodis. G. 4: 165, 327. AE. 6: 574. 7: 486. 9: 166
custodibus. G. 3: 406. AE. 2: 166. 9: 151
custodita. AE. 8: 218
custos. E. 3: 5. 5: 44. 7: 34. 10: 36. G. 1: 17. 4: 110, 215, 433. AE. 4: 186, 484. 6: 350. 7: 610, 791. 8: 270, 652. 9: 176, 405, 648. 11: 785, 836.

D.

DA. E. 1: 19. N. tt. 5. G. 1: 40. 2: 41. AE. 2: 691. 3: 85. N. ibid. 89. 5: 689. 6: 66. N. ibid. 370, 697, 698. 7: 331. 8: 150. 9: 83. 10: 62, 421. 11: 789. 12: 97
dabam. AE. 3: 137
dabant. G. 1: 471. AE. 1: 35. 2: 464. 8: 106. 10: 34. 12: 738
dabantur. AE. 2: 376
dabas. AE. 4: 409, 597. 10: 600
dabat. AE. 1: 507. 4: 485. 5: 415, 706, 852. 6: 116. 9: 312, 431, 11: 341, 535. 12: 69, 394
dabatur. AE. 2: 656, 803
dabimus. AE. 3: 159
dabis. AE. 4: 386. 5: 355. 8: 538
dabit. G. 1: 439, 463, 464. 2: 241, 286. 4: 398, 409. AE. 1: 199, 274, 687. 3: 460. 9: 273. 10: 529, 826. 12: 194, 264, 437, 453
dabitur. AE. 5: 815. 7: 260, 313, 9: 116. 10: 583, 650
dabo. AE. 5: 306. 8: 519. 9: 263, 323. 12: 192, 645
dabant. G. 4: 536. AE. 1: 293. 2: 391. 4: 627. 9: 254
Daci. AE. 8: 728
Dacus. G. 2: 497
Daedala. G. 4: 179. AE. 7: 282
Daedalus. AE. 6: 14, 29
Dabae. AE. 8: 728
damae. E. 8: 28. G. 3: 539
damas. G. 1: 308. 3: 410
dammabis. E. 5: 80

Non liberabis accipiendum est; ut Nonius & Agretius interpretantur: sed contra, *dammabis, obligabis,* intellige; & quasi quadam necessitatis damnatione obnoxios reddes agricolae, ad vota solvenda, dum tu illis tanquam veterum & praefens numen adfueris, ut damnati proprie hi dicantur, non qui vota tantum fecerint, sed qui etiam ab ipso Deo optata impetrarint: unde

D d d

tunc votorum perfolutionis & reos omnino sacros, quasi ex numinis parte voti concepti conditione adimpleta, maxime intelligerent. Nam ita mortalium vulgus Deo vovete solet, ut sub conditione cum ipso quasi contrahat, ut scilicet non alia ratione se voti damnatum, & reum velit, quam si votis petita obtinuerit. Id autem a Poeta ex persona Mopsi ideo dictum est, ut Daphnim numen omnino praefentissimum agricolis fore ostenderet. Quare, cum dixit, *agricolae tibi vota facient:* quia id ad probandum numen non sufficeret, quod votorum suscepio tota de ipsorum agricolarum opinione penderet, addidit, *Damnabis tu quoque votis,* id est, vota eorum implebis, unde Deus appareas agricolarum, & ita tibi votis damnati sunt, id est, eorum solutioni obnoxii. Hanc autem reddendi voti necessitatem Maro rerum omnium prudentissimus verbo pontificio & votorum proprio expressit, sicut & alibi *Voti reus* dixit. Nam vota reddere, ut etiam vox illa divina Christianorum auribus inclamat, *Vovete, & reddite,* omnino necesse est: nec minus sane, quam sententia, aut iudicio damnatos, poenas solvere. Unde etiam in Jure Civili nostro, Titulo de legatis primo, species illas legatorum per damnationem factas legitimus: ut apud Ulpianum per initia tituli: *Quisquis mihi Gallicanarum rerum heres erit, damnas esto tot dare:* id est, damnatus esto. Et apud Paulum, eodem titulo Testator ab hereditibus ita legat: *L. Titius & G. Sejus P. Maevio decem dare damnas sunt:* id est, damnati. Quod quidem quantum legatorum genus per solemnitatem verbi *Damnus* necessitatem quadam hereditibus omnino praefandi legata imponebat, ita ut illi modis omnibus solvere legatariis tenerentur, etiam si damnosam hereditatem adissent, & res aliena legata esset. Quae postea verbi solemnitas atque necessitas (ut interim in re perquam digna scitu, jurisperitum agam, id est, muneris mei non obliviscar) cum reliquis tribus Legatorum generibus, quae olim in usu erant, scilicet, per Vindicationem, Sinendi modo, & per Praeceptionem, (quibus etiam singulis generibus, certa quaedam verba assignata erant, per quae illa significarentur) constitutionibus Divorum Principum penitus sublata est, quippe cum per omnia aequata sunt legata fideicommissis, ut habetur Digestis, eodem titulo, Symbolo, ne lege dicam, quae non est, Ulpiani primo: & Institutionibus, eodem titulo. Sed illud quoque non dissimulandum, quod legitimus antiquitatem non modo *dammatum voto,* sed etiam *voti condemnatum* dixisse. Titinnius Veliterna, ut est in exemplis Marcelli, ait: Fortasse nonum fuisse, quo die liber foret, nunc ejus voti con-

INDEX ERYTHRAEI

- condemnatus, immolavit hostiam. Et Turpilius Leucadia: Et amplius illum opparere concedet, quandoquidem voti condemnatus est. Vide item alia non pauca ad hanc rem pertinentia apud Macr. Sat. l. 2. c. 2. & hoc ipso Indice in verbo *Faict vota*, & *Reus voti*.
- dammati.** AE. 6: 430
- damnaverat.** AE. 4: 699. N. tr. eodem.
- damnet.** AE. 12: 727. *Quem damnet labor*, id est, qui damnetur labore, & duro labori additus sit, non autem liberet intelligendum, ut hallucinantur Servius, Marcellus, & Sergius, ut scribitur in verbo *Vergat*.
- Damoeta.** E. 3: 1, 58
- Dametis.** E. 2: 37, 39. 5: 72
- Damon.** E. 3: 23. 8: 16, 62
- Damonis.** E. 3: 17. 8: 1, 5
- damnis.** AE. 2: 145. 3: 191
- Danae.** AE. 7: 410
- Danai.** AE. 2: 5, 108, 117, 327, 368, 413, 495, 505, 757, 802
- Danais.** AE. 2: 396. 617, 669. 3: 288, 602. 4: 425. 5: 360. 9: 154
- Danaos.** AE. 2: 49, 71, 258, 440. 6: 519
- Danamm.** AE. 1: 30, 96, 598, 754. 2: 14, 36, 44, 65, 162, 170, 276, 309, 370, 389, 398, 433, 462, 466, 572. 3: 87. 6: 489. 8: 129. 12: 349
- dant.** E. 6: 69. G. 2: 442, 520. 3: 107, 200, 265, 503. 4: 376. AE. 1: 701. 2: 366, 569, 633. 3: 70, 650. 4: 167. 5: 435, 798. 7: 383, 394, 701. 9: 144, 667. 10: 265. 11: 458, 614, 646. 12: 173, 367, 463, 524, 575
- dantem.** AE. 6: 585. 8: 670
- dantur.** AE. 8: 551
- dapes.** E. 6: 79. AE. 3: 227, 234, 301. 5: 92. 6: 225. 7: 109. 8: 175, 186. 11: 738
- Daphni.** E. 5: 25, 27, 66. 9: 46, 50
- Daphnide.** E. 8: 83
- Daphnidis.** E. 3: 12
- Daphnin.** E. 2: 26. 5: 20, 51, 52. 7: 7. 8: 68, 72, 76, 79, 84, 85, 90, 93, 94, 100, 102, 104
- Daphnis.** E. 5: 29, 30, 41, 43, 52, 57. 61. 7: 1. 8: 81, 83, 109
- Dapibns.** G. 4: 133. AE. 1: 210, 706. 3: 224, 355, 618, 630. 7: 125
- Dardana.** AE. 2: 618. 5: 119. 6: 57. 7: 219
- Dardania.** AE. 3: 156. 10: 326
- Dardaniae.** AE. 1: 602. 2: 281, 325. 3: 52. 4: 658. 6: 65. 7: 756. 8: 120
- Dardaniam.** AE. 6: 756. 7: 289. 9: 695
- Dardaniidae.** AE. 1: 560. 4: 59, 72, 445. 3: 94. 5: 45, 386, 576. 6: 85, 482. 7: 195. 9: 293, 660. 10: 263. 12: 549
- Dardaniides.** AE. 10: 545. 12: 775
- Dardaniidis.** AE. 11: 353. 12: 585
- Dardaniidum.** AE. 2: 242. 5: 622. 10: 4
- Dardanii.** AE. 4: 640
- Dardaniis.** AE. 7: 422. 10: 638
- Dardanio.** AE. 1: 494, 617. 6: 169. 8: 14. 9: 88, 647. 10: 814. 11: 400
- Dardanis.** AE. 3: 596. 4: 626
- Dardanis.** AE. 2: 787
- Dardanium.** AE. 2: 582. 4: 224, 647. 5: 30. 9: 100. 11: 472. 12: 14, 613
- Dardanius.** E. 2: 61. AE. 4: 163. 5: 711. 10: 92, 133, 603
- Dardanus.** AE. 3: 167, 503. 4: 365, 662. 6: 650. 7: 207, 240. 8: 134. 11: 287
- Id est, Dardanius, scilicet Aeneas. Marcellus, cum quo mihi saepius quam velim, pro re literaria certantem est. falso existimat, *Dardanus* dici pro *Dardaniis*, ea forma qua *Argus* apud Plautum pro *Argivis*, ut in *Amphitryone* fabula, illo versu: *Amphitryo nasus Argus ex Argo patre*. Quasi vero *Dardanus* in minus frequentiori usu sit Andino vati, quam *Dardaniis* forma productiore: qui tamen *Dardanus* quater posuit pro *Dardania*.
- dare.** O. 3: 335. 4: 85. AE. 1: 63, 731. 2: 792. 3: 9, 61, 686. 4: 545. 5: 631, 637, 796. 6: 700. 7: 433. 8: 708. 9: 56, 795. 10: 365, 733. 11: 2
- Daren.** AE. 5: 456
- darent.** AE. 2: 136
- daves.** AE. 10: 629
- Dares.** AE. 5: 869, 375, 406, 417
- daret.** AE. 5: 806. 7: 247
- Dareta.** AE. 5: 460, 463, 476. 12: 363
- Dareta's.** AE. 5: 483
- dari.** AE. 4: 158
- das.** AE. 1: 79. N. tr. 5: 241
- dat.** G. 1: 405. 3: 556. 4: 562. AE. 1: 105, 156, 485. 2: 698. 3: 239, 519, 611. 4: 5, 244. 5: 62, 216, 248, 276, 352, 729, 758. 7: 243, 567, 676. 9: 266, 306, 362, 618, 709. 10: 217, 425, 639, 640. 11: 172, 377, 474, 565. 12: 227, 245, 267, 328, 383, 713
- data.** AE. 1: 83, 306, 382, 520. 3: 501. 4: 307. 7: 366, 709. 9: 484, 720. 11: 248. 12: 296
- datae.** AE. 6: 431. 10: 517
- datam.** AE. 3: 255
- datas.** AE. 4: 225
- date.** AE. 4: 594, 683. 6: 883. 8: 275. 9: 37, 485
- dati.** AE. 2: 219. 10: 472
- datii.** AE. 3: 705. 11: 623
- dato.** AE. 10: 646. 12: 129
- dator.** AE. 1: 734
- datos.** AE. 7: 103
- datum.** AE. 1: 139. 2: 291. 6: 477, 537. 9: 135
- datum.** E. 8: 26. G. 1: 261. AE. 1: 409, 553. 3: 670. 5: 284, 844. 6: 140, 327, 600, 688, 894. 7: 319, 591. 9: 160. 11: 293
- daturnm.** AE. 12: 655
- datus.** AE. 6: 350. 11: 33
- Daucia.** AE. 10: 391
- Dauui.** AE. 10: 688. 12: 22, 934
- Daunia.** AE. 8: 146. 12: 785
- Dauuius.** AE. 12: 723
- Dauuo.** AE. 10: 616. 12: 90
- de.** E. 1: 17, 77, 84. 3: 32. 7: 31. 8: 59. 10: 20. G. 1: 370, 402. 2: 14, 23, 64, 74, 90. 3: 13, 166. 4: 81, 112, 160, 269, 273, 471, 474. AE. 1: 277, 318, 367, 533. 2: 78, 288, 308, 526, 662, 682, 693. 3: 18, 33, 43, 65, 166, 225, 263, 277, 288, 369, 623, 661. 4: 57. 5: 153, 164, 317, 324, 327, 487, 515. 5: 96, 297, 299, 360, 373, 606, 785. 6: 38, 39, 69, 70, 85, 189, 460, 502, 757. 8: 5, 848, 864, 875, 901. 7: 220, 282, 283, 346, 357, 367, 512, 688, 706, 725, 742, 750, 803. 8: 54, 69, 79, 344, 544, 547, 604. 9: 2, 23, 207, 227, 284, 387, 414, 491, 630, 697. 10: 187, 203, 230, 287, 342, 350, 388, 478, 486, 707, 719, 743. 832. 11: 15, 35, 45, 142, 362, 331, 341, 432, 445, 482, 566, 891. 12: 51, 208, 421, 523, 684, 765, 792
- dea.** E. 4: 63. AE. 1: 17, 50, 328, 372, 382, 405, 412, 582, 615, 692. 2: 289. 3: 311, 374, 435. 4: 195, 560. 5: 383, 474, 657, 709. 6: 90, 258. 7: 19, 345, 408, 511, 541. 8: 59, 608. 9: 402. 10: 636. 11: 852. 12: 52, 634, 785, 807, 886, 914
- deae.** G. 1: 21. AE. 2: 170, 227. 3: 262. 5: 619, 816. 6: 64. 7: 641. 8: 617. 9: 117. 10: 163
- deam.** AE. 2: 591. 12: 139, 884
- dearum.** G. 4: 541
- deas.** AE. 1: 501. 9: 102. 10: 235
- debellanda.** AE. 5: 731
- debellare.** AE. 6: 853
- debellator.** AE. 7: 651
- debet.** E. 8: 93. AE. 12: 317
- debetem.** AE. 11: 52
- debetur.** AE. 4: 276. 6: 714
- debere.** AE. 11: 179
- deberem.** AE. 8: 379
- deberi.** AE. 12: 795
- debetur.** AE. 10: 443
- debile.** AE. 12: 50
- debilis.** AE. 5: 271
- debilitat.** AE. 9: 611
- debita.** G. 1: 223. AE. 2: 538. 3: 184. 7: 120, 145. 8: 375. 9: 108. 11: 63, 166
- debitus.** AE. 11: 759
- deberam.** AE. 10: 853
- decebat.** AE. 10: 613
- decedat.** G. 1: 222
- decedens.** E. 2: 67. G. 1: 381. AE. 6: 508
- decedente.** G. 4: 466
- decedere.** E. 8: 88. G. 2: 206. 3: 467. 4: 23, 186. AE. 4: 306. 5: 551. 11: 325
- decedet.** G. 1: 450
- decem.** E. 3: 71. 4: 61. G. 3: 61. AE. 2: 198. 8: 399
- deceptam.** AE. 4: 17
- deceptum.** AE. 3: 181
- deceptus.** E. 8: 18. 5: 851
- decernere.** G. 3: 218. N. tr. 5: AE. 11: 218. 12: 282, 695, 709
- decernet.** G. 3: 20
- decernunt.** AE. 7: 525
- deceperit.** AE. 6: 141
- decesserat.** E. 8: 14
- decret.** AE. 5: 384. 12: 153
- decidit.** AE. 5: 517
- decimum.** G. 1: 284
- decimum.** AE. 9: 155. 11: 290
- Decios.** G. 2: 169. AE. 6: 824
- decisa.** AE. 10: 395
- decisis.** AE. 11: 5
- declarat.** AE. 5: 246
- declinat.** AE. 4: 185
- decolor.** AE. 8: 326
- decoquit.** G. 1: 295
- decora.** AE. 1: 429. 2: 448. 4: 559

I N V I R G I L I U M.

decorat. AE. 5: 343
decoram. AE. 1: 589. 9: 365
decorant. AE. 6: 217
decorate. AE. 11: 25
decorat. AE. 9: 215
decori. dat. E. 5: 32. Nom. plurali. AE. 5: 133. 12: 126
decoris. AE. 5: 174, 647
decoro. AE. 12: 210
decoros. AE. 11: 194, 480
decorum. AE. 2: 392, 4: 589
decrevit. AE. 4: 475. N. tr. 5. v. de-
 cemo.
decnis. AE. 4: 597: 10: 94. 11: 117. 12: 797
decurre. O. 2: 39
decurrens. AE. 11: 490
decurrere. AE. 4: 153. 11: 189
decurret. AE. 2: 41. 5: 212, 610
decurret. E. 5: 84
decursu. AE. 12: 523
decus. E. 4: 11. 5: 34. G. 2: 40. AE. 1: 592. 2: 89. 4: 150. 5: 229, 262. 6: 546. 7: 473. 8: 301. 9: 18, 405. 10: 135, 507, 858. 11: 155, 508, 657. 12: 58, 83, 142
decussit. G. 1: 131. 2: 404
decussit. O. 4: 12
decussit. AE. 10: 718
dede. O. 4: 90
dedecus. AE. 10: 681. 11: 789. 12: 641
dederam. AE. 11: 46
dederas. AE. 11: 152
dederat. G. 4: 487. AE. 1: 196, 319, 345. 3: 546. 4: 653. 5: 538, 572. 7: 560. 8: 565. 10: 172
dederit. G. 1: 287. 3: 83, 115, 247, 378. 4: 204. AE. 1: 398. 2: 53, 243, 566. 3: 238, 337, 566. 9: 686. 10: 488. 11: 190. 12: 696
dederis. AE. 4: 436
dederit. AE. 10: 49. 11: 128
dederunt. AE. 9: 292
dedi. AE. 1: 279. 9: 89. 10: 93
dedignata. AE. 4: 536
dedimus. AE. 4: 213
dedissim. AE. 4: 606. 10: 854. 11: 162.
dedissent. AE. 2: 136. 11: 112
dedisset. AE. 8: 523, 570. 9: 704: 11: 118, 568
dedisti. AE. 5: 195. 7: 2. 12: 633
dedis. E. 1: 45. 2: 37. 8: 96. G. 1: 276. 2: 20, 306, 455. 3: 267, 480. 4: 528, 529. AE. 1: 62, 66, 176, 248, 523, 738. 2: 171, 310, 482, 790. 3: 75. N. tr. 5: 4: 55, 370. 5: 139, 579. 6: 76, 628. 7: 24, 323, 471, 520, 554. 8: 30, 167. 322, 405, 541. 9: 173, 816. 10: 200, 235, 242, 383, 393, 508, 633, 704, 870. 11: 385, 795, 798, 799, 840. 12: 81, 181, 211, 301, 341, 441, 540, 681, 879
dedita. AE. 8: 132
deducam. O. 3: 11
deducat. O. 3: 122
deducit. O. 1: 114. AE. 10: 618
deducere. E. 6: 71. 8: 69. N. tr. 5. O. 1: 255, 269. N. ibidem. 2: 354. AE. 2: 800. 6: 397
deductum. E. 6: 5
 Recte notat Macrobius, *deductum*

pro tenui eleganter positum, ad imita-
 tionem antiquorum, qui deductam
 vocem, tenuem, & demissam dice-
 bant; & similiter vocem *deducere*, te-
 nuem & tinnulam reddere: ut plenius
 testibus ab eo citatis probatur. Hinc
deducere pro *imminuere* & *destrahere*: un-
 de & *deductio* pro *imminutione*, Pedia-
 no Alconio auctore. Et Paulus Juris-
 consultus Digestorum libro 50. Titulo
 illo aureo, de verborum & tenuum sig-
 nificatione, scribit: Bona intelliguntur
 cuiuscumque, quae deducto aere alieno
 superfluit. Quod autem Honoratus
 Grammaticus ait, *deductum tenne*, trans-
 latio a lana, quae deducitur in tenui-
 tatem, tripliciter quidem ab eo peccatum
 est. Primum, quod *deductum carmen*,
 de similitudine lanæ dici existi-
 mavit. Deinde, quia puravit lanam,
 quotiescumque deducitur, in fila te-
 nuiora exire necesse est: quasi docta
 netricis manus a rudi omnino non in-
 terit: Nisi respectu globi lanæ hoc
 ipsum dixerit, unde fila deducta prae
 ipsius crassitudine tenuia esse videantur:
 quod omnino magis ineptum esset.
 Tum etiam, quia, etsi hanc Servio fi-
 lorum tenuitatem condonamus, falso
 credit, de similitudine illorum tenui-
 tatis, tenuitatem quoque carminis
 Bucolici significari, quod sane contra-
 rium est. Nam linguae Latinae usus
 & ratio ita postulat, ut *Ducere carmen*,
 & *Deducere*, simpliciter, etsi quidam
 aliter senserint, pro eo quod est *car-*
men scribere, qualecumque illud sit,
 etiam Heroicum, accipiamus; quod e-
 jus scriptura per versuum quandam de-
 ductionem, tanquam linearum, certis
 suis cuiusque quasi metis praescripta-
 rum, ducatur & exaratur, quippe quod
 certis legitimisque pedibus clauduntur.
 Sicuti & nentes filum in solitam lon-
 gitudinem intorquendo deducunt, quo
 postea fuso involuto, rursus ad lanæ
 globum manum revocant, aliud iden-
 tidem filum deducturæ. *Vetam*, quan-
 tum unica deductione intorquent, fem-
 ellæ nostrates appellant, a vehendo,
 puto, quod a colo vehatur, vel acu
 ducatur, dum suitur: unde aliae *An-*
gonara quasi *Acunara*, de eadem re,
 ab acu appellatione deducta. Nisi *ve-*
tam a vinciendo, id est, suendo,
 denominatum malis, ut diffusius in
 nostro Stico tradimus Sed ad pro-
 banda ea, quae diximus, accedamus.
 Naso: *Inque tot adversis carmen mirabi-*
tar ullum Ducere me tristis sustinuisse manu.
 Ubi animadvertendum, quod pro no-
 bis, *manu ducere* apertissime dictum
 est. Horatius Sermonum lib. 1. Satyra
 ultima: *Forte epus acer, Ut memo, Va-*
rius ducit, & idem ipse Horatius ad
 Augustum, *Quam lamentamur, non op-*
parere labores Nostros, & tenui dedu-
cta permata filo. Ubi adjectione *tenui*
 filo carmen perfectum ingenio, & e-
 laboratum industria Venustissimus Poeta
 D d d

accipit, quia *ducere carmen*, & *deducere*,
 ut dicamus, facit ipsa carminis
 scriptio & exaratio, ut diximus, quæ
 lineæ cuiusdam brevioris terminatæ.
 Unde fortasse *Prosa duci*, & *deduci*
 nullo pacto Latine diceretur, quæ
 quod porro versum protendatur, ita est
 appellata. Nulla igitur in his locutio-
 nibus tenuitas intelligitur. Quin potius
 si his addas *tenui filo*, non etiam te-
 nuitatem illam Servii significabis, qua
 intelligit, ut res ipsa est, carmen Bu-
 colicum scriptum: sed sicut tenuitas fi-
 li netricem semper ipsam summopere
 commendat, ita carmen tenui filo de-
 ductum, magnopere auctoris ingenium
 accuratissimum laudat: ut Horatii nos-
 tri auctoritas docet. Neque in idem in
 illo loco, *Primaque ab origine mundi*
Ad mea perpetuum deducite tempora car-
men, ulla tenuitas significatur; sed con-
 tinuatio quaedam perpetua seric ab o-
 be condito ad sua usque Vatis tempo-
 ra derivata. Sicut & illud, *Carmina*
proveniens animo deducta sereno, origi-
 nem carminis, quod ab animo profici-
 citur sereno, declarat. Caeterum si
 Honoratus Grammaticus diligentius ani-
 madvertisset differentiam, quæ est
 inter *dicere carmen deductum*, & *ducere*,
 aut *deducere carmen*, dum in sua para-
 phrasi *deductum tenne* recte interpreta-
 tur, profecto non ad translationem a-
 liquam lanæ incautus recurrisset, sed
 ad exempla potius Macrobianæ. Nam
 cum *dicere carmen*, & *carmen ducere*, &
deducere, idem fere sint; nugationem
 incurrisset vates alioqui diligentissimus:
 nisi *deductum*, id est, *tenne*, ea ratio-
 ne exponeretur, quam diligenter Ma-
 crobius observavit. Quem tamen etiam
 in sua paraphrasi lapsus obiter ani-
 madvertimus, quod ait: *Deductum pro*
tenui & subtili. Nam etsi hæc aliquan-
 do synonyma sunt, diverso tamen sen-
 su carmen *subtile* & *tenue* dicimus:
 nam & ingenium *subtile* appellamus
 in ejus laudem; quod rursus, cum vi-
 tuperamus, *tenue* vocamus: & tenui-
 tas carminis nunquam commendatur,
 nisi cum lex ipsius exposcat: qualis est
 præcipua Bucolici carminis laus, ut
 tenue sit. Unde Poeta, *Silvestrem tenui*
musam meditaris avena, & similia non
 pauca. Quod autem scribit Nonius,
 hic *deductum pro molli & suavi* acci-
 piendum, meræ nugæ sunt.
deducunt. AE. 3: 71. 4: 398
decriit. AE. 7: 262
decrunt. G. 2: 200, 233
decroverat. E. 7: 7.
deest. AE. 10: 378
defecerit. O. 4: 281
defecisse. AE. 12: 2
defecit. AE. 12: 255
defectus. O. 2: 478
defende. AE. 10: 905
defendentum. AE. 11: 886
defendere. AE. 2: 447. 9: 114, 521, 538.
 10: 130. 12: 586, 627

de-

INDEX ERYTHRAEI

- defendat.* G. I: 448
defendi. AE. 2: 292
defendier. AE. 8: 493
defendit. AE. 10: 709
defendite. E. 7: 47. N. II. 5. 12: 265
defendo. E. 7: 6
defensa. G. 3: 544. AE. 2: 292
defensu. AE. 8: 658
defensoribus. AE. 2: 521
defensum. AE. 12: 437
defensus. AE. 2: 257
defstr. AE. 4: 226. 5: 730. N. II. 5
deferat. E. 8: 60
deferrimus. AE. 9: 604
defertur. AE. 10: 688
defessa. G. 4: 438
defessi. AE. I: 157. 2: 285, 565
defessus. AE. 7: 126
defice. AE. 6: 196
deficere. AE. 9: 352
deficerent. G. I: 149
deficeret. AE. 6: 354
deficimus. AE. 11: 424
defuit. G. I: 290. 3: 96. AE. 2: 505. 4: 689. 6: 143. 11: 231
defixitur. G. 2: 290
defigant. AE. 12: 130
defit. E. 2: 22
defixa. G. 3: 519. AE. 7: 249
defixae. AE. 6: 652
defixi. AE. 8: 520
defixit. AE. I: 226
defixus. AE. I: 495. 6: 156
deflecta. AE. 6: 220
defleuit. AE. 11: 59
deflexit. AE. 10: 331
deflueret. AE. 7: 495
defluit. G. 3: 447. AE. 8: 549
defluuit. AE. I: 404. 11: 501
deformare. AE. 12: 805
deformata. G. 4: 255. AE. 10: 844
deformis. G. 4: 478
defossa. AE. 10: 526
defossis. G. 3: 376
defosso. G. 2: 507
defringit. G. 2: 300
defringit. AE. 11: 748
defructa. G. 4: 269
defruunt. AE. 6: 89
defuerit. AE. 9: 298
defuit. AE. 2: 744. 7: 678. 12: 643
defuncta. G. 4: 475. AE. 6: 306
defunctae. AE. 9: 98
defuncte. AE. 6: 83
degenerant. G. 2: 59
degenerare. G. I: 198
degenerem. AE. 2: 549
degeneres. AE. 4: 13
degere. AE. 4: 551
degnstus. AE. 12: 376
dehinc. G. 3: 167. AE. I: 131, 256. 3: 464. 5: 722. 6: 678. 8: 337. 9: 480. 12: 87
dehiscat. AE. 4: 24. 10: 675. 12: 883
dehiscens. AE. I: 106. 8: 243
dehiscit. AE. 6: 52
dehiscit. AE. 5: 142
dehiscunt. G. I: 479. 3: 432
dei. AE. I: 636, 710. 2: 247. 3: 84, 91. 4: 556. 6: 51. 7: 204. 8: 201. 12: 336, 739, 780
dejecerat. AE. 10: 546
deject. AE. 3: 320. 5: 542. 8: 226. 10: 319. 11: 580
dejecta. AE. 11: 480, 833
dejectae. AE. 4: 152
dejectam. AE. 3: 317. 5: 490
dejecti. AE. 6: 581
dejecto. AE. 6: 862
dejectum. AE. 9: 770. 12: 509
dejecturum. AE. 12: 655
dejectus. AE. 10: 858
dejice. G. 3: 422
dejicit. AE. 11: 665
dejicit. G. I: 333. AE. 8: 428. N. II. 5. 10: 753. 11: 642
deinde. E. 3: 58. 5: 15. G. I: 106. 2: 79. 3: 565. 4: 161, 225. AE. I: 195, 614. 2: 391, 691. 3: 327, 373, 450, 609. 4: 561. 5: 14, 152, 258, 296, 303, 321, 323, 400, 741, 773. 6: 434, 756, 812, 890. 7: 135. 8: 66, 481. 9: 766, 781. 10: 261. 12: 195, 889
Deiopia. G. 4: 343
Deiopiam. AE. I: 72
Deiphobe. AE. 6: 36, 500
Deiphobi. AE. 2: 310
Deiphobo. AE. 6: 510
Deiphobum. AE. 6: 495
Deiphobus. AE. 6: 544
delapsa. E. 6: 16. AE. 5: 518, 722. 7: 620
delapsae. AE. 3: 238
delapsi. AE. 2: 262
delapsus. AE. 2: 377. 5: 838. 10: 596
delata. AE. 7: 411
delati. AE. 3: 219. 5: 57. 7: 22
delato. AE. 3: 154
delatus. AE. 3: 441
delecta. AE. 2: 18. 4: 130. 8: 499. 9: 226
delectae. AE. 5: 115
delecti. AE. 9: 162
delectos. E. 4: 35. AE. 3: 58. 7: 152. 11: 431
delectus. G. 3: 72
delegere. AE. 8: 53
delegi. AE. 5: 191
delegit. AE. 11: 658
delere. AE. 9: 248
deletas. AE. 11: 898
Delia. E. 3: 67. 7: 29
delibans. AE. 12: 434
delige. G. 4: 540. AE. 5: 717
delicias, vel per C *delicias.* E. 2: 2. 9: 22
delitui. AE. 2: 136
delituit. G. 3: 417
Delius. AE. 3: 162. 6: 12
Delos. G. 3: 6
delphinus. E. 8: 56
diphines. AE. 8: 673
delphinum. AE. 3: 428. 5: 594. 9: 119
delubra. G. 3: 23. 4: 541, 549. AE. 2: 225, 248. 4: 56, 66. 8: 716
delubri. AE. 2: 410
deludant. AE. 10: 642
Delum. AE. 4: 144
delusit. AE. 6: 344
demens. E. 2: 60. AE. 2: 94. 4: 78, 107, 374, 469, 562. 6: 172, 280, 590. 9: 560, 577, 728. 10: 813. 11: 276, 399. 12: 601
dementia. E. 2: 69. 6: 47. G. 4: 488. 5: 465. 9: 601
demere. AE. 2: 775. 3: 153. 8: 39
demersis. AE. 9: 119
demissum. AE. 11: 68
demisere. AE. 2: 85. 9: 437
demiserit. AE. 9: 527
demisit. AE. I: 297. 4: 694. 6: 455. 9: 804
demissa. AE. I: 561. 3: 320. N. II. 5. V. 4: 263. 7: 278. 8: 460. 10: 73. 11: 595
demissam. AE. 12: 635
demissae. G. 3: 35. N. ibid. aures. 3: 500
demisso. AE. 12: 220
demissum. AE. I: 288. 2: 262. Quamquam idem Non. ibid. perperam legit.
demistat. AE. 12: 884
demitte. G. 4: 542. AE. 5: 692
demistere. E. 9: 8. G. 4: 558. AE. 4: 428
demisti. G. 2: 231
demittimus. AE. 2: 398
demittit. AE. I: 297. 4: 268. 10: 662. 12: 853
demittit. G. I: 23
demittitur. E. 4: 7
demittunt. G. 2: 525. AE. 3: 535. 12: 609
Demodocum. AE. 10: 413
Demoleo. AE. 5: 260
Demoleus. AE. 5: 265
Demophoonta. AE. 11: 675
demorror. AE. 2: 648. 3: 481. 10: 30. 11: 175
denum. G. I: 47. 3: 205, 280. 4: 400. AE. I: 629. 2: 743, 795. 6: 154, 330, 573, 637. 9: 445, 815. 10: 849. 12: 6
denus. AE. 11: 329
denas. AE. 11: 326
denique. E. 2: 7. G. I: 461. 2: 112, 248, 369. 4: 450. AE. 2: 70, 295. 3: 439. 12: 793
denis. AE. I: 381. 10: 213
denis. G. I: 419, 445. 2: 227, 229, 275. 3: 86. AE. 6: 7, 592. 7: 673. 9: 514, 551. 12: 409, 466, 575, 744
densae. G. I: 342. 4: 75. AE. 7: 64, 720. 12: 663
densantur. G. I: 248. AE. 7: 794
densas. E. I: 14. 2: 3. 9: 60
densat. G. I: 419. AE. 11: 650
densate. AE. 12: 264
densi. AE. 9: 382, 534. 11: 834. 12: 280, 457, 563
densior. G. 3: 308. 4: 80
densis. G. I: 382. 2: 142, 411. AE. 2: 383, 409. 3: 23. 5: 459, 696. 7: 565. 11: 523
densissima. G. 2: 17. AE. 9: 555
densissimus. G. I: 333. AE. 10: 373
denso. G. 2: 275. 3: 124. 4: 216. AE. 2: 450. 9: 788. 12: 442
densus. G. 4: 347. AE. 2: 511. 10: 178, 379, 729
densum. AE. 5: 833
densus. G. 3: 196. AE. 10: 361
dentalia. G. I: 172
dente curvo, id est, falce. G. 2: 406. — *id est, vomere.* 423. AE. 6: 3
dentem. G. I: 262
dentes. G. 3: 255. AE. 5: 470
dentibus. G. 2: 141. 3: 514. AE. 3: 627, 664. 7: 279, 667. 8: 230. 10: 718. 11: 691

IN VIRGILIUM.

ditis. G. 2: 379
dentur. AE. 5: 737
diminuat. O. 1: 453. AE. 3: 366
des. AE. 1: 303, 589. 3: 632. 5: 467. 6: 51, 304. 7: 661. 8: 365, 601. 9: 97, 337
deserui. G. 1: 24. 4: 322. AE. 1: 254. 2: 365, 745, 764. 3: 172, 406. 4: 12, 178, 282, 576, 671. 6: 341. 7: 90, 136. 8: 187. 9: 134, 786. 11: 157, 305, 443, 725
des. E. 1: 37. 5: 23. 8: 103, O. 1: 338. 2: 493. 3: 456. AE. 1: 6, 543. 2: 181, 320, 618, 700. 4: 50, 492, 510, 519, 681. 5: 686. 6: 68. 7: 576, 593, 597. 9: 24, 642. 11: 269. 12: 192, 260, 581, 839
deposcit. O. 1: 112
deposcitur. G. 3: 458. AE. 2: 215
deposuimus. O. 4: 739
depressus. E. 1: 55. AE. 5: 92
deprestant. G. 2: 121
deprellere. E. 1: 22. AF. 9: 109, 328
dependens. AE. 1: 726
dependes. AE. 6: 301. 10: 836. 11: 693
deponas. AE. 12: 49
depone. E. 9: 62
deponere. E. 3: 32. N. II. 5. G. 4: 531. AE. 6: 632
depono. E. 3: 31
deponunt. AE. 5: 751. 7: 108. 12: 564
deposita. AE. 2: 76. 3: 612
depositi. AE. 12: 395. N. II. 5.
deposuere. AE. 12: 707
deposuit. G. 2: 24
deprecor. AE. 12: 931
depressa. AE. 10: 98
depressis. G. 4: 421
depressum. AE. 8: 247
depressus. AE. 5: 52, 273
depressas. G. 3: 276
depresso. G. 1: 45
deprope. AE. 11: 590
depropit. AE. 11: 859
depromunt. AE. 5: 501
depulit. AE. 5: 727. 9: 78
depulvis. E. 3: 82
depulsus. E. 7: 15
depulsus. G. 3: 187
Dercenni. AE. 10: 850
decepta. AE. 11: 195
deripe. G. 2: 242
des. AE. 11: 356
desaevit. AE. 4: 52. 10: 569
descendam. AE. 12: 649
descendens. G. 2: 497. AE. 6: 831
descendere. AE. 4: 159, 491. 5: 782. 11: 450
descendes. E. 7: 60
descendimus. AE. 3: 565
descendit. G. 2: 326. 4: 235. AE. 5: 683. 6: 404. 8: 423
descendo. AE. 2: 632
descendant. AE. 7: 675
descensus. AE. 6: 126
describens. AE. 6: 850
descripsi. E. 5: 14
descripsit. E. 3: 41. AE. 3: 445
desedimus. AE. 3: 565
desestis. AE. 8: 438
deseras. G. 1: 70
desere. G. 4: 543. AE. 10: 600, 649
deserimus. AE. 3: 190

deseris. AE. 3: 711. 4: 323. 10: 594
deserit. E. 8: 30. G. 1: 364. AE. 4: 144. 5: 220. 7: 543. 9: 694. 11: 470, 902, 12: 683, 698, 732
deserta. E. 6: 80. G. 3: 291, 342, 462, 476. AE. 1: 384. 2: 562. 3: 122, 646. 4: 42, 330, 468, 677. 7: 404. 8: 191. 11: 514
desertae. AE. 2: 714. 11: 843
desertas. AE. 3: 4
deserti. G. 4: 508. AE. 2: 572. 11: 412
desertis. AE. 12: 863
deserto. AE. 2: 24. 12: 664
desertorem. AE. 12: 15
desertos. AE. 2: 28. 5: 612
desertere. AE. 2: 565. 3: 618. 4: 582. 7: 394
deseruisse. AE. 7: 291
deseruit. AE. 2: 791
desidia. G. 4: 94
desidiar. AE. 9: 615
designat. AE. 5: 755. 7: 157
desiit. AE. 12: 355
desinit. AE. 10: 453. 11: 500. 12: 741
desine. E. 5: 19. 8: 61. 9: 66. G. 4: 448. AE. 4: 360. 6: 376. 10: 881. 12: 800
desinit. E. 4: 9. 8: 11
desinit. G. 3: 61. AE. 10: 211
desiste. AE. 12: 60
desistere. AE. 1: 37. 10: 441
desolati. AE. 11: 870
desolavimus. AE. 11: 367
despectant. AE. 7: 740
despectare. AE. 1: 396
despectas. AE. 10: 409
despectus. E. 2: 19. N. II. 5. AE. 4: 36
despicere. G. 2: 187
despicens. AE. 1: 224
despicis. E. 8: 32
despumat. G. 1: 296
desinat. AE. 2: 129
desituent. E. 1: 61
desinat. AE. 4: 326
desueta. AE. 1: 722. 2: 509. 6: 814. 7: 693
desunt. E. 8: 67
desuper. E. 1: 165, 420. 2: 47. 4: 122. 6: 678. 8: 249, 705. 9: 639. 12: 295
det. G. 1: 350. 3: 188. AE. 3: 584. 4: 429. 10: 44, 617. 11: 346, 592
detecta. G. 3: 158. AE. 8: 241
detectus. AE. 10: 133
deterior. G. 4: 89. N. II. 6. AE. 8: 326
deterrimus. G. 3: 82
detexere. E. 2: 72
detinet. E. 10: 45. AE. 2: 788. 4: 85, 348. 10: 809
detonet. AE. 10: 809
detorquent. AE. 5: 832
detorquet. AE. 4: 196. 5: 165. 11: 765
detorsit. AE. 9: 746
detraxerat. AE. 5: 260
detrahit. G. 4: 513. N. II. 5
detrahant. G. 3: 57
detruide. AE. 9: 496
detruere. AE. 6: 584. 7: 469. 9: 510
detrudunt. AE. 1: 145
detruit. AE. 7: 773
detulerat. AE. 12: 773
detulit. AE. 4: 299, 358. N. II. 5: 9. 19. 12: 417
detur. AE. 3: 7

deturbat. AE. 5: 175. N. II. 3. 6: 418. 9: 411. N. ibid. 10: 555
Demalion. G. 1: 62
develta. G. 2: 408
devenere. AE. 1: 361. 6: 638
devenent. AE. 4: 125
deveniunt. AE. 4: 166
devenit. G. 2: 207
deveno. G. 3: 524. AE. 8: 280
devenus. G. 1: 241. 4: 293
devicla. AE. 9: 264. 10: 370. 11: 268
devictus. AE. 8: 394
denm. E. 8: 35. G. 4: 221. AE. 4: 358. 6: 79. 8: 275. 9: 659
denm. E. 4: 15, 49. O. 2: 148, 473. 3: 486. 4: 276, 448, 521. AE. 1: 9, 229. 2: 54, 156, 248, 257, 623, 788. 3: 59, 215, 375, 476. 4: 2, 62, 268. 5: 707. 6: 322, 376, 461, 565, 786. 7: 58, 239, 306, 584, 620. 8: 7, 36, 41, 698. 9: 82. 10: 101, 228, 252, 470, 875. 11: 4, 233, 785. 12: 199, 851
devolet. G. 4: 702
devolvunt. G. 4: 349. AE. 2: 449
devoce. AE. 11: 442
drovoet. AE. 12: 234
devota. AE. 1: 712
deus. E. 1: 6, 7, 19. 4: 63. 5: 64. 8: 75. 10: 26, 61. G. 1: 297. 2: 392. 3: 392. 4: 315. AE. 1: 199, 719. 3: 338, 715. 4: 440, 574, 651. 5: 391, 640, 841, 854. 6: 46, 348, 749. 7: 498. 8: 31, 352, 336. 9: 77, 185, 211, 601, 721. 10: 72, 424, 773. 11: 118. 12: 90, 321, 329, 500, 677
dexter. AE. 4: 294. 5: 162. N. II. 5. 8: 137, 302. N. ibidem. 9: 769
dextera. N. 4: 307. 6: 451, 541, 879. 7: 366, 474. 9: 289, 469. 747. 10: 333, 341, 395. 11: 172, 178, 339. 12: 428, 436, 538
dextra. E. 1: 36. AE. 4: 579, 597. 8: 169, 567. 10: 610, 773. 11: 118, 385. 12: 97
dextra. G. 1: 235, 329. AE. 1: 98, 334, 611. 2: 291, 388, 425, 552, 592. 4: 60, 704. 5: 457, 479, 642, 692. 6: 485, 656. 9: 354, 563. 9: 320, 677, 807. 10: 226, 246, 279, 326, 339, 650, 797, 830, 11: 267, 408, 528, 556, 651, 743, 862. 12: 14, 50, 206, 373, 403, 644, 659
dextrae. AE. 1: 408. 2: 723. 4: 104. 7: 498. 8: 164. 10: 517, 797, 847. 11: 292. 12: 357
dextram. AE. 1: 408. 3: 610, 670. 4: 314. 5: 443. 6: 370, 697. 7: 234, 266. 8: 124, 164, 278, 558. 9: 741. 10: 414, 823. 11: 277, 672, 750. 12: 196, 312, 579, 734, 930, 939
dextras. AE. 1: 514. 3: 83. 6: 613. 8: 467. 9: 250, 558. 11: 165, 414
dextris. AE. 2: 444. 8: 274. 11: 606, 735
dextro. G. 3: 86
dextros. AE. 5: 831
dextrum. AE. 3: 413, 420
Di. AE. 6: 64, 324
dia. AE. 11: 657
Diana. prima longa. AE. 1: 499. prima brevi. 11: 582
Dianae. AE. 3: 681. 4: 511. 7: 306, 764, 769. 11: 537, 652, 857
Dianam. AE. 11: 843

- I N D E X E R Y T H R A E I

- dic.* E. 3: 1. N. tr. 5. 31, 104, 106. 8: 78. AB. 1: 753. 4: 635. 5: 551. 6: 318, 343. 7: 546
- dicabo.* AE. 1: 73. 4: 126
- dicam.* G. 1: 104, 311. 2: 95, 226. 4: 5, 537. AB. 2: 712. 2: 388. 4: 43. 6: 722. 7: 41, 42. 11: 348
- dicamus.* E. 10: 6. AE. 11: 322
- dicat.* E. 4: 59. 10: 34. G. 1: 350
- dicatis.* AE. 5: 60. N. tr. 5
- dicatur.* E. 6: 72
- dicemus.* E. 5: 51. 8: 5. G. 2: 393
- dicenda.* E. 10: 3
- dicendum.* G. 1: 160
- dicens.* AE. 2: 550. 10: 744, 856. 12: 950
- dicent.* AE. 6: 850
- dicente.* AE. 10: 101
- dicentem.* AE. 4: 362
- dicentur.* AE. 5: 633
- dicere.* E. 4: 54. 5: 2. 6: 5, 6, 8. 8: 9. 35. G. 1: 463. 3: 46. 4: 502. AE. 2: 791. 4: 391. 7: 370, 449. 8: 12. 9: 233. 10: 555. 11: 345, 508. 12: 112
- diceret.* E. 9: 4. AE. 6: 162
- dicet.* AE. 1: 277. 12: 40
- dicetis.* E. 3: 59
- dicetur.* E. 8: 272
- dicis.* G. 4: 356
- dicite.* E. 3: 55. 8: 63. AE. 1: 137. 6: 669. 7: 195. 8: 119. 9: 79
- dicitur.* AE. 4: 204. 5: 602. 6: 107, 235. 7: 409. 9: 591
- dicta.* AE. 1: 81. 2: 115, 678. N. in Differ. verb. inter speratam, & dictam, & pactam & sponfam. 790. 3: 169, 250, 702. 4: 226, 380, 428. 5: 32, 315, 852. 6: 73, 377, 628. 7: 212, 292, 323, 471. 8: 175, 337, 541, 583. 9: 431. 10: 104, 244, 448, 491, 584, 585, 600, 612, 633. 11: 330. 12: 11, 41, 75, 81, 441, 644, 895
- dictae.* AE. 3: 210
- dictatae.* AE. 3: 171
- dictatae.* E. 6: 56
- dictaei.* G. 2: 536
- dictaeo.* G. 4: 152
- dictatos.* AE. 4: 73
- dictam.* AE. 7: 671
- dictamnum.* AE. 12: 412. Lege ex Theophrasto, quem potissimum hoc loco poeta sequitur: Non autem *dictamnum* ut haecenus passim codices, etiam Aldini. Nam Graece est *διταμνον*. Adi Hermolaum in Corollario, & recentiores.
- dictis.* AE. 9: 387
- dictis.* AE. 1: 153, 197, 579, 585, 663, 689. 2: 147, 336, 775. 3: 153, 189, 358, 379. 4: 54, 92, 197, 219, 388, 394, 476. 5: 357, 387, 464, 719, 770, 816. 6: 98, 382, 387, 468, 759, 770, 816. 6: 124, 382, 468, 759, 898. 7: 249, 284, 373, 445. 8: 35, 126, 359, 373, 611, 643. 9: 127, 387, 621, 652, 661. 10: 278, 368, 448, 466, 591. 11: 222, 342, 376, 520, 827. 12: 45, 212, 238, 565, 625
- dicto.* AE. 1: 142, 695. 7: 433. 11: 242
- dictum.* G. 2: 30. 3: 275. 4: 544. AE. 1: 439. 2: 174, 680. 3: 26, 365, 621. 4: 182, 454. 7: 64. 8: 252, 565
- dictum.* AE. 8: 344
- dicturus.* AE. 3: 154
- dictus.* G. 3: 6. 6: 138. N. tr. 5. 7: 412
- dicunt.* E. 1: 20. 9: 13, 33. G. 3: 280, 531. AE. 1: 530. 3: 163. 6: 441, 644. 7: 607. 10: 565
- dicuntur.* AE. 12: 845
- Didymaonis.* AE. 5: 359
- didita.* AE. 8: 132
- diditur.* AE. 7: 144
- Dido, quae & Elisa, & Phoenissa, & Regina, mirum est, quam varia apud Poetam epitheta sortitur, pro opportuna locorum & sententiarum varietate, quae Lectorem collegisse juvabit. AE. 1: 299, 340, 360, 446, 496, 503, 561, 601, 613, 670, 685, 718, 749. 4: 60, 68, 101, 117, 124, 165, 171, 192, 263, 291, 308, 383, 408. 450, 596, 642. 5: 571. 6: 450, 456. 9: 266. 11: 74*
- diducitur.* AE. 5: 720
- diductas.* AE. 3: 419
- diductis.* AE. 5: 581
- die.* E. 2: 42. 3: 34. G. 3: 400. 4: 466. AE. 3: 205. 4: 77. 8: 102. 11: 397, 914
- die.* G. 1: 208. Ita habet vulgata lectio pro *diei*, quam & Servius agnoscit; nulla tamen apocopa, sed genitivo regulari atri quo: a quo etiam proae orationis auctores non abhorruerint. Sicut Salustius, qui *vix decima parte die dixit, & Acte pars*. Horat. *Constantis juvenem fide*. Et de Tereo Ovid. *Utque fide pignus dextris utriusque poposcit*. Sed testimonium, quod in Rosa legitur, quae Maroni nostro vulgo adscribitur, locupletius quidem esset, nisi essent, qui hoc carmen magis ad Aufonium auctorem referrent, in ea ita legitur: *Ad primos radios interitura die, Hanc lectionem recepit & Probus statim per initia Catholicorum. Sunt & codices, in quibus legas diei, per u diphthongum: veluti alii habent diei per synopam pro diei, vel diei pro die: quia e & i indifferenter in fine antiqui uterentur. Quam lectionem sequitur C. Julius Rom. in libello, quem Sosipater Charisius de Analogia recitat, ubi ita scriptum est: diei pro die, seu diei. Virgilius: *Libra diei, somnique par, n. sec. horas*. De cuius genitivi forma Gellius lib. 2. cap. 14. non pauca, pro illo loco, ut ipse legit, *Munera, laetitiamque diei*. Verum idem Gellius *dies* patrio casu hoc loco multis defendit, praeter idographi Virgilio codicis auctoritatem, quem citat, ubi *dies* scriptum legeretur. Illud etiam non dissimulandum, quod animadvertimus, ubi in exemplo Ciceronis ex oratione, quam pro Sexto Roscio dixit, Gellius *pernicis* patrio casu agnoscit, Sosipatrum lib. 1. constanter *pernicies* legere.*
- diebus.* E. 5: 24. G. 1: 268. 2: 201, 329. 3: 503. AE. 2: 342. in fine carm.
- diei.* AE. 9: 156
- diei.* E. 8: 17. G. 1: 249, 259, 458. 3: 303. 341. AE. 1: 88, 374, 732. 2: 802,
- 3: 198, 201. 4: 63, 620, 697. N. de Doctorum indagine. 5: 64, 766. 7: 145. 8: 94, 269, 601. 10: 504, 808
- dies.* E. 1: 44. 8: 8. G. 1: 205. 2: 76, 312, 434. 2: 337, 527. 3: 66, 553. AE. 2: 126, 132, 249, 324. 3: 356, 588. 4: 169, 5: 43, 49, 104, 762, 783. 6: 70, 127, 429, 556, 745. 7: 149. 9: 7, 107, 281, 447, 488, 759. 10: 215, 257, 467, 508. 11: 28, 133, 425, 687. 12: 114, 150, 202
- differre.* AE. 8: 173
- differi.* G. 3: 197. N. tr. 5. AE. 11: 470
- difficile.* G. 2: 257
- difficiles.* G. 2: 179. AE. 4: 694. 5: 865
- diffideret.* AE. 3: 51
- diffidit.* AE. 9: 589
- diffugiens.* AE. 4: 123
- diffingimus.* AE. 2: 212
- diffugit.* AE. 10: 804
- diffingunt.* G. 3: 150, 277. AE. 2: 399. 5: 677. 9: 756
- diffundere.* AE. 1: 319
- diffundit.* AE. 4: 195. 10: 908
- diffundite.* AE. 11: 465
- diffunditur.* AE. 7: 708
- diffudit.* G. 4: 415
- diffusos.* E. 3: 39
- digerit.* AE. 2: 182. 3: 446
- digesta.* G. 2: 54, 267
- digitis.* AE. 10: 396
- digitis.* AE. 6: 647
- digitus.* G. 2: 250. AE. 5: 426
- digna.* E. 8: 10. 9: 36. G. 1: 168. AE. 11: 605. 2: 144. 3: 318. 5: 355. 6: 662. 9: 252, 296, 595. 11: 856. 12: 811
- dignabere.* AE. 10: 866
- dignae.* E. 4: 3
- dignas.* AE. 1: 600. 2: 557
- dignata.* E. 4: 63. 6: 1
- dignate.* AE. 3: 475. N. tr. 5
- dignatur.* AE. 12: 464
- dignatus.* AE. 10: 732. N. tr. 5
- digner.* AE. 11: 169
- dignetur.* AE. 4: 192
- dignior.* AE. 9: 212
- dignis.* AE. 11: 355
- digno.* E. 8: 32
- dignor.* AE. 1: 335
- dignum.* G. 3: 391. AE. 6: 173. 7: 389. 8: 364. 10: 668, 825
- dignus.* E. 3: 109. 5: 54, 89. G. 1: 507. AE. 7: 653
- digrediens.* AE. 3: 492
- digressa.* AE. 5: 650
- digressi.* AE. 4: 80
- digressu.* AE. 3: 482. 8: 583
- digressum.* AE. 2: 718. 3: 410, 715
- digressus.* G. 3: 300
- Dii.* unica syllaba per synthesim. E. 2: 60. G. 1: 21. 498. 3: 513. AE. 1: 603. 2: 190, 352, 536, 702. 3: 265, 522, 620. 4: 610. 5: 50, 235. 6: 64, 264, 324, 529. 7: 259. 8: 484. 9: 184, 247, 254. 10: 758. 12: 188, 539, 895
- Dii.* AE. 1: 636
- Servius in altera lectione, *Dei* agnoscit, s. Bacchi, & vinum intellige: quam lectionem, tanquam *filios*, excruciantur plerique aetatis nostrae vi-

ri non ineruditi: Aeteta vero, ale: ut
hac lectione, sola scriptura a Gellio
dissentiat. Etenim ipse noctium Arti-
carum lib. 9. dii scribendum, forma
alia genitivi antiqua, veterum exem-
plis contendit, Dei omnino, veluti im-
peritionum lectionem, rejiciens. Cujus
& nos sententiae facile accedimus: id
quamobrem faciamus, rationem alibi
latius reddiduri.
Dii. G. 2: 101. AE. 2: 428. 3: 12. 4: 45.
5: 809. 6: 131, 394. 7: 229. 8: 245,
679, 682, 715. 9: 642. 12: 118
dilapsa. G. 3: 557
dilapsus. G. 4: 410. AE. 4: 705
dilecta. AE. 4: 31. 9: 85
dilectae. G. 1: 399. AE. 2: 784
dilectus. AE. 1: 344. 5: 569. 12: 391
dilexit. AE. 9: 430
diligit. AE. 8: 590
dilue. G. 1: 344
diluit. G. 1: 326
diluvio. AE. 7: 228. N. II. 4. 12: 205
Dymas. AE. 2: 340, 394, 428
dimensa. G. 2: 284
dimensi. AE. 12: 117.
dimensum. G. 1: 231
dimittam. AE. 1: 571, 577. N. II. 5. V.
dimittere. 8: 171
dimittite. AE. 11: 706
dimistere. AE. 4: 428. 5: 29. 10: 46, 366.
12: 844
dimittit. AE. 1: 297
dimoverat. AE. 3: 589. 4: 7. II: 210
dimovet. AE. 9: 645
dimovit. G. 2: 513. AE. 5: 839
Dindyma. AE. 9: 618. 10: 252.
dinumerans. AE. 6: 691
dio. G. 3: 435
Diomedem. AE. 11: 243
Diomedis. AE. 1: 752. 8: 9. 10: 581. 11:
226
Dionaeae. AE. 3: 19
Dionaei. E. 9: 47
Dioveni. AE. 12: 509
Diores. AE. 5: 297, 324, 339, 345
Dioxippum. AE. 9: 574
dira. G. 1: 37. 3: 469. N. II. 1. V. dirum.
AE. 2: 519. 3: 211, 228, 235, 256, 593,
713. 6: 373, 498, 721. 7: 22, 520. 8:
194, 350. 9: 185, 621. 10: 572. 11: 273,
792. 12: 914
dirvae. AE. 1: 293. 2: 622. 3: 262. N. II.
1. V. dirum. 4: 473, 610. 8: 701. 10: 50
Dirvae. AE. 12: 845. Genitiv. 869
diratum. AE. 8: 235
Dirarum. AE. 7: 314, 454. 8: 235
Dircaeus. E. 2: 24
dirctae. G. 2: 281
dirctis. AE. 5: 467
dircepta. AE. 2: 563. derepta. II: 193
dirceptis. G. 2: 8
dirceptum. AE. 11: 743
dirceverat. AE. 10: 401
dircevere. AE. 7: 523
dirxit. AE. 7: 497
dirxiti. AE. 6: 57
diri. NOM. plur. G. 1: 488. AE. 12: 199
dirige. AE. 1: 401. 5: 162. 11: 855
dirigere. AE. 10: 140

dirigit. AE. 11: 654. 12: 490
dirigite. AE. 6: 195
diriguere. AE. 7: 447
dirigit. AE. 3: 260, 308
dirimamus. AE. 12: 79
dirimit. AE. 7: 227
diripere. AE. 3: 267
diripient. AE. 4: 593
diripit. AE. 10: 414, 475
diripiunt. AE. 1: 211. 3: 227
diripere. G. 4: 214. AE. 9: 75. 12: 283
dirum. G. 4: 246. AE. 4: 563. 11: 56, 217.
12: 924
dirus. AE. 2: 261, 762
diruta. AE. 10: 363
discae. E. 10: 61
disce. G. 3: 414. AE. 2: 66. 12: 146, 435
discedam. AE. 6: 545
discedat. G. 3: 24
discedens. AE. 8: 167. 9: 40. 10: 246. 11: 46
discedere. E. 3: 78. G. 4: 359. AE. 2: 109.
9: 20. 12: 184
discedite. AE. 2: 644
discentem. AE. 5: 222. N. II. 5.
discere. G. 1: 351. 2: 106. AE. 6: 488, 755
discernere. AE. 3: 201
discerneret. AE. 12: 898
discerptum. G. 4: 522
discerptus. AE. 9: 313
disces. AE. 5: 737
discesserat. AE. 10: 215
discessere. AE. 12: 696
discessu. AE. 6: 464. 8: 215
disces. E. 4: 42
discimus. G. 2: 249
discindas. AE. 8: 724
discindere. AE. 9: 20
discindit. AE. 12: 602
discipulos. G. 3: 514
discit. G. 3: 232. AE. 6: 433
discite. G. 2: 35. AE. 3: 103. 6: 620
discludere. E. 6: 35. Macr. Sat. lib. 6.
cap. 3. AE. 12: 782
disco. AE. 1: 630
discolor. AE. 6: 204
discordes. AE. 10: 356
discordia. E. 1: 72. G. 2: 496. 4: 68. AE.
2: 423. 6: 280. 7: 545. 10: 9, 106. 12:
313, 583
Discordia. AE. 8: 702
discordibus. G. 2: 459. AE. 9: 688
discrepat. AE. 10: 434
discreverat. AE. 4: 264. 11: 75
discrimina. AE. 1: 264. N. II. 5. 6: 646.
9: 143. 10: 382, 393, 529
discriminat. AE. 11: 144
discrimine. AE. 1: 574. N. II. 5. 3: 629,
685. 5: 154. N. ibid. 6: 319. 9: 210.
10: 108. 11: 12, 498, 770
discumbere. AE. 1: 708
discumbitur. AE. 1: 700
discunt. G. 3: 558
discurrere. AE. 5: 580
discurrit. G. 4: 292
discurritur. AE. 11: 468
discurrunt. AE. 9: 164. 12: 577, 590
discussae. AE. 9: 810. 12: 669
discussit. G. 3: 357
disjecerit. AE. 8: 290
disjicit. G. 1: 283. AE. 1: 43

disjella. AE. 12: 482, 689
disjellae. AE. 8: 191
disjellam. AE. 1: 128
disjellas. AE. 2: 608
disjelli. AE. 11: 870
disjellis. AE. 8: 355
disjice. AE. 1: 70. 7: 339
disjicit. AE. 12: 308
disjungiuntur. AE. 1: 252
disparibus. E. 2: 36
dispendia. AE. 3: 453
disperdere. E. 3: 27
dispergit. G. 4: 431. AE. 10: 416. 11: 619
dispersa. AE. 10: 406
dispersi. AE. 3: 197
dispersit. AE. 11: 795
dispersum. AE. 8: 321
displicat. G. 3: 56
disponunt. AE. 3: 237
disputerat. AE. 1: 512
disputit. AE. 1: 538. 5: 839
dissensu. AE. 11: 455
dissidet. AE. 7: 370
dissiliunt. G. 3: 362
dissiluisse. AE. 3: 417
dissiliuit. AE. 12: 741
dissimilem. AE. 9: 282
dissimulant. AE. 1: 516
dissimulare. AE. 4: 305
dissimulant. AE. 4: 291
dissimulo. AE. 4: 368
distant. AE. 8: 240. 12: 923
distans. AE. 3: 116
distendere. G. 3: 124
distendunt. G. 4: 164. AE. 1: 433
distent. E. 4: 21
distentas. E. 7: 3
distentent. E. 9: 31
distillas. G. 3: 281
distinet. AE. 11: 381
distrahus. AE. 7: 767. N. II. 9
distrahit. AE. 6: 617
distulerat. AE. 8: 643. N. II. 5. V. dif-
ferre.
distulit. G. 4: 144. N. ibidem. AE. 6:
569. 9: 155
Diti. AE. 4: 702
ditione. AE. 1: 236, 622. 7: 737. 10: 93
Ditis. G. 4: 467, 519. AE. 5: 731. 6:
127, 269, 397, 541. 7: 568. 8: 667. 12:
-199
ditissima. G. 2: 136
ditissimus. AE. 1: 343. 7: 537. 9: 360. 10:
563
diu. G. 1: 197. AE. 1: 351. 2: 509. 6:
738. 10: 304, 359, 480, 861. 12: 738,
781
diua. AE. 1: 482. 3: 552, 4: 369. 6: 197,
367. 7: 41. 8: 387, 396, 534. 10: 76,
255. 11: 560. 12: 139, 179
diuae. E. 10: 76. AE. 1: 447, 505. 2: 168,
232, 425, 787. 6: 637. 7: 645. 8: 437,
531. 9: 529
diuelleret. AE. 2: 197, 220. 4: 600
diuelleret. AE. 8: 568
diuellini. AE. 2: 434
diuerberet. AE. 5: 503. 9: 418
diuerberet. AE. 6: 294
diuersa. E. 8: 73. G. 4: 292, 369, 500.
AE. 1: 376. 3: 413. 4: 163. 5: 676. 7:
132.

INDEX ERYTHRAEI

132. 8: 642. 9: 1, 623, 691. 11: 203. 12: 557, 621, 726, 742
diversae. AE. 12: 487
diversus. AE. 1: 70. 12: 501
diversi. G. 1: 446. 7: 150. AE. 9: 416
diversis. G. 1: 258. AE. 12: 521, 708
diverso. G. 3: 32. 4: 432. AE. 2: 298, 716. 3: 232
diversus. AE. 12: 495
diversum. AE. 11: 261
diversus. AE. 5: 166. 11: 855
divertitur. G. 3: 293
dives. E. 2: 20. G. 2: 224, 468. AE. 1: 14. 2: 22. 4: 38, 263. 6: 195. 7: 11, 684. 9: 26. 10: 201
divi. AE. 3: 363. 12: 28
dividimus. AE. 2: 234
dividit. G. 1: 209. AE. 1: 197. 3: 383. 4: 285. 8: 20. 9: 751. 10: 134. 12: 45
divina. AE. 2: 15. 9: 659
divinae. G. 4: 220. AE. 5: 711
divine. E. 5: 45. 10: 17
divini. E. 3: 37. G. 1: 168. AE. 5: 47, 647. 10: 639
divinus. AE. 8: 306
divinitus. G. 1: 415
divino. E. 6: 67. AE. 3: 373
divinos. AE. 3: 442
divinum. AE. 1: 403. 8: 373
divis. E. 4: 15. AE. 2: 402, 647. 3: 19. 8: 103, 301. 12: 296, 817
divisae. G. 2: 116
divisus. E. 1: 67
divitiis. AE. 6: 610
divitis. AE. 7: 262. 12: 473
divo. adject. G. 3: 435. AE. 12: 769. *substant.*
divortia. AE. 9: 379. N. II. 5.
Divorum. AE. 7: 211
Divos. E. 1: 12. 8: 19. AE. 3: 222, 526. 5: 234. 6: 172, 620. 7: 370, 471. 8: 279. 11: 301. 12: 286.
diurnis. G. 3: 400.
Divum. G. 12: 797
Divum, pro divorum. E. 3: 73. G. 1: 238. 4: 347, 358. AE. 1: 46, 65, 79, 632. 2: 123, 241, 269, 336, 517, 602, 648, 777. 9: 5, 114, 148, 359, 370, 717. 4: 95, 201, 204, 356, 378, 396. 5: 45, 56. 6: 125, 368, 533, 589, 792, 799. 7: 50, 192, 443, 648. 8: 131, 504, 572. 9: 6, 495. 10: 2, 18, 65, 155, 175, 743, 880
diverat. AE. 2: 152, 621, 705. 3: 607. 4: 238, 331, 663. 5: 84, 740. 6: 633, 752. 7: 212. 8: 152, 276, 337. 9: 104, 410, 743. 10: 246, 482, 530, 547. 11: 120, 132. 132. 12: 574
divere. G. 3: 125. 4: 221. AE. 3: 693
diver's. E. 6: 69
diverunt. E. 4: 46. AE. 6: 242
divinus. AE. 8: 332
divit. E. 2: 38. G. 4: 499. AE. 1: 402, 736. 2: 376. 3: 258, 312, 335, 362. 4: 579, 650, 659. 5: 164, 239, 467, 477. 6: 155, 231, 677. 8: 66, 366, 615. 9: 14. 10: 776, 867, 882. 11: 561, 595, 709, 858. 12: 266, 681, 780
divisse. AE. 1: 533. 3: 166
do. AE. 12: 833
doceat. AE. 1: 332. 6: 109
doceat. AE. 4: 434
docebat. AE. 3: 717
docebo. G. 3: 440. AE. 4: 116. 6: 759. 8: 50. 11: 315
dosemus. AE. 11: 249
docens. AE. 12: 111
docent. G. 2: 77
doceri. AE. 6: 614
doces. E. 1: 5
docet. AE. 6: 891. 8: 346
docta. AE. 6: 292
dolissima. AE. 10: 225
docuere. G. 3: 116. AE. 1: 392. 5: 600
docuit. E. 5: 87. 8: 47. AE. 1: 741. 5: 523, 598, 705. N. II. 5. 6: 565
Dodona. G. 1: 149
Dodonaeos. AE. 3: 466
dolbas. E. 3: 14
dolens. AE. 1: 9
dolent. AE. 6: 733
dolentem. AE. 4: 393
doleve. AE. 4: 434
doli. G. 4: 400. AE. 1: 130. 2: 254. 8: 206
Doliceonis. AE. 10: 695
dolis. AE. 1: 673. 2: 44, 152, 196. 4: 128. 8: 393. 11: 523. 12: 26
dolitri. AE. 11: 732
dolo. AE. 1: 684. 2: 34. 4: 95. 5: 342. 11: 712
dolones. AE. 7: 664
Dolonis. AE. 12: 347
Dolopum. AE. 2: 7, 29, 415, 785
dolor. G. 3: 102, 457. AE. 2: 594. 4: 679. 5: 172. 6: 31, 383. 8: 220, 501. 9: 66, 139. 10: 398, 507. 12: 422, 801
dolore. AE. 1: 386, 669. 4: 474. 7: 291. 11: 151, 645, 709. 12: 411, 599
dolorem. AE. 1: 209. 2: 3. 4: 419, 547, 693. 5: 608. 6: 464. 9: 426. 10: 64. 11: 159, 645. 12: 146
dolores. AE. 1: 25. 5: 5. 12: 880
doloris. AE. 9: 216. 12: 945
dolorum. AE. 10: 863
dolos. G. 4: 346. AE. 1: 682. 2: 62, 252. 4: 296, 563. 6: 29, 567. 11: 704
doluisse. AE. 1: 669
doluit. G. 2: 499
dolum. E. 5: 61. 6: 23. AE. 5: 590
dolus. AE. 2: 390
damaudae. G. 2: 62
damaudi. G. 3: 164
damaudum. E. 2: 39. G. 3: 206
damaus. AE. 6: 80
domat. G. 3: 539. AE. 9: 608
domatur. G. 1: 169
domi. E. 3: 33. 7: 15
domibus. G. 2: 443
domina. AE. 11: 868
dominabitur. AE. 1: 285. 3: 97. 6: 766
dominae. AE. 3: 113
dominam. AE. 3: 438. 6: 397. 11: 805
dominantur. E. 5: 37. G. 1: 154. AE. 2: 327
dominaver. AE. 7: 70
dominata. AE. 2: 363
domini. E. 2: 2. 3: 16. AE. 12: 473, 534
dominis. AE. 12: 236
domino. AE. 9: 332
dominorum. AE. 6: 613
dominos. AE. 1: 282. N. II. 5. 10: 866
dominum. AE. 4: 214. N. II. 6: 625
domitant. AE. 7: 163
domitare. G. 1: 285
domitas. G. 3: 30
domitis. G. 3: 206
domito. AE. 9: 84
domitor. AE. 5: 799. 7: 189, 651, 692. 9: 523. 12: 128, 550
domitrix. G. 3: 44
domitum. G. 2: 114
domitura. G. 4: 102
domitus. G. 3: 89
domo. G. 3: 96. AE. 1: 600. 4: 82. 8: 114. 10: 141, 183
domorum. G. 4: 159. AE. 2: 445. 8: 98. 11: 882. 12: 132
domos. G. 1: 182. 2: 115, 209, 511, 4: 446. AE. 1: 140. 2: 47, 365, 625. 3: 123, 137, 550, 647. 4: 97, 311. 5: 732, 756. 6: 269, 534, 705. 7: 126, 336, 394. 11: 140. 12: 643
domoere. AE. 2: 198
domois. G. 2: 456
domum. E. 1: 36. 4: 21. 7: 44. 8: 68, 72, 88. 10: 77. O. 2: 206. 4: 10, 133, 363. AE. 1: 661. 2: 579, 677, 702, 756. 3: 85. 7: 52, 348, 407, 492. 8: 253, 490. 11: 163, 395. 12: 805
domus. G. 1: 371. 2: 461, 524. 4: 209, 481. AE. 1: 168, 284, 356, 637, 2: 241, 300, 311, 483, 486, 563, 652. 3: 97, 213, 618. 4: 318, 645. 5: 121, 214, 638. 6: 27, 53, 81, 673. 7: 122, 371. 8: 39, 65, 192, 235, 262, 270, 422. 9: 448. 10: 1, 52, 101, 526. 12: 59, 519, 546, 547
doms. E. 5: 81. 6: 79. N. II. 13. G. 2: 454. 3: 22. 4: 1, 520. AE. 1: 679, 695, 709. 2: 36, 44, 49, 189. 3: 301, 464, 469, 488. 4: 453. 5: 101, 266, 362, 385, 391, 400. 6: 225, 632, 871. 7: 86, 155. 8: 181, 284, 609, 721, 729. 9: 283, 361, 407, 626. 10: 882. 11: 228, 479. 12: 768
donabimus. E. 5: 85
donant. AE. 9: 313
donaria. G. 3: 533
donata. AE. 5: 262, 282, 361. 10: 701
donata. E. 3: 14
donati. E. 5: 268
donatus. E. 5: 305
donec. E. 6: 85. G. 3: 558. 4: 312, 413. AE. 1: 273. 2: 100, 630, 719. 5: 698. 6: 745. 8: 326. 9: 442. 10: 268, 301. 11: 201, 803, 860. 12: 254
donis. AE. 1: 447, 659, 714. 3: 439, 485. 4: 63. 5: 54, 543. 6: 885. 7: 283. 8: 61, 76, 617. 10: 620. 11: 50, 352
Donyfam. AE. 3: 125
 Aut Poeta ad integrum nomen respiciens, quod *Dionysia* esse videtur, ex Graeco usitato, sed *κατὰ ἑλληνισμὸν* (ut est apud Stephanum) *Δονεστία* enunciat, abiectione o ex u diphthongo, *Dionysiam* novavit: aut, Graeca diphthongo servata, *Donysiam* lege. Quod si malis *Donysiam*, ut apud eundem Stephanum legitur, id tribus syllabis admittit, per figuram fynizesin Poetae frequentissimam, ut in *auris* latinis ostendimus.

domo.

IN VIRGILIUM.

dono. E. 2: 37. AE. 2: 269. 8: 658
donum. AE. 1: 652. 2: 31. 5: 478. 6: 408.
 II: 566
Dorica. AE. 2: 27. 6: 88
Dorylii. AE. 5: 620, 647
Doris. E. 10: 5
dormiat. G. 2: 506
dorso. G. 1: 172. 3: 116, 436. AE. 8: 234.
 IO: 226, 303
dorsum. AE. 1: 110. N. tr. 4. II: 577
dotabere. AE. 7: 318
dotales. AE. 4: 104
dotalis. AE. 9: 737. II: 369
dots. AE. 7: 423
Dotō. AE. 9: 102

Jam nunc tandem *Dotō* vocem genuinam, hoc loco, opera nostra, candide lector, agnosce, quum hætenus *Clotho* codices vulgati omnes retinuerint. A dulterina autem vox multis ante sæculis per imperitiam (ut credibile est) librarium ita recepta est: quod, dum ipsi in castigatis exemplaribus *Dotō* legerent, verbi insolentia offensus, falso (ut est auctulum per sepe imperitum id genus hominum, haud parvo sane studiosiorum incommodo) *Clotho*, non æque insolens, Parcae nomen pro Nerina, in hunc locum invexere; eos etiam in id erroris d prima *Dotō* litera facile impellente, quae dum minusculo (ut appellantur) caractere a scriptoribus ita et notabatur, ut pars ejus circumflexa non bene, ut aliquando celeriter scribendo fit, cum recta sua linea cohaereret, et literas paucula illa intercapedine repræsentabat, & *cloto* pro *dotō* notabat. Hujus autem mendii tam inventerati, quippe quod multis abhinc sæculis inoleverit, id nos tandem admonuit, quod dum nos more modoque nostro (absit invidia verbo) non tantquam mus super farinam, ut ita dixerim, auctores legendo percurimus, sed eorum, præsertim optimorum, & res & verba penitus rimamur, & introspicimus, mihi parum convenire videbatur, Poëtam alioqui Galatæae Nymphæ studiosum, qui naturam etiam ipsam, ut vere dicam, divino suo carmine exornaverit, ita fuisse suæ Galatæae hoc loco oblitum, ut illi sororem Parcarum principis cognomen *Clotho* tribuerit. Quare converso ad exemplar præcipuum Maronis studio, id est, Homerum, poetarum omnium perennem fontem, invenio ipsum, ubi Nerei complures filias connumerat, Thetis ipsam comitantes cum Galatæa, præter alias, *Dotō* & *Proto* recensentem, nulla *Clotho* prorsus facta mentione. Eius carmina ex Ἰλιάδῃ & sunt:

Δωταίη, Πρωταίη, Φίρμασις, Δυνημίητι,
 Δεξαμένητι καὶ Ἀμυρόμην, καὶ Καλλιάντιρα,
 Δωρίς, καὶ Πανόση, καὶ ἀγαλλιτή Γαλάττια.

Τὸν. IV.

Quae omnia item leges apud Hesiodum Theogoniae initio, excepto medio versu, pro quo hic *Nereidai*, καὶ Ἀνταίη, καὶ Πρωτοπαίδου possunt: a quo & *σινιδὴ Γαλάττια*, mutato Homeri epitheto, appellatur. Apud quem etiam quum L. Nerei filiae enumerantur, nulla tamen in his *Clotho* legitur. Sed apud nos quoque unius Flacci Valerii loco, integra ad hunc diem *Dotō* plerisque in codicibus virgo servata est. Is Argonauticō primo eam, ut Poëta noster, Galatæae foream adjicit, nullis aliis interjectis, sicut apud Homerum, & Hesiodum, ipsæ, paucis ex multis interpositis nymphis, proximæ sunt. Has igitur Poëta Thetis deducentes facit his verbis, *Hanc Panope, Dotoque soror, jactataque fluitu Prosequitur mediis pariter Galatæa lacertis. Antra petens. Quamquam animadverto, hic interpretem pueriliter admodum hæsitantem, utrum *Dotō* an *Clotho* apud utrumque Poëtam Latinum magis approbet. Ut taceam cujusdam impudentiam, qui castam, eandemque pervulgatam lectionem dissimulans, primus *Dotō* apud Flaccum restituisse videri voluit.*

draco. G. 4: 408
draconem. AE. 11: 751
dracones. AE. 2: 225
draconi. AE. 4: 484
Drance. AE. 11: 378, 384
Drances. AE. 11: 122, 220, 336, 443
Drancis. AE. 12: 644
Drepani. AE. 3: 707
Dryadas. E. 5: 59
Dryades. G. 1: 11
Dryadum. G. 3: 40. 4: 460
Drymo. G. 4: 336
Dryope. AE. 10: 551
Dryopen. AE. 10: 346
Dryopes. AE. 4: 146
Dryos. AE. 6: 824
duae. G. 1: 237
duas. E. 5: 66. G. 1: 245. AE. 12: 725
dubiac. AE. 4: 55. II: 314
dubiam. AE. 2: 359
dubii. AE. 1: 218
dubius. G. 4: 253. AE. 2: 171. 6: 196.
 7: 86. 11: 445, 560
dubio. G. 1: 252
dubita. AE. 3: 316
dubitans. AE. 6: 807
dubitanda. AE. 3: 170
dubitant. G. 2: 433
dubitat. G. 2: 29
dubitas. AE. 9: 12
dubitem. AE. 7: 311. 9: 191
dubites. AE. 8: 614
dubites. G. 4: 242
dubins. G. 2: 283. 3: 289. AE. 9: 797
duc. G. 4: 358. AE. 6: 153. II: 464
ducam. G. 4: 403. AE. 8: 57. 9: 323
ducantur. G. 3: 170
ducar. AE. 1: 645. 4: 326, 636. 5: 550
duce. E. 4: 13. AE. 1: 696. 6: 59. 10: 92. 12: 260
ducebam. AE. 6: 690
ducebant. AE. 8: 665
 Ece

ducebat. AE. 2: 802. 5: 668. 6: 518. 9: 383. 10: 206
ducem. G. 3: 125. AE. 3: 122. 4: 224. 6: 263. 9: 100. 10: 374, 574
ducenta. AE. 7: 359
ducentum. AE. 2: 232
ducent. AE. 2: 288, 694. 9: 623
ducent. G. 4: 21. AE. 6: 848
ducente. AE. 2: 632
ducentem. AE. 11: 168
ducentibus. G. 3: 156
ducere. G. 3: 22, 140. AE. 1: 423. N. ibid. 5: 2: 641. 4: 340, 463, 560. N. ibid. 5: 385, 534. 9: 268. 10: 285
duceret. E. 9: 49. N. tr. 5.
duces. G. 4: 4. AE. 2: 261. 3: 470. 6: 194. 7: 107, 431. 8: 120, 161, 503. II: 84, 93, 171, 430, 521, 598, 835, 870. 12: 325
duces. AE. 5: 736. 12: 437
duci. AE. 1: 19. 2: 33. 187. 7: 276. 10: 156, 858. 11: 79. 353
ducibus. AE. 10: 267, 431
ducimus. AE. 6: 539
ducis. E. 9: 56. AE. 1: 533. 3: 166, 401. 5: 801. 6: 834. 9: 675. 10: 370. 11: 7: 519, 758
ducis. E. 9: 1: G. 3: 369. 4: 551. AE. 1: 401, 490, 631. 3: 347, 372. 4: 74. 5: 563. 7: 652. 8: 347. 9: 166. 11: 524
ducite. E. 8: 68, 72, 76, 79, 84, 90, 94, 100, 104
ducitis. G. 1: 6. AE. 2: 701
ducitur. E. 8: 29. G. 4: 207, 10: 145. 11: 85. N. tr. 5.
duco. E. 1: 13. 8: 75. AE. 3: 315
ducla. AE. 1: 642
ducilis. AE. 6: 22
ducio. AE. 12: 378
ducitor. AE. 129, 470, 513. 10: 185, 602. 11: 266. 12: 456
ducitorem. AE. 6: 334. 8: 496
ducitores. G. 4: 88. AE. 1: 189, 235. 2: 14. 4: 37. 5: 133, 561. 8: 6. 9: 226, 778. 12: 126, 562
duclori. AE. 9: 691. 10: 814
ducloribus. AE. 5: 249
duclor. G. 3: 533
duclus. G. 2: 395. AE. 2: 201
ducum. AE. 11: 13, 349. 12: 501
ducunt. G. 3: 317, 379. 4: 256. AE. 3: 114. 5: 7, 471, 528. 6: 43. 7: 634. 8: 55. N. tr. 5: 552. 10: 117. 11: 88
duclum. AE. 2: 726. 5: 650. 10: 599. 12: 632
dulce. E. 3: 82. AE. 4: 318, 493. 12: 882
dulcedine. G. 1: 412. 4: 55. AE. 11: 538
dulcem. G. 2: 216. 4: 17
dulcer. E. 3: 110. G. 1: 342, 414. 2: 243, 475, 523. 3: 178, 495. 4: 61. AE. 1: 167. 2: 138. 3: 140. 4: 33, 281, 342, 651. 5: 214. 10: 782
dulci. G. 2: 184. AE. 1: 433, 659, 694. 4: 185. 6: 455. 8: 568. 12: 802
dulcia. E. 1: 3. G. 2: 511. 4: 101, 346. AE. 1: 687
dulcibus. G. 1: 348. 3: 217, 445
dulcior. E. 7: 37
dulcis. E. 5: 47. G. 1: 295. 3: 291. 4: 417, 465, 563. AE. 2: 777. 6: 428, 522
 Dulci-

INDEX ERYTHRAEI

- Dulichias**, E. 6: 76
Dulichium, AE. 3: 271
duu, E. 1: 32. 2: 12. 3: 4, 43, 47, 75. 5: 76, 77. 7: 6, 63, 8: 19, 32, 33, 106. 9: 23, 25. 10: 7, 71. G. 1: 214, 421. 2: 282, 362, 363, 372. 3: 63, 165, 285, 296, 325, 428, 455, 487. 4: 84, 348, 457, 500. AE. 1: 5, 265, 268, 453, 454, 494, 607, 608. 2: 22, 88, 136, 455, 737. 3: 16, 016, 665. 4: 52, 53, 121, 325, 336, 434, 565, 651. 5: 202, 415, 605, 628, 724. 6: 151, 171, 738, 586, 608, 661, 827. 7: 71, 354, 475, 536, 540. 8: 374, 454, 580, 581. 9: 1, 308, 418, 448, 539. 10: 43, 58, 191, 283, 303, 321, 322, 325, 381, 386, 424, 587, 800, 807, 809, 827. 11: 350, 381, 671, 701, 739, 792. 12: 374, 383, 570, 737, 738, 783
- dumeta**, G. 1: 15
dumi, G. 3: 338
dumsis, G. 4: 130. AE. 4: 526. 8: 343. 9: 381, 393. 11: 570, 843
dumos, G. 3: 315. AE. 8: 594, 657
dumosa, E. 1: 77
dumosis, G. 2: 180
duo, E. 2: 40. 3: 32, 44. 5: 68. G. 3: 32. 4: 92, 231. AE. 3: 623. 5: 77, 78, 300. 6: 842. 7: 674. 8: 355, 661. 9: 265, 706. 10: 124. 11: 285, 690. 12: 488, 716
duo pro duos, AE. 11: 285
 Accius in Epinaulimache: *Martes armis duo congressus crederes*. Ter. in Adelp. *Tu illos duo pro te tollebas tua: ut legebat Helenius Acron interpres*. Sic quoque *ambo & ambos* indifferenter veteres locuti. Maro Georgic. 4. *Vernum ubi duces acie revocaveris ambo: & in Bucolic. Nam saepe senex spectaminis ambo Iuferat: & in AE. 12: 342. Hunc congressus, & hunc, illum eminus: eminus ambo imbrastidas*. Ter. in Andria: *Charine ambo opportune vos volo*. Sallust. quoque hist. lib. 3. *Inter me atque Lucullum prope inopia versus ambo incessit*. Afranius in Pantaleo: *Revercat vos ambo ad praelium*. Quod genus Graeca declinatione profertur. Illi enim *ἀμφοτεροι* *καὶ δύο* dicunt. Merito igitur Helenius Acron in Terent. Adelp. *Verrum dixit errare, qui putabat hos ambo tantum dici debere: cum & ambos frequenter legamus ex regula quae est, ut omnis accusativus numeri pluralis, exceptis neutralibus & monoprotis s. litera finiatur*.
duobus, G. 4: 67. AE. 5: 183
duodena, G. 1: 232
duorum, AE. 2: 213. 4: 95. 12: 511, 726
duor, E. 5: 68
duplex, G. 3: 87. AE. 12: 198
duplicans, AE. 8: 556
duplicat, E. 2: 67. AE. 11: 645
duplicato, AE. 12: 927
duplex, AE. 1: 655. 5: 421
duplicis, AE. 1: 93. 4: 470. 7: 140. 9: 16. 10: 667
duplii, G. 1: 172. AE. 5: 251. 9: 707
duva, E. 10: 47. G. 2: 369. 3: 230, 502. AE. 1: 563. 2: 479. 3: 706. 5: 730, 837. 6: 54, 471. 7: 807. 8: 522. 10: 45, 72, 393, 745. 11: 48, 157. 12: 309, 677
dur, E. 4: 370. 8: 52. G. 2: 65. 3: 68. AE. 10: 791. 11: 288
duram, G. 3: 297. 4: 239, 399
duramus, AE. 9: 604
durando, G. 2: 295
durare, E. 6: 35. G. 2: 100. AE. 8: 577
durat, AE. 4: 428, 488
durat, G. 1: 91. 3: 257
durate, AE. 1: 207. N. tr. s. v. durum.
durescere, G. 1: 72
durescit, E. 8: 80
dur, E. 10: 44. G. 2: 378. AE. 2: 7. 3: 94. 4: 247. 5: 5. 6: 377. 9: 468. 10: 146, 422. 12: 73
duris, E. 8: 43. G. 1: 146, 160. 2: 341, 540. 3: 208. 4: 203. AE. 4: 366. 7: 524, 747. 9: 66, 510
durissima, AE. 6: 566
duro, G. 3: 515. 4: 114. AE. 5: 403, 436. 6: 148, 8: 315, 371. 9: 543, 726. 11: 893. 12: 410
duros, G. 2: 170. N. tr. s. 355. AE. 5: 478. 6: 437. 7: 504. 8: 291. 11: 318, 890
durum, G. 1: 63, 261. 3: 4. 4: 102, 246. N. tr. s. AE. 6: 688. 8: 380. 9: 603, 715, 10: 317
durus, G. 2: 412. 3: 259. N. tr. s. 4: 512. AE. 6: 442
dux, E. 8: 38. AE. 1: 364. 4: 124, 165. 6: 348, 562. 9: 28
duxere, G. 1: 148. 3: 125. AE. 5: 568
duxerit, E. 6: 65
dux, AE. 8: 165
duxissa, AE. 10: 192
duxisti, AE. 10: 669. N. tr. s.
duxit, AE. 6: 565, 888. 8: 367. 11: 860
- E.
- E**, E. 7: 13. G. 1: 381. 2: 31. 3: 168. 4: 45, 186, 203, 429, 434. AE. 1: 34, 42. 2: 718. 3: 176, 377, 519, 554, 590, 602, 675. 4: 572, 586. 5: 75, 270, 644. 7: 54, 178, 511, 700. 8: 112, 415, 610. 9: 168, 217, 801. 10: 221, 263. 11: 877, 903. 12: 134, 671, 681
ea, G. 2: 239. 3: 289, 510. AE. 1: 529, 586. 2: 17, 123, 171, 194, 323, 465, 692. 3: 90, 100, 393, 505, 655, 660. 4: 379. 5: 758. 6: 100, 153, 190, 711, 822. 7: 4, 63, 117, 540. 8: 46, 86, 337, 404, 520. 9: 1, 757. 10: 267, 828. 11: 256, 296. 12: 154, 216, 383, 420, 505, 650
eadem, E. 2: 35. 5: 87. G. 2: 89, 165. 4: 36, 234. AE. 1: 240. 3: 95, 448. 4: 77, 298, 678, 679. 5: 812. 6: 647, 655. 8: 146, 382. 9: 302. 10: 487, 508, 607, 741. 11: 96, 132. 12: 197
eam, G. 4: 334
eamus, E. 9: 64, 65
eandem, AE. 4: 125, 165
easdem, G. 4: 185. AE. 7: 69
eat, G. 1: 345
ebannum, G. 2: 117
ebor, AE. 1: 592
eboris, AE. 11: 333
ebn, E. 10: 27
ebna, G. 1: 57, 480. 2: 193. AE. 10: 137. 12: 68
eburna, AE. 6: 898. 9: 305
eburna, G. 3: 7. AE. 6: 647
eburnum, AE. 11: 11
Ebusus, AE. 12: 299
ecce, E. 2: 46. 3: 50. 5: 66. 9: 47. G. 1: 108, 407. 3: 515. AE. 2: 57, 203, 270, 318, 403, 526. 673, 682. 3: 219, 477, 687. 4: 152, 576. 5: 167, 324, 793, 854. 6: 46, 255, 337. 656. 7: 286, 706. 8: 81, 228. 9: 417. 10: 133, 219, 322, 377, 570. 11: 226, 448, 547. 10: 319, 650, 672
Echionium, AE. 12: 515
ecquae, AE. 3: 341
ecquid, AE. 3: 342
ecquis, E. 10: 28. AE. 9: 51
egat, AE. 12: 801
edax, AE. 2: 758
edebat, G. 3: 566. AE. 10: 602
edendi, AE. 7: 113. 8: 184. 9: 63
edera, E. 3: 39. 7: 25, 38
ederat, G. 2: 258
ederam, E. 8: 13
ederas, E. 4: 19. G. 4: 124
edice, AE. 11: 463
edicit, AE. 10: 258
edico, G. 3: 295. AE. 3: 235
ediderat, AE. 5: 693
ediderit, AE. 9: 527, 785
edidit, AE. 5: 799. 7: 194, 660. 8: 137
ediscere, E. 6: 83
ediffere, AE. 2: 149
editus, G. 2: 188
edoccat, AE. 8: 13
edoccat, AE. 5: 748. 10: 152
Edoni, AE. 12: 365
educat, AE. 10: 518
educero, AE. 2: 186. 6: 178. 8: 413. 11: 20
educet, AE. 6: 765, 779
educta, AE. 6: 630
eductum, AE. 2: 461
eductum, AE. 7: 763. 9: 584
eductum, G. 4: 163. AE. 1: 432
edunt, E. 8: 45. G. 4: 199
eduvam, G. 4: 145
eduxerat, AE. 12: 674
eduxit, AE. 9: 673. 10: 744
effabilis, AE. 3: 621. Scrv.
effare, AE. 6: 560
effari, AE. 4: 76
effata, AE. 2: 524. 4: 30, 456, 499. 5: 653. 6: 262. 7: 456. 12: 601, 885
effatur, AE. 9: 295, 737. 10: 523
effatus, G. 4: 450. AE. 3: 463. 6: 197, 547. 7: 135, 274. 8: 443. 9: 22, 644. 10: 256, 299, 877. 11: 98, 741. 12: 896
effata, AE. 11: 14
effar, E. 8: 64
effera, AE. 4: 642. 7: 787. 8: 6, 205, 424. 10: 898
efferre, AE. 2: 657
efferrit, AE. 5: 359
effert, G. 3: 553. AE. 2: 297. 5: 368
effervere, G. 1: 471. 4: 556
efficiam, E. 3: 51
efficit, AE. 1: 160
effigiem, E. 8: 75. AE. 2: 267, 184. 5: 497. 4: 508
effigies, AE. 3: 148. 7: 177, 443

effingere. AE. 6: 32
effugit. AE. IO: 640
effugit. AE. 12: 759
efflant. AE. 12: 115
efflantem. AE. 7: 786
effodere. AE. I: 443
effodunt. AE. I: 427
effoeta. AE. 7: 440, 452. 8: 508
effoetae. AE. 5: 396
effoetus. G. I: 81
effoetus. G. 2: 417
effolli. AE. 3: 663
effolli. G. I: 497. 4: 42
effraetioque. AE. 5: 480
effrena. G. 3: 382
effudere. G. I: 512. AE. 7: 780
effudit. G. 3: 92. AE. 3: 312. 5: 446,
 482. 7: 292. 8: 70. IO: 465. 12: 380
effuge. AE. 3: 398. II: 825
effugia. AE. 2: 140
effugies. E. 3: 49. AE. 9: 748
effugimus. AE. 3: 272
effugisse. AE. 3: 653
effugit. AE. 2: 793. 5: 151. 6: 701. 7: 437.
 9: 632
effugiunt. AE. 2: 226. II: 881
effugens. AE. 2: 616
effugent. AE. 5: 133
effugere. AE. 8: 677
effugium. AE. 8: 368
effugius. AE. 7: 94
effundat. AE. 9: 68. 12: 204
effunde. AE. II: 485
effundens. AE. 6: 241
effundere. AE. I: 98. 2: 271. 5: 723. 9:
 509
effundit. AE. 5: 780, 818: 7: 522. 12: 276,
 499, 532
effundunt. AE. IO: 574
effusa. AE. 4: 509. 6: 305. 7: 222, 812.
 IO: 803
effusae. G. 4: 337. AE. 6: 686. 12: 131
effusi. G. 3: 104. AE. 2: 651. 5: 145, 317
effusus. AE. 5: 693
effuso. G. 4: 288. AE. 7: 788
effusos. G. 2: 352
effusum. AE. IO: 893
effusus. G. 4: 312, 492. AE. 6: 339
egelido. AE. 8: 610. ut legit Servius.
egenis. AE. 6: 91. 8: 365. IO: 367
egenos. AE. I: 599
egens. AE. I: 384
egent. G. 2: 28
egentem. AE. 4: 373. 8: 299. II: 27, 343
egentes. AE. 5: 751. 7: 197
egere. id est, egerunt. E. 5: 24. AE. 6:
 463. 7: 240. 8: 118. N. tr. f. v. a.
 gerc. 133, 335. II: 629
egeret. AE. 9: 88
egerimus. AE. 6: 514
egerit. G. 3: 120
egestas. G. I: 146. 3: 319. AE. 6: 276
eger. AE. 2: 522
egisse. AE. 3: 695
egit. G. 2: 392. N. tr. f. v. actum. 4:
 51. 9: 587, 761. IO: 73. II: 579
ego. E. I: 21, 76. 2: 26, 51. 3: 17, 29,
 75. 5: 2, 43. 6: 6. 7: 7, 14, 41. 8: 38,
 83, 92, 97, 102. 9: 34, 51, 65. IO: 1316.
 2: 42, 101. 3: 10, 17. 4: 401, 567. AE.

I: 46, 135, 278, 680. 2: 101, 785. 3:
 45, 252, 492. 4: 120, 314, 333, 337,
 419, 425, 536, 702. 5: 51, 236, 414, 672,
 808, 846. 6: 72, 110, 692. 7: 308, 452,
 559. 8: 57, 62, 475, 496, 533, 568. 9:
 88, 257, 287, 323, 481. IO: 93, 185,
 442, 449, 630, 851. II: 160, 169, 364,
 392, 441, 593. 12: 56, 159, 189, 316,
 882
egomet. AE. 3: 623. 5: 650. 6: 505
egredere. AE. 8: 122
egregia. AE. 5: 297. 6: 523. II: 432
egregiam. AE. I: 445. 4: 93. 7: 258
egregias. G. 2: 155. AE. 8: 290. II: 24
egregii. AE. IO: 435
egregiis. AE. 9: 581
egregio. AE. 4: 150. II: 355
egregium. AE. 5: 361. 6: 861. 7: 213,
 473, 556. IO: 778. II: 705. 12: 275
egregius. AE. 6: 770. II: 417
egressi. AE. I: 172. 3: 79. 9: 314
egressis. AE. 2: 713. IO: 283
egressus. G. 4: 568
ebem. E. 2: 58. 3: 100
 Spondeus, quia *Hew* diphthongus.
 Probus quoque Valerius, ubi de Inter-
 jectione agit, posterius exemplum ci-
 tans, *Ehem* hac scripturae agnoscit.
cia. AE. 4: 569. 9: 38
 Hortantis Interjectio, constat Tro-
 chaeo. Et quia Virgilius ultimam scie-
 bat esse brevem, ubique ei vocalem
 subiecit, ut, *Eia age rumpe moras:* &
Hofis adest, cia. Potest tamen in necessi-
 tate pro longa poni. Haec Probus. U-
 bi advertendum in vulgatis Grammati-
 ci exemplaribus *Ingenti* dictionem om-
 nino necessariam, in secundo Virgii-
 lii exemplo pro librationum imperitiam
 desiderari: qui, quum statim *cia* ex-
 emplo, veluti cassibus continerent, fal-
 so purarunt, ita Virgillii testimonium
 plenum fore, quum tamen, ut exem-
 plo ipso probetur, Poëtam hic quoque
 interjectioni *cia* vocalem subicere vol-
 uisse, ita omnino legendum sit, *Ho-
 stis adest, cia, ingenti, &c.*
ejectantem. AE. 5: 470
ejecto. AE. IO: 894
ejectum. AE. 4: 373. 8: 646
ejectus. AE. I: 578
elabitur. G. I: 244. AE. 5: 151
elapsa. AE. 9: 632
elapsi. AE. 9: 545
elapsus. G. 2: 305. AE. I: 242. 2: 318,
 526. 5: 326, 445. 8: 492
elata. AE. 6: 23
elatum. AE. IO: 415
elate. AE. II: 715
elati. G. 3: 108
elatis. AE. 12: 115
electra. E. 8: 53. AE. 8: 135
Electra. AE. 8: 135
Electram. AE. 8: 136
electro, id est, succino. G. 3: 522. AE.
 8: 402, 624
 Propria metalli species, quae ex au-
 ro & argento miscetur, ut est apud
 Tribonianum, Institutionum lib. 2. tit.
 de rerum divisione, paragrapho *Sed*
 Ec c 2

& s.
Elect. G. 3: 202
Eleusinae. G. I: 163
elephante. G. 3: 26. AE. 3: 464. 6: 895
Elisiam. G. I: 59
elicit. G. I: 109
Elidis. AE. 3: 694. 6: 588
eligit. AE. 7: 274
eligitur. G. 4: 256
Elisae. AE. 4: 335, 610. 5: 3
Elisam. AE. 3: 567
eliserit. AE. 8: 289
Elystos. G. I: 38
Elysum. AE. 5: 735. 6: 542, 744
elisos. AE. 8: 261
eloquar. AE. 3: 39
eloquio. AE. II: 383
Elori. AE. 3: 698
elucant. G. 4: 98
elutabitur. G. 2: 244
eludit. AE. II: 695
eluitur. AE. 6: 742
elusive. G. I: 226
elusus. AE. 12: 755
emas. G. I: 31
Emathiae. G. 4: 390
Emathiam. G. I: 492
Emathiona. AE. 9: 571
emensae. AE. 5: 628
emens. AE. 7: 160. II: 244
emenso. G. I: 450
emensus. AE. IO: 772
emi. AE. 9: 206
emiat. AE. 5: 319, 337. 6: 5. 9: 736.
 II: 496. 12: 327, 328, 921
emicit. AE. 2: 175
eminet. AE. IO: 227
eminus. AE. IO: 346, 645, 776, 801. II:
 674. 12: 342, 711, 921
emissa. G. 3: 551. 4: 22. AE. II: 676
emissam. AE. I: 125
emissum. G. 4: 58
emittit. AE. 6: 898. 9: 52. IO: 474
emata. AE. 2: 610
ematae. AE. 6: 382
emati. AE. 2: 493
emovet. AE. 6: 524
emptum. AE. IO: 503
emunit. AE. 8: 227
en. E. I: 12, 68, 72, 73. 5: 65. 6: 69.
 8: 7, 9. G. 3: 42. 4: 326, 495. AE.
 I: 461. 3: 155. 4: 534, 597. 5: 639,
 672. 6: 346, 781. 7: 452, 543. 8: 612.
 9: 7, 52, 600. II: 365. 12: 231, 359
enarrabile. AE. 8: 625
enavit. AE. 6: 16
Enceladi. AE. 3: 578
Encelado. AE. 4: 179
enim. E. I: 32. 2: 68. G. I: 77. 2: 104,
 349, 509. 3: 70. pro itaque. 215. 4:
 105, 207, 407. AE. I: 19, 198, 261,
 643. 2: 100, 164, 376. 4: 20, 170. 5:
 395, 850. 6: 28, 52, 317, 368. 7: 195,
 505, 533, 581, 645. 8: 84, 251. 9: 340,
 354, 529, 617, 696, 704, 748. IO: 217,
 724, 865. II: 537, 684. 12: 74, 744,
 764, 798
Enipens. G. 4: 368
enitet. AE. 4: 150
emii. G. 2: 360
 emi-

INDEX ERYTHRAEI

- emitit.* G. 2: 211
enixa. AE. 3: 391. 7: 320. 8: 44
enixa. AE. 3: 327
enodes. G. 2: 78
enfr. AE. 6: 251. 7: 640. 9: 324, 423, 548. 10: 414, 545. 11: 711. 12: 175, 304, 306, 382, 389, 458
enferm. G. 1: 508. AE. 2: 393, 553. 4: 507, 579, 646, 664. 5: 367, 471, 6: 524. 8: 459, 621. 9: 303, 347, 441, 749. 10: 387, 475, 536, 577, 682, 786, 815, 896, 907. 11: 11, 489. 12: 89, 90, 508, 729, 759, 785, 798
enfes. G. 2: 540. AE. 1: 151. 2: 155. 3: 237. 7: 636, 732. 9: 400. 10: 568. 11: 194
enfs. AE. 2: 600. 4: 262, 7: 743. 9: 431. 10: 394. 12: 731
ensibus. AE. 7: 526. 12: 288, 713
Entelle. AE. 5: 389
Entello. AE. 5: 472
Entellum. AE. 5: 387, 462
Entellus. AE. 5: 437, 443, 446
enumerare. AE. 4: 334. 6: 717
eo. AE. 4: 479. 8: 705. 10: 101
Eoae. G. 1: 221
Eoas. G. 2: 115. AE. 1: 489
eodem. E. 8: 81. G. 1: 483. 2: 182. AE. 1: 575. 4: 556. 5: 437. 9: 689. 10: 596. 12: 847
Eois. AE. 2: 417. 6: 831
Eoo. AE. 3: 533, 588. 11: 4
eos. G. 3: 252. AE. 1: 414
Eoas. G. 1: 288
Epeus. AE. 2: 264
Ephyre. G. 4: 343
Ephyrcia. G. 2: 464
Epidaurus. G. 3: 44
Epiri. AE. 3: 292
Epiro. AE. 3: 503
Epiros. G. 1: 59
Epirum. G. 3: 121
Epididen. AE. 5: 547
Epidides. AE. 5: 579
epulae. G. 3: 527. AE. 6: 604
epulamr. AE. 3: 224
epulandum. AE. 4: 602
epulas. AE. 4: 484. 7: 146. 8: 283
epulata. G. 2: 537. AE. 4: 207. 5: 762
epulis. G. 4: 378. AE. 1: 79, 216, 723. 5: 63. 6: 599. 7: 110, 175
epulonem. AE. 12: 459
epulae. AE. 11: 571
epularum. G. 1: 59. 3: 266. AE. 11: 494
eques. AE. 6: 858. 10: 239
equifres. AE. 5: 667
equi. G. 3: 91, 182. AE. 1: 444, 752. 2: 32, 150. 3: 540. 4: 515. 5: 105. 6: 653, 881. 7: 779. 8: 551. 9: 152. 10: 750, 891. 11: 635. 12: 115, 364
equidem. E. 1: 11. 9: 7. G. 1: 193, 415. 4: 116, 147. AE. 1: 138, 335, 576, 619. 2: 77, 704. 3: 315. 4: 12, 45, 330, 382. 5: 26, 56, 399. 6: 690, 716, 722, 848. 7: 205, 311, 369. 8: 129, 471. 9: 207. 10: 299, 793. 11: 111, 302, 348. 12: 818, 931
equina. G. 3: 92. AE. 10: 869
equino. G. 3: 72, 463. AE. 9: 622
equi. AE. 3: 72, 463. 6: 653, 881. 10: 750, 891. 12: 115, 364
equis. E. 8: 27. G. 1: 250, 514. 2: 322. 3: 8, 358. AE. 1: 476. 2: 418. 5: 554, 574, 578, 739. 6: 587. 7: 163, 285, 625, 767. 9: 124, 331. 10: 21, 354. 11: 190, 501, 871. 12: 352, 478
equitatus. AE. 8: 585
equitavit. AE. 10: 881
equitem. G. 3: 116. AE. 10: 893. 11: 517
equites. AE. 4: 132. 8: 518, 555. 9: 367, 379. 11: 464, 504. 12: 408
equitum. AE. 5: 560. 7: 804. 9: 48. 11: 433, 512, 598
equo. AE. 2: 48. 4: 157. 5: 571, 668. 7: 166. 9: 58, 269. 10: 181. 11: 499, 637, 671, 678, 706, 730, 743. 12: 291, 295, 345, 465, 509, 651
equorum. G. 3: 44, 211, 250. 4: 389. AE. 2: 476. 3: 704. 5: 549. 6: 591. 10: 592. 11: 607, 911. 12: 373, 484, 534, 616
equus. G. 3: 50, 114. AE. 1: 156, 316, 472, 568. 3: 470, 537. 5: 817. 6: 655. 7: 274, 639, 656, 724, 782. 8: 3, 607. 9: 12, 353, 394, 606, 674, 777. 10: 367, 571, 577, 581. 11: 80, 610, 619, 914. 12: 82, 288, 326, 333, 337, 355, 495, 624, 736
equum. G. 1: 13. AE. 2: 15, 401. 5: 310. 10: 858. 11: 710, 719, 741, 770
equum, id est, equorum. G. 2: 542. AE. 7: 189, 651, 691. 9: 26, 523. 12: 128, 550
equus. G. 2: 145. 3: 499. AE. 2: 113, 260, 329. 5: 566. 6: 515. 9: 50. 11: 89, 493
eram. E. 8: 38. AE. 2: 323, 567, 3: 90. 8: 561. 11: 154
erant. G. 1: 419. 4: 128. AE. 3: 585. 10: 327. 12: 546
erat. E. 1: 33. 5: 89. 7: 16. G. 1: 127. 2: 133, 338. 3: 482. 511, 559. AE. 1: 33, 223, 268, 343, 362, 503, 544, 586. 2: 268, 274, 453, 664. 692. 3: 147, 173, 655. 4: 262, 522. 5: 289. 6: 32, 45, 190, 208, 372, 596. 7: 59, 128, 174, 246, 483, 601. 8: 26, 198, 316, 427, 520, 566, 676. 9: 176, 182, 530, 593. 10: 859. 11: 166. 12: 28, 135, 226, 259, 650
Erato. AE. 7: 37
Erchi. G. 4: 471. AE. 4: 26. 6: 404. Festus v. Erebum. 671. idem ibidem.
Erebo. AE. 6: 247. 7: 140
Erebum. AE. 4: 510
erecila. AE. 4: 505
erepta. AE. 1: 647. 2: 738, 764. 7: 51. 186. 11: 679. 12: 141
ereptae. AE. 2: 413. 3: 330
erepte. AE. 3: 476, 711
erepto. AE. 10: 878
ereptum. AE. 5: 342. 12: 799
ereptus. AE. 1: 596
Eretis manus, vulgo, Monte rotundo. 7: 711
erealt. AE. 7: 450
ergo conjunctio. E. 1: 47, 60. 3: 28. 5: 58. G. 1: 63, 489. 2: 293, 393. 3: 100, 229, 318, 534. 4: 77, 139, 206. AE. 1: 663. 2: 26, 547, 707. 3: 62, 114, 132, 238, 250, 278. 4: 102, 474, 503, 700. 5: 58, 380, 618, 6: 145, 175, 384, 456, 739. 7: 397, 467. 8: 90, 169, 247, 382, 494. 9: 44, 107, 130, 578, 661, 806. 10: 104. 11: 234, 729, 799. 12: 742. Frequentius carmen inchoat.
Ergo adverb. AE. 6: 670. id est, causa. Vide Serginum in artem primam Do-nati.
Ericaten. AE. 1: 749
Erichthonius. G. 3: 113
Eryci. AE. 5: 772
Eryino. AE. 5: 759. 10: 36
Eryis. AE. 1: 570. 5: 24, 419, 630
Eridani. AE. 6: 659
Eridanus. G. 1: 482. 4: 372
erige. AE. 4: 495
erigit. E. 6: 64. AE. 3: 423, 576. 5: 488. 7: 530
erigitur. AE. 8: 25, 417. 9: 240
Erigonem. G. 1: 33
Erymantha. AE. 9: 702
Erymantho. AE. 5: 448
erimus. AE. 7: 231
Erimys. AE. 2: 337, 573. 7: 447, 570
eripe. G. 4: 107. AE. 2: 289, 619. 5: 690. 6: 260, 365. 10: 624. 12: 157
eripeve. AE. 9: 400. 12: 388
Eriphylen. AE. 6: 445
eripiunt. AE. 2: 606. 9: 108
eripire. AE. 12: 948
eripiat. AE. 7: 388, 12: 917
eripiens. AE. 8: 254
eripis. AE. 2: 665
eripit. AE. 4: 579. 10: 788, 896
eripite. AE. 3: 560
eripiunt. AE. 1: 88. 12: 215
eripui. AE. 2: 134. 5: 810. 6: 111. 12: 31
eripuit. AE. 2: 736. 5: 464. 6: 342. 7: 119. 9: 129. 12: 539
eris. E. 3: 104. 5: 49. G. 1: 36, 883. 10: 864
erit. E. 1: 7. 2: 53. 3: 52, 97. 4: 34, 54. 5: 70. 6: 26. 8: 7, 9. 10: 28, 70. G. 1: 68, 431, 459. 2: 234. 3: 16, 306. 4: 91, 413. AE. 2: 710. 3: 393, 602. 4: 98, 115, 127. 5: 308, 710, 814. 7: 266. 8: 46, 272. 9: 51, 297. 10: 503. 11: 391, 428, 429, 518, 847. 12: 52, 793, 835, 883
Eryx. AE. 5: 392, 402, 412, 483. 12: 701
errabant. AE. 1: 32
errabat. AE. 6: 451. 7: 491
errabunda. E. 6: 58
erramus. AE. 1: 333. 3: 200, 204
errando. G. 4: 203
errans. G. 4: 11. AE. 4: 211
errant. E. 2: 21. G. 3: 139. AE. 2: 489, 599. 3: 644. 6: 329
errantem. E. 6: 64. AE. 1: 322, 742, 756. 3: 76. 7: 493
errantes. E. 4: 19. AE. 1: 185. 3: 101. 6: 68
errantif. AE. 2: 570. 7: 498
errantibus. AE. 4: 691
errare. E. 1: 9. G. 1: 452. AE. 5: 867. 7: 557
erras. E. 6: 52
errat. G. 2: 283. 3: 14. AE. 1: 578. 4: 684, 557. 5: 435. 7: 353. 9: 393

errata. AE. 3: 690
 erratur. G. 3: 249
 erraverit. G. 11: 135
 erravit. G. 3: 246. AE. 2: 739
 errant. E. 6: 40
 error. G. 1: 337
 error. E. 8: 41. AE. 2: 48. 5: 591. 6: 27.
 IO: 392
 errore. AE. 2: 412. 3: 181. 7: 199. IO: 110
 errorem. G. 3: 513. alii ardorem.
 errores. AE. 1: 755
 erroribus. AE. 6: 532
 errant. AE. 12: 569
 errant. E. 6: 2. AE. 2: 542
 errant. AE. 3: 576. 632
 errant. AE. 6: 297
 errant. AE. 9: 203
 erant. G. 4: 329
 erant. AE. 2: 628. 4: 443
 erant. G. 1: 320
 erant. AE. 2: 5
 erant. AE. 6: 838
 erant. G. 2: 210. AE. 2: 612
 erant. G. 1: 446
 erant. AE. 1: 580
 erant. G. 4: 368. AE. 10: 890
 erant. G. 4: 78. AE. 10: 604. 11: 609
 erant. E. 4: 35. 5: 74. 6: 6. G. 3: 69. AE.
 6: 776. 852
 eruo. E. 3: 100
 erumpere. G. 4: 313
 eruta. AE. 5: 449. 11: 279
 Erymantha. AE. 9: 702
 Erymanthi. AE. 6: 802
 Erymantho. AE. 5: 448
 es. E. 2: 56. 7: 34. AE. 1: 387. 2: 148.
 4: 547. 577. 6: 388. 845. 8: 122. IO:
 739. 12: 830
 escam. G. 4: 17
 escas. AE. 12: 475
 esse. E. 10: 75. G. 1: 122. 4: 220. 226.
 AE. 1: 17. 433. 733. 4: 12. 111. 5:
 96. 552. 572. 757. 6: 870. 9: 102.
 155. 173. 10: 221. 235. 512. 613. 759.
 11: 48. 313. 364
 effeda. G. 3: 204
 essent. AE. 6: 394
 esset. E. 2: 16. 3: 15
 esset. E. 10: 37. G. 1: 151. 195. AE. 2:
 248. 7: 653. 654. 777. 9: 228. 11:
 174
 Est. E. 2: 36. 70. 3: 33. 45. 48. 54. 72.
 76. 84. 4: 63. 5: 4. 32. 6: 1. 11. 24. 50.
 74. 7: 34. 43. 70. 8: 2. 15. 33. 107. 9:
 23. 38. 39. 59. 10: 23. 52. G. 1: 25.
 83. 2: 9. 61. 104. 117. 182. 222. 274.
 255. 257. 272. 319. 397. 398. 420. 534.
 537. 3: 8. 72. 98. 112. 146. 148. 182.
 211. 266. 319. 391. 425. 452. 478.
 546. 4: 42. 212. 236. 254. 271. 323.
 374. 387. 394. 402. 418. 437. 447. AE.
 1: 64. 77. 148. 159. 306. 336. 341.
 386. 406. 530. 573. 601. 604. 614. 2:
 21. 46. 49. 103. 142. 536. 584. 646.
 701. 703. 713. 740. 781. 3: 108. 154.
 163. 312. 320. 341. 433. 463. 478. 493.
 543. 551. 578. 604. 629. 653. 686.
 694. 4: 95. 107. 237. 287. 347. 350.
 370. 379. 481. 557. 613. 639. 691. 5:
 83. 100. 124. 178. 183. 224. 235. 571.

638, 647, 679, 710, 711, 714, 716, 727,
 731, 786, 800. 6: 14. 50. 63. 129. 133.
 173. 189. 194. 264. 271. 321. 325. 346.
 367. 390. 398. 455. 459. 466. 476. 487. 514.
 538. 540. 611. 719. 730. 737. 791. 865.
 7: 4. 51. 95. 122. 205. 235. 263. 268.
 311. 357. 439. 552. 559. 563. 731. 784.
 8: 71. 86. 138. 169. 251. 352. 400.
 597. 600. 611. 9: 5. 17. 29. 131. 135.
 140. 149. 153. 175. 187. 195. 205. 247.
 260. 285. 287. 321. 356. 375. 493. 508.
 579. 752. 796. 10: 44. 51. 74. 84.
 106. 107. 240. 344. 373. 450. 456.
 468. 493. 526. 641. 710. 714. 415. 732.
 777. 792. 828. 861. 903. 11: 3. 16. 23.
 148. 151. 178. 288. 313. 316. 325. 369.
 380. 432. 443. 444. 502. 509. 522. 683.
 12: 11. 20. 23. 138. 147. 238. 319. 322.
 407. 432. 646. 669. 678. 694. 735.
 755. 803. 835. 879. 889. 890. 937. Ab
 hac voce Poeta saepe numero &
 carmen, & sensum inchoat: sicut
 etiam non minus frequenter hoc mo-
 nosyllabo claudit, ut praeteream, va-
 rias descriptiones, quas hinc elegan-
 tissime vates auspicatur.
 est, id est, edit. AE. 4: 66. 5: 683
 esse. AE. 6: 194. 258. 12: 647
 essis. AE. 9: 376
 esto. E. 7: 36. AE. 4: 237. 7: 313. IO:
 280. 12: 176. 565
 Sane per has voces esto sunt, ejus-
 modique imperativas alias, antiquitas de
 eo, quod fieri, quodve non vellet, pu-
 blica auctoritate constabat. Quare
 & testator olim, quod post mortem
 suam fieri cuperet, tanquam legem
 quandam, similiter per haec verba haec-
 redibus praescribat, ut ex 3. M. Tull.
 Cic. de legibus, & ex jure civili nostro
 abunde didicimus.
 esto adverb. concordentis. AE. 4: 35.
 IO: 67. 12: 821
 Et. E. 1: 3
 Quoniam quidem hujus particulae
 usus frequentior est, quam ut ejus lo-
 ca universa longi erroris inquirentium
 metu, nostra hac indicatura, velui di-
 gito, demonstranda sint, paucula haec
 de vi, ac potestate ipsius, brevius quam
 fieri possit, disputasse sufficiat: ex in-
 numeris sane Poetae testimoniiis, ali-
 quot tantum prolatis, quae variam om-
 nino & elegantem hujusce voculae
 significationem ac sensum indicabunt.
 Conjunctiones igitur copulativae sunt,
 & que, ac, atque. Quam in oratione
 officium est, veluti nervorum in
 corpore, ut res & verba ipsa conne-
 ctant. Ex quibus & idem valet quod
 que: unde & par utriusque usus est &
 frequentia. Sed hoc differunt: quod
 & semper praepositum, sicut apud Graecos
 καί, quamvis a τὴ Graeca particula
 subjunctiva per metathesin ad nos vene-
 rit: Que vero enclitica ubique post-
 ponitur, veluti Graeca τὴ. Nam, quod
 Diomedes (pace ejus dixerim) lais in-
 depte tradit, Et non modo subjungitur,
 sed etiam praepositum, modo gemina-

tur, ut Qui foedere certo Et premere & La-
 xas silet dare iustus habenas. Et accipien-
 dum subjungi hoc modo, quia quod ait
 Poeta AE. 8: 63. Qui foedere certo & pre-
 mere, si ordo verborum, lege cura ora-
 tionis soluta, ad ordinem intellectus exi-
 gatur, Qui & foedere certo premere, dicen-
 dum esse videtur. Nam & foedere certo
 premere, & foedere certo dare habenas, in-
 telligendum est. Quamquam & hoc
 loco non omnino suo iungi contra Dio-
 medem defendi possit, quia & verbo
 premere praepositum. Cujusmodi stru-
 cturae rationem proae etiam orationis
 auctores non semel secutos, observa-
 tum est. Sed illud fortasse, quod mi-
 nus in soluta oratione liceret, AE. 1:
 186. A tergo & longam per vallis pas-
 situr agmen, magis pro Diomede esset.
 Nam ordo verborum est, Et agmen
 longum a tergo, &c. Unde Tib. Dona-
 tus ait, curare, qui comma statuant,
 Sequuntur a tergo, quia uno eodemque
 membro legi oporteat, A tergo & lon-
 gum per vallis passitur agmen. Cujus
 generis elocutionis exemplum ab eodem
 haec adferuntur. E. 2: 10. Thyfyllis &
 rapido fessis messoribus aestu. Item n. 1:
 304. Et AE. 4: 418. Puppibus & lacti
 nautae imponere coronas. Et AE. 3: 137.
 Subito cum tabida membris, id est, cum
 subito. Et AE. 1: 353. Ipsa sed in som-
 nis, pro sed ipsa, qui ordo Poeticus
 est, per anastrophe factus, ut Palaem-
 mon notat Haec autem particula, ut
 idem Diomedes scribit, simpliciter e-
 lata, figurate accipitur, eo loco, AE.
 8: 91. Labitur uncta vadis abies, mi-
 rantur & undae, Miratur nemus. Mo-
 do interrogativa, seu expletiva est: ut
 E. 1: 27. Et quae tanta fuit Romam tibi
 causa videndi? Modo indignativa,
 AE. 1: 48. Et quisquam nomen Junonis
 adoret? Alias confirmativa, ut 6: 806.
 Et dubitamus adhuc virtutem ostendere
 fallis? Interdum causalis, G. 2: 125.
 Et gens illa quidem sumptis non tarda
 pharetris. Aliquando adjunctiva & pro-
 missiva, ut E. 3: 104. Die quibus in-
 terris, & eris mihi magnus Apollo. Non-
 nunquam adjectiva pro etiam, AE. 2:
 435. Quorum Iphitus aegro iam gravior,
 Pelias & vulnere tardus Ulixi. Quando-
 que ordinativa, ut 6: 219. Corpusque
 lavant frigentis, & augunt. Item su-
 perlativa, ut AE. 2: 49. Quidquid, id
 est, timeo Danaos, & dona ferentes.
 Diminutiva quoque per gradus, ut G.
 2: 490. Felix qui potuit rerum cognoscere
 causas, Fortunatus & ille, Deus qui no-
 vit agrestes. Pro etiam sumitur saepe nu-
 mero, AE. 6: 90. Natus & ipse Deus.
 Et 11: 741. Moriturus & ipse. Pro quia,
 E. 9: 11. Audieras & fama fuit. Ele-
 ganter quoque inter duo substantiva
 Hendiadi figura Poetae non infrequen-
 ti, ad venustatem deservit, ut AE. 1:
 61. Molemque & montis, id est, Mo-
 lem montis. Et 1: 111. In brevia, &
 Syrtis: pro In brevia Syrtium. G. 2:
 192.

INDEX ERYTHRAEI

192. *Pateris Ithamus & avro*: quod est, *pateris anreis*. Duplicatur eadem in uno carmine saepius quam id exemplis probare necesse sit, sed in rebus diversis venustus. Pleunque etiam triplicatur, ut E. 3: 109. *Et vitula tu dignus, & hic, & quisquis amores, & G. 4: 5. Mores & studia & populos & praelia dicam*. Sunt & aliae apud alios cum Poetas, tum Oratores, hac particula utendi rationes, quas suis locis recitabimus. Singulis enim in libris nostris suorum tantum scripturam, & res, & verba indicandi proprium negotium datum est.
- atenim*. AE. 7: 390
- atiam*. E. 1: 13. 2: 8, 9, 41. 3: 95. 4: 35, 58, 59. 5: 27. 10: 13, 14. G. 1: 84, 268, 322, 365, 450, 464, 466. 2: 18, 67, 97, 269, 371, 367, 413, 536, 539. 3: 55, 132, 189, 409, 425, 457, 563. 4: 2, 42, 135, 144, 203, 271, 326, 467. AE. 1: 25, 461. 2: 80, 246, 292, 367, 420. 3: 247. 4: 38, 305, 309, 356, 422, 680. 5: 793. 6: 485. 7: 116, 177, 299, 385, 496, 148, 778. 8: 485, 667, 697. 9: 742, 799. 10: 39, 198, 390, 471, 478. 11: 271, 352, 373, 653, 857. 12: 593
- atiam nunc, id est, adhuc*. E. 2: 41
- Etruria*. G. 2: 533. AE. 8: 494. 12: 232
- Etrusca*. AE. 8: 503. 10: 180
- Etrusciam*. AE. 9: 521
- Etrusci*. AE. 9: 150. 10: 429. 11: 598
- Etruscis*. AE. 8: 480. 10: 148
- Etrusco*. AE. 10: 238
- evadere*. AE. 5: 689. 6: 128. 9: 560. 10: 55, 316. 11: 702
- evadis*. AE. 6: 425. 11: 905
- Evandri*. AE. 8: 447
- evado*. AE. 2: 458
- evaluit*. AE. 7: 757
- Evander*. AE. 10: 515
- Evandri*. AE. 11: 55
- Evandri*. AE. 8: 360. 9: 9. 10: 370, 420. 11: 26, 140, 394, 835. 12: 184, 551
- Evandrus*. AE. 10: 394
- Evandro*. AE. 10: 148, 492, 780. 11: 31, 45
- Evandrum*. AE. 8: 52, 119, 455. 11: 140, 148
- Evandrus*. AE. 8: 100, 185, 313, 545, 558
- evantes*. AE. 6: 517
- Evantiben*. AE. 10: 702
- evannit*. AE. 4: 278. 9: 658
- evaserat*. G. 4: 485. AE. 4: 685. 9: 386
- evaserit*. AE. 9: 99
- evassisse*. AE. 2: 731. 3: 282
- evassit*. AE. 2: 531. 12: 907
- Evboicae*. AE. 6: 42. 11: 260
- Evboicis*. AE. 6: 2
- Evboico*. AE. 9: 710
- eventant*. AE. 2: 778
- eventum*. AE. 8: 16. 11: 758
- eventus*. G. 4: 397. AE. 6: 158. 10: 160
- everberat*. AE. 12: 866
- eversa*. AE. 2: 571, 746
- eversae*. AE. 10: 45
- eversio*. G. 1: 500
- eversor*. AE. 12: 545
- evertere*. G. 1: 256. AE. 3: 1. 9: 532
- evertit*. G. 2: 208. AE. 1: 43. 2: 603
- evertunt*. AE. 11: 136
- evexit*. AE. 6: 130
- evocit*. AE. 2: 497
- evicta*. AE. 2: 630. 4: 474, 548
- evincla*. E. 7: 32
- evincli*. AE. 5: 269. 8: 286
- evinclis*. AE. 5: 364
- evinclus*. AE. 5: 494, 774
- eviscerat*. AE. 11: 723
- evm*. G. 4: 89, 430. AE. 4: 479. 5: 239. 7: 757. 8: 33, 576. 10: 874. 11: 12
- Enmedes*. AE. 12: 346
- Ennelus*. AE. 5: 665
- Enneides*. G. 1: 278. 4: 483
- Ennenidum*. AE. 4: 469. 6: 250, 280, 375
- Ennenium*. AE. 11: 666
- enndem*. AE. 4: 321
- enndi*. AE. 4: 554
- enudo*. AE. 4: 175
- enunt*. AE. 7: 592
- enuntem*. AE. 5: 241. 6: 392, 476, 863. 7: 813. 11: 46. 12: 73, 903
- enutes*. AE. 2: 111. 3: 130. 5: 554, 777. 9: 243, 308
- enuti*. AE. 5: 607, 649
- enutibus*. AE. 7: 676
- enutis*. AE. 8: 558. 10: 640
- evocat*. AE. 4: 242. 6: 749
- Evot*. AE. 7: 389
- Bacchantium vox est, quam placet sine adspiratione notari. Nam a Graeco est *εὐ*, unde *Evani* Liberi patris cognomen, & *Evius* coetus Bacchicus, ut aliquando in exemplo Ennii, ex Athamante citato, legimus. Poeta quoque supra *Evantis* declinavit. Hinc etiam *Evax* Plauto exultantis inresectio est. Flavius ramen Sospater, in medio adspiratione adjecta, *Evobae* scribere videtur. Aliqui etiam principio dictionis altera spiritus nota praefcripta, *Evobae* notant. Ut taceam, qui imperite admodum, nota adflatili inter ultimas duas vocales interfecta, *Evobae* trisyllabum faciunt: quom tamen dimensione spondei haec vox tam apud Graecos, quam apud Latinos censenda sit.
- evolat*. AE. 7: 387. 9: 477
- evolvere*. AE. 5: 807
- evolvisse*. G. 4: 509
- evolvit*. AE. 9: 528
- evomit*. AE. 8: 253
- Emphraten*. G. 4: 561
- Emphrates*. G. 1: 509. AE. 8: 726
- Emre*. G. 3: 277. AE. 1: 140
- Emri*. G. 1: 371. 2: 339, 441
- Emris*. G. 4: 192
- Emro*. G. 3: 382. AE. 1: 383. 8: 223. 12: 733
- Europa*. AE. 1: 385
- Europae*. AE. 7: 224
- Europam*. AE. 10: 91
- Evros*. G. 1: 453
- Evroo*. AE. 3: 533
- Evrotae*. AE. 1: 498
- Evrotas*. E. 6: 83
- Evrum*. AE. 1: 131
- Evrus*. G. 2: 107. 4: 29. AE. 1: 85, 110. 2: 418
- Evryale*. AE. 9: 185, 320, 439, 481
- Evryali*. AE. 5: 334. 9: 342, 467, 475
- Evryalium*. AE. 5: 323, 343. 9: 373, 384, 396, 424
- Evryalus*. AE. 5: 294, 295, 322, 337. 9: 179, 198, 231, 281, 359, 433
- Evrydice*. G. 4: 486
- Evrydicen*. G. 4: 490, 519, 525, 526, 527, 546
- Evrypilum*. AE. 2: 114
- Evryshea*. G. 3: 4
- Evrysheo*. AE. 8: 292
- Evrytion*. AE. 5: 495, 514, 541. 10: 499
- ex*. E. 3: 70. 6: 19. 7: 70. 10: 35. G. 1: 324, 361, 393. 2: 69, 76, 205, 218, 300, 389. 3: 26, 32, 65, 238, 341. 4: 499, 507. AE. 1: 89, 171, 378, 456, 623. 2: 163, 169, 410, 625, 648, 659, 716, 727. 3: 149, 209, 232, 373, 494, 613. 4: 138, 263, 278, 389, 401, 410, 592, 625. 5: 44, 47, 115, 129, 244, 266, 305, 378, 421, 632, 773. 6: 98, 111, 301. 407, 519. 7: 19, 29, 70, 95, 139, 177, 228, 244, 269, 288, 574, 652, 703. 8: 36, 47, 186, 268, 395, 455, 621, 701. 9: 64, 367, 658, 755. 10: 341, 352, 593. 11: 10, 60, 100, 198, 239, 261, 275, 533, 575, 652, 720, 757, 764, 774, 780, 783, 814, 820, 850. 12: 32, 134, 255, 324, 435, 436, 768, 802, 949
- exalla*. AE. 1: 309
- exallis*. G. 3: 139, 190. AE. 5: 46. 6: 637
- exallum*. G. 1: 435
- exacuit*. G. 3: 255
- exacunt*. G. 1: 264. 4: 74
- exacuas*. G. 3: 240. AE. 3: 577. N. U. 4. V. actus 9: 798
- examen*. AE. 7: 67
- examina*. G. 7: 13. 9: 30. G. 2: 452. 4: 21, 103
- examine*. G. 4: 139. AE. 12: 725
- examimata*. AE. 5: 805
- examimem*. AE. 6: 161. 9: 444. 10: 841
- examimes*. AE. 5: 669
- examimi*. AE. 11: 30
- examimis*. AE. 4: 672. 5: 481, 517. 11: 110
- examimum*. AE. 1: 484. 6: 149. 9: 451. 10: 496. 11: 51
- exascerat*. AE. 8: 219
- exasere*. AE. 2: 575
- exasit*. AE. 5: 172. 7: 445. 11: 376
- exaudire*. AE. 1: 219
- exaudiri*. AE. 4: 460. 6: 557. 7: 15
- exaudita*. G. 1: 476. AE. 11: 157
- excedens*. G. 2: 474
- excedentem*. AE. 9: 286
- excedere*. AE. 1: 357. 3: 60. 5: 380. 9: 789
- excederet*. AE. 11: 540
- excedit*. AE. 12: 842
- excido*. AE. 2: 737
- excedunt*. AE. 6: 737. 9: 366
- excellentem*. AE. 12: 250
- excelsio*. AE. 5: 35
- excipere*. AE. 9: 745
- excipi*. AE. 4: 374
- excipisse*. AE. 7: 233
- excipit*. AE. 4: 114, 297. 8: 124
- exceptant*. G. 3: 274
- excepto*. AE. 7: 650
- exceptum*. AE. 6: 173. 11: 684

IN VIRGILIUM.

exceptus. AE. 10: 867
excellere. AE. 2: 351
excessit. G. 3: 228
exciderant. AE. 1: 26
exciderat. AE. 6: 339
excidet. G. 4: 410
excidia. AE. 2: 643. 10: 46
excidiis. G. 2: 505
excidio. AE. 1: 22. 12: 655
excidit. G. 2: 303. AE. 2: 658. 6: 6, 686.
     9: 113. 12: 424
excidium. AE. 5: 626. 8: 386
excidunt. AE. 1: 429
excierat. AE. 5: 107
excierit. AE. 5: 790
excipe. AE. 11: 517
excipere. E. 3: 18
exciperet. G. 2: 345
excipiām. AE. 9: 271
excipiat. G. 4: 207
excipiet. AE. 1: 276
excipit. AE. 3: 318, 332. 4: 318. 4: 318.
     5: 41. 9: 258, 763. 10: 387. 12: 507
excipiunt. AE. 5: 575. 9: 54
excire. E. 8: 98
excisa. AE. 2: 481. 637
excisum. AE. 6: 42
excisuram. AE. 12: 762
excita. AE. 4: 301. 7: 376, 722. 12: 445
excitat. G. 4: 549. AE. 2: 594, 728. 3: 1.
     343. 8: 434, 543. 9: 221
excitēs. AE. 12: 440
exciti. AE. 7: 642
excitos. AE. 10: 38
excitum. AE. 3: 676
exclamant. AE. 12: 730
exclamat. AE. 2: 535, 733. 12: 600
exclausi. AE. 11: 887
exclusos. AE. 9: 726
exclusus. G. 4: 147
excolere. AE. 6: 663
excoquere. G. 2: 260
excoquitur. G. 1: 88
excretos. G. 3: 398
excubat. AE. 9: 175
excubias. AE. 4: 208
excubiis. AE. 9: 159
excudent. AE. 6: 847
excunderet. G. 1: 135
excudis. AE. 1: 174
excudent. G. 4: 57
excussus. G. 4: 194
excussa. AE. 5: 679. 6: 353. 10: 777
excussit. AE. 9: 476
excussisse. AE. 6: 76
excussis. AE. 2: 224. 12: 493
excussos. AE. 3: 267. 7: 299
excussus. AE. 10: 590. 11: 615, 640
excute. AE. 12: 158
excutere. AE. 2: 683. 3: 683
excutiāt. AE. 9: 68
excutiens. AE. 12: 7
excutiuntur. AE. 3: 200
excutiōr. AE. 2: 302
excusit. AE. 12: 470, 532
excusitū. scil. pappi. AE. 1: 815
excusantur. AE. 3: 273
excusantur. AE. 11: 217
excussam. AE. 10: 315
excussisse. AE. 5: 785

exegit. AE. 2: 357. 11: 569
exemit. AE. 6: 746
exempla. G. 4: 219. AE. 12: 439
exemplam. AE. 11: 758
exempta. AE. 1: 216. 8: 184
exequar. G. 4: 2
exequere. AE. 4: 421
exequeret. AE. 5: 54
exequiis. AE. 7: 5
exequitur. AE. 4: 396. 6: 236
exerce. G. 2: 370
exercebant. AE. 8: 424
exercebat. AE. 7: 782
exercebis. G. 1: 220
exercens. AE. 4: 100
exercens. G. 4: 453. AE. 3: 281. 6: 642. 7: 380, 748, 798. 9: 62. 10: 142. 11: 319
exercensur. G. 4: 159. AE. 6: 739. 7: 163
exercere. G. 1: 268. 2: 356. AE. 8: 378.
     10: 808
exercet. G. 1: 99, 403. 2: 415. 3: 229. AE. 1: 431, 499. 4: 87. 6: 543. 7: 441. 8: 412. 9: 175
exercete. G. 1: 210. AE. 4: 623
exercita. G. 3: 529. AE. 5: 779
exercite. AE. 3: 182. N. U. I. V. exercitum. 5: 725
exercitus. G. 1: 382. AE. 2: 415. 5: 824. 7: 39. 9: 25. 10: 27. 11: 171, 598. 12: 123
exercit. G. 3: 152
exesa. G. 1: 495. 2: 214. AE. 8: 418
exesae. G. 4: 44
exesi. G. 4: 419
exhalantem. AE. 2: 562
exhalat. G. 2: 217. AE. 7: 84
exhausta. G. 8: 432. AE. 4: 14. 10: 57.
     11: 256
exhaustae. G. 4: 248
exhausti. G. 2: 398
exhausto. G. 3: 309
exhaustos. AE. 1: 599
exhaustum. AE. 9: 356
exhorreat. AE. 7: 265
exhortantur. AE. 7: 472. 11: 640
exhortaret. AE. 8: 510
exhortata. AE. 12: 159
exierat. AE. 8: 585. 11: 903
exierint. G. 2: 368. 4: 67
exigat. AE. 1: 75. 10: 53, 682
exigeret. AE. 7: 777
exigit. AE. 4: 476. 10: 815
exigua. G. 2: 202. AE. 11: 63
exiguae. AE. 8: 473
exiguam. AE. 4: 212. 6: 493. 7: 113, 229.
     10: 128
exigni. G. 4: 87. AE. 5: 754
exiguo. G. 1: 196. 2: 472
exiguum. G. 2: 413
exiguus. G. 1: 70, 181. 4: 295
exiit. G. 2: 81. AE. 2: 497
exilia. AE. 2: 780. 3: 4
exilio. G. 2: 511. AE. 2: 798. 11: 542
exiit. G. 3: 433
exilium. AE. 2: 638. 10: 850
eximet. AE. 9: 447
eximiae. AE. 7: 496
eximios. G. 4: 538, 550
exin. AE. 6: 890. 7: 341. 8: 306. 12: 92
exinda. AE. 6: 743
exire. E. 1: 41. 8: 98. AE. 1: 306-9: 739

exiret. E. 1: 34
exis. AE. 8: 75
exis. G. 1: 117. 2: 53. AE. 5: 438, 492.
     8: 65. 11: 750
exitialē. AE. 2: 31. 6: 511
exitiis. AE. 7: 129
exitio. G. 3: 511. AE. 5: 625. 9: 316
exitium. E. 3: 101. G. 3: 503. 4: 534. AE. 2: 131, 190. 10: 13. 12: 761, 924
exitus. AE. 2: 554. 5: 523. 6: 894. 10: 630
exoptata. AE. 6: 330
exoptatum. AE. 2: 138
exorat. AE. 3: 370
exordia. E. 6: 33. AE. 4: 284. N. U. I. V. exordium. 7: 40
exoriare. AE. 4: 625
exoriens. G. 1: 437
exoritur. AE. 2: 313. 3: 128. 5: 765.
     12: 583, 756
exorsa. G. 2: 46. AE. 10: 111
exorta. AE. 3: 99
exorto. AE. 4: 130
exosa. AE. 11: 436. 12: 818
exosum. AE. 12: 517
exosus. AE. 5: 687
expediam. G. 4: 150, 286. AE. 3: 379. 6: 759. 7: 40. 11: 315
expedias. AE. 8: 50
expediat. G. 4: 397. AE. 12: 503
expedient. AE. 4: 592
expedit. AE. 3: 460
expedior. AE. 2: 633
expediunt. AE. 1: 178, 702. 5: 209. 6: 219. 12: 258
expellere. AE. 10: 354
expendere. AE. 10: 669. 12: 215
expendimus. AE. 11: 258
expendisse. AE. 2: 229
expedunt. AE. 6: 740
experviamur. E. 3: 19
experviar. E. 5: 15. 8: 67. AE. 4: 538
experviare. AE. 11: 387
experviat. AE. 7: 434
expervientia. G. 1: 4. 4: 316
expontere. G. 2: 222
expervietur. E. 3: 110
expervietur. G. 4: 157
expers. AE. 10: 752
experta. G. 4: 340. AE. 7: 373
expertem. AE. 4: 550
experti. G. 1: 119. AE. 1: 202. 11: 396
experto. AE. 11: 283
expertos. AE. 10: 173
expertus. AE. 2: 676. 7: 235
expirans. AE. 10: 731, 739. 11: 820
expirant. AE. 11: 883
expirantem. AE. 1: 44. 11: 865
expirare. AE. 3: 580
expleret. AE. 1: 270
explēbo. AE. 6: 545
explent. G. 4: 40. AE. 12: 763
expleri. AE. 1: 713. 8: 265, 618
explerit. AE. 7: 766
explēsse. AE. 2: 586
explēs. G. 3: 431
explētus. AE. 3: 630
explīcat. G. 2: 335
explīcat. AE. 2: 362
explīcūt. G. 2: 280
explorant. AE. 7: 150. 9: 170

explor-

INDEX ERYTHRAEI

explorare. AE. I: 77, 307
explorat. G. I: 175, 3: 537. AE. 3: 514
exploratores. AE. II: 512
exploret. G. I: 175
expōnit. AE. 6: 416. 10: 288, 305
exportans. G. 3: 402
exportant. G. 4: 256
expofcere. AE. 3: 261. 7: 155
expofcit. AE. 4: 79
expofcunt. AE. 6: 193
expofitis. AE. 10: 654
expofita. AE. 10: 694
expromere. AE. 2: 280
expugnare. AE. 9: 532
expugnavit. AE. 10: 92
expulcrant. AE. 8: 408
expulfam. G. I: 320
expulfam. AE. I: 620
exquirere. G. 2: 256. 3: 331. AE. 7: 239
exquirat. AE. 8: 312
exquirunt. AE. 3: 96
exquirunt. G. 2: 266. 3: 119. AE. 4: 57
exanguē. AE. 2: 542
exanguēs. AE. 2: 212. 6: 401
exanguis. AE. 9: 453
exanguis. AE. II: 818
exatrabile. AE. 7: 781
exaturata. AE. 7: 298
exānderē. AE. 4: 425. 6: 553. 7: 316. 9: 137
exāndi. AE. 2: 177. 12: 643
exferta. AE. II: 649
exfertae. AE. I: 492
exfertam. AE. II: 803
exfertantem. AE. 3: 425
exfolvit. AE. II: 829
exfoluite. AE. 4: 652
exfortem. AE. 5: 534. 8: 552
exfortes. AE. 6: 428
exfpecta. G. 2: 237
exfpectant. G. 2: 27, 421. AE. 2: 358. 4: 134. 5: 137. 6: 614. 9: 46, 130
exfpectare. E. 7: 34. AE. II: 738
exfpectat. AE. 4: 225
exfpectata. G. I: 226. AE. 5: 104. 6: 687
exfpectate. AE. 2: 283. 8: 38
exfpectati. AE. II: 54
exfpectatum. G. 3: 348
exfpectem. AE. 12: 570
exfpectent. AE. 5: 70
exfpectet. AE. 4: 430
exfperfa. AE. 3: 625
exftrudlo. AE. 5: 290
exftrudlos. G. I: 283. II: 66
exftrudlus. G. 9: 326
exftrudlus. G. 3: 224
exftruis. G. 4: 267
exfudat. G. I: 88
exful. E. I: 62. AE. 3: 11. 5: 51. 8: 320
exfulat. G. 3: 225. AE. II: 263. N. II. I. verb. exules.
exfulibns. AE. 7: 359
exfulans. G. 4: 431. AE. 2: 386. 10: 550. 12: 700
exfulant. AE. 3: 557. N. II. 2. v. exultare. 7: 464. II: 663
exfulantes. AE. 8: 663
exfulantia. G. 3: 105. AE. 5: 137
exfulat. AE. 2: 470. 5: 398. 10: 643, 813. II: 491, 648. 12: 688

exfuperabile faxum, fcilicet, *Sifypbi*. G. 3: 39
exfuperant. AE. 2: 207, 759
exfuperare. AE. 7: 591
exfuperas. AE. 12: 20
exfuperat. AE. 10: 658. II: 905. 12: 46
exfupero. AE. 3: 698
exfurgit. AE. 6: 607
exta. G. 2: 194, 396. AE. 4: 64. 5: 237, 775
extant. G. 3: 370
extantem. AE. 6: 668
extemplo. G. I: 64. AE. I: 92. 2: 176, 376. 4: 173. 5: 426, 746. 6: 210. 7: 276. 8: 4, 262. 11: 451, 618, 863. 12: 138
extende. G. I: 230
extendere. G. 2: 287. AE. 6: 806. 10: 468. 12: 909
extendit. G. 2: 405. AE. 5: 374. 9: 589. 10: 468. 12: 276, 909
extenditur. AE. 6: 423. 10: 407
extenta. AE. 7: 226
extera. AE. 4: 350
externa. AE. 7: 255, 367
externam. AE. 7: 370
externi. AE. 6: 94. 7: 98
externis. AE. 7: 270
externo. AE. 10: 156
externos. AE. 8: 503
externum. AE. 3: 43. 7: 68
externus. AE. 7: 424
exterrēs. AE. 10: 210
exterrita. G. 3: 149, 417. 4: 353. AE. 3: 307, 673. 4: 450, 672. 5: 215, 505. 8: 370, 504. 12: 660
exterritus. G. 3: 434. AE. 4: 571. 6: 559. 8: 240. 9: 424. 11: 806
extimū. AE. 8: 129
extināam. AE. 6: 457
extincto. G. I: 466. AE. 7: 662. 12: 38
extinctos. AE. 8: 267
extinctum. E. 5: 20. AE. 12: 599
extinctus. AE. 4: 322
extingui. AE. 6: 527
extināem. AE. 4: 606
extinxiffe. AE. 2: 585
extinxiffi. AE. 4: 682. Hanc lectionem *κατά σωματιν* Probus, Diomedes, & Fl. Sospater agnoscunt, ubi de metaplasmo hoc agunt.
entis. G. I: 484. AE. 6: 254. 8: 183
entollere. AE. 11: 401
extorquet. AE. 12: 357
extorris. AE. 4: 616. N. II. I
extra. AE. 2: 672. 6: 795, 796
extrema. E. 8: 20. G. 2: 473. AE. I: 219, 577. 2: 349, 431, 447. 3: 315, 488. 6: 457. 7: 225. 8: 333. 9: 204. 10: 814. 11: 846, 865
extremae. G. I: 235, 340. 3: 423
extremam. G. 3: 466. AE. 4: 179, 435, 621. 7: 572. 11: 626
extremas. AE. 9: 10
extremi. E. 8: 44. G. 2: 123. 4: 319. 8: 727. 10: 432
extremis. G. 2: 114, 171. AE. 5: 183
extremo. G. 3: 304, 542. 4: 116. AE. 5: 327. 7: 218. 12: 614, 925
extremos. G. 2: 417. 5: 517. AE. 5: 196. 12: 924
extremum. E. 8: 60. 10: I. G. I: 211.

AE. 4: 429. 6: 466. 9: 352, 484
extremus. AE. 3: 714. 4: 684. 5: 498, 544, 570. 11: 701
extunderat. G. 4: 328. AE. 8: 665
extudit. G. 4: 315
extuleram. AE. 2: 753. 3: 150
extulerat. AE. I: 652. 2: 257. 11: 183
extulerit. AE. 4: 119. 5: 65
extulit. E. I: 25. G. I: 379. 2: 169, 341. 4: 352. AE. I: 127. 2: 553, 688. 3: 215. 5: 424, 427, 444. 8: 2, 591. 9: 817. 10: 262. 11: 73, 462. 12: 441
extunderet. G. I: 133
exuberat. G. I: 191. AE. 7: 465
exuberet. G. 2: 516
exube. AE. 4: 319. 5: 420
exuberit. G. 2: 51
exuit. AE. I: 690. 5: 423. 7: 416. 8: 567. 9: 303
exure. AE. 7: 431
exure. AE. I: 39. 3: 141. 9: 115
exurita. AE. 5: 635
exuritur. AE. 6: 742
exussit. AE. 5: 794
exustas. AE. 10: 36
exustus. G. I: 107
exuta. AE. 4: 518
exutas. AE. 2: 153
exutos. AE. II: 395
exuviae. AE. 4: 651. II: 577
exuvias. E. 8: 91. AE. 2: 275, 646. 4: 496, 507. 9: 307. 10: 423. 11: 779. 12: 946
exuvius. G. 3: 437. AE. 2: 473

F.

F *Abarim*. AE. 7: 715.
 Fluvius per Sabinos labens. Qui & Farfarius, ut scribit Serv. Unde & hodie *Farfara*.
Fabil. AE. 6: 845
fabis. G. I: 215
fabor. AE. I: 261
fabricata. AE. 2: 46. 9: 145
fabricator. AE. 2: 264
Fabricium. AE. 6: 844
fabrilla. AE. 8: 415
fac velle. AE. 4: 540
 Vulgo *Poniamo che l'voglia, oover velle*: *Poniamo caso*.
face. AE. 4: 626. 7: 319. 10: 77, 704
facem. AE. 2: 694. 6: 224, 607. 7: 456
facere. AE. I: 676
facerem. E. I: 41. 7: 14
facerent. AE. 9: 228
faceret. G. 4: 504
faces. E. 8: 29. G. I: 292. AE. I: 150. 4: 567, 604. 5: 637, 640, 661. 6: 593. 7: 337. 11: 143. 12: 573, 656
faceffit. G. 4: 548
faceffunt. AE. 4: 295. 9: 45
faciam. E. 3: 77. quid hoc fit docent *coenae Macrobianae lib. 3. cap. 2. G. 3: 27. AE. 12: 837*
faciant. E. 3: 16
faciat. G. I: I. AE. I: 58, 75. 9: 399. 10: 875
facibus. AE. 4: 472. 9: 74
facie. AE. 2: 412. 7: 19. 9: 336, 583. *facie*

IN VIRGILIUM.

facies. E. 2: 35
faciem. G. 2: 85, 131. 3: 58. 4: 361.
 AE. 1: 658, 683. 5: 377, 619. 7: 415.
 9: 734. 10: 234, 637, 699. 12: 416,
 623, 784, 865
faciens. AE. 3: 504
facienda. AE. 8: 444
facient vota. E. 5: 80. Vovere, facere,
 suscipere votum, & nuncupare, eodem
 sensu dicimus. Cuius cum rei faciei
 sumus, voto damnari, & condem-
 nari voti dicimur, sc. antequam sol-
 vamus, aut reddamus.
facies. nom. G. 1: 506. 4: 95. AE. 2:
 601, 622. 3: 310, 407, 426. 5: 722,
 768, 822. 6: 104, 560, 575. 7: 329,
 448. 8: 194, 298. 9: 121. 12: 891
faciet. E. 2: 44. G. 2: 54, 246
faciosis. E. 10: 72
facile. G. 4: 404. AE. 11: 741
facilem. G. 1: 40, 122. 2: 223, 460. AE.
 1: 445. 3: 529. 4: 430
faciles. E. 3: 9. G. 3: 165. 4: 535. AE.
 8: 310
facilis. E. 3: 38. AE. 6: 676
facilis. G. 1: 79, 266. 4: 272. AE. 2:
 646. 3: 621. 6: 126, 146, 894
facillima. AE. 11: 761
facinus. AE. 8: 189
facio. AE. 3: 179
facis. AE. 1: 80
facit. E. 3: 86. 7: 23. AE. 1: 302. 2:
 395. 5: 73, 266, 281. 7: 508. 11: 50
faciunt. E. 5: 42
facio. AE. 12: 438
faciunt. G. 3: 135. AE. 3: 236, 561
facia. E. 4: 26, 54. 8: 8. G. 2: 534. AE.
 1: 641, 730. 2: 548. 4: 190. 5: 587. 6:
 822. 7: 541. 8: 288, 483, 516. 9: 356.
 10: 282, 369, 398, 791. 11: 241, 439,
 791. 12: 254
faciae. AE. 9: 95
facii. AE. 1: 364, 367. 4: 539. 7: 232.
 9: 194. 10: 527. 11: 812. 12: 322
facilis. AE. 3: 462. 6: 806. 7: 474. 10: 468
facio. G. 4: 167. AE. 1: 82, 434. 3: 718.
 8: 595. 9: 79
facinum. AE. 1: 351. 4: 109. 9: 299
factura. G. 2: 58
factus. AE. 5: 763
factus. G. 4: 437
factum. AE. 9: 344
facti. E. 1: 1. 5: 13. 9: 9. G. 4: 566
fagina. E. 3: 37
faginus. G. 3: 172
fagos. E. 2: 3. 3: 12. G. 2: 71
fagus. G. 1: 173
falcata. AE. 7: 732
falce. E. 3: 11. G. 1: 157. 4: 110
falcem. E. 4: 40. G. 1: 348. 2: 416.
 421. AE. 7: 179
falces. G. 1: 508
falcibus. AE. 4: 513
falcis. G. 2: 365. AE. 7: 635
Faleris. G. 2: 96
Faliscos. AE. 7: 695
fallaci. AE. 11: 717
fallacia. G. 4: 443
fallacibus. E. 1: 195. AE. 5: 850
fallacis. AE. 9: 392
Tom. IV.

fallax. AE. 1: 688
fallax. E. 4: 24. AE. 6: 343
fa'le. AE. 1: 684
fallente. AE. 9: 572. 10: 754
fallere. G. 1: 139. 2: 467. 4: 447. AE.
 4: 85, 296. 6: 324, 613. 11: 701
falleret. AE. 5: 591
faller. G. 1: 425
fallis. AE. 12: 634
fallit. E. 2: 27. AE. 4: 96. 7: 350. 9:
 243, 385. 10: 608, 812
fallor. AE. 5: 49
fallunt. G. 2: 152. AE. 12: 877
falla. AE. 2: 83. 6: 513, 896. 7: 442,
 453. 10: 631
fallis. AE. 1: 716. 3: 302
fallis. E. 6: 48. AE. 1: 407
fallis. AE. 6: 430
fallum. G. 1: 463
fama. E. 6: 74. 9: 11. G. 3: 47. 4: 42,
 318. AE. 1: 379, 457, 463, 532. 2: 17,
 21, 82. 3: 121, 165, 294, 551, 578, 694.
 4: 170, 173, 174, 298, 323, 387, 666. 5:
 106, 302, 392. 6: 14, 502. 7: 79, 104,
 205, 232, 333, 392, 564, 745, 765. 8:
 132, 554, 600. 9: 79, 195, 474. 10:
 510, 641, 679. 11: 124, 139, 224, 368,
 511. 12: 235, 608, 735
famae. G. 2: 40. AE. 4: 221. 6: 889. 7:
 646
famam. G. 4: 286. AE. 1: 287. 4: 91, 218.
 6: 527. 7: 2. 8: 731. 10: 468. 11: 847
fame. G. 4: 259, 318. AE. 3: 218. 6: 421
famem. G. 1: 159. AE. 3: 367
fames. AE. 1: 216. 3: 57, 256. 6: 276.
 7: 124, 128. 8: 184. 9: 340. 10: 724
famulae. AE. 1: 703. 4: 391
famulam. AE. 3: 329. 11: 558
famulas. AE. 8: 411
famuli. AE. 1: 701. 2: 712. 5: 263. 8: 584
famulo. AE. 3: 329
famulos. AE. 3: 329
famulum. AE. 5: 95. 11: 34
fandl. AE. 1: 520, 543. 4: 293. 9: 602.
 10: 116, 225. 11: 248, 346, 378
fando. AE. 2: 6, 81, 361. 3: 481. 4: 333
faul. AE. 6: 46
fare. AE. 3: 362. 6: 389, 531
fari. AE. 2: 74. 3: 380, 608. 7: 428.
 11: 240. 12: 47
farier. AE. 11: 242
farris. G. 1: 73, 101, 219. 3: 127
farragine. G. 3: 205
farris. AE. 5: 745
farris. G. 1: 185. AE. 4: 402
fas. G. 1: 127, 269, 505. 4: 358. AE.
 1: 77, 206. 2: 157, 158, 402, 779. 3:
 55. 4: 113, 350. 5: 800. 6: 63, 266,
 438, 563. 7: 692. 8: 397, 502. 9: 96,
 208. 11: 181. 12: 28
fasce. E. 9: 65. G. 3: 347. 4: 204
fasces. G. 2: 495. AE. 6: 818. 7: 173
fascinat. E. 3: 103
faselnm. G. 1: 227
fastidia. E. 2: 15. 4: 61
fastidit. E. 2: 73
fastigia. G. 2: 288. AE. 1: 342, 438. 2:
 302, 444, 458, 758. 8: 366, 491. 9:
 408, 568
fastus. AE. 3: 326
fff

fata. E. 5: 34. G. 4: 455, 491. AE. 2: 118,
 205, 222, 239, 258, 382, 546. 2: 34, 54,
 121, 194, 433, 506. 3: 7, 337, 375, 395,
 444, 494, 717. 4: 20, 340, 410, 596,
 614, 651, 678. 5: 709. 6: 45, 53, 78,
 147, 376, 438, 511, 683, 759, 869,
 882. 7: 234, 239, 272, 294, 584. 8:
 398, 499, 575, 731. 9: 94, 137, 204. 10:
 35, 113, 427, 438, 472, 740. 11: 97,
 112, 160, 701. 12: 121, 395, 507,
 676, 726
fata, id est, *effata*. AE. 1: 386. 4: 685.
 6: 53, 321, 398
fatalis. AE. 2: 165. 12: 929
fatalium. AE. 11: 232
fatalis. AE. 11: 130
fatalia. AE. 5: 82. 9: 133
fatalibus. AE. 4: 355
fatalis. AE. 2: 237. 6: 409, 515. 7: 815.
 12: 232
facebatur. E. 3: 24
facebere. E. 3: 35
facebor. E. 1: 32. AE. 2: 77. 4: 20, 8: 472
facestur. AE. 11: 344. 12: 568
faceov. AE. 2: 134. 3: 603. 12: 813
faceri. AE. 3: 609. 6: 567
facris. AE. 12: 794
facestur. AE. 7: 433
faci. AE. 1: 299. 4: 519. 10: 154, 502.
 12: 819
facidial. AE. 8: 340. 10: 199
facidii. AE. 7: 85
faciferum. AE. 8: 621
facigamus. AE. 9: 610
facigant. G. 3: 132. AE. 7: 582. 8: 94.
 9: 605. 11: 306
facigat. AE. 1: 280, 316. 4: 572. 5: 253.
 6: 79, 533. 9: 63. 10: 304. 11: 714
facis. G. 1: 199. 4: 324, 452. AE. 1: 32,
 39, 239. 2: 13, 246, 377. 3: 9, 17, 182,
 700. 4: 14, 110, 225, 450. 5: 656, 725,
 784. 6: 67, 546. 7: 79, 120, 224, 255,
 293, 314, 594. 8: 12, 133, 298, 477. 9:
 135. 10: 67, 109, 154, 380, 624. 11:
 287, 587, 759. 12: 149, 610, 795
faciscat. pulverem victa. *fall. aras*. G. 1:
 180
faciscit. G. 2: 249
faciscunt. AE. 1: 123. 9: 809
facis. G. 1: 416. AE. 1: 2. 2: 653, 738. 4:
 696. 6: 449, 466, 713. 7: 50. 9: 643
factorem. E. 4: 47. AE. 1: 262. 2: 294,
 554. 5: 703, 707. 7: 123
factus. AE. 12: 25
factum. G. 2: 491. AE. 5: 703. 7: 123.
 8: 334, 512
factur. AE. 1: 131, 256. 2: 76, 107, 147.
 3: 309, 485, 612. 5: 16, 44, 79, 382,
 464, 532, 547, 847. 6: 1, 36, 7: 330. 8:
 115, 394, 559. 9: 280. 10: 459, 480,
 556, 621. 11: 41, 501, 556, 685, 718,
 822. 12: 228, 295, 434, 564, 838
factus. AE. 1: 586, 610. 2: 50, 323, 392,
 544, 692, 721. 3: 90, 118, 655. 4: 570.
 5: 72, 351, 421, 539. 6: 190, 372. 8:
 520. 10: 451, 495, 535, 594. 12: 670
fauces. G. 1: 207. 3: 508. 4: 467. AE. 6:
 201. 7: 570. 9: 64. 11: 516, 525
faucibus. G. 3: 497. 4: 428. AE. 2: 358,
 774. 3: 48. 4: 280. 6: 241, 273. 7:
 786.

INDEX ERYTHRAEI

786. 8: 252, 267. 12: 868
faue. E. 4: 10
fauens. G. 1: 18
fauentes. AE. 1: 735. 8: 173
fauentum. AE. 5: 148
fauet. G. 2: 228
faucete. AE. 5: 71
faucilla. AE. 3: 573
faucillam. AE. 5: 666. 6: 227. 9: 76
fauis. G. 4: 22, 141, 161
Faune. AE. 12: 777
Fanni. G. 1: 10, 11. AE. 7: 81, 102, 213, 254, 368. 8: 314. 12: 366
Fauno. AE. 7: 47, 48. 10: 551. 12: 766
Fannos. E. 6: 27
favor. E. 5: 343
favorem. G. 4: 214
favos. G. 1: 344. 4: 104, 179, 242
faxo. AE. 9: 154. 12: 316
 Attende alliterationem.
Faxo autem, id est, *fasiam*, & est verbum frequens XII. tabularum. Variatur autem sic: *Faxo* in futuro indicativi: in subjunctivo *faxim*, *faxis*, *faxit*: plural. *faxint*. Terent. *Utinam dil faxint*. Cetera desunt secundum aliquos. Sed nos in vetusto carmine devotionis urbium & exercituum *faxitis* legimus, & in Pseudulo Plauti, *Si id faxim mihi*.
febris. G. 3: 458
fecerat. AE. 4: 264. 8: 628, 630, 710. 9: 304. 11: 75. 12: 91
fecere. E. 9: 32. 10: 12. G. 4: 272. AE. 3: 498. 5: 830. 6: 664. 12: 779
fecerit. E. 4: 37. G. 1: 208
fecit. AE. 9: 427
fecimus. E. 7: 35
fecissent. AE. 2: 110
fecisti. AE. 2: 539
fecit. E. 1: 6. 3: 44. G. 1: 137, 182. 2: 474. AE. 7: 191
fecisset. G. 3: 392. AE. 2: 744. 4: 17. 6: 347, 691. 7: 215. 8: 218. 12: 246
filicem. G. 2: 188
felices. G. 1: 277. 4: 329. AE. 3: 493. 6: 669
felid. AE. 7: 599, 751
felicia. AE. 7: 725. 11: 196
fellicibus. G. 2: 81. AE. 3: 120. 7: 745. 11: 32. 12: 821
fellicior. AE. 9: 772
fellicis. G. 2: 127. AE. 6: 230
fellicius. G. 1: 54
felix. E. 7: 75. 5: 65. G. 1: 284, 345. 2: 490. AE. 1: 330. 3: 321, 480. 4: 657. 6: 784. 9: 337. 11: 159, 429
felle. AE. 8: 220. 12: 857
femine. AE. 10: 788
femur. AE. 10: 344, 857. 12: 926
fenestram. AE. 2: 482
fenestras. G. 4: 298. AE. 3: 152. 9: 534
fer. E. 8: 101. G. 4: 330. AE. 3: 462. 8: 60. 11: 370. 12: 13
fera. G. 6: 49, 80. 9: 551. 10: 12
feraces. G. 2: 79. 4: 114
feras. G. 1: 330. 2: 342. AE. 1: 308. 4: 152, 551
ferales. AE. 6: 216
ferall. AE. 4: 462

feram. G. 3: 22. 4: 442. AE. 2: 161. 4: 371. 7: 549. 9: 626. 11: 594
ferant. E. 6: 57. 8: 53. AE. 1: 59. N. II. 5: 605. 3: 7. 6: 198. 7: 99, 272. 8: 533. 10: 463, 840. 11: 330
ferarum. E. 10: 52. G. 2: 471. 3: 242, 480. 4: 223, 406. AE. 3: 646. 6: 7, 179, 285. 7: 20, 404, 651. 9: 771
feras. E. 6: 27. G. 1: 139. 7: 478. 9: 591. 11: 686
feras. verb. AE. 3: 459. 4: 579
ferat. E. 3: 89. G. 1: 53. 3: 299, 395. AE. 1: 645. 2: 75. 3: 145. 4: 662. 6: 892. 9: 215. 10: 150. 11: 345, 708, 749
feratur. G. 2: 267. AE. 10: 20
ferax. G. 2: 222
ferre. G. 2: 203. AE. 3: 135. 5: 327, 835
fercbam. AE. 2: 672. 3: 19. N. II. 5: 344. 3: 490. 5: 373. 6: 113, 241. 7: 492. 8: 103, 199, 229. 9: 597. 10: 548. 11: 99, 141, 341
fercbatur. AE. 7: 62
feremus. E. 5: 52. G. 2: 394
ferendis. G. 2: 178
ferendo. AE. 5: 710
ferens. G. 1: 20. 2: 311. 4: 112. AE. 1: 679. 2: 175. 3: 195. 4: 11. 5: 11. 6: 809. 8: 85, 609. 10: 274. 11: 479, 747. 12: 924
ferent. E. 9: 29. AE. 6: 822. 10: 112. 11: 792
ferentem. G. 2: 56. AE. 2: 216. 9: 570, 628, 804
ferentes. G. 4: 145. AE. 1: 189. 2: 49. 3: 678. 4: 430. 11: 872. 12: 465
ferenti. AE. 2: 570. 3: 473. 12: 299
ferentis. AE. 2: 144. N. II. 5: 10: 797
feres. G. 3: 320. AE. 1: 259
feret. E. 4: 39. G. 3: 204. AE. 1: 463. 10: 560
feretur. AE. 7: 231. 12: 235
feri. E. 5: 28. id est, *equi*. AE. 2: 51. N. II. 5: Quomodo & infra, *feram cervum* appellavit. Sed hic figuratius, quippe de ligneo & durateo equo Trojano.
feriant. E. 9: 43
ferimur. AE. 2: 725. 5: 628. 7: 594
ferimus. AE. 4: 218. 9: 236
ferinae. AE. 1: 215. N. de Numeris & Casibus.
ferino. AE. 11: 571
ferire. G. 3: 460
feris. AE. 5: 818. 10: 559. 12: 414
ferit. E. 9: 25. N. II. 5: G. 3: 500. AE. 1: 103, 115. 2: 488. 4: 580. 5: 140. 6: 251. 8: 25. 10: 154. N. II. 5: 315, 346, 349, 415. 11: 832. 12: 295, 304, 458, 511, 730
feritate. AE. 11: 568
ferimus. AE. 3: 290. 5: 778
fermento. G. 3: 380
fero. G. 2: 476. AE. 4: 703
feroces. G. 3: 179. AE. 1: 263. 7: 384, 724
feroci. AE. 12: 19

ferocia. AE. 1: 302
Feronia. AE. 7: 800. 8: 564. prope Terracinam.
feror. G. 4: 497. AE. 2: 337, 655. 3: 11, 16, 78. 4: 110, 376. 10: 442, 631, 670
feros. G. 2: 36
ferox. AE. 4: 135. N. II. 5: 5: 277. 10: 610, 711. 12: 895
ferrata. AE. 11: 714. vide *calce*.
ferratis. AE. 5: 208
ferratis. G. 3: 399
ferratos. G. 3: 361. AE. 7: 622
ferre. E. 8: 9, 106. G. 2: 34, 109, 216. 3: 47, 184. 4: 10. AE. 1: 648. 2: 158, 456. 3: 542. 4: 270. 5: 60, 248, 307, 403. N. II. 5: 538. ib. 6: 464. 7: 155, 206, 628. 8: 498. 9: 56, 291, 514. 10: 77, 652. 11: 84. 12: 635
ferrea. E. 4: 8. G. 2: 44, 341, 501. AE. 3: 45. 6: 554, 626. 12: 664
ferret. AE. 6: 280. vid. in *amvis*.
ferres. E. 9: 22
ferret. G. 1: 321. 4: 504. AE. 7: 811. N. II. 5: 11: 779
ferreus. AE. 10: 745. 11: 601, 817. 12: 284, 309
ferri. G. 1: 143, 397. 3: 109. AE. 2: 333. 3: 465. 6: 142, 558. 7: 78, 462, 609. 8: 710. 9: 354. 10: 316, 422. 11: 232, 862, 900
ferro. G. 1: 50, 147, 292. 2: 301, 450. 3: 374, 453, 468, 489. AE. 1: 293, 313, 350, 355, 527. 2: 55, 463, 581, 614, 627, 671. 3: 222, 241. 4: 131, 547, 580, 601, 626, 663, 679. 5: 306, 405, 509, 557. 6: 148, 294, 361, 457, 553. 7: 525, 692. 8: 226, 402, 570, 701. 9: 137, 146, 331, 494, 526, 609, 620, 633, 678, 750. 10: 232, 372, 421, 479, 514, 546, 715. 11: 102, 135, 218, 255, 276, 307, 646. 12: 16, 100, 124, 165, 173, 186, 209, 282, 361, 489, 540, 695, 709
ferragine. G. 1: 467. AE. 9: 582. 11: 772
ferragineus. AE. 6: 303
ferragineus. G. 4: 183
ferream. G. 1: 58. 2: 220, 369, 504. 4: 175. AE. 2: 510. 4: 71. 5: 489. 6: 260, 290. 7: 694. 8: 386, 424, 658, 694. 9: 37, 410, 427, 701, 773. 10: 10, 396. 11: 637, 735, 748, 864, 894. 12: 54, 260, 278, 404, 578, 737, 774, 777, 950
feri. E. 9: 51. G. 1: 408. 2: 60, 117, 126. AE. 1: 501. 3: 483. 4: 378, 438. 5: 219. 6: 295. N. II. 5: 675, 729, 900. 8: 310, 501. 9: 75. 10: 127, 665. 11: 752, 897. 12: 369, 866
ferit. G. 1: 11. AE. 2: 668. 3: 529. 4: 594. 8: 119. 9: 37. 10: 295, 678. 12: 573
ferillis. G. 2: 185, 191, 252. 4: 128, 142. 9: 136
ferilis. AE. 8: 114
feritur. G. 1: 514. 3: 236. AE. 1: 15, 476. 2: 498, 511. 3: 40, 93. 5: 33, 215, 574, 588, 863. 6: 893. 7: 208. N. II. 5: 381, 735. 8: 549. 9: 82, 553. 11: 530, 678, 730. 12: 346, 478, 687, 855
ferventesque. AE. 11: 194
fervere. G. 1: 456. AE. 4: 409, 567. 8: 677. 9: 693

I N V I R G I L I U M .

ferost. O. 2: 327. 4: 169. AE. I: 436.
4: 407
feruida. AE. 7: 24, 397. 12: 894
feruidas. O. 3: 107. AE. 8: 230. 9: 72,
350, 736, 10: 788. 12: 293, 325, 748,
951
feruias. E. 10: 25
ferum. AE. 7: 489. id est, cervum, fi-
cur supra feri pro equi.
ferunt. E. 2: 46. O. I: 185, 362, 511.
2: 441. 4: 17, 377. AE. I: 702. 2: 230.
N. II. 5: 374. N. ibid. 3: 416. 4: 399.
5: 101, 557, 832, 843. 6: 82, 284, 400.
7: 765. 8: 180, 284, 288. 9: 133. 10:
189. 11: 91, 172, 227. N. ibid. 725.
12: 285, 361, 455, 586
feruntur. AE. 5: 157, 587. 7: 156, 673. 9:
121. 11: 906. 12: 575
feruore. AE. 10: 578
feruoribus. O. 3: 154
ferus. AE. 2: 326. N. II. 5. v. ferus.
Et. II. 6: v. ferus, & ferox. 4: 466.
Fescenninus. AE. 7: 695. Fescennini op-
pium Faliscorum: vulgo *Civita Ca-*
stellana.
fessa. E. 8: 85. AE. 4: 522. 7: 298. 8: 26
fessae. G. 4: 180
fessas. G. 4: 266. AE. 1: 168. 5: 29, 715
fessi. AE. 1: 178. 2: 109. 3: 176. 5: 327,
717. 8: 489, 607
fessis. E. 2: 10. 5: 46. AE. 3: 85, 145.
5: 615. 11: 335. 12: 593
fessus. G. 4: 190. AE. 2: 253. 3: 78, 511,
568. 5: 41, 845. 9: 814. 11: 913
fessum. AE. 2: 596. 3: 581, 710. 5: 463.
6: 503, 845
fessus. G. 4: 403. AE. 8: 232
festa. AE. 2: 249. 4: 459
festina. AE. 9: 488
festinare. AE. 6: 177. 7: 156
festinare. AE. 4: 575
festinate. AE. 2: 373
festiuus. G. 4: 117
festus. G. 1: 268
festos. G. 2: 527. AE. 6: 70. N. II. 6. v.
faustum & festum.
fiant. E. 8: 58
fibrac. G. 1: 484. AE. 10: 176
fibris. G. 1: 120. 3: 490. AE. 6: 600
fibula. AE. 4: 139. 5: 313. 7: 815. 12: 274
ficti. AE. 4: 188
fictio. G. 2: 45. N. II. 5. AE. 2: 107
fictor. AE. 9: 602
fida. AE. 2: 23, 377, 400. 3: 112. 5: 24.
11: 821. 12: 271
fidam. AE. 5: 547
fade. NOM. AE. 7: 235
fidelis. AE. 9: 707
fidem. O. 4: 213. AE. 2: 161, 541. 5:
604. 8: 150. 10: 71, 792. 11: 511
Fidenam. AE. 6: 773. vide in Bola.
fidens. AE. 2: 61. 5: 398. 10: 181, 345.
11: 351, 370. 12: 789.
fidentem. O. 3: 31
fidere. AE. 2: 402. 5: 800. 7: 290. 9: 378
Fides. AE. 1: 292. N. II. 5.
fides. NOM. AE. 2: 143, 309, 3: 69, 375,
434. 4: 12, 373, 552, 597. 6: 346, 459,
878. 7: 365. 9: 79, 260, 280. 11: 55
fidis. NOM. AE. 5: 468. 7: 121

fidibus. AE. 6: 120
fidis. VERB. AE. 11: 706
fidissima. AE. 2: 281. 12: 659
fidis. AE. 5: 69
fidite. AE. 10: 372
fido. AE. 7: 640
fiducia. AE. 1: 132. 2: 75, 162. 8: 395.
9: 126, 142, 188. 10: 152, 276. 11: 502
fidum. AE. 1: 113. 6: 524. 10: 332
fidus. AE. 1: 188. 6: 158. 8: 521, 586. 9:
307, 648. 12: 384
feret. AE. 3: 473
feri. E. 5: 41. 8: 97. AE. 4: 116. 8:
402. 12: 824
feri. G. 4: 407
figat. O. 4: 115
figere. E. 2: 29. G. 1: 308. AE. 10: 343,
701. 12: 768
figet. AE. 1: 687
figi. NOMINA, *sc. trancis.* AE. 11: 84
figit. AE. 5: 516. 6: 159, 636. 10: 382, 778,
883. 11: 691. 12: 70
figite. AE. 3: 250. 9: 493. 10: 104
figo. AE. 3: 287
figunt. AE. 1: 212. 2: 490
figuram. AE. 6: 449. 12: 862
figuras. AE. 10: 641
fila. AE. 10: 815
fila. AE. 7: 11, 52. 8: 383. 12: 605
filicium. G. 3: 297
filius. AE. 1: 325, 751. 6: 864. 7: 50,
649, 736, 781. 8: 104, 466. 9: 93, 581.
10: 194, 199. 11: 700
filo. AE. 6: 30
fimo. G. 1: 80. 2: 347. AE. 5: 333, 358
findit. G. 2: 353. AE. 6: 540
findite. AE. 6: 540. 10: 295
finditur. O. 2: 79
finc. G. 4: 116. AE. 1: 279. 2: 771. 3:
718. 5: 225
finem. AE. 1: 199, 241. 2: 619. 3: 145.
4: 480, 639. 5: 328, 463. 6: 76. 7:
118. 9: 98. 10: 106
finis. E. 1: 3, 68. AE. 1: 339. 564, 570.
3: 440. 5: 82, 630. 6: 345. 7: 149, 334.
8: 159, 602. 11: 317, 324, 588
finge. AE. 4: 214, 338. 7: 438. 8: 365
fingeris. AE. 4: 148
ingere. G. 4: 179. AE. 8: 42, 634
inget. AE. 2: 80. N. II. 5.
ingis. AE. 11: 364
ingit. O. 2: 407. AE. 6: 80. 11: 406.
N. II. 5
ingo. AE. 3: 18
ingunt. E. 7: 108. G. 4: 57
inibus. E. 1: 62. G. 1: 493. AE. 1: 300,
620. 4: 211, 616. 5: 139. 7: 469. 10: 719
inire. AE. 11: 116. 12: 880
inis. AE. 1: 223. 2: 554. 5: 384. 10:
116. N. II. 4. 582. 12: 793
initimas. AE. 7: 549
initimi. AE. 6: 378
initimo. AE. 8: 569
initimos. AE. 5: 106. 11: 206
inixerat. AE. 8: 726
inxiit. AE. 2: 80
irma. VERB. AE. 2: 691
irma. ADJECT. AE. 2: 481. 12: 317
irmabant. AE. 12: 212
irmaus. G. 4: 386

firmantur. AE. 9: 788
firmat. O. 3: 209. AE. 3: 611, 659
firmata. E. 4: 37
firmens. AE. 11: 330, 466. 12: 188
firmes. AE. 8: 78
firmissima. G. 2: 97
firuo. AE. 6: 261
fiscellam. E. 10: 71
fiscina. O. 1: 266
fissile. G. 1: 144. AE. 6: 181
fissula. E. 2: 37. 3: 22, 25. 7: 24, 8: 33.
10: 34. AE. 3: 661
fix. O. 2: 76. 4: 79, 188. AE. 1: 725.
2: 209, 494. 5: 620. 6: 220, 7: 351,
352, 419. 8: 280. 9: 185, 752. 10: 153,
380. 11: 298
fixa. AE. 4: 495. 7: 291
fixam. AE. 5: 518. 12: 773
fixerit. AE. 6: 802
fixi. AE. 9: 408
fixit. AE. 1: 248. 4: 70. 5: 544. 6: 622.
7: 457
fixo. AE. 9: 413, 701. 12: 537
fixos. AE. 1: 482. 6: 469
fixum. AE. 4: 15. 12: 7
fixus. AE. 2: 650. 11: 507
flabra. G. 2: 293
flabris. G. 3: 199
flagella. G. 2: 299
flagello. AE. 5: 579. 6: 570. 7: 731. 8:
703
flagitat. AE. 2: 124
flagrans. AE. 12: 167
flagrante. AE. 11: 225
flagrantem. AE. 2: 685. 7: 397
flagrantes. AE. 1: 710. 12: 65
flagranti. O. 1: 331. AE. 9: 72
flagrantibus. AE. 12: 171
flamma. AE. 5: 832. 10: 97
flamine. AE. 4: 241
flamma. G. 3: 271, 560. 4: 385. AE. 1:
673. 2: 304, 431, 684. 4: 66. 6: 226,
300. 7: 74, 462. 8: 694. 10: 232, 270
flammae. G. 4: 409. AE. 2: 173, 587,
600, 633, 759. 4: 23, 640, 670. 5: 680.
6: 6, 300
flammam. AE. 1: 176. 2: 632. 3: 580. 5:
689. 6: 518. 7: 356. 8: 389. 9: 536. 11:
199. 12: 214
flammanita. G. 3: 433
flammarum. O. 1: 367, 473. AE. 3: 574-
11: 144
flammis. AE. 1: 44, 213. 2: 256, 337,
478. 4: 594. 6: 110, 586. 8: 282, 620,
680. 10: 409, 520. 11: 82
flammato. AE. 1: 50
flammea. AE. 7: 448
flammis. E. 8: 105. G. 1: 85. 2: 308. AE.
1: 179, 679, 704. 727. 2: 37, 289, 4: 567,
605. 607. 5: 4, 526, 752. 6: 218, 253,
288, 550. 7: 787. 8: 432. 9: 160. 10: 74,
119. 12: 300, 573, 672, 811
flantibus. G. 2: 339. AE. 4: 442
flatu. G. 3: 111
flatus. AE. 7: 28. 11: 346. 911
flava. O. 1: 73, 96. 4: 339. AE. 5: 309
flaventem. AE. 10: 324
flaventes. G. 3: 350. AE. 4: 590
flaventia. G. 4: 126
flaventibus. AE. 7: 721

INDEX ERYTHRAEI

- flavescent.* E. 4: 28
Flavinula arva. B. 7: 698. quae sunt sub monte Soractis.
flavis. G. I: 316
flavo. AE. I: 592. 9: 816
flavos. AE. 4: 559. 12: 605
flavum. G. 4: 352. 4: 698
flavus. G. 7: 31
flchant. E. 5: 21. AE. 5: 614. 6: 213
flchat. AE. 12: 55
flchat. AE. 12: 658
fleete. AE. 5: 28. 6: 788
fleentes. AE. 9: 372
fletere. G. 2: 357. AE. 7: 35. 312. 8: 384. 9: 606. 10: 35. 12: 940
fleteris. AE. 2: 689
flethes. G. 4: 399
fleth. AE. 6: 376
flethi. AE. I: 156. 6: 804. 10: 577. 12: 471
flethur. AE. 12: 46
flethant. AE. 7: 632
flenda. AE. 6: 539
flens. AE. 2: 279
flens. AE. 11: 454
flentes. AE. 5: 615. 6: 177. 427. 9: 451. 10: 842
flerant. G. 4: 461
fler. G. 4: 514
fleri. AE. 6: 481
fleribus. AE. 4: 439
fleru. G. 4: 505. AE. 3: 599. 4: 369. 6: 699. 9: 498
flerum. AE. 4: 463. 6: 699. 9: 498
flerus. G. 4: 378. AE. 2: 271. 3: 345. 4: 437. 5: 765
flervere. E. 10: 13. AE. 7: 760
flerverunt. E. 10: 15
flerville. G. 4: 509
flerville. AE. 8: 380
flerit. E. 3: 78
flerza. G. 1: 169
flerere. G. 4: 516. AE. 4: 35
fleri. G. 4: 123
fleribus. G. 3: 14
flerillis. AE. 5: 559
flerit. G. 2: 496. AE. 4: 369
fleris. AE. 5: 500
flerum. G. I: 244. N. II. 4
fleris. (c. Tyberis). AE. 8: 95
fleris. AE. 9: 667
flere. G. 2: 72. 4: 142. AE. 7: 162. 8: 160. 12: 413
flerea. AE. I: 430
flerant. E. 8: 53. G. 4: 32
flerem. E. I: 55. 2: 48. G. I: 188. AE. 11: 68
flerentia. E. 3: 79. 2: 64. G. 4: 564. AE. 8: 481
flerentes. E. 7: 4. 10: 25. G. 3: 126. AE. 7: 804. 11: 433
flerentia. AE. 4: 202
flerentibus. E. 9: 19
fleres. E. 3: 92. 107. 4: 23. 9: 41. G. 4: 54. AE. 5: 79. 6: 884
fleris. G. 3: 6
fleribus. E. 2: 58. 6: 68. G. 4: 12. 39. 109. 250. AE. 1: 694. 6: 708
fleruerit. AE. 7: 744
flerum. G. 4: 205
fla. G. 2: 134. 4: 272. AE. 8: 500. 9: 435
flans. E. 3: 89
flantibus. G. 2: 160. 4: 429. AE. 1: 109. 129. 333. 756. 4: 602. 5: 124. 239. 7: 213. 10: 683
flant. E. 5: 83. G. 4: 595. AE. 1: 106. 535. 584. 3: 270. 533. 554. 7: 810. 8: 672. 10: 687
flantus. G. 2: 181. AE. 4: 532. 564. 8: 19. 10: 680. 12: 486. 527
flantum. AE. 1: 103. 10: 207
flantus. E. 9: 43. 10: 4. G. 2: 108. 3: 200. 237. 542. AE. 1: 66. 86. 103. 107. 116. 135. 2: 206. 3: 422. 605. 662. 665. 671. 5: 2. 182. 238. 776. 842. 6: 362. 7: 528. 718. 8: 677. 10: 207. 222. 304. 12: 366. 831
flantus. AE. 5: 179. 11: 828
flantem. G. 4: 369. AE. 4: 143. 6: 327. 12: 35
flantem. G. 3: 28. AE. 4: 147
flantes. G. 2: 190. 370. AE. I: 320. 8: 487
flanti. E. 8: 101
flanti. AE. 3: 626. 9: 472
flante. G. 2: 100. AE. 2: 169
flantem. AE. 3: 663
flanti. G. 3: 484
flant. G. 3: 524. AE. 2: 782. 5: 200. 8: 445. 12: 444
flantem. AE. 5: 867
flantia. AE. 10: 306
Flumen Hymellae. AE. 7: 714. dixit ut urbem i. a. u. & urbem Bathroii. 9: 414. 814
Flumen. AE. 9: 414. 814. Utinque de languine proluente ex vulnere merientis.
flamina. E. I: 52. 5: 21. 25. 84. 6: 64. 7: 52. 56. 8: 4. 9: 40. 10: 18. G. I: 310. 326. 2: 11. 197. 486. 3: 18. 144. 180. 213. 254. 270. 310. 530. 543. 7: 54. 278. 360. 366. 383. 427. 457. AE. 4: 250. 5: 684. 6: 8. 298. 369. 388. 718. 7: 138. 8: 713. 9: 104. 585. 603. 679. 10: 113. 11: 699. 12: 331. 518
flamina. E. 3: 96. G. I: 201. 2: 147. 199. 3: 360. 4: 288. 527. AE. 1: 465. 2: 305. 719. 5: 38. 7: 430. 663. 8: 57. 62. 69. 72. 610. 9: 31. 11: 449. 495. 12: 749
flaminibus. G. 2: 110. AE. 11: 273. 12: 139
flaminis. G. I: 245. 4: 333. AE. 3: 389. 6: 714. 7: 33. 201. 10: 831
flavialis. AE. 4: 635
flavialis. AE. 9: 70
flavialis. G. 2: 414
flavil. G. I: 136. AE. I: 607. 3: 702
flavil. E. 7: 66. G. 3: 445. AE. 4: 189
flavis. G. I: 272. AE. 6: 384. 7: 30. 36. 494. 8: 31. 93. 11: 565. 12: 256. 886
Flavor: rex Erydanus. G. I: 482. Nympha decus. AE. 12: 142
Fluvio anapaestus, constans duabus brevibus & longa. Praeculit autem anapaestum dactylo contrarium, veluti ad exprimentum fluvii impetum magis accommodatum. Quem pedem, quasi profuentis aquae cursum imitantem, syllabae natura in ipsa fluviorum dictione opportune quodam modo ingenuisse visa est.
fluvios. E. 5: 76. G. 3: 77. 126. 142. 301. 396. AE. 12: 181
fluvium. G. I: 106. 4: 442. AE. 6: 15. 749. 7: 151. 8: 86. 129. 331. 671. 9: 790. 826
fluvius. AE. 8: 66. 77
fluvius. AE. 11: 236
fluvius. AE. 10: 88
fluvius. G. 2: 166. N. II. 5.
fluvius. G. I: 175. 3: 378. AE. 3: 178. 5: 660. 7: 680. 11: 212
fluvius. G. 4: 48
fluvius. AE. 3: 134. 9: 75. 12: 188. 285
fluvium. E. 5: 70
fluvius. E. 7: 49
fluvius. G. I: 183. 4: 43. N. II. 5. V.
fluvius. procul cubio fluvius legitur.
fluvius. AE. 6: 881
fluvius. G. 2: 408
fluvius. G. I: 67. AE. 6: 598
fluvius. G. 2: 446
fluvius. G. 4: 291
fluvius. G. 2: 325
fluvius. AE. 7: 338
fluvius. AE. 3: 244. 4: 195. 7: 619. N. II. 5.
fluvius. G. I: 323
fluvius. AE. 4: 673. 11: 86. 12: 871
fluvius. AE. 3: 227
fluvius. AE. 2: 502
fluvius. AE. 2: 55. 3: 241. 12: 99
fluvius. AE. 2: 539
fluvius. AE. 7: 575
fluvius. AE. 2: 286
fluvius. AE. 5: 794. 10: 498
fluvius. G. I: 60. 4: 493. AE. 4: 118. 339. 624. 7: 546. 8: 56. 590. 661. 10: 91. 902. 11: 129. 164. 192. 330. 12: 151. 191. 200. 202. 212. 316. 582. 633. 658. 822
fluvius. G. 4: 158. AE. 1: 62. 4: 520. 8: 169. 10: 105. 11: 356. 12: 109. 286
fluvius. AE. 11: 321. 12: 496
fluvius. AE. 3: 216
fluvius. AE. 11: 392
fluvius. AE. 5: 496. 10: 15. 194. 12: 13. 158. 242. 290. 314. 573. 695
fluvius. G. 3: 216. AE. 1: 354. 4: 99. 271. 570. 5: 6. 6: 448. 8: 408. 11: 705. 734
fluvius. AE. 2: 584. 11: 693. 12: 53
fluvius. AE. 7: 345
fluvius. AE. 7: 806
fluvius. AE. 2: 488
fluvius. AE. 4: 667. 9: 477. 11: 782
fluvius. AE. 9: 142. 11: 878
fluvius. G. 3: 321
fluvius. AE. I: 51. N. II. 5: 232. N. II. 5. ibid.
fluvius. G. 3: 176. N. II. 5.
fluvius. AE. 8: 630. N. II. 5. Footum, inquit, onere levatum. Virgil. lib. 9. *Fecerat et viridis fortum Maurortis in antro.* Ita corrupte habent Noniani codices. Tu itaque emendate legas: Virgil. lib. 8. *Et viridis fortum Maurortis in antro Praeculuisse inquam.* Quod si etiam, ubi Nonius Footum, onere levatum ait: *Footum, cursum levatum dicas, id quidem, meo iudicio, rectius habebit.*
fluvius. E. 1: 50
fluvius. G. I: 82
fluvius. G. 4: 139
fluvius. E. 3: 83
fluvius. G. 2: 69. 390. 429. 517. AE. 6: 207. 8: 82

IN VIRGILIUM.

foetum. AE. 12: 570.
 foetura. E. 7: 36. N. tr. 4. v. foemus.
 foeturas habitus. sc. lvi. o. 3: 62. N.
 ibid.
 foetus. E. 1: 22. 3: 30. G. 1: 55, 75,
 189, 199. N. tr. 4. 327, 442, 521.
 2: 56, 196. N. tr. 4. 327, 442, 521.
 4: 163, 199, 231, 512. AE. 1: 432. 3:
 391. 6: 141. 8: 44
 folia. G. 2: 133. AE. 6: 310
 foliis. E. 5: 31, 40. G. 1: 171, 296, 413.
 2: 121, 314. 3: 21. 4: 200, 274, 473.
 AE. 1: 175. 3: 444, 448. 5: 774. 6:
 74, 137, 284. 8: 277, 368. 12: 413, 766
 foliorum. G. 1: 191
 foliolum. G. 4: 171. AE. 8: 449
 foliula. AE. 1: 176
 fonte. E. 3: 97. 6: 43. AE. 7: 84, 489.
 8: 75
 fontem. G. 4: 32. AE. 1: 244. 12: 119
 fontes. E. 1: 44, 59. 7: 45. 9: 20. 10:
 42. G. 2: 175. 200. 3: 499. 529. 4:
 18, 376. AE. 7: 517. 12: 181
 fontibus. E. 2: 59. 5: 40. G. 2: 243. 3:
 131. 428. AE. 2: 686
 fontis. AE. 4: 518. 7: 150, 242. 12: 816
 foras. E. 8: 101
 foraspe. G. 4: 175. AE. 8: 453. 12: 404
 foras. AE. 1: 235, 444. 4: 229. 6: 345,
 526. 7: 79. 9: 232. 10: 457
 foras. G. 1: 260. AE. 2: 439. 8: 209
 foras. AE. 2: 450, 453. 6: 47. 8: 130
 foras. AE. 3: 417. 5: 398. 10: 328, 614.
 11: 586
 foribus. G. 2: 461. 3: 26. 4: 247, 280.
 AE. 1: 449, 509. 6: 20, 286, 634. 8:
 196, 262. 11: 36
 foris. G. 3: 72. AE. 1: 724, 496. 3: 592.
 4: 556. 5: 295, 570. 6: 289, 615, 861.
 7: 483. 8: 208. 9: 646. 10: 435. 11:
 70. 12: 275
 formabat. AE. 9: 80
 formabis. G. 3: 163
 formae. AE. 1: 27. 6: 277, 293. 7: 18,
 473. 8: 399. 10: 188
 formam. G. 1: 170. 2: 450. AE. 9: 101.
 12: 224
 formans. E. 6: 36. G. 4: 411. AE. 6: 626
 formata. G. 1: 186, 380
 formatae. AE. 4: 402
 formatae. AE. 3: 273
 formatae. E. 4: 14. G. 3: 374. 4: 357, 468.
 AE. 2: 76, 384, 400. 3: 30, 47, 259, 612.
 6: 290. 7: 442, 453, 608. 9: 169, 756.
 10: 621. 11: 407. 12: 750, 776, 867
 formidinis. AE. 12: 335
 formosa. G. 3: 219
 formosae. E. 7: 62
 formosae. E. 1: 5
 formosae. E. 2: 17, 45. 3: 79. 7: 67
 formosae. E. 5: 44
 formosior. E. 5: 44. 7: 38
 formosissimus. E. 3: 57
 formosum. E. 2: 1. 5: 86, 90
 formosus. E. 4: 57. 7: 55. 10: 18
 formosus. AE. 8: 446
 formosus. G. 1: 472. 4: 263. AE. 7:
 636. 8: 421
 formosus. AE. 6: 631. 10: 806
 forma. AE. 8: 368

foras. G. 4: 250. AE. 4: 605. 6: 482
 foras. AE. 2: 94, 139. 5: 232, 6: 537. 7:
 554. 8: 476. 10: 458. 11: 50. 12: 41,
 183, 714
 foras. AE. 1: 203, 4: 19: 12: 153
 foras. E. 6: 58. G. 2: 288. 4: 118.
 AE. 2: 506
 foras. AE. 10: 548
 foras. AE. 10: 558
 forte. E. 3: 29. 6: 57. 7: 1. G. 1: 202. 4:
 28. AE. 1: 151, 322, 362, 375, 377.
 2: 81, 136, 342, 756. 3: 22, 301. 5:
 291, 329, 486. 6: 171, 190, 349, 682. 7:
 112, 494, 509. 8: 102. 9: 3, 325, 437,
 638. 10: 653, 724. 11: 456, 552, 768.
 12: 206, 270, 488, 766, 897
 fortem. AE. 1: 222. N. tr. 5. 510, 612.
 4: 288. 9: 591. 10: 562. 12: 513, 561.
 Subjuncta ubique *que* particula enchi-
 rica, quod aliquando notatur.
 fortes. G. 1: 65. 2: 296. 3: 50, 121, 288.
 AE. 7: 151
 forti. AE. 4: 13. 5: 808. 10: 238. 11: 502,
 705
 fortis. G. 2: 48. AE. 1: 101, 641. 8:
 170, 509, 539. 10: 369. 12: 328
 fortibus. G. 2: 83. AE. 9: 281, 364. 10: 735
 fortis. G. 2: 533. 3: 62. AE. 1: 120,
 579. 12: 127, 550
 fortissimo. AE. 2: 348. 5: 729
 fortissime. AE. 1: 96. 5: 389. 8: 194,
 523. 10: 185, 865. 12: 538
 fortissimus. AE. 6: 169. 7: 752
 fortuna. G. 3: 452. 4: 209. AE. 1: 240,
 454, 517, 628. 2: 79, 350, 385, 387,
 656. 3: 16, 53, 318, 493, 609, 615. 4:
 109, 424, 603, 653. 5: 22, 376, 604,
 625, 710. 6: 62, 96, 533, 615. 7: 413,
 559. 8: 15, 127, 334, 578. 9: 41, 214,
 240, 260, 282, 723. 10: 43, 49, 107, 284,
 435. 11: 43, 108, 128, 253, 345, 413,
 427, 761. 12: 147, 405, 593, 637, 677,
 694
 fortuna. AE. 7: 243. 11: 180
 fortunam. AE. 10: 112, 422. 12: 436, 920
 fortuna. AE. 6: 983
 fortunata. G. 4: 287
 fortunatae. AE. 11: 272
 fortunatam. E. 6: 49
 fortunatae. E. 1: 47, 52. 5: 49
 fortunati. AE. 1: 437. 9: 446
 fortunatorum. AE. 6: 639
 fortunatos. G. 2: 458
 fortunatus. G. 2: 493. AE. 11: 416
 Formas. AE. 7: 714. Foruli in Sabinis,
 locus asper.
 formam. G. 2: 502. AE. 5: 758
 fossa. AE. 7: 157
 fossae. G. 1: 326. AE. 10: 24. 11: 381
 fossarum. AE. 9: 143
 fossas. AE. 9: 314, 470, 506, 567. 11: 888
 fossis. G. 1: 372. AE. 10: 236
 fossor. G. 2: 264
 fossor. AE. 1: 692
 fossus. G. 4: 230
 fossus. AE. 4: 686
 fossus. AE. 1: 281
 fossus. G. 3: 3, 558
 fossus. AE. 4: 218
 fossus. G. 4: 46

fovens. G. 2: 139. 4: 56. N. tr. 5.
 fovers. G. 4: 49. AE. 4: 199. 9: 57. N.
 tr. 5.
 fovet. E. 3: 4. AE. 1: 18, 718. N. tr. 5.
 8: 388. 10: 838
 fovi. AE. 10: 93
 fovit. G. 3: 420. N. tr. 5. AE. 12: 490
 fracta. E. 9: 9. AE. 10: 291
 fractae. AE. 2: 170. 3: 53
 fractas. G. 4: 240. AE. 3: 556
 fracti. AE. 2: 13
 fractis. G. 3: 108. AE. 5: 222
 fractos. G. 4: 72. AE. 5: 209
 fraxea. E. 3: 92
 fraxea. E. 8: 40, 82. G. 1: 76
 fragili. E. 5: 85. G. 1: 317
 fragmina. G. 4: 304
 fragmina. AE. 10: 306. 12: 741. frag-
 mina, sc. macronis. Fragmina autem
 ea forma, qua infusa *Fumidamina*.
 fragmine. AE. 9: 569. 10: 698
 fragor. G. 1: 358. 4: 493. AE. 1: 154-
 8: 327. 13: 214. 12: 724
 fragore. AE. 2: 692. 7: 587, 677. 9: 541
 fragorae. AE. 7: 566
 fragrantia thymo mella volatens. G. 4:
 169. AE. 1: 436. Diomedes, ubi i-
 diomata casuum persequitur, tradit,
 fragrantia thymo regere, non autem
 ad volatens referri. Vide reddens.
 frange. AE. 11: 484
 frangenda. G. 2: 400
 frangentur. G. 4: 400
 frangere. AE. 1: 179. 10: 297
 frangeret. AE. 3: 625
 frangimur. AE. 7: 594
 fragit. G. 1: 94. AE. 12: 8
 fragite. G. 1: 26. AE.
 fragitur. AE. 1: 161. 9: 413. 12: 732
 fragrans. G. 2: 441
 fragrantur. AE. 1: 104
 frater. G. 2: 533. AE. 1: 667. 4: 325. 5:
 495. 10: 338, 576, 595, 600. 12: 883
 fraterna. G. 3: 518. AE. 4: 21. 5: 24
 fraternae. AE. 9: 736
 fraterni. AE. 5: 630
 fratre. AE. 1: 292. 4: 656. 10: 119. 11:
 465, 604
 fratrum. AE. 3: 130. 5: 514. 6: 122. 10:
 338, 403, 600. 12: 157, 509
 fratres. G. 1: 280. 2: 496. AE. 3: 678. 6:
 608. 7: 335, 670. 9: 695, 12: 277, 586
 fratris. AE. 12: 785, 813, 881
 fratris. G. 1: 396. AE. 7: 671. 9: 104.
 10: 113, 342. 12: 636, 844
 fratrum. G. 2: 510. AE. 10: 328. 12: 270
 fraude. AE. 4: 675. 5: 851. 9: 387
 fraudum. G. 1: 465. AE. 10: 72
 fraudi. AE. 11: 522
 fraudis. E. 4: 31. AE. 7: 552
 fraudis. AE. 4: 355
 fraudis. AE. 6: 609. 9: 428. 11: 717
 fraxineae. AE. 6: 181
 fraxineas. G. 2: 359
 fraxinus. E. 7: 65. 68. G. 2: 66. AE.
 11: 136
 fraxineae. G. 2: 72
 fragilli. E. 3: 13
 fremebant. AE. 1: 559. 5: 385. 6: 175.
 8: 717. 10: 96. 12: 132

INDEX ERYTHRAEI

- fremens*. AE. 7: 389, 787. 12: 398
frementem. G. 1: 12. AE. 4: 229. 9: 703. 10: 572. 12: 371
frementes. AE. 7: 638. 11: 609. 12: 82
frementi. AE. 12: 535
fremet. AE. 1: 296
fremis. AE. 5: 555. 7: 460. 9: 60, 341. 11: 453, 496, 599. 12: 8, 702
fremita. G. 2: 160. 4: 216. AE. 5: 148, 338. 9: 54
fremitam. AE. 5: 152
fremitus. AE. 2: 338. 11: 607
fremor. AE. 11: 297
fremus. AE. 1: 56. 4: 146, 668. 5: 19. 7: 590. 8: 497. 9: 637. 10: 98. 11: 299. 12: 922
frena. G. 3: 115, 252. AE. 3: 542. 4: 135. 5: 818. 6: 100. 8: 168. N. II. 4: 10: 253. 11: 195
frenare. AE. 1: 523
frenaret. G. 4: 136
frenat. AE. 1: 54
frenatis. AE. 5: 554
frendens. G. 4: 452
frenis. AE. 11: 719, 889. 12: 372
frenos. G. 3: 184. N. II. 4: 10: 256
frenum. AE. 12: 568
frequens. G. 1: 99. 2: 185
frequentant. AE. 6: 478
frequentis. G. 3: 394. 4: 216. AE. 1: 707. 6: 486. 10: 506
frequenti. G. 2: 51
frequentibus. AE. 10: 692
freta. E. 1: 61. G. 1: 356. 2: 503. 3: 260. AE. 1: 557, 607. 2: 312. 3: 127. N. II. 4: 5: 141, 627, 791. 10: 147, 210
fret. particip. AE. 9: 676. 11: 787
fretis. G. 1: 327, 386. 2: 164
fretus. AE. 4: 245. 5: 430. 6: 120. 8: 143
fricat. G. 3: 256
frigens. AE. 5: 396
frigentis. AE. 6: 219. N. II. 3: verb. friget.
frigida. E. 5: 25. 8: 14. G. 1: 336. 2: 469. 3: 298, 324. 4: 104, 506, 525. AE. 2: 472. 4: 385. 7: 715. 11: 338. N. II. 5: 818, 828
frigidus. E. 3: 93. 8: 71. N. II. 5: G. 1: 259. 2: 404, 484. 3: 97, 303, 336, 441. 501. 4: 261. AE. 3: 29. 6: 311. 9: 415. N. II. 5: 10: 452
frigora. E. 2: 8. 7: 51. 10: 47, 48, 57. G. 1: 48, 352. 2: 113, 321, 376. 3: 356
frigore. E. 5: 22. 7: 6. G. 3: 279. 4: 35, 135, 259. AE. 1: 92. 6: 205, 309. 12: 905, 951
frigoribus. E. 10: 65. G. 1: 300
frigus. E. 1: 53. 5: 70. G. 1: 93. 2: 256. N. II. 5: 344. N. II. 5: 10: 452
frondator. E. 1: 57
fronde. E. 1: 81. 10: 30. G. 2: 13, 401. AE. 2: 249. 4: 148, 459, 506. 5: 134. 6: 206. 7: 751. 8: 274. 12: 207
frondea. G. 4: 61. AE. 1: 191
frondem. G. 2: 435. AE. 5: 661
frondent. E. 3: 57
frondente. AE. 7: 67
frondentes. AE. 4: 399
frondenti. AE. 5: 129. 7: 135
frondentia. G. 3: 300
frondentibus. G. 2: 362. 4: 24. AE. 3: 25
frondentis. G. 2: 119. AE. 6: 208
frondas. E. 9: 61. G. 1: 368. 2: 55, 82, 305, 335, 366, 403. 3: 131, 175, 353. 4: 46. AE. 3: 449. 4: 444. 8: 32. 10: 190
frondescit. AE. 6: 144
frondet. G. 2: 15
frondi. G. 2: 323
frondibus. G. 2: 362, 446. 3: 231, 528. 6: 215. 7: 565. 11: 523
frondis. AE. 11: 66
frondosa. E. 2: 70. G. 3: 296. AE. 5: 252
frondosis. AE. 7: 387
frondoso. G. 4: 543. 8: 351
frondosum. G. 1: 282
frons. G. 2: 372. N. II. 2. AE. 6: 862. 10: 211
frons. E. 6: 51. G. 4: 299. AE. 1: 166. 3: 636. 4: 477, 515. 9: 627. 10: 349. 11: 238
frontem. E. 6: 22. 7: 27. AE. 5: 567. 7: 417. N. II. 4: 9: 750. 12: 307
fronti. AE. 6: 244
frontibus. G. 3: 24. AE. 5: 158. 12: 717
fruatnr. AE. 4: 619
fructus. G. 2: 36. 500
fruges. G. 1: 22, 267, 298, 345. 2: 143, 424. 3: 335. AE. 1: 178. 2: 133. 12: 173
frugibus. E. 3: 77. Pro frugibus Vitulae Deae immolabatur, quod facram Vitulationem appellabant. De hoc plura Macr. Sat. lib. 3. c. 2. 3: 80. 9: 48. 10: 76. G. 1: 69. 2: 239. 3: 133. AE. 6: 420
frugum. G. 1: 27. 2: 173. 4: 327
frumr. AE. 7: 90
frumentum. G. 1: 189. 315. 3: 176. AE. 4: 706
frumenti. G. 1: 134
frumentis. G. 1: 150. 2: 205, 228
frusta. AE. 2: 212. 3: 632
frustra. E. 3: 99. 7: 69. G. 1: 158, 257, 459, 513. 3: 97, 373, 544. 4: 353. AE. 1: 392. 2: 348, 405, 793. 4: 415. 5: 27, 221, 346, 389. 6: 294, 701. 3: 389, 398, 538. 10: 333, 486. 11: 581, 715. 12: 832
frustrata. AE. 12: 95
frustratur. AE. 6: 493
fruticam. G. 2: 21
fruatnr. G. 1: 300. AE. 3: 352. 8: 468
fuat. AE. 10: 108 id est, fuerit, futurum temporis defectivum.
fuata. G. 4: 335
fuatur. G. 2: 465
Fuinus. AE. 7: 359. lacus in Maris, nunc il lago di Tagliacozzo.
fuco. G. 4: 39
fuco. G. 4: 168. AE. 1: 435
fuco. G. 4: 244
fundimus. AE. 2: 421. N. II. 5: 10: 452
fundisse. AE. 9: 592
fundisset. AE. 5: 234
fundit. G. 1: 13. AE. 1: 412. 2: 532. 5: 842. 6: 55. 8: 139
fuorat. AE. 4: 603. 5: 397. 6: 166. 7: 532. 8: 358. 10: 613. 11: 115, 303. 12: 519
fuere. AE. 8: 324
fuerint. G. 4: 34, 248, 393. AE. 2: 77, 506. 3: 453. 5: 475
fuerit. E. 7: 31. G. 1: 67. 3: 404. AE. 3: 499. 6: 62. 7: 38
fuerunt. AE. 11: 275
fuga. G. 3: 31, 120, 142, 201. N. II. 5: 488. 4: 85. AE. 1: 317. N. II. 5: 2: 176. 3: 243. N. II. 5: 472, 155, 281, 543. 5: 218, 658. 8: 251. 9: 15, 557, 660, 800. 10: 592, 624, 670, 757. 11: 815. 12: 463, 733, 742
fugacem. AE. 10: 697, 704. 12: 52
fugaces. G. 3: 539. AE. 9: 591
fugacibus. AE. 11: 390
fugae. G. 1: 286. AE. 3: 160. 4: 400. 5: 866, 769. N. II. 5: 9: 131. 10: 181, 378. 11: 351, 547
fugam. G. 4: 443. AE. 1: 137, 357, 360. 2: 108, 619, 640. 3: 283, 666. 4: 328, 338, 430, 575. 7: 24. 9: 378, 539, 719, 781. 11: 706. 12: 252, 263, 367, 444
fugaret. AE. 5: 42. 10: 257
fugas tenuas. AE. 5: 593
fugatis. AE. 3: 521
fugax. AE. 11: 713
fuge. G. 1: 277. 3: 385. AE. 2: 289, 733. 3: 44: 413
fugere. G. 1: 330, 375
fugerent. AE. 1: 467
fugeres. G. 4: 457
fugit. AE. 2: 156
fugiant. E. 9: 30
fugiat. AE. 3: 459
fugiat. E. 8: 52. AE. 6: 892
fu istis. AE. 11: 109
fugius. G. 1: 406. 409. 3: 94. 4: 19, 234, 317. AE. 1: 341, 474. 5: 276. 6: 14. 8: 320. 10: 403. 11: 541, 694. 12: 758
fugiente. G. 4: 526
fugientem. AE. 1: 406. 5: 629. 9: 17. 10: 399, 732. 12: 645
fugientia. AE. 11: 654
fugientibus. AE. 9: 763. 12: 330
fugientii. AE. 6: 61. 10: 656
fugimus. E. 1: 4. AE. 3: 268
fugio. E. 3: 53
fugis. E. 2: 60. AE. 4: 314, 565. N. II. 5: 5: 742. 6: 466. 9: 200. 10: 649
fugisse. AE. 10: 56
fugit. E. 3: 65. 9: 54. G. 2: 265. 3: 67, 284, 417, 462. 4: 500. AE. 2: 223, 528. 4: 389, 473. 5: 243, 512, 740. 8: 223. 9: 632. 10: 247, 340. 11: 405, 436, 492, 559, 563, 628, 806, 831, 868, 869. 12: 256, 285, 421, 660, 733, 753, 912
fugite. E. 3: 93. AE. 3: 639. 7: 202
fugitis. AE. 10: 369
fugitum. G. 3: 543. AE. 5: 821. 10: 266. 11: 623, 869
fui. AE. 2: 6. 6: 458
fuimus. AE. 2: 325. adagium, adi Politianum Miscell. cap. 88.
fuissent. E. 10: 35
fuissent. E. 6: 32, 45. AE. 2: 292, 433. 5: 621. 6: 871
fuisset. E. 1: 16. AE. 2: 54. 3: 652. 4: 18, 327, 603. 8: 206, 396, 397. 9: 41, 140, 759. 11: 584
fuist. E. 1: 27. 2: 14. 3: 23, 26, 40. 5: 54. 9: 11. G. 1: 491. AE. 1: 12, 17, 441, 534, 545. 2: 325, 427, 513, 541. 3: 11, 16, 22. 4: 170, 317, 457. 6: 575. 6: 237. 654.

I N V I R G I L I U M .

654. 7: 51, 171, 413, 482, 537, 650. 8: 193. 9: 86, 180, 381, 648. 10: 43, 60, 90, 400, 564, 879. 11: 32, 313, 849. 12: 933

fulsit. AE. 4: 247
fultra. AE. 6: 604
fulgebat. AE. 7: 26. 10: 171. 11: 490, 769
fulgens. AE. 10: 869
fulgent. AE. 5: 562. 7: 526. 8: 684
fulgentem. AE. 10: 475. 11: 854. 12: 358
fulgentes. AE. 8: 593
fulgenti. AE. 9: 614. 10: 414
fulgentia. AE. 6: 490. 8: 92. 11: 6. 12: 163
fulgentibus. AE. 2: 749. 6: 217, 861. 10: 550. 11: 188, 202. 12: 275
fulgentis. AE. 10: 589
fulgere. AE. 6: 826

Probus in Artibus, longam hic pro brevi positam notat: sicut alibi, *Auroraque effulgere*. Nam sine dubio hujus verbi secunda est conjugatio, quae debet produci. Neque id, ut quidam putarunt, ea omnino ratione factum est, qua in verbo *fervere*, penult. syllaba semper (quinquies enim legitur) apud Poetam corripitur. Quoniam antiqui hanc dictionem tertiae conjugationis magis quam secundae esse voluerunt: ut Lucilius, *Feruis man, feruet ad aenum*, & Terent. in Adelph. *Dum feruit maxime*. Huic adde quae plurima Marcellus lib. de mutatis conjugat. disputat super verbo *feruit*.

fulgor. AE. 5: 88. N. II. 6. v. fulmen, fulgur, & fulguritum. 8: 524. 11: 70
fulgore. G. 4: 98
fulgores. AE. 8: 431
fulgura. G. 1: 488. AE. 9: 733
fulicae. G. 1: 363
fuligine. E. 7: 50
fulmen. AE. 6: 590. 8: 427
fulmina. G. 1: 349. N. II. 6. v. fulmen, fulgur, & fulguritum. 4: 170. AE. 4: 208. 6: 842. 10: 567
fulminat. G. 1: 370. 4: 561. AE. 12: 654
fulmina. G. 1: 283. AE. 1: 230. 3: 578. 4: 25. 5: 691. 6: 581. 7: 773. 12: 200, 922
fulmineum. AE. 4: 580. 9: 442
fulmineus. AE. 9: 812
fulminis. AE. 2: 649. 5: 319. 9: 706. 10: 177. 11: 616
fulsere. AE. 4: 167
fulserunt. AE. 12: 942
fulsus. AE. 8: 227
fulsum. AE. 11: 39
fulsus. E. 6: 53
fulva. G. 4: 408. AE. 4: 261. 5: 374. 6: 643. 8: 552. 11: 642, 751. 12: 276, 741, 792
fulvae. G. 3: 110
fulvi. AE. 2: 722
fulvis. G. 3: 383
fulvo. AE. 1: 275. 7: 76. 11: 776
fulvos. AE. 7: 688
fulvum. AE. 4: 159. 7: 279. 10: 134, 562
fulvus. AE. 12: 247
fumabat. AE. 8: 106
fumans. G. 3: 515
fumant. E. 1: 44, 83. AE. 2: 698
fumantem. AE. 3: 573
fumantes. AE. 7: 457. 11: 908. 12: 338

fumantia. G. 2: 194, 542. AE. 10: 45. 12: 569
fumantibus. AE. 8: 417
fumat. AE. 3: 3
 Pro *fumavit*, circumflexa ultima syllaba ex Probi sententia, Servio etiam reclamante. Sic & in 9. *Sedemque petit Ewandri*, pro *petiuit*. Cominianus tamen apud Fl. Sospitatum libro 4. affirmat soloeicisum esse per tempus.

fumata. AE. 6: 593
fumida. AE. 7: 76. 9: 75
fumidus. AE. 7: 465
fumiferam. AE. 8: 255
fumiferos. AE. 9: 522
fumo. AE. 3: 582. 12: 588
fumos. G. 2: 217. 4: 230
fumosis. G. 2: 242
fumum. AE. 2: 609. 3: 206. 5: 682. 8: 252
fumus. G. 1: 175. 4: 499. AE. 5: 740. 8: 258. 9: 239. 12: 592
funalia. AE. 1: 727
funalia. nom. G. 1: 141
fundabat. AE. 6: 4
fundabit. AE. 6: 811
fundae. G. 1: 309
fundam. nomen. AE. 9: 586. 11: 579
fundam. ver. E. 5: 71. AE. 5: 238
fundamenta. AE. 1: 428. 2: 611. 4: 266
fundamina. G. 4: 161
fundantem. AE. 4: 260
fundasse. AE. 7: 410
fundat. AE. 1: 193. N. II. 5.
fundata. AE. 8: 478
fundator. AE. 7: 678
fundatar. AE. 5: 760
fundebat. AE. 3: 152, 344. N. II. 5: 98. 8: 584
fundens. AE. 6: 254. 7: 792
fundent. E. 4: 23. N. II. 5.
fundere. AE. 2: 683
fundet. E. 4: 20. AE. 12: 207
funditur circum. AE. 3: 635. Sic & *Fu-*
fix circum. Alibi tamen coeuntibus
 dictionibus *circumfunditur*, *circum-*
fu-, & *similia*.

fundis. G. 2: 468. AE. 11: 665
fundis. E. 9: 41. G. 2: 460. N. II. 5. AE. 2: 329. 3: 348. 4: 61. 5: 78, 776, 842. 6: 55
funditur. AE. 10: 271. N. II. 5: 11: 646
funditus. AE. 6: 736. 11: 413. 12: 594
fundo. AE. 2: 419. 3: 577. 4: 621. 5: 178. 6: 581. 7: 530. 10: 88
fundus. G. 2: 432. AE. 11: 482, 610. 12: 222
fundantur. G. 4: 275. AE. 6: 709
funs. AE. 5: 488
funem. G. 1: 457. AE. 2: 239, 262. 3: 266, 639, 667. 10: 659
funera. G. 3: 246. 4: 256. AE. 1: 232. 2: 284, 361. 4: 500, 618. 6: 874. 7: 42, 542. 8: 571. 9: 486, 526. 10: 602, 756. 11: 366, 422, 646. 12: 383, 629
funerea. AE. 4: 507
funere. E. 5: 20. G. 3: 263. AE. 2: 539. 4: 308. 6: 150, 429. 7: 599. 11: 3, 28, 169
funereas. AE. 7: 337. 11: 143
funeris. AE. 6: 458, 510. 11: 189

funes. AE. 4: 575. 5: 773. 8: 708
funestae. AE. 7: 322
fungar. AE. 6: 885
fungos. G. 1: 392
funus. AE. 3: 62. 9: 491. 11: 53, 57
furare. AE. 5: 845
furata. AE. 7: 283
furcas. G. 1: 264. 2: 359
furam. G. 3: 407
furans. AE. 1: 491. 2: 498, 613. 4: 69. 5: 6, 202. 6: 262. 8: 228. 10: 604. 11: 486, 709, 762, 901
furantem. AE. 1: 659. 2: 499. 4: 65, 283, 464, 548. 7: 350. 8: 489
furantes. G. 2: 455. AE. 4: 42, 670. 10: 37, 578. 11: 609. 12: 332
furantis. AE. 2: 771. 3: 313. 4: 298. 6: 100. 9: 691
furantibus. AE. 1: 51. 2: 304
furantis. AE. 2: 345
furantum. AE. 11: 838
furere. AE. 12: 680
fures, id est, *servi*. E. 3: 16. N. II. 5.
furiale. AE. 7: 375
furialia. AE. 7: 415
Furiarum. AE. 3: 252. 6: 605
Furias. G. 3: 37, 244. AE. 1: 41. 4: 474
furiosa. AE. 2: 407, 588
furibunda. AE. 4: 646. 7: 348
Furiis. G. 3: 511. AE. 3: 331. 4: 376. 7: 392. 8: 205, 219, 494. 10: 68, 694, 872. 12: 101, 668, 946
furis. verb. AE. 2: 595
furit. G. 3: 100, 150, 458. AE. 1: 107. 2: 759. 5: 662, 694. 7: 377, 264, 625. 9: 552. 10: 386, 545, 802. 11: 638. 12: 607
furor. E. 10: 38. G. 3: 266. 4: 495. AE. 1: 150, 294, 348. 2: 316, 355. 5: 679. 6: 102. 9: 760
furoris. AE. 2: 244. 4: 667. 5: 659. 10: 63
furorem. AE. 4: 101. 7: 386. 10: 905. 12: 601, 680, 832
furoribus. AE. 4: 501. 5: 801. 7: 406
furori. AE. 4: 91, 433
furoris. E. 10: 60. AE. 5: 788
furta, G. 4: 346. N. II. 5. & 7: 9: 150. 11: 515. N. II. co. citat. Sal. lib. 1. a quo Poeta hanc locutionem desumpsisse videtur, ejus verba sunt: *Illo profectus vicus, castellaque incendere, & fuga cultorum deserta igni vastare, neque elato, aut securo esse animo, metu gentis ad furta belli peridoneae*.

furtim. G. 2: 304. AE. 2: 18, 258. 3: 50. 5: 677. 9: 546. 11: 765
furtis. G. 1: 286
furtivum. AE. 4: 171. 7: 660
furto. AE. 4: 337. 6: 24, 568. 9: 350. 10: 91, 735
furtum. E. 6: 42
furum. G. 4: 110
fusa. AE. 4: 455. 9: 317. 11: 102
fuscis. AE. 7: 408. 8: 369
fuscus. E. 10: 38
fusti. AE. 1: 214. 2: 252. 5: 102, 837. 6: 440. 9: 164. 11: 366
fustis. nom. E. 4: 46. O. 4: 348
fustis. part. AE. 12: 433

fu-

fuso. AE. 6: 227. 9: 722. 12: 690
fusus. AE. 7: 421. 10: 137
fusum. AE. 12: 417
fusus. G. 2: 527. AE. 5: 330. 6: 423.
 10: 838
futillis. AE. 11: 339. 12: 740
futura. AE. 4: 644. 6: 12. 8: 709
futurae. AE. 1: 712. 8: 628. 10: 501
futurae. AE. 7: 257
futurae. AE. 12: 504
futuri. AE. 508. 8: 580. 9: 315
futuris. AE. 1: 210. 429. 504. 2: 246
futuro. E. 7: 28. G. 4: 239
futuros. AE. 3: 394. 4: 297. 8: 340
futurae. AE. 2: 191. 4: 622. 5: 522. 6: 690

G.

G *Abinae*. AE. 7: 682
Gabino. AE. 7: 612
Gabios. AE. 6: 773
Gaefsa. AE. 8: 662
 Gaefsa, inquit Nonius libel. de Gene-
 nere armorum, tela Galliarum tueria,
 citans hunc Virgillii locum, & Varro-
 nem de Vita populi Romani libr. 3.
Qui gladiis ciuili, sine sento, cum binis
gaefsis effuit. Inuenio quoque apud Grae-
 cos τὴν γαίφρα, καὶ τὸν γαίφρον common
 & defenfaculum significare.
Gaetulae. AE. 4: 40. vide *Getulae*.
Galatea. E. 1: 31, 32. 3: 64, 72. 7: 37.
 9: 39. AE. 9: 103
 Illud porro animaduersione dignum,
 Poetas fere omnes cum in huius Nym-
 phae mentionem inciderint, in ea de-
 scribenda sibi plurimum indulgere. Ap-
 ud Graecos enim Homerus, ut ex
 multis paucos referam, cum per initia
Daid. s. Nerei filias omnes fere sine
 alicuius oportuni epitheti adiectione
 enumerat, Galateam ipsam ἀρακκυτήν
 appellat: quae & Hesiodo ἰουδία in
 Theogonia vocatur. Sane apud nos Vir-
 gilius hanc praecipue coluit. Nam &
 per eiusdem nominis amicas ἀλλυγο-
 νίαις Manuiam patriam intellexit, & in-
 de in Bucolico ludico Damocetas, Co-
 rydon, & Moeris, pastores suam quif-
 que Galateam amant. Quam non pau-
 cum etiam commendat, dum in nono
 Iovem prominentem facit, Trojano-
 num naves in deas aequoris abissas,
 qualis Nereia Doto, ut castigauimus, &
Galatea siccans spumantem pectore pontum.
 Ad cuius exemplum Val. Flaccus lib.
 1. de ea sic cecinit: *Hanc Panope, Do-*
toque soror, jactataque fluctu ressequitur
humidās pariter Galatea lacertis. Neque
 mirum, si praecleara ingenia magis
 hinc exornandae Nymphae haerent,
 cui & praecipuum a candore spuma-
 rum aequoris nomen contigerit Γαλά-
 τρια, cuius u diphthongus in e longum
 apud nos transit, ut *Mindus*, *Meica*,
Aenias Aeneas, & sexcenta id genus
 alia: quod ex Serv. & aliis facile dis-
 citur. Addit tamen Terentianus. hanc
 prius quam ad nos uenisset, in u uerū
 apud Graecos, ex quo postea Latini e

longum faciunt. Ut imperite per eō
Galathea notent, qui ἀπό τῆς διῆς no-
 men duas extremas syllabas habere ar-
 bitrantur.
galbano. G. 3: 415
galbano. G. 4: 264
galea. AE. 5: 314, 491, 498. 7: 785. 9:
 50, 373, 612, 771, 809. 10: 330, 836
galeae. AE. 3: 468. 9: 667
galeam. AE. 2: 392. 5: 367, 471, 673. 7:
 638, 751. 8: 620. 9: 307, 365, 457. 10:
 535. 11: 91, 692. 12: 381, 434, 537
galeas. G. 1: 496. AE. 11: 101. 8: 539.
 11: 194
galeis. G. 2: 142
galeros. AE. 7: 688
Galefi. AE. 7: 575
Galefus niger. G. 4: 126
 Cur niger dicatur, non video. Quod
 si niger legatur, conueniet sane epithe-
 ton cum eo, quod de hoc fluuio acco-
 lae narrant, uicelicet cum leuiter ad-
 modum labi. Apud quem pagus inco-
 liur Galafus nuncupatus, ubi templum
 non incelebre Deiparae Virginis dica-
 tum, vulgo *Santa Maria de Galafio*.
Galefus. AE. 7: 535
gallae. G. 4: 267
Galle. E. 10: 22
Galli. E. 10: 6. AE. 8: 657
Gallo. E. 10: 2, 3, 72, 73
Gallos. AE. 8: 556
Gallum. E. 6: 64. AE. 6: 858
Galus. E. 10: 10
Gangaridum. G. 3: 27
Ganymedis. AE. 1: 28. vide *vapil*.
Ganges. G. 2: 137. AE. 9: 31
Garamantes. AE. 6: 794
Garamantes. E. 8: 44
Garamantide. AE. 4: 198
Gargani. AE. 11: 247
Gargara. G. 1: 103. 3: 269
garrula. G. 4: 307
gandens. AE. 1: 690. 4: 190. 6: 816. 7:
 800. 8: 702. 12: 109
gaudent. G. 2: 181, 510. AE. 2: 239. 5:
 575. 6: 733
gaudere. G. 3: 185
gauderent. E. 9: 48. G. 4: 120
gaudet. E. 3: 88. 6: 29. 8: 75. AE. 4:
 157. 5: 757. 6: 383. 7: 220. 8: 730.
 10: 500, 726. 12: 6, 82, 702
gandla. AE. 1: 502. 5: 828. 6: 279, 513.
 10: 325, 652. 11: 180
gaxa. AE. 1: 119. 2: 763. 5: 40
Gela. AE. 3: 702
gel'da. G. 1: 287. 8: 343
gelidae. G. 2: 263
gelidum. AE. 11: 210
gelidas. AE. 6: 16
gelidi. E. 10: 15, 42. AE. 8: 28. 12: 331
gelidi. G. 2: 488. 4: 509. AE. 12: 796
gel'do. AE. 8: 139, 610
gel'dos. AE. 8: 159
gelidam. AE. 7: 683. 8: 597
gelidas. G. 1: 43. 2: 202. AE. 2: 120.
 3: 30, 175, 259. 5: 395. 6: 547. 801.
 12: 447, 905
Geloi. AE. 3: 701
Gelonos. G. 2: 115. 8: 725

Gelonos. G. 3: 461
Gela. G. 2: 317. 3: 355, 443. AE. 8: 504.
 9: 604
gemellos. E. 1: 14
gemens. G. 3: 226. AE. 11: 465. 4: 397. 11:
 849. 7: 501. 11: 150. 12: 886
gemensum. G. 3: 183. 11: 865
gementibus. AE. 11: 136
gemere. E. 1: 59
gemereus. E. 5: 806
gemina. G. 4: 371. AE. 6: 203. 9: 770
geminae. G. 4: 300. AE. 6: 190, 779, 895.
 7: 607. 9: 681. 12: 845
geminam. AE. 1: 274
geminant. AE. 12: 714
geminas. AE. 3: 305. 6: 788. 8: 79, 68.
 11: 72
geminatus. sc. *planus*. G. 2: 509
gemini. AE. 1: 162. 2: 203, 225, 415. 5:
 285. 6: 800. 7: 670. 8: 461. 10: 390
gemius. AE. 5: 426. 8: 130
gemino. AE. 3: 535
geminos. AE. 1: 744. 2: 500. 3: 180, 596.
 5: 266, 401. 6: 582, 842. 7: 280, 490.
 8: 289, 631. N. II. 4: 697. 9: 265
geminum. AE. 4: 470. 5: 565
geminus. AE. 6: 287
gemis. G. 3: 133. 4: 173. AE. 1: 221. 8:
 451. 12: 334
gemis. G. 3: 223, 506. 4: 353. AE. 2: 73,
 323, 413, 486, 679. 3: 577, 664, 667,
 687. 10: 505. 11: 95, 831. 12: 722, 928,
 952
gemitum. AE. 1: 485. 2: 53. 3: 555. 8:
 420. 9: 709. 10: 465, 674, 843. 11: 37,
 377. 12: 713
gemitas. G. 3: 517. AE. 2: 288. 3: 39. 4:
 409. 6: 220, 577, 873. 7: 15. 9: 499.
 11: 633
gemma. G. 2: 506. AE. 5: 313. 10: 134
gemmae. E. 7: 48. G. 2: 74
gemmas tradit, sc. *pampianus*. G. 2: 335
gemmis. AE. 1: 655, 728. 7: 76
gemist. AE. 6: 413
genae. AE. 5: 173. 12: 221
genas. AE. 4: 644. 8: 160. 12: 65, 606
gener. AE. 2: 344. 6: 831. 7: 317, 367
genera duo, sc. *apam*. G. 4: 92
generandi. G. 4: 205
generando. G. 3: 65
generasse. AE. 7: 734
generat. AE. 8: 141
generate. AE. 6: 322
generatum. G. 2: 35
generator. AE. 3: 704
generatus. AE. 5: 61
genere. AE. 4: 606
generi. AE. 1: 526. 3: 184. 7: 92, 753. 8:
 484, 512. 9: 502
genetis. E. 8: 45. G. 4: 249. AE. 1: 132,
 4: 365. 7: 219
genere. AE. 11: 355. E2: 31
generos. AE. 7: 270. 12: 658
generosi, *metallo*, scilicet. *Ilua insula*. AE.
 10: 174
generose. AE. 10: 141
generosi. G. 3: 75
generum. G. 1: 31. AE. 7: 57, 256. 12:
 472. 12: 55, 63, 613
generis. G. 4: 363. AE. 1: 689

I N V I R G I L I U M.

genetrix. AE. I: 590. 2: 788. 4: 227. 8: 383. 9: 82, 94, 117, 284, 297. IO: 234: 12: 412, 554
genialibus. AE. 6: 603
genialis. scil. *hiems.* G. I: 302
genibus. AE. 3: 38, 607
genis. AE. 6: 686
genislae. G. 2: 12, 434
genitali. G. 3: 136
genitalia. G. 2: 324
genite. AE. 9: 642
geniti. AE. 6: 131, 394
genitor. AE. I: 155, 237, 621. 2: 635, 657, 699, 717, 732. 3: 102. 4: 208. 5: 817. 6: 695, 698. 7: 122, 306, 360. 8: 72, 427, 583. 9: 201, 264, 272, 583, 630. IO: 45, 320, 417, 466, 668, 800, 833, 848. II: 161, 727. 12: 200, 843, 934
genitore. AE. 2: 804. 3: 614. 9: 257. IO: 129
genitorem. AE. 3: 709. 6: 364, 404. 7: 72, 134
genitori. AE. 2: 548. 5: 94, 537. IO: 704
genitoris. G. 4: 355. AE. I: 677, 716. 2: 560. 4: 84. 6: 108. 7: 82. IO: 789
genitos. AE. 12: 708
genitum. AE. I: 297. 7: 47, 679
genitum. AE. 9: 642
genitum. AE. 5: 95. 7: 136
gens. 4: 9. G. 2: 125, 385, 537. 3: 382, 4: 287, 430. AE. I: 67. 4: 207, 5: 624, 730, 762. 6: 359. 7: 708, 746. 8: 146, 315, 480. IO: 155, 202, 228. 12: 840
gente. AE. I: 47, 273. 2: 78. 3: 235. 4: 235. 5: 373, 785. 6: 757, 875. 7: 220, 282, 367, 750, 803. 8: 36, 55. 9: 284, 643. IO: 202, 350, 388. II: 48, 113, 305, 331, 432
gentem. G. 3: 122, 473. AE. I: 33, 276, 282, 445, 533. 3: 1, 133, 166, 653. 4: 425. 6: 788. 7: 203, 304, 671. 8: 502. 9: 137. II: 324
gentes. G. I: 331. 3: 33, 349. AE. I: 523. 4: 320. 6: 60, 92, 706. 7: 85, 238. 8: 13, 328, 722. 9: 132. IO: 71, 139. II: 252, 847. 12: 191, 504
genti. AE. I: 248. 3: 501. 6: 63, 73. 9: 759
gentibus. E. 3: 41. AE. I: 17
gentis. G. 3: 35, 73, 158. 4: 4, 162. AE. I: 96, 431, 602, 642. 3: 105. 4: 4, 483, 542. 5: 299. 6: 767. 7: 131, 149, 268. II: 246, 402
genu. AE. I: 320. 12: 303
genua. E. 3: 607, 5: 468. IO: 523. 12: 747
gemma labant. AE. 5: 432. N. tr. 4. & 12: 905
Genna la proceleusmaticus, constans duobus pyrrhichis, quatuor brevium. Quem pedem, quantum colligere potuimus, locis decem & septem admittit: octies, in prima sede, in secunda semel, octies item in quinta: idque quater in dualibus dictionibus, ut bis, *Genna labant:* semel, *Tennis ubi argilla,* & *Reice capellas.* Alias semper singularibus verbis hinc, *abiete,* *abietibus,* *arietat,* *ariete,* *parietibus,* *tonnia.* Loca vero ipsa Index facile monstrabit. Quamquam si Probum audiamus, etiam

daetylus esse possit. Ejus verba ex In-
 tuitu artium, ubi de decem modis
 positionis agit, hic iuvat apponere, ut
 obiter etiam ea corrupta transcribendo
 castigemus: Decimus modus est, in-
 quit, si post vocalem subiecta sit con-
 sonanti i vocalis, vel *m,* & correptam
 vocalem habeat consequentem, ut *pa-
 rietibus textum caecis.* In hoc versu
 quoniam prima pars orationis correptam
 habet, hoc genere positionis primam
 syllabam efficiemus longam. Se-
 cundam namque syllabam refecimus
 per medium, & praecedentem consonan-
 tantem primae syllabae conglutinamus;
 vocalem autem ad tertiam revocamus,
 & loco consonantis defigimus. Hic sane
 modus positionis apud Virgilium non
 in superiori exemplo tantum, sed in
 multis versibus invenitur: ut, *Arietat
 in portas:* & *Transira per & remos,* &
pidas abiete puppes: item, *Genna la-
 bant, vastos quatit aeger ambelitus artus:*
 &, *Tennis ubi argilla & damosis calcu-
 lus arvis.*
genere. AE. I: 606. IO: 597
genus. AE. IO: 848
genissi. G. 4: 324
geniss. AE. I: 618. 4: 366. 5: 39
genus. G. I: 63. 2: 20, 83, 167, 240, 262.
 3: 242, 243, 264, 480, 541. 4: 208, 223,
 246, 282. AE. I: 6, 28, 339, 380, 539,
 542, 565, 743. 2: 468. 3: 86, 168, 675.
 4: 12, 40, 230, 622. 5: 45, 117, 123, 285,
 568, 621, 737, 801. 6: 25, 123, 500,
 580, 648, 728, 766, 792, 834, 839,
 842. 7: 196, 213, 556. 8: 27, 51, 71,
 114, 142, 321, 487, 628, 724. 9: 141,
 510, 603. IO: 149, 201. II: 340. 12: 25,
 127, 198, 225, 515, 530, 838
geram. AE. 9: 279
gerant. AE. 7: 444
gerat. AE. 7: 816
gerbat. AE. I: 188. 3: 490. 5: 412. 7:
 188. II: 552. 12: 206, 488, 944
gerenda. AE. 6: 890. 7: 444
gerendum. AE. 3: 235
gerens. AE. I: 315. 2: 278. 9: 311. 12: 472
gerentem. AE. 12: 289
geret. AE. I: 263
gerimus. AE. II: 306, 735
Geryone. AE. 7: 662
Geryonis. AE. 8: 202
geris. AE. 12: 48
gerit. G. 2: 122. AE. 7: 658. 12: 97
geritis. AE. II: 735
geritur, id est, fit. G. 4: 305
germana. AE. 4: 478, 492, 549, 675. IO:
 607. 12: 679, 830, 872
germanae. G. 4: 377. AE. I: 351. 9: 804
germanam. AE. 4: 501, 686. 9: 594
germani. AE. 4: 44. IO: 125
Germania. E. I: 63. G. I: 474, 509
germano. AE. 12: 152
germanum. AE. I: 341. 9: 722. 12: 479
germanus. AE. I: 346. 5: 412
germen. G. 2: 76
gero. AE. I: 48. 7: 455. N. tr. 5: II: 113
gerunt. AE. 6: 772. 7: 396, 664. 9: 171
geruntur. AE. 7: 540. 9: 1
 G g g

gesserat. AE. I: 24, 653
gessere. G. 2: 70
gesti. AE. 2: 156. 9: 203. N. tr. 5.
gestimus. AE. 2: 90
gestisse. AE. II: 844
gestamen. AE. 3: 286. 7: 246
gestamus. AE. I: 567
gestare. AE. I: 336. 12: 211
gestat. AE. 7: 687
gestire. G. I: 387. N. tr. I: & 5.
gestis. AE. 9: 157
Getae. G. 4: 463
Getarum. G. 3: 462
Geticis. AE. 3: 35
Getis. AE. 7: 604
Getulae. AE. 4: 40
Getuli. AE. 5: 351
Getulis. AE. 5: 51, 192
Getulus. AE. 4: 326
Gyae. AE. 5: 169
Gyam. AE. IO: 318
Gyan. AE. I: 222, 612. 5: 184, 229
Gyaro. AE. 3: 76
Gyas. AE. 5: 118, 152, 160, 167. 12: 460
Gygen. AE. 9: 762
Gylippo. AE. 12: 272
gilvo, sc. *egmo.* G. 3: 83
Gyro. AE. 7: 379. IO: 834. II: 695
Gyros. G. 3: 115. AE. 5: 85
Gyrum. G. 3: 191
glacialis. AE. 3: 285
glacie. G. I: 236. 4: 136. AE. 4: 251
glacium. G. I: 310. 3: 318, 365
glacies. E. IO: 49. G. 3: 298. 4: 517. AE.
 12: 740.
gladio. AE. 9: 769. IO: 313, 513. 12:
 789
gladios. AE. 12: 278
glande. E. IO: 20. G. 2: 520
glandem. G. I: 8. 2: 72
glandes. G. I: 148, 305. 2: 67. AE. 7: 686
Glandis etiam in quarto casu Nonii
 aliquot codices legunt lib. de Genere
 armonum: quod fortasse auribus grati-
 us.
glandis. G. 4: 81
Glandis in nominativo poni apud
 Poëtam, notat Probus duobus locis, in
 Catholicis: altero, ubi de tertiae decli-
 nationis genitivo singulari: altero vero,
 cum de recto *dis* terminatis loquimur.
 Cui omnino, ut video, nostro hoc In-
 dice opus fuit, ut huius etiam loci tes-
 timonio suo more dictata comproba-
 ret, quod in minutioribus quoque tradi-
 tionibus diligentissimus Grammaticus
 facere consuevit.
glarea. G. 2: 212
glarea. G. 2: 13. AE. 6: 416. IO: 205
glareas. G. 4: 182
glanci, sc. *equi.* G. 3: 82, 267
Glaucis *chorus.* AE. 5: 823. *Potniades.* G.
 3: 267. *Deiphobe.* AE. 6: 36. *subaudi
 silla:* sicut ibi, *Helioris Andromashe,*
supplendum uxor.
Glaucio. G. I: 437
glauco. G. 4: 451. AE. 8: 33. 12: 885
Glaucum. AE. 6: 483. 12: 343
gleba. G. I: 44. 2: 399
glebat, AE. 3: 531. 3: 164
 gl-

INDEX ERYTHRAEI

glebas. G. I: 65, 94. 2: 236, 261
glebis. G. 3: 161. AE. 7: 747
glificit. AE. 12: 9. N. II. I.
globos. G. I: 473. AE. 3: 574
globum. AE. 6: 725. N. II. I. v. inter
 circum & globum, & tr. s. sc. mi-
 hitum. 9: 409
globus. AE. 9: 36, 515. IO: 373
glomerant. G. I: 323. AE. 4: 155. 9: 539
glomerantur. G. 4: 79. AE. I: 500. 6:
 311. 9: 689
glomerare. G. 3: 117. AE. 2: 315. 9: 792
glomerari. AE. 9: 33
glomerat. G. 2: 311. AE. 3: 577. 8: 254
glomerati. AE. 2: 727. 9: 440
gloria. G. I: 158. 3: 102. 4: 6, 205. AE.
 2: 83, 326. 4: 49, 232, 272. 5: 394. 6:
 65, 757, 767. 7: 4. 9: 278. IO: 144.
 11: 154, 330, 421, 431, 444, 708. 12:
 135, 322
gluten. G. 4: 40, 160
Glossia. G. I: 222. AE. 3: 115. 5: 306
Glossus. AE. 6: 566. 9: 304
Gorgona. AE. 8: 438
Gorgone. AE. 2: 626
Gorgoneis. AE. 7: 341
Gorgones. AE. 6: 289
Gortynia. E. 6: 60. AE. II: 773.
Gracchi. AE. 6: 842
gracili. E. IO: 71. G. 4: 567
grandibus. G. 3: 191. N. II. 5. AE. I:
 448. N. II. 2: 443
gradiens. G. 3: 59. AE. I: 501
gradientem. AE. IO: 572
gradientes. AE. I: 411
graditur. AE. I: 312. 3: 664. 4: 147. 8:
 546. 9: 223. II: 535
Gradive. AE. IO: 542
Gradium. AE. 3: 35
gradum. G. 3: 169. AE. 3: 598. 4: 641.
 6: 128, 465, 488
gradus. AE. 4: 685
Gracia. G. I: 33. 3: 20. AE. II: 287
Graja. AE. 6: 97
Grajae. AE. 2: 598
Grajarnum. AE. 2: 412
Grajas. AE. 3: 295
Graji. G. 3: 90, 148. AE. I: 467, 530.
 2: 727. 3: 163. 6: 242. 8: 135
Grajis. G. 2: 16. AE. 2: 786. 3: 398,
 499. 6: 529. IO: 430
Graji. AE. 3: 210
Graiorum. AE. 2: 157
Graios. AE. 2: 148
Grajungnum. AE. 3: 550. 8: 127
Grajum. AE. 4: 228. 6: 588. IO: 81, 334.
 11: 289. 12: 538
Graius. AE. 3: 594. IO: 720
gramen. G. 4: 63. AE. I: 353
gramina. E. IO: 29. G. I: 56. 2: 200, 332.
 3: 174, 325, 520. 4: 19. AE. 2: 474. 6:
 684. 7: 655, 809. 12: 415
gramine. G. 5: 46. G. 2: 219, 525. 3:
 144. AE. 3: 537. 12: 664
gramineas. AE. 12: 119
gramineis. AE. 6: 642
gramineo. AE. 7: 106. 8: 176. 11: 566
gramineum. AE. 5: 287
graminis. E. 5: 26
grandaevis. IO. *apibus.* G. 4: 178

grandaevis. G. 4: 392. AE. I: 121
grandes. G. 2: 245
grandia. E. 5: 36. IO: 25. G. I: 497. 4:
 26: AE. 4: 405. II: 529
 Legerat Vates praecellentissimus in
 vetuissimorum carminum libro, qui
 ante omnia, quae a Latinis scripta sunt,
 compositus ferebatur, rusticum hoc vet-
 us Canticum: *Hyberno pulvere, verno*
luto, grandia farra Camille metes. Ex
 quo unico loco plura ornamenta in sua
 nunquam laetis laudata poemata emi-
 nentissimus Vates detorsit. Nam epi-
 theton *grandia* ad frumenta, hordea,
 lilia, aliaque facitissime transfuit. Re-
 liquias autem aliquot Cantici illius ac-
 cerrimi iudicii vir aemula virtute ita
 collegit potius, quam suffuratus est.
Hyberno lactissima pulvere farra. Requi-
 re apud Macr. lib. Sat. 5. c. 20
grandibus. G. 3: 427. AE. II: 90
grandine. AE. 4: 120, 161. 5: 458: 9:
 669. IO: 803
grandior factus. G. I: 195
Fabae intellige cum Plinio. Sic e-
 nim lib. 18. capite 17. scribit: Vi-
 no semina perfusa minus aegrotare
 existimant. Virgilius nitro & amura
 perfundi jubet: fabam sic etiam gran-
 descere promittit. Haec ille, qui & *Fa-
 bam grandescere* pulchre imitatione Vir-
 gili dicit. Quae cum minuta esset,
 vegrandem Antiquitas appellabat, ut
 auctor est Festus.
grando. G. I: 449. N. II. 4. 4: 80
grata. AE. 8: 283
gratare. AE. 4: 478
gratator. AE. 5: 40
grates. AE. I: 600. 2: 537. II: 508
grati. AE. II: 127
gratia. G. I: 83. AE. 4: 539. 6: 653. 7:
 232, 402. 9: 298
gratior. E. 6: 11. G. 3: 211. 4: 402.
 AE. 5: 28, 344
gratissima. E. 7: 61. AE. 2: 269. 3: 73.
 5: 128. IO: 158, 607. 12: 142
gratissimus. E. 8: 15. G. 3: 326. AE. 8:
 64. 9: 327
gratum. G. 4: 570
gratus. AE. IO: 392
gravabit. AE. 2: 708
gravantur pluvia, sc. *papavera.* AE. 9:
 437
gravaris. AE. IO: 628
gravatum. AE. 6: 359, 520. 8: 220
grave. G. I: 162. N. II. 5. 4: 270. AE. 6:
 201. 8: 516
gravem. AE. I: 151. N. II. 5. 728. 12:
 458. N. II. 2: 114
graves. E. I: 50. N. II. 5. G. 3: 415.
 N. II. 5. 451, 526. 4: 688. AE. 6:
 56. IO: 321
gravefidit. G. 2: 429
gravi. G. I: 124. AE. 4: I. 30: 63. 12: 5
gravia. AE. 3: 464. IO: 836
gravibus. G. I: 496. 2: 88. 3: 140. AE.
 5: 114
gravidae. G. 2: 143, 150. 3: 139, 275
gravidam. G. I: 319. AE. 4: 229. IO: 87
gravidas. G. 2: 424

gravidis. AE. 7: 507
gravidis. G. I: 111
gravidus. G. 3: 155, 317. N. II. 5.
gravidus. G. 4: 231
gravidus. G. 2: 5
gravior. G. 4: 260. AE. 2: 436. 8: 582.
 N. II. 5.
graviora. AE. I: 199. 2: 203. 4: 502. 6:
 84
gravis. E. I: 36. 6: 17. IO: 75. G. 2: 254,
 377. 3: 95, 506. 4: 49, 84. AE. I: 274.
 N. II. 4. 4: 5, 178, 274, 387. N. II. 5.
 437, 447, 781. 6: 516. 9: 246. IO: 207,
 630, 755
Gravistae. AE. IO: 184
graviter. G. 3: 88, 133, 374. 4: 31, 452,
 456. AE. I: 126. 2: 288. 5: 447. 7: 753.
 IO: 347, 789, 823. 12: 295
grege. E. 3: 32. 6: 55. AE. 6: 38. 8: 85
gregem. E. 2: 30. 7: 36. G. I: 272. 3:
 323, 473
greges. E. 7: 2. G. 2: 146, 378. 3: 287,
 329, 386. AE. 7: 538
gregibus. E. 5: 33. G. 2: 280. 3: 63, 538
gregis. E. I: 15. 7: 7. IO: 36
gremis. E. 9: 261. IO: 79
gremio. AE. I: 685, 692, 718. 3: 509. 4:
 84. 5: 31. 7: 233. 8: 406
gremium. G. 2: 326. AE. 8: 713. II: 744.
Gremio Tusci auctores, unde & ple-
 becula *Gremial*, *Gremial*, & *Pae-
 gremio*: alii *Transversa*, ab hominis
 parte, qua succingitur. Vid. *Stolicum*.
gressi. AE. 6: 633
gressu. AE. I: 690
gressum. AE. I: 401, 410. 2: 753. 6: 389,
 677. 8: 462. II: 29, 99, 855
gressus. G. 3: 117. 4: 360. AE. 5: 649.
 IO: 640. 12: 386
Grynaei. E. 6: 72
Grynaeus. AE. 4: 345
Gryphes. E. 8: 27
Gruem. AE. II: 580
grues. G. I: 120, 375. AE. IO: 265
gruibus. G. I: 307
gubernaclo. AE. 5: 176, 859
gubernaculum. AE. 6: 349
gubernator. AE. 3: 269. 5: 12. 6: 337
gurgis. AE. 6: 296
gurgite. E. 6: 76. G. 3: 446. 4: 387, 395,
 524. AE. I: 118. 2: 497. 3: 197, 421,
 564. 5: 33, 160, 209, 814. 6: 310, 741.
 7: 704. 9: 23, 816. IO: 559. II: 298,
 624, 913. 12: 114
gurgitis. G. 4: 321
gustassens. AE. I: 473
guttiae. G. 2: 215. AE. 3: 28
guttis. G. 4: 99. AE. II: 90
guttur. AE. 8: 261
gutturis. AE. 6: 321. N. II. 4.
gutturis. G. I: 410, 423. AE. 7: 533. IO:
 348

H.

HA particula interjectionis, praepo-
 sita adspiratione, qui scribunt,
 id potro ex grammaticorum regula fa-
 ciunt, quae vult, adspirationem voca-
 libus praeponi debere, consonantibus
 vero

vero subjungit. Priscianus tamen, quem & usus omnium comprobat, lib. I. & 2. tradit, hanc particulam in adspirationem definire, sicut *Vab*, quod per abscissionem extremæ vocalis illa ab *Aba*, hæc a *Vaha* perfectis remanerunt. Ut *Ab* vocalæ omnino adspirandum sit, per quam etiam suspiramus. Neque enim illoium sententia accedo, qui existimant, Probum sine adspiratione notari voluisse, dum, ubi de vocalibus agit, per Initia Artium sic scribit. Sunt autem hæc A, E, I, O, U. His quacumque syllaba aut singularibus constat: ut, *Ab virgo infelix*: nam cum *b* nota tantum adspirationis sit, non litera, ut inter omnes grammaticos convenit, *ab* quoque singulari vocali litera constabit: etiam si *b* adspirationis nota adscripta sit. Nec me mover centenus aliquis codicum antiquorum, & interjectionem sine adspiratione habentium: quod id auctem nudum seculorum vitio, aut certe scriptorum imperitia facile committi potuit.

habere. AE. IO: 827
habent. G. 4: 35. AE. 5: 717. 7: 131. N. II. 5: 9: 96
habeat. AE. 4: 29. N. II. 5: 9: 188. 12: 17
habebam. E. 7: 14
habebant. E. 9: 227
habebat. E. 2: 2. AE. I: 346. 3: 147. 4: 633. 8: 27. 100: 9: 388, 594
habebis. AE. 5: 535
habebit. E. I: 71. G. 4: 282. AE. 6: 381. 9: 449. 10: 423
habebo. AE. 5: 50: 10: 108
habemus. AE. 12: 233
habens. AE. 7: 380. 9: 587. 11: 579
habenas. G. I: 514. AE. I: 63. 5: 818. 6: 1. 7: 600. 11: 670, 765, 827. 12: 327, 471, 499
habendam. AE. 3: 329
habendi. G. 4: 177. AE. 8: 327
habendo. G. I: 3. 2: 250. 3: 159. AE. 12: 88
habenis. G. 2: 364. 3: 89, 194. AE. 5: 662. 6: 804. 10: 576. 11: 600, 623, 713. 12: 622
habent. G. 4: 154. AE. 5: 734. 7: 696. 9: 616
habenti. G. 2: 499
habere. AE. 5: 262. 9: 362. 10: 221, 701
haberes. AE. 6: 31
haberet. E. 3: 42
habes. E. 3: 52. 5: 11. 9: 32. AE. 4: 100. 11: 374
habes. E. I: 31. 2: 38. 7: 40. 8: 23. AE. I: 556. 2: 290. N. II. 5: 584. 4: 521, 581. 5: 156, 549. 6: 362, 566, 577, 668, 670. 7: 689. 8: 168. 9: 274, 491. 10: 260, 706. 11: 92, 377, 413. 12: 282, 296. N. II. 5:
habetis. AE. 2: 102. 9: 782
habeto. E. 3: 107, 8: 60. AE. 5: 310. 12: 192
habetur. AE. 12: 134
habilem. AE. I: 318. 9: 305, 365. 11: 555
habiles. sc. vites. G. 2: 92

habilis. G. 3: 62. 4: 418. AE. 12: 472
habitabans. AE. 3: 110
habitaes. G. 2: 16
habitamus. AE. 6: 673
habitans. G. 3: 430
habitans. AE. 3: 106, 643. 6: 275
habitantes. AE. 11: 265
habitatur. AE. 3: 358
habitare. E. 2: 29. 6: 2. 7: 151
habitatum. E. 2: 60
habitas. AE. 6: 599. 8: 352
habitata. G. 3: 340
habitet. AE. 11: 409
habitu. AE. 8: 723
habitum. AE. I: 315
habitura. G. I: 24
habitus. G. I: 52. AE. 3: 596. 11: 339
habuere. E. 10: 9. G. 2: 427. AE. 8: 602
habuisse. G. 2: 337. AE. 4: 97. 5: 590
habuisti. AE. 11: 308
habuit. AE. 6: 521
hac. E. I: 80. 5: 85. G. 4: 294, 320. AE. 1: 629. 2: 292. 3: 409, 579. 4: 242. 5: 314. 6: 535. 7: 317. 8: 563. 10: 374, 650. 11: 408, 591. 12: 14, 565
hac. adverb. AE. I: 467, 468. 6: 542. 8: 203. 9: 321. 11: 763, 765. 12: 625
hac & tenuis per tmesin. AE. 5: 603. 6: 62. vide *tenuis*.
hactenus. G. 2: 1. AE. 10: 625. 11: 823
hac. G. 2: 92. 3: 305. AE. 3: 167. 6: 320, 431, 852. 7: 175. 12: 849
hac. E. I: 6, 25, 40, 71. 2: 4, 35. 3: 50, 54. 5: 13, 50, 74, 86, 87. 6: 9, 67. 7: 33, 43, 69. 8: 62, 64, 73, 74, 80, 93, 95. 9: 4, 26. 10: 32, 60, 70, 72. G. I: 118, 351. 2: 49, 140, 165, 167, 169. 3: 187, 503. 4: 30, 40, 86, 100, 147, 219, 400, 415, 450, 509, 528, 532, 559. AE. I: 37, 76, 81, 137, 203, 261, 297, 463, 494, 645, 656, 717. 2: 46, 76, 101, 115, 149, 286, 523, 547, 550, 554, 577, 593, 691, 721, 777, 790. 3: 78, 99, 161, 169, 184, 250, 288, 373, 414, 461, 486, 540, 558, 559, 612, 643, 714. 4: 189, 195, 208, 237, 270, 287, 339, 347, 372, 387, 487, 499, 611, 621, 623, 630. AE. 5: 32, 59, 84, 304, 315, 394, 412, 417, 421, 474, 595, 641, 646, 653, 693, 706, 743, 756, 799. 6: 185, 325, 329, 346, 373, 417, 512, 566, 628, 632, 696, 776, 854, 871. 7: 102, 122, 128, 150, 194, 274, 292, 323, 427, 451, 454, 471, 731. 8: 42, 119, 172, 175, 185, 314, 355, 362, 372, 400, 454, 469, 541, 567, 583, 671, 704. 9: 19, 128, 142, 168, 207, 209, 235, 302, 323, 364, 635, 644, 737. 10: 16, 39, 104, 285, 379, 423, 444, 491, 508, 556, 594, 629, 633, 680, 848, 856, 879, 881, 897, 902, 907. 11: 15, 45, 55, 59, 95, 107, 127, 132, 152, 163, 176, 220, 251, 275, 309, 320, 443, 445, 507, 551, 590, 685, 705, 718, 725, 735, 741, 792, 822, 825. 12: 25, 62, 75, 81, 176, 186, 197, 200, 296, 317, 358, 360, 427, 441, 572, 582, 593, 631, 633, 645, 878
Haemi. G. I: 492. 2: 488
Haemon. AE. 9: 685. 10: 126
Haemonides. AE. 10: 537

haerebam. AE. 6: 350
haerebat. AE. 2: 674. 3: 608
haeredit. AE. 4: 274
haerens. AE. 5: 852
haerens. E. 3: 102. AE. 2: 442. 5: 4. 6: 884
haerentem. AE. 10: 384
haeres. AE. 7: 424. 12: 796
haeret. AE. I: 476, 495, 718. 2: 654. 4: 73, 445, 614. 7: 250. 8: 559. 10: 361, 726. 11: 150. 12: 754
haeserat. AE. 10: 780
haesere. AE. 5: 529. 12: 415
haeserunt. G. 2: 422
haesit. AE. 2: 774. 3: 48, 597. 4: 280, 5: 204, 7: 533. 9: 419, 537. 11: 290, 699, 752, 804, 864. 12: 868
halant. AE. I: 417
halantes. G. 4: 109
halcyonen. G. 3: 338. Censet Pontanus, lib. I. de Alpir. huic voci non alpirandum.
halcyones. G. I: 399
Hallesi. AE. 10: 422
Hallesum. AE. 10: 417
Hallesus. AE. 7: 724. 10: 352, 411, 424
Halys. AE. 9: 765
Hallum. AE. 9: 767
halitus. G. 2: 350. AE. 4: 684. 6: 240
Hamadryades. E. 10: 62
hamis. AE. 3: 467. 5: 259
Hammons. AE. 4: 198
hanc. E. I: 13. 3: 29. 8: 12, 83. G. 2: 532, 533, 538. 4: 2, 315, 487. AE. 1: 98. 2: 140, 150, 183, 185, 407, 677, 716. 3: 190, 246, 336, 396, 477, 478, 651, 654. 4: 47, 337, 435, 621, 652. 5: 483. 6: 85, 717, 788. 7: 216, 332. 8: 186, 190, 236, 271, 357, 481. 9: 287, 291, 654. 10: 234, 296, 525, 598. 11: 25, 356, 440, 526, 557. 12: 48, 151, 202, 865
Harpyiae. AE. I: 317
Harpyiaem. AE. 11: 675
Harpyia. AE. 3: 365
Harpyiaes. AE. 3: 212, 226. 6: 289
Harpyias. AE. 3: 249
harum. AE. 4: 608. 7: 94. 11: 76. 12: 853
has. E. I: 72. 8: 91, 95. G. I: 60, 237. 2: 483. 4: 454. AE. 2: 450, 603, 642. 3: 396. 4: 314. 5: 842. 6: 298, 461, 716, 748. 7: 595, 611. 8: 186. 9: 88. 11: 377, 436, 534, 840. 12: 56, 318
hastam. AE. I: 478. 2: 530. 6: 167, 760. 6: 411. notant Grammatici hic *h* vim litæae oblinere. 418, 576, 610, 746. 10: 340, 346, 522, 553, 579, 588, 736, 877. 11: 644, 674, 747, 799, 803. 12: 96, 270, 293, 493, 537, 772, 789, 924
hastae. AE. 6: 652. 10: 457, 772. 11: 555, 807
hastam. AE. 2: 50. 175, 231. 8: 625. 9: 744. 10: 35, 335, 383, 401, 474, 521, 645, 762, 776, 783, 891. 11: 91, 284, 565, 637, 767. 12: 93, 398, 431
hastas. E. 5: 31. AE. 7: 396. 9: 763. 10: 718. 11: 605. 12: 130, 330
hastile. AE. 9: 402. 10: 795. 11: 561
hastilia. G. 2: 358. AE. I: 313. 3: 37. 5: 557. 11: 650. 12: 165, 489
hastilibus. G. 2: 447. AE. 3: 23. 12: 691
hastia.

INDEX ERYTHRAEI

- haflis*. G. 2: 142. AE. 9: 229, 465, 586, 811. IO: 178. II: 601, 613. 12: 713
- haud* G. I: 122, 229, 415. 2: 29, 52, 83, 124, 133, 249, 265, 428. 3: 41, 357. 4: 548. AE. I: 327, 335, 387, 399, 672. 2: 91, 359, 382, 396. 3: 43, 170, 207, 214, 236, 513, 548, 561, 610, 628. 4: 149, 256, 447, 508. 5: 56. 140, 284, 332, 399, 462, 592, 618, 749. 6: 177, 239, 263, 343. 7: 156, 203, 311, 558, 654, 781. 8: 49, 370, 414, 478, 603, 627, 642. 9: 65, 154, 375, 552, 554, 797, 804. 10: 95, 106, 128. 153, 247, 276, 360, 437, 456, 494, 578, 599, 663, 714, 732, 735, 737, 786, 858, 907. 11: 64, 106, 154, 238, 396, 441, 452, 456, 584, 688, 701, 713, 728, 755, 757, 814. 12: 9, 25, 45, 50, 76, 124, 227, 481, 506, 649, 723, 782, 882
- haudquaquam*. G. 4: 455. AE. 12: 44
- haui*. AE. 12: 26. N. II. 5.
- hauriat*, id est, videat cum satiatae. AE. 4: 661
- haurit*. G. 3: 105. N. II. 5. & AE. 5: 137. IO: 314. N. ibidem.
- haurerat*. G. 4: 427. N. II. 5.
- haurere*. G. 2: 340
- haurit*. AE. 2: 600
- hauri vocem his auribus*. AE. 4: 359. Innuat Poeta, aures ab hauriendo dici. Vide *Auribus*, & Pontanum de Aspiratione lib. 1.
- haufit*. AE. I: 738. N. II. 5. 6: 559. 9: 23. IO: 648, 899. 12: 946
- haufim*. G. 4: 220, 229
- haufurum*. AE. 4: 383
- Hebesum*. AE. 9: 344
- habet*. AE. 5: 396
- hebetant*. AE. 6: 732
- hebetat*, sc. nubes. AE. 2: 605
- Hebri flumina*. AE. 12: 331. ut flumen Himellac.
- Hebrum*, flum. E. IO. 65. AE. I: 317. VII. IO: 696
- Hebras*. G. 4: 463, 524
- Hecate*. AE. 4: 609. 6: 118, 564
- Hecaten*. AE. 4: 511. 6: 247
- Hecor*. AE. I: 99. 2: 270, 282, 522. 3: 312, 343. 5: 371. 9: 155. 12: 440
- Hecora*. AE. I: 483. 6: 166
- Hecore*. AE. I: 750. 2: 275
- Hecoreae*. AE. I: 273
- Hecoreae*. AE. 3: 488
- Hecorei*. AE. 5: 190
- Hecoreas*. AE. 5: 634
- Hecoreum*. AE. 2: 543. 3: 304
- Hecoris*. AE. 3: 319. 6: 166. 11: 289
- Hecuba*. AE. 2: 515
- Hevham*. AE. 2: 501
- hei*. AE. 2: 274. 11: 57. 12: 620. unica syllaba est, quia diphthongus, ut *Hen*.
- Helenae*. AE. I: 650
- Helenam*. AE. 7: 364
- Heleni*. AE. 3: 546, 684
- Heleno*. AE. 3: 329, 334, 433
- Helenor*. AE. 9: 544, 545
- Helenum*. AE. 3: 295, 380. IO: 388
- Helenus*. AE. 3: 346, 369, 559, 712
- Heliconae*. AE. 7: 641. IO: 163
- Helymus*. AE. 5: 73, 300, 323, 339. alii scribunt sine aspiratione.
- Helleboros*. G. 3: 451
- Hellepontiaci*. G. 4: 111
- Helori*. AE. 3: 698
- herba*. E. 3: 55. 93. 4: 24. 6: 59. 7: 45, 57. 8: 15, 87. G. I: 112. 3: 326. 4: 272, 459
- herbae*. G. I: 69, 180. 2: 411. 3: 216, 353, 498. N. II. 5. 528. 4: 402, 427. AE. 3: 142. 650. 4: 514. 5: 388. 7: 758
- herbam*. E. 5: 26. G. I: 134. 2: 527. 3: 295. 4: 121. AE. I: 214. 3: 221, 236. 5: 102. 6: 656. 7: 109. 9: 164. 316
- herbarum*. E. 8: 2. AE. 12: 396
- herbas*. E. 2: 11. 6: 54. 8: 95. G. I: 90. 2: 129, 251. 3: 126, 162, 283, 395, 436, 465. 4: 12. AE. 3: 221. 4: 404. 5: 330. 7: 109
- herbis*. E. 2: 49. 7: 41. 9: 19. G. I: 107, 339. 2: 185. 3: 494. 4: 200. AE. 7: 19, 769. 12: 402
- herboso*. fluv. sc. *Mintii*. G. 2: 199
- Hercule*. AE. 7: 656
- Herculeae*. AE. 8: 276
- Herculeae*. G. 2: 66
- Herculeas*. AE. 8: 288
- Herculei*. AE. 3: 551. 8: 274
- Herculeis*. AE. 8: 542
- Hercules*. AE. 7: 669
- Herculis*. AE. 5: 410. IO: 319, 779
- heri*. AE. 3: 324
- herilem*. AE. 8: 462
- herili*. AE. 7: 490
- Herilum*. AE. 8: 563
- Hermi*. AE. 7: 721
- Hermianum*. AE. 11: 642
- Hermionem*. AE. 3: 328
- Hermus*. G. 2: 137
- Hernica*, sc. *saxa*. AE. 7: 684
- heroas*. E. 4: 16, 35
- herois*. E. 6: 649
- heros*. AE. I: 196. 3: 345. 4: 447. 5: 289, 453, 459. 6: 103, 169, 192, 451, 672. 8: 18, 464, 530. IO: 384, 886. 12: 502, 723, 902
- heroum*. E. 4: 26. G. 4: 476. AE. 5: 389, 684. 6: 307
- Hestanes*. AE. 8: 157
- Hesperia*. AE. 3: 503. 7: 4
- Hesperiae*. AE. 3: 186. 4: 355
- Hesperiam*. AE. I: 530, 569. 2: 781. 3: 163, 185. 7: 44, 543. 8: 148. 12: 360
- Hesperidum*. E. 6: 6. AE. 4: 484. 8: 77
- Hesperio*. AE. 7: 601
- Hesperium*. AE. 3: 418. 6: 6
- Hesperus*. E. 8: 30. IO. 77
- hesteruo*. E. 6: 15
- hsternum*. AE. 8: 543
- Hetruria*. G. 2: 533. Vide *Etruria*, *Etrusci*, &c.
- hem*. E. 9: 17. G. I: 158, 4.8. 3: 249, 4: 491, 498. AE. 2: 69, 289, 402, 738. 3: 44. 317, 709. 711. 4: 13, 65, 267, 283, 376, 541, 657. 5: 13, 615, 671. 6: 150, 189, 458, 828. 878, 882. 7: 293, 594. 8: 537, 9: 485. IO: 849. 11: 273, 841. 12: 452, 486
- bens*. AE. I: 321. 7: 116
- bi*. G. 4: 86. AE. I: 106. 5: 229. 6: 326, 397, 773, 774. 7: 695. 8: 55. IO: 290, 355. 11: 54, 623
- hyacinthi*. AE. 11: 69
- hyacintho*. E. 6: 53
- hyacinthos*. G. 4: 183
- Movent ritum Maturantius & Valla Siculus, tradentes, *Hyacinthos* in hoc versu a longum habere, qui nescio quo pacto hic trisyllabam dictionem esse putant: quum procul dubio quadrisyllaba sit: nec ut $\psi\lambda\lambda\omicron\varsigma$, quam Latini *Hya* dixerunt, & Veneti sua ratione *Fia* appellant, sicut $\rho\gamma$ populi, qui Galliam, quae cis Alpes est, incolunt, ejus naturae sit, ut unquam consonans esse possit. Hujus tamen erroris tam foedi nihilominus etiam, si diis placet, suos habent fautores. Unde etiam imperite hanc dictionem illis adducent, quae primam syllabam dubium recipiunt. *Ferrugineos* autem dixit, id est, coeruleos. Adi Hermolai nostri Corol. lib. 4. ubi etiam Servianum Grammaticum a calumnia aculantium defendit, quod hyacinthum esse dixerit, quem Virgilius alias vaccinium appellavit. Require etiam infra *Vaccinia*.
- hyacinthus*. E. 3: 63. semper in fine.
- Hyadas*. G. I: 138. AE. I: 744. 3: 516
- hyali saturo colore*. G. 4: 335
- Giallo* fortasse hinc color vulgo datus, qui aliis *Gialdo*: ut disputatione in libris de origine linguae vernaculae, & libello de coloribus ostendimus.
- hians*. AE. IO: 726. 12: 754
- hiansem*. G. 2: 508. N. II. 5.
- hiantes*. G. I: 91. AE. 6: 493
- hiatibus*. AE. 6: 576
- hiatus*. AE. 6: 237
- hiatus*. AE. 11: 680
- hyberna*. E. IO: 20. AE. I: 266
- hybernacum*. AE. 4: 143
- hybernus*. G. 4: 235. AE. 6: 355
- hyberni*. G. I: 291. 2: 482. AE. I: 744. 5: 126
- hybernis*. G. 2: 339. 7: 719
- hyberno*. G. I: 101. Maest. lib. 5. cap. 15. 3: 302. AE. 4: 309
- hybernus*. G. 4: 474
- hibisco*. E. 2: 30. IO: 71
- Hibiscus*, qui & *Ibiscus*, & *Ebiscus*, & *Ebiscus*. herba, quam Veneti *Nabavissio*, sive rectius *Malkavissio*, vocant, contracto vocabulo ex *malva* & *hibisco*, quoniam harum semen & gustus caulium similis.
- Hyblae*. E. 7: 37
- Hybla* oppidum Siciliae, vulgo *Avila*, ab apibus fortasse, quibus abundat ejus ager, quasi *Apiola*: ut mala quoque *Apiola*, odore potissimum probata, Veneti vocant, quae Romani *Apiana*, quod apes praecipue eorum avidae.
- Hyblaeis*. E. I: 55
- Hicetaonius*. AE. IO: 123
- hic*, pronomen. E. 2: 73. 3: 5, 109. 7. 6. 12. 8: 80. 9: 16. G. I: 242. 3: 23, 24, 190, 191, 192, 505, 508. 3: 204, 288. 4: 92, 390, 398. AE. I: 16, 253, 290, 742. II: 554. 3: 43, 714. 4: 10,

22, 198, 237, 347, 591, 614. 5: 431. 6: 129, 166, 296, 390, 540, 587, 621, 623, 791, 819, 857. 7: 144, 506, 507, 638. 8: 287. 9: 370, 572, 647. 10: 116, 413. 11: 16, 179, 292, 370, 739. 12: 516, 529, 789

hic, adverbium loci, temporis, & ordinis.
E. 1: 14, 4, 43, 45, 52, 80. 3: 12. 5: 3. 7: 6, 24, 49, 54. 8: 67. 9: 40, 41, 60, 61, 10: 12, 42, 43. O. 1: 54, 70, 244. 2: 4, 45, 149. 3: 28, 279, 379, 430, 478. 4: 130, 264, 423, 554. AE. 1: 10, 17, 52, 168, 187, 247, 261, 272, 322, 427, 446, 451, 461, 728. 2: 29, 30, 112, 122, 199, 386, 410, 438, 515, 533, 608, 612, 671, 699, 735, 743, 796. 3: 45, 97, 155, 294, 369, 399, 401, 453, 537, 616, 708, 710, 718. 4: 127, 198, 252, 648. 5: 77: 129, 183, 291, 308, 331, 340, 353, 387, 473, 484, 522, 604, 630, 637, 638, 644, 692, 827. 6: 24, 27, 72, 106, 243, 290, 339, 442, 479, 481, 494, 509, 580, 582, 608, 640, 648, 660, 672, 789, 860. 7: 29, 92, 112, 122, 141, 144, 151, 173, 175, 413, 435, 479, 531, 568. 8: 39, 46, 65, 193, 219, 259, 655, 663, 724. 9: 33, 110, 205, 242, 246, 602, 717, 742. 10: 53, 73, 159, 345, 479, 518, 528, 791, 873. 11: 67, 215, 239, 454, 739, 852. 12: 231, 411, 479, 546, 554, 728, 767, 772

Hic, Hoc, pronomina particularia praepositiva, vel demonstrativa qualitatis finitae, ubique producuntur: ut, *Vendidit hic avro patriam*: & *Ornibus hic erit unus homo*: & *Proh Jupiter ibi*. **Hic** ait: &, *Hoc illud germana fecit*: *Hoc erat alma parens*: & *familia*. Inveniuntur duo tantum loci, ubi *hic* pro brevi positum sit, ut annotare videntur Probus, & post eum Chausius. **Quamquam** is, dum ait *Bis tantum ferre*, innuat, locum forsitan & tertium inveniri posse. Loci autem, ni fallor, sunt hi: *Hic vir, hic est tibi quem promissi saepius audis*: &, *Solum hic inflexit sensus*. Neque vero haec voces ideo longae sunt, quod pars orationis finiatur, ut plurimi falso putant, sed quia in his pronomibus utar enim Charisii verbis, ut ea obiter: depravata emendemus: e litera sonum efficit crassiores, & naturam i literae inter vocales positae, ac per hoc sonum geminantis imitatur. Adverb. item semper producitur, ut, *Hic illum vidi juvenem Meliboe*: *Hic ego namque tuas sortes*. Unde apud antiquos per ei diphthongum scribebant. Inspice Lector antiquas inscriptiones cum nostras, quas undecimo ab hinc anno in libellum collatas tibi legendas praebuimus, tum de eadem re aliorum libellos alios, & ita rem habere intelliges. Nos autem definitimus ei scribere, & pro ea productam i semper ponimus. Vide **Hic**.
Hydaspe, AE. 10: 747
Hydaspes, O. 4: 211
Hydra, AE. 6: 575
Hydra, Hydrum, Hydri, Hydri, fem-

per in fine carminis, & praecedentibus ablativis in *bns*, ut *hiatibus*, *serpentibus*, *dentibus*, *astantibus*, *spirantibus*. Quae obicivatio sane non ingrata divini poetae studiosis fuerit: Etiam si aliorum maledicentiam facile possint incurere, qui nullo iudicio viri, nullam omnino possunt Virgiliani carminis & molliorem & facetiam agnoscere.
Hydrum, AE. 7: 658

Hydrum autem septicipitem esse tam verum est, quam Castoicem, & Pollucem, ortos ovo, Plutonem in inferno regnare, natos e serpentum dentibus armis instructos homines, & quae praerit alia primus finxit Hom. arina a Vulcano Achilli fabricata, vulnerata a Diomede Venerem, perlatum utribus Ulyssem, & mille alia, quae idem Hom. Orpheus, alique apud Graecos, & apud Romanos Virgil. omnino feliciter commenti sunt, quam qui Rolandi virtutem apud nos rhythmis vernaculis decantantur, ut in libello, quem de Poetica scripsimus, facile discitur. Haec autem admonuimus, propter nonnullos usque adeo rerum imperitos homines, qui proximis diebus Venetiis hydrum septem capitibus terribilem adpoetatum exemplum summo artificio factam spectantes horruerunt, etiam de tam terrifico monstro naturam ipsam vehementer accusantes.

hydri, O. 2: 141. 3: 545
hydriis, AE. 7: 447, 753
hydrum, O. 4: 458
hyemem, O. 1: 391. 2: 322. 3: 470. 4: 51, 193, 239. AE. 1: 125. 3: 195. 4: 193. 5: 11. 9: 671. 10: 634
hyemes, G. 1: 100. 2: 293, 373. 3: 197
hyemi, G. 3: 403. AE. 3: 120
hyemis, E. 10: 66. O. 1: 340. 4: 156. AE. 4: 403
hyems, G. 1: 299, 302, 321. 2: 317, 519. 3: 356. 4: 36, 135. AE. 2: 122. 2: 111. 3: 285. 4: 52. 7: 214
Hiera, AE. 9: 673
Hyla, E. 6: 44
Hylaeum, O. 2: 457. AE. 8: 294
Hylam, E. 6: 43
hilarans, E. 5: 69
Hylas, G. 3: 6
hylax, E. 8: 107
Hyllo, AE. 12: 535
Himellae, AE. 7: 714
hymenati, G. 4: 516
hymenacis, AE. 7: 344, 358. 11: 355
hymenatos, G. 3: 60. AE. 1: 651. 3: 328. 4: 99, 316. 6: 623. 7: 398, 555. 10: 720. 11: 217. 12: 805
hymenaeus, AE. 4: 127
Hymettia, AE. 7: 763
hinc, E. 1: 39, 54, 57, 65, 93. 4: 37. 5: 43. 6: 41. 9: 59. O. M. 5, 252, 253, 422, 509. 2: 145, 146, 390, 444, 514, 515. 3: 101, 257, 280, 288, 300, 308, 396, 494, 496. 4: 55, 56, 58, 100, 223, 446, 449, 532. AE. 1: 21, 194, 234, 235, 389, 469. 2: 97, 98, 148, 778. 3: 111, 182, 167, 551, 699, 707, 715. 4:

40, 42, 253, 442, 460, 483, 565. 5: 600. 6: 295, 440, 557, 719, 733. 7: 15, 85, 173, 209, 240, 357, 408, 723. 8: 342, 347, 473, 474, 478, 511, 546, 603, 635, 666, 678, 685. 9: 120, 550, 739, 763. 10: 145, 204, 388, 433, 434, 760. 11: 96, 193. 12: 122, 166, 280, 431, 608, 745, 838, 947

hinc, atque **hinc**, AE. 1: 162, 500. 4: 447. 8: 387. 9: 380, 440, 550. 12: 431
hinis, G. 3: 94
Hinnire proprie eorum est: quod vernacula lingua nostra *nidr*: *annichiaro* Siculi. De quo plura nos in libello, quem de vocibus animalium scripsimus.
Hippis, O. 4: 370. AE. 2: 340, 428
Hyperboreas, O. 4: 517
Hyperboreis, G. 3: 196
Hyperboreo, G. 3: 381
Hippocoontis, AE. 5: 492
Hippodame, O. 3: 7
Hippolyten, AE. 11: 661
Hippolyti, AE. 7: 761
Hippolytum, AE. 7: 765, 774
Hippomanes, O. 3: 280, 282
Virgilio accedit Plinius, Hippomanes legi e fronte pulli equini statim cum alvo materna missus esse. Contra Tibullus sentit, virus esse defluens ex obfoecosis equarum, dum libidinis ardore feruntur, unde ait: *Hippomanes capidae stillas ab inguine equae*. Utrumque quidem volunt habere vim infaniae: quare possunt Vates, *Hippomanes vero quod nomine dicunt pastores*.
Hippodamem, AE. 11: 674
Hircanae, AE. 4: 367
Hircania hodie vocabulo indigenarum *Hyrach*.
hirci, O. 3: 312
hircis, E. 3: 8
Hircis, an *hircus* rectius, vide Pontanum nostrum, de Aspir. lib. 1. Nos quamobrem hircum animal vulgo *Beeo* vocemus, unde *Beccari*, *Beccarie*, & vox illa infamis ab historia ejusdem animalantis deducta, qua populus Venetus vicissim se usque ad fabulam impetere solet, pluribus sane in Stoico docuimus, quae non parum etiam ad hunc locum facere videntur, & quoniam maxime ingeniosum oblectare possint.
hircos, E. 3: 91
hircos, G. 2: 395
Hircanis, AE. 7: 605
hirsutae, E. 7: 53. *h* habet hic vim litterae.
hirsuti, G. 3: 444
hirsutis, G. 3: 231
hirsutum, E. 8: 34
hirsutus, AE. 10: 869
Hyracidae, AE. 5: 492, 503
Hyracides, AE. 9: 177, 234, 319
Hyrtaeus, AE. 9: 406
hircus, G. 3: 55
hircus, O. 3: 287
hirundo argata, G. 1: 377. *garrula*, 4: 307. 12: 474. Veneti *lisila*. De cyprifelis hirundinum specie, vide *Sitacum*, AE. 12: 474

INDEX ERYTHRABI

- his*. E. 3: 102. 6: 33, 43, 72. 7: 56. 8: 97, 102. G. 2: 20, 259. 3: 123. 4: 196, 219, 541. AE. 1: 29, 64, 106, 199, 278, 360, 572, 579, 663. 2: 145, 289, 294, 348, 446, 520, 775, 788. 3: 153, 358. 4: 54, 120, 304, 359, 388, 549, 568, 652, 680. 5: 357, 414, 708, 717, 816. 6: 18, 111, 236, 365, 382, 408, 445, 447, 512, 637, 665, 885, 897. 7: 206, 330, 373, 420, 548, 8: 15, 35, 51, 143, 323, 335, 426, 496, 670. 9: 82, 128, 182, 198, 274, 560, 640, 652. 10: 583, 757. 11: 117, 342, 673, 827. 12: 101, 244, 841, 843
 Illud porro annotatione dignum quod apud comicos scriptum invenimus *histe* pro eo quod est *hi*. Terentius: *Histe arbitrantur nunc hoc manere suam esse Thaidem*. Plautus: *Histe autem inter se confixerunt dolam*.
- Histo*. AE. 10: 384
- histe*. AE. 3: 314
- hispida*. AE. 10: 210
- hiscalca*. G. 2: 353
- hoc*. E. 1: 16. 4: 11. 7: 29, 31. 8: 60. 9: 65. G. 1: 335, 450. 2: 54, 204, 248, 352
hoc ubi, subaudi contigerit. G. 2: 312, 353, 425. I. c. *hac re*. 3: 135, 152, 286, 511. 4: 248, 305. AE. 1: 17, 61, 78, 238, 450, 539. 2: 45, 60, 79, 104, 352, 394, 550, 660, 664, 690, 703. 3: 600, 602. 4: 172, 324, 420, 429, 456, 560, 675, 676. 5: 18, 73, 74, 94, 195, 196, 236, 286, 305, 361, 411, 535, 756, 792. 6: 37, 129, 142, 344, 406, 676. 7: 174, 245, 246, 271, 548, 616. 8: 351, 423, pro *huc*. 504, 534. 9: 90, 300, 416, 429, 491, 496, 498, 636, 747, 791, 796. 10: 385, 400, 469, 534, 614, 623, 744, 829, 856, 859, 903. 11: 689, 739, 789, 846. 12: 26, 156, 206, 259, 268, 296. *hoc habet*, hoc est, lethali vulnere percussus est. 416, 417, 468, 572, 948, 950
hoc erat, *alma parens*, quod me per tela, per ignes Eripiis. AE. 2: 664
- Priscianus lib. 12. Velium Longum secutus, ne versus hic acephalus esset, id est, ne a brevi inciperet, *Hoc* legit, geminato *cc*, ex antiquae formae pronomine *Hocce*. Quae enim hodie sunt *Hic*, *Haec*, *Hoc*, fuerunt apud praeficos illos *Hicce*, *Haece*, *Hocce*, etiam per omnes casus. Quasi vero *hoc* nomen ubique non produceretur. Quare magis audiendi sunt Terentianus, & Probus, inprimisque Charisius, consentientes in pronomibus specialiter *hic*, *hoc*, c. litteram duplicem sonum reddere, unde & vocalem praecedentem longam faciat. Quo fit, ut in *hic* interdum, non ita habita ipsius quodammodo crassioris, & quasi geminatae litterae soni ratione, syllaba communis esse poterit, ut duobus Virgilianis exemplis docuimus. Quod tamen nec conjunctioni evenire non potest, propter c. ibi remissius sonans: unde semper brevis est. Vide *Hic*.
- hodie*. E. 3: 49. AE. 2: 670. 10: 107, 862. 12: 567
- hodi*. E. 7: 9. G. 2: 526. 4: 10. In co-
- dicibus aliquot antiquis per *ae* diphthongum legas. Sed usus *hodi* per *oe* adprobat.
- hodiis*. E. 3: 82. AE. 9: 668
- hodiornm*. E. 2: 30. G. 1: 205
- hodiis*. E. 1: 23. 3: 34. 5: 12. 9: 6, 62. G. 3: 398
- hominem*. AE. 1: 328. 10: 211
- homines*. G. 1: 63. 2: 433. AE. 1: 308. 7: 131. 10: 855. 12: 28, 839
- hominis*. G. 4: 444. AE. 3: 426
- hominum*. E. 10: 61. G. 1: 118, 504. 2: 10, 439. 3: 242. 4: 316. AE. 1: 65, 229, 254, 332, 539, 743. 2: 284, 648, 745. 3: 80, 606. 4: 671. 6: 728. 7: 19. 8: 727. 10: 2, 18, 65, 175, 501, 743. 11: 725. 12: 829, 900
- homo*. AE. 9: 783. 10: 720
- Homolen*. AE. 7: 675
- honesti*. G. 3: 81
- honestum*. G. 2: 392. 4: 232. AE. 10: 133. 12: 155
- honoratum*. AE. 5: 50
- honore*. E. 10: 24. G. 3: 486. AE. 1: 335. 3: 178, 406, 474. 4: 458. 5: 272. 6: 333. N. II. 5: 780. 8: 76, 617. 11: 52, 208. 12: 630
- honorem*. G. 2: 393, 404. N. II. 5: 3: 290. 4: 326. AE. 1: 49, 632, 736. 4: 207. 5: 58, 201, 229, 342, 365, 534, 601. 6: 589. 8: 61, 102, 339. 9: 206. 11: 61, 76. 12: 140
- honores*. E. 4: 48. AE. 1: 28, 591. N. II. 5: 3: 118, 264, 547. 5: 94, 249, 347, 652. 8: 189. 11: 219. 12: 778, 840
- honori*. AE. 3: 484. 5: 541
- honos*. E. 2: 53. 5: 78. G. 1: 507. AE. 1: 253, 609. 4: 4. 5: 308, 763. 7: 3, 332, 635, 815. 8: 268. 10: 493. 11: 23. 12: 57. N. II. 5: 135
- Honos & arbor*, pro *honor & arbor* invenio scribi solum apud Virgil. sicut *labor libentius, quam labos*. Idque ex affinitate, quae est inter *r* & *s* literas. Nam, ut aliquando *Valesii & Fusii*, in *Valerios Furiisque* venerunt, ita *arbos, labos, vapos* etiam & *clamos*, ac *passes* suae aetatis fuerunt: ut auctor est Fabius in 1. ubi de literis agit.
- hora*. E. 3: 5. 8: 20. G. 1: 426. 3: 327. AE. 4: 679. 5: 844
- horas*. E. 10: 73. G. 1: 208. AE. 6: 539
- hordea*. E. 5: 36. G. 1: 210, 317
- horis*. G. 3: 400. AE. 3: 512
- horrea*. G. 1: 49, 182. 2: 518. 4: 250
- horrebat*. AE. 8: 654. 11: 488, 636
- horrebit*. G. 3: 408
- horremus*. AE. 4: 209. 10: 880
- horrenda*. G. 2: 387. N. II. 5: AE. 3: 559, 712. 7: 323. 9: 112. 11: 507
- horrendae*. AE. 6: 10
- horrendas*. AE. 6: 99, 327
- horrendos*. AE. 2: 222
- horrendum*. AE. 3: 26. N. II. 8: 658, 679. N. II. 6. v. *horrendum & horridum*. 4: 181, 454. 6: 288. 7: 78, 172, 568. 8: 565. N. II. 5: 9: 632, 732. 12: 700
- horrendus*. AE. 6: 208. 9: 521
- horrens*. AE. 4: 366
- horrent*. G. 4: 96. AE. 6: 799
- horrentem*. G. 3: 161
- horrentes*. G. 3: 315. AE. 7: 713. 10: 237
- horrenti*. G. 4: 570. AE. 1: 165
- horrentia*. AE. 1: 634. 11: 570
- horrentibus*. AE. 1: 311. 3: 230. 10: 178
- horrentis*. AE. 9: 306
- horre*. AE. 6: 419
- horreret*. G. 2: 151
- horreffe*. AE. 3: 394
- horrefcit*. AE. 6: 710. 7: 526
- horrefco*. AE. 2: 204
- horrefcunt*. G. 3: 199. AE. 12: 453
- horret*. G. 3: 79. AE. 2: 12. 11: 602, 754. 12: 663
- horribilem*. G. 4: 442
- horribiles*. G. 3: 152
- horribili*. AE. 11: 271
- horrida*. E. 10: 23. G. 1: 449. 2: 69, 222. 3: 366, 442. 4: 254. AE. 3: 23. 4: 251. N. II. 6. v. *horridum, & horrendum*. 378. 6: 86. 7: 41, 746. 8: 348. 9: 382. 10: 408. 11: 96
- horridior*. E. 7: 42
- horridus*. G. 4: 93, 407. AE. 1: 296. 5: 37. 7: 669. 9: 670
- horrificam*. AE. 8: 435
- horrificans*. AE. 4: 465
- horrificis*. AE. 3: 571
- horrifico*. AE. 3: 225
- horrificum*. AE. 12: 851
- horrifono*. AE. 6: 573. 9: 55
- horror*. AE. 2: 301, 559, 755. 3: 29. 12: 406
- horrore*. AE. 4: 280. 12: 868
- horruit*. G. 2: 142
- horramr*. AE. 2: 74. 3: 609
- hortantem*. G. 4: 266
- hortantur*. AE. 3: 129
- hortare*. G. 3: 164
- hortati*. AE. 10: 69
- hortator*. AE. 6: 529
- hortator*. AE. 2: 33. 3: 144. 5: 177, 189. 6: 184. 11: 13, 521
- horti*. E. 7: 34. G. 4: 109
- Hortinae*. AE. 7: 716
- hortis*. E. 7: 65, 68
- hortor*. AE. 3: 134
- hortor*. G. 4: 118
- horum*. AE. 11: 319, 361. 12: 273, 490
- hos*. E. 6: 69. 7: 20. 9: 6. G. 2: 20. 3: 371. 4: 84, 85. AE. 1: 185. 2: 294. 3: 492, 559, 713. 4: 157, 336, 647. 5: 154, 231, 441, 595. 6: 315, 430. 7: 659, 803. 8: 56, 209. 9: 372. 10: 10, 125, 179. 11: 225, 766, 880. 12: 662
- hospes*. AE. 1: 753. 4: 10, 323. 5: 63, 630. 8: 123, 188, 364, 532
- hospita*. G. 3: 362. AE. 3: 377, 539. 6: 93
- hospitia*. AE. 1: 672. 10: 495. 11: 114
- hospitibus*. AE. 1: 731. 11: 105
- hospitils*. G. 3: 343. 4: 24
- hospitio*. AE. 1: 299, 540. 3: 83. 4: 51. 7: 264. 9: 361. 11: 165
- hospitils*. AE. 8: 345, 463, 493
- hospitium*. AE. 3: 15, 61. 7: 202. 10: 460
- hospite*. G. 3: 32. AE. 1: 378. 2: 390, 542. 3: 123. 5: 632. 6: 111. 10: 375, 438. 11: 764
- hostem*. G. 3: 236. 4: 76. AE. 2: 508, 665. 4: 424. 5: 671. 6: 880. 7: 469. 8: 500

I N V I R G I L I U M.

yoq. 9: 46, 51, 676, 692, 780. 10: 66, 585, 771, 801, 882. 11: 80, 370, 381, 491, 521, 559, 743. 12: 233, 253, 377, 463, 595, 901, 917
hoffs. E. 10: 45. G. 3: 120. AE. 2: 43, 358, 377, 511, 527, 632. 3: 283. 9: 356, 386, 400, 440, 554, 556, 799. 10: 372, 379, 398, 729. 11: 387, 899. 12: 266, 426, 456, 461, 477, 582, 650, 682
hoffi. G. 3: 347. AE. 4: 549. 9: 443
hoffia. G. 1: 345. 3: 486. AE. 1: 334. 2: 156. 11: 740. Sunt, qui sine aspiratione scribant, ab ore deducentes.
hoffitus. G. 3: 513. AE. 4: 669. 8: 36. 10: 593, 903. 12: 339
hoffilem. AE. 3: 322. 10: 489
hoffili. AE. 10: 847. 11: 398
hoffilibus. AE. 11: 83
hoffilis. AE. 3: 407
hoffis. AE. 1: 625. 2: 290, 645. 7: 723. 9: 38. 10: 26, 900. 11: 304. 12: 302, 895
huc. E. 2: 45. 7: 9. 11: 9: 39, 43. G. 2: 4, 7, 76. pro *illius*. 187, 243, 297. 4: 62, 225. AE. 1: 170, 333, 534, 538, 558. 2: 18, 24, 87, 523, 763. 3: 16, 78, 219, 441, 694. 4: 46, 285, 363, 634. 5: 162, 408, 701, 726, 735. 6: 305, 788. 7: 86, 241, 635. 8: 20, 114, 172, 229, 440, 477, 606. 9: 57, 755. 10: 656, 680. 11: 185, 530, 601, 856. 12: 558, 743, 764, 778
huic. E. 1: 21. 2: 53. 4: 56. 6: 26. G. 1: 171. 4: 300, 357. AE. 1: 343, 477. 3: 28, 652. 4: 19, 556. 5: 259, 320, 378, 713, 849. 6: 672. 7: 50, 257, 346, 649. 8: 31, 104, 198, 358, 466, 518, 570, 631. 9: 93, 770. 10: 170, 313, 338, 380, 769. 11: 115, 340, 554, 644, 699. 12: 362, 488. in *huic*. 623.
Huic frequentius monosyllabum est. Disyllabum aliquando Pyrrhicium metimur: sed possunt ambae syllabae in synaloepham cadere, ut AE. 6: 672. *Atque huic responsum paucis ita reddidit hevos.*
hujus. G. 4: 279, 321. AE. 1: 733. 6: 781, 798. 7: 64. 9: 287
humana. G. 1: 198
humandi. AE. 10: 493
humandis. AE. 11: 2
humandum. AE. 6: 161
humans. G. 4: 470. AE. 10: 152. 12: 427
humanos. AE. 5: 689
humanum. AE. 1: 542
humectat. G. 4: 126. AE. 1: 465. 11: 90
humectem. AE. 3: 589. 4: 7
humectibus. AE. 4: 351
humecti. AE. 10: 476. 11: 643
humectis. G. 1: 385. 4: 217. AE. 1: 318. 2: 510, 558, 708. 4: 149, 263, 406, 599. 5: 264, 325, 421, 685. 6: 111, 301, 668. 8: 459. 9: 364, 725. 10: 169, 542, 701. 11: 131, 774, 874. 12: 88, 707, 944
humero. G. 3: 7. AE. 1: 501. 4: 482. 5: 325, 558. 6: 797. 8: 137, 731. 9: 303, 755. 10: 341, 765. 11: 575, 652, 844. 12: 941
humeros. G. 3: 257. AE. 1: 589, 289. 2: 721, 42. 250. 5: 135, 376. 7: 669, 815.

9: 250, 434. 11: 679. 12: 293
humerum. sc. *equi*. G. 3: 111
humi. E. 3: 92. AE. 1: 193. 2: 380. 5: 78, 481. 6: 423. 9: 754. 10: 558, 697. 11: 640, 665
humida. G. 1: 100, 142, 373. 2: 251. *vina*. 3: 364. Vide *Servium*, & *Quint.* qui notat epitheton hoc additum o-ciose. Tu super hoc censuram nostram habes in verba *Vina*. Regna. G. 4: 363, 430. AE. 2: 8, 605. 3: 198. 4: 486. 5: 594, 738, 835. 11: 201. 12: 476
humidus. G. 1: 462
humilem. AE. 3: 522
humiles. E. 2: 29. 4: 2. G. 2: 213, 434. 3: 108
humili. AE. 7: 157. 8: 455
humilis. E. 5: 17. G. 1: 331. AE. 4: 255. 12: 930
humo. G. 1: 213. 2: 460. 3: 9, 558. 4: 115. AE. 3: 3, 24. 5: 452. 9: 214. 10: 904
humor. E. 3: 82. G. 1: 43, 70, 88, 290, 417. 2: 143, 331. 4: 25, 308
humore. G. 1: 117
humorem. G. 1: 114, 295. 2: 218, 424
humum. E. 5: 41. 9: 19. G. 1: 220. 2: 153, 232, 408. 3: 298. AE. 6: 196. 9: 669. 10: 731. 11: 418, 669
humus. E. 4: 40. 9: 41. G. 2: 184. AE. 8: 196
hunc. E. 4: 63. 10: 1. G. 1: 500. 2: 343, 508. 3: 95, 154, 290. 4: 296, 326, 391. AE. 1: 289, 539, 670, 680, 732. 3: 49, 276, 408. 4: 102, 419, 661. 702. 5: 51, 298, 596, 712, 834. 6: 138, 152, 340, 406, 464, 668, 706, 869. 7: 30, 47, 151, 255, 272, 331, 473, 474, 493, 555, 681. 8: 351, 514. 9: 184, 409, 481, 576. 10: 50, 209, 381, 457, 721, 751, 905. 11: 159, 684, 778. 12: 140, 342, 353, 374, 510, 511, 532, 617, 680

I.

IAE. 4: 381, 424. 6: 546. 7: 425, 426. 9: 634
Iacchi. G. 1: 166. Refert Herodotus Iacchum nomen esse Eleusinis deabus, ita familiare, ut Dianas Virbuis, Adonis Veneri, Atys Opi.
Iaccho. E. 6: 15. 7: 61
iace. E. 8: 102. AE. 10: 557
iaceant. G. 2: 37. AE. 11: 310
iacebant. E. 6: 16. AE. 11: 102
iacebat. AE. 7: 94. 9: 336. 12: 897
iacebis. AE. 5: 871
iacebit. AE. 3: 391. 8: 44.
iacens. AE. 12: 360
iacens. E. 7: 54. N. II. 5. AE. 7: 298. 10: 526
iacentem. E. 6: 14. 10: 14. N. II. 5. G. 2: 512. 4: 404, 439. AE. 3: 689. 6: 581. 10: 750
iacentes. G. 1: 65. AE. 1: 224. 9: 329
iacentis. G. 1: 65. AE. 3: 150
iacere. AE. 5: 631. 9: 318
iaceres. AE. 7: 427. 10: 327
iaceret. E. 10: 40
iacis. AE. 9: 486

iacet. G. 1: 310. 3: 230, 343, 354. N. II. 5: utrumque testimonium profert. AE. 1: 99. 2: 557. 3: 104, 652. 6: 149, 300, 795. 7: 801. 10: 737. 11: 327, 527
iaciat. AE. 10: 683
iaciens. AE. 10: 886
iacit. G. 4: 294. N. II. 5. AE. 5: 79, 643. N. II. codem. 10: 336, 480, 783
iacitur. AE. 3: 277. 6: 901
iaciunt. AE. 9: 712. 10: 264. 11: 893
jalla. AE. 10: 733
jallabam. AE. 2: 588
jallabant. AE. 2: 459
jallabat. E. 2: 5
jallabit. AE. 6: 877
jallatur. AE. 3: 197
jallant. E. 5: 62. AE. 2: 478. N. II. 5: 433. 7: 527. 8: 491. 9: 134, 568
jallante. G. 4: 195
jallantem. AE. 1: 227. N. II. 5: 469. 9: 621
jallanti. AE. 1: 102
jallantior. AE. 6: 813. N. II. ibid
jallantur. G. 3: 134
jallare. G. 1: 81, 400. 2: 355. AE. 2: 768
jallaret. G. 2: 132
jallas. AE. 10: 95
jallat. G. 1: 103. AE. 5: 376. 10: 322. 11: 638. N. II. 5.
jallata. G. 2: 249. 3: 86. N. II. ibid.
jallatam. AE. 1: 629
jallati. AE. 1: 442
jallatos. AE. 1: 29. N. II. 5.
jallatum. AE. 1: 182. 6: 693
jallatus. AE. 1: 3. 4: 14
jallavit. G. 1: 62. AE. 12: 323
jallentur. AE. 1: 332
jallent. E. 6: 73. AE. 1: 140
jallentur. AE. 1: 668. N. II. 5: 10: 48
jallis. G. 2: 57
jallo. G. 1: 104. 2: 317
jaltos. E. 6: 41
jaltu. G. 2: 124. 4: 87, 528
jaltum. AE. 11: 608
jaltura. AE. 2: 646
jacuisse. G. 3: 436
jacuit. AE. 3: 631. 5: 336. 9: 771
jaculata. AE. 1: 42
jaculatus. AE. 2: 276
jaculi. G. 2: 530
jaculis. AE. 3: 46. 5: 37. 10: 130, 713, 868
jaculo. AE. 5: 68, 253. 9: 178, 572, 698, 704. 10: 248, 342, 754. 11: 563, 574, 760. 12: 354
jaculum. AE. 9: 52. 10: 323, 585
jam. E. 1: 83. 3: 67, 87. 111. 4: 4, 6, 7, 10, 27, 37, 41, 43, 44, 48. 5: 55, 63, 66, 21, 56. 7: 43, 47, 48. 8: 6, 27, 39, 40, 61, 109. 9: 9, 54. 10: 58, 62. G. 1: 34. i. vivus adhuc. 42, 45, 141, 148, 209, 303, 312, 314, 317, 340, 360, 383, 450. 2: 57, 171, 322, 367, 403, 416, 417, 419, 542. 3: 4, 74, 95, 130, 164, 170, 187, 206, 252, 304, 337, 361, 398, 401, 512, 541, 548. 4: 58, 116, 137, 145, 189, 253, 264, 284, 299, 402, 425, 490, 506. AE. 1: 18, 120, 133, 219, 223. pro *praeterita*. 272, 302, 396, 437, 457, 459, 556, 599, 623, 697, 699, 722, 755. 2: 8, 14, 34, 70, 112.

INDEX ERYTHRAEI

- 112, 124, 137, 148, 217, 254, 310, 311, 436, 447, 533, 600, 615, 634, 656, 705, 761. 3: 41, 51, 192, 260, 270, 340, 341, 381, 404, 494, 531, 645, 665. 4: 157, 171, 315, 417, 431, 536, 554, 555, 566, 567, 584, 5: 1, 3, 8, 105, 175, 194, 324, 331, 515, 548, 626, 633, 638, 767. 6: 13, 34, 51, 61, 63, 89, 304, 358, 385, 389, 419, 536, 629, 647, 676, 780, 798, 814, 816. 7: 46, 53, 104, 290, 414, 466, 523, 737, 790. 8: 174, 190, 213, 251, 349, 407, 426, 557, 605, 726. 9: 32, 220, 228, 271, 276, 396, 459, 461, 515, 629, 689, 782. 10: 19, 22, 161, 162, 238, 257, 315, 378, 449, 471, 510, 533, 663, 675, 755, 881, 890. 11: 51, 71, 139, 184, 213, 275, 373, 491, 564, 578, 702, 708, 807, 846, 861, 900, 913. 12: 179, 239, 241, 314, 317, 407, 497, 582, 615, 616, 693, 704, 793, 800, 821, 873, 889**
jam audum. G. 1: 213. AE. 1: 580. 2: 103. 4: 1, 362. 5: 27, 513. 8: 153. 9: 186. 10: 836. 11: 836. 12: 217
jamjam. AE. 2: 701. 4: 371. 6: 602. 12: 676, 754, 875
jamjamque. AE. 2: 530. 8: 708. 12: 754, 940
jamquidem. E. 2: 43. 5: 55. G. 1: 501, 503. AE. 1: 722. 2: 647. 6: 717. 7: 693
jamque. E. 6: 21, 37. G. 2: 350. 3: 108, 189, 422, 556. 4: 146, 363, 485, 497, 557. AE. 1: 150, 419, 695. 2: 132, 209, 481, 567, 662, 730, 789, 801. 3: 135, 356, 521, 588. 4: 157, 246. 5: 49, 159, 225, 268, 327, 738, 762, 835, 864. 6: 81, 477, 647. 7: 25, 160, 637. 8: 24, 42, 281, 585. 9: 25, 351, 371, 786. 10: 215, 260, 797, 813. 11: 100, 487, 608, 621, 766, 827. 12: 341, 391, 423, 479, 656
jam tam. G. 2: 405. AE. 1: 18. 7: 643. 8: 349
Jan. AE. 7: 180
Janiculum. AE. 8: 358
Janitor. AE. 6: 400. 8: 269
Janua. AE. 2: 493, 661. 3: 449. 6: 106, 127
Januum. AE. 12: 198
Janus. AE. 7: 610. 8: 357
Lapetum. G. 1: 279
Lapidis. G. 3: 474
Lapye. AE. 8: 710. 11: 678
Lapygia Gargani. AE. 11: 247. Lapygia nunc Terra di Boro: a quibuldam im- perite, Terra d'Ortrante.
Lapyx. AE. 12: 391, 420, 425
Larham. AE. 4: 196
Larbas. AE. 4: 36, 326
Lafide. AE. 5: 843
Lafides. AE. 12: 392
Lafius. AE. 3: 168. 10: 123
Jafpide. AE. 4: 261
Ibant. G. 4: 472. AE. 1: 479, 518. 5: 269, 6: 268. 7: 698. 8: 281. 9: 369, 10: 213
Ibat. G. 4: 365, 430. AE. 1: 695. 2: 254. 4: 149. 5: 75. 6: 589. 7: 761. 8: 162, 307, 466, 671, 726. 9: 25, 269, 424, 597, 649. 11: 33. 12: 378
Ibera. AE. 9: 582
Ibera, non Hispana, sed Pontica in- tellige. Est enim Iberia pars Ponti, & Iberi, qui hodie Zorziani.
Iberas, id est, Hispanas. AE. 7: 663
Ibero, id est, Hispano Occano. AE. 11: 913
Iberos. G. 3: 408
Hispania, quae nunc ab rege Hispa- no dicitur, Iberia ab anne Ibero antea vocabatur. Auctor Trogus. Haec & Hesperia ab Hespero Atlantis fratre, de quo Dionysius, nuncupatur. Ultima au- tem epitheto adjecto ab Horatio dicitur, Qui nunc Hesperia victor ab ultima, propter Italiam, quam Graeci hac ipsa appellatione cognominant, ut duobus in locis Maro cecinit, quod occasui subiecta sit, ut idem Maro videtur in- nuere, & aperte Macrobius refert. Quanquam non desunt, qui illam ab Hespero stella cognominatam autumant, hanc autem ab Hespero Atlantis fratre, quam pulsus ab eo tenuit. Sane sciendum, Virgil. per Hesperiam Italiam semper accipere, quam etiam magnam bis nominat. Iberos autem, Iberi, & Iberia omnino adspiratione carent, etsi his quidam adspirant.
ibi. E. 2: 4. G. 1: 73. 4: 491. AE. 2: 40, 792. 6: 333, 700. 7: 126. 9: 412, 445, 526
ibidem. G. 3: 500. AE. 1: 116
ibimus. E. 1: 65
ibis. AE. 2: 547
ibit. G. 1: 433. AE. 2: 578. 4: 590, 654
ibitis. AE. 3: 254
ibo. E. 10: 50. AE. 2: 786. 9: 291. 11: 438
ibunt. G. 2: 245
Icare. AE. 6: 31
Ica. AE. 5: 428. 6: 180. 11: 135
icibus. G. 3: 234. AE. 5: 198, 377, 459. 9: 811. 12: 106
Ica. AE. 2: 544. 5: 274, 428. 7: 165. 9: 770. 10: 484. 11: 638. 12: 490, 732, 740
icium. AE. 5: 444. 7: 756. 12: 314, 907
icium. AE. 5: 457. 8: 419. 12: 713, 926
id. E. 3: 35. 9: 37. G. 2: 263. AE. 1: 23, 676. 2: 49, 103. 4: 34. 5: 418. 6: 526. 7: 78, 368. 9: 104, 214, 274. 11: 435. 12: 28, 643, 738
Ida. AE. 5: 252, 254, 449. 9: 80, 177. 10: 158. 12: 412, 546
Idae. G. 4: 41. AE. 2: 801. 3: 6
Idaea. AE. 2: 696. 10: 252. 11: 285
Idaeae. AE. 9: 620. 10: 230
Idaeas. G. 3: 450. AE. 7: 207
Idaici. AE. 9: 112
Idacis. G. 2: 84
Idaoo. AE. 9: 672
Idacos. AE. 7: 222
Idacum. AE. 3: 112. 6: 485. 7: 139
Idacos. AE. 3: 105. 9: 500
Idaliae. AE. 1: 693. 5: 760. 10: 52
Idalium. AE. 1: 681. 10: 86
Idam. AE. 9: 575
Idas. AE. 10: 351
idcirco. G. 1: 231. 3: 445. AE. 5: 680
idem. E. 3: 44, 91, 101. 5: 9. G. 1: 71. 2: 87, 105. 3: 72, 244. 4: 139. AE. 3: 60, 80, 503, 504, 541. 4: 581, 679. 5: 371. 6: 116, 229. 7: 321, 393. 8: 141, 290. 9: 327, 416. 10: 112, 732, 851. 11: 174, 336
ideo. G. 2: 96. 3: 212. Aruflianus legit adeo pro tamem. AE. 4: 228
Idmon. AE. 12: 75
Idmonica. AE. 3: 122
Idmonici. AE. 11: 265
Idmonensis. AE. 3: 401
Idumacas. G. 3: 12
jecat. AE. 10: 777
jecur. AE. 6: 598
Jecur, inrap Graecae, vulgo cuiusque animantis, alii Fidego, alii Figado, vel Fegato vocitant, quasi Ficatam: quippe de aprugno, aut fuillo jecore, quod vetustas maxime mirata est, fuc Eco pasta, quod Graeci, ut scribit Aetius, ουναντιον appellant: quasi Ficatam dixeris. Id apud nos Judaica nato ex an- fere, quem plurimum altitem habere solet, saepius trilibre ostendit. In hoc Plato, & Physici omnes sedem amoris statuunt. Hinc hodie vulgo de subdo- lio, & male cogitantibus dicimus, Iha marxo il figado. De quo plura in Stico.
jejuna. G. 2: 212. 3: 493
jejunia. G. 3: 128
jerit. AE. 7: 223
igitur. E. 7: 18. AE. 4: 537. 9: 199
ignava. AE. 1: 630. 4: 508. 5: 224, 618. 6: 361. 8: 187. 10: 247
ignavae. AE. 4: 65
ignavam. AE. 9: 287
ignare. AE. 3: 382
ignari. AE. 1: 198, 332. 2: 106. 3: 569
ignaros. G. 1: 41. AE. 2: 384. 9: 345, 766. 11: 19
ignarum. AE. 3: 338. 10: 228, 706. 11: 3.
ignarus. AE. 8: 627, 730. 10: 25, 85, 666. 11: 154
ignava. G. 1: 299. 2: 208
ignavae. f. aper. G. 4: 259
ignavi. AE. 12: 12
ignavia. AE. 11: 733
ignavus. G. 3: 465
ignavum. G. 4: 168. M. U. 1. AE. 1: 435
igne. G. 3: 482. AE. 4: 352. 8: 392. 11: 718
igne. AE. 8: 255. 11: 718
ignem. G. 1: 87, 131, 135. 2: 140. 3: 85, 244, 258. 4: 330, 442. AE. 1: 42, 175, 660, 688. 2: 297. 3: 231. 4: 200, 661. 5: 4, 641, 660, 726. 6: 747. 7: 73, 281, 355. 8: 256, 491. 9: 351. 10: 131, 566. 11: 119, 189, 787. 12: 65, 119
ignes. E. 5: 10. G. 1: 291, 427. 2: 432. AE. 1: 525, 743. 2: 154, 276, 502, 575, 624, 664, 686. 3: 199, 406, 585. 4: 167, 209, 676. 5: 743. 7: 296, 320, 786. 8: 199, 267, 403, 410, 590. 9: 78, 129, 145, 166, 239, 522, 570. 10: 56, 177, 271. 12: 201, 521, 596
ignejuncti. AE. 9: 665
igneus, f. Sol. G. 1: 453. 4: 426. AE. 6: 730. 8: 97. 11: 746
igni. E. 8: 81. G. 1: 196, 234, 267, 454. 3: 378. 4: 268. AE. 2: 210, 312, 581, 649.

I N V I R G I L I U M .

649. 4: 2. 6: 742. 7: 577, 692. 9: 153.
 11: 194
ignibus. G. 4: 379. AE. 1: 90. 2: 566. 3: 149. 4: 384. 6: 246. 8: 304, 375, 542. 11: 186, 209
ignipotens. AE. 8: 414, 423, 628, 710. 10: 243. 12: 90
ignis. E. 3: 66. 6: 33. 7: 49. O. 1: 337. 2: 303, 528. 3: 99, 566. 4: 263. AE. 2: 505, 705, 758. 8: 421, 430. 12: 102, 576
ignobile. E. 9: 38. G. 4: 63. AE. 1: 149
ignobilis. G. 4: 564. AE. 7: 776
ignominiam. G. 3: 226
ignorans. AE. 12: 421
ignorare. AE. 5: 849
ignorare. AE. 7: 202
ignorant. G. 2: 268
ignoscere. G. 3: 96
ignoscenda. G. 4: 489. N. tr. 5.
ignoscere. G. 4: 489
ignota. AE. 2: 91. 5: 871. 7: 124, 137, 167. 9: 485. 11: 254, 527
ignotae. AE. 5: 795
ignotas. AE. 4: 312. 8: 113
ignoti. AE. 3: 591
ignotis. G. 3: 225. AE. 10: 48. 11: 678
ignota. G. 3: 78. AE. 11: 866
ignotus. E. 6: 40
ignotum. G. 1: 50. AE. 1: 359. 2: 59. 12: 734
ignotus. G. 4: 242. AE. 1: 384
idem pro idem. AE. 3: 158, 541, 564. 8: 639
is. AE. 1: 376. vide *it hacta*. 2: 179
isla. AE. 6: 180
isla. E. 7: 26. G. 3: 507. AE. 7: 499. 9: 415. 10: 778
Isa. AE. 1: 268, 274. 6: 778. 9: 285. 11: 245
Isaca. AE. 6: 875
Isacae. AE. 8: 134
Isacam. AE. 3: 336. 5: 607. 10: 635
Isacas. AE. 1: 456. 2: 117. 4: 46, 537, 648. 12: 861
Isaci. AE. 2: 431
Isacis. AE. 1: 97, 647. 3: 182, 280. 5: 725. 10: 335
Isaco. AE. 11: 393
Isacos. AE. 1: 483. 3: 603. 4: 78. 10: 62. 11: 255
Iliades. AE. 1: 480. 3: 65. 11: 35
Iliadum. AE. 2: 580. 5: 644. 7: 248
ilice. E. 1: 18. 6: 54. 7: 1. 9: 15. G. 4: 81. AE. 4: 505. 5: 129. 6: 209. 9: 381. 11: 851
ilicet. AE. 2: 424, 758. 7: 583. 8: 223. 11: 468
ilicibus. G. 3: 146, 334. AE. 3: 390. 8: 43. 12: 702
ilicis. G. 2: 453
ilignis. G. 3: 330
Ilio. AE. 5: 261
Ilione. AE. 1: 653
Ilionea. AE. 1: 611
Iliones. AE. 1: 120. 7: 249. 9: 501
 Lege quae Servius Maurus, vel (ut quibusdam placet) Marius, de genitivis Tereti, Nerei, Ilionesi, & similibus, suis locis dictata variavit, & grammaticis inconstantiam facile deprehendas.
 Tom. IV.

Cui nos occurrimus in verbo *avreis*, & *Nerei*.
Ilioneus. AE. 1: 521, 559. 7: 212. 9: 569
Iium. AE. 1: 68. 2: 241, 325, 625. 3: 3, 109. 5: 756. 6: 64
illa. E. 3: 4. G. 1: 47, 109, 406, 409, 456. 2: 125, 221, 222, 252. 3: 217, 362. 4: 128, 457, 494, 506, 513, 533. AE. 1: 140, 500, 650. 2: 52, 240, 278, 571, 628. 3: 401, 447, 458, 479, 558. 4: 72, 245, 553, 563, 641, 688. 5: 242, 393, 398, 512, 609, 788. 6: 469, 512, 517, 781. 7: 128, 561, 787, 805, 808. 9: 335, 479, 481, 712. 10: 247, 336, 424, 476, 646, 672, 777, 783, 862, 897. 11: 261, 595, 653, 684, 709, 755, 764, 816. 12: 414, 855
illabere. AE. 3: 89
illabitur. AE. 2: 240
illacrymans. AE. 9: 303. 10: 628. 11: 29
illacrymat. G. 1: 480
illae. E. 10: 54. G. 2: 92, 210, 420, 435. 3: 272, 546. 4: 37, 53, 257. AE. 5: 676. 6: 199, 320, 826. 12: 589
illaetabile. AE. 12: 619
illaetabilis. AE. 3: 707
illam. G. 2: 222, 293. AE. 1: 116. 2: 695. 3: 583. 4: 178, 663. 5: 219, 263. 7: 54, 812. 8: 633, 709. 9: 500. 11: 581. 12: 772
illas. E. 7: 63. 10: 16. G. 3: 140, 269. AE. 5: 191
illandati. G. 3: 5
 Verbum hoc *illandati* quam vehementer sit, quamque apposite ad hominum extreme immanis saevitiam detestandam, huc ex intima eruditione ab eminentissimo Vate fit accersitum, multis quidem exemplis, & rationibus disputat Gell. lib. 2. c. 6. adversus Cornutum Virgilii interpretem, huiusque vocis & aliarum reprehensorem satis futilem. Hoc ipsum mox apud Macrobr. in Saturn. verbis etiam Gellianis, Avienum Servius perdocet.
ille. E. 1: 7, 9, 45. 2: 16. 3: 19, 21, 23, 61. 4: 15. 5: 64. 6: 23, 53, 70, 84. 7: 8, 23. 8: 8, 23, 50, 91, 103. 9: 25. 10: 31, 61. G. 1: 89, 129, 331, 422, 434, 441, 464, 466. 2: 243, 397, 455, 493, 498. 3: 120, 201, 425, 501. 4: 71, 93, 137, 144, 215, 411, 440, 446, 567. AE. 1: 3, 139, 153, 247, 300, 348, 370, 405, 617, 715, 719, 738. 2: 76, 126, 152, 220, 249, 287, 540, 705, 779. 3: 53, 490, 612. 4: 13, 28, 29, 169, 215, 238, 242, 331, 421, 438. 5: 39, 75, 90, 169, 186, 334, 336, 391, 394, 430, 439, 444, 457, 482. 6: 27, 79, 112, 187, 263, 326, 347, 395, 408, 421, 432, 482, 593, 695, 760, 767, 808, 836, 838, 845, 863, 872, 899. 7: 110, 168, 349, 380, 490, 518, 586, 638. 8: 152, 166, 251, 287, 388, 434, 492, 617. 9: 62, 219, 349, 362, 414, 481, 577, 704, 743, 759, 793, 796, 816. 10: 175, 195, 198, 274, 348, 373, 385, 409, 486, 522, 547, 552, 618, 693, 707, 717, 739, 770, 794, 812, 875, 878. 11: 49, 246, 251, 257, 416, 440, 494, 549, 640, 668, 749, 809, 840, 855
 Hhh

901. 12: 5, 234, 263, 291, 306, 377, 395, 400, 430, 450, 453, 513, 535, 557, 752, 758, 894, 901, 930, 945
illecebris. G. 3: 217
illi. E. 3: 61, 89. 6: 67. 9: 6. G. 2: 378. 3: 17, 79, 106, 220. 4: 141, 174, 358, 416. AE. 1: 55, 138, 210, 397, 416. 2: 86, 139, 212, 420, 503, 548. 4: 261, 698. 5: 648. 6: 162, 473, 479, 879. 7: 538. 8: 118, 358, 443, 452, 466. 9: 221, 377, 754. 10: 130, 146, 172, 202, 219, 355, 494, 572, 619, 858. 11: 73, 445, 461, 12: 52, 140, 172, 300, 333, 617, 710, 720, 867, 951
illuc. G. 1: 54, 69, 247, 251. 2: 471. 3: 352. AE. 1: 206. 2: 783. 8: 626, 628
illudit. AE. 1: 112
illinc. G. 1: 509. 3: 257. AE. 4: 442
 Non nisi praecedente *hinc* ponitur, quomodo *illuc* semper habet praecedens *hinc*.
Illyrici. E. 8: 7
Illyricos. AE. 1: 243
illis. E. 3: 43, 47. 4: 16. 5: 24. 8: 19. 9: 34. G. 1: 87, 415, 493. 3: 170, 319, 406, 527, 531. 4: 107, 236. AE. 2: 342. 3: 98, 214. 7: 174, 685, 730. 10: 239, 757. 11: 422
illisa. G. 3: 261. AE. 5: 206. 7: 590. 9: 713
illisit, *l. caestus*. AE. 5: 480
illius. E. 1: 7. G. 1: 49. AE. 1: 16. 6: 670. 8: 198
illius prima longa. E. 1: 64. AE. 11: 683. 2: 361
illo. E. 5: 49. 7: 70. G. 1: 434, 469. 2: 135. 4: 563. AE. 1: 623. 2: 169, 274. 4: 149. 6: 234. 7: 228, 383. 8: 102, 268, 324, 414. 9: 195, 262. 11: 275. 12: 32, 80
illorum. E. 7: 17. 7: 282
illos. E. 2: 43. 7: 20. G. 1: 225. 2: 473. AE. 2: 110, 259. 3: 353. 4: 157. 5: 441. 6: 315, 441. 9: 162. 10: 32, 319, 438
illotus. G. 3: 443
illuc. Amat hoc adverb. semper cum praecedente *hinc* Virgiliano in carmine lociari: idque aut proxime, ut G. 2: 297. *Et brachia tendens hinc illuc media ipsa ingentem sustinet umbram*: & AE. 4: 363. *hinc illuc volvens oculos*: & 5: 408. *Et ipsa hinc illuc vinctorem immensa volumina versat*: & 12: 764. *Quinque orbis explent cursum, totidemque retexunt hinc, illuc*. Aut ex intervallo, copulis &, atque, conciliantibus. 8: 229. *hinc ora ferebat, & illuc*: 9: 755. *Huc caput, atque illuc humero ex utraque pendit*. Aut nunc pro modo utramque dictionem praevientem: ut 4: 285. 8: 20. *Atque animum nunc hinc celerem, nunc dividit illuc*: 5: 701. *Nunc hinc ingentes, nunc illuc pectore curas Mutabat*: 10: 680. *Animo nunc hinc, nunc fluctat illuc*.
illud. G. 2: 338. AE. 3: 173, 435. 4: 675. 12: 819, 899
illudant. G. 1: 181
illude. AE. 9: 634
illudent. G. 4: 406
illudera. AE. 2: 64
 illu

INDEX ERYTHRAEI

illudant. G. 2: 375
illum. E. 1: 43. 3: 25. 6: 58. 8: 43. 10: 13, 14, 64. G. 1: 95, 203, 242, 374. 2: 495. 3: 387, 513, 538. 4: 197. 215, 277, 360, 398, 500, 507. AE. 1: 44, 227, 693. 2: 529, 554. 3: 330. 4: 83, 227. 5: 181, 468. 6: 110, 168. 7: 209, 255, 272. 8: 363, 649. 9: 270, 337. 10: 661, 750. 11: 374, 567, 865. 12: 70, 342, 351
illus. G. 2: 464
illuſcrit. AE. 4: 591
illuſtrem. AE. 7: 79
illuſtres. AE. 6: 758
illuſue. G. 3: 561
illuſites. AE. 3: 593. N. II. 5
illuſiſſe. G. 2: 337
illo. G. 10: 400, 401.
illoa, inſula. G. 10: 173
 In mai Tuſco, *Leiba* hodie, articulo & inſulae nomine in unum coëuntibus, quaſi *la Elba*, Petrarca in Rhythmis vernaculis *Tra la riva Toſcana, & Leiba, & Giglio*, de qua ibi dicendum eſt.
llus. AE. 1: 268. 6: 650
llus. G. 1: 401. 2: 313. 3: 59, 240, 457, 460, 506, 522. 4: 322. AE. 2: 120. 3: 443. 4: 24. 5: 498. 6: 459. 8: 67. 9: 120. 10: 675, 785. 12: 447
imagine. AE. 4: 84. 6: 293. 7: 179. id eſt, *vagina*. N. II. 5. 8: 23, 730. 10: 785. 12: 665
imaginibus. AE. 1: 408
imago. E. 2: 27. G. 4: 50. AE. 1: 353. 2: 369, 560, 773. N. II. 5. 793. 3: 489. 4: 353, 654. 5: 636. 6: 405, 480, 695, 701. 7: 180. 8: 557, 671. 9: 294. 10: 456, 643, 650, 663, 824. 12: 560
Imago autem, quaſi *imitago*, facta literarum ſubtractione dicitur. Sic *peſſum* unde *peſſumdare* dicimus, contractum eſt a *peſſuſſum*, maior a *maguſtor*; *maſſimus*, & inde *maximus* a *maguſſimus*, *taberna* a *tabulerna*; *tablinum* a *tabulinum*; *venter* a *vehenter*; *latus* a *lavatus*; *pabulum* a *paſſibulum*; *panis* a *paſciuis*; *paſta* a *paſiſta*; *vinum* a *vitiuum*; *ſtamen* a *ſtuimen*; *tegmen* a *tegi-men*; *ſemen* a *ſerimen*; *diſcrimen* a *diſceruimen*; *praſa* a *promiſſa*; *foetum* a *foveum*; *foetus* a *fovetus*; *poſtes* a *poſites*; *tela* a *textila*; *colicus* a *colicus*; *ſtragas* a *ſtratages*; *ſtragulum* a *ſtratagulum*; *ſtratagum* a *ſtratagemen*; *ſarcolum* a *ſarculum*; *uſper* a *uſpiper*; *ſeculum* a *ſequeculum*; *cauſſa* & *cauſſa* a *caviſſa*; *mentum* a *mo- uimicum*, & ejuſmodi non pauca. Nec vero dictiones literarum tantum ſubductione, ſed & mutatione contrahuntur. Nam quaero, quid nunc eſt *uulſus*, (ut pauca attingam) niſi quod olim fuit *uoluntus*? Quid *coxae*, niſi *cuſſae*? Quid *ſerculum*, niſi *ſericulum*? Quid *fortuna*, niſi *ſirentuna*? Quid denique terra *pula*, niſi *pulvula*, id eſt, purrida, reſolubilis, quaeque ſaepeius aratro verſa in pulverem abiit, qualis eſt terra Campana, ut inquit Columella: quae haud quaquam nigra eſt, ut qui-

dam imperite arbitrantur, ſed putris, & quae arando in pulverem reſolvitur.
ima. AE. 12: 381
Imaona. AE. 10: 424
imas. AE. 2: 449. 6: 404. 7: 801. 10: 588
imbeile. AE. 2: 544
imbellem. G. 2: 172
imbelles. G. 3: 265
imber. G. 1: 259, 333, 373, 429. 3: 441. 4: 312, 474. AE. 1: 743. 3: 194. 5: 10, 695. 9: 669. 11: 548. 12: 284, 685
Imbraſidas. AE. 12: 343
Imbraſides. AE. 10: 123
Imbraſus. AE. 12: 343
imbrem. G. 1: 23, 157, 211. 2: 334. AE. 1: 123
imbres. E. 3: 80. 6: 38. G. 1: 443. 2: 293, 352. 4: 115. N. de Impropr. AE. 9: 60.
imbri. E. 7: 60. G. 1: 393. AE. 4: 249
imbribus. G. 1: 236, 323, 413. 2: 325. AE. 5: 693
imbrice. G. 4: 296
imbriferum. G. 1: 313
imbris. AE. 8: 429
imbuet. E. 1: 8
imbuit. AE. 7: 542. N. II. 5. 554. N. de doct. indag.
imis. E. 3: 54. 8: 98. G. 1: 319, 374. 2: 53, 209. 4: 471. AE. 1: 84, 125. 3: 110. 5: 84, 239. 7: 91. 8: 237
imitabere. E. 2: 31
imitabile. AE. 6: 590
imitabitur. E. 5: 73
imitamur. G. 2: 204
imitantur. G. 3: 380. AE. 11: 894
imitata. G. 4: 72. AE. 11: 500
imitatur. AE. 6: 586
immane. G. 3: 239. AE. 1: 110. 5: 351. 6: 11, 624. 7: 510, 666. 8: 225, 245. 10: 196, 726. 11: 552. 12: 442, 535, 904
immanem. G. 3: 39. N. II. 5. 4: 458. AE. 7: 305. 9: 516, 730. 10: 318, 887.
immanes. AE. 1: 428
immani. AE. 3: 427. 5: 372, 401. 6: 594. 8: 330. 9: 542, 694, 751
immania. G. 4: 394. AE. 1: 139. 3: 583. 4: 199. 5: 822. 6: 19. N. II. 5. 422, 582. 9: 708, 734. 10: 496
immanibus. AE. 1: 616. 4: 642
immanior. AE. 1: 347
immanis. G. 2: 141. AE. 2: 150. 3: 702. 6: 77, 237, 418, 576, 597. 10: 209. 11: 173
immatura. AE. 11: 166
immedicabile. AE. 12: 858
immemor. E. 8. 2. G. 3: 498. 4: 440, 491. AE. 5: 39. 7: 439. 9: 256
immemorem. AE. 9: 374
immemores. AE. 2: 244. 3: 617. 4: 194. 6: 750
immenſa. AE. 2: 208. 5: 408. 6: 355, 323
immenſae. G. 1: 49
immenſam. AE. 2: 185. 6: 186. 7: 377
immenſas. G. 4: 557
immenſi. G. 1: 29. 3: 541
immenſis. AE. 2: 204
immenſus. G. 2: 153
immenſum. G. 1: 322. 2: 541. AE. 3: 632, 672
immenſus. AE. 11: 832
immergite. AE. 3: 605

immeritam. AE. 8: 2
immerſerat. AE. 6: 174
immerſerit. G. 4: 29
immerſet. E. 9: 42. AE. 1: 165, 420. 6: 603. 9: 515. 10: 26, 158
immerſent. AE. 5: 429
immerſerit. G. 1: 454
immerſit. AE. 10: 153
immerſit. G. 4: 245. AE. 4: 570. 10: 664, 796. 11: 815
immerſi. E. 2: 59
immerſi. AE. 6: 262. 9: 719
immerſiſſa. AE. 3: 593. N. II. 3. & 5. 10: 40
immerſiſſae. G. 2: 342
immerſiſſi. AE. 2: 495. 12: 521
immerſiſſis. G. 3: 371. AE. 4: 669. 5: 146, 662. 11: 889
immerſo. AE. 8: 245
immerſus. G. 2: 364
immerſibus. G. 4: 17
immerſis. G. 4: 492. AE. 1: 30. 3: 87
immerſite. AE. 10: 229
immerſtere. AE. 4: 488. 8: 708. 9: 421, 758
immerſitet. AE. 10: 13
immerſit. AE. 6: 1, 312. 10: 406. 12: 562. 12: 333
immerſitate. AE. 10: 678
immerſitatur. G. 2: 164
immerſitatur. G. 2: 80
immerſiti. AE. 2: 396
immerſo. E. 5: 13. 7: 41. 9: 26. AE. 1: 753. 9: 98, 257. 11: 459. ſemper in principio carmin.
immobile. AE. 9: 448
immobilis. AE. 7: 250, 623. 12: 400
immolat. AE. 10: 541. 12: 949
immolet. AE. 10: 519
immortale. G. 4: 208. AE. 6: 598. 8: 715. 9: 95
immortalis. Nomen. AE. 12: 882
immota. G. 2: 294. AE. 1: 257. 3: 447. 4: 331, 449. 5: 127. 7: 314, 546. 10: 696
immotum. AE. 3: 77
imnotis. G. 3: 416
imnotum. AE. 4: 15
imnotus. AE. 3: 570. 5: 437
immugiit. AE. 3: 674. Vide *It haſta*.
immugiit. AE. 11: 38
immugiens. AE. 11: 572
immugili. G. 1: 400
immugido. AE. 3: 228. 5: 333. 12: 611
immugidum. G. 1: 81
immugidus. G. 3: 564
immugium. AE. 12: 559
immugis. G. 4: 244. N. II. 3
immuguratur. G. 4: 261
imo. AE. 1: 371, 485. 2: 288, 419, 625. 3: 39, 421, 577. 5: 92, 178, 810. 6: 55, 581. 7: 530. 10: 464. 11: 23, 377, 840. 12: 208, 422
imos. G. 1: 174. AE. 1: 404. 3: 565. 4: 387. 11: 181. 12: 706, 884
impatatos. G. 3: 408
impat. AE. 1: 375. 12: 216
impave. E. 8: 75
impatibus. G. 3: 533. 4: 245. AE. 10: 459. 12: 149
impuſſi. AE. 10: 560
impuſſus. AE. 9: 339. 10: 723

im-

IN VIRGILIUM.

impatiens. AE. II: 639
impavidus. AE. 8: 633
impavidus. AE. 10: 717. 12: 8
impediatur. AE. II: 21
impedit. AE. 10: 553
impediunt. AE. 5: 585, 593. N. II. 5: 8:
 449. 9: 385. 10: 307. 12: 747
impellentibus. O. 4: 305
impellere. G. I: 254
impellit. AE. 4: 594. II: 278
impellunt. AE. 5: 120
impende. G. 3: 74
impendendus. G. 2: 61
impendente. G. I: 365. 4: 191
impendere. G. 2: 433
impendunt. G. 3: 124
impensit. AE. II: 228
impensius. AE. 12: 20
imperat. G. I: 99. AE. 3: 465. 7: 36,
 169. II: 60
imperata. AE. 10: 430
imperfecta. AE. 8: 428
imperia. G. 2: 370
imperiis. AE. I: 230. 4: 229. 6: 463. 7:
 240, 487, 654. 8: 381. 9: 716
imperio. AE. I: 54, 270. 2: 191. 4: 239,
 282, 295, 577. 5: 726, 784. 6: 851.
 8: 482. 9: 675. 10: 42. 11: 235
imperiis. AE. 12: 719
imperium. AE. I: 138, 279, 287, 340. 2:
 352. 3: 159. 5: 235, 747. 6: 264, 782,
 795, 812, 819. 8: 509. 9: 449. 11: 47.
 12: 58, 193
imperiis. AE. 10: 770
impetus. AE. 2: 74. 5: 219. 12: 369, 772
impeis. G. 3: 366
impeius. AE. 7: 667
impia. G. I: 468. 2: 537. AE. 4: 298,
 596. 5: 733. 6: 543, 613. 12: 31
impiger. AE. I: 738
impingret. AE. 5: 805
impis. E. I: 71. O. I: 511. AE. I: 294,
 349. 2: 163. 4: 496
implacabile. AE. 12: 816
implacabilis, sc. *Turmus*. AE. 12: 3
implacata. AE. 3: 420
implebunt. G. 3: 177
implet. AE. 11: 274
implentur fossae, G. I: 326. *veteris Bacchi*,
pinguisque ferinae. AE. I: 215. N. de num. & cal. auctor est, genitivum
 pro ablativo usurpatum. Addit Co-
 minianus apud Sospitatum, per lo-
 locifimum deesse *carnis*. AE. 5: 697
implere. AE. 3: 455. 9: 506
impleri. AE. 8: 216
implerunt. E. 6: 48. O. 4: 461
implessent. AE. 4: 605
implet. G. 4: 515. AE. 3: 434. 5: 341. 7:
 475. 9: 72, 480. 11: 448, 896
implevere. G. 2: 144
implevit. AE. 2: 769
implevit. G. 3: 94. AE. I: 716, 729. 3:
 313, 526. 4: 30. 7: 23. 8: 278. 10: 819.
 12: 588
implexae. G. 4: 482
impliat. AE. 2: 215. 4: 148. 7: 136, 355.
 10: 894. 11: 555. 12: 743
implicit. AE. I: 660
implicare. AE. 11: 632

implicit. AE. 2: 552, 724. II: 109, 752
implorans. AE. 12: 652
implorant. AE. 7: 576
imploranti. AE. 7: 502
implorare. AE. 7: 311. 10: 19
imploret. AE. 4: 617
implumes sc. factas Philomelae. G. 4: 513
imponas. AE. 4: 497
imponat. AE. 1: 49
imponere. AE. 2: 619
imponent. AE. 6: 774
imponere. G. I: 281. 2: 73. AE. 2: 707.
 4: 639. N. II. 5: 6: 852
imponeret. AE. 4: 453. N. II. 5
imponit. AE. 6: 233, 246, 253. 7: 573.
 12: 726
importuna. AE. 12: 864
importunae. G. I: 470
importunam. AE. 11: 305
impositam. AE. 3: 580
impositi. G. 3: 116. 4: 477. AE. 6: 308
impositis. G. 3: 490. 4: 173. AE. 3: 355.
 8: 451
impositos. G. 2: 540
impositum. AE. 8: 410. 10: 506
imposita. AE. 9: 716
imposuerit. G. I: 304. AE. 4: 418
imposuit. O. I: 61. AE. I: 62. 5: 463.
 6: 622. 8: 188
imprecor. AE. 4: 629
impressa. AE. 4: 659
impressit. G. I: 263
impresso. AE. 12: 303, 357
impressum. AE. 5: 536. 10: 497
improba. G. I: 388. AE. 2: 80, 356. 10:
 727. N. II. 5
improbe. AE. 4: 386, 412
improbus. E. 8: 49, 50. G. I: 119, 146.
 3: 431. N. II. 5: AE. 5: 397. 9: 62.
 11: 512, 767. 12: 250, 261, 687
improperata. AE. 9: 798
improvvisa. AE. 2: 200
improvvisi. AE. 2: 182. 7: 506
improvvisis. AE. 8: 524. 12: 576
improvvisum. AE. 2: 379
improvvisus. AE. I: 595. 9: 49
imprudens. G. 2: 372. AE. 9: 386
imprudens. G. I: 373
imprudens. G. I: 373
impubes. AE. 7: 382. 9: 751
impudis. AE. 5: 546. 7: 382
impulerat. AE. 2: 55
impulerit. AE. I: 11
impulimus. AE. 2: 465
impulit. G. 4: 349. AE. I: 82. 2: 520.
 3: 449. 4: 23. 5: 242. 7: 621. 8: 3,
 239. 10: 246. 12: 380, 618
impulsiva. AE. 12: 856
impulsi. G. 2: 211
impulsi. AE. 8: 239
impulsus. AE. I: 68
impune. G. 2: 32. AE. 3: 628. 6: 239,
 879. 9: 653, 784. 11: 134. 12: 559, 728
imus. AE. 11: 389
in. E. I: 4, 15, 28, 38, 60, 61, 76. 2: 21, 24,
 25, 31, 70. 3: 5, 26, 40, 46, 52, 55, 93, 97,
 100, 104, 106. 4: 43. 5: 8, 13, 43, 46,
 69, 70. 6: 13, 27, 52, 55, 65, 76. 7: 2,
 20, 48, 65, 68. 8: 15, 37, 43, 56, 59,
 71, 83, 87, 92, 107. 9: 1, 17, 39, 49,
 56, 62. 10: 44, 52, 67, 73. G. I: 62.

90, 98, 112, 127, 146, 151, 159, 169,
 170, 171, 188, 200, 203, 206, 241, 245,
 315, 328, 337, 338, 339, 342, 347, 363,
 369, 378, 384, 386, 389, 398, 404, 422,
 436, 438, 442, 449, 452, 471, 508, 513,
 2: 33, 45, 47, 52, 62, 75, 79, 85, 154, 171,
 234, 250, 269, 272, 275, 283, 287, 291,
 292, 305, 326, 726, 379, 396, 401, 402,
 405, 440, 448, 480, 485, 488, 504, 506,
 522, 525, 528, 530, 538. 3: 10, 13, 16, 17,
 26, 64, 73, 75, 86, 97, 99, 109, 143, 178,
 181, 212, 219, 222, 232, 236, 237, 242,
 244, 249, 258, 273, 278, 295, 313, 316,
 323, 326, 342, 346, 348, 355, 360, 365,
 376, 393, 397, 425, 433, 446, 462, 475,
 484, 486, 494, 504, 519, 542, 543,
 551, 553, 557. 4: 6, 25, 38, 65, 78, 79,
 83, 90, 122, 130, 142, 144, 157, 175,
 190, 199, 203, 227, 235, 238, 247, 258,
 271, 274, 277, 280, 292, 294, 303, 308,
 331, 361, 373, 374, 387, 403, 410, 411,
 419, 420, 423, 432, 433, 441, 444, 459,
 465, 473, 499, 528, 533. AE. 1: 34, 51,
 68, 82, 106, 108, 109, 111, 115, 116,
 118, 140, 148, 159. 163, 173, 183, 184,
 194, 205, 212, 281, 304, 310, 331, 391,
 441, 450, 460, 472, 491, 495, 498, 536,
 584, 587, 588, 607, 631, 640, 646,
 692, 736. 2: 21, 24, 39, 46, 51, 61,
 67, 87, 92, 99, 123, 131, 135, 187, 190,
 192, 242, 304, 314, 315, 317, 327, 328,
 337, 347, 353, 423, 433, 441, 444, 459,
 401, 408, 427, 432, 439, 447, 460, 469,
 471, 485, 498, 500, 508, 511, 512, 525,
 533, 541, 543, 551, 568, 584, 590, 618,
 624, 626, 635, 654, 655, 665, 667, 673,
 675, 703, 716, 746, 791, 800. 3: 11,
 21, 70, 117, 158, 200, 202, 211, 223,
 229, 245, 258, 302, 308, 322, 353, 354,
 384, 404, 406, 409, 422, 424, 445, 446,
 454, 494, 510, 527, 531, 537, 564, 587,
 595, 605, 617, 624, 641, 646, 439, 76, 118,
 138, 151, 156, 176, 195, 209, 211, 214,
 235, 278, 280, 339, 353, 358, 374, 413,
 428, 446, 455, 457, 463, 473, 485, 504,
 518, 530, 554, 563, 604, 630, 647, 705. 5:
 16, 20, 37, 43, 62, 110, 124, 132, 147,
 160, 175, 179, 180, 192, 204, 205, 209,
 214, 215, 220, 225, 234, 236, 238, 247,
 257, 262, 273, 279, 287, 288, 303, 332,
 344, 363, 375, 396, 401, 402, 411, 426,
 446, 449, 470, 475, 480, 488, 497, 512,
 514, 517, 520, 525, 527, 537, 550, 554,
 556, 578, 588, 613, 666, 720, 730,
 740, 759, 764, 776, 782, 789, 792, 803,
 808, 841, 859, 868, 871. 6: 6, 7, 20, 31,
 32, 41, 42, 51, 58, 77, 84, 91, 151, 162,
 172, 179, 188, 195, 212, 271, 279, 282,
 286, 299, 309, 339, 340, 362, 371, 395,
 415, 418, 427, 430, 440, 444, 449,
 451, 473, 505, 540, 547, 569, 573, 581,
 636, 642, 703, 707, 751, 753, 758, 798,
 812, 814, 826, 833, 865, 876, 880, 887,
 7: 4, 8, 13, 17, 20, 26, 28, 32, 42, 46,
 59, 86, 99, 113, 158. 159, 163, 167, 183,
 193, 200, 227, 253, 256, 272, 275, 285,
 301, 305, 309, 322, 328, 333, 374, 379,
 385, 413, 416, 424, 430, 434, 445, 471,
 472, 476, 489, 546, 549, 564, 573, 577,
 578, 601, 603, 627, 663, 604, 694,
 709,

INDEX ERYTHRAEI

709, 744, 757, 758, 773, 776, 782, 802.
 8: 21, 28, 53, 83, 88, 104, 210, 237, 247,
 259, 260, 273, 279, 282, 323, 325, 386,
 401, 424, 428, 437, 453, 488, 492, 500,
 528, 547, 576, 584, 588, 592, 605, 609,
 614, 629, 642, 648, 652, 656, 666, 673,
 675, 678, 680, 696, 700, 713, 718. 9:
 14, 19, 22, 51, 52, 63, 68, 80, 86, 92,
 132, 145, 149, 152, 155, 182, 200, 211,
 238, 261, 269, 277, 292, 338, 343, 347,
 373, 376, 378, 395, 400, 412, 424, 427,
 438, 439, 442, 451, 452, 462, 463, 468,
 493, 524, 540, 554, 581, 647, 658, 662,
 670, 687, 691, 701, 710, 726, 728, 732,
 749, 761, 764, 766, 801, 816. 10:
 3, 28, 36, 48, 72, 83, 90, 183, 206,
 211, 219, 242, 260, 261, 280, 305, 309,
 323, 334, 355, 379, 387, 390, 398, 410,
 412, 415, 436, 442, 446, 451, 480, 488,
 515, 569, 571, 576, 585, 614, 632, 637,
 657, 661, 673, 677, 684, 693, 704,
 717, 725, 729, 746, 758, 769, 807, 838,
 856, 871, 882, 885, 901, 908. 11: 40, 47,
 99, 149, 154, 159, 168, 173, 184, 187,
 190, 199, 203, 206, 213, 221, 225, 237,
 284, 290, 292, 308, 322, 335, 360, 370,
 389, 409, 423, 426, 434, 455, 456, 461,
 464, 468, 486, 494, 507, 515, 520, 526,
 532, 563, 570, 616, 631, 633, 644,
 653, 669, 683, 710, 722, 727, 731, 736,
 740, 745, 769, 771, 776, 779, 795, 810,
 836, 838, 843, 846, 864, 866, 881, 888,
 890, 896, 910. 12: 4, 11, 59, 70, 71, 73,
 78, 81, 92, 99, 103, 107, 118, 125, 129,
 145, 164, 169, 191, 204, 205, 208, 213,
 214, 221, 224, 227, 247, 256, 266, 288,
 293, 310, 327, 346, 377, 390, 398, 401,
 424, 426, 456, 461, 462, 466, 483, 487,
 491, 504, 507, 522, 524, 585, 587, 598,
 614, 623, 633, 653, 656, 664, 667, 687,
 714, 716, 729, 732, 735, 773, 780, 781,
 784, 796, 812, 849, 863, 865, 891, 901,
 910, 917, 938
inque. G. 2: 332. 3: 188, 553. 4: 420.
 AE. 1: 161. 2: 51. 7: 347. 9: 434. 10:
 794. 11: 798, 886. 12: 293, 502, 854.
 Quantum ad hanc particulam pertinet, loci, quos praecipue Servius animadvertit, exponiturque, sunt infra scripti.
in antram. AE. 6: 42
in arcum curvatus. AE. 3: 533
in armis spem ponis. AE. 2: 676. 11: 411
in fomite rapuit flammam. AE. 1: 176
in manibus terrae. G. 2: 45
in mediam. G. 1: 127. 4: 25. AE. 11: 335
in messem triticam. G. 1: 219
in naues. AE. 5: 62
in noctem. AE. 7: 8
in numerum l. Fan. E. 6: 27
in occasum ager. AE. 11: 317
in plumam. AE. 11: 771
in pratis salire. G. 2: 384
in primis. G. 1: 338. AE. 1: 303. 6: 273
in prora stans procul. AE. 5: 775
in sceptris reponis. AE. 1: 253
in se armat. AE. 10: 204
in soldo alte pateram mitti. G. 2: 231
in solidum cunctis via funditur. G. 2: 79
in somnis. AE. 1: 353. 2: 270. 3: 151.

4: 353, 466, 557. 12: 908
in spiram se colligit. G. 2: 154
in se committere tantum. AE. 1: 231
in Tencros accipit quietam animam. AE. 1: 304
in turmas compositi. AE. 11: 599
in versum distulit ulmos. G. 4: 144
inquefugatus, pro inligatus. AE. 10: 794
inquefugatam, pro insalutatam. AE. 9: 288
inque vicem. G. 3: 188. 4: 166. AE. 12: 502
in vitulos cura traducitur omnis. G. 3: 157
in unguem. G. 2: 277
in utrumque paratus. AE. 2: 61
in, subaudim. AE. 2: 620. 11: 686
inaccessam. AE. 8: 195
inaccessos. AE. 7: 11
Inachiae. G. 3: 153
Inachias. AE. 11: 286
Inachis. AE. 7: 286
Inachus. AE. 7: 372, 792
inamabilis. G. 4: 479. 10: 505. 11: 40, 47, 99, 149, 154, 159, 168, 173, 184, 187, 190, 199, 203, 206, 213, 221, 225, 237, 284, 290, 292, 308, 322, 335, 360, 370, 389, 409, 423, 426, 434, 455, 456, 461, 464, 468, 486, 494, 507, 515, 520, 526, 532, 563, 570, 616, 631, 633, 644, 653, 669, 683, 710, 722, 727, 731, 736, 740, 745, 769, 771, 776, 779, 795, 810, 836, 838, 843, 846, 864, 866, 881, 888, 890, 896, 910. 12: 4, 11, 59, 70, 71, 73, 78, 81, 92, 99, 103, 107, 118, 125, 129, 145, 164, 169, 191, 204, 205, 208, 213, 214, 221, 224, 227, 247, 256, 266, 288, 293, 310, 327, 346, 377, 390, 398, 401, 424, 426, 456, 461, 462, 466, 483, 487, 491, 504, 507, 522, 524, 585, 587, 598, 614, 623, 633, 653, 656, 664, 667, 687, 714, 716, 729, 732, 735, 773, 780, 781, 784, 796, 812, 849, 863, 865, 891, 901, 910, 917, 938
 AE. 6: 438.
 Per amoris *inamabilem* paludem inamabilem detectus est: sicut illaudatum Buisridem *κατὰ σίρπον* laudis vituperavit. Adi Gell. lib. 2: cap. 6. & Macrobr. Sat. 5. cap. 7.
inane. E. 6: 31. AE. 4: 433. 12: 354, 906
inanem. G. 2: 285. 4: 345. AE. 3: 304. 4: 218. 5: 673. N. U. 5: 6: 505. 10: 648, 758
inanes. G. 1: 496. 3: 134, 170. N. U. 5: 4: 241, 375. 400. AE. 4: 449. 6: 651, 740. 7: 593. 9: 219. 10: 82, 465, 627
inani. E. 2: 5. G. 4: 105. N. U. 5: AE. 1: 464, 476. 6: 568, 885. 11: 49. 12: 755
inania. G. 4: 196. AE. 4: 210. N. U. 5: 6: 269. 10: 639
inartae. G. 1: 83
inartefit. AE. 8: 623
inansum. AE. 7: 308. 8: 205
Inarime duram cubile Jovis imperii imposta Thyphoe. AE. 9: 716
 Primus Virgil. quum illud Homer. ex catal. *in 'Apsaoc* transferret, ex *in* Ionum praepositione, & *'Apsaoc*, *Inarime*, mutatis declinatione & numero innovavit. Quem postea gregatim secuti sunt Nasso, Statius, Lucanus, Claudianus, Flaccus Valerius, Silius, & caeteri. Ut Plinius manifesto errore tradat, Homero Inarimen dictam. Quo fit, ut Hermolaus noster, dum nimio plus suo Plinio haeret, contra codicum omnium Homeri lectionem, quamque Eustathius ejus interpres, & Stephanus, qui Graece urbes exponit, alii-que agnoscunt, *in 'Apsaoc* junctim unica dictione legisse Plinium, & ita legi posse innuat, quum quoddam non una dictione, sed duabus legere, notat. Et quoniam necminem unum audio eruditorum, non suspensio animo Virgilii hujus componendae vocis licentiam approbare, ut taceam nonnullos, qui per errorem etiam id a prudentissimo Vate factum accusant, cujus post auctoritatem caeteri deinceps temere secuti sunt: quid quaeso an sen-

tentiam non mutabunt, si Albius Tibulli poetae, judicio antiquitatis Cuius appellati, hujusmodi exemplum audiant? Is ad Messalam: *Tessis Inalpinus, & pauper natus in armis*. Ubi *Inalpinus* ex in praepositione, & *Alpinus*, quas incolit, appellatur. Si modo ex antiquorum codicum fide, quod ante nos etiam Janus Parrhasius adnotavit, genuina lectio *Inalpinus* contra eorum imperitiam praevaleat, qui *Arupinus*, vel *Arupinis* inveniunt. Inarimen autem accipit poeta insulam in ora Aetnae prope Neapolim, & (ut ait Plinius) in Puteolano sinu, Aenariam a statione navium Aetnae nominatam. Vulgo *Ischia* vocitant. Inarime vero ab Arimis sive populis, sive belulis, ita prisca Etruscorum lingua simas dicente, quas Graeci *αἰθῆρες* vocant, unde nomen insulis Pithecusis, ut Straboni placet ex historia fabulosa, quam Harpocration, Xenagoras, & Suidas ita referunt: Fratres (ajunt) duo fuerunt, Candilius & Atlas, omnium scelerum, quibus humana vita damnata est, auctores, & inventores. Quibus morum pervertens Cercopum nomen dedit (impositores enim ac planos, quales hi praecipui fuerunt, ita Graeci vocant ab animalibus, quae *αἰθῆρες*, id est, caudae motu blandiantur) iis summum studium fuit, appulos & advenas dolis quibuscumque circumvenire. Quod quum semel in ipsum Jovem tentassent, ab eo ex hominibus in simias mutati sunt, quas Graeci *αἰθῆρες* vocant: unde insulis, quas tenebant, Pithecusae vocabulum datum. Hinc Ovid. Xenagoram secutus 14. Metam. cecinit:

*Inarimen, Prochytaeque legit, viridique locatas
 Colle Pithecusae habitantem nomine distas.
 Quippe Deum genitor frandem & perjuriam quondam
 Cercopum exosus, gentisque admissa dolosae,
 In desorme viros animal mutavit, ut iidem
 Dissimiles homini possent similesque videri.*

Quamquam Plinius in 3. ait: Inarime dicta Graecis Pithecusa, non a simiarum multitudine, ut aliqui existimaverunt, sed a filiginis doliariorum. Cojus sententiae rationem, quorumvis prope-rans, afferre debuit. Contra enim ipse statim Graecorum tum Latinorum in hac re auctorum jam receptam fidem. Nos de doliis ad hoc pertinentibus nusquam legitimus. Illud certo scimus, a Plinii Pichis, id est doliis, Pithecusae vocabulum quatuor syllabis produci non posse, sed Pithusae magis, si dicere liceat. Quate & Hermolaus ex hoc loco mihi in jus vocandus est, qui dum in partes Plinii invitam Ovidium pri-

primis duobus versibus supra citatis trahere studet, scholiolo, quod est: ut habitantium, hoc est doliariorum, subaudias, non animadvertit, in sequentibus Nasonem ex professo cum Graecis facere. Qui etiam frustra, ne dicam imperite, dum pro doliis Plinii stat, admonuisse videtur in haec verba: Plinius a figlinis doliariorum. Proinde per *i*, non per *y* scribendum. Dolia enim Graeci *αἰθες*, simias *αἰθιας* vocant: ac si *i*, tam in Pithis, quam in Pithecis non scribatur. De Atimis, praeter Strabonem, apud quem longa disceptatio est, etiam suo loco non pauca Eustathius Homeri interpres, & Stephanus, cujus verba subieci, ut ita ea castigatus, quam in vulgatis codicibus habentur, recitarem:

Ἀρμυαί, Ὀρμυαί. Εἰν Ἀρμυαί, ὄθι φασὶ Τυφῶντος ἰμῶνας ἰνῶν. Οἱ μὲν βὲ Κιλικία, οἱ δὲ ἐν Συρία, οἱ δὲ ἐν Πυθμοῦσιν, ἀπὸ τῶν Τυφῶντος φασὶ γὰρ ἰνῶνας τὸν μῦθον. Τὸ ἰθὺν δὲ, Ἀρμυαί. Ἐκαλοῦντο καὶ Ἀρμυαί.

Sane sciendum, Typhoeo Pindarum, & Ovidium Aetnam imponere, quem Homerus, Virgil. Lucan. & Claud. supponunt Inarimae. Hujus rei licentiam, & inconstantiam naturalis excusat ratio, quam tradit Artemon. Quicumque enim mons, qui incendia eructat, injectus Typhoni jure dici potest. Nam procellae, & repentinis flatibus, qui conflagrationes ejulmodi succedunt, nomen est Typhon. Ut hac ratione Typhonis cubile, in Boeotia, in Cilicia, in Phrygia, & ut Herodoto placet, in Aegypto variatum sit, locis, quibus incendia naturae sponte erumpunt. Vide Prochyta.

Incauque menta. G. 3: 311. AE. 6: 809

In particula in compositione significat modo quod non, ut *Inimicus*. Eleganter interdum ineundis Nominibus, sed Verbis frequentius augere solet, non imminuere suam significationem, ut *Incana menta*: ut *Inflammascit*. Et quoniam haec praeposito modo in loco, modo ad locum significat, idcirco & compagendis ipsis verbis, modo quo tenditur, signat: ut *Irrampo*, *Irras*: modo ubi quid fit, ut *Inambulo*, *Innato*. Hujus rei exempla plura centum quinquaginta apud Poetam deprehendas, quae tibi hic Index facile suggeret. Vide *Infracta*.

incanduit. G. 3: 479
incannit. G. 2: 71
incassum. G. 1: 387. 3: 100. AE. 3: 345. 7: 421. 8: 378
incantam, f. cervam. AE. 4: 70
incantis. G. 2: 303
incantum. G. 3: 469. 4: 488. AE. 1: 350. 3: 332. 10: 386, 812
incedens. AE. 5: 188
incedit. AE. 1: 690. 5: 68. 10: 764
incedo. AE. 1: 46
incedunt. AE. 4: 141. 5: 553. 8: 722.

9: 308
incendat. AE. 1: 660
incende. E. 8: 82
incendebat. AE. 5: 88
incendentem. AE. 9: 500
incendere. G. 1: 84, 271. 4: 264. AE. 4: 360
incendi. AE. 8: 562
incendia. G. 2: 311. AE. 1: 566. 2: 329, 569, 706. 5: 680. 8: 259. 9: 71, 77. 10: 406
incendimus. AE. 3: 279
incendit. AE. 4: 197. 5: 455. 6: 889
incendunt. AE. 10: 895. 11: 147
incensa. AE. 2: 327, 374. 3: 156, 325. 4: 300, 376. 7: 295. 8: 285. 11: 781. 12: 238
incensas. AE. 2: 353
incensam. AE. 2: 555
incensas. AE. 5: 665
incensi. AE. 1: 727
incensis. AE. 2: 764
incensus. G. 3: 459
incensum. AE. 3: 298. 4: 54
incensus. AE. 2: 343. 5: 719. 9: 342
inceperat. AE. 3: 8
incepta. AE. 4: 638. 7: 259. 11: 469
incepti. AE. 5: 678, 714
inceptus. G. 4: 414. AE. 1: 37. 2: 654. 6: 470
inceptos. AE. 4: 316. 5: 95
inceptum. G. 2: 39. AE. 4: 452. 6: 384. 8: 90. 9: 694. 12: 566, 832
inceptus. AE. 6: 493
incerta. G. 4: 103. AE. 4: 110. 8: 49, 580. 9: 96
incertam. AE. 2: 224. 6: 270. 12: 160
incertas. E. 5: 5
incerti. AE. 3: 7
incertis. G. 1: 115
incertos. AE. 3: 203. 12: 743
incertum. G. 1: 25. AE. 2: 39, 740. 8: 352. 11: 341. 12: 320
incertus. G. 3: 500. AE. 5: 95
incepsi muras. AE. 12: 556
incepsit. G. 4: 68. AE. 1: 497
incepsu. AE. 1: 405. 12: 219
incepsus. AE. 6: 150. N. de Improptiis.
incishare. AE. 10: 389
 Sive a Graeco trahatur, ut Pompejo placet, quod illi facinus dicunt anaceton: sive cum Lutatio & aliis, verbum a Cesto desectas, cinguli genere, quo Venus ad honestas nuptias uti fingitur, omnino diphthongo caret, etiam si quidam illam admittant, a Caedendo verbo Caestum deducetes, quod ille variis caesuris, hoc est incisionibus distinguereur, quibus cingula insigniri solebant: quum tamen, ἀπὸ τοῦ κερταί, quod est pungere, veniat cestus, quod variis punctis esset, ornatus gratia, interstinctus, a quo verbo & centurum, & alia non pauca Graeci dixerunt.
inchoat. G. 3: 42. AE. 6: 252
 Julio Modesto, & aliis placuit *Inchoo* ch aspiratum habere, quod componatur a *Choo*, quod dixerunt renum H h h 3

initium. Refert tamen Diom. quamvis locus apud cum corruptissime legatur, lib. 1. ubi de praeteritis meminit, Verrium Flacc. probavisse, cui & Tranquill. accesserit, ut postrema syllaba hujus verbi aspirationem reciperet: quod esset a nomine *Cahum*, quo apud veteres mundus significabatur, deducta appellatione a cohibendo, quod omnia cohiberet intra sese. unde etiam *aspirationem* habebat: quae vox & funiculum significabat, qui cohiberet, id est, colligaret temonem buris cum jugo. Hanc sententiam & Probus in Catholicis duabus regulis fulcit. Altera, quod post *e* literam *h* Latina verba non regunt, exceptis nominibus tribus, *Palcher*, *Orichus*, *Lurico*. Altera, quod neque a litera, neque *e*, ante alterum *e*, in Latinorum verborum prima persona reperitur, quamvis Plautus *reboos* Graece dixerit a *βοῶ*. Quam opinionem, ut Verrii Flacci tantum, viri eruditi, Pontanus noster agnoscit lib. de aspir. 2. nulla mentione Probi facta, quod miramur, quum tam acriter eam sententiam, tamque probe is grammaticus defendat, ut etiam imperitissime eos putasse dixerit, qui *inchoare* scriberent. Nos hanc sententiam cum Pontano amplexati unicuique integrum relinquimus, utram velit opinionem sectari. Sane probabiliorem nos sequi, probat etiam inscriptio antiqua, quam idem Pontanus recitat, quae *inchoatus* palam scriptum ostendit.
incide. E. 8: 29. media longa.
incidere. E. 3: 11. 9: 14. 10: 53. AE. 3: 667. 4: 575
incidit. G. 2: 107. AE. 2: 305, 467. 9: 721. 10: 477. 11: 699. 12: 926
inclinae. G. 4: 342. AE. 7: 396. utrobique *in* non imminuit.
incipie. E. 3: 58. 4: 60, 62. 5: 10, 12. 8: 21, 25, 31, 36, 42, 46, 51, 57. 9: 32. 10: 6. G. 1: 230. AE. 9: 741
incipiam. G. 1: 5. AE. 2: 13
incipiant. E. 6: 79, 751
incipias. AE. 10: 876
incipiat. G. 1: 45. 3: 191
incipiens. G. 3: 295. AE. 11: 13
incipiens. E. 4: 12. G. 1: 454
incipio. AE. 2: 348
incipit. E. 6: 26. 9: 60. G. 3: 61, 139. 4: 386. AE. 1: 721. 2: 269. 4: 76, 161. 6: 103. 8: 373. 10: 5. 11: 705. 12: 47, 692
incipiunt. E. 9: 8. G. 1: 357
incita. part. AE. 12: 492, 534
inclementia. G. 3: 68. AE. 2: 602
inclinata. AE. 12: 59
inclita. AE. 2: 82, 241. 6: 781
inclite. AE. 6: 562. 12: 179
inclitus. AE. 6: 479
includit. AE. 9: 727
includunt. G. 2: 77. AE. 2: 19
inclusa. AE. 5: 149
inclusas. AE. 6: 680. 12: 537
incluserat. AE. 11: 488. 12: 430
inclusere. AE. 8: 599. 12: 744

INDEX ERYTHRAEI

- incluſerit.* AE. 9: 729
incluſit. AE. 2: 45. 6: 614
incluſit. AE. 7: 534. 8: 225. 12: 211
incluſos. AE. 2: 258
incluſum. AE. 8: 248. 10: 136. 12: 749
incluſus. AE. 11: 398
incoſta. G. 3: 307
incoſpuita. AE. 1: 515. 12: 414. 859
incolimus. AE. 6: 675
incolitur. AE. 8: 478
incolumem. AE. 6: 345. 8: 575. 10: 47. 615. 11: 717
incolumes. AE. 6: 415
incolomi. G. 4: 212. AE. 12: 39
incolumis. AE. 2: 88. 577
incomitata. AE. 2: 456. 4: 467
incommoda. AE. 8: 74
incompoſita. G. 1: 350
incompiſis. G. 2: 386
inconceſſos. AE. 1: 651
incondita. E. 2: 4
inconfulti. AE. 3: 452. N. II. 3
incoſque. G. 4: 279
incoſcercere. G. 1: 359. AE. 8: 14
incredibilis. AE. 3: 294
incrementum. E. 4: 49
increditas. G. 4: 71. AE. 6: 387. 9: 127. 560. N. II. 5. 10: 278. 830. 12: 332. 758
incredulans. G. 4: 138. N. II. 5. AE. 1: 738
incredulas. AE. 10: 900. N. II. 5.
incredulas. AE. 10: 810
incredulitas. AE. 3: 454
incredulitas. G. 1: 382. AE. 9: 504. N. II. 5. 12: 755
increſcunt. AE. 9: 688
increvit. AE. 3: 46
incubas. G. 2: 507. AE. 1: 89. 4: 83
incubere. AE. 1: 84. 6: 610. 8: 444. 12: 367
incubus. G. 2: 311. 3: 197. AE. 4: 650. 7: 88. 12: 774
incudibus. G. 2: 540. 4: 173. AE. 7: 629. 8: 419. 451
inculta. G. 2: 430. AE. 1: 308. 6: 300
incultis. G. 2: 415
incultis. E. 4: 29
incumbentibus. AE. 8: 236
incumbens. E. 8: 16. G. 2: 377. AE. 2: 514. 5: 325. 858. 10: 727. 11: 674
incumbere. G. 4: 249
incumbere. G. 1: 213. AE. 2: 653. 5: 15. 8: 108. 9: 791
incumbis. AE. 10: 894
incumbite. AE. 10: 294
incumbunt. AE. 2: 205. 4: 397. 9: 73
incutimus. AE. 2: 409
incutunt. AE. 11: 613. 759. 834. 12: 717
incutus. G. 3: 407
incutus. AE. 5: 500
incutus. G. 1: 494. 2: 513. vide *inſtracta*.
incutus. AE. 1: 410. 11: 471. 12: 580. 612
incutus. AE. 2: 745
incutus. AE. 12: 146
incuso. AE. 11: 312
inſum lapidem. G. 1: 275. manuaſem molam cudendo aſperatam. Vide *Procurdit*.
incute. AE. 1: 69
indagine. AE. 4: 181
inde. G. 1: 86. 2: 306. 367. 3: 74. 327. 490. AE. 1: 275. 2: 2. 355. 434. 755. 3: 69. 663. 666. 697. 703. 5: 139. 223. 583. 6: 201. 385. 411. 477. 728. 7: 530. 8: 238. 407. 587. 642. 9: 771. 10: 54. 249. 315. 521. 883. 888. 12: 743
indebita. AE. 6: 66
indecorem. AE. 11: 845. 12: 679
indecores. AE. 7: 231. 11: 423. N. II. 9.
 ubi *indecoris*. habetur 12: 25
indefreſſa. AE. 11: 651
indempſus. AE. 5: 591
Indi. G. 2: 138. AE. 8: 705
India. G. 1: 57. 2: 116. 122
inducere. AE. 7: 616
inductis. AE. 8: 211
inducio. G. 2: 182. AE. 2: 84
inducit. AE. 1: 632. 3: 264. 5: 758. 7: 468
inducium. G. 2: 246
inductus. AE. 7: 733
indiga. G. 2: 428
indigenae. AE. 8: 314
indigenas. AE. 12: 823
indiget. E. 2: 71
Indigetem. AE. 12: 794
Indigetes. G. 1: 498
indigna. AE. 2: 285. 4: 617. 6: 163. 11: 108
digna atque indigna relata Vociferans. AE. 9: 595
 Digna indigna pati. 12: 811. Quomodo, *At sperate Deos memores fundi, atque nefandi*, 1: 243. Et, *Fas verſum atque nefas*. G. 1: 505. Et *pariter facta, atque infecta canebat*. AE. 4: 190. Huius generis ſunt & illa: *alios inempti curſus, alioſque recurſus*. & 6: 122. *itque redit que viam*. & illa 6: 127. *Noctes atque dies*. 3: 363. *Huc illic voluimus oculos, & huiusmodi alia, quae frequenter reperias apud Poetam*.
indignabar. AE. 2: 93
indignantem. AE. 5: 651
indignantes. ſc. *uanti*. AE. 1: 55
indignantis. AE. 8: 649
indignantur. AE. 5: 229
indignas. G. 2: 373
indignata. AE. 11: 831. 12: 786. 952
indignatum. G. 2: 162
indignatus. AE. 7: 770. 8: 728
indigno. E. 8: 18. 10: 10. AE. 12: 411
indignum. G. 1: 491. AE. 10: 74
indignus. AE. 12: 649
Indis. G. 4: 293
indivicta. AE. 10: 392
indixit. AE. 11: 737
indocile. AE. 8: 321
indocte. E. 3: 26
indole. AE. 10: 826
indomitae. G. 3: 174
indomitas. AE. 2: 594. 5: 681
indomita. AE. 7: 521. 8: 728
indomitum. AE. 2: 440
indormiat. G. 2: 506
Indos. G. 4: 425. AE. 6: 794. 7: 605
induat. AE. 10: 682. 11: 439
indubitare. AE. 8: 404
inducere. E. 5: 30. AE. 5: 379
inducet. E. 9: 20. G. 1: 316
inductis. G. 1: 106. AE. 11: 620
inducite. E. 5: 40
inducitur. AE. 8: 457
inductus. AE. 5: 399
indue. AE. 1: 684
inducet. G. 4: 143. AE. 7: 20
induct. G. 1: 182
induit. AE. 3: 526. 7: 417. 9: 180. 366. 11: 6. 77
induitur. AE. 2: 393. 7: 640
indigne. G. 2: 277. AE. 4: 51. N. II. 5.
indulgent. G. 4: 198. AE. 9: 165
indulgentia. Nom. ſingul. G. 2: 345
indulgere. AE. 2: 776. 6: 135. 9: 615
indulget. AE. 8: 512
indulſiſſe. AE. 10: 625
Indum. G. 2: 172. AE. 12: 67
induruit. G. 3: 366
induſtria. G. 3: 209
indutae. G. 3: 364
indute. AE. 12: 947
indutos. AE. 11: 83
indutum. AE. 10: 775
indutus. AE. 2: 275. 5: 264. 674. 7: 668. 11: 487
induxerat. G. 4: 552
ineant. AE. 11: 912
includabile. AE. 2: 324. 8: 334
inemptis. G. 4: 133 Horat. *dapes inemptas* appellat.
inermem. AE. 11: 672. 12: 311. 734
inermis. AE. 1: 487. 10: 595. 11: 414
inermis. AE. 2: 67
inermum. AE. 10: 425. 12: 131
iners. G. 4: 25
inertem. E. 1: 28
inertes. E. 8: 24. G. 1: 94. 3: 136. 523. AE. 10: 322. 11: 732
inertia. AE. 2: 364. 4: 158. 9: 55. 150. 730
ineſt. AE. 6: 26
ineant. G. 2: 381. 4: 314. AE. 5: 114. 583
inecilia. AE. 7: 623
inexhauiſtis. AE. 10: 174
inexorabile. G. 2: 491. quod infra dicitur *includabile*.
inexpertum. AE. 4: 415 Horat. *Nil inexpertum noſtri liquere poetae*.
inexpletum. AE. 8: 559
inexſaturabile. alii, *nec exſaturabile*. AE. 5: 781
inextricabilis. AE. 6: 27
inſabricata. AE. 4: 400
inſanda. AE. 2: 132. 8: 489. 10: 673. 11: 257
inſandae. AE. 11: 267
inſandas. AE. 8: 483
inſandi. AE. 3: 644
inſando. AE. 2: 84
inſandos. AE. 1: 525. 597
inſandum. adverb. G. 1: 479. AE. 1: 251
inſandum. nomen. AE. 2: 3. N. II. 2. v. *inſans*. 4: 85. 613. 7: 583. 8: 578. 12: 804
inſans. AE. 11: 573
inſantem. AE. 11: 541
inſantis. AE. 11: 549
inſantum. AE. 6: 427
inſanſtas. AE. 5: 635
inſanſto. AE. 11: 589
inſanſtum. AE. 7: 717. 11: 347

I N V I R G I L I U M.

inficere. G. 2: 128
inficit. G. 3: 481
inficta. non facta. AE. 4: 190
inficta, scil. arma. AE. 5: 413. 7: 341
inficti. AE. 10: 528
infictio. AE. 12: 286
infictos. AE. 10: 720
infictum. AE. 6: 742. 12: 243
inficticem. AE. 3: 649. 9: 430
infictis. AE. 3: 613, 691. 5: 3. 7: 401.
 9: 786
infelix. E. 3: 3. 5: 37. 6: 47, 52, 81. G.
 1: 154. 2: 198, 239, 314. 3: 37, 498.
 AE. 1: 475, 712, 749. 2: 245, 345,
 455, 772. 3: 50, 246. 4: 68, 450, 529,
 596. 5: 204, 329, 465, 625. 6: 456,
 521, 618, 822. 7: 309, 376. 9: 390,
 477. 10: 325, 425, 596, 730, 781, 829,
 850. 11: 53, 85, 175, 563. 12: 598,
 608, 641, 870, 941
insensa. AE. 11: 859. 12: 232
insensam. AE. 10: 521
insensu. AE. 2: 72. 4: 321. 5: 587
insensu. AE. 9: 793
insensos. AE. 11: 899
insensum. AE. 5: 641
insensus. AE. 11: 123, 336
inservat. AE. 4: 545
inservat. AE. 9: 401. 11: 467
inservas. G. 4: 545, 553. AE. 9: 215.
 10: 519. 11: 82
inservimus. AE. 3: 66
inferior. AE. 12: 630
inferiora. AE. 6: 170
infernae. AE. 6: 138
infernam. AE. 12: 199
infernas. AE. 5: 732. 8: 244
inferni. AE. 3: 386. 6: 106
infernis. AE. 7: 325, 771
inferre. G. 4: 265. AE. 3: 248. 7: 337,
 604. 8: 12. 10: 66, 300, 364
inferret. G. 4: 360. AE. 1: 6. 6: 652
infert. G. 2: 145. AE. 4: 142. 5: 622.
 9: 53, 522. 10: 575, 768. 11: 742
infesta. AE. 5: 582. 7: 299. 10: 206, 877
infesto. AE. 2: 529. 5: 691. 9: 512
infestos. AE. 2: 571. 11: 899
infictis. AE. 12: 418
infidos. G. 2: 496
infidum. G. 1: 254
infigitur. AE. 5: 504. 9: 746
infingunt. AE. 12: 721
infundere. E. 4: 33
infundunt. AE. 5: 142. de remigantibus.
infuit. AE. 5: 708. 10: 101, 860. 11: 242,
 301. 12: 10
infixa. AE. 9: 579, 699. 12: 375
infixi. AE. 4: 4
infixit acuto scopulo. AE. 1: 45.
 Quamvis aliqui *infixit*, ex cod. Vi-
 terbiensis, & Roman. qui in Palatina
 bibliotheca asservatur. Quam lectionem
 tuetur, *infixita vadis dorso domi pendet*
iniquo: quod in decimo legiur. Ad
 quod exemplum non advertunt, qui
infixit reponunt, ex sola priscorum
 codicum fide. Navis ergo illi, *infi-*
ngi, & *infixi* dicitur apud poetam.
infixum. AE. 4: 689
inflammatus. AE. 3: 330

inflammavit. AE. 4: 54
inflare. E. 5: 2
inflari. G. 2: 539
inflatum. E. 6: 15
inflatur. AE. 3: 357
inflavit. G. 2: 193
influctere. AE. 12: 800
infleta. AE. 11: 372
inflexam. AE. 3: 631
inflexi, id est, incurvi. G. 1: 162
inflexit. AE. 4: 22
inflilla. AE. 10: 303
influit. G. 4: 373
infode. G. 2: 348
infodias. G. 2: 262
infodiant. G. 3: 535. AE. 11: 205
infocunda. G. 2: 48
informant. AE. 8: 447
informatum. AE. 8: 426
informe. AE. 3: 658. 8: 264
informem. AE. 3: 431
informes. G. 3: 247
informi. AE. 6: 416
informis. E. 2: 25. G. 3: 354. *lethi*, id
 est, suspendii. AE. 12: 603
infra. G. 2: 158. AE. 8: 149
infracta, scil. Juno 5: 784. fama. 7:
 332. sela. 10: 751. arundine. 12: 387
 Pontanus, quo minus a Virgil. mi-
 remur *incana menta*, & *incurvum ara-*
trum dici, *infractum* monet a Cic. po-
 situm, pro *valde fractum*. Qui non
 magis mihi videtur nostram a Virgil.
 admirationem revocasse, quam totam in
 seipsum convertere: quippe qui, vir
 alioqui Maronis studiosissimus ad *in-*
fracti verbi Cic. mentionem transferit,
 non adnumeratis etiam superioribus
infracta, *infractae*, & *infractos* vocibus:
 quibus etiam Maro utitur affirmative.
 Verum quo minus miremur, haec ita a
 poeta accipi, faciunt magis verba *inca-*
neo, *infringo*, & *incurvus*: semper etiam
 ab oratoribus affirmative usurpata. Sed
 illud fortasse magis admiratione dignum,
 quod Scaevola, Juris Civilis au-
 ctor, Titulo *De liberis & posthum.* (ut
 a vulgata citandi ratione non recedam)
 lege *Gallus Aquilius*: dixit initio para-
 graphi, *ille casus indifficilis est*, id est
 valde difficilis. Et eod. tit. Pompon.
Si quis (quod est initium legis) *ingra-*
vi valetudine afflicto, *opem ferre domino*
non poterit. *subveniendam est ei*. Ubi
ingravi junctum legunt, pro valde gra-
 vi. Et Ulp. tit. *pro socio*, lege *Unus*
duobus, his verbis, *Damna* (est autem
 paragraphi initium) *quae imprudentibus*
accidunt, *hoc est damna fatalia, socii non*
consentunt praestare. Illic enim *impru-*
dentibus pro valde prudentibus vulgo su-
 munt: de quibus suis locis a nobis co-
 piofius dicendum erit, quum in Pan-
 dect. juris civil. Indicem felicissimum
 edemus. Caeterum ideam Ulpian. *in-*
crefere, & *invalescere* magis ex usu po-
 suit, ut, de aqua pluvia arceda, lege
 1. paragrapho *In summa*: ibi: *Imbre a-*
tem crescere tam aquam dicimus, quae
colorem mutat, vel invalescit. Et tit. *de*

fundo infracti. Lege *Quaestiam*, para-
 grapho *Sed si fundus*, illis verbis: *Quam*
sententiam quotidie invalescere & invales-
cere videmus.
infractae. AE. 9: 499
infractos. AE. 12: 1
infringunt. AE. 10: 711
infringunt. AE. 12: 287
infringens. AE. 3: 664. N. II. 6. 8: 230.
 10: 718
infringi. AE. 4: 41
infringis. AE. 10: 750
insula. G. 3: 487. AE. 2: 430. 10: 538
insundam. AE. 4: 122
insundens. AE. 6: 254
insundere. G. 1: 385. 3: 509
insufa. AE. 4: 250. 5: 684. 6: 726
insufcatur. G. 3: 493
insufcet. G. 3: 389
insufco. AE. 9: 461
insufcum. AE. 5: 552
insufus. AE. 8: 406
ingemere. G. 1: 46
ingeminans. AE. 2: 770. 5: 457
ingeminant. G. 1: 333, 411. AE. 1: 747.
 3: 199. 4: 531. 5: 434. 9: 811
ingeminat. AE. 5: 227. 7: 578
ingeminata. G. 3: 45
ingemuisse. E. 5: 27
ingemuit. l. *Aeneas*. AE. 1: 93
ingemuit. AE. 4: 369, 692. 6: 483. 10:
 789, 823. 11: 840
ingeniis. G. 2: 177. N. II. 5.
ingenium. G. 1: 416
ingens. G. 1: 380, 477. 2: 65, 80, 131. 3:
 14, 260. 4: 20, 210, 418. AE. 1: 99, 114,
 263, 446, 640. 2: 325, 476, 513, 557.
 3: 62, 99, 390, 466, 570, 619, 636, 658.
 4: 181. 5: 85, 156, 172, 423, 523, 765.
 6: 42, 64, 283, 400, 417, 423, 426, 552,
 616. 7: 170, 352, 458, 483, 569, 676,
 710, 791. 8: 43, 241, 258, 527, 597. 9:
 110, 454, 515, 709, 735. 10: 127, 427,
 446, 485, 553, 579, 870. 11: 124, 396,
 680, 849. 12: 225, 268, 300, 441, 666,
 724, 888, 896, 897, 927
ingentem. G. 1: 185. 2: 297, 306, 461.
 3: 413. 4: 273. AE. 1: 485. 2: 50,
 202, 400, 438, 482, 796. 3: 462, 555,
 579. 4: 402. 5: 118, 216, 611, 658. 6:
 215, 413, 519, 868. 7: 29. 8: 192, 252,
 342, 367, 447, 622. 9: 15. 10: 195, 762,
 842. 11: 5, 37, 207, 641, 897. 12: 398,
 640
ingentes. G. 2: 382. 3: 207, 333. 4: 83.
 AE. 2: 20. 4: 89. 5: 701. 6: 182. 7:
 157. 8: 204, 475. 9: 470, 528. 10: 245,
 509. 11: 367. 12: 36, 708
ingenti. G. 1: 178, 325, 334. 2: 19, 279,
 476, 489. 3: 43. 4: 365, 497. AE. 1:
 453. 4: 505. 5: 118, 223, 487, 506. 6:
 222, 232, 491. 7: 65. 8: 647. 9: 38, 242,
 569, 597, 752. 10: 541, 698, 842, 884.
 11: 231, 447, 556, 614. 12: 92, 161,
 640, 715
ingentia. G. 2: 412. AE. 1: 192, 365. 5:
 404. 6: 81. 7: 185
ingentibus. AE. 1: 208. 2: 217, 489. 7:
 241, 376. 9: 296. 10: 461
ingentior. AE. 11: 124

INDEX ERYTHRAEI

- ingentis*. G. 2: 351. AE. 5: 340. II: 63.
12: 531
- ingerit*. AE. 9: 763. 12: 330
- inglorius*. G. 2: 486. 4: 94. AE. 9: 548.
IO: 52. II: 793. 12: 397
- ingluviem*. G. 3: 431. *ingluvies* a verbo
ingluvo trahitur.
- ingrata*. AE. 2: 101
- ingratae*. E. 1: 35
- ingratis*. AE. 7: 425
- ingrato*. AE. 6: 213
- ingratum*. G. 3: 98. AE. 12: 144
- ingratus*. AE. 10: 666
- ingratus*. AE. 11: 220
- ingredere*. G. 1: 42. AE. 8: 513
- ingredens*. AE. 8: 309
- ingredior*. G. 2: 175
- ingreditur*. G. 3: 76. AE. 4: 177. 5: 543.
6: 157, 856. 10: 763, 767
- ingressa*. AE. 4: 107
- ingressus*. AE. 7: 194
- ingressus*. G. 4: 316, 469. AE. 3: 17. 6:
867. 10: 148. 11: 704, 904
- ingrere*. AE. 11: 899
- ingruere*. AE. 8: 535
- ingruit*. G. 2: 410. AE. 2: 301. 12: 284,
628
- inguen*. AE. 10: 889
- inguis*. sc. *Scyllae*. E. 6: 75
- Ab hac corporis parte, quam potif-
simam tentat, *Angonata* appellant agri
Patavini incolae, quasi *Inguinata*, a-
postema illud quod alii *Pestem* dicunt a
Latino, tamen illi libentius *Pestilen-
tiam* vocant. Quod quia in similitudi-
nem glandis coit, *Glandussa* etiam,
quasi *Glandusam* dicimus. Bergomates,
quique Galliam Transpadanam incolunt,
Cot gentili vocabulo dicunt, & *Codestel-
la*, forma diminutiva, de figura cotis,
quae ferrum acuitur, quaeque fundae
similis in agro Bergomeni copiosa,
juxta oppidum cui *Nembro* nomen est,
fodiunt. Etruscum *Gar'ocivulo* nuncup-
pant. Cujus appellationis rationes tu
interea cogitabis, dum Boccatii Deca-
meron, ad fidem archetypi auctoris,
cum nostro Indice publicabimus.
- ingwine*. G. 3: 281. AE. 10: 786
- inhaerens*. AE. 8: 260
- inhaeret*. AE. 10: 845
- inhaerit*. AE. 8: 124
- inhians*. G. 4: 483. AE. 4: 64. 7: 814
- inhians*, f. *agricolae*. G. 2: 463
- inhibete*. AE. 12: 693
- inhonesto*. AE. 6: 497
- inhorrui*. G. 1: 314. AE. 3: 195. 5: 11.
IO: 711
- inhospita*, nominat. sing. AE. 4: 41. ac-
cuf. pl. 5: 627
- inhumata*. AE. 6: 325. II: 22, 372
- inhumati*. AE. 1: 353
- inhumatus*. AE. 4: 620. 6: 374
- inibit*. E. 4: 11
- inibo*. AE. 5: 846
- injacere*. AE. 10: 419
- injecit*. AE. 2: 408. 8: 257
- injectionis*. AE. 2: 726
- injectionis*. AE. 9: 807
- injice*. G. 4: 45. AE. 6: 366
- injicit*. AE. 9: 553. II: 728
- injiciunt*. E. 6: 19
- inimica*. AE. 1: 67. 2: 622. 4: 235. 5: 356,
671. 6: 472. 8: 117. 9: 315, 355, 739.
11: 84, 809, 880. 12: 150, 716, 812
- inimicam*. AE. 10: 295
- inimicis*. AE. 8: 375
- inimico*. AE. 4: 656. 10: 556. II: 685, 720
- inimicum*. G. 4: 330. AE. 1: 123. 10: 795.
12: 944
- inimicus*. G. 1: 407. AE. 2: 600
- iniqua*. AE. 10: 889
- iniquae*. AE. 1: 668. 4: 618. 8: 292
- iniquam*. AE. 6: 332. 12: 243
- iniqui*. AE. 7: 227
- iniquis*. G. 4: 147. AE. 2: 257. 3: 17. 10:
7, 380. 11: 531
- iniquo*. G. 1: 164. AE. 5: 203. 6: 475.
10: 303
- inire*. E. 1: 56
- inire*. E. 7: 647
- injuria*. AE. 1: 27, 341. 3: 256, 604. 4:
354. 9: 108
- injussa*. E. 6: 9. G. 1: 55
- injussus*. AE. 6: 375
- injussa*. E. 3: 33
- injusso*. G. 3: 347
- inquinatus*. AE. 10: 794. pro *illigatus*:
& est *Imeis*, cum *Hytherologia*.
- innabans*. AE. 10: 222
- innabilis*. G. 4: 478
- innare*. G. 3: 142. AE. 6: 134, 369. 8:
93, 691. 11: 549
- innaret*. AE. 8: 651. N. II. 4. v. *nare*.
- innatat*. G. 2: 451
- innatus*. G. 4: 177
- innecte*. AE. 4: 51
- innectit*. AE. 7: 353, 418
- innectuntur*. AE. 8: 661
- innexa*. AE. 5: 511. 6: 281, 609. 8: 277
- innexis*. AE. 5: 425
- innexus*. AE. 7: 669
- innixa*. AE. 4: 690
- innocuae*. AE. 10: 302
- innocuum*. AE. 7: 230
- innocua*. G. 2: 129. 3: 283. AE. 2: 683
- innocius*. AE. 5: 92
- innumerae*. AE. 6: 706
- innumeras*. AE. 11: 204
- innuptae*. G. 4: 476. AE. 2: 31, 238. 6:
307. 12: 24
- inoffensum*. AE. 10: 292
- inoffensere*. G. 2: 77. AE. 6: 738
- Inoo*. G. 1: 436. patronymicum a matre
Ino.
- inopem*. G. 2: 499. AE. 9: 290
- inopes*. AE. 8: 100. N. II. v. *inops*.
- inopi*. G. 1: 186. N. II. I.
- inopina*. AE. 3: 857. 6: 104. 8: 476
- inops*. AE. 4: 300. 6: 325
- Inons*. AE. 5: 823
- inquefalsatam*. AE. 9: 288. *infalsatam*:
& est *Imeis*, ut, *inquefalsatus*. 10:
794
- inquit*. E. 3: 79. 6: 23. 7: 8. 10: 22, 28,
31. G. 4: 446, 494. AE. 1: 321, 459,
754. 2: 69, 78, 387, 520. 5: 348, 353,
474, 623, 638, 670, 741. 7: 68, 116,
594. 8: 113, 351, 362, 439. 9: 423, 781.
10: 491. 11: 42, 855. 12: 259, 777, 931
- Inquam*, & *Inquit*, voces sunt quam
maxime dialogis accommodae. Hinc
M. Tull. in praefatione Laelii: *Quasi
enim, inquit, ipse introduxi loquentes,
ne inquam & inquit saepius interponeretur.*
- insana*. AE. 9: 760
- insanam*. AE. 3: 443
- insani*. E. 9: 43. N. de Impropris. AE.
7: 550
- insania*. AE. 2: 42. 4: 595. 7: 461. 10: 871.
12: 37, 667
- insanire*. E. 3: 36
- insanis*. E. 10: 22
- insano*. G. 1: 481. AE. 2: 343, 776. 6: 135
- insanum*. G. 2: 502
- insanus*. E. 10: 44
- inscia*. AE. 1: 718. 7: 381. 12: 648
- inscius*. G. 3: 189. AE. 2: 307, 372. 6: 711.
8: 627. 10: 249, 907
- inscribitur*. AE. 1: 478
- inscripti*. E. 3: 106
- inscribere*. G. 1: 155
- inscribisse*. AE. 10: 59
- inscribit*. AE. 2: 616. 8: 480. 11: 531
- inscriptur*. G. 1: 105, 408. AE. 1: 87, 105,
241, 616. 2: 530. 4: 161. 5: 321, 788. 7:
793. 8: 147. 9: 276. 12: 496, 748
- insequor*. AE. 3: 32
- insepat*. G. 2: 50
- insepe*. E. 1: 74. 9: 50. G. 2: 302
- inseperere*, id est, *inseperandi*. G. 2: 73
- inseperitur*. G. 2: 69
- inseperit*. AE. 11: 771
- inseperabam*. AE. 2: 672
- inseperas*. AE. 3: 152
- inseperit*. G. 3: 509
- inseperat*. AE. 1: 719
- inseperatae*. AE. 2: 310. 6: 399. 7: 326. 12: 336
- inseperas*. E. 5: 60. G. 1: 271. 3: 537. AE.
1: 754. 2: 36, 65. vide *Imios*.
- inseperatus*. AE. 9: 59
- inseperis*. E. 3: 18. G. 426. AE. 2: 195, 421.
7: 478. 9: 237. 11: 783. 12: 494, 752
- inseperant*. AE. 6: 708
- inseperit*. AE. 2: 392. 7: 657. 8: 683. 10:
180. 12: 289, 944
- inseperem*. AE. 1: 10. N. II. 5: 310, 367,
705. 7: 76, 655, 745, 762. 8: 166
- inseperes*. AE. 11: 291
- inseperit*. AE. 1: 625. 10: 450
- inseperitia*. AE. 2: 389. 8: 506. 11: 334
- inseperitibus*. AE. 7: 790
- inseperitibus*. G. 4: 82. AE. 10: 170, 539.
11: 89
- inseperis*. G. 3: 7, 56, 266. 4: 92. AE. 3:
468. 4: 134. 5: 295. 6: 167, 403, 808,
837, 855. 7: 613. 9: 336, 583. 10: 21,
354, 754. 11: 386, 769. 12: 322
- insepereris*. G. 4: 285
- inseperat*. AE. 2: 229
- inseperit*. G. 3: 164
- inseperere*. G. 3: 114. AE. 6: 563
- inseperit*. AE. 4: 533
- inseperita*. G. 2: 33
- inseperitae*. G. 3: 543
- inseperitis*. G. 1: 475
- insepererem*. AE. 9: 167
- inseperitia terrens*. AE. 4: 9. alii, *inseper-
nia terret*, quod magis placet. 6: 897
- inseperitis*. AE. 6: 556

insonat. AE. 8: 239. 12: 366
insonem. AE. 2: 84. 10: 630
insonens. AE. 3: 249. 6: 435
insonit. AE. 5: 841
insonitis. AE. 2: 93. 5: 350
insonnere. AE. 2: 53
insonuit. AE. 5: 579. 7: 451. 11: 596
insonuere. AE. 2: 47
insonuere. AE. 3: 278. 8: 247
inspicat. G. 1: 292
inspirans. AE. 7: 351
inspirant. G. 4: 237
inspirat. AE. 6: 12
inspires. AE. 1: 688
inspoliata. AE. 11: 594
insolubilis. AE. 8: 434
insolubilis. G. 4: 105. 195
insolubis. G. 1: 220
insolamus. AE. 2: 244
insolans. AE. 1: 504
insolent. G. 3: 106. 123. AE. 1: 423. 2: 627. 8: 537. 693. 9: 171. 10: 118. 692, 713
insolentem. AE. 5: 168. 11: 703. 12: 371
insolentes. AE. 11: 872
insolentibus. AE. 10: 624
insolent. AE. 2: 15. 3: 637. 7: 707. 10: 196. 11: 529. 12: 923
 De usu & elegantia significatione hujus vocis *insolent*, habes non pauca apud Pontanum, per Actii Dialogi initia J. II. p. 202. Ed. Basil. ubi *insolent* montis equum, Virgil. exponit.
insolent. AE. 6: 865
 Similitudo, & est nomen, quod *insolent* variatur. Quod non recipit praepositionem, ut refert ex Probo Serv. quamvis Senerus ad *insolent* dixit, quod apud idoneos non legas.
insolent. G. 1: 464. AE. 11: 529. 12: 916
insolentes. AE. 1: 468
insolent. E. 9: 66. G. 3: 154. AE. 2: 491. 4: 115. 8: 49. 250. 9: 350. 441. 10: 196. 433. 645. 657. 788. 12: 751. 762. 783. 887
insolentiam. AE. 3: 62
insolentiam. AE. 7: 145. 8: 283. 10: 543.
insolentiam est integrare, & ut ait Varro, quasi *insolent* novate.
insolentiam. AE. 4: 63. 145. 5: 94
insolentiam. AE. 2: 669
insolentiam. AE. 6: 530
insolentiam. AE. 2: 451
insolentiam. AE. 2: 722
insolentiam. AE. 5: 228
insolentiam. AE. 11: 730
insolentiam. AE. 11: 574
insolentiam. AE. 6: 70
insolentiam. AE. 7: 690
insolentiam. E. 2: 33. 5: 30. G. 1: 148. AE. 6: 143
insolentiam. AE. 7: 109
insolentiam. G. 3: 230
insolentiam. AE. 7: 277
insolentiam. AE. 12: 675
insolentiam. G. 3: 173
insolentiam. AE. 9: 368
insolentiam. AE. 12: 124
insolentiam. AE. 2: 254
insolentiam. AE. 8: 676
insolentiam. AE. 11: 449
 Tom. IV.

instruatus. AE. 2: 152. 6: 831
instruimus. AE. 3: 231
instruit. AE. 3: 471. 8: 80
instruitur. AE. 1: 638
instruit. AE. 5: 549
instruit. E. 1: 50. AE. 8: 248
instruit. AE. 10: 364
instruit. E. 5: 56. AE. 6: 16. 8: 92
instruit. AE. 1: 159. 2: 22. 3: 104. 386. 692. 8: 416. 10: 174
instruit. AE. 3: 211
 ae non cadit in synalopham: quin lae syllabam brevem posuit, quoniam eadem syllaba producta a longa vocali excipitur; ut recte consequentis longitudo naturam prioris opprimerit. Quare contemplanda est poetæ nostri diligentia, qui rursus hanc diphthongon recte longam servavit, quia consequens vocalis brevis esset, eo versu. E. 10: 12.
Ulla moram fecere, neque Aoniae Aganippes, ut Probus legit. De natura autem hujus diphthongi *ae* in scansione, ut alibi commodius, ita diffusius dicendum est.
instruit. AE. 2: 330. 6: 571. 8: 570. 11: 600. 12: 339
instruit. AE. 7: 581
instruit. G. 3: 117. N. tr. 5.
instruit. G. 4: 11. AE. 10: 20
instruit. AE. 1: 61. 2: 593. 3: 579. 9: 274. 11: 107. 12: 358
instruit. AE. 4: 40
instruit. AE. 5: 443. 8: 234. 11: 697. 755. 12: 902
instruit. AE. 9: 34
instruit. AE. 3: 207
instruit. AE. 3: 560. 5: 189
instruit. AE. 5: 405
instruit. G. 4: 540. 551. AE. 7: 808. 11: 419
instruit. AE. 7: 808
instruit. AE. 1: 345
instruit. AE. 6: 38
instruit. G. 3: 41
instruit. AE. 8: 206. 10: 504
instruit. AE. 2: 638. N. tr. 4. 9: 255
instruit. G. 4: 302
instruit. G. 4: 515. N. tr. 3.
instruit. E. 4. 5
instruit. AE. 2: 143. 3: 178. 11: 584
instruit. G. 1: 247. AE. 3: 587. 12: 846
instruit. AE. 10: 184
instruit. AE. 8: 704
instruit. AE. 3: 683. 5: 403. 9: 776
instruit. AE. 5: 829
instruit. AE. 9: 990
instruit. AE. 4: 506. 7: 514. 9: 623
instruit. AE. 2: 237. N. tr. 5. 5: 33. 9: 665
instruit. AE. 5: 136
instruit. AE. 6: 572
instruit. AE. 11: 91
instruit. AE. 10: 39. de manibus.
instruit. AE. 2: 1. 5: 137. N. tr. 5. ver.
 intantum. 7: 380
instruit. AE. 3: 716
instruit. AE. 7: 251
instruit. AE. 10: 570
instruit. E. 11: 14. 25. 26. 52. 2: 3. 3: 28. 108.
 Iii

5: 3, 84. 8: 13, 56. 9: 12, 24. 10: 40, 45. 52. G. 1: 33, 153, 237, 301, 413, 445. 489, 510. 2: 345, 349, 357, 366, 383, 526. 3: 218, 229, 459, 488, 540. 4: 479, 174, 345, 521. AE. 1: 107, 191, 218, 348, 455, 686. 2: 206, 454, 479, 632, 782. 3: 228, 348, 406, 566, 646, 656, 685. 4: 61, 70, 158, 177, 193, 204, 256, 443, 663. 5: 91, 152, 169, 433, 479, 618, 655, 766. 6: 160, 174, 183, 245, 450, 513, 592, 658, 828. 7: 349, 397, 404, 442, 453, 673, 679, 699, 783. 8: 32, 107, 359, 452, 492, 528, 586, 608, 619, 639, 671, 709. 9: 202, 318, 329, 457, 502, 549, 556, 557, 730, 750. 10: 132, 146, 190, 237, 358, 437, 710, 761, 767, 778, 890. 11: 121, 225, 311, 445, 541, 570, 632, 638, 692, 729, 816, 861, 882, 907. 12: 212, 318, 337, 381, 469, 579, 583, 672, 709, 720
Inter Praepositio, tum praepositionis, tum postpositionis, quamobrem & accentum mutat, ut *circum*. Sane Servium demitor, qui super eo loco, *Namque minus inter*, scribit, *Inter praepositio pro per ponitur, sed raro apud Virgil.* quum tamen, ipso etiam interprete, perplura exempla apud eum sit reperire. Quin & ipse ad eum versum, *Arma inter nubem*, ait, *Per nubem, move suo*, ut affirmet, Poetam esse in hac elocutione frequentem, quam alibi etiam honestam asserit. Loci autem hujus praepositionis apud Maronem, quos & Honoratus grammaticus interpretatur, inter caeteros sunt hi. E. 3: 28. 5: 3. 9: 24. dum agit. G. 1: 510. 2: 299. AE. 2: 681. 4: 663. 7: 30. 8: 107, 528. 12: 437
inter praemia, id est, *ad praemia*. AE. 12: 437
intercipit. AE. 10: 402
intercipit. AE. 2: 111
interdum. G. 2: 258. 3: 57, 506. AE. 11: 718. 3: 572, 575. 12: 747
interca. E. 1: 58. 10: 55. G. 1: 83, 293. 2: 429, 523. 3: 40, 63, 174, 284, 311, 367. 4: 308. AE. 1: 124, 180, 418, 479, 633. 2: 57, 250, 298, 468. 3: 284, 472, 508, 568. 4: 67, 129, 160, 291. 5: 1, 755, 799. 6: 212, 523, 703. 7: 572. 8: 172, 213, 280. 9: 41, 159, 367, 422, 473. 10: 1, 118, 164, 256, 287, 439, 575, 606, 665, 689, 833. 11: 1, 22, 182, 532, 597, 896. 12: 107, 161, 384, 614, 791, 842
intererunt. G. 1: 152. 3: 368
interfata. AE. 1: 386
interfata. G. 4: 330. N. tr. 5. & lib. de Improptiis.
interfusa. G. 4: 480. AE. 4: 644. 6: 439
interimit. AE. 10: 428
interior. AE. 1: 637. 2: 486. 4: 945. 5: 170, 203. 11: 695
interiora. AE. 4: 645
interiore. AE. 4: 494
interit. G. 3: 544
interitum. E. 5: 28
interius. G. 3: 137
interlucet. AE. 9: 508
 inter-

INDEX ERYTHRAEI

- intermis.* AE. 3: 419. 7: 717
intermiscat. E. 10: 5
internectas. AE. 7: 816
interpres. AE. 3: 359. N. II. 5: 474+ 4: 356, 378, 608. N. ibid. 10: 175
interque legendae. G. 2: 366. pro *interlegendae.*
interrita. AE. 5: 863. II: 711, 837
interritus. AE. 5: 427
interrupta. AE. 4: 88
interrupti. AE. 9: 239
intersunt. AE. 11: 62
interstrepere. E. 9: 36
intertextam. AE. 8: 167
intervallo. AE. 5: 320
intexens. E. 2: 49. AE. 7: 488
intexere. E. 5: 31
intexet. G. 2: 221
intexti. G. 3: 25
intextum. AE. 10: 785
intextus. AE. 5: 252
intextum. AE. 2: 16. 6: 216
intyba. G. 1: 120. 4: 120. N. II. 4. vide Barbari corollarium, capite quod Chondrilla inscribitur.
intinna. G. 4: 66, 481. AE. 1: 243. 7: 347
intomat. AE. 6: 607. 8: 527. N. II. 5. V. Incipit, legit *incepat.* 9: 709. 12: 700
intonsa. AE. 9: 181, 681
intonsam. AE. 12: 170
intonsi. E. 5: 63. Sylvosi, unde contra, *Tonsti in vallibus.*
intouner. AE. 1: 90. 7: 515
intomis. AE. 2: 693. 7: 142. 9: 631
intorqueus. AE. 9: 52. 10: 323
intorquere. AE. 9: 534
intorquet. AE. 9: 744. 12: 921
intorsit. AE. 2: 231
intorsit. sc. *Protem.* G. 4: 451. AE. 10: 882. II: 637
intorto. AE. 10: 382
intro. G. 4: 159. AE. 2: 33. 6: 525. 7: 168, 500. 10: 23. II: 235, 267, 608
intraclabile. AE. 1: 339
intraclalilis. G. 1: 211
intraclatam. AE. 8: 206
intramus. AE. 5: 57
intransem. AE. 4: 359
intrare. AE. 3: 254
intraro. AE. 3: 501
intraffis. AE. 7: 201
intravi. AE. 6: 59. 8: 390
intravimus. AE. 3: 219
intravit. AE. 8: 390
intrem re. AE. 3: 581
intremere. AE. 3: 673
intremnis. AE. 5: 505
introgessi. AE. 1: 520. II: 248
intulcrat. AE. 10: 363
intulcrint. AE. 11: 250
intulit. AE. 11: 36
intus. G. 3: 214. 4: 258, 422. AE. 1: 167, 294, 703. 2: 483. 3: 619. 6: 577, 726. 7: 192, 464. 9: 538, 579, 677. 12: 527, 589, 592
invade. AE. 6: 260
invadere. AE. 3: 382. 9: 186. N. II. 5.
invadit. AE. 4: 265. 9: 71, 147. 10: 690. 12: 497
invadunt. AE. 2: 265, 414. 3: 240. 9: 567. 12: 712
invalidas. G. 4: 498. AE. 12: 262
invalidi. G. 3: 128. AE. 12: 132
invalidum. AE. 5: 716
invalidus. G. 3: 189. AE. 6: 114
invaserat. AE. 9: 799
invasisset. AE. 6: 361
invasit. AE. 6: 623. 10: 310
invecla. AE. 7: 287. 12: 77
inveclas. G. 3: 358. AE. 1: 155. 5: 571. 6: 587. 8: 714
invehitur. AE. 5: 122. N. II. 5: 6: 785
invener. AE. 7: 297
inveni. AE. 4: 478
inveniam. AE. 2: 645
inveniens. AE. 3: 395. 10: 113
invenies. E. 2: 73
inveniet. G. 1: 495
invenio. AE. 2: 797
inventa. G. 4: 283. AE. 3: 390. 6: 8. 8: 43
inventam. AE. 7: 61
inventas. AE. 6: 663
inventus. G. 1: 9
inventor. AE. 2: 164
inventrix. G. 1: 19
inventum. G. 1: 140. AE. 7: 680. 9: 742
inventus. G. 1: 184
invergit. AE. 6: 244
invertant. G. 1: 65
invertere. G. 2: 142. 3: 161
invertisse. G. 3: 326
invertit. AE. 11: 202
Inni. AE. 6: 776. vide in *Bala.*
invia. AE. 1: 537. 3: 383. 4: 151. 6: 154. 9: 130
invicta. AE. 6: 878
invictae. AE. 12: 191
invicte. AE. 6: 365. 8: 293
invicti. AE. 6: 394
invictis. AE. 11: 306
invictum. AE. 10: 243
invideo. E. 1: 11
invidet nobis te regia coeli. G. 1: 504. *Ne pater arces Romanas Afcanio.* AE. 4: 234. *imperium mihi senectus tarda gelu, &c.* 8: 509. *Apollo paribus armis.* 9: 655. In hac elocutione Cicero etiam frequentissimus est, & ejus felicissimi seculi auctores.
invidia. E. 7: 26. G. 3: 37. AE. 2: 90. 4: 350. 11: 337
invidiam. AE. 10: 852. 11: 539
invidisse. AE. 11: 269
invidit. E. 2: 39. 7: 58. G. 2: 499. AE. 5: 541. 11: 43
invidiant. G. 4: 158. AE. 9: 605
inviolabile. AE. 11: 363
invisis. G. 2: 320. 4: 246. AE. 2: 574, 601. 8: 145. 12: 62
invisum. G. 2: 189. AE. 4: 631. 7: 293. 9: 734. 11: 177
invisum. verbum. AE. 11: 588
invisere. G. 1: 25. AE. 8: 159
invisi. nomen. AE. 6: 608
invisit. AE. 4: 144
invisos. G. 3: 563
invisum. G. 4: 324. AE. 1: 28. 7: 571. 9: 496. 11: 364
invisus. AE. 1: 387. 2: 647
invita. AE. 12: 809
invitae. G. 1: 224. AE. 10: 233
invitam. AE. 4: 493
invitant. AE. 9: 676
invitat. G. 1: 302. N. II. 5. AE. 5: 292
486. N. ibid. 8: 178
invitent. G. 4: 109
invitet. G. 4: 23
invitis. AE. 2: 402
invito. E. 6: 86. AE. 10: 31
invitus. AE. 6: 460
invitae. AE. 4: 659. 11: 847
invulti. AE. 2: 670
invulto. adverb. AE. 10: 739
invultus. G. 3: 227
inumbraunt. AE. 11: 66
inumbres. G. 4: 20
inundant. AE. 10: 24. II: 382. 12: 280
invocat. AE. 7: 140
invovens. AE. 2: 251. N. II. 1. 6: 100, 336. 12: 689
involvere. G. 1: 222. N. II. 5. AE. 5: 198
involuti. AE. 7: 77
involvit. G. 2: 308. AE. 8: 233
involvitur. AE. 12: 292
inurmat. G. 3: 158
inutile. G. 1: 88. AE. 2: 647. 10: 794
io matres, audite ubi quaeque Latinae. AE. 7: 400
*Io vox clamantis: & est Tragicus sermo, qui & geminatur, unde apud Sophoclem Philoctetes idem idem clamat, *io, io.* Exprimat & apud Nafonem laetitiae gestientis affectum: *Diuite Io Paean, & Io bis dicite Paean.* Jubilantium quoque rusticorum est, quos imitatus Aprius ait: *Io Bacco quis me jubilat?* Pro particula etiam dolendi usurpat Tibullus: *Urer Io remove saeva puella fauces.* Hinc vulgo dolentes transmutatis vocabulis oi efferimus, nisi malis ab oi *poi* Graeco deflectere, quod est *Hei mihi.* Nam & *Oi* me unum lingua nostra macterna.
Io. AE. 7: 789
*Io, Ius, hanc Io, & Ion: & Graece ι 'Io, $\tau\acute{o}\varsigma$ 'Io, $\tau\acute{o}\nu$ 'Io, $\kappa\alpha\iota$ 'Io $\Delta\iota\omega\lambda\acute{o}\nu$.
Iola. E. 3: 76, 79
Iolam. AE. 11: 640
Iolas. E. 2: 57
Ionit. G. 2: 108
Ionio. AE. 3: 211. 5: 193
Ionias. AE. 3: 671
 Erupit temporibus Ciceronis, & Catulli Veronenis, usus quidam nimis aspirandi, ut *Chenturiam*, *Chenturionem*, *Choronam*, & *Pracchosum* efferre malent, & (quod Catullus nobili epigrammate damnat) *Hinsidias*, *Hionium*, ut est apud Quintilianum, & repetit Pontanus in 2. de Aspiratione, adjectis etiam Poetae verbis. De hac re Ciceronis verba in Oratore sunt haec: *Quin ego ipse cum scirem ita majores locuros esse, ut nunquam nisi in rocelli aspiratione uteremur, loquebar sic,***

I N V I R G I L I U M.

ut *Pulcros & Ceteqos, Triumpas & Car-*
raginem dicerem aliquando, idque fere
 convicio aurium, cum extorta mihi ve-
 ritas esset, usum loquendi populo con-
 cessi, scientiam mihi relservavi. *Orcinios*
 tamen, & *Matones, Otomes, Cepiones, Sep-*
pulcra, Coronas, Lacrymas dicimus, quia
 per aurium iudicium semper licet.
Iopas. AE. I: 740
Jove. E. 3: 60. G. 3: 35. AE. I: 380. 4:
 356, 377. 6: 123. 7: 219
Jovem. G. I: 125. AE. I: 78. 2: 223. 4:
 205. 6: 584. 7: 139. 8: 353. 9: 83, 624.
 12: 496
Jovi. G. 2: 15. AE. 3: 279. 4: 199, 638.
 7: 133
Jovis. E. 3: 60. 4: 49. G. 3: 181, 332.
 AE. I: 42, 46, 394. 3: 104, 681. 4: 91,
 331, 614. 5: 255, 726, 747, 784. 6: 586,
 7: 220, 287, 308. 8: 301, 320, 381, 640.
 9: 564, 673, 716. 10: 567, 689, 758. 11:
 901. 12: 144, 247, 830, 849, 878
Iphitus. AE. 2: 435
Ipsa. E. I: 40. 2: 62. 4: 23. 5: 35, 64. 9:
 54. 10: 2, 63. G. I: 16, 103, 127, 276.
 2: 131, 218, 251, 297, 356, 365, 423,
 459, 480, 500. 3: 122, 129, 267. 4: 33,
 40, 75, 329, 381, 386, 401, 424, 490,
 525, 543. AE. I: 42, 353, 415, 589. 2:
 174, 550, 755. 3: 5, 457. 4: 60, 315,
 445, 475, 517, 606, 637. 5: 218, 407,
 650, 843. 6: 76, 191, 444, 518, 565. 7:
 397, 428, 560, 621, 816. 8: 561, 707.
 9: 82, 320, 454, 465. 10: 203, 226, 296,
 696. 11: 74, 657, 801. 12: 83, 471, 567,
 660, 794
Ipsae. E. I: 39. 4: 21. 5: 63. 10: 63. G. 2:
 10, 440. 3: 316. 4: 65, 201, 214, 481.
 AE. 5: 767. 11: 891
Ipsam. AE. 5: 223, 327, 509. 7: 80. 8:
 437. 12: 811
Ipsas. G. 4: 16, 206
Ipsae. E. I: 12. 2: 51, 63. 3: 3, 24, 35, 69,
 74, 77, 86, 95, 97. 4: 16, 38, 43. 5: 35,
 44, 54. 6: 26, 34. 7: 7. 8: 96, 106. 9:
 16, 37, 67. G. I: 16, 34, 121, 328, 353.
 2: 22, 98, 527. 3: 21, 92, 255, 387, 395.
 4: 112, 114, 147, 149, 274, 354, 391,
 433, 447, 464. AE. I: 145, 312, 384,
 513, 575, 589, 625. 2: 5, 146, 264, 279,
 321, 394, 479, 499, 502, 522, 617, 618,
 645, 708, 749. 3: 201, 372, 408, 535,
 571, 610, 619. 4: 141, 147, 233, 268,
 270, 273, 336, 358, 465. 5: 12, 176,
 201, 219, 241, 260, 406, 447, 499, 551,
 599, 640, 774, 789, 846, 861, 868. 6:
 29, 90, 146, 185, 249, 302, 577, 780. 7:
 62, 92, 103, 110, 143, 157, 187, 220,
 263, 306, 327, 432, 492, 496, 556, 612,
 614, 666, 707, 772, 783. 8: 31, 57, 111,
 144, 176, 256, 298, 505, 587, 720. 9:
 123, 128, 223, 274, 342, 407, 462, 587,
 626, 811. 10: 5, 132, 150, 218, 242,
 249, 280, 443, 594, 837, 854, 893. 11:
 39, 162, 231, 266, 469, 486, 513, 544,
 558, 568, 682, 712, 741, 772. 12: 19,
 87, 90, 226, 285, 301, 343, 393, 460,
 464, 579, 638, 657, 674, 701, 707, 725,
 843, 906
Ipsi. E. I: 40. 5: 62. 7: 11. 8: 108. 10:
 26. G. 3: 376, 512. 4: 82. AE. I: 584.
 2: 71, 391, 491. 4: 456, 629. 5: 132,
 665, 752, 757. 6: 553. 7: 595. 8: 16,
 9: 237, 332, 662, 677. 10: 358. 11: 328.
 12: 125, 240
Ipsis. E. 6: 19. G. 3: 168, 534, 546, 556.
 AE. 5: 249. 9: 330. 10: 23, 515. 11: 499
Ipsius. G. I: 452. AE. I: 114. 2: 772. 5:
 535. 6: 396
Ipsius. AE. 5: 55, 410. 8: 484. 11: 747
Ipsos. E. 8: 92. 10: 43. G. 2: 75, 254. 3:
 239. AE. 2: 242. 4: 356, 377. 5: 210,
 225, 323, 332, 411. 6: 865. 9: 687. 10:
 355. 11: 358, 881. 12: 254
Ipsorum. AE. 11: 196
Ipsos. G. 4: 295. AE. I: 40, 189. 2: 442.
 5: 188. 10: 436. 11: 84
Ipsum. E. I: 9. G. I: 67. 3: 511. 4: 326.
 AE. I: 486, 645. 2: 60, 190, 216, 469,
 518. 3: 222, 656. 4: 601. 5: 327. 6: 273,
 839. 8: 161, 304, 352, 490. 9: 270,
 561. 10: 775, 798, 831. 11: 218, 358,
 484, 636. 12: 303, 369, 585
Ira. G. 4: 236. AE. 2: 316, 413, 575. 3:
 215. 4: 178. 5: 454, 706, 781. 6: 407. 7:
 462, 508. 8: 230, 501. 9: 44, 62, 694,
 736, 795, 798. 10: 742. 11: 233, 443.
 12: 108, 527, 946
Irae. E. 3: 81. G. 4: 453. AE. I: 11,
 130. 2: 534. 7: 15, 326, 345. 8: 40. 9:
 66, 688. 10: 714, 813. 11: 452. 12:
 336, 494
Iram. AE. I: 4, 251. 8: 60. 10: 758
Irram. AE. I: 25. 4: 532, 564. 12: 499, 831
Iras. A. 2: 14. G. 3: 152. 4: 536. AE. I:
 57. 2: 381, 572, 594. 3: 366. 4: 197. 5:
 461. 7: 305, 445, 755. 8: 60, 432. 9:
 464. 10: 263. 11: 342, 728. 12: 314, 590
Iraisd. G. 3: 232. 10: 712. 12: 104
Iratius. G. 2: 207
Ire. E. 10: 59. G. I: 457. 2: 235. 3: 77,
 292. 4: 108, 221. AE. I: 678. 2: 27,
 704. 3: 88, 144, 374. 4: 118, 310, 413,
 468, 660. 5: 769. 6: 108, 386, 461, 719,
 860. 7: 154, 624. 8: 555. 10: 453, 458,
 770. 11: 332, 504. 12: 839, 881. Hinc
 Petrarca, & alii, addita g, *Gire*.
 Quanquam libentius detrita ultima
 vocali *Gir*. Et se nel *Gisse*, cice *An-*
dasse, ut: *Ch' ussisse di sua terra, &*
gisse al loco.
Iret. G. 2: 344. AE. 6: 880. 12: 555
Iri. AE. 9: 18
Irim. AE. 4: 694. 5: 406. 9: 2, 803. 10: 38
Iris. AE. 4: 700. 10: 73
Iremabilis. AE. 5: 591. 6: 425
Ireparabile. G. 3: 284. AE. 10: 467
Iridens. AE. 7: 435
Irrigat. AE. I: 692. 3: 511. 10: 142
Irriget. G. 4: 115
Irriguum. G. 4: 32
Irrisa. AE. 4: 534
Irrisam. AE. 4: 541. 5: 272
Irrisa. AE. 7: 425
Irrisa. E. 4: 14. G. 4: 519. AE. 2: 459.
 9: 313. 10: 95, 244, 331. 11: 735
Irritat. AE. 10: 644. N. U. I. V. *Irritare*.
Irritata. AE. 4: 178
Irritus. AE. 5: 442
Irruas. G. I: 288. 3: 304
 111 2

Irruas. AE. 6: 294
Irruam. AE. 2: 757
Irruimus. AE. 2: 383. 3: 222
Irruit. AE. 9: 555. 10: 579
Irrumpentem. AE. 9: 729
Irrumpis. AE. 4: 645
Irrumpunt. AE. 6: 528. 9: 683
Irrupere. AE. 11: 879
is. pronomen. G. I: 432. AE. 2: 115.
 3: 376, 393, 596. 4: 203, 379. 5: 708.
 6: 684. 7: 48. 8: 321. 9: 549, 595, 696,
 748. 11: 702. Fere semper in prin-
 cip. carm. Ab hoc nominativo *is* an-
 tiqui ponebant *Im* pro *Emm*.
isdem pro *isdem*. AE. 2: 654. 7: 70
Ismara. G. 2: 37. AE. 10: 351
Ismare. AE. 10: 139
Ismarus. E. 6: 30
Ista. E. 2: 38. 3: 7. 5: 54. 9: 55. AE. 6:
 37. 9: 297. 10: 42, 504, 533. 11: 165.
 12: 313, 808
Istam. AE. 4: 318
Iste. E. I: 19. 10: 21. AE. 2: 708. 4: 115,
 676. 5: 397, 670. 9: 139, 428. 11: 510,
 537
Ister. G. 3: 350
 Qui & *Danubius*, quod nomen adhuc
 retinet, unde *binominis* ab ingenio
 Poeta memoratur.
Isthinc. AE. 6: 389
Isti. AE. 2: 661
Istic. AE. 10: 557
Istis. AE. 2: 521. 9: 94, 252. 10: 625, 825.
 11: 352, 390
Istius. AE. 12: 648
Isto. AE. 4: 703. 11: 409. 12: 61
Istro. G. 2: 497
Istum. AE. 9: 205
it. G. 3: 342, 507, 517. N. U. 5. AE. 11:
 246. 4: 130, 173, 404, 443, 665. 5:
 451, 559. 6: 122, 159. 6: 122, 159,
 448. 7: 637. 8: 557, 595. 9: 434, 499,
 664. 10: 207, 448. 11: 90, 192. 12: 164,
 283, 409, 452, 592, 609
it *hastis* *Tugo* per *tempus* *utrumque*. AE.
 9: 418
It particula si praesentis sit temporis,
 quod ex Grammaticis nonnulli opinan-
 tur, hoc loco insequens H vim literae
 habeat necesse est, ut brevis syllaba e-
 jus adminiculo producatur. Neque e-
 nim metri natura fert, brevem illuc
 syllabam posse locari: quod sola caesur-
 ae ratio facit, quae apud Poetas in
 Tertiis, Quintis, Septimis, Nonisque
 syllabis (quas Trithemimerem, Penthe-
 mimerem, Hephthemimerem, Ennehe-
 mimerem Grammatici vocant) breves in-
 terdum admittit, ut alibi copiose dicta-
 bimus. Plerique tamen contendunt, *It*
 vocem esse concisam de praeterito *Ivit*,
 cuius prima naturaliter producatur, unde
It similiter servat productionem suam,
 nulla H consequentis ope adjuncta. Nam
 quoties in praeteritis sit concisio in
 hunc modum, quantitas syllabae non
 mutatur, Hinc *exissimavit* Terent. in pro-
 logo Eunucho pro *exissimavit*, quod e-
 tiam notat Donatus. Similiter *Fumavit* a-
 pud Poetam pro *Fumavit*: *Immagit*,
 pro

111 2

INDEX ERYTHRAEI

pro immixt: & Pesit, pro Petivit: ubique ultima producta; quam similiter in suis integris longam esse ipsa etiam pronuntiatione docemur. Quamquam & illa ratio afferri potest, quod, si (ut multis quidem videtur) una syllaba in ejusmodi contractis ex duabus coalescit, quae etiamvis breves sint, unam tamen longam constituunt. Jure ita coacta longa ponitur, quam ideo etiam circumflecti debere Probus affirmat, refragante tamen Servio. Ut taceam Marianum Capellam, qui tradit syllabam, quae desinat in *s* literam, esse communem, ut eo versu: *Nam tibi Thymive caput Euanthrus abstulit ensis.* Quod si lit duabus syllabis legas, quod Virgilius scriptum reliquisset ex eo multo dispucant, quod in altero versu sequatur verbum *Hæsit*, similiter praeteriti temporis, sicut alibi, *falsifque per artus Sador iit, terque ipsa solo (mirabile dictum) Emicuit*: pari ratione nullo egebit praefatio H, tanquam litterae subiequentis. Nam lit duas extremas dactyli constituit. Vide *Petit*.
ita. G. I: 320. 4: 95, 394, 409. AE. 2: 147, 182, 583. 4: 533, 557. 5: 382. 6: 672, 675. 7: 206. 8: 87. 9: 40, 201, 208. 10: 459, 480, 594, 623. 11: 41, 242, 396, 556, 822. 12: 10, 295
Itala. AE. 3: 185. 7: 643. 9: 698
Itala. ablat. AE. 6: 757. 10: 780, 12: 827
Italae. AE. 7: 85. 9: 133. 11: 420
Italas. AE. 5: 703. 8: 626. 12: 35, 246
Itali. AE. 1: 109. 3: 396. 8: 331. 9: 532. 12: 251, 297, 705
Italia. AE. 1: 38, 263. 6: 718. 12: 41
 Multis antea nominibus Italia dicebatur: *Argeffa*, quod nos docuit interpres Lycophronis, *Saturnia*, *Anomia*, *Tyrrhenia*, *Oenotria*, demum *Italia*. Cognominum autem rationem alibi diligentius exequimur.
Italiam. AE. 1: 2, 13, 68, 233, 380, 533, 553, 554. 3: 166, 253, 254, 364, 381, 507, 523, 524. 4: 230, 345, 346, 361, 381. 5: 18, 629, 730. 6: 357. 7: 469. 9: 267, 601. 10: 8, 32, 67
Italine. G. 2: 138. AE. 3: 458, 674. 4: 106, 275. 6: 61. 7: 563. 11: 219, 508
Italides. AE. 11: 657
Italis. AE. 1: 252. 7: 776. 8: 715. 12: 202, 628
Italo. AE. 6: 762. 8: 502. 11: 326
Italos. AE. 3: 440. 5: 82, 565. 7: 334. 8: 678. 10: 74. 12: 189, 582
Italum. AE. 6: 92. 8: 513. 10: 41, 109. 12: 655
Itanus Mnestheus. AE. 5: 117
Italus. AE. 7: 178. 11: 592
 Itali meminit & Prudentius in Symmachum, hunc locum imitatus: *Affluunt etiam priforum insignia regum, Dux Italus Jamisque bifrons, genitorque Sabinus.*
ite. E. 1: 75. 7: 44. 10: 77. AE. 4: 593. 9: 116, 117, 617. 11: 24, 119
item. G. 1: 187. 2: 248
iter. G. 1: 380. 4: 108. AE. 1: 370, 656. 2: 360, 388. 3: 507. 5: 2, 23, 170, 217,

589, 862. 6: 16, 109, 112, 240, 271, 384, 477, 542. N. tr. 5: 688. 7: 7, 35, 160, 467, 534, 802, 811. 8: 90. 9: 321, 377, 391. 10: 162, 111, 17, 244. 12: 525
iterum. E. 4: 36. G. 1: 490. 4: 349, 495. AE. 3: 297. 4: 78, 79, 413, 576, 577. 5: 80, 166. 6: 93, 94, 720. 7: 322. 9: 598. 10: 26, 28, 61, 671, 684. 12: 581
iterumque iterumque. AE. 2: 770. 3: 436
iterum, atque iterum. AE. 8: 527
Ithaca. AE. 3: 613
Ithacae. AE. 3: 272
Ithaci. AE. 2: 128
Ithacus, id est, Ulysses ex patria Ithaca. AE. 2: 104, 122. 3: 629
Ithyraeos. G. 2: 448
 Pontanus lib. de Aspir. 2. huic voci aspirandum existimat, ubi etiam hujus Virgiliani loci commeminit, quod verum erit, si *atq; tū ibi* deducas, ut ex Grammaticis nonnulli arbitrati sunt. Caeterum quoniam apud Flavianum Vopiscum legimus Valerianum Imperatorem ad Aurelianus in haec verba scribentem, *Habes sagittarios Ithyraeos trecentos*: facile adaucor ut credam hoc loco *Ithyraeos* scribendum. Nam & populi sunt apud Strabonem *Ithyraei*: *Ta jūv ōv ōpivā ixyas avāra Ithyraei rē nxi Apaxē.* Licet in co. ice Aldinae impreffionis *Ithyraei* per *d* perperam scriptum sit.
Ityr. AE. 9: 574
iis. AE. 2: 375
ito. AE. 6: 95. 12: 566
itura. AE. 6: 179. 9: 641. 12: 528
ituras. AE. 6: 680, 758
jaba. G. 3: 86. AE. 7: 785
jaba. AE. 2: 206. 9: 810. 11: 497
jabam. G. 3: 92
jabare. AE. 4: 130
jubarum. AE. 2: 412
jubas. AE. 10: 638
jube. AE. 4: 385. 10: 242
jubeant. E. 4: 33
jubeas. AE. 12: 824
jubeat. AE. 3: 101, 146
jubeant. AE. 5: 386
jubeas. G. 4: 325
jubebat. AE. 3: 9, 472. 8: 646
jubebatur. AE. 7: 617
jubebis. G. 2: 230
jubebo. AE. 1: 577. 4: 546. 9: 101. 12: 189
jubent. AE. 2: 37. 3: 261. N. tr. 5: 6: 632. 8: 498. 10: 179. 11: 218. 12: 584
jubeo. G. 3: 300. AE. 3: 289
jubes. AE. 2: 3. 3: 88. 5: 849. 11: 353
jbet. G. 4: 359. AE. 1: 648. 2: 147. 3: 267. 4: 270, 498. 5: 15, 552, 757, 773, 828. 7: 154, 276, 432, 468. 8: 175. 9: 117. 10: 858. 11: 79, 83, 240. 12: 111
jubeto. E. 5: 15. G. 3: 329. AE. 10: 53
jucundum. AE. 6: 363
judice. E. 2: 27. 4: 58, 59. AE. 6: 431
judicio. E. 5: 18
judicium. AE. 1: 27
juga. E. 4: 41. 5: 76. 10: 11. G. 3: 57, 140. AE. 1: 498. 6: 256. *juga longa*, id est, transita. Sed & *memorum juga longa* appellavit, id est, longe po-

lita. 411, 804. 7: 639. 8: 148. 10: 594. 11: 544. 12: 532
jugalem. AE. 4: 496
jugales. AE. 7: 280, 320
jugali. AE. 4: 16. 10: 497
jugalia. AE. 4: 59
jugarat. AE. 1: 345
jugera. G. 2: 264. 4: 128. AE. 6: 596
jugis. G. 3: 292. AE. 2: 631, 801. 3: 125, 336. 4: 147, 153. 5: 147. 8: 480. 11: 135, 529
jugis. AE. 5: 147. 12: 374
jugo. E. 2: 66. G. 1: 173. 2: 225. AE. 3: 542. 10: 78
jugo. AE. 8: 236. 11: 514
jugulant. AE. 11: 199. 12: 214
jugulis. G. 4: 542
jugulo. AE. 10: 907. 11: 750. 12: 358
jugulum. AE. 10: 415
jugum. E. 9: 8. AE. 6: 676. 7: 799. 11: 905
lale. AE. 11: 58
lari. AE. 1: 556, 690. 2: 563, 682. 4: 274, 616. 5: 546. 6: 364, 789. 7: 493. 9: 501. 10: 524. 12: 110, 359
Julia. G. 2: 163
Julius. AE. 1: 288
Julo. AE. 1: 267, 288. 5: 569
Julum. AE. 1: 709. 2: 674. 9: 640, 652
Julus. AE. 2: 677, 710, 723. 4: 140. 5: 570. 7: 107, 116, 478. 9: 222, 253, 310. 10: 534. 12: 185
Junco. E. 1: 49. 2: 72
Juncti. E. 3: 26. AE. 8: 169
Juncti. AE. 3: 113
Junctis. AE. 5: 157
Juncto. G. 4: 389
Junctos. G. 3: 173. AE. 11: 755
Juncturas. AE. 2: 464. 12: 274
Jungam. AE. 1: 73. 4: 126
Jungant. AE. 7: 546, 478. 10: 240
Jungas. AE. 11: 356
Jungat. E. 3: 91
Junge. G. 3: 169. AE. 8: 56
Jungebant. AE. 8: 641
Jungebat. AE. 8: 485
Jungemus. AE. 11: 129
Jungent. AE. 12: 822
Jungentur. E. 8: 27
Jungere. G. 3: 114. AE. 1: 408. 3: 451. 4: 192. 6: 697. 7: 268. 8: 316, 476
Jungeret. AE. 9: 361
Jungi. AE. 4: 112. 7: 264
Jungimus. AE. 3: 83
Jungit. E. 2: 48. AE. 1: 568, 4: 142. 5: 817. 7: 724. 10: 154. 11: 145
Jungunt. AE. 2: 267. 8: 467. 9: 170
Juniperi. E. 7: 53. *Juniperi umbra*. 10: 76
 Finalis in priori exemplo non cadit in Synalopneu. Quin & produciatur, licet ab alia vocali excipiat, quom more Latino corripri deberet, ut *Te Gyrdan o Alexi*.
Juno. G. 3: 153. AE. 1: 15, 36, 64, 279, 443, 662, 734. 2: 612. 3: 380. 4: 114, 166, 371. 608, 693. 5: 606, 679. 6: 90. 7: 330, 438, 552. 8: 84. 9: 2, 745, 764, 802. 10: 62, 73, 96, 611, 628, 685, 760. 12: 134, 156, 178, 841
Junone. AE. 4: 45
Junonem. AE. 7: 544. 10: 606. 12: 795
 Ja-

Juveni. AE. I: 446. 3: 438, 547. 4: 59. 6: 138. 8: 60
Juvenia. AE. I: 671
Juvenis. G. 3: 532. AE. I: 4, 48, 130, 668. 2: 761. 3: 437. 5: 781. 7: 419, 592, 683. 8: 292
Juvenimus. AE. II: 165
Juvenit. AE. 4: 28
Juppiter. E. 7: 60. G. I: 418. 2: 419. 4: 149. AE. I: 223, 522, 731. 2: 326, 689. 3: 116, 171. 4: 110, 206, 590. 5: 170, 687. 6: 130, 272. 7: 110, 799. 8: 560, 573. 9: 128, 209, 625, 670, 803. 10: 15, 112, 116, 606. 12: 141, 504, 565, 725, 806, 809, 854, 895
Jura. G. I: 269. 2: 501. 4: 562. AE. I: 293, 426, 507, 731. 2: 157, 541. 3: 137. 4: 27. 5: 758. 7: 246. 8: 670
Jurata nummen. scil. *Stygiae paludis.* AE. 6: 324
Juravi. AE. 4: 426
Jure. AE. 9: 642. *Jure* aliquid fieri dicimus, quod inepti *de jure* ajunt.
Jurgia. E. 5: 11. AE. 10: 95. II: 406
Juris. AE. 7: 402
Juro. AE. 6: 351, 458. 7: 234. 9: 300. 12: 197
 Quantum ad copiam pertinet, familia sunt *Adjuvo, Testor, Testis esto,* apud Poëtam.
Jus. AE. II: 359. 12: 315
 De jure plura leges, quam voles, Digestorum & Institutionum lib. I.
Jussa. G. 3: 41. AE. I: 77, 302. 2: 607. I: 114, 684. 4: 295, 378, 396, 503, 538. 5: 749. 6: 176, 461. 7: 368. 9: 804. 10: 35, 445, 866. 12: 877
Jussa particip. AE. 3: 323. 4: 703. 6: 41. 10: 238
Jusserat. AE. 10: 222
Jussere. AE. 4: 346
Jussi. AE. I: 708. 3: 236, 561, 697. 5: 834. 6: 21. 7: 156
Jussis. E. 8: 11. AE. 7: 241. 10: 155
Jussis. E. 6: 83. 86. G. I: 130. 4: 446. AE. 2: 186. 3: 162. 5: 359. 7: 428. 9: 233. N. II. 5: 12: 854
Jusso. AE. 10: 444. 11: 467. secundo loco pro *jussere*.
Jussos. G. 4: 62. AE. 3: 547
Jussus. AE. 2: 247
Jussus. AE. I: 63. 5: 496
Justas. O. I: 35
Justae. AE. 10: 714
Justior. AE. I: 544
Justis. AE. I: 508. 8: 494. 10: 99
Justissima. G. 2: 460. AE. 10: 132
Justissimus. AE. 2: 426. 7: 536
Justitia. G. 2: 474. AE. I: 523
Justitiae. AE. I: 604. II: 126
Justitiam. AE. 6: 620
Justo. G. 2: 251
Justos Hymenaeos. G. 3: 60
 Facete Poëta more suo, quae sunt hominum, ad bruta transfuit. Nuptiae autem in hœmine appellantur justae, quae secundum leges contrahuntur, unde & Legitimae dicuntur. Justinianus Institutionum lib. I. Tit. de Nuptiis, *Justas autem Nuptias,* inquit, su-

ter se cives Romani contrahunt, qui secundum praecepta legum coeunt. Celsus Digestorum lib. I. Tit. de Statu hominum: *Quam legitimam nuptiam factam sunt, patrem liberi sequuntur: ungo quacvis matrem sequitur.* Hinc *Justi filii* appellantur, quos vulgo *legitimos* dicimus, & imperii, (ut appellant) Doctores *legitimos & naturales* vocant, ut in Indice Juris Civilis locupletissimo abunde dictabimus. Paulus supra citato Titulo, *Enn, inquit, qui vivente patre, & ignorante, de consensione filiae conceptus est, licet post mortem avi natus sit, justum filium ejus, ex quo conceptus est, non videt.*
Justum. AE. 4: 521. 10: 11
Justus dolor. AE. 8: 500
 Juris Civilis auctores *justum dolorem* dicunt, quem maritus ex adultério uxoris capit. Papinianus, *Difficillimum enim est justum dolorem temperare.* Et Pomponius: *Si justum dolorem exequenti domino non restiterunt.*
Justurna. AE. 12: 146, 154, 222, 244, 448, 468, 477, 485, 798, 870
Justurnae. AE. 12: 854
Justurnam. AE. 12: 813, 844
Juvalis. AE. I: 203. 2: 586. 3: 606. II: 131, 168. in fine.
Juvaba. AE. I: 571. 8: 171
Juvant. E. 4: 2. 5: 83. G. 3: 525, AE. 4: 66
Juvare. AE. 12: 872
Juvat. G. I. 95, 413. 2: 37, 437, 438. 3: 23, 292. AE. 2: 27, 661, 776. 3: 282. 4: 538, 660. 6: 135, 487. 7: 628, 749. 9: 613, 615. 10: 284, 411
Juvenalis. AE. 5: 475. 8: 163. 12: 221
Juvenca. E. 8: 2. G. 3: 219
Juvencae. G. 2: 375. 3: 153. AE. 12: 718
Juvencae. G. 4: 540, 551. AE. 8: 208
Juvencl. E. 2: 66. 6: 46. 7: 11, 44. G. I: 15. AE. 5: 477. 8: 719
Juvenclis. G. 2: 206, 237, 537. 4: 128, 284. AE. 3: 247, 369. 5: 329
Juvenco. AE. 5: 399. 11: 679, 811
Juvenco. G. 2: 357, 515. 3: 23, 50, 169. AE. 5: 97, 101. 247. 6: 38, 243
Juvencom. E. 8: 85. G. 3: 518. AE. 5: 366. 9: 627
Juvencom. AE. 9: 609
Juvencom. E. I: 43. G. I: 500. 3: 118. 4: 423, 522. AE. 2: 57. 3: 326. 5: 361. 6: 861. 7: 780. 9: 335, 399. 10: 464, 686, 816. 11: 51, 67. 12: 149, 275, 517, 598
Juvenes. G. 4: 477. AE. I: 321, 627. 2: 348. 5: 300, 729. 6: 161, 308, 771. 8: 112, 179, 273. 9: 28, 51, 163, 674. 10: 173, 518, 837
Juveni. AE. 3: 611. 5: 172. 7: 420, 446, 456. 9: 88. 10: 623. 11: 76, 123, 897
Juvenilibus. AE. 2: 518
Juvenis. G. 3: 258. 4: 360. AE. 2: 341. 5: 331, 503. 6: 448, 760. 7: 435, 531. 9: 16, 554, 806. 10: 445, 793, 796. 11: 156, 530, 712, 765. 12: 19
Juventa. G. 3: 437. 4: 565. AE. 2: 473. 4: 32. 5: 295, 430. 7: 51. 8: 160. 9: 181

Juventa. AE. I: 590. 4: 559. 7: 473
Juventas. AE. 5: 398. 8: 160
Juventas. G. 2: 472. N. II. 6. v. juvenus, juvena, & juvenilitas. 3: 63. 4: 22. AE. I: 467, 699. 2: 63, 394. 3: 136. 4: 86, 130, 162. 5: 134, 555. 7: 162, 340, 672, 812. 8: 5, 151, 182, 499, 545, 606. 9: 226, 607. 16: 605. 11: 419, 453. in fine.
Juvenum. G. 3: 105, 165. 4: 445. AE. I: 497. 2: 355. 5: 499, 563. 6: 5. 7: 468. 8: 105, 287. 9: 173, 249, 309, 785. 10: 167, 327, 498. 11: 838. 12: 238, 399, 410
Juvere. AE. 7: 757. 10: 320
Juweris. praet. act. AE. 10: 53
Juves. AE. 4: 578
Juvisse. AE. 10: 84
Juvis. AE. 10: 56
 In *Juverit* Ju corripuit Catullus: *Nam, ita me Divi, vera gemunt, juverit.*
Juxta sine casu regimine. AE. 2: 513, 666, 714. 3: 22, 571. 6: 605. 7: 649, 727. 8: 308. 9: 179, 329. 11: 479. 12: 168
Juxta. cum casu. AE. 3: 506. 4: 255. N. II. 5. 480, 517. 6: 430, 452, 815. 7: 72. 8: 416
Juxta. AE. 6: 608
Juxta. G. 4: 484
Juxta. G. 3: 38

L.

Labant. AE. 5: 432. 10: 283. 12: 909
Labantem. AE. 4: 22
Labantes. AE. 2: 463
Labantia. AE. 12: 223
Labare. AE. 3: 478
Labat. AE. 2: 492
Labatur. E. I: 64
Labefacta. G. 2: 264. AE. 8: 390
Labefactus. AE. 4: 395
Labellum. E. 2: 34
Labem. AE. 6: 746
Labens. AE. 6: 132
Labente. AE. 3: 281. 4: 77. II: 628, 914
Labentem. G. I: 6. AE. 2: 430, 695. 5: 188
Labenti. AE. 11: 672
Labentia. G. 2: 133, 157. 4: 366. AE. 3: 515
Labentibus. AE. I: 283. 2: 14
Labentis. AE. 4: 318
Labentur. G. 2: 349
Labere. AE. 4: 223. II: 588
Labes. AE. 2: 97
Labii. O. I: 366
Labyl. AE. 7: 796
Labyrinthus. AE. 5: 588
Labitur. G. 3: 498. AE. 3: 309. 5: 329. 8: 91. 10: 687. 11: 818
Labor. O. I: 79. 145, 150. 2: 61, 397, 401, 412, 514. 3: 68, 118, 182, 238, 525. 4: 6, 106, 184, 492. AE. I: 77, 431. 2: 708. 3: 714. 4: 115, 379. 6: 27, 129, 277. 7: 248. 11: 425, 476, 684. 12: 727. vide *honor*.
Laboranti. G. 3: 193
Laboratae. AE. I: 639. 8: 182
Labore. G. I: 197. 4: 114

INDEX ERYTHRAEI

Laborem. E. 10: I. G. 1: 293. 2: 39, 155, 343. 3: 74, 97. 4: 156. AE. 1: 330, 455, 507. 2: 11. 3: 160, 459. 4: 233, 273. 5: 499, 617, 769. 6: 892. 7: 331. 8: 380, 444, 577. 10: 111. 11: 510. 12: 435

Labores. E. 10: 64. G. 1: 118, 325. 2: 478. 4: 340. AE. 1: 10, 597, 628, 742. 2: 284, 306, 362. 3: 368. 4: 78. 5: 688. 6: 56, 437. 7: 421. 8: 291, 378, 439. 9: 202. 10: 321, 759. 11: 183. 12: 33, 177, 635

labori. G. 3: 127. AE. 2: 385, 619, 776. 5: 845. 6: 135. 9: 404

laboris. AE. 1: 460

laborum. G. 2: 372. 3: 452. 4: 116. AE. 1: 241, 373. 2: 143. 3: 145, 393. 4: 528. 6: 103. 7: 117, 481, 559. 8: 46. 9: 225. 11: 73, 126, 416

labra. E. 3: 43, 47

labris. G. 2: 6. AE. 8: 22. N. de Improp. 11: 572. 12: 417

labrusca sylvestris. E. 5: 7
Idem N. ibid. & tr. 4. ubi observat, ab eodem Virgilio in Culice genere neut. o dicit: ut, *Denique virgultis a- vide labrusca petuntur.* Labrusca etiam vulgo Siculi.

labynthi. AE. 11: 724. 818

lac. E. 2: 22. 3: 6. N. tr. 5: 98. G. 3: 463

Lacacpae. AE. 2: 601. 6: 511

Lacacnis. G. 2: 487

Lacedaemona. AE. 7: 363. vulgo *Misistra.*

Lacedaemonios. AE. 3: 328

lacerare. AE. 12: 98

laceras. AE. 3: 41

lacrassae. E. 6: 77

lacerti. G. 4: 13

Lacertis. AE. 5: 141. 7: 164. 8: 387

lacerto. AE. 9: 402. 10: 339. 11: 561, 693

lacertos. E. 2: 9. G. 4: 74. AE. 5: 442. 7: 503

lacerum. AE. 5: 275. 6: 495. 9: 491

laccifas. E. 3: 51

laccifent. AE. 12: 186

laccifere. AE. 10: 10. 11: 254, 585, 842

laccifit. G. 3: 233. AE. 10: 644. 12: 105

laccifita. AE. 7: 527

laccifant. AE. 5: 429. 7: 165. 10: 716. 12: 85

lacrymabile. AE. 7: 604

lacrymabilis. AE. 3: 39

lacrymae. AE. 1: 462. 4: 449. 5: 343. 6: 686. 10: 790

lacrymam. G. 4: 160

lacrymans. G. 4: 356. AE. 1: 459, 470. 3: 10, 344. 5: 771. 6: 1, 476. 7: 358. 8: 559. 11: 90, 150

lacrymantem. AE. 2: 790

lacrymantis. AE. 9: 501

lacrymantium. AE. 11: 887

lacrymas. AE. 2: 784. 3: 312, 348. 4: 314, 370, 413. 6: 455, 468. 9: 289, 293. 10: 465. 11: 96. 12: 56, 154

lacrymis. E. 10: 29. AE. 1: 228. 2: 8, 145, 196, 362, 651. 3: 305, 492. 4: 30, 548, 649. 5: 173. 6: 867. 8: 384. 9: 251. 10: 505. 11: 41, 62, 72, 191. 12: 50, 64, 156, 400

lacrymosis. AE. 11: 274

Lacmia. AE. 3: 552

lacte. E. 4: 21. 5: 67. 7: 3, 15. G. 1: 344. 3: 397. AE. 3: 66. 4: 514. 5: 78. 11: 571

lactea. G. 2: 525. AE. 8: 660. 10: 137

lactentia. G. 1: 315

lactis. E. 1: 82. 2: 20. 7: 33. G. 3: 308, 394

lacm. G. 4: 173. AE. 2: 135. 6: 238, 393. 8: 66, 451

lacum Cymini. AE. 7: 697. vide *Cymini* & *Lacus.*

lacunae. G. 1: 117. 3: 365

lacus. G. 1: 377. 2: 159. 3: 481. 4: 364. AE. 3: 386, 442. 4: 526. 6: 134. 7: 516, 760. 8: 74, 296, 387. 12: 756

lacus vivi. G. E: 469

Hic locus me admonet, ut Italiae lacuum insignium nomina percurramus, de quibus Virgil. hic, Benacum Lariumque nominasse contentus, intelligit. Quod eo quidem libentius facimus, ut obiter in studioforum gratiam criticis aliquot nominibus recentiora etiam vocabula redderemus.

Albanus igitur in Albano monte, haud longe ab Urbe.

Anius Puteolis vicinus, hodie *Sudatorii lacus* nuncupatur.

Ansanctus in Lucanis.

Aricinus haud longe a Roma, & Ariciae oppido propinquus: unde nomen.

Avernus Campaniae, quem Graeci Aornon, celebri carminibus poetarum. Vulgo *lo lago de Tre Pergole*, qui est contiguus Bajis.

Benacus Galliae Cisalpiniae, ut fortasse antea a Benaco dictus est, qui nunc vicus exiguus apparet, ut accolae narrant: ita hodie *Lago de Garda*, de nomine oppidi, quod in agro Veronensi ejus ripis incubat, cujus bona pars undis absumpta est.

Brigantinus Rhætiae in Alpibus abstrusus, qui hodie est *Hydrus*, in Tridentinorum finibus, unde Clusius amnis emittitur.

Cyminus, quem imperitiores *Cumminis* scribunt: apud Etruscos in monte cui & Cymino nomen est, hodie *Ruffilioni lacus*. Fuit is vicus antiquius Rus Syllanum.

Eupylis, qui ab indoctis *Epilis* & *Empyris* scribitur & efferur. Vulgo *lo lago de Monte Orphano*. Is Lambrum amnem emittit.

Feronia Terracinae.

Fucinus in Maris, nunc *Celanus*.

Larius, de quo suo loco.

Lucrinus Campaniae Bajis contiguus. Vulgo *Mare mortuo*, ut audio.

Regillus agri Thufculani, in Latii Sabinorumque finibus, qui hodie *Lacus sanctae Praxidis*.

Sabatinus suburbanus, quem nunc *Bracciani Lacum* appellant.

Sebinus, quem alii *Sevinum* dicunt, Brixianorum lacus. Brigantino proximus. Is hodie *Hiscius* dicitur, & Ollium amnem emittit.

Trafymenus Thufciae, prope Peru-

siam, unde vulgo *Lago de Perosa*.

Verbanus Galliae Cisalpiniae, hodie *Major* nominatus.

Velinus olim, qui hodie *Pedalum*, ex quo Nar effluit.

Vulfinus, & Vulfinensis lacus, in Etruria, a Vulfinis oppido nominatus. Sunt & alii plerique lacus ignobiliores, quos prudens praetero.

Laden. AE. 12: 343

Ladonia. AE. 10: 413

laedant. E. 10: 48

laedat. E. 9: 64. G. 3: 298

laede. G. 2: 301

laedent. E. 1: 51

laedis. G. 2: 200

laena. AE. 4: 262. N. de genere vestiment.

Laertia. AE. 3: 272

laesae, sc. *apes.* G. 4: 236

laeserit. AE. 2: 231

laesi. AE. 12: 456

laessitet. AE. 7: 809

laesu. AE. 1: 8. 2: 183

lacta. G. 1: 325. 2: 48, 144, 184, 388, 395. 3: 63, 310. N. tr. 5: 322, 385. AE. 1: 416, 503, 605, 707. 2: 306, 395. 3: 220. 5: 183, 816. 6: 744, 786, 862. 8: 393, 681. 9: 89. 10: 643. 11: 42, 73, 238

lactabere. AE. 10: 740

lactae. G. 1: 423. N. tr. 5: 326. 4: 55. AE. 2: 783

lactam. AE. 3: 133. 5: 515

lactantes. AE. 1: 393

lactas. G. 1: 1. AE. 5: 304

lactata. AE. 12: 841

lactatus. AE. 6: 392, 568. 10: 827

Nalo lactata corpore dixit extincta.

lactentur. E. 4: 52

laetere. AE. 6: 718

laeti. G. 1: 301, 304, 412. 2: 383, 520. N. tr. 5: 375, 379. AE. 1: 35, 554. 2: 260. 3: 638, 685. 4: 295, 418. 5: 34, 106, 577. 7: 130, 147. 8: 268, 279. 9: 157. 10: 15

laetior. G. 2: 252. AE. 7: 653

laetis. G. 1: 69, 339. 2: 221. 3: 494

laetissima. G. 1: 101. 2: 112. AE. 1: 685

laetissimus. AE. 1: 441

laetitia. E. 5: 62. AE. 1: 514. 3: 102. 8: 717. 9: 637. 11: 807. 12: 700

laetitiae. AE. 1: 734

laetitiam. AE. 1: 636

laeto. E. 7: 48, 60. G. 2: 525. AE. 3: 95, 524. 5: 107

laetor. AE. 11: 280

laetos. AE. 1: 591. N. tr. 5: 6: 638. 8: 171

lactum. G. 1: 74. 2: 262. AE. 1: 732. 5: 58, 531. 6: 657. 7: 288. 9: 818. 10: 738

lactus. G. 1: 102. N. tr. 5: 2: 363. 3: 320. AE. 1: 275, 696. 2: 417, 687. 3: 169, 178, 347. 4: 140. 5: 40, 210, 236, 283, 667. 6: 193. 7: 36, 259, 430. 8: 311, 544, 617. 10: 787, 874. 12: 393, 616

lacva. E. 1: 16. G. 4: 7. *non lacva*, id est, prospera. N. tr. 5: AE. 2: 54. *lacva*, id est, adversa. N. tr. 5: *citaz priorem locum lib.* 3: 412

I N V I R G I L I U M.

laeva. G. I: 235. AE. I: 611. 2: 552. 6: 486, 656. 9: 677. 10: 227. 11: 528, 862
laeva. sc. *manni*. AE. 5: 382. 7: 188. sc. *partis*. 8: 460. 10: 535. 12: 302, 488
laeva tenent, id est, *laevam partem*. AE. 5: 825. 6: 542
laevam. AE. 3: 563
laevus. AE. 3: 562. 5: 163. 7: 732
laevus. AE. 9: 372, 579. 10: 275, 495, 587. 11: 693
laevus. AE. 10: 885
laevum. AE. 2: 693. 3: 420. 5: 170. 8: 236. 9: 631. 10: 589
Lagens. G. 2: 93
Lagus. AE. 10: 381
lambcham. AE. 2: 211
lambent. AE. 10: 560
lambere. AE. 2: 684. 8: 632. N. II. 5.
lambit. AE. 3: 574
lamentabile. AE. 2: 4
lamentis. AE. 4: 667
lamina. G. I: 143
lampada. AE. 6: 587. 9: 535
lampade. AE. 4: 6. 7: 148
lampadis. AE. 3: 637
Lamnum. AE. 9: 334
Lamyrum. AE. 9: 334
lana. E. 4: 42. G. 2: 120, 465
lanae. G. I: 397. 3: 391
lanca. AE. 12: 375
lances. G. 2: 394. AE. 12: 725
lancibus. G. 2: 194. AE. 8: 284. 12: 215
lanca. G. 3: 487
languentibus. G. 4: 252
languentibus. AE. 11: 874
languentis. AE. 10: 289. 11: 69
languescit. AE. 8: 436
languida. AE. 12: 908
laniantibus. G. 3: 514
laniata. nom. ling. AE. 12: 606
laniatum. AE. 6: 494
lanicinum. G. 3: 384. N. II. 4.
lanigeras. AE. 3: 660
lanigeras. AE. 3: 622. 7: 93
lanigeros. G. 3: 287. AE. 8: 664
lanugine. E. 2: 51. AE. 10: 324
Laocoon. AE. 2: 41, 201
Laocoonta. AE. 2: 213, 230
 Angues autem, qui Laocoonta cum filiis miserabiliter enecarunt, quod exitium Poëta postea, pictoribus, ac statuariis felix praebuit argumentum, Porces & Chariboea nominantur a Quinto Poëta, qui Homero in Iliade consummanda successit.
Laodamia. AE. 6: 447
Laomedontae. G. I: 502. AE. 4: 542
Laomedontia. AE. 7: 105
Laomedontiadae. AE. 3: 248. additur a, ut in plerisque aliis.
Laomedontideu. AE. 8: 158, 162
Laomedontius. AE. 8: 18
lapidem. G. I: 274. 2: 348
lapides. E. 6: 41. G. I: 62. 3: 34
lapidosa. G. 2: 34. AE. 3: 649
lappilos. G. 4: 194
lapis. E. I: 48. AE. I: 593. 12: 906
Lapithae. G. 3: 115
Lapithas. AE. 6: 601
Lapithis. G. 2: 457. AE. 7: 307

Lapithum. AE. 7: 305
lappae. G. I: 153. 3: 385
lappa. AE. I: 394. 2: 465, 693. 5: 216. 6: 310. 8: 664
lappae. AE. 3: 243. 6: 202
lappantem. AE. 2: 551
lappi. G. 4: 249. AE. 2: 262
lappis. G. 4: 449
lappo. AE. 12: 356
lappurum. AE. 5: 354
lappum. AE. 2: 225. 3: 225. 4: 524. 10: 750
lappum. AE. 7: 374. 10: 540. 12: 364, 470
lappura. AE. 6: 602
lappus. G. 3: 457. AE. 2: 236. 5: 86. sc. *anguis*. 7: 349. 12: 249
laquearia. AE. 8: 25
laquearibus. AE. I: 726
laqueis. G. I: 139
Laetum. G. 3: 344. 4: 43. AE. 5: 744. 8: 543. 9: 259
laeta. AE. 10: 619. 11: 378
laeti. G. 3: 308
laetior. nomen. AE. 6: 640. verb. AE. 10: 494
laeto. G. 2: 390. AE. I: 465. 6: 699. 12: 721
laetos. G. I: 385. AE. 2: 271
laetum. G. I: 23
laetus. AE. 11: 338
Lari. G. 2: 159. Vulgo *Lago de Como*: quem ob longitudinem *Maximam* Poëta dixit.
Laride. AE. 10: 391, 395
Larina. AE. 11: 655
Larissaeus. AE. 2: 197. 11: 404
lasciva. E. 2: 64. 3: 64
lassa. AE. 2: 739
lasso. AE. 9: 436
lata. G. 3: 213. AE. 2: 312. 6: 549. 12: 374
Latagnum. AE. 10: 697, 698
latam. G. 4: 94
late. G. I: 116, 319. 2: 11, 132, 281, 296. 3: 355, 477. 4: 16, 30, 113, 359, 431, 515. AE. I: 21, 163, 181, 564. 2: 466, 495, 698. 3: 538. 4: 42, 409, 526. 5: 761. 6: 265, 378, 549. 7: 104, 486, 525, 681, 737. 8: 14, 24, 598. 671. 9: 190, 381, 517. 10: 362, 583. 11: 144, 601. 12: 308, 454, 543, 607, 929
latebas. E. 3: 20
latebat. AE. 3: 636. 6: 406. 9: 69
latebram. AE. 12: 389
latebras. G. 2: 216. AE. 2: 38, 55. 10: 601, 657, 663
latebris. G. 3: 544. 4: 42, 423. AE. 3: 232, 424
latebrosa. AE. 8: 713
latebroso. AE. 5: 214. 12: 587
latentem. AE. 2: 568
latentes. AE. 3: 32
latentia. AE. I: 108. 3: 237
latera. G. 3: 523. AE. 3: 665. 4: 246. 6: 216
latero. G. 4: 419
lateri. G. 3: 54. AE. 2: 19, 341, 393, 553. 4: 73. 5: 434. 7: 590. 8: 459. 9: 69, 536, 579. 10: 161. 11: 489. 12: 432
laterum. AE. I: 122, 160. 10: 210. 12: 274

latet. E. 3: 93. AE. 2: 48. 3: 535. 4: 582. 5: 5. 6: 136. 7: 505. 10: 626, 805
lati. AE. 6: 43
laticem. AE. I: 686
latices. G. 3: 509. AE. 4: 454, 512. 6: 218, 715. 7: 464
laticis. G. 2: 192
laticum. AE. I: 736
Latina. AE. 8: 55. 9: 367. 11: 100
Latinae. AE. 7: 400. 10: 360. 11: 518. 12: 143, 604
Latinas. AE. 9: 550
Latini. populi. AE. 5: 568. 7: 716. 10: 895. 11: 108, 134, 203, 302, 402, 603, 618, 621, 745. 12: 15, 240, 548, 656, 693, 730
Latini, regis. AE. 6: 891. 7: 284, 407, 585. 11: 213. 12: 58, 137, 567
Latinis. AE. 7: 96, 313, 367, 470. 8: 38, 117. 9: 485, 717. 10: 77, 300. 11: 193, 229. 12: 211, 593
Latino. AE. 7: 261. 8: 17. 10: 66. 11: 128, 440. 12: 23, 111
Latinorum. AE. 7: 160. 8: 448
Latinos. AE. 5: 598. 6: 875. 7: 151, 202, 426. 8: 602. 10: 4, 237, 311. 11: 17, 331, 588. 12: 1, 448, 530, 556, 823, 837
Latinum. AE. I: 6. 7: 333, 373, 467, 576. 12: 580
Latinus. AE. 7: 45, 62, 92, 103, 192, 249, 432, 556, 616. 9: 274, 388. 11: 231, 238, 469. 12: 18, 161, 195, 285, 609, 657, 707
Latinus. AE. 12: 192. vocativus anti-quus.
Latro. AE. I: 6, 31, 265. 4: 432. 5: 731. 6: 67, 89, 793. 7: 38, 54, 271, 601. 8: 10, 14. 10: 365. 11: 141, 361, 431. 12: 24, 148, 820
latis fundis, id est, *latifundis*. G. 2: 468. AE. 4: 199. 6: 887. 8: 605. 9: 725. 11: 465
Latinum. AE. I: 205, 554. 7: 322, 709. 8: 5, 18, 322. *Latii* Etymologia. 10: 58. 11: 168. 12: 826
lato. AE. I: 313. 2: 482. 4: 131. 5: 312. 9: 323. 12: 165, 389
Latona. AE. I: 502. 12: 198
Latonia. G. 3: 6. AE. 9: 405. 11: 534. 557
latos. G. I: 492. 4: 522. AE. I: 225. 2: 721. 5: 376. 8: 8. 10: 408. 11: 644, 679
latrans. AE. 6: 401
latrans. E. 3: 18
latrantibus. E. 6: 75. 7: 588
latrat. E. 8: 107
latratibus. AE. 12: 751
latrator. AE. 8: 698
latratu. G. 3: 412. AE. 6: 417
latrasus. AE. 5: 257
latronis. AE. 12: 7
latmere. AE. I: 130
latnisset. AE. 8: 323
latnum. G. I: 141. 10: 513
latra. G. 10: 792
latram. G. 8: 536
latras. E. 6: 543. AE. I: 82, 105. 2: 51. 3: 418, 420, 581. 6: 42. 7: 566. 8: 416. 10: 314, 778. 11: 524. 649. 12: 304, 507
lavabat. AE. 7: 489. N. II. 4. v. man-suetum.

INDEX ERYTHRAEI

lavabo. E. 3: 97
lavandi. G. 1: 387
lavant. AE. 6: 219. 12: 722
laudabor. AB. 2: 586. 10: 449
laudavit. E. 7: 27
laudate. AE. 11: 460
laudato. G. 2: 412. N. II. 5.
laudavit. E. 5: 55
laude. AE. 1: 625. 5: 233. 273. 5: 230. 355. 6: 775. 12: 49
laudem. G. 3: 288. AE. 2: 584. 4: 93. 9: 655. 11: 708. 791. 12: 321
laudes. E. 3: 48. 4: 26. 5: 11. 78. 6: 6. AE. 1: 609. 8: 287. 10: 282
laudi. AE. 1: 461. 10: 371
laudibus. G. 2: 138. 3: 186. AE. 9: 252. 10: 825. 11: 125
laudis. G. 2: 174. 4: 332. AE. 5: 394. 751. 7: 496
laudum. G. 3: 112. AE. 5: 138. 6: 823. 8: 273. 9: 197
lavere. AE. 6: 227
lavi. AE. 9: 457
Lavinii pro *Lavinii.* AE. 1: 258. 270. 6: 84
Laviniaque urbis litora. AE. 1: 2
Lavinia dimensione Bacchi qui legunt, inter quos est Servius, rei veritatem secutum Poëtam volunt, *Lavinium* enim a Lavino Latini fratre, ante Aeneae adventum dicebatur, quod postea *Laurentum* a Lauro ibi inventa a Latino, dum urbem ampliaret: demum *Lavinium* a Lavinia Aeneae uxore nominatum est, & utroque juncto *Laurolavinium*. Quanquam Strabo *Laurentum* a Laurento dividit, quod tamen aliquando idem facit, & procul a mari tribus miliaribus locat, quum Servius octo. Sunt & qui a Lavinio *Laurolavinium* distinguunt. Porro *Quintilianus* hanc lectionem agnovisse videtur, dum libro undecimo, capite quo de pronuntiatione agit, principium Aeneidos quantum ad ὑποδιαστολήν, ὑποσυστάλην, vel ὑπερσυστάλην pertinet, usque ad illa verba, atque altae moenia Romae: diligenter examinat. Tertio, inquit, *Italiam*, quia interjectio est, *Fato profugus*, & continuum sermonem, qui faciebat, *Italiam, Laviniaque*, dividit. Ob eandemque causam quarto *Profugus*, deinde *Laviniaque venit litora*. Ubi jam erit distinctio, quia inde alius incipit sensus. Haec ille, ubi *Laviniaque* bis repetit, ad nativam, ut illi videbatur, lectionem alludens. Reliqua, quum volēs, apud eum leges *Priscianus* libro octavo, quantum ad praesentem locum attinet, scribit in haec verba: *Virgilius* ex sua persona ait: *Trojæ qui primus ab oris Italiam fato profugus Laviniaque venit litora*. Hic enim posuit *venit* pro *venerat*. Intellegit enim Aeneam multo ante venisse ad Italiam. In *Macrobianis* item codicibus lib. 5. cap. 2. *Laviniaque* scriptum inveniri licet. Quam lectionem & *Tib. Claudius* *Donatus* agnoscit, cuius commentaria in Poëtam proximis diebus

Neapoli impressa, quum volumus, legere licet. Haec pro lectione *Laviniaque*. Caeterum *Hyginus* apud *Gellium* libro decimo, capite decimo sexto, ut Poëtam de *Palinuro*, *Theleo*, *Pyrrhoque* reprehendit, ita hoc loco *κατά ὑπόληψιν*, id est pro anticipationem historiarum, quae Poëta familiaris est, ex sua persona dicere potuisse concedit, *Lavinia venit litora*, sicut libro sexto, *Chalcidicaque levis tandem super astitit arce*. Quia *Virgilius* (ut ipse ait) scivit de *Lavinio* oppido, & de *Colonia Chalcidensi*. In quam sententiam *Diomedes* etiam scribit in 2 his verbis: Et aliter, inquit, prolepsis disputatur, quum id, quod posterius accidit, ante tempus adscribitur, ut: *Laviniaque venit litora*. *Lavinium* enim nondum erat, cum ad Italiam venit Aeneas, ut apud *Sallustium*, *Montem Sacrum, atque Aventinum insedit*: qui mons ob hoc, quod illum plebs infederat, postea *Sacer* est dicitus. In hanc sententiam & nos venimus, nostram etiam hanc ad alias rationem afferentes, quia praeterquam quod ὑπόληψις, de qua diximus, poëtae vehementer convenit, praegnans etiam *Lavinia* verbum significabit, non modo ad Italiam pervenisse Aeneam, atque *Lavinium*, sed etiam *Laviniam* uxorem accepisse, & ab ea denominatum oppidum *Lavinium*, *Teucris* sedes stauisse. Quod etiam *Iuno Romano* nomini insultans, conqueritur apud *Silium* per initia operis his verbis: *Intulerit Latro, spreta me Troius, inquit, Exul Dardaniam, & bis numina capta Penates: Sceptraque fundaris victor Lavinia Teucris*. Quam lectionem etiam ante nos amplexati sunt viri doctissimi *Domitius*, *Laetus Pomponius*, & alii, ex quibus *Hermolaus* noster *Barbarus*, libr. *Castigationum* in *Plinium* 3 in vetustis *Virgilianis* codicibus hanc etiam invenisse attestatus est, quam nescio quomodo eo libentius admiserit, quod *Dionysius Halicarnassaeus* populus tres in *Latio* facit, *Lavinienfes*, *Laurentes*, *Laviniatas*. Quo tamen argui non potest, Poëtam *Lavinia* formare debuisse, non *Lavinia*. Itaque illud me plurimum dubium habet, quod *Gelliani* codices & *Diomedei* omnes, quotquot vidimus, locis supra nescio qua obstinatione, *Laviniaque* pertinaciter retinent. Nisi fortasse *Lavinia*, quasi *Lavinia*, per *Synaeresim* dici possit, exemplo *Sexti Propertii*, qui *Lavinis* dimensione *Molossi*, pro *Lavinis* posuit: *Fallaque Lavinis moenia litioribus*. Quod tamen in *Lavinia* alterius formae omnino datum videri possit, nisi omnia, quod semel Poëta dixit duabus syllabis, id aliquo pacto leniatur: nam id omnino non simile est, ut minus ferendus sit *Nicolaus Ferretus*, qui lectionem *Laviniaque*, ita inepte defendit, ut & prolepsim admittens, quae in eo verbo, non nisi rationibus a nobis ad-

ductis esse potest, omnia imperitiosissime confundat, dum imprudens testimonium etiam contra se facientibus utitur. *Lavinia arva.* AE. 4: 236
Lavinia. nom. proprium. AE. 6: 764. 7: 72. 314. 359. 11: 479. 12: 17. 64. 80. 194. 605. 937
Lavit. G. 3: 221. N. de Improptiis. 339. AE. 3: 663. 10: 727
 Prima correpta a *Lavo* *Lavis* temae conjugationis, & in praesenti. N. de Improptiis.
Lavit. AE. 7: 663
 A *Lavo*, *Lavas*, *Lavit* praeteritum producta prima. Vide omnino *Non. u. 11*. qui hunc locum ex 10. citat. quumvis exemplaria omnia falso habeant, *Georgiorum libro tertio*.
Laurea. E. 7: 62. 64
Laurens. AE. 10: 706
Laurente. AE. 7: 47. 12: 547
Laurentem. AE. 5: 797
Laurentes. AE. 6: 891. 8: 71. 613. 12: 240. 542
Laurentis. AE. 8: 1. 38. 12: 769
Laurentis. AE. 7: 661. 9: 100. 10: 655. 709. 11: 909
Laurentibus. AE. 8: 537. 11: 431. 12: 24
Laurentis. AE. 7: 63. 171. 342. 550. 10: 671. 11: 78. 851
Laurentum. AE. 8: 371. 12: 137. 280
Lauro. E. 2: 54. 3: 63. 10: 13. G. 1: 305. AE. 6: 658
Lauro. G. 2: 131. AE. 3: 81. 5: 245. 539. 12: 522
Lauros. E. 6: 83. AE. 3: 360. 8: 13. 82
Lauram. E. 8: 83
Lauros. G. 2: 18. 133. AE. 2: 513. 3: 91. 7: 59
Laure. AE. 10: 775
Laure. AE. 10: 863
Lauro. AE. 10: 439. 700. 810. 814. 839
Lauro. AE. 10: 810. 841
Lauros. AE. 7: 649. 651. 10: 426. 434. 790. 902
Lauro. AE. 8: 361
Laxabant. AE. 9: 225
Laxant. G. 2: 331
Laxant. AE. 5: 836
Laxare. AE. 3: 267
Laxas. AE. 1: 63. N. tr. 5. Huic contrarium premere, quod ante dixit.
Laxat. AE. 2: 259. 6: 412
Laxata. AE. 11: 151
Laxaverat. AE. 5: 857
Laxis. G. 2: 364. N. tr. 5. AE. 1: 122
Laxos. G. 3: 166. 4: 247. AE. 8: 708. 11: 874
learna. E. 2: 63. G. 3: 245. 4: 408
lebetas. AE. 3: 466. 5: 256
leba. E. 3: 70. 8: 95. G. 1: 197. AE. 6: 228. 8: 519. 606. 10: 294. 542
lebae. AE. 11: 655
lebas. AE. 4: 57. 6: 39. 8: 544
lebi. AE. 1: 518. 2: 762. 8: 179. 9: 146. 10: 213. 837. 12: 899
lebsi. AE. 9: 48
lebsissima. AE. 9: 272
lebsori. E. 3: 85
lebsor. AE. 5: 729. 6: 73. 8: 119. 11: 60
 lebam

I N V I R G I L I U M.

- lellum*. AE. 4: 496
Ledae. AE. 1: 652
Ledaeam. AE. 3: 328. 7: 364
legam. E. 2: 51. AE. 4: 685
legat. E. 10: 2. G. 3: 51
legati. AE. 11: 227, 296
legatos. AE. 8: 143. 11: 239
lege. verb. G. 2: 44. N. II. 5: 386
lege. nomen. AE. 12: 819
legem. G. 4: 487
legendae. G. 2: 366
legens. AE. 12: 475
legentem. E. 8: 38
legentes. G. 2: 152
legere. E. 4: 27. N. II. 5: AE. 6: 755.
 N. ibid. 10: 79
legere. praeter. G. 3: 125, 282
legerat. E. 10: 41. G. 1: 199
leges. G. 1: 60. AE. 1: 507. 4: 213, 231,
 618. 6: 622. 8: 322. 11: 322. 12: 112,
 315, 822
leges. E. 6: 10
legibus. G. 1: 510. 4: 154. AE. 2: 159. 6:
 810. 7: 203. 12: 190
legiferae. dativ. AE. 4: 58
legimus. AE. 3: 127, 292. N. II. 5:
legio. G. 2: 280. AE. 7: 681. 8. 605. 9:
 174, 368. 10: 120. 12: 121, 563
legis. verb. E. 8: 7
legit. G. 1: 373. N. II. 5: AE. 2: 208. 8:
 79, 548. 9: 393. 11: 632. 12: 481
legistis. E. 3: 92
lego. AE. 3: 706
legamen. G. 1: 74
legans. G. 4: 201, 278. AE. 1: 426. 3:
 532. 5: 132, 209. N. II. 5: 10: 815
legantur. E. 2: 18
Legas. AE. 8: 725
lemnium. G. 1: 201. N. de genere Navig.
Lemnius Pater, id est, *Vulcanus*. AE. 8:
 454
Lenaee. G. 2: 4, 7, 529
Lenaeos. G. 3: 510
Lenaenum. AE. 4: 207
leni. AE. 2: 782. 6: 209
lenibant. AE. 4: 528
lenibat. AE. 6: 468
lenibus. G. 3: 199
leniit. AE. 1: 451. 8: 87
lenire. AE. 4: 393
lenis. nomen. AE. 3: 70
lenta. E. 1: 26. 3: 38, 83. 5: 16. N. II. 5:
 10: 40. G. 3: 208. AE. 7: 164. 11: 650,
 829. 12: 489, 773
lentae. E. 9: 42. G. 1: 265. N. II. 5: 2: 12
lentandus. AE. 3: 384
lentas. E. 5: 31
lentescit. scil. *tellus*. G. 2: 250
lentis. AE. 12: 237
lentis. G. 1: 228. N. II. 4: 4: 170, 558
lentius. G. 4: 41
lento. G. 4: 34. AE. 6: 137. 7: 28, 634,
 731. 12: 781
lentum. G. 3: 281. 4: 160. AE. 3: 31
lentus. E. 1: 4. N. II. 5: G. 1: 290. N.
 ibid. AE. 5: 682
leo. AE. 9: 339. 10: 454, 723. 12: 6
leonem. AE. 4: 159. 8: 295. 9: 792
leones. E. 4: 22. 5: 27. AE. 3: 113. 10:
 157, 253
 Tom. IV.
- leonis*. AE. 2: 722. 5: 351. 7: 666. 8: 177,
 552. 9: 306
leonum. G. 2: 151. AE. 7: 15
leporum. media brevi. G. 3: 410. AE. 9:
 563
leporis. G. 1: 308
Lernaee. AE. 6: 287. 12: 518
Lernaeus. AE. 8: 300
Lernam. AE. 6: 803
Leibus. G. 2: 90
letale. AE. 11: 749
letalem. AE. 12: 877
letali. AE. 9: 580
letalis. AE. 4: 73
Lethaea. G. 4: 545
Lethaci. AE. 6: 714
Lethaco. G. 1: 78. AE. 5: 854
Lethacum. AE. 6: 705, 749
letii. G. 4: 481. AE. 3: 685. 4: 169. 6:
 278. 9: 143, 10: 511, 622. 12: 603
 Alii per *ae* diphthongum, qui *laet-*
a contrario sensu dicunt, quia mi-
 nime laetum; alii lethum a *λεθη*, id
 est, oblivio.
leitfer. AE. 3: 139. 9: 631. 10: 169
leto. G. 2: 456. AE. 2: 134, 661. 3: 654-
 5: 690, 806. 8: 566. 9: 433. 10: 319,
 418, 450. 11: 172, 818, 830. 12: 328
letum. AE. 2: 538. 5: 624. 6: 20, 277,
 434. 7: 455. 8: 346. 11: 846, 872. 12:
 49, 636, 727, 851
levabat. AE. 7: 571, 755. 8: 309. 10: 834
levabo. E. 9: 65
levamen. AE. 3: 709
levandum. G. 2: 400. N. II. 5:
levare. AE. 2: 452
levarent. AE. 3: 36
levaret. AE. 7: 495
levari. AE. 2: 146. N. II. 5: 10: 25
levat, sc. *navem*. AE. 1: 145
levato. AE. 5: 306
levatos. AE. 4: 538
levavit. AE. 4: 690
Leucaspim. n. p. v. AE. 6: 334
Leucatae. AE. 3: 274
Leucaten. AE. 8: 677
leue. AE. 7: 581. 11: 688
levem. G. 1: 85, 321, 368, 406, 409.
 AE. 7: 789
leves. E. 1: 60. 5: 2. G. 1: 289. 2: 358. 3:
 274. 4: 55, 314. AE. 1: 330. 10: 169.
 11: 595
leves. G. 2: 449. AE. 5: 558. 7: 626,
 634, 814. 8: 624
levi, prima brevi. E. 1: 56. AE. 6: 230.
 12: 207, 354
levi, prima longa, id est, polito. E. 6:
 51. 7: 31. G. 4: 45. AE. 5: 328. 11: 40
levia, prima longa. G. 1: 109. AE. 5: 91,
 7: 349
levia. AE. 10: 817. 11: 512. 12: 764
levibus. AE. 1: 147. 2: 794. 5: 68, 259. 6:
 701. 9: 178
levibus. AE. 5: 259
leviore. G. 3: 305
levioribus. G. 2: 92
levius. G. 1: 173. 2: 255, 451. AE. 2: 682.
 5: 819, 838. 6: 17. 7: 232. 9: 548, 576.
 10: 663. 11: 868. 12: 489
levinum. G. 4: 3
- Lyaco*. G. 2: 229. AE. 4: 58
Lyacum, scil. *laticem*. AE. 1: 686
liba. E. 7: 33. N. II. 4: G. 2: 394. AE.
 7: 109
libabant. AE. 3: 354
libabat. AE. 3: 303. 7: 245
libamina. AE. 6: 246
libamus. G. 2: 192
libans. G. 2: 529. AE. 5: 77
libant. sc. *apes*. G. 4: 54. AE. 8: 279.
 12: 174
libat. AE. 4: 207
libate. AE. 7: 133
libato. AE. 1: 737
libavit. E. 5: 26. AE. 1: 256, 736. 5: 92
libeat. E. 2: 28. G. 3: 436. AE. 12: 570
libemus. G. 4: 381
libens. AE. 3: 438. 8: 155
liber. E. 10: 67. G. 3: 194. AE. 11: 493
Liber. E. 7: 58. G. 1: 7. AE. 6: 805
libera. G. 3: 167. AE. 7: 369. 10: 154.
 12: 74
liberims. G. 1: 128
libertas. E. 1: 28
libertate. AE. 6: 821. 8: 648
libertatem. AE. 11: 346
libertatis. E. 1: 33
libet. E. 3: 36. 10: 59. AE. 9: 514
Libethrides. E. 7: 21
Libyae. G. 1: 241. 3: 249, 339. AE. 1: 22,
 158, 226, 301, 384, 556, 577. 4: 36,
 173, 257. 6: 694. 843
 Libya multum antea nominibus appel-
 labatur, *Oecania*, *Elchattia*, *Coryphe*,
Hesperia, *Ortygia*, *Ammonis*, & *Ae-*
thiopia, *Cyrene*, *Ophiuſa*, *Cephenia*,
Eriaque: demum *Libya*, & *Aphrica*.
Libyae. AE. 4: 320, 348
Libycas. AE. 4: 106
Libyici. G. 2: 105. AE. 1: 339
Libyis. AE. 1: 377, 596. 4: 271. 5: 789
Libyco. AE. 6: 338. 7: 718. 11: 265
Libyos. AE. 1: 527
Libyusum, f. *mare*. AE. 5: 595
Libyſtides. AE. 5: 37. 8: 368
libo. AE. 3: 177
Libra. Signum coeleſte. G. 1: 208
librabat. AE. 9: 417
librans. AE. 10: 480. 13: 556
librans. f. *apes*. G. 4: 196
libravit. AE. 5: 479
libro, verbum. AE. 10: 421, 773
libro, nomen. G. 2: 77. AE. 10: 421,
 773. 11: 554. N. II. 2: v. *delibratum*,
 & *tr. de Impropriis*.
Liburnorum. AE. 1: 244
Lycaci. E. 10: 15. G. 1: 16. 3: 2, 314.
 4: 939. AE. 8: 344
Lycalo produxit *Metamorphoſ.* 2.
Conſtitaque arboris Lycæa reliquerat ar-
va. Niſi *Lycæa* legas, ut placet non-
 nullis.
Lycam. AE. 10: 315, 561
Lycan. AE. 9: 304
Lycanis. G. 1: 138
Lycanium. AE. 10: 749
lyceat. E. 8: 8, 9. AE. 1: 551. 3: 461. 4:
 103. 5: 350, 796, 797. 8: 579. 10: 46,
 47
licibat. E. 1: 41

Kkk

Kcc

INDEX ERYTHRAEI

licebis. AE. 3: 254. IO: 14
licentius. AE. 7: 557
licere. AE. 12: 786
licet. E. 9: 64. G. 1: 214. 4: 70, 176, 531. AE. 6: 400, 402, 802. 7: 315, 316. 9: 139. 11: 348, 387, 440
licet. AE. 1: 726
Lyci. AE. 1: 222
licia. E. 8: 74. G. 1: 285
Lycia. AE. 10: 126. 12: 344, 516
Lyciae. AE. 4: 346, 377. 6: 334. 7: 721
Lyciam. AE. 4: 143. 7: 816
Lycias. AE. 8: 166
Lycida. E. 7: 67. 9: 2. 12: 37
Lycimnia. AE. 9: 546
Lycio. AE. 11: 773
Lycios. AE. 1: 113
Lycisca. E. 3: 18
licito. AE. 8: 468
licitan. AE. 10: 106, 344
Lycius. AE. 10: 751
Lycori. E. 10: 42
Lycorias. G. 4: 339
Lycoris. E. 10: 2, 22
Lydinus. E. 5: 72. AE. 3: 401
lymit. AE. 4: 550. 5: 82. 6: 502. 10: 317
Lycum. G. 4: 367
Lycargo. AE. 3: 14
Lycas. AE. 9: 545, 556
Lydia. G. 4: 211. AE. 8: 479. 10: 155
Lydius. AE. 2: 781
Lydorum. AE. 9: 11
lygant. AE. 2: 217
lygatus. AE. 10: 794
Ligca. G. 4: 336
Liger. AE. 9: 571. 10: 576, 580
Ligeri. AE. 10: 584
ligno. G. 2: 31, 118. id est, equo ligneo. AE. 2: 45. id est, *hassa*. 9: 413, 544
lignum. G. 1: 144. 2: 442. AE. 12: 767
Lignum. G. 2: 168
Lignum. AE. 10: 185. 11: 701
Lignus. AE. 11: 715
lignifera. E. 2: 18
lilia. E. 2: 45. 10: 25. G. 4: 131. AE. 6: 709, 883. 12: 68
Lilybaea. AE. 3: 706
Lilybaeum promontorium Siciliae, hodie Marzale.
limbo. AE. 4: 137
limen. E. 5: 56. G. 3: 317. AE. 2: 441, 453. N. tr. 5: 5: 316. N. ibidem. 6: 45, 402, 563. 7: 343
limes. AE. 12: 898
limina. G. 2: 504, 511. 4: 188, 257, 358. AE. 1: 389, 448, 707. 2: 366, 480, 508, 567, 634, 752, 803. 3: 91, 155, 347, 351, 371, 616, 626. 4: 133, 202, 645. 6: 115, 525, 575, 696. 7: 221, 491, 613. 8: 145, 232, 362, 555. 9: 648. 10: 117, 620. 11: 29, 235, 267
limine. E. 8: 92, 107. AE. 2: 242, 469, 485, 500, 620, 673. 4: 473. 6: 151, 279, 427, 636. 7: 579, 598, 610. 8: 461, 656, 720. 9: 687. 10: 355. 11: 423, 482, 881. 12: 849
limite. E. 1: 54. G. 1: 126. 2: 278. AE. 2: 697. 9: 323, 372
limitem. AE. 10: 514
limo. G. 2: 116, 378. 4: 45. AE. 6: 416

limoso. E. 1: 49. AE. 2: 135
lympha. AE. 4: 635. 12: 420
lymphas. AE. 1: 701. 9: 23
lymphata. G. *Amata*. AE. 7: 377
lymphis. AE. 4: 683. 10: 834
limum. G. 2: 188. 4: 428
limus. E. 8: 80. G. 4: 478
lina. id est, retia ex lino contexta. G. 1: 142
Lyncea. AE. 9: 768
lynces. E. 8: 3. G. 3: 264
lynxis. AE. 1: 323
linea. AE. 5: 510. 10: 784
lingua. E. 7: 28. 3: 388, 508. 4: 525. AE. 8: 634. 1. c. *sermone*. 11: 338, 390. 12: 911
linguae. G. 2: 43. AE. 4: 183. 6: 625. VO-lucrum, id est, cantus & garrulus. 10: 177
linguam. G. 2: 94
linguas. AE. 3: 361
linguis. G. 3: 439. AE. 2: 211, 475. 8: 723. 11: 241
lini. G. 1: 77, 212
lino. AE. 12: 120
lino. E. 4: 57
linguam. f. *lucem*. AE. 10: 856
linguunt. AE. 1: 517
linguae. AE. 3: 160
linguebant. AE. 3: 140
linguebat. AE. 11: 827
linguens. G. 1: 16, 447. 3: 19. AE. 3: 300. 4: 390, 585. 6: 157. 7: 562. 9: 460. 10: 720
linguuntem. AE. 10: 193
linguentes. AE. 7: 676
linguae. AE. 3: 289. 5: 795. 7: 308. 9: 482. 10: 68, 559
lingui. AE. 3: 61
linguimus. E. 1: 3. AE. 3: 124. N. tr. 5: 550
linguis. AE. 10: 509
linguit. AE. 9: 726. 11: 902
linguo. AE. 3: 705. 9: 238. N. tr. 5: 12: 875
linguunt. G. 4: 303. AE. 3: 616. 6: 320, 678. 7: 670, 728. 11: 866
linter. AE. 3: 686
linteres cavos arbore. G. 1: 262. N. de genere Navig Alludit ad Monoxylon, quod & Scapha, a *σκάπρω*, quod est cavo & fodio, dicitur.
linunt. G. 4: 39
linus. E. 4: 56. 6: 67
Liparen. AE. 8: 417
liquefacta. G. 1: 473. 4: 361, 555. AE. 3: 576. Ovid. Metam. 7. *que* produxit: *Thura liquefacimus, induclaque cornibus anra*.
liquefacto. AE. 9: 588
liquentem. G. 4: 442
liquentis. AE. 6: 724
liquentia. AE. 1: 432. N. tr. 5: 5: 238, 776. 9: 679
 Posito etiam pignore contenderim, ita Poetam, non *Liquetia*, reliquisse. Amat enim *Liquentia* & *Liquida* uno sensu variare. Unde *Liquida* mella & *Liquentia* dixit. Sic ergo *Liquentia* flumina appellavit, quum praestitum

etiam *Liquentem* fluvium supra dixerit, *Liquidis* fontibus, & *lacubus*, nominatis. Praeterea, si tertium addere Pado, *Aethiopicum* fluvium voluisset, *Mincium* suum his viciniam adnominasset potius, quam *Liquentem* fluvium, etiam si nobilem in Foro Julii. Verum Poeta, quod plerumque fit, posito prius genere, mox transit ad speciem: idque figuratus, quam *Servius* aut alii intellexerint. Ut insulse faciant, qui, dum *Virgilio* veluti *Lucrifacere*, de Poetica dignitate huius loco non parum demunt, quem totum exornare hac figura Poeta studeat. Ut omitam, *Liquetia flumina*, *Mulam* quoque *Virgilianam* nunquam distavisse, sed *Liquetiae*, more suo. Quanquam invenio etiam *Liquentia*, pro flumine, inserta in litera, non paucos scribere. Vulgo *Livenza*.
liquere. praet. verbi *linquo*. AE. 3: 213. 10: 168
liquoris. AE. 2: 597
liquefit. E. 8: 80. AE. 8: 446
liquida. G. 4: 102. AE. 7: 699. 10: 272
 Lucretius *Li* ambigue posuit eo versu: *Craffaque convenimus liquidis, & liquidam crassa*.
liquidam. G. 4: 59
liquiditas. G. 1: 410. AE. 5: 859
liquidis. E. 6: 33. G. 2: 200, 466. 3: 529. 4: 18. AE. 7: 760
liquidis. E. 2: 59. AE. 5: 525
liquidis. G. 1: 404. *nectare*. id est, *mella*. 4: 164, 384. AE. 8: 402.
liquidus. G. 4: 376. AE. 4: 526
liquidum. G. 4: 415. AE. 5: 217. 6: 202. 7: 65
liquit. AE. 4: 71. 5: 93, 275
liquitur. G. 1: 44. N. tr. 5: AE. 9: 813
liquor. G. 3: 484
liquuntur. G. 2: 187. AE. 3: 28. N. tr. 5: *Lyrin*. AE. 11: 670
 More suo, de fluvii nomine hunc appellat. Nam *Lyrus* sive *Liris* per *i*, ut nonnulli scribunt, fluvius est Campaniae, Minturnas praeterfluens, qui & *Glanicus*: hodie *il Garigliano*. Fluminis Minturnensis meminit etiam *Digestorum* lib. 19. Tit. *Locati & Conduci*, L. Item quaeritur.
Lyrnessi. AE. 12: 547
Lyrnessium. AE. 10: 128
lia corpora guttis paribus. G. 4: 99. hoc est, maculis notata, & distincta.
litadum. AE. 2: 118
litatis. AE. 4: 50. N. tr. 6. de diff. inter sacrificare & litare.
litem discerneret. AE. 12: 598
 Lis, qua maxime tribunalia obstreperunt, iudiciumque aures percellunt, in istam vocis exiguitatem devenit. Fuit enim primum a sistendo *Sistitis*, quod sistendum esset in iudicio ad Praetorem: inde *Seltis*, post *litis*, demum *lis*. Eadem deductione & via ad *litem* devenimus. Nam qui principio fuit a sistendo *Sistocems*, post *Sytocems*, ultimo

factus est locus, perconcinne quidem & commode, repudiato paulatim verbi confragoso fonitu.

lites. E. 3: 108. 9: 14
litora. E. 5: 83. 9: 43. O. 1: 334, 359, 362. 2: 108, 112. 3: 200, 338. 4: 124. AE. 1: 3, 86, 157, 225, 528, 576, 633, 668. 2: 205, 256, 321, 399. 3: 10, 75, 122, 161, 186, 209, 239, 280, 292, 300, 332, 556, 592, 598, 643, 651, 657, 676, 691. 4: 254, 289, 409, 567, 582, 588, 628, 657. 5: 23, 107, 125, 150, 177, 611, 676, 765. 6: 4, 329. 7: 10, 22, 124, 149, 705, 764. 9: 122. 10: 223, 268, 277, 290, 574, 683. 12: 262, 366, 455
litore. E. 1: 61. 2: 25. G. 1: 398, 436. 3: 33, 542. 4: 432, 465. AE. 1: 173, 184, 196, 213, 517. 2: 24, 557. 3: 16, 21, 135, 223, 263, 266, 277, 404, 419, 510, 536, 639. 4: 373, 397, 416. 5: 43, 236. 411. 6: 162, 212, 362, 460, 505, 901. 7: 158, 477, 779. 8: 83, 497, 686. 9: 317, 710. 10: 36, 309. 11: 184, 199, 265
litoreas. AE. 12: 248
litoreis. AE. 3: 390. 8: 43
littoribus. AE. 4: 628. 7: 1
littoris. G. 2: 44. AE. 3: 396
litro. AE. 6: 167. hoc loco pro tuba, ut monuit Avienum Servius apud Macrobi. Saturn. lib. 5. cap. 7. 7: 187
litros. G. 3: 183
littas. E. 6: 45. AE. 2: 28, 582. 3: 44, 413. 4: 212, 257. 5: 163. 6: 6. 7: 198, 215, 229, 798. 11: 261, 628
liventis. AE. 7: 687
livida. AE. 6: 320
loca. G. 2: 140, 235. 4: 515. AE. 1: 51. N. U. 4: 2: 495, 698. 3: 414. N. U. 5. 5: 132, 756. 6: 265, 434, 462, 534, 761. 7: 131. 8: 24. 9: 190. 10: 238
locant. AE. 1: 213, 418. N. U. 5. 5: 102
locantur. AE. 5: 109
locave. AE. 7: 127
locavi. AE. 2: 33
locavim. AE. 12: 145
locas. AE. 4: 266
locat. AE. 4: 508. 8: 176
locavi. AE. 4: 374
locavit. AE. 1: 247, 698. 2: 525. 8: 367. 10: 867. 11: 427
loci. AE. 2: 384. 3: 697. 4: 213. 5: 95. 7: 136. 8: 31, 350. 9: 397. 10: 366
locis. G. 1: 61. 4: 367. AE. 3: 447. 4: 386. 6: 445. 7: 559. 8: 311, 335, 604. 11: 10
loco. G. 3: 84. AE. 1: 443. 2: 322. 3: 17. 7: 333. 9: 220, 531, 723. 12: 506
locorum. G. 1: 52. AE. 1: 332. 2: 725. 3: 181
locos. AE. 1: 306, 365. N. U. 4: 2: 28. 6: 638. Albanos. 9: 387
 Quid si lacus Albanos? quorum meminit & Horatius, Albanos prope te lacus Ponet marmoram sub trabe Cyprica. & Juvenalis, Utque lacus suberant, ubi quamquam diruta servas Ignem Trojannum, ac Vestram culti Alba minorem. De lacu etiam Cicero in 1. de Divinatione. Quid, quod annalibus habemus? Vejentis bello, quom lacus Albanus praeter me-

dam crevisset, Vejentem quendam ad nos hominem profugisse. Et rursus in sequentibus, quae, quum voles, apud eum leges. De hoc eodem Valerius etiam in 1. ita scribit, Subito lacus Albanus solitum flagni modum excessit. Atqui Albam inter magnum hunc & profundum lacum, montemque excelsum, fuisse conditam nemo est qui ambigat.
Locri. AE. 3: 399
Lacros. AE. 11: 265
locum. E. 3: 69. G. 2: 230, 266. 4: 226. AE. 1: 425. 2: 633. 3: 109, 313. 4: 506. 5: 155, 185, 258, 315, 442. 6: 242, 507. 7: 158, 477, 677. 8: 53, 346. 9: 237, 456. 11: 112, 531
locus. G. 1: 33. 2: 177. 4: 296. AE. 1: 159, 459, 530. 2: 30, 71. 3: 163, 393. N. U. 5: 4: 319, 481. 5: 492. 6: 381, 390, 540, 670. 7: 411, 563. 8: 46. 11: 180. vide *litam*.
locuta. E. 3: 72. AE. 1: 614. 3: 320. 6: 189. 7: 357. 9: 5
locutae. G. 1: 478
locutam. AE. 4: 105
locuti. AE. 6: 662
locutus. G. 4: 444. AE. 4: 276. 5: 14, 303, 400. 7: 599. 8: 404. 9: 319. 11: 461
lolum. E. 5: 37. G. 1: 154
longa. E. 4: 61. G. 2: 46, 279. 3: 342. AE. 1: 341. 2: 483, 780. 3: 383. 4: 193. 5: 158, 783. 6: 411, 645, 715, 745, 766. 7: 46, 700. 8: 86, 488. 10: 197. 11: 544, 667. 12: 386, 482, 510
longa. AE. 12: 482
longae. AE. 1: 341. 7: 352. 11: 576
longaeva. AE. 5: 620. 6: 321, 628
longaevi. AE. 5: 256, 535. 7: 166. 12: 44
longaevus. AE. 3: 169. 6: 764. 9: 650
longaevus. AE. 5: 715
longaeuum. AE. 2: 525
longaeuus. AE. 8: 498. 12: 420
longam. G. 3: 427. AE. 1: 271. 4: 467. 5: 597
longarum. AE. 3: 714
longas. AE. 4: 463
longe. E. 4: 53. G. 1: 358. 2: 163. 3: 225, 477. 4: 70. AE. 11: 13, 31, 252. 2: 711. 3: 556, 703. 5: 23, 133, 158, 318, 406. N. U. 5: 428, 579, 866. 6: 316, 378, 476. 7: 288, 516, 701. 8: 92, 623. 9: 322, 556, 572, 771. 10: 224, 317, 572, 716, 721, 754, 843. 11: 94, 214, 387, 606, 617, 769, 860, 909. 12: 44, 52, N. ibid. 452, 470, 480
longi. G. 3: 200
longinqua. G. 2: 197. AE. 3: 415
longior. E. 7: 43
longis. G. 2: 201, 320. AE. 2: 528. 3: 383. 7: 73. 8: 662. 9: 229. N. U. 5: 415. 11: 907
longissima. AE. 1: 641
longinus. G. 3: 238, 4: 192. AE. 1: 262. 5: 461. 9: 690
longo. E. 1: 30, 68. G. 3: 54. N. U. 5: 506, 565. AE. 1: 159, 217, 395, 703. 2: 26, 109, 697, 766. 3: 116, 229, 309, 412. 5: 90, 320, 551. 6: 409, 482, 754. 8:

411, 722. 9: 64, 541. 10: 769. 11: 799, 143
longos. E. 9: 51. G. 1: 367. AE. 3: 344, 430. 5: 131, 276. 8: 95. 10: 549
longum. E. 3: 79. 9: 56. G. 1: 293. 2: 80. N. U. 5: AE. 1: 186, 749. N. ibidem. 3: 160, 487. N. U. 5: 4: 693. 9: 395. 10: 740. 12: 354
longus. AE. 11: 317
loquacia. AE. 11: 458
loquacibus. G. 3: 431. AE. 12: 475
loquar. E. 6: 74. AE. 4: 337
loquelas. AE. 5: 842
loquenda. AE. 6: 76
loquentes. E. 8: 22
loquentis. AE. 7: 118. 8: 152. 10: 347
loqui. AE. 6: 125, 266, 562
loquitur. AE. 10: 907
loquor. AE. 2: 91. 4: 595
loquuntur. E. 5: 28. AE. 1: 731
lora. G. 3: 107. AE. 1: 156, 477. 2: 273. 5: 146. 9: 318. 12: 469, 532, 624
lorica. AE. 9: 707. 12: 432
Loricae. AE. 10: 485. 12: 925
loricam. AE. 3: 467. 5: 260. 7: 640. 8: 21, 621. 10: 553. 11: 692. 12: 88, 98, 376
loto. G. 2: 84
lotos. G. 3: 394
lucant. AE. 10: 32
lucat. AE. 11: 444
lubens. AE. 12: 145
lubrica. AE. 2: 474. 5: 335
lubricus. AE. 5: 84. 7: 353. 11: 716
Lucage. AE. 10: 592
Lucagus. AE. 10: 575, 577, 586
lucce. G. 4: 52, 255, 298, 472, 490. AE. 1: 588. 2: 470, 590, 694. 4: 31, 186, 619. 5: 105. 6: 270. 8: 247. 9: 153, 461. 10: 257
luccebat. AE. 9: 383
lucem. G. 1: 445. 2: 340. 3: 402, 551. AE. 2: 471, 569, 698. 4: 452, 586, 631, 692. 6: 435. 7: 527. 9: 338. 10: 704, 855. 11: 183. 12: 115, 660, 873
lucet. AE. 5: 554. 6: 603. 8: 660. 11: 693
lucetentque. AE. 6: 725
lucescere. E. 6: 37
lucet. AE. 10: 137. 11: 143
Lucetium. AE. 9: 570
luci. G. 1: 209
lucida. AE. 5: 306. 7: 626
lucidus. G. 1: 205, 459. AE. 3: 585
Lucifer. E. 8: 17. AE. 2: 801. 8: 589
Luciferi. G. 3: 324
lucifugis. G. 4: 243
Lucina. E. 4: 10
Lucinae. G. 4: 340
Lucinam. G. 3: 60
lucis a lucus. G. 4: 533. AE. 6: 118, 564, 673, 778
Lucis a lux. AE. 5: 678. 6: 721. 7: 142. 9: 205
lucos. G. 3: 181. 4: 543. AE. 1: 450. 3: 302. 6: 259. 7: 34, 95, 800. 8: 104, 125, 271. 9: 305, 584, 673. 11: 456
lucos. E. 8: 86. 10: 58. G. 1: 476. 2: 122, 438. 3: 19, 246. 4: 364. AE. 12: 693. 6: 13, 154, 195. 7: 11, 82, 697. 11: 740
Lucrino. G. 2: 161

INDEX ERYTHRAEI

- Martialis primam corripuit. Ostrea in sumis stagno saturata Lucrino.**
lullanem. AE. 8: 89
lullans. AE. 12: 781
lullantem. AE. 4: 695. 5: 220. 11: 756
lullantes. G. 2: 357. AE. 1: 53
lullantur. G. 2: 525. AE. 6: 643. 7: 28
lullatur. AE. 12: 387
lullificam. AE. 7: 324
lullin. AE. 2: 12, 26, 92, 298. 10: 189, 871. 11: 38, 231, 350. 12: 277, 594, 620, 667, 805
lullum. AE. 6: 868
lullus. G. 4: 350. AE. 2: 369. 3: 713. 6: 274. 9: 452, 500. 10: 755, 11: 62, 139, 214
lucum. G. 4: 468, 547, 553. AE. 7: 29. 8: 342, 601
lucus. E. 6: 73. AE. 1: 441. 3: 681. 5: 761. 6: 139. 8: 597. 9: 86
ludar. -AE. 10: 632
ludere. E. 1: 10. 6: 1, 28. AE. 8: 632
luderet. AE. 4: 329
ludet. G. 4: 22
ludi. G. 2: 381
ludibria. AE. 6: 75. N. tr. 1.
 Silius Italicus in 6. ait, *Ludibrium* *neis horrescens vis aspera potii.* Ubi di corripuit.
ludicra. AE. 12: 764
ludis. AE. 1: 408. 3: 280. 5: 605. 8: 717
ludit. AE. 7: 442, 453
ludo. E. 7: 17. G. 3: 379. 4: 105. AE. 5: 593, 674. 6: 643. 7: 380. 9: 167
ludos. AE. 5: 113
ludum. AE. 9: 338
ludus. G. 1: 363. 2: 386. 4: 103. AE. 1: 397. 5: 595. 11: 497
ludus. E. 9: 39. AE. 9: 606
luere. AE. 12: 695
luet. AE. 3: 139. 7: 354
luet. AE. 11: 849
luctis. AE. 1: 136
lugent. AE. 2: 85
lugentes. AE. 6: 441
lugeret. AE. 11: 287
lugubre. AE. 10: 273
lunus. G. 1: 502
luis. G. 4: 454
luisi. AE. 11: 841
lumbos. G. 3: 87
lumen. AE. 1: 590. 2: 683. 3: 600, 635, 658. 4: 80. 6: 363, 680. 8: 22. 9: 75
lunina. G. 1: 6, 251. 2: 432. 3: 433. 4: 414, 496. AE. 1: 226. 2: 405, 406. 4: 185, 244, 332, 369. 5: 847, 856. 6: 156, 255, 300, 594, 828, 862. 7: 13, 449, 771. 8: 69, 411, 438. 9: 189. 10: 418, 447, 463, 746. 11: 349, 819. 12: 63, 172, 310
lunine. G. 4: 423, 451. AE. 2: 85, 754. 3: 151, 645, 677. 4: 358, 584. 6: 356, 640, 735. 7: 9, 76, 130, 457. 8: 153, 246, 392. 9: 459. 10: 275. 12: 113, 220, 935
luninibus. AE. 2: 173. 4: 364
luninus. G. 1: 291. 2: 47. AE. 3: 663. 7: 660
luna. G. 1: 276, 353, 396, 427. 3: 337, 398. AE. 3: 152. 4: 81. 7: 9
lunae. G. 2: 478. AE. 2: 255. 3: 645. 6: 725. 8: 23
lunam. E. 8: 69. AE. 1: 742. 2: 340. 3: 587. 4: 513. 6: 270, 454. 9: 403
lunas. G. 1: 424
lunatis. AE. 1: 490. 11: 663
lupae. AE. 1: 275
lupam. AE. 8: 631
lupatis. G. 3: 208
lupercal. AE. 8: 343
lupercos. AE. 8: 663
lupi doctum videre priores. Adagium. E. 9: 54. AE. 2: 355. 7: 688. 11: 681
lupini. G. 1: 75
lupis. G. 1: 486
luporum. G. 3: 264, 407. AE. 3: 428. 7: 18
lupos. G. 1: 130. 4: 435
lupum. E. 2: 63. 8: 97
lupus. E. 2: 63. 3: 80. 5: 60. 7: 52. 8: 52. G. 3: 537. AE. 9: 59, 566. 11: 811
luserat. E. 6: 19. AE. 9: 336
lusi. G. 4: 565
lusi. AE. 1: 352. 11: 427
lustra. G. 2: 471. N. tr. 5. AE. 3: 647. N. ibidem. 4: 151. 11: 570
lustrabat. G. 4: 519. AE. 4: 6. N. tr. 5. 6: 681. 7: 148. N. ibidem. 8: 153
lustrabimus. E. 5: 75. N. tr. 5.
lustrabo. E. 10: 55
lustrabunt. AE. 1: 608
lustralibus. AE. 8: 183
lustrantur. AE. 3: 279
lustratum. AE. 3: 385
lustrans. AE. 8: 229. 12: 467
lustrant. AE. 6: 887. 10: 224
lustrate. AE. 1: 577. 3: 429. 7: 391
lustras. sc. Sol. AE. 4: 607
lustrat. AE. 1: 453. 2: 528. 5: 611. 8: 231. N. tr. 5: 958. 11: 763. 12: 474
lustraverit. AE. 5: 578. 11: 190
lustravitque viros. AE. 6: 231
 Hinc *lustramentum*, purgatio ipsa facta, aut per sacrificium, aut veneficium, aut incantationem. Marcellus lib. Digestorum 48. Titul. ad legem Corneliam, de sicariis & veneficis, l. ejusdem *Alto*, inquit, *S. C. effectum est, ut Pigmentarii, si cui tamen Cicutam, Salamandram, Aconitum, Pityocampas, aut Bupresin, Mandragoram, & id quod Instramenti causa, dederint Cantharidas, poena teneatur hujus legis.* Quae verba ideo libenter recitavimus, ut duas voces, *litocarpas*, aut *Bobastrum*, perperam in vulgaris codicibus scriptas, in *Pityocampas*, aut *Bupresin*, nativa vocabula veterem, Iulii maxime lectione edocti. Is lib. 23. cap. 4. ait: *Ex aqua contra Cantharidas, Bupresin, Salamandras, Pityocampas.* Et supra cap. 2. *Ufus contra Cantharidas, Bupresin, picearum erucas, quas Pityocampas vocant, Salamandras, & contra mordentia venenata.* Idem lib. 29. cap. 3. *Eadem Pityocampis in picea nascentibus, eadem Bupresin, similiterque praeparantur.* *lustras.* AE. 3: 377
lustrer. AE. 9: 96
lustris. AE. 1: 283
lustrum. E. 2: 12. N. tr. 5. AE. 2: 564, 754
lutea. AE. 7: 26. N. de gen. vest.
luteola caltha. E. 2: 50
 Sane qui putant *Caltham* veteribus fuisse florem, quem modo *Caryophyllum* vocamus, hoc epitheto redarguuntur.
luto. E. 4: 44. N. ibid.
lux. E. 7: 43. N. tr. 4. AE. 1: 306. 2: 281, 668. 3: 117, 311. 8: 170, 455. 9: 110, 355, 731. 10: 244. 11: 210. 12: 669
luxm. G. 3: 135. AE. 1: 637. 4: 193. 6505
luxuria. G. 1: 191. N. tr. 5.
luxurians, sc. equus. AE. 11: 497
luxuriat. G. 3: 81. N. lib. de cons. gen. ver.
luxurium. G. 1: 112. N. tr. 5.
 M.
M *Acet.* E. 3: 100
Machaon. AE. 2: 263
machina. AE. 2: 46, 151, 237. 4: 85
maie. G. 3: 129. AE. 3: 590
macies. G. 4: 255
machabam. AE. 3: 21
machabat. AE. 2: 202. 7: 93
machabis. G. 4: 547
machant. AE. 4: 57. 5: 101
machantur. AE. 11: 197
machare. AE. 6: 38
macharo. AE. 6: 38
machas. AE. 8: 294
machat. AE. 8: 85, 544. 10: 413
machatos. AE. 2: 667
machaverat. G. 3: 489
machavit. AE. 3: 118
maie nova virtute puer. AE. 9: 641
 Id est, magis aucte. Nam *Machare* est magis auctere, hoc est, augere. Et est verbum sacramum. *Maie* vero frequentissime veteres cum virtute junxerunt. Cicer. *Tusc. Quaesit. lib. 1. Maie virtute, ego enim ipse cum eodem ipso non invidis erravim.* & ad *Articum*, lib. 12. *Maie virtute, mihi quidem gratum, &c.* Idem de *Republ. Ferunt laudibus, machant honoribus.* *Aetius Philogeta*, ut dixi, *Maie bis armis, Maie virtute patrum.* *Lucil. Sary.* lib. 5. *Maie inquam virtute, frumque his versibus esto.* *Turpilius Bethonibus, Maie virtute esto.* *Pacuvius Dulorece, Maie esto virtute, operaque amoneque approbo.* Vide *N. Marcell. lib. 1. v. Adolere.*
maculae. G. 1: 454
maculant. AE. 3: 29
maculavi. AE. 10: 851
maculis. G. 1: 441. 3: 56, 389. 4: 91. AE. 4: 643. 5: 566. 9: 49
maculosa. AE. 1: 323. N. tr. 5
maculosus. G. 3: 427. AE. 5: 87
madefecerat. AE. 5: 330
madent. G. 3: 429. AE. 9: 334
madentem. AE. 4: 216. 5: 854
madentes. AE. 12: 100
maderent. sc. *semina.* G. 1: 196
madisunt. AE. 5: 697
madit. AE. 12: 691
madida. AE. 5: 179. 6: 359
 Mm

Maenra. AE. 5: 251. N. II. 3
Mascenas. G. I: 2. 2: 41. 3: 41. 4: 2
Maenala. Et 10: 55. G. I: 17
 § Maenalus Arcadiae mons est, & fluvius, a Maenalo Lycaonis filio, ut tradit Stephanus. Pro monte vero, *Maenala* numero multitudinis, neutro genere dicimus. Similiter Taygetus, Pangaeus, & pleraque Tagnus mutant in Plurali.
Maenalius. E. 8: 21, 25, 31, 36, 42, 46, 51, 57, 61
Maenalus. E. 8: 22. 10: 15
Maenonia. AE. 4: 216. 10: 141
Maenoniae. AE. 8: 499
Maenonidae. AE. 11: 759
Maenonii. G. 4: 380
Maenonia. AE. 9: 546
Maenoniae. AE. 10: 337
Maenonia. G. 3: 349. AE. 6: 800
 Ovid. Trist. III. XII. 2. Longior antiquis visa Maenoniae hysms. Diphthongon corripuit, quia excipitur a vocali.
Maenii. E. 3: 90
Maenilia. AE. I. 421. 4: 259
magis, id est, *magis*. AE. 10: 481
magicae. AE. 4: 493
magicae. E. 8: 66
magis. E. I: 11. 8: 49. G. I: 91, 401, 451. 2: 195, 229. 3: 179, 185, 209, 272, 309, 310, 396, 452. 4: 248, 311, 411, 412. AE. I: 15. 2: 200, 299. 4: 31, 452. 5: 29, 94, 725. 6: 79, 470, 718. 7: 787, 788. 9: 688. 12: 46, 71, 218, 239, 406, 940
magis, ac *magis*. AE. 12: 406.
 Hoc loco non dissimulanda videtur frequens illa ratio loquendi Jurisconsultorum, quum scribunt: *Et magis est, ut dicamus, &c.* Sed & illa alia, quam semel invenio, non fuit silentio praetereunda, ut ita aliquando ad Jurisconsultos meos, jure quodam postliminii revertar. Papinianus Digestorum lib. 57. tit. ad legem Juliam de Adulteriis, L. Si adulter. Nam & Divus Ius, inquit, in haec verba rescripsit Apollonio: *Ei qui uxorem suam in adulterio deprehensam occidisse se non negat, ultimum supplicium remitti potest. Difficillimum enim est justum dolorem temperare, & magis, quia plus fecerit, quam quia se vindicare non debuerit, puniendus sit. Sufficit igitur, si humilis sit, in opus peccatum iradi: si quidem honestior, in Insulam relegari.* Quod rescriptum libenter recitavimus, propter jam vulgo receptam falso opinionem, licere omnino Christiano viro deprehensam in adulterio uxorem impune interficere: quum tamen ne Romano quidem marito, & Deorum cultori, id esset hoc Rescripto, aliusque legibus usquequaque impune permissum.
magister. AE. I: 115. 5: 176, 391
magistra. AE. 8: 442. 12: 427
magistratus. accus. plur. AE. I: 426
magistrum. G. 3: 118, 185, 445, 549. 4: 283. AE. 5: 669. 12: 717
magistris. G. 2: 529. AE. 5: 562

magistro. E. 3: 101. AE. 5: 224, 867. 6: 353. 8: 515. 9: 370
magistros. E. 2: 33. AE. 9: 173
magistrum. E. 5: 48
magna. E. I: 24, 48. G. I: 169, 190. 2: 173, 174. 3: 1. 54, 219, 332, 369. 4: 174, 366, 454. AE. I: 497, 664. 2: 6, 40, 161, 251, 295, 370, 623, 788. 3: 68, 160, 196, 264, 624, 633, 697. 4: 136, 654. 5: 76, 122, 241, 245, 345, 422, 449, 707. 6: 53, 71, 451, 506, 544, 619, 864. 7: 4, 308, 311, 432. 8: 65, 199. 9: 265, 562. 10: 53, 281, 377, 873. 11: 55, 172, 226, 381, 469, 478, 564. 12: 34, 437, 580, 806
magnae. G. I: 338. AE. 3: 437, 5: 751. forori. sc. matris Eumenidam. 6: 250. 7: 629. 12: 116, 168
magnam. AE. I: 569, 4: 345. 6: 11, 30, 872. 9: 232. 10: 335. 12: 671
magnanimae. nominat. pl. AE. 10: 139
magnanime. AE. 5: 17. 10: 139
magnanimi. AE. 6: 649. 12: 144, 878
magnanimo. AE. 10: 563
magnanimus. de apibus. G. 4: 4
magnanimum. AE. I: 260. 9: 204. 10: 771
magnanimum. genit. plur. G. 4: 476. AE. 3: 704. 6: 307
magnanimus. AE. 5: 407
magnas. AE. 3: 106. 4: 173, 187. 6: 58. 11: 229. 12: 473
magne. AE. I: 241. 6: 841. 9: 495. 11: 7, 410. 12: 808
magni. E. 4: 12. 8: 6. G. 3: 91. AE. 3: 104, 286. 4: 238. 5: 45, 99, 714. 6: 166, 541. 7: 707. 8: 9, 156. 9: 101, 218, 787. 10: 6, 344, 437, 830. 11: 170
magnis. G. 2: 162, 334. 4: 76, 154, 176. AE. 2: 128, 331. 3: 12, 159, 226, 307, 349. 4: 668. 5: 341, 532. 6: 83, 8: 636, 679. 9: 711. 10: 474. 11: 448. 12: 296, 590
magno. E. 6: 56. G. I: 113, 190, 381, 407. 2: 327, 457. 3: 294, 306, 375. 4: 68, 439. AE. I: 55, 124, 148, 171, 288, 344, 509. 675. 2: 58, 104, 122, 193, 610. 3: 49, 211, 330. 4: 160, 395, 448, 532. 5: 5, 207, 369, 522, 537. 6: 175, 727, 749, 857. 7: 54, 146, 379, 462, 587, 677. 8: 19, 103, 711. 9: 197, 791. 10: 356, 377, 381, 478, 503, 799. 11: 295, 400, 662, 811. 12: 399, 687, 692
magnorum. AE. I: 634. 7: 18. 11: 266. 12: 649
magnus. E. 4: 22, 48. G. 140. 2: 169, 260. AE. I: 169, 724. 5: 422. 6: 671. 8: 341. 9: 258
magnum. E. 4: 49. 6: 31. 7: 16. G. I: 158. 2: 38. 3: 28, 205, 258, 289. 4: 79, 388. AE. I: 300, 602, 716. 2: 190. 79, 388. AE. I: 300, 602, 716. 2: 190. 3: 284, 525. 4: 94. 5: 248, 414, 628. 6: 28, 78, 122, 526, 583, 790, 812. 7: 80, 412, 706. 9: 82, 186, 346, 705. 10: 13, 459, 464, 507, 547. 11: 47, 223, 234, 438, 694
magnum. E. 3: 104. 4: 5, 36. G. 2: 327, 338. 3: 99, 223. 4: 106, 560. AE. 5: 533. 9: 208, 654. 10: 359, 763. 11: 455
Mago. AE. 10: 521
 Kkk 3

Maja genitam. AE. I: 297. id est, Mercurium. 8: 138
Vobis Mercurius pater est, quem candida Maja
Cyllenes gelido conceptum vertice fudit.
At Majam (auditis si quidquam credimus) Atlas,
Idem Atlas generat; coeli qui sidera tollit.
 Unde Martianus Capella in nuptiis Philologiae, & Mercurii, *Majungem* vocabulum composuit.
Maja candida. AE. 8: 138.
 Πόρνας interpretatur Aratus, *πόρνας* *Maia*. Nam quam *πόρνας* dicunt, *candidam* nostri vocant. Claud. per initia 2. de raptu Proserp. *Candida Parrhasii post hanc regina Lyciae.*
Majae ante occas. G. I: 225. de Maja plura leges apud Macr. Sat. lib. I. cap. II.
Majam. AE. 8: 140
majestate. AE. 12: 820
major. E. 5: 4. G. I: 416. AE. I: 545. 2: 773. 6: 49. 7: 44. 8: 557. 12: 429
majora. E. 4: I. G. 2: 434. AE. 4: 368. 10: 811. 12: 429, 814
majora. AE. 3: 37. 10: 438
majorem. AE. 7: 386
maiores. E. I: 84. G. 2: 251
majoribus. AE. 3: 374
majoris. AE. 12: 500
majus. E. 3: 35. 5: 53. AE. 2: 199. 7: 45, 386. 12: 244
mala. E. I: 51. 3: 11. 7: 28. G. I: 150. 3: 416. AE. 2: 471. 6: 278
mala. E. 2: 51. 3: 71. nuptiale pomum intelligit, de quo vide Hermolaum in *Citrea*. Corol. lib. I. 3: 71. 6: 61. 8: 37, 53. G. 2: 33
malae. G. 3: 282
malae. prima longa. AE. 5: 436. 11: 681
malas. prima longa. AE. 9: 751. 10: 324
male. adverb. G. I: 105, 360, 448. 3: 249. AE. 2: 23, 735. 4: 8
Male. sequere sequacibus audis. AE. 5: 193
La Stadius produxit in 7. Theb. *Destinat, & rauce circumsonat ira Maleae.* Alibi Maronem sequitur corripuit: *Arripit ex templo Maleae de valle resurgens.* Vulgo nautae *Capo Melio*.
malefida. AE. 2: 23
malefama. AE. 4: 8
malefada. AE. 6: 276
mall felicitis. G. 2: 127.
 Medicum intelligit, de quo lege apud eundem Barbarum, ibidem.
mall. AE. I: 630. 2: 97. 3: 661. 6: 93. 10: 510, 843. 11: 480
mall arbore. AE. 5: 504
 Jabolenus Jurisconsultus titulo illo aureo, qui est de verborum & rerum significatione, Digestorum lib. 50. *Malum*, inquit, *navis esse partem, Artemonem autem, non esse, Labro ait, & verius est quia pleraque naves sine malo inutiles essent, ideoque pars navis habetur: artemon autem magis additamentum, quam pars navis est.* Dicitur autem *malus*, exclusus Calepini ineptiis, quia

INDEX ERYTHRAEI

integer arboris truncus, qui sit potissimum abies aut picea, ex lyliis ad hunc usum petatur, ut in libello etiam diximus, cui Navis titulum fecimus. Et quoniam *Malus* frequentissima arbor est, placuit Latinitati ab hac *Malum* potius appellare: sicut rursus verbum Latinum, *Pomum*, quo omnes omnium arborum fetus significantur, praefertim qui non sunt duri cortii, vulgo pro fructu mali tantum usurpamus. Hanc sententiam confirmat eisdem rei *Arboris* appellatio, quam mire poeta cum malo conjunxit: hunc pro eo instrumento, quod navi deservit; illum pro materia ipsius mali accipiens: quare in arbore mali, dixit sagittam infixam, quod non aequè rectè in malo arboris diceretur. Arboris autem appellatione in hoc sensu frequenter utuntur juris civilis auctores: Papinianus ad Legem Rhodiam, de jactu, *Cum autem arbor, vel aliquid navis instrumentum, removendi communis periculi causa, defectum est, Contributio debetur*. Hermogenes infra eodem titulo, *Arbore casu, ut navis cum mercibus liberari possit, aequitas contributionis habebit locum*. Et Julianus l. sequenti. *Navis, inquit, adversa tempestate depressa, jactu fulminis densis arborum & Antenna numero unitatis dici animadvertit, contra Grammaticorum praescripta*. Vulgo quoque *Arborem* nuncupamus, secuti Juris prudentum usum frequentiore: quibus bonam partem linguae nostrae vernaculae non minus foras debemus, quam sacrosanctis illis Biblicis libris, quorum portionem quotidie, Sacerdote recitante, audimus, ut in Stoico docemus. *maliferæ*. AE. 7: 740
maligna. AE. 6: 270
maligni. G. 2: 179. AE. 11: 525
malignis. AE. 5: 654
malint. G. 3: 159
malis. E. 10: 61. AE. 3: 398. 4: 549, 611. 6: 95, 365, 512
malis. G. 3: 268. AE. 3: 257. 7: 114. 12: 755
malis. verbum. G. 3: 69
malit. AE. 4: 108
malle. E. 10: 53
malo, id est, *pomo*. E. 3: 64. id est, *arbore navis*. 5: 511, 489
malo. G. 2: 168, 10: 110
malorum. AE. 4: 169. 6: 527, 542, 739. 9: 538. 11: 280, 361. 12: 600
malus. G. 2: 70. AE. 5: 829
maluit. AE. 8: 323. 12: 397
malum. E. 1: 16. G. 1: 129. AE. 4: 174, 6: 736. 7: 375. 12: 407
malum. AE. 5: 487, 544
malus. E. 8: 41, 83. G. 2: 243. 3: 425. f. *Pygmalion*. AE. 1: 352
malus. f. *navis Serestii*. AE. 5: 505
mammæ. AE. 1: 492
mammis. G. 3: 510. 11: 571
manabat. AE. 3: 175

manabant. G. 3: 310
manare. G. 1: 485
manat. AE. 3: 43
manda. AE. 6: 74
mandat. AE. 3: 50. N. tr. 5.
mandare. G. 2: 29
mandat. E. 5: 41. AE. 3: 444. 4: 222. 8: 506
mandata. AE. 4: 270, 357. 6. 116. 7: 267. 9: 312. N. tr. 5. 10: 840. 11: 176, 825
mandavimus. E. 5: 36
mandemus. AE. 11: 23
manderet. AE. 3: 627
mandet. G. 2: 50. AE. 9: 214
mandit. AE. 4: 135. 9: 340. 11: 669
mando. E. 8: 93
mandant. AE. 7: 279
mane. adverb. G. 1: 439. 2: 462. 4: 185. adi. Mac. Sat. lib. 4. c. 3.
mane novum. G. 3: 325
Mane verbum, contra primam habet correptam, & extremam producit. Nalo: *Nympha precor cene mane*.
maneat. AE. 3: 409. 6: 757
maecat. AE. 2: 160
maecat. E. 4: 53. AE. 3: 505
manebant. AE. 2: 22, 455
manebat. AE. 2: 650. 5: 724. 6: 608, 661. 7: 128. 8: 428. 10: 39. 11: 166
manebit. AE. 7: 596. N. tr. 5.
manebunt. E. 1: 47. 5: 78. AE. 1: 609. 9: 302
manens. AE. 10: 696
manent. E. 4: 13. AE. 1: 257. 3: 447. 5: 349. 6: 71, 84. 10: 438. 12: 61, 62
manere. AE. 2: 194
maneret. AE. 4: 343
maneres. AE. 2: 56. 8: 643
maneret. AE. 4: 312. 10: 629
manes. G. 1: 243. 4: 469, 489, 505. AE. 3: 303, 565. 4: 34, 387, 427, 490. 5: 99. *conjugis*, f. *Emrydices*. 6: 119, 506, 743, 896. 8: 246. 10: 34, 39, 524, 534, 820. 11: 181. 12: 646, 884
manet. G. 1: 168. 2: 294. 4: 208. AE. 1: 26. N. tr. 5. 4: 449. 7: 314, 319, 401, 412. 9: 299. 10: 630, 696, 770. N. ibidem.
manibus. G. 2: 45, 249, 366. 4: 15, 376, 405. AE. 1: 424, 701. 2: 167, 192, 220, 296. 3: 606. 4: 205, 517, 680. 5: 379, 429, 811, 818. 6: 360, 583, 606, 883. 7: 237. 8: 426, 442, 486. 9: 132, 476. 10: 81, 280. 11: 16, 74, 439, 861. 12: 85, 173, 278, 327, 348, 471
manibus. AE. 3: 63. 10: 828. 11: 689
Lucretius prima correpta dixit, Et nigras manent pecudes manibusque Dessaque.
manicas. AE. 2: 146. N. tr. 5. 9: 616
Vincula manuum, vulgo *Manette*, sicut *Pedicae* pedum, quas vernaculus sermo *Coppi*, transportatis syllabis mediaque intercepta, vel quali *Cippi*. Vide *Stoicum*. Lucil. l. 30. *Si laqueis, manicis, pedicis, mens irretita est*.
manicis. G. 4: 439
manifesta. AE. 2: 309. 3: 375
manifesti. AE. 3: 151
manifestus. AE. 8: 16

manifesto. AE. 4: 358. 11: 232
manifestus. G. 2: 246
manipuli. AE. 11: 870
manipulis. G. 3: 297. AE. 11: 463
manipulos. G. 1: 400
Manlius. AE. 8: 652
manifere. AE. 6: 48
manifestet. AE. 3: 615
manifescera. G. 4: 470. N. tr. 2. v. *manifescutum*.
manifescit. G. 2: 239
manifuram. AE. 3: 86
mantilia. G. 4: 377. AE. 1: 702
Mantua. E. 9: 27, 28. G. 2: 198. 3: 12. AE. 10: 200, 201
Manus fatidicae: genit. singul. 10: 199.
Probus Vaier. per initia *Calhoucorum*.
mann. G. 1: 179, 199. 2: 156. 3: 32, 176, 395, 420. 4: 230, 329. AE. 1: 187, 313. 2: 239, 320, 434, 459, 530, 645, 717. 3: 372, 624. 4: 344, 544, 589. 5: 241, 460, 487, 499. 6: 146, 435, 395, 855. 7: 114, 127, 143, 455. 604, 621, 664, 688, 754. 8: 116. 124, 220, 289, 294, 662, 694. 9: 95, 145, 558, 592, 702, 758, 773. 10: 80, 264, 620, 886. 11: 116, 289, 332, 453, 484, 505, 552, 578, 650, 676, 799, 816, 893. 12: 23, 98, 155, 165, 317, 320, 402, 442, 602, 605, 627, 629, 692, 774, 901, 904. *Mann brevi & longa accipere*, quid sit apud *Jureconsultos*, in eorum *Indice* dicabimus.
mannum. G. 4: 114. AE. 2: 315. 3: 659. 5: 403. 7: 43, 490, 573. 9: 11, 44, 72, 577, 690, 792. 10: 419, 876. 11: 245, 450. 12: 60, 345, 423, 480, 678
mannus. E. 8: 48. G. 3: 455. AE. 1: 455, 487, 592. 2: 29, 57, 189, 681, 793. 3: 42, 177, 217, 490, 498, 592. 4: 665. 5: 429, 436, 623. 6: 5, 33, 57, 314, 496, 660, 683, 701. 7: 382, 711, 730, 795, 806. 8: 328, 486, 619. 9: 115, 309, 321, 396, 502, 561, 561, 579, 801. 10: 164, 167, 294, 320, 353, 376, 433, 498, 566, 667, 672, 868. 11: 34, 81, 259, 283, 311, 329, 379, 436, 467, 519, 568, 597, 682. 12: 210, 232, 258
manuum. AE. 3: 446
manalia. G. 3: 340
Marcellus. AE. 6: 855, 883
mare. E. 2: 26. 8: 58. G. 2: 158. 4: 262, 373. AE. 1: 224, 236, 246, 280. 3: 196, 290, 695. 4: 566. 5: 175, 628, 778, 808. 7: 25, 32, 529, 802, 810. 8: 149. 10: 292, 358. 12: 197, 452
Marceides. G. 2: 91
mares. G. 3: 64
mari. E. 4: 38. AE. 1: 84, 110. 3: 73, 144. 5: 52, 193. 6: 23. 7: 200. 9: 492. 10: 162
maria. G. 2: 479. AE. 1: 32, 58, 524. 3: 70. 5: 9, 212, 594, 790. 6: 59, 112, 351. 9: 115, 130, 714. 10: 197
Marica, f. *nympha*. AE. 7: 47
Lactantius prodit, Circeum, quom primum ex humanis excefferit, Maricam Mintumentium numen effectam. Hinc Latinum Poeta *Maricæ filium canit, quem Circes apud Hesiodum legimus*. Hoc autem scholiolo tot *Servii* ambages

I N V I R G I L I U M.

- ges quibus in re fatis aperta se, teque
 Lector involvit, facile extrahitur.
marinae. G. 1: 362
marinis. E. 6: 77. AE. 7: 780
marino. G. 2: 160
marinos. G. 2: 68
Marius. G. 2: 169
maris. E. 4: 51. 6: 32. G. 1: 29. 3: 541.
 4: 222. AE. 1: 598. 2: 780. 3: 495.
 5: 616, 768, 799, 802. 7: 301. 8:
 671. 10: 57, 221, 377, 695
marite. E. 8: 30
mariti. AE. 4: 35
marito. AE. 3: 297. 4: 103
maritus. AE. 4: 536
maritum. G. 3: 125. N. tr. 7.
maritum, id est, *mare*. G. 1: 254
maritum. E. 7: 31. G. 3: 13. AE. 4: 457.
 6: 69, 848. 7: 28, 718. 10: 208
maritorea. G. 4: 523
maritorea. AE. 4: 392. 6: 729
maritorem. E. 7: 35
Marpefia. AE. 6: 471
Martuvia. AE. 7: 750
Mars. G. 1: 511. 2: 283. AE. 7: 304.
 9: 717. 10: 280
Marsis. AE. 7: 758
Martorum. AE. 10: 544
Martos. G. 2: 167
Marte. AE. 1: 274. 2: 335. 7: 540. 8:
 495, 676. 9: 518. 10: 22, 237. 11: 899.
 12: 1, 418, 497
Martem. AE. 2: 440. 6: 165. 7: 582,
 603. 9: 766. 12: 108, 187, 712
Martis. AE. 8: 433. 11: 153
Martia. E. 9: 12. AE. 7: 182. 11: 661
Martis. E. 10: 44. G. 3: 91. 4: 346, 570.
 AE. 7: 550, 608. 8: 516, 557. 9: 584.
 11: 110, 374. 12: 73, 124, 790
Martius. G. 4: 71. AE. 9: 566
mascula. E. 8: 65
Massam. G. 1: 275. *de ferrea*. AE. 8: 453
Massa, deducta est a magno, caque
 fuit initio *Magnissa*: unde *Massimus*, &
Maximus. Nili potius *Massa*, quasi
Maxa Graeco modo dicitur. Vernacula
 lingua, qua utimur, hac voce, quod
 nimium est, exprimit: ad alia item
 transtulit, quae in Stoico abunde pro-
 sequimur.
Massica. G. 3: 526. AE. 7: 726
Massicus. G. 2: 143. AE. 10: 166
Massylae. AE. 4: 483
Massyli. AE. 4: 132
Massylics Aphricae reddit Apollodo-
 rus, quos *Masilus* mutatis syllabis Po-
 lybius nominat in 7. Historiarum. Lu-
 canus *Massyliam* Galliae *fy* brevi posuit
Massyliam delere vacat.
Massylus. AE. 6: 60
massis. G. 4: 170
matris. E. 4: 56. 5: 23. 8: 48, 49, 50. G.
 1: 498. 4: 321. N. tr. 5: 333, 357, 380.
 AE. 1: 314. 3: 111. 5: 38. 6: 778, 784.
 7: 441, 772. 8: 370, 564. 9: 486. 10:
 76, 172, 557, 818. 11: 71. 12: 52, 74
matrices. AE. 11: 328
materna. G. 1: 28. AE. 5: 72. 11: 340
matrnam. AE. 4: 144
maternas. G. 4: 349. AE. 6: 193
materni. AE. 7: 402
maternis. AE. 12: 107
materno. AE. 4: 258
matre. E. 8: 38. G. 4: 328. AE. 1: 382.
 7: 283. 8: 510. 9: 628, 697. 10: 315.
 12: 209
matrem. E. 4: 60. 8: 47. G. 1: 39. 2: 268.
 AE. 1: 405. 3: 96. N. tr. 6: 4: 139, 472.
 8: 632. 9: 108
matres. G. 4: 475, 520. AE. 2: 489, 766,
 797. 5: 646, 654, 715, 750, 767. 6: 306.
 7: 392, 400, 518, 580. 8: 556, 592, 666.
 11: 146, 215, 481, 581, 877, 891. 12:
 131
matris. E. 4: 61. AE. 3: 19, 74. 4: 516.
 6: 250. 9: 216, 302, 484, 565
matribus. E. 1: 23. G. 3: 398. AE. 1: 635.
 2: 786. 5: 622, 793. 9: 61, 217
matris. G. 1: 163. 2: 19, 55. 3: 187. 4:
 64, 548. AE. 1: 585, 652, 720. 7: 361,
 484. 8: 335. 9: 474, 619. 10: 200. 11:
 542. 12: 64, 515
matronae. AE. 11: 476
Matrona fluvius Galliae, media cor-
 repta. Aulon. *Matrona non Gallus*, b. q.
 l. vulgo *Marne*.
matrum. G. 2: 23. 3: 51, 138. AE. 7:
 377, 813. 8: 718. 9: 272. 11: 478
matrua. G. 4: 143. AE. 7: 53. 10: 257.
 22: 438
matruae. E. 10: 36
matruare. G. 1: 261. N. tr. 2
matruate. AE. 1: 137. N. tr. 5. Macro-
 bium legito lib. 6. c. 8.
matruis. E. 3: 80. G. 1: 66, 348. 2: 419
matruis. AE. 5: 73. 9: 246
matruini. AE. 8: 456
matruinus. AE. 8: 465
mauis. AE. 10: 43. 12: 935
Mavors. AE. 8: 700. 10: 755. 11: 389.
 12: 179, 332
Mavortia. G. 4: 462. AE. 1: 276. 3: 13
Mavortis. AE. 6: 872. 8: 630
Mavortius. AE. 6: 777. 9: 685
Mawrisia. AE. 4: 206
maxima. E. 10: 72. G. 1: 199, 329. 2: 15,
 40, 146. 3: 202. 4: 354. AE. 1: 654, 678.
 3: 252, 546, 703. 4: 371. 5: 600, 644.
 6: 605, 611. 7: 83, 217, 602, 686. 8: 84,
 271, 272, 716. 9: 279. 10: 685, 764. 11:
 14, 214, 690
maxime. G. 2: 159, 170. AE. 8: 470,
 572. 11: 97
maximus. G. 1: 26, 244, 429. AE. 1: 521,
 741. 2: 339. 3: 107. 4: 481. 5: 371, 530.
 6: 192, 845. 7: 532. 8: 136, 201, 239.
 10: 312. 11: 237, 12: 96
maximus *Atlas*. AE. 1: 741. 4: 481. 8: 136
 Hoc illi Epitheton dedit & Claudianus,
 Virgil. fecutus, in praefatione 2.
 de raptu Proserpinae. Nam (ut canit
 Ovid.) *Hic hominum cunctis ingenti corpore praestans Iapetionides Atlas*. Hoc
 tamen Hercules quatuor cubitis & pede
 longior, ut Heraclides Ponticus prodit,
 cuius staturam quae ratione Pythagoras
 prehenderit, Gellius ex Plutarcho docet.
me, se, fe, syllabam productam habent. E. 1: 32, 41, 78. 2: 7, 25, 43, 68,
 3: 4, 10, 52, 62, 64, 74, 78. 4: 55, 58.
 5: 4, 82, 88. 6: 24. 7: 8, 39, 41, 83.
 9: 14, 32, 33, 52. 10: 44, 48, 56. G. 1:
 456. 2: 475, 488. 3: 8, 291. 4: 125, 148,
 322, 325, 494, 563. AE. 1: 37, 97, 100,
 260, 335, 563, 610, 628. 2: 69, 78, 86,
 94, 129, 134, 287, 538, 543, 559, 564,
 641, 648, 657, 664, 669, 672, 708, 718,
 719, 726, 757, 788. 3: 42, 209, 306, 329,
 371, 601, 602, 605, 616, 652, 707, 710,
 715. 4: 9, 16, 25, 28, 96, 268, 314,
 323, 335, 340, 351, 354, 360, 368, 434,
 479, 540, 652, 675, 678, 682. 5: 59,
 350, 356, 384, 733, 739, 782, 848, 849.
 6: 348, 352, 356, 362, 365, 370, 392,
 461, 464, 511, 520, 564, 691, 695. 7:
 300, 427. 8: 127, 131, 144, 333, 386,
 505. 9: 133, 199, 201, 208, 213, 281,
 291, 406, 409, 427, 493, 494. 10: 63,
 92, 462, 623, 668, 670, 672, 739, 739,
 743, 846, 878, 906. 11: 46, 110, 103,
 278, 281, 383, 396, 434, 505, 810. 12:
 20, 25, 27, 32, 48, 62, 72, 146, 203,
 260, 316, 360, 428, 435, 638, 679, 694,
 810, 833, 874, 894, 935
mea. E. 1: 70. 2: 6, 52. 3: 22, 61. 7: 17-
 8: 21, 25, 31, 33, 36, 42, 46, 51, 57,
 68, 72, 76, 77, 84, 90, 94, 100, 104. 9:
 4. AE. 1: 664, 678. 2: 543, 548, 599-
 3: 250. 4: 226, 306, 325, 341, 428, 434,
 655. 6: 511, 691. 7: 97, 267, 297, 310.
 8: 131, 401, 581. 9: 136, 220, 275, 428,
 446, 747. 10: 29, 104, 244, 471, 491,
 672. 11: 55, 160, 406. 12: 75, 428,
 436, 694. *mea*, verbum, secundam
 producit.
meae. E. 1: 75. 2: 21. 3: 68. G. 4: 332.
 AE. 1: 664. 3: 501. 6: 73. 9: 482. 11: 158
meam. AE. 10: 371
mearum. AE. 1: 321. 3: 486, 11: 586
meas. E. 1: 9. AE. 7: 437. 9: 114
meatus. AE. 6: 849
meatum. E. 1: 80. 2: 8, 12, 28, 31. 3: 31. 4:
 58. 8: 21, 25, 31, 36, 42, 46, 51, 57. 9:
 37. 10: 40. G. 1: 41. 2: 8. 3: 10. AE. 1:
 281, 379, 572, 675. 2: 93. 435. 3: 149.
 4: 115. 5: 635. 6: 105, 112, 351, 718.
 7: 403. 9: 51, 147, 286, 528. 10: 864.
 11: 117, 467, 510, 707
medendi. AE. 12: 396
medendo. AE. 12: 46
mederi. E. 8: 89
Medi. G. 2: 134
media. E. 9: 59. 10: 45. G. 1: 328. 2: 297.
 AE. 1: 314, 441, 505. 2: 353, 533. 3:
 202. 4: 61, 74, 76, 204, 620, 663. 5:
 188, 288, 423, 479, 785. 6: 131, 245,
 518. 9: 61, 549, 588, 738. 10: 147, 237,
 721, 761. 11: 541. 12: 318, 337, 346,
 469, 683
Media. G. 2: 126. N. tr. 5. *Medica-*
mentum quod primam producere a
Media, foedo errore tradit.
mediae. AE. 2: 240, 359. 6: 588. 7: 372.
 11: 555
mediam. G. 1: 237. AE. 1: 698. 5: 622,
 835. 7: 414. 9: 750. 12: 307
medias. G. 1: 230. 4: 82. AE. 5: 618.
 7: 296, 384, 397. 10: 41, 239. 11:
 648. 12: 224, 227
mo.

INDEX ERYTHRAEI

- medica*. G. I: 215. impericia vulgi, *Mellega*.
- medica*. ablat. AE. 12: 402
- medicans*. AE. 12: 418
- medicantur*. G. 2: 135
- medicare*. G. I: 193
- medicari*. AE. 7: 756
- medicas*. G. 3: 455
- medicatis*. G. 4: 65. AE. 6: 420
- medicina*. E. 10: 60
- medicinae*. AE. 7: 772
- medii*. G. 3: 423. AE. 9: 142. 10: 764. 12: 696
- mediis*. E. 10: 65. G. 2: 283. 3: 154, 331. AE. I: 109, 243, 491, 638. 2: 328, 512, 665. 3: 149. 4: 156, 310, 382. 5: 303. 6: 339. 8: 467, 696. 10: 305, 407, 683. 11: 237, 683, 815. 12: 92, 125, 409, 910
- medio*. E. 3: 40. 46. G. I: 297, 298, 361, 442. 2: 74, 528. 3: 16, 237, 366, 485, 519. 4: 524. AE. I: 380, 584. 2: 67. 3: 73, 104, 270, 308, 354, 417, 624. 4: 184, 277, 524. 5: 110, 113, 160. 6: 111, 282, 342. 7: 59, 227, 563, 566, 577. 8: 407, 588, 675, 700. 9: 28, 230, 343, 395, 657, 528. 10: 219, 665. 11: 225, 547, 762, 838. 12: 118, 213, 732
- medios*. G. 4: 401. AE. I: 440, 504. 2: 123, 377. 3: 283. 4: 674. 5: 497, 738. 6: 753. 7: 296. 9: 400, 438, 554, 799. 10: 21, 132, 575, 870. 11: 149, 741. 12: 201, 477, 497, 650
- meditator*. E. 6: 8
- meditando*. G. I: 133
- meditante*. E. 5: 83. 6: 82
- meditantes*. AE. 10: 455
- meditantur*. E. 5: 61
- meditatis*. E. I: 2
- meditata*. E. 3: 153
- meditatur*. AE. 4: 171
- meditor*. AE. I: 674
- medium*. E. 8: 58. G. I: 127, 209. 3: 303, 351. 4: 25, 157, 426. AE. 2: 218, 408, 508. 3: 512, 665. 4: 388. 5: 1, 290, 401. 6: 536, 634, 667. 7: 536, 810. 8: 97. 9: 20. 10: 56, 117, 216, 383, 440, 451, 484, 816. 11: 335, 787. 12: 273, 452, 926
- medius*. G. 4: 436. AE. I: 348, 682. 5: 76. 7: 169, 10: 379, 402. 12: 564
- Medonta*. AE. 6: 483
- Medorum*. G. 2: 136
- medullas*. AE. 4: 66. 8: 389
- medullis*. G. 3: 271
- Medus*. G. 4: 211
- Megarae*. AE. 12: 846
- Megaros*. AE. 3: 689
- mei*. AE. 3: 489. 4: 336, 654. 7: 304. 8: 396, 612
- meis*. E. I: 34. G. 2: 42. AE. 4: 340, 548. 5: 800, 811. 6: 67. 9: 278, 407. 11: 16. 12: 565, 936
- Melampus*. G. 3: 550. AE. 10: 320
- Meliboea*. AE. 5: 251
- Melboee*. E. I: 6, 20, 43, 74. 7: 9
- Melibori*. E. 3: 1. 5: 87. AE. 3: 401
- Meliceriae*. G. I: 437
- melior*. G. I: 286. 4: 90, 92. AE. 2: 35. 5: 68, 153, 415, 430. 9: 156. N. II. 5. V.
- senium*. 556. 10: 755. 11: 338. 12: 179, 296
- meliora*. G. 3: 456, 513. AE. 3: 188. 12: 153
- meliores*. AE. 5: 483
- melioribus*. AE. 3: 498. 6: 546, 649
- melioris*. AE. 4: 221
- meliphylla*. G. 4: 63
- Romani Citraginem & Apiastrum*.
Auctor Dioscorides in Melyliophyllo, lib. 3
- Melite Nympha*. AE. 5: 825
- melius*. E. 9: 67. G. I: 287, 289. 2: 63, 273. 3: 204. AE. I: 281, 452. 6: 489. 10: 632. 11: 303, 426
- mella*. E. 3: 89. 4: 30. G. I: 131. 4: 35, 57, 101, 141, 163, 169, 213, 228, 265. AE. I: 432, 436. 4: 486
- Mellar*. G. 4: 278
- melle*. AE. 6: 420
- melli*. G. 2: 436
- mellis*. G. 4: 1, 205
- membris*. G. 3: 268, 565. 4: 438. AE. I: 92, 691. 3: 30, 626. 4: 391, 559. 5: 279, 358, 836. 6: 220, 642, 732. 7: 415. 8: 30, 406, 425. 9: 337, 490, 708, 734. 10: 558, 868. 12: 297, 867, 951
- membris*. G. 2: 130. 4: 418. AE. 3: 137. 4: 5. 5: 431. 7: 353. 10: 217
- membrorum*. AE. 5: 422
- me me*. subaudi, interficite. AE. 9: 427. 12: 260
- memento*. E. 3: 7. G. 2: 259. AE. 2: 549. 6: 851. 7: 126
- memet*. AE. 4: 606. 7: 309
- meminere*. G. I: 400. 3: 90
- memini*. E. I: 17. 7: 69. 9: 45. N. lib. de Doctorum indag. 52. G. 4: 125. AE. I: 619. 7: 205. 8: 156. 11: 280
- meminisse alternos*. E. 7: 19. N. de numer. & calib. asserit, hic accuratium pro ablativo. idem lib. de doct. indag. 9: 38. G. I: 451. 3: 216. AE. I: 203, 733. 2: 12. 3: 202. 4: 335. 6: 514
- meministis*. AE. 7: 645. 9: 529
- meminit*. E. 8: 88
- Memmi*. AE. 5: 117
- Memnonis*. AE. I: 489
- memor*. G. I: 67. 2: 347. AE. I: 23, 719. 4: 336, 521. 5: 25. 6: 377. 8: 464. 9: 480. 10: 281. 11: 802. 12: 439
- memora*. AE. I: 8
- memorable*. AE. 2: 583. 4: 94
- memoranda*. G. 4: 148, 283
- memorande*. G. 3: 1. AE. 10: 793
- memorandum*. G. 2: 454
- memorans*. AE. 2: 650. 5: 641, 743. 6: 699. 10: 680
- memorant*. AE. 8: 339
- memorare*. AE. 6: 716. 7: 645. 9: 529
- memoras*. AE. 4: 109. 10: 531
- memorati*. AE. I: 631. 3: 182. 6: 890. 8: 79, 532. 9: 324. 10: 149
- memoratus*. AE. 5: 392. 7: 564
- memorem*. G. 2: 158, 161. AE. I: 4, 327. 6: 123, 601. 8: 483
- memores*. G. 3: 316. 4: 156. AE. I: 543. 4: 403, 539. 6: 664. 10: 491. 11: 176
- memoret*. AE. 2: 75
- memori*. AE. 9: 447
- memorum*. AE. 12: 534
- Menalca*. E. 3: 13, 58. 5: 4, 64, 90. 9: 18
- Menalcan*. E. 2: 15. 9: 10
- Menalcas*. E. 9: 16, 55. 10: 20
- mendacem*. AE. 2: 80
- mendacis*. AE. 8: 644
- Menelam*. AE. 6: 525
- Menelam*. AE. 2: 264. 11: 262
- Menoece*. AE. 5: 166
- Menoceten*. AE. 5: 161, 173. 12: 517
- Menocetes*. AE. 5: 164, 179
- Menestheo*. AE. 10: 129
- mens*. E. I: 16. G. 3: 42. 4: 212. AE. I: 604. 2: 54, 170, 519. 4: 449. 5: 812. 6: 727. 7: 273. 8: 163, 205, 400. 9: 187, 798. 10: 182, 501, 843. 11: 3. de Mente plura leges apud Macrobr. lib. 1 cap. 14.
- mensa*. E. 4: 63
- mensae*. AE. I: 216, 723. 2: 764. 7: 490. 8: 283. 10: 516. 11: 738
- mensam*. AE. I: 736. in mensam libant. 8: 279. vide Macrobr. lib. Sar. 3. cap. 2.
- mensarum*. AE. 3: 394
- mensas*. G. 4: 133, 378. AE. I: 586, 706. 3: 213, 231, 257. 6: 606. 7: 716, 155. 10: 460
- mensis*. AE. 6: 453
- mensis*. G. I: 435. 3: 341
- mensis*. E. 4: 12, 61. G. I: 335. 4: 507
- mensibus*. G. I: 32, 64, 115. 2: 149. 3: 139. AE. I: 269. 5: 46
- mensis*. G. 2: 101. AE. I: 640. 4: 602. 7: 134, 176. 8: 110, 174
- mensura*. G. I: 353
- menta incana*. G. 3: 311. AE. 6: 809
- mente*. AE. I: 26. 2: 407, 588. 3: 388. 4: 100, 105, 501, 649. 5: 56. 9: 292. 10: 629, 640. 11: 795
- mentem*. G. 3: 267. 4: 357. AE. I: 304, 462, 643, 676, 713. 2: 316, 736. 3: 47. 4: 39, 319, 595. 5: 828, 6: 11. 8: 440. 10: 824, 899. 12: 37, 468, 554, 599, 841
- mentes*. G. 3: 3. AE. 4: 65, 487. 5: 304, 643. 11: 357. 12: 246, 609
- mentis*. AE. 2: 35. 4: 55. 6: 133. 11: 314. 12: 669
- mentibus*. AE. 9: 184. 4: 234
- mentivi*. E. 4: 42
- mentivis*. AE. 2: 540
- mentis*. genit. G. 4: 220. AE. 6: 278. 12: 160
- mentita*. AE. 2: 422
- mento*. G. 3: 53. AE. 4: 250. 6: 299
- mentum*. AE. 4: 216. 10: 347. 12: 307
- meo*. E. 7: 22. 10: 2. AE. I: 133. 3: 18. 8: 76. 11: 792
- Meonia*. vide *Maconia*.
- meorum*. AE. 2: 451, 587. 4: 342, 544. 6: 717. 8: 386. 10: 853, 904. 11: 273. 12: 882, 947
- meos*. E. 10: 34, 53. AE. 4: 28. 5: 733. 12: 96, 638
- Mephitim*. AE. 7: 84
- mercati*. AE. I: 367
- mercede*. G. 2: 62. 4: 150. AE. 7: 317
- mercedis*. E. 6: 26
- mercentur*. AE. 2: 104

merces. E. 4: 39
Mercurio. AE. 4: 578
Mercurium. AE. 4: 228
Mercurius. AE. 8: 138
meremur. AE. 2: 690
merendo. AE. 6: 664
merente. AE. 7: 307
merentem. AE. 2: 229
merentis. AE. 2: 585
mercor. AE. 5: 692
mergi celeres revolant. G. I: 361
 Hos *aidulas* Graeci vocant: sed Poëtae *divites* ea ratione, qua nos *Mergos*. *lidem* & *αἰδύλλης* & *βούργης* imperitum vulgus *smergi*.
mergi. nomen. AE. 5: 128
mergite. G. 2: 517
merita. AE. 4: 547, 696. 8: 501. II: 849
meritae. AE. 5: 70
meritas. AE. 12: 85a
meriti. AE. 9: 256
meritis. AE. I: 74, 151. II: 179, 224
merito. adverb. G. 2: 40. AE. II: 392
merito. AE. 3: 667. II: 502
meritis. G. 2: 515. AE. 3: 118, 264. 5: 672. 8: 189
meritum. G. 4: 455. AE. 4: 611
mero. AE. I: 729. 3: 526, 633. 5: 77
Meropem. AE. 9: 702
Merops. G. 4: 14
merse. G. I: 272
mersas. AE. 6: 267
mersatur. G. 3: 447
mersere. AE. 6: 512
mersis. AE. 6: 342, 348, 429, 615. II: 28
mersum. AE. 10: 559
mersum. AE. 4: 317. N. II. 5: 355, 801. 12: 931
meruisse. AE. 2: 434
meruisse. E. 3: 22
merus. AE. 10: 492. N. II. 5: 513
Messapi. AE. 9: 351, 365, 458
Messapo. AE. 9: 160
Messapum. AE. II: 520
Messapus. AE. 7: 691. 8: 6. 9: 27, 124, 523. 10: 354, 749. II: 429, 464, 518, 603. 12: 128, 289, 294, 488, 550, 661
messum. G. I: 219
messes. E. 8: 99. G. I: 49, 103, 161. 4: 330
messis. E. 5: 70. G. I: 253, 314. 4: 231
messer. E. 3: 42
messorem. G. I: 316
messoribus. E. 2: 10
meta. AE. 3: 714. 8: 594
metabere. G. 2: 274. N. II. 5: 540
Metabus. AE. II: 540, 564
metae. AE. 12: 546
metalla acris ostendit vovis. G. 2: 165
 Quod subdit *Pennis*, *metalla* interpretatur. vulgo *Mimera*. Adi Stoicum.
metallis. AE. 10: 174
metallo. AE. 6: 144
metallum. AE. 8: 445
metam. AE. 5: 129, 159, 835
metas. G. 3: 202. AE. I: 278. 3: 429. 10: 472
Methymneo. G. 2: 90
metire. AE. 12: 360
metis. AE. 5: 171
 Tom. IV,

Metisii. AE. 12: 472, 623, 737, 784
Metiscum. AE. 12: 469
metis. AE. 10: 513
metiso. G. 2: 410
metitar. G. 4: 389. N. II. 5
Metium. AE. 8: 642
metu. AE. I: 257, 280, 514. 2: 685. 3: 213. 4: 164, 176, 390. 5: 395, 676. 6: 491. 7: 60. N. II. 5: 8: 556. 9: 341. 10: 573. II: 21, 401, 807. 12: 468, 718, 916
metnam. E. 2: 27
metnuda. G. 4: 37
metnuda. AE. 10: 557
metnuda. G. 2: 419
metanus. G. I: 186, 335. AE. I: 23, 61. 5: 716. 9: 346. II: 47
metenti. E. 4: 22
metentem. AE. 12: 21
metentes. G. I: 246
metus. G. 4: 239
metus. E. 3: 110. G. 3: 38
metus. AE. 4: 604. 6: 694
metuisse. AE. 10: 94
metus. G. 2: 333
metum. G. 3: 552. AE. I: 218, 562. 8: 431. II: 900. 12: 110, 850
metus. G. 4: 54
metus. G. 2: 491. AE. I: 362, 463, 548, 3: 682. 5: 420. 6: 276. N. II. 5: 807. 7: 438. 9: 90. 10: 9, 11, 732. 12: 316
metanus. AE. 6: 733
metum. AE. 2: 666. 4: 318. 6: 112. 8: 144
metus. E. 3: 23, 66, 76. AE. I: 231. 2: 522. 6: 835. 8: 168. 10: 902
Mexentii. AE. II: 7
Mexentius. AE. 7: 648, 654. 8: 7, 482, 501, 569, 9: 522, 586. 10: 150, 204, 689, 714, 729, 742, 762, 768, 897. II: 16. *Mexentius* Divum contemptor quare a Virgilio dicitur *sir*, disputat *Macrob. Saturn. lib. 3. cap. 5.*
me, id est, *mibi*. AE. 6: 104, 123
micans. AE. 8: 392
micans. AE. 7: 743. 9: 189. 10: 396. N. II. 5.
micantia. AE. 2: 734. N. II. 5: 9: 733
micat, scilicet equus. G. 3: 84, 439. AE. I: 90. 2: 475. priore testimonio, & tertio utitur N. II. 5: 7: 743. 10: 134. 12: 102
 Micare, duobus in locis apud Cicero. *digitus* *lostiri* significat, quod vernaculus sermo dicit; *Giocar alla mora*, cuius rationem in Stoico reddidimus. *Mica* quoque adverbium Veneri idiomatis, quo saepe immerito ab imperitioribus ridemur; & *Mica* *Etruscorum*, nec non *Cenomano*rum vocabulum ab eodem hoc fonte derivatum esse, *mediana* luce clarius eodem in Stoico aperimus.
Mycenae. AE. 5: 52. *Periphra*sis est *mediac*. 7: 372
Mycenas. G. 3: 121. AE. I: 284. 2: 25, 180, 577. 6: 838
Mycenaeus. AE. II: 266
Mycenis. AE. 15650. 2: 331. 7: 222. 9: 139
Mycon. E. 7: 30
Myconis. E. 3: 10

Mycono celsa, *Gyaroque revolvit errantem*, sc. *Orygiam*. AE. 3: 76
Mycon, seu *Myconos*, vulgo *Mycon*, *Gyarus vero Iero*.
Mygdonides juvenis Coroneus. AE. 2: 342
Mygdonides a *Mygdone* patre *Coroneus* dicitur: quem, ut *proceri* *coroneus*, ita *ignavi* *fuille*, *Zenobius* auctor est, *vecordemque* adeo, ut *maris* *undas* *enumeraret*.
migrantes cernas. AE. 4: 401. *honestae* *locutio*, & *Poëtae* *usitata*.
Migrate. E. 9: 4
Manilius *primam* *contraxit*: *Nasentem* *acciperent proprias*, *signifque* *migrarent*.
mibi. E. I: 7, 36, 45. 2: 22, 36, 37, 40, 58. 3: 1, 2, 21, 23, 33. 4: 66, 76, 83, 100, 103, 104. 4: 53. 5: 72. 7: 6, 21, 37, 43. 8: 6, 8, 89, 91, 95. 9: 33, 53. 10: 1, 33, 37, 41, 46, 50, 58, 73. G. I: 45. 2: 43, 252, 485. 3: 16, 19, 56, 435. 4: 327. AE. I: 8, 67, 71, 77, 78, 136, 139, 326, 574, 623. 2: 70, 97, 124, 132, 137, 149, 157, 271, 274, 589, 624, 642, 710, 735, 773. 3: 29, 183, 194, 251, 310, 362, 489, 713. 4: 15, 24, 125, 315, 327, 328, 387, 421, 436, 379, 483, 624, 676. 5: 17, 28, 30, 162, 305, 397, 475, 636, 724, 789, 804, 812. 6: 266, 343, 365, 456, 502, 625. 7: 44, 120, 122, 266, 268, 302, 331, 438, 548, 598. 8: 61, 65, 160, 163, 166, 169, 382, 508, 538, 560, 575. 9: 18, 85, 137, 148, 187, 194, 260, 285, 297, 422, 491. 10: 51, 254, 333, 442, 528, 607, 613, 676, 773, 849, 902. II: 43, 57, 97, 275, 479, 316, 348, 416, 537, 580, 592, 791. 12: 176, 190, 193, 315, 317, 500, 566, 620, 639, 646, 801, 808, 873, 882, 884, 928
Mibi, tibi, sibi, cui, mihi, tibi, quasi, nisi, *finalem* *communem* *habent*. *Exempla* *sufficiet* *tam* *praefens* *index*, *quam* *aliorum* *optimum* *Poëtarum* *alii*, *qui* *quasi* *Herculeo* *labore* *nostro* *in* *manus* *studiosorum* *deinceps* *exibunt*.
miles. E. I: 71. AE. 2: 7
Milesta. G. 3: 306. 4: 334
millio. G. I: 216
millie. AE. 2: 20, 495. 3: 400. 9: 161. II: 516, 546
millia. AE. II: 261, 585
milliam. AE. 8: 516
millia. E. 2: 21. AE. I: 499. 2: 198. 4: 701. 5: 89, 590, 609. 6: 110, 748. 7: 338, 653, 725. 8: 291. 9: 148. 10: 167, 178. II: 61, 397, 121753. *Millie*, *centum*, & *sexcenta*, saepe pro infinito numero accipiuntur.
millia. G. 4: 473. AE. 2: 331. scil. *ultrorum*. 5: 806. 9: 132, 549. 10: 761
millibus. AE. I: 491. 5: 75, 289. 8: 496. II: 167. 12: 125
Mimanta. AE. 10: 702, 706
minaces. G. I: 484. 3: 77
minaci. AE. 8: 668
minacis. AE. 10: 817
minas. AE. 4: 88
minans. AE. 2: 240
minantem. G. 2: 457

I N D E X E R Y T H R A E I

mirantur. AE. 8: 649
mirantur. AE. 1: 162. 3: 540
miraris. AE. 8: 578. 10: 900
miras. G. 3: 421. AE. 3: 265. 4: 44. 6: 113. 8: 60. 10: 453, 695
miratur. AE. 2: 628. 10: 196, 810, 12: 654, 760
Miricus, fluv. E. 7: 13. G. 3: 15. AE. 10: 206
Minerva. G. 1: 18. AE. 8: 409
Minervae. G. 4: 246. AE. 2: 31, 189, 404. 3: 531. 5: 284. 6: 840. 7: 805. 11: 259
Minervam. AE. 8: 699
Minervae. AE. 11: 548
minime. advrb. AE. 6: 97
minio. E. 10: 27
Minionis. AE. 10: 183
minis. AE. 8: 40, 374
ministra. AE. 7: 619
ministerium. AE. 6: 223
ministrant. G. 3: 126. AE. 1: 213. 8: 181
ministrantem. G. 4: 146
ministras. AE. 11: 658
ministrat. G. 2: 213, 431. AE. 1: 150, 5: 640, 6: 302, 9: 764. 10: 218. 11: 71
ministrat. AE. 1: 705
ministris. AE. 2: 580
ministro. AE. 2: 100
ministros. G. 3: 488
ministrans. AE. 12: 702
Minota. AE. 6: 14
minor. G. 2: 99, 3: 240, 306. AE. 5: 803. 9: 342, 452. 10: 129
minorem. AE. 9: 593
minores, scil. aetate, spes. G. 4: 180. AE. 1: 532, 733. 3: 165. 6: 822. 8: 268
Minoris, sermo est Poeticus, quo accipiendi sunt omnes, quos *Posteriores* Jurisprudentes appellant. Etiam si minores in liberorum recensione eum locum obtinerent, quem majores in parentum cognatione habent, Posteriores omnes ultra Trinepotes hac appellatione continebuntur. Hi & *Nepotes*, & *Posterii* a Poëta appellantur. Quos *Mam* etiam significavit, quom ait: *Et nati natorum, & qui nascuntur ab illis. Majores* autem haec voce contraria Poëta nunquam utitur. Vide *Parientes*.
Minos. AE. 6: 432
Minotaurus. AE. 6: 26
minus. E. 9: 64. G. 1: 393. 2: 429. 3: 311, 319. AE. 1: 633. 3: 482, 499, 561. 6: 212, 475. 7: 572. 8: 465. 10: 812. 11: 203, 755. 12: 107, 481, 616, 746
minutatum. G. 3: 485
mira. ablativus. AE. 9: 304. nom. pl. 10: 267
mirabar. E. 1: 37. AE. 8: 161
mirabile. G. 4: 60, 197
mirabile. G. 2: 30. 3: 275. 4: 554. AE. 1: 439, 652. 2: 174, 680. 3: 26. 4: 282. 7: 64, 78. 8: 81, 252. 9: 120, 10: 637. 12: 552
mirabilis. G. 1: 497
mirabor. E. 1: 70
miracula. G. 4: 441
miranda. AE. 1: 494
mirans. G. 4: 363
mirantibus. AE. 6: 854

mirantur. E. 6: 30. G. 1: 403. AE. 11: 709. 2: 32. 8: 91. 9: 55
mirata. E. 8: 2. AE. 5: 555. 7: 382
miratam. E. 6: 61
miratur. E. 5: 56. G. 2: 82. AE. 1: 424, 422, 456. N. U. 5: 651. 7: 813. 8: 92, 310, 619, 730
miratus. G. 3: 49. N. U. 5. AE. 5: 35. 6: 317. 10: 446
mirer. AE. 11: 126
miretur. G. 1: 38. AE. 8: 517
myricae humiles. E. 4: 2. 6: 10. 8: 94. 10: 13
 Has aemulatione Maronis Nalo tenues appellavit: *Perpetuque virens humilis, tenuisque myricae*. Vulgo *Tamarisco*, vocabulo Corinthorum. Nam illi *Tamariscum*.
miris. G. 1: 477. 4: 309. AE. 1: 354. 6: 738. 7: 89. 10: 822
Mirmidonum. AE. 2: 7, 252, 785. 11: 403
miro. AE. 3: 298. 4: 498. 7: 57
miros. E. 1: 11
myrta. AE. 12: 100
myrta. G. 1: 306
myrta proxima, scil. *laurus*. E. 2: 54
myrtae. AE. 6: 443
myrtis. G. 2: 112
myrta. G. 1: 28. AE. 5: 72
myrtos. E. 7: 6. G. 4: 124
myrtum. AE. 7: 817
myrtus. sc. *gratissima*. E. 7: 62, 64. G. 2: 64, 447. AE. 3: 23
Myrtus, Graeco *μύρτιον* dicitur, & *μύρτιον* & *μύρτιον*. Eadem *μύρτιον* Antiphoni, & *μύρτιον* Archilocho; unde stios *Myrtum* dicitur. *Myrtus* & *Myrta* a Catoe masculino & foeminino sexu, Graecorum imitatione. Sed & *Myrta* Varroni, Y in V versa. Hinc *Myrtatum* & *Martatum*, *Myrtatum* & *Martatum*, genus farcininis, ab hujus arboris bacis, quae ante piperis usum, ejus vicem praestabant. Inde *monren* quoque farcininis *Martadello* apud imperitum vulgus mansit, & arbor ipsa *Smertella*, qua appellatione & genus murtae intelligitur, qua maxime myrtis frondibus condita, Dalmatae aviculanae carnes invetant.
miscant. AE. 8: 432
miscans. AE. 12: 205
miscens. G. 2: 282. 3: 220, 449. AE. 4: 210. 9: 714. 10: 23. 12: 720
miscentem. AE. 10: 721
miscetur. G. 4: 76, 311. AE. 2: 298. 3: 557. 12: 714
miscere. AE. 1: 134. 12: 805
misceri. G. 1: 599. AE. 1: 124. 4: 112, 160, 411. 7: 704. 12: 217
miscer. AE. 1: 291, 440. 2: 329. 6: 727. 12: 628
miscis. E. 2: 157
miscitur. AE. 2: 487. 12: 445
miscionem. 10: 2: 129. 3: 283
miscit. G. 1: 9. AE. 5: 791
Miscus. AE. 6: 189
Miscum. AE. 6: 162, 164, 218
Miscus. AE. 3: 239. 6: 234
miset. AE. 12: 292

mistra. AE. 4: 697. N. de doctor. *Indeg. Quem si leges, omnino operas peccatum facies, quanquam fortasse magis suus locus hic esse possit in v. Ante diem.*
miserabere. G. 4: 240
miserabile. E. 5: 21. G. 4: 524, 532. AE. 1: 111. 2: 798. 9: 465. 11: 59. 12: 338
miserabilis. G. 4: 454
miserat. E. 9: 28. AE. 1: 344, 769. 4: 315, 420, 429. 5: 623, 671. 9: 216, 475, 484. 11: 156, 215. 12: 58, 604, 873
miseram, scil. *Emydicam*. G. 4: 494, 526
miseram. AE. 9: 285. 10: 829. 12: 881
miserandus. G. 3: 478. AE. 3: 138, 551. 11: 259
miserandae. AE. 11: 593
miserande. AE. 6: 822. 10: 327, 825. 11: 42
miserandus. AE. 5: 509
 Vulgo *il Poveretto*, vel *il meschino*.
miserans. G. 2: 499. AE. 5: 452. 10: 823
miserantem. AE. 8: 74
miserantur. AE. 10: 758. 12: 243
miserari. AE. 5: 350
miserat. AE. 9: 177, 547, 583
miserata. AE. 1: 597. 4: 693. 10: 234, 686
miserate. AE. 6: 56
miseratus. G. 1: 41, 466. AE. 4: 370. 5: 727. 6: 28, 332, 476
miserere. G. 4: 534. AE. 2: 566. 7: 727. 744. 11: 430
miseretur. AE. 2: 645
miserere. E. 2: 7. AE. 2: 143, 144. 4: 318, 435. 6: 117. 9: 495. 10: 598. 11: 365, 322, 43, 613, 777. 934
miseretissimus. AE. 2: 145
miserescite. AE. 8: 573. 10: 676
miseres. AE. 5: 354. 7: 360, 361. 9: 787
miseri. G. 3: 262. AE. 1: 524. 2: 42, 132, 248, 459. 3: 639. 4: 20. 7: 596. 8: 121. 12: 203, 221, 261, 636, 932
miseris. G. 3: 66, 323. AE. 1: 630. 2: 199. 6: 721, 736. 8: 376, 537. 9: 472. 10: 61, 610, 611, 612. 11: 119, 282. 12: 452
miseris. AE. 9: 785
miserere. E. 2: 58. AE. 2: 70, 426, 738. 6: 370, 824, 828. 10: 349. 11: 63. 12: 541, 813, 881
miserorum. AE. 2: 140. 3: 622
miserus. E. 1: 73. G. 2: 152, 505. 3: 423. AE. 2: 215. 10: 89. 11: 360. 12: 153
miserissima. AE. 2: 5, 411. 4: 117, 437. 11: 885
miserissime. AE. 2: 519
miserissimus. AE. 2: 655. 6: 618
miserum. E. 3: 27. AE. 2: 39. 3: 41. 5: 655. 6: 21. 12: 646
misit. E. 3: 71. AE. 4: 406. 8: 563. 11: 397
misit. G. 4: 362. AE. 2: 87. 4: 254. 5: 606. 7: 221, 715, 762. 8: 506. 9: 2. 10: 634. 12: 554
missa. G. 2: 385, 452. AE. 10: 330. 11: 799
 Hujus imitatione Claudianus ait: *missaque Pado qui remigat alumnus*. Utrouque autem *Alumnus* pro navigio accipitur: vel quia *primus alumnus fuit* *se-*

I N V I R G I L I U M.

fac conatus; ut canit idem Virgilius vel quia uterque Poeta alludit ad alnos Bacchi ripis familiares, Quippe Apollonium, & Graeci, Heliades non in populus, sed in alnos mutatas scribunt.

missae. AR. 10: 457
missi. AR. 11: 511
missile. AR. 10: 421, 773. 12: 278
missilibus. AR. 9: 520. 10: 716, 802
missio. AR. 5: 286, 545
missos. AR. 12: 516
missa. AR. 7: 752
missum. AR. 9: 483
missuram. AR. 8: 534
missus. G. 3: 447. AR. 3: 595, 688. 4: 376, 377, 574. 6: 812. 10: 779
missus. G. 1: 166
missus. HUV. G. 4: 370
missus. G. 1: 448
missus. AR. 1: 292
missus. E. 10: 61
missi. G. 1: 344
missis. E. 1: 81. N. U. 5.
missigat. AR. 5: 783
missio. G. 2: 522. AR. 8: 88
missa. ablat. AR. 4: 216
missae. AR. 9: 616. N. U. v. diadema.
missam. E. 3: 71. AR. 9: 200. 12: 14
missamus. AR. 12: 629
missant. AR. 8: 148. 12: 191
missatur. AR. 11: 27
missus. E. 3: 76. G. 3: 64. N. U. 5. AR. 6: 85
missus. AR. 6: 380
mittere. AR. 3: 440
mitteret. AR. 4: 231. 11: 47, 81
mittis. G. 3: 323. N. U. 5. 4: 545
mittes. G. 1: 229
mittetur. E. 4: 36
mitti. AR. 9: 193. 11: 352
mittimur. AR. 6: 744
mittimus. E. 9: 6. AR. 2: 115
mittis. G. 1: 57. 4: 553. AR. 1: 633. 3: 155. 4: 243. 6: 543. 9: 361, 645. 10: 351. 11: 60. 12: 362, 514
mittite. AR. 1: 203. N. U. 5. 4: 623
mittitur. AR. 8: 9. N. U. 5.
mittis. AR. 11: 256. N. U. ibid.
mittunt. AR. 6: 895. 9: 663, 733
mixta. E. 4: 20. AR. 7: 661, 9: 349. 10: 742. 12: 68, 340
mixtae. sc. apes. G. 4: 79
mixtas. E. 5: 3
mixti. AR. 4: 145. 5: 293. 11: 194
mixtis. E. 10: 55
mixto. AR. 2: 609. 3: 99. 10: 871. 11: 807, 880. 12: 667
mixtus. AR. 5: 470
mixtum. G. 3: 516. AR. 6: 25. 12: 838
mixtus. AR. 8: 510. 10: 398
Mnacissus. E. 6: 13
Mnacissus. AR. 4: 288. 12: 561
Mnacissus. AR. 5: 184. 10: 129
Mnacissus. AR. 5: 116, 117, 189, 194, 210, 218, 493, 494, 507. 9: 173, 306, 779, 781, 812. 10: 143. 12: 127, 384, 443, 459, 549
Venerabundem adi Bedam, ubi de communibus syllabis agit, qui mihi in *Mnacissus* non satisfacit.

mobilit. G. 2: 417. 3: 165
mobilitate. AR. 4: 175
modi. AR. 10: 247
modis. G. 1: 477. 4: 309. AR. 11: 354. 6: 738. 7: 89. 10: 822
modo. E. 1: 14. 4: 8. 9: 27. G. 1: 419. 2: 285. 3: 10, 73. 4: 323. AR. 1: 389. 401. 2: 160. 3: 116. 4: 50, 109. 5: 25, 438, 493. 7: 269. 9: 43, 141. 11: 141
modo. E. 5: 50. G. 2: 226, 270. 4: 120, 284. AR. 3: 459. 5: 599. 6: 892. 9: 119, 706
modos. G. 2: 20. AR. 7: 701
modulabor. E. 10: 51
modulans. E. 5: 14
modulatus. G. 4: 567
modum. G. 4: 236. AR. 4: 475. 7: 129. 10: 502. 11: 328
modus. E. 2: 68. 10: 28. G. 2: 73. 3: 54. 4: 537. AR. 4: 98, 294. 12: 157
moenia. AR. 1: 75. 259, 264, 277, 366, 410, 437, 645. 2: 187, 193, 234, 242, 252, 294, 298, 705. 3: 17, 85, 100, 159, 398, 399, 504, 704. 4: 74, 96, 220, 325, 655. 5: 3, 633, 717, 737, 798, 811. 6: 543, 549, 631. 7: 131, 145, 153, 157, 670, 740. 8: 165, 385, 715. 9: 39, 144, 160, 196, 218, 241, 286, 524, 782. 10: 22, 119, 167. 11: 140, 288, 323, 506, 619, 629, 871, 900, 915. 12: 148, 193, 361, 579, 585, 620, 670, 706, 745
moenibus. G. 4: 193. AR. 1: 95. 2: 328. 3: 255, 322, 345. 5: 624. 9: 676, 726, 805. 10: 469. 11: 567, 882, 884, 895. 12: 116
moerens. G. 4: 511. AR. 4: 32
moerentem. G. 3: 518. AR. 8: 711. 10: 860
moerentes. AR. 11: 211
moerentia. AR. 1: 197
moerentis. AR. 12: 399
moerentium. AR. 11: 216
moeret. AR. 4: 82
N. U. 5. ubi inter merere, id est, militare, & moerere, id est, dolere, nullam in scriptura videtur agnoscere differentiam.
Moeris. E. 9: 1, 61
Moeris. E. 8: 98. 9: 53, 54
Moeris. E. 8: 96. 9: 16
moerorum. AR. 10: 24
Moesia. G. 1: 102
moesia. E. 1: 37. AR. 3: 482. 10: 820. 11: 92
moesia. AR. 3: 64. 11: 35. 12: 30
moesiam. AR. 4: 476. 6: 445. 11: 26, 147. 12: 682
moesias. AR. 2: 280. N. U. 5. 5: 48. 11: 482
moesii. AR. 6: 434. 9: 471. 10: 840. 11: 52, 226, 454. 12: 110
moesia. G. 4: 515
moesissimus. AR. 2: 270
moesto. AR. 6: 156. 11: 38
moestorum. AR. 2: 681
moestas. AR. 6: 333
moestum. G. 1: 480. AR. 1: 202. 6: 340. 10: 191. 11: 189. 12: 44, 514, 601
moestas. AR. 2: 769. 9: 498. 11: 76
mola. AR. 4: 517
molan. E. 8: 82

molaribus. AR. 8: 259
mole. G. 3: 370. AR. 3: 579, 656. 5: 118, 223, 431. 6: 232. 7: 589. 8: 199, 693. 9: 35, 542. 10: 771. 12: 161, 575
moleum. AR. 1: 61, 421. 2: 32, 150, 185. 5: 790. 6: 727. 9: 516
molest. AR. 1: 134. 2: 497, 608. 8: 191, 11: 130
molestus. AR. 5: 439. 9: 711
molinur. AR. 3: 6
moliur. AR. 3: 132
molire. G. 4: 331
moliri. G. 1: 271. AR. 1: 414. N. U. 5. 424, 564, 2: 109. 7: 127, 290. 10: 131
moliris. AR. 4: 273, 309
molis. AR. 1: 33
molita. sc. *hassa.* AR. 10: 477
molitur. G. 1: 329. AR. 4: 233. 6: 497. 7: 158. 12: 327, 852. a *Molitor* si brevis. Aufson. *Molitur per utramque cavernam.*
molitus. G. 1: 494
molle. G. 2: 12. 3: 299. AR. 9: 341. 11: 64
molles. E. 1: 82. G. 1: 57. 2: 470. 3: 435. AR. 4: 423. 7: 390
molli. E. 2: 72. 3: 45, 55. 4: 28. 5: 38. 6: 53. 8: 64. 9: 8. N. U. 5. G. 2: 120. N. U. 5. 204, 293, 464. AR. 2: 683. 4: 147. 8: 388. 10: 138, 192, 818
molli. E. 2: 50. 10: 42. G. 2: 389. 3: 41, 76, 520. 4: 348. AR. 9: 804. 11: 622. 12: 25
mollium. E. 5: 31. G. 2: 384. 3: 188, 295, 386. AR. 7: 488. 8: 415. N. U. 5. 666. 9: 817. 11: 452, 728
mollior. E. 7: 45. G. 1: 312. AR. 8: 726
molli. G. 4: 137. AR. 1: 693. 4: 66. 11: 69
molissima. G. 1: 341. AR. 4: 293. N. U. 5
molisti. AR. 1: 57
molite. G. 2: 36
moliter. E. 10: 33
molitus. G. 1: 494
mollius. AR. 6: 847. 7: 357
Moloch. G. 3: 19
maloffum. G. 3: 405
momordis. AR. 11: 418
mon. AR. 7: 41
monat. G. 1: 457
monat. AR. 7: 110
monabo. AR. 3: 436
monent. AR. 3: 684
monere. AR. 4: 557
moneret. G. 1: 353. AR. 3: 712. 11: 47
moneri. AR. 3: 461
monet. G. 1: 465. AR. 10: 439
monile. AR. 1: 654
monilia. AR. 7: 278
monimenta. AR. 3: 102, 486. 4: 498. 6: 26, 512. 8: 312, 356. 12: 945
monimentum. AR. 5: 538. N. U. 1. 572
monita. AR. 8: 336
moniti. AR. 2: 183. 3: 188. 6: 620
monitis. AR. 4: 331. 8: 504. 10: 110, 689
monis. AR. 4: 282, 465. 6: 533. 9: 501. 10: 397
monitus. AR. 7: 102
Monoch. AR. 6: 830
mons. AR. 1: 105. 3: 92, 105. 12: 687, 929
monstra. G. 1: 185. AR. 3: 59. N. U. 6. v. *mon-*

I N D E X - E R Y T H R A E I

- monstra, prodigia, & portenta.*
&c. II. 5. 583. 6: 285, 729. 7: 21, 270.
 8: 289, 698. 9: 128
Monstrum velut monestrum a monendo, vel quod futurum monstrat, ut Helio Stiloni placet; quod & Afsinius Capito probat.
monstrabat. AE. 3: 690
monstrante. AE. I: 382
monstrantem. AE. 6: 446
monstrantur. AE. 6: 440. 7: 569
monstrat. AE. I: 444
monstrat. AE. I: 418. 2: 388. 4: 498. 6: 8. 8: 337, 343, 345. 9: 44. 11: 892
monstrata. AE. 4: 483, 636
monstratas. AE. 4: 549
monstrate. AE. I: 321
monstrator. G. I: 19
monstrum. G. 2: 477
monstris. E. 6: 75. AE. 2: 171. 3: 307. 5: 659. 7: 81, 376, 780
monstro. G. 3: 152. AE. 5: 849. 7: 348. 8: 198. 12: 246, 874
monstrum. G. 4: 554. AE. 2: 245, 680. 3: 26, 214, 658. N. II. 5. 4: 181. 5: 523. 9: 328. 8: 81, 9: 120. 10: 637
montana. AE. 5: 440
montano. AE. 2: 305
monte. G. 3: 240. AE. 3: 655. 4: 159. 6: 234. 7: 697. 11: 849
montem. G. 3: 213, 373. AE. I: 81. 2: 804. 7: 713. 8: 231
montes. E. 5: 28, 63. 6: 41, 65. G. I: 283. 2: 260. 3: 254, 270, 412, 535. 4: 461. AE. I: 61. 2: 636. 3: 206, 508. 4: 151, 155. 8: 692. 11: 810. 12: 113
monti. AE. 12: 135
montibus. E. I: 84. 2: 5, 21. 5: 8. 6: 52, 71. 7: 56, 66. 10: 32. G. I: 43, 342, 358. 2: 111. 4: 112, 433, 474. AE. I: 607. 2: 626. 3: 6, 225, 644, 675. 4: 164, 491. 6: 182, 774. 7: 387, 563, 758. 8: 53, 321, 692. 9: 92, 674. 10: 544, 707, 766. 11: 569, 836. 12: 523
montis. E. 5: 76. 6: 40. 8: 59. G. 2: 186. 4: 361, 419. AE. I: 55, 245. 2: 15. 3: 274, 575. 5: 35. 6: 360. 7: 674. 8: 191, 221. 9: 569. 10: 128, 698. 11: 320, 513, 526. 12: 684
montisae. AE. 7: 744
monniffet. E. 9: 15
monumenta. vide *monimenta.*
Mopse. E. 5: 1, 10. 8: 29
Mopso. E. 8: 26
mora. E. 3: 52. G. 2: 482. 3: 110. 4: 185, 548. AE. I: 746. 2: 701. 3: 207, 473, 548. 5: 140, 368, 458, 639, 749. 6: 177. 7: 156. 10: 153, 308, 622. 11: 19, 713. 12: 11, 74, 541, 553, 565, 889
morae. AE. 2: 282. 3: 453. 9: 143, 232. 10: 400
morax. E. 10: 12. AE. I: 414. 10: 428
morandi. AE. 4: 51
morando. AE. 10: 798
morantem. AE. 4: 568. 5: 184
morantes. G. 4: 28, 70, 138. AE. 7: 620
morantibus. G. 3: 565
morantur. AE. 5: 27, 766. 6: 40. 11: 297
morari. AE. 6: 487. 12: 676
moras. G. 3: 43. AE. 4: 407, 569. 7: 315. 8: 443. 9: 13. 10: 485, 658, 888. 12: 431, 699
morata. AE. 4: 649
moratur. AE. I: 670. 2: 287, 373. 4: 235. 7: 253. 9: 368, 439
moratus. AE. 3: 610. 5: 381. 12: 506, 781
morbi. G. 3: 67, 471. 4: 397. 532. AE. 6: 275
morbo. G. 3: 95, 478, 485, 561. 4: 252, 318
morborum. G. 3: 440
morbos. G. 3: 552. AE. 10: 274. 12: 851
morbus. G. 3: 504
mordet. AE. 12: 274
more. G. 3: 177, 461. 4: 66. AE. I: 318. 3: 65, 369. 4: 57, 551. 5: 96, 244, 694. 6: 39, 223. 7: 204, 247, 357, 377, 617. 8: 186, 344, 544, 635. 10: 604, 832. 11: 35, 142, 186
morem. G. I: 51, 245. 2: 227, 250. 4: 197. AE. I: 559. 3: 408. 5: 556, 596. 6: 852. 7: 159. 8: 88, 282. 11: 182, 616. 12: 401, 836
moret. AE. 12: 874
morete. AE. 2: 550. 4: 547. 10: 600, 743
morentur. AE. 2: 439
moret. G. 4: 5. AE. I: 264. 6: 683. 9: 254. 11: 347. 12: 834
moretur. AE. 7: 388
more. E. 2: 7. AE. 2: 317. 3: 323. 4: 475, 564. 11: 895. 12: 646
morem. AE. 2: 353. 4: 660
moremunda. G. 3: 488. AE. 6: 732. 10: 341
morebundam. AE. 4: 323
morebundam. AE. 5: 374
morebundus. AE. 10: 590
morem. AE. 2: 670. 4: 659
morens. E. 2: 38. 7: 57. 8: 20. 10: 67. AE. 4: 678. 7: 2. 9: 350, 362, 436, 443, 754. 10: 489, 782. 11: 418, 669, 816
morentem. AE. 4: 674
morentia. AE. 10: 463. 11: 665
morentibus. G. I: 107. 3: 510
morentis. E. 8: 60. AE. 4: 610. 10: 821
morentum. AE. 11: 633
morere. AE. 2: 524. 11: 857
Morini. AE. 8: 727
Napm finitimi Oceano. Vulgo Terra Vana.
moris. E. 6: 22
moritura. G. 3: 263. 4: 458. AE. 4: 308, 415, 519, 604. 12: 55, 602
moritur. AE. 10: 811
moriturus. G. 3: 501
moriturus. AE. 2: 408, 511. 9: 400, 554. 10: 881. 11: 741
moriturus. G. 3: 494
morit. E. 8: 106. AE. 2: 102, 325. 5: 400. 6: 528. 11: 177, 365
morit. AE. 4: 385. 11: 167
moribus. G. 4: 237
morfu. AE. I: 169. 2: 215. 10: 707. 12: 755
morfus. AE. 3: 394. 7: 112, 755. 12: 782
mortale. AE. 6: 50
mortalem. AE. 7: 771. 9: 101
mortales. G. I: 147. AE. 2: 605. 4: 277. 9: 677. 10: 376
mortalli. AE. 9: 95. 10: 375. 12: 797
mortalla. E. 8: 35. G. I: 123, 330. AE. I: 462, 542. 3: 56. 4: 412. 10: 30
mortalibus. G. I: 237. 3: 66. AE. 2: 140, 268. 5: 64. 10: 274, 759, 861. 11: 182. 12: 850
mortalis. G. 3: 319. 4: 326. AE. I: 323. 12: 740
morit. G. 3: 512, 518. AE. 2: 140, 447, 533. 3: 333. 4: 17, 244, 375, 436, 522, 644, 696. 5: 476, 483. 6: 121, 163, 371, 444. 8: 488, 709. 9: 348, 445. 10: 386, 642, 673, 849. 11: 159, 444, 796, 839, 846, 849. 12: 679
moritem. G. 4: 218. AE. I: 91. 2: 359, 645, 695. 4: 451. 6: 569. 9: 363, 401. 10: 829, 880, 900. 11: 348, 647, 881. 12: 41, 760
morit. AE. 10: 854
moriti. G. 4: 226. AE. 2: 62, 127. 5: 691. 6: 522. 9: 552, 599. 10: 662. 11: 115, 197. 12: 157, 464
moritferum. AE. 6: 279
moritis. G. 3: 68, 482. AE. 2: 369. 4: 662. 6: 333, 430. 9: 736. 10: 792. 12: 74, 546, 879
moritua. AE. 8: 485
moritua effe. E. 3: 15
morit. G. 3: 224. AE. I: 336. 7: 608, 731. 8: 316
morita. AE. 8: 371
moritibus. E. 5: 5
moritare. E. 6: 28
morat. AE. 3: 581
Mutat Claudians legiffe videtur, quom in primo de Rapto Proleptinae canit: Et quoties detrahit omnes carice rebell. In dextrum laevumque latas.
motibus. G. I: 475
motus. AE. I: 135
motu. G. I: 329. 4: 68, 365. AE. 5: 430. 12: 217, 503
motus. G. I: 350, 420. 4: 86. AE. 45 297. 6: 317. 11: 41, 225
movebant. AE. 2: 726. 9: 471
movebat. AE. 5: 280. 11: 446
movebit. AE. 6: 813
movebo. AE. I: 262. 7: 312
movebus. AE. 3: 519
movenda. AE. 8: 565
moveendus. G. 2: 418
moveus. G. 2: 264. AE. 3: 34. 5: 608. 10: 890. 12: 333
moveus. AE. 7: 252, 603
moveuentem. AE. 3: 656. 12: 904
moveutes. AE. 6: 820
moveo. AE. 7: 45
moveur. AE. 10: 42
moveur. G. 2: 316. 3: 521
moveuret. G. I: 353. 4: 505. AE. 3: 187. 8: 213
moveui. G. I: 130, 460. 2: 316. AE. 3: 91, 700. 6: 256, 399. 7: 429. 10: 432, 626. 11: 408
moveut. G. I: 509. 3: 236. AE. 4: 272. 5: 349. 6: 405, 432. 7: 252, 473. 10: 40. 11: 368. 12: 6
moveute. AE. 7: 641. 10: 163
moveutar. AE. I: 714. 4: 170, 438. 6: 470
movei. AE. 2: 96
moveit. G. I: 123. AE. 11: 538
move. G. I: 24, 150, 260. 2: 267. 3: 46, 191, 296, 511. 4: 310, 393. AE. 5: 274, 598. 4: 176. 5: 117, 216. 8: 613. 9

I N V I R G I L I U M .

9: 242. 10: 438, 741. 12: 438
multo. AE. 10: 570, 817. 11: 817. 12: 740
multane. AE. 2: 333. 7: 665. 10: 601, 681. 12: 378, 511, 736
multonem. AE. 10: 652, 798. 12: 357
multonibus. AE. 2: 449. 12: 663
multis. AE. 8: 218
multire. AE. 3: 92. 4: 490. 6: 256. 8: 215, 361, 526
multisibus. E. 6: 48. O. 3: 150, 554
multus. O. 2: 470. AE. 2: 223. 12: 102
multatam. AE. 11: 839
mulcebant, scil. *volucres*. AE. 7: 34
mulcebat. AE. 7: 755
mulcens. AE. 5: 464
mulcentem. G. 4: 510
mulcere. AE. 1: 66. 8: 634
mulces. AE. 1: 153, 197
Multiber. AE. 8: 724. Vide *Vulcanus*
multura. G. 3: 309
multuram. E. 3: 30
multuralla. G. 3: 177. legitur & *multaria*, & *mulgaria*.
mulgeat. E. 3: 91
mulget. E. 3: 5
mulchribus. AE. 11: 687
mulier. AE. 7: 661
muliere. O. 3: 400
multa. E. 1: 34. O. 1: 176, 260, 287, 449. 2: 62, 295, 347. 3: 220, 226, 247, 297. 4: 180, 301, 320, 450, 473, 501. AE. 1: 5: 271, 334, 352, 465, 471, 750. 2: 283, 397, 694, 790. 3: 34, 610, 712. 4: 3, 205, 390, 395, 464, 610. 5: 270, 433, 434, 458, 608, 705, 806, 869. 6: 160, 285, 309, 332, 340, 349, 738. 7: 31, 89, 183, 200, 358, 535, 593. 8: 452, 522, 538. 9: 24, 210, 312, 348, 357, 589, 669, 724. 10: 531, 554, 662, 839, 890. 11: 78, 197, 205, 222, 224, 425, 471, 697, 744, 760, 788. 12: 23, 68, 294, 328, 402, 456, 506, 601, 612, 720, 886
multae. O. 1: 506. 2: 103. 3: 471. AE. 6: 311. 7: 236. 11: 581
multam. AE. 6: 414. 9: 343
multas. AE. 8: 13
multi. O. 1: 225. 3: 398. AE. 2: 124. 5: 302. 7: 54, 236, 718. 10: 288
multiplicem. f. *loricam*. AE. 5: 264
multiplii. AE. 4: 189
Lucretius 2. *Multiplexque hoc spatium transcurrere eodem, si producta*.
multis. AE. 3: 346, 377. 5: 75, 289, 644, 815. 7: 564, 588. 8: 571. 9: 217, 315, 565. 10: 620
multo. adverb. E. 3: 35. O. 1: 167. 2: 259. AE. 2: 199
multo. nomen. E. 5: 69. O. 1: 197. 2: 190. 4: 139, 268. AE. 1: 412. 2: 532, 551, 662. 3: 151, 372, 474. 5: 736. 6: 87. 7: 498, 746. 9: 336, 458, 466. 10: 499, 505, 844. 11: 421
multorum. AE. 5: 865
multos. G. 1: 193. 2: 208, 294. 4: 208. AE. 1: 31, 628. 2: 363, 398, 715. 5: 60. 8: 481. 9: 85, 725. 10: 708, 709, 839. 11: 426. 12: 329
multum. E. 3: 18. O. 1: 94. N. tr. 6, 161. plus a multo. 2: 272. AE. 1: 3. 3: 348. 6: 481. 9: 501. 10: 434, 839. 11: 49

multas. AE. 4: 3.
mundi. E. 6: 34. O. 1: 5, 232. 2: 336. 9: 93
mundum. E. 4: 9
mundum. E. 4: 50
mundus. AE. 6: 31. O. 1: 240
munera. E. 2: 44, 56. 3: 63, 68. G. 1: 12. 3: 527. 4: 40, 534. AE. 1: 636, 647. 3: 177. 4: 217, 263, 624. 5: 109, 247, 348, 354, 846. 7: 242, 261. 8: 613. 11: 195, 249, 281, 333. 12: 393, 520
munere. E. 5: 53. O. 1: 7, 238. 3: 391. 4: 178, 520. AE. 5: 282, 337, 361, 537, 652. 6: 637, 886. 8: 273
muneribus. E. 2: 57. O. 2: 5. AE. 5: 532. 11: 26
muneris. AE. 8: 464
muniet. AE. 1: 271
munimen. G. 2: 352
munire. O. 4: 179
munus. E. 8: 60. AE. 4: 429, 647. 5: 535. 6: 142, 526, 629
munuscula. E. 4: 18
munali. AE. 12: 921
munri. AE. 9: 562
murice. E. 4: 44. AE. 4: 262. N. de genere vel colore vestium. 2: 205. pro vetusta laxorum asperitate. N. de improptiis. 9: 614
muris. E. 4: 32. AE. 5: 597, 805. 8: 355, 592. 9: 664, 738, 766. 10: 26, 263. 11: 256, 398, 597, 891
murmur. O. 1: 109. N. tr. 6. v. *mutillare*, & *murmur*. G. 1: 11. AE. 11: 298. 12: 239, 619
murmurata. AE. 4: 210. 10: 99
murmurat. AE. 10: 212
murmurare. AE. 1: 55, 124, 245. 3: 582. 4: 160. 5: 369. 6: 709. 12: 591
murmuris. E. 9: 58
murvo. O. 2: 535. AE. 3: 402, 535. 6: 549, 783. 7: 161. 10: 236
murorum. AE. 4: 89. 9: 468. 10: 144. 11: 130, 382
murros. O. 2: 157. AE. 1: 423, 483. 2: 33, 46, 234, 237, 278, 290, 610, 752. 3: 132. 4: 359. 5: 631. 7: 409. 8: 98. 9: 37, 43, 58, 65, 153, 161, 174, 196, 371, 478, 507, 511, 557, 599, 782, 800. 10: 70, 122, 200, 286, 671. 11: 17, 99, 304, 388, 468, 475, 506, 876, 906. 12: 555, 575, 586, 596, 690, 698, 706
Murrannam. AE. 12: 529, 639
murum. AE. 8: 474
mus. G. 1: 181
 Vide apud *Quintilian*. libro 8. ubi de *Otmatu* agit.
Musa. AE. 1: 8. 10: 191
Musae. E. 3: 60. 4: 1. 6: 69. 7: 19. O. 2: 475. 4: 315. AE. 9: 77
musaeum. AE. 6: 667
Musam. E. 1: 2. 3: 84. 6: 8. 8: 4. 9
Musarum. AE. 9: 775
Musas. G. 3: 11
Musco. E. 6: 62. G. 4: 18
musos. E. 7: 45
Musos. O. 3: 144
Musis. AE. 9: 774
musstant. G. 4: 188. AE. 11: 345, 454. 12: 718

mutat. AE. 12: 657
mutati. G. 1: 295
Quintil. Instit. Orat. 8. ita notat: *Illud quoque a quibusdam traditum, esse proprii genus ex appositione, quae Epitheta dicuntur, ut Dulce musum, & Cum dentibus albis.*
musso. G. 2: 7
mutabant. AE. 5: 702
mutabile. AE. 4: 569
mutabilis. AE. 11: 425
mutabilis. E. 4: 39, 44
mutanda. AE. 3: 161
mutant. G. 2: 511
mutare. E. 10: 64. AE. 3: 415. 12: 823, 825
mutari. G. 3: 69, 548. AE. 10: 627
mutas. AE. 12: 597
mutas. AE. 4: 595. 9: 611. 12: 37
mutata. E. 8: 4. G. 2: 50, 268. AE. 5: 604. 9: 220. 11: 543. 12: 784
mutatas. AE. 5: 679
mutatam. G. 2: 33
mutati. AE. 5: 19. 12: 240
mutatis. G. 1: 82
mutato. G. 1: 73. 4: 413
mutatos. E. 6: 78
mutatus. AE. 1: 658. 2: 274
mutaverit. O. 1: 418
mutavit. E. 8: 70. G. 1: 8. AE. 2: 389
mutemus. AE. 2: 389
mutentur. G. 3: 307
mutet. AE. 1: 674. 3: 581
mutina. G. 1: 301. AE. 7: 66. 10: 755
mutum. AE. 9: 341. 12: 718
Mutustae. AE. 7: 711
 In *Sabinis*, hodie sine vestigiis. Alias *Mutustae*, vel *Mutistae* ex *Dionysio* legit *Barbar*. *Castig. Plin. lib. & cap. 3*. ubi *Servii* indiligentiam reprehendit.
Musica. O. 1: 102

N.

N, pro sua integra Ne, id est, AN: ut *Pyrrhin'* AE. 3: 319. 6: 779. 10: 668. 12: 503. vide hic *Servium*. 797, 874
nabat. G. 4: 406
nata. AE. 7: 511
natae, sc. *apes*. G. 4: 77
natus. AE. 9: 331. 12: 749
Najades. E. 10: 10
Najadum. E. 6: 23
Nais. E. 2: 46
nau. E. 3: 78. 5: 82. 6: 18. 9: 35, 39. 10: 11. G. 1: 36, 144, 395, 451. 2: 212, 303. 3: 154, 559. 4: 9, 16, 35, 67, 92, 242, 287, 398. AE. 1: 308, 444, 518, 751, 755. 2: 189, 406. 3: 45, 316, 374, 379, 585, 630, 641. 4: 421. 5: 335, 533, 636. 6: 378, 667. 7: 598. 8: 197, 205, 591. 9: 194, 355, 469, 803. 10: 385, 394, 585. 11: 91, 848. 12: 206. Saepe per *Parentelin* interponitur.
nau. praecedente *que*. AE. 3: 341. 11: 108. praecedente *quia*. AE. 4: 696. 5: 13. 10: 6. sequente *quid*. 4: 368. 12: 637. sequente relativo *qua* & *quae*. G. 2: 57, 74. 4: 287. AE. 2: 373, 656. 3: 27,

INDEX ERYTHRAEI

- 9: 515. cum quis. E. 9: 39. O. 4: 445*
namque. E. 1: 7, 14, 32. 3: 33, 68. 6: 6, 31. 9: 59. O. 1: 432, 443. 2: 10, 204, 398. 3: 206. 4: 70, 96, 125, 158, 221, 273, 392, 487, 530, 536. AE. 1: 65, 318, 327, 390, 453, 466, 589. 2: 67, 583, 604, 681, 736. 3: 362. 4: 633. 5: 202, 525, 733. 6: 72, 117, 146, 343, 349, 366, 513, 860. 7: 79, 122, 765. 8: 497, 524. 9: 40, 297. 10: 19, 148, 189, 303, 401, 614, 815. 11: 12. 12: 247, 781
nando. AE. 5: 594. 10: 683
nantes. O. 1: 369. AE. 1: 118
nanti. AE. 10: 210
Napaeas. G. 4: 535
Nar. AE. 7: 517
Narcissi. G. 4: 160
Narcisso. E. 5: 38. 8: 53
Narcissum. E. 2: 48. O. 4: 123
nare. sc. apes. O. 4: 59. N. tr. 5.
naris. O. 4: 300. AE. 6: 497. 7: 480
naribus. O. 1: 376. 2: 140. 3: 85, 507. 7: 281. 12. 185
Nariciae. O. 2: 438
Naricil. AE. 3: 399
narrabat. O. 4: 345
narrabis. AE. 9: 742
narrantis. AE. 4: 79
narrate. AE. 2: 549
narraverit. E. 6: 78
nascentur. E. 3: 107
nascentem. O. 1: 441. 4: 224. AE. 10: 75
nascenti. E. 4: 8. AE. 8: 564
nascentia. E. 3: 92
nascentis. AE. 4: 515. 10: 27
nascentum. O. 3: 390
nascentur. O. 1: 434. AE. 3: 98
nasceret. E. 8: 17
nasctur. E. 4: 25. AE. 1: 286
nasctur. E. 4: 5. O. 2: 68. 3: 279. AE. 7: 44. 10: 275
nasctur. E. 5: 37. 8: 96. O. 2: 65, 85, 111
nata, id est, filia. AE. 7: 268, 358
natae. particip. AE. 8: 315
natae, id est, filiae in genitivo excepto secundo loco. AE. 1: 256. 2: 515. 6: 623. 7: 253, 360, 398
metallic. E. 3: 76
natam, id est, filiam. AE. 7: 95, 387. 11: 355, 554, 570. 12: 27, 42
natant. O. 1: 372
natantem. AE. 5: 181
natantes. O. 3: 198
natantia, id est, trepidantia. O. 4: 496. N. tr. 5. v. nare. AE. 5: 856
natantum. O. 3: 541
natantem. G. 3: 625
natantum. G. 1: 654
natat. O. 3: 260. AE. 4: 398
nate, id est, filii. O. 4: 396, 412, 591. AE. 1: 664, 665. 2: 594, 619, 704, 733. 3: 182. 4: 223. 5: 724, 725, 733. 6: 689, 698, 722, 781, 868. 7: 124. 8: 569, 613. 9: 83, 492. 10: 846, 851
nate Dea. AE. 1: 582, 615. 2: 289. 3: 311, 374. 4: 560. 5: 383, 474, 709. 8: 59
nati. E. 5: 22. O. 1: 523. 3: 128. 4: 375, 416. AE. 2: 538, 551, 789. 3: 98, 392, 480. 5: 285, 592, 621. 6: 116, 446. 8: 45, 615. 10: 470, 800, 906. 11: 53. 12: 411
nati. particip. O. 1: 63. AE. 6: 649
natis. AE. 8: 379. 10: 532
nato. AE. 1: 590. 3: 12. 8: 383. 10: 525, 878. 11: 57, 178, 181
natorum. E. 8: 47. AE. 2: 214, 527. 3: 98. 5: 645. 6: 22. 7: 532
nator. O. 3: 178. 4: 153, 200. AE. 2: 138, 579. 4: 33. 6: 820. 7: 518. 8: 413. 9: 603
nato. AE. 5: 644
natum. AE. 1: 407. 2: 663, 744. 4: 605. 6: 752, 888, 897. 8: 308, 510, 609. 10: 466. 11: 167
natura. O. 1: 61. 2: 9, 20, 49, 178. AE. 10: 366
naturae. G. 2: 483
naturas. O. 4: 149
natus. AE. 6: 90
navali. O. 3: 29. AE. 5: 493. 8: 684
navalia. AE. 11: 329
navalibus. AE. 4: 593
naves. AE. 5: 188, 487
navem. AE. 1: 120, 184. 5: 169, 283. 6: 336. 10: 660
naves. AE. 1: 145, 168, 362, 573, 644, 656. 2: 399, 462. 3: 71, 425, 465. 4: 998. 5: 29, 62, 247, 471, 665. 6: 4, 899. 8: 546. 9: 114. 11: 326
navis. G. 3: 542
navibus. AE. 1: 170, 193, 251, 381, 518, 525. 2: 254, 375, 613. 3: 385. 5: 713. 10: 213, 221
navisfragam. AE. 3: 553
navis. AE. 1: 67
navis. AE. 4: 237
navis. O. 2: 107, 443. AE. 5: 753.
navim. AE. 1: 188
navis. AE. 5: 161, 280. 6: 354
navita. O. 1: 137, 372. AE. 6: 315, 385
navitas. E. 6: 43. O. 1: 29, 304, 436. AE. 3: 207. 4: 418. 5: 207, 837. 7: 200
navitas. E. 6: 77. AE. 4: 543
Nantes. AE. 5: 704, 728
navitica. E. 4: 38
naviticus. AE. 3: 128. 5: 141
navitis. G. 3: 313. 4: 421. AE. 3: 275. 5: 130. 10: 99. 12: 767
Naxos. AE. 3: 125
*Pet epitheton nominis rationem exprimit. Naxos enim, una Cycladum, a verbo *νέξω*, quod est *bacchari*, dicitur, ut scribit Euphorion. Alii ab Eudymionis filio cognomine dictam volunt, vel ab ejusdem nominis altero duce Carum. Hanc & *Strongylen*, dein *Diam*, mox *Dionysia* a vinearum fertilitate: alii *Skiliam minorum* aut *Callipolin* appellarunt. Hodie *Nixia*. Juxta quam scopulim monstratur, cum castello, cui Graece nomen est *Strongylii*, alii *Pergola* vocitant: quod nomen ad *Strongylen* antiquum Insulae alludit, ubi etiamnum ingens templum videtur, quod olim Apollini sacrum fuisse, constat apud incolas fama est, quod comprobatur ejusdem statua, quae marmorea ante id castellum spectatur. Quanquam*

I N V I R G I L I U M.

704, 708, 740, 741, 778, 803. 3: 816, 173, 192, 202, 214, 242, 260, 324, 394, 451, 482, 484, 584, 585, 621, 628, 671, 712. 4: 5, 12, 33, 39, 91, 96, 171, 185, 233, 236, 273, 307, 308, 335, 338, 365, 371, 372, 427, 432, 501, 552, 561, 562, 618, 624, 696. 5: 8, 21, 23, 83, 146, 173, 186, 368, 378, 381, 394, 400, 458, 530, 541, 639, 651, 669, 684, 749, 780, 783, 784, 786, 803, 807, 809, 6140, 50, 88, 90, 117, 148, 212, 327, 348, 392, 393, 400, 408, 431, 440, 463, 470, 475, 487, 593, 600, 611, 613, 691, 722, 733, 736, 801, 804, 875, 7: 2, 115, 117, 203, 213, 215, 231, 232, 251, 261, 319, 360, 438, 466, 498, 572, 599, 610, 678, 686, 692, 703, 733, 809, 811. 8: 298, 316, 377, 398, 414, 443, 465, 635. 9: 10, 129, 131, 138, 152, 180, 187, 203, 208, 218, 220, 243, 298, 342, 395, 420, 425, 428, 472, 483, 486, 515, 518, 602, 610, 706, 738, 748, 795, 802, 806, 810, 813. 10: 106, 111, 121, 129, 291, 297, 308, 317, 320, 432, 434, 502, 510, 537, 581, 608, 652, 657, 712, 733, 740, 757, 793, 812, 880, 901. 11: 56, 98, 112, 113, 137, 164, 181, 203, 208, 228, 279, 307, 312, 343, 374, 382, 387, 413, 430, 443, 461, 643, 717, 802, 807, 843, 872, 881, 884, 907. 12: 12, 25, 63, 107, 135, 185, 289, 292, 207, 323, 352, 461, 480, 519, 534, 539, 541, 545, 553, 563, 630, 644, 679, 746, 801, 810, 840, 877, 890, 903, 907, 912, 917, 922, 931

neccidum. E. 3: 43, 47. 9: 26. O. 2: 282, 539. AE. 1225. 3: 912, 665. 4: 541. 5: 415, 608. 7: 376. 8: 697. 11: 70

neconon. O. 1: 212, 212, 53, 385, 413, 491, 472. 3: 72. AE. 1: 707, 748. 3: 352. 4: 140. 5: 100. 6: 183, 595, 645. 7: 221. 8: 345, 461, 646. 9: 169, 310, 334. 10: 27, 702. 11: 477, 603. 12: 23, 125

neccabat. AE. 8: 488

nece. AE. 8: 202

neceffe. AE. 3: 478. 4: 613, 6: 514, 937

necc. O. 3: 480. 4: 90. AE. 2: 85, 334. 12: 341, 513

necllar. E. 5: 71

necllare. O. 4: 164, 384. AE. 12433

neclle. E. 8: 77, 78

neclentur. E. 5: 309

neclis. E. 9: 219

neclit. AE. 4: 239. 12: 603

necllitis. E. 6: 23

necllo. E. 8: 78

neclandae. AE. 6: 28

neclandis. AE. 1: 543, 2: 555, 4: 487. 12: 572

neclandis. AE. 5: 785

neclando. O. 1: 278

neclandus. AE. 3: 653. 10: 84

neclaf. O. 1: 505. AE. 2: 184, 585, 698, 719. 3: 365. 4: 306, 563. 5: 197. 6: 391, 624. 7: 386, 596. 8: 173. 10: 497, 901

neclaf. interjectione. AE. 7: 73. 8: 688. 10: 623. Propos in Infinit. eade interjectione.

negabnt. E. 3: 24. AE. 3: 142

negabo. AE. 2: 78. 4: 334

negabunt. G. 2: 234. 3: 207

negant. G. 2: 215. 3: 131

negarat. AE. 10: 435

negaret. AE. 10: 614

negaret. O. 1: 149

negat. AE. 3: 171, 201. 4: 428. 7: 9. 12: 914

neget. E. 10: 3

Nemeae. AE. 8: 295

Nemeae genitivus a Nemea, quae & Nemeae; apud quam dicitur Hercules leonem occidisse. Fit autem a Nemea Nemeaeus possessivum quadrifyllabum, sicuti a Tegea Tegeaeus. Virg. *Adfis o Tegeae favens*. Propert. *Et calami Pan Tegeae tui*. Ovid. *Nempe sub his etiam pugis Nemeae lacertis*. ubi *Tegeae & Nemeae* primam syllabam corrumpunt: est grammatici quidam arbitrati sunt, eas voces esse trium syllabarum; falso etiam, quod primam producant, trahentes, ut moveant stomachum Maturantius, Christophor. Landinus, & si quid inter hos habet loci Pylades Brixiensis; qui doctores, ut videri volunt, elastic, in his quae etiam primis Graecis literalis imbutis cognitissima sunt tam turpius labantur; qui quo suam causam etiam testibus agant, Dii boni, quam imperite, vel eos corrumpunt, vel eorum testimonia minime intelligunt.

nenno. AE. 5: 305, 349, 383. 9: 6

nenora. E. 8: 86. 10: 9. O. 1: 334. 2: 120, 208. 3: 393. AE. 1: 191. 4: 70. 6: 803. 7: 580. 8: 314. 11: 902. 12: 929

nenore. AE. 6: 188

nenori. AE. 7: 775. 12: 719

nenorisi. E. 6: 72. O. 3: 436. 7: 566

nenorisa Zacynthus. AE. 3: 270

Z hic pro simplici consonante accipitur. Unde *sa* praecedens syllaba in sua remanet brevitate. Quem locum imitatus Lucanus sic ait: *Talis fama canit tumidum super aquora Xerxes*. ubi in *aquora* a finalis suam naturam non mutat, licet sequatur x, duplex litera; contra vero in 2. Georg. *convexa: Zephyrique tonat domus*: quae enim natura brevis producitur, propter sequentem duplicem.

nenorum. E. 6: 56. O. 1: 14, 359. 2: 15, 21, 323. 3: 45, 216, 520. AE. 1: 310. 6: 238, 639. 7: 83, 747. 9: 405. 11: 545, 557

nenpe. O. 3: 259

nenus. E. 6: 11. 7: 59. 8: 22. 10: 43. O. 1: 16. 2: 308, 401, 429. 3: 334. AE. 1: 165. 3: 112. 4: 118. 5: 149. 6: 386, 473, 658, 704. 7: 515, 759. 8: 92, 108, 216, 305, 345, 351, 599. 12: 722

Neoptolemi. AE. 3: 333, 469. 11: 264

Neoptolemus. AE. 2: 500, 549

Neoptolemus. AE. 2: 263

nepas. AE. 4: 163

nepotam. AE. 2: 310, 702. 10: 47

nepotes. E. 9: 50. G. 2: 294, 514. AE. 2: 194. 3: 198, 409, 505. 4: 629. 6: 682, 757, 786. 7: 99

neposi. AE. 9: 362

neposibus. O. 2: 58

neposis. G. 6: 884

nepotum. AE. 2: 508. 6: 864. 8: 788

Neptone. G. 1: 14. AE. 5: 14, 195, 782

Neptuni. G. 3: 122. 4: 387. AE. 5: 360, 863. 9: 145

Neptunia. AE. 2: 625. 3: 3: 7: 691. 8: 695. 9: 523. 10: 353. 12: 128

Neptuno. G. 4: 29, 394. AE. 2: 201. 3: 74, 119. 5: 640

Neptunum. AE. 5: 779. 8: 699

Neptunus. AE. 1: 125. 2: 610. 7: 23

nequa. AE. 1: 682. 2: 606. 3: 406, 452, 473. 8: 209. 9: 321. 11: 19. 12: 565

neque. E. 1: 41. 3: 102. 5: 25, 82. 6: 2. 7: 14. 9: 35, 38. 10: 11, 12, 62. O. 1: 95, 347, 395, 426, 433, 457, 514. 2: 203, 136, 138, 153, 287, 293, 420, 498. 3: 239, 242, 277, 352, 490, 559. 4: 96, 10, 37, 398, 447, 500. AE. 1: 269, 326, 440, 547. 2: 71, 78, 197, 491, 727. 3: 447, 496, 585. 4: 338, 380, 529. 5: 194, 217, 453. 6: 52, 347, 869. 7: 692, 757. 8: 143, 316, 569. 9: 180, 794, 802, 32, 679, 757, 855. 11: 44, 70, 159, 201, 228, 568, 703, 801, 846. 12: 135, 428, 464, 803

neque enim. G. 2: 104. 4: 207. AE. 1: 198, 643. 2: 376. 4: 170. 6: 368. 7: 195, 581. 8: 251. 9: 617, 704, 748. 10: 217, 865. 11: 537, 684. 12: 74, 764

nequeam. AE. 9: 289

nequeant. G. 3: 127

nequeo. AE. 7: 312. 9: 497

nequeunt. AE. 8: 265

nequidquam. O. 1: 96. id est, non. 192, 403. 4: 38, 501. AE. 2: 101, 510, 515, 546, 770. 3: 677, 711. 4: 209. 5: 81, 256, 276, 392, 433, 632. vide Servium 791. vide eundem. 860. 6: 128, 7: 373, 441, 589, 652. 8: 232, 370. 9: 219, 364. adi eundem. 10: 122, 554, 695. 11: 536, 716. 12: 403, 486, 517, 634, 909

nequid. AE. 4: 415. 6: 694. 8: 205. 11: 489

nequis. E. 6: 73. AE. 1: 413

nequis. AE. 1: 713. 8: 618

nequivi. AE. 6: 507

ne quo. AE. 1: 674

Nerea. E. 6: 35

Nerei. AE. 8: 373. 10: 764

Nereia. AE. 9: 102

Nereidum. AE. 3: 74. 5: 240

Re longam posuit Ovid. Metam. 19. *Difcedant, placidisque natant Nereidum undis*. Martial. corripit: *Lust Nereidum placidus chorus auquere tao*. Idem in 4. *Nympharum paviter Nereidumque domus*. Stat. item, *Fluctibus nudis jam Nerei imperat Helle*.

Nereus. G. 4: 392. AE. 2: 419

Nereus hic pro Neptuno accipitur, & indifferenter utrumque pro mari. Alioqui Nereo, quem mitem vocat Hesiodus, & placidum Claudianus, spumae epinethon ex saevina non conveniret. Nam & Tritonem, qui compositis semper, & tranquillatis fluctibus apparet apud Poetas, Nereo patre genium, prodit Lycophron; quem plures, post Abelianum, Neptuno. Haec & Claudian.

INDEX ERYTHRAEI

dian. In r. de raptu Prof. ait, Nereum
 (id est, Neptunum) Siciliam ab Italia
 diremisse. Nam id a Neptuno lectu tri-
 dentis factum Dionys. Apher canit.
 Addit etiam Eustathius causam, quo
 tuior ab infidiis, Aeoli filius Acaustus
 esset.
Nerine. E. 7: 37. hoc est, *Nereia*. ut. AE.
 9: 109
Neritos. AE. 3: 271
Nersae. AE. 7: 744
nervis. AE. 9: 776. IO: 341
nervo. G. 4: 313. AE. 5: 502. 6: 622. IO:
 131. II: 862. 12: 856
Nesae. Nympha. G. 4: 338. AE. 5: 826
nesia. G. 2: 467. 4: 470. AE. I: 299. 9:
 552. IO: 501. 12: 227, 527
nesiat. AE. I: 565. 4: 292
nesimus. AE. 7: 195
nesio. E. I: 103. 8: 107. G. I: 412. 4: 55.
 AE. 2: 735. Vide ut amavit Poeta
Nestio cum relativo *Quis* ubique lo-
 ciare?
nesio quod. AE. 2: 735
nesis. E. 3: 23. AE. 4: 541. 6: 150
 Naso in Heroid. *Nesius* an excedant,
 etiam loca venimus illuc. Atarus: *Nesius*
 amare Deson concordia nexa calestat.
nesis. G. 3: 5, 84
nesivore. G. I: 391
nesius. AE. 4: 72
nes. O. I: 180. 2: 37, 253, 301. 3: 436.
 4: 47, 48. AE. I: 413. 2: 188, 607. 6:
 833. 7: 22, 97, 333. 8: 40. 9: 42, 91,
 216. 12: 566, 824
neve. G. I: 80. 2: 298, 299, 302. 4: 47.
 AE. 7: 202, 265. 9: 115, 255. 12: 72
nevetat. AE. IO: 818
nevae. AE. I: 448
nezantem. AE. 5: 279
nezis. G. 4: 276. 7: 66
nezos. AE. 4: 695
nezul. G. 3: 423
ni. G. I: 177, 198. 4: 116, 455. AE. I:
 58, 392. 2: 178, 599. 3: 686. 5: 49, 230,
 233, 356. 6: 34, 292, 359. 7: 433. 8:
 510, 523. 9: 805. IO: 328. II: 913. 12:
 568, 733
nidi. AE. 5: 214
nidis. G. 2: 210. 4: 17. N. de impropiis.
 AE. 8: 235. 12: 475
nido. G. 4: 513
nidore. G. 3: 415
nidorum. AE. 12: 301
nidos. G. I: 414. 4: 56
nidum. G. 4: 307
niger. sc. *Menalca*. E. 2: 16. G. 4: 126,
 478
nigerrimus. scil. *anser*. G. 3: 278. AE. 5:
 696
nigra. E. 2: 18. IO: 39. G. 2: 203. 3: 388.
 AE. 6: 134. 12: 473
nigra. ablativ. E. 6: 54. G. I: 194. 4: 291,
 468. AE. 5: 516. 7: 414. 8: 599. 9: 381
nigrae. E. IO: 39. G. 2: 258. 4: 275. 9: 714
nigram. sc. *telurem*. G. 2: 255. 3: 241. 4:
 547. AE. 3: 120
nigrantem. AE. 4: 120. 8: 353
nigrantes. AE. 5: 97. 6: 243
nigranti. AE. 9: 87

nigrarum. AE. 5: 736
nigras. AE. 6: 153
nigrefere. AE. 4: 454
nigrefant. AE. II: 824
nigri. E. 7: 50. AE. II: 489. 4: 514
nigris. G. 2: 214
nigro. G. I: 194, 320. AE. 6: 238. 9: 33.
 II: 596
nigram. G. I: 428. 2: 116. 3: 333, 451.
 AE. 4: 404. de formicis, vel aere, ut
 est in vulgatis codicibus Nonii, tr. 5.
 v. obscurum.
nihil. E. 2: 6. 3: 48. 8: 67, 103. G. I: 149.
 AE. 2: 287, 402, 659. 4: 315. 6: 509. 8:
 147. 9: 262, 377, 428. IO: 54, 319. II:
 227, 801. 12: 11, 405
nil. E. 2: 7. 8: 19, 103. G. 2: 28. 3: 42.
 AE. 5: 751. 7: 308. 9: 133, 207. IO: 42,
 320. II: 51, 228, 365
Nili. AE. 6: 800
Nilum. G. 3: 29. 4: 228. 8: 711
Nilus. AE. 9: 31
nimbi. AE. 2: 113. 3: 198. 5: 13, 458,
 821. 9: 669. IO: 803
nimbis. G. I: 455, 459
nimbo. AE. 2: 616. 3: 527. 5: 317, 666.
 IO: 634. 12: 416
nimborum. G. I: 328. AE. I: 51, 80
nimbor. AE. 6: 590. 8: 354, 392, 608
nimbofa. AE. 3: 274
nimbofus. AE. I: 535
nimbum. AE. 4: 120
nimbus. G. 3: 110. AE. 4: 161. 7: 793. 9:
 III. 12: 451
nimla. AE. 9: 354
nimio. G. 3: 135
nimirum. AE. 3: 558
nimis. AE. 9: 472
nimium. E. 2: 17. 3: 94. 9: 28. G. 2: 252,
 458. AE. 4: 657. 5: 870. 6: 189, 514,
 816, 870. 9: 430. II: 841
nympha. G. 4: 198, 423. 7: 47, 734. IO:
 551. II: 588. 12: 142
nymphae. E. 2: 46. 3: 9. 5: 20. 6: 55, 56.
 7: 21. G. 4: 334, 391, 532. AE. I:
 71. 4: 166. 7: 775. 8: 71, 314, 336,
 339. IO: 220, 231. 12: 786
nympharum. AE. I: 168, 329
nymphas. E. 9: 19. G. 2: 494. 4: 382. AE.
 3: 34. 7: 137. IO: 83, 221
nymphis. E. 5: 21, 75. IO: 55
ningis. G. 3: 367
Niphaten. G. 3: 30
Niphati. nom. prop. viii. AE. IO: 570
Nisae. E. 8: 26
Nisae. E. 8: 18. AE. 6: 805
Nise. AE. 9: 200, 258, 271
Nisi. E. 6: 74. AE. 9: 467
nisi. E. 8: 67. 9: 14. G. I: 155. AE. II: 112
 Sidon. extremam produxit. *Sin tan-
 tum, penultimae nisi nihil esse probatur.*
Niso. AE. 5: 354. 9: 223, 306
nisu. AE. 3: 37. 5: 437. II: 852
Nisum. AE. 9: 233
Nisus. G. I: 404, 408. AE. 5: 294, 296,
 318, 328, 353. 9: 176, 184, 207, 230,
 353, 386, 425, 438
nitens. G. 3: 172. N. tr. 5. AE. 2: 380. 4:
 252. 8: 237. 12: 303
nitens. AE. 6: 896

nitentem. AE. 3: 20. 9: 457. 12: 386
nitentes. AE. I: 228. 6: 654, 677
nitentia. G. I: 153
nitescit. AE. 5: 135
nitidam. G. 4: 337
nitidi, scil. *eqm*. G. 7: 275
nitidum. G. I: 467
nitidus, sc. *augm*. G. 3: 437. AE. 2: 473
nititur. AE. 6: 760. N. tr. 5. 12: 783.
 Idem Non. libello, qui *lexus* est,
 ubi de Differentiis tractat, *Immititur* le-
 gere videntur primo exemplo. Cactenum
 tu adverte, utrum hoc loco magis con-
 veniat, Anchiem Aeneae juvenem o-
 stendere haec innitentem, an qui ha-
 sta veluti adversus hostem nitatur.
nitro. G. I: 194
nituntur. G. 2: 428. AE. 2: 443. 12: 552
nivalem. G. 4: 517. AE. 7: 675
nivales. G. 3: 318
nivalli. AE. 3: 538. II: 702
nivora. G. 3: 177, 487. AE. 6: 665
niveam. AE. 3: 126
nivei. E. I: 20. 6: 46. G. I: 15. AE.
 7: 699. II: 39
niveis. G. 3: 354. AE. I: 469. 4: 459. 8:
 387
nives. G. 3: 391. AE. 8: 720
niveas. G. 2: 199
nives. E. IO: 23, 47, 66. AE. 12: 84
niveis. AE. I: 611
niveam. E. 6: 53
nivei. AE. I: 611
nix. G. I: 310. AE. 4: 250
nixibus. G. 4: 199
nixum. AE. 3: 37
nixum. AE. IO: 736. 12: 398
nobile. AE. 8: 341
nobilis. AE. 7: 564. N. tr. 5
nobilitas. AE. II: 341
nobis. E. I: 6, 16, 19, 81. 2: 62. 3: 44, 72,
 81. 5: 45, 53, 55. 7: 70. 9: 17, 27, 59,
 IO: 62. G. I: 204, 242, 249, 503. 3: 305.
 4: 315. AE. I: 544, 753. 2: 371, 389,
 3: 167. 4: 227. 5: 391. 6: 187, 322, 542,
 846. 8: 37, 150, 185, 200, 272, 397,
 472. 9: 321. IO: 376. II: 17, 24, 388,
 419, 428. 12: 187
nobilissimam. AE. 8: 174
noctant. E. 7: 28
noctandi. AE. 5: 618. 7: 338, 511
noctant. E. IO: 76. G. 3: 549
noctentes. G. 2: 257
noctent. AE. 6: 694
noctet. G. I: 121
nocte. E. I: 80. 9: 44. G. I: 248, 287, 289,
 328, 456. 2: 202. 3: 260, 401. 4: 133,
 180, 497. AE. 2: 420, 795. 5: 123, 184,
 527. 6: 265, 268, 503, 827. 7: 16, 87,
 93, 103, 331, 414, 427, 492. 8: 86. 9:
 61, 335. IO: 147, 272, 497, 703. 12:
 860, 864, 909
noctem. G. I: 468, 486. 3: 156, 341, 379,
 4: 100, 190, 514. AE. I: 305, 662, 683,
 727, 748. 2: 135, 397, 590, 754. 3: 195,
 201, 583. 4: 26, 530. 5: 11, 766.
 6: 462, 513. 7: 8, 95, 138. 8: 94, 255,
 411. 9: 166. IO: 257, 746. II: 914. 12:
 310
noctes. AE. 3: 204. 6: 127, 355, 556.
 9: 488

I N V I R G I L I U M .

noctis. E. 8: 88. G. 3: 467. AE. 4: 570. 9: 338, 378
noctibus. G. 2: 482. AE. 1: 746
noctis. E. 8: 14. G. 1: 290, 366, 426, 478. AE. 2: 361, 621. 6: 390. 7: 138. 8: 407, 658. 9: 314, 373, 397, 411. 10: 162
noctivago. AE. 10: 216
nocturna. G. 1: 403
nocturnus. G. 1: 390. AE. 7: 13. 11: 736
nocturnus. AE. 6: 252
nocturnus. G. 2: 432. 4: 521
nocturnus. AE. 4: 609. 5: 868
nocturnus. AE. 4: 490
nocturnum. G. 3: 407
nocturnus. G. 3: 538. AE. 4: 303
nocuerit. G. 2: 378. 3: 527
nocuisse. E. 3: 15
nocentur. AE. 4: 138
nodis. E. 5: 90. 8: 77. AE. 1: 296. 5: 279. 7: 507. 8: 220. 9: 743. 11: 553
nodo. G. 2: 76. AE. 1: 320. 6: 301
nodus. E. 8: 78. AE. 2: 220. 5: 510
nodum. AE. 8: 260. 10: 428. 11: 776. 12: 603
Noëmona. AE. 9: 767
Nomadum. AE. 4: 320, 535. 8: 724
nomen. id est, appellatio. E. 6: 12. G. 3: 147. 4: 271. AE. 1: 248, 288, 376, 609, 624. 3: 18, 614, 693. 4: 324. 5: 106, 121, 564. N. tr. 5: 621, 768. 6: 235, 381, 507, 763. 7: 3, 63, 412, 717. 8: 329, 332, 358. 9: 297. 10: 145, 149, 200, 370, 618. 11: 223, 249. 12: 135, 194, 515, 823, 835
nomen. id est, fama. E. 5: 78. 9: 27. G. 3: 47. AE. 2: 82, 583. 4: 94. 6: 758. 7: 99, 272, 581. 8: 14. 10: 851. 11: 688. 12: 226
Nomentum. AE. 6: 773. 7: 712
nomina. E. 3: 106. G. 1: 137. 2: 103, 204. 3: 36, 158. AE. 3: 444. 6: 627, 776. 7: 337. N. tr. 5: 11: 84. 12: 530
nomine. G. 3: 280. 4: 356. AE. 1: 277, 367, 533. 2: 558. N. tr. 5: 3: 18, 166, 210. 4: 172, 383, 674. 5: 117, 718. 6: 70, 242, 441, 768, 776. 7: 607, 777. 8: 54, 121, 338, 422, 472, 519. 9: 343, 387. 11: 543, 731, 846. 12: 348, 652, 697, 759, 828
nominis. AE. 7: 723
nos. E. 1: 11, 16, 36, 50, 76, 78. 2: 14, 22, 26, 35. 3: 2, 15, 17, 21, 26, 32, 52, 54, 67, 74, 90, 94, 105, 108. 4: 2: 40, 55, 62. 5: 1, 24, 89. 6: 9, 49. 7: 23, 43. 8: 24, 26, 63. 9: 34. 10: 5, 8, 28, 56, 64. G. 1: 22, 67, 201, 290, 398, 399, 456, 487, 505. 2: 42, 43, 45, 82, 89, 99, 101, 125, 127, 129, 132, 138, 140, 200, 205, 225, 275, 285, 286, 293, 312, 336, 344, 368, 380, 420, 439, 450, 461, 471, 495, 498. 3: 6, 39, 140, 141, 174, 209, 245, 253, 277, 283, 305, 340, 349, 367, 371, 452, 470, 520, 521, 526, 531, 537, 546. 4: 6, 80, 84, 107, 176, 210, 253, 353, 372, 398, 440, 453, 459, 498, 516, 530. AE. 1: 98, 136, 138, 168, 169, 409, 460, 479, 527, 529, 548, 567, 601, 630, 683. 2: 54, 144, 154, 198, 247, 345, 407, 496, 521, 522, 534, 540, 583, 589, 596, 700. 17.

601, 724, 726, 745, 777, 785. 3: 42, 56, 161, 255, 323, 713. 4: 15, 18, 36, 53, 86, 127, 174, 225, 227, 292, 311, 330, 361, 412, 425, 431, 456, 560, 520, 529, 550, 552, 565, 592, 600, 601, 647, 669. 5: 17, 39, 82, 144, 194, 305, 334, 394, 453, 466, 510, 623, 646, 671, 680, 733, 768, 785, 862. 6: 37, 47, 48, 66, 86, 87, 92, 103, 140, 143, 147, 164, 170, 206, 352, 444, 553, 590, 593, 620, 625, 731, 736, 879. 7: 103, 231, 261, 269, 310, 313, 363. adi Servium. 383, 437, 523, 650, 685, 736, 756, 805. 8: 129, 143, 185, 243, 256, 298, 299, 365, 376, 391, 568, 625. 9: 56, 126, 129, 141, 144, 148, 180, 201, 208, 248, 256, 285, 328, 441, 479, 509, 598, 602, 622, 655, 704, 728, 737, 747, 772, 786. 10: 16, 22, 59, 185, 201, 244, 272, 291, 302, 333, 343, 358, 384, 410, 426, 528, 557, 581, 584, 609, 614, 715, 739, 793. 11: 27, 32, 45, 55, 71, 148, 152, 163, 169, 180, 196, 303, 339, 380, 428, 436, 471, 567, 725, 736, 790, 798, 828, 845. 12: 39, 78, 151, 156, 189, 204, 218, 229, 231, 245, 371, 414, 427, 525, 544, 612, 639, 776, 780, 815, 856, 890, 894, 911
nona, scil. dies. G. 1: 286. 4: 544, 552. AE. 5: 64
nonam. AE. 5: 104
nondam. G. 2: 322, 365. AE. 3: 109. 4: 698. 5: 545, 687. 6: 77
nonne. E. 2: 14, 15. G. 1: 56. 3: 103, 250
nonnulla. G. 1: 22
non tu, pro *nonne tu*. E. 3: 26
noram. E. 1: 24. amat *syncopari*.
norant. AE. 8: 317
notas. AE. 4: 423
Norica. G. 3: 474
Noricum, *Austria* vulgo. Lege *Indicem nostrum* in *Caesaris* Comment.
norint. G. 2: 458
noris. AE. 4: 33
norunt. AE. 6: 641
nos. E. 1: 3, 4, 31, 65. 3: 28. 5: 50, 52, 85, 86. 10: 69. G. 1: 250. 2: 541. 4: 358. AE. 1: 250, 253, 375, 527, 598. 2: 25, 89, 248, 651, 675, 685, 690. 3: 155, 156, 157, 325, 494, 519, 633, 666. 4: 217, 350. 5: 21. 6: 539, 632. 7: 128, 221, 239, 336, 646. 8: 147, 302. 9: 243, 10: 84, 88, 230, 231, 377. 11: 51, 96, 109, 127, 329, 372. 12: 50, 236, 629
nostes. AE. 11: 708
nostis. AE. 6: 809. 12: 876
nostre. G. 2: 108
nosser. E. 7: 21. AE. 1: 145. 4: 307. 7: 332
nostri. AE. 6: 514
nostra. E. 1: 44. 2: 44. 5: 50. 6: 2. 9: 12. AE. 1: 334. 2: 139. 3: 461. 4: 96, 213, 316, 658. 5: 417. 6: 388. 7: 259. 8: 74. 9: 600. 10: 618. 11: 44, 113. 12: 42, 571
nostrae. E. 1: 21. 6: 10. 7: 59. G. 2: 40, 428. AE. 1: 601. 2: 707. 3: 105, 256. 4: 662. 7: 268. 11: 166, 343
nostram. E. 3: 84. AE. 1: 676
nostras. E. 9: 22. G. 4: 445. AE. 1: 526.

4: 612. 9: 560. 11: 844
nostris, id est, *meis*. E. 2: 7. G. 4: 324. AE. 2: 595. 4: 237. 7: 263, 439. 8: 514. 10: 72
nostris. E. 4: 13. 8: 45. 9: 2. 10: 16, 60, 64. AE. 1: 460. 3: 397, 604. 8: 222. 11: 54, 334
nostris. E. 1: 8. 3: 67. 5: 8. 6: 57. 8: 37. G. 2: 89. AE. 1: 627. 2: 740. 3: 89, 338. 4: 10, 211, 591, 625. 5: 742. 6: 71. 7: 1, 293, 369, 733. 8: 123. 9: 92, 132, 235. 11: 411, 536, 789. 12: 800
nostris. E. 1: 64. 5: 18. 8: 81. G. 1: 491, 501. AE. 1: 669. 2: 341, 396. 3: 184, 623. 4: 369, 623. 6: 151, 465, 698, 940. 11: 325. 12: 35, 51, 79, 142
nostrorum. AE. 1: 373. 2: 411
nostrum. E. 9: 56. G. 4: 251. AE. 1: 733. 2: 10, 46, 194. 3: 505
nostrum. E. 3: 108. AE. 1: 330. 3: 168. 6: 546, 758, 766. 7: 98, 271. 10: 481. 12: 187, 641
nota. E. 1: 52. G. 3: 130. 4: 266. AE. 1: 669. 2: 256, 401, 737, 773. 3: 657. 6: 221. 7: 491, 500. 9: 379, 472. 10: 757. 11: 195, 530. 12: 519, 808
notabile. G. 3: 100
notae, id est, *cognitae*. AE. 5: 34. 911
notae. AE. 5: 87. N. tr. 5.
notant. AE. 12: 174
notas. G. 1: 363. 3: 251. AE. 6: 689. 12: 769
notas. G. 3: 158. N. tr. 5. AE. 3: 444
notas. AE. 3: 515
notate. AE. 5: 648
notavi. E. 3: 68. 5: 14
notos. AE. 7: 283
notum. AE. 9: 697
noti. AE. 3: 268
notior. E. 3: 67
notis. id est, *maculis*. G. 3: 427
notis. AE. 6: 499. 12: 942
notissima. AE. 2: 21
Notis. id est, *Austria*, vel quolibet alio *vento*. AE. 1: 575. 5: 242. 7: 411
note. adject. AE. 7: 480, 11: 495
notos. AE. 1: 684
Notos. id est, *ventos*. AE. 5: 512. 10: 266. 11: 798. 12: 334
notum. AE. 4: 648. 12: 759
notum. id est, *res notae*. AE. 5: 6
notus. E. 5: 43. AE. 1: 379. 2: 44. 8: 389
Notus. id est, *Auster*. G. 1: 444. AE. 1: 85, 108. 2: 417. 6: 355
nova. E. 3: 86. 4: 7. G. 3: 370. 4: 316, 357. AE. 1: 430, 450, 620, 657. 3: 240, 591. 6: 104, 206, 820. 7: 393, 477. 8: 695. 9: 110, 641, 693, 731. 10: 35, 325, 515. 11: 154. 12: 54
novae. G. 4: 282. AE. 1: 298, 366. 12: 424
novales. G. 1: 71. N. tr. 4.
novalla. E. 1: 71. N. tr. *codem*.
novam. AE. 1: 522. 5: 104
novamus. AE. 8: 189
novandis. AE. 4: 290
novant. AE. 7: 752. 7: 630
novantem. AE. 4: 260

INDEX ERYTHRAEI

- novas*. E. 8: 29. 9: 14. G. I: 22, 90, 345. 2: 82. AE. I: 657
novavit. AB. 5: 604
novellas. E. 3: 11
novem. AE. I: 245. 5: 762. 6: 596. 12: 270
noverca. E. 3: 33. *Tulci Matrigna: Siculi Matricta, & Matrasta.*
novercae. G. 2: 128. 3: 282. AE. 7: 765. 8: 288. IO: 389
novere. G. 4: 155
novi. NOMEN G. 4: 21
novices. G. 4: 480. AE. 6: 439
novimus. E. 3: 8
novis. G. 2: 362. 4: 306. AE. 2: 98. 3: 135. 4: 500
novissima. AE. 4: 650. 6: 231. II: 825
novi. G. 2: 493. 4: 392
novitas. AE. I: 563
novus. E. 5: 67. IO: 74. G. I: 43, 288. 2: 8. 4: 142. AE. 3: 181. 4: 584. 5: 78. 3: 720. 9: 459, 596
novum. AE. 2: 795
novus. G. 2: 332. AE. I: 307
novum. E. 2: 22. 5: 71. 6: 37. G. I: 32. 3: 325. AE. 3: 365. 8: 637
novus. G. 3: 437. AE. 2: 228, 473. 4: IO. 5: 670. 7: 554. II: 537. 12: 867
nox. E. 9: 63. G. I: 247. AE. I: 89. 2: 8, 250, 360. 3: 147, 198, 512, 587. 4: 352, 461, 522. 5: 721, 738. 835. 6: 272, 539, 866. 8: 26, 67, 369. 9: 288. II: 201. 12: 846
noxam. AE. I: 41. N. lib. 6.
noxia. AE. 6: 731. 7: 326. N. ibid.
nube. G. 3: 547. AE. I: 516. 5: 516, 810. 9: 640. IO: 636. II: 593, 722. 12: 52, 254, 752
nubem. G. I: 364, 442. 2: 309. 4: 60. AE. I: 580. 2: 606. 3: 572. 5: 20. 7: 143, 705. 8: 528, 593. 9: 33. IO: 809. 12: 812, 842, 856
nubes. E. 5: 57. G. I: 324, 462. 4: 557. AE. I: 88, 143, 587. 8: 622
nubi. AE. IO: 654
nubibus. E. 6: 38. G. 4: 312. AE. I: 42. 3: 199. 4: 209, 248. 5: 88, 525, 658. 9: 15, 18, 313. IO: 38, 73, 264. II: 548. 12: 796
nubigenae. AE. 7: 674
nubigenas. AE. 8: 293
nubila. G. I: 214, 421, 445. 3: 198. 4: 166, 196. AE. 3: 586. 4: 177, 246. 5: 512. 6: 454, 592. 7: 527, 699. 9: 671. IO: 358, 767. 12: 256, 367
nubilis. sc. *Lavinia*. AE. 7: 53
nubis. AE. 8: 429
nucas. E. 2: 52. 8: 30
nucis. G. 2: 69
nuda. E. I: 15. AE. I: 320. 7: 689
nudant. AE. I: 211. 5: 586
nudat. G. 2: 531
nudata. G. 2: 7
nudati. AE. 3: 282
nudato. AE. 12: 312
nudatos. AE. 5: 135. N. tr. 5.
nudavit. AE. I: 356
nudi. G. I: 58. AE. II: 643
nudis. G. 3: 514
nudo. AE. 2: 512. 9: 548. II: 642, 711. 12: 306
nudos. E. I: 61. 8: 663
nudus. E. I: 48. G. I: 299. AE. 5: 871. *ja-cebis*, id est, *inbunatus*. N. tr. 5: 8: 425. II: 489
nulla. E. I: 78. 5: 25. G. I: 83, 269. 3: 292. 4: 343, 443, 516. AE. I: 326. 2: 701. 3: 670. 4: 232, 272. 5: 633. 6: 405, 553. 7: 51, 591. 8: 212. 9: 278, 281, 417, 739. IO: 44, 375, 592, 864. II: 306, 362, 399, 1211, 202, 405, 597, 819
nullae. AE. 6: 399
nullam. AE. I: 184. 2: 354. II: 411
nulli. G. I: 125. AE. 2: 439. 4: 35, 456. 5: 610. 6: 563, 673. 8: 502. II: 157, 343. 12: 27
nullis. G. 2: 107. AE. 4: 438. II: 725
nullius. G. 4: 453
nullo. E. 4: 18. G. I: 102, 128. AE. I: 574. 3: 221. 5: 390. 7: 350. IO: 108. II: 702. 12: 423, 498, 770
nullum. AE. 2: 583. 3: 495. IO: 901. II: 104
nullus. G. 3: 54. AE. 4: 624
num. AE. 4: 369, 370. 7: 294, 295. IO: 68, 70, 481
 Convenit orationi patheticae, sicut omnes particulae interrogativae.
Numa. ablat. AE. 9: 454
Numam. AE. IO: 562
Numanum. AE. 9: 592, 653
numen. AE. I: 48, 151, 174, 731. 2: 155, 178, 735. 3: 437. 5: 94, 521, 651. 5: 768. 6: 324. 7: 571. 8: 382. IO: 221
numerabat. G. 4: 347
numerant. E. 3: 34
numerantur. G. 4: 209
numeris. G. 2: 284. AE. 6: 646
numero. E. 8: 75. G. 2: 104. AE. I. 171. 2: 424. 3: 623. 5: 62, 305, 560, 754. 7: 274, 698. 8: 547. IO: 329. II: 208, 599. 12: 230, 630
numeros, id est, *modi*. E. 9: 45. N. tr. 5. G. I: 137, 263. AE. 9: 776
numerus. E. 6: 27, 85. 7: 52. G. 4: 175, 227, 436. AE. I: 193. 2: 797. 3: 446. N. tr. 5: 6: 545, 682. 7: 211. 8: 453. II: 328
numerus. G. 2: 104. AE. 7: 574
Nummi. AE. 7: 150, 242, 797
 Numicus fluvius per Ardeatinum agrum decurrens a lacu Nemorensi. Mentionem autem hujus semper cum Tiberino miscuit Poeta. Horat. autem mi brevem posuit: *Brundisium Nummi melior via ducat, an Appi.*
Numidar. AE. 4: 41
numina. G. I: 10, 30. 4: 7, 505. AE. I: 603, 666. 2: 123, 141, 233, 623. 3: 266, 359, 543, 634, 697. 4: 204, 382. 5: 466. 6: 68. 7: 297, 310. 8: 78, 512, 574. IO: 375. II: 901. 12: 182, 201
numis. E. 4: 47. AE. I: 8, 447, 634. 2: 12, 133, 451, 678. 2: 183, 336, 396. N. tr. 3: 703, 757. 3: 363, 372. 4: 269. 5: 56. 6: 50, 266, 368. 7: 119, 385, 584. 9: 247, 661. IO: 31. II: 232. 12: 180, 188
numinis. G. 4: 453. AE. 8: 186
Numitor. AE. 6: 768. IO: 342
nunc. E. I: 74. 2: 8, 9, 38, 41. 3: 19, 56, 57, 95. 5: 49. 6: 6, 52. 7: 35, 55. 8: 43, 52, 92. 9: 5, 53, 57, 66. IO: 44. II: 42, 421. 2: 2, 55, 171, 226. 3: 22, 294, 362, 476, 540. 4: 135, 149, 390, 539, 570. AE. I: 240, 249, 267, 280, 369, 395, 532, 582, 676. 2: 23, 56, 65, 69, 85, 180, 375, 473, 522, 550, 604, 728. 3: 165, 184, 491, 695. 4: 98, 115, 192, 206, 215, 224, 265, 283, 345, 356, 376, 377, 596, 627, 654. 5: 55, 189, 191, 192, 263, 339, 363, 391, 398, 602, 638, 670, 690, 728, 748, 812, 831. 6: 38, 187, 234, 261, 362, 437, 448, 461, 756, 776, 788, 798, 816, 827. 7: 3, 37, 123, 133, 208, 210, 267, 412, 425, 602, 641, 708. 8: 49, 99, 168, 174, 348, 381, 400, 431, 441, 442, 568, 579. 9: 12, 89, 156, 191, 271, 287, 320, 490. IO: 15, 34, 39, 94, 163, 231, 254, 280, 294, 371, 393, 421, 500, 557, 582, 617, 630, 674, 743, 774, 825, 849, 855, 897. II: 17, 49, 119, 173, 271, 314, 403, 410, 509, 560, 566, 625, 823. 12: 2, 44, 57, 95, 96, 97, 134, 149, 176, 210, 237, 242, 436, 500, 526, 528, 634, 743, 810, 818, 881, 881, 889, 900
nunc, id est, *modo*. G. I: 266, 267, 334, 386. 2: 177. AE. I: 220, 751, 752. 4: 74, 77, 285, 376, 442. 5: 156, 157, 441, 457, 586, 587, 701. 6: 315. 8: 20, 441. IO: 355, 368, 680. II: 86, 625, 627, 650. 12: 476, 502
nuncia. AE. 4: 188. 8: 550. 9: 474
nuncios. AE. II: 740
nuncio. AE. I: 391
nuncios. AE. 2: 547. 3: 310. 4: 237. 5: 664. 6: 456. 7: 167, 437. 8: 582. 9: 228, 692. II: 447, 897. 12: 75
nunquam. E. 2: 27. 3: 49. 6: 45. 9: 3. G. I: 373, 425. 2: 398. 3: 406. 4: 518. AE. 2: 331, 670. 3: 450, 700. 4: 334, 658. 8: 470. IO: 25. II: 408, 732. 12: 99, 207, 921
nupcr. E. 2: 25. 3: 2, 99. 5: 13. 9: 21. AE. 5: 789. 6: 338. 9: 594
Nurfa. AE. 7: 716. *hodie Nurfa.*
nurum. AE. II: 582
nurus. AE. 2: 501, 787. II: 215
nusquam. G. 4: 185. AE. 2: 438, 620. 4: 373. 5: 633, 853. 12: 597
nutans. AE. 9: 682
nutantem. E. 4: 50
nutat. AE. 2: 629
nutrabit. AE. 7: 485
nutrabit. AE. II: 572
nutricem. AE. 4: 632
nutricis. AE. I: 275
nutrivas. AE. 12: 344
nutrimenta. AE. I: 176
nutrivor, pro *nutri*. G. 2: 425
nutrix. AE. 4: 634. 5: 645. 7: 1
nux. AE. 7: 592. 9: 106. IO: 115
nux. G. I: 187
 Nucum genera, item malorum, pirorum, ficum, uvarum, ac oleorum, ex Servio Macrobiano tibi cum Symmacho interea audiis satis sit, lector optime, dum haec eadem & pluraque hujusmodi, quae & ipsi diligenter scribenda suscepimus, ut manus vestras, ut edi possint.

I N V I R G I L I U M .

O.

O. Adverbium est vocandi, admirandi, exclamandi, dolentis, indignantis, blandientis, hortantis, exultantis, & aliorum affectuum, ut exemplis innouescet, quae o habentia junctum vocativo suo statim sequenti, sunt infra scripta. E. 1: 6. 2: 6, 17, 28, 54. adi Servium. 65. Hic o brevis est. vide Servium, & quae nos infra docemus E. 3: 3, 93. 4: 48. 7: 9. 9: 2. 39. G. 2: 4, 7. A.E. 1: 199. *qui regis*, id est, *o in qui regis*. 229, 327, 437, 597, 677. 2: 777. 3: 103, 539. 4: 622. 5: 495, 623, 624, 632. 6: 373, 719, 868. 7: 97, 121, 360, 441. 8: 36, 122, 572. 9: 77, 94, 248, 428, 494, 525. 10: 294, 507, 607, 611. 11: 152, 252, 344, 508. 12: 19, 74, 229, 261, 632.

crandis. E. 2: 6

formose. E. 2: 17, 45. lege Servium.

vos O. 1: 5. A.E. 1: 735. 2: 638. 4: 622. 7: 121. 9: 146. 10: 430, 676. 12: 646.

insigne. G. 1: 12. A.E. 6: 65, 196. 8: 72. 11: 158

adris. O. 1: 18. A.E. 4: 578. 8: 78

regina. A.E. 1: 76, 522

facit. A.E. 1: 198. 2: 387. 3: 560

des. A.E. 1: 328, 372

iuuones. A.E. 1: 627. 8: 273

miseri. A.E. 2: 42. 3: 639. 7: 596. 12: 261

audite. A.E. 3: 103. 9: 234

felix. A.E. 3: 321, 480

virgo. A.E. 6: 104. vide Servium. 318, 560. 11: 508, 536

cives. A.E. 9: 36, 783. 11: 243, 459. 12: 572

cum vocativo, una tamen, aut pluribus ditionibus interjectis. E. 8: 32. G. 2: 35. 4: 353. A.E. 1: 94, 96. 3: 489, 627. 4: 31. 5: 870. 6: 83, 196, 258, 509. 8: 499, 513. 9: 617. 11: 124, 361. 12: 95

his positum. G. 2: 40. A.E. 2: 241, 281. 10: 18. 11: 732. Exempla digna notatu. A.E. 2: 644. 3: 489, 539. 10: 631, 676

sine casu. E. 2: 28. 3: 72. 4: 53. 5: 65. 10: 33. G. 2: 458, 486, 488. A.E. 5: 195. 6: 194. 8: 560, 579. 11: 415. 12: 314, 883. vide Servium. Sic Perf. *O si sub rastro crepet argenti mihi seria dextra*. o autem particula, alias accuam accentum habet, ut quum est vocandi: alias gravem, si ab optante profertur, quae apud Graecos o scribitur, & tam apud illos, quam apud nos natura producitur, nec abicitur in scansione: Virgil. *O ubi campi*. Ovid. *O nitnam tunc, cum Lacedaemona classe petbas* Idem in 2. Metam. *O ego quantum egi, quam vastam potentia nostra est*. Propert. lib. tertio, *Egerat a stabulis e Myrthea tuis*. Invenitur tamen brevis, more Graecorum, ut, *Te Corydon o Alexi*. Nam (ut notat Servius) *don* o a *antibacchius* est, sed o brevis fit, quia vocalis vocalem sequitur. Sed cum, Honorate grammata

tice, in supra citato versu. *O ubi campi*, o similiter, sequente vocali, non scribitur: illud igitur verius dicendum est: Vocales concurrentes interdum non elidit, quod quum fit, quia id contra regulam fit, aliquid etiam aliquando aliud expectes fieri necesse est, propter quod illud fit. Ut ecce ex ipso vocalium conorsu, prima vocalis, quae per synaloephen abijcienda erat, tempus unum amittit, id est ex longa brevis fit: ut *Te Corydon o Alexi*. Et, *Littus Hyla Hyla omne sonaret*. Et, *Insulae Ionio in magno*. Et ut emendavimus, *Aut Albo, aut Rhodopen*. Aliquando etiam non collisa vocalis, sua tempora retinet, hoc est longa servatur, vocali vel longa vel brevi sequente, ut I. Georg. *Glaucos & Panopeae & Iuvoo Melicertae*. Et in Gallo Eclog. *Aoniae Aganippae*, ut nonnulli legunt: vel, ut Probus in Insit. ubi de communibus syllabis agit, agnovisse videtur *Aoniae Aganippae*. Et in Thyrside, *Stant & juniperi, & cassiae bisulcae*. Quibus exemplis satis constat, Servii Probi que didata huc pertinentia haudquaquam vera esse. Exempla autem Graeca praecipue Homerica, ex Indice in ipsum Poetam sume, qui Christo Dno Opt. Max. annuente, hunc nostra opera consequetur. In quo diligentius quidem annotabimus, quid quisque certatim tum nostrorum, tum Graecorum Poetarum ex illo veluti perenni, & jurgi fonte Homericum in sua poemata derivaverit, praecipueque Maro noster Latinorum Poetarum sine controversia Princeps & Deus.

Oasem. E. 1: 66

ob. G. 2: 380. 4: 455. A.E. 1: 4, 43, 233, 251. 2: 139, 571. 5: 283. 6: 612, 660. 7: 182. 10: 681, 852. 11: 347, 539. 12: 566, 865

obambulat. G. 3: 538

obducat. E. 1: 49. N. II. 5.

obduca, sc. *nubes*. A.E. 2: 604

obduco. G. 1: 116

obducunt. A.E. 10: 64

obducunt. G. 2: 411

obeat. A.E. 10: 483

obesa. G. 3: 80. N. II. 5.

obesus. G. 3: 497

obestitia. A.E. 6: 58

obfuit. G. 1: 374

obibat. A.E. 6: 167

obice. G. 4: 422. A.E. 8: 227. 10: 377. 11: 890

obibus. G. 2: 480. vide Gell. lib. 4. c. 17. qui per duo il scribi contendit.

objeci. A.E. 8: 145

objecit. A.E. 10: 90. 12: 372

objecta. G. 3: 253

objectas. A.E. 3: 534

objectam. G. 4: 503. A.E. 6: 422

objectant. G. 4: 218

objektare. G. 1: 386. A.E. 2: 751. 12: 230

objektas. A.E. 1: 386

objektio. A.E. 12: 377

objektus. A.E. 1: 160

objektum. A.E. 1: 160

objicienda. E. 9: 7

objicit. A.E. 4: 549

objicitur. A.E. 6: 421. 7: 480

objicitur. A.E. 2: 200, 5: 522

objiciunt. A.E. 2: 444. 9: 45. 379

obis. A.E. 8: 553. id est *lastrae*. 10: 447. 12: 478

obita. A.E. 10: 641

obitumque. A.E. 12: 501

obitus. G. 1: 257. N. II. 5. A.E. 4: 694

obivit. A.E. 6: 801

oblata. G. 4: 437. A.E. 1: 450

oblata. A.E. 2: 340

oblato. A.E. 12: 109

oblimes. G. 3: 136

Claud. in 3. de raptu Prof. ita hunc locum acmulus est, *Sed quod diffusor honesti Luxus, & humanas oblimet copia mentes*.

obliqua. G. 4: 298. A.E. 11: 337

obliquat. A.E. 5: 16

obliquum. G. 1: 98. A.E. 5: 274

obliquus. G. 1: 239

oblita. E. 9: 53. participium a deponenti passivum. G. 2: 59. 3: 245. A.E. 4: 528. 9: 225

oblite. A.E. 4: 269

obliti. A.E. 11: 866

oblitos. A.E. 4: 221

oblitum. G. 3: 236

oblitus. A.E. 3: 629. 5: 174, 334, 703

oblivia. A.E. 6: 715

obliviscere. A.E. 2: 148

obloquitur. A.E. 6: 646

obolator. A.E. 3: 38

obmutuit. A.E. 4: 279. 6: 155

obniti. A.E. 5: 21

obnixae, scilicet, *formicae*. A.E. 4: 406

obnixi. G. 4: 84. N. lib. 6. A.E. 3: 208. 5: 206. 10: 359. 12: 721

obnixos. G. 3: 222

obnixus. G. 3: 233. A.E. 4: 332. 9: 725. 12: 105

obnoxia. G. 1: 396. 2: 439

obnubis. A.E. 11: 77

obovis. A.E. 3: 492. 4: 30, 60. 6: 867. 11: 41

obruae. A.E. 1: 69. 5: 692

obruerent. A.E. 11: 162

obruimur. A.E. 2: 411, 424

obruit. G. 2: 24. A.E. 6: 336

obruitur. A.E. 9: 808

obrutus. A.E. 10: 808

obsoenae. G. 2: 470. A.E. 3: 262. 12: 876

obsoenam. A.E. 3: 367. N. II. 5: 7: 417

obsoenas. A.E. 3: 241. N. II. 5

obsoenium. A.E. 4: 455

obscura. G. 1: 229, 467. 4: 424. A.E. 2: 420, 752. 4: 80, 461. 5: 302

obscuram. G. 4: 60. A.E. 6: 453. 11: 343

obscurant. A.E. 12: 253

obscuri. A.E. 6: 268

obscurior. A.E. 7: 205

obscuris. A.E. 6: 100, 139. 9: 244. N. II. 5

obsuro. G. 1: 428. N. II. 5. ubi *aera* legitur, ut *obsuro* ad *cornu* referatur. A.E. 1: 411. 3: 586. 12: 416

obsuros. A.E. 3: 522

obsurum. G. 1: 478

obsurus. G. 2: 135. 9: 87

obsedere. G. 2: 332, 450. 7: 66. 12: 133

M m m 2

INDEX ERYTHRAEI

- absedit.* G. 3: 400. 7: 343
abservans. G. 4: 513. N. II. 5. AE. 6: 198. II: 726
abservans. G. 4: 212
abservata. G. 2: 754. N. II. 6. 9: 393
absissa. G. 2: 802. IO: 120, 605
absissas. G. 3: 508
absissas. AE. IO: 286. II: 902
absissum. AE. 2: 441
absidam. AE. II: 516
absidere. AE. 7: 334. 9: 159
absidet. AE. 3: 421. II: 304
absidione. AE. 3: 52. 8: 647. 9: 598. IO: 26, 109
absit. G. 4: 89
absita. AE. 7: 790
absitus. AE. 8: 307
absitabit. AE. IO: 55
absitans. AE. 4: 440. 6: 438. 7: 58
absistere. AE. 4: 91
absit. AE. 6: 438
absitet. G. 2: 482. AE. I: 746
absitit. G. 2: 484
absitit. AE. 6: 64
absit. AE. II: 435
absituit. AE. 4: 440
absituer. G. 4: 351. AE. 2: 120. 5: 404. 8: 530. 9: 123. II: 120
absituit. AE. 2: 560, 774. 3: 48, 298
absituit. AE. I: 513, 613. 2: 378. 5: 90. 8: 121. 9: 197. 12: 665
absituit. G. 4: 301
absit. AE. 2: 300
absitendere. AE. IO: 82
absitens. G. I: 248
absitens. AE. II: 66
absitentur. AE. 7: 576
absitentur. AE. II: 358
absitetur. AE. 9: 260. IO: 46. 12: 820
absititur. AE. II: 611
absitit. AE. 5: 559
absituit. G. 3: 574. AE. 8: 491
absituit. AE. 2: 663. 3: 55, 332. IO: 747. 12: 459
absitulerat. AE. 2: 61
absitit. AE. 2: 590. 4: 557. 8: 611. IO: 552
absit. G. I: 395. AE. I: 567
absit. G. I: 262
absitior. G. 3: 135
absit. G. II: 433
absit. AE. I: 495. 7: 250. 12: 666
absit. AE. 9: 622. II: 601
absitit. G. 2: 271
absitit. AE. 3: 549
absitit. G. 2: 29
absitit. AE. 6: 3
absit. E. 6: 57. G. 4: 24. AE. I: 314, 3: 499. 9: 56. IO: 328, 662, 694. II: 498, 504. 12: 540
absit. AE. 6: 880. 8: III. IO: 380, 552, 734, 770, 877. 12: 298, 481
absit. AE. 12: 578
absit. AE. II: 223
absit. AE. 6: 597. II: 755
absit. AE. II: 894
absit. AE. 7: 506
absit. AE. 2: 432. 9: 668
absit. G. I: 225, 402. 3: 336. AE. I: 238. II: 317
absit. AE. 2: 581. 7: 766. 12: 828
absit. E. 4: 24, 25
absit. AE. II: 413
absit. AE. 12: 544
absit. G. I: 218. AE. IO: 470. 12: 641, 660, 828
absit. AE. II: 193
absit. AE. IO: 312. II: 811
absit. AE. I: 547. 5: 371. IO: 706
absit. AE. 12: 53
absit. G. 2: 347. N. II. 3.
absit. AE. I: 312
absit. AE. 8: 211
absit. E. 2: 9
absit. AE. 2: 45
absit. G. I: 86
absit. AE. 12: 418
absit. AE. 9: 383
absit. G. 3: 397. AE. I: 688
absit. AE. I: 97. 2: 62. 7: 294
absit. AE. IO: 865
absit. G. 4: 190, 440. N. II. 5. AE. 3: 294. 4: 499. 6: 424, 635. 7: 446. 9: 770. IO: 384, 699. II: 424. 12: 300
absit. AE. 7: 258
absit. AE. IO: 282
absit. AE. 3: 407
absit. AE. 6: 696
absit. AE. I: 682. II: 503, 528, 808. 12: 854
absit. AE. 3: 82. 5: 9, 36. 6: 479. N. II. 5. IO: 220, 352, 734. II: 499. 12: 536, 625
absit. E. 9, 25
absit. G. I: 246. 3: 359. 4: 233. AE. 4: 480. 8: 589
absit. G. 4: 341
absit. 4. Fast. cecinit, *Nympha Sagavilde desinit esse.* Ut insulifissimi omnium sint, qui *Oceanides* legunt.
absit. G. 2: 122, 481. 4: 381. AE. I: 287, 745. 2: 250. 7: 226
absit. G. 4: 382. AE. 4: 129. 7: 101. II: I
absit. G. 4: 564
absit. E. I: 6. 5: 61. G. 2: 468. 3: 377. AE. 4: 271. 6: 813
absit. AE. 5: 319. 8: 223. IO: 248. 12: 733
absit. E. 7: 8. AE. 4: 294. 5: 828. 8: 101, 278, 444, 555. 9: 402. IO: 124, 786. 12: 556, 681. positivus antiquus, id est, cecidit.
absit. AE. IO: 198
absit. AE. 7: 634. 8: 624
absit. G. I: 171
absit. G. 3: 505. AE. 4: 182. 6: 200. 7: 447
absit. E. 6: 57. G. I: 183. 2: 230, 255. 4: 499. AE. I: 89, 591, 717. 2: 68, 589, 740. 4: 278, 372, 389, 530, 661, 691. 5: 277, 438, 522, 654. 6: 34, 145. 8: 81, 223, 254, 592. 9: 116, 209, 658, 703, 731. IO: 510, 772. II: 726, 814. 12: 3, 102, 151, 154, 920, 945
absit. AE. 12: 670
absit. G. 2: 73. 3: 523. 4: 451. AE. I: 114, 228, 482. 2: 210, 270, 531, 570, 687, 773. 3: 150, 490. 4: 220, 363, 411, 688. 5: 109, 508, 577, 648, 845, 853. 6: 469. 7: 20, 251, 420. 8: 152, 261, 266, 310, 618. 9: 487. IO: 473, 745. II: 121, 311, 480, 507, 746, 800, 887. 12: 309, 483, 638, 677, 705, 908, 930, 939
absit. E. 3: 103
absit. AE. 3: 452. 4: 321. 7: 327
absit. AE. IO: 505
absit. AE. 2: 96. IO: 905
absit. AE. I: 668. 4: 623. 5: 786. 7: 298, 336. IO: 14, 692, 853. II: 122. 12: 938
absit. E. 8: 33
absit. AE. 2: 158
absit. E. 3: 90. AE. 7: 327. 12: 431
absit. AE. I: 361
absit. G. 3: 251. 4: 49. AE. 12: 591
absit. AE. 4: 132
absit. G. 3: 414. AE. 7: 13
absit. G. 2: 118. 4: 279
absit. AE. 6: 658
absit. AE. 7: 480
absit. G. 2: 132. 4: 415. AE. I: 403. 3: 228
absit. E. 2: 55. G. I: 56. 4: 264
absit. AE. 12: 419
absit. G. 4: 524
absit. AE. 7: 734
absit. G. 4: 125
absit. AE. 8: 291
absit. AE. 7: 85
absit. AE. I: 532. 3: 165
absit. G. 3: 148
absit. *Tanais* vulgo. Agit autem hic Grammaticum Poeta doctissimus, qui hoc etiam officio venustatem suo carmini addere non neglexit: ut quum de Aorno, de Lugentibus campis, de Hippomane, de Italia, de Hesperia, de Calliada, deque aliis similiter tanquam Grammaticus loquitur.
absit. E. 8: 30
absit. AE. 6: 420
absit. G. 4: 50
absit. AE. 7: 425
absit. E. 3: 66. AE. 2: 371. 3: 346. 6: 291. N. II. 5: 7: 420, 536
absit. G. I: 69
absit. AE. I: 548
absit. G. I: 121
absit. AE. 9: 110, 731
absit. AE. I: 41
absit. G. 2: 38
absit. G. I: 18. 2: 63, 144. 222. N. lib. de numeris, & cubus legit *olea*, affirmans ablativum pro genitivo usurpatum. 302. AE. II: 101
absit. G. II: 306
absit. G. 2: 182, 314. 4: 20. AE. 12: 766
absit. G. 2: 420
absit. AE. II: 137
absit. E. 2: 11. G. I: 188
absit. G. 2: 134, 564. 4: 30, 270
absit. E. 2: 48. AE. 6: 201
absit. G. I: 273. AE. 3: 281. 5: 135
absit. G. I: 392. AE. 6: 254
absit. AE. 3: 126
absit. Non autem *Oleoron*, ut hactenus lectum est. Nam *Ἰνδῶν* est apud Stephanum, & Strab. Ovid. 7. Metamorph. *At non Olearos, Didymque & Tenos, & Andros, & Gyaros, misidarque ferax Peperasthos olivae, &c. Ibid.*

antem non diffimulandum est, quod observavimus, eundem Poëtam paulo supra, Myconem Humilem appellasse, quam Cellam contrario epitheto Maro nuncupavit: *Hinc humilem Myconem, cretosaque raris Cimoli.*

olim. E. 2: 37. 8: 91. 10: 34. temporis praeteriti N. tr. s. o. 2: 94, 190, 403, 532. 3: 303. 4: 421, 433. AE. I: 20, 203, 234, 289. temporis futuri N. ibidem. 653. 3: 502, 541. 4: 627. 5: 125, 264, 536. 7: 537. 8: 348, 391. 9: 99, 360. 10: 12. 11. 768. 12: 210, 767

Olympi. E. s: 56. AE. 2: 779. s: 533. 6: 586. 7: 558. 10: I. vide *Omnipotens*, 437, 621. 12: 791

Olympiacae. G. 3: 49

Olympo. E. 6: 86. G. I: 96, 450. 4: 562. AE. I: 374. 4: 268, 694. 6: 782, 834. 7: 218. 8: 280, 319, 533. 9: 84. 11: 726. 12: 634

Olympum. G. I: 282. AE. 6: 579. 9: 106. 10: 115, 216. 11: 867

Olympus. G. 3: 223

oliva. AE. s: 309, 494. 7: 751

olivae. E. s: 16. 8: 16. G. 2: 3, 85, 181. 3: 21.

AE. s: 774. 6: 230, 808. 7: 418. 8: 116

olivum. G. 2: 425

olivi. E. s: 68. G. 2: 466

oliviferae. AE. 7: 711

olivo. AE. 6: 225

olli. AE. I: 254. 4: 105. 5: 10, 197, 284, 358, 580. 6: 321. 7: 458, 505. 8: 94, 594. 9: 744. 10: 745. 11: 120, 236. 12: 18, 309, 537, 788, 829.

M. Fabius lib. 8. ubi, quae ad ornatum orationis attinent, summo iudicio rhetor persequitur, ait in haec verba: Quum sint autem verba propria, ficta, translata, proprii dignitatem dat antiquitas. Namque & sanctiorum & magis admirabilem faciunt orationem, quibus non quilibet fuerat usus: eoque ornamento acerrimi iudicii P. Virgilius unice est usus.

Olli enim & *Quia nam*, & *Mi*, & *Pone*, & pellucunt ad asperendam illam, quae etiam in picturis est gravissima, vetustatis inimitabilem arti auctoritatem. Sed utendum modo, nec ex ultimis tenebris repetenda. Haec ille.

Olli autem & *Tunc*, & *Illi* secundum ipsam antiquitatem, & Ennium, nobis significat: unde & *Olli* pro *illis* bis usurpavit Poëta. Hodie quoque lingua, qua vulgo utimur, Adverbia temporis *A l' hora*, & *A adesso*, ab *Illo* & *Ipsa* pronominibus, quasi ad illam horam, & ad ipsam, antiquorum rationem in *Olli* secuta, ingeniose confluxit: quod in Stoico docemus.

olli. AE. 6: 730. 8: 659

olorem. AE. 11: 580

Latine dixit, alias Graece, Cycni nivei, rauci, & Cynum excellentem. Tulci *Cigno*. Nam apud Petrarcham homoioteleuta sunt *Cigno*, & *Maligno*, *Cesano* Veneti.

olores. E. 9: 36

Innuat Poëtam sui temporis pessimum, Anserem nomine.

olorinae. AE. 10: 187

olus. G. 4: 130

omen. AE. 2: 190. 3: 36, 537. s: 530. 7: 174. 10: 311. 12: 854

omina. G. 3: 456. AE. 2: 182, 691. 3: 361, 407. 4: 662. 5: 524. 7: 583. 9: 21

omine. G. 4: 386. N. tr. s. 7: 146. 10: 250. 11: 589. 12: 72

ominibus. AE. I: 346

omne. E. s: 34. 6: 11, 44. 7: 59. 9: 57. G. I: 87. 2: 20, 371, 398, 400, 429. 3: 242. N. lib. 6. 445, 480. 541. 4. 223. AE. I: 356. 2: 624, 679, 757. 3: 55. 4: 122, 622. 5: 149, 737, 800. 6: 537, 736. 7: 502, 514. 8: 4, 215, 305, 628. 9: 141, 391, 510, 541, 609, 666. 12: 718, 722, 757

omnem. G. 2: 231. 4: 285, 396. AE. I: 180, 190. 2: 604, 730, 750. 3: 312, 335, 362, 581. 5: 392, 441, 551, 577, 769, 786, 6: 297, 440, 681. 7: 74, 348, 369, 407. 8: 148, 228. 9: 380, 10: 809. 11: 766

omnes. E. s: 97. 4: 2. 7: 23. 8: 32, 63. 9: 57. 10: 21. O. I: 21, 482. 2: 61, 109, 326, 335, 491. 3: 123, 265, 273, 428. 4: 215, 221, 248, 258, 350, 411, 485. AE. I: 74, 122, 194, 347, 501, 729. 2: 1, 40, 66, 102, 130, 235, 266, 351, 498, 523, 565, 598, 670, 728, 750. 3: 513, 672. 4: 59, 141, 294, 496, 581, 630. 5: 71, 139, 268, 406, 492, 540, 570, 627, 698, 720, 782, 818, 828, 830, 833. 6: 64, 113, 175, 482, 618, 624, 626, 667, 736, 748, 754, 787, 856. 7: 55, 154, 216, 393, 625. 8: 26, 105, 278, 444, 566, 689, 706. 9: 13, 38, 149, 192, 224, 277, 292, 293, 370, 438, 498, 513, 531. 10: 3, 302, 673, 717, 854. 11: 34, 132, 244, 258, 362, 422, 476, 806. 12: 21, 28, 231, 268, 282, 314, 448, 499, 548, 549, 574, 696, 699, 704, 758, 837, 891

omni. O. s: 229, 318. AE. I: 170, 236. 4: 544. 5: 43, 115. 7: 152, 274, 487. 8: 442. 11: 780

omnia. E. I: 48, 2: 62. 3: 60. 4: 39, 52. 6: 34, 82. 7: 55. 8: 58, 63. 9: 5, 10, 51. 10: 8. 69. N. tr. s. 167. O. I: 116, 128, 145, 167, 199, 318, 371, 455. 2: 4, 109, 284, 675, 691. 3: 4, 54, 343, 484. 4: 16, 226, 328, 366, 392, 441. AE. I: 32, 91, 524, 583, 667, 2: 158, 178, 326, 675. 3: 90, 227, 315, 651. 4: 286, 298, 558, 607. 5: 318, 506, 524, 790. 6: 105, 112, 117, 131, 188, 510, 523, 565, 627, 887. 7: 100, 309. 8: 21, 24, 249, 303, 310, 447, 525. 9: 283, 296, 313, 493, 642, 650, 815. 10: 359, 447, 516. 11: 311, 400, 509, 550, 824, 900. 12: 30, 454, 478, 699

omnia. AE. 6: 33

Duae breves *a* pro una longa per Synzefim. Hanc lectionem agnoicit Macrobius, nec non Priscianus, quom agit de Hypermetro versu, non autem *Omnem*. Qua ratione etiam quidam legunt in 7, & *verba precantia*: & primum decimi carmen, *domus omnipotentis Olympia*. Qui an recte senserint, suis locis disputemus.

omnibus. O. I: 31. 2: 61, 286, 331, 380. 3: 244, 483. 4: 184, 212. AE. I: 15, 599, M m m 3

756. 2: 743. 3: 60, 435, 716. 4: 386. 5: 308, 556, 616. 6: 284, 665. 7: 276, 685. 8: 718. 9: 273, 825. 10: 112, 118, 182, 201, 468, 691, 860. 11: 198, 227

omnigenam. AE. 8: 698

omnino. AE. 4: 330. 9: 248

omnipotens. G. 2: 325. AE. I: 60. 2: 689, 3: 251. 4: 25, 206, 220, 693. 5: 687. 6: 592. 7: 141, 428, 770. 8: 334, 398. 9: 625. 10: 100, 615, 668. 11: 790. 12: 178

omnipotentis. AE. 6: 595. 10: I. 12: 791

Domus omnipotentis Olympi, id est, Jovis: & mutatus est carmen a Naevio, solo Epitheto immutato. Ejus fuit: *Panditur interea domus Altitonantis Olympi*. Nam Caecilius Minucianus Apulejus Olympum etiam dici Jovem hoc carmine attestans est: & Cleanthes Olympum Deorum maximum judicavit. Addidit insuper Diodorus Siculus nominis rationem quarto Bibliothecae, quom inquit, Saturni & Rheae filium Olympum cognominatum a praefecto Olympo, a quo erudius, & ad virtutem institutus est Jupiter puer. Quamobrem *Omnipotentis* Epitheton a cuiusdam temeritate custodiendum est, qui hoc, veluti Jovis peculiari, explosio, *Omnipotentis* reponit, & *Olympi*, id est, Coeli, accipere videtur. Nam Poëta nobis sensu Naeviano, ut credibile est, Naevii carmen reddens, *Olympi*, id est, Jovis, ut diximus, intellexit: hoc tamen mihiore *Omnipotentis* adjectivo *Altitonantis* Naevii Epitheton repraesentans; ut Jovis non decebat omnipotentiam significari verbo, quo saepe iratus introducit. Nam hic placidus ipse laetificus cum Coelicolis de pace inter Troianos & Rumulos incunda deliberans, ad illos ait: *Et placidam laeti compositae foedus*. Huius autem omnipotentiam, qua maxime ad conciliandos infestissimos hostes, diversaeque nationes opus erat, commemorat etiam Venus, ad Jovem ita respondens, *O pater, o hominum, divumque aeterna potestas*. Quin & Poëta adhuc in eadem re versans, inferius inquit: *Tunc Pater omnipotens*. Nec his contentus, poetice exponens & amplians subdit, *verum cui summa potestas*. Quod si etiam *Olympi*, id est, Coeli accipiamus, hoc idem ipsum adjectivum *Omnipotentis* non minus quadrabit, vel altero ejusdem Poëtae exemplo quod est in 12. hujusmodi: *Tunc interea ven omnipotentis Olympi*. Nam quom a priore interpretatione discedimus, non astronomica quadam ratione, de exteriori Coeli parte intelligendum est, quae se se nobis cernna undique ostentat: unde huc *omnipotentis* otiocam vocem invenit, quam etiam nuptio quaedam excludit, quae ex *Panditur* & *omnipotentis* ejusdem sensus vocibus gigneretur: sed simpliciter de interiori coelo Poëta loquitur, ubi palatia Jupiter non tanquam sydus, sed deorum maximus habeat. Et *Omnipotentis Olympi* accipiamus,

INDEX ERYTHRAEI

mus, id est, Coeli, ubi Omnipotens Jupiter habitat, figura Poetarum frequentissima. Quam lectionem & sensum agnovit Priscianus, dum de singulis hujus carminis dictionibus disputat. Non desunt etiam, qui *Omnipotentis* legant. Quam scripseram Pontanus, vir aliqui doctissimus, & Maronianae diligentiae persecutor egregius, qua ratione admittat, non intelligo. Nam Epitheton *Omnipotentis*, etsi ex Phytico-um sententia, Coelo maxime congruere videatur, ex quo omnia omnigerum rerum semina in terrae, ipsius quasi matris, uterum decidunt: tamen quom nulla hic de generatione mentio fiat, non magis convenit huic loco, quam *Omnipotentis*, ut supra ostendimus. Neque enim a Poetarum maximo ita negligenter & ociose, quod mali saepe Poetae faciunt, ad solum fulciendum quoddam quasi tibicine carmen, Epitheta apponi solent: quod etiam ipse Pontanus Poeta optimus optime omnium novit. Adde etiam, quod *Omnipotentis* Epitheton Jovianum, ubi congruere posset, pro eo *Omnipotentis* maluit Poeta ponere: ut *Rex omnipotentis Olympi*, & *Terrae omnipotentis alumnus*. Neque etiam ignoro nonnullos hypermetrum facientes, *Olympia* legere, non *Olympi*, quamvis sequens versus a vocali non incipiat, exemplo quod paulo infra est, *quis protinus omnia Perlegerat oculi*. Quod in eo tantum probamus, quod *Omnipotentis* nativam lectionem confirmet: & ad pandenda magis Jovis palatia, haec Spondae in Dactylum resolutio nonnihil facere videretur, nisi ea quinque tantum dactylis praecedentibus satis adaperuisse Musam Maronianam crederemus. Sed & *Olympi* adjectivum per se & substantiane positum, nec commode nec Virgiliane suam vicem, & substantivi partes implere potest: ut *Omnipotentis*, id est, Jovis potentis, accipiamus. Quod autem *dominus Olympi* ait, imitatio est Homerica, apud quem saepius legas, *Ὀλύμπια δόματ' ἔχοντες*. Quod hemist. Hesi prius fuit.

omnis. E. 3: 56. 4: 39. 6: 66. O. 1: 346, 372. 2: 244, 277, 281, 390. 3: 157. 4: 281, 294, 491, 532. AE. 1: 160, 646. 2: 26, 73, 102, 394, 415, 461, 477, 652, 728. 3: 3, 709. 4: 407, 525, 669, 704. 5: 239, 554, 698, 710, 762. 824. 6: 138, 305, 325, 709, 789. 7: 27, 85, 573, 598, 635, 680, 711, 812. 8: 40, 494, 604, 705, 706. 9: 25, 74, 174, 308, 396, 428, 801. 10: 410, 804, 805. 11: 12, 14, 34, 94, 171, 320, 327, 598, 834. 12: 59, 122, 421, 422, 443

omnium. AE. 1: 599

omnigerus. O. 3: 409

onera. G. 4: 167. AE. 1: 434

onerabant. AE. 11: 212

onerabat. O. 4: 133

onerabis. AE. 10: 558

onerans. O. 4: 378. AE. 1: 363. 5:

101. 8: 180

onervat. AE. 1: 195

onervas. AE. 4: 549

onervat. G. 1: 274. AE. 3: 485. 11: 342

onervatis. particip. AE. 8: 284. 12: 215

onervaverat. AE. 12: 344

onervavit. AE. 9: 24, 10: 620, 868. 11: 574

onervent. AE. 1: 706

onervet. G. 2: 518

onervi. AE. 2: 723, 729. 11: 550

onervosa. AE. 9: 384

onervosum. AE. 5: 352

Onysten. AE. 12: 514

onus. AE. 10: 553

onusum. AE. 1: 289

opaca. AE. 2: 725. 3: 619. 6: 283, 633. 7: 84

opaca. AE. 4: 123. 6: 136, 208. 11: 851, 905

opacae. AE. 8: 658. 10: 161

opacant. G. 2: 55

opacat. AE. 6: 195

opaci. genitivus ling. G. 1: 156. nominat. plural. AE. 3: 508

opacis. AE. 6: 673

opaco. AE. 7: 36. 8: 211

opacum. E. 1: 53. AE. 8: 107

ope. AE. 8: 685

opem. AE. 12: 780

opera. AE. 4: 88. N. tr. 13, 607. 6: 183. 8: 415. 11: 183. 12: 429, 699

operam. AE. 7: 332

operato. AE. 3: 136

operatus. O. 1: 339. N. lib. de doc. indag.

operet. G. 3: 519. AE. 4: 407. 6: 31

operi. AE. 1: 504. 2: 235. 8: 411, 432. 10: 792

operit. AE. 4: 352. 11: 680

operta. G. 1: 465. AE. 6: 140

operum. G. 1: 277. 2: 155, 472. 4: 184, 215. AE. 1: 455, 507. 3: 20. 5: 284. 9: 607. 11: 228

opes. G. 2: 507. 4: 132. AE. 1: 364. 2: 4, 603. 3: 53. 4: 75. 8: 317, 364. 10: 154, 609. 11: 419

Opheltes. AE. 9: 201

opibus. AE. 1: 571. 2: 799. 5: 41, 268. 8: 171. 12: 427

Opim. AE. 11: 532

opima. AE. 2: 782

opimam. AE. 1: 621

opimis. AE. 3: 224. 6: 855. 10: 449, 605

opis. G. 2: 428. AE. 1: 601. 2: 803. 8: 377

Opis. G. 4: 343. AE. 11: 836, 867

Vide quae Macrobi in s. Saturni cap. 22. ex Alexandro Aetolo Poeta Gracco affert, quaeque nos apud Callim. in hymno in Delum disputavimus super eo versu, *Ὀπίης τε, Ἀδώνης τε, καὶ Ὀπίωνος* 'Εκείνην' & uter nostrum rectius huic loco confulerit, lector candide facile judicabit.

oportet. E. 6: 5

opertens. AE. 1: 454. 10: 771

opertere. AE. 1: 96. N. tr. 5: 12: 543, 640

opertiis. AE. 11: 268

opertisse. AE. 9: 654

oppida. E. 4: 33. O. 2: 156, 176. 3: 402. 4: 178. AE. 8: 355. 9: 608. 11: 581. 12: 22

opponere. G. 3: 308. AE. 21: 127. 7: 500. 10: 239. 11: 115. 12: 874

opportuna. G. 4: 129. AE. 8: 235. 9: 531

oppositas. AE. 2: 497

oppositi. nominat. plural. AE. 2: 333

oppositis. AE. 12: 292

oppositum. G. 3: 213, 373. AE. 10: 428

oppositura. AE. 9: 469

oppositus. AE. 5: 335

oppressas. AE. 1: 129

oppressum. AE. 9: 398

opugnata. AE. 5: 439

opta. AE. 12: 892

opta'am. AE. 2: 636

optabilis. AE. 11: 57

optavit. AE. 9: 6

optantibus. AE. 8: 200

optantur. AE. 1: 425. 5: 247

optas. AE. 5: 813. 7: 260

optasus. AE. 10: 279

optat. AE. 4: 159

optata. AE. 1: 172. 4: 619. 10: 407

optatae. AE. 3: 132, 509, 530

optate. verbum. AE. 2: 503

optatis. AE. 1: 570. 6: 203

optato. AE. 7: 303. 10: 407

optatos. AE. 8: 405

optatum. AE. 5: 201. 11: 270

optavere. AE. 12: 582

optavisti. AE. 10: 509

optavit. AE. 3: 109. N. tr. 9: 6: 502

optem. AE. 4: 24. 5: 29

optes. AE. 1: 76

optima. G. 2: 205, 262, 319. 3: 51, 66. AE. 4: 291. 10: 577, 791. 12: 777

optimo. nomen. AE. 1: 555. 3: 710. 6: 669. 8: 127. 10: 402. 11: 294, 373. 12: 48

optimus. AE. 5: 358. 9: 40

opto. G. 2: 42. AE. 2: 655. 3: 498. 7: 273

opulenta. AE. 8: 475

opulentia. AE. 7: 262

opulentum. AE. 1: 447

opum. G. 2: 468. AE. 1: 14. 2: 22. 5: 532. 11: 338. 12: 552

opus. E. 3: 37. O. 4: 169, 570. *opus gratum agricolis*, id est, *Georgica*. AE. 1: 436. 5: 119. 6: 129, 261. 7: 45. 8: 516. 9: 149. 10: 785

opus virtutis famam extendere fallis. AE. 10: 469

Hinc Tuscanica lingua *Haupo*, pro *Bisegno*, assumpta aspiratione, quam ipsa natio in aliis etiam rursus solent, ut hac ratione s. ante n. consonans, sed vocalis efficitur, licet quidam imperite aspirationem demandant tractat.

ora. nomin. pluralis. O. 2: 43, 135, 225, 246, 387. 3: 9, 188, 399. 4: 254, 406, 452, 477, 483. AE. 1: 95, 245, 354, 658. 2: 1, 211, 247, 423, 531, 663, 881. 3: 174, 218, 425, 457, 490, 707. 4: 62, 183, 195, 499. 5: 11, 673. 5: 200, 340, 369, 477, 553, 576. 6: 53, 102, 108, 191, 308, 496, 604, 625, 688. 7: 259, 328, 575. 8: 197, 229, 486, 520, 669. 9: 181, 251, 471. 10: 415, 706, 728, 790, 822. 11: 39, 86, 90, 121, 233, 296, 300, 698, 819, 887. 12: 66, 82, 235, 335, 373, 652, 656, 865, 871. Non. lib. de Differ. & lib. de Impropr.

oraque corticibus sumunt horrenda cavatis. G. 2: 387
 Vulgo *Maschere*, quidam fortasse re-
 cius, *Paura*, quod ad *Horrenda* allu-
 dit. *Veneti Folto*. Nam illi *Masche-
 ram*, quam Latini *Personam*. Stoicum
 legito.
orabat. AE. 4: 437. 6: 124. 10: 96
orabunt. AE. 6: 849
oracula. G. 2: 16. 4: 449. AE. I: 114.
 3: 456. 7: 81. 8: 131
oraculum. AE. 3: 143
orae. AE. 3: 410
oram. E. 8: 7. G. 2: 44. AE. 3: 396
oramus. AE. I: 525
oranda. AE. 2: 232
orandi. G. 4: 537
orando. G. 4: 399
orans. AE. 6: 116. 9: 24
orant. AE. 5: 617. 9: 231
orantem. AE. 4: 219. 12: 294
orantis. AE. I: 519. 6: 313. 11: 885
oranti. AE. 7: 446. 10: 599. 11: 697, 797
orantis. AE. 10: 536, 554
orare. AE. 10: 80
oras. G. 2: 47. *sc. alveariorum.* 4: 39,
 188. AE. I: 158, 307. N. tr. 6. *ora,*
 & *orae.* 512. a: 117. 3: 75, 108. 4:
 106. 5: 703. 6: 61. 7: 660. 9: 528. am-
 biit *oras.* *sc. clypei.* 10: 443, 477, 588.
 12: 381, 924
orasse. AE. 4: 205
orati. E. 2: 43. AE. 4: 451
orate. G. I: 100
oratis. AE. 11: 111
oratores. AE. 7: 153. 8: 505. 11: 100, 331
oratur. AE. 10: 623
oraveris. AE. 6: 92
orbe. E. I: 67. G. I: 442, 511. AE. 2:
 227. 6: 745
orbem. G. 3: 41. 4: 17. 8: 9. G. I: 62,
 209, 231, 505. 2: 114, 401. 4: 79, 426.
 AE. I: 457, 602. 3: 512. 4: 119, 231. 5:
 65. 7: 114, 258. 8: 97, 673. 10: 546,
 783. 11: 257, 694
orbes. G. I: 337. 2: 153. 3: 173, 361,
 424. de anguib. AE. I: 269. 5: 584.
 8: 137, 448. 10: 885. 12: 481, 670, 743,
 763, 925
orbi. nom. plural. AE. 11: 216
orbibus. AE. 2: 204. 5: 584. 8: 448
orbis. E. 6: 34. G. I: 26, 459. 2: 123,
 339. 4: 484. AE. I: 233, 331. 5: 46.
 7: 224. 12: 708
orbita. G. 3: 293
Orchades. G. 2: 86
Orci. G. 4: 502. AE. 6: 273. 8: 296
 Orcus ab urgendo dicitur, quod is
 Deus maxime nos urget ad mortem. C
 enim pro *g* frequenter ponebat antiqui-
 tas. Eundem Venius ait ab antiquis
Uragum dici, quod etiam *u*, literae so-
 num pro *e* efferebant. Haec fere Fest.
 Pomp. Sunt & qui *Orcum* dici volunt,
 quod dii jurabant per *Stygem*: est e-
 nim *Orcos* jurandum, ut aspiratione
 nem nullo modo recipiat. Antiqui tam-
 en aliquot codices, neque non Probi
 Valerii non incelebris Grammatici au-
 ctoritas, scripturam hujusmodi arguunt.

Is duobus in locis in Catholicis tradit,
 tria esse tantum Latina nomina, quae
 post *e* aspirationem admittant: veluti
Lurco, *Fulcher* & *Orcus*. Hinc *Orcinus*,
 libertus, licet quidam imperite *Orci-
 ninus*, apud Juris civilis auctores, qui
 fit ipse testatoris defuncti, id est, qui
Orci familiam auxerit, ut *Apuleji* op-
 portune interitum verbis utar. Quodevi-
 denter docuit *Trebonianus Instiut.* lib.
 3. Tit. de singulis rebus per fidei-com-
 missum relicti. Hujus *Orcini* liberti
 meminit & *Ulpian.* Tit. de fideicom-
 missi libertatib. l. Ergo: & de legiti-
 missi tutoribus l. tutela: duobus in lo-
 cis *Impp.* quoque *Dioclet.* & *Max. C.*
 tit. de Juris & Facti ignorantia: *Res-
 cripto*, cujus initium est, Cum testa-
 mento. Ubi miror *Ascursum*, inter-
 pretem alioqui semper maxime osci-
 tantem, in his quae ad Verborum in-
 terpretationem pertinent, quae tamen
 diandia pars juris civilis est, afferre,
 quamvis more suo inepte satis, duas
 hujus vocis rationes: priori *Orcinum*
 dici libertum notat ab *orbis*, quod est
rebus: puro ea inductus ratione, quod
 directam libertatem testamento man-
 missus accipere dicitur. Quod si ita
 esset, *Orthinus* sane scribendum esset,
 non *Orcinus*. In quam sententiam de-
 mitor venire *Alcianum*, virum alioqui
 inter nostros *Jureconsultos* & acri ju-
 dicio, & eruditione insignem. Nos vero
 & inveteratam lectionem amplectentes,
 & rationem probatorem fortasse se-
 cuti, quam illi fuerint, ab *Orci* di-
 ctum *Orcinum* aurumam, argumentis
 quidem certissimis, quae supra allega-
 tis titulis habentur. Quam nostram sen-
 tentiam & *Accursius Scholiographus* i-
 bidem altera ratione tuetur, & *Scholia*
Graeca omnia agnoscunt. Sed *imprimis*
Theophilus Antecessor, qui *Institu-
 tiones Justinianae* ex *Latinis Graecae*
fecit. Is *Titul.* de singularibus re-
 bus per fideicommissum relicti, ita
 ait: *Κληθίσσεται δὲ ὁ ὄρκος τοῖς νομι-
 νοῖς ΟΡΚΙΝΟΣ ΛΙΒΕΡΤΟΣ, τὸν ἔτι Κα-
 ταντικὸς ἀναλαμβάνει.* De pheretro quo-
 que, in quo mortui efferebantur, *Mar-
 tial.* dixit, *Orciniana* qui feruntur *In-
 sponda*. Est & *Orcus* apud *Hom.* *The-
 saliae fluvius*, e quo manat *Tiraresius*,
 qui *Peneum*, olei instar, supernat.
 Est item alius eo nomine fluvius *Bithy-
 niae* apud *Arrianum*, teste *Eustathio*:
 qui rationem nominis addit quod hor-
 rificus perjurii vindex esset.
Orci. AE. 2: 398. 4: 242, 699. 9: 527, 785
Orcus. G. I: 277
ordea. E. 5: 36. G. I: 210, 317
ordine. E. I: 74. 7: 20. G. I: 276, 425. 4:
 4: 376, 507, 537. AE. I: 456. 2: 102. 3:
 179, 447, 548. 5: 53, 102, 120, 271,
 349. 6: 723. 7: 139, 152, 276. 11: 241
ordium longo. AE. I: 395, 703. 2: 766. 6:
 482, 754. 8: 722. 11: 79, 144. in. E. 7:
 20. AE. 8: 629. ex. G. 3: 341. 4: 507.
 AE. I: 456. 5: 773. 7: 177

ordinibus. G. 2: 277
ordo. E. 4: 5. G. I: 239. AE. 3: 376. 5:
 707. 7: 44. 11: 94
ore. G. I: 399, 430. 3: 203, 273, 294, 439,
 516. 4: 17, 92, 97, 201, 230, 277, 444.
 AE. I: 296, 559, 614, 737. 2: 475, 482.
 N. de impr. p. 524, 593, 658. 3:
 234, 373, 463, 696. 4: 11, 79, 150, 276,
 329, 510, 485. 5: 71, 385, 470, 842.
 6: 76, 155, 530, 607, 686. 7: 103, 118,
 194, 436, 451. 8: 199. 9: 5, 341, 442.
 10: 323. N. de impr. p. 349, 489. 11:
 123, 132, 190, 251, 418, 535, 754. 12: 8.
 N. de impr. p. 47, 69, 101, 692, 802, 837
magno simul incipit ore. AE. 12: 692.
 Contemplari licet supra scriptis exem-
 plis, quam venuste ac Poëtica Pleonasmum
 hac voce *Maro* frequentaverit, quam
 figuram etiam per dictionem *Vo-
 te* formare studuit.
Oreades. AE. I: 500
Oreades *Nymphae* appellantur, quod
 in montibus frequentar apparent; & *O-
 reus* quoque *Libei* pater. Auctor *Sex-
 tus Pompejus Festus*.
oremus. AE. 11: 358, 414
Orestes. AE. 3: 331. 4: 471
Orgia. G. 4: 521. AE. 4: 303. 6: 517. 7:
 403
orbis. AE. 8: 486. 10: 566
orichalco. AE. 12: 87
Horatius itidem in *Arte Poëtica*, bre-
 vi antepenultima dixit: *Tibia non, ut
 nunc, Orichalco juncta, tubaeque aemula*.
 Quom per *u* diphthongum scribatur.
Callimachus sic *ἄστρα Περλάδα*,
Οὐδ' ἴσ' ὀρυχάλκον μάγδα Διός. *Orichal-
 cum* igitur, quod apud *Graecos* *ὀρυχάλ-
 κος* est, *Aes montanum* interpretatur.
 Est enim *ὄρος Mons* & *χαλκός Aes*. Ut
 insigniter errent, qui ex auro & aere
 compositum putant, tum quia compo-
 sitio ex *Graeco* & *Latino* non facile ad-
 mittitur, nisi prima pars sit praepositi-
 tio, vel adverbium, ut *Hemitogium*,
Antitatonis: tum etiam, quod primam
 syllabam correptam habet ab *ὄρος*.
 Quae si ab *Auro* contracta esset, *O* uti-
 que prodiceretur. Docuerunt praeterea
 nos interrogantes *Metallarii*, id omni-
 no non auro misceri, sed ex lapide,
 quem illi *Zelamina* appellant, quae in
 agro *Bergomensi* foditur, in vico *One-
 da* nomine, Vallis *Sirianae*. Sed neque
 ejus color ita nobis blandiri debet, ut
 aureus esse videatur, quem *Poëta* album
 recte dixit. Et *Suidas* *Aes pellucidum* in-
 terpretatus est, sicut fulfuros ipsi id la-
 pidis, unde aes fulvum abescat, alio
 nomine *Tuthiam* album vocant, quam
 fortasse *Oron* antiqui *Graecae* appella-
 runt, quod aedis ea materia, prout fo-
 ditur, acri confundenda adjiciatur. Ut
Ugutio, *Iliodor*, & hos secutus juris
Professor Albericus Rosaceus, *Anri-
 chalcum* defendentes, risum etiam *He-
 racleito* suis non rationibus, sed me is
 ineptius movere possent. Emaculandae
 igitur juris civilis *Pandectae*, & *Or-
 ichalcum* ubique pro *Anrichales* reponen-
 dum,

INDEX ERYTHRAEI

- dum, ut Titul. de legat. 3. & de A. Rionibus empti & vend. & de Contrahend. empr. & vend. Lege Labco. vulgo *Orstone*, vel *Latone*. Id quamobrem ita, Stoicus indicabit.
- Oricia.** AE. 10: 136
- Oriens.** G. 1: 250, AE. 5: 739. 7: 51
- Oriente.** AE. 5: 42
- orientia.** AE. 7: 138. 8: 68
- Orientis.** AE. 1: 289. 8: 687
- origine.** G. 2: 336. 3: 48, 122, 473. 4: 286. AE. 1: 286, 372, 642, 753. 7: 181. 10: 179, 618
- origo.** E. 8: 72. AE. 6: 730. 7: 371. 12: 166
- Orion.** pr. brevi. AE. 1: 535. 4: 52. 10: 763. Horatius, *Damm pecori lupus, & nautis infestus Orion.*
- Orion.** pr. long. AE. 7: 719
- Naso similiter prima longa in Fastis: *Obstitit Orion Latona nitentibus astris.*
- Oriona.** AE. 3: 517. *Orionis* quoque secundam & tertiam a fine indifferentem habet. Ovid. Met. 13. *Aut Helicem iubeo, nitidamque Orionis dextram minitatur inermem.* Lucan. 9. *Tesse tulle coelo victi decus Orionis.* Gracae o' *Ἄπλω τῷ Ἄπλω*.
- Hujus signi coelestis meminit Homerus Iliados 2, versu 486. Odyss. E. vers. 121. & 274. & lib. A. versu 309.
- oris.** G. 2: 171. 3: 196, 225. 4: 300. AE. 1: 1, 252, 301, 331, 369, 377, 538, 616. 2: 91, 282, 788. 3: 97, 117, 131, 338, 569, 715. 6: 2. 7: 39, 270, 564, 647. 8: 51, 323, 381, 454. 9: 645. 10: 164, 198, 655. 11: 269, 281, 680
- Orithyia.** G. 4: 463. AE. 12: 83
- oritur.** AE. 2: 411, 680. 11: 885
- ornabat.** AE. 7: 488
- ornaret.** G. 4: 119
- ornat.** AE. 10: 638
- ornatae.** G. 4: 276
- ornate.** verbam, E. 7: 25
- ornatum.** AE. 7: 488
- ornatus.** E. 6: 68. G. 3: 21. AE. 1: 650
- ornaverat.** AE. 12: 344
- orni.** G. 2: 111
- ornos.** E. 6: 71. AE. 4: 491. 6: 182. 11: 138
- ornum.** AE. 2: 626. 10: 766
- ornus.** G. 2: 71
- oro.** AE. 2: 143. 4: 319, 431, 435. 5: 796. 6: 76, 106, 364. 8: 577. 9: 284, 290. 10: 61, 903, 905. 11: 442. 12: 60, 680, 933
- Oraden.** AE. 10: 732
- Orades.** AE. 10: 737
- Orantem.** AE. 1: 113. 6: 334
- Oranti.** AE. 1: 220
- Orpheus.** E. 3: 46. 6: 30
- Accusativus Graecus: *Phocas*, ubi de Graecorum declinatione agit.
- Orphel.** E. 4: 57. G. 4: 545, 553. Dativus Graecus: quem idem *Phocas* per *I* scribere videtur, citans verum ex *Bac.* Facit & *Orpheo* Latine.
- Orpheus.** G. 4: 494
- Orpheus.** E. 4: 55. 8: 55, 56. G. 4: 454. AE. 6: 119
- Orphicus.** AE. 11: 677
- orsa.** AE. 6: 125, 562. 7: 386
- orsa,** id est, *adorta.* 435. AE. 10: 632.
- 11: 124
- Orsen.** AE. 10: 748
- Orslochum.** AE. 11: 690, 694
- Orslochus.** AE. 11: 636
- orsus.** AE. 1: 325. 2: 2. 9: 656. 12: 806
- orta.** AE. 7: 149. 12: 114
- ortas.** AE. 9: 92
- Ortygiae.** AE. 3: 124, 143
- Ortygiam.** AE. 3: 154, 694
- Haec insula Cycladum Media aliis nominibus cognominatur *Delos*, *Cynthia*, *Asteria*, *Lagia*, *Chlamydia*, *Cynechus*, *Pyripile*, vulgo *Lefallus*.
- Ortygiam.** nom. prop. viri. AE. 9: 573
- orto.** G. 3: 156
- ortu.** G. 1: 432
- ortum.** G. 1: 441. AE. 1: 626
- ortus.** E. 9: 46. G. 1: 257. 3: 277. 4: 544, 552. AE. 3: 167. 4: 118. 6: 255. 7: 206, 240
- Os.** G. 3: 454. 4: 232. AE. 1: 315, 589. N. tr. 6. v. ora & orae. & tr. 7. 4: 659. 6: 80. 8: 152, 591. 10: 699. 12: 300
- ostilla.** G. 2: 389
- Ostorum.** AE. 7: 730
- Offici in Campania: in *Oscis Atellae*, *Neapolitani*, *Capuani*, *Cumani*. Ad *Fest.* *Pompejum*.
- ostula.** G. 2: 523. AE. 8: 256, 687. 2: 490. 12: 434. De Different. *Osculi*, & *Suavii*, vide *Non* lib. 6. quamvis non citet *Virg.*
- Ostius.** AE. 10: 655
- Ostium.** AE. 12: 458
- ostia.** E. 10: 33. G. 1: 497. 3: 457, 485. AE. 2: 121. 3: 57, 308. 4: 101. 5: 31, 47, 55, 422, 480, 787. 6: 55, 228, 328, 379. 7: 3, 458. 8: 297, 390. 9: 475. 10: 416. 11: 212, 696, 816. 12: 448
- Ostiae.** G. 1: 282
- Ostam.** G. 1: 281
- ostibus** *vix haeceat.* E. 3: 102. locus est *Theocriti* in *Nomeo*, *Ἰνάς μὲν ἴδρου τὰς ἀρίστους ἐντὴ ἀλμυρῆς τῆς ἰαίας*, & quae sequuntur. G. 3: 258, 272. 4: 308. AE. 1: 660. 4: 625. 5: 172, 865. 7: 355. 9: 66. 10: 384. 12: 36. *Servium* legito. *Vulgi* quoque *sermo*. *Le delle offe*.
- ostendat.** G. 2: 253. AE. 5: 550. 6: 188
- ostendens.** AE. 6: 869
- ostendere.** G. 2: 261. AE. 2: 470. 6: 716
- ostenderit.** G. 4: 544
- ostendit.** G. 2: 166. 4: 232. AE. 2: 388. 5: 376, 443. 6: 368. 7: 143
- ostendant.** AE. 1: 206
- ostendantur.** AE. 8: 264
- ostentabat.** AE. 5: 357
- ostentans.** AE. 5: 521, 567
- ostentans.** AE. 6: 771
- ostentas.** AE. 3: 703. 4: 75. 6: 678. 7: 656. 8: 477. 12: 479
- ostentet.** G. 2: 253
- ostia.** G. 4: 467. AE. 1: 14, 400. 3: 688. 5: 281. 6: 43, 81, 109, 801. 8: 667
- ostiferi.** G. 1: 207
- ostre.** G. 2: 506. 3: 17. AE. 1: 639, 700. 4: 134. 5: 111, 133. 7: 277, 814. 10: 722.
- 11: 72, 772. 12: 67, 126
- Othryadae.** AE. 2: 336
- Othryades.** AE. 2: 319
- Othryn.** AE. 7: 675
- ova.** G. 1: 379. 3: 438
- ovans.** AE. 5: 331. 6: 589. 11: 758
- ovantem.** AE. 5: 563. 9: 208. 12: 479
- ovantes.** G. 1: 346, 423. AE. 3: 189, 544. 4: 543; 577. 9: 71, 100, 409, 690. 11: 13
- ovaf.** AE. 10: 500
- ovom.** G. 4: 547
- oves.** E. 2: 33. 3: 3, 5, 94, 98. 6: 5, 85. 7: 3. 8: 52. 10: 16, 18, 68. G. 2: 375. *Ovium* mentio incipit, *Hoc satis ornamentis*, usque in finem libri. 3: 196, 441. 4: 10. AE. 3: 660
- ovili.** AE. 9: 59
- ovilia.** G. 3: 537. AE. 9: 339
- ovilibus.** E. 1: 8
- ovis.** E. 2: 42. 3: 3. alii *oves*.
- ovium.** E. 1: 22. 2: 33. G. 1: 17. 2: 196. AE. 7: 87
- P.
- Pabula.** E. 1: 50. G. 1: 86. 2: 436. 3: 321, 385, 481, 548. 4: 9, 244, 266, 280. AE. 1: 473. 12: 475
- pacavit.** AE. 6: 803
- pacatum.** E. 4: 17
- pace.** AE. 1: 249. 5: 587. 7: 46, 426, 467. 8: 325. 10: 31. 11: 133. 12: 504
- pacem.** G. 4: 535. N. de *improp.* AE. 3: 261. N. tr. 5. 370. N. tr. 5. & de *improp.* 4: 56, 99. 7: 155, 285, 339, 444. 8: 114. 9: 279. 10: 80. 11: 110, 230, 356, 362, 414. 460. 12: 202, 821
- Pachyni.** AE. 3: 429, 699
- Priscianus**, vel *potius Rhemnins Fanianus* in *Dionysium*, media correpta enunciavit, *Emineat ad Zephyram Lilybe*, *Pachynusque sub ortum*. Item *primam* *Ovid.* 12. *Metamorph.* produxit: ut, *Et quibus umbriferis verisus Pachynus ad austrum*. Quam rursus contraxit in *s. Laeva*, *Pachyne*, tibi *Lilybae ora* *premarum*. Vulgo *Capo Passaro*.
- Pachyno.** AE. 7: 289
- pacis.** G. 2: 425. AE. 6: 852. 7: 536
- paciserae.** AE. 8: 116
- pacis.** AE. 3: 543. 4: 618. 7: 266. N. tr. 5. 11: 332, 363, 658. 12: 112
- pacisii.** AE. 5: 230. 12: 49
- pacisae.** AE. 10: 722
- pacisae.** AE. 10: 79. N. lib. 6. *inter spectatam*, &c.
- pacis.** G. 2: 248. 4: 158
- Pacholus.** AE. 10: 142
- pacis.** AE. 4: 99. 10: 649
- Padi.** AE. 9: 680
- De *Pado*, *Venetiae flumine*, agit *Min.* longiore narratione, quam fit a nobis repetendum, qui nova tantum assent operam damus, aut ab aliis oscitant tradita, adnotare: sicuti de hujus fluvii origine errasse *Ptolemaeum* alibi ostendimus. Hujus ter mentio habetur a *Poeta* sub *Eridani* Graeco nomine, quem & *fluviolum* regem appellat, nec im-

I N V I R G I L I U M .

merito; trigena enim annes in Adriaticum mare defert. Est etiam Atticae fluvius alter Eridanus, in Ilium immitens, quem senem ad Padum differentiam vocavit Ovidius Metamorphof. 1. *Eridanusque senex, lenisque Amphryfus, & Aeus*. Quamvis Epidanum pro *Eridano* nonnulli imperite reponunt, ut illic disputabimus.

Padus. G. 2: 452

Padusae. AE. 11: 457

Padus amnis, ut Plinius scribit, angusta fossa Rhavennam trahitur, ubi *Padusa* vocatur. Polybius tamen clarissimus rerum Scriptor, de *Padus* ad hanc sententiam Graece loquitur: *Padus, cum simplex, ubi oritur, sit, mox in duos alveos sese deducens, in sinum Adriaticum duobus effiis evolvitur, Paduan, Utlanamque aeciae vocitant*. Ut recte Plinius de eodem loquens, ita scripserit, *Proximam inde ostium Caprosiae, deus Sagis, deus Volanae, quod ante Olanae vocabatur*. Volanae nomen adhuc restat; *Padusae* vero, in *Premerinum* mutatum.

Pacana. AE. 6: 657. 10: 738

Pacensis. AE. 7: 769

Pacensium. AE. 12: 401

Pagafum. AE. 11: 670

pagina. E. 6: 12

pagos. G. 2: 382

Hinc *paganus*, quemadmodum a *vico vicinus*: quod nomen interdum remotiorem habet significationem: nam apud Romanos gentem illam Martiam, quicumque sacramento militiae soluti essent, pagani, in eorum odium, quasi rustici, appellabantur: reliqui vero stipendia facientes, Milites honesto nomine censentur. Hinc apud Jurisconsultos *Testamentum paganus*, quod a pagano secundum observationem Juris communis fit: & *Militare*, quod iure & beneficio militari conditur, ut in *Inst. Tit. de Militari testamento* traditur, & simpliciter in *Pandectis*, cod. tit. *Pari ratione* Majores nostri recte *Paganus* dixerunt, quoniamque militiae Christianae addicti non essent, exceptis Judaeis, qui suo nomine satis premuntur. *Pagar* quoque verbum veteracuum, pro eo quod est *Solvere*, quod ipsi pagani militibus stipendia solverent, si quis dictum putet, meo quidem iudicio non erraverit, nisi potius *Pager*, quasi *Paccare*. Unde etiam *Quaestationem facere*, vulgus loquitur. Quam acceptationem Juris civilis auctores dixerunt. Consule *Stoicum*.

Palaeomon. E. 3: 50, 53. AE. 5: 823

palaestra. G. 2: 531

palaestras. AE. 3: 281

palaestris. AE. 6: 642

palam. AE. 7: 428. 9: 153

Palamedis. AE. 2: 82

Palantes. AE. 5: 265. 9: 21, 780. 10: 674. 11: 734. 12: 615

Palantia. AE. 12: 738

Palatia. G. 1: 499

Thm. IV.

Silius primo, Pa produxit: *Dum nova contentis surgunt palatia flammis*.

Palatinus. AE. 9: 9

Pa in dictione *Palatinus* communis invenitur. *Martialis: Primo Palatinus lex est haec orta tonanti*. Idem, *Ad Palatinas accensera mittite mensas*.

palato. G. 3: 388

palcae. G. 1: 192. 3: 134

palcam. G. 1: 368

palcaria. G. 3: 53

Palca. E. 5: 35. G. 3: 1. 294

Palici. AE. 9: 585

Palinure. AE. 5: 840, 843, 871. 6: 341, 373

Palinuri. AE. 6: 381

Palinurus. AE. 3: 202, 513, 562. 5: 12, 833, 847. 6: 337

palinurus. E. 5: 39

palla. ablat. AE. 6: 555. 8: 702

Palla. AE. 10: 411. 11: 97, 152, 169. vocativus a *Pallas*, *Pallantis*.

Palladia. G. 2: 181

Palladii. AE. 9: 151

Palladio. AE. 2: 183

Palladis. AE. 1: 479. 2: 15, 163. 3: 544. 7: 154. 8: 435. 11: 477

Palladium. AE. 2: 166

pallae. AE. 11: 576

pallam. AE. 1: 648, 711. N. de gen. vest.

Pallanta. AE. 8: 515, 575. 10: 374, 442, 480, 492, 504, 506. 11: 141, 149, 163

Pallante. AE. 8: 51. 10: 533. 11: 177

Pallantea. AE. 9: 196, 241

Pallanteum. AE. 8: 54, 341

A *Varrone* *Virgilius* diffidet. Ille enim a *balatu ovium* per *Antistochon* *Palanteum* dictum voluit.

Pallantis. AE. 8: 54. 11: 30, 39. 12: 943

Pallas. id est, *Minerva*. E. 2: 61. AE. 1: 39. 2: 615. 5: 704

Pallas. AE. 8: 104, 110, 121, 168, 466, 519, 587. 10: 160, 365, 385, 393, 399, 420, 433, 442, 458, 474, 515. 11: 27. 12: 948

Pallas *Pallantis* extremam producit, quam contra *Pallas Minerva* contrahit, ex *regula*, quae est, quod omnes dictiones Graecae in *dis*, vel in *dos* genitivum mittentes, *as* corripunt: ut *Pallas Palladis*, vel *Pallados*; *Arca Arcadis*, vel *Arcados*. Alias vero producuntur. Quamquam *Pallas Dea* ultimam semper apud *Poetam* productam habet *aur* positione, aut quia in *fine* carminis collocatur, quae *yllaba* semper pro *longa* habetur.

Pallenen. G. 4: 391

pallemte. E. 3: 39

pallentem. AE. 8: 709

palientes. E. 2: 47. 6: 54. G. 3: 357. 4: 124. AE. 4: 26, 243. 6: 275

palenti. E. 5: 16

palentis. G. 1: 477. AE. 10: 822

palentis. AE. 6: 480

palida. G. 1: 446. 3: 552. AE. 1: 354. 3: 217. 4: 644. 8: 197, 245. 10: 761

palidus. G. 1: 277

palior. AE. 4: 499. 12: 221

palma, abstr. G. 2: 67. 4: 20

palma, victoria. AE. 5: 339, 380, 519. 7: 655

palmae, victoriae. G. 3: 49, 102. AE. 5: 70, 111, 346

palmas, id est, *victoriam*. G. 5: 349, 472

palmas, id est, *manns*. G. 1: 59. 3: 12. 4: 498. AE. 1: 93. 2: 153, 406, 688. 5: 233, 256, 425, 686. 6: 685. 9: 16. 10: 596, 845. 11: 574. 12: 936

palmas, id est, *victorias*. G. 1: 59

palmas. G. 2: 364

palmas, id est, *manibus*. E. 3: 99. AE. 1: 481. 3: 263. 5: 364. 7: 503. 8: 69

palmoise. E. 7: 48. G. 2: 90

palmoisa. AE. 3: 705

palmoisa. AE. 5: 163

Palmarum. AE. 10: 697, 699

paludem. G. 4: 503. AE. 6: 323, 369, 414

paludes. G. 1: 363

paludis. G. 4: 48

paludibus. G. 2: 110

paludis. G. 1: 113. AE. 8: 88

palumbes. E. 1: 58. 3: 69. N. tr. 4.

palus. E. 1: 49. G. 3: 432. 4: 479. AE. 6: 107, 438. 8: 702, 801. 10: 709. 12: 745

Apud *Horatium* in *Arte Poetica* *as* brevis est, *Regis opus sterilisque diu palus, aptaque remis*. Quod puto fieri abiectione *S*, sicut apud *Hostilium* *Annal. 1. Saepe graves pecuniam ex hibernis passibus puls*. *Possem* sexcenta exempla proferre, quae prudens praeterero. *Palus pall* habet primam longam: *Juvena. Qui nescit vulnera pall*.

palustrem. G. 3: 175

pampineas. E. 7: 58. AE. 7: 396

pampinis. AE. 6: 804

pampino. G. 2: 5

pampinus. G. 1: 448. 2: 333

Pan. E. 2: 32, 33. 4: 58, 59. 10: 26. G. 1: 17. 3: 392

Pana. E. 2: 31. 5: 59. 8: 24. G. 2: 494

Panaceam. AE. 12: 419. de hac lege *Theophr.*

Panchaeis. G. 4: 379

Panchaea. G. 2: 139

Pandare. AE. 5: 496

Pandarus. AE. 9: 672, 722, 735. 11: 396

pandas. G. 2: 445. AE. 6: 109

pandens. AE. 6: 421

pandentem. AE. 8: 712

pandere. G. 4: 28, 284. AE. 6: 267. 12: 584

pandetur. AE. 6: 97

pandimus. AE. 2: 234. 3: 520

pandis. G. 2: 194

pandis. AE. 3: 479. 6: 282, 525, 723. 12: 626

pandite. AE. 7: 641. 10: 163

panditur. G. 1: 34. AE. 8: 262. 10: 1

pando. AE. 3: 179, 252

pandunt. G. 1: 398. 2: 258

panduntur. AE. 2: 27. 6: 574, 740

Pangaea. G. 4: 462

Panopea. AE. 5: 240, 825

Panopeae. G. 1: 437

Nomen *Nymphae* marinae conveniens, quod aqua perpicua sit. *Nam* id sonat *Panope*.

Panopes. AE. 5: 500

Panos. AE. 8: 344

Geni-

INDEX ERYTHRAEI

Genitivus juxta declinationem Graecam, propter differentiam panis, ut notat Phocas, ubi de Graecorum declinatione agit.

Pantagiae. AE. 3: 689

Hunc in Sicilia annem nonnulli vocant *Hipparin*. Sil. quoque *Pantagiam*: *Ac facilem superari gurgite parco Pantagiam*. Quem Serv. a sonitu dictum putat, perinde ac si *Pantagiam* quasi *ωπαγίας* dici innuat. Nam *ωπαγία* sonituum interpretatur. Claud. *ωπαγία* *ωπαγία* *ωπαγία* deducere videtur, quod obvia quaeque profermat, ac secum rapiat. Ait enim in 2. de raptu Proserp. *Et saxa rotantem Pantagiam*.

Pantherae. AE. 8: 460

Panthu. AE. 2: 322, 429

Panthus. AE. 2: 318, 319

papaver. G. 1: 212. 4: 131. AE. 5: 486. N. tr. 4.

papavera. E. 2: 47. G. 1: 78. 4: 545. AE. 9: 436. N. tamen tr. 5. v. *lassum* non *lappo*, sed *lasso*, agnoscit, & exponit *Marcini*, & *Gravata*.

Paphiae. G. 2: 64

Paphos. AE. 10: 51, 86

Paphum. AE. 1: 415

papillam. AE. 11: 803, 862

papular. G. 3: 564

Veneti ad epitheton alludentes *Bronze*, alii *Bronze*, & *Bronsole*. Vide *Celsium* lib. 5. qui eorum duo genera facit.

par. AE. 2: 794. 6: 702. 11: 174, 422

para. AE. 3: 160. 7: 430

parabant. AE. 4: 676. 12: 117

parabat. AE. 1: 360. 4: 238. 6: 81

parabitur. G. 1: 429

parans. AE. 11: 549

parant. G. 1: 265. AE. 1: 179, 638. 2: 181, 447. 4: 88, 118. 7: 605. 9: 506

parantem. AE. 4: 390

parantis. AE. 10: 554

pararet abitur. AE. 8: 214. sicut *Ter. fugam parare*.

parari pro *parabantur*. AE. 2: 132. & est figura non modo poetarum, sed & historicorum prosa oratione scribentium. 4: 299. 7: 468

paratis. E. 6: 79

paras. E. 2: 72. AE. 3: 382. 5: 14. 6: 369. 8: 400

parat. AE. 1: 678. 4: 503. 7: 624. 10: 585, 770. 12: 844

parata. AE. 2: 334

paratae. AE. 1: 362. 6: 604

paratam. AE. 4: 75

paratas. AE. 1: 557

parate. AE. 11: 18

parati. E. 7: 5. AE. 2: 799. 5: 108. 9: 158

paratis. AE. 3: 248. 4: 555. 5: 578. 7: 97. 9: 248

parato. AE. 5: 513. 10: 654

paratum. AE. 5: 548

paratus. AE. 2: 61. 12: 38

paravi. AE. 4: 638

parcae. E. 4: 47. AE. 3: 379. 5: 798. 9: 107. 10: 419, 815. 12: 147

paratum. AE. 12: 150

parcas. AE. 1: 22

parce. AE. 1: 257, 526. 3: 41, 42. 6: 834. 9: 656. 10: 532. N. tr. 5.

parcebant. G. 2: 339

parcendum. G. 2: 363

parcere. AE. 6: 63, 853. N. tr. 5: 7: 115. 8: 317

parceret. AE. 11: 105

parces. G. 4: 239

parcimus. AE. 10: 380

parcis. G. 1: 4

parcite. E. 3: 94. 8: 109. AE. 12: 693

parcius. E. 3: 7

parco. nomen adject. G. 3: 403

pare. AE. 5: 728

parem. G. 1: 258. AE. 11: 509

paremus. AE. 3: 189. 4: 577

parens. G. 2: 173. 3: 36. AE. 2: 591, 664. 4: 178, 365. 5: 80. 6: 197, 609. 9: 84. 10: 252, 443

parens, prima longa a *parco*. AE. 1: 695. 11: 242

parent, a *parco*. AE. 2: 121. 4: 290. 10: 259

parent. AE. 4: 295. 7: 485. 10: 176. N. tr. 5.

parentem, id est, *matrem*. G. 4: 320

parentem, id est, *patrem*. AE. 1: 75. 2: 138, 596. 3: 58. 4: 599. 6: 765. 7: 48. 8: 122. 9: 90, 261. 12: 348

parentes, id est, *pater & mater*. E. 4: 62. G. 3: 262. AE. 1: 392, 606. 3: 180. 7: 140. 10: 597

parenti. AE. 3: 169, 469. 6: 687. 10: 507, 616. 11: 45, 152. 12: 90

parentibus, id est, *patri & matri*. AE. 10: 392. 11: 216

parentis, id est, *patris*. E. 4: 26. AE. 1: 646. 2: 299. 5: 47, 55, 95, 595, 722, 747. 7: 368. 8: 55, 95, 729. 9: 3. 10: 840. 12: 43, 395, 932

parentis, id est, *matris*. AE. 2: 606. 3: 341. 8: 531. 9: 289

parentum. G. 3: 101. 4: 477. AE. 2: 448. 5: 31, 681. 3: 94. 5: 39, 553, 576. 6: 223, 308. 7: 172. 10: 827. 11: 887

parentum. AE. 6: 223

parentum. AE. 6: 223

Servius *parentum*, hoc est majorum, accipere videtur virilis sexus, dum exponit, *Propinquitibus enim virilis sexus hoc dabatur officium*. Caeterum *Lucan*. *Pharsaliae* 2. de *patre & matre* intelligendum docet his versibus: *Cum morie parentem Naturum orbatum longum producere funus*. Et apertius libro sexto, *Furantes juvenum cineres, ardentiaque ossa, E mediis rapit ipsa rogis, ipsamque parentes Quam tenere flicem*.

Libet hic trium *Juris civilis auctororum* verba adscribere, quod *Parentum* appellationem perbelle interpretantur, quo discamus, Verborum & Rerum significationes feliciter a clarissimorum *Jurisperitorum* oraculis, quam ab ipsis *Grammaticis* peti posse, *Ulpian*. igitur *Digestorum* libro quarto, De in jus vocando, sic inquit: *Parentes utriusque sexus accipere debemus*. Sed an in infinitum, quaeritur. *Quidam* parentes usque ad tria-

vum appellari ajunt: *Superiores, Majores* dici. Hoc veteres existimasse, *Pomponius* refert. Sed *C. Cassius* omnes in infinitum parentes dicit: quod & honestius est, & merito obtinuit. *Parentes* etiam eos accipi *Laeco* existimat, qui in servitute filios susceperunt. *Caj* verba in l. *Appellatione* parentis, de *Verborum & Rerum* significatione, haec sunt:

Parentis appellatione, non tantum *pater*, sed etiam *avus*, *proavus*, & deinceps omnes superiores continentur: sed & *mater*, & *avia*, & *proavia*. *Paulus* vero in l. *Jurisperitorum*, *paraphro* parentes, de gradibus affinitatis, sic ait:

Parentes usque ad triavum apud Rom. proprio vocabulo nominantur: *ulteriores*, qui non habent speciale nomen, *Majores* appellantur. *Item Liberti* usque ad *trinepotem*, ultra hos, *Posteriores* vocantur.

parere. E. 5: 4. G. 3: 208. AE. 2: 607. 4: 238. 7: 433. 10: 179. 12: 189, 236, 568.

Parere a *patio* *pa* brevi. *Marzial*. *Gallia non parere*.

parerent. G. 4: 569

parere. E. 7: 5. G. 1: 208. 3: 169. AE. 12: 705. 5: 114, 580

parerit. AE. 1: 689. N. tr. 5.

paretur. G. 2: 266

paria. AE. 10: 741. 11: 439

paribus. E. 5: 90. G. 1: 489. 2: 284. 4: 99. AE. 4: 102, 252. 5: 425, 562, 677. 6: 159, 184, 826. 7: 256. 9: 14, 655. 10: 568. 11: 520, 710. 12: 190, 344, 847

Paridem. AE. 5: 370

Paridis. AE. 1: 27. 6: 57. 10: 702

parietibus. G. 4: 297. AE. 2: 442. 5: 589

parii. G. 3: 34

Parin. AE. 10: 705

Paris. E. 2: 61. AE. 2: 602. 4: 215. 7: 321

pariter. G. 1: 189, 455. 4: 37. AE. 1: 572, 714. 2: 205, 729. 3: 560. 4: 190, 241. 5: 142, 508, 553, 587, 810, 830. 6: 633, 769. 7: 729. 8: 444, 545. 9: 182, 505, 559, 628. 10: 222, 347, 756, 865. 11: 592, 673. 12: 574

Paris. AE. 1: 593

parma. AE. 9: 548, 765. 10: 800. 11: 693, 711

parmam. AE. 2: 175. 10: 817

parmas. AE. 11: 619

Parnass. E. 10: 11. G. 3: 291

Parnassu. E. 6: 29. G. 2: 18

Duplici *ss* scribitur a *Parnasso*, *Martian*. tamen *Capella* lib. 1. *na* corrumpit. *Consilia Parnasso cui fulgens sidero caeta*. Quod fecit *aliterius* *fluctu* demptione, sicut in *Cybele* quum *media* corripitur, & in aliquot aliis. Quamquam invenio in *Graecis* codicibus *prosa* orationis, modo duplici *ss*, modo unico hanc vocem notari.

para. AE. 8: 476. 11: 515

Paron. AE. 3: 126

Haec insula, de qua plura *Stephanus*, nunc *Paros*.

Parthago. AE. 8: 344. II: 31
pari, cum plurali. E. 1: 66. O. 2: 14. 4: 159, 378. AE. 1: 212. 2: 400. 4: 405, 406. 5: 108, 558, 661. 6: 218, 222, 642. 644. 7: 626. 9: 507. 10: 195, 466, 883. 12: 278
pari, cum infinitivo plurali. AE. I: 423, 425. 6: 491, 492
pari, cum singulari. E. 4: 53. O. 2: 40. 3: 286. AE. 2: 6, 31, 207. 3: 334, 479. 5: 278. 6: 6. 7: 266, 624, 686, 687. 8: 428, 548. 9: 131, 156. 10: 427, 737. 11: 214, 888, 889
paria. E. 3: 68. AE. 2: 784. 3: 495. 7: 598
parie. G. 1: 35, 370. 2: 270. AE. 1: 474. 4: 153, 374. 5: 187, 277, 858. 8: 426, 433, 682. 9: 1, 468, 521, 562, 630, 691. 10: 362. 11: 203, 543. 12: 145, 346
pariem. E. 7: 73. *hanc aspice*. scilicet. quartam Georgicorum. G. 4: 2, 220. AE. 3: 223. 5: 187. 6: 31, 440, 611. 7: 709. 8: 511. 9: 540, 790. 10: 128. 11: 794, 795
paries. G. 2: 483. AE. 4: 286, 630. 6: 540. 7: 69. 8: 21. 10: 717. 11: 748
Parthenios. E. 10: 57
Parthenium. AE. 10: 748
Parthenopaeus. AE. 6: 480
 Hunc Serv. Menalippae & Melanionis filium facit. At Diod. eum matri reddidit Atalantae, nec Martis, nec Menalippae facta mentione. Quod si ita est, eum patre genitum Melanione credimus, qui Atalantam adamavit. Natio de Arte am. *Talia Melanion Atalantae crata fugacis Opiaret manibus sustinuisse suos*.
Parthoupe. G. 4: 564
Parthi. G. 4: 314
Partho. E. 10: 59
Parthorum. G. 4: 211
Parthos. AE. 7: 606
Parthum. G. 3: 31
Parthus. E. 1: 63. AE. 12: 857, 858
partibus. G. 1: 231. AE. 1: 508. 7: 70. 9: 754. 12: 521, 708
partim. AE. 5: 187. 10: 330, 331. 11: 204, 205
partire. AE. 11: 510
partiri. G. 1: 126. AE. 11: 822
partito. AE. 5: 562
partitur. AE. 1: 194
parto. G. 1: 300. AE. 2: 578. 8: 317
partum. G. 1: 278. AE. 1: 274. 6: 786. 7: 660. 12: 847
partum. G. 3: 157. AE. 5: 229. 9: 298
parturit. E. 3: 56. O. 2: 330
partus. AE. 6: 89. 7: 321. N. II. 4.
parva. E. 3: 54. G. 2: 19. 4: 176. AE. 2: 213. 3: 402. 4: 176. 7: 187, 243. 9: 143, 299. 11: 430. 12: 475
parvae. AE. 3: 276. 11: 575. 12: 862
parvam. E. 8: 37. G. 1: 414. AE. 3: 349. 8: 554
parve. E. 4: 60, 62
parvi. AE. 2: 563
parvis. E. 1: 24. 6: 811
parvum. AE. 6: 862
parvumque. AE. 6: 382
parvo. AE. 3: 685. 6: 843. 9: 607. 10: 317.

Hand illi stabunt Aeneia hospitia. 494.
 parvo pretio: sicut magno, hoc est, magno pretio: ut: *mutentur vellea magno*: &c., magno mercentur *Atridae*.
parvos. G. 2: 514. 4: 201. AE. 8: 413, 543
parvulus. AE. 4: 328
parvum. AE. 2: 320, 674
parvus. Mycon. E. 7: 29
Isulus. AE. 2: 677, 710, 723
Priamus. AE. 5: 563. *Arys*. 569
 Ecce quam perpetuo hoc epitheton Iulo adjacet. Ut ille explodendus sit, qui contra prudens Virgil. consilium illic, *mibi solus Isulus sit comes*, legendum contendit, licet id ex veterum exemplariorum auctoritate facere videatur, & hanc lectionem innuere Tiberii Donati interpretationem affirmet. Nam ut in verbo *parvus*, & filii nomen est, & actus, quod & ad Iuli nomen aliquid, ratio quoque ostenditur, quamobrem Aeneas manu puerum traheret, viae alioqui fugacem per se satis invalidum propter aetatem. Quae res eadem fecit, ut etiam longaevum parentem pius filius succollaret. Atque ita prudenter & Virgiliane, *solus*, verbum odiosum, non excludit ab Aeneae comitatu Creusam uxorem, sed consilium cari conjugis, qui facilius eam evasuram illius noctis periculum iudicabat, si puer servans vestigia sequeretur.
pascaunt. G. 3: 143
pascat. G. 2: 285
pasce. E. 9: 23. G. 3: 406
pascente. E. 1: 78
pascentem. G. 2: 199. 3: 467
pascentes. E. 3: 96. 4: 45. 5: 12. AE. 6: 199
pascentur. E. 1: 60. 5: 77
pasceat. E. 6: 5. G. 3: 335. AE. 655. 7: 391
pasces. G. 3: 155
pasces. AE. 1: 608
pasit. AE. 2: 684
pasitis. AE. 10: 627
pasit. G. 2: 189. 3: 50. 4: 395. AE. 1: 464. 7: 684
pasitit. E. 1: 46. 3: 85, 86
pasitur. G. 3: 219, 342. AE. 1: 186. 11: 787
pasiva. E. 1: 49. G. 3: 213, 323, 339
pasivum. AE. 3: 650. 11: 319
pasivumque. G. 2: 375, 432. 3: 162, 314, 528. 4: 181. AE. 6: 653
Paspheai. AE. 6: 25
Paspheum. E. 6: 46. AE. 6: 447
passa. partic. verbi *passior*. AE. 1: 386
passi. AE. 1: 199. N. II. 5. 6: 660. 7: 182
passibus. AE. 2: 724. 6: 263. 7: 157. 11: 907
passim. E. 4: 19. 7: 54. G. 1: 132. 4: 181. AE. 2: 364, 384, 570. 3: 220, 510. 4: 162, 195. 5: 676. 6: 652, 886. 8: 360. 9: 316. 11: 385
passis. a *passior*. AE. 1: 232. a *pando*. 480. N. II. 5. 2: 403. 3: 263
passo. G. 2: 93. N. II. 5.
passos. G. 4: 269
passus. E. 8: 24. G. 1: 124. 3: 141. 4: 438,

503. AE. 1: 5, 644. 3: 628. 5: 462, 102, 162, 436
passae. E. 9: 31
passas. E. 9: 24
passi. E. 7: 39, 44
pastor. E. 2: 1. 6: 67. O. 3: 2, 402, 420, 455. 4: 317. AE. 2: 308. 4: 71. 7: 363. 10: 406. 12: 587
pastorale. AE. 7: 513
pastoralem. AE. 7: 817
pastore. AE. 11: 811
pastorem. E. 6: 4. AE. 3: 657. 12: 305
pastores. E. 1: 22. 5: 41, 59. 7: 25. 9: 34. G. 3: 281, 339. 4: 278. AE. 2: 58
pastoribus. G. 2: 303, 435
pastoris. E. 10: 51
pastorum. E. 8: 1, 23. G. 3: 477. 4: 565. AE. 7: 574. 11: 569
pastos. E. 5: 24
pastum. G. 1: 381. 4: 186, 434. AE. 7: 700
pastus. G. 3: 231. AE. 2: 471. 10: 710. 11: 494
Patavi. AE. 1: 247
 Pudet me audaciae Barbari nostri, qui imperitiae plebeculae, & helciariorum vocem confecturus, urbem hanc Antenoream, studiorum alumniam, Paduam nominavit Corollarii capite primo. Qua ratione *Patavam* quoque a naviulariis, & *Pa* mutuarii ponit, qua voce illi identidem inclamantes, vectores invitant. Nusquam enim *Padoam*, pro Patavio apud idoneos legere est, sed eam vocem peperit Barbaries, quem a Barbaro, hoc est viro doctissimo, approbatam nollim. Hinc enim factum existimo, ut quidam, tanti viri auctoritatem securus, hoc verbo non abstinuerit. Quod tamen Marinus Becichemus, ut decurt, aequo animo non tulit. *Padoam* autem a Patavio concisum est verbum a populo, T in D mutata, & sublata A, & IUM definitiva generis neutri, in A terminationem foemineam versa, quam in appellandis civitatibus popellus vehementer amat. Nam quod Patavinum a Pado altera traditione deducit Servius, ipse sane viderit, qui id fiat, nisi Padoam quoque admittat: quod non videmus; nam de Patavii tantum origine loquitur. Multo igitur rectius majores nostri, in quorum libris vernaculis a Patavio *Patavia* hujus urbis illorum temporum nomen legitimus. Quanquam *Padoam* pro ostio Padi Polybius memorat, de quo nos in *Padusa*.
pateant. AE. 1: 298
pateat. E. 3: 105
patefactus. AE. 2: 259
patens. AE. 11: 40
patentem. AE. 7: 230
patentes. G. 4: 77. AE. 4: 153. 5: 552. 9: 683, 693. 11: 879
patenti. G. 2: 41
patentibus. AE. 2: 266
pater. E. 3: 33. 4: 56. G. 1: 121, 283, 328, 353. 2: 4. 7: 4: 323, 369. AE. 1: 65, 345, 555. 2: 87, 617, 648, 653, 678, 707. 3: 89, 107, 144, 168, 710. 4: 234, 372.

INDEX ERYTHRAEI

372. s. 14, 241. *sumo pater*, id est, *Aceste*. 521, 533, 690. 6: 178, 719, 780, 820, 863. 8: 48, 61, 92, 178, 274, 327. *Naturae modo nomen est pater non venerationis: convenit autem cum sequenti verbo, odere favores*. 485, 558, 593, 618, 654, 685, 792. 8: 134, 138, 198, 357, 394, 454. *Lemnius*, id est, *Vulcanus ab infula Lemno*, ubi eum officinam habere, fabulae ferunt, unde ab Auctore obiscoeni carminis *Infularis Auctor ferrens* appellatur. *Infula hodie Stalimine*. 540, 558. 9: 300, 406, 449, 495, 649. 10: 2, 18, 62, 351, 421, 450, 619, 743, 875. 11: 57, 356, 410, 469, 558. 12: 13, 50, 180, 520, 703. *pater omnipotens*. G. 2: 325. AE. 1: 60. 3: 251. 4: 25. 6: 592. 7: 141, 770. 8: 398. 10: 100. 11: 789. 12: 178. *pater Aeneas*. AE. 1: 580, 699. 2: 2. 3: 343, 716. 5: 130, 348, 461, 545, 700. 8: 28, 115, 606. 9: 172. 11: 184, 904. 12: 166, 440, 697. *pater Aulis*. AE. 2: 687. 3: 9, 263, 525, 539, 558, 610. 6: 679, 713, 854, 867. 7: 245. *pater*, id est, *Aeneas*. AE. 5: 358, 424, 867. 7: 119, 274, 618, 8: 394. 9: 649. 11: 469. 12: 13. *pateram*. AE. 1: 729, 739. 4: 60. 5: 775. *pateras*. AE. 3: 67. 355. 5: 91. 7: 133. 8: 640. *paterentur*. AE. 4: 340. 7: 21. *pateres*. AE. 10: 847. *pateris*. E. 1: 38. *pateris*. G. 2: 192. AE. 5: 98. 6: 249. 12: 174. *paterna*. AE. 8: 226. 10: 705. *paternas*. AE. 5: 81. 10: 188. 12: 225. *paternas*. AE. 11: 44. *paternis*. AE. 3: 121. 10: 852. *paternum*. AE. 7: 657. *patescit*. AE. 3: 530. *patescunt*. AE. 2: 309, 483. *patet*. AE. 2: 661. 6: 127, 578. 9: 238. 11: 644. *patii*. E. 2: 15. 10: 53. G. 3: 60, 183, 208. AE. 1: 219. 2: 638. 7: 207. 10: 866. 12: 147, 571, 679, 811. *patiar*. AE. 8: 577. *patiare*. AE. 10: 904. 12: 33. *patiens*. G. 2: 472. AE. 5: 390. 6: 77. 7: 490. N. U. I. V. *manuicium*. 9: 607. 10: 610. *patientem*. G. 2: 223. *patiere*. G. 1: 72. AE. 7: 421. *patiens*. AE. 11: 847. *patiatur*. E. 4: 40. *patimur*. AE. 6: 743. *patitur*. G. 2: 318. 3: 216. AE. 9: 795. 12: 480. *patimur*. AE. 7: 200. *patri*. prima brev. AE. 10: 205. 11: 666. *patri*. prima long. AE. 11: 341. *patrium*. G. 4: 382. AE. 2: 663, 666, 724, 747. 3: 35. 4: 605. *patrius*. G. 2: 473. AE. 1: 7. 2: 579. 4: 682. 7: 176, 374, 727. 8: 132. 9: 192. 11: 454. *patrii*. AE. 2: 674. 4: 58. 5: 603. 6: 859. 7: 282. 9: 312. 10: 525. 11: 63, 178. *patria*. *Abasiv*. E. 10: 46. AE. 1: 357. 2: 491. 3: 325, 613. 4: 633. 6: 503. 7: 192, 299. 8: 333. 10: 75. 12: 44, 136. *patria*. AE. 1: 540. 2: 241. 4: 347. 5: 632. 7: 122. 10: 351, 374. 11: 797. *patriae*. E. 1: 3. 0. 2: 116. AE. 2: 159, 291, 573, 634. 3: 10. 5: 624. 6: 33, 813, 823, 833. 8: 511. 9: 294, 786. 10: 59, 371, 824, 853. 11: 246, 359, 594, 892. *patriam*. E. 1: 4. 0. 1: 206. 2: 512, 514. 3: 10, 121. 4: 155, 390. AE. 1: 51, 380. 2: 137, 576. 6: 621, 660. 7: 182. 10: 436. 11: 25, 127, 249, 793. *patrias*. AE. 2: 180, 577. 3: 281. 7: 766. 8: 574. 11: 716. *patrias aras*. AE. 3: 332. *Quidquid dicat hic Servius, patrias aras accipe quasi Achilli Pyrrhoque fatales. Quippe Pyrrhus ad aras ejusdem Dei obruncatus est, cujus antea pater ejus Achilles. Namque omnibus, qui Aeacidarum cognomine censerentur, fatale fuit, ut eandem necis sortem divinitus sibiirent: siquidem Achilles a Paride Priami filio, & Apolline interfectus est, ut canit Homerus: Pyrrhi Achillis filii caedem oraculum Delphicis imperavit. Postremo Pyrrhum Aeacidae filium diem obiisse apud se Argivi testantur, necis auctore Cerere: quod & Leuceas carmine complexus est. Haec nos Pausanias monuit.* *patribas*. AE. 5: 758. 7: 611. 8: 679. 11: 379. 12: 211. *patrii*. G. 1: 498. AE. 2: 702. 9: 247. 11: 374. *patriis*. E. 4: 17. 0. 2: 394. 3: 346. AE. 1: 620. 3: 595. 4: 602. 7: 229, 653, 736. 9: 674, 738. 10: 198. 11: 269, 281, 882. *patrio*. AE. 2: 620, 658. 3: 249, 297. 7: 269. 8: 696. 10: 558. *patrios*. E. 1: 68. G. 1: 52. AE. 2: 95, 279, 539, 717. 4: 598, 680. 5: 63. 7: 636. 10: 524. *patriis*. G. 2: 67. AE. 1: 665. 2: 663. 4: 238, 351, 427. 5: 31, 827, 863. 6: 116. 7: 102. 8: 550. 10: 460, 534, 688. 11: 62. 12: 22. *patrium*. G. 1: 16. AE. 5: 601. 8: 681. 12: 834. *patrius*. AE. 1: 643. *Patron*. AE. 5: 298. *patrii*. AE. 6: 402. *patrium*. G. 2: 509. 3: 128, 138, 177. AE. 1: 95, 641. 2: 715. 5: 341. 8: 598. 10: 282. 11: 186, 688. *patuere*. AE. 6: 81. 8: 242. *patuunt*. AE. 12: 710. *patuit*. AE. 1: 405. *patulae*. B. 1: I. G. 4: 566. *patulis*. G. 1: 376. 3: 362. AE. 7: 115. *patula*. E. 4: 31. 10: 2. G. 4: 127. AE. 3: 313, 377. 4: 333. 8: 154. 10: 17. *pauid*. AE. 1: 538. 8: 129, 744. *paucis*. AE. 3: 190. 4: 116. 6: 672. 8: 50. 10: 16, 186. 11: 315. 12: 71. *paucos*. AE. 12: 615. *pavere*. 0. 4: 152. *pavidae*. AE. 2: 489, 766. 8: 592. *pavidam*. AE. 9: 473. *pavidl*. AE. 2: 685. 7: 780. 12: 717. *pavidus*. G. 3: 372. AE. 5: 575. 8: 349. *pavidum*. AE. 11: 406. *pavit*. E. 10: 18. *pavitans*. AE. 2: 107. *pavitantem*. AE. 6: 498. 11: 813. *pavillatim*. E. 4: 28. 6: 36. G. 1: 134. 3: 215. AE. 2: 720. 2: 630. 6: 358. 7: 529. 8: 326. 9: 789. 11: 829. *pavillifer*. AE. 5: 846. *pavillo*. E. 4: 1. *pavillum*. AE. 3: 597. 4: 649. *pavor*. G. 1: 331. 3: 106. AE. 2: 229, 369. 3: 57. 5: 138. 7: 458. *pavore*. AE. 2: 87. 8: 105. 12: 519. *pavore*. AE. 3: 615. 6: 811. *pavorem*. AE. 6: 437. *pavoris*. E. 1: 69. 7: 34. 8: 360. *pavusa*. G. 2: 86. *peccare*. AE. 9: 140. *peccata*. AE. 10: 32. *peccora*. AE. 4: 158. 7: 679. 9: 730. *peccori*. E. 3: 6, 83, 101. 5: 60. 7: 47. 8: 15. G. 1: 4, 263, 444. 2: 223, 233, 435. 3: 72, 125, 155, 159, 326, 419. 4: 129, 402. *peccoris*. E. 1: 51. 2: 20. 3: 101. 5: 44. 10: 17. G. 2: 529. 3: 75. AE. 8: 601. *peccorum*. G. 2: 517. 3: 554. 4: 559. *peccabat*. AE. 7: 489. N. U. I. V. *Manuicium*. *peccus*. G. 1: 294. AE. 6: 647. 7: 14. *peccora*. G. 1: 420. AE. 1: 153, 197, 355, 481, 567. 2: 200, 206, 228, 349. 3: 56. 4: 412, 673. 5: 7, 816. 7: 349, 518. 8: 29, 151, 267. 9: 250, 432, 543. 10: 151, 571. 11: 86, 216, 357, 452, 615, 877. 12: 86, 217, 528, 541, 871. *peccore*. E. 1: 64. G. 3: 373, 426. 4: 83. AE. 1: 36, 44, 227, 371, 485, 521, 657, 717. 2: 107, 288, 474. 3: 246, 426. 4: 4, 11, 67, 448, 530, 553, 563, 689. 5: 182, 363, 409, 434, 482, 558, 679, 701, 780. 6: 55, 78, 85, 101, 261, 600. 7: 254, 292, 356, 392, 457. 8: 437. 9: 103, 276, 326, 347, 414, 718, 740. 10: 212, 337, 556, 838. 11: 40, 368, 377, 409, 639, 685, 840. 12: 831, 888, 914, 950. *peccoribus*. AE. 4: 64. 7: 278. 10: 567. 11: 38, 615. *peccoris*. AE. 12: 508. *peccus*. AE. 12: 86. *peccus*. G. 3: 81. 4: 15. AE. 1: 502. 3: 298. 4: 589. 5: 781. 6: 48. 7: 338. 9: 700. 10: 422, 425, 485, 601. 12: 370, 667. 12: 5, 155. *pecunia*. G. 3: 64. *pecudem*. AE. 3: 120. *ipse atri vellera agnam Aeneas matri Eumecidium, magnaetque forori ensae ferit.* *pecudes*. E. 2: 8. 0. 1: 423, 478. 2: 150, 340. 3: 243, 368. 4: 223. AE. 1: 743. 3: 642, 656. 4: 525, 636. 6: 153. 11: 199. 12: 214. *pecudum*. B. 6: 49. G. 3: 383, 471, 480. 4: 327. N. U. I. V. & de *Improp.* AE. 4: 63, 201. 5: 736. 6: 728. 8: 27. 10: 176. 12: 174. *peculi*. E. 1: 33.

I N V I R G I L I U M.

Titulum De peculio, factis longum habes Digestorum lib. 15. & alium frequentem. Quando de peculio adio annalis est. Item lib. 32. De Peculio legato: & Codicis Justiniani lib. 7. tit. De Peculio ejus qui libertatem meruit. Peculii meminit etiam Celsus in l. Chorus, paragrapho 1. De Legat. 3. & Ulpianus L. Paterfamilias peculium, De verborum significatione. Et idem in L. Si ego, paragrapho Dotis causa, Tit. De jure Dotum. Et l. prima, paragrapho Peculiatem, De Tributoria actione.

pecus. E. 1: 75. 3: 1, 3, 20, 34. 5: 87. G. 2: 371. 3: 299, 342, 445. 4: 168. N. de Impropriis. AE. 1: 435. 3: 221. 9: 341. 12: 171, 718

pede. G. 3: 256, 499. 4: 233. AE. 8: 302. 10: 255, 361, 495, 587, 736. 12: 356, 465, 748

pedem. G. 1: 11. 4: 485. AE. 2: 378, 657, 756. 4: 518. 5: 511, 830. 6: 386. 9: 125. N. de Impropriis. 10: 794. 11: 764. 12: 748

pedes. E. 9: 1. G. 1: 171. 2: 94. 4: 458. AE. 1: 404. 2: 273, 673. 5: 381, 673. 10: 307. 11: 752

pedes, id est, pedibus, vulgo *pedam*, *al-la pedona*, a *pedi*. Et dicitur eo modo quo eques. AE. 6: 880. 7: 624, 666. 10: 453, 751, 764. 11: 506, 711. 12: 510

pedestres. AE. 10: 364

pedestri. AE. 11: 707

pedibus. E. 3: 87. 5: 57. G. 1: 243. 2: 232, 492. 4: 257. AE. 2: 227, 235. 3: 233. 4: 180, 239, 491. 5: 255. 6: 256, 644. 7: 66, 100. 8: 209, 224, 264. 9: 556, 564, 629. 10: 372. 11: 390, 723. 12: 250

pedicas. G. 1: 307

pedis. G. 3: 460. AE. 5: 567. 7: 690

peditem. AE. 6: 516. 10: 751

peditam. AE. 7: 793

pedam. E. 5: 88

Sext. Pomp. Festus.

pedum. G. 4: 310. AE. 2: 732. 3: 648. 5: 67, 430. 7: 722, 807. 8: 458. 11: 573, 911. 12: 335, 445

Pegajum. nom. prop. viri. 11: 670

pejus. G. 1: 200

pelagi. G. 1: 383. AE. 1: 138, 154. 3: 241, 555, 708. 5: 165, 235, 617. 6: 83, 113, 532. 7: 304, 586, 587. 8: 333. 9: 81, 117. 10: 231, 289

pelago. G. 1: 142, 429. 2: 41. AE. 1: 181, 246, 364, 667, 679. 2: 36, 179, 289, 205, 800. 3: 69, 124, 204, 478, 506. 4: 52, 546. 5: 124, 212, 870. 6: 3, 8: 691. 10: 165

pelagus. AE. 5: 8. 10: 378

Pelagga. AE. 2: 152. 9: 154

Pelagga. AE. 2: 106

Pelagji. AE. 1: 624. 2: 83

Pelagjos. AE. 8: 600

Pelagjum. pro *Pelagorum*. AE. 6: 503

Pelcthromi. G. 3: 115

Pelias. AE. 2: 435, 436

Pellidae. AE. 2: 548. 5: 808. 12: 350

Pelides. AE. 2: 263

Pello. G. 1: 281

Pellon. G. 3: 94

pellasis. AE. 2: 90

pellant. AE. 8: 147

pelles. nomen. AE. 2: 722. 5: 37. 7: 688. 8: 177, 368

pelle. verb. AE. 2: 784. 5: 812

Pellei. G. 4: 287

pellem. G. 4: 302. AE. 9: 306

pellere. AE. 3: 249. 9: 519. 10: 277. 11: 116

pellis. verb. AE. 7: 579

pellibus. E. 2: 41. G. 4: 342. AE. 7: 88, 396. 8: 282

pellis. G. 3: 502. AE. 8: 553. 10: 483. 11: 679, 770

Pelopea. AE. 2: 193

Pelops. G. 3: 7

Pelori. AE. 3: 411, 687

peltae. AE. 7: 743

peltis. AE. 1: 490. 11: 663. N. de Gen. Aem. citat locum ex l. Aeneid.

Pelusiaca. G. 1: 228. *Pelusium* vulgo *Damiata*, alii *Roseto*.

penates. G. 2: 505. 4: 155. AE. 1: 68, 378, 527, 704. 2: 293, 514, 717, 747. 3: 15, 148, 603. 4: 21, 598. 5: 62, 632. 7: 121. 8: 11, 39, 543. 9: 258. 11: 264

penatibus. AE. 3: 12. 8: 123, 679

pendebant. AE. 8: 197

pendebat. E. 6: 17. AE. 5: 511. 8: 227

pendebit. E. 4: 29. 7: 24

pendens. AE. 10: 586

pendent. G. 1: 214. 2: 523. 3: 53. 4: 257. AE. 1: 106. 4: 88. 5: 147. 6: 617. 7: 184, 278. 11: 577

pendentem. AE. 8: 669. 9: 562

pendentes. AE. 8: 632

pendentia. G. 4: 374. AE. 5: 393. 9: 331

pendentibus. AE. 1: 166

pendere. E. 1: 38, 77. AE. 6: 20

pendes. AE. 6: 151

pendet. G. 2: 89. AE. 3: 661. 4: 79. 10: 303. 12: 374

pendetis. AE. 7: 595

penes. E. 9: 18

Penet. G. 4: 355

Penid. G. 4: 317

Penetel. AE. 2: 425

penes te. AE. 12: 59. Ulpian. in Tit. de Verb. sign. *penes te*, inquit, amplius est, quam *apud te*. Nam *apud te* est, quod qualitercumque a te teneatur: *penes te* est, quod quodammodo a te possidetur. Vide etiam apud Festum.

penetrabile. G. 1: 93. AE. 10: 481

penetralli. AE. 4: 504

penetrabilia. AE. 2: 484. 5: 744. 6: 71. 9: 259

penetrabilibus. G. 1: 379. AE. 2: 297, 508, 665. 5: 660. 7: 59

penetrant. G. 2: 504

penetrare. AE. 1: 243

penetravit. AE. 7: 207

penetrat. AE. 7: 363

penetravit. AE. 9: 10

penitus. E. 12: 67. G. 2: 290. 4: 43. AE. 1: 200, 512, 536. 2: 19, 487. 3: 32, 673. 6: 59, 679, 737. 7: 374. 8: 148, 242, 243. 9: 1, 143, 713. 10: 526. 11: 229

623. 12: 256, 263, 390

peninae. G. 3: 372. AE. 3: 361. 10: 187. 12: 750

Galea cristis adornatur, quo terribilior hosti fiat, & formidolosus ejus aspectus magis horrore sit. Hinc, *Terribilem cristis galeam*, & *Cristatus Achilles*, & mille alia. Porro miles longe procerior cristis apparet, unde illud, *Et cristis capita alta ferentes*. Has autem ex olorinis pennis colligere moris fuit apud antiquos, quum hodie ex struthocamelo plurimum petantur: ut, *olorinae surgant de vertice pennae*. Quae alias ex equinis fetis componebantur. Ut, *Cristaque hirsutus equina*. Quae cristae etiam *juba* appellabantur, ut, *discussaque juba capiti*. Et, *Grajavam errore jubarum*. Et, *Clypeumque jubaque Divini affimalat capiti*. Rubrae autem hae de cono galeae, aut duplices, aut triplices confluebant. Quare ipse earum summities *cornua* appellat. Ut, *Viden' ut geminae flant vertice cristae?* &, *Cui triplicem crinita juba galea alta Chimaeram sustinet*. Et, *Parvare cristis juvenes*, & *Galeam hodie elmas & elmatum quamobrem dicamus, tu interea cogitabis, dum Stoicus noster edetur*. Conum vero galeae *simierum* appellat, vel quia pars ejus summa sit, unde & *Apex* vocatur: vel a Chimaera, quam Virgil. in Turni galea statuit versu supra citato. Vulgo hujusmodi insignia galeae imposta, *Impresa* nominamus, de impressione, quam nos strenue facturos in hostem pollicemur. Cristam vero ipsam *penmachio*, & *penmachiera*. Illud autem obiter adnotatione dignum, quod, dum summus Poeta eam Chimaeram etiam flammis armat, inquit, *Actuatos essantem faucibus ignes*, &c. Homenum secutus est, apud quem Pallas pugnantis Diomedii similem flammaram ardorem iniecit: quas flammam etiam in conum galeae sui Aeneae Poeta transfudit. Nam inquit, *Ardet apex capitis, cristisque ac vertice flamma funditur, Et vastos umbra vomit aureus ignes*. Sed & de eodem Turno quoque dixit: *tremunt sub vertice cristae sanguineae, clypeoque mitantia fulmina mitant*.

pennas. G. 1: 398

penmata. AE. 9: 473

pennis. G. 1: 406, 409. 4: 73, 310. AE. 3: 258. 4: 223, 700. 5: 215, 505. 6: 15, 240. 10: 722. 11: 272, 722, 867. 12: 253, 474, 892

penia. G. 1: 390. 4: 348. AE. 9: 476

penso. AE. 8: 412

Penthesilea. AE. 1: 491. 11: 662

Pentheus. AE. 4: 469

penum. AE. 1: 704

penuria. AE. 7: 113

pependit. AE. 1: 715. 2: 546. 5: 206. 7: 67. 8: 277. 9: 755. 10: 341

peperit. AE. 6: 435. 11: 25. N. de Improp.

pepigeret. AE. 11: 133. 12: 12

INDEX ERYTHRAEI

pepl. AE. 8: 144
pepigit. AE. 10: 902
peplum. AE. 1: 480
*Pe brevem posuit Sidonius: Post cha-
 lybem pendente peplo, regis extrema pepli.
 Capella tamen in 6. secundum Poëtam
 ait, Aetheris astrifica lumina multa peplo.*
per. E. 5: 46. 6: 31, 40. 7: 11. 8: 9, 86.
 10: 58. O. 1: 81, 87, 109, 122, 206, 232,
 238. *per ambas,* id est, *inter ambas.*
vide Serv. 331, 366, 397, 407, 433,
 456, 476, 482, 486, 505. 2: 46, 54, 100,
 153, 176, 208, 245, 294, 307, 346, 361,
 364, 384, 388, 402, 414, 473, 509, 527.
 3: 9, 47, 87, 109, 162, 171, 194, 239,
 248, 276, 291, 412, 436, 469, 521, 535.
 4: 19, 59, 82, 121, 196, 208, 218, 221,
 302, 337, 372, 457, 522, 555, 562. AE. 1:
 31, 59, 119, 186, 204, 214, 245, 300, 305,
 375, 376, 430, 440, 445, 457, 478, 498,
 504, 576, 602, 645, 628, 642, 691, 707,
 725. 2: 120, 135, 141, 142, 173, 203,
 228, 249, 252, 255, 262, 340, 358,
 363, 397, 420, 498, 501, 527, 570, 590,
 664, 693, 705, 715, 725, 732, 751, 754,
 768. 3: 126, 152, 221, 236, 238, 283,
 295, 315, 325, 374, 599, 600, 631, 633,
 664. 4: 56, 74, 101, 163, 173, 184, 226,
 270, 300, 310, 313, 314, 316, 357, 378,
 381, 404, 523, 609, 666, 674, 700. 5: 7,
 86, 102, 188, 335, 392, 502, 559, 594,
 505, 609, 628, 636, 657, 663, 676, 732,
 765, 786, 793, 796, 819, 837. 6: 16, 54,
 82, 110, 194, 202, 204, 235, 257, 268,
 270, 335, 355, 363, 364, 370, 378, 386,
 411, 452, 454, 458, 462, 490, 537, 588,
 596, 619, 633, 653, 656, 659, 663, 684,
 692, 726, 743, 748, 785, 793, 888, 7:
 60, 66, 104, 109, 144, 198, 222, 228,
 234, 296, 299, 377, 384, 540, 543, 551, 655,
 701, 709, 801, 808, 810. 8: 18, 26, 30,
 82, 143, 256, 390, 399, 406, 526, 529,
 535, 554, 594, 618, 645, 657, 665,
 716, 729. 9: 31, 38, 58, 85, 104, 112,
 164, 174, 224, 258, 300, 314, 316, 339,
per ovilia turbans, i. e. perturbans o-
villia. 356, 383, 401, 409, 418, 433, 438,
 473, 498, 617, 624, 664, 699, 784, 796,
 800. 10: 21, 41, 45, 56, 113, 135, 233,
 247, 290, 314, 352, 369, 372, 383, 408,
 422, 446, 460, 477, 513, 524, 588, 597,
 602, 634, 650, 660, 682, 764, 783, 790,
 816, 819, 848, 854, 903. 11: 102, 134,
 257, 296, 422, 447, 458, 497, 514, 558,
 577, 581, 595, 644, 647, 694, 781, 787,
 799, 847. 12: 56, 66, 235, 239, 253,
 305, 354, 434, 447, 452, 463, 477, 482,
 526, 530, 537, 557, 589, 601, 608, 632,
 650, 682, 689, 826, 856, 864, 881, 906,
 926
perque. E. 10: 23. O. 1: 245. 2: 307. AE.
 1: 537. 2: 273, 364, 365. 4: 286, 671.
 6: 269, 565. 7: 499. 8: 21. 9: 534,
 633. 10: 313. 11: 696. 12: 682
peracta. AE. 3: 493. 6: 242
peragat. AE. 4: 452
peragenda. AE. 6: 136
peragrans. AE. 10: 723
peragrat. O. 4: 53
peragrat. AE. 4: 72

peragro. AE. 1: 384
peragunt. AE. 6: 384
percepit. AE. 7: 356
percipit. AE. 9: 190
perculit. AE. 5: 374
perculsa. AE. 11: 310
perculsus. AE. 1: 513. 8: 121
percurrrens. AE. 7: 14
percurrere. AE. 6: 627
percurrit. O. 1: 294. AE. 8: 392
percurssa. E. 5: 83. O. 1: 13. 4: 357. AE.
 4: 589. 7: 503. 9: 292
perculsae. AE. 11: 877
perculsit. AE. 12: 155
perculsum. AE. 7: 190
perculsus. O. 2: 476. AE. 6: 475. 8: 121.
 9: 197
perdere. AE. 7: 304. 10: 879
perdidit. O. 4: 494
perdit. AE. 11: 58
perdita. E. 8: 88. AE. 4: 541
perditus. E. 2: 59
perducant. E. 6: 60
perduxit. E. 1: 73. O. 4: 416
pereat. AE. 10: 617
peredit. AE. 6: 442
peregi. AE. 4: 653. 6: 105
peregit. AE. 5: 362
peregrina. AE. 11: 772
Peregrinus quia habet antepenult. in-
 differentem, Ovid. in Heroid. ait:
Quisquis ad haec vertit peregrinam litte-
ra pappi. At Manil. in 1. secundum
Virgil. maluit dicere, *Orbe peregrino*
coelum depingitur.
perempta. AE. 10: 315
peremptae. AE. 5: 787
peremptis. AE. 9: 453. 11: 110
perempto. O. 4: 301. AE. 10: 533. 11: 177
peremptum. AE. 6: 163
perennis. AE. 9: 79
perco. AE. 3: 606
pererrat. AE. 4: 363. 5: 441. 7: 375. 11: 766
pererratis. E. 1: 62
pererrato. AE. 2: 295
peresa. O. 3: 561
pererunt. AE. 2: 428
perfecta. E. 9: 26. AE. 5: 267. 6: 895.
 7: 545. 8: 612. 9: 263, 357
perfectis. AE. 3: 548. 8: 307
perfecto. AE. 3: 178. 6: 637, 745
perfer. AE. 1: 389. 11: 825
perferet. AE. 11: 717
perferimus. AE. 3: 584
perferre. O. 2: 343. AE. 4: 420. 5: 617,
 769. 6: 437. 9: 289, 426. 11: 181. 12: 177
perferet. AE. 5: 665. 10: 695
perferunt. AE. 9: 692
perficere. AE. 6: 629
perficere. AE. 4: 639
perficere. AE. 4: 305, 366
perfidus. E. 8: 91. AE. 4: 421. 7: 362.
 10: 231. 12: 731
perflant. AE. 1: 83
perfundunt. AE. 11: 473
perforat. AE. 10: 485, 589
perflum. AE. 11: 10
perfracta. AE. 11: 614
perfringere. AE. 10: 279
perfundit. O. 4: 384. AE. 7: 459

perfundat. AE. 10: 520
perfundere. O. 1: 194
perfundit. AE. 11: 495
perfundit. AE. 11: 626
perfunditur. AE. 3: 397
perfundunt. G. 3: 446
perfuris. AE. 9: 343
perfusio. O. 1: 78. AE. 5: 135. 12: 65
perfusio. AE. 5: 112
perfusum. AE. 12: 611
perfusit. O. 2: 147, 510
perfusos. AE. 11: 88
perfusus. AE. 2: 221. 8: 589
pergam. AE. 1: 372
Pergama. AE. 1: 466, 651. 2: 177, 291,
 375, 556, 571. 3: 87, 336, 350. 4: 344,
 426. 6: 516. 7: 322. 8: 37, 374. 10:
 58. 11: 280
Pergamo deflexa hinc voce, Etrusci
 appellant, quod Veneti *Pergole*: de quibus
 in Stico. Pergamum vero, live
 Pergamus, civitas est Asiae insignis,
 apud quam chartae usus reperiuntur est,
 quae inde sermone plebejo *carta Ber-*
gamina, quasi *Pergamena*, dicitur. Ead-
 em *agathi carti*, unde vulgo quoque
carta bona: quae alias *carta di capreus*,
 quia huic membranae major auctoritas
 tribuatur. Superiorum appellatiomm
 rationem plenius in eodem Stico per-
 sequimur. Sed quis interim ferax Cale-
 pinum, qui vix suae patriae nomen tenens,
Pergamum dici posse admittit ubem
 Cenomanorum, Orobiorumque
 clarissimam, quam *Bergomum* barbaro,
 & suae originis vocabulo recte appella-
 mus, quod in montibus sita sit. Ger-
 mani enim *Bergom* vocitant montem,
 cuius appellationis argumentum illud
 evidentissimum est, quod & Orobii
 populi illius regionis appellantur, quod
 in montibus agant. In hac sententia
 ut maneam, facit quod *Bergom* etiam
 nomen collem, qui *Veicticiae* suburbio,
 cui imminet, nomen dedit, tunc nunc
 cupari didicimus, quum fere annos
 treis in ea honestissima civitate jus di-
 ceremus. Audias praeterea nonnullos,
 qui te in eandem sententiam facile ad-
 ducant, dum quotidiano sermone *Ber-*
gaminis appellantur, quos *vaccarios* alii
 dicunt, & *Bergaminas* ipsas vaccas,
 quae gregatim in montibus pascuntur.
 Ut qui ex Hebraeo *Bergomi* vocabulum
 deducunt, id potius ostentandae ejus
 literaturae gratia faciant, quam quod
 vere tradant. Nam ut a Gallis condita
 ea civitas est, ita a Germanis accolis
 nomen accepit.
Pergameae. AE. 3: 110. 6: 63
Pergameam. AE. 3: 133
Pergameis. AE. 3: 476
Pergameum. AE. 5: 744
pergant. AE. 6: 198
perge. AE. 1: 389, 401. 4: 114. 12: 153
pergit. AE. 11: 521
pergite. E. 6: 13. id est, *agite.* Sen.
 Pomp. Fest.
pergant. AE. 12: 586
perhibent. quippe fabulae. G. 1: 247. 4:
 507.

I N V I R G I L I U M.

goy. AE. 4: 179. 8: 135, 324
perhibes. G. 4: 323
perhibetur. G. 2: 238
peribat. AE. 4: 696
pericli. AE. 5: 716. 8: 251. 9: 287, 479.
 10: 610
periculo. AE. 2: 751. 3: 711. 6: 83, 693. 7:
 425. 8: 73, 188
periculo. AE. 8: 556
periculum. AE. 2: 709. 9: 174
pericula. AE. 1: 615. 3: 367. N. II. 5: 4:
 561. 9: 96, 200, 483, 663. 10: 57. 11:
 360, 505
Peridiar. AE. 12: 515
perii. E. 8: 41. AE. 4: 497
perijffe. AE. 3: 606. 9: 140
Periphas. AE. 2: 476
perivet. E. 10: 10
periti. E. 10: 32
 Evolvendus est Polybius, ut mirari
 definas, quamobrem praecipuum can-
 tandi peritiam toties Poeta Arcadius
 tribuat.
peritura. G. 2: 498
perituras. AE. 2: 660
periture. AE. 11: 856
periturus. AE. 2: 675
perjurae. AE. 5: 811
perjuri. AE. 2: 195
perjuria. G. 1: 502. AE. 4: 542
perlabitur undas, id est, *labitur per un-*
das. AE. 1: 147. 7: 646
perlata. AE. 11: 803
perlegerent omnia. AE. 6: 34. N. II. 5:
 licet codices habeant omnem.
permensi. AE. 3: 157
Permessi. E. 6: 64
permetuans. AE. 2: 573
permisscat. AE. 7: 348
permissit ludere, quae vellem. E. 1: 10
 Non hoc simpliciter dictum, ut ali-
 quando ostendemus.
permissa. AE. 9: 97
permissio. AE. 5: 718
permittere. AE. 4: 104, 640
permittit. AE. 1: 540
permissitii. AE. 9: 240
permixta. AE. 10: 416
permixti. AE. 11: 634
permixtos. E. 4: 16
permixtum. AE. 1: 488
permixtus. AE. 10: 238
permulsit. AE. 5: 816
permutat. AE. 9: 307
pernicibus. AE. 4: 180. 11: 718
pernix. G. 3: 93. N. II. 5:
pernox. G. 3: 230. N. lib. 6. *pernix* leg-
 git, ubi differentiam inter pernicita-
 tatem, & velocitatem, hoc etiam
 Virgiliano carmine probat.
pero tegit altera, sc. vestigia dextri pe-
 dis. AE. 7: 690
perosi. AE. 6: 435
perosos. AE. 9: 141
perpeffus. AE. 9: 60
perpetiar. AE. 12: 644
perpetua. E. 4: 14. AE. 4: 32
perpetui. AE. 8: 183
perpetuis. AE. 7: 176
perplexum. AE. 9: 391

perumpere. AE. 9: 513
perumpis. G. 1: 98. 2: 480
perseidit. G. 3: 442
perseusit. AE. 4: 90
perseusit. AE. 4: 448
persequitur. G. 2: 407. AE. 9: 218. 10: 562
Perfidis. G. 4: 290
perfulvans. AE. 2: 537
perfulvere. AE. 1: 600
perfulves. AE. 8: 62. 9: 423
perfulvo. AE. 5: 484
perfonas. AE. 1: 741. 6: 171, 418
perflabat. AE. 2: 650
perflas. AE. 5: 812
perfrinxit. AE. 10: 344
perfruaecat. G. 2: 315
perfractum. AE. 4: 18. 5: 714
perfractant. AE. 1: 502. 5: 828
perfractat. AE. 7: 355
perfractus. G. 3: 250
perfracta. AE. 10: 426
perfractit. AE. 8: 293
perfractit. AE. 3: 323. 10: 786. 12: 907
perfractum. E. 9: 2
perfractit. AE. 2: 81. 9: 396. 10: 478
perfractum. G. 4: 375. AE. 2: 634
perfracta Menalca. E. 3: 13. Id est, *per-*
fractum: ut infra, versu ab hinc 4. Ma-
 navit in vulgus haec dictio.
perfractus. AE. 7: 584
perfractat. G. 1: 292
perfractus. AE. 2: 453
perfractat aedes. AE. 12: 474
 Id est, volat per aedes, sicut contra,
per ovilia turbans, pro *perurbans o-*
villia.
perfractat. AE. 8: 24
per. G. 3: 55. AE. 10: 361
perfractus. G. 3: 248
perfractus. E. 3: 17. Id est, *perfractus,* ut
 supra, *quae in perfracta Menalca.*
perfractus. AE. 4: 90. 5: 699. 9: 540
perfractus. G. 3: 153. AE. 3: 620. 9: 328.
 10: 55
perfractus. G. 1: 181. 3: 471. AE. 6: 737.
 12: 845
perfractus. G. 4: 119
perfractus. AE. 1: 712
perfractus. AE. 7: 570
perfractus. G. 3: 419. AE. 3: 215. 5: 683. 7:
 505. 11: 792. 12: 865
perfractus. AE. 4: 535
perfractus. AE. 1: 554. 558. 3: 115, 129.
 7: 132
perfractus. AE. 3: 412
perfractus. E. 3: 87. N. II. 5. AE. 8: 10. N.
 ibid. 9: 629, 10: 150, 684
perfractus. G. 2: 300. AE. 4: 381. 5: 166, 733.
 7: 96
perfractus. AE. 2: 636
perfractus. AE. 1: 519. 7: 54
perfractus. AE. 4: 675
perfractus. AE. 8: 463. 11: 544. 12: 378
perfractus. AE. 10: 378
perfractus. G. 4: 8. N. II. 5.
perfractus. AE. 11: 230
 Adi Servium, tum hoc loco, tum i-
 bi *quod voce gravaris.* Addimus etiam
 praepositionem, ut: *Inter agendum,* &
Ante demandum, apud Poetam.

perfractus. G. 1: 142. 4: 429, 535. AE. 2:
 256. 5: 508, 840. 7: 92, 362. 8: 67.
 9: 564
perfractus. AE. 1: 620. 3: 657. 8: 158.
 12: 42
perfractus. E. 1: 45. AE. 4: 127. 9: 83
perfractus. AE. 8: 551
perfractus. AE. 1: 158. N. II. 5: 3: 364. 7: 69.
 9: 81, 790
perfractus. AE. 6: 115
perfractus. AE. 4: 312
perfractus. AE. 1: 651
perfractus. AE. 4: 313
perfractus. AE. 2: 646. 12: 263
perfractus. G. 2: 210. AE. 2: 180. 4: 164. 6:
 492. 7: 238. 10: 32
perfractus. AE. 11: 272
perfractus. AE. 2: 25. 3: 603
perfractus. AE. 10: 67, 343
perfractus. AE. 3: 402
perfractus. AE. 3: 93. N. II. 5. 276. 8: 119.
 N. ibid.
perfractus. G. 4: 446. AE. 6: 151. 8: 395. N.
 II. 5: 94
perfractus. AE. 4: 100. 12: 359
perfractus. E. 3: 64. Gellii lib. 9. *caputitem*
 9. non minus utile, quam *prolixum,*
adeas impiger lector velim, cuius est
 argumentum, ut verbis ejus praescrip-
 tis utar, quis modus sit verba ver-
 tendi in Graecis sententias. Deque
 eis Homeri verbis, quos Virgilius
 vertisse aut bene apteque, aut im-
 prospere existimatus est. 6: 2: 505. 3:
 358, 522. AE. 1: 181, 194, 611, 717.
 5: 180, 212, 226. 6: 11. 7: 55, 343,
 512, 562. 8: 221, 224. 9: 9, 439, 479,
 646. 10: 313, 388, 420, 489. 12: 742
perfractus. AE. 9: 9
 Duo carmina elaborata nobis Vates
 reliquerat, quae mutua auctoritate se
 defendebant. Ea tamen corrupte pri-
 mum Politiani censura & legi & im-
 primi coepta sunt. Alterum est ex AE.
 8: 402. *Quod fieri ferro, liquidove pote-*
stus electro. Quod si ab eo contamina-
 tum suo loco non ostendero, perneges
 etiam liceat, meridie non lucere. Al-
 terum est hujus loci, *Siepra Palatini*
regnumque petivit Evandri, quod ubi ab
 antiquitate duabus in dictionibus,
Palatini regnumque tentatum est, (nam
 illi *Palatini* a Fallante reponebant, u-
 no expuncto L, ut metro syllaba obse-
 queretur; & *Sedemque pro Regnumque*
 agnoscebant) incurrit tamen & Politia-
 ni violentiorem manum sequens dictio
petivit, quam ille in *petit* transulit,
 dum *Evandri* primae syllabae, vel longae
 diphthongo, incautus timeret.
 Nam eam etiam corripit posse exem-
 plo citati jam carminis, *liquidove po-*
stus electro, neque absurdum, ne-
 que insolens videri debet, dacty-
 li finalitatis ratione, ubi similiter
 in *electro,* E, quae est ex longa na-
 tura, contrahitur. Quod si quis *po-*
stus (ut ipse mutavit) legendum con-
 tendat, audiat & Poetam legendam par-
 tes, imo ad suas vocatum, hoc carmi-
 ne

INDEX ERYTHRAEI

ne in Cixi ita dicentem, *Corallo fragilli*, & *lachrymoso moris electro*. Praeterea contra Policianum auctorem *petis* insolens verbum insurgit, nullo exemplo (quod meminimus) a *petivis* contrarium. Quum tamen Syncope, sicut Syttole, non possit abluque exemplo fieri, ut Grammatici omnes contentiunt. Quin Poeta *petis* factus in tertia persona praefertur tantum, & *petivis*, & *petivis* explicite in praeterito semper utitur. Quamvis & ipse dixerit, *is haesta Tago*, pro *ivit*; & juvenalis, *Magnus civis obit*, & *formidatus Othoni*. Et idem, *Quis mesit*, aut *quis non vidit vulvra pili*? Quod si in Evandro primam corripere tibi religio sit, *petis Evandri* legendum potius, quam *petis Evandri*: ut in 10. *Italiam petiit factis*, & hic *petis* duabus syllabis per Synizesim Poetae familiare accipias. Quamvis Tiberii Claudii commentaria impressa *petivis* tribus in locis agnoscant. Vide in dictione *postetur*.
petitis. AE. 3: 253. 7: 197. 8: 169
petito. G. 2: 197
petitum. AE. 11: 9
petitor. AE. 7: 367
petiverit. E. 6: 80
petiti. AE. 2: 804. 12: 259
petivis. AE. 3: 563. 5: 668. 6: 395. 7: 88. 323. 8: 405. M. tr. 5: 615. 10: 635. 11: 813. 12: 860. 913
peto. AE. 4: 433. 5: 194. 798. 11: 791. 12: 190
petulci boedi. G. 4: 10
 Agni quoque *petulci*. Luc. *Cornigeras vorant matres, agni quoque petulci*. *Petulantes*, inquit Festus, & *Petulci* etiam appelluntur, qui protervo impetu & crebro perunt, laedendi alterius gratia, Virgil. 4. *Georgic. Neque oves boedique petulci*. Subdit & alia, quae apud eum, quum volens, leges. *Petulus* autem, qui *petit*, ea forma dicitur, qua hiulus, qui hiat, ut tradit Charisius.
petunt. G. 1: 401. 4: 62. 187. 218. N. tr. 5. AE. 2: 151. 213. 226. 400. 5: 32. 678. 6: 319. 7: 86. 8: 692. 9: 120. 128. N. tr. 5. 315. 11: 647. 871
petuntur. AE. 12: 764
Phaeacum. AE. 3: 291
 Apud Juven. quoque *Phaeacum* media producta legimus, ut, *Qualia perpetuum Phaeacum autem habebat*. *P. opertius* tamen in 3. scripsit, *Nec mea Phaeacis aequant pomaria sylvas*, antepenultima brevi. *Phaeacia* insula hodie *Corsica*.
Phaedrum. AE. 6: 445
Phaethontidas. E. 6: 62
 Heliadas, sorores Phaethontis. Est enim patronymicum a fratre, syllabae additione, pro *Phaethontidas*. Sic Ovid. *Sedit Atlantides*, pro *Atlantides*. Nam Virgil. dixit, *Electra* (ut *perhibens*) *Atlantide cretus*, & *Ante tibi Eoas Atlantides abscondantur*. Per detractionem quoque syllabae posuit, *Sis satis Aemula*, *tellus impune Nemanum Opposuisse tuis*,

pro Aeneade: & *Scipiadus duros bello*, pro Scipionidas. Addunt autem Poetae, vel adimunt syllabam Patronymicis, quo dictiones, alioqui contumaces, numeris obsequantur, praesertim quum unam brevem inter duas longas habent, quae in versu Heroico collocari non potest, ut *Atlantides* & *Phaethontides*, idque etiam exemplo Graecorum. Homeus ita principum Iliados fecit: *Μῦνν ἀνδρῶν Διὸς Παιωνίδου Ἀχιλῆος, Πηλεΐδου*.
Phaethontis equi. AE. 5: 105. *amasi*. 10: 189
 Solis autem equi, nominantur apud Ovid. *Metamorph.* 2. *Pyrois*, *Eous*, *Aethon*, & *Phlegon*, qui Fulgentio Placiadi in Mythologis dicuntur, *Erythracus*, *Aethon*, *Lampos*, *Phlogeus*; quamvis apud eum pro *Aethon*, *Aethon* vitiose legitur.
phalanges. AE. 6: 489. 12: 544. 662
phalanx. AE. 2: 254. 11: 92. 12: 277. 551
phalarica. AE. 9: 705. N. de genere *Attorum*: quanquam ibi per F Latinum.
phalaris. AE. 9: 359. idem N. *ibidem*. 458
Phalerim. AE. 9: 762
phaleris. AE. 5: 310
Phanaeus. G. 2: 98
pharetra. AE. 1: 323. 4: 138. 11: 590. 859
pharetram. G. 3: 345. AE. 1: 336. 500. 5: 311. 7: 816. 8: 166. 9: 660
pharetras. AE. 5: 558. 11: 844
pharetrata. AE. 11: 649
pharetratae. G. 4: 290
pharetris. G. 2: 125. AE. 5: 501
Pharo. AE. 10: 322
phaselis. G. 4: 289
Phasim. G. 4: 367
Phagea. AE. 9: 765
Phagens. AE. 5: 263. 12: 371
Pheretia. nom. prop. viri. AE. 10: 413
pheretra. AE. 6: 222. 11: 149
pheretram. AE. 11: 64
Philippi. G. 1: 490
 Philippos urbem Macedoniae de suo nomine Philippus vocavit, quod eam ab impetu Thracum defenderit: quum antea *Kynidus* appellaretur. Refert Stephanus ex Artemidoro. Meminit huius & Lucanus Pharsaliae 1. quom air, *Vidi jam Phoebe Philippo*. Celsus etiam Tit. de Censibus: Colonia, inquit, Philippenis juris Italici est. Meminit & Papin. de Paet. l. Imper. In Philippicis autem campis Caesar primo & Pompejus, postea Augustus & Brutus cum Cassio dimicant. Sunt etiam Philippenes Pauli Epistola nobilitati.
Phyllida. E. 3: 76. 78. 107. 7: 14
Phyllidis. E. 5: 10. 7: 59
Phyllidoe. G. 4: 336
Phillyrides. G. 3: 550
 Apud Ovid. quoque *Phillyrides praerum cithara perfecit Achillem*. a nomine Nymphae, tertia a sine brevi. Idem tamen eandem in 2. *Metamorph.* pro-

duxit, qui ait: *Flebas, spernuntque tuam frustra Phillyrinus heros*, nisi *Phyllocomis* illic, ut quidam imperite, *substituas*. Atqui *Phyllis* arbor, quam *Titham* Latini vocant, & pro coronis, quae ex membranar tenuissimis ejus arboris in maximo honore fuerunt apud antiquos, primam & secundam corripit. Horat. 1. *carm. Dissipiens nexas Phyllis coronae*. Ovid. in *Fastis*: *Ebrius incinctis phyllis concivis capillis*. Sic & *Philyres* populi apud Aphrum Dionysium, versu 765. *Μάκρονος Θύλαρος τῆ, καὶ οἱ Μάκρονος ἔχουσι*. Quem versum Rhemnius Fannius ita Latinum fecit: *Macrones post has petiter, Philyresque sequuntur*. Condonetur & haec appendix juvenibus, *Philyrae* & *Tiliae* arboris nomina adhuc vulgi consuetudine esse: corrupte tamen more suo. Nam, quod *Phyllera* Venetus sermo dicitur, *Tejam* Mediolanenses aliique appellant.
Phyllis. E. 7: 63. 10: 37. 41
Philoctetae. AE. 3: 402
 Sidonius, *Philocteta tibi dedit pheretram*, *Phi* produxit, licet aliqui velint, *Iambum* primum pedem hujus *Phalacii* esse. *Philocteta*, ac, & *Philoctetes*, is, Cicero declinavit.
Philomela. E. 6: 79. G. 4: 511
 Quod ait Serv. in *Bucol.* *Atqui hoc Progne fecit*, rectius quidem dixisset ex *fabula*, *Atqui hoc pariter cum Progne fecit*. Nam & apud Ovid. in 6. *Metam.* *Inguisum ferro Philomela resolvit*, *Ityisque caput Philomela cruceatum Misi in ora patris*. Tu illinc integram fabulam pete. Haec quidam in avem sui nominis mutatam ferunt, quae a Latinis *Luscinia* appellatur: Progen vero in hirundinem. Quos aperte sequitur Martialis eo disticho, *cujus est lemma, Luscinia*: Ait enim, *Flet Philomela nefas incesti Tereus, & quae Mellis puella fuit, garrula fertur avis*. Et alibi idem Martialis, *Multiforma ferocet sacer Atthis lucus*. Nam *Atthis* ab eo *Luscinia* intelligitur, quasi *Attica avis*, quod declarat Epitheton *Multiforma*, & verbum *Lucus*. In *Lucis* enim multis modis canit *Luscinia*. quum *Hirundo* tecta frequentet. Et hoc a Graecis taxisse videtur, apud quos *Tragoedia* exibat *Philomela*, quae *Atthis* inscribatur. In hac sententia fuisse videtur & illius carminis auctor, quod *Philomelae* titulo circumferunt. Quod etsi omnino negligendum non sit, Ovidium tamen non refert. Probus tamen, non reprobos Virgilii interpretes, pro *Philomelam* in *Hirundinem*, *Progen* in *Lusciniam* conversam. Quod mihi verisimilius sit, propter garrulitatem *hirundinis*, quam ex amputatione linguae *Philomelae* referat: quom ipsa *Luscinia* mille modis cantum variet. A Probo stat M. Varronis auctoritas, *cujus in 4. de Origin. verb. ad Cicer. haec verba sunt: Luscinia, quod Iulianose canere censebatur, atque esse ex Attica Progne facta*

En avo. Ubi fortasse *Lafinola* vno-
porfuit legendum. Unde & nos vulgo
Rufignat deduximus, forma fimiliter
diminutiva. Dedit haec *augurium* *Steti-*
chori Poetae carminis *suavitate*, in ca-
jus infantis ore cecinit, de qua legens
Plinium iam laetaberis, ut non Plinium,
sed Luciniam ipsam in Luciniae des-
criptione te audire existimes. Itys au-
tem puer, ut totius domus *Metamor-*
phosin breviter absolvamus, in Phasia-
nam avem notissimam versus est. At
hujus Terens ex Progne pater in Upu-
pam abiit, quae Graecis est *Ερωψ*,
militaremque cristam adhuc in capite
gerit, rostro oblongiore enssem refe-
rens, quo habitu uxorem & Philome-
lam inlequebatur: & quasi adhuc si-
lium quaeritans, clamat *ερω ψη*, quod
est, *ubi ubi*. A qua voce vulgo *Buba*
aviculae nomen inditum: sicut ad U-
pupam antiquum alludentes, *Upegavoc-*
ant, & *crista*, quia insignis spectatur,
tertio nomine *Gallo de Paradiso* dicitur.
Haec nos periti aucupes docuerunt. Ha-
jus alia aliarum genium nomina tibi
Mithridates noster exponit. Id libri no-
men est ingentis, in quem omnium
genium & nationum vocabula colligi-
mus. Mutare hunc pennarum colo-
rem, sicut Ficedulam & Erythacum,
Aristot. prodit in lib. quos de Historia
Animalium reliquit, adductis super hac
ipsa re versiculis ex Aeschylis tragoedia,
quae non extat.
Phinela. AE. 8: 165
Phinea. AE. 3: 212
Phlegeton. AE. 6: 265, 551
Phlegias. AE. 6: 618
phocae. G. 3: 543. 4: 432
phocas. G. 4: 395
phoebe. O. 1: 431. AE. 3: 371. 6: 18,
56. 10: 216, 316
Phoebes. adject. AE. 4: 6
Phoebus. AE. 3: 637
Phoebi. E. 6: 66. 7: 22, 64. AE. 1: 329.
2: 114, 319. 3: 80, 359, 474. 6: 35,
70, 77, 347, 537, 628. 8: 720. 9: 661,
10: 537. 12: 402
Phoebigenam. AE. 7: 773
Phoebus. E. 3: 62. 5: 66. 6: 11, 29, 82. 7:
62. AE. 3: 188, 251. 4: 58. 6: 69,
662. 7: 62. 12: 391
Phoebum. E. 5: 9. AE. 3: 143
Phoebus. E. 3: 62. AE. 3: 99, 101, 251.
II: 794, 913
Phoebus Apollo, semel dixit Virgil.
ad imitationem Homeri, qui identi-
dem repetit, *Φοῖβος Ἀπόλλων*, sicut
Παλλὰς Ἀθήνη. Evolvendus autem tibi
est Macrobius liber, & te plura docebit
Avianus Saur. I. cap. 7. videlicet om-
nes Deos ad unum Solem referri; &
quamvis ipse variis cognominibus ap-
pelleitur, eundem tamen esse, quem
Solem dicimus.
Phoenissam. AE. 1: 344
Ovidius Amorum. 3. *Sageae Phoeni-*
ssa desinit nomina *certa*, *ni* contractam
posuit.
Thas. IV.

Phoenissa. AE. 1. 670, 714. 4: 529. 6: 450
Phoenissam. AE. 4: 348
Phoenix. AE. 2: 768
Pholo. AE. 5: 285
Pholus. G. 2: 456. AE. 8: 294.
Centauri nomen. 12.
Phorbantia. AE. 5: 842
Phorc choros. AE. 5: 240, 824. 10: 328
Phorci chorum Plin. appellavit, Vir-
giliana imitatione: quum ait lib. 36.
Item Tritones Phorciq; choros, & pristes.
Phryges. AE. 1: 468. 9: 134, 599, 617,
635. 11: 170
Phrygia. AE. 2: 68. 9: 80. 11: 403
Phrygiae. G. 4: 41. AE. 3: 6. 7: 207. 9:
617. N. tr. 1. verb. Phrygia vestis. 10:
88, 582
Phryliam. AE. 3: 484. 7: 139, 579
Phrylias. AE. 1: 182. 6: 518, 785
Phrygibus. AE. 2: 191, 344. 10: 255
Phrygi. AE. 1: 618. 3: 148. 4: 140. 11:
484, 677
Phrygiis. AE. 2: 580. 7: 358. 11: 769
Phrygio. AE. 3: 545. 4: 103. 12: 75
Phrygios. AE. 2: 276. 7: 430. 10: 157
Phrygis. AE. 12: 99
Phrygiem. AE. 1: 381. 10: 702
Phrygius. AE. 7: 363
Phrygium. AE. 5: 785. 7: 294. 11: 145
Phthiam. AE. 1: 284
phia. AE. 4: 382, 637
piabunt. AE. 2: 140. 6: 379. N. tr. 5
piacula. AE. 4: 636. 6: 153, 569
piaret. AE. 2: 184
pias. AE. 3: 42
pice. G. 4: 41. AE. 9: 105. 10: 114
picea. G. 2: 309. AE. 9: 87
piceae. G. 2: 257. AE. 6: 180
piceo. AE. 3: 573
pices. G. 3: 450
piceum. AE. 9: 75, 813
Pici. AE. 7: 171
picias. G. 1: 275. 2: 250, 438
picla. AE. 7: 252. 9: 614. N. tr. 1. verb.
Phrygia vestis.
piclae. G. 3: 243. AE. 4: 525
picla vestis. AE. 9: 26
Quae apud nos est diphthongus *ae*,
apud Graecos est *ai*. Fuitque haec cau-
sa, cur Latini diphthongum hanc sol-
ventes in *ai* vererent, Graecos imitati.
Unde & ad illorum morem utraque
vocales in hujusmodi dissolutione pro-
duximus, quom Latina ratione vocalis
ante vocalem corripitur. Hanc au-
tem diphthongi dissolutionem non mo-
do in usu carminis fuisse, sed etiam
soluae orationis, testimonio sunt lapi-
des antiqui, qui adhuc Beneventi, Rea-
teque videntur. Hic in quodam CAE-
SARIS legitur: *ibi, COLONIAI BENI-*
VENTANAI. Quin & Germani hodie
KAISER, id est, Caesar, notant. Caeterum
hujusmodi dissolutionem in gen-
itivis singularibus primae declinationis
frequentius permitti, cum ex P. Nigidi-
dii regula (nisi ea ambitiosior sit) dis-
cimus, referate Gellio lib. 13. c. 24.
tum ex Poetarum observatione, ut apud
Lucret. *Animai, Sylvai, Aqual, poa*
O O O

illis genitivis *Animae, Sylvae, Aquae*
& apud ipsam Poetam nostrum, qui
Anlai, Avrai, & Pici tantum dixit.
Quamvis Probus male quantum addat
exemplum *Aqual*. Sic enim ait, ubi
de Metaphraso hoc loquitur, Diaeresis
est sive Diazexuxis, quum in duas syl-
labas una diducitur, ut, *dives pici*
vestis & avri. Quam declinationem Vir-
gil. quatuor locis tantum posuit in Ae-
neidibus: *Anlai in medio*: atque, *Avrai*
simplicis ignem. Et, *Furit intus aqual*.
Et, *Dives pici vestis & avri*. Nam
quod in tertio exemplo legit Probus,
Furit intus aqual, Furit intus aquae vis,
omnino legendum contenderim ex ve-
tustorum codd. fide; quam lectionem
approbat etiam ea ratio doctissimorum
hominum, quod tantum veneris ca
Probiana Diazexuxis huic loco asserre
non possit, quantum felix variandi copia
Maronis, cum effervescent aquae vi &
redundantia certare clausulis contendens,
cui loco sane unus variandi modus
demptus videatur, si *Aqual* ita lega-
mus, ut ad amnis referatur. *Aquae*
vis etiam reliquisse Poetam, testis est
Servius, asserens *Aqual* a *Tucca & Va-*
ro repositum. Sed & illud, quod idem
Probus usurpavit in *Aeneidibus*, pro *in*
Aeneide, contra rationem dictum est.
Quamvis hoc etiam Servii auctoritate
non careat, qui in libello, quem in
primam artem Donati scripsit; bis po-
luit, *In primo versu Aeneidiorum*. Novi-
mus etiam ita locutum Nonium, & ex
Grammaticis nonnullos, in quibus mi-
rum est, quam frequenter dicendi ra-
tionem desideres, quam tamen aliis tra-
dendam susceperint.
picias. AE. 5: 663. 7: 431. 8: 93
pici. O. 4: 13. AE. 4: 146. 7: 796
pici Agathyrsi. AE. 4: 146
Agathyrus gens Scythiae, de quibus
Pomponii Melae verba sunt haec: *Ora,*
artusque pinguis: ut quisque majoribus
praefiat, ita magis, vel minus: caeterum
isidem omnes notis, & sic, ut abini ne-
queant. Quae cum Servium non fu-
gerent, ut indicant ejus verba, magis
miramur eum ita exponentem, *pici*
autem, non stigmata habentes, sed pul-
chri, hoc est, cyanea coma placentes.
picias. G. 4: 289, 342. AE. 1: 708. 4:
206. 7: 277. 8: 588. 11: 660. 12: 281
pico. AE. 4: 137
picos. G. 2: 115
piciam. AE. 1: 711
piciava. AE. 1: 464
piciavatas. AE. 3: 483
picias. AE. 9: 582. 11: 777
Picias. AE. 7: 48, 189
Pierides. E. 3: 85. 6: 12. 8: 63. 9: 33.
10: 72. lege *Pectum* lib. 14. & Cic.
de Nat. Dcorum.
picias. AE. 2: 430, 536. 5: 688, 783. 6:
688, 878. 9: 493. 10: 812
piciate. AE. 1: 10, 151, 545. 2: 690. 3:
480. 6: 403, 769. 11: 292, 787. 12: 839
piciatis. AE. 1: 253. 6: 405. 9: 294. 10: 824
pi-

INDEX ERYTHRAEI

- Myebis*. AE. 4: 335. 7: 233
piet. G. 1: 177. AE. 5: 678
Pigmalion. AE. 1: 347. 4: 325
Pigmalionis. AE. 1: 364
pignora. E. 8: 92, 93
pignore. E. 3: 31. AE. 3: 611
pignus. AE. 5: 538, 572. 11: 363
pigras. G. 4: 259
pil. AE. 6: 662. N. II. 5: 7: 21
piis. O. 3: 513. N. II. 5: AE. 4: 517.
 7: 401
pila. G. 1: 495. AE. 7: 664
pila saxea cadit. AE. 9: 711
 In *pila*, pro sphaera lusoria, prima
 corrumpitur: Horat. *Namque pila lippis ini-*
miuum & ludere crudis. Sed cum col-
 umnam valet, produciunt. Idem Ho-
 rat. *habeat neque pila libellos*.
pilata. AE. 12: 121
pillentis. AE. 8: 666
 Pilentis & carpentis per urbem vehi
 matronis concessum est, quod cum au-
 rum non reperiretur, ex voto, quod
 Camillus voverat, Apollini Delphico
 contulere. Auctor Festus.
Pilumnii. AE. 9: 4
Pilumno. AE. 12: 83
Pilumnus. AE. 10: 76, 619
Pinarla domus. AE. 8: 270. vide Festum
 lib. 14. v. Potitius.
Pitadi, sc. *juga*. E. 10: 11
piusa. AE. 2: 258. 9: 85. 11: 320
piuens. AE. 11: 786
pingit. E. 2: 50. 6: 22
pingue. G. 1: 64. AE. 4: 202. 6: 254
pinguem. G. 2: 425. 4: 183. AE. 6: 195,
 214
pingues. E. 6: 4. 7: 49. 8: 65. G. 1: 192,
 341. 2: 85, 525. 3: 450. 4: 118. AE.
 1: 635. 4: 62
pinguere. G. 1: 492
pingui arvo, vel ur alii, *eruo*. E. 3: 100.
 G. 1: 8. 80. 2: 304, 347. 3: 124, 406.
 AE. 7: 627. 9: 31
pinguia. E. 8: 54. G. 1: 14, 87. 2: 396. 4:
 268, 372. AE. 8: 63. 10: 141
pinguis. E. 5: 33. G. 2: 92. 4: 14
pinguis. E. 1: 35. 5: 68. G. 1: 105. 2: 139,
 184, 193, 203, 248, 274. AE. 1: 215,
 7: 764. 9: 585. 11: 740
pinifer. E. 10: 14. AE. 10: 708
piniferum. AE. 4: 249
pinis. AE. 7: 159
pinus. E. 8: 22. G. 2: 443. 4: 112
pinus. E. 7: 24. G. 2: 389. AE. 9: 72.
 10: 206
pinum. G. 1: 256. AE. 7: 397. 9: 522
pinus. E. 1: 39. 4: 38. 7: 65, 68. G. 4:
 141. AE. 3: 659. 5: 153, 449. 9: 116.
 10: 230. 11: 136
pio. AE. 1: 526. 5: 296, 418, 745. 6:
 530. 10: 617
piorum. AE. 5: 734
pius. AE. 1: 603. 3: 266. 8: 670
pyra. AE. 4: 504
Pyracon. AE. 8: 425
pyram. AE. 4: 494. 6: 215
pyras. AE. 11: 185, 204
Pyrgi. AE. 10: 184
Pyrgo. AE. 5: 645
piri. G. 2: 72
piris. G. 2: 88
Pirithoum. AE. 6: 393, 601
piros. E. 1: 74. 9: 50
Pyrrhae. AE. 6: 41
Pyrrhi. AE. 2: 526. 3: 296
Pyrrhin', pio *tyrrhine*. AE. 3: 319
Pyrrhus. AE. 2: 469, 491, 529, 547, 662
pirum. G. 2: 34. 4: 145
Pisae. G. 3: 180. AE. 10: 179
pisces. E. 1: 61. AE. 10: 560
piscibus. G. 3: 430. 4: 388
piscis. E. 5: 76. G. 4: 234
piscosae. AE. 12: 518
piscoso. AE. 11: 457
piscosos. AE. 4: 255
pius. AE. 1: 220, 305, 378. 4: 393. 5:
 26, 286, 685. 6: 9, 176, 232. 7: 5. 8: 84,
 9: 255. 10: 591, 783, 826. 11: 170. 12:
 175, 311
 Uique adeo hoc Epitheto insignivit
 suum Aeneam Virgilius, ut de eodem
 dixerit, *Insignem pietate virum*: & Iliio-
 neus in primo ita praedicat, *Rex erat*
Aeneas nobis, qui iustior alter, Nec piete-
tate fuit, nec bello major, & armis. Et
 Anchises de se ipso & filio insolenter
 ad Jovem, & (si Christiana virtute id
 metiamur) satis impie, *Juppiter omni-*
potens, &c. AE. 2: 689. & 3: 430. He-
 lenus ad Anchisen: *Vade, ait, o felix*
nati pietate, &c. Legitur & alibi, *Troius*
Aeneas pietate insignis & armis, &c., Syl-
vinus Aeneas pariter pietate vel armis E-
gregius, & alia. Ut Pietatis verbum
 in Aeneide ad solum prope Aeneam,
 & ejus consanguineos spectet. *Pius* au-
 tem non facit superlativum *piissimus*.
 Cic. in Anton. Act. 13. *Tu porro ne*
pios quidem, sed piissimos quaeris, &
quod verbum omnino nullum in lingua La-
tina est, id propter suam divinam piete-
tem novum inducis. Quod ideo admo-
 nuimus, quia Hieronymus, Apulejus;
 & recentiores ab hoc superlativo non
 abstinent. Sed & marmorata antiqua hanc
 vocem identidem ostentant.
placabilis. AE. 7: 764. 9: 585
placabilis. AE. 2: 116
placata. AE. 1: 142
placata. AE. 3: 69
placatam. G. 4: 546
placati. AE. 11: 300
placeant. E. 2: 62. G. 2: 485
placemus. AE. 3: 115
placent. E. 10: 63
placet. AE. 2: 659. 11: 332, 435
placida. AE. 1: 249. 5: 836. 7: 427. 8: 325.
 9: 187, 445. 10: 103
placidae. AE. 6: 522. 8: 88
placidam. AE. 1: 691. 4: 5
placidas. AE. 4: 440. 6: 705. 7: 46
placide. adverbium. AE. 5: 86
placidi. AE. 3: 266. 5: 753, 848
placidis. AE. 6: 371
placidissima, sc. *Ortygia insula*. AE. 3: 78
placido. AE. 1: 521. 7: 194. 8: 96. 11: 251
placidum. E. 2: 26. AE. 1: 127. 4: 522.
 8: 405. 10: 15
placidas. AE. 4: 578
placitam. G. 2: 425
placito. AE. 4: 38
placitum. E. 7: 27. AE. 1: 285
placitura. E. 12: 76
placuisse. G. 4: 197
placuit. AE. 12: 503
plaga. AE. 7: 227. N. II. 11: 320
plaga. AE. 1: 394. 9: 638. N. II.
plagae. AE. 4: 131
plagae dant animos. AE. 7: 383
plagam. AE. 10: 797. 12: 299. N. II. 5
plagarum. AE. 7: 226
plagas. G. 3: 226. N. II. 5
plagis. G. 4: 301. N. II. 5
plangentia. AE. 11: 145
plangor. AE. 6: 561
plangoribus. AE. 2: 487. 4: 668. 12: 607
plangunt. G. 1: 334
plauiciles. AE. 11: 527
plano. G. 2: 273
plantae. G. 2: 80
plantaria. G. 2: 27
plantas. E. 10: 49. G. 2: 23, 300. 4: 115.
 AE. 7: 811
plantis. G. 2: 65. AE. 4: 259. 8: 458. 11:
 573, 713
platanii. G. 2: 70
platanum. G. 4: 146
plaudentem. AE. 5: 516
plaudunt. AE. 6: 644
plansa. AE. 12: 86
plansae. G. 3: 186
plansra. G. 1: 163. 2: 206. 3: 536
plansra. G. 2: 444. 3: 140, 362. AE. 11:
 138
plansu. AE. 1: 747. 5: 148, 338, 506, 575.
 8: 717
plansum. AE. 5: 215
plansus. G. 2: 508
plebem. AE. 9: 343
plebis. G. 2: 509. 4: 95
Pleladas. G. 1: 138
 Haec a Latinis Virgiliae, quibus agri-
 cola Venenus nomen fecit *La chioca*, &
 consimili ratione alii, *La polcinora*.
Pleias. G. 4: 233
Plemmyrium. AE. 3: 693
plena. E. 3: 60. G. 1: 388. 2: 4. 3: 143,
 495. 4: 378. AE. 1: 460. 3: 152. 5: 745.
 9: 339
plena. G. 4: 181. AE. 11: 738
plenam. AE. 5: 311
plenis. E. 2: 45. G. 1: 371. 2: 6. 4: 280.
 AE. 5: 281. 6: 883. 7: 53. 11: 236.
 12: 121
pleno. G. 3: 390. AE. 1: 400, 739. 8: 62.
 9: 59
plenus. AE. 9: 456
plenum. G. 2: 244
plerumque. G. 1: 300
Plerus, a, um, unde *pleraque*, &
plerumque dixisse antiquos, testis est
 Pacuvius, cum ait, *plera pars pessanda-*
er.
placantem. AE. 5: 279
pluis. G. 4: 81. *dum pluit in terris*. AE.
 10: 807
 Archaismus est, pro *in terras*: &
 imitatur Lucretium, cuius est carmen
 in 6. *Cum pluit in terras, & venti m-*
bu

I N V I R G I L I U M.

illa portans. Ex quo facile est intelligere, insigniter citare Servium, & ante cum Donatum, qui moment, postquam pluit distinguendum & in terris jungendum cum sequentibus; ut sit, In terris ut possit, sole reddito, Exercere diem, quod omnino ineptissime fit, etiam si eam distinctionem Donatus praecipue oscitanti lectori persuaserit, nam & ita a quibuldam impressum est.

pluvis. AE. 10. 192
pluviam. AE. 4. 181. 11. 724
pluviam. AE. 11. 771
pluvis. G. 1. 369
plumbi. AE. 7. 687
plumbo. AE. 5. 405. 9. 588
plumis. AE. 5. 242
plura. E. 5. 19. 9. 66. G. 1. 487. 2. 206. AE. 1. 385. 5. 325. 381. 6. 408. 7. 117. 449. 599. 8. 443. 11. 98. 461. 12. 896
pluris. E. 2. 32. G. 1. 89. AE. 11. 327
pluvius. AE. 10. 599
pluvium. E. 8. 96. G. 1. 184. 187. 2. 166. 3. 52. 4. 274. 419. AE. 1. 305. 2. 278. 364. 369. 429. 4. 333. 5. 250. 6. 299. 667. 7. 269. 8. 379. 427. 9. 335. 398. 536. 11. 312. 352. 12. 690
pluvius. E. 7. 49. 60. G. 2. 183. 3. 147. AE. 1. 419. 6. 659. 8. 257. 12. 65
pluv. E. 6. 73. G. 1. 35. 4. 207
Plutan. AE. 7. 327
pluvia. G. 1. 325. 435. 4. 191. AE. 9. 437
pluviae. G. 1. 92
pluvialibus. G. 3. 429. AE. 9. 668. id est, pluvius.
pluviam. E. 9. 63. G. 1. 388. N. tr. 4. 453
pluviasque Hyadas. G. 1. 352. AE. 1. 744. 3. 516
 Per epitheton *pluvias*, Hyadum originem, *αὐτὸ τῶν ὕδρων*. id est, *pluviae*, derivari ostendit. Cui sententiae praeter Serv. & alios, accedit & Naso hoc carmine, *Navita quas Hyadas Grajas ab ombre vocat*, non autem *αὐτὸ ὕδρ*, hoc est, *a sine*, in cuius speciem figentur, ut etiam posteriore sententia refert Serv. aut a fratre Hyade, quem a laena in intersecum venando luxerunt. Veteres Romani ob imperitiam Graecae linguae, similitudine nominis decepti, quod illi *hyas* fues vocant, *suclias* appellarunt, sicut vulgo conceptum per errorem Spurium nominarunt, quasi sine patre, quem scilicet nuptiae non ostenderent, ut Phutarchus in Problem. auctor est, & nos in Institut. Juris Civilis disputabimus. Quamquam Gellius ab Hyadibus *Sucularum* nomen sua ratione detrahet. Servius quidem a *suo* *suclias* appellare videtur, quia *suclentae*, puto, propter *pluvias*. Alias quoque *Maro* verbum de verbo expressit, cum ait: *Bacchantamque jugis Naxos*, ut ostendimus: & *Plemmyrium andosum*. Nam *αὐτοκταῖο* *Inno* dicimus.
pluvia. G. 3. 279
pluvia. E. 3. 36. 44. 48. 5. 67. 8. 28. G. 1. 9. 2. 128. 383. 3. 379. 529. 4. 379. AE. 7. 706. 3. 354. 5. 91. 8. 176. 274.

9. 264. 11. 738
podagras. G. 3. 299
 Hanc ingeniosus Vates nodosam appellavit, *Solvere nodosam nescit medicina podagram*. Hujus Marcial. mediam brevem facit: *Litigat, & podagra Diadema, Flacce, laborat.*
Podalirius. AE. 12. 304
poena. AE. 1. 136. 2. 584
poenam. AE. 5. 786. 6. 614. 615. 821. 12. 949
poenarum. AE. 6. 627. 9. 356
poenas. G. 1. 405. 4. 455. AE. 2. 72. 103. 139. 366. 572. 576. 586. 4. 385. 656. 6. 20. 501. 530. 543. 565. 585. 7. 595. 766. 8. 538. 668. 9. 422. 10. 617. 669. 853. 11. 258. 592. 720
Poeni. AE. 1. 302. 442. 567
poenis. AE. 6. 561. 598. 739
poenitent. E. 2. 34. 10. 17. AE. 1. 549
poenitet. E. 10. 16
Poenorum. AE. 4. 134. 12. 4
Poenos. E. 5. 27. AE. 6. 858
poeta divinus. E. 5. 45. 10. 17
 Plato quoque hoc eodem ipso epitheto exornavit poetam, quem & *sanctum* Ennius nominat.
poetae. G. 3. 90
poetam. E. 7. 25. 9. 32. 10. 70
poet. AE. 1. 90
poibant. AE. 8. 436
Polyboetem. AE. 6. 484
Polydora. AE. 3. 62
Polydorum. AE. 3. 49. 55
Polydorus. AE. 3. 45
Polyphemum. AE. 3. 657
 Hunc, potentia Cyclopes omneis antecedentem, Nympha Phorcyni marini regis filia Nepiuno peperit, ut canit Hom. Od. libro primo, cuius antrum in 9. cepiosius idem persequitur. Nestor quoque in I. Iliados inter suos familiares commemorat Pirithoum, Dryantem, Thecium, Caeneum, Exadium, & Polyphemum: quos cum Diis immortalibus comparandos praedicat, qui cum fortissimis Centauris, montium incolis, acerrime dimicarunt.
Polyphemus. AE. 3. 641
polita. AE. 8. 426
Polyte. AE. 5. 564
Polytes. AE. 2. 526
 Hujus meminit & Hom. Iliad. I.
pollice. AE. 11. 68
pollicor. AE. 9. 301
pollicitus. AE. 1. 237
Pollio. E. 3. 84. 86. 88. 4. 12
Pollucis. G. 3. 89
polluit. AE. 3. 234
polluta. AE. 7. 467
polluto. AE. 5. 6
pollutum. AE. 3. 61
Pollux. AE. 6. 121
 Pollux caestibus strenuus, & Castor ejus frater equorum domitor, apud Homer. legitur Iliados. I.
polo. AE. 3. 589. 4. 7. 9. 21. 11. 588
polum. AE. 1. 398. 2. 251. 5. 721
Polum, nomen propr. viri. AE. 12. 341
polus. AE. 1. 608. 3. 586

A Lucretio sumpsit, qui per initia
 1. ait: *Unde aether sidera pascat. Et in Solis flammam coeli coerulea pasci.* Quod dicunt ex sententia quorundam propter aporrhoeas & exhalationes terrae, in sublime meantes, quibus Sol & reliquae stellae pascantur, ut pluribus docet idem Lucretius.
poma. E. 1. 38. 21. 7. 54. 9. 50. G. 2. 59. 82. 87. 426. 4. 134
Pometios. AE. 6. 775. nomen urbis in Latio.
potis. G. 1. 274. 2. 150. 240. 516. 4. 142. 7. 111
potio. E. 2. 53
potipa. AE. 11. 163
potipas. G. 3. 22. AE. 5. 53
potiam. E. 3. 36. G. 3. 13. N. tr. f. AE. 5. 66. 6. 73. 12. 569. id est, solo acquabo.
potant. AE. 1. 706
potat. G. 3. 195
potera. AE. 10. 496. 527
potere. E. 4. 50. G. 1. 164. 2. 254. 357. 3. 172. 524. AE. 3. 49. 5. 153. 401. 447. 6. 413. 9. 512. 540. 752. 10. 381. 12. 255. 727
poteris. AE. 11. 616
potus. AE. 1. 359. 5. 407
pone. verbum. E. 1. 74. AE. 5. 845. 11. 365
pone. G. 4. 487. AE. 2. 208. 725. 10. 226
 Pone, inquit Festus, gravi sono antiqui utebantur pro loci significatione. Serv. super illo loco, *Pone subis coninx*, ait, *Pone* adverbium est, atque ideo ultima syllaba habet accentum. Item dum exponit illud, *homo fumat Neptunia Troja*, contra Probum disputans, *Pone*, inquit, tantum verbum in ultima habet accentum, ut significet *Retro*.
ponere. G. 1. 284. 307. 2. 273. 3. 88. AE. 6. 508. 10. 623
ponet. AE. 1. 264
ponis. AE. 2. 676. 11. 411
ponit. G. 2. 521. 530. AE. 5. 292. 486
ponite spes. AE. 11. 309
 Notandum est, hoc loco *te* syllabam brevem, dictionem & dactylum terminantem, non impediri quo minus in sua maneat brevitatem, etiam si *sp* (semivocali & muta) sequentibus excipiat. Hujus exempli est & illud *Ovidianum*, *Spes bona dat virtus, animam quoque spes bona firmat. Vivere spe vidi, qui moriturus erat.* Idem est observatum in *sm*, ut apud Tibullum, *O quantum est anri peccat, potinsque smaragdi.* Quare & Lucanus ait: *Terga sedet crebra maculis distincta smaragdo.* Idem fit in *sc*. Catullus, *Tessis erit magnis virtutibus unda Scamandri.* Cujus etiam rei exemplum reliquit Homerus illo carmine: *ὁ δὲ Ζεῦσιν καλῆτος Διοί, ἀνδρῶν δὲ Σκαμάνδρον.* Idem in *st*, ut apud Horat. in 1. Sermonum, *Contra alius nullam, nisi olenti in fornice stantem.* Quod fieri, quia *s* liquescat, non video qua ratione ab istis dici possit: quum syllaba etiam fiat communis tribus

INDEX ERYTHRAEI

bus consonantibus sequentibus, quam prima sit *f*, secunda muta, tertia vero liquida, ut apud eundem Horatium in eodem Seimonum 1. *Linguis infant ridentes praemia scribae*. ubi *f* subtrahi debere, more veterum, Priscianus auctor est. vide *Ulyssi*.
pono. AE. I: 278. 9: 261
ponte. AE. IO: 654
pontem. AE. 8: 650, 728
pontes. AE. 9: 170. IO: 658. 12: 675
ponti. G. I: 356, 469. 4: 430. AE. 2: 110
pontibus. G. 4: 27. AE. 9: 530. IO: 288
ponto. E. 6: 35. G. I: 372. 2: 163. 3: 73, 237. AE. I: 40, 70, 89. 2: 295. 3: 104, 605. 5: 233. 6: 345. 7: 300. 9: 121, 238, 712. IO: 694. 12: 182
Ponto. E. 8: 95, 96
pontum. G. I: 130. AE. I: 124. 2: 207. 5: 615. 6: 312. 9: 103
Pontus. G. I: 58, 207
pontus. AE. I: 114, 556. 3: 193, 417, 672. 3: 9. 6: 729. 7: 9. IO: 103, 377. 11: 624
ponunt. G. 4: 161, 238. AE. I: 173. N. tr. 5: 302. 11: 67
poplite. AE. 9: 762. IO: 699. 12: 492, 927
 Lucretius in 4. *po* contraxit: ut, *Brachia, palpebraeque cadunt, poplitesque cubant*, *f*.
poposuit. AE. I: 728
populans. AE. 4: 403
populave. AE. I: 527
popularetur. AE. 6: 816
populat. G. I: 185. N. tr. 8. AE. 12: 263
populata. AE. 6: 496
populatus, scilicet *annus*. AE. 12: 525
populea. G. 4: 511. AE. 5: 134
populeas. AE. 8: 32. IO: 190
 Atqui in Bucol. Apollonii sententiae accedens, & Graccorum, Phaethontis sorores in alnes mutatas canit: *Tum Phaethontidas misco circumdat amarae Corticis, atque solo proceras eripit alnos*. Earum nomina fuerunt, Phoebe, Phaenusa, Lampetie. Duarum postremarum meminit hoc loco Servius: cui tamen Lampetusa, quae aliis Lampetie.
populicis. AE. 8: 286
populi. G. 2: 495, 502. 4: 211. AE. 3: 58. 4: 615. 6: 706. 7: 236, 716. 8: 385. IO: 202. 11: 345, 420, 430
populis. AE. 2: 556. 4: 624. 7: 247. 8: 686. IO: 203
populo. AE. I: 148. 7: 80. 8: 679
Populonia. AE. IO: 172
 Stephano scribitur Πουλιονία: vulgo Πουλιονία.
populorum. AE. 8: 721
populos. G. 4: 5, 562. AE. I: 225, 263. 3: 458, 502. 4: 112, 189. 6: 588, 851, 891. 7: 316, 384, 693, 725, 738. 8: 325, 475. IO: 4
populuum. AE. I: 21. 2: 188. 4: 102, 682. 5: 552, 750. sic alibi, cum *patribus, populisque, &, Omnes, populisque, patresque*.
populus, arbor, E. 7: 61, 66. 9: 41. G. 2: 13. AE. 8: 276. Hinc vulgo corrupto vocabulo alii Πόρος, nonnulli

Oppio. A colore quoque candido (nam bicolor est) *Albata* passim, & *Talpon*. Super hoc adibus Stoicum nostrum.
populus. AE. 9: 192
porca. AE. 8: 641
 Fab. Quintilianus libro octavo, ubi de ornatu loquitur, *Quaedam*, inquit, non tam ratione, quam sensu iudicantur: ut illud, *caesa iungebant foedera porca*, fecit elegans fictio nominis, quod si fuisset *Porcio*, vile erat. Haec Fabius. Porro, quia porco caeso foedus percussio foenae esset, ut ex Livio, Varroque discimus: legimus tamen apud Pompejum libro 14. in firmandis foederibus Porcam caedi consuevisse. Verba ejus sunt: Porci effigies inter militaria signa quantum locum obinebat: quia confectio bello, inter quos pax fieret, caesa porca foedus firmare solebant. Sed tu, quae, etiam quae in hunc locum scribit Servius (multa autem afferi) legere ne pigresce.
porcite. AE. 8: 274
porcella. G. 3: 351
porcellum. AE. 9: 589
porcellam. AE. 5: 238
 Porcellam hic, & infra *Porcitis*, legendum, non *Projicit*, discimus ex Macrobo. Sat. 2. Licet quidam *projicit* immit, ut sit imitatio Homeri. Cujus tamen loci, auctor ille nullum testimonium profert Poetae Graeci.
porcitis. AE. 5: 776
porrigitur. AE. 6: 597
porro. AE. 5: 600. 6: 711. 9: 190
 Adjecta *pro*, sit adverbium Lucretianum *proporro*, pro Valde, vel Praeterea.
Porfenna. E. 8: 646
 Claudianus item geminato. *un* mediam produxit cum ait: *Et poenas undulata genus Porfenna reducat*. Contra Martialis per simplicem *u* scribens corripuit. Ait enim, *Hanc spectare manum Porfenna non potuit*. Silius quoque 8. *Cervitum effugiens ardentem Porfenna dextram*.
porta coeli. G. 3: 261
 Portas duas coeli memorat Homerus. Iliad. 5. quas Horae servant: altera nubes rebus inducuntur, reducuntur altera.
porta. AE. I: 83. 6: 552, 898
portabat. AE. I: 696
portae. AE. I: 294. 2: 27, 242, 752. 3: 351. 6: 574, 893
portae, somni quatuor carminibus describit. Vide *Somni*. 7: 607. haec pluribus describuntur. 9: 176, 238, 570, 687, 746
portam. AE. 8: 338. 9: 183, 675, 695, 724
portandi. AE. 9: 312
portans. G. 4: 524. AE. I: 63. 5: 840. 11: 544
portant. AE. 4: 241
portantes. AE. 11: 333
portantur. AE. I: 363
portare. AE. 4: 598
portarum. AE. 2: 335, 803. 7: 185
portas. G. 4: 165. AE. I: 422, 608. 2:

612. 3: 539. 6: 631. 7: 687, 621. 8: 39, 45, 159, 169, 309, 693. IO: 23, 182, 142, 473, 879, 883, 890. 12: 577, 584
portat. AE. I: 755. 5: 566. 6: 211. 9: 50, 11: 758. 12: 512
portatis. AE. 11: 281
portenderet. AE. 3: 184. 7: 80
portenderet. AE. 5: 706
portendi. AE. 7: 256
portenta. AE. 7: 58. 8: 533. 11: 271
 M. Tull. de Natura Deorum, *Quaedam enim ostendunt, portentant, monstrant, praedicant, ostentant, Portenta, Monstra, Prodigia dicuntur*.
porticibus. AE. 2: 528, 761. 3: 353. 8: 656. 12: 476
portis. G. 4: 78, 185. AE. 2: 187, 266. alias *Portas* 330, 730. 4: 130. 7: 429. 8: 386, 585. 9: 758. IO: 118. 11: 485, 499, 621. IO: 122, 133, 441, 661
portitor. G. 4: 502. *Charon*. AE. 6: 298. N. tr. I: 326
 Propet. de eodem: *Vota movent superos, ubi portitor aera recepit: Obseras androsos hirsuta porta rogos*. Quem Maro, & Propertius Portitorem vocavit, Juvenalis *Portitha* Graece appellavit: *tetramque novitius horret Portitha*. Vel a *αποθνήσκω*, quod est mare angustius, in inter duas terras immisissum, quod Latini *Fretum* dicunt, ut Hellepontus. Vel a *αποθνήσκω*, quod est Trajicio, & Transfretum. Unde Ovid. de aricie, qui Phryxum gestavit, & Hellen pavidam in mare dejecit, a quo casu Hellepontum nomen est, ita cecinit: *Mox ubi umbigenae Phryxi, nec portitor Halles*. Nam ut Phryxi, quem transfretavit, portitor fuit, ita Helles *αποθνήσκω*, id est, transfretator, non fuit: quia ejus tergo lapsa in mare decidit, ut Portitor a portando habeat significationem: formam vero a portu, & de eo, qui navis freta, vel flumina cymba aut lintre trajicit, apud Poetas dicitur. Vulgo pari ratione *Baribarrum*, ut in Stoico docemur: Fluminum quoque ripas, unde trajicimus, nec non cymbam ipsam hodie *Portum* dicimus. Quam & navium vecturam, & vecturae pretium, *Portum* negotiatores nostrates appellant, quod Latini *Portorium* sicut & *Naulium*: unde vulgo etiam *Nelo*: *Plautus*, *Ego hunc portitorum privabo portorio*. Verum Cicero *Portitor*, publicanus est: & *Portorium*, vectigal quod ipse exigit. Ut ad *Q*, fratrem, *Cives*, qui in portorii Italiae tollendis non tam de portorio quam de nonnullis injuriis portitorum querebantur: & pro Font. *Titinius Tolosae quaternos denarios in singulas vini amphoras portorii nomine exigit*. Vulgo *Datio* & *Dattario*, a dando, id est, solvendo. Idem Cicero in Verrem: *His pro rebus portorium non esse datur*.
porto. AE. IO: 883
portu. AE. 3: 72, 78, 292, 300, 378. 5: 243. 7: 7, 132, 201
portum. G. I: 303. AE. I: 159

hic

IN VIRGILIUM.

hic describitur portus. 194, 400. 6: 900. 7: 7
Portunus. AE. 5: 241
 M. Cicer. de Nat. Deorum, *Us Portunus a portu, Noptunus a nando, pan- ham primis literis immutatis.* Porro Pompejus libro tertio, a porta Portunum facti sentit, his verbis: *Claudere, & Claudis, ex Graeco κλεισθαι κλεισθαι descen- dit.* Cujus rei tutelam penes Portunum esse putabant, qui clavum manu tenereungebatur, & Deus putabatur portarum. Haec vero vox a nonnullis, alioqui in scribendo satis accuratis, modo per *mn* notatur, modo per duplex *nn*: a quibus rationem ipsi requirimus.
portus. G. 2: 161. 4: 390. AE. 1: 427. 3: 10, 124, 219, 254, 289, 382, 530, 533, 570, 676. *Drepani.* 707. 4: 87, 588, 612. 5: 24, 32, 57, 612, 813. 6: 366. 7: 22. 9: 98
amnisque in limine portus. AE. 7: 598
 Servius enarrans illud I. Aeneid. *Hinc portus alii effodiunt:* Cothona, inquit, faciunt. Pro quo facit, quod Diodorus in 4. Bibliothecis ita scribit: *Portus, quem Cothoneum dicunt, videtur esse similis: & dicitur, manu factus.* Licet illic *Cothoneum* perperam legatur. Quid, quod & Strabo libro 17. quum de Carthagine loquitur, in hanc sententiam scribit: *Arcti portus subjacet, & Cothon parva insula, & in orbem ducta, Euripoque comprehensa.* Ea circumquaque navale habet, quod Dido condidit cum gente ex Tyro profecta. Sed & Pompejus hanc vocem libr. 3. planius interpretatus est his verbis: *Cothones appellantur portus in mari interioris, arte & manu facti.* Quamvis & apud hunc & apud Servium haec dictio s. exili indocte passim scribitur.
portans. AE. 5: 59
portant. AE. 8: 540
portas. AE. 3: 456
portat. AE. 2: 121. 7: 340. 11: 219
portat. AE. 4: 50
portebat. AE. 6: 589
portens. G. 3: 456
portente. G. 1: 128
portentibus. AE. 8: 477
portere. AE. 1: 414. 5: 26. N. tr. 5: 6: 45. 7: 272. 8: 614. N. ibid. 9: 12. 12: 350
portet. AE. 5: 707
portit. AE. 8: 12. 11: 221
portissus. AE. 11: 362
portit. AE. 5: 342. 6: 37. 9: 71, 84, 524. 10: 661. 12: 82. N. tr. 5: 326, 388, 467
portio. AE. 1: 666. 3: 59. 6: 66. 9: 194
portor. AE. 8: 533
portans. G. 2: 324. AE. 2: 72. 4: 614. 7: 584. 8: 512. 9: 600. 11: 379, 434, 453. 901
portata. AE. 4: 681. 5: 60
portatae. E. 2: 55. AE. 4: 527
portitis. G. 2: 278. 354. 3: 348, 437. 4: 344. AE. 1: 291. 2: 473. 3: 404. 7: 629. 9: 586. 10: 52. 11: 89
portito. G. 2: 14. AE. 8: 639. 10: 736

postam. G. 4: 303. AE. 2: 172, 644. 11: 30
postara. AE. 7: 129. *Postura*, nomen est Lucretio perquam familiare.
postus. AE. 12: 898
post. E. 3: 24. O. 2, 234. AE. 1: 38. 2: 177, 657. 4: 306. 5: 231. 6: 527. 9: 90, 196, 253, 561. 11: 703
postem. AE. 6: 627. 10: 616. 12: 880
postens. G. 2: 343. AE. 1: 368. 2: 292. 6: 200. 9: 513. 12: 771
postes. AE. 10: 879
postessor. E. 9: 3
postes. AE. 1: 413. 5: 807. 11: 155
postim. G. 2: 483. 3: 8. AE. 3: 368
postinus. G. 1: 351
postint. G. 4: 27. AE. 7: 334. 10: 807. 12: 627
postis. O. 2: 226. AE. 1: 676. 3: 378, 387, 455
 Poeta *si* finalis naturalem longitudinem ubique positione etiam cumulat. Exempla syllabae natura longae apud Horatium: *Passis & magnam morbi deponere partem.* Et apud Ovidium Metamorphos. 13. *Et timido passis ignoscere fratris.* Quamvis eandem Juvenalis corripuit per systolen figuram, sat. 4. *Jam jejuna fames cum passis honestius illic.* Ubi *passis* aliqui syllabae metuentes, legunt: quod non probo.
postit. E. 3: 28. AE. 1: 682. 2: 187, 362. 4: 85, 116, 296. 5: 6. 6: 78, 754. 8: 413. 9: 322, 421. 10: 286, 807. 11: 386
postim. G. 1: 176. AE. 8: 401. 12: 151, 374
postimus. E. 7: 23. 8: 63. G. 1: 253
postint. E. 8: 69. 10: 64. G. 2: 109, 313. 3: 262, 520, 562. AE. 2: 69. 4: 382. 5: 231, 669. 9: 446. 11: 201, 307, 325. 12: 627
post cum ablativo. E. 1: 30, 68. AE. 6: 409
 Constructio Ciceroni etiam usurpatissima, licet a Servio Archaismi veluti infamia notetur.
post tanto. G. 3: 476
post, cum accusativo. E. 1: 70. 3: 20. G. 1: 284. 3: 61, 157, 213. 4: 148. AE. 1: 296. 2: 57, 283, 284. 4: 20. 5: 154, 626. 7: 655. 9: 346, 363. 11: 81, 279
post, adverbium. G. 3: 70, 172. AE. 1: 136, 612, 740. 2: 216, 740. 5: 339, 507, 523. 8: 331, 639. 9: 387. 11: 89, 593. 12: 185
post ubi. G. 3: 235. 4: 189, 544, 552. AE. 4: 80. 5: 362
post hinc. G. 3: 300. AE. 8: 546
post deinde. AE. 5: 321
 Ita & Justinus, sicut *Mox deinde, & Tum deinde.* Cicero. de claris Orator. *Posteaque deinceps.*
poste. AE. 5: 360
postera. AE. 3: 588. 4: 6. 5: 42. 7: 148. 12: 113
postes. E. 7: 50. O. 2: 463. AE. 2: 442, 454, 480, 490, 493, 504. 7: 622. 8: 227. 11: 890
posthabita. AE. 1: 16
posthabiti. E. 7: 17

posthac. E. 1: 76. 3: 51
posthuma proles. AE. 6: 763
postibus. AE. 3: 287. 7: 183. 8: 721, 722. 9: 537
 Ulp. de Injust. rup. & irrito facto testamento, L. 3. *Posthumus*, inquit, dicitur eos damnatae, qui post mortem parentis nascuntur. Item. Fest. Pomp. *Posthumus cognominatus, post mortem patris natus.* Hoc tamen *posthuma*, id est, postremo loco nata. Vide Gell. lib. 2. c. 16.
postquam. E. 1: 29, 31. 5: 34. G. 3: 432. 4: 374. AE. 1: 154, 216, 520, 723. 2: 90. 3: 1, 37, 57, 192, 212, 463, 518, 662. 4: 17, 151, 648. 5: 577. 6: 168, 226, 888. 7: 6, 406, 661, 709, 765. 8: 184. 10: 298, 710. 11: 94, 146, 248, 631. 12: 432, 604, 739, 861, 945. *Post & Postquam* supellectilibus Maronianae sunt: ceterum Oratorum verba non modo haec, sed & *postea*, & *posteaquam*.
postrema. G. 3: 404. AE. 3: 427. 9: 27
postremum. AE. 11: 664
postremus. G. 2: 410
postmere. G. 2: 383, 445. AE. 5: 681. 6: 274, 611. 7: 27. N. tr. 5: 8: 53, 335. 9: 687. 10: 103
postuerunt. AE. 3: 399
postuisse. AE. 7: 63
postuissent. AE. 4: 344
postuit. E. 3: 46. G. 1: 182, 2: 403. AE. 3: 631. 4: 200, 212. 6: 19. 8: 329, 616. 11: 830. 12: 209
potant. AE. 6: 715
potantibus. G. 4: 146
potare. G. 3: 330
potat. G. 3: 463
potens. AE. 1: 531. 3: 164. 6: 871. 7: 56, 541, 630. 11: 340. 12: 827
potentem. G. 1: 27. 2: 373. AE. 1: 80. 2: 296. 3: 438. 6: 247, 621, 843. 7: 234
potentes. AE. 3: 528
potentia. G. 1: 92. AE. 1: 664. 8: 99. 10: 72
potentibus. AE. 7: 19. 12: 402
potentum. AE. 12: 519
poteram. E. 8: 40
poterant. AE. 6: 239
poteras. E. 1: 80
poterat. AE. 8: 605. 12: 776
poteris. E. 4: 27. G. 1: 394. 4: 253. AE. 6: 148
potero. AE. 4: 420
poterunt. G. 2: 287
potes. E. 7: 10. AE. 4: 560. 6: 117, 366. 7: 335. 10: 81, 83, 632.
potest. G. 3: 491, 560. AE. 8. 402. 10: 35. 12: 872, 933
potestas. AE. 3: 670. 4: 565. 7: 591. 9: 97, 739, 813. 10: 18, 100
potestates. AE. 12: 396
potestis. AE. 7: 645. 9: 529
potestur. AE. 8: 402
 Vates ingeniorum omnium, atque doctrinarum princeps, & auctor Homerus, non sua modo ipse poemata ex omnibus Graeciae linguis, quas dialectis illi vocant, iuxta condidit, ut una-

INDEX ERYTHRAEI

quaeque Graeciae gens sua apud illum idiomatica agnosceret: sed ea etiam sa-
 crofanciae propriae deorum linguae hono-
 re consecravit, ut illo loco, cum ait
*ἔν τε Ζεῦσι καὶ ἰούσι θεοῖσι, ἀνδρῶν δὲ Σειμάν-
 δρον.* Et in Odyss. 10. *μάλλυ δὲ μιν κα-
 λήσει Ζεὺς.* Et item in I. Iliad. *ὅν Βριά-
 ριον καλέσει θεοῖσι, ἀνδρῶν δὲ τὴν σφαιρῆν
 Ληλαίωνα.* Et in 2. *τὴν ἴτοι ἀνδρῶν Βα-
 ττιματ κληθήσων, Ἄδύατοι δὲ τὴν σῆμα
 πολιορκηθῆσιν Μυρτίωνος.* Et rursus in 14.
 ubi Somnus fit ὄρνις *ἀργυρῆ ἰθαλίανθῳ,*
 & mox sequitur, *ἢ τ' ἢ ὄρνις Χαλκίδα
 κληθήσων θεοῖσι, ἀνδρῶν δὲ Κίμινδρον.* Et
 hoc genus alia, quae Elenchus noster
 in ipsum poetam nullo tibi negotio
 suggeret. Cum igitur divino vir inge-
 nio Maro, aemulationis studio in hu-
 jusmodi locorum splendorem intueretur,
 non absimili colore suam se quo-
 que Venerem fucaturum existimavit,
 si & ipse circa deorum personarum dig-
 nitate optime versans, eorum ser-
 moni prisca verba intereret, quaeque
 sua aetate jam desita, quasi in deorum
 consuetudine permanescunt. Cujus con-
 siliij (nisi fallor) haec fuit ratio, quod
 maxime convenire videbat, sicuti aetate-
 m, ita etiam deorum sermonem
 immutabilem, immortalemque fore.
 Et profecto qua lingua magis decuit
 immortales ipsos, quum illos loquen-
 tes facimus, quam prisca uti, atque
 ea ipsa, qua primum a majoribus lo-
 lemter conceptas preces exaudire con-
 sueverunt? Hinc itaque Virgilianus Ju-
 piter in 10. sic inquit, *Tros, Rutulove
 fuit nullo discrimine habebō.* Et Juno ad
 Venerem: *Nunc qua ratione, quod iustat,
 Confieri possis, pantiis (advertite) docebo.*
 Et hoc loco ad eandem Venerem Vul-
 canus: *Quod fieri ferro, liquidove pote-
 stur electro.* Quam lectionem adhuc non
 modo referunt antiqua aliquot bona
 exemplaria, sed etiam Nonii Marcelli
 auctoritas, cujus testimonio veluti lo-
 cupletissimo stat Priscian. cum ait, *Po-
 testur pro potest.* Pacuv. *Si qua potestur
 investigari via.* Lucr. in 3. *Quod tamen
 experiri nulla ratione potestur.* Virg. *Quod
 fieri ferro liquidove potestur electro.* Sed
 & *Potestur*, lectio ad Politiani usque
 tempora integra, inviolataque, vulgari-
 tas etiam Virgil. exemplaribus perdura-
 vit: quom ecce tibi ille hujus Virgilia-
 ni consilij atque artificij nescius, dum
 primae *electri* syllabae metuit, *potestur*
 passivum antiquum, & majestatis plen-
 num, dignumque Vulcano Deo ver-
 bum, hoc loco in *potest* ultriatius
 contraxit, ut spondaicum ex dactylo
 verbum faceret, quod dactyli finalem
 in primam *electri* cadere non posse ar-
 bitrarentur, quae a apud Graecos esset,
 apud quos natura produciuntur, & ad nos
 in e longum transit. Atque ita, dum
 se ille duas maculas, quas multis ante
 seculis Virgilianis codicibus inoluisse
 putabat, delere existimat, Mantuani
 sygni candorem & hoc loco comma-

culavit, sicut illo, ut ostendimus, cum
 scribit, *Sedemque petit Eumandri.* Nam,
 ut omittam, vocalem non modo hanc
 n, sed etiam o, natura longas, tam a-
 pud Graecos quam apud nostros poe-
 tas, eorum imitatione non semel cor-
 rumpi (quod in Hom. Indice adnotavi-
 mus) potestur electro, suo jure atque au-
 thoritate poeticae Rom. principem hoc
 loco reliquisse, prima in *electro* cor-
 repta, ratione dactyli finientis, non
 conjecturis tantum, & argumentis te,
 Politiane, convincimus, sed ipsiusmet
 eadem in re locupletissimo testimonio,
 & (quod ajunt Jureconsulti) omni ex-
 ceptione majore, quod etiam tuo no-
 mine referre pudet. Is in Ciri, juve-
 nili carmine, ad Messalam inquit:
Corallo fragilli, & lacrymoso movit electro.
 Et pernegabis adhuc summo Vati iusto
 in hoc opere licuisse, quod in exiguo
 poematō juvenis etiam usurpare non
 dubitavit? Quem etiam ipsum suspicor,
 hoc suae voluntatis veluti testimonium
 illic de industria collocasse, quo in-
 cautum Grammaticorum quempiam,
 quos molestissimos aliquando expertus
 est, qui praestantissimorum poetarum
 oracula ad suarum regularum censuram
 inepte & arroganter exigere solent, ex
 illo loco veluti ex insidiis prodians, im-
 perite hoc carmen attentantem, quod
 praeviderat, deprehenderet. Sed non mo-
 do in gregarium literatorem quendam,
 quod magis sperabat, veum in praes-
 tantem Grammaticum, ac centurio-
 nem fortissimum, hoc esse te Politia-
 num, hoc quasi cuneo validissimo in-
 vadit, medianque tuam centuriam dis-
 rumpit, ac dissipat, captivumque potestur
 recipit, & in sua scepra (hoc est Vul-
 cani ori reponit. Quare non dubitabitis
 post hac vos, qui nova hac scribendi
 ratione libros hodie imprimendos cura-
 tis, posthabita Politiani sententia Ery-
 thraei potius, immo vero poetae ipsius
 potestur lectionem nativam Virgilianis
 codicibus repraesentare. Quid vero tan-
 dem poeta Graecus illa divinorum vo-
 cabulorum usurpatione sibi voluerit,
 nos in ejusdem elencho (nisi conjectura
 fallimur) exposuimus.
potior. G. 4: 100. AE. 4: 287
potiri. AE. 9: 267
potis. G. 4: 120
potis, pro *potis est*, id est, *potest.* AE. 3:
 671. nec *potis* Ionios fluat aequa-
 re sequendo.
potis est. AE. 9: 796. *Ille quidem hoc cu-
 piens potis est per tela, virosque.* II:
 148. *At non Eumandrum potis est vis ulla
 tenere.* Lucretius quoque in hoc sen-
 su, ita quinum De rerum natura, a
 laudibus Sapientiae auspiciatur, *Quis po-
 tis est dignum palanti pectore carmen Con-
 dere pro rerum majestate hisque reperitis?
 Quisve valet verbis tantum? qu' s fingere
 laudes Pro meritis possit? &c.* Apud ve-
 tustissimos Rom. etiam neutri generis
 vim habuit: quorum exemplo dixit i-

dem Lucret. *Nec potis est cerni, quod
 cassum lumine fertur.* Et alibi, *Conju-
 ctum est id, quod nunquam sine pernicitate
 Dissidio potis est scingi,* sequitur Priscian.
 Priscian. lib. 15. scribit, hic & haec
potis dici, & hoc *potis*: unde Persius:
*Qui pote? vis dicam? id est, Quomodo
 possibile est? Eminus tamen pote etiam
 pro potis accipit, quom in 15. de pu-
 gna Caecilii tribuni ita loquitur, Sed
 nec pote quisquam Undique nitendo corpus
 divellere ferro.* Sed & Oratoriam *Potis*
 est instruit verborum suppellectilem, Ci-
 ceronis exemplo, qui in Tulci. Quaeft.
 ait, *Necne sanguis nullo potis est pacto pro-
 fluens consistere.* Hinc comparativum
potior, & superlativum *potissimum*, ad-
 verbiaque *potissimum* & *potissime*.
potit. AE. 3: 278. 6: 624. 9: 363, 450
Potitius auctor. AE. 8: 269, 281
 Require apud Festum Pomp. lib. 14.
 in dictione *Potitius*. Quamquam locus
 ille sit fragmentatus.
potitum. AE. 3: 296
potitur. AE. 3: 56. 4: 217
potitus. AE. 10: 500. 11: 493
potituntur. AE. 1: 172. 12: 642
potius. adverb. E. 2: 71. 5: 6. AE. 3:
 654. 4: 99. 10: 631, 676. 11: 114,
 443: 12: 39, 188
Potniades. G. 3: 268
potnere. G. 1: 161. 2: 124. AE. 1: 232.
 6: 131. 7: 295. 12: 544
potni. E. 3: 70. AE. 4: 19. 419, 600. 7:
 309. 11: 823. 12: 177
potnisse. E. 6: 24. AE. 1: 98
potnissi. AE. 9: 482. 12: 804
potnit. G. 2: 490. 3: 453. AE. 1: 40, 242.
 6: 119. 8: 384. 9: 328, 426, 429. 11:
 312. 12: 47
potnam. lupinum. E. 7: 11. 9: 24
prat. E. 8: 17
prat se. AE. 9: 134. 11: 544
praeber. G. 2: 216. 3: 301. AE. 9: 693
praebuit. AE. 10: 322
praecedunt. AE. 8: 462
praecessa. AE. 3: 245
praecerat. AE. 9: 40. N. tr. 5.
praeeperit. AE. 3: 98
praecipi. AE. 6: 105
praecipit. E. 8: 59. G. 1: 203. 3: 236. 4:
 29. 457. AE. 3: 598. 4: 253, 565. 6:
 578. 9: 685, 815. 12: 684
praepcepta. G. 1: 176. 4: 398, 448, 548. AE.
 2: 345. 5: 747. 6: 236, 632. 9: 45
praepceptis. AE. 2: 607. 3: 546
praepceptas. AE. 9: 47
praepcepte. AE. 10: 277
praepceptant. AE. 11: 329. N. tr. 5. *quam-
 vis illic passim praepicipiunt habetur.*
praepicipit. AE. 11: 491. N. tr. 5.
praepicipians. AE. 6: 351
praepicipiant. AE. 2: 317. pro *praepicipi-
 antur.* tribus locis sequentibus. AE. 4:
 251. 9: 670. 10: 804. 11: 3
praepicipitare. AE. 2: 37. 4: 565. *dum
 praepicipitare potestas, id est, facienda
 praepicipiantur.*
praepicipitat. AE. 2, 9. 11: 617
 Sic *avertit*, pro *avertitur*: *Infiamur,*
 pro

I N V I R G I L I U M.

pro influatur: *Adglomerant*, pro adglomerantur: *Turbant*, pro turbantur: & pro aktivi verbi significatione passivum, ut *Bellantis* pro *bellant*: quae figura creberrima est apud poetam. Plura de hoc leges apud Serv. super *Tum proa* averit.

praecipitat. AE. 12: 699
praecipitate. AE. 8: 443
praecipitem. G. 3: 359. AE. 5: 175, 456, 860. 6: 594. 12: 379, 531, 735
praecipites. G. 1: 366. 3: 547. 4: 80. AE. 2: 307, 516. 3: 682. 4: 573. 5: 144. 10: 232. 11: 673, 888, 895
praecipiti. G. 3: 103. AE. 2: 460. 7: 411. 8: 257
praecipue, adverbium. G. 2: 372. 3: 51, 101. AE. 1: 220, 712. 2: 112. 6: 176. 7: 746
praecipuos. AE. 5: 249
praecipuum. G. 3: 74. AE. 8: 177
praecipuum. AE. 11: 214
praecipuus. AE. 8: 233
praecipua. G. 4: 322. AE. 8: 480. 10: 397. 12: 347
praecipuam. AE. 4: 655
praecipuis. AE. 5: 245
praecipua. G. 2: 484. AE. 2: 367. 7: 347. 9: 413, 596. 10: 452
praeda. AE. 9: 363, 384, 450, 485
praedae. AE. 1: 210. 9: 268. 11: 782
praedam. G. 2: 60. AE. 2: 763. 3: 223, 233, 244. 4: 404. 6: 361. 11: 79, 757. 12: 255
praedari. G. 1: 130
praedas. AE. 1: 528. 7: 749. 9: 613. 10: 78
praedicam. AE. 3: 436
praedicere. E. 1: 17
praedicta. AE. 4: 464
praedictere. G. 1: 51, 252. 2: 255
praedivitis. AE. 11: 213
praedixit. E. 1: 18. *dicebat*, codices manuscripti. AE. 3: 252, 713
praedo. AE. 7: 362
praedonis. AE. 10: 774. 11: 484
praedulce dicitur. AE. 11: 155
 Vates Venuinus a Marone suae animae dimidio hinc munatur, *dulce decus meum*.

praedurva. G. 2: 531
praedurum. AE. 10: 748
praecunte. AE. 5: 186
praefatus. AE. 11: 301
praefecit. AE. 6: 118, 564
praeferat. E. 3: 4
praeferrimus. AE. 7: 237. 11: 249
praefert. AE. 10: 211
praefigere. AE. 10: 80
praefigeret. AE. 11: 778
praefigunt. G. 3: 399. AE. 9: 466
praefixa. AE. 7: 877. 9: 471. 12: 489
praefixum. AE. 5: 557
praefixum. AE. 10: 479
praefidius. AE. 11: 473
praefulgens. AE. 8: 553
praegnans. AE. 7: 320. 10: 704
praecubi. G. 3: 180
praeculo. AE. 5: 541
praecula. E. 6: 3. O. 1: 318. 2: 283. 3: 220, 265. 4: 5, 314. AE. 2: 334, 347, 397,

670. 3: 240. 5: 375, 402, 467, 593. 7: 335, 603, 744, 806. 8: 614, 478. 9: 463, 499. 10: 23, 357, 455, 661, 901. 11: 48, 307, 486, 520, 541. N. lib. 6. 2. Bellum, & Praelium. Lucret. *Belli certamina* saepius dixit. Sed & illud, *Et velus aeterno certamine praetia pugnasse* *Edere turmatim certantia*. 631, 727, 731, 912. 12: 103, 337, 346, 526, 570, 581, 628, 716, 735, 812
praetorum. G. 2: 242
praetia. G. 2: 382. AE. 1: 461, 605. 2: 537. 4: 33. 5: 232, 292, 308, 346, 353, 486. 9: 253, 271. 11: 78, 857. 12: 360, 437, 765
praetia palmae. G. 3: 49. AE. 5: 70. quod *palmae praetium* dixit III. quia idem sunt: ut, *Invoisat praetis animos, & praetia ponit*.
praemissi. AE. 11: 513
praemissus. AE. 9: 367
praemissus. AE. 6: 34
praemissit. AE. 1: 644
praenatat. AE. 6: 705
Praeneste. AE. 7: 682. 8: 561
 Praeneste, inquit Servius, locus est haud longe ab urbe dictus *ἀπὸ τῶν πριων*, id est, ab illicibus, quae illic abundant: ita enim scriptura Graeca haecenus depravata emendanda est. Verum Pompeius Festus de eodem sic scribit: *Praeneste* dicta est, quia is locus, quo condita est, montibus praefet. Huic sententiae blandiri videntur Virgilianum epitheton *altum*. Sed ab utroque etiam diffidet Stephano his verbis: *Πραίνεσθαι ἀπὸ τῶν Πραίνεσθαι τῶν Λατίνων τῶν Ὀλυσίων καὶ Κίρκων οὐκ ἀπὸ τῶν Πραίνεσθαι*. Ut non modo Praeneste foeminini & neutrii generis sit, sed etiam Praenestus virili genere & forma a Stephano dicatur.
Praenestinas. AE. 7: 678
praenuncia. AE. 11: 139
praepes. AE. 5: 254
 Vide omnino Festum, in dictione *Praepetere*. Ennius in decimo quinto, de pugna Caecilii tribuni verba faciens, ita canit: *Nec respirandi sit copia praepete ferro*: de ingruentibus in eum, veluti imbre, telis.
praepetibus. AE. 6: 15
praepetis. AE. 3: 361
praepingue. AE. 3: 698
praeperta. AE. 9: 138
praepertus. AE. 4: 516
praeperte. AE. 10: 277
praepertis. G. 2: 156
praepertus. AE. 1: 105
praesaga. AE. 10: 843
praesagi. AE. 10: 177
praesia. AE. 6: 66. 12: 452
praesificare. G. 4: 70
praescriptis. E. 6: 12
praesens. G. 3: 452. AE. 5: 363. 9: 404. 12: 760
praesensit. AE. 4: 297
praesentem. AE. 1: 91
praesentes. E. 1: 42
praesenti. AE. 3: 618. 8: 495

praesentia. G. 1: 10. AE. 3: 174. 9: 73
praesentis. AE. 5: 656. 10: 622
praesentius. G. 2: 127. AE. 12: 152, 245
praesepia. E. 7: 39. G. 3: 214, 495. AE. 11: 492. N. tr. 4.
praesepibus. G. 3: 395, 416. 4: 168. N. tr. 1. AE. 1: 435. 7: 17, 275
praesertim. G. 1: 115. 2: 310
praeser. AE. 11: 483
praesidet. AE. 3: 35. 6: 10. 7: 800. 12: 140
praesidium. AE. 11: 58
praesians animi juvenis. AE. 12: 19. Gracae figura, in qua frequens est Lucret. & Silius. Nonius tr. 5. exponit *Autocellens*.
praestantes. AE. 8: 548
praestantii. G. 4: 538, 550. AE. 1: 71. 5: 361. 7: 483, 783. 8: 207
praestantibus. AE. 11: 291
praestantior. AE. 6: 164
praestat. AE. 1: 135. 3: 429. N. tr. 5.
praestet. AE. 11: 438
praestiterit. AE. 6: 39
praesumite. AE. 11: 18. vide *praecipit*.
praetende. G. 4: 230
praetendere. G. 1: 270. AE. 8: 128. 9: 599. 11: 332
praetendi. AE. 4: 339
praetendit. AE. 8: 116
praetenta. AE. 3: 692. 6: 60
praeter. G. 1: 412. AE. 3: 478. 6: 874. 7: 24. *fugientem Rhodae*, id est, *praeterfugientem*. 10: 399
praeterea. in initio versus, & sententiae. E. 2: 40. G. 1: 204. 2: 83. 3: 548. 4: 210. AE. 1: 49, 653. 3: 433. 4: 457. 5: 64. 6: 149. 7: 71. 9: 272. 11: 330. 12: 659
praeterea. in secunda sede carminis. G. 1: 165. 4: 502. AE. 1: 647. 4: 464. 5: 302. 6: 285. 7: 183, 243. 8: 355, 514. 11: 78, 285
praetereo. G. 4: 148
praeterit. G. 2: 322. AE. 4: 157. 5: 156, 171
praeteritos. AE. 8: 560
praeterlabare. AE. 3: 478
praeterlabere. AE. 6: 874. sic *subterlabere*, & *interfuit*.
praeteruehor. AE. 3: 688
praetexere. AE. 4: 500
praetexit. E. 7: 12. G. 3: 15. AE. 4: 172
praetexunt. AE. 6: 5
praetoria. de apibus. G. 4: 75
praetulerim. AE. 12: 145
praevallidam. scilicet *tellurum*. G. 2: 253
praevallidas. G. 2: 190
praewertere. AE. 1: 721. 7: 807. 12: 345
praewertitur. AE. 1: 317. N. tr. 5.
praevidit. AE. 5: 445
praevistis. AE. 7: 524
prata. E. 3: 111. 7: 11. 10: 42. G. 1: 289, 384. 3: 142, 521. 4: 306. AE. 6: 674
pratis. E. 4: 43. 8: 71. G. 2: 384. 4: 271. AE. 6: 707
prato. AE. 10: 836
praviqne tenax. scilicet *fama*. AE. 4: 182
precamus. AE. 3: 543
precando. AE. 4: 113, 413. 6: 376. 8: 409
praeco

INDEX ERYTHRAEI

- precantans*. AE. II: 930
precantes. AE. II: 106
precantii. AE. II: 697
precantis. AE. I: 598
precantum. AE. 7: 237. Sunt qui *precantia* in bonis ac viciis exemplaribus reperiri attestentur, etrique versus hypermetrus.
precantur. AE. 8: 279. 12: 242
precari. AE. 3: 144. 4: 127
precarii. AE. 3: 633. 5: 529
precatur. G. 4: 381. AE. 4: 521. 6: 186, 193. 7: 137. 9: 403. 10: 251, 293, 874. 11: 784. 12: 175
precatus. AE. 9: 624. 10: 420
prece. AE. 3: 437. 10: 368
preces. AE. 4: 612. 5: 234, 782. 6: 51, 57. 8: 60, 574. 10: 153. 11: 158, 229
preclae. IC. *vites*. G. 2: 95
precibus. G. 4: 470. AE. 2: 689. 3: 261, 456, 599. 4: 319. 7: 133. 9: 90. 10: 626. 12: 800
precor. AE. 4: 621. 6: 117. 9: 525. 10: 461, 525. 12: 48, 179, 777
preceusis. AE. II: 719
prehensio. AE. 2: 592
premas. AE. 10: 54, 296. N. U. 5.
premebant. AE. II: 545
premebat. AE. 4: 332. 7: 737. 8: 647. 10: 232
premeudo. AE. 6: 80
premens. G. 3: 85. 4: 131. AE. 8: 289
prementum. AE. I: 324
prementur. AE. 6: 827
premer. AE. I: 63. N. U. 5: 10: 78
premere. Latini pro *premebant*. AE. II: 402
premeret. AE. I: 457
premeretur. E. I: 35
premes. G. I: 157. N. U. 5: 2: 426. 3: 413. 4: 101
premet. G. I: 285
preminis. AE. 9: 612. N. U. 5: 11: 788
premit. G. 3: 508. AE. I: 54. N. U. 5: 209, 245. 2: 530. 4: 81, 148. 5: 187. 7: 103. 8: 249, 474. 9: 324, 330, 793. 10: 103, 465. 11: 257, 880
premitur. G. I: 241
premissus. G. 9: 401. 4: 297. AE. 7: 368. N. U. 5: 10: 375. 12: 854
prendre. AE. 3: 450. 9: 558. 12: 775
prendimus. AE. 2: 322. 6: 61
prensa. AE. 3: 624
prensantem. G. 4: 501. AE. 6: 360
prensat. AE. 12: 404
prensi. scil. *equi*. G. 3: 207
prensus. G. I: 285
pressi. AE. 5: 556. 10: 347. 12: 328
pressabimus. E. 3: 99
pressae, id est, *onusflae*. G. I: 303. N. U. 5.
pressat. AE. 3: 642
pressere. AE. 7: 518
pressi. E. I: 82. 9: 487. N. U. 5.
pressus. G. 3: 310. 4: 140. N. U. 5: 600
pressit. AE. 2: 380. 6: 197, 331, 521. 7: 119. 10: 495. N. U. 5: 12: 908
preste. G. I: 409. 2: 203, 356. AE. 5: 331. 6: 155
preste. G. 2: 26
prestinus. AE. 3: 47
prestitis. AE. 5: 292
prestitio. AE. 4: 212. N. U. 5: 51 399. 6: 622. 9: 213. 12: 852
prestinus. AE. 5: 111. N. U. 5: 2: 232. 12: 350
Priameia. AE. 2: 403. 3: 321. 7: 252
Priami. AE. I: 654. 2: 22, 56, 191, 437, 454, 484, 506, 527, 554, 662. 760. 3: 1. 4: 343. 5: 297, 645. 7: 246. 8: 379. 9: 284. 12: 545
Priamides. AE. 3: 295. 6: 494
Priamides. AE. 3: 346. 6: 509
Priamo. AE. I: 750. 2: 291, 344, 543. 9: 742. 11: 259
Priamum. AE. I: 458, 487. 2: 501, 518. 8: 158, 399
Priamus. AE. I: 461. 2: 147, 533, 581. 3: 50. 5: 564
Priape. E. 7: 33
Priapi. G. 4: 111
pridem. E. 2: 43. G. I: 503. Poeta non secus, ac praecunte *Jam*, utitur. Vide etgo *Jam pridem*.
prims. E. 4: 18. 6: 1. G. I: 12, 147. 2: 134, 266, 321, 362. 3: 67, 399. 4: 21, 161, 314. AE. I: 24, 372, 723, 737. 2: 97, 268, 387, 613. 3: 8, 27, 69, 95, 367, 426, 544. 4: 166, 284, 297, 548, 584. 5: 66, 114, 194, 338, 341, 375, 502, 641. 6: 96, 153, 246. 7: 118, 127, 374, 371, 481, 503, 554, 603. 8: 143, 160, 288, 340, 407. 9: 459, 479. 10: 97, 100, 125, 157, 283, 508, 561. 11: 267, 505, 558, 868. 12: 103, 448, 505, 605, 626, 632, 735
prima. G. 2: 336. 3: 48. 4: 286. AE. I: 372, 541, 753. 6: 811. 7: 51, 148. 9: 181. 10: 324. 11: 331. 12: 305
primas. G. 2: 340. AE. 7: 40, 542. 11: 895
primarum. AE. 7: 162. 10: 345
primarum. AE. 9: 545
primam. AE. 5: 355. 6: 810. 7: 118, 136, 531, 673. 8: 561. 9: 244, 494, 595, 654
primas. AE. 7: 61, 158. 9: 27. 10: 643
primi. G. I: 144. 2: 44. AE. 2: 334, 422. 4: 133. 5: 294, 308, 347, 566. 6: 255, 313. 7: 107. 8: 6, 105, 602. 9: 226. 11: 613, 786, 879
primis, cum *in*. E. 5: 69. 6: 33. G. I: 64, 178, 338. 2: 253, 291. 3: 503. AE. I: 303, 345. 2: 87. 9: 273. 7: 468. 8: 59, 517. 9: 453. 11: 573
cum primis, pro *in primis*. G. I: 178
Ex Lucretio de sumptibus, qui ait: *Quorum Acragantium cum primis Empedocles est, & in 2. Quum facere infirmas, cum primis quaerere par est, & in 5. Deique natura haec verum ratione repetita est Nuper, & hanc primus, cum primis ipse reperit Nunc ego sum, in patris qui possim vertere voces.*
primiliae. AE. II: 16, 156
primo. G. 3: 324. EA. I: 470, 613. 2: 385, 469, 485. 5: 42. 6: 143, 309, 427, 453. 7: 130, 361, 528. 11: 155, 423
primo Eoo, subaudiendum *tempore*, Servius. AE. 3: 588. 11: 4
primo, adverb. G. 3: 187. 4: 310. AE. 4: 176. 5: 626. 9: 576
primerum. AE. 9: 909. genitivus ab eo, quod est, *in primores*.
primos. G. 3: 130. 4: 340. AE. 2: 479, 494. 4: 118, 518. 7: 173, 406, 783. 8: 586. 9: 785. 11: 219, 234. 12: 577, 579
primum. E. 4: 8. 8: 73. G. I: 61, 136, 162. 2: 20. Servius. 179, 304, 475. 3: 166, 384. 4: 295, 305, 368. AE. I: 174, 189, 442, 450, 451. Serv. 2: 79. *hoc primum*, id est, *maximum*. Serv. 2: 13, 375, 410, 559, 636, 677. 3: 58, 108, 205, 209, 369, 437, 651. 4: 239, 252, 342, 677. 5: 220, 540, 604. 6: 18, 243. 8: 190. Palatinus codex habet *jam pridem*, sicut in verbi sequenti *despectae*. 222, 542. 9: 80. *hoc est, in initio*. Servius. 110, 253, 590, 603, 696. 10: 380. 11: 19, 666, 852
primum, post cum. E. 6: 39. 7: 39. G. I: 113, 427. AE. 2: 117. 7: 39. 8: 170, 408. 12: 76, 114
primum, post ut. G. 2: 426. AE. 1: 306, 425, 586. 6: 102, 452. 11: 320, 122, 47, 669
primum, adject. AE. 3: 537. 5: 540, 746. 11: 664
primus. E. I: 45. alias *primus*. 2: 32. 8: 24. G. I: 250. 2: 409. AE. I: 1. 2: 146. 3: 523. 4: 17, 28, 169. 5: 491, 497. 6: 761, 819. 8: 134. 9: 51, 232, 696. 10: 310, 427. 11: 26, 238. 12: 33
primus ante omnes. AE. 2: 40. 5: 491. vide Servium in G. 3: verbi. 300
primus in initio verbi. G. 2: 408. 3: 10, 12, 77, 113, 182. 4: 134, 140. AE. 2: 40, 370. 5: 310, 318, 667. 7: 647. 8: 319. 9: 35. 10: 242. 11: 364, 380. 12: 461
primisque. G. I: 122. AE. 2: 32, 263, 424. 3: 561. 4: 169. 5: 151, 451. 8: 269, 281. 12: 258, 426
primus in fine carminis. G. 3: 64. AE. 5: 596. 6: 183. 10: 516
princeps. AE. 5: 160, 833. 9: 535. 10: 166, 254. 2: 4. 11: 620
principe. AE. 3: 168
principibus. AE. I: 488
principio, adverb. G. 2: 9. 4: 8. AE. 2: 752. 3: 381. 4: 56. 5: 109. 6: 214, 724. 7: 342. 9: 762. 10: 258
principium. E. 3: 60. 8: 11. AE. 7: 219. 9: 53
prior. E. 5: 10. AE. I: 321, 581. 4: 323. 5: 186, 187, 326. 6: 341, 387, 834. 7: 194. 8: 469. 9: 319. 10: 458, 533. *prior pietate*. id est, *praesantior, melior*. Servius. 11: 292, 760. 12: 195
priorem. AE. I: 548. 5: 155, 170
priores. E. 9: 54. G. 2: 59. AE. 3: 23, 693. 4: 534
prioris. AE. 7: 243
priorum. G. 3: 292. AE. 4: 464. 8: 312
prisca. AE. 6: 878. 9: 79
priscac. E. 4: 31
prisci. AE. 7: 710
prisco. AE. 3: 706
priscas. AE. 5: 598
priscam. AE. 8: 339
pristis. AE. 5: 116. N. de Gen. Nov. wig.

in *Pristina definit abans. f. M. Tritonis.*
 AE. 10: 211
 Sic & Scyllam in pristina definire facit,
 qui sic ait: *postrema inmani corpore pris-*
titis.
pristina. AE. 10: 143. 12: 424
pristinus. AE. 6: 473
Pristis. AE. 5: 154, 156, 187, 218
Pristis. AE. 3: 427
Pristes beluae sunt marinae, quae pi-
 lis vestiuntur: ea corporis magnitudi-
 ne, ut ducentum cubitorum in mari In-
 dico sepebantur, ut scribit Plinius: ita
 appellatae, quia mirum in modum
 corporis tenuitate fluctus fecent. Graeci
 autem *επισην* Sectionem, *επισην* Se-
 ctorem nominant. Dicitur & *Pistris*,
Pistricis, per *u.* & *r* post *s*, M. Cice-
 ronis auctoritate, qui in Aratum ait,
Andromedam tamem explorans fera qua-
terre pistris: & alibi, *Sparsum subter can-*
dem pistricis adhaesit. Quatuor item
 aliis ex eodem loco recitandis testimo-
 niis supersedimus, quia haec duo satis
 esse visa sunt, in re praesertim (ut mi-
 hi videtur) non dubia. Hoc igitur Sig-
 num coeleste *Cetum* Graeci & vulgus
 Astrologorum nominat. Hyginus item
 apud nos *pistricem*. Quam & *pristi-*
ccam Pontanus in Dialogo, cui Actio
 nomen est, memorare non dubitavit.
 Hanc eandem esse cum *pristi*, ex eo
 etiam facile est intelligere, quod Plin-
 ius nunquam *Pistricis*, sed *Pristarum*
 quatuor in locis meminit, earum con-
 iuncta mentione cum balanis: quae
 quia (ut puto) inter se magnitudi-
 ne se aequantur, inde quidem (quod Pom-
 pejus lib. 4. refert) Balanem beluam
 maximam ipsam dicunt esse *pistricem*,
 ipsam etiam *Cetum*. Quanquam Plin-
 ius a *Balanis pristis* semper diver-
 sas accipit. Quo magis miror, Ni-
 colaum Perotum Cornucopiae au-
 ctorem, eodem in libro posteaquam co-
 sum inceptis merito satis irriserit, eum
pistricem, non *pristim* scribere, (a quo
 errare aliquando alienus non fuit Al-
 dius, quod ab eo editi Virgiliani codi-
 ces indicant) *pistricem* dici posse non
 admittere. Ab huius autem beluae si-
 militudine *Pristis* quoque appellavit
 navim Virgilius. Quare & naturae fe-
 sae, & navi simul, unde appellata est,
 fastidians, *Pristis velucem* dixit, &
inmani corpore appellavit. Sicut etiam
 alludens ad erymon, ait, *Sic ipsa fecit*
aequora pristis. Ut minus scite distin-
 guat Honoratus, quum scribit, Ser-
 vius; *Si navem intelliges, haec Pi-*
stris, huius Pistris facit: si de belua,
haec Pistris Pistris. Sed bene Servi,
 Grammaticorum coryphaea, Chimae-
 ra, Scylla & Tigris, cum eadem no-
 mina navium sint apud Poetam, nonne
 voluit ea sum suis monstris & bel-
 uis, a quibus sunt appellata, in om-
 nibus convenire? An non cum belua
 haec ex mari (ut apud Hyginum & Ar-
 ratum est) pro signis in caelum relata

est, nomen quoque quod supra ex Ci-
 cerone didicimus, marinae *Pistricis* re-
 tinuit? Quid tot illa alia coelo collu-
 centia signa, quibus ipsum & pingitur
 & illustratur, nonne ex terris in coe-
 lum, prout erant, earum rerum, quas
 figurant, nomina sustulerunt? Sed quid
 signa loquimur coelestia? Nonne vides
 ut persequi Poeta noster tot nomina
 virorum propria a montibus, ab oppi-
 dis, a fluminibus detorta, ea integra,
 prout earum rerum fuerunt, repraesent-
 avit? *Pistricem* autem sunt qui velint
 eam esse beluam, quam vulgo *Capido-*
lium, de olei copia, quod caput ejus
 exprimentibus uberissime reddit, nomi-
 nant: de quo Capidolio caput contexit
 Paulus noster Jovius, quo libello eru-
 ditissimo de Piscibus Romanis agit; qui
 tamen *pistricis* nullam prorsus facit
 mentionem.
Pristantus. AE. 9: 767
 Homeri versus, tantum conjunctione
 murata: *Ἀλλανδὸν δ', Ἀλάν τῃ, Ναι-*
μυδ τῃ, Πρύραϊν τῃ. Ad cuius exem-
 plum hinc Poetae nostri corrigendus est,
 ut dicat, *Nemonaque Prystantique*, cum
 tamen haecenus, *Nemonaque Prystantique*
 fuerit.
Prierno. AE. 11: 540
Priernum. AE. 9: 576
prins, sequente quam. G. 1: 50. 3: 468.
 AE. 1: 192, 472. 2. 741. 4: 24. 6:
 328. 11: 809
prins. G. 1: 74, 194. 2: 274. 3: 362. 4: 229.
 396, 537. AE. 2: 190, 596. 6: 136. 9:
 122. 10: 223, 882. 11: 126
pro. E. 3: 77. 5: 38, 81. 7: 35. G. 1:
 405. 4: 150, 456. AE. 1: 24, 74, 659.
 2: 17, 183, 535. 3: 247, 435, 604. 4:
 337. 5: 230, 483, 501, 815, 846. 6: 352,
 821. 8: 472, 648. 9: 252, 406, 677. 10:
 82, 825, 847. 11: 223, 437, 576. 12: 48,
 49, 152, 229, 351, 552, 695, 814, 820
pro, id est, ante. AE. 8: 653. N. de
 Doctorem indag. 9: 575. 11: 895. 12:
 661
pro virginitate, id est, in praesidium vir-
 ginitatis. AE. 12: 141, 878
pro, interjectio. AE. 4: 590
 Qui huic Interjectioni *pro*, quae ex-
 clamandi vox est, aspirant, id contra
 usum majorem faciunt. Nam a prae-
 positione *pro* non aspiratione, sed solo
 accentu differt. Lucr. in 3. *Tollus enim*
tollus pro absona nomina sancta, Corporis
est sensus.
proci. AE. 8: 54
proavis. AE. 12: 225
proavis. AE. 3: 129
probat. AE. 5: 418
probat. AE. 12: 814
probat. AE. 4: 112
procalibus. AE. 1: 536. N. de improp.
Procal. AE. 6: 767
procedere. E. 3: 94. 4: 12. AE. 4: 587. 5:
 461
procedit. AE. 3: 592. 10: 451. 12: 221
procedo. AE. 2: 760. *procedens & proci-*
sedes, antiqui codices. 3: 349
procedant. AE. 8: 462. 12: 169
procella. AE. 1: 102. 7: 594
procellae. AE. 11: 798
procellis. G. 3: 259. AE. 1: 85. 5: 791
proceras alnos. E. 6: 63
 M. Tull. in lib. de Legibus, Popu-
 lus procerissima dixit, lege in Dictione
Populeas.
proceres. AE. 1: 740. 5: 58, 103. 6: 489.
 8: 587. 9: 659. 10: 213. 11: 403
procerum. AE. 12: 213
processerat. AE. 10: 751. 11: 94
processis. E. 6: 86. 9: 47. AE. 3: 356. 9: 28
processu. G. 3: 504
Prochya alta tremis sonitu. AE. 9: 715
 Hanc, & Pitheculiam a Mifaeo ab-
 ruptam, Strabo in 1. auctor est: quam
 tamen idem in 5. a Pithecusis ipsis
 quondam divulsam tradit. Posteriores
 sententiam Plinius sequitur, & Servius,
 unde & secundum hos a profusione no-
 men Prochya traxit. At Dionysius lib.
 1. scribit a nutrice Aeneae ejusdem no-
 minis dictam. Pitheculam autem, &
 Pitheculas numero multitudinis, dici-
 mus alteram insulam, quae Inarime
 primum Virgilio dicta est. Rationem
 in Ovidii Metamorph. dictabimus.
 Prochya vero antiquum adhuc nomen
 servat. Vide *Imarime*.
proclamat. sc. *Diores.* AE. 5: 345
procorum. AE. 12: 27
procos. AE. 4: 534
Procris. AE. 6: 445
procretes. G. 3: 145
procretere. AE. 2: 505. 9: 190, 237
procrebuisse. AE. 6: 604. 8: 631. 11: 395
procrebit. AE. 8: 30, 83. 9: 541. 11: 150,
 418
proculis arator dorum omeris obtusi dem-
um. G. 1: 261. N. tr. 3
 Hanc quoque dicendi formam ex Lu-
 cretius veluti feminario in suum rex cul-
 tissimum Maro transfudit, de illo praec-
 ipue carmine: *ac venia posse Macro-*
num duci fessiglia procedendo. Nam &
 in fine 3. legimus. *Nec nova vivendo*
proculdum ulla voluptas. Et per initia 4.
Nam cum mittitur, extemplo procedit,
agiturque Aera. Sicut in 5. *Ut propagan-*
do possent procedere prolem.
procul. E. 1: 83. G. 3: 83, 212, 464. 4: 353,
 424. AE. 2: 42. 3: 13, 206, 383, 479.
 522, 597, 701. 4: 70. 5: 613, 642. 6:
 10, 651, 808, 824. 7: 493. 8: 98, 191.
 9: 372, 503. 10: 447, 455, 521, 537,
 713, 777. 11: 677, 838. 12: 353, 869
procul de, &c. E. 1: 77
procal, id est, *prope, juncta.* E. 6: 16.
 10: 835
procal a, &c. E. 10: 46. G. 21459. Ser-
 vius. AE. 5: 35. 10: 401, 521
procal e, &c. AE. 3: 554. 8: 112, 610
procal hinc. AE. 1: 469. 6: 440. 8: 478,
 602, 635. longe a templis. Servius.
 666
procal inde. AE. 3: 666. 8: 642
procal in tamen. AE. 4: 278. 9: 658
procal, id est, *haud nimis longe.* Ser-
 vius. AE. 5: 124.

pro-

INDEX ERYTHRAEI

- procal* in *prova*, id est, in parte extrema. Servius. AE. 5: 775
- procal* o *procal* esse *prosum*. AE. 6: 258
Interpretatur illud Callimachi, qui laudes Apollini dicitur profanos hac voce excludit, *κατακτάς ἑσσι δαίμονας*: unde Claudianus, de rapu Proserpinae lib. 1. *Gressus removete profani*.
- proculcat*. AE. 12: 534
- procumbat*. G. 1: 111
- procumbere*. G. 3: 466
- procumbit*. E. 8: 87. G. 3: 240. AE. 2: 426. sicut, *exanimisque tremens procumbit humi bos*. 605. 5: 481. 11: 150
- procumbunt*. AE. 2: 493. 5: 198. 6: 180
- procumbere corpora*. AE. 9: 158
Accius in Annalibus: *Exercet epulis laeti, famaeque procurant*. Virgil. bis posuit, & *corpora curant*, quod ante fuit hemistichium Lucretii.
- procurrens*. AE. 11: 624. 12: 267
- procurrentibus*. AE. 5: 204
- procurrete*. AE. 9: 690
- procurret*. AE. 12: 785
- procurrunt*. AE. 12: 280
- procursus*. AE. 12: 379, 711
- procursus*. AE. 5: 765
- procursum*. G. 2: 421
- prodentia*. AE. 10: 99
- prodere*. AE. 2: 127. N. tr. 5
- proderet*. AE. 4: 231. N. eodem tr.
- proderit*. O. 4: 267
- prodest*. E. 3: 74
- prodiderim*. AE. 12: 42
- prodidit*. AE. 4: 431. 9: 374. 10: 593
- prodigia*. AE. 8: 295
- prodigiis*. AE. 5: 639. 6: 379. *Promonstrum* etiam dixit antiquitas, ut scribit Festus.
- prodigium*. AE. 3: 366. N. tr. 6. v. *Prodigium*: & inferius, v. *Monstra* & *prodigia* & *portenta*.
- prodignus*. G. 4: 89
- prodimmur*. AE. 1: 252. N. tr. 5
- prodire*. AE. 6: 199
- prodit*. G. 2: 254. AE. 10: 693
- prodita*. AE. 1: 470
- proditiōne*. AE. 2: 83
- producere*. AE. 2: 637. N. tr. 5
- produnt*. AE. 12: 900
- produxi*. AE. 9: 487
- produxit*. E. 1: 73
- Proetides*. AE. 6: 42
Proetidum nomina, historiam, & futorem, ex Graecis copiose repetit Politianus in Miscellaneis. De his quoque fabulam perstringit Probus, Maeronis haud improbus enarrator.
- profani*. AE. 6: 258
- profanos*. AE. 12: 779
- profatur*. AE. 1: 561. 4: 364
- profeci*. E. 8: 20
- profecta*. AE. 1: 340
- profecit*. AE. 1: 732. 4: 111
- profecio*. AE. 8: 532
- profectum*. AE. 7: 209. 255. *genus a Palante profectum*. 8: 51. Juvenal. *Profectura domo Sticula non mitior aula*, porrecto Pro.
- profectus*. AE. 3: 615
- proferet*. AE. 6: 795
- proferret*. AE. 12: 395
- proflabat*. AE. 9: 326
- profluet humor*, id est, *riens*. G. 4: 25
- profuerit*. G. 1: 451
- profugis*. AE. 7: 300. 10: 158
- profugos*. AE. 8: 118
- profugus*. AE. 1: 2. 10: 720
- profus*. G. 1: 84. 3: 459, 509. AE. 7: 303. 11: 844. 12: 541
- profundae*. AE. 7: 515
- profundam*. nom. AE. 4: 26. 6: 462
- profundi*. G. 1: 243. 2: 391
- profundit*. AE. 12: 154
- profundo*. AE. 12: 263. Id est, mari, quod longe habet fundum, ut notat Festus.
- profundum coelum*. E. 4: 51. G. 4: 222. AE. 1: 58. *postum*. 5: 614
Ecce quam amat *profundum* & similia in sede ultima collocare: correpta etiam prima Legitur tamen, *Has postquam moesto profudit pectore voces*.
- progeniem*. de apibus. G. 1: 414. 4: 56. AE. 1: 19. 7: 257
- progenies*. E. 4: 7. G. 2: 343. AE. 1: 250. 5: 565. 6: 790. 7: 97. 10: 30, 329, 471
- progenit*. AE. 4: 180
- Progne*. G. 4: 15. Petronius Arbiter, quem Quintilianus & Macrobius citant, *pro* corripuit: *Atque urbana Progne, quas circum gramina fusa*.
- progrediar*. AE. 3: 300
- progreditur*. AE. 4: 136
- progressi*. AE. 8: 125
- progressus*. AE. 8: 337. 11: 608. 12: 219
- prob*, vide *pro*.
- prohibe*. AE. 1: 525
- prohibebis*. G. 4: 105
- prohibemur*. AE. 1: 540
- prohibent*. G. 3: 398. 4: 10. AE. 3: 379. 6: 662
- prohibere*. G. 4: 106. AE. 7: 313
- prohibet*. AE. 5: 631. 6: 606, 807
- prohibete*. G. 1: 501. AE. 3: 265. 5: 197
- projacere*. AE. 6: 436
- projecit*. AE. 5: 402, 673, 859. 9: 444. 12: 256
- projecta*. E. 7: 42. AE. 3: 699. N. tr. 5. & Macr. Saturn. lib. 6. cap. 4.
- projecta*. AE. 9: 577. 10: 587. Macr. ibid.
- projectus*. E. 1: 76. N. tr. 5. AE. 11: 87
- projicit*. AE. 6: 835. N. tr. 5
- projicit*. AE. 11: 361
- proinde*. AE. 11: 383, 400. o amittit scansione: & apud Lucret. in 4. *pro perinde* (hoc est, *ita*) ponitur.
- prolapsa*. AE. 2: 555
- prole*. AE. 1: 75. 6: 784
- prolem*. G. 2: 3. 3: 65, 101, 541. AE. 2: 274. 3: 180. 4: 236. 6: 717, 756. 10: 696
- proles*. G. 3: 35. 4: 281. AE. 4: 258. 6: 25, 322, 648, 763. 7: 50, 691, 761. 8: 301. 9: 523. 10: 353, 391, 429. 12: 128, 347, 830
- proleat*. G. 3: 234. AE. 12: 106
- proleus*. G. 1: 481. 3: 543. AE. 1: 739. 12: 686
- proluvies*. AE. 3: 217
- promeritam*. AE. 4: 335
- Promethei*. E. 6: 42
- promiserat*. AE. 10: 549
- promissi*. AE. 2: 96. N. tr. 5
- promisit*. AE. 4: 228
- promissa*, id est, longa. E. 8: 34. idem N. tr. 5. & dicitur *promissa porro missa*. auctor Festus. Lucretius in 4. *promissa canam vis Ducis, & humanum longe praesens odorem*. AE. 1: 258. 4: 552. 6: 346. 8: 612. 9: 107
- promissa*. substant. AE. 5: 386. 8: 532. 11: 45, 152. 12: 2
- promissam*. AE. 12: 31
- promissis*. AE. 7: 541. E. 8: 466
- promissis*. AE. 2: 160. 5: 863
- promissa*. AE. 5: 282, 718
- promissa*. AE. 5: 191
- promittere*. AE. 8: 401. 9: 6
- promitti*. AE. 6: 793
- promittit*. AE. 4: 487
- promitto*. AE. 11: 503
- promittant*. AE. 9: 194
- Promolam*. AE. 9: 574
- promoveo*. AE. 10: 155
- promptum*. G. 2: 295
- promunt*. AE. 2: 260
- prona*. AE. 5: 212. E. 8: 236, 548. 9: 719
- proni*. G. 3: 107. AE. 3: 668. 5: 147
- prono*. G. 1: 203
- pronus*. AE. 4: 166. 7: 319
- pronus*. AE. 11: 485
- pronus*. AE. 1: 115. 5: 332. 10: 586
- propagine vires respondent*. G. 2: 63. cum id agunt agri Tarvisini cultores, *Arfissar*, quasi *Rofissar*, dicunt.
- propaginis arcus*. G. 2: 26
- propago*. AE. 6: 870. 12: 827
Furtis sane quidam auctor tradit, *Propaginem*, cum de vite dicitur, primam habere productam, ad differentiam, cum de homine loquimur, cuius eadem corrumpitur. Sed mihi respondet velim, cur nam contra ejus praecceptionem, Lucretius in 5. dixerit, *Ut propagande possint producere seclae*: & paulo post, *Nec potuisse propagande producere prolem*. Rectius igitur Probus in Institutis Artium: Sunt alia, inquit, nomina, quae in uno intellectu, per casus, syllabae naturam veniunt: ut *propago* in nominativo prima syllaba brevis est: ut, *Esse sineat*, *minimam nobis Romana propago*. At in ablativo longa est: ut, *mellias propagine vires Respondent*.
- prope*. G. 4: 278. AE. 8: 597
- properabas*. AE. 7: 57
- properanda*. G. 1: 260. lege Macr. lib. 6. cap. 8. & Festum lib. 14.
- properans*. AE. 11: 519
- properant*. G. 4: 171
- properari*. AE. 4: 416
- properas*. AE. 4: 310
- properat*. AE. 7: 264. 8: 454
- properata*. G. 1: 196
- properate*. AE. 12: 425
- properete*. AE. 6: 236. 9: 801. 12: 575
- properent*, G. 2: 481, AE. 1: 745

propere. G. I: 224
propere. AE. 4: 635. 9: 401
propeti. AE. 12: 85
propetam. AE. 10: 858
propinquabam. AE. 2: 730
propinquabant. AE. 5: 159. 9: 371. 11: 621
propinquam. AE. 3: 381
propinquant. AE. 2: 733. 6: 384. 634. 8: 101
propinquas. AE. 5: 185. 6: 410. 9: 355. 11: 597. 12: 150
propinquas. AE. 10: 254
propinquui. AE. 11: 156
propinquas. AE. 3: 502
propinquam. AE. 2: 86
propior. G. 2: 122. 3: 58. AE. 3: 531. 8: 280
propiora. AE. 5: 158
propiore. AE. 6: 51
propioribus. AE. 9: 275
propius. G. 1: 355. 4: 47. AE. 1: 526. 2: 706. 8: 78. 556. 10: 712. 11: 564. 12: 218. 407
propomit. AE. 5: 365
propria. G. 2: 428. AE. 6: 871. N. II. 5.
propriae. AE. 3: 167
propriae. AE. 1: 73. 3: 85. N. II. 5. 4: 126
proprios. G. 2: 35
proprium. E. 7: 31. AE. 5: 229. 7: 331. N. II. 5. 11: 359
propter. id est, *prope*. E. 8: 87. G. 3: 14. N. II. 5. 9: 680
 Lucretius in 2. *Cum tamen inter se profraui in granine molli, l'ropter aquae rivum, sub ramis arboris altae, &c. Quae eadem reponit in 5.*
propiter. AE. 4: 320, 321. 12: 177
propugnacula. AE. 4: 87. 9: 170, 664
prora. AE. 1: 104. 3: 277. 5: 206, 775. 6: 901
prorae. AE. 9: 122. 10: 223. id est, *naues, quarum prorae litori obvertuntur.*
proram. G. 4: 117. AE. 3: 562. 5: 165, 202. 10: 659
proras. AE. 3: 532. 6: 3. 7: 35. 8: 101. 10: 293
proripis. AE. 5: 741
proripit. E. 3: 19
proripuit. AE. 10: 796
protrampit. G. 1: 98. AE. 3: 572. 7: 32. 10: 379
protrampit. AE. 1: 246
protrampit. AE. 7: 459
proscinda. G. 2: 381
proscinde terram validis juvenis. G. 2: 237
 Sic & Lucr. in 5. *Vitai causa valido consueta bidenti Ingemere, & terram profus proscindere aratri. Idem eodem inferius, Et ferro coepere solum proscindere terrae. Ex quo loco etiam illud formavit Maro: Depresso incipiat jam tum mihi saurus aratro Ingemere. Eodem modo & Scindere dicitur G. 2: 399. terque quaterque solum scindendum.*
proscisso aequore, id est, *solo terrae*. G. 1: 97
prosequar. G. 3: 340
prosequens. AE. 12: 73
prosequitur. AE. 2: 107. 3: 130. 5: 777. 6: 476, 898. 3: 320. 11: 107

Proserpina. G. 1: 39. 4: 487. AE. 4: 698. 6: 142, 251, 402. Seneca primam huius dictionis corripuit: *Vidisti Siculae regna Proserpinae. Quod est inventuratum.*
proslinere. AE. 5: 140
prostit. AE. 9: 92
prospectant. AE. 9: 168. 10: 741
prospectat. AE. 7: 813
prospectum. AE. 1: 181. 8: 254
prospectus. G. 2: 285
prospera. AE. 3: 362
prospexit. AE. 6: 357
prospexit. AE. 6: 385. 7: 289. 11: 839, 909. 12: 353
prospicere. G. 1: 394
prospiceres. AE. 4: 410
prospiciens. G. 4: 352. AE. 1: 127, 155. 2: 733. 12: 136
prospicio. AE. 3: 648
prospicit. AE. 1: 185. 7: 30. 12: 595
prospiciunt. AE. 9: 34
prosubigit. G. 3: 256
prostans. AE. 5: 684
protecli. AE. 2: 444. 8: 662
proteclis. AE. 10: 800
protegat. G. 2: 489
Proteji. AE. 11: 262. vide Serv. & quae nos in verbo *Terei*.
protendens. AE. 5: 377. 12: 931
protendunt. AE. 11: 606
protentus. G. 1: 171
proterit. AE. 12: 330
proterret. AE. 12: 291
Protem. G. 4: 447
Protemus. G. 4: 388, 422, 429, 528
protemus aeger. E. 1: 12. N.
 Marcellus commentario, exponit *valde*, ut sit, animo & corpore valde aeger: aut si aliud enuntiat, referunt ad illud, ut sit, *Longe porro ago*. Item.
protinus, id est, *insequenter, deinceps*. G. 4: 1. AE. 3: 291. 11: 690. item pro *statim* 4: 196. item, *jugiter, & continue*. 3: 416. 7: 601. 9: 337. 10: 340. Item, *longe, porro*, 7: 514. 8: 159
protinus. AE. 2: 437, 545. 5: 485. 6: 33. 7: 408. 9: 149, 308. 10: 561, 633
protrahit in medios. AE. 2: 123
 Lucr. in 5. *quo loco de his rebus, quas usus reperit: Sic unum quidvis paulatim protrahit aetas In medium, ratio quae in luminis eruit oras. Quae eadem in calce ejusdem repetit more suo Poeta.*
prot'ahitur. AE. 8: 265
proturbant. AE. 9: 441. 10: 801
provelit. AE. 2: 24
provelsus. AE. 7: 166
provehimur. AE. 3: 72, 506
provehor. AE. 3: 481
proveniunt. AE. 12: 428
proventus. G. 2: 518
provisis. G. 1: 167
provocat. G. 3: 194
provolvens truncum. AE. 10: 556. Lucr. in 6. per *Tmetim* dixit: *Multa sitis profrata viam per proque voluta Corpora sola amictis ad aequora frata jacebant.*

provolvere. AE. 12: 533
proxima. E. 2: 54. 7: 22. AE. 1: 157. 3: 397. 6: 434. 761. 7: 10. 8: 594. 9: 238. 10: 513. 12: 388
proximus. AE. 2: 311. 5: 388, 543. 6: 767. 11: 316
proximus huic, longo sed proximus intervallo. AE. 5: 320. Imitatur Cicer. qui dixit, *Antonio Philippus proximus accedebat: sed longo intervallo tamen proximus.*
prudens. G. 2: 315
prudencia. G. 1: 416. AE. 3: 433
pruina. G. 2: 376
 Pruina dicta, quod fruges ac virgulta peturat. Unde recte pari ratione volutates *Bromo* dicunt: alii vulgo *Brima*, a pruina vocabulo e mentito.
pruinac. G. 2: 263
pruinac. G. 1: 230
pruinis. G. 3: 368. 4: 518
pruna. accus. plur. E. 2: 53. G. 4: 145
pruna. id est, *carbunc ardente*. AE. 11: 788
prunas. AE. 5: 103
prunis, id est, *in prunis*. G. 2: 34
psythia. G. 2: 93. 4: 269
pube. AE. 9: 154
pubem. G. 2: 167. AE. 2: 798. 7: 429. 11: 20
pubentes. G. 3: 126. AE. 4: 514
puberibus. AE. 12: 413
pubes. G. 1: 343. AE. 1: 399. 2: 477. 5: 74. 119, 450, 573, 599. 6: 580. 7: 105, 219, 521, 614. 794. 9: 74
pubesceret. AE. 3: 491
pubescit. G. 2: 390
pube tenus. AE. 3: 427
pubi. G. 3: 174
pubis. AE. 7: 518
puceat. G. 1: 80. AE. 5: 196
puccidens vulneribus. AE. 11: 55
puccet. AE. 9: 598, 787. 12: 229
puccitiae. AE. 6: 775
puccitiam. G. 2: 524
puccor. E. 7: 44. AE. 4: 27, 322. 5: 455. 9: 44. 10: 398, 871. 12: 667
puccorem. AE. 4: 55
puccia. E. 3: 64. G. 4: 458
pucciae. E. 10: 9. G. 1: 11, 390. 4: 476. AE. 2: 238. 6: 307
pucciam. E. 6: 61
puccias. E. 5: 59
puccer. E. 2: 17, 45. 4: 18, 60, 62. 5: 19, 49, 54. 8: 49, 50. 9: 66. G. 1: 19. 3: 6. AE. 1: 267, 475, 678, 684. 2: 598. 3: 339, 487. 4: 94, 156, 354. 5: 74, 252, 569, 599. 6: 875, 882. 8: 581. 9: 181, 217, 276, 641, 656. 10: 133, 236, 605, 825. 11: 42. 12: 435
puccer. E. 1: 46. 3: 93, 98, 111. 6: 14, 24. G. 4: 476. AE. 1: 684. 2: 238, 766. 5: 296, 349, 553, 561, 602. 6: 307, 832. 7: 162, 379, 484. 9: 605. 11: 216, 476. 12: 943
puccille. AE. 5: 548
puccilla. AE. 11: 578
puccer. E. 3: 14. 70. 4: 8. AE. 1: 714. 3: 341. 5: 569. 10: 70
puccer. AE. 8: 632

INDEX ERYTHRAEI

purpurem. *sc. amorem*. E. 8: 45. 9: 52. AE. 2: 457. 7: 575
pugna. AE. 9: 213, 363, 789. 10: 889. 11: 34, 265
pugna. in nominat. AE. 9: 667. 10: 359. 11: 589, 635, 833. 12: 125, 216, 506
pugnabis. AE. 4: 38
pugnae. AE. 4: 603. 5: 365, 585. 7: 40, 542, 611, 788. 8: 16. 9: 53, 661, 720. 10: 11, 254, 311, 428, 441. 11: 78, 780. 12: 54, 430, 560, 598, 630
pugnae. in dativo. AE. 5: 383, 463, 478. 10: 50, 259, 588, 615. 690. 11: 528, 649, 702, 707, 826. 12: 241
pugnans. G. 3: 26, 234. 4: 67. AE. 2: 438. 5: 69, 411, 429, 454. 9: 158, 186. 12: 106, 151
pugnando. AE. 6: 660. 7: 182
pugnans. AE. 7: 665
pugnans. G. 3: 46. AE. 1: 456. 5: 419. 6: 167. 7: 614. 9: 777. 11: 278, 837, 912. 12: 792, 818
pugnans. AE. 11: 600
pugnata. AE. 8: 629
pugnatori. AE. 11: 680
pugnatur. AE. 7: 553
pugnans. AE. 4: 629
pugnis. AE. 4: 673. 11: 86. 12: 871
 Hinc *pugilis*, cuius prima indifferenti usi sunt poëtae Christiani. Sidonius, *Sparta Therapnaeae pugilem cum Gymnae pingem*. Prudentius contra Symmachum lib. 2. *Undis pugilibus miles pugnabat Etruscus*. Similiter in *Pugillar*, & *Pugillaris* (nam utrumque pro eodem accipimus) *pa* ambiguum est. Ausonius corripuit: *Bipates pugillar expedit*. Est autem dimetrum Iambicum: ubi *Pugillar*, Iambus est, prima brevis. Contra Juvenalis produxit: *Nec pugillares desort in balnea*.
pulcher. G. 2: 137. AE. 3: 119. 5: 570. 7: 107, 477, 657. 9: 293, 310, 684
pulcherrima. E. 6: 21. 7: 65. G. 2: 534. AE. 1: 72, 496. 4: 60, 227. 5: 728. 6: 648. 7: 761. 9: 253. 11: 852. 12: 270, 554
pulcherrime. AE. 10: 611
pulcherrimus. AE. 4: 141. 7: 55. 8: 75. 10: 180
pulchra. ablativ. G. 2: 463. AE. 1: 75, 286. 6: 821
pulchra. AE. 4: 192. 6: 142
pulchrum. G. 4: 218. AE. 4: 266. 9: 401. 11: 270, 647
pulchrior. AE. 7: 649. 9: 179
pulchro. AE. 3: 426. 4: 432. 5: 344, 399. 7: 430, 656
pulchras. AE. 9: 358, 433
pulchrum. AE. 2: 317
pulchri. G. 3: 389. N. U. 5.
pulchriat. G. 2: 17. AE. 7: 329
pulchri. G. 3: 75. N. U. 5.
pulchre. AE. 9: 701. 10: 387
pulsa. AE. 5: 395. 7: 702. 8: 529. 11: 653, 793. 12: 320
pulsabant. AE. 12: 706
pulsabat. AE. 10: 216
pulsabit. G. 1: 496
pulsae. E. 6: 84. 8: 5. AE. 11: 790

pulsam. G. 4: 51
pulsans. G. 3: 106. AE. 5: 138
pulsans. AE. 11: 660
pulsans. G. 4: 313
pulsas. AE. 3: 619. 5: 460, 6: 647. 9: 415. 11: 600
pulsata. AE. 3: 555
pulsati. AE. 5: 150
pulsatos. AE. 12: 286. N. U. 5.
pulsatur. AE. 4: 249
pulsatusque parens. AE. 6: 609. idem N. ibidem. Claud. in 2. de rage. *Proserp. Mox ubi pulsato senserant verbera tergo*. Pulsare levioris est incommodi, quam verberare.
pulsi. AE. 7: 217. 10: 143
pulsas. G. 3: 411. AE. 11: 731
pulsam. G. 4: 49. AE. 7: 722. 12: 334, 445, 533
pulsam. G. 3: 30. AE. 3: 121. 8: 333. 11: 56, 392
pulsas. G. 4: 325. AE. 1: 385. 6: 382. 10: 852. 11: 366, 392, 539
pulvere. G. 1: 101, 180. 3: 171. 4: 96. AE. 2: 273, 609. 7: 163. 9: 33, 108, 844. 11: 866, 908. 12: 99, 407, 444, 611
pulveream. AE. 8: 593
pulveris. G. 4: 87
pulverulenta. G. 1: 66. AE. 4: 155. 12: 463. Lucret. in 5. *Pulverulenta Ceres*.
pulverulenta. AE. 7: 625
pulvis. G. 2: 418. AE. 1: 478. 11: 877
pumice. G. 4: 374. AE. 5: 214. 12: 587
pumicibus. G. 4: 44
Punica. AE. 1: 338. 4: 49
punicosa. G. 3: 372. AE. 12: 750
punicis. E. 5: 17. AE. 5: 269. 12: 77
punicos. E. 7: 32
puppis. AE. 1: 69. 5: 635, 663, 794. 10: 268
puppis. in recto. AE. 1: 399. 3: 135, 277. 5: 697. 6: 5, 901. 8: 497. 9: 118
puppi. AE. 3: 130, 519, 527. 4: 554. 5: 12, 175, 777, 841. 6: 339. 8: 115, 680. 10: 261
puppibus. G. 1: 304. 3: 362. AE. 1: 183. 2: 276. 4: 418. 5: 132. 8: 693. 10: 80, 287
puppin. AE. 1: 115. 6: 410. 10: 226, 247, 297
puppi. AE. 2: 256. 5: 198, 858. 10: 156, 171, 302
pura. E. 9: 44. G. 1: 433. AE. 2: 590. 6: 229, 760. 11: 711. 12: 169
purgat. AE. 1: 587
purior. G. 3: 522
purissima. G. 4: 163
pure. AE. 7: 489. 12: 771
purpura regum. G. 2: 495. 4: 275. AE. 5: 251. 7: 251
 Lucretius in 2. *Meliboeaque fulgens Purpura, Thessalico concharum tella colore*: &c., *Aurea pavonum ridenti imbuta lepore Secla*. De hac copiose Plinius in naturali historia, &c. nos in libello de coloribus. Illud igitur hoc loco tantum adnotasse satis sit, Horat. & colores *purpureos* dixisse, qui tamen candidissimi sunt: sicut & nivem ipsam *purpuream* Albinovanus. Cur id ita ipsi in eodem libello offendimus. De inventione *pur-*

purae fabellam quoque non illepidam ex Gracis reperit Politianus in Miscellanis.
purpurea. G. 3: 25
purpureae, *sc. vites*. G. 2: 95
purpuream vestem. AE. 4: 139. *animam*. 9: 349. id est, *sanguinem*.
purpureas vestes. AE. 6: 221. Lucret. per ininitia secundi, *Nec clarum vestis splendorem purpureae*.
purpurei cristis juvenes, AE. 9: 163. sic in 10: 722. *Purpureum pennis & pallas conjugis ostro*. Nam rubris cristis utebantur antiqui: ut in 9: 50. *Cristisq; tegit galea aurea rubra*. Et in 12: 89. *Et rubras cornua cristae*: quas & *punicas* nominat: ut *ans punicas septem formidine pennas*.
purpureo. E. 5: 38. G. 1: 405. AE. 1: 337. 3: 405. 6: 641. de didamno. 12: 414
purpureos. G. 4: 54. AE. 5: 79. 6: 884. 12: 602
purpureum. E. 9: 40. G. 4: 373. AE. 11: 591. 10: 722
purpureus. AE. 9: 435. 11: 819
putrum. AE. 6: 746. & *aurai simplicis ignem*, per *putrum*. G. 2: 364 *substantive*, id est, per coelum & auras, sicut alibi, *magnam per inane*.
putabant. AE. 8: 522
putando. G. 2: 407. N. U. 5.
putandum est. AE. 6: 719
putans. AE. 5: 380. 6: 332. N. U. 5. 12: 728
putaris. AE. 10: 244
putas. AE. 10: 627
putasset. AE. 6: 361
putasti. AE. 11: 686
putat. AE. 6: 454
putatis. AE. 2: 43
putator. G. 2: 28
putator. E. 1: 20
putis. G. 1: 485
putens. AE. 9: 155
puteos. G. 3: 329
putes. AE. 8: 42
putet. AE. 5: 96. 7: 704
puteum. G. 2: 231
putre. G. 2: 104
putrem. AE. 8: 596. 11: 875
 Sic *putresco* prima indifferenti. Horat. *Blattarum ac tinearum epulae putrescat in arca*. Ovid. lib. 1. de Pont: *Esse, ut occulta vitiosa putredine novis*. Maro tamen libentius producit, ut in sequentibus.
putres. G. 1: 215, 392. 3: 562
putri. G. 2: 262
putris. G. 1: 44

Q*ua*, adverb. E. 9: 7. G. 1: 33, 90, 239, 408. 2: 74, 163. Per quam, Servius. 3: 83, 349. 4: 126, 287, 290, 360. AE. 1: 83, 401, 418, 676. 2: 387, 455, 463, 505, 701, 753. 3: 114, 151, 269. 7: 100, 801. 8: 257, 594. 9: 67, 508, 515, 555. 10: 291, 362, 383, 476, 655. quacumque ratione, Servius. 11: 293, 467, 692, 740, 764. 12: 15-

I N V I R G I L I U M .

tenus, in quantum, Servius. 12: 147, 273, 367, 507, 626. vide quis.
qua, post *nescio*. G. 1: 412. 4: 55
qua, relat. G. 2: 270, 479. 3: 8, 292. 4: 150, 505. AE. 1: 121. 4: 115, 174, 235, 271, 322. 5: 476, 590, 674. 6: 894. 7: 514, 519. 8: 49. 9: 67, 390, 399. 10: 373, 879. 11: 245, 310. 12: 320, 796, 873, 917
qua, post *ne*. AE. 1: 682
qua, vacat. Servius. AE. 2: 606. 3: 406, 453, 473. 7: 209. 9: 321. 11: 19
quaque. G. 3: 351. 4: 290, 529. AE. 2: 388. 5: 397
quacumque. E. 9: 14. G. 1: 406
qua se cumque, per *metem*, pro *quacumque* se. AE. 11: 762. 12: 368, 913
quadræ. G. 2: 278
quadrifidam. AE. 7: 509
quadrifidas. G. 2: 25. legitur & *quadrifidas*.
quadrige. G. 1: 512. 3: 268. AE. 1: 638. 8: 642
quadrigris. AE. 6: 535
quadrifuges. AE. 10: 571
quadrifugo. AE. 12: 162
quadrifugos. G. 3: 18
quadrivis. AE. 7: 115
quadrupedante. AE. 8: 596
quadrupedantum. AE. 11: 614
quadrupedem. AE. 11: 714
quadrupedes. AE. 3: 542
quadrupedum. AE. 11: 835
quadrupes. E. 5: 26. AE. 7: 500. Apud Ennium in 7: Epitheton est, similiter prima brevi, Denique vi magna *quadrupes equus atque elephanti*. 10: 892
quæ, in accusativo, id est, *omnia quæ*, & *quas res*. E. 1: 10. 2: 23. 3: 13, 72. 8: 62. 9: 26, 44. AE. 4: 368, 371
quæ, in singulari. E. 1: 27, 28, 54. 2: 69. 4: 27, 34. 6: 12, 47. 7: 15, 46. G. 1: 3, 48, 174, 499. 2: 15, 53, 57, 178, 184, 217, 219, 238, 248, 254, 271, 291, 482, 535. 3: 58, 102. 4: 118, 321. AE. 1: 20, 46, 72, 113, 237, 280, 454, 460, 517, 539, 582, 598, 602, 616, 746. 2: 42, 69, 75, 119, 142, 151, 184, 285, 350, 373, 387, 519, 536, 564, 604, 656. 3: 27, 59, 94, 318, 323, 397, 443, 499, 544, 584, 609. 4: 211, 254, 290, 349, 479, 485, 595, 695. 5: 4, 30, 100, 356, 384, 397, 465, 644, 748. 6: 36, 295, 398, 533, 541, 560, 575, 611, 615, 653, 670, 721, 756, 888. 7: 83, 197, 208, 258, 309, 369, 481, 554, 588. 8: 112, 146, 271, 272, 340. 9: 69, 188, 191, 218, 238, 376, 490, 517, 536, 540, 551, 601, 675, 790. 10: 9, 72, 90, 107, 134, 152, 164, 225, 371, 613, 670, 675, 693. 11: 108, 141, 250, 253, 295, 312, 314, 560, 733, 761, 821. 12: 37, 52, 92, 139, 181, 313, 388, 594, 637, 638, 793, 817, 863, 883, 889
quæ, cum antecedenti in accusativo. E. 3: 42, 72. 5: 13, 81. 6: 25, 79, 82. 8: 92. 9: 21. 10: 2. G. 1: 97, 167, 184, 440. 3: 265. AE. 1: 109, 188, 195, 2: 5, 130, 278, 295, 712. 3: 252, 367,

463, 546. 4: 14, 47, 263, 284, 333, 495, 638. 5: 706, 707, 728. 6: 398, 478, 509, 550, 568, 575, 729, 873, 888. 7: 21, 217, 738. 8: 18, 99, 168, 173. pro *quæ*. 324, 427. vide Servium. 9: 194, 210, 236, 252, 264, 301, 361, 526, 782. 10: 34, 151, 162, 298, 499, 531. 11: 146, 240, 281, 352. 12: 12, 658
quæ, cum antecedenti in recto plurali generis neutri. E. 4: 32, 33. 5: 83. 10: 9, 50. G. 1: 6, 24, 160, 260, 313, 319, 419. 2: 47, 123, 177, 288. 3: 3, 265. 4: 274, 393. AE. 1: 157, 470, 605. 2: 69, 123, 506. 3: 100, 337, 461, 486. 4: 9, 240, 293, 561. 5: 3, 737. 6: 136, 198, 461, 711, 890. 7: 37, 131. 8: 385. 10: 334, 642. 11: 102, 256, 294, 381. 12: 32, 182
quæ, in nominativo plurali generis foem. G. 1: 383. 4: 383. AE. 1: 362. 2: 282. 5: 475. 6: 411. 7: 642. 11: 24
quacumque. G. 2: 346. AE. 1: 330, 610.
quodcumque. 2: 77. 3: 445, 652. 9: 99, 260. 12: 143, 694
quædam, id est, *quædam res*. G. 1: 268
quæque. E. 7: 54
quæque. G. 1: 53, 199. 2: 229, 270. 3: 66. AE. 4: 526, 7400. 9: 117. 10: 513
quæras. G. 2: 288
quærat. AE. 11: 129
quæratum. AE. 12: 80
quære. G. 2: 274. AE. 2: 294. 6: 614. 868. 8: 532
quærebant. G. 1: 127
quærenda. AE. 3: 497. 11: 230
quærendi. AE. 2: 118. 11: 388
quærendo. E. 8: 86
quærens. AE. 4: 631. 10: 515
quærentem. AE. 2: 287. 7: 449
quærenti. AE. 1: 370. 2: 771. 8: 212
quærentibus. G. 4: 272
quæret. AE. 1: 309. 2: 99, 105. 3: 4. 4: 350, 468. 5: 83. 7: 393
quæretet. G. 1: 134
quæretet. AE. 5: 814
quæretur. AE. 9: 278
quæritum. AE. 10: 234
quærit. E. 2: 19
quærit. AE. 4: 77. 6: 6. 7: 802. 9: 58. 10: 161, 395, 663
quæritur. AE. 5: 637
quæritur. AE. 1: 595
quæritur. G. 4: 300. AE. 4: 515. 5: 378. 7: 424
quæro. AE. 1: 380. 11: 180
quæritus. G. 2: 512. AE. 3: 100. 9: 507. 10: 58
quæritur. AE. 4: 513
quæritur. E. 6: 51
quæritur. G. 4: 157. AE. 10: 650
quæritur. G. 3: 549. AE. 7: 758
quæritur. G. 3: 532. AE. 7: 423
quæritur. AE. 6: 432
quæritur. G. 4: 449. AE. 4: 647. 9: 241, 565
quæritur. AE. 4: 692
quæro. AE. 3: 358. 8: 573. 12: 72
quæle, id est, *quæle res*. E. 5: 46. AE. 7: 22
quæle. E. 7: 22. habens comparationem.

AE. 1: 592. 6: 205, 270. 10: 135
quælem. G. 2: 186, 192, 198. 4: 413. AE. 6: 453. 10: 492. 11: 68
quæles. AE. 1: 752. 2: 223. 3: 679. 9: 679. 10: 264, 641. 11: 659
quælio. AE. 7: 200. 12: 900
quælis. E. 8: 85. AE. 2: 274, 591. 3: 641. 6: 574. 8: 561. 9: 102
quælis. comparationibus deserviens. G. 3: 196. 4: 511. AE. 1: 316, 430, 498. 2: 223, 471. 4: 69, 143, 301. 5: 213, 273. 6: 784. 8: 589, 622. 9: 563, 710. 10: 134, 565. pro *quælitur*. 11: 492, 624. 12: 4, 331, 451
quælos. G. 2: 241
quæm. relativum. E. 1: 20. 2: 37. 6: 74. G. 1: 235, 346. 2: 90. 3: 464. AE. 1: 15, 322, 327, 499, 573, 729. 2: 322. 3: 75, 145, 381, 479, 498. 4: 47, 70, 90, 436. 5: 119, 250, 260, 312, 563, 783, 790. 6: 239, 283, 325, 377, 451, 615. 7: 61, 268, 330, 344, 361, 409, 452. 8: 84, 169, 194, 339, 418, 476, 703. 9: 285, 382, 488, 531, 669, 706, 711. 10: 44, 107, 402, 613, 818. 11: 179, 500, 523, 556. 12: 48, 177, 359, 604, 674, 857
quæm. post *ante*. E. 1: 64. G. 1: 50, 223, 349. 2: 262, 537. 4: 306, 307. AE. 3: 256, 387. 4: 27. 6: 141. 9: 116
quæm, pro *quantum*. E. 2: 20. 3: 100. 10: 33. G. 2: 103, 106. 3: 290. 4: 473. AE. 4: 11, 193. 5: 458. 6: 309, 311, 353, 436, 694. 7: 718. 8: 86, 538. 11: 309
quæm. post *aliter*, & *scilicet*. G. 1: 201. AE. 4: 669. 11: 170. 12: 124
quæm, post *tam*. G. 1: 206. 3: 471. AE. 4: 188. 8: 723. 10: 763
quæm. cum *magis*. E. 6: 12. post *compar.* G. 3: 210, 309, 453. *præfatus*. AE. 3: 431. *graviora*. 4: 502. 5: 30. *quæm* post *compar.* AE. 6: 96, 471. 7: 788. *maximifolius*. 8: 17
quæm. post *præ*. G. 1: 50. 3: 468. AE. 1: 192, 472. 2: 742. 6: 328. 11: 809
quæm. AE. 10: 49
quæm. AE. 4: 631
quæm. E. 1: 34, 48. 2: 16. 3: 84. 4: 56. 6: 50. G. 1: 38, 196. 3: 120, 306, 387. 4: 206, 569. AE. 3: 454. 5: 542. 7: 492, 8: 379
quæm. E. 8: 19. G. 1: 469. AE. 2: 12, 299, 533. 4: 393. 5: 195. 6: 394. 10: 857. 11: 2, 415. 12: 746
quæm. G. 2: 226. 4: 178
quæm. advrb. E. 2: 23. G. 1: 254, 255. *præcedente* *fi*. G. 1: 259. 2: 128. 3: 98. 4: 228, 314. AE. 3: 500. 9: 172. 10: 272, 803. 11: 653. 12: 749, 851
quæm. conjunctio pro *siquidem*. AE. 1: 261. pro *quoniam*. N. de doctorum indag. 2: 446. 4: 291, 315. 6: 50, 106, 188. 8: 172. pro *quoniam*. 9: 497. 10: 366. 11: 384, 509, 636
quæm. E. 3: 55. AE. 7: 547. 10: 105. 11: 587
quæta. G. 1: 4. AE. 2: 592. 6: 692. 7: 222
quæta. AE. 8: 537
quæta. AE. 6: 771, 829
quæta. AE. 4: 49. 6: 693

INDEX ERUYTHRAEI

quarto. G. 4: 411
quartos. AE. 6: 872. 12: 33
quantum. E. 1: 26. 4: 54. 5: 16, 17. 7: 51. 9: 12. 10: 74. G. 2: 201, 291, 378. 4: 101. AE. 1: 368. 2: 274. 4: 445. 6: 200, 731, 828, 865. 7: 253. 8: 403. 10: 772. 11: 57, 58, 154. 12: 19
quantus. AE. 1: 719, 752. 3: 641. 6: 579. 9: 668. 11: 283. 12: 701, 702
quare. G. 2: 35. AE. 1: 627. 7: 130, 429. 8: 273
quarta. G. 3: 190, 327
quarto. G. 1: 432. AE. 3: 205. 6: 356
quartus. AE. 10: 619
quarum. G. 1: 233. 2: 360, 476. 3: 69. AE. 1: 72. 6: 893. 10: 225
quas. E. 2: 52, 61. 6: 79. G. 2: 441, 500. 4: 149, 345. AE. 1: 307. 2: 156. 3: 211. 4: 488. 5: 623. 6: 92, 450, 692, 826. 8: 538. 9: 526. 10: 220, 450, 516. 11: 73, 164, 508, 657. 12: 846
quascumque. G. 2: 52. AE. 2: 800. in subaudi. AE. 3: 601
quasi, non legitur in Virgilio, tribus tamen locis notat Servius subintelligendum. ut. AE. 1: 384. *ignotus*, quasi ignotus. Et 2: 67. *turbatus*, quasi turbatus, Et 11: 648. *exultat Amazon*, quasi Amazon.
quassabat. AE. 9: 521
quassans. E. 10: 25. AE. 6: 587. 7: 292. Et mutato numero, *Ille caput quassans*. 12: 894. *Quod faciunt succensentes, & irati*. Accepti autem de Lucietii 2. ubi legitur, *Jamque caput quassans grandis suspirat arator, Cybrius incassum magnum cecidisse laborem*.
quassante. G. 1: 74
quassantem. AE. 5: 469
 Ita legitur in Macrobianis codicibus, quamquam vulgata Virgiliiana exemplaria habent *quassantem*.
quassat. AE. 5: 855. 12: 94
quassatae. AE. 4: 53. 9: 91
 Lucret. in 3. *Nunc legitur quoniam quassatis nudique vas Diffinere humorem. Et paulo infra: Post ubi jam validis quassatum est visibus aevi Corpus, & obrutus ceciderunt viribus artus*. Macrobian. Sat. 6. c. 7. *Quassare*, inquit: *quam Quatere gravius violentissime est. Verbum hoc mansit etiam in vulgi usu, etiamsi Conquassare frequentius utatur. Quod verbum quoque Lucretii fuit, ut in 3. Cum cohibere nequirit conquassatum ex aliqua re.*
quassatam. AE. 1: 551
quate. G. 4: 64
quater. G. 1: 411. 2: 399. AE. 1: 94. 2: 242, 243. 4: 589. 12: 155
quaterent. AE. 11: 513
quaterni. AE. 10: 202
quatens. AE. 7: 143. 10: 762. 11: 656. 12: 442
quatis. G. 3: 496. AE. 2: 611. 3: 30. 5: 200, 432. 6: 571. 8: 596. 9: 608, 814. 11: 767, 875. 12: 338, 370
quatius. G. 3: 132. AE. 3: 226
quatior. E. 5: 65. G. 1: 258. 3: 61, 113.

4: 297, 298, 538, 541, 550. AE. 3: 537. 5: 115, 639, 699. 6: 243, 587. 7: 227. 8: 207. 10: 518
Que Complexiva conjunctio sive Copulativa, amittit fastidium: quod tamen, cum verbi antecedentis longius posito acumine coarctum, in ejusdem finalem juxta se retrahit, qualis libet praecedat syllaba, sive longa, sive brevis: quemadmodum Disjunctiva *ve*, & Relativa *ne*, & syllabica adjectio *ce*. Habet autem eam vim, quam *ne* apud Graecos. Nec hujus usus infrequenter est, quam *Et*. Innumeris itaque veribus eam particulam semel positam leges, sicut *Et*: quae exempla, ut infinita, prudentes omittimus: ea tantum ponimus, quibus majore quadam gratia, quam Servius agnovit, carmen hoc monosyllabo clauditur, ut. O. 2: 340, 503. 3: 87, 316, 552. AE. 1: 46, 78, 306, 448. 2: 206, 374, 642. 4: 88, 597. 6: 11, 51, 57, 393, 601. 9: 412, 488, 495, 666. 11: 473, 675. 12: 363
 Perlaepe etiam in uno carmine iteratur a Poeta, & tum quidem pariterenta gratia, quum ipse similiter versus in hanc particulam cadere facit: ita tamen, ut alterum *Que* frequentius secundam Daetyli in quinta sede occupet: ut his exemplis: *franguntque, feruntque*. G. 2. 441. *Rhoetumque, Pholumque*. 456. *plebisque, patrumque* 509. *morboque, fameque*. 4: 318. *Ligaeaque, Phylodoceque*. 336. *tenditque, fovetque*. AE. 1: 18. *coelumque, diemque*. 88. *hominumque, Deumque*. 229. *terraeque, marique*. 598. *terramque, polumque*. 2: 251. *Athamasque, Thoasque*. 262. *Hypanisque, Dynasque*. 340, 428. *matrisque, virosque*. 797. *auditque, videtque*. 4: 83. *Herabumque, Chaosque* 510. *rapuntque, ruuntque*. 581. *populumque, patresque*. 682. 9: 192. *lucisque, suosque*. 5: 678. *coelique, marique*. 802. 7: 301. 10: 695. *natique, patrisque*. 6: 116. *letumque, laborque*. 277. *nemumque, virosque*. 336. *vatemque, virumque*. 415. *noctelque, dielque*. 556. *morelque, manusque*. 683. *Bolamque, Coramque*. 775. *circumque, supraque*. 7: 32. *iramque, minasque*. 8: 60. *sonitumque, metumque*. 431. *lucumque, diemque*. 601. *juvenumque, senumque*. 9: 309. *Thamarumque, Lamumque*. 334. 12: 341. *manditque, trahitque*. 9: 340. *Rhetumque, Abarimque*. 344. *volvuntque, ruuntque*. 516. *miseretque, pudetque*. 787. *nomenque, genuique*. 10: 149. *terraque, marique*. 162. *animaeque, manusque*. 376. *Pheretaque, Demodocumque*. 413. *nodumque, moramque*. 428. *naroque, patrique*. 525. 11: 178. *clypeumque, jubaque*. 10: 638. *figitque, volatque*. 883. *lacrymanique, gemenique*. 11: 150. *ripaeque, lacusque*. 12: 756. Poetae quoque obsequitur hypermetrum facienti, ut, *frigulque, caloremque*. O. 2: 344. *ce-*

drofque, cupressifque. O. 2: 445. *hominumque, ferarumque*. 3: 242. *numquamque, locorumque*. AE. 1: 332. *hominumque, Deorumque*. 2: 745. *voemque, coloremque*. 4: 558. 9: 550. *remolque, rudentelque*. 5: 753. *Tioelque, Latinique*. 10: 895
Polyfyndeton quoque facit, quum uno etiam versus tertia repetitur, ut,
Terraque, tractusque maris, coelumque profundum. E. 4: 51. G. 4: 222
Panaque, pastoresque tenet, Dryadasque puellas. E. 5: 59
Semina terrarumque, animaeque, marisque fuissent. E. 6: 32
Lappaque, tribulique, interque nitentia culta. O. 1: 153
Cocumque, Iapetumque creat, saevumque Typhoca. O. 1: 279
Arboribusque, lausique Notus, pecoriisque sinister. G. 1: 444
Terque, quaterque solum scindendam, glebaque versus. O. 2: 399
Panaque, Sylvanumque senem, nymphaeque sorores. O. 2: 494
Armaque, Amyclaeumque canem, Cressamque praetram. O. 3: 345
Scyllamque, hellebrosque graves, nigrumque bitumen. G. 3: 451
Spemque, gregemque simul, cunctamque ab origine gentem. G. 3: 473
Nelaeae, Spioque, Thaliaque, Cymo doceque. 4: 338. AE. 5: 826
Ignemque, horribilemque feram, suviumque liquentem. G. 4: 442
Ura Eurufque, Notique ruunt, creberque procellis. AE. 1: 85
Conjugiumque, domumque, patres, natoque videbis. G. 2: 579
Liminaque, laurusque Dei, totisque moveri. G. 3: 91
Creteque, Dryopelque fremunt, pictique Agathyrsi. G. 4: 146
Implessemque foveas flammis, natumque patremque. 605
Imponit, suaque arma viro, remumque, tubamque. 6: 233
Ingemuit, Glaucumque, Medontaque, Therilochemque. 483
Castigarque, auditque dolos, subigitque fateri. 567
Pometios, Castrumque Inui, Bolamque, Coramque. 775
Spiculaque, clipeique, ereptaque nostra carinis. 7: 186
Arvorum, pecorisque Deo, lucumque, diemque. 8: 601
Terra, torique madent, nec non Lamyrumque, Lamumque. 9: 334
Armaque, craterasque simul, pulchraque tapetas. 358
Tereaque, Harpalycumque, & Demophoonta, Chromimque. 11: 675
Ferque, refertque sonans, clypeumque everberat alis. 12: 866
Item polyfyndeton facit, quum quater reperitur, ut; Acamasque, Thoasque, Pelidaeque Neoptolemus, primumque Ma-

Machaon. 2: 262. *qua figura idem*
Maro versus septem infra scriptos fecit
gratiosos: ut, cum ait,
 Drimoque, Xanthoque, Ligeaque, Phyl-
 lococeque. o. 4: 336
 Fataque, fortunaque virum, moreisque,
 manuque. A. E. 6: 683
 Fadumque, Herbesumque subit, Rho-
 tumque, Abaiumque. 9: 344
 Alcandrumque, Haliumque, Noëmo-
 naque, Pytaniumque. 767
 Jamque neci Sthenelumque dedit, Tha-
 miumque Pholiumque. 12: 341
 Chloraque, Sybarimque, Daretaque,
 Therfiochumque. 363
Haec ipsa particula cum natura brevis
fit, interdum pro longa ponitur, ut,
 Liminaque, lauruque Dei; totumque
 moveri Mons circum. A. E. 3: 91. Ad
 cuius exempli imitationem, similiter
 Ovidius in 5. Metamorph. ait, *Sydera-*
que, ventisque nocent, avidaeque volucres.
 Et Statius in 10. Thebaidos, *Tergaque,*
pectoraque galeis inclusa relinquit. Quae
 hac ratione (ut inquit Servius) defenditur:
 aut quia omnia Monosyllaba ad
 artem non pertinent, & his licenter
 uui possumus. Aut certe, quia omne
 μέγρο, id est, particula, quae sui sub-
 stantiam non habet, membrum putatur
 superioris orationis. Quod si est,
 Liminaque, quasi una pars orationis est;
 & potest *que* finalitatis ratione vel pro-
 duci, vel corripri. Haec ille. Unde non
 facile dici potest, in sequentibus exem-
 plis magis hanc porrigi positione dua-
 rum consonantium, in principio dictio-
 nis sequentium, aut Z duplicis literae:
 ut in Bucolicis, & 4. Georgicorum,
Terrisque, tractisque, maris, coelamque
proferendam. Et in primo, tertioque e-
 juldem operis, *Lappaque, tribulique.*
 Et similiter in primo: *Tribulaque, tra-*
haeaeque. Et in 4. Aeneid. *Cretisque,*
Dryopisque fremunt. Et in 2. Georgico-
 rum, *Enrique Zephyrique tonas domus.*
 Quanquam invenio etiam in aliis syl-
 labam brevem in fine dictionis inter-
 dundum produci, dictione sequente inci-
 piente a duabus consonantibus, vel a
 duplici litera, quod fieri omnino pos-
 sitione ipsarum literarum Diomedes asse-
 rit, & Priscianus: quemadmodum si
 una eademque dictione, ubi proprie Po-
 sitio ipsa locum habet, consonantes bre-
 vem syllabam sequerentur. Id quod fit
 apud Graecos frequentissimum. Homer.
 Odyss. Rhapsodia prima, vs. 178. Τὴν
 & ἄλλα ἑρπύλλων θύα γλαυκῶπις Ἄστῆν.
 Idem lib. 3. vs. 418. Καρδάμυος μὲν
 οὐρα φέλα ἄρπυιαν ἄλδῳ. Apud nos-
 tros Stat. 5. Thebaidos: *Præceteros a-*
gile studium, & tenuissima virtus. Juven.
 Sat. 3. *Contemnis, miseræ cognosce Phae-*
ntia rixae. Idem in 3. libro, *Gibbus &*
acri malum saepe stillantis ocelli. Idem
 in eodem, *Ucultis spolia, & plures do-*
pate triumphos. Et in Satyra ultima, *Vin-*
dita graviter quam injuria, dignam eris
ergo. Quod similiter apud Virgilium

nostrum in 9. fieri potest, secundum
 hanc lectionem: *Ferte citi flammæ, da-*
te tela, scandite muros. Nam in tela, sunt
 qui a non positione, sed sensus perfecta
 ratione longam disipunt, alii interjecta
 & particula omnino tollunt figuram,
 ut legatur, *Date tela, & scandite mu-*
ros. Notat praeterea Servius in his lo-
 cis, *que, vacare, sicut qua, ut, Si qua*
fata sinant, jam iam tenditque, fovet-
que. A. E. 1: 18. *spretaque injuria for-*
mae. 1: 27. & *dixitque, & praelia vo-*
caes dixerunt. 5: 466. *astroque, auroque ri-*
gentes. 11: 72. ubi ait, *que addium hia-*
tus causa. Item poni pro, *ve, ibi, mul-*
tosque palus Laurentia. 10: 709. inter-
 dum pro vel: ut, *subiectisque aere flam-*
mis. Vide etiam quae scribit Servius in
 decimo Commentario, super verbo
Tantoni. A. E. 10: 668
quæmus. A. E. 10: 19
quem. non referens. E. 2: 60. A. E. 1: 181,
 241. 2: 121, 745. 3: 88. 4: 11, 604. 5:
 742. 6: 161, 466. 8: 15, 533. 9: 527.
 10: 670. 11: 664. 12: 719, 727
quem. referens. E. 3: 22. 10: 26. o. 1:
 24. 2: 105. 3: 125, 260. 4: 323, 327.
 A. E. 1: 64, 546, 584, 595, 617, 741. 2:
 83, 472, 535, 726. 3: 187, 304, 340,
 474. 4: 355, 598, 599, 653. 5: 39, 49,
 152, 226, 254, 274, 287, 493, 536, 565,
 571, 705, 814. 6: 764, 778, 791, 815. 7:
 56, 189, 379, 484, 601, 659, 680, 692,
 734, 762. 8: 62, 138, 342, 512, 533,
 552, 590. 9: 5, 49, 177, 266, 275, 280,
 304, 396, 440, 527, 546, 559, 583. 10:
 117, 143, 242, 384, 420, 490, 540, 551,
 591, 703, 708, 742, 752, 848. 11: 27,
 336, 364, 770, 786. 12: 44, 90, 222,
 379, 544, 775, 843
quem. i. e. aliquem. A. E. 1: 151
quemvis. A. E. 8: 577
quemquam. E. 3: 51, 53. 8: 35. 9: 17.
 A. E. 2: 127, 402. 11: 312
quemque. E. 2: 65. o. 4: 224. A. E. 3: 459.
 5: 561. 6: 892. 7: 642. 9: 162. 11: 731.
 12: 759
querat. A. E. 4: 677
querens. A. E. 9: 684
querer. E. 7: 13. o. 1: 159, 349. A. E. 6:
 772. 8: 616
querquam. A. E. 4: 441. 7: 509. 11: 5
querens. E. 1: 17. 4: 30. 6: 28. 8: 53. o.
 2: 16. 3: 332. 4: 510. A. E. 3: 680. 9:
 681. 10: 423
querelam. o. 1: 378
querelis. A. E. 4: 360. 8: 215. 10: 94
querens. o. 4: 320, 520
querentem. A. E. 1: 385
queri. A. E. 4: 463
queritur. o. 1: 504. 4: 512
quernas. o. 11: 305
querno. A. E. 11: 65
quor. E. 8: 19
quervulæ. o. 3: 328
questibus. o. 4: 515. A. E. 9: 480
questu. A. E. 7: 501
questus. A. E. 4: 553. N. tr. 4. v. que-
 rela. 5: 780
qui. E. 1: 19, 24. 3: 8, 41, 50, 87, 88. 8:

24. o. 1: 3, 94, 97, 104, 111, 205, 435.
 2: 105, 171, 304, 490, 493. 3: 428,
 521. 4: 89, 388, 537, 565, 567. A. E. 1:
 1, 62, 287, 378, 388, 419, 665. 2: 59,
 230, 275, 342, 345, 379, 427, 538, 663.
 3: 35, 327, 334, 359, 360, 608, 695.
 4: 28, 224, 229, 247, 269, 294, 329,
 607, 626. 5: 67, 258, 346, 355, 370,
 372, 439, 478, 496, 520, 533, 544, 648,
 649, 726. 6: 57, 234, 348, 345, 388,
 406, 453, 590, 705, 760, 768, 793, 804,
 810, 813, 834, 846, 863. 7: 532, 537,
 653, 754. 8: 10, 37, 137, 141. 9: 51, 93,
 146, 206, 213, 238, 255, 335, 427, 629,
 723, 728. 10: 89, 200, 312, 440, 564,
 632, 779. 11: 23, 31, 219, 375,
 393, 417, 471, 687. 12: 134, 180, 200,
 349, 461, 612, 697
qui. cum o. o. 2: 488. A. E. 1: 229
 Quis cum s. litera dici voluit Gram-
 matici, cum quaerimus, & est propo-
 sitivum: ut, *Quis te nate Dea per tanto*
pericula casus inlequitur? & *Quis proel*
ille autem ramis insignis olivæ? In refe-
 rendo autem, *Qui* sine s, & postpo-
 niuntur: ut, *Arma, virumque cano, Tro-*
jae qui primus ab oris. Et *Ille (oides)*
pura juvenis qui nititur hasta. Quan-
 quam in vulgatis Charisii Sospatri co-
 dicibus, *juvenem*, non *juvenis*, legas.
 Quod tamen Poeta noster non observa-
 vit, cum ait, *Quis casus agat res:* & si-
 militer ante eum Actius dicens, *Quin-*
nam Tantulidarum interuicioni modus sit.
 Vide *Quis*.
qui, in casu nominandi plurali. E. 6:
 6. 10: 9. o. 1: 434. 2: 351. 4: 539.
 A. E. 1: 236, 308, 369, 606, 706. 3: 98,
 337. 5: 291, 486, 594, 713. 6: 434,
 531, 583, 610, 663, 712, 757, 771, 865.
 7: 37, 98, 131, 182. *quae legunt ali-*
qui. 271, 430, 642, 712, 713, 715, 726,
 797. 8: 52, 287, 385, 547, 602. 9: 161,
 193, 376, 387, 600. 10: 167, 183, 327,
 597, 672, 840. 11: 61, 109, 250, 330,
 879. 12: 32, 84, 237, 241, 360, 627
Qui non risere parentes. E. 4: 62
 Exploditur ab eruditissimis Servii in hunc
 locum fabulosa expositio. Nam Quin-
 tiliano omnes subscribunt, qui lib. 9.
 cap. 3. ita scriptum reliquit. Est fi-
 gura (inquit) & in numero, vel cum
 singulari pluralis subiungitur: *Gladio*
pugnacissima gens Romani. Gens enim
 ex multis. Vel e diverso: *Qui non ri-*
sere parentes. Nec deus hunc mensa, dea
 nec dignata cubili est. Ex illis enim qui
 non risere, non dignatus deus, nec dea
 dignata. Haec enim ille. Quintiliano
 ad stipulantur Politianus, & alii pleri-
 que omnes non ineruditi, Politiani au-
 thoritatem secuti. Verum Petrus Bem-
 bus ingeniorum hujus seculi flos, &
 nostrae decus Venetiae, in hac parte
 Veneto Poetae opem tulit, eo libro
 quem de ipsius Calice (ut omnia) ele-
 gantissime scripsit. Quippe qui a Quin-
 tiliani sententia jure optimo dissi-
 dat, *Qui* legit, causa dandi, scriptura sane
 antiqua, & ab ipso etiam Quintiliano
 lib.

lib. 1. agnita, eademque Terentiana, cuius Poetae imitandi studiose poster ex eo videri potest, quod in Aeneide quoque *fnat* antiquum verbum, ut Terentianum, non respuit, ut, *Tros, Rutiliusve fnat*. Nam apud eum legitur in Hecyra, *Fors fnat pol*. Quod si tibi in Idyllio hoc, carminis tenuioris, idem non licuisse poetae videbitur: aut dativi huius *Quoi* antiquitatem, hoc loco ea venia taceatur, quam pro rerum quoque & sententiarum magnitudine ipse a Musis huic Eclogae impetravit, dum eas ita animat, *Sicelides, Musae paulo majora canamus*, & quae sequuntur. Aut scribe *Cui*, & erit sensus: Nam cui parentes non riserint (pergam autem in Bembiana sententia referenda, Bembii etiam verbis uti elegantissimis) quoniam id accidere, nisi propter eximiam aliquam deformitatem non potest, hic jam ex iis esse, qui diis chari sunt, non videtur, neque dignus, qui vitae cum muneribus maximis, tum hilaritatibus egregie perfruarur. Nam & Poeta superiori versu, *Incipe parve puer visu cognoscere matrem*, non id vult, quod vulgus existimavit, ut puer arrideat matri, sed ut cognoscat matrem ab ejus risu. *Risu* enim ad matrem refertur, non ad puerum. Magis enim (ut pergit ipse Bembus interpretari) mulieres omnes suis arident filiis, quam aliarum: quippe quae magis etiam illis tuendis gaudeant, necesse est, vel quoniam extra laborem ferendi ventrem, parientidque dolores, & pericula jam sunt: vel quod pueros ex sese natos videant, quod est omnium rerum jucundissimum. Eritque sensus hic ut concinnior, ita a loquendi simplicitate Virgiliana non alienus. Nam & locutio, *risu cognoscere*, ex puritate Latinae linguae hunc habere intellectum videtur, ut sit risus ipsius cognitionis & causa, & ratio, non autem ipse nostrae cognitionis, quam de aliqua re jam habeamus, significatio & argumentum. Quid autem significet, *Deam dignari mensa*; & *Deam cubili aequum*, pete ex Politiani Misolaneis, c. 89.

an Qui amant, ipsi sibi somnia fingunt. s. 8: 108

Proverbium est. *an qui a dactylis*. Neque enim sit Synaloephe. Quin qui syllaba natura longa coarripitur, exemplo T. Lucretii, qui ait in 5. *Pectora terrarum qui in orbi squalida tuerur*. Sed & Poeta vocales alias naturaliter longas simili modo breves fecit, sequente dictione in alia vocali: nec vocales modo, sed etiam diphthongos. Quod exemplo Graecorum fit, ut in elenchis Iphiorum Poetarum docuimus. Exempli nostri sunt: ut la 6. Aeneidos, *Nomen, & arma locum servant; te amice noquiti conspice*. Et in 5. *Victor, apud rapidam Siveina sub Illo al-* *to.* Item 1. Georg.

Conati ter sunt imponere Pello Ossam. Et in eodem, quantum ad diphthongos pertinet breves, legimus: *Impleant montes, sternunt Rhodopeiae arces.* Et similiter in 3. Aen. *Insulae Ionio in magno.* Sed contra apud eundem nostrum frequentius vocales in sua naturali longitudine perseverant: ut in Alexi, *Amphion Dircaeus in Abaco Aracynibo.* Item lib. 3. Georg. *Arcebis gravido pecori, armentaque pasces.* Et in initio Aen. *Posthabita coluisse Samo, heit illius arma.* Item in 1. calce, *Tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisae.* Et eodem exemplo in 9. *Antiquum in Buten: hic Dardanio Anchisae Armiger ante fuit.* Et in eodem, *Hanc sine mo spem ferre tui: audentior ibo.* Item in 10. *Maonia generose domo, ubi pinguis sulca.* Et paulo post, *Externo commissa duci Aeneia puppis.* Quod & de diphthongis fit, ut in 7. *Ardea, Crustumerique, & carrigerae Antennae.* Et in Ecloga Meliboeo, *Stans & juniperi, & castaneae hirsutae.* Quod item secundum aliquos, observatum est hac ejus carminis lectione, *Ulla moram fecere, neque Aoniae Aganippes.* Nam Servius scribit, in hoc versu *Aoniae Aganippe* nominativos esse singulares, qui tamen ad imitationem Graecorum & producti, & corripiti solent. quod apud Theocritum pluribus in locis observatur, de quibus apud eum Poetae dicturi sumus.

quique. o. 1: 22, 23, 113. 2: 185, 188. A. 5: 67. 6: 612, 661, 662, 664. 7: 682, 728, 739. 10: 168. 12: 705, 706 *quive.* A. 7: 131. *qui genus? unde domo?* 8: 114. id est, *quo genere, qua domo*, Servius.

Qui cum. A. 11: 822

Id est, cum qua. Venit autem a nominativo *quis*, non qui, quod antiqui communi genere dixerunt, hic & haec *quis*, ab hoc & ab hac *quis*, auctor est Rhemnius Palaemon, ubi de Pronominis agit.

Qui se cumque. A. 12: 61

Per tmesim. Sic, *Quae me cumque, quo se cumque, qua se cumque*, tmesim dixit, & bis. *Quo res cumque.* monosyllabo tantum verbo ubique interjecto. Caeterum T. Lucretius Carus in hac figura usurpanda & crebrior, & audacior fuit: quippe qui, ut vocem hanc compositam *quicunque* per casus nonquam monosyllabo didicerit, ut observavimus: ita eam aut monosyllabis duabus aut duosyllaba dictione, aut trisyllaba, aut plurimum etiam vocum interjectione ducit, atque dispersit. Cujus rei exempla sunt haec.

Ex 1. lib.

Corpus ea non est, qua potro cumque tenet se:

& in eodem,
Praeterea tellus, quae corpora cumque ahr, anget.

Ex 2,
At contra quae & amara, atque alperea cumque videntur

& in eod.
Omnis enim sensus, qui mulcet cumque, juvatque

Ex 3. *fnat,*
Atque alii sensus, qui vitam cumque gubernant.

& infra,
Sin ea quae functus cumque es, perire profusa.

& item,
Actas post mortem quae restat cumque manendo.

Ex 4. *haec,*
Aera, qui inter se cumque est, oculisque locatus.

& eodem,
Partim quae variis ab rebus cumque recedunt.

& inferius,
Humor item descendit in omnia, quae loca cumque.

In 5,
Terraque innubetur, qua nimbi cumque feruntur.

& eodem,
Plenumque & quae sunt altis magis edita cumque.

In 6.
Quae collata foris & commoda cumque venient.

&
Nam fuit, ut quae sint illius semina cumque.

&
Nunc age Averna tibi, quae sunt loca cumque, lacusque.

&
Aera, qui inter aera cumque est, terramque locatus.

&
Exprimat in fontem, quae semina cumque habet ignis.

&
Inter qui lapidem, ferrumque est cumque locatus Sed & duobus versibus *quacumque* divaricavit, cum eodem 6. sic ait,
Huc accedit, ut non omnia, quae jaciuntur, Corpora cumque ab rebus eodem praedita sensu. Quod & in *secumque* servavit, ut in eodem:
Hoc fit isem cuasdas in partem unde vocat. Cumque locus. Illud etiam adnotandum, quod ait in tertio.
Nec repentis isem cuius vis cumque animantis. Haec autem exempli idem a nobis sunt diligentius coequita, quo iis facile intelligamus. P. Virgilium, hujusmodi tmesim quae per interpositionem plurimum syllabarum a Laetio identidem invenitur, duxerim quidem judicasse, quam quae mo molliori carmini conveniret. Quod idcirco in hac dictione *quicunque* ab eo observatum fuisse existimamus, quia nunc advenebat Poetarum prudentissimus, qui per se positam quippam aliud

aliud significare, quam si *conque* asumpserit. Quare ipsius significationis dubium lectorem non diutius tenendum putavit, quam monita interjectae unius tantum syllabae. Quam rationem in *Inque ligatus*, & *inque saluata* servavit. Nam mirus carminis artifex Maro in his, quae omnino versum eundem, quamvis separata, retinent, etiam si aptius per compositionem cohaerent, interjectione quoque plurimum syllabarum poetice non vitavit figuram, ut

Septem subiecta Trioni.
Circum Dea fudit amictu.
Sedet circum castella.
Hac celebrata tenus.
Hac Trojana tenus.
Sub aequare meruit.
Praeter vada fervida vexit.
Sed circum late volitans.
Per ovilia turbans.

Quibus in locis Servius quoque hanc figuram adnotavit, Vide *inque saluata*.
quis. G. 1: 415. 2: 286. 3: 272. AE. 2: 84. 4: 696. 5: 231. 8: 650. 12: 808
quianam. AE. 5: 13. 10: 6
 Cur: & est interrogans adverbium. Quod noster de Ennio traxit, eoque tantum duobus his locis utitur, id etiam Servio adnotat. Quamquam apud Actium divinum illum Pontani de numeris poetice Dialogum, disputator ipse quidem Actius, tum acutus, tum diligens, super hoc loco ita differit: Inest & suum quoque numeris decorum, ut cum vel aspera, vel suavis, vel miserabilis, vel jucunda res, vel gravis, vel contra levis versatur in manibus: vel suis aliis affectibus mista est, & temperata. Vide igitur quibus Virgilius usus est numeris in prognosticatione illa futurae tempestatis: *Hec quianam tanti cinxerunt aethera nimbi!* Ad metum, ad dolorem, ad ducis curam exprimendam coegit tres simul monosyllabas dictiones, summisit deinde disyllabam, post alteram atque alteram trisyllabam, junxitque quatuor simul spondeos. Quid hac autem verborum acquisitione diligentius, aut animi confectione gravius? Nec me quorundam auctoritas moverit, afferantium a Virgilio scriptum *hem quia*, non *qui*, cum nos iudicemus, neque *quia*, neque *quid*, sed *qui* fuisse a Virgilio scriptum. Nam & litera *d* pleimusculum nescio quid sonat, quod hic ipse numerus nunc renuit: & *quia*, brevitate plusculum festinat sua, cum vox ipsa videatur in dolore sistenda. Sed de hoc sit suum cuiusque iudicium, nostra quidem haec est opinio. Haec ille. Pontani sententiae repugnant veteres Grammatici, Probus, Priscianus, Charisius, & reliqui, *quianam* agnoscunt, ubi hunc locum in testimonio adducunt. Imprimis autem Quintilianus, cuius fidei de incolumitate

Virgilianae lectionis quis standum non putet? praesertim quum ipse etiam Virgilius manum citet. Is igitur in 8. ait: propriis dignitate dat antiquitas: eoque ornamento acerrimi iudicii P. Virgilius unice est usus, *Olli, quianam, Mi, & Pons*, ad asperendam auctoritatem. Quod si Pontani quispiam studiosior responderit, Quintilianum de hoc exemplo tantum intelligere, *Coelicolae magni, quianam sententia vobis Versa retro?* ille sane sciat, hoc etiam loco, *Quianam*, majore sensus congruitate defendi. Palinurus enim optumus gubernator, cum intelligeret tempestatem imminere, quam tam maximam & periculosissimam nunquam antea expertus fuerat, quasi peritiae gubernandi diffidens, hoc adverbio pie, ut addebat Aeneae comitem, quaerit secum de causa, deque eventu tam ingentis tempestatis, quasi diceret, Quid miseri Troes commeruerimus? Quid peccavimus? quove tandem laeso numine tantam nimborum procella immissa est; quam nunquam spero me evasurum, nisi Deus ipse placatus vindex adfuerit? Ergo *Tanti cinxerunt aethera nimbi*, ad magnitudinem exprimendam tempestatis pertinet: *hem quianam*, ad eius periculum demonstrandum. Quare etiam subdit *quidve pater Neptunae parat?* Quod si *quianam* legeris, minus significatur, & bona pars huius intellectus Virgiliani perierit. Quid? quod, ut credamus *quianam* Virgilius reliquisse, facit *quiane*, ab eodem alibi usurpatum. Quid praeterea illa codicum fides veterum, qui, ut plurimum, in hanc lectionem consentiunt? Qui cum a vera scriptura discedunt, id sane *arapa* *apugnas* faciunt. Nam cum aut *quo*, aut *quid* legunt, *quia* interpretari videntur. Quin & numerus ita auribus gratior adsonat, quam si *qui* legeris. Ad haec si celeritatem duarum pronuntiationum vocalium animadvertimus, nulla intercedente consonante, *quia* vice quoque monosyllabicae dictionis, quae Pontano hic nostro adprobatur, accipi potest, sicut alibi Poeta *omnia, aurea, aureis*, & similia, ut supra ostendimus, pro duabus syllabis posuit. Rursus, si eisdem Pontani moram in pronunciando requiras, quis neget in pronunciandis duabus consonantibus brevibus tantum temporis infumi oportere, quantum in una longa vocali? Unde illa frequens spondei in dactylum resolutio.

quiane. AE. 4: 538. *revera: & est una pars orationis.*
quibus. in dativo. E. 3: 38. 5: 36. G. 1: 21. 2: 459. 4: 165. AE. 1: 232, 250, 361, 703. 2: 248, 638. 3: 493, 503. 4: 371. 5: 195, 235, 402, 767. 6: 9, 64, 264, 608, 713. 9: 142. 10: 286, 714
quibus. in ablativo. E. 3: 104, 106. 6: 70, 80. G. 1: 206. 2: 98. 4: 533. AE. 1: 160, 331, 369, 578, 751. 2: 282, 352.

4: 13. 5: 192, 303. 6: 560. 7: 223, 643, 644. 8: 434. 9: 269, 399. 10: 827. 11: 80, 125
quicquam. E. 3: 32. 5: 53. AE. 4: 317. 8: 140. 11: 415, 437. 12: 45, 882
quicquid. G. 2: 36. AE. 5: 710, 716. 8: 401. 10: 493. 11: 288. 12: 678, 891
quicquamque. E. 10: 38. AE. 5: 83. 8: 122. 9: 209, 299. 10: 739. 11: 255, 591, 848
quid, id est, cur. E. 1: 37. 9: 46. 10: 22. G. 2: 481. 4: 322, 325. AE. 1: 407, 745. 2: 101, 595. 3: 41, 480. 4: 325, 368. 8: 395. 9: 12, 191. 10: 63, 77, 79, 87, 611, 878, 900. 11: 360, 389, 735. 12: 425, 620, 889
quid, i. e. *quam rem*. E. 2: 2, 58. 3: 16, 28. 8: 26. 9: 32. G. 1: 353, 461, 462. 2: 454. 3: 258, 264. AE. 1: 76. 2: 746. 3: 339, 368. 4: 534, 595, 677. 5: 6. 6: 318. 7: 197, 365. 9: 94, 228. 10: 150, 672, 825. 11: 345, 386. 12: 637, 796
quid facerem. E. 1: 41. 7: 14. *faciebat*. E. 2: 35. *facies*. 3: 16. *faceret*. G. 4: 504. *faciat*. G. 1: 1. 9: 399
quid prodest. E. 3: 74. *juvant*. G. 3: 525. AE. 4: 65, 66. *juvat*. 2: 776. *profuit*. 7: 302. *juvit*. 10: 55. *potest juvare*. 12: 872. id est, Nihil prodest, &c.
quid? si. E. 5: 9. AE. 4: 311. 5: 410. 10: 628
quid loquar? E. 6: 74. *dicam*. G. 1: 104, 311. AE. 4: 43. *referam*. G. 2: 118, 120. *prosequar versus*. 3: 339. *memorem*. AE. 6: 122, 123, 601. 8: 483. *repetam*. 10: 36. *sequar*. G. 2: 434
quid? quae. E. 9: 44. G. 1: 53. *Lucr.* in 5. *Quid quaeque quae res*. 3: 265
quid? qui. G. 1: 111
quid tum? E. 10: 38. AE. 4: 543
quid tantum. G. 2: 481. AE. 1: 231, 745. 2: 776
quid, id est, ad *quid*. AE. 1: 518. 3: 56. 4: 412. 6: 389. *Scrv.*
quid moror. AE. 2: 102. 4: 325. 6: 528. *demoror*. 11: 175
quid agas. AE. 4: 283. 12: 486. *agam*. 10: 675
quid enim. AE. 5: 850. 12: 798. *quid nisi cur non?* Servius.
quid, id est, *quae res*. E. 8: 43. 8: 107. G. 1: 1. AE. 5: 631. 10: 19. 11: 705
quid restat. AE. 2: 70. 12: 793. *superat*. 873
quid struit. AE. 4: 235. *struis*. 271. 12: 796. *struat*. 8: 15
quidve. G. 4: 446. AE. 1: 9. 2: 75, 102, 151. 3: 368. 5: 14. 6: 319. 10: 150. 11: 735
quidam. G. 1: 291. 4: 219
quidem. E. 9: 37. G. 1: 126, 390. 2: 48, 125, 212. 3: 217, 501, 561. 4: 457, 489, 506. AE. 3: 628. 9: 796. 10: 385. 11: 49, 378. 12: 234, 808
quidquid. AE. 1: 601. 2: 49
quierant. AE. 4: 523
quierunt. AE. 6: 102, 328. 7: 6. 11: 300
quies. G. 2: 344, 467. 4: 184. AE. 1: 723. 3: 495. 7: 598
quies, id est, *somnus*. AE. 2: 268. 5: 877. 6: 522. 8: 407. 10: 745. 12: 309, 909
quie-

INDEX ERYTHRAEI

quiescam. AE. 6: 371
quiescant. E. 10: 33. AE. 12: 78
quiescent. O. 4: 87
quiescit. AE. 1: 249. 5: 784
quiescunt. AE. 10: 836
quiesam. AE. 12: 559
quiesas. AE. 1: 205. 10: 71
quiesce. AE. 5: 836. 9: 187
quietem. AE. 1: 691. 4: 5. 7: 414. 8: 30. 10: 217
quiesi. dativus. AE. 5: 844
quieto. AE. 5: 216
quietos. AE. 4: 379. 5: 848. 11: 253
quietam. AE. 2: 303
quiesi. AE. 7: 298
quiescit. AE. 3: 718. 6: 226. 9: 445
quin. conjunctio natura longa, ut *quin* age. E. 3: 52. G. 4: 329. *agite.* AE. 5: 635
quin. O. 2: 30. AE. 6: 735, 777. 7: 750. 10: 615. 11: 130, 355
quin etiam. O. 2: 269. 3: 457. AE. 2: 768. 4: 309. 7: 177, 299, 385. 8: 485. 9: 799
quin potius. E. 2: 71. AE. 4: 99. 10: 631
quin. G. 4: 481. AE. 1: 279. 3: 403, 456. 4: 547. 6: 33, 115, 824. 7: 321. 8: 148. 9: 465. 10: 23, 470, 570. 11: 169.
 Haec particula fere semper in principio carminis ponitur.
quin. pro quod non. G. 2: 516
quina. AE. 7: 538
quinas. AE. 5: 96
quingentos. AE. 10: 204
quinos. AE. 2: 126
quingaginta. AE. 1: 703. 2: 503. 6: 576. 10: 566
quingue. G. 1: 233. AE. 7: 538, 629. 12: 763
quintam. G. 1: 277
quippe. O. 1: 268, 505. 2: 49. 9: 394. AE. 1: 39, 59, 661. 4: 218. 12: 422
Quirinali. AE. 7: 187, 612
Quirini. O. 3: 27
Quirino. AE. 6: 859
Quirinus. AE. 1: 292
Quirites., de apibus. G. 4: 201. AE. 7: 710
 Quis, qui, quae, quod, quid, interrogative & infinae ponuntur: *quis* & *quid* utimur relative nunquam, ut *quae*, & *quod* per saepe, & interdum non cum suo antecedenti, sed subsequenti substantivo concordant: idque elegantius, tam in genere, quam in numero; & tam in prosa, quam in versu, Virgilius Maro, *Nec partem posuere suis, quae maxima turba est.* Cicero, *Omnes senes, atque haemiles, quae maxima in populo militando est.* Interdum ad se trahit nomen subsequens substantivum: Virgilius, *Cui nomen Amello.* Et, *cui nunc cognomen Iu'o.* Livius, *cui Africano fuit cognomen.* Huic diversum genus est, quum & antecedens cum relativo concordat, ut apud P. Virgilium, *Urbem quam statuo, vestra est.* Quod etiam facimus, subsequente substantivo, auctore Terentio: *Populo ut placere, quas fecisses fabulas, & Ovi-*

dio, cecidit manu, quas legerat herbas.
quis. pro quibus in dativo. E. 1: 73.
 AE. 1: 95. 5: 511. 7: 444, 570, 742, 799. 8: 316. 10: 168, 366, 435
quis sine. G. 1: 161. Serv. AE. 5: 511. 7: 570
 Quis Dativus & Ablativus, venit a *qui.* Nam (ut ait Charisius Institut. Grammatic. lib. 1.) Nominativus pluralis in *i* literam terminatus, accipit semper *s*, & facit Dativum, ut *Di, Dis, Coloni, Colonis.* Ita & qui, *quis.* Si vero *s* terminetur Nominativus, *bus* syllaba terminari debet Dativus, ut *Duces, ducibus, Mores, moribus:* & *ques, quibus.* *Quae* autem dixisse veteres, testimonio est Cato, qui ait Originum 2. *Quescuntque Romae regnavissent.* Et Plautus, *Quae sunt ignoti, nescio quae ignobiles.* Quam vocem tamen novitas abdicavit, declinatio ejus tamen manet. *Quibus* crebro dicimus. Haec Charif.
quis? id est, *nullus.* Negant enim hujusmodi interrogationes. E. 2: 68. 9: 19. 10: 3. O. 1: 464. 3: 4. 4: 242. AE. 1: 459, 565. 2: 6, 361, 390. 3: 186. 4: 98, 107, 296, 540. 5: 631, 742. 6: 841, 842
quis. de homine. E. 3: 40. 6: 9. G. 2: 49. 3: 453, 474, 563. 4: 445, 494. AE. 2: 150. 4: 10. 6: 141, 568, 808, 863. 9: 36, 146, 228
quis. de aliis. E. 3: 103. 9: 39. O. 1: 3. 2: 178. 3: 102. 4: 495. AE. 1: 615. 2: 594. 3: 317. 4: 98, 294, 408. 5: 648, 670. 6: 561, 670, 865. 7: 38. 10: 9. 11: 732. 12: 621, 719
quis cum seu. G. 3: 49, 50. AE. 7: 235. neu. AE. 1: 413. 12: 566
quis. sc. homo. AE. 6: 501. homo aut Deus. 9: 18
quis. Dens. G. 4: 315. AE. 3: 338. 8: 352. 9: 77, 78, 601. 10: 72. 12: 321, 500
quis. sc. Deus. AE. 6: 341. 12: 634
quisnam. AE. 3: 338
quisquam. G. 1: 348, 456. 2: 315. 3: 140. 559. 4: 107. AE. 1: 48. 5: 378. 6: 875, 879. 7: 703. 10: 34, 65. 11: 392, 872. 12: 323, 761
quisque. AE. 2: 130, 395. 5: 501. 6: 743. 8: 661. 9: 464, 527. 10: 107, 281. 11: 185, 309. 12: 129, 457, 525, 552
quisquis. E. 3: 109. G. 2: 256. AE. 1: 387. 2: 148. 4: 577. 6: 388. 9: 22. 10: 493
quivi. AE. 6: 463
quo. E. 1: 21, 72. 3: 19, 88. 9: 1. G. 1: 336. 2: 267. 4: 9, 324, 403, 504. AE. 1: 370, 671. 2: 150, 337, 338, 520. 3: 7, 88, 101, 146. 4: 98, 106, 429. 5: 23, 162, 166, 289, 323, 384, 489, 670, 709, 741. 6: 43, 198, 845. 8: 113, 396. 9: 94, 206, 377, 421, 490, 781. 10: 369, 649, 670, 679, 811. 11: 524, 735. 12: 37, 313, 677, 727, 879
quo. relativ. E. 3: 9, 31, 69. 4: 8. 6: 23, 43, 73, 80. 9: 48. O. 1: 1, 61, 329, 354. 2: 95, 127. 3: 149, 267, 461. 4: 120, 284, 348, 372, 386, 416, 419, 505, 520. AE. 1: 8, 255, 331, 442, 517, 544, 674. 2: 73, 74, 268, 322, 540. 3: 22, 168, 604,

608, 672. 4: 98, 174, 283, 497. 5: 217, 121, 323, 371, 599. 6: 164, 319. 7: 145, 348, 477, 649, 708. 8: 239, 331, 470. 9: 80, 86, 179, 269, 723, 772. 10: 60, 167, 500, 697. 11: 284, 638. 12: 245, 320, 562, 639, 917
quomius. G. 3: 319. *magis.* 4: 248. AE. 4: 452. 5: 29. 6: 718
quo. pro ut. AE. 1: 676. 3: 377. 4: 106. 6: 718. 7: 388
quo. cum en. AE. 2: 163, 648. 5: 47. 8: 47
quocirca. AE. 1: 673
quocumque. E. 3: 49. *quomodocumque.* 5: 50. O. 2: 392. AE. 3: 654, 682. 4: 627. 8: 75
quo me cumque. AE. 1: 610. *res.* 2: 709. 12: 203. *te.* 8: 74
quo quamque modo. G. 2: 226. *quaque.* 270. *quaque.* 4: 120, 284. *quaque.* AE. 3: 459. 6: 892. *per ipse.* 5: 599
quoniam. AE. 2: 595
quod, post id. E. 3: 35
quod, id est, *quam rem.* E. 3: 70. 9: 3, 61, 66. O. 1: 354. 3: 400, 401. 4: 253. AE. 2: 141. 3: 154. 4: 100, 115. 6: 97, 363. 7: 260. 8: 49, 402. 9: 6, 84, 175. 10: 19, 279, 628. 12: 786, 833
quod, cum suo antecedenti. E. 5: 88. O. 2: 159. 3: 280, 282. AE. 1: 24, 443, 539, 653. 2: 179, 190, 545, 656, 664, 735. 3: 636. 4: 109, 431, 457. 5: 125. 6: 161, 206. 7: 307, 311, 507. 8: 149, 226. 9: 274, 300, 747. 10: 317, 421, 631, 773. 11: 552. 12: 259, 819, 838, 897
quod, conjunctio. E. 3: 48, 74. G. 4: 198. AE. 2: 180. 5: 651. 6: 466. 7: 236, 779. 8: 129, 130, 650. 9: 135, 289. 11: 177. 12: 11
quod nisi. E. 9: 14. G. 1: 155
quod superest. G. 2: 346. 4: 51. AE. 5: 691, 796. 9: 157. 11: 15. *refut.* 10: 367
quod si. AE. 6: 133. 7: 310. 11: 166, 357, 434
quod, id est, *quocirca.* AE. 6: 363
quod, id est, *quicquid.* AE. 7: 311
quomodocumque. AE. 1: 78. 2: 77. 9: 287
quondam. E. 1: 75. Servius. 6: 82. O. 3: 99, 152, 478. 4: 261, 567. AE. 1: 421. 2: 272, 367, 416, 556, 678. Servius. 3: 14, 49, 414, 595, 704. 4: 35, 307. 5: 389, 397, 412, 448, 496, 588, 621, 724, 767, 865. 6: 448, 492, 794, 876. 7: 217, 378, 411, 699. 8: 479. Servius. 9: 710. 10: 613. 11: 74, 105, 819. 12: 349, 392, 863
quoniam. E. 2: 44, 55. 3: 36. 5: 1. 9: 5. O. 2: 228. 4: 251, 437. AE. 4: 324. 5: 22, 224. 8: 323. 9: 156. 120. 12: 647
quaque. in quinta sede. E. 2: 23, 60. 3: 88. 5: 52, 80. 6: 9. 8: 48, 50. 9: 33, 53. O. 2: 49. 3: 8. 4: 251. AE. 1: 199, 290, 407. 6: 30. 8: 364. 10: 740
quaque. in prima. G. 1: 82, 438, 476. 2: 426. 3: 1, 95, 154, 305, 476. 4: 523. AE. 1: 488, 628. 3: 190. 5: 812. 6: 63, 71, 816. 7: 1. 8: 397. 9: 183, 512. 10: 139, 204, 324, 350. 11: 173. 12: 542

gnoque. E. 4: 41. 9: 51. O. 1: 215, 459. 3: 440. AE. 1: 5. 5: 801
gnorum. E. 2: 71. 8: 3. G. 3: 90. AE. 1: 163, 437. 2: 6, 35, 206, 435. 4: 39. 5: 235, 298. 7: 99, 580. 8: 547. 9: 247, 545. 11: 670. 12: 234
gnos. E. 2: 42. 5: 10. 6: 70. 8: 2. O. 2: 22, 122, 265. 3: 73, 159, 163, 227. 4: 512. AE. 4: 394, 514, 650. 2: 356, 420, 502, 598. 4: 37, 545. 5: 63, 74, 190, 296, 302, 554, 713, 813. 6: 129, 326, 385, 442, 482. 7: 282, 684, 715, 726, 740. 8: 110, 500. 9: 155, 308. 10: 43, 285, 306, 351, 518, 519. 11: 81, 172, 306, 397, 429. 12: 83, 261, 271, 279, 343, 501
gnos. in initio versus. O. 1: 337. 2: 500. 4: 478. AE. 1: 135. lege Servium. 348. 2: 139, 156, 197, 347. 3: 149. 4: 409, 536. 5: 770. 6: 335, 428, 602, 666. 7: 19, 685, 717. 8: 118. 9: 172, 673, 782. 10: 205, 673. 11: 106, 257. 12: 658, 779
gnos. O. 2: 108. 3: 48. 4: 142. AE. 1: 327. 2: 331. 4: 181. 9: 122. 10: 223. 11: 665, 676
gnosticis. E. 1: 43. 5: 67, 79. 7: 33. O. 1: 198. 2: 398. 3: 71. AE. 5: 59. 6: 21
gnosties. E. 3: 72. 1: 471. AE. 3: 581. 4: 351, 352. 12: 483

R.

R *Abida*. AE. 6: 102, 421
abidae. G. 2: 151. AE. 7: 493
abido. AE. 7: 451
abidum. AE. 6: 80
abie. G. 6: 49
abiem. G. 3: 200. 5: 802. 7: 479
abies. O. 3: 496. AE. 1: 353. 2: 357. 8: 327. 9: 64
acemis. E. 5: 7. O. 2: 102
acemos. G. 2: 60. 4: 269
adantia. AE. 8: 616
adantis. AE. 8: 23
adice. G. 1: 20. 2: 17, 292. AE. 4: 446. 12: 773, 787
adice. O. 2: 318
adices. scil. *amelli*. O. 4: 279
adidibus. O. 1: 319. AE. 3: 27, 650. 5: 449. 8: 238
adidicis. G. 2: 28
adidii. O. 1: 446. genus olivarum. 4: 428. 2: 86. AE. 9: 476. 12: 163
Radius instrumentum, quo textores stamini subtegmen inmittunt: nunc quidam vulgo *Navestella*, nonnulli *Druella* vocant: sicuti *Navetta* aut *Scno-la*. Lege Stoicum nostrum.
radit. G. 1: 396. AE. 4: 119. 5: 65. 6: 616. 7: 25, 142. 8: 195, 623. 9: 374
radimus. AE. 3: 700
radio. E. 3: 4. AE. 6: 850
radios. G. 2: 444. AE. 8: 429
radit. O. 3: 351. *redit*, agnoscit Servius, addita etiam ratione. AE. 5: 170, 217
radix. O. 2: 31
raduntur. AE. 7: 10
raeas. O. 4: 303
raemi. O. 2: 55, 287, 500. AE. 3: 650. 8: 318

ramis. G. 2: 81. 4: 558. AE. 3: 25. 5: 71. 6: 808. 7: 108, 154. 8: 250, 286. 10: 835. 11: 5, 101
ramo. G. 4: 514. AE. 6: 230. 7: 67, 135
ramorum. G. 2: 489. AE. 9: 384
ramos. E. 8: 40. G. 1: 188. 2: 32, 296, 307, 370. 3: 333. AE. 4: 485. 6: 204, 282. 8: 128. 11: 332
ramosa vivaci cornua cervi. E. 7: 30
 De cervis alibi, *Cornibus arboreis*. Ad-jectivum hoc ex Lucret. 5. depromptit: *Es ramosa tamen quom venis pulsa vacillans, Aestuat in ramos incumbens arboris arbor*.
ramum. AE. 5: 854. 6: 406, 636, 7: 418. 8: 116
ramus. AE. 6: 137, 187, 196
rauae. G. 1: 378
ranis. G. 3: 431
rapaces. G. 3: 142
rape. AE. 2: 675
Rapas a *Rapa*, *ra* longam habet: *Martialis, brumali gaudetis frigore rapae*
rapere. AE. 10: 462
raplat. G. 3: 137. AE. 7: 340. 9: 211
rapida. AE. 12: 339
rapidae. AE. 7: 493
rapidi. G. 1: 92. AE. 1: 59. 11: 906
rapidis. O. 6: 114. AE. 6: 75. 7: 31, 156. 8: 442
rapido. E. 2: 10. AE. 4: 241. 5: 291. 7: 676. 11: 852. 12: 478, 523, 683, 711
rapidos. AE. 11: 298
rapidum Cretae Oaxem. E. 1: 66
 Expone *Rapidum Oaxem*, hoc est, rapido cursu defluentem, sicut alibi *Simoenta*, & amnem, appellavit *rapidum*, & similia. Neque enim procedit, quod scribit Servius, *Rapidum Cretae*, hoc est, luculentum, quod rapiat *Cretram*. Nunquam enim legeris *Rapidum hujus rei*, sed adjective tantum sine causa. Fugit haec tamen ratio *Politianum ipsum*: qua una facile *Honorati Grammatici* debuit in hac parte refellere sententiam. Sequitur igitur, ut *Oaxem Cretae*, scilicet insulae fluvium accipiamus: de quo plura nos alibi. *Solem*. O. 1: 424. *ignem*. AE. 1: 42. *Achatem*. 644. *Simoenta*. 5: 261. *amnem*. 11: 562
rapidus. G. 2: 321. 3: 114. 4: 263, 425. AE. 1: 117. 2: 305. 5: 513. 6: 550. 10: 870. 11: 627. 12: 81
rapens. AE. 10: 496
rapinae. AE. 8: 263
rapit. O. 1: 203. 2: 153. 3: 68. AE. 4: 286. 6: 8. 7: 638, 725. 8: 21, 220. 9: 364, 398. 10: 178, 308, 348, 486, 519, 660. 11: 651. 12: 250, 450
rapitiis. AE. 6: 845
rapinus. AE. 2: 374. 4: 581. 5: 660. 10: 574
Rapo. AE. 10: 748. nom. propr. viri, & dicitur pro *Rapem*, sicut *Tarcon* pro *Tarcon*.
rapia. E. 9: 18. O. 3: 32. 4: 456, 504. AE. 4: 198. 8: 510
raptabat. AE. 8: 644
raptam. O. 4: 519

raptas. AE. 1: 528. 8: 635. 9: 763. 11: 198. 12: 330
raptat. G. 3: 292
raptatus. AE. 2: 272
raptaverat. AE. 1: 483
rapti Ganymedis honores. AE. 1: 28
 Hoc est, surrepti ab aquila, ut fabulose canunt Poetae. Audivit Ptiapci carminis, *raptus ab alite sacra*, *Miscet amatori pocula grata suo*. Nam Jovi ad pocula stare sinnerunt. *Marcus Cicero Tufculanauum Quaestionum* 1. *Non enim ambrosia Deos, aut neclare, aut juvenitate pocula ministrante lactari arbitror: nec Homerum audio, qui Ganymedem a Diis raptum ait, propter formam, ut Jovi pocula administraret, non iusta causa, quae Laomedonti tanta fieret injuria. Fingebat haec Homerus, & humana ad deos transferbat: divina malleum ad nos. Aiii, in quis est Nonius, Commentario. 5. in vocabulo Honor, Rapti Honores jungunt, & rapta integritas & pudicitia interpretantur. Sicut populariter loquimur, *Torre l'honneur*, & *Vergognare*. De quibus in Stoico. 5: 632
raptim. O. 1: 409. 2: 427
raptis. AE. 6: 496. 7: 520. 10: 449, 774
raptio. AE. 4: 217. 7: 749. 8: 111. 9: 613. 10: 342
raptores. AE. 2: 355
raptus. AE. 1: 378. 6: 428. 8: 211
raptum. AE. 7: 484. 9: 213. 11: 751. 12: 265, 901
raptus. AE. 7: 742
rapere. AE. 11: 143
rapui. AE. 5: 810
rapuisse. AE. 10: 14. 12: 737
rapuit. AE. 1: 176. 5: 255. 9: 566
rara. E. 6: 40. O. 1: 419. sc. *terra*. 2: 227. AE. 4: 131. 8: 98. 9: 189, 183, 508. N. 11. 5.
rara. ablativo. E. 7: 46. 10: 122
raras. O. 4: 46
rarefient. AE. 3: 411
rari. AE. 1: 118
raris. E. 5: 7. G. 3: 340. AE. 3: 314
rarissima. f. *terra*. G. 2: 229
rarnum. G. 2: 233. 4: 130. N. 11. 5.
rasae. O. 2: 358
rasile. G. 2: 449
rasivi. G. 1: 164
rastris. O. 94, 155, 496. 2: 439. 3: 534. AE. 7: 726. 9: 608
rasuros. E. 4: 40. N. 11. 4: 2: 421
rata. AE. 10: 629
ratem. AE. 5: 272, 868. 6: 302, 10: 678
rates. E. 6: 76. AE. 1: 43. 3: 192. 4: 530. 593. 5: 8, 36, 655. 6: 492. 7: 197, 291. 8: 107. 10: 165, 295, 300
ratis. participium. AE. 2: 25
rastibus. E. 4: 32. G. 2: 445. AE. 4: 540. 9: 78, 109
rastione. AE. 4: 115. 8: 49. 9: 67
rastionis. AE. 2: 314. 8: 299
ratis. AE. 10: 653
ratum, i. e. *certum*. AE. 9: 104
ratus. AE. 11: 712
ranca. AE. 5: 866. 6: 327. 9: 125. 11: 474*

INDEX ERYTHRAEI

- vaucae*. E. I: 58
vaucaum. AE. 7: 705
vaucl. G. 4: 71. AE. II: 458
vauclis. E. 2: 12
vauco. AE. 2: 545. 7: 615. *streperunt cornua cantu*. 8: 2. *Lucret. in 2. Ranciso noque minantur cornua cantu*.
vaucum. G. I: 109
ve. AE. 4: 337. II: 302
vear. AE. 9: 253
vebar. AE. 6: 690
vehare. AE. 10: 608
vehellem. AE. 6: 858
vehelles. AE. 12: 185
vehoans. G. 3: 223. N. II. 2.
Lucretii fuit ante verbum. Is per initia 2. Nec citharis reboant laqueata auroaque templa, siue tempe. Maecr. l. 6. c. 4.
vehus. G. I: 146. 2: 178. 3: 290. 4: 449. AE. I: 207, 452. 2: 350. 3: 145. 4: 49, 290, 294, 555. 6: 91, 196, 272. 7: 315. 8: 151, 306, 365. 9: 157, 199, 227, 278, 301, 461. 10: 152, 367, 502. 11: 335, 400, 445. 12: 241, 643
vecalens. AE. 12: 35
vecedens. AE. 12: 291
vecedes. AE. 12: 630
vecedunt. G. 4: 191. AE. 2: 633. 3: 72
veceus. G. 3: 156. AE. 6: 450. 8: 654
vecesebat. AE. 6: 682
vecesit. G. 4: 436
vecentem. AE. 6: 874
vecentes. G. 3: 301. 4: 56, 304. AE. 7: 748. 9: 612. 11: 233
vecenti. AE. 2: 718. 6: 635. 8: 195. 9: 455
vecentia. AE. 6: 674
vecentibus. AE. I: 417. 2: 395
vecepi. AE. 4: 656. 6: 111
vecepit. AE. 2: 524. N. II. 5. 4: 214. 9: 348. *hoc est, extinxit, prostravit. N. II. 5. 10: 899*
veceptas. AE. I: 178. 7: 244. 9: 458
veceptat. AE. 10: 383
veceptet. G. I: 336
vecepti. AE. 5: 80
vecepto. AE. I: 553. 3: 666. 9: 262
veceptos. AE. I: 583. 6: 818
veceptum. AE. 9: 780
veceptus. AE. 11: 527
vecessit. G. 4: 424. AE. 2: 300, 595, 791. 3: 53, 311. 4: 705. 5: 526. 11: 70, 653. 12: 81, 129
vecessu. AE. 8: 193
vecidere. G. 4: 241
vecidiva. AE. 4: 344. 7: 322. 10: 58
vecidua. AE. 4: 518
vecipi. AE. 2: 187
vecipit. G. 4: 404. AE. 9: 727. 11: 29
vecisum. AE. 12: 208
Recisus tempus, breuius accipit J. C. Callistratus, Digestis, De termino moto. Possunt, inquit, ad tempus ut cuiusque patitur aetas, relegari: id est, si junior, in longius; si senior, in recisus.
reclamant. G. 3: 261
reclinant. AE. 12: 130
recludat. AE. 8: 244
recluditq. G. 2: 175. AE. 7: 617
recludit. AE. I: 358. 4: 646. 10: 601. 12: 924
recluditur. G. 2: 423
recludunt. AE. 9: 675
reclusis. AE. 3: 92. 4: 63
reclusis. G. 4: 52
recluso. AE. 9: 423
recluso. AE. 8: 624
reconoscit. AE. 8: 721
recolens. AE. 6: 681
recondam. AE. I: 681
recondat. G. 3: 137
recondit. AE. 5: 302. 7: 774. 10: 387, 816
recondo. AE. 2: 748
reconquunt. AE. 7: 636
recondor audita. AE. 3: 107. *vocem & vultum*. 8: 156. N. II. 10. *auctor est, Accusativum poni pro Geniivo.*
recti. AE. I: 604
rectis. AE. 8: 209
recto. AE. 6: 900. 8: 57
rector. AE. 5: 176. 8: 572
rectorem. AE. 5: 161
rectores. AE. 9: 173
rectubans. E. I: 1. AE. 3: 392. 6: 418. 8: 45, 297
rectumbit. G. 3: 86. AE. 9: 434, 713. 12: 59
rectumbunt. G. I: 401
recurrens. AE. 7: 100
recurvat. AE. I: 662. 4: 3
recurvat. AE. 12: 802
recurvat. AE. 5: 583. 10: 288
recurvat. AE. 7: 513. *pro curvat: & est Prothesis, secundum Probum: quem lege in Artium institutis, ubi de Metaplasmis Poeticis scribit.*
recusa. AE. 2: 607
recusant. AE. 12: 747
recusantiam. AE. 7: 16
recusant. AE. 2: 126. 5: 406, 417, 749
recusant. AE. 11: 437
recusant. AE. 12: 12
recusos. E. 3: 29
recuset. G. I: 53
recuso. AE. 2: 704. 10: 297
recusso. AE. 2: 52
redargueret. AE. 11: 688
reddam. E. 4: 81
reddant. AE. 2: 537
reddat. AE. 6: 545
reddat. AE. 4: 479. 10: 684
reddat. AE. 10: 61. 12: 936
reddemus. E. 5: 75
reddere. E. 3: 24. G. 3: 491. AE. I: 409. 6: 689
redderet. E. 3: 21. AE. II: 103
reddet. AE. 6: 768. 8: 170. 9: 254
reddi. G. 4: 225. AE. 5: 342, 386. 12: 799
reddidit. AE. 2: 543. 5: 705. 6: 672. 8: 217. 11: 251
reddimus. G. 2: 194
reddit. AE. 2: 260, 323. 9: 700. 10: 530. 12: 785
reddita. G. 4: 486. AE. 2: 740. 3: 40, 333, 7: 95. 12: 669, 817
reddita. AE. 2: 669. 9: 262
redditus. AE. 5: 178. 6: 18. N. II. 5. 11: 269
reddunt. G. 3: 495. 4: 172. AE. 8: 450. 9: 121. *id est, facies virgineas.*
redduntur. AE. 5: 347
reddunt. AE. 6: 121
redemptum. AE. 9: 213
redes. E. 9: 23
redemnt. E. 4: 6. G. 2: 520. 3: 316. AE. 7: 285
redemntibus. AE. 8: 47
redemntis. AE. 4: 556
redibant. AE. 7: 538
redibat. E. I: 36
rediens. G. 3: 11
rediere. AE. 12: 424
rediffisse. AE. 5: 196
redimibat. AE. 10: 538
redimicula. AE. 9: 616
redimimus. G. I: 349. AE. 3: 81
redit. E. 4: 6. G. 1: 249. 2: 401. N. II. 5. 3: 272, 351. 4: 444. AE. 2: 275, 367. 5: 454. 6: 122. 9: 794. 11: 764
reditur. AE. 2: 17
reditura. AE. 10: 507
reditus. plural. AE. 2: 118. 10: 436. 11: 54. N. II. 5.
redolentique mella fragrantia thymo. G. 4: 169. AE. I: 436
Ita verba ordinat Diomedes: ne redolens thymo dicatur, quod thymum dicendum censet. Quare & Nasonem vitiose scriptuisse notat: Pergae locus sacros, & olentia sulphure fertur. Sed nas mihi ille nihil ex Poeticis olere videtur, cum haec tradit. Nam & Propertius ait: Cur narvo flammae non olere meae.
reducant. AE. 2: 178. *vide religio.*
reducant. AE. 11: 914
reducem. AE. 11: 797
reduces. AE. I: 390, 397. 3: 96. 5: 40
reducet. AE. 10: 670
reduci. AE. 9: 301
reducit. G. I: 249. 4: 434. AE. I: 143
reducitur. G. 3: 296
reducta. AE. 5: 478. 10: 552. 12: 307
reducta valle. AE. 6: 703. 8: 609. *Horat. Aut in reducta valle magisterium.*
reductis. AE. 8: 689. 11: 605
reducto. AE. 9: 257. 10: 807
reductos. G. 4: 420. AE. I: 161. 5: 283
reducti. AE. 4: 375
refecit. AE. 10: 234
refectae. G. 3: 235
refecti. G. 3: 511. AE. 12: 788
refellam. AE. 12: 16, 644
refello. AE. 4: 380
refer. G. I: 339. AE. 3: 170. 6: 152. 12: 76
referam. G. 2: 118. 3: 12. AE. II: 264
referant. G. 3: 128. AE. 11: 240
referat. G. 3: 121. AE. 8: 560. N. II. 5. 9: 208
referatis. E. 3: 73
referbant. G. 4: 527
referbat. E. 7: 20. AE. 5: 409. 7: 286
referemus. AE. 11: 127
referens. G. 2: 29. 4: 485. AE. 2: 204. 5: 564. 10: 766, 794. N. II. 5: 11: 183. 12: 286, 348
referent. E. 4: 21. AE. 12: 186
referentem. AE. 6: 825
referes. AE. 2: 547. N. II. 5. 10: 863. 11: 689
referet. E: 9: 55. G. I: 458. AE. I: 281
refero. AE. 2: 757. 3: 59

refertur. AE. 12: 37
refertur numerum. E. 6: 85. N. II. 5. Recensere interpretatur: ego vero reducere domum intelligo totidem, quot passum egerat. G. 1: 176. AE. I: 309. II: 509. 12: 112
refertur. AE. 4: 329. II: 163
refertur pro referrebat. G. 1: 200. pro referrebat. AE. 2: 169
refertur. G. 4: 225. AE. 12: 495
refertur. AE. 9: 492
refertur, id est, canis. E. 6: 42. sc. Sol. G. 1: 440. AE. I: 94, 208. 4: 31, 333. 5: 518. 7: 49, 436. 8: 154. 9: 350, 798. 10: 17, 542. 11: 124, 662. *ferrique, referreque.* AE. 4: 438. 12: 866
refertur. G. 2: 104. 3: 548
 In hoc sensu, primam habet productionem. Nam *refertur*, quasi *res fertur* dicitur. Dixit tamen Serenus, *Sine etiam rusticus referretur pedore sanguis.*
refertur. AE. 7: 267. 10: 491. 11: 176
refertur. AE. 4: 93
refertur. G. 2: 409. AE. 10: 281
refertur. E. 2: 66. 6: 84. G. 3: 397. 4: 180. AE. 4: 392. 5: 605. 7: 700. 8: 307, 420. 10: 506. 11: 874. 12: 657
refertur. AE. 11: 623
refertur. G. 3: 70
refertur. G. 3: 337. AE. 11: 731
 Lucret. in I. *Reficit aeterno devillas vulnere amoris.* Unde notant nonnulli, f tum geminandum, quum produciuntur.
refertur. G. 4: 202
refertur. AE. 5: 527
refertur leges pretio atque refertur. AE. 6: 622
 Figi leges dicebantur, cum populo cognoscendae in foro proponerentur, quod tabulae aereae in quibus incisae erant, religabantur. Ovid. *Metamorphos. 1. Nec verba minantia fixo ligabantur.* Unde *Refigi* dicebantur, cum avellerentur, ut hic Virgilius. Quare Venulejus J. C. titulo *Ad Legem Juliam peculatus: Qui tabulam*, inquit, *aeream, legem formavit agrorum, aut quid aliud continentem referretis, vel quid inde immutaveris*, lege Julia peculatus tenetur. Similiter omnia, quaecumque figuntur, cum revelluntur, *refigi* dicuntur. Idem Venulejus libro 43. Quod vi, aut clam, lege postrema: *Si ad januam*, inquit, *meam tabulas fixeris, & oes prius, quam tibi denuntiarem, referre.* Paulus titulus de Verborum obligationibus: lege Inter, sic ait: *Sed estis reficiendae navis causa, omnes tabulae refixae sunt.* Horatius I. Epist. *quis templis Parthorum signa reficit.* Hinc clavos refixos eleganter appellabimus, quos veteres populariter dicimus.

refertur. AE. 8: 240. 9: 32
reformidans. sc. vites. G. 2: 369
refringit. AE. 6: 210
refrigerit. G. 1: 442
refugis. G. 1: 177
refugit. AE. 2: 12, 380. 3: 258, 536. 6: 472. 7: 500, 618. 12: 449, 753
refulget. AE. 8: 623
refulsi. AE. 1: 402, 588. 2: 590. 6: 204. 9: 374
refunditur. AE. 7: 590
refusa. AE. 1: 126
refuso. G. 2: 163. AE. 6: 107. 7: 225
fers dicta refuset. AE. 12: 41. Id est, quod nolim, quod abut, quod Dii omen evitant.
regales. AE. 1: 686. 7: 75
regali. AE. 1: 637
regam. AE. 7: 560
regamus. AE. 4: 102
rege. nomen. G. 4: 212. AE. 1: 553. 7: 261. 8: 292, 324. 11: 15, 230
rege. verbum. AE. 9: 409
regebam. AE. 6: 350
regebat. AE. 7: 46. 8: 325. 12: 624
regem. G. 1: 35. 4: 75, 152, 201, 210, 469. AE. 1: 21, 38, 62, 558, 570. 2: 58, 561. 4: 196. 6: 765. 7: 251, 467, 679, 698. 8: 12, 52, 126, 495, 563. 9: 223, 728. 10: 37, 149, 224. 11: 17. 12: 10, 265, 289, 585
regens. AE. 6: 30
regeret. AE. 6: 81
regeret. AE. 4: 230
reges. nomen. E. 6: 3. G. 4: 21. AE. 1: 624. 6: 817. 7: 37, 42, 181, 474, 642. 8: 330, 374, 639. 12: 161, 530, 826
reget. E. 4: 17. AE. 4: 336
regi. nomen. AE. 1: 137. 3: 21, 51. 6: 36, 252. 7: 101, 267. 8: 17. 9: 327, 369, 546. 10: 66, 149, 267. 11: 129, 176, 359. 12: 111
regia. substant. G. 1: 503. AE. 7: 171, 210. 8: 242, 363, 654. 9: 737. 11: 38
regia. AE. 1: 443, 631, 696. *puppis.* id est, *praetoria.* 2: 256, 783. 4: 114, 221. 5: 645. 7: 56, 438, 485, 668. 10: 62. 11: 236, 369, 371, 447
regibus. G. 4: 68, 106. AE. 7: 174
regifico. AE. 6: 605
regina. AE. 1: 9, 46, 76, 273. 2: 578. 7: 573, 620. 8: 696, 707. 10: 705. 11: 478, 499, 845. 12: 54, 595, 659
regina. sc. Dido. AE. 1: 303, 495, 522, 697, 722. 2: 3. 4: 1, 296, 334, 504, 586. 6: 460
reginae. AE. 1: 389. 6: 28. 11: 223
reginam. scil. *Didonem.* AE. 1: 454, 594, 660, 674, 717. 4: 133, 283
reginam. AE. 7: 405. 11: 703, 801
regio. G. 1: 53. 4: 294. AE. 1: 460. 4: 42. 6: 670. 10: 44. 11: 320
regione. AE. 2: 737. 6: 887. 7: 215. 8: 528. 9: 385, 390. 11: 730
regionem. G. 2: 269
regionibus. G. 3: 531. AE. 1: 549
regis. G. 2: 536. AE. 2: 451. 6: 106, 396. 7: 153, 166, 585, 752. 8: 555, 573. 9: 286. 11: 294, 850. 12: 289, 849
regis Romani, id est, *Nuniae.* AE. 6: 810

Lege Crinitum de honesta Disziplinana lib. 4. capit. ultim. In nonnullis codicibus legere est, *regis Romanis:* ut *Romanis* cum sequentibus jungatur, quod non placet.
regis. AE. 1: 230
regis. G. 1: 232. AE. 1: 153, 340. 3: 659. 4: 336. 10: 218. 12: 405
regius. AE. 1: 677. 5: 252, 297. 7: 814
mea regna. E. 1: 70
 Huius tam elegantis dicti splendorem Servius (pace ejus dixerim) non modo lectori non aperit, sed triviali etiam quadam interpretatione obscurat atque contaminat, cum ait: *Mea regna, id est, ubi dominatus sum.* Nam *dominari,* verbum plenum invidia est, & quod pertinet ad insolentem potius, quam ad fugientis & pauperis rusticus fortunae miseris & afflictis. Meliboeus ergo ex affectu, quo plerumque agricola sibi regum fortunae superare videntur, quum illis proprio agello frui licet procul negociis, proculque discordibus armis, sua regna vocat pauperis tugurii culmen, agellumque suum. Quae sibi satis magna, quibusque se fortunatum putabat, quum ea retineret: sicut de Tityro sua iura possessuro ait, *Fortunata senex Ore.* Atque ita commiserationem auget, quod illi relinquenda sit patria, quod in ea rufculum, quo se beatum satis putaret. Ad hunc sane locum alludit Quintilianus, qui in Declaratione pauperis agenis contra divitem, de apibus veneno interfectis, sic inquit: *Hoc mihi parvulum terrae, & humilis tugurii rusticum culmen, aequitas animi regna fecerat, satisque divitiarum erat, nihil amplius velle.* Huc pertinet poetae illud, *O fortunatos nimium, bona si sua norint, Agricolas.* Et item Horatii illud, *Beatus ille, qui procul negotiis.* Et quae sequuntur. Quaecumque Cicero in lib. de Senect. in laudem ristici rusticis persequitur, apud quem & illud in Oratore metaphorice legitur, *Nisi hic in tuo regno essemus, non tulissem.* Quin & apud Horat. in epist. ad Maecen. *Ad summam, sapiens uno minor est Jove, dives, Liber, honoratus, pulcher, rex denique regum: Praecipue sanas, nisi quum pimenta molesta est.*
regna Saturnia. E. 4: 6. 6: 41. AE. 11: 252
regna. G. 1: 124. 2: 498. 3: 476. 4: 73. 202, 363. AE. 1: 206, 244, 338, 346, 620. 2: 22, 455, 543. 3: 106, 115, 185, 272. 4: 47, 214, 350, 381. 5: 656. 6: 14, 67, 84, 154, 269, 417, 556, 694, 798. 7: 256, 578, 735. 8: 157, 244, 471, 507. 11: 43, 264, 322, 461. 12: 22, 186, 190, 567
regnabitur. AE. 1: 272
regnandam. AE. 6: 770
regnandi. G. 1: 57
regnantem. AE. 1: 265
regnare. AE. 3: 295
regnat. E. 4: 10. G. 2: 307
regnata. AE. 3: 14. 6: 793

INDEX ERYTHRAEI

regnator. AR. 2: 779. 4: 269. 7: 558.
 8: 77. 10: 437
regnatorum. AR. 2: 557
regnavit. AR. 10: 564
regnet. G. 4: 90. AR. 1: 141
regni. AR. 1: 78, 563. 4: 267, 374. 8:
 505. 9: 227. 11: 313, 334
regnis. G. 3: 228. AR. 1: 226, 504, 572.
 3: 121. 4: 199, 561. 5: 792, 800. 6:
 71, 584. 7: 217, 313. 8: 320, 475
regno. nomen. AR. 1: 268. 2: 88. 3: 109,
 249. 4: 355, 619. 5: 757. 7: 231. 9:
 596. 11: 539
re-norum. AR. 3: 333. 4: 194. 12: 545
regnum. AR. 1: 17, 270. 2: 4, 88. Codex
 Vaticanus habet, *regnumque vigeat*
Concilii. 783. 4: 106, 275, 432. 7. 424.
 11: 219
regressum. AR. 11: 413
regnum. E. 3: 106. G. 2: 495, 504. 4:
 95, 132. AR. 2: 484. 6: 765. 7: 316,
 442, 453. 11: 353
Reice capellas a. s. f. E. 3: 96
Reice ca, Proceleumaticus abjectio-
 ne alterius *i*, ut *re* corripitur, ut apud
 Statium in Thebaide: *Tela, manus, rei-*
citque comes: quae alioqui cum *jecto*
 composita producitur, ut in sequenti-
 bus exemplis videre est: quia *j* conso-
 nans inter duas vocales polita producit
 superiorem. Quare non audiendus Ser-
 vius, cum ait in 10. commentario *re-*
ijcit longam esse *spe*, quae per declina-
 tionem longa futura est, quia, cum fa-
 cit *reijcit*, inter duas vocales polita pro-
 ducit superiorem. Nec magis, cum il-
 lic potius poeticae *E* *q*asim factam di-
 cit: perinde ac si in *reijcit* unicum *i*
 scribatur, cum ex analogia illam gem-
 inari necesse sit. Unde & errare videtur
 Beda, qui de Synaloepha vel
 Diarephi loquens ait, *Maro E & I, con-*
junctis: Tityre pastentes a sumine reice
capellas. Item alibi sejunctis, juxta na-
navram, Reice, ne maculis insipientes vel-
lera pullis. Nam in priori reice, ut di-
ximus, alterum i demptum est, & di-
visus vocalibus legitur, ut proceleuma-
tico locus sit, in altero vero reice e &
i disjunctim legi frustra monemur, tum
quia j consonans non potest cum e pro-
xima in diphthongum coalescere, sicut
in exemplo Paulini Poetae Christiani,
quod Beda citat ubi ait: Ast alii pictus
accendunt lumina cereis. Tum etiam quia
ad syllabae rationem altero i omnino
opus est.
reijcit AR. 5: 421
reijce illam sc. agnum. G. 3: 389
 Hinc *reiculas oves* appellabat Opilio,
 quas in grege minus idoneas removere
 solebat, quia essent aut aetate, aut
 morbo graves.
reijcit. AR. 10: 473
reijciant. AR. 11: 619
reijciantem. AR. 5: 470. *ejectantem* scrip-
 tum invenio in codicibus Macrobia-
 nis, ubi hoc carmen citatur.
reijciti armis. AR. 11: 630
relabens. AR. 10: 307

Notandum sane finitum esse verbum
 hoc participio, sicut in tertio: *Progre-*
dior portu, classes & litora linguens.
 Quod notat Servius rarum apud Lati-
 nos esse, & apud Graecos vitiosissim-
 um.
relatam classem. AR. 1: 390. Vide *reiligio*.
relatm. AR. 9: 595
relatum. G. 1: 458
relaxat. G. 1: 89, 419
relegant in sola pascua. G. 3: 212
relegare, & relegatio verba sunt Juris
 civilis. Est autem genus poenae, quam
 hodie *Confinar* dicimus.
relegat. AR. 7: 775
relegens. AR. 3: 690
relicta. AR. 2: 108. 3: 440. 9: 8, 222
relictae. AR. 9: 290
relictam. G. 2: 406. AR. 5: 612
relictas. AR. 3: 123
relicti. G. 4: 127. verbum Juris civilis
 est *relinquere*. AR. 2: 357, 454
relictiis. G. 2: 210. AR. 2: 351. 3: 190.
 4: 82. 5: 171. 8: 109. 11: 500. 12: 443
relicto. AR. 2: 657. 5: 321. 12: 736
relictum. E. 6: 43. AR. 2: 28. 4: 507.
 6: 509
religatos. AR. 9: 352
relegavit. AR. 7: 106
reiligio. G. 1: 270. AR. 2: 151. 3: 363.
 8: 349. N. tr. 5: 12: 182
 Carminum scriptores, per Metaplas-
 mi licentiam, quae Parenthesis dicitur,
 ut numeris dictio obsequatur, conso-
 nantes geminare solent, praesertim ut
re praeposito alioqui brevis, posito in-
 tendatur, ut in *Religioso, Reliquiae,*
Repperi, Reppull, Restant. Cujus rei
 exempla extant apud poetam. Sic in
Reddunt, Relatns, Refficit, Religio.
Lucret. Reddunt Venas. Et, redduntam
Daedala tellus. Idem, Id rursum coeli
vellatum templa receptant. Idem, Nan-
quam reliquo reparari tempore possit. At
Perfius, Haec reliqua accipito. Terent.
in Phormione, Quod ab illo allatum est,
sibi esse id vellatum putet. Ubi Donatus
ait, & geminavit li: ut Reliquias Da-
naum: est enim Senarius Jambicus. Ex-
empli Lucretiani, ut Refficit legitimus
prima longa positione, in mentem non
veniebat, cum haec diceremus, & forte
Index in Poetae a nobis aberat. In-
veniuntur etiam, qui in proppagine, de
quo etiam suo loco diximus, p p
geminasse veteres poetas tradant, quem-
admodum in Seculo ee, cum harum
primas syllabas producerent. Ut qui
hac ratione in ea voce diphthongum ae
scribunt, male omnino sentire Pontano
videantur. Similiter (ut puto) Terra,
Littus, Littora, Quattmor, Juppiter, in
metro geminant consonantes, ut prima
producat positione, quae naturaliter
brevis est. Quamobrem in oratione
quinque haec postrema simpliciter con-
sonante scribenda sunt, sicut superiora il-
la quae diximus. Vid Repperi.
reiligione. AR. 2: 188, 715. N. tr. 5: 3:
 409. 7: 172, 608. 8: 598

reiligiosa Deorum limina. AR. 2: 365
Religiosa quae loca, quae *Sacra* quae-
 ve *Sacra* proprie appellantur, ex Jure
 consultis pete. Sed illud Martialis ju-
 ris interpretis hic adscribendum. Is
 Digestorum lib. 1. sub tit. De rerum
 divisione, sic ait: *Cenotaphum quovis*
magis placet esse locum religiosum: sicut
refis est in ea re Virgilius. Haec tenus il-
le. Maronis autem locus est Aeneidos
2: 301. ubi ait, Solennis tam forte do-
pes. Et reliqua, quae illic leges.
relines. G. 4: 229
relinquam. AR. 1: 436. 12: 62
relinquat. AR. 4: 415, 432. 5: 326. 6: 841
relinquens. G. 3: 438. AR. 11: 830
relinquere. AR. 4: 281
relinquet. AR. 7: 361
relinqui. AR. 2: 659. 4: 466. 8: 216
relinquit. G. 1: 35. 3: 519. AR. 3: 446.
 7: 7. 9: 332. 11: 628. 12: 470
relinquo. G. 4: 148. 328. AR. 3: 10. 10:
 855. 12: 818
relinquor. AR. 2: 678
relinquor. G. 3: 547. 4: 104, 237. AR.
 3: 244. 4: 155. 5: 316, 472. 6: 444, 48:
 125. 9: 357. 10: 604
relinqui. AR. 4: 315. 5: 650. 9: 390. 10:
 673. 12: 809
relinqui. E. 1: 15, 31. 5: 35. 8: 91. AR.
 3: 57, 308, 568. 4: 129, 277, 495. 5:
 517. 6: 512, 735, 746. 7: 123, 600. 8:
 67. 9: 475, 657. 10: 820. 11: 1, 113,
 637, 819, 845. 12: 159, 382, 842
relinquias. AR. 1: 30, 598. 3: 87. 4: 343.
 5: 47, 787. 6: 227. 7: 244. 8: 356
relnocent. AR. 2: 312
relnocenti. G. 4: 301
relaxit. G. 4: 385. AR. 12: 300
rem. AR. 3: 179, 287. 6: 845, 857. 9:
 154, 232. 11: 343
remabo. AR. 11: 793
remassum. AR. 2: 95
remensio. AR. 2: 181. 3: 143
remetior. AR. 5: 25
remi. AR. 1: 104. 5: 120, 305
remige. AR. 4: 588. 5: 116
remigiis. G. 1: 202
remigio. AR. 1: 301. 5: 280. 8: 80, 94.
remigium alarum. AR. 3: 471. 6: 19
 Lucret. AR. 6: 327. *Remigii obitae pen-*
narum vela remittunt. Haec Translatio
 tam poetica est, ut Quintilianus in a-
 gendo hac se non usurum fateatur, si-
 cut nec *Pastorem popuorum*, quod Ho-
 merus dixit, *ωρηνα λαον*. Quod au-
 tem ait, de apibus dictum, id non in-
 venio apud Virgil.
remissatur. AR. 10: 782
remis. G. 1: 254. 2: 503. AR. 3: 207,
 560, 563, 668. 5: 15, 114, 136, 143, 153.
 N. tr. 5: 189, 222, 271, 837. 6: 320. 8:
 58, 108, 690. 10: 195, 294
remisit. G. 1: 202. AR. 2: 543. 9: 818
remissas. AR. 5: 99. 11: 239
remittant. AR. 12: 390
remittat. AR. 11: 346, 359
remittent. G. 4: 536
remittit. G. 2: 218. 4: 36. AR. 10: 839.
 12: 429

IN VIRGILIUM.

remitto. AE. 9: 419. 10: 492. id est, concedo. 828. N. II. 5: 12: 833
remittunt. AE. 9: 635. 11: 206. 12: 299
Remo fratre. AE. 1: 292

Quantquam huic nomini pauci nunc aspirant, majores tamen nostri familiarissime id faciebant.

remo. AE. 8: 89
r. movet. AE. 1: 261. 7: 402
remorum. AE. 9: 211. 10: 306
remos. AE. 1: 552. 3: 510. 4: 399, 594. 5: 209, 663, 753. 10: 290
remotae. AE. 1: 216, 723
removet. G. 1: 131
removet. G. 3: 45. AE. 6: 99. 9: 504. 12: 722, 928
removetur. AE. 11: 812
Remuli. AE. 9: 633. 11: 636
Remulo. AE. 9: 360, 593
remum. AE. 6: 233
remurmurat. AE. 10: 291
Remus. G. 2: 533. AE. 3: 384
remurabat. AE. 3: 717
renatis. AE. 6: 600
renidenti. G. 2: 281
renovare. AE. 2: 3, 750
rens. AE. 4: 45. 5: 24, 56. 7: 273, 370. 12: 188
rependam. AE. 2: 161
repensans. AE. 1: 239
repens. AE. 12: 313
repente. G. 3: 472. AE. 1: 586, 594. 2: 380, 465. 3: 90. 5: 315. 7: 27, 399. 8: 238, 247, 388, 525. 9: 19. 10: 40
repercutissim. AE. 8: 23
reperire. AE. 5: 807. 9: 195

Hinc Repertorium apud veteres juris interpretes, quod hodie passim Inventionarium dicimus, etiam iureconfultos imitari, qui frequentius inventionarium usurpant. Julianus de administratione tutorum, vel curatorum, L. Tutor: Tutor, inquit, qui Repertorium non fecit, quod vulgo Inventionarium appellatur, dolo malo fecisse videtur, nisi forte aliqua necessaria & iustissima causa allegari possit, cur id factum sit. Si quis igitur Inventionarium dolo non fecit, in ea conditione est, ut teneatur in id, quod pupilli interest, quod ex iurejurando in litem aestimatur. Nihil itaque agere ante Inventionarium factum eum oportet, nisi id, quod dilationem nec modicam expectare possit. Ulpianus De suspectis tut. & cur. L. Tutor: Tutores, inquit, qui Repertorium non fecerunt. Imp. Arcadius & Honorius Eusebiano Praefect. Praet. in haec verba rescripserunt: quae verba in Justinianum codicem relata sunt, sub titulo similiter De administratione tutorum & cur. Tutores, vel curatores, inquit, mox cum fuerint ordinati, sub praesentia publicarum personarum, Inventionarium veram omnium & instrumentorum solemniter facere curabunt. Justinianus quoque eodem suo Cod. Tit. de Curatore furiosi & prodigi, Constitutio- nem, quam ad Julianum Praef. Praet. scripsit, quater meminit Inventarii: qui de Iudae, & Syllabus, & Tabula,

& Graece Ἰαρχοῦ, vel ἄλλως dici potest, ut in Comment. de lingua Latina ostendimus.

reperis. G. 4: 443
reperias. AE. 4: 692. 6: 718
reperitae, sc. apes. G. 4: 43
reperit. E. 2: 40. G. 2: 350
reperitis. AE. 4: 128. 6: 610
reperito. AE. 9: 452
reperitorem. AE. 12: 829
reperitorem. AE. 7: 772
reperitum. AE. 6: 145. 7: 507
reperitus. AE. 6: 343
reperitum. AE. 10: 36
reperitum. AE. 2: 178
reperitur. AE. 7: 371
reperitens. G. 4: 286. AE. 1: 372. 3: 436
reperitens. E. 7: 39
reperitensem. AE. 12: 439
reperitit. AE. 7: 241
reperitit. G. 1: 39
reperito. AE. 2: 749, 753. 3: 184. 7: 123
reperitunt. G. 2: 329
replebas. AE. 2: 679. 4: 189. 7: 502
replenda. AE. 11: 380
repleti. AE. 5: 806
repletis. G. 2: 235
replevit. AE. 7: 502
reponam. AE. 11: 594
reponas. E. 3: 54
repones. G. 1: 167. 2: 231
reponet. G. 2: 202
reponi. AE. 8: 175
reponimus. AE. 3: 231
reponis. AE. 1: 253
reponit. G. 3: 76. AE. 5: 619. 12: 878
reponite. AE. 7: 134
repono. AE. 5: 484
reponimus. G. 2: 416. 3: 403. N. II. 5: 5. V. ponere, 4: 177, 378. AE. 4: 392, 403. 5: 752. 6: 220. 9: 502
reporant. G. 3: 375. AE. 7: 285, 574. 11: 511
reporat. G. 1: 275. AE. 2: 115. 7: 167. 11: 764
reporant. AE. 9: 193
reporcent. AE. 2: 139
reporcere. AE. 7: 606
reporiti. AE. 12: 2
reporit. AE. 10: 374. 11: 240
reporcite. AE. 12: 573
reporcio. AE. 6: 530
reporcunt. AE. 8: 495
reporcae. G. 3: 527
reporcas. AE. 3: 364. 6: 59
reporcio. AE. 11: 149
reporci. AE. 6: 655
reporsum. AE. 1: 26
reporit usus. G. 2: 22

Ausonius indifferenter posuit: *At qui considerat, postquam non reperit aurum, Apertis calle, quem reperit, laqueum. Ovid. re contraxit, dum in Heroidibus ait, Quisque ferus repuli doctis medicatibus ignes.*
reppallit. G. 4: 233. AE. 4: 214. 7: 450. vide religio.
reppressit. G. 1: 132. AE. 2: 378. 10: 686. 12: 939
reppugnans. AE. 12: 749

reppulsi. AE. 2: 13
reppulsum. AE. 2: 545
requi m. AE. 4: 433. 12: 241
requierunt. E. 8: 4
requies. G. 2: 516. subaudi est, vel datur, vel sit. *Nec mora, nec requies.* 3: 110. AE. 5: 458. 12: 553. supple sit, vel datur. Est autem semivertus Lucr. ex 4. *Nec mora, nec requies inter datur ulla finendi.*

requies. f. erit. AE. 3: 393. 8: 46. 9: 482
requies. AE. 6: 600. 12: 58
requiesce. E. 7: 10
requiescere noctem hanc mecum poteris. E. 1: 80

Aruianus Messus Elocutionum libello, hoc exemplo probat, *Requiesce illud tempus, eleganter dici.* Auctor Charisius.

requiescunt. G. 1: 82
requievit enim donec, &c. AE. 2: 100
Observandum quemadmodum *Requies* & *Requiesce* gaudent *Nes* particula praecedente.
requiras. G. 2: 227. 3: 70. AE. 2: 506
requirat. AE. 2: 390
require. AE. 3: 170. 6: 366
requirit. AE. 6: 710. 7: 460
requirunt. AE. 1: 217. 7: 625. 9: 223
revere. AE. 3: 381. 7: 437
revis. AE. 6: 97

rerum. cum substant. E. 6: 36. G. 2: 490. 4: 3, 382, 441. AE. 1: 204, 278, 282, 342, 462, 641, 672. 3: 294. 4: 232, 272. 7: 37, 44, 600. 9: 131, 173, 188. 10: 40, 100. 11: 11, 310. 12: 665, 829. cum diversis adjunct. AE. 1: 178. 4: 267. 5: 714. 8: 550, 730. 10: 666. 12: 227, 589. cum comparativo, aut superlat. G. 1: 416. 2: 534. AE. 7. 602. 9: 279. res. in nominativo singular. E. 3: 54. AE. 1: 268, 450, 515, 563. 2: 196, 322. 9: 320. 10: 861. 11: 14. in nominativo plur. G. 2: 174, 343, 498. AE. 2: 709, 783. 7: 592. 12: 148, 203. in accusativo. G. 4: 240. AE. 1: 229, 526. 3: 1, 54. 5: 638, 690, 4: 267. 8: 100, 471, 626. 9: 723. 10: 14, 88. 12: 43

rescindant. AE. 12: 390
rescindere. G. 1: 280. 3: 453. AE. 6: 583
rescindit. AE. 9: 524
rescantur. G. 2: 78
resedit. AE. 1: 506. 2: 739. 5: 180, 290. 7: 27. 8: 232, 503
reserare. AE. 12: 584
reserat. AE. 7: 613
reseret. AE. 8: 244. N. II. 1
reservant. AE. 8: 575
reservas. AE. 5: 625
reservent. AE. 8: 484
reservo. AE. 4: 368
residans. G. 2: 480
resident. AE. 9: 643
resideret. AE. 5: 702
resides. AE. 1: 722. 6: 813. 7: 693
residant. AE. 6: 407. 8: 467. 9: 539
resignat. AE. 4: 244
resistant. G. 4: 455
resistat. AE. 2: 199

ref-

INDEX ERYTHRAEI

- refulsis*. G. 3: 502. 4: 424. AE. 4: 76. 7: 586. 11: 710
refulsus. AE. 2: 335
refulsus. AE. 3: 457
refulverre. AE. 2: 157
refulverat. AE. 4: 695
refolvit. G. 1: 44. 302. 4: 452. AE. 3: 370. 6: 29. 422. 8: 591. 9: 517
refolvo. AE. 4: 27
refolva. G. 4: 225
refolmans. E. 2: 13. 7: 13. G. 2: 328. 3: 338. AE. 12: 607
refonantia. G. 1: 358. AE. 3: 432
refonare. E. 1: 5. G. 1: 486
refonat. AE. 4: 668. 5: 228. 7: 12
reforbens aestiva saxa. AE. 11: 627
Quia Lucret. in 6. dixerat: Praeterea magna ex parte mare montis ad ejus Ralices frangit stultus, aestivae reforbet.
reforbat. AE. 1: 603. 11: 630
reforsus. AE. 7: 547
reforsus. E. 8: 102
reforsus. AE. 2: 741
reforsus. E. 1: 28. 30. G. 4: 491. AE. 9: 389. 12: 671
reforsus. AE. 2: 615. 4: 275. 7: 454. 12: 43
reforsus. AE. 5: 3
reforsus. G. 1: 425
reforsus. AE. 3: 593
reforsus. AE. 2: 564
reforsus. AE. 4: 225. 236. 5: 168. 689. 6: 548. 8: 697. 10: 666
reforsus. AE. 5: 666. 6: 734. 10: 269
reforsus. AE. 9: 813
reforsus. AE. 12: 741
reforsus. E. 10: 8. G. 2: 64. AE. 1: 589
reforsus. E. 10: 8. G. 2: 64. AE. 1: 585. 12: 741
reforsus. E. 7: 5
reforsus. E. 8: 62
reforsus. G. 1: 47. AE. 6: 23. 474
reforsus. AE. 12: 18
reforsus. G. 3: 491. AE. 2: 376. 5: 706. 6: 44. 82. 7: 86. 92. 102. 9: 134. 369. 635. 10: 33. 11: 227. 240. 294. 12: 111
reforsus. AE. 12: 757
reforsus. AE. 6: 799
reforsus. nomen. AE. 6: 344
reforsus. E. 1: 45. AE. 6: 672
reforsus. AE. 10: 29
reforsus. AE. 1: 679
reforsus. AE. 7: 271
reforsus. AE. 11: 161
reforsus. AE. 1: 556. 2: 70. N. II. 5: 142. 4: 324. 10: 367. 12: 793
reforsus. AE. 5: 698
reforsus. E. 5: 47. AE. 2: 686
reforsus. G. 4: 490. AE. 1: 588
reforsus. G. 2: 272
reforsus. AE. 6: 846
reforsus. AE. 5: 150. 8: 305. 10: 330
reforsus. G. 4: 50
Pulchre dictum, ut notat Macrobius lib. 6. cap. item 6.
reforsus. AE. 1: 476. 3: 624
reforsus. AE. 4: 531
reforsus. AE. 1: 206
reforsus. G. 3: 253
reforsus. AE. 9: 461
reforsus. AE. 12: 374
retentat. AE. 5: 278
retentat. AE. 4: 119. 5: 65
retentat. AE. 1: 356
retentat. AE. 12: 763
retia. E. 3: 75. 5: 60. G. 1: 307. 3: 413. AE. 4: 131. 10: 710
retinacula. G. 1: 265. 513. AE. 4: 580
retinere. AE. 5: 669
retinet. AE. 8: 498. 10: 308
retorquens. AE. 8: 460
retorsit. AE. 12: 485. 841
retorto. AE. 12: 400
retro. AE. 10: 396
retro. AE. 12: 889
retro. AE. 7: 694
retro. AE. 12: 11
retro. AE. 10: 307
retro. AE. 5: 709
retro. G. 1: 200. 4: 495. AE. 2: 169. 378. 713. 3: 496. 686. 4: 489. 9: 392. 539. 794. 797. 10: 573. 11: 627. ut plurimum in fin. carn.
retro. AE. 5: 428. 10: 7
Utrobique Re brevis, ad exemplum Lucretii. Ipsam, sequere retro partem petere ora priorem. Sic Retro fugit Anfidus undas Adriacas. AE. 11: 405
retrosus. AE. 3: 690
retrosus. AE. 5: 598. 8: 343. 11: 290. 426. N. II. 5.
Catullus Re corripuit; Si reditum retulisset is, aut in tempore primo.
retro. G. 2: 301
retro. AE. 8: 37
retro. AE. 4: 427. 545
retro. AE. 9: 562. 12: 787
revertens. G. 1: 274. 4: 132
revertentes. G. 1: 427
reverti. G. 2: 312. AE. 2: 750. 3: 101. 5: 130. 6: 720. 751
revertor. AE. 11: 410
revinculum. AE. 2: 57. 4: 459
revinxit. AE. 3: 76. 12: 847
revirescere. G. 2: 313
revivam. AE. 2: 669
revivam. AE. 6: 750
revivas. E. 7: 67
Revivitar plebecula, quia & Vivitar. Sed corruptius Arvivitar; sicut Arvosar, pro Refosar.
revivens. AE. 11: 426
revivere. G. 1: 414
revivere. G. 4: 547
revivere. G. 4: 396. 553. AE. 1: 415. 3: 318. 4: 396. 6: 899. 8: 546
revivo. AE. 2: 760. 795
revivunt. AE. 6: 330
revocabat. AE. 5: 167
Bar longa est quia, quod tradit Martianus Capella, s finalis ad libitum ponitur, ut explodendi omnino sint, qui imperite syllabas metuentes, et carmini inveniunt. Nam Virgilianum non sapit, Et ecce. Similiter illic, Illis in ossa cerebro, In incepte additur.
revocabo. AE. 7: 40
revocant. AE. 1: 214
revocare. G. 3: 262. AE. 3: 451. 6: 128
revocat. AE. 9: 125. N. de Impropr.
revocate. AE. 1: 202. 9: 261
revocato a sanguine Tencri. AE. 1: 235
Id est, Renovato: quippe qui jam propemodum extinctus erat. Sermonis Latini ignari, vulgari (puto) & frequentati voce decepti, qua quidquid retractatur, passim Revocari, dicitur, pro eo quod esse debet Abrogare, sive derogare legem, ipsi Revocare dicunt: cum tamen sit Revocare, ut tradit Varro De lingua Latina, rursus in cor vocare, hoc est, renovare. Quod ita esse, Virgilianis exemplis patet. Et Juvenalis de Domitiano, qui legem Juliam jam desuetudine antiquatam, dormientemque excitaverat, sic inquit, Quis tunc leges revocarat amaras Omnia, atque ipsi Veneri Martisque timendas.
revocatum. AE. 5: 476. 7: 769
revocaveris. G. 4: 88
revocant. AE. 10: 840
revocatur. G. 4: 282
revolvant. G. 1: 361
revolvens. AE. 9: 391
revolvere. AE. 10: 61
revolvor. AE. 2: 101
revoluta. AE. 4: 691. 6: 449. 10: 256
revoluta. AE. 10: 660. 11: 627
revolutaque pensa. AE. 9: 476
Claud. De raptu Proserp. 3: hoc carmen ita est acmulus: Attritusque manum radios, projectaque pensa.
revolutus. AE. 5: 336. 11: 671. dicitur & Volvutus in eodem sensu, sicut Volvitur.
revocentem. AE. 5: 182. alibi *rejectionem*.
reus voti. AE. 5: 237. N. de Impropr. *Leges Damnabis votis, Et Faciat vota, Et Voti reus. Idem Macrobius Sat. 3. cap. 11.*
revulsus. AE. 5: 858
revulsam. AE. 12: 98
revulsus. AE. 8: 691
revulsus. AE. 8: 262
revulsam. G. 4: 523. AE. 6: 349
revulsus. AE. 4: 515. 5: 270
rex Eridanus. G. 1: 482. 2: 98. AE. 1: 52. 3: 80. 353. 375. 8: 102. 185. 307. 313. 469. 481. 9: 327. 10: 655. *Aeneas*. AE. 1: 544. 575. 6: 55. 7: 220. *Latini*. 7: 45. 81. 423. 432. 556. 9: 274. 327. 388. 11: 113. 231. 238. 301. 12: 657. *pater atque hominum*. AE. 1: 65. 2: 648. 10: 2. 743: in vocativo. 1: 241. 2: 77. 7: 213. 10: 542. 11: 294. 344. 12: 344. de Jove. 3: 375. 5: 533. 10: 112. 621. 12: 140. 791. 851
rexit. AE. 5: 868
Rhadamanthus. AE. 6: 566
Rhaetica. G. 2: 96
Rhammete. AE. 9: 452
Rhammetem. AE. 9: 325
Rhammetis. AE. 9: 359
Rhea Sacerdos. AE. 7: 659
Poeta imitacione Callimachi primam produxit. Nam ille apud Graecos syllabam alioqui brevem additione, longam diphthongo fecit, Hymno de Aes, vs: 10. 'Ev di en Hapieris Pub rima.
Et

Et versu 28. Καὶ ἰὸν ἀμνηστὸς ὄρχουτο
 φάτο ἄβρῖα Ψῦν. Nam eodem in Hym-
 no semel dixit, Ἀβρῖς ἴων ῥίπουδ' Ψῦν.
 Ut imperite tradant nonnulli, frequen-
 tius corripit, etiam si Nalō Factorum 4.
 dixerit, *Saepe Rheia quæstia est.* Nam
 Prudentius maluit imitari Virgilium:
Est Rheia sacram lascivii Martis amore.
Rhemi. AE. 9: 330
Rheni. E. 10: 47
Rhemus. AE. 8: 727
Rhesi. G. 4: 462. AE. 1: 469
Rhipæas. G. 1: 240
Rhipæis. G. 4: 518
Rhipæo. G. 3: 382
Rhipæus. AE. 2: 339, 394, 426
Rhodia. f. *uvæ.* G. 2: 102
Rhodape. E. 6: 30. 8: 44. G. 3: 351
Rhodopias arces. G. 4: 461. vide *Insulae*
Ionio. Et *Qui amant.*
Rhodopen. G. 1: 332. 3: 462
Rhoëo. G. 10: 861
 Rhoëus *ῥωαὶ τὸ πῖσιβας*, quod est e-
 mico. Equi Mezenii nomen est, ut
 apud Homer. Iliados 16. & 19. Xan-
 thus & Balus Achillis: & in 8. Xan-
 thus, Podargus, Aethon, Lampus He-
 ctoris. Imitatur autem in hoc quoque
 eundem Poëtam, qui libro 19. supra
 citato, Achillem verbis suos equos a-
 nimantem inducit: apud quem Xan-
 thus vocalis a Junone redditus, etiam
 domino respondet, ut illic cum volup-
 tate legimus. Quin & in 17. ipsi im-
 mortales a Jove facti, etiam lachrymas
 emittunt. Celebratur & Cyllarus, Ca-
 storis equus, a velocitate dictus: de
 quo 3. Georgic. *Talis Amyclæi domitus*
Pollicis habentis Cyllarus. Nam hic Pol-
 lucem ipsum omnino pugilem pro fra-
 tre Castore, quem ex 3. Iliados equum
 domitorem fuisse constat, poetice
 accipimus; & venisse, quando & il-
 los alterna se morte redimere fabulan-
 tur. Et quoniam Martis equi quoque
 celebres memorantur, *Δίμῳ καὶ Θέ-
 λεῳ*, quorum meminit & Homerus
 tum alibi sæpe, tum Iliados, subjun-
 xit Maro, & *quorum Graji meminere*
Poëtae, Martis equi bijuges & magni
currens Achillis. Ubi obiter adnotan-
 dum, Servium *Currus* accipere in
 recto, Ait enim, *Pro equis, Balus, &*
Xanthus. Licet apud cum in inemen-
 datis codicibus *Baliarchus* legatur. Po-
 test tamen & genitivus esse *Currus*,
 quem *Bijuges* regat. Nam & Achilles
 biga ut plurimum utebatur, junctis sc.
 Balio, & Xantho equis, quos ante di-
 ximus, immortalibus. Hos Podarge
 mater equarum rapidissima, dum per
 florea prata pascetur, ad Oceanum
 ex Zephyro genuit, ut idem canit Ho-
 merus: quamquam in 16. Iliados Au-
 tomedon Achillis auriga iis quoque ter-
 tium, Pegafium nomine, loco tamen
 extremo jungat, & mortalem quidem
 equum immortalium equorum comi-
 tem, quem Achilles egregium evensa
 Eëtionis urbe abduxerat, ut apud eun-

dem Homerum discimus; qui item Eu-
 meli equas suo praeconio nobilitavit:
 nec minus divitis Dardani Jovis filii
 trium millium equarum armentum,
 atque praeipue ex his duodecim pul-
 los patre Borea genitos. Quin de Rhesi
 equis praestantissimis in 10. dixit,
ἄκνυτροπος χίβρος, Δούλιος δ' ἀμνηστὸν ἰκνοῖν.
 Quem verum integrum ad Turni equos
 Maro transtulit: *Qui candore nives an-
 tevent, curvisq; arvas.* Nobilium equo-
 rum exempla quaedam indicat Plinius
 lib. 8. cap. 42. & nos plura in libel-
 lo, quem Equum inscriptimus. Sane
 commentum hoc vocalium equorum,
 ac immortalium, vernacula poetarum
 Muia audacius aemulara est: quippe
 quae Heroum suorum generosissimos e-
 quos propriis nominibus fabulosius e-
 tiam decantavit, ut Rholandi Briglia-
 dorum, & Veggiantinum, Bajardum
 Rainaldi, Rubricanum Argalifac, Hip-
 pogryphum Rugerii, Frontinum & Fra-
 talatum Sacripantis, Rondelium Oli-
 verii, & aliorum aliis nominibus alios.
Rhoëta. AE. 10: 399
Rhoëtas. AE. 3: 108
Rhoëtia. AE. 5: 646
Rhoëtius. AE. 12: 476
Rhoëto. AE. 6: 505
Rhoëtus. AE. 10: 402
Rhoëti. AE. 10: 388
Rhoëtia. G. 2: 96
Rhoëtam. G. 2: 456. AE. 9: 344, 345
ridens. E. 6: 23
vident omnia nunc. E. 7: 55
 Lucret. 5. *Præsertim cum tempestas ri-
 debat, & anni Tempora pingebant viri-
 dantes floribus herbas.* AE. 5: 182
videnti acantho. E. 3: 20. lege Macr.
 Sat. 6. cap. item 6.
rigabat. AE. 6: 699. 9: 251
rigat. AE. 7: 738. 11: 698. 12: 308.
 dixit & irrigat, tribus locis.
rigebant. AE. 5: 405
rigentem. AE. 1: 648. 8: 621
rigentes. AE. 11: 72
rigescunt, sc. *frigore.* G. 3: 363. N. tr. 5
riget. AE. 4: 251
rigida. AE. 10: 346
rigidam. G. 2: 316. N. tr. 5
rigidas. E. 6: 28, 71
rigido. AE. 12: 304
rigidum. G. 1: 508
rigor. G. 1: 143
rigui. G. 2: 485. ut, *irriguum fontem.*
rims. AE. 8: 392
rimsanti. AE. 7: 508. N. tr. 5
rimsantur. G. 1: 384. *inhabitant inter-*
pretatur. N. tr. 5: 534
rimsatur. AE. 6: 599. N. tr. 5: 11: 748.
 N. codem.
rimsique fatiscunt. AE. 1: 123
 Hinc *grimsam*, addita g, quod ple-
 numque fit, vetulam per epitheton Ve-
 neti appellant, cui frons rugis arata sit.
Rimas autem, quas vulgo dicunt, hoc
 est versus Homoeoteleutos, quasi rhy-
 thmos appellamus.
rimsa. G. 4: 45. AE. 6: 414
 R II

ripa. G. 3: 144, 151. 4: 23. AE. 7: 495.
 8: 28. 12: 752
ripae. E. 3: 94. G. 3: 555. 4: 121, 527.
 AE. 6: 314, 386, 410. 7: 106. 8: 240.
 11: 299. 12: 756
ripam. AE. 6: 375, 425
riparum. AE. 6: 674
ripas. E. 7: 12, 52. G. 3: 15. 4: 459. 6:
 305, 319, 327, 712. 7: 201. 8: 63. 9:
 105. 10: 114
Riphaeo. AE. 3: 382. vide *Rhipaeco.*
ripis. G. 2: 414. 3: 430. AE. 1: 498. 7:
 33. 8: 57. 9: 118. 680. 10: 363, 806.
 11: 548
ripis abrumpannt vincula, id est, *litore.*
 AE. 9: 118
 Hinc popularis sermo *arrivar* pro
 eo, quod Latini dicunt *appellere*: & *ri-
 var* pro finire, quia cursus navigationis
 fit confectus, *cum reduces flant litore*
pappes. Quod autem dicimus *river* pro
 peringere, a rivis fortasse deductum
 est, qui, quo perveniant, deducuntur.
risere. E. 3: 9. 4: 62. AE. 5: 181
risit. AE. 4: 128. 5: 358
risu. E. 4: 66. G. 2: 386
rise. G. 2: 393. AE. 3: 36, 107, 546. 4:
 555, 638. 5: 25, 77. 6: 145. 7: 5, 93. 8:
 60, 69. 9: 352. 10: 254. 12: 213
ritu. AE. 7: 741. 11: 611. sic *more fe-
 vas.* & similia.
ritus. AE. 12: 836
ritus. E. 10: 29. G. 1: 132. 4: 120. AE.
 6: 674. 7: 683. 8: 445. *sudor fluit un-
 dique rivis.* AE. 5: 200
 Sic in 9. *Spumantis sanguine rivos:* &
 in 11. *sanguinis ille vomens rivos.* Simi-
 liter, *Flumen,* & *undam* de copioso
 sanguine dixit, ut in 9. *Volvitur ille vo-
 mens calidum de pectore flumen.* Et in fi-
 ne ejusdem libri, *Tum toto corpore sudor*
*Liquitur: & piceam (nec respirare pote-
 flas) Flumen agit.* Et in eodem alibi,
*reddit specus atri vultus undam spuman-
 tem.* Item de ingenti multitudine, in
 2. Georg. *Mane salustantum totis vomit*
acclibus undam.
rivo. E. 5: 47. AE. 8: 101
rivos. E. 3: 111. G. 1: 106, 269. 9: 456.
 11: 668
rivos argenti, acrisque metalla. G. 2: 165
 Vulgo *Minere*, & fere pro eodem
Filoni. Utitur autem hic ejusdem rei
 omnibus vocabulis, ut conquisitus dici
 non possit. Nam *rivos* metaphoricum
 dixit, *Metalla* Graece, Latine & pro-
 prie *venis.*
rivum. E. 8: 87. AE. 3: 350
rivos. G. 4: 19
robora. G. 1: 175. 2: 177, 305. 3: 377.
 420. AE. 2: 482. 4: 399. 5: 698, 753.
 7: 610. 8: 518. 11: 137
robore. G. 2: 25, 64. 3: 332. AE. 2: 260,
 639. 4: 441. 5: 681. 6: 214. 8: 315. 11:
 326, 553, 893
roboreibus. AE. 2: 186
roboris. AE. 12: 783
robur. G. 1: 162. 3: 235. AE. 2: 230. 6:
 181. 8: 221. 10: 479. 11: 174, 368
robusta. G. 1: 219

INDEX ERYTHRAEI

- robustus arator*. E. 4: 41. *fosfor*. G. 2: 264
 Lucret. in 5. *Nec robustus erat curvis
 moderator aratri Quisquam*. Et in 6. *Et
 robustus item curvis moderator aratri Lan-
 guebatur*.
rogatus. AE. 7: 229. N. II. 5
roganti. E. 10: 21
rogantes. AE. 8: 120. II: 101
roganti. AE. 2: 149
rogaret. E. 5: 88
rogavi. AE. 8: 376
rogis. AE. 10: 520
rogis. G. 4: 477. AE. 6: 308
rogitans. AE. 1: 750
rogitatus. AE. 10: 839
rogo. AE. 8: 383
rogos. AE. 4: 646. II: 189
rognum. AE. 4: 640
rogus. AE. 4: 676. N. tr. 4
Roma. G. 2: 534. AE. 5: 601. 6: 781. 7:
 603, 709
 Triplex Romae urbi fuisse nomen,
 proditum est: unum hoc, quo utimur,
 pervulgatum: alterum, quod arcanum
 fuit, unde Amarylida suam, quae a-
 morem proprie significat, in Bucolicon
 carmen poeta detorfit: tertium sacrifi-
 cii debium, de quo vocabulum Flor-
 alibus impositum, quod Anthusum
 Graece Philadelphus interpretatur, a
 quo haec discimus. Id tu Latine vel
 Florentem, vel aptius fortasse Floram,
 aut Florentiam vertes. Vide *Urbem*.
Romae. AE. 1: 7. 12: 168
Romam. E. 1: 20, 27. G. 1: 466. AE.
 8: 635
Romana. G. 1: 499. 2: 176. AE. 4: 275.
 6: 870. 8: 99, 714. 12: 827
Romanae. G. 2: 498. AE. 8: 313. 12: 166
Romanam. AE. 1: 33. 6: 857
Romanas. G. 1: 490. AE. 4: 234
Romane. AE. 5: 123. 6: 851
Romani. AE. 6: 810
Romanis. G. 2: 172. AE. 10: 12
Romano. AE. 8: 338, 361
Romanorum. AE. 8: 626
Romanos. G. 2: 148. AE. 1: 234, 277,
 282. 6: 789
Romanum. G. 3: 148
Romanus. G. 3: 346. AE. 9: 449
Romula. AE. 6: 876
Romule. G. 1: 498
Romuleo. AE. 8: 654
Romulidis. AE. 8: 638
Romulus. AE. 1: 276. 6: 778. 8: 342
vorabans sanguine. AE. 8: 645
Goccalavano, non leviter, sed abun-
 de. Nam Ros pro levi aspergine inter-
 dum sumitur per metaphoram, inter-
 dum pro copia ingenti humoris, et
 exempla statim sequentia indicant.
 Vide etiam *Irrorat*.
vorantes. AE. 11: 8
vorantis. AE. 3: 567. 12: 512
vorae cicadae patientur. E. 5: 77
 Theocritus in Nomeo, *μὴ σπῆλαις οὐ-
 ρίσταται ὄσπασα ὁ τριτῆς*; i. e. Nunquid
 rorem depauctur, ut cicada? lege Plin-
 ium lib. 12. c. 26.
vera Lathusa. AE. 5: 854. 6: 230
rorem. G. 2: 213. id est, rorem mari-
 num, vulgo etiam *Rosmarin*. Adi
 Plin. & Dioscoridem. 4: 12, 431
roris. G. 1: 385. AE. 12: 339
ros. E. 8: 15. G. 2: 202. 3: 326
 Inde *Rosa* Veneti, addita vocali, ut
rosada ab epitheto, quasi rosida: E-
 trusci *rugjada*. Unde Boccarius, *rugja-
 dose herbe*, id est, manvini roris hu-
 more perfusa: sicut Poeta *rosida ma-
 la*. Petrarca venusta metaphora in
 rhythmis vernaculis dixit, *rugjadosi ec-
 chi*. Quod alibi *Lagrimosi*.
rosa. AE. 12: 69
rosam. G. 4: 134
rosaria Paesii bifera. G. 4: 119
 Ipse in *Rosa*, *Vidi Paesiano gaudere
 rosaria culta*. Propertius, *Vidi ego odo-
 rati vitura rosaria Paesii*. Ovidius *Me-
 tamorph. 15. Lemcastamque petis, septi-
 digne rosaria Paesii*. Martialis, *Paesia-
 nis rubeant acmula labra rosis*. Et ali-
 bi, *Prataque, nec bifero cessata rosaria
 Paesio*.
rosas. G. 4: 268
rosida. E. 4: 30. 8: 37. G. 3: 337. AE.
 4: 700. 7: 683
*rosea cervice refusis, id est, suo flori con-
 colore*. AE. 1: 402
 Poetae tum Graeci, tum Latini, os,
 cervicem, papillas, digitos, roseos di-
 cunt, niveum candorem rubore sangui-
 nis penitus cum venustate diffusum
 significantes, qualis color suaviter ru-
 bet in rosa, non quae Milesia sit, quae
 nimis purpurea ardere quodammodo
 videtur, nec rursus alba, sed quae ut-
 riuque decorem trahit. Haec lingua
 vernacula a colore ipsi corporis, quod
 formosum sit, *incarnatam aut carnafo-
 nam* nominavit: quod corpus hominis
 carnem vulgo appellamus. Plura in Stoi-
 co, nec non libello de Coloribus.
rosta vtra. AE. 7: 712
roscas. AE. 12: 606
rostris. AE. 6: 535. 7: 26
rostra. AE. 2: 593. 9: 5
rostris. E. 5: 17
roscus Phoebus. AE. 11: 913
 Lucret. 5. *Forstian & rosea sol alta
 lampade lucens, &c.* Et in eodem infer-
 rius, *Dum rosea face sol inferret lumina
 mundo*.
rostrata. AE. 7: 186. 10: 301
rostrata. AE. 8: 684
rostris. G. 2: 508. 4: 74. AE. 5: 143, 232.
 8: 690. 9: 119. 10: 295. vulgo *Spirom*.
 Boccarius *Becco de la proda de la Na-
 ve*. Fabula 17
rostra. AE. 5: 187. 6: 397. 10: 157. II:
 756
Becco vulgus, vocabulo Tolosano an-
 tiquo: quamquam id illis gallinacei
 rostrum significaret. Auctor Tranquil-
 lus in Vitellio.
rota. G. 4: 484. AE. 5: 274. 12: 379.
Rota imperativum *ta* longam gerit.
rotas. G. 3: 170. AE. 12: 533
rotam. G. 3: 39, 184. AE. 6: 748
rotantis. AE. 10: 362
rotarum. AE. 2: 235. 6: 616
rotas. AE. 8: 433. 9: 318. 11: 195. 12: 679
rotas. AE. 9: 441. 10: 577
rotis. G. 2: 444. 3: 114, 180. AE. 1: 147.
 10: 594. 12: 77, 671. Paris pro *oro*.
 sic *Carina*, *Luppis*, *Prora* pro navi.
 Figura nulli non cognita.
ruamus. AE. 2: 353
ruat. AE. 4: 669. 10: 22
rubra fistina. G. 1: 266
Rubens, a, um, etiam multi non indo-
 cti inficiantur vocem esse Latinam,
 legimus tamen apud auctores non malca,
 ex uvis nigris fieri vinum forte, e ru-
 beis suave, vulgo *Cerefol*, a colore ce-
 rasi. Ut verbum sit omnino rusticum.
 Nam & bovem rubeum ab aratoribus
 probari discimus. Qualis fortasse est,
 quem hodie Veneti agricolae *Lorum*
 suo vocabulo appellant. *Rubens* igitur
 nec profus idem color est, qui
Ruber a nobis, a Graecis *ῥοῦρος* dicitur.
 Sic & *Ruffum* equum veteres rustici
 nominabant, qui non plane ruberit,
 ut *Ruffus*, sed proxime ad eum colo-
 rem accederet. *Ruffinatum* hodie, quasi
 Sanguinarum, vulgo equiones appel-
 lant. *Ruber* autem, *Rubens*, *Rubidus*,
Ruffus, *Ruffens*, *Fufus*, *Flavus*, *Ru-
 tilus*, *Luteus*, *Spadix*, appellationes
 sunt *Ruffi* coloris, quorum discrimina
 nos diligentius in libello De coloribus
 scribimus.
rubeant prata. G. 4: 306. Sic & *Perre
 rubeant*, a colore qui magis conspi-
 cuus.
rubeat. AE. 12: 77
rubens. E. 3: 63. 4: 29. G. 1: 234, 251
rubens. G. 2: 430. AE. 10: 273. 12: 68
rubentem. E. 10: 27. G. 4: 182
rubentes. G. 4: 47. AE. 9: 270. Id est,
 rubras, purpureas, puniceas. Vide
purpurei cristas, & prunae puniceae.
rubenti. E. 4: 43. G. 2: 319
rubecebat. AE. 3: 521. 7: 25
rubeferre. G. 2: 34
rubebant. AE. 8: 695
ruber. G. 1: 431
rubicunda. scil. *flava*. G. 1: 297
rubigine. G. 1: 495. 2: 220
 Sic Claudian. 3. de Raptu Proserp.
Deficiunt rivus, squalens rubigine praeo.
rubigo mala esset culmos. G. 1: 151
Ru contraxit Ovid. *Metamorph. 8.
 Scabrigus rubigine dentes*. Quem sequen-
 tus Mar. in 2. *Uteris ore aliter, nimis-
 que rubigine captus*. Unde quidam syl-
 labae metuentes, *Aeruginis* imperite re-
 ponunt. Nam & Prudentius in *Psycho-
 machia*, *Condere vagina gladium, no-
 tra rubigo*.
ruber. AE. 12: 66
ruborem. G. 1: 430
rubores. G. 3: 307
rubos. G. 3: 315
rubra. AE. 9: 50. 12: 247
rubrae. AE. 12: 89
rubro. G. 3: 359. AE. 8: 686
rubus. E. 3: 89
rudem. AE. 9: 743

rudentem. AE. 3: 561. 8: 248
 Nafo in Fastis, *Intempestivo cum credit ille sono*. Perius, *Ru protenta, Fidor, ut Arcadias pecunaria ruderem credas*.
rudentes. G. 3: 374. AE. 3: 267. N. tr. 4: 682. 5: 753. 10: 229
rudentum. AE. 1: 87. 7: 16
rudimenta. AE. 11: 157
rudis. G. 2: 211
ruebant, id est, *dividebant*. AE. 1: 35. N. tr. 5: 648. 9: 182. 10: 756. 11: 211
ruebat. AE. 6: 305. 7: 782. 10: 256
rucens. G. 4: 292
rucens. AE. 10: 338, 385. 11: 805. 12: 305
rucens. AE. 2: 440. 4: 401. 9: 727. 10: 573. 12: 505
ruceni. AE. 12: 535
rucenium. AE. 11: 886
rucere. G. 1: 200. AE. 8: 525, 689. 11: 142
rucet. AE. 12: 454
Rufras. AE. 7: 739. Oppidum fuisse creditur in Campania, nunc sine vestigiis.
rugis. AE. 7: 417
rugina. AE. 1: 129. 3: 414. 11: 310, 888. 12: 610
ruginam. AE. 2: 310, 465, 631. 8: 192. 9: 712. 11: 613
ruinas. G. 4: 249. AE. 1: 238. 12: 453
ruinis. AE. 1: 647. 3: 476, 571
ruis. AE. 2: 520. 5: 741. 10: 811. N. tr. 5: 1: 313, 324. N. tr. 5: Lucr. in 5. *Ex infinito quae possint forte coorta Carneve hanc terram violento turbine summam*. 3: 255, 470. 4: 439. AE. 2: 64, 290, 363. 3: 508, 676. 4: 429, 674. 5: 695. 6: 539. 7: 573. 9: 438, 474, 695. 10: 729. 11: 448, 625. 12: 123, 291. 621, 658, 682, 685, 690. *nox*. AE. 2: 250. N. tr. 8: 6: 539. *Et fuscis tellurem amplectitur alis*. 8: 369. *Homerus, ἰσάκη δ' ἰσάδηι μέγ, id est, Ruit coelo nox: non de nocte naturali, sed cum lux diei oculis mortalium nubibus subtrahitur*.
rutis. AE. 12: 313
ruminat *palentis herbas*. f. *bos*. E. 6: 54
Invenitur etiam in voce passiva activae significationis. Varro *Bimargo, Ebrivus et Marce*. *Ὀδυσσεύς enim Homeri ruminari incipis, cum Πησι ἰσάκην scripturam te filo receperis*.
rumor. AE. 7: 144
Discrimen inter rumorem, & famam, poeta ingeniosus his versibus pulcherrime expressit: Quisquis is est, memori rumorem voce referre, Et fieri famae parique gradusque potest.
rumore. AE. 4: 203. 8: 90. N. tr. 5: ubi notandum est in pervulgatis Nonii codicibus *Peragant legi*, quod trita Virgiliana exemplaria habent *accelerant*.
rumores. AE. 12: 228
rumoribus. AE. 7: 549. 9: 464
rumpant. AE. 8: 540
rumpantur. E. 7: 26
rumpas. AE. 6: 882
rumpere. G. 3: 43. AE. 4: 569. 9: 13
rumpibat. AE. 4: 553

rumpenda. AE. 10: 372
rumpent. G. 3: 328
rumpere. AE. 8: 110. 9: 758. *silentium*. 10: 64. N. tr. 5
Notae & Silentium, quamvis contraria sunt, rumpere tamen vocem, & silentium idem diversa ratione significant. Nam *rumpere vocem* loqui dicimus, sicut *rumpere questus*, queri; quia *Vox & Questus pectore rumpuntur*, id est, effunduntur. Alibi ipse, *rumpantur fontibus amnes*, id est, fundantur: *rumpere autem silentium* ex eo loqui dicimus, quia cum id facimus, veluti vocem rumpimus. Sic *rumpere moras*, est, non morari amplius; & fere eadem ratione *rumpere somnum* dicimus. Hoc est, quod voluit indicare Servius commentario secundo in versu, *Composito rumpit vocem*. Sed ille meo iudicio id tantum annixus est.
rumpet. G. 4: 136
rumpet. AE. 6: 813. 12: 202
rumpi. AE. 4: 292. 12: 582
rumpit. AE. 2: 129. 3: 246. 7: 458. 9: 432, 580, 671. 10: 337, 659. 11: 377. legitur & *rumpit*. 12: 375, 683, 699
rumpite. AE. 3: 640. id est, *abruptite a ripis*.
rumpitur. E. 8: 71. N. tr. 5
rumpunt. G. 2: 75. AE. 2: 494. 11: 613
rumpantur fontibus amnes. G. 3: 428. id est, *rumpant*. Pomponius De aqua pluvia arcenda, *Si in meo fundo aqua rumpat, quae ex tuo fundo venas habeat*. AE. 12: 527
rurpe. E. 1: 57, 77. 10: 14. G. 4: 508. AE. 1: 310. 3: 229, 245, 443, 647. 5: 180. 6: 548. 8: 295, 343
rurpem. AE. 8: 190
rurperat. AE. 11: 549
rurpere. G. 4: 213
rurperant. G. 1: 49
rurpes. pl. E. 5: 63. 10: 58. G. 3: 253. AE. 1: 162. 7: 713. 10: 677
rurpes. sing. E. 6: 29. AE. 7: 586, 587. 10: 693
rurpi. AE. 2: 134. 12: 30
rurpibus. G. 2: 187. 3: 273. AE. 1: 429
rurpimus. AE. 10: 233. N. tr. 5
rurpis. AE. 6: 42
rurpit. AE. 5: 510, 543. 7: 622. 9: 432. 10: 659
rurpta. G. 4: 492. AE. 8: 391
rurptis. G. 1: 472, 510. 2: 480. 4: 556. AE. 2: 496. 3: 27, 580. 8: 225, 651
rurpta. AE. 2: 416. 7: 569
rurta. E. 1: 47. 2: 28. 5: 58. G. 1: 372. 2: 317, 412, 485, 500. 3: 324. 4: 289. AE. 1: 430. 4: 527. 7: 712
rurtis. G. 1: 156, 168. 2: 212. 4: 128
rursam. E. 10: 62, 63. G. 2: 78. AE. 3: 229, 232
rursus. G. 1: 98. 2: 232, 480. id est, *reversus*. 3: 138. N. tr. 5: 335, 484. 4: 185. AE. 2: 401. id est, *iterum*. 655, 671. N. ibidem. 751. 3: 31, 143, 422. 4: 531, 534, 546. 557, 688. 5: 92, 581, 764. 6: 449, 751, 793. 7: 491, 767. 9: 391, 662. 11: 427, 621. 12: 280, 571, 784

rursi. G. 2: 413
rursio horridior. E. 7: 48
Ruscus quae suscipit alypta, id est, Myrtus sylvestris & Oxymyrsine, Acaeros Dioscoridi, Plinio Acoros: frutex est foemellis etiam notissimus, quod ex eo Venetiis, & plerisque Italiae locis scopis utuntur. Dicitur & *Ruscum* genere neutro. Nam *Ruscum* est, inquit Festus, ut ait Verrius, amplius paulo herba, exilium virgulto, fruticibusque, non dissimile junco; cuius coloris rebus uti mulieres solitas commemorat Cato Originum libro septimo: *Mulieres operatae auro, purpuraque, ars inhaeret diadema, coronas aureas ruscica facie, galbeas lineas, pelles, redimicula*. Haec apud Festum verbis tamen corruptis, ac emendatorem implorantibus. Hodie quoque alium *Ruscum*: vulgus nostrate *Russo*, alii *Brusco*: quo nomine non modo officinae medicinae, verum ipsi etiam Medici barbari utuntur: qui ob id quoque magis ridendi sunt, quod & *Berberim* *Ruscum* esse arbitrantur, & eius fructum *Cebabas*, quas Maurice appellamus, & Galenus *Carpepsium* vocavit. De hoc fortassis fructe, quod frondibus horreat, vel eius acris saporis fructu, *Bruscum* vulgo pustulac genus, & *Bruscum* vinum, saporem, hominem, lingua vernacula appellavit: ut in Stico perquirimus. Dicimus & hinc *Ruscio* trio & Veneto vocabulo, quidquid est tactu asperum.
ruscica. sc. *Mansa*. E. 3: 84
ruscicus. E. 2: 56. G. 2: 406
rutilare. AE. 8: 529
rutilis. AE. 8: 430
rutilis. G. 4: 93
rutilo. G. 1: 454
Rutilae. AE. 10: 245
Rutulas. AE. 12: 597
Rutuli. genitivus. AE. 7: 409. 9: 442
Rutuli. plural. AE. 7: 472, 795. 9: 123, 161, 236, 363, 428, 450, 494, 519. 683. 10: 20, 118, 679. 11: 162, 318, 869. 12: 40, 117, 229, 257, 463, 693, 704, 928
Rutulis. AE. 1: 266. 9: 635. 10: 390. 12: 216, 321
Rutulo. AE. 7: 318. 9: 65. 10: 267. 11: 88
Rutulorum. AE. 8: 381, 492. 9: 113. 10: 404, 473, 509
Rutulos. AE. 7: 475, 798. 9: 130, 188, 517. 10: 84: 111, 334. 11: 464, 629. 12: 78, 758, 915
Rutulum. AE. 9: 728. 10: 445. 11: 487. 12: 79, 505
Rutulus. AE. 8: 474. 10: 108, 232
rutus. G. 2: 503. 3: 104, 244. 4: 185. AE. 1: 83. N. tr. 5: 85. 4: 132, 164, 581. 5: 145. 6: 44. 9: 516, 708. 11: 461, 673. 12: 279, 369, 443, 526

S.

Sabacl, scil. *mittant*. G. 1: 57. AE. 8: 706
Sabaclis. G. 2: 117

INDEX ERYTHRAEI

- Sabaco.** AE. I: 416
Sabella. AE. 8: 510
Sabellam. G. 2: 167
Sabellicus. G. 3: 255
Sabelle. AE. 7: 665
Sabinae. AE. 8: 635
Sabini. G. 2: 532. Sabini inter Narem, Anienem, Tiberium, & Apenninum.
Sabinis. AE. 7: 709
Sabinorum. AE. 7: 706
Sabinus. AE. 7: 178
Saburram. G. 4: 195
 In hac voce geminari *bb*, auctor est Priscianus, quod hic tamen omnium sit, propter metrum. Lege Barbari Glossemata in Plinium.
sacello. E. 3: 9. Gell. lib. 6. cap. 12
sacer. G. 2: 395. *ignis*. 3: 566
 ἱεὺς ἰεῖον apellant Graeci, ut scribit Servius. Dicitur & ἰερόν. in unum coalescentibus vocabulis, qui Erysiptelas Dioscorid. Ignis Sacri Plinius pluram tradit genera & remedia: inter quae quod Zoster appellatum prodit. Celsus huius morbi duo tantum genera reddit libro quinto, qui & diversum ignem sacrum ab Erysiptelate facit: quae illic leges. Priori sane malo, quod describit, putant nonnulli respondere, quem vulgo *Fuogo di Santo Antonio* nuncupant. Alteri vero, quem *Respislam* dicitur, corrupto Graeco vocabulo ἰρυσίπυλας, is proprie morbus Galeno intelligitur, cum tumor ex tenui sanguine, interim cum bilis parte incenso ac fervente consistit. Est & Erysiptelas in vulneribus, de quo idem auctor Celsus. Erysiptelatos quoque morbi quidam vocantur. Columella lib. 7. cap. 5. *Est etiam*, inquit, *Sacer ignis*, quem Pusillam vocant pastores. Reliqua apud eum legito. Hinc *Pusillosa pecus*, non autem *Pusillosa*, ut quidam perperam legunt, ipsi Junio appellatur. Unde *Pusillosa corpora* in Dioscoride placuit Barbaro vertere, quae igne facto laborarent. Dicitur autem sacer ignis a contrario, id est, execrandus. Nam & de eo Callimachus, quamvis Graece, *Mentimurque sacrum qui dicimus*. Sic *Eumenides*, quia benevolae minus sint: & *Bellum*, quia non bonum: *Parcae*, quod nemini parcant: & *Lucus*, secundum quosdam, quod in eo non luceat. Similiter Veneti vulgo *Bianco Aethiopen* vocitant, & *Pandoram* meretricem, & alia quam plurima, quae in Stoico colligimus. De hoc morbo sic Lucretius in 6. *Exurit sacer ignis, & urit corpora serpens, Quamcumque arripit partem, raspiuntque per artus. Et in fine ejusdem libri, pestilentiam, quae Athenas depopulata est, diffusius profsequens, Et simul ulceribus quasi inussis omne rubore Corpus, ut est, per membra sacer cum dicitur ignis, & quae non parum multa sequuntur: unde in hunc locum & colores & lineamenta describendae pestilentiae Maro transfusae, quae ab Illyrico veniens totam Vene-*
- tiam devastaverat. AE. 5: 761. 6: 138. 7: 247. 8: 278, 598. 11: 721. *Cybelae*. *Chlorens*, alii *Ianus Cybela* legunt. 11: 768. 12: 766
sacerdos. G. 3: 489. AE. 2: 201, 319. 3: 80, 373. 6: 244, 645. 7: 86, 750. 8: 179. 10: 537. 11: 768. 12: 169
sacerdos. foemin. AE. I: 273. 4: 483, 498, 509. 5: 760. 6: 35, 41, 321, 544, 628. 7: 419, 659
sacerdotes. AE. 6: 661. 8: 281
Saces. AE. 12: 651
sacra. adject. ablat. E. 7: 13, 24. G. 3: 334. AE. 2: 525. 3: 81. 10: 538. 11: 533
sacra. AE. 3: 57. N. tr. 5, 73. Id est, sacrata, sicut alibi *Dictum* pro *Dicatum*: *Et gelida monstrat sub rupe Lupercal Parthajae dictum Panos de more Lyciae*. AE. 6: 109. 7: 60, 242. 9: 408
sacra. substant. G. I: 339. 2: 473, 476. 3: 532. 4: 521. AE. 2: 132, 239, 293, 320. 7: 17. 3: 19. 4: 638. 5: 59. 6: 40, 809. 8: 85, 111, 172, 302, 665. 9: 86. 11: 739. 12: 13, 192, 317
sacrabat. AE. 8: 715
sacrabo. AE. 6: 73
sacrae. G. I: 148. AE. 3: 148. 6: 573. 7: 608
sacram. AE. 2: 167
Sacraeae. AE. 7: 796
sacraria. AE. 12: 199. Sic *Sancaria* *Mithridatis* appellat Plinius, quae Graece *Plurarchus ἀπὸρρητα*.
sacratans. AE. 10: 419
sacras. AE. 9: 116
sacraste. AE. 7: 62. 8: 600
sacrata. AE. I: 681. 2: 157, 245. 9: 4
sacratam. AE. 2: 742
sacratas. AE. 12: 213
sacrati. AE. 3: 371
sacratis. AE. 7: 778
sacrato. AE. 2: 165
Sacrator. nomen prop. viri. AE. 10: 747
sacraverat. AE. 2: 502. 3: 305. 4: 200
sacravimus. AE. 5: 48
sacravit. AE. 6: 18. 12: 141
sacri. AE. 3: 67. 5: 110. 8: 270, 345
sacrilego. AE. 7: 595
sacris. E. 8: 66. AE. 3: 112. 4: 50, 301, 500
sacris. AE. 6: 246. 7: 175, 183. 9: 109
sacro. G. 2: 147. AE. 5: 78, 333, 360. 7: 83. 10: 230
sacrorum. G. 2: 21. AE. 3: 408. 12: 836
sacros. E. I: 53. G. 3: 160. AE. 4: 454, 485
sacrum. G. 4: 319, 542. AE. 2: 230. 4: 703. 6: 484. 7: 391, 602, 797. 8: 591. 10: 316. 11: 591. 12: 770
saepe. E. I: 8, 16, 56. 5: 36, 88. 6: 18, 52. 8: 97, 98. 9: 5, 51, 55. G. 1: 84, 181, 273, 316, 322, 354, 365, 368, 411, 451, 465. 2: 32, 147, 186, 279, 303. 3: 120, 132, 170, 217, 274, 282, 341, 409, 411, 416, 486. 4: 42, 67, 194, 203, 217, 242, 276, 284. AE. 1: 148, 669. 2: 108, 110. 3: 185, 4: 384, 463. 5: 273, 527, 801, 860. 8: 353, 380. 10: 620, 723. 12: 259, 802
saeptus. E. 7: 67. G. 1: 379. 2: 355. 3: 464. AE. 2: 456. 6: 696, 791. 8: 329
saeva. G. 2: 151, 3: 252. AE. 1: 295. 4: 523. 6: 557, 572. 7: 19, 287, 511. 8: 570. 9: 77, 651. 11: 545, 727, 901. 12: 629
saeva. ablat. AE. 2: 616
saevae. G. 2: 128. AE. 1: 4. N. tr. 5. 2: 226. 7: 329, 592. 10: 813
saevam. AE. 7: 84. 12: 498
saevas. AE. 4: 566 *secures*. 6: 819
 Ipse paulo infra, *saevasque secures Aspice Torquaturnum*. Lucr. 3. *Quis petere a populo fasces saevasque secures Imbitur. Idem. 5. Et pulchros fasces, saevasque secures Proculcare.*
saevis. AE. I: 25. 3: 273. 7: 568, 608. 12: 849, 857, 945
saevis. verb. AE. 6: 544
saevisior. G. 3: 246. AE. 3: 214. 6: 577
saevisre. AE. 5: 462. 7: 18
saevis AE. 7: 222. 8: 188, 482. 10: 678. 12: 890
saevisissima. AE. 2: 612
saevisime. f. *Aeneas*. AE. 10: 878
saevisimus. AE. 11: 896
saevisit. G. I: 511. 3: 434, 551. 4: 456. AE. 1: 149. 2: 418. 4: 300, 532. 5: 257. 7: 461. 8: 5, 700. 9: 63, 420. 10: 761. 12: 387
saevo. AE. 5: 270. N. tr. 5: 9: 604. 12: 153. 12: 888
saevos. AE. 7: 664
saevoium. G. I: 279. AE. 1: 138. N. tr. 5: 458. 6: 824. 9: 792. 11: 910
saevus. E. 8: 47. G. 3: 248. AE. 1: 99. N. tr. 5: 2: 29, 559. 5: 739. 7: 719. 11: 220. 12: 107, 406
Sagarim. AE. 9: 575
Sagaris. AE. 5: 263
Sagitta. ablat. AE. 4: 69. 5: 242, 485. 7: 531. 9: 572. 10: 248, 754. 12: 651, 746
agitta. nom. AE. 5: 502. 9: 578, 632. 12: 319, 423, 856
Sagittae. G. 2: 124. 4: 313. AE. 10: 168. 12: 415
Sagittam. AE. 5: 518. 9: 590. 11: 590, 858
Sagittas. AE. 1: 187. 8: 166. 10: 131. 12: 394
Sagittis. G. 3: 31. 4: 344. AE. 5: 68, 311. 9: 178
 Hinc *Saetta* Petrarcae, & aliis, pro *Sagitta* & fulmine, apud quem & *Quadrilla* & *Sralls* id genus legas. Patavini agricolae, nec non Tarvini, *Sirta* & *Sittare* verbum. Alii *Vera*, a veni fortasse: unde *Vereton*. *Frezza*, & inde *Infrezza* nonnulli, vel a *fris* sono, quem fridens edit *Sagitta* arca emissis, vel a *Freto* Herculeo potius, quia id celeri fervet rapiditate. Sicut & *Tigrim* fluvium & animal, a *Sagitta*, quam *Medi* *Tigrim* vocant, traditur appellari. Vel quia in *freto* dum fluvii curruunt, id celerrime facere videntur. Unde *Fresta*, *Infresta*, *Afrestar*, *Frestolosa*, & *Frestolofamentis*. De quibus omnibus diligentius in *Stoico*. Pro *Sagittis* autem *Poeta*, nunc *Tela*, nunc *Spicula*, nunc *Arundo*, nunc *Ferrum*, & *Volatile ferrum*, *variavit*.
Sagittiferos. AE. 8: 725
Sagulis. AE. 8: 66a

N. de Genere vestiment. v. Sagum, & tr. 5. Saga, inquit Festus, di.itar mulier perita sacrorum, & vir sapiens, prodicia prima syllaba, propter ambiguitatem vitandam, pro quo facit illud Tibulli, Pollicita est magico Saga ministerio. Unde forsitam vulgo Saggio pro Sapientia.

Salamina. AE. 8: 158

In mari Aegaeo: hodie *Constantia*, patria Homeri quorundam opinione, quod testatur Cicero in oratione pro Archia Poeta.

sale. G. 3: 403. N. tr. 5. AE. 1: 173. 6: 697

sale saxa sonabant. AE. 5: 866

Sigmatifimos est. *Salem* & *Salmum*, unde *Insula*, nos a Graeco diximus αλα, quod est Mare: daseian enim in svertimus, sicut in *Serpo Serpyllum*, & similibus. Synonyma autem Maris, quod ad rerum attinet inventionem, *Pontus*, *Pelagus*, *Fretum*, *Altum*, *Profundum*, *Coenala*, *Aequor*, *Neptani campi*, *Salis campi*, *Aqua*, *Fluctus*, *Unda*, *Spumida*, *Aestus*, *Ros*, *Regna humida*.

Salentinus campos. AE. 3: 400. *Terra Otranto*.

salices. E. 1: 79. 3: 65. 10: 40. G. 2: 110, 434, 446. 4: 26, 182

salici. G. 2: 84

salicita. G. 2: 13

Salicetum seminarium salicum: unde per fyncopen *Sallitum*, quod pro Salicet hic accipitur. Sic & Jurisconsultus Arborum furtim caesarum, L. Vitem: *Arborum*, inquit, appellations Vitem contineri, plerique existimaverunt. *Hederas quoque*, *Arundines*, & *Salicem*. Pro loco vero salicibus confito Columella lib. 1. *In prata*, & *arva*, *salicitaque* & *arandinetas*. Ulpian. ad Legem Aquilianam, L. si servus servum: *Si salicetum maturum*, inquit, *ita, ne stirpes laede res, tuleris, cessare Aquilianam*. Et De fundo instructo, L. Quaesitum, *Arundinetas*, inquit, & *Salicita* antequam caesa sint. Sed & *Filicita* eadem forma Vatroni dicuntur a copia filicum libr. 3 *saliciti*. E. 1: 55. G. 2: 415

salicium. G. 3: 175

salicens. AE. 10: 594

saliente rivo dulcis aquae. E. 5: 47

Salire dicitur aqua ex puteis: vulgo *forzer*. Hinc *Salientes* Viruvius libro octavo, *Athenis usque ad portum Piraeorum ducti sunt salientes, quibus bibit nemo*. Frontinus De aquae ductibus, *Binos*, inquit, *salientes diversarum aquarum accipere*. Ulpianus libro decimo nono Digestae. *Funes*, inquit, *labra, salientes, fistulae quoque, quae salientibus junguntur, quamvis longe excurrant extra, aedificium sunt*. Quamquam pro *funes*, *lines* praefertur vulgati codices; quod tamen Accursius divinans, *funes* interpretatur. *Salientes* autem accipiuntur hic, unde aqua salit, quos Graeci κρηνη appellat, de quibus intelligit idem Ulpianus, l. proxima, cum ait:

Item constat sigilla, columnas quoque, & personas, ex quorum rostris aquae salbra solent, villas esse.

salicetum. G. 3: 460

salicere. O. 2: 384

saligna. G. 4: 110

salignas. AE. 7: 632

Salignus, a, um, quod est ex materia salicis. Oratores *Salignus*, una plus syllaba dicunt. Cato De re rustica: *Si lapis non erit, periculis saligneis, &c.* Ulpianus, *Arborum furtim caesarum*, l. Vitem: *Sed & si quis saligneas virgas, instituenti saliciti causa defixerit*.

Salii. AE. 8: 285

Salto. AE. 5: 335, 347, 352

Saltas. AE. 8: 663

salis. O. 3: 397. AE. 1: 35. 3: 385 5: 848. 10: 214

salis. G. 1: 449

Saltam. AE. 5: 356. 10: 753

salinica. E. 5: 17

Salinus. AE. 5: 298, 321, 341. 10: 753

salix. E. 3: 83. 5: 16

Salmonea. AE. 6: 585

salo. AE. 1: 537. 2: 209

salsa. G. 2: 220, 238. AE. 3: 534. 5: 158

salsae. AE. 2: 133

salsas, quamvis vulgati Cod. *salsa*. O. 3: 395. AE. 12: 173

salsos. AE. 5: 182, 237, 775

salsusque sudor. AE. 2: 173

Sunt & lachrymae salvae, & reliquis item humani omnis corporis liquor, unde Lucr. 1. *Et lachrymis salsis humellant ora, genasque*. Erri quidam *falsis*, falso legant. Cur autem id ita sit, quaerit Aristoteles libro Quaestionum orbitalium 2.

saltantes Satyros. E. 5: 73

Phaeacenes in 8. Odysseae saltant. Et Demodocus fabulam de Venere & Martis complexu intercinit, ubi etiam pila luditur.

saltem. E. 2: 71. G. 1: 500. AE. 1: 557. 4: 327. 6: 371, 885

salibus. G. 3: 143. N. tr. 5: 425

salts. O. 3: 141. AE. 6: 515. 9: 553. 12: 287, 326. Haec de superatione loci, vel rei editoris: sequentia, de praecipitatione.

saltn. AE. 2: 565. 8: 257. 9: 815. N. tr. 5. 10: 289. Alibi *saltn* dixit, ut 4. Georg. *Et se saltn dedit aequor in altum*.

salturn. AE. 12: 681

saltns. E. 6: 56. 10: 9, 57. G. 1: 116, 140. 2: 197, 391, 471. 3: 40, 323, 337, 477. 4: 53. AE. 4: 72, 121. *Saltns*, nemo, & *syivas* Poeta conjungit, ut observabis. 7: 797. 11: 904

salubres. G. 3: 530

salubri. G. 1: 272

salubris. AE. 12: 418

salve magna parens frugum Saturnia telus, *Magna viram, &c.* G. 2: 173

salve vera Jovis proles, &c. AE. 8: 301. Habent superiores salutationes etiam invocationem: at sequentes absque ea ponuntur.

salve sancte parens iterum salvo te recepta

Nequidquam cineres. AE. 5: 80

salve fatis mihi debita tellus, Vosque ait o fidi Trojae salvo te Penates. AE. 7: 120

Facit affectus quo plenae sunt hujuscemodi salutationes, ut verbum geminetur, ut, *Salve, salvo te*; & item *Magna*, adjectivum. Ex hac observatione illud est, *Et longum formoso vale, vale, inquit, Iola*. Et item illud, *Salve aeternum mihi maxime Palla, Aeternumque vale*. AE. 11: 97. *Venustas mortuos* ita suo more salutabat: *salve & vale*; non quod ii valere, aut salvi esse jam possent, sed quod ab eis semel recedebant, quos amplius visuri non erant. Vide Servium suis locis.

salvere. G. 2: 384

salvo te. AE. 5: 80. 7: 121

salvus. G. 3: 510. AE. 1: 555. 2: 354, 710. 9: 257. 11: 362, 399. 12: 653

salvanti. AE. 3: 524. 12: 257

salvatantum. O. 2: 462

inque salvatam. AE. 9: 288

Pro infaluratam, per tmesim: sicut alibi, *innulli, inque ligatus*. Ad quam figuram nostrum animavit Lucretii audacia his exemplis:

Perierit, exanimatque indignos inque merentes, &c.

At quaecumque queunt conturbati, inque pediri, &c.

Voluntur in flammis innocuos, inque peditur, &c.

Ut velit ire, inque gredi, ferit extemplo, quae in corpore toto, &c.

Suspiciant alias pondus magis, inque graveferunt, &c.

Nunc quia respirant alternis, inque graveferunt, &c.

Gignentur eadem Conditione, & erant, & crescent, inque valebant, &c. alia.

Separavit quoque idem Lucretius a suis compositis *Inter, per, & praeter*, quorum exempla Index in ipsum Poetam monstrabit. Hinc Maro, *interque legendae*. Et *per ovilia turbans*. Et *fugientem Rhoetea praeter*. Et, *Praeter vadis fervida vexit*. Idem *con, de, pro &c.* Quae noluit Virgilius aemulari. Vide *Qui te cumque*.

salutem. G. 4: 294. AE. 1: 451, 463. 2: 354. 8: 476. 12: 241, 637

salutis. AE. 2: 387. 5: 174. 6: 96. 10: 666

salvus. E. 7: 9

Samegae. AE. 3: 271

Samo. AE. 1: 16

In Ptiapcis, *Dodona est tibi Juppiter sacrata, Jovoni Samos, & Mycenae dives*. Juno cum Jove altercans apud Hom. Iliad. Rhapsodia 8, sic ait:

Ἥτοι ἴμοι τριπλῆ μῆν ἀροδὸ φιλτάτασι νηστῶδους,

Ἄκρη τῆ, Σπάρτη τῆ, καὶ ἰσθμῶν Μυθῶν.

Nec ullam facit Sami mentionem. Verum quia hic ipse curus memoratur, lege quae de eo idem Hom. in 5. Iliados. Vide *qui amat*.

Samothracia. AE. 7: 208

I N D E X E R Y T H R A E I

Lentasia prius est appellata, ut in ejus Republica scribit Aristotel. hodie *Sammandrachis*.
Samaus. AE. 7: 208
sana, C. *Dido*. AE. 4: 8
sancti. AE. 12: 200
sancti. AE. 3: 543. 7: 365. 8: 131. 12: 648
sancti, pro *sanctissime*. AE. 4: 576. 5: 80
sancti. G. 2: 473. AE. 11: 785
sanctissima. AE. 6: 65. 11: 158
sanctio. AE. 5: 603. 8: 72
sanctos. G. 2: 175. AE. 2: 686. 3: 406
sanctam. AE. 1: 426. 2: 700. 8: 382
sancti. E. 4: 15
 Plinius lib. 36. cap. 6. Virgilium existimasse herbam id esse, animadvertit: quod ipse tamen inter factitios colores reponit.
sancti. AE. 10: 48
 Ut semel a Virgilio usurpatur, ita familiarissima Servio enarratori.
sanguine. E. 8: 47. G. 1: 491, 501. 2: 510. 3: 460, 463, 492. AE. 2: 72, 74, 116, 113, 210, 277, 366, 502, 532, 551, 582, 662, 667. 3: 28, 622. 4: 191, 230, 621. 5: 455, 78, 299, 328, 413, 470, 736. 6: 87, 125, 7: 98, 271, 318, 423, 534, 541, 547, 595, 706, 766, 788. 8: 142, 261, 645. 9: 64, 333, 349, 422, 456. 10: 24, 520, 617, 787, 832. 11: 8, 24, 82, 88, 382, 394, 422, 592, 633, 720. 12: 29, 36, 79, 112, 691, 721, 765, 949. de genere. 1: 19, 235, 550. 2: 74, 662. 3: 608. 4: 191, 230, 5: 45, 299. 6: 125, 500, 762. 7: 98, 271, 706. 8: 142. 10: 203. 12: 838
sanguinea. AE. 2: 207. 9: 733
sanguineam. AE. 4: 643. 7: 399. 8: 622
sanguinei. AE. 10: 273
sanguineis. E. 6: 22. 10: 27. G. 2: 430
sanguineo. AE. 7: 703. 12: 67
sanguineos. AE. 12: 340
sanguineus. AE. 12: 332
sanguinis. E. 8: 45. AE. 1: 329. 3: 67. 6: 778. 11: 668
sanguis. G. 2: 484. 3: 221, 508. AE. 2: 639. N. II. 4. 3: 30, 33, 259. 5: 396, 415. 6: 835. 7: 554. 10: 452, 487, 819. 12: 51, 422, 905
sanguis mens. AE. 6: 836
 Foeminae quoque nostrates pueris cum blandiuntur, ita eos compellant: *sanguine*, vel *sangue mio*.
sancti. G. 3: 493. AE. 2: 221. 3: 625. 8: 487
sancti domus dapibusque cruentis. AE. 3: 618
 De hujusmodi elocutione, habes sententiam Servii apud Macr. Sat. lib. 6. & lib. 8. adde tu ad ea exempla, & illa: *Iniquo pondere rasi*. &
Quattuor eximios praestanti corpore tan-ros. &
Quattuor a stabulis praestanti corpore tan-ros. &
Sens mihi bis septem praestanti corpore Nymphae. &
Ipsa inter primos praestanti corpore Tarn-ns. &
Et Carmentalem Romano nomine portam. &
Vivogno sedilia saxo. &

Et vivo praetervehor ostia saxo. &
Magno corpore Nilum. &
Magno pondere Saxam. &
Postrema immani corpore Prifis. &
Asperaque immani corpore Thybris. &
Ingenti mole Chimaearam. &
Ingenti mole sepulchrum. &
Ingenti mole Latinus. &
sancti. AE. 3: 632
sanos. E. 8: 66
sapor. G. 2: 246. 4: 277
saporem. G. 2: 126. 3: 397. 4: 102, 267
sapores. G. 4: 62
sarcire. G. 4: 249
Sardois. E. 7: 41
sarmenta. G. 2: 409
Sarnus. AE. 7: 738
 Sarnus fluvius, & Sarnum oppidum: nunc quoque *Sarno* civitas, flumen vero *Scafiato*.
Sarpedon. AE. 1: 100. 10: 471.
 De hoc Sarpedone Jovis filio plura Homer. Iliados. 5. & 12, 16.
Sarpedanis. AE. 9: 697. 10: 125. Usurpatur & *Sarpedantis*. Vide Serv. in I. Aeneid. in nomine *Sarpedon*.
Sarrano. G. 2: 506
 Hinc Columellae *Sarranae vis'ae*. h. e. purpureae, & *Sarrana purpura*.
Sarrano. AE. 9: 454
Sarranum. AE. 9: 335
Sarrastes. AE. 7: 738
sat. E. 3: 111. 4: 54. 7: 34. 10: 70. G. 1: 68. AE. 2: 103, 291, 314. 3: 602. 9: 135, 195. 11: 366
Sat decuratum a *Satis*, sicut *A* ab *Ab*, *Ab* veto ab *Abis*, *At* ab *Asi*, *E* ab *Ex*, *Donec* a *Donicum*, *Sed* a *Scdm*, *Sic* a *Sicce*, *Et* ab *Etiam*, *Nil* a *Nilum*, *Forst* a *Forstian*, quo Horatius & Propertius utuntur.
Sata. G. 1: 113, 325. 2: 350. 4: 331. AE. 2: 306
 Nomen est neutrale a participio deductum: cujusmodi frequenter Maro usurpat. Nam & *Culta nitentia*, & *Culta flaventia*, & *Culta pinguis* dixit. Sic *denso pingui*, a nomine substantivo, hoc *Pingue*, hujus *Pinguis*. Item Propertius *Arata*, pro arvis aratis. Huc pertinent nomina illa pluralis & singularis numeri adverbialiter posita, ut *transversa tuentibus hircis*: & *Intonnis lacuum*, & similia, in quibus frequentissimus est Maro.
Sata. G. 3: 176. *Aleto*. AE. 7: 331. 12: 860
satiae. G. 1: 274
satias. E. 8: 99
satia. AE. 6: 125. 8: 36
satiasse. AE. 2: 587
Saticulus. AE. 7: 729. In Campania, cujus hodie non extant vestigia.
satio. G. 1: 215. N. II. 4. 2: 319
Saturos. E. 5: 73
Satis. E. 1: 48. 6: 24. 9: 55. G. 1: 501. 2: 398, 423. 3: 286. AE. 2: 377. 3: 318, 653. 5: 786. 6: 487. 7: 311, 406, 470. 9: 10, 140, 141, 356, 653. 10: 675, 772. 12: 883. Sunt qui a Graeco *δύς Satis*

defectant, *Dasea* in *sabeunte*: qui mea quidem sententia longe falluntur.
Satis una superque vidimus excidia. AE. 2: 642
 Somniat licet quidem Servius, ubi maxime vigilare videri vult. Qui postea quam recte scripsit, Ad augmentum *superque* addit, mox subiungit: Est autem *Imesis*. Quam tamen nemo possit agnoscere. Quid enim absurdum, quam *superoidimus* jungere? Ergo *superque* elocutio erit etiam M. T. familiaris, ut pro Quinto Roicio, *Satis superque habeo quod mihi dederis*. Et ad Atticum, *Sed id satis superque*. Et de Officiis, *Mihi satis superque dixisse videor de Asiatico genere testium*. Et de Natura Deorum, *Contra Epicurum satis superque dictum*. Parca Lucretii exemplis, & aliorum Poetarum: quia haec satis superque esse putamus, ad ipsum Servium referendum.
Satis, id est, *segetibus*. E. 3: 82. G. 1: 23, 106, 444. 2: 141, 423, 436. AE. 3: 139. 12: 454
Satis. E. 2: 14. AE. 10: 59
Sator. AE. 1: 254. 11: 725
Satum. AE. 2: 540. 10: 563
Satura. G. 3: 214
Saturae. E. 10: 77
Saturae atra palus. AE. 7: 801
 Barbarus volumine 3. *Cassigationum* in Plinium, *Saturae* legit, & Pontinum paludem interpretatur ex Plinio, qui ait, post Circejos Pontinam paludem fuisse loco 24. quondam urbium capaci, deinde flumen Ufens. Nam & *Sy-tyra* locus alter proxime Tarentum fuit.
Saturantur. E. 10: 30
Saturate. G. 1: 80
Saturata. AE. 5: 608. 8: 213
Saturi. G. 2: 197
Saturne. AE. 7: 49
Saturni. G. 1: 336. 2: 406. AE. 7: 203. 12: 830
Saturnia plur. E. 4: 6. 6: 41. AE. 11: 569. 11: 252
Saturnia tellus. G. 2: 173. AE. 8: 329
 Eadem Italia, *Hesperia*, *Latium*, *Assonia*, *Oenotria*: in qua urbes 274. Episcopales. Auctor Blondus.
Saturnia. C. *Juno*. AE. 1: 23. 3: 380. 4: 92. 5: 606. 7: 428, 560, 572, 622. 9: 2, 745, 802. 14: 659, 760. 12: 156, 178, 807
Saturnia. Urbs a Saturno condita. AE. 8: 358
Saturnius. AE. 4: 372. 5: 799
Saturno. AE. 6: 794
Saturnus. G. 2: 538. 3: 93. AE. 7: 180. 8: 319, 357
Saturo. G. 4: 335
Satus Ammonis sc. Iarbas. AE. 4: 198. 5: 244, 424. 6: 331. 7: 152, 656
Sautia cura gravi. AE. 4: 1
 Sie post *sautia cura*, subdit, *Valens alis venis*, & *cacco carpitur igni*. Ut Lucretium secutus videatur, qui in 4. dixit, *Und' est saucia amore*: Namque omnes plerumque cadunt in vulnus, & quae

sequuntur: ubi de Amore ac Venere non pauca.

Janus. AE. 2: 223. N. tr. 5: 529. 7: 500. II: 753. 12: 5, 652, 762
Saxa. accusat. 2: 8: 6. G. 1: 110, 473. 3: 230, 239, 276, 420, 521. 4: 26, 135. AE. 1: 201, 424, 537. 2: 467, 609. 3: 425, 432, 555, 559, 566. *Pachyni*. 576, 699. promontorium dicit, & linguam. Nautae hodie *Pontus*, & *Capo*. 5: 165, 166, 202, 627, 678. 6: 174, 551. 7: 684. 10: 362, 677. 11: 131, 628. G. 3: 237
Saxa, nomin. E. 10: 15. AE. 5: 866. 7: 590. 11: 297. 12: 592. id est, *Speluncae*. G. 4: 50. AE. 1: 139. 5: 678. *arma*. AE. 1: 150. 2: 467, 9: 512. 11: 473, 529. 12: 922. id est, *pondus*. ut 11: 628. vel *moles*. 5: 439
Saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus aras, *Dorsum immane mari summo*. AE. 1: 108, 109

Hodie nautae *scagni* appellant, elegantius quidem metaphora. Nam saxum ingens, cum occurrit, fœdile promittit: vel quia sicut in scamno delidimus otiosi, ita navis forte supervecta dorso sedet, haeretque immobilis ac fixa, navigatione imperita. Hinc Venetiarum quoque sexta regio *Dorsum dnum* ab initio lata, quod illic, priusquam locus inhabitari coepisset, praedurus quispiam scopulus, & in dorſi speciem productus cerneretur. Quamquam scio in ipſo Praefectorum officio regionum (vulgo *Capita Sexteriorum* nuncupant) duo ossa, quas tibias bovis esse dicas, huius rei & appellationis quasi symbolum ridicule admodum in tabella publice proposita spectari solere, cum scopulus in ea saxose repraesentandus esset. Sane vero *saxum*, crudum & immotum solum agricolae appellant, ut est apud Columellam.

Saxosa. G. 3: 145. AE. 8: 231. 9: 711
Saxi. G. 4: 422. AE. 2: 308. 4: 152. 10: 653, 806. 12: 531
Saxis. G. 2: 156, 522. AE. 2: 608. 3: 271, 706. 5: 204. 7: 567. 8: 190, 233, 417. 9: 533, 809. 10: 130
Saxo. G. 1: 267. 2: 351. AE. 1: 167, 179. 3: 84, 450, 688. 5: 275. sic supr. *Frangere ad saxum*. 8: 478. 9: 569. 10: 415, 698. 11: 721. a *Spelunca*. 3: 450. 8: 211, 248
Saxosae. E. 5: 84
Saxosis. G. 2: 111
Saxosum. G. 4: 370
Saxum. scil. *Sisyphi*. G. 3: 39. AE. 3: 625. 5: 124. 6: 616. Heclor item apud Homerum Iliados 12, ingens manu saxum jaculatur. 8: 226, 350. 9: 448. 10: 127, 381. 12: 684, 896, 897, 904
Saxum immane minatur arduus. AE. 10: 196

Notat incaute Nonius in libello de Num. & Casibus, Nominativum hic poni pro Ablativo, cum tamen Accusativus sit Saxum. Nam Arduus Centaurus vel depictus, vel sculptus, ut sit, (un-

de & navi longae nomen Centauro) saxo minari videbatur. Non dissimulandum *Saxatiles columbos* Varro dici agrestes, qui in turribus nidescant.

Scaber. G. 2: 214
Scabie. G. 2: 220
Scabium. G. 3: 299
Scabies. G. 3: 441
Scabra. G. 1: 495
Scabrae. AE. 3: 351
Scabrae. AE. 2: 612
Scalae. AE. 2: 442. 12: 576
Scalae. AE. 9: 524
Scalis. AE. 9: 507. 10: 654
Scandis. AE. 2: 237
Scandit dextram, apud Lucretium in 3. legiur, de quo nos ibi.
Scandite. AE. 9: 37
Scandens. AE. 2: 401
Scatebris. G. 1: 110

A *scateo* verbo, quod Ponticus imperite admodum Melae objicit, tanquam barbarum. Nam Lucret. in 6. *Quod genus endo mari spirat fons dulcis aquae Quod scatis*. Et paulo infra, *Et scatere illa foras in stuprum femina*. Quod verbum amat insectare per tertium ordinem, *Scato scatis*, ut *ferro fervis*. Unde *scatere*, ut *fervere*, invenitur & *Scatario*, unde *Scatwignes*.

Scelerare. AE. 3: 42
Scelerata. AE. 3: 60. 7: 461
Sceleratam. AE. 2: 231. 9: 137
Sceleratas. AE. 2: 576
Scelerato. AE. 12: 949
Sceleratum frigus. G. 2: 256

Sceleratum frigus, iracunde Poeta dixit, utpote corporis imbecillioris, ut ejus vim, quam aliquando graviorem experiebatur, hoc vocabulo infamaret, quia cuncta enecat penetrando: sicut & *Haeram sceleratam*, quae perforando interficat. Nam & ipse alibi *Penetrabile frigus*, quod Lucretius tum *Penetrabile*, tum *Manale* pari ratione vocat, vel certe sit haec potius *Manuanitas* quaedam, ut Divus notat Hieronymus in Epistolae Pauli, quod consuetudine patriae *Sceleratum frigus* dixerit. Adde tu hujusmodi etiam esse posse, quod ait: *Haeram sceleratam*. Afferit & *Becichemus* Hieronymum deprehendere *sceleratas faces* a Virgilio Mantuane dici, quod nusquam legas apud sanctissimum virum, neque item apud Virgilium. Nec mirum quod de Mantuanitate observatum est. Habet enim unaquaeque civitas, quid civitas? imo civitatis regio, quid regio? imo civium ordo, suos quosdam quasi Anticimos, & proprias loquendi rationes, rerumque privata vocabula. Nam & hodie (ut fando accepimus) Mantuana ipsa civitas *sacratum* adjectivum ita suo more, modoque usurpat, ut, cum quid in suo genere praecitare demonstrat, id vulgo *sacratum* nuncupet: veluti fortasse Virgilianis temporibus *Sceleratum*. Hac ratione nos passim *Crudum*, *Crudele*, & *Terribile frigus* distinximus. Sed & *Patarinum frigus*, nec non hominem, *Canem Patarinum*, summa ejus injuria a nostratibus audio appellari. Quid illa vox *Bræjo*, & *far Bræjo*, quae comitiorum frequens & propria est, nonne mere Veneta est? apud nos nata, nobiscum educata, & superioribus annis a viridario quodam principis civitatis, quod *Bræium* vocabamus, in comitia ipsa ita translata, ut semper cum republica sit floritura? Sed & *Aminius Pollio T. Livio* mirae facultiae viro *Patavinitatem* quandam nimis fastidiose vitio vertere conatus est, ut tradit Fabius, & *Paedianus Alconius*. Nec mirum, quando & *Caesarem* parum diligenter, paupumque ex fide suos commentarios scripsisse culparerit. Quin & *Ciceronem* (si Diis placeat) virum extra omnem ingenii aleam positum, & eloquentiae Romanae regem, ac pene deum, inimicæ pluribus in locis infectus est. Ut etiam noster hic labor, quo uno omnium laborem studiosorum levare contendimus, a Zolis istis fortassis non satis tutus futurus sit. *Limen*. AE. 6: 563
Scelere. AE. 1: 347. 2: 535
Sceleris. E. 4: 13. AE. 3: 604. 8: 206
Scelerum. G. 1: 506. AE. 2: 106, 164. 3: 331. 6: 529, 560, 626. 8: 668. 11: 258
Scelus. E. 9: 17. AE. 1: 356. 2: 125, 229. 5: 793. 6: 511, 742. 7: 307. 11: 407
Scena. G. 3: 24. AE. 1: 164
Scenis. AE. 1: 429. 4: 471
Scetra. AE. 1: 57, 78, 253. 4: 597. 7: 173, 252, 422. 9: 9
Scetris. AE. 3: 296. 7: 369. 9: 267. 10: 852. 11: 238
Scetro. AE. 8: 906
Scetrum. G. 2: 536. AE. 1: 653. 7: 247. 12: 206
Sciat. G. 3: 474. AE. 5: 788
Scylacaeum navifragum. AE. 3: 553

Mirum est quam navifragum *Scylacaeum*, alieno periculo infame, suo quodam modo & ipsum naufragio jactetur, impellentibus tot undique tam variatae lectionis veluti procellis ventis. Quare ita ex naufragio colligendum est, ut tandem legatur Naufragium *Scylacaeum*. Navifragus enim is proprie locus est, in quo navem fregimus: Navigium vero ipsum Naufragum. Virgilius 3. *Georg. Ceu naufragae corpora fluitant*. *Scylacaeum* vero hic per unicum notari posse, ut prima corripitur, tum suadet ratio y dichronae vocalis, tum quia etiam varie pronunciari nomen hoc *Scyllacaei* ex Strabone, Plinioque didicimus. Quemadmodum & *Stilla* bulbus, seu stirps, cum priorem producat apud poetas, *Columellae* modo eadem longa, modo correpta, altero scilicet *l* subtrahito, locatur, ut infra suo loco docebitur. Fuit autem *Scyllacaeum* oppidum in ora Calabriae, de quo hic Virgilium omnino sentire, quis ambigat? cum hujus Strabonis mentionem ex Geographiae sexto legerit ita cum *Caulone* conjunctam, ut ad hunc

INDEX ERYTHRAEI

hunc verum Geographum respexisse dicat. Nam & *Scylacium* per simplicium l & c nominat his verbis, ex Guarini Veronenſis interpretatione, vel Gazae, aut Georgii Tiferiatis potius: *Post Sagram*, inquit, *Caenonia extat*, prius *Anlonia*, quali Vallonia, a vicina conualle nominata, ab *Achivis aedificata*, nunc autem vacua est. *Qui enim eam habitant, e Sicilia a Barbaris eieſti, illam aedificaverunt Caenoniam*. Post haec *Scylletium Athenienſium colonia*, eorum qui *Mneſthei comites fuerunt*. Hoc tempore *Scylacium vocatur*. Tenentibus autem *Crotoniatis*, *Dionysius Lacris terminum ſtatuit*; ab urbeque sinus ipſe *Scylleticus nomen accepit*, qui ad *Hipponiatem sinum*, *Iſthmum quem diximus, efficit*, & quae ſequuntur. Ut hinc manifeſtariſſimum *Servii* errorem deprehendas, qui ſcribit, *Caulon mons eſt Calabriae*: ut *Horatius*, *Et amicus Caulon fertilis Bacchi*. Cum in Lyrico poeta *Anlon* legendum ſit: (quod etiam ante nos *Philippum Beroaldum* non fugit) *Caulon* vero, de quo hic, oppidum ſit, quod *Plinius* primae regioni Italiae contribuit, & *Caenoniam* *Strabo* memorat, cui ſuffragatur & *Mel*. Sed & de *Scyllacaeo* *Plinius* libro tertio, capite decimo, ex caſtigacione *Barbari*, & codicum ſinceriorum: *Dein ſinus*, inquit, & *Scylacium*, *Scylletium*, cum conderetur, dictum: quem locum occurrens *Terimaeus ſinus Peninſulam efficit*: & in ea portus, qui vocatur *Caſtra Annibalis*, nſquam anguſtore Italia 20. M. paſſuum latitudo eſt. *Quin* de *Scyllacico ſinu*, ſive *Scylacio*, ut alias appellat, ſupra quoque idem *Plinius* eodem libro commemorat. Qui vero *Navſfragum Scyllacum* legere audent, ad oppidum, reſpiciunt, cuius meminit idem *Plinius* libro tertio capite quinto in haec verba: *Tauranium oppidum, portus Oreſtis, & Medama, oppidum Scyllacum*. *Crathis fluvius, mater* (ut dixerit) *Scyllae*. *Dein Columna Rhegia*. Quamquam illic quidam pro *Medama Medama*, pro *Mater Pater*, & *Colonia Rhegia*, pro *Columna Rhegia*, nescio quam bene legant. Nam & *Rheginiae Columellae* *Strabo* meminit in 6. ſic: *A Caemide aſque in Poſſidonium reſeſſum*, & *Rheginam Columnellam ad Euripum*, &c. Idem paulo ſupra, *Locorum civitas Medama eſt*. Et de *Scyllacico* in 8. *Scyllacum*, inquit, quod in *Hermione eſt*, nomen a *Niſi ſiſta cepiſſe* inquit, & quae illic ſunt reliqua. Et & alterum *Scyllacium*: de quo *Flaccus Valerius* per initia 3. *Spmaſumque legunt fraſta Scyllacaeon ab unda*. Quam civitatem *Stephanus Scyllacem* appellat, & apud *Cyzicum* collocat: *Hecataeus* vero in *Aſia*: utrumque autem a *enudum*, quod eſt *Spſto* & *praedor*, puto habere unicui ſuae originis l ut jam de ſcriptura amplius non torquamus.

ſcilicet. o. 1: 282, 493. 2: 61, 245, 534. 3: 266. 4: 225. A.E. 2: 577. 4: 379. 6: 526,

750. 11: 371, 387. 12: 570. ſemper in principio verſus praeterquam A.E. 11: 387. Eere ſemper ad *Ironiam* ponitur: *Terent*. *Id populus curat ſcilicet*. *Scylla*, avis. o. 1: 405. monſtrum. A.E. 3: 420. 7: 302

Scylla, navis. A.E. 5: 122

Scylla nomen navis, qua *Cloanthus* navali certamine invehitur, ſicut *Centaurus*, quam *Sergoſtus* agit: *Priſtiſ*, qua victor evadit *Mneſtheus*: *Chimae-ra*, qua certat *Gyas*. Sunt ad haec *Navium* vocabula in 10. *Tigris* *Maffici*, *Apolo* *Abantis*, *Centaurus* altera *Cupavonis*, *Mincius* *Ocni*, *Triton* *Auleius*: omnes a depictis, ſeu ſculptis (ut ſit) in eis monſtris, vel *Diis* tucularibus, nuncupatae. Id quod *Poeta* expreſſim etiam oſtendit, cum de *Abantis* navi ita loquitur, *Et aurato fulgebat Apolline puppis*. Et de *Cupavonis* ita, *Ingentem remis Centaurum promovet*, id eſt, navim *Centaurum*, de depicto vel ſculpto in ea monſtro dictam. De quo ſtatim inferit, *ille inſtat aquae, ſaxumque undis immane minatur* *Arduus*, & *longa ſulcat maria alta carina*. Ut ille intelligatur ſcilicet *Centaurus* monſtrum, unde navi nomen inditum. Idem de *Ocni* navi, *Quos patre Benaco velatus arundine glauca Mincius inſiſta ducebat in aequora pinu*. Nam *Mincius* ducebat, de navi intelligitur, licet etiam non ſine gratia alludere videantur verba ad *Mincium* fluvium; ex quo & navi ipſa *Mincius* in aequora educebatur. Item de *Auleio*: *Hanc veſit immanis Triton*, & *coerula concha Exterrens freta: cul laterum tenuis hiſpida nanti* *Frons hominem praefert*, in *Priſtiſ* deſinit *alvus*, *Spmae ſemifero ſub pectore marmurata unda*. Quibus ſane picturis hic ita graphicè deſcribendis *Poeta* divino iudicio induſit, ut hanc poematis partem exornaret ſimul, & lectu redderet jucundiorē, eam etiam alpergers delectabili *Cycni* fabula, & *Mantus* hiſtoria antiquiore. Quod volumine 5. tot alicui variis certaminibus fatiſ delectabili, de induſtria facere omiſit. Fuiſſe autem omnes has procul dubio naves longas, ſatis ex eo conſtat, quod remigio impellerentur. Quod & expreſſe *Maro* oſtendit, qui ait, *Et longa ſulcat maria alta carina*. Has, cum triplici ſaltem remorum ordine aguntur, *Itali Galeas*, *Hiſpani* eadem ratione *Galeras* nominant, ut in *Stoico* retulimus. Sane vero ut puridum fuerit, atque omnino ridiculum quaerere, quot vini cados decedenti e *Sicilia* *Aeneae* *Aceſtes* dederit, & utrum amphoras an cados revera dederit. Itemque quo priore pede, dextro an ſiniſtro, e navi deſcendens *Aeneas* terram *Italiam* attingit (qualia *Pedanus* *Grammatica* inſuſus, auctore *Pontano* ſerviſſimo, apud inferos *Virgilium* percontatur) ira porro non fuerit alienam a viro diligenti, ſummeque erudito, illud accuratius perveſtigare,

num *Biremibus*, an *Triremibus*, an utriusque potius *Aeneas* a *Troja* in *Italiam* navigaverit: praefertim cum vocabulum *Triremis* nullibi legas apud *Maronem*. Et ſane diligentiori obſervatione collegimus, *Biremes* & *Triremes* in *Aeneae* claſſe fuiſſe. De *Biremibus* aperte in 1. *Anthea ſi quem ſuſcitavit vento videat*, *Phrygiaſque biremes*, & in 8. *Geminatque legit de claſſe biremes*. *Cajuſmodi* etiam fuiſſe *Auleius* navem ſuſpicamur, quod de ea ita legitur in 10. *Centenaque arbore ſuſtus Verberat*. Quae mihi quidem *Venetis* *Biremibus* reſpondere videtur, quas *Fuſtus* aut *Galeotas* appellant: quae & ipſae, cum ad ſummum ternam, aut etiam quaternam & vicenam (ut audio) tranſtra ſingula illarum latera capiant, & ſingulis quibusque tranſtris bini conſidant remiges, centeno quaſi remo impelluntur. Ut *Nonagenarius* inceptus numerus (quod plerumque ſit) pro *Centenario* completo ſumatur. *Triremes* vero quis ambigat illas quatuor, quas diximus, extiſſe, quibus hoc in libro certatur; cum de *Chimae-ra* expreſſim legatur: *Triſtici pubes quam Dardana verſa impellunt, terno conſurgunt ordine remis*. Nam reliquas triſt aqua certantium lex atque conditio facile nobis intelligendum relinquit, itidem fuiſſe *triremes*. Oportet enim inter certantes ipſos intrumenta, quibus certandum eſt, aequari ea paria eſſe, quo, caeteris paribus, ſola viri virtus vincat, ſolaque emineat. Ad quod reſpiciens *Poeta*, ait: *paves incant certamina*. quod non tam aequatae roſtris ac frontibus naves accipiendum eſt; quam pares ipſae tam magnitudine, tam pondere *triremes*. *Par* enim, ut ſcribit *Boetius*, ad quantitatem proprie reſertur. *Sicut* *Stimilis* ad qualitatem. Quare de *Chimae-ra* ait, *Ingentemque Gyas ingenti mole Chimae-ran*, *Urbis opus*. Qua ratione & *Centaurum* quoque nunc *Magnam*, nunc *Ingentem* appellat, ad parem magnitudinem exprimentam, quam & de *Scylla*, etſi paucis quidem, nobis tamen intelligendam ita reliquit: *Sed pondera pinus Tarda tenet*. Navis vero tanquam ſynonyma ſunt apud *Poetam*, *Navis*, *Classis*, *Ratis*; & cum pars pro toto, *Carina*, *Puppis*, & interdum *Prora*. A materia, *Pinus*, *Abies*. *Navis* *Partes*, quaeque ad eam ſpectant, *Tranſtra*, *Juga* *longa*, *Fori*, *Roſtrum*, *Aes navale*, (pro roſtris aeratis) *Frons*, *Latus*: *Remi*, *Remex*, *Remigium*, *Palmula*, *Tonſae*, *Arbore* *centena*, *Verſu* *triplici*, *Terno* *ordine*: *Malus*, *Arbor* *Antennae*: *Cornua* *velarum* *antennarum*, *Vela*, *Carbaſa*, *Lintrea*, *Sinus*, *Velorum* *alae*, *Temo*, *Clavus*: *Reſtor*, *Magiſter*, *Ductor*, *Nauta*, *Navita*, *Socii*: *Rudenes*, *Funes*, *Retinacula*, & *Habenas*, metaphora ab equis ducta, & ſi qua ſunt alia. De minoribus vero *Navis*, *Cymba*, *Linctes*, *Lembus*,

AL

Alans: Contus, quo subigitur: & qui subigit, Portitor.

Scyllas biformes. plur. AE. 6: 286
Lucret. in 5. *Aut rabidis canibus succinctus feminarum corporibus Scyllas.*

Scyllam rabiem. AE. 1: 200
Rabiem dixit propter canes, sicut alibi, succinctam laurantibus inguina monstris. Hodie Sciglio.

Scyllam Nisi. z. 6: 74. De eadem fabulam ipse in Ciri persequitur. AE. 3: 424, 432, 684. Scyllae & Charybdis descriptio Odyss. 12.

Scyllamque. o. 3: 451

Scilla quae Dioscoridi, Yarroni *Squilla*, Hippocrati *Stella*, radix sit, an bulbosus, an cyma, sive fructus, dubitat Theophrastus. Sed & *Pancreas* Scilla pusilla nominatur. Tu lege praefatos auctores, & ad hos Barbari Corollarium, cap. 406, 407. Scillam per i Latini Graeci codices Aristotelis praeferrunt. Columella, in Hortis simpliciter notat, prima correpta: *Et Scilla, hirsuto saepe nunc horrida rursus.* Legitur tamen apud eundem superius, *Et quae Scilla legit Gaetulis obruta globis.* Ubi de Sila intelligit, cuius genera tria, de quibus ibi dicemus. Scilla, de qua hic, Yarronis etiam vocabulo a Medicis hodie *squlla* agnoscitur. Populariter, nec inepte, *Cepola canina*.

scindebant. G. 1: 144
scindebat. AE. 7: 510
scindendam. G. 2: 399
scindens. AE. 10: 765
scinderet. G. 3: 160. 9: 146. 11: 137
scindens aequor. G. 1: 50

Vide **Proscindere terram**, & **Proscisso aequore**, & **Vertere**.

scindit. G. 4: 420. AE. 1: 161, 587. 8: 142. 12: 870

scinditur. AE. 2: 39. 6: 182
scintillae. AE. 12: 102
scintillam. AE. 1: 174
scintillare. G. 1: 392

scio. E. 8: 43. AE. 3: 602. 10: 904
scophus. AE. 8: 278. N. De genere va-

torum.

Scipiadus. G. 2: 170. AE. 6: 843. pro *Scipionidas*. Vide verbo *Phaenontiadus*.

Sic in Ciri, *Illi Scipiadaeque duces, &c.* Lucret. in fin. *Scipiadus belliflumen.*

scire. G. 2: 105. AE. 1: 682. 3: 380. 11: 344. 12: 396, 794

scirent si ignoscere Manes. G. 4: 489. AE. 5: 131

Ipse antea in Ciri, *parvum sibi Tartara nosse* Peccatum ignovisse. Et superius, *Nesciaque humanis precibus mansuescere corda.* Sic *Nescia fallere vita.*

sciret. E. 2: 35. AE. 1: 63
Scyria pubes. AE. 2: 477

Sic etiam Nalo, *Ignara tetigit Scyria membra manu.* Sed *Scy* contraxit Sidonius: Vel *Scyrias vacasse colus, vel Scyrica fila.* Quod ab eo imperitia Graecarum literarum factum Hermolaus in 4. Plinii castigacionem nescio quam bene

notat: quum y apud Graecos anceps sit, & idem Sidonius alias more Maronis produxerit.

scis. G. 4: 447. AE. 12: 143, 794
scissa. AE. 8: 702. 9: 478. 12: 609

scit. AE. 11: 259
scitari. AE. 2: 105
scitatum. AE. 2: 114

Scythiae. G. 3: 197, 349
Scythiam. E. 1: 66. G. 1: 240

scopuli. G. 3: 253. AE. 1: 163. 3: 536, 566. 5: 180. 7: 589. 8: 192

scopulis. G. 2: 377. 3: 261. AE. 1: 166. 4: 383, 445

scopulo. G. 4: 436. AE. 1: 45, 145. 5: 159, 185, 220, 270. 8: 669. 12: 532

Hinc *Scolo Veneti*, per Syncopam: *Etrusco Scolio.*

scopulos. G. 3: 276. AE. 1: 201. 3: 272, 559, 575. 4: 255. 5: 169, 864. 11: 274, 625

scopulum. AE. 1: 180
Scorpius. G. 1: 35

Scorpius. Graeca hic terminatione agnoscit Probus, ut in Sileno *Menafylos*, in Pharmaceutria *Ismaros*: & in 9. *Aeneid. Aegyptus.* Nam Grammaticus per initia Institutorum Artium, dum ex recti Graeci terminationem in nonnullis nominibus corrigi probare vult, producit, praeter alia ex supra citatis locis testimonium utitur. Quamquam opinor nomina illum ambiciosius haec ad terminationem Graecanicam revocasse, quibus ipse Latinam Latinus Poeta dederit. Nam *Tras*, *Neritos* & *Chaos*, quae illis adnumerat, necessario ex finalem a Graeco servant. Neque enim aliter recte enunciareris.

scrobibus. G. 2: 50, 235, 260, 288

scrupula. AE. 6: 238

Advertendum in *scrupula* primam ambiguum esse. Martialis, *Flammivivae togae scrupula tota decem.* Priscianus, sive potius Rhemnius Fannius, libro de Ponderibus ac Mensuris, *Gramma vocant, Scrupulum nostri dixere priores.*

scuta. AE. 1: 101. 3: 237. 7: 722, 796. 7: 93, 539. 9: 229, 666. 12: 130, 653

Scutum, & **Scutus** dixit vetustas, sicut *Clypeus*, & *Clypeum*. Turpilius Damiurgo, *Quia non minus rex hominem, quam scutus tegit.* Sane superioribus annis Gallis primum, deinde Venetis & aliis, *Scudo* nummi aurei vocabulum esse coepit, de scuto in eo impresso, in quo illorum imperii insignia representantur; vulgo *Arme* Veneti appellant, quia haec proprie militaris juris sint, ut alia item omnia dignitatum nomina ac tituli, de quibus a nobis iustum librum expectes velim.

Quantum autem ad elocutionem & sententiarum pertinet inventionem, quaere per callus in vocabulis *Clypeus*, *Parma*, *Umbo*, *Tergum*, *Aucile*: nec non *Orbe*, *Orbem*, *Orbes*, *Oras*, *Gestamen*, *Troxum*, *Troxime*, *Crates*, & si qua sunt huiusmodi.

scutati. AE. 9: 370

scutus. AE. 8: 662
scuto. AE. 10: 506

scutorum. AE. 8: 562

se. E. 3: 19, 65. 4: 59. 6: 20, 78. 8: 97. 10: 74. G. 1: 44, 102, 187, 239, 408, 438.

2: 19, 87, 154, 218, 219, 253, 254, 363, 402. 3: 218. 4: 142, 245, 368, 404, 411, 422, 504, 528. AE. 1: 131, 140, 210, 439, 488, 503, 587, 626, 674, 697, 739, 745. 2: 26, 59, 370, 388, 395, 455, 589, 621, 696, 699, 723. 3: 151, 181, 205, 552, 656. 4: 49, 142, 192, 253, 389, 487, 556, 570, 618. 5: 243, 279, 280, 289, 369, 372, 383, 501, 622, 657, 808, 861. 6: 15, 187, 262, 540, 727, 877, 879, 900. 7: 204, 420, 448, 466, 470, 476, 492, 579, 600, 619. 8: 12: 32, 39, 66, 142, 170, 199, 256, 465, 543, 611. 9: 14, 32, 321, 346, 421, 425, 549, 645, 696. 10: 66, 204, 412, 575, 588, 633, 664, 684, 734, 768, 802, 877, 892.

11: 114, 406, 455, 471, 544, 548, 661, 669, 702, 742, 762, 779, 814, 829, 852.

12: 3, 108, 212, 234, 491, 581, 600, 612, 703, 860, 865, 886, 903, 917

se. plur. E. 9: 7. G. 1: 287, 301, 413, 510.

2: 47, 74, 287, 332, 480, 481, 526. 3: 484. 4: 73, 180, 189, 432, 473, 504.

AE. 1: 210, 455, 671, 745. 2: 24, 260, 339, 446, 454. 3: 645. 4: 193, 443, 455, 470, 627. 5: 433, 766. 6: 202, 828. 8: 13, 306, 353, 359, 639. 9: 39, 56, 121, 134, 149, 457, 539, 714. 10: 259, 289, 358, 437. 11: 121, 344, 445, 632, 861, 907. 12: 114, 122, 190, 212, 457, 552, 709

Sebetide. AE. 7: 734

A Sebetone amne, qui inter Vefevum montem, & Neapolim decurrens, vulgo *Fiume de la Maddalena* nuncupatur, & inde fons, qui vicatim per Neapolim labitur, omnes fere usus civibus praestans, populariter *Fornello*.

secabant. AE. 8: 674. 10: 214, 222

secabat. AE. 4: 257. 5: 2: 10: 147

secans. AE. 7: 717. 10: 687

secant. G. 3: 126. AE. 1: 212. 5: 595. 8: 96. 9: 103. *Excidunt* male interpretatur Nonius: nam rectius *Dividunt*.

secantem. AE. 8: 63

secat. G. 1: 406, 409. AE. 4: 704. 5: 218. 6: 899. 9: 331. 10: 107. id est *sequitur*, N. II. 5. 166, 440. 12: 268, 368

secet. AE. 12: 389

secet. E. 10: 49

secessum. AE. 1: 159. 3: 229

secinus. G. 2: 277. 3: 367. AE. 5: 862. 7: 781. 9: 441

Semper praecedentem habet negationem veluti *secus*, unde hanc vocem plebique formari placuit, sed ratio syllabae repugnat, ut aestimandum sit.

secla. E. 4: 45

seclis. AE. 8: 508

seculo. E. 4: 52. G. 1: 500

seclorum. E. 4: 5

secludite. AE. 1: 562

seclusa. AE. 3: 446

seclusum. AE. 6: 704

seclia. G. 4: 403. AE. 2: 299, 568. 4: 494

INDEX ERYTHRAEI

494. 6: 10, 478. 8: 463
secretae. AE. 5: 613
secreti. AE. 3: 389. 6: 443
secretis. AE. 7: 774
secretos. AE. 8: 670
secretum. AE. 8: 610
secla. G. 1: 238. AE. 2: 16. 4: 505
seclavis. E. 3: 75
seclis. O. 2: 30
seclio. G. 2: 278. AE. 3: 464. 6: 214
seclerant. G. 3: 444
seclit. AE. 5: 658. 9: 15
seclula. G. 1: 468. 2: 295. AE. 1: 291, 445, 606. 6: 235, 793. 8: 325. 12: 826
seclum. G. 1: 389. 3: 343. 4: 465. AE. 1: 37, 50, 59, 221. 2: 179, 652. 4: 29, 74, 475, 533, 598, 636, 662. 5: 549, 599. 6: 158. 8: 687. 9: 727. 10: 159, 285, 886. 11: 550. 12: 689, 843
seclunda. AE. 4: 45. 9: 282
seclunda. AE. 8: 283
seclundarent. AE. 3: 36
seclundat. AE. 2: 617
seclundens. AE. 7: 259
seclundet. G. 4: 397
seclundi. AE. 3: 529. 5: 32
seclundis. G. 2: 101. AE. 1: 207. 3: 683. 7: 23. 8: 682. N. II. 5: 9: 301. 10: 502
seclundo. G. 3: 447. N. II. 5: AE. 1: 156. 5: 338, 491. 7: 494. 8: 90, 302, 549. 10: 21, 255, 266, 687. 11: 899. 12: 497
seclundos. AE. 3: 455, 460. 4: 562
seclundum. E. 2: 38. G. 3: 143. AE. 5: 258
 Loco 2. id est, iuxta. Adi N. De doct. & tr. 3. Ulpianus (quem imperiti Vulp. scribunt) Titul. de Praescriptis verbis. l. Duo: Duo, inquit, secundum Tiberim cum ambularent. Papinian. lib. 43. tit. De via publ. l. Aediles. Eas, inquit, quae secundum civitatem sunt, vias.
seclundus. AE. 11: 441, 739
seclura. G. 2: 467. 3: 376. AE. 1: 290
seclurus. AE. 6: 819. 7: 184, 627
secluri. AE. 6: 824. 7: 304, 510. 12: 306
secluribus. G. 3: 364. AE. 6: 180
seclurim. AE. 2: 224. 11: 656, 696. Boc-
 cadius Strava.
seclurus. AE. 6: 715
seclurus. AE. 1: 350. 10: 326
seclus. G. 3: 346. AE. 2: 382. 3: 236. 4: 447. 8: 243, 391, 414. 10: 272. 11: 456, 814. 12: 9, 124, 856
 Signum est comparationis, quemadmodum non aliter, haud aliter, sic, ita, ceu, instar, ritu, more, in morem, velut, veluti, ut, tam, quam, similis, talis, tale, qualis, quale, tanti, & per obliquos.
secluta. E. 6: 49, 74. 10: 23. AE. 6: 62. 9: 492, 542. 12: 423
seclutae. O. 4: 151. AE. 3: 499. 7: 642
seclutam. AE. 6: 457
secluti. G. 4: 219, 448. AE. 3: 156. 5: 561. 6: 612. 8: 52. 9: 162. 10: 33, 672, 738. 11: 758. semper in fine.
seclutos. AE. 7: 652
seclutum. E. 6: 59. AE. 11: 161
seclutus. G. 2: 306. AE. 1: 382, 406. 3: 54, 327. 5: 296. 6: 170. 7: 212. 9: 17, 204,

559. 10: 893. 12: 301, 354, 380. in ultima sede.
sed tamen E. 1: 19. 9: 9, 55. G. 1: 79, 305. AE. 3: 541
 Conduplicatur conjunctio, ut in *at-tamen*, a qua perpetuo abstinet. *Sed tamen* Ciceroni etiam peculiare.
sed. E. 3: 9, 24, 43, 47. 4: 43. 5: 19, 48. 9: 11, 34, 35. 10: 2. G. 1: 225. 2: 48, 63, 143, 250, 283, 286. 335, 365, 541. 3: 137, 176, 178, 224, 284, 291, 354, 373, 404, 472, 482. 4: 193, 226, 274, 281, 351, 411, 448. 537. AE. 1: 60, 135, 139, 339, 342, 346, 353, 369, 515, 675. 2: 10, 101, 288, 315, 541, 788. 3: 37, 173, 186, 261, 337, 571, 586, 639. 4: 24, 98, 110, 229, 345, 366. 438, 620, 660, 697. 5: 5, 153, 164, 195, 320, 332, 417, 431, 463, 531, 734, 754. 6: 48, 84, 86, 95, 128, 171, 304, 315, 377, 461, 511, 531, 538, 564, 629, 675, 862, 806, 896. 7: 58, 80, 104, 239, 413, 440, 525, 704, 713, 731, 806. 8: 131, 152, 318, 475, 508, 530, 672. 9: 57, 79, 140, 146, 210, 283, 312, 346, 378, 431, 519, 705, 760, 801. 10: 292, 308, 411, 435, 468, 510, 576, 664, 698, 713, 735, 786, 856, 884. 11: 63, 149, 175, 181, 309, 338, 345, 509, 631, 691, 816, 874, 881. 12: 634, 765, 770, 811
sed neque. G. 2: 103, 136. AE. 3: 242. 12: 903
sed non. E. 9: 34. G. 3: 209. AE. 3: 255. 5: 680. 6: 140. 7: 736, 756. 9: 328. 10: 201, 302, 343, 584. 11: 32, 380
sed enim. AE. 1: 19. 2: 164. 5: 395. 6: 28
sedatis. AE. 9: 30
sedato. AE. 9: 740. 12: 18. lege placido.
sede. AE. 1: 270, 681. 2: 525, 568. 3: 687. 4: 504. 7: 193, 209, 255, 324, 454. 11: 810
sedant. AE. 12: 15
sedeat. AE. 6: 575
sedebant. AE. 2: 517. 6: 411
sedebat. AE. 2: 574. 7: 187. 9: 4. N. II. 5.
sedebit. AE. 6: 617
sedem. G. 4: 228. AE. 2: 716, 742. 3: 190, 452. 6: 283, 577. 7: 3, 229, 562. 8: 347, 463. 9: 9. 10: 3. 11: 112
sedens. G. 4: 244, 514. AE. 1: 294. 6: 555. 7: 193. 8: 720. 9: 640. 10: 218, 409. 12: 864
sedent. AE. 4: 473
sedentes. AE. 11: 460
sedentis. AE. 11: 692
sedere. AE. 6: 192. 10: 301
federet. AE. 4: 15
sedes. O. 4: 8. AE. 5: 759. 8: 479
sedes. plur. AE. 1: 205, 247, 415, 557. 2: 232, 437, 642, 760, 785. 3: 88, 123, 161, 167. 6: 431, 639. 7: 52, 158, 175. 8: 244, 362, 667. 11: 44
sedet. E. 10: 71. G. 3: 456. AE. 1: 56. 2: 660. 4: 186. 5: 418. N. II. 5. 440. ob-
 fides, cingit obfidione. G. 6: 17. 7: 368, 611. 10: 159. 11: 237, 726, 837
seditis. AE. 7: 201
sedibus. G. 4: 65, 471. AE. 1: 84. 2: 465, 611, 654. 4: 10. 6: 152, 203, 328, 371. 7: 775. 11: 532

sedili. AE. 8: 176
sedilia. AE. 1: 167. 5: 837
sedilibus. G. 4: 350
sedis. AE. 2: 634
sedis. AE. 10: 785. 11: 551
seditio. AE. 1: 149
seditione. AE. 11: 340
seduxerit. AE. 4: 385
seges. O. 1: 77. 2: 267
seges, id est, terra. G. 1: 47, 226. 4: 129. N. II. 5. AE. 3: 142. N. II. eodem.
seges virum. G. 2: 142. *telorum*. AE. 3: 46. 7: 526. 12: 663
 Sic vernacula nostra lingua non ineleganter *campum* appellat militum multitudinem, & *in* in *campum*, & *accampare*: & inde *scampare*.
segetem. G. 1: 212, 319. 2: 411. AE. 2: 304. N. II. 5. Vulgo *biava*, quasi *flava*, quae tunc secari postulat.
segetes. E. 1: 72. 5: 33. 9: 48. G. 1: 1, 54, 152. 3: 198
segetis. G. 1: 270
segetis. AE. 7: 808
segetum. G. 1: 112
segetum. G. 1: 72. AE. 5: 173. 10: 700
segetes. G. 2: 37. 3: 42. N. II. 1. verb. *ignavum*. Et r. 5. 4: 198. AE. 9: 787. 11: 21, 64, 736
seguor. O. 2: 275. 3: 95. AE. 4: 149. N. II. 5: 7: 383. 8: 414. 10: 657. 12: 566, 615. ut plurimum praecedente negatione ponitur: quod est notandum.
segnis. G. 1: 151. AE. 5: 513. 8: 549. 10: 308, 592
segnites. AE. 2: 374
segnus. AE. 12: 525
Selinus. AE. 3: 705
 Civitas est Siciliae, de qua Jurisconsultus tit. De censib. *In Sicilia*, inquit, *Selinis*, & *Trajannopolis*. Est & altera Selinus Ciliciae. Unde Lucan. lib. 8. *Quo portu mittitque rates, recipitque Selinus*.
Sellam. AE. 11: 334
semel. O. 2: 422. AE. 3: 431. 6: 487. 9: 140. 10: 298, 570. 11: 482, 418. 12: 208
sementem. O. 1: 230
semeja. AE. 8: 297
semejam. AE. 3: 244. sicut *semejam*.
semejamen. AE. 4: 686
 Composita a *seme*, i amittunt in scansione sequente vocali, etiam si eam praecedat mota adflatilis, ut *semejamenis* Caci. Quare in *semejasto*, placet i scribi: quamvis Aldus *semejasti*, & *semejastum* malit.
semejanimes. AE. 10: 396. 11: 635
semejanimi. AE. 12: 356
semejanimis. scil. Rhodetens. AE. 10: 404
semejeri. f. Caci. AE. 8: 267
 Semihominis. Columella De cultu hororum: *Quamvis semihominis vesano gramine foeta Mandragoras pariat flores*.
semejero. AE. 10: 212
 Lucret. in 5. *Semejeras hominum species existere*.
semejominis. i. e. *semejeri*. AE. 8: 194
semina. E. 6: 32. G. 1: 123, 193. 2: 152, 268, 302, 324

Rationes medicandorum seminum
 persequitur Columella. l. 2. c. 9. &
 Palladius lib. 1. c. 35
semina flammae. AE. 6: 6
seminat. AE. 6: 206
semine. G. 1: 22, 104. 2: 14, 317. AE. 7: 281
seminecem. AE. 5: 275
semingres. AE. 9: 455, 542. 12: 329
semineti. AE. 10: 462
seminibus. G. 2: 57, 354. N. de Impropr. AE. 6: 731
seminuta. E. 2: 70
semita. AE. 1: 418. 4: 407. 9: 383. 11: 524
semivivi. AE. 12: 99
semivivo. AE. 4: 215
seminista. AE. 5: 697. 11: 200
seminiflum. AE. 3: 578. lege *Seminanem.*
semper. E. 1: 7, 54. 3: 3, 62. 5: 74, 78. 6: 15. 7: 50. 8: 23. G. 1: 234, 242, 248, 431. 2: 119, 219. 3: 69, 70, 356. 4: 61. AE. 1: 609. 2: 97, 163. 3: 217, 496. 4: 466, 467, 569. 5: 49, 50. 6: 56. 7: 748. 8: 76, 195, 271, 272. 6: 247, 612, 775, 777. 10: 327. 11: 122, 378, 391, 732. 12: 778
senatum. AE. 1: 426
senatus. AE. 8: 105
senella. AE. 5: 395
senellae. G. 1: 186. 3: 96. AE. 6: 114. N. II. 9: 481. 11: 165. 12: 57, 934
senellam. AE. 10: 192. *aetate senella non semel dixit* Lucret. in 5
senibus. G. 3: 67. AE. 5: 416. 6: 275, 304. 7: 440, 452. 8: 508. 9: 610
senem. G. 2: 494. 4: 127, 438
senes. AE. 5: 715. 7: 206. 12: 132
senex. E. 1: 47, 52. 6: 18. AE. 7: 180
seni. dativus. E. 6: 70. 8: 638
seni bis. AE. 5: 561
 Id est, *anodeni.* Et est sermo Poëticus. Sic *bis senis dies* & *Bis senos cycnos*, & *Bis sex radii*, hoc est, duodecim. *Bis septim Nymphae*, *Bis septem Rursus*, id est, quatuordecim. *Bis denis navibus*, *Bis denas naves*, id est, viginti. *Bis centum equites*, id est, ducentos, & *Ter denis navibus*, id est, tri-centa.
senibus. G. 2: 135
senior. G. 3: 97. AE. 2: 509, 544, 692. 5: 179, 409, 704, 729, 823. 6: 304. 7: 46, 535, 736. 8: 32, 457. 10: 124, 418. 11: 31, 122. 12: 401
senioris. AE. 5: 301, 573, 729
senis. G. 4: 403. AE. 4: 251
senos. E. 1: 44. AE. 1: 393. 11: 133
senescere. G. 1: 136. 2: 426. AE. 9: 660
senfibus. E. 3: 54. Lucretius in 3. *Sensiferos motus dixit*, & *Sensificare.*
sensit. G. 1: 48. 4: 334. AE. 1: 125. 2: 377. 3: 669. 4: 105, 588. 5: 868. 8: 393. 9: 354. 12: 495
sensu torquetur amaror. G. 2: 247
 Contemplator, qua industria Maro ex hifce Lucretii 3. carminibus verba duo ista fuerit explicatus, *Sensu torquetur.* Huc accedit mihi mellis lactisque liquores *Jucundo sensu linguae tractantur in ore: At contra tetra absinthii natura se-*

rique Centauri fredo pertorquent ora sapore.
senium. AE. 6: 747
senius. E. 8: 67. AE. 4: 22, 408, 422. 7: 355. 10: 642. 12: 914
senia. AE. 6: 462
sententia. AE. 1: 237, 260, 582. 2: 35. 3: 59. 4: 287. 4: 748. 7: 611. 9: 191, 220. 10: 6, 240, 608. 11: 21, 222, 295, 314, 551. 12: 238
sentes. AE. 9: 382
sentiat. AE. 7: 434
sentibus. E. 4: 29. G. 2: 411. AE. 2: 379
sentis. AE. 3: 350. 4: 542. 5: 466. 10: 623
sentit. AE. 10: 534
senum. AE. 8: 287. 9: 309
 Senex apud vetustissimos Latinos communis generis fuit, proptereaque Tibullus Albius, cum de anicula loqueretur, dixit, *Merito tot mala ferre senem.*
sepem. G. 1: 270. 2: 436. per *ae* diphthongon qui scribantur, inveniuntur.
sepes. E. 1: 54. G. 2: 371
sepibus. E. 8: 37
sepist. AE. 1: 411. 7: 600
septa. G. 4: 159. AE. 1: 506. 9: 551
septam. AE. 9: 70
septem. E. 2: 36. G. 2: 535. 3: 355. 4: 292, 507. AE. 1: 71, 170, 192, 383. 5: 85, 404. 6: 38, 646, 783, 800. 9: 30, 161. 10: 329
Septem subjecta urioni. G. 3: 381
 Pro *Septentioni*, per *Timelium.* Vide *Qui te cumque.*
septemplexis. AE. 12: 925
septena. AE. 5: 85. 6: 21. 10: 329
 Attende utrobique praecedere *Septem*, quale est, *Aegaeon qualis, centum cui brachia dicunt centenasque manus.*
septenos. AE. 8: 448
septima. G. 4: 207. AE. 1: 755. 5: 626
septima post decimam. G. 1: 284
 Id est, Decima septima. Sic, *Alter ab undecimo tum me jam ceperat annus*, id est, Duodecimus. Quomodo Poëtae loquuntur propter metrum.
septis. E. 1: 34
septum. AE. 12: 750
septus. AE. 1: 439. 9: 783. 11: 398
sepulchri. AE. 2: 646. 6: 177
sepulchris. E. 8: 98. G. 1: 497
sepulchro. AE. 2: 542. 3: 67. 4: 29. 6: 152. 9: 215. 10: 558, 906
sepulchrum. E. 9: 59. AE. 6: 232. 12: 547
sepultam. AE. 2: 265
sepulti. AE. 6: 326. 9: 189
sepulto. AE. 3: 41. 6: 424
sepultos. AE. 4: 34
sepultus. AE. 3: 630
sequaces. G. 2: 374. *sumos.* 4: 230
 Refert Lucretii epitheton. Ille in 2. *Revera que metus hominum, curasque sequaces.* Et in 3. *Naturas hominum varias, moveisque sequaces*, id est, qui sequuntur cuiusque naturam.
sequaci. AE. 10: 365
sequacibus. AE. 5: 193. 8: 432
sequamur. G. 3: 40. AE. 2: 388. 3: 114, 188. 5: 22, 709. 12: 625, 677
sequantur. AE. 8: 547. 10: 258. 11: 583 2

809. 12: 32, 719
sequar. G. 2: 434. AE. 1: 342. 4: 114, 384, 538. 9: 391, 490
sequare. AE. 4: 626
sequatur. AE. 4: 109. 6: 756. 8: 15. 10: 49, 679
sequatur. G. 3: 565. AE. 11: 781
sequendi. AE. 5: 590. 10: 182
sequendo. AE. 3: 671
sequens. G. 4: 487. AE. 3: 368. 5: 805. 10: 226. 11: 306
sequentem. AE. 5: 227. 8: 333. 10: 193. 11: 695
sequentes. E. 3: 46. G. 1: 33, 106, 424
sequenti. E. 8: 27
sequentia. AE. 6: 110
sequentum. G. 3: 111. AE. 6: 200. 9: 394
sequentur. G. 1: 189. 440. 2: 52. AE. 4: 592. 12: 153
sequere. E. 3: 58. AE. 4: 381
sequeris. AE. 10: 325
sequestra. AE. 11: 133
sequitur. AE. 6: 146. 9: 299. 11: 430
sequi. G. 1: 39, 308. 2: 361. 3: 466. AE. 2: 350. 7: 300, 606. 10: 10, 66. 12: 775, 893
sequimur. AE. 3: 88. 4: 576. 5: 629
sequitur. E. 2: 63. 64. 6: 55. AE. 2: 724. 3: 33. 5: 74, 323. 6: 655, 815. 7: 614. 8: 688, 703. 9: 504. 10: 180, 651. 11: 674, 695. 12: 51, 195. id est, *fatm.* 366, 615
sequor. AE. 2: 701, 737, 754. 4: 361. 9: 21
sequuntur. AE. 1: 185, 747. 8: 592. 9: 54, 162, 466, 636. 10: 487, 799. 11: 92, 271. 12: 912
sera. E. 1: 28. G. 1: 251. 4: 122. i. e. *sero.* 132. AE. 2: 373. 5: 524. 7: 7, 16, 492. 8: 581. 9: 482. 10: 94
 Vides, ut semper *Se* producat Poëta: Cicero tamen ante eum in Arato ait, *Occidit Andromache clarum caput, & sera Piftrix.* Similiter cum significat instrumentum, quo ostia clauduntur, indifferenter *primam* habet. Naso, *Mille domas clausere seras.* Silius in 13, 252. *Obnixi torquent obices munimina serae*, ut in vulgatis codicibus legitur. Licet nonnulli syllabae mementes, malint *munimina sera.* V. Drakenb.
serae. E. 8: 88. G. 3: 467. AE. 8: 509
seram. G. 4: 138. AE. 6: 569. 8: 30
seras. G. 2: 402. 4: 144
serat. G. 4: 113
sera. G. 1: 299. 2: 275, 299. AE. 7: 339
serabant. AE. 6: 160
serbat. AE. 12: 520
serena. G. 1: 393. AE. 5: 104. 6: 707. 8: 528. 9: 630
serenae. G. 1: 426
serenas. G. 1: 100, 461
 Id est, *siccas, aridas.* Ipse alibi: *Atque avida differt nubila.* Sic *Seresunt*, id est, *siccescunt.* Quod Marcellus observat, advocans hoc Lucretii testimonium, *Denique fluctuago suspensae in lixores vestes Uvescunt: eadem eadem sole.*
serenat. AE. 1: 255. 4: 477
serendi. G. 1: 253
 sereni.

INDEX ERYTHRAEI

- sereni*. AE. 5: 851
sereno. G. I: 260, 340, 487. AE. 3: 518. 5: 870
serenos. AE. 2: 285
serenem. AE. 6: 844
serentes. f. *satores*. G. I: 193
serere. G. 2: 433
Seris. G. I: 73, 227. 2: 121
serisim. AE. 3: 197
Serest. AE. 5: 487
Serestum. AE. I: 611. 10: 541. 12: 561
Sergestum. AE. 5: 184
Sergestum. AE. I: 510. 4: 288 5: 221, 282. 12: 561
Sergestus. AE. 5: 121, 185, 203, 272
Sergia. AE. 5: 121
seri. verbum G. I: 151
Seria. E. 7: 17
series. AE. I: 641
seris. G. 2: 58. AE. 7: 597
serit. AE. 12: 228
serite. G. I: 210
Sermo. AE. 12: 940
Sermone. AE. I: 217, 748. 4: 189, 277. 6: 160, 470. 8: 309, 468. 9: 657
Sermonem. AE. 4: 388. 12: 223, 834
Sermonem. AE. 6: 535. 8: 464
In Sero Adverbio ro utimur indifferenter. Tibullus, *Hec sero reuocatur amor*. Statius I. Theb. *Sero memor thalamii*. Juvenalis, *Galeatum sero duellii Poenitet*.
Seros. G. I: 291. 403
serpant. G. 3: 469
serpens. E. 4: 24. AE. 2: 214. 5: 91, 273. 11: 753
Serpentibus. G. I: 129. 2: 215. AE. 4: 472. 7: 658
Serpentis. AE. 7: 375
Serpentium. AE. 8: 436. 12: 848
Leges Anguis, Draco, Coluber, Chelydris, Hydra, Vipera, etiam per reliquos casus, & orationem tuam dtabis.
Serpere. E. 8: 13
Serpilla. G. 4: 31
Serpilis. AE. 2: 269. 12: 239
Serpulium. E. 2: 11
Serrae. G. I: 143
Serrane serentem sulco. AE. 6: 844. sic *Sale saxa sonabant*: per Sigmatalimon.
Serta. E. 6: 16. 10: 41
Sertis. E. 6: 19. AE. I: 417. 4: 202, 506. 7: 488
Serua. verb. G. I: 335. AE. 2: 789. 3: 86. 11: 506
Serua. nom. AE. 5: 284. 9: 546
Seruabat. AE. 4: 485. 7: 52. N. II. 5: 11: 31
Seruabit. E. 5: 12
Seruandi. G. I: 205
Seruans. G. I: 402. AE. I: 36. 3: 179. N. II. 5:
Seruans. G. 3: 214. 4: 41, 383. N. II. 5: AE. I: 546. 2: 450. 6: 507. 9: 222. 11: 200
Seruansum. G. 4: 459. N. II. 5: AE. 2: 568
Seruansissimus. AE. 2: 427
Seruare. G. 3: 160. AE. 6: 200. 8: 412. 10: 288. pio *Seruabant*. 502, 616
Seruatus. AE. 9: 43
Seruas. G. I: 499. AE. 3: 319. 8: 37
Seruasse. E. 9: 10
Seruassent. AE. 2: 642
Seruati. G. 2: 240, 524. AE. 5: 30. 6: 298, 338, 556. 7: 3. 10: 340. 12: 428
Seruata. G. 4: 228. AE. 2: 160, 715. 4: 552. 5: 25. 7: 60. 11: 159
Seruatae. AE. 5: 699
Seruatum. AE. 5: 283
Seruatae. AE. I: 207. 2: 702. N. II. 5: 3: 266
Seruati. G. I: 436. AE. 8: 189. 12: 768
Seruatum. AE. 3: 209. N. II. 5:
Seruauere. AE. 8: 269
Seruauit. AE. 5: 601
Seruauit. AE. 9: 161
Seruauit. AE. 2: 160. 10: 525
Seruauit. G. 4: 111. AE. 2: 711. 4: 29. 6: 402, 575
Seruauit. AE. 5: 476
Seruauit. G. I: 30
Seruauit. AE. 4: 103
Seruauit. E. I: 41. G. 3: 168. AE. I: 285. 3: 327
Seruatum. AE. 2: 786
Seruum. AE. 6: 764. *canit*. 12: 864
Seruum *dicit* Latine & eleganter dicitur. Sallustius in Bello Catil. *Et jam dicit seruum erat*. Livius libro 10. *piumae Decados, Romani apud Fabium arcebat magis, quam inferebant pugnam: extrahereturque in quam maxime dicit seruum*. Tranquillus, candidus omnino scriptor, in vita Othonis Salvii, *A in seruum usque patente cubiculo*. Et iterum in Augusto, *In seruum dimicatione protrahit, ut in navi victor pernoctauerit*.
Seruus. AE. 11: 318
Seruus. E. 2: 42. 3: 43, 47, 75
Seruus. AE. 10: 848
Seruus. G. I: 461. 3: 260
Sesfe. E. 3: 66. 6: 57. G. I: 336, 445, 489, 512. 2: 145. 3: 78, 232. 4: 66, 174, 196, 420, 441, 444. AE. I: 161, 314. 2: 408, 525, 574. 3: 215, 345, 598. 4: 11, 176, 291, 690. 5: 335, 546, 550, 618. 6: 160, 169, 240, 337, 472, 777. 7: 193, 286, 328, 416, 472, 529, 588, 700. 8: 225, 452, 457. 9: 53, 379, 400, 444, 552, 597, 815. 10: 146, 552, 656, 681, 798. 11: 36, 462, 565, 810. 12: 53, 227, 323, 372, 590, 441, 658, 720
Quia s fibilus est, geminatur *sesfe*, sine aliqua figura, ut magis exaudiat. Sed *Me me* per Epizeuxim reiteratur cum impetu pronuntiationis, ut in 9. *Me me, adsum qui fecit: in me convertite ferrum, o Rutuli, mea frans omnis*. Et in 12. *Me me duce ferrum Corripite, o Rutuli*.
Seta. AE. 7: 667
Setas. G. 3: 312. AE. 6: 245
Setigeras. AE. 12: 170
Seticeti. AE. 7: 17
Setigeros suos. AE. 11: 198
Lucret. 5. Setigerisque pares suis.
Setis. G. 3: 383. AE. 7: 790. 8: 266
Setosi. E. 7: 29
Setus. E. 8: 6. 10: 38. G. I: 89, 91. 3: 49, 50. 4: 25, 33, 34. AE. I: 218, 569. 2: 34, 62, 739. 3: 262. 4: 241. 5: 69. 6: 880. 7: 199, 235, 605. 9: 279, 680. 10: 109. 11: 69, 327, 528, 661. 12: 685, 935
Seueris. AE. 8: 638
Seuerum. G. 3: 37. N. II. 5: AE. 6: 374
Seuerum montem. AE. 7: 713
Locus in Sabinis. Licet Marcellus.
tr. 5. Seuerum hic adiective positum intelligat.
Seu. AE. 9: 272. II: 9. 12: 163, 899
Seucentos. AE. 10: 172
si. E. 2: 23, 27, 57, 73. 3: 23, 48, 75, 98. 4: 3, 15, 58. 5: 9, 10, 70. 6: 9, 45, 47, 71. 10, 31, 36. 9: 38, 45. 10: 34, 38, 65, 67. G. I: 7, 115, 168, 189, 428. 2: 43, 49, 54, 227, 233, 274, 301, 310, 458. 3: 83, 98, 251, 384, 391. 4: 42, 176, 332, 489. AE. I: 372, 542, 546, 553. 2: 10, 79, 95, 102, 161, 189, 291, 349, 522, 641, 659, 675, 689, 690. 3: 107, 434, 551, 604, 606. 4: 85, 95, 110, 125, 232, 272, 340, 347, 419, 568, 612, 657. 5: 17, 51, 64, 325, 347, 353, 363, 383, 397, 398, 417, 548, 687, 692, 798. 6: 78, 119, 121, 133, 147, 173, 405, 471, 530, 625, 675, 770, 828, 871. 7: 263, 310, 312, 367, 371, 402, 548. 8: 15, 140, 147, 396, 400, 535, 560, 574. 9: 194, 240, 337. 10: 31, 44, 244, 613, 622, 628, 864. 11: 116, 174, 285, 323, 457, 368, 411, 415, 705. 12: 38, 41, 124, 233, 778
si non. E. I: 16. 7: 23, 43. G. 2: 344, 461. AE. 2: 54. 4: 15, 18, 311. Lucret. in 5. *Si non focuadas vertentes vomere glebas*. 10: 244
Et si non. E. 3: 15. G. 2: 132. AE. 2: 54, 433, 583, 690. 4: 125, 614. 9: 44, 757, 11: 369
Si nunc se nobis ille auarus arbore ramus.
Offendat nemore in tanto. AE. 6: 187
Adverbium rogantis & optantis est, per se plenum, sicut o. *Junguntur tamen haec, & pro uno ponuntur, ut in 8. O mihi praeteritis referas si Juppiter annos*. Et in 6. *Esse daces, o si una via est*. Et in 11. *Quamquam o si solitas quidquam virtutis adesset*. Licet hic etiam, secundum Seruium, dolentis sit exclamatio. Ut mirer eundem Honoratum Commentario 6. & 8. tradere, a recentioribus haec jungi, & quantum ad antiquitatem, (ut ille ait) unum vacare, cum tamen tria haec habeamus Maronis exempla: quorum quia ipsi in mentem non veniebat, haec falso dicitur, & in Virgilianorum exemplorum copia ad Perii testimonium confugit, *O si Ebullet patri praclarum funus, & o si, &c.* Quod quidem non commisit, si huiusmodi indice, veluti admonitore fidelissimo, non caruisset, propterea quae a nobis dicitur, tanquam ab Apolline Pythio tibi edita putes.
ant. E. 7: 23, 27. 9: 63. AE. 3: 311. 11: 368
ant. E. 7: 55. 67. G. I: 67, 191, 219, 430, 458. 2: 265

for-

forte. G. 1: 205. 4: 28. AE. 1: 151, 375.
 2: 81, 136, 776. 10: 724. *forte* pro *forte*.
 12: 183
verso. G. 1: 227, 424. 4: 251. AE. 9: 267
si, pro *significam*. itis quatuor locis interpretatur Servius. G. 1: 7, 17. 5: 798. 6: 530
modo. G. 4: 323. AE. 4: 109. 5: 25. *si* comparationibus serviens. 4: 669. 6: 471. 12: 124
si, deest, & quasi per interrogationem intelligendum, ut scribit Servius, in versu, & Troja aeneas maneret AE. 4: 312. sed heus tu Honorate, Et copula quid aliud hic praefat, nisi *si* repraesentat?
Sibarim. AE. 12: 363
sibi. E. 3: 4. 5: 41. 6: 12. 8: 108. G. 1: 360. 2: 22. AE. 1: 604. 2: 130. 4: 28. 5: 60, 342. 6: 142, 434. 9: 154. 10: 151, 462. 11: 129, 219, 309, 657. 12: 241, 350
sibi. G. 1: 31. 2: 535. 4: 224. AE. 2: 571. 4: 467. 6: 37, 589, 783. 7: 238. 9: 600. 10: 296, 549
sibila. G. 3: 421. AE. 2: 211. 5: 277
sibilat. AE. 7: 447. 11: 754
Sibylla. AE. 5: 735. 6: 98, 538, 666
Sibyllae. AE. 3: 452. 6: 10, 44, 176, 211, 236
Sibyllam. AE. 6: 752, 897
sibylus. E. 5: 82
si. E. 1: 23, 24. 2: 55. 5: 79. 8: 81. 9: 30, 31. 10: 4. G. 1: 82, 199. 2: 533. 3: 391. 4: 210, 303, 452. AE. 1: 22, 154, 225, 253, 283, 386, 444. 2: 34, 44, 355, 440, 496, 795. 3: 375, 439, 490, 667, 716. 4: 533, 637, 681. 5: 26, 50, 146, 218, 219, 459, 622, 668. Servius. 6: 154, 209, 441, 527, 668, 863, 886. AE. 6: 1. 7: 110, 363, 370, 607, 668. 8: 142, 154, 325, 488. 9: 234, 641, 712, 807. 10: 569, 729, 808, 870, 875, 901. 11: 901, 906. 12: 282, 304, 361, 368, 690, 913, 922
si cepit. E. 8: 16. AE. 1: 521
incipit. G. 4: 386. AE. 12: 47
orsus. AE. 1: 325. 2: 2. 9: 656. 12: 806
ait. AE. 1: 142, 464. 2: 296. 3: 189. 4: 641, 704. 5: 365, 551. 9: 303, 749. 10: 473. 11: 29, 520. 12: 622. in sequentibus subiungitur *ait*. AE. 6: 854. 9: 234. 12: 195, 807
alloguitur. AE. 1: 594. 4: 8, 222. 6: 341. 10: 228. 11: 820
fatus. AE. 1: 610. 2: 50, 391, 544. 3: 118. 4: 570. 5: 72, 351, 539. 10: 535
 Quod Homerus ait: modo *ois* *paros* modo *ois* *paros* & *ois* *paros*. Interdum *ois* *paros* nonnunquam *ois* *paros* *paros* *paros*. Plerumque *ois* *paros* *paros* *paros* & quod ab Epigrammatario deridetur Poeta *ois* *paros* *paros* *paros*, & similia.
locuta. AE. 1: 614. 9: 5
memorat. AE. 1: 631. 8: 79. 9: 324
effata. AE. 2: 524. 4: 30. 7: 456
si, &c. AE. 2: 644. 4: 660. 6: 154
affari. AE. 2: 775. 3: 153. 8: 35
effatus. AE. 3: 463. 6: 197. 7: 135. 9: 22
contra est ingressa. AE. 4: 107
excepit. AE. 4: 14

profatur. AE. 4: 964
fata. AE. 4: 685. 6: 321
affata. AE. 6: 665. 12: 138
locutus. AE. 5: 14, 303, 400. 9: 319
fatur. AE. 5: 547. 6: 1. 8: 115. 10: 621. 12: 888
effatur. AE. 9: 295
affatur. AE. 12: 10
orsa. AE. 6: 125, 562. 7: 435. 11: 123
aggreditur. AE. 6: 387
addit. AE. 6: 854
memorans. AE. 6: 699. 9: 250
voce secutus. AE. 7: 212
precatur. AE. 6: 186. 9: 403. 10: 420. 11: 784. 12: 175
hortatur. AE. 11: 13
exhortata. AE. 12: 159
reddidit ore. AE. 11: 251
sequitur. AE. 12: 195
Sicanae. AE. 8: 328
Sicani. AE. 5: 293. 7: 795
Sicaniae. AE. 1: 557. Eadem *Sicula*, *Trinacria*, *Trigmetra*.
Sicanio. AE. 3: 692
 Quamvis *Sicano* legat *fex* literatorum nescio quis, dum imperite notat *Sicanus*, a, um, primam indifferentem habere apud Virgilium: quom tamen *Sicanus*, *Si* corripit, & *Sicanus*, quod una syllaba auctius, producat.
Sicanium. AE. 8: 416
Sicanos. E. 10: 4. AE. 5: 24. 11: 317.
 Silius in 14. *Sydera Eliseis aderis gens Sicana votis*.
ficca. E. 7: 56. G. 1: 214, 389. AE. 5: 180. N. tr. 5.
ficcabat. AE. 4: 687. 10: 834
ficcae. AE. 9: 64
ficcat. E. 2: 42
ficcat. E. 3: 95
ficci. G. 3: 151
ficcis. G. 4: 427. AE. 2: 358
ficco. G. 1: 363. 2: 31. 4: 97. AE. 3: 135, 510. 6: 162
ficcum. G. 3: 433. AE. 8: 261. 10: 301
Stelides Musae. E. 4: 1
 Sic apud Ovid. in Sapphone *Sicilis* primam producit: *Quid mihi cum Lesbos? Sicilis esse volo*.
Sichaei. AE. 4: 20, 502, 632
Sichaeo, pro *Sichaeio*. AE. 4: 552
Sichaeum. AE. 1: 348, 720
Sichaeus. AE. 1: 343. 6: 474
Sicyonia. G. 2: 519
ficubi. G. 3: 332, 333. AE. 5: 677
Siculae. AE. 1: 34. 3: 410
Siculi. E. 10: 51
Siculis. E. 2: 21. AE. 1: 549. 3: 696. 5: 702
Siculo. AE. 3: 418. 7: 289
ficnt. AE. 8: 22. comparatio.
fidera. cum ad. E. 5: 43, 62. 6: 84. 9: 29. G. 2: 427. AE. 1: 93, 103. 2: 153, 222, 687. 5: 256. 7: 767. 9: 16. 239, 637. 10: 262, 667. 11: 37, 136. 12: 196, 795
fidera. E. 5: 57. G. 1: 204, 311. 2: 342. AE. 1: 608. 2: 9, 488. 3: 243, 360, 423, 515, 574, 599, 620. 4: 81, 322, 489, 520, 524, 578. 5: 126, 528, 628. 6: 338, 458, 641, 795, 850. 9: 93, 489. 10: 161, 553. 3.

193. 11: 833. 12: 197
fidera coeli. G. 1: 335. 2: 1, 477. 4: 58. AE. 1: 259. 8: 141. 10: 176. 11: 878
fidere. E. 10: 68. G. 1: 1, 73. 3: 324. AE. 3: 204. 4: 309. 12: 451
fiderea. AE. 3: 586
fideream. AE. 10: 3
fidereo clypeo. AE. 12: 167
Syderum Maronem, id est, Divinum, appellavit Columella, ita librum de Cultu horticorum claudens, *Hactenus agrorum cultus Sylvine docebam, Syderal vatis referens praeccepta Maronis, &c.*
fidervis. G. 4: 227
Sidicina aequora. AE. 7: 727
Sidicinum Plinio quod Ptolemaeo *Theanum*, hodie *Thiano*, in agro Suessano.
Sidona. AE. 1: 619
 Sidon urbs Phoeniciae fuit, ut Hecataeus in Asia scribit. Hinc *Sidonius* media indifferenti. Legitur & *Sidonia* Troadis oppidum.
Sidonia. AE. 1: 456, 613. 4: 545. 9: 266. 11: 74
Sidoniam. AE. 1: 678. 4: 137
Sidonias. AE. 4: 75
Sidonio. AE. 5: 571
Sidonius. AE. 4: 683
Sidunt. AE. 6: 203
 Lege *Confidant*, *Confidunt*, *Considerere*, *Considite*, *Confidunt*, *Insciant*, *Infidant*, *Perfidit*, *Subfidens*, *Subfidant*.
fidus. G. 1: 32. 4: 234. AE. 2: 700. 7: 215. 8: 681. 11: 260
Sigea. AE. 2: 312
Sigeis. AE. 7: 294
signa. E. 3: 40. G. 1: 229, 400, 439, 463, 471. 3: 236, 440, 503. 4: 108. AE. 2: 171. 3: 388. 5: 590, 647. 6: 198, 825. 7: 138, 606, 628. 8: 52, 212, 498. 9: 394. 10: 258, 265, 310. 11: 19
 Lucretius *Si* contraxit, *Nil tamen esse signi mixtas potuisse creari*, quod fecit, quia *u* in liquida consideratur. Ut minime mirum sit, primam in *sigillo* corripit.
signans. AE. 9: 181
signant. G. 2: 269. AE. 2: 423. 5: 317
signantem. AE. 2: 697
signare. G. 1: 126
signari. AE. 12: 3
signat. AE. 6: 780. 7: 4
signata. G. 2: 379. 4: 15
signavit. AE. 5: 526
signent. G. 3: 171. N. tr. 5
significat. AE. 12: 692
signis. G. 1: 351, 394. 4: 219, 253. AE. 1: 648. 5: 267, 536. 9: 263. 11: 517
signo. G. 1: 354. AE. 3: 287. 5: 315. 12: 129
signorum. E. 9: 46. G. 1: 239, 257
signum. G. 1: 263. AE. 1: 443. 3: 239, 519. 4: 167. 5: 130, 137, 578. 7: 513, 519, 637. 8: 1, 523, 534. 11: 474. 12: 245
Sila. AE. 12: 715
Silari. G. 3: 146
Sileam. AE. 3: 39
Silabo. AE. 10: 793. alibi, *Non ego te transierim*.

INDEX ERYTHRAEI

serim. Et, Quis te tacitam relinquat?
silent. AE. I: 152, 164. 9: 190. In 4.
Cum tacet omnis ager. Et in 8. Et ta-
lita resuens ita subsistit unda: de
Thybi.
silentes. G. I: 476. AE. 6: 264. II: 120
silenti nocte. AE. 4: 527. 7: 87, 102. Lucr.
4. Severa silentia noctis.
silentia. AE. I: 730. 2: 255, 755. 3: 112.
10: 63. II: 241
silentibus. AE. 9: 393
silentum. AE. 6: 432. id est, umbrarum.
Ut supra silentes umbrae.
Silenum. E. 6: 14
siler. G. 2: 12
silescit. AE. 50: 101
silet. E. 9: 57. G. I: 247. AE. 2: 126. 4:
499. 5: 127. 10: 102
siletur. G. 4: 189
silex. AE. 6: 471, 602. 8: 233
silice in nuda. E. I: 15. N. II. 5.
Lucretius masculinam protulit in I.
Unde queant duri silices, ferrumque creari.
silicem. G. 2: 189
silicis. G. I: 135. AE. I: 174. 6: 7
siligna. G. I: 74
siliquis. G. I: 195
silva. nomin. G. I: 152. 2: 17, 431. 3:
384. AE. 3: 681. 6: 444. 7: 677. 9:
85, 381
silva. G. 2: 181. 3: 219. AE. I: 314. 2:
696. 6: 451. 7: 659. 10: 709. II: 905
silvae. E. 2: 62. 3: 57. 4: 3. 5: 28. 6: 39.
8: 58. 10: 8, 63. G. I: 149. 2: 87, 136,
440, 520. 3: 2, 151, 200, 223. AE. 2:
418. 4: 523. 5: 288. 6: 131. 7: 515. 9:
392. II: 515
silvum. G. I: 76. 2: 207, 414. 3: 248. 4:
273. AE. 3: 24, 258. 6: 179, 186, 659.
8: 82, 350, 645. 10: 887. pro jaculis.
Macrobi. lib. dec. 6. 12: 522
Silvane. G. I: 20
Silvano. AE. 8: 600
Silvanns. E. 10: 24
Silvanum. G. 2: 494
silvanum. G. 2: 21, 26. AE. 6: 257
silvas. E. I: 5. 2: 60. 3: 46. 4. 3: 5. 58.
6: 2. G. I: 460, 481. 2: 486, 514. 3:
40, 248, 314. 4: 53, 329, 383. AE. 2:
307. 4: 72. 5: 677. 6: 8. 7: 385, 404. 8:
96. 9: 378, 605. 11: 134, 813. 12: 688
silvestrem Musam. E. I: 2
Sunt qui agrestem malint, ex Quin-
tilianis (ut falso putant) sententia, apud
quem in 9. ita legitimus, Agrestem ten-
nuis Musam meditaris avena. Nec enim
animadvertunt nullo iudicio viri, lo-
cum hunc Fabii haudquaquam satis fi-
dem facere posse, ita eum auctorem
carmen hoc legi censere, cum Rhetor
eo loco de una tantum dictione, quip-
pe agrestem, disputet, quam in exem-
plo esse, satis sit. Citavit itaque om-
nino ex Sileno illud, Agrestem tenui
meditabor arundine Musam. Quem ver-
sum librarius cum describeret, ubi A-
grestem tenui notavit, pro eo, quod sub-
endum fuit, meditabor arundine Mu-
sam, subiecit ex Tityro, Musam medita-
ris avena: falsus similitudine vocum

utriusque carminis: & tenui dictione
 utroque versu secunda, scriptorem fa-
 cile inducente in ea ipsa verba, & quae
 illi magis in promptu erant, quippe
 quae primae Eclogae primum quoque
 memoriae mandasse credere par est.
 Quae lectio ita semel depravata, idcir-
 co hactenus obtinuit, quod nulla res
 fuit, quae lectorem offendant ad ver-
 sus emendationem excitaret, quando
 nihil interest, utro modo (quantum ad
 Quintilianum pertinet) legatur, dum-
 modo Agrestem in exemplo habeamus.
 Quod si etiam a Quintiliano ita versus
 scriptus relictus sit, non minus ipse
 contenderim aut Fabium consimiliter
 hic memoria lapsus, aut etiam om-
 nino errare, si eum ita consulto scrip-
 serit. Nam Poeta diligentissimus Syl-
 vestrem hic magis quam Agrestem pro-
 bavit, quod per Sylvestrem epitheton,
 materia & stylus Bucolicus proprie in-
 dicatur, quod hoc loco vati prudentis-
 simo faciendum fuit, ut ita in princi-
 pio carminis Bucolicus quasi argumen-
 tum proponeret per Meliboeum haec
 ad Tityrum (hoc est, se Virgilium) di-
 centem: Sylvestrem tenui Musam medi-
 taris avena. Quae quidem Musa non
 ab agris, sed a lyvis potius, in quibus
 obversantur pastores, traxisse epitheton
 debuit. Quod innuit in praecedenti,
 Tityre tu patulae recubans sub tegmine
 fugi, quia haec arbor non nisi in mo-
 nibus & sylvis nascitur. Sed apertissime
 probat, quod est paulo infra, Formo-
 sam resonare doces Amaryllida sylvas. Et
 item illud, Montibus & sylvis studio ja-
 ctabat inani. Et illud, Cum canimus syl-
 vas, sylvas sint Consule dignae. Et, Pri-
 ma Syracosio dignata est Indere versu,
 Nostra nec erubuit sylvas habitare Thalia.
 Sed maxime omnium. Ille ego, qui
 quendam gracili modulatus avena Carmen,
 & egressus sylvis (id est, Bucolico ludi-
 cro) vicina coegi, Ut, quamvis avido pa-
 rerent arva colono, id est, agros, unde
 Agricolae appellantur, & Agrestes, qua-
 re ait, Gratum opus agricolis. Ut cum
 in Sileno dixerit, Agrestem tenui medi-
 tabor arundine Musam, non magis id
 exprimendi Bucolici characteris causa
 fecerit, quam ut de se ipse loquens,
 hoc epitheto per modestiam suam Mu-
 sam extenuaret. Ergo illic agrestem (hoc
 est rudem) suam fistulam dicit, & quae
 carminis Theocritii virtutem observare
 non possit. Quam nostram observatio-
 nem haud vanam esse, nec puerilem,
 ostendit ipse Poeta, cum in persona
 Tityri ita quoque de se modeste ait,
 Ludere quae vellent, calamo permiste a-
 gressi. Quid? quod & Maro hujusmodi
 epitheton ex Lucretii Synopeia hic ap-
 posuisse videri potest, in 3. ita canentis,
 Fistula Sylvestrem ne cesset fundere
 Musam. Sed & idem Lucretius fistu-
 lam, quam modo tibiam appellat,
 qua Bucolicum carmen modulantur pa-
 stores, non in agris repertam, sed in

sylvis, unde Musa quoque sylvestris sic
 appellata, his cecinit: Tibia quas fundit
 digitis pulsata canentium, Avia per memo-
 ra, ac sylvas fastesque reperta, Per loca
 pastorum deserta, atque oia dia. Quod
 si etiam addamus, hoc loco Sylvestrem
 Musam a Poeta dictam, ut in Sileno
 Agrestem, ut utrumque Lucretii refer-
 ret epitheton: quis ita esse omnino
 neget, cum legat paulo infra, Tum ja-
 ca, tum sermo, tum dulces esse cachinnus
 Conservant: Aggressi enim tum Musa vi-
 gebat. Vide Stipula.
silvestrem animum, de arboribus. G.
2: 51
silvestres. G. 2: 302, 374
silvestri. E. 3: 70. AE. II: 554
silvestria. G. 2: 2
silvestribus. G. 2: 183. 3: 411. AE. 8: 348
silvestris. E. 5: 7. AE. 9: 673
Silvia. AE. 7: 487, 503
siticolae. AE. 10: 551
silvis. E. 2: 5. 8: 97. G. I: 187, 256. 2:
310, 323, 342, 404. 3: 149. 4: 261, 568.
AE. I: 164, 552, 578. 3: 442, 583, 590,
675. 4: 399. 5: 301. 6: 205, 704, 765.
7: 172, 491, 505. 10: 98, 406, 417. 11:
531, 686
in silvis. E. 2: 31. 5: 43. 7: 65, 68. 8:
56. 10: 52. G. I: 159, 169. 4: 473. AE.
3: 646. 6: 271, 309. 7: 776. 11: 896.
12: 208
Silvius. AE. 6: 763, 769
sim. E. 2: 19. AE. 4: 536. 9: 216
simae. E. 10: 7
Simaethia. AE. 9: 584
similem. E. I: 21. G. 2: 266. AE. 8: 649
similes. E. I: 23. G. 2: 313. AE. 5: 317,
594
simili. AE. I: 136. 6: 144
similis. G. 3: 193. AE. I: 589, 628. 4:
254, 558. 5: 254, 842. 7: 502. 8: 396. 9:
650. 12: 477, 754
simillima. G. 2: 131. AE. 2: 794. 6: 522,
702. 10: 391
Simoenta. AE. 5: 261, 634, 803. 10: 60
Simoentis. AE. I: 618. 3: 302
Simois. AE. I: 100. 6: 88. 11: 257
simplex. G. 2: 73. 3: 482
simplicis. G. 3: 528. AE. 6: 747
simul. E. 4: 26. 6: 26, 33, 34. 9: 18. G.
I: 11. 3: 473. 4: 359, 381. AE. I: 144,
559. 2: 524, 755. 3: 352, 471, 630. 4:
499, 581. 5: 298, 317, 357, 385. 6: 335,
412, 699. 7: 340, 393. 8: 4, 80, 182. 9:
198, 221. 303, 324, 358. 392, 423, 471,
561, 644. 10: 307, 337, 856. 11: 222,
294, 363, 610, 756, 827, 834. 12: 26,
62, 88, 326, 442, 692
simul, repetitum. G. 3: 201. AE. I: 513,
631. 2: 220. 5: 675. 9: 318. 12: 268,
758
simul, id est, postquam. G. 4: 232. AE.
II: 908
simulacra. AE. 4: 90. 12: 222
simulacra. G. I: 477. 4: 472. AE. 2: 517.
5: 585, 674. 7: 89
simulacrum. sc. Tritoniae. AE. 2: 172.
ducentum ad sedes. 232, 772
Hoc est, equum, quem cum Mi-
nerva

I N V I R G I L I U M.

perva fabricavit Epeus, ut Demococus apud Homer. canit Ouyll. 8. in Alcinoi convivio, quo ille Phaeacensium accipit opimates. Hunc Poeta noviter facundissimus modo, *Instar montis equum* appellat, modo *Equi molem*, alias *equi immanis molem*, intereum *Ferum*, nunc *Dolum*, quandoque *Machinam*, *Monstrum infelix*, *Claustra pinea*, & denique *Lignum*. Nam *trabitus contextus acernis* (ut idem Poeta canit, *sectaque intextus abiete costas*, unde *Duratus*, id est, *Ligneus*, Homero dicitur: *ἰσχυρὸν ὑβέρων ἄνωρον δούρατιν*, & quae eodem citato libro sequuntur. Quem imitatus Lucretius, *Nec cum Duratens Trojans Pergama partem Inflammasset equus nocturno Grajngenitrum*. Eum Aristoph. eodem, contrafractiore tamen vocabulo *Δύριον* nuncupat. Unde apud Flaccum Argonamiticum 2. *Manet immotis nox Doria Instris*, vel, ut alii habent codices, *Durica*, eodem sensu. Quamquam simplicius quidam legunt, *Dorica* pro Graeca: ut, *Sit Dorica castra*. Equo autem ligneo inclusis Danais expugnatum fuisse Ilium, fabulose Poetae commentis sunt. Sed rei veritas ita habet. Equum ligneum, simulato pro reditu Mineivae voto, Graeci ea magnitudine construxerunt, ut intra moenia Trojana recipi non posset, nisi portae multique urbis deponerentur. Eum Sinon, transfugam simulans, persuasit Trojanis si in urbem inducerent, futurum, ut nunquam Graeci adversum eos amplius arma movere possent. Quamobrem dejectis portis & murosum parte, equum introducunt. Capientibus mox ipsis cibum secute, ac nihil tale verentibus Trojanis, Danaum ductores ex loco, ubi insidias subfederant, (unde adhuc illi *Argivoorum insidiae* nomen est) procedentes apertam urbem invadunt, atque hoc pacto capiunt. Haec ex Palaephato, Graeco Auctore librorum *ἑσπερίων Ἀριστων*, accepimus: quorum fragmentum extat parvum, unde haec periphrasticas transtulimus. Citat hunc auctorem Probus Maronianus interpres, super versu ex 3. Georgic. *Frena Palaephathi Lapithas gyrosqne dedere*. Licet passim legatur *Palaephatus* in lib. *Aristotum*, pro *Apistum*. Nam & Suid. ejus libros ita inscriptos in Collectaneis agnoscit: quos libros, *βιβλία Ἀριστων ἰ*, idem auctor est circumferri etiam titulo *ἑσπερίων Ἀριστων ἰσογιών*. Hujus Palaephathi testimonio & ipse Maro utitur versu Ciris ad Messalam isto, *Docta Palaephathia testatur voce papyrus*. Qui versus haecenus in vulgatis codicibus perpetam lectus est, *Docta Palaephathia testatur voce Pachus*. Alii sentiunt, Poetae Equi commentum de monte quodam arripuisse, cui Equo nomen esset, qui Trojae immineret, per quem etiam facile capta sit. Ad quod & Virgilius his alluserit, *Instar montis equum divina Palladis arte Aedificant*,

Equi Trojani meminit M. Tull. pro Mur. & lib. de Divin. nec non in Epistolis familiaribus.
simulans. AE. 2: 352. 6: 517
simulans. AE. 2: 17. 4: 302
simularat. AE. 6: 591
simulat. AE. 1: 209
simulata. AE. 1: 710. 3: 349. 4: 105
simulato. AE. 7: 385
simulatos. AE. 4: 512
sim, & *at* si. G. 1: 432, 454
sim. G. 2: 195, 483. 3: 179, 504. *autem*. 4: 67, 239
sim. G. 2: 234, 276. AE. 1: 555. 2: 192, 676. 8: 578. 10: 33, 625. 11: 324, 419, 421. 12: 187
simas. AE. 1: 18
simas. AE. 12: 49, 828
sim. AE. 8: 12. 9: 43. G. 4: 47, 90. AE. 5: 163, 717. 9: 90, 291, 409. 10: 598. 11: 505. 12: 25, 680
sim. E. 10: 48. G. 1: 161. 3: 42, 99, 274, 342. 4: 398. AE. 1: 133, 279. 2: 544, 538, 771, 777. 3: 204. 4: 550, 588. 5: 56, 272, 694. 6: 292, 368, 431, 534, 776. 7: 377. 8: 635. 9: 278, 343. 10: 31, 636, 640. 11: 846. 12: 798, 883
simabant. AE. 4: 651. 11: 701. 12: 147
simant. AE. 6: 870
simet. AE. 6: 31. 11: 103
simas. AE. 5: 391. 10: 26
simet. AE. 4: 540. 6: 96
simula. G. 3: 285, 471. AE. 1: 453. 3: 348. 6: 723, 888. 8: 311, 618
simulantem. AE. 9: 333
simulibus. AE. 9: 415
simulibus. G. 3: 507
simulter. G. 1: 444
simultra. E. 1: 18. 9: 15
simultra. scil. manu. AE. 5: 457. 6: 548, 571. 9: 468. 10: 261
simultrae. AE. 11: 10
simultrae. AE. 2: 671. 10: 545
simultra. AE. 7: 689
simultra. AE. 2: 443. 10: 110
simultra. AE. 10: 160
simultra. AE. 5: 830. 11: 347
simultra. AE. 2: 779. 10: 427, 433, 700
simultra. AE. 2: 669. 9: 620. 10: 15. 12: 316
simultra. G. 3: 206
Simon. AE. 2: 259, 329
Simonem. AE. 2: 79
Simons. AE. 2: 195
sim. E. 10: 60. G. 1: 24
sim. optantis. E. 4: 3. G. 1: 118, 160. 2: 43, 103, 288. 4: 393. AE. 2: 123. 3: 100, 262, 487. 6: 625, 711. 11: 294. 12: 826
sim, Praecipientis. G. 1: 443. 2: 284
sim. G. 4: 362. AE. 3: 692. 4: 686. 6: 132. 11: 544, 626
simas. AE. 2: 208
simet. G. 3: 192
simam. E. 7: 33. N. de Genere valorum.
simam. G. 3: 238. AE. 4: 30. 7: 347. 10: 819
simant. G. 1: 269. 4: 7. AE. 7: 270
simosa. AE. 11: 753
simoso. G. 1: 244

simus. nominat. G. 2: 76, 123. 3: 424. AC. 2: 23. 3: 551. accusat. G. 2: 335. 4: 420. AE. 1: 161, 243, 320. 3: 455, 689. 5: 16, 331. 8: 712. 10: 819. 11: 775. *Seno* quoque vulgo, & *Colso*, sive *Gofo*, quasi *εὐνοος*.
si qua. nominat. E. 4: 13. 7: 40. G. 3: 83. AE. 1: 18, 603. 2: 94, 142, 159, 536. 3: 433, 434. 4: 712. 6: 194, 367, 459, 882. 7: 4, 401, 559. 9: 41, 214, 493, 741. 10: 458, 792, 828, 861, 903. 12: 128, 373, 502. 12: 932
si quis. AE. 8: 243. 9: 134, 406, 407
si quis. AE. 1: 18, 181. 6: 459, 882. 8: 243. 9: 134, 512. 10: 458
si quis. G. 3: 489. AE. 1: 322. 6: 367. 11: 308
si quando. G. colliditur. E. 2: 23. G. 3: 98. 9: 172. 11: 653
si quando. G. 1: 259. 2: 128. 4: 228, 314. AE. 3: 500. 10: 272, 803. 12: 749, 851
 Servii in 4. Aeneidos in versum, *Quando optima Dido*, verba sunt haec: *Sane Quando, do brevis est naturaliter. Sic Sereuus, Quando flagella ligas, ita liga. Virgilius usurpat, Signando Thybrim, vicinamque Thybridis arva. Quod tamen falso tradit: namque Poeta de semper producit, ut aperte ostenditur. AE. 11: 384. ubi non colliditur. Nam in reliquis omnibus exemplis do cadit in Synaloeppam, semper tamen longa, nisi ubi in extremo carminis ponitur. In Signando quoque do semper producit. Quod palam est pluribus testimoniis. Et similiter cum sit Synaloepphe, a sequente longa excipitur. Ut magis dicendum sit, usurpavisse Sereuum. At vero in Quandoquidem do semper brevis fit.*
si quem. G. 1: 6, 281. AE. 1: 151, 181. 7: 225, 226
si quis. AE. 1: 578
si quisquam. AE. 4: 317. 8: 140. 11: 415
si quis. E. 3: 52. 7: 10. 9: 32. AE. 2: 603. 4: 317, 382. 5: 688. 7: 273. 9: 446. 11: 374. 12: 152
si quis. E. 6: 9. 7: 44. G. 2: 49. 3: 453, 474, 563. AE. 4: 319, 328, 684. 5: 410. 9: 210, 211. 12: 56, 68, 157
si quisquam. AE. 12: 761
si quod. AE. 4: 520
si quos. E. 5: 10. G. 2: 265. AE. 2: 420
Syracosis. E. 6: 1
Sirenum. AE. 5: 864
Sivis. G. 2: 88
Sivis. G. 4: 425. AE. 3: 141. 10: 273
Syrtis. AE. 1: 111, 146. 7: 302
Syrtibus. AE. 5: 51, 192. 6: 60
Syrtis. AE. 4: 41. 10: 678
sis. E. 5: 65. AE. 1: 330. 12: 439
sistam. AE. 2: 620. 6: 676
sistat. G. 2: 489
siste. AE. 4: 634. 6: 465
sistere. AE. 3: 7. 4: 489. 11: 873
sister. AE. 3: 117. 6: 858
sistimus. AE. 2: 245
sistit. AE. 8: 85. 16: 309, 323. 11: 853. 12: 355
sistis. AE. 8: 696
sistunt. G. 1: 479

ss.

INDEX ERYTHRAEI

- fit.* E. I: 19. 3: 67, 84. 4: 27. 5: 53. 6: 73. 8: 43. 55, 89, 106. 10: 46, 60. O. I: 4. 52, 415. 2: 54, 178, 227, 248, 252, 273. 3: 136, 141, 193, 290, 387. 4: 9, 537. AE. I: 454. 2: 75, 350, 564, 711. 3: 59. 608. 4: 290. 5: 28. 6: 266. 9: 213, 653, 723. 10: 19, 152, 481. 11: 295, 314, 409, 761. 12: 826, 827
Sithonias. E. 10: 66
fiti. G. 2: 353. 3: 434. AE. 4: 42
fitiens. scil. *arvum.* G. 3: 137
fitientis. E. 1: 65. G. 4: 425
fitim. E. 5: 47. O. 3: 327. AE. 10: 274
fitis. G. 3: 483
fitit. E. 7: 57
fitinut. G. 4: 402
fitm. G. 1: 72. AE. 6: 462. 7: 440, 452
fitus. AE. 3: 451
fitue. E. 5: 5, 6, 18. 7: 10, 37. G. 1: 86, 87. 3: 221. AE. I: 219, 570. 2: 34. 3: 262. 4: 240. 7: 199, 235, 604. 9: 680. 10: 110. 11: 443, 444, 529, 778. 12: 858, 892
fobulem. G. 3: 71
fobules. E. 4: 49. O. 3: 308. 4: 100. AE. 4: 328
focer. AE. 6: 830. 7: 317. 12: 192, 193
foceris. AE. 11: 105
foceri. AE. 11: 440
foceros. AE. 2: 457. 10: 79
focia. AE. 2: 371. 3: 352. 8: 120. 11: 161.
fociam. E. 6: 20
fociare. AE. 4: 16. 7: 96. 12: 27
focias. AE. 1: 600. 5: 36
fociatus. AE. 9: 594
focili. O. I: 346. 2: 528. AE. I: 198. 2: 387. 3: 15, 71, 129, 240, 282, 290, 408, 454, 524, 532, 560, 617. 5: 100, 190, 778. 9: 54. 10: 299, 369, 444, 505, 738, 799, 841. 11: 272, 865. *Aenesi dicti sunt comites Aeneae. Festus. lega. Comit. Sodalis.*
focilis. AE. 1: 309, 553, 633. 2: 316, 429, 748. 3: 12, 234, 259. 7: 35. 9: 8, 818. 10: 258. 11: 2, 533, 884
fociorum. AE. 3: 638. 8: 174
focios. E. 8: 70. AE. I: 194, 217, 360, 390, 583. 2: 267, 339, 795. 3: 471. 4: 289, 375, 572, 601. 5: 43, 188, 283, 746, 795, 860. 6: 184, 229, 899. 8: 56, 80, 491, 546. 9: 71, 150, 351, 758, 768, 780. 10: 241, 287, 293, 441. 831. 11: 12, 22, 200, 322, 521. 12: 38, 110
focinm. sc. *egmen.* AE. 2: 613. 4: 142. 5: 712. 6: 161. 9: 199
focinm. AE. 5: 174. 6: 170. 9: 558. 10: 410. Sic & Flaccus Valerius Argon. 3. *Chavis focinm digressibus haerent.*
focims. AE. 7: 264
fodalit. AE. 10: 386
fol. E. 2: 67. G. 1: 232, 438, 463. 2: 321. 3: 357. 4: 51, 401, 426. AE. 1: 568. 3: 284, 508. 4: 607. 7: 100, 218. 8: 97. 12: 176
fol. E. 8: 10. G. 1: 30. 3: 212
fol. E. 10: 14. AE. 4: 322. 5: 613. 6: 268. 11: 582
fol. in recto ling. E. 10: 48. O. I: 389. 2: 116. AE. 1: 597. 3: 183, 365, 489, 660. 4: 32, 82, 423, 462, 467, 543. 5: 651. 7: 52. 8: 581. 9: 217, 217, 257. 10: 879. 11: 504, 821
fol., id est, *terras.* O. 1: 80
folabar. AE. 1: 239. 9: 489
folabere. G. 1: 159. 10: 829
folae. sc. *apes.* O. 4: 153, 155
folam. O. 3: 467. AE. 4: 421. 9: 482. 12: 810
folamen. AE. 3: 661. 10: 493, 859
folando. AE. 4: 394
folans. O. 4: 464
folare. AE. 9: 290
folata. G. 1: 293
folatia. E. 9: 18. AE. 5: 367. 6: 377. 8: 514. 11: 62. hinc *Solaxzo*, *Solaxzevole*, *Solaxzare* vulgo.
folatm. E. 6: 46. AE. 5: 41, 770. 10: 191. 12: 110
folatms. AE. 5: 708
folo. E. 2: 13. O. 1: 234, 288. 2: 512. 3: 132, 156, 401. AE. 1: 431. 3: 568. 4: 701. 5: 89. 6: 534. 7: 527, 720. 8: 23. 9: 461, 10: 807
solebam. E. 1: 24
solebant. AE. 2: 30. 12: 768
solebas. E. 3: 26
solebat. E. 6: 70. AE. 2: 456. 7: 754. 9: 300
solem. E. 6: 37. O. 1: 48, 398, 424, 439, 463. 2: 298, 373. 3: 439. 4: 28. AE. 1: 143. 2: 475. 4: 470, 480. 6: 641. 12: 172
solemas. E. 1: 21. O. 2: 186
solemne. AE. 12: 193
solemem. AE. 8: 802
solemnes. G. 3: 22. AE. 2: 202. 3: 301. 5: 53
solemnia. E. 5: 74. AE. 5: 605. 6: 380. 8: 15. 9: 626
solent. E. 1: 26. O. 3: 461
solers. G. 4: 327. *verbum hoc liquidam geminat, ut placet Capellae.*
soles. E. 9: 52. O. 1: 393. 2: 332, 481. AE. 1: 745. 3: 203
soler. E. 10: 75. AE. 2: 592. 6: 205
sol. E. 10: 32. AE. 2: 366. 6: 610. 10: 442. 12: 315, 661
sol. O. 3: 302
solibus. O. 1: 66
solida. AE. 6: 253. 9: 809
solidaeque. AE. 2: 639
solidam. O. 3: 365
solidanda. O. 1: 179
Inde Soldo vernacula lingua, quod & *Massizzo* a *massa*: & *Saldo* & *Saldar*: sicut a *Soldo* numo, *Soldato*: unde *Soldar*, *dar Soldo*, *andar al Soldo*, & *Smilia*.
solidi. AE. 2: 765
solido. G. 2: 64, 231. 3: 26, 38. AE. 6: 69, 552. N. II. 5: 9: 357. AE. 11: 427
Horat. pro jugi & continuo. Nec partem solido demere de die. Item Varro Sefquiullyse. Navibus duodecim annu profectus decem annos solidos errasset.
solidnm. G. 2: 79. AE. 11: 553
solia. AE. 1: 506. 6: 396. 7: 189, 210. 8: 178, 541. 10: 116, 852. 11: 301
solis. O. 1: 92, 402. 2: 478. 3: 277, 336. AE. 1: 742. 6: 255, 796. 7: 11, 130, 227. 8: 68, 195, 623. 12: 115, 164
solis. G. 1: 220. 2: 117. 3: 249. AE. 9: 139. 11: 569
solita. AE. 9: 214
solitae. AE. 2: 462. 11: 415
solitam. AE. 8: 389
soliti. AE. 1: 730. 7: 176, 741
solito. AE. 7: 357
solitum. O. 1: 412. AE. 9: 129. 11: 383
solitus. E. 2: 23. AE. 5: 370. 9: 591
solium. AE. 12: 849
sollicitam. AE. 9: 89
sollicitanda. O. 2: 418
sollicitans. G. 2: 503
sollicitas. AE. 10: 612
sollicitat. O. 3: 131. AE. 4: 380. 11: 254. 12: 404
sollicito. AE. 3: 389
sollicitos. E. 10: 6
sollicitum. G. 4: 262
sollicitus. AE. 7: 81
sole. E. 6: 63. O. 2: 49, 263. 3: 117. AE. 1: 482. 2: 174. 3: 27. 392. 4: 177. 5: 332. 6: 192, 469. 7: 250. 8: 38, 45, 75. 10: 102, 180, 767. 11: 325, 485, 707. 12: 380, 532, 547, 569, 688
sole. G. 4: 465. AE. 9: 439
solernm. AE. 11: 545
solas. AE. 9: 138
solstitia. G. 1: 100
solstitium. E. 7: 47
solvat. AE. 4: 479. 12: 205
solve. G. 3: 64. N. II. 5: AE. 1: 463. 5: 420. 9: 90
solvebat. AE. 11: 4
solvens. E. 4: 14. G. 1: 436
solvere. G. 2: 542. AE. 4: 487. 10: 91
solvere. G. 4: 214. AE. 5: 581. N. II. 5: 831. N. 5
solves. AE. 3: 404
solvet. E. 4: 41
solvi. AE. 5: 773. 9: 253
solvisi. AE. 6: 510. N. II. 5
Infra, At pins euequm Aeneas rite solutis. adi. N. II. 5
solvit. AE. 2: 26. 4: 55. N. II. 5: 5: 856. 8: 238. 10: 418. 12: 686, 867
solvite. E. 6: 24. AE. 1: 562. N. II. 5: 4: 574. 7: 403. N. II. eodem.
solvitur. AE. 4: 530. 10: 305
solvum. adverb. E. 5: 48
solvum. E. 6: 35. O. 1: 64. 2: 204, 276, 356, 399. AE. 1: 367. 3: 698. 4: 202. 5: 199. id est, *mare.* 6: 256. 7: 111. 9: 666. 10: 60
solvum. adject. E. 9: 44. AE. 3: 636. 4: 324. 7: 389. 9: 200, 298, 438. 12: 220, 221, 363, 434, 442. 12: 466, 467
solvo. AE. 4: 703. 10: III. N. II. 5.
solvo. E. 2: 4. 3: 83, 107. 5: 8. O. 4: 517. AE. 1: 664. 4: 22. 5: 225, 370, 519, 542. 7: 776. 10: 442. 11: 23, 179. 12: 16
solvuae. AE. 3: 65. 9: 116. 11: 35
solvui. AE. 6: 652. 9: 236
solvuis. AE. 7: 5
solvum. G. 2: 386. N. II. 5.
solvum. O. 1: 399. AE. 12: 870
solvum. O. 4: 199
solvum. O. 3: 424, 523. 4: 302. AE. 1: 92. 12: 951
sumis. O. 1: 208, 342. 2: 470

Sov-

I N V I R G I L I U M.

Somni. AE. 6: 390, 893
 Lege Homer. Odyss. 19. & Macro-
 bium in somnium Scipionis libro 1.
 cap. 3.
somnia. E. 8: 108. AE. 5: 840. 6: 283. 10:
 642
somniferi. plur. AE. 7: 758
in somnis, pro in somniis. AE. 2: 353. 2: 270.
 3: 151. 4: 353, 466, 557. 12: 908
somno. E. 6: 14. 7: 45. G. 1: 78. 4: 404,
 414, 332. AE. 1: 470, 680. *vinoque se-
 pulitam.* 2: 265
 Alibi, *passim vino somnoque per her-
 dam Corpora fusa vident.* Lactet. per
 incitum 3. *Præterea molli quam somno de-
 dita membra.* Qui facile excitantur a
 somno, ut canes, *Levisimmi* appella-
 tur ab eodem Lucr. in 5. *Et levisimma
 canum fido cum pectore corda.* Vulgo, *Pho
 ò somno ferrile, & leggiero.* 302, 794. 4:
 185, 527, 572. 6: 520, 702. 9: 189, 224,
 236, 316
somnos. O. 3: 435, 530. AE. 2: 9. 4: 81,
 244, 530, 555, 560. 7: 88, 754
somnum. E. 1: 56. AE. 7: 458. 8: 408. 9:
 326
somnium, id est, in somnis. AE. 3: 633. 5:
 636. 8: 42
somnus. G. 4: 496. AE. 3: 147. 5: 838. 8:
 67. 10: 746. 12: 310
sonabant. AE. 5: 866
sonandum. O. 3: 294
sonans. O. 3: 149. 4: 370. AE. 3: 233. 6:
 50. 7: 686. 9: 125. 12: 866
sonans. E. 5: 64. O. 3: 555. 4: 50. AE. 4:
 149, 183. 7: 637, 686, 722. 12: 592
sonantem. O. 1: 76. 3: 269. AE. 5: 521. 6:
 753. 9: 660. 12: 248, 529
sonantus. E. 10: 58. O. 3: 184. 4: 364. AE.
 1: 200. 5: 169. 11: 863
sonant. AE. 1: 246
sonantia. AE. 3: 442. 6: 551, 704. 12: 522
sonare. O. 3: 191
 Scilicet pulvis. Unde *Sonipes* pro e-
 quo. Quare Poëta ait, *Quadrupedante pa-
 trem suavit quatit ungula campum.*
sonare verbera saeva. AE. 6: 557. Sic
Infonnisque flagello. Et *Verberaque in-
 sonnit.*
sonor. E. 6: 44
sonor. G. 2: 163. 3: 88, 239. AE. 1: 328.
 6: 180. 7: 84, 701. 9: 631. 11: 135, 652,
 774. 12: 477
sonipes. AE. 4: 135. 11: 600, 638
Pes in compositione fit anceps. Ho-
 rat. Serim. 1. *Omnia magna loquens, mo-
 do sit mihi mensa tripes;* & Aufonius,
*Qui bipes, & quadrupes foret, & tripes,
 omnia solus.* Ad vocabula *Equus, Equi-
 tem, Pallas, Fortis, Ferris, Bigis, Bijn-
 ges, Bijnji, Bijnels, Bijnjo, Bijnjos,*
*Quadrivis, Quadrivis, Quadriviges, Qua-
 drivigo, Quadrivigos, Quadrupedante un-
 gula, Quadrupedatum, Quadrupedem,
 Quadrupedes, Quadrupedum ungula, Qua-
 drupes, Alipedum, Ungales geminus, Cyl-
 larus, R. uocbe, & Carrus.* praelectum quom
 pro equo accipitur, O. 1: 512. 3: 91. AE.
 12: 291. atque ex his per reliquos casus
 quaedam: & hinc reitum ac verborum
 Tam. IV.

ad equos spectantium mundissimam fu-
 pellectilem comparabis.
sonit. O. 1: 156, 327. AE. 2: 466. 7: 499.
 8: 525, 596. 9: 715. 10: 266. 11: 614
sonitum. G. 1: 474. 2: 306. 3: 85. 4: 333, 409.
 AE. 2: 243, 308. 3: 238, 584, 648, 669.
 5: 139. 7: 567. 8: 431, 531. 9: 503, 667.
 10: 488. 11: 458, 799. 12: 267, 455, 524
sonitus. O. 4: 72, 79, 151, 188. AE. 2: 209,
 301, 732. 5: 435. 6: 586. 7: 628. 11:
 802
sono. AE. 2: 423
sonoras. AE. 1: 53
sonore. AE. 7: 462
sonorem. G. 3: 199
 Jam dixerat Lucr. *Es lepido quae sunt
 facata sonore.*
sonoribus. AE. 9: 651
 Idem Lucr. in 6. *Pleuraeque sonoribus
 aures.*
sonoris. AE. 12: 139
sonoro. AE. 12: 712
sonorem. AE. 10: 854
sonores. AE. 6: 570
sonore. AE. 9: 732. 11: 562
sonuerunt. AE. 2: 113. 5: 506
sonum. G. 3: 83. AE. 10: 640. 12: 449,
 877
sonus. G. 4: 260. AE. 2: 728. 5: 649. 9:
 752. 12: 619
Sophocleo. E. 8: 10
 Sidonius in *Sophocles pho correptam
 poluit: Cessissent Sophocles, & Euripides.*
 Ubi sent *Sopho*, *Dactylus* est. Est enim
 versus Phalaccius.
sopites. AE. 8: 542
sopitos. AE. 5: 743. 8: 410. 10: 642
sopitum. AE. 1: 680
 Sane *sopire* so product. Ovid. Met-
 tam. 7. *Herbis superest sopire draconem.*
 Idem so in compositione contraxit: ut
 in Heroidibus, *Purpureo tacuit semiso-
 pita toro.* At Claud. de raptu Proserp.
 3. protraxit, *Semper innocidus, insopi-
 tosq; manere.*
sopora. E. 5: 46. O. 4: 190. AE. 2: 253. 3:
 173, 511. *consanguineus leti.* 6: 278
 Id est, frater, ut canit Hesiod. Hinc
 Naso, *Stulte, quid est somnus, gellidae
 nisi mortis imago?* & Catull. mortem
 intelligens, *Non est perpetua una dor-
 mienda.* Sed & sacra pagina dormire
 mortuus dicit, carnis resurrectionem ex-
 pectantes. AE. 8: 27
soporae. AE. 6: 390
soporatae. AE. 6: 420
soporatam. AE. 5: 855. vulgo *Addormen-
 tato.*
soporem. AE. 4: 522. 8: 406
soporiferam. AE. 4: 486
Soracis. AE. 7: 696. 11: 785
 Nunc monte saci *Trefo*, corrupto vo-
 cabulo, pro *Soustro*, a divo Silvestro
 Pontifice accola. Et est in Sabinis.
sores. AE. 3: 422
sores. G. 3: 380. *Sorbale* Veneti, forma
 diminutiva, quam plurimum amant.
sordent. E. 2: 44
sordida. E. 2: 28
sordidas. AE. 6: 301

soror. G. 4: 341, 354. AE. 1: 47, 329. 4: 9,
 47, 420, 424, 438, 673, 682. 7: 487,
 503. 10: 439. 11: 823. 12: 222, 623,
 632, 676, 871
soror, & conjux. AE. 1: 47
sororem. AE. 4: 8, 179, 476, 634, 677. 12:
 138, 682, 918
sorores. G. 2: 494. 4: 351, 382. AE. 7:
 327
sorori. AE. 4: 31, 456, 478. 6: 250
sororis. AE. 4: 435. 8: 157
sororum. E. 6: 65. AE. 1: 322, 326. 6: 572.
 7: 324, 454. 10: 190. 11: 215
sors. E. 9: 5. AE. 10: 40. 11: 165
sorte. AE. 1: 139, 508. 2: 201, 555. 5:
 132, 190. 6: 431, 761. 11: 110. 12:
 54, 932
sortem. AE. 5: 490. 6: 114, 332. 7: 254. 9:
 268. 12: 243
sortes. AE. 4: 346, 377. 6: 72. 7: 269
sorti. G. 4: 165. AE. 9: 271. 10: 450
sortibus. AE. 6: 22
sortire. G. 3: 71
sortis. AE. 10: 501. N. II. 4.
sortita. AE. 9: 174
sortiti. AE. 2: 18. 3: 510, 634. 8: 445
sortitum. AE. 3: 376
sortitus. AE. 9: 323. N. II. 4. 5: 756. 12:
 920
sospite. AE. 8: 470. 11: 56
spadices honesti. O. 3: 82
Spadicens color est palmeus. Palma-
 rum etiam termites cum fructu suo
Spadices & *Balis* Graecia nuncupat.
 Unde & nunc *Balius* equus, qui *Ba-
 dius* Varroni, ut est apud Festum,
 & *Balius* Caelio medico nominari vid-
 etur. Nam is in Problematibus genero-
 sos ait equos esse *Balios*. Color hic vul-
 go alias *Lionato* dicitur. Fuit & *Balius*
 Achillis equi nomen generosissimi, ut
 immortalis. Adi Gell. lib. 2. cap. quo
 de coloribus tractat. Lege & omnino
 Glossemata Barbari in Plin. in verbis
Balius, & Spadix.
spargam. AE. 6: 884. 7: 551
spargat. E. 3: 87. AE. 9: 629
sparge. E. 8: 30. adagium. 82. G. 2: 347
spargebat. AE. 4: 584. 9: 459. 12: 113.
 implebat exponit N. II. 5. locum ex
 4. adducens. Lumine montes sum-
 mos orta dies.
spargens. AE. 4: 486. N. II. 5. 6: 230.
 11: 650
spargere. AE. 2: 98. 4: 601, 635. 7: 77,
 754
spargeret. E. 9: 20
spargimus. AE. 12: 51
spargit. AE. 6: 636. 7: 687. 12: 339, 418
spargite. E. 5: 40. AE. 3: 605
spargitur flamma. AE. 8: 695. Ut *spar-
 gens hestilia.* Et, ut *spargimus ferrum.*
 11: 191
sparguntur. AE. 11: 191
sparsa. G. 3: 234. AE. 1: 602. 5: 416.
 12: 106
sparsas. AE. 3: 126. 4: 665
sparserat. AE. 4: 512
sparsere. O. 4: 522
sparsit. G. 4: 29

INDEX ERYTHRAEI

- sparsi vepres.* AE. 8: 645. Hoc est, maculis notati, & distincti.
- sparsus pellibus albo.* E. 2: 41. Quod alibi dixit, *Et maculosae tegmine lynxis.*
- sparsus.* E. 5: 7. AE. 7: 191
- sparsus.* AE. 5: 413. 12: 308
- sparsus.* AE. 4: 21
- sparsus.* AE. 11: 82
- sparsus.* G. 4: 229
- Hoc est, *spargens*: participium est pro participio.
- Spartae.* G. 3: 405
- Spartam.* AE. 2: 577. 10: 92
- Spartanae.* AE. 1: 316
- Spartus.* AE. 11: 682
- N. de genere armorum; & lib. 4. Cicero. pro Mil. Sparorum, pilorumque multitudine. Salustius De Conjur. Cat. Sed ex omni copia. *irriter quarta pars erat militum armis instructa; caeteri, ut quemque casus armaverat, sparus, lanceas alii praecantatas fudes portabant.*
- Spatia.* G. 1: 513
- Servius interpretatur, id est, Currendo plus eorum cursus augetur. Nota elocutionem Virgilianam, cujus rationem, ut audio, viri, etiam apprime eruditi, non agnoscunt. 3: 203. AE. 5: 316, 325. 12: 129
- Spatiat.* G. 1: 389. AE. 4: 62
- Spatii.* G. 2: 541. 4: 147. AE. 5: 584. 7: 381. 8: 275
- Spatio.* AE. 5: 203, 321, 327. 10: 219
- Spatium.* E. 3: 105. AE. 4: 433. 6: 634. 10: 400, 772. 12: 696, 907
- Spe.* E. 6: 18. AE. 1: 352. 4: 235, 271. 6: 876. 11: 18, 49, 437, 491. 12: 325, 796
- Specie.* AE. 4: 170
- Speciem.* AE. 2: 407. N. tr. 5
- Species.* G. 1: 420. 2: 103. 4: 406. AE. 6: 208
- Specimen.* G. 2: 241. AE. 12: 164
- Speclabat.* G. 4: 367. AE. 12: 136
- Speclabis.* G. 1: 158. N. tr. 5
- Speclabit.* AE. 10: 245
- Speclacula.* G. 4: 3. AE. 6: 37
- Propertius nonnullis antepenult. corripere videtur in 3. *Speclaculum capta nec minus urbe fuit.* Sed tu *Speclaculum* potius admittas trisyllabum.
- Speclans.* AE. 8: 68
- Speclant.* AE. 10: 760. 11: 200
- Speclare.* G. 2: 437. AE. 5: 655
- Speclat.* G. 1: 96. AE. 10: 760. 11: 837
- Speclata.* G. 1: 197. AE. 6: 687. 8: 151. N. tr. 5
- Speclator.* AE. 10: 443
- Speclent.* AE. 12: 15
- Speclentur.* AE. 9: 235
- Speclis.* E. 3: 48
- Speclibus.* G. 3: 376
- Speclula.* E. 8: 59. AE. 3: 239. 10: 454. N. tr. 6
- Speclum.* G. 1: 257
- Specluntur.* G. 4: 166. AE. 1: 516
- Speclata.* AE. 7: 477
- Speclator.* AE. 12: 349
- Speclatur.* AE. 11: 853
- Speclatus.* AE. 5: 515. 10: 290, 769
- Speclis.* AE. 4: 586. 7: 511. 11: 526, 877
- Specus.* G. 4: 418. AE. 7: 568. 8: 241, 258, 418. *atri vulncris.* 9: 700
- De altissimo pectore Antiphatis, Turni ense recluso. Sic infra, *Latebras animae, & pectoris crates.*
- Spelaea.* E. 10: 52
- Spelunca.* AE. 3: 424. 5: 213. 6: 237. 8: 193
- Speluncae.* G. 2: 469. 3: 145. AE. 8: 234
- Speluncam.* AE. 4: 124, 165. 8: 216, 212, 224, 304
- Speluncis.* G. 4: 364. AE. 1: 60
- Spem.* E. 1: 15. G. 1: 224. 3: 73, 473. 4: 162. AE. 1: 209. 218. 2: 676. 4: 55, 477. 6: 364. 8: 218. 9: 291. 10: 107, 371, 648. 11: 308, 411
- Sperabant.* AE. 12: 242
- Speranda.* AE. 11: 275
- Sperans.* AE. 6: 526. 10: 385
- Sperare.* G. 4: 325. AE. 1: 451. 2: 354. 4: 419. 6: 376. 7: 126
- Speraret.* E. 2: 2
- Sperasti.* AE. 2: 658. 4: 305. 9: 561
- Sperate.* G. 3: 288. AE. 1: 543. 6: 158
- Speravi.* AE. 4: 338
- Speravimus.* AE. 10: 42
- Sperchius.* G. 2: 487
- Ammis hic Thesaliam, postea Salambrina a recentioribus vocatus.
- Sperem.* AE. 5: 18
- Speremus.* E. 8: 26
- Sperent.* G. 1: 36
- Speret.* AE. 4: 292
- Spernis.* E. 3: 74
- Sperno.* AE. 7: 261
- Spero.* AE. 4: 382
- Spes.* E. 1: 33. AE. 1: 556. 2: 137, 162, 170, 281, 503, 803. 3: 543. 5: 183. 8: 580. 9: 131. 10: 121, 163. 12: 57, 168
- Spes.* plur. G. 3: 105. AE. 3: 103. 4: 274. 5: 672. 8: 514. 10: 524, 627. *ponite spes.* 11: 309
- Sp hoc loco finalem praecedentis brevem in sua natura manere permittunt, sicut & *ps*, apud Sedulium, *Stare choro, & placidis coelestia psallere verbis.* Et apud Fortunatum, *Vocibus alternis divina poemata psallant.* Rursum *sp* longam efficiunt: ut, *nude spissa comas, quemadmodum se apud eundem Sedulium, Adveniat regnum jam jamque siliet illud.* Ad *Ponite spes.* 12: 35
- Spicea.* G. 1: 314
- Spicula.* pro *sagittis.* E. 10: 60. AE. 7: 497. 9: 606. 11: 575, 654, 773. 12: 403
- Spicula,* id est, *pila.* AE. 5: 307. 7: 165, 626, 687. 10: 888. 11: 606, 676. 12: 563
- Spicula.* de apibus. G. 4: 74, 237
- Spicula.* AE. 7: 186. 12: 408
- Spina.* G. 3: 87. 10: 383
- Spineta.* E. 2: 9
- Spinis.* E. 5: 39. AE. 3: 594
- Spinos.* G. 4: 145
- Spio.* G. 4: 338. AE. 5: 825
- Spirabile.* AE. 3: 600
- Spiracula.* AE. 7: 568
- Spiram.* G. 2: 154
- Spiramenta.* G. 1: 90. 4: 39. AE. 9: 580
- Spirans.* AE. 7: 510
- Spirant.* AE. 5: 844. 10: 291
- Spirante.* G. 2: 316
- Spirantem.* sc. *Cacam.* AE. 8: 304
- Spirantes.* G. 2: 140. 3: 356. AE. 7: 281. 9: 645
- Spirantis.* G. 3: 34. AE. 4: 64. 6: 847
- Spirantibus.* G. 1: 327. AE. 7: 753
- Spirantis.* G. 4: 31
- Spirare.* AE. 4: 562
- Spirate.* AE. 3: 529
- Spiraver.* AE. 1: 404
- Spiravit.* G. 4: 417
- Spiris.* AE. 2: 217. 12: 848
- Spiritus.* E. 4: 54. G. 3: 506. 4: 300. AE. 4: 336. 5: 648. 6: 726. *Macr. in Somnio Scip. lib. 1. c. 9. 12: 365*
- Spissa.* AE. 5: 336. 9: 509
- Spissis.* AE. 2: 621
- Spisso vimine.* G. 2: 241
- Sic: *Immani ponderae caestus. Ex candidi corpore cynam. Lege. Samis.*
- Spissus.* G. 2: 236. N. tr. 5
- Splendentibus.* AE. 12: 417
- Splendescere.* G. 1: 46
- Splendet.* AE. 7: 9
- Splendida.* AE. 1: 637
- Splio.* AE. 1: 486. 4: 93. 5: 393. 9: 457. 10: 504, 862. 11: 15, 193, 791
- Splioant.* AE. 5: 661. 12: 297
- Splioata.* AE. 5: 224. 6: 353
- Splioatum.* AE. 12: 935
- Splioaverat.* AE. 11: 80
- Splioavit.* AE. 6: 168
- Spliois.* AE. 1: 289. 2: 395, 504. 6: 855. 8: 202. 9: 242, 450. 10: 449, 775. 12: 947
- Splio.* nomen. AE. 10: 500
- Splioar.* AE. 7: 599
- Splioarum.* AE. 11: 782
- Splioium Aloris Aurmaei.* AE. 12: 94
- Poetica urbanitate Juvenalis huic semiverberum de hasta didum figurate ad speculum transtulit, cum Sat. 2. dixit, *Ille tenet speculum pathici gestamen Othonis Aloris Aurmaei splioium.*
- Sponda.* AE. 1: 698
- Sponde.* AE. 9: 296
- Spondeat.* AE. 5: 18
- Spondet.* AE. 12: 637
- Sponsae.* AE. 2: 345
- Sponsae.* E. 4: 45. 8: 106. G. 2: 11, 47, 501. AE. 4: 341, 361. 6: 82. 7: 204. 11: 828
- Spretae.* G. 4: 520. AE. 1: 27
- Spretos.* G. 4: 233
- Sprevisi.* AE. 4: 678. N. tr. 4
- Spuis.* G. 4: 97
- Spuabant.* AE. 8: 672
- Spuabat.* AE. 11: 548
- Spuam.* AE. 3: 567
- Spuamant.* AE. 3: 534. 5: 141. 10: 208
- Spuamantem.* AE. 2: 209. 12: 651
- Spuamantem.* G. 4: 529. AE. 1: 739. 4: 158, 665. 6: 87. 9: 103, 701. 11: 770
- Spuamantes.* AE. 10: 300
- Spuamantis.* AE. 9: 456
- Spuamantia.* E. 5: 67. G. 4: 140. AE. 3: 66. 4: 135. 5: 124, 125, 817. 12: 372
- Spuamantibus.* AE. 3: 268
- Spuamantis.* AE. 1: 324. *equi.* 6: 881
- Luca. 5. Spumigeri smis adventu.*

I N V I R G I L I U M .

- spumare.* AE. 8. 689
spumas. G. 2: 203. 3: 449. AE. 1: 35.
 3: 208. 4: 583
spumas. G. 2: 6
spumaverit. G. 3: 309
spumica. AE. 7: 589. 10: 212
spumicus. AE. 2: 419, 496. 11: 626
spumis. G. 3: 111, 516. AE. 7: 465
spumosa. AE. 6: 174
spumosi. AE. 12: 524
squalentem. G. 1: 507
squalentem, id est, *sordidam.* AE. 2: 277.
 N. tr. 5. 10: 314
 Apud Nonium libello de Impropris,
 ad hunc locum maxime facientia leges.
 Idem tract. 5. interpretatur *fulgentem.*
 Adi Macr. Sat. 6. cap. 8. auro,
 alioque orichalco loricam. AE.
 12: 87
squales. G. 1: 348
squalentia. G. 4: 13
squalentibus. G. 4: 91
squalore. AE. 6: 299
squama. AE. 9: 707
squamam. AE. 5: 88
squamae. G. 3: 425. AE. 2: 218
squamens. G. 2: 154. AE. 1: 150
squamis. G. 3: 545. 4: 93. AE. 8: 436.
 11: 488, 754, 771
squamosus. G. 4: 408
 Idem in Culice, *Squamosus late torquebat motibus orbes.* Et inferius, *Horrida squamosi volventia membra draconis.*
stabant. AE. 6: 313. 7: 275. 8: 641
stabat. AE. 2: 88. 8: 233, 653. 9: 581. 10:
 654. 12: 398, 772
stabili. E. 4: 47. AE. 1: 73. 4: 126
stabis de marmore. E. 7: 32. unde *Stamina.*
stabis. G. 2: 395. lege *stans.* 4: 25
stabus. E. 6: 60. G. 3: 228, 302. AE. 6:
 179. 9: 388. 10: 723
stabilant. AE. 6: 286
stabilare. G. 3: 224
stabilis. G. 4: 433. AE. 7: 512
stabilis. E. 3: 80. 6: 85. G. 1: 355, 483. 3:
 295, 352, 407, 414, 557. 4: 14, 191,
 330. AE. 2: 499. 7: 501. 8: 207, 213. 9:
 566
stabilo. G. 3: 184
stabunt. G. 3: 34. leg. *stabis.* AE. 10: 494
stagna. G. 3: 329, 430. 4: 18. AE. 1: 126.
 6: 323, 330. 7: 150. 10: 765. 11: 458.
 12: 477
stagnantem. G. 4: 288
stagnantis. AE. 3: 698
stagni. AE. 8: 88
stagnis. G. 1: 384. 4: 493. AE. 12: 139
stagnis. AE. 5: 384
stans. G. 3: 486. AE. 3: 527. 5: 775.
 8: 680. 10: 261. 12: 564
stant. E. 7: 53. N. tr. 5. 10: 16. G. 3: 273,
 368. AE. 2: 639, 767. 3: 63, 210, 277.
 4: 509. 6: 300, 652, 697, 779, 701. 7:
 553. 8: 592. 9: 229, 471. 10: 121, 359,
 837. 12: 663
stantem. AE. 2: 460. 9: 575
stantes. AE. 2: 285
stare. G. 3: 84. N. tr. 5. AE. 7: 374. 8:
 399. 10: 455. 12: 408
stare. AE. 12: 812
stares. AE. 11: 173
stares Troja. AE. 2: 56
Stares habet Palatinus codex, ut evi-
 tetur Homocoteleuton, *Stares, & maneres.*
 Quamquam alii legunt *maneret,*
stares retento.
staret. E. 2: 26. AE. 2: 113
stat. G. 3: 848. 4: 209, 356. AE. 1: 646. 2:
 333, 750. N. tr. 5. 4: 135, 539. 5: 437.
 6: 22, 554. 8: 192. 10: 467. N. tr. 5.
 771. 11: 817. 12: 565, 678, 718
state. AE. 9: 376
statio. G. 4: 8, 421. AE. 2: 23. 5: 128
statione. AE. 9: 183, 222. 10: 297
statis. AE. 12: 425
statuam. E. 5: 68. AE. 9: 627
statuent. AE. 6: 380
statuere. AE. 2: 150, 184
statues. AE. 2: 295
statui. AE. 4: 655
statuis. G. 3: 73
statuisse. AE. 11: 302
statuis. G. 1: 353. AE. 8: 271. 12: 506
statuo. AE. 1: 573
status. AE. 7: 38
statuunt. AE. 1: 724. 7: 147
stella. G. 1: 222, 336. AE. 2: 694
stellantis. AE. 7: 210
stellas. G. 1: 365. AE. 5: 42. 9: 21
stellatus. AE. 4: 261
stellis. G. 4: 243
stellis. G. 1: 137, 395. AE. 3: 521. 4:
 482. 6: 797. 11: 202
Stellarum nomina unde sunt, lege
 Macrobi. in *Somnium Scipionis* lib. 1.
 cap. 19.
sterilem. G. 1: 70. AE. 6: 251
steriles. E. 5: 37. G. 1: 84, 154. 2: 70,
 111, 440. AE. 3: 141
sterilis. G. 2: 53
sternacis. AE. 12: 364
sternamur. AE. 11: 373
sternae. AE. 7: 426. 11: 485
sternendus. AE. 8: 566
sternentes. AE. 10: 318
sternere. G. 3: 293. AE. 7: 692. 10: 119,
 733. 12: 97, 464, 545
sterneret. AE. 8: 89. 11: 796
sternet. AE. 6: 858
sternimur. AE. 3: 509
sternimus. AE. 2: 385
sternit. AE. 1: 190. 2: 306, 603. 9: 571,
 698, 702, 754. 10: 352, 697
sternitur. AE. 5: 481, 821. 7: 533. 9: 666.
 10: 429, 730, 781. 11: 87
sternunt. G. 4: 432
sternuntur. AE. 2: 364. 10: 429
Steropes. AE. 8: 425
stet. AE. 6: 471
steterant. AE. 3: 110. 9: 122. 10: 223,
 334
steterat. AE. 2: 352. 12: 767
steterint. AE. 3: 403
steterit. G. 2: 270
steterunt. AE. 2: 774. 3: 48. 10: 334
stetimus. AE. 11: 282
stetit. G. 2: 280. AE. 1: 268. 2: 52, 163.
 5: 381, 414, 477. 6: 452. 7: 291. 9: 389.
 12: 422, 537, 666, 938
Sthenelum. AE. 10: 388. 12: 341
Sthenelus. AE. 2: 261
Stygia. G. 4: 506. AE. 5: 855. 6: 385,
 391. 12: 91
Stygiam paludem iurare gravissimum
diis iusjurandum, Odysseae 5
Stygiam. AE. 6: 323, 369
Stygias. AE. 6: 374. 7: 773
Stygiis. AE. 8: 296. 9: 104. 10: 113. 12:
 816
Stygiis. G. 3: 551. AE. 3: 215. 7: 476
Stygio. AE. 4: 638, 699. 6: 252
Stygios. AE. 6: 134, 154
Stimicom. E. 5: 55
stimulat. AE. 4: 576
stimulant. AE. 4: 302
stimulis. AE. 7: 405. 11: 337, 452, 728
stimulos. G. 3: 210. AE. 6: 101. 9: 718
stipant. G. 4: 164, 216. AE. 1: 433
stipante. AE. 1: 497. 4: 136
stipat. AE. 3: 465
stipata. AE. 4: 544. 10: 328. 11: 12
stipite. AE. 3: 43. 4: 444
stipitibus. AE. 7: 524. 11: 894
stipitis. AE. 7: 507
stipula. E. 3: 27. G. 1: 315. 3: 297
stipulae. G. 1: 289
stipulam. G. 1: 85
stipulas. G. 1: 321
stipulis. G. 3: 99
stiria. G. 3: 366
stirpe. G. 1: 171. 2: 312, 379. AE. 12: 208,
 781. N. tr. 5. G. 4: 322. AE. 1: 626. 3:
 94. 5: 297. 6: 864. 7: 99. 8: 130. 9: 603.
 10: 543. 11: 394. 12: 208, 781
stirpem. AE. 4: 622. 7: 293. N. tr. 4:
 579. 12: 770
stirpes. G. 2: 24
stirpibus. G. 2: 53, 209, 367
stirpis. G. 4: 282. AE. 3: 326. 5: 711.
 8: 629. 12: 166
stivaque. G. 1: 174
Styx. G. 1: 243. 4: 480. AE. 6: 439
Stomacho. AE. 9: 699
stragem. G. 3: 247, 556. AE. 6: 829. 12:
 454
strages. AE. 9: 526, 784
stragis. AE. 6: 504. 11: 384
stramine. AE. 11: 67
strata. E. 7: 54. Lucretius in 6. *Corpora*
sola amneis ad aquarum strata jacebant.
 AE. 1: 422. Lucr. 1. *Strataque jam*
vulgi pedibus detrita viarum Saepe con-
spicimus. Strata quoque vulgo *Strada.*
strati. G. 2: 183
stratis. AE. 3: 176. 4: 82, 392. *mollibus.*
 8: 415
 Lucretius 4. *Quam lecti mollia strata.*
stratis. AE. 3: 247. 7: 88, 94. 8: 367
strato. AE. 1: 700. 3: 513
stratum. E. 9: 57
stratus. AE. 10: 326
straverat. AE. 12: 944
stravere. AE. 8: 719
straverunt. AE. 5: 763
stravi. AE. 8: 562
stravit. G. 1: 331. AE. 9: 517. 10: 311
strepere. AE. 10: 568
strepit. AE. 6: 709. 9: 808
strepitans. G. 1: 413

INDEX ERYTHRAEI

strepitus. AE. 8: 305
strepitum. G. 2: 492. AE. 1: 422. 6: 559
strepitus. G. 3: 79. AE. 1: 725. 6: 865. 9: 394
Strepitus, pedibus excitatus (onus est. Tibullus, *Nem strepitum terrae pedum*.
strepuerunt. AE. 8: 2
strilla. AE. 2: 334
strillam. AE. 6: 291
strillis. AE. 2: 449. 7: 526. 12: 288, 663
strillo. AE. 4: 580. 10: 715. 12: 175
strillum. AE. 10: 577. N. tr. 5: 651
strillurae Chalybium. AE. 8: 421
 N. libello 1. & de Doctorum indagine, quem si leges, omnino operae pretium facies. Hinc *Stricas* quas Veneti appellant, dici existimo, quasi *strilas*.
stridens. AE. 1: 449
stridens. AE. 1: 102. 4: 185. 6: 288. 9: 419, 632, 705. 12: 319, 459, 926
strident. AE. 12: 691
stridente. AE. 5: 502. 7: 531. 11: 563
stridentem. AE. 9: 586. 10: 645, 776
stridentis. AE. 6: 573. 7: 561
stridentis. E. 3: 27
stridentis. G. 3: 536. 4: 172, 310. AE. 7: 613. 8: 450
stridentibus. AE. 1: 397. 5: 143. 8: 690
stridere. G. 4: 556
stridet. G. 4: 262. AE. 4: 689
stridor. AE. 1: 87. 4: 443. 6: 558
stridore. G. 1: 407. AE. 7: 65
stridorem. AE. 11: 863. 12: 869
stridoribus. G. 2: 162. AE. 12: 590
stridula. AE. 12: 267
stridunt. AE. 2: 418. 8: 420
Strymoniae. G. 1: 120. AE. 10: 265
Strymoniam. AE. 11: 580
Strymonio. AE. 10: 414
Strymonis. G. 4: 508
stringat. AE. 5: 163
stringe. G. 2: 368. N. tr. 5.
stringentem ripas. AE. 8: 63. N. tr. 5. lege in *Thybris*.
stringentia. C. tela. AE. 10: 331
stringere, id est, decerpere. G. 1: 305.
 N. tr. 5. AE. 1: 552
stringeret. G. 1: 317. AE. 10: 568
strinunt. E. 9: 61. N. tr. 5. id est, ravesciunt, excidunt. AE. 12: 278
strinxerat. AE. 9: 577. N. tr. 5.
strinxit. AE. 9: 294. N. tr. 5. de corpore *Turmi* *hastae*. AE. 10: 478. Id est, leviter ferit. Hinc *Stringor* nomen Lucretio in 3. Et *gelidai stringor aequai*. 824
Strophades. AE. 3: 210
 Antea & *Plotae*, hodie *Strivalli*.
Strophadam. AE. 3: 209
struat. AE. 8: 15
struata. AE. 3: 84. 5: 811
struere. AE. 1: 704. 9: 42
struerem. AE. 5: 54
strueret. AE. 2: 60
struis. AE. 4: 271. 12: 796
struit. AE. 4: 235
struxere. AE. 6: 215. 11: 204
struxi. AE. 4: 680
studia. G. 4: 5. AE. 2: 39
studii. G. 4: 564. AE. 1: 14. 5: 128,

228, 450
studio. E. 2: 5. G. 1: 387. 3: 318. AE. 2: 63. 4: 400, 641. 6: 681. 12: 131
studiorum. G. 3: 498
studium. G. 1: 21. 2: 195. 3: 163, 179.
 AE. 11: 739
stultus. E. 1: 21. 2: 39
supa. E. 5: 682
 Hinc *Stropar* vernaculus ferrae, quasi *Stropar*. Quo verbo nonnullae etiam Italiae civitates ununtur.
supcans. AE. 6: 37
supersacta. AE. 5: 643
supersactas. E. 8: 3
supersactus. G. 4: 365. AE. 7: 119
supet. G. 2: 508. AE. 1: 495. 2: 31, 307. 5: 406. 7: 381. 10: 249, 446. 12: 707
supor. G. 3: 523
suppea. G. 1: 309. AE. 2: 236. AE. 8: 694
suppene. G. 4: 481
suavis. nominativus sing. E. 2: 65. 7: 62. AE. 3: 494. 6: 206. 9: 185. 10: 467. 11: 70, 118
suavis. ablat. E. 1: 38. 4: 45. 8: 106. G. 2: 11, 27, 47, 501. AE. 1: 377. 2: 127. 4: 233. 6: 82. 7: 204. 10: 771. 12: 660
suavis. recto plur. E. 3: 62. 7: 53. AE. 1: 461. 3: 469. 5: 832. 10: 111, 438, 471. 11: 422
suavis. accus. E. 6: 81. G. 1: 57, 124. 2: 82, 234, 240, 402, 458. 4: 289. AE. 5: 279. 6: 233, 641. 8: 148. 9: 117, 273. 10: 260, 412, 652. 12: 2, 129, 393
suavis. AE. 6: 276
 * autem amittit vim literae. Nam & *suadet* verbum est secundum maruram duatum syllabarum: est multum trisyllabum putent, quod & *Serv.* in 1. *Aeneid.* monet.
suavis. E. 1: 56
suavis. G. 4: 264
suavis. AE. 2: 9. 4: 81
suadet. AE. 1: 357. 9: 340. 10: 724. 11: 254
suavis. G. 4: 440. AE. 10: 281
suavis. E. 10: 5. G. 4: 490. AE. 4: 633
suavis. AE. 10: 219
suavis. G. 1: 103. 2: 427. AE. 1: 416. 9: 494. 12: 393
suavis. AE. 3: 363
suavis. AE. 12: 814
suavis. AE. 3: 161. 10: 10, 367
suavis *vobis* *hyacinthus*. E. 3: 63. *vobis* *murice*. 4: 43
 Colorum quidam Aufferi, alii Floridi, nonnulli Tristes, & Sordidi: de quibus diligentius nos in libro de Coloribus. Sed & Suavitatem coloribus inesse, ostendit M. Cicero, qui suavem hominis colorem appellavit. Et alibi, *Quaedam suavis coloris*, dixit. Nec inelegerat. Quid enim profecto humanis oculis venusti hominis colore suavis blandiri potest? Sunt autem *Suaves* colores *Flavus*, *Purpureus*, *Candidus*, & *imprimis* *Roseus*.
suavis. E. 2: 55
suavis. E. 2: 49. G. 4: 200
sub, cum ablativo, pro *suber*, *in*, *post*, *juncta*, *per*, ut in exemplis ex *inter-*

pretatione Servii. E. 1: 57. 2: 19. 5: 97. 6: 54. 7: 1, 10, 54. 9: 44. 10: 14, 40, 68. G. 1: 182, 211, 243, 340. 2: 19, 72, 203, 304, 356, 470. *Sole*. i. c. *climatis*. 512. 3: 55, 85, 116, 172, 347, 376, 416, 435. 512, 515, 547. 4: 43, 116, 125, 152, 154, 182, 193, 204, 333, 366, 395, 490. 508, 509, 511, 529, 566. AE. 1: 36, 95. 100, 163, 166, 273, 310, 331, 431, 453. pro *in* *Servius*. 2: 83, 188, 227, 472, 512. 3: 5, 157, 229, 322, 390, 431, 443, 627, 636. 4: 67, 332, 491, 527, 560, 582, 689. 5: 239, 261, 285, 323, *sub* *ipso*. i. e. *post ipsum*. 436, 440, 516, 535, 624, 658, 681, 820, 837. 6: 101, 234, 256, 268, 270, 284, 293, 342, 413, 459, 548, 599, 729, 741. 7: 9, 16. i. c. *per unum diem*, *Servius*. 82, 87, 100, 108, 179, 254, 279, 378, 457, 533, 563, 616. 8: 29. id est, *juncta*, *Servius*. 43, 247, 254, 292, 295, 324, 343, 456, 515, 561, 616. 9: 15, 61, 195, 244, 247, 330. *ipso equis*. i. e. *circa equos*. 512, 643, 718. 10: 167, 202, 212, 235, 204, 438, 464, 469, 497, 626. 11: 23. i. c. *in*, *Servius*. 256, 485, 499, 637, 849. 12: 116, 180, 410, 546, 811, 831, 950
sub, *serviens* *accusativo*. E. 5: 5. G. 1: 67, 211, 445, 478. 2: 321, 402, 409, 32, 123, 351, 402. 4: 52, 362. AE. 1: 662. 2: 158, 442, 460. 3: 243, 422, 576. 4: 231, 243, 387, 494, 504, 618, 654, 660, 5: 327, 394, 853. 6: 191, 211, 255, 541, 578, 790. 7: 43, 527, 660, 768. 8: 24, 148, 165, 538, 563. 9: 483, 496, 50, 699. 10: 347. 11: 181, 397, 803, 831. 12: 14, 579, 811, 952
subactis. G. 2: 50. AE. 1: 266
subactis. AE. 12: 494
subalteraque rotas. AE. 12: 675. alibi
Pedibusque rotarum subactis lapsus.
subdit. AE. 7: 347
subdita flamma medullis. G. 3: 271. imitatur *Lucret.* in 3. qui ait, *Nec nimis iras fax unquam subdita percit*. Et sic ipsum in *Calice*, *Haec cura est subdita cordi*.
subdicere. E. 9: 7. AE. 1: 551. 10: 50, 81, 615
subdicite. AE. 1: 573
subducitur. E. 3: 6
subducta. AE. 3: 565
subductae. AE. 3: 135
subduxerat. AE. 5: 524
subeamus. E. 10: 66
subeat. G. 1: 180. N. tr. 5.
subeat. AE. 12: 733
subegit. G. 4: 85. AE. 5: 794. 7: 214. 8: 112. 10: 65
subere. AE. 7: 742. 11: 554
suberunt. E. 4: 31
subest. G. 2: 49. 3: 388
subeant. G. 3: 67. AE. 2: 467. 6: 13. E. 125. 12: 408
subeantem. AE. 2: 216. 9: 570
subibant. AE. 7: 161. 8: 359. 9: 371
subibat. AE. 3: 512. 5: 864. 7: 668
subibit. G. 2: 349. AE. 6: 812
subibo. AE. 2: 708
subjecit. G. 2: 492. 11: 813. N. tr. 5. 12: 66
sub-

I N V I R G I L I U M.

subiecta. G. 3: 381. 4: 385. N. tr. 5. AE. 1: 717. N. eodem. 2: 727
subiectam. AE. 6: 223
subiectat. G. 3: 241
subiectis. AE. 2: 37. 6: 873. 11: 186
subiere. AE. 3: 113. 6: 222
subigat. AE. 3: 257
subigebant. G. 1: 125
subigit. G. 1: 202. 3: 218. N. tr. 5. AE. 6: 302. 567. N. eodem.
subigunt. AE. 7: 627. N. tr. 5.
subiis. AE. 3: 314
subiis. E. 10: 74. N. tr. 5
 Sic Lucret. *Submittit pro Fundit, Pro-
 fect. lege Submittens.* G. 2: 19
subiisunt. G. 4: 304. N. tr. 5. AE. 2: 236.
 vide *subdiderat.* 5: 103. 7: 110. 12: 288.
 N. ibid.
subiisse. AE. 4: 599
subils. AE. 2: 560, 562. 5: 346. 8: 363. N.
 tr. 5. 10: 798. N. tr. 5.
subimns. AE. 3: 83, 292
sub incertis. E. 5: 5
subire. AE. 6: 140
subivent. AE. 7: 22. 12: 899
subisset. AE. 9: 757
subit. G. 1: 152. AE. 1: 171, 400. 2: 240,
 575, 725. 5: 176, 203, 281, 339. 9: 344.
 N. tr. 5. 10: 338, 343, 371, 522, 588,
 877. 11: 672, 703. 12: 471
subita. G. 4: 488. AE. 3: 259. 6: 290. 7:
 95. 11: 538, 796. 12: 325, 556
subitae. G. 3: 360. AE. 3: 225
subitam. AE. 7: 479. 9: 33. 12: 862
subitis. AE. 4: 571
subito. adverb. G. 2: 268. 4: 281, 407,
 499. AE. 1: 88. 5: 213, 723, 790. 6: 47,
 548. 7: 144, 694. 8: 554, 637. 9: 541,
 735. 10: 293, 407. 11: 551. 12: 421
subito cam. AE. 1: 509, 535. 2: 731. 3:
 137, 590. 12: 249
 De *subito*, dixit Lucret. in 3. *Saepe
 ita de subito promissa cadentis.*
Subito verbum, media producta: Sappho
 Ovidiana, *Quidquid erit, melius
 quam nunc erit: aura subito.*
subito. adiect. AE. 2: 692. 4: 697. 6: 710.
 8: 109. 9: 397. 11: 609, 699. 12: 599
subitum. G. 4: 554. AE. 2: 680. 5: 522. 7:
 67. 8: 81. 12: 566
subitms. AE. 5: 170. 7: 446. 9: 475. 12:
 576
subiuncta. AE. 10: 157
subiungere. E. 5: 29. AE. 8: 502
subiopsa. G. 1: 200. AE. 2: 169. 7: 354.
 12: 686
sublata, id est, erecta. AE. 5: 642. N. tr.
 5: 8: 175. 10: 502
sublatis. AE. 7: 789. id est, remotis. N.
 tr. 5.
sublato. G. 2: 474, 804. 3: 426
sublatam. AE. 9: 203. id est, susceptam.
 N. tr. 3: 749. 12: 729
sublatms. AE. 2: 338
sublegi. E. 9: 21. N. tr. 5.
subleuat. AE. 10: 831
subligat. AE. 8: 459. 11: 11
sublime. adverb. E. 9: 29. G. 1: 320. 3:
 108. 7: 170. 10: 664
sublimem. AE. 1: 259. 4: 240. 5: 255. 10:

144. 11: 67, 722
sublimes. AE. 6: 720. 7: 285. 12: 788
sublimi. AE. 9: 682
sublimibus. AE. 11: 602. 12: 193
sublimis. G. 1: 242, 404. AE. 1: 415. 6:
 357
subincet. G. 4: 275
subiustri. AE. 9: 373
submergere. AE. 1: 40
submersas. AE. 1: 69
submersam. AE. 1: 585. 5: 125
submissa. AE. 10: 611
submissi. AE. 3: 93. N. tr. 5
submisso. AE. 12: 807
submiste. AE. 12: 832
submittere sanos. E. 1: 46. N. tr. 5.
 Submittere pro substituire Justin. In-
 stit. lib. 2. de Rer. divif. *Sed si gregis
 (inquit) usumfructum quis habeat, in locum
 demortuorum capitum ex foeta fructuarius
 submittere debet, ut et Juliano
 visum est: et in vinearum demortuorum,
 vel arborum locum alias debet substituire.*
 Recte enim colere debet, et quasi bonus
 paterfamilias tui debet. Sublimis Poeta
 Lucret. *submitit usurpat pro offert, pro-
 ducti, profert, fundit, ut in primo, si-
 bi Daedala tellus submitit flores.* Et in-
 ferius, *Lactificos nequeat foetus submit-
 tere tellus.* *Submittere in spem gemis.* G.
 3: 73. N. tr. 4. 159. *animos amori.* AE.
 4: 414
submota. AE. 8: 193
submotis. E. 6: 38
submouet. AE. 7: 226
subnecte. G. 3: 167
subnectens. AE. 1: 492. 10: 158
subnectit. AE. 4: 139. 5: 313
subnixta. AE. 1: 506. 3: 402
subnixus. AE. 4: 217. N. tr. 5. *enixus*
 interpretatur.
subnemat. AE. 10: 227
subridens. AE. 1: 254. 9: 740. 10: 742. 12:
 829
subrigit. AE. 4: 183. N. tr. 1.
subseclt. AE. 5: 498. 11: 268
subsidens. AE. 12: 492
subsidens. AE. 12: 836
subsidio. AE. 10: 214. 12: 733
subsidans. AE. 5: 820
subsiste. AE. 11: 506
subsistere. AE. 9: 806
subsistit. AE. 12: 622
subsisterat. AE. 11: 609
subsistit. AE. 2: 243, 739. 8: 87. 10: 711.
 11: 95. 12: 491
subsewne. AE. 3: 483
subter. G. 3: 298. AE. 3: 695. 4: 182. 8:
 366, 418. 9: 514. 12: 532
subterlabentia flumina muros. G. 2: 157
 Subjicienda est Hyphen, quia diver-
 sae voces in unum coalescunt, ut alibi
*Antemalorum, Antemilit, Antevolans,
 Malefana, Malefida, Malefada;* et apud
 Lucret. *coeli subterlabentia signa,*
 apud Terentium, *semperlentitas,* apud
 Propertium, *semperamicitia,* apud Ovi-
 dum, *Antemil.*
subterlabere. E. 10: 4
subtertere. AE. 3: 582

subtrahit. AE. 6: 465. N. de numeris de
 calibus. 698
subtrahitur. AE. 5: 199
subuectis. AE. 5: 721
subuectant. AE. 11: 474
subuectare. AE. 11: 131
subuectas. AE. 6: 303
subuectms. AE. 8: 58
subuectitur. AE. 11: 478
subvenis. AE. 12: 406
subulci. E. 10: 19
subvolvere. AE. 1: 424
suburgat. AE. 5: 202
succedam. AE. 8: 507
succedat. AE. 11: 826
succede. AE. 8: 123
succedere. G. 3: 138, 418, 464. 4: 227. AE.
 3: 541. 7: 214. 10: 847. 11: 103, 146,
 794
succedet. AE. 12: 235
succedimus. E. 5: 6. AE. 3: 276
succedit. AE. 7: 36. 10: 690
succedite. AE. 1: 627
succedoque. AE. 2: 723
succedunt. AE. 2: 478. 8: 607. 9: 222, 663.
 11: 481
succensus. AE. 7: 496
successimus. E. 5: 19
successit. AE. 4: 10. 5: 93. 7: 501. 8: 327
successu. AE. 2: 386. 5: 210. 12: 616
successum. AE. 12: 914
successus. AE. 5: 231
succidimus. AE. 12: 911
succiditur. G. 1: 297
succincta. AE. 6: 555. 10: 634
succinctam monstros, f. Scyllam. E. 6: 75.
 Ipse antea in Ciri, *illum Scylla rapam
 canibus succincta Molossis.* AE. 1: 323
succinctus. AE. 7: 188. 12: 401
succiso. AE. 9: 762. 10: 700
succissus. AE. 9: 435
succos. G. 2: 59, 126. AE. 12: 419
succumbere. AE. 4: 19
succurre. AE. 9: 290, 404
succurrere. G. 1: 500. AE. 1: 630. 2: 451,
 10: 439. N. tr. 5. in v. *succedere legit*
succedere. 512. 12: 813
succurrit. AE. 2: 317
succurrite. AE. 11: 335
succurritis. AE. 2: 352
succurs. E. 3: 6. G. 1: 90
Sucronem. AE. 12: 505
sudabit. scil. *ognus.* G. 3: 203
sudabunt. E. 4: 30
sudant. G. 1: 117, 480
sudantia. G. 2: 118
sudavit sanguine littas. AE. 2: 582. *Sie
 fumantem pulvere campum, et Spumantem
 sanguine Thybrim.*
sudent. E. 8: 54
sudes. G. 2: 25, 359. AE. 11: 473
sudibus. AE. 7: 524. 11: 894
sudor. G. 3: 444, 501, 564. AE. 2: 174. 3:
 175. 5: 200. *immandus.* G. 3: 564. AE.
 7: 459. 9: 812
sudore. AE. 9: 458. id est, labore. 12: 338
Sudor maris Lucretio dicitur in 2. *ar-
 qua marina, quia faldedo maris huma-
 num sudorem imitatur, qui est salus:
 Sed quod amara vides eadem quas sivi-
 da*

INDEX ERYTHRAEI

- da constant, (Sunder uti maris est) minime mirabile cuiquam.*
- sudam. G. 4: 77. AE. 8: 529. N. II. 1.*
Flaccus Virgilius in 2. Cum de a se piceo per sudam turbida nimbo Praecipitat.
sues. G. 1: 400. 2: 72. 520. 3: 497. AE. 5: 97. 7: 17. 11: 198
sueti. AE. 3: 541
suetis. AE. 5: 402, 414
 Ut parce simplici utitur, sic compositis frequenissime: ut ab Ad, *Assuerint, assuescant, assuescat, assuesce, assuescite, assueti, assuetae, assuesi, assuetis, assuetum, assuetus.* Ab Con, *Consuescite, Consueti.* Ab De, *Desueti.* Ab In, *Insueta, insuetus, insuetum,* in quibus omnibus *amittit vim literae, quemadmodum in suave, suadeo, & ab eis compositis & derivatis.* Quod si forte fiat Diacresis, (ut in *Sylva* ab Horatio in Odis, *Nivesque deducunt Jovem Nunc mare, nunc Sylvae.* Et a Caullio in *Solvit, quod Zanam solvit diu ligatam.* Et in *persolvenda* ab Ovidio, *Nunc quoque te salvo, persolvenda mihi;* neque non a Tibullo in *Dissolvenda,* ut, *Stramina non ulli dissolvenda Deo*) tunc consonans in vocalem transit, quamvis perraro: ut apud Statium primo Thebaidos, *quanox isopina safsi.* Apud Horatium in 1. Sermonum, *fersesque feraeque snetae.* Et item apud Virg. in Hortulo, *Holus suave, multiplex herbae genus,* est enim versus Jambicus.
- sufficit. AE. 12: 739. N. II. 5. licet illic sufficit sit.*
suffecti sanguine & igni ardentis oculos. 2: 210. Flac. 2. & maculis suffecta genas.
sufferre. AE. 2: 492. N. II. 5.
suffice. G. 3: 65
sufficere. G. 3: 301. AE. 9: 803
sufficit. G. 2: 191
sufficiens. AE. 5: 22. N. II. 5
sufficit. G. 2: 424. AE. 2: 618. N. II. 5. 9: 810. N. II. 5.
sufficiunt. G. 2: 436. 4: 202. AE. 9: 515. 12: 912
suffre. G. 4: 241
suffosso eqno. AE. 11: 671. alii suffosso. Utramque autem lectionem agnoscit Servius.
suffuderit. G. 1: 430
suffusa. AE. 1: 228
suggere. AE. 10: 333
suggeritur. AE. 7: 363
sui. E. 5: 22. 8: 92. AE. 3: 629. 5: 174, 338, 572. 6: 664. 11: 502. 12: 540
suis. pronomen. E. 4: 46. AE. 5: 54, 140. 6: 152, 463, 611. 7: 240. 9: 543. 10: 392. 11: 74
suis fetigerat. AE. 12: 170. Lucret. in 6. Nam fetigeris snibus acre venenam est.
sulcant (vada salsa) carina. AE. 5: 158. Hinc quoque vulgus & Petrarca Solcar in eodem sensu. Vide sulcos, sulcmm: sed praecipue verrebant.
sulcat. maria alta. AE. 10: 197
sulci. G. 1: 216
sulcis. E. 5: 36. A. 1: 134, 223, 2124
- sulco. G. 1: 46, 68. 2: 289. AE. 1: 425. 6: 844*
sulcos. E. 4: 33. G. 1: 113. 2: 518. 3: 136. AE. 5: 142
sulcmm. G. 2: 62. AE. 10: 296
sulcus. AE. 2: 697
vivaque sulfura. G. 3: 449
 Invertebant quidam dictionum ordinem, sic legentes. *Et sulfura viva.* Quod notat Marius Victorinus in libello quem de Carmine Heroico scripsit. Sed *vivaque sulfura,* numerus fuit Virgilianus, ut habent vetusta exemplaria omnia: quam lectionem Servius, Macrobius, idem Victorinus, & caeteri eruditi agnoscunt: sed & Aldus tandem ex recentioribus, per epistolam tamen a Petro Crinito monitus. Erit itaque versus Dactylicus, quoniam in ultima sede ipsum habeat Dactylum. Cujusmodi est ejusdem Poetae tantum alter, *Inferitur vero ex foetu natis arbutus horrida.* In quibus observatum est, ut versus sequens a vocali incipiat, ut finalis praecedentis ad subsequenter revocari possit. Nam, quod idem Victorinus a quorundam opinione versum, ut Dactylicum, vindicare contendit, *Bis patrylae cecidere manus, quin protinus omnia,* & ipse quidem mihi falli videtur, quia potius Hypermetrus versus dicendus est, ut sit in scandendo omnia. Quam scansionem hoc loco amare Poeta videtur, quod insequentem versus a consonante incipere fecit, *Periegerent oculis.* Cujusmodi exempli sunt versus illi non pauci, qui vocibus *Aureis, Amro, Balthei, Aerei, Netei, Nerei, Oitei, Prmethei, Orpheae, Typhoenis,* & similibus per synaerisim aut synephoneisim, apud Poetam clauduntur, de quibus alio loco plura dicturi sumus. Sed illud obiter adnotandum, *& spm, mas mi, scnt ar, genti, vivaque, sulphura,* primos quatuor pedes habere spondaicos. Ex quo aniam imprudens Victorinus arripuit falso tradendi, Dactylum in fine poni in his versibus, qui non habeant (ut ipse ait) in caeteris omnibus dactylos. Nam supra citato versu erroris arguitur, *Inferi, tur ve, ro ex foe, tu natis, arbutus, horrida.*
sulfare. AE. 2: 698
sulfurea. AE. 7: 517
Sulmone. AE. 10: 517
Sulmonis. AE. 9: 412
sum. E. 2: 19, 25. G. 3: 289. AE. 1: 378. 3: 613. 4: 595. 6: 392. 8: 62. 9: 492. 12: 38
sumat. AE. 4: 284
sume. E. 5: 38. AE. 5: 533
sumere. E. 6: 36. AE. 2: 576. 6: 501. 7: 390
sumit. AE. 11: 720. 12: 949
sumite. AE. 2: 103
summa, nominativo plural. E. 1: 83. AE. 2: 463. 10: 476. accusativo. E. 2: 47. G. 2: 300. 3: 314. 4: 55, 539. AE. 1: 342. 2: 225, 695, 758. 5: 180, 819. 6: 678. 7: 808. 12: 174, 434. ablativo. G. 1: 369. 2: 300. 3: 195. 4: 352, 557. AE. 1: 127. 2: 41. 4: 410. 6: 357, 519. 7: 70, 171. 9: 86, 417, 532. 11: 302, 747. 12: 552. nominativo singular. G. 3: 493. AE. 2: 322, 324. 4: 237. 10: 100. 12: 572
summae. G. 1: 199. AE. 2: 166, 801. 9: 151
summam, substantivum. AE. 10: 70
summas. G. 2: 232, 300, 361. 3: 465. AE. 1: 147. 2: 615. 6: 245. 11: 477. 12: 493. N. II. 5. 654, 698
summe pater. AE. 5: 533. Deum. 11: 785. N. II. 5. in primo exemplo legit sume, per simplicium m, id est accipe, tolle. Sic in 1. Aen. & genus ab Jove summo.
summi. AE. 1: 665. 2: 302, 458. 4: 186. 7: 558. 8: 25. 12: 381
summis. G. 2: 187. 3: 370. AE. 2: 460, 626. 5: 226. 9: 199. N. II. 5: 227, 531, 575, 744. 10: 766. 11: 547, 837
summo. G. 1: 402. 3: 171. AE. 1: 106, 110, 223, 320, 737. 2: 546, 682. 3: 22, 655. 4: 168. N. II. 5: 5: 197, 558. 6: 123. 7: 512. 8: 652. 9: 23. 11: 526, 726, 891. 12: 134, 715, 853
summos. AE. 12: 113
summosis. E. 6: 38
summosos. AE. 6: 316
summam. G. 2: 28, 123. 3: 453. 4: 385. AE. 7: 64. 12: 376, 492. N. II. 3
sumpsit. AE. 12: 31
sumpsisse. AE. 2: 585
sumptis. G. 2: 125. AE. 2: 518, 676
sumant. G. 2: 387
sumas. E. 9: 3. AE. 1: 198. 10: 69, 230. 11: 412. 12: 231
sums. E. 1: 81. 3: 63, 68. 9: 4, 33. 10: 3: 39, 50. G. 2: 204, 281. 2: 22, 91, 97. 3: 529. 4: 92, 165. AE. 1: 71, 451, 462, 549. 3: 461, 469. 4: 181. 5: 353. 6: 776, 893. 7: 310, 607. 730. 8: 154. 9: 136. 10: 86, 183, 516. 527. 11: 15, 311, 422. 12: 22, 24, 182, 231, 627
sumto. AE. 4: 624. 6: 153
sumo. G. 2: 219. 4: 22, 66, 178. AE. 1: 277. 2: 639. 4: 553. 6: 185, 780. 7: 103. 8: 519, 522. 9: 362, 816. 11: 25, 241, 669
suorum. AE. 4: 617. 5: 577. 6: 681. 7: 317. 9: 725, 778. 11: 185, 234
suos. E. 8: 4. G. 3: 316, 922. 4: 544, 552. AE. 2: 293. 3: 347. 5: 600, 678. 6: 743. 9: 464. 10: 512. 12: 312
supellex. G. 1: 165
super. cum ablat. E. 1: 81. G. 4: 559, 560. AE. 1: 29. N. II. 5. 700, 750. id est, de, 2: 348. 4: 233, 273. 6: 17, 203. 7: 344, 358, 462. 9: 61. id est, ultra medium mollem. 10: 42. id est, de, 727, 839
super, sine casu, & primo per unum, super sibi erunt pro supererant. E. 6: 6. AE. 2: 567. fortuna laborum est. 7: 559. ulla periculi est. 8: 251. 12: 533
super. G. 2: 351. 3: 263. 4: 46. AE. 2: 71, 642, 722. id est, desuper. 3: 489. valde, vehementer. N. II. 3: 4: 497, 606, 684. 5: 330, 482, 697, 858. 6: 217, 227, 254. 8: 245. 9: 568, 709. 10: 158, 384, 488,

I N V I R G I L I U M .

428, 556, 897. II: 150, 225, 635. 12: 301
super. cum accus. G. 2: 373. id est, mitra, praeter. 3: 260. AE. I: 295, 379, 680, 681. 2: 466, 486, 695. 4: 507. 5: 855. 6: 239, 504, 515, 602, 794. 7: 557, 751, 803. 8: 297, 303. 9: 168, 283, 444. 10: 490, 736, 841, 883, 893. per anastrophe. 11: 317, 526, 562, 670, 880. pro mitra. 8: 303. 9: 283
supera. verbum. AE. 3: 439. 8: 61. nomen. 6: 241, 750, 787. 7: 562. 10: 251
superabat. AE. 5: 519
superabis. G. 1: 235
superaddita. E. 3: 38
superaddite. E. 5: 42
superanda. AE. 5: 710
superans. AE. 5: 473. II: 514
superans. G. I: 189. N. tr. 5: 3: 270. N. II. 5: 317. N. ibid. AE. 2: 219. 5: 713. 8: 95. 9: 314. 12: 676
superante. AE. I: 537. 2: 311. 8: 208
superave. E. 5: 9. N. tr. 5: 0. 3: 141. AE. I: 244. 3: 368. 5: 155, 184
superas. verbum. E. 8: 6. nomen. G. 4: 486. AE. 5: 427. 6: 128. 7: 768
superastitit. AE. 6: 17
superat. G. 2: 314, 331. 3: 63. N. tr. 5: 286. AE. I: 350. id est, occidit. N. II. 5: 22. 12: 639. 873
superate. AE. 6: 676
superavimus. AE. 2: 643. N. tr. 5: II: 244
superba. E. 2: 15. AE. 7: 544. 10: 445. 12: 877
superbam. AE. 6: 817
superbas. AE. I: 523. 2: 785. II: 539
superbi. G. 3: 226. AE. 2: 504. N. tr. 5: 5: 268
superbia. AE. I: 529
superbis. G. 2: 461. AE. I: 697. 4: 540. 7: 12. 8: 196. N. tr. 5: 721. 9: 634. 11: 715. 12: 236
superbo. AE. I: 639. 3: 475. 8: 118. N. tr. 5: 481. 11: 15
superbos. G. 3: 117. N. tr. 5: 217. AE. 6: 775, 853. 8: 613. 9: 695
superbum. AE. I: 21. 2: 556. 3: 2, 326. N. tr. 5: 4: 424. 7: 630. N. tr. 5: 8: 683. 9: 324. 10: 514. N. tr. 5: 11: 340
superbus. AE. 5: 473. 8: 202. 12: 326
supercilio ciliivosi tramitis. G. I: 108
 Flacc. Valer. Argonaut. 9. *Gutta superciliiis crebro stillantibus exit Electri in gemmas.*
supercilium. E. 8: 34
supereminet. AE. I: 501. 6: 856. 10: 765
superent. id est, vincant. AE. 5: 195
superes. AE. 8: 58
superesse labori. G. 3: 127
 Hoc loco est laborii non succumbere & cedere, sed supra laborem esse. Quod vero inquit Ennius in Annalium 3. *Inde sibi memorat nunquam superesse laborem, id est, reliquum esse, & restare. Lege Superfit. AE. 5: 616. 8: 399. 9: 212. 10: 47. id est, superoivere. N. tr. 5: superest. G. 2: 346, 354. 4: 51. AE. 5: 225, 691, 796. 9: 157. 11: 15*
superet modo Maiana. E. 9: 27. Sic in

Georgicis, Modo vita superfit. AE. 2: 597
superi, id est, excelsi. AE. 2: 779
superi, id est, divi. AE. 6: 871. 8: 572. 10: 34. 11: 20
 Synonyma sunt apud Poëtam, *Dii coelestes, Coelicolae, Numina. Alias Coelites & Immortales dicuntur.*
superjacet. AE. II: 625
superimminet. AE. 12: 306
superinjice. G. 4: 46
superintonat. AE. 9: 709
superis. G. I: 491. AE. 2: 659. 3: 2. 4: 379. 6: 584. 10: 40. 11: 532. 12: 647, 817
superis, id est, terrenis. AE. 2: 91
 Quasi sicut dii nobis, ita nos defunctis superi habemur, unde coelum vivorum regionem vocat hoc versu, *Sed falsa ad coelum mittant infomnis Aneas.*
superne. AE. 6: 698
supero. verbum. AE. 2: 303. 3: 20
superos. AE. 2: 141. 3: 600. 5: 529. 6: 459, 481, 568. 7: 312. 11: 784. 12: 234
superstans. AE. 5: 325
superst modo vita. G. 3: 10
 Hoc in loco Virgilius ἀναστρέφω (inquit Gell.) verbo usus videtur, quod Superfit dixit pro longinquus diutiusque adit. Illud contra ejusdem Virgilius est aliquanto probabilius, *Florentesque secant herbas fluviosque ministrant, Ferraque, ne blando nequeant superesse labori.* Significat enim, supra laborem esse, neque opprimi a labore. Haec de Gellii lib. 1. cap. 22. transcriptum: quo in loco plura etiam de significatione, & proprietate hujus verbi superesse legas.
superstans. AE. 10: 540
superstes. AE. II: 160
superstitio. AE. 8: 187. 12: 817
superstium. AE. I: 383. II: 420
supervenit. E. 6: 20. AE. 12: 356
superum. AE. I: 4. 6: 680, 780
superuolat. AE. 10: 322
superuolaverit. E. 6: 81
supinas. AE. 3: 176
supinatas. G. 2: 261
supini. G. 3: 555
supinis. AE. 4: 205
supinos. G. 2: 276
supplet. AE. 3: 471
suppleverit. E. 7: 36
supplex. G. 4: 534. AE. I: 49, 64, 666. 3: 592. 4: 205, 414, 424, 535. 5: 745. 6: 91, 115. 8: 145, 382. 9: 624. 10: 523. 11: 365, 559. 12: 930
supplicia. AE. 3: 667
supplicia. AE. 4: 383. N. tr. 5: 6: 499, 740. 11: 258, 274
supplicibus. AE. 3: 439. 8: 61
supplicis. AE. 2: 542
suppliciter. AE. I: 481. 12: 220
supplicium. AE. 7: 597. 8: 495. II: 842
supponat. G. I: 348
supponite civibus, id est, navibus. AE. II: 119
supponunt. AE. 6: 248
supposita. AE. 7: 283

suppositi. G. 3: 492
supposita. AE. 6: 24
 Per syncopam, pro supposita, quomodo *Compositus, Compasta, Expasta, Imposta, Reposta.*
supra. G. I: 364. 2: 158, 227. 3: 236. AE. 3: 194. 4: 240, 702. 5: 10. 7: 32. id est, superat. 381, 784. 8: 149. 9: 29, 553. 11: 510, 683. 12: 839
suprema. AE. 3: 590. 5: 190. 6: 502. 7: 220. 10: 350
suprema. AE. 6: 213. 7: 128. 12: 653
supremam. AE. 6: 513
supremis maneribus decoratae. AE. 11: 29
 Octavius Aug. in carmine pro Virgilliana Aeneide. *Ergone supremis posuit vox improba verbis Tam duram mandare nefas: ubi in produxit.*
supremo. AE. 3: 482. 6: 735. 8: 583
supremos. G. 4: 460. N. tr. 5: AE. 10: 59.
supremum. AE. 2: 11, 620. 3: 68. 11: 61. N. tr. 5: 76. 12: 803
suras. E. 7: 32. AE. I: 337. II. 488. 12: 430
surculus. G. 2: 87
surdis. E. 10: 8
surgamus. E. 10: 75
surgat. AE. 9: 191
surge. AE. 3: 169. 8: 59. 10: 241
surgebant. AE. I: 448
surgebat. AE. 2: 801. 3: 588
surgens. G. 2: 182. 3: 553. AE. 3: 130. 4: 129. 5: 335, 777. 9: 30. 11: 1, 832
surgente. G. 3: 400
surgentem. G. I: 374. 3: 134. AE. I: 366. 4: 274. 10: 725. 12: 172
surgentes. G. 2: 333. 3: 29. 4: 12. AE. 3: 481
surgentia. AE. 4: 43. 6: 850
surgentibus. G. I: 356, 440. AE. 6: 354
surgentis. AE. 6: 364. 10: 524
surgere. E. 6: 35. G. I: 161, 396. AE. 4: 47. 6: 453. 7: 771
surges. E. 4: 9. G. I: 446. AE. 6: 762. 12: 838
surgit. E. 5: 39. G. I: 447. AE. I: 382. 3: 513. 6: 104. 8: 68. N. tr. 5: 415. 9: 667. 10: 28, 117. 11: 342, 635. 12: 313
sursum. G. 2: 14, 48. AE. I: 437. 3: 196. 4: 352. 10: 287, 476, 814
sursum. AE. 8: 494
sursum. AE. 4: 183. N. tr. 5
sus. G. 3: 255. 4: 407. AE. 3: 390. 8: 43, 83
suscipit. AE. I: 175
suscipit. AE. 4: 327
suscipitum. AE. 6: 629
suscipit Anchises. AE. 6: 723
 Ut agnoscit Prius in lib. de Constitutione. Alibi Poëta, *Excipit Acanis.*
suscipiunt. AE. 4: 391. 6: 249. 11: 806
suscipit. G. I: 97. 4: 456. AE. 2: 618. 5: 454, 743. 8: 410, 455. 9: 463. 10: 263. 11: 728. 12: 108, 499
suspecta. AE. 2: 36. N. tr. 5: 3: 550
suspectas. AE. 4: 97
suspecti. G. I: 443
suspectum. AE. 9: 530
suspectus. AE. 6: 579
suspendat. G. 4: 307

suspen-

INDEX ERYTHRAEI

suspenderat. AE. I: 318
suspendere. G. I: 68. AE. 12: 769
suspendi. AE. 6: 839
suspendi. AE. 9: 408
suspendit. G. 4: 247. AE. 5: 489. N. II. 5. 11: 11, 575. 12: 512
suspendunt. G. 2: 389. 4: 162
suspensa. E. 2: 66. G. 1: 175. AE. 7: 810
suspensio. AE. 6: 741
suspensum. AE. 4: 9. 5: 827. *rumpensaxis.* 8: 190
 Ipse in Culice, *Hæc suspensa rapit carpente cacumina morsu.*
suspensi. AE. 2: 114. N. II. 5
suspensum. AE. 2: 729. 3: 372. 6: 722
suspexeris. G. 4: 59
suspiciens. G. 1: 376. AE. 9: 403. 10: 899. 12: 196
suspiciis. E. 9: 46
suspiciit. AE. 1: 438. N. II. 5. 6: 668
suspicius. AE. 4: 391. 8: 527
suspirans. AE. 1: 371
sustantans. AE. 12: 662
sustentare. AE. 11: 873
sustentat. AE. 10: 339, 609. 11: 224
sustentata. AE. 10: 304
sustinet. G. 2: 297, 515. 3: 361. AE. 7: 398, 786. 8: 137. 10: 810, 884. 11: 750. 12: 726
sustinit. AE. 9: 708. 10: 799
sustulerant. AE. 12: 771
sustulerat. AE. 9: 547
sustuleris. G. 1: 76
sustulit. G. 2: 57. AE. 2: 153. 5: 657, 861. 8: 70. 9: 147. 17. N. II. 5. 564. 10: 533. 11: 542
susurrant sc. apes. G. 4: 260
 Ipse de Laudibus hortuli, *Apes susurro murmurant gratas levi.* Item in Culice, *Ima susurrantis repetebant ad vada lymphas.* & paulo infra, *Ipsa loci natura domum resonante susurro, Quicquid dabat, & inferius, quos leniter albans. Antra susurrantis polvis confundere venit.*
susurro. E. 1: 56
suta. G. 4: 33. AE. 10: 313
sutis. AE. 6: 414. 12: 273
suam. G. 2: 393. AE. 6: 142, 641. 7: 260. 10: 395. 11: 744. 12: 525
suam terga. AE. 1: 635
suas. G. 4: 190. AE. 7: 321
Symaethia. AE. 9: 384

T.

T*abe.* AE. 6: 442
 Naso Virgilio in quantitate contentiens ait, *Tabe liquefactas tollens ad sidera palmas.* At Lucretius ultimam produxit, *Imbribus, aut tabe nimborum arbuta vacillant.*
tabentes. AE. 1: 173. 12: 221
tabida lous. AE. 3: 137
 Id est, *tabifica.* Ipse de Livore ludens, *Livor tabificum malis venenum.*
tabo. G. 3: 481, 557. AE. 3: 29, 626. 8: 197, 487. 9: 472
tabulae. AE. 1: 119
tabularia. G. 2: 502
tabulas. AE. 9: 537

tabulata. G. 2: 361. AE. 2: 464. 12: 672
 Valerius Flaccus *Tabulata* transtra appellavit hoc carmine, *Pars ardua summis Inservant tabulata toris.*
Taburno. AE. 12: 715
Taburnum. G. 2: 38
taenia. AE. 6: 265
tacet. AE. 4: 525
tacita. AE. 8: 87
taclatæ. AE. 2: 555
taclum. G. 2: 254. AE. 2: 568. 12: 801
taclit. AE. 2: 125. 3: 667. 4: 289
taclitit. AE. 4: 364. N. De impr. 7: 505. 8: 108. 10: 227, 564
tacito. AE. 3: 515. 12: 219, 666
tacitum. AE. 1: 502. 4: 67. 6: 386, 841.
 leg. Macrobr. Sat. 6. cap. 6. 7: 343. 9: 31
tacitus. E. 9: 21, 37. AE. 4: 306. 11: 763
tactas. E. 1: 17
tactum. G. 3: 416. AE. 2: 683. 7: 618
tactum. G. 3: 502
tacti. AE. 2: 94
tactissim. G. 4: 123
taedet. AE. 4: 451. 5: 617. 10: 888
taedia. G. 4: 332
Taenarias. G. 4: 467
taenia. AE. 7: 352
Taeniola exiguum filum Columellæ.
 Unde forsitan nostra tempestate piscatores *Togniam* suam appellent: nisi potius a tenendo. adi *Stoicum.*
taeniis. AE. 5: 269
Tago. AE. 9: 418
Taygeta. G. 2: 488
 Vide *Marmala.*
Taygete. G. 4: 232
Taygeti. G. 3: 44
talentis vestis pedibus. AE. 4: 239
 Unde Græcis *τὰ ἀριθία*, quæ *Plautaria* vertit Flaccus Valerius in I. *Nunc ævili plantaria vellet Persens, aut curru sacros frémisse dracones.*
talæ. E. 5: 45. G. 2: 241. AE. 9: 207. 11: 417
talent. G. 2: 224. AE. 1: 503, 606. 3: 265, 620. 4: 227. 7: 404. 9: 298. 10: 597. 11: 408
talenta. AE. 5: 12. 9: 265. 10: 526, 531. 11: 333
talentum. AE. 5: 248
tales. AE. 1: 19, 119, 179, 227. 4: 437, 551. 5: 409, 482, 723, 780. 6: 399. 7: 555, 560. 8: 70. 9: 249. 10: 669. 11: 278, 285. 12: 69
talit. E. 5: 53, 81. AE. 1: 335, 406. 2: 523. 4: 48, 90, 276. 5: 280, 651. 7: 192. 9: 17, 210. 10: 297. 11: 303, 589. 12: 874
talita. E. 3: 16. 4: 46. 5: 41. 10: 28. G. 4: 113. AE. 1: 50, 94, 102, 208, 563. 2: 6, 323, 536, 588, 650, 679. 3: 344, 358, 628, 690. 4: 107, 222, 362, 408, 663. 6: 36, 46, 53, 183, 372, 529, 537. 7: 21, 122, 555. 8: 18, 303, 729, 9203, 353, 621. 10: 298, 495, 530, 602, 652. 11: 399. 12: 318. *fasus.* AE. 1: 131, 256. 3: 485. 5: 16, 79, 464, 532. 6: 34. 7: 330. 8: 559. 9: 280. 10: 523. 11: 501. 12: 228. *dilla.* 5: 852. 9: 431. 10: 583, 599
talibus. AE. 1: 74, 370, 420, 559. 2: 195, 535. 3: 172. 4: 219, 437. 5: 534. 6: 40.

9: 788. 10: 96, 860. 12: 229, 351. *dilla.* 2: 336. 4: 92, 219. 5: 719. 6: 98. 12: 467. 7: 249, 284, 445. 8: 359, 611. 10: 448. 11: 376. 12: 212, 238, 625
talit. E. 8: 85, 89. G. 3: 89, 92, 381. 4: 413. AE. 1: 503. comparatio. 2: 541. 5: 375. 6: 208. comparat. 240. 7: 772. 10: 768. comparat. 12: 337, 456, 860. comparat. 933
Talon. AE. 12: 513
talpæ oculis capiti. G. 1: 183
 Quintil. lib. 9. cap. 3. sic scriptum reliquit: *Finis ergo & circa genus figuræ in nominibus. Nam & oculis capiti talpæ, & Timidi damæ dicuntur a Virgil.* Sed subest ratio, quia *foxus* uterque altero significatur. *Tam enim mores est Talpas Damasque quam foeminas, certum est.*
tam. E. 1: 42, 71. 4: 53. 5: 83. 6: 49. G. 1: 37, 204, 449, 506. 2: 315. 3: 247, 470. AE. 1: 539, 568, 605. 2: 373, 519, 589. 4: 188. 5: 144, 390. 6: 373, 501, 721. 7: 329, 787. 8: 571, 723. 9: 19, 77, 249, 281, 509. 11: 412, 705
sed tamen. E. 1: 19. 9: 55. G. 1: 79, 305. AE. 3: 541
tamen. E. 1: 19, 28, 30, 58, 80. 2: 68. 3: 7. 4: 31. 5: 50. 6: 9, 49. 7: 17. 8: 20. 9: 62. N. II. 5. G. 1: 79, 118, 198. 2: 49, 418. 3: 46. 4: 45, 130. AE. 1: 247, 477. 2: 185, 244, 585. 3: 341. 4: 396, 420. 5: 53, 180, 281, 520, 731. 8: 566, 945, 315, 422, 513. 10: 250, 276, 437, 509, 618, 752, 829. 11: 688. 12: 377, 492, 815
attamen. E. 6: 49. 10: 31
non tamen. G. 3: 452. AE. 2: 534. 4: 500. 5: 334. 6: 736. 9: 248. 11: 845
& tamen. AE. 3: 478
 Lucr. in y. *Et tamen interdum magno quaesita labore.*
Tanagri. G. 3: 151
Tanaim utrumque. G. 4: 517
 Fluvius, qui *Sisy* alio nomine ab indigenis appellatur. Miror autem Aconem, scribentem hunc esse *Danubium.* Hodieque *la Tana.* Locus vero juxta navale publicum Venetorum, ubi funes nautici intorquentur, & aservantur. *Tana* cur ita appellatus sit, Stoicus tibi noster, lector, aperiet.
Tanaim. AE. 12: 513
 Visum fluvio cognominem fecit, sicut alibi Lyrim.
tandem. G. 4: 186, 344, 444. AE. 1: 369, 2: 76, 523, 531. 3: 131, 205, 278, 309, 612, 638, 718. 4: 236, 304, 333, 349. 5: 91, 178, 727. 6: 2, 17, 61, 83, 415, 472, 687. 7: 259, 297, 434. 8: 73, 468, 489. 9: 778. 10: 478, 604, 890. 11: 151, 493, 783. 12: 497, 800
tandem. AE. 1: 331, 369. 2: 128. 5: 34
tangere. G. 4: 389. AE. 4: 551, 612. 12: 933. N. II. 1
tangeret. AE. 11: 862
taugis. AE. 9: 138. N. II. 1. 12: 57
tango aras. AE. 12: 201
 Super hoc ritu, lege Macrobr. Sat. 3. cap. 2. Faciunt huc & illi, *Arasque*

I N V I R G I L I U M .

dententem.
Araſque tenebant.
ſanguis. AE. I: 462. 4: 596
tanquam. E. 10: 60. Lucret. in 6.
Quod nos interdum tanquam recreare videtur.
tanta, nominativ. ſingul. E. I: 27. O. 2: 344. AE. I: 132, 529. 2: 42, 503. 3: 604. 5: 465. 6: 133. 7: 263, 448. 9: 97. 10: 846. 11: 733. pluraliter. G. 4: 86, 332. AE. I: 615. 5: 353, 390. 6: 369, 832. 9: 21, 200, 483. 10: 529. ablativ. 2: 659. 8: 693. 10: 426, 826. 11: 437
tantae. dativ. G. 3: 112. plural. nominat. AE. I: 11, 33. 2: 282. 6: 405
tantum. AE. 5: 802. 8: 502. 12: 321
tanturum. AE. 4: 232, 272. 8: 273
tantus. E. 3: 108. AE. I: 134. 7: 52. 9: 784
tantus. AE. I: 566, 606. 3: 453. 5: 13, 788. 6: 99. 7: 232. 8: 186. 9: 216, 256. 10: 510. 11: 139, 480. 12: 559, 922
tantus. AE. 3: 711. 4: 411. 5: 639. 6: 374. 7: 315
tanto. nomen. G. 2: 153. 4: 353. AE. I: 614, 672. 2: 718. 3: 317, 629. 4: 98, 282. 5: 378. 6: 31, 188, 712. 7: 703. 8: 121, 472, 617. 10: 578, 792. 11: 108. 12: 72, 620, 835
tantum. AE. 10: 668. 12: 503. Ament Aquilonem & frigora.
tanto. adverb. G. 3: 476. 4: 412. AE. 6: 79. 12: 20
tantorum. AE. 2: 106, 144. 5: 404. 11: 228
tantos. G. 2: 159. AE. 3: 299, 368. 4: 292, 501, 553. 7: 438. 9: 78. 10: 759. 12: 177, 635, 831, 880
tantum & quantum. E. I: 25, 26. 5: 18. 7: 51. 9: 11. 10: 73. G. 2: 202, 292, 376. 4: 101. AE. 4: 446. 6: 199. 7: 252. id eſt, ſolummodo. E. 2: 3, 28. 3: 50, 53. G. I: 79. 2: 257. 3: 343. 4: 450. AE. 2: 23, 690. 4: 329, 657. 5: 814. 6: 74, 262, 547, 869. 8: 78. 9: 282, 430, 636. 10: 256, 877. 12: 835, 885
tantum, tam, comparative, non ſequentem quantum, ſed elegantius ſubaudito. E. 5: 82. ſicut inferius tantum, tantum. E. 6: 29, 30
Quam elegantiam non agnoſcentes quidam, ineptum carmen pro Virgiliano intulere; quod nos tanquam adulterinum non eo tantum argumento eiecimus, quia in Sileno primam corripit, quod defendi poſſet: ſed quia potius divini poetae phraſi non congrueret tam frigida, ineptaque ſententia, in ineptioribus verbis & numeris contexta.
tantum, id eſt, in tantum. E. 6: 16, 29, 30. 10: 46. G. I: 102. 2: 100, 481. 3: 251, 388. 4: 450. AE. I: 231, 745. 2: 776. 3: 415. 4: 150. 5: 21, 162. 6: 262, 502, 578, 876, 877. 7: 319. 9: 282, 806. 10: 7. 11: 435
non tantum. G. 3: 174
tantum. nom. E. 9: 17. G. 3: 343. AE. 2: 658. 4: 305, 419. 5: 4, 616. 6: 352, 464, 801. 7: 307. 9: 426. 10: 400, 681.
Tom. IV.

&, 11: 368, 481
tantus. G. 2: 10, 301. 3: 112. 4: 205, 495. AE. 2: 10, 594. 6: 133, 561. 11: 323, 357, 548, 644. 12: 621, 801
tapetas pulchros. AE. 9: 358
*Stattius cum hujus loci declinationem, tum alterius epitheton ſecutus, ſic in i. Theb. poſuit, Altoſque inferre tapetas. eſtque accuſativus Graecus. Nam illi, ὁ τᾶπης, τῶ τᾶπης. Ut accuſandus Charifiſus ſit, qui lib. i. Inſtitut. Grammaticarum, cum de varia declinatione hujus nominis loqueretur, haec ſcripſit: Sed & maſculino genere dixit, φίλοſque tapetas. Quanquam ibi, pulchros, non φίλοſ legitur. Et ſtarim ſequitur, Cuius nominativum faciunt quidam hic Tapetas, qui ſaciunt Tapetas. Quod ego, qui nuſquam ſcriptum puto, nunquam probo. Haec Charifiſus, qui ſupra tamen recte & hoc Tapete, hujus Tapetis, & hoc Tapetum, hujus Tapeti, Virgilium declinaſſe, exemplis hic ſequentibus probat. Adi & N. tr. 4
tapetibus. AE. 9: 325. N. de Genere veſt.
tapetis. AE. 7: 277
Tapſum. AE. 3: 689
Tarcho. AE. 8: 603
Pro Tarcho, ſicut Rapo pro Rapo. Cauſa metri, nam excepto hoc uno loco, ubique Graeco ponit Tarcho.
Tarcho. AE. 8: 506. 10: 153, 290, 299, 302. 11: 184, 729, 746, 757
Tarchantem. AE. 11: 727
tarda. G. I: 163. 2: 52, 58, 125. 4: 479. AE. 5: 154, 280, 431. 6: 720. 8: 508. 9: 610. 11: 430
tardant. AE. 6: 731
tardante. AE. 5: 395
tardat. AE. 10: 857
tardata. AE. 12: 746
tardatur. AE. 11: 550
tardatus. AE. 5: 453
tarde. adverb. G. 2: 3
tardet. AE. 11: 21
tardi venere bubulci. E. 10: 19
*Id eſt, pigri. Quod epitheton Bootae proprium eſt. Juven. Frigida circummeant pigri ſarraca Bootae, & Claud. de Raptu Prof. 2. Praecipitatem pigrum formido Bootem. Quanquam hic etiam mathematica adest ratio. Potuit itaque hoc epitheton, quod bubulci proprium, ſubmonere doctiſſimum Servium, & alios, bubulci hoc loco legendum eſſe non ſubulci, quibus tardis eſſe non licet per porcorum celeritatem, quos ſequantur, quorum paſtorum etiam neglecta mentio conſulto a vate fuit, cum nuſquam eos etiam Theocritus introducat, & tria tantum ſint (quod & Aelius Donat. ſcribit) paſtorum genera, quae dignitatem in Bucolicis habeant, Bucolici, Opiliones, & omnium minimi αἰπιῶλοι, id eſt Caprarii. Quin & ille ipſe Theocriti verſus, quem hic noſter aemulatus eſt, nullam ſubulci mentionem habet, ἄβρον τοὶ βῦτα, τοὶ αἰπιῶναι, αἰπιῶλοι ἄβρον.
tardi aſelli. G. I: 273. N. tr. 5
*VVV***

tardis. G. I: 32. 2: 206, 482. 3: 14. AE. I: 746
tardos. G. 3: 424
tardam. G. 2: 126. AE. 5: 682. 9: 47
tardus. AE. 2: 436
Tarenti ſatvri. G. 2: 197. Herculei. AE. 3: 551
Dedit hoc epitheton Tarento Poeta, quod Ariſtotelem in Naturae miraculis legerat, Heraclaeam Tarenti nomen fuiſſe, ſcilicet ab Hercule, qui Tarentinos bello domitos in poteſtatem redegit. Et quia noverat Maronis prudentia, hoc, ut fabuloſum, inter ea, quae fidem non capiunt, Ariſtotelem conſeſſiſſe, conſulto interponit (ſi vera eſt fama) de iudicium ſuum interponeret. Haec noſtra eſt ſententia. Quod ſi etiam poſt hac cupiam Servii commentaria magis placuerint, non laboro.
Tarpeta. AE. 11: 656
Tarpetae. ſc. arcis. AE. 8: 652
Tarpeta. AE. 8: 347
Tarquinius. AE. 6: 817
Tarquinius. AE. 8: 646
Tarquinius. AE. 10: 550
Tartara. G. I: 36. 2: 292. 4: 482. AE. 4: 243, 446. 5: 734. 6: 543. 8: 563. 9: 496. 11: 397. 12: 14, 205, 235
Tartara nigra videre. AE. 6: 135
Idem in Ciri, Deſoſſaeque domos ac Tartara nocte cruenta Obſita. & eodem inferius, Pallenteſque lacus, & ſqualida Tartara terrent.
Tartarcae. AE. 7: 328
Tartarcae. AE. 7: 514. 12: 846
Tartarcae. AE. 8: 667
Tartari. AE. 6: 295
Tartareum. AE. 6: 395
Tartareus. AE. 6: 551
Tartarus. AE. 6: 577. N. tr. 4
Tatloque. AE. 8: 638
taurca. AE. 9: 706
tauri. E. 5: 33. 7: 39. G. I: 65. 2: 140. 6: 24. 10: 483. 12: 716
taurinis. G. 4: 171
taurino. G. 4: 371. AE. I: 368
tauris. E. 4: 41. AE. 10: 785. id eſt, taurinis.
tauro. G. 3: 58. AE. 5: 473
taurorum. AE. 6: 253. 8: 180
tauros. E. I: 46. G. I: 210. 3: 212. 4: 538, 550. AE. I: 634. 8: 203, 207, 316
taurum. E. 3: 86. AE. 2: 202. 3: 21, 119. 5: 236, 382, 472. 10: 455
taurus. E. 3: 100. G. I: 45. 2: 146. 3: 515. AE. 2: 224. 12: 103
Taurus curvatis aperit cum cornibus animum. O. I: 218
Hunc locum tibi aperit Macrobbii commentarius. I. in Somn. Scip. cap. 18
taxi amant Aquilonem & frigora. G. 2: 113. nocentes 257. Ilyraeos torquentur in arcis. 448
Hinc taxica quidam putant appellata, quae nunc toxica vocamus. Eain arborum & Taxum Romani dixerunt, ut teſtis eſt Dioſcorides libro, quo venena enumerat, ſexto. Graeci & Smilacem,

INDEX ERYTHRAEI

oem, & *Milion*, & *Thymalon* vocant, vel (ut Aëtius) *Thymilon*: Paulus *Thymion*, Galenus etiam *Callon* dici autumat. Vulgo *Naxus* nuncupatur, non prioris literae immutatione, quod putat Barbarus, veluti *Taxus*, sed de nomine (quod Romanum fuit) *Naxios*, ut jam ex Dioscoride diximus. Quoniam *Taxus* etiam nobis de se epitheton integrum non invidit, quippe qui hodie *Colpo tasso*, *Botta tasso*, & *Bastinate tasso*, & similiter vocitamus. Ex hac arbore etiamnum arcus & scorpiones paramur. De hac tu, praeter Dioscoridem & alios antiquos, lege & in *Barbari nostri Corollar. cap. 695.* quod *Smilax* inscribitur: & legisse non poenitebit.

taxos. E. 9: 30

taxum. G. 4: 47

te. E. 1: 38, 39, 40.

Cacteris exemplis indicandis superfedimus, quae passim occurrent. Sed illud non omittendum, & pathos ab huius vocis repetitione frequenter movere Poëtam, quam figuram Graeci *ἰσχυροσπον* vocant, cum sententiae ab iisdem dictionibus incipiunt, ut *Te Anicis conijx*, *Te solo in litore stecum*, *Te veniente die*, *Te decedente canebat*. G. 4: 465, & illud, *Te nemus Angitiae, vitrea te Facinus unda, Te liquidis flevens lacus*: & alia similia etiam per obliquos.

te amice. AE. 6: 507. Vide *Qui amant*.

tella. E. 6: 81. G. 1: 347. 2: 409. 3: 316, 540. 4: 62, 104, 113, 153, 179, 187, 374, 434. AE. 1: 632. 2: 440, 445, 672. 3: 83. 4: 164, 260, 343, 668. 6: 8, 13, 211, 525. 7: 127, 160, 168, 193, 290, 342, 393, 500, 512, 587, 668. 8: 99, 379, 584. 9: 502, 558. 11: 237, 447. 12: 81, 132, 596, 627, 656

telam. AE. 9: 513

telis. G. 4: 296, 385. AE. 2: 302, 695. 3: 583. 4: 186. 6: 29. 7: 59, 279. 8: 25, 366. 10: 281

telis. G. 1: 379, 449. 2: 242. 3: 340, 438. 4: 38, 47, 256. AE. 1: 627, 638, 725, 730. 2: 451, 461, 489, 771. 3: 134. 4: 457. 5: 393. 6: 523. 7: 12, 77, 214, 336, 413, 460, 600, 638, 812. 10: 5: 758. 11: 146, 213, 462, 567. 12: 591, 595

telis. G. 3: 418. AE. 1: 425. 2: 478. 4: 403, 494. 5: 216. 8: 455

telivum. AE. 2: 454, 508

telos. AE. 3: 236

telum. G. 3: 344. AE. 2: 679, 757. 7: 170. describitur. 502. 11: 851

telus. E. 2: 304. AE. 2: 126. 10: 802

telum. E. 3: 32. 9: 18. 10: 43. G. 2: 2. AE. 1: 74. 2: 675. 3: 491. 4: 108. 5: 83, 716. 6: 370. 9: 203. 10: 902. 11: 409, 518

tedae. E. 9: 76

tedae. E. 7: 49. *thalami*, *tedaeque pertasum*. AE. 4: 18. sic, *Quo thalamum oripiat Teucris, tedasque moretur*. 7: 322

teas. G. 2: 431. AE. 4: 339. 7: 388, 457. 9: 109, 568

tedis. AE. 4: 505. 6: 214, 593. 7: 72

tegan. G. 3: 145

tegar. AE. 12: 53

tege. AE. 4: 637. 7: 426

Tegeae. G. 1: 18. AE. 5: 299

Arcas, a Tegea Arcadiae oppido, ut in 8: scribit Pausanias. Meminit & Homerus. Hinc muliebri genere *Tegeatis*, masculino *Tegeates* & *Tegeaeus* quatuor syllabis, ut hic, & apud Propertium: *Et calami Pan Tegeae tui*. Sed & *Tegeaticus* apud Papinium, *Et de Maenalia vulner Tegeaticus umbra*. Tegeae vero, quod ab eodem discimus Pausania, Palladi Aleae sacellum condidit Aleus, Aphidantis filius, qui Aegypto successit. Unde Statius, *Templumque Aleae memorale Minervae*. Esti *Altae* pro *Aleae* legant huius historiae imperitini. Lege *Maenala*.

Tegeaeum. AE. 8: 459

tegebat. AE. 2: 472. 8: 34. 9: 346. 11: 12, 771

tegendero. G. 3: 454

tegens. AE. 9: 488

tegentem. AE. 6: 498

tegentes. AE. 11: 630

tegentur. AE. 4: 123

tegere. G. 1: 213. 3: 598. AE. 10: 50

tegerem. AE. 3: 25

tegeret. G. 4: 414

tegi. AE. 10: 904

tegit. E. 7: 46. G. 4: 422. AE. 4: 250, 477. 6: 138, 444. 7: 690, 731. 9: 50. 10: 541

tegyema. AE. 7: 689

tegymina. AE. 7: 632, 742. 9: 518. 10: 476. 11: 777

tegymine. E. 1: 1. G. 4: 566. AE. 1: 275, 323. 9: 577. 10: 887. 11: 576

Lucret. in 1. *Nec res ulla veri fac coeli tegymine posse*. Et in 3. *Quare etiam atque etiam resoluta corporis omni tegymine*. Et inferius, *tegymine dempto*. l. e. corpore.

tegyumen. AE. 3: 594. 7: 666

tegyunt. AE. 2: 159. 10: 22

tegyuntur. AE. 2: 227. 8: 95

tela inter. E. 9: 12. 10: 45. AE. 7: 673. 9: 329. 10: 237. accus. sine praepos.

AE. 1: 188, 665. 2: 216, 422, 432, 459.

4: 260. 5: 438, 501, 514, 582. 6: 57, 835. 7: 630. 8: 117, 700. 9: 37, 129, 171, 409, 493, 534, 555, 659, 773. 10:

93, 264, 329. 333, 433, 731, 801, 886. 11: 9, 80, 196, 559, 578, 610, 735, 893.

12: 50, 465, 693, 815. per. AE. 2: 358, 527, 664. 6: 110. 9: 796. 12: 305, 682.

ad. AE. 2: 443. nominativo. AE. 2: 633, 727. 4: 149. 6: 400. 7: 731. 10: 168. 11: 545, 809. contra. 8: 448. 9: 552. 11: 282

tela. AE. 9: 37

Ferte citi ferrum, date tela, scandite muros. Ita membra haec dissoluta, sicut dictiones quoque dissyllabas, exposcit festina loquentis Caici trepidatio: sicque scriptum reliquisset Maronem nostrum artificiosissimum ex eo etiam contenditur, quod simili pene verbi trepidans quoque Dido in 4. ita

loquitur, *Ferte citi flammis, date vela, impellite remos*. Verum Literatores isti haud tale artificium agnoscentes, dum ad syllabarum tantum regulas respiciunt, quas pueri semel edidicerunt, *Tela* ne cadat in longam, contra naturam, & interserunt, leguntque, *Tela Et scandite*: ac ita membrum, quod maxima animi pensione Poeta diligentissimum fuisse secutus, ex codicibus Macrobianis, & aliorum Grammaticorum, facile colligitur, quod ibi in hoc citato carmine, & semper intercalatum legitur, nisi fuerit id potius liberiorum temeritate commissum. Sed & Servii, interpretis alioqui diligentissimi, huius loci praeteritio, itius non modo tum receptae lectionis, sed neque omnino in quaestionem aliquam vocatae, fidem facere videtur. Quin, quod magis miror, in quodam Dialogo ipsius Pontani, huius Virgiliani artificii longe prudentissimi ita quoque scriptum comperimus. Alii quidem, dissolutum ut servant, pro *Scandite, Ascendite* assument, quod exemplum fortasse recitavi jam ex 4. versus, ubi *vela* similiter cadit in Synalophen: cum tamen Virgilius, qui muros Calais ascendendos ex persona Caici jubet, *Scandite* (unde & *Silvae* nominatae sunt) libentius utatur, quam *Ascendite*, cui verbo alias & scalas addit, ut, *Scalis ascendere muros*. Sed & aibi, *Scandit fatalis machina muros* ponere maluit, quam *Ascendit*. Sed non erat utique cur isti in has ineptias incurerent, si *Tela*, ratione finalitatis, extremam posse producere, exemplis etiam aliis Virgilianis non ignorasset. Nam & aibi Poeta (ut nihil sit fere ab eo usurpatum, quod non altero saltem exemplo voluerit ipse, veluti suae constantis voluntatis, atque iudicii testimonio comprobare) dixit, *Dona dehinc auro gravata, festoque elephantis*. Et in 9. *Rumpe muros omnes, turbataque arripe castra*. Ubi *Gravia* & *Turbata*, a naturaliter correptam producit; quanquam hunc etiam versum, bonam quidam expungentes lectionem, ita imprimendum curaverunt, *Rumpe muros omnes, Et turbata arripe castra*: non animadvertentes, quam vitiose (quod etiam Servius commentario 2. Aeneidos non tacuit) Caesuram cadere in Synalophen. Sed eadem licentia cultus Tibullus cecidit, *Te canis agricola, magna cum vernerit arde*: & ingeniosus Vates in Epistolis, *Exerces prostris odla, constantia magno*. Quin & *Que portecta noster dixit, Limesaque laurisque Dei, totasque moveri*. Quem Ovidius & Papinius secuti sunt, ut in *Que* diximus. Quin ut *Tela* finale hoc loco producat, praeter finientis vocis rationem, quam diximus, facit etiam quod & Servius & Diomedes notant, i. sensus & constructionis finis. Sed in-

Inquit Servius, in *Gravia* satis asper fieri. Nam in nullam desinit consonantem: ut *Omnia vincit amor, & nos cedamus amori*. Item, *Ats tibi Thymbre capus Eandrius abstulit ensis*. Quibus duobus exemplis, ut uno pluribus satis habuis probare Grammaticus, minus asperere in his produci finalem in consonantem desinentem. Nam ipse neque in *Tela*, nec *Thurbata* (ut ostendimus) hanc licentiam agnovit. Verum nobis, qui tria exempla recipimus Virgiliana, & aliorum alibi familia adduximus, & nihilominus cum Servio sentimus, hujusmodi productionem, utpote minus asperam, cum dictio finit in consonantem, magis frequentari solere pluribus id exemplis probandum est. Alia igitur, quae nunc subeunt, sunt hujusmodi: in 12. Aeneid. *Et furvis agitata amor, & conscia virtus*. in 4. Georg. *Nam duo sunt genera, hic melior insignis & ore*. Et in 3. *Aequus uterque labor aequo juvenemque magistrum*. in 2. Aeneid. *Luctus ubique, pavor, & plarima mortis imago*. Item in 10. *Consilium ipse pater, & magna incepta Latinus*. Item in 5. *Spontans artem pariter, arcumque sonantem*. Item in eodem, *Olli serva datur operum haud ignava Mineruae*. Item in 2. *Nestorum obruiamur, orturque miserima caedes*. Et in 3. Georg. *Alitius ingreditur, & mollia crura reponit*. Et in eodem, *Invalidas etiamque tremens, & jam insulis aevi*. in 10. Aeneid. *Et clarus Echemon Lycia comitatur ab alta*. in 11. Aen. *Emicat Euryalus, & munere laetus amici*. in 12. *Multa manus, nec non animus, aurumque Latino*. Et in 2. Georg. *Muneribus, tibi pampinea gravidas antumno*. Et in 3. Aeneid. *Pelloribus inhians spirantia consulis exta*. Et in eisdem 1. *Per terram, & versa pulvis inscribitur hasta, & in extremo 5. Nusquam amittit, oculosque sub astra tecebat*. Inter quae exempla etiam infra scripta facile venire possent; etsi in illis quidam positione natura breves produci existimant, a quibus & nos aliquando non discessimus. Virgilius in Bucolicis, *Ille latus niveam molli fulvis hiacintho*. Et in 10. Aeneid. *Dum trepidant, ite hasta Tago per tempus utrumque*. Idem in 7. *Insistit, & natae, Turvique canit Hymenaeos*. Idem in 9. *Terga fatigamus hasta*. Idem in 3. *Si pereomaxibus hominum, perisse juvabit*. Quod ut magis credam, omnino adducor eo versu, qui est in 10. *Gravus homo infestus linquens profugus Hymenaeos*: nam absurdum satis videri potest in eodem in *Hymenaeos h* majorem vim literae habere, quam in *Homo*, praefertim utrobique *f* litera praecedente. Quod vero plerique malunt, *Tela scandite, la* positione *sc* syllabam longari, fortasse posthac illi nostram, ut meliorem, sententiam amplectentur: cum Maronis mos utique sit hujusmodi positionem non admittere ad productionem vocalis

in fine alterius praecedentis, in eadem dictione tantum, ut, *Tenebrae Tenebrae, Volucres Volucres*, & similia. Quin legitur apud eundem, *ponite spes*, princeps dactylo pede, & similiter apud alios Poetas, ut in verbis *Ponite, & Spes diximus*. Nam quod in Bucolicis & in 4. Georg. dixerit, *Terrasque tractusque maris, coelumque profundum*. & in 2. Georgic. *Enrique Zephyrique tonat domus*, & in 1. & 3. ejusdem *Lappaque, tribulique*. & similiter in primo, *Tribulique, trabeaque*. & in tertio *Aeneidos, Cretesque Droyesque fremunt*. & denique in 12. *Fontisque flavioque voco, quaeque aetheris alii*: haec illa magis ratione defendimus, qua idem in tertio sic posuit, *Limoniaque, laurusque Dei*. Papinius autem, ac Juvenalis num eandem hanc rationem magis in suis verbis securi sint, an vero Diomedis potius & Prisciani, contendere non laboro: qui tradunt, syllabam brevem in fine dictionis produci posse, dictione sequente inchoante a duabus consonantibus, vel una consonante duplici, quemadmodum fit in una eademque essent dictione. Statius in 6. Thebaid. *Praecleres agile studium, & tenuissima virtus*. Juven. Sat. 3. *Contemnis, miserae cognosce praemia rixae*. Idem, *Gibbus, & acre malum saepe stillantis ocelli*. Et Sat. ult. *Vindicta gravior quam injuria*. Dignum erit ergo. Idem, *Occulta spolia, & plures de pace triumphos*. Vide *Spicula, Sagitta, Arundo, Ferrum, Missile, Jaculum, Lancea, Hasta, Hastile, Pila, Achides*, & per obliquos. *tela*. A. E. 9: 489 *tela*. G. 1: 285 *tela*. G. 1: 294. 3: 562. A. E. 4: 264. 7: 14. 11: 75. de inventione Liniicii, & Lanificii habes in quinto De rerum natura Lucretii. *Tleboam*. A. E. 7: 735 *teli*. A. E. 8: 694. 9: 420, 748. 11: 608, 802, 863. 12: 389 *tells*. G. 1: 489. A. E. 1: 191. 2: 177, 318, 332, 410, 447, 479, 520. 4: 71. 7: 520. 8: 249. 9: 543, 653, 666, 793, 807. 10: 419, 638, 644, 692, 808. 11: 117, 162, 808, 857, 873. 12: 578 *tellure*. G. 1: 214. A. E. 1: 358. 3: 278. 6: 459, 655. 10: 298, 750. 12: 130, 520 *tellurem*. G. 1: 99. 2: 316. 3: 88. A. E. 7: 137. 8: 369. 12: 204 *telluri*. E. 4: 33 *telluris*. A. E. 1: 34, 171. 3: 509. 6: 140, 801 *tells*. E. 4: 19, 39. G. 1: 7, 13, 67, 127, 469. 2: 173, 238, 248, 282, 418, 423, 460. 4: 462. A. E. 2: 69. 3: 63, 73, 95, 412, 416, 477, 673. 4: 24, 166, 275. 5: 9, 30. 6: 23, 795, 799, 877. 7: 85, 120, 225, 722. 8: 329, 422. 9: 285, 491, 709, 752. 10: 102, 650. 11: 71, 191, 245. 12: 445, 713, 900 *telo*. G. 1: 332. A. E. 1: 99. 3: 635. 8: 111. 9: 496, 559. 10: 382, 425, 586. 11: 664, 689. 12: 294, 775 *Telon*. A. E. 7: 734. 12: 513

telorum. A. E. 2: 468. 3: 46. 9: 480, 509. 11: 583. 12: 284 *telam*. A. E. 2: 544. 5: 497, 508, 520. 6: 592. 7: 508. 9: 417, 623, 747. 10: 481, 486, 744, 773, 882. 11: 484, 552, 783, 816. 12: 8, 266, 387, 442, 461, 536, 787, 858, 887, 916, 919 *temerata*. A. E. 6: 840 *temere*. A. E. 9: 329, 375 *temere*. A. E. 7: 236 *temenda*. A. E. 10: 737 *temerere*. A. E. 6: 620 *Contemnerere* exponit N. tr. 3. Nam Aphaereticus est, ut notat Probus, ubi agit de poeticonum metaplasforum licentia. Meminit & Servius, etsi alibi, super verbo *Citatorum, & Mitte* in 1. Aeneid. qui & per eundem tropum. haec dici memorat suis locis: ut, *neque insidiis nostris capere serenaec*, pro decipieris: &, *Ante expectatum positus stat in agmine castris*, pro obstat: & *moestumque timorem Miltiis*, pro omittite: & *Infelix Priamus furtim mandarata lendam*, pro commendarat: &, *Nec Rmentis selvo*, pro abolvo: &, *Cratesque foveisque ferunt*, pro auferunt, & *Ora citatorum dextra ceteris equorum*, pro concitatorum. *temnis*. A. E. 1: 665 *temniis*. A. E. 1: 542 *temo*. G. 8: 171. 3: 173 *temone*. A. E. 12: 470 *Tempe*. G. 2: 469. 4: 317 *temperat*. G. 1: 110, 360. 3: 337. A. E. 1: 57, 146 *temperet*. A. E. 2: 8 *tempestas*. G. 1: 417. A. E. 1: 377. 2: 310. 3: 479. 5: 694. 9: 20. 7: 223. 11: 423. 12: 284 *tempestate*. A. E. 2: 516 *tempestatem*. G. 1: 323 *tempestates*. G. 1: 252, 311. N. tr. 5. A. E. 1: 53, 255 *tempestatibus*. A. E. 3: 708. 5: 772. 7: 199 *tempestatum*. G. 1: 27. A. E. 1: 80. 3: 528. 10: 37 *tempestivam*. G. 1: 256 *templa*. G. 2: 148. A. E. 3: 84. 4: 199. 6: 19, 41, 840. 7: 443. 9: 626 *templi*. A. E. 1: 505. 4: 484. 7: 419 *templis*. G. 1: 480. A. E. 1: 632. 4: 217. 5: 60. 8: 718. 11: 778 *templa*. A. E. 1: 453. 2: 165, 404. 7: 192, 778. 8: 653 *templum*. G. 3: 13, 16. A. E. 1: 416, 446, 479, 496, 519. 2: 713, 3: 531, 536. 4: 457. N. tr. 7. 6: 69. 7: 174. 11: 479, 481 *tempora*. E. 3: 42. 6: 22. G. 4: 231. A. E. 1: 278. 4: 294, 423. 6: 691. 7: 37. 9: 107. 10. *capitis*. E. 6: 22. G. 1: 28, 349. A. E. 3: 81. 4: 637. 5: 71, 72, 246, 269, 539, 839, 856. 6: 496, 665, 772. 7: 135. 8: 286, 680, 684. 9: 588, 633, 750. 10: 538, 891. 11: 489. 12: 120, 162, 173, 536. *circum*. E. 8: 12. A. E. 2: 133, 684. 5: 435. 9: 808. 12: 162 *tempore*. E. 1: 30, 68. 7: 35, 70. G. 1: 61, 469, 483. 3: 245, 267, 309, 531, 566. 4: 100, 563. A. E. 1: 623. 3: 309. 4: 627. 6: 409.

INDEX ERYTHRAEI

409. 8: 414. 9: 80, 811. 11: 276, 303, 459, 470, 783
temporalibus. G. I: 258. AE. 5: 416
temporis. AE. 6: 745
tempus. E. 3: 97. 4: 48. G. I: 213, 253, 493. 2: 80. 3: 123, 284. AE. 2: 268, 324, 522. 4: 433, 475. 6: 37, 46, 537. 7: 511. 9: 12, 395. de capite 418. 10: 11, 367, 503, 512, 522. 11: 2. 12: 96. G. I: 213, 305. 2: 542. 4: 283. AE. 5: 638. 6: 46. 10: 441, 467, 622. 12: 156
tenaces. G. 2: 421. 4: 161
tenaci. G. I: 179. 4: 175. AE. 6: 3. 8: 453. 12: 404
tenacia. G. 4: 57, 412
tenax. G. 2: 134. AE. 4: 188
tendamus. AE. 11: 414
tendant. AE. 5: 489
tendat. G. 3: 333. AE. 12: 917
tende. G. 4: 400. sic inferius, *contende*
tenacia vincla. 535. AE. 12: 938
tendebant. AE. 6: 314. N. tr. 5
tendebat. AE. I: 656. 2: 29. N. tr. 2. 674. 8: 605. id est, tentoria & tabernacula habeat. Vulgo, *Era attendata*. 9: 351. 10: 595. 11: 99. 12: 311
tendens. G. I: 513. 2: 296. 4: 498. AE. I: 93. 2: 405. N. tr. 5: 233
tendentem. AE. 4: 487. 6: 684. 9: 768
tendere. AE. I: 554. 5: 21, 27, 686. 6: 198, 240, 696. 7: 605. 9: 377, 606, 795. 12: 936
tendimus. AE. I: 205. N. tr. 5.
tendis. AE. 6: 388. 9: 206
tendit. G. 2: 292. AE. I: 18, 410. 2: 220. N. tr. 5: 321. 3: 592. 4: 446. 5: 286. 6: 541, 578. 7: 7. 9: 555. 10: 412, 571, 667, 845. 11: 494, 672. 12: 196, 579
tenditis. AE. 5: 670. 8: 113. 9: 781
tendo. AE. 3: 176
tendunt. G. 3: 396, 507. AE. 2: 205. 3: 268. N. tr. 5: 155. N. tr. 5: 256. 7: 164. 8: 595. 10: 354. 11: 871. 12: 553
tene. AE. 12: 778
teneant. AE. I: 308. 3: 686. 5: 164, 230. 8: 149
teneat. E. 8: 89. G. 4: 24
teneatur. AE. I: 675
tenebam. AE. 6: 358
tenebant. AE. 2: 1, 209, 517, 757, 802. 3: 355. 5: 159. 6: 477. 8: 204, 314, 520, 603, 657. 9: 183. 11: 121. 12: 705
tenebat. E. I: 32. G. 4: 143. AE. I: 482, 622. 3: 587. 4: 331. 5: 1, 721, 853. 6: 124, 469, 518. 7: 287. 8: 194, 308, 653. 9: 250. 11: 903. 12: 55, 673, 773
tenebis. G. 4: 405. N. tr. 5. AE. 10: 741
tenebis. G. 3: 16
tenebo. G. 2: 46. AE. 6: 722
tenebrae. G. I: 248. AE. 9: 384
tenebras. AE. 8: 591. 9: 34, 150. 11: 187
tenebris. med. brev. G. 3: 401. AE. 2: 92. 6: 734. 7: 325. 8: 259, 658. 11: 824
tenebris. media longa. G. 3: 551. AE. 3: 195. 5: 11. 6: 238, 545. 8: 255. 9: 425
tenebrosa. AE. 6: 107
tenebrosam. AE. 5: 839
tenebunt. AE. 9: 98. 12: 834
Tenedo. AE. 2: 203, 255
Tenedos. AE. 2: 21. In hodiernum quo-
que Tenedo.
tenemus. AE. 2: 359. 6: 744
tenendum. G. 2: 371. N. tr. 5.
tenens. AE. I: 57, 477. 4: 60. 5: 514. 7: 784. 8: 299. 9: 29. 11: 559
tenent. G. I: 233. 2: 12, 144. 3: 352. AE. I: 169. 2: 490, 505. 4: 527. 5: 825. 6: 131, 434. 7: 739. 8: 75, 700. 9: 169, 470. 10: 238, 301
tenentem. AE. 4: 219. 5: 168. 6: 485. 7: 204
tenentes. AE. 6: 787. 8: 640. 9: 229
tenenii. AE. 12: 754
tenentur. AE. 10: 109
tenco. AE. 4: 380. 8: 582
tencor. AE. 2: 159
tencr. E. I: 8. 6: 34. G. 2: 331
tencra. E. 2: 51. 7: 12. 8: 15. 10: 7. G. I: 112. N. tr. 5: 2: 372. 3: 15, 326. AE. 11: 578
tencrae. G. 2: 343
tencram. G. I: 20
tencras. E. 7: 6. 10: 49. AE. 2: 406. 3: 449. 7: 809
tencre. AE. 6: 284. 11: 148
tencrem. E. 9: 45
tencent. G. I: 355. AE. I: 236
tencere. AE. 4: 461. 7: 735
tenceri. AE. 4: 90. 5: 384. 9: 598
tencervis. E. 10: 53. G. 2: 272, 763. 3: 74. 4: 308. AE. 11: 572
tencero. G. 2: 23
tenceros. E. I: 22. 3: 103
tenerum aera ferris. G. 3: 109. ut legitur in codicibus Macrobianis, & erit Hemistichion Lucret. ex 2. *Aera per tenerum liquidis loca vocibus opplent*. AE. 9: 699
tenes. G. 4: 322. N. tr. 5.
tenet. E. 5: 59. G. I: 116. N. tr. 5. AE. I: 139, 400, 670. 2: 520, 613. 4: 308. 5: 121, 154, 171, 338, 382, 775. 6: 235, 761. 7: 412, 589. 8: 75. 9: 557. 10: 1. 5: 226, 535, 802. 11: 723. 12: 754
tenet ora defixa. AE. 7: 250
*Lucretii in calce 2. Et tenet omnia paulatim tabescere, & ire, id est iudicat. Tenere sermo est polysemus. Significat enim apprehendere, possidere, habitare, constituere, dirigere, morari, impedimento esse, implere, perficere, servare, tueri, defendere, operire. Et apud Jurisperitos teneri est obligatum esse. Tenere item rem dicimus, intelligere, unde locus in Plautinus, *Tenetis rem? si tenetis, ducite ne rumpamini*. Nec minus locupletem hujus verbi significationem apud Maronem nostrum diligens lector agnoscat.*
- tenetis*. AE. I: 370. N. tr. 5: 9: 377
teneto. AE. 3: 388, 408
tenetur. AE. 2: 533. 10: 120, 236. 12: 819
tenorem habuisse dies. G. 2: 337. *servat erumenta hafia*. AE. 10: 340
Lucret. in 5. ubi de mari verba facit, Verum labendi conservans usque tenorem. Claudianus 3. *De raptu Proserp. Explorat abiens irruens, reliquit tenorem Stipitis, & certo praetentat brachia nixu, hoc est, teretem trunci proceritatem.*
- tentabunt*. E. I: 50
tentamenta. AE. 8: 144. N. tr. 5. ver. *tentare*.
tentamus. AE. 3: 520
tentanda. G. 2: 365. 3: 8. AE. 2: 176. N. tr. 5.
tentant. G. 4: 194. AE. 2: 334. 3: 240
tentanti. G. 4: 328
tentantem. G. 2: 247
tentatur. G. I: 207
tentat. G. 3: 563
tentare. E. 4: 32. G. 3: 77. AE. 2: 38. 3: 32, 146. N. tr. 5: 364. 4: 113, 413. 5: 499. 8: 113. 11: 437, 505. 12: 361, 806
tentas. AE. 10: 87
tentasti. AE. 11: 716
tentat. G. 3: 232. N. tr. 5: 441. AE. I: 721. 8: 231. 11: 350, 761. 12: 104
tentatwa pedes tennis Lagos. G. 2: 94
Ipsa de Venere & Vino ludens. Sic copia vini Et tentat gressus, debilitasque pedes.
tentatum. AE. 4: 293
tentavit. AE. 12: 484
tentat. AE. 11: 912
tentet. AE. 9: 67
tentoria. AE. I: 469
tentans. G. 3: 129
tentem. G. 2: 217. 4: 311. AE. 4: 278. 7: 534. 9: 658. 10: 636
tenere. AE. I: 12. 2: 282. 3: 192. 5: 8. 6: 224
tenes. G. I: 75, 177. N. tr. 5: 2: 75. 3: 335. 4: 224, 410. N. tr. 5: 500. AE. 2: 791. 5: 526, 690. N. ibid. 740, 861. 6: 292. 7: 14
tenes pluvias. G. I: 92. N. tr. 5: 4: 472
tenni. E. I: 2. 6: 8. G. I: 68. 2: 289. 3: 166. 4: 6. AE. 4: 264. 8: 409. 10: 511. 11: 75
tennia. G. I: 397. 2: 121. 4: 38
tennis, id est, *vehemens*. G. 2: 93. N. tr. 5: 349. 4: 6, 19, 500. AE. 3: 448. 5: 740. 7: 646. 8: 33. 11: 524
tennis ubi argilla. G. 2: 180
*Id est, infocunda, interprete Marcello commentario 5. versus autem erit ἀκίραλ ex Macrobiani sententia, si a Proceleusmatico incipiat; Tennis nequales sunt Virgiliani hi omnes, *Tennia nec lanae per coelum vellera ferri.**
- &*
Abietibus juvenes patriis, & montibus aequas.
&
Arietat in portas, & avros objice posses.
&
Gemma labant, vastos quatit aeger anhelitus artus.
&
Gemma labant, gelidus concrevit corpore sanguis.
&
Paricibusque premunt arctis & quatwar addunt.
&
Paricibus textum caecis iter, anxipitemque.
*Vel scande secundum Terentianum & Probam, ut in Gemma diximus. Tennis n: ut sit Dahtylus, n consonante facta, Tenu positione producta. Cui scansioni suffragari videtur Lucretii ex 2. versus, *Propterea, quia corpus aequas,**

IN VIRGILIUM.

netraque tenuis. Nam *tenuis* χροῖ-
 pes est τριβραχῆς, id est, tribus brevi-
 bus constans, ὅς καὶ τριβραχῆς ἀ-
 γισται. Quo pede non fertur sedes
 ultima hexametri, claudicator scilicet
 Probiانا scansione sustentanda est, &
 ita χροῖpes in Trochaicum commutandus
 quo pede pro spondeo licenter uti-
 mur in hac sede. Nisi & χροῖpes fe-
 rendus sit, sicut Creticum quoque (id
 est, Amphimacrum) apud Virgilium
 defendit Terentianus, sic, *Posite spes.*
 Ut praeter Spondeum & Dactylum le-
 gitimos, aliis quoque pedibus (quod
 plerique eruditorum opinati sunt) ver-
 sus hexameter incedat. De qua re ali-
 bi longam disputationem suscepimus.
tenuisse. AE. 3: 283. 4: 45
tenuissent. G. 3: 3
tenuit. G. 4: 483. N. tr. 5. AE. 1: 132. 5:
 258, 332. 8: 482. 9: 285. 10: 846
Tenuis praepositio postponitur tam in
 prosa, quam in carmine, jungitur-
 que ablativo singulari, cum quo et-
 iam interdum in unum coalescit,
 ut *Hactenus*, *Quatenus*, *Pubescen-
 nus*. Quorum primo ac postremo
 Maro utitur. Sed & per *Tmesim* se-
 quitur, cum dixit. AE. 5: 603. *Hac ce-
 lebrata tenuis.* Et 6: 62. *Hac Trojana
 tenuis.* Cum ablativo similiter disjunctum
 ut 1: 737. *Primaque libato summo
 tenuis attingit ore.* Et 2: 553. Et 10:
 535. *Capulo tenuis abdidit ense.* Plu-
 rali vero genitivo tantum sociavit
 Poeta, ut G. 3: 53. *Et crurum tenuis
 a mento paleatna pendens.* Et AE. 10:
 210. *cui laterum tenuis hispida nauti
 Frons hominem praefert.* Dixit tamen
 Ovid. *Metam.* 5. *Pectoribusque tenuis
 molles erectus in ambras.* Et in eadem,
*Pectoribusque tenuis media sublimis in
 aede.*
tepebat. AE. 8: 196
tepefacta flumina. G. 4: 428. *crure terra.*
 AE. 9: 333. *hastis trajecto cerebro* 419
 Naso & Horatius hunc colorem ae-
 mulati sunt. Hic ita, *In patris iugulo
 ferrum tepefecit acutum.* Sic ille, *San-
 guine Tlepolemus Lyciam tepefecerat ha-
 stam.* Ecce ergo, ut Poetae ex notissi-
 ma cruoris natura, qui quidem, cum
 ex venis animantis fluit, calidus fluit,
 poëticis hos dicendi colores traxerint,
 ut vulnerato aliquo, terram eo pro-
 fluente tepefieri, & ferrum, seu hastam,
 aut tale quid, in vulnere tepefactum
 dicant. At vero historicus satis habuif-
 fer in ingenti caede facta, abunde pro-
 fusi sanguinis copiam enarrare, nullo
 epitheto calor appositio. *Tepe* autem,
 quantum ad syllabam pertinet, *cale, li-
 que, sump, vremo, made, labe, pato,*
 quae Poeta cum *Facis* componit, e vo-
 calem literam ubique corripunt. At
 Catullus, *Alta tepefacient permixta flumina
 caede, protulit pe porrecta.*
tepefactus. G. 4: 308
serpentem. AE. 10: 555
serpentibus. G. 2: 330

tepefit. AE. 9: 701
tepidi. G. 1: 296. AE. 3: 627
tepido. G. 1: 117. AE. 3: 66. 11: 212
tepidam. G. 1: 398. AE. 6: 248. 9: 455
tepidus. AE. 8: 106
ter, mystice. E. 8: 74. G. 1: 345. 4: 493.
 AE. 2: 174. 6: 229. 7: 141. 10: 873
terque, quaterque. G. 2: 399. AE. 1: 94.
 4: 589. 12: 155. Id est, saepius: fini-
 tus numerus pro infinito. Lege Ma-
 crobii commentarium 1. in Somn.
 Scip.
ter, aut quater. G. 1: 410
 Quid si pro *terque quaterque* acci-
 piendum sit?
ter, id est, saepius. AE. 1: 116. 3: 421.
 6: 506. 9: 587
ter. G. 1: 281, 283. 4: 384, 385. AE. 1:
 483. 2: 792, 793. 3: 566, 567. 4: 690,
 691. 6: 700, 701. 8: 230, 231, 232, 566.
 10: 685, 885. 11: 188, 189
terat. G. 4: 114
tercentum. G. 1: 15. AE. 1: 272. 4: 510.
 Adi Parrhasium (ne quis sua gloria
 fraudetur) commentario in Raptum
 Proserpinae primo. 7: 275. 8: 716. 9:
 370. 10: 182
ter dens. AE. 8: 47. 10: 213. vide *Seni.*
Terrea. AE. 11: 675
 Quarum casus, Graece declinando,
 quo gaudet Poeta. Nam & Corinca,
 Chlorea, Orphea, Mnetha, Thesca,
 Nerca, Idomenea, Demophoonta, Noe-
 monaque dixit, & alia similia.
terebintho. AE. 10: 136
terebromas. AE. 3: 635
terebrare. AE. 2: 38
Terri artus mutatos. E. 6: 78
 Vide Servium, & quae nos in di-
 gitione *Promethei* contra Servium dispu-
 tans.
terens. G. 1: 380
teret. G. 1: 192
teretes. AE. 6: 207. 7: 730
tereti. E. 8: 16. AE. 5: 313. 7: 665. 8: 633.
 11: 579
 Poeta juvenis in Viro bono, *Securus,*
*mundi instar habens, teres, atque rotun-
 dus.*
terga. de arvis. G. 1: 97. 2: 236. de ar-
 boribus, 2: 271. de serpencibus. 3:
 426. AE. 2: 208, 219, 474. 5: 87. de
 variis. G. 3: 80. 4: 13. AE. 1: 635. 5:
 97. 405, 419. 6: 243, 422. 7: 20. 8: 460.
 9: 610. 706. 10: 482, 782, 784. de ho-
 mine. 2: 57. 11: 81, 630
terga dare. G. 4: 85. AE. 9: 794. 10: 365.
fugae nndant. 5: 586. *vertete.* 6: 491.
vertebant. 8: 706. *dedere.* 9: 686. *dant.*
 12: 463. *dabo.* 645. *dabant.* 738
tergemina. AE. 4: 511
tergemini. AE. 8: 202
tergent levis clypeos. AE. 7: 626
 Praeterget & perterget verba sunt Lu-
 cretiana digna animadversione, pro
 praestringit & praelambit, sensumque
 pertranst. Is in 4. *Et quasi praeterget
 pupillas, atque ita transiit.* Et paulo post,
Et nostras oculos perterget longior ora.
a tergo. G. 1: 174, 367. 3: 408. AE. 1:

186. 2: 455. 8: 697. 9: 322. 12: 292. *a
 tergibus* dixit Lucr. in 2. pro a tergo.
tergo. G. 3: 361. De impropr. AE. 11:
 368. 2: 231. 3: 242. 5: 168, 403. 7: 94.
 8: 183. 10: 646, 718, 867. 12: 415, 432,
 543
tergora. AE. 1: 211. N. tr. 5
tergum. AE. 1: 296. 5: 351. 9: 764. N. tr.
 5: 11: 653. id est, *scintillam.* 9: 412.
 quis dubitet hinc vulgo nos *Targia,*
Turghetta, Targon nominare.
tergus. AE. 9: 764
teris. AE. 4: 271
terit. G. 1: 298. AE. 5: 324
teritur. G. 2: 519. AE. 9: 609. 12: 273
terminet. AE. 1: 287
terminus. G. 4: 206. AE. 4: 614
terna. E. 8: 73. AE. 1: 266. 8: 565. vide
 Serv. quem tamen Valla reprehendit
 in *Elegantiiis*
terni. AE. 5: 560, 580
terno. AE. 5: 120. vide *triplici ord.*
ternos. E. 8: 77. AE. 5: 247
terra. E. 8: 40, 93. G. 1: 278, 330. 2: 136,
 203, 235, 287. 3: 355. AE. 1: 531. 3:
 13, 164, 205, 539. 4: 37, 178. 6: 383.
 7: 644. 8: 243. 9: 132, 334, 485. 10:
 321, 378, 676. 11: 286. 12: 176, 645,
 691, 778, 884
terra. Ablat. G. 1: 457. 2: 27, 313, 347.
 AE. 1: 541, 629. 3: 60, 387. 4: 306,
 349, 468. 5: 48. 6: 84, 267, 508, 652,
 807, 811. 10: 75, 277, 831. 12: 893. a.
 E. 8: 40. G. 1: 458
sub. G. 2: 377. 4: 43, 366. AE. 2: 472
marique. AE. 9: 491. 10: 162
terrae. nominat. pl. E. 6: 37. G. 1: 184,
 479. 2: 37, 45, 109, 179, 324. 3: 429,
 432. AE. 1: 298, 610. 3: 72, 193. 6:
 776. genitivo. G. 1: 63, 83, 86. 2:
 301. AE. 1: 598. 3: 528. 4: 184. 5:
 656, 795. 6: 84, 580, 595. 7: 10. 10: 57.
 11: 103, 212. dativo. G. 1: 224. 2: 29,
 290, 318. AE. 6: 358, 652. 7: 35, 290.
 10: 555. 11: 22, 87, 103. *insulatus.*
 205. 12: 303. Lucr. in *terram defu-
 dere* dixit. ut in 5. *Nec nova defu-
 dere in terram virgulta.*
terram. G. 1: 1, 119, 147, 155, 494. 2:
 237, 259, 354, 513. 3: 160, 171, 256,
 499, 534. 4: 97. AE. 1: 107, 133, 478.
 2: 251. 3: 29, 93, 273. 4: 241, 444,
 491. 6: 365. 7: 369, 539, 748. 8: 719.
 9: 608. 10: 296, 349, 489. 12: 197, 543
ad terram. G. 3: 524. AE. 2: 566, 781.
 5: 243, 447. 6: 310. 9: 542. 11: 501,
 828. 12: 855, 927
terrarum. E. 6: 32. G. 1: 26. AE. 1: 233.
 4: 607. 5: 695
terras. E. 3: 61. 4: 14, 51. G. 1: 288. 2:
 345. 3: 239, 525, 4: 52, 222. AE. 1: 58,
 83, 224, 236, 280, 395. 3: 364, 601. 4:
 256, 269, 352, 461, 523, 584, 654. 5:
 627. 6: 724. 7: 323, 571. 10: 3, 193. 11:
 625. 12: 451, 809, 860
terras. AE. 2: 800. 3: 4, 44, 170, 364,
 396. 4: 281. 6: 58, 692. 7: 239. 8:
 26, 428. 9: 19, 224
terras. AE. 4: 6. 7: 148, 8: 26, 9: 459
terrea. G. 2: 341

INDEX ERYTHRAEI

terredat. AE. 6: 401
terrebat. AE. 8: 349
terreberet. G. 1: 459
terrebis. O. 1: 156
terreni. AE. 6: 732
terreno. AE. 11: 850
terrent. AE. 2: 728, 755. 4: 9. 9: 133.
 11: 643. 12: 894, 895
terrentur. AE. 8: 109
terrene pro terrebat. AE. 2: 98. 8: 40.
 9: 591
terres. AE. 1: 230. 10: 879
terret. AE. 4: 353. 12: 761
terrete. AE. 12: 875
terribilem. AE. 8: 620. 9: 503
terribiles. AE. 6: 277. 8: 266
terribill. AE. 4: 465. 6: 299. 7: 667
terribillis. AE. 12: 498, 947
terrificant. AE. 4: 210
 Sic *Horrifica, Horrificis, Horrifico, Horrificum,* & *Horrificant, dixit, ut, Terribilli monitum horrificant, in quo utitur auctore Catullo. Is in Epithalamio ait, Horrificans Zephyrus proclivus incitat nudus.*
terrifici. AE. 5: 524
terrificos fulgures. AE. 8: 431. *magitus.*
 12: 104. *Lucret. Terrificas capisum quatientes numine crispas.*
terris. E. 1: 104, 106. O. 1: 182. 2: 92, 474, 479, 538. 3: 242. 4: 117, 232. AE. 1: 3, 15, 460, 756. 2: 556. 3: 127, 147, 383, 620. 4: 271, 568, 613. 5: 717, 803. 6: 18, 312, 782, 869. 7: 214. 8: 132, 170. 10: 583, 807. *lege pluit.* 12: 803
territat. AE. 4: 187. 11: 351. 12: 262, 852
territus. AE. 5: 453. 9: 793. 11: 699. 12: 752
terror. AE. 11: 357
terrove. AE. 8: 705
terrorem. AE. 7: 578. 9: 202
terrovibus. AE. 7: 58. 11: 448. 12: 617
terrorum. AE. 7: 552
terruit. AE. 2: 111. 8: 298
tertia. AE. 1: 265. 3: 117. 5: 339. 11: 210. pluraliter. 3: 37, 645. 5: 266. 6: 859. 11: 631
tertius. AE. 5: 314, 322, 495. 10: 175
testera. AE. 7: 637
testa. G. 1: 391
testae ingentis. G. 2: 351
 In Moreto: *Testisae regens, superagrat ignes: pro Testa. Vulgo quoque Veneti el Testa.*
testatur. AE. 4: 519. 6: 619. 8: 346. 11: 221. 12: 581
testatus. AE. 7: 593. 12: 496
testentur. AE. 3: 487
testes. E. 5: 21
testibus. E. 8: 19
testis. AE. 5: 789. 9: 288. 12: 176
testor. AE. 2: 155. 3: 599. 4: 357, 492. 5: 803. 9: 429. 12: 201
testor. aboluit. AE. 2: 432. 11: 559. *Vide Jurare, Juravi, Adjuro, Obtestantur, Obtestentur, Obtestor.*
testudine. G. 2: 463. 4: 464. AE. 1: 505. N. tr. 1: 2. 441. 9: 505, 514
tetendit. AE. 2: 688. 5: 508. 6: 685,

10: 823. 11: 859
teter. AE. 10: 727. N. tr. 5
tesigere. O. 1: 303. AE. 9: 135. N. tr. 1.
tesigisse. AE. 7: 266
tesigissent carinae listora. AE. 4: 658
 Catullus in Epithalamio, *Juppiter omnipotens, utinam nec tempore primo Gnosia Cecropiae tesigissent listora puppes.*
tesigit. AE. 3: 324, 662. 4: 259
Tetricae horrentis rumpes. AE. 7: 713. N. tr. 3, quem locum omnino vide. *Locus alper in Sabinis.*
tetrum. AE. 3: 228. N. tr. 5
Tetri. AE. 1: 562. 2: 48. 3: 608. 5: 474. 9: 114. 10: 430. 11: 164
Tetri. nominativo. AE. 2: 252, 366, 459. 3: 352. 4: 397. 5: 181, 293, 450, 530. 6: 212. 9: 347, 39, 510, 516, 636, 779, 791. 10: 58. 11: 92, 134, 434. 12: 117, 193, 642, 738, 744, 770, 836
Tetri sanguine. AE. 1: 235. 4: 230. 6: 500, 648
Tetrica. AE. 2: 26
Tetricis. dativo. AE. 1: 299. 2: 247. 5: 266. 6: 54, 90, 93. 7: 155, 276, 359, 388, 470. 8: 551. 9: 77, 130, 719. 10: 8, 44, 62, 105, 158, 512, 617. 12: 189, 629
Tetricis. AE. 2: 427. 11: 279. 12: 60
Tetricorum. AE. 1: 38, 89, 248, 511, 626. 2: 326. 5: 7. 8: 470. 9: 805. 11: 321, 285
Tetricus. AE. 1: 304, 625. 2: 571, 747. 3: 186. 4: 349. 6: 41, 67. 7: 193, 301, 476, 547, 578. 8: 10, 136, 161, 397. 9: 68, 149, 248. 10: 22, 28, 260, 309, 690, 866. 11: 116, 168, 175, 178, 449, 585, 842, 872. 12: 78, 506, 812, 824
Tetricum. AE. 1: 619. pro *Tetricorum.* 1: 555. 2: 281. 3: 53. 4: 48, 537. 5: 592, 675, 690. 6: 562. 7: 344. 8: 154, 513. 9: 55, 226. 10: 528, 684. 11: 690, 834. 12: 78, 562. *Adi Virum.*
Tetricus maximus pater. AE. 3: 108
Tetricus habet verus lectio Tiberii Donati, ut sit terminatio recti Graeca Τίτρος. Verum, quod Charisius notat Virgilium extulisse *Tetricus* & *Emanrus*, id si hoc loco non fit, nullo sane loco fit.
Tetrica. AE. 10: 402
Tetrico. AE. 7: 741
texamus. AE. 11: 326
textatur. G. 1: 266
textendae. O. 2: 371
textent. O. 4: 250
textere. AE. 11: 681. 12: 539
texti. AE. 12: 148
textit. praef. E. 10: 71. O. 1: 467. AE. 2: 430. 3: 45. 6: 228. 10: 424
textia. G. 4: 34
textilibus onerat domis. AE. 3: 485. *Lucret. in 2. Textilibus si in picturis ostraque rubenti falleris.*
textis. AE. 2: 186. *adi contextus.*
textum. AE. 5: 589. *clipei.* 8: 625
 Catullus in Epithalamio, *Pinca conjungens inflexae texta carinae.* *Legimus & Contextum nomen apud Lucret. in 1. textunt.* E. 9: 42. AE. 5: 593. 11: 65
thalam. O. 4: 374. AE. 2: 503. 4: 18,

550. 6: 94, 280. 10: 498
thalamis. G. 4: 189. AE. 7: 97
thalamo. O. 4: 333. AE. 4: 133, 392, 495. 6: 397, 528. 7: 253. 8: 372. 9: 594
thalamus. AE. 10: 389, 649
thalamum. AE. 6: 623. 7: 388
thalamus. AE. 6: 521
Thalia. E. 6: 2. G. 4: 338. AE. 5: 826
 Quid si haec nympha sit *Fallicorum* mater ex Jovis compressu? de qua re leges *Macrobius Sat. lib. 5. cap. 19. Thamisique.* AE. 12: 341
Thasiae. G. 2: 91
Thaumasias. AE. 9: 5
 Id est, *Iris, quae & Thaumasias.* *Claudianus in 3. De rapto Prof. Juppiter interea vincit Thaumasida nimbi, I-re jubet, totoque deos accersere mundo. Illa colorato cephyros transgressa volans, &c.*
Thaumo. AE. 10: 703
theatri. AE. 5: 288. N. in *Different. 664. semper in fine carmin.*
theatris. AE. 1: 427
Thebana. AE. 9: 697
Thebas. AE. 4: 470
Themellae. AE. 9: 576
Themon. AE. 10: 126
Thermodontis. AE. 11: 659
 Sic lege, *Dimetro spondaico. Est & aliquid manuscriptorum codicum lectio quinque syllabarum, Thermodontis, versus Adonios, et si Stoa Epographus in primis syllabis Daetylum imperite admodum agnoscat, Servio etiam hujus sententiae tanquam auctore usus: ex ejus tamen verbis quis non facile statuat, utram lectionem magis ille probavit. Sed & Pontanus, quod pudet referre, falso putavit *Thermodontis* hic pari numero syllabarum, parique dimensione cum *Hippoconitis* a Virgilio dici. Quin & super hac ipsa re in secundo de *Aspiratione* sic tradit: *Latini ultimum o, quod est Graece ω, id est magnum, fere semper solvunt, & Thermodon dicunt. Aliter enim ea vox bene locari non posset in versus Heroico. Putarunt igitur isti o in secunda syllaba corripere: cum tamen ω mega sit, quae omnino longa est: nisi in omnicon vertas, more Dorum.*
Therone. AE. 10: 312
Thersandrus. AE. 2: 261
 Ita legendum ex *Homero, Pansania, Athenaco, & aliis, pro eo quod Aludrus scripsit Thersandrus, & alii Thersandrus, nescio qua ratione adduci.*
Thersilochum. AE. 6: 483. 12: 363
thesauris. G. 4: 229
thesaurus. AE. 1: 359
Thesca. AE. 6: 122, 393
Thesidae. G. 2: 383. AE. 6: 21. *qui & Cecropidae.*
Thescus. AE. 6: 618
Thessandrus. AE. 2: 261
Thesilius. E. 2: 10, 43
Thesidi. G. 1: 399
Thesim. E. 4: 32
Thetys. G. 1: 31. AE. 5: 825*

Thetys,

IN VIRGILIUM.

Tethy. Tethyos, Tethyn, cum exili in prima syllaba, & th aspirato in secunda, sequente y Graeco, primam producit. Est enim à Tethoe. Hesiod. in Theog. Τηθύς δ' Ὀκεανῷ ἑταίρα ἐστὶν θεία. Hom. Iliad. ε. Ὀκεανὸς δὴ τῶν γυναικῶν καὶ πατρῶν Τηθύς. Martial. Et quem supra Tethyos munda ferit, Ovid. Fastr. Libro quinto, pars creditis esse Tethyos has septies, Oceanique semis. Flaccus in 2. Quom palmas Tethys grandaeva, fuisseque sustulit. Fuit haec Coeli & Vestae filia, Oceani & soror, & uxor, & Nympharum mater. Auctores Hesiod. & Orpheus, poëtae apud Graecos, apud nos Sallust. & alii. Naso tamen eam Titanis filiam esse dixit, libro supra citato, Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn. Hanc idem Canam appellat, & ad Canam adfendit in aequora Tethyn, Oceanumque senem: quia (ut scribit Serv.) marini dei senes sunt, albentque eorum capita spumis aquarum. Unde & Nereum grandævum, Hesiod. vocat, & Maro. Ponitur autem pro mari, quod universam terram ambit, sicuti ejus maritus Oceanus. Eadem Amphibrite vocatur, ut ex supra citatis exemplis palam fit, & dicitur ἄρα τὸ τῆθι, quod est Nereis, quia humore cuncta alantur, vel (ut Socrates Hermogenem docet apud Plat. in Cratyllo) quia fontis nomen est reconditum Τηθύς. Δερθήμενος enim & Ἰψήμενος, id est, scauriens & transiliens fontis imaginem prae se ferunt. Ex utriusque vero hinc nominibus, nomen Tethys est compositum. Thetis vero, Thetidis & Tethidos, Thetin & Thetida, eum th priori aspirato, & exili altero, i subsecente Latino, mater fuit Achillis ex Peleo, filia vero Nerei & Doridis, ut canit idem Hesiodus, ut sentit Sepimus, Chironis, qui Nereus in Pelei & filiae nuptiis ductus sit. Ea primam corripit, Hesiodus, Πηλεὶ δὲ δαυδία Σαὶ Θέτις ἀρπυγία. Caullus in ejus Nuptiis, de utraque sic: Tene Thetis tenuit pulcherrima Neptamine? Tene suam Tethys concessit ducere nepem? Hanc & Acqnoresam Naso nuncupat: Juppiter aqnoresae Thetidis connubia vitas. Eadem Nereis a patre vocatur apud eundem poëtam: Nereis ingreditur consueti cubilia sancti. Ponitur & haec pro mari, sed interiori quidem, ut a Poëta videtur observari, veluti ejus pater & mater, & Doris & Nereus. Claud. in 1. de Raptu Proserp. Hinc latrat Getula Theas. Stat. Quom Thetis, aereas affusum stringere ripas, Horrui ingenti uenientem Ixmenon aceruo. Thyas. AE. 4: 302
thyasis. AE. 7: 581
thyasos. E. 5: 30
Thymber. AE. 10: 391
thymbræa. G. 4: 31. vulgo la Satureia.
Thymbræae. AE. 3: 85
Thymbræens. G. 4: 323. 12: 478
Thymbræ. AE. 10: 394

thymus. E. 5: 77. Hyblæa. 7: 37
Hinc Claud. Credas examina fundi Hyblaem raptura thymum. Electas autem has herbas involant apes; Thymum, Rosam, Violas, Liliium, Cytium, Cassiam, Melilotum, Cerinthum, Melisophilum, Apiastrum, unde & postremis duabus nomen. G. 4: 169, 181, 241. AE. 1: 436
Thymoeten. AE. 12: 364
Thymoetes. AE. 2: 32. 10: 123
thymum. G. 4: 112, 270, 304
Ecce quemadmodum Thy pomat ubique brevem. Macer tamen, qui de herbis carmine scripsit, quem inter poëtas non annuero, produxit. Si desit Thymum, pro Thymo ponere Thymbram: & hoc Thymum dixit.
Thyside. E. 7: 16
Thysim. E. 7: 69
Thysis. E. 7: 2, 3, 20
thyssos. AE. 7: 390
Thoantis. AE. 10: 415. genitivus Latinus. Nam Graece est, Θοα; Θοαρρῶ.
Thoas. AE. 2: 262
tholo. AE. 9: 408
thoraca. AE. 10: 337. 11: 9, 487
thoracas. AE. 7: 633
thoracis. AE. 12: 381
Thracia. AE. 12: 335
Thracia non est quidem imminutum a Thracia, ut vulgus putat, sed Graecum integrum. Nam illi Θρακία καὶ Θρακία, quod nos Thracia dicimus. Hujus Graecanicae vocis Virgilianam usurpationem approbat Flaccus 2. Argon. quin & majori ipse audacia sic posuit & ingens Thracia palas, pro Threicia. Quo in loco Pii eruditionem desideres.
Thracas. AE. 3: 14
Thracas sunt Rassisti, quatenus angustias Thermopylarum incolunt. Thracia, quam Euripides Domitiam Marri constituit. Perca, Arta, & Sison antea appellata. Nunc Rhomania a Rhomano imperio illuc translato: & Rhomani ipsi populi. Hujus Metropolis Byzantium, quod prius Agrios, & Anthusa nominatum est, dum ex ruinis Constantinus excitat Imperator, Constantinopolis dicitur, & mox Nova vel Secunda Roma appellatur.
Thracus. E. 4: 55. AE. 5: 536, 565. 9: 49
Threicia cithara. AE. 6: 120 ipse de Orpheo in Lusibus, Threicius quondam vates fide creditur canora, &c.
Threiciae Amaxones AE. 11: 659. ipse de XII. laboribus Herculis ludens, Threiciam sexto spollarit Amaxona baïtes.
Threiciam. AE. 7: 208. hodie Samandraci.
Threiciis. AE. 5: 312
Threicio. AE. 3: 51
Threicios. AE. 10: 350
Threicius. AE. 6: 645
Threissa. AE. 1: 316. 11: 858
Threissa, id est, Threicia, Thracia: & est solutio, pro Threissa. Flaccus Argon. 2. Caraque oris inducere Threissas. Et inferius, Ipsi artem, Threissaque vo-

gabo. Hujus formae est & Cressa genus Pholoi. Licet Cressa non faciat, quia Cressa per s tantum scribitur, quae solutionem non recipit. Threissa vero est divisa habet, quia a Θρησσα est, voce Aeolica. Esti aliter Serv. per ei diphthongon, unde fit resolutio. Veniunt haec a Thres, & Cress, ut scribit Servius. In Etymologico autem sic traditur, Θρησῆ, ex quo Θρησῆς, & per syneresin Θρησῆ. Θρησῆς foemina, & Θρησῆς. Athenienses autem Θραττα dicunt. Adi & Steph. in verbo Θραττα.
Thule. G. 1: 30. O ubi Stephano & Dionysio.
thura. E. 8: 65. G. 1: 57. AE. 8: 106
thure. AE. 1: 38, 417. 11: 481
thurca. G. 2: 117. AE. 6: 225
thuricemis aris. AE. 4: 453
Epitheton Lucretii. Ait enim in 2. Thuricemas propter mactatus concidit aras. Adi Vellolum.
thuriferis Panthalis pinguis arenis. G. 2: 139
Idem in Cul. illi Panthalis thura. Tus, ut multi volunt, si a tundendo deducas, Latina vox erit, & carebit aspiratione. Sed illorum quidem major & probabilior opinio est, qui a Graeco dici putant, quod est θῆρα, id est sacrificio, luffio. Cui sententiae & Pontanus noster accedit.
thuras. AE. 7: 247
Thurim Tufum. G. 1: 499
Vibius in opusculo De fluminibus, Tybris, vel Tiberis, idem Arbula, qui ex radicibus montis Apennini ex Etruria Romam decurrit, quondam Tuscus dividens. AE. 7: 715. 8: 331
Tiberina. AE. 1: 13. 12: 35
Tiberine. AE. 6: 873. 7: 797
Tiberini. AE. 10: 833
Tiberius. AE. 11: 449
Tiberianus. G. 4: 369. AE. 7: 30. 8: 38. 9: 125. vide infra Tibri.
tibi. E. 1: 27, 48, 54. 2: 19, 28, 42, 44. 45. 8: 29. G. 1: 34. 343. 2: 5, 174. AE. 3: 477. 8: 84
Reliquas hujus pronominis sedes demonstrare jam d'ino, quia plures sunt, quam ut moroso & delicato lectori operae pretium videatur, cunctas enumerasse. Loca autem quae enarrator Servius animadvertit sunt haec.
tibi. AE. 8: 84. vocat, & tantum ad ornamum pertinet, ut ait Serv. sicut mihi. 5: 162. forte. 6: 166. quae tu diligentius considera. Tibi postquam habet ambiguum. Juven. Haec sola convissa tibi caelare memento.
tibia incipe metum Maenalis versus. E. 8: 21, 25, 31, 36, 42, 46, 51, 57, 61
Tibia pastores habuit inventores in sylvis, sicut Fissula auctorem Pana, quam ex septem civitatis compegit. Tibiae sylvatum inventum Lucet. longocarmine prolequitur. Ponitur igitur pro Musa sylvatici, & Bucolico stylo: veluti Fissula, Avena, Stipula, Calamus, Arundo, quae symbola Bucolici car-

INDEX ERYTHRAEI

minis sunt, quibus poeta epitheta ad-
 ficit tenuitatem styli significantia, ut
*Tenni avena, Gracili calamo, Leves ca-
 lamos, Stridenti stipula, Agrestis arundine,
 Fragili cicuta.* Quare & *Sylvestrem
 Musam* dicit & *agrestem*; & *Deductum
 carmen*, id est, tenue; & similiter *La-
 dere, Modulari, Meditari, Dicere car-
 men, Dicere versus, Resonare sylvas, E-
 gressus sylvas*, id est, carmine Bucolico.
 Invocat autem Pastor Thaliam, Siceli-
 des Musas, Pierides, Libetrides nym-
 phas, Arethusam. Quae sub tegmine
 faei recubanti, & in umbra sedenti
 poetae aspirant; post curatum tamen
 semper gregem, nec aliter, ut ani-
 madvertere est diligentiori lectori: hinc
 enim est, *Pastorem Tityre pingues Pas-
 cere oportet oves, deductum dicere carmen.*
Et Servabit Tityrus hoesdos. Et, *Caper si-
 bi saluus & hoesdi.* Et, *si quid cessare po-
 tes, requiesce sub umbra.* Unde repre-
 hensio illa, *Posthabui tamen illorum mea
 seria ludo.* Et, *Semipitata tibi frondosa
 vitis in ulmo.* Quin in aliquo saltem
 potius, quorum indiget usus, *Viminibus
 mollique paras d: texere iunco?* Ocium ete-
 nim agere non debemus, nisi cum
 nobis negotium non est.
tibi biforem dat cantum. AE. 9: 618.
 11: 737
 Poeta in Cal. *Nam turba jocosa Ob-
 strepit, & Phrygio tibia curva sono.*
Tibri: AE. 8: 72, 540. 10: 421
 Graecus appellandi casus, atque ideo
 extremam contrahit.
Tibridis. AE. 3: 500. 7: 303, 436. In
 quinta sede.
Tibrim. AE. 3: 500. 5: 83, 797. 6: 87.
 7: 151, 242, 715. 8: 331. 11: 393
Tibris. AE. 2: 782. 8: 64, 86
 Tybri, ὁ Θύβρις, mutata aspiratione
 in tenuem: de quo Dionysius, Θύβρις
 ἰσοσύμμετρο καθαρὸν ῥέον εἰς ἀλα βάλανι,
 Θύβρις ὑψηλῆς. σποταμιὸν βασιλικῆται
 ἄλλων Θύβρις δὲ ἰμπερὴ ἀνατίμηνται ἀ-
 δίχα Ρόμῳ, Ρόμῳ τιμύσσαν, ἰμῶν μί-
 γραν οἶκον ἀνάκτων. Sed quidam malunt
 aspirare. Unde Aldus modo harum,
 modo illarum partium scripturam vari-
 at. Reperitur etiam Θύμβρις, cum
 alibi, tum apud Stephanum.
Tibris. nomen propr. viri. AE. 8: 330.
 10: 124
Tiburgae supercubum. AE. 7: 630
 Colum. de Culu hororum, *Et Tur-
 ni lacus, & pomesti Tyburtis arva.*
Tiburti. AE. 7: 671. 9: 360. Servius.
 11: 519
Tiburtia. AE. 7: 670
Tiburtum. AE. 11: 757
Tyāde. AE. 1: 97. vocativus Graecus.
 Adi Servium.
Tyādes. AE. 1: 471. 2: 164, 197. 10:
 29. 11: 404. 12: 351
 Tydides, Tydiden. ὁ Τυδίδης, πόν
 Τυδίδῳ. Tydides qui antea fuit, Pro-
 teus Aldi temporibus factus est. Nam
 in eius libris modo *Tādes*, modo *Ti-
 sides*, modo *Tādes* variatum est, quod

fecit vir ille, ut literarum alternitatem
 evitaret: quarum alteram dum fugit,
 incurrat alteram necesse est.
Tydeus. AE. 6: 479
tygnis. G. 4: 307
tygres. E. 5: 29. G. 2: 151. 4: 510. AE.
 4: 367. 6: 805
Tygr. nomen navis. AE. 10: 166. vide
Scylla.
tygridis. AE. 11: 577
Tygrim Germania bibet. E. 1: 63. Ma-
 nilius in 4. *Ti* corripuit: *Et Tygris,
 & rubri radiantia litora Ponti.* An-
 tea, *Syllis*, nunc *Sat* accolae vocitant.
tygrim. AE. 9: 730
tygris. G. 3: 248. 4: 407
 Tam fera, quam fluvius per *i* nota-
 ri debet. Nam & Graeci ὁ τῆγρις,
 ἢ τῆγρις.
tilia. G. 1: 173
tiliae. G. 2: 449. 4: 141
 Serenus producta antepenultima e-
 nunciavit: *Fraxinea in flammis quae fun-
 dit tilia succum.* Ab hac *tilado*, pro
 eleganti, ut in Stico exposuimus. *A-
 di Phyllirides.*
tiliam. G. 4: 183
Timav. E. 8: 6. G. 3: 475. AE. 2: 244
Tymber. AE. 10: 391
Tymbre. AE. 10: 394
 Per Metathesim, pro Tymber, ut no-
 tat Probus, in quo Metaplasmum mirum
 est, quam sint audaciores Poetae Graeci,
 ut apud eos adnotabimus. Lidem
 Graeci per *o* scribunt.
timo. AE. 2: 607
timent. AE. 9: 152
timentat. AE. 2: 130
timents. AE. 4: 298. 5: 165
timent. AE. 6: 324
timentem. G. 4: 530. AE. 2: 729. 8: 222.
 10: 612. 12: 875
timeo. AE. 2: 49
timet. AE. 1: 661. 4: 502. 11: 550
timidi. E. 8: 28. G. 3: 539
timidis. E. 6: 20. AE. 6: 263
timidos. E. 6: 77. G. 3: 409
timidum. G. 3: 422
timor. AE. 4: 13. 8: 40, 224, 557. 9: 89,
 385. 11: 14
timorem. AE. 1: 202, 450. 5: 812. 6:
 352. 9: 719
timoris. AE. 11: 383
tympana. G. 2: 444. AE. 9: 619
*Tympanum, Tybam Cybele tua mater
 iulia,* inquit Catullus de Berecynthia,
 & Aty. Adde tu Tibias & Cymbala,
 ex eodem carmine.
timuerunt. G. 1: 468
timisset. E. 6: 50
timuit. AE. 5: 505
Tyndarida. AE. 2: 569
Tyndaridis. AE. 2: 601
tineae. G. 4: 246
 Sic & Aufonius *Ti* corripuit: *I, ti-
 neam cariemque pati te cbaria necesse est.*
 Serenus contra protulit: *Natura inter-
 no cum vincere tineae serpens.*
tingmat. AE. 11: 914
tingue. G. 2: 8

tingere. G. 2: 481. AE. 1: 745
tingeret. AE. 7: 811
tingui. G. 1: 246
tinguit. AE. 12: 358
tingunt. G. 4: 173. AE. 8: 450
tinguntur. G. 3: 192
tinuit. G. 9: 809
tinuitus. G. 4: 64
tinuerat. AE. 12: 91
tinxit. AE. 3: 665
Tipbis. E. 4: 34
Tiphoea sacrum. G. 1: 279
 Τῶν Τυφῶα. Et ea pro una syllaba ac-
 cipit, per Synizesim, Poetae usitatum,
 sicut *Ismarus Orphea*, & alia non pau-
 ca. Vel *Typhoea* ab accusativo *Tυφῶα*;
 & verius erit Hypermeter. Nam se-
 quens incipit a vocali, *Et conjuratus,*
&c.
Typhoea tela. AE. 1: 665
 Denominativum quadrisyllabum, &
 autem corripitur, quoniam Dorici sol-
 lent ex *u* abjicere *i*, ut *Tυφῶα*, *Τυ-
 φῶα*, *Ἀχιλλῶα*, *Ἀχιλλῶα*. Alii scri-
 bunt *Typhoea*, ut apud Claudiannum,
*Ausa Tonante manus, rapiente Typhoea
 cervix?* subtrahit scilicet *e* ex *u* di-
 phthongo. Quam scripturam agnoscere
 videtur Servius: liget in eo erret, quod
Cerealia & Cerealea simili ratione dici
 autumat, cum sit hoc nomen Latunum,
 & Latina observatione variare possit.
Typhoeo. AE. 9: 716. tribus syllabis per
 synizesim.
Typhoeus. AE. 8: 298
 Typhoeus, Typhoeos, Typhoei,
 Typhoea, & Typhoea, ὁ Typhoeu: ὁ
 Τυφῶν, τῶ Τυφῶν, τῶ Τυφῶν, τῶν
 Τυφῶα, καὶ Τυφῶα, ὡ Τυφῶα. Latine
 Typhoeus, Typhoei, Typhoeo. Et
 quamvis regula Romana dicat
 Typhoeum, Typhoea tamen dicimus in
 accusativo, ut ait Poeta, qui & *Antea,
 Caecea, Cissea, Chlorea, Cretea, Lionea,
 Idomenea, Mnesthea, Nerca, Orphea,
 Rhoetea, Thesea,* & similia. Similiter
 & in vocativo ὁ Typhoeu, sicut Or-
 pheu, Proteu. Nam Graecam decli-
 nationem magis in istis casibus prac-
 ponimus. Sed in ablativo Latinam se-
 quimur regulam, quoniam Graeci eo
 casu carent. Dicimus enim ab hoc *Ty-
 phoeo*, ab hoc *Tydeo* secundum Roma-
 nos. Ut sine dubio quae per *e* apud
 Graecos efferuntur, apud nos itidem in
 eius exeuntia, secundae sunt declinatio-
 nis. In quibus observandum est *ens*,
ei, *eo*, *en*, terminationes, Poetas pro
 unica syllaba per synizesim accipere,
 & interdum ea in accusativo. Hinc ita-
 que Genitivi illi apud Poetam *Præme-
 tu, Probu, Neru, Lianu, Teru* Quam
 figuram nimirum in Latinis etiam di-
 ctionibus observavit. Nam *Baltus,
 Amrus, Vitrus, Aerus, Ferru* dixit, &
 similiter *Arveo, Alveo, Eadem, Eadem*,
 & alia hujusmodi per synizesim posuit.
 Typhoeus igitur tam apud Latinos,
 quam apud Graecos nomen erit trisyll-
 abum. Neque ullo pacto *Typhoea* nota-
 tabi-

tabitur per *oe* diphthongon, ut imperitissime scribi praecipit Tortelius, & a nonnullis etiamnum observatur. Media enim syllaba per *o* notatur, ut vidimus, non per *u* diphthongon, & postrema *u* diphthongum habet, quae nunquam a se ita dimittit, ut cum *o* coalescens, diphthongum faciat Tortelianam, *oe*, & *us* sola vocalis remaneat. Homer. in Catalog. 'Er' 'Aphrodisis, & *φαι* *Τυροί* & *Ἰμωίνας* vnde. Lucanus lib. quarto, *Conditur Inarimae aeterna mole Typhoeus*. Ovid. *Metamorphoseon* quinto, *Ejellat flammamque fero vomit ore Typhoeus*.
tyranni. AE. I: 361. 7: 342. 8: 483. IO: 448
tyranni. AE. 4: 320. 7: 266
tyranni dimittit. G. 4: 492
 Id est, Plutonis. Claudianus, *Tremefacta silent dicente tyranno Atria*.
tyranno. AE. 12: 75
tyren. AE. IO: 403
tyri. AE. I: 346
Tyria urbe. AE. I: 340, 568. 4: 224. pro Carthagine.
Tyriam. AE. I: 388
Tyrias. AE. I: 20
Tyrii. AE. I: 12, 423, 707, 735, 747. 4: 162, 321, 622
Tyrii. AE. I: 336, 696. 732. 4: 111, 544. IO: 55
Tyristius. AE. 7: 662. 8: 228
Tyrio oftro. G. 3: 17. *marice*. AE. 4: 262
 Valer. Flacc. in 2. *Tyrio vibrat ternis agnens oftro*.
Tyrios. G. 3: 307. AE. I: 338, 661. 4: 104, 468
Tyrius. AE. I: 574
Tyro. AE. 4: 36, 43
Tyros. AE. 4: 670
Tyrrhena. AE. 7: 209. 8: 468, 507, 551. II: 581. 12: 272
Tyrrhena. AE. IO: 691
Tyrrhenam. AE. 7: 43, 242. IO: 71. II: 450
Tyrrhenas. AE. 7: 426
Tyrrhene. AE. II: 686
Tyrrheni. AE. 8: 555, 603. IO: 787. II: 93, 171, 733, 835
Tyrrhenis. AE. 7: 647
Tyrrheno. AE. 6: 697. 7: 663
Tyrrhenos. AE. II: 504
Tyrrhenum atque. AE. I: 67. 7: 242. II: 517, 727. 12: 290. *Mare di Tyrrhena*, *Mare di Pisis*.
Tyrrhenum, pro *Tyrrhenorum*. AE. II: 171
Tyrrhenus. G. 2: 164. *pinguis inflavit ebur*. 193
 Nam Tubicines Etrusci optimi. Unde Virgil. in AE. 8: 526. *Tyrrhensique tibiae mugire per aethera clangor. Pinguem autem Tyrrhenum dixit non modo, quia tubicines ut plurimum hujusce habitudinis sunt, sed etiam Etrusci. Caullus in Egnatium, Si urbanus esset, aut Sabinus, aut Tiburs, aut patrus UMBER, aut obesus Etruscus*. AE. IO: 898. II: 612. 12: 123
Tom. IV.

Tyrrhi. AE. 7: 532
Tyrrhidae. AE. 7: 484. 9: 28
Tyrrhus. AE. 7: 485, 508
Tisiphone. G. 3: 552. AE. 6: 555, 571. IO: 761
 Effigies Culicis ad pastorem, *Obvia Tisiphone serpentibus undique compta. Et flammis & saeva quatit mihi verbera poenae*. Reliquam illic legisse ne pigreat Manium urbam.
Titan. AE. 4: 119
Titania. AE. 6: 580, 725
Tithoni. G. I: 447. 3: 48. AE. 4: 585. 9: 460
Tithonia conjux. AE. 8: 384
 Valerius Flaccus 3. Argonauticorū ita auspicatur, *Tertia jam gelidas Tithonia solverat undas, Excuratque pulum*.
Tityan. AE. 6: 595
Tityre. E. I: 1, 4, 13, 19, 39. 3: 20, 96. 6: 4. 9: 23, 24. G. 4: 566
Tityrus. E. I: 39. 5: 12. 8: 55
tisubata. AE. 5: 332
Tmarii. AE. 5: 620
Tmaros. E. 8: 44
Tmarus. AE. 9: 685
Tmolus adurgis. G. 2: 98
 Tmolus & Tmolos, Tmolon. ὁ Τμῶλος τὸ Τμῶλον. Τμῶλος (inquit Stephanus) ἕως ὅ Τμῶλ, κατὰ συνήθειν σχηματισμῶν. Cui subscribere videtur Strabo, Plinius, Solinus, & alii, qui Lydia hunc montem faciunt, non Lycaiae, quod Servius falso tradit. Sed in primis Ovidius, qui & integro & contracto nomine utitur: *Deserere sui Nymphae vineta Tymoli*. Et alibi: *riget ardens alto Tmolus in ascensu, ciliisque extensus utroque, Sardibus hinc, illinc parvis finitur Hypaeis*. Quamvis Aldus per i scribat, & similiter Pontanus in libro de Aspiratione, quam scripseram etiam Barbarus, aliique crudissimi qua ratione sequantur, non intelligo. Qui vero hoc versus *Tymolus* scribunt tribus syllabis, ut Dactylum faciant pedem primum, Ovidiano exempro, & nominis literaturae imperitiae coarguuntur. Quemadmodum & nullius iudicii, qui *Tmolus*, (etiam ex vetustis codicibus, ut asserunt) cupidius arripiunt, ac reponunt. Quum *Phanens* diversae formae sit, quae indiligentia in Poeta maximo ferenda non est. Ergo per *Et* copulam, *Tmolus* insequentem, versus sustentandus est, quae & geminata carmini venustatem quandam parit. Nam quod Ferretus, *Necesse est us produci, ratione principii pedis*, metrae nugae sunt, quae imprudenti Grammatico excidere: nisi forte pro *Principii Finitis* legas, de quo etiam ipse viderit. Sunt & qui scribant *Tmolos* per o, ut sit terminatio reā Graeca, quod licet sit omicron, Aeolico tamen more produci potest, sicuti ex quorundam sententia *Fagos* apud eundem Poetam 2. Georgicorū, *Cassaneae fagos*. Est & *Tmolus*, sive *Tymolus*, fluvii nomen, de monte cognomine in terra (ut dixi-

mus) Lydia. *Tmolam* item, Telegonumque fratres Nereus ex Turones puellae matrimonio suscepit; de quibus apud Lycophronem in Alexandra legimus. Fuit & tempus, quo auium iudicium viguit, cum *Dmolun* per D. notarent, quo pronunciationem ipsam redderent molliorem. Qua ratione & Petrarcha in vernaculis Rhythmis *Ed* pro *Et* non semel usurpavit. Quae vero ad hunc locum Philippo Beroaldo, in libello contra Servium, neque non a Crinito de Honestā Disciplina libro 18. scripta sunt, quoniam satis ea probamus, nofterque labor in aliorum scriptis recitandis versari non solet, ad ipsos auctores Lectorem remittimus.
Tmolus. G. I: 56.
togatam gentem. AE. I: 282
 Pro Romanis posuit, Labienum imitatus, qui in Epheso ait, *Licentiam ac libidinem ut tollam, petis, togatae stirpis*. Et infra, *Idcirco ope nostra dilatatum est dominium togatae gentis*. Mactob. Sat. 6. cap. 5.
tolerabile. AE. 5: 768
tolerare. AE. 8: 408, 515
tollans. G. 3: 25
tollat. scil. *virtutem, & gloriam*. AE. II: 444
tolle. AE. 6: 370. IO: 451, 624
tollemus. E. 5: 51. AE. 3: 158
tollent. G. 2: 350. 3: 207
tollentem. G. 3: 421. N. tr. I. ver. tollere. *Simile est* AE. 2: 281. 12: 904
tollere. G. 3: 9. AE. I: 66. N. tr. I. 134. 2: 635. pro *tollebant*. 6: 492
tollit. AE. 6: 876
tollit. AE. 5: 390. II: 59. 12: 795
tollimur. AE. 3: 564
tollit. G. 4: 273. AE. I: 103. N. tr. I. ver. tollere. Idem est, 692. 2: 222. N. tr. eodem. 699. 3: 672. 5: 369, 375. 7: 529. 8: 141, 541. 9: 127. IO: 144, 250, 278, 892. N. eodem. II: 455
tollite. AE. 3: 601. 8: 439. N. in different. inter tollere & auferre. *ferre*. IO: 295
 Vide quomodo subjunxit huic verbo, *Abdicite, Auferte, Ferre*, verba ejusdem sensus, s. ad pathos exprimendum.
tollitur. G. 3: 111. AE. 7: 408. 9: 167. II: 745. 12: 462
tol'o. AE. 12: 39
tollunt. G. 2: 47. 4: 174, 196. AE. 6: 202. 8: 452. 9: 637. IO: 262, 357. II: 37, 206, 622, 878. 12: 114
 Vide Composita *Attollas, Astollens, Attollere, Attollit, Astollit, Attollit, Extollere, Extolleram, Extuleram, Extuleris, Extulit, Sublatis, Sublatis, Sublatum, Sublatus, Sustulerant, Sustulerat, Sustuleris, Sustulit*. Declinat ut hoc modo:
 Finitivo instanti, *Tollo* *lis* *lit*. *Sustulit*, *Sustuleram*, *Tollam*, Imperativo, *Tolle*: quasi *Fuaro*, *Tollito* *tu*. Operativo, *Tollerem*, *Sustuliffem*, *Tollam*. Subjunctivo

INDEX ERYTHRAEI

cum Tollam, Tollerem, Suffererem, Sufferissem, Sufferere. Infinitivo, *Tollere, Sufferisse, Sublatum iri & Sublatum esse.* Participia Instantis, *hic Tollens: Futuri, hic Sublaturus, &c.*
 Item Passiva, modo Finitivo instanti, *Tollar, Tollere, Sublatum sum, eram, Tollar.* Imperativo, *Tollere:* quasi Futuro, *Sublatum esto.* Optativo, *Tollerer, Sublatus essem, Tollar.* Coniunctivo, *Tollerer, Sublatus sim, essem, ero.* Infinitiva, *Tolli, Sublatum esse, Sublatus frī.* Participia, *Sublatus, Tollendus.*
Tolamini. AE. 11: 429. 12: 258, 460
tona. AE. 11: 383
tonant. AE. 8: 419
tonanti. AE. 5: 820
tonare. AE. 8: 529
tonat. G. 1: 371. 3: 261. AE. 3: 571. 9: 541. 12: 757
tonat ore trecentum Deos. AE. 5: 510
 Sicut *Vox hominem sonat.* Requirit *Intonat, Intonere, Intonuit.*
tonde. G. 2: 368
 Id est, ramos. Ab hoc composita *Attondens, Attondet, Intonsa, Intonsam, Intonsi* apud Poëtam.
tondebat. G. 4: 137
tondent. G. 1: 15. 3: 312
tondentes. AE. 3: 538
tondenti. E. 1: 29
tondentur prata. G. 1: 290. 2: 431
 Lucret. in 2. Nam *saepae in colli tondentes pabula lacta Lanigeræ repant pedes.* Ipse in Culice, *Tondentur tenero vividantia gramina mansu.*
tondere. G. 3: 561
tonitru. AE. 4: 122. 5: 694. 8: 391
Tonitru an Tonitrua dici debeat, diffidetur. Nam & *Vera* rectius dici, & *Tosta, quam Genus, & Corona* auctor est Charisius.
tonsa. G. 4: 302. AE. 5: 556
tonsa. G. 3: 21. AE. 5: 774. 7: 28
tonsas. G. 1: 71
tonsis. G. 3: 133, 443. 4: 277, 377. AE. 1: 702. id est, remis. 10: 299
 Quare *Remi, Remige, Remigiis, Remigio, Remigium, Remus, Remorum, Remos, Palma, Arbore centena, Versu triplid, Ordine tertio, Costis, & Cinto.*
tonsum. G. 3: 448
tophus. G. 2: 214
tori. AE. 9: 334
 Errant, qui huic voci aspirant, cum Latina sit. Est enim a torquendo dicta, nam *Torus* ex tortis herbis.
toris. G. 3: 81. AE. 1: 708. 4: 207. 6: 604
tormenti. AE. 8: 487
tormento. AE. 11: 616. 12: 922
torno. E. 3: 38. G. 2: 449
toro. AE. 2: 2. 4: 508, 650, 659, 691. 5: 488. 6: 220. 7: 460. 8: 177
toros. AE. 3: 224. 6: 674. 11: 66. 12: 7
torpent. G. 3: 370. AE. 9: 499
torpere. G. 1: 124
torpor. AE. 12: 867
Torquatus. AE. 6: 825
torqueat. G. 1: 174. AE. 11: 284

torquebat. AE. 11: 773. 12: 902
torquebit. G. 2: 247
torques. G. 3: 350, 433. AE. 7: 399, 448, 666. 9: 402
torquent. AE. 3: 208, 532. 4: 583; 5: 831. 9: 665. 12: 578
torquentem. G. 1: 309
torquentia. G. 3: 254
torquentur. G. 2: 448. N. tr. 5
torquere. E. 10: 59. AE. 7: 741
torques. AE. 4: 208. 12: 180
torquet. AE. 1: 108, 117. N. tr. 5: 4: 269, 482. 5: 177, 738. 6: 551, 797. 9: 93, 671, 724. 10: 585. 12: 536
torquibus. G. 3: 168. 4: 276
Ghirlande Tufci: Zeite, & Corone alii.
 Vide *Circulus auri, & Balteus.*
torre. AE. 7: 506
torribimus. G. 2: 396
torrem. AE. 12: 298
torrens. G. 4: 425. AE. 2: 305. 7: 567. 10: 363
torrent. AE. 5: 103
torrentem. G. 2: 451
torrentes. AE. 9: 105. 10: 114
torrentia. E. 7: 52
torrentibus. AE. 6: 550
torrentis. AE. 10: 603
torrentur. AE. 7: 720
torrere. AE. 1: 179
torreta. G. 1: 267
torrida. E. 7: 48. G. 1: 234
torrerat. AE. 12: 461
torserit. sc. *telum.* AE. 10: 334
torssit. AE. 5: 497. N. tr. 5
torssit. G. 4: 529. AE. 3: 669. 4: 220. 6: 547. 11: 578. 12: 670, 858
 Vide ut frequenter *Torquere* utitur pro *facere.* Sed & adiectis praepositionibus *in* & *con* idem significavit, cum dixit, *Contorqueus, Contorquent, Contorsit, Contorta, Contortam, Intorquens, Intorquere, Intorsit, Intorsit, Intorto.* Quin & idem infra scriptis verbis variavit. Quae, cui copia curae erit, ut legat, colligere non gravabor: *Ala, Adi, Consta saxa, Conscit, Conscilla, Conscilis, Conscillo, Conscio, Conscite, Conscissant. Contenderet, Contenta, Diraxerat, Diraxit, Diraxit, Dirigere vulnera, Dirigit, Emissa, Emittit, Fundamus. Faciens, Facit, Faciunt, Falla cuspidi, Fallabant, Fallant vulnera, Feit, Injacta, Injactis, Immittit, Impulsa, Intendisse, Missa, Spargens, Sparsurus, Spargitur, Tendat. Tendere, Tenderat, torta.* G. 1: 349
 Lucret. frequenter *Tortari* pro *Torquei*, & in spiras orbisque volutari.
torti. AE. 8: 429
tortile. AE. 7: 351
torto. G. 3: 106. AE. 7: 378, 567
tortos. G. 3: 38. AE. 4: 575. 12: 481
tortus. G. 4: 121. AE. 5: 276
torva laeua. B. 2: 63
 Epitheton ab oculorum saevitia, quae summa in hac fera est. Ex quo & Aristot. leonem *χαρων* vocat, quem Catullus doctissimus *Caesum* appellavit,

id est, *Glaucom:* quia glaucis oculis praeditum hoc animal aspectu horribili apparet. Quales & *Bellonae oculi* sunt. Quae ideo perpetuo epitheto *χαραων* ab Homero dicitur. Hinc & *Hercules* mortalium ferocissimus, *Charocognominatus* est, quasi itacunde intuens: *χαρ* enim Graece, Ita Latine dicitur. Quo epitheto, ut militibus congruo, *Torvus* Ahas Virgilio dicitur, *Torvusque Praerustes* Nasoni. Quin ex eodem horrore, non *Charibdis* modo ipsa, sed & *Charon caelium*, senex ille horribilis ac dius appellatus est. Quamobrem de eo Maro noster omnis antiquae eruditionis consultissimus ait, *stant circum laminae flammae.* Sicut de aequae horribilis *Polyphemus* oculo, *quod torva sub fronte latebat.* Et de immani Cyclopium genere, *Cervinus astitas nequidquam lumine torvo Aetnaeus frater.* Et quae alia similia apud Poëtam leguntur.
torva fronte. AE. 3: 636
torva tacentem. AE. 6: 467
 Id est, *Torve*, nomen pro adverbio, figura Poëti Graecis & Latinis frequentissima. Nam & ipse dixit, *Transversa tacentibus hircinis, Acerba saenas, Acerba fremens, Acerba tanans, Crebra fremit, Sera comassem Narcissum, Adta gemens,* (quod quinquies usurpavit.) *Multa reluctans, Vana tumentem, Flus apprima tenax.* Quae omnia in accusativo plurali generis neutri adverbialiter posita sunt. Sed non minus frequenter eundem casum singularem, generis item neutri, pro suis quemque adverbis usurpavit: ut *torovomque repente clamat, Magnum fridens, Horrendum fridens,* quod bis dixit: *Horrendum sumere arma, Horrendum intonat armis, Lacuum intremuit, Inexpletum lachrymans, Immane spirans, Supremum congemmis, Longum vale, Longum lactare, Aeternum vale, Longum rubent cometae, & Solo recens orto:* quod & in prola dicimus. Sed & haec inter adverbialiter prolata Servius annotavit: *Navibus infundam amissis,* pro *Intande.* Et, *tunpendere poenas Cecropidae iusti miserum septena quotannis Corpora matronum.* pro *Misere.* Et, *Miserabi a caesis hircinis insulans,* pro *Miserabiliter.* Quamquam possint esse etiam Interjectiones dolentis: quod magis mihi placet, nec Servius non agnoscit. Illud vero notabilius quod *Lucr.* in 6. per initia dixit, *neque se in promissis plura moraber,* id est, plus.
torvae bovis. G. 3: 51
 Boves perpetuo epitheto *torvos* Poëtae vocant, quod praecipua frontis asperitas in hoc pecore apparet, *Cland. vitulam non blandius ambis Torvae partem.* i. e. vacca. Unde *Torvitas*, ut *Pompejo* placet, quasi *taxorum acerbitas*, dicta.
torvam. AE. 7: 415
torvo. AE. 3: 677

torvus. AE. 6: 571
torvum. AE. 7: 399
torvus. AE. 10: 170
torva viscera. AE. 8: 180
 Hinc *torvo* adverb. temporis, quo lingua communis Italiae utitur pro eo quod aliter *Profo*, ut in Stoico plenius expofuimus.
totas. G. 1: 298
tot. nominativo. E. 9: 53. O. 1: 503. AE. 4: 182, 183. 9: 132. 10: 213, 470. 11: 430, 677. accusativo. O. 2: 155, 156. 3: 47. AE. 1: 9, 10, 47, 100, 204, 232, 642. 3: 282. 4: 183. 5: 97, 615, 627. 6: 59. 7: 198, 228, 328, 421, 8: 570. 9: 785. 10: 33, 57, 482, 568, 888. 11: 349, 384. 12: 272, 500. ablativo. AE. 1: 240. 2: 14, 556. 3: 708, 7: 329, 447. 9: 453. 10: 568
tot Priami matorum. AE. 5: 645
Tot. *quis, aliquis*, Chariftius inter Aperta nomina ponit, fecutus praeccepta magiftri fui. Haec alii inter Adverbia numerici reponerebant, alii inter Pronomina.
tota. nominativo. E. 7: 31. O. 2: 139. 3: 58, 149. AE. 1: 185. 11: 500. 12: 719. accusativo. G. 3: 178, 250, 472. AE. 6: 596. ablativo. G. 3: 321. AE. 2: 421, 439. 4: 68, 100, 401, 592. 5: 186. 6: 886. 7: 54. 8: 712. 11: 468
totas. G. 3: 365. AE. 12: 548
totam. AE. 2: 611. 4: 300. 6: 150, 726. N. tr. 5: 7: 43, 375. 8: 716. 10: 309. 11: 349, 394. 12: 594. 608
totas. id est, *integras.* G. 3: 377. AE. 11: 631. N. tr. 6
 Notandum autem in verfa *Georg.* Noniana exemplaria legere *Totasque*, ut fit hypermetric. Nam & fequitur carmen a vocali incipiens, *Advolvere*, &c. Atque ita, ut difpungat Nonius inter *robora* & *totasque* necesse est.
totidem. G. 2: 100. 4: 143, 540, 551. AE. 1: 705. 3: 204. 4: 183. 5: 97. 6: 39, 44. 8: 208, 519, 567. 9: 121. 10: 373, 376, 518. 12: 763
toties. G. 1: 488. AE. 1: 407. 2: 582. 4: 536. 5: 851. 6: 122. 7: 366. 10: 483. 11: 360. 12: 37, 485
totis. E. 1: 11. G. 2: 462. AE. 7: 77, 793. 9: 664, 686. 11: 450. 12: 528
totius gentis. G. 4: 4
 Lucr. contra corripuit, *Mutat enim mundi naturam totius aetas.*
totus. E. 1: 67. 4: 9. 7: 43. G. 1: 474, 511. 3: 367, 479. 4: 527, 555. AE. 1: 29, 128, 717. 2: 113. 3: 175. 4: 253, 398, 416. 5: 456, 683, 695. 6: 259, 423, 494. 7: 300, 356, 459, 784. 8: 427, 497. 9: 29, 276, 326, 410, 812. 10: 127, 569. 11: 60, 87, 199, 313, 599, 683, 828, 906. 12: 101, 283, 501, 728, 920
totus. G. 4: 507. AE. 1: 272
totum. E. 3: 41. 8: 9. G. 2: 308. 3: 341. 4: 416. AE. 1: 84, 457. 4: 231, 363, 410. 5: 142, 340. 7: 258. 8: 153, 230, 553, 676, 689. 9: 106, 245, 347. 10: 115, 170, 269, 546, 626, 816. 11: 781. 12: 907
totus. G. 1: 434. AE. 3: 91. 10: 539. 12: 928
trabali. AE. 12: 294

trabe. AE. 2: 481. 3: 191. 12: 603
trabes. AE. 7: 188, 612
trabecae. G. 1: 164
trabem. AE. 11: 334
trabes. AE. 1: 449, 552. 2: 448, 6: 181
trabibus. AE. 2: 112. adi. Macrobr. lib. 6. cap. 9. 4: 566. 9: 87. 12: 674
trabibile. AE. 4: 53
trabibilis. AE. 4: 439
trabiat. AE. 6: 558
trabant. G. 3: 502
trabim. G. 4: 260
 Sine intermissione, *jugiter*, expouit Serv. Contra Siffena apud Plaut. in Amphitru. pro Lente accipit, ut (referente Chariftio lib. 2.) notat Comminianus: *Quid si ego illum trabim tangam, ut dormiam?* Nonius vero, Diutine, Longo tractu, etiam hunc locum adducens. Ego autem Roetam Lucretiano fenfu adverbium hoc intelligere affirmaverim. Ejus ex 3. de moribundo homine verba funt, *Denique faepe hominem paulatim cernimus ire, Et membratim vitalem deperdere fenfum: In pedibus primum digitos livescere, & unguas; Inde pedes, & crura mori; post inde per artus Ire alio tractim gelidi veftigia leti.* Quamquam quid prohibet etiam apud Comicum, Mercurium hoc adverbium de cadendo sine intermissione Sofia cogitare?
trabios. AE. 8: 210
trabium. G. 2: 154, 182. 3: 183. AE. 2: 138
trabium maris. E. 4: 51. G. 4: 222
 Ipse, in Cul. *Aerios nemorum trabium, fylvasque virentes. trabium flammaram longos.* G. 1: 367
 Ex Lucretii fynepcia. Ait enim, in 2. *Nonne vides longos flammaram ducere trabium?* Idem in primo, *Aeris trabium dixit: Quod neque clara suo percurrere flumina curfu Perpetuo possunt acui labentia trabium.*
trade. AE. 5: 713
tradiderit. AE. 4: 619
tradidit. E. 3: 2
tradit. AE. 11: 710
traducere. E. 8: 99
traducitur. G. 3: 157
traham. G. 4: 117
trahantur. G. 4: 393
trahat. G. 3: 173
trahaeque. G. 1: 164
 Addidit literam: nam pro eo quod est pluraliter *trahae trahone* dixit.
traheram affluens vitam. AE. 2: 92. Ceres apud Claudianum, *Sola domi in illa senium claudura relinquitur.*
traherent. AE. 2: 58. 3: 140
traherent. G. 3: 485. AE. 1: 508. N. tr. 5: 748. 2: 457. 10: 795
traheratur. AE. 2: 403
trahens. G. 4: 94. AE. 1: 371. 4: 708
trahentem. AE. 3: 425. 5: 468
trahere. AE. 7: 315
traherem. AE. 12: 812
traherent. AE. 6: 537
traheret. AE. 8: 518
trahit. G. 4: 60, 557
trahit. E. 2: 65. G. 1: 95, 142. 3: 98, 238,
 X X X 2

424. AE. 2: 307, 321, 466, 499. 5: 89. 6: 753. 9: 340, 713. 11: 816
trahitur. AE. 12: 374
trabo. AE. 3: 647
trabunt. G. 2: 188. 3: 536. AE. 5: 709. 12: 585
trabuntur. G. 1: 235. AE. 1: 477. N. tr. 5. 6: 536
trajecit. AE. 1: 355
trajecit. AE. 5: 488. 9: 419. 10: 339, 348
trajecit. AE. 2: 273
trajicit. AE. 9: 634. 10: 400. 11: 685
tramic. AE. 5: 610. 6: 676. 11: 515
tramicis. G. 1: 108
tramicis flumina. G. 3: 270. AE. 10: 265.
 Lucret. 1. *Et rapidos tramicis amnes.*
tramat nubila. AE. 4: 245
 Sic & *Nare apes ad fidera coeli dicuntur* a Poeta. Claud. de rapta Proferp. de Cereris draconibus ita cecinit, *Mucis spiritus Zephyros tramicis.*
tramicibus amnes magnos Erebi. AE. 6: 671
 Ipse in Oul. *At mea manes viscera Lethaeae cognat transire per undas. Et inferius Elysiam tramicibus ager delatus ad undam.*
tranquilla. AE. 2: 203
tranquillo. AE. 5: 127
trans. G. 3: 269
transque caput sae. E. 8: 102. Hoc & Leucothea monuit Ulyffem apud Hom. Hinc. Flacc. lib. 3. *Lustramina ponto Pone jactis.* G. 3: 213. *trans pontum fugat.* AE. 6: 312, 415. 7: 65
trans aequora transmissas classes. AE. 3: 403
 Trans in compositione *nis* retinet, nisi praeposatur his verbis, *Trado, Traduco, Traffico, Tramo.* Etiam si secus est apud Plinium. A *Transfero* tamen eruditiores & *Translatum* & *Translatum* dicunt.
transabilis. AE. 9: 432
transadigit. AE. 12: 276, 508
 In principio carminis, pro quo *Transigit* Flacc. Valerius in 3. *securigerumque Nealecm Transigit, & Causti pallentem vulnere Cydnum.*
transcribi. AE. 7: 422
transcribunt. AE. 5: 750
transcurrere. AE. 9: 111
transcurrunt. AE. 5: 528
transcat. AE. 5: 326
transferet. AE. 1: 271
transfixa. AE. 11: 645
transfixe. AE. 1: 44
transformat. G. 4: 441. AE. 7: 416
 Metamorphosium Graecum verbatim exprimit, quo titulo Nalso suum opus Transformationem inscripsit. Nonius tamen lib. de Doctorem indagine *commutat* legit in primo exemplo.
transfossus. AE. 9: 544
transivim. G. 2: 102. AE. 10: 186
transivimus. AE. 1: 266
transit. AE. 5: 274. 10: 785, 817
transitit. AE. 10: 658. 12: 459
transire. G. 4: 503
transit. AE. 9: 413. 11: 719. 12: 926
 trans-

INDEX ERYTHRAEI

transmissa. AE. 3: 329
transmissae. AE. 3: 403
transmittens. AE. 6: 313
transmittunt cursu campos. AE. 4: 154
 Flaccus in 3. *Famque ipse recenti Stat*
tumulo placida transmittens agmina lan-
vo. Lege Maer. l. 6. cap. 4
transportare. AE. 6: 328
transstra. AE. 5: 663, 752. 10: 306
transstris. AE. 3: 289. 4: 573. 5: 136.
 Veneti vulgo *Banchi*: at in cymbis
 gestatoris *trastri*.
transsultit. AE. 2: 327
transportabat. AE. 10: 336, 484. 11: 667
transversa tumentibus. E. 3: 8. *fremunt*.
 AE. 5: 19
 Locutionem vero ex Bucolicis imi-
 ta:ur Flaccus Valerius lib. 2. *quem mi-*
seros transversa tumentem, Letaeisque da-
pes, infestaque pocula cerno. Est autem
 odientis signum limis oculis aspicere
 & tau.ine, ut inquit Plato. Unde tor-
 vae bovis epitheton apud Poetam. Le-
 ge *Torvi tumentem*, & *Probum*, ubi de
 Adverbiis agit.
transversus. G. 4: 26
trapetis. G. 2: 519
Haec Trapeta, tae; & hoc Trapetum,
si, ditimns.
traxe. AE. 5: 786
traxere. AE. 8: 192
traxerit. AE. 5: 624
traxi. AE. 6: 351
traxisse. AE. 5: 786. 10: 888
traxit. AE. 2: 551. N. tr. 1: 5: 631. 4:
 101. 5: 85. 6: 396
trecentos. AE. 10: 173
trementant. AE. 8: 350
trementuosa. AE. 10: 522
trementosa. AE. 2: 228, 629. 10: 102. 12:
 449
trementatus. AE. 2: 382
trementecerit. AE. 6: 803
trementecit. AE. 9: 106. 10: 115
trementida. AE. 8: 335
trementidum. G. 4: 469. AE. 2: 199. N. tr. 5:
trementis. G. 3: 189. AE. 2: 52. 5: 481
trementem. AE. 2: 175, 550. 6: 396. 8:
 669. 12: 94
trementes. AE. 4: 643. 12: 761
trementi. AE. 5: 431
trementia. AE. 1: 212
trementibus. AE. 2: 509
trementis. AE. 3: 90
trementus. AE. 3: 627
trementit. AE. 12: 916
trementio. AE. 3: 648
trementiscant. AE. 5: 694. 11: 403
trementis. G. 3: 84
 Lucret. in 3. *Condidit, & spumas a-*
git, ingemit & tremit artus.
tremis. G. 1: 330. AE. 5: 198. 7: 722. 9:
 715. 11: 645. 12: 445
tremor. G. 2: 479. 3: 250. AE. 2: 121. 6:
 55. 7: 446. 11: 424. N. tr. 5: 12: 448
tremore. AE. 8: 295
tremoremut. G. 1: 475
tremulis. E. 8: 105. AE. 7: 395
tremulo. AE. 7: 9
tremulum lumen. AE. 8: 22

Lucretius in 1. *tremulum risum dix-*
it, qui concutit totum corpus: Fiet
uti risu tremulo concussa cassinnet. Licet
 quidam *Temulo* malint.
tremunt. AE. 9: 732
trepida. AE. 4: 642. 6: 800. 9: 756. 10:
 656. 11: 300. 12: 901
trepidare. G. 4: 73. N. tr. 1. AE. 7: 518. 11:
 805, 893. 12: 589
trepidant. AE. 4: 121. 9: 418. N. tr. 1. V.
 trepidare.
trepidanti. AE. 10: 788
trepidantia. G. 4: 69. AE. 9: 147
trepidare. AE. 2: 685. 6: 491. 9: 538
trepidat. AE. 12: 403, 737
trepidate. AE. 9: 114. N. tr. 1.
trepidant. AE. 8: 246
trepidi. AE. 3: 616, 666. 9: 169. 10: 283.
 11: 453. 12: 750, 748
trepido. AE. 2: 735. 4: 672. 8: 5
trepidus. AE. 9: 233. 12: 583
trepidus. AE. 2: 380. 6: 290. 7: 638
tres. E. 3: 105. AE. 1: 108, 110, 184. 3:
 203. 5: 308, 590, 772. 6: 355, 484. 8:
 429, 430, 564. 9: 329, 10: 350, 351. 12:
 514
tres quoque Threicos Boreae. AE. 10: 350
 Adi Gellium lib. 13: capite 19. &
 quae nos in dictione *arbes* disputamus.
tria. G. 4: 483. AE. 4: 511. 6: 421
tribuloque, trabeaeque. G. 1: 164
Tribulum, *li*, primum producit: &
haec Tribula, lae, foeminino genere di-
 citur. Erat vero *Tribula*, sive *Tribu-*
lum, tabula laxo vel ferro asperata,
 qua frumenta tererentur, in frequenti
 etiam nunc Italiae usu. Varro, *Aspici-*
in arca, excuti grana: quod fit apud a-
lios jumentis jnactis & tribulo. At *Tri-*
bulus, li, pro spinae genere, (qui ut
 lappae, ut infelix lolium, ut avenae
 steriles, triticeam messem fatigat) ean-
 dem contrahit. Est & herbae fructus
Tribulus, ad cuius similitudinem *Tri-*
bull olim *miltares* dicitur, fluctus hodie
Trioli, vel *Trigoli*, quasi *Triboli*, vel
 potius *trigoni*, a triquetra specie di-
 citur, in lacubus, & paludibus Ferrarien-
 sibus frequentissimus. *Tribulare* vero
 & *tribulationes* voces ecclesiasticis scrip-
 toribus usurpatissimae, quibus etiam
 passim utimur, a quibus *Tribulis* inest
 enim his omnibus veluti quaedam lac-
 tendi occasio) figurari maluerint, ra-
 tio syllabae apud Poetas similiter eccle-
 siasticos commonstrabit, si modo verbi
 originem attenderint scriptores isti, ut
 plurimum indiligentes. Praeterea ad-
 monendi sumus, quod hic & haec *Tri-*
bulis, & hoc *tribule*, antepenultimam
 corripit, & producit mediam.
lappaeque tribulique. G. 1: 153. 3: 385.
 Nonius vero citat locum ex I. Georg.
tribus. E. 8: 77. G. 3: 190. AE. 10: 784
 & *tribus & gens*. AE. 7: 708
tricornis. AE. 6: 289
tridentem. AE. 1: 138
tridentis. G. 1: 13. AE. 1: 145. 2: 418, 610
 Flacc. Valerius lib. 1. *Volat immixtis*
cava pinus habentis, Insunditque salmo,

& *spumas vomit aere tridentis*. i. e. rostro
 trihido.
tridentibus rostris, male stridentibus, AE.
 5: 143. 8: 690
trietetica. AE. 4: 302
trifauci. AE. 6: 417
triginta. AE. 1: 269. 3: 391. 8: 44
 Juvencio & Manilio Poetis placuit
 extremam corripere. Is in 2. ait, *Ter*
triginta quadrum partes per hydra red-
dent. Ille vero, *Argenti triginta minas*,
trilicem. AE. 3: 467. 5: 259. 7: 639
Trinacria. AE. 3: 384, 440, 554. 5: 450.
 Eadem *Trigona*, *Sicilia*, & *Sicania*.
Tvinacriae. AE. 5: 555
Trinacriam. AE. 3: 582. 5: 393
Trinacrii. AE. 3: 429. 5: 300, 530
Trinacrius. AE. 5: 573
Trinacrio. AE. 1: 196
Triones. AE. 1: 744. 3: 516
Trioni. G. 3: 381
triplex. AE. 10: 202
 Tri Nalo correpte enunciavit in Tri-
 stibus: *Causa namque triplex vasticinatur*
opus.
triplici. E. 8: 73. AE. 5: 119. 6: 549. 8:
 714. 10: 784
triplici crinita juba. AE. 7: 785
 Flaccus 3. *& triplici pulchra festigia*
crisla. Junonis item galea terribilis sit
 tribus cristis apud Homer in 5. *Iliad*.
 ait enim *Κραυτι δ' ἰν' ἀμφοτέρωσιν κωνῶσιν*
τρεῖσιν τετραπόδασι.
tripodas, Laris Lavrod. AE. 3: 360. 9: 265
 De Tripode qui sine lauri foliis in
 Boeotia singi non poterat, lege *Palae-*
phatum, ubi de Ladone narrat.
tripodes. AE. 5: 110
triste, id est, *res tristis*. E. 3: 80. N. tr.
 5. AE. 2: 184. 5: 7: 6: 223. 7: 596. 9:
 262. 11: 259
tristem. AE. 5: 411
tristes. E. 2: 14. 9: 5. 10: 126. 4: 531.
 AE. 1: 238, 481. 3: 366. 5: 734. 6: 534.
 7: 617. 8: 701. 12: 802
tristis. G. 3: 448. N. tr. 5: 4: 252. AE. 6:
 185, 383, 438, 866. 7: 545. 8: 29, 197.
 522. 11: 470, 534, 839. 12: 160. Ergo
 ab hoc *tristi* dicimus, nec in e mo-
 veri potest.
tristia. E. 6: 7. G. 2: 247: 4: 256. AE. 2:
 115. N. tr. 5: 548. N. eodem. 3: 301.
 4: 243. 5: 840. 7: 325. 10: 612
tristibus. G. 1: 484. AE. 7: 787
tristior. G. 4: 235. AE. 1: 228
tristis. E. 10: 31. N. tr. 1: 0: 3: 67, 517.
 4: 135, 319. 355. AE. 2: 337. 6: 275,
 315, 695. 7: 408, 617. 11: 589. 12: 409
tristis que lupini. G. 1: 75. Id est, *amari*.
 Adi N. tr. 5. & Maer. lib. 6. c. 5
tristius. AE. 3: 214
tristulis inguis. G. 3: 439. AE. 2: 475
 Flaccus Argon. 2. de Hydra, Lernaee
 peste, *atque ordines curva tristulis Falmi-*
nens quatit ora fragor.
trita. G. 4: 63
triticum. G. 1: 219
Triton. AE. 1: 144. 6: 173. *immansis ce-*
bit. 10: 209
 Tithemis nomea. Nam & nane
 quo-

I N V I R G I L I U M.

quoque suum cuique navigio nomen inditum. Sic *Scyllam*, sic *Pegafum* nomina navium fuisse putat Paiaeaphus *ἄντι Ἀρίστην*, non monstra, ut Poetae fabulati sunt.

Tritonisque. AE. 5: 824
Tritonia. AE. 2: 171, 615. 5: 704. 11: 483
Tritonidis sacras. AE. 2: 226

Tritonia itaque, & *Tritonis Pallas* inter alia cognomenta dicitur, quae & *Tritogenia*. Festus, *Tritogenia*, inquit, *Minerva*, a ripa *Tritonis fluminis*, ubi fit *visa*. Hoc Pomponius Mela, & Laetantius, sive Luciatius, Papinii interpres, in *Lybia* stavit: at Sicutus Diodorus in *Creta*: Eulebius sane Chronicus lacum vocat, ubi regnare *Argis Phoroneo*, virgo apparuerit. Verum Hesiodi interpres, *Capnis*, inquit, ab *Acolibus dicitur ἄρπη, ἠδὲ τριτοῦν Πάλλας, quod ex Jovis capite profuerit*. At Callistheni placuit, quod haec *Dea ἄρπη ἠρῆος*, id est, tertia mensis die nata est, inde nomen cepisse. Sed forsitan inde magis dicta sit, quod eadem *Luna* creditur, quae tertio post coitum die apparere incipit. Haec & reliqua huius *Deae* cognomenta diligentius in *Homeri Indice* confectamur.

trivra. G. 1: 190
trivere. G. 2: 444
Trivra alma. AE. 7: 774
Trivrae. AE. 6: 13, 35, 69. 7: 516, 778.
 10: 537. 11: 566, 836
trivris. E. 3: 26. AE. 4: 609
trivisse. E. 2: 34
triumphata. AE. 6: 836

Participium sine verbi origine: *triumphor* enim non dicimus. Sed tale est, ut *Placida*, *nupta*, *inaccessa*, *indicta*, & similia.

triumphatas. G. 3: 33
triumphi. AE. 11: 54. *ἄρα τῷ Σπιαμῆ*.
triumphis. AE. 4: 37. 6: 814
triumpho. AE. 2: 578. 8: 714
triumphos. e. 1: 504. 2: 148. AE. 8: 626
Troades. AE. 5: 613

Petius, *Nae mibi Polydamas*, & *Troades Labanem*, ut aliqui legunt, nonnullis tamen magis placet *Troia* dictio quadrisyllaba, ne vis syllabae inferatur.

Troas. AE. 1: 30, 129. 5: 265. 10: 89. 12: 824

Troes. AE. 1: 172, 232, 747. 7: 21. 9: 136, 168, 533, 689, 756. 8: 111. 10: 31, 895. 11: 620. 12: 231, 281, 704, 730

Trois. AE. 1: 524. 2: 325
Troja. G. 2: 385. AE. 1: 375, 732. 2: 108, 637. 3: 149. 340. 4: 111. 5: 61. 6: 335. 7: 244

Ἡ Τροία καὶ Τρῳία. Est autem *Troja* regio Asiae, quae (referente Stephano) prius *Idaea*, deinde *Tenoris*, post *Troja* a Troe dicta est. Ergo apud Graecos prior longa diphthongo, qua apud nos assilluta, i ex perpetuo vocali Graeca fit consonans, quae inter duas vocales posita, vim habet duplicis consonantis, ut *Maia*, *Maia*. Unde &

Maia, & *Pompeius* per duplex ii, usque ad Ciceronis tempora scriptabant. At *Trois*, a, um, quia Graece est *Τρῳῆς*, *Τρῳία*, *Τρῳοί*, eandem producit Habet enim *ω* *μυα*.

Troia. AE. 1: 119, 249. 2: 56, 161, 290, 293, 461, 581, 625, 703, 763. 3: 3, 11, 42, 306, 342, 596. 4: 312, 313. 5: 38, 599, 804. 7: 296, 521. 9: 247, 644. 10: 60. 11: 350, 779. 12: 828

Trojaque nunc pueri Trojanum dicitur agmen. AE. 5: 602

De *Troja* lusit lege *Servium*. Sed & *Trojani* vulgo nunc *Rhavernates* appellam scropham, ea (puto) ratione, qua quodam tempore *Trojanum porcum* nominabant, qui quasi inclusus animalibus praegnans (ut ille *Trojanus equus* graviosus armatis fuit) in mensam inferri solitus sit. Quam rem *Cincius* in *Suaione Legis Fanniae* objicit *Seculo suo*. Quamquam etiam ab illa fuc, cum albo colore, tum triginta natorum foetu insigni, quam *Trojano Aeneae* & *Helenus* in 3. & *Tiberinus* in 8. *Aeneidos*, urbis locum, & laborum requiem significaturam vaticinati sunt: quamque *Aeneas* idem *Junoni* mactavit.

Trojae. G. 1: 502. 3: 36. AE. 1: 1, 95, 206, 238, 376, 473, 565, 597, 679. 2: 11, 34, 573, 622, 660. 3: 15, 86, 322. 5: 190, 555, 626, 633, 756, 787, 811. 6: 56, 68, 650, 840. 7: 121, 262. 8: 471, 587. 9: 144, 202. 10: 27, 45, 110, 214, 469. 11: 288

Trojani. E. 4: 36. AE. 1: 24. 2: 60, 342, 555, 603, 751. 3: 349, 462, 497, 505, 595, 614. 5: 637. 7: 233. 8: 291, 398. 9: 547. 10: 74, 378

Trojano. AE. 1: 467, 699. 2: 63. 4: 162. 6: 62. 7: 144. 8: 182, 545. 9: 180. 11: 34, 131, 597

Trojanoae. AE. 1: 624. 6: 767. 10: 360

Trojanam. AE. 4: 342, 425. 8: 36

Trojanas. AE. 2: 4. 7: 364. 10: 609

Trojane. AE. 7: 260. 8: 188. 10: 598.

11: 125. 12: 359

Trojani. AE. 7: 743

Trojanis. AE. 5: 793. 11: 421

Trojano. AE. 1: 19, 550. 3: 335. 4: 191. 7: 318. 11: 230

Trojano. AE. 5: 420, 688. 9: 128. 10: 77. 11: 826. 12: 804

Trojanum. AE. 5: 602

Trojanus. AE. 1: 286. 4: 124. 165. 5: 577

Aeneas cum a Poeta, tum ab aliis, quos ipse de eo, aut ad eum loquentes, toto opere facit, variis, pro rei ratione, modis appellatur: ut Poetae copiam pariter & prudentiam admireris. Appellationes autem sunt, *Virum*, *Insignem pietate virum*, *Pius Aeneas*, *Mens Aeneas*, cum de filio *Venus* loquitur: *Magnanimum Aeneam*, *Veneris filium*, *Natum*, de se ipso ad matrem: *Dardanum Aeneae*, *Rex Aeneas*, *Pater optime Trojanum*, *Pater Aeneas*, *Nate Dea*, *Troius Aeneas*, *Nate*, a *Venere* & ab *Anchile* parentibus. Ab eodem *Anchisa*, *Nate Illiatis*

exercite fati, *Sanguis meus*: o dulcis conjux a *Creusa* uxore. *Dux Trojanus*, *Dardanum ducem*, *Heros Aeneas*, *Heros Dardanum*, *Satus Anchisa*, *Satus Anchisa pater*, *Anchisa generata*, *Magnanimus Anchisades*, *Maximus Heros*, *Divum genus*, *Sate sanguine Divum*, *Tros Anchisade*, *Dux Anchisade*, *Troius Aeneas pietate insignis & armis*, *Dux inchoyite Trojanum*. Quare reliquas postremis sex libris.

Troilus. AE. 1: 474

Trojogena. AE. 3: 359

Trojogenas. AE. 8: 117. 12: 626

Troius. AE. 1: 596. 5: 417. 6: 403, 451. 7: 221. 8: 530. 10: 584, 886. 12: 122, 502

tropaea. G. 3: 32. AE. 11: 172

tropaeis. AE. 11: 224, 385

tropaeum. AE. 10: 542, 775. (describit)

11: 7, 790

Accumulatione Maronis, *Claudianus*

Trophaci formam, quod *Jupiter* de *Gigantibus* in *Sicilia* fixerit, pluribus verbis describit, libr. de *Rapto Proserp.*

3. *Lucus erat prope flumen Acim*, & quae sequuntur. Vide *troicos*.

Troisne parens. G. 3: 36

Ὁ Τρῳεὺς, τὸ Τρῳοῦ, τῷ Τρῳῷ, τὸν Τρῳαῖ· οἱ Τρῳεὺς, τὴν Τρῳάδα.

Tros, *Cre*. AE. 1: 574. 6: 52, 126. 10: 108, 250. 11: 592. 12: 723

Troam. AE. 9: 113. 11: 161. 12: 137

truci. AE. 10: 447

trucidant. AE. 2: 494. 12: 577

trucis. G. 1: 370

trudentes. G. 3: 373

trudes. AE. 5: 208

trud't. G. 2: 335

trudunt. G. 2: 31

trudunt. G. 1: 310. 2: 74. AE. 4: 405

trunca. G. 4: 310. AE. 3: 659. 11: 9

truncas naves. AE. 6: 497

trunci. G. 2: 78

truncis. G. 2: 63. AE. 8: 315

trunco. G. 3: 233. AE. 10: 835. 12: 105

truncos. G. 2: 302, 426. AE. 6: 207. 11: 83

truncum. AE. 9: 332. 10: 555. 12: 382.

truncus. AE. 2: 557. 11: 173

tu. Attici sic dicunt, *Dores tu*, unde nos *Tu* transfumpimus. E. 1: 1, 4. 2: 16, 71. 3: 13, 20, 25, 26, 31, 58, 75, 109. 4: 8. 5: 2, 4, 15, 19, 34, 80, 88. 6: 52. 7: 35. 8: 6, 48, 49, 50. 10: 46. G. 1: 24, 344. 2: 39, 241. 3: 73, 393. 4: 45, 62, 106, 448, 534, 566. AE. 1: 78, 79, 289, 407, 617, 683. 2: 160, 606, 717. 3: 159, 381, 388, 394. 4: 47, 50, 94, 113, 265, 494, 548, 608, 637. 5: 420, 691, 367, 789. 6: 30, 91, 95, 260, 365, 374, 669, 834, 845, 851, 883. 7: 1, 41, 49, 335, 336, 733. 8: 293, 512, 572, 643. 9: 290, 321, 404, 422, 481, 495. 10: 81, 254. 324. 11: 58, 173. 364, 373, 384, 463, 506, 517, 519, 857. 12: 570, 152, 158, 178, 179, 438, 664, 777, 810, 947

troisne. G. 1: 12. AE. 6: 65, 196. 8: 72. 11: 158

INDEX ERYTHRAEI

ans, nominativo singulari. E. 1: 58. 10: 22. G. 4: 354, 498. A. E. 1: 250. 2: 429, 678. 4: 125. 5: 564. 6: 96, 353, 687, 695, 763. 7: 365, 548. 8: 132. 9: 84, 212, 288, 426. 10: 30, 44, 231, 302, 423, 812. 11: 172, 178, 385, 845. 12: 538, 808, 872, 937

ans, nominativo plurali. E. 1: 47. 9: 17, 30. G. 1: 17. 3: 41. A. E. 12: 894

ans, accusativo. E. 2: 12. 3: 90. 4: 54. 5: 8. 8. 10. 9: 50. G. 1: 29. A. E. 1: 666. 3: 155, 156, 371. 4: 27, 846. 6: 115, 378, 689, 759. 7: 221, 422. 8: 78, 302, 516. 9: 271, 626. 10: 34, 233, 612, 619, 632, 791, 827, 848. 11: 410, 558. 12: 148

ans, ablativo. A. E. 1: 98. 4: 273. 5: 692. 10: 31, 849. 11: 159. 12: 932

ans, A. E. 1: 399. 4: 104. 8: 377. 9: 302

ansam, A. E. 4: 314, 683. 11: 560

ansam, A. E. 1: 326. 4: 267. 5: 714

ansas, E. 6: 7. A. E. 2: 81. 6: 72

ansas, A. E. 5: 113, 199. 9: 503

ansas, A. E. 8: 526

ansam, A. E. 6: 233. 11: 424

ansarum, G. 4: 72. A. E. 2: 313. 7: 628. 11: 192

Utrum a tuba lituus auguralis appelletur, an tuba a lituo augurum *lituus* dicta sit, discas tu quidem ex Gellii cap. 8. libr. 5. quem locum pene ad verbum in sua transtulit Saturnalia Macrobius, ut ejusdem auctoris pleraque alia, nulla etiam furti suspitione, quippe qui hujus facti veniam in praefatione operis fit deprecatus. Hinc *tubicen*, ut mihi quidem videtur, qui tuba canit, sicut *tibicen*, qui tibia, & similia. Sicut Charisius noster lib. 1. ea parte, qua de Nominativis ad regulam redactis loqui incipit, ita refert: *Et sunt masculina, inquit, in En, hic tubicen, ex tuba longa, tubicinis: liticen, ex lituo (quod est genus tubae minoris) liticinis: cornicen, ex cornu, cornicinis: sibiricen, ex sibia, sibiricinis: fidicen, ex fidibus, fidicinis.*

tubicitur, A. E. 2: 523

tubemur, A. E. 12: 34

tubendae, G. 3: 305

tubendo, A. E. 1: 713. 8: 265

tubendam, A. E. 9: 175. N. tr. 5.

tubens, A. E. 9: 794. 12: 82

tubentem, A. E. 6: 467. 12: 792

tubentes, A. E. 5: 575. N. tr. 5. 10: 397

tubenti, A. E. 2: 604. 6: 65

tubentibus, E. 3: 8

tuberi, G. 1: 21. 2: 195. A. E. 1: 564. 2: 188. 4: 451. 6: 688. 7: 443

tuberur, A. E. 4: 362

tuguri pauperis, E. 1: 69

um syllabis terminata neutra, & masculina per *us*, in genitivo geminant *i*, ut hujus peculii, scrinii, dolii, alii, Julii, Aemilii, & similia: quod atque genitivus numero syllabarum minor esse nominativo non debet. Sed regulam Poëtarum non modo licentia repudiavit, verum & Oratorum quandoque usum, ac in multis veterum inscriptionibus animadvertere licet. In

quibus hujusmodi genitivos per unum *i* notatos frequenter inspicias. Sane huic nostro ex omnium Grammaticorum consensu, placuit synaeresin *Tuguri, Patavi: & Pata Lyti*, (ut notant quidam) pro Lycii dicere: quod minus offensionis in medio versu haec pronuntiatio praef. Nam de *Pencull, Oci, Lavini*, quod in extremo versu collocata sunt, non peraeque pronunciantium censeo, quod sine ulla offensione enunciationis, duplicatam analogiae vocalem retinere possint: quae tamen per Synaeresin pro una accipiuntur, sicut in *arceis, amreo, alveo*, & similibus, verum duabus syllabis (ut saepe monuimus) finientibus.

tui, genitivus a *tu*. E. 7: 40. A. E. 7: 360. 8: 144. 9: 294. 12: 29, 659

tui, A. E. 5: 804

tuis, E. 5: 34, 65. 8: 12. G. 2: 4. A. E. 4: 218, 360. 5: 393, 792. 8: 404. 9: 296, 406, 654. 10: 94, 532. 11: 400

tulerat, A. E. 7: 105

tulere, G. 2: 501. A. E. 1: 127. N. tr. 1. 7. tollere. 2: 131. 5: 582. 11: 186, 800

tulerint, A. E. 2: 600

tulerit, G. 2: 271. 4: 285

tulerunt, E. 4: 61. media correpta. Adi Servini & reoentiores. 5: 34. G. 2: 422, 454. A. E. 1: 605

tullimus, A. E. 3: 327. N. tr. 5.

tullissem, A. E. 4: 604

tullisset, A. E. 2: 94, 756. 4: 679. 5: 356. 6: 879. 9: 338. 11: 285

tullisistis, A. E. 9: 249

tullit, E. 5: 89. G. 1: 483. 4: 252. A. E. 1: 314. N. tr. 1. 536. 2: 407, 555. 3: 43, 95, 599. 5: 290. 6: 503. 7: 87, 118. N. eodem. 8: 256. 9: 407, 578, 622. 10: 578. 11: 762. 12: 371. N. eodem. 493, 847, 860

Tulla, A. E. 11: 656

Nomen virginis bellatrix, quales Latina, Tarpeta, Camilla, Juruna.

Tullus, A. E. 6: 814. 8: 644

tum, E. 2: 49. 4: 34. 6: 28, 35, 61, 62, 64. 8: 39. 10: 33. G. 1: 45, 137, 139, 145, 181, 215, 278, 341, 342, 388, 395, 410, 448. 2: 296, 317, 325, 328, 358. 3: 54, 83, 185, 193, 205, 227, 248, 335, 357, 435, 474. 4: 73, 187, 255, 260, 299, 340, 406, 523. A. E. 1: 104, 151, 164, 177, 190, 214, 291, 335, 357, 505, 621, 730, 738. 2: 190, 413, 489, 559, 697, 775. 3: 102, 141, 175, 182, 187. id est, praeterea. 223, 228, 266, 289, 525, 543, 554. 4: 222, 242, 250, 520, 622, 632, 693. 5: 26, 132, 148, 199, 244, 300, 424, 455, 461, 500, 513, 685, 704, 737, 822. 6: 3, 20, 69, 176, 220, 252, 278, 330, 407, 520, 558, 562, 776, 867, 897, 900. 7: 76, 126, 138, 152, 418, 448, 580, 614, 616, 620, 670, 770. 8: 100, 154, 160, 179, 222, 225, 328, 330, 397, 459, 503, 624, 660. 9: 3, 112, 183, 234, 254, 332, 365, 388, 444, 526, 540, 590, 646, 649, 666, 688, 702, 715, 735, 799, 812, 815. 10: 103, 335, 342, 399, 445, 554, 589, 601, 636, 663, 736, 783. 11: 33,

72, 92, 199, 241, 475, 502, 602, 670, 696, 724, 747, 759, 775, 820. 12: 6, 10, 110, 131, 135, 175, 213, 218, 444, 594, 606, 713, 906, 914

tum, E. 3: 10. 5: 89. G. 1: 45, 305, 307, 308. 3: 198. A. E. 4: 866. 7: 126

turo, E. 6: 27. G. 3: 505. A. E. 1: 485. 2: 47, 105, 228, 309, 624. 4: 397, 450, 571. 5: 172, 227, 659, 720. 7: 376, 519. 9: 73, 424. 10: 647. 11: 633, 832. 12: 257, 494, 756. 12: 756, 776

tum jam, E. 8: 39. G. 1: 360. 2: 405. 4: 137. A. E. 7: 643, 737. 8: 349, 395. 10: 533. 11: 578

quid tum? E. 10: 338. G. 4: 541. A. E. 1: 64, 70. 2: 775. 4: 543. 6: 192. 9: 735. 10: 62, 116. 11: 501

tum, A. E. 1: 118, 64, 561, 594. 3: 102, 153, 194. 4: 114, 189, 632. 5: 348, 382, 409, 759, 799. 6: 171, 192, 573, 577, 713, 867. 7: 92, 292, 552. 8: 35, 115, 126, 313, 394, 532, 558. 9: 205, 230, 295, 638. 10: 14, 62, 100, 116, 154, 228, 251, 466, 819. 11: 12, 122, 336, 828

tumentur, G. 2: 324. A. E. 6: 49

Tumentur licet primam corripit, Tuber tamen, quod ab eo fit, producit: quod in multis usiveness animadvertimus, praesertim ubi fit aliqua litterarum immutatio.

tumentum, G. 3: 421. A. E. 2: 381. 8: 86. 11: 854

tumentes, A. E. 1: 273

tumentis, A. E. 7: 810

tumentiscans, G. 2: 479

tumentescere, G. 1: 357, 465

tumida, A. E. 1: 142. 6: 407

tumidis, A. E. 8: 671

tumidis, G. 2: 102. A. E. 5: 125

tumido, A. E. 3: 357. 10: 387

tumidam, A. E. 2: 472. 3: 157. 5: 820. 11: 393

tumidas, A. E. 9: 596. 10: 21

tumor, A. E. 8: 40

tumuli, A. E. 5: 44. 7: 6. 10: 493. 11: 233

tumulis, G. 2: 276. 3: 475

tumulo, E. 5: 42. A. E. 3: 40, 63. 5: 93, 605, 760. 6: 380. 8: 112. 9: 195. 11: 6. 105, 594, 853. 12: 136

tumultum, A. E. 2: 122, 486. 3: 99. 6: 317, 857. 8: 4, 371. 9: 397. 11: 225, 447, 662. 12: 269, 757

tumultum, A. E. 11: 897

tumultus, G. 1: 464

tumultum, E. 5: 42. A. E. 2: 742. 3: 304, 322. 5: 76, 86, 371, 664. 6: 380, 505, 754, 874. 12: 564

tumulus, A. E. 2: 713. 3: 22

tumuc, G. 1: 136, 215, 305, 455. 2: 368, 369. A. E. 1: 177. 2: 246. 3: 234. 4: 402. 5: 759, 808. 6: 505. 8: 423, 566. 9: 183, 526. 10: 94, 517, 863. 11: 208, 379, 475

tumucus, A. E. 6: 598

tumidit, A. E. 10: 731

tumiditur, G. 3: 382. A. E. 4: 448. 5: 125

tunica, A. E. 8: 457

tunicas, A. E. 9: 616

tunicam, A. E. 10: 314, 818

tunicas, G. 2: 75. A. E. 11: 777

IN VIRGILIUM.

turba. G. 4: 308
turbat. AE. 1: 481
turbis. G. 3: 133. AE. II: 37
turbis. G. 4: 267
turbo. G. 2: 147. AE. 3: 696. 6: 460. 8: 724. 569. 9: 495. 12: 180, 802
turbum. AE. 1: 257, 399, 754, 2: 283, 3: 488. 6: 868. 7: 365. 11: 965. 12: 439, 653, 820
turos. G. 3: 277. AE. 1: 755. 2: 661. 6: 789. 7: 757. 8: 378. 10: 592. 12: 840
turba. AE. 2: 580. 3: 233. 6: 305, 325, 611, 667. 7: 813. 8: 300. 9: 792. 10: 432. 11: 13, 34, 145, 372, 880. 12: 444, 607
 Turba ex Graeco tractum, ἀπό τῆς τῦρβης, unde τῦρβαζω, turbo. Labeco ait, *Turbam* multitudine hominum esse perturbationem & coetum: sed *rixam*, duorum. De his plura Ulpian. in Lege Praetor ait, Tit. V. bonorum raptorum.
turbatae. AE. I: 395
turbatis. G. 3: 412
turbata. AE. 1: 198. 5: 152. 6: 753. 12: 248
turbans. AE. 9: 339
turbans trepida officia Nilii. AE. 6: 800
Turbantur exponit Servius. Quid si Poeta eruditissimus *turbant* absoluit dixerit? sicut, *Uisq̄ adeo turbatur agris*: respiciens ad remotiorem turbandi verbi significationem, pro eo quod est convulsant, & fugam parant. Nam *turbare*, convellere est. id est decoquere, & animo fugiendi colligere sarcinulas. Unde *consturbare* & *consturbatur* Martialis: *Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota, Decidat tecum quia pater ipse Deum*. Et alibi, *Conturbator aper vilis esturio*. Similiter Jurisconsultus, *Si pastor turbaverit*, id est decoxerit.
turbante. AE. 6: 857. 9: 392
turbant. AE. 9: 692
turbantur. AE. 12: 620
turbare. AE. 9: 409. 11: 401
turbares. AE. 12: 556
turbati. AE. 4: 566
turbasti. AE. 12: 633
turbat. AE. 3: 515. 2: 200. 12: 70
turbata. G. 3: 259. AE. 5: 668. 6: 75. 9: 13. 11: 3, 297. 12: 599
turbatade. AE. 8: 435. 11: 618
turbatulu. AE. 11: 796. 12: 160
turbati. AE. 8: 4. 9: 538, 735. 11: 451, 869. 12: 269, 302
turbatis. AE. 7: 767. 9: 124
turbatos. AE. 12: 325
turbatum. AE. 8: 223
turbatur agris. E. 1: 12
 Tuetur hanc lectionem Servius rejecto *turbantur*: agnoscit item & Fab. lib. 1. cap. 8. Sed & ipsemet Poeta ab hac stare videtur, ex Servii interpretatione, cum ait, *Et septemgeminu turbant trepida officia Nilii*, id est, turbantur.
turbatus. AE. 2: 67. 3: 314. 8: 29. 11: 470
turbavit. AE. 3: 449. 12: 246
turbentur. G. 2: 106
turbet. AE. 3: 407

turbida. AE. 4: 245, 353. 6: 534. 12: 283
turbidus. G. 2: 137. 3: 350. AE. 5: 696. 6: 296. 9: 57. 10: 648, 763. 11: 742, 814, 876. 12: 10, 671, 685
turbine. G. 1: 320. AE. 1: 45, 83, 442. 2: 416. 3: 573. 6: 594. 9: 91. 11: 284, 596. 12: 320, 531, 855
turbinus. AE. 10: 603. 12: 923
turbo. G. 3: 470. AE. 1: 511. 10: 655
turbo volitans torto sub verbera. AE. 7: 378
 Similitudo est eadem Tibulli: *Namque agor, ut per plana citus sola verbera turbo, Quam ceter assuevit ab arte puer*. Comminianus (Fl. Sosipatro libr. de Annal. referente) sic inquit, *Turbo Turbonis*, si proprium sit hominis nomen; *turbinus*, si procellam voluerimus exprimere. Aut in eo (inquit Plinius) qui est in lusu puerorum. Sed Caesár de Analogia 3. *turbonem*, non *turbinem*, etiam in tempestate dici debere ait, ut *Caro Caronis*, non autem ut *homo hominis*. Hadenus Comminianus. Cujus etiam haud multo post, de eadem re, eodem Charisio recitante, verba haec sunt: *Turbus* (inquit) Tibullus, *Namque agor, ut per plana citus sola verbera turbo*. Quem Maro septimo *turbonem* vocat, *Torto volitans sub verbera turbo*. Et ita putant dici debere *hic Turben*, quia & homo, & tempestas & buxum eodem possint nominativo perhiberi. Haec ille. Sed enim vulgari omnes Tibulli codices *Turbo* legunt, non *Turben*. Quin & Masonem, si meam sententiam requiras, *Turbinem* declinare affirmaverim, non *Turbonem*. Quod falló suspicatur Comminianus: quum Poeta non secus ac *Turbo*, *Turbinus*, *Turbine* semper dixerit. Unde & *Turbinare* verbum traximus ex Analogia, i' vocali antepenultima retenta. *Turbinis* autem, quod proprium hominis nomen tantum putamus, etiamvis Caesár in significato procellae ita quoque dici debere ait, meminit Horatius, ut gladiatoris lib. 2. Serm. *Corpore majorem vides Turbonis in armis*. In qua sententia est Fl. Sosipater, cum lib. 1. ubi de Extremitatibus nominum agit, ita scribit: *Turbo*, si sit proprium nomen, *Turbonis* facit, si appetativum, *Turbinus*. Nam si ve ventus, si ve quo ludunt pueri, *hic Turbo* dicitur; non ut quidam stulte *hic Turben* dixerunt puerorum. Nam Virgilius dixit, *Torto sub verbera turbo*. *Trotolo* pueri Veneri, quasi trochulum.
turgent. E. 7: 48. G. 1: 315
turmas. AE. 5: 560. 11: 503, 518
turmas. G. 3: 179. AE. 5: 550. 10: 239, 310. 11: 599, 620
Turme. AE. 7: 421, 596. 8: 538. 9: 6. 10: 514. 11: 175, 363, 502. 12: 32, 56, 625, 653, 872, 889
Turmi. AE. 7: 344, 398, 650, 8: 493. 9: 73, 108, 549, 593. 10: 143, 151, 456, 463, 478, 561. 11: 114, 217, 336, 376. 12: 45, 97, 138, 243, 469, 597, 697, 765, 681, 865.

Turmo. AE. 7: 366, 371, 724. 8: 17. 9: 115, 126, 327, 369, 691. 10: 240, 276, 446, 503, 629. 11: 123, 223, 371, 825. 12: 9, 11, 38, 74, 183, 232, 368, 539, 570, 799, 913
Turnum. AE. 7: 434. 8: 614. 9: 3, 738. 10: 75, 308, 440, 471, 615, 624, 655, 665. 11: 115, 178, 221, 896. 12: 148, 317, 466, 557, 645, 652, 809
Turonus. AE. 7: 56, 413, 475, 577, 783. 8: 1. 9: 4, 28, 47, 269, 462, 526, 535, 559, 573, 740, 789, 797, 805. 10: 20, 453, 479, 490, 500, 532, 645, 647, 657, 677. 11: 91, 129, 441, 459, 486, 507, 910. 12: 1, 164, 220, 324, 337, 353, 380, 383, 446, 502, 509, 526, 614, 631, 666, 689, 729, 742, 776, 927, 943
turpans. AE. 12: 611
turpantem. AE. 10: 832
turpe. G. 3: 52. N. tr. 5.
turpes. E. 6: 49. G. 2: 60. 4: 96, 395. N. tr. 5. *podagras*. AE. 3: 299
 Epitheton morbo congruentissimum, summo cum dolore ducimus, cum eorum indigne laborae, misereque iudices deturpari spectamus decora Francisci Contareni summi amici nostrimembra, viri Patricii, cum ingenio singulari, tum eruditione praestanti.
phocas. G. 4: 395. N. tr. 5.
turpi. G. 3: 96, 557. AE. 2: 400. 4: 194
turpia. AE. 5: 358
turpis. G. 3: 441. AE. 6: 276. N. tr. 5. & Quint. lib. 8.
turres. AE. 2: 445. 4: 86. 7: 160. 11: 465. 12: 132
turridus. G. 4: 125. AE. 4: 187. 9: 46, 470, 575, 677. 10: 121
turrigerae antennae. AE. 7: 631. 10: 253
turrim. AE. 2: 460. 12: 673, 674
 Verba sunt Charisii Sosipatris ex I. Institution. Gramm. haec: Omnia nomina tertiae declinationis Accusativum in *em* faciunt, exceptis his: Puppis Pup-pim facit: Sitis Sitim facit: Securis Securim; Turris Turrim, Pelvis Pelvim. Et *Turrem* tamen habes apud Virgilium libro secundo: *Turrem in praecipiti flantem*. Idem de Analogia, ex C. tamen Julio Romano: *Febrim* (inquit) ut *Tuffim*, *Sitim*, ait Plinius: exceptis his tribus, caetera accusativo in *em* exeunt. Haec Fl. Sosipater. Ergo *Turrem* hic legendum tam ex Charisii sententia, quam ex Plinii regula. At vero Gellius ut Charisio antiquior, ita Plinio posterior, *turrim* hic ex euphonia agnoscit, lib. 13. cap. 19. quem arbitrator sequendum.
turris. AE. 6: 554. 9: 530, 540
turrita. AE. 6: 785. vide *turrigerae*.
turriti. AE. 3: 536
turritis. AE. 8: 693
turvar. E. 1: 59
Tusis annis. AE. 10: 199. 11: 629
 In *Tusia* & *Tusio* vocibus quidam aspirant primae literae, quod a thure Thusciam putant; quod Julius Modestus ἀπό τῆς θύρας tractum dicit. quamvis Fl. Sosipater *Tus* a tundendo sine

INDEX ERYTHRAEI

aspiratione dicat Sed enim non aspirasse veteres, antiqui codices indicio sunt, nec minus monumentorum inscriptiones; quod ego sequendum arbitror, cum Grammatici veteres Tullianum a Tullio rege magis dictam velint, non autem a thure; licet ea gens religioni dedita fuerit, quam quae maxime.

Tusis. AE. 10: 164
Tusco. AE. 8: 473. 10: 203. 11: 316
Tuscarnm. AE. 12: 551
Tuscum Tiberim. G. 1: 499
Tuscani vero hodie Venetis dicuntur ferici artifices; cuius appellationis causam in Stoico attulimus, ad haec cur eodem apud nos censentur nomine praeposteratae & nunquam satis damnatae Venetis lectatores.

tusis. G. 3: 497
tusta. E. 2: 40. AE. I: 164, 582. 3: 387. 4: 88, 298, 373. 5: 171, 796. 6: 238, 358. 7: 632. 8: 603. 9: 366. 10: 805. 11: 871, 882

tutae. f. *apes*. G. 4: 193
tutamen. AE. 5: 262
tutare. AE. 2: 677
tutari. AE. 7: 469
tutatur. AE. 5: 343
tute ipse. E. 3: 35

Tautologia: sicut *Egomet ipse*, ut apud Charisium adnotatum est. Terentius autem *Tute* frequentissime utitur: at Lucretius etiam accedente *met Tutem*.

tutela. G. 4: III
tutis. AE. 9: 61. 11: 527
tutior. AE. 8: 377
tutis. AE. 10: 713
tutissima. G. 4: 421
tuto. abverb. G. 2: 332. AE. 3: 78. *tibi magna volant*. 11: 381
 Ubi Aruntius Celsus (ut ex Comminiano refert Charisius lib. 2.) Non est, inquit, ut *Falso & raro*. Haec enim Latina sunt.

tutos. AE. 1: 571. 9: 43
tutum. AE. 1: 391. 2: 620. 5: 862
tutus. AE. 1: 243. 5: 813. 8: 323
tutum. E. 5: 27, 45, 51, 78. 9: 27. AE. 1: 609, 624. 4: 492. 5: 737. 10: 851. 11: 848. 12: 146.
tutus. E. 4: 10. 9: 16. AE. 1: 76, 667. 4: 94. 5: 412, 495. 7: 3

V.

V*Acantes*. G. 3: 477
vacare. AE. 3: 123
vacat. AE. 10: 625. 11: 179
vaccae. E. 6: 60. 9: 31. G. 2: 524. 3: 177. AE. 4: 61
vaccam sterilem. AE. 6: 251. *Taurra Varroni* appellatur, quae sterilis vacca est.
vaccinia nigra. E. 2: 18, 50. 10: 39
 Claudianus in ignito 2. de Raptu Proserp. *Sanguineo splendore rosas, vaccinia nigro Induit*.
vacct. AE. 1: 373
vacua. G. 4: 90. AE. 2: 528. 4: 82. 7: 379
vacuas. G. 3: 3. AE. 6: 269. 12: 592

vacuis. G. 2: 225. 3: 143. AE. 2: 761. 12: 476
vacuo. AE. 5: 515. 12: 710
vacuos. G. 2: 54. AE. 4: 588
vacuum in orbem. G. 1: 62. *per aera*. 3: 109. *per inane*. AE. 12: 906
 Lucret. 2. *Non per inane meat vacuum*. Et paulo infra, *Cum per inane micant vacuum*.
in vacuum poterunt se extendere rami. G. 2: 287

Id est, in luminis auras vel oras se tollere, exire, edere, efferre. Ut, *Sponde sua quae se tollunt in luminis auras*. & alibi, *Furtivum partu sub luminis edit dicit auras*. Lucret. in 1. *Atque oras in luminis exit*. Et paulo post. *Et vivida tellus Tuto res teneras effert in luminis oras*. Vacuum autem appellat aera, quoniam spatium sine fine modoque est, ut canit idem Lucret. per initia 2. libri.
vada. AE. 1: 536. N. tr. I. 3: 557, 706. 5: 158, 615. 6: 320. 7: 24, 198, 242. 9: 670. 10: 208, 291. Graece θάλασσα, unde Brevis Virg.

vade. AE. 3: 462, 480. 4: 223. 5: 548
vadentem. AE. 6: 263
vadimus. AE. 2: 359, 396
vadis. AE. 1: 112, 126. 5: 221. 8: 91. 9: 713. 10: 303, 678
vadit. AE. 8: 702
vadite. AE. 11: 176
vado. AE. 11: 628
vadosi. AE. 7: 728
vae miserae, &c. E. 9: 28
vaganur. G. 3: 540. AE. 5: 560. 6: 886. 11: 273
vagatur. AE. 2: 17. 4: 68
vagina. AE. 4: 579. 6: 260. 9: 305. 10: 475, 896
vagitus. AE. 6: 426
vale. E. 3: 79. G. 4: 497. AE. 2: 789. 5: 738. 11: 98, 827

Ovidii quoque auctoritas docet, *Vale* e finale modo producere, modo corripere posse: ut in 10. *Metamorph. Supremamque vale, quod jam vix auribus ille*. Et Tristium 1. *Idque quod ignoti faciunt, vale dicere saltem*.

valeam. E. 9: 38. AE. 10: 50
valeant. AE. 6: 554
valens. AE. 5: 431
valent. E. 9: 12. G. 2: 312. AE. 2: 492. 8: 403. 11: 327
valentes. G. 2: 70, 426
valeret. AE. 12: 798
Valerius. AE. 10: 752
vales. AE. 4: 334. 12: 892
vales. AE. 3: 415. 5: 67. 9: 807. 11: 873. 12: 911
valida. AE. 11: 552. 12: 98
validae. AE. 10: 320
validam. G. 4: 331. AE. 1: 120. 4: 441. 10: 401. 11: 651, 696. 12: 93
validas. AE. 6: 833
validi. AE. 8: 419
validis. G. 2: 237, 367, 447. AE. 2: 50. 5: 15, 500. 10: 294
valido. G. 3: 172
validum. AE. 10: 815

vallant. AE. 11: 915
valle. E. 2: 40. AE. 2: 748. 5: 288. 6: 703. 8: 232, 609. 9: 4
vallem. G. 3: 331. AE. 8: 204
valles. E. 5: 84. 6: 84. G. 2: 391. AE. 1: 186. 7: 565, 802. 11: 229
 Id est, *vallis*. Operae pretium feceris, si Servium super hunc locum legas. Adi item *Convallis, convallus, convallibus*.

vallis. AE. 9: 142
vallibus. G. 1: 374. 2: 485, 488. 4: 277. AE. 3: 110. 4: 156. 9: 244
vallis. AE. 10: 120
vallo. AE. 9: 68, 168, 519. 598
vallos. G. 1: 264. 2: 25, 409
valium. AE. 9: 146, 506, 524
valuisse. AE. 11: 229
valuit. AE. 5: 510. 7: 305. 12: 782
vana. AE. 1: 352. 2: 287. 4: 12, 6: 284. 8: 42, 187, 259. 10: 631. 11: 854
vanae. AE. 10: 593
vane. AE. 11: 715
vani. AE. 1: 392. N. tr. 5.
vanis. G. 1: 226. N. eodem. AE. 12: 53
vannus. G. 1: 166
vano. AE. 11: 52
vanos. G. 3: 79
vannum. AE. 2: 80. N. tr. 5.
vapor. AE. 5: 683, 698. 7: 466
vaporant templam thure. AE. 11: 841.
 Lucret. 5. *Invidia quoniam cum salvine summa vaporat Plerumque & quae sunt aliis magis edita cumque*.

Vare. E. 6: 7, 10. 9: 27
Vari. E. 6: 12
varia. G. 2: 9. AE. 11: 475. 12: 665
variae. G. 1: 145, 181. 3: 264. 4: 406. AE. 5: 822. 7: 32. 8: 723
variant. AE. 9: 164
variare. AE. 12: 223
variaram. G. 2: 468. AE. 6: 285
varias. G. 1: 133, 383. AE. 4: 286. 7: 90. 8: 21. 12: 43
variaverit. G. 1: 441
varii. AE. 11: 425. 12: 915
varius. AE. 4: 202. 5: 442, 605. 6: 708. 7: 58. 8: 95, 685. 9: 464. 11: 222, 730. 12: 123
vario. AE. 1: 748. 3: 128. 4: 564. 6: 160. 8: 309. 10: 97. 11: 455. 12: 217, 486
varios. E. 4: 42. 9: 40. G. 1: 452. 2: 463, 478, 521. AE. 1: 204. 2: 284. 4: 701. 5: 89. 10: 160, 352. 12: 228
varium caeli morem. G. 1: 51. Citat hunc locum Plin. lib. 18. cap. 24. AE. 4: 569

varius. AE. 11: 296
Varo. E. 9: 26, 35
vasia. AE. 3: 414, 656. 6: 295, 503. 8: 446
vasia. AE. 7: 228, 302. 9: 323. N. tr. 5. 12: 745
vasiabant. AE. 8: 374
vasiabat. AE. 1: 471, 622
vasiae. AE. 1: 162. 10: 57
vasiant. G. 4: 16. AE. 8: 8
vasias. AE. 1: 146
vasiastorem. AE. 9: 772
vasii. G. 4: 422, 430. AE. 11: 208

vasis.

vallis. AE. I: 333. 3: 13. 5: 198, 368. 8: 250. 10: 768
vasto. G. 3: 222. 4: 362. AE. I: 52, 118, 245. 3: 197, 431, 605, 617. 5: 447, 821. 6: 237, 741. 8: 193, 217, 424. N. tr. 5: 9: 530. 10: 716. 12: 553
vastus. AE. I: 86. 3: 421, 647. 5: 432, 434. 10: 271
vastum maris aequor. AE. 2: 780. 3: 191. N. tr. 5: 8: 295. 10: 993
 Hinc **vasto** & **vastare** vocum usum Italia ex reliquiis antiqui patris fermonis, id est, Romani, adhuc sibi retinet, nisi quod aliquantum verborum intellectum variavit, & multorum etiam oppidorum proprium est, ut assumpta glitica magis dicant **Guastrare**, & **Guastris**, quam **Vastro** & **Vastare**.
vatem. E. 9: 34. AE. 2: 122. 3: 358, 443, 456. 6: 415. 7: 41, 435, 442
vates. G. 3: 491. 4: 387, 392, 450. AE. 3: 187, 246, 463, 712. 5: 524. 6: 12, 65, 78, 125, 161, 189, 259, 372, 398, 419, 562, 662, 669. 7: 68
vati. E. 7: 28. AE. 3: 433. 11: 774
vatis. AE. 5: 636. 6: 82, 211. 8: 340
vatum. AE. 4: 65, 464. 6: 627
uber aptius erit. G. 2: 234. **agri divitis**. AE. 7: 262
 Ad **Exuberat**, **exuberet**. **Ubers** pro **exuberare** verbum simplex Columellae: & **Ubertum** Valerius Catullus protulit. **Huber** sunt, qui a verbo Graeco deducant **ūw**, quod est **Pluv**, v in u productum verso, ac b litera hiatus causa inserta. Sed magis placet Pontano, cui sententiae & nos accedimus, ut ab **humore** ducatur **huber**, sicut **huber a tames**, utrobique m litera in b versa: humecta enim feracia sunt omnia, sicut arida infocunda. Nam & Maro noster, cum ait, *Cogite oves pasci: si lac praeceperit aestus, ut nuper, frustra pressabimus habera palmis*, videtur nobis innuere voluisse, hubera ab humendo dicta. Si, inquit, aestus humorem praeceperit, id est, ante arefecerit, frustra hubera, exhausto omni humore, laete carentia exprimemus. Utrumque igitur **huber** recipit aspirationem, quam tamen suo jure etiam eruditorum consuetudo repudiavit.
ubera. E. 2: 42. 3: 99. 4: 22. 9: 31. G. 2: 524. 3: 178, 396. AE. 3: 392, 642. 4: 367. 8: 45, 631. 11: 572
ubere. E. 3: 30. G. 2: 185, 275. 3: 187, 509, 317. AE. I: 531. 3: 95, 164. 5: 285. 6: 428. 7: 484
uberrima. G. 4: 141. AE. 3: 106
ubi. adverbium temporis. E. 3: 97. 7: 8. G. I: 73, 208, 250, 441, 445, 446. 2: 107, 312, 353. 3: 95, 130, 167, 190, 271, 441, 482. 4: 51, 186, 234, 434, 474. AE. I: 405, 715. Servius. 2: 347. 3: 219, 403, 410, 441, 596. 4: 118, 474. 5: 126, 816. 6: 271. Servius. 340, 684, 748, 897. 7: 373, 541, 611. 9: 98, 549. 10: 457, 721. 11: 19, 59, 702, 737
jam. E. 4: 37. G. I: 312. 3: 130. 5: 58, 189. AE. 2: 634
 Tom. II.

verum. G. I: 417. 4: 88, 405, 443. AE. 3: 670. 7: 591
inde. G. 2: 367. 3: 327. AE. 3: 69. 5: 139. 6: 201. 8: 407. 10: 888
ergo. G. 4: 77. AE. 3: 238. 4: 474
post. G. 3: 235. 4: 189, 544, 552. AE. 4: 80. 5: 362
qualis. AE. 2: 471. 4: 143. 8: 589. 9: 563. 11: 492, 624. 12: 451. In initio versus comparationibus serviens, & ubique cadit in synalocphem. Accipitur autem pro **cum**, quod posuit his in locis. G. 3: 196. AE. I: 430. 2: 223. 12: 331
ubi, similiter comparationibus accommodatum. AE. I: 592. 4: 302. 6: 311, 707. 7: 719. 8: 22. 12: 68, 523, 908
haec dicta. AE. I: 81. 2: 790. 5: 32, 315. 6: 628. 7: 323, 471. 8: 175, 541. 10: 633. 12: 81, 441
tum. AE. 6: 897. 12: 495
ubi. E. 3: 97
ubi. AE. 7: 541. 11: 702. adverbium loci. E. 9: 60. G. I: 505. 2: 123, 180, 266, 528. 3: 14, 144. AE. I: 99, 100, 205, 365, 416, 693. 2: 596, 608, 781. 3: 7, 11, 88, 105, 312. 4: 481. 5: 131. 6: 195, 473, 540, 632, 796. 7: 11, 131, 764, 776, 777. 8: 479. 9: 351, 585, 618. 10: 141. 11: 30, 589. 12: 68, 690, 768
ubi. interrogative. AE. 3: 312. 4: 595. 5: 391, 392. 10: 73, 897
o ubi. G. 2: 486. vide o.
aut ubi, **ant ubi**. G. 4: 49
Ubi & ibi, naturaliter Pyrrhichii sunt: sed ratione finalitatis, plerumque iam-bi sunt. Prima enim semper syllaba brevis est; ultima, indifferens. Tibullus, *Lanrus ubi bona signa dedit*. Cor-reptionis exemplorum plena sunt huius & aliorum poetarum omnia monumeta. Ex quo fit, ut Ovid. *In ubicumque* bi ponat ad placitum: corripit enim 2. Amorum, hoc versu, *Te dea munificam gentes ubicumque loquuntur*. At 7. Me-tam. produxit, inquit, *Servor ubicumque est; ani mea gaudia servo*. Locatur autem **ubi** fere in primo pede, ita ut duas dactyli breves constituat.
ubi quaeque. AE. 7: 400
ubique. AE. I: 601. 2: 368, 369, 755. 11: 645
Ucalagon. AE. 2: 312
udae. AE. 7: 533
 Adjectivo **Hudus**, **Huda**, **Hudum**, a-spiratio quidem praeponi deberet, quod contrahitur a nomine humidus, vel fit (ut quidam arbitrati sunt) a Graeco **ūw**, d litera interjecta. Vel quod fit hudus, quasi sudus. Quaequam sunt, qui & nomen **sudor** a Graeco magis deducant. Sed ut tenuetur n, eruditorum usus obtinuit.
udis. G. 3: 446
udo. G. 2: 77. 3: 388, 429. AE. 5: 357, 681. 7: 354
ve, cum copulat, brevis est, cum mi-natur, longa. G. I: 80, 92. 2: 337. 3: 372. AE. I: 9, 414, 593, 682. 2: 7, 602, 785. 3: 629, 681. 4: 87, 170, 426, 427, Yyy

530. 5: 52, 784. 6: 104, 375, 609. 7: 215, 232, 262, 264, 332, 524, 605, 686, 805. 8: 187, 206, 378. 9: 113, 211, 228, 408, 436, 487. 10: 71, 93, 108, 558, 627, 712. 11: 265, 280, 457, 592, 790, 811. 12: 186, 205, 715, 904
neve. G. I: 800. 2: 297, 302. 4: 47. AE. 7: 202, 265. 9: 115, 235
quidve. G. 4: 446. AE. I: 9. 2: 75, 102, 151. 3: 368. 5: 15. 6: 319. 10: 150. 11: 735
quo. AE. I: 370. 3: 88. 9: 377
qua. AE. 9: 391
quae. AE. I: 539. 12: 313
quos. AE. 4: 409
quibus. AE. 6: 560
qui. AE. 6: 712. 7: 131. 9: 376
quis. AE. 9: 221, 228. 12: 321, 621
quem. AE. 10: 670
quas. AE. 11: 509
ve vacans ex Servii interpretatione. AE. 4: 68
 De hac inclinativa leges apud eun-dem Servium commentar. 10: super eo versu, *Tantoni me crimine dignum dixisti?* Adi & particulam **Nen**, cum qua coaluit **Ve**, amissa vocali E, sicut **Ne**, ut cum **Tantoni** dicimus, & **Videti**, pro **Tantone**, & **Videsae**, & similia.
veclae. AE. 3: 525. 7: 65
veclare. AE. 6: 391. 11: 138
vecler. AE. 7: 609. N. tr. 4.
vecli. AE. I: 524. 7: 228
veclis. G. I: 206
veclor. nomen. E. 4: 38
veclor. AE. I: 376. 6: 335
veclum. AE. 6: 692. 7: 124
veclus. AE. I: 121. 12: 651
vehat. E. 4: 34. G. I: 461
vehatur. AE. 10: 165
vehabant. AE. 5: 105
vehabat. AE. I: 113
vehere. AE. 11: 44
vehit. AE. 6: 326. 8: 688. 10: 209
vehitur. G. 4: 289. AE. 12: 162
veho. AE. I: 379
vel, pro etiam. E. 3: 50. 8: 69. N. tr. 13. G. 2: 289. 3: 202, 204. N. cod. AE. 6: 769. 11: 259, 438
vel. E. 8: 58. 9: 21. G. I: 313. 2: 321, 482. 3: 24, 443. 4: 269. AE. I: 316, 746. 2: 276. 4: 24, 25, 479. 5: 649, 691, 706, 707. 6: 319, 844, 873. 7: 720, 808, 810. 10: 135, 286, 603. 11: 406. 12: 345, 803
vela. G. I: 373. 4: 117. AE. I: 35. 2: 136. 3: 9, 191, 207, 268, 357, 455, 532, 683. 4: 546, 574, 594. 5: 32, 281, 797. 7: 23. 8: 708. 12: 264
vela da, &c. G. 2: 41
Vela, favorem accipit, sumpta a re navali translatione: sicut **pelagus patens**, carminis facilitatem. Sic alibi, *Da facilem cursum*: &c, *Ferte simul Fannique pedem, Dryadesque puellae*. Ut pedem intelligas pro eo, quod vulgo dicimus *la paxxa*. Quo sensu etiam Catullus dixit, *Sive utcumque Juppiter, simul secundus includisset in pedem*. Nisi malis metricam rationem accipere, quae fuis

INDEX ERYTHRAEI

pedibus constat. Eiusdem quoque figuræ est poetæ aliud, *Atque equidem extremo ni jam sub sine laborum Vela traham, & terris festinam advertere proavam.* Et quoniam reciproca est translatio a navibus ad equos, alias dixit, *Sed nos immensum spatium consecimus æquor, Et jam tempus quum frumenta solvere cœlla.*

velabat. AE. 8: 33
velamen. AE. 1: 649, 711
velamina. G. 3: 313. AE. 6: 221
velantur. AE. 3: 545
velantus. AE. 2: 249
velare. AE. 3: 405
velat. AE. 5: 72
velatarum. AE. 3: 549
velatas. AE. 3: 174
velati. AE. 11: 101. 12: 120
velatos. AE. 7: 154
velatum. AE. 5: 366
velatur. G. 3: 383. AE. 5: 134
velatus. AE. 10: 205
velavit. AE. 8: 277
velat. AE. 7: 815
velim. AE. 2: 800. 9: 212
Velini fontes. AE. 7: 517, 712
 Velini lacus, hodie *il Lago di Pie di Laco.* Unde Velini fontes. Pæo hujus loci defensione, & aliorum Poëtar. egregie stat Pontanus in Antonio, contra Hygiui temeritatem, quæ refert Gell. lib. 10. cap. 16.
Velinos. AE. 6: 366
velint. AE. 5: 291, 486
velis. verbum. G. 1: 26. AE. 1: 733. 11: 528
velis. nomen. AE. 1: 469. 3: 472. 477. 4: 587. 5: 28, 281, 829. 6: 302. 7: 7. 10: 218, 229
velit. G. 2: 105. AE. 2: 104. 4: 111, 488. 5: 60. 7: 340, 558. 12: 571
velivolium mare. AE. 1: 225
 Epitheton, quod navibus dedit Ennius, Lucrer. ante Maronem nostrum mari tribuit, Livium poetam secutus. Ait enim in calce 5. *Tum mare velivolium florebat propter odores.* Quod idem in principio operis variavit, inquit, *Quæ mare navigerem, quæ terras frangiferentes.* Vide hic Servium, necnon Macr. Sat. lib. 6. cap. 5.
velle, pro *volabant.* G. 4: 448. AE. 4: 540. 6: 751. 9: 539. 12: 910
vellem. E. 1: 10. AE. 4: 16. 11: 111, 303, 584
vellent. AE. 6: 436
vellera. F. 3: 95. 4: 44. G. 1: 397. 2: 121. 3: 307, 389, 562. 4: 334
vellere. G. 4: 108. AE. 8: 650. 9: 506. 10: 889. 11: 19
velleribus. AE. 4: 459. 7: 95
velleris atris agnam. AE. 6: 249
 Alibi, *Nigram hyenii pecudem.* Et in carmine devotionis urbium & exercituum, legimus, *Ovis atris tribus.*
velles. AE. 11: 153
vellet. AE. 2: 65
vellit aurem Cythibus. E. 6: 4. Proverbium est. Ipsi in Cops, juvenili o-

pere, *Mors aurem ostens, Vivite, ait,*
Vento. AE. 2: 480. 10: 381. 11: 566
vellit. AE. 3: 28
velo. nom. AE. 1: 400
velocem. AE. 5: 116. 11: 532, 760
veloces. G. 3: 405. AE. 5: 253
velocis. G. 2: 530
velocins. AE. 4: 174
velorum pandimus alas. AE. 3: 520
 Alibi mutua translatione, *Remigio alarum dixit, itcmque ab equis sumpta, Clisque immittit habenas.*
velox. G. 4: 344. AE. 5: 444
velum. AE. 1: 103
velut. G. 4: 433. AE. 1: 82. 5: 439. 7: 886. 10: 405, 693, 707, 803. 11: 809. 12: 365, 473, 321, 715, 908
veluti. G. 4: 170. AE. 1: 148. 2: 304, 379, 626. 3: 402, 441, 469. 6: 707. 7: 462. 9: 59, 435, 730. 12: 67, 103, 684, 749
venabere. G. 3: 410
venahor. E. 10: 56
venabula. AE. 4: 131. 9: 553. N. de Genere armorum.
venam ferre. G. 3: 460
 Latine etiam *venam secare, & incidere* dicimus: Cicero & *sanguinem mittere* utitur: & *destrahere,* Græci φιλοσοφῶσι: quod quidam nullo exemplo Latinitatis *stobotomare* dicunt: sermo vernaculus, *trax sanguem, cavat sanguem.* Sed & unico verbo, & eo quidem satis ingeniose excogitato exprimit, quod est *salassar,* quasi sanguinem laxare dixeris. Et quoniam id etiam adhibita hirudine est. cumus, non minus ingeniose eam *sansugam,* veluti sanguisugam, vulgus de re appellat.
venantis. AE. 7: 493
venantum. AE. 9: 551. 12: 5
venas inflatus. E. 6: 15. Unde quidam *vinum,* quod per venas veniat. *bianthes.* G. 1: 91. id est, *rimus.*
venatibus. AE. 9: 407
venator. AE. 11: 678. 12: 751
venatrix. AE. 1: 319. 9: 178. 11: 780
venatus. AE. 7: 747. 9: 605
 Pro *venatus.* Sic *Curru,* pro curru, *Sinu,* pro sinui, *Portu,* pro portui, *Concubitu,* pro concubitu, *Motu,* pro motui, *Amplexu,* pro amplexui, *Aspici,* pro aspici, Poëta utiupavit, ex vetustissimorum Latinorum more, qui fuit (teste Gellio lib. 4.) ut nomina masculina & foemina quarti ordinis, emitterent Genitivum in *nis,* ut *senatus,* *domus* & casum dandi non magis per *ni* lyllabas; quod nunc facimus, quam per *n* terminare solent. Vide *Concubitu.*
venatu. AE. 9: 245
venatum. AE. 4: 117
venatus. AE. 8: 318
vendebat. AE. 1: 484
vendit. AE. 6: 621
v-nens. E. 8: 95. G. 2: 130
v-neni. E. 4: 24. AE. 4: 514. 12: 857
venens. AE. 7: 190, 341
veneno. G. 2: 465. AE. 1: 638. id est, *a-*
more. 2: 221. 7: 354. 9: 773. 10: 140

venustum. G. 2: 8978. 4: 236
venerebat. AE. 3: 34, 84
venerebatur. G. 4: 546. AE. 7: 597
venerabile. AE. 6: 408. 12: 767
veneramus. G. 4: 391. AE. 3: 79, 697
veneranda. G. 3: 294
venerande puer. AE. 9: 276
 Poëta in Ciri ad Octavium, *Obsecrante, meis allabere ceperis, Sancte puer.* Et paulo infra, *tu sancte puer venerabilis.*
venerans. AE. 12: 220
venerare. G. 1: 338. 4: 535
venerat. AE. 2: 343. 6: 457. 10: 719
venerata, id est, *veneranda.* AE. 3: 462. N. tr. 3.
veneratur. AE. 5: 745
venerere. E. 10: 19. G. 1: 145. AE. 2: 332. 6: 163, 191, 201, 8: 328
Venerem. G. 2: 329. 3: 64, 97, 137, 210. 4: 199. AE. 4: 92. 8: 599. 11: 736
Veneri. E. 3: 68. 7: 62. AE. 5: 760. 7: 321. 9: 135
Veneris. E. 8: 78. AE. 1: 325. 2: 787. 3: 475. 4: 33, 163. 6: 26. 7: 556. 10: 132. 11: 277
venereit. E. 9: 67
veni. G. 2: 7. AE. 4: 339. 8: 145, 365. 10: 901. 11: 856
nec veni. AE. 11: 112
 Pro *nec venissem,* ut ait Commianus de solocicimo, posuit Indicativum modum pro Subjunctivo.
venia. AE. 10: 626, 903. 11: 107
veniam. verbum. E. 3: 49. nomen. G. 4: 536. AE. 1: 519. 3: 144. 4: 50, 435. 11: 101, 358
veniant. G. 2: 108. AE. 1: 518. 7: 551
venias. G. 1: 29. AE. 6: 389
veniat. E. 3: 88. G. 1: 37, 90. AE. 11: 659. 4: 637
veniebat. E. 2: 4. G. 4: 486
veni-mus. E. 1: 66. 9: 62. AE. 11: 716
veniend. AE. 1: 414. 6: 483
veniens. E. 3: 17. AE. 4: 258. 5: 344. 373. 7: 213. 9: 668, 746. 10: 544. 11: 145
venient. E. 7: 11. 8: 28. AE. 6: 85
veniente. E. 9: 13. G. 4: 466. AE. 7: 587. 10: 241. 12: 540
venientem. G. 2: 405. AE. 3: 306, 652. 5: 444. 9: 817. 12: 510, 595
venientes. AE. 10: 277. 12: 446
venientis. AE. 12: 299
venientibus. AE. 2: 59. 6: 291
venientis. E. 5: 82. AE. 6: 889. 10: 456. 11: 802
venientum. G. 4: 167. AE. 1: 434. 6: 755
venies. AE. 2: 781
veniet. G. 1: 190, 493. AE. 11: 283. 4: 387
Venilia. AE. 10: 76
venimus. G. 4: 449. AE. 1: 528. 2: 743. 6: 671
venio. AE. 5: 726. 8: 382. 10: 881. 11: 365
venire. AE. 1: 619. 7: 470. id est, *imminere.* N. tr. 5.
venires. AE. 12: 42
venis. nomen. G. 1: 135. 3: 482. 4: 238. AE. 6: 7. *acris metalla.* G. 2: 166

I N V I R G I L I U M.

Vase quoque valgo: vide *Metalla*, & *Rivos*. Aes autem, & argentum, caeteraque metalla primus rimari coepit Lynceus, ut auctor est Palaeplatus, et si secus est apud Plin. Hinc ipse quoque existimat locum fabulae datum, ut ille eum quae sub terra laterent, vulgo proliferare crederetur: quod in hujusmodi metallorum inquisitione, quas ipse secum intra terrae viscera circumferret lucernas, eas ibidem relinqueret illinc evadens, metallo tantum educto. *amore*. AE. 4: 2
venis. verb. AE. 2: 283. 6: 532
venisse. AE. 4: 191. 6: 86. 7: 768. 8: 120
venissim. AE. 7: 400
venisset. AE. 1: 751. 11: 286
venisti. AE. 6: 687. N. tr. 5.
venistis. AE. 1: 369. 2: 117. 8: 172
venis. praeteritum. E. 1: 30. 4: 4. 10: 19, 20, 24, 26. G. 2: 320, 519. 4: 418. AE. 1: 2, 348, 353. 2: 119, 324. 3: 138, 417, 662. 5: 346. 6: 515. 7: 499, 750. 8: 319, 9: 705. 11: 421, 538, 733
venit. praesens. E. 3: 30, 50. 7: 47. 8: 109. 10: 77. G. 1: 216, 322. 2: 58, 130. 3: 496. 4: 97, 549. AE. 1: 52, 697. 4: 39. 5: 504. 8: 525. 9: 412, 633. 11: 149
venito. E. 3: 77. 7: 40
veniant. G. 1: 54. 2: 11. AE. 7: 98. 9: 544
venit. E. 3: 73, 81. G. 2: 263. 4: 9. AE. 1: 82, 133. 2: 416. 3: 69, 196, 337. 5: 20, 763. 6: 362. 7: 27. 9: 91. 10: 336, 676. 12: 367, 455
ventis. E. 2: 26. G. 1: 376, 435. 2: 133. 3: 302. 4: 9, 298. AE. 1: 43, 69, 319, 524, 551. 2: 649, 794. 3: 253, 563, 683, 705. 4: 381, 546. 5: 211, 319. 6: 75, 702. 7: 23, 394. 8: 682, 707. 10: 69, 405
vento. G. 1: 334, 365, 431, 455. 3: 275. 4: 60, 419, 484. AE. 1: 66. N. tr. 5. 182, 307, 133. 2: 25, 180, 758. 3: 473, 529. 4: 46, 249. 6: 209. 7: 528. 9: 536. 12: 685
ventorum. O. I: 318. AE. 1: 141. 3: 570. 10: 694
ventos. G. 1: 51, 352. 2: 360. 3: 233, 318. AE. 1: 53. 2: 116. 3: 77, 115, 514. 4: 245, 257, 430, 705. 5: 26, 59, 527, 607. 6: 741. 7: 807. 9: 60. 10: 37, 82, 99, 248. 105, 345
ventos ferre gaudia. AE. 10: 652
Proverbum. Ipse quoque in 11. *Inque notos vocem vertere procellae*. Catullus in Epithalamio, *Quae cuncta aëris discerpant irrita venti*. Idem eodem. *Iris ventosae lingua promissa procellae*. Penelope Ovidiana, *Fallax, et hoc crimen tenues vanescit in auras*. Idem eisdem Dido, *Atque talem venti vela, fidemque ferent*.
ventosa aequora. G. 1: 206. AE. 6: 335. 11: 390, 708
Catullus in Epithalamio, *Quae simul ac vestro ventosum profudit aequor*.
ventosus. AE. 12: 848
ventosus. E. 9: 58
ventosus. AE. 8: 449
ventosum. G. 4: 122
ventosis. AE. 2: 396. 3: 316

ventum. verbum. G. 3: 98. AE. 4: 151. 6: 45. 8: 362. 10: 710. 12: 739, 803
ventum. nomen. AE. 5: 16, 446
ventura. G. 4: 393. AE. 2: 47, 125. 3: 458. 6: 790. 8: 550. 9: 643
venturam. G. 4: 156
venturam. AE. 2: 194
venturi. AE. 6: 66. 8: 627
venturo. E. 4: 52
venturas. AE. 3: 158, 186. 10: 99
venturam. AE. 1: 22. 6: 346
venturas. AE. 8: 576
ventus. G. 1: 421, 431, 462. 2: 311. AE. 3: 130, 269, 411, 448, 568. 5: 777
*Ad Ventorum vim, & eorum varios effectus perscrutandos, itemque copiose & ornate verbis & sententiis Virgilianis (hoc est summe poeticis) pertractandos, hac quoque dictione, quas infra colligemus, suo loco inventae mirifice conferent. Quaerit igitur lector *Aura*, *Aurae*, *Aurales*, *Auram*, *Auras*: *Flamina*, *Flamine*: *Flatibus*, *Flatus*, *Flatus*, *Nimbis*, *Nimbis*, *Nimbo*, *Nimborum*, *Nimbos*, *Nimbosa*, *Nimbositas*, *Nimbos*: *Procella*, *Procellae*, *Procellis*: *Tempestas*, *Tempestate*, *Tempestatem*, *Tempestatas*, *Tempestatibus*, *Tempestatum*: *Turbo*, *Turbine*: *Vortex*. Item *Ventorum* propria nomina, *Africus*, *Aquilone*, *Aquilonem*, *Aquiloni*, *Aquilonibus*: *Auster*, *Austri*, *Austrinus*, *Austri*, *Austro*, *Austros*: *Boreae*, *Boreae*, *Boream*, *Boreas*: *Caurus*, *Caurum*, *Cori*: *Entre*, *Euri*, *Euro*, *Euros*, *Entium*, *Eurus*: *Noti*, *Noti*: *Zephyri*, *Zephyris*, *Zephyro*, *Zephyrus*, *Zephyrum*, *Zephyrus*. Adi ad haec *Frigus opacum*, & *Orion*.
Venus. AE. 11: 742
Venus. AE. 8: 9. 11: 242
Venus. G. 3: 267. 4: 516. pto res *Veneraea*. AE. 1: 229, 325, 335, 386, 411, 618, 691. 4: 107. 5: 779. 8: 370, 590, 608. 10: 16, 332, 608, 760. 12: 411, 416, 786
Eadem Poetae est Cytherea, Aidallia mater, & Dionaea mater. Apud Graecos & Latinos haec quoque cognomina invenit, *Dione Cytherea*, *Cythere*, *Cytheris*, *Paphia*, *Cnidia*, *Cypris*, *Cypria*, *Cyprogenia*, *Idalia*, *Erycina*, *Aphrodite*, *Aphrodisia*, *Philomedeia*, *Cinacina*, *Myrteia*, *Vertiordia*, *Libentina*, *Libitina*, *Epitymbia*, *Calva*, *Armata*, *Barbata*, *Syra*, *Mylitta*, *Alist*, *Mitra*, *Pyreneia*, *Colias*, *Apaturia*, *Acraea*, *Isthmia*, *Eretrophos*.
vepres. G. 1: 271. 3: 444. AE. 8: 645. N. tr. 4. Contra Horatium *Ve* coxipuit: *Cornu vepres* & *pruna ferunt*.
vet. E. 9: 40. G. 1: 313. 2: 149, 323, 338. 4: 77
vera. G. 4: 42. AE. 1: 405. 2: 78, 149, 161. 3: 310, 316, 551. 6: 100. 8: 301
veras. AE. 1: 409
verba. E. 9: 45. G. 2: 129. 3: 283. AE. 1: 710. 3: 348. 4: 546, 650. 6: 231. 7: 237. 8: 155, 404. 10: 639. 11: 688. 12: 318, 912
verbera. AE. 12: 120
verberas. E. 8: 65. G. 4: 131*

verbera. G. 1: 309. 3: 208, 252. AE. 5: 147. 6: 558. 7: 336, 451. 10: 586. 12: 876
verberat. G. 1: 141. AE. 3: 423. 5: 377. 9: 669. 10: 208. id est ferit, ut in 3. & in 5. *Certam socii feriant mare*. 893. 11: 756
verberet. G. 3: 106. AE. 7: 378
verbis. G. 3: 289. AE. 2: 96, 372. 7: 330. 9: 634. 10: 64. 11: 107, 380
verbo. AE. 6: 547. 10: 547
verum, verborumque fides tibi maxima. AE. 9: 280. De nostro hoc Indice haec dici possunt.
vere. nomen. E. 10: 74. G. 1: 43, 215, 340. 2: 319, 324. 3: 272, 429. 4: 22, 134
Ipsae in Calice Ver dulce appellat: Florida cum tellus germantem picta per herbas Vere notat dulci distincta coloribus arva, vulgo *Prima vera*, quod Latini *Ver novum*; quod (ut canit in Ciri Poeta) quascumque vocant vernantia tempora flores. Unde hodie dicimus a tempo novo, quod est, vere novo.
vere. adverb. AE. 6: 188. 9: 617
verebat. AE. 9: 207
veremar. E. 9: 63
vereor. AE. 1: 671
veretur. E. 3: 4
vergans. G. 2: 298
vergat. AE. 12: 727. compositum invergit.
veri. AE. 2: 141. 4: 188. 7: 273, 440, 452. 10: 630
veribus. G. 2: 396. AE. 1: 212. 5: 103. vide *Vern*.
veris. AE. 3: 434. 6: 894
veritam. AE. 4: 96
veritii. E. 9: 3. AE. 6: 613
verius. AE. 12: 694
vero, & *sum*. E. 6: 27. G. 3: 505. AE. 1: 485. 2: 105, 228, 309, 624. 3: 47. 4: 397, 450, 571. 5: 172, 227, 659, 720. 7: 376, 519. 9: 73, 424. 10: 647. 11: 633, 832. 12: 257, 494, 756, 776
vero. G. 1: 227, 424. 2: 69, 475. 3: 314, 322. 4: 251, 554. AE. 2: 438, 699. 4: 93, 279. 7: 78. 8: 219, 532. 9: 267, 275, 424. 10: 762, 821. 11: 36, 127, 213, 278. 12: 216, 704
Valerius Flaccus in 5. ro brevem posuit: Quod petimas: sin vero preces et dilla superbus Respuerit.
vec. G. 2: 109. 4: 191. AE. 6: 392, 431, 801
vero. nomen. G. 3: 280
verrant. AE. 1: 59. N. tr. 5. *Verro*, Graece *salpa*.
verrebat. AE. 8: 674
verrens aequora. G. 3: 201. *Lucret. in 5. quoniam verrentes aequora ventis*
Diminuant.
verrimus. AE. 3: 668
verrit. sc. *hos*. G. 3: 59
verrant coerulea nautae. AE. 3: 208. N. tr. 5. 290. 4: 583. 5: 778. 6: 320. *Caullus, Coerulea verrentes adiegnat aequora palmis*.
versa. G. 3: 222. 4: 85. 5: 141. 10: 7
versa. AE. 1: 478. 12: 865

INDEX ERYTHRAEI

Id est, tracta. Sed infra 9: 609. *versa* accipie in ulus rei rusticae converta, qua ante in bello utebamur, vel *versa*, ne ea parte, qua hostem ferimus, juvencos increpabat.

versabat. AE. 4: 360
versae. G. 3: 273
versando terram. G. 1: 119
 Hinc Paavini agriculae, necnon Tarviliini *versuro* vomerem nuncupant.

versans. AE. 5: 702
versant. G. 4: 83, 175. AE. 6: 362. N. tr. 5: 8: 453
versantibus. AE. 11: 551
versare. AE. 2: 62. 7: 336. N. tr. 5: V. *vertere.* 11: 704
versas. AE. 10: 268. 12: 664
versat. E. 9: 5. G. 3: 258. N. tr. 5: AE. 1: 657. 4: 286, 563. 5: 408, 460. 8: 21, 619. 9: 747. 10: 285. 11: 669, 753
versemus oves. E. 10: 68
 Pascamus. Versantur enim modo in hanc partem, modo in illam, ubi lactiora pabula sese ostentant. Sic errare pro paici, quia id errando fit.

versi. AE. 9: 686, 756. 10: 573. 11: 618. 12: 462
versibus. E. 7: 18, 23. G. 2: 42, 386
versicoloribus. AE. 10: 181. id est, *pidlis*.
versis. G. 2: 399. 3: 24, 31. AE. 1: 391. 8: 210. 10: 512. 11: 93, 287
versa. G. 1: 98. AE. 3: 448. 7: 621, 777. 10: 208. a *vertendo*. 11: 412, 684
versus. G. 3: 120. AE. 11: 264, 629
versu. E. 6: 1. 10: 50. G. 3: 339. triplici. AE. 5: 119. id est, ordine tertio *remomn*.

versum. G. 1: 505. AE. 7: 190
in versum distulit ulmos. G. 4: 144
 Ipse in 3. Aeneidos, *Quaecumque in solis descriptis carmina virgo, Digerit in numeram.* Pius Bononiensis in quarto Lucret. ita corrupte citat hunc versum, *Hic etiam flexas in versus digerit ulmos.*

versus. E. 5: 2. 8: 21, 25, 34, 36, 42, 46, 51, 57, 61
vertamus. AE. 5: 23
vertant. AE. 1: 671
vertat. E. 9: 6
verte. AE. 12: 891. vide *Vertere*.
vertebant. AE. 8: 706
vertebat aratriis centum terram. AE. 7: 539
 Sic Valerius Flaccus 1. Argonauticon, *Aconiam primis Pelias frenabat ab annis: Jam gravis, & leugis populis metus illius, omnes Iovium quicumque petunt: ille Othron, & Aetnum, Atque immam felix versabat vovner Olympum.* Et Papinius primo Thebaidos, *Unumque venter angustias squalentia iugera Dirces verteret.*

vertebat. AE. 7: 539
vertendus. G. 1: 179
vertentem. AE. 8: 438. N. tr. 5:
vertere. G. 1: 2, 147. 2: 33. AE. 1: 528. 2: 652. 3: 146. 4: 455, 489. 5: 810, 6: 491. pro *vertebant*: sic defendere & alia. 7: 112. 10: 88. 12: 825
vertere. G. 3: 148, 365. AE. 10: 593, 11: 798

verteret. G. 1: 239. AE. 1: 20
vertet. G. 4: 411. AE. 6: 104
vertex nobis semper sublimis. G. 1: 242.
 Adi Macrob. in Somn. Scip. commun. 1. cap. 16.
verti, passivum. AE. 2: 625. 7: 101, 309
vertice. G. 1: 481. 2: 291, 310, 440. 3: 11. 4: 529. AE. 1: 114, 163, 225, 403. 2: 308, 629, 682. 3: 679. 4: 152, 168, 247, 445, 698. 5: 35, 444, 759. 6: 779, 805. 7: 567, 674, 784. 8: 139, 351, 681. 9: 29, 682, 732. 10: 187, 230, 270, 701. 11: 526, 577, 642, 683. 12: 493, 684, 703
verticibus. G. 3: 241
vertisse. AE. 7: 407
vertis. AE. 1: 237, 260. N. tr. 5: 6: 101, 7: 328, 9: 718, 800. 10: 646. 11: 734
vertite. AE. 6: 833. 11: 282
vertitur. AE. 2: 250. 3: 376. 5: 626. 7: 784. 9: 29, 646. 10: 529. 11: 683
vertunt. AE. 5: 586. 7: 725. 9: 165. 11: 619
vertuntur. G. 1: 420. AE. 1: 158. 12: 915
verum. conjunctio. E. 1: 25. 3: 2, 35. G. 1: 417. 3: 563. 4: 88, 147, 200, 405, 443. AE. 2: 602. 3: 448, 670. 4: 603. 7: 591. 11: 587. 12: 832. nomen. 8: 332. 9: 435
vernaque Sabella. AE. 7: 665. lege Fl. Solipatrum duobus in locis lib. 1.
verus. AE. 3: 310. 6: 456. 11: 892
verutos Pollos. G. 2: 168
 Sicut *Scusat* tercentum, & *Clypeata* agmina & *Pilata*.
suadet enim vesana famcs. AE. 9: 340. 10: 724
 Alias *Malesuada.* *Ve* particula, tum intentionem significat, tum minutionem, ut *Vetus*, *vehemens*, *vesum*, *vegrande*, *vestibulum*, *Vejovis*, *vevors*, & *vesimus*, qui constituta mente non est. Huc adde *vepenis*, ut legitur apud Martialem, de quo ibi. Superiora Gellius partim libro quinto, capite 12. partim lib. 16. cap. 5. & Macrob. volum. sexto, cap. 8. *vesano Ligeri*. AE. 10: 583
 Ipse de Ludo, *Sperne lucrum, vexat mentes vesana libido.*
vesias salicem frondes. G. 3: 175
 Adi hic Servium, & contra Servium Beroaldum annotatione 57. item Marcellum commentario 3. & Gellium lib. 16. cap. 5. Pius Bononiensis super eo ex Lucretii primo versu, *Nec mare quae impendent vesio sale saxa peresa*, a Servio stat contra Beroaldum, in quo an is recte sentiat, nos in annotationibus nostris in Poetam Philosophum judicabimus.

vescentes. AE. 6: 657
vestitur aura. AE. 1: 546. N. tr. 5: 339.
 Lucret. 5. *Nam quatuor vides vestiti vitalibus auris.* 622. 8: 182
vestimque. G. 4: 131
Vesvo juv. G. 2: 224
 Mons est Campaniae ardens Vesuvus, qui & *Vesuvius*, unde *Vesuvia turra*

Columellae: & Vesuvius. Idem Flacco *Vesibus.* Silio & Martialis *Vesuvius*, & Papinio *Vesuvius apex.* Ut fallum omnino sit, quod scribit Servius, cum montem esse Liguriae, sub Alpibus positum, quum ille *Vesuvius* appeiletur. De quo Poeta eo versu, *Vesuvius quem Pindar affert.* Staius in syllaba hujus nominis prima Virgilio consentit, *Sylv. 4. Crescit & insani solatur damna Vesuvi.* At Silius eam produxit libro 6. *Monsifrantur Veseva juga, atque in vertice summo.*

vesper. E. 6: 86. G. 1: 251, 461. 3: 336. N. tr. 4: 186, 434, 474. AE. 1: 374. 8: 280
Hesperus bis Graece pronuciavit, & semel *Luifer.* Idem *Vesperugo* Plauto. Dicitur & *Vesperus.* Quod erat in Solis pulvinari, juxta aedem Quirini.

vespere. AE. 5: 19
Vespa. G. 1: 493. AE. 1: 292
Vesuae. AE. 2: 567. 5: 744. 9: 259
Vesum. G. 4: 384. AE. 2: 296
veste. AE. 2: 722. 4: 518, 687. 5: 179, 659, 406, 645. 7: 167. 8: 712. 9: 488. 10: 539. 12: 169, 609
vestem. AE. 4: 139. 5: 619, 685
vester. E. 8: 38. AE. 5: 692
vestes. accus. G. 2: 464. AE. 3: 483. 4: 648. 6: 221. 7: 349. 11: 72. 12: 769, 825
vestes. nominativo. G. 3: 363. AE. 1: 639. 5: 112. 7: 248
vestibat mihi genus prima flore juvena. AE. 8: 160
 Lucret. 5. *Tum demum pueris arvo florente juventus Occipit, & molli vestit lanugine mas.* Hinc *Vestis* pro Pube idem Lucret. in eod. superius, *Et impubem molli pubescere veste.* Et pariter mollem malis demittere *barbam.* Unde *Vesticeps*, pubes; & *Investiceps*, impubes. *Investis* quoque puer imberbis Palladio. Laruginem autem ipsam, quam *Florem* Virgilius appellat, Lucretius *mollem barbam, barbiam* primam Lucil. nuncupavit. Legimus & in vetusta sententia, *jampridem opacat lanugo genas.* *Vestiat* autem dixit, pro *vestiebat*, *vestit Natribant, nutribat, pelibat, leniebat, pro nutriebant, rutriebat, poliebat, leniebat.* Et Propertius, *Atque hinc pellis totos operibat amantes.* Catullus, *Vellera virgati custodibans caloribus.* Terentius in Eunuchis, *Nique sibat, neque per aetatem etiam poterat.* Nam Poetae metri gratia plerumque e vocalem abiciunt. Quos vernaculis seimo securus *Poisva, vestiva*, & similia encruavit. Adi Charisium, ubi de tertia conjugatione producta scribit.

vestibula. AE. 6: 575. 7: 181
vestibulum. G. 4: 20. AE. 2: 469. 6: 273, 556
Vestibulum quid significet, & quae huic vocabulo raro sit, exponit Gell. lib. 15. cap. 5. & post eum Serv. apud Macr. lib. 6. cap. 10. huiusdem ferme vestigiis insistent. Utrobique vero Poet

I N V I R G I L I U M.

tae versus citantur ex sexto.

vestiet. E. 4: 45
vestigia. AE. 6: 145
vestigans. AE. 12: 55
vestigas. AE. 12: 467, 482.
 ipse in suo Moreto, *Vestigatque focam.*
vestigavit. AE. 12: 583
vestigemus. AE. 7: 132
vestigia. E. 2: 12. 6: 58. G. 2: 258, 402, 474. 3: 59. N. II. 5: 171, 195. AE. 2: 711, 753. 3: 244, 659, 669. 4: 23. 5: 331, 592. 6: 30, 159, 197, 331, 547. 7: 689. 9: 392, 797. 10: 646. 11: 290, 573, 763, 788
vestigia primi pedis. AE. 5: 566. id est, *extremam partem.* N. II. 5: & 7. nominativo. E. 4: 13, 31. 6: 58. AE. 8: 209. 10: 283
vestire Taburnam olea. G. 2: 38
 Hinc Claudianus in 3. de Raptu Proserpinae. *Itur in aeterno vestitis gramine campos.* Catullus in Epithal. *Vestibulum ut molli vestitum fronde vireret.*
vestis. AE. 1: 404. 2: 765. 8: 659. N. II. 1. vide in *vestes.* 723. 9: 26, 614
vestit. E. 3: 39. G. 2: 219. AE. 6: 640
vestra. E. 10: 34. O. 1: 12. AE. 1: 573. 2: 189. 5: 348. 7: 231. 8: 574. 10: 106. 11: 687. 12: 262
vestrae. AE. 3: 498
vestram. AE. 2: 192
vestras. AE. 1: 140, 375. 3: 103. 5: 672. 7: 239. 11: 311
vestri. E. 10: 35. AE. 1: 132. 9: 254
vestris. E. 10: 32. AE. 1: 538. 2: 192, 712. 3: 715. 7: 214. 9: 261, 783
vestro. E. 3: 85. O. 1: 7. AE. 1: 137. 2: 432, 703. 6: 266
vestros. AE. 12: 778
vestrum. E. 9: 10. 10: 70. AE. 2: 154, 703. 10: 188. id est, *innum.* Vide *Serv.*
Vesulus. AE. 10: 708. vide *Vesuv.*
vetabant. AE. 8: 398
vetabat. AE. 2: 84
vetabit. AE. 9: 214
vetabunt. E. 10: 56
vetant. AE. 1: 541
vetat. AE. 3: 380. 8: III
veterem. G. 1: 378. AE. 3: 82. 6: 449
veteres. E. 3: 12. 9: 4. O. 2: 381, 532. AE. 1: 358. 7: 795. 8: 600. 10: 184
veteris. E. 9: 9. AE. 1: 23, 215, 423. 7: 204, 254
vetero gravi torpente. G. 1: 124
 Martial. *Veterno, resinasque, pigriores: vel Remoraque,* ut aliqui legunt, *quamvis alii velint, primum pedem esse iam-bum,* ut in *veterno* corripianur. Sed is Poeta iambo raro utitur.
veterrima. AE. 2: 513
veterum. G. 1: 176. AE. 2: 448, 484. 3: 102, 181. 5: 39, 576. 6: 527, 739. 7: 177. 8: 187, 356, 500. 9: 786. 11: 280, 441. 12: 27
vetitis. AE. 9: 547
vetitos. AE. 6: 623
vetitum. AE. 10: 9
veto. AE. 12: 806
vetor. AE. 1: 39

vetuit. G. 1: 270
vetus. AE. 8: 332. 12: 823
vetusta. AE. 9: 284. 10: 388
vetustas. AE. 3: 415. 10: 792. 12: 686
vetusto fano. AE. 3: 84. Macrobo. Sat. 3. cap. 6. 8: 478. 11: 142
vetustum. AE. 2: 713
vexasse rates. E. 6: 76
 Lucret. 2. ita incipit, *Saepe mari magno turbantibus aequora ventis, E terra magnam alterius spectare laborem: Non quia vexari quempia'st jocunda voluptas.* Idem in 1. *Sed quis multa modis multis mutata per omne, Ex infinito vexantur pericula plagis.* Anneus Cornutus Virgilium improbat, qui de Scylla saevissimum maris monstro *Vexasse* dixerit, tanquam id verbum levis, parvique esset incommodi. Sed ingenius calamitatis usum notare Gell. lib. 2. cap. 6. & Macrobo. lib. 6. cap. 7. multis exemplis & rationibus probant. Quod & utroque priores Alconius Ped. & Probus animadvertenter. Adde tu ad eas rationes, quod poeta, cum Scyllam *vexasse rates,* & nautas *lacerasse canibus* dixerit, id imitatione M. Catonis fecisse videtur, cujus verba haec sunt, *Cumque Hannibal terram Italiam laeraret atque vexaret.* Sed & huiusmodi verborum forma grave magnumque incommodum significari voluit, cum *fallatam ventis classem,* & *quassatam* saepius usurpat, & similia.
vexatus. AE. 4: 615
vexerit. AE. 9: 100
vexit. AE. 6: 356. 7: 24, 198, 364
Vfens. AE. 7: 745. 8: 6. 10: 518. 12: 642.
gellidus. 7: 802. Labitur per agrum Privernatem.
Vfentiemque. AE. 12: 460
vi. G. 1: 169. 2: 428, 479. 3: 107, 220. 4: 174, 398, 450. AE. 1: 4, 271. 2: 491. N. II. 5: 494. 3: 56, 414, 417, 454. 5: 641, 855. 6: 349. 8: 243, 452. 9: 399, 532, 724, 747. 11: 744. 12: 93, 254, 263, 552, 720, 917
via. E. 9: 1, 23, 59, 64. G. 1: 238. 2: 79, 278. 3: 8. sic, *viamque afflatur olimpo.* 482. AE. 1: 401. 2: 494. 3: 383. 6: 96, 194, 295, 367, 540. 9: 243, 350. 10: 373, 879. id est, *ratio, & causa,* ut exponit N. II. 5: 11: 143, 151
qua via. AE. 9: 67
 A naturaliter producta corripitur, ut quidam sentiunt. Servius tamen censet *Via* esse casus nominativi. Legitur & *quae via:* quam lectionem & Servius agnoscit, approbatque.
via. G. 2: 22. AE. 2: 739. 10: 487
via. AE. 9: 67
viae. G. 1: 41. AE. 1: 358. 3: 202, 569. 5: 273. 7: 199, 215. 8: 717. 9: 376
viam. G. 1: 122. *ire.* 3: 77, 141, 164, 347. 4: 562. AE. 1: 382, 418. 2: 731. 3: 395, 520, 529, 685. 4: 468, 478. 5: 28, 526, 609, 807. 6: 260, 629, 899. 7: 297. 8: 309. 9: 196. 10: 49, 113, 422, 477, 685, 765, 864. 11: 128, 884. 12: 368, 388, 405, 626, 913. *itaque reditque viam.*
 YYY 3

6: 122. sicut *Mille fugit, refugitque vias.*
viam. G. 2: 284. AE. 1: 422. N. II. 5: 2: 332, 737. 3: 714. 6: 633. 8: 210, 594. 9: 385. 11: 530
vias. G. 1: 89, 418. 2: 477. AE. 2: 364, 697, 769. 3: 695. 5: 582. 6: 796. 8: 113. *Mille fugit, refugitque vias.* 12: 753. tale est, *Itaque, reditque viam toties.*
vias. G. 4: 97. AE. 5: 275. 10: 805
vibrant spicula. AE. 11: 606
Vibrare hodie Brandiv. Vide *Cornuscant,* *Cornuscant,* *Crispans,* *Quassabat, Quassat.*
vibranti. AE. 9: 769. 10: 484
vibrantibus. AE. 2: 211
vibratos. AE. 12: 100
vibratus. AE. 8: 524
viburna. E. 1: 26
vice. AE. 6: 535
vicem. G. 3: 188. 4: 166. AE. 12: 502
vices. AE. 2: 433. 3: 376, 634. 9: 164, 175, 222
vici. AE. 11: 160
viciae. G. 1: 75
viciamque feres. G. 1: 227. vulgus *vexa.*
vicina. E. 9: 28. G. 2: 224. 4: 23, 568. AE. 3: 500, 506. 5: 759
vicinae. G. 1: 510. AE. 11: 299
vicine Palaemon. E. 3: 53
 Quintus Rhemnius Palaemon Vicentinus, qui Tiberii, mox Claudii temporibus principem locum inter Grammaticos tenuit, arrogantia fuit tanta, ut cum M. Vatronem porcum appellaret, secum natus & morituras literas jactaret: nomen quoque suum in Bucolicis non temere positum, sed praefragiente vate Virgilio, fore quandoque omnium Poetarum ac Poematum Palaemonem iudicem, glorietur. Nam & hic *Vicine, Vicentine* interpretabatur. Porro Mantuae vicina est *Vicentia.*
vicini. E. 1: 51
vicinia. G. 4: 290
vicino. E. 1: 54
vicinus. AE. 3: 382
viciisse. AE. 11: 712
viciissim. E. 3: 28. 5: 50. id est, *alternis.* N.
vicenda Etrusci. AE. 4: 80. 5: 827. 6: 531. 7: 435. 11: 123. 12: 462. Contra, deinde.
viciis. AE. 12: 936
vicit. G. 1: 122, 145. 6: 688
victa. G. 1: 180. AE. 4: 95. 7: 440, 452
victae. AE. 8: 722. 11: 402
victam. AE. 1: 37. 4: 434. 5: 156
victas. AE. 8: 471
victi. E. 9: 5. AE. 10: 757. 11: 307. 12: 34, 568
victima. E. 1: 34. G. 1: 147. 12: 296
victis. AE. 1: 285, 529. 2: 354, 357, 452. 4: 344. 5: 353. 10: 903. 11: 104. 12: 799
victor. G. 3: 102. AE. 5: 367
victor. G. 2: 171, 307. 3: 114, 399. 4: 85, 561. AE. 1: 192, 622. 2: 95, 329. 3: 439. 5: 160, 261, 310, 331, 337, 473, 484, 493. 6: 168, 804, 837, 856. 7: 661. 8: 50, 61, 203, 362, 562, 686. 9: 550. 10: 569,

INDEX ERYTHRAEI

589, 602, 740, 859, 862. II: 4, 44, 92, 247, 397, 565. 12: 383
visor regnat, sc. *ignis*. G. 2: 307. sic alibi, *ovantes flammis*.
visor, sc. *ego Virgilius*. G. 3: 9
 Id est, effectior propositi, cui vota processerunt, voti compos, id est, *επιτροχών*. Sic & paulo post, *illi visor ego*. G. 3: 17. scilicet Virgilius, id est, animi compos, ut interpretatur Nonius II. 5. & alibi, *ille sedens visor flammis despectat evantes*. s. paltor. AE. 10: 409
visorem. AE. 5: 245, 372, 540. 9: 573, 640, 757. 10: 463. 11: 141
visores. AE. 2: 368. 7: 656. 9: 450. 10: 757
visoris. AE. 5: 250, 366. 9: 268
visoria. G. 3: 112. AE. 2: 584. 10: 528. 11: 289, 436. 12: 183, 187, 626
visoribus. AE. 3: 288. 5: 111
visoris. G. 3: 27, 227. AE. 3: 324
visos. AE. 1: 68. 2: 320, 668. 8: 11, 713. 12: 17, 184
visrices. E. 8: 13
visricia. AE. 3: 54
visrix. AE. 7: 544. N. II. 5: 11: 764
visu. G. 3: 528. AE. 8: 318
visu invigilant. G. 4: 158
 Pro *visu*. Quoniam datus quartae declinationis, & genitivus & datusv quintae, in carmine collocari possunt, idcirco poetae ablativo vice dativi utuntur; nisi hunc mavis (quod aliqui tradidere) regularem esse dativum, quod obliqui casus numero unitatis non debent esse majores nominativo plurali. Nam & Servius in eo Virgilii, *Libra die, somnigno*, nullam apocopam agnoscit pro *diei*: sed regularem dicit esse genitivum *diei*. Quod verum esse ex Sallustio probat, dicente in prosa: *Dubitavit acie pars*. Vide quae in *Concubita diximus* & *Venata*. AE. 1: 214, 445
visum. E. 4: 59. 7: 69. AE. 10: 842. 12: 640, 936, 943, nomen. G. 1: 149. 2: 460. 3: 320. AE. 3: 142, 649
visus. particip. E. 3: 21. G. 3: 225. 4: 443. AE. 2: 699. 4: 370. 9: 337. 12: 29, 254, 571, 833
visus animi. G. 4: 491
 Meminisse debemus, Participia instantis temporis etiam fieri nomina appellativa: quae tunc quidem Genitivum admittunt. Unde Poeta *Fidens animi* dixit, *Farens animi*, *Practans animi*: *Metuens periculi*, *Cujus egentes*, *Egentem ratiolis*, *virvutis*, *vocis*: *Patiens operum*, *Phoebi*, *periculi*. Ex praeterito item Participia Nomina sunt appellativa. Quare hic *Visus animi* legimus, & alibi *Lactus laborum*, *Fortunatus laborum*, & *Expertus belli*: sicut per Nomen adjectivum, *Dubius animi*, *Amens animi*, *Inops animi*, *Materus animi*, *Praeceptus animi*, *Egregius animi*, *Felices operum dies*, *Vana veri*, *Ingratus saluti*, *Indignus avumum*, & alia non parum multa.
visor. E. 7: 41
visor. E. 7: 56. G. 1: 387

Nec in hoc ab imitando Homero abstinuit, dum inter narrandum, velut ad aliquem dirigit sermonem. Sic & alibi, *totumque instructo Marte videres Fervere Lentaten*. Et, *Pelago credas inmare reonfas Cycladas*, & talia. Adi Macrob. libr. 5. cap. 8
videat. G. 3: 476. AE. 1: 182. 4: 617
videbant. AE. 2: 125. 8: 360
videbar. AE. 2: 279, 730. 3: 174
videbat. AE. 1: 466. 6: 860. 9: 352, 639
videbatur. AE. 8: 707
videbis. G. 1: 365, 455. AE. 4: 490, 566. 6: 873. 11: 53. 12: 679, 839
videbis. E. 4: 15. AE. 2: 579. 11: 394. 12: 645
videbitur. E. 4: 16
videbo. E. 1: 77. AE. 5: 634. 10: 671. 12: 63
videbunt. AE. 7: 101
videmur. AE. 12: 910
videmus. G. 1: 451. 2: 32. AE. 3: 220. 522, 584, 655. 11: 349
videns ut. AE. 6: 779

Pro *videns*? Et notandum est, ut ferme semper sequi solet. Ipse in Cullice, *Videns* ut *flagrantia tactis lamina collucens infestis omnia templis*. Tibullus, *Si vereare, precor videns* ut *felicitis extis*. Statius, *illa dedi Videns* ut *jungulo consumpserit enses*: & quae alia infinita passim occurrunt. Nam & Terentius dixit in Euancho, *Videns* *ocinum* & *cibus* *quid faciat alienus*? *Ven* autem naturaliter longa est. Nam a *Vides* est, quod producit e: ut, *Nonne vides*, ut tota tremor perientes equorum Corpora? Sed adeo ejus est immutata natura, abjecta s, & ex ne particula retenta n, ut ea brevis ubique inveniamur. Licet Servius dicat, quod eam brevem Poeta posuit, lectus Ennium. Pari modo *Ain*, pro *Aine*? *Satin*, pro *Satific*? *Tem*, pro *Tenc*? *Egon*, pro *Egone*? *Siu* vero produciuntur, ut monosyllaba *En*, *Quin*, *Non*.
videndam. AE. 2: 589
videndi. E. 1: 27. AE. 2: 137
videndo. G. 3: 215
videns. E. 1: 70. AE. 6: 419. 8: 19
videns. AE. 2: 485. 6: 163. 8: 99, 529. 9: 317, 780. 12: 408
videntem. AE. 2: 555. 9: 348
videntes. G. 1: 354
videnti. E. 6: 21
videntur. G. 3: 108. AE. 1: 396, 494. 5: 231
video. AE. 3: 26. 9: 20. 10: 674. *concurrere*. 12: 149. pro *concursum* esse. Adi Servium.
videt. E. 9: 35. 10: 58. AE. 9: 195
videre. E. 3: 10. 6: 14. 9: 54. G. 1: 490. 2: 438. 3: 23, 182. AE. 2: 28. 6: 134, 490, 818. 8: 107, 222. 9: 683. 10: 573. 11: 892. 12: 447, 937
viderem. AE. 11: 270
viderent. G. 1: 391
viderer. AE. 4: 330
videret. E. 6: 27. AE. 4: 410. id est, aliquis videre possit. 8. 676. 11: 43. 12: 636, 810
videret. AE. 3: 52. 11: 417, 797

videri. E. 3: 65. 6: 24. AE. 2: 591. 8: 604. 10: 267
videri pro videbatur. AE. 2: 461. 6: 49. 12: 216
 Fl. Sospiter, cum de Soloecismo (ut ait Commianus) loqueretur, sic inquit: Per qualitates verborum fut-tiam Soloecismus. Ut, *At vero Rutilis impar ea pugna videri Jamadam*, pro videbatur. Posuit infinitivum verbum pro finitivo. Haec ille. Sed magis est stilus historicus: & quidem elegans, cum infinitivis tam passivis quam activis pro Indicativis utitur, quae figura illis cum Poetis communis est, ut alia pleraque. Hinc apud nostrum praetera *Parari*, *Defendari*: & frequentius infinitivi Activi, *Celerare*, *Cedere*, *Confugere*, *Detrudere*, *Effundere*, *Fidere*, *Glomerare*, *Incidere*, *Incumbere*, *Prodire*, *Ruere*, *Sumere*, *Spmare*, *Tendere*, *Terere*, *Trepidare*, *Velle*, *Versere*, & alia non pauca, pro suis praeteritis imperfectis Indicativis.
videris. G. 3: 465. 4: 414
viderit. AE. 1: 265. 9: 729. 10: 744
viderunt. AE. 9: 144. 10: 139. 11: 147. 12: 542
vides, praecedente nomine. G. 1: 56. 3: 103, 250
 Lucretius in 5. *Nomine vides aliquam longi certaminis ulla Possit dare finem*.
vides. E. 10: 48. AE. 1: 338, 583. 2: 609. 3: 316. 4: 416. 6: 323, 760. 8: 117, 356. 9: 210. 739. 11: 179. 12: 33
vides. E. 5: 57. 7. 8. G. 1: 243. AE. 1: 128, 308, 456, 510. 3: 518. 4: 83, 469. 5: 612. 6: 544, 549, 703. 7: 89, 290, 374. 9: 396, 555. 10: 652. 12: 2, 861, 918
videtur. AE. 2: 350. 3: 497. 11: 309
videtur. E. 1: 395. AE. 4: 467
vidi. E. 1: 43. 2: 25. 3: 17. 8: 38, 41, 99. G. 1: 193, 197, 318. AE. 2: 5, 347, 499, 501, 561, 746. 3: 537, 623, 626. 4: 358, 655. 6: 582, 585. 12: 638
vidimus. E. 10: 26. G. 1: 472. AE. 1: 584. 2: 643. 3: 567. 9: 244. 11: 243, 367
vidisse. G. 4: 127. AE. 3: 431. 6: 454. 487. 8: 353
vidisset. AE. 5: 411
vidisset. E. 3: 14. AE. 9: 269
vidisset. AE. 1: 322
vidit. G. 2: 502. 4: 459, 502. AE. 2: 507, 519. 3: 307, 596. 4: 453, 587. 6: 495, 684. 8: 610. 9: 549. 10: 365, 441, 454, 721, 790, 821. 11: 40, 263, 854, 909. 12: 222, 324, 446
vidisset. AE. 8: 571
viduata arva nunquam prunis Riphacis. G. 4: 518
 Calicis effigies ad pastorem, *Cogor adire lacus viduus a lumine Phoebi*.
videbat. AE. 2: 88
videat. AE. 4: 175
vigila. AE. 10: 229
vigilanda. G. 1: 313
vigilantem. AE. 9: 345
vigilantia. G. 2: 265
vigilantibus. AE. 5: 438
vigilantibus. AE. 10: 228

IN VIRGILIIUM.

vigilans. AE. 4: 573
vigilem. AE. 4: 200
vigiles. AE. 2: 266, 335. 4: 182. 9: 220
vigilam. AE. 9: 159
viginti. AE. I: 634. 9: 48
vigor. G. 4: 418. AE. 6: 730
vigorem. AE. 9: 611
vilis. AE. 5: 590. II: 237
vilemque fastium. O. I: 227
 Id est, frequentem: N. de Doct. In-
 dag. Phaselum etiam Columella appel-
 lat, quem Plinius *Phasolum*, & Graeci
Phasilon & *Phasolon*, & Phaslon. Vul-
 go quoque variatur *Fasol*, *Fasol*, *Fasul*.
viles. AE. II: 372
vilibus. O. I: 274
vilior. E. 7: 42
viliis. O. I: 165
villaram. E. I: 83
villis. O. 3: 386, 446. 4: 377. AE. I:
 702. 5: 352
villosa. AE. 8: 266
villoso pelle leonis. AE. 8: 177
 Maro in Moreto, Et *cinctus villosae*
tegmine caprae. *Villosi* dixit sicut *Stofo*,
Ramosa, *Fronosa*, *Nemorosa*, *Herbosa*,
Vivosa, *Fumosa*, *Undosa*, *Aurea*, *A-*
nimosa, & hujusmodi formae alia ejus
 rei, quam significant, copiam demon-
 strantia. *Villosa pelle*, sic muta elegan-
 ter secundum Maronem, id est, tergo
 villis oneroso: ut *Tergum Getuli immane*
leonis Dat *Salio*, *villis onerosum*, atque
unguidus aureis, vel, *Tegmina terribili*
impexo feta; ut, *Ipse pedes tegmen tor-*
quens immane leonis, *Terribili impexam*
feta. Vel, *Pelle fulva*: ut, *Quem fulva*
leonis Pellis obit totum, *prae fulgens un-*
guibus aureis, vel *Exuvias horrentibus*:
 ut, *Dat Niso Mnestheus pellem horrentis-*
que leonis Exuvias.
vims duram. G. 4: 399. AE. I: 69. *addere*.
 id est, *fortitudinem*. 2: 452. N. tr. 5:
 3: 242. 5: 454. 6: 400. 10: 77, 547, 695.
 II: 750. 12: 199, 799
vimen. G. 4: 123. AE. 3: 31
vimina. O. 2: 245, 414
vimine. O. 2: 241. 3: 166. 4: 34. AE. 6:
 137. II: 65
vinneas. G. I: 95
viminibus. E. 2: 72. O. 22 446
vina. accus. E. 5: 71. O. I: 132. 3:
 364. AE. I: 195, 724. 5: 98, 238, 248,
 776. 6: 244. 7: 134, 147. 9: 319, 350
vina. O. I: 341. 2: 97. AE. 4: 455. 8: 275
vincant. AE. 10: 43
vincantur. AE. 9: 92
vincat annus horrea proventum. O. 2: 518.
 Adi *vinperunt*.
villius violensia vincat. AE. II: 354
 Nonne condimentum quali quoddam
 suavissimum numeris affert a literae
 allusio, quae in principis continuata-
 rum dictionum fit, sicut alibi per con-
 tinuationem insequentis versus: ut, *ali-*
ter nec vitibus nullis Vincere, & *Verba vo-*
cantis Vifa viri. Quam, vide figuram,
 sive ornamtu, placet cum Pontano meo
 nominare *Alliterationem*, quod e litera-
 rum fiat allusione. De qua plura nos

alibi, & exactius dicuri sumus.
vincere. G. 2: 123. N. tr. 5: 3: 289, 560.
 AE. 5: 194. 6: 248. 10: 43
vincet. E. 4: 55. 7: 64. AE. 6: 823
vinci. pass. AE. 12: 527
vincive. AE. I: 337
 Adi *Evinilla*, *Incluserat*, *Circumdat*.
 Item *Direptis*, *Pictus*.
vinuit. G. 2: 295
vincit omnia amor. E. 10: 69. *labor im-*
probus. O. I: 145
 Gnomae, cujusmodi & aliae, *Non*
omnia possumus omnes. *Usque ad aene mo-*
ri miserum est? Stat sua cuique dies. *Do-*
lus an virtus, quis in hoste requirit?
Quid non mortalia pectora cogis Auri sa-
tra fames? Et mille sententiarum ta-
ludum, ne incepte faciam nota referen-
do: quibus veniit fideribus intermicat
divini carminis variata majestas.
vincite. AE. 5: 196
vincla. G. 4: 412. AE. 2: 147. 4: 59. 6:
 395. 7: 16. 12: 30
vinclis. G. 4: 396, 405, 409. AE. I: 54. 2:
 153. 4: 518. 8: 651. II: 492
vincolo. AE. 4: 16. 7: 203
vinclorum. AE. 5: 408
 Sic *Circlos*, *Manipli*, *Manipuli*, *Mani-*
plos, *Perili*, *Pericli*, *Periclo*, *Periculum*,
Secla, *Seclis*, *Seclio*, *Seclorum*: per Syn-
 copam.
vincor. AE. 7: 310
vinculae. G. 2: 416
vinculi. AE. 12: 120
vincula. G. 2: 94
vinculus. AE. 8: 295
vincula. E. 6: 19, 23. 8: 78. G. 4: 399.
 AE. 2: 134, 236, 406. 5: 510, 543. 8:
 458. 9: 118. 10: 233
vincula tenent naues. AE. I: 168, 2: 406
 Vide *Retinacula*, *Fanem*, *Funes*, e-
 dem sensu, quibus sc. religantur na-
 ves, vulgo nautae *Cai*. At *Rudentes*,
Rudentum, semper pro iis accipit, quas
 nunc *Sartias* appellant. *Quamquam se-*
mel fanem pro rudentibus poluit hoc
versu: Vela dare, & laxos jam jamque
immittere funes, id est, *Laxate rudentes*.
vincunt. AE. I: 727
vindemia. G. 2: 6, 89, 522
vindicat. AE. 4: 228. N. tr. 5:
vinea. E. 4: 40. O. 2: 390, 403
vineta. O. 2: 298, 357
vinetis. G. 2: 319. *Vignole Veneti*.
vinitor. E. 10: 36. O. 2: 417. *vinde-*
mior, qui Graece *πυρναίος*.
vino. AE. 2: 265. 3: 630. 6: 227. 9: 165,
 189, 236, 316
vinerat. AE. 11: 81
viola mollis. E. 5: 38
 'H *ionna*, *mal* *tr* *ion*. *Hamm* plura sunt
 genera, unde ipse in Ciri, *Et violae om-*
no gemm. Quem locum te adire, ne
 piget; multos enim illic flores, fruti-
 ces herbulasque leges, quae alibi a-
 pud nostrum non vernant. Est autem
tr *ion* *λαυρόν*, id est, *viola alba*: *tr*
μαύρον, *nigra*: *tr* *ασμαίον*, *Matronalis*:
tr *ελέγρον*, *Flamma*, vel *Flammula*.
violabile. AE. 2: 154

violae nigrae. E. 10: 39
 Claudianus lib. 2: de Raptu Proserp.
violae ferrugine tingit, cum ait, Et
dulci violae ferrugine pingit. G. 4: 275.
 AE. II: 69
violare. AE. 7: 114
violari. AE. 12: 797
violaria. G. 4: 32
violavit. AE. 11: 591
violas. E. 2: 47
violasset. AE. 2: 189
violaverit. AE. 12: 67
violavi. AE. 11: 277
violavimus. AE. 11: 255
violavit. AE. 11: 848
violenta. AE. 10: 151
violentia. AE. 11: 354, 376. 12: 9, 45.
violentior. G. 2: 107. 4: 373
violentus. AE. 6: 356
violo. AE. 4: 27
viperam mala tactum. G. 3: 417, 545
 Quere *Serpentem*. Sed in *Calice*:
 Poeta juvenis serpentem describit.
vipeream. AE. 7: 351
vipereo. AE. 7: 753
viperem. AE. 6: 281
vir. E. 7: 7
 Id est, *maritus*, idem in *Georg.*
Quem legere ducem pecori, & dixere ma-
ritum. Vide N. libello de Impropris.
 Caeterum *Macrob.* 6: lib. cap. item
 6. *Servium* inducit exponentem, *Vir*
gregis, pro capro. Et id quidem inepte
 satis: nam & a Poeta subjungitur ipse
 caper.
 AE. 6: 791. 10: 361, 598, 734. II: 125,
 632
virago. AE. 12: 468
Viribus. AE. 7: 762, 777
viribit. E. 7: 59
virentem. G. 3: 146
viridibus. G. 4: 304. Sic & *Lu-*
cretius carmen finit in *l. Campoque*
virentes.
virenti. AE. 6: 679
virentia musco flagna: G. 4: 18
 Alibi Poeta, *Muscis fontes, & Fla-*
mina, muscus ubi, & viridissima gram-
ine ripa. Et in *Calice*, *Quae subter viri-*
dem residebant coerulea muscum. *Lucret.* in 5.
Humida saxa super viridi stillantia musco.
virere: AE. 6: 206
vires. G. I: 86. 2: 286, 427. 3: 209, 215,
 229. AE. I: 214. 2: 617. 4: 175. 5: 192,
 415, 446, 455, 466, 680. 6: 114, 772,
 833. 8: 687. 9: 611, 717, 764, 802. 10:
 786. II: 71, 401, 539. nominat. G. 3:
 235. AE. I: 664. 2: 170, 639. 4: 627.
 5: 396, 475, 684. 7: 301. 8: 473, 509.
 9: 499. 10: 203. 12: 424, 512
viriscunt. G. I: 55
viris. O. 2: 21
viris amocus. AE. 6: 638
Vireta agnoscit *Servius* (ut conjicio)
 per i tantum, a *virendo*. Exponit e-
 nim *virentia*, subdens, & est *satis a-*
ssuratum. Quod ideo dixit, quia hu-
 jusmodi nomina ab appellationibus ar-
 borum & plantarum formare tantum
 jus sit, utpote ab *oliva*, *olivatum*, a
 pinu,

INDEX ERYTHRAEI

pinu, vel pinea, *pinetum*, a rosa *rose-
sum*, & similiter alia: non autem ab
herba *herbetum*, nec a flore *floretum*,
nec item a virore *viretum*. Sed *virella*
habet interdum vocem lectio, per *ll*,
quam dictionem Grammatici tradunt a
viridi actu compositam. Alii, ut a car-
rice *carella*, ita a virice *virella* defle-
dunt. Quam sane vocem etiam Poli-
tianus usurpavit.

virga. G. 1: 266. 2: 117. A.E. 6: 144.

7: 190
virgae. G. 2: 358. A.E. 6: 409

virgam capis. Sc. *Mercurius*. A.E. 4: 242

Virgō, Caduceum. Aemula Maro-
nis mens cum haec de Mercurii virga
Latinis hominibus caneret, intuebatur
in hofce Homeri (tanquam exemplum
quoddam) versiculos, quibus ille ul-
timum Odyssae ita exorsus est, Ἐρ-
μῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνῃσ' ἔμακαλ' Ἄν-
θρον μακρόθεν. Ἐχθρὸν δὲ ἰδὼν μετὰ χερσὶν
Καλῆν, χροῦσιν, τῆ τ' ἀσπρῶν ἑμμελῆ
Σίλῃν, ἢ ἰδίῃσ' αὐτῆσ' αἰτῆσ' καὶ ἰσ-
νοήσας ἰσχυρῆσ'. Sed de hac ipsa virga
meminit idem in ejusdem poematis
5. & Iliados postremo. Concinit idem
Venusinus Lyricus in haec verba: *Tu
pias lactis animas reponis Sedibus, virga-
que levem cotices Aeneae turbam, superis
Deorum Gratias, & imis*. Ejus formam
habes Satur. lib. 1. cap. 19. itemque
apud Plinium 29.

virgatis. A.E. 8: 660

Virgatis, id est, segmentatis, cun-
damque coloris sint illae, quasi viae
quaedam iu virgarum modum dedu-
ctae sectaeque: quibus vestibus pueri,
mulieres, & milites, potissimum u-
tuntur. Vulgo *stricati* & *divisati*: &
inde *Livrea* in militariibus vestimentis
dicta. Vel exponit *virgatis*, id est,
virgis purpureis intextis, vel alio modo
sectis, aut divisis. Nam & Julius Pol-
lux tradit in tunicis virgas purpureas
intexi solitas, quae *αὐρῶπος* vocarentur.
Unde Servius allusum ait ad Gallicam
linguam, qua *Virga* diceretur *Purpura*.
Hodie quoque id ligni, quod ex India
ad nos mittitur, rubri coloris gratia,
Verze infectiores appellant. Et *virgella-
tam* carnem dicimus, quae rubet, ve-
luti virgis percussa. *Virgatus* enim est
etiam virgis caesus. Sic apud Fiaccum
Valerium Eurynome queritur in 2. *No-
strosque toros virgata tenebit, Et planstro
directa naras*. Inde *Virgatores*, qui vir-
ga percutiunt: & *Virgindemia* jocanti
Plauto. Janus Parrhasius, vir apprime
doctus, inter caetera praeclara sui in-
genii monumenta, Commentarios etiam
in Raptum Proserpinae Claudiani no-
bis reliquit, sane admodum eruditos,
in quis ille nihilominus memoria lap-
sus, falso tradit, Maronem *virgatas ig-
res* appellare propter macularam varie-
tatem, quae in eis appareat. Fuit etiam
superiore aetate quispiam, qui, quod
proculdubio Ovidianum esset in Trans-
formationibus carmen, pro Virgiliano

citavit: *Dejecerat igne Typhoia*. Quin &
Charisius, quod majoris momenti est,
(ut hunc interim castigem locum) in
1. sic inquit: Item masculina semper
pluralia, hi *Antes*, hi *Carceres*, a coer-
cendo. Et *carcere*: *Pronique in carcere
pendent*. Cum tamen apud Virgilium
scriptum sit, *pronique in verbera pendent*.
Pro quo proferendus sane fuit ex 1.
versiculus, *ac vinculis, & carcere frenat*.
Lapis igitur memoria nobis, inter alia
commoda, veluti manum potrigent hu-
jusmodi Elenchi: si modo eos evolvere
non pigebit.

virgea. G. 1: 165. 3: 320. A.E. 7: 463

Virgilium. G. 4: 563

In hoc quidem ab Homero descivit,
quod ille neque de patria sua quidquam
prodidit, nec proprium nomen suis poe-
matis intexit. At Virgilius & huic di-
vino carmini suum nomen inseruit, &
se ejus auctorem alleruit, vindicatis
etiam sibi Bucolicis, contra temporum
injuriam, & malevolorum. Ibi quo-
que nomen patriae, cum quadam ja-
ctatione poetica adject, *Primus lan-
maeas referam tibi Maestas palmas, &
quae sequuntur*. De quorum operum
& Aeneidos quasi possessione per omnia
secula retinenda sollicitus, hoc etiam
veluti praeludio heroici carminis ita
canit, *Ille ego, qui quondam, &c.* Et
quis vatem accuset, quod ita suae glo-
riae & nomini non invadit? cum hac
ratione, hoc est, perfectis summo in-
genio carminibus, & quadam singulari
industria, quae egregia arte elaboratis,
se humo aliquando tollere (quod
ipse de se canit) & per ora viro-
rum volitare, & cogitaverit, & contenderit;
quod expressit, cum ait, *Me vero pri-
mum dulces ante omnia Musae, Quarum
sacra sero ingenti percussus amore, Acci-
pian*, & quae ibi habentur. Quod
cum effecerit, jactatione illa, summis
tamen Poëtis concessa, nominis etiam
immortalitatem aliis, Niso s. & Eu-
ryalo, polliceri non dubitavit: exclam-
at enim ad illos, *Fortunati ambo, si
quid mea carmina possunt, Nulla dies
unquam memori vos eximet aere, Dum
domus Aeneae Capitoli immobile saxum
Accolet, imperiumque pater Romanus ha-
bebit*. Nam & Horatius, *Evægi mon-
umentum aere perennius, &c.* Ovidius
item, *Jamque opus exegi, quod nec Jo-
vis ira, nec ignes, Nec poterit ferrum,
nec edax abolere vetustas*. Et similiter
vares omnes, quibus haec propriae vir-
tutis quasi quaedam agnitio, & per-
fecti jam operis praedicatio summa cum
voluptate concessa est.

virgine. A.E. 2: 116. 7: 362, 389. 11: 507,
565. 12: 70

virgineae. A.E. 9: 120

virgineas. A.E. 2: 168

virgines. A.E. 3: 216

virgineo. A.E. 11: 68

virginum. G. 1: 430. A.E. 11: 804

virginibus. G. 2: 487. A.E. 1: 336. 11: 533

virginis. A.E. 1: 315. 2: 413. 4: 511. 7: 791.
11: 604, 704, 791, 808

virginitate. A.E. 12: 141, 878

virginitatis. A.E. 11: 583

virgis. A.E. 11: 65

Virgo, i. e. *Justitia*. E. 4: 6. G. 3: 263.
4: 339

virgo. A.E. 1: 327, 493. 2: 403. 3: 321,
426, 445. 5: 240, 610, 825. 6: 45. 7: 72,
479, 806. 11: 479, 557, 655, 676, 718,
762, 778. 12: 69

virgo. vocat. E. 6: 47, 52. A.E. 1: 327. 6:
104, 318, 560. 7: 318, 331. 11: 483, 508,
536, 664, 841

virgulta. E. 10: 7. G. 2: 3, 328, 346. A.E.
3: 23. 5: 661. 6: 704. 7: 677. 12: 207,
522. τὰ φρυγανῶδη.

virgi. vocativ. G. 1: 210. A.E. 2: 373, 668.

4: 573. 9: 158, 252, 376. 11: 14. in
recto. G. 4: 475. A.E. 1: 532. 3: 165. 5:
433, 490, 501, 530. 6: 41, 306, 712. 7:
444, 682. 8: 693. 10: 142. 11: 677. 12:
117, 552. genit. A.E. 1: 614. 3: 591. 4:
3, 423, 440, 461, 495, 498. 6: 191. 8:
644. 10: 280, 398, 423, 426. 11: 9. 12:
906

viribus. G. 2: 360. 3: 99. A.E. 2: 50. 5: 67,
226, 368, 500, 809. 6: 147, 394. 7: 278.
8: 404, 441. 9: 431, 534, 744. 10: 357,
431, 459, 474, 636, 748, 811. 11: 750.
12: 218, 230, 528, 782

viridate. A.E. 5: 388. 7: 495

viridanti. A.E. 5: 539

viridem. G. 4: 291. A.E. 3: 24, 125. 5: 129

virides. E. 2: 9. G. 3: 162. 4: 30, 121.
A.E. 5: 110, 330. 8: 96

viridi. E. 1: 76, 81. 2: 30. 5: 13. 6: 59. 8:
87. 9: 20. G. 1: 315. 2: 219. 3: 13. A.E.
9: 304. 5: 246, 295, 494. 6: 192. 7: 800.
8: 83, 630

viridis. E. 7: 12, 46. 10: 74. G. 4: 539.
A.E. 6: 304

viridissima. G. 3: 144

virilem. A.E. 9: 311

viriles. A.E. 3: 342

virilis. A.E. 7: 50

viris. dativ. E. 3: 7. G. 1: 513. 3: 209.
A.E. 1: 91, 264, 507, 517. 5: 201. 9: 620.
10: 610, 737. sexti calus. A.E. 1: 440,
493. 7: 644. 9: 509. 11: 306

vir. E. 6: 66. A.E. 2: 146. 5: 262, 386. 6:
233, 890. 7: 155. 8: 13, 441. 10: 82,
692. 11: 696. 12: 319, 425

vir. id est, *marito*. E. 8: 32. A.E. 4:
192. 7: 53, 268

vir. A.E. 10: 361, 734

virorum. A.E. 3: 102. 8: 356. 11: 634

viras. G. 2: 265. 4: 223. A.E. 1: 240, 566,
642. 2: 158, 452, 797. 3: 8. 5: 177. 6:
74, 165, 231, 336, 615, 814, 856. 7:
168, 296, 653. 8: 176, 434. 9: 57, 193,
318, 455, 462, 692, 796. 10: 119, 305,
11: 48, 61, 257, 286. 12: 112, 688, 825

viras & *deterere*. A.E. 12: 709

Per synaloephen, excluso *os*. Scande
res de. Quemadmodum & in *fortas*
abjicitur *as*, ut in *Georgicis*, *Aut o-
vium factus, aut vrenes culta capellas*.
Nam *t aut n*, spondeus.

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virafa. G. 1: 58

virtus. E. 4: 27. AE. 2: 367, 390. 4: 3, 5, 344, 363, 455, 754. 6: 130. 8: 131, 500. 9: 741, 795. 10: 410, 712, 852. N. tr. 5. 11: 312, 386, 444. 12: 668, 714
 virtute. AE. 5: 258. 7: 257. 8: 548. 9: 641. 11: 441. 12: 20, 827, 913
 virtutem. AE. 3: 342. 6: 806. 9: 634. 10: 368. 12: 435
 virtutes. AE. 1: 566
 virtutibus. E. 4: 17
 virtutis. AE. 10: 469, 752. 11: 27, 415. 12: 226
 virtum. E. 4: 37. AE. 1: 1, 10, 151, 546. 2: 280. 3: 299. 4: 656. 5: 379. 6: 174, 415, 490, 863. 7: 69. 8: 164. 9: 527. 10: 644. 11: 224, 632, 645, 747. 12: 482
 virtum pro virorum. O. 2: 142, 167, 174, 295, 340. 3: 9, 252, 382. AE. 1: 87, 101, 119. 2: 18, 313, 782. 4: 195. 5: 148, 369. 6: 553, 651, 683, 784. 8: 72. 7: 535. 8: 93, 197, 312, 315, 500, 539. 9: 357, 471, 479, 777. 10: 312, 373, 662, 672. 11: 192, 205, 607. 12: 328
 Frequentissimum (ut videtur) genitivus poeticus concisus, pro suo integro virorum, quo semel tantum poeta utitur. Solent enim carminum scriptores, inter alias dictiones, genitivos quoque plurales, ad sua metra haud ita facile venientes, unius syllabae demptione, illos reddere quam maxime numeris obsequentes Unde apud hunc nostrum decurati (sic enim Cicero appellat) genitivi infra scripti: *Deum, Divum, Imperum, Coelestem, Coelestem, Teucrum, Aeneadem, Dardanidum, Trojengenum, Grajengenum, Grajum, Argivum, Achivum, Danaum, Pelasgum, Tyrrhenum, Corinam, Massyam, Lapethum, Teleboam, Omnigenum, Caprigenam, Magnanimum, Equum, Socinam, Aegreum, Curram*. Item Genitivi participiorum, quibus semper detrita utitur: ut, *Cadentium, Faventium, Faventium, Loquentium, Adorientium, Natantum, Potentium, Precantium, Quadrupedantum, Recusantium, Rudentium, Ruentium, Sequentium, Silentium, Venientium*, & si qui alii. Rursus, addidit syllabam, cum *Alitum* dixit, pro *alium*, metri causa: ut, *Alitum, precudumque genus sopor altus habebat*. Idque Lucretium secutus, dicentem in 6. *Corporibus tamen alitum genus atque ferarum*. Sunt item alii apud alios Poetas contracti non pauci. Sunt & aurium causa apud veteres Oratores genitivi imminuti. De quibus satis multa Cicero in libris de Perfecto Oratore, & nos a libi distavimus. Vide *Scipiadam, Phaethontiadam, Vinct*.
 virum, id est, maritum. AE. 2: 744. 3: 299. 4: 656
 virum vir. AE. 11: 632
 Annominatio, sicut *Viro vir*, & alia quamplurima. Et notandi quidem versus monosyllabo finiti contra Servii censuram.
 virum malum. O. 1: 119. 3: 281, 419
 Malum venenum sic appellavit, ut aut mala satis vipera, *Quin & venere*. *Ivov. IV.*

num ipsum substantivum malum dixit: ut, *Penitusque in viscera lapsam Serpentis, furiale malum*. Viri in casu patrio usurpavit Lucret. in 2. *Liquit enim tecti supera primordia viri Aspera*. Idem in 6. *Tuas sit odor viri plagae manabilis instar*. Nam regulariter *Virum* facit. Sic & *Geli* pro *Gelu* in 5. *Affiduisque geli casu mortalibus auferit*.
 vis. verbum. E. 3: 28. AE. 6: 817. 12: 833
 vis, nom. O. 1: 198. 4: 37. AE. 1: 616. 5: 553. 6: 553. 7: 432. 10: 614, 857, 898. 11: 148. 12: 150, 203
 vis non ea, id est, possibilitas. AE. 1: 529
 odora canum vis. AE. 4: 132
 Claudit versus ad exempla Lucret. cuius est in 4. *Promissa canum vis*. Et in 6. *Cum primis fida canum vis*. Et quoniam hoc ipso monosyllabo gaudet idem Lucret. saepius versus terminare, idcirco nos non refugit ponere.
furit intus aquas vis. AE. 7: 464
 Ita enim legimus, non *aquas*, ut in dictione *pluvial* contra Probum disseruimus. Item:
aperit si nulla viam vis. AE. 10: 864
 Quam versus etiam gravior facit alliteratio usitata Poetae. Item:
si qua tibi vis. AE. 11: 373
 Ut longe errare videatur Serv. qui in 8. ait, hoc esse vitiosum, Monosyllabo finiri versus; nisi forte ipso monosyllabo minora explicentur animalia. Cum Poetae tamen versus extant trecentis plures (ne quis ab eo parcissime factum existimet) monosyllabo terminati: centum, & eo amplius, qui particula inclinativa: totidem pene verbo substantivo est: reliqui vero monosyllabis variis, qui facile lectori occurrunt. Facessat igitur hinc tua minus observata observatio, perpaucorum tamen Grammaticorum, grammaticae. Sciendum insuper est, vis multas, pro vires, polysuisse Lucret. in 2. *Et quo quisque magis vis multas possidet in se, Atque potestates*. *Quin & Sallust. Male iam assuetum ad omnes vis controversiarum*. Nec ignorandum, vim & potestatem jungi a pluribus antiquorum solere: Declinatur haec vis, huius vis, hinc vi, hanc vim, o vis, ab hac vi; & pluraliter haec vis, o vis, pluraliter vero tantum, haec vires, virium, viribus, vires, o vires, a viribus.
 visa. singular. O. 3: 510. AE. 1: 326. 2: 773. 3: 206. 4: 287, 557. 5: 610, 637, 722, 768. 6: 871. 7: 73, 406. 12: 147. plur. O. 1: 478. AE. 3: 90. 4: 461. 8: 525
 visae. AE. 6: 257
 viscera. G. 3: 559. 4: 302, 555. AE. 1: 211. 3: 575. 5: 103. 6: 253, 599, 833. 7: 374. 8: 180, 644. 12: 214
 visceribus vesitur. AE. 3: 622. *super accumbens*. AE. 10: 727
 Lucilius *Viscus aprugnum* dixit, & Lucret. *Visceribus viscus gigni, sanguineque creati*. Quo verum fidem faciens *Charit*.
 Zzz

vis, *Sanguinem* genere neutro enunciati, subdit, *Ubi etiam nominis singularis Viscerum adnotandum est hoc viscus*. Ita corrupte habent nuper vulgari codices. Tu pro *singularis*, pluralis scribe, vel *Nominativum* lege, non *Nominis*.
 visco. O. 1: 139. N. tr. 5: 4: 41
 Rete exponit Serv. in Bucol. quem Nicolaus Perottus in Commentariis Linguae Latinae merito erroris coarguit. *quale viscum*. AE. 6: 205
 Ab hoc sumitur comparatio. *Plaut. in Bacch. hic Pifius dixit, Pifius merus vestra est blanditia*. Gr. *ἔϕη*.
 visenda. G. 4: 309
 visendi. gerund. AE. 2: 63
 visentem. AE. 8: 157
 vis. AE. 3: 150
 visis. substant. AE. 3: 172
 visis. AE. 10: 787
 visum. supinum. AE. 1: 111. 3: 621. 6: 277. 7: 78. 8: 234. 9: 465, 521. 10: 637. 12: 252. NOM. 2: 212, 382. 3: 308. 5: 90. 6: 710. 8: 109. 10: 447. 11: 271
 visum. supinum. O. 4: 394. AE. 2: 428, 624. 3: 2. 4: 456. 6: 409. 9: 375
 visura. G. 2: 68
 visuri. AE. 5: 108
 visurus. AE. 8: 576
 visus, sc. erit. G. 4: 89
 visus, supple est. AE. 2: 271, 682, 732. 8: 33. 9: 111
 visus. nomen. AE. 2: 605. 3: 36. 4: 277
 visa. O. 2: 467. 3: 10. 4: 252, 475. AE. 4: 705. 5: 724. 6: 168, 306, 608, 661, 735. 9: 206, 212. 10: 629, 819. 11: 831. 12: 765, 814, 952
 vitae. E. 4: 53. O. 4: 326. AE. 6: 428, 728, 828. 7: 771. 10: 468. 11: 180
 vitales anras. AE. 1: 388
 Aetheriam anram; ut, *Et aetheria vesitur aura*.
 vitam. E. 4: 15. O. 2: 532, 538. 3: 547. AE. 2: 92, 145, 532, 562, 637, 641. 3: 315, 646. 4: 340, 550. 5: 230, 517. 6: 663. 7: 534. 8: 409, 577, 579. 9: 497, 687, 704. 10: 69. 11: 118, 177, 617. 12: 879
 vitas. G. 4: 224. AE. 6: 292, 433. N. tr. 5.
 vitavisse. AE. 2: 433. alliteratio.
 vite. E. 10: 40. O. 4: 269
 vitea. O. 3: 380
 vitem. O. 2: 273, 289, 407
 vites. accus. E. 1: 74. 3: 11. G. 1: 2, 284. 2: 191, 299. 4: 331
 vites. recto. E. 9: 42. O. 2: 91, 97, 416
 viti. O. 1: 265
 vitibus. E. 5: 32. G. 2: 221, 233, 397, 410
 vitio. E. 7: 57
 vitiosae. O. 2: 453
 vitis. E. 2: 70. 3: 38. 5: 32. 7: 61. G. 2: 262
 vitisator pater Latinus. AE. 7: 179
 Accius in Bacchis, ut refert Macrobius. Sat. 6. *O Dionysie pater, optime vitisator, Semela genitus Enchia*. Sed Lucretius duabus dictionibus in fine 2. *Triffis item vetulae vitis sator aequa fatigat*. Cujus est in 5. felici compositione *Vitisigeni; Namque Ceres fertur fruges, Lili-*
 ber

INDEX ERYTHRAEI

berque liquoris Vitigeni laticem mortalibus insituisse: & in 5. *Vitigeni latices in aqua fontibus audent Misceri.*
vitium. G. 1: 88. 3: 454
vito. AE. 3: 367
vitrea. AE. 7: 759
vitreis sedilibus. G. 4: 350

Aquarum epitheton est *Vitreus*, non modo Amnium, Lacuum, sed & Oceanus: ut apud Claud. in 1. de Rapt. Proserp. *Cooperat & vitreis summo jam margine texti Oceanum sinuare vadis.* De amnibus illud, *Aquae strepentis vitreus ambit liquor.* Et Columella, *Vitreoque filer qui desinit amni.* Quare & in aquis habitantes Nymphas *Vitreas* appellamus. Papinius, *Vitreae iuga perfrada Virces.* Quibus & velleria ejusdem coloris tribuit poetice admodum Maro, cum in Georgicis canit, *Eam circum Milesia velleria Nymphae Carpebant Hyali saturo succata colore.* Quippe *υαλ* Vitrum, & *υαλα* Vitreus. *Vi* in primitivo produxit Ovidius ea lege, quam in dictione *Volumen* dabimus: ait enim Metamorphoseos decimo tertio, *Splendidior vitro, tenero lascivior huedo.* At Horatius corripuit, Carmin. 3. *O fons Blandissimae, splendidior vitro.* Est enim versus Aesclepiadeus. Ubi *or vitro* Daſylus est, vel Creticus. Illud obiter admonendus est lector, quod jam figninae *vitreae* appellant a tectorio quodam antiquis ignoto, quo penicillo vasis inducto quasi vitro, fictilia solidiora fiunt, & ne imbibant, incrustari solent. Id *Loricare*, & *Loricam* eam incrustationem dicere non eleganter possumus.

vitta. E. 8: 64. G. 3: 487. AE. 4: 637. 6: 667. 7: 418. 8: 128. 10: 538
vittae. AE. 2: 193, 176. 7: 352
vittas. AE. 2: 168, 221, 296. 3: 370. 7: 237, 403
vltis. AE. 3: 64, 81. 5: 366. 6: 281
 Adi *Taenia*, *Taenitis*, *Insula*. Etrusci *Benda*: mulieres Venetae *Binda*. Quamquam etiam vulgo inde *Vestiam* nominant, qua caput tegunt.

vitula pro frugibus factam. E. 3: 77
Faciam vitula, agnoscit propemodum Servius per casum auferendi, nec minus Macrobius lib. 3. cap. 2. Quam locutionem usum approbat Columella, qui libri secundi capite ultimo scribit, *Nisi prius catulo feceris.* Et paulo post, *Nisi si catulo feceris.* Caeterum Marcellus Comment. 5. *Vitulam* casu quarto nonnullis legere videtur, quod ait, *Facere rem divinam*, religionibus exhibere. Plautus Aulularia, *Mulsi conigiale plenam faciam tibi fideliam.* Virgilius Bucolicis, *Cum faciam vitula pro frugibus, ipse venio.* *Vitulamque* asserunt quondam exemplaria habuisse. Sed noverint isti observatores ad pauca respicientes, *Vitulam* *facere* non aequae eleganter dici, ac *Fideliam* *facere*, etiamſi *Rem divinam* *facere*, recte dicamus. E. 3: 109. G. 4: 546

vitulam. E. 3: 29, 48, 85

vituli. G. 3: 494
vitulos. G. 2: 195. 3: 157, 164. 4: 434.
 AE. 5: 772
vitulus. G. 4: 299
vivacque sua plantaria terra. G. 2: 27
Vivradices describit, ita enim appellat Columella cum radicibus furculos.
viva. G. 3: 449. 4: 226. AE. 6: 391
vivacis. E. 7: 30. G. 2: 181
vivendi. AE. 10: 846
vivendo vii mea fata. AE. 11: 160

Diu vivendo: ut, *O Lycida vivi pervenimus.* Non abſimile est illud, *Multaſque per annos Malta virum volens durando secula vincit.* Lucretii quoque est, *Multaſque vivendo vitalia vincere secla.*

vivens. AE. 10: 849
viventes. AE. 10: 519
vivere. AE. 1: 218. 7: 749. 9: 613
viveret. E. 9: 16
vivi. E. 9: 2. G. 2: 469
vitoida virtus. AE. 5: 754. 11: 386. *dextra.* 10: 609

Lucretius in 1. *Ergo vitida vis animi pervicit.* &c. Et paulo infra, *Et vitida Tellus Tuto res teneras effert in luminis oras.*

vitidus Umber. AE. 12: 753. id est, *canis.*
vivis. AE. 3: 311. 6: 154, 654. 8: 485. 11: 111. 12: 214. id est, *vivacibus.* De hominibus, at ultimo de pecudibus.

vivit. G. 3: 454. AE. 4: 67. 5: 681
 Ipse de Livore, *Vivis pectore sub dolente vulnus.*

vivite sylvae. E. 8: 58
 Id est, *Vaete.* Nam renunciantis est, non bene optantis, quale est Tibullianum illud, *O valeant sylvae, desinantque canes.* Item apud Valerium Catullum, *Cum suis vivat, valeatque moribus.* Et apud Terentium, *Valeant, qui inter nos dissidium quaerunt.* Sic & *salutem literis dixit*, qui studia deseruit.

AE. 3: 493
vivo. verbum. AE. 3: 315. 8: 576. 10: 855
vivo. nom. AE. 1: 167. N. de Impr. 721. N. tr. 3: 2: 719. 3: 688
vivos. AE. 6: 848. Adi *Spirantia.*
vivum. G. 3: 442. AE. 6: 531
vivus. AE. 12: 235

vix. E. 1: 13. 3: 102. 8: 14. G. 1: 201. 2: 213. N. tr. 5: 3: 195, 317, 370, 492. 4: 327, 438. AE. 1: 383. 2: 334. 3: 313. 4: 545. 5: 263. N. tr. 5: 270. 693, 847, 857. 6: 340, 356, 498. 7: 646. 9: 544. 10: 659. 11: 551, 903. 12: 34, 113, 233, 899

vix, id est, *mor.* AE. 1: 34. 2: 172. 3: 8. Servius ubique.
vix ea. AE. 1: 586. 2: 323. N. tr. 5: 692. 3: 90, 655. 6: 190. 8: 337, 520. 11: 296. 12: 154, 650. *sandem.* 2: 128. 3: 309. 5: 178. 11: 151. est & *Vix* rectus, *hujus vici*, ut notat Charisius.

vixet. AE. 11: 118
 Poetae, quod & superius admonuimus, ut sunt numeris astrictiores, ita verborum licentia libertiores metri cau-

sa sint, necesse est. Quamobrem plebes Oratorum voces sibi in usum poeticum concidunt. Ex qua supellectile apud Maronem sunt *Vixet* pro *Vixisset*, *Expleſſe* pro *Expleviſſe*, *Extinaxem* pro *Extinxissem*, *Extinxi* pro *Extinxisti*, *Dirrati* pro *Direxisti*, *Accessi* pro *Accessisti*, *Jusso* pro *Jussero*, *Pergite* pro *pergite*. Unde vulgo *Perger*. Item *Compofſa*, *Compofſas*, *Expoſta*, *Impoſta*, *Suppoſta*, *Repoſtas*, *ſubtracta i.* Quas voces etiam vernaculus sermo conſecutus est. Nam *Poſta* dicimus, & ſimilia. Item *Fumat* pro *Fumavit*, *Petit* pro *Petivit*, *It* pro *ivit*, *Lenit* pro *Lenivit*, & quae notat Servius, *Diſas* pro *Dicasas*, *Parſa* pro *Parata*, *Sacra* pro *Sacrata*. Ejusmodi sunt *Vincta*, (licet frequentius ponat *Vinctula*) *Vinctis*, *Vincto*, *Vinctorum*, *Gubernaclo*, *Gubernaculum*, *Circlos*, *Maniſipi*, *Maniſipas*, *Oraſtlem*, *Pericli*, *Periclis*, *Periclo*, *Periclum*, *Secla*, *Seclis*, *Seclio*, *Seclerum*, ut taceam *Noſſe*, & alias hujus verbi voces, quibus contrariis libenter Poeta utitur: *Mandarat*, *Abiſſe*, *Servoſſe*, *Admorant*. Item *Abduxero*, & id genus alia, quae sunt Poetarum, & Oratorum communia.

vixi. AE. 4: 653
viximus. AE. 10: 862
ulceris. G. 3: 454. N. tr. 6. v. *ulcis* & *vulnus.*

aliciſi. AE. 2: 576
aliciſimur. AE. 3: 638
aligine. G. 2: 184

Ulyſſes. AE. 2: 44, 97, 164, 261, 762. 3: 628. 9: 602. 11: 263

Hic & *Ithacus* ab *Ithaca* patria, quam inſulam hodie *Compere* vocant: & *Aenides* *hortorum ſclerum* dicitur a Poeta. De quo etiam intelligit, cum ait, *Arſtichis ſclis*: ab aliis item *Laertius*, *Dulichius*, *Nivinius* cognominatus est. Graece autem est *Ὀδυσσεύς*. et interdum *Ὀδυσσεύς* per unum *σ*, metri cauſa. Hom. *Odyſſeias* o. *Τὸν δ' αὖ Τηραῖο* *Ὀδυσσεύς* *ἠσυχῆρα μύθη*. Fuitque apud priſcos Latinos *Ulyſſeus*; poſt auren *Ulyſſes* factus est, & a quibſdam *Ulixes*. Nam & ab Homer. *Ἰζὶα* ſcribitur per *ξ*, quod *Dores dicitur*, hoc est *Bina*, notant gemino *σ*. Quantum autem ad epitheton *Durus* pertinet, non me laet Macrobius lib. 5. cap. 7. *Dius Ulyſſes* legere, ut ſit mimetis Homericæ. Δ. *Ὀδυσσεύς*, ſicut *Dia Camilla*. Ait enim, *Poſtremo Graecæ linguae quom ſe libenter addixerit, de cæbris quae uſurpae vocibus aſſimilate: Dius Ulyſſes: Sp̄aea ſervaram, Daedala teſta, &c.* Charisius vero pari ratione *Dius* agnoſcit. Nam cum de epitheto loqueretur, ſic inquit: *Epitheton ornat*: (ita enim faciendus est locus mutilatus) *ſicut, Dius Ulyſſes. Deſtruit, ſicut, Sclerumque inventor Ulyſſes. Indicat, ſicut, Laviffus Achilles.* Nos magis *Dius* probamus. Nam quemadmodum ſuo Ulyſſi favens Homerus, illum hoc epitheto, aliisque perpetuo ornat, ſic in gratiam ſui Ae-

noce

neae ejus hostem Dirum appellaverit, quem etiam aliis epithetis infamat. Et similiter in 2. Aeneidos, *Et duri miles Ulyssi*, quod passim habetur, *Duri* rectius legendum est, scilicet ne hostem commendet Aeneas a tolerandis laboribus militaribus, qui duri sunt: & qui in eis durant, ut duri laudantur & fortes. Nilū forte Duri, id est immittis & crudelis exponas. Sed id sine dubio magis exprimit vocabulum *Diri*. Ad haec, ut *Dia Camilla* apud Poëtam, *Dia sententia* apud Horatium, *Dia poemata* apud Perium, denique in Hostiliū lib. 2. belli Iltirici *Dia Minerva*, & in Catullo *Diae* legere possunt, non ita sane *Dius* genere masculino invenias, bone Macrobi. Quae causa fortasse fuit, cur *Divus Ulysses* mallet Charisius legere.

Ulyssi. S. 8: 70. AE. 2: 7, 90
Ubique in fine carminis, & casu generandi: quomodo saepiuscule *Achilli* pro *Achillis*, & semel, *Acris Oronti*, vice *Orontis*, & fortis *Achati*, pro *Achatis*, ut legit Charisius. *Casu* dixi generandi, quoniam vetustissimi Latini nomina, quae in us apud Graecos profuerunt, & genitivo casu pleonophyllaba sunt, ut, Ἀχιλλεύς Ἀχιλλεύς, Ὀδυσσεύς Ὀδυσσεύς, ea in eius syllabas enunciabant, secundo ordini tribuentes, ut Achilleus Achillei, Ulysses Ulyssis: quemadmodum Orpheus Orpheus, Theſeus Theſei Unde apud Horatium Carm. 1. Oda 6. *Nec cursus duplilis per mare Ulyssi*. Et eodem lib. Oda 15. *Matronisque Perygum classis Achillei*. Quam hic scripturam etiam enarrator Acron agnoscit, cum ait, *Veteres declinationes ista habent, Achillei, Ulyssi*. Versus enim utrobique est Asclepiadeus ternarius acataleus, qui constat Spondeo, & duobus Choriambis, & ultimo Pyrrhichio, vel Jambo, *Ulyssi Achillei*. Sed & hoc ejusdem Poëtae carmine ex Epist. 1. *Remigium viosum Ithacensis Ulyssi*, Priscianus lib. 6. probat, ab *Achillens*, genitivum mittere: *Achillei*: sicut & Ovidiano illo, *Neviclus Macareus, comes infelicis Ulyssi*. Ut per ei syllabas genitivi *Achillei* & *Ulyssi*, apud hunc nostrum quoque antiquitatis observantissimum, quantum carminis mollities ferat, scribi possint. Quae syllabae κατά συνήθειαν pro una longa accipiuntur: sicut & alibi *Ilionei, Oilei, Nerei, Protei, Promethci, Penel, Terci*, quam figuram & in recto eas, & in obliquis ea, em, amavit, cum *Orpheus, Typhoens, Pentheus, Proeus, Caphareus, Acontens, Idomeus, Rhoetens, Nereus, Caecus, Chlorens, Mnestheus, Cisseus*, & si qua talia, dixit per eius diphthongum Graecam: item duabus syllabis, *Orphea Orphen*, & similia: idque non modo in Graecis fecerunt dictionibus, Graecos imitatus, sed & Latinis plerisque Nam *Anaxais, Aerei, Ferrei, Balthei* duabus syl-

labis posuit; & *Tartarei*, tribus; ut alia omittam, quae in dictionibus *Anreis*, & *Typhoens* adnotavimus. At hodie us diphthongo in eis longum prolata, *Achilles* dicimus & *Ulysses*. In quo *Dores* sequimur, qui pro Φηλαῖος Φηλαῖος, & pro Ὀρυσῆος Ὀρυσῆος & Ὀρυσῆος dicunt, pro Τυδίδος Τυδῖς. Sicut contra Poëtae Graeci fecerunt, ut pro se proferentes: ut Ἀντιφροῦς pro Ἀντιφράτης, Γερωνίδος pro Γερωνίος, Δαριῶς pro Δαριῆος. Quorum exempla astatim suggerent Graeci Elenchi nostri. Quamquam *Servius* in *Bucolicis Teri* pro *Tercei*, *Promethi* pro *Promethei*, & *Proti* pro *Protei* per *Synaeresim* scribi affirmat, quam fortasse scripturam praecipue in *Ulyssi* & *Achilli* antiqui apud *Maronem* receperint. Verum aliter docet commentator *Aeneidos Asper*, cujus verba leges apud *Servium* in 8. ad versum, *Arma rogo genitrix nato: te filia Nerei*. Cum quo facere videtur *Donatus*, qui in *Andria* eo loci, *Etiā puerum inde abiens conveni Chremi: Chremi* adnotavit dictum ut *Ulyssi*, & *Achilli* apud *Virgilium*. Huic pro parte subscribens *Probus* in *Catholicis* nominum; *Inveni*, inquit, *Chremi*, genitivum: & antiquae est ratio declinationis, dativo uti pro genitivo, *Infelicis Ulyssi*, pro *Ulyssi*: *Achilli*, pro *Achillis*. Haec *Probus*. Cujus de eadem re in eisdem *Catholicis* haec verba infunt: *Ses terminata Graeca sunt: Indifferenter declinantur, & primae declinationis, Sae genitivo: & tertiae Sis, ut Cambyses Cambysae, vel Cambysis; Perses Persae, vel Persis. Nam quod Sallust. ait, Ad bellum Persi Macedonicum, non declinationem mutat, sed antiqua usus est consuetudine: Dativum posuit pro Genitivo. Et Cicero, Filium in qua Verri, pro Verri. Et Virgilius, Immittis Achilli, pro Achillis. Praeterea Priscianus lib. 6. notat, in *Adelphis* legi, *Archonidi filiam*, pro *Archonidis*. *Fabius* item in 1. ait, *Genitivus Ulyssi & Achilli fecit: sic alia plurima*. Sed ut hac in re quam variatae sententiae veterum Grammaticorum fuerint, cumulatissime pernoscamus, verba ex *Charisii* primo recitabo: *Inveniuntur*, inquit, *apud veteres, quae sine ratione genitivum faciunt per I; ut apud Sallustium in prima Historia, bellum Persi Macedonicum. Item apud Virgilium, Immittis Achilli: & alio loco, Fallacis Ulyssi. Namque si esset Nominativus Latinus Achilleus, merito faceret Achillei, ut Enyſtheus, & Mnestheus; sed quia non est Achilleus, sed Achilles, Achillis facit, ut Hercules Hercules, non Achillei, ut Mnesthei. Ubi adnotandum, quod *Fallacis Ulyssi* legit *Charisius*: *Pellacis* magis placere nobis propter illud, *Et fandi fistor Ulysses. Fallacis* vero pro *Dolosi* erit, quod dixit *Horatius Duplilis per mare Ulyssi*. Verum, quantum ad sensum, utrumque unum est. Sed & altero loco ejusdem libri verba sunt haec: *Heretoli pro Hercules, & Ulyssi pro***

hujus Ulyssi, inquit, *alci ceptum est*. *Plinius* eodem lib. 6. *Quomodo regula*, inquit, *illa, si genitivus singulari ut literis nomina sinientur Graeca, ut τῷ Εὐμένει, τῷ Διογένηϊ: nostros quoque hujus Eumenis, hujus Diogenis sportes preferre; at si τῷ Εὐμένει, τῷ Χρῆστῳ, imo demum nostros u substrahere debere. Itaque hujus Enripidi, Chrysi debere censere; ut Fortis Achati, & Acris Oronti, sed nostra, inquit, actas in totum istam declinationem abolevit, Achillis enim potius, & Hercules, & his paria per IS dicimus. Ηἰσῆα, ἡμαρ, ἰαπ, ὄδωρ, ἡραε, ὄντα, κίρα, γίραε, ne apud ipsos quidem Graecos rationem declinationis certam tenere poterant. Quod autem agnoscit *Charisius*, *Fortis Achati*, ego magis probam *Achatas*; ex eodem *Virgilio*, qui ait in 10. *Magnique semur perstrinxit Achatas*. Nam & hanc declinationem ita aliquando praetulit *Maro*, ut non nisi *Anchisae* perpetuo usurpaverit. De qua declinatione & *Charisius* ipse non infrequentem habet mentionem. Vide *Anreis*, & *Typhoens*: nec non apud *Servium* in 1. *Aeneid*. super *Immittis Achilli*, & *Acris Oronti*. Item *Tercei, Ilionei, Nerei, Protei*.
vulnere, id est, quod ab Ulyssis accepit.
AE. 2: 436. 3: 613, 691
Ulyssi. AE. 3: 273
illa. singular. E. 3: 52. 6: 11, 49. G. 2: 99, 265, 420. 3: 209, 452. AE. 2: 137, 803. 3: 214. 5: 8, 28, 783. 6: 103, 600. 8: 251. 8: 131. 10: 121, 626, 861. 11: 148. 12: 203, 840
illa. plural. E. 5: 61. 10: 12, 56. G. 4: 398. AE. 1: 169. 2: 43, 726. 11: 791. 12: 185
illae. G. 2: 124. 3: 352. AE. 3: 192. 6: 239. 8: 298. 11: 567
illam. AE. 3: 242
illas. AE. 2: 432. 4: 439
illi. E. 5: 24. G. 3: 428. dativo 2: 439. 4: 516. AE. 1: 440. 3: 621. 10: 715, 880. 11: 441
illis. G. 2: 133. 3: 274, 342, 371. AE. 2: 159, 689. 6: 147. 11: 51. 12: 782
illius. AE. 11: 354
illo. G. 1: 22. 2: 205. AE. 6: 877. 9: 91
illos. AE. 3: 323
illum. G. 2: 127. AE. 2: 467. 4: 174. 6: 352. 8: 376. 10: 333. 11: 279. 12: 245
ul'us. G. 1: 506
Ullus per omnes casus semper negative ponitur praecedentibus *Non, Nec, Neque, Haec, Nullis, Sine, Nil*: exceptis paucis his locis, quibus aut affirmative ponitur, ut G. 3: 428. *Quod dum amnes nulli rumpuntur fontibus*. AE. 11: 279. *Nec mihi cum Teucris nullum poss'erata bellum Pergama*. Vel interrogative, ut, 5: 28. *An sit mihi gratior ulla; Quoque magis fessas optem dimittere naves, Quam quae Dardaniam tellus mihi servat Aestem*. Vel subjunctive, ut 10: 626. *Sin alior ipsis Sub precibus ventia ulla laset*. Et 851. *Rhoche diu (res si qua diu mortalibus ulla est) vicinus*.
mnd.*

INDEX ERYTHRAEI

almi. G. 2: 446. ἰ ἀλλία.
almis. E. 2: 70. 5: 3. 10: 67. G. 2: 221, 361, 367. 4: 144
almis. G. 2: 18, 72, 83
almisq̄ue adjungere vitis. G. 1: 2
 Idem in Laudibus Hortuli, *Foecunda vitis conjugis almus gravat*. Post ulmum vitibus populus nigra gratissima. Unde Horatius, *Ergo aut adulta vitium propagine Altas maritat populos*. Maritantur & aliae vitibus arbores, de quibus abunde Plinius lib. 17. cap. 23. lege apud Poëtam. E. 2: 69. 5: 3. 10: 67. G. 2: 221, 361. 4: 144
almo. E. 1: 59. 2: 70. 10: 67. G. 2: 530
almos. E. 5: 3. G. 2: 221, 361, 367. 3: 378. 4: 144
 Nam sexto anno maritantur, ut scribit Plinius.
almus. G. 1: 170. AE. 6: 283
almas. E. 3: 105. G. 3: 385
alra. AE. 4: 656
alterioris. AE. 6: 314
alterius. AE. 12: 806, 938
ultima. E. 4: 4, 53. G. 1: 30. AE. 2: 446, 668. 4: 537. 5: 218, 317, 347. 6: 478. 8: 687. 12: 334
alutimus. G. 3: 424. AE. 2: 248. 4: 481. 7: 49. N. U. 5: 9: 759. N. eodem. 11: 476
alut. AE. 4: 625. 8: 201. 10: 864. 11: 260
alutorem. AE. 2: 96
alutis. AE. 6: 818
alutra. E. 7: 27. AE. 6: 114. adverbialiter. 3: 480. 6: 869. 9: 782. 10: 663. 11: 411
 Sereni exemplum est a poni ad placitum, *Caraque nil prodest, nec dicitur alutra cicatrix*.
alutricem. AE. 11: 590
alutrices. AE. 4: 473, 610. 6: 274
alutris. AE. 2: 587
alutrix. AE. 6: 570
alutro. E. 3: 66. 8: 52. G. 4: 265, 530. AE. 2: 59, 145, 193, 279, 372. 3: 155. 4: 304. 5: 55, 446. 6: 387, 499. 7: 235. 8: 611. 9: 7, 127, 676, 729. 10: 278, 282, 312, 606, 830. 11: 286, 471. 12: 3, 613
aluta. AE. 6: 840
aluta. E. 8: 87. 2: 135. 6: 416
alutam. G. 3: 175
alulae certens cygnis. E. 8: 55
 At Lucret. in initio 3: hirundines cygnis opponit, *Quid enim contendat hirundo Cygnis? aut quidnam tremulis facere artubus botis? Consimile in cursu possint, ac fortis equi vis?*
alulante. AE. 2: 488
alulante. AE. 11: 662
alulantis. G. 1: 486
alulare. AE. 6: 257. 7: 18
alularant. AE. 4: 168
alulata. AE. 4: 609
alulatis. AE. 7: 395
alulata. AE. 4: 667. 9: 477
alulatus. AE. 11: 190
Hulula, Hululatus, Hululatio, Hulula avis, quae a cantu suo nomen accepit,

ab aspiratione incipiunt, (si Pontano credimus) quae illis naturaliter haeret. *Hululatus enim*, qui proprie luporum est, sine aspiratione satis exprimi non potest. Sed eam consuetudo, quam hic sequimur, abdicavit. Nam & Graecum ὄλωλον, quod est ululo, tenuatur. Sciendum est, placere nonnullis ululo interdum primam producere, ut apud Boëthium in 4. *Flere dam parat, ululat*: ut ululat dactylus sit. Alii tamen eo loco anapactum magis admittunt.
Umber. AE. 12: 753
umbo. AE. 9: 810. 10: 271, 884
umbone. AE. 2: 546
umbonum. AE. 7: 633. Vide *Scnta*.
umbra. ablativo. E. 1: 4. 5: 70. 7: 10. 9: 20. G. 2: 19, 489. 3: 334. 4: 511. AE. 1: 165, 694. 2: 251, 350, 514. 6: 271, 340, 866. 8: 276. 9: 373. 10: 541, 11: 618
umbra. nominativo. E. 7: 46. 8: 14. 10: 75, 76. G. 1: 121, 191. 2: 410. 3: 145. 4: 402. AE. 2: 772. 4: 386
umbracula. E. 9: 42. Macr. lib. 6. cap. 4.
umbrac. E. 1: 84. 10: 76. G. 1: 342. 3: 418, 464, 520. 4: 472. AE. 1: 441, 607. 5: 81, 734. 6: 139, 264, 289. 10: 593. 12: 669
umbram. G. 1: 366. 2: 58, 297. AE. 2: 420, 732, 768. 3: 589. 4: 7, 184. 6: 257, 268, 452. 9: 314. 10: 190, 636. 11: 210
umbrantur. AE. 3: 508
umbrarum. AE. 6: 390
umbras. E. 2: 8, 67. 5: 40. 7: 58. G. 1: 157. 2: 435. 3: 357. 4: 146, 501. AE. 3: 638. 5: 839. 6: 294, 401. 9: 411. 12: 207, 899
umbras. praecedente sub. E. 5: 5. AE. 4: 660. 6: 578. 11: 831. 12: 922. praecedente per. G. 1: 366. AE. 2: 693. 6: 461, 490, 619. 12: 864, 881. praecedente ad. 4: 25, 26. 6: 404
umbrata. AE. 6: 772
umbriferum. AE. 6: 473
umbris. G. 1: 209. AE. 1: 311, 547. 2: 621. 3: 230. 4: 351, 571. 6: 510, 894. 7: 619, 770. 10: 519. 11: 81. 12: 53
Umbro. AE. 7: 752. 10: 544
umbrosa. E. 2: 3. G. 2: 66. AE. 8: 34
umbrosae. AE. 8: 242
umbrosam. G. 3: 331
una. partitive. E. 6: 65. G. 1: 233. AE. 1: 329. 5: 563, 644. 8: 217. 10: 407. 11: 586
una. G. 2: 535. 3: 510. 4: 184, 212. AE. 2: 354, 642, 710, 743. 3: 245, 321, 417. 4: 95. 5: 616. 6: 783. 10: 182, 529. 12: 57, 272, 817
una. ablativo. AE. 1: 47. 10: 487, 497, 703
una. adverb. E. 2: 31. G. 2: 39. 3: 224, 404. AE. 1: 85. 2: 476, 477. 3: 634. 4: 117. 704. 5: 157, 830, 831. 6: 35, 528, 752, 860, 897. 7: 710. 8: 104, 689. 9: 230, 453, 631. 10: 170,

470. 11: 864
unam. G. 2: 85. AE. 1: 15, 123, 683. 2: 716. 3: 504. 4: 110. 11: 76, 533. 820. 12: 143, 229, 853
unaniam. AE. 4: 8
unaniami. nominat. plural. AE. 12: 264
 Flacc. Valerius in 3. *Unaniamus videt ager Hylam*. *Unaniamus* & *Unaniamis* dicimus, sicut *Exanimus* & *Exanimis*, *Inermus* & *Inermis*, *Bijuges* & *Quadrjuges* & *Quadrjuges*.
 Exempla extant & apud Poëtam.
unanimos. AE. 7: 335
uncaque manus. AE. 3: 217
 Quas infra pedes appellat: ut, *Turbo sonans praedam pedibus circumvolat avicis*, & alibi.
anci aratri. G. 1: 19. 2: 223. vide *Corvi*, *Inflexi*.
ancis. G. 2: 365. AE. 3: 233. 5: 255. 6: 360. 9: 564. 11: 723. 12: 250. in fine.
anco. G. 2: 423. AE. 1: 169
ancla. AE. 4: 398. 8: 91
anctos. G. 2: 384
anda, nominativo. G. 1: 360. 2: 163. 3: 240, 349, 361. 4: 361, 420, 479. AE. 1: 106, 161. 3: 195. 5: 11. 6: 326. 7: 466. 10: 212, 291, 307, 560. sexto casu. G. 3: 254. 4: 352. AE. 1: 127. 3: 202, 384, 423, 565. 5: 127. 6: 174, 229, 357, 385, 438. 7: 759. 8: 870, 589. 12: 91
andabat. AE. 12: 673
andae. G. 2: 243. AE. 3: 673. 5: 820. 6: 425. 8: 91. 11: 562
andam. E. 10: 5. G. 1: 108, 296. 2: 451, 462. 3: 330. 4: 529. AE. 7: 230, 436. 8: 257. 9: 700. 11: 625. de hominibus. G. 2: 462
 Apulejus, qui mirum in modum, quod primi animadvertimus, Maroniana elocutiones & verba consecutus est, ait, *Unda fremis unigi*.
andam, praecedente ad. G. 4: 355, 508. AE. 1: 617. 3: 302, 389, 509. 6: 714. 9: 22. 10: 282. 833. 11: 327
andam de summe palmas Susulit. AE. 8: 69
 Sic, *Summoque hausit de gurgite lymphas*.
andantem. G. 1: 472. *Cytorum baxo*. 2: 437.
 Non tam propter copiam buxi, qua omnino mons iste abundat, hoc verbo utitur, quam ut lenibus anris impulsae arboris motam, undabundi maris aemulum, exprimeret. Et est simile illius ex 3. Georgicorum, *Tam fruges altae, campique nascentes Lenibus horrescunt flabris*: & quod in ejusdem operis secundo, *At late fluctant omnis Aere venidenti tellus*. Ex quibus locis Claud. imitator ait in 2. de Raptu Proserp. *Venturi praescia laurus Finat: hinc densa crispata cacumine baxo*. Nam per initia 3. *Undaret non slyva foveis, non vina tunceret*, pro abundaret accipit. Sicui Flacc. Valer. in 1. *Jampridem regio nudas equis, fo-*

I N V I R G I L I U M.

vetque vtrius. G. 3: 28. AE. 2: 609
undantes habenas. AE. 12: 471.
 Sic dixit, ut *undantia loca.*
undanti. AE. 10: 908
undantia. AE. 5: 146. 6: 218
undantis. AE. 7: 463
undas. E. 8. 59. O. 1: 386, 438. 4: 235f,
 305. AE. 1: 147. 2: 207. 3: 285, 413,
 562. 4: 253, 628. 5: 165, 859. 6: 295.
 7: 529, 773. 8: 538. 10: 765. 11: 405.
 12: 204, 249
undas. praecedente *per.* AE. 1: 119,
 537. 4: 381. 5: 595, 796. 6: 370. 7:
 299. 10: 247, 650
unde. E. 10: 21. O. 1: 63, 74, 117, 461.
 2: 207, 479. 3: 278. 4: 282, 316, 368,
 369. AE. 1: 245, 558. 2: 438, 461. 3:
 107, 145, 507. 5: 130. 6: 44, 204,
 242, 373, 658, 754. 7: 778. 9: 19. 10:
 3, 670
unde genus. AE. 1: 6, 743. 5: 123, 568,
 801. 6: 766. 8: 71
qui genus, unde domo. AE. 8: 114
 Propert. lib. 2. *Qualis & unde genus,*
qui sint mihi Tulle penates.
alter ab undecimo, id est, duodecimum.
 E. 8: 39
undique. E. 1: 11. AE. 2: 63, 414, 598,
 763, 799. 3: 193, 634. 4: 417. 5: 9,
 200, 287, 293. 7: 405, 520, 551, 582.
 8: 7, 233, 551, 598. 9: 382, 566, 720,
 783, 807. 10: 808. 11: 5, 208, 388,
 454, 545, 610, 767. 12: 744
undis. E. 9: 39. O. 1: 31. 3: 560. 4:
 262, 403. AE. 1: 100, 104, 177, 383,
 442, 596. 3: 200, 209, 215, 268, 417,
 507, 696. 4: 600. 5: 151, 193, 629,
 789, 868. 6: 339, 354. 7: 588, 719. 8:
 710, 726. 9: 70, 99, 604, 817. 10: 48,
 196, 227, 235, 305. 11: 299. 12: 768,
 803
undulatum Plennyrium. AE. 3: 693. 4:
 313
 Per epitheton nominis rationem ex-
 preffit. Hoc enim undosum, quod
 ὠλημμύρον. Quin & hoc ipso vo-
 cabulo unda cum frangitur, signifi-
 ficatur, non tamen procellosa: &
 ὠλημμύρον, unda: & ὠλημμύρον, in-
 unda, Philostrato: ὠλημμύρον apud
 Dionys. Afrum, versu 202. redundan-
 tia aquarum est, ut inibi interpreta-
 tur: & versu 100. ὠλημμύρον ὠνόντι.
 Legitur & ὠλημύρα per simplicum μ,
 hoc est inundatio, Jobi capite 40, &
 Lucae 6. quemadmodum & Πλημμύρον
 apud Stephanum. Vide *Pluviosque Hy-
 das, & Naxos.*
ungere. AE. 9: 773
ungue. O. 4: 46
 Ita in antiquis plerisque codicibus a
 post g scribitur, ex Attii instituto, quem
 tamen Velius Longus auctorem appel-
 lat vitiosum. Vide *Urget.*
*in unguem arboribus positus scilicet via lim-
 te quadret.* O. 2: 277
 Dicimus & ad *unguem.* Idem in
 viro bono, juvenili lusu, *Judex ipse*
sui totum se explorat ad unguem, Quid

*proceres, vnique ferat quid opinio vni-
 gli: Securus, mundi instar habens, teres,
 atque rotundus, Externas ne quid labis
 per levia fidat. Quos versus ideo copio-
 sius recitavimus quam res ipsa po-
 stularet, (primus enim testimonio sa-
 tis erat ad eam rem comprobendam,
 quam proponebamus) ut in *arsipidm* te
 moneret, hunc non modo sensum
 ordinemque sententiae, sed ipsa etiam
 verba Horatium transulisse in Sermo-
 nes suos, cum ait, *Fortis & in se ipso*
totus teres, atque rotundus: Externi ne
quid valeat per leve morari. Ut inde in-
 telligeres, poetae adhuc juvenis senten-
 tias, sententiarumque ordinem, &
 phrasim ipsam, quanti acerrimi judi-
 cii vir poeta Venulenus fecerit, quibus
 ut quae amicissimi, id est, pro suis
 uri maluerit.
unguis. O. 3: 535. AE. 4: 673. 5: 352.
 8: 553. 11: 86, 752. 12: 871
ex unguibus ales projectis flavio. AE. 12:
 255. casu sexto.
Ungue facit. Ovid. in Heroid. *Et*
tenui primam deligere ungue rosam. Item
Ungui, ut observat Flavius Sospater in
 Licinii Calvi poemate: *Vaga candida*
Nympha quod fecit ungui.
unguine. O. 3: 450
ungula. O. 3: 88. AE. 8: 596. 11: 875.
 12: 339, 533
unguent. AE. 6: 219
uni. AE. 4: 19. 10: 691
*unius, semper subsequente praepositio-
 ne, ut, unius ob noxam.* AE. 1: 41,
 251. 2: 131
uno. E. 8: 81. O. 4: 273. AE. 1: 312,
 495. 2: 65, 102. 5: 271. 6: 344. 8:
 142. 9: 770. 10: 871. 11: 132. 12: 514,
 667, 837, 847
unquam. E. 1: 36. 3: 25. 8: 7. O. 2:
 249. 3: 357. AE. 2: 95, 247. 4: 338,
 529. 6: 770. 9: 256, 406, 447. 12:
 649
en unquam. E. 1: 68. & *enim invidio-
 siv, en erit unquam. En erit, ut,*
 8: 79
En particulam cum adverbio tem-
 poris *Unquam* libenter conjugavit, id-
 que ad exemplum majorum. Terent.
 in Phorm. *Cedo dum, en unquam inju-
 riarum audisti mihi scriptam dicam?* &
 ejusdem fabulae sequenti scena: *En un-
 quam cuiquam contumeliosius audistis fa-
 lam injuriam?* Plaut. in Cist. *En un-
 quam cum quiquam viro consuevistis?* Sed
 & T. Livius in 10. belli Punico 2.
Quoties in consiliis (inquit) voces manns
*ad caelum porrigent: num auditas, En un-
 quam ille dies futurus esset, quo vacuum*
hostibus Italiam bona pace florentem visuri
essent? Item Sil. 16. *En unquam iniebit*
in urbe Ille dies, &c.
unum. E. 7: 2. AE. 8: 576. 9: 801.
 10: 410. 12: 714. in unum, i. e. fi-
 num.
genus. O. 2: 83. AE. 10: 203
ad unum. AE. 5: 687*

unum. AE. 2: 709. 3: 435, 604. 4: 420,
 518. 5: 815. 6: 106. 7: 346. 8: 447-
 9: 284. 10: 367, 903. 11: 352, 649,
 780. 12: 60, 273, 490, 643, 694
unum, id est, praecipuum. AE. 5: 704
unus. E. 10: 35. O. 4: 184. AE. 5: 584.
 2: 426, 527, 567. 3: 716. 5: 308, 814.
 6: 47, 846. 7: 536. 9: 182, 544. sub-
 audi, *alter, ut sit, & alter Lycius.*
 783. 12: 282
vobis. E. 6: 25. 10: 11, 35. AE. 2: 349.
 3: 252, 495. 5: 61, 236, 348, 638,
 646. 6: 870. 7: 261. 8: 138. 9: 252,
 614. 10: 6: 393. 11: 440. 12: 265,
 695
voca. AE. 4: 223
 Lege composita *Advocat: Evocat:*
*Invoocat: Provocat: Revocabat, Revoca-
 bo, Revocant, Revocare, Revocat, Re-
 vocate, Revocato, Revocatum, Revoca-
 verit, Revocent, Revocentur.*
vocabant. E. 1: 40. AE. 3: 269
vocabat. E. 2: 23. O. 4: 526. AE. 3: 303.
 5: 98. 6: 519. 12: 312
vocabis. AE. 6: 821
vocabitur. AE. 1: 290
vocamur nos alia ex aliis in fata. AE.
 3: 494
 Cicer. Epistol. familiar. 9. ad Papi-
 rium Pactum: *Me quotidie aliud ex alio*
impedit.
vocamus. AE. 3: 222
vocant. G. 3: 393. AE. 6: 247. 11: 731.
 12: 759
vocant. G. 2: 388. id est, *provocant.* 4:
 76, 496. AE. 1: 109, 610. 5: 147. 10:
 472. 11: 97. 12: 487
aurae vela. AE. 3: 357
 Flaccus initio 3. Argonaut. *Typhum*
placida alta vocabant. Idem eodem,
Littore tam patrio jam vela potentibus
ansiris.
vocantem. O. 3: 393. 4: 266. AE. 5: 221,
 860. 8: 712. 9: 768. 12: 638
vocantes. G. 3: 148
vocantia. AE. 5: 656
vocanti. AE. 12: 176
vocantibus. O. 3: 322
vocantis. AE. 4: 460
vocare. AE. 3: 185. 5: 686
vocarent. AE. 9: 172
vocares. E. 1: 37
vocari. O. 1: 42. AE. 7: 168, 256, 264,
 578. 8: 322. 10: 241. 11: 220. 12:
 824
vocaris, id est, vocaveris. E. 3: 49
vocas. AE. 9: 22, 94
vocasset. AE. 4: 678
vocasset. AE. 5: 234
vocat. E. 5: 23. voce cornix *pluviam.* O.
 1: 388. Sicut *supra, Potissque vocaveris*
imbrem. E. 2: 529. 3: 43. AE. 1: 131.
 2: 338, 614, 668. 3: 70, 264. 4: 172,
 288, 303, 427. 5: 23, 547. 764. 6: 41,
 172, 433, 585, 572. 7: 504, 508, 614,
 694. 8: 696. 9: 320, 619. 10: 2. 11:
 375, 442, 476. 12: 483, 563, 677
vocate. AE. 7: 133. 8: 275
vocati. AE. 2: 437. 5: 471, 581

INDEX ERYTHRAEI

vocatis. AE. 3: 253. 5: 211, 244, 758.
7: 246. 8: 707. 11: 105, 379
vocatos. AE. 1: 219
vocatum. AE. 4: 384
vocatus Apollo. G. 4: 7. AE. 3: 395
Unde *Invocationem* Grammatici dixeret.
vocatus meos nunquam frustrata. AE. 12: 95. Sic *fortissus*, sic *ingressus* dixit.
vocaverit. G. 1: 157
vocavi. AE. 2: 770. 4: 680. 6: 506
vocavit. AE. 3: 526. 5: 514. 7: 193, 471.
10: 873. 11: 542. 12: 780
voce. E. 3: 51. 5: 48. G. 4: 320, 505.
AE. 1: 94, 208, 406. 2: 127, 378, 688. 3: 68, 172, 177, 320, 461. 4: 76. 5: 161, 245, 345, 467. 6: 186, 619. 7: 212, 544. 9: 17, 403. 10: 193, 628, 644, 667. 11: 784. 12: 580
voce vocat. G. 1: 388. AE. 4: 681. 6: 247, 506. 10: 873. 12: 483, 638
Adnotandus Pleonasmus, necnon Alliteratio, qua suavissimum veluti condimentum carmini affert, modo ex continuatione hanc dictionum, modo ex intervallo, eodem tamen versu. Sed & per insequentis versus allusionem Hujusmodi quoque est Tibulli Poetae admodum culti, *Vos celebrem cantate Deam: pecorique vocate Voces, pascam pecori clam sibi quisque vocet*.
vocem. AE. 1: 371, 725. 2: 129. 3: 246, 457, 648. 4: 339, 558, 621. 5: 149. 6: 492. 7: 514, 519. 8: 156, 217. 9: 324, 650. 10: 348. 11: 798. 12: 649, 472, 825, 929
vocemus. AE. 12: 322
vocent. G. 1: 347
voces. E. 5: 62. G. 1: 410. 2: 52
voces verbum. G. 2: 52. AE. 1: 409. 2: 98, 280, 768. *fractas ad litora audimus*. 3: 556. Quod supra dixit, *pelagi gemitum*. 4: 439, 460, 463. 5: 409, 482, 723. 6: 44, 426, 689. 7: 90, 560. 8: 70. 10: 322. 11: 377, 482, 534, 840. 12: 318
vocet. AE. 3: 101, 455. 11: 442, 740. 12: 125, 658
voci. AE. 2: 534. 11: 151
vocibus. AE. 1: 64, 671. 3: 314. 4: 304, 447. 5: 708. 6: 499. 7: 420. 9: 83. 11: 274, 730
vociferans. AE. 2: 679. 7: 390. 9: 596. 10: 651. 12: 95
vocisque offensa resultat imago. G. 4: 50
Echo describitur: quam & Horatius per circuitum verborum exprimit Carminum 1. *Quem Deum? Cujus recinet jocosus Nomen imago?* & eodem libro inferius, *simul & jocosus Redderet laudes tibi Vaticani Montis imago*. Lege Flacc. Valer. Argonaut. 2. Ovidium *Metamorph.* 3. Plin. lib. 30. Ausonium, qui *Resonabilem* & *Penetrabilem Echo* appellat: sed imprimis Lucretium in 4. qui qua ratione resonet, longo carmine explicat. Adi item, ut ad *Majorem nostrum* revertamur, inter a-

lias dictiones praecipue *Resonant*, *Resonantia*, *Resonare*, *Resonat*, *Reboant*, *Remugit*, *Remurmurat*, *Reclamat*, *Resultat*, *Referunt*, *Remittunt*, *Respondent*, *Responsum*. *Sonant*, *Consonant*, *Fremunt*, *Insonat*, *Jallant*, *Insonere*. E. 6: 84. & AE. 8: 420. *Referebant*. G. 4: 527. *Volant*. Animalium vero omnium voces, nec minus anima carentium cum ex Graecis tum Latinis auctoribus libello non minus utili, quam jucundo, facile complexi sumus. Nam profecto quae res est tam in literis remota, tamque abstrusa, aut ab aliis haecenus desperata, ad cuius recessus, jam sine negotio, opeiosissimis tamen nostris indicibus ipsi non perducamur? ut inde vobis omnia polliceri, atque praestare auisim.
vocis. AE. 3: 669. 5: 649. 7: 534. 11: 343
voco. AE. 3: 133. 12: 181
vocum. AE. 6: 646
vocabant. AE. 6: 706. de *Umbris*.
Vide *Volitant*, *Volitantia*, *Volitare*. AE. 7: 34
vocabat. AE. 4: 256
vocamus. AE. 3: 124
vocando. AE. 6: 199
vocans. G. 2: 41. 3: 194. AE. 1: 156. 4: 246. 5: 215, 512, 525, 861. 9: 47, 411. 10: 336, 476, 664, 777. 11: 139, 751. 12: 247, 270, 478
volant. G. 4: 103. AE. 1: 150. 10: 584. 11: 381. 12: 334, 455, 656
volantem. AE. 5: 219. 12: 370
volantes. G. 1: 321. 3: 181. 4: 16. AE. 6: 191, 239. i. e. *volucres*.
volantia. AE. 5: 528
volantiam vitae. AE. 6: 728
Id est, *Avium*, *Volucrum*, *Alituum*: Participium pro Nominis: sicut alibi *Volantes* pro *Volucres*: & hic, *Jam maris immentis prolem & genus omne natantum*. Contra Nomen pro Participio: ut, *Hinc populum late regem, belloque superbum*. Quam figuram, Solocismum per Transmutationem, Charisius, caeterique Grammatici imperite admodum nominant, qui Poetarum ornamenta vitiorum nomine censent.
volare. G. 4: 226. AE. 12: 596
volaret. AE. 7: 808
volat ardea supra altam nubem. G. 1: 364. Unde nomen apud Latinos sicut apud nos Venetos *P'Avron*, ab aere. 3: 107, 201. AE. 1: 300. 3: 121. 4: 184, 255. 5: 324, 338, 819. 7: 392, 466. 8: 111, 554. 9: 698. 10: 883. 11: 746. 12: 450, 480, 650, 855, 923. Hinc *Advolat*, *Circumvolat*, *Circumvolitavit*, *Evolat*, *Pervolat*, *Pervolitant*, *Revolant*. Item *Volitant*, & similia infra.
volatile ferrum. AE. 4: 71. 8: 694
Decenter pro *Sagitta* dixit, quae acutis impulsu celeriter fugiat, celeritate

adem adaugentibus quibusdam quasi alii additis, ut volare videatur. Unde *Volatile ferrum* appellavit, *Suevium* etiam imitatus, cujus est in 5. (testante Macrobo.) *Volucrumque volatile ferrum*: vel (ut nos existimamus) *Lucretium suum*: is enim in 1. *jaciatque volatile telum*. & in 4. *Ante fuit multo, quam lucida tela volarent*. Quamquam omnia, quae magno impetu feruntur, aut immituntur, *Kolare* dicimus. Simili figura *Volubile basium*, pro *Turbine*.
volebant. E. 7: 19. N. de Num. & *Caesare*. AE. 1: 626
volemis gravibus, id est, *pyris*. G. 2: 88
A Catone sumpsit. *Volemium* vocat Macrobo. lib. Saturn. coenarum 3. quo capite genera Malorum, & Pyrorum dinumerat: qui & *Cruscumina*, quae Virgilius *Cruscumina* propter metuum. *Cruscumina* appellat *Barbaras*. Eodem capite corrupte habent vulgari codices *Antianum*, pro *Anitacium*; *Cucurbitianum*, pro *Cucurbitianum*; *Cervitum*, pro *Ceritium*; *Cervicia* pro *Cervicium*; *Decimianum*, pro *Decaminum*, vel potius *Decumanum*; *Lavinium*, pro *Lavinium*; *Laterianum*, pro *Laterianum*, ut *Columella* vocat, sive *Laterianum*: *Orbiculatum*, pro *Orbiculatum* fortasse: qua terminatione desinunt alia item cognomina: *Turrianum*, pro *Turanianum*; *Timosum*, vel (ut quaedam exemplaria) *Cimosum*, pro *Mammosum*, quod & *Pomponianum*: & denique *Messium*, procul dubio pro *Mespilaceum*: quod genus & *Valerianum* indicavit Macrobo, Cloatium securus, sicut *Sempronianum* ex Catone, qui & *Mastum* memorat. Atque ita breviter tot haecenus corrupta Pyrorum cognomina restitimus, quae ambrosius istis satis magna seges fuisset ad *Miscellanea* & *Racemationes* instruendas. Sunt & alia hujus pomii nomina, quae alicubi ex Graecis & Latinis auctoribus, additis etiam Italiae vernaculis plerisque nominibus, diligenter reddimus. Illud tantum hoc loco apponam, parva illa occisima, atque odoratissima *pyra*, quae vulgus *Venetum Moscatelli* vocat, de quo nomine in Stoico, *Superba* a Romanis appellata.
volens. AE. 3: 457. 6: 146. 10: 677. 12: 833
volent. AE. 6: 75, 86
volente. AE. 1: 303
volentem. G. 4: 501. AE. 2: 790. 5: 712, 750. 8: 133. 12: 203
volentes. G. 3: 129. 4: 561. AE. 8: 275
volentis. G. 2: 500
volentibus. AE. 7: 216
volitabant. AE. 11: 546
volitans. G. 3: 147. AE. 7: 104, 378. 8: 655. 9: 473. 12: 328

I N V I R G I L I U M .

volitant. AR. 6: 329. 12: 126
volitantia. AE. 3: 450. 7: 89
volitare. G. 1: 368. 3: 9. AE. 5: 666. 6: 293. 10: 641
volitaverit. E. 6: 81
Voltea. AE. 7: 803
Volsiens. AE. 9: 375. 420
Volsiente. AE. 9: 370. 439. 10: 563
Volsientem. AE. 9: 439. 451
Volsii. AE. 9: 505. 11: 546. 801
Volsiorum. AE. 11: 167. 432. 463. 498. 898
 Privernum, Terracina, Velitrac, Cajeta, populi Volscorum.
Volscos. G. 2: 168
volvantur. AE. 4: 671
volubile bauxum. AE. 7: 382. quomodo volatile ferrum.
volucrum. AE. 1: 317. 5: 488. 11: 878
volucres. E. 6: 42. G. 1: 383. 470. 2: 217. 3: 243. 4: 14. AE. 3: 241. 262. 4: 525. 5: 503. 7: 33. 8: 433. 11: 795. 12: 251. 415. 876
volucris. AE. 2: 794. 5: 242. 544. 6: 702. 10: 440
volucrum. AE. 3: 216. 361. 7: 705. 8: 235. 456. 10: 177
 Dicitur *Volucris*, ut notat Charisius. *Lx* autem ambigua sit, sequente muta cum liquida. Liquescent enim literae, *l, m, n, r*, quae & *Udae* dicuntur, Mutis subjectae in carmine, indifferenter faciunt antecedentem syllabam: non brevem natura, producunt pro poetarum voluntate. Quare in prosa oratione semper corripendam meminimus, ut *Fanebris Langubris, Muliebris, Integro, Impigre, Padagra, Chiragra, Tenebrae, Latebrae, Volucres, Pharetra, Pheretrum*, & huiusmodi. Rursus notandum vocales natura longas nunquam corripisse, sequente muta & liquida, sed in sua quantitate permanent, tam in prosa quam in carmine. Unde *Delubrum, Caudelabrum, Volutabrum, Salmbris, Lavacrum, Simulacrum, Ambulacrum, Matres, Aratrum*, semper habent penultimam longam: quamquam *Aratrum*, quidam putant corripere penultimam, quod *ro aponit* per *o* micron scribitur: quum tamen eam vocem apud Poetam Virgilium, & alios nunquam nisi penultimam longa invenias tanquam a supino deductam.
volubant. AE. 9: 512
 Composita a *Volvo*, *Advolvere*; *Circumvolvitur, Convolvere, Convolvit*; *Devolvunt*: *Involvens, Involvere, Involvi, Involvit, Provolvens, Provolvere, Revolvere, Revolvere, Revoluta, Revolutus; Subvolvere.* Leges *Volutae, Volutans*, & huiusmodi.
volvenda. AE. 9: 7
volvendis. AE. 1: 269
volvens. G. 2: 295. AE. 1: 262. 305. 3: 102. 4: 363. 643. 7: 251. 12: 939. lege *volvit oculos.*
volventia. G. 1: 163

volventibus annis. AE. 1: 234
 Lucret. in 5. *Mulleaque per coelum Sallis volventia infra Volgivaque vitam trahebant more ferarum.* Lege *Servium ibi, Subiectisque mure flammis.* Vide *Volvitur.*
volvere. G. 1: 473. AE. 1: 9. 22. 3: 206. 11: 529
volvere. AE. 6: 748. praet. verbi *volvo.*
volvere. AE. 7: 238. praet. verb. *volvo.*
volveret. G. 4: 525
volves. AE. 8: 539
volvi. E. 2: 58. AE. 8: 378. 10: 700
volvitur. AE. 5: 629
volvis. AE. 12: 831
vpluissent. AE. 2: 641
volvisii. AE. 10: 669
volvisis. AE. 5: 50
volvit. G. 1: 122. AE. 1: 629. 5: 533. 8: 128. 12: 635. 774
volvit. G. 3: 85. AE. 1: 101. 3: 376. 7: 254. 8: 618. 10: 447. 12: 329
volvitur. G. 2: 402. 3: 438. AE. 1: 116. 2: 559. 6: 659. 7: 350. 9: 36. 414. 433. 10: 590. 11: 640. 876. 889. 12: 591
 Inde *Voluntas*; licet frequentius *Revolutus, Revolutio.* Vide *Sternamus*, & per alias voces. Item *Cade*, *Cadit*, & similia.
volamina. G. 3: 192. AE. 5: 85. 408. 11: 753
volamine. AE. 2: 208
 Vide *Gyros, Gyrum, Spiritus, Flexum, Sinum, Sinus, Orbes, Orbibus.*
volant. AE. 5: 230. 769. 12: 242
voluntas. AE. 4: 125. 6: 675. 7: 548. 12: 647. 808
voluptas. E. 2: 65. 5: 58. G. 3: 130. AE. 3: 660. 8: 581. 10: 846
Voluse. AE. 11: 463
volutabris. G. 3: 411
volutae. AE. 10: 790. Vide *Voluntur.*
volutans. AE. 1: 50. genibus *haerebat.* 3: 607
 Item in passivis (ait Fl. Sospater lib. 3.) *participia praesentis temporis non sunt. Abutuntur autem veteres activo pro passivo: ut apud Virgil. Genibusque volutans Haerebat: deest se: ut sit, volutans se. Praecipitans traxit omnia, deest se: ut sit, Praecipitans se.* Sed enim apud Virgil. est, *Praecipitans traxit mecum.* quamobrem deest *me*, non *se*, quod ait Sospater: ut sit, *Praecipitans me*, nisi illud 2. Aeneid. *Praecipitesque trahit sylvas*, ita legerit, *Praecipitansque trahit sylvas*, quod non probaverim.
volutans. AE. 1: 725. 5: 149. 10: 98
volutas. AE. 4: 533. 6: 157. 185. 10: 159. 12: 843
voluto. E. 9: 37. N. tr. 5. id est, cogitatione perquiri.
volutas. G. 3: 238. 521. AE. 10: 403. 12: 672. 906. Et addita praepositione, *Revolutans, revoluta.*
volunt. AE. 1: 86. 2: 706. 3: 196. 6: 182. 616. 9: 516

voluntur. AE. 4: 449. 524. 6: 581. 7: 718. 11: 635
vomens sardum fannum. AE. 5: 682. Macrobr. lib. 6. c. 6. 8: 199. 9: 414. 11: 668
Vomere de rebus copiosis, quod Erruflare in quibusdam.
vomentem. AE. 8: 259. 620
vomer sulco attritus incipiat splendescere. G. 1: 46
 Lucret. 1. *Uncus aratri Ferrens occulte decrevisit vomer in arvis.* Dicitur & *Vomis*, ut infra: & utrique generi servit. Vulgo *Gomier*, mutata *n* in *g*, sicut *Fomitur, Gomitur.*
vomere. G. 2: 203. 211. 356. 424. 3: 515. 525. AE. 7: 798. 11: 318
vomeris. G. 1: 262. 2: 223. AE. 7: 635
vomis. G. 1: 162. qui & *vomer.*
vomis. G. 2: 462. 3: 516. AE. 9: 349. 10: 271. 349
vomant. AE. 8: 681
voragine. AE. 6: 296. 9: 105. 10: 114
vorago. AE. 7: 569
vorat. AE. 1: 117
vortex rapidus vorat. AE. 1: 117. *flammis volutus.* 12: 673
 Fl. Sospater Instituit. Grammat. 1. *Vertex* (inquit) *a vertendo dicitur: Vortex, a vorando. Et vult Plinius, verticem immanem vim impetus habere, ut, ingens a vertice pondus: Vorticem vero, circumactionem undae esse, ut, Et rapidus vorat aequore vortex.*
vertice. G. 1: 481
verticibus. AE. 7: 31
vos. accusativo. E. 1. 76. 2: 54. 3: 108. 7: 46. 10: 9. G. 3: 2. AE. 1: 132. 2: 154. 3: 94. 95. 256. 6: 675. 9: 257. 447. 601. 619. 10: 369. 374. 677. 11: 108. 164. 253. 12: 648
vos. E. 5: 21. 8: 62. 10: 72. G. 1: 5. 10. AE. 1: 200. 201. 369. 569. 735. 2: 154. 155. 375. 638. 639. 712. 3: 654. 4: 622. 5: 474. 6: 63. 7: 121. 267. 8: 572. 9: 115. 146. 10: 390. 430. 676. 12: 264. 646. 693
vos o Calliope, etc. AE. 9: 525. Syllepsis per numeros.
vosmet. AE. 1: 207
vota. E. 5: 74. 79. G. 1: 436. AE. 3: 404. 438. 4: 65. 5: 53. 6: 51. 8: 556. 9: 624. 11: 4. 50. 158
in vota vocare. AE. 5: 234. 514. 7: 471. 12: 780
 Animadvertenda est alliteratio, vel potius syllabarum allusio, cui Poeta libenter studet: de quo ornamenno justum libellum scriptimus.
votas. AE. 12: 769
voti. AE. 5: 237. 11: 794
votis. E. 5: 80. G. 1: 42. 47. 157. 4: 536. AE. 1: 290. 3: 261. 279. 548. 4: 158. 7: 597. 8: 61. 9: 24. 310. 10: 279. 12: 259
votum pro reditu simulant. AE. 2: 17. oblatum. Nam participium est, inquit Serv.

INDEX ERYTHRAEI

volum. AE. 8: 715
vovoto. AE. 10: 774. II: 558
vix. E. 9: 53. G. I: 476. 2: 44. 3: 45.
 4: 71, 525. AE. I: 328. 2: 119, 774.
 3: 40, 48, 93, 228. 4: 280. 5: 616.
 6: 626, 686. 7: 95, 117. 9: 112. 12:
 86, 912
upilio. E. 10: 19
Opilio fuit dicendum, ex quo *Upilio*
 factum est, ut hexametro vocem redder-
 edet habilem, alioqui tribus brevibus
 repugnarem. Et notandum, quod in
 Romana voce corrigenda, ad *ichema*
 Graecam confugerit. Illi enim ex *ivo-*
ma, cum voluit, *ivo* faciant, & *upa*
 pro *opa*. quod & Servius attingit. Eo-
 dem fortasse & *Polymnia* tetrasyllabus,
 pro *Polymnia* apud Ovid. & *Polydamas*
 apud Pers. pro *Polydamas*. Quanquam
Polydamas, *Polymnia*, *Polypus*, & hu-
 jusmodi, per *o* magnum scribunt Dore-
 res, ut testis est Athenaeus. Sed de
 his nos suis locis commodius.
urbe. E. 8: 68, 72, 76, 79, 84, 90, 94,
 100, 104, 109. G. I: 275. AE. I: 340,
 441, 600. 2: 327, 421, 439, 659, 713,
 746. 3: 352. 4: 69, 401, 545, 592. 5:
 52, 60. 6: 97. 7: 71, 652. 9: 8, 367.
 10: 705, 780. 11: 100, 213, 226, 239,
 468, 540, 826. 12: 34, 621
urbem. E. I: 20. G. 2: 505. AE. I: 5,
 247, 258, 338, 388, 522, 565, 573.
quam statuo. N. tr. 10. accusativus,
 inquit, pro nominativo. 2: 265, 611,
 749. 3: 52, 79, 86, 255, 293, 387,
 441. 4: 47, 75, 111, 211, 266, 342,
 655, 683. 5: 439, 617, 631, 718, 755,
 786. 6: 773, 810, 891. 7: 149, 195,
 216, 409, 712. 8: 36, 47, 53, 377,
 571, 647. 9: 244, 639. 10: 87, 168.
 11: 147, 246, 350, 448, 793. 12: 137,
 558, 567, 584, 594, 762, 915
ur. E. 9: 1, 62. AE. 2: 192. 7: 573. ad.
 I: 677. 6: 872. 8: 9, 306. 10: 688. 11:
 26, 127, 514. 12: 184, 671
ur. AE. 2: 249. 4: 300, 666. 6: 588. 7:
 104, 377. 8: 554, 665, 716. 9: 473, 784.
 12: 608
ur. AE. 3: 302. 7: 162. 8: 104. 11:
 915. *urbem designat aratro.* 5: 755. sic
 & *humili designat moenia fossa.* 7: 157
 Id est, Urbat. *Urbare* enim est a-
 ratro definire: unde urbs ab urbo ap-
 pellata est. Et Varus ait *Urbum* appel-
 lari curvaturam aratri, quod in urbe
 eondenda adhiberi solet. Auctor Pom-
 pon. J. C. Titul. de Verborum & Re-
 rum signific.
urbes. E. I: 25. G. I: 486. 2: 155. 3:
 30. AE. 3: 106, 282, 295, 418, 502.
 4: 173, 187, 225, 609. 6: 92, 378,
 785. 7: 45, 104, 207, 364, 384, 549.
 8: 290, 434. 9: 10. 10: 41. 11: 286.
 12: 852
urbes. recto. G. I: 510. AE. I: 549. 3:
 72: 4: 40. 7: 601, 629. 10: 253. 11:
 420, 567
urbi. E. I: 35. AE. I: 419, 454. 2: 47,
 240, 352, 643. 3: 159, 276. 5: 750.

8: 101. 9: 48, 729. 10: 145. 11: 206,
 472. 12: 194, 555
urbibus. AE. I: 578. 8: 65. 10: 54
urbis ne invisere Caesar. G. I: 25
Urbis quidem modulatus, quam
Urbes, hoc loco legendum reliquisse
 Poëtam auris consultissimae, docet Gel-
 lius lib. 8. cap. 19. quo *urbi* *urbitas*,
 deque iudicio aurium, & id genus lo-
 cutionibus disputat. Sed & nos ex eam-
 dem observatione, a Marone item non
 minus dicta esse infra scripta, ex an-
 tiquorum monumentis Grammatico-
 rum collegimus: ut Georgicor. 2. *Ag-
 gredior sanctos anfrus recludere fontis.* &
 Aeneid. 2. *Penitusque cavernas Ingentis.*
 & in 3. *Tris adeo incertis caeca caligine
 soles Evramus pelago.* & in 4. *Aut man-
 nis credas curare sepultos.* in 7. *Hele-
 cus est, partis ubi se via findit in am-
 bas.* in 11. *Metuensque moveret Acris
 esse viros.* & in eodem, *Cum fremit ad
 caulas, ventos perpeffus, & imbris.* & in
 7. *stargitque salubris Ambrosiae succos.*
 Nam *Salubris* Priscianus casus vult esse
 accusativus; licet & genitivus singularis
 esse possit. Aen. I: 111. *In brevibus &
 sylvis urget.* & item. I: 146. *Et vastas
 aperit sylvas.* quorum autem nominum
 genitivus pluralis ante *um* syllabam, i
 literam habuerit, Accusativum (in-
 quit Plinius) per *is* loquimur, ut re-
 fert Charisius: quanquam nostra aeta-
 te passim ab eruditis receptum est, nec
 minus quorundam majorum, ut hu-
 jusmodi Accusativi per *is* diphthongon
 scriberentur: quum tamen Velii Longi
 sententia sit, ut per *i* solam notentur:
 nam & aliquando Quintiliano incom-
 modum per *is* scribere visum est. U-
 timur & in profa hac terminatione,
 ut in Sallustiano Indice copiosius di-
 ctavimus.
urbis. G. 4: 154, 193. AE. I: 458, 623.
 2: 234, 284, 366, 507, 771. 3: 132,
 149, 393. 4: 348. 5: 119. 7: 678. 8:
 46, 134, 479. 11: 466. 12: 116, 610,
 619, 690
urbs. AE. I: 12. N. tr. 6. different. in-
 ter urbem & civitatem. 2: 363. 10:
 180. *Sedes, Moenia, Muri.*
ure. G. 4: 48, 331
urentes cultra capellas. G. 2: 196
 Apud Terentium Varronem Coffinius
 inquit, *Capellarum dentes inimici fatio-
 nis, quas etiam Astrologi ita receperunt
 in coelum, ut extra limbum 12. signorum
 exciserint.*
urere. G. I: 85. AE. 2: 37
urgham. AE. 9: 489. N. tr. 5
urghur. AE. 10: 375
urgens. G. I: 146
urgente. G. 3: 200
urgente. AE. II: 564, 888
urgenti. AE. 2: 653
urgentur. G. 3: 222. N. tr. 5: AE. 6:
 561
urgerent. G. 2: 352. N. eodem.
urgeri. AE. 3: 159, 276. 7: 705

urget. G. I: 443, 3: 523. N. tr. 5: 4:
 177, 290. AE. I: 111. 5: 226, 442. 7:
 241, 566. 9: 130. 10: 373, 453, 745. 11:
 524, 755. 12: 309, 748. *Urget* ali-
 quando usurpavit Lucret. tertii ordi-
 nis. lege *suburget*.
urgetur. AE. 10: 889. 11: 587
Uri sylvestris. G. 2: 374
 Gallica vox est, qua feri boves sig-
 nificantur; quod in coenis Macrobia-
 nis asserit Caecinna.
urli. G. 3: 532
urli. E. 2: 68. 8: 83. G. I: 77. 3: 215.
 AE. I: 662. 7: 13
 Lege *Adavat*, *ambusia*, *ambusium*:
exure, *exurere*, *exurite*, *exuritur*, *exu-*
ssit, *exurissus*, *exurissus*, *exurissus*:
praenissus.
urritis. AE. 5: 672
urritur. AE. 4: 68
urna. AE. 6: 22. 7: 792
urnam. AE. 6: 432
urvae. AE. 5: 37. 8: 368
urvi. G. 3: 247. AE. 7: 17
urvant. G. I: 78. 2: 56
urva est ad quem his vocibus. AE. I: 64
 Quam elocutionem hic tantum legi-
 mus, ea frequens hodie in populi ore
 versatur. Sexcentis autem modis hanc
 variavit Poëta: ut in hoc quidem cum
 Homero superior esse videatur, de quo
 & Valerius Martialis cum derisu: *Di-
 catur saepius Tū & āvāvāGōmō.*
urvi quibus. sc. *viribus & animis.* AE. 5:
 192
urquam. AE. I: 604. 2: 71, 142. 6: 91.
 7: 311. 8: 568, 569. 9: 420. 12: 918
urque ad. E. 5: 43. 9: 9. id est, *jugiter*.
 Servius. E. 9: 64. *adeo.* E. I: 12. G.
 4: 84. AE. 12: 646
urque. G. I: 211. 4: 293. AE. 2: 628.
 id est, *div.* G. 4: 487. 10: 321. 11: 317
ab urque Pachymo. AE. 7: 289. usurpa-
 tive, sicut *ad urque*.
quo me decet urque teneri. 5: 384. *Time-*
ris pro quousque.
ursum. G. 3: 163, 313. AE. 12: 396
ursum. E. 2: 71. G. I: 133. 2: 22, 466. 3:
 135, 211, 306, 559. N. tr. 5: 4: 295.
 AE. 2: 453. 4: 647. *viribus.* 8: 441.
 id est, *opus.* N. tr. 5.
ur. E. I: 9, 46. 2: 35. 3: 67, 99. 4: 52.
 5: 6, 79. 6: 15, 33, 44, 65, 66, 67, 78.
 8: 80. G. I: 56, 240. 2: 12, 14, 18,
 121. 3: 24, 250. 4: 95. AE. I: 667. 2:
 4, 272, 283. 4: 547. 5: 329, 667. 6: 513,
 779, 855. 7: 437, 814, 815, 816. 8: 88,
 154, 155, 191, 236, 288, 290, 291. 9:
 47. 10: 20, 608, 847. 11: 437, 511, 796.
 12: 143, 188, 218, 270, 835
ur perhibens. G. I: 247. AE. 4: 179. 8:
 135, 324
ur fama. G. 4: 318. AE. 5: 14
ur, comparisonibus serviens. E. 5: 32,
 33. G. I: 512. 2: 279. 3: 99, 237, 238.
 4: 95, 195, 261, 262, 263, 312, 313.
 AE. I: 397, 667. 5: 448, 588. 7: 587.
 9: 551. 10: 454. 11: 751. 12: 206,
 262, 587

IN VIRGILIUM.

causativa. E. 7: 26. 8: 9, 66. 3: 65.
 G. I: 133, 135, 150, 195, 351. 2: 270,
 506. 4: 21, 27, 396, 404, 569. AE. I:
 74, 298, 554, 658, 685. 2: 60, 434,
 665. 3: 25. 4: 432, 681. 6: 115, 371,
 534, 553, 750. 7: 206, 481, 551. 8:
 58, 88, 89, 412. 10: 631, 807. 11: 153,
 161, 269, 371, 516, 778, 856. 12: 349,
 395, 555, 636, 771, 898
ut, suavis. AE. 12: 815
ut, adverbium temporis, id est, statim, postquam, ex quo, primum. AE.
 I: 486. 2: 67, 119, 519, 531, 561. 3: 53,
 306. 5: 8, 178. 5: 388. 6: 163, 385, 490.
 7: 112, 509. 8: 1, 3, 107, 225, 362, 610.
 9: 389, 683, 722. 10: 148, 231, 365,
 418, 441, 570, 573, 586, 647, 790, 821,
 898. 11: 36, 40, 573, 799, 838, 854,
 892. 12: 1, 129, 324, 353, 557, 595,
 623, 710, 734, 869
ut primum. G. 2: 426. AE. I: 306. 4: 259,
 586. 6: 102, 452. 11: 300. 12: 47, 669
ut vidi, ut perii, ut me malus absulit
error. E. 8: 41
 Primum est Temporis, alium Quali-
 tatis, id est, Statim postquam vidi,
 sive quanta primum vidi, quomodo
 perii. Factus est autem versus, ad ex-
 emplum Theocriti, qui in Pharmacia
 sic. *Ὡς ἰδὼν, ὡς ἰπιδῶν, ὡς μὲν ἀπὸ*
Συπυρῖς ἰδὼν Δαναῖας, & ἰνὸς Ἄταλάντης,
Ὡς ἰδὼν, ὡς ἰπιδῶν, ὡς ἰνὸς βε-
δῶν ἄλλαν ἰσπῶτα. Hoc loco non dis-
 mulandus videtur Fl. Sosipatri error,
 cum de Solocicimo agens, sic inquit:
Pro Adverbio, Coniunctio, Ut hic ad ve-
teres fagos, pro sicut hic. Nam vulgata
 omnia exemplaria *Aut* recte habent,
 non *Ut*: Compositionem, *Sicut, Velut,*
Veluti.
Ut omnium: Unum oro contingat, &c.
 i. e. ut contingat. AE. 6: 106
utcumque ferent ea facta minores. AE. 6:
 822
 Livius: *Utcumque erit, iuvabit ta-*
men verum gestarum memoriae principis po-
puli me ipsum consulere.
utero satis melliferibus. AE. 6: 546. *sorte*
sua. 12: 932
utero cavas latebras. AE. 2: 38
utero toto fridere apes. G. 4: 556
uteroque recesso. AE. 2: 52. *sanitum ar-*
ma dedere. 2: 243. *inclusos Danaos.* 2:
 258
utero commissas caudas, &c. AE. 3: 428.
subiecit candem. 11: 813
utroque. E. 3: 28. G. 2: 412. 3: 118. AE.
 2: 214. 5: 426. 7: 223. 11: 608
utrumque armato milite complent. AE.
 2: 20
perque uteram, perque illa venit arando.
 AE. 7: 499
uti conjunctio. E. 6: 31. AE. 1: 466. 2:
 507. 7: 328. 12: 488
usi. G. 2: 285
uti fortuna. AE. 9: 240
utile ver frondi memorum. G. 2: 323
utile lignum, &c. G. 2: 442
utilior. G. 2: 93
 Tom. IV.

utilis. G. 2: 150
atque utinam. E. 10: 35. AE. 1: 575
fecissentque utinam. AE. 2: 110. (*man-*
sissetque utinam fortuna) 3: 615
utraque. G. 4: 37. AE. 3: 416. 5: 460,
 855
utramque. AE. 3: 504, 685. 10: 685
utrasque palmas. AE. 5: 233. 6: 685
 Alias *Geminas, Ambas, Duplices:* &
 singulariter, *Utramque manum.*
utres saliere per nidos. G. 2: 384
utrimque. AE. 7: 566. 11: 524. 12: 662
utrique. AE. 10: 450
utroque. G. 3: 33. 4: 204. AE. 5: 469.
 9: 755
 Ovid. *Metam. 5. Nescio utro ruat,*
& potius ruere ardet utroque.
utroque. G. 3: 323. AE. 2: 61. 4: 357.
 7: 100. 9: 418
uva. E. 4: 29. 9: 49
uva racemus fert. G. 2: 60. *f. vini.*
uvae. E. 5: 32. 10: 36. G. 1: 54. 2: 191
uvam demittere ramis lentis. scil. *apes.*
 G. 4: 558. vulgo *Samar* ab examine.
uvas mites defendit pampinus. G. 1: 448.
 vulgo *Grappo.*
uvidas hyberna venit de glande Menakas.
 E. 10: 20. *Juppiter.* G. 1: 418
uvis inventis. G. 1: 9. *matris.* 2: 419
Vulcani. G. 4: 346. AE. 8: 422, 729. 9:
 148. 10: 543. 11: 439
Vulcanus. AE. 8: 422, 535. 12: 739. *aces*
horrida extenditur per latos campos.
 10: 408
 Satis Poëtica, id est, ignis late om-
 nia circum corripit. Vide *Ignis, Fo-*
cus, Flamma, Vapor, etiam per obli-
 quos. Item *Vortex, Vulcano, Vulcanum,*
Vulcanus.
Vulcano. G. 1: 295. AE. 2: 311. 7: 679
Vulcanum. AE. 7: 77. 8: 371
Vulcanus. AE. 5: 662. 8: 198. 9: 76
vulgare verbis dolorem obdolum. AE. 10:
 64. N. U. 3.
vulgata. G. 3: 4. AE. 1: 457. 8: 554
vulgatur fama per urbem. AE. 12: 608
vulgi, de apibus. G. 4: 69. AE. 2: 119.
 11: 451. 12: 223
vulgo. E. 4: 25. G. 1: 476. 3: 246, 363,
 494. AE. 3: 643. 6: 283
in vulgum ambiguis spargere voces. AE.
 2: 99. N. U. 4.
vulguis incantans: de ovibus. G. 3: 469.
 AE. 1: 149. 190. 2: 39, 798. 12: 131
vulnera. G. 3: 257, 459. 4: 218. AE. 2:
 278, 286. 3: 242. 4: 683. 5: 433. 6:
 446, 660. 7: 182, 757. 9: 401, 487.
 N. U. 6. verb. *ulcus & vulnus.* 10:
 140, 560. *Siccabat lymphis corpusque*
lavabat. 834
 Scribunt Phisici, Fluxum sanguinis
 aquae frigore sisti: unde & in duode-
 cimo de vulnerato Aenea ait, *Fovit ea*
vulnus lymphæ longævus Lapyx. Ex quo-
 rum aculeatione locorum, Silius quo-
 que, in 5. Punicorum scribit, *Mulce-*
bat lymphæ purgatum sanguine vulnus. Et
 ex eadem observatione Apuleius in o-
 ctavo, *Hic cruorem præterfluentis aquae*
 Aaaa

vare diluere, ille spongis madidatis tenui-
ter comprimeret. AE. 10: 848. 11: 647.
 12: 528, 720
vulnera. recto. AE. 10: 29. 11: 643
vulnere. G. 4: 238. AE. 2: 436, 529,
 561. 5: 278, 436. 6: 450, 497. 9: 580,
 751. 10: 486, 781, 842, 857. 11: 277,
 591, 669, 792, 817, 848. 12: 5, 51,
 160, 323, 376, 422, 640, 797, 943,
 948
vulneret gravior me nuntius auris. AE.
 8: 583
vulneribus. G. 3: 221. AE. 2: 630. 11: 56
vulneris. AE. 9: 700, 748. 11: 639
vulnificusque chalybis. AE. 8: 446
vulnus. AE. 1: 36. 4: 2, 67, 689. 7: 533.
 9: 578, 745. 10: 488, 733, 850. 11: 40,
 698, 749, 823. 12: 389, 420
jungat vulpes, & mulceat hircos. E. 3: 94
quisas. AE. 11: 724
quisis. AE. 3: 650
vult. G. 2: 218. AE. 6: 318
vultis. E. 6: 25. AE. 1: 572
vultu. G. 1: 452. 4: 371. AE. 1: 209.
quo coelum ferens. 255. unde *Juppiter*
Serenator cognominatus. 4: 477, 556.
 6: 156, 862. 12: 807
vultum deformat macies. G. 4: 254. *ba-*
mebat largo flumine. AE. 1: 465. *&*
ora lachrymis rigabat. 9: 251. *dimissa.*
 1: 561. *dejecit.* 3. 320. *movetur.* 6: 470.
recorder. 8: 156. *tuendo.* 266. *& ora*
vidit. 10: 821
vultum salis placidi. AE. 5: 848. id est,
faciem, ut, Visa maris facies.
vultur obnoce vestro immanis. AE. 6: 599
Vulturni amnis vadasi. AE. 7: 729. *Flu-*
vius, qui præterlabitur Capuam.
vultus. nominativo. E. 1: 64. AE. 11:
 327. 3: 216. 4: 4. 5: 649. 6: 47
vultus. accusativo. AE. 1: 684. 7: 10. 2:
 286, 538. 3: 173. 6: 755, 848. 7: 20,
 265, 416. 12: 70
uxor tibi ducitur. E. 8: 29
uxorinus. AE. 4: 266

X.

X Anthi cognomine rivum arentem.
 AE. 3: 350. *effigiem.* 497, *fluvi-*
ta. 4: 143
Xanthoque. G. 4: 336. *Nympha.* Ejus-
 dem schematis sunt apud Poëtam *Dido,*
Aletha, Celaeno, Clia, Drymo, Spio,
Erato, Pyrgo, Argo, Io, & Doto. *Man-*
tus quoque genitivus est a recto *Man-*
to. Sed &, *Dido, saepe vocatarum,* di-
 xit casu quarto, sicut *Lactificam A-*
lleso.
Xanthum Trojae bibissent. AE. 1: 473.
& Simoënta videro nusquam Hætereos
annes. 5: 634. *Simoëntaque testor.* 803.
& Simoënta redde, oro, miseris. 10: 60
Xanthus nec reperire vlam, atque evolv-
re posses in mare se. AE. 5: 808
non Simois tibi nec Xanthus defueris.
 AE. 6: 88
 Maluit Poëta maximus, suum judi-
 cium secutus, Xanthi Deorum voca-
 bulo

INDEX ERYTHRAEI IN VIRGILIUM.

bulo semper uti, non unquam Scamandri hominum: Homer. *Οἱ Ἐρυθροὶ καὶ ἄλλοι θεοὶ, ἀνδρῶν δὲ Σκαμανδρῶν.* Quod ex eo mihi sane fecisse videtur, quod rectius quidem Deos (ut par est) quam homines, vocabula rebus imponere, optime existimaret. Xanthi & Scamandri nominum rationem habes apud Platonem, in eo libro, quo de recta nominum ratione diligenter disputavit ille quidem, quamvis gravissimus philosophandi auctor & magister. Ut in eadem re non improbetur studium nostrum, quo Stoicum scripsimus, & Michridatem 60. & amplius linguarum concinnamus.

Z.

Z *Acynthus nemorosa.* AE. 3: 270
Homeri epitheton Odysseae γ', *Ἐκλήθη γὰρ τὸ Σάμῃ τε, καὶ ἑλπίδι Ζακύνθῳ*
ἃδ' ἕσσοι κραναὴν Ἰθάκῃ καὶ Λακκαράνησσι.

Haec & *Hyria*; hodie *Zante*, & aliquando *Hierusalem*.
Zephyri. G. 1: 371. 2: 330. AE. 5: 33.
10: 103
Zephyris. E. 5: 5. G. 3: 322. 4: 305. AE. 3: 120
Zephyro. G. 1: 44. 2: 106
Zephyros. G. 4: 138. AE. 4: 223, 562
Zephyrum. G. 3: 134, 273. AE. 1: 131. 12: 334
Zephyrus. AE. 2: 417
Comparatio. *Zigzag*, a Graecis dicitur, quod vitam rebus ferat: Latini a favendo *Favoniam*. Plinius lib. 16. *Hic est genialis spiritus mundi, a favendo dicitur. Flat ab occasu aequinoctiali, ver inchoans.* Lucr. *Nam simulac species patefacta est verna dici, Et reserata viget genitabilis aura Favoni.* Catullus, *Quos propter fluminis undas Aura parit flores tepidi foecunda Favoni.* Adi dictionem *Ventus*. De ventis quoque leges non pauca apud Plinium, Vitruvium, Gel-

lium, & Marcellum. Sed & nos de eadem re libellum diligentius conscripsimus, cui *Acolia* titulum fecimus.
Zonae quinque tenent caelum. G. 1: 233
Evolvendus pro hoc loco inter caetera Macrobii Commentarii secundus in Somnium Scipionis. Huc quoque non parum pertinere videntur de eadem re M. Varronis verficuli, quos in Menippeis Satyris, seu Cynicis, elegantissimos quidem, nec minus doctos, inferuit. Is igitur in Dolio Satyra, ut testis etiam est Probus Valerius in Virgillii Commentario, sic reliquit:
Mundus domus est maxima omnium, Quam quinque altisonae fragmine zonae cingunt, Quam limbus, pictus bis sex signis Stellicomantibus, altus in obliquo aethere Lunae.
Bigas acceptat Postumi, cui septiasa fueret.

FINIS INDICIS ERYTHRAEI.

INDEX

INDEX. AUCTORUM

I N

S E R V I I C O M M E N T A R I I S C I T A T O R U M.

A BAS, in Troicis. AE. 9: 264
ACADEMICI. AE. 3: 90. 6: 272.
ACCIUS. AE. 1: 126. 4: 404
 in Atreo. AE. 8: 130
 in Bacchis. AE. 12: 605
 in Clytemnestra. AE. 1: 46, 48, 98
 in Deiphobo. AE. 2: 17
 in Pelopidis. AE. 5: 40
 in Philoëte. AE. 9: 622
 in Troadibus. AE. 1: 182
ACILIUS. lib. 25. 39. AE. 4: 404
ACTIUS. AE. 4: 641
ADESPOTUM. Graecum. G. 1: 227
AELIUS. G. 1: 75
AELIUS GALLUS, De verbis ad jus
 civile pertinentibus. G. 1: 264
AEMILIUS MACER, Poëta Veronen-
 sis. E. 5: 1. AE. 1: 439
AESCHYLUS. AE. 1: 99. 10: 738
AESOPUS. G. 1: 378
AFRANIUS. E. 9: 23. AE. 11: 373
 in Neæra. AE. 4: 194
 in Sorotibus. G. 3: 175
AGRIPPA, in secundo Vitæ suæ. G.
 2: 160
ALEXANDER ex vetustissimis Virgillii
 interpretibus. AE. 8: 330
ALEXANDER AETOLUS, in libro
 qui inscribitur Musæ. AE. 11: 532
ALEXANDER POLYHISTOR. AE.
 10: 388
ALEXARCHUS, Historicus Graecus.
 AE. 3: 334
ANACREON. AE. 1: 753. 11: 550
ANAXAGORAS. AE. 4: 625
ANNALES. AE. 3: 384
ANNEUS PLACIDUS. AE. 1: 45
ANTONIUS (MARCUS). AE. 12: 753
APOLLONIUS, (RHODIUS). AE. 2:
 490. bis. 3: 209. 5: 426. 12: 749, 753
 Incertorum. AE. 3: 142. 4: 638. 6: 264
 Argonautica. AE. 4: 1. ex 3. libro
 quantum Aeneidos transfuit Virgilius.
APULLEJUS. AE. 8: 275
 libri De Arboribus. G. 2: 126
 de Daemone Socratis. AE. 3: 63

ARATUS. E. 3: 40. bis. 5: 60. G. 1:
 240, 374, 366, 375, 432, 433. 2: 474,
 537. AE. 6: 659
ARCADUM rerum scriptores. AE. 8:
 336
ARISTONICUS, Historicus. AE. 3: 334
ARISTOPHANES. G. 1: 8. AE. 5: 830
ARISTOTELES. E. 1: 23. G. 1: 19.
 AE. 1: 376. 5: 81. 6: 448
 in Politicis. G. 2: 97
ARTES. AE. 1: 539. 10: 33
ARTIGRAPII. AE. 1: 184. 11: 76
ARUSPICINAE libri. AE. 8: 398
ASCONIUS PEDIANUS. E. 3: 105. 4: 11
ASELLIO, Historiarum octavo. AE.
 12: 120
ASINIUS POLLIO. AE. 2: 7. 6: 554.
 11: 183
ASPER. G. 2: 324. AE. 7: 169, 337,
 543. 9: 4, 418, 678. 10: 188, 539, 565,
 673, 737. 11: 358
ATTA. G. 1: 43
 in Megalensibus. E. 7: 33
ATTACINUS. AE. 10: 396
ATTEJUS. AE. 1: 277. 5: 45
ATTEJUS PHILOGOGUS. AE. 1: 605
AUCTOR DECLAMATIONUM in
 Virgilio. AE. 10: 532
AUFIDIUS MODESTUS. G. 2: 497
AUGURALES LIBRI. AE. 9: 20
AUGURALIA COMMENTARIA.
 AE. 1: 402
AUGURUM LIBRI. AE. 3: 537. 4:
 45. 8: 95
AUGUSTUS, Memoria vitæ suæ. E.
 9: 47
 libro secundo De Memoria vitæ suæ.
 ibid.
 in Commemoratione vitæ suæ. AE.
 8: 696
 Oratio funebris Marcelli. AE. 1: 716
AVIENUS. AE. 10: 388
 in Jambis. AE. 10: 272
AULUS GELLIUS. 1. Georg. 260. AE.
 7: 740
 in libris Nocium Atticarum. AE. 5: 738

A a a a 2

B.

BACHILIDES. AE. 2: 201. in Di-
 thyrambis. 6: 21. 11: 93
BAEBIUS MACER. E. 9: 47. AE. 5:
 556
BEGOE, NYMPHA, de Arte Fulgiti-
 tatum apud Tuscos. AE. 6: 72

C.

CAECILIUS STATIUS. G. 1: 74.
 AE. 2: 777
CAELIUS. AE. 4: 206. 6: 9. 10: 145
 libro tertio. G. 1: 77
 in septimo. G. 2: 345
 Historiarum libris. AE. 4: 390
CAESAR, libro ad Ciceronem. G. 3:
 204
 in Ephemeride sua. AE. 11: 743
CAJUS, I. C. AE. 3: 306
CAJUS MEMMIUS, de Triumpho
 Luculli lib. 4. AE. 1: 165
CALLIMACHUS. AE. 1: 412. 3: 17.
 6: 258. 11: 543. *Altra*. 7: 778
CALVUS. AE. 2: 632. 4: 58. 11: 169
 in Io. E. 6: 47. 8: 4
CALVUS, in Thematibus Virgillii. AE.
 10: 18
CAMPESTER, (forte De Cometis)
 AE. 10: 172
CAPER. AE. 6: 545. 9: 709. 10: 788.
 12: 120
 in libris Enucleati Sermonis. AE. 10:
 344
 in libris Dubii Generis. AE. 10: 377
CARMEN Rusticorum antiquum. 1.
 Georg. 1.
CARMINIBUS. AE. 6: 638, 862. 8: 406
 de Elocutionibus. AE. 5: 233
CASSIUS HEMINA. AE. 1: 382, 425.
 7: 631. 12: 603
CASSIUS, Annalium secundo. AE. 1: 60
CASSIUS. G. 1: 10
CATALECTON, carmen Virgillii. AE.
 1: pr.

CA-

INDEX AUCTORUM.

- CATO.** O. I: 260. AE. I: 271. 273, 574, 730. 3: 64, 314, 402, 707. 4: 121, 293, 427, 620, 682, 698. 6: 760. 7: 158, 539, 682, 697. 8: 638, 694. 10: 13. 12: 134
in libris ad filium de Agricultura. O. 2: 412
ejus Anticatores. AE. 6: 842
de Consulatu suo. E. 4: 5.
in libris ad Filium. O. 2: 95
in Lucium Furium, & in Oratione. AE. 4: 244. Georgica. O. I: 43
in Legem Voconiam. AE. I: 577
in Oratoribus. AE. 7: 259. II: 301
Oratione ad filium. G. I: 46
Oratione de Achaëis. E. 6: 76
in Originibus. O. I: 75. 2: 159. AE. I: 9, 10, 99, 277. 3: 637, 708. 5: 564, 755. 7: 678. 9: 603, 745. 10: 184, 541. 11: 316
Originum primo. AE. I: 425. 10: 179
libro secundo. AE. II: 700, 715
De Italicis Urbibus. AE. 7: 678
primo de Re militari. O. 2: 417
- CATULLINUS.** AE. 10: 18
- CATULLUS.** O. 2: 95. AE. 4: 409, 657, 5: 591, 610. 6: 456, 623. 12: 587
- CELSUS.** O. I: 277. 2: 332, 479. 3: 3, 188, 313
- CHOROGRAPHI.** AE. 7: 563
- CICERO.** E. I: 17, 23. 2: 58. 3: 37. 6: 33, 58. 8: 63. 9: 7, 42. O. I: 45, 58, 130. 2: 76, 464. 3: 20. 4: 294, 334. AE. I: 97, 207, 182, 219, 310, 451, 580, 594, 603, 608, 702. 2: 16, 98, 132, 157, 203, 299, 794. 3: 284, 341, 576, 477, 703, 359, 376, 515. 4: 486, 490, 585, 608. 5: 203, 287, 317, 391, 546, 862. 6: 275, 514, 553, 612, 631, 649. 7: 295, 484, 586, 753. 8: 168, 275, 483, 652. 9: 254, 371, 439, 616. 10: 467, 564. 11: 164, 301, 496, 704, 831. 12: 48, 100, 395, 437, 717, 931
ad Appium Pulchrum. AE. 12: 844
in Arato. AE. 3: 22
pro Archia. AE. 4: 244
in libris Auguralibus. AE. 5: 738
in Bruto. AE. I: 509
libro primo ad Brutum. AE. 8: 395
Caeliana. E. 2: 25. G. 2: 131
in Caesarianis. est pro Deiotaro. O. 3: 228. AE. II: 187, 438
in Catilinaria. O. 3: 228. AE. 12: 95
in Catone majore. O. 3: 96. AE. II: 52
in Cornelianis. AE. II: 708
in Deiotariana. AE. 9: 546
De Deorum natura. AE. I: 274, 301. 3: 600. 4: 378, 577
in Dialogis. AE. 6: 877
de Divinatione. AE. 3: 443. 7: 259
De Domo. AE. 8: 269
in Fontejana. AE. 9: 675
in Frumentaria. AE. 10: 481
in Fundiana. O. 2: 342. AE. 9: 675
in Gabinium, in Tusculanis. O. I: 120
Georgica. AE. I: 43
De gloria. E. 2: 63
in Hortensio. AE. I: 273, 335. 8: 485
in libris Legum, sive de Legibus.
- AE. 6: 111. 9: 276. lib. 2. 3: 63
in Miloniana. E. 9: 11. O. 2: 384.
AE. I: 152. 3: 416. 12: 714
pro Murena. AE. 3: 64, 339
in Oeconomicis. O. I: 43. 2: 288, 412. AE. I: 707
in Officiis. AE. II: 660. 12: 275. tertio de Officiis. AE. 3: 53
de Oratore. AE. I: 180
in Oratore. AE. 8: 408
in Paradoxis. AE. I: 468
in Philippicis. E. 6: 55. 9: 36. AE. I: 294. 3: 420
bis. AE. 3: 463. 4: 653, 685. 6: 622. 10: 105
Philippica prima. AE. 4: 348
Philippica secunda. AE. 2: 407
Philipp. tert. E. 2: 45
in Pisone. AE. 7: 2
pro Planco. AE. 3: 50
in Pompejana. O. 3: 64
pro Quintio. AE. 10: 48
pro Rabirio. AE. I: 17
de Republica. AE. I: 153. O. 3: 125
ibid. AE. 10: 325. 12: 335
in libris de Republica. O. 2: 157
in Rhetoricis. AE. 9: 481, 614
Rhetoricorum primo. AE. 8: 321
in Rosciana. G. I: 265. AE. I: 544. 3: 331
Scitiana. AE. I: 181. O. 8: 634
Scauriana. AE. I: 174
in Elegia Talemastii. E. I: 58
Timaco. O. I: 31
Timaco & Oratore. AE. 4: 482
Tusculanis. Q. E. 2: 27. AE. I: 397, 730. 4: 20. 10: 53
in Tusculanarum quinto. O. 2: 499
in Verrinis. E. 6: 76. O. 3: I. AE. I: 5, 6, 195. 2: 21, 707. 3: 501. 5: 173. 6: 273. 8: 78
libro primo Verrinarum. AE. 2: 778
in praetura Verrinarum. AE. 3: 84
in Verrem. O. 3: 306
- CINCIUS.** O. I: 10. AE. 2: 225
- CINNA,** Poëta optimus, in Smyrna. E. 9: 35. O. I: 288
- CIRINA,** carmen Virgilii. AE. I: pr.
- CLANARIUS.** AE. II: 316
- CLAUDIUS QUADRIGARIUS,** Historicus. O. I: 103
I. Annalium. G. I: 112
IV. Annalium. O. I: 135
- CLINIAS.** AE. I: 277
- CLODIUS,** Commentariorum scriba. O. I: 180. AE. I: 52. 2: 176, 229
- CLODIUS TUSCUS.** AE. 12: 657
- CODRUS,** Poëta tempore Virgilii E. 7: 22
- COELIUS,** Historicus. AE. 3: 402
- COLUMELLA,** lib. VIII. AE. 3: 540
- COMMENTARIUS** quidam. AE. 7: 543
- COMMUNIANUS.** E. 3: 21. O. I: 215
- CONON,** in libro de Italia. AE. 7: 738
- COPA,** carmen Virgilii. AE. I: pr.
- CORINTHUS.** AE. 10: 547
- CORNELII** oratio in Alpheum. E. 9: 10
- CORNELIUS.** AE. 7: 445
- CORNELIUS BALBUS.** AE. 4: 127
- CORNELIUS NEPOS,** Vita illustrium.
- AE. I: 372
- CORNELIUS TACITUS.** AE. 3: 399
- CORNIFICIUS LONGUS.** Georg. I: 55. AE. 3: 332
- CORNUTUS.** O. I: 277. AE. I: 49, 153, 492. 9: 348, 675
- COSMOGRAPHI.** AE. 3: 104
- CRATER,** carmen Musæi. AE. 6: 667
- CRETHEUS,** Poëta Lyricus. AE. 9: 774
- CRESIAS.** O. I: 30. AE. I: 653
- CULEX,** carmen Virgilii. AE. I: pr.
- CYROPAEDIA** Xenophontis. AE. I: 480
- D.
- DECLAMATIONES** in Virgilio. AE. 10: 532
- DEMOSTHENES.** AE. 4: 233
Oratione contra Aeschinem. AE. II: 301
- DIDYMUS.** AE. 4: 261
- DIOGENES.** O. I: 30
- DIONYSIUS.** O. 2: 215
- DIRAE,** carmen Virgilii. AE. I: pr.
- DISCIPLINA MILITARIS.** AE. 10: 428
- DOMITIUS,** in Cicuta. E. 3: 90
- DONATUS.** E. 2: 17. 3: 38. O. I: 120, 198, 425. 2: 4, 324, 412, 514. 4: 153, 346. AE. 2: 557, 798. 3: 242, 535, 626. 6: 177, 230, 535, 623. 7: 1, 543, 563. 8: 333, 373, 642. 9: 31, 363, 546, 675, 763. 10: 331, 463. 11: 316, 518, 762. 12: 365, 366, 507, 514, 529, 585
- E.
- EMPEDOCLES.** E. 6: 31
- ENNIUS.** E. 9: 23. O. I: 12, 18, 75. 2: 336, 424, 449. 3: 76. 4: 171. AE. I: 8, 35, 44, 55, 59, 85, 127, 194, 228, 277, 285, 412, 534, 745. 2: 62, 173, 241, 274, 355, 651. 3: 241, 484, 540. 4: 9, 404, 576. 5: 37. 6: 289, 595, 685, 686, 705, 748, 764, 778, 780, 846. 7: 320, 622, 678, 683, 804. 8: 361, 500. 9: 165, 329, 401, 422, 503, 528, 641, 656, 678, 747. 10: 5, 6, 10, 396, 532. 11: 19, 27, 236, 299, 306, 326, 601, 608, 660. 12: 115, 120, 294, 298, 499, 552, 605, 657, 709
- ANNALIBUS.** AE. 3: 333
in primo. O. 4: 59
libro tertio decimo, & sexto decimo. O. 4: 230
in libro septimo decimo, & in decimo. O. 4: 188
- Iphigenia.** AE. I: 56
Satyrarum. AE. 12: 121
- EPAPHUS.** AE. 3: 84
- EPHORUS,** Historicus. O. I: 8
- EPICADUS.** AE. I: 653
- EPICARMUS.** AE. I: 12
- EPIGRAMMATA,** carmen Virgilii. AE. I: pr.
- EPIMENIDES.** O. I: 19
- ERATOSTHENES.** AE. I: 277. 2: 7
- ETRUSCA DISCIPLINA.** AE. I: 426, 737
- ETRUSCI** libri. AE. 3: 537. 8: 398
- ETRUS-

INDEX AUCTORUM.

ETRUSCORUM libri. E. 4: 43
ETRUSCI libri De Fulguratura. AE. 1: 46
EUDOXUS. E. 3: 40. AE. 3: 284
EUEMERUS. O. 2: 139
EUPHORION. E. 10: 1. AE. 2: 32, 79, 201. 3: 17. 6: 618
EUPHORIONIS Carmina. E. 6: 72
EUPHORION translatus a Gallo. E. 10: 50
EURIPIDES. AE. 3: 46. 4: 470, 703. 7: 337
 in *Alcesti*. AE. 4: 694
 in *Hercule*. AE. 6: 21
 in *Phoenissis*. AE. 11: 609

F.

FABIUS. AE. 8: 630
FABIUS MAXIMUS Annalium. I. AE. 1: 7
FABIUS PICTOR. O. 1: 21. AE. 12: 603
FATALES LIBRI. AE. 2: 140
FRONTO. AE. 1: 413. 7: 39, 688

G.

GAIUS MEMMIUS, De triumpho Luculli. AE. 4: 261
GALLUS. E. 10: 1. 6: 73
GALLUS Euphorionis Carmina translulit. E. 6: 72. 10: 5
GARGILIUS MARTIALIS. *de Heris vel Hortorum cultura*. O. 4: 148
GELLIUS. O. 1: 260. AE. 8: 638
 Annalium libri. AE. 4: 290
De Gente populi Romani. (forte Varro nis.)
GEORGICA Magonis Afti, Catonis, Varronis, Cicetonis. O. 1: 43
GESTA POPULI ROMANI, olim appellata Aeneas. AE. 6: 772
GRACCHUS. O. 2: 288
 in *Concionibus*. AE. 7: 716
 in *Orationibus*. AE. 11: 301
GRAECI. AE. 3: 167
GRANIUS LICINIANUS. *Coena* v. AE. 1: 741

H.

HADRIANUS. AE. 8: 682
HEBRUS. AE. 7: 5
HERACLIDES. AE. 1: 277
MERACLITUS. O. 1: 86. AE. 6: 265. 11: 186
HERODOTUS. E. 9: 13. AE. 4: 424. 12: 701
 in *prima historia*. O. 3: 532
HERYLUS. AE. 6: 289
HESIODUS. E. 6: 42. O. 1: 1, 14, 175, 176, 245, 276, 277, 299. AE. 1: 136, 200, 452. 2: 83. 3: 211. 4: 484, 511. 7: 47. 8: 130, 325
Opera. Iuvant. AE. 7: 268
Opera. AE. 8: 314. 12: 164
Opera. AE. 12: 164
HIPPARCHUS, De signis. O. 1: 137. AE. 5: 49

HISTORIAE. AE. 10: 91
HISTORIA POENORUM. AE. 1: 343, 738
HISTORIA ROMANA. AE. 8: 461
HOMERUS. E. 2: 20, 65. 5: 66. 6: 48, 58. 7: 61. 8: 11. O. 1: 264, 383. 2: 87. 3: 306. 4: 83, 232, 261, 298, 373, 393. AE. 1: 7, 21, 34, 38, 83, 89, 90, 97, 98, 104, 105, 113, 114, 152, 163, 220, 227, 309, 382, 472, 475, 484, 486, 491, 494, 525, 549, 728, 746. 2: 7, 35, 43, 108, 197, 278, 311, 329, 391, 503, 504, 541, 592, 604, 772. 3: 19, 86, 98, 136, 192, 246, 270, 420, 489, 590, 623, 635, 678. 4: 33, 146, 238, 254, 496, 613, 647, 654, 674, 696. 5: 9, 85, 112, 370, 426, 468, 487, 490, 509, 510, 512, 515, 517, 556, 594, 735, 806, 808, 816. 6: 1, 56, 107, 121, 134, 149, 228, 233, 251, 278, 284, 288, 362, 432, 437, 445, 468, 484, 532, 578, 595, 616, 625, 650, 701, 894. 7: 14, 16, 19, 20, 275, 282, 320, 466, 550, 641, 705, 722, 803. 8: 1, 2, 30, 62, 127, 165, 183, 274, 315, 414, 459, 461, 527, 529, 589, 609, 617, 624, 670, 695, 699. 9: 106, 157, 264, 265, 269, 274, 307, 319, 328, 348, 437, 475, 479, 529, 563, 617, 633, 660, 678, 709, 715, 767, 792, 804, 808. 10: 77, 82, 115, 265, 270, 303, 453, 360, 471, 487, 519, 526, 557, 565, 567, 592, 697, 724, 738, 740, 745, 767, 842, 860, 900. 11: 9, 24, 90, 101, 183, 246, 269, 271, 287, 329, 381, 418, 477, 479, 483, 484, 490, 492. 11: 608, 664, 739, 751, 790, 811, 831, 860, 863, 901. 12: 67, 84, 102, 116, 142, 151, 170, 176, 197, 206, 266, 309, 538, 546, 587, 642, 664, 684, 691, 725, 764, 817, 830, 869, 896, 908, 952
 in *Odyll & Iliad*. AE. 1: 12. 4: 585
 in *Odyllia*. AE. 3: 466. 6: 582, 603
 in *Necromantia*. AE. 3: 67
MORATIUS. E. 1: 7, 10, 37. 2: 14, 47, 53, 54, 66. 3: 8, 20, 65, 76, 84, 88, 90, 4: 20, 47. 5: 1, 20, 21, 56, 66. 6: 42. 7: 7, 25, 47, 55. 8: 11, 28. 9: 29, 35. 10: 6. bis. O. 1: 24, 207, 266, 271, 287, 308, 320, 336, 400, 418, 460, 500. 2: 40, 42, 59, 149, 197, 277, 330, 385, 455. 3: 6, 125, 136, 153, 173, 360, 443, 539. 4: 111, 230. AE. 1: 43, 61, 87, 211, 214, 218, 246, 247, 252, 296, 382, 439, 444, 525. bis. 539, 547, 594, 595, 607, 701, 705, 707, 719, 730, 742. 2: 4, 29, 69, 96, 133, 202, 260, 272, 367, 377, 433, 554, 598, 615, 620. 3: 2, 3, 98, 94, 116, 138, 142, 506, 553, 576. 4: 5, 10, 54, 76, 94, 112, 224, 266, 384, 402, 403, 409, 412, 508, 558, 559, 585, 610, 654, 5: 64, 71, 122, 172, 192, 344, 421, 560, 745. 6: 1, 18, 20, 27, 152, 179, 204, 207, 273, 596, 603, 609, 611, 612, 617, 645, 772, 848. 7: 19, 47, 91, 99, 115, 188, 363, 377. bis. 422, 435, 480, 498, 537, 597, 605, 607, 696. 8: 25, 83, 163, 403, 409, 571, 577, 702, 726. 9: 96, 373, 570, 582, 633, 641. 10: 102, 444, 525, 653, 727. 11: 1, 65, 126, 195, 246, 259, 280, 403, 452, 601, 788, 12: 190, 139, 208, 209, 211, 527, 530

A a a a 3

in *Arte Poetica*. O. 2: 475. AE. 1: pr. 12, 227. 6: 34, 176, 660. 9: 764. 12: 17, 83
HORTENSIUS. AE. 11: 496
HOSTIUS, *Historia Belli* lib. 1: AE. 12: 10
HYGINUS. AE. 1: 281, 534. 7: 47. 12: 120
 de *Familiis Trojanis*. AE. 5: 389
 de *Italicis Urbibus*. AE. 7: 412, 678. 8: 597
 de *Situ urbium Italiae*. AE. 3: 553

I.

INCERTUS Poeta. O. 1: 181. AE. 1: 642. 6: 264
ISOCRATES, *Laus Bufiridis*. O. 3: 5: AE. 7: 11
JUBA, *arrigraphus*. AE. 5: 522
JUS lib 8: 40. AE. 7: 38, 53. 10: 72
JUS Auguralc. G. 1: 272
IO, *Calvi traegodia*. E. 6: 47
JUVENALIS. E. 3: 8, 76. 7: 26, 102, 27. O. 1: 58, 207. 2: 320, 461, 469, 498, 502, 506, 539. 3: 328. 4: 115. AE. 1: pr. 5, 20, 100, 168, 184, 219, 350, 642, 658, 730. 2: 19, 102, 134, 445, 554. 3: 21, 136, 518. 4: 77, 98, 209, 214, 228, 237, 402, 516, 619, 698. 5: 52, 117, 122, 179, 440. 6: 129, 140, 179, 229, 265, 274, 304, 332, 431, 741, 773, 843, 7: 115, 247, 499, 579, 581. 8: 106, 342, 474. 9: 497, 614, 620, 628. 10: 494, 564, 693. 11: 269, 458, 537, 706, 715

L.

LABEO. AE. 1: 382. 3: 168
LEGES DUODECIM TABULARUM. E. 8: 99. AE. 6: 609. 12: 606
LEGES NUMAE. E. 4: 43
LEGES REGUM. O. 1: 386
LIBETHRUS, Poeta. E. 7: 21
LIBRI ANTIQUI. AE. 8: 278, 288
LIBRI ANTIQVIORIS. AE. 3: 139. 8: 288
LIBRI AUGURALES. AE. 9: 20
LIBRI AUGURUM. AE. 3: 537. 4: 45. 8: 95
LIBRI ETRUSCI de Fulguratura. AE. 1: 46. 3: 537. 8: 398
LIBRI HARUSPICINAE. AE. 8: 398
LIBRI INDIGITAMENTORUM, sive **LIBRI PONTIFICALES**. E. 5: 66. G. 1: 21. AE. 9: 642
LIBRI RECONDITI. AE. 1: 402. 2: 649
LIBRI SACRI. G. 1: 272
LIBRI SACRORUM. E. 7: 31. AE. 3: 287. 9: 408
LINUS. E. 6: 73
Theologia. AE. 4: 56
LIVIVS ANDRONICUS. AE. 4: 37. 10: 636
LIVIVS. E. 6: 42. G. 1: 472. 3: 1. AE. 1: 263, 246, 370, 460, 480, 665. 2: 148. 3: 106. 4: 242. 5: 560. 6: 8, 198, 760, 814, 825, 860. 7: 10, 158. 8: 330. 9: 745. 10: 13, 14, 145. 11: 316

INDEX AUCTORUM.

in primo. AE. I: 9
 libro xciij. AE. 9: 115.
 in Odyſſea. AE. I: 96
LONGUS. AE. I: 245
LUCANUS. E. I: 7, 34. 3: 60, 89. G. I: 39, 243, 326, 364, 482, 489. 2: 50, 116, 121, 288, 479, 499. 3: 12, 102, 340, 416, 426, 524. 4: 127, 221, 278. AE. I: pr. 6, 12, 39. 62, 169, 207, 370, 398, 402, 539, 605. 2: 23, 166, 171, 257, 446, 468, 501, 506, 512, 781. 3: 22, 73, 209, 326, 379, 414, 433, 528, 539. 4: 8, 45, 72, 168, 253, 311, 358, 462, 513. 5: 2, 18, 240, 694, 735, 745. 6: 47, 60, 78, 80, 118, 127, 135, 149, 152, 247, 285, 298, 320, 418, 532, 621, 662, 796, 831, 835, 879. 7: 142, 206, 412, 605, 713, 717, 732, 753. 8: 33, 201, 246, 275, 295, 454, 517, 725. 9: 517, 530, 627, 643, 705, 808. 10: 98, 145, 166, 207, 220, 332, 432, 444, 528, 744. 11: 197, 247, 262, 268, 334, 472, 418, 445, 849. 12: 8, 48, 258, 339, 701, 750
 in primo. G. 2: 480
 in Orpheo. AE. 4: 493
LUCILIUS. E. 6: 53. G. I: 129. 2: 98. 4: 376, 387. AE. I: 80, 157, 185, 248, 707, 730. 2: 77. 4: 458. 8: 83, 337. 9: 227, 641. 10: 184, 329, 532, 564. 11: 601. 12: 5
LUCILIUS, non Poëta. AE. 9: 573
 libro primo: G. 4: 25. AE. 10: 104
 in tertio. AE. 10: 245
 in quinto. G. I: 266. AE. 10: 398
 in septimo. AE. 12: 646
 in trigesimo. G. 3: 159
LUCRETIVS. E. 6: 31, 33. O. I: 1, 46, 51, 129, 139. 2: 42, 247, 329, 378, 479. 3: 124, 135, 136, 175, 287, 293, 478, 481, 482. 4: 51, 219, 225, 443. AE. I: 62, 127, 215, 747. 3: 587. 4: 82, 132, 486, 606. 5: 81, 527, 628. 6: 127, 239, 376, 596, 625. 7: 37, 804. 8: 187. 9: 20, 459. 10: 467, 807, 899. 11: 230, 12: 87, 794
LUTATIUS Communium historiarum. AE. 9: 710
 libro quarto. G. 4: 564
LYRICI ANTIQUI. E. 4: 19
LYSIMACHUS. AE. 2: 211

M.

M
MACER BAEBIVS. E. 9: 47. AE. 5: 556
MAECENAS, Carmina ejus, & Augusti gesta. O. 2: 42
MAGONIS AFRI Geographica. O. I: 43
MARINUS, Laperconum Poëta. E. I: 20
MARTIALIS. E. 9: 35. AE. 2: 16. 8: 646. 12: 198, 646
MARULLUS, MIMOGRAPHUS. E. 7: 26. AE. 7: 499
MASSURIUS SABINUS. AE. 21 225
MELA. AE. 4: 146. 9: 31
MELISSUS. AE. 4: 146
 De Apibus. AE. 7: 66
C. MEMMIUS, de Luculli triumpho. III. AE. 11 165. 4: 261

MENANDER. AE. 3: 279, 12: 120
MENEGRATES. AE. 6: 14
METO. AE. 3: 284
METRODORUS. G. 2: 336
 De Zonis scriptis libros xv. G. I: 230
MODESTUS. G. 3: 53
MOSCHUS, in Prolegomenis.
MUSAEUS, ejus carmen Crater. AE. 6: 667

N.

N
NAEVIUS. AE. I: 217, 277. 3: 10. 4: 9, 267
 in Andromacha. G. I: 266
 in Bello Punico. AE. I: 174, 202
 Belli Punico primo. AE. 2: 797. 9: 715
NECEPSUS, De Cometarum differentiis. AE. 10: 272
NEOTERICI. AE. 6: 187
NERONIS Troica. G. 3: 36. AE. 5: 370
NICANDER. G. 2: 215. AE. 3: 392. 4: 261
NIGIDIUS. G. I: 19, 47, 260. AE. I: 382
 de Animalibus. G. 3: 147
 de Diis. E. 4: 10
 Commentario grammaticali. O. I: 120
 De hominum naturabus lib. iv. AE. I: 182
 de Sphaera. AE. II: 715
 in Sphaera Graecanica. G. I: 43
 Commentario Sphaerae Graecanicae. AE. I: 218
NIGIDIUS FIGULUS. AE. 10: 175
NOVIUS, in Andromache. G. I: 266
NUMAE LEGES. E. 4: 43
 Lex de spoliis opimis. AE. 6: 860

O.

O
OLEDIVS NASSO. E. 3: 105
ORPHEUS. E. 2: 10. O. I: 8, 166. 2: 389. AE. 3: 98. 6: 392, 565
 'Ophidogonia. AE. I: 397
OVIDIVS. E. 3: 106. 10: 62. O. I: 378. 2: 7. 3: 431. 4: 495. AE. I: 297. 3: 34, 876. 4: 2, 457, 462. 5: 199, 409, 735. 6: 134, 151, 320, 529. 7: 320, 612, 798. 9: 246. 10: 145. 11: 269. 12: 100, 514
 in Fastis. G. 4: 43. AE. II: 870
 Metamorph. E. 5: 10. AE. 5: 95. 6: 77. 7: 111, 412. 8: 652

P.

P
PACUVIVS. G. 4: 437. AE. I: 59. 2: 557, 651. 3: 540. 5: 9, 473. 5: 28. 7: 320. 11: 259. 12: 298
Antiope. AE. 12: 605
Hermiona. AE. 5: 40. 11: 169
 in Medea. AE. 11: 543
Teucro. AE. I: 91. 9: 667
PALAEPHATUS. AE. 3: 7, 80
PAPINIUS. AE. 5: 380
PERSIVS. E. 3: 8. O. I: 403. 3: 199, 328, 363, 374. 4: 198, 276, 303. AE. I: 183, 580, 707, 727. 2: 202. 3: 382, 483. 4: 331. 5: 19, 85, 128, 138. 6: 136, 187. 7: 16, 178. 8: 69, 219, 248. 9: 641. 10: 481. 11: 192, 552

Pat. I. & V. VI. AE. 3: 63
PETOSIRIS. AE. 10: 273
PETRONIVS. AE. 3: 57. 12: 159
PHANODICVS, Deliacoſum libris. AE. I: 14
PHILISTHENES. E. I: 66
PHILOCHORUS. AE. 8: 600
PHILOLOGI. AE. 7: 1
PHILOSTEPHANUS, Πηφι Νύκτωρ. AE. I: 200
 Πηφι Εμπυκτωρ. O. I: 19
PINDARUS. E. 9: 29. O. I: 14, 16, 31. AE. 3: 704. 5: 830. 10: 313, 738
PISO. AE. 2: 761. 10: 76
PIVS, Homaei commentator. AE. 5: 735
PLATO. O. 2: 336. AE. 3: 68, 443. 4: 651. 5: 81, 84. 6: 432, 434, 448
 in Phaedone. AE. 6: 21, 703
 in libris ἑπι Πλατωνος. O. 4: 153
 in Symposio. AE. 6: 444
PLAUTVS. E. 3: 16. 10: 69. O. I: 74. 2: 115, 288. 3: 497. 4: 170, 171, 296, 562. AE. I: 439, 464, 482, 484, 707, 728, 742. 2: 51, 62, 106. 3: 42, 539, 683. 4: 82, 194, 231, 533. 5: 19. 6: 205, 222, 229, 776. 7: 715. 8: 310. 9: 265, 319, 375, 401. 10: 198, 532, 558, 785. 11: 65, 343, 725. 12: 519, 587
 in Addido. O. I: 124
 Amphithryone. O. I: 208. AE. I: 195. 2: 111, 206. 4: 229. 8: 127, 564, 636
 in Afinaria. AE. 9: 648. 11: 161
 Anularia. O. 2: 193, 189, 344. AE. 11: 592, 627. 12: 267
 Bacchidibus. E. 8: 71. AE. 2: 13, 62, 383. 12: 7
 Cestiva. O. 4: 376
 Calina. O. 2: 222
 in Castellana. AE. 4: 424. 10: 615
 Cerculione. AE. 4: 424, 608. 6: 595. 8: 263, 648. 12: 257
Epidico. AE. 11: 160
Menaechmis. O. E. 137. AE. 4: 265, 373. 8: 632
Mercatore. O. I: 266. AE. 2: 640
Milite glorioso. E. 5: 57. O. 2: 134, 398. E. 9: 20. AE. 11: 237. 4: 608. 12: 87
Moffellaria. E. I: 59. AE. 5: 122. 5: 4, 696. 10: 231
Perſa. E. 5: 57
Poenulo. O. 4: 39. AE. I: 20
Pseudolo. AE. 11 144, 382. 4: 307, 384, 641. AE. 10: 231, 727
Purgopolinice. AE. 4: 149. 12: 7
Querulo. AE. 3: 286
Rudente. G. I: 67. 2: 344, 348
Vidularia. E. 2: 63
PLINIUS. E. 3: 18. O. I: 59, 148, 391. 2: 119, 152. 3: 136, 422, 499. 4: 88, 127, 200. AE. I: 310, 439, 550. 4: 9, 7: 678. 8: 33, 652. 9: 20. 12: 90
PLINIUS secundus. B. 3: 8. AE. 9: 87. 10: 174, 272
 in Naturali Historia. E. 2: 11. 7: 30. O. I: 410. 2: 146, 168. AE. I: 2, 17, 178. 3: 90. 4: 37, 261, 516, 551. 5: 2. 6: 180, 205, 218, 304, 309. 7: 700. 8: 402, 699. 9: 715. 10: 184. 12: 119

INDEX AUCTORUM

PLINIUS De Re Grammatica. AE. 2: 18, 69. 9: 706
PLOTINUS, Philosophus. AE. 9: 184
PLUTARCHUS De Poëtarum utilitate. AE. 3: 14
POENIAS, Tragicus antiquus. AE. 4: 694
POLLIO Tragoediarum utriusque lingua scriptor. E. 8: 10. AE. 6: 554
PONTIFICALES LIBRI. E. 5: 66. G. 1: 21, 272, 344. AE. 7: 190. 12: 603 libri, Indigumenta. G. 1: 21
PORPHYRII liber, *Sol.* E. 5: 66
POSTMIUS de Adventu Aeneae. AE. 9: 710
PRIAPEIA, carmen Virgilii. AE. 1: pr.
PROBUS. G. 1: 277. AE. 1: 5, 25, 48, 445. 2: 15. 3: 3, 82. 4: 359, 418. 6: 1, 177, 473, 783, 866. 7: 543. 8: 406. 9: 814. 10: 18, 33, 173, 182, 303, 444, 539. 11: 554, 830. 12: 174, 609 de Temporum connexione libellus. AE. 7: 419
PROPERTIUS. G. 1: 19
PTOLEMAEUS. E. 3: 40. AE. 6: 724. 12: 678
PUNICA HISTORIA. AE. 1: 738
PYTHAGORAS. G. 4: 329. AE. 5: 95

Q

QUADRIGARIUS. Historicus. G. 1: 103, 195
QUINTILIANUS. AE. 3: 661

R

RECONDITA. AE. 2: 649. v. libri reconditi.
RUBELLII BLANDUS. Historicus. G. 1: 103

S

SACRA. AE. 11: 558
SACRI LIBRI. E. 7: 31. G. 1: 272. AE. 2: 143
SACRORUM LIBRI. AE. 9: 408
SALLUSTIUS. E. 2: 17, 49, 67, 313. 5: 5, 19. 8: 4, 27, 71. G. 14: 43, 56, 198, 208, 260, 287, 463. 2: 98, 209, 384. 3: 53, 155, 383, 434, 456, 469, 475, 481. 4: 49, 144, 211, 218, 238, 293. AE. 1: 6, 9, 34, 50, 75, 97, 100, 111, 115, 120, 121, 150, 198, 199, 232, 246, 271, 274, 303, 310, 311, 333, 346, 413, 424, 427, 445, 460, 492, 522, 580, 605, 620. 2: 19, 55, 61, 89, 132, 169, 201, 286, 325, 400, 433, 452, 502. bis. 2: 564, 632. 3: 17, 104, 128, 278, 297, 400, 411, 414, 420, 425, 516, 522, 533, 578, 594, 595. 4: 23, 62, 204, 213, 214, 245, 271, 283, 290, 336, 415. 5: 81, 203, 295, 406, 408, 524, 540, 546, 588, 626, 735, 758. 6: 22, 23, 539, 569, 623. 7: 48. 5: 251, 303, 601, 631, 678, 728, 787. 8: 125, 127, 232, 278, 337, 352, 479, 506, 557, 652, 725. 9: 96, 229, 246, 343, 411, 488, 505, 558, 749. 10: 903, 105, 108, 211, 311, 341, 370, 539

643, 833, 835. 11: 6, 80, 230, 338, 421, 515, 581, 619, 682, 770, 801, 869, 870. 12: 143, 164, 230, 282, 425, 458, 661, 676, 715, 844, 864, 897 in primo. AE. 12: 694
 in Historiis. G. 4: 182
 in Catilinae bello. AE. 1: 350. 2: 499 AE. 1: 10, 382. 11: 117
 Jugurtha. G. 1: 3. AE. 1: 118, 119, 396. 8: 8
SAMMONICUS. G. 1: 30, 102
SAPPHO. E. 6: 42
Ἐπιβαλμυα. G. 1: 37
 in Lyricis. AE. 6: 21
SAURUS. AE. 1: 10
SCAURUS. AE. 3: 484
 de Vita Sua. AE. 12: 220
SCRIPTORES de Arte Militari. AE. 11: 284
SCRIPTORES de Generebus Pictatis. AE. 6: 176
SCRIPTORES de Nuptiis. AE. 4: 458
SCRIPTORES de Sacris Proserpinac. AE. 6: 136
SCRIPTORES de Ratione Templorum. AE. 1: 509
SCRIPTORES de Somniis. AE. 6: 894
SENECA. AE. 9: 31
 De Ritu & Sacris Aegyptiorum. AE. 6: 154
SERENUS. AE. 9: 762. 4: 291
SERENUS Poëta. AE. 6: 289
SERENUS Lyricus. AE. 2: 15
SERENUS SAMMONICUS. G. 1: 102
SIBYLLA. AE. 1: 277
SIBYLLINI LIBRI. AE. 3: 332
SIMONIDES. AE. 1: 668. G. 576. 7: 658
SINIUS CAPITO. AE. 1: 114
SISENNA. AE. 1: 101, 246. 11: 316
SMYRNA, Cinnae carmen. E. 9: 35
SOLINUS. G. 2: 215
SOMNIORUM scriptores. AE. 6: 284
SOPHOCLES. AE. 1: 565. 4: 496 in Laocoonte. AE. 25: 204
STATIUS. G. 3: 472. 4: 83, 125. AE. 1: pr. 77, 189. 2: 22, 54, 268, 272, 354, 799. 3: 34, 141, 360, 657. 4: 132, 146, 681, 693. 5: 138, 721. 6: 57, 225, 248, 289, 520, 554, 565, 618, 630. 7: 306, 518, 633, 648, 784, 817. 8: 91, 342, 352, 373, 429, 553, 590. 9: 214, 559, 652, 727. 10: 63, 275, 325, 539, 628. 11: 36, 197, 608, 683, 864. 12: 13, 65, 90, 151, 156, 365, 452, 500, 856 in Thebaid. AE. 12: 395
 6. Thebaidos. AE. 8: 409
STATIUS, TULLIANUS de Vocabulis rerum libro primo. AE. 11: 543
SUETONIUS TRANQUILLUS. E. 3: 8. G. 3: 24, 26, 146. 4: 337, 146. AE. 1: 296. 2: 683. 5: 602. 7: 627. 8: 680. 12: 185
 in vita Caesarum. AE. 6: 799
 de Genere vestium. AE. 7: 612
 de Puerorum libus. AE. 5: 600
 de Viriis corporalibus. E. 3: 8. AE. 7: 627
SYRO, Philosophus Epicureus, Virgilii magister. AE. 6: 264

T

TABULAE XII. E. 8: 99. AE. 6: 609. 12: 606
TACITUS CORNELIUS. AE. 3: 399
TAGES, Hetruriae terrae liber. AE. 1: 6
TALEMASTIS, elegia Ciceronis. E. 1: 58
TERENTIANUS. G. 2: 288, 519. AE. 4: 413. 5: 467. 6: 792. 8: 96. 12: 144
TERENTIUS. E. 2: 14, 33. 9: 1, 53, 106. 4: 80. 5: 74. 6: 48. 7: 9, 31, 8, 43, 10: 46. G. 1: 7, 57, 94, 96, 187, 287, 302, 366. 2: 94. 3: 37, 60. 4: 104, 137, 212, 293, 445, 562. AE. 1: 10, 12, 39, 41, 77, 96, 110, 118, 153, 156, 185, 207, 237, 260, 255, 271, 312, 319, 381, 403, 414, 449, 464, 505, 571, 577, 605, 609, 648, 651, 667, 690, 724. 2: 1, 80, 87, 155, 196, 247, 303, 357, 374, 482, 559, 715. 3: 140, 216, 217, 261, 278, 353, 430, 493, 594, 670. 4: 1, 10, 31, 54, 83, 96, 133, 166, 195, 295, 318, 335, 373, 376, 379, 381, 408, 415, 448, 461, 480, 534, 606. 5: 122, 340, 613, 629, 655, 669. 6: 11, 218, 497, 544, 890, 7: 30, 49, 268, 422, 427, 556. 8: 1, 127, 307, 577, 632, 653. 9: 231, 232, 423, 469, 484, 696, 781. 10: 106, 133, 285, 432, 612, 848, 861. 11: 97, 183, 352, 354, 361, 486, 537, 545, 699, 704, 801. 12: 120, 257, 453, 538, 618, 694, 816 in Adelphis. AE. 2: 424. 3: 477. 10: 567
 Andria. E. 2: 65
 Ennucho. G. 1: 247. 3: 305. AE. 2: 424, 502
 Hecyra. G. 1: 125. AE. 4: 435. 10: 532. 11: 687
 Heautontimorumenos. AE. 552. 661. 9: 291
 Phormione. G. 1: 247. AE. 1: 396. 2: 234
THALES MILESIUS. E. 6: 31. G. 4: 364, 382. AE. 3: 241. 11: 186
THEOCRITUS SYRACUSANUS. E. 1: 28. 2: 21, 23, 24, 25, 51, 63. 3: 1, 8. 4: 1. 5: 32. 6: 1. 7: 1, 7, 8, 41, 65, 92. 1: 23, 39, 58. 10: 1, 7, 8, 50, 65. G. 3: 280. AE. 2: 35, 687. 3: 500. 4: 516
Φαρμακίτρια. E. 8: 1, 21
THEODATUS, Iliacorum rerum scriptor. AE. 1: 28
THEOLOGIA Lini. E. 4: 56
THEOPOMPUS, Thaumasia. E. 6: 126. Colloquium Sileni cum Mida. ibid. 13
THEOPHRASTUS. G. 3: 281
THESSANDRUS. AE. 2: 211
THUCYDIDES. AE. 8: 2, 328, 725
TIBERIANUS. AE. 6: 136, 532
TIBULLUS. G. 1: 19. 5: 745
TITIANUS. AE. 10: 18. 11: 651 in Chorographia. E. 4: 42 in Thematisbus Virgilii. AE. 10: 18
TITINIUS. AE. 4: 346 in Setina. AE. 11: 477
TRAGOEDIA. AE. 2: 19
TREBATIUS de Religionibus libro sep-

INDEX AUCTORUM.

Septimo. AE. II: 316
TROGUS POMPEJUS. AE. 3: 108. 4: 37. 6: 783
TUBERO. AE. 4: 390
TUCCA, & VARUS. AE. 4: 436
TURNUS. G. 3: 325
TURPILIUS. E. 7: 45. AE. 3: 279
TUTHRODES. AE. 3: 84

V.

V ALGIUS. G. 3: 177
 in Elegis. E. 7: 22. AE. II: 457
VARIUS. E. 2: 7. 9: 35
VARRO. E. I: 66. 5: 66. 6: 72. 7: 21. 8: 12, 29, 30, 75, 99. G. I: 1, 21, 34, 151, 170, 186, 270, 275, 375. 2: 201, 404, 533. 3: 24, 273, 313, 446. 4: 376. AE. I: 26, 56, 126, 176, 250, 281, 382, 412, 419, 453, 509, 653, 701, 744. 2: 81, 140, 166, 268, 512, 801. 3: 12, 67, 113, 279, 334, 349, 359, 366, 386, 392, 443, 444, 445, 540, 578. 4: 56, 59, 167, 427, 682. 5: 4, 45, 112, 145, 269, 411, 560. 6: 72, 74, 216, 224, 274, 304, 638, 732. 7: 563, 601, 712. 8: 51, 275, 322, 330, 564, 600, 698, 710. 9: 7, 584, 618, 710, 10: 13, 76, 145, 174, 175. 11: 143, 306, 502, 682, 743, 787. 12: 7, 603
 in Agemodo. G. 2: 167
 Antiquitatis libris. AE. 8: 228
 Caleno. AE. 9: 53
 libris ad Ciceronem. G. I: 11. AE.

5: 409
 libro III. E. 2: 63. AE. 12: 139
 ad Ciceronem libro vigesimo tertio. G. 3: 431
 in Cyniflore. G. 4: 77
 libri Rerum Divinarum. G. I: 315. AE. I: 134. 3: 148. 6: 36
 primo. AE. 6: 703
 secundo. AE. I: 386. 3: 148, 256. 8: 363
 lib. v. II: 46. 4: 219. G. 4: 265. AE. 2: 512
 libro quartodecimo. AE. 12: 139
 lib. XXVII. AE. 2: 225
 in libris De Familiis Trojanis. AE. 5: 704
 in libris de Gente Populi Romani. G. 3: 18. AE. 6: 760. 7: 176, 677. 9: 603
 in libris de Gradibus. AE. 5: 412
 Georgica. G. I: 43
 de Lingua Latina ad Ciceronem. G. I: 75. AE. I: 509
 in libris Logistoricis. AE. 5: 80. 11: 97
 in Ludis theatralibus. AE. 10: 894
 Rerum humanarum. AE. 2: 636. 3: 167. 8: 276. 9: 606. 12: 120
 libro Mirabilium. G. 3: 113
 de Ora maritima lib. I. AE. I: 112. 5: 19
 De Pudicitia. AE. 4: 45
 Epistol. Quaestion. G. I: 43
 libro primo Operis Rustici. G. 4: 63

in Saryra de salute. G. 2: 336
 de Scenicis Originibus: in Scano. G. I: 19
 de Seculis. AE. 8: 526
 De Vita Pop. Romani. E. 7: 33. AE. I: 730
VARRO ATTACINUS. G. 3: 175. AE. 10: 396
VARUS ALFENUS Jurisconsultus; verum etiam carmina quaedam script. E. 9: 35
VERRIUS FLACCUS. AE. 7: 53. 8: 203. 11: 143
VICTORINUS. G. 4: 373
VIRGILIOMASTIX. E. 2: 22. AE. 5: 521
VITRUVIUS De Architectonica. AE. 6: 43
URBANUS. G. 2: 424. AE. 4: 324, 459, 548, 624. 5: 493, 517. 6: 609. 7: 556. 9: 390. 10: 661

X.

XENOCRATES. AE. 7: 204
XENOPHON in Paedia Cyni. AE. I: 48
 Liber Oeconomicus. AE. I: 43

Z.

ZENO. G. 2: 336

INDEX

INDEX ABSOLUTISSIMUS

I N

MAURI SERVII HONORATI

COMMENTARIOS IN VIRGILIUM.

- A**, vocativus Graecus, a masculino veniens, semper brevis. *E.* 6: 43
- ▲ vel ab praepositione eleganter patria exprimitur. *AE.* 7: 647
- ▲ exeuntia adverbium & praepositiones producunt ultimam, praeter *post* & *in*: Similiter numerorum nomina indeclinabilia in *a*. *AE.* 2: 651
- ▲ breve producit ante mutam & liquida. *AE.* 1: 388
- ▲, terminata adverbium longa sunt, exceptis nominibus adverbialiter sumtis. *AE.* 5: 19
- ▲ frigore defendo, i. e. tego contra frigus. *E.* 7: 6
- Ab, pro ex. *AE.* 2: 2
- Ab accessu, pro in accessu. *AE.* 3: 570
- Ab integro, demum, ab initio. *E.* 4: 5
- ABAS, comes Aeneae; alter, a Diomede occisus; tertius, Argivus. *AE.* 1: 125
- Abas, Lyncei & Hypermnestreae filius, eiusque fabula. *AE.* 3: 286
- Abas, inventor clipei. *AE.* 3: 286
- Abas, cum Androgeo ad Trojam occisus. *AE.* 3: 286
- Abaco, parva insula in palude limosa, alta, & papyris referta circa Sycnem Aegypti, inaccessa hominibus; palus ipsa, Styx dicitur. *AE.* 6: 154
- Abavus, quartus pater. *AE.* 10: 619
- Abduserat, contraxerat. *G.* 3: 483
- Abella, Campaniae civitas, pro Nola, condita a Murano rege; & Moera dicta; post a Graecis Abella appellata, quod cives ejus imbelles. Hinc nuces Avellanae. *AE.* 7: 740
- Abesto pro absit. *AE.* 11: 14
- Abfore, pro absuturum. *AE.* 8: 147
- Abies, pro hasta abierali. *AE.* 11: 667
- Abies fulminata dominae interitum notat. *AE.* 2: 16
- Abiete puppes, pro de abiete. *AE.* 5: 663
- Abietis species, Sapius, apta navibus. *G.* 2: 68
- Abijete, contracte, pro abiete. *AE.* 2: 16
- Abire, pro petere. *AE.* 2: 25
- Abire aliquo, pro proficisci in aliquem locum. *AE.* 6: 375
- Abire, evadere. *AE.* 9: 386
- Abisse pro abiisse. *AE.* 11: 25
- Abjurare quid, rem creditam negare *Tom. IV.*
- perjurio: vel contra jus retinere; vel fraude & furto abducere. *AE.* 8: 263
- Ablativus pro genitivo. *AE.* 1: 75. 10: 381
- Ablativus per Antiptosin pro dativo. *G.* 2: 327. *AE.* 1: 261. 10: 360. pro dativo. *AE.* 10: 653, 845
- Ablativus pro accusativo cum praepositione. *G.* 3: 292. *AE.* 1: 729. 2: 771. 3: 135. 10: 665. 11: 142
- Ablativus cum praeposit. in *Daphnide*, pro accusat. in *Daphnidem*. *E.* 8: 83
- Ablativus pro genitivo. *G.* 2: 25. *AE.* 2: 204
- Ablativus *curram*, pro dativo *curram*. *E.* 5: 29
- Ablativus & dativus pluralis quartae declinationis in *i* vertunt, excepto *tribus*. *G.* 3: 376
- Ablativus per ellipsim praepositionis *abde domo*. *G.* 2: 96
- Ablativus & accusativus *tot annis & annos*. *AE.* 1: 47. *hanc noctem & hac nocte*. *E.* 1: 80
- Ablativus requirebatur in superiorum Deorum sacris; conspersio levis in sacris Infernis sufficiebat. *AE.* 6: 230
- Abnuere, prohibere, ut contra *adnuere*, promittere, consentire. *AE.* 5: 531. 10: 8
- Abolefcer, forma inchoativa, pro abolebitur. *AE.* 9: 232
- Abolere, e memoria tollere. *AE.* 4: 497
- Abolla, amictus duplex, sicut chlamys. *AE.* 5: 421
- Aborigines, quoniam ab aliis, Caeis scilicet, orti. *AE.* 1: 10
- Aborigines pepulerunt Dardanum. *AE.* 3: 170
- Aborigines cum Trojanis urbis Romae conditores. *AE.* 7: 678
- Aboriginum rex Aventinus, Herculis filius. *AE.* 7: 657
- Aborigines pulsi ab Evandro. *AE.* 8: 51
- Aboriginum reges propter metrum Virgilio dicti *ab origine reges*. *AE.* 7: 81
- Aborigines pepulerunt Sicanos, qui fuerunt illic, ubi post Roma. *AE.* 7: 795
- Aborigines, indigenae, *Aborigines*, pulsi a Sicanis. *AE.* 8: 328
- Aboriginum rex Sterces, Virgilio Decennus. *AE.* 11: 850
- Aborigines pepulere Sacranos sedibus Italiae. *AE.* 11: 317
- Abscidit, media correpta, propter metrum. *AE.* 3: 417
- Abcondere, sermo nauticus, dum navigando urbes & terrae conspectui adimuntur. *AE.* 3: 291
- Abconditum dicitur, non *abscondum*. *G.* 1: 135
- Absens, qui recedit. *AE.* 10: 661
- Absens absentem. *AE.* 4: 84
- Absoluta lectio. *AE.* 3: 636. 4: 106. *V.* in Soluta.
- Abstrudere, cum industria celare. *AE.* 6: 7
- Abusque & adusque, pro *usque ad*, & *usque ad*, licenter usurpata; quia praepositio praepositioni nunquam cohaeret, nec adverbio. *AE.* 7: 289. 11: 262
- Abydus & Sestus, civitates Hellepontu. *G.* 1: 207
- Abydennus, sive ex Abydo, Leander; Hero, Sestias, ex urbe Sesto, eorumque historia. *G.* 3: 288
- ACADEMICI Epicureis contrarii in eo, quod tradant noctem adimere colorum varietatem; quia squammae piscium per noctem lucent. *AE.* 6: 272
- Academici, quae contra naturam sunt, non fieri, sed nobis tantum ita videri dicebant. *AE.* 3: 90
- Acamas, Demophoontis filius, Perrechiae nepos, in equo Trojano fuit. *AE.* 2: 262
- Acanthis, nonnullis lusciniis, aliis catuclis, ita dicta *ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν ἢ spinis*, quibus pascitur. *G.* 3: 338
- Acanthis, spina; unde *Acanthis* arbor dicta, quia spinosa. *G.* 2: 119
- Acanthis, arbor in Aegypto semper vivens; etiam in Circina insula: ita dicta, quod spinis plena; *ἀκανθῶν* enim spina. *G.* 2: 119
- Acanthum, genus virgulti flexuosum, vulgo *herbacanthum*, i. e. flexibile virgultum: pro vestis limbo praetexto. *AE.* 1: 649
- Acanthus, genus floris. *E.* 3: 45
- Acanthus, herba in Aegypto nascens. *E.* 4: 20
- Acarman, Epirota; quia Acarnania Epirii pars. *AE.* 5: 298
- ACCA. *AE.* 11: 897
- Acca Laurentia Romulum Remumque aluit. *AE.* 1: 277
- Accentus regula. *E.* 2: 32. *AE.* 1: 116. 11: 462. 12: 177, 375

Ac-

BBbb

INDEX IN SERVIVM.

- Accentus** perseverat in vocibus, quae per apostrophem apocopen patiuntur. AE. 12: 503
- Accentus** differt a metro. AE. 1: 45, 314, 451
- Accentus** ultimis syllabis, quibus particulae junguntur, contra usum Latini tribuuntur. AE. 1: 116
- Accentus** differentia in Graecis & Latinis. E. 10: 1, 18. O. 1: 59. AE. 12: 704
- Accensus** in nomine & verbo differt. O. 1: 44. in perfectis in iui & ii. AE. 1: 451. particularumque, ne &c. AE. 10: 668. 12: 503
- Accincta** ferro, armata. AE. 2: 614
- Accincta**, instructa, praeparata. AE. 6: 570
- Accingi** armis, operi, id est, ad arma, armari, ad opus. AE. 9: 74
- Accingere**, studiose parare; & accinctus, industrius, Gr. *ἰσχυρός*. AE. 1: 810
- Accingitur** armis, instruitur officiis. AE. 6: 184
- Accingere**, praeparare. AE. 4: 493
- Accingunt** operi, vel pro accinguntur; vel praeparant se ad opus. AE. 2: 234
- Accipere**, pro audire, ut dare, pro dicere. E. 1: 19. AE. 1: 680. 2: 65. 4: 611. 5: 136. 6: 66
- Accipere**, intelligere, audire. AE. 7: 48
- Accipere** & invitare verba hospitalia. AE. 8: 179
- Accipere**, pascere. AE. 3: 353
- Accipiter** sacer Marti. AE. 11: 721
- Accipit**, aut suscipit ad sedendum, aut pascit. AE. 8: 177
- Accisum**, undique concisum, consumptum, nam *ae* apud Latinos idem quod apud Graecos *αἰσῆ*. AE. 7: 125
- Accius**, quartae declinationis, pro evocatione. AE. 1: 677
- Accitus**, evocatus, adjunctus. AE. 11: 308
- Accilis**, primum a Virgilio usurpatum. AE. 10: 835
- Accumbendi** ordo apud Veteres. AE. 1: 698
- Accumbere** mensis, posterius, quam sedere. AE. 1: 79
- Accusare** & inculcare quid differant. AE. 1: 410
- Accusati** in causis, prius purgare se debent, & sic ad actionem venire. AE. 1: 258
- Accusativus pluralis** in *is* quando terminatur. AE. 1: 108
- Accusativus pro nominativo**. AE. 11: 774
- Accusativus** & ablativus, tot annos & annis. AE. 1: 47. 2: 126. hanc noctem & hac nocte. E. 1: 80. pectora & pectore. 10: 838. condere in alvo & alvum. AE. 2: 401
- Accusativus pluralis** in *as* brevis est, quando nominativus pluralis in *es* terminatur. AE. 10: 364
- Accusativus cum participio passivo** per Ellipsin conjunctus. AE. 1: 232
- Accusativus cum gerundio**. AE. 2: 230
- Accusativus partis** per Ellipsin pro ablativo cum praepositione. O. 4: 11. AE. 1: 324, 583, 593. 2: 210, 221, 273, 275, 471, 629. 3: 428, 594. 4: 493, 509, 558, 598, 644. 5: 285, 511, 720. 6: 156, 281, 495. 7: 640. 8: 114. 9: 582. 10: 324, 697, 838. 11: 35, 479, 489, 506, 649, 777. 12: 5, 25, 65, 372, 416, 599, 841
- Acer**, epitheton aptum equis. AE. 1: 444
- Acer**, diligens. O. 2: 405
- Acer**, non *acris*, & contra *alacris*, non *alacer*, usurpat Virgilius, licet hoc ab eo veniat, ad vitandam confusionem. AE. 5: 380
- Acer** & *acris*, *alacer* & *alacris*, tam de feminino quam masculino; postea tamen *alacer* & *acer* nunquam de feminino, licet Ennius, *acer hiems* dixerit. AE. 6: 685
- Acer**, laevis, cruentus. AE. 3: 14
- Acer**, velox. AE. 5: 254
- Acer**, fortis, Gr. *δύστης*. AE. 8: 614
- Acer**, arbor, in Stuporis tutela est. AE. 2: 16
- ex Acero** non sunt naves. AE. 9: 88
- Acerbat**, sine verbi origine; non enim dicitur *acerbo*. AE. 11: 407
- Acerbum** funnis, immatumum. AE. 6: 429. 11: 28
- Acerria**, arca thuralis. AE. 5: 745
- Acerriae**, civitas Campaniae, baud longe a Neopoli. G. 2: 225
- Aesperus** Apollo, ab intonsis crinibus. AE. 4: 147
- Accivus**, pyra, lignorum concervatio. AE. 11: 786
- Acesta**, Siciliae civitas, ab Aceste; deinde *Segesta*. AE. 5: 718
- Aestes** & Helymas simul venere ad Siciliam. AE. 5: 300
- Aestes** unam urbem Siciliae tenebat. AE. 1: 542
- Aestes** Egestam vel Segestam a matris nomine condidit in Sicilia; parex ejus Crinifus fluvius, & reliqua ejus fabula, O. 1: 30. AE. 1: 550
- Achabes** Homero iidem, qui Agathyrus, Scythiae populi. AE. 4: 146
- Achaemenides**, Ulyssis socius. AE. 2: 7
- Achaemenidis** historia apud Virgilium differt ab Homero. AE. 3: 590
- Achaja** victa a Mummio. AE. 1: 284
- Achaicus** Sinus, pars maris Ionii. AE. 3: 211
- Achates** cur appelletur Aeneae comes, ab *ἄχος* scilicet. AE. 1: 312
- Achates** comes Aeneae. AE. 1: 174
- Achates** lapis in anulo gestus custodit & gratiosos reddit homines. AE. 1: 174
- Achelous**, Terrae filius, mutatus in fluvium, qui de Pindo oritur. G. 1: 9. & ejus fabula. *ibid.*
- Achelous**, fluvius, in varias se formas transmutans, & tandem in taurum, avulso cornu superatus ab Hercule. AE. 8: 300
- Acheloi** & Calliopes filiae, Syrenes, earumque fabula. AE. 5: 864
- Acheloi** filiae, Syrenes, ex Melpomene vel Calliope. G. 1: 9
- Acheloi** pugna cum Hercule. G. 1: 9
- Achaeis** Homero cur dicta populus. E. 7: 61
- Acheron**, Styx, & Cocytus, flumina conjuncta. AE. 6: 385
- Acheron**, fluvius dicitur Inferorum, quasi *ἄρα χαρῆς*, sine gaudio; sed proprie locus non longe a Bajiis, undique montibus sepitus, ita ut solem nunquam nisi medio tantum die aspiciat. AE. 6: 107
- Acheron** fluvius de imo Tartaro nascitur, ejusque aestuaria Stygem efficiunt: ejusque fabulae explicatio. AE. 6: 295
- Acheron**, cur ignibus dicatur plenus; cur sine gaudio. AE. 6: 107
- Acheron** manes ad sacrificia remittit. AE. 5: 99
- Acheronta** adfatur, potestates, quae sunt in Acheronte. AE. 7: 91
- Acherontia** Sacra composuit Tages. AE. 8: 398
- Acherontis** & Noctis filiae, Furiae. AE. 7: 327
- Acherontis** ex aestuariis Avernum nasci fingunt poetae. AE. 6: 107
- Acherontis** exaestuatio, vorago. AE. 7: 569
- Acherontia**, populus, quia illam Hercules ab Inferis attulit. AE. 5: 134
- Achilles**, genitivus a nominativo Achilles. AE. 3: 87
- Achilles**, Thetidis filius. AE. 10: 470
- Thetis** filius. 1: 100. Patria ejus Phthia. 1: 288. Larissaeus, a vicinitate, nam Phthius fuit. 2: 197. a matre Sygia palude tinctus, toto corpore invulnerabilis, excepta solum illa parte, qua manu tenebatur; & in ea a Paride vulneratus & interfectus. 6: 57. in insulam Scyron commendatus a matre. 2: 477. magister ejus Phoenix. 2: 762. arma illi a Vulcano mater impetravit. 8: 383. focii ejus Myrmidones. 2: 7. ille & Patroclus Myrmidonum proceres. 11: 403. in ima auris parte more femineo elenchum habuisse dicitur: & apud Cretam Pempus dicitur est. 1: 34. crudelis, propter Hectorem trahum in Patrocli ulionem. 1: 34. 2: 29. amplexibus ejus Troilus periit. 1: 478. partim extinxit Amazonas, partim Hercules. 1: 494. Arisbam subvertit. 9: 264. Lymcestion expugnavit. 10: 128. Aeneam vicit. 4: 228. 10: 581, 592. verum evasit cum Aeneas Neptuni favore. 1: 602. Penthesileam occidit, & post mortem adamavit: vel, ut alii, cum ea concubuit, & filium Caistram ex ea sustulit. 1: 495. 11: 661. ob Briseidem sibi ablatam pugnare ultra recusavit. 1: 487. ejus & Deidamiae filius Pyrrhus, sive Neoptolemus. 2: 263. Polyxenam adamavit, & sub pacis conditione in matrimonium postulavit: & cum illa matrimonium consummatus, interfectus est. 3: 322. a Paride occisus in templo Apol-

INDEX IN SERVIVM.

- pollinis Thymbacii. 2: 550. 3: 85, 332. in ejus bona per Pyrrhi haereditatem successit Helenus. 9: 264. umbra ejus libentius se cuncta adversa apud superos tolerare, quam apud inferos imperare velle testatur. 6: 437. ejus pugnae depictae in foribus templi, Carthagini. 1: 460. equus ejus Xanthus domini mortem lacrymabat; eamque praedixerat. 11: 90. ejus A-sylum in Sigeo litore. 6: 505
- Achilles** & Ajax patres. AE. 1: 623
Achilles si bello Trojano abstineret, alta senectus inglorius in patria obiret; si vero in bello perseveraret, primaevis magna gloria occumberet; praedictam ei a matre. AE. 4: 696
Achilles alius Latio, Turnus. AE. 6: 89
Achilles, pro viro forti. E. 3: 77
Achilli, pro Achillis, ob *quoniam* detractum s. AE. 1: 30, 220
Achivi, dicti ab Achaeo, Jovis & Pithiae filio. AE. 1: 242
Axi, cura, sollicitudo. AE. 1: 174. & hinc *Achates*, Aeneae comes. 3: 12
Acidalia Venus, quod injiciat *andros*, curas; vel ab Acidalio fonte. AE. 1: 720
Acidalis fons in Orchomeno Boeotiae. AE. 1: 720
Acie, genitivus antiquus. G. 1: 208
Acies, homonymum, & multa significat, ut *exercitus, ferri, colorum, &c.* AE. 2: 333
Acies, exercitum. AE. 2: 30. vel exercitus, vel oculi. AE. 6: 789. 12: 558, 731
Acies Vulcania, vis ignis. AE. 10: 408
Acilius fons, ab Aci. E. 9: 39
Acis a Galatea amatus, a Cyclope necatus, & in fontem Acilium mutatus. E. 9: 39
Acis, *causa, finis, finis sorte, expertus*. AE. 5: 534. 6: 428
Acides, tela antiqua, clavae cubito seminae factae eminentibus hinc inde acuminibus, quae in hostem jacebantur religatae loro, vel lino, ut post vulnera possent redire: vel teli genus, quod per flagellum in immensum jaci poterat. AE. 7: 730, 741
Acostes, unus ex Bacchi comitibus, captus a Pentheo, sponte vinculis delapsus, & apertis carceris foribus servatus. AE. 4: 469
Aconita nascuntur etiam in Italia: nata dicuntur de spumis Cerberi, cum illum Hercules ab inferis texit. G. 2: 152
Aconitum, *ἀκόνιτ' ἄνεμος*, a *coste*; dicitur *τὸ ἀκόνιτ' ἄνεμος*, & *τὰ ἀκόνιτ' ἄνεμος*. G. 2: 152
Acraetorum. E. 7: 33
Acre arcus, pro fortis, per *αἰὲς ἄκρον*, quia acrimonia mentis tantum est, non rerum inanimatarum. AE. 7: 164. 9: 665
Acrior, validior, pro actus. G. 1: 93
Acri, fortis, velox, vegeus. AE. 1: 220
Acrisii, Argivorum regis filia, Danaë, a Jove vitata, per patrem in mare abjecta, quomodo in Italiam venerit & regi nupsit. AE. 7: 372
Acrisium & Inachum inter majores suos numerat Turnus. AE. 7: 367
Acrisimela Danaë, patronymicum, filia Acrisii. AE. 7: 410
Acroceraula, ab altitudine dicta, simpliciter Ceraunia, Epitri montes, a fulminibus crebris. AE. 3: 506
Acron, Ceninensium rege, occiso, optima spolia reulit Romulus. AE. 6: 860
Acta, a Graeco *ἀκτῆ*. AE. 5: 613
Actaeon, Aristaei filius. G. 1: 14
Actacus, littoralis, non Atheniensis. E. 2: 24
Actam Irim, impulsam. AE. 10: 38
Actiacum bellum Augusti benevolentiam impedit. E. 9: 11
Actia bella gessit Augustus. E. 9: 67
Actiaci ludii ab Augusto instituti ob victoriam ad Actium contra Antonium & Cleopatra. AE. 3: 274
Actiacus triumphus Augusti. AE. 8: 714
Actis Orithyia, Atheniensis. G. 4: 463
Actis & *Actis*. G. 1: 161
Actis, dictae Athenae. E. 2: 24
Actis, pro transactis. AE. 3: 708
Actis ludis, pro cum agerentur, quia non est praesens a passivo participium. AE. 8: 636
Actium, promontorium Epitri. E. 4: 13. ubi ab Augusto superata Antonius & Cleopatra. AE. 8: 678
Actius Apollo, cui Augustus in Actio post victoriam templum erexit. AE. 8: 704
Activum pro passivo. G. 1: 88. AE. 1: 8. & contra, & in quibus verbis hoc habeat locum. AE. 1: 104. 2: 660
Actu magno, impulsu magno. AE. 12: 687
Actus & *actus*, verba Juris. AE. 2: 453
Actus dicitur, qua duo carpenta emittuntur & occurrentium possunt transire; via, qua usum modo potest ire vehiculum, semita, quasi semis via; callis, semita tenuior. AE. 4: 405
Actus, collectus, compulsus. AE. 7: 42
Actus aper, coactus in retia. AE. 10: 708
Actus in scelus, furore compulsus. AE. 5: 793
Actus orbis, collisus. AE. 7: 223
Actuum, confestim, sine dilatione; ad verbum temporis. AE. 9: 255
Actu picta chlamys, Phrygia. AE. 9: 582
Acuere, exercere. G. 1: 123
Acuere Martem, irritare se ad futura certamina. AE. 12: 108
Acuere aliquem verbis, irritare, infligare alicujus insaniam. AE. 7: 330, 406
Acus Matris Dentum, unum ex septem Imperii pignoribus. AE. 7: 188
Acuum velum, pro fuste obusto. AE. 1: 198. 2: 628. 3: 635
Acyologia. E. 3: 226. 4: 419. 5: 690. 6: 42. 7: 7. 9: 6. AE. 7: 622, 804
Adys a Galatea adamatus, a Polyphemo necatus est: ejusque cruor conversus in fluvium cognominem. E. 7: 37
AD, pro ante vel apud. AE. 4: 133. pro apud. AE. 1: 64. 6: 481
Ad in compositione ob ornatum adhibetur. AE. 6: 603. in composito brevis. AE. 4: 549
Ad, & in loco, & ad locum significat, *apud* semper tantum in loco. AE. 1: 24
Ad, vel per d, vel *at*, per t, potest legi. E. 2: 12
Ad Arctica, vel contra septentrionem, vel observatione septentrionis, cujus ductu naves navigant. AE. 6: 15
Ad digitos, inter digitos. G. 2: 250
Ad Lunam, ad Lunae observationem; alias, ad noctem. AE. 4: 513
Ad medium, absolute, pro circa medium corpus. AE. 12: 273
Ad Pergama, pro in vel contra Pergama. AE. 4: 426
Ad tela, pro contra tela. AE. 2: 443
Ad unum, nemine excepto. AE. 5: 687
Adusque & abusque, pro *usque ad*, & *usque ab*, licenter admittit; quia praepositio praepositioni nunquam cohaeret, neque adverbio. AE. 7: 289. 11: 262
Ad vulnera, ad facienda vulnera. G. 3: 455
Ad auras, pro in die. E. 1: 57
Ad curam objicere, pro curari. AE. 12: 372
Ad nationes, nomen Particus, quam Augustus exstruxit, in qua omnium gentium simulacra collocaverat. AE. 8: 721
Ad sidera, in alium, ad locum siderum. AE. 2: 152
Adagium rusticum de caeli temperie: *Hyberus pueri, verno lato, grandia ferra Camille metes*. G. 1: 101
Adamas, lapis durissimus, ut nec ferro frangi possit; hircino tamen sanguine frangitur; ab *a. finc*, & *du-pudro, domo*. AE. 6: 552
Addam, dabo. AE. 8: 496
Addere verbis. AE. 11: 107
Addidit, pro dedit. G. 4: 149
Addit, auget. G. 1: 512. AE. 7: 211
Additus, inimicus. AE. 6: 96
Adducere, non, ferre donum, propriam verbum in maceratione juveni. AE. 9: 626
Adducere arcum, telum. AE. 5: 507
Adedit, consumpsit. G. 4: 242
Adeo, eleganter abundat. G. 2: 323. AE. 8: 585
Adeo, valde. G. 1: 287. AE. 4: 96. 7: 427, 629. praecipue, vel abundat. G. 1: 24. non adeo, non multum. AE. 11: 436.
Adeo pro sic. AE. 11: 487
Adeis postibus, pro quos flamma adhaerendo exedit. AE. 9: 537
Ades, imperativus. E. 7: 9. G. 2: 39
Adesse, favere. E. 4: 57
Adfectare, promum animum habere ad faciendum quid vel occupandum. AE. 3: 670

Ad.

INDEX IN SERVIVM.

- A** *Adfectare dextram, intendere, injicere.* AE. 3: 670
- Adglomerant, pro adglomerantur.** AE. 2: 341
- Adiurum, injustitia, injuria.** AE. 9: 107
- Adjectiva in aens.** AE. 3: 85, 105, 117
- Adjectivum neutr. gen. additum substantivo masculino.** E. 5: 46
- Adjectivum neutrum pro adverbio.** G. 2: 275. AE. 1: 505. 6: 288, 467
- Adjectivum neutrum plurale pro adverbio.** AE. 1: 469. 5: 869. 11: 854. 12: 398, 402, 496
- Adjectivum plurale neutro genere, cum genitivo plurali.** AE. 2: 725
- Adiiciunt, pro consentiunt.** AE. 10: 182
- Adinventire, pro invenire.** AE. 6: 603
- Adinventu usu & studio.** G. 2: 22
- Adire, ad majores accedere.** AE. 3: 56
- Aditus, ab adendo, per quem ingredimur; ostium, per quod ab aliquo arcemur ingressu, ab obstando.** AE. 6: 43, 635
- Adiuro utendum, cum quid negamus, ut, *adiuro me non fecisse; iuro vero, cum quid confirmamus, ut, iuro me facturum: ad tamen potest esse valde, ut adjuro sit, valde iuro.*** AE. 12: 816
- Adloqui, consolari.** AE. 10: 860
- Adiudens, pro simplici ludens; vel ad rem aliquam verba componens.** AE. 7: 117
- Admeti regis armenta apud Amfisiun ob interceptos Cyclopas novem annis deposita divinitate Jovis iussu Apollo paucere coactus est.** E. 3: 35. O. 3: 1. AE. 6: 398. 7: 761
- Admissarii equi, caballi ad procreandum sobolem.** G. 3: 72
- Admissionum officium apud reges.** AE. 9: 231
- Admorso, abrolo.** O. 2: 379
- Adnare, per tempestatem devenire, verbum familiare naufragio.** AE. 4: 613. G. 358
- Adnixus & connixus, antiquum; pro eo recentiores adnisis & connisis.** AE. 1: 144
- Adnuere, promittere, consentire; ut contra *adnuere*, prohibere.** AE. 10: 8
- Adolere, incendere, proprie augere.** E. 8: 65
- Adolere penates flammis, pro colere: proprie adolere, augere: & in sacris per bonum omen, sive *nat' upurum* dicitur.** AE. 1: 704. in asis autem non adolentur aliqua, sed cremantur & consumuntur. AE. 1: 704
- Adolescere, crescere.** O. 2: 362
- Adolescunt arae ignibus, incenduntur.** O. 4: 379
- Adonis Erynomam amavit.** E. 10: 18
- Adonis, Cinyrae & Myrrhae, ejus filiae, filias, Veneti adamatus, ira Martis ab apro occisus, in florem mutatus.** E. 8: 36. 10: 16, 18. AE. 5: 72. G. 625. 7: 84, 761. Veneris minister. AE. 5: 95
- Adoptandi, vel in aliam familiam vel gentem transiuri, prius sc familia, in qua fuerant, abdicabant.** AE. 2: 156
- Ador, proprie genus farris; inde *adorrea liba*, placentae de farre, melle & oleo sacris aptae.** AE. 7: 109
- Adoreum, fumentis species.** AE. 5: 745
- Adorare, veteribus adloqui; vel pro simplici orare.** AE. 10: 677
- Adoria laus, bellica, quia omnes illum, qui fortiter fecerat, cum gratulatione adloquebantur; *adorare* enim veteribus *adloqui*.** AE. 10: 677
- Adplicat, secundum recentiore orthographiam per d prima syllaba; secundum antiquam, quae ultimam praepositionum consonam in vicinam mutabat, per p.** AE. 1: 616
- Adrastus, Sicyonis primo, post Argivorum rex, focer Tydei & Polynicis.** AE. 6: 480. 7: 648. filia ejus Deiphyle. AE. 1: 97
- Adriaticum mare, superum; Tyrrhenum, inferum.** O. 2: 158. AE. 8: 149
- Adriaticus sinus, pars maris Ionii.** AE. 3: 211
- Adsimilis, valde similis.** AE. 6: 603
- Adspectare, antiquum, pro spectare.** AE. 12: 136
- Adspirare alicui, favere.** AE. 2: 385
- Adspirare prospere navigantibus, quibus ventus *is upur* spirare dicitur.** AE. 9: 525
- Adspirat, pro accedit, dictum de his, qui insequentes spiritu suo proximis adsunt: unde *neq' adspirat equis*, pro ad equos. id est, occisus est, nec ad equos Achillis accessit.** AE. 12: 352
- Adspiratio e litteram in tribus tantum nominibus sequebatur, *sepulchrum, orchus, pulcher*; e quibus *pulcher* tantum hodie recipit aspirationem.** O. 3: 223
- Adspiratio Latinis saepissime mutata in s, vel h, ut *terra septem, Edda, Helena*.** AE. 8: 330
- Adspiratio quibus nominibus addenda, aut omitienda, tenuis admodum discretio.** AE. 9: 82
- Adstare, idem quod esse.** AE. 3: 123
- Advenae raro apud Veteres suscepti, nisi haberent jus hospitii.** AE. 8: 269
- Advenae patriae suae similitudinem reddere solent iis in locis, in quae advenerunt.** AE. 10: 60
- Adverbia omnia verbo cohaerent, unde particulae, quae verbis cohaerere non possunt, aliam faciunt orationis partem, interjectionem; quam tantum habent Latini; cum Graeci tales voces sub adverbis comprehenderint.** AE. 12: 486
- Adverbia & praepositiones in a productione ultimam, praeter *post* & *ita*.** AE. 2: 651
- Adverbum, cum nomen esse coepit, declinatur.** AE. 5: 19
- Adverbum temporis in nomen desinunt.** AE. 8: 30
- Adverbum pro adverbio, *h* pro *hic*, figura creberrima.** AE. 1: 20
- Adverbia pro pronominiibus ponuntur.** AE. 5: 489
- Adverbia ab adjectivis pluralibus neutro genere: adverbia enim & nomina saepe in se transiunt.** AE. 5: 19
- Adverbium loci pro temporis.** AE. 10: 388
- Adversa, opposita.** AE. 11: 719
- Adversus venti, flantes e contrario.** AE. 1: 109. 2: 416
- Adversio fluminis, contra aquae sinum; secundo flumine, cum aqua.** G. 1: 201. AE. 7: 494
- Adversum, pestilens.** G. 1: 218
- Advenere, pro animum advertere.** AE. 4: 116
- Advertere urbi agmen, pro contra arbare.** AE. 12: 555
- Adulta aestas, hiema.** O. 1: 43. AE. 1: 430. 5: 295
- Advocata proprie concio.** AE. 5: 44
- Adulti, minores.** AE. 1: 431
- Adurere, & de Sole, & de frigore.** O. 2: 93
- Adumbrati dicebantur superari.** AE. 10: 541
- Adyta templorum & Deorum sunt: locus templi secretior.** AE. 5: 48, 84. ea non accedebant, nisi sacerdotibus. AE. 2: 404. ab a & *div* ingredior. AE. 2: 115
- Adyrum, locus vaticinationis in templo.** AE. 6: 98
- AEBEA Circe, propter corporum mutationes ab ea factas.** AE. 3: 386. quidam pro *Esia*, orientalis, quod filia Solis. *ibid.*
- Aeacides, Pyrrhus, a Curio & Fabricio superatus.** AE. 6: 840
- Aeacus, Rhadamanthus & Minos, Jovis & Europae filii, iudices Inferorum.** AE. 6: 566. 8: 670
- Aeacus & Rhadamanthus mitiores quam Minos.** AE. 6: 432
- Aeacus Jovi primus non longe ab Olympo monte in Arcadia templum crexit.** AE. 8: 352
- Aeacus Jovis & Aeginae filius, Myrmidonum in Thessalia rex.** AE. 4: 402. Aeginam insulgam nomine matris appellavit. AE. 2: 7
- Aedes, plurali numero, omne aedificium, sed singulari numero proprie locus quatuor angulis conclusus.** AE. 2: 512
- Aedes singulari numero, de templo tantum; plurali, & de domibus, & templo.** AE. 2: 487
- Aedes Honoris & Virtutis, a Fulvio Nobiliore.** AE. 1: 12
- Aedes rotundae tribus Diis fieri debebant, Vestae, Dianae, vel Hexuli, vel Mercurio.** AE. 9: 408
- Aedificare, de equo, & de navibus, & cur.** AE. 2: 16
- Aedificiorum inventrix Minerva.** AE. 2: 615
- Aeditui munus summo in honore apud Veteres, illic enim epulabantur, & Deos colebant; census omnis illic servabatur.** AE. 9: 648
- AESTA, rex Colchorum.** O. 2: 140

INDEX IN SERVIVM.

Argon, idem qui Briareus, qui, ut nonnulli, pro Diis, ut alii, contra Deos bella gessisse dicitur; & reliqua fabula. AE. 6: 287

Argæon, idem qui Briareus, Coeli & Terræ filius, vel ex Terra & Ponto; Jovi contra Titanas tulit auxilium, vel Saturno: ejus fratres Coeus, & Gyges. AE. 10: 565. centum manus habuisse dicitur, & ore flammam emississe contra Jovis fulmen: Jovi auxilio fuisse dicitur contra Neptunum, Junonem, & Minervam. AE. 10: 567

Argæum mare, omne illud quod inter Hellepontum & Adriaticum; ita appellatur ab Argæo Thesiæ patre. AE. 3: 74

Argæi maris insula, Cæcia. G. 1: 14. Lesbos. G. 2: 90

Argæo in mari insula, vel portus, in quo Græci conjurarunt se non reverfuros nisi capta Troja. AE. 4: 427

Argæus rex Athenarum, pater Pallantis & Thesiæ; Pallas, a fratre Thesæo pulsus, in Arcadiam venit, ibique regnavit. AE. 8: 54. in mare se precipitavit, unde mare Argæum dictum. AE. 3: 74

Argæi filius, Thesæus, Ariadnæ adamatus, Minotaurum interfecit & Labyrintho se expedit. AE. 6: 14, 445

Aeger amor, moestus, deceptus. G. 4: 464

Aeger, & tristis, & male valens; *ægyptus* autem, sive *ægyptus*, tantummodo male valens. AE. 1: 208. *æger*, & corpore & animo; *ægyptus* tantum corpore. E. 1: 13. AE. 1: 351. 3: 140. 4: 35

Argæica, uxor Diomedis cum Cyllabaro, vel Cometa turpiter vixit apud Argos, ex ira Veneris. AE. 8: 9. adulterata a Comete, Stheneli filio. AE. 11: 269

Arginæ & Jovis filius, Aæacus. AE. 2: 7. Thesaliæ rex. AE. 4: 402

Argis, scutum ex pelle Amalthæe capræ Jovi moveri dicitur, quia turbines & procellas movet, quæ *καταγυδία* Græce dicuntur. AE. 8: 354

Argis, pectoris munimentum, in medio Gorgonis caput; quod, si in pectore Nominis sit, *argis*; si in hominis pectore, *lorica* dicitur. AE. 8: 435

Argle, una Hesperidum. AE. 4: 484

Aegre, difficulter. G. 3: 534

Aegris, tardis. AE. 2: 268

Aegrotus, tantum corpore; *æger*, corpore & animo. E. 1: 13. AE. 1: 212, 354. 4: 35

Ægyptus & Danaus, fratrum invidorum exemplum. AE. 6: 608. filii Beli, eorumque & liberorum fabula. AE. 10: 497

Ægyptus. E. 10: 18

Ægypti pars extrema, Syene. E. 3: 105. AE. 6: 154

Ægypti pars, Marcotii. G. 2: 91

Ægypti rex Busris, hospites immolare aditus Jovi, ab Hercule interfectus.

O. 3: 9. AE. 8: 300

Ægyptii calorem fugiant græves, quando inde in Thraciam revertuntur. AE. 10: 266

Ægyptii rex Proteus, simul & sacerdos. AE. 1: 655

Ægyptii rex Proteus Helenam a Paride eo delatam detinuit, & phantasma ei pro illa dedit. AE. 2: 592, 601

Ægyptii rex Proteus, Deus marinus, cui Helena rapta a Thesæo dicitur commendata; unde eam post petiit Menelaus. AE. 11: 262

Ægyptii reges dicti Ptolemæi. AE. 6: 760

Ægypti regina, Cleopatra, Antonio juncta, & cum eo ad Actium ab Augusto superata Alexandriam refugit, qua etiam capta, post mortem Antonii, triumpho se servari cernens, admotis sibi serpentibus vitam finivit. AE. 8: 678

Ægyptii & Chaldaei Astronomia celebres; unde absolute per Astronomiam designantur. AE. 6: 849

Ægyptii duodecim signa caelestia frangebant, Chaldaei undecim. G. 1: 33

Ægyptii diem incipiebant ab occasu Solis. AE. 5: 738

Ægyptii monstra coluisse pro Numinibus dicuntur. AE. 8: 698. illorum Dii Romæ quoque postea culti. ibid.

Ægyptii & Carthaginenses habebant parva Deorum simulacra, Gr. *ἑστῆαι*, quæ portabantur in lecticis, & ab ipsis mota infundebant vaticinationem. AE. 6: 68

Ægyptii sacerdotes, Nili sacris, pueros de sacris parentibus natos Nymphis dabant, qui, cum adolevisset, redditi, immensam aquam sub terris esse narrabant, omnia continentem, & ex qua omnia procrearentur. G. 4: 364

Ægyptii anni Symbolum serpentem caudam mordentem faciebant. AE. 5: 85

Ægyptii lugendi morem atra veste invenerunt, dum Liberum, sive Oxyrim, a Typhone fratre interemtum, lugerent. AE. 11: 287

Ægyptii praefectus, Gallus. E. 10: 1.

Ægyptii arbor, Acanthus. G. 2: 119

Ægyptiæ Thebæ. AE. 9: 697

Ægyptiæ mulieres lugentes crines solvebant. AE. 3: 65

Ægyptii cur diutius cadavera condita icservent. AE. 3: 68

Ægyptii Triptolemum Ozona vocabant. G. 1: 19

Ægyptiis literas monstravit Mercurius. AE. 1: 301

Ægyptiis bellum intulit Cambyses, Persarum rex. AE. 1: 123

Ægyptiorum, vel Arabum coloni, Sabaci. G. 1: 57

Ægyptiorum Dea Isis facta lo. G. 3: 153. AE. 6: 154. Cleopatra. AE. 8: 696

Ægypto oriundus Danaus. AE. 4: 377. in Ægypto Styx. AE. 6: 154

Bbbb 3

Ægyptum petiit Mercurius, occiso Argos; ibique literarum disciplinam & numerum invenit. AE. 4: 577. Proteus, & post ob Busris crudelitatem reliquit. G. 4: 387, 393

Ægyptum post Pharaolicum praelium petens Pompejus, illic interfectus est. AE. 4: 696

Ægyptus. E. 10: 18.

Ægyptus, Thesæus ex Pelopeja filia filius, patris injurias ab Atreo acceptas in adulteranda uxore Agamemnonis Clytemnestra, eoque necando, ultus est. AE. 6: 623. 11: 262. simul cum ea ob oculum Agamemnonæ patrem ab Oreste interfectus. AE. 3: 241, 331. 6: 612

Allo, una Harpyiarum. AE. 3: 209

AEMONIDES, licet posset esse patronymicum, melius tamen pro nomine proprio sumendum. AE. 10: 537

Aemula senectus, virtuti adversa. AE. 5: 415

Aemulus, ejusdem rei studiosus; etiam inimicus. AE. 5: 187. 6: 173

Aemus, Thesaliæ mons. G. 1: 492

Aëna & aëna. AE. 1: 357

AENEADAE, pii. AE. 1: 273

Aenacæ Trojani, aliquando Romani. AE. 1: 157

Aeneas, etiam dictus Dardanus. AE. 4: 159, 662. 7: 241. 10: 92. ejus avus Jupiter per Venerem. AE. 7: 220. frater Cupidinis dicitur. AE. 1: 668. ejus historia breviter enarrata juxta Catonem. AE. 2: 271

Aeneas & Antenor Helenam sentiebant reddendam. AE. 1: 103. quasi obtrectator Priami, non admissus ab eo ad concilium. AE. 2: 35. certamen ejus cum Diomedæ & Achille. AE. 4: 225, 228. victus a duobus, Diomedæ & Achille. AE. 10: 581, 592. cum Achille pugnant Neptuni beneficio servatus. AE. 1: 34. Neptuni favore Achillem evasit. AE. 1: 602. a Neptuno circumfusa nube liberatus. AE. 2: 592. cava nube per Neptunum ab Achille liberatus. AE. 10: 592. liberatus a Venere mortis periculo. AE. 4: 225

Aeneas & Antenor Trojam prodidisse dicuntur. AE. 1: 246. a proditionis crimine excusatur. AE. 3: 160. Trojam non prodidit. AE. 1: 651. Helenæ pallam rapuit ex incendio. ib. pietatem ejus parente & Penatibus servandis mirati Græci, omnia sua secum auferre permisissent. AE. 2: 636. capto Ilio, post triennium primum navigavit. AE. 3: 8. iuneris ejus & errorum ordo, & succincta narratio. AE. 3: 1. viginti naves habuit, de quibus una cum Oronte periit, quatuor in Sicilia crematae. AE. 11: 326. in Thraciam & Cretam delatus. AE. 1: 208. Italiam petens Samothracas Deos secum sustulit. AE. 7: 207. Cretam delatus Pergamum civitatem illic condidit: ut alii, Aeneas alius, qui

INDEX IN SERVIVM.

- qui Ilio incolumi ad Apollinis facta illic venerat, & ex hospitis filia Aeneam filium procrearat. AE. 3: 133
- Aeneas* & Didonis Historia falsa, cum Aeneas annis trecentis quadraginta venerit in Italiam ante Romam conditam; & Carthago modo quadraginta annis ante Romam fit condita. AE. 4: 459. ab Anna, non Didone, amatus. AE. 5: 4. paucis modo diebus apud Carthaginem fuit, verum quaestio haec una de indissolubilibus apud Virgilium. AE. 5: 626. quantum temporis impenderit navigationi Carthagine in Siciliam. AE. 5: 1
- Aeneae* historiae in Italia ordo & series. AE. 9: 745 post VII. annorum errores ad Italiam venit; & omnis ejus historia. AE. 1: 263. stella Veneris, sive Luciferi, praesuccente ad Laurentium agrum deducitur. AE. 2: 801. Penates ex Phrygia transfuit in Italiam. AE. 3: 148. Erycinam Venerem advexit. AE. 1: 724. ad Interos descendit propter generis agnitionem, & civitatis condendae nomen accipiendum a patre. AE. 5: 737. occiso Miseni peregit Necyomantiam. AE. 6: 107. primam civitatem in Italia Trojam condidit; dein Lavinium. AE. 7: 158. tanquam Latinus consideratus a Turno, quia a Dardano. AE. 7: 367. occiso Turno, & accepta Lavinia, conditaque civitate, vel sacrificans, vel Mezentium aut Messapum fugiens in Numicum fluvium incidit, & non inventus, ab Afranio in Deos relatus, & templum ei constitutum est, & *Dei Indigetis* nomine appellari iustus. AE. 12: 794. tres annos cum Latino, & alios tres solus regnavit. AE. 1: 269. tribus tantum annis in Italia regnavit, tertio anno in fluvio Numico submersus; vel post praelium non comparuit. AE. 4: 619. secundo bello perit. AE. 6: 760. post secundum praelium, quo occisus Turnus, non comparuit. AE. 9: 745. in Numicum fluvium cecidit, secundum alios in coelum raptus, & Jupiter Indiges dicitur. AE. 3: 263. cadaver ejus in fluvio Numico inventum & consecratum est. AE. 7: 150. in fluvio Numico perit. AE. 6: 332. inter Deos relatus. AE. 6: 134. post mortem Jupiter Indiges dicitur. AE. 4: 620
- Aeneas* & Laviniae de genere tredecim reges Albani. AE. 6: 756. filia ejus Illa, iuxta Ennium. AE. 6: 778. filius, Sylvius ex Lavinia. AE. 4: 236. augurii introducit ubique peritissimus. AE. 3: 359. sacrorum omnium peritus ubique introducit. AE. 1: 309. ubique tanquam sacerdos inducitur. AE. 2: 2. Pontifex ubique inducitur. AE. 1: 377. non Pontificii solum juris, sed & omnium sacrorum peritus & primus; & inde quaedam illi quandoque tribuuntur, quae Pontifici non conveniebant. AE. 8: 552. ubique cultor Deorum inducitur. AE. 10: 617
- Aeneas* Sylvius Albanorum rex, a tutore, qui regnum invalerat, anno quinquagesimo tertio vix recepit. AE. 6: 770
- Aeneas*, patronymicum vocativi casus non ab *Aeneas*, unde *Aeneades*, vocat. *Aeneade*; sed ab *Aeneis*, sicut *Thestis*. AE. 9: 653
- Aeneas* scripsit Virgilius annis XI. AE. 1: pr.
- Aeneidos* libri sex priores ad formam Odyssaeae Homericae compositi; posteriores ad Iliados. AE. 6: 1, 7
- Aeneidos* liber quintus maximam partem sumptus ex Homero de caelestibus Patrocli. AE. 5: 1
- Aeneis* appellata olim *Gesta populi Romani*. AE. 6: 652
- Aenei cardines in foribus Capitolii post prodigionem Tarpejae, ut stridor omnibus indicaret ostia aperuit. AE. 1: 453
- Aeneus, pro ferreo. AE. 1: 299
- Aenigmata non habent apertam solutionem. E. 3: 106
- Aenus, civitas ab Aenea in Thracia posita. AE. 3: 1, 17
- Aeolus*, Hippotae, vel Jovis, vel Neptuni filius, rex ventorum, cur; ejusque fabula. AE. 1: 52. in insulis Aeoliis regnavit, quae septem numero. AE. 8: 454. non sua, sed Jovis voluntate & iussu ventos excitabat. AE. 1: 63. cur Nympha ei promittatur a Junone, AE. 1: 741. cur gratias agat Junoni. E. 4: 62. filii ejus, Canaces & Macareus, turpissimi. AE. 1: 75. Misenus, Aeneae tubicen. AE. 3: 239
- Aeoli*, regis Elidis, filius Salmoncus. AE. 6: 585
- Aeoli* Deos *Laes* dicunt. AE. 3: 445
- Aeolia* Lipare, quia una e septem insulis, in quibus Aeolus imperavit. AE. 8: 416
- Aeoliae*, insulae novem post fretum Siculum, ab Aeolo. AE. 1: 52
- Aeolides*, Ulysses, quia mater Anticlia ante nuptias Laertae cum Sisypho Aeoli filio concubuit. AE. 6: 529
- AEQUAEVUS plus quam *longarvus*. AE. 2: 561
- Aequata vela. AE. 4: 597
- Aequatae leges. AE. 11: 321
- Aequatae aurae, prosperae. AE. 5: 844
- Aequatus numero, digestus in ordinem. AE. 7: 698
- Aequicola* gens, & morum & vitae qualitate praedura. AE. 7: 746
- Aequinoctia duo, alterum vernale, VIII. Kal. Aprilis; alterum autumnale, VIII. Kal. Octobres: Gr. *isoptias*. O. 1: 100
- Aequinoctium autumnale fit Sole in Libra posito; vernale autem in Ariete. O. 1: 208
- Aequinoctio verno manubiae Minervales, id est, fulmina, gravissimas tempestates excitare solent. AE. 11: 599
- Aequis manibus tangeret, pro aequaliter, vel aequantibus. AE. 11: 860
- Aequitas & Aequum. AE. 2: 140
- Aequo Matte, pro aperta contentione, bello manifesto. AE. 7: 540
- Aequor pro terra, vel mari, ab *aequalitate*. O. 1: 50. AE. 2: 69
- Aequor, campi spatium, terra. E. 9: 57. O. 1: 97. G. 2: 205. AE. 3: 202. AE. 9: 68
- Aequora, pro campo plano. O. 3: 201
- Aequor sterneret aquis, aquae ipsius aequalitatem. AE. 8: 89
- Aequora ponti, quia sunt & campi. G. 1: 469
- Aequora magna, fluctus magni. AE. 3: 196
- Aequora ipsa ferunt classem, id est, aestu & aura nostris utimur; id est, vento aestuque secundo navigamus. AE. 5: 843
- Aequos montibus exaequantibus. AE. 9: 674
- Aequumtium*, Apuliae oppidum, conditum a Diomede. AE. 8: 9
- Aequum, quod naturae; iustum, quod legibus est consentaneum. AE. 2: 426. pro aequitate. 2: 427
- Aequus, qui aequo animo quid fert. AE. 10: 450
- AER est Juno. AE. 4: 122
- Aer, corporeus est, unde volucres sustinet; sed cedit vaporibus sulphureo. AE. 6: 239
- Aer & aether, mixta terrae & humori, omnia procreant. O. 2: 325
- Aer collectus nubes facit. AE. 1: 591
- Aer solvitur in pluvias. E. 7: 6. Jupiter. ibid.
- Aer cum ortu Solis saepe mutatur. E. 9: 63
- Aer & aqua, communia omnibus. AE. 7: 230
- Aer obscurus, nebula. AE. 1: 415
- Aerarium in templo Samni. O. 2: 502
- Aerarium in aede Saturni, ob loci religionem illic tum maxime. AE. 8: 319, 322
- Aerius mons, vel alius; vel nomen proprium montis, qui post Misenam. AE. 6: 233
- Aericae grues, vel aeri coloris, vel alte volantes. O. 1: 375
- Aerata securis, ferrea. AE. 11: 655
- Aere decoro, orichalco. AE. 12: 210
- Aerea puppis, fortis. AE. 5: 198
- Aereus, pro forti. AE. 5: 274
- Aereus temo, fortis. O. 3: 173
- Aeria rupes, astris vicina. O. 4: 508
- Aeria mella. O. 4: 1
- Aeria sedes, nubes. AE. 12: 810
- Aeriae Alpes. O. 3: 474
- Aeris qualitas quomodo cognoscitur. O. 1: 415
- Aeripes cervae, pro acripes. AE. 6: 802
- Aerius, alius. AE. 3: 291
- Aerius, aerei coloris. E. 3: 69
- Aeromantis, divinationis species est aere. AE. 3: 359

Aer-

INDEX IN SERVIVM.

Aetope, Aetrei uxor, corrupta a Thye-
re; quamobrem filios ei epulantes
apposuit Aetrens. AE. 11: 262
Aes Corinthium, optimum, unde per
aes, Corinthii intelliguntur. AE. 6: 849
AES optimum, Corinthi fufum; item
Dodonae in Epiro. AE. 6: 466
Aes: aerea limina in Junonis templo
Carthagini, vel quod *aes* tum magis
in usu; vel quod religioni magis ap-
ta materies; inde aereis cultus ton-
debarur Flamen Dialis: vocalius cac-
teris metallis: vulnera quaedam eo
curabant Medici. AE. 1: 448
Aes grave, maffae, ut argenteum gra-
ve. AE. 6: 862
Aes continet minuta sex. AE. 5: 112
Aeschylus. AE. 3: 212
Aesacus, Alexirhoës filius in Mergum
mutatus. AE. 4: 254
Aesculapii filia, Roma. E. 1: 20
Aesculapius, Coronidis & Apollinis fi-
lius. AE. 6: 618. Apollinis filius,
quia matris ventre feeto procreatus
dicitur, qui omnes Apollini facri, &
cur. AE. 10: 316. medicae artis pe-
ritiffimus, Hippolytum Dianae iufu
revocavit in vitam; quamobrem a
Jove confixus fagittis. AE. 7: 761. ob
Hippolytum revocatum ab inferis oc-
citus a Cyclopihus. AE. 6: 398
Aesculapius Apollini in templo Delphi-
co aras erexit, quas Patrias appella-
vit. AE. 3: 332
Aesculapius praefecti medicinae, quam
Apollo invenit. AE. 12: 405
Aesculapio, Deo falfutis, per contrarie-
tatem immolabatur capra, quae nun-
quam fine febri. G. 2: 380
Aesculapii fidus Ophiuchus dicitur. AE.
11: 259
Aesculapii filius Machaon, & Podaly-
rius. AE. 2: 263
Aesculus, Jovi facra. G. 2: 15. arbor
glandifera, quae licet ab *efu* dicta fit,
tamen per *ae* feribitur. G. 2: 291
Aesmus, filius Autolyti, pater Sinonis.
AE. 2: 79
Aesopus. G. 1: 378
Aesquilinus, unus e feptem cellibus,
quibus condita Roma. AE. 6: 784
Aestas dicta ab aestu. AE. 2: 706
Aestas & ver unum fuerunt, ficut au-
tumnus & hyems, pro ratione he-
mifphaerii. G. 3: 296
Aestas quando hic est, hyems est fub
terris, & vice verfa. G. 4: 51
Aestas nova, adulta, praecipis. G. 1: 43
Aestas, prima adulta, praecipis. AE. 3: 8
Aestas liquida, pro verno fereno. AE. 4: 59
Aestas frondofa, pro verno tempore.
G. 3: 296
Aestates, pro annis. AE. 1: 756. 5: 626
Aestates duae, quibusdam in locis. G.
1: 48
Aestate & frigore, femper. E. 2: 23
Aestiva, loca umbrofa, quibus per ae-
ftatem pecora vitant folis calorem. G.
3: 472
Aetnaria Oseani. G. 2: 479

Aestus, mare anguffis aetatum, quod
mare reciproci curfus commotione
videatur aestuare. AE. 3: 419
Aestus, proprie maris crefcantis & de-
crefcantis incerta commotio; unde
aestuaria. AE. 11: 627
Aestus incensu, febris. G. 3: 459
AETAS, modus annorum, alias pro
tempore. E. 4: 37. AE. 1: 287
Aetas, pro triginta annis, pro centum;
pro anno; pro quovis tempore. G.
3: 190
Aetatum divifio juxta Varroem: In-
fantia, Pueritia, Adolefcencia, Ju-
venta, Senectus: quae fingulae ste-
rum trifariam dividuntur. AE. 5: 295
Aetas, temporis beneficium. AE. 8: 200
Aetas & annorum ratio, & corporis
habitu comprobatur. AE. 7: 53
Aeternum, femper, perpetuo. G. 2: 400
Aeternum, adverbialiter, pro in aeter-
num. AE. 6: 381, 401. 11: 583
Aeternum non est, quidquid corrup-
tur. AE. 6: 724
Aethale, infula, quae etiam Ilyra, ad-
jacens Tufciae. AE. 10: 173
Aether, Jupiter. E. 10: 27
Aether, ifum elementum; *aethra*,
fplendor aetheris. AE. 3: 585
Aether, proprie ignis, fuperior; *aer*,
inferior; fed quandoque pro aere.
AE. 4: 201. 5: 695
Aether & aer, mixta terrae & humo-
ri, omnia procreant. G. 2: 325
Aether, altior aer, *aeër* *trè* *adur*. AE.
1: 398
Aether, pro aere. G. 1: 406. AE. 1: 94.
2: 113. 5: 695. 7: 65. 10: 356
Aether pro terra, Inferni comparatio-
ne. AE. 6: 457
Aetheris axis, aer. AE. 8: 28
Aetheri haufus, Divini fpiritus. G. 4:
220
Aetheri nimbi, aer purgator, qui
circum Deos est. AE. 8: 608
Aethereus fenfus, *αιθρ* *ρησ* *ρησ*, *ignis fen-
fualis*, Deus. AE. 6: 746
Aethiopia calore fervens. E. 2: 11
Aethiopia Maurorum. AE. 6: 796
Aethiopia Maurorum ultra majorem
Atlantem lacum habet, ex quo Ni-
lus erumpit. AE. 8: 713
Aethiopiae duae; altera circa ortum So-
lis; altera circa occafum, in Mauri-
tania: ita dicta a populorum colore,
ab aestu folis ab *aithra* *torreo*, & *ai-*
afpellus. AE. 4: 481
Aethiopiae plaga omnis, India dicitur.
G. 2: 116
Aethiopus apud, prima Aurora confur-
git. AE. 1: 493
Aethiops, & olim quoque *Aethiops*;
fed prius nunc tanium in ufu. AE. 7:
605
Aethon, equus Pallantis, domini funus
fequitur lacrymans: eodem nomine
dicitur equus Aurorae, vel ab *aithra*,
ardeo; vel quasi *ai* *Siva*, *perpetuo cur-
vens*, a curfus celeritate. AE. 11: 90
Aethra fiderca, fplendor aetheris: ac-

ther enim ifum elementum, aethra,
fplendor aetheris. AE. 3: 585
Aethres, lapis frigidiffimus, cur ab a-
quila conquiffus. AE. 1: 398
Aetna, mons Siciliae, quando non fu-
mum, fed flammam egerit, malum
omen. G. 1: 472. ejus incendiorum
cauffa. AE. 3: 571
Aetnae, nymphae, & Jovis, vel Vul-
cani, filii, Palici, Dii culti in Sici-
lia. AE. 9: 584
Aetnei ignes, nimii, quales habet Aet-
na. AE. 7: 786
Aemacus, non Aemcus. AE. 3: 85, 105,
117
Aetola urbs, Diomedis, Argiripa, fi-
ve Arpos, quia condita ab iis, qui
cum eo ex Aetolia venerant. AE.
11: 239
Aetoli Arpi. AE. 10: 28
Aetolia, Graeciae provincia, tres civi-
tates habuit, Pleurota, Olenona,
Calydona. AE. 11: 239
Aetoliae fluvius, Achehus. G. 1: 8
Aetolorum in finibus Dodonae. AE. 3: 466
Aetolus, pro Diomedes, quafi per
contemptum. AE. 11: 428
Aethra, puer formofiffimus terra editus,
mutatus in aquilam. AE. 1: 398
AEVUM, proprie aeternitas, quae non
nifi in Deos venit. AE. 6: 764
Aevum, pro immortalitate, AE. 10:
235
Aevum, aetas perpetua, cujus neque
initium, neque finis; vita Deorum.
AE. 7: 776
Aevum, pro vita: alias est aetas. AE.
10: 53
Aevum, & annos, & tempus fignificat.
E. 8: 27. AE. 2: 639. 3: 415
Aevum, pro quae in aevo funt. AE.
8: 627
Aevum ifum, pro flore aetatis. E.
10: 43
AFFARI Deos, gratias agere, invocare.
AE. 2: 700
Affari, pro vale dicere. AE. 9: 484
Affare viam olympo, praeparare fi-
bi divinos honores, intendere. G. 4:
562
Affectiones animi a corpore oriuntur.
AE. 6: 724
Affectus omnis tribus rebus offenditur,
vultu, voce, gefta. AE. 2: 41
Affectus potentes, pudor, ira, dolor,
quibus turbantur Mezentius. AE. 10:
871
Affati tafique dicuntur, capti mem-
bris. AE. 1: 649
Afforet, adreffet, veniat; temporis est
futuri. AE. 1: 580
Afri fitientes, a ficcitate Libyae. E.
1: 65
Afri, verfpelles. AE. 6: 724
Afri Saturnum, Solem, & Junonem
colunt. AE. 1: 742
Afrorum cafae, magalia & mapalia.
AE. 4: 259
Africa dicta quafi *afro* *afpines*, *fine* *fr-*
gore, quia calidior est. AE. 5: 128
Afric

INDEX IN SERVIVM.

- Africae* pars arida Xeroliba, inter Tri-
polin & Pentapolin. AE. 4: 42
Africae & Libyae confinio Garamantes
populi. E. 8: 44. AE. 7: 795
Africae regio, Massylia, pars mediter-
raea Mauritaniae. AE. 6: 60
Africae populi Nomades, una cum An-
tonio ab Augusto devicti. AE. 8: 724
Africae palus, Tritonis, juxta quam
nata Pallas. AE. 2: 171
Africa minores Elephantos habet quam
India. O. 1: 57
Africa solventibus in Siciliam, vel Ita-
liam *Auster* secundus, *Aquila* adver-
sus. AE. 5: 2
Africa, Sicilia, Sardinia, Lepido or-
dinandae traditae in Triumviratu.
AE. 8: 678
Africa terra, pro Africana. AE. 6: 877
Africanum Caesaris bellum cum Juba
& Catone. AE. 6: 833
AGAMEMNON, Atrei filius. AE.
2: 263
Agamemnon & Menelaus, Atridae, eor-
umque paria fata, sed Menelai a Jo-
ve propter Helenam mitigata sunt.
AE. 11: 262. Euandro cognatione
juncti. AE. 8: 129, 130
Agamemnon, dux Argivorum cum mil-
le navibus contra Trojam proficif-
cens, tres Anii filias, quarum una
quod attingisset vertebatur in fruges;
quod altera, in vinum; quod tertia,
in oleum; vi abruptas ad alendum
exercituum secum auxit. AE. 3: 80
Agamemnon, occisa Dianae cerva, fi-
liam Iphigeniam, ad placandam
Deam, mactandam tradere compul-
sus fuit. AE. 2: 115. *Βασίλειος τῷ ἀγα-
μέδωνι, ἀπαιτῆς τῷ ἀργείων, sapiens im-
perator & fortis miles. AE. 1: 549.*
aperiendi equi signum Sinoni dedit.
AE. 2: 256. relicto bello suadebat
Graecis fugere. AE. 2: 108. ab uxore
Clytemnestra per Aegysthum adul-
terum inter epulas necatus, vel sa-
crificaturus Diis Penatibus. AE.
11: 269. vindicatus ab Oreste filio.
AE. 3: 331
Agamemnon Clytemnestrae uxoris &
Aegysthi adulteri fraudibus intersec-
tus, ab Oreste filio vindicatus. AE.
4: 471
Agamemnonis patria Mycenae. AE. 1:
288
Agamemnonis uxor Clytemnestra Leda
& Tyndarei filia. AE. 8: 130
Agamemnonis filius notus, vel saltem
comes, Halcus. AE. 7: 723
Agamemnonis non est patronymicum,
sed *Agamemnonidas*. AE. 4: 471
Aganippe, Boeotiae fons. E. 10: 12
Agaboi Dalmanae, Genii boni. O. 3: 417
Agathysis, Scythiae populus, Apollinera
Hypeboreum colentes, a pulchra &
cyanea coma, vel quod ora & ar-
tus pingereut, *πίδι*, dicti Achabos
Homero. AE. 4: 146
Agave mater prima ex Bacchis Penthea
filium feram rata invalit, & ei ca-
- put amputasse dicitur. AE. 4: 469
Agave & Echionis filius Pentheus, rex
Thebanorum, a Bacchis dilaceratus.
AE. 4: 469
Age, non modo imperantis verbum;
sed & hortantis adverbium; ita ut &
singularem numerum copulemus plu-
rali, & age, *facite* dicamus. AE. 2:
707. 3: 362. 6: 343
Age, disperge. AE. 1: 74
Agebat orbem, circumagebat. O. 2:
338
Agenor, Neptuni filius, rex Libyae &
Phoenicis, de cujus genere Dido. AE.
1: 342
Agenor filios, Phoenicem, Cilicem,
Cadmum, ad quaerendam forem
suam dimisit: & a singulis singulae
regiones appellatae. AE. 3: 88
Agenoris filius, Phineus, rex Thraciae,
ejulque fabula. AE. 3: 209
Agentem quercus, moventem. O. 4:
310
Ager antiquus, Romanus, inter castra
Trojana & Laurentum, vel etiam
Ostiam. AE. 11: 316
Ager arari, neque uxor, nisi peractis
sacrificiis, non poterat. AE. 3: 136
Ager fertilis bis arandus, tenuis vero
& sterilis, semel. O. 1: 43
Agere, de pecoribus. E. 1: 13
Agere telis, urgere, persequi. AE.
4: 71
Agere ventos, excludere, pellere, ante
se agere. AE. 4: 245
Agere sese, sine negotio incedere. AE.
6: 337
Agere, pro cogere. AE. 8: 339
Agere se, pro venire, incedere. AE.
9: 696
Ageur, regetur. AE. 1: 578
AGGER, proprie terra illa, quae val-
lo facta propius ponitur; abusive mu-
ri, & munimenta omnia. AE. 10: 24
Agger, media viae eminentia, lapid-
ibus strata. AE. 5: 270. 12: 446
Agger, cujuslibet rei coaervatio, unde
fossae, aut yalles repleri possunt.
AE. 9: 567
Aggere, pro fossa. AE. 7: 159
Aggeres Alpini, Alpes; quia muro-
rum vicem Italiae exhibent. AE. 6:
831
Aggredi aliquem, cum calliditate &
ex praeparato, vel ex insidiis loqui.
AE. 4: 92
AGIT campo, insequitur per campum.
AE. 10: 540
Agit limitem, facit. AE. 10: 513
Agitare, pro agere, transigere, *διωγν.*
AE. 10: 235
Agitare chelydros, persequi, fugare.
O. 3: 415
Agitare, pro curare, vel pascere. O.
3: 287
Agitare, disponere, cogitare. AE. 2: 640
Agitare, moliri. AE. 9: 187
Agitata, vexata, vel mota. AE. 6: 66
Agitator equorum, auriga. AE. 2: 476
Agitatus scaenis, famosus, celebratus
- tragoediis, frequenter actus. AE. 4: 477
Agitatus Furiis, stimulus. AE. 3: 338
Agitator, verberator. O. 1: 273
Agmen, proprie exercitus ambulans.
AE. 8: 595
AGMEN, pro cursu, impetu. AE. 1:
437. 6: 712, 749. pro impetu, mal-
titudine exercitus incedente. AE. 1:
86. pro impetu, tractu. AE. 5: 90
Agmen aquarum, impetus. O. 1: 322
Agmen pro itinere, impetu, vel tractu
corporis. AE. 2: 212
Agmen, ordinata multimodo exercitus
ambulantis. AE. 1: 190
Agmen, volatus, cujuslibet rei impe-
tus. AE. 1: 397
Agmina, pro impetu. AE. 6: 572
Agmina caudae, motus, gyri, volubi-
litas. O. 3: 423
AGNAE, copiosorem possessionem
reddunt. E. 2: 21
Agnosco & cognosco idem significant.
AE. 8: 155
Agnosus, participium ab *agnosco*, non
agnitus. AE. 4: 23
Agonalis, sive lemniscata corona. AE.
6: 772
Agonalis moris erat, post sacrificia de-
mum ad certamina venire. AE. 5: 329
Agraeus, mons & oppidum Siciliae.
AE. 3: 703
AGRESTIVM Deorum nomina. E. 1: 121
Agri majocibus, qui coluntur; *μαζα*
vero, sylvae & palcua. O. 2: 413
Agri militibus dari solebant ab Imper-
atoribus victoribus, item viris forti-
bus, praemii loco. AE. 9: 274. 12: 359
Agri diversis fructibus singulis annis
conferendi. O. 1: 82. quomodo cor-
rigendi. O. 1: 73. profundi dicuntur,
cum primum arantur; obfringi, cum
iterantur; litari, cum tertiantur. O.
1: 97. optimum eorum remedium
intermissio. O. 1: 79
Agricola nunquam debet esse vacuus.
O. 1: 259
Agrigentum, Siciliae oppidum. AE. 3:
703
Agrigentini equi missi ad Graeciae a-
gones. AE. 3: 704
Agrigentianorum rex, Hiero. AE. 3: 704
Agrippa virtutibus suis ad summam glo-
riam pervenit; nam & Tribunus ple-
bis, & post tertium Consul; fortu-
dine sua omnes fere victorias Augusto
consecit; Sext. Pompejum apud My-
las superavit; mox Antonium & Cleo-
patram apud Actium; unde & gener
ab Augusto adscitus est. AE. 8: 682
Agrippae opera Sextum Pompejum,
postquam sex annos Siciliam tenuer-
at, superavit Augustus. AE. 6: 612
Agrippa Augusti filiam duxit uxorem:
Remus a Virgilio dictus. AE. 1: 296
Agrippa, ab aegro partu, qui pedibus
nascitur. AE. 8: 682
Agrorum & pecorum Deus, Sylvanus.
AE. 6: 801
Agros metiebantur, qui illos colonis
adsignabant. AE. 12: 395

Agi-

INDEX IN SERVIVM.

- Agilla*, postea Caere, ἀπὸ τῆς χαλκῆς, a Pelasgis condita. A. E. 10: 183
- Agyllina* urbs, Caere, a Pelasgo condita, vel Tyrrheno Telesii filio, vel a Telegono. A. E. 8: 479
- Agyllini*, Etruscii. A. E. 12: 281
- AHENA**, non ad elixandas carnes, sed quibus se lavarent: quia heroicis temporibus non vescerantur carne elixa. A. E. 1: 217. Ahena veteres per aspirationem. ibid. absolute, ut Gr. χαλκῆς ibid.
- Ahenum**, vas in quo vinum coquitur: trepidum, bulliens. G. 1: 296
- AJACES** duo, Telamonius, & Oilei filius. A. E. 1: 45
- Ajax* Oileus, Cassandra violavit in templo Minervae. A. E. 1: 45. 2: 414
- Ajaci* Oilei focii Locri, qui duplices, Epizephyrii, & Ozoli, qui tempestate ab eo disjecti. Epizephyrii Brutios tenuerunt; Ozoli Pentapolin in Libya; vel circa Syrtis posuerunt sedes. A. E. 11: 399. 3: 399. ejus naufragium. A. E. 1: 43
- Ajax*, Telamonis filius, Teucris frater, sed ex alia matre: ejus filius Eurysaces. A. E. 1: 623
- Ajax* & Achilles patruales. A. E. 1: 623
- Ajaci* clypeus trium ulnarum. E. 3: 105
- Ajax* Ulyssii Sisyphum patrem objecit. A. E. 6: 529. ejus umbra apud Inferos Ulyssis colloquia fugit. A. E. 6: 468
- Ajax* Telamonius, judicio superatus se peremerat. A. E. 2: 414
- Ajax* in Rhoeteo promontorio sepultus. A. E. 2: 506
- Ajaci* alyum in Rhoeteo litore. A. E. 6: 505
- Ajaci* & Hectoris dona, mala. E. 9: 5
- Ajaci* donum Hectori lethiferum, & Hectoris Ajaci. A. E. 4: 496
- Αἰχάροισι, Latine Capreae. A. E. 4: 152
- Αἰχιάδος, Graece cur dicitur Jupiter. A. E. 1: 279
- Ait**, juxta nonnullos vitiose in media oratione ponitur. A. E. 11: 24
- ALACER** & alacris, acer & acris, veteres tam in masculino quam feminino; postea tamen *alacer* & *acer* nunquam in feminino, licet Ennius *acer hiems* dixerit. A. E. 6: 685
- Alacer**, juxta nonnullos, gestiens, & rei novitate turbatus; *alacris* vero, laetus. A. E. 12: 337
- Alacris**, non *alacer*, & contra *acer* non *acris*, usurpat Virgilius ad vitandam confusionem; licet *alacer* ab *acer* nascatur. A. E. 5: 380
- Alacris**, concitatus. A. E. 9: 231
- Alac**, & volucrum, & navium. A. E. 6: 14
- Alae** velorum, & antennae cum velo, quae sunt instar alarum in malo navis. A. E. 3: 520
- Alae**, pro velocitate. A. E. 5: 319
- Alag** dicuntur equites, quod alarum vice pedestrem exercitum tegant. A. E. 4: 121. 11: 604
- Alac**, lupinorum calami. G. 1: 75
- Alatus**, participium verbo carens. A. E. 1. *Tom. IV.*
- 4: 259
- Alatus**, cur fingatur Cupido. A. E. 1: 667
- ALBA** mons, a colore albae porcae; longa a positione. A. E. 8: 43
- Alba* longa monti Albano nomen dedit. A. E. 12: 134
- Alba*, civitas longe a litore. A. E. 3: 393. dicta ab alba fove inventa. A. E. 3: 390
- Alba* longa, condita ab Ascanio: unde dicta. A. E. 1: 274. 5: 598
- Alba*, rex Albanus, cui Procas successit. A. E. 9: 387
- Alba*, a quo Ascanio condita incertum apud Livium, cum Sylvius etiam dicitur sit Ascanius. A. E. 1: 11. 6: 760
- Alba* quadringentos annos regnavit. A. E. 1: 276. trecentos ad Romam conditam. ibid. eversa ab Tullo Hostilio. ibid. & 282
- Alba* a Tullo Hostilio eversa. A. E. 1: 11. 2: 313
- Alba* & Roma, ubi olim Laurentia arva. A. E. 7: 661
- Alba*, vel de porca, vel civitate, vel rege Albano intelligi potest. A. E. 9: 387
- Albani* montis viscerationi Latini populi intererant. A. E. 7: 716
- Albani* patres antiquissimi. A. E. 12: 135
- Albani* reges omnes a primo Sylvio, Aeneae filio, dicti Sylvii. A. E. 6: 760
- Albani* reges tredecim de Aeneae & Laviniae genere. A. E. 6: 756
- Albani* eodem modo quo Romani bellice indicabant per Feciales. A. E. 10: 14
- Albano* in monte jure triumphantes sacrificare debebant; quia Alba patria populi Romani, & omnes inde essent oriundi. A. E. 12: 135
- Albanorum* bellum Horatorum & Curatorum certamine diremptum. A. E. 8: 642
- Albanorum* rex, Aventinus; cui successit Procas. A. E. 7: 657. Metius Suffetius, Fidenatum bello ob perfidiam quadrigis distractus. A. E. 8: 642. Tyberinus. A. E. 8: 330
- Albanns** mons ab Alba longa dicitur. A. E. 12: 134
- Albeo**, *albes*, usurpatum. A. E. 12: 36
- Albogilvus**, color ex albo & gilvo mixtus. G. 3: 82
- Albulus**, fluvius Italiae, qui postea Thyberis a Thybri, vel Thyberino, Albanorum rege: vel a Syracusarum fossa Τῦβρι. A. E. 3: 500. nomen habet a colore. A. E. 8: 332
- Album**, pallori vicinum; candidum, nitenti quadam luce perfusum. G. 3: 82
- Albunea** in altissimis montibus Tiburtinis, & sylva & fons, alio nomine Leucothea. A. E. 7: 83
- Alburnus**, mons Lucaniae. G. 3: 146
- Albus** & cornu, & unguis, & palato, debet esse maritus pecoris, sive aries; alioquin, licet candidus sit lanis, nigros tamen pullos procreat. G. 3: 386
- ALCESTI** morienti comam secat Mercurius. A. E. 4: 694
- Alcestis* Diti sacrum crinem habebat. Cccc
- A. E. 4: 703
- Alcestis* exemplo apud Euripidem descendit Virgilius. A. E. 3: 46
- Alceus*, Amphitryonis pater; unde Hercules, Alcidas. A. E. 6: 392
- Alcides*, Hercules; quod nonnulli perperam ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, a virtute deducunt, cum veniat ab *Alceo*, patre Amphitryonis. A. E. 6: 392
- Alcimedon*, artifex. E. 5: 37
- Alcinous*, rex Phaeacum, diligens horum cultor; unde per ejus sylvas arbores pomiferae intelligendae. G. 2: 87
- Alcinous* in Corcyra insula regnavit. A. E. 3: 291
- Alcippe* & Phyllis, pastorum amicae. E. 7: 14
- Alcmaeon* in patris Amphiarai vindictam matrem Eriphylem necavit, indeque furore correptus. A. E. 6: 445
- Alcmena*, Amphitryonis Thebanorum regis uxor, ex Jove peperit Herculem. A. E. 8: 103
- Alcon*, Cretensis sagittarius peritissimus. E. 5: 11
- Alcyon*, avis. G. 3: 338
- Alcyone*, una Pleiadum. G. 1: 137
- ALECTO**, Tiphone, & Megaera, Plutonis filiae. A. E. 1: 85
- Alecto* in mille facies se potest convertere. A. E. 7: 337
- Alecto*, Graecus accusativus; tres enim casus modo habet, nominativum & accusativum Ἀλεκτώ, & genitivum Ἀλεκτῶς. A. E. 7: 324
- Ἀλεκτῶν ὁ καὶ ἡ apud Graecos. A. E. 5: 610
- Alemanni*, populi circum habitantes lacum Lemannum. G. 4: 278
- Alerc** vulnus, pacere curam. A. E. 4: 2
- Alesus*, Neptuni filius. A. E. 8: 285
- Alexander* ex Jove Hammon genitum se credi voluit. A. E. 6: 322
- Alexander* Araxem ponte junxit, sed fluminis impetu ruptus est. A. E. 8: 728
- Alexander* Paris, duo nomina habuit. A. E. 10: 655
- Alexander*, Virgilii amasius. E. 2: 15
- Alexander* Polyhistor a Sylla civitate donatus. A. E. 10: 388
- Alexandria*, Aegypti civitas, condita ab Alexandro, instar chlamydis suae. G. 4: 287
- Alexandriae* in portu nobilissima turris, Pharus. A. E. 11: 262
- Alexandria* obsessa & capta ab Augusto. A. E. 8: 678
- Alexandrinus* triumphus Augusti. A. E. 8: 714
- Alexirhois* filius, Aefacus, mutatus in mergum. A. E. 4: 254
- Alexis* & Meliboeos de mutuo amore fabula. A. E. 1: 724
- Alexis*, nomen eclogae secundae: sub ejus persona Augustus intelligitur. E. 2: 1, 6
- ALFENUS** Varus fudit & fugavit Afonium Pollionem, & Transpadanae provinciae, & agris dividendis praefuit.

INDEX IN SERVIUM.

- fuit. E. 6: 6. Virgilio agrum servavit. ibid.
- Aifeo* flumine immisso Augeae regis stabulum purgavit Hercules. AE. 8: 300
- Alga, herba in mari nascens. E. 7: 42. AE. 6: 416
- Alieno vulnere sterni, quod in alium fuerat destinatum. AE. 10: 781
- Alienus quis dicitur, propter crudelitatem & avasitiam; licet minime sit *alienus*. E. 3: 5
- Aliger, nomen compositum a Virgilio, pro Cupidine. AE. 1: 666
- Aliqua, aliquatenus, aliqua ratione. E. 3: 13
- Alis allapsa sagitta, pro pennis. AE. 9: 577
- Alit, vegetat; in aeternitatem custodit. AE. 6: 726
- Alituum, pro alitum. AE. 8: 27
- Alius color aegris, pallidus. G. 4: 254
- ALLABITUR, celeriter venit. AE. 6: 2
- Allegoria*. E. 3: 93, 94, 111. 8: 12. 10: 69. G. 1: 37. & passim.
- Alia*, fluvius haud longe ab Urbe, juxta quem Galli Brenno duce ceciderunt Romanos, xv. kal. Augustarum, & post triduum Urbem excepto Capitolio deleverunt. AE. 6: 826. 7: 717. 8: 652
- Alia*, pro Alia unico *l*, sed *l* additur ob metrum, ut *reliquias*, & *reliquias*. AE. 7: 717
- Alium & Scerpillum, herbae calidae, quae aestum repellunt. E. 2: 11
- ALMA, proprie de Tellure, quod nos alit; improprie etiam de aliis Numinibus. AE. 10: 252
- Alma, lux, Ceres; quod omnia alant. AE. 1: 310
- Almon*, modo puer, modo juvenis Virgilio; est autem rustici pueri nomen a fluvio. AE. 7: 531
- Almus, ab alendo. G. 1: 7
- Almus ager, ab eo quod nos alit. G. 8: 330
- ALNUS, arboris species, pro lintre. G. 1: 36 in hanc arborem versae Phaëtoniades. E. 6: 62. pro populo. ibid.
- ALOEUS Iphimediam habuit uxorem, quae compressa a Neptuno Orthum & Ephialtem peperit, qui digitos novem per singulos menses crescebant, & coelum subvertere volebant. AE. 6: 582
- ALPES, Gallorum lingua, *alti montes*. AE. 4: 442
- Alpes* aëriae, Gallia; alti montes Gallorum lingua *Alpes* vocantur. G. 3: 474
- Alpes* dicuntur Gallis omnes altitudines montium; proprie tamen montium Gallicorum: transiri possunt quinque locis. AE. 10: 13
- Alpes*, aggeres dicuntur; quia murorum vicem Italiae praestant. AE. 6: 831
- Alpes* Poeninae, ut nonnulli, a Dea Poenina, quae ibi colebatur, dictae. AE. 10: 13
- Alpes* Annibal exustas aceto transiit in Italia. AE. 10: 13
- Alphus* vicinus lacus Larius. G. 2: 159
- Alphenus* Varus, iniquus Mantuanus. E. 9: 10
- Alphesiboeus*, pastor. E. 5: 72
- Alpheus*, Gr. Ἄλφειος. AE. 3: 694
- Alpheus*, fluvius Elidis, quae civitas juxta Pisas est, in qua colebatur Jupiter Olympicus, & ubi agones Olympici celebrabantur. G. 3: 19. AE. 10: 179
- Alpheus* & Arethusa, duo fluvii Elidis in Arcadia, & eorum fabulae. E. 10: 4. AE. 3: 694
- Alpini* Boreae, flantes de Alpibus. AE. 4: 442
- ALTA pelagi, absolute, eleganter. AE. 9: 81
- Alta petens, de mari. G. 1: 142
- Alta Lycia, nobilis. AE. 10: 126
- Alta mente, secreta, recondita. AE. 1: 29
- Alta Roma, vel propter gloriam, vel aedificia, vel quia in montibus. AE. 1: 11
- Altae urbes, magnae. G. 1: 485
- Altanus, ventus pelagi. AE. 7: 27
- Altaria & arae quid differant. E. 5: 66. eminentia ararum, & ipsa libamina. ibid.
- Altaria Deorum, arae mortuorum. AE. 3: 305
- Altaria, Deorum superiorum proprie. AE. 5: 54
- Altaria Inferorum & Superiorum; arae tantum Inferorum. AE. 2: 515
- Altaria libant, pro in altaria: altaria juxta nonnullos species ararum. AE. 12: 173
- Altaria, & quae continent, & quae continentur. E. 8: 105
- Alte, profunde. G. 2: 78
- Alte conferunt terram frondes, id est, jugiter & diu, aut ex alto cadentes. AE. 4: 443
- Altae* & Liberi patris nuptiae. AE. 4: 127
- Alter, de duobus tantum. E. 3: 34. 8: 38. & masculinae etiam de femina. E. 3: 34
- Alter ab illo, solus post illum. E. 5: 49
- Altera foedera rumpi, bis rumpi foedera, secundo. AE. 12: 581
- Alterna, varia. E. 5: 14
- Alternans, vario mente tractus. AE. 4: 287
- Alterni, singuli, vicissim. AE. 3: 423
- Alternis, alternatim. G. 1: 71
- Alternis agris, intermissis. G. 1: 79
- Altheae* & Oeni filius, Tydeus. AE. 6: 479
- Altianea bidens, insonsa. AE. 12: 170
- Altinum*, urbs sub Venetis. G. 1: 262
- Altinum* inter & Concordiam Atesis flumen, per Venetiam in Padum cadens. AE. 9: 679
- Altior, non solum ad staturam pertinet, sed ad omnia. AE. 8: 162
- Altitudo radicum, juxta Physicos par cum arborum altitudine. AE. 4: 446
- Altius ingreditur, cum exultatione quadam incedit. G. 3: 76
- Altius ad vivum peredit, medullas & ossa penetravit. G. 3: 441
- Alto, pro de alto. G. 1: 96
- Altum, quasi longe positum, & opponitur *prono*. AE. 5: 212
- Altum, proprie de manu. AE. 1: 7. & superiorem & inferiorem altitudinem notat, cum sit & mensurae nomen. ibid.
- Altum, de coelo & mari; sic fastigium; & summae, & imae partis. G. 2: 288. AE. 1: 130. 4: 661
- Altum, pro Aquilone, quia pars illa altior, sic humilis Auster. G. 1: 324
- Altum iter ire, in altum volare. G. 4: 108
- Altus Apollo, de Cumano Apolline, vel revera magnus; vel ob maximum ejus illic simulacrum, xv. pedum altitudine. AE. 6: 9
- Altus Apollo, venerabilis; vel quia in excelso loco consecratus. AE. 10: 875
- Altus, illustris, nobilis. AE. 2: 230. 9: 697. 10: 737
- Altus portus, interior. AE. 5: 243
- ALVEO, per Synacresin pro *alvo*. AE. 6: 412
- Alumnus, qui alit, & qui alitur. AE. 4: 72. 6: 298. 8: 532
- Alumnus, Graece τροφίμος, qui nutritur; nutritor, qui nutrit. AE. 11: 33
- Aluta pellis, alba. E. 4: 44
- Alvus, feminini generis; licet Plantas in masculino usus sit. AE. 2: 51
- Alvus, quo desuunt sordes. AE. 2: 19
- AM, in compositis idem quod Gracis αμι, ut *amsancti valles*, undique sancti. AE. 7: 125
- Amadriades*, Deae, quae cum arboribus vivunt & moriuntur. AE. 10: 11
- Amandare, odii; mandare, amoris est. AE. 3: 50
- Amalthea* Tarquinio novem libros Sibyllinos obtulit, proque iis poposcit ter centum Philippeos, & omnis illa historia. AE. 6: 72
- Amalthea* Capra, fidus in manu Aurigae supra cornua Tauri. AE. 9: 668
- Amalthea* capra, Jovis nutrix, ex cujus pelle Jupiter scutum habet, quod movere dicitur, quando turbines & procellas concitat. AE. 8: 354. nutricis suae pelle usus Jupiter. AE. 1: 279
- Amalthea* capra, Hoedorum mater, ahiisse dicitur Jovem, & inde inter sidera. G. 1: 205
- Amara bacca, viridis. G. 2: 86
- Amaracus*, unguentum suave, ab *Amaraco* puero, unguentario herbo, dein converso in Samplicium herbam, quae etiam *Amaracus*. AE. 1: 697
- Amaror, amaritudo. G. 2: 247
- Amarus fumus, quia elicit lacrymas. AE. 12: 588
- Amarum, asperum. AE. 4: 203
- Amarus, nocens. G. 1: 120
- Amarus hostis, asper. AE. 10: 900
- Amaryllis*, vocativus Graecus. E. 1: 37. 8: 77

INDEX IN SERVIVM.

- Amarylhis*, amica Tityri. E. 1: 4. pro urbe Roma. ibid.
- Amarylhis*, pro Roma. E. 1: 30
- Amyrillis* Leriam puellam designat. E. 2: 15
- Amasenus*, fluvius vicinus Privernatum civitati, Anagninenses agros irrigans. AE. 7: 685
- Amata*, matertera Turni. AE. 6: 90
- Amata*, Latini uxor, duos filios habuit; quos ipsa post vel interemit, vel caecavit. AE. 7: 51
- Amata*, Trojanis inimica. AE. 7: 550
- Amata* sola generum cupiebat Turnum. AE. 9: 737
- Amata* juxta Virgilium laqueo, juxta Fabium Pistorum inedia se interemit. AE. 12: 602
- Amatae* foror, Venilia, Turni mater. AE. 7: 366. 12: 29
- Amathus*, Cypri insulae civitas, Veneri consecrata. AE. 10: 54
- Amatores tribus rebus possunt placere, divitiis, pulchritudine, cantilena. E. 2: 20
- Amatoribus praefunt *Ἐρως*, *Ἀρτίστος*, *Ἀυρίστος*. AE. 4: 520
- Ἀμαξία*, axis, Septentrio. G. 3: 351
- Ἀμαξία*, Septentrio, axis. G. 2: 271
- Amazones*, dictae, vel *ἀπὸ τῆς ἀμαξίας* *ἑσται*, vel quasi *ἀπὸ μαζίας*, sine mamma, *ἀμῆμαται*, vivebant sine viris: extinctae partim ab Hercule, partim Achille. AE. 1: 494. 11: 651. prius ad Tanaim habitaverunt; unde postea ad Thermodonta Thraciae fluvium transgressae sunt. AE. 11: 659. inter Exclytas, qui Illyricam regionem incoluerunt. AE. 11: 842. Trojanis tulerunt auxilium. AE. 7: 803
- Amazonum* nomina, sunt nomina nobilissimarum feminarum Italiae. AE. 11: 655
- Amazonum* regina Hippolyte, quam Hercules vicit, eique balthem sustulit. AE. 11: 661. Penthesilea, ab Achille occisa; vel, ut alii, ex illa Caistrum filium sustulit.
- Amazon* exsultat, quasi Amazon; ut *venatrix*, quasi venatrix. AE. 11: 648
- Amazonibus* oriundi Rheti Vindelici. AE. 1: 247
- Amazonidum*, pro Amazonum. AE. 1: 494
- AMBAGES, circuitus. AE. 1: 346
- Ambarvale sacrificium, quid. E. 3: 77. 5: 75. G. 1: 339, 345
- Ambesum, undique esum, rotandum. AE. 3: 257
- Ambiguum, duplex, geminum, etiam pro incerto. AE. 1: 665. 3: 180
- Ambiguum, dubium, suspicione plenum. AE. 2: 99
- Ambiguus, minus firmus ad celeritatem. AE. 5: 326
- Ambilustrum dictum, quod nisi ambos Censores post quinquennium lustrare civitatem liceret. AE. 1: 286
- Ambire aliquem, amplecti, circum retinere aliquem; non ab *ambitu*;
- nam *ambit ad illum* dicimus. AE. 7: 333
- Ambire, blanditiis vel subdole circumvenire; & ambio illum, rogo illum: unde *ambitores*. AE. 4: 283
- Ambo, pro ambos, antiquo more. E. 5: 68. 6: 18. G. 4: 88. AE. 12: 342. pro, duo. E. 6: 18. pro, utriusque. AE. 1: 462
- Amborum, utonumque. AE. 8: 142. 10: 759
- Ambracia*, sinus & civitas Epiri, ubi Nicopolis, excitata ab Augusto. AE. 3: 274, 276
- Ambrosia*, cibus Deorum; alibi unguentum Deorum, ex *a*, *sine*, & *Ἐρως*, *mortalis*. AE. 12: 419
- Ambrosia*, unguentum Deorum. AE. 1: 407
- Ambrosia* ungi quis debet, ut sit videnti Numinis capax. G. 4: 415
- Amburbium* sacrificium, quid, & unde. E. 3: 77
- Ambustum, proprie circumustum, sed & pro *combustum*. AE. 12: 298
- Ἀμυδιόστυς*, *οὐβίτι*, *negligentes*, *contemnentis*. AE. 11: 866
- Amella*, herba flore aureo, utilissima apibus, a Mella, Galliae Cisalpinae fluvio sic dicta. G. 4: 271. & seq.
- Amens, consilii egens, nescius rei gerendae; nam *mens* & consilium significat. AE. 12: 622
- Amentum, lorum, quo media hasta ligatur & jacitur. AE. 9: 665
- Amerina retinacula, virgae, quibus vites religantur, ab Amerino oppido Italiae: sunt autem ex salica rubra. G. 1: 264, 265
- Amica, grata. AE. 2: 255
- Amicitiae antiquiores firmiores. AE. 11: 537
- Aminel*, fuerunt Thessali, qui regionis suae vites in Italiam transtulerunt; & inde vinum Amineum. G. 2: 97
- Amineum vinum, quasi *sine minio*, id est rubore; nam album est. G. 2: 97
- Amiternum*, oppidum. AE. 7: 710
- AMMON Jupiter, sub arietis forma cultus in Libya, quod per arietem Libero patri aquas ostenderit; quia Libyci arietem *Ammonem* vocant: vel a Graeco *ἄμμον*, *arena*: & aliae fabulae. AE. 4: 196
- Ammonis* Jovis oraculum in Libya. AE. 3: 466
- Ἄμμον*, arena; unde Jupiter Ammon. AE. 4: 196
- AMNI, pro *amne*: nunquam enim bene in *i* faciunt ablativum, nisi quae communis generis, ut *docilis*, *agilis*; sed veteres etiam dixerunt *hic* & *haec amnis*. AE. 9: 459
- Amnis, masculini & femini generis. AE. 9: 125
- Amnis, pro regione amnis. AE. 9: 245
- Amnis, pro aqua. AE. 12: 417
- Amnis aquae, recte dictum, quia & alterius rei potest esse amnis, ut cruoris &c. AE. 7: 464
- AMOEBAEUM cermen, quale. E. 3: 29. 7: 5, 20, 25
- Amoena loca, solius voluptatis plena, quae solum amorem praefant; quasi *amantia*, unde nullus fructus exsolvitur; unde & *immunes*, qui nihil praefant. AE. 5: 734. 6: 638
- Ainoenus, umbrosus, sylvis circumdatus. AE. 7: 30
- Amomum*, flos Assyrius. E. 3: 89
- Amomum* Assyrium, herba suavissimi odoris, tantum in Assyria nascens. E. 4: 25
- Amor pro Cupidine. AE. 1: 693
- Amor, ambigue quandoque poni potest, ita ut possit esse & verbum, & nomen. AE. 4: 347
- Amor duabus praefertim rebus gignitur, forma & eloquentia. AE. 4: 4
- Amor in jecore esse dicitur. AE. 6: 596
- Amor verus monstratur in adversis. AE. 11: 859
- Amor pius, castus, non infamis. AE. 5: 296
- Amor, morbus est. AE. 1: 663
- Amor, malus error. E. 8: 41. gravior ex despectu, vel desperatione. E. 8: 43
- Amor refurgens gravior. AE. 4: 531
- Amor, ignis est occultus. AE. 1: 692
- Amor per venas currit ut sanguis. AE. 4: 2
- Amor, pro marito. AE. 4: 17
- Amor, pro eo quem amamus. AE. 5: 334
- Amor generaliter de omnium rerum cupiditate dicitur. AE. 4: 412
- Amoris epitheton perpetuum, infans. AE. 2: 343
- Amore, pro in amore, aut ob amorem. E. 6: 46. 8: 18
- Amores, desideria, voluptates. AE. 4: 28
- Amores, plurali numero, non nisi turpitudinem & voluptatem significant. AE. 5: 334. singulari etiam ad religionem pertinet. AE. 1: 354
- AMPHIARAUS, augur Argivus summa perfidia proditus ab Eriphyle uxore. AE. 6: 449. hiatu terrae vivus descendit ad Inferos, ubi Cerberus ossa ejus consumit. AE. 8: 297. alba insula insignis. AE. 10: 539
- Amphibola apud Poetas plurimum metro solvuntur. AE. 1: 496
- Ἀμφίχιλος*, *undique labrum habens*; & inde juxta nonnullos dictum ancile. AE. 8: 664
- Amphion*, & Zethus, fratres ex Jove & Antiopa. E. 2: 24. musicae peritus. ibid.
- Amphion*, Zethus, & Cadmus Thebas condiderunt. AE. 4: 470
- Amphipolis*, urbs Thraciae. G. 1: 120
- Amphitrite*, conjux Neptuni. E. 6: 74
- Amphitryonis* pater Alceus, unde Hercules Alcides. AE. 6: 392
- Amphitryonis*, Thebanorum regis, cum uxore concubuit Jupiter, & inde natus Hercules Amphitryoniades. AE. 8: 163
- Amphitryonides*, cur Hercules, cum ex Jove & Alcmena. AE. 2: 601
- Amphrysus*, Apollo, ab *Amphryso*, Thessaliae fluvio, ubi Apollo Jovis iussa

INDEX IN SERVIVM.

- Iussu Admeti armenta pavit. **AE.** 6: 398
Ampbrifus, Thessaliae fluvius, circa quem Apollo ob interfectos Cyclopas depolita divinitate novem annos Admeti regis armenta pascere coactus est. **G.** 3: 1. **AE.** 7: 761
Amplecti, pro tenere. **AE.** 3: 351
Amplius, de cetero, posthac, interdum & quantitatem denotat. **AE.** 9: 423.
AMIANCTI valles, undique sancti: *am* enim idem quod Graecis *ἀμψι*. **AE.** 7: 125
Amsancti valles, locus in medio Italiae, dictus *umbilicus Italiae*, in latere Campaniae & Apuliae, ubi Hirpini, habens aquas sulphureas, & odorem gravissimum, necantem juxta accedentes: ibique aditus dicitur Inferorum. **AE.** 7: 563. **Amsancti** autem, omni parte sancti. 565. victimae hic non immolantur, sed ad aquam applicatae odore pereunt; & hoc erat litationis genus. **AE.** 7: 563, 568
AMULIUS & Numitor fratres, quorum prior posteriorem regno privavit, & Iliam, filiam ejus, Vestiae sacerdotem fecit. **AE.** 6: 778
Amulius & Numitor, filii Procae, eorumque historia. **AE.** 1: 277
Amurca, olei sordes praecedentes; quae vero sequuntur, *feces*. **G.** 1: 194
Amurca per e scribitur, per g pronuntiatur. **G.** 1: 194
Amurca, sordes amarae olei, remedium contra scabiem ovium & lacsum verpibus corpus. **G.** 3: 448
Amyclae, oppidum inter Cajetam & Terracinam, a Laconibus conditum, qui comites Castoris & Pollucis, & cum Glaucio, Minois filio, in Italiam venerunt, & misti cum Aulonibus ab *Amyclis*, Laconiae civitate, nomen ei dederunt: unde *taicitae* dictae sunt. **AE.** 10: 564
Amyclaens canis, Laconicus, bonus; *Amycla* enim civitas Laconiae. **G.** 3: 345
Amyclas Caesari futura signa tempestatis enarrat. **AE.** 10: 98
Amycle, civitas Laconiae. **G.** 3: 89
Amyclis, unus sciorum Aeneae. **AE.** 1: 225
Amycus, Neptuni & Melies nymphae filius, a Polluce pycetali certamine, (sive lucta) superatus. **AE.** 5: 373
Amyntarum, gens Thraciae. **AE.** 1: 321
Amyntae, Danae ab Aegypto oriundi filia, & ejus fabula. **AE.** 4: 377
Amyntas stultus, Cornificius. **E.** 2: 39. 5: 8
Anthaemius filius, Melampus, Proctidas furore liberavit. **E.** 6: 84. **G.** 3: 550
AN, pro ergo. **E.** 3: 2
An, pro sive, antiquum. **AE.** 1: 333
Ἀνακλόθει. **G.** 1: 198. **AE.** 5: 66
Ἀναλόθρα, pocula aspera lignis. **AE.** 5: 267
Anagnia dives, fertilis: in hac civitate Antonius contempta sorore Augusti & ducta Cleopatra, monetam ejus nomine ferri iussit. **AE.** 7: 684
Ἀναστροπικὸν Σάβη, Mars & Saturnus; quia intercidunt vitae rationem, si radiis suis geniturae ortum pullaverint. **AE.** 4: 610
Anapaesticum metrum Cupidini consecratum. **E.** 8: 78
Ἀνασπίαν, *rejicere, evomere*. **AE.** 8: 350
Ἀνασπίστας, *vertitur, agitur, versatur*. **AE.** 11: 683
Anastrophe. **G.** 1: 16. & passim alibi
Anaxagoras ignem statuebat rerum originem. **E.** 6: 31. in omnibus partibus *ἰσομετρείαν* statuebat, **AE.** 4: 625
Anaximachus & Mygdones filius, Choroebus. **AE.** 2: 341
Ἄναξις & *σπαρῖς*, *indignus coronae* dicuntur Graeci; & inde Latine *indignus avorum*. **AE.** 12: 649
ANCEPS pro duplici. **AE.** 3: 47
Anceps dolus, perplexus error eundi & redeundi, de Labyrintho. **AE.** 5: 589
Anceps dolus, perplexus error eundi & redeundi, de Labyrintho. **AE.** 5: 589
Anceps ferrum, utrimque noxium, gladii, bipennes. **AE.** 7: 525
Anchemolus, Rhoeti Marrhubiorum regis filius, Calperiam materteram stupravit. **AE.** 10: 388
Anchiales & Apollinis filius Oaxes. **E.** 1: 66
Anchisa, vocativus, ultima longa, non est Latinus sed Graecus. **AE.** 3: 475
Anchisae pater Cappyos, filius Aslaraci. **G.** 4: 35. **AE.** 1: 276. Cappyos & Segesta filius. **AE.** 5: 30. 8: 130. Cappyos filius, Aslaraci nepos. **AE.** 9: 643
Anchisae nothus filius, Helymus, Erycis frater. **AE.** 5: 73
Anchises, pastor, a Venere adamatus, circa Simoin Aeneam genuit. **AE.** 1: 621. Euandro in Arcadia susceptus hospitio. **AE.** 8: 157. fulmine afflatus, debilis, oculoque privatus, quod cum Venere se concubuisse jactaret. **AE.** 1: 621. 3: 647, 687. ante Troicum bellum Andron petiverat consultum, an Priami comes Salamina peteret. **AE.** 3: 80. sciens futurorum. **AE.** 3: 103. divinandi peritus passim inducitur. **AE.** 2: 687
Anchisae a Virgilio tribuuntur honores, qui Julio Caesari sunt concessi. **AE.** 5: 44
Anchisae error circa duplicem Trojanorum originem. **AE.** 3: 104
Anchises circa Drepanum in Sicilia mortuus; juxta alios in Italiam venit. **AE.** 1: 271. 3: 711
Anchises sepultus in Eryce monte Siciliae, ubi templum Veneris; licet Cato ad Italiam eum venisse dicat. **AE.** 1: 574
Anchisae cineres ablatas una cum Palladio Diomedes Aeneae postea reddidit. **AE.** 5: 81. 4: 427
Anchile, breve & rotundum scutum sub Numa coelo delapsum, fatum & pignus continens Imperii, ne raperetur ab hostibus, plura per Mamurium fabrum ad prioris similitudinem facta sunt: *anchile* dictum, quasi undique circumcisum; vel quasi *ἀμψυχο*, undique labrum habens. **AE.** 7: 188. 8: 664. unum ex septem Imperii pignoribus. **AE.** 7: 188
Anchilia primum, mox hastam Martis movebat Dux profecturus in bellum. **AE.** 8: 3. in Martis sacratio movebantur, bello indicto. **AE.** 7: 603
Anclus, quartus Romanorum rex, dictus *ἀπὸ τῆ ἀγκυλῆ*, a *cabite*, quem incurvum habuisse dicitur. **AE.** 6: 816. uxori statum calvam posuit, cum porrigine focminis capilli caderent. **AE.** 1: 724. Feccialia jura, quibus bella indicebantur, accepit a gente Equiculana. **AE.** 10: 14
Ancora in Graeco adspirationem non habet, & inde veteribus sine adspiratione. **AE.** 6: 3
Ancora, dens ferreus, ex Graeca etymologia, Latine aspiratur. **AE.** 1: 173
ANDREMONIS filius, Thoas. **AE.** 2: 226
Androgeos, Graeca & Attica declinatio, unde genitivus *Androgeos*, ab ἰ *Ἀνδρόγεος*, τῷ *Ἀνδρόγεω*. **AE.** 2: 371, 392. 6: 20
Androgeos, Minois & Pasiphaes filius, ab Atheniensibus & Megarenisibus ex invidia interfectus; inde bellum cum Minoe, & poena in devictos. **E.** 6: 47, 74. **AE.** 6: 14
Androgeos, juxta nonnullos a Marathonio tauro ignivomo occisus. **AE.** 6: 20
Androgeos nocte falsus. **AE.** 2: 360
Androgeos cum Abante apud Trojam occisus. **AE.** 3: 286
Andromache, Thebana, de Thebis Phrygiis. **AE.** 3: 297. de gene Eetionis, uxor Hectoris, mater Astyanactis. **AE.** 2: 456. post Hectorem Pyrrho juncta; post mortem ejus, ex praeccepto ejusdem Heleno conjux data est. **AE.** 3: 297
Andromaches & Pyrrhi filius, Molossus. **AE.** 3: 297. Pergamus **E.** 6: 72
Ἀνδρῶν, quid. **AE.** 2: 453
Andros, filius Anii, regis Deli; unde Andros insula. **AE.** 3: 80
Andros insula, quo Anchises ante Troicum bellum consultum iverat, an cum Priamo Salamina peteret. **AE.** 3: 80
Ἀνδρῶν καὶ σπῆδης, Latine dicuntur *psylli*. **AE.** 5: 349
Anethus, quondam puer, mutatus in florem cognominem. **E.** 2: 47
ANGINA, porcorum morbus, qui occupat fauces, ab *angendo*. **G.** 3: 497
Angit guttur, recte dicitur, sed non *angit oculos*. **AE.** 8: 260
Angues tres inter federa: unus in sepulcra

INDEX IN SERVIVM.

- serpente**; alter Ophiuchi; tertius Australis. O. 1: 205
- Angues**; aquarum sunt; serpentes, terrarum; dracones, templorum. AE. 2: 204
- Angus maxima celeritate linguam movent**, adeo ut triplicem linguam habere videantur, cum una modo sit. AE. 2: 211
- Angues**, qui Laocoonta cum filiis interfecerunt, disci sunt *Forse & Chariboea*. AE. 2: 211
- Anguis in caelo**, cur maximus. O. 1: 244. & unde in caelo locatus. O. 1: 244
- Anguis generatur ex medulla humana**. AE. 5: 95
- Anguis**, aquarum non agrorum est. AE. 2: 204, 379
- Angustia** a Marrubiis dicta Medea, quod ejus carminibus serpentes angent. AE. 7: 750
- Angusta viarum**, pro angustis viis. AE. 2: 332
- Anhelus**, qui anhelat, deficit. O. 2: 135
- ANIEN** Iliam sibi fecit uxorem, vel Tyberis. AE. 2: 277
- Anienis** ad pontem Gallus superatus a Torquato. AE. 6: 825
- Anil** regis filius *Andros*, unde *Andros* insula dicta: ejus filia stuprata ab Aeneae *Aniam* filium peperit. AE. 3: 80
- Anile studium**, industria, seduitas, obsequendi voluntas. AE. 4: 641
- Anima**, ventus, juxta quosdam. AE. 2: 562
- Anima**, coeli pars. AE. 2: 641
- Anima**, juxta nonnullos aer; & in materiam suam redit: juxta alios cum corpore perit. AE. 4: 704
- Anima**, pro aere. E. 6: 32
- Anima**, juxta nonnullos nihil nisi calor. AE. 3: 704
- Anima**, sanguis est juxta nonnullos; secundum alios, spiritus. AE. 1: 104
- Animae sedes sanguis**. AE. 4: 2: 5: 79: 6: 221. vel sanguis ipse, vel ejus sedes. AE. 6: 885. 9: 348. 10: 908
- Anima aere nutritur**. AE. 1: 155
- Anima Divina est**; corpus ex elementis factum. AE. 6: 724
- Animae**: Philosophorum & Poëtarum de illa opiniones permixtae. AE. 6: 719
- Anima**. generalitatis est, & adeo non nostra, ut in alia etiam corpora transeat. AE. 6: 362
- Anima invisibilis, immortalis**, quia divina: nam Deus invisibilis & immortalis. AE. 6: 724
- Anima aeterna**, & summi spiritus pars; a corpore impeditur cuncta agnoscere, praeterita scilicet & futura; & ex alto veniens per circulos singulos aliquid perdit, retinetque Saturni torporem, Martis iracundiam, Venereis libidinem, Mercurii lucri cupiditatem, Jovis regni desiderium; unde omnis perturbatio. AE. 6: 714; 719
- Anima superna est**, & corpore soluta originem suam petit. AE. 4: 654
- Anima cur magis a corpore afficiatur**, & sub corporis quasi dominio sit, quam corpus sub animae, ut quidem oportuerat. AE. 6: 724
- Animam cum corpore interire dicebant Epicurei**. AE. 4: 34
- Animae juxta Stoicos tam diu durabant**, quam corpora, & simul cum illis terra condebantur. AE. 3: 68
- Anima, ignea**, in mari exstingui videtur. AE. 1: 97
- Anima semper in motu**, & ne nobis quidem quiescentibus quiescit, unde sequitur aeternam esse. AE. 6: 727
- Anima nihil velocius momento eum univërfa discurrit**. AE. 6: 720
- Animae volare dicuntur**. AE. 6: 311
- Animae per septem circulos ad corpora penetrant**. AE. 5: 84
- Animae a corporibus perturbantur**, omnisque illarum varietas inde oritur. AE. 6: 724
- Animae omnes**, virtutum ratione, vel ferius vel citius ad corpora redeunt. AE. 6: 745
- Anima**, licet a corpore impediatur, & variis affectionibus afficiatur, quomodo tamen naturam non perdat, sed soluta corpore vigorem pristinum purgata iterum recipiat. AE. 6: 724
- Animae quatuor in homine, vitales**, ut in verbis, qui tantum moventur; *sensualis*, ut in multis animalibus, in quibus sensus timoris & gaudii; *intellectualis*, quae tantum in homine, qui recte cogitare & judicare potest; & denique infima omnium, *quasi naturalis*, ut in herbis & arboribus, quae, motu carentes, vitam tamen habent, cum nascuntur, crescunt, & pereant. AE. 5: 81. Graece, *φυσική, αισθητική, νοητική*, & *κινητική*, quae postrema ab aliis, qui tres tantum statuunt, removetur. AE. 8: 564
- Animae si quatuor in homine, totidem quoque umbrae**. AE. 5: 81
- Anima relinqui dicitur a corpore**, non vero relinquere, quia perpetua est. AE. 3: 140
- Animae juvenum cum dolore a corporibus discedunt**. AE. 11: 831
- Animae juvenum indignantes finguntur recedere a corpore**, cum quo habitare adhuc naturae legibus poterant; etiam juxta Philosophos. AE. 12: 952
- Animae defunctorum coelum tenent**; simulacra vero Inferos. AE. 5: 722
- Animae bene viventium ad superiores circulos, id est, ad originem suam redeunt**; male viventium vero permutatione diversa in his corporibus morantur, & semper apud Inferos sunt. AE. 6: 127
- Anima non pergit ad Inferos, sed simulacrum**. AE. 10: 819
- Animae, per alios Deos ducuntur ad Inferos**, per alios transferuntur; per alios purgantur; per alios ad summa revocantur. AE. 6: 264
- Animae insepulorum vagae, donec sepulcro cadavera conderentur**. AE. 3: 68
- Animas illorum, quorum cadavera non reperta sunt, centum annos errare tractum a ritibus Aegyptiorum**. AE. 6: 454
- Anima post centum annos potest redire in novum corpus**. AE. 6: 325
- Animae biochanatorum in originem suam non recipiuntur, nisi vagantes legitimum tempus explerint**. AE. 4: 386
- Animae illorum, qui sibi manus inferrebant, magna poena afficiebantur**. AE. 4: 651. 6: 434
- Animae, pro umbris: proprie enim animae in caelo sunt**. AE. 4: 242
- Animae non perferunt poenas, sed conjunctionis reliquiae**. AE. 6: 739
- Animae perpetuae, juxta Platonem, & pro vitae prioris meritis ad diversa corpora redibant: Pythagoras non *μεταμύχων*, sed *μεταστάσιον* statuebat, sive animas redire, sed post tempus: Stoici, medium secuti, animas tam diu durare statuebant quam cadavera. AE. 3: 68**
- Animae recedentes a corpore fordidae, donec purgentur: aliae Lunarem circum, aliae Solfistialem, pro modo purgationis, tenere dicuntur**. AE. 6: 340
- Animae hinc recedentes alia corpora fortiuntur; & quomodo purgentur**. O. 1: 243
- Animae tribus modis purgantur, aëre, aqua, & igne**. AE. 6: 741
- Animae sanguine & lacte delectari dicuntur**. AE. 3: 67
- Animae per *μεταμύχων* sexum plerumque mutant**. AE. 6: 448
- Animae per *μεταμύχων* ad alterius climatis corpora transeunt**. AE. 6: 532
- Animae quomodo in corpora possint velle reverti**. AE. 6: 724
- Animae non omnes ad corpora revertuntur; quaedam non redeunt propter vitae merita; aliquae redeunt propter malam vitam; aliquae propter fati necessitatem**. AE. 6: 713
- Animae post mortem pro vitae merito vagantur in circulis**. AE. 6: 673
- Animae & corporis natura & qualitates tam in hac vita quam post vitam ex intima Philosophia descriptae**. AE. 6: 724
- Animae corporisque ratio in sacris par**. AE. 3: 370
- Animas fovent, *Νοστρον, πνεύματι* *πνεύματι ανηλιθιμ***. G. 2: 134
- Animam morientium proximi ore legere sive excipere solebant**. AE. 4: 685
- Animam cunctis crescentibus tribuebant Pythagoraei**. O. 4: 329
- Animae spiramenta, definitio pulmonum, qui a spirando, id est, pulsū, sicut Gr. *πνεύματι, ἀπὸ τῆς ἀνθρῶπι***. AE. 9: 580

INDEX IN SERVIVM.

- Animae**, pro spiritu, quo fabriles folles inflari solent, venit, ἀνὸ τῶν ἀνιπρω. AE. 8: 403
- Animata**, pro muliere, quae *δυναμολογία*, vitiofo pulmonis anhelum, laborat. G. 2: 134
- Animi**, pro ira; & inde animofus, iracundus. AE. 4: 414
- Animi**, pro viribus. AE. 12: 892
- Animis** opibusque parati, qui volebant & poterant; vel fortes pariter & divites. AE. 2: 799
- Animal nullum** apud Latinos neutrius generis. AE. 5: 822
- Animales** hostiae, quae tantum immolantur, & caro sacerdotibus proficit. AE. 3: 237
- Animalia cuncta** a Deo trahunt originem. AE. 6: 703
- Animalia cuncta** ex quatuor elementis & divino spiritu constant: trahunt a terra carnem, ab aqua humorem, ab aere anhelum, ab igne fervorem, a divino spiritu ingenium: nam *metantur, cupiuntque, dolent, gaudentque*. G. 4: 219, 223
- Animalia melius** sentium aëris qualitatem, quam homines. G. 1: 415
- Animalia nonnulli** dicebant omnia, quae crescunt; etiam elementa. AE. 4: 523
- Animalia** singula timorem signis quibusdam indicant; homines, oculis; lupi, canes, cauda; aves pinnis. AE. 5: 505
- Animalia** tristitia indicant dominorum mortem futuram. AE. 10: 860
- Animalis** hostia. AE. 2: 140
- Animalis** hostia, non qua Deorum voluntas per exta exquiritur, sed qua sola anima Deo consecratur. AE. 4: 56
- Animalis** hostia, melior. AE. 5: 483
- Animi** coelestes, pro Diis. AE. 1: 15
- Animi**, venti; ut animae. AE. 1: 61
- Animi**, pro ira; unde iracundi, *animosi*. AE. 8: 256
- Animos** tollere, sumere magnanimitatem. G. 2: 350
- Animus**, pro *anima*: nam *animus* proprie consilii est; *anima*, vitae. AE. 10: 487
- Animus**, memoria. AE. 9: 51
- Animus**, juxta Epicureos, τὸ ὑγιαντικὸν vitae; *anima* vero per totum corpus diffusa. AE. 10: 487
- Animus** semper idem, sed viribus suis uti non potest, propter corporis conjunctionem. AE. 6: 732
- Animus** idem manebat in illis, qui a Circe transformabantur. AE. 7: 20
- Animus** pro voluntate; mens pro sapientia, intellectu; sed saepe idem notant. AE. 6: 11
- Animus** sylvestris, naturalis asperitas, & infœcunditas. G. 2: 51
- Anio**, Italiae fluvius. G. 4: 368
- Anio**, fluvius, haud longe ab Urbe, in genitivo *Anionis* juxta regulam: nam *Anienem* propter Euphoniâ Virgilius. AE. 7: 682
- Anius**, filius Aeneae & filiae Anii, regis Deli. AE. 3: 80
- Anius**, rex Deli, & sacerdos Apollinis & filius, tres habuit filias, quarum una quod attingeret, vertebatur in fruges; quod altera, in vinum; quod tertia, in oleum: postea mutatae in columbas. Anchisae propinquus. AE. 3: 80
- ANNA**, non Dido, Aeneae amore se super rogam interemit. AE. 4: 682
- Annia**, non Dido, Aeneam amavit. AE. 5: 4
- Annales & Historia**, quid differant: AE. 1: 377
- Annales Pontifices** Maximi conficiebant, qui inde *Annales maximi* dicebantur: tales extiterunt divisi in libros octoginta. AE. 1: 377
- Anni tempora** quatuor, in ternos menses singula. G. 1: 43. AE. 8: 429
- Anni confusio** apud majores; (ante Julium Caesarem scilicet) primus enim Eudoxus; post Hipparchus; deinde Ptolemaeus; & tandem Julius Caesar annum correxit. AE. 5: 49
- Anni nascens** dies primus ab Urbe condita kalendis Martiis fuit. G. 3: 304
- Anni symbolum**, serpens caudam mordens, apud Aegyptios. AE. 5: 85
- Annibalis** familiae cognomen Barce. AE. 4: 632
- Annibalis** indoles descripta. AE. 1: 665
- Annibal** Hispaniae bella annis septem & decem confecit. AE. 10: 13
- Annibal** Alpes infuso aceto dicitur rupisse, ut viam sibi patefaceret. AE. 10: 13
- Annibal** Romanos superavit ad Trebiam. AE. 7: 711
- Annibal** Punico bello secundo apud Cannas omnem populi Romani exercitum delevit. AE. 10: 11
- Annibalis** tempore post Cannensem cladem servi militarunt. AE. 9: 546
- Annibal** Urbi per Collinam portam ingruere conatus est. AE. 8: 110
- Annibal** mora & cunctando elusus a Fabio Maximo, Campaniae deliciis cum exercitu mox enervatus. AE. 6: 846
- Annibal** Ardeam, Italiae civitatem, incendit; illaque in *ardeam* avem mutata. AE. 7: 412
- Annibal** tribulos sparfit pugnaturus cum Romanis. G. 1: 153
- Annibalis** gubernator per ignorantiam occisus Peloro Siciliae promontorio nomen dedit. AE. 3: 411
- Annibal** designatus in diris Didonis. AE. 4: 625
- Annis** solvit sublapsa vetustas, pro multorum annorum sublapsum saxum. AE. 12: 686
- Anniversaria** sacra non differenda, quia iterari non possunt, & sic piaculum committeretur. AE. 8: 173
- Annorum** tria genera, Lunarum xxx. dierum; Solstitialis XII. mensium; aut Magnus, tenens XII. millia non-
- gentos quinquaginta quatuor. AE. 1: 273
- Annua** sacra, anniversaria. G. 1: 339
- Annuerere**, usurpatum de consuetudine Jove. AE. 1: 254
- Annulus**, quasi *annuus*, ab *anno*, qui in se recurrit. AE. 5: 46
- Annus** inchoare & finire signa quomodo dici possint. G. 1: 217
- Annus** faciunt menses in se recurrentes; ἀπὸ τῆς ἀναρχίας. AE. 5: 46
- Annus** dictus quasi *annus*; vel ἀπὸ τῆς ἀναρχίας, ab *innovatione*. AE. 1: 269
- Annus** Lunarum triginta dierum; unde quidam annos nongentos vixisse traduntur. AE. 3: 284
- Annus** magnus Philosphorum: eo finito cuncta sidera redibunt in ortus suos. E. 4: 4
- Annus** magnus, continet annos solstitiales duodecim mille nongentos quinquaginta quatuor; quando omnes planetae in eundem locum recurrunt. AE. 3: 284
- Annus** magnus, i. e. Solaris, ut distinguatur a Lunari. AE. 3: 284
- Annus solstitialis**, XII. mensium. AE. 3: 284
- Annus** nunc in quatuor partes divisus, in coque duo solstitia, & duo æquinoclia: olim vero in duas tantum, æstivum scilicet & hyemale solstitium. G. 1: 100
- Annus** extremus, Januaris; quia annum a Martio mense inchoabant. G. 3: 304
- ANSER**, pessimus Poëta. E. 7: 21
- Anser* Antonii Poëta, pro malo Poëta. E. 9: 36
- Anser** clangore Capitolii custodes excitati Gallos dejecerunt: in Junonis templo haec avis: (hominis enim odorem nullum animal tam cito sentit) hinc statim die haec aves auro & purpura ornatae in ledicis Romae gestabantur: canes contra, quod dormientes hostes non sensissent, cruci suffigebantur. AE. 8: 652
- Anser** argenteus positus in Capitolio in honorem illius anseris; qui Capitolium servat clangore. AE. 8: 655
- ANTANDROS**, insula vicina Trojanis regionibus. AE. 3: 6
- Antandros*, civitas Phrygiae, & variae ejus etymologiae. AE. 3: 6
- Antandros*, civitas a Medis condita. AE. 3: 6
- Antandrum* pervenit Aeneas. AE. 3: 1. ibique naves fecit. AE. 9: 80
- Antapodosis** figura, quando memoratur ea, quasi narrata, quae ante non fuerant dicta. AE. 9: 454
- Antarium** bellum, vicinum niriium, quasi ante aras, ante urbem. AE. 11: 156
- Ante**, post, circum, antiqui cum ablativo. E. 1: 30
- Ante** eleganter comparativis jungitur, nec non positivo, & superlativo. AE. 3: 321

Ante

INDEX IN SERVIVM.

- Ante alios, melior, praefereendus.** AE. 11: 416
- Ante alios, vim superlativi habet, ut ante alios cara, ante alios felix.** AE. 11: 537
- Ante-malorum, Τῶν.** AE. 1: 202
- Ante omnes, vel primus, vel videntibus omnibus.** AE. 2: 40
- Ante diem cadat; ante fati necessitatem.** AE. 4: 620
- Ante expectatum, dicto citius, antequam expectetur adventus.** G. 3: 348
- Ante Jovem, proverbialis locutio, pro nunquam.** G. 1: 125
- Antemnae, civitas, dictae, quod eas amnis praeterfluat, quasi ante amnem positae.** AE. 7: 631
- Antemnae quoque cum filiabus interfuerunt ludis a Romulo institutis, filiaeque eorum raptae.** AE. 8: 638
- Antenor cur a Graecis servatus & dimissus: ejus uxor Theano: filii, Helicaon & Polydamas: in Illyricum pervenit, & Patavium condidit, &c.** AE. 1: 246
- Antenor & Aeneas Helenam sentiebant reddendam.** AE. 1: 103
- Antenor & Aeneas Trojam prodidisse dicuntur.** AE. 1: 246
- Antenor & Helena Trojam prodiderunt.** AE. 1: 651
- Antenor portam Graecis aperuisse dicitur.** AE. 2: 15
- Antenor Astyanacta Arisba expulit.** AE. 9: 264
- Antenor post Trojae excidium Venetiam tenuit.** AE. 1: 605
- Antenor non Illyricum nec Liburniam, sed Venetiam tenuit.** AE. 1: 247
- Antenor non ad Italiam sed Galliam Cisalpinam venit, & civitatem condidit.** AE. 1: 5
- Antenorius filius Delphos consultum Apollinem missus, Panthum, Apollinis sacerdotem, rapuit, & Ilium perduxit.** AE. 2: 318
- Antenorius uxor, Theano, venerabilis inter Troadas.** AE. 1: 484
- Antenoridae dicti ab Antenore.** AE. 1: 252
- Ἀντίποιος, Ἀντίποιος, & Ἐπος, amantium Numina.** AE. 4: 520
- Antes, proprie eminentes lapides, vel columnae ultimae, quibus fabrica sustentatur, ἄνω τῶ ἀντίποιου. Unde ita dicuntur maceriae, quibus vineta cluduntur, quae siebant de assis, id est, sicis lapidibus, qui interponebantur ad sustentandam maceriam: item vinearum ordines.** G. 2: 417
- Anthaeus, Terrae filius ab Hercule superatus.** AE. 8: 300
- Anthedon, civitas.** G. 1: 437
- Anthedonis in ora, quae Boeotiae est, mons Messapius a duce Messapo.** AE. 8: 9
- Anthedonius piscator, Glaucus, ejusque fabula.** AE. 5: 823
- Anthorem, media longa, a nominativo Anthores, non Anthor, quia Graeca propria in or in obliquis corripuntur.** AE. 10: 778
- Ἀνδρῶν ὁ ἰσὺς ἢ, vir & femina.** AE. 2: 632
- Antica & postica, feminini generis, auguralia sunt.** AE. 2: 453
- Antica & postica, partes extremae spatii, quod augurium captaturus sibi designaverat, & quod templum vocabatur.** AE. 6: 191
- Anticatones, libri contra Catonem Uticensem scripti a Caesare.** AE. 6: 842
- Antidia, mater Ulyssis, filia Autolici, soror Sinonis.** AE. 2: 79. ante nuptias Laertae cum Silypho concubuerat. AE. 6: 329
- Antididae & Laertae filius, Ulysses.** AE. 2: 261
- Antigenes, pastor pulcherrimus.** E. 5: 88. vel Choraula, Virgilio adamantus. ibid.
- Antiope, Laocoontis uxor.** AE. 2: 201
- Antiope, filia Hippolytae, rapta a Theaeo, Hippolytum peperit.** AE. 11: 661
- Antiope & Jovis filii, Amphion & Zeithus.** E. 2: 24
- Antiope & Proeti filiae Proetides.** E. 6: 48
- Antipodes, qui.** G. 1: 235. perpetuis in tenebris degunt, juxta nonnullos. 243
- Antipodes, in parte coeli nostro hemisphaerio opposita.** AE. 7: 227
- Antipodes, nonnulli Inferi.** AE. 6: 532
- Antipodes, nostri comparatione, Inferi.** AE. 8: 671
- Antipodium epistola ad nos, cujus inscriptio: Superi Inferis salutem.** AE. 6: 532
- Antiptosis.** G. 2: 160
- Antiptosis, urbem quam statuo &c., juxta alios Ζῶρυμα.** AE. 1: 577
- Antiptosis, vocativus pro nominativo.** AE. 2: 283
- Antiptosis.** AE. 6: 727. 11: 149
- Antiptosis ablativi pro dativo.** AE. 10: 653, 845. 11: 55
- Antiptosis, postus, pro postum.** AE. 10: 710
- Antiquae domus, charae.** G. 2: 209. AE. 2: 635
- Antiqua patria, cara.** AE. 2: 137
- Antiquae disciplinae.** AE. 11: 80
- Antiquae laudis res & artis; vel magnae; vel, quod apud majores in ingenti honore, agricultura.** G. 2: 174
- Antiqua, nobilis.** AE. 1: 531. 2: 363. 3: 164. 11: 540
- Antiquitas omnis difficile pura & incorrupta manet ad posteros.** AE. 2: 79
- Antiquum, nobile, venerabile, carum.** AE. 1: 379
- Antiquum, carum.** AE. 3: 15
- Antiquum, aut primum, aut carum; vel antiquatum & irritum.** AE. 4: 431
- Antiquus conjux, prior, vel charus, qui praecedat eum, qui praesens est.** AE. 4: 458
- Antiquus, pro nobilis, magnus.** AE. 12: 347
- Ἀντίστροφος, figura.** AE. 1: 301, 421. 8: 51
- Antistrophe, digesta feratur, pro translata digeratur.** G. 2: 267. AE. 4: 500
- Antonius, in prima aetate Tribunus plebis Caesarianas partes cum Curione defendit; mox Quaestor, & Augustus, & Consul, oculo Caesare; post varios casus societatem cum Lepido & Augusto iniit, & Orientem ordinandum accepit.** AE. 8: 678
- Antonius leges pretio fixit ac refixit.** AE. 6: 622
- Antonii, Augusti, & Lepidi historia omnis.** AE. 8: 678
- Antonius a Parthis, amisso fere omni exercitu frigore, Armenia cedere coactus.** AE. 10: 678
- Antonii copias Cremonenses susceperant.** E. 9: 28
- Antonius in Triumviratu Orientem ordinandum accepit, & ad majoris finidum causam Augusti sororem duxit uxorem; qua mox relicta, Cleopatra Aegypti reginam sibi sociavit, unde vehemens iterum bellum inter ipsum & Augustum; sed superatus ab Augusto, circa Actium, Epiri promontorium, & cum Cleopatra fuga Alexandriam delatus, eaque ab Augusto obsessa, manus sibi intulit.** AE. 8: 678
- Antonii & Cleopatrae bellum cum Augusto in Epiro.** AE. 6: 833
- Antonius, contempta sorore Augusti, & ducta Cleopatra, in Anagnina montem ejus nomine feriri iussit.** AE. 7: 684
- Antonium inter & Augustum bellum.** E. 9: 28
- Antonius & Cleopatra devicti ab Augusto ad Actium.** AE. 3: 274
- Antonius ab Augusto superatus, quod duo equitum millia ab ipso ad Augustum transfugerant.** AE. 6: 612
- Antonius victus.** E. 1: 71
- Antonius Aegyptios habuit, unde niger.** E. 2: 15
- Antonius carpirur.** E. 10: 1
- L. Antonius contra Augustum in Perusia.** AE. 6: 833
- Antonium adversus destinatus Pollio.** E. 8: 12
- Antonomasiva sunt, quae uni tantum propria, & pro eo poni possunt: epitheta vero, quae variis rebus & personis accommodari possunt.** AE. 2: 171. 4: 276
- Antonomasiva duo pro uno proprio.** AE. 2: 615. 5: 704. 10: 668. 11: 483
- ANUBIS, Aegyptiorum Deus, cum capite canino, quem nonnulli Mercurium volunt, quia nihil cane sagacius.** AE. 8: 698
- ANXIUS, perpetuum epitheton amoris.** AE. 9: 89
- Anxur, fons Campaniae juxta Terracinam.** AE. 7: 799
- Anxurus Jupiter.** puer, quasi ἄνω ἔφυε sine nevacula, quod barbam nunquam rasisset, cultus circa jugum Circaecum. AE. 7: 799
- AONES, oriundi, unde nunc Venetia.** E. 6: 64

INDEX IN SERVIVM.

- Aenis*, Boeotia. E. 6: 64. 10: 10
Aonius, mons Boeotiae, Muis sacer. G. 3: 11
Aopyx lacus, Latine Avernus. AE. 3: 442
Apvix, imperitus, infcius. AE. 2: 307
APENNINI parte, quae Inferum mare spectat, oritur Eridanus, sive Fatius, & in Superum transit. AE. 6: 659
Apennino in monte omnis fere Liguria est. AE. 11: 700
Apenninus, Italiae mons. AE. 12: 701
Aper Erymanthius, superatus ab Hercule. AE. 8: 300
Apere, verbum antiquum, significans *Flaminium ritu adligare*. AE. 10: 270
Aperire, ostendere. AE. 1: 111, 150. 3: 206. nudare. AE. 6: 406
Aperire annum, dicitur Taurus, cur. G. 1: 217
Aperire viam, dare aditum. AE. 11: 884
Aperiri caelam dicitur de die, claudi per noctem. AE. 1: 378. 10: 1
Aperiri, verbum nauticum, cum navigantibus terrae patefcunt. AE. 3: 275
Aperit, ostendit, patet. AE. 7: 448
Aperiti colles, ab hoste relictis, non oblecti, vacantes infidiis. AE. 11: 904
Apertiones, factorum motiones. AE. 4: 301
Apes, ut & cetera animalia, quatuor clementia & divino spiritu constant: trahunt a terra carnem, ab aqua humorem, ab aere anhelitum, ab igne fervorem, a divino spiritu ingenium; nam *metunt*, *cupiuntque*, *dolent*, *gaudetque*: dimicant enim, colligunt flores, praevident pluvias. G. 4: 119, 223
Apes, quomodo ex bobus putrefactis reparari possint, primus invenit Aristaeus. G. 1: 4: 283, 386. 5: 554. G. 1: 14
Apes ex vermicibus, & primo sine pedibus. G. 4: 309
Apes varia earum genera, & proprie dicuntur, quae ortae sunt de bobus. AE. 1: 439
Apes non singulae de singulis, sed omnes ex omnibus nascuntur. AE. 1: 435
Apes uxores liberisque omnes communes habent. G. 4: 153
Apes bis mel faciunt, & foetus procreant. G. 4: 231
Apes Jovem absconditum contra Saturnum in Creta melle aluisse dicuntur. G. 4: 153. AE. 3: 104
Apes habent reges, praetoria, urbes, & populos. G. 4: 1
Apes regem aetate fessum lumeris tollunt. G. 4: 217
Apes, amisso rege, ipsae favos diripiunt. G. 4: 214
Apes ex foedere quasi vicissim in alvearibus vel agris laborant. G. 4: 158
Apes caesae sunt. G. 4: 5
Apes gallinarum more incubant, & vermiculos creant. G. 4: 200
Apibus calor & frigus aequae noxium; calore mella liquefacta defluunt; frigore condurata constrictas apes interimunt. G. 4: 37
Apes irascuntur cum suo interitu. G. 4: 236
Apes vehementer horrent eccho. G. 3: 50
Apes aëris sono redeunt in alvearia. G. 4: 66
Apes odore ustorum cancrorum pereunt. G. 4: 48
Apes fumo terrentur & fugiunt. G. 4: 230
Apes pedibus se invicem tenent; licet crebra sit opinio, quod primo sine pedibus sint, & inde quoque dictae sint. G. 4: 256
Apes revocantur, vel lacte, vel aqua mulla. G. 4: 88
Apex, insigne Flaminium. AE. 1: 309. quando eum ponere liceret. ibid.
Apex, proprie in summo Flaminis pileo virga lanata; quod primum apud Albam statuit Alcanius: item pilei summitas: & pileus sutilis, circa medium virga eminent. AE. 2: 683
Apex capiti, pro conii altitudine in galea, vel virga, quae in summo pileum Flaminium, lana circumdata, & filo colligata: ab antiquo verbo *apere*, quod Flaminum ritu, *adligare*. AE. 10: 270
Apex summus, pro galeae eminentia, quae *conus* Graeco nomine, in qua eminent cristae; alibi de summitate in pileo Flaminis. AE. 12: 492
APHAERESIS, quae figura. AE. 1: 546, 669. & alibi.
Aphrodisia, quae & Venusia, civitas Apuliae, a Diomede condita in satisfactionem Veneris. AE. 11: 246
Ἀφροδισιας. E. 4: 34
APOLLO & Diana, ex Jove & Latona. AE. 3: 72
Apollinem & Dianam in insula Delo enixa est Latona. G. 3: 6
Apollo, cur post Dianam dicatur natus. AE. 3: 73
Apollini & Dianae juncta templa. AE. 6: 13
Apollo & Diana, *Hecate* & *Opis*, cur. AE. 11: 532. 858
Apollo, *ἀπὸ τῆ ἀπολλών*. E. 5: 66. tam pestilentiae quam salutis auctor. ibid.
Apollo, *ἀπὸ τῆ ἀπολλών*, cum sagittis laevus est; si cytharam teneat, mitis. AE. 3: 138
Apollo & Diana Othum & Ephialten, coelum subvertere volentes, sagittis confecerunt. G. 1: 280. AE. 6: 582
Apollo puer, occiso Pythone, ultus est matris injuriam. AE. 9: 655
Apollo Tityum Latonem amantem sagittis confixit. AE. 6: 595
Apollo diversis nominibus a diversis nominatus, pro diversis beneficiis. AE. 1: 333
Apollo, Sol, Liber pater, idem Deus. G. 1: 5. AE. 3: 93. unde trieterica ejus sacra. AE. 6: 78
Apollinis, sive Solis, ultimum fore sculum. E. 4: 4. sub eo ecpyrosia. E. 4: 10
Apollinis & Herculis fidus, Gemini. AE. 11: 259
Apolline offenso pestilentia oritur. AE. 3: 136
Apollo sex mensibus apud Lycios, sax apud Delum dedit responsa. AE. 6: 37
Apollo, auguriorum Deus. AE. 3: 20
Apollo non sua sponte divinat, sed a Jove cuncta cognoscit. AE. 1: 24
Apollinis potestas triplici signo ostenditur. E. 8: 75
Apollinis potestas triplex, *Sol* apud Superos, *Liber* pater in Terris, *Apollo* apud Inferos: unde & tria ejus insignia. B. 5: 66
Apollinis oracula obscura licet, vera tamen sunt. AE. 3: 89
Apollo responderat Acetae, tamdiu cum salvum fore, quamdiu aureum vultus fuisset in templo. G. 2: 140
Apollo non dandi sed dicendi habet potestatem. AE. 3: 85. non Deli modo, sed & aliis plurimis locis aras habet, apud quas hostiae non caedebantur, sed precum solennitate venerabatur. ibid.
Apollini templum in Aetiaico promontorio ob victoriam contra Antonium & Cleopatram crexit Augustus. AE. 3: 274
Apollo, Amphrysius, ab *Amphryso*, Thessaliae fluvio, ubi Jovis iussu ob occisos Cyclopa Admeti regis armenta pavit. AE. 6: 398
Ἀπὸ ἀντιοισιμίας, ab intonsis crinibus. AE. 4: 147
Apollo, Arcitenens, pius, quod ultus est matrem de Typhaone, de Niobe, & de Pythone. AE. 3: 75
Apollo Clarius, ab oppido Clario, in finibus Colophoniorum, ubi colitur. AE. 3: 360, 401
Apollo Cumis in arce templum habet; unde altus dicitur, ob simulacri magnitudinem, quod xv. pedum fuisse dicitur. AE. 6: 9
Apollo Cynthius, a Deli monte Cyntho, ubi natus. E. 6: 3
Apollini sacrum nemus Gryneum. E. 6: 72
Apollo Gryneus, a Gryneo nemore iuxta Clazomenas, Asiae civitatem; dicto a Gryne Amazone, ab Apolline illic stuprata. AE. 4: 345
Apollinis Hyperborei oraculum. AE. 3: 98
Apollo Hyperboreus, cultus ab Agathyrius, populo Scythiae. AE. 4: 146
Apollo *λοξίανος*, *obliquans*, quod vera quidem dicat, sed quae latent. AE. 6: 89
Apollo Lycius, unde dictus: templum ei a Danae constructum. AE. 4: 377
Ἀπὸ Νόμου, *pastoralis*. E. 5: 35. G. 1: 14. *ἀπὸ τῆς νόμου*, *apascus*. G. 4: 7
Apollo, Pacan; quia malorum aventorum potens est; item carmen in laudem Apollinis; nec non aliorum Deorum. AE. 10: 738
Apollo Patavicus, a Patava, Lyciae civitate, ubi sex hybernis mensibus datur

INDEX IN SERVIVM.

- bat responsa; veluti sex activis apud Delum. AE. 4: 143
- Apollo** Patrus, ejusque ara cum hac inscriptione, a quo erecta. AE. 3: 332
- Apollo** Sminthius, a quo constitutus & dictus. AE. 3: 108
- Apollo** Thymbraeus, ab agro Trojae vicino, pleno thymbra. AE. 3: 85
- Apollinis** Thymbraei in templo Polyxena matrimonium consummaturus interfectus Achilles. AE. 3: 322
- Apollinis** Thymbraei sacerdos, Laocoon. AE. 2: 201
- Apollinis** templum in Palatio de solido marmore struxit Augustus. AE. 8: 720
- Apollo** ob Aesculapium fulmine a Jove interfectum ministros ejus Cyclopas sagittis confixit; quamobrem deposita divinitate novem annis Admeti regis armenta apud Amphrysium pascere coactus est. AE. 7: 761. & inde Nomius dictus. O. 3: 1
- Apollo** inventor medicinae; sed Aesculapius illi praefect. AE. 12: 405
- Apollo**, urbium conditor. AE. 2: 319
- Apollo**, carminum Deus, idem Liber pater. E. 8: 12
- Apollo**, tutela navis. AE. 10: 171
- Apollo** Ationem in somnis monuit de insidiis. E. 8: 55
- Apollo**, pro vate. E. 3: 104
- Apollo** & Neptunus tantum Penates. AE. 3: 119
- Apollo** & Neptunus Trojae maros fabricarunt. AE. 2: 241
- Apollo** & Liber, contrarii nuptiis. AE. 4: 58, 144
- Apollo** & Neptunus mercede a Laomedonte induci Trojae muros fecerunt. AE. 2: 241. 3: 3. quomodo. 2: 610: a Laomedonte mercede fraudati. AE. 8: 157. quam vindictam sumserint. AE. 1: 554
- Apollo** Trojanis cur faverit, & Graecis insensus fuerit. AE. 2: 610
- Apollo** hospitio exceptus ab Iphitea. E. 8: 30
- Apollo** Paridis tela in partem corporis vulnerabilem Achillis direxit. AE. 6: 57
- Apollo** Cyparissum puerum adamavit. AE. 3: 64
- Apollo** Daphnen adamavit, quae mutata in laurum. AE. 2: 513
- Apollo** Daphnin amavit. E. 10: 26
- Apollo** Hyacinthum amavit. E. 6: 83
- Apollinis** & Anchiales filius, Oaxes. E. 1: 66
- Apollinis** & Coronidis filius, Aesculapius. AE. 6: 618
- Apollinis** filius, Aesculapius, occisus a Cyclopius. AE. 6: 398
- Apollinis** & Coronidis filius, Aesculapius, medicae artis peritissimus, ob revocatum in vitam Hippolytum sagittis a Jove confixus. AE. 7: 761
- Apollinis** filius Aesculapius; quia secto matris ventre natus, quales Apollini sacri. AE. 10: 316
- Apollinis** & Cyrenes filius, Aristaeus. O. 1: 14. 4: 283, 317
- Apollinis** & Lycac filius, Lycadus. AE. 12: 516
- Apollinis** & Lyciae Nymphae filius, Icadus, ejusque fabula. AE. 3: 332
- Apollinis** filius, Garamas; unde Libyae populus Garamantes. AE. 4: 298. Linus. E. 6: 67. Pierius, &c. E. 7: 21
- Apollinis** Hyperborei filius, Pifus, Celtae rex. AE. 10: 179
- Apollinis** & Pfanatis filius Linus. E. 4: 56
- Apollini** & Musis sacri, Parnassus & Pindus. E. 6: 29. 10: 11. O. 2: 18
- Apollini** & Musis sacri Helicon, unus e duobus Parnassi verticibus. AE. 7: 641. 10: 163
- Apollini** sacri Hirpinorum mons Soractes. AE. 11: 762
- Apollo** regi Admeto pavit armenta. E. 5: 35
- Apollinis** templum ad Eusotam. E. 6: 83
- Apollini** sacrae Gryphes. E. 8: 27
- Apollini** consecrantur, qui secto matris ventre nascuntur, quia Deus medicinae, cujus beneficio lucem fortiuntur. AE. 10: 316
- Apollinis** aedes in Palatio ab Augusto post Aetiacam victoriam sacra. AE. 8: 715
- Apollo**, concessa Cassandrae divinatione, fidem vera dicenti sustulit, & cur. AE. 2: 247
- Apollinares** ludi instituti bello Punico secundo, vel tempore Syllano. AE. 6: 70
- Apollinis** sacra cur Caesarum familia retinuerit. AE. 10: 316
- Apollini** Aetiaci aliquem de nautis immolari moris erat. AE. 3: 275
- Apollini** taurus rite mactabatur. AE. 2: 202. 3: 85, 118
- Apollinis** sacerdoti domum, in qua ante v. diem funus fuisset, ingredi non licebat. AE. 1: 333
- Apollinis** sacerdos, Panthus Othryades. AE. 2: 318
- Apollinis** Argonauticon librum tertium de Medae amoribus in libro 19. Aen. imitatus Virgilius. AE. 4: 1
- Apollinis** nomine, Augustus, propter simularum ejus cum insignibus Apollinis. E. 4: 10
- Apiastrum**, simile Sardoae herbae. E. 7: 41
- Apiastrum**, mellisphylla. O. 4: 63
- Apis** constabant coronae in certamine Nemeae. E. 6: 68
- Apis**, in genit. plur. *apum* vel *apium*. AE. 1: 434. transformata ex Melissa anu apud Isthmum. AE. 1: 434
- Apvovvris**, *capidi*, *festini*. AE. 2: 233
- Apvovvris**. E. 3: 8. AE. 1: 139. 2: 100, 101. Post hanc figuram necessario sequitur *sed*. AE. 1: 139
- Apparere**, praefecto esse ad obsequium; unde & *apparitores* dicti sunt. AE. 12: 850
- Apparuit**, pro apparuerunt, per Zeugma. AE. 12: 576
- Appellat** victorem, vel dicit, vel salutat. AE. 5: 540
- Appia** in via templum Martis Gradivi. AE. 1: 296
- Appius** a Cotta dimissus ab exercitu. AE. 12: 844
- Appius Claudius** Phocadadem, falsa vaticinationem; punivit. AE. 6: 662
- Appius Claudius** caecus factus, quia Potitius corruerat, ut servos publicos sacra docerent, & Potitiorum familia extincta, quod sacra in liberos, vel servos publicos transfulerat. AE. 8: 179, 269
- Apprima**, id est maxime; nomen pro adverbio, ut *crebra ferrit*. O. 2: 134
- Apri** fontes coenosos reddunt. E. 2: 59
- Apricus**, quasi *apv* *apv* *apv*, sine frigore. AE. 6: 312
- Apricus**, & locus sole carens; & homo loco aprico gaudens: quasi *apv* *apv* *apv*, sine frigore; unde & Africa. AE. 2: 202. 5: 128
- Aprilis**, unde dictus. O. 1: 43
- Appodira**, Venus, *apv* *re* *apv*, a *spv* *ma*; unde & virilibus Coeli amputatis & in mare delapsis nata: ejusque fabulae explicatio. AE. 5: 801
- Appodiron**, simulacrum barbarae Venere, cum sceptro & natura vitili. AE. 2: 632
- Appvrtic**, *securus*, sine cura. AE. 6: 715
- Aprugnum** callum, pro *apv* *apv*, data derivatio. AE. 11: 65
- Aptare**, parare, adnectere. AE. 4: 289
- Aptat** cultas & tela, apte locat, congrue ponit, vel figur. AE. 11: 18
- Aptare** trabes, aptas legere: vel adungere, affigere. AE. 1: 556
- Aptat** habendo, ad habendum, ut congrue possint inhaerere. AE. 12: 87
- Apvavrov**, non violabile. AE. 2: 154
- Aptos**, unitos, aut connetos. O. 3: 168
- Aptum** stellis, conjunctum, *apv* *re* *apv* *apv* (ab *apv* *apv*, *apv* *apv*) AE. 11: 202
- Aptum** stellis, vicinum. AE. 6: 798
- Apv**, conjunctus, colligatus, *apv* *re* *apv* *apv*. AE. 4: 482
- APULIA**, Iapygia. O. 3: 475. undeventus inde flans, *Iapyx* dicitur. AE. 8: 710
- Apvllae** partes, Messapia & Peucetia, a duobus fratribus dictae. AE. 8: 9
- Apvllae** pars, Campania, Samnium, & Picenum, Turno praeficitur auxiliis. AE. 7: 715
- Apvllae** mons, Garganus; civitates, Beneventum, Aequunticum, & Arpos, quae & Argyripa, a Diomedea conditae. AE. 8: 9
- Apvllae** civitates, a Diomedea conditae, *Argos* *Hippion*, quod postea corruptum in *Argyripa*, & hoc iterum in *Arpos*; *Venusia*, quae & *Aphrodisa*; *Cannusium* *Cyngeticon*; *Gargara*; *Beneventum*; *Venestrum*. AE. 11: 246

INDEX IN SERVIVM.

- Apuliae* civitas, Tarentum, ubi mortuus Virgilius. AE. 1. pr.
- Apuliae* fluvius, Aufidus, juxta Cannasium oppidum. AE. 11: 405
- Apuliae* vicus, Cannae, Romanorum clade per Annibalem nobilitatus. AE. 10: 11
- Apuliae* urbs, Arpi, a Diomede condita. AE. 10: 28
- Apum certamine non tantum victae, sed & victrices pereunt. G. 4: 79
- Apum genus immortale mauret. G. 4: 208
- Apum certamina pulveris jactu quiescunt. G. 4: 87
- Apum reges aureis guttis distincta habent corpora. G. 4: 99
- AQUA** & aer communia omnibus. AE. 7: 230
- Aqua currens, purior ceteris. G. 3: 322
- Aqua abluebantur sacrificantes. Diis superis; Inferis vero, aspergebantur. AE. 4: 635
- Aqua & lacte sacrificabant Musis. E. 7: 21
- Aqua interveniens post augurium, illud infirmum reddit. AE. 12: 246
- Aqua cornu infusa sola quandoque animalium pesti medetur. G. 3: 509
- Aqua marina exest & extenuat corpus humanae. AE. 1: 177
- Aqua omnis aegrotorum corporibus noxia. AE. 12: 132
- Aqua putealis, cur aestate frigidissima, hyme calidissima. G. 4: 51
- Aqua salsa magis puriginem creat quam dulcis. G. 3: 445
- Aqua siccarum vulnera dicuntur, quia languinis fluxus aquarum frigore continetur. AE. 10: 834
- Aqua & igni matrimonia iniri solebant; faces prae lucebant, & aqua puro fonte petita pedes lavabant. AE. 4: 167
- Aqua & ignis ad facienda foedera adhibebantur, & quidem certis de fontibus petita: hinc quae a consorcio nostro arcemus, illis aqua & igni interdiximus, id est, rebus quibus consortia copulantur. AE. 12: 119
- Aquae motu ventus creatur, ut in bombis organonum. AE. 7: 23
- Aquae ferventis eruptione a Sabinis persequentibus liberati Romani. AE. 8: 361
- Aquae & igni vires bello comparantur. AE. 2: 304
- Aquai AE. 7: 464
- Aquae intercessu augurium dirumpitur; quare post visum augurium si ad aquam venissent Augures, manibus inde aquam hauriebant, & suis precibus vota faciebant, ut prius perseveraret augurium. AE. 9: 24
- Aquae sacrorum nigrescentes contra naturam, malum omen. AE. 4: 454
- Aquae, pro pluvius. G. 4: 167
- Aquam cur fugiant a rabido cane morsus. AE. 10: 273
- Aquam immentam sub terris statuebant Aegyptii Sacerdotes & Philosophi, unde omnia nata essent. G. 4: 364, 382. ex aqua etiam cuncta procreata statuebat Thales.
- Aquantur, aquam hauriunt. G. 4: 193
- Aquarius*, sidus, multis existimatur Ganymedes. G. 3: 304. AE. 1: 28
- Aquarius*, signum in quo sol est mense Januario, pro ipso mense. G. 3: 304
- Aquar* undam Piscis australis ore excipit. G. 4: 234
- Aquaticarum Nympharum quatuordecim nomina. G. 4: 336
- Aquila, prius *Arctis*, puer formosissimus ex terra editus, Junoni adamatus. AE. 1: 394
- Aquila prae nimio calore ova sua etiam coquebat, nisi adhiberet lapidem aethitem. AE. 1: 394
- Aquila, acutius homine cur videat. AE. 2: 604
- Aquila in auguriis plus ceteris avibus valebat. AE. 2: 691
- Aquila, Jovis ales, & cur. AE. 1: 398
- Aquila Jovi arma ministravit; quae fabula orta quod Aquilae augurio praelio victor Jupiter: unde & Aquilae inter signa militaria. AE. 9: 564
- Aquila Ganymedem Jovi rapuit. AE. 1: 398. res. Solem spectat, ut & signum ejus in coelo: ipsum quoque Jovem, ne a Saturno devoraretur, in Cretam detulisse dicitur; ipsique adversus Titanes in augurium obvolasse, & hinc inter sidera collocata. AE. 1: 398
- Aquila Promethei jecur exedere dicitur, ejusque fabulae explicatio. E. 6: 42
- Aquila Piscaria, in quam conversus Nifus. E. 6: 74
- Aquilejam* inter & Tergestum exonerat se Histriae fluvius Timavus. AE. 1: 249
- Aquilices, scrutatores vel repertores aquarum, qui & barinulae. G. 1: 109
- Aquilo* Phineum propter nepotum injuriam caecavit, & Harpyias ei adposuit. AE. 3: 209
- Aquilo, altus cur. G. 1: 324
- Aquilo, ventus prosperrimus ex Troja vel Graecia navigantibus in Africam. AE. 1: 391
- Aquilo ex Africa in Siciliam aut Italiam navigantibus adversus, Auster secundus. AE. 1: 107. 5: 2
- Aquilo deluper Italiam stat. AE. 1: 89
- Aquilone vento de Troja navigatur in Thraciam. AE. 3: 70
- Aquilonibus mediis, media hyme: vel quod Aquilones ex Africa navigantibus adversi sint. AE. 3: 10
- Aquilonis* & Orithyiae filia, Cleobula, Phinei uxor. AE. 3: 209
- ARA** Deorum superiorum; Medioximorum soci; Inferorum mundi. AE. 3: 134
- Arae & altaria quid differant. E. 5: 66
- Arae, tantum inferiorum; Superiorum & *arae* & *altaria*. AE. 2: 515. Ara dicta a precibus, quae Gr. *agis*. ibid.
- Ara mortuorum, altaria. Deorum. AE. 3: 305
- Ara Carmentis, matri Euandri creata. AE. 8: 337
- Ara, Herculi creata, primum dicta *maxima*, ob magnitudinem. AE. 8: 179, 259
- Arae tenebant orantes Deos. AE. 4: 219
- Arae praesidium & confugium in adversis. AE. 2: 512
- Arae apud veteres non incendebantur, sed precibus ignis divinus eliciebantur, qui altaria incendebat. AE. 12: 200
- Ara, pro pyra in arae modum constructa: solebant quoque arae ante sepelchra extui. AE. 6: 177
- Arae dictae, saxa latentia inter Africam, Siciliam, Sardiniam, & Italiam, & cur. Gr. *Esquilae*. Neptuniae. AE. 1: 112
- Arabiae* tres, Inferior, Petrosdes, Eudamon. AE. 1: 416
- Arabia*, Panchaja, & Sabaeorum gentem eadem, apud quam thus nascitur. G. 2: 115, 137, 139
- Arabiae* Felicis populi Sabaci, apud quos thus nascitur. AE. 1: 420. dicti *arab* *tu visibus*. ibid.
- Arabiam* juxta & Syriam Sabaci. G. 1: 57
- Arabiae* sylvae Hyrcania. AE. 4: 367
- Arabia* templum habet Triphyllii Jovis. G. 2: 139
- Arabum* coloni, vel Aegyptiorum, Sabaci. G. 1: 57
- Arabi*, *Arabis*; & *Arabus*, *Arabi*. AE. 7: 605
- Aracynthus*, mons Thebanus. E. 2: 24
- Arabi*, preces, unde *arab*. AE. 2: 515
- Arando, dum aratur. G. 2: 239
- Arandum, quando & quomodo. G. 1: 299
- Aranea, invisit Minervae, quia puella Lydia in hoc animal ab ea mutata est, cum Deam lanificio provocasset. G. 4: 246
- Araneus, masculino genere animal ipsum; retia vero femino genere, *aranea*. G. 4: 246
- Arar*, Germaniae, Gallae fluvius. E. 1: 62
- Arare per obliquum jubentur, cum secundum arant, tempore Autumnali. G. 1: 98
- Arare, eleganter pro navigare. AE. 2: 780
- Aras, veteres *aras* dicebant, postea vero *s* mutata in *r*. AE. 4: 219
- Aras imbuunt pastores, mutantes pastora. E. 1: 8
- Aratra in Maronis patria habebant rotas. G. 1: 174
- Aratri sulco clauditur civitas quod Ceres eadem, quae Terra, in qua urbes struuntur. AE. 4: 38
- Aratrum in condendis urbibus adhibetur, & quomodo. AE. 4: 212. 5: 755
- Aratrum agris pinguibus altius imprimendum, tenuibus vero levius. G. 1: 245
- Aratrum* secuti Varro & Virgilius. G. 1: 374
- Araxes*, Armeniae fluvius, quem Xerxes pontibus transcendere nifus est: & quem ponte junxit Alexander, sed quem vis fluminis rupit: tandem ponte stratus ab Augusto. AE. 8: 728
- ARBOR**, secundum Artem; *arbor* poe-

INDEX IN SERVIVM.

- Poëticae.** A. E. 1: 257
- Arbor** in templo Aricinae Dianae, de qua ramum infringi non licebat: fugivis illa dabatur potestas, ut, si quis ramum inde pomisset auferre, cum fugitivo sacerdotè dimicaret. A. E. 6: 136
- Arbore centena**, pro centum remis. A. E. 10: 207
- Arbores** tribus modis naturaliter proveniunt, vel sua sponte nascuntur; vel ex seminibus fortuito jactis surgunt; aut ex radicibus pullulant; cetera usus invenit, favente natura. o. 2: 9
- Arbores** sponte nascuntur locis humidis; quia terra mater rerum omnium, & feminum cunctorum creatrix. o. 2: 11
- Arbores** singulae loca sibi propria desiderant. G. 2: 111
- Arbores** infocundae foecundis insitae, aut certe de suis locis mutatae infocunditate reponunt. o. 2: 50
- Arbores** dantes responsa in Dodonaeo nemore. o. 2: 16
- Arbores** lanam ferentes in India. A. E. 1: 653, item in Sicilia. ibid.
- Arbores** alienas incidere, capital. E. 3: 11
- Arbores** biferae in Italia, id est, bis in anno ferunt poma. o. 2: 150
- Arborum** genus neutrum rarum. o. 2: 12
- Arborum** nomina Latina omnia fere feminini generis sunt, exceptis paucis; ut *hic oleaster*, & *hoc filer*, & *hoc buxum*; licet & haec buxus dicatur. A. E. 12: 764
- Arborum** quarandam sicci stipites ad medullam usque secti, & tetrae infossi ex se arbores creant. o. 2: 30, 63
- Arboreum**, & pro telo ex arbore, & pro fructu arboris. o. 1: 55
- Arboreum** telum, ligneum. A. E. 12: 888
- Arbuscula**, meretrix. E. 10: 6
- Arbusta**, fructueta. E. 1: 40
- Arbutum**, locus in quo arbores sunt, et salictum. E. 3: 11
- Arbuta**, rubra poma sylvarum, suedones. o. 1: 148, 2: 520
- Arbuta** nux inferenda. G. 2: 70
- ARCA** & *arx*, ab arcendo. A. E. 1: 266
- Arcades**, Πρωτοδωρος, quia ante Lunam se dicebant natos. G. 2: 342. A. E. 8: 352
- Arcades**, longaevi admodum, & ad trecentos annos vixerunt. A. E. 8: 51
- Arcadium** genera quatuor, Parrhasii; Maenali; Azani, sive Axanes; & Cynaethi, sive Cyneri. A. E. 11: 31
- Arcades** primum Jovi templum, & rem divinam fecerunt. A. E. 8: 352
- Arcades**, Deorum simulacra in scutis habebant depicta. A. E. 11: 93
- Arcades**, pro Jove coluerunt Aristacum. G. 1: 14
- Arcades**, pastores. E. 10: 33
- Arcades**, periti cantare. E. 7: 3
- Arcadia**, Parrhasia. A. E. 8: 344
- Arcadia** oriundus Oenotrus; inde venit in Italiam, & ei nomen dedit. A. E. 1: 536
- Arcadiae** fluvius, Alphæus: civitates Pisa & Elis. A. E. 10: 179
- Arcadiae** fluvius, Ladon, pater Daphnes. E. 3: 63, A. 9: 2: 513
- Arcadiae** mons Cyllene; unde Mercurius, Cyllenius. A. E. 4: 272. Erymanthus. 5: 448. ubi ferocissimus aper. 6: 803. Lycacus. E. 10: 14. G. 1: 16. 3: 1, 314. Pani consecratus, quod praefidio suo *Αἰνός*, *Ιπός*, a pecudibus arceat. A. E. 8: 344. Maenalus. E. 8: 21. 10: 14. G. 1: 17. Parthenius. E. 10: 57. Ripaei, sine adspiratione. A. E. 9: 82. Stymphalus. 3: 240
- Arcadiae** civitates, Elis & Pisae. A. E. 3: 694. Phoenici moenia. 8. 165. Parrhasia. 11: 31. Phenens. 3: 167. Tegeum, a Tegeo Arcadiae filio. 5: 299
- Arcadiae** Deus, Pan. E. 4: 58. inventor fistulæ. E. 8: 24. pelle cinctus. A. E. 8: 282
- Arcadiae** rex, Choricus. A. E. 8: 138. Lycæon. G. 1: 137. Pallas, Euandri avus, Aegei filius. A. E. 8: 51. Parthenopaeus. 6: 480. Phineus; aliis Thraciae: ejusque fabula. 3: 209
- in Arcadia** equus primo productus a Neptuno. G. 1: 12
- Arcadium** petiit Aristaeus. G. 1: 14
- Arcadius** ensis, Tegeaeus. A. E. 8: 459
- Arcadius** magister, Aristaeus, quia invenit qua ratione Apes possint reparari. G. 4: 283, 317
- Arcana**, secreta; ab *arcendo*, ut & *arca*, & *arx*. A. E. 1: 266
- Arcas**, Pan. G. 1: 16
- Arcas**, Jovis & Calistus filius. E. 10: 57. A. E. 1: 743
- Arcas**, & mater Calisto, in caelum translata; ille Arcturi, haec Helices nomine dicta. o. 1: 67
- Arcas**, Parrhasii filius, filii Jovis, unde primo Parrhasii, mox Arcades. A. E. 11: 31
- Arcas**, Lycaon, qui gladium longiore lamina producere invenit. A. E. 9: 505
- Arcera**, vehiculum; unde Arcturus. A. E. 1: 748
- Arcere**, prohibere; etiam continere. A. E. 1: 35
- Arcere**, continere, vel prohibere. A. E. 2: 406
- Arcere** aliquem periculis, per Hypallagen, prohibere ab aliquo pericula. A. E. 8: 73
- Arcens**, homo Siculus, incertum quomodo cum Aenea in Italiam venerit. A. E. 8: 584
- Arces**, Iatro Illyricus, quescum Dodonae excidi praecepit. A. E. 3: 466
- Arces** ab arcendo. A. E. 8: 20
- Arces** Romanae, Romanae urbes, Romanum imperium. G. 2: 172
- Arces**, Regum habitacula, propter teltam. A. E. 4: 410
- Arcessere** tempus pugnae, bellorum tempora praecoccupare. A. E. 10: 11
- Archaismus** ablat. pro accusat. E. 8: 83
- Archaismus**, *in peffore*, pro *in peffina*. A. E. 10: 838
- Archemorus**. A. E. 5: 138. 11: 36
- Archemori** in honorem agon Nemeaeus celebrabatur in sylva Nemea. E. 6: 68. o. 3: 19
- Archemori** sepultura apud Statium. A. E. 6: 225
- Archigalli**, Matris Deum cultores, qui virilia sibi amputabant. A. E. 9: 416
- Arcteneus**, Apollo, quod matris injurias vitus est, pius dictus. A. E. 3: 75
- Arctium** Dea, Minerva. A. E. 2: 610, 615
- Arctii** duae, cur non tingantur aequore, ex fabula. o. 1: 246
- Arctus**, & *Αρκτα*, Latine *Planstrum*, *Triones*, & *Septemtriones*. A. E. 3: 516
- Arctophylax**, idem qui Arcturus, & Bootes. G. 1: 67
- Arctorum** observatione nautae navigationem institunt. A. E. 6: 15
- Arcturus**, stella post eandem majoris Ursae in Boote signo, quasi *ἀρκτος ἡψά*. A. E. 1: 748. 3: 516. pluviarum & tempestatum sidus, ab *ἀρκτος*, *ἄρξ*, & *ἡψά* *canda*: idem Arctophylax; unde & Bootes, quod boves cum planstro agat. o. 1: 67, 204. Arcas Jovis & Calistonis filius. ibid. alius Icarus: xv. Kal. Octob. oritur. ibid.
- Arcturus**, pro tempore Autumnali, quo oritur. G. 1: 67
- Arctulum**, virga ex malo Punico incurvata, quae fiebat quasi corona, cujusque ima & summa vinculo laqueo albo alligabatur: eam in sacrificiis certis Regina gestare debebat; Flaminia in omnibus. A. E. 4: 137
- Arcus** Lycii, optimi. A. E. 11: 773
- Arcus** coelestis sine nabibus non fit. A. E. 9: 15
- ARDEA**, Italiae civitas, a Danae condita, dicta quasi *ardua*, i. e. *magna*, *mobilis*; ut alii, ab augurio avis *ardeat*: incensa ab Annibale, & in *ardeam* avem mutata. G. 1: 364. A. E. 7: 412. condita a marito Danae. 7: 372. Laurento non longe aberat. 12: 44. urbs Dauni, patris Turni. 10: 688
- Ardeam** obsidebat Tarquinius, cum filius ejus Aruns suprum inferret Lucretiae: & omnis historia. A. E. 8: 646
- Ardeam** in exilium abiit Camillus. A. E. 6: 826
- Ardeates**, Saccani, quia pestilentia laborantes *ver sacrum* voverant. A. E. 7: 796
- Ardea** avis, per antiphrasin dicta, quod pennarum brevitate altius non volat: ab ejus augurio dicta *Ardea*, civitas Italiae, quae, incensa ab Annibale, in *ardeam* avem mutata. G. 1: 364. A. E. 7: 412. signum tempestatum. ibid.
- Ardeae** templum Castoris & Pollucis. A. E. 1: 48
- Ardebat**, siccebat. G. 4: 426
- Ardens**, festinans. A. E. 6: 5
- Ardens**, vel revera ardens; vel festinans; vel caedis cupiditate flagrans. A. E. 9: 198
- Ardens** equus, candidus, velox. A. E. 2: 476
- Ardens** oculis & animis, corporis gestu &

INDEX IN SERVIVM.

- & merite commotus. AE. 9: 703
 Ardent campi armis, vel splendent.
 AE. 11: 602
 Ardentes, multum festinantes, prope-
 rantes. AE. 1: 427
 Ardeo illa re, communicer dicitur, sed
 figurate ardeo in illam rem. AE. 7: 445
 Ardere, pro capere, & accusativum
 regit & ablativum. AE. 4: 519
 Ardeat, festinare. AE. 2: 106
Arpichipa, forsipam appellabant Graeci,
 instrumentum quo spicula vulneri-
 bus extrahuntur; *arpia* enim sagitta-
 rum spicula dicuntur. AE. 12: 404
 Ardor pinus, ignis *arboris*. AE. 11: 786
 Ardua cervix, alta. o. 3: 79
 Ardua palma, aut aka; aut ad quam
 difficile ascenditur. o. 2: 67
 Ardua terratum, montium periphrasis.
 AE. 5: 695
 Arduus, excelsus, eminens, altus. o.
 1: 241. 2: 145. AE. 2: 326
 AREA, locus vacuus, aut natura, aut
 studio factus, ne quid inde enascatur.
 G. 1: 178
 Area in delubro. AE. 3: 56
 Arena, pro terra arida. G. 1: 70
 Arena, pro terra. AE. 1: 175. an aspi-
 tetur. 176
Arcios pagos, unde. o. 1: 18
 Arcus, pro aridus. AE. 3: 350
 Arcus sylvae, pro arida. AE. 12: 522
Arcepsagiae, iudices, unde. o. 1: 18
Arctivus filius, Argus. AE. 7: 790
Arctè, Gr. virtus, idem quod *ars*. AE.
 5: 270
Arctè, virtus, inde Latinum *ars*. AE.
 5: 705
Arcthusa, Musa Sicula. u. 10: 1. ejus
 fabula. 4
Arcthusa, fons inter medios fluctus dal-
 cia fluente servat. o. 4: 352
Arcthusa, fluvius Ehidis. o. 4: 354
Arcthusa, & Alphens, duo fluvii Eli-
 didis in Arcadia, & mira eorum fa-
 bula. AE. 3: 694
Arcthusa, una Hesperidum. AE. 4: 484
 ARGENTI tria genera, *signatum*, quod
 in nummis erat; *factum*, quod in
 vasis & signis; *infectum*, quod in
 massis. AE. 10: 526
 Argentum grave, massae; ut aes grave.
 AE. 6: 862
 Argento perfectum, totum argenteum.
 AE. 9: 263
 Argentum lentum, flexile. AE. 7: 634
 Argentum mensis, subaudiendam ex-
 ponunt; vel intelligendae mensae ar-
 genteae. AE. 1: 446
Argestes, ventus de Occidente scitivo
 flans, pestilens in Apulia. AE. 8: 750
Argi diversae, in Italia, a Diomede
 conditae, primo *Argi*, mox *Argyri-
 pa*, post *Arpi* dictae: in Thessalia:
 nem non longe ab Athenis, *Argus
 Dipylon*, a siti dictum; ubi magna so-
 cietas inter eos, qui uno puco ute-
 bantur, unde *fratris* dixerunt. *Ar-
 gè* *oplat*, quae Latine tribus di-
 cebantur. AE. 7: 286
Argi, ab *Argo*, quem occidit Mercu-
 rius. AE. 2: 95
Argias & *Polynicus* filius, Thessandus.
 AE. 2: 261
Argiletum. AE. 7: 607
 Argileum nonnulli quasi *Argiletum*
 volunt, a pingui terra; alii quod *Arg-
 us* quidam, ab Euandro susceptus
 hospicio, insidias illi struens, illic
 interfectus; eique monumentum hos-
 pitalitatis caussa ab Euandro construc-
 tum. AE. 8: 345
Argiletana porta Romae dicta, quod
 eam Cassius Argillus fecerit, vel re-
 fecerit; vel quod Cassius Argillus bello
 Punico primo ob seditionem natu-
 ram illic interfectus: vel quod Argil-
 lus Senator post Cannensem cladem
 pacem cum Poenis suaserit; quare in-
 terfectus, domus ejus diruta, & locus
Argiletum dictus. AE. 8: 345
Argiripa, quae & *Arpos*, Apuliae ci-
 vitas, condita a Diomede. AE. 8: 9
Argis vicina, civitas Tiryinthia, ubi nu-
 tritus Hercules, qui inde Tirynthius.
 AE. 7: 662
Argis, adverbium in loco. AE. 2: 178
Argiva Helena, a vicinitate. AE. 1: 654
Argiva Juno, inimica Trojana. AE.
 3: 547
Argivos sacerdos junctis bobus ad tem-
 plum Junonis ire solebat. o. 5: 32
Argosorum muri a Cyclopiibus constructi.
 AE. 6: 630
Argivorum rex Acrisius, ejusque fa-
 bula cum filia Danaë. AE. 7: 372.
 Adrastus. AE. 6: 480. Proetus, ob
 falsas Sthenobocae uxoris accusatio-
 nes Bellesophontem variis periculis
 objecit. AE. 5: 118
Argivorum palus, Lesna. AE. 12: 517
Argo, sidus, quomodo oriatur. G. 1:
 218
Argo, navis Argonautarum, pro qua-
 cumque navi: unde sic dicta. E. 4: 34
Argolicum mare, Ionium & Adriati-
 cum. AE. 5: 52
Argolicus terror, pro quem Graeci in-
 ferebant. AE. 9: 202
Argonautae. u. 6: 43
Argonautae cum Iasone Colchos peten-
 tes a Phineo hospicio excepti, ean-
 dem ab Harpyis liberant. AE. 3: 209
Argonautas inter Castor & Pollux. AE.
 2: 601
Argonautarum gubernator, Tiphys, &
 eorum fabula. E. 4: 34
Argonautarum unus, Eryx, rex Siciliae.
 AE. 5: 24
Argos in sing. numero neutri generis;
 in plurali, masculini. AE. 1: 23
Argos Hippium, Homero *Argos*, *Argos*
Homero, Diomedis patria civitas, cujus
 nomine civitatem quoque in Apulia
 condidit *Argos Hippium*, quod postea
 venustate corruptum in *Argyripa*, &
 hoc rursus in *Arpos*. AE. 11: 246
Argos fugit Diomedis pater, Tydeus,
 Aetolus, qui fratrem patris occide-
 rat. AE. 11: 239
Argos oppugnans Pyrrhus Argolicae insi-
 perit. AE. 6: 840. *Imperatorem* a Q.
 Metello. ibid.
Argos habebat simulacram Trojae cap-
 tae Luna septima, imagine ejus ex-
 pressa diviso orbis modo. AE. 2:
 255
 Arguere, probare, impugnare. AE. 4: 12
 Arguere, vel indicare, vel acculare.
 AE. 11: 164
 Argus genitivum regit. AE. 11: 383
 Argumentum, vel fabula, vel quo
 quid probatur. AE. 7: 792
 Argumentum, est res facta, quae ta-
 men fieri potest: & quomodo differt
 ab historia, & fabula. AE. 1: 235
 Argumenta solvere quando non possu-
 mus, paria opponenda sunt. AE. 10:
 74. saepe irriduntur. AE. 10: 85. vel
 contraria objectione, vel risu, vel
 maledictio, solvuntur. AE. 11: 399
 Argumenta, quae a contrariis laudantur,
 rhetorica sunt. AE. 3: 476
 Argumentum ab impossibili validum
 quam a voluntate. AE. 1: 236
Argus, Aethionis filius, a Junone Io-
 custos appositus, a Mercurio interfectus.
 AE. 4: 577. 7: 790
Argus, & *Argus*, Danaë & Phineo
 filii, cum matre in Italiam venerunt,
 ubi Argus, ab Aboriginibus occisus,
 Argileo nomen fecit. AE. 8: 345
Argus quidam ab Euandro hospicio
 susceptus, sed insidias illi struens in-
 terfectus, Argileo nomen dedit: vel
Argus Danaë & Phineo filius, ab Ab-
 origines interfectus: vel *Argus*,
 hauspicius Tusci stinis, ob poenitentiam
 Romanis fatum imperii, a patre in-
 terfectus. AE. 8: 345
Argus, pro Argivus. AE. 1: 272
Arguta, canoa; aliquando *brevis*. E. 7: 71
 Arguta, garrula, loquax. E. 7: 24
 Arguti, celeres. E. 4: 34
 Argutum, stridulum, sonorum. G. 11: 143
 Argutum caput, breve. o. 3: 80
 Argutina nemus, garulium, stridulum.
 E. 8: 22
 Argutum pecten, garulium, stridens,
 sonans. AE. 7: 14
 Argutus, canorus. E. 9: 36
 Argutus, sonorus, stridulus. o. 1: 292
Argyripa, Apuliae urbs, quam Diome-
 des condidit, & *Argos Hippium* appel-
 lavit a civitate patriae cognominatae,
 quod postea corruptum in *Argyripa*,
 & hoc tandem in *Arpos*. AE. 11: 246
 ARIADNE, filia Minos & Pasiphaë.
 E. 6: 47. o. 1: 220. AE. 6: 14. C-
 jus, Liberi, & Thesei fabula. o. 1:
 222
Ariadne in Naxo relicta a Theseo, in-
 venta a Baccho. AE. 3: 125
Aricia, civitas juxta Albam; unde o-
 riunda Atia mater Augusti. AE. 7: 76a
Aricinae Dianae templum, arbor, tam-
 nus, & sacerdos fugitivus. AE. 6: 136
Aricinum nemus dentium. AE. 6: 139
Aricino in nemore Nympha Egeria, a-
 mica Numae. AE. 7: 763
Ar-

INDEX IN SERVIVM.

Aricinus in nemore lucus, qui *Speculum Dianae* dicitur. AE. 7: 515
Arida febris, quod arida corpora efficiat; sciendum tamen, licet a fervore dicta sit, esse etiam frigidam. G. 3: 458
Arida nubila, sine pluviiis. G. 3: 197
Arida prata, matura. G. 1: 289
Aries, signum in quo sol efficit aequinoctium vernale. G. 1: 208
Aries, Minervae sidus, triste dicitur. AE. 11: 259
Aries Phryxum & Hellen Colchos detulit. E. 4: 34
Arietis forma cultus Jupiter Ammon, quia per arietem Libero patri aquas ostenderit, qui Libyca lingua Ammon dicitur; vel a Graeco *ἄριος*, *arima*: & aliae fabulae. AE. 4: 196.
Aries, poena homicidii. E. 4: 43
Arietis damno homicidium apud veteres lutebatur. G. 3: 387.
Aries immolabatur priusquam consulabatur Senatus. AE. 11: 235
Aries caedebatur festis diebus in janua Palatii. AE. 7: 175
Aries insolito colore natus, domino felicitatem portendit. E. 4: 43
Aries non solum lana, sed etiam cornu, unguis, & palato, albus esse debet, alioquin nigros pullos procreat. G. 3: 386
Arietis, militaris, inventor Artemon Clazomenius. AE. 9: 505
Arius, diuis equus a Neptuno productus. G. 1: 12
Arius, Lesbios, & ejus fabula. E. 8: 55
Arisba, oppidum Troadis. AE. 2: 166
Arisba Priamo filium peperit. AE. 2: 32
Arisba, dicta ab Arisba, Metropis vel Macarei filia, priore uxore Paridis, devicta a Trojanis; item ab Achille; Astyanaxi ibi datum regnum. AE. 9: 264
Arista, seges inculca. E. 4: 28
Arista pinguis, pro frumento. G. 1: 8
Aristae, gravidae, per periphrasin pro spicis. G. 1: 111
Aristae, primae spicae partes, quod primae *ariseant*. AE. 7: 807
Aristae, pro annis. E. 1: 70
Aristae pro segetibus. G. 1: 220
Aristaeus, Apollinis & Cyrenes filius, ejusque fabula. G. 1: 14. ejus filius Aetaeon. ibid.
Aristaeus, Apollinis & Cyrenes filius, primus invenit qua ratione Apes possint reparari. G. 4: 283, 317
Aristaeus, Nympharum iracundia animalia cuncta amisit, quia Eurydice, Orpheus uxor, illum vitare se cupientem fugiens, a serpente fuerat occisa. G. 4: 317
Aristaeus, Apollo pastoralis, pro Jove cultus in Arcadia. G. 1: 14. primus apes quomodo reparantur docuit. G. 1: 14
Aristaeus. AE. 6: 659
Aristoteli & Platoni contentio, utrum

quatuor an tres animae in homine. AE. 8: 564
Aristum ab Oreste & Pylade delata Diana Dictynna, quae postea Falcelis. AE. 2: 116
Arista, hic Egeriae Deae Virbium commendavit Diana. AE. 7: 761
Aristum vinum, Chium, ab Ariusto, Chii promontorio. E. 5: 71
ARMA, cunctarum artium & rerum instrumenta. AE. 1: 123, 181, 187. instrumenta rustica, Cerealia. G. 1: 160
Arma Achilli Theridis rogatu fecit Vulcanus. AE. 8: 383
Arma, instrumenta cujusque rei; unde & fraudes, opes, auxilium, occasio, insidiae. AE. 2: 99
Arma dicuntur cuiusque rei possibilitas; etiam doli. AE. 12: 6
Arma pastorum, quae. E. 3: 12
Arma proprie tantum quae armos tegunt. AE. 4: 495
Arma, scuta. AE. 7: 685
Arma, pro solo clipeo. AE. 3: 288
Arma hostilia, vel etiam peremptorium, pro gentis suae vita cum mortuis cremabantur. AE. 11: 195
Arma Achillis Vulcanus Peleo fecerat. AE. 1: 487
Arma Aeneae fabricanda artificiosa admodum oratione a Vulcano petiit Venus. AE. 8: 373
Arma de Sabinis capta in Vulcani honorem succendit Tarquinus Priscus, quod deinceps imitari ceteri. AE. 8: 562
Arma in templis consecrabantur ab iis, qui militia sive gladianura mittebantur. AE. 1: 252
Arma in puppibus religari solebant. AE. 1: 187
Arma, de gubernaculo navis. AE. 6: 353
Arma, pro bello: & ab illis coepit Virgilius, & cur. AE. 1: 5
Arma, pro exercitu. AE. 10: 171
Arma levigata corio serpentum. AE. 8: 436
Arma alicujus sequi, i. e. partes, imperium. AE. 3: 156
Arma pacis tempore in agrorum instrumenta convertuntur. G. 1: 508
Arma & bellum differunt. AE. 1: 545
Armati homines nati ex dentibus draconis. G. 2: 140, 141
Armenia, amisso fere frigore omni exercitu, a Parthis fugatus Antonius. AE. 8: 678
Armeniae fluvius, Araxes, quem pontibus transcendere conatus est Xerxes; & quem ponte junxit Alexander, sed qui fluminis impetu ruptus, postea ponte stratus ab Augusto. AE. 8: 728
Armeniam inter & Persidem, Hiberia, Ponti pars. AE. 9: 582
Armeniae fluvius Tigris. E. 1: 63
Armeniae ferae, tigres. G. 2: 151
Armenta, proprie de equis & bobus, quod haec animalia apta armis, equi

praelio; boum coria factis: *greges* vero, capellarum & ovium. E. 6: 55. G. 3: 49. vel quasi *armenta*, quod eorum opera in arando utantur: verum inter illa quoque Cervi. AE. 9: 540
Armenta & pecudes distincta sunt. G. 4: 223
Armenta, de cervis; licet proprie de bobus, equis, & aliis, quibus in armis utimur. AE. 1: 189
Armenta, etiam feminino genere. AE. 3: 540
Armentalis equa, indomita, quae in armenta, focturae causa pascitur. AE. 11: 571
Armentarius, abusive pro pastore gregum. G. 3: 344
Armi, proprie quadrupedum sunt. AE. 11: 644
Armis alta tenent, pro, armati tenent alta. AE. 9: 168
Armorum genera multa ab animalibus sumserunt nomina. AE. 9: 505
Armorum, & lanificii Dea, Minerva. AE. 7: 805
Ἄρπος, *arpos* Latine. AE. 2: 209
ARPI Aetoli, quia Arpos in Apulia Diomedes, ex Aetolia veniens, comdidit. AE. 10: 28
Arpinum, civitas Campaniae, unde Arpinas Cicero. AE. 8: 9
Arpos, civitas Apuliae a Diomede comdita, ab eo primum dicta *Argos Hippion*, quod vetustate corruptum in *Argrippa*; & hoc tandem in *Arpos*. AE. 8: 9. 11: 246
ARRECTAE aures, pro attentione diligenti, locutio ab animalibus desumpta. AE. 2: 303
Arrectae aures, ad audiendum sollicitae. AE. 12: 618
Arrigere aures, attendere, ab animalibus translatio. AE. 1: 156
Arrio, centurioni, quanta possessio data. E. 1: 48
Arripere locum, raptim tenere. AE. 11: 531
Arripere, pro invadere. AE. 4: 477
Arrius, centurio, pene interemk Virgilius. E. 3: 94. 9: 1
ARS nulla apud Veteres, nisi quae republicae aliquid commodaret. AE. 6: 660
Arts, pro Arte Grammatica, & Artigraphi, pro Grammaticis. AE. 7: 787. 11: 463. & passim.
Arts, τῶν μισῶν. Sine epitheto, in malam partem, pro dolo: sic Graece τήχη. AE. 1: 661. 2: 152
Arts, pro virtute, Gr. ἀρετή. AE. 5: 270, 705
Arts nova, dolus. AE. 7: 477
Arts, pro fraude, dolo; & sic *arsifex*, fraudulentus, fallax. AE. 11: 760. 12: 632
Arscidas dicti Persarum reges. AE. 6: 760
Ἄρσπιδίαι sunt omnes Dii. AE. 6: 64
Arserit armis, aut splenderit, aut amore

INDEX IN SERVIVM:

- more flagraverit. AE. 7: 644
- ARTE** magistra opus, ambrosius dicitur, quam arte magistri; & rem perfonae ad artem tranfultit. AE. 8: 442
- Artemon**, Clazomenius, inventor Teftudinis, nec non Arietis. AE. 9: 505
- Arteria**, iter vocis. AE. 7: 533
- Artes**, virtutes. G. 3: 101
- Artes**, focunditates ex arte venientes. G. 2: 52
- Artis** est, in argumentorum angustis incertis uti fermonibus. AE. 2: 136
- Artus**, pro elementis, quae membra mundi. AE. 6: 726
- ARVA**, pro littora. AE. 2: 209
- Arva**, pro fegetibus. G. 3: 316
- Arvina** pinguis, est durum pingue, quod est inter cutem & viscus: vel *arvina*, idem quod laridum. AE. 7: 627
- Arvus**, incertum de cuius partibus, Aenae, an Turni. AE. 11: 762. iuxta nonnullos, de Turni partibus. AE. 11: 592
- Arvus**, Tarquinii superbi filius, Lucretiae stuprum intulit, & reliqua. AE. 8: 646
- ARX**, locus in civitate munitus. AE. 3: 134
- Arx** ubique Jovi datur; verum apud Cumas Apollinis templum in Arce est. AE. 6: 9
- Arx** pro civitate. AE. 1: 424
- Arx**, pro imperio. AE. 6: 396
- AS**, unicum nomen, quod in genitivo *assis* geminat. AE. 4: 402
- As**, accusativus pluralis, terminatio Graeca, brevis est quando nominativus pluralis in *es* terminatur. E. 8: 56. 10: 364
- Asas** veteres *aras* dicebant; postea vero, & mutata in *as*, *aras*. AE. 4: 219
- ASCA**, Siciliae civitas ab Helymo condita. AE. 5: 73
- Ascalaphus**, Stygis filius, Proferpinam prodidit. G. 1: 59
- Ascalaphus**, Acherontis vel Stygis filius, in Bubonem a Cerere conversus. AE. 4: 462. quod Proferpinam malum granatum de pomario Ditis gustasse prodidisset. ibid.
- Ascalaphus**, Martis filius. AE. 10: 470
- Ascanus**, amnis Myfiae, in Asia. G. 3: 269, 270
- Ascanii** duo, prior Iulus, Aenae filius ex Creusa; alter ejusdem filius ex Lavinia: inde apud Livium incertum, a quo Alba sit condita. AE. 6: 760
- Ascanius** Creusae; sed & alius Laviniae filius. AE. 1: 11
- Ascanius**, nepos Priami per Creusam. AE. 9: 284
- Ascanius**, maxima cura Veneris. AE. 1: 682
- Ascanus**, Laurolavinium primo tennit, mox tradidit novercae, & Albae, quam constituerat, regnavit, & abque liberis moriens Sylvio regnum reliquit. AE. 6: 760
- Ascanius** Albam longam condidit. AE. 5: 598
- Ascanius** xxx. annos regnavit; vel xxx. annis expletis Albam condidit. AE. 1: 273
- Ascanius** a Phrygiae flumine Ascanio. AE. 1: 271
- Ascanius** dictus quoque Iulus, Iulus, Dardanus, Leonrodamus. AE. 4: 159
- Ascanius** Hectori genere conjunctus. AE. 1: 276
- Ascanius** propter actatem spes dicitur. AE. 1: 556
- Ascendisset**, pro ascenderit. AE. 2: 192
- Asconius Paedianus** Virgilium audivit. E. 3: 105
- Asira**, Hesioidi patria; unde Asiraecum carmen, Hesioidicum. G. 2: 176
- Asiraecus** senex, Hesioidus. E. 6: 70. a vico Boeotiae. ibid.
- ASDRUBAL**, victus a Druso. AE. 6: 825
- ASIA** prata, circa Caystrum Asiae fluvium, ad Asiam paludem, quae primam habet longam, cum Asia, regio, primam corripit. G. 1: 383
- Asia**, tertia orbis pars. AE. 3: 1
- Asiae** rex, Atalus. AE. 1: 701
- Asiae** insula Erythra, unde Sibylla Erythraea. AE. 6: 36
- Asiae** Samos est. AE. 3: 271
- Asiae** minoris regio, Lycia. AE. 7: 721
- Asiae** regio, Troja. AE. 1: 5
- Asiae**, palus in Myfia, habens primam longam, quae brevis est, cum regionem denotat. AE. 7: 701
- Asiae** fluvius, Caystrus. G. 1: 383. Lycus. G. 4: 367
- Asiae** civitas, Clazomenae. AE. 4: 345
- Asilus**, mulca varia, tabanus, bubus inimicus, oestrus. G. 3: 147
- Asinius** Gallus, Salonini frater. E. 4: 11
- Asinius Pollio**. AE. 2: 7. 11: 183. fulvus fugatusque ab Alfeno Varo. E. 6: 6
- ASPECTUS**, pro pulchritudine. AE. 1: 617
- Asper**, pro aspernatus, fastidiosus. AE. 8: 364
- Aspera** signis pocula. Gr. ἀσπύρα. AE. 5: 267
- Asperari**, contemnere. G. 1: 228
- Asperfa**, irrorata, expectata, madefacta. AE. 3: 624
- Asperum**, iniquum. AE. 1: 295
- Aspidis** morsu perijfic dicitur Cleopatra. AE. 8: 697
- Asportare**, clam deportare. AE. 1: 778
- Aspris**, pro asperis. AE. 2: 379
- ASSAE**, sicci lapides, ex quibus vinearum maceriae fiebant: unde & *assae sibiae*, quibus canitur sine chori voce. G. 2: 417
- Assaracus**, rex Trojanorum. AE. 6: 650.
- Erichthonii** filius, Capys pater. E. 130. avus Anchisae: unde Assaraci gens, Romana. 9: 643. G. 3: 35
- Assaraci** filius, Capys. AE. 1: 276, 288
- Assidue**, saepius. E. 2: 4
- Assulae**. G. 1: 180
- Assurgere**, honorem praebere. E. 6: 66
- Assurgere** alicui, cedere; tractum a fe-
- dentibus, qui in honorem *Assurgens* assurgunt. G. 2: 98. AE. 11: 500
- Assuetus** parvo, contentus. G. 2: 168
- Assyrii**, populi adjacentes Syriae, apud quos purpurae ulus inventus. G. 2: 465
- Assyriorum** in finibus *Pisidae* Caspiae. AE. 6: 799
- Assyrios** juxta, *Bactra*, populi Bactriani. G. 2: 138
- Assyrii** Solem colebant, qui ipsis *El* dicebatur, & inde regum ipsorum nomen *Belus*. AE. 1: 646
- Assyriorum** Deus, *Bel*, idem qui Sol: Saturnum quoque & Junonem colebant. AE. 1: 733
- Assyriorum** primus rex, *Belus*. AE. 1: 733
- Assyriorum** regum series, Jupiter, Epaphus, Belus pater, Agenor, Phoenix, Belus minor, qui & Methrus, Dido, Pygmalion. AE. 1: 646
- Assyrii** astrologiam hauserunt a Prometheo. E. 6: 42
- Assyrium** Amomum, herba suavissimi odoris, tantum in Assyria nascens. E. 4: 25
- ASTEISMUS**. AE. 2: 547
- Asterie**, Latonae soror, a Jove adamata in cornicem & deinde in lapidem versa, & reliqua ejus fabula. AE. 3: 73
- Asteriae** & Titanis filia, Hecate. AE. 4: 511
- Astioche**, Laomedontis filia, &c. E. 6: 72
- Altra**, ignea a Sapientibus dicitur. AE. 4: 352
- Altra** horas indicant. AE. 5: 25
- Astris** desumitur vita. AE. 5: 517
- Astraeus**, unus de Titanibus, cum Aurora concubuit, unde nati venti. AE. 1: 136
- Astrologia** Assyrii per Promethea indicata. E. 6: 42
- Astrologi** pro climatum ratione differunt in oru fiderum. G. 1: 205
- Astrologi** judicia, quae in austrina coeli parte fiunt, sinistra vocant. AE. 10: 275
- Astrologia** rustico necessaria. G. 1: 204
- Astronomia**, pro Aegyptiis & Chaldaeis, quia illa sciencia excellenter. AE. 6: 849
- Astura** urbs, & fluvius, haud longe a Terracina. AE. 7: 801
- Astures**, populi apud quos equi optimi nascuntur. AE. 10: 181
- Astus**, malitia; & *astuti*, malitiosi. AE. 11: 704
- Astus**, pro scientia bellica. AE. 10: 522
- Astyanax**, Hectoris & Andromachae filius, Arisbae regnavit; unde ab Antenore expulsus, ab Aenea restitutus. AE. 9: 264. ab Ulyffe, vel a Pyrho praecipuus datus. 2: 457. post capam Ilium interit. 3: 489
- ASYLAS**, Etruscum nomen. AE. 2: 127
- Asylum**, sive Misericordiae templum Athenis primum Herculis posteri collocarunt. AE. 8: 342
- Asylum**, templum, unde nullus ad supplicium extrahi possit, quasi *assyrum*; vel

INDEX IN SERVIUM.

vel potius quod *εὐλαβίας*, *αβρίπ*, inde nullus possit. AE. 2: 761
Alylum institutum a Romulo. AE. 8: 635. ad similitudinem Atheniensis, ad alliciendos plures advenas. 8: 342
Alyla non in omnibus templis, sed quibus lege id concessum. AE. 2: 761. primum apud Athenienses constitutum fuit. ibid. quod & imitatus Romulus. ibid.
Alylum Ajacis in Rhoetoe litore, Achillis in Sigeo. AB. 6: 505
Alyla curare dicitur Lycoreus, Deus. AE. 2: 761
AT, particula copulativa, ad oratum pertinentis. AE. 7: 363. pro particula inceptiva. 10: 411
At non, *et*, & *et* simpliciter, in principio orationis. AE. 9: 144
ATAL morbi, qui creantur ex Pontinis paludibus. AE. 7: 630
Atalanta, puella Schyria, victa ab Hippomene. E. 6: 61
Atalante. E. 6: 73
Atalantae & Martis, sive Melanionis, filius, Parthenopaeus, rex Arcadiae. AE. 6: 480
Atalante, Schoenei filia, ex Schyro civitate, cursu praepotens, ejusque fabula. AE. 3: 113
ATER odor, nove dictum, quia in odore nullus est color; sed est odor atrae rei: *spani ater odor*, pessimus. AE. 12: 592
ATHAMAS, Thebanorum, vel Orchomeniorum, rex, Junonis ira in furore adus, Learchum filium feram credens occidit, uxoremque Ino cum altero filio Melicerta persequuntur; illa vero in mare se cum filio praecipitavit, illa in Matrem Matutam, ille in Portumnum mutatus. AE. 5: 241
Athanae, *Axris* dictae. E. 2: 24
Athenienses, terrigenae. AE. 3: 281
Athenienses terram suam dicunt fuisse primam. AE. 1: 535
Atheniensis, Cecropidae, a rege Cecrope. AE. 6: 21
Athenienses, Thesidae, primi institueres ludos Liberalia. G. 2: 383
Atheniensibus Megarensibusque ob interfectum filium Androgeum bellum induxit Minos, gravissimamque poenam devictis imposuit. AE. 6: 14. subacti sunt a Minoë. E. 6: 74. quotannis septem puellas nobiles mittere cogebantur Minotauro. AE. 3: 74. 6: 21
Athenienses virgines Cereri Eleusinae sacra facientes-captae & receptae. AE. 1: 655
Athenienses Socratem ob novam religionem damnarunt. AE. 1: 187
Athenienses negantem omnino Deos exusserunt. AE. 4: 379
Athenienses superati a Syraculanis. AE. 3: 500
Athenienses, ex Libya reduces Scylaceum navisfragum condiderunt. AE. 3: 553

Athenienses, auctores Duodecim Tabularum, & Juris Fecialis. AE. 7: 695
Athenienses diem incipiebant ab hora sexta diei. AE. 5: 738
Athenienses per actionem causarum intelliguntur. AE. 6: 849
Atheniensibus oriundi Fescennini, Campaniae populi. AE. 7: 695. Pelasgi. 8: 600
Atheniensibus inventus primum usus palaestrae. AE. 3: 281
Atheniensium & Laconum bello nati apud Lacones Partheniae, &c. AE. 3: 551
Athenis octo modo Musae visebantur. AE. 1: 12
Athenis Palladium de coelo lapsum & e nubibus in ponte depositum fuisse dicunt. AE. 2: 166
Athenis etiam Iniquus Amor, Numen amantibus iniquum, sive *Axripus*, colebatur. AE. 4: 520
Athenis Aylum, sive Misericordiae templum structum primum ab Herculis posteris. AE. 2: 761. 8: 342
Athenis arx Minervae. G. 1: 143
Athetis, Venetiae fluvius, Veronam civitatem ambiens, & in Padum cadens. AE. 9: 679, 680
Athos, mons Graeciae. G. 1: 332. adjacens Thraciae, circa Lemnum insulam, in promontorio Macedoniae.
Athos an *Athos* hic legendum disquirunt. (*Verum in Athos non brevis est, ut vult Servius, sed longa: Graece enim est Athos.*) AE. 12: 701. Dicitur autem *Athos*, & *Athos* AE. 12: 701
Atho monte servati Deucalion & Pyrrha. E. 6: 41
Atia, mater Augusti, ab Aty, nobili puero Trojano, qui in Trojae lusu in Sicilia unus Magistrorum equitum. AE. 5: 568. Aricia oriunda. 7: 762. filia Juliae, sororis Caesaris. i. pr. 6: 793
Atina, civitas juxta Pontinas paludes, dicta a morbis, qui Graecis *atras*, quos paludis vicinitas creat. AE. 7: 630
ATLANTEs tres, unus Maurus, qui maximus; alter Italicus, pater Eletrae, unde Dardanus; tertius Arcadius, pater Majae. AE. 8: 134
Atlantides, quando occidunt: septem quidem fuisse dicuntur, verum sex modo apparent. G. 1: 219
Atlantides Eoae, quando in ortu Heliaci positae, matutinae. G. 1: 218, 219
Atlantis filia, Electra. AE. 1: 32. Corythi, regis Italiae uxor, ex Jove Dardanum, ex mairo lasium peperit. AE. 7: 207
Atlantis filiae, Hesperides, earumque fabula. AE. 4: 484
Atlantis filia, Maja, Mercurii mater. AE. 4: 258
Atlantis & Steropes liberi, Oenomaüs & Maja. AE. 8: 130
Atias, nomen Graecum, alio nomine Telamon. AE. 1: 741. 4: 246

Atias, Aetheris & Diei filius, ejusque fabula. AE. 4: 247
Atias, Japeti filius, cur diuus sustinere coelum: Mercurium & Herculem docuit. AE. 1: 745
Atias major, in Aethiopia Matiorum. AE. 6: 796. 8: 713
Atias rex, juxta Aethiopas hortos Hesperidum habuit, & illic aurea mala; & reliqua ejus fabula: Latine, Telamon. AE. 4: 246
Atias, mons Mauritaniae. G. 2: 480
ATOMI, corpus sunt, juxta Epicureos. E. 6: 31. unde dictae. ibid. omnium rerum semina & origo. ibid.
Atomi perpetuae, quia simplices, & non recipiunt sectionem. AE. 6: 746
Atomus, & atomi, femin. generis. E. 6: 31
ATQUE, conjunctio complexiva, & disjunctiva, ut, *aliter atque debuit fecit*: & expletiva. AE. 4: 424
Atque, statim. G. 1: 203
Atra seges, terra fertilis. AE. 7: 526
Atra tigris, faeva. G. 4: 407
Atrac facies, lethiferae. AE. 9: 75
Atrac nubes, pro altis. AE. 10: 264
Atrai filii, Agamemnon & Menelaüs. AE. 2: 263
Atrous & Thyestes, fratrum invidorum exemplum. AE. 6: 608
Atrous, Hippodamiae, Oenomaï filiae, & Pelopis filius. AE. 8: 130
Atrous & Thyestes fratres, eorumque & liberorum odia: Aërope Atrei uxore corrupta a Thyeste, quare filios ei epulandos apposuit Atreus, cujus filii Menelaüs & Agamemnon. AE. 11: 262
Atrai filii, Agamemnon & Menelaüs; proprie Plisthenis. AE. 1: 462
Atrous fratri Thyestae, quod cum uxore sua concubuerat, filios epulandos apposuit. AE. 1: 572. primum Solis eclipsin apud Mycenae dicitur invenisse. ibid.
Atri ignes, funebres. AE. 11: 186
Atria, Etruriae civitas, quae domos habebat cum amplis vestibulis, unde *atria* Romanorum dicta. AE. 1: 730
Atria, sedes magnae & capacissimae. AE. 1: 730. Atria Licinia. ibid.
Atridae, Atrei filii, Agamemnon & Menelaüs; proprie Plisthenis. AE. 1: 462
Atridae, pro illis quorum conjuges deserunt maritos, aut interimunt. AE. 9: 602
Atrienfis, servus, in omni familia plurimum poterat. AE. 9: 648
Atrium, unde dictum. AE. 1: 730. in eo epulabantur antiqui. ibid.
Atrium Libertatis. AE. 1: 730. Atria Licinia. ibid.
Atrox, crudelis, immitis. G. 1: 407
Atrox; laevus. AE. 1: 666
Atrum, tenebrosum magnum. AE. 1: 64
Atrum, nigrum, funestum. AE. 3: 64
Atrum agmen, pulveris nube cooperatum. AE. 12: 450

Atrum,

INDEX IN SERVIVM.

- Attrum, noxium.** G. 1: 129
Attrum lumen, furiale, infernum. AE. 7: 457
Atrum nemus, nigrum, umbrosum, densum. AE. 1: 169
Attactu nullo, sine morfu, sine sensu, de angue. AE. 7: 350
Attalus, Asiae rex; in ejus aula primum inventa aulaea: populum Romanum scripsit haecredeim. G. 3: 325. AE. 1: 701
Atticae civitas, non longe ab Athenis, Argos. AE. 7: 286
Atticae civitas, Tauropolis, ab Oresthe condita. AE. 3: 331
Atticam mel, optimum. G. 4: 177
Atis, cur plandus in Matris Deum facris, & omnis illa fabula. AE. 9: 116
Attollere malos, id est, vela per maloium volubilitatem levare. AE. 5: 829
Attollere se, surgere. AE. 9: 321
Attonitae Baccho, veluti a Baccho Furis agitatae. AE. 7: 580
Attoniti animi, intrenti, stupefacti per tonitrua. AE. 5: 529
Attonitus, proprie juxta quem fulmen cadit. AE. 4: 282
Attonitus, stupefactus, cui fulminis tonitruumque casus dedit stuporem. AE. 3: 172
Attonitus, pro stupendus, faciens attonitos; aliquando stupens. AE. 6: 53
Atys puer, unus Magistorum equitum in Trojae lusu, in Sicilia; unde Atii, & Atia, mater Augusti. AE. 5: 568
Atys, numen conjunctum Matri Deum. AE. 7: 761
AU, pro o ponitur, ut candex, pro candelae. G. 2: 30
Avati Harpyias & Furias finguntur pati, quia partis abstinent. AE. 3: 209
Avarus Acheron, omnem mundum in mortem trahens. G. 2: 492
Avarus, plus quam parcus. G. 1: 47
Avaro maxima poena est, amittere pecuniam. AE. 4: 656
AUCNUS, sive Ocnus, idem qui Bianor, conditor Manruae. AE. 10: 198
Auctor, etiam qui per alium quid facit. AE. 12: 798
Auctoramenti potestatem nisi patres non habent. AE. 11: 558
Aucupo, & aucupor. G. 1: 184
AUDACIA, virtus sine fortuna. AE. 8: 110
Audax, fortis. AE. 4: 615
Audax dicitur, quicumque nititur sine effectu. AE. 12: 786
Audax, foris sine felicitate. AE. 9: 3
Auditus, quo audimus, *audium*, quod auditur. AE. 3: 36
Audire, pro exaudire. AE. 10: 424
Audire & reddere notas voces, familiariter loqui. AE. 6: 688
AVELLANAE nuces, dictae ab Avellano, oppido Campaniae, proprie corylli. G. 2: 65. AE. 7: 740
Avellanaum, Campaniae oppidum; unde
- avellanae dictae.** G. 2: 65
Avena tenuis, humilis stylus. E. 1: 2
Avenae steriles, & quae seruntur. G. 1: 154
Avenae, steriles in Italia, in Thracia fructuosae. E. 5: 37
Aventinum montem ad captanda auguria Remus insedit. AE. 6: 780
Aventinus, unus e septem collibus quibus condita Roma. AE. 6: 784
Aventinus, mons urbis Romae, ab avibus dictus, quae de Tyberi ascendentes illic sedebant. AE. 7: 657
Aventinus, rex Albanorum, in Aventino monte occisus & sepultus. AE. 7: 657
Aventinus, Aboriginum rex, Herculis filius. ibid.
AULA proprie, quae concluditur porticibus quatuor. AE. 3: 354
Aula, per contemptum de villi habitatione. AE. 1: 144
Aulae, septa in sacris aedibus & tribunalibus ad arcendas turbas. AE. 9: 60
Aulaea, vela picta, quia inventa primum in aula Attali, regis Asiae. AE. 1: 701
Aulaea ab Augusto donata ad ludos theatrales, in quibus depictae ejus victoriae, ipsique Britanni, qui portabant ea, dicta ab aula Attali regis, ubi primum inventa. G. 3: 25
Avernus, in plur. *Averna*, ut *Tartarus, Tartara*. AE. 5: 732
Avernus, ut volunt, nascitur de Acherontis aestuariis. AE. 6: 107
Avernus lacus, pro Inferis. AE. 6: 126
Avernus, & Lucrinus, duo lacus in Bajano sinu contra Puteolos, quorum ora magno Reipublicae commodo coarctata a Caesare Augusto. G. 2: 161
Avernus, lacus, per quem descenditur ad Acheronta. AE. 4: 512. 6: 532. 7: 91.
Avernus, & Lucrinus, lacus; ubi spelunca, qua ad inferos descendebatur. AE. 3: 386
Avernus lacus, ab *Avon*, salubris redditus ab Augusto: in plur. facit *haec Averna*. AE. 3: 442
Aversum a lumine, paululum obliquum a lumine. G. 4: 423
Aversus, pro iratus. AE. 1: 486. 4: 362
Avettere, verbum proprium de praecida. AE. 8: 207
Avettere sensus, a sanitate mutare, aut pervertere. E. 8: 66
Avertit, pro avertitur. AE. 1: 108
AVES non omnes, neque etiam omnibus dant auguria. AE. 1: 397
Aves augurales diversae; oscines, quae cantu; praepetes, quae volatu dant auguria. AE. 1: 397, 398
Aves, vel praepetes, vel oscines; & unde sic dictae. AE. 3: 361
Aves oscines mali ominis sunt; praepetes bonae sunt; vel contra malae praepetes, oscines bonae; (si scilicet contrarium faciant.) AE. 4: 462
Aves, quae pinnis tantum, sive volatu, auspicia faciunt, si prosperae fuerint, praepetes; si adversare, *imibrae* dicuntur. AE. 3: 246
Aves pacentes, optimum augurium. AE. 6: 198
Aves obfcoenae, quae canendo adversa significant. AE. 3: 241
Aves singulae singulis Numinibus erant consecratae. AE. 5: 517
Aves ferae, *σαρκοφάγοι ὄρνιθες, Carnivorae*. AE. 10: 559
Aves longum collum habentes recto volatu volant, & cur. AE. 1: 402. in coetu volant, & primam deficientem postrema iterum excipit: volans imitantur literas quasdam. ibid.
AUFIDUS, Apuliae fluvius. AE. 11: 405
AUGEAE, Elidensium regis stabulum purgavit Hercules: ipsumque negata mercede interemit. AE. 8: 300
Auges & Hercules filius, Telephus. E. 6: 72
Augmentum quaedam nomina non accipiunt. AE. 2: 642
Augurales libri. AE. 9: 20
Augurato loco curia erat. AE. 7: 173
Augures quomodo coeli spatia limbo designent. E. 9: 15
Augures post visum augurium si ad aequam pervenissent, manibus inde hauriebant aquam, & fufis precibus vota faciebant, ut visum perseveraret augurium, quod aquae intercessu distrumpebatur. AE. 9: 24
Auguria, offensa. AE. 3: 5
Auguria non per omnes aves, neque etiam omnibus dantur. AE. 1: 397
Auguria, vel oblativa, quae non possuntur; vel impetrativa, quae operata veniunt. AE. 6: 190
Auguria, certarum rerum tantum sunt. AE. 3: 20
Auguria minora majoribus cedunt. E. 9: 13. AE. 3: 374
Auguria pullaria, quae captantur de pullis in comitiis vel bellis agendis. AE. 6: 198
Auguria coelo sereno visa vel audita, prospera. AE. 2: 693
Augurii pullarii contemptus & irrisio; gravissima poena. AE. 6: 198
Augurii species, Legum dictio, quae sit certa verborum nuncupatione. AE. 3: 89
Augurii peritissimus ubique introducitur Aeneas. AE. 3: 359
Augurii nisi captatis nihil suscipiebant Romani. AE. 1: 350
Augurio consecratus locus, *augurium*. AE. 7: 153
Auguriorum disciplina Italis offensa a Marfya per homines, quos illis miserat. AE. 3: 359
Augurium, quasi *avigerium*, id est, quid *aves gerant*; sed & de aliis rebus dicitur, & synonyma sunt, *augurium, monstrum, auspicium, oraculum*. AE. 5: 523
Augurium & Auspicium quid differant. AE. 1: 398
Augurium, equis Deorum voluntas per

INDEX IN SERVIVM.

- per confulationem avium, vel fignorum. AE. 2: 702. etiam pro oraculo. AE. 3: 89
- Augurium unum non fufficiebat, nifi fecundo confirmaretur. AE. 2: 691
- Augurium captantes poft preces, immobiles vel fedebant, vel stabant. AE. 6: 197
- Augurium duplex, ofcinum & praepetum; ofcines, quae ore, cantu fcilicet; praepetes, quae volatu augurium faciunt. AE. 12: 869
- Augurium iuge, quod ex iunctis iumentis fit. AE. 3: 537
- Augurium maximum, quid dicatur Auguribus. AE. 2: 693
- Augurium oblativum, vel impetrativum debet eſſe, non fraude immiſſum. AE. 12: 246
- Augurium oblativum in poteſtate videntis eſt, utrum ad ſe pertinere velit, an reſutet, & abominetur. AE. 12: 259
- Augurium impetrativum. AE. 12: 259
- Augurium optimum, aves paſcentes. AE. 6: 198
- Augurium ſtativum, quo conſideratur quo in loco auguria peragi debeant. AE. 3: 84. 10: 423
- Augurium, quod tripudium ſonubium dicitur, quid ſit. AE. 3: 90
- Auguriorum Deus, Apollo. AE. 3: 20
- Augurium, pro conjectura. AE. 5: 7
- Augurium, pro ſcientia augurali. AE. 9: 328
- Auguro, cum praefagio mentis futura colligimus; *auguro*, cum veris auguriis captamus futura. AE. 7: 273
- Augurum incurſum baculum *lituus*, quo coeli ſpatia deſignabant, quod manu non licebat. AE. 7: 187
- Augurum proprie eſſata dicuntur. AE. 2: 692
- Augurum verbum, *tolere ſe*: quia. vis auſpicis ex templo ſurgebant. AE. 2: 699
- Auguſta moenia, augurio conſecrata: ſic auguſtum tectum; in alio quippe loco Senatam habere non licebat. AE. 7: 153
- Auguſti dicti Imperatores ab Auguſto. AE. 6: 760
- Auguſti, Antonii & Lepidi historia omnis. AE. 8: 678. bella ejus civilia. 6: 833. bellum Aetiacum. 9: 67. benevolentiam ejus Aetiacum bellum impedivit. 9: 11. gloriam ejus major pars rerum in clypeo Aeneae ſictarum continet. AE. 8: 672. in honorem patris menſis Julius dictus. E. 9: 48. laudes ejus ubique intendit Virgilius. AE. 1: 290
- Auguſti mater Atia, Aricia oriunda. AE. 1: pr. 7: 762
- Auguſti natali laurus nata in Palatio; unde poſtea triumphantes coronati. AE. 6: 230
- Auguſti ſigna coeleſtia. O. 1: 33
- Auguſti ſororis filius Marcellus. AE. 5: 4
- Tom. IV.
- Auguſti tempore pax toto orbe. G. 1: 500
- Auguſto tria nomina oblata a Senatu, Quirini, Auguſti, Caefaris: quare eum quoque tribus illis nominibus appellat Virgilius. G. 3: 26. AE. 1: 396
- Auguſti uxor, Livia, mater Drufi. AE. 6: 825
- Auguſto Caefaris ludos celebrante ſtella medio die apparuit. AE. 9: 47
- Auguſto librum ſextum Virgilius recitavit. AE. 6: 165
- Auguſtum, proprie tectum augurio conſecratum; abuſive, nobile; quaſi majeſtatis plenum. O. 4: 228
- Auguſtum inter & Antonium bellum. E. 9: 28
- Auguſtas & Julius, menſes a Julio Caefare & Auguſto. E. 4: 11: O. 1: 43
- Auguſtus, Caefar dictus a patre adoptivo Caefare, ante Octavius. AE. 6: 793
- Auguſtus Caefar, ſub nomine Phoebii. E. 3: 62
- Auguſtus, ſub perſona Alexis. E. 2: 1
- Auguſtus, ſub nomine Apollinis, propter ſimulacrum ejus cum Apollinis inſignibus. E. 4: 10
- Auguſtus, haeres Caefaris, ejus interfectores hoſtes & parricidas a Senatu judicari fecit. AE. 1: 290
- Auguſtus patris percussores perſecutus. E. 5: 65
- Auguſtus, Divum genus, non ſolum per adoptionem, ſed etiam conſanguinitatem, quia Atia mater ejus, filia Juliae, ſororis Caefaris. AE. 6: 793
- Auguſtus Varum Tranſpadanis praepoſuit, quia Pollionem fugarat. E. 9: 28, 29
- Auguſtus Mantuanorum & Cremonenſium agros dedit militibus. *ibid.*
- Auguſtus Agrippae opera Sextum Pompejum, poſtquam ſex annos Siciliam tenuerat, ſuperavit. AE. 6: 612
- Auguſtus, devicto Antonio & Cleopatra, quatuor columnas roſtratas erexit. G. 3: 29
- Auguſtus victoriam ab Antonio conſecutus per duo millia equitum, qui ad ipſum tranſibant. AE. 6: 612
- Auguſtus Nicopolin in Epiro condidit. AE. 3: 501. quae prius Ambracia. 3: 274. & templum Apollini in promontorio Aetiacum conſtituit. *ibid.*
- Auguſtus tres triumphos egit, primum exercitus qui ad Aetium Antonium ſuperat: ſecundum, qui Dalmatas vicerat; tertio, Alexandrino triumpho ipſe urbem ingreſſus eſt. AE. 8: 714
- Auguſtus Octaviae ſororis filium Marcellum adoptavit, & octavo decimo aetatis anno mortuum, ſuperbiſſimo funere extulit, & in campo Martio ſepelivit. AE. 6: 862. oratione funebri Marcellum laudavit. AE. 1: 716
- Auguſtus devicit Gangaridas, juxta Gan-
Eccē
- gem. O. 3: 27. AE. 1: 292
- Auguſtus Araxem, Armeniac fluvium, ponte junxit. AE. 8: 728
- Auguſtus Phoebos & Triviae templum in Palatio fecit. AE. 6: 69
- Auguſtus templum Apollini de ſolido marmore ſtruxit in Palatio. AE. 8: 720
- Auguſtus Porticum exſtruxit, in qua omnium gentium ſimulacra collocavit, & quam *Ad Nationes* appellavit. AE. 8: 721
- Auguſtus Palatium ex ſuo praeecepto aedificatum donavit Reipublicae. AE. 4: 410
- Auguſtus domum in Palatio fecit. AE. 7: 170
- Auguſtus vivus divinos honores meruit. G. 1: 24
- Auguſtus, Deus dictus, & vivus templa meruit. E. 1: 7
- Auguſto ſacrificabatur idibus. E. 1: 44
- Auguſto Trojam luſum a pueris exhiberi juſſit. AE. 5: 556
- Auguſtus oculos igneos habuiſſe dicitur, adeo ut vix quiſquam obtutum ejus ferre poſſet. AE. 8: 680
- AVI Trojae, pro Trojanorum. AE. 6: 841
- Avia virgulta, deſerta, in quibus non eſt via. O. 2: 328
- Aviaria, ſecreta nemorum, quae aves frequentant. G. 2: 430
- Avidus conjungere, pro ut conjungerent, vel ad conjungendum. AE. 1: 518
- Avienus jambis ſcripſit Virgilio fabulas: item Cometarum differentias. AE. 10: 272. item Livium jambis ſcripſit, 10: 388.
- Avis candida, ciconia. O. 2: 320
- Avidae, *receptacula animalium*, Latine *caulae*, addito *e*. AE. 9: 60
- Aulai, pro *aulae*, per diaereſin, quae aſ diphthongus Graeca apud Latinos duas ſyllabas facit. AE. 3: 354
- Auleſis filius vel frater Ocnus, Peruſiam condidit. AE. 10: 198
- Aulis, portus, in quo Graecorum claſſis diu detenta. AE. 2: 116
- Aulis, inſula, vel portus, in Aegeo mari, in quo Graeci conjurarunt ſe non reverſuros in patriam, niſi capta Troja. AE. 4: 426. 11: 279
- Aulon, mons Calabriae, & oppidum a Locris conditum. AE. 3: 552
- AURA, ſive aere, vivimus. AE. 1: 392
- Aura, pro ſplendore: unde & aurum dictum. AE. 6: 204
- Aurae nomine, a Cephalo marito invocata, decepta Procris perit. AE. 6: 445
- Aurae populares, favores; unde *aurarii*, fautores. AE. 6: 817
- Aurarii dicti, quorum favor ſplendidos reddit. AE. 6: 204
- Aurarii, fautores, ab *aura*, favore. AE. 6: 817
- Aurea mala Hesperidum Atlantis regis juxta Aethiopas, ab inſomni
Daa-

INDEX IN SERVIVM.

Dracone canthodina. *AE.* 4: 246
Aurea mala Veneri consecrata in horto Hesperidum ab Hercule sublata: & caetera fabulae explicatio. *AE.* 4: 484
Aurea mala, oves rufam lanam habentes, Graece enim *ovēs rufā* dicuntur: & reliqua eorum fabula. *ibid.*
Aurea Phoebe, Luna pulchra. *o.* 1: 431
Aurea secula Saturno regnante, & sub Augusto: in Italia. *R.* 4: 6. *AE.* 6: 794
Aurea secula sub Saturno, quia populos in placida pace regebat. *AE.* 8: 325
Aureas aenas trahere cur dictus Hermus, Lydiae fluvius. *AE.* 7: 721
Aurei fami explicatio. *AE.* 6: 136
Aurela oppidum in Libya, inter Namasones, conditum ab Ozolis Locria. *AE.* 11: 265
Aures Memoriae consecratae. *AE.* 3: 607
Aureum vellus quamdiu fuisset in templo, saluum fore Aetam respondit Apollo. *o.* 2: 140
Aureus, speciosus, manius, aurei coloris. *R.* 3: 71. *8: 52*
Aureus, pro pulchro. *AE.* 1: 702
Auribus venus colligi potest; quia ab ea parte qua fiat frigidior fit auris. *AE.* 3: 514
Auriga, signum supra cornua Tauri, duas stellas manu tenens, quae Hoedi dicuntur, & Captam, quam A-maltheam dicunt. *AE.* 9: 668
Auriga, sidus haud longe a septentrione: ejus pes cum cornu Tauri una stella conjungitur: sidus tempestates excitans. *o.* 1: 205
Auriga, sidus, quibusdam Myrtilus, qui a Pelope occisus. *o.* 1: 205, in manu fert Hoedos, in humeris captam A-maltheam. *ibid.*
Aurigae, pro agaloniibus; cum proprie sint regentes curru. *AE.* 12: 85
Auris memoriae sacrata, ut frons Genio. *R.* 6: 3
Auritis, majores aures, vel scutum audiendi habens. *o.* 1: 308
Auro grave, vel totum aureum, vel cui addito auro pondus accessit. *AE.* 1: 3: 464
Auro solidi crateres, vel inaurati, vel laminis recti, vel incurvati. *AE.* 2: 765
Auro quoque ornati solebant victimae. *AE.* 5: 366
Aurora lutea, crocei coloris: etiam rosea, *ῥοδόχρῶν*. *Gr.* *AE.* 7: 26
Aurora prima confurgit in Aethiopia. *AE.* 1: 493
Aurora pallida, & lux Solis pallida, certissimum signum tempestatis. *o.* 1: 449
Aurora cum quadrigis Solem denotat. *AE.* 6: 535
Aurora Tithonia conjux, pro Memnone marito aena a Vulcano petiit. *AE.* 8: 384

Aurora Tithonam, Laomedontis fratrem adamavit, & rapavit; qui longa senecta in cicadam conversus. *o.* 1: 477. *3: 48, 328. AE.* 4: 585. *10: 470.* & ex eo filium habuit Memnonia. *AE.* 1: 493
Aurora & Astraei filii, venti. *AE.* 1: 136
Aurora & Cephalii fabula. *AE.* 6: 445
Aurora, pro Orientis populis. *AE.* 7: 606
Aurum, dictum a splendore, qui & *aurus*. *AE.* 6: 204
Aurum coronarium, donum quod a victis gentibus triumphantibus ob concessam immunitatem dabatur. *AE.* 8: 721
Aurum, Gallis solatum, a Camillo receptum. *AE.* 6: 826
AURUNCI, Graece Ausones. *AE.* 7: 727. Italiae populi antiquissimi. *AE.* 7: 206
AUSA, nove dictum a Virgilio. *AE.* 12: 351. juxta quosdam in prola dici non potest. *AE.* 2: 535
Ausum, ausus sum, audebo. *o.* 2: 289
Ausum, rex Italiae, unde dicta Ausonia. *AE.* 3: 477. Ulyssis & Calypsus filius. *3: 171*
Ausones, primi Italiam tenuerunt. *AE.* 11: 253
Ausones & Sicani, convenae in Italia, & Ausones ab Ausone Ulyssis & Circes filio. *AE.* 1: 328
Ausones, Latine Aurunci. *AE.* 7: 727
Ausones, post, Sabella gens. *o.* 2: 167
Ausonia dicta Italia ab Ausone Ulyssis & Calypsus filio. *AE.* 3: 171, 477. *8: 328*
Ausoniae pars, Latium. *AE.* 7: 54
Ausonidam, pro Ausonidarum, venit ab *hic Ausonida*, *hi Ausonidae*; femininum haec Ausonis, haec Ausonides, Ausonidam. *AE.* 10: 564. *12: 120*
Ausonii, antiqui Italiae populi. *AE.* 12: 836
Auspicia, omnium rerum sunt. *AE.* 3: 20
Auspicia majora, quibus praeter tripodum auspicari jus est, neque precatio adhibetur. *AE.* 3: 374. vel quibus augurium prius majori auspicio eripitur. *ibid.*
Auspicia paria, pro eadem potestate: quia qui iisdem auspiciis creabantur, parem habebant honorem. *AE.* 4: 102
Auspicia tonitru dirimebantur. *AE.* 4: 161
Auspicia renovanda erant, si priora male cessissent; veluti in pugna, in constituendo tabernaculo, & similibus: & quomodo id factum in longinquis regionibus, ne dux Romam petens longius abesset. *AE.* 2: 178
Auspicii genus, quod ex signis colligitur. *AE.* 3: 246
Auspicii praest Phoebus, & urbes regit. *AE.* 4: 58
Auspiciis paribus, pari potestate, tractum de comitiis. *AE.* 7: 257
Auspiculum, volatus avium, indicans

quid agendum omittendumve sit; ab ave inspicienda, quasi avspicium. *AE.* 3: 374
Auspiculum & Augurium quid differant. *AE.* 1: 308
Auspiculum, in jure Augurali, quod non petentibus nobis, ad ea, quae in animo habemus, jure omnis offertur. *AE.* 4: 340
Auspiculum maximum, quid dicatur Auguribus. *AE.* 2: 693
Auspiculum, augurium, monstrum, oraculum, synonyma sunt. *AE.* 5: 523
Auster, humilis cur. *o.* 1: 324
Auster ex Africa in Siciliam aut Italiam navigantibus secundus, Aquilo adversus. *AE.* 5: 1
Auster, de quolibet vento. *AE.* 3: 70
Austro flores arefcunt. *R.* 2: 58
Ausum, dubie positum, vel pro substantivo, vel participio, *audireum*. *AE.* 10: 458
AUT, vel disjunctiva particula, vel negantis adverbium. *AE.* 9: 282
Autem, abundat. *AE.* 2: 101
AUTOTURRA puppis, suspensa, sustentata, huc atque illuc nutans. *AE.* 10: 304
Autolytus, fur, in varias species se transformabat: ejus liberi, Aetismus, unde Sinon, & Anticlia, unde Ulysses. *AE.* 2: 79
Automata Venus. *AE.* 1: 724
Autumnus & hyems unam fuerunt, sicut & aer & aestas. *o.* 3: 296
Autumnus novus, adultus, praereps, quid? *o.* 1: 43
Autumnus gravem effocere solet pestilentiam, & morbos. *o.* 3: 479
AUTYCHOUS, *indigenae*. *AE.* 8: 314
AUTYCHONS, *indigenae*, *Abrigines*. *AE.* 3: 328
AXIS, Septentrio. *Gr.* *ἄξια*. *o.* 2: 271. *3: 351*
Axis, vel planstrum septemtrionale, vel pars Septemtrionis, vel spiritus quo mundus regitur. *AE.* 2: 512
Axis, pro coelo. *AE.* 4: 482
Axis, medius inter septemtriones, & *ἄξια*, sine stellis. *ibid.*
Axi sub nudo aetheris, sub divo. *AE.* 2: 512
AZANI, sive Azanes, Arcadiae populi. *AE.* 11: 31
Ἄζανος, *Dii communes*, qui coeli certas partes (sive *zonas*) non habent, sed ubique sunt, & quorum potestas in omnibus zonis est. *AE.* 12: 118

B.

BABYLONIAE vicini lacus bimmine abundant. *R.* 8: 82. muros inde aedificavit Semiramis. *ibid.*
BACCAR sanguineae, poma sylvestria. *o.* 2: 430
Baccar, nomen generale, fructus arborum agrestium. *AE.* 3: 649
Baccar, herba depellens fascinum. *R.* 4: 19. *7: 27*

Bac-

INDEX IN SERVIVM.

- Bacchantum**, margaritis ornatum. AE. 1: 659
- Baccha**, nymphas, quae Bacchum nutrit. E. 6: 15
- Bacchae**, sacra Bacchi celebrantes. E. 5: 30. unde. E. 6: 15
- Bacchas** flagellis verberatae a Lycurgo Thraciae regis. AE. 3: 14
- Bacchas** Penthea discerperunt. AE. 4: 469
- Bacchantium** vox: *Eubo Bacche*. AE. 7: 389
- Bacchanti**, more bacchantum furere. AE. 4: 301
- Bacchantum** Phœbadumque conventus in Thrieticis cur. AE. 6: 78
- Bacchata** Naxos, aut vitibus consecrata, aut celebrata Bacchis; vel quod Bacchus illic egit triumphum; Baccho consecrata. AE. 3: 125
- Bacchata**, per simulationem sacrorum Liberi patris, matribus actis in furore; alias bacchantium in morem magno furore vagata. AE. 10: 41
- Bacchata** Taygeta. G. 1: 487
- Baccho**, una Hyadum. G. 1: 177
- Baccho** & Cereri simul sacrificabatur mille & lacte permixtis. G. 1: 344
- Baccho** sacra Naxos, & cur. AE. 3: 125
- Bacchus** & Ceres, duo praecipua numina rustica. E. 5: 79
- Bacchus**, a bacchatione, unde & Bacchae, comites ejus, vel quod nutritus a nymphas Bacche in monte Nysa. E. 6: 15
- Bacchus** dicitur Leneus *ἀνὸς τῷ λῆνῷ*, quia lacubus praefit. AE. 4: 207
- Bacchus**, pro vitibus. G. 2: 2
- Bacchus**, non solum dator lactitiae, sed & furoris. AE. 1: 738
- Bacchus** colles dicitur amare, quia vitibus in montibus plerumque fertiliores. G. 2: 112
- BACTRA**, regio juxta Assyrios; populi Bactriani. G. 2: 138
- Bactra**, & Bactriani, populi Orientis, ulcimi, quia remotissimi in Antonii imperio. AE. 8: 687
- BADII** equi, myrei, phoeniciati, praefiti. G. 3: 82
- BAJAE**, dictae a Bajo, Ulyssis comite, illic sepulto: vel a Boja Euximi, comitis Aeneae, nutrice, & Bojae dictae. AE. 3: 441. 9: 710. in ora Campaniae. 6: 107
- Bajas** juxta, locus *Boanila*, post *Banlae*, dictus quod Hercules illic caulas bubus suis fecerit. AE. 7: 662
- Bajis** vicinae Cumae a Chalcidensibus ex Euboea insula conditae. AE. 9: 710
- Bajus**, Ulyssis socius, Bajis nomen dedit. AE. 3: 441
- BAL**, lingua Punica, Assyriorum *Bel*, idem qui Sol, a Belo rege. AE. 1: 730
- Balaras**, insulae Hispaniae, unde Balaris funda: Gymnesiae dictae. G. 1: 309
- Balaricas** insulae Hispaniae adjacentes, minor, major, & Ebusa. AE. 7: 662
- Balsa**, latio, notans a Virgilio. AE. 2: 11
- Balsata**, mons. AE. 11: 522
- Balsamum**, arbor ipsa; *Opobalsamum* vero, succus collectus; ab *ovis succus*, & *Balsamum*. G. 2: 119
- Balteus**, & quo cingimur; & quo arma dependunt. AE. 5: 313
- Balteus**, in singulari masculinam tantum; in plurali masculinum & neutrum. AE. 10: 494
- BARATHRUM**, immanis altitudinis nomen; *ἀνὸς τῷ βαρῷ τὸ ἄβυσσος*. AE. 3: 421
- Barba**, singulari numero, hominum; plurali numero, quadrupedum. AE. 2: 277
- Barba** immixta, praeprie promissa, longa; major; luctus iustitiam: verum melius exponitur hoc loco neglecta, impexa; quia heros non felici fuerunt sondare barbam. AE. 3: 593
- Barbae**, plurali numero, de quadrupedibus; hominum vero *barba*. G. 3: 311
- Barbae** etiam apud veteres, sicut comae, ornabantur. AE. 6: 299
- Barbari** populi conjuges non singulas sed plures habebant. AE. 2: 501
- Barbarico** auro, aut multo, aut cultu barbaro, aut Phrygio. AE. 2: 504
- Barbarissimus**, quid. AE. 5: 119
- Barbarus**; *ἀνὸς τῷ βάρῳ*, *Barbarus* Romanis, omnis, qui non Graecus. AE. 2: 504
- Barbae** Veneris simulacrum in Cyprium scepro & naura virili. AE. 2: 632
- Barce**, regina, quae Barcae civitatis in Africa nomen dedit. AE. 4: 42
- Barce**, cognomen familiae Annibalis. AE. 4: 632
- Barcae**, Africae populi, prope a Carthagine: a Barce, civitate Pentapoleos, postea Ptolemaei, a regina Barce. AE. 4: 42
- Bariniae**, repertores, & scrutatores a quarum, qui & aequilices. G. 1: 109
- BASES** columnarum, spirulae dicuntur. AE. 2: 217
- Basium**, osculum, & suavium, quid differant. AE. 1: 260
- Basternae**, pilenta, vehicula pensilia, quibus matronae castae sacra per Urbem deducebant. AE. 8: 666
- BATAVORUM** insula efficitur duobus Rheni alveis, quorum alter Rhenus, alter Vahal dicitur. AE. 8: 727
- Batia**, Teucris filia, uxor Dardani. AE. 1: 42
- Batulum**, castellum Campaniae, a Samnitibus conditum. AE. 7: 739
- BAVIUS**, & Maevius, pessimi poetae, inimici Virgilii. E. 3: 90. 7: 21
- Bavius** & Maevius Virgilium reprehenderunt, quod dixerit *herdes*. G. 1: 210
- Baulae**, prius Boanila, locus juxta Bajas, quod Hercules illic caulas bubus suis fecerit. AE. 7: 662
- Baulas**, locus Herculis in ora Campaniae
- Bellae**, quasi *Beaulis*, quod illic stabant boves in Hispania Geryoni detractos. AE. 6: 107
- BEBRYCES**, populi Phrygiae, finitimi Trojae. AE. 3: 108
- Bebrycia**, eadem quae Bithynia. AE. 5: 373
- Begae** Nymphae libri De Arte Fulguratium apud Tufcos, Romae in Apollinis templo servabantur. AE. 6: 72
- Bela** Gr. *τελα*, *ἀνὸς τῷ βέλῳ* sicut *τελο* Latine, *ἀνὸς τῷ τέλος*, *longe*. AE. 9: 509
- Belgae**, civitas Galliae. G. 3: 204
- Bell filii**, Aegyptus & Demaus, eorum quae fabula. AE. 10: 497
- Bella**, Theodato, Ganymedes. AE. 1: 32
- Bella**, Abella, locus Campaniae, pro Nola, a Murano rege condita, & Moera dicta; post vero a Graecis Abella, quia cives ejus imbelles. AE. 7: 740
- Bella**, quae fatali ratione proveniunt, magna sunt. AE. 9: 643
- Bella** indicbantur per Feciales & Patrem patratum. AE. 7: 623
- Bella** fanebantur nuncupatis votis. AE. 7: 471
- Bella** civilia Augusti cum Antonio & aliis, *vestigia sceleris*, Mutinensis, Perusinum, Siculum, &c. E. 4: 13
- Bellantur**, pro bellant. AE. 1: 8. 11: 666
- Bellator** equus, per quem bellum geritur, *ἀνὸς τῷ βέλῳ* *alter bellator homo*, qui bellum gerit. AE. 10: 891
- Bellerophon** Chimaeram occidit: ejusque fabulae explanatio. AE. 6: 288
- Bellerophontes** falsis Sthoeneboeae accusationibus apud Proetum maritimum accusatus; & inde variis ab eo periculis obiectus, feliciter cunctis superatis, tandem & Chimaeram interfecit.
- Belli** denuntiatio, quam Pater patratum, Fecialium princeps, ad hostium fines faciebat, qua ratione fieret. AE. 9: 53. 10: 14
- Belli** infania scelerata. AE. 7: 461
- Bello** indicto in Martis sacratio ancillia movebantur. AE. 7: 603
- Bello** major, scientia rei militaris. AE. 1: 545
- Bellona** comes Discordia, Dea gaudens scissa palla. AE. 8: 702
- Bellum** flaminibus & incendio comparatum. AE. 12: 524
- Bellum**, omne tempus, quo duo pluresve populi inimicitias gerunt inter se; praelium vel pugna, confictus ipse. AE. 1: 456. 2: 397. 8: 547
- Bellum**, maxima mortis causa. AE. 6: 279
- Bellum** incendio & diluvio comparatur. AE. 1: 570
- Bellum** lupo recte comparatur, quia lupus in tutela est Martis. AE. 2: 355
- Bela**, *ἀνὸς τῷ βέλῳ*. AE. 2: 468
- Belus**, pater Didonis. AE. 1: 347
- Belus**, primus rex Assyriorum, alius a Belo,

INDEX IN SERVIVM.

- Belo**, Didonis pater, qui & ipse Af-
fyrus, & alio nomine Methres, si-
ve Belus minor. AE. 1: 642. nomen
illud impositum regibus a Sole, qui
in illis partibus colebatur, & ipso-
rum lingua *El* dicebatur, unde Graec.
Ελ®, addito digamma, & mutata
terminatione. ibid.
- Belus** pifcus, & deinde Belus minor,
teges Aflyriorum. AE. 1: 642
- Belus** pater Elisae. AE. 1: 621. Cy-
prum subegit. ibid.
- Belus**, primus rex Aflyriorum; unde
Bel, lingua Punica *Pal*, Deus, idem
qui Sol & Saturnus. AE. 1: 729
- Belus** Aflyriorum rex, Saturni tempo-
ribus regnavit. AE. 1: 729
- BENACUS**, lacus Italiae, qui magni-
tudine sua imitatur tempestates ma-
rinas. G. 2: 160
- Benacus**, lacus Venetiae, unde fluvius
Mincius. AE. 10: 205
- Benefacti** conscientia ad gloriam, suffi-
cit. AE. 9: 254
- Beneventum**, Apuliae oppidum, con-
ditum a Diomedea. AE. 8: 9. 11: 246
- Benevolentia** in orationis exordio qua-
mor modis capitur; a iudicium perso-
na; a nostra; ab adversariorum; a
re ipsa. AE. 1: 526
- Benignitatis** nimia est, non expecta-
re plurimas preces. AE. 3: 610
- BEREKYNTIA**, Mater Deum, a monte
Phrygiae Berecyntho, sine aspira-
tione. AE. 9: 82
- Berecynthia** buxus, a monte Berecyntho.
AE. 9: 619
- Berecynthus**, Phrygiae castellum juxta
Sangarium fluvium, unde Mater
Deum Berecynthia. AE. 6: 785
- Berrenis**, civitas Libyae, unde non longe
Hesperidum horti. AE. 4: 483
- Berithus** & Tyrus, urbes vicinae. AE.
4: 670
- BI**, particula neque verbis neque parti-
cipiis praepositur, sed appellationi-
bus modo. AE. 2: 330
- Bianor** unde, alio nomine Ocnus, Man-
uae conditor. E. 9: 60
- Bianor**, idem qui Ocnus, sive Aucnus,
filius Tyberis & Mantus, Tyresiae
filiae, conditor Mantuae. AE. 10: 198
- BIBERE** flumen, eleganter de homi-
nibus qui ad flumen habitant. AE.
7: 715
- BICORNIS**, epitheton omnibus fluviiis
commune. AE. 8: 727
- BIDENTES** dictae quasi *biennes*; non
enim majores nec minores hostias
dare licebat: & ita dictae, quod non
nisi circa bimatam duo dentes emi-
nentes in ovibus aptis sacrificiis
apparent. AE. 4: 57. 6: 39
- BIFILUM** media syllaba longa, quia
longa est in *fila*. AE. 12: 375
- Biforis** canus, bifonus, impar, diffi-
milis, difonus. AE. 9: 618
- Bifrons** Janus, cur. AE. 7: 607
- BIGA**, pro bigae; quia plur. num.
tantum. AE. 2: 272
- Bigae**, melius plurali quam singulari,
biga, a binis jugis: Luna dicitur ha-
bere bigas, quia crescit & decrescit.
AE. 5: 721
- BIJUGIS**, & *bijugus*, AE. 10: 571, 575
Bijugo certamine, pro bigarum. AE.
5: 144
- BILICIS**, media syllaba longa; quia
licia primam habet longam. AE. 12:
375
- Bilinguis**, fallax. AE. 1: 665
- BINA**, pro duo; & non dicuntur nisi
de his, quae numeri tantum sunt
pluralis. E. 5: 67. G. 1: 172, 232.
AE. 1: 97, 317. 8: 168. 12: 165
- Bina** fronte curvans cornua; aetate bien-
nii, bimus, biennis. G. 4: 299
- BIOTHANATORUM** animae in ori-
ginem suam non recipiunt, nisi va-
gantes legitimum tempus expleve-
rint. AE. 4: 380
- BIPATENTES** portae, geminae. AE.
2: 330
- Biparentibus** portis, apertis, intrantibus
& exeuntibus patentibus; vel revera
biparentibus, quia coelum patere di-
citur ab oru & occasu: desumptum
ab ostiis, quae ab utraque parte aperi-
untur. AE. 10: 5
- Bipatora** Epiri locum, ab Aenea con-
ditum volunt. AE. 3: 349
- Bipennis**, quod ex utraque parte ha-
beat aciem, quasi duas pinnas. AE.
11: 651
- Bipennis**, quia veteres *pennas* dicebant,
non *pinnas*. AE. 2: 479
- Bipennis**, securis; & pro epitheto u-
surpatur, *ferrum bipenne*. AE. 11: 135
- BIREMIS**, navis geminum remorum
ordinem habens. AE. 1: 186. an fue-
rint Troiis temporibus. idid.
- BIS**, idem dicit. AE. 4: 352
- BISALTAE**, populi Scythiae vel Thra-
ciae, equorum lacte permixto san-
guine aluntur. G. 3: 461
- Bistonum**, populi Thraciae, rex Lycur-
gus. AE. 3: 14
- BITHYNIA**, etiam Bebrycia. AE. 5: 373
- Bitias**, classis Punicae praefectus. AE.
1: 742
- Biton** & Cleobis, matrem Cydippen
Junonis Argivae sacerdotem, defi-
cientibus pestilentia bobus, subie-
runt jugum, & ad templum traxe-
runt; pro quo munere offerente Ju-
none, ut mater quid vellet filiis pe-
teret, eaque respondente ut Dea quod
utile sciret mortalibus ipsis praefac-
ret, postero die reperti sunt inortui.
G. 3: 532
- Bitumen** unde procreatum. E. 8: 82.
juxta Babyloniam lacus eo abundat.
ibid. ex eo muros fabricavit Semira-
mis. ibid.
- BLANDUS**, jucundus. E. 4: 23
Blandus, epitheton aptum canibus. AE.
1: 448
- Blandus** labor, coitus periphrasis. G.
3: 126
- BOAULIA**, deinde Baulae, locus jux-
ta Bajas, quod Hercules illic canis
bobus suis fecerit. AE. 7: 662
- BOBUS** disjunctis plaustrum occurrenti
magistratum prodituro malum omen.
AE. 3: 537
- BOCCHUS**, Maurorum rex. AE. 7: 251
- BOEOTIA**, dicta a bove, quem du-
cem sequutus Cadmus. AE. 3: 88
- Boeotia**, Aonia dicta. E. 6: 64. 10: 121
- Boeotia**, Eliconia, a monte Elicone,
Musis sacro: ejus mons Aonius; un-
de etiam Aonia. G. 3: 11
- Boeotia** Pegasi ungula ista fontem fo-
dit. G. 1: 12
- Boeotiae** vicus, Afcra. E. 6: 70
- Boeotiae** amnis Triton, ubi nata Pallas.
AE. 2: 171
- Boeotiae** fons, Libethros. E. 7: 21
- Boeotiae** mons, Cythaeon, ubi Bac-
chi sacra celebrantur. AE. 4: 303.
- Helicon**. E. 6: 64. Messapius, in An-
thedonis ora. AE. 8: 9. Parnassus,
Musis sacro. E. 10: 11. fons Aganip-
pe. 12
- Boeotiae**, in Orchomeno, fons Acida-
lius. AE. 1: 724
- Boeotiae** Thebae. AE. 9: 697
- Boeotiae** urbs, Cerinthus. G. 4: 63. The-
bae, a Cadmo, Zetho, & Amphio-
ne conditae. AE. 4: 470
- Boeotiam** juxta in Thessalia mons Par-
nassus. AE. 10: 163
- BOJA**, Euximi, comitis Aeneae, ma-
trix, Bajas nomen dedit. AE. 9: 710
- Βόλα**®, funda, genus retis, retiaculum.
G. 1: 141
- BOMBICES**, vermes in arboribus apud
Aethiopes, Indos, & Seras, qui in
arancorum morem fila tenuissima
deducunt; unde *sericum*. G. 2: 121
- Bomonicae**, apud Laconas dicti ad-
lescentes, qui atis superpositi, con-
tendebant, quis plura verbera susti-
neret, & unde illa consuetudo. AE.
2: 116
- BONA** DEA Fauni filia, proprio no-
mine appellari vetita. AE. 8: 314
- Bononia**, prius Cefena, condita ab Oe-
no in Italia, in agro Gallico. AE. 10:
198
- Bonum** sit, bene precandi formula. E.
8: 106
- Bonus**, doctus. E. 5: 1. Bonus dicere,
figura Gr. ut *ἀγαθὸς ἀγαμίζων*. ibid.
- Bonus**, propitiis. AE. 1: 738
- Bonus**, a quo facile quid impetrant.
AE. 11: 106
- BOOTES**, signum post Arcturum, quia
agere *ἀπτερος* dicitur. AE. 1: 748
- Bootes**, signum in quo Arcturus, post
Ursam. AE. 3: 516. idem qui Arctu-
rus, & Arctophylax. G. 1: 67
- Boote** occidente verno tempore quae se-
renda. G. 1: 229
- BOREAE** Orithyiae filii, Zethus & Ca-
lais, alati juvenes. AE. 3: 209
- Boreae** frater Hebrus: unde fluvius He-
brus appellatus est; qui & Oeagrius
dictus est ab Oeagro patre. G. 4: 523
- Boreas**, ventus Aquilonis. G. 1. 93
- Boreas*

INDEX IN SERVIVM

Boreas Orithyiam, Terrigenae filiam, in Thraciam rapuit. AE. 12: 83. & ex ea Zethum & Calain genuit. G. 4: 463
Boreas flat de montibus Hyperboreis. AE. 12: 366
Boreas polus, & Notius. AE. 1: 94
BOS, vox anomala, in nominat. & vocat. producitur, ut datus & ablativus prima syllaba, reliquis corripitur. E. 8: 86
Bos, fertilitatis omen. AE. 1: 447
Bosphorus, postea Hellepontus. G. 3: 152
Botrydion, in morem botryonis. G. 4: 558
Botryonis pars, racemus: *botryo* autem Graecum est. G. 2: 59
BOVEM comedere, apud antiquos nefas. G. 2: 537
Bovis caput primum; mox alio loco equi caput inventum in jaciendis Carthaginis fundamentis. AE. 1: 447
Boves avidi edendi. AE. 8: 215
Boves camuri, qui cornua habent introitus conversa; *patuli*, qui cornua diversa habent, & terram spectantia; quibus contrarii, *licini*, qui cornua sursum habent. G. 3: 54
Boves Mevanienfes albi. G. 2: 146
Bovum aetas generationi inepta ante quartum, & post decimum annum. G. 3: 62
Βουρυχιδις, raucae. E. 1: 58
Βουρυχίς, brevia, vada. AE. 1: 115
BRENNUS Gallorum dux. xv. kal. Augusti ad Allium Romanos delevit, & post triduum Urbem. AE. 6: 826. 7: 717. 8: 652
Brennus, mons Galliae Cisalpinæ. G. 4: 278
BREVE & longam sola comparatione intelliguntur. AE. 1: 565
Brevia & Syrtis, pro brevibus Syrtium. Brevia, loca vadosa. AE. 1: 115. Gr. *Βρυχία*. ibid.
Breviloquium proprium Regum. AE. 1: 565
Brevis vita, quia quandoque finitur. AE. 10: 467
BRIAREUS, idem qui Aegeon, Coeli & Terræ filius, vel ex Terra & Ponto, aliis contra Deos, aliis Jovi contra Titanas, vel Saturno tulisse auxilium dicitur: ejus fratres Coeus & Gyges. AE. 6: 287. 10: 565. centum manus habuisse, & ore flammam emisisse dicitur contra Jovis fulmen: Jovi opem tulisse contra Neptunum, Junonem, & Minervam. AE. 10: 567
BRISEIS, ex Phrygiae civitate Lyrneso oriunda. AE. 10: 128. 12: 547
Briseis crepta Achilli, ac propterea pugnare ultra recusat. AE. 1: 487
BRITANNI diversis toto orbe. E. 1: 67
Britanni victi a Caesare. AE. 1: 291
Britanni multi per Augustum donati ad officia theatralia. G. 3: 25
Britanni pisci dicebantur, quod stigmata sibi inurerent. AE. 4: 146
Britannia, Oceani septentrionalis insu-

la: alter Orbis. E. 1: 67
Britannia, lucis admodum dives, vix spatium noctibus cedit. G. 1: 247. AE. 6: 265
Britanniam spectant Morini, Galliae populi, proximi Oceano. AE. 8: 737
Brixia, civitas Galliae Cisalpinæ. G. 4: 278
BROME, nympha, quae cum sorore Bacche Bacchum nutrit. E. 6: 15
Brontes, nomen formatum a *τονίτρον*, ἀνώ τῆς θοορίας. AE. 8: 425
BRUMA finitur VIII. kal. Januar. die; dicta a brevioribus diebus. G. 1: 211
Bruma, hyems, quasi *Βρυχίς ἀμείρα*. AE. 2: 472
Bruta tellus. AE. 1: 224
Brutii juxta nonnullos litus *Libycam* appellantur. AE. 11: 265
Brutius tenuerunt Locri Epizephyrii, socii Ajacis Oilei. AE. 3: 399
Brutius intrer & Calabriam Sallentinum promontorium. AE. 3: 400
Brutus, avunculus Lucretiae, Tribunus celerum: & reliqua historia. AE. 8: 646
Brutus cum Tarquinii filii Delphos petiit, & solus oraculum per matrem Terram intelligere sensit. AE. 3: 96
Brutus, vindex & assertor libertatis, primus consul cum Tarquinio Tricipitino, patre Lucretiae, filios ob prodicionem interemit. AE. 6: 819
Brutus eos, qui se in ejiciendis regibus juvissent, in Senatum legit. AE. 1: 430
Bruto mortuo multae gentes captivos jugulandos in funere ejus miserunt. AE. 3: 67
Brutii copias Cremonenses susceperant. E. 9: 28
BUBO sola, malum omen; verum si alia avis juxta fedit, evanescit; si cuius aedes infederit, & vocem miserit, mortem significat; si de busto sursum ad caelum deulerit, incendium. AE. 4: 462. in hanc avem conversus Aescalaphus, Acherontis vel Stygis filius, ira Cereris. ibid.
Bubo, canens modo est mali ominis; verum cum tacet, boni. AE. 4: 462
Bubo proprie masculini generis; sed Virgilius feminini genere posuit, subintellecto *avis*. AE. 4: 462
Bubo querula voce utitur, quia dolet se ab Aescalapho in avem mutatam. AE. 4: 463
Bubonis querelae & fletus in domus culmine, ferale omen. AE. 4: 453
BUCCINA fit ex cornu Caprae, quae proprie Ditis hostia, & propterea *εὐκτινά* Dii inferi convocantur. AE. 7: 519
Buccina bellum denuntiari solebat, tuba vero praelii signum dari. AE. 11: 474
Bucolica, pastorum carmina. G. 4: 565
Bucolica multi scripserunt. E. 6: 1. primus post Theocritum Virgilius. ibid.
Bucolica scriptis emendavitque Virgilius annis VII. AE. 1: pr.
BUFO, rana terrestris, nimiae magni-

mdinis. G. 1: 184
BULLIS aureis cingula, clavis aureis insignita. AE. 9: 360
BUMASTE, uva in mammae bovis similitudinem. G. 2: 102
BURIS, curvatura aratri, quasi *Bode ipod.* G. 1: 169. vel temonis curvatura.
Bupura, Latine corium, nomen primum interioris Carthaginis. AE. 1: 371
BUSIRIS, Aegypti rex, hospites immolabat Jovi; sed ab Hercule interemptus: ejus laudes scripsit Isocrates. G. 3: 5. AE. 7: 11
Busiris, in Aegypto hospites immolare confectus, interfectus ab Hercule. AE. 8: 300
Busiridis crudelitate relicta Aegypto Pal-lenem petiit Proteus. G. 4: 391
Bustarii, gladiatores, qui ante sepulchra vitorum fortium dimicabant, dicti a *bustis*. AE. 10: 519
Bustum, crematio cadaveris. AE. 3: 22
Bustum dicitur, ubi mortuus combustus est, ossaque ejus sepulta: alii, ubi homo combustus est, nisi ibidem humatus sit, non esse *bustum*, sed *ustrinum*. AE. 11: 201
Bustum dicitur, cum jam exustum est; *regius*, cum jam ardere coepit; *pyra*, lignorum congeries. AE. 11: 185
Bustum, pro sepulchro. AE. 11: 850
BUTAE & Veneris filius, Eryx. AE. 1: 574. Rex Siciliae, unus Argonautarum. AE. 5: 24. Aeneae germanus. AE. 5: 412
Buthrotum, urbs Epiri in Chaonia. AE. 3: 292
BUXUS, feminino, & *buxum* neutro genere. AE. 9: 619
Buxus & *buxum* de arbore, licet *buxum* proprie de ligno. G. 2: 449
Buxus, feminini generis; & neutrius generis *buxum*, promiscue tam pro arbore quam pro ligno. AE. 12: 764
Buxus vento mota aestum imitatur undarum. G. 2: 437
BYRRHUS Latine, qui Gr. *Πυρρhus*, a colore comae. AE. 2: 468
Byrsy prius dicta Carthago. AE. 4: 670
BYZUGES dictus Triptolemus. G. 1: 19

C.

C literam in tribus tantum nominibus apud veteres sequebatur aspiratio, *sepulchrum*, *orchus*, *pulcher*; e quibus *pulcher* tantum hodie aspirationem recipit. G. 3: 223
C, frequentatum initio vocum sequentium. AE. 2: 199
C in monosyllabis pro duplici habetur. AE. 6: 792
C, & **G**, inter se permutantur, ut *Gajus*, *Gneus*, pro *Lajus*, *Cneus*. G. 1: 194
CACEPHATON, *glauca caecentia*. G. 2: 13
Caecphaton est, si particulam *cum* n litera sequatur. AE. 1: 197
Caciam, insulam in mari Aegeo, tenuit Aristaeus. G. 1: 14

INDEX IN SERVIVM.

- Cachinnus**, risus solutus. *G.* 2: 386
Caecivobores, vitiosa vocum, iisdem fere syllabis & vocalibus constantium, conjunctio. *AE.* 9: 609
Caecus, Vulcani filius, ejusque fabula: secundum quosdam Euandri nequissimus servus & fur; a Graeco κακός, malus: tandem Caecus dictus: soror ejusdem nominis eum prodidit, unde & facellum meruit, & sicut Vestae per virgines ei sacrificabatur. *AE.* 8: 190
CADAVER, corpus nondum sepulchrum, dictum quod carcat honore sepulchrae. *AE.* 8: 264
Cadaver, a cadendo, vel quod projecta sepulchra carerent. *AE.* 11: 143
Cadaver videre, nefas Pontifici; magis tamen nefas, visum insepulchrum relinquere; sepulchrae autem genus erat, pulveris injectio. *AE.* 6: 176
Cadavera septem dies servabant; octavo incendebantur; nono sepeliebantur. *AE.* 5: 64
Cadavera cur septem diebus servarentur, & calida abluerentur. *AE.* 6: 218
Cadavera apud Romanos proximi lavare solebant. *AE.* 4: 683. 9: 487
Cadavera per noctem comburebantur, unde & consuetudo permansit, ut mortuos faces antecederent. *AE.* 6: 224
Cadavera comburebant Romani, ut animae statim in generalitatem, i. e. naturam suam redirent. *AE.* 3: 68
Cadavera etiam domi sepeliebantur. *AE.* 5: 64
Cadavera virorum fortium magno certamine ab hostibus petebantur. *AE.* 12: 642
Cadaverum elevatio, Necromantia. *AE.* 6: 149
Cadentia sidera, pro majori noctis parte transacta. *AE.* 2: 9
Cadere dicuntur astra, quando nox occidit. *AE.* 8: 59
Cadmi fabula in Boeotia. *G.* 2: 141
Cadmus, Agenoris filius, ad sororem quaerendam missus, bovem sequutus Boeotiae nomen dedit. *AE.* 3: 88
Cadmus cum Zetho & Amphione Thebas condiderunt. *AE.* 4: 470
Caduceus, Mercurii virga, quam ab Apolline accepit, donata illi iysa: ejus virgae figura & vires. *AE.* 4: 242
Caduceus assignatur Mercurio, quod fide media hostes in amicitiam conducatur: serpentibus illigatus, ut, sicut illi obliti veneni, ita hostes postis inimicitias in amicitiam coeant. *AE.* 8: 138
Caducatores pacem faciebant; a Caduceo dicti, virga Mercurii. *AE.* 4: 242
Caduci, qui bello ceciderunt, mortui; unde cadavera. *AE.* 6: 481
Caducus, moriturus. *AE.* 10: 622
Cadunt venti, desinunt. *G.* 1: 354
CAECA freta, subito in tempestatem surgentia. *G.* 2: 503
Caeca pars, irrationabilis, caeco impetum tuens. *AE.* 11: 889
Caeca spicula apum, brevia, quae latere possunt. *G.* 4: 237
Caeca vada, incognita, latentia. *AE.* 1: 540
Caecae undae, incertae, propter tenebras. *AE.* 3: 200
Caeci ignes, quorum origo non apparet. *AE.* 4: 209
Caeci terrores, quos nemo videt. *AE.* 12: 617
Caeci tumultus, conjurationes & insidiae latentes. *G.* 1: 463
Cacci, salutis improvidi. *AE.* 12: 279
Caeco Marte, confusa pugna, nocturno praelio; vel epitheton Martis. *AE.* 2: 335
Caeculus Praeneste condidit: mira ejus origo ex scintilla, quae igne desiliens matris ad focum sedentis uterum percussit, unde gravida & puerum enixa, eum juxta templum Jovis abiecit; inventus a Virginibus aquarum euntibus juxta ignem, Vulcani filius dictus est, quod postea miraculo comprobavit. *AE.* 7: 678
Caecum, non, quod non cernit, sed quod quis occultare vult. *AE.* 4: 2
Caecum, occultum, latens. *G.* 1: 89
Caecum vulnus, quod averso insiguitur. *AE.* 10: 733
Coecus, non de homine tantum, sed & de inanimatis, idem quod obcaecatus, absconditus. *AE.* 2: 19
Caecus amor, latens cupido. *G.* 3: 210
CAEDES in tragoedia non ostendendum quomodo fiat; sed facta modo narranda. *AE.* 4: 664
Caedius hospitii munera misit Remulo Tyburti. *AE.* 9: 360
CAELATUM, per *ae* scribendum, licet a celo, celas, deriveatur; sicut *ae* sculus, licet dicatur ab *esa*. *G.* 2: 291
Caelata, insculpta: a celum, instrumentum, naturaliter habens primam longam, sed sine diphthongo. *AE.* 4: 644
Caelestes sedes repetunt tria hominum genera; Quos aequus amavit Jupiter; Quos ardens exivit ad aethera virtus; & Diis geniti: & quinam illi sunt. *AE.* 6: 129
Caelus pater, non Caelum, quia nullus Deus neutrius generis est; at caelum, elementum, neutrum. *AE.* 5: 801
Caeli & Dicit filius, Mercurius. *AE.* 1: 301. 4: 577
Caeli de cruore & guttis natus Silenus. *E.* 6: 13
Caeli, sive Ponti, & Terrae filius, Aegaeon, qui & Briareus, item Coeus & Gyges. *AE.* 10: 565
Caelo virilia a filio Saturno amputata, & in mare delapsa, unde nata Venus: ejusque fabulae explicatio. *AE.* 5: 801
Caeli, pro Caeli. *E.* 3: 109
Caeli plures constituiebantur ab Epicureis. *AE.* 1: 334
Caeli in parte, in parte divinitatis. *AE.* 12: 145
Coelo te aequem, pro his qui sunt in caelo, id est, Diis. *AE.* 11: 835
Caelum pro aere. *G.* 1: 51. *AE.* 5: 18. & aethere. *G.* 7: 24. 9: 20. 10: 899. 11: 187
Caelum versus etiam manus tendunt impii, sed increpant Deos. *AE.* 10: 845
Caelum apertum, serenum. *AE.* 3: 523
Caelum tacitum, vel serenum, vel nocturnum: licet enim semper moveatur, a nobis tamen non auditur. *AE.* 3: 515
Caelum territat armis, vanns & cum ventis moveatur, de eo qui tumida utitur oratione. *AE.* 11: 351
Caelestia corpora, Deos, Martem & Venetrem scilicet. *AE.* 11: 276
Caelestium circulorum ordo. *G.* 1: 33
Caesilius, luxuriosus admodum: ejus sepulchri meminit Virgil. *E.* 3: 105
Caemens, ex virgine post Neptuni filium, vir factus, & invulnerabilis. *AE.* 6: 448
Caemiones quoque cum filiabus Iadis equestribus a Romulo institutis interfuerunt, filiaeque eorum raptae. *AE.* 8: 638
Caenis, virgo prius post Neptuni filium in virum mutata, post mortem in sexum rediit. *AE.* 6: 448
CAERE, Tusciae civitas, a Romanis ita dicta pro ignorantia linguae Graecae, quia cum Romanis interrogantibus civitatis nomen, ex more primum *χαιρα* salve respondisset Tuscii, illi putabant esse civitatis nomen, quod erat Agylla. *AE.* 8: 597. a Pelagis condita. *AE.* 10: 183
Caerula, pro maria. *AE.* 8: 672
Caerulea, de carina, aut nigra, aut alba. *AE.* 5: 123
Caerulea vestis, prius purpurea, luxurunt feminae. *AE.* 3: 64
Caeruleum, nigrum. *ibid.*
Caeruleum vexillum, equinum; quia color ille maris, a cuius Deo Neptuno productus equus. *AE.* 8: 1
Caeruleus color, frigori conveniens. *G.* 1: 236
Caeruleus Tybris, albus, profundus. *AE.* 8: 64
Caerulum, pro, *caeruleum*, est viride cum nigro, ut mare. *AE.* 7: 198
CAESAR primus appellatus, quod seculo matris ventre natus sit: unde & Caesarum familia Apollinis sacra retinebat, quia tales Apollini erant sacri. *AE.* 10: 316
Caesaris (C. Julii) historia: nomen unde deductum: Poenorum lingua elephantum notat. *AE.* 1: 290
Caesar, Gallorum lingua *dimiste* significat. *AE.* 11: 743
Caesar ab Iulo, Aeneae filio. *AE.* 1: pr.
Caesaris soror Julia, Atiae mater, quae Augusti mater. *AE.* 6: 793
Caesaris bella civilia. *AE.* 6: 833
Caesari DG. HS. Romam vendidit Caerip. *AE.* 6: 621
Caesar in Gallia raptus ab hoste, & cum

INDEX IN SERVIVM.

- eum equo ejus jam portaretur, mire liberatus. AE. 11: 743
Caesar militibus teleraam dederat, *Venus Genetrix*. AE. 7: 637
Caesaris dictum; *se quidem veram aere Pompejanis, sed ab ipsis quandoque periturum*. AE. 6: 612
Caesar, clemens in Pompejanos. AE. 6: 835
Caesar occisus pridie Iduum Martiarum. G. 1: 466. tum Solis defectus, & multa portenta. *ibid.*
Caesar nocentissimus percussoribus suis. E. 5: 65
Caesar primus divinos honores meruit, & Divus dictus est. E. 5: 56
Caesaris (Julii) honores divini post mortem. AE. 1: 294
Caesar C. Julius primus inter Deos translatus, ejusque sidus apparuit. AE. 3: 158
Caesar hemitheus. E. 9: 47
Caesaris ludis funebribus apprensus stella, Augusti persuasione Caesaris esse credita. AE. 6: 791
Caesaris ludis ab Augusto celebratis medio die stella. E. 9: 47
Caesar primus Liberi sacra Romam transtulit. E. 5: 29
Caesar, Daphnis. E. 7: 21
Caesar, Jul. sub persona Daphnidis. E. 5: 20. vel Quintilius Varus. *ibid.* vel Flaccus, Virgillii frater.
Caesar, absolute socer, quia Pompejus filiam ejus habuit in matrimonio. AE. 6: 831
Caesarianus, vel Caesarianus. AE. 1: 181
Caesaries a caedendo, virorum est tantum. AE. 1: 590
Caesaries, coma, ab eo quod caedi potest. AE. 8: 659
Caesi ob adulterium, si occisi, Aegyptus, Thyestae filius; si revera caesi, Sallustius intelligitur, qui servi habitu a Milone deprehensus in adulterio uxoris, verberatus. AE. 6: 612
Caesis juvenis, verberibus occisus; nam *caedere* interdum verberare significat. G. 4: 284
Caeso sanguine, pro caesorum. AE. 11: 82
Caestus, gen. *caestus*, per diphthongum, pugilum arma; *caestus, caesti*, numeri tantum singularis, balteum Veneris significat. AE. 5: 69
CAICUS, Mythiae fluvius. G. 4: 370
Cajeta, vel Aeneae, vel Creusae, vel Afcanii nutrix. AE. 7: 1
Cajeta, portus, ut nonnulli, dicta *αἰτὴ τῶν καίων*, quod Trojanorum classis castris illo loco cremata. AE. 7: 1: quod tamen alii in Erycino litore factum dicunt. AE. 10: 35
Cajetae portus per proleptin dictus a persona Poetae, nam Cajetae portus tum nondum dicebatur. AE. 6: 901
Cajetam inter & Tetracinam Amyclae: a quibus conditae, & unde dictae *caetiae*. AE. 10: 564
CALABRA curia Romuli, tecta culmis; ita dicta quod eo a Rege sacri-
- ficulo calarentur, i. e. vocarentur, ut scirent qua die Calendae essent vel Idus. AE. 8: 654
Calabria, ante dicta Messapia. AE. 3: 531
Calabria ab Epiro longo distat spatio; Epirotici tamen maris fluctibus alluitur. AE. 3: 395
Calabriae fluvius, Galaefus. G. 4: 126
Calabriae mons Aulon. AE. 3: 553
Calabriae oppida vicina, Tarentum & Saturnum. G. 2: 197
Calabriae oppidum Tarentum, cujus conditor Neptuni filius, Taras, auctum a Partheniis, Lacedaemoniis. AE. 3: 551
Calabriae, vel Lucaniae oppidum, Paestum; alio nomine Posidonia. G. 4: 118
Calabriae promontorium, Sallentinum, tenuit Creta pulsus Idomeneus. AE. 3: 121
Calabriam tenuit Aeneas. AE. 3: 1
Calabriam & Brutios inter Sallentinum promontorium. AE. 3: 400
Calax, fustes, sive valli, quos servi portabant sequentes dominos in praerium, qui inde *calones*: & inde *clafis*. AE. 6: 1
Calais & Zethus, Boreae & Orithyiae filii. G. 4: 463. AE. 10: 350. juvenes alati, Harpyias a Phineo abegerunt. AE. 3: 209
Calami, Maecandri fluvii filii, fabula, E. 5: 48
Calami, pro fistula. E. 6: 69
Calamistrum, acus major, quae caefacta adhibita intorquet capillos; unde *calamistrata coma*. AE. 12: 100
Calamitas, quid. G. 1: 151
Calamus, pro stylo. E. 1: 10
Calanticae, sive *mitrae*, feminarum sunt; *pilea*, virorum. AE. 2: 4
Calathus, vox Graeca, Latine *quasilium*. E. 2: 45
Calathi, vasa aetrea, in quibus lac vel caesus in urbibus distrahitur. G. 3: 401
Καλαίρησος, pedum, Panos baculum. E. 2: 31
Calceos non habebant servi, nec colobria. AE. 1: 286
Calchas Dianam non nisi maetata Iphigenia placari posse respondit. AE. 2: 116
Calchas Polyxenam, Achillis manibus debitam, immolendam cecinit. AE. 3: 322
Calchas Astyanacta de muro dejiciendum cecinit. AE. 3: 489
Calchantis, vites contra fas ferentis, & alterius auguris fabula. E. 6: 72
Calculus, lapis brevis terrae admixtus, dictus, quod sine molestia calcetur. G. 2: 180
Cale, civitas in Flaminia. AE. 7: 728. item in Gallia, capta a Perpenna. *ibid.*
Calendae & Idus olim a Rege sacri- ficulo in curia Calabra indicabantur. AE. 8: 652
Calos, civitas Campaniae. AE. 7: 728
Calidon, Aetoliae urbs. AE. 11: 239. cui imperavit Diomedes. AE. 11: 270
Calliopea, Gr. pro Calliope. E. 4: 57
Calliope, vel Melpomenes filiae ex Acheloo. G. 1: 8
Calliope & Acheloi filiae, Syrenes. AE. 5: 864
Calliope & Oeagri fluminis filius, Orpheus. AE. 6: 645
Callirrhoeis, Oceani filiae, & Nili filia, Chione. AE. 4: 250
Callis, femita tenuior, callo pecorum praedurata; unde *callum*, & *callidus*. AE. 4: 405
Callisto, Dianae comes, ejusque fabula. AE. 1: 748
Callisto, Lycaonis filia, Jovi adamata, Junonis ira transfigurata, cum Arca de filio a Jove in caelum translata. G. 1: 67, 137
Callistus & Jovis filius Arcas, ejusque fabula. G. 1: 67
Καλλωπιτεία poetica, non omnia exprimeret, sed multa intellectum relinqueret. AE. 1: 227
Calones, *αἰτὸν τῶν κελῶν*. AE. 1: 43
Καλοπέδια, *αἰτὸν τῶν κελῶν*. *ibid.*
Calor, Italiae fluvius. AE. 7: 563
Calor, operis festinatio. G. 1: 190
Calor juxta nonnullos dicitur esse anima. AE. 4: 704
Caloris & frigidis effectus idem. G. 1: 93. 4: 135
Calor & frigus aeque noxia apibus. G. 4: 37
Calor aut frigore, aut alio calore pellitur. E. 2: 11
Calor ossa relinquit, extimuit, obtundit. AE. 3: 308
Calpe, mons Hispaniae. G. 2: 480
Caltha luteola. E. 2: 50
Calva Venus. AE. 11: 724
Calvinae insulae. AE. 2: 201
Calvdonis rex Oeneus ob neglectam primitiarum sacrificia Dianam apro vexatus, qui a Meleagro occisus. AE. 7: 306
Calypso ab Ulyssae adamata per decennium, & tandem relicta. AE. 3: 678
Calx ferrata, feminino genere usurpata. AE. 11: 714
CAMARINA, palus & oppidum Siciliae: illa contra Apollinis responsum propter pestilentiam remota, & inde capto oppido, proverbio locum dedit, *Μὴ πλεῖν Καμαρίναν, Ἦὸν ποτενδα Camarina*. AE. 3: 701
Cambyfes, Persarum rex, Aegyptiis bellum intulit. AE. 1: 123
Camera, quae sustentatur duabus columnis. AE. 2: 469
Camerae usus antiquius ignorabatur. AE. 1: 701
Camilla, Metabi filia, mire nutrita a parte. AE. 1: 321. ita dicta quasi ministra Dianae; quia Etrusci ministros & ministros Deorum *Camillos* & *Camillas* appellabant. AE. 11: 558
Camilla, oriunda Privero, Volscorum op-

INDEX IN SERVIUM.

- oppido.** AE. 7: 803. 9: 505
Camilli & Camillae, pueri & puellae nobiles & investes, Flamini & Flaminicorum ministri appellabantur. AE. 11: 543
Camillus apud Tuscos dicitur Mercurius, id est, Deorum minister; unde Camilla Metabi filia, quasi Dianae ministra. AE. 11: 543, 558
Camillus, absens Dictator factus, dum Ardeae in exilio ageret, Gallos Urbe expulit. AE. 6: 826. a Gallis sublata signa revocavit. O. 2: 169
Camillus adolescens rusticus. G. 1: 101
Camilli, pro fornicibus, *amò rē natur.* AE. 3: 580
Camoenae, Musae, a cantu. E. 3: 60
Campania, Epirus, a Campi regis filia, Campania. AE. 3: 334
Campania olim dicta Epirus, a rege Campo, cujus posterii Campylides. *ibid.*
Campaniae tractus fere totus sulphur defudat. AE. 3: 571
Campaniae castrum, Rufrae & Batulum. AE. 7: 739
Campaniae oppidum, Avellanum; unde Avellanae dictae. O. 2: 65. Acerrae, haud longe a Neapoli. 2: 225. Arpinum, unde Arpinas Cicero. AE. 8: 9. Cumae, a quibus condita & unde dicta. 6: 2. Fescennium, ubi nuptialia inventa carmina. 7: 695. Gabii. 7: 612. Moera, a Murano rege condita, post Abella a Graecis dicta. 7: 740. Pompeii, dictae a pompa triumphi Hercules. 7: 662. Privernum. 7: 685. Terracina, juxta quam Anxur, fons. 7: 799
Campaniae mons, Mafsicus; unde Mafsicus humor, pro vino Campano, optimo. O. 2: 143. 3: 526. Taburnus. 2: 38. AE. 12: 715. Vesuvius. O. 2: 224
Campania, Samnium, Picenum, & Apuliae pars Turno praefuit auxilia. AE. 7: 715
Campaniae populus, Saticulus. AE. 7: 729
Campaniae populi Sarraetes, a Sarno fluvio. AE. 7: 738
Campaniae sinus Bajanus, ad quem Puteoli. G. 2: 161
Campaniae tractus, jugum Circaeum. AE. 7: 799
Campaniae Nympha, Feronia, quasi Fidoniam, libertorum Dea, in cujus templo Tarracinae raso capite pileum capiebant. AE. 8: 564
Campaniam tenuit Capys. AE. 1: 246
Campaniae deliciae Annibalem & exercitus ejus robur fregerunt. AE. 6: 846
Campi, regio Epiri, ab Heleno sic dicta a focero Iuro, Campo rege. AE. 5: 334
Campus, rex Epiri, a quo posterii ejus Campylides, & Epirus Campania. *ibid.*
Campi regis filia, Campania, unde sic dicta Epirus. *ibid.* alii illam Cestiam dicunt. *ibid.*
Campi liquentes, maria. AE. 6: 724
Campi patentes, aëris purus, liquidus, non nubibus clausus; de apibus, quia illarum campus est, ut mare navium; hominum, solum. O. 4: 77
Campus Eleus, maximus omnium, septingentorum pedum. O. 3: 202
Campus sceleratus Romae, quo Vestales incestae vivae defodiabantur. AE. 11: 206
Campus, pro saxi latitudine. AE. 5: 128
Campylides, posterii Campi, regis Epiri; unde & Epirus Campania. AE. 3: 334
Camura cornua, curva, inde *camuri boves,* qui cornua habent introrsum conversa; *pasali* contra, qui cornua diversa habent; & terram spectantia; his contrarii *licini,* qui cornua sursum habent; *laevi,* quorum cornua terram spectant. O. 3: 54
CANA Vestis, vel antiqua, vel propter ignis favillas. AE. 5: 744
Cana Vestis, venerabilis, antiquissima. AE. 9: 259
Canaces & Macareus, Aeoli filii, turpissimi. AE. 1: 79
Canalis, melius feminino genere profertur. O. 3: 330. 4: 265
Canarium, sacrum Romae, Sirio, stella in ore Canis, oriente, ob nimios aestus pellendos. G. 4: 425
Cancer, sidus, quando oriatur. O. 1: 218
Cancrorum ustorum odore apes pereunt. O. 4: 48
Candelabrum, in quo candela figurat. AE. 2: 225
Candelabra, quae a candela, quae ex funibus pice delibuit. AE. 1: 726
Magistratibus a coena redeuntibus praefertur solebant. AE. 1: 726
Candens vacca, pro candida. AE. 4: 61
Candens juvenens, candidus. AE. 9: 628
Candida vitta cincta tempora divinum denotabant honorem. AE. 6: 665
Candida Maja, quia splendidior inter Pleiadas; aliter *candida Dido,* pulchra. AE. 8: 138
Candidus, Deus, item benignus, pulcher. E. 5: 56
Candor omnis naturaliter vicinum in se trahit ruborem. AE. 12: 68
Canens senecta, pro albo colore. AE. 10: 192
Canent gramina, nocturnis & matutinis roribus herbae lucent. O. 3: 325
Canere, proprie de oraculis. AE. 3: 155
Canere, & dicere, & divinare. AE. 8: 656
Canere, divinare, de male ominantibus. AE. 11: 399
Canes Stygiae, Furiae. AE. 6: 255. illarum ululatus in sacris advenum Hecates significabat. *ibid.*
Canes Pontici, Fibri, testes sibi secant. O. 1: 58
Canes semper heroum comites. AE. 8: 461
Canes certo die Romae cruci suffigebantur, quod dormientes in Capitolio hostes non sensitent; anfers vero, quod eos clangore indicassent, auro & purpura ornati in lecticis gestabantur. AE. 8: 652
Canes feminae in venatione adhibitae, quia majoris sunt iracundiae. AE. 7: 493
Canes venatici infirmi solent, ut assuefiant odori & pellibus illarum feraum, quarum venationi destinantur. AE. 7: 480
Canes Lacones, veloces; Molossi fortes. O. 3: 405
Canicula stella, feminini generis; cum primitivum *canis,* sit communis. AE. 3: 141
Canis, sidus; cum eo oritur Sirius. G. 1: 218
Canis, sidus, Icaris canis existimatur nonnullis, qui mortem patris Erigonae nuntiavit: vel custos Europae, mira velocitate; quique Thebas vulpibus liberavit. O. 1: 218. 2: 389
Canis in ore stella, quae *Sirius* dicitur. AE. 10: 273
Canis cum effigie nummum cur percussissent Siculi. AE. 5: 30
Canis biceps tribuitur Geryoni, quia & terrestri & navali certamine plurimum potuit. AE. 7: 662
Canistra siccaria, canistra argentea, in quibus pocula apponebantur. AE. 1: 710
Canitiem galea premimus, semper, in summa quoque senecta militamus. AE. 9: 612
Canusae, Apuliae vicus, ubi Annibal omnem populi Romani exercitum delevit. AE. 10: 11
Canensem post cladem, etiam servi militarunt. AE. 9: 546
Cano, varia significat. AE. 1: 1
Cano, canni, non *cecini,* dixerunt veteres. O. 2: 384
Canobus Menelai gubernator, quem amissit, dum peteret Aegyptum; ab eo vicina civitas dicta Canopus. AE. 11: 263
Canopus, civitas, vel vicus Aegypti, XII. millia Alexandria distans, a Canobo, Menelai gubernatore illic sepulto, dicta. G. 4: 287. AE. 11: 263
Canorae fides, bene sonantes chordae. AE. 6: 120
Cantando, active & passive, vel dum cantas, vel dum cantatur. AE. 1: 717
Cantare, de magico carmine. E. 8: 71
Cantus animum movet, ac propterea in sacris adhibitus. E. 7: 73
Canus, albus ex nive. O. 1: 43
Canus fluctus, pro alba spuma, quae fluctibus nascitur. AE. 8: 672
Canusis, Italiae locus, circa sinum, qui *Calor* dicitur. AE. 7: 563
Canusium Cynegesticum, Apuliae civitas, a Diomede condita, ita dicta, quod eo loco solet venari. AE. 11: 246, 405
CAPANUS tempora fulminae trajecit

INDEX IN SERVIVM.

- rus conspicitur in templo Castoris & Pollucis.** AE. 1: 48
Capanei uxor, Eoadne, in marii ardentem rogam se praecipitavit. AE. 6: 447
Capanei & Eoadnes filius, Sthenclus. AE. 2: 261
Capellae binos plerumque pariunt. o. 3: 308
Capellae, quidquid momorderint, u-runt & exsiccant. o. 2: 196
Capena, civitas Italiae. AE. 7: 697
Capena porta, Romae, quae juxta Capenos est. AE. 7: 697
Capeni Veientum condiderunt regis Pro-pertii auxilio, qui eos Capenam mi-ferat: unde & porta Capena, quae juxta Capenos est. AE. 7: 697
Caper Libero immolabatur per contra-rietatem, quia animal vitibus no-xium. o. 1: 380. AE. 8: 43
Caper, praemium tragoediarum. E. 3: 20
Capere locum oculis, eligere. o. 1: 230
Capere, eligere. AE. 1: 400
Capere Italiam, pro obtinere. AE. 9: 267
Capessere, faepe capere. AE. 1: 81
Capessere, occupare, ire. AE. 4: 346
Caphareus, mons Euboeae, circa quem Graeci perire naufragio, dum Nau-plius, Palamedis pater, elata in eo facula illos decepit. AE. 1: 49. II: 260
Capi aliqua re, delectari ejus pulchritu-dine, diutius ea retineri. AE. 8: 311
Capire, pro decipere, per aphaere-sin. o. 1: 426
Capillor est, cum auspicio arbor ca-pitur, & consecratur Jovis fulguri. AE. 10: 423
Capillos aequae componebant viri ac mulieres, ut manifestum ex statuis quibusdam, & tragoediarum personis. AE. 10: 832
Capio, pro capere volo. AE. 2: 314
Capitale & perniciosum omen, imber aer supra caput apparet. AE. 3: 194
Capitale crimen apud veteres furtum fuit, ante poenam quadrupli. AE. 8: 205
Capite aperto Herculi sacrum fiebat, ne quis habitum ejus imitaretur. AE. 8: 285
Capite velato sacrificare solebant, ne quid viderent quod sacra turbaret, exceptis sacris Saturni. AE. 3: 407. & Herculis in templo suo. ibid.
Capitolium, a capite Oli, dum funda-menta jacerentur, invento nomen accepit. AE. 8: 335
Capitolium plura complectebatur numi-na, Minervam, Jovem, Junonem; unde delubrum dici potest. AE. 2: 125
Capitolio Deorum omnium simulacra colebantur. AE. 2: 319
Capitolium proditum a Tarpeja. AE. 1: 453
Capitolium a Sabinis captum. AE. 8: 635
Capitolium diu obfessum a Gallis, sed frustra. AE. 8: 652
Capitolium dedicatum ab Horatio Pul-tillo. AE. 6: 8
Capitolio clypeus fuit consecratus Genio urbis Romae, sine nomine: *Genio*
Tom. IV.
- urbis Romae, sine mas, sine femina.*
 AE. 2: 351
Cappadociam & Syriam a Mesopotamia dividit Euphrates. o. 4: 561
Cappadociae equi nobiles. AE. 3: 704
Capra, signum coeleste in manu Auri-gae, supra cornua Tauri. AE. 9: 668
Capra Aesculapio immolabatur per contra-rietatem: quia Deus salutus, cum ea nunquam sine febre fit. o. 2: 380
Capra, febriculosa, & ipsa febris: Di-tus patris hostia. AE. 7: 519
Caprae, pro capreae, Gr. *αγραγγοί*. AE. 4: 152
Capreae, insula contra Neapolim; reg-num Teleboarum; dictae a Capreo. AE. 7: 734. 735
Capreas, insulam, incolerunt Sirenes. AE. 5: 864
Capreis Cumas usque brevior navigatio, quam tribuit classi Aeneae Virgi-lius. AE. 6: 2
Caprina de pelle utrem fieri vinnique immitti iussit Liber Pater, ex vin-dicta, quia nocet vitibus. o. 2: 380
Caprare, occupare velle. o. 1: 139
Captiva vestis, pro captivorum. AE. 2: 765
Captivi curus. AE. 7: 184
Captivi olim necabantur in sepulchris virorum fortium, pro quo postea statutum, ut gladiatores ante eorum sepulchra dimicarent. AE. 10: 519
Captivi jugulati ad rogos. AE. 3: 67
Captivos inter matrimonii fides non constabat. AE. 3: 329
Captivo sanguine, pro captivorum. AE. 10: 520
Capna condita & dicta a Capy Troja-no: illic juvencae aeneae inscriptum vaticinium de morte Caecaris. AE. 1: 6. 2: 35. 10: 145
Capna condita a Capy Samnite: vel dic-ta a locis campestribus: vel a falconis augurio, qui Tusca lingua, ab iis enim condita, *Cappys* dicebatur: prius Alternum dicta. ibid.
Capnenses, ante Ophici, ab *οπις, serpens*; quod illic plurimi serpentes. AE. 7: 730
Capulus, Latine; Gr. feretrum. AE. 6: 222
Capulus, quo mortui efferuntur, Gr. *φίππος*, unde per Diaetuin feretrum, a ferendo; hinc *capularis senex*, vi-cinus capulo, mortui: *capulus* autem, quod corpus capiat. AE. 11: 64
Caput velandum in sacrificiis. AE. 3: 545, 546
Caput viris fortibus amputari solebat. AE. 2: 558
Caput aperire, honoris causa. AE. 2: 500
Caput serpentis diutissime vivit. o. 3: 422
Caput necdum damnaverat, nondum morti destinaverat. AE. 4: 698
Caput, auctor & princeps alicujus rei. AE. 12: 600
Caput liberatur morte. AE. 2: 558, 591, 828
Caput belli, principium, causa. AE. 12: 572
Caput, principium, auctor, cum dati-vo. AE. 11: 361

Ffff

Car.

INDEX IN SERVIVM.

- Carmentalis porta* Romae, quae post Scelerata. AE. 8: 337
- Carmenitis*, quae & Nicoftrata, mater Euandri, quia divinatione fata caneret: vates enim olim *Carmentes* dicebantur, & Carmentarii, qui eorum dicta perferiberent. AE. 8: 336. C. & decem annorum a filio occisa. AE. 8: 51
- Carmina* suavitate sua etiam animalia fecerunt oblivisci pascuorum. E. 8: 2. & flumina retardantur.
- Carnes dorsii*, apponi solitae honoratioribus. AE. 8: 183
- Carpamus* rura, pro carpere cogamus animalia. G. 3: 324
- Carpathos*, insula contra Aegyptum, unde vicinum mare Carpathium dicitur: ubi quondam regnavit Proteus: inter Rhodum & Aegyptum. G. 4: 387. AE. 5: 595
- Carpere*, pro accipere. AE. 1: 392
- Carpitru*, paulatim consumitur. AE. 4: 2
- Carpos*, Zephyri & unius ex Horis filius. E. 5: 48
- Carthada*, hinc Carthago. AE. 1: 347
- Carthada*, oppidum inter Tyron & Beirion, nomen dedit Carthagini, quia inde erat Dido. AE. 4: 670
- Carthagine*, pro Carthagini. AE. 4: 224
- Carthagine* paucis modo diebus commemoratus fuit Aeneas: vevum quaestio haec una de indissolubilibus apud Virgilium. AE. 5: 626
- Carthaginem* inter & Cyrenas Jovis Ammonis templum. AE. 4: 196
- Carthaginenses* & Aegyptii habebant parva Deorum simulacra, Gr. *Ἐἰβάνα*, quae portabantur in lecticis, & ab ipsis mota infundebant vaicinacionem. AE. 6: 68
- Carthaginensium* Dii patrii, Saturnus & Juno. AE. 4: 680
- Carthaginensium* & Romanorum foedere cautum, ut alter alterius litoribus abstineret. AE. 4: 628
- Carthago* a Carthada. AE. 1: 347
- Carthago*, nunc Tyria, nunc Sidonia. AE. 8: 165
- Carthago*, Tyria urbs; quod inde missi coloni. AE. 1: 392
- Carthaginis* solum empium a Didone occupavit stadia xxii. AE. 1: 371
- Carthago*, Poenorum lingua, *nova civitas*. AE. 1: 370, 526
- Carthago* Lxx. annos ante Romam condita, a Scipione deleta. AE. 1: 16, 271
- Carthaginis* fundamenta cum jacerentur, primum bovis caput; mox, a bo loco electo, equi caput inventum. AE. 1: 447
- Carthago*, ante Byrsa, post Tyrius, deinde Carthago, a Carthada oppido, unde fuit Dido. AE. 4: 670
- Carthago* speciem habuit duplicis oppidi. AE. 1: 372
- Carthago* ter bellavit contra populum Romanum. AE. 1: 17
- Carthago* a Scipione avo domita; a nepote eversa. G. 2: 170
- Carthago* tres politiae partes comprehendit, populum, optimates, & regiam potestatem. AE. 4: 682
- Carthago* nova, quae & Spartaria, Hispaniae civitas, circa quam insidiis caesi duo Scipiones. AE. 6: 844
- Carthaginis* Hispanienis portus descriptio. AE. 1: 163
- Carya*, filia Iphitae & Dionis, a Libero adamata, & in arborem Nucei versa. E. 8: 30. unde Caryatidis Dianae templum. ibid.
- CASAE, mapalia. E. 2: 29
- Casi*, primi Italiae incolae, quod in cavis montium laerunt; inde Aborigines, quod aliis orti, inde Latini. AE. 1: 10
- Casus*, lac pressum. E. 1: 82
- Cassa*, herba suavissimi odoris. E. 2: 49. de qua fit unguentum. G. 2: 466
- Casperi*, post Casperui, Persico nomine, pars Sabinorum appellata. AE. 8: 638
- Casperia*, Italiae civitas. AE. 7: 714
- Casperia*, Rhoeti, Marrhubiorum regis, uxor, stuprata ab Anchemolo privigno. AE. 10: 388
- Caspiae* *ἄβυδος*, in Assyriorum finibus. AE. 6: 799
- Cassa* vota, inania. AE. 12: 780
- Cassandra*, accepta ab Apolline divinatione, nunquam credita Teucris, & cur. AE. 2: 247. 3: 183
- Cassandra*, Helena veniente, mala futura praedixerat. AE. 2: 246
- Cassandra* vitata in templo Minervae ab Ajace Oilco. AE. 1: 45. 2: 414
- Cassandrae* stupro Minervae templum temeratum. AE. 6: 842
- Cassandrae* ob stuprum irata Minerva Graecis redeuntes gravissima tempestate affixit & disperit. AE. 11: 259
- Cassae*, retia; unde *incassum*, sine causa, quasi sine castibus. G. 3: 371
- Cassae*, retia, a *castus* vacuus, quia multum vacui habent. AE. 2: 85
- Cassius*, mons. E. 10: 18
- Cassius Argillus*, Senator, bello Punico primo post Cannensem cladem pacem suadens cum Poenis, interfectus, domoque diuta Argiletus & Argiletanae portae nomen dedit. AE. 8: 345
- Cassii*, Bruti, & Antonii copias Cremonenses receperant. E. 9: 28
- Cassius* & Bruus in Philippis Macedoniae contra Augustum & Antonium. AE. 6: 833
- Cassius*, privatus, quasi *quassus*, nihil continens. AE. 2: 85
- Cassius* aethere, luce vacuus, mortuus: hinc & retia, casses. AE. 11: 104
- Cassalia*, fons Musis sacer. G. 3: 292
- Castanea*, mala dicta veteribus. E. 1: 82
- Castanea* inferenda fago. G. 2: 70
- Castellum* & vicus, quomodo differant ab oppido. AE. 9: 608
- Castigare*, increpare, objurgare. AE. 5: 387
- Castor* & Pollux ex Leda & Jove. AE. 3: 328
- Castor*, Tyndarei & Leda filius, a fratre Polluce alterna morte cur dicitur redemptus: ambo inter sidera relati. AE. 6: 121
- Castor* & Pollux, juxta quosdam etiam Pylumnus, & Pithumnus. AE. 8: 4
- Castoris* & Pollucis templum Ardeae. AE. 1: 48
- Castoris* & Pollucis comites Lacones, cum Glaucio, Minois filio, in Italiam venerunt & Amyclas condiderunt. AE. 10: 564
- Castor* & Pollux equos habent in tutela, & quare. G. 1: 12.
- Castor*, equorum dormitor: Castores, pro Polluce & Castore: ut & Polluces, pro utroque. G. 3: 89
- Castoris* & Pollucis simulacra in Samothracia ante portum quibus sacra fiebant naufragi. AE. 3: 12
- Castoris* simulacrum etiam apud Inferos. AE. 6: 134
- Castores*, canes Pontici, a castrando dicti, quod testes sibi fecant, ne propter eos caperentur: alio nomine Fibri. G. 1: 58
- Castoreum*, testes Fibrorum sive Castorum, remedium quidem, sed etiam venenum, quia praegnantem eorum odore partum abiciunt. G. 1: 58
- Castra*, locus ubi exercitus est. AE. 2: 462
- Castra*, proprie locus ubi milites starent, item classis; unde dicta. AE. 3: 519
- Castra*, in singulari castrum, unde castrum. AE. 6: 776
- Castra*, pro classe. AE. 4: 604. 5: 669
- Castris* in mediis principes semper sunt. AE. 9: 230
- Castris* decimis, deductione decima. AE. 11: 445
- Castrum* appellatum templum Minervae. AE. 3: 531
- Castrum Inni*, i. e. Panos, alio nomine Inuum, civitas Italiae: *Innus* enim Pan dicitur. AE. 6: 776
- Castrum Lauvens*, alius Troja, locus quem primum in Italiam veniens Aeneas, quasi tutamen sibi constituit. AE. 9: 7
- Castus*, pius. AE. 3: 409. 6: 563. 7: 71
- Casu* omnia fieri statuebant Epicurei. AE. 4: 620
- Casus*, fortuna, pericula. AE. 2: 9. 3: 265
- Casus*, pro evenit; alibi periculum. AE. 3: 317
- Casus* in bello plurimum valet. AE. 12: 714
- Casus*, vel interitus, vel captivitas. AE. 2: 563
- Casus*, pro miseratione. AE. 1: 618
- Casus*, pro ruina. AE. 1: 627
- Casus* obliqui singularis numeri nominativo non debent esse majores. G. 1: 208. Vid. in *casu*.
- Casus* diversos eadem terminatione plures in versu eodem conjungere, vitiosum. AE. 9: 50
- Casus*, in quibus turpis significatio, vitandi. AE. 8: 198

INDEX IN SERVIUM.

- KATAITIAEX**, Gr. *sarabines & procellae*, quas quia Jupiter concitat, *Aegis* scutum ex Amaltheae caprae pelle moveri dicitur. AE. 8: 354
- Kαταίτηξ**, galea sine cono, quasi *κάρω τυκτά*, *humilis fabrica*. AE. 9: 307
- Κατάλοιον** facere dicuntur, qui arti renunciant, & arma deponunt. AE. 5: 484
- Katana**, urbs Siciliae. AE. 1: 205
- Cataphraei** equites, qui & ipsi ferro muniti sunt, & equos similiter munitos habent. AE. 11: 770
- Κατάρα**, *imprecatio*. AE. 2: 515
- Catceja**, tela Gallica, & Teutonica, quales Acclides, cubiti longitudine, tota ferreis clavis illigata, lineis adnexa, quibus ea in hostes iacta recipiebant. AE. 7: 741
- Καθαρός**, *purgator*. G. 3: 550
- Καθῆνος**, Latine, *officium*. AE. 1: 552
- Catillus**, ex familia Sergia. AE. 5: 121
- Catillus**, Coras, & Tybur, vel Tyburtus, tres frares ex Graccia venerunt in Italiam, civitatem condiderunt, & de majoris fratris nomine Tybur appellaverunt; a Catillo mons Catilli (corrupte Catelli); a Cora, civitas Coras. AE. 7: 670
- Catinensem** prope urbem Siciliae fluvius Symaethus. AE. 9: 584
- Cato** magnus, intelligendum de Censorio, non Uticensi. AE. 6: 842
- Cato Censorius**, non Uticensis, pius apud Inferos iura dare fingitur: Uticensis enim, cum sibi manus intulerit, piis iura reddere non potest: neque Virgilius tantam gloriam adscribere ausus fuisset illi, qui contra Caesarem a ma tulerat. AE. 8: 670
- Cato** in Originibus, scripsit de Italicis urbibus. AE. 7: 678
- Catus**, etiam feminino genere. AE. 5: 610
- Catuli**, proprie canum; abusive etiam aliorum animalium. G. 3: 438
- Catuli**, non luporum solum & canum, sed & serpentum & suum. AE. 2: 357
- Catus**, ingeniosus, *αὐτὸ τῷ ναισθησῶ*. AE. 1: 427
- CAVAE** cavernae, pleonasmus. AE. 2: 53
- Cava** flumina, profunda, alta. G. 1: 326. 4: 427
- Cava** pinus, vetustate exesa. AE. 5: 448
- Cava** umbra, de nocte, & cur. AE. 2: 360
- Cavae** aedes, tecta camerata. AE. 2: 487
- Cavae** fenestrae, patulae. AE. 9: 534
- Cavatum**, pro cavo; & proprie manu factum. AE. 3: 229
- Caucasus**, mons Scythiae, pro quovis asperissimo monte. G. 2: 440. inhospitalis. AE. 4: 367
- Caucaeso** oritur Hydaspes, & Indo se miscet. G. 4: 211
- Caucaesi** Promethea alligavit Mercurius; & ubi mons ille. E. 6: 42
- Caucaeso** monti Jovis iussu alligatus Prometheus, ab Hercule liberatus. AE. 8: 300
- Caudae** animalium veteribus pro cristis uturpabantur. AE. 2: 391, 412
- Cauda** subiecta utero, signum timoris in animalibus. AE. 11: 812
- Caudex**, pro *codex*; ut *caulis*, pro *colis* *favex*, p. o. *forex*. G. 2: 30
- Cavea**, locus e quo populus spectat in theatro. AE. 8: 636. & inde pro ipso populo. AE. 5: 340
- Caveis**, alvearibus. G. 4: 58
- Cavernae**, loca concava; item fustes curvi navium, quibus tabulae extrinsecus adfiguntur; item quidquid in arcum flexum in altitudine & curvatum est. AE. 2: 19, 242
- Caulae**, munimenta & septa ovium, *αὐτὸ τῷ αὐτῆ ἀνιμαλίνου receptaculo*, addito *c*. AE. 9: 60
- Caulis**, medium fruticos, Gr. *ὑπόθηρῶ*, *thyrsus*. AE. 12: 413
- Caulonis** arcis conditor, Caulus, Clitae Amazonis filius. AE. 3: 553
- Caulus**, Clitae Amazonis filius, Caulonis arcis conditor. ibid.
- Cavo**, *caves*, *cavere*; & *cavco*, *caves*, *cavere*, tertiae & secundae conjugationis. AE. 4: 409
- Cavrus**, pro *Corvus*; ut *favrex*, *forex*; *caulis*, *colis*. G. 3: 278
- Causa** mali & remedium requiruntur in oraculis. G. 4: 397
- Causlae** apud Romanos sorte ordinabantur, eoque ordine in iudicio singulae post dies triginta agebantur. AE. 6: 431
- Causlae** apud Veteres in ordinem dicebantur. AE. 2: 102
- Civum**, caverna, locus cavatus. G. 3: 184
- CAYSTRUS**, Asiae fluvius. G. 1: 383
- Caystrus** fluvius in Mysia, cohaerens Asiae paludi, cynis nobilis. AE. 7: 701
- Caystrus**, Achilles & Penthesileae filius, *Caystro* Lydiae flumini nomen dedit. AE. 11: 661
- CEBES**, Virgilii amafus. E. 2: 15
- CECROPIAE** apes, Athenienses, a Cecrope rege Atticae, ubi optima mella. G. 4: 177
- Cecropidae**, Athenienses, a rege Cecrope. AE. 6: 21
- Cecrops**, rex Atheniensium. AE. 6: 21
- CEDAT** amicitiae, in pretium concedat amicitiae. AE. 11: 321
- Cedat** Lavinia, in victoriae praemium concedat. AE. 12: 17
- Cedat** loco, vincatur. AE. 7: 333
- Cedens**, vel locum dans; vel incedens, & movens se. G. 1: 218
- Cedere**, verbum Juris; & cedi dicitur haereditas. AE. 3: 297
- Cedere** proprie dicitur, qui contra sententiam suam alteri consentit. AE. 2: 704
- Cedere** dicuntur, qui patriam relinquunt. AE. 2: 804
- Cedere**, feliciter procedere. AE. 12: 848
- Cedere**, terga vertere; contra *verere*, sequi. AE. 10: 756
- Cedere** veniam, nova elocutio, verbum *ceda* cum accusativo. AE. 11: 358
- Cedite** ferro, relinquite ferrum; *vel caedite* ferro, id est, castrate vos. AE. 9: 620
- Cedri** species quinta, Picea: & *Cedria* dicta, quasi *καυκίνας ὄψος ὑγρῶν*, arboris humor ardentis. AE. 6: 180
- Cedrus** non facile corrumpitur, neque tincam sentit: inde *cedria*, quae charisam servabat: inde *cedro digna*. AE. 7: 178
- CELAENO**, una Pleiadum. G. 1: 137
- Caelaeno**, una Harpyiarum. AE. 3: 291
- Celebrare**, velocitatis verbum apud Veteres. AE. 4: 641
- Celennae**, Campaniae locus, Junoni sacrum. AE. 7: 739
- Celer**, dux Romuli, qui Remum occidit; quare Tribunus equitum, sive celerum, factus est. AE. 11: 603
- Celer** animus, ad corporis tardi comparationem. AE. 8: 20
- Celerass**, celeriter facere cupiens. AE. 1: 660
- Celerare** fugam, celeriter abire. AE. 1: 361
- Celeres** dicti, quod explorationes obirent, & quae usus exigeret velocius facerent, a Graeco *κίβη*. AE. 11: 603
- Celeres** appellati a Romulo equites, vel a celeritate, vel a duce Celere. AE. 11: 603
- Celertitas**, proprie pennarum est; *pernicitas*, pedum. Ag. 4: 180
- Celes**, Erinomae pater. E. 10: 18
- Celeus**, rex Eleuthis Cererem hospitio suscepit, ejus filius Triptolemus, & reliqua fabula. G. 1: 163
- Celeusima**, quasi praecipuum, clamor nauticus, ad quod focii opus pergunt. AE. 3: 128
- Celeusima**, vox quae remiges ad remigandum simul hortatur. AE. 5: 177. 8: 108
- Cellae**, apothecae vinariae. AE. 2: 96
- Cellae**, favorum cavernae; proprie ubi quid reponitur, a celando. AE. 1: 437
- Cellarium**, paucorum dierum est; *penus*, longi temporis. AE. 1: 707
- Celtarum** rex Pifus, Apollinis Hyperborei filius. AE. 10: 179
- Celtiberi** regibus se devovent, & post eos vitam refutant. G. 4: 218
- Celum**, instrumentum, primam naturam habet longam, sed absque diphthongo, cum *caelare* inde derivatum cum diphthongo scribatur. AE. 1: 644
- CENINENSIVM** rege Acrone occiso optima spolia reavit Romulus. AE. 6: 860
- Cenobesia**, *ventus gloria*. AE. 11: 708. vana, inanis. AE. 11: 854
- Cenotaphium** absentibus erigi solebat. AE. 9: 214
- Censorius Cato**, magnus, non Uticensis intelligendus. AE. 6: 842
- Centaurea**, herba a Centauro Chirone inventa, cum lacus sagitta Herculis collapsa in pedem, qua curatus dicitur, & unde *Chironiam* quidam appellant: habet autem folia lata & oblonga, serrata, ambitu denso a radice, caule circumgenuato, trium cubitorum. G. 4: 270

INDEX IN SERVIUM.

- Centauri*, Ixionis & nubis filii. AE. 6: 286. 8: 293
Centauri & Lapithae, vino in furorem acti, propter Hippodamiam, Perithoi nuptiis. G. 2: 455. AE. 7: 304
Centauri, crudeles & impii. AE. 8: 127
Centauri, pro equites. AE. 7: 675
Centaurorum fabula orta ab equitibus Thesalicis: dicti autem sunt *αὐτὸν τῷ κεντρῷ τῶν κρατερῶν*. G. 3: 117
Centaurus, de navi, feminini generis; quia Centaurus pīdus in ea. AE. 5: 122. 10: 195
Centum pro pluribus. AE. 2: 501
Centum annos errare animas illorum, qui in aqua perierunt, & quorum cadavera non inventa sunt, tractum ex ritibus Aegyptiorum. AE. 6: 154
Centum annos cur insepulti dicantur errare. AE. 6: 325
Centumcellae, Thufciae locus. AE. 10: 183
Centumgeminus, centies duplex. AE. 6: 287
Centuria sexaginta in legione. AE. 11: 463
Centuria, partes agrorum, sive jugera. G. 1: 126
Cephalonia, Thraciae civitas, quae & Same dicta. AE. 3: 271. 7: 207
Cephalitanum oppidum, quid. E. 8: 68
Cephalus regnum Triptolemo tradidit. G. 1: 19
Cephalis & Proetris uxoris fabula. AE. 6: 445
CERA & limo fiebant imagines eorum, quos incantare volebant. E. 8: 80
Cerasus, civitas Ponti, deleta a Lucullo: unde *cerasus*, arbor; & *cerasum*, fructus, a Lucullo in Italiam delata. G. 2: 18
Cerasus, cornua cristae; cincinnati proprie, *cornua*; unde & *καρπὸν τῶν κερῶν*. AE. 12: 89
Cerania, Epiri montes, a crebris fulminibus sic dicti. G. 1: 332. AE. 3: 506
Cerberus, Terra est quae corpora consumit; *καταβύσσος*, *καρνεὶν τρώων*; cur ab Inferis tractus dicitur ab Hercule. AE. 5: 134. 6: 395. 8: 295. 297. & ab eius spuma natum aconitum. G. 2: 152
Cerberus pro fetis habet serpentes. AE. 6: 419
Certina, Africae insula, habitata ab Ozolis Locris. AE. 11: 265
Ceres, urbs Agyllina. AE. 8: 479
Cerea castra, de apum alveariis. AE. 12: 589
Cerea pruna, cerei coloris, vel mollia. E. 2: 53
Cereale papaver, quare. G. 1: 212
Cerealia, vel Cerialia. AE. 1: 181
Ceremoniae, sacra, *ἑρῆα*. AE. 6: 517
Ceremoniis si quid non observatum, piaculum committitur. AE. 4: 646
Cereri sacra Eleusinae celebrantur a nobilissimis Atheniensium Virginius. AE. 4: 99
Cereri Eleusinae Virgines Athenienses sacra facientes raptae, & receptae. AE. 1: 655
Cereri & Libero templa simul & Iudi. G. 1: 5
Cereri & Baccho simul sacrificabatur melle & lacte permistis. G. 1: 344
Cereri & Telluri simul sacrum fit. G. 1: 21
Cereri porca, vel porcus immolabatur, per contrarietatem. G. 2: 380. quia obest frugibus. AE. 3: 118
Cereri de vino etiam sacrificare licet. G. 1: 344
Cereri divortiorum concessa potestas. AE. 3: 139
Cereri & Jovis filia Persephone, Proserpina. AE. 4: 511. 6: 402
Cereri & Proserpinae fabula. G. 1: 378
Cereri, raptam filiam a Dite patre quaerentis, ululatus & fabula. E. 3: 26. AE. 4: 609
Cereri fanum ante urbem Trojam. AE. 2: 714
Ceres a creando dicta. G. 1: 7. panis appellatur Sabinis. ibid.
Ceres eadem quae Terra, unde & aratri sulco civitas claudi solebat. AE. 4: 58
Ceres, Luna, Diana, Juno, Proserpina, eadem Dea. G. 1: 5
Ceres, eadem quae Mater Deum. G. 1: 163
Ceres & Bacchus, duo praecipua numina rustica, & eorum nomina cunctis communia. E. 5: 79
Ceres filiam quaerens Pantagiam fluvium obstrepentem sibi tacere iussit. AE. 3: 689
Ceres abjecta falce in Sicilia quaerens Proserpinam, Drepano civitati nomen dedit. AE. 1: 707
Ceres filiam diu quaesitam apud Inferos esse comperit. G. 1: 39
Ceres Proserpinam quaerens, a Celeo suscepta filium eius Triptolemum regens natum igne fovit & lacte nutrit; & denique frumenti rationem docuit. G. 1: 163
Ceres papaveris cibo orbitatis dicitur oblita. G. 1: 78. & ejusdem esu dolorem ob raptam filiam pepulisse dicitur. G. 1: 212
Ceres ob raptam filiam Proserpinam nuptias execrata, iisque contraria: vel quod nupta Jovi, praelata Junone, repudiata: unde Eleusinae alterius sacris alterius templum clauditur; neque alterius sacerdoti alterius sacra gustare licet: & Romae Ceresis sacris nemo vel patrem vel filiam nominat. Alii contra tradunt. AE. 4: 58
Ceres legisera, a legum inventione. ejusque sacra Thesmophoria. AE. 4: 58
Ceres Pelopi pro brachio a se consumpto eburneum brachium dejit: quod fingitur, quia Terra, quae Ceres est, omnia corpora consumit, ossa reservat. G. 3: 7. AE. 6: 603
Ceres, nutrix Triptolemi. G. 1: 19. ejus sacra instituit Triptolemus. ibid.
Ceres, cur Ascalaphum in Bubonem mutaverit. AE. 4: 462
Ceres Lyncum in lyncem convertit. AE. 1: 327. Triptolemo frumenta monstravit. ibid.
Ceres, Melissa anu discerpta a mulieribus, ex corpore ejus apes nasci fecit. AE. 1: 434
Ceres Myconem Atheniensem dilexit, & in papaverem mutatum turelae suae reservavit. G. 1: 212
Ceres, pro frumento. G. 1: 297. 347. AE. 1: 175. 181
Ceres, pro pane, tritico. AE. 1: 705
Ceres omne agriculturae genus indicavit. G. 1: 147. 149
Ceres flava, ab maturarum aristarum colore. G. 1: 96. coelo favere dicitur. ibid.
Ceres laborata, de frumento, quia eget laboris, & glandes sine ullo labore nascuntur. AE. 8: 181
Ceres, nomen solum in polysyllabis, quod ultimam in nominativo producit, in obliquis corripit. G. 1: 96. 147
Cerete, oppidum. AE. 7: 652
CERINTHUS, urbs Boeotiae, ubi plurima herba Cerinthe. G. 4: 63
Cerinytis cerva. AE. 6: 803
CERNERE ferro, pro decemere, vera lectio. AE. 12: 709
Cernuus equus, qui cadit in faciem, quasi in eam partem qua cernimus: unde pueri ea parte, qua cernunt, *αὐθιγόντες*, in *caput pravolventes*, *cernui* vocantur. AE. 10: 894
Cerritus, Cereris furor & ira percussus. AE. 7: 377
Certa, fortis, firma. AE. 9: 249
Certa hausta, inevitabilis; contra, *incerta*, infirma, evitabilis. AE. 11: 767
Certa sagitta, inevitabilis; *incerta* contra, infirma, vitabilis. AE. 12: 267
Certa mori, figurate, ut certo moriatur. AE. 4: 563
Certa referre, firma, vera. AE. 12: 111
Certamen ingens erat inter *hostes* de cadaveribus virorum fortium. AE. 12: 642
Certare, provocare. AE. 1: 552
Certare alicui, contendere cum aliquo, comparare se alicui. G. 2: 99
Certo tibi, pro tecum. G. 2: 138
Certatim, studiose. AE. 8: 179
Certatim, festinanter. AE. 11: 486
Certior auctor, nuntius verus. AE. 10: 510
Certis diebus, statutis, legitimis, a natura arcana ratione dispositis. G. 2: 329
Certus, vel indubitabiliter pergens, i-tineris certus, vel sollers, strenuus, velox. AE. 5: 1
Certus, firmus. AE. 4: 125. 5: 349
Certus, velox, fidelis, deliberati iudicii. AE. 1: 576. & incertus, tardus. ibid.
Cerva acripes superata ab Hercule. AE. 8: 300
Cerva pro Iphigenia supposita. AE. 2: 116
Cervae vulneratae Dictamnum quaerunt herban, qua gustata, tela excidunt. AE. 4: 73
Cervi, *αὐτῶν τῶν κερῶν*. AE. 1: 188. non sunt

INDEX IN SERVIUM.

sunt in parte Africae, ad quam venit Aeneas. *ibid.* pro quibuscumque feris. *ibid.*
 Cervi quomodo juvenescant. E. 7: 30
 Cervi quoque inter armenta. AE. 3: 540
 Cervi, furcae. E. 2: 29. vel *cervos figere*, venari & jaculari. *ibid.*
 Cervicibus, plurali numero juxta veteres: nam Hortensius primus singulari numero *cervicem* dixit; Cicero *cerviculam*. AE. 11: 496
 Cervisia, alio nomine *forbium*. G. 3: 380
 Cervix, singulari numero collum significat, plurali numero superbiam. AE. 2: 707
CESENA civitas in Italia; in agro Gallico, deinde Bononia, condita ab Oeno. AE. 10: 198
 Cespes, terra cum herba. E. 1: 69
 Cespes viridis, herbosus. AE. 3: 304
 Cespes, pro campo; quod *cespes* gleba sit. AE. 11: 566
 Cespitator equus vulgo, qui *suffusus*. AE. 11: 671
 Cespitem arae superimponere solebant Romani, & ita sacrificare. AE. 12: 119
 Cessare, morari. AE. 3: 430
 Cessare in aliquam rem, tardum esse ad rem suscipiendam; cessare in aliqua re, tardum esse in re facienda. AE. 6: 51
 Cessatum est, tardatum est. AE. 11: 287
 Cestibus advenas provocantem Erycem occidit Hercules. AE. 1: 574
 Cestria, Campi, regis Epiri filia, ab Heleno ducta uxor. AE. 3: 334
CETE, canes marini; est autem declinatio Graeca a *κῆτος*, *κῆτος*, ut *βία*, *βία*. AE. 5: 822
 Cetera, adverbialiter, in ceterum. AE. 6: 656
 Cetra, scutum Iorem, Afriorum & Hispanorum. AE. 7: 730
 Cetus, sidus coeleste. AE. 6: 659
CEYX, Luciferi filius: ejus & Malcyonis fabula. G. 1: 399
CHAOS & Naturae filius, Cupido. AE. 1: 668
Χάλαρα, absolute Graeci, ut Latini *ahena*. AE. 1: 217
Chaldaei & Aegyptii Astronomia celebres; unde absolute per Astronomiam designantur. AE. 6: 849
Chaldaei signa caelestia statuunt undecim, Aegyptii duodecim. G. 1: 3
Chaldaei Herculem & Martem eandem Stellam habere dicuntur. AE. 8: 275, 285
Chaldaei & Judaei urbe pulsi, ne novam religionem introducerent. AE. 8: 187
Chalcidenses ex Euboea Cumas, vicinas Bajas, considerunt. AE. 9: 710
Chalcidica ars, Cumarum, quia a Chalcidensium colonis condita. AE. 6: 14
Chalcis, Euboeae civitas, unde Euphronion, & ejus carmina Chalcidica. E. 6: 72. 10: 50. AE. 1: 342. 3: 441. ejus coloni Cumas in Campania considerunt. 6: 2
Chalybes, populi in Ponto, apud quos nascitur optimum ferrum: cur nudi?

G. 1: 58. unde abusive ipsa materia chalybs. *ibid.* AE. 8: 421
Chalybs, ferrum, a Chalybibus populis. G. 1: 58
Chalybs vulnificus, populus, apud quem nascitur, pro ipso ferro. AE. 8: 446
CHAON, Heleni frater, per imprudentiam ab eo occisus; unde Chaonia Epirus, dicta ab Heleno. AE. 3: 334. 335
Chaones, Epiri. G. 1: 149
Chaonia, prius Molossia, Epiri regio, a Chaone Heleni fratre, quem imprudens in venatione occiderat, appellata. AE. 3: 297
Chaonia, Epiri regio, in qua urbs Buthrotum, ante Molossia. AE. 3: 292
Chaonia, dicta Epirus, ab Heleno, quod fratrem Chaonem illic occiderat. AE. 3: 334
Chaonia, Epirotica. G. 1: 8
Chaoniae columbae, Epiroticae, responsa dederunt. E. 9: 13
Chaonius pater, Jupiter Epiroticus. G. 2: 67
Chaos, elementorum confusio: rerum primordia. AE. 6: 264
Χαλαρε, Latine *vallis*. G. 1: 264
 Character humilis, Gr. *τοχχος*. AE. 1: 705
 Characteres dicendi tres; exegematicus, dramaticus, & mixtus; quos omnes Virgilius in Bucolicis expressit. E. 3: 1
Chariboea & Potce, nomina anguium, qui Laocoonta cum filiis necaverunt. AE. 2: 211
Χηρῆς, vel *ἱνα*, Latine, *ergo*. AE. 6: 670
Charon, *κῆρ ἀρτίπαρον*, quasi *ἀχαιφον*. AE. 6: 299
Charon anno integro in compedibus fuit, quia Herculem transvererat. AE. 6: 392
Charon pro Inferis non potest poni, quia minor potestas pro imperio nunquam ponitur. AE. 6: 273
Charybdis, femina voracissima, ex Neptuno & Terra genita, Herculis bubus raptis, a Jove fulminata, & in mare praecipitata. AE. 3: 420
Charybdis, vorago ad litus Siciliae. AE. 3: 420
Charybdis & Scyllam usque delatus Aeneas. AE. 3: 1
CHASMA, discessio, nubium, & coeli. AE. 9: 20
XEIMAPPON, *torrens*, fluvius qui acetate siccatur. AE. 2: 305
Χεῖμα, Graecis & *hyems*, & *tempestas*. AE. 3: 195. 5: 11
CHELONE, quod contempsisset venire ad nuptias Jovis & Junonis, mutata in testudinem, & domus ejus everfa. AE. 1: 509
 Chelydri, dicti quasi *cherydri*, quia & in aquis & terris morantur; nam *χῆρ*, terra; *ὕδωρ*, aqua. G. 3: 415
CHERSONESUS, alio nomine Pallenae, insula juxta Thermodonta Thraciae. G. 4: 390
CHII insulae promontorium Ariusium. E. 5: 71. ejus vinum. *ibid.*
Chii in promontorio mons Phanaeus,

vitibus confitus; unde Phanaeum vinum, optimum. G. 2: 98
Χηλαρῆς, Lat. *Tribunus militum*. AE. 9: 162
CHIMAERA, nympha amata a Daphni. E. 8: 68
Chimaera, Typhonis & Echidnae filia, ore leo, postremis partibus draco, media, capra; proprie mons Lyciae, ardente cacumine, juxta quod sunt leones; in medio pascua, in quibus caprae; ima pars serpentibus plena, &c. AE. 6: 288
Chimaera, monstrum triplex, prima parte leo; posteriore draco; in medio caput caprae, ignes efflans, a Bellerophonte superatum. AE. 5: 118
CHIONE, Nili & Callirhoës filia; unde *χίονες*, Latine *nives*. AE. 4: 270
Χίος, *divinus*, id est *divinus*, quasi *res Chios*, pro optimo vino; ut Virgilio *res Phanaeus*, pro optimo vino Phanaeo. G. 2: 98
CHIRON, Saturni & Philyrae filius, inventor medicinae, Aesculapii praceptor. G. 3: 91, 548
Chiron, vulneratus sagitta Herculis in pedem collapsa, herbam Centauream, sive nomine ejus *Chronium*, appellatam invenit, eaque sanatus est. G. 4: 270
Chirurgia dicta medicina, quia ante Hippocratem manibus praecuratum tractabatur. AE. 12: 396
Chium vinum. E. 5: 71
CHLAMYS, amictus duplex, ut abolae. AE. 5: 421
 Chlamydis in parte extrema undique quasi fimbria. AE. 5: 250
CHORDAE, cur septem. AE. 6: 645
 Chorea, media brevi propter metrum; Graece enim proprie *χορεία*, etiam *χορία*. AE. 6: 643. 9: 615
 Chori, pro acies. AE. 5: 581
 Chori, pro sacra. AE. 4: 145
Choricus, Arcadiae rex, filios habuit, Plexippum, Eneum, & Palacitram filiam. AE. 8: 138
Choroebus Mygdones & Anaximenes filius, stultus dicitur Euphroni, unde proverbium, *Choroebus stultior*. AE. 2: 341
 Chorus, proprie coavorum cantus & saltatio. G. 1: 346. alias simpliciter saltantium & cantantium multitudo. AE. 1: 503. multitudo collecta in sacra. 6: 517.
Chremes, *Chremetis* & *Chremis*; ut *Dares*, *Daretis* & *Daris*. AE. 5: 460
Χηρῆς Juno, bona. AE. 1: 734
Chromis, satyrus puer, sub ejus persona Virgilius. E. 6: 13
Chryses, Apollinis sacerdos, & propter ejus filium Graecis offensus Apollo. AE. 2: 610
CIACUS amnis, ejus fons in sinibus Ponti. E. 6: 43
CIBUS, vidus; unde *convictores*. AE. 1: 218
 Cibus omnis non ejusdem saporis nec virium hominibus & animalibus. AE. 4: 486
CICA-

INDEX IN SERVIUM.

- CICADA** tandem factus Tithonus, Aurora maritus, diu vivendo. *G.* 1: 447. 3: 328
- Cicero** Arpinas, ab Arpino, Campaniac civitate. *AE.* 8: 9
- Cicero** admiratus dicitur Eclogam sextam. *E.* 6: 11
- Cicronis** uxori in sacrificio flamma sponte exorta marium eodem anno consulem fore ostendit. *E.* 8: 106
- Cicon**, Apollinis filius; unde Thraciac gens *Cicones*, quorum mulieres ab Orpheo spretae ipsam discerperunt, dum Liberi sacra celebrarent. *G.* 4: 520
- Cicones**, Thraciac mulieres, ab Orpheo spretae, cum per Liberi sacra simulata discerperent. *G.* 4: 520
- Cicoreae** radices segetibus noxiae. *G.* 1: 120
- Cicuta**, herba fallax veneni, unde. *E.* 4: 24
- Cicuta**, hominibus venenosa, capellas reddit pingues. *AE.* 4: 486
- Cicuta**, spatum inter cannarum nodos. *E.* 2: 36
- Cicuta**, fistula. *E.* 5: 85
- CIERE** gemitus, pro dare; proprie alteri aliquid commovere. *G.* 3: 517. proprie, alteri fletum movere. *AE.* 6: 468
- Ciere** mōgitus, dare; proprie *c'ere*, est alteri dolorem aut lacrymas movere. *AE.* 12: 104
- CILICES**, piratae a Pompejo victi in alias regiones translati. *G.* 4: 127
- Cilice**, dicta a Cilice, Agenoris filio. *AE.* 3: 88
- Ciliciae** mons, Timolus, crocum ferens. *G.* 1: 56. vitibus confitus; unde optimum vinum, Timolium. *G.* 2: 98
- Ciliciae** oppidum, Corycos, ubi celeberrimum antrum Corycium. *G.* 4: 127
- Cilicia**, dicta quod usus eorum repetitur in Cilicia. *G.* 3: 313
- Cilicia**, eorum usus, & poliendis locis; & contra jactas faces reguntur turrium tabulata; & velamina sunt nautis. *ibid.*
- Cilix**, Agenoris filius, ad forem quaerendam missus, Ciliciae nomen dedit. *AE.* 3: 88
- Cincinnati**, proprie *cornua*. *AE.* 12: 89
- Cincti**, strenui, *σζωνοι* Gr. contra *discincti*, inhabiles militiae. *AE.* 8: 724
- Cincti** armis, instructi, incincti. *AE.* 11: 188
- Cinctus** Gabinus, quis & unde dictus. *AE.* 7: 612
- Cineres**, pro ipso mortuo. *AE.* 5: 81
- Cineres** Orestis, unum ex septem Imperii pignoribus. *AE.* 7: 188
- Cineribus** spargendi agri. *G.* 1: 81
- Cingere**, circumdare. *AE.* 4: 41
- Cingitur**, accingitur, armatur. *AE.* 11: 486
- Cingulum**, hominum, neutrius generis; animalium, feminino genere *cingulae*. *AE.* 9: 359
- Cinifiones**, cineris sive pulveris venditores, quo utuntur puellae. *AE.* 12: 611
- Cinis** etiam vocatur pulvis ille, quo utuntur puellae: unde *cinifiones* appellatur. *AE.* 12: 611
- Cinyphe**, Libyae in Getulia fluvius. *G.* 3: 312
- Cinyrae** filia, Myrrha in Myrtum mutata, & omnis ejus fabula. *AE.* 5: 72
- Cinyras**, rex Cypri. *E.* 8: 37. ejus filius Adonis. *ibid.* ejus fabula. 10: 18
- Cinyras** filiae Myrrhae thalamos invasit, unde natus Adonis. *AE.* 6: 623
- GIRCAEUM JUGUM**, tradus Campaniac. *AE.* 7: 799
- Circaeus mons**, prius insula, paludibus a continente segregatus; limo de Albanis montibus fluens exclusus: in eo *Circaenm* oppidum, & *Circaei*. *AE.* 7: 10
- Circe**, Solis soboles. *E.* 6: 47
- Circe**, Dea saeva, vel per se, vel per herbas: Solis fingitur filia, quia clarissima meretrix, quae libidine & blandimentis homines in ferinam vitam deducebat. *AE.* 7: 19
- Circe** Solis filia, multis etiam Marica dicitur. *AE.* 12: 164
- Circe**, Acaea, propter corporum mutationes ab ea factas. *AE.* 3: 386. quidam pro Eoia, orientalis, quia Solis filia. *ibid.*
- Circe** homines virgae contactu mutasse dicitur. *AE.* 4: 242
- Circe** nomen Circaeae oppido dedit, & monti. *AE.* 7: 10
- Circe** Glaucum amavit, & ex zelotypia Scyllam in monstrum mutavit. *E.* 6: 74. *AE.* 3: 420. Picum amavit, eun- que spernentem se in picum Martium convertit. 7: 190. Ulyssi peperit Telegonum. 2: 43
- Circes** & Ulyssis filius Latinus. *AE.* 1: 277
- Circeus** mons, a Circe; aliquando insula. *AE.* 3: 386
- Circenses** ludii, instituti ad placandam Matrem Deum. *AE.* 3: 279
- Circenses** magni, diversi a Megalesiacis ludis, sive Romanis; illi enim Neptuno Equestri, sive Conso sacri, & mensae Martio celebrati; hi vero Matri Deorum, & ante kalendas Januarias agebantur. *AE.* 8: 636
- Circenses** ludii dicti, quia exhibebantur in circuitu ensibus positus, vel a circumeundo: & olim in fluminis litore fiebant, in altera parte positus gladiis. *G.* 3: 18. 180. dicti a circuitu, vel, quod, ubi postea metae, olim gladii ponebantur, quos circumabant: & absolute *Circenses* sine adjectione ludiorum. *AE.* 8: 636. editi in valle Murcia, quae unde dicta: sunt autem certamina equestria, Neptuno Equestri, sive Conso sacra, unde & Consualia. *ibid.*
- Circenses Indii** dum celebrarentur, appropinquante urbi Annibale, omnes ad arma concurrerunt, & revertentes, dum metuebant piaculum, invenerunt adhuc senem, qui saltationem sine interruptione continuarat, & inde proverbium: *Salva res est, sal-*
- tat senex.* *AE.* 8: 110
- Circenses** ludii in urbe celebrati, dum a Porfena obsideretur, quibus & hostium duces coronabantur. *AE.* 11: 134
- Circenses** ludii uno die concinebantur viginti quinque missus; ultimus autem acriarius dicebatur, quia de collatione populi fiebat. *G.* 3: 18
- Circes** & Ulyssis filius, Aulon; unde *Anfonas*. *AE.* 8: 328. Latinus. 7: 47. 12: 164
- Circi** maximi post jannas *era maxima* Herculis. *AE.* 8: 271
- Circina** insula, abundat Acantho arbore. *G.* 2: 119
- Circini** & ferrae inventor, Perdix. *G.* 1: 143
- Circinus**, sororis Daedali filius, ferrae & circini, a nomine ejus ita dicti, inventor, a Daedalo ex artis invidia occisus. *AE.* 6: 14
- Circuli** septem sunt, Saturni, Jovis, Martis, Solis, Veneris, Mercurii, Lunae: & primus vehementer sonat, reliqui secundum ordinem mimus. *AE.* 2: 255
- Circuli** coelestes novem, Saturni, Jovis, Martis, Solis, Veneris, Mercurii, Lunae, & duo magni, Horizon, & Zodiacus. *AE.* 6: 127. quorum summus & ultimus sono carent, & inde septem tantum chordae. *AE.* 6: 645
- Circulis** novem Inferi continentur; & qui illi sint. *AE.* 6: 426
- Circulos** novem Stryx, sive Terra, habere fingitur a Poëtis. *AE.* 6: 459
- Circulus**, a *circus*, sicut *periculum*, *periculum*. *G.* 3: 166
- Circum**, pro adverbio loci, undique, ab omni parte. *AE.* 4: 416. 10: 118
- Circum**, ante, post, antiqui cum ablativo. *E.* 1: 30
- Circumferre**, lustrare. *AE.* 6: 229
- Circumire**, insidiantium est. *AE.* 11: 767
- Circumspicit**, aut quacrit *cernere*; aut diu contemplantur. *AE.* 3: 517
- Circumvestari** singula, speciatim singula describere. *G.* 3: 285
- Circumducti** versus. *AE.* 3: 204, 228
- Circus** Flaminius: in eo Jupiter stator. *AE.* 2: 225
- Circus**, spatiosus ludorum locus. *AE.* 5: 109
- Ciris**, avis, in quam conversa Scylla. *E.* 6: 74
- CISIA** tecta, nonnullis fuere pileata. *AE.* 8: 666
- Cisseis**, Hecuba, Cissei filia juxta nonnullos, Dimantis juxta alios. *AE.* 7: 320. 10: 705
- Cissens** fluvius. *E.* 10: 18
- Cissens**, rex Thraciac, Hecubae pater, Anchisae cratera donaverat. *AE.* 5: 535
- CITAE** quadrigae, veloces, non *dis-sae*; *cius* enim cum *dis*visus significat, *ci* syllabam habet longam. *AE.* 8: 642
- Citatorum**, pro concitatorum. *AE.* 12: 372
- Cithaeron**, mons Boeotiacae circa Thebas, *nocturnus* dictus, quod nocte Bacchi sacra illic celebrantur, quae etiam inde

INDEX IN SERVIVM.

inde *Nyctelia*. AE. 4: 303. ubi Pentheus discerpitur. AE. 4: 469
Cithaeron, pars montis Parnassi in Thes-
 salia, Libero sacratu. O. 3: 43. AE.
 7: 641. 10: 163
Cithara, cur inter sidera. E. 8: 55
Cithara, pro scientia harmoniae, id est
 musicae. AE. 12: 394
Citharoedi habitus, vestis longa. AE.
 6: 645
Citi, celeres. AE. 4: 573
Citrus, arbor Mediae, cujus mala jux-
 ta nonnullos Medica. G. 2: 126. ar-
 bor felicitis mali; quia omni tempo-
 re plena pomis, quae partim matura,
 partim acerba; partim adhuc in
 flore posita: vel quia nulla res effica-
 cior ad venena pellenda. 2: 127. non
 cito crescit, & folia multo majora
 habet quam *Laurus*. 2: 131
CIVILIA bella septem a Romanis gesta:
 Caesaris & Pompeji in Thessalia;
 contra filios ejusdem in Hispania;
 contra Jubam & Catonem in Africa;
 contra Bruum & Cassium in
 Philippis in Macedonia (*male Thes-
 salia*); contra L. Antonium circa Pe-
 rufiam; contra S. Pompejum in Si-
 cilia; contra Antonium & Cleopatra-
 ram in Epiro. AE. 6: 833
Civis quercus, pro civica, & contra:
 & cur. AE. 6: 772
Civitas aratri sulco claudebatur, quod
 Ceres eadem quae Terra, in qua ur-
 bes stantur. AE. 4: 58
Civitates aratro designabantur, & ubi
 introitus futurus erat, suspendebatur
 fove postabatur aratrum, & inde por-
 ta dicta. AE. 2: 730
Civitates veteribus non nisi oraculorum
 monitiu posita. AE. 3: 88
CLANGOR, a Gr. *κλαγγή*. AE. 2: 313
CLAMOR ventorum. AE. 1: 87
Claninus, fluvius Campaniae, praeter-
 fluens Aetras. O. 2: 225
Clara Arctos, vel quia nunquam oc-
 cidit, vel quod alia obscurior. O. 1:
 137
Clarigatio, belli denuntiatio, quam
 Feccialium princeps, Pater patrus ad
 hostium fines faciebat. AE. 9: 53. aut
 a clara voce, qua utebatur Pater pi-
 tratus; vel *ἀπὸ τῆς κληρῶς*, a sorte, quia
 per bellicam sortem hostium agros
 invadebant. AE. 10: 14
Clarinum, oppidum in finibus Colopho-
 niorum, ubi Apollo colitur; unde
Clarius Apollo. AE. 3: 360
Clavus Apollo. AE. 3: 401
Clarus Aquilo, ferenicus G. 1: 460
Classes, de equitibus; unde *classica*. AE.
 2: 30. 3: 602. unde vox dicta. AE.
 6: 1
Classes, de Hortinis equitibus; item
 populi partibus quinque. AE. 7: 716
Classis, de una navi, *ἀπὸ τῶν κλάσων*.
 AE. 1: 39. quod fiat de fustibus, quas
calas dicebant Veteres, unde *calones*,
 fervi portantes *calas*, vallos; vel a-
 liunde. AE. 6: 1. 334

Classis Romana contempto augurio sub-
 mersa. AE. 6: 198
Classicum, & tuba ipsa, & sonus; & tuba
 quidem est flexilis. AE. 7: 637. 716
Claudi coelum dicitur vespertino tem-
 pore, matutino aperiri. AE. 1: 378.
 10: 1
Claudia tribus & familia a Claudio, Sa-
 binorum rege, nominata, qui pulsus
 regibus cum quinque millibus clientum
 Romam migravit. AE. 7: 706
Claudum, etiam de inanimatis. AE.
 5: 278
Claustra omnia dicuntur, cum bellum est;
 & patere, cum pax est. AE. 1: 303
Clasius, Sabinorum rex, pulsus regibus
 cum quinque millibus clientum Ro-
 mam venit, & partem Urbis habi-
 tandam accepit; unde *Claudia* tribus
 & familia nominata. AE. 7: 706
Clavis, in signe Matris Deum, sive Tel-
 luris, quae verno tempore aperitur,
 hyemali clauditur. AE. 10: 252
Clavum regere. AE. 10: 218
Clavus, fustis gubernaculi. AE. 5: 177
Claxomenae, Asiae civitas. AE. 4: 345
Claxomenius, Artemon, inventor Tes-
 tudinis & Arctis. AE. 9: 505
Κλαυθίμος Gr. qui jure fortiuntur bo-
 na defuncti. AE. 10: 14
CLEOBIS & Biton matrem Cydippen,
 Junonis Argivae sacerdotem, deficientibus
 pestilentiae bobus, subierunt ju-
 gum, & ad templum duxere; pro
 quo munere offerente Junone ut
 quidquid vellet filiis peteret, eaque
 respondente ut Dea quod utile sciret
 mortalibus ipsis praestaret, postero
 die reperti sunt mortui. O. 3: 732
Cleobula, Aquilonis & Orithyiae filia,
 regis Phinci uxor. AE. 3: 209
Cleonaens, leo interfectus ab Hercule, e-
 jusque pellem gestavit in tutamen.
 AE. 8: 295
Cleopatra Aegypti regina, cujus amore
 captus Antonius, dimissa Augusti so-
 rore, eam duxit uxorem: unde orto
 bello, Antonium praelio ad Actium
 comitata, cum eodem superata Ale-
 xandriam refugit, & post mortem
 Antonii, cernens se triumpho servari,
 admotis sibi serpentibus vitam fini-
 vit. AE. 8: 678
Cleopatram duxit Antonius, contemp-
 ta sorore Augusti. AE. 7: 684
Cleopatrae & Antonii bellum cum Au-
 gusto in Epiro. AE. 6: 833
Cleopatrae nutu & jussu parebant Anto-
 nii legiones, & apud illam excuba-
 bant. AE. 8: 696
Cleopatra apud Actium prior fugisse,
 camque mox secutus dicitur Anto-
 nius. AE. 8: 707
Cleopatra mortis futurae fato oblita re-
 cessus Aegypti petere, ubi bellum
 facile reparasset. AE. 8: 713
CLIENTES a patronis defendi debe-
 bant: dicti quasi *colentes*. AE. 6: 609
Climata Astrologi statuerunt septem.
 G. 1: 205

Climatum diversitas corporum, & sic
 animorum, diversitatem causatur.
 AE. 6: 724
Clitae Amazonis filius, Caulus, Caulo-
 nis arcis conditor. AE. 3: 553
Clitumnus, fluvius Mevaniae, quae pars
 Umbriae, partis Tusciae, de quo
 fluvio animalia si biberint albos fo-
 tus creant. O. 2: 146
Clitumnus, & Deus & lacus. O. 2: 147
CLOACINA Venus, a *cloando*, pur-
 gando. AE. 1: 724
Clodius, inimicus Virgillii. E. 9: 1
Cloelia, obses Porfenaee data, ad fucs tra-
 jecto Tybri reverfa, mox pacis lege
 repetenti regi reddita, & ob virtu-
 tem ab eo iterum, & quidem optio-
 ne concessa ut cum quibus vellet re-
 diret, dimissa, virgines reliquas om-
 nes elegit; unde Porfenaee rogatu e-
 questris ei statua in sacra via erecta.
 AE. 8: 646
CLUENTIA familia, a Cloantho traxit
 originem. AE. 5: 117
CLUSIVM & Cosa, urbes Italiae, in
 Tuscia. AE. 10: 655
Clusium, oppidum juxta montem Mas-
 ticum in Etruria, conditum a Clusio
 Tyrrheni, vel Telemacho, Ulyssis
 filio. AE. 10: 167
Clusius Janus cur. AE. 7: 610
CLYMENES & Iapeti filius Prometh-
 theus. E. 6: 42
Clymenes & Solis filius, Phaeton, ejus-
 que fabula. AE. 10: 189. filiae Pha-
 eontiades. E. 6: 62
Clypeus, & neutro genere *clypeum*. AE.
 3: 286. 9: 709
Clypeus, *ἀπὸ τῆς κλίπτης*, quod cor-
 pus magnitudine furetur. AE. 8: 447
Clypeus, scutum majus, quo latemus,
ἀπὸ τῆς κλίπτης τὸ σάμα. AE. 2: 389.
 vel, *ἀπὸ τῆς κλίπης*. 7: 686
Clypei inventor, Abas. AE. 3: 286
Clypei Graecorum, rotundi. AE. 3: 637
Clypei, qui longiores, peditum; scuta,
 breviora, equitum. AE. 9: 370
Clypeus Aeneae omaem historiam Ro-
 manam continebat. AE. 8: 625
Clypeus Ajacis, trium ulnarum. E. 3:
 105
Clypeus ab Aenea apud Samothraciam
 in templo dicatur. AE. 3: 287
Clytemnestra & Castor nati de Tyndareo
 & Leda, mortales. AE. 2: 601
Clytemnestra, Ledaee & Tyndarei filia,
 Agamemnonis uxor. AE. 8: 130
Clytemnestra maritum Agamemnona per
 Aegisthum adulterum inter epulas
 interemit. AE. 11: 269. in vindictam
 autem ejus criminis ab Oreste filio
 una cum adultero interfecta est. AE.
 3: 331. 4: 471. vel, ut alii, judicium
 sententia damnata est. 11: 268
Clytemnestrum, conditum a Siculo quo-
 dam, & ab uxoris *Clytemnestrae* no-
 mine dixit, post *Crusumerium*, &
Crusumeri. AE. 7: 631
Κλυτὸς, gloriosus; hinc Latinum *inclutus*.
 AE. 6: 781

INDEX IN SERVIVM.

- CNEMIS**, promontorium, in quo Opuntii Locri positi sunt. AE. 3: 399
- COACTAE** lacrymae, expressae. AE. 1: 96
- Coactus**, collectus. AE. 7: 43
- Coax**, propria vox ranarum. AE. 7: 16
- COCLIES** Horatii, Romanorum fortissimi nomen, (*datum ei quod oculum in bello amisisset*) alias *coclites*, *Insii* dicti, unum habentes oculum. AE. 8: 649. sublicium pontem defendit, donec post se rumpetur, & salvus ad suos enavit: &c. 8: 646. egregium ejus responsum in convitium debilis coxae. *ibid.* non solus in ponte sublicio contra Tuscos stetit, sed cum eo fuerunt Lartius & Herminius. 11: 642
- Cocto** robore telum, vel revera cocum, hoc est, igni duratum; vel multi temporis: quod etiam *recoctum* dicitur. AE. 11: 552
- Coctus**, *stere*, *gemere*, unde *Cocytus*, Inferorum fluvius. O. 4: 479
- Cocytus**, Inferorum fluvius, a Styge profluens *ἀπό τῆς κοκτίας*, *stere*, *gemere*, *ingere*, locus vicinus Acheronti; loca ideo luctuosa, quia sacra haec morte hominis fiebant. O. 4: 479. AE. 6: 132, 296, 385
- CODRUS**, dux Atheniensium, & ejus historia. E. 5: 11
- COELIUS**, unus e septem collibus quibus condita Roma. AE. 6: 784
- Coemptio**, matrimonii species, cum libra & aes adhibetur, & mulier & vir quasi emptorem faciunt doti-statione, & sic mulier in potestatem viri cedit, & liberae servitutis conditionem sustinet: quibus solemnitatibus & formulis peracta. AE. 4: 103, 214
- Coemptione** contrahebantur nuptiae. O. 1: 31
- Coemptione** quando factum matrimonium, sibi invicem succedebant. AE. 7: 424
- Coena** omnis simul apponebatur apud Veteres. AE. 1: 710
- Coenarum** tria genera; sollemne; aliud viaticum seu adventitium; & geniale. E. 5: 74
- Coepus**, ab eo, quod est *incipio*; unde *coepus*. AE. 8: 15
- Coercere**, pro cogere, colligere; alias continere, compescere. AE. 9: 27
- Coetus**, pro convivio. AE. 1: 739
- Coenus**, unus Gigantum. O. 1: 279
- Coenus** & Enceladus, Terrae filii, Gigantes, qui Jovem coelesti regno detruere conati sunt. AE. 4: 179
- Coenus**, Gyges, Aegeon, qui & Briareus, Coeli & Terrae filii. AE. 10: 565
- COGERE**, colligere, in unum redigere. E. 3: 20, 98
- Cogere** in sulcum, in ordinem componere, vel arare. O. 2: 62
- Cognominis**, hic & haec, adjectivum. AE. 6: 383
- Cognosco**, & agnosco, idem significant. AE. 8: 155
- Cognoscere** dicimur illa, quae jam pridem vidimus. AE. 3: 351
- Cohors**, pro turma; nam equitum *turmae*, pedum *cohortes* dicebantur. AE. 11: 500
- Cohortes** sexaginta in legione. AE. 11: 463
- Colpax**, Gr. rex; unde Romulus forte Quirinus. AE. 1: 296
- COLCHIS**, civitas Scythiae. G. 2: 140
- Colchidis** fluvius, Phasis. O. 4: 367
- Colchos** cuius iussu profectus Iason. E. 4: 34
- Colchos** propter aureum vellus Argonautae cum Iasone petierunt. AE. 3: 209. etiam Hercules. 1: 623
- Colere**, pro amare. E. 3: 61
- Colere**, dicitur, quando major minor diligit. AE. 1: 20
- Collatia**, Latinorum civitas, a Tarquinio condita, ex pecunia collatitia, unde nomen. AE. 6: 773
- Collatina** civitas. AE. 8: 646
- Collatinus**, Lucretiae maritus: ejusque omnis historia. AE. 8: 646
- Collatis** signis, conjunctis ducibus. AE. 11: 517
- Collectivum** singulare cum verbo plurali. AE. 5: 119
- Colligere** se in arma sua, post scutum se claudere. AE. 10: 412
- Colligit** se in arma, ita se texit, ut nulla parte posset feriri. AE. 12: 491
- Colligere** arma, vela contrahere. AE. 5: 15
- Colligi**, de nubibus. AE. 1: 147
- Collina** porta urbi ingruere voluit Annibal. AE. 8: 110
- Collucent** flammis. AE. 5: 4
- Colludere** plumas, moveri. G. 1: 369
- Colobia** apud Veteres in usu, quae dicta *ἀπό τῆς κολύβης*. AE. 9: 616
- Colobia** nec calceos servi gestabant. AE. 1: 286
- Colocasia**, herba sub Augusto primum ex Aegypto Romam allata. E. 4: 20
- Colonia**, Gr. *ἀγορά*, & quae ita appellanda. AE. 1: 16
- Coloni**, cultores advenae. &c. AE. 1: 16
- Colophoniorum** oppidum Clarium; unde Apollo Clarius. AE. 3: 360
- Color**, pro specie. O. 2: 178
- Color**, figura Rhetoribus dicta, quando falso aliquid assumitur, & res plane in contrarium vertitur. AE. 9: 130
- Color rubeus**, Deorum est. E. 6: 22
- Color omnium** rerum nocte tollitur; unde apud Inferos omnia nigra. AE. 6: 272
- Coloris** genus, ferrugo, qui viscus est purpurae subnigrae. AE. 9: 582
- Colostrum**, lac statim post foetum multum. E. 2: 23. AE. 5: 78
- Coluber**, & colubrum. AE. 2: 471
- Columba**, domestica; palumbes, agrestis. AE. 5: 213
- Columba** vaticinatrix de Aegypto venit. E. 9: 13
- Columbae** duae, humanam vocem e-
- dentis**, a Jove datae filiae suae Thebae: quatum altera in quercum Dodonaeam provolvavit; altera in Lybiam in caput arietis, praecipitque ut Jovis Ammonis oraculum constitueretur. AE. 3: 466
- Columbae** ex quercu Jovis Dodonaei responsa dabant. O. 1: 8
- Columbae**, *setae*. E. 1: 58
- Columbae** inter aves augurales non invenimus. AE. 1: 402
- Columbae** non nisi regibus dant auguria, & cur. AE. 1: 397. 6: 190
- Columbae** Veneri consecratae, propter coitum frequentem & foetum. AE. 6: 190
- Columbas** in Delo insula violare nefas, quia Anii filiae in illas muratae. AE. 3: 80
- Columnae** Herculis & in Ponto & in Hispania: unde & Protei columnae. AE. 11: 262
- Columnae** ingentes, vel Pyramides, apud Praesicos imponebantur sepulchris Principum; vel in montibus sepeliebantur. AE. 11: 849
- Colus**, *hujus colis*, non *calms*, ut Statius. AE. 8: 409
- COMA**, pro ramis. AE. 2: 629
- Coma** fiava nunquam Matronis datur, sed nigra. AE. 4: 698
- Comae** vaticinantibus & sacrificantibus resolutae. AE. 6: 48
- Comae**, proprie capilli non caesi. AE. 5: 556
- Comans**, participium sine verbo; *comans* enim non dicitur. AE. 3: 468
- Comantem** galeam, cristatam, comas habentem, quia de candidis animalium cristas habebant. AE. 2: 391
- Comes** Mularum, pro studiosis carminis. AE. 9: 775
- Comes** ire alicui, non alicujus. AE. 6: 112
- Cometa**, vel Cyllabarus, adulter Aegleae uxoris Diomedis ex ira Veneris. AE. 8: 9
- Cometae** diri, pessimi ominis, quia & boni, sub Venere scil. & Jove. G. 1: 488
- Cometae**, Latine Crinitae, & a Stoicis dicuntur esse ultra xxxii. sunt autem stellae naturales, & sunt de quinque Planetis; unde interdum bona, interdum pessima significant: quatenam illae sunt, & quando his vel illis regionibus mali vel boni quid portendant: *Hippius* est stella obliquam faciem trahens: *Eryx*, cui ex gladio nomen; tractus ejus longior, color pallidus, neque comas habens: *Lampadius*, lucens facis instar: alius vere *Cometes*, comis hinc inde cinctus: alius, *Discus*, tympani in modum, & valde lucens, & *Electri* colorem habens: alius, *Typicus*, Aegyptii regis nomine, non igne sed sanguineo colore, ejusque globos medicus & tumens, & crines tenui admodum lumine. AE. 10: 272
- Cometes**, Stheneli filius, Aegleam, Dio-

INDEX IN SERVIVM.

- Diomedis uxorem adulteravit. AE. 11: 269
- Comites, non Pallantis modo, sed omnes, qui funus comitabantur. AE. 11: 94
- Comitor, cum dativo & accusativo. AE. 7: 756
- Commaculare, polluere. E. 8: 48
- Commercium, vicissitudines, ignoscendi facultas, vel captivorum redemptio. AE. 10: 532
- Communis Veteres non de tempore sed de loco usurpabant, id est iuxta; cui contrarium cminus, longe. G. 1: 104
- Communis, pro statim, sine intermissione, significatus frequentissimus in Cispalina Gallia. G. 1: 104
- Commisssa porta, vel te veta commissa, credita; vel clausa; unde & *commisssurae*, tabularum conjunctiones. AE. 9: 675
- Commisssa dicuntur, quae diu exesa junguntur. AE. 3: 428
- Committere se, credere. sc. G. 3: 78
- Communes homines, benefici. AE. 8: 275
- Communia sunt aqua & coelum. AE. 7: 230
- Communis Deus Trojanis & Graecis cur dictus Hercules. AE. 8: 275
- Compacta, conjuncta. E. 2: 36
- Compages, *is*, antiqui; posteriores etiam *compago*; sed *compaginis* genitivus tamen non invenitur, licet *compagibus* apud Ovidium. AE. 1: 297
- Comparatio a Leone. AE. 9: 792
- Comparisonem recipiunt omnia nomina, quae recipiunt augmentum; est dubium in *perfectus*; si enim dicas *perfectior*, incipit *perfectus* non esse *perfectus*. AE. 11: 124
- Comparationes duae vel tres. AE. 5: 595. 12: 921
- Comparationes vel majores, vel minores, vel pares, vel similes sunt. AE. 2: 496
- Comparatio de impossibilibus. AE. 8: 243
- Comparationes non semper & usquequaque congruunt, sed pro parte laepe. AE. 1: 497
- Comparativi per imminutionem, *juvenior*, *senior*, pro nondum satis senex aut juvenis. AE. 5: 409
- Comparativus pro positivo. AE. 1: 228
- Comparativus pro absoluto. AE. 5: 68
- Comparativum eleganter exprimebant Veteres per *magis*. AE. 4: 31. 5: 725
- Compellare, alloqui. AE. 2: 280
- Compellere, in unum locum cogere. E. 7: 2
- Compita, quadriveria, quod multae viae in unum confluant; unde *ludi compitalitii*. G. 2: 382
- Compitalitii lares, ludi, feriae compitalitiae, a compitis. G. 2: 382
- Compitalitii ludi celebrati ab Augusto. AE. 8: 717
- Complere naves, phrasis nautica, Gr. *πληροῦναι*. AE. 11: 327
- Componere, comparare. E. 1: 23
- Componere, finire, disponere, conjungere, comparare, fundare. AE. 1: 378
- Componere bellum, finire. AE. 12: 109
- Componere lites, finire. E. 3: 108
- Componere opes, reservare, ordinare. AE. 8: 317
- Composita omnia exitum fortiuntur. AE. 6: 746
- Composito, ex pacto, ordine instituto. AE. 2: 129
- Compositus, pro compositus. AE. 1: 252
- CON, in compositione continua particula est, & de pluribus dicitur. AE. 11: 519
- Con brevis. AE. 1: 187
- Conata, dum conaretur. AE. 11: 585
- Concedere, abire. E. 10: 63
- Concedere, pro decedere. AE. 2: 91
- Concentus, commissus cantus, symphonia. G. 1: 422
- Concepit Furias, furore completus est. AE. 4: 474
- Conceptum foedus, placinum, animo distinctum. AE. 12: 158
- Concesserat dies coelo, pro in coelo, & deest, *nocti*. AE. 10: 215
- Concessere, discessere; alii indulserunt, vel recesserunt, id est, permisissent, indulserunt. AE. 8: 40
- Concessivus modus in Artibus non invenitur. AE. 10: 33
- Conchae infodiuntur terrae, propter admittenda spiramina. G. 2: 348
- Conciliantur novi, reconciliantur antiqui. AE. 1: 82
- Concipe, simul cum illis fume, vel mecum cape: nam *con* continua particula est, & de pluribus dicitur. AE. 11: 519
- Concipere foedus, facere foedus conceptis verbis; concepta verba dicuntur formula iurjurandi, quam nobis transgredi non licet: farcinatores quoque *concipere* dicuntur *vestimenta*, cum e diverso conjungunt & adiuunt. AE. 12: 13
- Concilia freta, pro concitata; maria, quae vicina terris, vel promontoriis, concitiora sunt. AE. 3: 127
- Conclamare, de pluribus una voce simul clamantibus. AE. 2: 233. valde, aut saepius clamare. 3: 523
- Conclamatae res, perditae. AE. 2: 233
- Concordiae templum Romae juxta Saturni, ad clivum Capitolinum. AE. 2: 116
- Concordiam inter & Altinum Athesis flumen, Veronam ambiens, & in Padum cadens. AE. 9: 679
- Concreta diu, conjuncta & conglutinata. AE. 6: 738
- Concretum, affixum, adhaerens. AE. 6: 746
- Concreverit, collectus & informatus sit. E. 6: 34
- Concubitu pro concubitui. G. 4: 198
- Concubium, noctis pars. AE. 2: 268
- Concutere, solvere, impellere. AE. 8: 237
- Condere, pro abscondere. AE. 2: 24
- Condere in *alvo* & *alvum*. AE. 2: 401
- Condere bella, componere. E. 6: 7
- Condere, finire. E. 9: 52
- Condi proprie dicuntur, qui sibi statunt civitatem; *condantur* ergo, sedem stabilem locant. AE. 7: 303
- Conditio, est denunciatio, cum denunciatur, ut quis ante diem certum adsit ad augurandum. AE. 3: 117
- Conditio, in augurio. AE. 3: 89
- Conditio, recepta. AE. 7: 570
- Conditionalia fata, quae sub certa conditione eventura sunt; denunciativa, quae omnimodo futura sunt. AE. 4: 696
- Conditior Deus. G. 1: 21
- Conditum dicitur, non confum. G. 1: 135
- Confareatio, quid. G. 1: 31. AE. 4: 374
- Confectus, decrepitus; contrarium, integer aevi. AE. 4: 599
- Confectus curis, plenus, afflicus. AE. 6: 520
- Confertum agmen, conjunctum. G. 3: 369
- Confessa Deam, Numinis habitu se ostendens, non dissimulans. AE. 2: 591
- Conferti, pro simplici fieri. AE. 4: 116
- Confusa ossa, vel quia multi simul cremati: vel propter animalia simul cremata. AE. 11: 211
- Congerere, nidificare. E. 3: 69
- Congesta manu oppida praeruptis faxis, aedificata & constructa. G. 2: 156
- Congredior tibi, Veteres; *terram*, Recentes. AE. 1: 479
- Coni, fructus Cypressi arboris; unde *arbor conferta*. AE. 3: 64
- Conicir, antequam, pro *conicit*. AE. 9: 412
- Conjugatio prima, aut in *avi*, aut *ai* format praeteritum. AE. 1: 207
- Conjuges non singulas sed plures habebant Barbari. AE. 2: 501
- Conjugia in potestate Veneris. AE. 3: 139
- Conjugii ordo; primum conciliata, deinde conventa, dein pacta, dein sponsa. AE. 10: 722
- Conjunctiones duae idem significantes non conjungenda. AE. 1: 9
- Conjurare, *τοι μισος* est: & etiam de re bona conjuratio. AE. 8: 5
- Conjuratio, genus militiae, quae fit in tumultu, ut Italico, Gallico bello, quando praecipis periculum singulos jurare non patitur. AE. 7: 614. 8: 1
- Conjux etiam de illa, quae nondum est, sed fore speratur. E. 8: 18. AE. 3: 329
- Conjux, de sponsa. AE. 9: 138
- Conjux dicitur, non solum quae est, sed & quae esse cupit. AE. 7: 190
- Connixa, pro enixa. AE. 11: 566. 2: 210
- Connixus & *admixus*, antiquum, pro eo recentiores *comisus* & *admisus*. AE. 1: 144. 506
- Connubium, jus legitimi matrimonii. AE. 1: 77. *non* syllaba natura quidem longa, sed metri causa quandoque corripitur. *ibid.* 4: 126. secunda 213
- Conon, dux. E. 3: 40
- Conscendi aequor dicitur, quia terra juxta Physicos inferior aqua. AE. 1: 385
- Conscientia vitae bene actae jucundissima. AE. 1: 608
- Conscientia benefacti ad gloriam sufficit. AE. 9: 254

INDEX IN SERVIVM.

- Conscius, conjuratus.** AE. 2: 267
Consecrari etiam opera possunt ex servis, usque dum hominis caput solvatur, id est, sacrationis nexu liberetur. AE. 11: 558, 591, 830
Consecrata simulacra Deorum AE. 2: 172
Consecrationibus quibusdam munire se solebant Antiqui adversus fortunæ casus; nec poterant mori, nisi prius illis exauctorati. AE. 4: 451, 694
Consensio, vox auguralis. AE. 3: 60
Conferere proelium, adversa fronte pugnare. AE. 2: 398
Consertum tegmen spinis, inligatum. AE. 3: 594
Considere luctu, in luctum demersum esse. AE. 11: 350
Considunt castris, in sua quisque castra digressi sunt. AE. 11: 915
Consistere Teucros, pro conditis esse, fundasse civitatem. AE. 8: 10
Consonare de echo, quia vocis nostræ aemula. AE. 5: 149
Conspectus, conspicuus, conspicabilis. AE. 8: 588
Conspersio levis in sacris Infernis sufficiebat; ablutio vero requirebatur in sacris Deorum superiorum. AE. 6: 230
Constare, suppetere. AE. 3: 518
Consternati equi, pavidi. AE. 12: 364
Consternere, implere, cumulare. AE. 4: 444
Consualia, ludi equestres, Neptuno Equestri, Conso Deo, sacri, quibus raptae Sabinae, mense Martio. AE. 8: 636
Constitutio fit ex more inveterato. AE. 7: 601
Consul insignis, primo loco creatus. AE. 7: 613. Jani templum referat. ib.
Consulere exta, proprie dicuntur, dum inspiciunt. AE. 4: 64
Consulere rem, pro de re. AE. 11: 343
Consulere, providere. AE. 9: 322
Consules abeunt magistatu Lavinii Penatibus simul & Vestæ sacra faciabant. AE. 2: 296
Consultor, qui consultit; consultus, qui consultitur; consultum, res ipsa de qua consultitur. AE. 11: 410
Consultus, qui consultitur; inconsultus, qui non accipit consilium. AE. 3: 452
Consurgere alte in ensē, modus feriendi Gallicanus. AE. 9: 749
Consus, Neptunus, equestris Deus, cui celestes se editurum pronunciavit Romulus, & ad quos vicinos cum omnibus feminis invitavit: hinc Consualia, ludi illi. AE. 8: 635. Deus consiliorum, templum sub tecto habet in Circo, quia consilia debent esse tecta. AE. 8: 636
Contagio obnoxium pecus. E. 1: 51
Contemplator, pro contemplare. G. 1: 187. intueri, futurum ab imperativo, pro praesenti. AE. 4: 61
Contenderat hastam infensam, adversum jecerat. 10: 521
Contentum esse parvis in nimio labore, magnæ virtutis est. AE. 9: 607
Contisinium, noctis pars. AE. 2: 268
Conticuere, pro dormierunt. AE. 2: 253
Contiguus, qui est intra teli jactum, ut feriri possit. AE. 10: 457
Continens pro contento. AE. 2: 193
Continet, detinet, impedit. G. 1: 259
Continuo, statim, principio. G. 1: 169
Continuo, jugiter, æternam, perpetuum. G. 1: 60. 3: 386
Contorquere telum, cum impetu projicere. AE. 6: 592
Contra, similiter, a pari. AE. 10: 567
Contra Italiam, non tam firmam, quam animis, æmula. AE. 1: 17
Contractus locus, coarctatus. G. 4: 295
Contrahere viros, colligere. AE. 3: 8. congregare. 12: 891
Contumeliosum est nomine appellare superiorem. AE. 12: 652
Contusus animus, fractus. G. 4: 240
Convector Deus. G. 1: 21
Conventus, locus agendorum negotiorum, forum. AE. 5: 758
Conversæ acies, in bellum coactæ, vel inter se conversæ. AE. 12: 548
Convertunt clamore fugam, redeunt cum clamore. AE. 12: 252
Convexa, absolute pro coelo. AE. 10: 251
Convexa coeli, incurva coeli. AE. 4: 451
Convexa sidera, pendentia, suspensa in aère, nobis imminencia. AE. 1: 611
Convexa supera, coeli curvitas. AE. 6: 241
Convexum, curvum, inclinatum. E. 4: 50. AE. 1: 314
Convictores, a con & victus; convivæ a convivio. AE. 1: 218
Conus, fructus Cypressi arboris, unde & conifera, conum sustinens, ferens: item quod rotunditate in acumen levetur, Gr. κωνοειδής. AE. 3: 680
Conus, curvatura galeæ prominens, super quam cristæ, vox a Graeco tracta. AE. 3: 468
KONIA, Latine, labor. G. 1: 150
Copia, de exercitu, singulari numero, rarum; cum plurali dici solet. AE. 2: 564
Copia omnis, totus exercitus. AE. 11: 834
Copia, pro facultate. AE. 5: 100
COQUERE, macerare. AE. 7: 345
COR, unicum nomen in r, quod genitivum in dis mittit. AE. 4: 402
Coram, pro adverbio: nonnulli coram ad personam, palam ad omnes referunt: & coram de praesentibus, palam de absentibus. AE. 1: 599. 2: 538
Coras, Tybur, (vel Tyburtus) & Catillus, tres fratres ex Graecia in Italiam venerunt, & singuli civitates de nomine suo condiderunt, Coran, Tybur, & Catillos. AE. 7: 670
**Corbis, fem. gen. G. 1: 165
 Corcyra, insula inter Epirum & Calabriam.** AE. 3: 291. bello liberata oppe statuæ Apollinis. AE. 1: 101
Coria & sola vetera Jovi Soteri offerbantur ab iis, qui obsidione liberati erant, in memoriam famis obsidione Capitolii: quibus madefactis & postea frictis ob summam famem obsessi in Capitolio Romani vescebantur. AE. 8: 652

- AE. 8: 652
 Corinthiorum rex Tantalus, ejusque de filio Diis apposito fabula.** AE. 6: 603
Corinthi rex Periander. E. 8: 55
Corinthia vasa, in summo pretio; quod illic optimum aes. AE. 3: 466
Corinthiæ urbes insulaeque proximæ terræ motu haustæ. AE. 3: 84
Corinthiam aes optimum; unde absolute per aes Corinthii intelliguntur. AE. 6: 849
Corinthus. AE. 10: 547. prius Ephyre. G. 2: 464. expugnata a Mummio. AE. 6: 837
Coriorum, pestilentia mortuorum animalium, putrefactorum quippe morbo, nullus usus. G. 3: 559
Corium bovis, Herculi immolati, etiam mandebatur, quia quidquam de illo servari nefas erat. AE. 8: 183
Corias, Cypri mons, fetax aeris. AE. 3: 111
Cornea porta emittuntur vera somnia; eburnea porta falsa, & cur. AE. 6: 894
Corneia, filia Africani, Gracchorum mater. AE. 6: 843
Cornificius designatur per stultum Amyntam, quia contra Virgilium scripsit. E. 2: 365. 8
Cornix rauca voce pluviam praenuntiat. G. 1: 388
Cornu, proprie indeclinabile; inventitur tamen genitivus cornus. AE. 3: 22
Cornua tribuantur fluminibus, vel quod boum mugitum imitentur, vel quod in cornuum similitudinem plurimum curvata sint. AE. 8: 77
Cornua victimarum auro exornari solebant. AE. 9: 627, 628
Cornua cristæ, comæ. Gr. κίρρα, unde & κίρρα τόνδρα: & cornua proprie cincinni. AE. 12: 89
Cornua, antennarum extremitates. AE. 5: 832
Cornum, species cereæ duri, post mixto nomine cornocerasum dictum. G. 2: 18
Cornus, arbor; cornum fructus. AE. 3: 649
Cornus, apta hastilibus. AE. 3: 22. declinatur ut ficus. ibid. G. 2: 447
Cornus Italia, pro telo ex Italia como. AE. 9: 698
Corona, sidus, quando oritur. G. 1: 222. ejusque fabula. ibid. sidus sex stellarum.
Corona, pro regni insigne: Tusci enim reges coronam nunquam habuerunt. AE. 8: 505
Corona, galea, Gr. κίρα. AE. 5: 556
Corona tonsilis. G. 3: 21
Corona navalis rostrata data Agrippæ ob victoriam navalem. AE. 8: 684
Corona cerceæ, muralis, agonalis, sive lemniscata. AE. 6: 772
Corona induere cratera; aut revera coronare; aut ad summum implere. AE. 3: 525
Coronæ, de funibus, qui a navigantibus in coronarum modum componi solent. AE. 4: 418

Coro-

INDEX IN SERVIVM.

- Coronant cratera, usque ad summam coronam implent. *o.* 2: 328
- Coronare pocula, vel ad marginem usque implere, vel re vera corona induere. *AE.* 1: 728
- Coronare abitum, cingere locum ne quis abire possit. *AE.* 9: 380
- Coronarium aurum, quod a victis gentibus ob concessam immunitatem triumphantibus donabatur. *AE.* 8: 721
- Coronata spectabat omnis aetas ludis festis. *AE.* 5: 71
- Coronati diebus festis epulabantur. *AE.* 7: 135
- Corone, uxor Protei, ex qua duos filios tulit, Telegonum & Polygonum. *o.* 4: 391
- Coronis utebantur feminae Romanae. *AE.* 1: 659
- Coronis, Phlegya filia, ab Apolline victiata, unde Aesculapius. *AE.* 6: 618. maturo jam partu a Corvo Apollini adulterii delata, sagittis confixa, exsectoque ejus ventre Aesculapius productus est. *AE.* 7: 761
- Corpora, etiam mortuorum, umbrac, quia videntur. *AE.* 6: 391
- Corpora nunquam in eodem statu; sed vel crescunt, vel moriuntur. *AE.* 6: 732
- Corpora, pro viris. *AE.* 1: 105. 2: 18
- Corpore toto, omnibus viribus. *AE.* 11: 313
- Corporis animaeque ratio in sacris par. *AE.* 3: 370
- Corporis & animae natura & qualitates tam in hac vita quam post vitam ex intima Philosophia descriptae. *AE.* 6: 724
- Corporis partes singulis Numinibus consecratae: aures Memoriae; frons Genio; dextra Fidei; genua Misericordiae. *AE.* 3: 607
- Corpus dicitur, quidquid videri potest. *AE.* 6: 303
- Corpus & inane, duo rerum principia, juxta Epicureos. *E.* 6: 31
- Corpus ex clementis est factum; sed anima divina. *AE.* 6: 724
- Corpus nostrum, aquae pars. *AE.* 2: 641
- Corpus solum nostrum est, quod nobiscum oritur, nobiscum perit; anima generalitatis, & adeo non nostra, ut etiam in alia corpora transferat. *AE.* 6: 362
- Corpus, ejusque qualitates, animas perturbat, omnemque varietatem inter animas producit. *AE.* 6: 724
- Corpus, dicitur carcer coevis, & tenebrae, quia animam continet & impedit. *AE.* 6: 734
- Corpus post mortem in terra deficit. *AE.* 4: 654
- Corpus, de navibus. *AE.* 5: 683
- Corrupta, rapta. *AE.* 1: 104
- Corripere, pro raptum tollere. *AE.* 9: 502
- Corripere viam, spatium, celeriter progredi. *AE.* 1: 422. 5: 316. 6: 634
- Corsivi coloni Populoniam condiderunt. *AE.* 10: 172
- Corfica*, Graece *Cyrne*, Taxo abundat. *E.* 9: 30. mel illic amarissimum.
- Corfica* in insula, fugiente Carvilli consulis exercitu, Crispinus puer bellum restituit. *AE.* 9: 590
- Corficae* & Sardiniae rex, Phorcus. *AE.* 5: 824
- Corficana* mella amara sunt. *o.* 4: 101
- Cortex, communis generis, sed potius masculi. *E.* 6: 63
- Cortina, locus unde oraculum redditur; vel quod Apollinis tripus Pythonis corio fuerit reclusus, vel propter alias rationes. *AE.* 3: 92. unde dicta. 6: 347
- Corythos*, oppidum Cretae. *E.* 6: 58
- Corvi obliviosi. *o.* 1: 410
- Corvi tenui voce serenum tempus praenuntiant. *o.* 1: 388
- Corvi ob futuram inundationem fugiunt a pastu. *o.* 1: 381
- Corusca fulmina, coruscantia. *o.* 1: 328
- Coruscant pennis, veluti scuta milites commovent; splendent. *o.* 4: 73
- Coruscum, vel regis caput, vel gladium gemmis capulo ornatum. *AE.* 2: 552
- Coruscum, alias fulgens; alias tremulum. *AE.* 2: 172
- Coruscus, crispans, tremulus, umbrans. *AE.* 1: 168
- Coruscus Sol, ardens. *o.* 1: 234
- Corvus* & Crater, sidera in Angue Australi. *o.* 1: 205
- Corvus ab Apolline ob accusatam Coronidem ex albo niger factus. *AE.* 7: 761
- Corybantes* Matri Deum sacriati. *AE.* 7: 796
- Corybantes*, Daemones, ministri Matris Deum, eorumque fabula & appellatio. *AE.* 3: 11. ab aere dicti, a Corio Cypri monte, qui ferax aeris. 3: 111
- Corybantes* & Curetes aeris tinnitu Jovem a Saturno servarunt: unde Matris Deum ministri. *o.* 4: 153. *AE.* 3: 104. ad plurimas res hominibus maximi usus. *AE.* 3: 131
- Corybantes*, Iasonis filii. *AE.* 3: 111
- Corybas*, Proserpina, ἀπὸ τῆς κόρυς, Graece; sine patre nata, unde *Corybantes*. ibid.
- Corybas* quidam in Italiam venit, & loca Urbi vicina tenuit, unde *Sacrami*, quia sacri Matri Deum *Corybantes*. *AE.* 7: 796
- Corycius* senex, Cilix, quia *Corycos*, oppidum Ciliciae, ubi famosissimum antrum. *o.* 4: 127
- Corycum*, Ciliciae oppidum, ubi crocum. *o.* 1: 56
- Corydon*, rusticus, *E.* 2: 56. sub ejus persona, Virgilius. 7: 21. nomen fictum ab ave *Corydalo*. 21
- Corylli, proprie dictae, quae avellanae, ab Avellano, Campaniae oppido. *o.* 2: 65
- Corylli radices vitibus noxiae. *o.* 2: 299. & inde verubus columis in Liberi sacrificiis exta torrebantur. *o.* 2: 396
- Corymbi, uvae hederarum. *E.* 3: 39
- Corythi*, regis Italiae uxor Electra, Atlantidis filia, ex Jove Dardanum, ex marito Iasum peperit. *AE.* 3: 167. 7: 207
- Corythus*, Tusciae civitas, Dardani patria. *AE.* 1: 384. 3: 104
- Corythus*, oppidum & mons, a rege Tusciae Corytho, Iasii patre, & ut putabatur, Dardani. *AE.* 7: 209. 10: 719
- Corythus* urbs, dicta ἀπὸ τῆς κόρυς, a galca, condita a Dardano, ubi galcam amiferat: vel a Corytho, Paridis & Oenonis filio: item mons, in quo Corythus sepultus. *AE.* 3: 170
- Corythus*, mons Tusciae, a rege Corytho, cum cujus uxore concubuit Jupiter, unde Dardanus natus. *AE.* 3: 167. 9: 10
- Corythi, proprie arcum thecae; sed tamen sagittarum quoque, sive pharetrac. *AE.* 10: 169
- COSA & Clusium, urbes Italiae, in Tuscia. *AE.* 10: 655. & Cosae. 10: 168
- Cossus, tribunus militum consulari potestate, Lartem Tolumnium, Tuscorum regem vicit, & altesta post Romulum spolia opima reportavit. *AE.* 6: 842. 856
- Coetae aeni, latera: non enim suspendebant ollas, sed positus undique ignem adhibebant. *AE.* 7: 463
- Coetae aselli, clitellae. *o.* 1: 273
- COTHON, *cuthonis*; & *cothonium cothoni*, portus non naturalis, sed manu factus. *AE.* 1: 431
- Cothurnus, calceamentum tragicum, a Sophocle primum scenae illatum. *E.* 8: 10. pro stilo sublimi. ibid. calceamenti genus utriusque aptum pedi. 7: 32. genus calceamenti poetici. *o.* 2: 8. etiam calceamenta venatoria utriusque pedi apta. *AE.* 1: 341
- Cotonea, cana, quia lanugine plena, Gr. Cydonea. *E.* 2: 51
- Cotta Appium ab exercitu dimisit. *AE.* 12: 844
- CRABRONES, genus apum, natum de mulis. *AE.* 1: 435. de equis putrefactis. *o.* 4: 286
- Crabronum*, hastam concutio. *AE.* 3: 35
- Crassae paludes, lutosae. *o.* 2: 109
- Crassi, Triumviri, signa a Parthis sub Augusto reddita. *AE.* 7: 606
- Crassus contra auspicia suscepto in Parthos bello, & intercedentibus Tribunis plebis, caesus, cum filio captus & necatus est, & ob nimiam avaritiam infusum in os ejus aurum. *AE.* 7: 606
- Crater & Corvus, sidera in Angue Australi. *o.* 1: 205
- Crateras, accusat. plur. Graec. ab eo, quod est *hic crater*: nam Latine *haec cratera* dicitur. *AE.* 1: 727
- Crateres, vasa, quibus libabatur. *AE.* 12: 118
- Crateras vertere, exhaurire. *AE.* 9: 165
- Crates pectoris, coetae. *AE.* 12: 507
- Crates vimineae, instrumenta rustica, ad agrorum exaequationem, quam hyrcicem vocant. *o.* 2: 95

CREA.

INDEX IN SERVIUM.

- CREARE**, pro parere. AE. 10: 705.
Creare, proprium verbum de sacerdotibus, ut *capere* de virginibus Vestalibus. AE. 7: 303.
Crebra, pro *crebro*; ut *multa*, pro *multum*. G. 3: 500. AE. 10: 839.
Credas, pro *credat quis*. AE. 8: 692.
Crederet, confidere. E. 2: 17. AE. 2: 48.
Crederet quid alicui, pro committere. AE. 4: 422.
Credita, an ora, an Cassandra, dubium unde veniat. AE. 2: 247.
Cremera fluvius, ubi a Vejentibus caesi Fabii trecenti sex. AE. 6: 846.
Cremonae studuit Virgilius. AE. 1: pr.
Cremonensium nimia vicinitas Mantuanis obfuit, quia Antonii copias susceperant. E. 9: 28.
Cremonenses hostium Augusti copias receperant & cur. AE. 1: pr. E. 9: 28.
Cremonensium agri ab Augusto dati militibus. E. 9: 7. G. 2: 198.
Crepare, clamare. AE. 1: 742.
Creperum, dubium; inde crepusculum. AE. 2: 268.
Crepidae, primo Senatorum, mox Equitum, dein militum, a Tulsis acceptae. AE. 8: 458.
Crepido, abrupti saxi altitudo; etiam templorum suggestus, in quibus aedes sunt collocatae, crepidines viarum, ipsae eminentiae dextrae & sinistrae. AE. 10: 653.
Crepirantes flammae, sonantes. G. 1: 85.
Crepusculum, dubia lux, quia creperum, dubium; an ad noctem, an diem pertineat, quaeritur, matutino tamen plurimum jungitur. AE. 2: 268.
Cresecientia omnia, etiam animalia esse nonnulli dicebant. AE. 4: 523.
Cres Graece dicitur; unde *Cressia*, & *Cretes*, *Cretensis* & *Cretensia*. AE. 4: 69.
Cres cur non faciat *Cressia*, sicut *Thres*, *Threissa*. AE. 1: 320.
Cressus pro Cretensis. G. 3: 345.
Creta, etiam *Dista*, unde appellatum *Distamnium*, quae herba illic optima nascitur. AE. 12: 412.
Creta in quo mari jaceat a Cosmographis dubitatur; quia parte Libycom, parte Achaicam, parte Ionium respicit. AE. 3: 104. contra Athenas posita 6: 23. centum urbibus nobilis, unde Hecatonpolis dicta: post viginti & quatuor. 3: 106. Labyrinthi nobilis. 5: 588. Jovis patria. 3: 104. illic Jovis sepulchrum. 7: 180 hinc oriundus Teucer. 3: 104. inde profectus Teucer. 1: 239. ferax herbae Paeoniae. 7: 769.
Cretae, pro in Creta. AE. 3: 154, 162.
Cretae oppidum, Cortynon. E. 6: 58.
Cydomia. AE. 3: 133. Gnosfos & Hierapidna. 3: 106. Gnosfos, unde Gnosia regna. 3: 115. huic insulae praefit Jupiter. 3: 306. Lyclus. 3: 401. Oaxes. E. 1: 66.
Cretae mons, Dictaeus, ubi nutritus Jupiter. G. 2: 536.
Cretae in monte Dictaeo custoditus Jupiter contra Saturnum. G. 4: 153.
Cretae mons, Dictus. E. 6: 57. qui & Dictaeus. AE. 3: 104. Ida. 5: 449. item Phrygiae. 7: 207. 9: 80.
Cretaei, vel *Crisaei* campi, Parnasso subjacentes, ita dicti ab Icadio, qui illuc ex Creta appulerat. AE. 3: 332.
Cretaeus, quia a Graeco *Kpita*. AE. 3: 117.
Cretam delatus Aeneas. AE. 1: 208. 3: 1. Aeneas civitatem nomine Pergamum illic condidit. 3: 133.
Cretenses, Cydones. AE. 10: 325.
Cretenses primi religionem invenisse dicuntur; unde natus apud eos traditur Jupiter. AE. 8: 532.
Cretenses sedentes epulabantur. AE. 7: 176.
Cretenses infame judicabant, si juvenis non esset amatus. E. 2: 51.
Cretenses in amore puerorum intemperantes. AE. 10: 325.
Cretenses sagittae optima. AE. 11: 773.
Cretensis pestilentia afflixit Trojanos. AE. 1: 602.
Cretensis taurus ignivomus ab Hercule captus & ad Eurythem deductus a Theseo interemptus est. AE. 8: 294.
Cretae rex, Minos. G. 1: 222. ejus filia Italiae nomen dedit. AE. 1: 537.
Cretensium rex Idomeneus, Deucalionis genere oriundus. AE. 3: 121. ex voto immolaturus filium, ut alii, eo immolato, regno pulsus est. AE. 11: 264.
Cretensium regina Pasiphae. E. 6: 46.
Cretens, nomen proprium bis de diversis ponitur. AE. 12: 538.
Cretheidos Nymphae & Phorci filia, Scylla, ejusque fabula. E. 6: 74. AE. 3: 420.
Crensae, Alcanii mater, filia Priami. AE. 1: 11. 9: 284.
CRIMEN, pro causa. AE. 2: 65. 98.
Crimina belli, causae. AE. 7: 339.
Criminibus singulis sua apud Romanos statuta supplicia. AE. 6: 615.
Crimisus, Siciliae fluvius, Virgilio *Crimisus*, sub canis vel urfi forma ex Segesta Acestem, vel Egestum procreavit. AE. 5: 301, 554.
Crimiso fluvio oriundus Dardanus. AE. 5: 711.
Crinale aurum, quo crines illigantur. AE. 11: 576.
Crinales vitrae solarum matronarum erant, neque concedebantur meretricibus. AE. 7: 403.
Crinem Diti sacrum habuisse fingitur Dido, qui abscindi debebat ut sine cruciatu posset mori. AE. 4: 683. item Alcestes. 4: 703.
Crinem Didonis secat Iris; Alcestis Mercurius. AE. 4: 694.
Crines ad funes pro tormentis obtulerunt matronae. AE. 1: 724.
Crinirus, de Apolline, vel puero. AE. 1: 744.
Crisaei vel Cretaei campi subjacentes Parnasso, dicti ab Icadio, qui illuc ex Creta appulerat. AE. 3: 332.
Crispinus, Crispini filius, puer in Corintha fugiente exercitum bellum restituit. AE. 9: 590.
Crispus dictus Sallustius, a coma. AE. 2: 468.
Crista terribilis Achilles. AE. 1: 472. hinc cristatus. ibid.
Cristae, pro galeis. AE. 7: 185.
Critici notant Virgilium. E. 2: 65.
KPQBTAH, reticulum; gestant muliere, quo comae colligebantur. AE. 4: 138.
Croci flores, tam odoris optimi, quam coloris. G. 4: 109.
Croceum lutum, pro croco luteo, color rubicandus. E. 4: 44.
Crocom, secundum artem neutrius generis; *crocos* poetice masculini generis respectu pueri in florem illum converli. G. 4: 182.
Crocom, in Tmolo, monte Ciliciae, & in Africa, & in Tmolo monte Lydiae. G. 1: 56. & apud Corycum Ciliciae. ibid.
CRUDELES poenae, faevae, nimiae. AE. 6: 585.
Crudelis, inexorabilis. E. 2: 6.
Crudescit morbus, validior fit. G. 3: 504.
Crudescit pugna, crudelior fit, *crudas*, & *crudelis*, a *crudere* dicitur. AE. 11: 834.
Crudus caestus, durus. G. 3: 20. aut crudelis, aut durus; quia ex corio duro fit. AE. 5: 69.
Crudus cortex, viridis. AE. 9: 743.
Crudus, crudelis, cruentus. AE. 10: 682.
Crudus, ensis, modo nudus; alias crudelis. AE. 12: 507.
Cruenta myrta, matura. G. 1: 306.
Cruor & sanguis aequae de hominibus ac pecoribus. AE. 8: 106.
Cruores usurpative in plurali dictum, ut & sanguines. AE. 4: 687.
Crusta, lapidis, ligni, vel gelu partem significat; *crustum* vero, edulium, panis vel placentae partem. G. 3: 360.
Crustum, & *crusta*, neutro genere, de illis quae comedi possunt; feminino genere, *crusta* & *crustae*, *fragmenta*, quae comesse non possunt. AE. 7: 115.
Crustameri, civitas, propter *Crustamerium*, quod etiam corruptum ex *Clytemnestrum*, appellatum a *Clytemnestra*: alii a *crustula panis*, *Crustamerium*. AE. 7: 631.
Crustamia pyra, sunt ex parte rubenzia, ab oppido *Crustamio*. G. 2: 87.
Crustamitis, pro *Crustaminis*. G. 2: 98.
Crustamini quoque cum filibus Indis a Romulo institutus interfuerunt, filiaque eorum raptae. AE. 8: 638.
Crustaminum, oppidum; unde *Crustamia* pyra. G. 2: 87.
CUBARE, de sobriis; *jacere*, de temulentis. AE. 3: 631.
Cubile, locus cubandi. AE. 4: 648.
CUCUMIS, masculini generis, in genitivo *cucumis*: neoterici *hic cucumer*, *hujus cucumeris*. G. 4: 122.
CUDERE, ferire. AE. 1: 178.
Kian, praegnantem esse, eniti, parere. E. 4: 23.
Cujam pecus, pro *cujas*, ob vitandum *μυνοτίλατον*. E. 3: 1.
Cujus, *cujas*, *cujum*, trib. generibus ibid. CU-

INDEX IN SERVIUM.

CULINA Penatibus sacrata. AE. 2: 468
Culina, quasi *colina*, quod ignis illic colatur. AE. 3: 134
Κυλλοι, aliqua parte corporis mutilati, unde *Cylleni*, Mercurius, quia manus illi amputatae. AE. 8: 138
Culmen, tectum quia culmo tegitur. E. 1: 69. AE. 2: 290, 410
Culmen, proprie de tectis agrestium. AE. 7: 512
Culmus, junctio spicarum. O. 1: 111
Culmus, ipse calamus. O. 1: 321
Culpa, vel fugae, vel rupti foederis, & violatae religionis. AE. 12: 648
Culpatus, criminofus. AE. 2: 602
Culta, pro arvis. AE. 10: 141
Cultellus, diminutivum a *cultus*; sed *cultellum* Latine non dicitur. AE. 6: 248
Cultor, incola. O. 1: 14
Cultus, & ad animum, & corpus, & mores refertur. AE. 8: 316
Cultus, corporis habitu. O. 1: 3
Cultus, pro habitu. AE. 3: 591
Cum praepositio omiffa. O. 4: 484. AE. 3: 228, 664
Cum, pro quoniam, semper subjunctivum, nunquam indicativum regit; pro quando, indicativum. AE. 1: 701. saepe confunditur cum dum. ibid.
Cum conjunctio, semper subjunctivum habet; sed adverbium temporis indicativum. AE. 2: 455
Cum primis, in primis. O. 1: 178
Cum vacat seu superfluum. O. 2: 424
Cum & dum confusa. AE. 1: 694
Cumae, Campaniae civitas, condita a colonis ex Euboeae civitate Chalchide, ἀπὸ τῶν εὐβοίων, vel a gravidae mulieris augurio, quae Gr. Ἰζυῖ. AE. 1: 342. 3: 441. 6: 2: 9: 710
Cumana Sibylla, dicta Deiphobe, Glaucii filia. AE. 6: 36
Cumani incolae Parthenopen, post Neapolin, considerunt, & a Parthenope, una Syrenum, appellarunt; deinde dirutam sed oraculo restitutam Neapolin appellaverunt. G. 4: 564
Cumas usque a Tarenno in Italia omnes civitates Graeci considerunt: & inde Magna Graecia dicta. AE. 1: 573
Cumas juxta in mare cadit annis Vulturinus. AE. 7: 728
Cumas usque a Capreis brevior navigatio, quam classis Aeneae tribuit Virgilius. AE. 6: 2
Cumas ex fuga delatus Daedalus, ibi templum Apollini condidit, sacratifque ibi alis fabulam omnem in foribus depinxit. AE. 6: 14
Cumulant aras lancibus, reddunt exta. AE. 8: 284
Cumulata venia, solida & plena, cui nihil deest. AE. 4: 436
Cumulus, altitudo; exuberans fluclus. AE. 1: 109
Cumulus, pro augmento. AE. 2: 498
CUNABULA, infantum lectuli; vel loca ubi nascuntur, & unde. E. 4: 23
Cunabula, nutrimenta, a cunis. AE. 3: 109

Cunae, ubi jacent infantes; unde cunabula. AE. 3: 109
Cunavus, mons in Piceno: item ducis nomen. AE. 10: 186
Cunctantes glebae, validae, graves, magna. O. 2: 236
Cunctari, pro dubitare. AE. 8: 388. O. 3: 488. morari. AE. 4: 133. reluctari. 5: 856
Cunctantem, non satis celeriter sequentem, mollem, lentum, gravem. AE. 6: 211
Cunctari in omnes partes, se per omnes partes disponit. AE. 10: 717
Cuncti & omnes differunt, quod omnes non sint *cuncti*, nisi simul conjuncti. AE. 1: 518
Cuneis coactis densi se agglomerant, densentur, ut cuneatim dimicent, cuneorum in modum compositi hostem facilius invadant. AE. 12: 457
ΚΥΝΩΝ, ὁ αἰὶ ἢ apud Graecos. AE. 5: 610
CUPAVO, Cyni filius, ducis nomen, declinatur ut Cicero, Cato. AE. 10: 186
Cupencus, Sabinorum lingua sacerdos dicitur: sunt autem *Cupencii* Herculis sacerdotes. AE. 12: 538
Cupere plufquam velle. AE. 2: 108
Cupido dictus, quod faciat amorem: unde Graece dicitur *Epos*, quod etiam amor: unde & Latine *Amor* pro *Cupidine*: cur puer pingatur: curalatus: cur gestet sagittas. AE. 1: 667
Cupido puer fingitur, quia instabilis, & infans, qui non potest fari. AE. 4: 69
Cupido, cur vires Veneris. AE. 1: 668. natus juxta quosdam ex sola Venere, & cur; vel ex Venere & Marte; vel Venere & Vulcano; vel Chao & Natura prima. ibid.
Cupido etiam in Veneris templo cultus. AE. 6: 831
Cupidini consecratum metrum anapaesticum. E. 8: 78
Cupido, & *cupiditas*, juxta quosdam differunt, quod masc. gen. *Cupido* sit Deus amoris, *Epos* fem. genere *cupiditas*. AE. 9: 185
Cupido, immoderatus amor. AE. 4: 194
Cupressum in arboreum mutatus Cyparissus. O. 1: 20
Cupressus, arbor maxima. E. 1: 23. arbor funebris, unde lugentibus convenit. AE. 2: 714. funeribus adhibita, vel quod caesa non repullulet, vel quod per eam domus funestata offendatur; vel ne populus offendatur gravi ustrinae odore: stabat, donec cineres colligerentur, & novissimum verbum, *illucet*, diceretur. 6: 216
Cura, quod cor urat dicta. AE. 1: 212
Cura, amor, pro quo quis sollicitus est. E. 10: 22. pro amore. AE. 3: 476. 4: 332. pro amore intolerabili: ab eo, quod cor urat. AE. 4: 2
Cura maxima, pro ea, quae maxime diligitur. O. 4: 354
Cura mea, pro filius. AE. 6: 691
Cura nimia vigiliis procreat. G. 3: 530
Curae eadem sollicitant mortuos, quae vivos. AE. 6: 444
Curae, amores. AE. 4: 639
Curae, sollicitudines. O. 1: 123
Curae ultrices, sunt conscientiae, quae nocentes puniunt. AE. 6: 274
Curamus, tumemus. E. 7: 51
Curare, pro ulcisci. AE. 2: 536
Curare corpora, reficere; de hominibus, & cibo, & lavacro, vel alterutro; de apibus; cibo tantum. O. 4: 1
Curas, Sabinorum civitas, unde vocatus ad regnum Numa. AE. 6: 809. unde Romani simul & Sabini Quirites dicitur. 7: 710. 8: 635
Curas severae, quia soli Sabini ex omnibus vicinis, quorum filiae etiam raptae, bellum intulerunt Romanis; vel propter disciplinam; a Lacedaemoniis enim originem ducunt. AE. 8: 638
Curates, custodes Jovis. O. 4: 153
Curates & Corybantis aeris tinnitu Jovem contra Saturnum servarunt: unde Matris Deum ministri. AE. 2: 104
Curates, primi cultores Cretae, custodes pueri Jovis cum Corybantibus, Matris Deum ministris, ad plures hominibus maximi usus. AE. 3: 131
Curates invenerunt scuta gestare. AE. 9: 509
Curatis & Ideae nymphae filius Teucer. AE. 3: 108
Curatis Juno, quia curru & hasta utitur. AE. 1: 12. 4: 59. 8: 84
Curia non erat, nisi loco augurato. AE. 7: 173
Curia in templo habebatur. AE. 9: 4
Curia Calabra Romuli, tecta culmis: unde sic dicta. AE. 8: 654
Curiae primum triginta, quae singulae decem dabant equites; unde equites primum tantum trecenti. AE. 9: 370
Curiae appellatae ex nominibus triginta Sabinarum, quae ex omni reliquo numero proelium Romanorum & Sabinorum diremerant. AE. 8: 638
Curibus, pro de Curibus. AE. 10: 345
Curio, Tribunus plebis, Caesaris partes contra Pompejum defendit. AE. 8: 678. Caesari DC HS. Romam vendidit. 6: 621
Curius & Fabricius Pyrrhum superarunt. AE. 6: 840
Curius consul lacum Velinum in Narem fluvium derivavit. AE. 7: 712
Curatrophae nymphae. E. 10: 62
Currere, volvere. E. 4: 46
Currere in undas, in aquam se mittere, natate. O. 1: 386
Currete iter, ut *ivo*, *redire viam*. AE. 5: 862
Curribus falcatis usi Veteres. AE. 1: 480
Curriculo, de tempore, loco, officio. AE. 8: 408
Curritis Juno bellis interest. AE. 2: 612
Curru, vel septimus casus, vel datus antiquus, juxta regulam scilicet, ne genitivus sit major nominativo plurali, sed isosyllabus. AE. 1: 156. 3: 541. 9: 605. 12: 511

Cur.

INDEX IN SERVIVM.

- Currus**, pro aratro habente rotas. o. 1. 174
- Cursus**, pro equis. AE. 12: 350
- Cursu** equum transibat Camilla. AE. 11: 719
- Cursu** quatiunt, currere faciunt. G. 3: 132
- Cursu** excuti, ab itinere proposito averti. AE. 3: 200
- Cursus**, verbum nauticum. AE. 1: 538. pro navigatione. AE. 1: 161. 4: 299
- Cursus**, pro volatu. E. 6: 80
- Cursus**, impetus, volatus, navigatio. AE. 6: 194
- Curulis** Juno. AE. 1: 21
- Curvum**, perpetuum epitheton lioris. AE. 3: 16
- Cuspis**, abusive pro hastae mucrone. AE. 10: 484
- Custodes** dabantur primo anno euntibus ad militiam. AE. 5: 546
- Custodia**, quae custodit, non quae custodiatur, quod usurpatum est. AE. 6: 574
- Custodia**, nomen ambiguum, hic, quae custodit. AE. 9: 166
- Custodia**, quae aliquid custodit; nam ut illi, qui custodiuntur, *custodias* dicantur, usurpatum est; ut, *custodias audiuntur*. AE. 11: 184
- Custos**, minister. AE. 8: 269
- Custos**, qui speculatur ne quid eum praeterat. AE. 4: 186
- Custos** ad limina, aedivus; quod in summo honore apud Veteres. AE. 9: 648
- Custos** furum, Priapus, observator, prohibitor. o. 4: 110
- Custos** Triviae, vel ministra, vel observatrix, vel comes. AE. 11: 836
- CYANA**, filia Lypari. AE. 1: 56
- Cybele** dicta a *Cybelo*, primo ejus sacerdote, vel monte *Cybelo*, Phrygiae. AE. 3: 111
- Cybele**, *αὐτὴ τῷ κυβερῶν τὴν κεφαλὴν, a rotatione capitis*; quod proprium sacerdotum ejus. AE. 3: 111
- Cybele**, Mater Deum, a *Cybelo*, Phryge, qui primus ei sacra instituit: vel *αὐτὴ τῷ κυβερῶν τὴν κεφαλὴν, a capitis rotatione*: quia Galli, ministri ejus, per furorem capitis comam rotabant. AE. 10: 220
- Cybeles sacerdotes**, Galli, castrabantur. AE. 9: 620
- Cybelus**, mons Phrygiae, unde dicta Mater *Cybele*; vel a primo sacerdote *Cybelo*. AE. 3: 111
- Κυβερῶντες**, *cernui pueri*, ea parte, qua cernimus, in caput provolventes. AE. 10: 894
- CYCLADES**, insulae in mari Aegeo, dictae quod longo ordine eas circuire necesse sit. AE. 3: 126. caedem & *Sporades*, quod sparsae sint. ibid.
- Cycladas** praetervectus Aeneas. AE. 3: 1
- Cycladum** una, Scyrus. AE. 2: 477
- Cyclas** & *recinus*, species togarum muliebrium. AE. 1: 286
- Cyclopes**, accusativus Graecus, habens accennum in penultima, cum Latine *Cyclopes* habeat in antepenultima. AE. 3: 569. 11: 263
- Cyclopea saxa**, pro Sicilia, quia Cyclopes illic habitarunt. AE. 11: 263
- Cyclopes** Jovis fulmina dicti fabricare. o. 4: 171
- Cyclopes** Argivorum muros fabricasse dicuntur; verum ita cuiusque rei magnitudinem significabant. AE. 6: 630
- Cyclopes** ab irato Apolline ob Aesculapium fulmine a Jove interfectum sagittis confixi. AE. 6: 398. 7: 761
- Cyclopes**, coelites dicti, quod unum haberent oculum, *εργυρολόπος*, a rotunditate. AE. 8: 649
- Cyclops**, filius Neptuni. E. 2: 25
- Cycni** filius, Tennes. AE. 2: 21
- Cycnus**, Ligus, Phaëontem amavit: in avem sui nominis mutatus ab Apolline. AE. 10: 188, 189. & inter sidera collocatus: ejus filius Cupavo. 10: 189
- Cycni** non dant auguria, nisi nautis. AE. 1: 397. alii negant illos dare auguria. 402
- Cycni** suavius canunt propter colli longitudinem, per quam vox suavis & modulata debet erumpere. AE. 7: 700
- Cycnus**, Graece; Latine olor. AE. 11: 580
- CYDIPPE**, sacerdos Junonis Argivae, mater Cleobis & Bitonis, eorumque historia. o. 3: 532
- Cydon**, nomen proprium, priorem habet longam naturaliter, licet per licentiam in propriis quandoque corripatur: si appellativum sit, priorem corripit. AE. 10: 325
- Cydonia** mala, Latine *Cotonea*, unde alata. E. 2: 51
- Cydones**, Cretenses. AE. 10: 325
- Cydonia**, Cretae urbs. AE. 3: 133
- CYGNUS** in augurio liberatus in fluvium incidens, malum omen Turno. AE. 12: 120, 246
- Cygni**, poëtae. E. 9: 29
- CYLINDRUS**, a Graeco *κυλινδρῶν* volvere, lapis teres, quo terra aequatur. o. 1: 178
- Cyllabatus**, vel Cometa, adulter Aegialeae, uxoris Diomedis, ex ira Veneris. AE. 8: 9
- Cyllarus** & Xanthus, equi, quos Neptunus Junoni dedit; illa Caltori & Polluci. G. 3: 89
- Cyllene**, Arcadiae mons; unde Mercurius, Cyllenius. AE. 4: 252. quia illic Mercurium enixa Maja. 8: 139
- Cyllenii** filius, Mercurius. AE. 4: 577
- Cyllenii** filius, Mercurius. AE. 1: 301
- Cyllenius**, Mercurius, vel ab avia, vel Cyllene, monte Arcadiae. AE. 4: 252. vel quod manus illi amputatae, quia *κυλλοί* Gr. mutilati aliqua parte dicuntur; unde & *hermae*, signa sine manibus. AE. 8: 138
- Cylenius** ignis, stella Mercurii. o. 1: 335. a monte Cyllene Arcadiae, ubi naus Mercurius. 337
- CYMBALA** aerea, instrumenta pulsata Corybantibus. AE. 3: 111
- Cymbala**, in tutela Matris Deum, quod similia coeli hemicyclis, quibus Terra, quae Mater Deorum, cingitur. G. 4: 64
- Cymbia**, pocula in modum cymbae facta. AE. 3: 66. 5: 257
- Cymnius**, mons, & locus, qui effectus, cum Hercules ferreum vectem tetrae affixum, quem nemo auferre poterat, sustulisset, & immensa vis aquae inde secuta esset. AE. 7: 697
- Cymodocea**. AE. 8: 547
- Cymothoe**, Dea marina, quasi per fluvius currat. AE. 1: 148
- CYNAETHI**, sive Cyreni, Arcadiae populi. AE. 11: 31
- Cynica** secta opes contemnebat, idque proximum Deo judicabat. AE. 8: 364
- Cynosura**, & Helice, stellae Septemtrionis. AE. 1: 748. prior, quasi *κυνος ἑστ.* AE. 3: 516. minor septemtrio. G. 1: 137
- Cynosura** & Helice, duae pellices Jovis, earumque fabula. G. 1: 245
- Cynthius** Apollo, a Cyntho, monte Delii. E. 6: 3
- Cynthius**, auctor Trojae; vel revera rex Trojae; vel Apollo, propter muros Trojae ab eo conditos. o. 3: 35
- Cynthus**, mons Delii, cum adspiratione. E. 6: 3. AE. 9: 82. ubi nata Diana. AE. 1: 502. unde Apollo Cynthius. 3: 92: 4: 147
- Cyrtinus** & Eleufini filius, Triptolemus. o. 1: 19
- CYPARISSUS**, Telephi filius, ab Apolline amatus vel Sylvano, dolore nimio ob cervum, quem in deliciis habebat, interfectum, in arborem Cupressum mutatus, lacrymis & luctui dicatam. AE. 3: 680. juxta alios Cretensis puer, etiam ab Apolline, vel Zephyro, amatus, ac propterea ad Orontem & Casium montem delatus, in Cupressum arborem mutatus. AE. 3: 64, 680
- Cyparissus**, per synaeresin Cupressus, arbor inferis consecrata, quia caesa nunquam revirescit. AE. 3: 64. duplex, femina, metae forma, quae *κωνοειδής*: & mas, latus spargens ramos, mira foecunditate, & Januario, & Majo, & Septembri fructus sed noxios ferens; dicta *αὐτὴ τῷ κίονοις*, quod aequaliter ramos & fructus pariat, qui *Comi* dicuntur; unde *Conifera* arbor. ibid.
- Cyparissus**, Sylvano amatus. E. 10: 25. G. 1: 20. ejus fabula. ibid.
- Cyparissi** ramus ante domum defuncti figebatur. AE. 3: 64
- Cupressus** arbor mortuis vel inferis dicata, quod caesa semel renasci nesciat. AE. 3: 680. Dianae dicata, infernae scilicet, quae Proserpina: hujus fronde domus fanae apud Atticos velabantur. 681

INDEX IN SERVIVM.

Cypri insulae civitates, Amathus & Paphos, Veneri sacrae. AE. 10: 51. Idalium. 52. Paphus. 1: 419
Cypri mons, Cotius. AE. 3: 111
Cypri nemus, Idalium, & oppidum. AE. 1: 685
Cypri rex, Cinyras. E. 8: 37. 10: 18
Cypria Venus, Idalia. AE. 5: 760
Cyprii Venerem in modum umbilici, vel metae colunt. AE. 1: 724
Cypro in insula simulacrum barbatae Veneris, cum sceptro & naura virili. AE. 2: 632
Cyprus. E. 10: 18
Cyprus, subacta a Belo, concessa Teucro. AE. 1: 625
Cypsalis, civitas Thraciae. AE. 1: 321. 12: 331
CYRENAS inter & Carthaginem Jovis Ammonis templum, & cur. AE. 4: 196
Cyrene, Thesaliac fons. G. 4: 354
Cyrene, regina, quae Cyrenae civitati in Africa nomen dedit. AE. 4: 42
Cyrenes & Apollinis filius, Aristaeus. O. 1: 14. 4: 283, 317
Cyrenes filius, Lacinus, Herculeum hospitio excipere noluit. AE. 3: 552
Cyriana Proeti, &c. filia. E. 6: 48
Cyrene Graecae dicta Corfica, a Cyro, Herculis filio. E. 9: 30
CYTHERA, insula contra Laconicam, Veneri consecrata; pluralis numeri, neutro genere, ut *Solyms*, *Artaxata*, *Mygara*. AE. 10: 51. inde Venus Cytherea. 1: 651, 684
Cytherea, Venus, ab insula Cytheris. AE. 1: 661
Cytheria proprie dicitur, & inde *Cytherea*. AE. 6: 505
Cytheris, meretrix, Eclogam sextam in theatro cantasse dicitur. E. 6: 11. Galli amica, post Antonii. E. 10: 1
Cytisus, insula, unde arbor, vel herba illic frequens *oytisyf*. G. 3: 394
Cytisa, civitas, unde herba *oytisyf*. E. 1: 79
Cytisus, herba capellis grata. E. 2: 64
Cytorsus, mons Macedoniae, buxo abundans. O. 2: 435
Cytus, insula, unde *Cytisus*, virgultii genus. G. 2: 431

D.

D pro l; & l, pro d. E. 1: 2
 Da sternere, dat ferre, donat habere, figura Graeca. AE. 12: 97, 211
 Dabit discrimina, aut compensabit, aut faciet differentiam circa eventum. AE. 10: 529
 Dabit ruinas, faciet. AE. 12: 453
DACORUM consuetudo in bellis capessendis. G. 2: 497
Daedalus versus. G. 2: 69. 3: 449
DAEDALUS, Eupalami filius, arte fabricii nobilis; Perdicen, vel ut alii, Circinum, sororis filium, ex artis invidia occidit, & ad Minoem fugit. AE. 6: 14. ingeniosissimus artifex, e-

jus fabula cum Minoë, Pasiphaë, &c. ibid. fabulae explicatio. ibid.
Daedalus Labyrinthum in Creta fecit perplexis parietibus, cui inclusus Minoetaurus. AE. 5: 588
Daedalus aptatis sibi alis & Icaro filio, ex Creta au fugit. AE. 6: 14. cum Aristaeo Sardiniam petiit. G. 1: 14
Daedali fororis filius, Perdix, circini & ferrae inventor. G. 1: 143
Daedala testis, ingeniosa. G. 4: 179
Daemones dicti, quasi *δαίμονες*. AE. 3: 111
DAHAE, populi Scythiae septentrionalis, juncti Persidi, Dani dicti. AE. 8: 728
DALMATIA. E. 8: 7
Dalmatiae civitas, Salonae. E. 3: 88
Dalmaticum triumphum egit Pollio. E. 3: 88. 4: 1
Dalmaticus triumphus Augusti. AE. 8: 714
DAMA, masc. & foemin. genere. E. 8: 28
Damae, masculino genere ad vitandum *δαμοειδων*. G. 3: 539
Damnare, proprie damno officere, debito liberare. AE. 4: 699
Damnare votis quemquam quando dicantur Dii. E. 5: 80. vel pro alligare, vel absolvere. ibid. vel reos voti facere. ibid. AE. 5: 237
Damnatus esto, formula Juris, qua quis damnatur ut det; idem quod *damnatus es, ne des*; hoc est, *damno te, ne des*, neque alias libereris. AE. 12: 727
Damnatio finem facit cuiusque debiti & reatus. AE. 4: 699
Damnet quem labor, id est, quem voto liberet labor praeliandi, parta scilicet victoria, quia unusquisque ob incolumitatem recuperatam votis exsolvitur, id est, liberatur explicitis sacrificiis: vel, quem labor suus liberet, quem mors urgeat. AE. 12: 727
Damoetas, persona. 3. Ecl.
DANAE Acrisii, regis Argivorum, filia, a Jove vitata, per patrem inter arcam inclusa, & in mare praecipitata, delata ad Italiam, a piscatore inventa cum Perseo, quem illic enixa fuerat; regi oblata, qui eam duxit uxorem; unde Turnus. AE. 7: 372
Danae cum duobus filiis Argo, & Argo ex Finco in Italiam venit, & Argus ab Aboriginibus interfectus. AE. 8: 345
Danae & Jovis filius, Perseus, ejusque fabula. AE. 9: 289
Danae, Argivi, a rege Danao. AE. 2: 4. in Peloponneso, dicti a rege Danao, Beli filio. 10: 497
Danaides patris hortatu prima nocte sponso suos necarunt, excepta sola Hypermetra: qua poena affectae apud Inferos. AE. 10: 497
Danaan, pro *Danaorum*, vel Trojanos, vel Graecos significare potest. AE. 1: 602
Danaus, ab Aegypto oriundus; ejus fi-

lia Amymone, ejusque fabula. AE. 4: 377
Danaus & Aegyptus, fratrum invitorum exemplum. AE. 6: 608. filii Beli, eorumque & liberorum fabula. 10: 497
Dani, alio nomine *Dahae*, Scythiae septentrionalis populi, juncti Persidi. AE. 8: 728
Dant cuneum, in cunei similitudinem se disponunt. AE. 12: 575
Danubius, alio nomine, *Ister*, fluvius Scythiac. G. 3: 350
DAPES, regum sunt, *epulae*, privatorum. AE. 1: 706. Deorum sunt; *epulae* hominum. 3: 224. 8: 175
Daphne, Penei, vel Ladonis, Arcadiae fluminis, filia, a damata Apollini, conversa in Laurum. E. 3: 63. AE. 2: 513. 3: 91
Daphnis, Mercurii filius, pastor. E. 2: 26. Mercurii & Lyciae nymphae filius. 5: 20. a matre abjectus; cur ita dictus; & reliqua ejus fabula. ibid. fons in Sicilia. ibid. 7: 1
Daphnis, pulcherrimus inter pastores, & omnibus adamarus. E. 8: 68. a Nomia nympa amatus, cum illam spermeret, in saxum mutatus est. ibid. ejus fabula cum Pipiaca. ibid.
Daphnis amatus Apollini. E. 10: 26
Daphnis, ecloga quinta. E. 5: 1
Daphnis, cur per allegoriam Caesar. E. 5: 20. vel Quintilius Varus. ibid. 7: 21
DARDANIA, pro Ilio. AE. 3: 156
Dardania, Troja, a Dardano Jovis & Electrae filio. AE. 2: 325. 3: 167
Dardanidae, generosi. AE. 1: 472
Dardanides, patronymicum a majotibus. AE. 10: 545
Dardanium, nonnulli volunt, ut sit genitivus generis masculini, specie feminina, pro *Dardanidarum*. AE. 10: 4
Dardanius adulter, conumeliose pro Paride. AE. 10: 92
Dardanorum rex, Midas, Phrygiam tenuit. AE. 2: 325
Dardannum, oppidum in regione Dardania, a Dardano conditum. AE. 8: 134
Dardannus, Corytho, Tulficiae civitate, oriundus. AE. 1: 384. 3: 104. ex Jove & Electra natus. ut & Iasius. ibid. Jovis & Corythi regis uxoris filius. 9: 10. Jovis & Electrae, Atlantis filiae, filius. 1: 32. Erichthonii pater. 8: 130, 134. auctor Trojanorum. 8: 37. oriundus Italia. 1: 239. 3: 94, 95. pulsus ab Aboriginibus. 3: 170. ejus pater, Corythus, rex Tulficiae; item mons, & civitas. 10: 719
Dardannus divinae stirpis, a Crimiso fluvio. AE. 5: 711
Dardannus, ut quidam, non ex Italia, sed Arcadia, urbe Pheneo, in Phrygiam venit: ut alii, ex Creta. AE. 3: 167. ab Arcadia in Phrygiam venit, & e Samothracia Penates secum tulit, & Dardanis nomen dedit. 2: 325
Dardannus & Iasius fratres uterini ex Electra; sed prior ex Jove, alter ex

Co-

INDEX IN SERVIVM.

- Corytho**, marito Eleftrae. *AE.* 7: 207.
 ex Etruria profecti novas sedes quaesiverunt, Dardanum Trojam, Iasius Samothraciam. 3: 167. aliaque de illis sententiae. *ibid.* Penates diviserrunt, & alter Thraciam, alter Phrygiam occupavit. 3: 15
Dardanus profectus ad Phrygiam, Ilium condidit; Iasius in Thraciam, Samothraciam nominavit. *AE.* 7: 207
Dardanus ex Samothracia Palladium Trojam transtulit. *AE.* 2: 166. Penates ex Samothracia transtulit in Phrygiam. 1: 382. 3: 148
Dardanus apud Samothracas Salios instituit. *AE.* 8: 285
Dardanus Teucris, quem hospitio exceperat, filiam Batiam uxorem duxit. *AE.* 1: 42. & populares Dardanus appellavit. 3: 108
Dardanus, Trojanus. *AE.* 2: 241. inter Deos relatus. 6: 650
Dardanus, pro Dardanius; vel quia ipse Aeneas ante Dardanus dictus. *AE.* 4: 662
Dardanus, pro Dardanius populus. *AE.* 11: 287
Dardanus, quoque dictus Aeneas; item Ascanius, nec non Ilioneus. *AE.* 4: 159, 662. 7: 241. 10: 92
Dare, verbum sacrorum; formula enim sollemnis: *Da quod debes de manu dextra aris.* *AE.* 8: 106
Dare, pro dicere. *E.* 1: 19. *AE.* 1: 680. dicere, indicare. 3: 85. dicere; accipere, pro audire. 6: 66
Dare, pro facere. *AE.* 2: 464
Dare animam, pro reddere. *AE.* 11: 162
Dare fenestram, facere. *AE.* 2: 482
Dare sonitum, pro facere. *AE.* 12: 267
Dare tempus, relinquere, breve scilicet. *AE.* 11: 3
Dare vitam, pro reddere, mori. *AE.* 9: 704
Dares, *Dareis*, &c. & *Dares*, *Dariss*; ut *Chremes*, *Chremetis*, & *Chremis*. *AE.* 5: 460
Datum, fato concessum; fortuito oblatum; injunctum. *AE.* 3: 255. 6: 477
Dativus singularis secundum artem antiquam isosyllabus debet esse nominativo plurali, & genitivo singulari. *AE.* 1: 160. 12: 511
Dativus per pleonasmum. *O.* 1: 45. *AE.* 5: 162
Dativus & ablativus pluralis quartae declinationis, *u* in *i* vertunt, excepto *tribus*. *O.* 3: 376
Dativus quartae declinationis in *u* pro *ui*. *G.* 4: 158, 198. *AE.* 3: 541
Dativus pro genitivo. *O.* 1: 3. *AE.* 1: 21. 8: 207. 9: 123
Dativus pro accusativo cum praepositione. *E.* 2: 29. *O.* 2: 452. *AE.* 1: 10, 26, 185, 205, 214, 292, 303, 381, 429. 2: 36, 315, 542, 723, 798. 3: 417, 678. 4: 26. 5: 750, 6: 2, 598. 8: 100, 127, 533. 9: 433, 676. 10: 694. 11: 192, 197, 594, 637, 699. 12: 488, 555
Dativus pro ablativo cum praepositione. *E.* 4: 16. 5: 8. *O.* 3: 6, 155. *AE.* 1: 444, 479. 4: 2, 38. 5: 360. 8: 104. 9: 810. 11: 87
DAUNO, patri Turni, enssem fecerat Vulcanus. *AE.* 9, 148
Damnus, rex Apuliae, Dauniam a se appellavit. *AE.* 8: 9. Rutulorum rex, unde gens *Dannia*, Rumli. 8: 146
Dannia gens, Rumli, a *Danno*. *AE.* 8: 146
DE & **di** in compositione differunt. *AE.* 1: 224, 512
De te, pro *in te*. *AE.* 6: 501
DEA, pro Minerva. *E.* 4: 62
Deae sicutum haud facile recipiunt. *E.* 5: 21
Deae & **Nymphae** circa fluvios enuntantur, vel nemora. *AE.* 1: 621
Deamo, valde amo. *AE.* 1: 110. 8: 428
DEBELLARE, bello perdomare. *AE.* 5: 731
Debiti, sive reatus cujuscumque, finem facit damnatio. *AE.* 4: 699
Debita Pergama, fataliter ad exitium destinata. *AE.* 8: 375
Decedere via. *AE.* 11. 500
DECEMVIRI Jura Fecialia, & Duodecim Tabulas, condiderunt. *AE.* 7: 695
Decepius, pro captus. *E.* 8: 18
Decernere ferro, decertare, dimicare; *decernere* aliter, statuere. *AE.* 12: 695
Decii duo, pater & filius, cognomine Mus, quorum alter bello Latino Samnitico, alter bello Gallico se pro Republica devovit. *O.* 2: 169. *AE.* 6: 825
Decima luna foelix. *G.* 1: 284
Declamatio. *AE.* 5: 28
Decolor aetas, vitiosa, quae decoloraverat veteres mores, ferrea. *AE.* 8: 325
Decoquere humorem, superfluum tollere. *O.* 1: 295
Decor, *decoris*, penultima longa; *decus*, *decoris*, penultima brevi: & sic composita *Indecor*, *Indecoris*; & *Indecus*, *Indecoris*: sed in *Indecores* syllolen fecit Virgilius, cum veniat ab *hic Indecor*; vel declinatio est sine nominativo singulari. *AE.* 11: 423
Decuit inveniisse, bene dictum, quia utrumque praeteriti temporis; non vero *deceat metuisse* dicendum. *AE.* 10: 94
Decurro, in praeterito *decurri*, non *decucurri*, quia verba, quae in perfecto primam syllabam geminant, ut *curre*, *cucurri*, *sondeo*, *tosondi*, in compositis geminari non possunt, exceptis duobus, *do*, & *sto*. *AE.* 11. 189
Decurrere, juxta analogiam; non *decurrebant*. *AE.* 4: 153
Decurrere rogos, pro circum rogos. *AE.* 11: 189
Decus, *decoris*, media correpta. *AE.* 1: 433
Decus, nobilitas, pulchritudo, ornamentum. *AE.* 11: 657
Decus dedit equos, ad ornamentum. *AE.* 11: 83
DEDIT esse, Graeca figura. *AE.* 10: 235
Dedit quietem per membra, indulgit corpori somnam. *AE.* 8: 30
Deducere, proprium verbum de coloniis, & quidem earum ducibus. *AE.* 2: 800
Deducere, proficere; diducere, dividere. *AE.* 1: 228
Deducere, pro siccare, detrahere. *O.* 1: 114
Deducere, proprie de navibus, cum in mare demittuntur; contrarium, *subducere*. *AE.* 3: 71, 554
Deducere rivos, siccare. *O.* 1: 270. *paugare*. 272
Deductum carmen, tenne. *E.* 6: 5
DEFECTIVIS in verbis tempora pro temporibus ponuntur. *AE.* 4: 66
Defendentum & **ruentum** a masculino *descendentes* & *ruentes*; a neutro vero *defendentis*, *ruentia*, *defendentium* & *ruentium*; quia genitivus pluralis nominativo plurali non debet esse minor. *AE.* 11: 886
Defendere, prohibere, excludere. *E.* 7: 47. *AE.* 10: 905. pro tegere. 10: 709
Defensum dabit, pro defendet. *AE.* 12: 437
Defertur aliquo, necessitatis non voluntatis est; hoc enim *venire* est. *AE.* 3: 219
Deficere, deserere. *O.* 1: 290
Defixi tenebant ora, tacebant, vel stupabant. *AE.* 8: 517
Deflexus, participium sine verbi origine, nisi forte inventiatur *flexo*. *AE.* 6: 220
Defluere equis ad terram, notat defluentium multitudine, vel celeritatem, vel artem, & quandam moderationem ac facultatem descendendi. *AE.* 11: 501
Defluit amne secundo, *deseritur*. *AE.* 8: 549
Deformare, deformem reddere per lacum. *AE.* 12: 805
Defruta, vina decocta, proprio sapore defraudata. *O.* 4: 269
Defrutum vinum, quod coquendo multum defraudetur, & quasi fraudem patitur; unde & *passum*, a *patiendo*, quod multum decoquatur. *O.* 2: 93
Defunctae, liberatae, ut *defunctus periculo*. *AE.* 9: 98
Defunctus periculis, liberatus periculis sed *defunctus officio*, qui officium debitum complevit: & *defuncti*, mortui, qui compleverunt vitae officia. *AE.* 6: 83
Defunctorum imago & umbra major corpore. *AE.* 2: 773
DEGENER, patris moribus non respondens. *AE.* 2: 549
Degenerare, in pejus verti. *O.* 2: 59
Degustat corpus lancea, leviter tangit, id est, stringit, propter exiguitatem sanguinis. *AE.* 12: 376
DEHISCENS, valde hiscens. *AE.* 1: 110
DEIANIRA, Oenci filia, Herculi adamarata, tandem caussa mortis illi. *AE.* 8: 300. propter hanc pugnavit Hercules & Achelous. *O.* 1: 8
Deidamia, Lycomedis, Scythiae regis, filia.

INDEX IN SERVIUM.

- filia. AB. 2: 263. Pyrrhi mater, vidua ab Achille. AB. 2: 477
- Deidamia* & Achillis filius, Pyrrhus, sive Neopolemus. AB. 2: 263
- Δαίσις βροτοῖσι, miseris mortalibus vendendum, non timidis: nam δαίσις & miserum & timidum significat.* AB. 11: 183
- Δαίσιος* & *δαιμόσιος*, Martis equi. O. 3: 91
- Δαίσιος*, Latine, acer, fortis, vehemens, asper, amarus. AB. 8: 614
- Deiopia*, Nympharum pulcherrima. AB. 1: 75
- Deiostatus*, rex, a Cicerone defensus. AB. 9: 546
- Deiphobe* Glauci, scilicet filia, nomen Sibyllae Cumanae. AB. 6: 36
- Deiphobus* post Paridis mortem Helenam duxit uxorem. AB. 2: 166, 310. 6: 495
- Deiphyle*, Adrafi filia, Diomedis mater. AB. 1: 101
- DELECTUS**, proprie militum est AB. 8: 606
- Delia*, Diana, a *Delo*; & pro amica ponitur. E. 3: 67
- Delia* iussa Apollinis, ingentia. AB. 7: 241
- Dell* sex mensibus activis responsa dabat Apollo; sex hybernis Patatae, in Lycia. AB. 4: 144
- Deli* civitas, Melas. E. 8: 37
- Deli* mons, Cynthus. E. 6: 3, ubi nata Diana. AB. 1: 502. 4: 147. cum adspiracione. 9: 82
- Deliciae*, pro eo quod amamus. E. 9: 22
- Delius* vates, Apollo fatidicus. AB. 6: 12
- Delo* in insula mortuum sepelire vetitum ab Apolline. AB. 3: 73
- Delum* in insulam sacra in mergitum facibus detulerunt ex Hyperboreis Opes & Hecatergos. AB. 11: 532
- Delum* appellus Aeneas. AB. 3: 1
- Delphi* appellatae, quod Delphini tergo servatus prope locum illum expositus fuit Ica dius, Apollinis filius. AB. 3: 332
- Delphin*, & *Delphis*. O. 1: 161
- Delphin*, *Delphinis*; & *Delphinus*, *Delphini*. AB. 5: 594
- Delphin* Ariona servavit. E. 8: 55, qui propterea cum cithara inter sidera. ibid.
- Delphini* tergo e naufragio servatus Ica dius, Apollinis filius, prope Parnasum montem expositus, erecto patri templo, locum *Delphos* appellavit. AB. 3: 332
- Delphini* apparentes, signum tempestatis. AB. 8: 674
- Delphini* inter sacra Apollinis cur receptus: unde & Quindecimviro rum cotinis in summo honore ponitur, & ante sacrificium veluti symbolum circumfertur. AB. 3: 332
- Delphis* templum aliquando spoliatum & incensum. AB. 3: 84
- Delubra*, Deorum templa. O. 3: 23. 4: 541
- Delubrum*, in quo Deus ponitur, ut *candelabrum*, in quo *candela*. AB. 2: 225
- Delubrum*, Dei effigies, a *delibratiōne* *Tom. IV.*
- convictis* ex felici arbore, Gr. *ἔλαιον* ibid.
- Delubrum*, locus ante templum, ubi aqua decurrit, a *diluvendo*. ibid.
- Delubrum*, proprie quod uno tecto plura complectitur numina; quia uno tecto deluitur. ibid.
- Delubrum*, locus in quo manus abluuntur; vel tectum plurium Deorum conjunctum, quia una opera abluuntur: etiam simulacrum ligneum, a libro, raso ligno factum. AB. 4: 56
- Delos*, insula Laronam fugientem, insequente Pithone, suscepit; & inde materna Apollini. AB. 4: 144
- Delos* dicta, vel quod postquam diu lauisset, apparuerit; vel quod Apollinis oracula, alibi obscura, illic manifesta sunt. AB. 3: 73. ita autem & insula dicitur, & civitas. ibid. Apollinis urbs. 79
- Delos* Laronia, quia in illa insula Apollinem & Dianam enixa est Latona: hanc antea vagam stabilem fecit Apollo. O. 3: 6. AB. 3: 76
- Delos*, patria Apollinis & Dianae, Ortygia unde dicta. AB. 3: 72. olim circum omnia litora ventis ferebatur. ibid.
- Delos*, insula. E. 8: 37
- Delos* Neptuno & Doridi sacra. AB. 3: 73
- Delos* ob religionem etiam ab hostibus inviolata semper. AB. 3: 84
- DEMARATI** Corinthii filius, Samothracis religionibus imbutus Penates uno templo conjunxit. AB. 2: 296
- Δεμας*, quasi *δραμας*, corpus, quia vinculum animi. AB. 6: 734
- Demens*, improvidus. AB. 6: 172
- Demissa* vox, humilis, tenuis. AB. 3: 320
- Demittere* mentem, desperare; contra *erigere mentem*, sperare. AB. 12: 606
- DEMOPHOON**, Thesei filius. E. 5: 10
- Demophonis* filius, Acamas, Perrechiaec nepos. AB. 2: 262
- Demorari* annos, diu vivendo festinantes quasi detinere. AB. 2: 647
- Demoror*, expecto, sustineo. AB. 10: 30
- DEMOSTHENES**, abstemius. AB. 3: 14
- Demum*, novissime, vere, specialiter. O. 1: 47. pro postea. AB. 1: 633. novissime. 2: 795. ad postremum. 6: 154
- DEN**, finalis syllaba in *videſne*, naturaliter longa, correpta a Virgilio, & inde ab aliis. AB. 6: 780
- Denique*, vel vacare potest, vel pro novissime poni. AB. 2: 70
- Dens* Saturni curvus, falx. O. 2: 406
- Dens*, pro acumine. O. 1: 262
- Dens*, de anchorae manu. AB. 6: 3
- Densa* mole, densum imperu. AB. 12: 575
- Denseo*, *denses*, secundae conjugationis. AB. 7: 794. 10: 432
- Denset*, dense, sparse jacit; a *denseo*, *denses*, *denset*. AB. 11: 650
- Densu* tela intorquent, pro densa tela. AB. 9: 534
- Densu* pingui, viribus pleno. O. 3: 124
- Dentale*, lignum, in quod vomer inducitur. O. 1: 172
- H h h h
- Denunciativa fata, quae omnimodo eventura sunt; *conditionalia*, sub certa conditione. AB. 4: 696
- DEO** victus, vel vino, vel somno. AB. 9: 337
- Deorum* opinio triplex inter Philosophos; esse illos & curare cuncta, ut Stoici; esse, sed nihil curare, ut Epicurei; non esse, cuius auctor apud Athenas exustus est. AB. 4: 379
- Deorum* maiorum nomina ficta ab elementis, quae nomina dixere Veteres. AB. 1: 148
- Deorum* omnium potestas triplici fere signo ostenditur. E. 8: 75
- Deorum* potestates variae sunt, vel terrenae, vel aerae, vel aetheriae. AB. 4: 201
- Deorum* omnium simulacra in Capitolio colebantur. AB. 2: 319
- Deorum* omnium epitheton, Pater. AB. 1: 703
- Deorum* accusatio, nisi cum veneratione, sacrilegium est. AB. 3: 2
- Deorum* adventu templa moventur. AB. 3: 91
- Deorum* domicilia sunt XII. signa. O. 1: 33
- Deorum* nomina ab officiis imposita. O. 1: 21. agrestium nomina. ibid.
- Deorum* favor sine fatorum concessione procedere non potest. AB. 12: 147
- Deorum* simulacra in scutis Atcaedes habebant depicta. AB. 11: 93
- Deorum* tutelarium nomina vera occultabantur, ne ab hostibus quandoque evocari possent. AB. 2: 351
- Deorum* si quis iurjurandum per Styga fecerit, uno anno & novem diebus ab Ambrosia & Nectare prohibebatur. AB. 6: 324
- Deos* humana curare dicebant Stoici; negabant Epicurei. AB. 1: 231. nihil curare dicebant Epicurei. 2: 515, 688
- Deos* proprios, Genios, singuli homines habent. AB. 4: 610. 12: 538
- Deos*, adire non possumus nisi libera corporis onere fuerit anima. AB. 10: 419.
- Deos* semper nimbus ambit. AB. 5: 839
- DEPECTERE** vellera foliis, pro decerpere. O. 2: 121
- Depellere* agnos, a lacte removere. E. 1: 22
- Deponere* animos, inertiae submittere. AB. 5: 751
- Deponere*, sequestrare, in sponſione collocare. E. 3: 31
- Depositus*, pro desperatus; quia moris erat apud Antiquos ut desperati ante januas collocarentur, ut vel extremum spiritum terrae redderent; vel a transeuntibus forte curari, qui aliquando eodem morbo laboraverant. AB. 12: 395
- Deprensus* nautae, periclitantes occupati tempestate. O. 4: 421
- Deprensus*, occupatus, proprie navigantium. AB. 5: 52
- DERCENNUS**, rex Aboriginum, qui alijs

INDEX IN SERVIVM.

- affis Sterces**, AE. 11: 850
Derivatio minor principalitate, quod rarum est, ut *Lacaena*, a *Laconica* regione. AE. 2: 601
Derivationes quaedam ex usu magis quam ratione. G. 1: 305
Derivatio firmas non habent regulas, sed exeunt prout auctoribus placet. AE. 9: 706
Derivationes quaedam durae, usurpatae cum adjunctione alterius nominis, *querrum vimen*, *calurnum uerna*, *ficus nym lignum*, *apragnum callum*. AE. 11: 65
Derivativa plurimum majora sunt primitivis; interdum paria; raro minorata. AE. 4: 37
Derivatum pro primitivo. AE. 1: 494
DESAEVIT, valde saevit; alias, *facivire* desit. AE. 10: 569
Descriptiones per *αἰτιασθαι* debent esse rarae. AE. 10: 653
Descriptionis Poeticae evagatio. AE. 1: 499
Deserere, relinquere. AE. 4: 144
Deserti Strymonis, asperi, inculti. G. 4: 508
Desertor Asiae, exul. AE. 12: 15
Desideria etiam ex fati necessitate descendunt. AE. 11: 587
Definere, omittere. F. 5: 18
Desolare agros, vel dum agricultores occiduntur, vel ad militiam coguntur. AE. 11: 367
Desolati manipuli, deserti signiferi. AE. 11: 870
Despectare, deorsum aspicere. AE. 1: 400
Desperatione augetur plerumque virtus. AE. 2: 354
Despicere, deorsum aspicere; *dispicere*, diligenter inquirere. AE. 1: 228. *contemnere*; *suspiciere*, alta aspicere, mirari. AE. 1: 442
Despiciere, *uxor* Graecis. AE. 3: 397
Destituere, relinquere. E. 1: 61
Destringere, de ferro. AE. 2: 334
Desuper, pro supra. AE. 1: 169
Deterior, postivum non habet. AE. 2: 513
DETERIOR, a meliore dicitur; *pejor*, a malo. G. 4: 89
Detexere, multum texere, finire, perficere. E. 2: 72
Detinere, pro delectare. AE. 4: 348
Detondeo in praeterito *detondi* non *detolendi*, quia quae in perfecto primam syllabam geminant, in compositis geminari non possunt, exceptis duobus, *do*, & *sto*. AE. 11: 189
Deurbare terrae, pro in terram. AE. 10: 555
DEUCALION & *Pyrrha*, auctores hominum, juxta fabulas. AE. 1: 747
Deucalioni diluvii fabula. E. 6: 41
Deucalioni genere oriundus *Idomeneus* Cretensium rex, &c. AE. 3: 121
Devictum bellum, finitum, exhaustum. AE. 10: 370
Devota *pepsi*, tractum de oratione Augusti in laudatione Marcelli. AE. 1: 716
Devotor, & *devotrix*, a devotionibus. AE. 4: 607
Deum ira magna, pro Junone. AE. 5: 707
Deum contemtores, *Salmeoneus*, *Mezentius*, *Tityus*, *Ixion*. AE. 4: 696
Deum unum modo stantebant Stoici, sed nomina ejus variare pro actibus & officiis. G. 1: 5. AE. 4: 638
Dens a Graeco *δέν*, *timor*, quia omnis religio est timori. AE. 12: 139
Dens per omnia se diffundit. G. 4: 221. ab eo sunt omnia. 223. & in eum cuncta veluti in originem dissolvuntur & redeunt, nec quidquam perit. 225
Dens invisibilis, sicut etiam anima. AE. 6: 724
Dens, spiritus quidam divinus, per quatuor elementa infusus, gignens omnia. AE. 6: 724
Dens, juxta nonnullos corporalis, & *αἶψα ῥεσπὸν*, *ignis sensnalis*. AE. 6: 727
Dens, & elementa, praeterea nihil. AE. 6: 724
Dens bona tantum praestat, mala ad eum nihil pertinent. AE. 12: 725
Dens canctorum animalium origo. AE. 6: 703
Dens cuique videtur is, quem colit. E. 3: 62. ipsi magnus videtur. AE. 6: 79
Dens unus saepe plura habet numina. AE. 1: 12, 670
Dens, pro Jove. E. 4: 62
Dens, de Alecto, & Venere; quia Numina utriusque sexus sunt; *Dens* tamen non aperte pro *Dea*, sed in subauditione. AE. 7: 498
Dens, pro Venere; item Junone, vel Alecto; item magno numine. AE. 2: 632
Dens, pro Caesare Augusto. E. 1: 6
DEXTER, a dextra parte consistens. AE. 8: 237
Dexter, bonus, propitius; ut contra laevus, malus. AE. 4: 294. 8: 302
Dextra Fidei consecrata. AE. 3: 607
Dextrae manus conjunctione firmabantur amicitiae. AE. 3: 611. 4: 307
Dextra, pro virtute. AE. 12: 644
Dextra mihi Deus, impii & sacrilegi Mezentii dictum. AE. 10: 773
Dextra fortuna, propicia, favens; *laeva*, contraria. AE. 2: 388
Dextra & sinistra in omnibus E. 9: 15. AE. 2: 693. 9: 631
Dextra sidera, prospera. AE. 4: 578
Dextrae mutuo saluantes Veteres iungebant, & cur. AE. 1: 412. 8: 467
Di & *de* in compositione differunt. AE. 1: 512
DIA, eadem quae *Naxos*. AE. 3: 125
Dia *Camilla*, generosa, *ωἰσάνη* ut nonnulli *ἀπὸ τῆς Διὸς*, quod si est, a principalitate descendit; nam *di* in *Dia* longa est, in *Διὸς* corripitur, ut *lucerna*, a *lun*. AE. 11: 657
Diaeresis modo quatuor in omni Virgilio, in tertio libro, in sexto, septimo, & in nono. AE. 7: 464
Διδύν agere, transigere. AE. 10: 325
Dialectus linguae Graecae quinque, Aeolica, Ionica, Dorica, Attica, Communis. AE. 3: 122
Dialis Flamen pluribus ceremoniis tenebatur, quam *Martialis* & *Quirinialis*. AE. 8: 552
Diana, prima syllaba melius a Veteribus producebatur, quia *sub divo Dea*, *venaudi gratia*. AE. 1: 498. nata in Delo insula. *ibid.*
Diana & *Apollo* ex *Latona* & *Jove*. AE. 3: 72. 4: 511. eos in insula Delo enixa est *Latona*. G. 3: 6
Diana prior genita matri parturienti *Apollinem* obstertricis officium praestitit; inde a parturientibus invocatur, & eadem est, quae *Juno* & *Proserpina*. E. 4: 10. AE. 3: 73. cur dicitur ante *Apollinem* nata. AE. 3: 73
Diana triplex, sive tria ora habere dicitur, ob tres facies *Lunae*, in novilunio, plenilunio, & Luna decrecente: vel quia tres habet potestates, *nascenti*, unde *Lucina*; *valenti*, unde *Diana*; & *morienti*, unde *Hecate* dicitur. AE. 4: 511
Diana, *Luna*, *Ceres*, *Juno*, *Proserpina*, eadem *Dea*. G. 1: 5. etiam *Lucina*, & *Juno* *Lucina*. E. 4: 10
Diana, *Luna*, *Proserpina*, *Hecate*, eadem *Dea*. E. 3: 26. AE. 6: 118
Diana, *Luna*, *Proserpina*, eadem; super terras *Luna*; in terris *Diana*; sub terris *Proserpina*. AE. 4: 511
Dianat in honorem canunt *Rustici*. E. 3: 26
Diana, eadem quae *Luna*, & *Opis*. AE. 11: 532
Diana & *Apollo*, *Opis*, & *Hecærgus*, cur. AE. 11: 532, 858
Diana, *Fascelis* dicta, quod signum illius lignorum fasce absconditum ab *Oreste* *Ariciam* delatum est. AE. 2: 116
Diana, *Lucifera*, a face, cum qua pingitur. AE. 2: 116
Diana & *Apollo* *Othum* & *Ephialtem*, coelum subvertere volentes, sagittis confecerunt. G. 1: 280. AE. 6: 582
Diana, *Lycia* regione venari gaudebat. AE. 4: 377
Diana *Virbium* sibi habet ministrum. AE. 5: 95. 6: 84
Diana per *Aesculapium* in vitam revocavit *Hippolytum*. AE. 6: 761
Diana *Calydonis* regi *Oeneo* aprum immisit, qui a *Meleagro* occisus. AE. 7: 306
Diana irata ob cervam ab *Agamemnone* interfectam, in *Aulide* Graecorum classem detinuit, & non nisi mactata *Iphigenia* placata fuit. AE. 2: 116. *Iphigeniam* sacrificio subductam in *Taurica* regione sacerdotem sibi constituit; & illa, subducto inde *Deae* simulacro, cum *Oreste* fratre in *Atticam* aufugit. 3: 331
Diana *Etinomae* propicia. E. 10: 18
Dianae & *Apollini* juncta templa. AE. 6: 13

Dio-

INDEX IN SERVIVM.

Dianae triplici signo ostenditur potestas. E. 8: 75
Dianae consecratus omnis lucus. G. 3: 332
Dianae Caryatidis templum ubi & undec. E. 8: 30
Dianae Dictynnae, vel Orthiae sacerdos facta Iphigenia. AE. 2: 116
Dianae Tauricae simulacrum ab Oreste sublatum, & haud longe ab Aricia collocatum. AE. 6: 136
Dianae aedes rotunda fieri debebat. AE. 9: 408
Dianae comes, Callisto, ejusque fabula. AE. 1: 748
Dianae comes, Foenice, postea Cynofura inter sidera. G. 1: 246
Dianae vinum inferre voluit Orion. AE. 1: 539
Dianae dicata Cypressus, infernae scilicet quae Proserpina. AE. 3: 681
Dianae Aricinae sacerdos fugitivus, donec ab alio fugitivo superaretur. AE. 6: 136
Dianae speculum, lacus in Aricino nemore; lacus Triviae. AE. 7: 515
 DICATUS, in obsequium datus. AE. 1: 77
 Dicendi genera tria, humile, medium, grandiloquum. AE. 1. pr.
 Dicere, pro canere, & nominare. E. 5: 1
 Dicere, absolute pro laudare. E. 6: 72
 Dicere, nominare. AE. 3: 335
Diana, Creta. E. 1: 66
Dicli, Cretenses. AE. 4: 73
Diclaeo in monte Cretae custoditus Jupiter; unde & *Diclaeus* dicitur. G. 2: 535. AE. 3: 104. a Dicte Nympha. AE. 3: 171
Diclamus herba, in insula Creta, ferum vulneribus extrahens. ibid.
Diclamnum optimum in Creta, quae *Dicla* dicitur, unde herbae nomen: herba haec vulneribus admota, in quibus ferum est, illud extrahit; unde & ab animalibus in Creta apponitur; hausta vero venena corpore exigit. AE. 12: 412. hanc quaerunt vulneratae cervae, eaque gustata tela excidunt. AE. 4: 73
Diclator abiens magistrum Lavinii Penatibus simul & Vestae sacra faciebat. AE. 2: 296
Diclator ab aratro, Sertanus. AE. 6: 945
Diclatore Magister equitum adjungi solebat. AE. 9: 370
Dicte Nympha a Minoë, sed frustra, adamata; quippe quae in mare se praecipitavit, & piscatorum retibus excepta, servata, Dictaeo monti nomen dedit. AE. 3: 171
 Dictio legum. AE. 3: 89
 Dictis his, participium non nomen. AE. 4: 388
 Dicturus de rebus minoribus, magna promittere debet, ut attentum reddat auditorem. G. 4: 1
Dictus, mons Cretae. E. 6: 57
 Dictus, dicatus. AE. 6: 138. consecratus. AE. 8: 344
Dictynna, Diana in Taurica regione ha-

manis hostiis culta. AE. 2: 116
 DIDITA fama, divulgata. AE. 8: 132
Dido, ejus historia: Punica lingua, Lat. *virago*; ante *Elissa*, quod Iarbae nunc nomen in togum se concecit. AE. 1: 344. 4: 335, 674
Dido ab Agenore genus ducebat. AE. 1: 342
Dido, filia Beli. AE. 1: 347, 646
Dido Sidonia, cum sit Tyria. AE. 1: 239
Dido Junonis oraculo monita de sedibus Carthaginis: sacerdotem ejus secum abstulit. AE. 1: 447
Dido, quo actu fratrem deceperit. AE. 1: 367
Dido, in matrimonium petita ab Iarba, cum id negasset, & eo ad vitandum bellum a civibus coacta, specie placandorum prioris mariti manium instructa pyra in ignem se praecipitavit: & inde *Dido*, id est, *virago*, dicta est, cum ante *Elissa* diceretur. AE. 4: 36
Dido quomodo Iarbam deceperit in emendo agro condendae urbi. AE. 1: 371
Dido & Aeneae historia a Virgilio relata falsa est: nam Aeneas trecentis & quadraginta annis ante Romam conditam venit in Italiam; cum Carthago non nisi quadraginta annis ante Romam condita sit. AE. 4: 459
Dido ad regna pervenit Aeneas. AE. 3: 1
Dido ex Teucro jam cognorat Trojanorum fata. AE. 1: 750
Dido domi cenotaphium fecit marito suo; quia mortui tum domi sepeliebantur. AE. 6: 152
Dido se non amore Aeneae super rogum interemit, sed Anna. AE. 4: 682
Dido morientis terna revolutio, tria bella Punica videntur designata. AE. 4: 691
 Diocere, dividere; *deducere*, prosequi. AE. 1: 228
 DIE, non per Apocopen pro *dies*, sed genitivus antiquus. G. 1: 208. nam secundum artem antiquam genitivus singularis isolyllabus est nominativo plurali. AE. 1: 160
 Die, pro diei. AE. 1: 640. sic & *dii* pro *diei*. ibid.
Diei & Caeli filius, Mercurius. AE. 1: 301. 4: 577
 Diei initium a Virgilio semper verbo rebus praesentibus apto exprimitur. AE. 11: 183
 Dies plenus horas habet viginti quatuor; unde & nox diei pars est: incipiebat autem juxta Aegyptios ab occasu Solis; juxta Persas ab ortu Solis; juxta Umbros, Etruscos & Athenienses a sexta hora diei; juxta Romanos a media nocte. AE. 5: 738
 Dies in septem partes distinguitur: Crepusculum, sive vesper; Fax, quo lumina accenduntur; Concubium, quo nos quieti damus; Intempesta, media; Gallicinium, quo galli cantant; Contincinium, post cantum gallorum

silentium; Aurora, vel Crepusculum matutinum, tempus quod ante Solem est. AE. 3: 587. item. 2: 268
 Dies, noctem quoque comprehendit, & masc. generis bonum, foemin. malum significat. AE. 1: 736
 Dies numerabatur Romanis a media nocte. AE. 6: 255. 10: 216. apud Tuscos incipit a sexta diei hora. AE. 6: 535
 Dierum longitudo & brevitas circulum ratione fit. G. 2: 481
 Dies consecrationis apud Romanos solemnissimum. AE. 8: 601
 Dies filius, in Jure, qui non est totus religiosus, sed pro parte tantum. AE. 6: 37
 Dies felices, apti operibus, vel focundissimi. G. 1: 276
 Dies, pro tempore, feminini generis: cum revera *dies* significat, masculini tantum. AE. 2: 324. 10: 467. 11: 425
 Dies longa, longum tempus: licet autem sic melius feminino genere, invenitur tamen & masculino tantum. AE. 5: 783
 Dies patenter descripta. AE. 12: 115
Diespiter, Jupiter, quasi *dies pater*; Oesca lingua *Lucretius*, a luce. AE. 9: 570
 DIFFICILES terrae, pene steriles, parum creantes. G. 2: 179
 Differt nebula, dissipat. G. 3: 197
 DIGITI, Minervae sacri. E. 6: 43
 Digerere, ordinare, disponere. AE. 3: 445
 Digna indigna, proverbialis locutio, pro omnia, qualiacumque. AE. 12: 811
 Dignari, dignum judicare. AE. 1: 339
 Dignatus, non modo active, sed & passive, pro dignus habitus, judicatus. AE. 3: 475
 Dignitas graduum militarium ex militum numero, cui praesunt, apparet. AE. 9: 162
 Digno, & *dignor*, apud Veteres. AE. 11: 169
 DII, proprie Numina aeterna; *Dioi*, ex hominibus facti. AE. 5: 45. 12: 139
Dii quidam aeterni; alii immortales ex hominibus facti, quorum alii privati, alii communes. AE. 8: 275
 Dii incorporei sunt, & quando oculis mortalium videri volunt, induunt se corporibus. AE. 7: 416, 490
Dii communes sunt, Mars, Bellona, Victoria; quia utrique parti in bello favere possunt: vel qui *aequos* dicuntur, & coeli certas partes non habent, sed generaliter a cunctis coluntur, quia ubique sunt; ut Mater Deum, cujus potestas in omnibus zonis est: vel Sol, Luna, Pluto, Mars, qui in omnibus sunt terris. AE. 12: 118
Dii, in bello Gigantum quinam intelligendi. AE. 3: 578. multi ferarum formas acceperunt. AE. 8: 698
Dii lethiferi, *ἀναρτητοί*, Mars & Saturnus; quia intercidunt vitae rationem, si radiis suis geniturae ortum pullaverint. AE. 4: 610
Dii, alii si quem in re quapiam adjuvent, illi tamen, ad quos eares pro-

INDEX IN SERVIVM.

- prie spectat, suum sibi honorem vindicant: quae enim ab aliis Diis petimus, tunc tantum implentur, si non adveniant Numina, quorum propria sunt, quae poscimus. AE. 9: 654.
- Dii proprii** & certi singulis actibus praecellere dicebant Pontifices. AE. 2: 140.
- Dii** omnes post specialia Numina invocari solebant. G. 1: 10.
- Dii** omnes ἀνοσθηδύλας sunt. AE. 2: 632. 6: 64. 7: 493.
- Dii** jurant per Styga, quia tristitia aeternitati contraria. AE. 6: 324. pejerant per Styga novem annos puniuntur in Tartaro. AE. 6: 565.
- Dii** injiciunt homini mala desideria. AE. 2: 336.
- Dii**, per genera, tempora, & aetates distincti. E. 4: 10.
- Dii** retardare, non penitus tollere possunt fata. AE. 7: 315.
- Dii** laetentur juvant. AE. 2: 690.
- Dii** lucti candido & claro nimbo circumdati, tristes vero, turbine nigro. AE. 11: 596.
- Dii** nonnulli aliquotiens tantum kalendis, aliquoties idibus tantum vaticinabantur. AE. 6: 37.
- Dii**, auspices matrimonii. AE. 4: 45.
- Dii** Animales, quibus origo animalis est, i. e. qui ex humanis animis facti sunt Dii. AE. 3: 168.
- Dii** Inferis nigrae pecudes maerantur, Superis albae. AE. 3: 118. *Dii* inferis sacrificantes aqua aspergebantur; superis vero, abluebantur. AE. 4: 635. *Dii* inferis sacrificantes vasa quoque in ignem mittebant. AE. 6: 225.
- Dii** apud Laurolaviniu non habebant comas velatas. AE. 3: 174.
- Dii** magni, Jupiter, Juno, Mercurius. AE. 3: 12. iidem cum Penatibus: apud Laurolaviniu colebantur ibid. aliorum de illis sententiae. ibid.
- Dii** magni, Jupiter, Minerva, Mercurius, iidem qui Penates, quos secum de Samothracia sustulit Aeneas. AE. 8: 679.
- Dii** marini fere omnes senes: albert enim eorum capita spumis. G. 4: 403.
- Dii** manibus, titulus inscriptus sepulcrorum monumentis, quo nomine intelliguntur animae separatae a corporibus. AE. 3: 63.
- Dii** medicissimi, marini. AE. 3: 134.
- Dii** patrii Carthaginensium, Saturnus & Juno. AE. 4: 680.
- Dii** Penates, Lares. AE. 6: 152.
- Dii** Penates, Neptunus & Apollo: sigilla quaedam lignea, vel marmorea, quae Dardanus ex Samothracia in Phrygiam, & inde Aeneas in Italiam advexit. AE. 1: 382.
- Dii** Penates bis deducti Lavinio Albam, bis Lavinium redierunt. AE. 1: 274.
- Dii** Penates, *ἑοὶ μεγάλοι, ἑοὶ ὀνόμοι, ἑοὶ ἄριστοι*. AE. 1: 382. 2: 290.
- Dii**, vel pro Penatibus, vel pro Aenea & ipsius posteris. AE. 1: 10.
- Dii** quieti, juxta nonnullos, Inferi. AE. 4: 379.
- Dii** *οἰωνοί*, qui in eodem templo, delubro, coluntur. AE. 2: 225.
- Dii** superi corporibus se infundebant; & inde Heroës. AE. 6: 129.
- Dii** superi manibus lupinis & ad coelum elevatis; Inferi vero ad terram demissis invocandi. AE. 4: 204.
- Dii** superi impari, Inferi pari gaudent numero. AE. 5: 66. 8: 75.
- Dii** superi juxta quosdam Mercurius, Apollo, & Jupiter. AE. 4: 379.
- Dii** topici, sive locales, ad alia loca nunquam transeunt. AE. 7: 47.
- Dii** tutelares ante oppugnationem sacrificiis evocabantur ex urbibus hostilibus. AE. 2: 351.
- Dii** veteres, pro Penatibus. AE. 9: 786.
- Dii** viales. AE. 3: 168.
- Dii** fleantur non externis, sed intimo pectore & inis sensibus depromptis. AE. 6: 55.
- Dii**, hostium ex urbibus ante evocari solebant quam invaderentur. AE. 2: 224.
- Dii** cum morituros vident, quibus favent, ab iis secedunt. AE. 12: 151.
- Dii** pro diversis partibus contra se habent certamina. AE. 8: 699.
- Dii** diversis vel bene, vel male faciendi potestas concessa. AE. 3: 139.
- Dii** prosperis, ut juvent, adversis, ne obsint, sacrificandum: & posterioribus quidem prius. AE. 4: 58.
- Dii** etiam asperioribus sacrificabant Romani, ne nocerent. AE. 3: 120.
- Dii** elementorum habitum dare solent Poëtae. AE. 1: 258.
- Dii** honorem dico: formula solemnis magistratus, in fine actus alicujus; vel, *Hinc ad Deos*. AE. 1: 636.
- DILEMMA**, argumentum ab utraque parte firmissimum, & concludens adversarium. AE. 10: 449. complexio, quae adversarium ab utraque parte concludit. AE. 2: 675.
- Diluvium, pro vastitate. AE. 7: 228.
- Di'uvii Deucalionis fabula. E. 6: 41.
- Diluvio misces, aquae superfusione omnia perturbans. AE. 12: 205.
- DIMANTIS**, vel Cissei, filia, Hecuba. AE. 7: 320. 10: 705.
- Diminutio rebus minoris aetatis conveniens. E. 4: 18.
- Diminutiva quandoque a nominibus primitivis genere dissentiunt, ut *dies, diecula, sentum, sensella, canis, canicula, vana, vanunculus*. AE. 2: 324.
- Dimittere, pro immittere. AE. 5: 29.
- Dimittere equos in pracliis quandoque solebant Romani. AE. 10: 366.
- Dimitti ab armis dicuntur, qui ab exercitu relaxantur. AE. 12: 844.
- DINDYMA**, montes Phrygiae, Matri Deum sacra. AE. 9: 617. 10: 252.
- DIO**, pro die, adverbium. G. 1: 287.
- DIOMEDEAE** aves lactae Graecis navibus occurrunt, Latinis infestae, ob Diomedem ab Ilyiis interemiam. AE. 11: 271.
- Diomedem** legendum, ut sit accusativus Latinus; vel *Diomedē*, ut sit accusativus Graecus: nam *Diomedem*, nec Latinum, nec Graecum; nec verius constabit, quia nunquam ecliptis sit per literam *n*. AE. 11: 243.
- Diomedes**, rex Thracum, equos humanis carnibus alebar, qui inter fatalia Trojae numerantur; occisus ab Hercule. AE. 1: 756. 3: 51. 8: 300.
- Diomedes** Aetolus dicitur, quia pater ejus Tydeus Aetolus, qui ad Argos fugit, quia fractum patris occiderat. AE. 11: 239.
- Diomedes**, cur fortissimus dicitur, cum alii illo fortiores. AE. 1: 100. Danaus ibid. ejus mater Deiphyle. 101.
- Diomedes** Martem & Venerem vulneravit. AE. 11: 277.
- Diomedis** certamen cum Aenea. AE. 4: 228.
- Diomedes** & Achilles Aeneam victerunt. AE. 10: 581, 592.
- Diomedes** occidit Pandarum. AE. 10: 592.
- Diomedes** & Ulysses exploratum profecti a Dolone consilia Trojanorum, & Rheii adventum cognoverunt, & illum nec non Rheium interfecerunt. AE. 1: 473. 12: 347.
- Diomedes** & Ulysses capto Dolone castra Trojana penetrarunt. AE. 8: 1. & tot egregia patrarunt, quia cultores Minervae. AE. 2: 166.
- Diomedes** Ulysses, interficere se conatum, quomodo puniverit. AE. 2: 166.
- Diomedes** cur Palladium Trojanis reddiderit. ibid.
- Diomedes** Anchisae cineres ablatis una cum Palladio Aeneae postea reddidit. AE. 4: 427. 5: 81.
- Diomedes**, ira Veneris a se vulneratae audiens Aegialeam uxorem apud Argos turpiter vivere, domum reverti noluit, & in Apuliam Italiae se contulit, ibique varias urbes condidit, & tandem Trojanis contra Turnum auxilio fuit. AE. 8: 9.
- Diomedes** Palladium oraculo jussus reddere: dum autem Aeneas sacrificaret, Nautes accepit. AE. 3: 407.
- Diomedes** post captum Ilium ad Italiam venit. AE. 1: 101.
- Diomedes** in Apulia condidit *Argos Hippiu*, quod postea corruptum in *Argrippa*, & hoc iterum in *Arpas*; item *Venusiam*, quae & *Aphrodisia* dicta; item *Cannusium Syzzetianu*; item *Gargara*; item *Beneventum*; & tandem *Venafrum*. AE. 7: 286. 10: 28. 11: 246.
- Diomedis** Minerva auxilio. AE. 2: 604.
- Diomedis** uxor Aegialeae Veneris dolo adulterata a Comete, Stheneli filio, quamobrem reverti nolens in Apulia consedit. AE. 11: 269.
- Diomedis** adventu territus Calabriam reliquit Aeneas. AE. 3: 1.
- Diomedis** galea sine cono. AE. 9: 307.
- Diomedis** pugnae depictae in foribus templi, Carthagini. AE. 1: 460.

Di-

INDEX IN SERVIVM.

- Diomedes* focii laetu nimio in aves conversi, quae dictae Diomedaeae, Gr. *βωοδιδ*. Et habitant in Electride, sive Fabra insula, non longe a Calabria. AE. 11: 271
- Dion*, rex Laconiae, Iphiteam Prognai filiam habuit uxorem, ejusque filiae, & fabula. E. 8: 30
- Dione*, mater Veneris. AE. 3: 19
- Dione*, Venus. E. 9: 47
- Dionaea* Venus, a matre Dione. AE. 3: 19
- Dionysia*, ludi antiquissimi, quos rustici, confecta vindemia, faciebant. G. 2: 372, 381
- Dionysius*, Siciliae tyrannus. AE. 3: 704. Pyrgos veteres in Thulcia expugnavit. AE. 10: 184
- Diphthongus* ut Graeca, nam Latini ne v quidein habent. AE. 3: 226
- DIRA**, Deorum est ira, quae duplici modo colligitur, aut ex signis, aut quocumque modo, quacumque ex parte. AE. 2: 519. 4: 453
- Dira*, Sabinis & Umbris, quae Latine mala. AE. 3: 235
- Dira*, magna, vel vehemens. O. 1: 37
- Dira* cupido, cupiditas ex Deorum ira veniens, aut certe magna. AE. 6: 373. 9: 185
- Dira* Harpyia duobus modis, quod oscinis & alitis auspiciam faciat. AE. 3: 246
- Dira* relligio, magna, admirabilis. AE. 8: 530
- Dira*e, abominandae, magnae. AE. 1: 297
- Dira*e aut per signa, aut quocumque modo, aut quacumque parte fieri poterant. AE. 5: 7
- Dira*e appellantur, quae sunt in ministerio Jovis, quando morbos, lethum, aut bellum hominibus immittunt. AE. 2: 622
- Dira*e, proprie Deae ultrices, a Jove misae ad terrorem Aegyptiis incutiendum, & puniendum Antonium, qui matrimonium laeserat fidem. AE. 8: 701
- Dira*e cognomine geminae Pestes; dictae *Dira*e, quod non nisi ante iratum Jovem videantur: Noctis filiae, quia & latenter oritur & intolerabilis est ira Deorum. AE. 12: 845, 846
- Dira*e volucres, mali cminis; verum etiam quae humanis cadaveribus vescuntur. AE. 8: 233
- DIREPTA**, diripienda. AE. 2: 562
- Dirigere** aciem, in latitudinem ordinare. AE. 7: 521
- Diripere** aras, dejecerunt, dissipaverunt. AE. 12: 283
- DIS**, separantis est. AE. 11: 381
- Dis* pater, Februus dictus. G. 1: 43. Soranus dicitur Hirpinis. AE. 11: 785. lingua Etrusca *Mantus* AE. 10: 198
- Discens*, Cometae nomen, tympani in modum, valde lucens, & Electri colore habens. AE. 10: 272
- Discin*ti, qui longis vestibus sine zonis utuntur, inhabiles militiae & inefficaces; ut *cin*ti contra, stremiti. AB. 8: 724
- Discin*ctus, negligens. AE. 1: 214
- Discordes* animi, hostiles. AE. 9: 688
- Discordia*, Dea, cur malum aureum inter tres Deas miserit. AE. 1: 31
- Discordia*, scissa gaudens palla, Bellonae comes. AE. 8: 702
- Discordia*, pro avaritia. G. 2: 496
- Discordia* sono, discrepantia. AE. 2: 423
- Discreverat* vestem auro, depinxerat. AE. 11: 75
- Discrimen*, differentia. AE. 6: 319
- Discrimina*, pro differentiis. AE. 10: 393
- Discrimen*, interstitium, certamen, cursus. AE. 5: 154
- Discrimen*, ornamentum capitis mulieribus, quod caput auro *discriminet*, id est, discernat. AE. 11: 144
- Discriminare*, dividere, & *discrimen*, capitis mulieribus, quod caput auro discernat. AE. 11: 144
- Discrimine* tenui lethi, modico mortis interstitio. AE. 10: 511
- Discumbebant* posterioribus temporibus; olim sedentes vescebantur. AE. 1: 712
- Discumbentes* coenabant tempore Virgillii; olim vero sedentes. AE. 1: 218
- Disjecit*, dejecit. O. 1: 282
- Disjecta* agmina, dissipata. AE. 12: 482
- Dispellere*, dispergere. AE. 1: 542
- Dispellere*, segregare. AE. 1: 516
- Displicere*, diligenter inquirere; *displicere*, deorum adspicere. AE. 1: 228
- Dispositionis* priorum sex librorum oeconomia. AE. 3: 718
- Disertores* & disertii, qui plane loquuntur. AE. 2: 149
- Dissilio*, *dissiliat*, ut *salio*, *salui*. AE. 3: 416
- Dissiliunt* aera gelu, crepant, rumpuntur. G. 3: 363
- Dissimulamus* nota, simulamus ignora. AE. 1: 520
- Distendere*, implere. AE. 1: 437
- Distinet*, arcet, repellit; proprie extra tenet; *dis* enim separantis est. AE. 11: 381
- Distulit*, transtulit. G. 4: 144
- DITI** sacrum crimem habebat Dido; nec non Alcestes. AE. 4: 703
- Diti*s janua noctes atque dies patere dicitur, quia homines omni tempore in fata concedunt. AE. 6: 127
- Ditro*, inter illa est nomina, quorum nominativus in usu non est. AE. 1: 744
- Ditio**, potestas: quia omnis potestas dictis, sive imperio, constat. AE. 1: 626
- Ditis* patris hostia, capra. AE. 7: 519
- DIVERBERARE** auras. AE. 5: 503
- Diver**sa, pro per diversa. G. 4: 500
- Diversi** circumspiciunt, huc & illuc ora circumferunt. AE. 9: 418
- Diversus** abis, fugis, a pugna diversus. AE. 11: 855
- Dives** nunc simpliciter dicitur; Veteres addebant, ejus rei quis dives esset. AE. 1: 17. 9: 641
- Dives**, cum genitivo, & ablativo, sed raro. AE. 2: 22. cum genitivo melius, quam ablativo. AE. 9: 26
- Dives**, vel absolute, vel cum genitivo rei. AE. 7: 11
- Dives** Anagnia, fertilis. AE. 7: 684
- Deverus** olympus, coelum in noctem inclinatum. AE. 8: 279
- Divi**, ex hominibus facti, *Divi* perpetui: alii contra. AE. 5: 45. item Imperatores mortui. ibid.
- Divinandi** variae species: geomantis, aëromantis, pyromantis, hydromantis. AE. 3: 359
- Divinandi** scientia mortuis concessa. AE. 6: 347. & morientibus quoque. AE. 2: 775
- Divinatio**, a Divis dicta. AE. 3: 443
- Divini** honores quomodo accipiuntur. E. 4: 62. duplici ratione impetrantur, Dearum conjugio, & Deorum convivio. AE. 1: 83
- Divini** honores Caesaris post mortem. AE. 1: 294
- Divinitas** in tantum viget in omnibus, quantum finit corporum qualitas. AE. 6: 730
- Divinum** rus, vel a Diis conditum, vel quia Terra, Dea. G. 1: 168
- Divinus**, epitheton artificis. E. 3: 37
- Divinus**, pro vate, vaticinante, vel Deo. AE. 5: 47
- Divinus** lacus, consecratus. AE. 3: 442
- Divitiae** Veterum, in arvis. AE. 7: 537
- Divitiis** spernendis magna animi virtute opus est. 8: 364
- Divortia** in potestate Cereris. AE. 3: 139
- Divortia**, viae in diversa tendentes, diverticula viae militaris: & diverticula sunt semitae transversae a latere viae militaris. AE. 9: 379
- Divum**, pro divorum. AE. 10: 2
- Divum** domus, pro Troja, & cur. AE. 2: 241
- Divum** genus, Augustus, non solum per adoptionem, sed & consanguinitatem, quia Atia, mater ejus, filia Juliae, sororis Caesaris. AE. 6: 793
- Divus** *Fidius*, Hercules, quod solus fidem fecerit se Jovis filium. AE. 1: 301
- DODONA**, Epiri civitas: unde Dodonaei lebetes, quod illic optimum aes fundereur. Illic Jovi & Veneri templum, ubi ingens quercus, ex cujus radicibus fons, qui suo murmure oracula reddebat: vel a columbis humanam vocem de quercu edentibus: item oraculum Jovis, in quo vasa aenea, quae uno tactu universa sonabant. AE. 3: 466
- Dodona**, Epiri civitas, juxta quam nemus Jovi sacrum. O. 1: 149
- Dodonaei** lebetes, quales sunt in Dodona. AE. 5: 110
- Dodonaeus** *Jupiter* apud Epirum. AE. 3: 256
- Dodonaeo** Jovi quercus sacra in Epiro. O. 1: 8, per columbas responsa dabat. ibid.
- Dodonaeum** nemus Jovi sacrum, abundans aesculis: in eo arbores, dantes responsa. O. 2: 15. 16
- DOLERE** patienter nemo potest, nisi qui dolere consuevit. AE. 4: 434
- Dolere** aliqua re. AE. 1: 673

Hhh h 3

Doli

INDEX IN SERVIUM.

- Doli Vulcani**, pro artibus quibus Mars & Venus in adulterio deprehensi carentis confritti sunt. G. 4: 346
- Doli**, formarum varietates. G. 4: 400
- Dolifala**, lacus prope Cumas. AE. 6: 238
- Dolitura** nunquam, fluiti, qui nulla iniuria moventur. AE. 11: 732
- Dolo**, flagelum, intra cuius virgam laet pugio; vel potius *contra cum brevissimo ferro*, dictus a decipiendo. AE. 7: 664
- Dolon**, petitis Achillis equis, exploratum profectus, a Diomede & Ulyssæ captus, tormentis adactus Trojanorum consilia & Rheli advenum illis exposuit, & post tamen ab illis interfectus: eius filius Eumedes a Turno interfectus. AE. 12: 347
- Dolon** ab Ulyssæ & Diomede captus. AE. 8: 1
- Dolon** Rhelum prodidit Diomedi & Ulyssæ. AE. 1: 473
- Dolan**, Achilles cursum postulavit praemium. AE. 9: 269
- Dolopes**, Pyrrhi socii, de Scyro. AE. 2: 7
- Dolor**, pro studii alicujus ardore, & prompta gloriae cupiditate; Graece *δύλος*. AE. 10: 398. 11: 732
- Dolor** nimius vel iracundia vocem intercludit. AE. 12: 47
- Dolor**, consequens res est, non principalis, unde sublata causa statim recedit. AE. 12: 422
- Dolore** & miseratione naturaliter fianguntur homines. AE. 9: 499
- Dolores** Lausi, quibus afflictebatur Mczentius ob Lausi mortem. AE. 10: 803
- Dolus**, Graece *δύλος* Ut & Latine, *ars*. AE. 1: 651
- Dolo** quaesita victoria stultissima. AE. 2: 341
- DOMARE** terras, bellicum verbum, pro colere. AE. 9: 601
- Domare** ulmum, incurvare, ut usum serviat cogere. G. 1: 169
- Domina** Dea; & proprie quidem Mater Deum. AE. 3: 113
- Domina**, absolute pro Junone; cum proprie Mater Deum sic dicatur. AE. 3: 438
- Domina**, Proserpina, eadem quae Terra, & Mater Deum. AE. 3: 113
- Domina** Ditis, pro Proserpina, uxore Plutonis; Graeci quippe *uxorem diemovras* dicunt. AE. 6: 397
- Domina**, pro uxore, & dominus, pro marito. AE. 4: 214
- Domina**, regina. AE. 11: 805
- Dominari**, eminere, plus valere. G. 1: 1, 4
- Domini** nomen invidiosum apud Veteres. AE. 6: 612
- Domitant** currus, pro, equos sub curribus. AE. 7: 163
- Domitare** boves, instruere ad laborem arandi. G. 1: 285
- Domitia**, prima crinem ad funes pro tormentis obtulit, & inde etiam ceterae matronae. AE. 1: 724
- Domitianus** columnas solitarias Augusti in Capitolio locavit. G. 3: 29
- Domio** Olympo, in tuas leges redacto. AE. 9: 83
- Domitura** durum Bacchi saporem mellis, apta multo; quia majores asperissima vina mellis dulcedine temperabant. G. 4: 102
- Domo** pro in domo, domi. G. 3: 96
- Domus** si in genitivo *domorum*, ab ablativo in *o*; si *domum*, ab ablativo in *n*. AE. 2: 445
- Domus**, pro civitate. AE. 8: 114. pro familia. G. 4: 209. familia, & domiciliium. AE. 2: 652. familia. 3: 85. familia, sedes. 7: 122. familia. 5: 121. familia. 9: 446. genus, familia. 2: 702 habitatio. 6: 673
- Domus** Olympi panditur, id est, dies factus est: coelum enim matutino tempore aperiri, vespertino claudi dicitur. AE. 10: 1
- Domus** placidae, Campi Elysi. AE. 6: 705
- Domus** Tybris, vel Roma, vel regio integra, vel ostia. AE. 8: 65
- Domus** partes singulae Diis sacratae. AE. 2: 468
- DONA** in Deorum templis figebantur. AE. 3: 287
- Dona**, pro sacrificiis: & inde ipsa templa, donaria. AE. 4: 63
- Dona** hostium lethifera, Gr. *Ἐχθρῶν δώματα ἀδύρα*. AE. 4: 496
- Donandi** ratio non profuit esse debet, sed in digno conferenda. AE. 6: 611
- Donaria**, proprie loca, in quibus Deorum dona reponuntur; inde pro templis. G. 3: 533. AE. 2: 269. 12: 199
- Donat** habere, Graeca figura. AE. 10: 235, 701
- Donatus** Tullium accusat, quod natae thalamos invaleret. AE. 6: 623
- Donum** alicujus, vel quod dat, vel quod ei datur. AE. 2: 31
- Donum**, quod voluntate; *munus*, quod ex officio venit. AE. 2: 269
- Donum** noctis, somnus. AE. 8: 658
- Donum** perniciosum. AE. 4: 647
- Δώρα ἑχθρῶν ἀδύρα*. AE. 4: 496
- DORIS**, Oceani filia, Nerei conjux, Nympharum mater. E. 10: 4. quinquaginta Nympharum mater ex Nereo, quae inde Nereides. AE. 3: 74
- Dorsum**, durior arena, quae remeantibus fluctibus indurescit, a nautis *πυλινός*. AE. 10: 303
- Dorsum** immane, saxum, planities emimens. AE. 1: 113
- Dorus**, Neptuni filius, unde Dori. AE. 2: 27
- DOS**, & reliqua, quando marito servierint. G. 1: 31
- DOTALIS** regia, vel quae data per dotem, vel quia sperabatur. AE. 9: 737
- DRACAENA**, Graecum est; Latine *hic & haec draco*. G. 3: 245
- Drachma** continet obolos sex. AE. 5: 112
- Draco** insonnis aurea mala Hesperidum custodiebat. AE. 4: 246, 484
- Dracoo**, pastor ovium regis Hesperii; & inde fabula de aurcis malis a dracoo ne custoditis. AE. 4: 484
- Dracones**, templorum sunt; *serpentes*, terrarum; *anguis*, aquarum. AE. 2: 204
- Dramatico** charactere scripta ecloga nona. E. 9: 1
- Δρέπανος*, falx; unde **Drepanum**, Siciliae oppidum. AE. 3: 707
- DREPANUM**, Siciliae civitas, non longe ab Eryce monte trans Lilybaeum, dicta a Saturni falce projecta, quae Gr. *δρέπανος*, AE. 3: 707. 12: 701. vel Cereris, quae civis filiam Proserpinam. Quidam *Drepana* in plurali. Huc delatus Aeneas, amittit parrem. 3: 1
- Drepanum**, promontorium Siciliae. AE. 5: 759
- DRUSI**, duo, alter vicit Hasdrubalem; alter Liviae filius, uxoris Augusti. AE. 6: 825
- Drusus** (Marci) filius, puer annorum sexdecim magnam gloriam in bello reportavit. AE. 9: 590
- Drusus**, missus contra Rhetos Vindelicos. AE. 1: 247
- Drusus** filius, Germanicus. E. 6: 6
- DRYADES**, quae. E. 10: 62. a quercubus. G. 1: 11. arborum Nymphae. E. 10: 9. G. 4: 460. etiam Napeae, quia *νάπαι* Graeci *νεμύρα* dicunt: Nymphae sylvarum. AE. 1: 504
- Dryantis** filius, Lycurgus, Thracae rex, quomodo, Libero patri infestus, punitus. AE. 3: 14
- Dryopes**, populi juxta Parnassum, ab Hercule victi & Apollini donati. AE. 4: 146
- DUALIS** numerus apud Latinos non invenitur. AE. 2: 1
- DUBITARE**, cogitare: omnis enim cogitatio in dubitatione est ante sententiam. AE. 9: 191
- DUCE**, auctore. E. 4: 13
- Ducere**, verbum proprium sortibus. AE. 6: 22. 9: 268
- Ducere**, verbum proprium funerum. G. 4: 256
- Ducere** & deducere, quomodo differant. G. 2: 148
- Ducere**, pro deducere, finire. G. 1: 5
- Ducere**, pro educare, enutrire. G. 3: 317
- Ducere**, pro producere. E. 6: 65
- Ducere** argentum, extendere. AE. 7: 634
- Ducere** bellum, vel gerere, vel in longum trahere. AE. 8: 54
- Ducere** muros, coaedificare, construere, in longitudinem producere. AE. 1: 427. 5: 631
- Ducere** se, pro venire, incedere. AE. 9: 656
- Duces** omnes apud Veteres cum sepe tris curiam ingrediebantur, postea holum consulares. AE. 11: 238
- Duces**, qui incruento exercitu reportant victoriam, laudandi praefecti. AE. 11: 421
- Duces** ipsi portabant tropaea. AE. 11: 81
- Duces** apud Poetas segregantur a plebe. AE. 11: 3
- Duces** interempti ab omni vulnerabantur

INDEX IN SERVIVM.

tur exercitu. AE. 11: 9
 Duces, vel itineris, vel equorum, qui vulgo *agastus*. AE. 3: 470
 Ducie, adducite. E. 8: 68
 Ductilis scena erat, cum, tractis tabularis hac atque illac, interior picturae species madabatur. G. 3: 24
 Ducior, sonantius quam dux. AE. 2: 14
 Duces, navium domini, non gubernatores. AE. 5: 133
 Ducunt pectora, lacerant, percellant. AE. 5: 5
 Duco mucrone, pro educto. AE. 12: 378
 DULIUS, victis Poenis navali praelio, rostratas columnas duas posuit, alteram in rostris, alteram ante Circaem, a parte januarum. G. 3: 29
 Dulio consule, lege lata prohibuit, ne quis in urbe sepeliret, exceptis Imperatoribus & Virginibus Vestalibus. AE. 11: 206
 DULCE humor, res dulcis. E. 3: 82
 DULICHIVM, insula, ubi mons Ithacus, patria Ulyssis, unde ipse Dulichius, & rates ejus Dulichiae. E. 6: 76
 DUM, proprie conjunctio, pro adverbio positum. AE. 8: 1
 Dum, semper, & praeteritum & futurum notat. E. 5: 76
 Dum, mox, donec. G. 3: 296. pro donec. AE. 1: 269. donec. 2: 455. pro postquam. 8: 374
 Dum & cum saepe confunduntur. AE. 1: 697
 Dumeta, frutices. G. 1: 14
 Dumofium, rigidum, spinosum. E. 1: 77
Δύραμα, vis; potestas, herbarum. AE. 12: 396
 DUO, pro ambo. AE. 12: 511
 Duo, accusat. antiquus, ut *ambo*, pro ducis & ambo. E. 5: 68. AE. 11: 285
 Duo antonomastica sine nomine. AE. 11: 7
 Duo singularia melius per verbum plurale efferuntur. AE. 3: 269
 Duodecim Tabularum nonnulla supplementa & jura Fecialia a Faliscis acceperunt Romani; illi autem ab Atheniensibus. AE. 7: 695
 Duodena, pro duodecim. G. 1: 231
 DUPLEX amicus, abolla, sicut chlamys. AE. 5: 421
 Duplex corona, pro lata. AE. AE. 1: 659
 Duplex spina, vel revera duplex, vel lata. G. 3: 87
 Duplicare, augere. E. 2: 67
 Duplices, duo. AE. 7: 140. 1: 93
 DURA, immitis. AE. 12: 873
 Dura hyems. gravis. G. 4: 239
 Dura imperia, laboriosa. G. 2: 370
 Dura limina, valida, firmiter clausa. AE. 2: 479
 Dura quies, mors, blandae contraria. AE. 10: 745
 Durare, pro durum esse ad ferendum quid. AE. 1: 211
 Durare, sustinere. AE. 8: 577
 Duro, active, pro durum reddere; dicitur & *duro*, & *duror*; *duro* neutraliter, & *dureo*. G. 1: 91
 Durum, miserum, infelix. AE. 11: 157

Durum certamen, sine spe evadendi. AE. 9: 726
 Durum cubile, mortiferum, ad poenam statutum. AE. 9: 715
 Durus, propr. agrestibus. G. 1: 160. epitheton agrestium. AE. 7: 504. crudelis. 2: 7. fortis, asper, crudelis in hostem. 10: 421. immitis, inexorabilis. 6: 442. laboriosus. 4: 247
Δυσπνοια, pulmonis vitiosus anhelitus. G. 2: 134
Dysodia oris, putentia ora. ibid.

E.

E in compositione quandoque minuentis non augentis vim habet. G. 2: 65, 78
 E sacra, pro de sacra: E chao, pro a chao. E. 7: 13
 EBENUS & Ebum, feminini & neutri generis, arbor, quae caesa durefcit in lapidem; in India & Aegyptio. G. 2: 116
 ECBASIS poetica. G. 1: 85, 322
 EBOR, *eboris*, unde *eboreus*: sed ab *ebur*, *eburis*, *eburneus*. AE. 11: 11
 Ebulum, sambuco simile. E. 10: 27
 Ebur, a barro, i. e. elephanto, dictum: nec derivatio ejus, nec casus obliqui naturam servant: facit enim *eboris*, non *eburis*, ut *marmoris*; & *eburneus*, non *eburnus*. AE. 1: 595
 Ebur, *eboris*, unde *eburneus*: *eboreus* autem ab *ebor*, *eboris*. AE. 11: 11
 Ebur ad pondus vendebatur. AE. 11: 333
 Eburnea porta emittuntur falsa somnia; cornea porta vera, & cur. AE. 6: 894
 Eburnusensis, vagina eburnea. AE. 11: 11
 ECCE, particula, qua in repentinis utimur, idem quod *subito*. AE. 2: 270
 Ecce, pro ex improviso. G. 1: 108. usurpatur, cum de improviso quid ostendendum. AE. 2: 203. pro admiratione, & demonstratione. 10: 133. particula praemissa accuratis narrationibus. 2: 57. adverbium demonstrantis. 4: 152
 ECHEMUS Arcas, Euandri pater, uxorem habuit Tymandram, Ledaë & Tyndarei filiam, cujus sorores Clytaemnestra & Helena, quarum altera Agamemnoni, altera Menelao nupta. AE. 8: 130
Echinis piscis, Latine Remora, Antonii navem retinuisse dicitur. AE. 8: 699
Echidnes, filius Othrysi, canis Geryonis, interfectus ab Hercule. AE. 8: 300
Echionii, Thebani, a rege Echione; vel unde de feciis Cadmi. AE. 12: 514
Echionis & Agaves filius, Pentheus, Thebanorum rex, a Bacchis disceptus. AE. 4: 469
 Echo, vocis imitatio. E. 10: 8
 Echo, imago vocis, Gr. *εχω*. G. 4: 50
 Echo, humanae vocis acmula; unde consonante dicitur. AE. 5: 149
 Echo vehementer horrent apes. G. 4: 50
 ECLIPSIN Solis apud Mycenae primus invenit Atreus. AE. 1: 572
 Ecliptica linea Zodiacum bifariam dividit, & per illam Sol cursus suos agit. AE. 10: 216
 Ecloga sexta in Vari honorem scripta. E. 6: 11. ingenti favore a Virgilio recitata. ibid. cum a Cytheride meretricem cantatam admiratus est Cicero. ibid.
 Eclogae non debent sibi esse similes. E. 3: 1
 EDERE, pro parere. E. 8: 45
 Edere funera, quasi ad spectaculum, unde munera editores. AE. 10: 60a
 Edice, imperativus plenus, per Apocopen *edic*. AE. 11: 463
 Edidit judex, quis. E. 3: 50
 Edisserere, ordine cuncta narrare. AE. 2: 149
 EDO, *edis*, *edit*; & *edo*, *es*, *ess*. AE. 5: 785. & *edo*, *edis*, *edit*, integrum; *edo*, *es*, *ess*, verbum est anomalon. AE. 3: 66. 12: 801
Edon, mons Thraciae; media autem syllaba in *Edonis* longa est; quare apud Lucanum pro *Edonis* legendum *Edori*, a nominativo *Edonus*, *Edoni*. AE. 12: 365
 EDUCERE, producere. AE. 1: 436. extruere. 2: 460. fabricando in altum tollere. 12: 674
 Edura pirus, nimium dura, valida. G. 4: 145. AE. 8: 610
 Edurac coryli, non durae. G. 2: 65
 EETIONIS de gente Andromache, uxor Hectoris. AE. 2: 456
 EFFABILIS, explicabilis. AE. 3: 621
 Effata, dicuntur loca sacra, ab auguribus inaugurata: effari enim verbum augurale. AE. 3: 463. proprie augurum preces; unde ager, ubi auguria captabantur, *effatus* dicebatur. AE. 6: 197
 Effatus, ager post pomperia, ubi auguria captabantur. AE. 6: 197
 Effetre, ad sepulchrum effetre. AE. 11: 183
 Effera, nimis fera. AE. 4: 642
 Effetus, cruentus. AE. 8: 484
 Effigies alicujus adhibetur ad eum imitantandum. E. 8: 75
 Efflagitare, cum clamore deprecari. AE. 12: 759
 Effodere, fodiendo aliquid ex terra erucere. AE. 1: 447
 Effoetus ager, continua fertilitate lassatus, sicut effoeta mulier frequenti partu. G. 1: 81
 Effoetus, exhaustus, translatio a mulieribus, quas frequens partus reddit debiles. AE. 5: 395
 Effoeta veri, causa veritatis. AE. 7: 440
 Effrena gens, saeva, vel restorem recufans. G. 3: 382
 Effugere, celeriter transire. AE. 3: 272
 Effugia hostia, quae immolanda, ad aras adducta, casu effugit. AE. 2: 140
 Effulgeo, *effulges*, & *effulgo*, *effulgis*, secundae & tertiae conjugationis. AE. 8: 677
 Effultum dicitur, super quod quisque jacet. AE. 8: 368

Efun-

INDEX IN SERVIVM.

- Effundere questus, cum dolore scilicet.** AE. 5: 780
- Effundi** proprie dicuntur tela in hostes subiectos, non jaci. AE. 9: 509
- Effusus labor, functus & frustratus.** G. 4: 492
- EGELIDUM** flumen, nimium gelidum. AE. 8: 610
- Egenus, pro egens.** AE. 1: 603
- Egere, tribus modis effertur, cum geni** 2. VO. accusativo, & ablativo. AE. 4: 373
- Egere melius genitivo quam ablativo** jungitur, ut Virgilius, contra Cicero. AE. 1: 603
- Egere, cum ablativo & genitivo.** E. 2: 71. cum genitivo. AE. 11: 343. cum genitivo pro ablativo. 9: 88
- Egeria, Nympha in Aricino nemore,** quam sibi amicam finxit Numa, ad firmandam legum suarum auctoritatem. AE. 7: 763
- Egeriae Nymphae in Aricia a Diana** commendatus Virbius. AE. 7: 761
- Egerimus, vi syllaba metri necessitate** correpta. AE. 6: 514
- Egesta, post Segesta, Siciliae civitas,** ab Aceste condita, dicta a matris nomine. AE. 1: 554. ab Helymo condita. 5: 73
- Egestas, rerum indigentia, quid differat** a paupertate. G. 1: 146
- Egit, persequitur.** G. 4: 51
- Egredi, & accusativo & ablativo** jungitur. AE. 2: 713
- Egregium, quasi in grege amplissimum.** AE. 4: 93
- Egregius, praeclarus, quasi extra** gregem. AE. 4: 150
- Egregius, proprie qui est de grege** electus. AE. 12: 275
- Egregium, eleganter in Ironia.** AE. 7: 556
- Egregius animi, figurate.** AE. 11: 417
- Es, diphthongus Graeca Latine per e** longum effertur. AE. 1: 261. 3: 108
- EJA, saepe pro age ponitur; saepe** conjunguntur. AE. 4: 569
- Eja, hortantis adverbium.** AE. 11: 373
- Eja, exclamantis & propterantis** particula. AE. 3: 38
- Ejanon, imago vocis, Echo.** G. 4: 50
- Eidolon, imago.** AE. 1: 357
- EJECTUS, naufragus.** AE. 1: 582. 4: 373
- Eipphos, longum est Hyperbaton.** AE. 6: 66. figura, qua unus sensus per multos versus protenditur. 6: 703
- EL, Assyrii Sol, quem colebant: &** inde nomen regum Belus, ut & Gr. ^{Ελμ}. AE. 1: 646
- ELABI, de illis qui effugiunt.** AE. 2: 318
- Elabi, pro celeriter praecurrere.** AE. 5: 151
- Elabi, celeriter currere.** AE. 5: 326
- Elapso, pro lapso.** AE. 12: 356
- ELECTRAE & Thaumantis filiae,** Harpyiae. AE. 3: 212, 241, 249
- Electra, Atlantis filia, Corythi regis** Italiae uxor, Dardanum & Iasium pe-
- perit, priorem ex Jove, alterum ex Corytho. AE. 7: 207
- Electra, cum qua Jupiter concubuit,** Trojam ardentem videns capillum lacera-
bat, & sic in astra recepta. AE. 10: 272
- Electra, una Pleiadum.** G. 1: 137. quae dolens excidium Ilium lucere desinit. ibid.
- Electrae, Atlantis filiae, & Jovis filii,** Dardanus & Iasius. AE. 1: 32, 384. 2: 325. 3: 104, 167. 8: 130
- Electra, succinae gemmae.** E. 8: 54
- Electra fratrem Orestem insidiis matris** Clytaemnestrae & adulteri Aegypti servavit. AE. 4: 471
- Electris, sive Fabra insula, non longe** a Calabria, in conspectu Tarenti habitata ab avibus Diomedes. AE. 11: 271
- Electrum, succinum, defaecatius ceteris** metallis. G. 3: 522. tria ejus genera; unum ex arboribus, quod *succinum* dicitur; aliud, quod naturaliter invenitur; tertium, quod fit de tribus partibus auri & una argenti, quod ad lumina clarius auro & argento lucet, & veneno probatur. AE. 8: 402
- ELEMENTA** quatuor. AE. 1: 62. terra, aer, aqua, aether: & Deus; praeter ea nihil. 6: 724. originem rerum statuebat Empedocles. 6: 724. E. 6: 31. corporalia sunt. AE. 7: 34. physica quadam ratione junguntur; unde & Dii, qui ipsi praesunt. 1: 137. etiam animalia juxta nonnullos. 4: 524
- Elementa duo concessa homini, terra &** mare. AE. 9: 131
- Elementi pars nulla sine Deo.** AE. 6: 726
- Elm, Latine retracto accentu Helena.** AE. 8: 190
- Elephanti majores in India quam** Africa. G. 1: 57
- Elephantus, pro ebore.** AE. 3: 464
- Elens Campus, maximus omnium, sep-** tingentorum pedum; alii minores. G. 3: 202
- Elensin & Elensis, civitas Atticae** prope Athenas, ubi Cereris sacra Eleulinia. G. 1: 161
- Elensine sacra Cereris celebrabantur** ab Atheniensium nobilissimis virginibus. AE. 4: 99
- Elensine Cereris sacris Junonis, &** Junonis sacris Cereris templum clauditur; neque alterius sacerdoti alterius sacra gustare fas est &c. AE. 4: 58
- Elensinae Cereri virgines Athenienses** sacra facientes raptae, & miro modo receptae. AE. 1: 655
- Elensini & Cynthinae filius, Triptole-** mus. G. 1: 19
- Elensinum condidit, & a patris Eleusi** nomine appellavit Triptolemus. G. 1: 19
- ^{Ελν}, Lat. *lagyna*; unde *Helorus*. AE. 3: 698
- Elice, major septemtrio, Arctos** G. 1: 137
- Elices, sulci ampliores, ab eliciendo** aquam, ad siccandos agros. G. 1: 109
- ^{Ελκωνδης} Luna, cur. AE. 1: 746
- Elidere, praefocare.** AE. 8: 289
- Elidis agones Olympici.** AE. 3: 704
- Elidis fluvius Aetnusa.** G. 4: 354. item Alpheus. E. 10: 4
- Elidis rex, Aeolus, cujus filius Salmo-** neus. AE. 6: 585
- Elidensium rex, Augaeus, cujus stabulum** purgavit Hercules. AE. 8: 300
- Elidis & Pifarum rex, Oenomans.** G. 3: 7
- ^{Ελμ} ab Assyriorum *El*, quod ipsorum lingua *Sol*. AE. 1: 646
- Elis & Pisae, Arcadiae civitates, ubi** fons, duos alveos Alpheum & Aetnusa ex se producens, item conjunctos in exitu, sed subterraneis meatibus etiam sub mari in Siciliae Ortigia iterum emergentes. AE. 3: 554. G. 1: 59
- Elis, urbs Peloponnesi, juxta Pisae, ad** fluvium Alpheum, ubi Olympici agones celebrabantur. G. 1: 59. 3: 19, 202. Arcadiae civitas. AE. 10: 179
- Elissa, Beli filia, priore nomine. Dido** dicta est lingua Punica; sed *Dido*, id est, virago, appellata, quod ad vitandum Iarbae matrimonium in ignem se praecipitavit. AE. 1: 344. 625. 4: 36, 335, 674
- Elisa spuma, exclusa, expressa.** AE. 3: 567
- Eliza carne non vescebantur heroïcis** temporibus. AE. 1: 217
- ELLIPSIS** figura, quae. AE. 1: 69
- Ellipsis praepositionis.** AE. 2: 57. 4: 3. 9: 815. *de*, vel *ex* 10: 345. 12: 182
- ELOCUTIONES** non semper formantur ex similibus. AE. 1: 550. est elocutio. AE. 4: 536
- Eloquentiae Deus & auctor, Mercurius.** AE. 4: 558. 8: 138
- Eloqui Apollinis.** AE. 6: 43
- ELFENOR, ab Ulyssae occisus, ad** peragendam Necromantiam. AE. 6: 107
- Elpenor Ulyssae apud Inferos interro-** gat. AE. 6: 532
- ELUCTABITUR** aqua, cum mora egredietur. G. 2: 244
- ELYSII, piorum campi.** E. 5: 61
- Elysius, ubi piorum animae habitant** post corporis animaeque discretionem, *αὐτὸ τῆς λίσσης, a salustiano, in medio Inferorum juxta Poetas; insulae Fortunatae juxta Philosophos, μαννάρον νῆσοι, juxta Theologos, circa Lunarem circulum, ubi jam aër purior. AE. 5: 735*
- Elysi campi, aut apud Inferos, aut in** Fortunatis insulis, aut Lunari circulo. AE. 6: 640, 888
- Elysius campus in nono circulo.** AE. 6: 426
- Elysi campi suum solem & sua sidera** habent. AE. 6: 534
- Elysiom tantum tenent animae rite purgatae.** AE. 6: 404. Inde in corpora non redeunt, quia per purgationem carent cupiditate. ibid.
- EMATHIA, Macedonia.** G. 4: 387. Thessalia, ab Emathio rege. 1: 492

EMEN

INDEX IN SERVIVM.

EMENSO, Olympo percurso, perhistrato. G. 1: 450
EMICARE, exsilire. AE. 2: 175
EMORTUUS, e vacat. AE. 2: 458
EMPEDOCLES quatuor elementa stantebat rerum originem. E. 6: 31
Empedocli Syracusano visus mortalis de-
 tertus. G. 1: 34
Empedocli scientia, medicina; quia ma-
 ximam partem in usu, non ratione,
 consistit. AE. 12: 396
Empedocli virtus, implexae, involutae. G.
 4: 482
EN, demonstrantis particula. AE. 4: 534.
 aliquando optantis, aliquando con-
 firmantis. E. 8: 9. nominativo meli-
 us jungitur. AE. 4: 597
En avaritia visus, turbati, trepidare. AE.
 12: 737
En dia duon, figura. G. 2: 192. AE. 1: 65,
 653. 2: 627. 3: 146, 223, 467. 7: 15. 9:
 627. 3: 604. 10: 754. 11: 571
ENARIA, prius *Inarime*, insula, a si-
 miis sic dicta, quae Gr. *Ἰνάρια*, Lat.
enares: unde etiam *Pithecia*: quia
 perpetuis fulgoribus petiur, Ty-
 phoem sive Enceladum premere di-
 citur: Homero dicta *Ἰνάρια*. AE.
 9: 715
ENCELADUS & Cocus, Terrae filii,
 Gigantes, qui Jovem coelesti regno
 detendere conati sunt. AE. 4: 179
Enceladus, unus ex Gigantibus in Sici-
 lia Aetnae subiectus. AE. 3: 578
Enallage calius. AE. 3: 382
Enallage Gr. dicitur mulier gravida. AE.
 6: 2
ENDYMION amavit Lunam. G. 3: 391
ENETUS, Choric, Arcadiae regis fi-
 lius. AE. 8: 138
ENIM eleganter abundat. AE. 2: 100.
 E. 8: 84
Enipeus, Thessaliae fluvius. G. 4: 368
Eniti, parere, *ἔνι* Gr. E. 4: 23
Enituit campus, foecunditate jucundus
 exstitit. G. 2: 210
ENNIANUM hemistichium. AE. 12: 552
Ennius a Messapo traxit originem. AE.
 7: 691
Enodes trunci, sine nodis. G. 2: 65, 78
Enopion, speculum. AE. 1: 184
Enopion, Neptunus, quod terram ma-
 ri quatit. AE. 5: 810
Enopion, coram, in conspectu. AE. 2: 538
Enopion, de utero equi Trojani. AE. 2: 19
ENSIS, pro vagina, vel capulo. AE. 4:
 262. pro cultro longiore. 4: 262
Ensis haurire dicitur, percutere, vora-
 re. AE. 2: 600
ENTELLA, Siciliae civitas, ab Hely-
 mo condita. AE. 5: 73
EOAE Atlantides, in ortu Heliaco po-
 sitae. G. 1: 218, 219
Eodem, o naturaliter quidem longa,
 sed metri causa corripitur. AE. 1: 579
EO, verbum admodum anomalum in
 temporibus & participiis. AE. 6: 179
EOI equi, Solis: prima syllaba e in
eos, licet naturaliter longa, metri
 necessitate ob sequentem vocalem
Tom. II.

corrupta est. AE. 2: 417
EOO primo, subaudi, tempore; a Grae-
 co *ἔως*, *avvata*: prima autem in *Eois*
 natura longa, quia per u scribitur;
 verum etiam corripitur, quia &
 Graece *ἔως* dicitur per u. AE. 1: 493.
 2: 417. 11: 4
EOUS, Lucifer. G. 1: 288
EPAPHUS, rex Assyriorum. AE. 1: 646.
 Aegypti rex, Phacton exprobravit
 navitatem illegitimum. AE. 10: 189
EPENTHESIS. G. 1: 164
Epens, Panopei filius, equi fabricator,
 etiam in equo Trojano fuit. AE. 2:
 263: Pitaeum conditor. AE. 10: 179
Epexegesis, quae figura. E. 4: 26. G. 1:
 3. AE. 1: 16, 254, 262
EPHESII Venerem Automaten, vel E-
 pidaetiam colunt. AE. 1: 724
EPHIALTES & Othus, Apollinis &
 Dianae sagittis confixi. G. 1: 280
Ephialtes, Latine *Incubo*, idem qui Pan,
 Faunus, Fatuus, Fatuellus. AE. 6: 776
Ephyre, Corinthus; unde *Ephyraea ae-
 ra*, Corinthia. G. 2: 464
Ephorant, ruit, cum impetu venit. AE.
 12: 120
EPICNEMIDIA, eadem quae Opuns.
 AE. 3: 399
Epicnaetia Venus. AE. 1: 724
Epicedion & Epitaphium quid diffe-
 rant. E. 5: 14
Epicurum, Latine *insultatio*, irritio
 per cavillationem. AE. 10: 20
Epicnemides, Narycii, & Opuntii, iidem.
 AE. 3: 399
Epicurea philosophia nihil perfectum
 statuit sine voluptate. E. 6: 13
Epicuream sectam exsequitur in Ecloga
 sexta Virgilius. E. 6: 13
Epicurii & Stoici contraria de fato do-
 cebant. AE. 4: 697
Epicurei superficiem modo rerum trac-
 tant, nunquam altiora disquirunt.
 AE. 6: 264. duo stantebant rerum
 principia, corpus & inane. E. 6: 31.
 dicebant nihil esse, quod non habeat
 originem sui. G. 2: 49. pietatem in
 coelo, sive Deos, esse negant. AE.
 2: 536. vel esse quidem Deos, sed
 nihil quidquam curare stantebant. 4:
 379. contra Stoici. 1: 15, 231. 2: 515,
 688. dicunt Deos nec meritis capi,
 nec irasci maleficiis. E. 8: 17. omnia
 casu fieri stantebant. AE. 4: 620. 10:
 467. plures volebant esse coelos. AE.
 1: 334. stulte Solem de atomis con-
 stare, & cum die nasci, cum die pe-
 rire stantebant. 4: 584. dicebant so-
 lem non ire per alterum hemisphae-
 rium. G. 1: 247. fulmina fortuito ne-
 que ullius Dei auxilio in terras cade-
 re stantebant. AE. 4: 209. non Deo-
 rum iudicio, sed solum ex nubibus
 fieri. G. 1: 332. feris rebus voluptates
 inserunt. E. 6: 41. geminam statuunt
 voluptatem, alteram, quae percipit-
 ur, alteram imaginariam. 2: 58. fata
 precibus secti non posse stantebant.
 AE. 6: 376. nec religionem, nec cor-

poris exercitium, nec aliud quidquam
 mortem repellere stantebant. G. 3:
 525. frustra preces fieri stantebant.
 AE. 2: 405. animam per totum cor-
 pus divisam esse stantebant; *animam*
 vero esse τὸ ἀγαθὸν animae, sine
 quo vivere nemo potest. 10: 487. ani-
 mam cum corpore dicebant perire. 4:
 34. omnia cum corpore perire dicunt,
 5: 81. post mortem nihil superesse
 dicebant. 2: 645. munera mortuis da-
 ta inania, nihil illis profutura dice-
 bant. 6: 886. mortuos nihil eorum,
 quae in honorem eorum sunt, sentire
 stantebant. 7: 4
Epicureos solos sequitur Lucretius. AE.
 10: 467
Epicureus philosophus, Siton, Virgilium
 docuit. E. 6: 13
Epicureus, an Virgilius dicendus sit. G.
 4: 219
Epidaurus, Epiri civitas, equis nobilif-
 sima, Alclepio facta. G. 3: 44
Epilogus & praeincipium orationis pari ar-
 gumentatione tractari debent. AE. 10: 55
Epimethei filia, Pyrrha. E. 6: 41
Epiri Troja condita ab Aenea. AE. 3: 349
Epiri pars, Acatania. AE. 5: 298
Epiri urbs Buthroium in regione Chao-
 nia, ante Molossia. AE. 3: 292
Epiri civitas, Dodona. G. 1: 149. Chao-
 nes. ibid. Dodona, ubi oraculum Jo-
 vis ex quercu. AE. 3: 466. *Epidaurus*.
 G. 3: 44. Molossia. 3: 405. Nicopolis,
 ab Augusto condita. AE. 3: 501.
 Orices. 10: 136
Epiri montes, Ceraunia, cur. G. 1: 322.
 a crebris fulminibus dicti. AE. 3: 506
Epiri mons, Iमारus. E. 8: 44
Epiri promontorium, & mons, Leuca-
 te, ita didus, quod nuda & candida
 saxa in cacumine habeat. AE. 8: 677.
 mons altissimus Leucate, in promon-
 torio. prope peninsula. 3: 274. sinus
 & civitas, Ambracia.
Epiri promontorium, Aethium. E. 4: 13.
 ubi superati ab Augusto Antonius &
 Cleopatra. AE. 8: 678, 682
Epiri rex, Campus, a quo Epirus Cam-
 pania, ejusque posterii Campylides.
 AE. 3: 334
Epiroticae columbae responsa dabant. E.
 9: 13
Epirotica, Chaonia. G. 1: 8
Epiroticus Jupiter, Chaonius pater. G. 2: 67
Epiroticus sinus, pars maris Ionii. AE.
 3: 211
Epirum delatus Aeneas. AE. 3: 1
Epirum tenuit Helenus post Trojae ex-
 cidium. AE. 1: 605
Epirus dicta Chaonia, ab Heleno, quod
 Chaonem fratrem illic occiderat. AE.
 3: 297, 334
Epyrus campos non habet. AE. 3: 334
Epirus, optimarum equarum ferax. G.
 1: 59. 3: 111
Epirus, in ea bellum Augusti cum An-
 tonio & Cleopatra. AE. 6: 833
Epitaphium & Epicedium quid diffe-
 rant. E. 5: 14

INDEX IN SERVIVM.

- Epithetania**, carmen Sapphus. o. 1: 31
Epitheta sunt, quae variis rebus & personis possunt accomodari, *antonomastica* autem, quae uni tantum propria. AE. 2: 171
Epitheta duo apud Latinos vitiosum. E. 3: 38. G. 4: 19, 370. AE. 2: 392. in decem fere verbis. 3: 70
Epitheta a vicinitate locorum aut urbium. AE. 1: 235, 338. 2: 197. 8: 165. v. in *minima*.
Epitheta dicta ab locis, ubi id negotium non agitur. AE. 3: 332. 4: 345
Ἐπιθυμία, cupidus. AE. 8: 165
Ἐπιτυχία τῶν ἀνών, fortunatus laborum. AE. 11: 416
Ἐπιτυχόν, victor, voti compas. AE. 10: 409
Epivestasterius & Yon, fratres ex Aegypto in Cyprum venerunt. E. 10: 18
Epulae, privatorum sunt; dapes, regum. AE. 1: 710. 3: 224
Epulabantur sedentes Romani prisci, Lacones, Cretenses. AE. 7: 176
Epizephyrii Locri, Ajacis Oilei socii, tenuerunt Brutios, a promontorio Zephyro, in quo positi. AE. 3: 399. tempestate ab Ajace Oilei separati Brutios tenuerunt. 11: 465
EQUAE optimae in Epiro, quae adhibebantur in Olympicis ludis. o. 3: 121
Equae in Hispania ore captantes Zephyrum, inde concipiunt, & pullos edunt. o. 3: 273
Equae velociores quam equi, & cur? sine in certaminibus Olympicis adhibitae: optimae in Epiro. o. 1: 59
Eques. pro equo. o. 3: 116
Ἐκπυστήρ Neptunus unde. o. 1: 12
Equestre certamen Neptuno a Thessalis sacrarum. *ibid.*
Ἐκπυστήρις Venus. AE. 1: 724
Equi in tutela Castoris & Pollucis. o. 1: 12
Equi bonum faciunt augurium; praesertim candidi. AE. 3: 537
Equi dolent & gaudent amissione, vel acquisitione victorie. o. 3: 102
Equi Agrigentini missi ad Graeciae agones: & ad reparandos Cappadociae equorum greges mortuos. AE. 3: 704
Equi & servi dilectissimi, uxorumque charissima cum regibus mortuis apud Maiores, nec non Indos comburi solebant. AE. 5: 95
Equi Diomedis ab Hercule abducti. AE. 8: 300
Equi marini, prima parte equi; posteriore resolvuntur in pisces. o. 4: 388
Equi armati pro equo. AE. 6: 882
Equi caput inventam, in jaciendis Carthaginis fundamentis. AE. 1: 447
Ἐκτικλάνια gens; ab hac Fecialia iura accepit Aeneas Mavrens. AE. 10: 14
Equidem apud Virgilium pro *quidem*; sed apud alios tantum pro *quidem*. AE. 1: 580. aliquando ego quidem; aliquando expletiva particula. 1: 339. pro ego, sive ego quidem. o. 1: 193. AE. 8: 471
Equina cauda antiquius pro cista in galea. AE. 10: 638
Equini nervi in arcubus solebant esse. AE. 9: 622
Equini pulli in fronte habent carnem, quam statim illis admittit mater: eam si quis praeripiat, lac illis denegat. AE. 4: 516
Equites Romani trecenti primum in legione; quia deni erant de singulis curiis, quae triginta. AE. 7: 274. 9: 370
Equitum Magistri, quod equitibus praerant. AE. 5: 562
Equo sedere ad aram apud quasdam gentes permittitur. AE. 7: 779
Equo desilire honoris causa. AE. 11: 500
Equo Trojano qui duces abditii fuerint. AE. 2: 263
Equo fidens, eques optimus. AE. 10: 181
Equorum ex alacritate vel moestitia eventum futurum dimicaturi colligere solebant. AE. 12: 82
Equorum domandorum usus repertus in Thessalia; & inde nata Centauro-rum fabula. o. 3: 115
Equos dimittere quandoque in praeliis solebant Romani. AE. 10: 366
Equum solum praeter hominem lacrymare, & doloris affectum sentire tradit Plinius. AE. 11: 90
Equus a Neptuno in Thessalia aut Arcadia primum productus: ab Illyriis quorundam sacrorum ritu aquis immergitur. o. 1: 12. a Neptuno productus in contentione cum Minerva de nomine Athenis imponendo. AE. 7: 691. 8: 2, 128. productus a Neptuno tridentis percussione. G. 3: 122. dicitur Scythius, vel Schiron, vel Ation. 1: 12
Equus, bellicae fortitudinis omen. AE. 1: 447
Equus cernuus, qui cadit in faciem, in eam quasi partem, qua cernimus; *cernui pueri, nobiscum* in caput provolventes. AE. 10: 894
Equus Achillis, Xanthus, non tantum lacrymabat mortem domini, sed & divinabat. AE. 11: 90
Equus Pallantis dolebat mortem domini, & lacrymabat, & sponte sequebatur cadaver; item Achillis Patroclum. AE. 11: 85, 90
Equus Trojanus longus fuisse traditur centum viginti, latus triginta, & caudam, genua, oculos movisse. AE. 2: 150. machina belli. *ibid.* ex abiete, & pinu, & acere dicitur constructus. 2: 112
Equi Trojani varia expositio. AE. 2: 15. inscriptio. 2: 17. varia nomina. 2: 230
Equus Trojanus per Sceam portam introductus. AE. 2: 612
ER syllaba infinitivis additur ob metrum. AE. 4: 493
Ἐρα, Terra. E. 4: 35
ERATO, vel pro Calliope, vel quacumque Musa. AE. 7: 37
EREBUS, pars Inferorum, in qua morantur, qui bene vixerunt; donec purgati ad Elysiam perveniant. AE. 6: 404
Erebus, Inferorum profunditas. AE. 4: 514
Erebus, pro interioribus tenebris Inferorum. o. 4: 471
Erechthei & Praxithae filia, Orithyia, a Borea rapta. o. 4: 463
Ereptus, liberatus. AE. 1: 600
Eretum oppidum Italiae dictum a Junone, *ἠρὸ τῆς Ἥρας*. AE. 7: 711
ERGO, proprie conjunctio fuit, sed transit in adverbium, Graece *ἔργον*, vel *ἔρα*. AE. 6: 670. pro merito. E. 5: 58. o. 2: 393
ERICIUS militaris, machina bellica. AE. 9: 505
Eridanus, Inferorum fluvius. AE. 6: 603
Eridanus, Solis filius, idem qui Phaeton, ejusque fabula. AE. 6: 659
Eridanus fluvius, & in Coelo, haud longe a Ceto; & in Terra, in Italia, in Venetia, ubi & Padus dicitur; & apud Inferos, & cur: item cetera de Eridano fabula. AE. 6: 659
Eridanus, Padus, rex fluviorum. o. 1: 482. Italiae fluvius. 4: 372. AE. 8: 77. 10: 189
Erichthonius, filius Vulcani, draconis pedibus, ab *ἔρις* lit., & *χθών* terra: primus quatuor equos juxit ludis Panathenaisiis. o. 3: 113. ex Vulcani semine natus, post Aurigae nomine inter sidera. o. 1: 205
Erichthonius, numen conjunctum Minervae. AE. 7: 761
Erichthonius, Dardani filius, Assaraci pater. AE. 8: 130
Erigere mentem, sperare; contra *de-mittere mentem*, desperare. AE. 12: 606
Erigone, Icaris filia, cur inter sidera, eadem quae Virgo. o. 1: 33, 218
Erigone, justitia, filia Themidos. E. 4: 6
Erimys, animi impatientia, quae in furorem impellit. AE. 2: 337
Eripe fugam accelera, raptum fac. AE. 2: 619
Eripere. AE. 1: 596
Eriphyle, uxor Amphiarai argutus, ejusque in maritum peridia. AE. 6: 445. apud Inferos inter amantes recensentur, ob amorem seu cupiditatem monilis. AE. 4: 412
Eristichthonis fabula. AE. 3: 34
Ἐρῆς Graece, *ἠρὸ τῆς ἠφροσύνης*, interpretatone. AE. 4: 242
Ἐρῆς, aves Diomedae, in quas Indra conversi Diomedis socii, habitantes in Electride sive Fabra insula, non longe a Calabria, in conspectu Tarenti. AE. 11: 270
Ἐρῆς, Ἀρίστος, & Λυσιππος, amantium numina. AE. 4: 520
Ἐρῆς, Cupido, Deus amoris. AE. 9: 185
Ἐρῆς Graece ipse Cupido, sicut etiam Latine Amor. AE. 1: 667
ERRABUNDUS, errans. E. 6: 58
Errare, passim vagari. E. 4: 19. AE. 6: 448.

INDEX IN SERVIUM.

448. pro pacis. E. I: 9. a: 21. AE. I: 188. 7: 491
- Errare, pro investigare, de pastoribus. AE. I: 326
- Errare, scopam non tangere. AE. 7: 498
- Errare dicuntur mortientium oculi. AE. 4: 691
- Errata, participium sine verbi origine; non enim dicitur *error*. AE. 3: 690
- Error, pro furore. O. 3: 513
- Error, dolus. AE. 2: 48
- Eruare. AE. 3: 6, 32
- ERUERE, deprecare. AE. 2: 628
- Erus & Leandri amor, eorumque interitus. O. I: 207
- ERYCINA Venus. AE. I: 724
- Erycino in litore exustae naves Aeneae; quod alii apud Cajetam, quae inde nomen habet, factum dicunt. AE. I: 33
- Erygone, Icarum filia, ob dolorem patris a rusticis occisi laqueo vitam finivit; sed Deorum misericordia inter sidera relata, Virgo appellata: item Canis ejus inter sidera relatus. O. 2: 389
- Erymanthus aper superatus ab Hercule. AE. 8: 300
- Erymanthus, Arcadiae mons, ubi aper ferocissimus. AE. 6: 703. 5: 448
- Erymanus, Celis filia, ejusque fabula. E. I: 18. in pavone mutata. ibid.
- Eryphidensis fabula. E. I: 62
- Erythraea Sibylla, in Erythra insula libris Sibyllinis conscripta patitur. AE. 6: 36
- Erythraea, Asiae insula; unde Sibylla Erythraea. ibid.
- Erythraeum mare, rubrum, ingens Oceanus inter Aegyptum & Indiam. AE. 8: 686
- Eryx frater, Helymus, Anchisae filius moxus. AE. 5: 73
- Eryx, mons Siciliae, super Drepanum, ubi templum Veneris Eryciae. AE. 5: 759. Veneri consecratus. 3: 707. 12: 701. in quo Eryx & Hercules dimicant. 5: 411
- Eryx, rex Siciliae, Veneris & Butae, sive Neptuni, filius, advenas cestibus provocans, ab Hercule occisus, & moni ex sepultura nomen impositum: in eo etiam matri templum fecerat. AE. I: 574. rex Siciliae, unus Argonautarum, 5: 24. modo Aeneae germanus. 5: 412. ab Hercule occisus. 10: 551
- Eryx sacrificat Aeneas. AE. 3: 127
- Eryx fines, Sicilia. AE. I: 574
- ES syllaba terminati nominativi Graeci pluralis numeri, qui crescunt in obliquis, breves sunt. AE. 12: 704
- Es, vel is, quando usurpative, quando naturaliter terminantur nomina, diminutio indicat, ut *vallis*, *vallacula*; *vulpes*, *vulpecula*: longa autem est es, si in genitivo non crescant; sin crescant, brevis est. AE. 11: 522
- ESACUS, Priami filius, Deorum misericordia in mergum avem mutatus. AE. 5: 128
- ESERNINUS (Marc. Octavius) tibicen prima adolescentia, verum arti diffusus, mercaturam exercuit: cum decimas vovisset Herculi, a latronibus victor, Herculi hoc nomine aedem loco a magistratibus assignato sacra- vit. AE. 8: 361
- Esquilis domum suam altissimam invidiae causa complanavit Valerius. AE. 4: 410
- Esseda Belgica, Gallicana vehicula, quia Belgae civitas Galliae, ubi talis vehiculi reperimus usum. O. 3: 204. in illis soliti pugnare Galli: hinc *gladiatores essedarii*. 3: 202
- EST, pro licet, datur, ut *cernere erat*, Graeca figura *ἐστίν* inversa. AE. 8: 676
- Esto, pro concedendis adverbio, Gr. *εἶτω*. AE. 10: 67. 4: 35
- Esto, formula ejus, qui invitus quid concedit. AE. 12: 821
- ET, pro aut. AE. I: 74. eleganter velocitatem exprimit. 3: 9
- ETEOCLES & Polynices Oedipi ex matre filii mutatis bellis & odiis conciderunt. AE. 4: 470. fratrum invidorum exemplum. 6: 608. eorum bellum. 2: 601
- ETHRON & Melanthus, filii Laocoontis. AE. 2: 211
- ETIAM, *εἴα*, hortantis adverbium; alias adhuc; alibi pro conjunctione; item pro nondum; item consentientis: & pro quia. AE. 11: 373
- Etiā, adhuc, denique, postremo. O. 3: 189. AE. 2: 292. 6: 485. 11: 352
- ETRURIA dicendum, ab *Etrusco* principe; vel *Lydia*, a *Lydo*; vel *Tyrrhenia* ab ejus fratre, nunquam vero *Thusia*. AE. 10: 164
- Etruscae populi XII. AE. 10: 172
- Etruscae mons & oppidum Corythus, a Corytho Jovis filio. AE. I: 167. oppidum Clusium, conditum vel a Clusio Tyrrheni; vel Telemacho, Ulyssis filio. Pisae, a Pisarum in Arcadia colonis conditum. AE. 10: 179
- Etruscum pinum quassabat ipse Etruscus. AE. 9: 521
- Etrusci putabant non esse urbes iustas, in quibus non essent tres portae dicatae & votivae, & tot templa, Jovis, Junonis, & Minervae. AE. I: 426
- Etrusci diem incipiebant ab hora sexta diei. AE. 5: 738
- Etruscorum sub potestate etiam Volsci. AE. 11: 567
- EVADO, *εὐακάω*, ut *emortuus*. AE. 2: 458
- Evadere undis, de undis exire; vel *medas*, undarum periculum evadere: construitur cum ablativo vel accusativo. AE. 9: 99
- Evadere, perverare. AE. 2: 531. transire. 6: 425
- Evadne, Capanei uxor, quae se in ardentem mariti rogam praecipitavit. AE. 6: 447
- Evadne & Capanei filius, Sthenelus. AE. 2: 261
- Evon, Liber pater; unde *evantes*, bac-
- chantes. AE. 6: 517
- Evander, Echemi Arcadis, & Tymandrae, Tyndarei & Ledae filiae, filius. AE. 8: 130
- Evander, Arcas, nepos Pallantis, regis Arcadiae, patrem occidit suavis matris Nicostratae, quae & Carmentis; juxta alios ipsam matrem: & in exilium adus venit in Italiam, pulsique Aboriginibus loca in quibus Roma tenuit, modicumque oppidum in monte Palatino condidit. AE. 8: 51, 313
- Evander Agamemnoni & Menelao cognatione conjunctus. AE. 8: 129, 130. in Arcadia suscepit Anchisen. 8: 157. Herilum, Praenestinum regem vicit & interfecit. 8: 562. ob patricidium patria Arcadia pulsus. 8: 333. Romam condidit, Romulus auxit. 6: 773. 7: 678. jam ante Aeneae adventum Saturni Herculi quae aras sacra- rat. 3: 407. Aeneam in Tusciam misit ad Tarchontem. 6: 97
- Evandre, Graecus vocativus ab *Ἐβανδρῶ*, nam Latine *Evander* facit. AE. 11: 55
- Evandri mater, Carmentis, & Nicostrata, & Tyburis. AE. 8: 336
- Evandri filia Rome, Romae nomen dedit. AE. I: 277
- Evandri auxilium petit Aeneas. AE. 4: 616
- Evandri intuitu Pallantis mortem in Turno interficiendo ultus est Aeneas. AE. 12: 941
- Evandrus, terminatione Graeca servata, *Ἐβανδρῶ*, Latine *Evander*. AE. 8: 185
- Evander, ad vitandum *ἑμμενίδων*. AE. 8: 545, 557
- EUBOEA insulae mons, Caphareus, circa quem Graeci per Nauplium Palamedis patrem sublata facula decepti fecere naufragium. AE. I: 49. 11: 260
- Euboea ex insula Chalcidenes Cumas, vicinas Bajas condiderunt. AE. 9: 710
- Euboeae civitas, Chalcis, cujus coloni Cumas in Campania condiderunt. AE. I: 342. 6: 2. E. 10: 50. AE. 3: 441. Oechalia, eversa ab Hercule. AE. 8: 291
- Euboea rupe, mons Cumanus, quae coloni ex Euboea habitantur. AE. 6: 42
- Ἐὐβοία Ἀπὸλλων: Unde Latini *precor Mili*, oro illi. AE. 8: 127
- EUDOXUS, vel Aratus, vel Ptolemaeus intelligitur. E. 3: 40
- Eudoxus primus annum contextit. AE. 5: 49
- Everriculum, retis genus, tragum. E. I: 142
- EUGANEI, populus Illyrici. AE. I: 246
- Ἐὐγενής, generosus. AE. 11: 657
- EVINCTUS, vel simplici vincus, vel valde vincus. E. 7: 32
- Eviscerare, vulgo excernerare. AE. 11: 723
- EUMELUS, Graec. *Ἐυμῆλος*, diligens. AE. 5: 665
- Emmenus, Latine *ne* habet accentum; sed *Emmenos* Graece, *me*. AE. 11: 666
- Emmenides, *ἐμὲν τῶ ἰμμενί* per antiphrasin dicitur, cum sint immites. AE. 6:

INDEX IN SERVIUM.

- 6: 250. ἀπὸ τῆς ἰσχυρίας, κατ' ἀντιφράσιν. 3: 63. κατ' ἰσχυρισμὸν dictae. G. 1: 278. per Antiphrasium, quod minime benevolae; ἰσχυρῆς enim benevolae. AE. 6: 375
- Emmenides**, apud Inferos; Furiae in Terris; Dirae in Coelo. AE. 4: 609
- Emmenides** habitus suo & serpentum sibilis, quibus crinitae sunt, agminis speciem praebent. AE. 4: 469
- Emmenidum** mater, Nox. AE. 6: 250
- EVOCATI** milites, qui. AE. 2: 157
- Evocatio**, genus militiae, in qua ad subitum bellum a Consule evocabantur, his verbis: *Quis Rempublicam salvam esse vult, me sequatur.* AE. 7: 614. 8: 1
- Evohe** Bacche, Bacchantium vox. AE. 7: 389
- Evolvere**, narrare. AE. 9: 528
- EUPALAMI** filius, Daedalus, artifex ingeniosissimus. AE. 6: 14
- EUPHRATES**, Orientis flumen, Mesopotamiam a Syria & Cappadocia dividens. G. 1: 509. 4: 561
- Euphras** Graecis vox dicitur, quod nocte subtilius sapiat homo, quam interdiu. AE. 5: 721
- EURYALE**, una Gorgonum. AE. 2: 616
- Euripus** prope Chalcidem, septies de die fluens & resuens. E. 10: 50
- Eurypa**, Agenoris filia, & ab eo orbis pars nominata. AE. 1: 389
- Eurypae** & Jovis filii, Minos, Aeacus & Rhadamanthus, Judices Inferni. AE. 6: 566
- Eurypae** cussos canis, qui post inter sidera. G. 1: 218
- Eurotas**, Laconiae fluvius. E. 6: 83. AE. 1: 502
- Eurotus**, pro Eous. AE. 3: 533
- Eurymedus** & Jovis filius, Myrmidonum. AE. 2: 7
- Eurypilus**, filius Telephi, Hercules & Auges filii, ex Astioche Laomedontis filia. E. 6: 72
- Eurypili** filius, Grynus, rex Moesia. E. 6: 72
- Eurypale**, Stheno, Medusa, tres Gorgones, Forci filiae, earumque fabula. AE. 2: 616. 6: 289
- Euryalus**, annorum septemdecim. AE. 9: 202
- Eurydice**, Orpheus uxor, Aristaeum vitare se cupientem fugiens, a serpente fuit occisa. G. 4: 317
- Euryfaces**, Ajax filius. AE. 1: 623
- Eurythems**, rex Graeciae, Persei genus, Junonis instinctu varia monstra domanda tradidit Herculi. G. 3: 4. inter alia, Herculem ad rapienda aurea mala ex Hesperidum hortu misit. AE. 4: 484. ejus asperissima imperia Hercules sustinuit. 8: 292
- Eurytus**, Oechaliae rex, ab Hercule ob denegatam Iolem filiam, necatus. AE. 8: 291, 300
- Eurytion**, Martis filius, Geionis pastor, interfecit ab Hercule. AE. 8: 500
- EUS** terminata nomina apud Veteres in es exibant, *Nereus, Neres; Tydens, Tydes*, quae genitivum in is faciebant, unde s. saepe a Latinis detrahiuntur; unde *Neri, Achilli.* AE. 8: 383
- Ευζωρο**, expeditus, accinctus. AE. 1: 214. Latine *cinctus*, strenuus; ut *discinctus*, inhabilis militiae. AE. 8: 724
- EX** illo, subintell. factio, vel tempore. AE. 2: 169
- Ex** longo, absolute pro ex longo tempore, jam diu. AE. 9: 64
- Ex** quo, subint. die, vel factio. AE. 2: 163
- Ex** quo, pro qua ratiocinatione. AE. 8: 47
- EXACTUM**, exquisitum. AE. 1: 312
- Exacuere**, pro repurgare, & in pristinam altitudinem reformare. G. 1: 263
- Examen**, in balance, proprie est filum, quo trutina regitur. AE. 12: 725
- Exangues**, timentes; uade etiam pallescunt. AE. 2: 212
- Exanimatus**, mortuus; *enanimis*, exterritus. AE. 4: 672
- Exanimis** vel *exanimus* promiscue usurpatur; est autem, mortuus. AE. 1: 488
- Exanimis**, exterritus, *exanimatus*, mortuus. AE. 4: 672
- EXCANTARE**, magicis carminibus obligere. E. 8: 71
- Excipere**, frequenter excipere G. 3: 274
- Excipere**, fraude circumventus. AE. 11: 684
- Excipere** tergo, equo se praebente susceptus. AE. 10: 867
- Excitare**, evocare, invitare. AE. 5: 107
- Excipere**, accipere. G. 2: 345
- Excipere**, pro respondere, subsequi, & insidiosè respondere. AE. 4: 114
- Excipere**, subsequi. AE. 9: 258. dolo interficere. 3: 332. insidiis opprimere. 1: 684. 6: 173. dolo capere. E. 3: 18
- Excipi** dicuntur, quae cadunt. AE. 3: 317
- Excipiabula**, venabula. AE. 4: 131
- Excipit** in latus, figurata elocutio. AE. 12: 507
- Excitat**, consternat. AE. 2: 728
- Excitus**, a verbo *cio, cis, cit.* AE. 3: 676
- Exolytae**, populi inter quos Amazones Illyricam regionem incoluerunt. AE. 11: 842
- Excreti** hoedi, validiores. G. 3: 398
- Excubiae**, diurnae sunt; *vigiliae*, nocturnae. AE. 9: 159
- Excudere**, feriendo elicere. AE. 1: 178
- Excudere** aera, cudendo elicere. AE. 6: 848
- Excursus** poeticus non ultra tres versus fieri debet. AE. 2: 418
- Excussa** magistro navis, pro de qua magister erat excussus. AE. 6: 353
- Excutere**, proprie de equis dicitur, inde Sibyllae de Apolline, hunc equitem, illam ut equum considerans, tribuit Poeta. AE. 6: 79
- Excutere** rudentes, expedire. AE. 3: 683
- Excuti** manibus quid dicitur, quod praeter terrore excidit. AE. 9: 476
- Exenterare**, Latine *eviscerare.* AE. 11: 723
- Exercere**, fatigare. AE. 1: 431. 4: 625
- Exercere** arma, ferrum, pro armis, ferro se exercere. AE. 4: 86
- Exercere** diem, per Hypallagen, pro exerceri per diem. AE. 10: 808
- Exercere** famulas penso, fatigare. AE. 8: 412
- Exercere** tauros, aratro jungere, cogere laborare. G. 1: 209
- Exercere** terram, tractare, colere. G. 1: 99
- Exercitus** corvorum, multitudo. G. 1: 382
- Exercitus**, fatigatus, exercitatus, quod proprie peritum significat. AE. 3: 182
- Exertum**, nudatum. AE. 1: 496
- Exefa** caminis antra; vel ad usum caminorum; vel ignibus exefa. AE. 8: 418
- EXHALARI**, dicitur vita & anima, quia secundum quosdam ventus. AE. 2: 562
- Exhaurire**, finire, terminare. AE. 4: 14. pro perferre. AE. 1: 599
- Exhausti**, pro exhaustiois, finitionis. G. 2: 398
- EXIGERE**, excludere. AE. 2: 357
- Exigere** tempus & modum, dehinere. AE. 4: 476
- Exigit** enssem per medium, agit trans corpus. AE. 10: 815
- Exiguus**, modicus. G. 1: 196
- Exit**, pro *exiit*, propter metrum. AE. 2: 496. & eleganter de fluminibus extra alveum fluentibus. ibid.
- Exin**, deinde, ordinis adverbium. AE. 6: 890. 12: 92. statim. 7: 341
- Exinde**, una pars orationis. AE. 6: 743
- Exire** de fluminibus exundantibus. G. 1: 116
- Exire**, tela, istus vitare, declinare. AE. 5: 438
- Exit** vim viribus, evitat. AE. 11: 750
- Exitiale**, periculosum. AE. 2: 31
- Exitus** similes, licet casus dissimiles, notati ut *Regina pyra.* AE. 4: 504
- Exorare**, orando impetrare. AE. 5: 370
- Exordia**, pro oratione, vel initus. AE. 4: 284
- Exordia** opus ad captandam benevolentiam. AE. 1: 668
- Exoriare**, pro *exoritur.* AE. 4: 625
- Exofus**, didum, quia antiqui & odi, & ofus sum, dixerunt. AE. 5: 687
- Exofus** & *perofus* active tantum usurpantur, & cum genitivo plurimum construuntur. AE. 6: 435. 12: 818. pro *perofus.* 12: 517
- Exortia** longa, proemia longe repetita, vitiosa. G. 2: 46
- Exortia**, rerum initia, actus diei. AE. 10: 111
- EXPEDIRE**, parare, adhibere. AE. 1: 182. proferre. 1: 705
- Expediunt** manus, significant se velle dimicare. AE. 12: 238
- Expedita** locutio. AE. 8: 82
- Expellere**, loco movere. AE. 10: 354
- Expendere**, luere; tractum a pecunia; quia omnes poenae apud Veteres pecuniariae. AE. 2: 229

Et.

INDEX IN SERVIVM.

- Experientia nova, ars per usum nullo docente reperta.** G. 4: 315
- Experitii, conari, probare, incipere.** E. 8: 67
- Expers, ignarus; expertus, peritus.** AE. 3: 182
- Expertus, praeteriti temporis participium, sed vim habet praesentis, quia praefens dicitur.** AE. 2: 676
- Expertus belli, peritus.** AE. 10: 173
- Explere numerum, minuire; vel complere, vel finire tempus statutum.** AE. 6: 545
- Explicandis auctoribus tria observanda.** AE. 1. pr.
- Explorare, deliberare, explorare.** AE. 1: 81. confirmare. AE. 9: 170
- Exploratores nutu vel sibilo loquuntur.** AE. 9: 319
- Equirere, pro sacrificando explorare, an Dii consentire velint.** AE. 4: 56
- Exsecratio, adversorum deprecatio.** AE. 2: 154
- Exsequiae, cadaver quod portatur.** AE. 2: 539
- Exsiliium, quasi extra solum.** AE. 2: 638
- Exfors, Gr. ἀλλοφῶς, sine sorte.** AE. 5: 534. **expers.** 6: 428
- Exfors Aeneas, optimus, praecipuus, ut exlex.** AE. 8: 552
- Expectare, pro morari, tempus deterere.** AE. 4: 225
- Expectare glebas, probare.** G. 2: 237
- Expectare tela, expectare donec telis pereas.** AE. 9: 129
- Exspersia, madefacta; aspersa, irrorata.** AE. 3: 624
- Exstruere, a struere.** AE. 4: 267
- Exsilio, non ex illo, legendum contra metrum cum Donato.** AE. 2: 798
- Exsudat humor, nove dictum, cum proprie terra humorem exsudet, humor veto exsudetur.** G. 1: 88
- Exsulat, extra solum suum habitat.** G. 3: 225. AE. 11: 263
- Exsul, extra solum vagus.** AE. 3: 11. 4: 615. 5: 51
- Exsultare, gaudere; at insultare, irridere inimicos, cum dativo; licet antiquae etiam cum accusativo.** AE. 10: 643. gaudere. 2: 330
- Exsultat, saepe exsilit.** AE. 12: 688 (non) **Exsuperabile saxum, non quod superari non potest; sed quod non valet exsuperare summum montis cacumen.** G. 3: 38
- EXTA, absque singulari.** AE. 4: 64. pro toto animalii. AE. 6: 253
- Extemplo, verbum augurum.** AE. 6: 210
- Extemplo, illico, statim; unde sic dictum.** AE. 1: 96
- Extemplo, adverbium.** AE. 2: 699
- Extemplo, aut revera ex ipso templo, aut subito.** AE. 8: 4
- Extendere, excrecere.** G. 2: 287
- Externus, extraneus.** AE. 8: 543
- Exterrita, praecipitata, turbata.** AE. 4: 450
- Ex-inxem, pro extinxissem.** AE. 4: 606
- Extorris finibus, extra terras suas remous.** AE. 4: 615
- Extraneos ad sacra adhibere non licebat.** AE. 8: 172
- Extrema hora, paulo post moriturus.** E. 8: 20
- Extremi, sacri.** E. 8: 44
- Extremus, pro pessimo; quia, qui ultimi nascuntur, pessimi.** AE. 4: 179
- Extremus, primus.** AE. 7: 218
- Extremus annis, summus, unde nascitur.** G. 4: 319
- Extremus labor, saevissimus.** AE. 3: 714
- Extrictatus, solutus.** AE. 6: 27
- Extulit Decios, creavit.** G. 2: 169
- Extundere, studiose reperire, colere.** G. 1: 133. 4: 315. studiose facere. AE. 8: 665
- EXUBERARE, superabundare.** G. 1: 191
- Exuere alas, deponere.** AE. 1: 694
- Exuere mentem, propositum rejicere.** AE. 4: 319
- Exuere, projicere, solvere.** AE. 5: 419
- Exultantia corda haurit pavor, id est, ingens metus prae nimia expectatione corda pulsare facit.** AE. 5: 137
- Exultare, gloriam, lactum esse; insultare, inimicos irridere per cavillationem.** AE. 10: 20
- Exurere, ita flammis consumere, ut nihil super sit.** AE. 1: 43
- Exuruntur agri solis calore.** G. 1: 107
- Exuviae, corium, quo serpens exiit.** AE. 2: 473
- Exuviae, arma quae alicui detracta; tantum pluralis numeri.** AE. 2: 275
- Exuviae, pro vestibus.** AE. 4: 496
- Ἐξυμῶν ἀνιμᾶς, est animus, juxta Epicureos.** AE. 10: 487

F.

- FABA Syriaca vulgo, proprie Lotos.** G. 2: 84
- Fabae, plur. num. praeter rationem.** G. 1: 215
- Fabaris, fluvius, qui per Sabinos transit, & alio nomine Furfarus dicitur.** AE. 7: 715
- Fabii trecenti sex apud Cremeram a Veientibus caesi.** AE. 6: 846. per Carmentalem portam in bellum egressi omnes occisi; unde Scelerata dicta est. AE. 8: 337
- Fabius Gurgis bello Samnitico Venerem Obsequentem consecravit.** AE. 1: 724
- Fabius, Maximus postea, (solus, cum infans in urbe relictus) superstes ex Fabiorum clade Annibalem cunctando superavit.** AE. 6: 846
- Fabra, sive Electris insula, non longe a Calabria, in conspectu Tarenti, habitata ab avibus Diomedeis.** AE. 11: 271
- Fabricius, paupertate nobilis, Samnitum aurum rejicit.** AE. 6: 845
- Fabricius & Carius Pyrrhum superarunt.** AE. 6: 840
- Fabula, res dicta contra naturam, sive facta, sive non facta.** AE. 1: 235. quomodo differat ab *historia*, & *argumento*. ibid.
- Fabulae variae narratae.** AE. 6: 616

- Fabulosa & vilia salvo sensu Poetae vitanda.** AE. 9: 804
- FACE nocturno tempore in mari signum datur.** AE. 3: 519
- Facere pedem, extendere, expandere vela.** AE. 5: 830
- Facere vitula, thure, &c. cum ablativo eleganter pro *sacra facere*.** E. 3: 77
- Faces de fune fiebant: unde fumus: mortuis praeferebantur.** AE. 6: 224. 5: 4
- Faces praecae solebant nubentes puellas, & quidem corneae.** E. 8: 29
- Facessere, aliquando modo frequentativum; quandoque *discedere*.** AE. 4: 295
- Faceffit praecepta, pro facit, frequentativum pro principali.** G. 4: 548
- Facibus accingitur, pro ad faces armatur, instruitur facibus.** AE. 9: 74
- Facies, pro species.** AE. 6: 104. 560. vel multae periculorum vices. 8: 298
- Facies, pro universus visus, habitus.** AE. 8: 194. pro vultu. AE. 1: 687
- Facies una, eadem similitudo, imago.** G. 2: 85. 3: 58
- Facies, feritas.** AE. 2: 412
- Facies, naturalis; vultus, quem pro animi nutu ad tempus formamus.** AE. 9: 251
- Facile, vel leve ad faciendum, vel de quo facile quid fiat.** G. 1: 266
- Faciles oculi, mobiles vino.** AE. 8: 310
- Facilis, clemens, mitis, exorabilis, placabilis.** G. 4: 535. E. 3: 8. copiosus, dives. AE. 1: 449. utilis. G. 1: 79
- Factum argentum, quod in vas & signis erat.** AE. 10: 526
- FAGOS, nominativus Graecus; gor finalitatis ratione longa.** G. 2: 70
- FAGUS arbor glandifera a φαγῶν. E. 1: 1**
- Fage inferenda castanea.** G. 2: 70
- FALCATHS curribus usi Veteres.** AE. 1: 480
- Falcatus ensis, harpe, qua usus Perseus.** AE. 7: 732
- Falco, Tulca lingua Capys, & inde dicta Capua.** AE. 10: 145
- Falcrnus, mons Campaniae, in quo optimum vinum nascitur.** G. 2: 96
- Falisci, civitas Tusciae, capta a Romanis.** AE. 7: 607
- Falisci conditi ab Halcso, sed mutato H in F, Falisci dicti.** AE. 7: 695
- Fallere, verbum accupii.** G. 1: 139. frangere, decipere. AE. 5: 591
- Fallere cuiquam, pro eo alii *quicquam* legunt.** G. 4: 447
- Fallit furentem, injicit furem sine accipientis sensu.** AE. 7: 350
- Fallus, fallax.** G. 1: 463. simulatus. AE. 3: 302. non verus, pro eo qui fallitur. 1: 720
- Falx, dens Saturni: cur illi tributa.** G. 2: 406
- FAMA, Terrae filia extrema, ulta Gigantes, vulgando Deorum crimina.** AE. 4: 179
- Fama pinnata, quae tumultus & res adversas nuntiat; ut, qui bellum nuntiabat, pinnatas literas ferebat.** AE. 9: 473

INDEX IN SERVIVM.

- Fama**, *vñ jolov* est. AE. 4: 91
Fama auctorem facit Virgilius rerum incertarum & fabulosarum. AE. 3: 551, 578. 4: 179. 6: 14
Fames, cur infinitae linguae & ora tribuantur. AE. 4: 183. cur noctu volat. 184
Fames, Euriorum saevissima, maxima. AE. 6: 605
Fames, malorum omnium gravissimum. AE. 3: 265
Fami, pro famis. AE. 1: 640
Familia, a famulus; unde servorum multitudo. AE. 2: 712
Familia Nautiorum cur Minervae sacra retinuerit. AE. 5: 704
Familiae nobiles a Trojanis traxere originem. AE. 5: 117
Famis praefides, Harpyiae. AE. 3: 218
FANA a Fauno. G. 1: 10
Fanaticus a Fauno. ibid.
Fandi sicut Ulysses, fallax, aut *λογοδιδοῦς*, qui dolosa celas sermonis ornata. AE. 9: 602
Fando, vel dum quis dicit, vel dum quid dicitur. AE. 2: 6. dum dicitur. AE. 2: 81
Fandum atque nefandum, justum & injustum. AE. 1: 547
FAR, unicum nomen, quod in genitivo *farris* r geminat. AE. 4: 402
Far, genus frumenti optimi. G. 1: 74
Far,umenti certa species; pium dicitur, quis inde sacrificabant; eoque ignem sacrum in sequentem diem servabant. AE. 5: 745. frumentum. G. 1: 184
Far & sal, mola salsa, qua victimae frons, foci, & cultri aspergebantur, & quidem de horna fruge, & horno sale. AE. 2: 133
Far pium, idem quod mola casta. E. 8: 82
Farre & sale fiebat mola. ibid.
Farre contrahebantur nuptiae. G. 1: 31
Farratis nuptiis Flamen & Flaminica iungebantur Jure Pontificio. AE. 4: 103, 374
Fari, & effata, proprie Augurum. AE. 2: 692
Farsalia, hic praelium inter Caesarem & Pompejum. AE. 1: 290
FAS, & jura, quid differant. G. 1: 269
Fas, pro fato. AE. 2: 779
Fas, lex. G. 1: 127
Fas est, possibile est. AE. 5: 800
Fas habeant, jus. AE. 9: 96
FASCELIS Diana dicta, quod signum ejus lignorum faece absconditum ab Oreste & Pylade Aticiam delata fuit. AE. 2: 116
Faeces populi, honores qui a populo praestabantur. G. 2: 495
Fascinari dicitur, quidquid ultra meritum laudatur. E. 7: 27
Fascis, onus. E. 9: 65. G. 4: 204
Faustidia ferunt praegnantem per decem menses. E. 4: 61
Fastigium, & summae, & imae partis, sicut *altum*, de coelo & mari. G. 2: 228. AE. 1: 442. de infima par-
- te. 1: 62. summae partes aedificiorum, primordia. 1: 346. proprie de summitate, sed & de imo. 2: 758
Fastus, superbia, quartae declinationis; pro libro dierum computationem continente, secundae: quare *fastibus* male apud Lucanum. AE. 3: 326
Fata, jura naturae. AE. 6: 437
Fata, oracula, responsa Deorum. AE. 1: 208. 2: 13, 121. 5: 703
Fatis, vel malis; vel responsis, a verbo *for*, *favis*. AE. 4: 450
Fata, dicta, Jovis voluntas, a fando. AE. 1: 303. 2: 777. 4: 614. vox Jovis. AE. 10: 625. numinum voluntas. 2: 257. 7: 29. 51
Fata, pro eo, quod fataliter factum est ab aliquo. AE. 8: 731
Fata differunt a Jove. AE. 10: 113
Fata immutabilia Stoici stantebant. AE. 1: 261. 2: 688. precibus mutari non possunt juxta Epicureos. AE. 6: 376.
Fatorum necessitatem ne Numinis quidem auxilium avertere potest. AE. 11: 843. eorum necessitas requirunt apud Deorum favorem. 12: 147
Fata non impediri penitus, sed decem annis a Jove possunt differri. AE. 8: 398
Fata retardari possunt, non penitus tolli a Diis. AE. 4: 610. 7: 315. aliquo modo trahi possunt. 9: 94. aliquo modo rumpi possunt. 6: 883
Fati necessitas alia est; alia Deorum voluntas; vis nulla est, juxta Sapientes. AE. 10: 8
Fata sideribus gubernari stantebant Mathematici. AE. 4: 489
Fata, participium, pro quae Dii loquuntur, *fantur*. AE. 2: 54. vel quae indubitanter eveniunt. 2: 777
Fata Divum, quae Dii hominibus tribuunt. AE. 3: 717
Fata, pro casu. AE. 4: 14. mala. 1: 36
Fata Trojae, vita Troili, Palladii conservatio, Laomedontis sepulcrum integrum, aliquis ex Aeaci gente, Rhessi equi, Hercules sagittae. AE. 2: 13
Fatalis, perniciosus omnibus, exitio futurus omnibus. AE. 11: 232
Fata vici, naturalem ordinem vita longiore superavi; fata generalia intelligit, non proprium, quod nemo insuperare potest. AE. 11: 160
Fatale, vel quod custodit, vel quod interimit. AE. 2: 165
Fatalis, mortifer, equus, machina. AE. 2: 237. 6: 515
Fatalis manus, de Trojanis qui fataliter ad Italiam venerant. AE. 12: 232
Fateri & coactorum est, & culpabilium. AE. 4: 20
Faugare, exercere, sollicitare, commovere. AE. 1: 284. cum clamore increpare. 4: 573. fatigando impellere. 6: 533
Fatigare diem, pro occupare, multo labore consumere. AE. 8: 94
Fatigatus, de corpore, *soffus* de ani-
- mo. AE. 8: 232
Fatigare Martem, praelium cum clamore depolcere. AE. 7: 582
Fatigare terga boum verba haeta, agriculturam sine belli officio non gerere, caedendo urgere. AE. 9: 609
Fatim, abundanter, unde *affatim*. AE. 1: 127.
Fatis omnia adscribit Virgilius. AE. 1: 36
Fatiscere, adfatim hifcere. G. 1: 180. abundanter aperiri, a fatim & hifcere. AE. 1: 127
Fato omnia fieri stantebant Stoici. AE. 4: 620
Fato non perire, nec merita morte, quinam dicantur. AE. 4: 696
Fatorum & voluntatis humanae explicatio. AE. 1: 43
Fatuari dicebantur vates, divino fuisse inspirati. AE. 3: 443
Fatus, idem qui *Fauns*: quod per stuporem divina pronuntium. AE. 8: 314
Fatucellus, Deus, cujus uxor *Fatua*: idem *Fauns*, & eadem *Fauna*: dicti a vaticinando, i. c. *fando*; unde *fatus*, inconsiderate loquentium. AE. 7: 47
Fatucellus, *Fatuns*, *Faunos*, *Incubo*, i. e. *Ἐπιδαῦρος*, idem qui Pan. AE. 6: 776
Fatum, unde dictum. E. 4: 47
Fatum, est vox Jovis. AE. 10: 628. quidquid Jupiter dixerit. AE. 12: 808
Fatum & ineritum quomodo conciliandum. Hinc fatorum divisio in *demonstrativa*, & *conditionalia*; & *denunciativa*, quae omnimodo evenire debent; & *conditionalia*, quae sub certa conditione, si homines hoc vel illud agant. AE. 4: 696
Fatum tribuit homini nonaginta annos, five tres Saturni cursus; nisi aliarum stellarum benignitas etiam certum ejus cursum superet. AE. 4: 653
Fatum, pro ex fato venientia. G. 2: 492
Fatum, pro morte; unde *fatiferum*, lethiferum. AE. 8: 621
FAUCES, itinera inter montes; loca angusta & pervalia; a *faucium* similitudine. AE. 11: 515. G. 1: 207
Fauces, pro cupiditate. AE. 2: 358
Favere ore, tacere. G. 4: 230
Favere, ore, linguis, vocibus; tacere. AE. 5: 78
Favere, velle. G. 1: 18. tacere ibid.
Favi prima fundamenta, Gr. *ὑπερθε*, dura adeo ut vix ferro frangantur, de gummi arborum & lapidibus raris collecta. G. 4: 161
Favilla, deserta igne scintilla, unde favilla candens, scintilla. AE. 3: 573
Fauna & Faunus, unde. G. 1: 11
Faunae, aedes sacrae prius dictae, mox *fana*. G. 1: 10
Fauni, unde dicti. E. 6: 27
Fauni, Panes, Nymphae, motianus etiam. AE. 1: 376
Fauni etiam Faui dicti, quod per stuporem divina pronuntiant: *fauns* inter proprius. AE. 8: 314
Fauni oraculo Aeneae fata novis Latibus. AE. 7: 234

Fav-

INDEX IN SERVIUM.

Fama cognome superiorum disciplinam acceptant Itali per missos a Marjia, Phrygiae rege. AE. 3: 359
Fannus, Fannus, Fannellus, Faunus, Incubo, sive *Ἐπιδαύριος*, idem qui Pan. AE. 6: 776
Fannus, Deus, ejus uxor *Fanna*, (quae & Marica) idem qui *Fannulus* & *Fanna*; a vaticinando, i. e. fando; unde *fatus*, inconsiderate loquentes. AE. 7: 47
Fannus, Deus infernus, quia terra, in qua habitat, nihil inferius. AE. 7: 91
Fannus, a fando, vel favendo dictus. G. 1: 10. ab Euandro deus appellatus. ibid. 11. *ἀπὸ τῆς φωνῆς*, quod voce, non signis futura ostendat. AE. 7: 81
Fanni lucum evertit Trojani. AE. 12: 117
Fannus, Pici filius, Latini pater. AE. 10: 76. a fando, quod futura praediceret: hujus filia Bona Dea, dicta, quod nomine dici prohibuit. 8: 314
Fannus Turnum contra Aeneam audiebat, propter piaculum admittum a Trojanis in arbore sibi sacra removenda. AE. 12: 772
Fannus, rusticus aliquis; vel Fauni filius, antequam Deorum numero reciperetur. AE. 10: 551, 558
Favonii, Zephyri. G. 2: 330
Favonii statu arva frigidibus praeclosa laxantur. G. 1: 44
Fanfa, Syllae filia, Milonis uxor adulterata a Sallustio. AE. 6: 612
Fausulus pastor Romulum Remumque ad Accam Laurentiam detulit. AE. 1: 277
Fax, pro lumine, quod ex face nascitur. AE. 2: 694
Fax atra, saevum bellum. AE. 10: 77
Faxo, pro faciam, confirmabo; archaismus. AE. 12: 316
FEBRIS, antea *hebris*, mutato *h* in *f*. AE. 7: 695
Februarius, a Februo, qui Dis pater. G. 1: 43
Februarius, mensis extremus apud praeficos Romanos. ibid.
Februus, Dis pater. ibid.
Februus, pellis caprina, quia loro caprino pellae & mulieres obviae a Lupercis caedebantur, ut foecundae fierent. AE. 8: 343
FECERAT procumbere, elegans figura. AE. 8: 630
Feces, olei sordes, quae sequuntur. G. 1: 194
Feciales, sacerdotes, qui praesunt faciendis foederibus, & bellis; & quo modo & loco Pater Patrans id fecerit. AE. 4: 242. 7: 623. 9: 53. 10: 14
Feciales in macanda porca in foederibus feriendis silem pro gladio post adhibuerunt, quia Jovis lignum antiquum silex. AE. 8: 641
Fecialia jura, & Duodecim Tabularum nonnulla supplementa a Faliscis acceperunt Romani. AE. 7: 695
Fecialia jura, quibus bella indicaban-

tur, accepit Ancus Martius a gente Equiculana. AE. 10: 14
FEL, sedes irae. AE. 8: 219
Fellis locus five iracundiae est sub pectore. AE. 7: 457
Felices rami, fructiferi, fertiles. G. 2: 81
Felices sylvae, fertiles. G. 4: 329
Felicior, pro peritior. AE. 9: 772
Felices mali Citrus; vel quia omni tempore plena pomis, quae vel matura, vel acerba, vel adhuc in flore: vel quia nulla res efficacior ad venena pellenda. G. 2: 127
Felicitas & fortitudo, duo necessaria requisita in bello, & duce. AE. 11: 429
Felicitas, vel fatalis, vel fortuita, vel ex virtute. AE. 6: 683
Felix, foecundum. G. 1: 154
Felix, propitius. E. 5: 65. AE. 1: 334. 7: 309
Felix hostia, foecunda. G. 1: 345
Felix limus, fertilis, terrarum scilicet, quia fluminum limus noxius est. G. 2: 188
Felle veneni, amaritudine veneni, succo noxio. AE. 12: 857
FEMINE, a nominativo *femen*, quod tamen nusquam occurrit. AE. 10: 788
Feminae nono, mares decimo nascuntur mense. E. 4: 61
Feminae etiam utebantur spectro. AE. 1: 657. & regnabant. 658
Feminae Romanae vino non utebantur: & propterea quaedam occisa a marito. AE. 1: 741
Feminae prius purpurea dein caerulea luxerunt. AE. 3: 64
Feminea, cura, pro vehementissima, impatiens. AE. 7: 345
Femineae victimae in omnibus sacris plus valent. AE. 8: 641
Femineus amor, pro impatienti, irrationabili. AE. 11: 782. clamor, impatiens. 11: 878. ululatus, impatiens. 9: 477
Feminina ex se non faciunt nomina execunia in *o*, *es*, & *es*, sed dissimilia; quae autem inveniuntur usurpata sunt. AE. 6: 574
Femur, *femoris*, vel *hoc femer*: *femus* autem nunquam dicitur. AE. 10: 344
FERACES plantae, fertiles & fructiferi furculi arborum fertilium. G. 2: 78
Ferae, unde dictae: ita fere omnes quadrupedes Veteribus appellabantur. AE. 1: 219. 11: 571
Ferant, suffineant, meminerint. AE. 10: 463
Ferculis duobus epulabantur Antiqui. AE. 1: 730
Ferendo, dum fertur. AE. 5: 710
Ferens ventus, flans. G. 2: 311. secundus, vel cum flare incipit. AE. 3: 473. bene flans, propitius, prospere. 4: 430
Feretrio Jovi suspendebantur opima spolia. AE. 6: 860
Feretrum, a Graeco, Latine *capulus*. AE. 6: 222
Feri fructus, vel sylvestres & inculti; vel qui non sunt apti humanis usi-

bus. G. 2: 36
Feriae Deorum operae creditae; *festi dies* hominum quoque. G. 1: 268
Feriae, vel legitimae, vel indictae. AE. 1: 636
Ferire foedus, facere, unde dictum. AE. 10: 154
Ferire, de clamore, & voce, quia corpus est juxta Philosophos. AE. 2: 488
Fermentatam farinam Flamines contingere non licebat. AE. 1: 183
Feronia, Juno virgo, culta circa jugum Circaicum. AE. 7: 799
Feronia, quasi Fidonia, Campaniae Nympha, libertorum Dea, in cuius templo Tarracinae raso capite pileum accipiebant; & ubi lignecum sedile, cui incisum: *Bene meriti servi sedant, surgant liberi*. AE. 8: 564
Feror, pro ferri debeo. AE. 10: 441
Ferrata capistra, dura. G. 3: 398
Ferrum, materia pro opere. AE. 12: 737
Ferre, pro adferre. AE. 1: 467. 3: 195. nuntiare. 1: 649. 2: 75. tribuere. 1: 609
Ferre, auferre. AE. 1: 63. E. 9: 51. AE. 12: 285. pro dicere. 2: 161
Ferre lethum, pro inferre. AE. 11: 872
Ferenti plagam, pro inferenti, AE. 12: 299
Fer, infer. G. 4: 329
Ferre, pro perferre. AE. 3: 327
Ferre animum coelo, elevare, exaequare se coelo. AE. 10: 548
Ferre auras, proprie, affluere aëris varietati, quae rebus nimum teneris obest. G. 2: 422
Ferre dona sacra, proprium verbum, praeterquam de juvenco: tunc enim *adducere* dicendum. AE. 9: 626
Ferre, de ventis, flare; sicut *ponere*, quiescere. AE. 7: 27
Ferre, gignere. G. 1: 184. quasi ostentatione jactare. AE. 7: 206. pro laudare, praeferre. 1: 629. pro sustinere, accipere. E. 5: 89. pro sustinere. AE. 8: 256
Ferre manum caestibus, pro contendere. AE. 5: 403
Ferre pedem, venire. G. 1: 11. metricam rationem praestare. ibid.
Ferre preces, ferre sacra, pro facere. AE. 8: 60
Ferrea jura, dura, inexorabilia, immutabilia. G. 2: 501
Ferrea progenies, procreata ex lapidibus ad laborem. G. 2: 341
Ferri, pro esse. AE. 10: 631. instigari, agitari, *εὐρεσθαι*. AE. 9: 354
Ferri feracissima, Ilva insula. AE. 10: 174
Ferri armati, vel armis instructi; vel ferrea corda habentes, id est, dura & cruenta cogitantes. AE. 9: 678
Ferrugo, coloris genus, qui vicinus purpurae subnigrae. AE. 9: 582. pro purpura, quod ejus prima tinctura ferrugineo colore fit. 11: 772. purpura nigrior, Hispana. G. 1: 466
Ferruginea cymba, nigra, tristi. AE. 6: 303

Fer-

INDEX IN SERVIUM.

- Ferrugineus color, niger, coeruleus. G. 4: 183
- Ferrum, pro cunctis rusticorum instrumentis. G. 1: 147. pro telo. AE. 12: 778
- Fert saxum, de eo qui longe saxum mittit. AE. 10: 127
- Fertilitas mira derivati lacus Velini, ita ut herbae perlicae longitudinem superarent, & quantum de die demptum per noctem tantum cresceret. AE. 7: 712
- Fertque fertetque, id est, fert, (nunciat) & reportat. AE. 4: 438
- Fertur, dicitur, creditur. AE. 1: 19. trahitur. 1: 480
- Ferventes rotae, a nimio cursu, & quidem quae soleant fervere. AE. 11: 195
- Ferveo, *ferves, fervet*; & *fervo, fervis, servit*. G. 3: 221. 4: 169. AE. 4: 409
- Fervere, a *fervo, fervis, servit*. AE. 5: 567
- Fervere, aestuare, impleri. G. 1: 451
- Fervere, aptum verbum festinationi, ut semita fervet. AE. 4: 407
- Fervet opus, concelebratur; contra, *friget*. AE. 1: 440
- Fervo, *fervis, fervere*; & *fervo, ferves, fervere*, tertiae & secundae conjugationis. G. 3: 221. 4: 169. AE. 4: 409. 8: 677. *Fervere*, media brevi a *fervo*; sed media longa a *ferveo*. ibid.
- Fervida vada, periculosa navigantibus. AE. 7: 24
- Ferunt Pergama; quasi in victoriam suam transferunt. AE. 2: 374
- Ferus pro equo, quadrupede: unde *semifer* pro centauro, quasi medius equus. AE. 2: 51. sic dictus, quod pedum velocitate feratur. 5: 818. 7: 489
- FESCENNINI ab Atheniensibus oriundi. AE. 7: 695
- Festivum Campaniae oppidum, ubi nuptialia carmina inventa. AE. 7: 695
- FESSAE naves, quasae, nec ad plenum refectae. AE. 5: 29
- Fessus, pro adfictis. AE. 12: 593. ferventibus, ardore & labore fatigatis. E. 2: 10. 5: 46
- Festus animo, corpore, rerum. AE. 11: 182
- Fessus, egens consilii; proprie de animo; *fatigatus*, de corpore. AE. 8: 232
- Festa frons, quae festos indicat dies, & festis adhibetur, ut laurus, oliva, hedera, & similes. AE. 2: 249. divina. AE. 4: 459
- Festina, pro festinans; nomen pro participio; a verbo *festino, festinus*; ut *prospere, a prospero* verbo. AE. 9: 488
- Festinate cum accusativo. AE. 4: 575
- Festinate diem. AE. 9: 401
- Festinate soles, date. AE. 12: 425
- Festinantes non respondent. AE. 1: 695
- Festinem, pro festinarem. G. 4: 117
- Festis quoque diebus rusticis conceditur quaedam agere; aliis non item. G. 1: 268. quaequam absque piaculo possint fieri. G. 1: 272
- Festis ludis, omnis aetas coronata spectabat. AE. 5: 71
- FIBRAE, sunt eminentiae, extremitates jecoris. AE. 6: 599. 10: 176. venae aliquae. G. 1: 484. radices intyborum, venae ac nervi jecinoris, rei cujusque extremitates. 1: 120
- Fibri, canes Pontici: eorum testes apti medicaminibus: quamobrem eos ipsi secant. G. 1: 58
- Fibula, gestamen Flaminiacae. AE. 4: 137
- FICUS Ruminalis, ad quam eiecit Romulus & Remus, dicta a *Rumone* sive Tybri; vel a *Romulo*, quasi *Romularis*; vel a lacte infantibus dato, quia pars gutturis, *ruma*. AE. 8: 90
- FIDEI manu panno velata sacrificabatur, quia *fides* testa & velata esse debet. AE. 1: 296. 8: 636
- Fides cur cana. AE. 1: 296.
- Fidei magna cura, ita ut induciis factis duces utriusque partis tuto inter se colloquerentur, & severe vindicaretur, si quis injuriam se passum quereretur. AE. 11: 134
- Fidissima tui, amantissima. AE. 12: 659
- Fidenatibus victis milium praefecti sub Romulo lauro se primum coronaverunt. E. 8: 12
- Fidenatum bello Metius Fuffetius, Albanorum rex, ob perfidiam a Tullo Hostilio quadrigis distractus. AE. 8: 642
- Fido, & *confido*, dativum regit. AE. 1: 456. dativum tantum regit. AE. 5: 800. AE. 7: 290
- Fidere fugae, figurate, pro *fuga* fidere. AE. 11: 331
- Fides, quantum nobis ab aliis creditur. AE. 9: 266
- Fides prisca, quia non juvenes requirit sed senes. AE. 6: 879
- Fides cum foelicitate deficit. AE. 3: 16
- Fides in vate, in homine dicitur *prudencia*. AE. 3: 433
- Fides pelago esse dicitur, cum tuto navigare nos posse confidimus. AE. 3: 69
- Fides pro auxilio; etiam sacramento, quod adhibetur ad belli societatem. AE. 10: 71
- Fides, chordae, a nom. sing. *haec fidis*. AE. 6: 120
- Fiducia, pro crimine & audacia. AE. 2: 61
- Fidus, idem quod *fidelis*: nonnulli *fidus* de amico, *fidelis* de servo dici volunt. AE. 1: 117
- FIGERE vestigia, vel magna sollicitudine incedere; vel subito cogitandum stare. AE. 6: 159
- Figere arua, consecrare. AE. 1: 252
- Figere dona, proprie, pro suspendere, solvere. AE. 3: 287. 12: 768
- Figi dicuntur leges, quia aereis tabulis incisae parietibus affigebantur. AE. 6: 622
- Figura (compositio) optima, quae nunquam a principalitate sua (suo primitivo) discedit. AE. 1: 456
- Figura optima, a feminino genere in neutrum transire. AE. 2: 427
- Figura *ix* *παράλληλη*, cum unum ad alterius expositionem additur, atque ita unum abundat. AE. 3: 547. 5: 833
- FILII parentibus in adversis solatio sunt. AE. 10: 850
- Filiis tribus modis parentes objiciuntur; cum bonis eos negamus acquales; cum malos objicimus; cum non solum bonos adimimus, sed & malos objicimus. AE. 2: 540
- Filii cognomines patribus, si hi nominantur. AE. 11: 700
- Filius familias, si extra urbem decessisset, liberti & amici obviam procedebant, & sub noctem in urbem inferebant praeclucensibus facibus; & ad ejus extequeas nemo vocabatur. AE. 11: 143
- Filius, eleganter subauditur. AE. 1: 45
- FIMBRIA Palladium absconditum invenit & Romam advexit. AE. 2: 166
- FINGERE corpora lingua, tergere: item formare aliquid, & ad integram faciem arte perducere: unde *fidiores*, qui imagines vel signa ex aere vel cera fingunt. AE. 8: 634. componere, formare. 2: 80. crinem componere. 4: 148. pro componere ad certam moderationem dicendi. 6: 80
- Finis, & masculini, & femini generis. AE. 2: 554
- FIO, pro *fiere*, in infinitivo modo *feri*. AE. 3: 56
- FISCINA, genus vasis, vel corbulae brevis eorum, qui arbuta vindemiant. G. 1: 266
- Fistulae cera jungebantur. E. 3: 25
- Fistula, pro cantilena. E. 8: 33
- FIXERIT cervam, stauerit, delassaverit. AE. 6: 803
- FLABRA, tantum plurale neutrum: & *flamina* licet in singulari *flamen* possimus dicere, vitandum tamen propter ambiguitatem, quia *flamen Dialis, flamen Martialis*. G. 2: 293
- Flaccus, Virgilii frater, sub Daphnidis persona. E. 5: 1, 20
- Flagella, summae arborum partes, quod crebros ventorum sustineant flatus. G. 2: 299
- Flagellum, virga in flagelli morem sonans. AE. 5: 579
- Flagitare, invidiose postere. AE. 2: 124. unde *flagitium*, quod flagitatione dignum. ibid.
- Flagrare, de incendio; *fragare*, de suavi odore. AE. 1: 440
- Flagrantes Dei vultus, ardentes divinitate. AE. 1: 714
- Flamines dicti, quod pileos habent, in quibus brevis virga desuper habens lanae aliquid; unde magno aestu commissis pileis filo tantum, exceptis diebus festis, capita religabant, quia nudis capitibus eos incedere nefas erat: & *flamines*, quasi *flaminios*. AE. 8: 664
- Flamen Dialis, & Pontifex Maximus, nuptias conficiebant. G. 1: 31

INDEX IN SERVIVM.

- Flamen** & **Flaminica** jure Pontificio confarreatione matrimonio jungi debebant, & quidem duabus fellis jugatis ovili pelle, ejus ovis, quae hostia fuisset, sedentibus, velatis capitibus. *AE.* 4: 103, 339, 374
- Flamina**, in singulari quidem dici possent *flamen*, sed vitandum propter ambiguitatem; quia dicitur *flamen Dialis, flamen Martialis*. *O.* 2: 293
- Flamines** farinam fermentatam contingere non licebat. *AE.* 1: 173
- Flamini** aliam uxorem ducere non licebat, nisi post mortem Flaminicae uxoris. *AE.* 4: 29
- Flamini** non nisi unum mortuum tangere licet. *AE.* 11: 76
- Flaminis** vestis, *hena*, a Flaminica texi debebat. *AE.* 4: 262
- Flamini** Diali mensa inanis non ponebatur. *AE.* 1: 710
- Flaminis** pedes, vel genua si quis tetigisset, verberari non licebat; & cur. *AE.* 3: 607
- Flaminia**, non longe a Soracte, monte apud Hirpinos. *AE.* 7: 696
- Flaminia** in via Narnia in Sabinis. *AE.* 7: 517
- Flaminia** dicebatur domus, in qua Flamen habitabat. *AE.* 2: 57, 8, 363, eam visito intrare non licebat. *AE.* 5: 57
- Flaminica** habere debebat arculum, ricam, venenatum, fibulam. *AE.* 4: 137
- Flaminica** venenato operata sit, jure ceremoniarum praecipuum erat. *AE.* 4: 137, 12: 602
- Flaminicae** neque calceos neque soles morticinas habere licebat, neque supra genu fucincta esse. *AE.* 4: 518
- Flaminicae** scalas plus tribus gradibus, nisi Graecas, ne pars pedum crurumve subter conficeretur, scandere non licebat. *AE.* 4: 646
- Flaminicam** unum modo virum habere licebat. *AE.* 4: 29
- Flaminium** & **Flaminicarum** ministri, pueri & puellae nobiles, & investes, *Camilli* & *Camillae* appellabantur, quia *Camillus*, Tusci minister Deorum. *AE.* 11: 543, 558
- Flaminium** insigne, apex. *AE.* 1: 309, quando eundem ponere liceret. *ibid.*
- Flaminium** apud Thracymenum infelicissime pugnavit, postquam signa non sequentia jussisset effodi. *AE.* 10: 19
- Flamma** circa caput posteriorum, claritudinis signum. *AE.* 2: 683
- Flamma**, pro rogo. *AE.* 11: 199
- Flammatum** tractus in coelo quos cernimus, nimbis sunt Numinum descendendum. *AE.* 2: 694
- Flavis** remittat: ponat superbiam, vel respirare concedat. *AE.* 11: 346
- Flava** Ceres, ab aristarum maturarum colore. *O.* 1: 96
- Flava** coma nunquam Matronis tribuitur, sed nigra. *AE.* 4: 698
- Flava** oliva, viridis. *AE.* 5: 309
- Flavescere**, albescere. *R.* 4: 28
- Flavinium**, unde Flavinia arva, in Italia. *IV.*
- lia*. *AE.* 7: 696
- Flavis** arvis, maturis. *O.* 1: 316
- FLECTERE** equos, propria locutio; nam *flexures* olim equites dicebantur, a *flectendo*. *AE.* 9: 606
- Flectere**, cum quadam moderatione ducere. *O.* 2: 357
- Flectere** viam, mutare. *AE.* 5: 28
- Flectit**, regit. *AE.* 1: 160
- FLERE**, ubertim lacrymas mittere; *moerere*, cum silentio dolere; *plorare*, cum voce flere; *plorare*, cum dictis miserabilibus pectus tundere; *lagere*, etiam cum habitu mutatione. *AE.* 11: 211
- Flere**, cum voce lacrymare. *AE.* 11: 59
- Fletus**, & lacrymarum & vocum; *pluvatus* tantum lacrymarum; *pluvatus*, tantum vocum. *AE.* 6: 427
- Fletus**, verba flebilis. *AE.* 4: 437
- Flexi**, pro flexivilis. *O.* 4: 123
- Flexipedes** hederæ. *R.* 4: 19
- Flexures** dicti Veteribus equites, a *flectendo*. *AE.* 9: 606
- FLICTUS**, adflictus, vel inflictus, id est ictus. *AE.* 9: 667
- FLORE** novo, verno tempore, cum primum florere incipit. *O.* 4: 142
- Florei** crines, florulenti, pulchri. *AE.* 12: 605
- Florescere** dicitur, quiddam nitidum est. *AE.* 7: 804
- Floret** ager, exultat, laetus est. *O.* 2: 5
- Florens** aerate, pro *florente* aerate. *R.* 7: 3
- Flos** Assyrius, Amomum. *R.* 3: 89
- FLUCTUAT** tellus, splendet. *O.* 2: 281
- Fluctus** moventur ante tempestatem. *O.* 1: 356
- Fluens** molli fronde, unguentatus, odoribus abundans, item prolixus & effusus. *AE.* 4: 147
- Fluens** in veste, cujus vestis fluebat. *AE.* 5: 179
- Fluenta**, rheumata aestuaria. *AE.* 6: 327
- Fluere** ad locum, festinanter incedere. *AE.* 11: 236
- Fluere**, delabi, & est *τὸν πληθύνει*. *AE.* 2: 169
- Fluere** tantum, tam abundans esse. *O.* 2: 100
- Flumen**, pro fluore, liquore. *AE.* 1: 469, 12: 517
- Flumen**, pro fluxu. *AE.* 2: 305
- Flumina** cum cornibus pinguntur; vel quod boum mugitum imitentur; vel quod in cornuum similitudinem plurimum curvata sint. *AE.* 8: 77
- Flumina** aarum vehentia, *Tagus*, *Pactolus*, *Hermus*. *AE.* 10: 142
- Flumina**, vis aquae, ingens copia aquae. *AE.* 5: 684
- Flumina** exundantia, malum omen. *O.* 1: 481
- Fluminibus** & fontibus *Neptunus* praecipit. *O.* 1: 12
- Fluvialis** aqua purificatio peragenda. *AE.* 8: 33
- Fluvius** liquor, sordidus. *O.* 3: 424
- Flavius**, pro ipso Deo fluvii. *AE.* 8: 66, 9: 816
- Fluvius**, vocativi casus, quia apud *Vellera*. *AE.* 11: 211
- teres vocativus in omni declinatione similis erat nominativo. *AE.* 8: 77
- Fluxae** res, molles, labefactae; vel publica fluxa. *AE.* 10: 88
- Foci** cum aris Numinibus consecrari solebant; & ita dicuntur sacrificia privata, non arae. *AE.* 3: 178
- Foci**, pro Laribus, Penatibus, & sic domiciliis. *AE.* 3: 134
- Focus**, a fovendo. *ibid.* ita dicitur, quiddam ignem fovet, sive ara sit, sive quid aliud; cum aris tamen etiam foci sacrabantur. *AE.* 12: 118
- Focus**, ara, proprie Deorum mediocriorum. *AE.* 3: 134
- Focus**, pro pyra; cum proprie fit ara Deorum Penatium; vel etiam ubicumque ignis est & fovetur, unde *focus* dicitur. *AE.* 11: 211
- FODERE**, terram modo sollicitare; *effodere*, fodiendo aliquid inde erudere & invenire; cui contrarium *infodere*. *AE.* 1: 447
- Focundum** pectus, plenum malitiae efficaciam, de *Alecto*. *AE.* 7: 338
- FOEDA** ministeria, cruentata; de Jani templo aperiendo. *AE.* 7: 619
- Foedans**, cruentans, vel lacerans. *AE.* 11: 86
- Foedare**, cruentare. *AE.* 2: 286, 502, 3: 241, 4: 673
- Foedatus**, cruentatus. *AE.* 7: 475
- Foedare**, dilacerare; & foedum, crudele. *AE.* 2: 55
- Foedera** dicta a porta *foeda*, i. e. crudeliter occisa; cum enim prius gladio, post silice percutiebatur; quia *lapis silix* signum antiquum Jovis putabatur: vel a *foede*. *AE.* 8: 641, 12: 109
- Foedera**, pro nuptiis. *AE.* 12: 658
- Foedera** haec non pepigit mihi *Lautus*, per translationem, pro non sic pugnavit tecum *Lautus*, ut nullum mihi vitae relinqueret desiderium. *AE.* 10: 929
- Foederibus** faciendis praecipit *Janus bifrons*. *AE.* 12: 198
- Foedus** Romanorum & Carthaginiensium continebat, ut alter alterius litioribus abstineret. *AE.* 4: 628
- Foedus** initum inter Romanos & *Aethios* in *Saxis*, in medio mari. *AE.* 1: 112
- Foedus** repositae flammis, flammis foederis nobis innovate incendio. *AE.* 12: 573
- Foedus**, lex: unde dictum. *AE.* 1: 66
- Foedus**, crudelis, impius. *AE.* 4: 197, turpis, cruentus. 3: 216
- FOELICITAS** temporum hominum meritis probatur. *AE.* 1: 609
- FOENICE** a *Diana transformata*, *Cynosura* inter sidera. *O.* 1: 246
- FOETA**, quae peperit, & nutrire potest. *AE.* 8: 630, pro plena; etiam enixa. 2: 238
- Foeta** loca, plena; itam foeta, grvida, & parvi jam libera. *AE.* 1: 55
- Foetae** vaccae, *Enixae*; Veteribus *foetum*, gravidum. *O.* 3: 176
- Foenus**, est id quod nascitur, *foetura* est proventus. *R.* 7: 36
- Foculus** arborei, *poza*. *O.* 2: 55

INDEX IN SERVIVM.

- Foetus, fructus.** G. 1: 75. grana. G. 1: 195
Foetus, pro utilitate. G. 2: 429
FOLIA in autumnum cadunt, quia tum omnis in arboribus exhaustus humor aestatis calore. AE. 6: 309
Foliis palmarum scribere solebat Sibylla. AE. 3: 444. interdum notis, interdum verbis. 6: 74
Folliculus, vulva. G. 3: 136
FOMITES, affusae ab arboribus caesis cadentes, quod foveant ignem. AE. 1: 180
FONS in Chaonia crescens mari quieto; decrescens cum fluctibus tollitur. AE. 3: 293
Fons omnis, facer, propter Deos qui illis praesunt. E. 1: 53. AE. 7: 84
Fontes, pro aquis. G. 4: 376. AE. 2: 686. 12: 119
Fontibus & fluminibus Neptunus praefect. G. 1: 12
Fontes Velini, ultra Interamnam, in Sabinis. AE. 7: 517
FORCEPS, Gr. *αδυσβήνας*, instrumentum quo spicula vulneribus evelluntur; *αδυσβή* enim *spicula sagittarum* appellantur; alias *forceps*, quod *forum*, id est, calidum capit. AE. 12: 404. compositum ex *forvo* & *capio*; *forvum* enim calidum: quasi *forviceps*: five ex *formo* & *capio*. G. 4: 175. quasi *forviceps*; nam *forvum*, calidum. AE. 8: 453
Forci filiae, Gorgones tres, Stheno, Euryale, Medusa, in extrema Africa circa Atlantem montem, earumque fabula. AE. 6: 289
Forda hostia, quae gravis est. AE. 2: 140
Fore, futurum esse. AE. 1: 239
Forent, pro essent. AE. 2: 439
Fores, pro fuisse, de praeterito. AE. 8: 129
Fores, proprie quae foras aperiuntur, ex more Veterum. AE. 1: 453
Fores templorum magno studio fiebant, & historiis insigniebantur. AE. 1: 509
Foret, praeteritum, praesens, & futurum tempus complectitur, licet, fore, semper tantum sit futuri. G. 1: 260
Foret, ab infinitivo fore; sed etiam pro praeterito, quod rarum; saepius pro futuro. AE. 3: 416
Forfices, quibus incidimus. AE. 8: 453
Fori, navium tabulata, ab eo quod incessus ferant, generis masculini & pluralis numeri tantum. AE. 4: 604. 6: 412
Forma, modus. G. 1: 169. regula. AE. 6: 615
Forma insignis, decorus. AE. 5: 295
Formica, quod *ve ferat micas*; quondam *Myrmix*, Minervae dilecta, & omnis illa fabula. AE. 4: 402
Formicae, prius *horminae*, mutatae H in F *από τῆς ὁρμίνης*. AE. 7: 695
Formicae Aetaci praecipuis mutatae in homines, qui inde Myrmidones, a Graeco *μυρμικις*. AE. 2: 7
Formidolosus, qui timidus est, & ti-
mendus. AE. 4: 72
Formosus absque *n* scribendum. AE. 1: 363
Formula bene precandi, *Bonum sit*. E. 8: 106
Forum, Veteres dicebant calidum. G. 4: 175
Fornice saxi, concavi, arcuationis curvae. AE. 10: 806
Fornix, arcus. AE. 6: 631
Fors, pro fortuna. AE. 10: 458. pro casu. 12: 713. bona & mala. 2: 94. Fors, idem quod *forte*, potest & *forset* esse, una voce, id est *forsetan*. 11: 50
Fors, pro forte. AE. 2: 139. pro fortasse. 5: 232
Forset, *fors, forset, forsis, forsetan, fortassis, forte*, unum significant. AE. 1: 207
Forset, idem quod *forsetan*. AE. 2: 139
Forte, cum ei genus & casus jungitur, nomen est; alias adverbium. AE. 4: 340
Forte, aliqua ratione. AE. 1: 379. *Forse sua*, casu suo, quo solet: & nomen est a nominativo *fors*. 381
Forte, eleganter abundat. AE. 7: 112
Fortia patrum facta Veteres in conviviis narrare solebant. AE. 1: 645
Fortis, pro pulchra. AE. 4: 149
Fortitudo, rerum magnarum & terribilium invasio. AE. 6: 660
Fortitudo & felicitas, duo necessaria requisita in duce, & bello. AE. 11: 429
Fortunus, penultima longa, vel brevi. AE. 6: 179
Fortuna hominis vitam omnibus externis casibus exponit. AE. 4: 653
Fortunam Muliebrem non coronabant bis nuptae. AE. 4: 19
Fortuna, cum sola ponitur, foelicitatem significat. AE. 1: 458. 3: 16, 53. 10: 111
Fortuna adversa, virtute aut viratur, aut imminuitur, aut patienter sustinetur. AE. 6: 95
Fortuna, casus; quia omnis casus in potestate fortunae. AE. 12: 593. pro bellico casu. 9: 41. pro occasione. 9: 240
Fortuna, pro opibus, imperio, & cuiuslibet rei possibilitate. AE. 9: 260
Fortunatae insulae, juxta Philosophos, Elysius. AE. 5: 735. 6: 638, 640
Fortunatus laborum, Graeca figura, *ἰντυχὸς τῶν ἀδράν*. AE. 11: 416
Foruli, civitas Italiae. AE. 7: 714
Forum Romanum, ubi postea Rostra. AE. 8: 361
Forum boarium. AE. 8: 361
Forum, locus agendorum negotiorum, qui conventus dicitur. AE. 5: 758
Forum insanum, litigiosum. G. 2: 502
Forvum, sive *formum*, Veteres dicebant calidum. G. 4: 175. AE. 8: 453
FOSSA, sulcus, & contra *sulcus* pro *fossa*. AE. 7: 157
FOTUS, sublativus, complexus. AE. 1: 696
Fovere locum, diu incolere, & inhabitare. AE. 4: 193. 9: 57
Fovere aliquid, auxiliari, quasi rem per se infirmam. AE. 4: 218
Fovere, amplecti. E. 3: 4
Fovet humum, terram amplectitur, in qua lateat. G. 3: 420
Fovet gremio, sustinet. AE. 1: 722
FRACTAE RES, afflictiae. G. 4: 240
Fractae voces, nimiae, vel cum fragore venientes. AE. 3: 556
Fraga, mora in herbis nascencia. E. 3: 92
Fragmen, antiquo pro *fragmentum*. AE. 10: 306
Fragor, proprie armorum sonus. AE. 8: 527
Fragor aridus, sonitus ex aridis arboribus cum franguntur. G. 1: 357
Fragrantia mella, redolentia. G. 4: 169
Fragrare, de suavi odore; *flagrare* de incendio. AE. 1: 440
Frangere saxo, pinisere, pilo tundere. G. 1: 267
Frangi, eleganter in rebus adversis. AE. 2: 13
Fratriae, societates dicebantur apud Argos Diipion, quae uno puteo utebantur, *από τῆς φιατρῆς*; quae Latine tribus dicebantur. AE. 7: 286
Fratum invidorum exempla, *Αεγυπτιος & Danaus, Ατρεως & Thyestes, Εσθacles & Polyxenes*. AE. 6: 608
Fraus pro periculo; unde in *frandem agere*, in periculum, ut lectum injure. AE. 10: 72
Fraus, pro poena, ab eo, quod praecedit, id quod sequitur. AE. 11: 708
Fraus, pro solertia. E. 4: 31
Fraus loci & noctis, difficultas loci, & tenebrae, obscuritas. AE. 9: 397
Fremebant ore, consentiebant. AE. 1: 563
Fremeret, cum clamore deposcere. AE. 7: 460
Fremeret arma, expetere; vox militaris. AE. 11: 453
Fremeret aliquem, favore prosequi. AE. 5: 554
Fremitus, vox media, & faventium, & irascentium. AE. 5: 338
Fremitus, pro murmure aquae. G. 1: 12. AE. 11: 299
Fremitus, perturbatio. AE. 2: 388
Fremunt, imperia reculant. AE. 1: 60. aliquando *fremeret* velle. *ibid.*
Frenate, continere. AE. 1: 527
Frendere, dentibus frangere; unde *mfrendes*, infantes, quia nondum habent dentes. AE. 8: 230
Frenum singulari numero raro lectum. AE. 12: 568
Frequens, pro frequenter. G. 1: 99
Frequentativa plurimum in *re* exeunt. AE. 2: 63
Fresa faba, fracta, a *frendo*. AE. 8: 236
Freta ponti, litora. G. 1: 356
Freto a Sicilia dividitur Italia. AE. 1: 561
Fretum, mare terris vicinum, vel insularum, ab undarum fervore: pro mari. E. 1: 61. AE. 1: 561, 631
FRIGET opus, i. e. cessat; contra, *ferret*. AE. 1: 440
Frigida tota, melle vacua, inoperosa;
ut

INDEX IN SERVIVM.

- ut contra *feroces opus*. G. 4: 104
Frigidus, vel *revera frigidus*, vel *venenosus*, nocens. AE. 7: 715. nocens. E. 8: 71
Frigidus, epitheton senum. G. 3: 97
Frigidus Saturnus, noxius, & cur. G. 1: 336
Frigidus sanguis in bello praefagium mortis futurae. AE. 10: 451
Frigidum, rardum. AE. 4: 407
Frigora, loca non aprica. E. 2: 8
Frigoris & caloris effectus idem. G. 1: 93. 4: 135
Frigus, pro hyeme. E. 3: 70
Frigus, pro morte. AE. 12: 951
Frigus, timor, & contra. AE. 1: 96
Frigus, pro umbra activi temporis. E. 1: 53
Frigus penetrabile, quod omnia penetrat. G. 1: 93
FRONDATOR, rusticus, vel animal, quod frondibus vescitur: quot frondatorum genera: vel avis in frondibus nidificans. E. 1: 57
Frondea, pro frondosa. AE. 2: 218, 419
Frondenti, pro frondente. AE. 5: 129
Frondescit, in naturam redit. AE. 6: 144
Frondeum & frondosum, quid differant. AE. 1: 195
Frondis, nominativus antiquus; a *fron-te* autem & *fronde* idem nominativus *frons*; sicut a *lente* & *lende* idem nominativus *lens*. G. 2: 372
Frondosum & frondeum, quid differant. AE. 1: 195
Frons Genio sacra. E. 6: 3. AE. 3: 607
Frons, pro superiori & prima hominis parte. AE. 10: 211
Frons festa, quae festis adhiberi solet, ut laurus, oliva, hederam & similes. AE. 2: 249
FRUCTETA, arbuta. E. 1: 40
Frustrum diu crescentes longius durant. G. 2: 3
Fruges & frumenta, idem. AE. 1: 182. a *frumine*. ibid.
Fruges, & mola salsa, in nuptiis contrahendis. G. 1: 31
Fruges salsae in sacrificiis *far* & *sal*, quibus & victimae & cultri aspergebantur; & videbatur an aptum sacrificium esset animal. AE. 2: 133
Fruitur, patitur; de rebus bonis tantum dicitur. AE. 7: 90
Frumen, gulae pars prominens. G. 1: 74. AE. 1: 182
Frumenta & fruges, idem. AE. 1: 182
Frumenta quando serenda. G. 1: 208, 219. autumnum. 1: 230
Frumenta Veteribus torrebantur & pindebantur. AE. 1: 183
Frumenti inventor Triptolemus. G. 1: 19. ejusque fabula. ibid. Otijs. ibid.
Frumentum, a *frumine*, quae pars gulae prominens. G. 1: 74. quidquid ex se emittit aristas. ibid.
Frustra laborem trahit, difficilem & arduum. G. 3: 97
FUAT, fuerit; verbum defectivum, futuri temporis. AE. 10: 308
FUCI nascuntur de mulis putrefactis, G. 4: 286. de equis. AE. 1: 439
Fucinum cistracum Marrubii, **Marrubium** populi. AE. 7: 750
Fucus, major ape, ciabrone minor, dicitur quod nocet apibus; ipse nihil gignens, aliena consumens: quasi imperfecta apis, & non habens aculeum. G. 4: 168. AE. 1: 439
Fucus, genus cereae, qua pro glutine utuntur, Graeci *αρέπολη* dicunt: vel pro medicamento. G. 4: 39
Fucus, genus herbae, unde tinguntur vestes; *fucus* autem & *flores* pro cera. G. 4: 39
FUGA, & *effugium*, ut *lana*, & *lanitium*. AE. 2: 140
Fuga, grande crimen apud virum fortem. AE. 12: 648. miserimum & ultimum praesidium. 10: 121
Fuga, abcessus. AE. 9: 660
Fuga, pro celeritate. AE. 11: 706
Fuga, pro cursu. AE. 4: 72
Fuga, pro simplici discessu. AE. 1: 141
Fuga, pro celeri profectio. G. 1: 286. AE. 3: 160. 4: 400. 5: 769. pro veloci reditu. 9: 15
Fugax, velox, fugiens. AE. 10: 697, 724. nomen pro participio. 11: 713
Fugax equus, velox. G. 1: 286
Fugere, pro celeriter abscedere. AE. 1: 410. pro relinquere. E. 1: 4. pro velile fugere. AE. 1: 478
Fugam dare, pro fugere. AE. 12: 367
Fugientia spicula, pro ipsa fugiens. AE. 1: 654
FUIT virus, exhausta, consumpta est. AE. 11: 313
FULCIRE, sustinere. AE. 4: 247
Fulcra, quibus fulcimur, & sustinemur. AE. 6: 604
Fulgo, *fulgus*, *fulger*, tertiae conjugationis. AE. 6: 827
Fulgur, fulgura: tria autem fulgoris genera, unum *consultarium*, ubi quid cogitantibus nobis accedit; alterum *ambrosiatum*, quod probet, tertium *statum*, ubi nec novi quidquam gestimus, nec cogitamus, sed quietis nostris rebus fruimur. AE. 8: 524
Fulgores horridi, fulgetrae. AE. 8: 431
Fulcae, aves aquaticae, anatibus minores. G. 1: 363
Fulmen ex nubibus vento coactis erumpit; & simul quidem cum tonitruo, sed celerius videtur, hoc tardius ad aures pervenit. AE. 8: 392
Fulmen, nubes ardens nonnulla; vel aeris scissione ardens rima. AE. 7: 142
Fulmen triplex. quod terreat, quod afflet, quod puniat. AE. 1: 234. semper Jovi jungitur. ibid.
Fulmen, ex quo fatura nascuntur, solius Jovis est. AE. 10: 177
Fulmen pro tonitruo, sine quo nunquam mittitur fulmen. AE. 12: 922
Fulmen, pro ira Jovis. AE. 8: 88
Fulmina prius apparent quam tonitrua, quia oculorum quam aurium sensus velocior. AE. 8: 431
Fulmina, manubiae Minervales, aequinoctia verno gravissimas tempestates excitare solent. AE. 11: 259
Fulmina unde fieri dicuntur. AE. 4: 209
Fulmina de xvi. coeli partibus jacuntur. AE. 8: 427
Fulmina Jovi didi fabricare Cyclopes. G. 4: 171
Fulmina quatuor Diis tribuuntur: quomodo fiant. AE. 1: 46
Fulmina coelo sereno malum omen. G. 1: 487
Fulmina varia pro diversis anni tempestatibus: eorum materia nubes, imbres, ventus. Triplicia sunt, *ostentatoria*, quibus terror incutitur, *preemptoria*; *praesaga*: eorum manubiae Jovi, Junoni, Marti, & Austro vento assignant: trifida sunt; vel afflant, vel incendunt, vel dissipant. AE. 8: 430
Fulminar, fortiter facit. G. 4: 561
Fulmine foedera confirmabantur. AE. 12: 200
Fulmineus ensis, *fulgens*. AE. 4: 580
Fulminis causa & origo, nubila densata. AE. 6: 592
Fulminis omnia circa Principem. AE. 2: 649
Fulminum tria genera, colorans, transfigens, afflans, G. 1: 332. quod afflat, quod incendit, quod fundit. AE. 2: 649
Fulminum factus, manubiae. AE. 1: 46. eorum quatuor genera. 47
Fulus quis dicitur eo, super quod jacet. E. 6: 53
Fulvus *Nobilior* aedicularum Musarum in aedem Honoris & Virtutis collocatam in Herulis aedem transfusa. AE. 1: 2
Fulvus, pro viridi. AE. 4: 261
Fulvus, *caerules*. AE. 10: 562
FUMANT culmina, coena praeparatur ad vespeream. E. 1: 83
Fumantes pulvere campi, veluti fumantes, caligine pulveris nebulam fumum instar excitantes. AE. 11: 908
Fumare, sacrificare. E. 1: 44
Fumifera nox, tenebrae ex fumo ortae. AE. 8: 255
Fumo terrentur & fugiunt apes. G. 4: 230
Fumus in sacrificio, signum lacrymarum & doloris. AE. 7: 76
Fumus in auguriis circa transeuntes ignes in coelo malum semper portentunt. AE. 2: 696
Fumus major, signum sopitorum ignium. AE. 9: 239
FUNALES, candelae, sebo vel cere circumdarae; unde nonnulli *funera* dicta volunt, quod illis praelucenibus efferrentur. AE. 11: 143
Funalia, a *funibus* cerea circumdatis, unde *funera*. AE. 1: 730
Funda Balearis, cur. G. 1: 309
Funda, genus retis, a fundo, retiaculum. G. 1: 141
Fundamenta Neptuno consecrata. AE. 2: 610
Fundere, supina manu libare, quod fit in sacris supemis; *verzere*, conversa

INDEX IN SERVIVM.

- in sinistram partem manu fundere, ut patera convertatur, in sacris inferniis. AE. 6: 244
- Fundere** de pariente Maja, partus celeritatem ostendit; tum quia celer ubique Mercurius. AE. 8: 139
- Fundere**, fugare, & interimere. AE. 2: 421. 11: 102
- Fundere**, abundantiam notat. E. 4: 20
- Fundus**, ab eo quod omnium rerum fundamentum. G. 2: 468
- Funebres lectules** proferre solebant in funeribus magnorum virorum. AE. 5: 4
- Funebres ludi** tuba lustrabantur; sacri vero sine festi, faculis. AE. 5: 113
- Funera mater**, pro *funerea*; nam *funeras* appellabant Veteres, ad quas funus pertinebat, ut forem, matrem; sic *sceleris*, pro *scelerosus*. AE. 9: 486. 438
- Funera**, unde. AE. 1: 730
- Funera** apud Veteres per noctem efferebantur cum faculis. AE. 11: 142, 143
- Funera** majorum nam ad tubas, minorum ad tibias efferebantur. AE. 5: 138
- Funera**, caedes. AE. 10: 602. mortes. AE. 10: 756
- Funeribus regum** cum facibus praecedebatur a populo. AE. 5: 4
- Funerum riu** omnia contraria fiebant. AE. 11: 93
- Fungi** putres in lucernis, unde. G. 1: 392
- Funium loco** loris tortis utebantur Veteres. AE. 6: 1
- Funus** dictum a *funalibus*, ad quae nocte efferrit solebant, ne aut magistratibus aut sacerdotibus occurrerent, eorumque oculis alieno funere violarent. AE. 11: 143
- Funus**, alii a *fungendo*, quod in eo fungimur supremo officio mortuo. Quicquam existimant non fas fuisse *funus* dici de filiis, qui in patris erant poestate, quia servi loco sunt parenti, & ne ita familia funestaretur. ibid.
- Funus**, proprie ardens cadaver, quod dum portatur, *exsequias*; crematum, *reliquias*; conditum, *sepulcrum*. AE. 2: 539. proprie incensum cadaver; sed etiam pro sepulcro. 3: 62
- Funus**, mortuorum apparatus. AE. 3: 22. pro exsequiis. 7: 599. pro cadavere. 9: 491
- Funus esse** non potest, ubi non est cadaver. AE. 6: 510
- FUR** nocturnus, captans noctis opportunitatem: *fur* autem dicitur a *furvo*, nigro; quia noctis utitur tempore. G. 3: 407. AE. 9: 350
- Fur**, pro ingenti scelere. AE. 8: 205
- Furens**, irascens. AE. 2: 613
- Furens** Sibylla, Deo plena; vel furenti similis. AE. 6: 2
- Furere** dicebantur vates, a furore & infantia, quae intelligentia humanis sensus superans, qua vates a Diis corripiebantur. AE. 3: 443
- Furere**, pro vaticinari, unde infana vates Sibylla. AE. 2: 345
- Furere**, amare. AE. 4: 298
- Furere**, pro insolabiliter & impatienter dolere. AE. 3: 313
- Furere** furorem, figura antiqua. AE. 12: 680
- Fures**, pro fervis. E. 3: 16
- Furia** Alecto, in mille facies se potest convertere; quia & *Fortuna* est, & *Nemesis*, & *Necessitas*. AE. 7: 337
- Furiae**, appellantur hoc nomine in Tetrus; *Eumenides* apud Inferos; *Dirae* in Coelo. AE. 4: 609
- Furiae** caedem, quae Harpyiae, quae & Jovis canes. AE. 3: 209. apud Inferos, *Furiae* & *canes*; apud Superos *Dirae*, & *aves* ibid. 6: 289
- Furiae**, Acherontis & Noctis filiae. AE. 7: 327
- Furiae** etiam Parcae. E. 4: 47
- Furiae** nunquam nuptae. AE. 6: 280
- Furiae**, canes Stygiae. AE. 6: 255
- Furiae** habitus suo, & sibilis serpentum, quibus crinitae sunt, agminis speciem praebent. AE. 4: 469
- Furiae**, plurali numero de vaticinantibus non dicitur. AE. 10: 68
- Furiae**, semper pro malo animi metu; *furor*, pro bono. AE. 4: 474
- Furiarum** mater, Terra, vel Nox. AE. 3: 212. 6: 250
- Furiarum** maxima, saevissima, maxima, fames. AE. 6: 605. Tiphone. 3: 252
- Furiae** & Harpyias pati dicuntur avari, quia abstinent partem. AE. 3: 209
- Furiatus**, qui furit ex causa; *furiatus*, a quo furor nunquam recedit: participium a verbo figurato *furiare*. AE. 2: 407
- Furibundus**, furenti similis. AE. 4: 646
- Furius** aliquamdiu agitur Orestes ob occisam matrem. AE. 4: 471, 473
- Furiolus**, qui semper furit; *furiatus*, ex causa. AE. 2: 489
- Furor**, super arma sedens, revinctus catenis, conspiciebatur in aede in foro Augusti. AE. 1: 298
- Furor**, pro ira quae post mortem quoque in cadaver hostile cupit saevire. AE. 10: 905
- Furor** languentia corpora in vires quodammodo excitat, & in exitum convalescere facit. G. 3: 511
- Furor** est, virum fortem ruere in mulieris interium. AE. 2: 595
- Furor**, amor, in quo nihil stabile. AE. 4: 69
- Furor**, pro bono & innocenti motu animi, Furiae pro malo semper. AE. 4: 474
- Furor**, vel ira, in juvenibus vel viris cito exardescit & desinit, ast in mulieribus semper viget. AE. 7: 455
- Furta** dulcia, pro stupra. AE. 9: 546
- Furta** dulcia Martis, adulterium cum Venere. G. 4: 346
- Furta** belli, insidiae. AE. 11: 515
- Furtim**, latenter, quasi per tenebras. AE. 2: 18
- Furtim** tollere aliquem, e stupro educare. AE. 9: 546
- Furtivus**, illicite conceptus. AE. 7: 660
- Furtum** apud Veteres ante poenam quadrupli capitale crimen fuit. AE. 8: 205
- Furtum**, adulterium. AE. 6: 24. 10: 91. insidiae 10: 735. nocturnum praedium. 9: 350
- Furtum** inane, latebra non valde profutura. AE. 6: 568
- Furtum** tempus, nigrum, obscurum. AE. 2: 18
- FUSA**, ferro, interempta, alias, fugata. AE. 11: 102
- Fusi**, per sua quisque dispersi. AE. 2: 252. 5: 102. fugati. 11: 367
- Fustuarium**, poenae militaris species: eo necatus iussu patris Torquati filius. AE. 6: 825
- Fusus**, discumbens, & *fugatus*, & occisus. AE. 1: 218. 11: 102
- FUTILE**, vas lato ore, fundo angusto, quo utebantur in Vestae sacris; quia aqua ad sacra Vestae hausta in terra non ponitur nisi cum piaculo; unde excogitatum vas, quod stare non posset: hinc homo commissa non retinens *fatilis*. AE. 11: 339
- Futura** praedicebantur tribus modis: aut voce, aut scripto, aut signis. AE. 3: 444
- Futuri** secunda persona impersonaliter posita. AE. 4: 491

G.

GABALUS, Romanorum Imperator Solem se dici voluit, unde *Hellogabalus*. AE. 7: 180

Gabii, eorumque historia cum Tarquinio. AE. 6: 819. diu in agris morati, tandem haud longe ab Urbe *Gabios* considerunt. AE. 7: 682

Gabii, Campaniae civitas; sacris dum operata subito orto bello, cives togis cincti ab aris ad bellum profecti & victoriam adepti sunt; unde ille mos cingendi manit. AE. 7: 612. civitas Lanorum, ab Albano rege condita. AE. 6: 773

Gabinus cinctus, est toga sic in tergum rejecta, ut ima ejus lacinia a tergo revocata hominem tegat, priscis Latinis ante arma in usu, qui praecinctis togis bellabant; unde *in procius* esse dicuntur milites: eo utebatur Consul indicturus bella: unde ita dictus. AE. 7: 612

Gaesca, haetae viriles Gallorum, qui viros fortes etiam *gaesos* vocant. AE. 8: 660

Gaetulii Syrtis, Africani: proprie enim juxta Libyam. AE. 5: 192

GAJUS MEMMIUS De triumpho Luculli. AE. 4: 261

GALAESUS, Calabriae fluvius, labens juxta Tarentum. G. 4: 126

Galate, unum ex faxis Cyclopeis. AE. 1: 205

Galatea adamata Cyclopi. E. 9: 39. amica Corydonis E. 7: 37. etiam Polyphemi. ibid. rustica puella, pro Mantua. E. 1: 30

Galtanum, species multis apta medica-

INDEX IN SERVIUM.

minibus. G. 3: 415
Gallanus incendenda agris apibus. G. 4: 264
Galea, etiam intrer arma, sed levia. AE. 10: 836
Galeae, explorantum arma, sed sine cono, cum pugnantium habeant conum. AE. 9: 307
Galea, corona, Gr. *εἰσάρα*. ea donati pueri, qui sub Augusto Trojam luserant. AE. 5: 556
Galerus. & *galerum*, genus pilei. AE. 7: 688. pileus sacerdotalis, ex pelle hostiae caefae. AE. 2: 689
Gallae tunius sapor, pilae cypariffi. G. 4: 267
Galli laudes prius continebat liber quartus Georgicorum, sed pro illis Orphei fabulam inseruit, postquam Gallus Augusto irato occisus est. G. 4: 421
Galli, ministri Mauris Deum per furorem capitis comam rotabant. AE. 10: 220. se castrabant. 9: 620
Galli dicti Senones, quod Liberum patrem recepissent hospitio. AE. 8: 656
Galli Senones Brenno duce ad Alliam Romanos ceciderunt xv. kal. Augusti, & post triduum Urbem incendunt. AE. 7: 717. Capitolium diu sed fracta obdierunt, & omnis illa historia 8: 652
Galli pigrioris ingenii, respectu Afrorum & Graecorum. AE. 6: 724
Gallia Cisalpina, etiam Venetia. AE. 10: 201
Galliae Cisalpinae fluvius Mella, vicinus Brixiac, oritur ex monte Brenno. G. 4: 278
Gallia Cisalpina frequentissime uritur *communis*, pro statim, sine intermissione. G. 1: 104
Gallia, Hispania, & Italia in Triumviratu Augusto ordinandae datae. AE. 8: 678
Galliae & Germaniae terminus, Rhenus. E. 1: 63
Galliae civitas, Belgae. G. 3: 204: Masilia. AE. 4: 132
Galliae populi Morini, in finibus, qui Britanniam spectant, proximi Oceano. AE. 8: 727
Galliae fluvius, Arar, Rhodanus. E. 1: 63. Rhenus, Germanos a Gallia dividit. AE. 8: 727
Galliarum civitates quatuor & sexaginta Caesar subegit. AE. 1: 290
Gallicinium, noctis pars. AE. 2: 268
Gallico bello Decius se pro Republica devovit. G. 2: 169. AE. 6: 825
Gallorum dux Brennus, delectis ad Alliam Romanorum copiis, Urbem occupavit. AE. 6: 826
Gallorum veterum propago, Umbri. AE. 12: 753
Gallorum lingua, Alpes, *alpi montes*. AE. 4: 442
Gallorum lingua, Caesar dimittit signat. AE. 11: 743. *volens*, bona, magna. G. 2: 88
Gallus circa, Liguria. AE. 10: 185

Gallus & Poenos superavit, Viridomarus Gallorum ducem manu sua interemit, & tertia opima spolia retulit Marcellus. AE. 6: 856
Gallus superatus a Torquato, per quem detractum cognomen ei dedit. AE. 6: 825
Gallus, nomen Eclogae x. Afanii Polionis filius, poeta eximius, Aegypti praefectus, Virgilio amicus. E. 10: 1: occisus ab Augusto. *ibid.*
Gallus, quomodo factus poeta. E. 6: 64. Trauspadanae regioni praepositus. *ibid.*
Gallus, etiam feminino genere. AE. 5: 610
Gallus, Juno, Pronuba, quod praefit nuptiis. AE. 4: 45
Gallus, manus *nauae*. AE. 3: 217
GANGARIDAE, populi inter Indos & Assyrios, habitantes circa Gangem fluvium, a quo etiam ita appellati; devoti ab Augusto: & *Gangaridum*, pro *Gangaridarum*. G. 3: 26. AE. 1: 296
Ganges, Indiae fluvius, qui iuxta quosdam novem alveis fluit, iuxta alios septem, iuxta alios, tribus tantum. AE. 9: 31. pro ipsa regione. G. 2: 137
Ganymedes, Trois, regis Trojanorum, filius, per aquilam raptus a Jove, ut esset ipsi a poculis, & inter sidera collocatus Aquarii nomine. AE. 1: 32, 39. 2: 241
Ganymedes multis existimatur Aquarius. G. 3: 304
Ganymedes, Hebae obfuit. AE. 6: 64
Ganymedes, Latine Catamitus. AE. 1: 32. Theodato Belis dicitur. *ibid.*
GARAMANTES, Africae populus. E. 8: 44. juxta Libyam, a Garamante, filio Apollinis. AE. 4: 198. Libyam inter & Africam, juxta *naupactum*. AE. 6: 795
Garamas, Apollinis filius; unde Garamantes. Libyae populus. AE. 4: 198
Garanus, pastor magnarum vitium, Cacus vicit; & inde tributum Herculi. AE. 8: 203
Garga, oppidum olim ad Gargarum flumen, in finibus Thurinis, nunc vicus. G. 1: 101. a Troibus centum quinquaginta, incerto duce habitatus. 1: 103
Gargani Iapygis, pro *Gargani Iapygii*. AE. 11: 247
Garganus, mons Iapygiae, quae pars Apuliae, immens Sipontinae civitati, & qui per Calabriam usque Adriaticum pelagus extenditur: in ejus summitate sepulchra duorum fratrum, qui illic armis decertantes se invicem occiderunt, ad quae si *flamma* simul deiciantur, ocula quaedam vi a se separata ad singula sepulchra decidunt. AE. 11: 246, 247. 8: 9
Gargara, montis Idae cacumina, dicta quasi *naupa* *naupacti*, *caput capitis*, *altitudinis altitudo*, *naupa enim è naupacti*. AE. 9: 86. mores Phrygiae fertilissimi; altitudo Idae montis, & hinc

de quibusvis altissimis montibus: item civitas in radicibus Idae in Moezia, Asiae regione fertilissima. G. 1: 102. item Apuliae civitas, a Diomede condita, dicta a monte Phrygiae Gargara. AE. 11: 246
Gargara, pro quibuslibet montibus. G. 3: 269. pro quibusvis locis fertilissimis, & cuiusvis rei copia. 1: 102
Gargarum flumen in finibus Thurinis. G. 1: 103. ad illud *Garga*, oppidum quondam, nunc vicus. *ibid.*
GAUDERE, alacrem esse. AE. 12: 6
Gaudia nova, pro novo amore. AE. 10: 325
Gaurus, & Vesuvius, montes Campaniae. AE. 3: 571
GAZA, vox Persica, pro divitiis. AE. 1: 123. a Gaza, urbe Palaestinae, & cur. *ibid.* census, opes, singularis numeri tantum. AE. 2: 763
Gaza agrestis, opes rusticae: quia *gaza* omnis fructus. AE. 5: 40
GELA, oppidum & flumen Siciliae; unde *Gelo campi*. AE. 3: 702
Geloi campi, ab oppido & flumine cognomine, in Sicilia. *ibid.*
Geloni pili, populi Scythiae, stigmata habentes. G. 2: 115. AE. 8: 725
Γέλας Σαρδάνων, unde. E. 7: 41
GEMENTIA plaustra, sub pondere sonantia. AE. 11: 138
Gemere, de turture. E. 1: 58
Gemini, Apollinis & Herculis sidus dicitur. AE. 11: 259
Gemini, proprie simul nati; etiam pro duo. AE. 2: 415
Gemini, proprie fratres simul nati: idem quod duo, & similes. AE. 2: 203, 500. 3: 181. 8: 79, 130. non de duobus tantum, sed & de pluribus. 1: 748. sui similes. 1: 165. 6: 582. 7: 450. 8: 631
Gemitus & irae, pro irascentium gemitus. AE. 7: 15
Gemma & margarita quomodo differant. AE. 1: 659
Gemma bibere, gemmo poculo, non gemmato. G. 2: 506
GENAE, palpebrae. AE. 6: 686
Genas cur mulieres in lactu lacerent. AE. 3: 67
Gener dicitur, quia ad augendum genus adhibetur. AE. 11: 472
Gener, & qui est, & qui esse vult. AE. 2: 344
Gener, maritus. G. 1: 31. pro eo qui adhuc sponsus est. AE. 3: 329
Genera saepe confunduntur, aut metrica ratione, aut hinc causa. AE. 5: 122
Generali voci si specialis addatur, fit specialis. AE. 1: 522
Generalia specialibus non subjungenda. AE. 6: 471. 8: 71. 11: 599
Generalia prius tractare, & inde ad specialia descendere, vitiosum, nisi ad causam redeatur. AE. 2: 252
Generalitati praedictum non adferunt, si quae fiant contra Naturam. AE. 6: 154
Generaliter, est, simul omnia; *generaliter*, per singula genera; Gr. *γενικώς*, &

Kkkk 3

INDEX IN SERVIVM.

- & *κατά γένος*. G. 2: 35
 Generationis ordo juxta Hesiodum: Dii primum geniti, inde hemithei, post heroës; deinde homines innocentes; denique scelerati. AE. 8: 314
Genetrix Venus. AE. 1: 724
 Genialis hyems, convivalis. G. 1: 302
 Genialis coena, qua genio indulgemus. E. 5: 74
 Genialis lectus, qui sternitur puellis nudentibus, a generandis liberis. AE. 6: 603
 Genii, manes, animae melioris meriti, quales duo corporibus ab ipsa conceptione assignantur, & qui ne mortua quidem corpora deserunt, iisque consumtis, sepulchris etiam inhabitant. AE. 3: 63
 Genio urbis Romae clypeus consecratus, cum titulo, *Genio urbis Romae, sive mas, sive femina*. AE. 2: 351
 Genios suos, sive Deos proprios singuli homines habent. AE. 12: 538
 Genios duos in natiuitate singuli foriuntur, alterum, qui hortatur ad bonum; alterum, qui ad malum; iisque post mortem assidentibus in bonam aut malam vitam asserimur. AE. 6: 743
 Genios suos habent singula loca. AE. 5: 85, 95
 Genitale arum, muliebris folliculus, vulva. G. 3: 136
 Genitalia femina, quibus aliquid creatur & gignitur. G. 2: 324
 Genitivi duo. AE. 11: 384
 Genitivus rei, quae alteri inesse vel adesse dicitur, figuratior quam dativus. AE. 4: 529
 Genitivus absolute positus, subintelligitur, vel *filia*. G. 1: 137
 Genitivus singularis primae declinationis saepe trahebatur a Graecis, unde *paterfamilias, materfamilias, anas, custodias*. AE. 11: 801
 Genitivus singularis regit dativum singularem, ut *isofyllabus*. AE. 1: 160
 Genitivo plurali Latini, sequenti Graecos, syllabam vel addunt vel detrahunt. AE. 6: 653
 Genitivus tertiae declinationis pluralis in *ion* & in *um* exit, quando nominativus singularis in *is* terminatur; sed cum in *er* vel *ur* terminatur, tantum in *um* exit: reliqua nomina auctoritate formantur. AE. 1: 434
 Genitivus pluralis tertiae declinationis per se in quibusdam non geminat, sed ratione nominis, ut *sciron*, vel per Epenthesein, ut *alium*: eadem ratione neque per se in *um* mittit genitivum. AE. 1: 639
 Genitivus die pro diei. G. 1: 208
 Genitivus Cretae pro in Creta. AE. 3: 162
 Genitivus nunquam minores syllabas habet nominativo. AE. 1: 251
 Genitivus pluralis a nominativo plurali non debet esse minor numero syllabarum; sed vel par, vel major una syllaba, quod si fiat, contra artem est, metri necessitate fit, & pathos incipit esse non declinatione. G. 1: 165, AE. 11: 590, 886
 Genitivus neutrorum pluralis non contrahendus. AE. 2: 18
 Genitivum singularem Antiqui per septimum casum exprimebant. AE. 1: 79
 Genitivus pro ablativo. AE. 5: 73, 91, 88, 10: 686, 11: 126
 Genitor, venerabilis, nomen venerationis. AE. 1: 159
Genius, Deus naturalis cujusque loci, rei, vel hominis. G. 1: 302
Genius loci saepe per anguem ostenditur. AE. 5: 85
Genium suum habent singula loca. AE. 5: 95, 7: 136
 Gens, nomen distributivum. AE. 1: 100
 Gens proprie de hominibus; etiam de equis & aliis. AE. 7: 282
 Gens, & nationem & familiam notat. AE. 1: 71, pro genere. 10: 350, lociorum multitudo. 3: 133, pro familia. 9: 284, de apibus. 1: 435
 Gens quaeque incestum, & vocem habet propriam. AE. 3: 594
 Gens nomen nunquam in *des* exit. AE. 2: 341
 Genu, indeclinabile proprie; invenitur tamen genitivus *genus*. AE. 3: 22
 Genua Misericordiae sacra. E. 6: 4, AE. 3: 607
 Genus saepe mutatur, quando a specie ad genus transitum, ut *bona tardus*, *scilicet avis*; item *prima est a*, *scilicet altera*, cum a sit neutrius generis. AE. 4: 462
 GEOMANTIS, divinationis species ex terra. AE. 3: 359
 Geometria, quando inventa. E. 3: 40
 Georgica Magonis Afri, Catonis, Varrois, Ciceronis. G. 1: 43
Γεωργική Minerva unde dicta. AE. 2: 166
 Georgicorum librorum ordo. G. 1: 43
 Geiri terra lucos, pro habet. G. 2: 122
 Germanam pro fratri salutem illicita quoque tentare licet. AE. 12: 152
Germania, Caesare occiso, in bellum visum exurgere. G. 1: 473
Germani exules, victi a Caesare. E. 1: 62
 Germani, fratres ex eadem matre. AE. 10: 125
 Germanus, juxta Varroem, de eadem genetrice manans; non, ut multi, de eodem gemine, quos tantum fratres vocat. AE. 5: 412
Germaniae fluvius, Atar. E. 1: 62, ejus & Galliae terminus Rhenus. E. 1: 63
Germanicus, Drusi filius, signa per Varum amissa recepit. E. 6: 6
Germanos a Gallia dividit Rhenus, Galliae fluvius. AE. 8: 727
 Gemina legendum pro *gramina*. G. 2: 332
Γερουσία, Gr. *Senatus*, *ἀπό τῶν γέροντων* ut *senatus* a senecta aetate. AE. 5: 758
 Gerundi inodus a passivo. G. 3: 159, 215
 Gerundi per modum quando quid enunciamus accusativo utendum, ut *petendum pacem*. AE. 11: 230
 Gerundia absolute sumpta accusativum habent; ut *petendum pacem*; aliter, ut *petenda pax*, non per gerundii modum, sed participialiter dicitur. AE. 10: 628, 11: 230
 Gerundia omnia & active & passive sumuntur. AE. 1: 717
 Gerundium in *do* passive. G. 3: 454, AE. 5: 710, 12: 46
 Gerundium in *do* quandoque corripitur. AE. 4: 413
 Gerundivus modus ab omni verbo, activo, passivo, deponenti, formatur; & inde active & passive significat. E. 8: 71
Geryones, Tertiissimum & Hispaniae rex tricorpor, quia tribus insulis praefuit; canem bicipitem fingitur habuisse, quia terrestri & navali certamine plurimum posuit: superatus ab Hercule, & pulcherrima ejus armenta abducta. AE. 7: 662
Geryonem superavit Hercules. AE. 8: 308
Geryones tres, reges Hispaniae, quibus Hercules armenta abstulit. AE. 6: 289
Geryones, hujus *Geryonae*; *Geryonis* usurpatum est. AE. 7: 662
Geryoni boves in Hispania abduxit Hercules. AE. 6: 107
 GESSERAT, pro gestaverat. AE. 1: 657
 Gesta populi Romani olim appellata Aeneis. AE. 6: 752
 Gestire, corporis habitu laeticiam exprimere. G. 1: 337
 Gesium, proprie hasta Gallorum. AE. 7: 664
 GETAE, populi Mysiae. AE. 3: 35, gens fera, iidem qui Mytii, a Lucullo superati. AE. 7: 604
Γεταί Harpalycum ceperant. AE. 1: 321
Γετικά avia, Thracia. AE. 3: 35
Γετνλαί Syrtis. AE. 5: 51
Γετνλ, Africae, populi, mapalibus habitabant. AE. 4: 40, lanceis proprie, non sagittis armati. G. 3: 345
Γετνλναι, id est, Libyae fluvius, Cinyphius. G. 3: 312
 GIGANTES contra Jovem a Terra producti; Titanes contra Saturnum. AE. 6: 580, quarta luna nati. G. 1: 279
Gigantum fabula unde orta. AE. 3: 578
Gigantum historia fabulosa apparet, ex diversis terris, quae illis tribuuntur. AE. 3: 578
Gigantum bello Dii multi ferarum formam acceperunt. AE. 8: 698
Gigantum bello Deorum arma erant turbata. AE. 8: 435
Gigantum bello arma Jovi ministravit Aquila. AE. 9: 564
Gigantum bello Victoria Stygis filia Jovi favit. AE. 6: 134
 GILVUS color, melinus; *albobilvons* color, mixtus ex albo & gilvo. G. 3: 82
 GLACIES ceu futiles, fragiles. AE. 12: 744
 Glandes, primus hominum cibus. G. 1: 149, 348. AE. 6: 772
 Glareae jejuna, sicca & sterilis terra. G. 2: 212
Glanci, piscatoris, fabula. G. 1: 456
Glancus, Anthedonius piscator, ejusque

INDEX IN SERVIVM.

que fabula. AE. 5: 823
Glauco, Deus marinus a Circe adama-
 tus, &c. AE. 6: 74
Glauco, Minois filius, ad Italiam ven-
 nit, & a zona & scuto militari, *La-
 bicus* ipse, & populi *Labici* dicti, ἀντὶ
 τῆς λάβης, ab *ansa*. AE. 7: 796. cum
 Laconibus, Castoris & Pollucis com-
 mibus in Italiam venit. 10: 564. in-
 teremit regem Tybrim, a quo Tybe-
 ris appellatus. 8: 72, 330
Glauco, Sisyphi filius, ob Veneris sa-
 cra spreta laziatus ab effrenatis cupi-
 ditate equabus. G. 3: 268
Glauco, Circi adamatus, Scyllam dili-
 gebat. G. 3: 420
Glauco filia, Deiphobe, Sibylla Cuma-
 na. AE. 6: 36
Glauco equi, felinis oculis, quodam
 splendore perfusus. G. 3: 82
Glauco, coeruleus color, subviridis,
 albo mixtus, & quasi clarus. G. 3: 82
Glauco amictu urebantur Nymphae
 propter undarum similitudinem. AE.
 12: 885
Glites dicti a *glistendo*, quod latenter
 & per somnum crecant & pingue-
 cant. AE. 12: 8
Gliscit, crecant, & latenter; unde *gli-
 res* dicti, quos pingues efficit som-
 nus: dicitur & de incremento ignis.
 ibid.
Glomerare, pro involvere, in amum
 contrahere. AE. 4: 155
Glomerati, collecti, conjuncti. AE. 2: 727
Gluten, masculini generis. G. 4: 40
GNAVUS, indultus, ignavus, ineptus,
 inutilis, non aptus indultus. G.
 4: 39, 168
GNOSSUS, vel *Gnosus*, urbs Cretae.
 G. 1: 222. AE. 3: 106. 5: 306. unde
 Gnosia regna. 3: 115
Gnosia, Cretica, ab urbe Cretae, quae
 Gnosia. G. 1: 222. AE. 5: 306. 9: 304
GORGONEA venena, pessima, saeva,
 a Gorgone. AE. 7: 341
Gorgones, tres, Stheno, Euryale, Medu-
 sa, mirae olim pulchritudinis: unde
 fictum quod videntes praec stupore
 in lapides mutarentur. AE. 2: 616.
 Forci filiae, in extrema Africa citra
 Atlantem montem; earumque fabu-
 la. AE. 6: 289
Gorgonis caput in pectore suo habere
 fingitur Minerva intuentum lumina
 in saxa vertens, quia illic est omnis
 prudentia, quae confundit alios, &
 imperitos ac saevos esse probat. AE.
 8: 437
Gorgonis caput in medio Aegides. AE.
 8: 435
Gorgonis capite viso, in montem ver-
 sus Atlas. AE. 4: 246
GRACCHI duo, nepotes Scipionis Africani,
 seditionibus nobiles. AE. 6: 843
Gracchi in orationibus Nurfinos dixere
 feceleratos. AE. 7: 715
Gracchus Jaspide usus in concionibus.
 AE. 4: 262
Gracivus pater, Mass, exsiliatus in pra-

lia, Graece *Διφύλος* Ἄφης. vel alias ob
 causas. AE. 3: 35
Gracivus & Quirinus, cognomina Mar-
 tis: ejusque templa has nominibus.
 AE. 1: 296
Gradum conferre, pariter incedere. G.
 3: 169
Graduum nomina, *pater*, *avus*, *pro-
 avus*, *abavus*, *atavus*: *filius*, *nepos*,
pronepos, *abnepos*, *adnepos*. AE. 8: 268
Graeca fide, mala. AE. 2: 106
Graeca monosyllaba Latine tantum ter-
 tia declinationis, & tam Latine quam
 Graece declinantur. AE. 1: 236
Graeca figura nuda genu. AE. 1: 320.
 2: 113
Graeca nomina in *as*, crescentia, sive
 non crescentia in genitivo, vocativum
 mittunt in *a*. E. 3: 75
Graeca nomina in *n*, ipsum plerumque
 in *ia* solvunt; *Hippodame*, *Hippodamia*;
Penelope, *Penelopia*. G. 3: 7
Graeca nomina, in *n* litteram desinentia,
 derivata sua per *ae* diphthongum
 exprimunt, *αἴνα* *αινα*, *ἰδὴ* *ιδαι*,
ἄϊνα *αιμα*: AE. 1: 701
Graeca nomina in *n* Latine in *a*, *Ἑλένη*
Helena, *Κίρκη* *Circa*. AE. 5: 613
Graeca nomina in *us*, quae genitivum
 in *o* mittunt, cum eundem casum
 per Synaeresin in *ov* miserint, accusa-
 tivum faciunt in *n* non in *vi* *Διο-
 κλῆδης* itaque in accusativo *Διοκλῆδην*,
 qui Latine in *e* *Diomedes*, quomodo
 legendum; si vero genitivus sit *ἰσο-
 κύλας* nominativo, nec *e* habet,
 accusativum faciunt in *us*, ut *Θου-
 κλῆδης*, τῷ *Θουκλῆδῃ*, τὸν *Θουκλῆδην*.
 AE. 11: 243
Graeca nomina in *is*, quae genitivum
 in *is* mittunt, in genitivo & dativo
 tantum cresunt, reliqui casus pares
 sunt nominativo. AE. 10: 166
Graeca nomina circumflectuntur, quoties
 contrahuntur. AE. 11: 659
Graeca nomina in *or* terminata, in obli-
 quis corripuntur, *Ἠέκτορ*, *Νέστωρ*,
Καστορ, *Ἠέκτορις*, *Νέστωρις*, *Καστορις*. AE.
 10: 778
Graecae linguae quinque (sive diale-
 ctus) Acolica, Ionica, Dorica, Attica,
 Communis. AE. 3: 122
Graecae scitae, quae omni ex parte ta-
 bularum compagine junctae sunt, nec
 adflectum ad ullam corporis partem
 admittunt. AE. 4: 646
Graeci, propter Thesaliam, a rege Graeco.
 AE. 2: 4
Graeci, leves. AE. 6: 724
Graeci foedus habuerunt cum Trojanis
 ante bellum Trojanum. AE. 10: 91
Graeci contra Trojam conjurarunt in Au-
 lide. AE. 11: 279
Graeci pollutione Palladii piaculum com-
 miserant. AE. 2: 717
Graeci redeantes a Troja aequinoctio
 verno, quando manubiae Minervae
 gravissimas tempestates commovent,
 horrenda tempestate afflicti &
 dispersi sunt; & inde a Minerva pu-

nitū dicuntur. AE. 11: 258, 259
Graeci spectaculis & musica scientia gau-
 debant, & hinc apud illos ubique
 theatra. AE. 1: 431
Graeciae mons, Athos. G. 1: 332
Graeciae marium praetervectus Aeneas.
 AE. 3: 1
Graeciam Xerxes invasit. G. 1: 215
Graecum carmen *ἀδίστοτον*. G. 1: 227
GRAMEN, Marti consecratur; & proprie
 herbae species est, licet omnis
 herba ita vocetur: ex humano cuore
 procreatur. AE. 12: 119
Gramina, pro quibusvis herbis. G. 3:
 325. AE. 12: 415
Gramineum, graminosum; cum prius
 proprie fit ex gramine, alterum, grami-
 ne abundans. AE. 5: 287
Gramineum, vel de gramine factum,
 vel graminosum. AE. 8: 175
Γράφω, Graece & *pingere*, & *scribere*.
 AE. 6: 34
Gratari alicui, gratulari, gaudium pro
 aliquo suscipere. AE. 4: 478
Gratur, quidam pro gratulatur, alii
 laetantur. AE. 5: 40
Grates, promissive sumitur, sive praemia,
 sive poenae. AE. 2: 537
Gratae, Veneri consecratae, quia ipse
 & Liberi filiae; cur connexae; cur
 una aeyra pingatur, duae ad nos respicientes.
 AE. 1: 724
Gratum, laetum; contra *ingratum*, triste.
 AE. 6: 215
Gravari, negare, graviter ferre; & hac
 significatione semper accusativum ha-
 bet. AE. 10: 628
Gravatum, pro *grave*; proprie enim
 est, quod extrinsecus oneratur: *grava*,
 quod per naturam ponderosum.
 AE. 8: 220
Grave olens, male olens, τὸν μίσην
 est, de grasso odore etiam dicitur. AE.
 6: 201. 7: 705
Graves remi, fortes. AE. 5: 114
Gravidae fruges, largae, abundantes.
 G. 2: 143
Gravidus & gravis ablativo junguntur.
 AE. 4: 229
Gravidus, pro gravis. AE. 7: 507
Gravem Olirum, fortem. AE. 12: 458
Gravis, fortis. AE. 5: 274
Gravis, foeta, gravis. E. 1: 50. AE. 1:
 278
Gravis equus, gravidus. AE. 6: 516
Gravis, venerabilis; ut levis, contemp-
 tibilis. AE. 1: 155. fortis, vel aetate,
 vel animo. 10: 207
Gravis, aetate, vel alia quadam re. AE.
 5: 387
Gravissae, intempestae; pestilentes, Thu-
 sciae locus. AE. 10: 184
Graviter friendens, cum ingenti tumultu,
 grandem sonitum reddens. G. 4:
 452
Graviter spirans, bene, multam; isem
 male. G. 4: 31
Graviter spirare, pro solo flatu nocere.
 AE. 7: 35P
GREMIO abducere aliquam, id est,
 uxorem

INDEX IN SERVIVM.

uxorem alicui eripere. AE. 10: 79
 Gremium Junonis, terra. G. 2: 325
 Graec, de bobus. E. 6: 55. quorumlibet animalium congregatio, ibid. de armento. AE. 6: 38
GRUES, tempestatem futuram significant: Noti calorem fugiunt, cum ex Aegypto in Thraciam revertuntur. AE. 10: 266
 Grunnius, proprie porcorum. AE. 7: 16
 Grus, masculini & feminini generis. AE. 11: 580
GRYNE, Amazon ab Apolline stuprata in nemore juxta Clazomenas Asiae civitatem, quod inde Gryneum. AE. 4: 345
Gryneum nemus, in finibus Ioniis, Apollini sacrum a Gryne filia, vel Grynica Moesia civitate, &c. E. 6: 72
Gryneus Apollo, qui colebatur in nemore Gryneo juxta Clazomenas Asiae civitatem, ita dicto a Gryne Amazone ab Apolline illic stuprata. AE. 4: 345
Grynus, Eurypili filius, rex Moesiae. E. 6: 72
Gryphes, quales ferae, & ubi. E. 8: 27. Apollini sacrae. ibid.
Gryps, signum Apollinis, ut numinis terreni, sive Liberti patris. E. 5: 66
GURGES, pro fluvio. G. 4: 321. flutu. AE. 3: 564
Gurgulio, per Antiochion dictus, quoniam poene nihil nisi guttur. G. 1: 186
GYARUS, insula juxta Delon. G. 3: 6. AE. 3: 76
Gygania familia, a Gyga traxit originem. AE. 5: 117
Gyges, Coeus, & Aegeon, qui & Briareus, Coeli & Terrae filii. AE. 10: 565
GYMNESIAE dictae insulae Balcares. G. 1: 309

H.

H in nonnullis nominibus mutatum in F, ut *hebris*, *febris*; *Hermiae*, *Formiae*; *Halsici*, *Falsici*. AE. 7: 695
HABENAE, de navium funibus, qui erant ex loris tortis apud Veteres. AE. 6: 1
 Habenas irarum effundit, potestatem, facultatem, faciendi liberam potestatem irac permittit. AE. 12: 499
 Habendo, dum habetur. G. 2: 250. ut habeatur. G. 3: 159
 Habere locum, habitare, quod frequentativum ab habeo. AE. 7: 131
 Habet hoc, lethali percussus est vulnere; apud Veteres idem quod peractum est. AE. 12: 296
 Habilis, aptus. AE. 1: 322
 Habilis vigor, vegetabilis. G. 4: 418
 Habitare, frequentativum verbi *habere*. AE. 7: 131
 Habito illam rem melius, quam in illa re. E. 2: 28
 Habitare sylvas, casas, active. E. 6: 2
 Habitus, tam de corpore ipso, quam vestitu. AE. 1: 319

Habitus locorum, pro natura, qualitates. Gr. *τὰς ἕξαι*. G. 1: 52
HACTENUS, una pars orationis; olim duae *hac tenus*: nunc adverbium temporis, *huc usque*. AE. 5: 603. una pars orationis melius, quam juxta alios duae. G. 2: 1
 Hactenus, huc usque; ex *hac* & *tenus*, notans extremam partem arcus. AE. 6: 62
HAEMUS, mons Thessaliae. G. 2: 488
HAEREDES justii, quando alter alterius, maritus & uxor. G. 1: 31
 Haerent ossibus, pro ossa eorum cohaerent. E. 3: 102
 Haerere, dubitare. AE. 3: 597
 Haesit victoria, turbata est. AE. 11: 290
HALARE, olere. G. 4: 109. AE. 11: 421
Halcyon, hic & haec, de ave; *Halcyone* vero uxor Ceycis: harum avium fabula. G. 1: 399
Halcyone, uxor Ceycis, eorumque fabula. G. 1: 399
Halcyonia, dies, quibus summa maris tranquillitas. ibid.
Halesus, Agamemnonis comes, vel notus filius, hostis Trojanorum. AE. 7: 723
Halesus Faliscos condidit, qui mutato H in F *Falsici* dicti. AE. 7: 695
Halvorthius, Neptuni filius. G. 1: 18
HAMADRYADES, Nymphae cum arboribus & sylvis nascentes & morientes; & inde saepe sanguis ex caecis arboribus. E. 10: 62. AE. 1: 504. 3: 34
 Hamis, catenis, vel circulis. AE. 3: 467
HARMONIAM primus invenit Orpheus: cur in illa septem tantum chordae. AE. 6: 645. Libethrus Poeta. E. 7: 21
 Harmonia inaequalis est; unde fistula septem cicurus. E. 2: 36
Harpalyce, Harpalyci, Amymnaeorum Thraciae gentis, regis filia, ejusque historia. AE. 1: 321. mira ejus celeritas. ibid. patrem captivitate liberavit. ibid.
Harpalyceus, rex Amymnaeorum, pater Harpalycae, ejusque historia. ibid.
Harpe, falcatus ensis, qua usus, & quam invenit Perseus. AE. 7: 732. 9: 505
Harpiae, Neptuni filiae. AE. 3: 241. eadem quae Furiae. 6: 289. Jovis canes dicuntur: eadem quae Furiae. AE. 3: 209. apud Inferos, canes & Furiae; apud Superos, Dirae & aves. ibid. tres. Aello, Ocypete, Celaeno: juxta alios duae. ibid. nonnullis plures quam tres, nonnullis eadem quae Parcae. 3: 233. invulnerabiles; ob plumarum levitatem; quia Stygis filiae. 3: 242. famis praefides. 3: 218. oraculum, quod Trojanis dabant, a Dodonaeo Jove acciperant. 3: 256. ab Aquilone appositae Phineo excacato. 3: 209
 Harundines, germina fluminum: illis purificatio rite celebratur. AE. 8: 334
HASTA Martis post ancilia movebatur

ab eo, cui belli commissa cura, his verbis: *Mars vigila*. AE. 8: 3
HASTA Romuli de Aventino in Palatinum iacta frondit, & arborem fecit. AE. 3: 46
 Hasta rudis nodis, non laevis, nec pulchra, sed fortis. AE. 9: 743
 Hasta pura sine ferro, victorum praemium apud Veteres. AE. 6: 760
 Hasta in belli demonstratione a Patre pertrato, sive Feacialium principe, in hostile solum mittebatur. AE. 9: 53
HASTILIBUS apta myrtus, & cotinus. AE. 3: 22
HAUD SECUS, non aliter. AE. 2: 382
HAURIRE, bibere, accipere, percipere, videre, audire, vulnerare. AE. 1: 742, 743. 4: 359
 Haurire animo, omni intentione percipere. AE. 12: 26. oculis videre. 12: 946
 Haurire ensis dicitur, percutere, vorare. AE. 2: 600
 Haurire, pro ferire, & proprie quidem in latere aperto. AE. 10: 314
 Haurit corda pavor, ferit. G. 3: 105
 Hauserat, tenuerat, invalerat. G. 4: 427
 Hausti clade, i. e. peruli. AE. 1: 603
 Haufurum, supplicia laicorum, daturum. AE. 4: 383
HEBE, Gr. *Ἥβη*, Juventas, filia Junonis, uxor Herculis. AE. 5: 134
Hebe, Junonis filia, remota a Jovis populis, recepto Ganymede. AE. 1: 52. obtulit ei Ganymedes. 6: 64
 Hebris prius, quae postea *febris*, mutato H in F. AE. 7: 695
Hebras, Thraciae fluvius. E. 7: 66. 10: 65. dictus ab Hebro, Boreae fratre, qui ab Oeagro patre Oeagrius dictus est. G. 4: 523. quietus admodum. AE. 1: 321. gelidissimus, ex Rhodope monte oriens. G. 4: 463, 523. juxta Cypsalae oppidum. AE. 12: 331
Hebrus, Heini & Rhodopes filius. AE. 1: 321
HECAERGOS & Ops *Ἠκαεργος*, primi sacra in insulam Delon falcibus mergitur occultata denulite ex Hyperboreis insulis dicuntur: alii eos mtritores Apollinis & Dianae fuisse, & inde ipsam Dianam Opsim, Apollinem *Hecaeirgon* appellatos dicunt: vel quod *Luna*, quae *Diana*, proxima Terris, facile conspiciat omnia: **HECAERGOS**, Sol, dictus *αὐρὸς τὸ ἰσὺς ὕψος* e longinquo. AE. 11: 532, 858
Hecate, eadem quae Diana, & Proserpina, *αὐρὸς τὸν ἰσὺς ὕψος* vel quod Apollini foror, quae *Ἐκταεργος*. AE. 4: 511. vel Hecate, dicta quod *ιστρί*, id est, centum potestates habet. AE. 4: 510
Hecate, Titanis & Asteriae filia. AE. 4: 511
Hecate, Lucina, Diana, eadem Dea, ob nascendi, valendi, & moriendi potestates. AE. 4: 511
Hecate, trium potentium numen est, *Luna*, *Diana*, *Proserpina*. E. 3: 75. AE. 6: 118
Hec

INDEX IN SERVIVM.

- Hecata* sacra per noctem in trivivi pe-
ragebantur. AE. 4: 609. 6: 255
Hecatompolis, Creta, centum urbibus
nobilib. AE. 3: 106
Hecuba, Cissei vel Dimantis filia, ejus-
que somnium. AE. 7: 320. unde Cif-
sicus. 10: 705. pater Cisseus, Thraciae
rex. 5: 535
Hecuba gravida, facem se parere som-
navit. AE. 10: 705. pepulum suum do-
no Minervae tulit, ad placandam
Deam, frustra. 1: 484. 11: 479.
Polymnestorem unguibus excaecavit.
3: 15. in canem conversa. 3. 6. Vene-
ri comparata. 7: 320
Hecor, cur laevus. AE. 1: 103. non per-
misit Helenam reddi. ibid. Gracco-
rum naves flammis oppugnavit. 2: 276
Hectoris & Ajacis dona, mala. E. 9: 5.
Hectoris donum, gladius, Ajaci da-
tum, lethiferum; ut & Ajacis, bal-
teus, Hectori. AE. 4: 496
Hector, crinibus maxime decorus, ita
ut tonsura ab eo nomen accepit.
AE. 2: 277
Hectori mortem praedixit Patroclus. AE.
10: 740
Hector ab Achille occisus & tractus ter-
circum Ilii muros, in Patrocli mor-
tis vindictam. AE. 1: 483. 2: 34
Hectorem in extinctum omnes tela con-
jecerunt. AE. 2: 278
Hectoris cadaver tractum Priamo ab A-
chille redditum. AE. 1: 487
Hectora gens, Trojana. AE. 1: 276
Hectori socii, vel fortissimi; vel quod
quondam revera Hectoris socii. AE.
1: 472. 5: 190
HEDERA, frigida valde. vini calorem
temperat, & propterea Liber pater
illa coronatus, ut & Poetae, & Mu-
sae. E. 8: 12
Hedera coronabantur Poetae, & cur? E.
7: 25. Libero sacra. ibid. 8: 12
Hedera alba, & nigra, non ex foliis sed
ligno cognoscitur. E. 7: 38. G. 2: 258
Hederae errantes, flexipedes. 4: 19. de-
notant poetam. ibid.
Hederarum uvae oorymbi. E. 3: 39. si-
ne adspiratione scribi vult, *edera*,
Philargyrius. ibid.
HELENA Argiva, cum Spartana fue-
rit. AE. 1: 654
Helena, Leda & Tyndarei filia, Mene-
lai uxor. AE. 8: 130. 3: 328. & cur
tamen Tyndari, immortalis. AE. 2:
601
Helena & Pollux de Jove & Leda, im-
mortales; Castor de Leda & Tynda-
reo, mortalis; cur autem Pollux fra-
trem alterna morte dicitur redemisse:
ambo inter sidera relati. AE. 6: 121
Helena, juxta quosdam non rapta a Pa-
ride, sed a Theseo, & in Aegyptum
delata, Proteoque regi commendata,
& postea inde a Menelao reperta,
& longe alia belli Trojani causa. AE.
2: 601. 11: 262
Helena Paris susceperat hospitio; unde
hospita conjux. AE. 6: 91
Tom. IV.
- Helena*, expugnata urbe, vi a Paride
rapta. AE. 1: 530, 655. a Venere ei
concessa in praemium judicii pro se.
ibid. cur & quomodo rapta a Pari-
de. AE. 10: 91
Helena veniente, futura mala Cassan-
dra praedixerat. AE. 2: 246
Helena cum Antenore Trojam prodidit:
ejus ornatus ab Aenea incendio erep-
tus. AE. 1: 651. nocte signum Graecis
dedit face, ut urbem invaderent.
2: 256. dum Troja caperetur in Vestae
templo stabat ornata. 2: 592. Troja-
nis ne quidem visa; quia cum ea
Paris in Aegyptum fugit, ubi a rege
Proteo detenta qui pro Helena phan-
tasma Parisi tradidit. ibid.
Helena Deiphobo adjudicata post Pari-
dis mortem. AE. 2: 166, 310. 6:
495
Helena lapillis e saxo in arce Trojana
usa est ad incitandos amatores. AE.
2: 33
Helena Laviniae comparata. AE. 7: 320
Helena & Menelai filia Hermione, O-
restis desponsata, postea tradita Pyrrho,
qui nuptiarum celebratione ab Ores-
te interfectus est. AE. 3: 297. 11: 264
Helena, Priami filius, vates, exoran-
dam docet Minervam pretiosissima
reginae veste oblata, quae pepulum
dicta, sed frustra. AE. 1: 483, 484.
captus a Graecis fata Trojana indica-
vit, unde a Pyrrho regna meruisse
dicitur. 2: 166. Pyrrhum monuit ne
cum ceteris Graecis naufragio peri-
turis navigaret, sed per terram rediret.
ibid. iratus quod post Paridis
mortem Helena non sibi, sed Dei-
phobo esset adjudicata, aufugit, &c.
ibid. ob beneficium Pyrrho praestitum,
quod illum a naufragio serva-
rat, post mortem ejus Andromachen
conjugem accepit. 3: 297. per Pyrrhi
haereditatem in Achillis bona succes-
sit. 9: 264. post excidium Trojae te-
nuit Epirum. 1: 605. Macedoniae
tenuit. 1: 246
Helena regnum per privignum cessit. AE.
3: 333
Helennus Aenean hospitio excepit. AE. 3: 1
Helennus cuncta sciens, a Junone impe-
diebatur dicere. AE. 3: 433
Helicaon & Polydamas, Antenoris filii.
AE. 1: 246
Helica, & Cynosura, duae pellices Jo-
vis. earumque fabula. G. 1: 246. Hel-
lae septemtrionis. AE. 1: 748
Helicon, mons Boeotiae. E. 6: 64. Mu-
sis facer: unde & ipsa Boeotia Heli-
conia. G. 3: 11, 291. AE. 7: 641.
107 163
Helioabalus, a Sole, appellatus *Gabal*:
Romanorum Imperator. AE. 7: 180
Helleborus, genus herbae, & radice dicitur.
G. 3: 451
Helles & Phryxi fabula. E. 4: 34
Helleponti Deus, Priapus. E. 7: 31
Helleponti Priapus, de Lampfaco
Helleponti civitate; unde propter
LIII
- membri virilis magnitudinem pulsus,
in Deorum numerum receptus, hor-
torum numen esse meruit, & cur.
G. 4: 111
Hellepontus, antea Bosporus. G. 3: 152.
Phrygium acquor. AE. 1: 385
Helleponti civitates, Sesus & Abydus.
G. 1: 207
Helorus, Siciliae fluvius, ad Nili simi-
litudinem exactuans, a Graeco *Idu*,
Lat. *flagna*. AE. 3: 698
Helymus, Anchisae nothus filius, Ery-
cis frater: unus ex Trojanorum prin-
cipibus, in Sicilia *Asiam*, *Entellam*,
& *Egestam* condidit. AE. 5: 73. cum
Acceste venit ad Siciliam. AE. 5: 300
HEMI & Rhodopes filius, Hebrus. AE.
1: 321
Hemithes, soror Tennis. AE. 2: 21
Hemistichium sine sensu. AE. 3: 340
Hemistichium ab Virgilio inter reci-
tandum suppletum. AE. 6: 165
Hemithes, Caesar. E. 9: 47
HENETUS, rex, a suo nomine *Hene-
tiam*, quae post *Venetia*, appellavit.
AE. 1: 247
HERA, id est, domina, Mater Deum.
AE. 3: 113
HERACLIDAE, Lacedaemoniorum re-
ges. AE. 3: 551
Heraclitus omnia ex igne procreata, &
adhuc ali docebat. G. 1: 86. AE. 6:
265. & propterea corpora in ignem
debere resolvii. AE. 11: 186
Herba frumenti, graminis. G. 1: 134
Herba fallax veneni, Sardoia, similis
apiastro, homines inde decipiens; vel
cicuta. E. 4: 24
Herbacanthum, flexibile virgulum. AE.
1: 653
Herbae in sacris ad Lunae rationem
tollebantur; aut in quas Luna despu-
maverat: & quaedam vellendae,
quaedam aenis falcibus secandae. AE.
4: 513
Herbae sustentendae pecoribus paucis
tibus. E. 1: 15
Herbae, pro herbarum. G. 3: 498
Herbam dare, pro victoriam cedere:
quia, qui vicium se fatebatur, her-
bam adversario, palmae instar, tan-
quam meliori tradebat. AE. 8: 128
Herbarum longitudo longam perticam
superabat in agro Rosulano. G. 2: 201
Hercules Jupiter unde dictus, ab *hercu*,
&c. AE. 2: 506
Hercules Jovi sacra maceris. AE. 2: 468
Hercules Jovis ad aram occisus Priamus.
AE. 2: 506
Hercules dicti omnes magnarum vi-
rium. AE. 8: 203. 11: 262
Hercules; varii hoc nomine, *Tyrynthius*,
Argivus, *Thebanus*, *Libyus*; quadra-
ginta & quatuor enumerat Varro;
immo omnes, qui fortiter fecerant,
Hercules dicebantur. AE. 8: 564
Hercules Tyrynthius, a civitate Tyrinthia
juxta Argos, ubi nutritus. AE. 7: 662
Hercules, cur Amphitryoniades, cum
fuerit Jovis filius. AE. 2: 601
Hor-

INDEX IN SERVIVM.

- Hercules*, eodem partu cum Iphiclo edidit, ut angues duos eliceret. AE. 8: 288.
- Hercules*, maximus ulior omnium terrarum, perpetuum ejus epitheton, *vicior*. AE. 8: 201.
- Herculis* labores omnes immissi, & varia monstra domanda data Junonis odio. G. 3: 4. AE. 8: 288.
- Hercules*, ab inferis rediens populea corona quare cinctus. E. 7: 61.
- Hercules* aquilam Promethei jecur exedentem occidit. E. 6: 42.
- Hercules* partim extinxit Amazonas, partim Achilles. AE. 1: 494.
- Hercules* alrea mala ex hortu Hesperidum Eurythæi jussu sustulit. AE. 4: 484.
- Hercules* si interemerit Centauros, poetice Gigantum bello dicitur interfuisse, qui innumeros annos ante fuerant. AE. 8: 298.
- Hercules* Cerberum traxit ab inferis. G. 2: 152. per voraginem, quae circa Taenarum est, cecidit. G. 4: 467: 5: 134.
- Hercules*, a Colchis rediit, Trojam delatus Laomedontem argentem se occidit, Hesionemque filiam ejus ablatam Telamoni comiti tradidit, ex qua Teucer natus, Priamumque redemptum patrio regno restituit. AE. 1: 623.
- Hercules* Cyminum lacum effecit, cum ferreum vectem, quem nemo auferre valuisset, terra extraxisset, & immentia vis aquae secuta esset. AE. 7: 697.
- Hercules* Diomedem occidit, equosque ejus abduxit. AE. 1: 756.
- Hercules* draconem mala aurea Hesperidum servantem occidit, & is inter sidera locatus. G. 1: 244.
- Hercules* Erycem Siciliæ regem cestibus superavit. AE. 1: 574.
- Hercules* & Eryx in Eryce monte Siciliæ dimicant. AE. 5: 411.
- Hercules* Erycem, Veneris & Neptuni filium, occidit. AE. 10: 551.
- Hercules* asperissima Eurythæi imperia sustinuit. AE. 8: 292.
- Hercules* Geryonem, Hispaniæ regem, trimembrem, occidit: olla aerea ad eum transvectus. AE. 7: 662.
- Hercules* Hesionem, Laomedontis filiam, marino monstro expositam liberavit, eamque Troja everta Telamoni amico uxorem dedit. AE. 3: 3. praemio fraudatus everta Troja Laomedontem occidit. AE. 8: 157.
- Hercules* Hippolitæ, reginæ Amazonum victæ, balthem sustulit. AE. 11: 661.
- Hercules*, hospitio exceptus a Pholo Centauro. G. 2: 456.
- Hercules* Hydram superavit, ejusque felle sagittas tinxit: ejusque fabulae explicatio. AE. 6: 287.
- Hercules* ante Junonem contra Trojanos pugnavit. AE. 1: 28.
- Hercules* Ilium evertit, & Laomedontem occidit. AE. 2: 318. non eximo, ut Graeci, evenerat. AE. 2: 624.
- Hercules* Trojam expugnavit non longe ab Aeneae aetate; & non illo jam nato. AE. 4: 228. expugnato Ilio, Hesionem Laomedontis filiam abduxit, & Telamoni tradidit: eam repetitum misit Priamus Paridem cum exercitu; & si negaretur, aliam, vel régis filiam, vel uxorem, similiter abduceret. AE. 10: 91.
- Hercules* Indos petens per Libyæ desertam, fatigatus tibi Jovis auxilio recreatus. AE. 4: 196.
- Hercules* Lacinium latronem occidit, & eo nomine templum illi constituit. AE. 3: 552.
- Hercules* Lytiorsem regem Phrygiæ interfecit. E. 8: 68.
- Hercules* Telegonum & Polygonos, Protei filios, superavit. G. 4: 387.
- Hercules* Stymphalidas vicit in Arcadiæ monte Stymphalo. AE. 3: 240.
- Hercules* Thefaa apud Inferos saxo adhaerentem: ita abstraxit, ut corporis pars relinqueretur. AE. 6: 617.
- Hercules* Thefalidis Panaceam contra venena praestitit. AE. 12: 419.
- Hercules* juxta Tiberim pavit armenta. AE. 7: 661.
- Hercules* pedes semper incessit, cum e quos habuerit nobilissimos. AE. 7: 666.
- Hercules* philosophus quoque fuit, & doctus ab Atlante. AE. 1: 745.
- Hercules* in Oeta monte moriens sagittas suas Philoetæe reliquit. AE. 3: 402.
- Hercules* in monte Oeta combustus. E. 8: 307. & cur. AE. 4: 619.
- Hercules*, qua via ad Deos icit. G. 1: 34.
- Hercules* secundum Pontificalem ritum idem qui Mars; juxta Chaldaeos eandem habet stellam. AE. 8: 279.
- Hercules*, cur communis Deus Trojanis & Graecis. ibid.
- Hercules* quia transvererat Charon, anno integro in compeibus fuit. AE. 6: 392.
- Hercules* Tarentum, quia Phalantus, Partheniarum dux, ejus conditor, occisus ab Hercule; vel ab Herculis filio Tara. AE. 3: 551.
- Herculis* carissimus Hylas &c. E. 6: 43.
- Herculis* populus grata, & sacra, cur. E. 7: 61. ab eo ab Inferis allata, unde Acherusia. AE. 3: 134.
- Herculis*, vel Mercurio, aedes rotunda fieri debebat. AE. 9: 408.
- Herculis* in templo suo non velato capite sacrificabatur: quia ipse illic erat aperto capite, & sic Dei imitatio videretur. AE. 3: 407.
- Herculis* immolatus bos, *perpetuus*; quia carnes ejus carius vendebantur religionis causa, illiusque pretio alius iterum vitulus comparabatur. AE. 8: 183.
- Herculis* mensa & Junoni lectus, nobilibus pueris natis, cur in atrio posita. E. 4: 62.
- Herculis* boves rapuit Charybdis. AE. 3: 420.
- Herculis* filia, Mantos, unde dicta Man-
- AE. 1: 401: 408.
- Herculis* filii Athenis primum condingerunt Aglum. AE. 2: 761. quod amittatus etiam Romulus. ibid.
- Herculis* filius, *Arctonius*, rex Aboriginum. AE. 7: 657.
- Herculis* filius, *Cygnus*, ex qua Corfica Cyne prius dicta. E. 9: 30.
- Herculis* filius, *Tarus*, juxta quosdam, vel *Tarentus*, conditor Tarenti. AE. 3: 551.
- Herculis* & *Auges* filius *Telephos*. E. 6: 72.
- Herculis* historia cum *Laomedonte* & *Hesione*. AE. 8: 291.
- Herculis* & *Apollinis* filius, *Gemini*. G. 11: 259.
- Herculis* ara jam ante Aeneae adventum in Italia ab *Euandro* consecrata. AE. 3: 407.
- Herculis* ara primum erecta dicta *marina*. AE. 8: 179. 269. 271.
- Herculis* columnæ, & in *Pontro*, & *Hispania*; unde & *Protei* columnæ. AE. 11: 262.
- Herculis* labores. E. 10: 69.
- Herculis* labores duodecim cur tantum tribuantur, cum plura fecerit. *Aeneas* magis quam corpore fortis a prudentioribus induciunt, & cur. AE. 6: 395.
- Herculis* labores plurimi, & tandem ejus mors in monte *Oeta*. AE. 8: 300.
- Herculis* locus in ora Campaniæ *Banalia*, quasi *Banalla*, quia illic habuit boves, *Geryoni* in Hispania ablatus. AE. 6: 409.
- Herculis* Monoeci portus Liguriæ, quod sine aliis Diis solus illic coleretur, *phoetæe* dictus. AE. 6: 831.
- Herculis* Mutiarum aedes. AE. 1: 12.
- Herculis* pugna cum *Acheloo*. G. 1: 8.
- Herculis* sacerdotes *Cypæni*. AE. 12: 538.
- Herculis* sacris nec servi intererant, nec liberi. AE. 8: 177.
- Herculis* sagittæ, *Hydræ* felle tinctæ, post mortem *Philoetæe* datae. AE. 3: 402. requisitæ ad expugnandam *Trojam*. ibid.
- Herculis* umbram apud *Inferos* vidit *Ulysses*. AE. 2: 772.
- Herculis* simulacrum etiam apud *Inferos*. AE. 6: 134. 650.
- Herculis* in templo *lectisternia* esse non licebat. AE. 8: 176.
- Herculis* *Vistoris* aedes duæ Romæ, altera ad portam *Trigeminam*; altera ad forum *boarium*, a *M. Otavio Elermino* sacra. AE. 8: 361.
- Herculis* bello Italico apud *Soram* partem in aciem eduxit, qui hostem occidit & spoliavit. AE. 9: 590.
- Herculis*, rex *Praenestinus*, *Euandrum* Italia expellere cupiens, ab eo victus & interfectus. AE. 8: 562. tres animas & tria corpora, ut *Geryon*, habuisse fingitur. 8: 564.
- Herculis*, *Mercurii* signa sine manibus, quia *Mercurio* manus amputatae, unde & *Cyllenius*; mutilati enim par-

INDEX IN SERVICIUM,

- re aliqua Gr. ἠεροῖς dicuntur.* AE. 8: 138
Hermias & *Lartius* cum *Horatio* *Colite* in ponte sublicio contra *Tuscos* pugnaverunt. AE. 11: 642
Hermione *Ledaea*, *Ledae* neptis. AE. 3: 328. *Orestis* primum desponsata a *Melenao*; post *Pyrho*, qui interfectus propterea ab *Oreste*. 3: 297; 329. 11: 264.
Hermus, *Lydiae* fluvius, campis superfluis fertilitatem gignens, & inde aureas arenas trahere dicitur. AE. 7: 721. revera arenas aureas trahens. G. 2: 157. AE. 10: 142
Hernici, Italiae populi, & *Hernica* loca, quia incolunt montes saxosos: *hernae* enim *Sabinorum* lingua *saxa* dicuntur. AE. 7: 684
Hero, rex *Agrigentinus*. AE. 3: 704
Heroës, unde dicitur. E. 4: 34
Heroës prificis temporibus non tondentur. AE. 3: 593. 9: 181
Heroës, semidei, plus ab homine habentes. AE. 1: 200
Heros, nomen virtutis praerititae, & praesentis, nonnunquam & generis. AE. 8: 464
Heroicum carmen, quale. AE. 1. pr.
Heroides suis manibus texere vestes solebant. AE. 11: 74
Heroum animae in fontibus vel nemoribus habitabant. E. 5: 40
Hernus, *Sestiae*, & *Leandri*, *Abydeni*, historia. G. 3: 258
Herus, idem qui *Omihus*. AE. 7: 490
HESIODUS, *Aetnaeus* *venex*, a *Musis* raptus de *Parnasso* monte, & factus poeta. E. 6: 70. *Aetnaeus*, de civitate *Aetna*. G. 2: 176. primus de agricultura scripsit. 1: 176
Hesione, *Laomedontis* filia; cur monstro marino exposita, & quomodo liberata. AE. 3: 3. ob patris perfidiam belluis marinis, a *Neptuno* inmissis, exponi iussa. 5: 30: per seditionem liberata. 1: 554. capta ab *Hercule* *Telemoni* collocata, unde natus *Teucer*. 1: 623. 10: 91. liberata ab *Hercule*. AE. 8: 257, 291
Hesperia, & de Italia, & de Hispania. AE. 2: 780. ita dicta Italia. 8: 328. ab *Hespero* rege, vel stella, quam *Graeci* intuentur navigantes in *Italiam*. 3: 163
Hesperia magna, Italia, ad *Hispaniam* discretionem. AE. 7: 3
Hesperia minor dicta Italia, vel a rege, vel a stella. AE. 6: 6
Hesperia, pro de *Hesperia*, *Graece* *ἠσπερία*. AE. 3: 501
Hesperiae duae; altera *Hesperia*, simpliciter, quae Italia; altera *Hesperia*, *ἠσπερία*, quae Hispania. AE. 1: 534. ab *Hespero*, stella occidentali. *ibid.*
Hesperides, juxta *Hesiodum*, *Aegle*, *Aretusa*, *Hesperusa*, *Noctis* filiae. AE. 4: 484
Hesperides, nonnullis catentur quae *Vergilianae*. G. 1: 219
Hesperides, *Atlantis* filiae, earumque hortus cum *aereis* malis, *fabulatus* post ab *Hercule*, & reliqua *fabula*. AE. 4: 484
Hesperides aquae, *Italicae*. AE. 8: 77
Hesperidum hori. AE. 5: 113. haud longe a *Berenice* civitate *Libyae*. 4: 483
Hesperidum hori *Atlantis*, & aurea mala. AE. 4: 246
Hesperidum mala. E. 6: 61
Hesperium *Latinum*, antiquum. AE. 7: 601
Hesperus in *Oeta* monte cultus; *Hymenaeum* adamasse dicitur. E. 8: 30
Hesperus rex pretiosissimas oves habuisse dicitur, cum *fabula* pastor dicebatur *Dracon*, & inde *fabula* de *aereis* malis in *hortis Hesperidum*. AE. 4: 484
Hesperus, frater *Atlantis*, pulsus ab *eo* *Italiam* tenuit, eique nomen dedit. AE. 1: 534
Hesperus, *Hispaniae* rex. AE. 3: 163
Hesperusa, una *Hesperidum*. AE. 4: 484
HETRURIA dicta, quod ejus fines tenebantur usque ad primam ripam *Tyberis*; & per *Syncope* *Etrusca* quasi *Etruscia*, ab *Etrusca* alter, & *ἠσπερία*, terminus: *Roma* enim alteram tantum *Tyberis* ripam tenebat: alii *Etruscos* dicebant, qui post *Etruscis*. AE. 11: 598
HEU, doloris exclamatio. AE. 11: 842. aliquando dissolvitur in *chem*. AE. 2: 69
Heu flentes, miserabiliter flentes. AE. 5: 615
Heus, & adverbium vocantis, & interfectio dolentis. AE. 1: 325
HI redius, pro tales. AE. 11: 54
Hians, apertam, patens. G. 1: 91
Hiarbas, rex *Libyae*. AE. 1: 371
Hiare, cupere clamare. AE. 6: 493
HIBERA, Hispana. AE. 11: 772
Hiberia, regio *Ponti*; *Inter Perfidem* & *Armeniam*: unde *Hibera ferrugo*, *Pontica*; quia optimi colores in *Ponto* tinguntur: item saepe pro *Hispania*. AE. 9: 582
Hiberia profugit, cum essent *avrochome*, de nomine fluvii *Sicoris* dicitur *Sicani*. AE. 1: 561
Hiberna nox, aspera. AE. 6: 355
Hiberno gurgite, oceano occiduo, *Hispano*. *Hispania* enim *Hiberia*, ab *Hibero* flumine. AE. 11: 913
Hibernia. G. 1: 30
Hibernus, secundae declinationis; & *Hibernis*, tertiae. AE. 7: 605
Hibiscus, genus herbae. E. 2: 29
HIC, pro illic. AE. 1: 172, 251. 2: 29. 3: 97. 6: 479. talis. 1: 257. 2: 554. 4: 237. 9: 481. 11: 16. adverbium temporis; pro tunc, vel ibi. AE. 1: 191; 732. 2: 122, 199, 533. 3: 45. 5: 340, 387. 10: 345
Hic, vel in hoc loco, vel in bello. AE. 10: 791
Hic est animus: vel *hic* potest esse adverbium demonstrantis, ut sit in meo pectore; vel *hic animus*: & pro diversa significatione produci potest vel corripit. AE. 9: 205
Hilares, *Atalantis* filiae. AE. 4: 484
Hiems, non solum anni tempus, sed & tempestas, ut *Gr. χειμων*. AE. 5: 14
Hierus, & *ponti*, & temporis, & *Atantis*. AE. 2: 110
Hierapida, civitas *Cretae*. AE. 9: 406
HILARIS, vel *hilarus* a *Gr. ἠλάρο*. E. 5: 69
Hilarans, participium ab *hilaro*. *ibid.*
HINC, dehinc, deinde. G. 1: 5. alias vel loci, vel temporis. AE. 9: 763. jam, praeterita. 1: 276. inde, vel post. AE. 1: 198. & ad personam refertur. 2: 10. adverbium loci, pro conjunctione causali. 2: 97. vel ex hac causa; vel propterea; vel loci significatione. E. 7: 49. vel ex hoc tempore; vel ex hac oratione. AE. 2: 148. adverbium loci pro temporis. AE. 10: 388
Hinc ad Deos; vel, *Diis honorem dico*; formula solennis magistratus, in fine actus. AE. 1: 636
HIPPARCHUS post *Eudoxum* annum correxit. AE. 5: 49
Hippus, mons *Trojae*. AE. 2: 15
Hippus, *Cometae* nomen, obliquam faciem trahens, quasi crinem. AE. 10: 272
Hippocratis ante tempora medicina manibus praefertim tractata est, unde *Chirurgia* dicta. AE. 12: 396
Hippocrene, fons in *Helicone*, ungula *Pegasi* factus. AE. 10: 163. unde *Hippocrenides* *Musae*. AE. 7: 21
Hippodamia, *Oenomai*, *Klidis* & *Pisatum* regis, filia; ejusque fabula. G. 7: 7. ejus filius *Atræus*. AE. 8: 130
Hippodamiae causa bellum ortum inter *Lapithas* & *Centaurus*. G. 2: 456
Hippolyte, *Amazonum* regina; cui *Hercules* baltheum abstulit; filia ejus *Antiope*, quam rapit *Theseus*, unde *Hippolytus*. AE. 11: 661
Hippolytae & *Thefei* filius, *Hippolytus*, & *Phaedra* noverca perditus. AE. 7: 761
Hippolyten, *Amazonem*, superavit, cingulumque ejus reportavit *Hercules*. AE. 8: 300
Hippolytus, *Thefei* & *Hippolytae* filius, a noverca *Pasiphae* stupri apud patrem *Thestem* accusatus, &c. AE. 6: 445. a *Diana* per *Aesculapium* revocatus in vitam, & in *Aricia* commendatus *Egeriae* *Virbii* appellari iussus. G. 398. 7: 761. liberatus ab *Insetis* juxta *Virgilium*: negat *Horatius*. 6: 617
Hippomanes herba in *Arcadia*, in furorem agens equos, quasi *ἠσπερία* vel potius, virus, defluens ex equorum inguinibus: vel caucula in fronte equi. G. 3: 280
Hippomanes, virgulti genus. AE. 4: 516
Hippomanes. E. 6: 73. *Atalantam* vicit. G. 61. *Veneris* favore acceptis tribus malis aureis ex *Hesperidum* horto, *Atalantem* superavit: *Ingratus* adversum *Venerem*, & quod cum *Atalanta* in *Marris* *Deum* loco conebat,

INDEX IN SERVIVM.

- buit, cum uxore in leones conversi. AE. 3: 113
- Hippotae* filius Aeolus. AE. 1: 76
- Hippotes*, vel Ipsokratas, nobilis Trojanus, timens ne filia Segesta etiam belluae exponeretur, navi impostam dimisit, quo fors tulisset. AE. 1: 550. s: 30
- HIRCI** capri, libidinoso animalia. e: 3: 8
- Hircus** Libero patri mactatur, quia vitibus nocet. AE. 3: 118
- Hirpi*, Sorani dicti, quod ut lupi rapti viverent, quia Sabinorum lingua lupi *hirpi* dicuntur; *Sorani*, a Dite patre, qui colebatur ab illis, quia Dis Pater, *Soranus*, dicitur. AE. 11: 785
- Hirpinorum* mons, Sorathis, in Flaminia. AE. 7: 696. 11: 785
- Hirqui**, oculorum anguli. e: 3: 8
- Hirsuta** castaneae, adhuc intra echinos locatae. AE. 7: 53
- Hirsutum** efficit macies. o: 3: 384
- Hirtae** capellae, setosae. o: 3: 278
- HISAGUS**, fluvius, de Athenis condendis pro Minerva contra Neptunum iudicavit. AE. 4: 377
- Hiscere**, aperire. AE. 1: 127. hiare, nec loqui posse, cum singulibus loqui. 3: 314
- Hispani* fere omnes acerrimi abactores. o: 3: 407
- Hispania* dicta Hiberia, a flumine Hiberno. AE. 11: 913. Hesperia ultima. 1: 534
- Hispania*, Gallia, & Italia, in Triumphatu Augusto ordinandae dntae. AE. 8: 678
- Hispaniae* matres euntibus in bella adolescentibus fontia parentum facta memorabant. AE. 10: 281
- Hispaniae* bella decem & septem annis consecit Annibal. AE. 10: 13
- Hispaniae* fluvius, Sicoris; unde Sicani, duce Siculo in Italiam venerunt. AE. 8: 328
- Hispaniae* insulae, Balesares. o: 1: 309
- Hispaniae* mons, Calpe. o: 2: 480
- Hispaniae* rex, Geryon, vel Geryones tres, trimembris, superatus ab Hercule. AE. 6: 289. 7: 662
- Hispaniae* urbs, Carthago nova, ubi indidius caesi Scipiones duo fratres. AE. 6: 844
- Hispaniense* bellum Caesaris cum Pompeji liberis. AE. 6: 833
- Hispanis* devictis, tropaea in Pyrenaeis montibus crexerit Pompejus. AE. 11: 6
- Hispida** frons, horrida, setosa. AE. 10: 210
- Historia**, quidquid secundum naturam dicitur, sive factum, sive non factum: & quomodo differat a fabula & argumento. AE. 1: 235
- Historia & Annales** quid differant. AE. 11: 377
- Historiae** Aeneae in Italia ordo & series. AE. 9: 745
- Historiae** genus apud Veteres, ut natu majores ante acta posteris indicarent: quia nec Annales, nec Historiae e-
- rant. AE. 7: 206
- Histriae*, vel Venetiae, fluvius, Timavus. e: 8: 6
- HIULCA** sivi arva, nimis caloribus fissa. o: 2: 353
- Hoc**, per duplex e, propter metrum. e: 7: 29
- Hoc**, antiquitus pro *huc*; nam *hoc* olim adverbium loci, quod postea abolevit: nam pro *h* plerumque o Veteres ponere consueverunt; unde *hoc* pro *huc*, *illuc* pro *illo*. AE. 8: 423. pro *ideo*. AE. 2: 664
- Hoc** pro *hac* re. o: 2: 425
- HOEDI**, sidus exortans pluvias. G. 1: 205
- Hoedi**, duae stellae in manu Aurigae, supra cornua Tauri, quarum ortus & occasus graves tempestates faciunt. AE. 9: 668
- Hoedi** oriuntur una cum Scorpione mense Octobri. AE. 9: 668
- HOMERUM** imitatus Virgilius. AE. 1: pr.
- Homerus* cur Phthiam Achillis patriam tacuerit. AE. 2: 197
- Homerus* versum de Orpheo sustulit. AE. 3: 98
- Homicidii** poena apud Veteres aries. e: 4: 43. G. 3: 387
- Homines** truncis & duro robore nati; unde orta haec opinio. AE. 8: 315. dicti ab humo, e qua primum nati. e: 4: 35. G. 2: 341. eorum varia origo juxta Philosophos. AE. 1: 747
- Homines** singuli suos habent Deos. AE. 4: 610
- Homines** cur non aequae sentiant aëris qualitates ac alia animalia. o: 1: 415
- Hominum** facta omnia mortalia. AE. 9: 96
- Hominum** mores ad Deos referunt poetarum. AE. 10: 117
- Homo** tribus constat, anima, corpore, umbra: & quid ex illis petat umbras. AE. 4: 654
- Homo** trium literarum, pro *sure*. e: 3: 16
- Homocomeriam** in omnibus partibus creandis flamebat Anaxagoras. AE. 4: 625
- Homole*, mons Thessaliae. AE. 7: 675
- Honestior** elocutio. AE. 1: 57. 599. 3: 177. 269. 4: 106. 234. quod lib. viii. 509. bonam elocutionem dicit. 276. 401. 5: 73. 179. 6: 144. 7: 541. 8: 207. 276. 559
- HONESTUM**, pulchrum. o: 2: 393
- Honestum** pectus, aut divinum, aut quod Jovi placere potuerat. AE. 12: 154
- Honestus**, speciosus, pulcher. AE. 1: 293. 10: 133
- Honor**, *arbor*, *lepor*, secundum Artem dicitur, sed poetae *r* in *s* mutant plerumque metri causa; aliquando etiam sine necessitate; etiam apud historicos. AE. 1: 257
- Honor** an honos, sed quia nominativus pluralis in *res* terminatur, singularis melius in *er*. AE. 1: 613
- Honor**, munus. AE. 8: 617. pro sacrificio. 1: 339. 3: 178. 406. o: 3: 486. pro supplicationibus. AE. 1: 636
- Honor** vitae, pro commodis, ut bene arare, bene pascere, apes habere. G. 4: 326
- Honoris & Virtutis** aedes. AE. 1: 12
- Honoris** exhibendi signa quatuor, *equis desilire*, *caput aperire*, *via decedere*, *adjuvare*. AE. 1: 500
- Horas** astra ostendunt. AE. 5: 25
- Horatiorum & Curiatorum** certamine Albanorum bellum diremptum. AE. 8: 642
- Horatius Pulvillus** Capitolium dedicavit. AE. 6: 8. in Capitolii dedicatione, inimicis nuntiantibus filium extindum, ut cogenter eum illa sacra committere, non agnovit funus, respondendo. *Cadaver sit*, donec templum dedicasset. AE. 11: 2
- Horatius & Virgilius** a Maecenate symposio excepti. AE. 8: 310
- Hordea**, usurpative pro hordeum. e: 5: 35. o: 1: 210. tribus tantum casibus in usu. ibid. AE. 2: 487
- Horizon**, circulus segregans aspectum nostri coeli ab alio, nobis invisibili. AE. 5: 835
- Horinae*, post *Formiae*, mutato H in F. *ἀπό τῆς ὀρνίθου*. AE. 7: 695
- Horoscopus** Aeneae, Venus conjuncta cum Virgine. AE. 1: 318
- Horrea**, spatia alveariorum. o: 4: 250
- Horrenda** virgo, pro admirabilis; alioqui hostibus horrenda. AE. 11: 506
- Horrenda** Sibylla, veneranda. AE. 6: 10
- Horrendum**, venerandum; alias quod horrore est. AE. 7: 172
- Horre**, pro abundare. G: 1: 153
- Horrescere**, contremiscere. o: 3: 199
- Horret**, terribilis est. AE. 11: 601
- Horrida** arbutus, hispida. G: 2: 69
- Horridior**, spinosior. E: 7: 42
- Horridus** terribilis, tremendus; alias horribilis. AE. 5: 37. 7: 669
- Horrificare**, horrorem incutere. AE. 4: 465
- Horror** in bonam & malam partem, lactus scilicet & tristis: item amoris. AE. 2: 559. & ad odium, & ad venerationem. AE. 1: 169
- Hortatores**, qui remiges ad remigandum exhortantur voce, quae *celestima*. AE. 5: 177
- Hortini** equites, classes dicuntur. AE. 7: 716
- HOSPE**, qui hospitio accipit, & qui accipitur. AE. 4: 72. 6: 298. 8: 532
- Hospita** terra, usurpative dictum: quia nomina in *es* communia esse possunt, nec foemininum in *a* mutant. AE. 3: 539
- Hospita** aequora, vicina. AE. 3: 377
- Hospita** plaustris, facilis; unde *hospitibus* homo, hospiti apte serviens. G: 3: 362
- Hospitalibus** Diis & Jovi vinum in mensam libabant. AE. 1: 740
- Hospitia**, pro stabulis. o: 3: 342
- Hospitii** jura mutuis muneribus junguntur. AE. 3: 60
- Hospitium**, & quo ab alio recipimur, & quo aliquem recipimus. AE. 11: 114
- Hospit-

INDEX IN SERVIVM.

Hospitium, pro jure hospitalitatis. AE. 3: 83
 Hostia, dicta victima, quod Dii per illam hostientur. AE. 2: 156
 Hostiae explorabantur an aptae essent per paterae effusionem inter cornua. AE. 4: 62
 Hostia animalis. AE. 2: 140. melior. 5: 483
 Hostia effugia, quae immolanda ad aras adducta, casu effugit, succidanea, quae ejus loco supponitur; forda, quae gravis est; saeva, quae stertilis. AE. 1: 140
 Hostiae, sacrificia illorum, qui in hostem pergunt; victimae, post victoriam. AE. 1: 338
 Hostiae immolatae. mola salsa tactae; illae vero, & cum aliquid ex illis in aram datum, *massatae* dicebantur. AE. 4: 57
 Hostiae animales, quae tantum immolantur, & caro sacerdotibus proficit. AE. 3: 231
 Hostiarum genera duo; alterum quo Deorum voluntas per exta exquiritur; alterum, quo anima Deo sacrat; quae *hystia animalis*. AE. 4: 56
 Hostilium instituit Salios. AE. 8: 285
 Hostire, aequum & propitium reddere; unde *hostia*, & *hostimentum*. AE. 2: 156
 Hostis, plus notat quam *hostes*; illud enim generaliter dicitur; hoc partem modo ostendit; ut *terra*, & *terrae*. AE. 1: 378. 6: 111
 Hostis, more veteri pro hospes: sic Graeci Persas *hostes* *ferus* vocabant. AE. 4: 424
 Hostium Histrici belli libri primo. AE. 12: 120
 HUC illuc pendit, pro in hanc & illam partem, figurata locutio. AE. 9: 755
 Huc, pro illuc. G. 2: 187. AE. 2: 18, 763
 HUMANAE victimae Dianae a Romanis sublatae & ad Laconas illa Diana translata. AE. 2: 116
 Humanarum res tribus praecipue reguntur, casu, fato, Deorum voluntate. AE. 4: 110
 Humens, humida, participium sine verbo. AE. 3: 589
 Humens, & humidum, epitheton notis. AE. 4: 7
 Humi, per humum, adverbialiter. AE. 1: 197. 2: 380
 Humida vina, aqua mista. G. 3: 364
 Humidum, extrinsecus; *avidum*, intrinsecus habens humorem; unde & *vine* dicitur. E. 10: 20
 Humilis, ab humo. AE. 4: 255
 Humilis pavor, qui humiles facit. G. 1: 331
 Humo, pro ab humo. AE. 3: 3
 Humor, rerum omnium origo, juxta Thaletem Milesium. E. 6: 31. AE. 3: 241. Humori & terrae mixta aether & aer omnia procreant. G. 2: 325
 Humus, *hu* brevis est; *humans*, *hu*

longa. G. 1: 44
 Hunc, pro talem. AE. 8: 427
 HYACINTHO comparatur Euryalus. AE. 9: 435
Hyacinthus, Eurotae, vel Oebali filius, ab Apolline amatus in florem sui nominis. E. 3: 63. 6: 83. AE. 11: 69
Hyacinthus, flos primo natus de sanguine Hyacinthi, post Ajacis. E. 3: 106. flos quasi lilium rubrum, designans primam litteram Hyacinthi, (scil. Y.) ibid. Latine vaccinium. G. 4: 183
Hyades, Atlantid filiae, Liberi nutrices; vel Erechthei filiae. AE. 1: 748
Hyades, stellae in fronte Tauri, quod pluvias inducant *αὐρὸ τῶ ὕδατος*. G. 1: 137. vel a porco, Gr. *υ*. Unde & *Suculae*. ibid. AE. 1: 539. a Graeco *υ*, Latine *Suculae*; vel *αὐρὸ τῶ ὕδατος*; vel ab Hyante fratre. AE. 1: 748. septem numero; alii quinque. G. 1: 137. eorum nomina. ibid.
 Hyali colore, vitreo, pro hyalino, Nymphis apto. G. 4: 335
Hyantia regione condita Boeotia. AE. 3: 88
Hyas, frater Hyadum, sive Pliadum. AE. 1: 748
 HYBERNA glans, quae hyeme colligitur. E. 10: 20
 Hyberna Lycia, non aspera, sed apta hycemare illic cupientibus. AE. 4: 143
 Hyberni flatus, asperi, saevi. G. 2: 339
 Hybernus Sol, plaga meridiana, per quam Sol currit per hycemem. G. 3: 302
Hybla, vel Hyble, oppidum Siciliae, quae postea Megara; vel locus in Attica, ubi optimum mel. E. 1: 55
 HYDASPES, fluvius Mediae, juxta Virgilium, sed revera Indiae, ex Caucaso oriens & Indo se miscens. G. 4: 211
Hydra, *αὐρὸ τῶ ὕδατος*, serpens immans magnitudinis in Letna, Argivorum palude, & reliqua ejus fabula: proprie locus evomens aquas, vastantes civitatem, restitutus ab Hercule. AE. 6: 287. in aditu Inferorum; multorum capitum monstrum. 6: 576. centum capita, juxta alios quinquaginta habuisse dicitur. 7: 658. ab Hercule superata. 6: 804
 Hydrae felle tinctae Herculis sagittae, Philoctetae relictae, necessariae ad expugnandam Trojam. AE. 3: 402
 Hydrae, serpentes aequatici. AE. 7: 754
 Hydromantis, divinationis species ex aqua. AE. 3: 359
 Hydrus, ranis rex datus a Jove. G. 1: 378
 Hydrus, serpens. G. 2: 141
 HYEMES serenae, serenitas autumnali & hyemali tempore. G. 1: 100
 Hyems quando hic est, aestas est sub terris, & vice versa. G. 4: 51
 Hyems & autumnus unum fuerunt, sicut & ver & aestas, pro ratione hemisphaerii. G. 3: 296
 Hyems, vel tempus anni, vel vis ventis. AE. 1: 126, 129

Hyems, tempestas: *hyems & nox*, pluvia cum obscuritate. AE. 3: 195. 5: 626
 Hyems & nox, pro pluvia cum obscuritate. AE. 3: 195
 Hyems nova, adulta, praecipit. G. 1: 43
 HYGINUS plenissime de Italicis urbibus scripsit. AE. 7: 678
 HYLAEUS Centaurus occisus a Thefeo. AE. 8: 294
Hylas, Theodamantis filius, Herculi carissimus: ejus fabula. E. 6: 43. Herculis socius, aquatum profectus & fluvio submersus, raptus a Nymphis in Mysia. G. 3: 6. AE. 1: 623
Hyle, Gr. *ὕλη*, fex omnium elementorum, Latine *materia*. AE. 8: 601
 HYMELLA fluvius. AE. 7: 714
 Hymen, membrana vaginalis puellae; & inde *Hymenaeus*. AE. 1: 655. 4: 99
 Hymenaeum, carmen nuptiale. AE. 7: 398
Hymenaeus, adamans ad Hespero, in nuptiis Ariadae & Liberi patris cantando vocem perdidisse dicitur. E. 8: 30
Hymenaeus, Venetis & Liberi filius, nuptiarum inventor; aliis Magnetis filius, musices peritissimus, Liberi Patris & Alceae nuptias cantibus celebrans exspiravit: unde ejus nomine nuptiae celebratae. AE. 4: 127
Hymenaeus, Deus nuptiarum: juvenis olim Atheniensis pulcherrimus, qui inter saevissima bella virgines liberarat, unde nubentes deinde nomen ejus invocant: item omnis illa Historia. AE. 1: 655. juxta alios juvenis nuptiarum die ruina oppressus, unde expiationis causa nominatur. ibid. AE. 4: 99
Hymenaeus, pro nuptiis, & omnis ejus fabula. AE. 4: 127
 Hymni, & sacra multa, pro gentium diversitate variis linguis poterant fieri; sed Matris Deum ubique linguam Graecam requirebant. G. 2: 394
 Hypallage figura, quae. AE. 1: 19. non ornatus sed necessitatis gratia fit. 2: 387
 Hypallage. E. 3: 8, 43. 4: 44. 10: 55. G. 1: 59, 180. 2: 70, 254. 3: 251. 4: 546. AE. 1: 365. 2: 231, 361, 506. 3: 64, 362. 5: 480, 507. 6: 353. 10: 660, 785, 808. 11: 212, 601, 628, 708. 12: 66, 187. 204, 219, 340, 350, 621, 688, 739, 859
Hypanis, Ponti fluvius. G. 4: 370
 Hyperaton. AE. 1: 1
 Hyperbole. E. 5: 60. G. 1: 426. 3: 484. AE. 12: 859
Hyperborei, Septentrionis, & Thraciae quoque populi. AE. 11: 532, 858
Hyperborei montes Scythiae, quod supra eos fiet Boreas. E. 8: 27. G. 3: 196. AE. 12: 366
Hyperboreus Apollo cultus ab Agathyrsis, populo Scythiae. AE. 4: 146
Hyperionis filius, Sol, Titan. AE. 4: 119
 Hypermetrus versus non vitiosus, quando sequens a vocali incipit. G. 1: 295. AE. 1: 336. 2: 744. 7: 160, 8: 228. 11: 609
 Hy-

INDEX IN SERVIVM

Hypermetra & Leda Thyestae filiae. AE. 8: 130
Hypermetra sola ex Danaïdibus sponsum Lynceum servavit. AE. 10: 497
Hypermetrae & Lyncei filius, Abas, ejusque fabula. AE. 3: 286
 HIRCANAЕ tygres, Arabicae ferae saevissimae. AE. 4: 367
Hyrcani, gens Asiae, didi a sylvis, in quibus sunt tygres. AE. 7: 605
Hyrcania, sylvae Arabiae. AE. 4: 369
Hypex, agrorum exactio rusticis dicta. G. 1: 95
 HYSTEROLOGIA unius est sermonis. AE. 2: 162. 6: 171
Hysteron proteron. E. 6: 74. G. 1: 178, 267

I.

I positum inter duas vocales, superiorem producit. G. 3: 389. AE. 10: 473
 IACCHI mystica sacra, cur. o. 1: 166
Iacchus, vinum, & Liber pater. E. 6: 15
 Jacere, eleganter de temulentis; cum sobri cubare dicantur. AE. 2: 631
 Jacere muros, pro fundamenta. AE. 6: 631
 Jacet insula, posita est. AE. 3: 692
 Jacit salurem, pro habet. G. 4: 294
 Jactantior, amans populi favorem. AE. 6: 816
 Jactare, incassum fundere. E. 2: 5. gloriari. AE. 1: 144. E. 6: 73. inaniter loqui. AE. 1: 106. spargere. 2: 459. ventilare. 20: 95
 Jactari, proprie in mari; verum etiam in terra fatigari. AE. 1: 7. ubi & quomodo jactatus Aeneas. ibid.
 Jacula, hastae. AE. 5: 37
 Jaculo melior, jactu velociam sagittarum. AE. 5: 68
 JAM, pro cito. AE. 9: 228. denique, tandem. 12: 793. modo. E. 4: 43. AE. 4: 157. modo. 10: 162. pro praeterita: & tempus quidem significat. G. 2: 57. AE. 2: 617
 Jamdudum, pro nimium & vehementer. AE. 4: 1
 Jam, nunc; dum vivis. G. 1: 42
 Jam cadum, quamprimum. G. 3: 213. AE. 2: 103. cito, quamprimum, olim. AE. 1: 584
 Jamque adeo, aut vacat adeo, aut sic significat. AE. 11: 487
 JANI claudendi & aperiendi ritus institutus a Numa. AE. 7: 601
Jani oppidum quondam in Latio. AE. 8: 355
Jani sacriarium factum a Numa Pompilio circa imum Argiletum in duobus brevissimis templis propter Janum bifrontem: post inventum simulacrum Jani tunc bifrontis quarum, illud, quod Numa statuerat, translatum ad Forum transitorium, & quatuor partem templum factum. AE. 7: 607
Jani templum clausum ter; sub Nu-

ma; post Punicum bellum secunda; & post victoriam Aetiam sub Augusto. AE. 1: 295. varia ratio ejus aperiendi & claudendi: & a quibus structum. ibid. & 298
Jani bifrontis simulacrum effectum in foedere Titi Tatii, quasi ad imaginem duorum populorum. AE. 12: 198
Jani templum cur belli tempore pateat. AE. 1: 298
Janularis, unus e septem collibus, quibus condita Roma. AE. 6: 784
Janiculum cepit Tarquinius, & Romam vehementer obsedit. AE. 8: 646
 Janna, primus domus ingressus, sic dicta, quod Jano sacra. AE. 1: 453
Janus dictus a Jano. G. 1: 43. AE. 7: 607
Janus nonnullis *Janus*, ab eundo, & idem qui Mars; aliis aer, aliis mundus: *Cinifus* & *Patulcius*, quod patendarum portarum habeat potestatem: *Janonius*, *Quirinus*. AE. 7: 610
Janus in Janiculo habitavit: quia nave in Italiam venit, in ejus nummis ab altera ejus caput, ab altera navis conspicitur. AE. 8: 357
Janus bifrons faciebus foederibus praefect. AE. 12: 198
Janus cur duas facies habeat. AE. 1: 295. cur nonnullis bifrons, nonnullis quadrifrons. 7: 607. etiam quadrifrons. 12: 198
Japyx, unus gigantum. G. 1: 279. ejus filius, Atlas. AE. 1: 745. ejus & Clymenes filius, Prometheus. E. 6: 42
Japygia, Venetiae regio, ab oppido *Lepido*: ejus filius Timavus. G. 3: 475. AE. 11: 247
Japygia, Apulia, sive pars Apuliae, a qua *Japyx* ventus denominatus. G. 3: 475. AE. 11: 247
Japygiae regio, Messapia. AE. 8: 9
Japyx, a Creta profectus in Italiam venit. AE. 3: 332
Japyx, ventus de Apulia flans, secundus in Orientem navigantibus: Apulia enim Japygia. AE. 8: 710
Japyx, nomen apum Medico; quia *Gr. iarbax*, curare, iarbax, medicus. AE. 12: 391
Japyx equus, Appulus. AE. 11: 678
 IARBAS, rex Lybiae, Didonem duxit voluit uxorem, quae cum id ei negaret, Carthagini bellum intulit; eo autem cum cogeret a civibus, specie placandorum mariti manium extracta pyra, in ignem se praecipitavit. AE. 4: 36
Iarbas, filius Jovis Ammonis. AE. 4: 196
 IASIDES, Iasi filius. AE. 5: 843
Iasi filius, Palinurus, gubernator Aeneae. AE. 3: 202
Iassus & Dardanus fratres, Jovis & Electrae, Corythi regis uxoris, filii; vel, ut nonnulli, *Dardanus* de Jove, *Iassus* de Corytho; ex Etruria profecti novas sedes quaesiverunt, Dardanus Trojam, Iassus Samothraciam. AE. 1: 384. 3: 167. 7: 207. aliaeque de

illis sententiae. Ibid.
Iassus & Dardanus fratres, Penates divisiverunt, & alter Phrygiam, alter Thraciam occupavit. AE. 3: 15. Iassus profectus in Thraciam, Samothraciam appellavit: Dardanus in Phrygiam illium condidit. 7: 207
 IASON cum Argonautis hospitio excepti a Phineo, cum Colchos ad petendum aureum vellus navigarent, eundem ab Harpyis liberaverunt. AE. 3: 209
Iassus, cur a Pelia Colchos profectus Iassus. E. 4: 34. ejus expeditio in Colchos. G. 2: 140. ad Colchos profectus Oceani filiam adamavit. AE. 2: 626
Iassus filii, Corybantae. AE. 3: 111
Iassum scaura Medea relicti Colchiae ad Italiam venit. AE. 7: 750
Iassus fulva, sive viuidis, varia ejusdem genera: in Zmaragdum transit: ad salutis custodiam & gratiam plurimum valet; & concionantibus necessaria. AE. 4: 261, 362
 IBAT, pro erat. AE. 2: 672
 Ibat, pro ierat. AE. 11: 33
 IBERI, gens in Ponto; unde oriundi Hispani eodem nomine appellantur, latrocinii nobiles. G. 3: 408
Iberi, abactores; quia omnes fere Hispani acerrimi abactores sunt. G. 3: 407
 ICADIUS, Apollinis & Nymphae Lyciae filius, *Delphis* tergo e naufragio prope Parnassum montem expositus, locum inde *Delphis* appellavit; templumque illud Apollini & *Arae Patriae* dicavit. AE. 3: 332. Lyciam matris nomine appellavit: & reliqua ejus fabula. ibid.
Icarus cum patre Daedalo ex Creta aefugiens, nimis alta petens; resolutis calone Solis alis, in mare decidit, & a nomine suo *Icarium* appellavit. AE. 6: 14
Icarus, Atheniensis, Erigone pater, accepto viro a Libero patre, ab inebriatis vino illo primum reperto rusticis occisus, & reliqua fabula. G. 1: 167, 218. 2: 389. juxta nonnullos *Aeturus*. G. 1: 67
Icari filia, Erigone. G. 3: 33
 ICTUS, jaculatio. AE. 7: 166
 Ictus, percussus. AE. 12: 928
 IDA, mater Nisae. AE. 9: 177
Ida, sive Idacus, mons Trojae ab *Ida*, monte Cretae. AE. 3: 112
Ida duplex, Phrygia & Cretensis. AE. 3: 6. 104. 5: 449. 7: 207. 9: 80
Idae montis cecumina Gargara, quasi *Ida* *Idae*, capite capitis, altitudinis altitudo, *Ida* enim *Idae*. AE. 9: 86
Idae montis radicibus aedificia collocavit Scamander. AE. 3: 108
Idaei Dactyli, custodes Jovis. G. 4: 153
Idaeus Jupiter. AE. 7: 139
Idaeus mons, derivativum pro principi *Ida*. AE. 3: 105
Idaeus, auriga Priami. AE. 6: 485
Idaia Venus, Cypria. AE. 6: 760
Idalium, Cypri montis; & civitas. AE. 1: 68.

INDEX IN SERVICIUM.

- 11687.** *ebrietas* Veneri consecrata. AE. 10: 52.
- Idem** motum fugiens Aeneas primum tenuit. AE. 2: 804. 3: 1. illic naves fecit. 9: 80.
- Ideae** Nymphae & Curetis filius; Teucer. AE. 3: 108.
- Ideae** omnium rerum sunt, ad quarum imaginem omnia procreantur. AE. 6: 289.
- Idem**, talis, similis. AE. 7: 321. plus quam similis. 3: 60. unus. 4: 584.
- IDIBUS** sacrificabant Augusto. E. 1: 44.
- IDIBUS** Septembris Vestales molam faciebant. E. 8: 82.
- IDOMENEA**, cur penultima contra regulam producta. AE. 3: 121.
- Idomeneus**, a Deucalione trahens originem, Cretensium rex, ob non solum votum a civibus pulsus, Sallentinum Calabriae promontorium tenuit. *ibid.* ut alii, ex voto immolaturus filium; ut alii, eo immolato, ob crudelitatem regno pulsus est. 11: 264.
- Idomeneus**, Lylius, a Lyctio, Cretae civitate, unde pulsus. AE. 3: 401.
- Idomeneus** templum Minervae in Calabria condidit. AE. 3: 531.
- IDUME**; Phoeniciae urbs, ubi palmae abundant; unde *Idumaea* palma. G. 3: 12.
- Idus & Calendae** olim a Rege sacrificio in curia Calabria indicabantur. AE. 8: 672.
- IFUNA** glauca, sicca, & sterilis terra. G. 2: 212.
- Iejuna** sanie, sicca & exigua. G. 3: 493.
- Iejunia**, infirmitas ex inedia. G. 3: 128.
- Ipsa vis*; *ignis sacer*. G. 3: 566.
- Ipsa vis*; proprie *sacer*, *accipiter*; unde & *sacer aei* Virgilio; vel quia Marti consecratus, vel avibus execrabilis. AE. 11: 715.
- IGNARUS**, cui quid non indicatum est. AE. 9: 287. pro ignoratus, qui nesciretur. 10: 706. pro immemor, & quomodo differant. 1: 202.
- Ignarus** loci, palans. AE. 2: 384.
- Ignavius** carpentem herbas, negligentius, sine aviditate. G. 3: 465.
- Ignavum** pecus, inutile, non aptum industriae; contra *gnavos* induitrios dicimus. G. 4: 168.
- Ignavum**, inutile, non aptum industriae. AE. 1: 439.
- Ignea** sicut venis, fervidus calor. G. 3: 483.
- Ignem** a Jove furatus Prometheus. E. 6: 42.
- Ignem** turo calcabant Hirpini, medicamento plantas tingentes. AE. 11: 787.
- Ignes** unde fiant. AE. 1: 747.
- Ignes**, vel ararum, vel Sol & Luna. AE. 2: 154.
- Ignes** auri, Furiarum faces, vel rogales. AE. 4: 384.
- Ignes**, velox, ardens. AE. 1: 476.
- Igni** omnia procreata, juxta Heraclitum. G. 1: 86.
- Igni** & aqua mariti uxores accipiebant. AE. 4: 167.
- Igni**, pro igne, datus pro ablative. AE. 4: 2.
- Ignis**, origo omnium rerum; juxta Anaxagoram. E. 6: 31. etiam juxta Heraclitum; quia sine calore nihil nascitur. AE. 6: 265.
- Ignis aeternus** in Vestae templo. AE. 2: 297.
- Ignis coelestis** non urit, ut terrestris; quia simplex & *acribus*, & aeternus; cum terrestris de ligno & aere conficit. AE. 6: 746.
- Ignis coecus**, pro vehementissimo amore. AE. 4: 2.
- Ignis divinus** precibus cliciebatur, qui altaria incendebat. AE. 12: 200.
- Ignis** sponte emerit sacrificio. E. 8: 106. optimum omen. *ibid.*
- Ignis liquidus**, purus, aethereus. E. 6: 33.
- Ignis pervigil** cur in multis templis. AE. 4: 201.
- Ignis oculus**, pro amore. AE. 1: 692.
- Ignis facer**; *ipsa vis*. G. 3: 566.
- Ignis vires & aquae** bello comparantur. AE. 3: 304.
- Ignis**, pro nativo calore ex ferocia, vel pro fulmine dicitur arsisse; cum igne aliae res ardeant. AE. 10: 565.
- Ignis**, pro ipso seditionis incendio & fervore. AE. 7: 577.
- Ignobile**, non omnibus notum. G. 4: 63.
- Ignobile**, stultum. AE. 1: 153.
- Ignoscendum**, participium sine verbi origine, neque enim *ignoscor* dicitur. G. 4: 489.
- Ignota** arma, nova, infueta, vel non conspicua. AE. 11: 678.
- Ignota** planities, vel infrequentata, vel ignota Aeneae. AE. 11: 527.
- Ignotus** stellio, ignobilis, vel ex improviso veniens. G. 4: 242.
- Ignotus**, ignobilis. AE. 5: 795. *ignotus*. 7: 776. peregrinus, ante non visus. 5: 871.
- ILLE**, hoc, & haec *illa*. E. 7: 26. AE. 7: 499.
- Ilex**, arbor glandifera. E. 9: 15. in tutela Jovis. AE. 5: 129.
- ILIA**, Numitoris filia, ejusque historia. AE. 1: 277. 6: 778. dicta & Rhea, Sylvia. AE. 7: 659.
- Ilia**, filia Aeneae, juxta Ennium. AE. 6: 778.
- Ilia telius**, pro urbs Iliia, Ilium scilicet. AE. 11: 245.
- Iliia** res, pro Iliensis. AE. 1: 272.
- Iliaci** ludii, Athenienses, & cur. AE. 3: 281.
- Iliades** purpureas vestes pingebant; unde *labor Iliadum*. AE. 7: 252.
- Ilicet**, i. e. *ire licet*; verbum sollemne & novissimum, usurpatum consumpto cadavere, & collectis cineribus, post sollemnia rogi peracta; post sollemnia tumuli vero dicebatur *vale*. AE. 6: 216, 231.
- Ilicet**, confestim, mox, actum est: formula a iudice per praeconeum dicta, finem rebus agendis imponente. AE. 2: 424.
- Ilicet**, pro igitur, continuo, confestim, illico. AE. 2: 758. 8: 223. propter metrum. 11: 468.
- I lignis** canalis, facta ex illice. G. 3: 330.
- Illi** filius, Sarpedon, oceani filiam adamavit. AE. 2: 626.
- Ilione** velum, unum ex septem Imperii pignoribus. AE. 7: 288.
- Ilione**, Priami filia, Polymnestoris uxor. AE. 3: 15. Priami filia nam maxima, sceptrum Aeneae dedit. 1: 657. Polymnestoris uxor, eiecta a viro manu sua interit. 1: 658.
- Ilionea**, penultima natura brevis producta. AE. 1: 615.
- Iliomet**, antiprosis; datus pro genitivo: nomina enim in *is* dativum formant in *is*. AE. 1: 124.
- Ilioneus**, dictus etiam Dardanus. AE. 4: 59.
- Ilium**, urbs Trojae, quae regio Phrygiae, in Asia minori. AE. 1: 5. 569. 3: 1. conditum ab Ilo. AE. 2: 166. c. versum ab Hercule. 3: 18.
- Ilio** capto, post triennium primum navigavit Aeneas. AE. 3: 8.
- Ilium**, neutro tantum genere Virgilio, aliis etiam feminino *Ilios*. AE. 3: 3.
- Ilium**, res Ilienses. AE. 1: 72.
- Illaetabile**, quaeritur quis ante Virgilium dixerit. AE. 12: 619.
- Illaudatus**, illaudabilis, pro eo qui laudari non meruit. G. 3: 5. AE. 7: 11.
- Ille**, pronomen, in laudem & vituperium. AE. 3: 558. in honorem. 1: 621. vel magnitudini, vel nobilitati adhibebatur. 1: 3. 10: 707. cum dignitate & excellentia. 12: 5.
- Ille**, propter metrum additum. AE. 1: 7.
- Ille**, cum execratione. AE. 11: 257.
- Illi**, pro illic. AE. 2: 503.
- Illi**, & pronomen, & adverbium. AE. 2: 548.
- Ilius**, penultima longa. AE. 1: 687.
- Illo** pro illuc. AE. 8: 423.
- Illud** tibi, vel te, vel in te. AE. 2: 64.
- Illudere**, per ludum nocere, saevire. G. 1: 181.
- Illustris**, nomen notitiae, non meriti; nam meretricibus etiam tribuitur. AE. 6: 758.
- Illuvies** dura, fordes tetrae. AE. 3: 593.
- Illyricam** regionem incolere Exclitae, inter quos Amazones. AE. 11: 842.
- Illyrici pars**, Noricum. G. 3: 474.
- Illyrici** rex Velesus; populus Euganei. AE. 1: 246. Henerus. 247.
- Illyrici** urbs Patavium, ab Antenore condita, & unde dicta. AE. 1: 246.
- Illyricum** mare. E. 8: 7.
- Illyricus** latro, Arces, quercum Dodonae excidi praecipit. AE. 3: 466.
- ILVA**, alio nomine Aethale, insula adiacens Tusciae. AE. 10: 173.
- ILUS**, rex Trojanorum. AE. 6: 650. Ilium condidit. AE. 2: 166.
- Ilus**, & *Iulus*; quoque dictus Ascanius. AE. 4: 159.
- Ima** terra, quia sustinet & continet maria. AE. 10: 675.
- Imagines** omnium sunt, ad quarum similitudinem

INDEX IN SERVIUM.

- multitudinem omnia procreantur.** AE. 6: 289
Imago, vel εἰδωλον. AE. 1: 357
Imago pro phantasia, species. AE. 8: 557
Imago mortuorum, teneri non potest. AE. 2: 793
Imago vana decepit Turnum, & ex praetio abduxit. AE. 10: 592, 644
Imago vocis, echo; Gr. εἰσώσ. O. 4: 50
Imago plurimum fallit. E. 2: 27. in speculo, in aquis. *ibid.*
IMBER niger supra caput, periculosus, inevitabilis, morrifer. AE. 5: 10
Imber, pro quovis humore. AE. 1: 127
Imber tortus, constrictus & coactus in grandinem. AE. 8: 429
Imbrafidus, Imbrafi filius. AE. 10: 123
Imbre sanguineo Sarpedonis mortem profecutus Jupiter. AE. 1: 104
Imbres unde nascantur. AE. 1: 747
Imbres irrigat, aquas. O. 4: 115
Imbrex, masculini & feminini generis; melius tamen feminino; nonnullis testum, vel canalis, qua pluvia repellitur; dicitur quod imbrem arceat. O. 4: 296
Imbuere, pro inchoare, initiare; item perfundere, madefacere. E. 1: 8
Imbuere bellum sanguine, initiare. AE. 7: 542
Immane, asperum, malum, unde. AE. 1: 114, 143
Immane, pro immaniter. O. 2: 239
Immedicabile telum, cuius vulneri mederi non potest. AE. 12: 858
Immemor, improvidus, demens. AE. 2: 244. *amens, incuriosus, incautus.* 9: 374
Immensae, infinitae. O. 1: 49
Immensum, magnum, quod mensura comprehendi non possit. AE. 3: 672
Immissae ferae sylvis, innatae. O. 2: 342
Immites nidi, pulli crudeles. O. 4: 17
Immittere rudentes velis, pro laxare vela. AE. 10: 229
Immo, pro vel. E. 9: 26
Immolari proprie dicuntur hostiae, non cum caeduntur, sed cum accipiunt molam salfam. AE. 10: 541
Immolatae hostiae, mola salsa tactae. AE. 4: 57
Immotum, pro immobile. AE. 4: 15
Immundi fues, luto gaudentes. O. 1: 400
Immundus sudor, morbus pedicularis, φθυσιασι. O. 3: 564
Immunes, qui nihil praestant; unde & amena loca solius voluptatis plena, quasi amrita, unde nullus fructus exsolviunt. AE. 5: 734
Immunitas belli urbs, sine officio dimicandi, non obsecra, non oppugnata. AE. 12: 559
Immunitas fucus, a labore, otiosus, piger, ventri tantum indulgens. O. 4: 244
IMPARE, pro impari, metri causa. E. 8: 75
Imparibus armis, inaequali consilio. O. 2: 245
Imparibus uris, non simile jugum ferentibus, cum alter esset major, al-
- ter minor.** O. 3: 533
Impasti pisces, ita avidi, ut semper credantur *impasti*. AE. 10: 560
Impedire aliquem, detinere, progredi prohibere. AE. 9: 385
Impedire, implicare, intexere. AE. 5: 593
Impelli dicuntur, quae prona sunt ad labandum. AE. 4: 22
Imperate arvis, diligenti cura jubere quasi ut tantum ferant, quantum desideramus: vel ne ferant quod ipsi volunt, sed quod fatum est. O. 1: 99
Imperativi formantur ab infinitivis, detracta syllaba *re*; sed quidam effertur per Apocopen. AE. 11: 463
Imperativus non jungendus adverbio imperantis. AE. 6: 544
Imperativus esto, abesto, pro est, absit. AE. 11: 14
Imperatores Romani etiam Pontifices. AE. 3: 80
Imperatores & Virgines Vestales excipiebantur lege, qua prohibitum, ne quis in Urbe sepeliretur. AE. 11: 206
Imperatores in provinciam ituri apud Deos Penates Lavinii prius immolabant. AE. 3: 12
Imperditum, nove dictum a Virgilio. AE. 10: 430
**Imperfectum formatur ab imperativo, addito *bam*; in quarta *e* additur, ut *nutri, nutricbam.* AE. 6: 468
Imperfectum pro plusquam-perfecto. AE. 8: 522. 11: 33
Imperii pignora septem: Acus Matris Deum; quadriga scissilis Vejorum; Cineres Orestis; Sceptrum Priami; Ilionae velum; Palladium; Ancilia. AE. 7: 188
Imperium pelagi, animarum, pro in pelagus, in animas. AE. 5: 235
Imperator, usurpate dictum Horatio. AE. 10: 444
Impersonalium usus, cum de multis sermo est. AE. 1: 276
Imperterritus, nove dictum a Virgilio. AE. 10: 770
Imperativum augurium, quod optatum venit. AE. 6: 190
Impia arma, civilia, vel ab iis, quibus venia data, suscepta. AE. 6: 612
Impii non aperte a Jove moventur; sed injicit illis hoc vel illud desiderium. AE. 10: 689
Impius, proprium epitheton militis. E. 1: 70
Impleor cum genitivo & dativo. AE. 1: 219
Implere fossas, propria phrasid bellica. AE. 9: 506
Implexae involutae, implicatae, ἰμπεπλεγμένα. O. 4: 482
Implicare, impedire. AE. 10: 894
Implicitus morbo. AE. 1: 663
Implicuit vos bello, involvit invitos; incertum, datus, an ablativus. AE. 11: 109
Implorare, auxilium cum miseratione deprecere. AE. 10: 19**
- Implorare Deos, ad auxilium & actionem vocare.** AE. 7: 575
Impluvium, locus sub divo. AE. 2: 512
Importunae volucres, in alienum tempus nentes. O. 1: 470
Importunum; ubi nullum refugium est, quod caret portu, id est, quiete, ubi nullus est portus; contrarium *opportunum*. AE. 11: 305
Impositium, vel pro perfecto verbi, cui hoc onus & necessitas fatalis quasi incumbit, cui hoc impositum est: vel *impositum cinerum*, pro soponium. AE. 8: 408
Impotens, & satis, & minus, & nihil potens. AE. 1: 505
Impressum, insculptum, vel coactum. AE. 10: 497
Improbis, infatiabilis, avidus. O. 3: 431. *nimis avidus, qui petit quod ipsi non debetur.* AE. 5: 397
Improbis, qui supra modum nocet. E. 8: 48
Improbis asner, infatiabilis. O. 1: 119
Improbis labor, magnus, nulli probabilis. O. 1: 145
Improbis mons, ingens pars montis. AE. 12: 687
Improvisto, deest *ex*; integrum *ex improvisto*. AE. 12: 576
Imprudens, valde prudens, vel ignarus. AE. 9: 386
Impubes praesertim nocte efferebantur ad faces, ne funere immaturo domus funestaretur; praesertim eorum filii, qui in magistratu erant. AE. 11: 143
Impubes manus, multitudo puerorum; vel ipse puer. AE. 7: 382
Impune, sine damno sui. O. 2: 32. *sine periculo.* AE. 11: 134
Impune quieta urbs, quae specialiter poenas luere debuit. AE. 12: 560
Imputatum vinum qui Diis offert, vel bibit, furore cotripitur. E. 2: 70
Imputatur unicuique, quod alter in eius fecerit gratiam. AE. 12: 320
IN, cum accusativo idem quod *pro*; vel pro dativo; cum alias *adversum* significet. AE. 1: 308
IN, eadem significatione cum accusativo vel ablativo, *in alio*, vel *in alio*, *in nube*, vel *nubem conditas*. AE. 2: 401
IN & *sub*, praepositiones communes sunt, i. e. utrumque regunt casum. AE. 1: 298
IN, pro contra. O. 3: 273. 4: 331. *item pro.* AE. 1: 235. *pro ad, contra.* 2: 61
IN antrum excisum, in antri similitudinem. AE. 6: 42
IN arcum curvatus, in arcum similitudinem. AE. 3: 533
IN armis, apud armaum. AE. 11: 154
IN hoste, pro *in hostem*, i. e. cum hostis esset. AE. 2: 541
IN manum Conventio, dicuntur nuptiae, quae aqua & igne, duobus maximis elementis adhibitis, quae res ad farreatas nuptias pertinebat, dextrae conjunctione fiebant. AE. 4: 103

In

INDEX IN SERVIUM.

- In fiore**, pro *in litus*. AE. 1: 177
In manibus terrae, in promptu, & facili: Graece *ἀπὸ χειρῶν*. G. 2: 41, 45
In medium quaesita reponere, in commune conservare parata. G. 4: 157
In melius ut juvent, melius fortunent, sollemnis precationum formula. AE. 12: 176
In melius referre, mutare, elegans locutio. AE. 1: 285
In montibus, pro *inter montes*, vel in monte. AE. 8: 53
In naves, pro *per naves*. AE. 5: 62
In noctem, circa noctem; &, quoribus tempus exprimitur futurum, accusativum regit. AE. 7: 7
In medium consulere, in commune. AE. 11: 335
In medium, in commune, publicum. G. 1: 127
In numerum, in ordinem. AE. 8: 452
In ora diffusum, palam facit. AE. 4: 195
In orbem, in circuitu, in medio. AE. 8: 673
In ore condidit *ensem*. AE. 9: 443
In undis effusus, Archaismus. AE. 6: 339
In plumam, in plumae similitudinem. AE. 11: 770
In praelia cingitur, ut praeliari possit. AE. 11: 486
In primis, praecipue, ante omnia. G. 1: 338. AE. 1: 307
In pristina, in usum priorem. AE. 12: 424
In pulmone recondit *ensem*, Archaismus, pro *in pulmonem*. AE. 10: 387
In somnis, pro *in somniis*. AE. 3: 151. 4: 353, 466
In somnis, per somnos; pro *in somniis*. AE. 2: 270. dum somnos caperet. 1: 357. *insomnis*, sine fomno. *ibid.*
In Venerem non solvunt corpora, in libidinem non resolvuntur. G. 4: 198
INACCESSUS, participium sine verbo: *accedor* enim non dicimus: illiusque auctor Virgilius. AE. 8: 195
Inaccessi luci, ad quos nemo accedere debeat. G. 3: 5
Inaccessus lucus, inaccessibilis, inaccessendus, ad quem nullus accedere debeat. AE. 7: 11
Inachi filia, Io, ejusque fabula. G. 3: 152
Inachi filia, Io, nomen dedit mari Ionio. AE. 3: 211
Inachium & Acrisium inter majores suos numerat Turnus. AE. 7: 367
Inane, quid, juxta Epicureos, E. 6: 31
Inane murus, non profuturum scilicet mortuis juxta Epicureos. AE. 6: 886
Inanes ceracae, sine melle. G. 4: 241
Inanis cura, amoris definitio. G. 4: 345
Inanes stetus, leves, quibus succurri non possit. G. 4: 375
Inanes lacrymae, quae frustra funduntur. AE. 4: 449
Inanes rotac, sine pondere. G. 3: 170
Inania verba, nec a membris, nec a mente venientia. AE. 10: 639
Inanis, proprium picturae epitheton. AE. 1: 468
Inanis curus, sine rectore. AE. 1: 480
Tom. IV.
- Inanis** galea, concava, vacua, sine capite. G. 1: 496. AE. 5: 673
Inanis ira, bellica; ubi irascuntur ut pereant: vel *inanis*, non juste concepta. AE. 10: 758
Inaratus, pro non satius. G. 1: 83
Inarime, post *Enaris* dicta, a simiis, quae *enares* dicuntur, Gr. *ἀπὸ ἰνῆς*. vel etiam *Pitheculsa*; quia perpetuis fulgoribus petitur, Typhoeum vel Enceladum premere dicitur: Homero dicta *σὺν ἀπὸ ἰνῆς*. AE. 9: 715
Inarime insula, terrae motu diffusa, aliam insulam fecit, quae *Prochysa* dicta ab effusione, *ἄπὸ χύου* enim *προφύδου*. AE. 9: 715
Inarimem in Maconiae partibus ponit Homerus. AE. 9: 715
INBELLEM avertis, avertendo reddis inbellem. G. 2: 172
INCAESTARE, polluere: unde *incaestus*, quaecumque pollutio. AE. 6: 149
Incana menta, nimium cana. G. 3: 311
Incastrum, irritum, tractum a *castris*, i. e. retibus. AE. 7: 424
Incautus, securus, & cui praecautum non est. G. 3: 469
Incedere, cum dignitate aliqua ambulare. AE. 1: 54
Incedere coelum clamore, implere, abusive. AE. 10: 895
Incedere, exagitare. AE. 4: 360. illustrare. 5: 87
Incedere urbem clamoribus, implere. AE. 11: 147
Incedere stipulas, & similia, plurimum agris prodest. G. 1: 84
Incendia, pro materia ex qua incendia sequuntur. AE. 9: 71
Incendia belli, pro vi. AE. 1: 570. incendio & diluvio bella comparantur. *ibid.*
Incepta deserere, turpius quam non incipere. E. 2: 70
Incerta hasta, infirma, evitabilis; contra, *certa*, inevitabilis. AE. 11: 767
Incerta Luna, incipiens, minor. AE. 6: 270
Incerta securis, dubie inlisa, quae non habet mortis effectum. AE. 2: 224
Incerti menses, inopportuni, veris & autumnii, propter tempestates. G. 1: 115
Incerti soles, obscuri dies. AE. 3: 203
Incertum, instabile. AE. 2: 39
Incertum genus, non pro ignobili, sed penitus ignoratum. AE. 11: 341. certus sudor, irrationabilis, sine labore, cujus causa non apparet. G. 3: 500
Incertus, tardus; *certus*, velox. AE. 1: 580
Incessi muros, *invadi*, infinitivus. AE. 12: 596
Incessit, ingruit, invasit. G. 4: 68. & figurate cum dativo pro accusativo. *ibid.*
Incessus, & *incedere*, de processu gravi & honorifico. AE. 11: 409
Inchoare, petficere; verbum sacrorum. AE. 6: 252
Incidit huic, pro *in hanc*, figurate. AE. 11: 699
Incita hasta, cum impetu veniens. AE. 12: 492
- Inclementia**, inexorabilitas, durities. G. 3: 67
Includuntur in carcere & in carcerem. AE. 2: 401
Inclusus, separatus. AE. 6: 681
Inclutus, a Graeco *καλύπτει*. AE. 6: 781
Incomitatum si quis se longam viam ire somniat, ferale est, praefertim Regibus. AE. 4: 467
Incompti versus, Saturnio metro, ad rythmum solum compositi; olim in usu apud vulgus. G. 2: 385
Incondium, incompositum, agreste, subito dictum, inconfscriptum. E. 214
Inconsultus, inscius rerum, ignarus, sine consilio, sine responso, cui consultum non est: item incautus, sine consilio. AE. 3: 452
Increbescere, saepe, & crebro fieri. G. 1: 357
Incrementum, nutrimentum. E. 4: 49
Increpare, objurare, incusare. AE. 12: 755
Increpat clipeo, sonat; alibi *increpat*, arguit. AE. 12: 332
Increpitare, inclamare, arguere. AE. 1: 742
Increpuit, insonuit. G. 1: 382. & segnitium increpavit. AE. 9: 504
Increfcere, revirescere. AE. 3: 46
Incubare, proprie de illis qui in locis sacris dormiunt ad accipienda responsa: unde *Incubat Jovis*, dormit in Capitolio ad accipienda responsa. AE. 7: 85
Incubare, proprie per vim rem alienam velle tenere. AE. 1: 93
Incubo, Graece *Ἐπιβάτης*, *Incubo*, idem qui *Pan*, *Faunus*, *Fatuns*, *Fatnellus*. AE. 6: 776
Incumbens scopulis aestas, saxa etiam caloribus penetrans. G. 2: 377
Incumbere aratri, insiftere arationi. G. 1: 214
Incumbere humero alicujus, pro cursu alicui proximum esse. AE. 5: 325
Incusare, & *accusare*, quid differant. AE. 1: 414
INDAGO, pro ferarum investigatione. AE. 4: 121
Inde, adverbium loci & temporis. AE. 1: 279
Inde, ab hac causa. G. 3: 490
Inde, pro deinde, vel tunc. AE. 2: 28: 587
Indecores, declinatio sine nominativo singulari; vel a nominativo *hic Indecor*, *indecoris*, a *decor*, *decoris*, penultima longa, sed Sytolen fecit Virgilius; contra ut *decus*, *decoris*, penultima brevi, sic *indecus*, *indecoris*. AE. 7: 231. 11: 423
Indefessa, infatigabilis. AE. 11: 651
INDI, populi extremi Orientis. AE. 6: 795
Indi sistentes, populi subfolani. G. 4: 425
Indi consuetudinem habebant, ut cum regibus mortuis una de uxoribus charior. nec non equi & servi dilecti comburerentur. AE. 5: 95
India, pro omni plaga Aethiopiae. G. 2: 116
India, quae est juxta Oceanum, arbo-

INDEX IN SERVIVM.

- bores habet magnas. G. 2: 122
India habet arbores ferentes lanam. AE. 1: 653
Indici Elephantum, pro maximis. G. 1: 577
India fluvius, Ganges. G. 2: 137
India mons. Nyfa. AE. 6: 806
 Indicativi futurum pro subjunctivo. G. 1: 155, 220. idem. ibid.
 Indicere, verbum bellicum. AE. 7: 468
 Indicere, verbum Juris. AE. 5: 758
 Indicia viarum, vestigia. AE. 8: 210
 Indicium, delatio. AE. 2: 84
 Indictiva sacrificia, feriae, quae subito ad praefens tempus indicebantur. AE. 1: 636
 Indigenae Fauni, inde geniti, *αὐτόχθονες*. AE. 8: 314
 Indiget usus, acquirit. E. 2: 71
 Indigetes Dii duplici ratione dicuntur, vel quod nullius rei indigeant; vel quod nos eorum indigeamus: atque omnes Dii ita possunt appellari: vel Dii patrii, vel ab *indigero*, precor: invoco; vel ex hominibus facti, quasi *in Diis agentes*. AE. 12: 794
 Indigetes Dii, proprie ex hominibus facti, sed & generaliter omnes. G. 1: 498
 Indigero, precor, invoco. AE. 12: 794
 Indigitamenta, libri Pontificum. G. 1: 121
 Indigna, crudelia. AE. 2: 285
 Indigna relatu, turpia & obfoeana. AE. 9: 595
 Indigna turris, magna. E. 10: 10
 Indignae hemes, laevae. G. 2: 373
 Indignus amor, pro magno, vel impari. E. 8: 18
 Indignus amor, meretricius. E. 10: 10
 Indignus avorum, Gracca figura; Graeci enim *ἀδύλατος* *εὐπιδος*, *indignus cornuae*. AE. 12: 649
 Indignus dolor, ex vulnere indigne illato ortus. AE. 12: 411
 Indigna funera, aut indignorum, aut crudelia & magna. AE. 4: 617
 Indignum, miserabile, non congruum meritum. AE. 6: 163
Indo flumini se miscet Hydaspes. G. 4: 211
 Indocile, pro indoctum: proprie enim quod non potest discere; *indocile*, quod non didicit. AE. 8: 321
 Indoles, proprie imago quaedam virtutis futurae. AE. 10: 826
 Indomitus, magnus. AE. 2: 594
Indos petiit Liber, & Hercules. AE. 4: 196
 Indubitare, pro simplici dubitare. AE. 8: 403
 Induere se in florem, i. e. vestire, effundere se in florem. G. 1: 188
 Inducere se mucrone, pro ferire; vel Hypallage, pro mucrone inducere corpore. AE. 10: 681
 Inducere, tegere. E. 9: 20
 Inducere rivus, irrigare. G. 1: 270
 Inducere vestem, figurate; cum in usu sit, *indui illa re*. AE. 11: 76
 Induciae summa fide servabantur, ita ut duces tuto inter se colloquerentur, & severe vindicaretur, si quis inju-
 riam se passum quereretur: exemplo sunt induciae inter Romanos & Persenam, quibus duces hostium urbem ingrediebantur, & ludos Circenses celebrabant, & victores certamine coronabantur. AE. 11: 134
 Induitur clypeus, quia multa lora erant, quibus manum inferebant. AE. 2: 393
 Indulge ordinibus, da operam, & ordines effice largiore. G. 2: 277
 Indulgentia coeli, serenitas & temperatio: pro eo Veteres *indulgentia*. G. 2: 345
 Indulgeo, cum dativo. G. 4: 198
 Indulgere, permittere, operam dare. AE. 2: 776
 Indulgere alicui rei, pro operam dare. AE. 4: 51
 Induperatoris, per Epenthesin pro *Imperatoris*. AE. 1: 636
 INERMIS & *inermis*, promiscue. AE. 1: 488. 4: 8. 10: 425
 Inermes manus, vel sine sceptro, insignibus regis; vel supplices. AE. 1: 491
 Iners, deses. E. 1: 28. otiosus, ignavus, sine arte. E. 8: 24. G. 3: 25
 Iners dextra, vel nuda, vel nihil proficiens. AE. 11: 672
 Iners, pigrum, quod nihil creat. G. 1: 94
 Inertia, vel dum occiduntur; vel non repugnantia. AE. 2: 364
 Inertia pecora, pro ignava & innocua. AE. 4: 157
 Inertis est loqui, ubi pugnari oportet. AE. 10: 322
 Inexhaustis metallis, distincte & duabus vocibus scribendum *in exhaustis*. AE. 10: 174
 Inexpletum, pro inexplabiliter. AE. 8: 559
 Inextricabilis, infolubilis, indeprehensibilis. AE. 6: 27
 INFANDI Cyclopes, ineffabiles. AE. 3: 644
 Infandum, pro infanda; vel dolentis interfectio. AE. 1: 255
 Infaultus, mali ominis. AE. 5: 635
 Infestum argentum, quod in massis est. AE. 10: 526
 Infelicia, sive non felicia tela, quibus se defendere nequiverunt. AE. 11: 196
 Infelix, infoecundum. G. 1: 154. inutile, infoecundum. E. 5: 37. iratus. 5: 65. nocens, irata, ut *felix* contra, propitia. AE. 7: 309
 Infelix balteus, nulli domino felix. AE. 12: 940
 Infelix fama, rerum infelicitium nuntia. AE. 12: 606
 Infelix invidia, quod invidos reddat infelices. G. 3: 37
 Infelix olcastor, infoecundus, sterilis. G. 2: 314
 Infelix vates, nuntia infelicitatis. AE. 3: 246
 Infenus, plus quam inimicus. AE. 2: 72
 Inferi novem circulis continentur; primo infantum animae; secundo, qui per simplicitatem sibi adesse nequiverunt, tertio, qui manus sibi intulerunt; quarto, amantium; quinto virorum fortium; sexto, nocentium; septimo, animae purgantur; octavo, animae ita purgatae ut redeant; nono, ita purgatae ut non redeant, qui campus Elysius. AE. 6: 426
 Inferi, an sub Terra; an Ipsa Terra. AE. 6: 532. juxta aliquos in medio Telluris. AE. 6: 140
 Inferae aves in augurio. AE. 3: 361
 Inferi humanam continent vitam. AE. 6: 477
 Inferi gaudent numero pari, Superi impari. AE. 3: 305
 Inferiae, proprie mortuorum sacra, quae inferis solvuntur. AE. 10: 519. 11: 81
 Inferiae cum dantur, cernuntur umbrae. AE. 3: 312
 Inferior nec numero, nec honore pugnae: nec pauciores interimis, nec minor te quam Aeneam comitabitur gloria. AE. 12: 630
 Inferis quae tribuuntur, cuncta in hac vita sunt. AE. 6: 596
 Inferis sacrificaturi conspergere se modo solebant; Superis vero, corpus abluere. AE. 6: 636
 Inferna loca, Diis superis invisa. AE. 8: 245
 Inferna sacra praeter unius diei spatium non tenent. AE. 6: 535
 Infernum ubi sit a Philosophis diligenter quaesitum: & tandem, cum nasquam esse posse ipsis videretur, hanc Terram, in qua vivimus, statuerunt esse Inferos. AE. 6: 127
 Inferorum loca secreta silent. AE. 6: 264
 Inferos quid petat ex homine, anima, corpus, an umbra. AE. 4: 654
 Inferos Aeneas petiit, ut a patre & generis agnitionem, & urbis condendae nomen perciperet. AE. 5: 737
 Inferos subire, est ad sacra Proserpinae accedere. AE. 6: 136
 Inferre, proprie de Penatibus. AE. 8: 12
 Inferimus aris cymbia lacte, pro inferias damus. AE. 3: 66
 Infesta hasta, in vulnus parata, protenta. AE. 10: 876
 Infidum mare, cui nullus debet committere fidem. G. 1: 254
 Infinitivus pro indicativo per ellipsin, Historiographorum propria locutio. G. 1: 200. 4: 134. AE. 2: 132, 683, 775. 3: 666. 4: 422. 6: 199, 491, 557. 7: 390. 8: 35, 215, 493, 689. 11: 215, 822, 458. 12: 216
 Infinitivus pro gerundio. E. 8: 89. G. 1: 21. vel supino. AE. 1: 531. pro gerundio. 2: 10, 348. 4: 565. 5: 108. 10: 277. 12: 291
 Infinitivus pro participio. AE. 10: 140
 Infinitivus pro subjunctivo cum particula causali ut. E. 2: 43, 5: 89. AE. 1: 322. vel pro gerundio. 1: 518. pro subjunctivo cum ut. 6: 313
 Infirma quae sunt futura, illis Virgilius infirma quoque dare solet principia. AE. 12: 120
 Inflatus venas, impletus. E. 6: 15
 Infectere, a rigido proposito declinare. AE. 4: 22

Info-

INDEX IN SERVIUM.

- Infodere, fodiendo terra aliquid recon-
dere. AE. 1: 447
Infodere, obruere. G. 2: 262
Infocunda femina; fructu carentia,
qualia falicis; quae etiam esa infoc-
cunditatem mulieribus gignere di-
cuntur. G. 2: 48
Informare, designare. AE. 8: 447
Informatum, in quandam formam de-
signatum, compositum. AE. 8: 426
Informe, quod confusae est formae;
deforme, monstrum humanam excen-
dens formam. AE. 3: 430
Informe, ultra formam. AE. 3: 658
Informe, magnam, cuius formam non
facile sit complecti. AE. 8: 264
Informe lethum, mors infamissima. AE.
12: 603
Informes urvi, vel magni; vel quia for-
ma carent quando nascuntur. G. 3: 247
Informis limus, magnus, sine forma.
AE. 6: 416
Informis terra, nivis superfusione for-
marum varietate carens, & nullis ag-
noscenda limitibus. G. 3: 354
Infrastrum, aut *valde frastrum*; vel quod
ante semper *infrastrum*. AE. 5: 784-7:
332. 9: 499. 10: 731. 12: 1
Infrenat currus, id est, equos, qui
sub curribus sunt. AE. 12: 287
Infrendere dentibus, dentes inter se
comprimere. AE. 8: 230
Infreni Getuli; vel sacri & feroces; aut
qui equis sine freno utebantur. AE.
4: 40
Infrenis equus, asperimus, qui freno-
rum spernit regimen: dicimus autem
infrenis & *infrenis*: & usurpatur et-
iam de hominibus. ibid.
Insula, fascia in modum diadematis,
a cuius utraque parte vitae depen-
dent; vel lata; vel tortilis, de albo
& cocco. AE. 10: 538
Infundi gremio conjugis, concumbere.
AE. 8: 406
INGEMINATA vox, duplicata per e-
cho. G. 3: 45
Ingenium, natura. G. 2: 177
Ingens pontus, magna pars ponti. AE.
1: 118
Ingenti mole, pompa, ambitu. AE.
12: 161
Ingentia iussa Apollinis, Delia. AE. 7:
241
Ingentior; juxta Donatum non recipit
ingens comparisonem; sed refutatur
a Servio. AE. 11: 124
Ingloriosus, sine triumphis, immemor
gloriae. AE. 10: 53
Ingluvies, ventus capacitas, pro gula.
G. 3: 431
Ingratae urbes erga rusticos. E. 1: 35
Ingratum cubile, de quo pellicis nulla
gratia. AE. 12: 144
Ingratum, triste; ut *gratum*, laetum;
vel gratiam non sentiens. AE. 6: 213
Ingravare quid, majorem invidiam
conciare, graviora facere, onerare.
AE. 11: 220
Ingre-di, pro loqui, cum insidiarum a-
liqua significatione ponitur. AE. 4: 107
Ingreditur, pro simplici graditur. AE.
6: 157
Ingressus, exordia. G. 4: 315
Ingruere, impetum facere. AE. 11: 899.
invadere. 2: 301
INHANS, intenta per sollicitudinem.
AE. 4: 64
Inhiant, habere desiderant; vel miran-
tur. G. 2: 463
Inhiare, cum stupore quodam, ore pa-
tesceto, contemplari. AE. 7: 814
Inhibere tela, cohibere, suspendere;
translatio a nautis. AE. 12: 693
Inhibere aves, quae adversae volatu
auspiciam faciunt. AE. 3: 246
Inhonestum, foedum, deforme, turpe.
AE. 6: 497
Inhorrescere, intremiscere. G. 1: 314
Inhorruit armos, pro *armis*, vel *in ar-
mos*, id est, erexit fetas. AE. 10: 711
Inhospita, barbara, aspera: & vox ficta;
quia *inhospes* non dicitur. AE. 4: 41
INIMICA turba, pro hostilis. AE.
11: 880
Inimica nomina, pro inimicorum. AE.
11: 84
Inimici, perduelles. AE. 4: 424
Inimicitiae etiam ex fato descendunt.
AE. 6: 511
Inimicum, non tantum hostile, sed &
perniciosum. AE. 9: 315
Inimitabilia Virgilia. AE. 10: 190
Iniqua spatia, angusta. G. 4: 147
Iniquam, magnum. G. 1: 164
Iniquus, angustus. AE. 5: 203
Iniquus, nocens. AE. 10: 303
Iniquus Sol, intemperatus, ardens. AE.
7: 227
Inire somnum, dormire. E. 1: 56
Inire, inchoare. E. 4: 11
Injuria, pro vindicta. AE. 3: 256
Injuria, injustitia, *adinvicem*, *violenta*;
injurius, qui audet aliquid contra or-
dinem Juris. AE. 9: 107
Injusta gramina, quae sponte nascun-
tur, opposita frumentis, quae iusta
quasi nascuntur, & arvis imperantur.
G. 1: 55
Injusta, epitheton generale noverca-
rum. E. 3: 33
Injusto sub falce, sub magno onere. G.
3: 347
INLUDO tibi, & insulto tibi, juxta
regulam, sed *inludo te*, vel *insulto te*
figuratum est. AE. 9: 634
Inlustras auro vestis, in quibus arti-
fex ludens auro quaedam depinxerat. G.
2: 464
INMENSIS orbibus, pro inmensorum
orbium. AE. 2: 204
Inmissa barba, promissa, longa, ma-
jor, laetus indicium, & propterea
melius exponitur, neglecta, impexa:
quia heroes non soliti fuerunt tonde-
re barbam. AE. 3: 593
Inmixtus, *in* vacat. AE. 2: 396
Innare, navigare. AE. 6: 369
Innatus, insitus. G. 4: 177
Innocens, non potest esse participium,
M m m m 2

- quia non dicimus *innocens*: nullum e-
nim participium est, quod a verbo
suo non trahatur. AE. 6: 104
Innocuum, non solum quod nulli no-
ceat, sed & quod nocere non possit.
AE. 7: 229
Innocuus, cui non nocetur; *innocuus*,
qui non novit nocere; sed saepe con-
funduntur. AE. 10: 302
Innupta, quae nunquam nubit; virgo,
quae potest nubere. AE. 2: 31
INUUM, Italiae civitas, alio nomine
Castrum Inui. AE. 6: 776
Inus filius, Melicerta, in Deum mari-
num, Palaemonem. AE. 5: 823
INO, Athamantis mariti furorem fu-
giens, & in mare se praecipitans in
Matrem Maturam, Deam marinam,
mutat. AE. 5: 241
Ino, Melicertae mater, cum filio in
Deos marinos. G. 1: 437
Inolescere, crescere. AE. 6: 738. con-
crescere, *συμπαύω*. G. 2: 76
Inopinus, non *inopinat* dicendum,
quia *inopinor* non dicimus, licet *op-
inatus* dicatur ab *opinor*; ut *nocens* par-
ticipium a *noceo*; *innocens* participium
esse non potest, quia non dicimus *innoc-
eo*: participium enim nullum est, quod
a verbo suo non trahatur. AE. 6: 104
Inops, epitheton senectutis, quod re-
quirit alienum auxilium. G. 1: 186
Inops, auxilii egens. AE. 9: 290
Inops, sine humatione, pulveris jactu,
sepultura: nam *Ops* Terra est. AE. 6: 325
Inops animi, sine animo, sine consi-
lio. AE. 4: 300
Inons Palaemon, patronymicum a ma-
tre, quod rarum. AE. 3: 823
Inque-ligatus, Tmetis cum Husterolo-
gia, pro *illigatusque*. AE. 10: 794.
Inque sinus; *Inque salutatam*, & si-
milia, antiqua sunt. AE. 1: 165,
Inque vicem, pro *invicem*, nam *que*
vacat. AE. 12: 502
INSANA vates, magna, sed melius,
vaticinans, furens, Deo plena. AE.
3: 443
Insania & furor, intelligentia, quae
sensus humanos superat: quia vatici-
naturi a Diis corripiebantur. AE. 3: 443
Insania, dementia. AE. 2: 42
Insanire, pro carmina componere, quia
insani dicuntur Poetae. E. 3: 36
Insanus, proprium Martis epitheton.
AE. 7: 550. etiam amoris. 2: 343
Insanus, magnus sine ratione. E. 9: 43.
G. 1: 481. AE. 2: 776
Insanum forum, litigiosum. G. 2: 502
Insanus labor, magnus. AE. 6: 135
INSCIOUS etiam aevi, nondum habens
ab annis fiduciam. G. 3: 189
Inscius, qui non valde causarum pe-
ritus, *ἀστυχός*. AE. 2: 307
Inscribere, pro dilacerare. AE. 1: 482
Insepulti abiciebantur, qui laqueo vi-
tam finissent. AE. 12: 603
Insequitur, profectitur, non finit quies-
cere. G. 1: 105
Inseruae, causae dicuntur, vel fabulae;
in-

INDEX IN SERVIVM.

- insitat* vero arbores. G. 2: 32
Inferat fenestras, aut non clatratae; aut non *seratae*, quasi *inferatae*, non clausae; vel per quas Luna se infere- ret. AE. 3: 152
Insidat, pro insidias faciat. AE. 1: 723
Insidat, in sinu sedeat. AE. 1: 723. A- lili legunt *insidas*, i. e. *insidias faciat*. ibid.
Insidere alicui rei, & insistere in ali- quam rem. AE. 6: 708
Insidere sylvis, dolose aliquem expectare; unde & *insidiae* dictae. AE. 11: 531
Insidere loco, occupare, tenere, incolere. AE. 8: 479
Insidiae tantum pluralis numeri. AE. 11: 896
Insidiae, pennarum scilicet instrumentum ex fune, cui alligatae pennae ad ter- rendas feras. AE. 12: 752
Insidias avibus moliri, aucupari. G. 1: 272
Insigne regis, diadema. AE. 12: 289
Insigne, singulari numero aliud, quam *insignia*, in quibus vestis, & sella regia. AE. 8: 506
Insigne, ornamentum. AE. 2: 392
Insignia pro fascibus: in illis & vestis, & sella regia. AE. 8: 506
Insignia equi, phalerae. AE. 11: 89
Insignite, nobilitare, clarificare. AE. 11: 386
Insignire auro, signo clarum, pictura insignire facere. AE. 7: 790
Insignis, notabilis, praecipuus. G. 3: 266
Insignis consul, primo loco creatus. AE. 7: 613
Insincerus cruor, viciatus, corruptus. G. 4: 285
Insinuat, pro insinuat. AE. 2: 229
Insinuatio, callidus & subtilis sermo ad persuadendam; *Principium* vero, a- perta rei enunciatio. AE. 11: 411
Insistere viam domandi, insituere ar- tem domandi. G. 3: 164
Insistere aliquam rem, & *insidere alicui rei*. AE. 6: 708
Insistere aliquam rem, non *alicui rei*; *insistere* vero alicui rei. AE. 6: 563
Insistere, in voluntate aliqua vel pro- posito manere. AE. 4: 533
Insitio duplex; vel cum fillo trunco, surculus foecundae arboris sterili in- seritur; aut oculoium impositio, cum, incisio cortice, libro alienae arboris germen inserimus. G. 2: 69, 73
Insitio, quibus arboribus & quae in- serendae sint. G. 2: 70
Insitionis fissura debet esse solida, sine rimis. G. 2: 78
Insitor Deus. G. 1: 21
Insomacia, singul. num. feminini ge- neris *v. hia*; plur. neur. ea quae per somnium videmus. AE. 4: 9
Insomnia, somnia. AE. 6: 897
Insomnis, vel una pars orationis, & idem quod vigilans; vel distincte *pro- in somniis*. AE. 1: 357. 2. 270. 4: 353, 466
Insonuit verbera, pro verberibus, i. e. per verbera. AE. 7: 451
Inspicare faces, ad spicac similitudi- nem incidere. G. 1: 292
Inspoliata arma, aut indetracta; aut ip- sius Camillae inspoliatae. AE. 11: 594
Instabant currus & rotas, nova locutio. AE. 8: 433
Instabiles, fluctuantes, iactante fluatu, stabiles ne sint. G. 4: 195
Instabiles animi, suadentes inanem va- gandi licentiam. G. 4: 105
Instans, industrius. AE. 1: 726
Instar, nomen indeclinabile, quamvis *Probus instaris* dixerit; & caret praepo- sitione, sed per se plenum est, nec recipit praepositionem; licet *Serenus Lyricus ad instar* dixerit, quod in i- doneis Auctoribus non invenitur: & significat *ad similitudinem*. AE. 2: 15, 6: 866. 12: 923
Instare alicui rei, sed insistere aliquam rem. AE. 6: 563
Instat, pro restat ex labore. AE. 8: 471
Instaurare, (non *restaurare*), ad anti- quam similitudinem facere, ab *instar*. AE. 2: 15
Instaurare, renovare: & de feriis, & de scenae usurpari solebat. AE. 2: 669
Instigat alas, incitat, & irritat ad re- ditum. AE. 11: 730
Instita, pars vestis externa, quae & *limbus*. AE. 2: 616
Insultare, est inimicos irridere per ca- villationem; *exultare* vero, gloriari & laetum esse. AE. 10: 20
Insulae non ponuntur sine praepositio- ne, nisi quae urbem eiusdem nomi- nis habent. AE. 3: 162
Insultare, irridere inimicos, cum dati- vo, licet antiquae etiam cum accusa- tivo: *exultare*, gaudere. AE. 10: 643
Insultare, in alieno dolore gaudere. AE. 2: 330
Insulto tibi, & *insulto tibi* juxta regu- lam; cum accusativo autem figura- tum. AE. 9: 634
Insuper, super. AE. 2: 593
Insuper his, pro *super haec*, figurata lo- cutio. AE. 9: 274
Insurgens, tumescens fremitu marino. G. 2: 160
Insurgere remis, remis inhaerentes, ex- surgentes fortius remigare. AE. 3: 207
Insurgere remis, omnibus viribus re- migare. AE. 5: 189
INTACTA cervix, indomita. G. 4: 540
Intacta juvenus, de qua delectus non- dum habitus. AE. 11: 419
Intacti salus, qui ab alio nunquam an- te descripti. G. 3: 40
Intadus grex, indomitus. AE. 6: 38
Integer aevi, adolescens. AE. 9: 255
Integrat, renovat. G. 4: 515
Intemerata, inviolata, incorrupta: *te- merata* enim, cui vis illata est. AE. 11: 584
Intemerata munera, sacra rite perfecta, aliter *temerata*, turbata. AE. 3: 178
Intemerata fides, incorrupta, integra, & unde vox illa desumpta. AE. 2: 143
Intempesta nox, iractuosa, alta. G. 1: 247. media; quasi *intempesta*, ir- actuosa, caens actibus, per quos tem- pora dignoscuntur. AE. 3: 587
Intempesta nox, perpetuum noctis e- pitileton; aliter *intempesta*, pars noc- tis. AE. 12: 846
Intempesta Graviscae, pestilentes, si- ne temperie, tranquillitate. AE. 10: 184
Intendere brachia loro, pro ligare. AE. 5: 403
Intendit locum fertis, id est, ligat, locum fertis locum replet, ferta per locum tendit. AE. 4: 506
Intendunt, inligant. AE. 2: 237
Intenta brachia, porrecta: & *intenti* homines, summa diligentia obser- vantes. AE. 5: 136
Intentare, minari, ingerere. AE. 1: 95
INTER, pro per. AE. 7: 30. 8: 528. 9: 556. plerumque pro *per*; sed raro a- pud Virgilium. 2: 681
Inter agendum, dum agis. B. 9: 23
Inter manus, pro inter amplexus. AE. 2: 681
Inter manus, Gr. *απρηλαει*. AE. 11: 311
Inter nemus, pro per nemus. AE. 8: 107
Inter nos, nullo iudice. E. 3: 28
Inter praemia ducet, pro *ad*. AE. 12: 437
Inter italia, pro per italia. AE. 4: 663
Inter tempora, in frontem. AE. 10: 890
Interamna, in Sabinis. AE. 7: 517
Intercalaris versus, qui frequenter post alios interpouitur, sicut dies & men- ses, ut ratio Lunae & Solis conve- niat. E. 8: 21
Intercipi dicuntur aliena. AE. 10: 402
Intercus, hic. *hujus intercusis*. G. 1: 124
Interea, licet semper praeteritis futura conjungat, abruptus tamen & vim- perabilis est transitus. AE. 11: 532. 10: 1
Interea, dum haec geruntur, eodem tempore. AE. 10: 833
Interjectiones Latini tantum habent; quia Graeci tales voces sub adverbis comprehendunt. AE. 12: 486
Interior, sinisterior. AE. 5: 203. *siniste- rior*, brevior circuitu. 11: 695
Interluere, interlabi. AE. 3: 419
Intermissio, optimum agrorum reme- dium. G. 1: 72, 83
Interpres, medius, & conciliator, ju- dex, arbiter, conscius, auctor. AE. 4: 608
Interpres, vox media; & Deorum, quos interpretatur; & hominum, quibus interpretatur. AE. 10: 175
Interpres Divum, vaticinator, qui Deo- rum mentem mortalibus publicat. AE. 3: 359
Interpres Divum, Mercurius, Graece *Ἑρμης*. AE. 4: 356
Interregnum unius anni inter Roma- um & Numam. AE. 6: 809
Interrogationem ad ipsam referre, qui describitur, Homericum est. AE. 11: 664
Inter-

Inter-

INDEX IN SERVIO M.

Interrupta opera, coepta & omiffa. AE. 4: 88
Interfrepere, vel conjunctim, vel separatim fcribitur. E. 9: 36
Intexere, proprie de navibus. AE. 2: 16
Inronia bidens, Pontificibus alilanea. AE. 12: 170
Inronfi montes, fylvofi, incædudi. E. 5: 63
Intraftabile, inluperabile, afperum, faevum. AE. 1: 343
Intyba, male Donato avis amari jecoris, cum fit cicorea. O. 1: 120
Intybas, **Intybam**, herbae fpecies. ibid.
INVADERE viam, ingredi. AE. 6: 260
Invalidae palmae, in umbrae tenuitate redactae. O. 4: 498
Inventus, pro qui inventur. E. 1: 184
Invertit coelum nox, ut ea pars, quae noctem haberet, fub terra efferet. AE. 11: 202
Inveltis, imberbis. AE. 6: 645
Invia faxa, afpera, immania. AE. 1: 541
Invidus, qui, licet vidus, ferro non abfiftere poteft. AE. 11: 306
Invidere aliquid alicui. E. 7: 58. AE. 4: 234. 8: 509
Invia colubris, odiofa. O. 2: 320
Invilum caput, odiofum. AE. 9: 496
Invilus, inimicus. AE. 11: 364
Invita terra, quae coacta quali labore, & non fponfe fructus profert. O. 1: 224
Invitare & accipere, verba hofpitalia. AE. 8: 179
Inundant, more undae flunt. AE. 12: 280
Invocatio, fpecies auguralis, precatio, uti avertantur mala, ob quae facrificium augurale peragitur. AE. 3: 265
Involare, intra volam tenere. AE. 3: 233
Involvere diem, lucis adfpectum adimere. AE. 3: 198
Involvere vera obfcuris, vera & obfcura confundere. AE. 6: 100
Involutum, claufum, ficut *revolutum*, apertum, AE. 10: 256
INUTILIS, vulnere debilitatus. AE. 10: 794
INUUS, Latine idem qui Graece Πῆρ, ab ineundo paffim cum omnibus animalibus. AE. 6: 776
IO, Inachi, Argivorum fluminis filia, a Jove adamata, ejuſque fabula: in Aegyptum delata, in Ifin mutata, & coli coepta. G. 3: 152. AE. 7: 790
Io, Inachi filia nomen dedit mari Ionio. O. 3: 152. AE. 3: 211
Io ab Argo cuſtodita. AE. 2: 95
Io, in genitivo, Graece *Ius*, Latine *Ionis*. AE. 10: 198
IO. vox Bacchantium. AE. 7: 399
IOBATES, rex Lyciae. AE. 5: 118
Joci & joca. AE. 1: 310
IOLAS, dominus Corydonis. E. 2: 57
Iolas, pro paſtore nobiliffimo. E. 3: 73
Iolci, (ita corrig.) populi Theſſaliae. E. 4: 34
Iole, Eurythi Oechaliae regis filia denegata Herculi: unde rex ab eo interfectus. AE. 8: 291, 300
BONIS in finibus Gryncum nemus. E.

6: 72
Ionium mare, finus immenſus ab Ionia uſque ad Siciliam, ejuſque partes, mare Adriaticum, Achaicum, Epitroticum, ab Io Inachi filia, vel Ionio rege. G. 3: 53. AE. 3: 211
Ionius, rex, qui regnavit in infula, quae ante Illyricum jacet, Ionio mari nomen dedit. ibid.
IOPAS, rex Afrofum, unns de prociſ Didonis. AE. 1: 742
JOVE loquente ſupor omnium elementorum oritur, & Terra movetur. AE. 10: 102
Jovem Gigantes, Saturnum Titanes oppugnarunt. AE. 6: 580
Jovi omne initium debetur & incrementum, & propterea in omnibus rebus ſuſcipiendis invocari poterat Jupiter. AE. 9: 624
Jovi contra Titanas auxilium tulit Aegeon, qui & Briareus. AE. 10: 565
Jovi contra Neptunum, Junonem, & Minervam auxilium tuliffe dicitur Aegeon, five Briareus. AE. 10: 567
Jovi templa primum & rem divinam fecere Arcades, ſub Aeaco. AE. 8: 352
Jovi Feretrio ſuſpēdebantur ſpolia oppima, AE. 6: 860
Jovi Dodonaeo ſacra quercus in Epizo. O. 1: 8. per columbas reſponſa dabat. ibid.
Jovi ſacratum nemus Dodonaeam. O. 1: 149. abundans acſculis. 2: 15
Jovi Hercaco ſacrata macerics. AE. 2: 468
Jovi Hoftiali, qui Gr. Ζῆν, ſemper libari ſolebat. AE. 4: 207
Jovi & Hoftialibus Diis in menſam libabant vinum. AE. 12: 740
Jovi juveneus maſtandus, non taurus. AE. 3: 21. 2: 202. 12: 120
Jovi Capitolino vacca ſimul & taurus auratis cornibus maſtabatur. AE. 9: 628
Jovi ſanctificata omnis quercus. E. 7: 13. O. 3: 332
Jovis vel Liberti nutrices, Vergiliae. O. 1: 219
Jovis folius fulmen, ex quo futura noſcuntur. AE. 10: 177
Jovis poteſtas triplici ſigno oſtenditur. E. 8: 75
Jovis vox, fatum eſt. AE. 10: 628
Jovis & Junonis nuptiis invitati omnes Dii, homines, & animalia. AE. 1: 509
Jovis, Junonis, & Minervae templa debebant eſſe in urbibus Etruſcis. AE. 1: 426
Jovis in templo, & Juno & Minerva colebantur. AE. 6: 831
Jovis Ammonis oraculum in Lydia. AE. 3: 466
Jovis Hercaci ad aram occiſus Priamus. AE. 2: 506
Jovis Olympici certamina in Elide. O. 1: 59. AE. 3: 694
Jovis Soteris ara in Capitolio coria & ſola vetera concremabantur ab iis, qui obſidione liberati erant, in memoriam famis obſidione Capitolii.

AE. 8: 652
Jovis Triphyllii templum in Arabia. G. 1: 139
Jovis & Aeginae filius, Aeacus, Theſſaliae rex; & in illa, Myrmidonum. AE. 2: 7. 4: 402
Jovis & Aetnae nymphae, five Thaliae, filii, Palici, Dii culti in Sicilia, eorumque fabula. AE. 9: 584
Jovis & Antiopae filii, Amphion & Zetus. E. 2: 24
Jovis & Califtonis filius, Arcas, in caelum tranſlatus. G. 1: 67
Jovis & Cereris filia, Perſephone, Proſerpina. AE. 4: 511. 6: 402
Jovis & Danae filius, Perſeus, quomodo Meduſae caput amputaverit. AE. 4: 246. 6: 289
Jovis & Electrae filii, Dardanus & Iafus. AE. 1: 32, 384. 2: 325. 3: 104, 167
Jovis & Corythi regis uxoris filius, Dardanus. AE. 9: 10
Jovis & Europae filii, Rhadamanthus, Minos, & Aeacus, Judices Inferni. AE. 6: 566
Jovis & Eurymeduſae filius, Myrmidonum. AE. 2: 7
Jovis & Junonis filius Vulcanus. E. 4: 62
Jovis & Laodamia filius Sarpedon. AE. 1: 104
Jovis & Lariffae filius, Pelagus. AE. 1: 628
Jovis & Latonae fabula. AE. 3: 72. 73
Jovis & Latonae liberi, Apollo & Diana. AE. 3: 72. 4: 511
Jovis & Leda filii, Pollux & Helena. AE. 2: 601. 6: 121
Jovis & Majae filius, Mercurius. AE. 11: 301. 4: 577
Jovis & Pithiae filius, Achaicus; unde Achivi. AE. 1: 246
Jovis filia, Thebe, cui dedit duas columbas humanam vocem edentes. AE. 3: 466
Jovis filius, Parrhaſius, & hujus filius Arcas; unde primo Parrhaſii, poſt Arcades. AE. 11: 51
Jovis filius, Parthenius. E. 10: 57. Arcas. ibid.
Jovis ſignum antiquum, *lapis ſilen*: quare cum victimae in foederibus prius gladio, poſtea *ſilice* percuffae ſunt. AE. 8: 641
Jovis ſimulacrum a Veteribus adhibebatur in faciendis foederibus, quod ſi habere non poterant, Pater patrius ad imaginem illius ſceptum tenebat. AE. 12: 206
Jovis ſimulacrum in Lydia toga veſtitum. AE. 2: 781
Jovis ſceptum, triſidum fulmen. AE. 1: 137
Jovis ales, aquila, & cur. AE. 1: 398
Jovis canes, eadem quae Harpyiae, & Furiac. AE. 3: 209
Jovis in tutela quercus. E. 1: 17. & Ilex. AE. 5: 129
Jovis templum. votum a Tarquinio Prifco, a Superbo aedificatum. AE. 9: 448

INDEX IN SERVIUM.

- Jovis sepulcrum in Creta.** AE. 7: 180
- IPHICLUS**, Amphiryonis & Alcmena filius, simul natus cum Hercule. AE. 8: 103, 288
- Iphidi** filia, Procris, Cephalis uxor, ejusque fabula. AE. 6: 445
- Iphigenia**, mactanda, Numinis miseratione sublata, & ad Tauricam regionem delata, & Thoanti regi tradita sacerdos Didynnae Dianae, vel Orthiae Dianae sacerdos facta; postea Oresten fratrem agnovit, cumque eo fugit, simulacro Deae simul ablato. AE. 2: 116
- Iphigenia** mactata priusquam Graeci venirent ad Trojam, & cur. AE. 2: 116
- Iphigenia**, juxta nonnullos abortiva Orestis uxor. AE. 11: 268
- Iphimedia**, Aloeï uxor, compressa a Neptuno Othum & Ephialten peperit, qui crescebant novem digitos per singulos menses, & coelum subvertere volebant. AE. 6: 582
- Iphitea**, Prognai filia, Dionis uxor, & ejus fabula. E. 8: 30
- IPPONOE**, Praeti & C. filia. E. 6: 48
- Issus** *Ἰσσοί*, saxa in mari, quae *Arae Nereptuniae*, & dorsum. AE. 1: 114
- Issopus**, galea, quia Veteres de caudis animalium cristas habebant. AE. 2: 391
- IPSA**, ultro, sponte sua. G. 1: 127
- Ipsē**, usurpatum est; naturale *ipsus*: quare etiam in neutro *ipsam*, non *ipsud*. AE. 2: 60
- Ipsē**, sua sponte. AE. 7: 491. G. 1: 34. E. 4: 21
- Ipsē**, per excellentiam, pro magno. AE. 4: 356
- Ipsē**, cum invidia positum. AE. 11: 358
- Ipsē** facere judicatur, quod in gratiam alicujus fit, vel quod quis pro eo fecit. AE. 10: 83
- Ipsi**, sponte sua. E. 7: 11
- ipsofractus**. Vid. Hippotes.
- IRA** pro generis qualitate quisque movetur; unde nobiles, licet in praesens videantur ignoscere, in postum tamen iram reservant. AE. 12: 830
- Itacundia**, apud inferos tantum, non superos. AE. 1: 15
- Itacundia** in felle esse dicitur. AE. 6: 596
- Itacundiae locus** sub pectore. AE. 7: 457
- Itasici** inhonestum, praesertim duce praesente. AE. 5: 174
- IRE**, esse. G. 1: 29
- Ire**, pro cupere ire. AE. 2: 111
- Ire**, exire, longius ire. AE. 2: 27
- Ire** in lacrymas, conferre se ad lacrymas. AE. 4: 413
- Ire**, pro venire. AE. 2: 254, 374
- Ire viam**, juxta Jus dicitur. AE. 4: 468. 5: 862
- Iridis** admonitu a persequendis Harpyiis destiterunt Zethus & Calais. AE. 3: 209
- Iris**, quasi *Ipsē*, non tantum Junonis aut Dearum, sed & Jovis, aliorumque Deorum ministra, plurimum ad discordiam mitti solet. AE. 5: 606. *Iris* pro *arcu* etiam masculino genere apud Virgilium, apud alios vero feminino genere. AE. 5: 610. 8: 2
- Iris** roscida, quia nubibus fit pluvialibus, quae rore non carent: ejusque naturalis explicatio. AE. 4: 700
- Iris** fit, cum aquosam nubem Solis ardor irradiat. AE. 8: 623
- Iris**, nuntia & Jovis & Junonis. AE. 9: 16
- IRRIGARE**, infundere. AE. 1: 696
- Irrigare**, de auro. AE. 10: 142
- Irriguus**, pro eo qui irrigat; alias, qui irrigatur. G. 4: 42
- Irrita** tela inertia, quae ulcisci minime valent. AE. 11: 735
- Irrita** jurgia, vana, substantiam non habentia. AE. 10: 95
- Irritum**, ad nihilum deductum. E. 4: 13
- Irrisio** per verborum repetitionem. E. 3: 44
- Irrorare**, illustrare. G. 1: 288
- Is** terminata Graeca nomina, quae genitivum mittunt in *dis*, in genitivo & dativo tantum crescunt, reliqui casus pares sunt nominativo. AE. 10: 166
- Is** terminata raro in obliquis *ris* recipiunt. G. 1: 161
- Is** terminata nulla ablativum in *i* mittunt, nisi quae communis sint generis: quae vero duas consonantes habent ante *is*, ablativum faciunt in *i* & *e*. AE. 9: 469
- Is** terminata neutrum in *e* mittunt. E. 5: 21
- Is** accusat. pluralis in quibus nominibus. AE. 1: 112
- Is**, talis, par, similis. AE. 9: 748
- Ἰσημεσία**, aequinoctium. AE. 2: 305
- Ἰσημεσία**, character humilis. AE. 1: 705
- ISIDIS** templo Nili aqua spargebatur. AE. 2: 116
- Isis**, Dea Aegypti, per sistri motum, quem dextra gerit, Nili accessus & recessus significat; per situlam, quam sinistra, omnium fossarum & lacunarum affluentiam exundante Nilo: eadem quae Terra. Hanc se simulabat Cleopatra. AE. 8: 696
- Isis** maritum Olyrin a Typhone discerptum per omnem orbem quaequivit. AE. 4: 609. 6: 154
- Isis** cribro superposuit Olyridis membra a Typhone dilaniata. G. 1: 166
- Isis** in Aegypto facta, Io. G. 3: 152. AE. 7: 790
- ISMARA**, *Ismarus*, mons Thraciae. E. 6: 30. G. 2: 37
- Ismara**, Thraciae civitas, a monte Ismaro dicta. AE. 10: 350
- Ismarus**, Thracius, ab Ismaro, monte Thraciae. AE. 5: 620
- Ismarus**, Epyri mons. E. 8: 44
- Ismarus**, *Ismara*, mons Thraciae. E. 6: 30. G. 2: 37
- Ismarus** mons Thraciae: item nomen viri. AE. 10: 139
- Isocrates** Busridis laudes scripsit. G. 3: 5. AE. 7: 11
- Ἰσθμῶν ἀπόρριον**, quae Graece dicitur. G. 1: 93
- ISTI**, pro *istis*. AE. 2: 661
- Istic**, pro *hic*. AE. 10: 557
- Ister**, fluvius Scythiae. G. 2: 497. alio nomine Danubius. 3: 350
- ITA**, usurpatur in formulis jurisjurandi. AE. 9: 208
- Itali** frater, Oenotrus, ex Arcadia in Italiam venit, eique nomen dedit. AE. 1: 536
- Italia**, juxta nonnullos dicta ab *Italo*, Siciliae rege, vel advena Molosso; vel quodam augure ex Sicilia; vel a Minois, Cretenfis regis, filia; vel a Babus, quibus *Italia* fertilis est, & quos Graeci *Ἰταλῆς*, Latini *italos* vocant. AE. 1: 537
- Italia** dicta ab *Italo*, ejus nomine, *Hesperia*, *Ansonia*, *Saturnia*, *Vitalia*. AE. 8: 328
- Italia** Siciliae quondam conjuncta, sed tempestatibus disrupta. AE. 1: 561. 3: 414
- Italia**, pars Europae, ab *Italo*, Siculorum rege. AE. 1: 6
- Italia**, *Ansonia* dicta ab *Anseme*, Ulyssis & Calypsus filio. AE. 3: 171
- Italia**, Hesperia, a fratre Atlantus, qui pulsus a fratre Italiam tenuit. AE. 1: 534
- Italia**, dicta Oenotria, vel a vino optimo, i. e. *οἶνω*: vel ab *Oenotro*, Sabinorum rege. AE. 1: 536
- Italia** primo tempore bellis incaluit; medio tempore quievit; sub Romulo Romani flagraverunt bello; sub Nummo quieverunt; sub Tullo Hostilio pristina studia repetiverunt. AE. 7: 601
- Italia** bellicosa, exceptis Latini temporibus. AE. 4: 229
- Italia**, Hesperia magna, ad Hispaniae discretionem. AE. 7: 3
- Italia**, terrarum optima, caret malis universis, & habet omnia bona. G. 2: 136. fertilis. AE. 3: 95
- Italia** oriundus Dardanus. AE. 1: 259
- Italia**, Gallia, & Hispania, Augusto ordinandae datae in Triumviratu. AE. 8: 678
- Italia**, prima contra naturam producta. AE. 1: 6
- Italia**, Nympha, quae & Piplea. E. 8: 68
- Italiae** pars, *Ἰταλική Ἑλλάς*, *Μεγάλη Γραετία* dicta, quia a Tarento Cumas usque omnes civitates Graeci condiderunt. AE. 1: 573
- Italiae** tria latera, Superum mare, Inferum, & Alpes. AE. 1: 16
- Italiae** fluvii, Tyberis, & Anio, G. 4: 368. Padus sive Eridanus. 1: 482. 4: 372. AE. 6: 659
- Italiae** lacus, Benacus. G. 2: 160
- Italiae** mons, Apenninus. AE. 12: 701
- Italiae** mons, Massicus: item viri nomen. AE. 10: 166
- Italiae** civitas Argos, a Diomede conditum. AE. 7: 286
- Italiae** locus, Canusia, circa fluvium, qui Calor dicitur. AE. 7: 563
- Italiae** civitates, Casperia, Foruli. AE. 7: 714. Clusium & Cosa. 10: 655

INDEX IN SERVIUM.

- Mutufcae, quae post Trebia & Trebula. 7: 711. Nomentum. ibid.
- ITALIAE** antiqui populi, Aufonii. A.E. 12: 836. Aurunci. 7: 206
- ITALIAM** primi tenuerunt Pelasgi, ita dicti, quod velis & verno tempore sicut aves advenissent. A.E. 8: 600
- ITALIAE** umbilicus in latere Campaniae & Apuliae, ubi Hirpini, habens aquas sulphureas & odorem gravissimum, necantem juxta accedentes: locus hic dictus, *Amsancti valles*: ibique aditus dicitur Inferorum. A.E. 7: 563
- ITALIDES**, pro *Italiae*, nam *Italus* unde *Italides*, magis patronymicum est quam derivativum, ut *Belis*, *Belides*. A.E. 11: 657
- ITALIS** vitem primus monstravit Saturnus; unde *vitifator*, & cum falce pingitur. A.E. 3: 165. 7: 179
- ITALUS** Graeci appellant *boves*, & inde *Italia*, quia bobus fertilis. A.E. 1: 537
- ITALUS**, Siciliae rex, in Italiam venit, & ei nomen dedit. A.E. 1: 6, 537
- ITERATIONE** sermonis eleganter fit augmentum, ut *magis atque magis*; *etiam atque etiam*, & similibus. A.E. 2: 299
- ITERUM**, secundo. A.E. 5: 80
- ITERUM**, pro tertio; cum non dicatur nisi de duobus. A.E. 9: 598
- ITHACA**, Ulyssis patria. A.E. 2: 43
- ITHACAE** mons, Neritos. A.E. 3: 271
- ITHACENSIS**, Pan. G. 1: 16
- ITHACENS**, mons Dulichii insulae. E. 6: 76
- ITHACENS**, pro Ithacensis, Ulysses. A.E. 2: 104. 3: 629
- ITINERIS** Aeneae ordo & succincta narratio. A.E. 3: 1
- ITE** viam. A.E. 4: 468. 5: 862
- ITO**, id est, cat. A.E. 12: 566
- ITUR**, i habet longam, *iturus* vero i brevem. G. 1: 44
- ITUR**, tertia persona verbi *eo*, licet primam habeat longam, *iturus* tamen habet brevem. A.E. 6: 179
- ITURI** aliquo, non ad locum sed de loco saepe ponimus significationem. A.E. 4: 106
- ITYRAEI** arcus, Parthici. G. 2: 448
- ITYI**, a Progne matre occisus, & patri epulandus appositus. A.E. 4: 602
- JUBA** & Cato in Africa contra Caesarem. A.E. 6: 833
- JUBAE**, vel cristae, vel barbae; proprie vero equorum sunt. A.E. 2: 206, 412. 10: 638
- JUBAR**, proprie Lucifer, quod juba lucis effundat: unde quidquid splendet *jubar* dicitur, ut argenti, gemmarum &c. item siderum splendor; immo pro ipso Sole. Antiqui *jubar*, quasi *juvat*. A.E. 4: 130
- JUBERE**, pro velle. A.E. 2: 3. 3: 261. 5: 849. velle, expulser. 11: 218. 12: 584
- JUDAEI** & Chaldaei urbe pulsus, ne novam religionem introducerent. A.E. 8: 187
- JUDEX** edititius, quis. E. 3: 50
- JUDICES** inferorum, Minos, Rhadamantus, & Acacus. A.E. 8: 670
- JUDICIS** officium, ferre sententiam. E. 3: 108
- JUGA**, cacumina montium. A.E. 2: 630
- JUGA**, transtra, a Graeco *ζυγῶν*. A.E. 6: 136, 409
- JUGA**, pro equis jugalibus. A.E. 5: 147
- JUGALE** vinculum, a *jugo*, quod matrimonio conjungendis imponitur. A.E. 4: 16
- JUGALES**, conjugales, matrimonio concepti. A.E. 7: 320
- JUGE**, *hujus jugetis*. A.E. 3: 537
- JUGE** augurium, quod ex junctis jumentis fit. A.E. 3: 537
- JUGUM** matrimonio conjungendis imponebatur, unde conjugium. A.E. 4: 16
- JULIA** gens originem ducit ab Iulo. A.E. 1: 271
- JULIA** gens cur Minervae sacra non habuerit. A.E. 2: 166
- JULIA**, soror Caesaris, mater Atiae, matris Augusti. 6: 793
- JULIA**, Caesaris filia, nupta Pompejo, in partu perit. A.E. 6: 831
- JULIA ANDA**, Puteolanus portus. G. 2: 162
- JULIO CAESARI** tributii honores a Virgilio tribuuntur Anchisae. A.E. 5: 44
- JULIUM** opus dictum, brachia duo, quibus latissima ora Lucrini & Averni lacus, magno Reipublicae commodo, coarctavit Caesar. G. 2: 161
- JULIUS** & Augustus, menses in honorem Caesaris & Augusti. E. 4: 11. 9: 48. G. 1: 43
- JULIUS CAESAR** post Eudorum, Hipparchum, & Ptolemaeum annum correxit. A.E. 5: 49
- JULIUS CAESAR** originem ducebat ab Iulo. A.E. 4: 234
- JULUS**, unde deductum nomen, forte *αὐτὸ τὸ ἰούλῳ*, prima barbae lanugo. A.E. 1: 271
- JULUS**, & Iulus quoque dictus Aescanius. A.E. 4: 159
- JUNCUS**, foenum profluum. E. 1: 49
- JUNGANT**, vel subaudiendum *se*, vel pro *jungetur*. A.E. 10: 240
- JUNGI**, idem jugum subire, vel coitu jungi. E. 8: 27
- JUNIOR**, intra juvenem. A.E. 6: 304
- JUNIUS**, a Junone, vel junioribus. G. 1: 43
- JUNIPERUS**, aculeis praedita, baccas ad piperis speciem gerit. E. 7: 53
- JUNO**, aër; Jupiter, ignis; ideo uxor Jovis. A.E. 1: 51. 2: 296. 4: 122, 167
- JUNO**, interduum pro aère; item pro terra & aqua: *Jupiter* pro aethere, & etiam pro aère; quae duo mixta terrae & humori (pro quibus Juno) omnia procreant. G. 2: 325
- JUNO**, eadem quae Terra. A.E. 8: 43
- JUNO**, per Physiologiam, imbres, tonitrua, tempestates. A.E. 7: 300
- JUNO**, factorum arbitrium: *Curetis*, & hoc nomine interest bellis. A.E. 2: 611
- JUNO** alieno semper utitur auxilio, quia aër per se nihil facit, nisi aliena conjunctione, ventorum scilicet, qui creant nubes & pluvias. A.E. 7: 311
- JUNO** omnipotens, aut Pronuba, aut Inferna. A.E. 4: 693
- JUNO**, vis magna coelestium dicitur. A.E. 7: 432
- JUNO** duplex, coelestis & inferna; *bona* dicebatur coelestis, quae fuit quoque inter Penates. A.E. 1: 734
- JUNO MAGNA**, superna, coelestis; cum etiam sit inferna: Proserpina. A.E. 3: 437
- JUNO INFERNA**, Proserpina. A.E. 6: 138
- JUNO** variis cognominibus, *Curetis*, *Lucina*, *Regina*, & aliis. A.E. 1: 12. *Curralls*. 1: 21
- JUNO**, Ceres, Luna, Diana, Proserpina, eadem Dea. G. 1: 5
- JUNO**, *Curetis*, Matrona, Regina, Pronuba. A.E. 4: 59. 8: 84
- JUNO** *Lucina*, Diana. E. 4: 10
- JUNO**, nuptiarum Dea. A.E. 3: 20
- JUNO SATURNIA**, quando docitura introducitur. A.E. 4: 92
- JUNO**, Saturnia, vel per Antonomastiam, vel per epitheton, pro crudelis, *laeva*. A.E. 1: 27
- JUNO**, Neptunus, & Minerva, contra Jovem conspirarunt. A.E. 10: 567.
- JOVEM** ligare voluerunt. 6: 287
- JUNO** & Minerva quoque in Jovis templo cultae. A.E. 6: 831
- JUNO** & Saturnus, Dii patrii Carthaginiensium. A.E. 4: 680
- JUNO**, portarum Dea, quia luminis portam nascentibus praebet; unde & *Lucina*. A.E. 2: 610
- JUNO TAPHNA**, Pronuba, quod praesit nuptiis. A.E. 4: 45
- JUNO PRONUBA** nuptiis praesert. A.E. 4: 166
- JUNO**, interpres curarum conjugalium. A.E. 4: 608
- JUNO VIRGO**, quae Feronia, culta circa Circaeum jugum. A.E. 7: 799
- JUNO** ab Ixione de stupro interpellata. A.E. 6: 286. qui propterea rotae alligatus apud Inferos. A.E. 6: 601
- JUNO** culta quoque Assyriis. A.E. 1: 733
- JUNO**, religiosissime Gabii culta. A.E. 7: 682
- JUNO** armis instructa. A.E. 1: 20. & curru. 21.
- JUNO**, etiam inter Penates. A.E. 1: 734. 2: 296
- JUNO**, silens ubique inducitur, neque oratio ei nisi ex nimia necessitate datur. A.E. 10: 63
- JUNO**, pro causa furoris, vel ipso furore. A.E. 5: 679
- JUNO** Athamantis regis uxori Ino, materterae Bacchi, quod illum nutrirat, irata, marito ejus furorem immisit, quo omnem familiam perdidit. A.E. 5: 241. ut & ipsi Athamanti. ibid.
- JUNO** Calisto mutavit in ursam. G. 1: 67
- JUNO** ex odio Herculi omnes labores immisit. A.E. 8: 288
- JUNO** insaniam immisit Herculi. A.E. 8: 300
- JUNO** oestro contra pellicem Ionem se defendit. G. 3: 152
- JUNO** Io Argum custodem apposuit. A.E. 7: 790

INDEX IN SERVIVM.

- Juno* Latonam gravidam Pythone immisso persequuta. AE. 3: 73
Juno Latonam a Jove adamatam juravit non parituram in terris. AE. 3: 72
Juno Praetridibus furorem immisit. E. 6: 48
Juno Carthagini praeerat. AE. 4: 58
Juno Argiva, inimica Trojanis. AE. 3: 547
Juno suscitavit Deos in odium Trojanorum. AE. 1: 8
Juno, Neptunus, Minerva, eversores Trojae. AE. 3: 2
Juno, ubicumque eventus sequitur Trojanos, tanquam nomen inimicum removetur. AE. 7: 286
Juno multa Helenum vaticinantem indicare Trojanis vetat. E. 3: 379, 433
Juno statu relativo utitur in oratione contra Venerem. AE. 10: 18
Juno exorata a Romanis Punico bello secundo; tertio vero a Scipione sacris quibusdam Romam translata. AE. 12: 841
Juno placari primum coepta Romanis Punico bello secundo. AE. 1: 281
Junoni & Minervae obfuit Paris AE. 6: 64
Junoni templa condita Carthagini, quo loco equi caput inventum. AE. 1: 447
Junonia hospitium, Carthago. AE. 1: 675
Junoni adamatus *Astræ*, puer formosissimus, qui post in aquilam. AE. 1: 398
Junoni sacra Celenna, Campaniae locus. AE. 7: 739
Junoni lectus & Herculi mensa nobilibus pueris natis cur in atrio posita. E. 4: 62
Junoni liberorum concessa procreatio. AE. 3: 139
Junonis filia, Hebe, &c. AE. 1: 32. uxor Herculis. 5: 134
Junonis femore natus Vulcanus. AE. 8: 454
Junonis *Lucinae* sacra non nisi solutis nodis facere licebat. AE. 4: 518
Junonis sacris Eleusine, Cereris templum clauditur; & contra Cereris sacris templum Junonis; neque alterius sacerdoti alterius sacra gustare licet &c. AE. 4: 58
Junonis, Minervae, & Veneris certamen de forma. AE. 1: 31
Junonis variae potestates, *Curetis*, *Lucina*, *Mater Deum*, *Regina*, *Maxima*; eadem quae *Terra*; unde & porca ei immolatur. AE. 8: 84
Junonis nuptiis singulis Diis donum ferentibus Terra arborem aurea mala ferentem protulit; & reliqua fabula. AE. 4: 482
Junonis & Jovis filius Vulcanus. E. 4: 62
Junonis, Jovis, & Minervae, templa debebant esse in urbis Etruscis. AE. 1: 426
Junonis Lacinae templum in Calabria. AE. 3: 552
Junonis in templo etiam anseres. AE. 8: 652
Junonis oraculo Dido monita de Carthaginis sedibus: sacerdotem ejus secum abstulit. AE. 1: 447
Junonis ira Palicus mutatus in Aquilam. AE. 9: 584
Junonis instinctu varios labores Herculi imposuit Eurystheus. G. 3: 4
Junonius Janus. AE. 7: 610
JUPITER, quasi juvenis pater. AE. 9: 128
Jupiter habitus ab Arcadibus Aristaeus. G. 1: 14
Jupiter, rex Assyriorum. AE. 1: 646
Jupiter, Osa lingua Lucetius, a luce, quam cunctis praebet; Latine *Dis-
 spiter*, diei pater. AE. 9: 570
Jupiter natus fingitur apud Creteneses, quia primi traduntur invenisse religionem. AE. 8: 352
Jupiter in Creta nutritus, & quomodo illic servatus, ne devoraretur a Saturno. AE. 3: 104
Jupiter, caprae, nutricis suae, Amaltheae pelle usus. AE. 1: 279
Jupiter ab Ope Curetibus, Corybantibus, & Idaeis Daetylis custodiendus traditus contra Saturnum in monte Cretae Dictaeco. G. 4: 153
Jupiter nutritus a capra Amalthea. G. 1: 205
Jupiter cum patre Saturno de agrorum possessione bello contendit. AE. 9: 564
Jupiter per Theridem, adhibito Briareo, vinculis liberatus. AE. 6: 287
Jupiter Titanas vincens laurum in manu habuisse dicitur. E. 8: 12
Jupiter habet divinandam facultatem, non omnia Numina. AE. 1: 24
Jupiter Apollini inspirat quae dicit. AE. 3: 251
Jupiter aliter nonnunquam cum uno Deo vel Dea, aliter cum omnibus Diis loquitur, ad removendam eorum contentionem & dissensionem. AE. 10: 8
Jupiter quidquid dixerit, factum est. AE. 12: 808
Jupiter differt a fatis, AE. 10: 113
Jupiter, Mercurius, & Neptunus, ab Oenopione rege hospitio suscepti, quomodo illi filium Oriona dederint. AE. 10: 763
Jupiter, planeta bonus. G. 1: 335, quidquid irradiat felix facit juxta Mathematicos. AE. 2: 690
Jupiter, cur hominum Divumque aeterna potestas, secundum Phylicos & Mathematicos. AE. 10: 18
Jupiter in altitudine sua cum Venere positus felicitatem aliquam per mulierem notat. AE. 1: 227
Jupiter si qua loca respiciat, felix eventus illa sequitur. AE. 1: 230. admodum juvat. 10: 473
Jupiter licet cuncta sciat, tamen poetice in futura saepe inquirere fingitur. AE. 12: 725
Jupiter amare dicitur, quos in ortu benignior siderum aspectus irradiat. AE. 6: 129
Jupiter aequus omnibus, & inde *ferus* invidiosus de eo dictum. AE. 2: 326
Jupiter hominum lancem expendere dicitur, atque ita explorare mortem illorum. AE. 12: 151. lancea aequas sustinere fingitur. 12: 725
Jupiter Pater; quia omnibus idem. AE. 2: 617
Jupiter justitiae favet, non paribus. AE. 10: 689
Jupiter quandoque jungitur, quandoque separatur a fatis. AE. 8: 398
Jupiter non auctor mortis, sed genere mortis vel prodesse vel obesse potest mortalibus. AE. 12: 851
Jupiter sancit foedera fulmine; quia si coruscatio fiat, dum foedera fiunt, confirmat illa & sancta esse facit. AE. 12: 200
Jupiter, arcium Deus. AE. 3: 20
Jupiter juris hospitii praefectus, *Hospitalis*, Gr. *Ζῆς Ξίνου*. AE. 1: 735, 736
Jupiter auctor navigationis Aeneae ex Africa. AE. 5: 17
Jupiter miniatam quadrigam habet in Capitolio. E. 6: 22
Jupiter puerorum incrementa curat. E. 4: 50
Jupiter nascentibus suppediat omnium rerum desiderium. AE. 11: 51
Jupiter, principium carminis. E. 3: 60. spiritus est, qui cuncta movet & implet. ibid.
Jupiter pro aethere, quandoque & pro aëre, quae duo mixta terrae & humori, pro quibus Juno ponitur, omnia procreant. G. 2: 325. E. 7: 60. 10: 27. G. 1: 418. 2: 419. AE. 4: 201. E. 273. 9: 670
Jupiter, aether est, Juno aër, ideo maritus Junonis a juvando. AE. 1: 51
Jupiter, aether medius, unus ex Penatibus. AE. 2: 296. pro aëre sereno, quia serenitatem praefat. 3: 116
Jupiter Ammon arietis forma cultus in Libya, quod arietis ab eo missi ductu aquam invenerit Liber. AE. 4: 196. & ita dictus, quod Libyci arietem Ammonem vocent: vel ab *ἀμμῶν*, Gr. arena: & aliae fabulae, ibid.
Jupiter puer, qui *Auxurus*, colebatur circa jugum Circaeum, quasi *ἄνω ἔρῳ* sine novacula, quod bardam nunquam rasisset. AE. 7: 799
Jupiter Cretae insulae, sive Cretenibus, praefectus. AE. 3: 116, 171
Jupiter Dodonaeus apud Epirum. AE. 3: 256. a templo & oraculo ex quaerit Dodonae. 3: 466
Jupiter Epiroticus, Chaonius pater. G. 2: 67
Jupiter Hercaeus unde dictus, ab *ἥρκα*, &c. AE. 2: 506
Jupiter Idaeus. AE. 7: 139
Jupiter Latiaris antiquissimus. AE. 12: 135
Jupiter Olympicus colebatur Pifus juxta Elidem ad fluvium Alpheum, ubi & Olympici agones celebrati. G. 3: 18
Jupiter Praedator, cui de praeda debetur aliquid. AE. 3: 222
Jupiter Stator, dictus quod foedam Romanorum fugam stitisset; & inde ei ex Romuli voto templum. AE. 8: 635, 640

INDEX IN SERVIUM.

- Iupiter* Stator in Circo Flaminio. AE. 2: 225
Iupiter Stygius, Pluto. AE. 4: 638. 6: 138
Iupiter Alcmenam Amphitryonis uxorem adamavit, & ex ea Herculeum suscepit. AE. 8: 103
Iupiter Callisto adamavit, & c. G. 1: 137. Dianae forma Callisto stupravit. AE. 1: 748
Iupiter Danaën, Acrisii Argivorum regis filiam, viciavit, unde Perseus. AE. 7: 372
Iupiter cum Electra concubuit, quae Trojam ardentem cernens, & crines lacerans, sic in astra recepta est. AE. 10: 272. ex Electra, Atlantis filia, Corythi regis Italiae uxore Dardanum genuit. 7: 207
Iupiter Erinomam amavit. E. 10: 18
Iupiter Io adamavit, & reliqua fabula. AE. 7: 790
Iupiter, mutatus in Cygnum, Ledam fecit gravidam, eaque ovum peperit, unde Helena, Castor & Pollux. AE. 3: 328
Iupiter Menelai paria cum fratre Agamemnone fata propter Helenam mitigavit. AE. 11: 262
Iupiter tres Deas litigantes de forma misit ad Paridem. AE. 1: 31
Iupiter quomodo auctor Trojanæ gentis, & omnis illa series. G. 3: 35
Iupiter avus Aeneae per Venerem. AE. 7: 220
Iupiter Indiges post mortem dictus Aeneas. AE. 1: 263. 4: 620
Iupiter, pro Augusto. E. 1: 17
JURA, & fas, quid differant. G. 1: 269
 Jura ferrea, dura, inexorabilia, immutabilia. G. 1: 501
 Jurare terram, mare, sidera, ornatus, quam cum praepositione, *per servam* &c. AE. 12: 197
 Jurabant Veteres per id quod charum habebant. AE. 2: 431. per caput suum, & liberos, quod Pontifici non licebat. 9: 299
 Juro quidam volunt tunc dici debere, cum aliquid confirmamus, vel promittimus, ut, *juro me facturum*; *adjuro* vero, cum negamus, ut *adjuro me non posse*, *adjuro me non fecisse*: ad tamen potest esse valde, ut *adjuro sit valde juro*. AE. 12: 816
 Jure, merito. AE. 9: 642
 Jure gentium legati ab omni injuria recti. AE. 11: 101
 Jurjurando optamus prospera. AE. 2: 154
JUS, generale; *lex*, juris species: & *Jus* ad non scripta quoque pertinet, *leges* ad Jus scriptum. AE. 1: 511
 Jus hospitii remuneratione mutua, ac muneribus copulabatur & firmabatur. AE. 8: 166. 9: 360
 Jus Pontificum. AE. 2: 351
 Jussa, sortes, oracula. AE. 7: 368
 Jussa, pro voluntate. AE. 5: 749
 Jussa gramina de frumentis, quae imperantur quasi avis, opposita illis, *Tom. 17.*
- quae sponte nascuntur, & injusta. G. 1: 55
 Jussi, dubium utrum nomen an verbum. AE. 3: 236
 Jusso, pro jussero, antiquum. AE. 11: 467
 Jusso aequore cesserunt, pro ipsi jussi; & est usurpatum participium, quia *jubeor* non dicitur nisi usurpative. AE. 10: 444
 Jussum, admonitus. AE. 3: 697
 Justissima est Terra, quia majore foenore femina accepta restituit. G. 2: 460
 Justitia, nomine Erigone, filia Themidos. E. 4: 6
 Justitia & pietas multum differunt: nam *pietas* pars tantum *justitiae* est. AE. 1: 548. & *pietas* in Deos, *justitia* in homines est: his duabus regnum ornatum esse decet. ibid.
 Justitia primum in urbibus quoque, post in agris tantum habitavit; mox terras reliquit. G. 2: 474
 Justum, quod legibus; *aequum*, quod naturae convenit. AE. 2: 425
JUTURNA, fons celeberrimus juxta Numicum fluvium in Italia, a *juvando* dictus: ex hoc Romam ad omnia sacrificia aqua adferri consueverat. AE. 12: 139
Juturnae fonti propter aquarum inopiam sacrificari solebat, primulque templum ei in campo Martio erexit Lutatius Catulus: *Juturnae* seriae quoque celebrantur illis, qui artificium aqua exercent, isque dies festus *Juturnalia* dicitur. AE. 12: 139
Juturna, soror Turni, Nympha. AE. 6: 90. immisit quandam, qui vulneret Aeneam. 12: 320
JUVARE, delectare, usu esse: praeteritum habet anomalum. AE. 1: 207
 Juvat, vel adjuvat, vel delectat. G. 1: 95, 413. 3: 23. AE. 2: 661
 Juvat, voluntas est, *συμφύσις*. AE. 4: 498
 Juvencæ aeneae Capuae inscriptum fuit vaticinium de morte Caesaris. AE. 2: 35
 Juvencæ, pascendi avidissimæ. E. 8: 2
 Juvencus maclabatur Jovi, non taurus, nisi cum triumpho nomine Suovetaurilia fierent, Jovi & aliis Diis simul. AE. 3: 21. 9: 627
 Jvenes gestu corporis & factis gesta Herculis monstrabant; senes autem voce tantum canebant. AE. 8: 288
 Jvenior & senior, comparativi per imminutionem, pro nondum factis juvenis, vel senex. AE. 5: 409
 Juvenis & puer, sine discrimine nonnunquam Virgilio. AE. 7: 531
 Juventa, Dea juventutis; *juventas*, aetas juvenilis; *juventus*, juvenum multitudo. AE. 4: 32
 Juventa, aetas. AE. 4: 559
 Juventus, proprie juvenum multitudo; Juventas, Dea ipsa; Juventa aetas; sed saepe confunduntur. AE. 1: 594
 Juventus cur populeis coronis coronetur. AE. 5: 134
 Juvenum animæ indignantes finguntur
- recedere a corpore, cum quo adhuc habitare naturæ legibus poterant; etiam juxta Philosophos. AE. 12: 952
IXION, Phlegyas filius, Lapitharum in Thessalia rex, amiccissimus Jovi, quia Junonem stuprare voluit, apud Inferos rotæ alligatus. AE. 6: 601
Ixion Junonem de stupro compellavit; nubes illi Jovis jussu supposita: unde nati Centauri. AE. 6: 286. 8: 293
Ixion, Deum contemptor. AE. 4: 696
Ixion ad rotam apud inferos alligatus ob expetitos Junonis amplexus. G. 3: 38. AE. 6: 616
Ixonis pater, Phlegyas, ejusque fabula. AE. 6: 618

L.

- L** pro *d*, & *d* pro *l*. E. 1: 2
LABATUR, oblivioni tradatur. E. 1: 64
Λαβή, *ansæ*. AE. 7: 796
 Labellum, parvum labrum. E. 2: 33
 Labens annus, currens, cito transiens. G. 1: 6
 Labentibus, cursu velocibus. AE. 2: 14
Labeo in libris de Diis Animalibus. AE. 3: 168
 Labes, ruina. AE. 2: 97
 Labia, stulte quidam mulierum, *labra* virorum putant. E. 2: 33
 Labi, priorem syllabam *la* habet longam; *labare*, brevem. AE. 4: 22
 Labi, eleganter de motu siderum. AE. 3: 515. proprie de serpentum processu. 2: 225
Labici, Italiae populus, a *Labico*, quomodo dictus Glaucus, Minois filius, *αὐτὸς τῆς λαβῆς*, *ab ansæ*, quod zonam & scutum militare illis ostenderat. AE. 7: 796
 Labo & labor, idem. AE. 1: 198
 Labor, *κόπος*. Graece. G. 1: 150
 Labor, pro militia. AE. 12: 727. periculum. 10: 111
 Labor anni, pro totius anni substantia. G. 2: 514
 Labor extremus, pro te laboriosa. E. 10: 1
 Labor ultimus, pro ultima necessitate. AE. 11: 476
 Laborata Ceres, de frumento, quia eget laboris, & glandes sine ullo labore nascuntur. AE. 8: 181
 Laboratum, labore perfectum. AE. 1: 643
 Labores, pericula, mala. AE. 2: 143. 3: 145
 Labores boum, segetes. AE. 2: 306
 Labores Lunae, vel errores, quia non recta incedit; vel defectus. G. 2: 478
 Labra stulte quidam virorum, *labia* mulierum putant. E. 2: 33
Labrusca, vitis agrestis, unde dicta. E. 5: 7
Labyrinthus, locus in Creta factus a Daedalo perplexus parietibus, cui inclinus Minotaurus. AE. 5: 588. 6: 14
LAC aptissimum infanti. E. 4: 21
 Lac

INDEX IN SERVIVM.

- Lac novum**, colostrum, neutr. gen. *s.* 2: 23. *AE.* 5: 78
- Lac & sanguis** in sacris inferiis. *AE.* 3: 67
- Lac pressum**, caseus. *s.* 1: 82
- Lac**, pro herbarum succo. *AE.* 4: 514
- Lacæna**, Helena, a Laconia regione. *AE.* 2: 601. 5: 511. proprie mulier ex urbe Lacedaemone. *ibid.*
- Lacedaemonii** Perlas hostes *Ævæ* appellabant. *AE.* 4: 424
- Lacedaemonii** pro tubarum cornuque sono tibiarum usi in bello. *AE.* 8: 2
- Lacedaemonii** coloni Tarentum condiderunt. *E.* 10: 57
- Lacedaemonii** hymenæi, infelices maritis. *AE.* 3: 328
- Lacedaemoniis** oriundi Sabini, & a Sabo sic appellati. *AE.* 8: 638
- Lacedaemoniorum** disciplina durissima. *ibid.*
- Lacedaemoniorum** reges Heraclidae. *AE.* 3: 551
- Lacedaemonium** marmor. *AE.* 3: 125
- Lacerare**, per membra disjicere, sapius vulnerare. *AE.* 3: 41
- Lacerare** revulsam loricam, laceratam revellere. *AE.* 12: 97
- Lacerti**, genus serpentis. *E.* 2: 9
- Lacerum** funus, dilaniatum. *AE.* 9: 491
- Laccius** ora, pro laceratus, ora lacerata habens. *AE.* 6: 495
- Lacessere** pugnam, provocare, irritare. *AE.* 5: 429
- Lacessere** ferrum, pro ferro se lacessere. *AE.* 10: 10
- Laciniae Junonis** templum in Calabria, vel a Lacinio rege, vel latrone, ab Hercule occiso, dictum; & mira ejus fama. *AE.* 3: 552
- Lacinium**, promontorium Calabriae, ubi Junonis Laciniae templum a Thetide Junoni dono datum. *ibid.*
- Lacinius** rex, a quo Junonis Laciniae templum, vel latro ab Hercule occisus. *ibid.* Cyrenes filius Herculeum hospitio recipere noluit. *ibid.*
- Laco**, civis ex urbe Lacedaemone. *AE.* 6: 511
- Lacones** Parthenias, bello inter se & Athenienses, vel ut alii Messenios, natos, duce Phalanto ad quaerendas novas sedes dimiserunt. *AE.* 3: 551
- Lacones**, Castoris & Pollucis comites, cum Glaucō, Minois filio, in Italiam venerunt, & Amyclæ condiderunt. *AE.* 10: 564
- Lacones** sedentes epulabantur. *AE.* 7: 176
- Laconia**, Oebalia. *G.* 4: 125
- Laconibus** oriundi Pelasgi. *AE.* 8: 609
- Laconia** regio, unde Lacaena Helena. *AE.* 11: 601
- Laconiae** civitas, Amyclæ. *G.* 3: 345. Sicyon. 2: 519. Sparta. 3: 405. *AE.* 1: 654. Taygeta. *G.* 3: 44
- Laconiae** fluvius, Eutotas. *AE.* 1: 502. *E.* 6: 83
- Laconiae** mons, Taygeta. *G.* 2: 488
- Laconiae** promontorium, Taenarus. *E.* 8: 55. *G.* 4: 467. Malea. *AE.* 5: 193
- Laconiae** rex Dion, &c. *E.* 8: 30. tem-
- plum Caryatidis Dianae. *ibid.*
- Laconiam** contra Cythera, insula Veneri consecrata. *AE.* 10: 51
- Lacryma Narcissi**, pro humore. *G.* 4: 160
- Lacrymabile**, cum lacrymis, vel dignum lacrymis. *AE.* 3: 39
- Lacrymae** etiam aliquid venustatis habent. *AE.* 5: 343
- Lacrymae**, etiam irascentum, sed nimis. *AE.* 5: 173
- Lacrymae** viris fortibus non conveniunt; ast dolor. *AE.* 9: 500
- Lacrymantum**, genitivus contractus pro *lacrymantium*. *AE.* 11: 887
- Lacrymare**, & doloris affectum sentire, praeter hominem, solum equum tradit Plinius. *AE.* 11: 90
- Lactans** Deus, qui segetibus se infundit. *G.* 1: 315. *Lactans*, quae lac praebet; *lactens*, cui praebetur. *ibid.*
- Lactē & sanguine** animae delectari dicuntur. *AE.* 3: 67. & ad tumulum elici. 68. umbrae satiantur & evocantur. 5: 78
- Lactentia** frumenta, tenuia, lactis plena. *G.* 1: 315
- Lacus**, pro fluvii alveo. *AE.* 8: 66
- Lacuna**, quasi *lacus minor*, quibus aqua collecta flare consuevit, fossae, quasi *lacus minor*. *G.* 1: 117
- Lacus**, proprie aquae adhuc latentis receptaculum, dictus quasi *lacuna*, ex qua erumpens aqua fontem facit, unde alveus. *AE.* 8: 74
- Lacus**, fontium & fluviorum receptacula. *G.* 4: 354
- Lacus**, pro aqua. *AE.* 8: 451
- Lacus Triviae**, idem qui Dianae speculum, in Aricino nemore. *AE.* 7: 515
- LADON**, Arcadiae fluvius, Daphnes pater &c. *E.* 3: 63. *AE.* 2: 513. 3: 91
- LAEDERE** dicebant Veteres *res rapere*, licet nullum rapinae crimen existeret; ut *satisfacere*, res reddere. *AE.* 10: 14
- Laelaps**, canis velocissimus Cephali, ejusque fabula. *AE.* 6: 445
- Laena**, genus vestis, toga duplex, amictus auguralis, & Flaminum: etiam vestis muliebris: hinc Popilii Laenates. *AE.* 4: 262
- LAERTAE & Anticliae** filius, Ulysses. *AE.* 2: 43, 261
- Laertiae** uxor, Anticlia, cum qua ante nuptias Sisyphus concubuit. *AE.* 6: 529
- Lacta**, proprium Veneris epitheton. *AE.* 1: 420
- Laeta**, pinguis. *AE.* 3: 220
- Laeti**, alacres, veloces, festinantes, *αἰσθητοί*. *AE.* 1: 39. libenter. 5: 101
- Laeti**, minime timentes. *AE.* 4: 418
- Lactor** malorum, figura Giacca. *AE.* 11: 280
- Lactus**, alacer, festinus. *AE.* 4: 295. 7: 430. virtute alacer. 1: 279. fertilis, hilaris, pinguis. *G.* 1: 74
- Lactus** ager, fertilis. *G.* 1: 102
- Lactus**, foecundus. *G.* 1: 1
- Lactus**, pro victor. *AE.* 5: 236
- Lactus vel cum genitivo**, vel ablativo. *AE.* 1: 445
- Lactus laborum**, figurata locutio; dicendum enim *lactus laboribus*. *AE.* 11: 73
- Laeva fortuna**, adversa, contraria. *AE.* 2: 388
- Laeva Numina**, prospera. *G.* 4: 7
- Laeva tonitrua**, prospera, quia quae intuentibus coelum simitrac partes, in coelo ipso dextrae sunt. *AE.* 2: 693. 9: 631
- Laevos** equitabat in orbes, in laevam partem circabat, ut Aeneae dextram partem circumveniret, quae nuda erat. *AE.* 10: 885
- Laevum**, pro contrarium, quando de humanis rebus sermo est; de coelestibus vero, prosperum. *AE.* 2: 54
- Laevum**, noxium; alibi bonum. *AE.* 10: 275
- Laevum**, stultum, contrarium. *E.* 1: 16
- Laevus**, malus, infansus; contra *dexter*, bonus, propitius. *AE.* 4: 294
- LAGEOS** vitis, Latine *leporaria*, a Gr. *λαγώς*, lepus. *G.* 2: 93
- LAIJ** filius, Oedipus, rex Thebarum, ejusque fabula. *AE.* 4: 470
- Lajm** patrem Oedipus occidit. *AE.* 6: 609
- LAMENTA** intermissa repetantur, cum notus aliquis advenerit. *AE.* 11: 36
- Lamentabile**, dignum magna lamentatione. *AE.* 2: 4
- Lamis Ennius** fallum dat sudorem. *AE.* 2: 173
- Lampadius**, Cometae nomen, facis instar lucens. *AE.* 10: 272
- Lampetusa & Phaetusa**, sorores Phaetontis, mutatae in arbores. *AE.* 10: 189
- Lampiscenus**, Hellepontus Deus, Priapus. *E.* 7: 33
- Lampiscus**, Hellepontus civitas, Priapi patria. *G.* 4: 111
- LANA** arborea passim procreatur. *G.* 2: 121
- Lana** crescit in arboribus in India. *AE.* 1: 653. item in Sicilia. *ibid.*
- Lana alba** pretiosior, quia alium quemlibet colorem suscipit. *G.* 3: 386
- Lana & laniium**; ut *fuga*, & *effugium*. *G.* 3: 384
- Lanam** minutam, duram, hirsutam, scitocem faciunt pascua lacta. *G.* 3: 385
- Lancea**, telum missile, raro legitur. *AE.* 12: 375
- Lancem** hominum expendere dicitur Jupiter, atque ita explorare mortem illorum. *AE.* 12: 151
- Lancis** vitis mariti postes ornabant obviantes: & oleo ungebant, unde & *noxores*, quasi *noxores* dictae. *AE.* 4: 458
- Languens** hyacinthus, aut postquam decerpis est, aut quia non acuti coloris, aut quando demittit caput. *AE.* 11: 68
- Languens** pelagus, tranquillum. *AE.* 10: 289
- Lanificii & armorum** Dea, Minerva. *AE.* 7: 805

LAO

INDEX IN SERVIVM.

- LAOCOON**, Thymbraei Apollinis sacerdos; sorte ductus ut Neptuno sacrificaret, quia sacerdos Neptuni lapidibus fuerat obrutus: occisus cum filiis a draconibus, quia cum uxore Antiope ante numinis simulacrum piaculum commiserat. AE. 2: 201. ejus filii, Ethron & Melanthus. 2: 211
- Laodamia**, Protefilii uxor, interfectum Trojano bello maritum audiens, in umbræ illius amplexibus periit. AE. 6: 447
- Laodamiae** & Jovis filius, Sarpedon. AE. 1: 104
- Laos**, populi, a lapidibus, qui Gr. *λαος*. G. 1: 63
- Laomedon** cum perfidus erga Apollinem & Neptunum, hic cetos misit, qui litora vastabant; ille consultus nobiles puellas belluae obiciendas respondit. AE. 1: 554. hinc perjurus in Neptunum & Apollinem, & inde urbis, & illius interitus. 1: 6. 3: 3
- Laomedon** quomodo Neptunum & Apollinem muros Trojae fabricatos mercede fraudaverit. AE. 1: 623. 2: 318, 610. & cur. 8: 291
- Laomedonte** occiso, Phrygiae imperium Priamo datum ab Hercule. AE. 3: 3
- Laomedontem**, pro fraudulento. AE. 4: 542
- Laomedontiadae**, perjuri. AE. 1: 276. perfidi. 1: 472. & cur. 3: 248
- Laomedontis** ob perfidiam Trojani a Neptuno belluis marinis vexati, ex sorte filias illis exponere iussi. AE. 5: 30
- Laomedontis**, filia, Astioche. E. 6: 72. Hefiona, belluae exposita, per seditionem liberata. AE. 1: 554. cur monstro marino exposita. 3: 3. ab Hercule liberata & Telamoni amico uxor data. ibid.
- Laomedontis** & filiae Hefionae monstro expositae fabula. AE. 8: 157
- Laomedontis** frater, Tithonus, Aurorae adamatus, & raptus. G. 1: 447. 3: 48. AE. 1: 493. 4: 585
- Laomedontis** sepulchro integro, quod supra Scaeam portam erat, capi non poterat Troja. AE. 2: 241
- Laomedontis** pactum cum Neptuno & Apolline, ejusque perfidia. AE. 3: 3
- LAPIDE** filice porca in feriendis foederibus percutiebatur, cum prius factum esset gladio; quia *filix* signum antiquum Jovis AE. 8: 641
- Lapidosa** corna, dura. AE. 3: 649. G. 2: 34
- Lapis** apud Inferos super quos imminere fingitur, per illos superstitiosi notantur, qui inaniter semper timent, & de Diis & Coelo mala opinantur. AE. 6: 596
- Lapis** bibulus, arenarius, infoditur terrae propter spiramina & propter hauriendum humorem. G. 2: 348
- Lapis** incisus, mola manualis. G. 1: 274
- Lapis** manalis, a manando, fluendo, quem utebant Pontifices, quoties siccitas erat. AE. 3: 175
- Lapithae**, Thessaliae populi. G. 3: 115. populi sub Ixione. AE. 6: 601
- Lapithae** & Centauri in furorem vino compulsi, propter Hippodamiam. G. 2: 455
- Lapitharum** rex Perithous: ejus nuptiis bellum ortum inter Lapithas & Centauros. AE. 7: 304
- Lappae**, herba hirsuta. G. 1: 153
- Lapsa** vetustas, quidam non passive sed active dictum volunt. AE. 12: 686
- Lapsus** de celeritate. AE. 3: 225
- Laquearium**, a *lacus*; unde *lacunar*, & *lacunarium*, & tandem *laquearium*: dicitur & *lacuar*. AE. 1: 730
- Laquearia**, sive lacunaria a *lacus*, non a *laqueis*. AE. 8: 25
- Laqueo** qui se interemissent, insepulti abjiciebantur; vel cruci affigebantur; vel ut oscilla suspendebantur. AE. 12: 603
- LAREM**, Deos Penates, ignem. G. 3: 344
- Lares**, Dii Penates; umbrac, larvac. AE. 6: 152
- Lares** familiares, animae aquae & faventes. AE. 3: 63
- Lares** *viales*, manes piorum habitantes in luco. AE. 3: 302
- Largus** opum, abundans opibus, dives. AE. 11: 338
- Larissae** & Jovis filius, Pelasgus. AE. 1: 628
- Larissae** & Neptuni filius Phthius. AE. 2: 197
- Larissa**, Thessaliae civitas, a Larissa, nymphea. AE. 2: 192
- Larissaeus** Achilles, a vicinitate, nam Phthius fuit. AE. 2: 107
- Larissus** lacus, vicinus Alpibus, per sexaginta millia se extendens: in vocativo, *Lari*. G. 2: 159
- Lars**, hujus Laris. AE. 6: 842
- Lartem Tolumnium**, Tulcorum regem occidit, & secunda spolia opima reportavit Collus. AE. 6: 842, 852
- Lartius** & Herminius cum Horatio Coclite in ponte publico contra Tuscos pugnaverunt. AE. 11: 642
- Larvae**, animae, domos incurfionibus infestantes. AE. 3: 63
- LASCIVUS**, voluptuosus, desidiosus. E. 2: 64
- Lasthenes** Olynthum Philippo vendidit. AE. 6: 621
- LATE**, per plurimum spatium. G. 1: 116
- Latebrae** animae, pro pectore. AE. 10: 601
- Latex**, proprie aqua, a *latendo*; sed & de vino. AE. 1: 690
- Latia** duo fuerunt, antiquum, quod & Hesperium, & novum. AE. 7: 601
- Latiaris** Jupiter, antiquissimus. AE. 12: 135
- Latini** oriundi ab Aboriginibus. AE. 1: 10. sed & Trojani cum Latinis mixti. ibid.
- Latini** populi, montis Albani viscera-tioni intererant. AE. 7: 716
- Latini** reges, dicti Murhani. AE. 6: 760
- N n n n 2
- Latini** frater, Lavinius, filia Lavinia. AE. 1: 6. hic ante Latinum regnavit. 6: 84
- Latini** plures fuerunt. AE. 7: 47
- Latini** regis urbs, Laurolavinium. AE. 11: 101
- Latini** canes, pro Latinorum. AE. 9: 485
- Latinis** infesti Tyrrheni, bello validi. AE. 7: 426
- Latino** bello Decius se pro Republica devovit. G. 2: 169
- Latinus** originem ducebat a Saturno. AE. 12: 820
- Latinus**, dictus a Latio. AE. 8: 322
- Latinus**, Circes & Ulyssis filius. AE. 7: 47. 12: 164. Romae nomen dedit ex sorore. 1: 277
- Latinus**, Fauni filius. AE. 10: 76
- Latinus** post fratris Lavini mortem Lavinium amplificavit, & ab invento *lawro Laurolavinium* appellavit. AE. 7: 59
- Latinus** Aeneae fata novit per Faunam. AE. 7: 234
- Latinus** primo bello periit. AE. 6: 760. 9: 745. juxta Laurolavinium in praelio occisus. 4: 620
- Latium** duplex, vetus, & novum. AE. 7: 38. extendebatur a Tyberi ad Fundos, vel inde ad Vulturnum fluvium dictum a Saturno. 1: 10. pars Aufoniae. 7: 45. dictum, quod Saturnus Jovem fugiens illic lauerit, & Saturnia tellus. 8: 322. vel quod inter Alpium & Apennini praecipitia lateat; vel a Latino. ibid.
- Latona**, a Jove adamata, in cornu-cem mutata, & Delon venire iussa, Dianam & Apollinem illic peperit. AE. 3: 72. unde Latonia Delos. G. 3: 6
- Latona** laurum amplexa geminos enixa dicitur. AE. 3: 91
- Latonam** amans Tityus, ab Apolline sagittis confixus. AE. 6: 595
- Latoniae** & Jovis fabula. AE. 3: 72, 73. Pythone immisso a Junone vexata. ibid.
- Latoniae** & Jovis filia, Diana. AE. 4: 511
- Latro**, insidiator, a *latendo*; etiam *vomator*; item *milites conducti*, quos imperator circa se habebat, & primos ad omne discrimen mittebat. AE. 12: 7
- Latrones** Varro dictos vult quasi *latrones*, quod circa latera regum sint, qui nunc *satellites*. ibid.
- LAVARE** cadavera proximi solebant. AE. 4: 683
- Laudes**, pro virtutes. AE. 5: 355. 9: 251. 10: 825
- Laudes** proprias absque arrogantia referre licet apud ignotos. AE. 1: 382
- Lavinii** imperasse dicitur Venulus. AE. 8: 9
- Lavinia** litora, non *Lavinia* leg. AE. 1: 6
- Lavinia** & patris Latini voluntate, & fratrum, desponsata Aeneae. AE. 7: 51. uxor Aeneae. 1: 6
- Lavinia** gravida, Aescanii insidias timens, fugit in sylvas, & in casa Tyrrhi pastoris latens *Sylviam* enixa est, qui

INDEX IN SERVIVM.

- qui post Afcanium rex Albanorum. AE. 6: 760
- Lavinia* & Aenea oriundi tredecim reges Albani. AE. 6: 756
- Lavinia* post Aeneae mortem ad Tyrrhum pastorem paternum gravida confugit ad sylvas; unde filius illic natus *Sylvius* dictus. AE. 1: 274
- Laviniae* filius, Afcanius. AE. 1: 11
- Laviniae* & Aeneae filius, *Sylvius*. AE. 4: 236
- Laviniam* uxorem, simulac in Italia venit, accepit Aeneas: ea enixa est *Sylvium*, qui *Laurolavini* primo, mox *Alba* post Afcanium regnavit. AE. 6: 760
- Lavinii* triennio regnum. AE. 1: 282
- Lavinii* Penatibus simul & Vestae, Consules, Praetores, Dictator, abeuntis magistratu sacra faciebant. AE. 2: 296
- Lavinio* bis Romam delati Penates in locum suum redierunt. AE. 3: 12: Romani Imperatores in provinciam iuri illic prius immolabant. ibid.
- Lavinium*, dictum a *Lavinia*. AE. 1: 274. relicum ab Afcano. ibid.
- Lavinium*, a *Lavinio* Latini fratre; post *Laurentum*, a *lauro*; deinde a *Lavinia*, *Laurolavinium*. AE. 1: 6
- Lavinium*, urbs longe a littore. AE. 3: 393
- Lavinium*, secunda civitas, quam Aeneas in Italia condidit; prima, Troja. AE. 7: 158
- Lavinus*, Latini frater. AE. 1: 16. *Lavinium* struxit, post mortem ejus a Latino amplificatum, & ab inventa *lauro* *Laurolavinium* dictum. 7: 59. 61. ante Latinum regnavit. 6: 84
- Lavit, pro *lavat*, a *lauro*, *lavus*, G. 3: 359
- Lavo, *lavas*, *lavare*; & *lauro*, *lavus*, *lavare*, & *lavatum*, primae & tertiae conjugationis; humecto. G. 3: 221. AE. 10: 727
- Laurentia* palus, pro *Laurens*, in Tuscia. AE. 10: 709
- Laurentum*, civitas Latii potentissima. AE. 7: 661. Ardea non longe aberat. 12: 44
- Laurentum* alii a Pico; alii a *Lavino*, Latini fratre, & *Lavinium* dictum; alii a Latino, *Laurentum*; alii a *Lavinia*, *Laurolavinium*, conditum volunt. AE. 7: 678
- Laurentum*, a *lauro*; prius *Lavinium*. AE. 1: 2
- Laurentum* ad agrum pervenit Aeneas. AE. 2: 801
- Laurentum* inter & castra Trojana agrum a Latino acceperunt Trojani septingentorum jugerum. AE. 12: 316
- Laureum institutum in Aventino monte, unde postea laurus decerpta ad coronas sacrificantium. AE. 8: 276
- Lauri* fabula. AE. 2: 513. 3: 91
- Lauri* virgulta fontania, cum crepitu ardentia. AE. 12: 524
- Lauri*, pro vatibus. E. 6: 83
- Lauro* Imperatores victores coronabantur, & cur. E. 8: 12. AE. 3: 80
- Lauri*, pro oraculo. AE. 3: 360
- Laurolavinati* in tractu, in Ostiensi, Troja fuit, (sic dicta castra prima) quam Aeneas struxit. AE. 9: 238
- Laurolavinas* ager oraculo designatus Aeneae. AE. 3: 479
- Laurolavini* secunda castra, prima Ostiae, constituit Aeneas. AE. 7: 31
- Laurolavini* aves ex proximis lucis rapientes extra longioribus virgis in piscis Flaminum terrebantur. AE. 8: 664
- Laurolavini* Dii non habebant velatum caput. AE. 3: 174
- Laurolavini* inventa sus alba ab Aenea. AE. 3: 390
- Laurolavinium* a Latino appellata urbs, quae prius *Lavinium*, postquam post fratris *Lavinii* mortem eam amplificasset, ab inventa *lauro*. AE. 7: 59. urbs Latini. 11: 101. etiam *Lavinium*, & *Laurentum*, a variis conditum. 7: 678
- Laurolavinium*, civitas ab Aenea condita. AE. 1: 9. VII. miliaribus a mari remota. 1: 7: tenuit eam Afcanius; mox *Laviniae* concessit. 6: 760. juxta illam praelio occisus Latinus. 4: 620
- Laurus*, nec *lauribus*, in usu sunt; licet dicamus hujus *laurus*, & *haec lauro*. AE. 10: 689
- Laurum* amplexa Latona geminos enixa dicitur. AE. 3: 91
- Laurus*, ex Daphne Ladonis filia, adamata ab Apolline. AE. 2: 513
- Laurus* a laude dicta: nam *laudem* dicebant. E. 8: 12
- Laurus* in Delo Apollini consecrata. AE. 3: 91. cur. 1: 353
- Laurus* Parnassia, a monte Parnasso, Apollini sacro: ex radice pullulat. G. 2: 18
- Laurus* in palatio nata eo die, quo Augustus natus; unde postea coronati triumphantes. AE. 6: 230
- Laurus*, melius secundae, quam quartae declinat. E. 2: 54
- Laus, pro virtute. AE. 1: 465, 629. 5: 355. 10: 371
- Laus defunctorum, viventium exhortatio est. AE. 11: 24
- Lautae Carinae*, vicus Romae, quia aedificia carinarum in modum facta, ob aedificiorum elegantiam: vel aliunde. AE. 8: 361
- Lautulus* dictus locus Romae, quod Sabinorum bello serventis aquae eruptione a persequentibus hostibus liberati Romani, calidis illis aquis vulnera laverint. AE. 8: 361
- LAXAT foros, tabulata vacuat. AE. 6: 412
- Laxi arcus, non intenti, soluti. AE. 11: 874
- Laxus, pro laxatus. AE. 1: 126
- LEAENA, sicut *Dracaena*, & *Lea*. E. 2: 63. G. 3: 245
- Leandri* & *Erni* amor, eorumque interitus. G. 1: 207. 3: 258
- LEBES, pro vase, in quod aqua, dum manus abluuntur, decidit: etiam *lebetes*, ollae aereae. AE. 3: 466
- LECTAE bidentes: quia sacrificia eligebantur, ne quid in illis vitii esset. AE. 4: 57
- Leſti sexcenti adhibiti in funere Marcelli; in Syllae morte sex millia. AE. 6: 862, 875
- Leſti Antiquorum alti erant, ita ut gradibus ascenderentur. AE. 4: 685
- Leſti tribus stratis epulabantur Veteres, unde & *trichinium ferri* dicitur. AE. 1: 702
- Leſtiferium, locus in templo, ubi homines federe confueverunt. AE. 12: 199
- Leſtiferium in Herculis templo esse non licebat. AE. 8: 176
- LEDA & Hypermetra, Thyestae filiae. AE. 8: 130
- Leda, Tyndarei uxor, a Jove Cygni forma facta gravida, ovum peperit, unde Helena, Castor, & Pollux. AE. 3: 328
- Ledaea Hermione, Ledaenepcis. AE. 3: 328
- Leda & Tyndarei filius, Castor. AE. 6: 121. filiae Clytemnestra, Helena, & Tyndandra. AE. 8: 130
- Leda & Jovis filii, Pollux & Helena; Castor vero ex Tyndareo. AE. 2: 601
- LEGATI, oratores dicti, a *perorando* pro republica, quod *orabant*, id est, agebant; unde & causillarum actores, oratores appellati. AE. 11: 100
- Legati, quo ordine & modo a Romanis exciperentur & adminerentur. AE. 7: 168
- Legati munera praeferre solebant. AE. 11: 249
- Legatio apud Romanos legebatur ex omni ordine, i. e. ex omni qualitate dignitatum. AE. 7: 152
- Legatum, vel vindicationis, vel optionis, in accipientis est arbitrio. AE. 5: 533
- Lege XII. Tabularum cantum, ne mulieres faciem carperent, his verbis: *Mulier faciem ne carpio*. AE. 12: 606
- Legebantur ad sacrificia victimae, quae nec caudam aculeatam, nec linguam nigram, nec aurem fissam haberent. AE. 6: 39
- Legere, colligere. G. 1: 373. AE. 5: 209. considerare, relegere. 6: 755. eligere. 1: 430. 5: 132. transire. 2: 208
- Legere duces, designare. G. 3: 125
- Legere freta, praeterire; dictum, quod nautae funem legendo asperas terras praeterant. AE. 3: 127
- Legere, furari, unde *facilegi*, qui *facra legunt*, hoc est, furantur. AE. 10: 79
- Legere oram, verbum nauticum, & ad navigationem, & ad lectionem potest referri. G. 2: 44
- Leges a populo acceptae in Aesasio Saturni servabantur. AE. 8: 322
- Leges figi dicebantur, quia aeneis tabulis incisae parietibus affigebantur. AE. 6: 622
- Leges pretio fixit ac refixit Antonius. AE. 6: 622
- Legi proprie dicuntur spolia, quae aptantur

INDEX IN SERVIVM.

- tantur tropaeis. AE. 10: 542
Legifera Ceres, ab legum inventione: & ejus sacra Theſmophoria. AE. 4: 58
 Legio, de pedibus, *inſirma* de equibus. AE. 9: 368
 Legio trecentos equites tantum continebat, licet haberet ſex millia viro- rum. AE. 7: 274. x. cohort. xxx. man- ip. l.x. cent. ſed diverſis temporibus. 11: 464. Macedonum *phalanx*. 92
 Legum dictio, augurii ſpecies, quae certa verborum nuncupatione, qua uti debet augurium peracturus, peragitur. AE. 3: 89
 Legumina, dicta quod manu legantur, nec ſectionem requirant. G. 1: 74, 199. ſerenda verno tempore. 1: 208, 230. quomodo majora ſiant. 1: 193
 Legunt ſila Parcae, aut colligunt, aut rumpunt. AE. 10: 815
 LELEGES, Theſſaliae populi. AE. 8: 725
 LEMANNUS lacus, unde populi circum habitantes Alemanni. G. 4: 278
 Lembus, navicula admodum brevis. G. 1: 201
 Lemniſcata corona, ſive agonalis. AE. 6: 772
 Lemniſcatae coronae, quae de frondibus & diſcoloribus faſciis ſunt. AE. 5: 269
 Lemnus inſula, Vulcanum, praecipitem datum caelo excepit. E. 4: 62. inde dictus Lemnius. AE. 8: 454. illic cum Sinties nutritur. 8: 414
 Lemnus in inſulam deportatus, ibique reliſtus a Graecis Philoctetes. AE. 3: 402
 Lemnum circa inſulam mons Athos. AE. 12: 701
 Lemures, animae corpori renuncianteſ. AE. 3: 63
 LENAËUS, Bacchus, Liber, ita dictus *ἀπό τῆς ἀνῆς*, a lacu; quia lacubus praeciſt. G. 2: 4. AE. 4: 207. unde & *Lenaicus*, Bacchicus. ibid.
 Lenibat, pro *leniebat*, antiquae, ut *poli- bat*, pro *poliebat*. AE. 6: 468
Λένος, lacus; unde *Lenaicus*, cognomen Bacchi. G. 2: 4
 LENS, in genitivo *lentis*, & *lentis*, capitis brevioris pediculus. G. 2: 372
 Lens optima circa Peluſium. G. 1: 228
 Lenta vitis, flexuoſa. G. 1: 265
 Lenta ſpicula, mollia. AE. 7: 164
 Lentandus remus, pro navigandum: *lentandus*, ſectendus; ſic *lentum vimen*, flexibile: a verbo *lentor*. AE. 3: 384
 Lentescit, cohaeret. G. 2: 250
 Lentefco inchoativum, ſine primitivo, non enim eſt *lento*, ut ſit *lentefco*. AE. 2: 145
 Lenti, ocioſi. AE. 12: 237
 Lentius, tenacius. G. 4: 41
 Lenrum vimen, molle, flexuoſum; unde *vienti*, curvi per ſeneſtatem. AE. 3: 31. flexibile. 3: 384. alias grave. 6: 137
 Lenrum virus, viſcidum, glutine. G. 3: 281
 Lentus, flexibilis. E. 9: 42. ocioſus, ſecurus. AE. 1: 4
 LEO, marem & feminam notat. E. 2: 63. G. 3: 245
 Leo niſi laceſſitus iracſi nequit. AE. 12: 6
 Leo Nemeaeus, Lunae filius, ab Hercule interfectus; item alter apud Cleonae, cujus pellem geſtabat in tutamen. AE. 8: 295
 Leones cur Matris Deum curru jun- gantur: & cur nunquam inter ſe coeant, ſed ſemper Leo cum Parda- lide, & Pardus cum Leaeua. AE. 3: 113
 Leones irati arrigunt jubas. AE. 10: 726
 Leones, malum Libyae. G. 2: 151
 Leonis forma roſtrum navis Aeneae. AE. 10: 157
Leontodamas, quoque dictus Aſcanius. AE. 4: 159
 LEPIDI, Auguſti, & Antonii historia omnis. AE. 8: 678
 Lepor, ſecundum Artem, poetice *le- por*. AE. 1: 257
 LERIA, puella amata Virgilio. E. 2: 15
Lerna, Argivorum palus; unde ſerpens *Lernaeus*, ejuſque fabula. AE. 6: 287. 12: 517
Lerna, pro hydra *Lernaea*. AE. 6: 804
Lernaes anguis, Hydra. AE. 8: 300
 LESBIUS, Arion, ejuſque fabula. E. 8: 55
Lesbos, inſula in Aegeo mari, cujus civitas Methymna, habens pretioſiſ- ſimum vinum. G. 2: 90
Lesbus, inſula, ubi Pompejus praelium commiſſurus uxorem reliquerat: tur- piſſimum enim mulierem caſtra ſe- qui. AE. 8: 688
 LETHAEA papavera, agreſtia. G. 4: 545
Lethaem papaver, plenum oblivionis, gignens ſoporem. G. 1: 78
Lethaens amnis, fluvius ſeparatus ab il- lis novem, qui inferos ambiunt: i- mago ſeneſtutis, in qua omnis me- moria labitur; dictus enim *ἀπό τῆς λήθης*, ab oblivione. AE. 6: 705
Lethaens, fluvius Inferorum, unde ob- livionem potabant animae in vitam reverſurae. AE. 6: 703
 Letho volviur, vel ſeptimus caſus, vel dativus, pro *in lethum*. AE. 9: 433
 Lethum, proprie de viventibus anima- libus; ſed aliquando etiam de rebus inanimatis. AE. 5: 689
 Levabat coelum, relevabat, recreabat. AE. 7: 571
 Levabat acclinis trunco corpus, incli- natione recreabat. AE. 10: 834
 Levandum nemus fronde, relevandum, ſpoliandum, putandum. G. 2: 400
 Levare, leve facere. AE. 1: 334
 Levare, juvare. AE. 2: 452
 Levare, bonum ac leve facere, in bo- num convertere. AE. 3: 36
 Levare morſus, leviores efficere. AE. 7: 755
 Levati obſidione, liberati. AE. 10: 25
Leucaspis, magiſter navis. AE. 1: 119
Leucate, puer, Apollini adamatus, mon- ti *Leucatae* nomen dedit. AE. 3: 279
Leucate, promontorium, & mons Epi- ri, qui ita appellatus, quia ſaxa nuda & candida in cacumine habet. AE. 8: 677
Leucate, apud Actium promontorium Epiri. E. 4: 13
Leucate, mons, unde ſe praecipitabant, qui parentes invenire, aut ab amara amari deſiderabant. E. 8: 59. AE. 3: 274, 279
Leucate, mons altiffimus, prope penin- ſula, in Epiri promontorio. AE. 3: 274
Leuce, Oceani filia, a Plutone adama- ta, poſt mortem in populum albana ab eodem mutata. E. 7: 61
Leucophrys inſula, poſtea Tenedos. AE. 2: 21
Leucothoe, Dea marina, prius Ino, Latine, *Mater Matuta*. G. 1: 437. AE. 5: 241
Leucothoe, eadem quae Albuca, & ſons & ſylva in altiffimis montibus Tyburtinis. AE. 7: 83
 Levat nares, leves & navigabiles facit. AE. 1: 149
 Levata ſpicula, nitida, levigata. AE. 5: 306
 Leve marmor, politum. E. 7: 31
 Leve pectus, pulchrum, puerile, non- dum ſetofum. AE. 7: 349. 11: 40
 Leves calami, nitidi. G. 2: 358
 Leves ocreae, nitida tibialia. AE. 8: 624
 Levia ſaxa, lubrica, nitida, detrita. G. 1: 109
 Levis ala, levis armatura. AE. 11: 868
 Levis, contemptibilis; ut *gravis*, vene- rabilis. AE. 1: 155
 Levis haſta, pro leviter veniens. AE. 9: 576
 Levis ſomnus, & adventus, & diſceſſus. AE. 5: 837
 Levis, pro leviter. AE. 2: 682
 LEX, Juris tantum ſpecies, *Jus*, ge- nerale, & ad non ſcripta quoque per- tinet, *Leges* ad Jus ſcriptum. AE. 1: 511
 Lex Numae de ſpoliis opimis. AE. 6: 860
 LI, in verbo *liquitur* productur; in nomine *liquor* corripitur. AE. 3: 28
 LIBA, placentae. E. 7: 31
 Liba adorea, placentae de farre, mel- le, oleo, ſacris aptae: *ador* enim pro- prie genus farris. AE. 7: 109
 Libabant quoque in menſam; quia menſa ſimul cum ara conſecratur. AE. 8: 279
 Libant, deguſtant; alibi defendunt. G. 4: 54
 Libare, leviter tangere. AE. 1: 260. ſa- crificare. G. 4: 381
 Libare ſolebant poculis coronatis. AE. 1: 728
 Libatus, delibatus. AE. 1: 741
 Liber, Liber Pater, Sol, Apollo, idem Deus. E. 8: 12, 75. G. 1: 5. AE. 3: 93. unde trieterica ejus ſacra. AE. 4: 58. 6: 78
Liber Pater, dictus *Evan*. AE. 6: 517
Liber pater, Iacchus. E. 6: 15
Liber Pater, idem qui Oſyris, a gigan- tibus diſcerptus. G. 1: 166. unde dic- tus. ibid.
 Liber

INDEX IN SERVIVM.

- Liber Patr̄**, Graecis Δανίης a Δανίε, *vannus*. ibid.
- Liber**, Loebasius Sabinis. o. 1: 7
- Liber Nylaeus**, a Nyla monte Parnassi, ubi cultus; vel monte Indiae. AE. 6: 806
- Liber Pater**, ejus fabula cum nautis Tyrthenis. AE. 1: 71
- Liber**, Indos petens per Libyae defetta siti fatigatus, Jovis auxilio recreatur. AE. 4: 196
- Liber Pater**, Deus libertatis. AE. 3: 20
- Liber** & Apollo contrarii nuptiis. AE. 4: 58
- Liber Pater** a Dione exceptus hospitio, &c. E. 8: 30
- Liber Pater** hospitio receptus a Gallis; unde didi Senones. AE. 8: 656
- Liber Pater** Lycurgum fugiens in mare se praecipitavit, & a Thetide exceptus. AE. 3: 14
- Liber**, pro vino. AE. 1: 175
- Liber**, corticis pars interior. E. 10: 67. o. 2: 77. unde & *liber*, in quo scribimus, quia ante usum chartae, vel membranae, de libris arborum volumina fiebant & compaginabantur. AE. 11: 554
- Libera** fati classis, exemta necessitate fatali. AE. 10: 154
- Liberalia**, festum Liberi Patris. E. 5: 30. AE. 7: 357
- Liberalia** ludos primi instituit Atheniensis. o. 2: 383
- Liberalia**, ludi vetustissimi, ex quibus theatrales nati sunt. o. 2: 381
- Liberi Patris** hymni apud Graecos Graeca, apud Latinos Latina lingua canebantur. o. 2: 394
- Liberi**, vel Jovis, nutrices, Vergiliae. o. 1: 219
- Liberi Patris** & Alcae nuptiae. AE. 4: 127
- Liberi**, Ariadnes & Thesei fabula. o. 1: 222
- Liberi Patris** sacra ad animae purgationem pertinebant: & sic homines ejus Mysteriis purgabantur, sicut vanis frumenta. o. 1: 166. & 389
- Liberi sacris** tribus modis purgabantur, taeda & sulphure, aqua, aëre. AE. 6: 741
- Liberi** sacra Caesat primus Romam transtulit. E. 5: 29
- Liberi Patris** in honorem apud Veteres ludi theatrales instituebantur. AE. 11: 737
- Liberi Patris** & Proserpinae filius, Mercurius. AE. 1: 301. 4: 577
- Liberi** & Veneris filius, Priapus. o. 4: 111
- Liberi Patris** & Veneris filius, Hymeneus. AE. 4: 127
- Liberi Patris** simulacrum etiam apud Inferos. AE. 6: 134
- Liberi** sub tutela Pantherae. E. 8: 3
- Liberi**, causa matrimonii. AE. 4: 33
- Liberi** matrem sequuntur, non iusto matrimonio. AE. 4: 328
- Liberi**, etiam unus dicitur filius: imo de una filia. AE. 10: 532
- Liberius**, liberalius. o. 1: 128
- Libero** sacer Cythacrop, unus ex verticibus Parnassi. AE. 7: 641. 10: 163. item mons Taygeta. o. 2: 488
- Libero** & Cereri templa simul & Iudi. o. 1: 7
- Libero** caper immolabatur, per contrarietatem. o. 2: 380
- Libero** sacra Poetae, cur. E. 7: 25
- Liberos** procreatio concessa Junoni, sterilitas vero Saturno & Lunae. AE. 3: 139
- Liberos** uxoresque omnes communes esse debere propter publicum amorem in Politica scripsit Plato. G. 4: 153
- Libertatis** Deus, Liber. AE. 3: 20
- Libertatis** urbium Deus, Lyacus: ejusque minister Marsyas erecta manu in foro ponebatur. AE. 4: 58
- Libertatis** Atrium. AE. 1: 730
- Liberi**, nec servi, Hercules sacris intererant. AE. 8: 179
- Libernum**, sive Olymum, a Typhone fratre interemtum atra veste luxerunt Aegyptii; unde lugendi mos traxit originem. AE. 11: 287
- Libethros**, fons Boeotiae, Musis gratus, a Libethro, Poeta, qui primus harmoniam tradidit, &c. E. 7: 21
- Libido** dominatur in plurimis. AE. 6: 440
- Libra** & Virgo, signa tarde orientia. o. 1: 32
- Libra**, signum, in quo Sol efficit aequinoctium autumnale. o. 1: 208
- Librae** sexaginta faciunt talentum magnum. AE. 5: 112. 2: 265
- Libram** & Scorpionum unum signum statuunt Chaldaei. o. 1: 33
- Liburni**, sunt Rheti Vindelici. AE. 11: 247
- Liburnia**, vicina Illyrico. ibid.
- Libya**, arenosa. AE. 4: 257
- Libyae** deferta, Xerolybia. AE. 4: 196
- Libyae**, pro Carthagine. AE. 1: 26
- Libyae** & Africae confinio Garamantes populi. AE. 6: 795
- Libyae** civitas, Berenice, unde non longe Hesperidum hortus. AE. 4: 483
- Libyae**, in Getulia, Bavius, Cinyphes. o. 3: 312
- Libyae** rex, Hiarbas. AE. 1: 371
- Libyae** malum, leones. o. 2: 151
- Libycum** aequor, Africanum. o. 2: 105
- Libyis** uris; ejusque pellis in pretio. AE. 8: 368
- LICET**, fas est, esto; concedentis adverbium. AE. 6: 400
- Licentia** derivationis. AE. 1: 177
- Licet** me, & mihi. AE. 5: 350
- Liduba** atria. AE. 1: 730
- Licuit**, & *licitum* est. AE. 10: 106
- LIGNA** Arabum odoriferam succum referunt. o. 2: 118
- Ligna** caedenda Luna decrefcente. o. 1: 256
- Ligna** fumo probantur, & durantur. o. 1: 175
- Lignus** inculta Alpium postrema possident. o. 2: 168
- Lignus** populere Siculos sive Sicanos sedibus Italiae, quae erant ad illa loca, quibus postea Roma; & hi mox pulsi a Sacranis. AE. 11: 317
- Liguria**, Italiae regio, post Tusciam, circa Gallos. AE. 10: 185. vicina Tusciae. 10: 709. majore sui parte in Apennino: *Ligures omnes fallaces sunt*, teste Catone. 11: 700
- Liguriae** mons, Veleus, sub Alpibus. G. 2: 224. Vesulus, juxta Alpes, ex quo Rhodanus & Padus. AE. 10: 709
- Liguriae** & Tusciae in confinio Poenus Lunae. AE. 8: 720
- Liguriae** portas, Monoeci Herculis. AE. 6: 831
- Ligurum** rex, Italus, Italiae nomen dedit. AE. 1: 537
- Ligus**, Cycnus, in avem sui nominis mutatus ab Apolline. AE. 10: 189
- Ligustrum**, flos candidus sed vilis. E. 2: 18. vel flores papaverum. ibid.
- LILIA**, pro quibuslibet floribus. AE. 6: 709
- Lilybaeum**, unum de tribus Siciliae promontoriis, quod Africam spectat. AE. 1: 200. 3: 687
- Lilybaeum** litus Siciliae saxosum. AE. 3: 706
- LIMENESIA** Venus, quae portibus praest. AE. 1: 724
- Limbus**, pars vestis externa, quae infesta dicitur. AE. 2: 616
- Limbus**, fascia extremam vestium ambiens. AE. 4: 137
- Limen** primum, initium, aditus. AE. 11: 423
- Limen**, Vestae sacrum. ibid. E. 8: 29
- Limen** non calcabant nubentes puellae, quia Numini consecratum, ibid. & AE. 2: 468
- Limen**, pro litore. AE. 10: 355
- Limen**, pro regula, vel signo de creta facto. AE. 5: 316
- Limes**, agri terminus. E. 1: 53. o. 1: 126
- Limes** decumanus, fossa de Septemtrione ad Meridicem, agris dividendis. o. 1: 126
- Limina** intra prima, in litore. AE. 11: 269
- Limina** regum, interior familiaritas. G. 2: 504
- Limine** pelli, interiori familiaritate. AE. 7: 579
- Limo** & cera fiebant imagines eorum, quos incantare volebant. E. 8: 80
- Limonades**, quae. E. 10: 62
- Limus**, vestis, qua ab umbilico usque ad pedes tegebantur pudenda populi, habens in extremo purpuram limam, id est, flexuosam, unde & nomen habet; nam *limus*, obliquus est. AE. 12: 120
- Limus** terrarum, fertilis; fluminum vero, noxius. o. 2: 183
- Linea** terga, de scuto; quia lino tegebantur scuta, ut possent inhacere pictura. AE. 10: 784
- Linea** vestis Sacerdotum, fluminis, purpurea maris vicem ad piandum praebat. AE. 12: 164
- Linea** vestis fluminibus propria. AE. 8: 33
- Lineares**, fossae minores in obliquum ductae

INDEX IN SERVIVM.

- ductae dividendis agris. o. 1: 126
Lineis vestibus nec Feciales, nec Pater patratus, nec Flamines, nec Flaminiacae, unquam utebantur; immo si Flaminiacae modo tunicae laneae lineo habuisset confutum, piculum comminebat. Hinc linea vestis ad foedus adhibetur a Virgilio, quod firmum foedum non esset. AE. 12: 120
Lineis mantilibus manus sacrificantes detegebant. AE. 12: 164
Linguam summa celeritate movent angues, adeo ut triplicem linguam habere videantur, cum modo una sit. AE. 2: 211
Linguis favere, tacere. AE. 5: 71
Lini, vel Orphei filius, Musaeus. AE. 6: 667
Linguis, pro *derelinquens*, vel *deficiens*. AE. 4: 390
Lintheaeis sacra quaedam peragenda. AE. 8: 33
Lintheones stantes texebant. AE. 7: 14
Lintres, navicularum fluviales: vel in quibus uvae portantur. o. 1: 262
Linum pro filo, si longa est, *Linum*, pro homine *Li* brevis. E. 4: 55
Linum melius irrigatione fluminum quam pluvia nascitur. AE. 8: 33
Linus & Orpheus, insignes Poetae. E. 4: 55. *Linus* pro homine, si brevis est; *linum* pro filo, si longa est. ibid.
Linus, Apollinis & Phamaris filius, Theologiam scripsit. E. 4: 56. 6: 67
Linus, Atlantis filius, Pelopis pater. AE. 8: 130
Asraça, magna, pinguis. AE. 6: 214
LIPARE Acoia, una e septem insulis ad latus Siciliae, in quibus Acolus regnavit. AE. 1: 56. 8: 116
Asraçao, *alrum pingue*. E. 5: 68
LIQUEFACERE, igne solvere. o. 1: 473
Liquefacta saxa, putria, in modum calcis decocta. AE. 3: 576
Liquentia mella, defaecata, sine sordibus, pura. AE. 1: 436
Liquescit, proprie de ferro, quod non semper solvitur, sed mollescit. AE. 8: 446
Liquetius, fluvius inter Alisium & Concordiam, juxta Padum & Athesin: ergo *Liquetia* nomen est proprium. AE. 9: 679
Liquida aetas, ver serenum. o. 4: 59
Liquida nubila, pura, aer purus. AE. 7: 699
Liquidi fontes, puri, sine pestilentia. o. 2: 200
Liquidum, aer purus. AE. 5: 217
Liquidum electrum, liquefactum, vel purum. AE. 8: 402
Liquitur, defluit, resolvitur. G. 1: 44
Liquor, nomen, si brevem habet; *liqnor*, verbum, si habet longam. o. 1: 44. AE. 1: 672
LIRAE inventor Mercurius. AE. 8: 138
Lirari dicuntur agri, cum tertiantur. o. 1: 97
Liris, flumen in litore Minturnensium. AE. 7: 47
LITA corpora, illita, distincta. G. 4: 99
Litare, verbum Pontificale, sacrificiis Deos placare. AE. 2: 118. cum accusativo. 4: 50
Litare si non poterat per marem, succidanea dabatur femina; sin per feminarum non litassent, succidanea adhiberi non poterat. AE. 8: 641
Literas invenit Mercurius. AE. 6: 749
Literas pinnatas ferebat, qui bellum nuntiabat. AE. 9: 473
Literae neutrius generis, ut *d.* AE. 4: 462
Litotes. E. 3: 74. o. 1: 83. 2: 125, 129. 3: 56, 404. quae figura. AE. 1: 81, 391, 483. 5: 809. 7: 9, 261. qua plus cogitatur, quam dicitur. 10: 907. 11: 430, 725. per contrarium, plus enim dicit & minus intelligit. 12: 143
Litorea aves, palustres; *litus* enim omnis terra aquis vicina. AE. 12: 248
Litoreus, & *litoralis*. AE. 8: 43
Litus, a *lito*, quod interluit. AE. 2: 118
Litus non a *litando*, vel *litio*, quia in illis si brevis est. AE. 2: 557
Litus, omne id quod aqua allinuit. AE. 3: 510. 5: 163
Litus dicitur, quidquid juxta aquam est, unde & fluminis ripa. AE. 3: 389
Litus, etiam terra mari vicina, & simpliciter terra. AE. 1: 7. 4: 212
Litus, omnis terra aquis vicina. AE. 12: 248
Litus, intra portum. E. 2: 25
Litus, de fluminibus etiam. AE. 8: 43, 82. 9: 317
Litus Jure Gentium omnibus commune, & occupantis possessio. AE. 1: 544
Litus arant, fluminis scilicet cum litus proprie de mari, ripa de flumine. AE. 7: 798
Litius, incurvum augurum baculum, quo utebantur ad designanda coelispacia, quod manu non licebat: vel *litius*, regium baculum, in quo potestas dirimendarum litium. E. 9: 15. AE. 7: 187
Litius pati, buccinas sonantes audire: *litius*, virga regalis, quasi lites determinans; item virga Mercurii; item virga qua equi domantur. o. 3: 183
LIVIAE, uxoris Augusti filius, Drusus. AE. 6: 825
Lividum, nigrum. AE. 6: 320
Livius Andronicus primus fabulam Latinam edidit. AE. 10: 636
Livius ex Annalibus & Historia constat. AE. 1: 377
Loca singula suos habent Genios. AE. 5: 85, 95. 7: 136
Locare, pro collocare. AE. 1: 702. jaccere. 4: 265. ponere. 5: 109
Locata uxor dicitur, quod simul cum eo sedeat, cui consarreatione jungitur. AE. 4: 374
Loci & *loca*. AE. 1: 310
Loco motus, victus, sicut contra *tenerelocum* defendere. AE. 8: 652
Locri, oppidum Calabriae Aulonem in monte Aulone condiderunt. AE. 3: 553
Locri primi scriptis legibus usi; superior aetas moribus contenta. AE. 1: 509
Locri, focii Ajacis Oilei, duplices. Epizephyrii & Ozoli: item Naricii. AE. 3: 399. tempestate divisi, Epizephyrii Brutios tenuerunt, Ozoli Pentapolim in Libya, vel circa Syrtis posuerunt sedes. AE. 11: 265
Locus in regione est. AE. 6: 669
Locus, eleganter subauditur, ut, *ex diverso coeli*. AE. 3: 232
Locus Virgilii insolubilis sive emendandus, quales sunt XII. AE. 9: 363, 412. 12: 74, 830
Locutiones multae reciprocae sunt, & utrique parti sufficientes, & propterea altera pars non exprimens. AE. 1: 413
Loebastus, Liber dictus Sabinis. G. 1: 7
Logia Apollinis. AE. 6: 43
Λογοςδάμας, *Ulysses*, qui dolam celat sermonis ornatum, fandi filior. AE. 9: 602
Lolium, herba noxia. E. 5: 37
Longa juga, longe posita, remotiore. AE. 11: 544
Longa via, pro via ad Inferos. AE. 4: 467
Longaeus, pro Deo; quia *aeonum* proprie aeternitas, quae non nisi in Deo cadit. AE. 6: 764
Longe, porro, valde. AE. 1: 17, 256. 2: 711. 5: 406. 11: 214
Longe, pro multo post, adverbium loci pro temporis. AE. 10: 317
Longe gradiens, longis gradibus incedens, & est militaris incessus; aut longinquo. AE. 10: 572
Longe moestum, valde moestum. AE. 12: 44
Longe illi mater erit, nihil quidquam illi prodesse poterit. AE. 12: 52
Longe, pro valde. AE. 10: 754
Longi anni, pro multi. AE. 10: 549
Longopost, una pars orationis. E. 1: 30
Longum & breve pro solam comparationem intelliguntur. AE. 1: 565. pro longe. E. 3: 79. AE. 10: 740. pro *dim*. 3: 487
Longum, permatuum, vel non nisi morte finiendum. AE. 1: 753
Longum per inane, per longam spatium. AE. 12: 354
LOQUACES ranae, clamosae; quia factae ex hominibus. G. 3: 341
Loquacia stagna, in quibus habitans cygni loquaces. AE. 11: 458
Loqui, & *olloqui*, eleganter de chordarum & fidium sono. AE. 6: 646
Loquitur, pro *loquere*. G. 1: 187
LORICA, tegimen de corio, tanquam de loro factum. AE. 11: 679
Lorica, virutis insignis. AE. 5: 258
Loris tortis pro funibus utebantur Veteres. AE. 6: 1
LOTOS, Nympha, Priapo adamata; sed Deorum miseratione in arborem sui nominis conversa; quae vulgo faba Syriaca dicta. o. 2: 84
Lotos, arbor Pyro similis, pecori bona. G. 3: 394
Lonus, vel lautus; unde *lantum* co. o. 3: 443
Lothias

INDEX IN SERVIVM.

- Aōllas** Apollo, obliquus, quod vera quidem dicat, sed quae latent. A.E. 6: 89
- LUBENTINA VENUS**, quod lubentiam novam mentibus praestet. A.E. 1: 724
- Lubia Venus**, quod eo numine consilia in medullas labantur. ibid.
- Lubricum**, quod labitur, dum tenetur; & locus in quo labimur. A.E. 2: 474
- Lubricus anguis**, labilis; alias de loco. A.E. 5: 84
- Lubricas**, fallax, mobilis. A.E. 11: 715
- LUCANI** scuta faciabant de vimine, coriisque tegebant. A.E. 7: 632
- Lucani** Palinuri Manibus & lucum & cenotaphium ex oraculo erexerunt. A.E. 6: 378
- Lucania**, Italiae regio. A.E. 7: 563
- Lucaniae** mons, Alburnus. O. 3: 146.
- Syla**. O. 3: 219. A.E. 12: 715
- Lucaniae** oppidum Paestum, alio nomine Posidonia. O. 4: 119
- Lucaniae** flumen, Silarus. O. 3: 146. Tanager. 3: 151
- Lucanorum** in littus ejectus Palinurus. A.E. 6: 359
- Lucanus** Poetarum numero esse non meruit, quia historiam, non poëma scripsit. A.E. 1: 386
- Luce**, palam, non in tenebris, neque insidiis. A.E. 9: 153
- Luce** athena, pro atheni. A.E. 2: 470
- Lucens**, quod aliunde illuminatur; *insibile*, quod per se lucet. A.E. 6: 725
- Lucerna**, in corripit, cum tamen longa in *lux*, *lucis*. A.E. 11: 657, dicta a Graeca voce *λυχνος*, non a *luce*, quia in brevis est. A.E. 1: 730
- Lucernam** tribus, una ex tribus partibus a Romulo instituit; a Lucumone sic dicta. A.E. 5: 560
- Lucertus**, unicum nomen a Virgilio usurpatum, quod apud nullum Auctorem reperitur: lingua Oscan est *Jupiter*, dictus a *luce*, quam omnibus praebet. A.E. 9: 570
- Luci**, prius fuere quam templa. A.E. 8: 271
- Luci**, in agris concilio captis, eadem ceremonia habendi, ac Antiqui. A.E. 11: 316
- Luci**, pro Diis in lucis. A.E. 7: 82
- Luci**, diei; pro parte septentrionali. O. 1: 209
- Lucifer**, quia lucis praevious. A.E. 2: 802
- Lucifer**, stella Jovis, unde Antiquis *Jubar*, quasi *Jovis*: plerumque tamen Veneris. A.E. 4: 130. stella sola, quae jubar possidet & lumen efficit. 8: 591. Veneris stella. E. 8: 12. proprie quando oritur; occidens vero *Vesperus*. A.E. 8: 590. eadem & Venus, & Vesper. O. 1: 250
- Lucifer**, stella Veneris, Aeneae perpetuo apparuit, cumque deduxit donec ad Laurentum agrum venisset. A.E. 2: 801
- Lucifer**, Eous. O. 1: 288
- Lucifer**, noctis pars. A.E. 2: 268
- Lucifera** Diana, a face cum qua pingitur. A.E. 2: 116
- Luciferi** filius, Ceyx. O. 1: 399
- Lucifugae** blatae, per noctem vagantes. G. 4: 243
- Lucina**, Juno, quod lucem nascentibus praestet. O. 3: 60
- Lucina Juno**, quia partibus praestet. A.E. 1: 12. 8: 84
- Lucina**, eadem quae Diana, & Juno
- Lucina**. E. 4: 10
- Lucina**, Diana, Hecate, eadem Dea, ob nascendi, valendi, & moriendi potestates. A.E. 4: 511
- Lucinae** nomine, Octavia. E. 4: 10
- Lucis** epulabantur diebus factis. A.E. 11: 740
- Lucretias**, Collatini uxori stuprum illatum ab Arunte, Tarquinius filio, se interemit, & causa libertatis populi Romani extitit: & omnis historia. A.E. 6: 819. 8: 646
- Lucretius** non tam veritati studet quam sectae Epicureae. A.E. 5: 81. 10: 467. etiam versus de Homero mutatus est. 6: 625
- Lucrinum** per lacum in Avernum dum mare immitteretur a Caesare, prodigiosa tempestas orta est. O. 2: 162
- Lucrinus** & Avernus. lacus duo in Bajano sinu Campaniae, quorum ora angustiora facta magno Reipublicae commodo a Caesare. O. 2: 161
- Lucrinus** & Avernus lacus; ubi spelunca, qua ad Inferos descendebatur. A.E. 3: 386
- Lucrinus** lacus, & Avernus, divini, consecrati. A.E. 3: 442
- Luctantes**, laborantes egredi, saevientes. A.E. 1: 57
- Lucto**, & *luctor*. O. 1: 184
- Lucullus** Cerialum, Ponti urbem delevit, arboremque & fructum ejusdem nominis in Italiam advexit. O. 2: 18
- Lucullus** Mytilos, qui iidem cum Getis superavit. A.E. 7: 604
- Lucumones** duodecim, sive reges totidem Tusciae. A.E. 2: 278. 8: 65, 475. principes singularum curiarum in Tuscia. 10: 202. ab iis auxilium petit Romulus, iisque pars urbis assignata; unde *vicus Tuscius*. 5: 560
- Lucus**, nemus, sylva, quid differant. A.E. 1: 314
- Lucus** omnis Dianae consecratus. O. 3: 332
- Lucus** nusquam Virgilio positus, quin sequatur consecratio: hos tenent heroum animae. A.E. 1: 441. dictus quod non luceat. ibid. 446
- Lucus**, semper cum religione; quia in eo habitant Manes piorum, qui Lares viales. A.E. 3: 302. 7: 29. 9: 4
- LUDERE**, decipere. A.E. 1: 356. 11: 427. moveri. 8: 632
- Ludere** calamo, scribere. E. 1: 10
- Ludere** versus, carmina scribere. E. 6: 1
- Ludere** in numerum, ad modum rhythmici & cantilenae saltare. E. 6: 26
- Ludi** celebrari, solebant commisso pialo. A.E. 3: 279
- Ludi** Apollinares, instituti bello Punico secundo, vel tempore Syllano. A.E. 6: 70
- Ludi** Circenses uno die continebant viginti quinque missus; & quibus missus dicebantur aerarius, quia de collatione populi fiebat. O. 3: 178, 189
- Ludi** Compitalitii celebrati ab Augusto. A.E. 8: 717
- Ludi** Funebres tuba iustrabantur; facti vero, sive festi, faculis. A.E. 5: 119
- Ludi** Tauri dicti, qui abs Tarquinio Superbo instituti, quod omnis mulierum partus male cederet. A.E. 2: 140. vel qui a Sabinis instituti ad averterendam pestilentiam in hostias. ibid.
- Ludi** Theatrales ex Liberalibus nati sunt. O. 2: 381
- Ludi** Theatrales non nisi in honorem Liberi patris apud Veteres. A.E. 11: 737
- Ludibria** praemia, quae post, *ludibria*, villa, digna ludo. A.E. 12: 764
- Ludicra** praemia, villa, digna ludo: apud Antiquos *ludibria* dicta, non, ut nunc, in mala significatione. ibid.
- Ludibundus**, ludens. E. 6: 58
- Ludo**, per ludum. A.E. 5: 673
- Ludus**, cantilenae. E. 7: 17. voluptas. 9: 39
- LUERE**, verbum Juris: *luere* enim proprie dicitur qui pecuniam solvit, sed inde transfertur ad alia. A.E. 11: 842
- Luere**, persolvere, a pecunia, & cur. A.E. 1: 140
- Luere** commissa, scelera persolvere. O. 4: 455
- Luere** peccatum, solvere; quia peccatum solvitur poena, & crimine obnoxius a pristina obligatione poena liberatur: melius itaque hoc quam *luere poenam*, quod tamen aequae usurpatur. A.E. 10: 32
- LUGENDI** mos ab Aegyptiis inventus, dum Liberum, sive Osyrim, a Typhone fratre intererum, atra veste lugerent; ita tamen ut intra annum luctus finiretur. A.E. 11: 287
- Lugentes** campi, quasi lucis egenes. A.E. 6: 441
- Lugentes** mulieres crines solvebant. A.E. 3: 65
- Lugentes** cur tenebras capient, capita velent, atra vestes sumant. A.E. 2: 92
- Lugentium** mos, est prioris habitus immutatio, quia in funeribus omnia contraria fiebant: milites hastae mucronem contra terram vertebant, scuta invertebant, ne insignia splenderent, & ne Numinum simulacra, quae illic depicta, cadaveris adpectu polluerentur. A.E. 11: 93
- Lugere**, cum habitus mutatione *deserere*, *moerere*, cum silentio dolere; *strere*, ubertim lacrymas mittere; *plorare*, cum voce flere; *plangere*, diis miserabilibus pectus tundere. A.E. 11: 211
- LUMINA** ducum, proceres. A.E. 11: 749

Lu-

INDEX IN SERVIVM.

- Lumine**, pro luminibus, oculis. *AE.* 8: 153
- Lumine lustru**, oculos circumfero. *AE.* 2: 754
- Luminibus accensis**, primum silentium, & cur. *AE.* 1: 734
- LUNA**, Phoebe, & Titanis; sicut Phoebeus, & Titan, Sol. *AE.* 10: 216
- Luna**, Diana, Ceres, Juno, Proserpina, Hecate eadem Dea. *o.* 1: 5: 39. *AE.* 6: 118. 11: 532. super terras Luna; in terris Diana; sub terris Proserpina. *4: 511*
- Luna** adamata a Pane; item Endymione, qui priori praelatus. *o.* 3: 391
- Luna** filius, leo Nemeaeus, inierfectus ab Hercule. *AE.* 8: 295
- Luna** & Saturno liberorum concessa sterilitas. *AE.* 3: 139
- Luna** nocti praefert; & dicitur habere bigas, quod crescat & decreseat. *AE.* 5: 721
- Luna** non recta currit per Zodiaci medium, sed ad extremas ejus oras, nunc ad austrum, nunc septentrionem decurrit & vagatur. *AE.* 10: 216
- Luna** lumen suum non habet, sed accipit a Sole. *o.* 1: 396. *AE.* 3: 645. 6: 725. 8: 23
- Luna** Solis circumulum sequitur. *o.* 1: 425
- Luna** cum e regione Solis obtulerit radiis, Solis defectus fit: Luna vero deficit, cum Terrae altitudo intervenerit radiis Solis, eam illuminari non patitur. *o.* 2: 478
- Luna** cur *ἰσχυροῦς*, & obliquo cursu incedat ut Sol. *AE.* 1: 746
- Luna**, *σφαιροειδής* esse dicitur. *AE.* 6: 725
- Luna** menses conficit. *o.* 1: 5
- Luna** incerta, incipiens. *AE.* 6: 270
- Luna** obscura, nox; quia nec semper, nec eadem hora oritur; vel quod aliena luce utatur, unde *ἄλλα*, quod *ἄλλο*, lucem habeat *ἄνω* superne, a Sole. *AE.* 4: 80
- Luna**, pro nocte. *o.* 3: 336
- Luna**, pro splendore Lunae. *AE.* 2: 340
- Luna** dat dies felices. *o.* 1: 276. quinta infelix. 277
- Luna** septima capta Troja. *AE.* 8: 255
- Luna** tacita, pro nocte, vel quia ejus circumulus, terrae immobili vicinus, minus sonat, comparatione aliorum; vel serena; vel quia Trojani ipsi taciti. *AE.* 2: 255
- Luna** tertia & quarta prae ceteris observanda. *o.* 1: 432
- Luna** ex ratione desertis in locis tempora recte colliguntur. *AE.* 3: 645
- Luna** cornua non pura, & aer niger inter illa, pluviae signum. *o.* 1: 429. item forisfucus ruborem habens. 430
- Luna**, pro noctibus, male. *o.* 1: 425. sed bene pro varietate ejus luminis, & augmenti, & temporis. *ibid.*
- Luna** portus, in confinio Tusciae & Liguria, ubi marmor candidissimum. *AE.* 8: 720
- Lunarem** circa circumulum, vel in eodem, Elysi campi, juxta Theologos non-
Tom. II.
- nullos. *AE.* 5: 735. 6: 888. in illo circumulo, aut Fortunatis insulis. *AE.* 6: 640
- Lunaris** annus primum triginta dierum; unde quidam nongentos annos vixisse traduntur. *AE.* 1: 273. 3: 284
- Lunaris** Portus, lingua Tuscorum, *Pisa*. *AE.* 10: 179
- LUPA** in tutela Martis. *AE.* 1: 277
- Lupa** multorum ejusdem generis concilio marito jungi, eoque amisso, nulli alii post jungi dicitur. *AE.* 4: 458
- Lupa** cur fingatur Romulum & Remum aluisse. *AE.* 1: 277
- Lupae** dicitur meretrices, ab obscenitatis & odoris similitudine. *AE.* 1: 277. 3: 647
- Lupanaria**, ubi *lupae*, id est, meretrices, habitant; & inde quoque *lustra*. *AE.* 3: 647
- Luparii**, luporum venatores, lupos capiunt carnibus veneno tinctis. *o.* 1: 139
- Lupata** dura, frena asperissima: dicta *lupata* a lupinis dentibus, qui inaequales sunt. *o.* 3: 208
- Lupercalia** Pani instituta, quia *λῦκος* lupos a pecudibus arceat; unde & mons Lycaeus in Arcadia ei dicitur. *AE.* 8: 343. 663
- Lupercal**, in Circo. *AE.* 8: 90
- Lupercal**, spelunca Romae sub monte Palatino; vel quod capro illic haeretur; vel quod Remus & Romulus a lupa illic nutriti; vel quod Pani, Arcadiae Deo, locus sacratu. *AE.* 8: 343
- Lupercalibus** Vestales molam faciebant. *E.* 8: 82
- Luperci** Lupercalibus nudi currebant Romae, & puellas sive mulieres obvias loro caprimo caedebant, ut careret sterilitate, & foecundae fierent. *AE.* 8: 343. orta haec consuetudo quod, cum in honorem Panos Lupercalia celebrarent, projectis vestibus latrones irrumpentes persecuti victores rediissent. *E.* 663
- Lupi**, Sabinorum lingua *hirpi*; unde *Hirpini* Sorani dicti, quod ut lupi raptu viverent; Sorani, a Dite; nam Dis pater, Soranus. *AE.* 11: 785
- Lupi** extra rapuerunt quodam sacro Diti patri. *ibid.*
- Lupi** carnibus veneno tinctis a lupariis capiuntur. *o.* 1: 139
- Lupi** facti ex hominibus quando reversi in priorem statum. *o.* 1: 16
- Lupino** unguine mariti postes ungebant nubentes puellae, quod ejus ferac unguen & membra matris rebus remedio sint. *AE.* 4: 458
- Lupo** bellum comparatur, quia *lupus* in Martis tutela. *AE.* 2: 355
- Lupos** quandoque ficti homines. *E.* 8: 99
- Lupus**, Marti sacer. *AE.* 8: 630
- Lupus** Martius, vel cruentus; vel Marti dicitur. *AE.* 9: 566
- Lupus**, hic & haec Latine. *AE.* 2: 355. 8: 641
- Lupus** si quem prius viderit, is voce definitur, unde, *Lupus in fabula. E. 9154*
Oooo
- Lupus**, judex quidam in republica apud Lucilium. *AE.* 10: 104
- Lurcho**, per adspirationem veteres; recentiores sine adspiratione. *AE.* 6: 3
- Lustra**, ferarum cubilia, a lustrare, *i. e.* inumbrare. *AE.* 1: 611
- Lustra**, ferarum cubilia, sive latibula; item lupanaria, quod lupae, *i. e.* meretrices ibi habitent. *o.* 2: 471. *AE.* 3: 647. 4: 151
- Lustralia** exta, pinguis, quia pingues victimae lustru completo Centores offerre solebant; vel quae duabus manibus accepta in aram Pontifex vel Cenfor imponit, quae non profecantur. *AE.* 8: 183
- Lustrare**, proprie circumire. *E.* 5: 75. circumdare. *ibid.* *AE.* 6: 681. 10: 224. circumire, inumbrare. *1: 611.* unde lustra ferarum. *ibid.* pro inlustrare, vel purgare, vel circumire. *4: 6*
- Lustrari** alicui, purgari ut sacra facimus, vel expiari. *AE.* 3: 279
- Lustratio** a circumlatione dicta, vel teadae, vel victimae, vel sulphuris. *AE.* 6: 229
- Lustrum** a *lustrando* populo, quo Diis placabatur. *AE.* 3: 279. quinquennii tempus. *AE.* 1: 287. (*male autem a Servio cum Olympiade confunditur, quae modo quatuor annos continet.*) *ibid.* dictum autem a lustrando populo quo Diis placabatur. *AE.* 3: 279. quod per quinquennium Urbs lustrari solet. *8: 183*
- LUTEA** aurora, crocei coloris. *AE.* 7: 26
- LUX**, dies. *E.* 7: 43
- Lux**, Solis, umbris inimica dicitur, ratione physica; quia umbrae pe-reunt Solis adventu. *AE.* 5: 739
- Lux** & lumen differunt. *AE.* 2: 682
- Lux**, pro nimbo, qui semper circum Numina est. *AE.* 2: 590
- Lux** ultima vocat, moriendum est. *AE.* 2: 668
- Luxuria**, receptum; *luxurios* antiquum, juxta nonnullos. *o.* 1: 112
- Luxuries** segetum, pro superfluo & nocens abundantia. *ibid.*
- Luxus**, abundantia, luxuria. *AE.* 1: 641
- Luxus** nimius, nimium pingue, propter luxuriam segetum. *o.* 3: 135
- LYAEUS**, libertatis urbius Deus; & inde minister ejus *Marfus* crecta manu in urbius foro ponebatur. *AE.* 4: 58
- Lycaeus**, pro Lycaeus. *AE.* 1: 690
- LYBIA**, Jovis Animonis oraculo nobilis. *AE.* 3: 466
- Lybia**, aqua indiget, & inhabitabilis. *E.* 1: 65
- Lybiae** agri, serpentibus pleni. *o.* 3: 246
- Lybiae** & Phoenicis rex, Agenor. *AE.* 1: 342
- Lybiae** rex, Iarbas, qui Didonem voluit ducere uxorem. *AE.* 4: 36
- Lybiae**, pro marito Lybiae. *ibid.*
- Lybs** venus, qui a Libya, sive Affrica fiat; vel quasi *λυβία τῆ ὄν*. *AE.* 1: 26

LYCA

INDEX IN SERVIVM.

HYCADRVS, Apollinis & Lyciae filius. AE. 12: 516
Lycas Nymphae & Mercurii filius, Daphnis. E. 5: 21
Lycasus, mons Arcadiae, quod λέων, Lycasus, praefidiv suo a pcedibus arceat, Pani factus. AE. 8: 343. item Panos cognomen. 344
Lycasus, Arcadiae mons. E. 10: 14. a Λύκας. O. 1: 16. 3: 1, 314
Lycasus, Arcas, gladium longiore lamina producere invenit. AE. 9: 505
Lycasus, artifex Gnoffius, Cretenfis. AE. 9: 304
Lycasus fabula. E. 6: 41
Lycasus, Arcadiae regis filia, Calisto, &c. O. 1: 138. Helice. 1: 246
Lycasus filius, Pandarus, qui Paridis & Menelai certamen Minervae jussu misso telo diremit. AE. 5: 496
Lycasus poena ostendit hospitii jura non violanda. AE. 1: 735
Lycas, unde **Lycia** appellata, & Apollinis filius, **Lycadivus**. AE. 12: 516
Lychnis, lapis Patius candidissimus. AE. 1: 597
Lychnus, vox Graeca, unde **Lucerna**. AE. 1: 730
Lycia, Asiae minoris regio, fertilis frugum. AE. 7: 721. dicta nomine Lyciae Nymphae ab Icadio, filio ejus & Apollinis, qui & illic Patara, urbem Apollini sacram, condidit. 3: 332. 12: 516
Lycia, a luporum multitudine dicta: cur Apollini sacra. AE. 4: 377
Lycia, pro in Lycia. AE. 12: 344
Lyciae Nymphae & Apollinis filius, Icadivus, unde **Lycia** regio dicta. AE. 3: 332
Lyciae civitas, Patara, ubi sex mensibus hybernus responsa dabit Apollo; akenis sex aestivis apud Delum. AE. 4: 143. 6: 37
Lycias Nucus, Patara, Apollini sacer; unde **Pataracus**. AE. 4: 377
Lyciae mons, Chimaera, ejusque fabula. AE. 6: 288
Lyciae rex, Iobates. AE. 5: 118
Lyciae phaeetrae, optinae. AE. 7: 816
Lycii Trojanis venerunt auxilio; post secuti Aeneam. AE. 1: 117. Eorum rex Pandarus. ibid.
Lycii Pandarum, ut herosa colebant. AE. 5: 514
Lycii rusticus in sanas conversi a Cerere. O. 1: 378
Lycii arcus optini. AE. 11: 773
Lycistae, canes ex lupis & canibus. E. 3: 118
Lycius Apollo, vel a **Lycia**, quem vicit; vel quod λέων **albus**; vel quod lupi forma cum Cyrene concubuerit, vel eodem habitu Telchinas occiderit, vel pastoralis Deus lupos interemerit, & aliae fabulae: templum ei a Danao constitutum. AE. 4: 377
Lycus, Orphe, & Carya, Iphiteae & Dionis filiae, earumque fabula. E. 8: 30
Lycomedes, Scyriae rex, Deidamia, matris Pyrrhi, pater. AE. 2: 263, 477
Lycoris, Cytheria. E. 10: 2

Lycoris, Deis, curare dicitur Asyla. AE. 2: 761
Lycus Idomeneus, a **Lycis**, Cretae civitate, unde pulvis est. AE. 3: 401
Lycus, urbs Cretae, unde **Lycus**. E. 572
Lycus, Dryantis filius, Thraciae rex, Libero Patri infestus cur dicitur, & quomodo punius. AE. 3: 14
Lycus, Asiae fluvius. O. 4: 367
Lycus rex, ob tentatam Megaram uxorem, dum apud Inferos esset Hercules, interfectus ab eo. AE. 8: 300
Lycus, unus sociorum Aeneae. AE. 10: 225
LYDI Jovis simulacrum habebant toga indutum. AE. 2: 781
Lydi, sive Tyrrheni, Portum Lunae sua lingua Pisas dixerunt. AE. 10: 179
Lydia, prius Maconia. O. 4: 380. AE. 4: 216. Maeonia. 10: 141
Lydia, dicta Tyrrhenia a **Lydo**. AE. 10: 164
Lydia gens, pro **Lydica**, Tyrrheni, a **Lydo**, regis sui Tyrrheni fratre. AE. 8: 479. 10: 155
Lydiae fluvius, Caistrus, a **Caistro**, Achilles & Penthesileae filio. AE. 11: 661. Paestolus & Hermus, aureas arenas trahentes, sicut Tagus. O. 2: 137. AE. 10: 142. & cur hoc de illis dicatur. 7: 721
Lydiae rex, Midas. AE. 10: 142
Lydi, Maconidae. AE. 11: 759
Lydius Tybris, Tuscus; quia Tusci a Lydis oriundi. AE. 2: 781
Lydius & Tyrrhenus fratres ob Moenise patriae angustias uter migraret sortem duxerunt, & Tyrrhenus cum ingenti multitudine in Italiam venit, regionemque a se Tyrrheniam appellavit. AE. 1: 71. 2: 781. 8: 479
LYMPHATA, percussa furore lympharum. AE. 7: 377
LYNCEI & Hypermnestrae filius, Abas, ejusque fabula. AE. 3: 286
Lynceus post amissos conjuges aliis non junguntur. AE. 4: 551
Lynceus, solus ab Hypermnestra sponsa servatus, Danaum socerum postea interfecit. AE. 10: 497
Lyncus, Scythiae rex, a Cerere in lynceum conversus. AE. 1: 327
Lynx, fera varii coloris, in quam mutatus Lynceus. ibid.
LYPARI frater Tyrrhenus. AE. 1: 56
LYRA, signum Apollinis, ut Deicolleus, sive Solis. E. 5: 66
Lyrici etiam vocem incompositam dividunt in duos versus. AE. 6: 518
Lyrusinus, Phryx: Lyrnessos enim civitas Phrygiae, ab Achille expugnata. AE. 10: 128
Lyrnessos, civitas Phrygiae; unde **Briseis**. AE. 12: 547
LYSIPPE, Proeti Sec. filia. E. 6: 48
LYTIERSIS, rex in Phrygia, ejusque fabula. E. 8: 68

M.

M, frequentatum initio vocum frequentum. AE. 2: 199

MACAREUS & Ganates, Acoli filii, turpissimi. AE. 1: 79
Macarai, vel Menopis filia, Ariaba, prior Paridis uxor, unde Arisba, civitas. AE. 9: 264
Macedonia, Emathia. O. 4: 387
Macedoniae moes, Athos. AE. 12: 701
Cytorus O. 2: 435. Olympus. 1: 282. mons Olympus (vel coelum.) AE. 4: 268
Macedonum lingua, legio **phalaex** dicitur. AE. 11: 92
Maecris, quae ambit domum, Jovi Hercaeo sacra. AE. 2: 468
Machaera, inventum Pelei. AE. 9: 505
MACHAON, Aesculapii filius, medicorum maximus, cujus frater Podalirius, in equo Trojano fuit. AE. 2: 263
Macies efficit hirsutum. O. 3: 384
Maclare, verbum sacrorum, quasi **magis angere**; unde **magmentum**, **magis augmentum**. AE. 4: 57
Maclabantur tam homines quam pecudes ab busta virorum nobilium. AE. 11: 197
Maclatae hostiae, postquam jam mola falsa tactae, istae, & aliquid ex illis in aram impositum, quasi **magis antat**. AE. 4: 57
Maclatio fiebat post immolationem. AE. 8: 85
Maclae, verbum sacrorum, quod magis angere significat. AE. 6: 248
Maclae, pro **maclis esse**, verbum tratum de sacris: quoties enim thus vel vinum super victimam fundebant, dicebant **maclis esse tantis vino**, vel **thure**: & hoc dicitur pro **maclatus**: alii **maclae**, pro magis aucte. AE. 9: 641
Maculae pecorum tandem minoris gratiae esse incipiunt. E. 2: 40
Maculis albis equus, figuras maculis albas habens; & rarum **maculae albae**, cum ea macularum sit natura, ut album aliquid insufoent. AE. 9: 49
MADENTES myrrha crines, unguentati. AE. 12: 100
Madere, pro coqui. O. 1: 196
Madescunt robora, aut humectantur, aut resolvuntur in cinerem. AE. 5: 697
MAEANDER, Cariae fluvius, Heracles. AE. 5: 251
Maecandri fluvii filius, Calamus. E. 5: 48
Maecandro duplici, Heracleo, quia Maecander fluvius sinuosus est. AE. 5: 251
MAECENAS & Pollio, amici Virgilia. AE. 1: pr.
Maecenas, Virgiliae patronus, invocatur: literarum peritus; ipse plura composuit carmina, & Augusti gesta descripsit. O. 2: 39. Ceбетem puerum, & Leriam puellam donavit Virgilio. E. 2: 15. Virgilium & Horatium symposio excepit. AE. 8: 310
MAENALA, mons Arcadiae, αἰὼς τῶν μάδων. O. 1: 17
Maenalis, Arcadiae populi. E. 8: 63.
 AE. 11: 31
Maenalis, Arcadicus a Maenalo, monte Arcadiae. E. 8: 21, 63

Mac.

INDEX IN SERVIUM.

Maenalis, mops Arcadiae. E. 8: 21.
 IO: 14
MAEONIA, eadem quae Lydia poetica. G. 4: 380. AE. 4: 216
Maonia de regione, sive Lydia, in Italiam venit Tyrrenus; unde dicta **Tyrrenia**, & **Lydia**. AE. 8: 479. IO: 164
Maoniae in partibus Inarime. AE. 9: 715
Maonidae, Lydii. AE. 11: 759
Maonii Bacchi, Lydii vini. G. 4: 380
Maotis, palus Scythiacae. G. 3: 349. quae inde Maotia tellus. AE. 6: 800
MAEVIUS & Bavius, pessimi poetae, inimici Virgilii. E. 3: 90. 7: 21. Virgilium reprehenderunt, quod dixit *herdes*. G. 1: 210
MAGALIA, exterior pars Carthaginis. AE. 1: 372, 421
Magalia, & mapalia, Astorum caesae: *ma* in *magalia*, longa; in *mapalia*, brevis. AE. 4: 259
Magaria, per antistoechon pro *magalia*, cum dicatur *magar*, non *magal*; Poenorum lingua, *villa, caesae pastorales*. AE. 1: 421
Magis, pro *magis*, propter metrum, ut *pois*, pro *potis*: & inde quandoque in prosa. AE. 10: 481
Magi omnes illorum, quos carmine laedent, conficere solent. AE. 4: 508
Magica ars, cur a Romanis vetita. AE. 3: 90. 4: 493
Magis artibus messes quandoque traducebantur. E. 8: 99
Magis sacris animi amantum alienari possunt. 66
Magis, valde. AE. 1: 19
Magis, eleganter loco comparativi. AE. 4: 31. 5: 725
Magis atque magis. AE. 2: 299
Magister equitum Dictatorum adiungi solebat. AE. 9: 370
Magister pecoris, saltuarius, ad cuius curam omnia animalia pertinent. AE. 7: 485
Magistratus prodituro plaustrum disjunctis bobus occurrens malum omen. AE. 3: 537
Magistratus sacrificaturi togam praetextam habebant, & manus lincis mantilibus detergebant. AE. 12: 164
Magistri, proprie militum; pastores, pecorum; sed reciprocae sunt istae translationes. AE. 12: 717
Magistri, custodes. AE. 5: 669
Magistri equitum, quod equitibus praerant. AE. 5: 562
Magumentum, quasi *majus augmentum*: & inde *maulare*. AE. 4: 57
Magna Graecia dicta Italiae pars, a Taenaro Cumas usque; quia Graeci omnes illic civitates condiderant. AE. 1: 573
Magna Juno, superna, coelestis; cum etiam sit inferna (Proserpina). AE. 3: 437
Magna Numina, Jupiter, Minerva, Mercurius, secundum Samothracas. AE. 3: 264

Magnae leges, aeternae, nunquam mutabiles. G. 4: 154
Magnanimus, pro fortissimo. AE. 5: 17
Magneti filius, Hymenaeus. AE. 4: 127
Magno mercari, emere, scilicet pretio. AE. 2: 104. IO: 503
Magnum Graeci omne magnificum appellabant. AE. 1: 292
Magnum & parvum nihil perfectum habent, sed sola comparatione intelliguntur. AE. 1: 563
Magnum, arduum. AE. 1: 720
Magnum, pro magne. G. 3: 28
Magnum omen, caeleste. AE. 7: 147
Magnum aliquid dicere proverbii. x. 547
Magnus & parvus, cum mensurae sint, non nisi *καταχρηστικῶς* ad animum referuntur. AE. 1: 264
Magnus annus continet annos solstitiales duodecim mille nongentos quinquaginta quatuor; quando omnes Planetarum in eundem locum recurrunt: unde dictus *Planetarius*. AE. 1: 273. 3: 284. item Solaris. 3: 284
Magnus, pulcher. E. 4: 11
MAGO, nomen proprium. AE. 10: 520
Magus apud Persas nasci debet ex matre & filio. AE. 6: 623
MAJA, una Pleiadum. G. 1: 137. stella de Atlantidibus. 1: 225. AE. 4: 577
MAJAE, Atlantis & Steropes filiae, & Jovis filius, *Mercurius*. AE. 1: 391. 4: 258, 577. 8: 130
Maja, Virgilii mater, gravida, lauri fructum, floribus ornatum parere se somniavit. E. 3: 62. AE. 1: prooem.
Major, vel natu, vel merito. E. 5: 4
Majora auspicia, quibus praeter tripodum auspiciari jus est, neque precatio adhibetur. AE. 3: 374. vel quibus augurium prius majori auspicio eripitur. ibid.
Majores non dicuntur, nisi cum graduum nomina deficiunt, quae sunt, *pater, avus, proavus, abavus, atavus*. AE. 8: 268
Majus, a Maja, vel majoribus. G. 1: 43
MALA, Hesperidum. E. 6: 61
Mala Medica, in Media, quorum arbor Citrus, quod alii negant. G. 2: 126
Mala commissa semel, nulla ratione revocari possunt. AE. 7: 597
Mala, graviora, si ante oculos eveniant, quam si audiantur. AE. 10: 443
Mala falx, qua quis male utitur. E. 3: 11
Mala fugere velle, honestius quam timere mala; hoc enim timidi est, non fortis. AE. 9: 538
Mala gramina, herbae venenatae. AE. 2: 471
Malae etiam res habent sua Numina. AE. 4: 520
Mala promontorium Laconicae, juxta Taenarum. G. 4: 467. AE. 5: 193
Male, pro minus, & in perniciem; minutionem habet, non negationem. AE. 2: 23
Male, pro non, *male pinguis, male sana*. G. 1: 105, 448
Male amicum, inimicum; iratum. AE.

2: 735
Male sana, non plene sana; plerumque enim non, plerumque minus significat; etiam *perniciosae*. AE. 4: 8
Malefici, quomodo aliquem incantent. E. 8: 75
Maligna lux, obscura; *maligni aditus*, minores; *malignum*, proprie angustum. AE. 6: 270
Maligni aditus, obscuri. AE. 11: 526
Maligni colles, infocundi. G. 2: 179
Malus infrenda platano. G. 2: 70
Malum aureum, ejusque fabula. AE. 1: 31
Malum, pro labore, & contra. G. 2: 168
Malus, navis arbor, masculini generis, & unde sic dictus. AE. 5: 487
Malus, impius. AE. 6: 542
MAMILLA dicitur omnis eminentia uberis; *papilla*, brevis illud, unde sic trahitur. AE. 11: 803
Mammae, etiam pecudum; proprie ubera. G. 3: 310
Marmoris, faber, multa simulacra ad veri Palladii similitudinem fecit, ne agnosci & rapi posset. AE. 2: 166. Idem plura ancilia ad similitudinem illius, quod de coelo lapsum erat, fecit, ne dignosci & sic auferri posset. 7: 188
MANALIS lapis, a manando, fluendo, quem trahebant Pontifices, quatuor siccitas erat. AE. 3: 175
Manare, fluere. ibid.
Mandare, amoris; *emandare*, odii est. AE. 3: 50
Mandare, pro commendare, seminare. E. 5: 36
Mandare, tradere. AE. 8: 506
Mandua, *mantilia*, quibus manus teruntur. G. 4: 376
Manc, cum ei genus & casus jungitur, nomen est; alias adverbium. AE. 4: 340
Manere, expectare. G. 1: 167. 6: 71
Manes, nonnulli a *manando*; quod ad Inferos *manent*, id est, abeant. AE. 4: 490. illis plena putant loca inter Lunarem & Terrenum circulum; aliis Dii inferi, & inter numina laeva, placarique putantur sacrificiis: vel animae, quae de aliis corporibus recedentes nondum in alia transiverunt, & sunt noxae *κατ' ἀρτίπασιν*, nam *manum*, bonum est: vel animae melioris meriti, quae in corpore Genii dicuntur. 3: 63
Manes, inferi, per antiphrasin; quia non boni. AE. 1: 143
Manes ter vocari solebant ad sepulchra. AE. 1: 223
Manes ab Acheronte ad sacrificia remittuntur. AE. 5: 99
Manes piorum habitant in luco, & hi Lares sunt viales. AE. 3: 302
Manes sacrificiis ad inane sepulcrum conciliabantur. AE. 3: 303
Manes nulla re secuntur. AE. 6: 405
Manes nocturni, inter coelum terraque humoris nocturni potestatem habentes. AE. 3: 63

Ma-

INDEX IN SERVIVM.

- Manes**, pro offibus ipsiſ, & ſepulcris. ibid. item poena. ibid.
- Manes**, pro iuppliciis, quae ſunt apud Manes; vel Geniis, quos cum vita fortimur. AE. 6: 743
- Manibus ſupinis**, & ad coelum elevatis ſuperi Dii, inferi vero ad terram demiuſ invocandi. AE. 4: 204
- Manicatae tunicae** apud Veteres vituperabantur tanquam hominum mollium. AE. 9: 616
- Maniſſimum lumen**, clarum; vel Deorum nimbis. AE. 4: 358
- Manipli**, ſigniferi, quia ſub Romulo pro ſignis haſtis foeni manipulos illigabant, & pro ſignis hos portabant. AE. 11: 870. in legione olim erant triginta. 11: 463
- Manlius Capitolium** fortiffime contra Gallos defendit: poſtea vero ob ſuſpicionem regni ex eodem praecipitatus. AE. 8: 652
- Manſurus**, perpetuus. AE. 3: 86
- Manus Graece**, *vates*, *από τῆς μάτης*, AE. 3: 443
- Mantilia**, vel *mantilia*, quaſi *manu tenia*, quibus manus terguntur; *mantellum*, ſingulari numero, Plautus uſurpat, Lucilius *mantella*, Gr. *μάντινα*. G. 4: 376
- Mantilia**, dicta a manibus. AE. 1: 705
- Mantus Herculis filia**, *vates*; unde dicta *Mantua*. AE. 10: 198. item Tyreſiae. ibid.
- Mantuae conditor**, Bianor, qui & Ocnus. E. 9: 60
- Mantua**, condita a Bianore, Tyberis & Mantus filio, & dicta a nomine matris: ut alii, a *Manto*, filia Herculis: ut alii, a Tarchonte, Tyriheni ſiſtre: dicta *Mantua*, quia *Mantus*, lingua Etruſca. Dis pater, cui conſecrata fuit. AE. 10: 198
- Mantua** in tres tribus diviſa, quae item in quaternas curias, quibus ſinguli Lucumones praecerant. AE. 2: 202
- Mantua**, caput Tuſciae. AE. 10: 202
- Mantua**, patria Virgilio, & parentum. AE. 1: pr.
- Mantuani**, ſub perſona Meliboei. E. 1: 1
- Mantuani** ab Auguſti militibus agri pulſi. E. 1: 3, 12
- Mantuani agri** ab Auguſto dati militibus. E. 9: 7. G. 2: 158. cur ab Auguſto dari militibus. AE. 1: procem.
- Mantuani** nimia Cremonenſium vicinitas obſuit. E. 9: 28
- Mantuani** agri redditi Virgilio cauſa. E. 9: 10
- Mantuannus** ager. E. 9: 1
- Mantus**, lingua Etruſca, Dis pater. AE. 10: 198
- Mantus**, Tyreſiae filiae, & Tyberis filius, Bianor, qui & Ocnus ſive Aucus, Mantuae conditor. AE. 10: 198
- Mantus**, genitivus Graecus, a *Manto*, Latine *Mantouis*, ut, *lo*, *Ioni*. AE. 10: 198
- Manu finire bellam**, internecone. AE. 11: 116
- Manu ſternere**, id eſt, gladio, cominus, cum oppoſitione jaculi miſſi eminus. AE. 9: 702
- Manubiae**, jaſtus fulminum. AE. 1: 46
- Manubiae Minervales**, id eſt, fulmina, aequinoctio verno graviffimas tempeſtates excitare ſolent. AE. 11: 259
- Manuum**, antiquis bonum, unde *inmane*. AE. 1: 114, 143. item *mane*. 2: 268. nec non *manes*, ſed *ματ' ἀρτίφρων*. 3: 63
- Manuum Regum contingere** ſolebant legati ad eos miſſi. AE. 11: 245
- Manum** injicere, & *mannus injectio*, phraſis iuridica, cura nulla iudicis auctoritate rem nobis debitam vindicamus. AE. 10: 419
- Manum extremam imponere**, perfeccere. AE. 7: 572
- Manum patiens**, pro *mannum*; dicimus enim *patiens illius rei*. AE. 7: 490
- in Manum conventio**, ritus nuptiarum. AE. 4: 103
- Manus**, pro manu artificis, vel ipſa arte. AE. 1: 596. pro artifice. AE. 11: 329
- Manus ingens**, magna multitudo. AE. 5: 487. 6: 660
- Manus**, pro unguibus. AE. 3: 217
- Manus lineis mantilibus ſacrificaturi** detergebant. AE. 12: 164
- Manus dare** dicuntur, qui victi ſe dedunt. AE. 11: 436. item, conſentire. 11: 568
- MAPALIA**, & *magalia*, Afrorum, Maurorum ſcil. & Getulorum caſae; *ma* in *mapalia*, brevis; in *magalia*, longa. E. 2: 29. G. 3: 340. AE. 4: 40, 259
- Mappa**, pro mappae; quia plur. num. tantum. AE. 2: 272
- Mappas villoſas habuerunt** Veteres: iis etiam utebantur in ſaciis. AE. 1: 705
- MARATHONEM** vaſtans taurus a Theſeo interemptus. AE. 8: 294
- Marathonius taurus**, ſtammas vomens, Androgeum occidit. AE. 6: 20
- MARCELLUS** Gallos Poenoſque ſuperavit, Gallorumque regem Viridomatum ſua manu interemit, & tertia opima ſpolia reportavit. AE. 6: 856
- Marcellus**, Octaviae filius, ab Auguſto adoptatus, aedilis octavo decimo aetatis anno morbo periit; ſuperbiſſimo funere ab Auguſto elatus; leſti funebres praelati, & in campo Martio ſepultus. AE. 5: 4. 6: 862. ejus laudes decantans Virgilius aere gravi propter illas donatus ab Auguſto. ibid. oratione funebri ab Auguſto laudatus. 1: 716. ejus Theatrum. 7: 607
- MARE**, elementum omne, *maria* vero, partes maris; ut *terra*, totus orbis; *terrae*, ejus partes. AE. 6: 59
- Mare magnum**, procelloſum. AE. 5: 628
- Mare inter Superos & Inferos** in Aeneae clypeo expreſſum ſingit Poeta, quia illud nos ab Antipodibus, qui inferi ſunt noſtri comparatione, dividit. AE. 8: 671
- Mare altius quam terra**. AE. 2: 150. 3: 520
- Mare quod ſupra**, Adriaticum; quod *infra*, Tyrrhenum. G. 2: 158
- Marcois**, pars Aegypti; unde *vites Marcotides*, albac. G. 2: 91
- Mares decimo**, feminac nono menſe naſcuntur. E. 4: 61
- Margaita** (haec), & hoc *margaritum*, & haec *margaris*: quomodo differat a gemma. AE. 1: 659
- Maria**, uxor Fauni, Dea lioris Minturnenſium, juxta Lirin flumen. AE. 7: 47
- Maria**, juxta nonnullos Venus. ibid. ſecundum nonnullos Citee. 12: 164
- Maris color** pro ventorum qualitate mutatur. AE. 5: 2
- Maris imago caerulea, aenea, argentea** dicitur, quia ejus color pro ventorum qualitate mutatur. AE. 8: 671
- Maritare vites**, ulmis adjungere. G. 1: 1
- Marius militibus teſſeram dederat**, *Latens*. AE. 7: 637
- Marius**, ſepties conſul. G. 2: 169
- Marii**, Pompeji, aliorumque nobilium Romanorum exempla ſub aliorum perſona exſequitur Virgilius. AE. 2: 35
- Marmor candidiſſimum** adferebatur de Poru Lunae, in conſinio Tuſciae & Liguriae. AE. 8: 720
- Marmor Parium**, optimum; unde per *marmor* abſolute Parii intelliguntur. AE. 6: 849
- Marmor**, pro mari. G. 1: 254. AE. 7: 718. 10: 208
- Marmorea cervix**, pulchra. G. 4: 523
- Maronea**. AE. 3: 17
- Marpesius**, mons Pari inſulae; unde *Marpesia cantes*. AE. 6: 471
- Marrubii**, Marſorum populi circa Furecium lacum, quaſi circa mare habitantes; a Medea remedia contra ſerpentes edocti. AE. 7: 750. *populus Italiae*, cuius rex Rhoetas. AE. 10: 388
- Mars**, planeta noxius. G. 1: 335
- Mars & Saturnus** *δωρατμοί*, *lethales*; quia vitae rationem interdicant; ſi radius ſuis geniturae ortum pullaverint. AE. 4: 610
- Mars** naſcentibus ſuppeditat ſanguinem. AE. 11: 51
- Mars**, Pater Pontificibus dicitur. AE. 3: 35. idem qui Sol, & Vulcanus. ibid.
- Mars**, ſecundum ritum Pontificalem, idem qui Hercules: juxta Chaldaeos eandem habent ſtellam. AE. 8: 275
- Mars**, Romanae ſtirpis auctor. G. 1: 43. AE. 3: 35. 12: 180
- Mars**, in aprum tranſfiguratus, Adonis occidit. E. 10: 18
- Mars** Romulum Deum declaravit. AE. 6: 781
- Mars**, neglectus a Perithoo, nuptiis ejus bellum inter Lapithas & Centauros excitavit. AE. 7: 304
- Mars** Gradivus, quod exſiliat in praelia, &c. Gr. *Στάθ' Απρ*, &c. AE. 3: 35
- Mars**, cognomine Gradivus, & *Quirinus*.

INDEX IN SERVIVM.

nas & templa ejus illis nominibus. AE. 1: 296
Mars, qui paci praest, *Quirinus*, intra urbem colebatur; belli autem Mars, extra urbem. AE. 6: 860
Mars vigilia, formula sollempnis ducis in bellum profecturi, & ancilia haustaque Martis moventis. AE. 8: 3
Mars & Venus in adulterio deprehensi a Vulcano catenis conficti. G. 4: 346
Mars & Venus vulnerati a Diomede, sive Tydide. AE. 1: 100. 2: 163
Marsorum populi, Marubii, circa Fucinum lacum habitantes, remedia contra serpentes a Medea edocti. AE. 7: 750
Marsiae simulacrum in liberis civitatibus, qui in tutela Liberi Patris. AE. 3: 20
Marsyas, Phrygiae rex, Fauno regnante misit qui Italiam auguriorum disciplinam ostenderent. AE. 3: 359
Marsyas, Lyaei minister, qui Deus libertatis, in libertatis indicium erecta manu in foro ponebatur. AE. 4: 58
Marte & Ilia nati Romulus & Remus. AE. 1: 277
Martem homicidii postulavit Neptunus. G. 1: 18
Martem cetera, pugnam agitare. AE. 9: 766
Marti opima spolia suspendit Collus. AE. 6: 860
Marti aureum vellus in Colchide dicebatur Phryxus. G. 2: 140
Martiae kalendae mulieribus quoque dicatae, ob solutam pugnam, factaque pacem inter Romanos & Sabinos. AE. 8: 638
Martialis, neque Quirinalis Flamen, omnibus ceremoniis tenebantur, quibus Dialis. AE. 8: 552
Martio in campo agrum habuit fortitudinis praetium Tarquinius Superbus. AE. 9: 274
Martio in campo sepulchrum Marcellus, Octaviae, sororis Augusti, filius. AE. 6: 862
Martio mense olim annum inchoabant. G. 3: 304
Martio mense raptae Sabinae, Indis Confualibus. AE. 8: 636
Martiorum fratrum responsa, ut Sibyllina, Romae exstabant, ex illis instituti ludii Apollinares. AE. 6: 70. in Apollinis templo servabantur. 72
Martio in sacratio, bello indicto, ancilia movebantur. AE. 7: 503
Martio antrum, spelunca, in qua lupa Romulum & Remum aluit. AE. 8: 630
Martio terra, Thracia. AE. 3: 34
Martio & Venetis adulterium detectum a Sole. AE. 6: 14
Martio & Venetis filius, Cupido. AE. 1: 668
Martio & Iliae filii, Romulus & Remus. AE. 6: 778
Martio & Otreres filia, Penthesilea. AE. 1: 495
Martio filius, Ascalaphus. AE. 10: 470

Martio filius, Eurytion, Geryonis pastor, interfectus ab Hercule. AE. 8: 300
Martio, sive Melanionis, filius, Parthenopaeus, rex Arcadiae. AE. 6: 480
Martio equi, *Asinus* & *Asinus*. G. 3: 91
Martio in tutela lupus. AE. 1: 277
Martio alumnae, Stryphalides aves, ab Hercule superatae. AE. 8: 300
Martio epitheton, caecus; quia exitus ejus incertus, vel animi & cogmina pugnantium caecantur. AE. 2: 335
Martio proprium epitheton, *insanus*. AE. 7: 550
Martio lupus, vel crentus; vel dicitur Marti. AE. 9: 566
Martio mensis, anni initium apud praeficos, & cur? G. 1: 43. a Marte dicitur. ibid.
Martio picus, in quem Picum regem Circe convertit, quod se sperneret. AE. 7: 190
MASCULA thura, quod in modum testiculorum sint. E. 8: 65
Masculina, in o excentia, foemina ex se non faciunt, ut *fullo*, *latro*, *leo*. G. 3: 235
Masculino semper respondendum, licet duo diversi generis praecedant, & posterius quoque feminini generis sit. AE. 8: 207
Masculinum genus praeponderat feminino. E. 3: 34
Mascula, ut Menala, plurale neutrum, pro monte *Mascula*. AE. 7: 725
Mascula munera, vina pretiosa, a Masculo monte Campaniae. G. 3: 526
Masculus, idem, qui post *Ofinius*; & prius forte appellatum, posterius proprium. AE. 10: 655. mons Campaniae, vitibus confitus; unde *Masculus humor*, vinum Masculum, pro vino Campano. G. 2: 143. AE. 10: 166. vitibus plenus. 7: 725
Masculus, unde viri nomen. AE. 10: 166
Mascula, Galliae civitas, secunda syllaba brevi. AE. 4: 132
Masculenses, pestilentia laborantes, unum, qui se offerebat, integro anno publice alebant, & tum pro omnium salute mactabant. AE. 3: 57
Mascula, quae oriunda est Masculia. AE. 4: 423
Masculi, media longa, gens non longe a Mauritania. AE. 4: 132, 483. 6: 60
Masculia, Aethiopia regio, media longa, cum *Masculia*, Galliae civitas, media sit brevi. ibid.
Masculia, Graecis dicta Pictura: Latine *ars inanis*. AE. 1: 468
Mater, pro Terra, vel arbore. AE. 12: 209. G. 2: 268. AE. 3: 96
Mater, pro patria. AE. 10: 172. vel vera mater, vel terra patria. AE. 10: 557
Mater, per irrationem; cum alias sit honoris. AE. 7: 441
Mater, de vacca quae peperit. AE. 9: 628
Mater, de nutrice. AE. 8: 632
Mater, & *materfamilias* differunt, *mater*, scilicet, praeter significationem

respectu liberorum, quae tantum convenit in matrimonium; *materfamilias*, quae in matrimonium convenit per coemtionem, & per Juris quandam solemnitatem in familiam migrat. AE. 11: 581. item quid differat a matrona. 4: 76
Mater Cybele, a monte Cybello, vel primo sacerdote Cybello. AE. 3: 111
Mater Deorum, prima Deorum. AE. 7: 136. quia potestas ejus est in omnibus zonis. AE. 12: 118
Mater Deum, *Cybele* dicta, vel a *Cybelo*, Phryge; vel a *cybe* & *bel* & *cybe* & *bel*, a *capitis rotatione*: quia Galli, ministri ejus, per furorem capitis comam rotabant. AE. 10: 220. Berecynthia, a Phrygiae monte Berecyntho, sine aspiratione. 6: 785. 9: 82. eadem quae *Jano*. 8: 84. quibusdam *Venus*. 10: 83. *Proserpina*. 3: 113. absolute *Domina* dicitur. 3: 438
Mater Deum, eadem quae *Terra*. G. 4: 64. unde simulacrum ejus cum clave pingitur; quia verno aperitur, hyemali tempore clauditur. AE. 10: 252. hinc & turritam coronam gerit, propter civitates turritas, quas *Terra* habet. 253. eadem quae *Terra*, & *Proserpina*: cur *Leones* curru jungantur: cur rotis sustineatur: cur *Corybant* ejus ministri: cur turritam gesserit coronam. 3: 113
Mater Deum cur *Artin* in sacris suis quotannis plangi jussit. AE. 9: 116
Matri Deum sacra *Dindyma*, montes Phrygiae. AE. 9: 617. sacra *Corybant*; & inde *Sacra* dicti. 7: 796. sacra, & in tutela, pinus. E. 7: 24. 25. 16. & cur. 9: 116
Matri Deum sacra ubique apud omnes gentes lingua Graeca debebant fieri. G. 2: 394. illa Phrygio more colere Romani, eorumque patrias leges facrorumque ritus retinuerunt. AE. 12: 836. ministri, *Cyretes* & *Corybant*. 3: 104. qui *Daemones*. 111. cultores cur sibi virilia amperant: inde *Archigalli* dicti. 9: 116. templum non manibus, sed precibus aperiatur. 6: 52
Matri Deum acus, unum ex septem imperii pignoribus. AE. 7: 188
Matri Deum ira laborantes Romani quomodo eam placarint. AE. 3: 279
Mater Eleusina, *Ceres*. G. 1: 163. eadem quae *Mater Deum*. ibid.
Mater Eumenidum, *Nox*: ejusque soror, *Terra*. AE. 6: 250
Mater Masuta, & *Portunus*, Latine, qui Graece *Palaeon* & *Leucothoe*. G. 1: 437
Mater Masuta, Dea marina, in quam mutata *Ino*, *Athamas*: *Thebanorum* regis uxor, Graece *Leucothea*. AE. 5: 241
Materfamilias & *matrona*, quid differant. AE. 11: 476
Materfamilias, *paterfamilias*, *avus*, *custodias*, sunt a Graeco genitivo: multi tamen volunt in plurali numero declinari utrumque, *paterfamilias* *patrum*

INDEX IN SERVIVM.

- nam sacra, & ante kalendas Januarias agebantur. AE. 8: 636
- Mysia* *Ερως*, *Magna Graecia*, dicta Italiae pars, a Taranto Camas usque. AE. 1: 573
- Megara*, Siciliae oppidum, postea *Hybla*. E. 59. AE. 3: 689
- Megara* uxor Herculis tentata a Lyco rege, dum apud Inferos esset; unde incestus Lycus ab Hercule: & tandem ipsa cum liberis per furorem ab eodem necata. AE. 8: 291, 300
- Megarensium* rex, Nisus. E. 6: 74. subactus a Minoe. ibid. in avem mutatus. G. 1: 404. &c.
- Megarensibus* Atheniensibusque bellum indixit Minos ob filium Androgeum incestum; gravissimamque poenam victis imposuit. AE. 6: 14
- MEL, proprie num. sing. E. 5: 36
- Mel aëreum, quia ex rore colligitur, qui desinit ex aëre; unde & coelestia dona. G. 4: 1
- Mel Atticum, optimum. G. 4: 177. amarissimum in Corsica. E. 9: 30. pessimum gignitur ex Taxo. G. 4: 47
- Mēla*, oves, a *Melo*, qui primus eas condere coepit. E. 8: 37
- Mēla*, Gr. oves; & hinc fabula de aureis malis Hesperidum. AE. 4: 484
- Melampus*, Amythaonis filius, Proctides furore liberavit. E. 6: 48, 73. G. 3: 570
- Melanionis*, sive Martis, filius, Parthenopaeus, rex Arcadiae. AE. 6: 480
- Melanthus* & Ethron, filii Laocoontis. AE. 2: 211
- Melaeus* aprum occidit, quem Diana Oeneo, Calydonis regi, immiserat. AE. 7: 306
- Melampus*, mediator. E. 1: 2
- Meli* fabula. E. 8: 37. unde *melus*, arbor. ibid. *Melus*, filius ejus *Melon*, Deli conditor. ibid.
- Meliboea*, Thessaliae civitas. AE. 3: 401. pro Melibocensis, vel Milefia. AE. 5: 251
- Meliboea* & Alexis, de mutuo amore, fabula. AE. 1: 724
- Meliboei* sub persona, Mantuani vel Corn. Gallus. E. 1: 1
- Meliboei*, pro Melibocensis. AE. 3: 401
- Melliceria*, Inus filia, cum matre in Deos marinos; *Palaeona* & *Lemnothoen*. G. 1: 437
- Melicerta*, Athamantis & Inus filius, in Portunum, sive Palaeonem, Deum marinum, conversus. AE. 5: 241, 823
- Melites* & Neptuni filius, Amycus. AE. 5: 373
- Melior hostia, animalis. AE. 5: 483
- Melior lingua. AE. 11: 338. pedibus. 9: 556
- Melior pars diei, major, prima; quia optimum, quod maturimum. AE. 9: 156
- Melissphylla*, apiastrum; vel meline. G. 4: 63
- Melissa*, anus apud Ithrum, cum discerpra a mulieribus, quod secreta Cereris patefacere nollet, Ceres ex corpore ejus apes nasci fecit. AE. 1: 434
- Mella*, amnis Galliae Cisalpinæ, juxta Brixiam, oritur ex monte Brenno. G. 4: 278. juxta illum herba *Amulo*. ibid.
- Mella*, in plurali numero, usurpatum. AE. 2: 487. plur. num. tribus tantum casibus in usu. G. 1: 210
- Mella* arboribus olim defixerant. G. 1: 131. quercus olim sudabant. E. 4: 30
- Mella* Corsicana, amara sunt. G. 4: 101
- Melle corpora obruebantur, ut conservarentur. AE. 6: 420
- Mellis foecunditas gemina. G. 4: 231
- Melo* fluvius, Latine, qui Graeco vocabulo Nilus. G. 4: 291. AE. 1: 745. 4: 246
- Μελόβια*, pastor ovium. AE. 4: 484
- Melos*, Deli civitas, a *Melo*. E. 8: 37
- Melpomenes*, vel Calliopes, filiae, Syrenes, ex Acheloo. G. 1: 8
- MEMBRA, etiam de inanimatis. AE. 5: 279
- Memet, *me ipsum*, juxta nonnullos. AE. 4: 606
- Memini, & similia verba, elegantibus verbis praesentis temporis junguntur, & semper praeteritum significant. AE. 2: 12
- Memini illam rem, & *illius rei*. E. 7: 69. AE. 1: 207. 4: 335
- Memini venire, pro venisse. AE. 1: 623
- Meminta*, vel Mimbernia Venus, quod omnium meminerit. AE. 1: 724
- Meminisse, memoriter tenere; *memorare* vero, narrare, exponere. AE. 9: 529
- Memmis* libros suos dedicavit Lucretius. G. 1: 1
- Memmiorum* familia a Mnestheo traxit originem. AE. 5: 117
- Memon*, Tithoni & Aurorae filius, ad Trojam missus, ab Achille est interemptus. AE. 1: 493. 10: 470. ejus focii ob moerorem in aves versi. AE. 1: 755
- Memor, active & passive. AE. 1: 8
- Memor, pro cautus. AE. 4: 403
- Memoret, pro meminert. AE. 2: 75
- Memphidis* de imperio contenderunt Aegyptus & Danaus, Beli filii, & reliqua fabula. AE. 10: 497
- MENALCA, vocativus. E. 5: 90
- Menalca*, persona 3 Eclogae.
- Menalca*, Celes, Virgili amatissus. E. 2: 15
- Menalca*, Virgilius. E. 5: 1. 9: 1, 16
- Menallippus* bello Thebano Tydea interfecit. AE. 6: 479
- Mendacii ars, vera praemitit, falsa subjungit, partem dicit, partem supprimit. AE. 2: 81
- Mendacio uti, in arte Rhetorica conceditur, cum redarguere nullus potest. AE. 9: 136
- Mendici habitu servatus Ulysses. AE. 1: 246
- Menc, *ne non vacat*, sed est conjunctio rationalis. AE. 1: 41
- Menelaus* & Agamemnon, Euandro cognatione conjuncti. AE. 8: 129, 130
- Menelai* uxor, Helena, Ledaë & Tyn-darei filia. AE. 8: 130
- Menelai* & Helenae filia, Hermione. AE. 3: 297. 11: 264
- Menelai* & Paridis certamen jussu Minervae telo misso diremit Pandarus. AE. 5: 496
- Menelaus* Paridem vicit, sed Venuseum liberavit. AE. 10: 91
- Menelaus* & Ulysses Antenoris beneficio servati; a Paride fere interemti. AE. 1: 246
- Menelaus*, Atrei filius, Agamemnonis frater, in equo Trojano fuit. AE. 2: 263
- Menelai* fata, paria cum fratre, propter Helenam a Jove mitigata sunt, ne Aegypti manibus periret, sed ad Aegyptum delatus ad petendam inde Helenam, Proteo commendatam. AE. 11: 262
- Menoetii* filius, Patroclus. AE. 1: 104
- Mens nostra, an per se, an Numinis impulsu ad cupiditates & consilia fertur, quaesitum a Philosophis, Plotino & aliis; & statutum, ad omnia honesta impelli a Genio, sive Numine, quod nascentibus datur; prava vero ipsam mentem nostram cupere. AE. 9: 184
- Mens, pro sapientia, intellectu; *animus*, pro voluntate; sed saepe idem significant. AE. 6: 11
- Mens, pro dispositione, consilio. AE. 1: 680. 4: 649. 12: 554, 622
- Mens, pro memoria. AE. 2: 736
- Mens omnibus una, conjurati sunt. AE. 10: 182. concordantes operantur & vivunt. G. 4: 212
- Mensa una, carnis; altera, pomorum. AE. 1: 220. 8: 283
- Mensa simul cum ara consecrabatur, unde in mensam etiam libabant. AE. 8: 279
- Mensae, juxta nonnullos proprie Deorum sunt. AE. 8: 110
- Mensae duae apud Romanos, altera, epularum, altera poculorum. AE. 1: 727. sive altera carnis, altera pomorum. 220. secundae, pomorum. G. 2: 101
- Mensae ipsae apud Veteres apponebantur pro discis. AE. 1: 220
- Mensas rotundas, paniceas, & Diis consecratas habebant Romani. AE. 1: 740. 3: 257
- Menses in se recurrentes annum faciunt. AE. 5: 46. tantum decem apud praeficos Romanos. G. 1: 43
- Mensis exactus, ultima ejus pars: & *mensis exacti*, qui sunt vicini partui. G. 1: 435. 3: 139
- Mentiri colores dicitur lana tineta. E. 4: 42
- Mentira tela, simulata, quae Trojanos Graecos esse mentiebantur. AE. 2: 422
- MEOTIUS, mons. AE. 1: 32
- MEPHITIS, proprie terrae putor, de aquis sulphuratis nascens, qui gravior in nemoribus & sylvis densis: alii

INDEX IN SERVIVM.

- alii Deum volunt Leucotheae connexum:** alii Junonem, quae aër, ex cuius corruptione putor. AE. 7: 84
MERCES, pro labore. G. 2: 62. pro labore, vel gratia. G. 4: 150. pro fluo. E. 6: 26
Mercimonia olim permutatione fiebant. G. 3: 306
Mercimonii Deus, Mercurius. AE. 8: 138
Mercuri, & similes vocativi, retinent in penultima accentum, quia factum per Apocopen; cum Vocativus & Nominativus apud Veteres fuerint idem. AE. 1: 455
Mercurio pennae tribuuntur, quia citius quam omnes planetae in ortum recurrit; unde & velox, & errans dicitur: item virga, quam Apollo ei donavit, accepta ab eo lyra: ejus virgae figura & vitæ. AE. 4: 239
Mercurius juxta nonnullos, quasi *medicurius*, quod inter coelum & inferos semper currat: etiam mercimonii Deus. AE. 8: 138
Mercurii tres sunt, superus, terrenus, & inferus; neque unius nominis, nec unius virtutis, nec unius potestatis: alii quatuor fuisse tradunt, Coeli & Diei filium, amatorem Proserpinae; alterum Liberi Patris & Proserpinae filium; tertium Jovis & Majae; quartum Cyllenium, cujus mater non proditur, & a quo Argus occisus, qui quæ propterea in Aegyptum aufugit, ibique literarum disciplinam & numerum invenit, & Aegyptiorum lingua Thoth dicitur, & cujus nomen mensis appellatur. AE. 1: 301. 4: 577
Mercurius, Jovis & Majae, quae una de Pleiadibus, filius, auctor eloquentiae, lyrae, & palaestrae inventor, Deorum internuntius. AE. 8: 138. Majae, filiae Atlantis & Steropis, filius. Niostratae pater. 8: 130
Mercurius, juxta quosdam idem, qui *Anubis*, apud Aegyptios cultus cum capite canino, quia nihil cane sagacius. AE. 8: 698. apud Tuscos *Camillus* dicitur, quod significat *Deorum ministrum*. 11: 543; 558
Mercurius, & mons, *Cyllenus* dictus, quod illic a Choricis filiis manus illi amputatae, quia *νυλλαι* Gr. aliqua *parie mutilati* dicuntur: Choricum evisceratum in folliculum redigi fecit. AE. 8: 138. vel ab avia, vel monte Arcadiae, *Cyllene*. 4: 252
Mercurius, Jupiter, & Neptunus, ab Oenopione hospitio suscepti, quomodo illi filium Oriona dederint. AE. 10: 763
Mercurius; planeta bonus vel noxius, qualis ille, cui jungitur; unde minister Deorum. G. 1: 335. AE. 10: 272. a Jove defensus ad occasum, ostendit quidem amicitias, sed non diuturnas. AE. 1: 227
Mercurius omnes Deos, homines, & animalia, jussu Jovis, ad nuptias ejus & Junonis invitavit. AE. 1: 509
Mercurius plurimum ad concordiam, *Iris* ad discordiam mitti solet. AE. 5: 606
Mercurius animas ad vitam iterum evocat: unde dicitur sive *sensus*: invenit etiam literas. AE. 6: 749
Mercurio, vel Herculi aedes rotunda fieri debebat. AE. 9: 408
Mercurius cur coelum ab Atlante suscepisse dicatur. AE. 1: 745
Mercurius Argum occidit; unde in Aegyptum profugus, iis literas demonstravit. AE. 1: 301. 2: 25. Promethea Canaso alligasse traditur. E. 6: 42. Pelopem a morte revocasse dicitur, & cur. AE. 6: 603. comam secat Alcesti morienti. 4: 694. citharam quomodo invenit. G. 4: 464. unam navem Aeneae fabricavit. AE. 1: 174. ejus monitu relicta a Theseo Ariadne. G. 1: 222. nascentibus largitur ingenium. AE. 11: 51. sermonum Deus, Penatibus adjunctus 2: 296
Mercurius mutatus in hircum ex Penelope Pana genuit. AE. 2: 43
Mercuri filius, Daphnis. E. 2: 26. 5: 20. 7: 1. Deus eloquentiae. AE. 1: 525. orationis Deus, & interpret Deorum. 4: 242. 558. prudentiae & rationis Deus. E. 6: 42. AE. 6: 603
MERERE, praestare, vel militare. AE. 5: 801
Meret, sine diphthongo, *militat*; cum diphthongo, *trifilis est*. AE. 4: 82. 5: 801
Meretricibus usus pilentorum, ut & vinarum interdicitur. AE. 8: 666. non concedebantur crinales vitae, sed solis matronis. 7: 403
Mergi, corvi aquatici, cum fugiunt ad litora, signum tempestatis in pelago. G. 1: 360
Mergites, spicarum fasciculi. G. 2: 516
Mergus, prius Aefacus, Alexithoës filius. AE. 4: 254
Mergus avis, quondam Aefacus, Priami filius. AE. 5: 128
Merita, praestita. AE. 1: 78
Meriti honores, congrui, expiatorii. AE. 3: 264
Merito, sive merita morte, peire dicuntur, non fato, qui maxima & non ignoscenda committunt in Deos. AE. 4: 696
Meriti juveni, consortes laboris rusticorum. G. 2: 515
Meritum, praestitum. AE. 9: 256
Merope, una Pleiadum. G. 1: 137. cur lucere desierit. ibid.
Meropes, aves virides, *apiastreae* dictae, quia apes comedunt; rustici *barbaros* appellant. G. 4: 14
Merops, vel Macarei, filia, Arisba, prior Paradis uxor, unde *Arisba*, civitas. AE. 9: 264
Merum, pro vino; proprie quod nihil admixtum habet. AE. 3: 525
MESAPUS. AE. 1: 263
MESOPOTAMIAE fluvius, *Oaxis*. E. 1: 66
Mesopotamiam a Syria & Cappadocia dividit Euphrates. G. 4: 561
MESSANA, civitas. AE. 1: 6
Messeniorum & Lacedaemoniorum bellum; expugnata tandem Messenia. AE. 3: 551
Messapia & Peucetia, partes Apuliae quas tenuit Diomedes. AE. 8: 9
Messapia, postea Calabria. AE. 3: 531
Messapius mons, in Anthedonis ora, quae Boeotiae est, a duce *Messapo*, qui in lapygiam veniens *Messapium* nominavit. AE. 8: 9
Messapus, Neptuni filius. AE. 9: 123
Messapus per mare ad Italiam venit; unde Neptuni dicitur filius, involvabilis. AE. 7: 691
Messapus, eques egregius. AE. 8: 6
Messis, pro aestate. E. 5: 70. pro fructibus. G. 4: 231
Messor Deus. G. 1: 21
Messum, & demessum, ab eo, quod est *metor*; nam *meto* perfectum *messis* facit. AE. 11: 68
META, dicitur de medio coelo, quia medium revera meta est *αραβική πύλη*, *ascendens circuli*: a medio enim finitur ortus, & incipit occasus siderum. AE. 5: 835
Meta viarum, circuius. AE. 8: 594
Metabus, Gracorum dux, juxta Adriaticum mare Metapontum condidit. AE. 11: 540. ejus filia Camilla. 543; 558
Metabus Volcorum rex, Privernas, pulvis regno a suis. AE. 11: 567
Metabus, Camillac pater, mire illam educavit. AE. 1: 321
Metae, fines Circi. G. 3: 202. fines. AE. 10: 472
Metae in modum, culta Venus. AE. 1: 724
Metalla plus splendent sole repercutta. AE. 7: 527
Metaphorae speciosae, quae a rebus immobilibus ad mobiles, vel contra, desumuntur. AE. 2: 300
Metaplasmus, quid. AE. 5: 119. 10: 393
Metapontum ab mare Adriaticum Gracorum dux Metabus condidit. AE. 11: 540
Metapontus. AE. 1: pr.
Merari agros, eligere; & hoc verbum probe distinguendum a *metor*, *messis sum*; facit enim *metatus sum*. G. 2: 274
Metellus, Creticus, a Creta devictus. AE. 11: 669. Cretae civitates expugnavit. 3: 106
Metellus Argos superavit. AE. 6: 840
Μεταφύλακτος, non Pythagorae, sed Platonis sententia. AE. 3: 68
Meter, pro vindemiare. G. 2: 410
Misodorus, via, ratio, ars. G. 1: 122
Methres, rex Assyriorum, qui & *Belus minor*, pater Didonis. AE. 1: 646
Methymna, civitas Lesbi, habens pretiosissimum vinum. G. 2: 90
Meticbantur agros, qui eos colonis assignabant. AE. 12: 359
Methius Fuffetius, Albanorum rex, Fidenatium

INDEX IN SERVIVM.

- Denatum bello ob perfidiam a Tullo Hostilio post praelium quadrigis disceptus est, & omnis illa historia.** AE. 8: 642
- Meto, metis, praeteritum messui facit.** G. 4: 54
- Meteor, metatus sum, metari, eligere, probe distinguendum a meteor, meteoris, messus sum.** G. 2: 274
- Metri necessitas.** G. 3: 36. AE. 12: 121
- Metrodorus philosophus 15, libros de Zonarum ratione scripsit.** G. 1: 230. defendit Virgilium. *ibid.*
- Metrum differt ab accentu.** AE. 1: 384, 451
- Metu, pro metu, ablativus pro dativo.** AE. 1: 261
- Metuere, providere, cavere.** AE. 1: 65
- Metuunt flores, fecant; unde & messores dicti.** G. 4: 54
- Metus, religio, quae ex metu nascitur.** AE. 7: 60
- Metus, quem habent timentes; terror, qui alius infertur, unde & terribilis.** AE. 11: 357
- MEVANIA, regio Umbriae in Tuscia, cujus fluvius Clitumnus.** G. 2: 146
- Meum, pro mihi debitum.** E. 3: 23
- Meus, absolute, pro filius meus.** AE. 1: 235
- MEZENTIUS victus ab Aenea; ab Aescanio post occisus.** AE. 4: 620, 760. 9: 745
- Mexentius, Deum contemptor, & sacrilegus.** AE. 4: 696. 7: 647. 8: 7. 10: 689
- MIDAS, a Sileno de rebus naturalibus edocus.** E. 6: 13
- Midias, Lydiae rex, ejusque fabula de auro.** AE. 10: 142
- Midias, Dardanorum rex Phrygiam tenuit.** AE. 2: 325
- MIHI, pro cuiusque. G. 3: 435**
- Mihi, nunquam contrahitur, ne incipiat esse blandientis adverbium.** AE. 6: 104
- Mihi, posteriori syllaba producta.** AE. 1: 12. quae natura longa est. 1: 81
- Mihi, pro, pro me, pro mea causa.** AE. 4: 421
- Mihi vacat.** G. 1: 45. AE. 1: 258, 311, 477. 5: 391
- MI pro mihi.** AE. 6: 104.
- MILESIA purpura.** AE. 5: 251
- Milefia vellera, pretiosa.** G. 4: 334
- Milefius, Thales humorem statuebat rerum originem.** E. 6: 31
- Miletus, civitas Asiae, ubi tingebantur optimae lanae; unde Milefia vellera, pro optimis.** G. 3: 306
- Militandi causa, paupertas.** AE. 3: 615
- Militare incipiebant Romani anno sexto decimo aetatis; eoque sub custodiibus agebant: jam ante vero post pubertatem statim armis exercebantur.** AE. 7: 162. 5: 546
- Militaris Venus.** AE. 1: 724
- Militaris disciplinae fuit, ut equus domini usque ad sepulchrum duceretur sine ornamentis, armiger perversa arma gestaret.** AE. 11: 89, 90
- Militarium graduum dignitas ex militari numero, cui praesunt, apparet.** AE. 9: 162
- Milites dicti a mille, unde Tribuni militum χιλιάρχοι Graecis.** AE. 9: 162
- Milites, plenam habentes militiam, viginti & quinque annis tenebantur.** AE. 2: 157
- Milites evocati, tumultuarii, & sacramento rogati, quid differant.** AE. 2: 157
- Milites Romani praeter arma etiam vallos portabant.** AE. 6: 1
- Milites in ducum funeribus arma gerebant inversa.** AE. 11: 93
- Militiae genera tria: Sacramentum, sive legitima militia, in qua quisque jurat se non recedere nisi praecepto consulis post expleta stipendia: Conjuratio, quae fit in tumultu, ut Italico, Gallico bello, quando praeceptis periculum singulos jurare non patitur: Evocatio, quando ad subitum bellum a consule evocabantur, his verbis: Qui Rempublicam salvam esse vult, me sequatur.** AE. 7: 614. 8: 1. hinc milites evocati, tumultuarii, sacramento rogati. 2: 157
- Militis proprium epitheton, impius.** E. 1: 70
- Mille, pro multis & numero infinito.** AE. 8: 291. 11: 396
- Milo Sallustium, servi habitu in uxoris Faustae adulterio deprehensum, verberavit.** AE. 6: 612
- MIMANTIS mater, Theano.** AE. 10: 703
- Mimnermia, vel Meminia Venus, quod omnium meminerit.** AE. 1: 724
- MINA continet drachmas centum.** AE. 5: 112
- Minae, pro periculis.** AE. 4: 44
- Minae murorum, eminentiae murorum, quae pinnae dicuntur: vel quae imperfectae sunt, & minantur ruinam.** AE. 4: 88
- Minans, vel eminens, vel minitans, eventum malum ominans.** AE. 2: 240
- Minari, pro eminere.** AE. 1: 165
- Minatur, vel eminet, vel movetur.** AE. 2: 628
- Minari, pro promittere, & contra.** AE. 2: 96
- MINCIUS, fluvius, nascitur in Benaco lacu Venetiae.** E. 1: 52. 9: 9. AE. 10: 206
- Mincius, pro Venetia, quae haud longe a Mincio.** E. 7: 12
- Minerva, de Jovis capite nata dicitur; quia Jupiter aether est, & Minerva supra aethera.** AE. 2: 615. 4: 201
- Minerva & Juno in Jovis quoque templo culti.** AE. 6: 831
- Minerva, Juno, Neptunus, & alii Dii, contra Jovem conspirarunt & eum ligare voluerunt.** AE. 6: 287. 10: 567
- Minervae & Neptuni contentio de nomine Athenis imponendo, qua Minerva olivam, Neptunus equum produxit; & Minerva judicata superior.** G. 1: 18. AE. 4: 377. 8: 128
- Minerva, summum aetheris cacamen, inter Penates.** AE. 2: 296
- Minervae sidus triste, Aties dicitur.** AE. 11: 259
- Minerva conjugium Vulcani sprevit.** E. 4: 62
- Minervae stuprum inferre voluit Vulcanus.** G. 1: 205
- Minerva anguem inter sidera collocavit.** G. 1: 244
- Minerva olivam produxit certamine cum Neptuno.** G. 1: 12
- Minerva, Dea arcium & artium, quare.** E. 2: 61. AE. 2: 610, 615
- Minervae consilio ignem furatus Prometheus.** E. 6: 42
- Minervae arx Athenis.** G. 1: 143
- Minerva, armorum Dea, & lanificii.** AE. 7: 805
- Minerva, Diva arripotens.** AE. 2: 424
- Minerva Medusam prius charam habuit, postea irata quod se praeferreret, ei caput amputavit, pectorique apposuit.** AE. 2: 616. 6: 289
- Minerva cur Myrmicem, virginem sibi gratam, in formicam verterit.** AE. 4: 402. aratum invenisse dicitur. *ibid.*
- Minerva principe loco culta apud Trojanos.** AE. 2: 188. quia ab Atheniensibus etiam trahebant originem. 3: 281. per Palladium apud Trojanos culta. 2: 241. depicta in scutis Trojanorum, Neptunus in Graecorum. 2: 396
- Minerva Pandarum Paridis & Menelai certamen dirimere iussit.** AE. 5: 496
- Minervae & Junoni obfuit Paris.** AE. 6: 64. & inde inimica Trojanis. 2: 201
- Minerva, Juno, Neptunus, everiores Trojae.** AE. 3: 2
- Minervae, Junonis, & Venetis certamen de forma.** AE. 1: 31
- Minerva Trojanis irata ob judicium Paridis, donis a Trojanis exorari non potuit.** AE. 1: 483. ejus palla unde pepulum dicta. *ibid.*
- Minerva Graecis favebat.** AE. 2: 162
- Minervae auxilio Diomedes plurimos Trojanos fundebat.** AE. 1: 483, 484. 2: 604
- Minervae templum temerarium stupro Cassandrae.** AE. 6: 842
- Minerva, ob Cassandrae stuprum irata, Graecos redeuntes gravissima tempestate disperdit.** AE. 11: 259. solius Ajacis poena non contenta poenam illam Graecis imposuit. AE. 1: 34, 45
- Minerva Erynomae propitia.** E. 10: 18
- Minervae sacra cur Nautiorum familia retinuerit.** AE. 3: 407. 5: 704
- Minerva invisit araneae, quia in hoc animal Lydiae puellam, Arachnen, lanificio ab ea provocata mutavit.** G. 4: 246
- Minervae scuto tutus Medusae caput amputavit Perseus.** AE. 6: 289
- Minervae consilio ad Peloponnesum profectus Danaus, cives suos a se Danaos appellavit.** AE. 10: 497

INDEX IN SERVIVM.

- Minervae* facer numerus quinarus. O. 1: 277
- Minervae* opera, lanificium. AE. 5: 284
- Minerva* Ἰσχυρία, unde dicta. AE. 2: 166
- Minervales* manubiae, id est, fulmina, gravissimas tempestates acquinoctio verno excitant. AE. 11: 259
- Minerva* tenui, non pro subtili artificio, filo tenui; sed pro parvo pretio lanificii, tenuiter & exiliter victum praebente. AE. 8: 409
- Miniata facies, cur triumphantibus. E. 6: 22. item quadriga Jovi. ibid.
- Minio*, amnis Tusciae. AE. 8: 597. 10: 183
- Ministrare velis, datus est, ut ministrare convivis. AE. 10: 218
- Minoria* regna, Creta; vel Minois faevitia. AE. 6: 14
- Minores non dicuntur, nisi cum graduum nomina deficiunt, quae sunt, filius, nepos, praeceps, abnepos, adnepos. AE. 8: 268
- Minos*, Rhadamanthus, & Aeacus, filii Jovis & Europae; post judices Inferorum. AE. 6: 566. 8: 670
- Minos* severior quam Aeacus aut Rhadamanthus. AE. 6: 432
- Minos*, rex Cretenfis, ejus uxor Pasiphae, Solis filia, ex ea liberos tulit Androgeum Ariadnen, Phaedram: & reliqua ejus fabula cum Daedalo, Atheniensibus &c. AE. 6: 14. Ariadnes pater. O. 1: 222
- Minos* apud Gnoson imperavit. E. 6: 60
- Minos* bellum gessit cum Atheniensibus, & mox Niso. E. 6: 74
- Minois* & Nisi bellum. E. 6: 3. O. 1: 409
- Minos* Caras, insulanus populos, devicit. AE. 8: 725
- Minois* filius, Glaucus, ad Italiam venit, & Labici dictus, unde Labici populi. AE. 7: 696. cum Laconibus, Castoris & Pollucis comitibus, in Italiam venit. 10: 564. Tybrim regem occidit, unde fluvio nomen. 8: 72. 330
- Minois* uxor Pasiphae, ejusque fabula. E. 6: 46. eorum filia, Phaedra, ejusque historia. AE. 6: 435. 7: 761
- Minois* Cretenfis filia nomen dedit Italiae. AE. 1: 537
- Minotaurus*, monstrum, ex Pasiphae & Tauro genitus. AE. 5: 588. E. 6: 46. labyrintho in insula Creta inclusus, a Theseo interfectus: huic quotannis Athenienses septem pueros & septem puellas nobiles mittere cogebantur. 3: 74. quomodo & cuius ope interfectus a Theseo. O. 1: 222
- Minturnensium* litoris Dea Marica, Fauni uxor, juxta Lirin flumen. AE. 7: 47
- Minyae* Jasonis comites, unde dicti. E. 4: 34
- Mirari aliquem, imitari. AE. 8: 517
- Mixor illius rei, figura Graeca (Ellipsis.) AE. 11: 126
- MIS, & sis, nominativi singulares antiqui ex Graeco. AE. 2: 595
- Miscere, perturbare, circumagere, insequi. O. 1: 3. 59. AE. 1: 395. 2: 487. 10: 721
- Misceri, repleti, commoveri. AE. 4: 411. confundi. 12: 445
- Misennus* mons, prius, ut nonnulli, Aërius. AE. 6: 234
- Misennus*, Aeneae tubicen, Aeoli filius. AE. 5: 239
- Miser amor, pro magno. AE. 5: 655
- Miserabile, pro miserabiliter; nomen pro adverbio. AE. 12: 338
- Miseranda, quae miseranda facit. AE. 3: 138
- Miseranda tempestas, pessima, rem dignam miseratione ferens. G. 3: 478
- Miserata animi, pro animo. AE. 10: 686
- Miseratio nota, ab aetate, tempore, vulnere, spe parentis. AE. 11: 42
- Miseratione & dolore naturaliter franguntur homines. AE. 9: 499
- Miseri, mortui, vel crudeliter occisi. AE. 4: 20
- Misereror illius rei, sed miseror illam rem. AE. 4: 145
- Misereri genitivum tantum regit. AE. 4: 435
- Miserescite, nove dictum a Virgilio, ab eo, quod est miserescio, & miserescimus. AE. 10: 676
- Miserescio, inchoativa forma. AE. 2: 145
- Miseri mortales, quia tot casibus subiecti, Gr. ἀνάσσειν. AE. 11: 183
- Misericordias* templum, asyllum, ab Herculis posterus struatum Athenis. AE. 8: 342
- Miseror & miseror, unum notant; sed miseror accusativum regit; miseror genitivum, unde miseritus. AE. 1: 601. 4: 370
- Miserum, dolentis interjectio. AE. 6: 21
- Miserum, triste, flebile. E. 3: 27
- Misus, profectus. AE. 10: 778. 12: 516
- Misus ultimus in ludis Circensibus, dictus *acervus*, quia de collatione populi fiebat: erant autem misus viginti quinque. O. 3: 18
- MITHRIDATICO bello Palladium inventum, absconditum a Trojanis. AE. 2: 166
- Mithridatis* filius, Pharnaces, victus a Caesare. AE. 2: 92
- Mitia poma, matura. E. 1: 81
- Mitra, incurvus pileus, de quo etiam buccarum tegimen dependebat, gestamen Phrygum & Lydorum, nec non metreticum. AE. 4: 216. 9: 616
- Mittere, pro immittere. AE. 12: 554. omittere. 1: 207. pendere. O. 1: 57
- MIXTA Deo mulier, Gr. μετρίωσα, quae cum Deo concubuit. AE. 7: 661
- Mixtus, duplici genere natus. AE. 8: 510
- MNASYLUS, puer Satyrus, sub cuius persona Varus. E. 1: 13
- MNESTHEUS, Atheniensium dux. AE. 3: 553
- MOBILIS aetas, flexilis. O. 3: 165
- MODEROR cum dativo & accusativo. AE. 7: 756
- Modo, paulo ante, vel pene. AE. 11: 141. pro nuper, propemodum, pene. 5: 493. pro tantummodo. E. 3: 10. AE. 2: 160. 4: 50
- Modulari, secundum rythmum componere. E. 5: 14
- Modulor, cum dativo & accusativo. AE. 7: 756
- Modus, finis. AE. 4: 98. terminus, exitus. 4: 294. pro moderacione. 10: 247
- MOENIA, pro tectis vel aedibus. AE. 2: 234
- Moenia etiam abusive dicuntur omnia publica aedificia: proprie enim sunt muri, quasi *munia* a munitione civitatis. AE. 2: 252. 11: 567
- Moenia, post Lydia. AE. 10: 141
- MOERA, Campaniae civitas a Murano rege condita; post Abella a Graecis dicta. AE. 7: 740
- Moeranam, Campaniae locus. AE. 7: 740
- Moerere, cum silentio dolere; flere, ubertim lacrymas mittere; plorare, cum voce flere; plangere, cum dictis miserabilibus pectus tundere; lugere, etiam cum habius mutatione. AE. 11: 211
- Moerere, cum diphthongo, *trifidis* est; sine diphthongo, *millisat*. AE. 4: 82
- Moeris, Ecloga nona. E. 9: 1. procurator Virgillii. ibid.
- Moerorum, pro murorum dixerunt Veteres. AE. 10: 24
- Moesia, in finibus Ponti. E. 6: 43
- Moesia, regio Thraciarum, vicina Scythiae, fertilissima; immo etiam Asiae regio. G. 1: 102
- Moesia civitas, Grynia. E. 6: 72
- Moestae arae, Diis manibus consecratae. AE. 5: 48
- Moestus, severus, naturaliter tristis, Gr. στυβαριος, ἀγλας. AE. 12: 514
- MOLA casta & salsa unde consistit. E. 8: 82. idem quod far pium. ibid.
- Mola salsa, & fruges. O. 1: 31. ita dicebatur, sal & far, qua victimae frons, foci, & cultri, aspergebantur, & quidem de horns fruge, & homo sale. AE. 2: 133. constat ex farre & sale; a molendo. 4: 516
- Molares, saxa asperrima, magna, quae etiam molis convenirent. AE. 8: 250
- Molarum usus Veteribus incognitus. AE. 1: 183
- Mole, molitione, agitatione. AE. 3: 656
- Mole sua stat, pro in mole. AE. 10: 771
- Moles, difficultas. AE. 1: 37
- Moles, pro motus. AE. 5: 118
- Moles tota, pro mundi magnitudine. AE. 6: 727
- Moliri, molibus factis extollere, extruere; contrarium, demoliri. AE. 1: 428
- Moliri, fabricare, parare. AE. 2: 109. 3: 6. movere, parare. 4: 310. praeparare, exercere. 4: 233. struere, facere. 1: 418
- Moliri ignem, injicere, vel tentare jacere. AE. 10: 131
- Moliri iter, peragere. AE. 6: 477
- Moliri locum, praeparare; alias fabricare. AE. 7: 158

INDEX IN SERVIUM.

- Mofiri viam, pro eum difficultate quaerere.** AE. 10: 477
- Molitur, agitat, jacit.** G. 1: 328
- Molitur, pro regis; cum proprie fit, parat: vel molitur, movet, atripit, vel aprat.** AE. 12: 327
- Molorchus, pastor, qui Herculem ad occidendum Nemeum Leonem venientem hospitio excepit in sylva Nemea: Molorchi ludi, iidem qui Nemea.** G. 3: 19
- Molossia, regio Epiri, post, Chaonia.** AE. 3: 293; a Molosso, Pyrrhi & Andromaches filio. 297. civitas Epiri, canibus celebris. G. 3: 405
- Molossius advena, Italus, Italiae nomen dedit.** AE. 1: 537
- Molossus, Pyrrhi & Andromaches filius, unde Molossia dicta.** AE. 3: 297
- Molle collum, domitium, mobile.** G. 3: 204
- Molles auditus, faciles.** AE. 4: 423
- Molles populi, qui sub aere clementiore.** G. 1: 57
- Molli clivo deverti, facili itinere, & descensione.** G. 3: 293
- Mollia colla, domita, domitorum equorum, qui facile flectuntur.** AE. 11: 622
- Mollia fatu, falsa; hand mollia fatu, vera; quia falsa plena solent esse blanditiis; vera vero graviter audiantur.** AE. 12: 25
- Mollia oscilla, pensilia.** G. 2: 389
- Mollia plectra, pensilia, sic molle ferestrum, mollia oscilla.** AE. 8: 666
- Mollia stabula, clementiora, & aëris temperati.** G. 3: 295
- Mollire fructus feros, cultu aptos facere.** G. 2: 36
- Mollis, fertilis.** E. 4: 28. maturus. 1: 82
- Mollis vitta, pro lanca.** E. 8: 64
- MONILE, etiam segmentum.** AE. 1: 698
- Monilia, proprie hominum; sed etiam pro phaleris.** AE. 7: 278
- Monita, neutro genere, & hi monitus.** AE. 4: 331
- Monita, in plurali numero, & monitas; sed a quarta declinatione nec singulari dativo nec plurali utimur, ut & in quibusdam aliis nominibus, propter asperitatem.** AE. 10: 689
- Monius, & monitum, substantivum.** AE. 7: 102
- Monueli Herculis portus, Liguria, quod Hercules solus sine ullis aliis Diis illic colebatur: aedes illa dicta *μὲναιον*.** AE. 6: 831
- Mons, pro saxo, & contra.** AE. 2: 308, 6: 360
- Mons Balleia.** AE. 1: 522
- Monosyllaba Graeca, Latina facta, crescunt in genitivo.** E. 2: 31. tertiae tantum sunt declinationis, & tam Latinae quam Graecae declinantur. AE. 1: 236
- Monosyllaba, accontus ratione ad artem non pertinent, & licenter illis uti possumus.** AE. 3: 91
- Monosyllabo desinens versus, vitiosissimus.** AE. 5: 481. nisi eo minora notentur animalia. 8: 83
- Monstra, res insperatae.** AE. 3: 306
- Monstra, noxia animalcula, & purgamenta terrarum.** G. 1: 184
- Monstrare, praedicere.** AE. 4: 483
- Monstrare, monstrare aliquid ostendere.** AE. 1: 448
- Monstro, augurio pessimo.** AE. 12: 874
- Monstrum, a monstrando AE. 2: 26 τὸν μισθὸν est, dictum a monstrando, i. e. monendo. 2: 681. 3: 59**
- Monstrum, augurium, auspicium, synonyma sunt.** AE. 5: 523. prodigium, portentum, quid differant. 3: 366
- Monstrum de lue, quia & subito, & cum triginta porcellis visa.** AE. 8: 81
- Montes dividuntur in radices, latera, juga, vertices.** AE. 6: 676
- Montibus sub altis nobiles apud Veteres sepeliebantur: unde ortum, ut aut Pyramides fierent super cadavera, aut ingentes columnae collocarentur.** AE. 11: 849
- Monumenta, pro memoria, a mentis admonitione.** AE. 3: 486. quod moneant mentem: & de bonis & de malis. 9: 512. 12: 945
- Monumenta virorum, historiae.** AE. 3: 101
- Monumentum, sepulcri inscriptio.** AE. 3: 22
- MOPSI & Calchantis de divinandi peritia certamen.** E. 6: 72
- Mopsus, pro Acimilio Macro.** E. 5: 1
- MORA fossarum, quasi non sint tutela, sed mortis modo dilatio.** AE. 9: 143
- Morae, pro, morantes. tardi.** AE. 4: 407
- Morantes, tarde redeuntis, incedentes.** G. 4: 28, 70
- Morari nihil aliquid, vel non morari aliquid, non expectare, non curare.** AE. 5: 400
- Morari aliquid, differre.** AE. 7: 620
- Morari, retroagere.** AE. 5: 207
- Morari in aliquo, perseverare.** AE. 2: 439
- Morari, pro in terra eadem manere, vel in vita.** AE. 4: 325
- Morbi & febres unde.** E. 6: 42. veniunt vel ex cibi & potus nimietate, vel mutatione; vel ex nimis vigiliis; vel multa sollicitudine. G. 3: 526
- Morbi aut a contrariis, aut a similibus depelluntur.** E. 10: 65
- Morbo invalescente, nec medicina prodest, nec religio.** G. 3: 550
- Morbosa caro non coquitur.** G. 3: 490
- Mordere terram dicuntur, vel arma, vulnerati & morientes, ne dolorem exprimat gemitus.** AE. 11: 418
- Mores, pro legibus.** AE. 1: 268
- Mores pacis, leges pacis.** AE. 6: 853
- Mori dicuntur herbae, & quidem proprie juxta Pythagoricos.** G. 1: 107
- Moribundus, morienti similis.** AE. 5: 374. 10: 341
- Morientes saepe scientiam habent futurorum.** AE. 10: 740
- Morientes extremo lucis adspectu fatiati**
P P P P 2
- zi capiunt.** AE. 10: 781
- Morientes ulcisci se gaudebant.** AE. 11: 847
- Morientium animam ore legere sive excipere solebant proximi.** AE. 4: 685
- Morientium, pro morientium, quod integrum est.** AE. 11: 633
- Morini, Galliae populi, in finibus, qui Britanniam spectant, proximi Occano.** AE. 8: 727
- Moriturus divinantes inducit Homerus.** AE. 4: 613
- Moriturus, animo scilicet cupiens mori, tamquam moriturus.** AE. 11: 741
- Morvius, Vejentanorum rex, Salios instituit.** AE. 8: 285
- Mors, pro ipsa Dea.** AE. 11: 197
- Mors, proprie non est mors, quippe quae nihil perire facit, sed tantum resolutio.** G. 4: 225. nihil aliud quam animae separatio a corpore. AE. 4: 385. 6: 733
- Mors non simplex, quae non est ex usu, aut secundum naturalem ordinem, non tantum fuga animae, sed & corporis resolutione.** G. 3: 422
- Mors gloriosa viri forti salutis praeponenda.** AE. 12: 48
- Morsus, recte de anchora.** AE. 1: 173
- Mortale vulnus, vel quo mortales laborant, vel a mortali illatum.** AE. 12: 797
- Mortalia sunt, quaecumque ab hominibus facta.** AE. 9: 96
- Mortalia, pro adversis, vel casibus mortalibus: Gr. τανατοια.** AE. 1: 466
- Mortalia arma, pro mortali possibilitate, humanitate, consiliis.** AE. 1: 546
- Mortalis egestas pro mortifera.** G. 3: 319
- Mortalis mucro, mortali manu factus.** AE. 12: 740
- Morte nihil praestantius esse homini, Cleobis & Bitonis exemplo probatur.** G. 3: 532
- Mortem qui sibi consciscerant, illorum animae magna poena afficiebatur.** AE. 4: 653
- Mortes per omnes, pro, per omnia mortis genera; vel, diversa supplicia, per quae venitur in mortem.** AE. 10: 854
- Morti praetendere muros, pro bello.** AE. 9: 599
- Morticinos calceos, neque soleas, Flaminicae habere licebat: morticina dicuntur, quae de pecudibus sponte mortuis fiebant.** AE. 4: 518
- Mortis auctor non est Jupiter, sed generare mortis vel prodesse vel obesse potest mortalibus.** AE. 12: 581
- Mortis definitio, τῆς ψυχῆς καὶ τῆ σωματικῆς λύσεως, corporis & animae solutio.** AE. 5: 735
- Mortis honor, sepultura.** AE. 6: 333
- Mortis omen est, audire se a mortuo vocari; vel audire quod non dicitur; videre, quod minime occurrit.** AE. 12: 638
- Mortis metae, pro ipsa morte, quae vitae meta & finis; cum proprie me-**
146

INDEX IN SERVIUM.

- tas vitae dicimus, non mortis.* AE. 12: 546
- Mortui apud Romanos lavari solebant. AE. 9: 487
- Mortui, & calida cur abluantur, & per intervalla conclamentur. AE. 6: 218
- Mortui olim ad tubam efferebantur. AE. 11: 192
- Mortui in praelio super arma ferebantur. AE. 10: 841
- Mortui Diis inferis curae sunt, viventes superis. AE. 1: 391. 11: 51. 12: 647
- Mortui iisdem curis sollicitantur, quibus vivi. AE. 6: 444
- Mortuis amicis & dilectis exhibebant, quae vivis solebant fieri. AE. 4: 458
- Mortuorum honor vanus & inanis, quia nihil ad ipsos pertinet, sed cuncta sunt ad superstitium solatium. AE. 11: 51
- Mortuorum nomina, qui in aliena terra erant, ter vocabantur. AE. 3: 68
- Mortuum decorabant omnibus ornamentis, quae virtute confectus fuerat. AE. 11: 80
- Mortuum in Delo sepelire vetuit Apollo. AE. 3: 73
- Mors*, ejuque fabula. E. 6: 22
- MOS, communis, est consensus omnium simul habitantium, qui, si inveteratus, consuetudo fit. AE. 7: 601
- Mos, lex vivendi, nullo vinculo adstricta, hoc est, *lex non scripta*: unde pro lege, imperio, dicto. AE. 8: 316
- Mos antiquis, meliores generos rogare. AE. 7: 268
- Mos, pro exemplo; ut *sine more*, sine exemplo. AE. 5: 694. 7: 377. 8: 635
- Mos claudendi & aperiendi Jani, institutus a Numa. AE. 7: 601
- MOTARE, frequenter movere. AE. 3: 581
- Motus incompositi, saltationes sine arte, in religione in usu. O. 1: 350
- MOVERE agros, pro colere. O. 1: 123
- Movere animum, in sui desiderium illicere. O. 3: 521
- Movere arma, vires suas experiri; & ab hominibus transferri ad animalia. AE. 12: 6
- Movere castra & aciem, ducere exercitum. AE. 11: 445
- Moveri sacra dicebantur, cum solemnibus diebus instaurandi sacrificii causa templa aperiiebantur: quia tum simulacra movebantur. AE. 4: 301
- MOX, postea. O. 1: 24
- MUCRO, cujuslibet teli acumen. AE. 11: 817
- Mucro, pro gladio. AE. 12: 734
- MUGIIT, pro mugivit. AE. 8: 218
- Mugitus, non tantum dolentium, sed etiam irascentium. AE. 12: 104
- MULCARE, & multare differunt; *multare* proprie damnare, poena afficere; *mulcare* vero, verberibus, vel alio quovis modo male accipere. AE. 11: 839
- Mulcere, delinire, mitigare, mollire, movere. AE. 1: 70.
- Mulcere aethera cantu, lenire. AE. 7: 34
- Mulciber*, Vulcanus, vel quod ignis totum *permulceat*, vel quod ipse *mulcatus sit pedes*; vel quod *ignis mulcetur*. AE. 8: 724
- Mulcitra, haec, & hoc *mulcitrale*, vas in quod mulgent: vel, ut nonnulli, *mulcitra*, tempus quo mulgentur animalia, *mulcitrale* vas. E. 3: 30
- Mulcitraria, & *mulgaria*. O. 3: 177
- Mulgere hircos, facere quae sunt contra Naturam. E. 3: 91
- Mulier, apud Veteres etiam de innupta; & *virgo* contra etiam de *muliere*. AE. 11: 687
- Mulier faciem ne carpit*, verba legis XII. Tabularum. AE. 12: 606
- Mulier, pro mortalis. AE. 7: 661
- Mulier ancilla. AE. 1: 409. 8: 337
- Mulierem castra sequi, turpissimum apud Romanos. AE. 8: 688
- Mulieres in extrema necessitate etiam muros adscendebant. AE. 9: 479
- Multa pro multum. O. 4: 301. Gr. *πολύ*. AE. 1: 469. ut *crebra*, pro *crebro*. 10: 839. 11: 470
- Multa, pro magna. AE. 4: 3
- Multatam morte, affectam, debilitatam, damnatam: *mulcari enim verberibus* proprie dicimus. AE. 11: 839
- Multitudinem innumeram, quomodo numerarint Veteres. AE. 6: 681
- Multum, pro saepe. AE. 10: 839
- MUMMIUS Achajam vicit. AE. 1: 288. Corinthum expugnavit, & Mycenae. 6: 837
- MUNDUM forte inter se divisere Jupiter, Neptunus, & Pluto. AE. 1: 142
- Mundus Vete creatus. O. 2: 336, 338
- Mundus, de eo variac Philosphorum sententiae. O. 2: 336
- Mundus, ara Deorum inferorum. AE. 3: 134
- Mundus, pro Coelo. G. 1: 240
- Munera Cereis & Liberi, *cibus & potus*. O. 1: 7
- Munera lactuamque Dei, notant *Liberum Patrem*, & sic *vinum*. AE. 1: 640
- Munera potentum, obsequia, officia, quae pauperes divitibus munerum loco solvunt: dicimus autem *munera*, & *munia*. AE. 12: 520
- Munera, unde dictae gladiatorum pugnae. AE. 3: 67
- Munera praeferre solebant legati. AE. 11: 249
- Munere, pro munere nuptiali. O. 4: 518
- Munero veteres, recentiores *muneror*. O. 1: 184
- Munus, pro honore. AE. 8: 273
- Munus, quod ex officio; *donum*, quod ex voluntate venit. AE. 2: 269
- Muralis* corona data, qui primus murum conscendisset. AE. 6: 772
- Muranus*, rex Moeram Campaniae urbem condidit, quae post *Abella* a Graecis dicta. AE. 7: 740
- Murcia*, dicta vallis, in qua editi Circeus, a vicino monte *Murcio*; vel quod ibi Verticordiae Venetis sanum,
- circa quod nemus e *myrtetis*, unde mutata litera *murcia*: vel a *marco*, quod est *murcium*: vel a Dea *Marcia*, quae, cum ibi Bacchanalia essent, furorem sacri ipsius *marcidum* faceret. AE. 8: 636
- Murem, *Sminthicum* appellantur Cretenfes, vel Phryges. AE. 3: 108
- Mures noctu nervos & armorum loramenta arrofentur Scamandri. AE. 3: 108. *terrigena* appellati per oraculum. ibid.
- Murex acutus, saxi acumen eminens per tranquillitatem: alias *murex*, piscis, cujus sanguine purpura tingitur. AE. 5: 205
- Murex*, cochlea conchiliis similis, unde purpura. E. 4: 44
- Murice fulgenti, pro purpura. AE. 9: 614
- Murmur in sylvis solet esse ante adventum ventorum; cujus rei ratio arcanam est. AE. 10: 98
- Murmur, sonus aquae. G. 1: 109
- Murmur, de tonitru. AE. 4: 161
- Murmur, pro tacito suffragio. AE. 5: 369
- Murrahani*, dicti reges Latini. AE. 6: 760
- Murrahani*, regis Latini nomen, a quo & reliqui *Murrahani*. AE. 12: 529
- MUSA, pro carmine, cithara, cantilena. AE. 10: 191
- Musa, amorum cantilena. E. 8: 1
- Musa agrestis, sylvestris, carmen rusticum. E. 6: 6. 1: 1
- Musae* variae, Boeotiae, Atticae, Siciliae. AE. 1: 12
- Musae*, nonnullis novem, nonnullis octo, nonnullis septem. AE. 1: 12. aedacula aenea illis structa a Numa. ibid. postea translata in aedem Honoris & Virtutis, unde *ades Herulis Musarum*. ibid. tres tantum juxta Varonem, & cur. E. 7: 21
- Musae*, Phoebi chorus. E. 6: 66
- Musae* & Nymphae caedem. E. 7: 21
- Musae* Libethrides, Hippocrenides, unde. ibid. earum templum. ibid.
- Musaus*, Lini, vel Orphei filius, vel saltem discipulus, theologus fuit. AE. 6: 667
- Musae*, Latine *massare*, comprimere oculos; inde pro cunctari, dubitare. AE. 12: 657
- Musarum* filii, Orpheus, Linus, Siteres. AE. 1: 12
- Musarum* sacerdos, poeta. O. 2: 476
- Musarum* opem in rerum arduarum narratione implorabant poetae. AE. 9: 77
- Muscosi fontes, lanugine vicidore tecti. E. 7: 45
- Musimo, dux gregis. O. 3: 446
- Musis* & Apollini sacer Helicon, unus e duobus Parnassi verticibus. AE. 7: 641. 10: 163
- Musis* sacri Parnassus & Pindus. E. 10: 11
- Musis* templum sacrauit Pierius, Apollinis filius. E. 7: 21
- Musis* non vino, sed aqua & lacte sacrificare solebant. ibid.

Musi

INDEX IN SERVIVM.

Mafsi arcem consecravat Libethrus poet. ibid.
 Muffant, dubitant. AE. 12: 718
 Muffare, murmurare; proprie in tacendi significatione; interdum dubitare. G. 4: 188
 Muffare, queri. AE. 11: 454
 Muffare, vereri, timere; alias dubitare; immo suffurrare, tacere, quiescere; unde *obmuffare*, queribundum obmurmurare. AE. 11: 345. pro dubitare, item cunctari, timere, tacere, comprimere oculos, quod Graece *Miſſari*. 12: 657
 Mustela dicta a longitudine, quasi *mus longus*: sic & *telum* de longo gladio. AE. 2: 468. 9: 747
 Mustum, singularis tantum numeri; abusive enim Ovidius *musta*. G. 2: 7
 Muta & liquida metrum quidem juvant, non vero accentum. AE. 1: 388
 Mutae artes, de medicina, cujus nulla potest reddi ratio; vel tactus venarum, vel quia apud Veteres ante Hippocratem manibus magis tractata est, ubi cessabat oratio; vel *muta*, musicae comparatione. AE. 12: 396
 Mutare, tingere. E. 4: 44
 Mutari, pro mutatum iri. AE. 10: 627
 Mutatio rerum cum rebus apud Veteres in usu. E. 4: 38
 Mutillatae partes orationis eodem loco retinent accentum, quo integrae. AE. 10: 668
 Mutuli, capita trahium, alio nomine *proceres*. AE. 1: 744
Mustifcae, oppidum Italiae, post *Trebiam*, & *Trebula*, ad quam Annibal cecidit Romanos. AE. 7: 711
 Mutuum, invicem. AE. 7: 66
 MYCENAE, pro Graecia. AE. 2: 25
Mycaenae, Agamemnonis patria. AE. 1: 288. superatae a Mummio. G. 8: 840
Mycaenae, singularis num. & pluralis *Mycaenae*. AE. 5: 52
Mycon, Atheniensis a Cerere adamatus, in papaverem transfiguratus, tutelae ejusdem servatus. G. 1: 212
Mycone, & *Gyarus*, insulae in mari Aegeo juxta Delum. G. 3: 6. AE. 3: 76
 MYGDONES & Anaximenes filius, Choroebus. AE. 2: 341
 MYLAE, Siciliae oppidum cum nobili portu, ubi navali praelio superatus ab Augusto Sext. Pompejus. AE. 8: 682
 MINYAE, Iasonis socii, & unde. E. 4: 34
Minya, Iasonis materna avia. ibid.
 MYRENE, transformatâ in Myrtum, ejusque fabula; sacerdos Veneris. AE. 3: 23
Myrica, & *Myrtca*, Venus. AE. 1: 724
Myricae, Bucolica carmina. E. 6: 9
Myricae, virgulta humilia & sterilia, vulgo, tamaritum. E. 4: 2. 8: 54
Myrmidones, formicae, Aeaci precibus mutatae in homines, qui inde Myrmidones. AE. 2: 7
 MYRMIDONES, Achillis socii, a rege Myrmidono, Jovis & Eurymedusae filio. AE. 2: 7. unde sic dicti. i-

bid. Thessaliae populi, ita dicti, quod Aeaci precibus ex formicis in homines conversi. 4: 402
Myrmidones Harpalycum ceperant. AE. 1: 321
Myrmidonum proceres, principes, Achilles & Patroclus. AE. 11: 403
Myrmix, puella, Minervae grata, cur in formicam ab ea converta. AE. 4: 402
Myrrha, Cinyrae filia, patrem insequentem stricto gladio post concubium fugiens, in Myrtum mutata: Adonion enixa est. E. 10: 8. AE. 5: 72. 6: 623
 Myrtetum, pro myrtis: proprie locus, myrtis consitus, *myrtus*, ipsa arbor. G. 2: 111
Myrtinus, a Pelope occisus, & in mare praecipitatus Myrtoo pelago nomen dedit: postea Aurigae nomine inter sidera. G. 1: 205. 3: 7
Myrtorum mare, a Myrtilo in illud praecipitatum appellatum est. G. 3: 7
Myrtus arbor transformatâ ex Myrene. AE. 3: 23. inter verbenas. 24. Veneri consecrata, & cur. 5: 801. vel quia gaudet litioribus. & Venus de mari dicitur procreata; vel quod mulierum necessitatibus plurimis apta. G. 2: 64. facta ex Myrrha, Cinyrae filia. AE. 5: 72. E. 7: 62. fragilis, & jucundi odoris. ibid.
Myrtus, pastoralis, quia hac pastores cuspidè praefixa pugnare solebant. AE. 7: 817
Myrtus, proxima lauro, odore. E. 2: 54. apta hastilibus. AE. 3: 22
 MYSTICA sacra Iacchi cur. G. 1: 166
Myssa, regio, ubi perit Hylas, Herculis socius. G. 3: 6. peragrata Herculi. AE. 1: 623. a Trojanis superata. 2: 241
Myssa, civitas Phrygiae, haud longe a Troja. G. 1: 102
Myssiae populi, Getae. AE. 3: 35
Myssiae fluvius, Caicus. G. 4: 370. Caystrus, Asiae paludi cohaerens, cynis nobilis. AE. 7: 701
Myssi, iidem qui Getae, gens fera, a Lucullo superata. AE. 7: 604
Myssi Trojanos sub Laomedonte invaserunt. AE. 2: 610

N.

N quod in praesenti est, plurima vel participia passiva vel retinent vel omittunt, euphonia judice, praeter *nactus* & *passus*, quae semper omittunt. AE. 1: 484
Nactus, nunquam in participio retinet, quod in praesenti est, ut nec *passus*, ut alia omnia, quae euphoniae gratia vel retinent vel omittunt. ibid.
 NAJADES, vel Napeae, fontium Nymphae, *Orsades*, montium; *Dryades*, arborum. E. 10: 9. 62. AE. 1: 504
Nais candida, pulchra, vel Dea. E. 2: 46
 P p p p 3

NAM, particula olim praeponebatur, nunc postponitur. G. 4: 445
Naias, *nemora*; unde *Napeae* Nymphae, caedem quae Dryades. G. 4: 535
 Napeae, vel Naiades, Nymphae fontium. AE. 1: 504. caedem quae Dryades, *naias* enim *nemora* Graeci dicunt. G. 4: 535
 NAR, fluvius, qui Tiberino jungitur, sulfurei saporis, odoris, & coloris; unde etiam dicitur, quia Sabina lingua *nar* sulfur dicitur; vel aliunde. AE. 7: 517
Nar, *Nartis*, vel *Naris*, fluvius, in quem derivatus a Curio lacus Velinus. AE. 7: 712
Narissus, quondam puer, mutatus in florem cognominem. E. 2: 47. G. 4: 160
 Nare, primam syllabam naturaliter habet longam, licet in *natate* brevis sit. AE. 1: 122
 Nare, & de navibus, & de volatu. AE. 6: 15. pro volare. G. 4: 59
Naricii Lacri, dicti a loco provinciae suae, Naryce. AE. 3: 399
Naricii, Opuntii, & Epicnemides, iidem. AE. 3: 394
Narix, civitas, postea Opuns. AE. 3: 399
Narnia, civitas in via Flaminia, in montibus posita, sub quibus *Nar* fluvius. AE. 7: 517
 Narratio Rhetorica cum omnibus rebus partibus convenire debet, loco, tempore, materia, causa, persona. AE. 2: 135
Nasamonae, corrupte, *Nisamonae* proprie, ita appellati Ozoli Locri, qui ad Libyam delati sunt, & ad Ammonem arietis ductu penetrarunt, ibique oppidum Aurela condiderunt. AE. 11: 265. a Naryciis oriundi. 3: 399
 Nascentes a Sole fortiuntur spiritum, a Luna corpus, a Marte sanguinem, a Mercurio ingenium, a Jove honorum desiderium, a Venere cupiditates, a Saturno humorem; quae cuncta redeunt post mortem ad illos, a quibus accepta fuerant. AE. 11: 51
 NATALIS, absolute apud Veteres *pro die natali*, vel loco. E. 3: 76. AE. 9: 641
 Natalitio festo licebat voluptatibus operam dare, caeteris non. E. 3: 76
 Natantia lumina, in mortem redacta, invalida. G. 4: 496
 Natantia lumina, formi vicinitate errantia. AE. 5: 856
 Natate, etiam de navibus. AE. 1: 542
Naturae, ex Chao, filius, Cupido. AE. 1: 668
 Natura, dicta quod nasci aliquid faciat. G. 2: 49
 Natura tribuit homini centum & viginti solstitiales annos. AE. 4: 653
 Natura totius universi, animaeque & corporis, ex intima Philosophia descripta. AE. 6: 724
 Naturae contraria si quae fiant, non adferunt praecipitium generalitati. AE. 6: 154
 Natu-

INDEX IN SERVIVM.

- Naturam contra nihil hominum inventa** valent. G. 2: 20
- Naturae**, pro mores. G. 4: 149
- Naturaliter animos moventia**, in quasvis personas, impios aequae ac probos, servos ac liberos, cadunt. AE. 10: 861
- Navalia**, Graece *ναυπία*, locus ubi nave subductae stant; *Textrina* vero, ubi fiunt, Gr. *ταυπηρία*. AE. 4: 593. 11: 326, 329
- Navalia**, res navales, ut pix, cera, funes, vela, trabes, & similia. AE. 11: 329
- Nave aenea**, & leonis tergo velificans ad Geryonem navigavit Hercules. AE. 8: 300
- Naves non fiunt de aere**. AE. 9: 88
- Naves nomina accipiebant a pictura tutelatum**. AE. 10: 166
- Naves Aeneae mutatae dicuntur in Nymphas**, novo exemplo. AE. 9: 82
- Navfragio perire**, grave, & cur. AE. 1: 97
- Navfragum mare**, quod naufragos facit. AE. 4: 135
- Navfragum Scyllaceum**, periculosum navibus. AE. 3: 553
- Navigandi causa praecipua apud Veteres**, populatio. AE. 1: 531
- Navigantibus terrae & urbes recedere dicuntur**. AE. 3: 72
- Navigatio**, unde orta. E. 4: 38. olim causa invadendarum terrarum. AE. 1: 303
- Navita**, per epenthesein pro *nauta*. AE. 6: 385. G. 1: 137
- Naumachiam** quoque ad exercitium Punico bello primo instituere Romani. AE. 5: 114
- Nauplius**, Palamedis pater, ob falso crimine interfectum filium Graecis infensus, redeuntes a Troja, sublata in monte Euboeae Caphareo facula, in scopulos illexit. AE. 11: 260
- Nautae periti**, regionum vicinitatem ex ratione cursus, qui horis computatur, colligunt. AE. 5: 25
- Nautae tam terrenis quam marinis Diis vota facere & solvere solebant**, prout scilicet familiaria sibi Numina opitulari credebant. AE. 12: 768
- Nantes a Pallade dicitur doctus**; quia is Palladium Romam detulit; unde Nautiorum familia Minervae sacra retinuit. AE. 2: 166. 3: 407. 5: 704
- NAXOS**, Baccho sacra, unde bacchata, vel quod vitibus consista, vel celebrata Bacchis, vel quod Bacchus ex Indis reverius illic egerit triumphum: dicta est & *Dia*: in eadem a Thesero Mercurii monitu relicta Ariadne, & inventa a Baccho. G. 1: 222. AE. 1: 71. 3: 125
- Naxos**, viridis, vel a marmoris colore, vel quod sylvestris. AE. 3: 125
- Naxum** in insulam Bacchus Lycurgum fugiens se recepit. AE. 3: 14
- Naxus**, Siciliae oppidum. E. 10: 50
- NE** particula quoque *ve*, quosque pro *quosque*. AE. 10: 673
- Ne**, imperativo modo, & praesenti tempore, & futuro interdum jungitur, prout vel ad praesens, vel futurum referri volumus. AE. 2: 606
- Ne**, & cave, prohibentis. G. 1: 96
- Ne**, pro non. G. 1: 80
- Ne** quid nimis, sententia. AE. 10: 861
- NEAERA**, amica communis Menalcae & Damoetae. E. 3: 3
- Neapolis**, prius dicta Parthenope, ab una Syrenum illic sepulta; a Cumana incolis condita; postea vero diruta, sed oraculo restituta, *Neapolis* dicta. G. 4: 562
- Neapolim** juxta amnis Sebethis. AE. 7: 734
- Neapoli** studuit, ibidemque sepultus Virgilius. AE. 1: pr.
- NEBRIDES**, pelles quibus Nymphae venatrices cingebantur. G. 4: 342
- Nebala** de terris orta hominum visui obest. AE. 2: 604. unde nebulae creantur. 1: 747
- NEC** minus, etiam. AE. 11: 203
- Nec** nequidquam, non sine causa. G. 1: 96
- Nec** nulla, pro maxima. G. 1: 83
- Nec** numero, nec honore, pro sine. AE. 11: 208
- Nec** non, etiam. G. 2: 449
- Necquid**, adverbium temporis. AE. 1: 29
- Necessitas** metui, ubi necesse est licet usurpatis uti. AE. 2: 513
- Necromantia** exercebatur apud Lucrinam & Avernum, lacus. AE. 3: 386
- Nectar**, pro melle, cum poculum sit divinum: significat autem immortale ex melle, id est, non, & *nectar* occido. AE. 1: 436 pro vino purissimo. G. 4: 384
- Nectere**, conjungere. E. 8: 77
- Necyomantia** vel *Sitomantia* fieri solebat in Acheronte, apud Bajas, & non nisi occisione hominis, quod & completum illic ab Aenea morte Miseni, & ab Ulyse morte Elpenoris. AE. 6: 107. vaticinatio per suscitatum cadaver, ad quod requiritur, sanguis humanus. 6: 149
- NEFANDUS**, sacrilegus. G. 1: 278
- Nefas**, declinatione caret. AE. 10: 497
- Nefas**, eleganter per parenthesis effertur. AE. 7: 73
- Nefas**, quasi *proh nefas*, exclamatio. AE. 8: 688
- Nefas**, opprobrium. AE. 5: 197. scelus. 2: 658
- NEFRENDES**, infantes; quia nondum habent dentes; *frendere* enim dentibus frangere. AE. 8: 230
- NEGATIVA** duae faciunt unam confirmativam. G. 1: 96
- Negatio** in laudatione per comparationem praemissa majorem habet emphasis. E. 5: 82
- Negaturus** quid, prudenter a causa incipit, dum suspensus alter expectatione possit audire causam, cur postea negetur. AE. 10: 467
- NEMEA** sylvia, in qua celebrabatur agone in honorem Archemori, qui *Nemius* dicitur. G. 3: 19. vicina Thebis, ubi leonem interemit Hercules. AE. 8: 295
- Nemeae**, anapestus; *ne & me* breves & ac longa. AE. 8: 295
- Nemeata** agone coronae ex apio, & cur. E. 6: 68
- Nemejis**, Numen amantibus iniquum. AE. 4: 520
- Nemeus**, sive *Nemeus*, leo ab Hercule occisus. G. 3: 19. erat autem is Lunae filius. AE. 8: 295
- Nemo** Divum, pro nullus: *nemo enim proprie nec homo*. AE. 9: 6
- Nemora** circa fontes, quia heroum animae in illis habitabant. E. 5: 40. aptari solebant sepulchris, ut animae amoenitate fruerebantur. AE. 5: 760
- Nemora**, Bucolica carmina. E. 6: 9
- Nemus**, *sylvia*, *lucus*, quid differant. AE. 1: 314
- Nemus**, pro sylvia & montibus. AE. 4: 118
- Nemv**, *navale lignum*. AE. 11: 329
- NEOPTOLEMUS**, Pyrrhus, Achilles & Deidamiae filius, Pelei & Thetidis nepos, in equo Trojano fuit. AE. 2: 263. ejus & Andromaches filius, Pergamus. E. 6: 72
- Nepotes**, gradus futurae cognationis. AE. 3: 409
- Nepotes**, pro posteris. AE. 6: 681, 885. 8: 731
- Nepotes**, pro arbustalis, quae ex arbore orta. G. 2: 58
- Neptunium** devoratur Saturno equus oblatum. G. 1: 12
- Neptunus** & Apollo quibusdam tantum Penates. AE. 3: 119
- Neptunus** aquis omnibus, fluminibus & fontibus praest. G. 1: 12
- Neptunus**, *Ἐνεσίθεον* Gr. quod terram mari quatiat. AE. 5: 810. & *Ἐνεσίθεος*. 2: 16
- Neptunus equestris**, Confus, cui certamina equestria, quibus raptae Sabinae, inihiuit Romulus: hinc *Confusilla* ludi illi. AE. 8: 635. equester unde dicitur. G. 1: 12
- Neptunus**, Juno, Minerva, & alii Dii Jovem ligare voluerunt. AE. 6: 287. 10: 567
- Neptunus**, Mercurius, & Jupiter, ab Oenopione hospitio suscepti, quomodo illi filium Oriona cederunt. AE. 10: 763
- Neptuni** & Minervae contentio de nomine Athenis imponendo, in qua Neptunus equum, Minerva olivam produxit, & judicata superior. G. 1: 12, 18. AE. 4: 377. 7: 691. 8: 128
- Neptuni** scaptrum, tridens. AE. 1: 137
- Neptunus** tridentem percussione equum produxit. G. 3: 122
- Neptunus** homicidii postulavit Martem. G. 1: 18
- Neptunus** & Apollo Trojae muros fabricarunt. AE. 2: 241, 610. & inde *Neptunia* Troja. 3: 9. a Laomedone autem

INDEX IN SERVIVM.

- autem mercede murorum a se fabricatorum fraudati. 8: 157. quam vindictam sumserint. 1: 554
- Neptunus** Laomedontis perfidiam inmissis belluis marinis ultus est, quibus Trojani filias forte exponerent. AE. 5: 30. & post sacerdotem apud Trojam non habuit, & inde iratus Trojanis, inmisit Laocoontii serpentes. 2: 201
- Neptuni** sacerdos lapidibus obrutus a Trojanis, quod Graecorum adventum sacrificiis non averisset. ibid. ejus sacerdos forte postea ductus Laocoön. ibid.
- Neptunus**, Juno, Minerva everfores Trojae. AE. 3: 2. & Neptunus quidem ob denegatam mercedem. 6: 64
- Neptunus** depictus in scutis Graecorum, Minerva in Trojanorum. AE. 2: 396
- Neptunus** Scyllam adamavit, &c. conjux illius Amphitrite. E. 6: 74. Scyllam amavit. AE. 3: 421
- Neptuni** & Terrae filia, Charybdis. AE. 3: 420
- Neptuni** filiae, Harpyiae, quia is dicitur prodigiorum omnium pater: sic Neptuni filii dicuntur peregrini, quorum parentes ignoramus. AE. 3: 241, 249
- Neptuni** filius, Agenor. AE. 1: 342. Alesus. 8: 285. ex Melie nympha Amymus. 5: 373. Dorus. 2: 27. Cyclops. E. 2: 25. Halirrhonius. O. 1: 18. Mefsepus, quia per mare ad Italiam venit, invulnerabilis. AE. 7: 691. 9: 123. Othus & Ephialtes. O. 1: 280. & Veneris filius, Eryx, rex Siciliae, unus Argonautarum. AE. 1: 574. 5: 24. ab Hercule occisus. 10: 551. ex Medusa Pegadum genuit. 2: 616. & Thoosae nymphae filius. Phorcus. 5: 824. & Larissae filius Phthius. 2: 197. Taras, Tarenti conditor. G. 4: 126. AE. 3: 551. & Salaciae Deae filius, Triton. 1: 148
- Neptuni** potestas triplici signo ostenditur. E. 8: 75
- Neptuni** favore post stuprum in virum mutata Caenis. AE. 6: 448
- Neptuniae** arae, saxa medio mari. AE. 1: 112
- Neptuno** taurus rite mactabatur. AE. 2: 202. 3: 85, 118
- Neptuno** fundamenta consecrata; unde & *νεοπιθω*, & *νεοπιθω*. AE. 2: 610
- Neptunus** iratus siccitatem Atticae terrae immisit. AE. 4: 377
- Neptunus** insulae partem, in qua Phlegyae impii & sacilegi habitabant, eridante obruit. AE. 6: 618
- Neptuno** cum vovisset Cretensium rex, Diomedes, immolatum se ei de re, quae ei primo occurrisset, oblatum filium ex voto immolare cupiens, ut alii, eo immolato, regno pulsus est. AE. 11: 264
- Neptunus** Thelci precibus Hippolytum, ejus filium, immissa foca perdidit. AE. 7: 761
- Neptunus** Aeneam circumfusa nube libetavit. AE. 2: 592
- Neptunus** Aeneam cava nube liberavit certamine Achillis. AE. 1: 602. 4: 228. 10: 82, 592
- Neptunus**, pro aquis. G. 4: 28
- NEQUA**, pro non, aut nulla. AE. 3: 453. pro ne. AE. 2: 506
- Nequa** mora, pro nulla. AE. 12: 565
- Nequidquam**, pro non. G. 1: 192, 403. AE. 2: 546. 4: 209
- Nequidquam** fallis, pro non fallis. AE. 12: 634
- Nequidquam**, frustra. AE. 9: 364. sine causa. 5: 81, 791
- NEREIDES**, Nymphae maris. AE. 1: 504. earum mater Doris, ex Nereo. 3: 73
- Nereidum** una, Panopea. AE. 5: 240
- Nereus** ex Doride quinquaginta filias tulit, Nymphas Nereides. AE. 3: 73, 74. ejus conjux, Doris. E. 10: 5
- Neri**, pro *Nerei*; quia nomina in *ens* apud Veteres in *es* terminabantur, *Nereus*, *Neres*: *Tydens*, *Tydes*, quae genitivum in *is* faciebant; unde *s* saepe a Latinis detrahebatur. AE. 8: 383
- Nerine**, patronymicum. E. 7: 37
- Neritius**, mons Ithacae. AE. 3: 271
- Nervi** equini solebant esse in arcibus. AE. 9: 622
- Nescius**, pro ignoratus, latens. AE. 4: 72. qui nesciebatur. 10: 706
- Nessi** Centauri cum Hercule fabula. AE. 8: 300. ejus cruore infecta tunica in furorem egit Herculem. E. 8: 30
- NEUTRA** quaedam tria habent participia, praesens, praeteritum, & futurum, ut *placens*, *placens*, & *placiturus*. AE. 5: 332
- Neutra** tripartita sunt, & nominativo similis accusativus. AE. 11: 230
- Neutrum** plurale, adverbialiter. AE. 5: 19. 11: 470
- NEXAE** trabes, pro eo multi *nixae* legunt. AE. 1: 453
- NI**, antiquitus pro *ne*. AE. 3: 683
- Nicopolis**, Epiri urbs, ab Augusto condita, sive aucta. AE. 3: 501. ita dicta ob victos illic Antonium & Cleopatram, quae prius Ambracia. 3: 274
- Nicostrata**, Mercurii filia, mater Euanthri. AE. 8: 130. etiam *Carmenitis* dicta, centum & decem annorum a filio occisa. 8: 51, 130. item *Tybaris* dicta. 8: 336
- NIDIFICARE**, congerere. E. 3: 69
- Nidor**, puror. AE. 12: 301
- NIGER**, pro Aethiope. AE. 1: 493
- Niger**, nocens. O. 2: 214. mortuus, item malus. E. 5: 56
- Niger** lacus, altus; vel revera *niger* ob inferorum vicinitatem. AE. 6: 238
- Niger** turbo, pro noxia tempestate. O. 1: 320
- Nigra** abies, umbrosa. AE. 8: 599
- Nigra** nubes, alta. AE. 5: 516
- Nigrans**, pro niger, participium sine verbo. AE. 4: 120
- Nigrans** picea, umbrosa. AE. 9: 87
- Nigrans** Aegis, tempestatem sommovens. AE. 8: 354
- Nigrantes** terga, nigra terga habentes. AE. 5: 97
- Nigrum**, umbrosum. E. 6: 54
- Nigrum** pecus Plutoni immolabatur, per similitudinem. O. 2: 380
- Nigrum** venenum, noxium: quia nigri hunt mortui veneno. AE. 4: 514
- Nigidius Figulus** solus post Varronem. AE. 10: 176
- NIHIL**, pro non. G. 1: 125. AE. 9: 131
- Nihil**, per metri necessitatem contrahi potest; sed non nisi sequente consonante; si enim vocalis sequatur *nihil* dicendum. AE. 6: 104
- NILUS**, Aegypti fluvius, unde oriatur incertus: haud longe tamen ab Aethiopia Maurorum lacus est ultra majorem Atlantem, ex quo Nilus erumpit, idque belluarum similitudo confirmare videtur. AE. 8: 713
- Nilus**, Graecum est, & alio nomine Latine *Melo* vocatur. AE. 1: 745. 4: 246. dictus, quod novam *ἰλὴν*, *novum limum* trahat. G. 4: 91. AE. 9: 31. aestate exundat. 9: 303
- Nili** & Callirhoes filia, Chione; unde *χίωνε* Latine *nives*. AE. 4: 250
- Nilus** plus aequo cum excrevisset, & agros inundasset, recedens iterum in limo multa animalia reliquit, quas putrefacta aërem corruerunt, unde ingens pestilentia orra. G. 3: 478
- Nili** aqua Isidis templo spargebatur. AE. 2: 116
- Nili** ostium, unum de septem, Pelusium. G. 1: 228
- Nili** sacris, Aegyptii sacerdotes pueros de sacris parentibus natos Nymphis dabant, qui cum adolevisset redditi immensum aquam omnia continentem sub terris esse narrabant, ex qua cuncta procrearentur. G. 4: 364
- Nilus** septemgeminus, septemfluvius. AE. 6: 801
- NIMBI**, nunc venti; nunc nubes, vel pluviae. AE. 1: 55. & proprie quidem *nimbi*, repentinae & praecipites pluviae; *pluviae* vero lentae & juges. ibid. pro fulminibus. 8: 354. nubes. 1: 84. 5: 13. 3: 198
- Nimbus**, nubes divina, fulgidum lumen, quo semper Deorum nec non imperantium capita cinguntur. AE. 22: 616. 3: 585. 5: 839. 9: 110, 111
- Nimbus**, pro nubibus; aliter splendor, qui est circa corpus & caput Deorum. AE. 10: 634
- NIMIRUM**, nisi fallor. AE. 3: 558
- Ninguis**, & in plur. *hae ningues*, unde verbum *ninguit*, prima persona carens. AE. 4: 250
- NIOBE** punita ab Apolline. AE. 3: 75. numerosam habuit sobolem. 11: 857
- NIPHATES**, fluvius & mons. O. 3: 30
- NISAMONES**, corrupte *Nasamones*, dicti

INDEX IN SERVIVM.

- didici Locri Ozoli, qui in Libya sedes posuerunt, & arietis ductu ad Ammonem pervenerunt, & oppidum Aurela condiderunt. AE. 11: 265
- Nisaeus*, ab equis suis proditus. AE. 10: 592
- Nisus*, una Hyadum. G. 1: 137
- Nisi* & Minois bellum. E. 6: 3
- Nisi* mater. Ida. AE. 9: 177
- Nisus*, Megarensium rex, ejus filia Scylla, & omnis ejus historia. E. 6: 74. in avem mutatus. G. 1: 404. in aequilam Piscarien. E. 6: 74. ejus filia Scylla, secundum alios in avem; secundum alios in piscem conversa. AE. 1: 239. 6: 286
- NITELA, mus agrestis robeus. O. 1: 181
- NITENS humi, per humum incedens. AE. 2: 380
- Nitens, alis, volans; participium a verbo *niteri*. AE. 4: 252
- Nitentes, pingues. AE. 6: 654
- Nitrum ex aqua in modum salis coalescit, & ad Solem liquefit, aptum ad lavandum. G. 1: 194
- Nituntur, pro nitentur. AE. 2: 443
- NIVEI cynci, candidi. G. 2: 199
- Nivei pecoris legendum, non *nivei* *lavis* apud Virgil. E. 2: 20
- Nives, Gr. *χιονες*, a Chione, Nili & Callirhoës filia. AE. 4: 250
- Nives sata exurunt, & cur. *ibid.*
- Niveus, epitheton late patens, & ad candorem pulchritudinis, & ad pallorem mortui, & ad frigus mortui. AE. 11: 39
- NIXIBUS, partibus, a *nitendo*; unde *nixia*. G. 4: 199
- NOBILES pluri numero utuntur, quando de se loquuntur. AE. 4: 213
- Nobiles nunquam soli comburebantur; sed vel cum equis, vel canibus, vel famulo. AE. 6: 228
- Nobilis, norus. AE. 7: 564. prudens. 1: 153
- Nobis magister, pro *nofter*, ad vitandum *ομοιοτιτυον*. AE. 5: 391
- NOCTE *super media*, ultra mediam noctem, plus quam media, vel maxima ejus parte transacta. AE. 9: 61
- Nocte, nomen, non adverbium. G. 1: 287
- Noctem flet, jugi nocte, continuo fletu. G. 4: 514
- Noctis* & Acherontis filiae, Furiae. AE. 7: 327
- Noctis partes, quae. AE. 2: 268
- Noctu, adverbium. G. 1: 287
- Noctua pluviam notat, canens post solis occasum. G. 1: 403. ejus fabula: ante *Nyctimene*: omnibus avibus admirationi. *ibid.*
- Nocturna bella, coirus. AE. 11: 736
- Nocturnae arae, quae totam noctem ardebant. AE. 6: 252
- Nocturnus, pro nocte. G. 3: 535. *nocturnus* fur, captans noctis opportunitatem. G. 3: 407
- NODUS, de densa peditum multitudine: item pro difficultate, quae vix potest resolvi. AE. 10: 428
- NOLA, Campaniae civitas, & cur Virgilius nomen ejus ex opere suo detraxerit. AE. 7: 740. erasti offensus scilicet civibus, ob negatam aquam. O. 2: 225
- NOMADES, Africae populi, una cum Antonio ab Augusto devicti. AE. 8: 724
- Nomen, pro agnitione. AE. 2: 558. pro dignitate, gloria. 9: 343. pro genere. 12: 514. pro gente. 6: 758. pro gloria, fama. 2: 89. 8: 472. 11: 846
- Nomen filii, vel patris, quando praemittitur, & alterum tacetur, cognomines esse intelligendi. AE. 9: 546, 583. similiter nepotis quando non additur, cum patri vel avo cognominem intelligendam; vel contra. 9: 362
- Nomen pro nomine, *Scylla Nisi*, pro *Phorcii*; *Pollux*, pro *Castore*; *Progne* pro *Philomela*. E. 6: 74
- Nomen & adverbium saepe in se transeunt. AE. 5: 19
- Nomen pro adverbio. O. 3: 535. 4: 301. E. 3: 79. G. 2: 239. 3: 500. 4: 21. AE. 1: 305. participio. 1: 25. 11: 713
- Nomen Graecum nullum in *ns* terminatur. AE. 4: 481
- Nomen Iulo, Juli &c. AE. 1: 267
- Nomen omittitur, quando est notum. AE. 3: 321. O. 3: 258. Philarg.
- Nomen pro adverbio. AE. 5: 19
- NOMENTUM, civitas Latinorum, a rege Albanorum condita. AE. 6: 773. 7: 711
- Nomia* nympa, Daphnin amavit, & spreta cum in saxum vertit. E. 8: 68
- Nomina de vicinis provinciis, vel hominibus sumpta. AE. 1: 235, 338. v. in *Epitheta*.
- Nomina filiorum si parentes nominantur, sunt eadem. AE. 11: 700
- Nomina in tegulis templorum inscribere. AE. 3: 552
- Nomina, pro facies. AE. 7: 337. notamina. G. 1: 137. pro generalitate. 2: 240
- Nomina animalium nulla habent Latini, quae neutrius sunt generis, sicut Graeci. G. 1: 207
- Nomina frugum sing. numeri tantum. O. 1: 215
- Nomina juvenum & virginum, cum Theseo ad Minotaunum missorum, & per ipsum liberatorum. AE. 6: 21
- Nomina saepe duo unus habuit, *Numa Pompilius*, *Alexander Paris*, *Numanus Remulus*. AE. 10: 655
- Nomina, verba, voces. AE. 3: 444
- Nomina, quae & propria sunt & appellativa, ut *Liberalis*, *Juvenalis*, *Foelix*, si propria sint, ablativum faciunt in *e*, si appellativa, in *i*. AE. 2: 610
- Nomina singularis & pluralis numeri, ut & diversorum generum, quoties junguntur, verbum viciniori respondet, nisi utamur verbo plurali. AE. 1: 21
- Nomina carentia singulari numero unum significant, quando dicimus *unae bigae*, *unae quadrigae*, *unae scolae*. AE. 12: 164
- Nomina quaedam, licet dupliem habeant declinationem, nonnulli tamen casus propter asperitatem non sunt in usu; veluti nec *laurni*, nec *laurnibus*; licet *hujus laurnus*, & *hoc laurno* dicatur: item licet *monita* & *monitus* dicamus, in quarta tamen declinatione, nec datus singularis nec pluralis in usu est. AE. 10: 689
- Nomina Graeca in *es*, sive crescant, sive non crescant in genitivo, vocativum mittunt in *e*. E. 3: 75
- Nomina Graeca masculina in *ex* in obliquis casibus producunt *a*; feminina veto corripuntur. AE. 11: 486
- Nomina in *es* communia sunt, nec femininum in *a* mittunt. AE. 3: 539
- Nomina Graeca in *ei* diphthongum Latine per *e* longum efferuntur. AE. 1: 261. 3: 108
- Nomina Graeca in *n* desinentia, in derivatione *n* mutant in diphthongum, ut *Αἴνρη Αἰνῶναις*, *Τυμῖπυ Τυμῖραις*. AE. 3: 85
- Nomina Graeca in *n* Latine in *a*, *Ἑλένη* *Ἑλενα*, *Κίπυ*, *Κίρα*. AE. 5: 613
- Nomina, Graeca in *n*, ipsum plerumque in *ia* solvunt; *Hippodame*, *Hippodamia*; *Penelope*, *Penelopis*. G. 3: 7
- Nomina in *is* nulla ablativum per *i* faciunt, nisi quae communis sunt generis, ut *docilis*, *agilis*; sic dixere Veteres *hic* & *haec amnis*: quae vero duas habent consonantes ante *is*, ablativum per *i* & *e* faciunt, ut *ignis*, *igne* vel *igni*; *vectis*, *vede* vel *vedis*. AE. 9: 469
- Nomina Graeca in *is*, quae genitivum faciunt in *dis*, in genitivo & dativo tantum crescant, reliqui casus pares sunt nominativo; si aliter inveniantur, abusive dictum est. AE. 10: 166
- Nomina in *ns* exeuntia, vel participia sunt, vel nomina: si participia sunt, ablativum & in *i* & in *e* mittunt, pro nostro arbitrio: si vero nomina sunt, tantum in *e*: sin vero & nomina sunt & participia, quando nomina sunt tantum in *e*, cum participia vel in *e* vel *i*. AE. 2: 610
- Nomina masculina, in *e* exeuntia, feminina ex se non faciunt, ut *fulso*, *latro*, *leo*. G. 3: 235
- Nomina in *o*, *os*, & *es* exeuntia feminina ex se non faciunt, sed dissimilia; quae autem occurrunt, usurpata sunt. AE. 6: 574
- Nomina in *on*, habentia accentum in penultima, genitivum in *onis* formant; in ultima vero, in *ontis*. AE. 6: 173
- Nomina, exeuntia in *on*, sunt terciae declinationis. AE. 2: 41
- Nomina exeuntia in *or* genitivum producunt, exceptis quinque, *arbor*, *matrona*, *memor*, *aequor*: nam *indares* pehultima brevi ab *in* & *deor* per Sykolen dicitur. AE. 7: 231
- Nomina Graeca in *o*, apud Latinos in *os*

INDEX IN SERVIUM.

- us* vel in *er*, vel in utrumque. A. E. 1: 378
 Nomina finita in *tor*, a verbo venientia, feminina in *tris* faciunt; si a verbo non veniant, communia sunt, & aequae feminina quam masculina in *tor* exeunt, licet Petronius *balustricem* dixerit. A. E. 12: 179
 Nomina in *tes* excentia vocativum in *a* faciunt. A. E. 10: 332
 Nomina neutra in *us* in genitivo singulari penultimam corripunt, excepto *pelagus*. A. E. 7: 231
 Nomina in *x*, ablativum in *e* mittunt, genitivum pluralem in *um*, exceptis his, quae omnis sunt generis, ut *felix*, *hoc felici*, *horum felicium*; & quoniam ejus rei ratio. A. E. 11: 590
 Nomina propria Graeca in *us*, abjecto *v*, & *o* mutato in *e*, saepe sunt Latina, *Αχιλλεύς*, *Απόλλο*, *Πλάτων*, *Πλάτο*, *Τεύχερος*, *Ταρχος*. A. E. 8: 603
 Nomina ablativo singulari in *e* excentia, si feminina ex se faciunt, similia faciunt; neque enim heterocita, vel alterius declinationis esse possunt; sic ab *hospite*, *hic* & *haec hospes*; a *leo*, *hic* & *haec leo*; a *latrone*, *hic* & *haec latro*; a *fallone*, *hic* & *haec fallus*; a *nepote*, *hic* & *haec nepos*; nam ut *neptis* dicatur, in jure propter successioneis discretionem admissum est: reliqua omnia usurpata: *paupera*, *hospita*, *laena*, *lea*. A. E. 12: 519
 Nomina Latina, insinima, simplicia, a verbo non venientia, nisi syllaba terminata, masculina sunt. A. E. 2: 554
 Nomina propria quaedam femininum tantum ex se formant, neutrum nulla. G. 1: 431
 Nomina propria ex Homero desumpta ostendunt non ad historiam illa, sed ad poematis modo ornamtu pertinet. A. E. 9: 767
 Nominis proprii licentia. A. E. 11: 4. v. in *propria*.
 Nomina verbalia, cum exigit ratio ut agentis habeant significationem, passiva plerumque sumuntur. A. E. 4: 72
 Nomina verbalia in *or* masculina sunt; in *ix* feminina; & neutra non faciunt, nisi in plurali numero. A. E. 3: 54
 Nominativus pro genitivo. E. 7: 16
 Nominativus in *or* pro *us*. G. 2: 71
 Nominativus pro accusativo. A. E. 2: 377
 Nominativus pro vocativo, & contra. A. E. 1: 738. 10: 326. 11: 464
 Nominis superiorem appellare, contumeliosum. A. E. 12: 652 parentes vocare, invidiosum est. G. 4: 321
 Nominis dolentes aliquem soleat compellere. A. E. 4: 674
 Nominis Apollo, *Paschalis*, quia Admeti regis armenta pavit, *ardens* vocatur, a *paschalis*: vel *ardens* non videtur, a *lege choridarum*. E. 5: 35. G. 3: 1: 4: 7
 NON, eleganter semel subintelligitur. A. E. 1: 634
 Non, pro *nonne*, *nonne*. A. E. 11: 152
 Non adeo, non multum. A. E. 11: 436
 Tom. IV.
- Non aequus, iniquus, infestus. A. E. 1: 483
 Non deprecor, non recuso, non refuto. A. E. 12: 931
 Non negat, large praestat, per Livonem. A. E. 7: 9
 Non nullis oculis, non negligentibus. A. E. 11: 725
 Non unquam, non aliquando, i. e. nunquam. A. E. 2: 247. non *nunquam* vero, semper. *ibid.*
 Non tractabile, asperum, intractabile, sub quo tractari nihil potest. A. E. 4: 52
 Non ulla, nulla; non *nulla*, aliqua. G. 2: 420. A. E. 6: 103
 NORICUM, pars Illyrici. G. 3: 474
 Nos pro ego, ad evitandum jaectantiam. A. E. 2: 39
 Nos pro ego, nobilium sermo. A. E. 4: 213
 Nostra Musa, Romana. E. 6: 1
 Nostri & vestri, genitivi plurales antiqui, & ex Graeco venientes, non possessiva, sed ab eo, quod est *nos*. A. E. 2: 595
 Nostri, meis. E. 6: 58. A. E. 4: 213
 Nostri liocibus, Italicis. A. E. 7: 1
 NOTA, chara. E. 1: 52
 Nota vox, amicalis. A. E. 6: 499
 Notae, pro literis. A. E. 3: 444
 Notare, diligenter intueri. A. E. 3: 515. 5: 317
 Notas inurunt, characteres. G. 3: 158
 Nothus, Graecum, Latinum nomen non habet. A. E. 7: 283
 Notius polus, & Boreus. A. E. 1: 94
 Notus, ventus secundus de Syrtibus Caethaginem tendentibus. A. E. 1: 579
 Nota *Salomonis*, *serga aequoris*. G. 1: 97
 NOVA, non usitata. A. E. 4: 500. mira. 3: 240
 Nova caedes, magna, nimia. A. E. 8: 695. formido, magna. G. 4: 357. lux, repentina. A. E. 9: 110. virtus, magna & mira. 9: 641. fors, magna. 12: 54
 Novae lites, magnae. E. 9: 14. vires, magnae vel mirae. A. E. 12: 424
 Novales, *hae*; & *haec novallia*, proprie arva primum proficissa, & segetem ferentia. G. 1: 71. rura novata per femina. E. 1: 71
 Novare, pro *renovare*, replicando vetera quaedam facere novitatem. A. E. 8: 189
 Nove dicta, nec ante Virgilium. A. E. 2: 229
Novendiales ludi, in honorem mortuorum, quia cadavera octavo die incendebantur, nono sepeliebantur. A. E. 5: 64
 Noverca Phinei filios stupri compellati apud ipsum falso accusavit, quare a patre excaccati. A. E. 3: 209
 Novercae, injustae. E. 3: 33. cantibus herbarum armant venena. G. 3: 283
Novensiles dii, Dii novi, quibus merita virtutis dederant dignitatem. A. E. 8: 187
 Novis, pro magnis; vel aliis, atque aliis. A. E. 2: 98
 Novitas regni semper habet timorem. A. E. 1: 567
- Novum, quod ante non fuit. G. 1: 89
 Novum lac, vel statim multum; vel post foetum, quod *olestrum* dicitur. A. E. 5: 78. recens; vel primo tempore lactis incipiente expressum. E. 5: 67
 Novum, pro magno. E. 3: 86. A. E. 3: 181, 365. 4: 10. recens, magnum, quod primum incipit. G. 1: 43
 Novus, fugiendus, inperatus, detestandus, incipiens, recens, ignotus. A. E. 3: 591
 Novus, magnus, repentinus, novi generis. A. E. 2: 228. inopinatus. 5: 670
 NOX, Furiarum mater. A. E. 3: 212. mater Eumenidum; soror Terrae. 6: 250
 Nox, quod oculis noceat. A. E. 1: 93
 Nox, umbra terrae. A. E. 2: 251. 4: 7. 3: 589. 4: 184. 6: 250
 Nox, pars diei. A. E. 8: 411. praecedit diem. 11: 1
 Nox numerabatur Romanis a medio die. A. E. 10: 216
 Nox, Graece *νόστις*, quod nocte subtilius sapiat homo, quam interdiu. A. E. 5: 721
 Nox omnium rerum colorem tollit. A. E. 6: 272
 Nox humida, nubes caliginosae. A. E. 3: 200
 Nox intempesta, media; quasi intempesta, inaequosa, carens actibus. A. E. 3: 587
 Nox media descripta per sidera medio lapsu. A. E. 4: 524
 Nox opaca, pro nubium caligine. A. E. 4: 123
 Nox ruit, diverso sensu, vel idminet, vel finitur. A. E. 6: 339
 Nox silens, pro noctis silentium. A. E. 7: 87
 Nox & hyems, pluvia cum obscuritate. A. E. 3: 195
 Nox, pro morte. A. E. 9: 348. pro tenebris. A. E. 4: 570. 5: 11. E. 8: 14
 Noxa, pro *noxia*. Proprie *noxia*, culpa, peccatum; *noxa* vero, poena: quidam *noxa*, quae nocuit; *noxia*, quo nocitum. A. E. 1: 45
 NUBE sedere solent Numina. A. E. 9: 640
 Nubentes puellae, cum ad mariti limen venissent, priusquam ingrederentur, postes laneis vittis ornabant in auspiciu castitatis: nec non oleo eos ungebant; unde *noveres*, quasi *noveres*, dictae. A. E. 4: 458. limen quoque non calcabant, quia Numini consecratum. 2: 469
 Nubes tantum, non *nubs* dicitur; licet *trabs*, *trabus*; *stirps*, *stirpes*; *praes*, *praeres*; *plebs*, *plebes*; quae sola auctoritate non Arte nuntur. A. E. 1: 591
 Nubes ex aere collecto fit, & vento superiore solvitur in aere. A. E. 1: 591. ex aere densitate nascitur. A. E. 5: 20
 Nubes vento coactae rumpuntur, & sic fulmen & tonitru fit. A. E. 8: 392
 Nubes, quando mutant pluvias. E. 6: 38
 Nubes in medio coelo, item litis, & reliqua signa, serenitas, chasma. A. E. 9: 20
 Nubes

INDEX IN SERVIVM.

- Nubes** liquidæ, pro aëre. AB. 9: 515.
7: 699, pro Junone Ixioni a Jove suspensa, unde Centauri. AS. 6: 286
- Nubes belli**, bellatorum impetus. AB. 10: 808
- Nubes**, de pulvere. AB. 8: 593
- Nubibus**, pro per nubes. AB. 10: 38
- Nubila densa**, fulminis causa & origo. AB. 6: 592
- Nubili**, tristis dicit. AB. 2: 285
- Nubs**, Latine non dicitur, sed *nubes*. AB. 10: 636
- NUCERIA**, oppidum Campaniæ. AB. 7: 738
- Nuces** dicitur, fructus testis corio duriore. E. 2: 52
- Nuces Avellanæ**, ab urbe Campaniæ *Abella*. AB. 7: 740
- Nuces** spargebantur novis meritis, & aliis. & cur. E. 8: 30. in tutela Jovis. ibid. ad incitandam Venerem facit. ibid.
- NUDARE**, indicare. AB. 1: 360. 6: 498
- Nudi** Chalybes, quod non sint apud illos arbores; vel ferri caedendi studio. G. 1: 58
- Nudatum**, quod veste tegi solet; *nudum*, quod nunquam tegi solet. AB. 5: 135. quidquid antea fuit cooperitum; *nudum* vero, quod ante rectum non fuerat; sed *nudatum*, pro *nudo*. 12: 512
- Nudus**, infepultus, mortuus. AB. 5: 871
- Nudus**, eo scilicet tempore, quo per ferentiam vestimentis non egas. G. 1: 299
- Nudus** ensis, strictus, sine vagina. AB. 9: 548
- Nulla** *nam fortuna regis*, nullus eventus rationem præstat. AB. 12: 409
- Nullo** *divinitus eadem suscipit*, indifferente obtinuit universos. AB. 12: 498
- Nullo** discrimine, sine ullo religionis iurata. AB. 12: 770
- Nullus**, pro non. G. 1: 125
- NUMA POMPILIUS**. S. 6: 42. duo nomina habuit. AB. 10: 655
- Numa**, dicitur *avè tæi vèpaur* cum proprium nomen esset *Pomplius*: ad regnum vocatus ob famam: a prima ætate canis fuisse dicitur. AB. 6: 809. Egeriam nympham amicam sibi finxit ad conciliandam legibus suis auctoritatem. 7: 763
- Numa** regnante, ancile lapsum de coelo, pignus imperii, ad cuius similitudinem, ne auferri posset, plura facta sunt. AB. 7: 188
- Numa** instituit morem claudendi & aperiendi Jani. AB. 7: 601. sacrum Jani in duobus brevissimis templis ante inam Argiletum instituit. 7: 607. instituit Salios. 8: 285. aedificiam Vestæ, non templum statuit, ne illic Senatus haberi posset. 9: 4
- Numa** lex de spoliis Opimis. AB. 6: 860
- Numæ** regia, post templum Vestæ. AB. 7: 153. in radicibus Palatii, sibusque Romani fori. 8: 363
- Numantius** Remulus, duo nomina ha-
- buit. AB. 10: 655
- Numen** Divum, fati necessitas. AB. 2: 777
- Numen**, pro possibilitate, potentia. AB. 1: 670. Numina plura sæpe habent unus Deus. ibid. potestas, impulsus Deorum. 2: 396. pro fide oraculi. 7: 119. pro voluntate, auctoritate. 1: 12. 5: 56. pro potestate, divinatione, majestate. 2: 4: 47. pro num, potestate. AB. 4: 269. pro oraculo. 3: 363. pro simulacro. 1: 457. pro veneratione. 3: 392
- Numeri** alii aliis perfectiores Pythagoreis. E. 8: 75. primum *ternarius*, dein *septenarius*: ibid.
- Numeri**, pro lineis, quibus numeri continentur. G. 1: 263. rythmi, soni. AB. 6: 646
- Numeri** stellarum, modi currendi, ortus & occasus. G. 1: 137
- Numeris**, ordinationibus. G. 2: 281
- Numero** compositi, sequenti numero. AB. 11: 599
- Numero**, eleganter abundat. AB. 6: 329
- Numero** *labore*, id est, ordine, congruenter, rationabiliter, ut decebat; *numero asquare*, in ordinem digerere. AB. 7: 698
- Numero** insondere nervis, rythmes facere intantione nervorum; secundum chordas verba componere: *numeri enim signa rythmi*. AB. 9: 776
- Numerorum** nomina indeclinabilia in *a*, producant ultimam. AB. 2: 691
- Numero**, pro ordine. G. 4: 175. AB. 3: 446. pro modo. G. 4: 227. pro rythmo, metro. 8: 9: 45. pro mensura, rythmo, ut *in numerum*, in rationem, in rythmum: unde & *metrum* numerus dicitur. AB. 11: 599
- Numerus** impar Divisus gratus. AB. 6: 229. par vero Imperis 3: 909
- Numerus** impar, immortales, pars vero, mortalis. E. 8: 75. quia *par* divisibilis, & ideo mortalem notat; *impar* vero indivisibilis, idemque immortalis notat. AB. 5: 78
- Numerus** distributivus pro cardinali. AB. 7: 538. 10: 329
- Numerus** & modus, eleganter pro multitudine & magnitudine. AB. 12: 328
- NUMICIUS**, flavius, in quem Aeneas submersus. AB. 1: 263. 4: 619. 6: 88, 332. consecratus est, postquam inventum cadaver Aeneæ. 7: 798. ingens prius fluvius, post Aeneæ cadaver inventum proflatus decrevissim, in fontem redactus est; et tandem ipse siccatas, sacris interceptis, quia non nisi de hoc flumine Vestæ libari debebat. 7: 150
- Numidae**, vagi. AB. 4: 535
- Numitor**, terris decimus Albanorum rex. AB. 6: 767
- Numitor** & Amulius, filii Proæ: eorumque historia Numitoris filia Iulia. AB. 1: 277. Numitorem Amulium regno privavit, filiamque ejus Iliam Vestæ sacerdotem fecit. 6: 778
- Numina** variæ & mysticis sonis, vagantur. AB. 6: 247
- Numina** plura sacra unus Deus habet. AB. 12: 690
- Numina** singula potestates inferiores sibi habent ministras. AB. 5: 95
- Numina** multa præstat non possunt, quæ temporum ratione superveniunt. AB. 9: 7
- Numina** magna, Jupiter, Juno, Minerva. AB. 2: 623. Jupiter, Minerva, Mercurius, secundum Samothracas. 3: 264. nocere non possunt, nisi occasione inventa. 1: 539. minora non possunt, nisi impetaverint a majore. 7: 306
- Numina** utriusque sexus sunt, quia incorporea. & quod voluit corpus assumunt. AB. 2: 632. 7: 498
- Numina** plurimum videntur, cum Sol in medio coelo, & ferventissimus est: ambrosia quæ usui debet, qui cavide cupit. AB. 4: 401. videri solent, nisi ex necessitate. S. 8: 102. tanto sicur sunt possunt videri, sed tantum eorum similitudo. AB. 4: 556
- Numina** quaedam tantum coelestia, quaedam media, qui *Dii Mediorum*. AB. 8: 295
- Numina**, quæ inter sidera non videntur, licet propria signa non habeant, cum aliis tamen potestate sunt permixta, ut Ophiureus, Aesculapius, fides; Gemini, Apollinis & Herentis; Aries, Minerva. AB. 12: 259
- Numina** sua etiam habent res malec. AB. 4: 520
- Numina** rustica præcigna, Bacchus & Ceres, & cuncta communia. AB. 5: 79
- Numina** placantur vel votis, vel precibus. AB. 9: 261
- Numina** non credere curare mortalia, & ab his beneficium non sperare, fatuus est. AB. 4: 376
- Numina**, oscula & promissa. AB. 8: 78
- Numina** Divum, pro oraculis. 2: 123
- Numina** manifeste, manifeste Deorum iudicio. AB. 12: 292
- Numinibus** singulis singula aves consecravit. AB. 5: 517. singulis causa sua dona. 9: 646
- Numinibus** pro potestate qualitate tribuantur epibæ. AB. 1: 667
- Numinibus** discretis vel bene vel male faciendi potestas concessa. AB. 3: 139
- Numinus** majores invidia inservientie, minoris favor quasi exultant. AB. 12: 768
- Numinum** descendium nimbi, sicut flammatum tactus, quos in coelo curantur. AB. 2: 694
- Numinum** cum canis effigie cui Siculi habebant. AB. 5: 30
- Num** pro *num*. AB. 12: 2
- NUMIDAN** aë feratius diolus agbantur. G. 2: 275
- Numquam**, pro *num*. AB. 24: 670
- Numtum** sæpe plus nuntiare sicut, quam habet vestes. AB. 12: 898
- Nuptus** mascul. genere tantum dicitur, quæ

INDEX IN SERVIVM.

qui nuntiat; quod autem nuntiat & masculino & neutro. AE. 6: 476. 3: 36. 11: 897. unde *nuntius* etiam de femina. ib. & qui nuntiat, & qui nuntiat. 2: 692

NUPTA, participium sine verbi origine. AE. 8: 195

Nuptae bis, a sacerdotio repellentur. AE. 4: 19

Nuptiae unde dictae. E. 8: 32. quia nubentium capita obnubebantur, id est, velabantur. AE. 11: 77. non fiant nisi captatis auguriis. 4: 45

Nuptiarum Dea, Juno. AE. 3: 20

Nuptiarum ritus antiqui, vel usi; vel coemtionis; vel farre. G. 1: 31

Nuptias virosum saepe rogantur multae Heroides, vel illarum parentes. AE. 7: 268

Nuptiis Tellus praefert; & inde virgines, mariti domum ingressae, illi sacrificant. AE. 4: 166

Nuptiis infesta & contraria Ceres, & cur. AE. 4: 58

Nuptiis farreatis Flamen & Flaminica Jure Pontificio iungebantur. AE. 4: 103

Nuptiis invocatur Hymenaeus, & Thallasio, apud Romanos. AE. 1: 655

NURSA, civitas in montibus posita. AE. 7: 744. Piceni civitas. 7: 715

Nursus, scelerati, ibid.

Nurus, pro feminae. AE. 6: 681

Nutribat, quidam nove dictum accipiunt. AE. 11: 572

Nutritor, pro nutri. G. 2: 425

Nutritor, qui nutrit; *alumnus*, Gr. τροφικος, qui nutritus est. AE. 11: 33. quamquam *alumnus* aliquando etiam, qui alit. AE. 4: 72. 6: 298. 8: 532

NUX inferenda arbuto. G. 2: 70

Nux plurima, longa, amygdalum. G. 1: 187

Nyctelia, sacra Bacchi nocturna, in monte Cithaerone, quae ob turpitudinem a Romanis exclusa. AE. 4: 303

Nyctelius, Bacchi cognomen, quia sacra ejus nocte celebrantur. G. 4: 521

Nyctimine, in noctuam conversa. G. 1: 403

NYMPHA, Gr. νύμφη, Latine sponsa. AE. 8: 336. pro sponsa, vel recens nupta. 10: 551

Nymphae ab annibus genus ducunt. AE. 8: 70

Nymphae, Fauni, Panes, moriuntur etiam. AE. 1: 376

Nymphae XIV in potestate Junonis, cur. AE. 1: 74. cur una ex illis Aeolo promittatur. ibid.

Nymphae fontibus praesunt. E. 1: 53

Nymphae diversae, Dryades, Hamadryades, Oreades, Perimelides, Najades, Limoniades, Carotrophae. E. 10: 62. Oreades, montium; Dryades, arborum, sive sylvarum; Hamadryades, quae cum sylvis nascuntur; Napeae vel Naides, sive Najades, fontium; Nereides, maris. E. 10: 9. AE. 1: 504

Nymphae factae, naves Aeoneae. AE. 9: 82

Nymphae non sine piaculo possunt moveri. G. 1: 270

Nympharum aquaticarum nomina quatuordecim. G. 4: 336

Nymphas cur invocent poetae. E. 7: 21. eadem quae Musae. ibid.

Nymphis commendatus Jupiter nutriendus. AE. 3: 104

Nymphis adamati & rapti dicuntur, qui fluminibus vel fontibus submergantur. AE. 1: 623

Nymphis vino non libatur. G. 4: 380

NYSA, nymphea, nutrix Bacchi; & ipse mons. E. 6: 15

Nysa, mons Indiae; item civitas in monte Parnasso, ubi Liber cultus, qui inde *Nysaeus*. AE. 6: 806

O.

O licet naturaliter brevis in Latine, nis, apud Virgilium tamen producitur, exceptis *ego*, *duo*, *suo*, & *nescio*; apud alios o nisi in Graecis nominibus non producitur: neque ut voluit nonnulli, o in nominativo producitur, quando & in genitivo producta fuerit; hoc enim falsum est. AE. 6: 104

O finale in nullo verbo Latino praecedit, excepto *incubo*; quod tamen Veteres scribebant *incubo*; *boo* enim & inde derivata Graeca sunt. G. 3: 223

O, dativi & ablativi casus, longa, sed fit brevis sequente vocali. G. 1: 281

O, particula dubitativa, & optativa. AE. 1: 331

O miser!, blandientis exclamatio. AE. 3: 639

O, dolentis exclamatio. AE. 11: 415

O, & si, optantis, idem quod *uinam*. AE. 8: 560

O, adverbium rogantis & optantis. AE. 6: 187

OAXES, Apollinis & Anchiales filius. E. 1: 166. oppidum in Creta suo nomine condidit. ibid.

Oaxis, Cretae fluvius, & mons Scythiae. E. 2: 24. item fluvius Mesopotamiae, vel Scythiae; rapidus cretae, quod rapiat albam terram. E. 1: 66

OB Italiam, pro juxta Italiam, vel ante, propter, circa, contra. AE. 1: 237

Ob brevis, sed ante vocalem in compositis ut *obscuro* longum. AE. 4: 549. 5: 522

Obambulat gregibus, insidiatur. G. 3: 535

Obarator Deus. G. 1: 21

Obducere, pro tegere. E. 1: 49

Obducus dolor, celatus jam, & longa cicatrice cooperitus; *obducus* enim dicuntur vulnera, quae cicatrice clauduntur. AE. 10: 64

Obduco limo, superlito, superfuso. G. 1: 116

OBELISCUS Romae signis quibusdam, vel ut alii, literarum notis inscriptus. AE. 3: 444

Obesit faucibus, tumentibus. G. 3: 497

Obesuntia terras maria, i. e. cingentia. AE. 6: 58

Obex, masculini & femini generis; sed femininum obsoletum. AE. 10: 377. femini generis. 8: 227

Obfringi dicuntur agri, cum iterantur. G. 1: 97

OBJECTA si purgati nequeant, alia obijcienda. E. 3: 10

Obiectate caput fretis, pro aquis mergere. G. 1: 386

Objice, objectione: melius *hic obex*, quam *haec obex*. G. 4: 422

Objecit se ad currum, pro curtiu. AE. 12: 372

Obijciunt portas, objices ponunt, obijcibus muniunt, & sic claudunt. AE. 9: 45

Obita morte, sumpta, suscepta, completa. AE. 10: 641

Obitus difficiles illorum, qui non fato, aut natura, sed casu, sive fortuna moriuntur; quia illis adhuc vita superest. AE. 4: 694

Obitus signorum, occasus. G. 1: 257

Objurgare subtiliter, quem roges, facile prodest. AE. 1: 547

Oblativum augurium, quod non possit. AE. 6: 196. & in potestate videtur est, utrum ad se pertinere velit, an refuret, & abominetur. 12: 259

Oblimare sulcos, meaus claudere, obturare; temperare. G. 3: 136

Obliqua invidia, quae non ex aperto aliquem oppugnat. AE. 11: 337

Obliquare sinus in ventum, contra eam partem navigare, unde venti flant. AE. 5: 16

Obliti etiam dicuntur, qui aliquid negligunt, vel quibus quid excidit. AE. 4: 221. negligentes, contemnentes. Gr. ἀμελησάντες. 11: 866. 3: 628

Oblitus, omisus. AE. 9: 53

Oblivio, timoris comes. AE. 2: 713

Oblivifcor genitivum & accusativum regit. AE. 1: 207

Oblivifcor cum accusativo vel genitivo. AE. 2: 148. pro contemere, vel negligere. ibid.

Obloqui, proprie contra loquentem loqui; eleganter de chordis & fidibus, etiam male dicere. AE. 6: 646

OBMUSSARE, queribundum obmurmurare, velut muto esse vicinum. AE. 11: 345

Obniti contra, pleonasmus. AE. 5: 21

Obnixus, connixus, conabundus. AE. 9: 725

Obnubere, velare; translatione a nubibus, quibus tegitur coelum; unde & *nuptiae*, quia nubentium capita obnubantur. AE. 11: 77

OBOLUS, continet aera sex; *aes*, minuta sex: *oboli* vero sex, *drachmanni*. AE. 5: 112

OBSCOENA fames, quae homines ad obscena compellit. AE. 3: 367

Obscoenae aves, quae canendo adversa significant. AE. 3: 241. volucres, quae pessimum augurium praebent. 12: 84

Obscoenum, mali ominis. AE. 4: 455

Obscura limina, vel propter noctem, vel

INDEX IN SERVIVM.

- vel pro politico. AE. 2: 752
Obsequens Venus, ab obsequendo, a Fabio Gurgite, bello Samnitico, posita. AE. 1: 724
Obſervare, venerari; alias, callide advertere. G. 4: 212
Obſervare, verbum angurium; & de coelo, & de avibus dicitur. AE. 6: 198
Obſervata veſtigia, pro obſervans. AE. 9: 393
Obſectae fauces, clauſae. G. 3: 508
Obſidere, verbum oppugnationis, uſurpatum de apibus loco alicui adhaerentibus. AE. 7: 66
Obſidere, pro praefidio tenere. AE. 2: 446
Obſides nunquam ligabantur: unde vincula in Cloelia intelligenda foederis vincula. AE. 2: 134
Obſitus aevo, aetate involutus: idem quod inſitus, obſeſſus, poſſeſſus. AE. 8: 307
Obſtuere aures, ocludere. AE. 4: 438
Obſuſpectere, animo percelli. AE. 1: 617. & ad admirationem, & ad timorem pertinet. 1: 577
OBSTENTA, obducta. G. 1: 247
Obſteſari, adjuvare. AE. 9: 260
Obſteſari aliquem, teſtem adhibere. AE. 7: 576
Obtruncare, proprie capite caedere, ſed etiam, occidere. AE. 3: 55
Obtruncat, pro obtruncare ſolet. AE. 2: 663
Obtruſa peſtora, ſtulta, crudelia. AE. 1: 571
Obtruſum, quidquid ſine acumine eſt, vel calore. Et Veteres *obtruſus* dicebant, quod remanſit in *inſuſus*. G. 1: 262
Obutu tenet ora, intuitu ſolo haeret immobilis. AE. 7: 250
Obutus proprie, quem Graeci *απόρροσ* vocant dicunt, id eſt *vultum*. AE. 12: 666. aſpectus. 1: 499
OBNOXIA cutae, ogentia. G. 2: 439
OBVIUM, pro obnoxio, inimico, contrario. AE. 3: 499
Obumbrare, tucii, defendere. AE. 11: 223
Occaſus & ortus ſiderum duplex, comicus & heliacus. G. 3: 304
Occator Deus. G. 1: 21
Occuſit, pro *occuſit*, quod eſt, clauſit, abſcondit. AE. 1: 315
Occulum, quod arcana ratione celatum. G. 1: 86
Occumbere morti, forma loquendi penitus inuſitata. AE. 2: 62
Occupare aditum, ingredi. AE. 6: 635. rapim ingredi. 424
Occurrit dictis, orationi ejus verbis obviam venit. AE. 12: 625
OCEANUS omnes terras ambit. AE. 6: 58
Oceanus Pater, quia ex eo omnia gignuntur, juxta Thaletem. G. 4: 382
Oceanus uxor Thyrs, Nympharum mater. G. 1: 31
Oceani filia, Callirhoë. AE. 4: 250. Doris. E. 10: 5
Oceanus diffidit terram inter Mauritiam & Hiſpaniam. G. 2: 479
Oceani finis incognitus, & propterea initium pro ſine ponitur. AE. 4: 480
OCIUS, poſitivus antiquus, idem quod celeriter, a Graeco *οκλος*. AE. 8: 555. velocius, adverbium, cujus nomen non facile reperitur. 4: 294. pro occiter. 9: 402
OCNUS, ſive *Aucus*, idem qui Bianor, conditor Mantuae. AE. 10: 198
Ocrulano civitas capta a Tarquinio Priſco. AE. 2: 683
Ocreae leves, niuida tibialia. AE. 8: 624
OCTAVIA, Anguſti ſoror, ſub nomine Lucinae. E. 4: 10: ejus filius Marcellus, ab Auguſto adoptatus, octavo decimo aetatis anno obiit; & ſuperbiſſimo funere elatus, in campo Martio ſepultus. AE. 6: 862
Obavius, poſt adoptionem *C. Caſſii Octavianus*, deinde *Auguſtus Caſar* dictus. AE. 6: 793
Obavius Muſa, limitator agrorum. E. 9: 1
Octavus liber Aeneidos omnium Terum mutationem continet, & ab Homero deſumptus. AE. 8: 1
Oculi, indices mentis. AE. 8: 223. mobiliores ex vimo. 8: 310
Oculi mortentium errae dicuntur. AE. 4: 691
Oculi ſequi, quam longiſſime proſpicere. AE. 8: 592
Oculorum ſenſus quam aurium velocior eſt. AE. 8: 431
Oculorum impoſitio, ſpecies inſitionis, cum, incito cortice, libro alienae arboris germen inferimus. G. 2: 69
Oculos igneos habuſſe fertur Auguſtus, adeo ut vix quicquam contra obtineri poſſet. AE. 8: 680
OCYPETE, una *Harpyiarum*. AE. 3: 291
ODI, & praefens & praeteritum: Veteres & *odi*, & *ofus ſum*, unde *oculus*. AE. 5: 687
Odiſſe, etiam praefentis temporis, quia non facit *odere*. AE. 2: 158
Odiu de praeteritis. AE. 1: 23
ODIUM o habet brevem, verbum *odi* longam. AE. 1: 672
Odor, bonus, & malus. AE. 11: 458. gravis, & levis. G. 4: 49
ODORATA eedrus. odorifera. AE. 7: 13
Odoratum, quod aliunde odorem accipit; *odoratum*, quod per ſe olet; *odorifera*, quod odorem ſequitur. AE. 4: 132
Odoratus, pro odorifer, vel *odorus*. G. 3: 414. AE. 6: 658
Odorum, proprie quod odorem ex ſe emittit; item quod odorem invenit & ſequitur; *odoratum*, quod odorem aliunde accipit. AE. 4: 132
OE diphthongo Veteres uſi ſunt in omnibus fere, quae poſt per *s* pronuntiabant, ut *morſum*, pro *morſum*; *poenſa*, pro *poenſa*; *paenſa*, pro *paenſa*, purantes *s* diphthongum Graecam per *oe* commodiſſimum poſſe eſſe. AE. 10: 24
OBAGRI fluminis & Calliope filius, Ophoeus. AE. 6: 645
Oeagrius dictus eſt Hebrus, Boreae frater, unde & fluvius Hebrus dictus a patre *Oeagro*, rege Thraciae. G. 4: 521
OEHALIA; Laconia, unde Caſtor & Pollux *Oeballae fratres*. G. 4: 125
Oebalus, filius Telonis & Nymphae Sebechidis, quae juxta Neapolim. AE. 7: 734
Oeconomica Xenophontis, Ciceronis liber tertius. G. 1: 43
Oechalia, civitas Euboeae, everſa ab Hercule una cum Enryo rege, ob denegatam filiam Iolen. AE. 8: 297. oppugnata ab Amphitryone. 8: 103
OEIMPUS, Laji filius, rex Thebarum, ejuſque fabula. AE. 4: 470. Lajum patrem occidit. 6: 609
Oedides, nuſquam Servio lectum. AE. 6: 529
Oenei filia, Deianira, Herculi adamata. AE. 8: 300
Oenei & Altheae filius, Tydeus. AE. 6: 479
Oenei pater, *Senphyas*, ejuſque fabula. G. 1: 8. ab *Oeneo*, *oeneo*, ſive *o-nem*. ibid.
Oeneus, Calydonis rex, ob praeteritam primitiarum ſacrificiis Dianam apro veratus, qui a Meleagro occiſus. AE. 7: 306
Oenonae, Elidis & Piſarum regis, Atlanis & Steropes filii, ſiſta Hippodamia, ex qua *Aeneas*: ejuſque fabula. G. 3: 7. AE. 8: 130
Oenones & Paridis filius, Corythus. AE. 3: 170
Oenopion rex, hoſpitio exceptus, Jove, Mercurio, & Neptuno, vel Marte, quomodo uxore viduatus, filium Orona ab illis acceperit. AE. 1: 559. 10: 763
Oenotria dicta Italia, vel a vino optimo, i. e. *olup*: vel ab *Oenotro*, Sabinorum rege. AE. 1: 536. 9: 85
Oenotrii, incolae Italiae, vel ab *Oenotro* rege, vel a *vino*, *olup*. AE. 3: 165
Oenotrus, rex Sabinorum, a quo Italia dicta *Oenotria*: vel Itali frater, qui ex Arcadia in Italiam venit. AE. 1: 536. 7: 85
OESTRO contra pellicem Iovem ſe defendit Juno. G. 3: 152
Oeffrum, aſilus, tabanus, muſca varia; bubus inimica: eſt aeternum nomen Graecam ex ſoni ſimilitudine; prius *myops*. G. 3: 147. 148
OETA, mons Theſſaliae. E. 8: 30. ex eo ſtellae videntur occidere. ibid. in hoc monte combuſtus Hercules. AE. 3: 402. 8: 300
OFFA, in diminutione *offella*, non geminato *f*. AE. 6: 420
Offens Ajax Callandram violavit. AE. 2: 414
Offens, *offens*; unde Latine quoque ſervata terminatione & genere, *offens*. G. 2: 98
Offens ab *Oeneo*. G. 1: 8

INDEX IN SERVIVM.

OFFICERE, nocere, obfatare. G. 1: 69
 Officii nomine plerumque aliquem exprimumus. E. 3: 16
 Officium Latine, quod Gr. καθύκου. AE. 1: 552
 Officium admissioium apud Reges. AE. 9: 231
 OGYGE Thebanorum rege, contigit diluuium. E. 6: 41
 OLEA, & *Oliva*, *oleum* & *olivum*. E. 5: 68. *olea*, proprie arbor; *oliva*, fructus; unde *olivum*; *oliva* tamen etiam pro arbore. G. 2: 62
Oleae inventrix, Minerva. G. 1: 18. ejus ramis velati lugentes, & pro mortuis precantes, legati. AE. 11: 101
Oleaster, olea sylvestris. G. 2: 182. masculini generis est. AE. 12: 764
 Olei usus in Italia olim non fait. AE. 7: 13
 *Ωλίαν, *ωλίνα*, *ωλίβητος*; *λευκώλινο*. G. 3: 355
Oleion, Aetoliae urbs. AE. 11: 239
 Olenia ora, parentia, *δυσωθία* oris. G. 2: 134
 Olenus, odoriferum. E. 1: 188
 Olere, quidam tradunt res vel malas vel bonas; *redolere* tantum bonas. AE. 1: 440
 Oleum camino addere, proverbialis loquutio. AE. 4: 54
 OLI, sive *Anli*, caput inventum, dum fundamenta facerentur, Capitolio nomen dedit. AE. 8: 345
 Olim, & *quondam*, tria notant tempora, praeteritum, futurum, & utique adeo cujuslibet temporis. G. 2: 94, 190. AE. 1: 24, 3: 414, 541
 Olim, quandoque. G. 2: 403. AE. 1: 24, 10: 12
 Olim, de futuro. E. 10: 34. AE. 1: 292, 4: 627
 Olim, fere, ut solet. AE. 8: 391
 OLIVA a Minerva producta in contentione cum Neptuno de nomine Athenis imponendo. AE. 8: 128. felix, quia arbor in festis adhiberi solita. 6: 230. signum pacis. 8: 116. ejus ramus cum virtus, sive corona virtus innexa, in pacis petitione oblatas; idque partim ex fabula, partim natura. 7: 418. 8: 128
 Oliva, licet tarde, tamen puranda. G. 2: 421
Olivorum species. *Orchites*, *Radii*, *Panflia*. G. 2: 86
 Olivum pingue, Gr. *λιπώλαιον*. E. 5: 68
 Olivum, ab *oliva*; *oleum*, ab *olea*; *quod* *ἀπό τῆς ἰλιάδας*, vel *ἰλιάδας*. AE. 6: 225
 OLLA aerea ad Geryonem transectus fingitur Hercules, quia navem habuit validam, aere munitam. AE. 7: 662
 Ollas Veteres non suspendebant, sed positus undique ignem circumponebant. AE. 7: 463
 Olli, pro *illi*, juxta Ennium. AE. 11: 236
 Olli, pro *tunc*, vel *illi*. AE. 1: 258. 4: 105. 5: 10
 *Ὀλλυγέ, *ωλλυγέ*, in lectu fieri solitum. AE. 4: 158. & *Ὀλλυγέ*, *prima*

congressio. *ibid.*
 *Ὀλλυγέ, *ωλλυγέ*, vox, quae praelio inito redditur. AE. 11: 662
 *Ὀλον ὄπλον, *Scutum*, Graecis. AE. 4: 495
 Olor, Latine; Graece *εὐγενής*. AE. 11: 580
 OLYMPUS, Arcadiae mons, circa quem primum cultus Jupiter. AE. 8: 352. item mons Macedoniae. G. 1: 282. diversorium Deorum, sive coelum: Gr. *Ὀλυμπός*, quasi *ὀλοαματιέ*, ἢ *ὄλο* *καμπτέ*, quia totum lucet. AE. 4: 268. coelum. G. 1: 96. AE. 10: 1. diverso accentu notari Graeci, cum montem, vel coelum significat. 2: 779
Olympici Jovis certamina apud Elidem. G. 1: 59. AE. 3: 694, 704. celebrantur ad Alpheum fluvium juxta Elidem & Pifas, ubi colebatur Olympicus Jupiter. G. 3: 19
Olynthum Philippo vendidit Lathenes. AE. 6: 621
 OMEN malum navigantibus est, rogalis flamma. AE. 4: 661. 5: 7
 Omen mortis est, audire se a mortuo vocari; vel audire, quod non dicitur; videre, quod minime occurrit. AE. 12: 638
 OMFALAE servire a Jove coactus Hercules. AE. 8: 300
 Omnia, auguria prospera vel secunda. AE. 1: 350
 Omnia vilia, nostri arbitrii est vel improbare, vel recipere. AE. 5: 530
 Omnia, pro signis, vel auspiciis. AE. 9: 21
 OMNE & totum, quid differant. AE. 1: 189
 Omne, pro totum; illud enim numerum est, hoc quantitatis. AE. 4: 132
 Omnes & plerique, quid differant. AE. 1: 185
 Omnes & cuncti differunt, quod omnes non sint cuncti, nisi simul conjuncti. AE. 1: 522
 Omnis de duobus non dicitur. AE. 12: 198
 Omnia nascuntur ex Deo & clementis. AE. 6: 724, 728
 Omnipotens, perpetuum epitheton Jovis. AE. 9: 625
 *Ὀμοτιλέυτον. AE. 12: 341. vitandum est. E. 8: 28
 ONAGER, asinus agrestis. G. 3: 409
 ONERARE aethera votis, id est, iterum atque iterum; alia atque alia vota polliceri. AE. 9: 24
 Oneratus & onustus quid differant, & an adspirari debeant. AE. 1: 293
 Onerosum, plus quam oneratum. AE. 5: 352
 Onustus & oneratus, quid differant: & an debeant per adspirationem scribi. AE. 1: 293
 ONYTES, neque patronymicum, neque gentile, ut vult Donatus; quia neque patronymicum in *tes* exit; neque a qua gente veniret usquam lectum est; ac propterea proprium est. AE. 12: 514

OPACUM, obscurum. AE. 2: 725
 Opacum, vel nemus, vel locus opacus, vel valde frigidum. E. 1: 53
 OPERA Minervae, lanificium. AE. 5: 284
 Opera etiam ex servis possunt consecrari, usque dum hominis caput solvatur, id est, sacrationis nexu liberatur. AE. 11: 558, 591, 828
 Operi tanto, pro pietati, virtuti. AE. 10: 792
 Operari, expectare. AE. 1: 458
Operta, species vestis, pallium. AE. 12: 602. Flaminis pallium. 4: 137
 Opes, haec, *divitias*, haec *Opis*, Nympham; *Ops*, *Terram*, Saturni uxorem, significat. AE. 6: 325. 11: 532
 Opes, pro militibus apud Antiquos. AE. 8: 171
Opibis prius dicti Capuenses, ab *ὄπις*, *serpens*, quia abundare serpentes. AE. 7: 730
Opibichus, sidus. G. 1: 205. Aesculapii sidus esse dicitur. AE. 11: 259
 *Ὀππίστρα *Ἰλιό*, Gr. eodem modo, quo Latine *supercilium*, de loco edito. G. 1: 108
 OPIFICES, dicti ab ope. AE. 8: 377
 Opilio, ovium custos. E. 10: 19
Opim & *Hecaeiron* primos sacra in Delon insulam sacris mergitum Hyperboreis demulisse dicunt: alii eos nutritores Apollinis & Dianae fuisse, & inde ipsam Dianam *Opim*, Apollinem *Hecaeiron*: vel quod Luna, quae Diana, proxima Terris, facile conspiciat omnia; *Hecaeiros*, Sol, e longinquo, dicitur *ἀπό τῆς ἡμέρας ἕρπαι*. AE. 11: 532
Opim cum dicimus, Nympham significamus, si *opem* auxilium; *opes* vero numero plurali, census. *Ops* enim Terra est, uxor Saturni, quam Graeci *Rheam* vocant; immo etiam nomen Dianae, ab Ephesii templo dicato impositum. AE. 11: 532
 Opima spolia, quae dux duci hostium manu sua interfecto detrahit, Jovi suspendenda. AE. 6: 856. 10: 449
 Opima spolia prima de Actone, Cenninensium rege, Feretrio Jovi Romulus; secunda de Larre Tolunnio, Tuscorum rege, Marti Cosius, tertia de Gallorum rege, Viridomaro, Quirino Marcellus retulit. AE. 6: 860
 Opimus, opulentus, pinguis. AE. 1: 625, 3: 224
Opis & Saturni filii, Jupiter, Neptunus, & Pluto. AE. 1: 143
Opis, possibilitatis: & *opes* numero plurali tantum divitias; singulari tantum auxilium denotat: & ab utroque possibilitatem. AE. 1: 605
 OPOBALSAMUM, succus collectus ex arbore Balsamo; *ὄπις* enim, *succus*: ejus probatio est, si contra solem feratur, & corruptum non sit, manum ferentis excurrit. G. 2: 119
 *Ὀπός, *succus*, unde *Ὀποβήλαμον*, *Opobalsamum*, succus Balsami. *ibid.*

INDEX IN SERVIVM.

- OPPETERE**, ore terram petere, mori, expirare, occumbere: absolute, & cum casu. AE. 1: 100
- Oppidum**, dictum ab oppositione murorum; vel quod hominibus oppletus locus; vel quod opes illo munitionis gratia congestae: quomodo differat a *vico & castello*. AE. 9: 608
- Opponere** morti, objicere, destinaré. AE. 2: 127
- Opportunum**, cui commoditas & occasio obvenit, ut portus; contrarium *importunum*. AE. 11: 305
- Oppositus**, obtans, fortiter pugnans. AE. 10: 428
- Oppugnationis** ordo est, primum implere fossas, tum tollere vallos, & sic testudine accedere ad murum. AE. 9: 506
- OPS**, uxor Saturni; in genitivo *Opis*, o correpta: *Opis*, Nympha o longa. G. 3: 93. Saturno liberis devoranti pro Jove lapidem obtulit. AE. 8: 322
- Ops*, Terram significat; *haec Ops*, Nympham; *haec opes*, divitias. AE. 6: 325. 11: 532
- Optare**, eligere, velle. AE. 1: 76, 429. 3: 109. 4: 24. exposcere, legere. 8: 503
- Optato**, ex voto. AE. 10: 405
- Optimus** armis, peritus armorum, dux egregius. AE. 9: 40
- OPUNS** civitas, prius *Natix*; item *Epicnemidia*. AE. 3: 399
- Opuntii*, *Narycii*, & *Epicnemides* iidem. *ibid.*
- Opus** tantum, magnum, pro affabre factum. AE. 6: 31
- Opus**, officium. AE. 10: 468
- Opus**, & haec *opera*, neutro genere, dicitur id quod geritur; sin ipsas personas significamus, quae quid faciunt, feminino genere *haec operae*. AE. 11: 184
- ORA**, capita. AE. 8: 195
- Ora** prima Patium, pro orchestra, quae ad podium. AE. 5: 340
- Oracula**, responsa, templa. AE. 2: 114
- Oracula** Apollinis, obscura licet, vera tamen sunt. AE. 3: 89
- Oraculum** semper ad petita responder. AE. 3: 98
- Oraculis** duo requiruntur, morbi causa, & remedium. G. 4: 397
- Orae**, tetrae. AE. 1: 5
- Orae** belli, extremitates, fines. AE. 9: 528
- Orantes** ad coelum tendebant manus. AE. 3: 177. pro Numinum qualitate vel ima, vel summa, respiciunt: si quippe ad Deos superos preces dirigent, coelum versus oculos & manus tollebant; sin ad inferos, deorsum lumina & manus flectebant. 3: 93
- Orare**, loqui; unde *oratores*. AE. 10: 96, 446. vel simpliciter, loqui; vel intermixtis precibus. 4: 437. pro desiderare. 4: 451. pro perorare. 4: 219. placare. 2: 232
- Orare**, est petere; *exorare*, impetrare. AE. 3: 370
- Orate** alicui, pro aliquem, antiquum. AE. 8: 127
- Oratio** brevior Principibus, longior humilioribus tribuenda. AE. 10: 16
- Orationes** omnes Antiqui inchoabant ab invocatione Deorum. AE. 11: 301
- Orator**, vir bonus, dicendi peritus. AE. 1: 155
- Orator**, pro Cicerone. AE. 1: 262
- Oratores**, legati, a perorando pro republica dicti, quod *orabant*, id est, agebant; unde & *causarum actores*, *oratores* appellati. AE. 11: 100
- ORBIS** Veteribus in tres partes divisus, *Europam*, *Asiam*, *Africam*. AE. 1: 389
- Orbis** magnus, vel pro terrarum orbe; vel pro zodiaco circulo, qui temporum divisionem facit. G. 2: 338
- ORCADES** insulae, ubi. G. 1: 30
- Orchis*, testiculi; unde *orchites*, genus olivae. G. 2: 86
- Orchites**, genus olivae, a forma testiculorum; qui Gr. *ὄρχις*. G. 2: 86
- Orchomenus**, Boeotiae urbs. AE. 1: 724
- Orchomeniorum** rex Athamas in furorem actus a Junone, & cur. AE. 5: 241
- Orchus**, per adspirationem veteres; recentiores sine adspiratione, *orcus*. G. 3: 223. AE. 6: 3
- Orchis tunica**, herbae genus, alio nomine *Salinua*. E. 5: 17
- Orcus**, & ut nonnulli, *Orchus*, Pluton; cui pallidus; iurisjurandi Deus. G. 1: 277. AE. 6: 273
- Orcus** apud Euripidem inducitur ferens gladium ad secundum crinem Alcefi. AE. 4: 694
- Ordine**, prout fuerunt. AE. 1: 460. sine intermissione. G. 4: 507. rite, more solemn. AE. 7: 139. pro metris singulorum. 7: 276
- Ordine** uno habere, eodem reatu. AE. 2: 102
- Ordo**, pro serie. AE. 1: 398
- Ordo** longus, pro dispositione. AE. 1: 707. 2: 766. pro multitudine. 6: 482
- Ordo** narrandi quandoque Poëtae inversus. AE. 1: 11
- Ordo** omnis, i. e. ex omni qualitate dignitatum eligebantur in legationibus. AE. 7: 152
- Ordo** postius sequendus, cum aperte aliquid non commemoratur. G. 2: 92
- Ore** loqui, non est perissologia; quia & nun indicare possumus. AE. 9: 319
- Ore**, pro oratione. AE. 4: 276
- Ore** magno, voce magna. AE. 12: 692
- Ore** favere, tacere. AE. 5: 71
- Ore** ferre aliquem; dubium, utrum oratione an vultu. AE. 4: 11
- Ore** hominis, voce humana. G. 4: 444
- Orcades**, montium Nymphae E. 10: 9, 62. AE. 1: 504
- Orestes**, Agamemnonis filius, Clytaemnestram matrem cum adultero Agestio, ob interfectum patrem, interemit: furis agitatus: immolandus in Taurica regione ab Iphigenia sorore liberatus, cum ea sublato Dianae simulacro in Aticam fugit, & Tauropolim condidit. AE. 3: 331. vel, ut alii, non Orestis manu, sed iudicium sententia perempta est; alii Orestem Menelai & Helenae filium tradunt, & Iphigeniam abortivam ejus uxorem. 11: 268. a Pylade amico adjuvus in fumenda vindicta de matre: 4: 471. in Minervae templo absolutus, Furiis mox agitur. 4: 473. 6: 445
- Orestes** & Pylades Colchos petierunt: & in Taurica regione magrandi, regem Thoanta occiderunt. AE. 2: 116. occiso Thoante in regione Taurica cum sorore Iphigenia & simulacro Dianae aufugit & haud longe ab Aricia illud collocavit. 6: 136. ab Electra sorore servatus, Agamemnonis patris mortem, occisa matre Clytaemnestra cum adultero Agestio, ultus est. 4: 471. Pyrrhum Hermonem, sponsam suam, ducturum in Apollinis Delphici templo insidiis interfecit. 3: 297
- Orestis** ossa Aricia Romam translata, & templo Saturni condita. AE. 2: 116
- Orestis** cineres, unum ex septem Imperii pignorum. AE. 7: 188
- ORGANA** aquarum motu sonum edebant. AE. 7: 23
- Orgia**, Bacchi sacra, *ἀπό τῆς ὄργης, ἴρα, furore*, propter vinum: etiam omnia sacra, Latine *Ceremoniae*. AE. 6: 517. proprie Liberi sacra, abusive omnium Deorum. 6: 657. apud Graecos quaevis sacra, & inde pro sacris Liberi patris, vel *ἀπό τῆς ὄργης, a furore*, vel *τῶν ὄργων, a montibus*. 4: 302. in montibus celebrata. G. 2: 487. primus illa instituit Orpheus. AE. 6: 645
- Orgia** nocturna, sacra Bacchi, quia nocte celebrantur; unde Nyctelius dicitur. G. 4: 521
- Orgia**, canthari maximi, pleni vino. AE. 6: 517
- ORICHALCUM**, apud Veteres pretiosius omnibus metallis; quomodo ortum. AE. 12: 87
- Oricos**, civitas Epiri, juxta quam nascitur terebinthus, nigrum lignum habens. AE. 10: 136
- Oriens** in Triumphatu Antonio cecit. AE. 8: 678
- Orientem** spectare solebant precaturi. AE. 12: 172
- Orientis** flumen, Euphrates. G. 1: 509
- Orientis** populi, Sabaei. AE. 8: 706
- Orientis** populi extremi, Indi. AE. 6: 795
- Origines** & principia rerum varia, juxta diversos Philosophos. E. 6: 31
- Origo**, meretrix. E. 10: 6
- Orion**, Oenopionis regis filius, immensae magnitudinis, ita ut nulla maris altitudo eum potuerit morari; & reliqua ejus fabula; tandem inter sidera receptus. AE. 10: 763. sic dictus, quod ab utraque Jovis. Nepuni, & Mercurii natus esset: Dianae vim in ferre cupiens Scorpionis ictu, vel sagittis perit; post locatus inter sidera. 1: 539. lucidissimum sidus, armatus

INDEX IN SERVIVM.

Sicuri auro; quia balteus ejus & gladius clarissimis constat stichis: si fuerit obscurus, tempestates significat. 3: 717. oritur juxta Solis aetivum pulsum. 5: 626. & oriens & occidens tempestates commover. 4: 52. fingitur occisus a Scorpione, quia occidit cum Scorpio oritur. 1: 539. ejus signum est, ubi Hyades circa frontem Tauri: signum famosum tempestatibus ortu suo & occasu. 1: 539

Syllabam primam quandoque habet brevem, licet Gr. *Ὀσπύλον*, vel Dorice *Ὀσπύλον* scribatur, propter detractionem literae *v* ex *v*, & sic o remanet, ut *ὄσπυ* & *ὄσπυα*. AE. 1: 539. 4: 52

Sythia, Erechthei & Praxitheae filia, Nympha Atheniensis, a Botea rapta, Zethum & Calain peperit. o. 4: 453. AE. 10: 350. 12: 83. filia ejus Cleobula, uxor Phineci. 3: 209

Sythiae & Boreae filii, Zethus & Calais, juvenes alati. AE. 3: 209

SORNO inferenda pyrus. G. 2: 70

SORUS, in hanc arborem mutata Occanti filia. AE. 2: 626

SRODES, rex Parthorum, sub quo superatus Crassus. AE. 11: 19

SRODES, vir fortis. AE. 10: 732

SRON, Ostridis filius, educatus a Triptolemo, unde & is *Oron* dicitur. G. 1: 19

SROVITES solus ex ducibus & sociis Aeneae Africo mari perit. AE. 1: 588

SRONII, pro Orontis, AE. 1: 224

SORPHE, Lycos, & Carya, Iphiteae & Dionis filiae, earumque fabula. E. 8: 30

SORPHENS & Linus, insignes poetae. E. 4: 55

SORPHENS, Calliopes & Oeagri fluminis filius, theologus fuit; primus Orgia instituit; harmoniam deprehendit, sive circulatorum mundanorum sonum, qui cum novem sint, summus & ultimus sono carent, septem modo remanent, & inde septem chordae. AE. 6: 645. homines feros mites fecit, unde arborea & saxa movisse dicitur. ibid. in Ismaro & Rhodope canere solitus. E. 6: 31. ejus uxor Eurydice, Arietaeum vitare se cupientem fugiens, a serpente interfecta. o. 4: 317. uxorem ab Inferis revocare conatus est; ejusque fabulae explicatio. AE. 6: 119. receptam perdidit conjugem. 6: 459. a Ciconibus, Thraciae mulieribus, quod eas sprevisset, & amorem ad pueros transfusisset, per Liberi sacra simulata, discerptus est. o. 4: 520. caput ejus in Hebrum projectum & stutibus in Lesbium insulam delatum: hoc cum serpens mordere voluisset, conversus est in lapidem. 4: 523

SORPHEI, vel Lini filius, Musacus. AE. 6: 667

SORPHEI, datus Gracens. o. 4: 545

SORSA, verba coepta. AE. 1: 124. dicta & facta. 10: 632

SORUS, pro locutus, loqui coepit. AE. 9: 656. coepit, & finit. AE. 1: 325. 2: 2

SORTHIAE Dianae in Taurica regione humano sanguine litabatur. AE. 2: 116

SORTHUS, canis Geryonis, Echidnes filius, interemptus ab Hercule. AE. 8: 300

SORUS & occasus siderum duplex, alter *ὀρθος*, sive Solaris; alter, *νοσπυδός*, sive Mundanus; & quinam illi sint. o. 1: 218. *cosmicus* & *heliacus*. 3: 304

SORTYGiA, Delos dicta, a Latona in *ὀρτυγα*, *cornuicem*, mutata. AE. 3: 72

SORTYGiA, Sicilia insula ad ipsas Syracusas, & illius fabula. AE. 3: 692

SOS, pro vultu, sive facie. AE. 1: 319. 4: 659

SOS in viros elisum. AE. 12: 719

SOS summum, pro labris. AE. 1: 741

SOS, eleganter de exitu fluvii. AE. 4: 694

SOSA lingua Jupiter dicitur Lucretius, a luce, quam cunctis praebet, Latine *Dispersiter*. AE. 9: 570

SOSILLA, quae. AE. 6: 741

SOSILLORUM origo, & variae de illis opinioniones. G. 2: 389

SOSICINES aves, quae oris cantu dant auguria. E. 9: 15. AE. 1: 397. 3: 361

SOSICINIS & altis auspicium; alterum quod cantu, alterum quod volatu fit. AE. 3: 246

SOSCULUM, *suavium*, & *basum*, quid differant. AE. 1: 260

SOSINIUS, rex Massiacae. AE. 10: 166, 655

SOSSA, mons Thraciae. G. 1: 81

SOSSA crematorium tertio die legi solebant. AE. 11: 210

SOSIBUS posteros oriri dicebant Punici. AE. 4: 625

SOSIENSIS, non *ostensus*, dixerunt Veteres. G. 1: 247

SOSITA, ubi exitus Tyberis naturalis, ubi prima Aeneas constituit castra. AE. 7: 31

SOSTIA, fluminum exitus, quandoque & portus. AE. 1: 404. 5: 281

SOSTIA, generaliter quae intra januam, sive valvae, sive fores. AE. 1: 453

SOSTIA cur consecrata. AE. 1: 17

SOSTIA antri, Sibyllae precibus patuere. AE. 6: 81

SOSTIENSIS in ripa structa Troja, sive castra prima, ab Aenea, in Laurolavina. AE. 9: 238

SOSTIUM, per quod ab aliquo arceamur ingressu, ab *ostando*; *aditus* ab *adendo*, per quem ingredimur. AE. 6: 43

SOSTRA, *ostrea*, & *hae ostreae* Latine dicitur. G. 1: 207

SOSTRUM, pro purpura. AE. 1: 704

SOSUS SUM, hodie non dicitur, licet Veteres & *osii* & *osus sum* dixerint, unde *exosus*. AE. 5: 687

SOSTRIS, Iridis maritus, a Typhone fratre discerptus, & per omnem orbem ab ea quaesitus. AE. 4: 154, 609. membra ejus a Typhone lacerata, ab Iride cribro superposita. G. 1: 166. idem qui Liber pater: cum sive Liberum, a Typhone fratre interemptum atra veste luxerunt Aegyptii; unde Iugen-

di mos traxit originem. AE. 11: 287

SOSTRIDIS filius, Oron. G. 1: 19

SOSTRIS, aravi inventor. G. 1: 147

SOTHRYADES Panthus, sacerdos Apollinis. AE. 2: 318

SOTHYS, mons Thesaliacae. AE. 7: 675

SOTHUS & Ephialtes, gigantes, Neptuni & Iphimedei, Aloeï uxoris, filii, novem digitos per singulos menses crescentes, coelum subvertere volebant, sed a Diana & Apolline fagitibus confixi. G. 1: 280. AE. 6: 582

SOTHUS, unus ex Gigantibus, in Creta jaceat; & inde illic *Othii* campi. AE. 3: 578

SOTIUM, pro securitate, felicitate. E. 1: 6

SOU, diphthongum Graecam veteres Latini per *oe* pronuntiabant, quod post transit in *u*. AE. 10: 24

SOVANTES, laetantes. AE. 4: 543. pro alacres, utique non gaudentes, tractum de his, qui fugatis hostibus ad Numina minora ibant, iisque *oves* immolabant. 3: 198

SOVARE, jactare, gloriar. AE. 10: 500

SOVATIO, minor triumphus, unde dicta, & differentia cum triumpho. AE. 4: 543

SOVES candidae in pretio. E. 2: 20

SOVES bis de die lac praebentes, foecundae. E. 3: 5

SOVES tonfae, semper lavandae. G. 3: 446

SOVIS foederibus Graeco more adhibebatur. AE. 12: 170

SOVIVAS, Saturni pater, Latine *Coelus*. AE. 5: 801

SOVIVAS, Dorice *Ὀσπύλον*, mutata diphthongo *o* in *o*. AE. 1: 739

SOXYMORUM. AE. 7: 295

SOZOLI Locri. Ajacis Oilei socii, tenuerunt Pentapolin: a putore paludis, *ὄζω* enim *puteo*. AE. 3: 399. tempestate ab Ajace Oilei separati Pentapolin in Libya tenuerunt, vel circa Syrtes sedes posuerunt. 11: 265. arietis ductu ad Ammonem penetrantur, ibique inter Nafamones oppidum Aurela condiderunt. ibid. vel a putore paludis; *ὄζω* enim *puteo*: vel quod Veneris ira uxores eorum odoris foeditate invisae: vel a foetore draconis ab Apolline occisi, dicit *Ozoli*. 3: 399

SOZOLIS, civitas condita ab Locris Ozolis. ibid.

P.

PACE tua, benevolentia, voluntate, concessione tua, suffragio. AE. 10: 31

PACEM, beneficium, benevolentiam. G. 4: 535

PACIS petitione olivae ramus cum vitis offertur; idque partim ex fabula, partim ex natura. AE. 8: 128

PACHYNUM, unum de tribus Siciliae promontoriis, ab aëris crassitudine, Graece quippe *παχύς*, pinguis, crassus, specans Africam, sive Austrum. AE. 1: 200. 3: 687, 699

PACIFICOR, *pepigi*, & *pacius sum*. AE. 12: 833

Pac-

INDEX IN SERVIVM.

Pactae, sponsae; quia ante matrimonii tabulas cautiones sibi invicem dabant, & fidejussores, in quibus spondebant, se consentire in jura matrimonii; unde *sponsus* & *sponsa*, a *spondendo*. AE. 10: 79

Pacti thalami, pacta puella. AE. 10: 649

Pactolus & Hermus, Lydiae flumina, anum trahentia, sicut Tagus. AE. 10: 142

PADUS. E. 1: 52. idem qui Eridanus. AE. 10: 189. Italiae fluvius, Venetiae quoque partem praeterfluit. 9: 679, 680. per varias provincias, & partem quoque Venetiae fluens, ibid. in monte Vesulo oritur, & in mare Adriaticum fluit. 10: 709. fluvius, de Aepennini parte, quae Inferum mare spectat, oritur, & in Superum tendit. 6: 659. tribus fontibus nascitur, ex quibus *Padusa*, qui diffusus in modum stagni in anem digeritur. 11: 457. juxta Ravennam in Adriaticum cadit. G. 4: 372

Padusa, pars Padi, quibusdam in locis paludem faciens, plenam cygnorum. AE. 11: 457

PAEAN, proprie Apollinis laus: abusive etiam aliorum, ideo Apollini dicata, quia malorum avertendorum potens est: inde ipse Apollo. AE. 10: 738

Pacana canere, laudes Apollinis. AE. 6: 657

Pacanae opus suum appellavit Pindarus, quod & Deorum & hominum laudes continet. AE. 10: 738

Pacantis filius, Philoctetes. AE. 3: 402

Paton, medicorum Deus, qui Dorice Παιδι. hinc herbae Paconiae, medicinales, & ipsa herba Paconia. AE. 7: 769

Paconium in morem, medicinale, a *Pacone*; Pacon enim naturale est, Pacon Dorice. AE. 12: 401

Paeonium, Calabriae, vel Lucaniae oppidum, in quo bis uno anno nascitur rosa; alio nomine *Pesidonia*. G. 4: 118

PAGI, villae, ἀπό τῶν παγῶν, a *fontibus*, circa quos villae condi consueverant: unde & *pagani*, quasi ex uno fonte potantes. G. 2: 382

Paigi Graecis quoque pro filio, ut Latinis *pater*. AE. 3: 339

PALAEEMON, Deus marinus, antea Melicerta, Inus filius, Latine Portumnus. G. 1: 437. AE. 5: 823

Palaeomon, nomen Eclogae tertiae. E. 3: item persona ejusdem.

Palaeestinae urbs, Gaza. AE. 1: 123

Palaestra, Choricis, Arcadiae regis, filia: ejus & Mercurii amores: & ab ea certaminum ludus, *palaestra*, a Mercurio dicta. AE. 8: 138

Palaestrae inventor Mercurius. AE. 8: 138. ejus usus inventus primum Atheniensibus. 3: 281. dicta *palaestra*, vel ἀπό τῆς πάλης, a *lustratione*; vel ἀπό τῆς πάλλης, a motu urnae. G. 2: 530. ἀπό τῆς πάλλης, *lustrari*, &

πάλης, *lustra*. AE. 6: 642

Palam & *coram*, quid differant. AE. 1: 599. *palam*, ad omnes, *coram*, ad personam refertur. 2: 538

Palamedes septimo gradu erat a Belo; Ulyssis simularam furtivitatem detexit: & inde odium Ulyssis in eum, & tandem falsa accusatio & condemnatio. AE. 2: 81, 164. tabulae luforiae inventor, nec non literarum S. φ. χ. AE. 2: 81

Palantes stellae, errantes, perpetuum stellarum epitheton. AE. 9: 21

Palatii atrium auguratum conditum, ac propterea eo conveniebat Senatus. AE. 11: 235

Palatinum montem ad captanda auguria Romulus insedit. AE. 6: 780

Palatinus, unus e septem collibus, quibus posita Roma. AE. 6: 784

Palatinus mons, a *Pallante*, avo Euanthri, dictus; vel a filia Euanthri *Pallantia*; vel a *Pallante*, nepote Euanthri ex filia: juxta alios a *balatu ovium*, *Balanteum*, & inde mutata litera *Pallanteum*, sed tum *pa* longa est; si a *Pallante*, *pa* brevis est. AE. 8: 51

Palatinum, ubi antea *Pallanteum*. AE. 8: 313. in eo domum fecit Augustus. 7: 170

Palatium Augustus ex suo praecepto aedificatum Reipublicae donavit. AE. 4: 410

Πάλη, *lustra*, unda πάλλης, *lustrari*, & Latine *palaestra*. G. 2: 539. AE. 6: 642

Palea sing. num. contra artem, & cur. G. 1: 192

Paleae, quae collum amplectuntur; unde pars annuli, quae gemmam complectitur, *palea* dicitur. G. 3: 53

Palearia, pelles dependentes e gutture. G. 3: 53

Pales, Dea pabuli, & pastoralis. E. 5: 35. invocatur in carmine pastorali: aliis *Vesta*: aliis *Mater Deum*: etiam in masc. genere *hic Pales*: ejus sacra *Palilia*, celebrantur xi. kal. Maji. G. 3: 1, 294

Palici Dii, Jovis & Aetnae nymphae, vel Thaliae, filii, dicti a πάλης ἵναι, iterum *venire*, quod occultati Terra, iterum emerissent: humanis hostiis in Sicilia primum placati; mox illorum sacra mitigata: aliis nautici Dii; alii *Palcum* in Aquilam mutatum: alii Jovis, alii, Vulcani & Aetnae filium tradunt, propter Junonis iracundiam mutatum in Aquilam. AE. 9: 584

Παλιγγενεσία, non vero μεταγενεσις, Pythagorae sententia. AE. 3: 68

Palinurus, Iasii filius, gubernator Aeneae, praecipitatus in mare, monti in Lucania nomen dedit. AE. 3: 202. dormiens in undas cecidit. 5: 840. a Veliensibus interemptus. 6: 359. umbra obscura circumdatus apud Inferos, quia nondum purgatus. 6: 340. manibus ejus ex oraculo & lucum & cenotaphium crexerunt. 6: 378

Palinurus, herba asperissima, spinosa; vel spina alba. E. 5: 39

PALLA, proprie vestis muliebris ad pedes deducta. AE. 11: 576. dicta ab irrigatione & mobilitate, ἀπό τῆς πάλλης. AE. 1: 652. pro tunicopalio. ibid.

Palladis arte factum dicitur, quod ingeniose factum est. AE. 2: 15

Palladis jussu foedera confudit Pandarus. AE. 11: 860

Palladium coelo lapsum Athenis, & in ponte depositum, tandem Ilium translatum: alii ipsum Trojanum de coelo lapsum: alii a Dardano de Samothracia Trojam delatum: alii multa fuisse Palladia volunt, sed Trojanum a Diomede & Ulyssis ablatum: absconditum a Trojanis, postea inventum a Fimbrina, & Romam delatum. AE. 2: 166. parvum admodum erat, & absconditum. 2: 226. parmam hastamque trementem ferebat. 2: 175. verum *Palladium*, hastae & oculorum motu agnoscebatur, idque ab uno tantum sacerdote. 2: 166. unum ex septem Imperii pignoribus. 7: 188. raptum. 2: 162. in Calabria a Diomede vel Ulyssis ab Aenea receptum. 3: 550. 5: 81. cur a Diomede reddidit. 2: 166. quomodo non Aeneas, sed Nautes a Diomede per fraudem receperit. 3: 407. Romam delatum a Naute; unde Nautiorum familia Minervae sacra retinuit. 5: 704

Pallanteum, ubi post *Palatinum*, conditum ab Euandio. AE. 8: 313

Pallantis mortem interficiendo Turnum ultus est Aeneas. AE. 12: 940

Pallas, Minerva, ἀπό τῆς πάλλης τὸ δέγγυ, vel quod Pallantem, Gigantem, occiderit. AE. 1: 43. Dea arcium & artium, quare. E. 2: 61

Pallas & Neptunus contenderunt quis nomen imponeret Athenis. AE. 7: 691

Pallas, rex Arcadiae, avus Euanthri. AE. 8: 51, 54. Euanthri avus, Aegei filius, qui, a fratre Theseo Athenis regno pulsus, ad Arcadiam venit, & illic regnavit. 8: 54

Pallatino monte modicum oppidum condidit Euander. AE. 8: 51

Pallatium, in monte. AE. 9: 244

Pallene, insula juxta Thermodontem, Thraciae, sic dicta a *Pallene*, Sithonis filia, quae Cherfoneus dicitur; quam Proteus petiit relicta Aegypto ob Buftridis crudelitatem. G. 4: 350

Pallene, Thessaliae civitas, ubi regnavit aliquando Proteus. G. 4: 387

Pallens, epitheton umbrarum: & *pallor*, fugae comes. AE. 6: 480

Pallentes herbae, aridae. E. 6: 54

Pallentes umbrae, non ex nocte, sed nubibus factae. G. 3: 357

Pallidi morbi, quia pallidos faciunt. AE. 6: 717

Pallor nascitur, quando ad praecordia fugiens sanguis se contrahit. AE. 3: 30

Pallor, amantium color. E. 2: 47

Pal-

INDEX IN SERVIVM.

Palma, pro virtute, victoria. AE. 1: 213. §. 70
Palmarum foliis scribere solebat Sibylla. AE. 3: 444. idque interdum notis, interdum verbis. AE. 6: 74
Palmae, manus explicitae. AE. 1: 97
Palmata toga, quam merebantur hi, qui victoriam, *palman*, reportarant de hostibus. AE. 11: 334
Palmis nobilis Selinus, Siciliae civitas, nec non apio, Gr. *σίλινον*. AE. 3: 705
Palmula, extrema remi pars, in palmae modum protensa. AE. 5: 163
Palpebrae, dictae a palpitatione. AE. 4: 30
Palumbes agrestis; *columba* domestica. AE. 5: 213
Palumbibus objectis captus ab Achille Troilus. AE. 1: 478
Palus, pro aequore. E. 1: 49. pro lacu. AE. 6: 107. *us* contra regulam corripuit Horatius. *ibid.*: 69
PAMPINEAE haetae, pampinis tectae. AE. 7: 396
Pampineus, pro pampinoso. G. 2: 5
Pampinus decussis, noxium uvis. G. 1: 448
Pampinus sine genere Virgilio, Varro- ni frequentius feminino. E. 7: 58
Πᾶν, *πᾶν*, *Universum*, ejusque origo descripta. AE. 6: 724
Pan, a Graeco Πᾶν, Latine *Innus*, ab ineundo; item Ἐπιπόσιος, Latine *In- cubo*; item *Faunus*, *Faunus*, *Faunellus*. AE. 6: 776. Arcadiae Deus, pelle cinctus. 8: 282. inventor fistulae. E. 8: 24
Pan, Arcas, filius Penelopes. G. 1: 14. Ithacesus. 16. cur ovium custos. *ibid.* Penelopes & omnium proco- rum filius: vel Penelopae ex Mercurio transformato in hircum. AE. 2: 43. Deus bellicosus; vel Liber pater, cui etiam capro res divina fiebat: Lycaeus, mons Arcadiae, ei sacrus, quod *λύκος*, *lupos*, praesidio suo a pecudibus arceat; & Ideo Lupercalia ei instituta sunt. 8: 343. Deus rusticus, ita dictus, quod omnem naturam exprimat; Solem, Lunam, aethera, &c. E. 2: 34. deus rusticus, cultus in Arcadia. 4: 58. G. 3: 1. facie rubra. E. 10: 27
Pan cum Amore certavit, & victus Syringam nympham amavit, quae auxilio Terrae in calamum conversa &c. E. 2: 31. amasse dicitur Lunam, sed ab ea spreus, quomodo eam deceperit. G. 3: 391. Syringam amavit. E. 10: 26. mulicam docuit Daphnin. E. 5: 20
Panacea, genus herbae odoriferae, aliis sal est, quia pellit omnem dolo- rem, quasi *ἀπὸς πάντων ἄνους*, *ad omnia remedium*; aliis medicamentum ex compluribus herbis compositum contra omne vulnus: hanc herbam contra venena Thessalis Hercules praestitisse dicitur. AE. 12: 419
Panathenaea, ludi in honorem Miner- vae. G. 3: 113
Panchaea, sive *Panchaia*, Arabia, & Sabaeorum gens eadem, apud quam thus nascitur. G. 2: 115, 117, 139. hinc *Tom. IV.*

ignibus Panchaia, Arabicis odoribus, quia Arabia *Panchaea*. G. 4: 379
Pandae lances, *patulae*, cavae; vel pon- dere extoritur incurvatae. G. 1: 194
Pandarus, Lyciorum rex, Trojanis ven- nit auxilio. AE. 1: 117
Pandarus, Lycaonis filius, Eurytionis frater, qui Minervae jussu misso te- lo Menelai & Paridis certamen dire- mit, & Menelaum vulneravit. AE. 5: 496. & sic foedus turbavit. 10: 91. Palladis jussu foedera confudit. 11: 860. occisus a Diomede. 10: 592. a Lyciis ut heros colebatur. 5: 424
Pandas, curvas. G. 2: 445
Pandit, expandit, extendit. AE. 6: 283
Panes, Nymphae, Fauni, moriuntur etiam. AE. 1: 376
Pangaea, mons Thraciae. G. 4: 461
Paniccae mensas in Deorum honore ha- bebant Veteres. AE. 3: 257
Panopea, Nympha marina. G. 1: 437. una de Nereidibus. AE. 5: 240
Panopei filius, Epeus. AE. 2: 263
Panos, genitivus Graecus. AE. 8: 344
Panos festum, Lupercalia. AE. 8: 663
Pantagias, Siciliae fluvius, quod soni- tu suo omnem pene Siciliam imple- ret; a Cerere taceri jussus. AE. 3: 689
Pantherae, in Liberi tutela. E. 8: 3
Panthu, vocativus contractus a Graeco Πάνθος, *os* in u. AE. 2: 322, 428
Panthus, Othryades, sacerdos Apollinis Delphis, ob miram pulchritudinem raptus ab Antenor's filio, & Ilium delatus, ibique sacerdos Apollinis factus est. AE. 2: 318
PAPAVER, quondam puer, mutatus in florem cognominem. E. 2: 47
Papaver Cereale, quod esui fit sicut frumentum: vel quod eo usa Ceres ad oblivionem doloris ob raptam Pro- serpinam &c. G. 1: 212. lethaeum, plenum oblivionis. 1: 78. hujus cibo Ceres orbitatus oblita. *ibid.* somnife- rum. AE. 4: 486
Paphia myrtus, Venerea, a Papho, in- sula Veneri sacra. G. 2: 64
Paphiae Veneri thure tantum sacrificat- ur & floribus. AE. 1: 339. G. 2: 380. Cypri ea colitur. *ibid.*
Paphos, Cypri civitas. AE. 1: 419. Vene- ri consecrata, quae duplex, antiqua, *Palaepaphos*, quae *celsa* Virgilio, quia in monte posita; & nova, unde post deducta aedificia in litus. AE. 10: 51
Papilla exserta, nuda; & *papilla* qui- dem est breve illud, unde lac trahit- ur; *mamilla*, omnis eminentia ube- ris. AE. 11: 803
Papulae ardentes, carbunculi. G. 3: 564
Papyrus legem de ritu sacrorum pro- mulgavit sub titulo *avitarum & pa- pyriarum legum*. AE. 12: 836
PARALEPSIS. AE. 8: 483
Παραπαιδωτικός alteri, quod una cum altero oritur. G. 1: 218
Parati cantare, pro ut cantarent. E. 7: 5
Parcae, *παρ* *κρονισμοῦ* dictae. G. 1: 278. secula ordinant. E. 4: 46. etiam

Furiae. 4: 47. & Eumenides, Alecto, Tisiphone & Megacra, Plutonis fi- liae. AE. 1: 86. earum officia & no- mina. 1: 26
Parce talenta, vocem; pro serva, Plau- tine dictum. AE. 10: 532
Parcebant, abstinebant. G. 2: 339
Parcite procedere, prohibete ne proced- ant. E. 3: 94
Parco, *parvi*, & *peperi*. AE. 11: 133
Parco sale, vel modico; vel servatore, quia omnia servat, sic & homo fru- gi *parcus* dicitur. G. 3: 403
Parcus semper cum Leaeua concum- bit. AE. 3: 113. undique septus con- tra venatorum tela cum furore impe- tum facit. 9: 551
Παρρησιαίς, *digressiones*, debent esse rarae. AE. 10: 653
Parens, pro patria. AE. 3: 341
Parens, nomen honoris. AE. 8: 729
Parent cui sidera, &c. id est. peritissi- me agnoscuntur, apparent, ac parent. AE. 10: 176
Parentes laudantur ex liberis. AE. 1: 609
Parentes nomine vocare, invidiosum est. G. 4: 321
Parentes cum deficiunt, reditur in ge- neralitatem. AE. 3: 421
Parentibus memoratis, cum filiorum nomina supprimuntur, illis cognomi- nes fuisse intelligendi sunt. AE. 11: 700
Parentesis, quid. AE. 1: 69
Parere, & *apparere*, quid differant pro- prie, licet saepe confundantur: *pare- re* enim *obedire*; *apparere*, *videri*. AE. 1: 122
Parēs parati, quasi pariter parati. E. 7: 5
Paria arma, pro familia, non peritia, sed genere victoriae, pro pari gloria. AE. 9: 655
Paribus alis, leni volatu. AE. 4: 252. aequalibus, aequali volatu. 9: 14
Paribus guttis, similibus. G. 4: 99
Paridis fabula de judicio inter Deas. AE. 1: 31
Paris habitavit sylvas, cum de Deorum pulchritudine judicavit. E. 2: 60. Mi- nervae & Junoni obfuit. AE. 6: 64. ejus judicio irata Minerva exorari non potuit. 1: 483. causa exitii Tro- jae, cum Aenea comparatus. 7: 320. fortissimus in agonalii Trojae. ita ut omnes, etiam Hectorem, superaret; & inde allatis crepundiis probavit se Priami filium. 5: 370. a Priamo mis- sus repetitum Helionem, raptam ab Hercule, cum ea negaretur, Spartam expugnavit, Helenamque abduxit. 10: 91. ab Helena susceptus hospitio; un- de hospita conjux. 6: 91. hospitio susceptus, quia Graeci cum Trojanis foedus habebant. 10: 91. Spartam ex- pugnavit, & vi rapuit Helenam. 1: 530. 655. cumque ea primum in Ae- gyptum ad Proteum regem fugit. ubi phantasma pro Helena ei suppo- situm. *ibid.* Helenam non rapuit, ju- xta nonnullos, sed Theseus, qui eam in Aegyptum depoitavit; & longe a-

I N D E X I N S E R V I U M

- lia belli Trojani causa. II: 262. e-
 jus & Menelai certamen Minervae
 iustum misso relore diremit Pandarus. 5:
 496. victus a Menelao, per Venerem
 liberatus. 10: 91. Achillem occidit
 in Apollinis templo. 3: 85. cum A-
 chilles Polyxenae matrumonium con-
 summaturus esset. 3: 322. idque au-
 xilio Apollinis. 6: 57.
Paris incertus Herculis sagittis. A. E. 2:
 13. mors ejus inter fatalia Trojae. 3: 402.
Paridis & Oenones filius, Corythus.
 A. E. 3: 170.
Paris, hujus **Paridos**, hinc **Paridis**; vel
 hujus **Paris**, hinc **Pari**, a Gracco,
 Πάρις, Πάριδος, Πάριδος, vel Πάρι-
 Πάρι. A. E. 5: 370.
Parier, similiter. G. 1: 189. pari mo-
 do, similiter, & simul. A. E. 8: 444.
 vel simul; vel similiter, pari virtute.
 A. E. 9: 182. similiter, uno modo; an-
 tiquum. 11: 592.
Parinus lapis, candidissimus, Lychnis
 nomine, apud Parum nascitur. A. E. 1: 597.
Parma, scutum levius. A. E. 10: 817. e-
 questre scutum. 11: 619.
Parnassi ardua, Helicon & Cithaeron,
 Musis sacra. G. 3: 291.
Parnassi mons, Nysa, ubi Liber cultus,
 qui inde **Nysaeus**. A. E. 6: 806.
Parnassia laurus, a monte Parnasso, A-
 pollini sacra. G. 2: 18.
Parnasso monte a diluvio defensi Deu-
 calion & Pyrrha. E. 6: 41.
Parnassum juxta, Dryopes populi. A. E. 4:
 126.
Parnassus, Boeotiae mons, Musis sac-
 er. E. 10: 11. mons Thessaliae, A-
 pollini sacra. 6: 29. A. E. 7: 641. The-
 ssaliae mons juxta Boeotiam, duos ha-
 bens vertices, Cithaerem Liberi,
 & Heliconem, Apollinis & Mula-
 rum. A. E. 7: 641. 10: 163.
Parosia, colonia. A. E. 1: 16.
Paros, insula, nivea, quia candidum
 habet marmor. A. E. 3: 125. in ea
 Marpesus, mons. 6: 471.
Parrhasia, Arcadia. A. E. 8: 344.
Parrhasia, civitas Arcadiae, dicta a
parrha avi, juxta Donatum, sed mi-
 nus recte: hinc Euauder **Parrhasius**.
 A. E. 11: 31.
Parrhasius, Jovis filius, qui filium ha-
 buit Arcadem; unde primo **Parrha-
 sii**, post **Arcades** dicti. A. E. 11: 31.
Parricida dici posse videtur, qui libe-
 ros a morte non liberat. A. E. 2: 215.
Paris surgunt, pro surgit. G. 2: 14.
Parisi dicebant veteres, recentiores **pe-
 persi**. A. E. 1: 148.
Parra, praeparata. E. 3: 68. parata, ac-
 quisita. A. E. 2: 784.
Partheniae, quasi *de virginibus nati*, lon-
 ga Laconum absentia bello cum A-
 theniensibus, vel potius Messeniis,
 incertis parentibus nati ex earum u-
 xoribus & filiabus, ad novas sedes
 quaerendas duce Phalanto dimissi,
 Tarentum auxerunt vel condiderunt.
 E. 10: 57. G. 4: 126. A. E. 3: 551.
- Parthenius**, mons Arcadiae. E. 10: 57.
 Jovis filius, ibid.
Parthenias, cur dictus Virgilius. A. E. 1: pr.
Parthenopaeus, Atalantae & Martis, sive
 Melanionis, filius, rex Arcadiae. A. E.
 6: 480.
Parthenope, Neapolis, sic dicta a **Par-
 thenope**, una ex Sirenibus, illic sep-
 ulta. G. 4: 562.
Parthi, superati primum ab Antonio,
 mox ipsum pepulerunt. A. E. 8: 685.
 Antonium, amisso fere omni exerci-
 tu frigore, Armenia cedere coege-
 runt. 8: 678.
Parthi, exules, victi a Caesare. E. 1: 62.
Parthi fugientes melius jaculantur sa-
 gittas. G. 3: 31.
Parthi Augusto imperante reddiderunt
 signa Crasso adempta. A. E. 7: 605.
Participia sine verbi origine. G. 4: 489.
 A. E. 8: 195.
Participia in *ens* in nomina transcunt,
 quando cum genitivo construuntur,
 & comparationem recipiunt: quia
 neutrum convenit participio. A. E. 2: 61.
Participia in *ns* ablativum vel in *e* vel
 in *i* mittunt; sin vero nomina, tan-
 tum in *e*. A. E. 2: 610.
Participia omnia a passivo venientia in
us exeunt. A. E. 10: 341.
Participia passiva in *ns* differunt a no-
 minibus substantivis inde derivatis,
 & ejusdem terminationis, quod illa
 sint secundae, haec vero tertiae de-
 clinationis. A. E. 1: 435.
Participia perfecta passivorum pro praes-
 enti etiam usurpantur. A. E. 1: 121.
Participia passiva euphoniae causa *n*,
 quod in praesenti est, vel retinent
 vel omitunt, praeter **natus** & **passus**,
 quae semper omitunt. A. E. 1: 484.
Participio versus finire, viciosissimum.
 A. E. 3: 300.
Participium, nullum esse potest, quod
 a verbo non trahatur, licet a sui ver-
 bi forma non veniat, ut **placita**, li-
 cet **placeor** non dicatur: invenitur tam-
 en **placeo**, & sic in aliis. A. E. 5: 331.
 6: 104. G. 4: 489.
Participium pro participio. G. 4: 229.
Participium passivum cum accusativo
 per ellipsin. A. E. 1: 324, 481, 583, 662.
Participium praesens pro futuro. A. E.
 10: 331.
Particulae multae ad ornatum modo
 adhibentur. A. E. 1: 335.
Particulae, monosyllabae praepositio-
 nes, vel aliae, verbis junctae, mono-
 syllabarum ratione quidem produ-
 cuntur vel corripiuntur; verum etiam
 quandoque euphoniae & metri ra-
 tione nunc producuntur, nunc corri-
 piuntur. A. E. 5: 522.
Particulae, *met*, *piam*, *pte*, *te*, & si-
 miles, ornatus causa ponuntur. A. E.
 1: 211. neque sub certas regulas ca-
 dunt. ibid.
Particulae *tam*, *magis*, *maxime*, *minus*,
minime, non tantum positivo, sed &
 comparativo, & superlativo, & pro his
- gradibus ipse in se junguntur, **maxi-
 sertim** ad exaurationem. A. E. 7: 787.
Particulae *que*, *ve*, *ne*, *et*, junctae aliis
 partibus, aut se faciunt ascensum,
 qualeslibet sit syllaba praecedens, si-
 ve brevis, sive longa. A. E. 10: 668.
Partio, & **partior**. A. E. 1: 498.
Parturi campum, dividere, designare.
 G. 1: 127.
Parturum, paratum. G. 1: 300. A. E. 3: 495.
Parturire dicuntur arbores pomiferacae
 tantum, & agri. E. 3: 56.
Parturire, pro dividere. A. E. 9: 174.
Parumper, paulatim, vel vaide parum.
 A. E. 6: 382.
Parvum & magnum, sola comparatio-
 ne intelligenda. A. E. 1: 563.
Parvus, humilis, pauper, minor aeta-
 te. E. 7: 29.
PASCERE, pro delectare. A. E. 1: 464.
Pascere oves pingues, pro ut pingues-
 cant. E. 6: 4.
Pasci, crescere. A. E. 2: 634.
Pascit prospectum, delectat. G. 2: 285.
Pasco, & **pastor**, idem notant. A. E. 1:
 194. 2: 215.
Pasco, & **pastor** *illam rem*: & **pasci**, pro
depassi. G. 3: 314, 458.
Pasiphae. E. 6: 73. ejus fabula 6: 46,
 47. Solis filia. E. 6: 47. Minois uxor;
 ex marito peperit Androgeum, Ariad-
 nem, Phaedram: tauri amore flagra-
 vit, cumque eo concubuit, ope Dae-
 dali vacca lignea inclusa, unde Mi-
 notaurus. A. E. 5: 588. 6: 14, 447.
Pasiphae & Tauri fabulae explicatio.
 A. E. 6: 14.
Pasiphae ex Minoë ante amorem tauri
 etiam filios suscepit, & tamen **virgo**
 dicitur. A. E. 11: 687. geminos pepe-
 rissit dicitur filios, alterum ex Tau-
 ro, alterum ex Minoë. 6: 25.
Pasiphae & Minois filia, Phaedra, eju-
 sique historia cum Hippolyto. A. E. 6: 445.
Passim, abundanter, ubique. E. 7: 54.
 G. 1: 132. pro ut quis voluit. A. E. 3: 510.
Passiones animi juxta Philosophos
 quatuor; a bonis, & a malis rebas
 veniunt; a bonis opinatis duae, **ahere-
 praesentis**, altera futuri temporis,
gaudium, & **spes**; a malis **idemem**
 duae, **praesentis** temporis & futuri,
dolor, & **metus**. G. 2: 499. A. E. 6: 733.
 oriuntur autem ex corporis conjunc-
 tione; percunt enim segregatione fac-
 ta. ibid.
Passis palmis, apertis, solutis. A. E. 3: 263.
Passiva verba active ponuntur, & con-
 tra. A. E. 1: 8, 108, 717. 11: 660. in
 quibus verbis id habeat locum. 1: 108.
Passivum imperativum pro activo. G.
 2: 485.
Passum visum, a **passendo**; quia mol-
 tum decoquitur mustum, & inde fit
passum; unde *de defrutum dictum*,
 quod *defrutetur*, & quasi *frandem*
 patiat. G. 2: 93.
Passus, participium a **passer**, non **pas-
 ser**; licet plurima *n*, quod in praes-
 enti est, euphoniae jussu vel reti-
 neat.

INDEX IN SERVIVM.

- neant, vel omittant. AE. 1: 484
Pastor, pro rege: Gr. *παστυν βασιλ.* AE. 12: 587
Pastoralis myrtus, quia illa pastores cus-
 pside praefixa pugnare solebant. AE. 7: 817
Pastores, propriae pecorum; magistrum mi-
 litum; sed eleganter inter se reciprocantur. AE. 12: 717
Pastores habent arma. E. 3: 12
Pastoris sub persona, Poeta. E. 6: 67
Pastorum carmina, Bucolica. G. 4: 565
Pastus, pro eo qui pascebatur. AE. 2: 471
Pastus, pro pastum, per Antiprosin. AE. 10: 710
PATARA, Lyciae civitas; unde Apollonio *Patarens*, quia illic sex mensibus hybernus dabat responfa; sex aestivis apud Delum. AE. 4: 143. 6: 37
Patavinum, Illyrici urbs; ab Antenore condita, unde dicta. AE. 1: 246, 251. item Lyciae locus, eidem Apollini facer. 4: 377
Patens, & *patulum*, quid differant. E. 1: 1. *patens*, quod & aperitur & clauditur, ut oculus; *patulum*, quod semper patet. AE. 6: 725
Parentibus, patefactis. AE. 2: 266
Pater, religionis nomen est, & hominibus datur, & montibus, & fluminibus, & Numinibus. AE. 1: 699. 3: 89. omnium Deorum epitheton. 1: 159, 703. generale quidem omnium Deorum nomen, sed proprie Libero tribuitur. G. 2: 4
Pater, religiosus. AE. 1: 699. honoris nomen. 2: 3. vel honoris nomen; vel revera patens. 7: 52. nomen venetationis. 7: 327. ad eminentiam usurpari solet. 1: 69
Pater solus habet auctoritatis potestatem. AE. 11: 558
Pater quartus. AE. 10: 619
Paterfamilias Catoni, qui bene passit, & bene arat. AE. 7: 539
Paterfamilias, materfamilias, anras, consuetudines, sunt a genitivo Graeco; multi tamen volunt in plurali declinari utrimque, *patresfamilias*, *patrum familiarum*, & sic porro. AE. 11: 801
Pater *patratus*, & *Peciales*, bella indicabant. AE. 7: 623. 9: 53. 10: 14
Pater *patratus* in pangendis foederibus semper scriptum tenebat, ad similitudinem Jovis simulacri. AE. 12: 206
Patera, pro vino. AE. 7: 133
Patera aurea in Alpheum, Elidis in Arcadia fluvium, dejecta, in Arcthusa in Ortygia Siciliae iterum inventa. E. 10: 4. AE. 3: 694
Pater, pacatum esse; *clausa* bellum notant. AE. 1: 303
Patefunt, aperiantur, & sic videntur. AE. 2: 483
Patet in arma tantus, tantum patebat in vulnera, in hostilia tela totus patebat. AE. 11: 644
Patibia, palus vicina Patavio, unde urbs etiam nomen accepit. AE. 1: 251
Patara, urbem Lyciae, condidit Ica-
 dius, Lyciae Nymphae & Apollinis filius, Apollinique patri eam dicavit. AE. 3: 332
Patrae, urbs Achajae. ibid.
Patres dicti senatores a curae similitudine; *senatores* a senecta aetate, Gr. *πατρις*. AE. 4: 682. 5: 758
Patres conscripti, dicti quod *patricii* essent: ut alii, quod *patres* a plebe in consilium separati, & conscripti, qui a Servio Tullio e plebe electi. AE. 1: 430
Patria, pro villa. G. 2: 514
Patria, provincia. AE. 1: 380
Patriae adspicere desiderare, inter physica signa moriturorum. AE. 10: 782
Patriae, regiones. G. 2: 116
Patriae arae, a *Patris*, Achajae civitate, ubi *Patrius Apollo* colebatur: vel positae ab Aesculapio. AE. 3: 332
Patrii Dii, qui praesunt singulis civitatibus. G. 1: 498. *Indigetes*, ex hominibus facti, quasi in *Diis agentes*. AE. 12: 794
Patrimi & *matrimi* pueri, qui. G. 1: 31. factis adhibiti. AE. 2: 238
Patrio macrone, paterno, qui patris ante fuerat; alias *patrius* a *patria* derivatum est. AE. 12: 730
Patris nomine, majorum cognatio ostenditur. AE. 3: 107. 10: 619
Patrius, paternus. G. 1: 16
Patrius Apollo, cultus Patris, civitate Achajae: & ara *Πατρῴα Ἀπόλλωνος* ab Aesculapio in Apollinis templo erecta: vel ab Icaidio, Lyciae Nymphae & Apollinis filio. AE. 3: 332
Patrius, naturalis. G. 1: 52
Patroclus, Menoetii filius. AE. 1: 104
Patroclus & Achilles, Myrmidonum duces. AE. 11: 403
Patroclus, Achilles armis indutus, ab Hectoris occisus. AE. 1: 487. 2: 275. Hectori mortem praedixit. AE. 10: 740
Patrocli in ultionem Achilles crudelis in Hectorem. AE. 1: 34
Patroclum iugebant Achilles equi. AE. 11: 90
Patrocli ad bustum tantum homines quam pecudes mactabantur. AE. 11: 197
Patronus, si clienti fraudem fecerit, sacer esto. AE. 6: 609
Patronymica in *des* apud Latinos primae declinationis. AE. 1: 101. in *des* pro proprio nomine. AE. 10: 537
Patronymica in *dis* vel *os* Latine etiam usurpari possunt; in *us* vero non. AE. 10: 123
Patronymica feminina vel in *ias* exeunt; vel in *eis*; vel in *ae*. 7: 37
Patronymicum a matre, rarum, ut *Ionus Paldemon*. AE. 5: 823
Patulcius Janus, cur. AE. 7: 610
Patulum & *patens*, quid differant. E. 1: 1
PAVIDUS, semper timens; *pavens*, ex causa. AE. 2: 489
Pavidus, gloriae cupiditate sollicitus. AE. 5: 775
Paullisper, paullulum. AE. 5: 847
Pauper domus, hic & haec; nam *paupera*, usurpatum est. AE. 12: 519
Paupera, usurpative, cum dicatur *hic*
 & haec pauper. AE. 3: 539
Paupertas, & *egestas*, quid differant. G. 1: 146
Paupertas, causa militaria. AE. 3: 105
Pausia, olivae genus a *paviendo*, id est, tundendo; quia aliter oleum ex se non facit. G. 2: 86
PAX, pro fodere. AE. 7: 266
Pax mortuorum, sepultura. AE. 11: 107
Pax, pro benevolentia. AE. 4: 56
Pax iniqua, qua victor nomen victi assumit. AE. 1: 10. 4: 618
PECORA, proprie quae non sylvestri, sed humano usui aluntur. AE. 4: 157
Pecorum & agrorum Deus, Sylvanus. AE. 3: 601
Pecten, instrumentum textorium. AE. 7: 14
Pecten, neutro genere, instrumentum quo chordae pulsantur. AE. 6: 647
Pectora tantum armabant Veteres, quia tergo nullus metus. AE. 7: 633
Pectora cara, pro frater. AE. 11: 215
Pectore ficto, verbis fictis. AE. 2: 107
Pectore toto, omni affectu. AE. 9: 276
Pectus summum, pectoris & colli confinium. AE. 5: 558
Pecuaria, boves, pecora; a nominativo *pecuare*; *pecua* vero, a *peco*. G. 3: 64
Pecudes, & *armenta*, distincta sunt. G. 4: 223
Pecudes in Italia bis gravidae in anno. G. 2: 150
Pecudes locutae pessimum fuerunt omen. G. 1: 478
Peculium, patrimonium, a pecoribus, proprie servorum. E. 1: 33
Pecunia, a *peculio*, quod a *pecoribus*. E. 1: 33
Pecus, quidquid humana lingua & configie caret, a *pascendo*. AE. 1: 435
Pecus, de fucis; quia omnia animalia pecora dicebant. G. 4: 168. AE. 1: 743
PEDE secundo, omine prospero. AE. 8: 302
Pedem tenere, in remigandi officio dicitur, qui postremus est. AE. 3: 510
Pedicae, laquei captantes pedes. G. 1: 307
Pedum, baculum Panos incurvum, Gr. *κατάστροφ.* E. 2: 31. virga incurva pastorum, unde dicta. E. 5: 88
Pnyxi, fontes; unde *pagi*; quia ad fontes condi solebant. G. 2: 382
PEGASUS, genus ex Medusa & Neptuneo. AE. 2: 616
Pegasus ungulae ictu Hippocrenen fontem aperuit in Helicone, monte Boco-tiae. G. 1: 12. AE. 10: 163
Pegaso equo vectus Bellerophonates Chimaeram interemit. AE. 5: 118
Pegmata de lignis modo fiebant a ludorum theatralium editoribus. G. 3: 24
Pejor, mali respectu, dicitur; *deserior*, melioris. G. 4: 89
Pelaeus, a, usus. G. 1: 133
PELAGI, adverbialiter, ut *domi belli*, pro in pelago. AE. 3: 241. 8: 333
Pelagias in insulas ab Aquilone deportatus Phineus excaecatus. AE. 3: 209
Pelasta arte, mala. AE. 2: 106
Pelastgi, dicti a *Pelastgo*, Terrae filio, qui in Arcadia genitus. AE. 2: 83
 Pelastgi,

INDEX IN SERVIVM

Pelasgi, a *Pelafgo*, Jovis & Larissae filio. AE. 1: 628
Pelasgi ex Peloponneso in Italiam venierunt, fluviumque Sarnum, & se, Sarraffes appellarunt. AE. 7: 738
Pelasgi, vel ab Atheniensibus, vel Laconibus, vel Thessalis oriundi; primi Italiam tenuisse dicuntur: dicti *Pelafgi*, quod velis & verno tempore advenisse, ut *aves*, visi sint. AE. 8: 600
Pelasgi, iidem qui Tyrreni. AE. 8: 600
Pelasgi, Terrae filius. AE. 2: 83
Pelasgius, Jovis & Larissae filius. AE. 1: 628
Pelasgius Agyllinam condidit. AE. 8: 479
Pelei nuptias celebravit Dii. AE. 1: 31
Peleo Vulcanus fecerat arma Achillis. AE. 1: 487
Pelethronium, oppidum Thessaliae, ubi domandorum equorum repertus usus; & unde fabula Centaurorum. G. 3: 115
Pelcus & Telamon, fratres. AE. 1: 623
Pelcus, primus machaetam invenit. AE. 9: 505
Pelici, propinqua Cynira, Veneri dicata, juncta Melo, in columbam mutata. E. 8: 37
Pelides, & columbae, & vaticinatrices, Thessala lingua. E. 9: 13
Pelias, amas, vates, quae Dodona murmurantis fontis ex queru sacra interpretabatur hominibus. AE. 3: 465
Pelias cur Iasonem Colchos proficisci iussit. B. 4: 34
Pelios, mons Thraciae. G. 1: 281
Pelios, mons Thessaliae, ubi Chiron habitavit. G. 3: 93
PELLA, Macedoniae civitas, patria Alexandri. G. 4: 287
Pellacia, frans. G. 4: 445
Pellax, per blanditias decipiens: unde *pellacere* blanditendo decipere. AE. 2: 90
Pelle cinctus Pan, nec non Hercules. AE. 8: 282
Pellis, quae primum detracta; *corium* vero, subactum jam & medicatum. AE. 1: 215
Pellis, pro lorica, quae est tegimen de corio, tanquam de loro factum. AE. 11: 679
Pellis morientium, dura, tactui resistit, frigida est, nec cohaeret digitis. G. 3: 503
Pelops filiae thalamos invasit Thyestes, unde natus Aegythus. AE. 6: 623. 13: 262
Peloponia moenia, Argiva; a *Pelope*. AE. 2: 393
Peloponnesi convenae in Italiam migrarunt, & se Sarraffes, & fluvium, Sarnum appellarunt. AE. 7: 738
Peloponnesi urbs, Pisa, cujus coloni Pisas in Italia condiderunt. AE. 10: 179
Peloponnesum occupavit Danaus, civemque a se Danaos appellavit. AE. 10: 497
Peloponnesus, a *Pelope*. AE. 2: 195
Pelops a patre Tantralo Diis epulandus appositus; ab inferis revocatus; brachium, quod Ceres consumperat, eburneum accepit. G. 3: 7. AE. 6: 603
Pelops, Hippodamiam cuius certami-

ne, Myrtili aurigae fraude, nactus uxorem, Myrtulum praecipitavit in mare: deinde etiam Oenomaum vicit. G. 1: 205. 3: 7
Pelops, Lini, Atlantis filii, filius, pater Atrei. AE. 8: 130
Pelorum, unum de tribus Siciliae promontoriis, in mare Tyrrenum procurrens. AE. 1: 200. 3: 687. ab Annibalis gubernatore illic sepulcro appellatum. 3: 411. ejus angustiae de Ionio mari ad Calabriam venientibus clausae videntur, propter litorum curvaturam, sed propinquantibus aperiri videntur. *ibid.*
Pelorum incolere Sirenes. AE. 5: 864
Peluae lunatae, scuta brevissima Amazonum, in modum Lunae jam medicatae. AE. 1: 495
Pelusiaca lens, a *Peluso*, uno e septem Nili ostiis, ubi optima nascitur. G. 1: 228
Pelusium, unum e septem Nili ostiis. *ibid.*
PEMPTUS apud Cretam vocatus Achilles. AE. 1: 34
PENATES, *Dei summi, majores, & divi*, per quos spiramus, corpus habemus, & animi stationes possidemus; eos esse *Jovem, Junonem, Minervam*; quos omnes eodem templo conjunxit Demaratus; iisque *Mercurium* sermone Deum addidit. AE. 2: 296. 8: 679
Penates, & magni Dii, iidem, culti apud Laurolavinium. AE. 3: 12. 9: 259
Penates, *Apollo* tantum & *Neptunus*. AE. 3: 119. & inter illos etiam Juno bona. 1: 738. aliis alii; *Apollo*, *Neptunus*, habitati in regia positi: *Tulcis Ceres, Pales, Fortuna*. 2: 325
Penates dicti, quod in penetralibus coeli sedent. AE. 3: 12. omnes Dii, qui domi coluntur. 2: 514
Penates nisi sacerdoti videre fas nulli est. AE. 3: 12
Penates Dardanus ex Samothracia in Phrygiam; inde vero Aeneas in Italiam transfudit. AE. 2: 325. 3: 143. fuerunt autem lignea quaedam vel lapidea sigilla. *ibid.*
Penates quinam ab Aenea advecti. AE. 2: 296. de ubi Lavinio Romam delati bis in locum suum redierunt. 3: 12
Penatibus simul & Vestae Consulibus, Praetores, Dictator, abeuntes magistratu, Lavinii sacra faciebant. AE. 2: 296
Penatibus sacrae culina. AE. 2: 688
Pendent vites in Italia. G. 2: 89
Pendentes pueri, alimoniae desiderio intenti & suspensi. AE. 8: 631
Pendere, pro solvere, a pecuniaria damnatione. AE. 6: 21
Pendere, de capris rupe pascentibus. A. 1: 77
Pendere, cessare. AE. 8: 631. sollicitum esse; desiderare aliquid audire. 6: 173
Penci filia, Daphne, in laurum. AE. 3: 91
Penelope, Ulyssis uxor; ex prociis omnibus Pana enixa est; vel ex Mercurio. AE. 2: 43. ejus filius, Pan. G. 1: 16
Penetrabile frigus, quod omnia pene-

trab. G. 1: 93
Penetrabile, quod penetrat; *penetrabile*, quod penetrat; sed quandoque *penetrabile*, pro *penetrabile*. AE. 10: 484
Penetrat, idem quod *penus*. AE. 3: 12
Penetrat, omnis interior pars domus, licet interita. AE. 7: 19
Penetrat, proprie de templis, etiam de acibus privatis, a *penus*, locus ubi ad vitam necessaria condantur. AE. 2: 508
Penetrat, secreta templorum. AE. 6: 71. secreta domorum; quod *penus* solitaria parte domus; vel a *penatus*. AE. 2: 484
Penetrant aulas & limina regum, possidentur satellitum. G. 2: 504
Penetrare? quasi *penitus intrare*. AE. 9: 10
Penus, fluvius Thessaliae, Ariffaei patris ex Cyrene. G. 4: 317
Penitus, omnino. E. 1: 67. pro valde. AE. 1: 204. 6: 679
Penitus alias, longe remotus. AE. 1: 516
Penitus diversa, valde diversa, longius remota. AE. 8: 1
Pennae, non *pinnae*, dixerunt *Veteres*. AE. 2: 479
Pennae, pro sagittis. G. 3: 372. pro instrumeto ex fune, cui additae pennae ad terrendas feras. AE. 12: 752
Pensum lana, quae ad pensum dantur. G. 1: 390
Pentapolis, Aethiaca regio. AE. 4: 42
Pentapoli tenuerunt Locci Ozoli, Ajois Oilei socii. AE. 3: 359
Pentheus, Echionis & Agaves filius, rex Thebanorum, sacra Liberi ex matretera ejus Semele geniti impedire cupiens, a Bacchis discepit. AE. 4: 469
Penthesilea, regina Amazonum, Martis & Otreres filia, occisa ab Achille, & post mortem adamata: vel, ut alii, cum Achille concubuit, & filium ex eo Caistrum edidit: *Martia*, aut *Marris* filia, aut *bellicola*: cur *furca*. AE. 1: 495. 11: 661
Penultima cum brevis, tertia a fine habet accentum, exceptis vocativis, *Mercuri*, *Domiti*, *Ovidi*, & similibus, quae retinent, quia passa Apocopen: apud *Veteres* nominativus & vocativus idem. AE. 1: 455
Penus, idem quod *penetrat*. AE. 3: 12
Penus, locus ubi necessaria ad vitam conduntur. AE. 2: 508
Penus, masculini, feminini & neutri generis, sed in masculino & feminino quarta: declinationis est, in neutro tertia: est autem temporis longi; *cellarium*, paucorum dicitur. AE. 1: 704
Pepigi, & *pactus sum*: a *parisur*, quod geminum habet praeteritum, *pepigi* & *pactus sum*: nam *pago* nulquam legitur. AE. 4: 144
Peplum, palla picta muliebris, pretiosissima. AE. 1: 483. sic dicta palla *Minervae*, & unde. *ibid.* & 484
Peplum dono *Minervae* ad templum ferebat *Hecuba*. AE. 11: 479
PER.

INDEX IN SERVIVM.

- PER**, praepositio usitata in obestationibus; sic, *per Deum rogo te*; videmur intelligere, meminere religioni curae esse perimionem meam: *rogo te per miserias meas*, meminere ab eo rogari, qui miserias pertulit. **AE.** 10:45
- Per** pol quam, *pro pol perquam*. **AE.** 1:648
- Per** aras, *pro apud vel inter aras*. **AE.** 4:576
- Per**, *pro inter*. **o.** 1: 238
- Per** tempus utrumque *pro inter*; sic *contra inter*, *pro per*. **AE.** 6: 418
- Per** tacitum altus fluit, id est, *per profundam altitudinem*. **AE.** 9: 31
- Peracta** fortuna, *pro prostrata*. **AE.** 3: 493
- Peragra**, circumire inquirendo. **AE.** 4: 72
- Peragra**, accentus in *per* manet, & cur. **AE.** 1: 388
- Perdita**, amore consumpta. **E.** 8: 87
- Perdix**, sororis Daedali filius, vel, ut alii, Circinus, serae & circini inventor; & inde ex invidia a Daedalo occisus. **o.** 1: 143. **AE.** 6: 14
- Perduelles**, inimici. **AE.** 4: 424
- Peregrini**, quorum parentes ignorant, *Neptuni filii* dicuntur. **AE.** 3: 241
- Pererrare**, lustrare. **E.** 1: 62. diu & longum errare. **AE.** 2: 295
- Pereunt**, *pro perierunt*. **AE.** 2: 428
- Perfectum** *pro plusquam perfecto*. **AE.** 4: 419
- Perfectum**, *pro imperfecto*, vel plusquam perfecto. **AE.** 8: 298
- Perfectus**, dubium an recipere debeat comparationem; si enim dicas *perfectior*; incipit *perfectus* non esse *perfectus*. **AE.** 11: 124
- Perfide**, muliebri concivium. **AE.** 4: 305, 366
- Perfidus**, qui post foedus bella commovet. **AE.** 10: 231
- Perfringere** dextra, fortiter facere. **AE.** 10: 279
- Perfusa** genas, lachrymis genas perfusas habens. **AE.** 12: 65
- Pergama**, proprie arces Trojae; unde κατ' ἑξῆς omnes arces Pergama. **AE.** 2: 556. quia autem Pergama fuerunt altissima, omnia alta ita dicuntur. **1:** 95, 96
- Pergamaeque** legendum, non *Pergamaeque*. **AE.** 3: 336
- Pergamum**, arx, Troja, civitas. **AE.** 1: 466. a Pergamo rege dictum. **E.** 6: 72
- Pergamum** ab Aenea in Creta conditum: ut alii a Trojanis captivis, ex classe Agamemnonis illuc delatis. **AE.** 3: 133
- Pergamus**, Neoptolemi & Andromaches filius, de eius nomine Pergamum. **E.** 6: 72
- Pergere**, perseverare. **AE.** 1: 376
- Periander**, Corinthi rex. **E.** 8: 55
- Perimelides**, ovium nymphae. **E.** 10: 62
- Perjurus**, non *pejurus*, licet in verbo *pejore* r literam amittat. **AE.** 2: 195
- Peripetolus**, *procellae*, quae de montibus aut fluminibus fiunt. **AE.** 5: 769
- Perisologia**. **AE.** 1: 662
- Perithous**, Lapiharum rex, in nuptias invitavit Centauros, populos vicinos, & Deos omnes, excepto Marte, qui itatus Centauros inter & Lapithas bellum excitavit. **AE.** 7: 304
- Perithous**, unus de Lapithis, cum Theseo ad inferos descendit ad rapiendam Proserpinam. **AE.** 6: 121, 601
- Periturus** patriae aspectum desiderant. **AE.** 10: 782
- Perlegere**, perspectare picturam. **AE.** 6: 34
- Permenis** aequor, *pro evesii*. **AE.** 3: 157. nonnulli sine n scribunt. *ibid.*
- Permissus** Boeotiae fluvius. **E.** 6: 64, 73
- Permissa** potestas, data. **AE.** 9: 97
- Permittere** flammae, incendere. **AE.** 4: 640
- Permutare**, *pro simplici mutare*. **AE.** 9: 307
- Permutatione** olim fiebant mercimonia. **o.** 3: 306
- Pernicitas**, proprie pedum est; *celeritas*, pennarum. **AE.** 4: 180
- Pernix**, *pro perseverans*, *peritax*; a pernitendo. **o.** 2: 230. *velox*; alias, *perseverans*. **AE.** 11: 718
- Peto**, iustici calcamenti genus, a Graeciae more. **AE.** 7: 690
- Petrosus** & *enosus*, adive tantum usurpantur, & cum genitivo plurimum. **AE.** 6: 435
- Perpetuae** mensae, longae, ad ordinem sedentium exaequatae. **AE.** 7: 176
- Perpetuum**, longum. **E.** 4: 13
- Perpetuus**, continuus. **AE.** 4: 32
- Perpetuus**, appellatus bos, Heruli immolans, quia carnes ejus religionis causa carius vendebantur, illiusque pretio alius iterum vitulus comparabatur. **AE.** 8: 183
- Perrechia** nepos, Acamas. **AE.** 2: 262
- Perseae**, cum mille navium classe Graeciae bellum inferentes, Delum ob religionem intactam reliquerunt. **AE.** 3: 84
- Perseae** diem incipiebant ab ortu Solis. **AE.** 5: 738
- Perseae** cum matre sua etiam concubant. **AE.** 6: 623
- Persearum** rex, Cambyses. **AE.** 1: 123
- Persearum** reges, dicti Artacidae. **AE.** 6: 760
- Perseus**, frater Hesiodi. **o.** 1: 1
- Perseus**, Jovis & Danae filius, ejusque fabula cum Atlante. **AE.** 4: 246. Minervae scuto tutus Medusae caput amputavit. **6:** 289. **7:** 372
- Perseus** invenit harpen, gladium curvum, in modum falcis. **AE.** 7: 732. **9:** 505
- Perseus** oriundus Sabus, Sabinorum conditor, ut alii, Lacedaemonius. **AE.** 8: 638
- Persidem** inter & Armeniam, Hiberia, Ponti pars. **AE.** 9: 582
- Persidi** juncti Dahae, Scythiae Septentrionalis populi, dicti & Dani. **AE.** 5: 728
- Persona** minor majorem non proprio nomine, sed honoris, compellere debet; major minorem contra. **AE.** 1: 80
- Personae** tragoediarum, quantum ad ornatum capitis, in utroque sexu similes. **AE.** 10: 832
- Persona** prima *pro quocumque*. **o.** 2: 475
- Persona** secunda *pro quocumque*. **AE.** 6: 147, 148
- Personae** primum factae de arborum corticibus; & inventae ne noscerentur, qui ludicra turpia ad risum movendum exercebant. **o.** 2: 387
- Personae** acquora, regna, vel personae facit; vel *per aquora sonat*. **AE.** 6: 171, 418
- PERTAESUM**, compositum, *pro simplici taesum*, quod non est in usu. **AE.** 5: 714
- Pertaeus**, participium sine verbo, cum genitivo, & accusativo. **AE.** 4: 18
- Pertentare**, penitus tentare. **o.** 3: 250. vehementer tentare, & leviter. **AE.** 11: 505. sollicitare. **5:** 827
- Pertimere**, valde triste. **AE.** 5: 5
- Perversum** Numen, irarum. **AE.** 7: 584
- Perversus**, conversus ad turpitudinem. **E.** 3: 23
- Pervolat** aedes, *pro per aedes volat*. **AE.** 12: 473
- Persua**, Tulliae civitas, ubi bellum inter Augustum & L. Antonium. **AE.** 6: 133. condita ab Ocno, Auletis filio. **12:** 198
- PES**, funis, quo velant tenditur, alio nomine *podium*; **Gr.** πῆξ. unde *facere pedem*, extendere vela. **AE.** 5: 830
- Pes** geminae cognomine Dirae, Noctis filiae. **AE.** 12: 845, 846
- Pestilentia**, quomodo procedat; aëri prius corrumpitur, mox aquae & terrae, mox pabula, dein animalia; semper autem creatur Apolline offenso. **o.** 3: 481. **AE.** 3: 138
- Pestilentia**, immissa Atheniensibus ab Icarum interfectum, quomodo sedata. **o.** 2: 389
- Pestilentia** ingens, quae ex aëre corrupto Aegypti Austro delata in Atticam, inde Venetiam, Galliam, & Illyricum, misere vastavit. **o.** 3: 478
- Pestilentia**, orta post Remi mortem, sedata post placas ejus manes, & quomodo. **AE.** 1: 280
- Pestilentia** autumnii tempore gravissima. **o.** 3: 479
- Pestilentia** mortuorum animalium caro & viscera, nec lavari nec coqui possunt; item igni superposita, aut patresunt, aut durecunt; neque coriorum ullus usus. **o.** 3: 559
- Pestilentiam** etiam elementa sentiunt. **o.** 3: 553
- Pestis**, Furia. **AE.** 7: 505
- Pestis**, pro amore, vel malo. **AE.** 1: 716
- Pestis**, pro vehementi amore, incendio. **AE.** 4: 90. de incendio. **5:** 683. **9:** 540
- Pestis** belli, incendium. **AE.** 10: 55
- PETASO** & pinnis instructus Mercurius, propter orationis, cujus auctor, velocitatem. **AE.** 8: 138
- Petens** aliquid, quae observare debeat. **AE.** 1: 69
- Petere** est, quoties quid humiliter & cum precibus postulamus; *poscere* autem, quando quid pro merito nostro deposcimus. **AE.** 9: 194
- Petere**, & simpliciter adire, & insidias.

INDEX IN SERVIVM.

- ri. AE. 1: 721. adpetere, optare. 2: 636. desiderare. 2: 351
- Petere** aliquid, pro factiose aggredi, appetere. AE. 5: 840. hinc *petitiones*, proprie impetus gladiatorum. AE. 9: 439
- Petisse**, menti caussa addita syllaba, pro *petisse*. AE. 3: 603
- Petilia**, civitas modico muro cincta: vel *ἀπὸ τῆς ἀριστοῦ* a volando, quod captato augurio condita; vel quod post Ilium relicto eam civitatem *petisse* Philoctetes. AE. 3: 402
- Petitiones**, proprie impetus gladiatorum. AE. 9: 439
- Petitionis** ars, quae. AE. 1: 74
- Petunt** quaedam a validissimis debent incipere. AE. 1: 566
- Πέτρος**, volo, unde aves *praepetes*. AE. 3: 361
- Petrisis**, De Cometarum differentiis. AE. 10: 272
- Petuli** haedi, laticivi, exultantes, a *petendo*; unde & meretrices *petulcae*. G. 4: 110
- Petunt** Trojanos monstra, appetunt, ad Trojanorum damnum petunt. AE. 9: 128
- PEUCETIA**, & Messapia, partes Apuliae, a duobus fratribus dictae, quas tenuit Diomedes. AE. 8: 9
- Φ**, littera, inventa a Palamede. AE. 2: 81
- PHAEDRA**, Minois & Pasiphaes filia, uxor Thefei. E. 6: 47. ejus cum privigno Hippolyto historia. AE. 6: 14, 445. 7: 61
- Phaeaces** incoluere Corcyram. AE. 3: 291
- Phaeton**, pro Sole, *ἀπὸ τῆς φαίνω*, vel potius *ἀπὸ τῆς φαεινῆς*, *καὶ αἰθῶ*. AE. 5: 105. idem, qui Eridanus, Solis filius, ejusque fabula. 6: 659. adamantus a Cyeno. 10: 188. Clymenes & Solis filius, ejusque fabula. 10: 189
- Phaetontades**, Clymenes & Solis filiae, & earum fabula. E. 6: 62
- Phaethontides**. E. 6: 73
- Phaenusa** & Lamperusa, sorores Phaetontis, mutatae in arbores. AE. 10: 189
- Phalae**, turres; unde *phalarica*, teli genus: *phalae* item in Circo divisiones inter curipum & metas, ubi, constructis ad tempus turribus, his telis pugna edebatur. AE. 9: 705
- Phalantus**, Partheniarum Laconum dux, Tarentum condidit, vel auxit. E. 10: 57. 3: 551. 6: 773
- Phalanto** duce, Partheniae, quasi de virginibus nati, longa Laconum absentia in bello, Tarentum tenuerunt. G. 4: 126
- Phalanx**, Macedonum lingua, *legio*, *exercitus*. AE. 2: 254. 11: 92. 12: 277
- Phalarica**, ingens telum, torno factum, ferrum habens cubitale, & rotunditatem de plumbo in modum sphaerae; in summo ignem adfixum, stupa circumdata, & pice oblitum; incensumque aut vulnere hostem, aut igne consumit: eo telo pugnatur de *phalax*, hoc est, turribus: vel manu mittebatur, vel nervis tortilibus e machina. AE. 9: 705
- Phalerae**, equorum ornamenta; a Graeco *φάραρα*. AE. 5: 310. 9: 359
- Phanaeus**, mons in promontorio Chii, vitibus confusus; unde *vinum Phanaeum*; mons dictus a rege Phanaeo. G. 2: 98
- Φαντασία**, imago, species. AE. 8: 557
- Phantasia Poetica**. G. 1: 103. insignis. G. 2: 82
- Phaon**, Lesbios, Veneri aram ad Leucaten laeravit. AE. 3: 279
- Pharetrata**, participium a feminino genere derivatum. AE. 11: 649
- Φάρμακον**, bonum & malum. G. 1: 129
- Φάρμακον κακόν**, pro veneno. AE. 2: 471
- Φαρμακώδης**, Theocriti ecloga, quam Virgilius ad octavam eclogam transtulit. E. 8: 1
- Pharmaces**, Michridatis filius, vidus a Caesare. AE. 1: 292
- Pharus**, nobilissima turris in portu Alexandriae; Protei columnae. AE. 11: 262
- Pharsalico** praelio superatus Pompejus, Aegyptum petens, interfectus illic est. AE. 4: 696
- Phaeli**, breves naviculae, quibus utuntur Aegyptii, cum stagnaverit Nilus. G. 4: 289
- Phasis**, fluvius Colchidis. G. 4: 367
- PHEMONOAE**, Sibyllae nomen, quae Aeneae vaticinata est. AE. 3: 445
- Pheni** moenia, oppidum Arcadiae. AE. 3: 167. 8: 165
- Pherecydes**, philosophus, oriundus ex insula Scyro. AE. 3: 76
- Φέρων**, ferri, agitari. AE. 9: 354
- Pheretum**, quo mortui feruntur, a Graeco *φέρω*, unde per Diaeresin *feretrum*, vel a *ferendo*; Latine *capulus*. AE. 11: 64
- PHILAE**, i. e. *amicae*, locus circa Sienem, extremam partem Aegypti, ubi placata Isis. AE. 6: 154
- Philippi**, urbs Thessaliae, ubi praelium Caesaris & Pompeji; item Macedoniae, ubi Augusti & Antonii contra Brutum & Cassium; (*male a Servio in eadem Thessalia.*) AE. 6: 833
- Philippense** praelium in Thessalia, inter Caesarem & Pompejum; non vero in eadem, sed in Macedonia, contra Brutum & Cassium. AE. 6: 833
- Philippi**, civitas Thessaliae. (*sed errant hic & Virgilius & Servius, statuentes ad eandem urbem Pompeji & Caesaris, & postea Bruti & Cassii contra Antonium & Augustum commissum praelium; cum prius ad Philippos, urbem Thessaliae; alterum ad Philippos Macedoniae contigerit.*) G. 1: 490
- Philippiis** campis bellum contra Brutum & Cassium gestum. AE. 1: 298
- Philippo** Olynthum vendidit Lathenes. AE. 6: 621
- Philvrae** & Saturni filius, Chiron, inventor Medicinae. G. 3: 548
- Philoctetes**, Paeanis filius, Herculis comes, cui moriens sagittas Hydrae felle tinctas dedit: & reliqua ejus historia. AE. 3: 402. 8: 300
- Philoctes** Herculis sagittas dedit ad expugnandam Trojam. AE. 2: 13
- Philoctes** Petilium civitatem condidit, vel murem eam circumdedit. AE. 3: 402
- Philologi**. AE. 7: 1
- Philomela** fabula. E. 6: 78
- Philomela** Teieo appositae dicitur capes, cum Progne in ejus gratiam fecerit. AE. 10: 83
- Philomela**, pro Progne. G. 3: 89
- Philomela**, pro quavis ave. G. 4: 513
- Φιλαμένης**, perpetuum Veneris epitheton apud Homerum, ob perpetuam iustitiam. AE. 5: 816
- Philosophi** quaeviserant, quid Inferos petat ex homine, anima, corpus, an umbra. AE. 4: 654
- Philosophia** omnis de toto hoc universo, animaeque & corporis natura & qualitatibus, brevier descripta. AE. 6: 724
- Philosophiae** & poetarum signum de animabus, permixta. AE. 6: 719
- Philosophiae**, quae prius in porticibus tractari solebat, scholam primum aperuit Xenocrates. AE. 7: 204
- Philosophica** vita felicissima; deinde rustica. G. 2: 475
- Philosophorum** sententiae variae de Rerum origine. E. 6: 31. de mundo. G. 2: 336. de hominum origine varia. AE. 1: 747
- Philyra**, Oceanii filia, ex Saturno, transformata in equum, Chironem peperit: conversa in florem, vel arborem: unde libet *Phyllirium*, quo coronae alligantur. G. 3: 91
- Phinei** & Danaes filii, Argus & Argaeus. AE. 8: 345
- Phineus**, Agenoris filius, Thracum rex, vel Arcadiae, Cleobulam, Aequilone & Orthysiae filiam, habuit uxorem: cur excacatus ab Aquilone, & Harpyiae illi appositae, & reliqua illius fabula. AE. 3: 209. filios, a novetia falso stupri compellat acutos, excacavit. ibid.
- PHLEGETON**, Inferorum fluvius, idem quod *ignis*, a Graeco *φλέξ*. AE. 6: 265
- Phlaegra**, & Phlaegraci campi, in Thessalia, ubi Gigantes coelum oppugnant. AE. 3: 578
- Phlegrae**, populi insulari, impii & sacrilegi in Deos, a Neptuno tridente obrati. AE. 6: 618
- Phlegyas**, Ixionis pater, ob vitium ab Apolline filiam Coronidem dolens templum ejus incendit, & propterea sagittis ab eo ad Inferos detentis, cunctos iustitiam monet. AE. 6: 618
- Φίλος** & **Δίμοσ**, Martis equi. G. 3: 91
- Phocae** turpes, magnae: sunt *omnes* hovae marmi. G. 4: 395
- Phocis** urbs, ubi post Pisae, in Ecratia. AE. 10: 179
- Phoebadum** Baccharumque conventum in Trietericis, cur. AE. 6: 78
- Phoebus**, falsa vaticinata. AE. 6: 662
- Phoebe**, Luna, ut *Phoebus*, Sol. G. 1: 432. AE. 10: 296

Phos.

INDEX IN SERVIUM.

Phoebes lampas, vel de Sole, vel de Luna. AE. 3: 637
Phoebo & **Triviae** templum in Palatio struxit Augustus. AE. 6: 69
Phoebus, purus, impollutus; perpetuum Apollinis antonomastivum. AE. 3: 251
Phoebus, auspices praefecti; & urbes regit. AE. 4: 58. semper Trojae propugnator. 6: 56
Phoebus, pro Caesare Augusto. E. 3: 62
Phoebus chorus, Musae. E. 6: 66
Phoeniceis navali certamine vicerunt Barcae. AE. 4: 42
Phoenices, auro a rege dato, frumenta de peregrinis emebant. AE. 1: 367
Phoenicia dicta a Phoenice, Agenoris filio. AE. 3: 88
Phoeniciae urbs, Idume, palmae ubi abundant; unde *Idumaea palma*. G. 3: 12
Phoeniciae civitas, Sidon. AE. 1: 450
Phoenicia & **Lybiae** rex, Agenor. AE. 1: 342
Phoenix, Agenoris filius, missus ad quaerendam sororem, **Phoeniciae** nomen dedit. AE. 3: 88
Phoenix, rex Assyriorum. AE. 1: 646
Phoenix, Achillis magister. AE. 2: 762
Phoixis, Centaurus, Herculeum hospitio excepit, & dum sagittas ejus miratur, una in pedem cecidit, & lethalis ei fuit. G. 2: 456. 8: 294
Phorbas, pater Ilionei, Mercurio favente pugnavit. AE. 1: 525
Φορβή, herba, fibra. G. 1: 120
Phorci & **Cretheides** Nymphae filia Scylla, Neptuno adamata, ejusque fabula. E. 6: 74. AE. 1: 239. 3: 420
Phorcus, Coriicae & Sardiniae rex; postea Deus marinus, Thoosae nymphae & Neptuni filius. AE. 5: 824. 10: 388
Phorcus, Phorci, Latine; Gr. Φόρκυς, Φορκύς, interdum Φόρκυς, Φορκύς, Deus marinus. AE. 5: 240
Φορκύς, Latine, *timenda*. AE. 1: 96
Phrygiae Matri Deum sacra faciebant in luco pineae sylvae, in monte Ida. AE. 9: 88
Phryges, inventores acu pingendi vestes: unde artifices illi, *Phrygiae*, & vestes illae *Phrygiae*. AE. 3: 484. 9: 614
Phryges bis capti, semel ab Hercule, iterum a Graecis. AE. 9: 599
Phryges, barbari. AE. 2: 504. effaeminati admodum fuisse, & puerorum stupra ab illis originem sumpsisse dicuntur. 4: 215. timidi. 1: 276, 472
Phrygia, Asiae minoris pars, in qua Troja, in qua urbs Ilium. AE. 3: 1
Phrygia sacra a Trojanis Latinis tradita, culta quoque a Romanis. AE. 12: 192. eorum ritus, patriasque leges retinebant Romani. 12: 836
Phrygiae chlamys, acu picta: quia apud Phrygas inventa haec ars. AE. 3: 484. 9: 582
Phrygiae provincia, Troja. AE. 1: 186. civitas, Lymellos; unde Briseis. 10: 128. 12: 547. castellum, Berecynis, unde Deum Mater Berecynthia. 6: 785
Phrygiae mons Berecynus, unde Mater Deum Berecynthia, sine adpiratione.

AE. 9: 82. Dindyma, Matri Deum sacra. AE. 9: 617. 10: 252. Gargara: item Apuliae civitas, a Diomede condita. 11: 246. Ida. 5: 449. 7: 207. 9: 80
Phrygiae Thebae. AE. 9: 697
Phrygiam tenuit Dardanus ex Etruria profectus. AE. 3: 15, 167. Midas, rex Dardanorum. 2: 325
Phrygiae rex, Lyctius. E. 8: 68. Troes. AE. 5: 252. Marlyas, qui Fauno regnante Italis misit, qui illis auguriorum disciplinam ostenderet. 3: 359
Phrygiae & **Mygdoniae** imperavit Priamus. AE. 2: 557
Phrygiae tibiae, quae impares & inaequales habent cavernas, & biforem, sive dissonam reddunt cantum, acutum & gravem. AE. 9: 618
Phrygiae, non *Phryges*, ob mollitiem appellantur per contemptum Trojanum. AE. 9: 617
Phrygius pileus, tiara. AE. 7: 247
Phrygium aequor, Hellestus. AE. 1: 385
Phryxi, & **Helles** fabula. E. 4: 34
Phryxus in Colchide aureum vellus Marti dicaverat. G. 2: 140
Φρυγιάσις, morbus pedicularis. G. 3: 564
Phthia Thessaliae civitas, unde Achilles. AE. 1: 288. 2: 197
Phthius, Neptuni & Larissae filius. AE. 2: 197
Phyllis, Sitonis filia, regina Thraciae, Demophoontem amavit, spreta conversa in arborem sui nominis. E. 5: 10
Phyllis & **Alcippe**, pastorum amicae. E. 7: 13
Phyllis, arbor Amygdalus, sine foliis primum, tum *πύραλα*, quomodo mox folia acciperit, & tum *Phyllis* dicta. E. 5: 10
Physici. AE. 8: 20, 427. & passim.
Physici sanguinem minui dicunt per aetatem. AE. 2: 639
Physicum est, ex oculorum aut corporis stabilitate aut mobilitate animi qualitate cognoscere. AE. 4: 331
PIACULA, purgationes, sacrilegia, sacrificia. AE. 4: 636
Piaculo commisso, ludi celebrari solebant. AE. 3: 279
Piaculum, crimen quod debet expiari. AE. 6: 153, 569
Piaculum committitur, si quid in caeremoniis negligatur. AE. 4: 646. quando sacra interrumpuntur. 8: 110
Piare, pro expiare, placare; sed plerumque impiare. AE. 2: 140, 184. 6: 379. propitiare. E. 8: 82. purgare; unde piamina, quibus homines purgantur. AE. 1: 382
PICEA, arbor, quinta species cedri, dicta enim *cedria*, quasi, *καρμίνης δρυός ὑψηλῆς*. arboris humor ardentis. AE. 6: 180. inde pix defudat: & quinque ejus sunt species. 9: 87
Piceni civitas, Nursia. AE. 7: 715. mons, Cunar. 10: 186
Picennus, Samnium, Campania, & Apuliae pars, Turno praefuit auxilia.

AE. 7: 715
Piceum flumen agit sudor, id est fordium, foedus sudor toto corpore defluebat. AE. 9: 813
Πικρὸν εἶδέν ἀμάρω σαγίττα, ut *hostis amarus*. AE. 10: 900
Picta arma habebant veterani, tirones alba. AE. 9: 548. item Arcades. 12: 281
Picta erant scuta fortium virorum in bello, ignavorum & tironum pura. AE. 7: 796. 11: 711
Pictae aves, variegatae, multis coloribus. AE. 4: 524
Pictae vestes, labor Iliadum. AE. 7: 252
Picti Agathyrsi, Scythiae populi, quod ora & arsus pingerent; vel a coma cyanica: Britanni, quod stigmata sibi inurerent. AE. 4: 146
In Pictura saepe id quod factum debemus intelligere, sed non potest exprimi. AE. 1: 483. 8: 620, 622, 634
Picturae propr. epitheton *inanis*: nam apud Veteres *ματαιότης*, *ψευδοτεχνία* dicta. AE. 1: 468
Picturatus, participium sine verbo, pro pictura decoratus. AE. 3: 483
Picumus, & **Pilumnus**, infantium Diis, quibus pro puerpera in arto lectus sternebatur, dum exploraretur an utilis esset, qui nasceretur: **Pilumnus** dictus, quod pellat mala infantiae; idem quoque **Stercutius**. AE. 10: 76
Picus, Pilumni filius, Fauni pater. AE. 10: 76
Picus a Pomona amatus, quae ejus sortita conjugium; postea Ciccus, quae eum spernentem se in picum Martium convertit. AE. 7: 190
Pierius, Apollinis filius, templum Musis sacrauit. E. 7: 21
Pietas de terris olim receffit. AE. 5: 688
Pietas pro religione. AE. 1: 382
Pietate insignis, cur dicatur Aeneas. AE. 1: 14
Pietas & **Justitia** differunt, quod *pietas* pars tantum sit *justitiae*; & *pietas* in Deos, *justitia* in homines sit. AE. 1: 548
PIGET & pudet, idem fere licet significant, prius ad futurum, alterum praeteritum spectat; *piget me illud facere*; *pudet fecisse*. AE. 4: 336
Piget, pigrum est. G. 1: 177
Pignora Imperii Romani septem: Aeneas Matus Deum; Vejorum quadriga scitilis; Orcetis cineres; Priami scptrum; Ilionae velum; Palladium, Ancilia. AE. 7: 188
Pignus, pro sponcione. E. 3: 31
PIL, religiosi, casti. AE. 4: 464
Pii animi, materni. AE. 7: 401
Pii vates, vaticinantes non mendaces. AE. 6: 662
PILARE hastam, figere. AE. 12: 120
Pilas in alvearibus faciunt apes, unde postea cerea tecta componunt. G. 4: 441
Pilata agmina, pilis armata; vel, ut alii, densa, spissa; vel in longum directa; vel fixa & stabilia, & *pilis* quasi suffulta; Gr. *πυλώνα*, *τες densαε αρχαε*. AE. 12: 120

Pilea,

INDEX IN SERVIVM.

- Pilea**, virorum sunt; *mirae*, feminarum, quae *calanticae* dicuntur. AE. 9: 616
- Pilenta**, vehicula pensilia, quae post *bastarnae*, prius veneti coloris, post *ruffiani*, quibus matsonae castrae sacra per Uibem ducebant, alii *tritha cista* fuisse tradunt. AE. 8: 666
- Pileorum** tria genera, quibus utebantur sacerdotes, *alexandrinus, galenus*. AE. 2: 683
- Pilis** carent animalia pingua. G. 3: 384
- Pilivoxia**, res densae, *arctae*. AE. 12: 120
- Pilum**, proprie hasta Romanorum. AE. 7: 664
- Pilum** vulgo & cavatum saxum. G. 1: 267
- Pilum**, a Pilumno Deo dictum. AE. 9: 4
- Pilumnus**; & Pithumnus, fratres fuerunt, & Dii; quorum Pithumnus usum stercoreandorum agrorum invenit, unde *Sterquilinus* dictus; **Pilumnus** vero usum pensendi frumenti; unde *pistorum* Deus; ab eo quoque **pilum** dictum est: alii *Castorem* & *Pollucem* volunt; alii *laudum* Deos; alii *Deos conjugales*. AE. 9: 4. 10: 76
- PINARIORUM** familia omnis interit ob *Herculis* sacra in servos translata. AE. 8: 179
- Pinarius**, & *Potitius*, duo senes, quos *Hercules* sacra sua docuit; sed ob tarditatem, *Pinarii* ministri tantum *Potitiorum* facti: *Pinarius dicitur a re vovissis, a fame*; quia *Hercules* dixerat, *quis mundaverit*. AE. 8: 269
- Pinarius Nasta**. ibid.
- Pinus**, *Theflaliae* mons, *Mufis* facer. E. 10: 11
- Pinus**, locus Campaniae. AE. 11: 316
- Pinguis**, generis substantiae apud *idoneos* auctores, non *pinguedo*, vel *pinguendo*. G. 3: 124
- Pingues** horri, *focundi*. G. 4: 118
- Pingues** caedae, quia *picem* defudant. E. 7: 49
- Pingues** victimas, & de *bove* quinquenniali, *lustrro* completo *Censores* offerrebant. AE. 8: 183
- Pinguetudo** campi, *focundi* sunt, humano *fabugine*. G. 1: 492
- Pingui** flumine, quod *focundam* terram efficiat *fluore*. AE. 9: 31
- Pingua** animalia carent *pilis*; *hirsutum* enim *efficit* *macies*. G. 3: 384
- Pingua** stabula, plena; sicut *inanes* res *tenues* *dicitur*. G. 4: 13
- Pinguis**, *florens*, *virens*. E. 8: 65
- Pingues** arae, pleneae, *sanguine* *delibatae*, ob *frequentia* *sacrificia*. AE. 4: 62. 7: 764
- Pinguis** *humus*, *humidus*, *fertilis*. G. 1: 80
- Pinguis** *pyra*, magna, Gr. *πυρα*. AE. 6: 214
- Pinnae**, murorum *eminentiae*. AE. 4: 88
- Pinnata** *Fama*, quae *tumulus*, & res *adversas* *nuntiat*, quemadmodum, qui *bellum* *nuntiabat*, *pinnatas* *stivas* *ferebat*. AE. 9: 473
- Pinnis** & *aggere* *cinxit*, pro *muro*, in quo *pinnae* sunt. AE. 7: 159
- Pisatores** & *pistores*. AE. 1: 183
- Pisus**, *laurus* *sylvestris*, *coerulea* *bacca*. G. 4: 115
- Pisus**, *sacra* *Matri* *Deum*. E. 7: 24. AE. 2: 16. 9: 85. cur. 9: 116
- Pisus**, *secundae* & *quartae* *declinationis*. AE. 10: 230
- Pinus**, pro *face* *pinca*, qua *utebantur* in *Liberalibus*. AE. 7: 397
- PIPLEAE**, quae & *Italia*, & *Daphnis* *fabula*. E. 8: 68
- PIRACULA** *Ditis*, *aevo* *non* *perpetua*, a *finibus* *Inferorum*. AE. 7: 568
- Pirami** & *Tisbes* *fabula*. E. 6: 22
- Pirenaeus** mons inter *Gallias* & *Hispanias*. G. 2: 374
- PISA**, *Arcadiae* urbs, *cujus* *coloni* *Pisae* in *Italia* *conderunt*. AE. 10: 179
- Pisae**, urbs *Peloponnesi* *juxta* *Elidem*, ad *Alpheum* *fluvium*, ubi *Jupiter* *Olympicus* *celebatur*, & *Olympici* *agones* *celebrabantur*. G. 3: 19
- Pisae**, *dictae* a *Lydis* a *Portu* *Lunae*, *sua* *lingua*. AE. 10: 179
- Pisarnum** & *Elidis* *rex*, *Oenomaus*. G. 3: 7
- Pisarnum**, *civitatis* *nomen*, sic *dictum*, quod *illic* *asuum* *receptum* a *Gallis* *penitum* est. AE. 6: 826
- Piscaria** *aquila*, in *quam* *conversus* *Nisus*. E. 6: 74
- Piscis** *australis* *Aquarii* *undam* *ore* *excipit*. *oriuntur* *aurem* *quando* *Pleiades* *occidunt*. G. 4: 234
- Piscotus**, *pisculentus*. AE. 4: 255
- Pistores** & *pistores*. AE. 1: 183
- Pistrix**, *hujus* *Pistivis*, *bellua* *marina*; sed *Prifis*, *hujus* *Prifis*, *navem* *denotat*. AE. 3: 427
- Pisus**, *Celtarum* *rex*, *Apollinis* *Hyperborei* *filius*; *ejus* *conjug* *post* *mortem* *mauri* *Pisae* in *Italia* *condidit*. AE. 10: 179
- PITHIAE** & *Jovis* *filius*, *Achaeus*; *unde* *Achivi*. AE. 1: 246
- PIUS**, *purus*, *innocens*, *omni* *carens* *scelere*. AE. 1: 382
- Pius** *dictus* *Apollo*, quod *matris* *injurias* *ultus* est. AE. 3: 75
- PIX** *Idaea*, quae in *Ida* *nascitur*. G. 3: 450
- PLACANTUR** *Numina* *vel* *totis*, *vel* *precibus*. AE. 3: 261
- Placeo**, *placui*, & *placitus* *sum*. AE. 8: 144
- Placida** *mors*, *perpetuum* *mortis* *epitheton*. AE. 9: 445
- Placido** *pectore*, ad *placandum* *apto*. AE. 1: 525
- Placidus**, *quietis* *epitheton*. AE. 1: 694. 455
- Placita**, *participium* *sine* *verbi* *origine*. AE. 8: 195
- Placitus** *amor*, qui *omnibus* *hominibus* *placet*, *conjugalis* *scilicet*; *vel* *legibus* *dictus*. AE. 4: 38
- Placuit**, & *placitum* est. AE. 10: 106
- Plagae**, *retia*: & *proprie* *quidem* *funes* *illi*, *quibus* *retia* *circa* *imam* & *summam* *partem* *tenduntur*. AE. 4: 131
- Πλαγία**, *vasca* *sibia*, *ovra* *sibia*, *Dionysia*. AE. 11: 737
- Planctus**, *tantum* *vocum* est; *ploratus*, *tantum* *lacrymarum*, *scilicet* *ad* *utrum-*
- que *perinet*. AE. 6: 427
- Planetae** *dicti* *aevo* *non* *perpetuo*, *ab* *errare*. G. 1: 337. AE. 5: 40. 10: 216
- Planetae** *septem*, *Saturnus*, *Jupiter*, *Mars*, *Sol*, *Venus*, *Mercurius*, *Luna*. AE. 6: 127. horum *quinque* *contra* *mundum* *feruntur*, & *cum* *mundo* *quoque* *retrogradantur*; *Sol* *vero* & *Luna* *semper* *contra* *mundum*. 1: 746
- Planetae**, *sidera* *conicia* *fati*; *quia* in *illis* *fati* *ratio* *continetur*. AE. 4: 519
- Planetae** *omnes* in *eundem* *locum* *recurrunt* *post* *annos* *duodecim* *mille* *nongentos* *quinguenta* *quatuor*: *qui* *inde* *annus* *Planetarius*. AE. 3: 284
- Planetae** *qui* *noxii*, *qui* *boni*. G. 1: 335
- Planetarum** *singulorum* *natura* *ibid.*
- Planetarius** *annus*, *annus* *magnus*, *quando* *omnes* *Planetae* in *eundem* *locum* *recurrunt*, *post* *annos* *solstitiales* *duodecim* *mille* *nongentos* *quinguenta* *quatuor*. AE. 3: 284
- Plangere**, *cum* *dictis* *miserabilibus* *pecus* *tundere*; *lagere*, *cum* *habitus* *mutatione* *dolere*; *moerere*, *cum* *silentio* *dolere*; *stere*, *uberium* *lacrymas* *mittere*; *plorare*, *cum* *voce* *stere*. AE. 11: 211
- Plangit**, *resonare* *facit*. G. 1: 333
- Plantae** *sunt*, quae *raptae* *de* *arboribus* *plantaria*, quae *ex* *feminibus* *nata* *cum* *radicibus* & *propria* *terra* *transferuntur*. G. 2: 23
- Plantae**, pro *surculis* *arborum*. G. 2: 78
- Platano** *malus* *insensenda*. G. 2: 70
- Plato**, *dictus* *ab* *humerorum* *latitudine*: *prius* *athleta*; & *post* *omnium* *viduarum* *philosophiae* *de* *sedir*. AE. 6: 668. *videtur* *adstruere* *quod* *nascens* *a* *singulis* *planetis* *singulas* *fortiantur* *facultates*. 11: 51. *omnium* *rerum* *ideas*, *sive* *imagines* *esse* *statuebat*, *ad* *quarum* *similitudinem* *omnia* *procreabantur*. 6: 289
- Plato** & *Pythagoras* *starebant* *vivos* *Superis* *Diis* *charos*, *mortuos* *Inferis*. AE. 1: 391
- Platonis** & *Aristotelis* *contentio*, *utrum* *quatuor* *an* *tres* *animae* *in* *homine*. AE. 8: 564
- Platonis** *sententia* *de* *anima*. AE. 3: 68
- Plato** *magna* *poena* *animas* *illorum* *affici* *dicebat*, *qui* *sibi* *manus* *inferebant*. AE. 4: 651
- Plaustra** a *nonnullis* *dicuntur* *Septemtriones*. AE. 1: 748
- Plauti** *fabularum* *numerus* a *variis* *traditur* *varius*; *aliis* *xxi*. *aliis* *xl*. *aliis* *c*. AE. 1: pr.
- PLEBS** & *plebes* *dicitur*. AE. 1: 591
- Pleiades**, *signum* *ante* *genus* *Tauri*. G. 1: 137. *dictae* *aevo* *non* *perpetuo* *vel* *quod* *volans*, *sunt* *enim* *septem*: *Laurine* *Vergiliae*, *ibid.* *navigantis* *tempus* *ortu* *suo* *ostendunt*. *ibid.* *oriuntur* & *occidunt* *verno* *tempore* & *autumno*. 4: 100, 232
- Plemmyrium** *insulam*, *quibusdam* *insula*, *quibusdam* *fluvius* *Siciliae*, a *πλεμυρία*, *inundatio*. AE. 3: 692
- Πλεμυρία**, *inundatio*; *inde* *Plemmyrium*

INDEX IN SERVIUM.

- viam undosam*, insula, vel fluvius Siciliae. AE. 3: 692
- Plenus**, melius cum genitivo. AE. 1: 462
- Pleonasmus** elegans vocum, *deinde, gentium, locorum, tandem*. AE. 9: 781
- Pleonasmus**. AE. 1: 228, 618. 2: 524. &c.
- Πλεγκασμα**, *completio navium*. AE. 11: 327
- PLEURON**, Aetoliae urbs. AE. 11: 239
- Plixippus**, Chorici, Arcadiae regis, filius. AE. 8: 138
- PLIADES**, quod Plionis filiae. AE. 1: 748
- Plinius**, Latine plenissime de civitatibus totius orbis scripsit. AE. 7: 678
- Plisthenis** filii, Agamemnon & Menelaus, non Atrei. AE. 1: 462
- PLORARE**, cum voce flere; *flere*, ubertim lacrymas mittere; *maerere*, cum silentio dolere; *plangere*, cum dictis miserabilibus pectus tundere; *ingere*, etiam cum habitus mutatione. AE. 11: 211
- Ploratus**, tantum lacrymarum est; *plenus* tantum vocum; *flens* ad utrumque pertinet. AE. 6: 427
- Plotas** ad insulas fugatae Harpyiae. AE. 3: 209
- PLUMA** in armatura est, quando lamina in laminam se indit. AE. 11: 770
- Plumarum** levitas idus eludit. AE. 3: 22
- Plumbum** in fundis nimio rotatu & motu per aërem liquefieri dicitur. AE. 9: 588
- Plurali numero tantum efferuntur**, quae de pluribus constant. AE. 2: 272
- Pluralis numeri secundum artem debent esse illa**, quae res denotant, quae ex pluribus constant, ut *canceli, bigae, scopae*. G. 1: 192
- Pluralis post duo singularia**. AE. 3: 269
- Pluralis pro singulari**. G. 1: 100. AE. 11: 673. 2: 89
- Plurima cervix**, longa. G. 3: 52
- Plurima flamma**, gliscens vento, & magna facta. AE. 9: 536
- Plurima nocte ludit**, vel plurimum; vel plurimam noctem. AE. 9: 335
- Plurimus**, abundans. G. 2: 183
- Plurimus**, pro maxima ex parte, vel longus. AE. 1: 423
- Plusquamperfectum pro perfecto**. AE. 8: 219
- Plusquamperfectum adhibitum ad exprimendam celeritatem**. AE. 10: 546
- PLUTO** Leucen, Oceani filiam, adamavit. E. 7: 61. Proserpinam rapuit. G. 1: 39
- Plutoni** nigrum pecus immolabatur per similitudinem. G. 2: 380
- Plutonis** potestas triplici signo ostenditur. E. 8: 75. eius solum in interiori loco est apud Inferos. AE. 6: 396. sceptrum eius, triceps Cerberus. 1: 137
- Plutonis** filiae, Alecto, Tisiphone, & Megacra. AE. 1: 86
- Pluviae** Hyades, pluviosae. AE. 3: 516
- Πλύμων, πλύμο, από τῶ πλύω, a spiranda**; unde *spiramenta animae* Virgilio. AE. 9: 580
- POCULA** Veteribus non in manibus dabantur, sed mensis apponebantur, & quidem in canistris argenteis. *Tomé 17.*
- AE. 1: 710
- Pocula** quoque inter Deorum munera. AE. 8: 278
- Poculum** ingens ligneum in Italiam attulit Hercules, quod in sacris adhibitum, & ne carie consumeretur picce oblitum; eoque Praetor urbanus semel in anno libabat. AE. 8: 278
- PODALYRIUS** & Machaon, filii Aesculapii. AE. 2: 263
- Podium**, idem quod *pes*, funis, quo velum tenditur, Gr. *πῦρ*. AE. 5: 830
- Poenae** etiam afflicbantur, qui crimen committere voluerant, licet non perfectissent. AE. 6: 624
- Poenae Deorum**, vel quas Dii impiis infligunt, vel re vera Deorum. AE. 6: 555
- Poenae omnes apud Veteres pecuniariae**. AE. 1: 140. 2: 229
- Poenae expectatio** gravior, quam ipsa poena. AE. 6: 614
- Poenas dare**, pro impune mori. AE. 2: 366
- Poenas** perferunt post mortem, non animae, sed conjunctionis reliquiae. AE. 6: 739
- Poeni**, quasi Phoeni. AE. 1: 305. primi vias lapidibus straverunt. 1: 426
- Poenorum** lingua Dido notat viraginem. AE. 4: 674
- Poenos** & Gallos superavit, Gallorumque regem Viridomarum manu sua interemit, spoliisque tertia optima retulit Marcellus. AE. 6: 856
- Poenigena**, Aesculapii, matris poena genitus. AE. 7: 769
- Poeninae** Alpes, ut nonnulli, a Dea *Poenina*, quae ibi colebatur, dictae. AE. 10: 13
- Poenio**, pro punio dixerunt Veteres. AE. 10: 24
- Poenitet**, parum videtur. E. 2: 31. pudet. 10: 16
- Poeta**, quasi Musarum sacerdos. G. 2: 476
- Poetae** coronabantur hederâ, infaniunt ut Bacchae. E. 7: 25
- Poetae** historiam aperte narrare arte poetica prohibetur. AE. 1: 386. non fingit quae penitus a veritate discedunt. 3: 46. non omnia dicit, sed multa necessaria intelligenda relinquit. 2: 668
- Poetae** pro negotiorum qualitate hos vel illos philosophos sequuntur. AE. 10: 467
- Poetae** infani dicuntur. E. 3: 36. 7: 25
- Poetarum** & Philosophiae fragmenta circa animas permixta. AE. 6: 719
- Ποιητής, requivendum**. AE. 9: 565
- Ποιητής λαών, pastor popularium, rex**. AE. 12: 587
- Πολέμους**, equus bellator, per quem bellum geritur; *homo vero bellator*, qui bellum gerit. AE. 10: 891
- POLITAE**, Priami filii, filius, Priamus. AE. 5: 564
- Polites**, in Italiam delatus, *Politorium* condidit. AE. 1: 6
- Politorium** in Italia condita a Polite. ibid.
- Politia** tribus partibus constitit, populi, optimarum, & regia potestate. AE. 4: 682
- Πολύπορος, generosus**. AE. 10: 174
- Πολυπύργος, versutus**. AE. 11: 634
- 588
- Polus**, pro Coelo. AE. 1: 611
- Poli**, axes, extremas partes coeli, a *πολίω* Latine vertices, duo. AE. 1: 94
- Pollinctores**, qui mortuos lavabant, & os polline oblinebant, ne livor appareret. AE. 9: 487
- Pollicemur** sponte; *promittimus* rogati. AE. 1: 240
- Pollio**, nomen quartae eclogae. E. 4
- Pollio** & Maecenas, amici Virgillii. AE. 1: pr.
- Pollio**, (Afinius) Virgillii patronus. E. 3: 84. tragoediarum & historiarum scriptor. ibid. alii Pollio scribitur. 86. post Dalmaticum triumphum consul factus. 88. 4: 1. ductor Germanici exercitus. 4: 1. filius ejus Saloninus. ibid. proficiscitur expugnaturus Salonas. 8: 12. inde profecturus ad Orientem contra Antonium. ibid. & Imperator & poeta. ibid. intercessor Virgillii apud Augustum. 9: 11. fugans. ibid. Alexandrum puerum Virgilio donavit. 2: 15
- Pollionis** filius, Saloninus. E. 4: 11. Gallus. 10: 1
- Polluci** & Castori in Samothracia sacrificabant naufragio liberati. AE. 3: 12
- Pollucis** simulacrum etiam apud Inferos. AE. 6: 134
- Pollucis** & Castoris templum, Ardeae. AE. 1: 48
- Pollucis** & Castoris comites, Lacones, cum Glaucio, Minois filio, in Italiam venerunt, & Amyclas considerunt. AE. 10: 564
- Polluebantur** non solum conspectu vel contactu funeris, sed etiam agnitione, sine dolore. AE. 6: 8
- Polluere**, contingere; & *pollutium sacrificium, consuetum*. AE. 3: 334
- Polluti** funere minime sacrificare solebant: si tamen forte fieret ut quis eodem tempore functaretur, operam dabat, ut ante sacra completet, quam funus agnosceret. AE. 11: 2
- Polluntium** sacrum, pro eo quod populo singulari annis luitur. AE. 8: 173
- Pollux** & Castor ex Jove & Leda. AE. 3: 328
- Pollux** & Helena ex Jove & Leda. AE. 2: 601
- Pollux** & Helena de Jove & Leda nati, immortales, Castor vero de Leda & Tyndareo, mortalis; cur vero *Pollux* fratrem aeterna morte redemisse dicitur: ambo inter sidera relati. AE. 6: 121
- Pollux** & Castor equos habent in tutela, & quare. G. 1: 12
- Pollux** & Castor juxta quosdam etiam *Plumnum* & *Pithumnum*. AE. 8: 4
- Pollux**, pro Castore. E. 6: 74. AE. 1: 239. & *Polluces*, pro utroque fratre; sicut & *Castores*. G. 3: 89
- Pollux** in luctu Amycum superavit. AE. 5: 373
- Polydectus**. E. 3: 37
- Polydamas** & Helicaon, Antenoris filii. AE. 1: 246
- Polydectes**, rex, a Perse) in saxum convectus. AE. 6: 289

Poly-

INDEX IN SERVIVM

- Polydorus*, Briami & Hecubae filius. 7
Polyneftus commendatus. ab eo.
Populus. AE. 3: 15. caput a Graecis.
 & 6. & post oculis lapidibus. ibid.
 ejus historia. 3: 49
Polygonus, & Telegonus, Protei filii. ex
 Corone, ab Hercule superata. G. 4: 387
Polymnestoris, Thraciae regis uxor, li-
 ligone. Briami filia, natu maxima.
 AE. 1: 598. 3: 15
Polymnestor fide violata ad Graecos de-
 fecit. AE. 1: 608
Polymnestor ab Hecuba unguibus excac-
 catus. AE. 3: 15
Polynices & Eteocles, Oedipi ex matre
 filii, muris bellis & odiis concide-
 runt. AE. 4: 470. fratrum invidorum
 exemplum. 6: 608
Polynices, rex Thebanorum. AE. 6: 480.
 7: 648
Polynices & Eteocles bellum. AE. 2: 601
Polynices & Argiae filius, Theſſandrus.
 AE. 2: 364
Polynici, regi Thebano, maritum Am-
 phiarum. prodiciis Eriphyle. AE. 6: 448
Polyphemus, Cyclops, Nereuni filius.
 AE. 3: 678. nonnullis unum habuisse
 oculum dicitur; aliis quos; aliis tres;
 sed haec ficta, quia vir prudentissi-
 mus, & ob hoc oculum in capite
 iuxta cerebrum, quia prudentia plus
 videbat, habuisse dicitur; ab Ulyſſe
 veno cocco, quod in prudentia eum
 superaverit. AE. 3: 636. Galeam a-
 mavit. e. 7: 37. 9: 39
Polyxena adamata Achillis, & sub pacis
 conditione in matrimonium postula-
 ta. AE. 3: 322. immolata ad Achillis
 tumulum. ibid. eam ducturus Achil-
 les a Paride in templo insecutus est,
 Apolline dirigente telum in partem
 vulnerabilem. 6: 57
POMA dicuntur sanctius cocio meliorem.
 e. 2: 52
Poma arborum ex femine orantur non
 respondent feminis qualitati, nisi in-
 ficinae vel translatioe sunt. o. 2: 99
Poma opposita mensis secundae, o. 2: 101
Pomestis, plurali numero, & singulari
Pomestia. AE. 6: 773
Pomona Picum amavit, ejusque sortita
 conjugium. AE. 7: 190
Pompeii, Campaniae civitas, dicta quod
 in ea Hercules pompam triumphi sul-
 exhiberit. AE. 7: 662
Pompeii, Marcii, atheniensis nobilitatem
 Romanorum exempla sub aliorum
 persona antequam Virgilius. AE. 2: 135
Pompeii historia in Priamo tangitur a
 Virgilio. AE. 2: 557
Pompeius. o. 4: 387. Caesaris filiam, Ju-
 liam, uxorem habuit, quae petiit in
 partem. AE. 6: 832. Hispanis devictis
 in Pyrenaeis jugis trophaea constituit. 11:
 6. Cilicis partem devictis in alias re-
 giones transfudit. o. 4: 127. post praeli-
 um Pharsalicum Aegyptum petens,
 illic interfectus est. AE. 4: 696. post
 mortem ei loca aetherea adscribit Lu-
 canus. 4: 127
- S. Pompejus* contra Augustum bellum
 gessit. AE. 6: 833
PONE, verbum, sine accentu scribitur;
pono, retro, post, in ultima habet
 accentum. AE. 2: 725. 3: 3
Pone, idem quod *post*; verum semper
 de loco, nunquam de tempore. AE.
 2: 208, 725
Ponens ventus, recidens, non flans. AE.
 3: 130
Ponere, pro deponere. AE. 11: 309
Ponere, de ventis, quiescere, sicut *fer-
 ra*, flare. AE. 7: 27
Ponere aliquid, facere, vel constituere
 & decernere; item putare. AE. 10:
 623. exaedificare. AE. 6: 19
Ponere pro pingere. AE. 6: 20
Ponere caput, dare se quieti. AE. 5: 845
Ponere certamen, finire. AE. 8: 639
Ponere vires, plantare. e. 1: 74
Πόνος, Latine *dolor*, studii alicujus ar-
 dor, & prompta gloriae cupiditas. AE.
 10: 398. 11: 732
Pontes in muris, ut facilior transitus sit
 ad divisa muri partes. AE. 9: 170. pro
 tabulatis turrium. 9: 530. pro tran-
 stris, scalis navium. 10: 287
Pontis & Terrae filiae, Harpyiae. AE. 3: 241
Pontis & Terrae filius, Aegeon, qui &
 Briareus. AE. 10: 565
Pontifex Maximus & Flamen Dialis
 nuptias conficiebant. o. 1: 31
Pontifex ubique inducitur Aeneas. AE.
 1: 377
Pontifices Maximi conficiebant Annales.
 AE. 1: 377
Pontifices simul & sacerdotes apud Ve-
 teres erant Reges. AE. 3: 80
Pontifices festis diebus calatores suos
 praemittent, ut prohiberent opif-
 ces facere opus. o. 1: 268
Pontifices post speciales Deos cuncta nu-
 mina invocabant. AE. 1: 21
Pontifices lapidem manalem trahebant,
 quoties siccitas erat. AE. 3: 175
Pontifici nefas videre cadaver; si tamen
 vidisset, nefas adhuc majus, insepul-
 tum relinquere. AE. 6: 176. domum
 defuncti ingredi non licebat. 3: 64.
 equo vehi non licebat, sed curru. 8:
 552. per liberos aut caput jurare non
 licebat, sed Deos tantum. 9: 299
Pontificis domus, regia dicta, quod in
 ea Rex sacrosanctus habitaret. AE. 8: 363
Pontificis vestis, purpurea. o. 3: 17
Pontificis locus in mensa erat summus.
 AE. 2: 2
Pontificalis juris observantissimus Virgi-
 lius. AE. 2: 57. ejus peritissimi passim
 inducantur Anchises & Aeneas. 3: 607.
 neque illius solum, sed & omnium sa-
 cerdotum peritus & primus Aeneas. 8: 552
Pontinae paludes. AE. 7: 630
Pontus, pro provincia & mari. e. 8: 95
Pontus vicina Moesia. e. 6: 43
Pontis regio, Hiberia, inter Perlidem &
 Armeniam. AE. 9: 582. fluvius, Hy-
 panis. o. 4: 370
Pontici oris angustiae dilatant se circa
 Sigeum promontorium. AE. 3: 312
- Pontici** canes, Fibri, testes medicam-
 nibus aptos sibi fecant. o. 1: 58
POPILLI Laenates dicti a *lacina*, vesti-
 menti genere. AE. 4: 262
Poples, priorem natura habet brevem,
 sed producitur positione. AE. 9: 762
Populare, apud Veteres activum, nunc
 tantum deponens. AE. 4: 403
Popular, pro *populatur*. AE. 1: 8
Populata, vastata, foedata. AE. 6: 496
Populatio, praecipua navigandi causa
 apud Veteres. AE. 1: 531
Populeis coronis cur juvenatus coronetur.
 AE. 5: 134
Populi, plur. num. *urbes* notat; *populus*,
 sing. num. unius civitatis multitudine.
 AE. 1: 229
Populo & *populus*, apud antiquos in usu;
 verum apud posteriores tantum
populus. o. 1: 184, 193. AE. 1: 531, 12: 263
Populonia, civitas Tusciae, condita a co-
 lonis ex Corsica, vel Volaterranorum.
 AE. 10: 172
Populus Romanus primum aliquid ju-
 bebatur, Senatus deum confirmabat. AE.
 9: 192
Populus sing. num. multitudinem unius
 civitatis; *populi* pl. num. *urbes* notat.
 AE. 1: 229
Populus, pro tota civitate, *vulgus* pro
 plebe. AE. 1: 152
Populus, in hanc arborem verbae Phaet-
 ontiades, Phaetontis sorores. e. 6: 62.
 AE. 6: 659
Populus Alcidae grata, & quare: *A-
 chillae* Homero. e. 7: 61. arboris e-
 jus fabula: crebra in Varo & Hebro,
 fluvii. 66. G. 2: 66. ab Hercule ab
 Inferis allata, Acherusia vocatur. AE.
 5: 134. illa olim coronabantur apud
 aram maximam ejus, licet post Tri-
 bem conditam lauro. 8: 276
Porca Cereri immolabatur per contra-
 rietatem. o. 2: 380. quia obest fru-
 gibus. AE. 3: 118
Porca Junoni, quae Terra, immolatur,
 quia animal iniuicium frugibus. AE.
 8: 43
Porca Mnisi cur sacrificata. AE. 1: 12
Porca, quam Aeneas in Campaniam in-
 venit, ab ipsis Trojanis in Italiam
 deportata, deum immisit, & mox cum
 focu circa Lanentium inventa & Ju-
 noni immolata. AE. 8: 43
Porce & Chariboea, nomina anguim,
 qui Laocoonta cum filiis necaverunt.
 AE. 2: 211
Porcus, non *porca*, in faciendis foederibus
 adhibebatur; unde Virgilius genus
 pro genere usurpavit. Sed *observandum*,
 porcum etiam de femina dicitur,
 ut hic & haec lupus. AE. 8: 642
Porcus, non *porca*, juxta nonnullos in
 foederibus mactabatur. AE. 12: 170
Porgite, pro *porrigite*. AE. 1: 252
Porgite pocula dextris, propinate ma-
 turo. AE. 8: 274
Porricere exta, porrigere, offerre, quasi
 porro jacere. AE. 5: 238
Porrima, & *Postrota*, comites Car-
 mentis

INDEX IN SERVIVM.

mench, matris Euandri. AE. 8: 336
Porro, adverbium temporis, post longum intervallum, a Graeco *porro*. AE. 5: 600. longe remotum: 6: 711
Porro, vel hortantis, vel conjunctio expletiva. AE. 9: 190
Porfena, Tuscia rex, auxilium tulit Tarquinio. AE. 6: 819. & omnis illa historia. 8: 646. cum Tarquinio Urbem obledit. 11: 134
Porfena, media brevis, quamobrem a Virgilio additum ob metrum. AE. 8: 646
Porta, quid, & unde. AE. 1: 87. a portando, cum civitas aratro designabatur, quod eo loco tolleretur aratrum. 2: 730. 5: 755
Porta, pro aditu. AE. 2: 242
Porta coeli, aer, per quem iter in coelum est. G. 3: 261
Portae somniorum duae, altera cornea, per quam vera; altera eburnea, per quam falsa somnia emittuntur. Per portam corneam oculi; per eburneam portam os & dentes significantur. AE. 6: 894
Portae apertae, signum pacis; clausae, belli. AE. 2: 27
Portarum Dea, Juno, quia laminae portam nascentibus praebet. E. 2: 660
Portare, nunciare. AE. 9: 312
Portendere, praesignificare. AE. 5: 706. quasi porro tendere, praedicere, significare. 7: 256
Portenta, signa media, a portetendo; nam & bona & mala sunt. AE. 7: 58. pro bonis ominibus. 8: 533
Portentum, prodigium, monitum, quid differant. AE. 3: 366
Porticus ab Augusto structa, in qua omnium gentium simulacra collocata, quae Porticus appellabatur, *Ad nationes*. AE. 8: 721
Portiter, proprie qui portat, abusive qui portatur. AE. 6: 298
Portus, Deus marinus, qui portibus praestit; alio nomine *Palaeon*, a *palus*, portus, quondam *Milicera*. AE. 5: 241
Portus, & *statio*, quid differant. AE. 2: 23. portus, ubi hyematur; statio, portus temporalis. 10: 297. Portus non naturalis, sed magis factus, Cothon dicitur. 1: 431. ostia fluviorum. 1: 400. 5: 282
Portus Lunae, in conspectu Tusciae & Liguria, ubi candidissimum marmor. AE. 8: 720. Lydonum lingua, *Fisae*. 10: 179
POSCERE, inquirere, petere; melius cum duobus accusativis. AE. 1: 414
Poscere est, quoties quid pro merito nostro deposcimus; *poscere* vero, cum quid humiliter & cum precibus postulamus. AE. 9: 194
Poscere aliquem in praelia, provocare. AE. 8: 614
POSIDONIA, alio nomine *Paestum*, Lucaniae vel Calabriae oppidum, bis uno anno rosas ferens. G. 4: 119
Posita iube, continua. AE. 5: 60

Posita, exanimata. AE. 4: 681
Positis insignibus, sine phaleris. AE. 11: 89
Posse, plus quam *velle*. AE. 2: 657
Possum abistere mire ait. AE. 11: 316
Post, ante, circum, Antiqui cum ablativo. E. 1: 30
Post hinc, alterum abundat. G. 3: 300
Postes in luctu amplexabantur mulieres. AE. 2: 490
Posthabere, postponere. E. 7: 17
Posthabita, in secundis habita. AE. 1: 20
Posthumus, post humationem patris creatus. AE. 6: 763
Postibus in sacris spolia consecrabantur. AE. 7: 183
Postica, & *ausica*, partes extremae spatii, quod augurium capturus sibi designaverat, & quod *simplum* dicebatur. AE. 6: 191
Posticum, neutrius generis. AE. 2: 453. *postica* vero, augurale est, ut *ausica*. AE. 2: 453
Postquam, particula connectendis rebus apta. AE. 3: 1
Postrema cura, vilis. G. 3: 404
Postrema, pro postremis partibus. AE. 9: 27
Postvorta, & *Porrima*, comites Carmentis, matris Euandri. AE. 8: 336
Postvota Venus. AE. 1: 724
POTE, pro *potis*, ut *magis*, pro *magis*, propter metrum: & inde quandoque in prosa. AE. 10: 481
Potens Sol, intolerabilis, gravis. G. 2: 373
Potens promissi. AE. 7: 541
Potestas, pro rege, vel magistratu. AE. 10: 18
Potestates Numinum, aliae coelestes; aliae terrenae; aliae permixtae. AE. 3: 93
Potestates quaedam sub forma humana a Jove mittuntur ad homines. AE. 5: 722
Potestates herbarum, vim, possibilitatem, Gr. *Pharmacus*, cuius nulla potest reddi ratio. AE. 12: 396
Potior, ex illis verbis, quae permittunt conjugationes; cum enim sit tertiae, infinitivum facit a quarta *potiri*; & inde male *potiris* multi dicunt. AE. 3: 56. modo tertiae, modo quartae conjugationis est. 11: 493
Potior illa re, & *illius rei*, sed ablativus usitatus, alia constructio figurata: etiam cum accusativo. AE. 3: 278
Potis, nomen est, & declinatur, *potis, potis, potis, potis, potis*; in superlativo *potissimus*, similiter *impotissimus, impotens, impotens, impotens*. AE. 3: 671
Potitorum familia extincta, quod per Appium Claudium corrupti servos publicos sacra docuissent, & Appius caecus factus. AE. 8: 269
Potitius dictus, quod epalis sacris potitus sit. AE. 8: 269
Potinae, Boeotiae civitas, de qua Glaucus, Sisyphi filius, qui lacerratus est ab equabus. G. 3: 268
Porui haecenus, eleganter pro morientis sermone, (subintellecto vel *pugnare*, vel *vivere*, vel simili. AE. 11: 822
Prac se jactant, jactant quasi & confingunt, aut praec se ferunt. AE. 9: 134

Pracere labores, improprie, cum bona praebentur. AE. 10: 321
Praceps, usitatus cum genitivo quam ablativo. AE. 9: 685
Praceps, pro alio. AE. 2: 460. celer. 5: 456. festinus. 2: 516. 4: 565. profundum. 6: 578
Pracepta, responsa. G. 4: 398
Pracipere, ante cognoscere. AE. 6: 105. praecoccupare. E. 3: 98
Pracipit hostem mente, hostis adventum mente praecoccupat. AE. 11: 498
Pracipitans, pro dum praecipitaret. AE. 6: 351
Pracipitare moras, festinanter abjicere. AE. 8: 443
Pracipitat, pro praecipitatur. AE. 2: 9. 4: 251. 8: 443. 10: 804. 11: 617
Pracipites, festinantes; temerarii, inconsulti. AE. 5: 144
Pracipites matres, festinae, aut in mortem ruentes. AE. 11: 895
Pracipites fossae, declives, in quas quid potest praecipitari. AE. 11: 883
Pracipitantes curae, urgent. AE. 11: 3
Pracipue, praeter omnes. AE. 1: 224
Pracipuum, maximum. G. 3: 74
Pracones, praecedentes magistratus, clamabant ut obvii honorem magistratibus exhiberent. AE. 11: 500
Pracda, quae eripitur; *praemium*, quod offertur. AE. 11: 78
Pracdari, active & passive. G. 1: 130
Pracdator *Jupiter*, cui de praeda debetur aliquid. AE. 3: 222
Pracdiscere, praevidere. G. 1: 252
Pracdives Latinus, epitheton incongruum. AE. 11: 213
Pracdones, qui populandam invadunt alienam provinciam. AE. 10: 774
Pracdulce decus, aut valde dulce, aut quasi immaturum. AE. 11: 155
Pracifica, princeps siccum & plantarum in comburendo cadavere. AE. 6: 216. 9: 486
Pracfodiunt portas, ante portas fossas fodiunt. AE. 11: 473
Pracgnantes decem menses ferunt fastidia. E. 4: 61
Pracjudicia appellantur in oeconomia, quando negotii futuri exitus tolluntur. AE. 11: 593
Pracila, trapes, quibus uva calcata premitur. G. 2: 242
Pracilia, pro coitu, concubitu. G. 3: 98
Pracmia apud Antiquos vilia dabantur, ut *pelvis, vinum, esca, hordeum*; dicta *ludibria*, & *ludibria*. AE. 12: 764
Pracmium, quod offertur; *praeda*, quae eripitur. AE. 11: 78
Pracmiorum decernendorum formula: *Illi liberisque ejus, ut liberi haberent, si non acciperent parentes*. AE. 9: 300
Pracmium victoriae apud Veteres *hassa praeva*. AE. 6: 760
Pracnata, praecursit. AE. 6: 705
Pracnatae altum, quia in montibus, & ita dictum, quod montibus praestet: dicitur hoc *Pracnatae*, & haec *Pracnatae*. AE. 7: 682

Pracna

INDEX IN SERVIUM

- Prænestis*, locus haud longe ab Urbe Roma. *ἀπὸ τῶν ἀπλῶν, ἀπὸ Ἰλλίβων*, quae illic abundant. AE. 7: 678. a Caeculo conditum, etiam Pontificis, Deos Indigetes, sicut Roma, item duos fratres Divos appellatos habuit; & mira Caeculi origo. *ibid.* feminino & neutro genere. 8: 561
- Prænestinus* rex, Herilus, ab Euandro victus & interfectus. AE. 8: 562
- Præps*, volans. AE. 5: 254
- Præpetes* aves, quae prosperae volatu auspiciam faciunt. AE. 1: 397. 3: 246. quasi priora petentes, vel a *προπέτας*. 3: 361
- Præpetes* aves omnes bonae, *οἰκίνας* malae; contra malae *πραεπτες, οἰκίνας* bonae (si scilicet contrarium faciant.) AE. 4: 462
- Præpetes* pennae, veloces, vel felices: *πραεπτες* distae, vel quod priora petant; vel summi volatus; vel quae *πραεπτεται* volatum; vel quae secundum auspiciam faciunt: neque tantum aves ita distae, sed & loci quos petunt. AE. 6: 15
- Præpositio* Veteribus verbo plurimum conjungi solebat, recentiores vero verbo detractam nomini potius junxerunt. AE. 1: 151
- Præpositio* nunquam praepositioni jungitur aut adverbio, nisi abusive, ut in *ἀβυσσῶν, ἀδύσῶν*. AE. 7: 289. 11: 262
- Præpositio* verbo juncta saepe retinet naturam, saepe convertit. AE. 1: 311
- Præpositio* proprie nominibus provinciarum additur, civitatum nunquam; sed utrumque quandoque invenitur contrarium. AE. 1: 6
- Præpositio* non omittenda in insularum nominibus, nisi quae habeant urbes cognominibus. AE. 3: 162
- Præpositio* in omnia. E. 8: 95, 97. AE. 1: 267. 9: 46. regionis detracta. 1: 41
- Præpositio* in Ellipsis. AE. 3: 226
- Præpositio* ablativi omnia. AE. 8: 216. 11: 141, 686
- Præpositio* omnia in nomine regionis. AE. 9: 601
- Præpositio* omnia. AE. 1: 56. 3: 154. 12: 293, 344. ante appellativum. 1: 311, 369. in *ναυγὰς ἀεγῶν*, pro *per ἀεγῶν*. 1: 71
- Præpositio* de vel ex Ellipsis. AE. 10: 345
- Præpositiones* & adverbia in a excutia producent ultimam, praeter *πῦρ* & *ἴα*. AE. 2: 651
- Præpositiones* in compositis ultimam consonantem juxta recentiorum orthographiam retinent, juxta antiquam in vicinam verbi mutant. AE. 1: 620
- Præpositiones* natura breves, sequente vocali, quae in consonantem mutari potest, producuntur. AE. 4: 549
- Prærapidum*, perquam rapidum. AE. 1: 648
- Præruptus*, in altum levatus. AE. 1: 110
- Prærupta* saxa, excelsa & magna. G. 2: 156
- Præsalum* fulmen, fuura demuntians. AE. 10: 176
- Præsalus*, qui ex signis futura praedicit. AE. 10: 177
- Præsalus*, pro forti. AE. 5: 363
- Præsalus* fortuna, efficax, utilis, profutura. G. 3: 452
- Præsalus* succurre, illico, statim. AE. 9: 404
- Præsalus* pro praeterito ad majorem significationem. AE. 4: 228. 10: 763
- Præsalus* pro futuro. AE. 2: 637. 10: 864
- Præsalus* subjunctivi pro imperfecto. G. 4: 117. pro plusquamperfecto. AE. 11: 912. pro futuro. 1: 23. 10: 627. 12: 149
- Præsalus* numina, propitia. G. 1: 10
- Præsalus* efficacius, vehementius. AE. 12: 152, 245
- Præsalus*, pro alvearibus. G. 4: 168. AE. 1: 439
- Præsalus*, urforum caveae, in quibus aluntur. AE. 7: 17
- Præsalus* belli, Tritonia, quia praesertim omnibus bellis. AE. 11: 483
- Præsalus*, praesertim, defendere. AE. 6: 10
- Præsalus*, cum genitivo vel ablativo. AE. 12: 19
- Præsalus*, beneficium dare. AE. 6: 664
- Præsalus*, melius est; & absolute ponitur; & dativo jungitur, & accusativo. AE. 1: 139
- Præsalus* illi, vel illum, melior sum illo. AE. 11: 438
- Præsalus* bellum, mente praesertim. AE. 11: 18
- Præsalus* tendere fumum manu, praesertim. G. 4: 230
- Præsalus* tendere sepem, circumdare. G. 1: 272
- Præsalus* insula, anteposita. AE. 3: 692
- Præsalus*, pro postea, ultra. G. 4: 502. AE. 1: 53
- Præsalus*, pro praeteregere. E. 7: 11
- Præsalus* nunquam semper de praeterito loquitur, sed etiam praesente & adhuc durante. AE. 5: 545
- Præsalus* perfectum quattuor conjugationis vel in *ivi*, vel sublato digammo in *ii*: in *ivi* penultima longa, in *ii* brevis. AE. 1: 455
- Præsalus* pro praesenti, quod licenter fit in defectivis. E. 2: 33. *excussisse* pro *excussere*, Atticorum imitatione. AE. 6: 79. 10: 587
- Præsalus* indicativi, pro plusquamperfecto subjunctivi. AE. 11: 112
- Præsalus* labi, praeternavigare. AE. 3: 478
- Præsalus* exercere, praevolare, abscondere. AE. 4: 500. praeteregere. G. 4: 172
- Præsalus* urbanus Graeco more sacrificans lauro caput circumdabat: & ligno Herculis scypho libabat. AE. 8: 276
- Præsalus*, abunctes magistratu, Lavinii Penatibus simul & Vestae sacra faciebant. AE. 2: 296
- Præsalus* varicatores, patroni, qui decipiunt clientes, qui *sucepti* dicuntur. AE. 6: 609
- Præsalus* vertere, pro praesertim. AE. 1: 724. transire. 1: 321. & active & passive sumitur. *ibid.*
- Præsalus*, prima brevi, quia post *pras* vocalis sequitur. AE. 5: 524
- Præsalus* in usu non erant Veteribus. AE. 4: 77
- Præsalus* & Eteochae filia, Orithyia. G. 4: 463
- PRÆCANTES** Deos aras tenebant. AE. 6: 124
- Præcantur* foedus infectum, rogant ut pro non facto sit, ne admittere piaculum videantur. AE. 12: 422
- Præcari* socios, cum precibus hortari. AE. 10: 293
- Præcari* alicui, antiqua locutio, pro *aliquem*. AE. 8: 127
- Præcatio* maxima dicitur, cum plures Dii, quam in ceteris partibus anguriorum invocantur, & eventus rei bonae poscitur, ut in melius juvent. AE. 12: 176
- Præcatur* Orientem spectare solebant. AE. 12: 172
- Præcations* per Deos immortales interposita per aliquem, haud morandum, ne committeretur piaculum. AE. 3: 607. in precibus nihil ambiguum debet esse. 7: 120
- Præcations*, pro imprecationes. AE. 4: 612
- Præcations* vites, quasi *praecognatae*, quod cito marcescant, & ante alias coquantur. G. 2: 95
- Præcations*, coartare, imminuere, compescere. G. 1: 157. demergere, infodere. 2: 346. opprimere, occidere. AE. 9: 329. populari, vastare. 1: 250. urgente. 2: 530. opprimere, interficere. *ibid.*
- Præcations*, absolute, pro *præmere vocem*, vel suam, vel alterius. AE. 7: 119
- Præcations* crinem, comprehendere, ne effluat. AE. 4: 148
- Præcations* cursum, feram insequi. AE. 1: 328
- Præcations* vestigia, sine ullo motu stare vel sedere. AE. 6: 197
- Præcations* vocem; aut submissa voce loqui, aut tacere. AE. 9: 324
- Præcations* iussa, urgent, in hoc compellunt. AE. 7: 368
- Præcations* placida aequora, premendo reddidit placida. AE. 10: 109
- Præcations*, occupare. AE. 2: 322
- Præcations* gloria, pro suppressa. AE. 12: 322
- Præcations* carinae, onerariae. G. 1: 303
- Præcations* lac, caseus. E. 1: 82
- Præcations*, *τὸν πόρον* est, unde & pro *poena*; Graece *παινία*, *poena*, *ἀπὸ τῆς τιμῆς*, quod est *pretium*. AE. 12: 352
- Præcations*, & *praes*, dicitur. AE. 1: 591
- Præcations*, & *Priamides*, patronymica; *Priamides*, possessivam. AE. 2: 403
- Præcations* & Phrygiae, & Mygdoniae imperavit. AE. 2: 557. ab Hercule redemptum paterno regno restituit; dicitur *ἀπὸ τῆς ἡφαιστῆος*. 1: 623. occiso Laomedonte, Phrygiae impetium ab Hercule accepit. 3: 4: 228. ad visendam forem Helionem Salaminis profectus. 8: 157. idque ante bellum Trojanum, comite Achilise. 3: 80. supplex ad Achillem venit ad redimendum Hectoris cadaver, & dormientem Achillem in tentorio inveniens, cum posset occidere, excitavit, & supplex illi suis. 1: 491. 2: 549.
- quin-

INDEX IN SERVIVM.

- quinquaginta dicitur habuisse liberos: quomodo & ubi interfectus sit. 2: 506
- Priami** filia, Ilione, Polymnestoris Thraciae regis uxor. AE. 3: 15. filius Efacus, muratus in mergum. 5: 128. Polydorus, Polymnestori demandatus, ab eo occisus. 3: 15
- Priamus** ex Arisba filium suscepit. AE. 2: 32
- Priami** nepos, Ascanius, per Circulam. AE. 9: 284
- Priami** sceptrum, usum ex septem Imperii pignoribus. AE. 7: 188
- Priami** auriga, Idaeus. AE. 6: 485
- Priamus**, Politae, Priami filii, filius, avi nomen referens, unus Magistro- rum equitum in Troiae lusu in Sicilia. AE. 5: 564
- Priapus**, Liberti & Veneris filius. O. 4: 111. de Lampfaco, Hellepontii civitate, propter membri virilis magnitudinem pulsus, in Deorum numerum receptus, hortorum numen esse meruit, & cur. O. 4: 111. & c. E. 7: 333
- Priapus** Loton Nympham amatam dum persequitur, illa in arbore cognominem conversa. O. 2: 84
- Prima**, princeps, in primis. AE. 1: 24
- Prima** Deorum, Mater Deorum. AE. 7: 136
- Prima** acies, magni viri. AE. 10: 125
- Prima** aestas, prima pars aestatis, verum tempus. AE. 3: 8
- Prima** terra, pro litore. AE. 1: 545
- Prima** victoria pandit viam, pro primum. AE. 12: 626
- Prima**, nominativus pluralis, neutro genere, pro primae partes. AE. 3: 426. pro primum. O. 1: 21
- Prima**, principia. E. 6: 33
- Prima** in auguriis posterioribus cedunt. AE. 12: 183
- Prima** tenere, scilicet. loca; Gr. τὰ πρῶτα. AE. 5: 338. in principis esse. 10: 157
- Prima** pluralis pro prima singulari. AE. 6: 807
- Primae** aristae, herbae surgentes O. 2: 253
- Primi**, pro principes. AE. 4: 133
- Primi**, comparatione aliorum; unus enim tantum est primus. AE. 5: 308
- Primitiae**, rudimenta. AE. 11: 156
- Primitivum** pro derivato. AE. 1: 272
- Primordia** rerum s. fuerunt in rerum confusione, sive Chaos. AE. 6: 265
- Primores**, caret nominativo singulari. AE. 9: 309
- Primorum**, genitivus vel a *primi*, vel *primores*, quod nominativo singulari caret. ibid.
- Primos** inter, id est, duces, principes. AE. 12: 579
- Primum**, pro initio. AE. 9: 80. ante omnia. O. 2: 475. maximum, principale. AE. 2: 79
- Primus**, praecipuus, ante omnes. AE. 2: 635. 12: 33
- Primus**, vel ordine, vel dignitate. AE. 8: 6
- Primus**, princeps. AE. 5: 746. aut princeps, i. e. inter primos, aut ante princeps. 2: 263
- Primus**, ante quem nullus. E. 1: 45.
- non, ante quem nemo; sed post quem nullus. AE. 1: 5
- Primus**, pro olim. O. 1: 12
- Primus** sceptris, primus inter sceptriferos. AE. 11: 236
- Princeps**, pro primus, de ordine. AE. 5: 160
- Principia** & origines rerum variae juxta diversos Philosophos. E. 6: 31
- Principibus** brevis oratio; humilioribus longior tribuenda. AE. 10: 16
- Principium**, aperta rei enunciatio; Insinuatio, calida & subtilis oratio ad persuadendum. AE. 11: 411
- Principium** orationis & Epilogus pari annotatione tractari debent. AE. 10: 55
- Prior**, praefantior, melior. AE. 11: 291
- Prius** fides, quia fidelitas non requirit juvenes, sed senes. AE. 6: 879. ἀπὸ νῆστος. AE. 9: 79
- Prius**, prior. AE. 6: 473
- Prius**, hujus prius, navem denotat; sed *pistrin*, hujus *pistrinis*, bellua marina. AE. 5: 427
- Prius**, navis, vel a tutela depicta; vel ἀπὸ τῆς ἀπλῆς τῆς ἀμύρας, a secundis *stichibus*. AE. 5: 116
- Privernas** Metabus, Volscorum rex. AE. 11: 567
- Privernam**, Volscorum oppidum, patria Camillae. AE. 7: 803
- Privernatum** civitas in Campania. AE. 7: 685
- PRO** portis, ante portas. AE. 12: 661
- Pro templo stabat, pro defensione. templi. AE. 8: 653
- Pro se quisque viri, pro qualitate virium. AE. 11: 552
- Pro tempore, pro necessitate, viribus, capu rei, quae sunt hoc tempore. E. 7: 35
- Pro turribus, vel pro defensione turrium; aut tam magni, ut turres putarent. AE. 9: 575. 677
- Proavi**, pro cognatione. AE. 3: 129
- Probari** per se quae nequeant, a similibus comprobanda sunt. O. 4: 219
- Probationes** victimarum fiebant farre & sale, quo aspergebantur, ut & cultri: item culter obliquus a fronte ad caudam ante immolationem ducebatur. AE. 12: 173
- Procas**, duodecimus Albanorum rex. AE. 6: 767. Aventum successit. 7: 657. rex, qui Albac successit. 9: 387
- Procas** filii, Amulius & Numitor, eorumque historia. AE. 1: 276
- Procax**, perseverans, impudens, proprie petax: nam *procare* est *petere*; unde *proci*. AE. 1: 540
- Proceleumaticus** pro dactylo. E. 3: 96. semper a Virgilio, servata Synizesi, ponitur. O. 1: 397
- Proceleumaticus** versus, ita semper a Virgilio positus, ut cogi possit in dactylum. AE. 5: 432
- Procella**, vis ventorum cum pluvia, unde dicta. AE. 1: 89. aut de fluminibus, aut de montibus. procellae sunt, Gr. ἀνέμους. AE. 5: 769
- Proceres**, qui processerunt ante alios. AE. 3: 58. principes civitatis. AE. 1: 588 3
744. 11: 403. proprie capita trahunt. ibid.
- Proceres**, caret nominativo singulari. AE. 1: 744. 9: 309
- Processit**, exactus est. AE. 3: 356
- Πρόχειρον**, in manibus, in facili, in promptu. O. 2: 45
- Προχέρον**, inter manus. AE. 11: 311
- Prochyta**, insula, facta ab alia insula, quae dicta *Inarime*, quae terrae motu diffusa hanc effecit; *προχέρον* enim *profundere* est. AE. 9: 715
- Prochyta** dicta a cognata Aeneae. ibid.
- Procinctus**, expeditio, acies instructa, & parata praelio. AE. 11: 1
- Proenes** fabula. E. 6: 78
- Proetis**, Iphidi filia, Cephali uxor, ejuque fabula & interitus. AE. 6: 445
- Procedere**, cendendo extenuare. O. 1: 261
- Procul**, quasi porro ab oculis, & inde longe satis, & non valde. AE. 3: 13. etiam prope, vel juxta. E. 6: 15. 10: 845. pro juxta, vel unde quis primum audiri potest. AE. 2: 42. haud nimis longe: interdum & satis longe. 5: 124. & quod prae oculis est; & quod porro ab oculis; ergo *juxta* & *longe* significat. 6: 10
- Procombere**, prima parte se inclinare. AE. 8: 631
- Προκύνειν**, procombere, prima parte se inclinare. AE. 8: 631
- Procurare**, pro simplici *curare*. AE. 9: 18
- Procurrere**, pro prominere, obijci, obviam velut venire. AE. 5: 204
- Procurfus**, una pars orationis. AE. 12: 711
- Procurfus**, impetus. AE. 12: 379
- Prodere**, pro porro dare. AE. 1: 256. dolo offendere. 2: 127. decipere, vel perdere. 4: 431. occulta detegere; item decipere, perdere. 4: 231. protendere, propagare. ibid.
- Prodigium**, quod in longum tempus dirigit significationem. AE. 2: 681. portentum, monstrum, quid differant. 3: 366. in bonam partem. 5: 639
- Prodigus** rex apum, mella non conficiens. O. 4: 89
- Prodit** in aequor rupes, extenditur. AE. 10: 693
- Proetides**. E. 6: 73. Proeti & Stenobocae, sive Antiope filiae. 6: 48. eorum fabula. ibid. furore eas liberavit Melampus, Amythaonis filius. O. 3: 550
- Proetus**, Argivorum rex, falsus uxoris Sthenobocae accusationibus Bellerophonata variis periculis obijcit, quae cuncta feliciter superavit. AE. 5: 118
- Profanum** proprie, quod ex religiosa re in hominum usum convertitur; contrarium *sacro*; ergo non omne *profanum*, quod *sacrum* non est. AE. 12: 779. *profanum* est, quod ad homines, *sacrum*, quod ad Deos pertinet. 463 37
- Profani**, non initiati. AE. 6: 258
- Profecto**, vetuste, pro explicita particula ad ornatum. AE. 8: 532
- Profundum** pro altum, & imum; quasi cuius porro sit *fundus*. AE. 2: 758. pro altitudine. 1: 62

Pro-

INDEX IN SERVIVM.

- Profugus**, quasi porro fugatus, vagus, extorris, exul. AE. 1: 6
- Prognai** filia, Iphitea, Dionis uxor. E. 8: 30
- Progne** Ilyn filium marito epulandum apposuit ob stupratam fororem. AE. 4: 602
- Progne** pro Philomela. E. 6: 74. G. 4: 15. AE. 1: 239
- Prognostica**. AE. 3: 515
- Proh Jupiter**, aut irascentis exclamatio, aut Jovem testantis. AE. 4: 590
- Prohibitio** artificiosa facta per concessionem. AE. 4: 381
- Projecta**, posceta, tenta. AE. 3: 699
- Projecto** pede, extento, ante iacto. AE. 10: 587
- Proinde**, itaque. AE. 11: 400
- Proinde**, contracte, exclusio pro, metri causa. AE. 11: 383
- Procludere** ad pugnam, praecipitari. AE. 12: 106
- Procludere** se, bibendo profundere. AE. 1: 743
- Procluvies**, fordis effusio, stercus; vel annosus & panticosus venter; vel simpliciter effusio; item aquae multae. AE. 3: 217
- Promereri**, beneficia praestare. AE. 6: 664
- Prometheus**, Iapeti & Clymenes filius, & eius fabula exposita. E. 6: 42. auctor hominum iuxta fabulas, vel Deucalion & Pyrrha. AE. 1: 747. Caucaaso a Jove alligatus, occisa custode aquila liberatus ab Hercule. 8: 300
- Promethi** filius, Deucalion. E. 6: 41
- Promissa** barba, demissa. E. 8: 34
- Promissuri** statim debent promittere, & a validissimis incipere. AE. 1: 566
- Promitor**. G. 1: 21
- Promittere**, pro minari, & contra. AE. 2: 96
- Promittimus** rogati; *pollicemur* sponte. AE. 1: 240
- Promontoria** Troiae duo, Rhoeteum & Sigeum. AE. 2: 312
- Prona** maria, litoribus vicina, & opponuntur alto, quasi longe posita. AE. 5: 212
- Pronuba** Juno, *Ταμὴν*, quae praestit nuptiis. AE. 4: 45, 59, 166
- Pronuba**, proprie quae ante nupsit, & quae uni tantum nupta est, & ideo auspices deliguntur ad nuptias. AE. 4: 166
- Pronomen** pro nomine ponitur, non pro nominibus inter duo nomina; quod tamen semel fecit Virgilius. AE. 7: 477. poni non debet cum nomine, sed pro ipso nomine. 1: 254
- Pronuntiatio** diversa pro significatione vocum. AE. 1: 667
- Pronuntiativus**, id est indicativus. AE. 3: 666
- Pronomina** addita, magnam saepe vim habent & emphasin. E. 4: 43. AE. 2: 657
- Pronus**, Gr. *πρηνής*. AE. 1: 119
- Pronus**, pendens in verbera, & nomen est, in comparativo, *pronior*. AE. 10: 586
- Prooeconomica**. AE. 1: 226, 310. 3: 491
- Propago**, proprie de vitibus, quando palmites ita terra conduntur, ut medio sui in terra jaceant, capita vero utrimque exsistent. G. 2: 26
- Propago**, si genus notet, pro brevis est; sin arborem, pro longa est. AE. 4: 231
- Propetare**, festinare; propetare arma, celeriter dare, festinare. AE. 12: 425
- Properare**, cum prope ratione festinare. G. 4: 170
- Properare** aliquid, properanter facere. G. 4: 170. AE. 8: 454
- Properat** momentum, vel deest adire, vel ad; vel simpliciter antequam, accelerat. AE. 9: 401
- Properit** aurigae, festini, veloces. AE. 12: 85
- Properus**, pro *propetans*; nomen pro participio, a verbo *propetare*; ut *festinus*, a *festino*. AE. 9: 488
- Properius** Rex. AE. 7: 697
- Propeza**, primum a Virgilio usurpatum. AE. 10: 838
- Propinquare** arguriam, facilius efficeret, prosperare, maturare, propitium facere. AE. 10: 254
- Propinquum** bellum, nimium vicinum, quod *antiarium* dicitur, quasi *ante arvas*, ante urbem. AE. 11: 156
- Πρόπολις**, prima favi fundamenta durissima, quae vix ferro franguntur, quam colligunt de gummi arborum, & lapidibus rasis. G. 4: 161
- Πρόπολις**, *fecus*, genus ceræ, qua pro glutine ununtur. G. 4: 39, 161
- Propria** per licentiam nunc corripuntur, nunc producuntur. AE. 1: 535, 10: 325, 11: 4
- Propriis** in nominibus syllabarum quantitatem mutare licet. AE. 1: 343
- Proprius**. AE. 1: 530. diligentius. 12: 218. citius. 8: 78
- Propriorum** nominum syllabae communes. AE. 1: 615. & eorum quantitate abati licet. AE. 1: 539
- Proprium**, perpetuum, stabile, firmum. E. 7: 31. AE. 1: 77. 3: 85, 167. 6: 872. vel apud alicui; vel perpetuum, indefectum, ad finem usque perducendum. 7: 331
- Proprium** decus, quasi jam partum, & suum. AE. 5: 229
- Proprium**, appellativo non debet acquiri, sed proprio. AE. 12: 715
- Proprio** nomine quempiam compellere, irascentis est. AE. 1: 144
- Proprius**, familiaris, stabilis. AE. 8: 78
- Propter**, pro juxta. G. 3: 14. E. 8: 87
- Propugnacula**, quibus porro pugnatur. AE. 4: 87
- Propugnacula** jungunt, pinnas muro-rum. AE. 9: 170
- Proreta**, primum in officio remigandi. AE. 3: 510
- Protipete**, ingerere, immittere. E. 3: 19
- Prompmit** nubem evomit, fundit, poetice. AE. 3: 572
- Proscenium**, pulpitum ante scenam, in quo ludicia exercebantur. G. 2: 371, 381
- Proscindi** proprie dicuntur agri duri, cum primum arantur. G. 1: 97. cum iterantur, *abfringi*; cum *tertiantur*, *lirari*. ibid.
- Πρόσωπον** Arcades, *Prosceni*, ante La-nam creant. G. 2: 342. AE. 8: 358
- Prosequi** aliquem lacrymis, oculis humentibus sequi. AE. 6: 476
- Protopoia**, sive phantasia poetica. G. 1: 103
- Proserpina**, Latine *obstantis, vultus*. AE. 12: 666
- Proserpina**, sive *Persephone*, Jovis & Cereris filia. AE. 4: 511. 6: 402. eadem quae *Luna*, *Diana*, *Ceres*, *Jano*. E. 3: 26. G. 1: 5. AE. 6: 118. *Isper* terras *Luna*; in terris *Diana*; sub ter-ris *Proserpina*. AE. 4: 511. lex mensibus cum matre, sex cum marito cur fingatur. G. 1: 39. a Dite Patre rapta. E. 3: 105. per omnem orbem a Cere matre quaesita. AE. 4: 609. cur ab Inferis reverti non poterit. G. 1: 39
- Proserpinae** sacra duorum generum, vel per *Necyomantiam*, vel per *Scioman-tiam*. AE. 6: 149
- Proserpinae** stercus vacca mactabatur, quia nunquam emittitur. AE. 6: 251
- Proserpinae** sacra celebrare, vel accedere, est subire Inferos. AE. 6: 136, 149
- Proserpinae** & Cereris fabula. G. 1: 378
- Proserpinae** & Liberi Patris filius, Mer-curius. AE. 1: 301. 4: 577. ejus quoque amator, Mercurius. ibid.
- Proserpinam** quaerens Ceres ab Icaro suscepta hospitio. G. 1: 19
- Proserpinam** ut raperent Theleus & Peri-thous, descenderunt ad Inferos. AE. 6: 122
- Prosubigit** terram, fodit & pedibus al-ternis impellit. G. 3: 256
- Proteret**, mire dictum. AE. 12: 291
- Protesilai** navis incensa a Trojanis. AE. 2: 276
- Proteus**, relicta Pallene, Thessaliae ci-vitate, Aegyptum petiit, mox illam reliquit ob Buisitidis crudelitatem: e-jus filii, Telegonus & Polygonus ex Corone, ab Hercule superati. G. 4: 387
- Proteus**, Deus marinus, Aegypti rex, cui Theseus raptam a se Helenam com-mendasse dicitur; & unde postea re-petita a Menelao. AE. 11: 262. Ae-gypti rex, & sacerdos; Paridi Hele-nam subtraxit, & phantasma in ejus similitudinem formatum ei dedit. 1: 655. Helenam a Paride eo delatam detinuit, & pro eo phantasma Paridi tradidit. 2: 592. Helenam juxta non-nulos a Theseo prius accepisse; juxta alios Paridi erupuisse dicitur. 2: 601. ejus pulchritudo odiosa. ibid. in varias formas se potuit transformare, & e-jus fabulae explicatio. G. 4: 400
- Protei** columnae ad similitudinem Her-culis. Pharus Alexandriae; quia Pro-teus vir fortissimus, & omnes fones Hercules didici. AE. 11: 262
- Πρόβουμ**, *laetus*. AE. 2: 395
- Proteus**, porro tenus; sed *protinus*, ad-verbium temporis. E. 1: 13. G. 4: 1. *pro-tinus* deinceps, statim. ibid. AE. 2: 437, 545. licet. 9: 149
- Proterus**, continue; & aliquando ad-verbium loci, aliquando temporis. AE. 3: 416. *jugiter*, deinde: deinceps,

INDEX IN SERVIVM.

- ceps**, exinde. G. 4: 1. AE. 7: 601. uno eodemque tempore. 8: 157. porro tenuis, continuo. 9: 337
- Protesila** uxor, Laodamia, visa mariti umbra, in amplexibus ejus petiit AE. 6: 447
- Protinus**, deinceps, statim. G. 4: 1. AE. 2: 437. 545. pro licet. 9: 149. iugiter, continue. 10: 340
- Proturbare**, confodere. AE. 9: 441
- Provehî**, sermone progredi. AE. 3: 481
- Proverbialis** locutio, *Ipsi sibi summa fingunt*. E. 8: 108
- Provisâ**, praeparata. G. 1: 167
- Proximus** etiam de longe posito, nullo interveniente. AE. 5: 320
- Prudentia** in aliis, in vitiibus virtus dicitur & fides. AE. 3: 433
- Pruna**, pro nive, cum proptie matris temporis frigus. G. 3: 368
- Prunae** mediae, pro hyeme. G. 1: 230
- Pruna** multa, pro inter multas prunas: *pruna* autem dicitur, quamdiu ardet; extincta vero *carbo*. Dicta *pruna*, a *prurendo*. AE. 11: 788
- Pruna** cerea, cerei coloris, vel mollia. E. 2: 53
- Pranorum** arbor, *hic spinus*: nam *fontes*, *hae spinus* dicuntur. G. 4: 145
- PSAMMATIS** & Apollinis filius, Linus. E. 4: 56
- Ψυδωροχα** Graecis dicta, *psidura*, Latinis, *ars inanis*. AE. 1: 468
- Psylla**, species vitis, sive urac. G. 2: 93
- PTOLEMAEI** dicti, reges Aegypti. AE. 6: 760
- Ptolemaeus** post Eadozum & Hipparchum annum correxit. AE. 5: 49
- Ptolemaeus** pro climatum varietate hominum animos deprehendit varios. AE. 6: 724
- Ptolemaeus**, Graece scripsisse de civitatibus totius orbis scripsit. AE. 7: 678
- Ptolemais**, civitas Pentapolidis in Africa, prius *Barce*. AE. 4: 42
- PUBENS** herba, viridior. AE. 4: 514
- Pubentes** herbae, adultae, maturiores. G. 3: 126
- Puberibus** foliis, adultis; matra inter homines & herbas reciprocatione; nam ut *pubertas herbarum*, sic *flos juvenentatis*. AE. 12: 413
- Pubertas** in Jure unde colligatur. E. 8: 40
- Pubes**, flos juvenutis. AE. 1: 403
- Pubis**, masculini generis, in genitivo *pubis*; *pubes* vero, multitudo, femininum; *puberes* plurale venit a *puber*. AE. 5: 546
- Pudenda** vulneta, a tergo illata. AE. 11: 55
- Pudet** & piget, idem fere licet significant, prius ad praeteritum, alterum ad futurum refertur; *pudefcit me illud fecisse*; *piget facere*. AE. 4: 336
- Pudor**, pro pudicitia. AE. 4: 26
- Puella**, de uxore Orphei Eurydice. G. 4: 458
- Puer** cur fingatur Cupido. AE. 1: 667
- Puer**, pro filio; a Graeco *παις*, interdum ad aetatem refertur, & conditionem. AE. 2: 598. 3: 339. 4: 94
- Puer** & *juvenis*, sine dulcissime nonnunquam apud Virgilium. AE. 7: 531
- Pueri**, *παιδες*, *παιδες*, & de viris & adolescentibus. AE. 5: 296. 349. etiam de juvenibus. 3: 553. vel aetate, vel ministri. E. 6: 14
- Pueri** patris & matris in sacris & sollennibus adhibiti. AE. 2: 238
- Pueri** togam virilem fumentes cur ad Capitolium eant. E. 4: 50
- Pueri** varii in bellis gloriam ex hoste reportant. AE. 9: 590
- Pueri** naturaliter timent. E. 6: 20
- Pueris** nobilibus natis, Junoni mensa, Herculi lectus, ear in atrio posita. E. 4: 62
- Puerorum** incrementa curat Jupiter. E. 4: 50
- Puerorum** amor a Cretenibus ad Laconas, & inde per totam Graeciam translatus. AE. 10: 325
- Puerum**, Octavianum dicere Senatus voluit. E. 3: 43
- PUGNA**, sive praelium, *certainem temporale*; *bellum*, universi temporis (quo populi dissentiunt.) AE. 1: 460. 2: 397
- Pugna** iniqua, pedes contra equitem. AE. 10: 889
- Pugnae**, pro ipsis armis. AE. 5: 419
- Pugnare**, pro repugnare. AE. 11: 600
- Pulchra** Calpiae, in Assyriorum finibus. AE. 6: 799
- PULCHRA** mors, gloriosa, pro rege suscepta. G. 4: 218
- Pulcher** an Pulcer. G. 3: 223
- Pulcher**, Veteribus idem quod *esoleus*. AE. 3: 119. unde Apollo *pulcher* dici solebat. ibid.
- Pulcher**, pro forti. AE. 4: 149. 7: 656
- Pulcher** armis, elegantius, quam *pulchris armis*. AE. 9: 684
- Pulcherrima**, perpetuum epitheton Veneris. AE. 12: 554
- Pullarium** augurium, quod de pullis captabatur in comitiis, vel bellis, agenda. AE. 6: 198
- Pallum**, nigrum. G. 3: 389
- Pulmonis** definitio, *spiramenta animas*, a spirando, id est, pulsu, sicut Gr. *πνεύματι*, *δὲν τῷ αἵματι*. AE. 9: 580
- Pulsati** Divi, violati, laesi, fractis foederibus. AE. 12: 286
- Pulveratio**, genus culturae, quo glebae imminutae vitibus applicantur. G. 2: 418
- Pulverulenta**, pro, quae pulverem faciunt. AE. 4: 155
- Pulverulenta** aestas, quod glebas solvat in pulverem. G. 1: 66
- Pulverulenta** fuga, plena pulveris, ut *vinolentus*, *temulentus*, *plenus vino*. AE. 12: 463
- Pulveris** injectio in cadaver repertum, sepulturae genus. AE. 6: 176
- Pulveris** jactu apum certamina quiescunt. G. 4: 87
- Pulvinaria**, proprie lectuli, qui in templis sterni consueverunt plerisque supervenientibus; inde pro templis. G. 3: 533
- Pulvinus**, dorsum, durior arena, quae remeantibus fluctibus densetur. Gr. *πίλον*. AE. 10: 303
- Pulvis**, pro siccitate. G. 1: 180
- Pulvis** hybernus, pro hyberna serenitate. G. 1: 101
- Pulvis**, quo unatur puellae, etiam *cinis* vocatur. AE. 12: 611
- Pulvis**, posteriore syllaba correpta, quam alibi produxit. AE. 11: 877
- PUMEX**, masculini generis, licet Catullus usurparit feminino. AE. 12: 587
- PUNICA** bella tria cum Romanis, quae videntur expressa terna revolutione Didonis morientis. AE. 4: 691
- Punica** mali grana gustata Proserpinam redire prohibuerunt. G. 1: 39
- Punica** ex ossibus oriri dicebant posteros. AE. 4: 625
- Punica** bello patris & matris pueri Junoni hymnos, & vota canebant. AE. 3: 438
- Punica** bello primo naumachiam quod ad exercitum instituerunt Romani. AE. 5: 114
- Punica** bello secundo placari Juno coepit Romanis. AE. 1: 285. insiruti ludi Apollinariae. 6: 70. apud Cannas Annibal omnem pop. Romani exercitum delevit. 10: 11. Juno exorata est a Romanis; tertio vero a Scipione sacris quibusdam Romam translata. 12: 841
- Punicis** teneis, vitis roseis, coronis lemniscatis, quae sunt de frondibus & discoloribus fasciis. AE. 5: 269
- PUPPES** abiete pictae, pro in abiete pictae; vel quae erant de abiete. AE. 5: 663
- Pupillae** oculorum morituzis ante triduum pereunt, & tum summa desperatione. 4: 244. mortis tempore albescunt. 10: 418
- Πῦρ** *ροσόν*, *ignis sensibilis*, Deus. AE. 6: 746
- PURA** vestis in sacris dicebatur, quae impolluta, neque funesta, neque fulgurata, neque maculam habens ab homine mortuo, qua sacrificari utebantur sacerdoes, linea & purpurea; *linum* fluminis; purpura maris vicem ad piandum praebat. AE. 4: 683. 12: 169
- Purgata** anima post solutionem a corpore in pristinum nitorem redit. AE. 6: 724
- Purgatio** animarum triplex in vita, vel in terra; igne, vel aqua; vel aëre: eaque in Liberi sacris exprimitur, in quibus taeda & sulphure purgantur; aut aqua abluuntur, aut aëre ventilantur. G. 2: 398. AE. 6: 741
- Purificatio** fluviali aqua peraganda. AE. 8: 33
- Purum**, pro aëre, quasi inani. G. 2: 362
- Purpura** ex murice. E. 4: 44. Tyrius rubor. G. 3: 307. apud majores vitio & dedecori fuit. AE. 9: 614. in sacerdotum vestibus maris, linum fluminis vicem ad piandum exhibebat. 12: 164
- Purpurae** usus primum inventus ab Assyriis. G. 2: 465
- Purpurea** vestis, Pontificis sacra peragentis. G. 3: 16
- Purpurea** veste, dein coerulea, luxerunt foeminae. AE. 3: 64
- Purpureae** veites mortuis injiciebantur ad imitationem sanguinis. AE. 6: 221
- Purpureae** vites, purpurei coloris. G. 2: 95
- Purpurei** flores in juvenum funeribus, & inferiis, propter sanguinis similitudinem.

INDEX IN SERVIVM.

radinem. AE. 6: 885
 Purpureum pennis, pulchrum cristis
 purpureis in galea. AE. 10: 722
 Purpureum mare, hoc loco non mare
 Rubrum, sed Adriaticum, & nigrum
 significat. O. 4: 373
 Purpureus, speciosus, pulcher. E. 5: 38.
 AE. 1: 595. rosei coloris. I: 341
 Pwpariffa Venus. AE. 12: 724
 Πυρρῶν. Latine *pyrrhonia*. AE. 1: 730
 Purus, serenus. E. 9: 44
 Putare, reputare, animo pertractare.
 AE. 6: 332. cogitare; item discernere,
 & in partes dirigere; inde disputare.
 8: 522
 Putcoli, Campaniae civitas, ad sinum
 Bajanum. O. 2: 161
 Putrus in quo facta celebrabantur. E.
 3: 105
 Putre solum, solubile. O. 2: 204
 Putres fulci, subacti. O. 1: 215
 Putris, solubilis. O. 1: 44
 PYGMALION, Cyprius, finem sterilitatis
 in Aegypto non fore dixit Bursiridi,
 nisi sanguine hospitii litatum fuisset.
 O. 3: 5
Pygmalion, filius Beli. AE. 1: 646
 PILADES, Strophii filius, & Orestes,
 summi amici, Colchos perierunt, &
 mastrandi in Taurica regione regem
 Thoanta occiderunt. AE. 2: 116. 3: 331.
 simul Clytemnestram & Aegistum ob
 scelus suum ultri sunt. AE. 4: 471
 PYRA, subiectio ignis in rogo. AE. 3:
 22. lignorum congeries; rogos, cum
 jam ardere coepit; *busum*, cum jam
 exustum. 11: 185
 Pyrae superpositus quidam, adhibitis
 ignibus, erigebatur, sed liberari non
 potuit. AE. 6: 218
 Pyracmon, nomen formatum quod nunquam
 a calenti incude recedat, *αὐτὸ τὸ
 αὐρὸς καὶ τὸ ἀκμῶνος*; nam *αὐρὸς*
 ignis, & *ἀκμῶνος*, incens. AE. 8: 425
 Pyramides, vel ingentes columnae, im-
 ponebantur sepulchris Principum; vel
 in altis montibus sepeliebantur. AE.
 11: 849
 Pyrensis in montibus tropaea erexit Pom-
 pejus, Hispanis devictis. AE. 11: 6
 Pyrgi veteres, castellum nobilissimum
 in Tuscia. AE. 10: 184
 Pyromantis, divinationis species ex igne.
 AE. 3: 359
 Pyrorum genera, Crustumia, Syria, Vo-
 lema. O. 2: 87
 Pyrrha & Deucalion, auctores homi-
 num juxta fabulas. AE. 1: 747
 Pyrrhi, hostis transmarini, bello, cum
 locus hostilis deesset, in quem Pater
 patrat, sive Feccialium princeps,
 hastam mitteret, quid fecerint Ro-
 mani. AE. 9: 53
 Pyrrhus, Aeacides, a Curio & Fabri-
 cio superatus, postea ad Argos tegu-
 lae icu interfectus. AE. 6: 840
 Pyrrhus, Neoptolemus, quod *πύρρον*
πύρρον AE. 2: 13. Achillis & Deidamia
 filius, Pelei & Thetidis nepos,
 in equo Trojano. 2: 263. ejus

mater Deidamia, Lycopedis filia. 2:
 477. a colore comae, Latine *pyrrhus*.
 2: 468. Politen, Priami filium occidit.
 5: 564. Priamum interfecit, &
 quomodo. 2: 506. Polyxenam ad Achillis
 tumulum immolavit. 3: 322. in Apollinis
 insultationem patri in templo Delphico
 aras constituit, ad quas post ipse occisus
 ibid. ex more Andromachen captivam pro
 legitima uxore habuit, & ex illa Molossium
 filium suscepit. 3: 297. Hermionem
 Menelai & Helenae filiam ducturus,
 inter Apollinis aras ab Oreste, cui illa
 desponsata erat, interfectus est.
 3: 297. 11: 264. regnum dedit Hele-
 no, quia Trojae fata prodidit; sed
 praefertim quia ab eo servatus a nau-
 fragio. 2: 166. atque ita Pyrrhi haereditate
 in Achillis bona successit Hele-
 nus. AE. 9: 264
 Pyrrhi socii, Dolopes, de Scyro. AE. 2: 7
 Pyrus, inferenda Orno. O. 2: 70
 Pythagoras, Samius, vitam humanam
 comparabat cum litera Y, quae inde
 litera Pythagorae. AE. 6: 136
 Pythagoras, ejusque sectatores, a caede
 omnium animalium abstinerunt:
 Pythagorica virtus, quinquennale si-
 lentium. AE. 10: 564. cunctis crescentibus
 tribuebat animam. O. 4: 329. & inde
 herbas quoque dicebat mori. 1: 107.
 ejus sententia de anima, non *ψυχή*
ψυχή, sed *κατὰ ψυχήν*. AE. 3: 68
 Pythagorae Sectam sequuntur Stoici;
 quandoque Virgilius; saepius Epicu-
 ri. G. 4: 219
 Pythagoraei, quid de pati & impari numero
 statuant, & quos numeros habeant
 perfectos. E. 8: 75
 Pythagoras & Plato vivos Superis Diis
 charos, mortuos vero Inferis asser-
 bant. AE. 1: 391
 Pytho, una Hyadum. O. 1: 137
 Pythone immisso Latonam gravidam
 persequuta Juno. AE. 3: 73. qui mox
 interfectus ab Apolline. 75. & quidem
 adhuc puero. AE. 9: 655
 Pythonis serpentis corio Apollinis tripus
 textus. AE. 6: 347

Q.

QUA, adverbium loci. AE. 9: 67
 Qua, pro quatenus, in quantum.
 AE. 12: 147. quomodo. 1: 680.
 quoniam. 1: 87. unde. 2: 753. vacat,
 metri causa. AE. 1: 18, 185, 681. 5:
 169. v. in *si*. 2: 606
 Qua, pro per quae. O. 1: 89
 Qua datur, qua potest, quacumque ra-
 tione permittitur. AE. 11: 293
 Quadrae, menlae, vel fragmenta. AE.
 7: 119
 Quadrare, consentire. congruere; trans-
 latio a quadris lapidibus, qui bene
 conveniunt. O. 2: 278
 Quadrifidum, quod in quatuor partes
 findi potest. AE. 7: 509. hinc quadri-
 fidae sudes, adeo robustae, quae in

quatuor partes possint dividi. O. 2: 25
 Quadrifrons Janus, cur. AE. 7: 607
 Quadriga fictilis Vejoium, unum ex
 septem Imperii pignoribus. AE. 7: 188
 Quadrijugis, & quadrijugis, sicut *inermis*
 & *inermis*, *exanimis* & *exanimis*.
 AE. 10: 571
 Quadrivia & trivium, ululam, & scibilli
 carmine complebant rustici, & qua-
 re. E. 3: 26
 Quadrupes, masc. & fem. generis. E.
 5: 25
 Quae, admirandi significatione. AE. 1:
 458. pro qualis. 1: 620. pro qualia.
 8: 427
 Quanam, quanta & qualis. AE. 11: 108
 Quae sententia, pro cuius, vel qualia.
 AE. 1: 241
 Quaestores, & quaestores, dicti, qui
 exercendis quaestionibus praesunt.
 AE. 6: 432
 Quaeritum, quod quaeritur; quia praesens
 participium a passivo non habet:
 vel requirendum, *τὸ ἐρωτῶν*. AE. 9: 565
 Quaestiones ex Rhetorica arte ita pro-
 ponendae, ut facilem solutionis for-
 tantur eventum. AE. 9: 131
 Quaestiones insolubiles in Virgilio. AE.
 5: 626
 Quali, per quos vinum defluit; dicti a
 colando. O. 2: 242
 Qualis, eleganter, omisso *talis*. AE. 9: 108
 Qualis, pro qualiter. AE. 9: 563
 Quam, similitudinis adverbium; &
 pronomem, tam subjunctivum quam
 praepositivum; item conjunctio. AE.
 11: 719
 Quam, pro qualem vel quantam. AE. 4: 47
Quantquam, aliquando ponitur non se-
 quente *tamen*; & quandoque *tamen*,
 non praemisso *quantquam*. AE. 11: 3
Quantquam, melius Indicativo iungi-
 tur. AE. 2: 12
 Quando, quoniam, siquidem. AE. 1:
 265. quatenus. 2: 446. siquidem. 4:
 291. 6: 50, 106, 187. 8: 172. 10: 366.
 11: 384, 509
 Quando, de naturaliter brevis est. AE.
 4: 291
 Quantitatem syllabarum in propriis no-
 minibus mutare licet. AE. 1: 347
 Quartadecima luna felix. O. 1: 284
 Quarta declinationis datus & ablativus
 pluralis *in i* vertunt, excepto
tribus. O. 3: 376
 Quartato & terciato verba dicere. AE.
 3: 314
 Quartus pater, abavis. AE. 10: 619
 Quas grates, pro quantas. AE. 11: 508
 Quasi, particula saepe eleganter omissa
 Virgilio. AE. 1: 384. 2: 67. 11: 648.
 v. *Tanquam*.
 Quasi dux. AE. 10: 133
 Quasi reges. AE. 7: 182
 Quasillum, Latine, Gr. *calathus*. E. 2: 45
 Quassans, pro *quassa*, quae sonat dum
 quassatur. O. 1: 74
 Quassare, concutere. E. 10: 25
 Quassare caput, concutere. AE. 12: 834
 Quassat & tremere facit. AE. 12: 94
 Quaf-

INDEX IN SERVIUM.

Quassum vas, nihil continens; unde *Caesari*. AE. 2: 85
Quater pro saepius. AE. 2: 242
Quatere, concutere, commovere. AE. 2: 611
Quatit, exagitat. AE. 12: 338
QUE, conjunctio copulativa pro disjunctiva. AE. 2: 37. pro *ve*. 10: 709. pro *vel*. 4: 143. pro *enim*. 10: 338.
 4: 498
Que, abundat. G. 2: 419. AE. 1: 18, 668. 5: 169, 467
Que syllaba, in fine producta, & cur. AE. 3: 91
Que vacat frequenter. AE. 3: 379
Quem, pro aliquem. AE. 1: 155
Quercea corona donabantur, qui civem bello servassent, & cur. AE. 6: 772
Quercus, sacra Jovi, in ejus tutela, & fatidica. E. 1: 17. G. 3: 332. AE. 6: 772. Jovi Dodoneo sacra in Epiro. G. 1: 8. per columbas responsa dabat. *ibid.* ejus fructu prisca mortales cibi loco usi sunt. E. 1: 17. AE. 6: 772
Quercus inferuntur ulmis. G. 2: 70
Querulae cicadae, canorae: vel propter Tithonum Aurorae marium in cicadam diu vivendo conversum. G. 3: 328
Ques, *quiam*, *quibus*; & *qui*, *quorum*, *quis*. AE. 1: 99
QUI, pro aliquis. G. 2: 488
Qui, cum relatione ad Venerem; quia *Dii sunt aperiendae*; & in subauditione ponuntur ea, quae aperte non possunt dici. AE. 10: 88
Qui genus, per ellipsin, pro quo generet. AE. 8: 114
Quia, causalis conjunctio. G. 1: 77
Quianam, pro cur, quare, interrogantis adverbium. AE. 5: 13. 10: 6
Quiane, una pars orationis, revera. AE. 4: 338
Quibus, pro quantis. AE. 4: 13, 14
Quid, ob quam causam, cur. G. 2: 481. AE. 1: 749. 6: 389
Quid, pro particula admirantis, cum alias sit interrogantis. AE. 2: 595
Quid enim, quid ni, cur non. AE. 5: 850
Quid dicam? schema oratorium. G. 1: 104
Quidquid solamen, pro quodcumque. AE. 10: 493
Quidquid acerbi est morte pati, quidquid in morte acerbum est, hoc est, inferna supplicia; vel quae potest acerbus hostis inferre; vel si quid etiam morte acerbum est. AE. 12: 678
Quies, pro otio. AE. 9: 187. somno. 8: 408. tranquillitate. G. 2: 344
Quiesco dupliciter usurpatur; aliter *quiesco ego*; aliter *quiesco servum*. E. 8: 4
Quiescere dicuntur in terra posita, etiam inanimata; quia pendencia possunt moveri. AE. 10: 836
Quieti, quibus amor pacis traditus. AE. 11: 253
Quin, pro cur non. AE. 4: 99. immo, hortantis. E. 2: 71. AE. 4: 547. quin etiam. 1: 283. 10: 23
Quia, ut non; affirmativa particula. AE. 8: 148. 10: 615
Tom. IV.

Quin etiam, immo etiam, sed insuper. AE. 4: 309
Quina, pro quinque. AE. 7: 738
Quinarius numerus Minervae sacer. G. 1: 277
Quindecimviri, Sibyllinorum librorum antistites, & custodes. AE. 3: 332. primum duo tantum; inde decem; inde quindecim, usque ad Syllana tempora, unde *Quindecimviri* dicti; post auctus numerus ad sexaginta, servato tamen *Quindecimvirovm* nomine: & non nisi patricii legebantur. 6: 73
Quinquaginta filios vel filias habuisse dicitur Priamus. AE. 2: 503
Quinta luna infelix. G. 1: 276
Quinti libri finis a Tucca & Varo mutatus. AE. 5: 871
Quintilis & Sextilis, Julius & Augustus dicti. E. 4: 11. nomine mutato a Julio & Augusto. G. 1: 43
Quintilius Varus, Virgilius cognatus, sub Daphnidis persona. E. 5: 20
Quippe, quali. AE. 12: 422
Quirinalis, unus e septem collibus, quibus condita Roma. AE. 6: 784
Quirinalis neque Martialis Flamen omnibus ceremoniis tenebantur, quibus *Dialis*. AE. 8: 552
Quirinalis lituus, augurum baculum incurvum, ad designanda coeli spatia; vel regium baculum, quale postea Romulus habuit. AE. 7: 187
Quirinalis trabea, regalis; aut qua usus Romulus. AE. 7: 612
Quirino opima spolia suspendit Marcellus. AE. 6: 860
Quirinus & Gradivus, cognomina Martis: ejus templa his nominibus. AE. 1: 296
Quirinus Mars, qui praestit pacis, & intra Urbem colebatur; belli vero Mars extra Urbem templum habuit. AE. 6: 860
Quirinus, Janus. AE. 7: 610
Quirinus post mortem dicitur Romulus. AE. 1: 296. ita quoque a poeta dicitur Augustus. 6: 860
Quirinus, pro Augusto. AE. 1: 296
Quiris, sive *curis*, Sabinorum lingua *hastis*, unde Romulus *Quirinus*. AE. 1: 296
Quirites appellati Romani simul & Sabini, qui cum Tito Ratio rege Romam migraverant, a *Curibus*, oppido Sabinorum; communi autem nomine *Romani*. AE. 7: 710. 8: 635
Quirites, de apibus. G. 4: 201
Quis, pro aliquis, vel qualis. AE. 4: 10. pro, qualis, admirantis. 1: 619. 10: 691. pro, quantus. 9: 35
Quis, quem, qua, post *si*, aliquando vacat. AE. 1: 185
Quis metus, qualis & quantus. AE. 11: 732
Quis & quibus unum significant, & *quibus* quidem est dativus vel ablativus pluralis tertiae declinationis, a nominativo *ques, quiam, quibus*. AE. 1: 99
Quis, pro quibus. AE. 2: 59
Quisquis es, noster eris; verba Pontificalia. AE. 2: 148

QUO, & adverbium potest esse, & nomen. AE. 12: 312
Quo, pro ut. AE. 7: 385. 4: 106
Quo, in quam partem. AE. 1: 675. ad quam rem. 9: 94. ad quam miseriam. E. 1: 71. ad quam. 1: 21. in quam. AE. 5: 489. ad quam rem, aut quo usque. 4: 98
Quo, etiam praecedente substantivo, per definitionem generalem. AE. 4: 172
Quo semita ducit, legitur & *qua*. AE. 1: 115
 524
Quoad, usque quo. AE. 12: 147
Quocirca, quapropter. AE. 1: 677
Quod, pro propter quod. AE. 2: 140, 664
Quod superest, de reliquo, est absoluta elocutio. AE. 11: 15
Quod, subaud. de illo dicendum est. G. 1: 111
Quodcumque, antiquae pro morte. AE. 2: 77
Quondam, vel pro aliquando, vel semper. AE. 2: 678
Quondam, sicut *olim*, tria notat tempora, praeteritum, praeteritum, & futurum. AE. 3: 414. de praeterito & futuro tempore. 6: 877
Quondam, pro particula expletiva: alii medii temporis volunt esse; alii ad perpetuitatem temporis, hoc est, ut solet fieri. AE. 9: 710
Quoniam, pro postquam. G. 4: 437. AE. 9: 720
Quoque, ad similitudinem semper ponitur. AE. 1: 294
Quoque &. AE. 1: 5
Quos, pro quantos. AE. 11: 257, 508. utros. AE. 12: 658
Quot, non praemisso sed sub intellecto est. AE. 2: 331

R.

R in S mutatur, cum longa opus est syllaba, ut *color, colos; labor, labos; honor, honos*. G. 2: 256
RABIDO a cane morfi cur aquam fugiant. AE. 10: 273
Rabium, antiquae, pro *rabiam*. AE. 1: 204
RACEMUS, bouyonis pars. G. 2: 59
RADERE, secare. AE. 5: 217
Radere terram, nimis propinque praeternavigare. AE. 3: 700
Radix, herba eadem, quae *helleborus*. G. 3: 451
Radicum altitudo par cum altitudine arborum. AE. 4: 446
Radix, genus olivae, a longitudine. G. 2: 86
Radix & auro, pro *radix aureis*, in *didymis*. AE. 7: 142
Radius, virga Philosophorum, qua Geometrae lineas ducunt. E. 3: 40
RAMEA fragmenta, fracta de ramis, ramorum fragmina. G. 4: 303
Rami aurei explicatio. AE. 6: 136
Rammesum tribus, una ex tribus partibus, a Romulo institutus, & a Romulo sic dicta. AE. 5: 560
Ramola cornua, arborea. E. 7: 30
Ramus, male. generis, & *hoc ramale*. G. 4: 303

R.

T T T

INDEX IN SERVIVM.

- Ramus olivae, corona.** AE. 7: 418
RANAE, ex Lyciis ruficis. O. 1: 378
Ranae loquaces, clamorae; quia factae ex hominibus. O. 3: 431
Ranarum regem petentium fabula. O. 1: 378
RAPERE, pro raptim ducere. AE. 10: 178
Rapere faces, raptim & festinanter ferre. AE. 11: 143
Rapidae manus, laticae. AE. 8: 442
Rapidus, vehemens, fervens. E. 2: 11.
 velox. G. 3: 114. AE. 1: 46
Rapidus Sol, fervidus, ardens. O. 1: 92
Rapit populus, raptim adducit. AE. 7: 725
Rapit agmen atrum, ut quidam, festinat iter pulveris plenum. AE. 12: 450
Rapo & Rapon, sicut Tarcho & Tarchon. AE. 10: 748
Rapta Nympha, stuprata. AE. 4: 198
Rapta ropaeae, raptim & sine labore quaesita. O. 3: 32
Raptae pecudes, raptim advectae. AE. 11: 198
Raptatus, tractus. AE. 2: 272
Raptus, stupratus. AE. 1: 32
Raptus, illicitus coitus. AE. 4: 217
Raptus de subere cortex, raptim sublati; quia recens suberis cortex in quamvis formam facile flectitur. AE. 7: 742
Rapuit flammam in fomite, pro raptim fecit. AE. 1: 643
RARA arbutus, vel arbor frondibus raris, aut egregia. E. 7: 47
Rara semita lucebat, pro raro. AE. 9: 383
Rari, de multis. AE. 1: 122
Rarum olus, panthale; praecipuum, & summum. O. 4: 130
Rastra & rastro, Latine dicitur: quod terram radant. O. 1: 94
Rastrum, sarcolum. O. 1: 155
RATA, firma, perpetua. AE. 10: 629
Rates, naves, Gr. ῥατῆς. AE. 1: 47. 5: 8
Ratianiae, naviculae cum remis. AE. 1: 47
RAUCAE, Βραγχιδις. E. 1: 58
Rauca vox, tenuis, pura. G. 1: 382
Rauca sonans, pro rance. AE. 9: 125
Raucum, τῶν ψιγῶν est, & de suavi voce etiam dicitur, & de cynorum cantu. AE. 7: 705. modo canorus; alias vocis pessimae. 11: 458
Ravenna, urbs sub Venetis. G. 1: 262
RE, in compositione quandoque redundat. AE. 2: 378. 7: 167. 9: 193. 10: 766
Re longum in compositione. AE. 4: 549
Reate, oppidum circa Velinum lacum, & Rosulanum agrum, mirae fertilitatis. AE. 7: 712
Reatus cuiuscumque & debiti finem facit damnato. AE. 4: 699
REBELLIS, de homine; rebellio, res ipsa; non vero rebellatio. AE. 12: 185
Reboare, resiliare, reinurgere, Graecum verbum. O. 3: 223
Rucalens, vel pro simplici calens, vel iterum calens: re enim iterationis obtinet vicem. AE. 12: 36
Recedere anni dicuntur senibus, adolescentibus venire. AE. 5: 344
Recens, statim. O. 3: 155
Recens aqua, semper fluens. AE. 6: 635
Recentes fluvii, aqua statim hausa. O. 3: 301
Recentia prata, virentia. AE. 6: 673
Receptare, frequenter concussionem divellere. AE. 10: 383
Recipit gladium morte, eduxit gladium vulnere lethifico. AE. 9: 348
Receptus, periculo liberatus. AE. 1: 587. vel in societatem acceptus; vel periculo liberatus. 3: 666
Receptus dicitur, quo se tuto exercitus recipit; unde receptum canere. AE. 11: 527
Recidiva Pergama, renascentia: sermo tractus de arboribus, quae aliis scditis repullulant. AE. 10: 58
Recidivum, post casum restitutum, vel, ut alii, quod excidium denuo nascitur. AE. 4: 344
Recinus, & cyclas, species togarum maelibrium. AE. 1: 286. *Recinus*, unde dictus, vulgo *Mavorte*. AE. 1: 286
Recipere, liberare. AE. 1: 182. 6: 111
Reciprocae locutiones. AE. 11: 409
Recludere, seclusum aperire, ostendere. AE. 1: 362
Recoctum electrum, saepe purgatum, quia quo plus coquitur, eo melius fit. AE. 8: 624
Recoctum, quod multi temporis est. AE. 11: 552
Reconciliantur antiqui, conciliantur novi. AE. 1: 82
Recondita. AE. 2: 649
Recto flumine, recto suminis itinere; vel edomito, frenato, & in tranquillitatem redacto. AE. 8: 57
Recurfar, recurrit, revertitur. AE. 1: 666
Recusant cursum genua, retardant. AE. 12: 747
Recusso, pro confusso. AE. 2: 52
REDDERE dicitur navis, quos subo desert. AE. 2: 260
Reddere, pro simplici dare. AE. 3: 40
Reddere aliquid, reconciliare. AE. 4: 479
Reddi dicuntur extra, cum probata, & elixa, arae imponuntur. O. 2: 194
Reddi dicuntur quae per alios ad nos transiunt. AE. 3: 40
Reddita, pro data, accepta. AE. 3: 333
 12: 817
Redolere, de bono tantum odore; esse, & de bono & malo. AE. 1: 440
Reducere numen, placare, reconciliare. AE. 2: 187
Reduces, proprie quae pericula evaserunt. AE. 1: 394. salvi. 5: 40
Reducta hasta, longa, protenta, vel, ut nonnulli, retroacta. AE. 10: 552
Reducta vallis, secreta. AE. 8: 610
REFELLO, redarguo, retardo, falsa, esse convinco; ab eo, quod est fallo. AE. 4: 380
Referre, innovare. AE. 5: 598
Referre, pro simplici ferre, vel praeferre. E. 6: 84. pro recensere. 85. pro ferre. AE. 10: 766
Referre spolia, loquutio militaris. AE. 4: 93
Referre vina, rejicere. AE. 9: 350
Referri, retro ferri. AE. 12: 495
Refert, interest, prodest. O. 2: 104. 3: 548. profert, respondet. AE. 1: 98
Refert se curru, pro infert. AE. 11: 651
Referunt auditu geminus, id est, referentes geminus audiuntur. AE. 8: 420
Reficere, recreare. O. 3: 336
Reficit, restituit. AE. 11: 731
Refigunt, pro simplici figunt; vel suffigunt. G. 4: 202
REGALES mensae, epulae intemperantes, in quibus rara castitas. AE. 1: 690
Reges antiqui Deorum nomina sibi plerumque vindicabant. AE. 7: 180
Reges ejecti a Bruto. AE. 1: 430
Reges Romani Septem: Romulus, Numa Pompilius, Tullus Hostilius, Ancus Marcius, Tarquinius Priscus, Servius Tullius, Tarquinius Superbus. AE. 6: 809
Reges uxorem legitimam non habentes ex consuetudine captivam aliquam pro legitima habebant, liberique ex illa suocedebant. AE. 3: 297
Reges pauca loqui decet. AE. 2: 151.
 breviter loquentes ubique introducuntur. 10: 621. ob dignitatem & auctoritatem formosi describantur. 1: 595
Reges dicuntur & regum filii. E. 3: 106
Regia, per contemptum veluti, de antro. AE. 2: 242
Regia, dicta domus Pontificis, quia Rex sacrificans in illa habebat. AE. 8: 363
Regia dotalis, pro regno, quod pro dote datur. AE. 11: 369
Regia pappis nocte flamma signum ceteris praeferebat. AE. 2: 296
Regificus luxus, regalis ambitus. AE. 6: 605
Regina, pro regis filia. AE. 1: 277. 6: 23
Regio & locus differunt; nam locus in regione est. AE. 6: 670
Regio, pro recto itinere; ab eo, quod regat tramitem. AE. 9: 385
Regionis nomen, pro civitate. AE. 3: 156
Regis primi nomen apud multos populos reliqui etiam gesserunt, Augusti apud Romanos; Sylois apud Albanos; Arsacidas apud Persas; Ptolemaei apud Aegyptios; Cappadocae apud Aethienses. AE. 12: 529
Regnata, participium sine verbi origine. AE. 3: 14. 4: 609. 8: 195
Regno illius rei, figura Graeca, (Ellipsis.) AE. 11: 126. sic regnavit populum, pro populi, figura Graeca. 11: 280
Regnor Latine non dicitur. O. 4: 489
Regnum novum, pro regia affirmate, qua regni portio debebatur. AE. 9: 596
Regnum, pro domicilio. E. 1: 70. etiam de habitatione villi. AE. 1: 144
Regnum, pro saevitia. AE. 6: 14
Regum funeribus cum facibus praecedebatur a populo. AE. 5: 4
Regum leges. O. 3: 387
Regum licentia in uxorum multitudine. AE. 1: 75
REGICE, re producit, vel quasi monosyllabum sit; vel quia i pro duplice habetur. O. 3: 389. naturaliter re habet brevem, sed producitur, vel quia cum facit rejeci i positum inter duas vo-

INDEX IN SERVIVM.

- vocales praecedentem producit; vel licentia poetica. AE. 10: 473
- Reiciunt parmas, retroagunt, vel retrosum ferunt, ut cedentium terga munita essent. AE. 11: 619
- RELATIVUM**, inter duo substantiva diversorum generum, alterum appellativum, alterum proprium, positum, cum proprio nomine convenit; sed si utrumque sit appellativum, cuiuscumque volueris, respondet. AE. 1: 163. vel cum antecedente vel sequente substantivo, vel cum proprio vel digniore convenire potest; secundum artem cum proprio. 12: 897
- Relaxare, aperire. G. 1: 89
- Religare, removere. G. 3: 212
- Relegat Egeriae, commendat ab aliis segregatum. AE. 7: 775
- Relegere, renavigare. AE. 3: 690
- Relicta vitis, neglecta, non putata. G. 2: 406
- Relictum rus, desertum atque contemptum. G. 4: 127
- Relictus, delictus, destitutus. AE. 2: 357
- Religatus, diligenter ligatus. AE. 9: 352
- Religio dicta, quod homines ea religuntur ad cultum divinum. AE. 8: 349. 12: 180
- Religio, metus, ab eo, quod mentem religet, dicta. AE. 8: 349. ex metu nascitur. 7: 60. pro timore, & contra. 2: 715
- Religio alia religione solvenda. AE. 12: 245
- Religio nihil prodest. AE. 2: 502
- Religio, consecratio. AE. 2: 151
- Religio cedit necessitati. G. 3: 270
- Religionem quasi expiantes in expententia collocabant. G. 3: 456
- Religionem novas introducere & apud Athenienses & Romanos veritum lege: quare & Socrates damnatus; & Chaldaei & Judaei Urbe pulsi. AE. 8: 187
- Religiosi, qui dicantur. G. 1: 289. qui per reverentiam timent. AE. 6: 596
- Religiosus, & homo attentus ad religionem, & locus, qui divinum cultum mereat, religionis plenus. AE. 2: 365
- Relinquere, negligere. AE. 4: 432
- Reliquiae, quod post combustionem ex cadavere superest. AE. 2: 539
- REMEDIA** veneni futuri, sed non jam accepti, radices, nuces, lupini, citrum, apium. G. 2: 130
- Remi & Romuli, qui & Romus, historia. AE. 1: 277
- Remi gubernacula. AE. 1: 108. pro scaphis. 10: 290
- Remi fracti imago in aquis fallit. E. 2: 27
- Remigium, de alis avium, & de navibus; & contra. AE. 1: 305. 6: 19
- Remigium, pro officio remigantium; a libi pro turba remigantium. AE. 8: 79
- Remittere, laxare. AE. 11: 346
- Remora, quae Gr. *Echenis*, Antonii navei retinuisse dicitur. AE. 8: 699
- Remordet, sollicitat. AE. 1: 265
- Removere, occidere. G. 1: 131
- Remulo Tyburti*, hoc est, de Tybure; a nominativo *Tyburis*; vel *Tyburti* filio, a nominativo *Tyburinus*. AE. 9: 360
- Remus* & *Romulus*, Iliac & Martis filii. AE. 6: 778
- Remus* a *Romuli* militibus interfecit. AE. 6: 780
- Remus, ionum quod tubam continet. AE. 6: 233
- RENARRARE**, pro simplici narrare. AE. 3: 717
- Renovare, reicere, iterare. AE. 2: 3
- Renunciantes arti, & arma deponentes, *κατάλιπον* facere dicuntur. AE. 5: 484
- REPARATOR** Deus. G. 1: 21
- Rependere, compensare. AE. 1: 243
- Rependere magna, praemia magna reverse. AE. 2: 161
- Repens, adverbialiter, pro repente, subito. AE. 12: 313
- Reperire, advenire. G. 2: 22. pro comperire, deprehendere. AE. 4: 128
- Repeto, pro repetere statuo. AE. 2: 749
- Reponere, recondere. G. 1: 167
- Reponite vina, vel renovate, vel frequententer ponite, i. e. crebro libate, bibite. AE. 7: 134
- Reponunt jam falcem arbuta; putata jam sunt, nec falcem requirunt. G. 2: 316
- Reportare, pro simplici portare. AE. 9: 193. renunciare. 2: 115. pro adportare, vel re vacat. 7: 167
- Repositae epulae, aut abundantes, aut variae. G. 3: 527
- Repositus, longe positus, remotus. AE. 3: 364
- Repositum, pro repositum per Syncope, & quare. AE. 1: 29
- Reposcite, revocate, innovate. AE. 12: 573
- REQUIERUNT** flumina cursus, i. e. quietos esse fecerunt. E. 8: 4
- Requies, pro solatio. AE. 9: 482
- REKI**, arbitrari, ratiocinari. AE. 6: 690
- RES**, praeter multa, quae pro loci qualitate significat, etiam imperium, regni statum, notat. AE. 3: 1
- Res, pro reum natura. AE. 9: 131. pro imperio. 3: 54
- Res in cardine est, proverbium, hoc est, in articulo, vel incerto statu. AE. 1: 676
- Res Romana, status reipublicae. AE. 6: 857
- Res summa, Respublica. AE. 2: 322
- Res loci, vel temporis, eleganter ad personam transferuntur. AE. 4: 494
- Rescribere, in re nummaria, est reddere; transferre, tradere; scribere, dare. AE. 7: 422
- Resecare, abscindere. G. 2: 78
- Resident (media longa) sedabuntur. AE. 9: 643
- Resides, pigri, & ad amandum inertes, milites otiosi & pigri. AE. 1: 726
- Resides animi, pigri, otiosi, nimium sedentes. AE. 6: 814
- Resignare lumina morte, claudere, perturbare, signa luminibus auferre. AE. 4: 244. assignare pro damno. ibid.
- Resolvere curas, facere ut quiescant. G. 1: 302
- Resonat, resonare facit. AE. 7: 12
- Respicere, pro cogitare. AE. 4: 225
- Respondendi facultas non est aut festinantibus, aut minoribus; sed quod mandatur, extemplo peragendum. AE. 1: 699
- Respondentis pars difficilior in carmine amoebaeo. E. 3: 59
- Respondere, consentire, respicere. AE. 1: 589
- Respondere votis, satisfacere vel consentire. G. 1: 47
- Respondet contra tellus, id est, adspicitur. AE. 6: 23
- Res publica administrati poterat in templo. AE. 1: 450
- Restare, resistere, superare. AE. 4: 324
- Restarem, superstes essem. AE. 11: 161
- Restat, superest. AE. 2: 142
- Restat mihi, id est, manet me. AE. 7: 271
- Restaurare, non recte dicitur, sed *ins-taurare*. AE. 2: 15
- Resultare, de echo. AE. 5: 149
- RETEGERE** orbem, illuminare. AE. 4: 119
- Retia, casses a vacuitate. AE. 11: 104
- Retia tara, majora; & *plagae*, minor. AE. 4: 131
- Retinacula Amerina, virgae ex salice rubra, quibus vites religantur, ab *Amerino*, Italiae oppido. G. 1: 265
- Retiolum, muliebre gestamen, quo comae colligebantur, Gr. *κροβίλλον*. AE. 4: 158
- Retorsit aevos, pro retorsit & avertit. AE. 12: 485
- Retractare, repetere, revolvere. AE. 12: 11. repetere quod omiserat. 7: 601
- Retro, abundat. AE. 2: 378
- Retro sequor vestigia, relego. AE. 2: 753
- Retulit vestigia victoria, retroacta est, repulsa est. AE. 11: 290
- Retulum ferrum, pro obtusum; non adhibendum in tendendis vitibus, quia laedit magis quam secat. G. 2: 301
- REVELLO**, *revelli* & non *revulsi*, ut & *vellio vellit* tantum; *vulsi* veto & *revulsi* usurpatum modo in participiis, contra naturam. AE. 4: 427
- Revolutum, apertum, sicut *involutum*, clausum. AE. 10: 256
- Revomere, vel saepius vomere, vel quod hauserat reddere. AE. 5: 182
- Reus, utriusque rei debitor. AE. 2: 229
- Reus voti dicitur, qui vota suscepti & nondum solvit, donec damnetur, id est, promissa solvat. AE. 4: 699
- REX** apud Veteres etiam erat Sacerdos & Pontifex. AE. 3: 80
- Rex, de regis filio. AE. 9: 222
- Rex quod promittit, Respublica videtur polliceri. AE. 2: 161
- Rex, & *Tyrannus*; apud Veteres idem. AE. 4: 320
- Rex sacrificulus Patres & populum in curiam Calabram calabat, i. e. vocabat, ut scirent Calendas & Idus. AE. 8: 654
- RHADAMANTHUS**, Minos, & Aca-cus, filii Jovis & Europae; post Ju-dices

INDEX IN SERVIVM.

- dices Inferorum.** AE. 6: 566. 8: 670
Rhadamanthus & **Aeacus** mitiores quam **Minos.** AE. 6: 432
RHETORICAE artis narratio cum rei partibus omnibus convenire debet, loco, tempore, materia, causa, persona. AE. 2: 137
Rhea Graece, Latine *Ops*, eadem quae **Terra**, Saturni uxor. AE. 11: 532. pro Jove lapidem involutum ei devorandum dedit. 3: 104
Rhea Sylvania, Ilia dicta, mater Romuli. AE. 7: 659
Rhenones, vestes de pellibus. G. 3: 383
Rhenus, terminus Germaniae & Galliae. E. 1: 63. Galliae fluvius, qui Germanos a Gallia dividit. AE. 8: 727. bicornis, quia per duos alveos fluit; per unum, qua Romanum est Imperium, per alterum, qua interluit Barbaros, & *Vahal* dicitur, & insulam efficit Batavorum. 8: 727
Rhesus tellus, Thraciae. G. 4: 462
Rhesus, rex Thraciae, Martis, ut alii Hebraei, vel Strymonis, & Euterpes Musae filius, proditus a Dolone, interfectus a Diomede & Ulyse: ex equis ejus pendebant fata Trojana. AE. 1: 473. 12: 347
RHIPAEAE arces, Scythia. G. 1: 240
Rhipaei montes, Arcadiae, sine adspiratione; **Rhipaei** vero, Scythiae, cum adspiratione. AE. 9: 82
Rhiphaei montes Scythiae, *ἀπὸ τῆς ῥίφης*, & *ῥίφης* impetus; a perpetuo ventorum flatu. G. 3: 382
Rhinis filia, Rhentia; unde Rhoeteum promontorium. AE. 3: 108
RHODANUS, Galliae flumen. E. 1: 63: onitur de monte Vesulo, & in mare Tyrrhenum fluit. AE. 10: 709
Rhodope, mons Thraciae. E. 6: 30. 8: 44. G. 3: 332. 3: 351. 4: 461
Rhodops & **Hemi** filius, Hebrus. AE. 1: 321
Rhodos, ejus vinum optimum, **Rhodium**. G. 2: 102
Rhoeteium proprie dicitur, & inde **Rhoeteum**. AE. 6: 505. unum ex duobus Trojae promontoriis. 2: 312. 3: 108
Rhoeteo promontorio sepultus Ajax. AE. 2: 506. in eodem litore Ajacis **Alylum**. 6: 505
Rhoeteius, nomen ducis Trojani, a promontorio Trojae. AE. 12: 456. 5: 646
Rhetia, Rhitopis filia. AE. 3: 108
Rhetii **Vindelicii**, ipsi Liburni, ab Amazonibus oriundi. AE. 1: 247. contra eos missus Drusus. ibid.
Rhaetica vitis, aliis laudatur, aliis vituperatur. G. 2: 95
Rhoetus, Marthubiorm rex in Italia, cujus filius Anchermolus Casperiam movercam stupravit. AE. 10: 388
RICA, vestis speciei, gestamen Flaminicae. AE. 4: 137
RIDENS, lactus, suavis, fulgens, jucundum. E. 4: 20
Rident omnia, lacta sunt. E. 7: 55
Ridere, pro inridere. E. 6: 23
RIGERE, frigere, rectum esse; unde rigor. AE. 4: 251
Rigescunt gelu, durantur. G. 3: 363
Rigida hasta, quae tenetur, non vibratur. AE. 10: 346
Rigido ense, duro, acuto; non recto. AE. 12: 304
Rigor ferri, pro duro ferro. G. 1: 143
RIMA micans, fulmen, quod ex nubibus vento coactis & ruptis emicat: alii fulgetram volunt. AE. 8: 392
Rimantur terram raris, in rimas agunt. G. 3: 534
Rimari epulis, pasci. AE. 6: 598
Rimari prata, pro pasci, tractum a porcis, rimantibus glandes de rimis terrae, G. 1: 384
Rimatur, inquirat. AE. 11: 748
RIPA, proprie de flumine; *littus*, de mari. AE. 7: 798
Risus, in splene esse dicitur. AE. 6: 596
Risu infantes agnoscunt parentes. E. 4: 260
Risus infantum, malum omen. E. 4: 1
Risus solutus, cachinnus. G. 2: 386
Rite, recte, secundum ritum. AE. 3: 546. ex consuetudine, ex more. 9: 352. secundum sacrificii ritum. 5: 77
Ritus, est comprobata in sacris administrandis consuetudo, quam civitas aliena adscivit sibi; cum receptum est, *mos* dicitur. AE. 12: 836. juxta alios est, quo sacrificium uti fiat statutum est; aut institutum religiosus ceremoniis consecratus; isque vel privatus, vel publicus: publicus, ut curiarum, compitorum. 12: 836
RIVI sequentes, juges; aut proprium rivorum epitheton, quia sequuntur qua ducas. G. 1: 106
Rivis fluit, more rivorum, quasi diceret *rivatim*. AE. 5: 200
ROBIGO, vitium frumenti, unde. G. 1: 151. sed proprie quid. ibid.
Robigus, Deus, & sacra ejus **Robigalia**. VII. kal. Majas. ibid.
Robur dicitur quicquid forte est. AE. 7: 609. pro possibilitate. G. 2: 177
Robur, genus ligni. AE. 11: 137. proprie speciei certa ligni; sed pro omni ligno ponitur. 12: 119
Robur cavum, de equo Trojano. AE. 2: 260
ROMA, Tyberini domicilium. AE. 8: 65
Roma ante Romulum; & is ab ea dicitur; appellata ab Aesculapii filia, **Roma**: sedes Deorum. E. 1: 26. initium sumit ab Euandro, AE. 1: 313. origo urbis incerta, nonnulli a Trojanis & Aboriginibus, alii ab Euandro; alii a Romulo. 7: 678. origo ejus jam ante Euandrum: nomen ejus varia origo: a **Rome** filia Euthuri, vel Telemachi: dicta prius **Valentia**: variique ejus auctores. 1: 277. a Romulo condita dicitur, cum tantum auxerit ab Euandro prius conditam. 6: 773. condita Lxx. annos post Carthaginem; post Trojae excidium annos cccLx. 1: 271. septem collibus acidificata, Palatino, Quirinali, Aventino, Coelio, Viminali, Aesculino, Janiculari. 6: 784
Roma & **Alba**, ubi olim **Laurentia** arva. AE. 7: 661
Roma prius unam tantum Tyberis ripam tenebat. AE. 11: 598
Roma ceteris urbibus praeferenda. E. 1: 23
Romae venum nomen late; sed a patre pro mysterio illud accepit Aeneas. AE. 5: 737. sacrorum legibus publicari vetitum, & Tribunus quidam propterea in crucem actus. G. 1: 498. vel in sacris enunciare illud nefas; & quis propterea punitus. AE. 1: 277
Roms capta & incensa a Gallis; &c. AE. 8: 652
Roma, civitas ab Aenea condita. AE. 1: 9
Roma urbs *κατ' ἰσχυρῶν*. AE. 1: 258. 3: 139
Romam Curio Caesari DC. HS. vendidit. AE. 6: 621
Romanam historiam latenter excusum est Virgilius. AE. 6: 752
Romana *propago potens sit Itala virtute*, i. e. si a Trojanis Romanoque origo descendit, Itolorum nomen accipiant, ne de Trojanis videantur oriundi. AE. 12: 827
Romani reges septem; Romulus, Numa Pompilius, Tullus Hostilius, Ancus Martius, Tarquinius Priscus, Servius Tullius, Tarquinius Superbus. AE. 6: 809
Romani Matris Deum sacra patrias leges, sacrorumque ritus Phrygiorum retinuerunt. AE. 12: 836
Romani quibus ceremoniis templa considerint. AE. 1: 450. caventur, ne quis novas religiones introduceret. 8: 187. artem magicam omnem excludunt. 3: 90
Romani castavera comburebant, ut anima statim in generalitatem, i. e. naturam suam, rediret. AE. 3: 68
Romani quomodo legatos admiserint & audiverint. AE. 7: 168
Romani etiam puniebant voluntatem criminis, licet non esset peractum. AE. 6: 624
Romani diem incipiebant a media nocte, & noctem a medio die; contra quam Aegyptii, Persae, Athenienses. AE. 5: 738. 6: 255. 10: 216
Romani veteres, frugales, duobus cibis tantum utebantur, & in atrii sedentes edebant. AE. 1: 641. 7: 176
Romani post pubertatem armis exercebantur, & anno sexto decimo militare incipiebant, eoque sub custodia agebant. AE. 7: 162
Romani Imperatores ab Augusto omnes dicti **Augustii**. AE. 6: 760
Romanorum sub Romulo bellum cum Sabiniis. AE. 1: 348
Romanorum & Carthaginensium foedete cautum, ut alter alterius litibus abstineret. AE. 4: 628
Romanorum septem bella civilia. AE. 6: 833
Romanum forum, ubi postea Rostra. AE. 8: 361
Romanus populus in tres partes, five tribus, divisus, *Tatienstem*, *Rome-*
10004

INDEX IN SERVIVM.

tant, Lascivum. A.E. 5: 560. in centurias seniorum & juniorum divisus. o. 1: 43
Romanus pop. haeres scriptus ab Attalo, Asiae rege. A.E. 1: 701
Rome, filia Eandri, a qua *Roma* appellata. A.E. 1: 277. nobilis captiva Trojana aliis. ibid.
Rome, Telmachi filia, Aeneae nupta, & inde *Roma* dicta. A.E. 1: 277
Romula tellus, pro *Romula*. A.E. 6: 877
Romulus, qui *Romus*, & *Remi* historia. A.E. 1: 277
Romuli mater, dicta *Itha*, *Rhea*, *Sylvia*. A.E. 7: 659
Romuli hasta, de Aventino in Palatinum iacta, fronduit & arborem fecit. A.E. 3: 46
Romuli tempore institutum ut nubentes puellae mariti postes lupino unguine ungerent; quod *Romulus* & *Remus* lupino lacte nutriti essent. A.E. 4: 458
Romuli & *Tatii* foedera fancientium effigies in via sacra; *Romuli*, a parte Palatii; *Tatii*, venientibus a *Rostriis*. A.E. 8: 641
Romulidae, *Romani*, a *Romulo*. A.E. 6: 21. *Romani*. 8: 638
Romulus & *Remus*, *Martis* & *Iliae* filii. A.E. 6: 778. occiso *Amulio* avum *Numitorem* in regnum restituerunt; & captatis augurii *Romam* condiderunt. ibid.
Romulus urbis *Romae* conditor dicitur. A.E. 7: 678. cum auxerit modo prius ab *Euandro* conditam. 6: 773
Romulus post fratris necem ad placandos ejus manes omnibus regni insignibus geminis usus, ut simul imperare viderentur. A.E. 1: 280. 296. omni ratione patricidium amoliri a se conatus est, & omnia in regno duplicia & quasi cum fratre communia constituit. 6: 780. simulavit se *Martis* filium. 6: 322. *Asylum* constituit. 2: 761. ut & *Sabinarum* raptum. 8: 635. *populum* in tres partes, sive tribus, divisit, quae dictae *Ramnetes*, *Tatienses*, *Luceres*. 5: 560
Romulus & *Titus Tatius* in foedera convenerunt, & tum factum simulacrum *Jani* bifrontis ad imaginem duorum populorum. A.E. 12: 198. *Jani* templum aedificavit. 1: 295
Romulus occiso *Acrone* *Caninensium* rege prima opima spolia reportavit. A.E. 6: 860. tactus de caelo. 1: 17. inter *Deos Indigetes*: pro *Augusto*. o. 1: 498. a *Marte* *Deus* declaratus. A.E. 6: 781. dictus *Quirinus*, unde. 1: 296
Romulus, scævus. 2: 13
Romus blandimenti nomine *Romulus* postea dictus. A.E. 2: 77
ROGALES flammae malum omen navigantibus. A.E. 4: 384. 661. 5: 7
Rogare illum, cui possis jubere, major vis est ad impetrandum. A.E. 6: 116
Rogi pro qualitate fortunarum fieri solebant. A.E. 4: 685
Rogos ante regum vel principum, san-

guis humanus vel captivorum vel gladiatorum effundebatur, horum copia si non esset, laniantes genas effundebant cruorem, ut rogis illa imago restitueretur. A.E. 12: 606
Rogus, exstructio lignorum. A.E. 3: 22
Regis dicitur, cum jam ardere coepit; *justum*, cum jam exustum est, *pyra*, lignorum congeries. A.E. 11: 185
RORANTIA astra, irrorata, quae irrorabantur, a quo verbo non est participium. A.E. 3: 567
ROS, masc. gen. E. 8: 15
Rosa bis uno anno nascitur *Pacsi*, *Calabriae* oppido. o. 4: 118
Rosida mella, fragrantia. E. 4: 31
Roticidus, maturini roris humore perfusus. E. 8: 37
Rosa rara, & *Rosulans* & *Rosens* ager juxta *Reate*, ubi *lacus Velinus*, qui a *Curio* consule in *Nattem* vel *Natein* fluvium derivatus miram fertilitatem praestitit. A.E. 7: 712
Rosetum, ubi rosae nascuntur. E. 5: 17
Rosus, pulcher. A.E. 1: 406. 2: 593
Rostra navium forma *Leonis*, & *Tigridis*. A.E. 10: 166
Rostrata corona, navalis, data ab *Augusto* ob victoriam navalem. A.E. 8: 684
Rostratae columnae duae positae a *Duilio*, victis *Poenis*, altera in *Rostriis*, altera ante *Circum*; quae vero, devicto *Antonio* & *Cleopatra*, ab *Augusto*. o. 3: 29
Rosulans ager mirae fertilitatis, ut herbarum magnitudo longam *pericam* superaret. o. 2: 201
ROTA circumvolvi apud *Inferos*, sunt negotiatores, qui semper tempestibus & turbibus voluntur. A.E. 6: 596
Rotae, pro curru. A.E. 10: 594
Rotantia, quae rotantur. A.E. 10: 362
RU in *radentium* natura longa, sed per *Sylolem* corripitur. A.E. 7: 16
RUBEA virga, quae abundat circa *Rubos*, Italiae oppidum. o. 1: 266
Rubens uva, matura. E. 4: 29
Rubeus color, *Deorum* est. E. 6: 2a
Rubi, Italiae oppidum. o. 1: 266
Rubigo, quasi scabies ferri. o. 2: 220. vide *Robigo*.
Rubrum mare, *Erythraeum*, magnus ille Oceanus inter *Aegyptum* & *Indiam*. o. 4: 373. A.E. 8: 686
RUCTO, *raditas*, activum tantum; ut & erupto: quare abusive *Horatius*, *ructatur*. A.E. 3: 576, 632
RUDENS proa, stridens, in tempestate sonans. A.E. 3: 561
Rudentes, primam syllabam corripuit *Virgilius*, *Perlius* produxit. o. 3: 374
Rudere, & *raditas*, proprie asinorum; sed etiam de leonibus, & alio magno clamore. A.E. 7: 16. 8: 248
RUEBAT dies matura luce, oriebatur, cum impetu veniebat. A.E. 10: 256
Ruebant, pro de cineribus eruebant. A.E. 11: 211
Ruentem, magno impetu se inferentem; alias, cadentem. A.E. 12: 307

T t t t 3.

Ruentes, pro fugientes. A.E. 12: 565
Ruerè sequi; contra *cadere*, *terga vertè*: etiam *cadere*. A.E. 10: 756
Ruere, festinanter, inconsulto properare, venire. A.E. 2: 520. 3: 676. sine salutis respectu properare. 4: 429. cum impetu festinare. 4: 581. magna velocitate ferri. 11: 142. irruere. 10: 22. active pro *deicere*. 9: 517. evertere, dissipare. o. 1: 109
Ruet omnia, eruet, evertet; alibi ruit, praecipit. A.E. 12: 453
RUFRAE, castellum *Campaniae*, a *Samnitibus* conditum. A.E. 7: 739
Rufina coeli, pro tonitru. A.E. 1: 133
Ruinae sonitum exprimit tonitru. A.E. 8: 525
Ruit, praecipitatur, in sine est. o. 1: 375
Ruit, cum impetu venit; *Gr. ῥέπειν*. A.E. 12: 120
Ruit oceano nox, nascitur de oceano, quia mare altius terra; vel cum impetu & festinatione venit, & cur. A.E. 12: 50
Ruit nox, pro finitur. A.E. 6: 255
Ruit atram nubem, egerit, emittit, & ruere facit; active. o. 2: 308
Ruit aether, tonitribus percipit. o. 1: 324
RUMA, eminentis gutturis pars. E. 6: 54
Ruminalis ficus, ad quam ejeti *Romulus* & *Remus*, dicta a *Rummo*, sive *Tybr*; vel a *Romulo*, quasi *Romularis*; vel a lacte infantibus dato, parvum enim gutturis, *ruma*. A.E. 8: 90
Ruminare, & *ruminatio*, quid, & unde dicta. E. 6: 54
Rumen dictus *Tybris*, quasi *ripas ruminans*. A.E. 8: 63, 90
Rumpere, pro interrumpere. A.E. 8: 110
Rumpere silentia, proprie loqui; & *rumpere vocem*, tacere: ergo *rumpere vocem*, usurpative ponitur pro *loqui*, pro *errumpere in vocem*, per contrarium dictum. A.E. 2: 129. 10: 63
Rumpere vocem, cum indignatione loqui, melius pro *silere*. A.E. 3: 246
Rumpunt arbuta *cicadae*, nimio clamore, sive cantu: vel complement. o. 3: 328
Rumpunt praefracta pectora, id est, *rumpunt* & *praefracta faciunt*. A.E. 11: 615
Rumpuntur, fatigantur. A.E. 12: 527
Rumpuntur amnes, impleantur, vel *erumpunt*. o. 3: 428
RUPES cavata, spelunca. A.E. 1: 314
Ruperunt horrea, plus quam impleant. o. 1: 49
Rura, *sylvae* & *pastuum* majoribus; *ageri* vero, qui coluntur. o. 2: 412
Rura sordida. E. 2: 28
Rursum, *ἄνωγε*. o. 2: 78. aliquando sine iteratione ponitur. A.E. 3: 229. pro contra; item iterum. o. 3: 138, 484. frequenter, iterum, vicissim, mutuo, denuo, similiter. A.E. 4: 534
Ruscum, breve virgultum, acutis foliis, unde *scopae* fiebant in sacris. E. 7: 42. unde & *vites* ligantur. o. 2: 413
Rustica vita post philosophicam felicissima. o. 2: 475
Rusticitas, sive *vita rustica*, agricultura, apud *Veteres* in summo honore. o. 4: 326

Rustici

INDEX IN SERVIVM.

Ruficorum de coeli temperie adagium: *Hyverno pulvere, verno luto, grandia ferra Camille metes.* G. 1: 101
Ruficus, stultus. E. 2: 56
RUTULI, audaces. AE. 4: 615
 Ruunt, cruunt. AE. 1: 89

S.

S ponitur in Latinis, quae Graece habent aspirationem, *serpyllum* *Ερπυλλον*, *seris* *Σεις*, *septem* *ἑπτὰ*. E. 2: 11
S liceta in multis nominibus mutata in r, pro *asas*, *aras*; pro *Valesios*, *Vale-rius*; pro *Fusios*, *Furios*. AE. 4: 219
S, littera detracta ad vitandum *ἀπονοή-λυτος*. AE. 1: 34
S, frequentatum initio vocum sequentium. AE. 2: 199. 8: 706
SABAEI, populi Arabiae felices, apud quos thus nascitur. AE. 1: 420. 8: 706. G. 2: 115, 117, 139. iuxta Syriam & Atabiam, *ἀπὸ τῆς οὐβρίας*, apud eam thus nascitur. G. 1: 57. cur molles? ibid. quorum coloni. ibid.
Sabella gens, olim Ausones. G. 2: 167
Sabellius ius, Sabinus. G. 3: 255
Sabellum veru, pilum. AE. 7: 664
Sabini, a Lacedaemoniis originem ducunt, & a *Sabo* Lacedaemonio sic dicti; vel qui de Perſide Lacedaemonio transiens ad Italiam venit, & Siculis expulſus illam partem tenuit. AE. 8: 638
Sabinorum tractus, Oenotria tellus. AE. 7: 85
Sabinorum mons asperimus, tetricus, item severus. AE. 7: 713
Sabinorum civitas, Cures, unde ad regnum vocatus Numa. AE. 6: 809. unde Romani simul & Sabini *Quirites* dicti. 7: 710. Interamna; Narnia, & fluvius Nar. 517
Sabinorum rex, Clausus, qui post reges exactos cum quinque millibus clientum Romam migravit, a quo *Clandia tribus* & familia nominata. AE. 7: 706. Oenotrus. 1: 536. Tatius, qui isto foedere cum Romulo in Urbis partem receptus est. 8: 635
Sabinorum bellum cum Romulo. AE. 8: 348
Sabinorum raptus cur & quomodo institutus a Romulo. AE. 8: 635
Sabinorum raptu, non tantum Sabini, sed & Caecines, Amemnates, & Crustumini filius amiserant; sed Sabini soli bellum susceperunt. AE. 8: 638
Sabinus triginta ex raptis, jam enixae, intervenerunt, & praelium inter parentes & maritos facta pace diremerunt: unde & harum nominibus Curiae appellatae, & Martiae kalendae feminis etiam dicatae. ibid.
Sabini post raptum Sabinorum, & factum foedus inter Romulum & Titum Tatium, Romam migrarunt, ea lege, ut in omnibus essent cives Romani, excepta suffragii latione. AE. 7: 709

Sabinorum mores Romani secuti. AE. 8: 638
Sabini ludos Taureos insituerunt, & cur; & unde sic dicti. AE. 2: 140
Sabini & Umbri *dira* dicunt, quae Latine *mala*. AE. 3: 235
Sabini Ceterum panem appellant; Liberum, Loebatum. G. 1: 7
Sabinorum lingua lupi *hirpi* dicuntur; & inde, quod luporum more raptu viverent, populus *Hirpini* dicti. AE. 11: 785. *nar* sulfur; unde *Nar*, fluvius sulfurei saporis, odoris, & coloris. 7: 517. *sacerdos*, *Capencus* dicitur. 12: 538. *saxa heryae* dicuntur, unde *Hernici*, in saxosis montibus habitantes, & *Hernica* loca. 7: 684
Sabinus ritus cingendi, quis. AE. 5: 755
Sabus, Lacedaemonius; vel ut alii, de Perſide Lacedaemonios transiens, Sabinorum auctor & conditor. AE. 8: 638
SACELLUM, diminutivum, locus sacer. E. 3: 9
Sacer, pro *sacratus*. AE. 6: 484
Sacer ales, accipiter, vel quia Marti consecratus; vel avibus execrabilis; aut ex Graeco *ἱεραεῖς*, *sacer*, ab *ἱερός*, *sacerdos*. AE. 11: 719
Sacer ignis, *ἱερά ἕως*. G. 3: 566
Sacer sanguis, victimarum. AE. 5: 78
Sacerdos, idem & vates. AE. 11: 774
Sacerdos fugitivus, in templo Dianae Aricimae, donec ab alio fugitivo superaretur. AE. 6: 136
Sacerdos, Sabinorum lingua *Capencus*. AE. 12: 538
Sacerdotes simul & Pontifices apud Veteres erant Reges. AE. 3: 80
Sacerdotes & vates omnia quidem vident, sed non omnia dicant. AE. 6: 80
Sacerdotes proprie *creari* dicuntur, ut Virgines Vestales, *capl*. AE. 7: 303
Sacerdotibus apud Veteres a filius in sacra succedebatur. AE. 11: 768
Sacerdotii religione belli immunes vates. AE. 4: 19
Sacra in via Romuli & Tatii, foedera ferientium, effigies; Romuli, a parte Palatii; Tatii, venientibus a Rostris. AE. 8: 641. in eadem, statua equestris Cloeliae crecta. 8: 646
Sacra officia, aut venerabilia, aut excrucanda. AE. 6: 109
Sacrorum magna cura apud Veteres; unde sacra Phrygia Latinis tradita, culta quoque a Romanis. AE. 12: 192
Sacrorum ratione, animae & corporis causa par. AE. 3: 370
Sacra nec privata nec publica sine foco licet fieri. AE. 3: 134
Sacra majorum nefas perire. AE. 3: 104
Sacra primum peragenda, priusquam vel ager arari, vel uxor duci possit. AE. 3: 136
Sacra iteranda, cum prima prodigiis displicerant. AE. 3: 231
Sacra sidum requirunt silentium. AE. 3: 112
Sacra quaedam lintaceis peragenda. AE. 8: 33

Sacra maxima qui suscipiebant, renuntiabant omnibus rebus, nec ulla in illis nisi Numinum cura: herbis etiam quibusdam emasculabantur. AE. 6: 661
Sacra Junonis Lucinae non nisi solentis nodis facere licebat: ut etiam alia. AE. 4: 518
Sacra inferna praeter unius diei spatium non teneant. AE. 6: 535
Sacra multa, & hymni, pro gentium diversitate variis linguis poterant fieri; sed Matris Deum sacra ubique linguam Graecam requirebant. G. 2: 394
Sacra simulata pro veris accipiebantur; unde cum sacrificandum de animalibus, quae difficile invenirentur, de pane, vel cera fiebant, & pro veris accipiebantur. AE. 2: 116
Sacra moveri dicebantur, cum solemnibus diebus instaurandi sacrificii causa templa aperiebantur. AE. 4: 301
Sacra intemerata, rite perfecta. AE. 3: 178
Sacra venerabilia, & execranda, & honoraria, quae. AE. 1: 636
Sacrae portae, tremendae. AE. 7: 608
Sacramentum, genus militiae, in quo quisque jurabat se non recessurum nisi Consulis praeepto post expleta stipendia. AE. 7: 614. 8: 1
Sacramentum militare adversarius vel hostibus solvere non licet. AE. 2: 177
Sacramento rogati milites, qui. AE. 2: 157
Sacrani, populi oriundi ex Corybantibus, qui in Italiam quondam venerat, & loca, quae Urbi vicina sunt, tenuit; sacra enim Matri Deum. AE. 7: 796. pepulere Ligures sedibus Italiae. 11: 317
Sacrani, Ardeates, qui pestilentia quandoque laborantes *per sacrum* voverant, & inde *Sacrani*. AE. 7: 796
Sacrarium, locus in templo, in quo sacra reponuntur. AE. 12: 199
Sacrae pecudes, rite expurgatae. AE. 12: 213
Sacri tripodes, non ipsi sacri, sed quales sacrae solent. AE. 5: 110
Sacrificantes Diis Inferis aqua aspergebantur; Superis vero, totu abhebantur. AE. 4: 635. 6: 636. & de vivo summine aquam hauriebant. 8: 69
Sacrificantibus & vaticinantibus comae resolutae. AE. 6: 48
Sacrificare velato capite solebant, ne quid viderent, quod sacra turbarent, exceptis sacris Saturni. AE. 3: 407, 545
Sacrificare solebant animalibus senibus & jam decrepantibus in rebus, quas finiri celerius volebant; quas vero augeri & confirmari volebant, de minoribus & adhuc crescentibus. AE. 12: 170
Sacrificare vino de vitibus impletis. E. 2: 76
Sacrificia ex collatione apud Veteres pauperes faciebant. AE. 1: 636
Sacrificia reſolutoria ab Atracpicibus fieri solebant. AE. 4: 518
Sacrificia eligebantur, ne quid vitii in illis esset. AE. 4: 57

Sacrificia

INDEX IN SERVIVM.

- Sacrificia ante compagna Sobant.** AE. 5: 929
- Sacrificiis manes ad inane sepulchrum conciliabamur.** AE. 3: 303
- Sacrificiis Gentiles tempestates putabant pelli.** O. 2: 419
- Sacrificium expiatorium.** AE. 3: 370, 395
- Sacrificium ambarvale, quid.** s. 3: 77. 5: 75. & amburbium, unde. ibid.
- Sacrificium minifculum, quid.** AE. 4: 62
- Sacris omnibus, post speciales Deos, omnia quoque Numina invocabant.** O. 1: 21
- Sacris diebus in lucis epulabantur.** AE. 11: 740
- Sacris, quae exhiberi non possunt, simulata pro veris sufficiebant.** AE. 4: 512
- Sacrum est, quod rite sacrum est.** s. 7: 41. & quoad non profanatur. ibid. proprie dicitur, quod ad Deos pertinet. AE. 8: 85. quod rite Deo factum est. 3: 73. vel quidquid destitutum est Diis. 10: 419
- Sacrum dicitur, quod est cum religione; sanctum, quod cum amore.** O. 2: 473
- Sacrum, quod Diis consecratum, profanum, quod ex religiosa re in hominum usum conversum est; ergo non omne illud profanum est, quod sacrum non est.** AE. 12: 779. 4: 637
- Sacrum caput, Diis & vaticinationibus dicitur.** AE. 3: 371
- Sacrum, venerabile.** AE. 8: 59
- Sacrum, execrabile, devotum, sceleratum, sacrilegum.** AE. 3: 56. 6: 573. 8: 345
- SAEPENUMERO, frequenter, rationabiliter.** AE. 11: 599
- Saeva Tritonis, fortis, nobilis, aut circa Trojanos saeva.** AE. 2: 226
- Saeva Ionosis arma, strepitus terribilia.** AE. 9: 651
- Saevae, epitheton omnium nocentiarum.** O. 3: 128
- Saevi dolores, quod saevire faciant.** AE. 1: 39
- Saevis, irasci.** AE. 6: 544
- Saevis mare, importunum.** AE. 1: 620
- Saevis oriens dicitur, ombis, quia lux Solis umbris inimica.** AE. 5: 739
- Saevis, etiam magnus.** AE. 1: 8, 103. vel potens. 1: 122. fortis, iratus. 11: 910. fortis, vel magnus. 12: 107
- SAGITTAE, signum Apollinis, ut Numinis infernalis.** s. 5: 66
- Sagittae cui tribuantur Cupidinae.** AE. 1: 667
- Sagittae veneno oblinebantur.** AE. 12: 877
- Sagittae Mercuris, Hydrae felle tinctae, Phidocetae daza, necessariae ad expugnandam Trojam.** AE. 3: 402
- Sagittae Cretenfes optima.** AE. 11: 773
- SAL, masculini generis apud Terentium, licet sequatur quod, & illud explicans.** AE. 1: 39
- Sal & far, mola falsa dicitur, qua victimae frons, foci, & culus aspergebantur, & quidem de horna fruge, & horae sale.** s. 8: 82. AE. 2: 133
- SALIA dicta Thetys.** s. 1: 38
- Salacia Venus, meretricum Dea.** AE. 1: 74
- Salaciae & Neptuni filius, Triton.** AE. 1: 148
- Salacia, alia nomine Venilia, Turni mater, Neptuni uxor, a salo dicta; vel quod veniam det exigentibus.** AE. 10: 76
- Salamis, insula: eo profectus Priamus, ante bellum Trojanum, Anchise comire.** AE. 3: 80. 8: 157
- Salamine pulvis a patre Teucer Sidona venit.** AE. 1: 623
- Salamis in Cypro a Teucro condita.** AE. 1: 625
- Salameus, sinus Euboeae.** s. 10: 50
- Salices, hominibus amarae, capellis dulces.** AE. 4: 486
- Salicis femina, est infecunditatem mulieribus gignere dicuntur.** s. 2: 48
- Salictum, virgulti genus, quod cito saliar, & surgat.** s. 1: 55
- Salictum, locus salicum, pro ipis arboribus.** O. 2: 13, 111.
- Saliens vena pedis, mobilis illa scilicet, quae est supra ungulam animalis.** O. 3: 459
- Saligna falx, facta de salice.** O. 4: 110
- SALLI, & Martis & Herculis sacerdotum, qui tripudiantes armati aras cum ancillis circumstant: a Numa instituti & a salto appellati; duorum generum, a Numa instituti; Collini, & Quirinales; ab Hostilio vero Praevisti, & Pallorii: apud Tusculanos quoque prius quam apud Romanos: apud Tiburtinos quoque: ut alii, a Dardano apud Samothracas instituti: juxta alios a Mornio Vejentanorum rege.** AE. 8: 275, 285
- Salli, in tutela Jovis, Martis, & Quirini; sic dicit, quod circa aras saliant & tripudient: alii, a Salio Aeneae comite.** AE. 8: 663
- Salli etiam sacra Penatium curabant.** AE. 2: 325
- Salthorum carmina.** AE. 2: 166
- Salio, salvi dixerunt veteres; posteriores, salvi. s. 2: 384. sic dissilia, dissili.** AE. 3: 416
- Salis, maris; salum, quo utimur, singulari numero tantum usurpamus; cum jocose significamus, plurali tantum: pro urbanitate etiam in singulari aliquando.** AE. 1: 39
- Salinaca, herbae genus, vulgo Orsitanica.** s. 5: 17
- Salinus, Aeneae comes, a quo dicitur Salmi.** AE. 8: 663
- Sallentinum, Calabriae promontorium, tenuit Creta pulvis Idomeneus.** AE. 3: 121. Italiae promontorium, inter Calabriae & Bruvium. 3: 400
- Salustius, Crispus dicitur a coma.** AE. 2: 468. a Milone in adulterio uxoris Faustae servi habitus deprehensus, verberatus. 6: 612. Ciceronem accusat, quod filiae thalamos invalerit. 6: 623
- Salustius ex historia constat.** AE. 1: 377
- Salomonus, Deum contemptor.** AE. 4: 696. Acoli, regis Elidis, filius, Jovis fulgure & tonitrua imitatus, fulmine necatus. 6: 589
- Salonae, civitas Dalmatiae.** s. 3: 88. 4: 1. expugnatae a Pollione. 8: 12. unde Pollionis filius dicitur Salonianus. 4: 1, 11
- Salvae herbae utiles, quia tum multum potant pecudes, & ita plurimum lactis reddunt.** s. 3: 395
- Salvat senex, omnis secunda: unde natum proverbium.** AE. 3: 279. 8: 110
- Salvatio cur in religionibus adhibita.** s. 5: 73
- Saltem, tractum per Synaerum a saltem, quam captivi, sublaris armibus, ab hostibus denique rogabant: usurparum enim, cum, negatis pluribus, extremum aliquid petimus, quod minime negari debeat.** AE. 4: 327
- Salvus.** O. 1: 108
- Salubris, salutifer.** s. 1: 270
- Salve, & vale, synonyma, & in exortationibus usitata.** AE. 5: 80. moris quoque dicitur solita, non quod illis optemus saltem, aut illi valere, aut salvi esse possunt; sed quod ab illis recederent nunquam eos amplius visuri; neque ulla nobis in postquam cum illis communico. ibid. 11: 93. unde & vale maledicti significazione, ut ita a nobis recedant, ut nunquam ad nostrum revertantur conspiciantur. 11: 97
- Salve, idem quod sit salix.** AE. 8: 302
- Salum, mare.** AE. 1: 541. a Graeco *salma*, ibid.
- Salum, salis. & sal, salis, pro mari.** AE. 2: 209
- Salus, remedium.** AE. 2: 314
- Salutare Deos, venerari.** AE. 12: 277. pro adorare. 3: 524
- Salvus, venationes.** s. 2: 471
- SAME, Thraciae civitas, quae Cephalenia.** AE. 7: 207. Cephaleniae civitas. 3: 271
- Samius, Pythagoras.** AE. 6: 136
- Samnites Rufas & Basilum, Campaniae castra condiderunt.** 7: 739. Tullios pepulere Capua. 10: 145
- Samnitico bello Decius pro publica salute se devovit.** AE. 6: 825
- Samnitum aurum rejecit pauper Fabricius.** AE. 6: 845
- Samnium, Picenum, Campania, & Apuliae pars, Turno praedictum auxilia.** AE. 7: 715
- Samos, in Asia.** AE. 3: 271
- Samos duplex, altera insula Junonia; altera ad Thraciam, quae Samothracia dicitur.** AE. 7: 207
- Samothracae Numina magna habebant Jovem, Minervam, Mercurium.** AE. 3: 264
- Samothracae Deos Aeneas Italiam petens secum subulit.** AE. 7: 207
- Samothracae Deorum Penatium amittentes suos vocabant, qui Romae Salli dicitur.** AE. 2: 329
- Samothracia, insula ad Thraciam, prius tantum Samos dicitur.** AE. 7: 207
- Samothracia, Cadrosi & Rolluci naufragio liberati sacra faciebant.** AE. 3: 12. inde

INDEX IN SERVIVM.

- inde Penates ab Aenea in Italiam delati. ibid.
- Samothracia** Dardanus Deos Penates in Phrygiam detulit. AE. 1: 382. inde & Palladium Trojam transfudit Dardanus. 2: 166
- Samothraciam** tenuit Iasus, ex Etruria profectus. AE. 3: 167
- Samothraciae** religiones. AE. 2: 296
- Samothraciae**, clipeum Aeneas in templo sacrauit. AE. 3: 287
- Sampsuchus**, herba suavissimi odoris, alio nomine Amaracus. AE. 1: 697
- SANA** ex victima, tantum futura possunt colligi. G. 3: 491
- Sancire**, proprie sanctum aliquid sive consecratum facere fuso sanguine hostiae: & **Sanctum** dictum, quasi sanguine consecratum. AE. 12: 200
- Sancire foedera** dicitur Jupiter fulmine, quia, si coruscatio fiat, dum foedera sunt, confirmantur, & ita sancta esse facit. AE. 12: 200
- Sancta anima**, pro incorrupta. AE. 12: 648
- Sanctum** dicitur quasi consecratum, sanguine hostiae, a **sanciendo**. AE. 12: 200
- Sanctum**, non semper sacrum, aut religiosum est, sed & incorruptae castitatis, ut **sancitissima conjux**; vel **leges sanctae**, quae neque corruptae sunt, neque corrumpi possunt. AE. 11: 158
- Sanctum est**, quod sacrum est, aut religiosum. AE. 12: 648
- Sanctum nomen**, ut **leges sanctae**, firmatae, a **sanciendo**. AE. 8: 382
- Sanctus**, religiosus. AE. 2: 683. interdum aliud quam **sacer**, vel religiosus. 2: 686
- **Sandyx**, herba, unde color sandycinus. E. 4: 44
- Sane**, pro valde. AE. 10: 48
- Sangarius**, fluvius Phrygiae, juxta Beroecyathon castellum. AE. 6: 785
- Sanguen**, **sanguinis**: si enim sanguis esset nominativus, in genitivo etiam haberet **sanguis**. AE. 12: 215
- Sanguine** & lacte animae, sive umbrae, delectari dicuntur. AE. 3: 67. & ad tumulum elici & evocari. 4: 68. 5: 78
- Sanguinea lorica**, velut cruenta, tetrabilis. AE. 8: 621
- Sanguines**, plurali numero, ut nec **crures**, dicitur. AE. 4: 687
- Sanguineus** Mavors, gaudens sanguine. AE. 12: 332
- Sanguis**, nonnullis sedes vitae, aliis ipsa vita. AE. 2: 532. vel anima, vel animae sedes. 5: 79. 6: 221, 885. vel animam continet. 4: 2
- Sanguis** per acetatem minuitur juxta Physicos. AE. 2: 639
- Sanguis humanus** effundi solebat ante rogos regum, vel captivorum, vel gladiatorum; quorum copia si non esset, laniantes genas effundebant cruorem. AE. 12: 606
- Sanguis** saepe ex arboribus caesus, quod Hamadryades nymphae in illis habent. AE. 3: 34
- Sanguis** nunquam de effosso oculo fuit. AE. 3: 663
- Sanguis & cruor**, de hominibus & pecoribus. AE. 8: 106
- Sanguis sacer**, qui sumptus est de victimis. AE. 3: 67. 5: 78
- Sanguis ater**, lanies. AE. 3: 622
- Sanguis**, pro genus. AE. 1: 333
- Sanies**, mortui; **sabum**, viventis sanguis corruptus. AE. 8: 487
- Sanies**, pro sanguine; proprie sanguis corruptus. AE. 2: 221
- Sanus**, pro non amans. G. 8: 66
- SAPINUS**, abietis species, apta navi-bus. G. 2: 68
- Sarcasmus**, hostilis irrisio. AE. 2: 547. 10: 557, 594. 11: 688. 12: 296, 359
- Σαρκοφάγου όρνις**, **carnivorae aves**, ferae aves. AE. 10: 559
- Sarculum**, rastrum. G. 1: 155
- Sardes**, urbs Lydiae. G. 1: 56
- Sardinia**, Africo mari a Cosmographis tribuitur. AE. 3: 104
- Sardiniae** & Coricae rex, Phorcus. AE. 5: 824
- Sardinia** a Trojanis quibusdam post Trojae excidium occupata. AE. 1: 246, 605
- Sardiniam** petiit Aristaeus. G. 1: 14. in eandem ex fuga delatus Daedalus. AE. 6: 14
- Sardinia**, Sicilia, Africa, Lepido concessae in Triumviratu. AE. 8: 678
- Sardiniae** herba, Sardo, homines ridentes interimit: unde **Σαρδίνιον**, γίλας. E. 7: 41
- Sardoa**, herba fallax veneni, apiastrum similis, & inde homines decipiens. E. 4: 24. in Sardinia nascitur, & homines ridentes interimit; unde **Σαρδίνιον**, γίλας. 7: 40
- Sarissa**, proprie hasta Macedonum. AE. 7: 664
- Sarnus**, fluvius Campaniae. AE. 7: 738
- Sarpedon** Ilii filius Oceani filiam adamavit. AE. 2: 626. Latine hujus **Sarpedonis**; Graece **Sarpedonos**, & **Sarpedontos**. 10: 471. Latine quoque **Sarpedonis** & **Sarpedontis**; sed prius naturale: Jovis & Laodamiae filius, occisus a Patroclo. 1: 104
- Sarranum** ostrum, purpura Tyria, quia Tyrus olim Sarra, a pisce, qui illic abundat, & lingua eorum **Sar** dicebatur. G. 2: 506
- Sarrafes**, populi Campaniae, a Sarro fluvio, inter alia oppida Nuceriam condiderunt. AE. 7: 738
- Sarritor Deus**. G. 1: 21
- Sarsinates** Mantuam condiderunt. AE. 10: 201
- SATA**, segetes. G. 1: 22. **sati** vero, a gri leminati. G. 1: 106
- Saris**, segetibus. G. 1: 443. feminatis. 2: 141
- Saticinus**, Campaniae populus, asper montibus. AE. 7: 729
- Satio**, sementis. G. 1: 215
- Satis** superque, augmentum. AE. 2: 642
- Satisfacere** dicebant Veteres **res reddere**, ut laedere **res rapere**, licet nullum rapinae crimen exitaret. AE. 10: 14
- Sator Deus**. G. 1: 21
- Satura** palus, Campaniae. AE. 7: 801
- Saturare**, recreare, reparare. G. 1: 80
- Satureja herba**, alio nomine thymbra. AE. 3: 85
- Saturejum**, oppidum juxta Tarentum, ubi **baphia**, in quibus lana purpura tingebatur; unde color **Saturejus**, Tarentinus. G. 4: 335
- Σελύπιον**, quid & unde. G. 1: 151
- Saturnalia**, festum Saturni, veluti memorialia vitae sub eo: his, promiscuo victu servi & liberi utebantur. AE. 8: 319
- Saturnia**, dicta Italia. AE. 8: 328
- Saturnia**, dicta Latium, quod illic Jovem fugiens latuerit. AE. 8: 322
- Saturnia tellus**, Italia; nam in Italia Saturnus regnavit. G. 2: 173
- Saturnia** regna, pace incluta. AE. 11: 252
- Saturnus**, & **Saturnus**, de Jove vel Jovone, notat Deos illos infestos. AE. 4: 371, 372
- Saturnia** dicitur Juno vel per Antonomasiam, vel per epitheton, pro crudelis, noxia. AE. 1: 27. quando nocturna introducitur, & cur. 4: 92
- Saturnus** ab Assyriis, quibus idem qui Sol, sub **Beli** nomine cultus. AE. 1: 733
- Saturnus**, & Juno, Dii patrii Carthaginensium. AE. 4: 680
- Saturnus** & Mars, **avaperius**, **lethales**, quia intercidunt vitae rationem, si radiis suis geniturae ortum pulsaverint. AE. 4: 610
- Saturni** stella nocendi facultatem habet. AE. 4: 92. G. 1: 335. & solus omnium planetarum bis ad unumquodque signum in anno recurrit 1: 336
- Saturni** pater, **Ουρανός**, Latine **Caelus**. AE. 5: 801
- Saturno** Coelo patri virilia amputatae dicitur, quae in mare cadentes Venerem procrearunt: temporum Deus, quae veluti falx in se recurrit, & ideo cum falcem habere fingunt: vel quod in progressu nihil nocet, sed cum retrogradus est, & ideo habere falcem, quae protenta nihil nocet, sed retro acta cuncta secat. G. 2: 406. amputatis patri virilibus falcem in Sicilia abjecit, unde **Drypanum**, civitas. AE. 3: 707. & ex illis in mare delapsis nata Venus: ejusque fabulae explicatio. 5: 804
- Saturno** opem tulisse dicitur Aegeon, qui & Briareus. AE. 10: 565
- Saturni** uxor, Ops, sive Terra, Graecis **Rhea**. AE. 11: 532. eorum filii, Jupiter, Neptunus & Pluto. 1: 143
- Saturnus** filios ex Ope, sive Rhea, devoravit; pro Jove autem lapis ei ab uxore oblatas. AE. 3: 104. 8: 322. 9: 83. pro Neptuno equus. G. 1: 12. hoc de illo fingitur, quia Deus aeternitatis sive seculorum, quae annos ex se natos in se revolvunt; & omnia consumunt; unde & **Κρίος**. Graece dicitur. 4: 153. AE. 3: 104
- Saturnum** Titanes oppugnarunt; Gigantes Jovem. AE. 6: 580. ei opem tulisse dicitur Aegeon, qui & Briareus. 10: 565

INDEX IN SERVIVM.

Saturno regnante, aurea secula. *v.* 4: 6. ut & sub Augusto in Italia. *AE.* 6: 794. non factum diluvium. *v.* 6: 41

Saturnus, Deus pluviarum, in Capricorno gravissimas tempestates facit in Italia. &c. *o.* 1: 336. humoris & frigoris Deus nascensibus largitur humorem. *AE.* 11: 51. illi & Lunae liberorum fertilitas concessa. 3: 139

Saturnus folii aperto capite sacrificabant; quia ipse Saturnus velato capite erat, & sic imitatio Dei ipsius videretur. *AE.* 3: 407

Saturni templum Romae ante clivum Capitolinum, juxta Concordiae templum. *AE.* 2: 116. in illo erat acrium, ibidemque A&A publica servabantur. *G.* 2: 502. *AE.* 8: 319

Saturnus transformatus in equum ex Philyra Chironem procreavit. *G.* 3: 91. 548

Saturnus, quondam homo. *AE.* 8: 356

Saturnus, rex Cretae, a Jove filio regno pulsus in Italiam venit, & a Jano rege susceptus, docuit vinearum usum, & falcis, & cultum humaniorem; unde in regni partem admittitur oppidum sub clivo Capitolino fecit, ubi postea aedes ejus, in qua & acrium. *AE.* 8: 319

Saturnus & Jupiter, reges, de agrorum possessione bello contenderunt. *AE.* 9: 564

Saturnus, quondam rex Italiae. *AE.* 7: 180. 12: 820

Saturni oppidum in Latio. *AE.* 8: 355. ara, jam ante Aeneae adventum in Italiam ab Euaandro consecrata. 3: 407

Saturnus leges primum dedit; unde & legibus praesentibus dicebatur; legesque in acrio ejus servabantur. *AE.* 8: 322. vitem Italiam ostendit, unde vitifactor fener. *ibid.* 9: 165. & cum falce pingitur. 7: 179

Saturni verus. *o.* 1: 11. 2: 385

Saturnum Tarentum, aut foecundum, aut quod est juxta oppidum Saturni; urbes enim vicinae Calabriae. *G.* 2: 197

Saturnus color, largus, abundans; aut Tarentinus (purpura) ab oppido Saturo, juxta Tarentum. *G.* 4: 335

SAUREX, pro *forex*; *Caurus*, pro *Corus*; *capitis*, pro *colis*. *o.* 3: 278

SAXA latentia inter Africam, Siciliam, Sardiniam, & Italiam, cur aeneae dictae sint: *Gr. βαρροι.* Neptunia. *AE.* 1: 112

Saxa varia inter Africam, Sardiniam & Siciliam. *AE.* 4: 382

Saxo vetusto, antiquo opere. *AE.* 8: 478

Saxum apud Inferos qui volunt, ambiciosos & repulsam ferentes notant. *AE.* 6: 596

Saxum in arce Trojana, quod contritum alio saxo sanguinem emittebat; Helenamque ex eo lapillis usam ad incitandum amatores tradunt. *AE.* 2: 333

Saxum, pro monte. *AE.* 2: 308. 4: 152. & contra. 6: 360

Saxum, absolute, Capitolium. *AE.* 8: 350

SCABIE tentantur animalia nisi laventur. *AE.* 17.

tur. *G.* 1: 272

Scabies agrorum, simile malum quod *rubigo ferri.* *G.* 2: 220

Scabies ovium unde oritur. *G.* 3: 444. ejus remedium, amurca. *G.* 3: 448

Scaea porta, una ex portis Trojae, cuius muri ad recipiendum equum dejecti. *AE.* 2: 234. 612. non dicta a *scavo*, sinistro, sed *ἀπὸ τῆς ἀνωμαλίας*, cadavere Laomedontis, quod erat in ejus superliminio: ut nonnulli, a nece Achillis. *AE.* 2: 241. 3: 351

Scævus, Romulus. *E.* 3: 13

Scalae clavos vel uncas habebant, quibus figebantur. *AE.* 2: 442

Scalas plus tribus gradibus, nisi Graecas, ne pars pedum crurumve subter conspiceretur, scandere non licebat Flaminiae: Graecae autem *scalae* sunt, quae omni ex parte tabularum compagine clausae sunt, nec aspectum ad ullam corporis partem admittunt. *AE.* 4: 646

Scamander, ejusque fabula, quomodo fluvio nomen dederit. *AE.* 3: 108. Teucris pater. 3: 108, 167

Scandere, transscendere. *AE.* 2: 237

Scatebrae, ebullitiones, quae fiunt, cum aqua in rimas defluerit. *G.* 1: 110

Scaturire dicuntur vasa aestuantia calore. *ibid.* & vasa in quibus calida fit, fentrae. *ibid.*

SCELERARE, polluere scelere; sine verbi origine, nam *scelero* non dicitur. *AE.* 3: 42

Scelerata porta Romae, quae prius Carmentalis, a Fabiis cccvi. qui per illam in bellum profecti omnes occisi sunt. *AE.* 8: 337

Scelerata terra, pro sceleratorum. *AE.* 3: 60

Sceleratum frigus, nocens, omnia exurens. *G.* 2: 256

Sceleratus, campus Romae, quo Vestales incestae vivae defodiebantur. *AE.* 11: 206

Scelerosum, plus quam *sceleratum*. *AE.* 5: 352

Scelerum poenae, pro sceleratorum. *AE.* 8: 668

Scelerus, pro sceleratus, vel scelerosus. *AE.* 9: 486

Scelus, pro poena. *AE.* 2: 229. 7: 307

Scena, inumbratio, *ἀπὸ τῆς σκιάς*, pars theatri adversa spectantibus. *AE.* 1: 168

Scena apud Antiquos tantum de lignis fiebat. *G.* 3: 24. duplex, *versilis*, vel *ductilis*; *versilis*, cum subito machinis tota convertebatur, & aliam picturae faciem ostendebat; *ductilis*, cum tractis tabulatis hac atque illac picturae species interior nudabatur. *G.* 3: 24

Σκηνὴν τὰς ναῦς, τεγερὲ, μνῆρε ναυες. *AE.* 1: 49

Sceptra, Jovis, Neptuni, Plutonis, quomodo conveniant, & quae sint. *AE.* 1: 137

Sceptrum adhibebatur ad foedera, ut imaginem simulacri Jovis redderent, quod semper cum scepro fingebatur, quod Jovi proprium. *AE.* 12: 206

Sceptris instructi duces ingrediebantur; postea tantum ex consulibus; & signum erat eos consulares esse. *AE.* 11: 238

Sceptrum Priami, unum ex septem Imperii pignoriis. *AE.* 7: 188

Sceptro etiam utebantur feminae. *AE.* 1: 657

Σχιδία Gr. quae Lat. *vates*. *AE.* 1: 47

SCHIRON, dictus equus a Neptuno productus. *G.* 1: 12

Schoeni filia, Atalante. *AE.* 3: 113

Scholam Philosophiae, quae ante in porticibus tractabatur, aperuit Xenocrates. *AE.* 7: 204

Schyro civitate oriunda Atalante. *AE.* 3: 113

Schythiae populi, Dahae, juncti Perfidii Dani dicti. *AE.* 8: 728

Schythus, dictus equus a Neptuno productus. *G.* 1: 12

SCILLA Nisi, pro Porci. *AE.* 1: 239

Scilla, genus herbae, in agrorum limitibus in Africa. *G.* 3: 451

Scintilla igne deficiens, utrumque matris Caeculi ad focum sedentis percussione, gravidam cum fecit, & inde natus Caeculus, qui Praeneste condidit, Vulcani filius dictus & probatus. *AE.* 7: 678

Scio, pro confiteor. *AE.* 3: 602

Sciomania, vel Necyomania; vaticinatio per Umbras, *σκιά* enim *umbra* est, & *μαρτυρία*, vaticinium: ad illud modo requiritur anima recens defuncti, vel occisi: & in Acheronte apud Bajas fiebat. *AE.* 6: 107, 149

Scipiadus, pro Scipione: qui duo fuerunt, avus & nepos; prior Carthaginensi victae leges imposuit; alter eam diruit. *G.* 2: 170. *AE.* 1: 494

Scipio Africanus, ab Africa devicta. *AE.* 1: 669. vix decem & septem annorum patrem suum in bello defendit, nec cessit nisi viginti & septem confossus vulneribus. 10: 800

Scipionem inter duos canes stans Syphax alloquebatur. *AE.* 8: 461

Scipio Aemilianus Carthaginem dejecit. *AE.* 1: 16. tertio bello Punico Junonem sacris quibusdam Romam transfudit. 12: 841

Scipiones duo, fratres, in Hispania apud Carthaginem novam insidiis caesi. *AE.* 6: 844

Scipionis Africani nepotes, Gracchi, sceleratissimi. *AE.* 6: 843

Scirva puella, Atalanta. *v.* 6: 61

Scitans, pro scitaturus. *AE.* 2: 114

Σκόλιος, Latine *valli*. *G.* 1: 264

Scopulus, specula. *AE.* 1: 184. *ἀπὸ τῆς σκοπῆς*. *AE.* 1: 49

Scorpio, sidus coeleste. *G.* 1: 219. una cum Hoedis oriens Octobri mense. *AE.* 9: 668. fingitur occidisse Oriona, quia Orion occidit oriente Scorpione. 1: 539

Scorpiam & Libram unum signum stantur Chaldaei. *G.* 1: 33. cum ejus chelae Libram faciant. *ibid.* ardens signum, cur. 34. duorum signorum spatium tenet. *ibid.*

SCRIBERE, in re nummaria, *dare*; *rescribere*, reddere; *transscribere*, tradere.

INDEX IN SERVIVM.

- dete. AE. 7: 422
 Scrobes, malculino genere, licet Luca-
 nus contra artem *exigua serobe* dix-
 erit. G. 2: 50. ut & Gracchus. 2: 288
 Scrupus, lapillus brevis, qui pressus
 sollicitudinem creat; unde *scrupus*,
 lapillofus; & *scrupulus*, sollicitudo.
 AE. 6: 238
 Scuta gestare invenere Curetes. AE. 9: 507
 Scuta de vimine & coriis recta. AE. 7: 632
 Scuta fortium virorum in bello picta er-
 rant, ignavorum & tyronum pura.
 AE. 7: 796
 Scuta Arcadium etiam Deorum simula-
 cris picta. AE. 11: 93
 Scuta Graecorum Neptunum, Trojana-
 rum Minervam depictam habebant.
 AE. 2: 396
 Scuta, pro reliquis armis. AE. 1: 118
 Scutati equites, armati, non clypeati;
 quia *clypeus*, qui longiores, pedum
 sunt, *scuta*, quae breviora, equitum.
 AE. 9: 370
Σαυβορπίς, ἀγλας ♂. *moisus, severus*,
naturaliter tristis. AE. 12: 514
 Scutrae, vasa in quibus calida fir. G. 1: 110
Scylla, rupes ad litus Italiae. AE. 3: 420.
 proprie saxa horrenda. AE. 3: 559. il-
 lorum undae illiscae eadum imitantur
 latratus. 566
Scyllaceum navisfragum; civitas, vel ab
 Ulyse post naufragium a navium
 fragmentis appellata, vel ab Athe-
 niensibus, qui cum duce Mnestheo
 a Libya illuc venerant. AE. 3: 420.
Scylla, Nisi filia. AE. 3: 420. ejus fabu-
 la; & pater ejus mutatus in avem.
 G. 1: 404. secundum alios in avem,
 secundum alios in piscem mutata,
 quae in freto Siculo. AE. 6: 286
Scylla, Phorci & Cretheidos Nymphae
 filia, Glauco nec non Neptuno ada-
 mata, ejusque fabula. AE. 3: 420
Scyllae duae, altera Phorci & Crethei-
 dos nymphae filia, altera Nisi, & ea-
 rum historia. E. 6: 74
Scyllam & Charybdaem usque delatus Ae-
 neas. AE. 3: 1
Seyro insula oriundi Dolopes, Pyrrhi so-
 cii. AE. 2: 7
Seyrus, insula de Cycladibus; unde Ly-
 comedes, pater Deidamiae, matris
 Pyrrhi. AE. 2: 477. inter Myconen &
 Gyaron. 3: 76
Schitis, frigida. E. 2: 11. regio septem-
 trionalis frigidissima. 1: 66
Seybiae fluvius, Ister, sive Danubius.
 G. 2: 497. 3: 350. Oaxes. E. 1: 66. Ta-
 nais. G. 4: 517
Seythiae mons inhospitalis, Caucasus.
 G. 2: 440. AE. 4: 367. montes Hyper-
 borei. G. 3: 196. Rhipaci, cum adspi-
 ratione. 3: 382. AE. 9: 82
Seythiae palus, Maeotis. G. 3: 349. quae
 inde Maeotica tellus. AE. 6: 800
Seythiae populi, Agathyrsi, qui Apol-
 linem Hyperboreum colunt. AE. 4:
 146. Geloni, ora pingentes, id est,
 stigmata inurentes. G. 2: 115. AE. 8: 725
SEBETHIS, amnis juxta Neapolim.
- AE. 7: 734
SECARE viam, tenere; unde *secae*,
 dictae ab eo quod propositum non
 teneant. AE. 6: 897
 Secat spem, sequitur, tenet, habet; un-
 de *secae*. AE. 10: 107
 Secespita, a secando, culter oblongus,
 ferreus, manubrio eburneo, viato
 ad capulum argento & auro, fixo
 clavis aeneis, quo Flamines & Pon-
 tifices ad sacrificia utebantur. AE. 4: 262
 Secessus, sinus secretus. AE. 1: 163
 Secius, segnius. AE. 7: 781. 9: 441
 Secludere, pro excludere. AE. 1: 566
 Seclusus, pro inclusus. AE. 3: 446
 Secretus, sine arbitris. AE. 4: 494
 Sectae dictae a *secare*, tenere, ab eo
 quod propositum non teneant. AE. 6:
 897
 Sectae, habitus animorum, & insituta
 philosophorum circa disciplinam;
 a *secando*. AE. 10: 107
 Secto limite, ducto; unde *sectae* Philo-
 sophorum. G. 2: 278
 Secuit arcum, duxit, quia arcus coelestis
 revera variis coloribus sectus est.
 AE. 9: 15
 Seculum, centum annorum. E. 4: 5.
 juxta nonnullos triginta annorum;
 unde *secula* dicta etiam in uno ho-
 mine: alii centum & decem: alii
 mille. AE. 8: 508
 Seculum ultimum, Solis. E. 4: 10
 Secula Parcae ordinant. E. 4: 46
 Seculis omnibus finit, cuncta reno-
 vabuntur. E. 4: 4
 Secunda persona futuri generaliter usur-
 pata. AE. 6: 148
 Secunda persona subjunctivi eleganter
 impersonaliter ponitur. AE. 4: 401
 Secundare, prosperum facere. AE. 3: 36
 Secundi Dii, propitii. G. 2: 102
 Secundus, obsequens, & cur. AE. 1: 160
 Secundo fumine, id est, cum aqua,
 ut *adverso fumine*, contra aquae cur-
 sum. AE. 7: 494
 Secundus amnis, defluens. G. 3: 447
 Secundus haruspex sacra nuntiat, pro se-
 cunda sacra, prospera. AE. 11: 739
 Secundus illi, & secundus ab illo. AE.
 11: 441
 Secundus clamor, laetus. AE. 10: 266
 Securis, quasi *semiticis*. AE. 1: 96
 Securus, quod securos facit, quasi si-
 ne cura, *ἀπρόνοιον*. AE. 2: 374. 6: 715
 Securus, contemnens, negligens, non
 curans. AE. 1: 354
 Securus amorum, indulgens, aliter
 contemnens, non curans. AE. 10: 326
 Securus jaculo, pro infecurus; vel e-
 longinquo, cum ante jaculo vulne-
 ravit. AE. 12: 354
SED, pro particula inceptiva. AE. 10: 411
 Sedentes Prisci vescebantur, postea ac-
 cumbentes. AE. 1: 83. & quidem Vir-
 gili tempore. 1: 218, 712. ut & prisca
 Lacones, Cretenses. 7: 176. 8: 176
 Sedere, idem quod esse, consilium ca-
 pere, vel augurium captare. AE. 9: 4.
 curare, considerare. 1: 60
- Sedile Vulcani ingeniosum. E. 4: 64
 Sedes, pro sepulchro. AE. 6: 152
 Sedet, pro placet. AE. 4: 15
 Seditio, dissensio civium. AE. 1: 155
 Seditio fluctibus comparata; & qui se
 illi opponit, rupi. AE. 7: 586
 Sedulus, sine dolo. AE. 2: 374
SEGES, interdum pro terra; interdum
 pro frumento; interdum pro atro-
 que. AE. 3: 142
 Seges, pro terra. G. 1: 17. 47. 3: 555. 4:
 129. AE. 7: 526. de arboribus, quae
 in seminatio sunt. G. 2: 267. de viris
 armatis, quia de semine. 2: 142
 Seges telorum, multitudo. AE. 3: 46
Segesta, a patre Hippote, ne ad cetos
 alligaretur, naviculae imposta, ut
 quocumque fors vellet aveheretur,
 in Siciliam delata, a Crimiso fluvio
 in canem converso suprata Acestorum
 peperit, vel, ut alii, Egestum. AE.
 1: 554. 5: 30. juxta nonnullos ex Si-
 cilia reversa, & a Capye ducta An-
 chisen peperit. 5: 30
Segesta, ante Egesta, Siciliae civitas,
 ab Aeceste condita & matris nomine
 appellata. AE. 1: 554. prius Aeceste,
 ab Aeceste. 5: 718. 9: 218
 Segmentum, monile: & segmentatae
 vestes. AE. 1: 658
 Segnis, sine igne, ingenio carens. AE.
 1: 427. frigidus. 2: 374. 12: 525
 Segnis, qui nihil efficere potest. AE.
 10: 700. inutilis, infocundus. G. 1: 151
 Segnes terrae, pigrae, infocundae. G. 2: 27
 Segnis campus, i. e. cessans. G. 1: 72
 Segnis, de navigantibus, sine remigio,
 cessans, nihil administrans; alias de
 ignavis. AE. 2: 549
 Segnis, pro deformis; quia virtus &
 pulchritudo pro se invicem ponuntur.
 AE. 4: 149
 Segnitia, antiquae segnitiae, a *segnis*. AE.
 2: 374
Selitis Luna, quod *σέλα* *lucem* habet
αὐτοῦ *superne*, a Sole. AE. 4: 80
Σελίον, απίον; unde *Selinus*, Siciliae
 oppidum. AE. 3: 705. juxta Lily-
 baicum. ibid.
 Sella, quasi *sedda* dicta; ut *solium* qua-
 si *solium*, a *sedendo*. E. 1: 2. AE. 7: 169
 Sella regia, abusive deinceps pro solio.
 AE. 1: 510
 Sella curulis cum sceptro, corona, &
 ceteris regni insignibus, juxta Romu-
 lum fancientem quid collocata, ad
 placandum fratris manes, ut pariter
 imperare viderentur. AE. 1: 280, 296.
 olim insigne imperatorum; dicta a
 curru, quod ea tantum uterentur, qui
 triumphali curru inveci fuerant. 1:
 334
SEMEL, cito, confestim. AE. 11: 418
Semele, soror Inus, Athamantis regis
 uxoris, quae Bacchum nutritiv: un-
 de Juno illum perdidit. AE. 3: 241
 Sementis, satio; declinatur ut *semitis*. G.
 1: 215
 Sementum, comestum, non *sementium*, *co-*
mestum, vel *esum*. AE. 8: 297

INDEX IN SERVIVM.

- Semianimis, & semianimus.** AE. 10: 404
Semidei, Fauni, Nymphae, Silenus, &c. tantum cum volunt videntur. E. 6: 24
Semihomo Cacus, feritate corruptus. AE. 8: 194
Semina rerum, atomi. E. 6: 31
**Semina flammae, Gr. *σπικματα* ov-
πτε.** AE. 6: 6
**Semina Deorum, coeli temperies, plu-
 viae, ros.** G. 1: 22
Semina, pro arboribus. G. 2: 354
Semina leonum, genera. G. 2: 152
**Semiputata vitis, pejus convitium, quam
 imputata.** E. 2: 70
Semiramis Babyloniae muros fabricavit
 de bitumine. E. 8: 82
**Semita, quasi femis via: *Via*, est actus
 dimidius, qua potest ire vehiculum;
Alia, duo carpenta capit, euntium
 & venientium; *Callis*, semita tenuior.
 AE. 4: 405
Semiustum, pro femiustum. AE. 3: 578
Senatores centum sub Romulo. AE. 8:
 105. dicti a senecta aetate, Gr. *γερων-
 ον*: *Patres*, a curae similitudine. 5:
 758
**Senatus dictus, quod una sensissent, vel
 a senectate, Gr. *γερουσια*.** AE. 1: 430.
 sanctissimus ordo. ibid. non nisi ad
 publica, & augurato condita loca
 convenire solebat; & tum aries
 immolabatur. 11: 235. haberi poterat
 in templo. 1: 450. nisi in augusto, i.
 e. augurio consecrato loco, haberi
 poterat. 7: 153. in privata testa
 vocari non licebat. 12: 120
**Senatus apud Romanos confirmabat,
 sed populus jubebat.** AE. 9: 192
Senatus pauper sub Romulo. AE. 8: 105
**Senatus venit Oshavianum dicere puer-
 um.** E. 1: 43
Senatus, pro senioribus. AE. 8: 105
**Senecta, si solum ponatur, subintellig-
 endum aetas; sed senectus, per se
 plenum est.** AE. 11: 165
Senectae fors, quies & otium. AE. 6: 114
Senes, qui dicantur apud Philosophos.
 E. 1: 47
**Senes voce tantum Herculis laudes can-
 ebant; juvenes gestu corporis & fac-
 tis monstrabant.** AE. 8: 288
Senex, & senior, ad reverentiam. AE. 8: 33
**Senex saltans Matris Deum iram placav-
 it.** AE. 3: 279
**Senior, & juvenior, comparativi per
 imminutionem, pro nondum satis
 senex, aut juvenis.** AE. 5: 409
**Senior, comparativus pro positivo, vel
 virens senectus.** AE. 6: 304
Seniores vigent prudentia. AE. 9: 246
**Senones, dicti Galli, quod Liberum pa-
 trem hospitio receperunt.** AE. 8: 656
**Senones Galli, ad Alliam caesis Roma-
 nis, Urbem incenderunt, Capitolium
 diu sed frustra obsederunt &c.** AE.
 8: 652
Sensus, pro animo. E. 8: 67
Sensus oculorum velocior quam aurium.
 AE. 2: 431
Sententia prorsusquam diceretur, prac-
 mittebatur ejus ratio. AE. 10: 105
**Sententiae non semper generales, sed
 pro negotiorum qualitate saepe for-
 mantur.** AE. 2: 367
**Sententia generalis vitiosa, cum discre-
 par a specialitate.** AE. 2: 402
Sententiae sublimes rusticis non dandae.
 E. 2: 65
Senes, spinac, aspera fruteta. E. 4: 29
Senum finu, squalidum. AE. 6: 462
**Sepeliebantur omni in Urbe, quod,
 Duillio consule, Senatus prohibuit,
 exceptis Imperatoribus, & Virginibus
 Vestalibus.** AE. 11: 206
**Sepeliebantur homines cum illis rebus,
 quas dilexerat vivi.** AE. 10: 827. &
 quidem domi suae. 5: 64. & inde or-
 tum, ut lares colerentur in domibus.
 6: 152
**Sepeliendum cadaver inventum, vel
 saltem pulvis injiciendus, quod gen-
 us erat sepulturae.** AE. 6: 176
**Septa, in campo Martio, in quibus
 pop. Romanus ferebat suffragia.** E. 1:
 34. de ovilibus. ibid.
Septem, a Gr. *επτά*. E. 2: 11
Septemgenius Nilus, septemfluvius.
 AE. 6: 801
Septena, pro septem. G. 1: 232. ut bi-
 na, pro duo. AE. 10: 329
**Septena corpora, septem pueri & septem
 puellae.** AE. 6: 21
Septenario numero multa continentur.
 E. 8: 75
Septemtrio, axis, Graece *σηπταξ*. G. 3: 351
**Septemtriones non occidunt propter a-
 xis vicinitatem.** AE. 4: 482
Septima luna felix. G. 1: 284
Septimus numerus duplicatus felix. ibid.
**Sepulchra Principum apud Priscos, vel
 in altis montibus fiebant; vel Pyrami-
 des & ingentes columnae in iis erige-
 bantur.** AE. 11: 849
**Sepulchris memora solebant adjungi, ut a-
 nimae amoenitate fruerentur.** AE. 5: 760
**Sepulchro quae cuique chara maxime
 imponebantur, sive insculpebantur.**
 AE. 6: 233
Sepulchrum, extractio super cadaver.
 AE. 3: 22. cadaver conditum. 2: 539
**Sepulchrum Veteres scribebant, *sepul-
 crum* hodie.** G. 3: 223
**Sepulti, quasi sine pulsu, & nihil sen-
 tientes.** AE. 9: 189
**Sepultura ad ipsa cadavera non perti-
 net, licet umbris proficit.** AE. 10: 828
Sepultura, pax mortuorum. AE. 11: 107
**Sepultura inanis apud Inferos tantum
 valet, quantum plena.** AE. 6: 325
**Sepulturae diversa genera & ritus apud
 varias gentes; & quidem ex philoso-
 phorum sententiis.** AE. 11: 143, 186
**Sepulturae beneficium generaliter de-
 betur omnibus.** AE. 11: 106
**Sepultus, mortuus, jacens, quasi sine
 pulsu.** AE. 3: 42. dormiens, sine pulsu, id
 est, motu. 6: 424. qui stratus jacet. 3: 630
SEQUACES caprae, persecutrices;
 seu quod vites avidius persequantur.
 G. 2: 374. flammae, persecutrices;
 quia ignis matura rapax. AE. 8: 432.
 fumi, apum persecutores. G. 4: 230.
 undae, persecutrices. AE. 5: 193
**Sequentes rivi, juges; aut propr. rivo-
 rum epitheton, quia sequuntur, qua-
 ducas.** G. 1: 106
**Sequester, est aut medius inter duos
 altercantes, aut ad quem aliquid ad
 tempus seponitur, a *sequendo*; elec-
 tus scilicet, ut utraque pars fidem e-
 jus sequatur. AE. 11: 133
**Sequestra pax, induciae, pax tempora-
 lis, & media inter bellum praeteritum
 & futurum.** ibid.
Sequi, pro imitari. AE. 5: 74. pro in-
 quirere. 9: 490
Sequi bella, petere. AE. 10: 65
Sequitur, pro persequitur. AE. 11: 674
SERA, pro sero. AE. 10: 94
Sera, nocti vicina, vel sero. G. 1: 251
Sera aestas, tarde veniens. G. 4: 138
**Sera comans narcissus, sero flores ha-
 bens.** G. 4: 122
Sera omnia, gravia. AE. 5: 524
Sera quies, tardus somnus, pro sero.
 AE. 8: 30
**Serac frondes, vetulae, aridae; sero ca-
 dentes.** G. 2: 403
Serac ulmi, majores, vetulae. G. 4: 144
Sermitani candidae pecudes maectantur.
 AE. 3: 118
**Sereno coelo visa vel audita auguria,
 prospera.** AE. 2: 693
**Serenes, vel faturos, vel serere volen-
 tes.** G. 1: 193
Serenum, pro serenitate. AE. 5: 851
Seres, pro Ser; populi ultra Indos. G. 2: 121
**Serepsi duo, unus in castris, & unus
 cum Aenea.** AE. 10: 541
**Sergia familia, a Sergesto traxit origi-
 nem.** AE. 5: 117, 121
Seri ignes, nocturni. G. 1: 290
**Sericum, ex tenuissimis filis bomicum,
 qui apud Aethiopas, Indos, & Seras
 in arboribus sunt.** G. 2: 121
Series, ordo connexus. AE. 1: 645
**Sermo, proprie qui inter duos feritur,
 & inter utrumque habetur.** AE. 6: 160
**Sermo, orationis confertio, & duorum
 pluriumve confabulatio.** AE. 4: 277. 9:
 657
**Sermo non multas perturbatis jugiter,
 nec gaudentibus, nec dolentibus.** AE.
 2: 731
**Serpens caudam suam mordens, apud
 Aegyptios, anni Symbolum.** AE. 5: 85
**Serpens, in Aulide matrem cum novis
 pullis comedens, omen decennalis
 belli: septem gyros faciens in Sicilia
 in sepulchro Anchisae, septem anno-
 rum.** AE. 8: 85
**Serpentes, terrarum sunt; *angues*, aqua-
 rum; *dracones*, templorum.** AE. 2: 704
**Serpentes, pelle deposita, virtute novan-
 tur.** AE. 2: 473. aliae repunt toto cor-
 pore; aliae corporis parte eriguntur.
 G. 3: 426. sunt quidem in Italia, sed
 non tales, quales in Aegypto, aut A-
 frica. 2: 153. in Mercurii virga quid
 significant. AE. 4: 242. a Calydnis in-
 sulis****

INDEX IN SERVIVM.

Salis venientes in homines conversi. a: 201
Serpentibus pleni agri Libyae. G. 3: 249
Serpentum corio arma levigata. A. 8: 436
Serpere, humiliter procedere. E. 8: 12
Serpit quies, latenter membrum infidit. A. 8: 269
Serpyllum, a Gr. Ἐρπυλλος, aspiratione mutata in s. E. 2: 11
Serpyllum & allium, herbae calidae, quae aestum repellunt. ibid.
Serres, dictus in sacris Tybris. A. 8: 63
Seruae & circini inventores, Perdix. O. 1: 143. *sive* Circinus, sororis Daedali filius. A. 6: 14
Serranae tibiae, quae pares & aequales habent cavernas. A. 9: 618
Serranus, Dictator ab aratro: a serrando dictus. A. 6: 845
Sertorius, militum humeris sublevis murum ascendebat. A. 9: 575
Serum & ferus, absolue, sed fertos vel fertas, subintell. flores, coronas. A. 1: 421
Servare, custodire, observare. A. 2: 711. obtinere, custodire, inhabitare. 6: 502. incolere, obtinere. O. 4: 383. observare. 1: 205. recuperare. E. 9: 10. tenere, habere. A. 5: 30
Servare connubia, tenere, amare. A. 3: 319. locum obtinere. 6: 507. ripas tenere. E. 4: 459. sedem, & nomen, pro tenere, possidere. A. 7: 3
Servas Pergamae aeterna, servas & aeterna facis, efficit ut aeterna sint. A. 8: 37
Servi, nec liberi, Mercurii sacris intererant. A. 8: 177
Servi nec calceos, nec cobobias gestabant. A. 1: 286. apud Romanos a militia prohibebantur, nisi servitute deposita, excepto Annibalis tempore, post Cannense praedium. A. 9: 546
Servi & equi dilectissimi, item uxorum clarissima, cum regibus mortuis apud majores, nec non Indos comburi solebant. A. 5: 95
Servi Sapientii successor, Varus. E. 9: 35
Servire quando uxor dicta marito. O. 1: 31
Servitium, servitus. E. 1: 41
Servitium, ut servitium, verbum finitum, & modus gerundi. A. 2: 786
Servius Tullius natus ex Oriculana captiva in domo Tarquinii Praeci. A. 2: 683. eius obdormientis caput flamma correpta: & inde clarum fore Tarquinii uxor Tanaquil collegit. ibid. e plebe in senatum elegit, qui conscripti dicti. A. 1: 430
Serum, aqua lactis, pinguis efficit carnes. G. 3: 406
Serum, quod fetos facit. A. 4: 974
Serum, grave. A. 6: 569. trife, lactiferum. 12: 864
SESE, pronomen compositum. A. 3: 577. posteriorem syllabam producit. 4: 606
Sesias, sive ex urbe Sesio, Hero, Abydenus, sive ex Abydo, Leander, eorumque historia. G. 3: 258
Sesias & Abydas, civitates Hellespontici.

G. 1: 207
SEU, pro utrumne. A. 1: 222
Severus, tristis; & contra. A. 6: 374
Severus amnis, tristis. G. 3: 37
Severus, mons Sabinorum. A. 7: 713
Sex, a Gr. ἕξ. E. 2: 11
Sexti libri initium a Tucca & Varo mutatum. A. 5: 871
Sextilis & Quintilis nomen mutarunt a Julio & Augusto. O. 1: 43
Sextus Pompejus, S. Pompeji filius, post patris mortem sex annos Siciliam tenuit, postea victus ab Augusto opera Agrippae. A. 6: 612. 8: 684
Sextus Tarquinius, minimus filiorum Tarquinii Superbi, ejusque cum Gabiis historia. A. 6: 819
Sexus liber Aeneidis varia omnium rerum scientia plenus, inter reliquos omnes principatum obtinet. A. 6: 1
SI, pro confirmativa conjunctione, aut dubitativa. A. 5: 64, 798. adverbium rogantis & optantis, & per se plenum. 6: 187. pro quando. 5: 64. siquidem. G. 1: 7. A. 1: 607. 5: 798. 6: 529
Si, eleganter omisum. A. 1: 576
Si qua, quis. G. 2: 227. v. in qua.
Si, & o, optantis sunt, idem quod utinam. A. 8: 560
Sibila, pro sibilantia, participium enim est: nam cum nomen est, sibilus mascul. gen. dicitur. A. 2: 211
Sibilus, ipse susurrus; & quandoque participialiter pro sibilans. E. 5: 82
Sibylla, vates Apollinis. A. 3: 332
**Sibylla, nomen appellativum: ita dicitur omnis puella, cujus pectus Numen recipit, quasi *ois huka, Dei fontem*; plures fuerunt: ea, quae Aeneae vaticinata est, Phemonoe dicta, verbis responsa dare solita, quae plus minus certana sermonibus continebantur. A. 3: 445. quia Aeoles *ois Dnos* dicitur. 6: 12
Sibylla Cumana, Deiphobe Glauci: sed multae fuerunt. A. 6: 36
Sibylla Cumana secula per aeterna distinxit, & quis quo seculo imperaret praedixit, & Solis ultimum seculum voluit. E. 4: 4
Sibylla, cur relicta Erythrae insula Cumana migraverit; Apollinis beneficio tot annos consecrata quot arenas maris tenebat: eadem haec Romana fata conscripsit: & quomodo tandem in mortem resoluta. A. 6: 321
Sibylla, casta dicitur, quia Apollini consentire noluit. A. 5: 735. infama vates, cur. 2: 345. palmatum foliis scribere solebat. 2: 444. interdum notis, insensum verbis scribebat. 6: 74
Sibylli libri, Tarquinio traditi, a qua Sibylla conscripti: inventi in Asia apud Erythram insulam post incensam Apollinis templum. A. 6: 36. a qua Sibylla, Cumana, an Erythraea, Tarquinio oblata, incertum: & omnis illa historia. 6: 72. prior ter centum Philippiensium oblata Tarquinio: & reliqua historia. ibid. in Apollinis tem-**

plo servati, Romam delati sunt. 6: 328
Sibyllinorum librorum antiquitas & custodes, patricii tantum; & primum tantum duo; inde decem; inde quindecim, unde Quindecimviri vocati; ad tempora Syllana; post auctus numerus usque ad sexaginta, servato tamen Quindecimviro nominae. A. 3: 332. 6: 73
SIC, pro aeque. A. 12: 304
Sic visum, formula interponi solita, quoties ratio vel iudicium rei non apparet. A. 3: 2
Sicani, αὐτοχθόνες, ex Hiberia profugi, dicti de nomine Sicoris fluvii. A. 1: 568
Sicani, sive Siculi, olim tenuere Italiam usque ad ea loca, ubi postea Roma fuit; pulsi autem a Liguribus; hi a Sacranis; & hi ab Aboriginibus. A. 11: 317. a Sicano, Itali fratre, partem Italiae tenuerunt. 1: 537
Sicani & Aulones, convenne in Italia; & Sicani dicti a Sicori Hispaniae fluvio, & duce Siculo in Italiam delati Aborigines pepulerunt. A. 8: 328. pulsi ab Aboriginibus, quas ante pepulerant, Siciliam occupaverunt, & a se *Sicaniam* appellaverunt. A. 8: 328
Sicani quondam, ubi post Roma; pulsi ab Aboriginibus. A. 7: 795
Sicania, Sicilia. E. 10: 4. a Sicanis, qui Siculo duce ex Hispania in Italiam, mox inde iterum pulsi in Siciliam venerunt. A. 8: 328
Sicanus, Itali frater, unde Sicani, & Sicania. A. 1: 537
Sicanus, primam nunc producit, mox corripit. A. 5: 24
Sicant, fugatus. E. 2: 42
Siccabat cruces vestis, exprimebat. A. 4: 687
Sicari vulnera dicuntur aqua, quia ejus frigore sanguinis fluxus continetur. A. 10: 834
Sicclides, vox Graeca, Latine Sicclifer. E. 4: 1
Sicharus, idem Sicharus: prima longa. A. 1: 347. prima brevi. 352
Sicilia, Sicania. E. 10: 4. Trinacria, a tribus promontoriis. A. 3: 384. quae Gr. *Ἰσπας, Pachyno, Ledybaco, Pelop.* 3: 687. item Triquetra. 1: 200. Italiae olim conjuncta, sed temporibus abrupta. 3: 414. ab Italia fero divisa. 1: 561. occupata a Sicani, per Aborigines, quos ante ipsi pepulerant Italia, iterum ejectis; & ab illis Sicania dicta. 8: 328
Sicilia, Aetna, Sardinia, Lepido obvennerunt in Tarentum. A. 8: 678
Siciliae fluvius, Orontides. A. 5: 30. Helorus, ad Nili similitudinem excremans. 2: 698. Pantagias, ita dictus quod fontis suo omnem fere Siciliam implever. ibid. Memphitium, alius insula. 3: 692. Symaethus, a rege Symaetho dictus, haud longe ab urbe Catanensi, ubi Diis Palici culti. 9: 584
Siciliae mons, Aetna, pro furore flammis crustana, malum omnia. G. 1: 472. E-

INDEX IN SERVIVM.

- ryx**, Veneri consecratus. AE. 3: 707.
in eo Eryx & Hercules dimicantur. 5:
411. super Drepanum oppidum, ubi
templum Veneris Erycinae. 5: 759. 12: 701
Sicilliae nympha, Arethusa. E. 10: 4
Sicilliae oppidum & mons, Agragas,
Agrigentum. AE. 3: 703
Sicilliae civitates, Asca, Entella, & E-
gesta, ab Helymo conditae. AE. 5: 73
Sicilliae urbem tenebat Acestes. AE. 1: 546
Sicilliae oppidum & palus, Camarina: &
unde proverbium ortum, *Non movenda
Camarina*. AE. 3: 701
Sicilliae civitas, Drepanum, non longe
ab Eryce monte. AE. 3: 707
Sicilliae oppidum & flumen, Gela, unde
Geloi campi. AE. 3: 702. oppidum Hy-
bla, post Megara. E. 1: 55. Naxos. 10:
50. Syracusae, Megara. AE. 3: 689. Seg-
gesta, quae prius Acesta, ab Aceste
condita. 5: 718. 9: 218. Selinus, juxta
Lilybaeum. 3: 705
Sicilliae promontorium Pelorum. AE. 3: 411
Sicilliae mons & rex Eryx. AE. 1: 574. 5: 24
Sicilliae rex Italus in Italiam venit, & ei
nomen dedit. AE. 1: 6, 537. tyrannus,
Dionysius. 3: 704
Sicilia arbores habet ferentes lanam. AE.
1: 653
Siciliae maximam partem circuit Aeneas.
AE. 3: 1
Sicoris, Hispaniae fluvius; unde Sicani
appellati, qui duce Siculo venerunt
in Italiam. AE. 8: 328
Siculae angustiae, e longinquo clausae,
propius accedentibus patefcunt. AE.
3: 687
Siculi ad fontem Daphnin quotannis sa-
crificant. E. 5: 20
Siculi habitaverunt olim Italiam juxta
loca, ubi Laurolavinium. AE. 1: 6
Italiae partem occupavere; & Albu-
lam fluvium ab *Tespi*, urbis suae fol-
fa, *Thybrin* appellavere. 3: 500
Siculi, cur numinum cum canis effigie
habuerint. AE. 5: 30
Siculus Sicanos in Italiam duxit, & A-
borigines pepulit. AE. 8: 328
Sicyonia bacca, a *Sicyone*, civitate Laco-
niae, ubi abundant oleae. G. 2: 519
Sicyonis rex, Adrastus. AE. 6: 480
Sidera, elementa dicuntur, & habere
proprias potestates. AE. 2: 155
Sidera conscia fati, planetae, in quibus
fatorum ratio continetur. AE. 4: 519
Sideribus gubernari fara statuebant Ma-
thematici. AE. 4: 489
Sidera Terrae exhalatione aluntur, & a-
quis marinis. AE. 1: 611
Sidera quae oriuntur cosinice, occidunt
heliace. G. 3: 304
Sidera, tempestatum praenuntiae, con-
tra Epicureos. G. 1: 252. semper qui-
dem in coelo, sed Solis splendore vin-
cuntur. AE. 2: 152
Sidera iter noctis, vel per quae nox de-
currit; vel ad quae nautae iter pera-
gunt ad sidera, in altum supra humum.
G. 2: 427. nocte. AE. 10: 162
Sidera voce sequens, cum cantu coelum
petens. AE. 10: 192
Sidera, pro tempestatibus. G. 1: 204.
AE. 5: 628. pro ventis, qui ex ortu si-
derum vel mites & prosperi, vel tur-
bulenti & adverfi. 4: 578
Sidere hyberno, tempore hyberno: vel
revera sidere, propter Orionem. AE. 4:
309
Sidere abrupto, magna tempestate. AE.
12: 451
Siderca sedes, lucida, astrifer circulus;
non enim omnes circuli astriferi, sed
summus tantum. AE. 10: 3
Sideris, pro siderum. G. 4: 227
Siderum ortus & occasus duplex, cos-
micus & heliacus. G. 3: 304
Siditium, oppidum. AE. 7: 727
Sidon, civitas Phoeniciae. AE. 1: 450
Sidona venit pullus Salamine a patre
Tencer. AE. 1: 623
Sidonia, pro Tyria. AE. 1: 239, 450, 617
Sidonii, locupletes. AE. 1: 450
Sidus, de una stella, cum proprie ex
pluribus stellis conficit. AE. 8: 681
Sidus, pro tempore. G. 1: 1. proprie
quod plures in se stellas continet. ibid.
& tempestatem denotat, & revera *si-
dus*. AE. 11: 259
SIENE, extrema pars Aegypti. AE. 6: 154
Sigenum, unum ex duobus Trojae pro-
montoris, dictum ab Herculis taci-
tunitate. AE. 2: 312. in illo litore A-
chillis asylum. 6: 505. ibidem Achillis
statua. 1: 34. hic occisus Priamus ad
Achillis tumulum. 2: 506
Signa caelestia duodecim Aegyptii sta-
tuebant, Chaldaei undecim. G. 1: 3.
sunt domicilia XII. Deorum. ibid.
Signa duodecim, pro duodecim men-
sibus. G. 1: 230
Signa vellere, proprie; figebantur enim
in terra, unde avellebantur, si castra
movenda; quod si facile sequerentur,
pro bono omine erat; sin difficile
contra, ut Crasso contigit bello Par-
thico; & Flaminio apud Thralsyme-
num, qui jussu effodi signa. Cras-
sus cum filio bello Parthico occisus,
cum in aciem processisset, licet vix e-
velli potuissent signa. AE. 11: 19
Signa diligenter sequenda militibus. AE.
11: 870
Signa sequentum, pro militari sono,
qui vel canit ut sequantur, vel recep-
tui. AE. 9: 394
Signa a Parthis sub Augusto reddita,
quae Crasso ademerant. AE. 7: 606
Signa, vel tesserae; vel tubarum; vel ve-
re signa militaria. AE. 10: 258
Signa, pro vestigiis. AE. 8: 212
Signare, designare. AE. 2: 423. notare.
G. 1: 126
Signare spatium, intueri, visu notare.
AE. 5: 317
Signatum argentum, quod in nummis
erat. AE. 10: 526
Signum unum ad captandam serenitatem
non sufficit. AE. 3: 515
Signum date, verbum militare. AE. 3: 239
SILA, mons Lucaniae. G. 3: 219
V V V V 3
- Silarus**, flumen Lucaniae. G. 3: 148
Silentibus dumis errat, pro, ipse si-
lens. AE. 9: 393
Silentium fiebat luminibus accensis, do-
nec libamina igni darentur; quae res
Deo anapatoria Graece. AE. 1: 734
Silentium sidum requirebatur in sacris.
AE. 3: 112
Silentium quinquennale, virtus Pytha-
gorica. AE. 10: 564
Silenus, Mercurii filius; vel Panos &
Nymphae; vel ex guttis cruoris Coeli
natus. E. 6: 13. Midae de rebus natu-
ralibus interroganti cuncta exposuit:
ibid. vino soporatus a Midae regis Pa-
storibus vincit & capus. ibid. semper
ebrius. 6: 15. Midae beneficio so-
lutus, concessit ei, ut quidquid tan-
geret verteretur in aurum. AE. 10: 142
Silenus, titulus Eclogae sextae: ejus Si-
leni narrationem a Theopompo haudit
Virgilius. E. 6: 13. Sileni fabula. ibid.
Siler, arboris genus; & quod notandum,
neutrius generis. G. 2: 12. AE. 12: 764
Silex, saxi species. AE. 6: 471. aliis maf-
culini generis, secundum Virgilium
etiam feminini. AE. 8: 233
Silicis radices sibi invicem nexae sunt,
& avulsae etiam renascuntur. G. 2: 189
Siliqua, theca, folliculus, intra quem
legumina nascuntur. G. 1: 74
SIMILIBUS probanda sunt, quae per
se probari nequeunt. G. 4: 219
Similis, pro similiter. AE. 12: 477
SIMOIS, Trojae fluvius, circa quem
natus Aeneas. AE. 1: 104, 621
Simul, eodem tempore. AE. 2: 220. pro
postquam. 4: 90
Simul, bis positum, antiquae. AE. 12: 268
Simulacra, proprie Deorum sunt. AE. 2:
772
Simulacra divina postea posita in tem-
plis. AE. 1: 509
Simulacra raro tota; plerumque caput
tantum, vel thorax exprimebant. E.
7: 31
Simulacra Deorum parva, Gr. *εἱματα*, a-
pud Aegyptios & Carthaginenses,
quae portabantur in lecticis, & ab
ipsis mota infundebant vaticinatio-
nem. AE. 6: 68
Simulacra omnium rerum sunt, ad qua-
rum similitudinem omnia procreantur.
AE. 6: 289
Simulacra inter Deos relatorum etiam
apud Inferos sunt. AE. 6: 134
Simulacra etiam sunt inter res conse-
cratas. AE. 2: 172
Simulacra, sive potestates quaedam sub
forma humana a Jove mittuntur ad
homines. AE. 5: 722
Simulacrum Averni sudasse dicitur, quo
tempore mare per Lucrinum lacum
inmissum est in Avernum. G. 2: 161
Simulacrum quoddam ad corporis nostri
effigiem fictum, & quod est species
corporis, quae non potest tangi, sicut
ventus, & hoc post mortem petit infe-
ros: & haec simulacra etiam eorum
sunt, qui per apothecum Dii facti. AE.
4: 654
Simu-

INDEX IN SERVIVM.

- Simulacrum Numinis**, cui templum dicatum erat, semper in medio templo stabat. o. 3: 16
- Simulacrum Herculis** apud Inferos visum. AE. 6: 650
- Simulamus ignota**, dissimulamus nota. AE. 1: 520
- Simulata** in sacris, quando vera exhiberi non poterant, pro veris habebantur. AE. 2: 116. 4: 512
- Simus**, qui pressus est naribus. E. 10: 7
- SINE**, permitte, relinque, patere, *σινεχόμενος*. AE. 10: 594
- Singulari numero** carentia unum significat, quando dicimus *unae bigae*, *unae quadrigae*, *unae scalae*. AE. 12: 164
- Singularis** pro plurali. AE. 2: 19. 729
- Singularis numerus** plus in usu est, quam pluralis. o. 2: 6. AE. 2: 111
- Singuli homines Deos** habent proprios Genios. AE. 12: 538
- Singulantem sanguine**, cum singultu animam efflantem. AE. 9: 333
- Sinistram partem** in coelo, septemtrionales. AE. 2: 693
- Sinistri mores**, contrarii. AE. 11: 347
- Sinistrum a sinendo**, quia in augurii nos agere quid sinit. AE. 2: 693
- Sinox**, filius Aesimi, nepos Autolyxi, consobrinus Ulyssis. AE. 2: 79. equum Trojanum aperuit. 2: 25
- Sinister**, noxius. o. 1: 443
- Sintii**, populi Thraciae, cum quibus stato die coire solebant Amazones. AE. 11: 659
- Sintus**, vel Sintii, nutriverunt Vulcanum in Lemnum insulam & coelo praecipitatum. E. 4: 62. AE. 8: 414
- Sinuare**, curvare, in sinus flectere. AE. 21: 208
- Sinus**, reductus litoris recessus. AE. 2: 23. curvatio & flexus undarum. 11: 626
- Sinus**, genus vas, priorem producit; pro *gremio* vero, corripit. E. 7: 33
- Sinus**, oculorum orbis. AE. 4: 30
- Sivis Deos** dicunt Aeoles; unde de Sibylla, quasi *σίου βυλλά*, Dei sententia. AE. 3: 445. 6: 12
- Sipontina civitas**, Iapygiae, quae regio Apuliae. AE. 11: 247
- Si qua**, eleganter *quae* vacat. AE. 9: 406
- Si qua**, pro, si; vel, si quo modo. E. 6: 57. si quando. AE. 10: 458. pro si: vel si *qua fidem latara*, pro si *quam fidem*. 10: 792
- Si quis**, si quem, si qua, aliquando particula vacat. AE. 1: 185
- STRENES** tres, Acheloi fluminis & Caliope Musae filiae, partim virgines, partim volucres, una voce, altera tibis, alia lyra canebat, & primum circa Pelorum, post in insula Capreis habitavit; ejusque fabulae explicatio: in singulari *Strene*. o. 1: 8. AE. 5: 864
- Strenam una**, Parthenope, a qua, ibidem sepulta, prius sic dicta Neapolis. o. 4: 562
- Strius**, terris adversus & pestilens, cum Cane oritur. o. 1: 218. stella in ore
- Canis, nimios aestus excitans. 4: 425. per se pestifera, sed pro adjacentium qualitate aut vincitur, aut majoribus utitur viribus, atque ita non semper noxia. AE. 10: 273
- Stron**, Epicureus, Virgili & Vari praecceptor. E. 6: 13
- SISTERE**, adducere. AE. 4: 633. constringere, collocare. 2: 245
- Sistere rem Romanam**, confirmare, corroborare. AE. 6: 859
- Sistrum**, instrumentum, quod Isis, Aegypti Dea, dextra tenet, accessus & recessus Nili significans. AE. 8: 696
- Sisyphus** cum Merope concubuit. o. 1: 137. cum Anticlia, matre Ulyssis, ante Laertae nuptias concubuit, & inde natus Ulysses. AE. 6: 529
- Sisyphus saxum** apud Inferos volvit perpetuo, quia hominibus Deorum supplicaverat consilia. o. 3: 38. AE. 6: 616
- SITHONIS** filia, Pallene, a qua insula Pallene appellata, alio nomine Chersonesus. o. 4: 390. Phyllis. E. 5: 10
- Sitientes Indi**, populi subfolani. o. 4: 425
- Siru**, pro otio. o. 1: 72
- Sintra**, quam sinistra tenet Aegypti Dea, Isis, omnium lacunarum & fossarum affluentiam Nilo exundante significat. AE. 8: 696
- Sinus**, positiones, ordines: in singulari aliquando pro vetustate, squalore. AE. 3: 451
- Sinus**, proprie lanugo ex humore procreata in locis sole carentibus. AE. 6: 462. nascitur ex temporis longinquitate. 7: 440
- SMINTHICEM** marem appellarunt Cretenses, vel Phryges. AE. 3: 108
- Smintinus** Apollo, a quo constitutus & dictus. AE. 3: 108
- SOBOLES**, stirps, de arbore. AE. 12: 770
- SOCER**, absolute de Caesare, Pompeii focero. AE. 6: 831
- Soceri**, pro *securo* & *secura*, praeponderanti sexui respondet. AE. 2: 457
- Socii**, pro remigibus. AE. 1: 202
- Socinm agmen**, sibi devotum. AE. 2: 613
- SOCRATES** damnatus, quod novam religionem introduceret. AE. 8: 187
- SOL**, Apollo, Liber pater, idem Deus: unde trieterica ejus sacra. AE. 6: 78. E. 8: 75. o. 1: 5. AE. 3: 93
- SOL**, Hecaeergos, ab *ἥκας ὑπέρ*. AE. 11: 532
- Sol**, Assyrii cultus; lingua ipsorum *El*; unde regum nomen, *Belus*, & Gr. *Ἡλῶς*. AE. 1: 646
- Sol**, unus de Titanibus. AE. 6: 725. solus & Titanibus ab injuria Numinum abstulisse, & propterea coelum meruisse dicitur. 6: 580
- Sol Martis & Veneris** adulterium indicavit, unde irata Venus omnem Solis stirpem infandis amoribus persecuta est; & inde etiam Solis filiam Pasiphaen. AE. 6: 14
- Sol Myrrham** adamavit. E. 10: 18
- Sol** nascentibus suppedinat spiritum. AE. 11: 51
- Sol annum conficit**. o. 1: 5. quo die ad quodque signum perveniat. 1: 205. in Libra efficit aequinoctium autumnale; in Ariete autem vernalis. AE. 1: 208. cur obliquo cursu incedat. AE. 1: 746. cur laborare dicatur. ibid.
- Sol radios a scelere Aeterei** avertisse dicitur: hoc explicatur quod Aetereus primus eclipsin illuc invenerit. AE. 1: 572
- Sol**, in occasu caeruleus, pluvium notat. o. 1: 453
- Sol occidens** in mare se dicitur tingere. G. 1: 438
- Sol**, pro serenitate. AE. 1: 147
- Sol novus**, pro die oriente. o. 1: 288. pro prima aestatis parte; aliter *Sol novus*, proprie VIII. kal. Januariarum. AE. 7: 718
- Sol rapidus**, fervidus, ardens. o. 1: 92
- Sol**, & frigora, pro Vere & Autumnum. o. 1: 48
- Sol**, unicum nomen in l, quod in genitivo *Solis* facit. AE. 4: 402
- Sola**, in plur. pro terra. G. 1: 80
- Sola**, magna. o. 1: 30
- Sola acta**, deserta. AE. 5: 613. nemora, deserta. AE. 11: 545
- Solamen**, solatium. AE. 3: 661
- Solatia**, carmina quibus consolamur. E. 9: 18
- Solatium**, praesentis tristitiae diminutio. AE. 8: 514
- Solatium ingens**, quando malum est commune. AE. 10: 468
- Solans**, infir; pro solatur & infir, vel solans infir. AE. 5: 708
- Sole** in Cancro, perpetui dies in Thale insula. o. 1: 30
- Sole** sub alio, sub alio climate. o. 2: 512
- Sole** fatigant, calore laborare faciunt. o. 3: 132
- Solem** Epicuri de atomis constare, & cum die oriri, & cum die petire stuebant. AE. 4: 584
- Solens custodia**, diligens & petita industria. o. 4: 327
- Soles**, dies. E. 9: 52. AE. 1: 749
- Soles maturi**, vehementes, fervidi, magni. o. 1: 66
- Soles novi**, dies vemales. o. 2: 330
- Soles**, serenitates. o. 1: 393
- Soli**, deserti. AE. 4: 462
- Soli agri**, deserti. o. 3: 249
- Solida fissura**, quae fit sine rimis. G. 2: 78
- Solido** elephantu, ex ebore integro, non scilli. o. 3: 25
- Sollmi**, gens ferocissima. AE. 5: 118
- Solis** circulus, in quo duodecim signa. AE. 6: 796
- Solis** seculum, ultimum. E. 4: 10
- Solis** defectus fit, cum Luna e regione ejus obstitit radiis. o. 2: 478
- Solis** defectus ingens, cum Caesar occideretur. o. 1: 466. & multa potentia. 469
- Solis** ex cursus qualitate post factum momentum tempora primum sunt divisa. o. 2: 336
- Solis** lux inimica dicitur Umbris, ratione physica, quia Solis adventu umbras

INDEX IN SERVIVM.

brae pereunt. AE. 5: 739
Solis prognostica. G. 1: 439. & seqq. ejus
 ortu aer saepe mutatur. E. 9: 63
Solis radii pascuntur humore terreno.
 AE. 1: 611
Solis filia, Circe. AE. 12: 164. filius, E-
 ridanus, idem qui Phaëton, ejusque
 fabula. 6: 659. ejus & Clymenes fi-
 lius, Phaëton, ejusque fabula, 10: 189.
 filiae Phaëtoniades. 6: 62
Solis armenta. E. 6: 60. boves occidisse
 dicuntur Ulyssis focii. AE. 3: 220
Solis signa vespertina, meliora. G. 1: 451
Solstitium tripudium, optimum. E.
 8: 30
Solitus, participium sine verbo; nam *sol-*
es, neutrale, caret praeterito. AE. 2: 462
Solium, quasi *solidum*, proprie arma-
 rium de uno ligno factum, in quo re-
 ges ob corporis tutelam sedebant. AE.
 11: 510. abusive nunc *sella regia*. ibid.
 a soliditate, vel quod *solium nuntii* ca-
 petet, quasi *solidum*. 7: 169
Solium, pro imperio. AE. 6: 396
Sollemnia vota, anniversaria facta. E. 5: 74
Sollemne sacrificium, quid. AE. 2: 202
Sollemnes arae, anniversario sacrificio
 religiosae. ibid.
Sollemnis, legitimus, anniversarius,
 non festus. AE. 3: 301
Sollicitus, plenus sollicitudinis. E. 10: 5
Solo recubans, *solo* videtur abundare. AE.
 8: 45
Soloeccismus, quid. AE. 5: 119
Soloeccophanes, Gr. Ζολοεκοφανής, quid.
 AE. 1: 180. 4: 355. figura, quae
 masculinum & neutrum, vel accusa-
 tivum cum nominativo conjungit. AE.
 8: 260
Solox lana, minuta, dura, hirsuta. G. 3:
 385
Solstitia duo, aestivum, VIII. kal. Jul-
 ias; alterum hyemate, VIII. kal. Jan-
 uarias. G. 1: 100
Solstitia humida, coelum pluvium ver-
 nali & aestivo tempore. G. 1: 100
Solstitialis annus, XII. mensium. AE.
 1: 273. 3: 284
Solvere, curam liberare. AE. 4: 487
Solvere, & exsolvere se corpore, ele-
 ganter de moriente. AE. 11: 829
Solum dicitur, quidquid cuique rei sub-
 jacet, unde *navis solum*, mare: a-
 vium, aer, stellarum, coelum. AE.
 5: 199. quidquid aliquid sustinet, de
 coelo, mari, aliis; sic mensae pani-
 ceae, *solum Cereale*. 7: 111
Solum litus, desertum. G. 4: 465
Solve, pro absolvo. AE. 10: 110
Solus, de uno ex multis. AE. 2: 743
Solus, desertus. E. 14: 14. pro in locis
 solis. AE. 7: 776
Soluta elocutio. AE. 3: 173. v. *absoluta*.
Solutae debebant esse hostiae; quia pia-
 culum erat aliquid in sacrificio esse
 ligatum. AE. 2: 134
Solutum os, nimium patens. G. 1: 399
Solvuntur viscera, liquecunt & pate-
 sunt. G. 4: 302
SOMNIA, insomnia, quae per som-

num videmus. AE. 10: 642
Somnia vana sunt, quo tempore folia
 de arboribus cadunt. AE. 6: 284
Somnia vera per portam corneam ex-
 eunt; falsa per eburneam, & cur.
 AE. 6: 894
Somnia sibi fingere, proverbialis locu-
 tio. E. 8: 108
Somniorum duo genera; alterum a Coe-
 lo, quod est verum; alterum ab In-
 feris, quod falsum est. AE. 6: 284
Somnium, sopor; *somnus*, ipse Deus;
insomnium, quod in somniis videmus.
 AE. 5: 840
Somnum inire, carpere, dormire. E. 1: 56
Somnum profare toto pectore, sterte-
 re. AE. 9: 326
Somnus, ipse Deus; *somnium*, quod in
 somniis videmus. AE. 5: 840
Somnus pingitur quasi cornu infundat
 quietem. AE. 1: 696. 6: 894
Somnus, confanguineus lethi. AE. 6: 278.
 donum noctis. 8: 658
Somnus ipse etiam polluit. AE. 8: 69. ex
 abrupto aufugiens, omen infelix. AE.
 3: 176. Deorum munus. ibid.
Somnus, pro somnio. AE. 2: 794. 6: 894.
 pro nocte. G. 1: 208
Somnus primus, pro prima parte noctis.
 AE. 1: 474
SONARE, sonum edere. AE. 4: 149
Sonorum, quod sine intermissione sonat;
sonans, ad tempus. AE. 1: 57
Sonus omnis ex vento fit. AE. 3: 239
SOPHOCLES, Tragoediographus alti-
 sonus: cothurnum primus in scenam
 intulit. E. 8: 10
Sopitus somno, irrigatus. AE. 1: 684
Sopor & *somnus*, idem. ibid.
Soporatus vi Stygia ramus, morte ple-
 nus. AE. 5: 855
Sonans, quod ad tempus sonat; *sono-
 rum*, quod perpetuo. AE. 1: 57
SORA, urbs Italiae. AE. 9: 590
Soracte, vel *Soracis*, mons apud Hirpi-
 nos, non longe a Flaminia. AE. 7:
 696. facit Apollini. 11: 762. in Fla-
 minia, non solum Apollini facit, sed
 & Diis manibus consecratus. 11: 785
Soranus, dicitur Dis pater Hirpinis. ibid.
Sorbum, potionis genus, quod *cerevisia*
 dicitur. G. 3: 380
Sordida rura. E. 2: 28
Sorores dicuntur, quibus *similis* potes-
 tas. G. 4: 354
Sorum una, pro Musa. E. 6: 65
Sors, pro casu, fortuna. AE. 10: 450
Sors rerum, regnum, quia Jupiter,
 Neptunus, & Pluto, regnum pater-
 num sorte diviserant. AE. 10: 40
Sors, pro iudicio; quia singulae causae
 apud Romanos sorte ordinabantur,
 quo die ageretur. AE. 6: 431
Sors senectutis, quietis & otium; pueri-
 tiae, ludus; adolescentiae, amor; ju-
 venilis aetatis, ambitus. AE. 6: 114
Sorte, totali necessitate, vel forte. AE.
 2: 554
Sorte, captivi, & praeda, divideban-
 tur. AE. 3: 323

Sortes, responsa divina, propriae Apol-
 linis sacerdoti. AE. 3: 376
Sortes, abusive pro oraculis. AE. 7: 269
Sortes trahuntur, i. e. educuntur. AE.
 1: 512
Sorti, pro forte, adverbialiter. G. 4: 165
Sortiri laborem, laboris officium inter
 se dividere. AE. 8: 445
Sortiti periculum, forte dividere ad de-
 fensionem periculi; aut parturientis
 periculum quod quisque experiretur.
 AE. 9: 174
Sortiri sobolem armento, substituere,
 subministrare: est autem verbum ju-
 diciorum. G. 3: 71
Sortiti remos, per sortem ad remigandū
 officium divisi. AE. 3: 510
Sonitur, disponit, ordinat, decernit,
 distribuit. AE. 3: 376
Sortitus, & *delectus*, contraria sunt. AE.
 2: 18
Sortitus fortunam oculis, elegit locum
 ad ferendum, quem fortuna destina-
 verat vulsterii. AE. 12: 920
SPADICES equi, phoeniciati, pressi,
 myrrei, badii. G. 3: 82
Spargere, pro adspersum floribus canere.
 E. 9: 20. implere. 5: 40. pro lacerare.
 AE. 3: 605. miscere. 2: 98. 4: 486
Spargere somnos cantu & manu, con-
 ficere. AE. 7: 753
Spargere se aqua, pro purgare; & id
 quidem Diis Inferis; Superis enim
 immolaturi corpus abluabant. AE. 6:
 636
Sparsae manus, vel perfusae sanguine,
 vel morte resolutae. AE. 4: 665
Sparsus, pro *spargens*. G. 4: 229
Sparsa, Laconica civitas. G. 3: 405. AE.
 1: 654. ubi puellae venaticae. 1: 320.
 expugnata a Paride. 1: 530. & Hele-
 na rapta. 10: 91, 92
Spartana, Lacena. AE. 1: 320
Spartaria, Carthago nova, urbs Hispan-
 nae. AE. 6: 844
Sparus, rusticum telum, in modum
 pedis recurvum; *sparsus*, piscibus, vel
 a *spargendo*. AE. 11: 682
Spatiari ad aras, cum veneratione ac-
 cedere, obambulare ad aras. AE. 4: 56.
 dicebantur matronae, quae sacrificia-
 turae, faculas tenentes, cum aliquo
 gestu ferebantur. & c. 4: 62
Spatiatum, discurrit. G. 1: 389
SPECIALIA praemitti debent genera-
 libus. AE. 6: 471. 8: 70
Species, facies. G. 4: 406. sive bona,
 sive mala. AE. 2: 407
Species, rerum praesentium est, *fama*
 absentium. AE. 4: 170
Speciosa elocutio. AE. 10: 772
Specimen dabit, signum probationem,
 G. 2: 241
Speculare, aestimare. AE. 9: 235. respi-
 cere. G. 1: 96
Spectata, probata. G. 1: 197. AE. 6: 687
Specubus, melius & pinguis sonat
 quam *specibus*: quomodo tamen iux-
 ta Artem dicendum erat: nam datus
 & ablativus pluralis quae de-

INDEX IN SERVIVM.

- clinacionis* = in 3 vertunt, excepto *tribubus*. G. 3: 376
Specula & speculum, quid differant. A.E. 1: 184
Speculum Dianae, lacus in Aricino nemore; lacus Trivivae. A.E. 7: 515
Specus, & masculini, & feminini, & neutrius generis; in neutro genere tantum in singulari numero, tribus modo casibus, hoc *specus*, *hujus specus*, o *specus*; plurali numero tantum in masculino, sed omnibus casibus. G. 4: 418. A.E. 7: 568
Specus vulneris, exaggeratione poetica pro cavo vulnere. A.E. 9: 700
Spelaea, speluncae. E. 10: 50
Speranda, pro timenda. A.E. 11: 275
Sperare, pro metuere. E. 8: 26. timere. A.E. 1: 547. Deorum auxilium rogare. *ibid.*
Sperare dolorem, pro timere; *speramus enim bona*, *timemus adversa*. A.E. 4: 419
Sperare pugnam, de iis qui fortes & cupidi victoriae. A.E. 9: 158
Sperchius, Thessaliae fluvius. G. 2: 487
Spermatra arpis, Gt. *semina flammae*. A.E. 6: 6
Spes, semper incerta. A.E. 2: 285
Spes, pro laetitia. A.E. 1: 213. pollicitatio. E. 6: 18
Spes anni, unde quis annum vivere sperat. G. 1: 224
Spes gregis, de mare & femina. E. 1: 15
Spes nepotum, vel nepotes magnae spei, aut comubia, de quibus tanti nepotes sperabantur. A.E. 2: 504
Spes eleganter de pueris. A.E. 1: 560
Spes & solatium parentum eleganter dicuntur liberi. A.E. 8: 514
Sphaerae ratione omnia oriri & ruere videntur. A.E. 2: 250
Sphaeroides dicitur esse Luna. A.E. 6: 725
Sphryndis Terrae figura. G. 2: 479
SPICAE quandoque propter imbres integrae solebant condi. G. 1: 267
Spici, abusive de maturis frugibus; proprie cum per culmi folliculum aristae adhuc tenues spicali instar eminent. G. 1: 314
Spicis mascul. gen. & hoc spicium; sed mascul. utroque numero invenitur; neutrum singulari tantum. G. 1: 111
Spina alba, Paliurus. E. 5: 39
Spinus, masculino genere, prunorum arbor: nam senex, *haec spinas* dicuntur. G. 4: 145
Spirabile lumen, vitale, quo spiramus; pro eo spirabile Cicero. A.E. 3: 600
Spiracula Ditis, aditus, a *spirando*, quod hostiae, ibi admoae, coincidunt & moriantur. A.E. 7: 568
Spirae serpentum, volubilitates, quas serpendo colligunt; tractum a fimbriis. G. 2: 153. proprie volubilitas funium, inde quoque posteriora serpentum in girum voluta; tum etiam nodi. A.E. 2: 217
Spiramenta, tenues meatus aetras, per quos sudor emanat. G. 1: 89. etiam. 4: 39
Spiramenta animae, definitio pulmonum, a *spirando*, id est pulsu, sicut Gt. *σπυρματ*, *σπυρ* τὸ *σπυρ*. A.E. 9: 580
Spirantes aurae, vitales, quibus spiramus & vivimus. A.E. 9: 645
Spirantia aera, animata. A.E. 6: 848
Spirantia exta, palpitantia, quasi adhuc viva. A.E. 4: 64
Spirantia freta, in motu posita. G. 1: 327
Spirantia signa, summa arte elaborata. G. 3: 34
Spirare, exhalare. A.E. 1: 408
Spirare, & de vento, & de favore. A.E. 3: 529
Spirabile, pro *spirabile*. A.E. 3: 600
Spiritus, pro odore. A.E. 5: 648
Spiritus Divinus, sive Deus, sive mens, sive animus, cuncta producit & regit, & per omnia diffusus. A.E. 6: 724, 726
Spiritus cuncta moveas & implens, Jupiter. E. 3: 60
Spirulae, bales columnarum. A.E. 2: 217
Spirula arena, tenuis: quanto enim quid minutius tanto densius. A.E. 5: 336
Spiritus, densus. A.E. 2: 621
SPLEN, sedes risus. A.E. 8: 219
SPOILIA, proprie tantum ea sunt, quibus hostis spoliari potest, lorica, vestis, galea; abusive autem quidquid hostibus tollitur. A.E. 11: 80
Spolia consecrabantur in sacris postibus. A.E. 7: 183
Spolia, quae aptantur tropaeis, proprie dicuntur legi. A.E. 10: 542
Spolia cruenta, arma sanguine perfusa. A.E. 10: 862
Spolia opima, quae dux duci detrahit. A.E. 10: 449
Spolium, quidquid de hostibus tollitur. A.E. 8: 201
Spondaeus verbas. A.E. 3: 549. & reciprocus. A.E. 7: 634
Spondere, proprie sponsi, qui spondet, & fidejussores dat; *spondere*, puellae, quae promittitur: nam ante matrimonii tabulas cautiones sibi invicem dabant & fidejussores, quibus spondebant se consentire in jura matrimonii; *spondere*, autem, proprium puellae, *spondere*, sponsi. A.E. 13: 79
Sponde praecedentibus facibus nocte ducebantur. E. 8: 29. Limen non tangebant. *ibid.*
Spondus & sponsa, a *spondendo*, quia ante matrimonii tabulas cautiones sibi invicem dabant, & fidejussores, quibus spondebant se consentire in jura matrimonii; *spondere*, autem, proprium puellae, *spondere*, sponsi. A.E. 13: 79
Sponde sua, nomen est, quando junctum est ei genus, quo carent adverbium. G. 2: 11. cum ergo genus & casus additur, nomen est; alias adverbium. A.E. 4: 340
Sporades, eadem quae Cyclades insulae, quod *Spartae* sunt. A.E. 3: 126
Spumae veluti rubrae, signum equi fortissimi. G. 3: 305
Spumans, pro spumosa. A.E. 3: 328
Spumantia frena, spumas movencia. A.E. 4: 135. 5: 817
Spumas habet sanguis, quando effunditur, postea quiescit. A.E. 9: 455
Spumosa, spumosa. A.E. 2: 419, 496
Spori Corvilli consulis exercitum in Corfica fugiente, Crispinus puer bellum restituit. A.E. 9: 590
SQUALENS, sordidus, lucens. A.E. 2: 277
Squalens auro, pro splendens: *squalens*, dictum a squammarum crebriitate atque asperitate: nam a *squalens* sordidum significat. A.E. 10: 314
Squalescentes conchae, sordidae. G. 2: 348
Squalentibus maculis, splendentibus; a *squamis*; nam si a *squalens* est, sordidum significat. G. 4: 91
Squama duplici & auro, pro duplicibus *squamis aureis*: sunt autem *squamae* loricae catenae, in modum squamae compositae. *Squama* etiam splendorem significat, si a *pitibus* veniat; & sordis, si ab *squalore*. A.E. 9: 707
Squamae, proprie quae in piscium septemturnae coriis, improprie de auro. A.E. 10: 314
Squamae acnae, laminae acnae. A.E. 11: 770
Squamae, pro squamosa. A.E. 2: 218
STABILIS, immutabilis. E. 4: 46
Stabit sacer hircus, placebit: quia spiritum sacrificio animal judicabatur, quando patiens inveniebatur. G. 2: 399
Stabulari, habitare. A.E. 6: 286
Stabulum regis Augeae pugnavit Hercules. A.E. 8: 300
Stabant parvo, pro constabant. A.E. 10: 494
Stagnum, aqua stans. A.E. 11: 130
Stamen, de auro esse non potest. A.E. 3: 483
Stant atae, posita sunt. A.E. 3: 63
Stant causae belli, pro manifestae sunt, placeant. A.E. 7: 559
Stant juniperi, vel pisonae sumis, vel horrent. E. 7: 53
Stant lumina, horrent. A.E. 6: 300
Staphylas, Oenoi pastor, cuiusque fabula. G. 1: 8
Stare, militum est. A.E. 9: 229
Stare, habitus solet esse cogitantum. A.E. 7: 291
Stare, pro adesse, praesentem esse. A.E. 4: 135. pro esse. 3: 210. 4: 509. pro esse, horrent, plenum esse, positum esse, & placere. 11: 646. permanere. 4: 539. perstare, solitum esse. 2: 639
Stare de mari, cum placidum est. E. 2: 225
Stare contra tela, & conserre manus, o longinquo & cernimus pugnare. A.E. 11: 282
Stat, pro placet. A.E. 2: 750. placet, certum est. 12: 678. pro abest. G. 3: 348. vel horret, vel a *stansibus* in medio armatis tenent. A.E. 3: 333
Stat hac Jupiter, pro nobis est religio. A.E. 12: 565
Stat dies, vitae tempus fixum est. A.E. 1: 197. 67

Stat

INDEX IN SERVIVM.

Stat pulvere coelum, plenum est; vel constat, id est, in pulverem versum est, & quasi totum ex pulvere est; vel Coeli & Solis inumbratio facta est, id est, non movetur coelum, sed consistit, & idem habitus aeris manet, pulveris continua caligine. AE. 12: 408

Star una, aut horret, aut plena est, aut revera stat. AE. 6: 22, 300

Statio, ubi naves ad tempus stat; portus temporalis; *portus* vero, ubi huc manent. AE. 2: 23, 10: 297

Stationes proprie animalium. AE. 1: 157

Stativum augurium, quo consideratur quo in loco auguria peragi debeant. AE. 3: 84

Statu absolutivo utitur Venus in oratione contra Junonem; haec vero relativo. AE. 10: 18

Statua ex templo Apollinis vi quadam divina ad Corcyrae opem migravit. AE. 1: 101

Statua equestris Cloeliae in Sacra Via erecta. AE. 8: 646

Statuae fudantes, pessimum omen. G. 1: 480

Statuit loco, stabiles reddidit. AE. 12: 506

Stellae, dictae a *stando*. AE. 5: 40

Stella Veneris propria, oriens Lucifer, occidens Vesperus: duae item aliae, una in Tauro, altera in Septentrione. AE. 8: 590

Stella Veneris, Lucifero praelucente, ad Laurentum agrum deductus Aeneas. AE. 2: 801. Aeneae viam per diem quotidie monstravit. 1: 386

Stella in funebribus ludis Caesaris medio die apparuit, & persuasione Augusti credita esse sidus Caesaris; unde & in statuis & nummis ejus capiti fuit addita; nec non galeae Augusti in patris honorem. E. 9: 47. AE. 1: 291. 6: 791. 8: 681

Stellae transcurrentis explanatio. AE. 2: 696

Stellae, cadentes ex vulgi opinione, revera sunt ignis aethereus a vento accensus, qui tractus imitatur stellas cadentes. AE. 5: 527. sunt *ἀστέρων* ignis aetherii, & quid notent. G. 1: 366

Stellarum bonarum irradiatio, quandoque fata differre potest, quandoque non. AE. 10: 625

Stellatus, gemmis distinctus. AE. 4: 261

STERGES, Aboriginum rex, Virgilio *Dercemus*. AE. 11: 850

Sterculinus Deus. G. 1: 21

Stercorandorum agrorum usum invenit Pithumnus Deus, qui inde *Sterquilinus* dicitur. AE. 9: 4

Stercus eorum ludis Olympii Jovis in Alpheo, Elidis fluvio, se abluentium, in Arethusa Siciliae invenius est. 3: 694

Stercutinus Deus, quis. AE. 10: 70

Steriles agros exurere, pro exurendo steriles reddere. AE. 3: 141

Sterilia omnia quinta luna nata. G. 1: 277

Sterilis, otiosus, lentus, cessans. G. 1: 70

Tom. IV.

Sterilis vacca maerabatur Proserpinae, quia nunquam enicitur. AE. 6: 251

Sterilitas liberorum Saturno & Lunae concessa. AE. 3: 139

Sternax equus, ferox, qui facile sedentem sternit; vel pavidus; quales *confermat* dicuntur. AE. 12: 364

Sterope, una Pleiadum. G. 1: 137. ejus & Atlantis filii, Oenomaus, & Maja. AE. 8: 130. nomen ejus formatum a *fulgetra*, ἀπὸ τῆς ὑψηλότητος. 8: 425

Sterquilinus dicitur Pithumnus, eo quod usum stercoreandorum agrorum invenit. AE. 9: 4

Steterunt, media brevi. AE. 1: 579

Stheneli filius, Cometes, Aegialeam Diomedis uxorem adulteravit. AE. 11: 269

Sthenelus, Capanei & Eudanes filius, in equo Trojano fuit. AE. 2: 261

Stheno, una Gorgonum. AE. 2: 616

Stheno, Euryale, Medusa, tres Gorgones, Forci filiae, earumque fabula. AE. 6: 289

Sthenoboea, Proeti, Argivorum regis uxor, falso apud maritum Bellerophon-ta accusavit. AE. 5: 118. ejus & Proetides. E. 6: 48

STIBADIA Antiqui non habebant. AE. 1: 702

Stix, versus remorum ordo. AE. 5: 119

Stillicidium, quasi a *stilla*, pro quo *stiria*, gutta. G. 3: 366

Stimicon, nonnullis Maccenas, aliis pater Theocriti. E. 5: 55

Stimphalides in Arcadiae monte Stimphalo ab Hercule vitae. AE. 3: 240

Stimphalus, Arcadiae mons. AE. 3: 240. 8: 300

Stimuli acres, saevitiae; quia & timoris & libidinis stimuli. AE. 9: 718

Stipant regem apes, quasi quodam satellitio ambiunt. G. 4: 216

Stipare, densare, a *stipa*; translatio a navibus. AE. 1: 437. unde *stipatores*, qui in navibus componunt, a *stipa*. 3: 464

Stipata cohors, unanimiter veniens. AE. 10: 328

Stipendium praelio terrestri miles pedester; in navali vero certamine equites olim dabant. AE. 6: 1

Stipes, lignum sectum, siccum. AE. 3: 43

Stipes, media pars est arboris, quae ramos sustinet. AE. 4: 444

Stippa, secundum antiquam orthographiam, a *stipando*, abusive pro *limo*; recentiores *stippa*. AE. 5: 681

Stipula, levitatem significat. G. 1: 85. pro culmo. 1: 315

Stipulae, folia quae culmum ambiunt. G. 1: 321

Stiria, proptie gutta; sed pro gutta frigore indurata; inde quasi a *stilla*, *stillicidium*. G. 3: 366

Stirpes, solidiores palmites, trunci; vel ipsa materies vitium. G. 2: 367

Stirps, & *stirpes* dicitur. AE. 1: 591

Stirps de patre tantum, cum semper de longo genere. AE. 10: 543

Stirps pro origine, feminini generis est;

X x x

pro ligno vel arbore, masculini. AE. 1: 626. licet Horatius in feminino usurpet. 3: 94. pro genere, femininum tantum; pro arbore masculini & feminini generis. 7: 99. pro arbore, 12: 770. de arboribus feminini generis, de hominibus masculini; licet Horatius etiam de hominibus feminino genere usurparit. 12: 208

Stirps, pro radice. AE. 12: 781. pro radice, initio, summitate. G. 1: 171

Stiva, aratri manica, qua regitur. G. 1: 174

STOECHADES, insulae, ἀπὸ τῆς σολύης, quod recto ordine jaceant. AE. 3: 126

Stroixia, Latine *Principia*. E. 6: 33

Stoici unum tantum statuebant Deum, unamque potestatem, sed quae pro ratione officiorum & adum vatiis nominibus appellabatur. G. 1: 5. AE. 4: 638. dicebant esse Deos, & curare & efficere cuncta; Epicurei contra. 1: 231. 4: 379. fati necessitatem adferebant, & omnia fati dispositione fieri dicebant. 2: 688. 4: 620. Epicurei his contraria de fato docebant. 4: 697. omnia fieri statuebant Stoici; sunt autem & nimiae virtutis, & cultores Deorum. 10: 467. statuebant denique fata immutabilia. 1: 261

Stoici nasci & mori fato adscribebant, media omnia fortunae. AE. 8: 334

Stoici dicebant Solem per utrumque hemisphaerium ire, contra quam Epicurei. G. 1: 248. animas tam diu durare quam corpora, & simul cum illis terris condi dicebant. AE. 3: 68. virtutem ipsam sibi dicebant esse praemium. 1: 608. illa, quae contra naturam sunt, non fieri, sed nobis tantum ita videri dicebant. 3: 90

STRATA viarum, pro stratas vias. AE. 2: 332

Strati agri, operati. G. 2: 183

Stricta acies, nuda; unde destringere. AE. 2: 334

Stricto ense precatur in foedere faciendo Aeneas, juxta quendam jurisjurandi morem. AE. 12: 175

Stridurae chalybum, pro ferri massis: *stridura*, proprie terra ferri in massam coacta. AE. 8: 421

Strideo, *strides*, & *strido*, *stridis*, quod usitatus. G. 4: 556. AE. 2: 418

Stridor, de funibus proprie. AE. 1: 91

Stringere, mordere; *perstringere*, admonere. AE. 2: 294

Stringere, radere. AE. 5: 163. secare. G. 1: 316. paululum vulnerare. AE. 9: 576

Stringere frondes, amputare, decutere. E. 9: 61

Stringere remos, vel defrondare, vel fractos religare. AE. 1: 556. stringere frondes, defrondare. ibid.

Stringere ripas, radere, imminuere, tractu modico praeterire. AE. 8: 63

Stroungle, una ex Aeoliis insulis. AE. 1: 56

Στρογγυλῶσις, *Cyclopes*, ab oculi rotunditate. AE. 8: 648

Stro-

INDEX IN SERVIVM.

- Strophias**, pater Pythidis, apud quem educatus Orestes. AE. 2: 116. 3: 331. 4: 471
- Strophias** ad insulas delatus Aeneas. AE. 9: 1
- Structores**, ferculorum compositores. AE. 1: 708
- Struere**, edificare, moliri, incipere machinari. AE. 4: 270
- Struere penam**, ordinare, componere. AE. 1: 708
- Struix**, unde struere. AE. 4: 267
- Strymon**, Thraciae fluvius, ad quem multae Grues. G. 1: 120. AE. 10: 265. pro Hebro positus. G. 4: 508
- Strymonia** grus, Thracia, a *Strymone* Thraciae flumine. G. 1: 120. AE. 11: 580
- STUDIA** ignobilis otii, pro arte poetica. G. 4: 564
- Στυγία** non moesta; sed nocens, odlo digna, invidiosa, vertendum; & inde reprehensus Virgilius. AE. 6: 445
- Stulti**, frigidioris sanguinis. G. 2: 484
- Stupa**, secundam recentiore orthographiam; Veteres *stipa*, a *stipando*, abusive *humum* dicitur. AE. 5: 681
- Stuperè**, vel absolute; vel *stupere aliquid*. AE. 1: 499
- Stuporis** in tutela est Acer, arbor. AE. 2: 116
- Stygia** palude a morte tinctus Achilles toto corpore invulnerabilis, excepta sola parte, qua manu tenebatur. AE. 6: 57
- Stygis** nomen si quis Deorum scellisset, uno anno & novem diebus ab Ambrosia & Nectare prohibebatur. AE. 6: 924. novem annis puniuntur in Tartaro. AE. 6: 565
- Stygis** filiae, Harpyiae. AE. 3: 842. filius, Aëtalophus. G. 1: 39
- Stygius** Jupiter, Pluto. AE. 4: 638
- Stymphalides** aves superatae ab Hercule: dicuntur autem Martis elementae. AE. 8: 300
- Styx**, palus Inferorum, cujus nomen Dii jurare timent & fallere; quia *στῆναι* τῶν *εὐρησῶν*, a tristitia dicta, quae iustitiae & immortalitati contraria: ejus filia, Victoria, quae Gigantum bello Jovi favit; unde Jupiter hoc matri ejus concessit. AE. 6: 134, 324
- Styx**, cur novies circuire dicatur Inferos. AE. 6: 127
- Styx**, Acheron, & Cocytus, flumina conjuncta. AE. 6: 385
- Styx**, sive Terra car novem circulos habere fingitur a poetis. AE. 6: 439
- Styx**, palus limosa, alta, & papyris referta, circa Siemem, ultimam partem Aegypti. AE. 6: 154
- SUA** forma, propria pulchritudo. AE. 11: 70
- Sua** munera, ipsi grata. E. 3: 63
- Sua** praemia, congrua. AE. 1: 465
- Suada** Venus, quod ipsa sit conciliatio, sive suada. AE. 1: 724
- Suadere** & persuadere inveniuntur quoque cum accusativo. AE. 10: 10. 11: 54
- Suadet**, dissyllabum natura sua, sed trissyllabum tantum per diacresin. AE. 1: 357
- Suasio** Rhetorica perfecta Annæ ad Didonem. AE. 4: 31
- Suavisium**, *esculentum*, & *hispium*, quid differant. AE. 1: 260
- SUB** & *in*, praepositiones communes sunt, i. e. utrumque casum regunt. AE. 1: 298
- Sub**, praepositio, tempus significans. accusativo semper gaudet, idem quod *circ. a. G. 1: 67*. AE. 1: 662, 750
- Sub**, cum accusativo & ablativo, diversa significatione constructur. AE. 2: 227
- Sub** pro ex. AE. 9: 195
- Sub** pro in. AE. 1: 40, 457
- Sub** aequore, meritis, per Tmesin, pro *submergit aequore*. AE. 6: 342
- Subauditione** multa ponuntur, quae ex aperto dici non possunt. E. 3: 34. AE. 10: 88. ut *munus de femina*; *Dems*, cum intelligi debeat Juno vel Allecto. 11: 896
- Subducere**, pro *sursum ducere*. E. 9: 7. *deponere*. *ibid.*
- Subducere**, proprie de navibus quae ex mari in litas trahuntur; contrarium *deducere*. AE. 3: 71
- Subducere** classem, in terram trahere, & subductam curare. AE. 1: 554
- Sub** equas, circa equos. AE. 9: 330
- Suberis** cortex recens sublati in quantumvis formam facile flectitur. AE. 7: 742
- Subesse**, latenter esse. E. 4: 31
- Subest**, latenter inest, & apparet. G. 2: 49
- Sub haec**, aut statim, aut post haec. AE. 5: 394
- Subject** pedibus, calcavit. G. 2: 492
- Subjiciunt** corpora in equos, super equos jacent, improprie; nam *subjicere*, est aliquid *subter jacere*. AE. 12: 288
- Subigere** arva, domare, mollire, colere. G. 1: 125
- Subigere**, *subagere*, sursum agere, regere, acuire, compellere. AE. 6: 302
- Subigit** fateri, compellit ad confessionem. AE. 6: 567
- Subigit**, sursum agitat, impellit, urget. G. 1: 202
- Subjicere**, sursum vel subter jacere. E. 10: 74
- Subjiciunt** epulis, in epularum locum supponunt. AE. 7: 109
- Sub** imagine, in imagine. AE. 7: 179
- Sub iplo**, post ipsum, juxta ipsum. AE. 5: 323
- Subire** cum dativo & accusativo; per dativum tamen figuratum est. AE. 4: 598. 7: 161. juxta veteres dativo, juxta recentiores accusativo jungitur. 8: 125, 361. cum accusativo usitatus quam dativo. 9: 371. 10: 797
- Subire**, sequi. AE. 2: 725. sublidere. 10: 522. succedere. G. 1: 151. succedere, enasci. 1: 180. AE. 10: 371
- Subire** murum. AE. 9: 371
- Subitum**, pro *subito*, adverbium temporis. AE. 2: 680
- Subjunctivi** secunda persona pro imperativo. AE. 11: 354
- Subjunctivus** pro futuro. AE. 4: 626
- Subjungeo**, conjungendo subjungere. AE. 8: 504
- Sublata** rebus secundis, etiam. AE. 10: 702
- Sublatus**, susceptus. AE. 9: 203
- Sublegere**, intercepte, furari. E. 9: 20
- Sublitas** pons defensus a Coelice, donec post ipsum rumpetur. AE. 8: 645
- Sublime** capere, in altum. AE. 5: 255
- Sublustris** nox, habens aliquid lucis. AE. 9: 373
- Submissus**, inclinatus, & corpore & anima. AE. 3: 93
- Submittere** tauros, excutere terram, & solum. E. 1: 45
- Sub monte**, pro in monte. AE. 6: 233
- Subnectens**, subnexa habens. AE. 1: 496
- Subnixa**, pro subnixa. AE. 1: 506
- Subnixum** crimem madentem, i. e. crimem augumentatum subnixum & subligatum habens: vel *subnixum*, fiducia clausa. AE. 4: 216
- Sub nocte**, pro in nocte. AE. 10: 497
- Sub** pedibus, sub imperio, potestate. AE. 7: 100
- Sub** pericula, pro in. AE. 9: 483
- Sub** positus, vel pro *sub positus*, vel circa positus. AE. 2: 443
- Sub** queru, pro *sub queruam*. AE. 11: 77
- Subrenigare**, subnavigare. AE. 10: 227
- Subridens**, per irascendam ridens. AE. 10: 742
- Subtrahuntur** *Dems*. G. 1: 21
- Sub rupe**, pro in rupe. AE. 3: 444
- Sub** sedis, pro post possedit; vel dolo possedit; vel remanet. AE. 11: 268
- Sub** secessores, qui occisum aliquem delictant. AE. 5: 498. qui insidias tamos intrinsecus; & *subsepsi*, vestium doli, a *subsidendo*. 11: 268
- Sub** sidens, romanorum, imbecant. AE. 12: 856
- Sub** sidere fors dicitur, quae postrema remanet. idem quod *subsepsi*; unde & *subsecessores*, qui occisum aliquem delictant. AE. 5: 498
- Sub** sole, in sole, quamdam Sol est. AE. 1: 435
- Sub** stantivum *silus*, eleganter subinalligatur. AE. 11: 235
- Sub** te, pro sub jure, imperio tuo. AE. 3: 157
- Sub** tecta, pro in tecta. AE. 9: 502
- Sub** tectum, silam quod intra stamen curat. AE. 3: 483
- Sub** ter, adverbialiter. AE. 4: 182
- Sub** tumulto, pro ex tumulto. AE. 9: 195
- Sub** ulci, passiores porcorum. E. 10: 19
- SUCCEEDERE**, pro intrare. AE. 11: 479
- Succedere**, idem quod subire, & dativo, & accusativo jungitur. E. 5: 5
- Succedere** recto, pro sub totum; & *succedere tectum*. AE. 2: 478
- Succedere** & dativo & accusativo jungitur. AE. 8: 125
- Succensus**, sollicitus. AE. 2: 386. 5: 231
- Succidanea** hostia, quae loco ejus, quae effugit, supponitur. AE. 2: 140
- Suocinatus**, instructus. AE. 1: 327
- Succinum**, unde. E. 6: 62. electri species, quae ex arboribus venit. AE. 8: 402

SUC-

INDEX IN SERVIVM.

- Succipiunt, antique, pro *suscipiunt*. AE. 6: 249
- Succurrit, in animum venit. AE. 2: 315
- Suculae*, Hyades, a Gr. *δς*. G. 1: 138
- Latine stellae, quae Gr. Hyades; vel ab *υα*, vel *αυρ* τῶ *υδς*, *sue*. AE. 1: 748
- SUDARE, defluere. E. 4: 30
- Sudes, & valli, idem sunt. G. 2: 25
- Sudor frigidus, mortis futurae signum. G. 3: 501
- Sudor immundus, morbus pedicularis, *φθυσιαρις*. G. 3: 564
- Sudor falsus, supervacuum videtur *sal-fus*. AE. 2: 173
- Sudum, quasi *subudum*, serenum post pluvias, quasi *seminudum*. AE. 8: 529
- SUES pugnaturi alternis pedibus terram fodiant, & profubigunt. G. 3: 256
- SUFPECTUS, pro infectus. AE. 2: 210
- Suffice prolem, subministra. G. 3: 65
- Sufficere, subministrare, suggerere. AE. 2: 617. subministrare. 5: 22. 9: 804. sustinere. 9: 515
- Sufficere humorem, subministrare. G. 2: 424
- Suffire thymo, fumigare. G. 4: 241
- Suffusus equus, calurus, & *suffusi equi*, qui vulgo *cespitatores*. AE. 11: 671
- SUI, pro cognatis & affinibus. AE. 6: 611
- Συλα*, Latine, *furta*, *spolia*. AE. 2: 761
- SULCARE, proprie de terra, sed dicitur etiam de mari. AE. 3: 202
- Sulci, arationes. G. 1: 69, 223. fossae. 2: 24, 289. & contra *fossa*, *sulcus*. AE. 7: 157
- Sulcus, fossa, qua civitas circumdatur. AE. 1: 429
- Sulphureo vaporis cedit aer. AE. 6: 239
- Συμμετρικ*. E. 8: 78
- Συνατοι*, Dii, qui sub eodem tecto, delubro coluntur. AE. 2: 225
- Συζήσιον* sine, permittite, patere, relinquere. AE. 10: 594
- Σύνθετα*, sive composita omnia, tandem exitum sortiuntur. AE. 6: 746
- Sumere, percipere, verbum Jurisconsultorum. AE. 5: 533
- SUMMA DIES, ultima, suprema. AE. 2: 324
- Summa, totius orationis, praecipit collectio. AE. 4: 237
- Summissa, humilis. AE. 10: 611
- Summo certamine, in extremo discrimine. AE. 11: 891
- Summum, & extremum significat, & laudabile. AE. 9: 199
- Summum bonum constat in silentio. AE. 6: 264
- Summus, supremus, & contra. AE. 2: 463
- Summus Deum, Apollo; ex affectu colentis. AE. 11: 785
- Summus locus in mensa, Pontificis erat. AE. 2: 2
- Συμβουσιον*, inolescere, condescere. G. 2: 76
- SUNTO, verbum Juris. AE. 4: 624
- Συνοετανυλλα*, sacrificium, quod triumpho nomine Jovi & aliis Diis fiebat. AE. 9: 627
- Supellex, usurpatum est, artis est *supellectilis*. G. 1: 165. AE. 1: 591
- Super, pro de. G. 4: 559. AE. 1: 754. 10: 42. pro infuper. 2: 348. 11: 226, 238
- Supet, pro *supra*, accusativum regit; pro *de*, ablativum. AE. 1: 298. *super* & *subter* Antiquis utrumque casum regebant. *ibid.* pro valde, vehementer; vel pro *superest*. 3: 489. vel propterea, vel *supra*. 12: 301
- Superare, abundare. G. 1: 189. *suppetere*. 3: 63. *supervivere*, *superesse*. E. 9: 27. G. 2: 314. 3: 286. AE. 2: 597, 643. 12: 873. *superesse*, *superfluere*. 5: 713
- Superare, pro vivere, sine exemplo a Virgilio dictum. AE. 3: 339. 12: 639
- Superare, nauticus sermo. AE. 1: 248
- Superare locum, transgredi. AE. 9: 314
- Superare flexus, transire. AE. 8: 95
- Superati, dicuntur *adumbrati*. AE. 10: 541
- Super arbore, pro *super arborem*, per licentiam antiquum. AE. 6: 203
- Superba fastidia, quia veniunt ex *superbia*. E. 2: 15
- Superba tecta, nobilia, propter magnitudinem. AE. 7: 12
- Superbia, ingens facinus apud Veteres; adeo ut Tarquinius pro multis sceleribus *Superbi* nomen acceperit. AE. 11: 15
- Superbum, magnum, vel altum, vel in quo sunt *superbi*. AE. 4: 540
- Superbum, nobile, gloriosum. AE. 1: 25, 701. 2: 556. 9: 324. 11: 340
- Superbum bellum, injustum. AE. 8: 118
- Superbum illium, nobile. AE. 3: 3
- Superbum ostrum, clarum, pretiosum. AE. 1: 43
- Superbum Tybur, nobile; vel re vera *superbum*, ex Senatus responso. AE. 7: 630
- Supercilium, pro altitudine, summitate terrarum; vel loca altiora in obliquum delineata. G. 1: 108. locus editus, ut *ἰλιθὸν ὀρμηίσσα*. G. 1: 108
- Superfluae locutiones. AE. 1: 409
- Super dona, ultra, praeter; vel pro donis. AE. 9: 283
- Superi gaudent numero impari; Inferi, pari. AE. 3: 305
- Superjacet undam, super scopulos undam jacit. AE. 11: 625
- Superis sacrificatum corpus abluere; Inferis vero, conspergere modo solebant. AE. 6: 636
- Superlabentem, una pars orationis. AE. 2: 695
- Superlativo si detraxeris *vinus* vel *simus*, invenitur positivus. AE. 3: 671
- Superlativus pro positivo: & suo tantum jungitur generi. AE. 8: 127
- Superites, proprie praefens. AE. 3: 339
- Superstitio, est timor superfluus & delirus; aut ab aniculis, quae plurimum superstitites per aetatem desirant; vel superstantium, id est, coelestium rerum inanis & superfluus timor. AE. 8: 187. religio, metus; eo, quod superster capiti omnis religio. 12: 817
- Superstitiosi denotantur per illos, super quos lapis calurus imminet, quia
- inaniter semper timent, & de Diis & Coelo male opinantur. AE. 6: 596
- Super sua laude, id est, pro sua laude, ut Graece *ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ, pro corona, ὑπὲρ ἐκείνου, pro illo*. AE. 4: 233
- Superfluit, superabundant. AE. 11: 420
- Supplere, & supplementum, verbum militiae. AE. 3: 471
- Supplicia, *supplicationes*; quia de bonis supplicia passorum fiebant. AE. 1: 636
- Suppliciter tristes, cum tristitia supplicantes, rogantes. AE. 1: 485
- Supponere cultos, verbum sacrorum, pro jugulare hostias, mactare victimas, ad mali omnis verbum vitandum. G. 3: 492. AE. 7: 248
- Supra morem, plus aequo, supra modum. G. 2: 227
- Suprema, plurima. AE. 3: 590
- Supremum, adverbium. AE. 3: 68
- Supremus, postremus, ultimus. AE. 2: 9
- Supremus, summus; ut *ultimus*, primus. AE. 7: 49. ultimus. 3: 482
- SURGENS Aurora, quae surrexit. AE. 11: 1
- Surgens in cornua cervus, crescens, cornibus eminent. AE. 10: 725
- Surgens ventus, exorients, flans; ut contra *ponens*, non flans. AE. 3: 130
- Surgere, crescere. G. 1: 161. AE. 4: 274. erigere se, de aedificio. 1: 369. oriri. 1: 586
- Surgunt venti, flare incipiunt. G. 1: 356
- SUS, qua inventa Aeneas civitatem condidit, a Trojanis in Italiam deportata, mox dimissa, circa Lauro-lavinium inventa iterum: &, quia alba, *Albae* civitati nomen dedit. AE. 3: 390
- Sus, natura longa; licet in genitivo corripitur. AE. 3: 390
- Sufcepi, pro eo Veteres *sufcepti*. AE. 1: 148
- Sufcepti, clientes. AE. 6: 609
- Sufcitar aequora, vertit. G. 1: 97
- Suspensa rupes, quasi jam lapsura. AE. 8: 190
- Suspensi, solliciti. AE. 2: 114
- Suspensus, Numinis plenus, vel sollicitus, & attentus. AE. 3: 372. sollicitus. 2: 728. sollicitus, incertus. 6: 722
- Susplicere, mirari, alta aspicere; contra *despicere*, deorsum aspicere, contemnerere. AE. 1: 442
- Sustentata, suspensa, cum sustentaretur, *ὑποκινύσα*. AE. 10: 304
- Sustinuit, morando, moram injiciendo impetum elusit. AE. 10: 797
- Sufusus, dulce murmur. E. 1: 56
- Sutilis cymba, intexta. AE. 6: 414
- SUUS, charus, destinatus. AE. 6: 144
- Suum, pro meritis congruum, aetati aptum. AE. 3: 469. pro congruo, aut debito. 5: 54. sibi congruum. 6: 642. proprium. G. 3: 317
- Suus, naturalis. G. 2: 219
- SYDERA putabantur vulgo oriri vel occidere, unde videri vel incipiebant, vel desinebant. AE. 2: 801
- Sydera, pro Planetis. AE. 4: 489

INDEX IN SERVIVM.

- Sydera, vel tempestates, vel planeta-
rum motus.** G. 1: 335
- Syene, pars Aegypti.** E. 3: 105
- Syla, mons Lucaniae.** AE. 12: 715
- Sylla genus suum nobile, sed interme-
diorum ignavia neglectum, iterum
ad pristinum decus crevit.** AE. 7: 601.
militibus tesseram dederat, *Apollo
Delphicus*. 7: 637. Alexandrium Poly-
histora civitate donavit. 10: 388. fi-
lia ejus Fausta, Milonis uxor, adul-
terata a Sallustio. 6: 612. in funere
ejus adhibita lex millia lectorum. 6:
862
- Sylla herba, alio nomine Medica, quod
a Medis translata in Graeciam.** E. 1:
215
- Syllano tempore instituti ludi Apollina-
res.** AE. 6: 70
- Syllaba brevis, finalitatis ratione, i. e.
in ultima vocis syllaba, propter cae-
suram vel produci vel corripri potest.**
AE. 3: 91. 464. verum ob caesuram
frequentius producere, vitiosum. AE.
5: 460
- Syllabae caedem, pro diversa vel muta-
tione vel derivatione, nunc breves,
nunc longae.** G. 1: 44
- Syllaba tertia sonitur accentum, in vo-
cibus, quibus media produci potest
propter mutam & liquidam.** AE. 11:
463
- Syllaba illa, qua praecedens vox fini-
tur, sequens non incipienda.** AE. 2: 27
- Syllabae ultimae praecedentes in sequen-
tium vocum initio geminare, vitio-
sum.** AE. 3: 183, 203
- Syllabis ultimis, quibus particulae jun-
guntur, contra usum Latinum accen-
tus tribuitur.** AE. 1: 120
- Syllepsis per assumptionem casus.** G. 2:
317. per numeros. AE. 1: 553, 587. 9:
525. per genera. 10: 672
- Sylogismus constat propositione, as-
sumptione, & conclusionem.** E. 8: 50
- Sylva, a Gr. *δρυς*.** AE. 1: 318
- Sylva, nemus, lucus, quid differant.**
AE. 1: 324
- Sylva, de herbis.** G. 1: 152. etiam de
viribus. 2: 26
- Sylvae, pro arboribus.** G. 1: 187
- Sylvae, pro tenebris, feritate, libidine
&c.** AE. 6: 131
- Sylvanus, Deus sylvarum.** G. 1: 20. Cy-
parissum amavit. *ibid.* pecorum &
agrorum Deus: alii dicunt esse *ὕληος
Σωτήρ*. Deum *τῆς ὕλης* est autem ὕλη
fex omnium elementorum, Latine
materia. AE. 8: 61. Cupressum ama-
vit. E. 10: 26
- Sylvestres baccae, olivae ex oleastro.**
G. 2: 183
- Sylvestris Musa, rusticum carmen.** E. 1: 1
- Sylvia, puellae rusticae nomen.** AE. 7:
487
- Sylvii, disti omnes. Altanorum reges a
primo Sylvio, Aeneae filio.** AE. 6:
760, 763, 770
- Sylvius adfecti, pastores.** AE. 5: 301
- Sylvius, Aeneae & Laviniae filius, ita
dictus, quod in sylvis natus; primum
Laurolavinii, mox post Alcanium
Albae regnavit: ab eo Albani reges
Sylvii dicti: etiam Aescanius dictus.**
AE. 4: 236. 6: 760
- Sylvius Aeneas, Albanorum rex.** AE. 6: 770
- SYMAETHUS, Siciliae fluvius a re-
ge Symaetho dictus, haud longe ab
urbe Catinensi, ubi Dei Falici culti.**
AE. 9: 584
- Symbolum, signum quo utebantur in
exercitiis.** AE. 2: 423
- Symplegades petras, ductore a Phineo si-
bi dato, tuto transiverunt Argonau-
tae.** AE. 3: 209
- Synaecesis, figura.** E. 4: 5. 6: 78. G. 2:
453. in ultima syllaba ob metrum.
AE. 10: 129
- Synalopha es elisum.** AE. 12: 709
- Synecho, una Hyadum.** G. 1: 137
- Synphax inter duos canes stans Scipionem
alloquebatur.** AE. 8: 461
- SYRACOSIUS, vel Syracenus, Grae-
ce, Latine Syracenus.** E. 6: 1
- Syracusus verius, ad imitationem Theo-
criti factus. *ibid.***
- Syracusani, victores Atheniensium, fos-
sam in hostium contumeliam urbi
circumductam *Ἰσθμὸν* dixerunt *ἀπὸ τῆς
Ἰσθμῆς*: & inde in Italiam appuli Al-
bulam Thybrin dixerunt. AE. 3: 500**
- Syria pyra, nigra.** G. 2: 88
- Syriae adjacent Assyrii.** G. 2: 465
- Syriam & Arabiam juxta Sabaei.** G. 1: 57
- Syriam & Cappadociam a Melopotamia
dividit Euphrates.** G. 4: 561
- Syrinx amata Pani.** E. 10: 26. ejus fa-
bula. 2: 38
- Syrinx, stella in ore Canis, oriens cir-
ca VIII. kal. Julii, plerumque pesti-
lentiam toto anno facit, plerumque
paucis diebus; interdum innoxia.** AE.
3: 147. & quando pestilentiam creat.
ibid.
- Syron, Epicureus philosophus, Virgiliis
magister, quem plurimum sequitur.**
AE. 6: 264
- Syrtis, loca arenosa.** AE. 10: 678. cir-
cum littora Carthagini. 1: 579. juxta
Libyam. 5: 192. duae, impares ma-
gnitudine. 1: 115
- Syrtis Getulae.** AE. 5: 51
- Syrtibus vicina loca Trojani quidam te-
nuerunt.** AE. 1: 605
- Systole, quae.** AE. 1: 77, 579. 7: 16
- SYTHON, mons vel genus Thraciae.** E.
10: 66
- T.
- TABES, morbus quo corpus paul-
latim desinit.** AE. 6: 442
- Tabo, sanguine corrupto, tantum ab-
lativi casus.** AE. 3: 29
- Tabulam Iuliam ad Trojam invenit
Palamedes, & cur.** AE. 2: 81
- Tabularia populi, ubi Aedus publici
continentur, in templo Saturni ni-
mirum.** G. 2: 502
- Tabulata, rami effusiores, & in plana,
non altiora crescentes; vel dispositio
ramorum; translatione a domibus.** G.
2: 361
- Tabularum, a tabulis, de quibus olim
domus fiebant.** AE. 2: 464
- Tabum, vivi, sanies, mortui sanguis
corruptus.** AE. 8: 487
- Tabum, pro pestilentia.** G. 3: 481
- Taburnus, mons Campaniae.** G. 2: 38.
AE. 12: 715
- Tacitae Amyclae, unde dictae: ut non-
nulli volunt, quod civis essent Pytha-
gorici, quorum quinquennale eras
silentium, quo tandem misere perie-
runt.** AE. 10: 564
- Tacita lumina, sicca prae iracundia.** AE.
4: 364
- Tacitis undis, pro tacite & leniter in-
undis.** AE. 10: 227
- Tacitum, pro tacite.** AE. 1: 504. 7: 343
- Tacitum, pro tacendum & pudore ple-
num.** AE. 4: 67
- Tacitum coelum, vel serenum, vel noc-
turnum.** AE. 3: 515
- Tacium nemus, solum.** AE. 6: 386
- Tacius, lacus.** AE. 11: 763
- TAEDIUM, angor mentis & animi,
non corporis valetudo.** G. 4: 334
- Taeonius, Laconiae promontorium.** E.
8: 55. circa finem Maleac, ubi Infe-
riorum dicitur esse descensus. G. 4: 467
- Taeniae, vittae, sive vittarum extremi-
tates.** AE. 5: 269. 7: 352
- TAGES, apud Tuscos aruspiciam in-
venit.** AE. 2: 781. scripsit Sacra A-
cherontia. 8: 398
- TALENTUM, varii ponderis est apud
varias gentes: quod & breve aliquid
significat, & paullulum quiddam est
apud Haecum: apud Romanos sexa-
ginta librarum, quod & magnum:
talentum Aegyptium pondo octogin-
ta: apud Varronem pro bilance. Est
autem minarum sexaginta; & mina
continet drachmas centum; drachma
obolus sex; obolus aera sex; aera mi-
nuta sex.** AE. 5: 112. 9: 265
- Talentum magnum, comparatione mi-
noris: talentum enim quiddam bre-
ve est.** AE. 5: 248
- Talentum, non ad numerum, sed pon-
dus referri solet.** AE. 10: 526
- Talens, filius Erinomae.** E. 10: 18
- Talis, simili modo, taliter.** AE. 12: 456
- Talpa in fem. gen., captae oculis,
improprie.** G. 1: 183
- Tamarice, aliter, *myricae*.** E. 8: 54
- Tamaritium, Mysiacae.** E. 4: 2
- Tamen non praecedente quamquam.**
G. 1: 198. AE. 3: 478, 541. 5: 281.
11: 3
- Tamen deficit.** AE. 2: 13
- TANAGER, fluvius Lucaniae.** G. 3: 158
- Tanais, fluvius Scythiae, separans A-
siam ab Europa, circa quem olim
habitaverunt Amazones; & inde ad
Thermodonta Thraciae fluvium trans-
gressae.** G. 4: 517. AE. 11: 659
- Tαρωτάτα, mortalia, adversa.** AE.
1: 466

Tana-

INDEX IN SERVIVM.

Tarquinii, Tarquinii unus, auguriorum perita. A. E. 2: 673.

Tandem, eleganter abundat; vel pro tamen. A. E. 1: 369. 5: 34. eleganter odium perseverantis ostendit. 12: 800.

Tangi, fulmine percussus. A. E. 1: 17.

Tanquam subintellectum. G. 1: 192. v. in quali.

Tantius, Corinthiorum rex, Deos excipiens, Pelopem filium occidit, & Diis epulandum apposuit. G. 3: 7. A. E. 6: 603. unde apud Inferos damnatus, ut in Eridano fluvio flans, nec undis praesentibus, nec vicinis pomariis sui possit. ibid.

Tantus, pro tantens, etiam sequente consonante: & mutilatae partes orationis eodem loco retinent accentum quo integrae. A. E. 10: 668.

Tantum, tantummodo. E. 2: 3. 4: 656. 7: 319. 9: 282. pro in tantum. 5: 21.

Tapeobolus, figura. E. 6: 76. A. E. 1: 469.

Tapes, masculino genere iuxta Graecorum. A. E. 9: 358.

Tapete, hoc, hujus tapetit; & hoc tapetum, tapeti; item Graeco τὰ τεταρτα, unde pulcherrime tapetas. A. E. 7: 277.

Tapetes & mensis & totis Veteres appetabant. A. E. 9: 324.

Taprobanae, Indiae insulae, deas in uno anno habet aestates, & duas hyemes. G. 2: 48.

TARAS, Neptuni filius Tarenti conditor: juxta alios Herculis filius. G. 4: 126. A. E. 3: 553. auxilium Phalaris. 6: 773.

Taratantara, solum tubae ab Ennio expressus. A. E. 9: 503.

Tarcho, Latinus nominativus a Graeco Τάρχος, abiectione τ, & ο in e, ut Ἀπόλλων, Apollo; Πλάτων, Plato. A. E. 8: 603. sed Τάρχος, ubique Graeca terminatione ponit Virgilius, excepto semel, ubi Τάρχο. A. E. 10: 152.

Tarchon, Tyrrenorum dux. A. E. 8: 506.

Tyrtheni frater, Mantuam condidit. 10: 198.

Tarchon, Tusciae princeps, ad quem ab Evandro missus Aeneas. A. E. 6: 97.

Tyrtheno orandus; juxta quosdam Pisas condidit. 10: 179. ejus auxilium petiit Aeneas. 4: 616.

Tardae noctes, tarde venientes, aestivae. A. E. 1: 750.

Tardi, stulti. E. 10: 19.

Tardi juvenca, gravati pondere ex copia frumenti. G. 2: 206.

Tardi menses, aestivi. G. 1: 32.

Tardus fumus, densus, crassus; ignem enim fumus praesire solet. A. E. 5: 682.

Tardus sapor, vix intelligibilis; vel gravis, diu palato immorans. G. 2: 126.

Tarenti in conspectu Electria, sive Fabra insula. A. E. 11: 271.

Tarentinus color, Saturejus, purpura; quia illic baphia, in quibus lana tingebatur. G. 4: 335.

Tarentum Cumas usque omnes civitates Graeci condiderunt. A. E. 1: 373.

Tarentum, & Samuram, oppida vicina Calabriae. G. 2: 197.

Tarentum, ante Sarysium dictum. A. E. 3: 551.

Tarentum, Calabriae oppidum, Taras Neptuni filius condidit; Partheniae, Laconum colonia, duce Phalanto auferunt, unde Lacedaemoniam dicitur. G. 4: 126. A. E. 3: 551. 6: 773. hinc & a Parthenis conditum dicitur. E. 10: 57. dicitur & Apuliae civitas: motus illic Virgilius. A. E. 1: pr. dicitur & *Herenleum*, quia Phalaris, Partheniarum dux, ejus conditor, octavus ab Hercule. 3: 551.

Tarentus, Hercules filius, conditor Tarenti. ibid.

Tarpeja virgo prodidit Capitolium. A. E. 1: 453.

Tarpeja fides, a Tarpeja virgine, quae bello Romanorum cum Sabinis limitrum manuum ornamenta pacta arcem prodidit. A. E. 8: 348.

Tarpejus mons, auguris designatus firmendo templo Jovis. A. E. 9: 448.

Tarpejus, custos arcis bello Sabinorum: ejus filia Tarpeja arcem hostibus prodidit, & inde Tarpeja sedes dicta. A. E. 8: 348.

Tarquinii filii cum Bruo Delphos petierunt: & oraculum de matre ostentata male interpretati sunt. A. E. 3: 96.

Tarquinii (Lucii) filius, pater, hostem in acie occidit & spoliis; quamobrem aurea bulla & praeterea a patre donatus. A. E. 9: 590.

Tarquinio libri Sibyllini oblati; a qua Sibylla, Cumana an Erythraea, in eorum: inventi in Asia apud Erythram insulam post incensum Apollinis templum. A. E. 6: 36, 72.

Tarquinias Collatiam condidit. A. E. 6: 773.

Tarquinias Priscas arma de Sabinis capta in Vulcani honorem succendit. A. E. 8: 562. Jovis templum vocit, Superbus aedificavit. 9: 448.

Tarquinus Superbus, A. E. 6: 818. omnis ejus historia, & quomodo tandem regno privatus. 6: 819. ludos Tauricos instituit; & cur; & unde sic dicti. 2: 140. fortitudinis praemio agrum habuit in campo Martio. 9: 274. corpora illorum, qui suspendio se necassent, cruci affigi iussit. 12: 603. ob multa scelera Superbi cognomen accepit. 11: 15. quomodo ejectus. 8: 646. cum Porrena Urbem obsedit. 11: 134.

Tarracinae in templo Feroniae, quasi Fidoniae, liberti raso capite pileum capiebant, ubi ligneum sedile, cui incilus hic verus: Bene meriti servi stant, surgent liberi. A. E. 8: 564.

Tartara, locus profundus Inferorum. A. E. 6: 135.

Tartara impia, ubi impii puniuntur. A. E. 6: 543.

Tartarea vox, aut terribilis, aut fortis. A. E. 7: 514.

Tartarus, vel ἀντὶ τῶν ταράχων, quod cuncta illic turbata; vel ἀντὶ τῶν ταρ-

τάχων, a tremore frigoris. A. E. 6: 577.

tas taurum in profundum extendunt quantum distat a coelo; & car. 578. carere Inferum, triplici muro circumdatus. 6: 549. adamante clausus, & nullis viribus rescindi posse fingitur, quia inde nullus ad Superos rediret. 6: 553.

TATIENSIVM tribus, una ex tribus partibus a Romulo instituta; a Tito Tatius, Sabinorum duce, sic dicta. A. E. 5: 560.

Tatius, (Titus) Sabinorum rex, isto foedere in Urbis partem receptus est. A. E. 8: 635. cum Romulo Jani templum condidit. 1: 295. Hujus & Romuli foedera ferientium etigies in Via Sacra; Romuli, a parte Palatii; Tatii, venientibus a Rostris. 8: 643.

TAUREA hostia, quae sterilis; unde *Indi Tauri*, qui initiati a Tarquinio Superbo, quod omnis partus mulierum male cederet. A. E. 2: 140.

Taurca terga, & taurina. A. E. 9: 706.

Tauri, boves fortes. G. 1: 210.

Tauri in fronte, Hyades. A. E. 1: 539. 748. item Pleiades; ante genus Hyades. G. 1: 137.

Tauri supra cornua signum, Auriga, duas stellas manu tenens, quae Hocdi dicuntur, & Capram, quam A-malthaeam dicunt. A. E. 9: 668.

Tauri spirantes naribus ignem ab Iasone domari unguento, quod ei Medea dederat. G. 2: 141.

Tauri amore flagrans Pasiphaë, ex eo Minotaurum peperit, &c. A. E. 5: 588. G. 2: 14. hujus fabulae explicatio. ibid.

Tauri albi mactabantur a triumphantibus; qui sacro flumine perfusi ante triumphantes usque ad templa ducebantur. G. 2: 146, 147.

Tauricam in regionem translata a Diana Iphigenia, &c. A. E. 3: 331. & Dianae Dictynnae sacerdos facta. 2: 116.

Tauricae regionis rex, Thoas, ab Oreste occisus, qui inde, sublaeso Dianae simulacro, cum sorore Iphigenia fugit, illudque haud longe ab Arcida collocavit. A. E. 6: 136.

Tauris intextum opus, pro tergis taurinis, de scuto. A. E. 10: 785.

Tauroniam litus, Siciliae, circa quod Charybdis. A. E. 3: 420.

Tauroniam, urbs Siciliae. A. E. 1: 205.

Taurropolis, Atticae civitas, ab Oreste condita. A. E. 3: 331.

Taurus & vacca, auratis cornibus, mactabantur Jovi Capitolino. A. E. 9: 628.

Taurus non mactabatur Jovi, sed juvenis, nisi cum triumphi nomine *Suovetaurilia* fierent, quia tunc non Jovi soli, sed & aliis Diis, qui bello praeerant, sacrificabatur. A. E. 3: 21. 9: 627. Taurum enim sacrificare non licebat. 12: 120.

Taurus rite Neptuno & Apollini mactabatur, non vero Jovi. A. E. 2: 202. 3: 85, 118.

INDEX IN SERVIVM.

- Taurus** in dextram, vacca intrinsecus, jungebatur aratro, quo urbem designabant. *AE.* 5: 755
- Taurus**, pro bove fortissimo. *o.* 1: 45. difficile ad aratum jungitur. *ibid.*
- Taurus**, sidus. *o.* 1: 205. aperire annum dicitur: cur: quando & quomodo oritur. 1: 217
- TAYGETA**, mons Laconiae, Libero & Bacchis sacer. *o.* 2: 488. *E.* 8: 30. item, civitas Laconiae; unde Taygeti canes Laconici. *o.* 3: 44
- Taygete**, una de septem Pleiadibus. *o.* 1: 137. 4: 232
- TAXUS**, arbor venenata, abundat in Corsica. *E.* 9: 30. amat loca frigida. *o.* 2: 113. mel pessimum ex ea gignitur. 4: 47
- Τάχνη, ars, & dolas;** ut Latine etiam *ars.* *AE.* 1: 661
- TECMESSA**, Ajacis concubina. *AE.* 1: 623
- Teclis** venientem prospicit, vel e teclis prospicit, vel contra teclis venientem. *AE.* 12: 595
- Teclum**, tentorium. *o.* 3: 344
- Tegeaeus** ensis, Arcadicus. *AE.* 8: 459
- Te gere**, cclare. *AE.* 1: 360. ut contra *indare*, indicare. *o.* 6: 498
- Te gendo**, dum tegitur. *o.* 3: 456
- Te genum**, oppidum Arcadiae, unde *Tegeaeus*. *o.* 1: 18. a *Tegeo*, Arcadiae filio: inde *Tegeaeum*, derivativum, & contra *Tegeaeum*. *AE.* 5: 299
- Tegit**, te gere consuevit. *o.* 4: 422
- Tegmen**, antiquum, pro tegumentum. *AE.* 1: 279
- TELA**, quaevis arma. *AE.* 2: 520
- Tela** manualia duobus modis mittuntur, aut ab aure, aut a latere. *AE.* 9: 417
- Tela**, magno cum impetu volantia, fulmini comparata. *AE.* 9: 706
- Tela**, idus. *AE.* 5: 438
- Telamon**, Latinum nomen Atlantis. *AE.* 4: 246
- Telamon**, ex Hesionae, Laomedontis filia, Teucrum generavit, ex alia *Ajaccem*. *AE.* 1: 623
- Telamon** & Peleus fratres. *AE.* 1: 623
- Telamoni**, Hericulis socio, collocata Hesionae, rapta ab Hercule, unde *Teucer*. *AE.* 8: 157. 10: 91
- Telamonius Ajax**, iudicio superatus, se peremit. *AE.* 2: 414
- Teleboae**, populi insulae Caprearum, quibus rex *Telo*. *AE.* 7: 735
- Telegonus**, & Polygonus, Protei filii ex *Corone*, ab Hercule superati. *o.* 4: 387
- Telegonus**, Ulyssis & Circes filius, inscius, patrem quaerens, eum aculeo marinae belluae occidit. *AE.* 2: 43
- Telegonus** Agyllinae condidit. *AE.* 8: 479
- Telemachi** filia, Rome, nupta *Aeneae*; unde Roma appellata. *AE.* 1: 277
- Telemachus**, Ulyssis filius & Penelopae. *AE.* 2: 43. Clusium condidit. 10: 167
- Telephi** filius, Eurypilus, ex *Astioche*, Laomedontis filia. *E.* 6: 72
- Tellari** & *Cereri* simul sacrum fit. *o.* 1: 21
- Telluris** insigne, clavis; quia vetno tempore aperitur, hyemali clauditur. *AE.* 10: 252
- Telluris** templum circa *Carinas*. *AE.* 8: 361
- Tellus** nuptis praest, & virgines mariti domum ingressae illi sacrificant. *AE.* 4: 166
- Tellus** eleganter recedere, & iterum occurrere dicitur navigantibus. *AE.* 5: 9
- Tellus**, & *terra*, quid differant. *AE.* 1: 175
- Telo**, rex *Teleboarum* in insula *Capreis*; ejus filius *Oebalus* in *Campaniam* transit & imperium propagavit. *AE.* 7: 734
- Τέλος, δανάτοιο, metae mortis** *Virgilio*. *AE.* 12: 546
- Telum** dicitur omne quod jacitur, *αὐτὸ τῆ τέλη, longe:* ut *Gr.* *βλήν;* *αὐτὸ τῆ βάλαν.* *AE.* 9: 509
- Telum**, *αὐτὸ τῆ τέλη,* quidquid longe jaci potest; licet etiam dicatur de gladio. *AE.* 2: 468. *E.* 2: 249
- Telum** pro fuste. *AE.* 3: 635
- Telum**, corpori educitur, quo facilius pereat vulneratus. *AE.* 10: 744
- Telum** missum pedibus consequebatur *Lycus*. *AE.* 9: 559
- Telum**, pro gladio, a longitudine; unde & *missela*, quasi *miss longus*. *AE.* 9: 747
- Τίμων, ager**, qui viris fortibus praemii loco dabatur. *AE.* 9: 274
- Temerata**, cui vis illata est; *intemerata*, inviolata, incorrupta. *AE.* 11: 584
- Temere** jacere, passim, fortuito, negligenter, facile, periculose, humi; subito, sine causa. *AE.* 9: 329
- Temere**, sine causa, fortuito, male, improvide, passim, facile. *AE.* 9: 375
- Temnere**, pro contemnere. *AE.* 1: 207, 546, 669. 12: 285
- Temo**, ad quem ligantur vel junguntur boves. *o.* 1: 171
- Tempe**, proprie loca amoena *Thessaliae*, abusive cujusvis loci amenitas. *o.* 2: 469
- Temperare**, tranquillum facere, serenare. *AE.* 1: 150. abstinere. 2: 8
- Temperat** aera vesper, refrigerat. *o.* 3: 336
- Tempestat**, ventus, aura, tempus, serenitas. *AE.* 3: 528
- Tempestat**, τὸν μίσην est, & in bonam & malam sumitur partem. *AE.* 2: 516. 9: 19
- Tempestat**, coelum serenum, tempus. *o.* 1: 27
- Tempestat** reliquias praecedentis venti etiam in alterius statu tenet. *AE.* 5: 2
- Tempestat**, pro bello. *AE.* 11: 422. vis beliorum. 7: 223
- Tempestat** populi tumultui comparatur, & contra *AE.* 1: 152.
- Tempestat** atrae maectantur pecudes. *AE.* 3: 118
- Tempestat**es fiunt autumnii tempore, & cur. *o.* 1: 311
- Tempestat**is futurae signum, motus & murmur arborum in sylvis; cujus rei ratio arcana est. *AE.* 10: 98
- Tempestat**is praesagia, motus fluctuum, & fragor in sylvis. *o.* 1: 356. levis, palea volitans. 368
- Templa** erant, quibus auspicio & publice res administraretur, & *Senatus* haberi posset: tantum sacra. *AE.* 1: 446
- Templa** vel tantum sacra sunt; vel res publica quoque in illis administrari poterat. *AE.* 4: 200
- Templa** Deorum adventu moventur. *AE.* 3: 91
- Templi** dicandi ritus. *o.* 3: 16
- Tempo** condendo per *Augures* primum lucus liberabatur, & effabatur; cum demum a Pontificibus consecratur; & dein ibidem sacra edicebantur. *AE.* 1: 450
- Templum**, certum spatium, quod angurium capturus sibi designabat, quo volebat videnda ad se pertinere, ejusque partes extremas *antica* & *postica*. *AE.* 6: 191. locus in aere, auguris manu designatus. 1: 95
- Templum**, in eo habebatur *Curia*, sive *Senatus*. *AE.* 9: 4
- Templum** non solum dicitur, quod claudi potest, verum etiam quod palis aut hastis, lineis, vel alia quacumque re septum est. *AE.* 4: 200
- Templum** *Apollinis* in *Palatio* de solido marmore struxit *Augustus*. *AE.* 8: 720
- Templum** *Matris Deum* non manibus sed precibus aperiebatur. *AE.* 6: 52
- Temporis** res eleganter ad personam transferuntur. *AE.* 2: 135
- Temporis** spatium, & accusativo & ablativo effertur. *AE.* 2: 126
- Temporum** mutatio, quamvis intercedat & copula. *AE.* 9: 521
- Tempora** antiquae sideribus computabant. *AE.* 3: 284
- Tempora** dignoscuntur per actus humanos. *AE.* 3: 587
- Tempora** in desertis locis ex *Lunae* ratione bene collegit *Achaemenides*. *AE.* 3: 645
- Tempora** nulla sunt, nisi colligantur ex rebus. *AE.* 7: 37
- Tempora** primum divisa post factum mundum ex qualitate cursus *Solis*. *o.* 2: 336
- Tempora** pro temporibus ponantur in defectivis. *AE.* 4: 66
- Temporis** diurni & nocturni divisio in septem partes. *Vide* *Dies*. *AE.* 2: 258. 3: 587
- Temporis** spatium & ablativo & accusativo exprimitur; melius tamen in accusativo. *AE.* 1: 51
- Tempus**, opportunitas, occasio. *AE.* 11: 459
- Tempus** lacrymis non est, figuratum, pro *λαγυματων*. *AE.* 12: 156
- Tempus** inane, quo nihil agitur ex iis, quae agenda sunt. *AE.* 4: 433
- Temulentus**, vinolentus, plenus vino. *AE.* 12: 463
- TENACES** cereae, mella retinentes. *o.* 4: 161

Tena-

INDEX IN SERVIVM.

- Tenacia mella**, quia inverſis favis ta-
men non funduntur. G. 4: 57
- Tenax**, in omnibus perſeverans. AE. 4: 188
- Tendere**, contendere. AE. 2: 220. 5: 21.
offerre. 2: 674. tenoria habere. 2: 29.
8: 605
- Tendere iter velis**, navigare. AE. 7: 7
- Tendere aliquo**, intentionem aliquam
habere. O. 5: 70
- Tendere palmas**, victum ſe faceri. AE.
12: 936
- Tendere nihil contra**, nihil reſpondere
contra, *tendere contra iter*, occurrere.
AE. 9: 377
- Tendere contra**, impetum in aliquem
facere. AE. 9: 768
- Tendunt illa**, pro tenduntur. G. 3: 507
- Tenebat poſtem templi**, qui illud di-
cabat, & dicebat ſe dare illud Numi-
ni. G. 3: 16
- Tenebrae oriuntur ex caligine Terrae**.
AE. 6: 267.
- Tenebrae perpetuae in mundi quadam**
parte, quae juxta quosdam Infer-
num. AE. 6: 265
- Tenedos**, ante Leucophrys, inſula con-
tra Ilium, a Tenne. Cynci filio. AE. 2: 21
- Tener**, recens factus. S. 6: 34
- Tenere**, verbum nauticum; ut *altam*,
cuſum, *portum tenere*. AE. 5: 1, 159
- Tenere**, habere, morari, amplecti. E.
5: 59. occupare, operire. G. 1: 116.
morari. AE. 1: 674
- Tenere cuſum**, peſficere, implere. AE.
4: 46
- Tenere fugam**, feliciter navigare: nam
tenere, implere. AE. 3: 283
- Tenere locum**, cuſtodire, defendere,
meri. AE. 9: 168. 9: 470. militate ver-
bum; contra *loco mori*, victi. AE. 8: 652
- Tenere ora**, tacere. G. 4: 483. AE. 8: 57
- Tenor**, ductus, continuatio. G. 2: 337.
pro currenti modo, eodem impetu.
AE. 10: 340
- Tennes**, Cynci filius, cum noverca con-
cubuit; ab eo Tenedos dicta. AE. 2: 21
- Tentamenta pepigi**, experimenta pac-
tus ſum, non tentavi te quibuldam
paſſionibus. AE. 8: 144
- Tennes aquae**, proprium aquarum e-
pitheton. O. 3: 332
- Tennes pluviae**, lenrae, penetrabiles;
& epitheton eſt aquarum. G. 1: 92.
item inutiles, jejunae, macrae; con-
trarium, *pingues*. ibid.
- Tenui ſuſpendere ſalco**, pro tenuiter
ſuſpendere aratione. G. 1: 69
- Tenuis**, modicus, levis. G. 1: 177
- Tenuis argilla**, ſine humore. G. 2: 180
- Tenuis Lageos**, penetrabilis, quod ci-
to deſcendat ad venas. O. 2: 93
- Tenus**, proprie extrema pars arcus, un-
de *hactenus*, huc uſque. AE. 6: 62
- Tenus**, praepoſitio quidem ablativo,
ſed figurate etiam genitivo jungitur;
elegantem autem poſtponitur. AE. 3: 426
- Tenus erurum**, uſque ad cura; & *te-
nus* hic adverbium eſt; nam ſi eſſet
praepoſitio, ablativo cohaereret. O. 3: 53
- TÉPIDI** artus, quaſi adhuc vivi, me-
lias quam trepidi, trementes. AE. 3: 627
- Tepidus humor**, noxius, inutilis. G. 1: 117
- TER**, pro ſaeptus. AB. 1: 120. 3: 421.
6. 701. 10: 873
- Tercentum equites**, pro trecenti. AE. 9:
370
- Tercentum**, pro multis. AE. 8: 716
- Tercentum Deos tonat**, id eſt, tonat
tertio centum numina Hegeates, AE.
4: 510
- Terebrare**, aperire ac ſcindere. AE. 2: 38
- Terebramus**, multi; alii *tenebramus* le-
gunt. AE. 3: 635
- Terebynthus**, nigrum lignum habens, &
folia buxi. AE. 10: 136
- Terevntius** reliquis omnibus Comicitis
praepoſitus, propter ſolam proprieta-
tem ſermonis Latini. AE. 1: 414
- Terevntum** dicitur Tybris in Urbis parte,
quod ripas terat. AE. 8: 63
- Terere otia**, tempus per negligentiam
conſumere. AE. 4: 271
- Teretes**, rotundum & oblongum. E. 8:
16. teres oliva, baculum de oliva. i-
bid. AE. 6: 207
- Teretis cervix**, rotunda & longa. AE. 8: 633
- Teretes mucrones**, dolones. AE. 7: 664
- Terens**, rex Thracum, Athenienſibus
tulit auxilium, ſcelus ejus cum Phi-
lomela; mutatus in upupam. E. 6:
78. Philomelae, ſorori uxoris, lin-
guam abſcidit. AE. 3: 51
- Terga ſuſcit**, ſuperficiem terrae, ut
vatra Dadaerons. O. 1: 97
- Tergeo**, *terges*, & *tergo*, *tergis* Vett. ſed
prius nunc tantum in uſu. AE. 7: 626
- Tergum**, pro tergore, corio. AE. 1: 772.
7: 94. 9: 412
- Tergium** inter & Aquilejam exonerat ſe
Hiſtriae fluvius, Timavus. AE. 1: 249
- Tergo**, quaſi a *tergo*. AE. 2: 231
- Tergo**, pro ſcuto. AE. 10: 717
- Tergus**, oris, corium notat; item car-
nem, doſum; *tergum*, *tergi*, dor-
ſum, ſed quandoque confunduntur.
AE. 1: 215. 5: 351
- Teri**, pro Tereti, per Synaereſin. E. 6: 78
- Terminationes ſimiles in elocutione vi-
tioſae**. AE. 4: 504. 558
- Terminus**, limitum Deus, aliis Diis ce-
dentibus Jovi, ſolus cedere noluit,
quod aeternum dicebatur portendere
imperium. AE. 9: 448. non niſi ſub
divo ei ſacrificabatur, quare in Capito-
lino templo prona pars teſti Ter-
minum ſpectans pareret: colebatur
autem ſub forma quadrati lapidis. ibid.
- Terminus haeret**, immutabile eſt. AE.
4: 614
- Termites**, ligni vermes; in ligno in-
tempeſtive caelo. O. 1: 254
- Terna**, tria. E. 8: 73. AE. 5: 561
- Terna arma**, pro *trina*. AE. 8: 565
- Ternarius numerus perfectus**, & ſumo
Deo tantum conveniens, eoque
omnia continentur. E. 8: 75
- Terque quaterque**, ſaeptus. AE. 1: 98
- Terra**, Dea. O. 1: 168. 12: 778. eadem
quae Mater Deorum. G. 4: 64. AE. 3:
113. 10: 252. eadem quae Veſta, Dea
- ignis. E. 8: 92. quod ignem in ſe ha-
beat. AE. 1: 296. quod medio mundi
librata vi ſua ſtet, & ignem intra ſe
habeat. 2: 296. 3: 281. ſoror Noctis. 6:
250. Furiarum mater. 3: 212
- Terra ipſa**, Inferi; ea enim novena
cingitur circulis: circumnavigari po-
teſt. AE. 6: 532
- Terra**, corpus ſolidum; omnium circu-
lorum inſima. AE. 6: 127. ſola ex ele-
mentis ſtabilis; unde & bruta dicitur.
1: 228. immobilis. 2: 255
- Terra**, alias immobilis, movetur, &
cetera elementa turbantur, loquente
Jove. AE. 10: 102
- Terra inferior aqua**, juxta Phyſicos. AE.
1: 385
- Terra**, e longinquo in mari apparens,
ſemper humilis videtur. AE. 3: 522
- Terra**, gremium Junonis. G. 2: 325
- Terra**, mater rerum omnium, & ſe-
minum cunctarum creatrix. O. 2: 11,
49. parens omnium: irritata propter
extinctos Gigantas. AE. 4: 178. ejus
filia extrema, Fama. ibid.
- Terra primos homines procreavit**. E. 4: 35
- Terra juſtiſſima**, quia majore foenore
ſcimia accepta reſtituit. O. 2: 460
- Terra**, pro toto orbe. AE. 4: 271. ſin-
gulari numero, totum orbem ſignifi-
cat; plurali numero, partes modo a-
liquot. O. 2: 6. ut *mare*, totum ele-
mentum; *maria*, partes ejus. AE. 6:
59, 111
- Terra**, pro mari. AE. 1: 137. cum aqua
in aere librata. ibid.
- Terra aſperriſſima**, induſtria ad fertilita-
tem perducitur. G. 2: 37
- Terra excoquenda ſolibus**, & pruinis.
G. 2: 262
- Terra ſimilis eligenda in arborum trans-
plantatione**. G. 2: 266
- Terra**, & *telus*, quid differant. AE. 1: 175
- Terracina**, urbs Campaniae, juxta quam
Anxur, fons. AE. 7: 799
- Terracina** inter & Cajetanum Amyclae,
a quibus conditae, & unde dictae *ta-
citrae*. AE. 10: 564
- Terrae** & Neptuni filia, Charybdis. AE.
3: 420
- Terrae** & Ponti filiae, Harpyiae. AE. 3: 241
- Terrae filii**, Titanes, contra Saturnum;
Gigantes contra Jovem. AE. 6: 580
- Terrae filius**, vel alumnus, Tityus, La-
ronam amans ab Apolline ſagittis
confixus; apud Inferos a vulture je-
cur ejus exeditur. AE. 6: 595
- Terrae** & Coeli, five Ponti, filius, Ae-
geon, qui & Briareus, Jovi contra
Titanas, vel Saturno tulit auxilium;
ejus fratres Cocus, & Gyges. AE. 10:
565
- Terrae filius**, Achelous, ejuſque fabu-
la. O. 1: 8. Anthaeus, ab Hercule ſu-
peratus. AE. 8: 300. Pelasgius. 2: 83
- Terrae figura** *epitheton*. G. 2: 479
- Terrae hiatus**, non niſi ex terrae mo-
tu fit, qui aut motu aquae inferioris
paſſitur; aut crebris tonitribus;
aut ventis de concavis terrae erum-
pen-

INDEX IN SERVIVM

. genibus. AE. 3: 73. 8: 243
 Terrae tremoris variae opiniones. G. 2: 479
 Terrae motus, incongruum omen nuntiantibus. AE. 4: 166
 Terrae & urbes navigantibus recedere dicuntur & accedere. AE. 3: 72
 Terrae appellatur de moribus calorum, crudelitas, avarae, &c. AE. 3: 44
 Terrae projectus, pro in terram figurate. AE. 11: 87
 Terrae, homines qui in terra sunt. E. 6: 37
 Terrae & humorum mixta, aether & aer, omnia procreant. O. 2: 385
 Terrae injectio, secundum ritum Pontificalem, etiam circa abfentium cadavera poterat fieri, sollemnibus quibusdam sacris. AE. 6: 366
 Terram, in quam advenae primum venirent, adorabant, Geniumque loci propitium sibi precabantur. AE. 9: 53
 Terram sputat, vel in terram; vel re versa terram, propter pulverem. O. 4: 97
 Terrigenae, quinam intelligendi; & cur serpentum pedes habuisse dicantur. AE. 3: 578
 Terrigena filia, Orithyia, a Borea in Thraciam rapta. AE. 12: 83
 Terrigenae, Athenienses. AE. 3: 281
 Terrigenae, juxta oculos, mures. AE. 3: 108
 Territorium, dictum, quasi *terrivoium*, tritum bobus & aratro. AE. 5: 755
 Terror, proprie, qui aliis inferatur, unde & *terrillius*; *metus*, quem habent timentes. AE. 377
 Tertio, & quartato, verba dicere. AE. 3: 314
 Tertio die ossa crematorum lepi solebant. AE. 11: 210
 TES syllaba terminata, vocativum in a faciunt. AE. 10: 332
 Tesseræ, signum bellicum, ad vitandam confusionem, ut in Marii exercitu, *Lav Dens*; in Syllae, *Apollo Delphicus*; in Caesaris, *Fovus Genitrix*. AE. 7: 637
 Testa ardens, lucerna. G. 1: 391
 Testari, pro obtestari. AE. 4: 519. testificari. AE. 11: 221
 Testis, nuntium hoc teste, vel haec testis, non recipit. E. 5: 21
 Testor, pro juro, vel testificor. AE. 2: 155, 432. quaeſo, obtestor. 3: 598
 Testudinis militaris inventor, Artemon, Clazomenius; item Arietis. AE. 9: 505
 Testudo, transformatâ ex Chelone virgine, quod conterasisset celebrare nuptias Jovis & Junonis; & pro pocna domum suam portare coacta. AE. 1: 509
 Testudo, camera incensiva vel fornicata in templis, ut redderet imaginem coeli. AE. 1: 509
 Testudo, scutorum connexio carvata in modum testudinis, cum urbs a militibus oppugnatur, & murus subruitur. AE. 9: 505, 517
 Testudo cava, citharæ periphraſis; & quomodo inventa a Mercurio. O. 4: 464
 TETAE, columbas. E. 1: 58

Vete, *te ipsum*, adverbialiter dictum. AE. 12: 891
 Teirici, homines tristes ab asperissimo monte *Terrico*, in Sabinis. AE. 7: 713
 Teiricus, mons in Sabinis asperissimus; unde tristes homines *teirici* dicti. AE. 7: 713
 Teucer, five Teucrus, Curetis & Idaeae Nymphae filius; vel, ut alii, Scamandri; & reliqua ejus historia. AE. 3: 108. Scamandri filius: ejus filiam uxorem duxit Dardanus. 3: 167
 Teucer, & Scamandrus, Creta profecti, Trojam venerunt, hospitio accepti a Dardano, & Teuceri filiam Batiam uxorem sibi junxit Dardanus. AE. 1: 42, 239. 3: 94, 95, 104
 Teucer Cyprium a Belo accepit, ibique Salaminem, patriae cognominem, condidit. AE. 1: 915
 Teucer, pro Dardano. O. 3: 89. AE. 1: 239
 Teucer, quia sine fratre Ajace a Trojano bello reversus, a patre Telamone Salamine pulsus, Sidona venit. AE. 1: 623
 Teucer, Telamoni & Hecionae filius. AE. 8: 157. ejus frater Ajax, sed ex alia matre. 1: 623
 Teucer jam ante Aeneam Didoni Trojanorum fata narraverat. AE. 1: 760
 Teucris a Teucro, Scamandri filio, appellati. AE. 1: 42. 3: 108
 Teucris, & homines, & regionem significat. AE. 8: 136
 Teucris, pro Teucridae. AE. 3: 352
 Teucris, subaudi gens. AE. 2: 26
 Teutae oppidum Teutam, post Pisas, in Etruria condiderunt. AE. 10: 179
 Teuthis lingua, haecae *Catejae*. AE. 7: 741
 Teuthras, hujus Teuthrae. AE. 10: 402
 Teutones quidam, Graece loquentes, regionem Etruriae tenuerunt. AE. 10: 179
 TEXEBANT staves Veteres. AE. 7: 14
 Texere, & texturinum, proprie de navibus, & loco ubi naves sunt. AE. 2: 16. Gr. *navrria*. 11: 326
 Texo, idem quod spolio, in praeterito *teni*. AE. 10: 424
 Textrina, loca ubi naves sunt, Gr. *navrria* *navalia* vero *navis*, ubi naves subductae sunt. AE. 11: 326
 Θ. litera inventa a Palamede. AE. 2: 81
 Thalamus, pro habitationis loco. AE. 6: 280
 Thalasſio apud Romanos in nuptiis invocatur, & cur. E. 6: 31
 Thales Milesius omnia ex humore procreari stituebat, & propterea obruenda corpora, ut in humorem possent resolvi. E. 6: 31. O. 4: 364, 382. AE. 11: 186
 Thalla, una ex Masis, Latine *Thalea* potius scrib. ut *Cytheraea*, a Gr. *Θαλασσα*, & *Κυθηρα*. E. 6: 2
 Thallae & Jovis filii, Falici, Dii culti in Sicilia. AE. 9: 584
 Thapsus, insula juxta Syracusas. AE. 3: 689
 Thapsus, insula; unde Thasiacæ vires. O. 2: 91
 Thaumantias, Iris, quasi *Thaumantis* filia, ex admiratione colorum, a Gr. *Θαύματα*. AE. 9: 5

Thaumantis & Eletrae filiae, Harpyinae. AE. 3: 212, 241, 249
 Thaumatis, Ponti & Terrae filius. AE. 3: 249
 Thaumatis Theopompi. E. 6: 26
 THEANO, Antenoris uxor. AE. 1: 246. quae admodum venerabilis inter Troadas. 3: 484
 Theano, mater Mimantis. AE. 10: 703
 Theatra frequentia in urbibus Graecorum, quia spectaculis gaudebant. AE. 1: 431
 Theatri loco Antiqui scenam tantum de lignis faciebant; & postea pugnata. O. 3: 24
 Theatrum, Graecum est, idem quod spectaculum. AE. 5: 288
 Theatrum Marcelli. AE. 7: 607
 Thebae plurali & singulari numero *Thebae*. AE. 5: 52. 6: 773
 Thebae, triplices; aliae *Aegyptiacae*; aliae *Boeoticae*; aliae *Phrygiae*. AE. 9: 697. civitas in Boeotia a Cadmo, Zetho, & Amphione condita. 4: 470. Phrygiae, patria Andromache. 3: 297
 Thebae, vulpibus quomodo liberatae. O. 1: 218
 Thebana bella. AE. 6: 480
 Thebani, Echionii, a rege Echione, uno de sociis Cadmi. AE. 22: 514
 Thebano regi, Polytoni, maximo Amphiarum prodidit Eriphyle. AE. 6: 445
 Thebanorum rex, Athamas, Junonis ira in furorem actus, uxorem filioſque occidit. AE. 5: 241
 Thebanorum sub rege Ogyge, dilavium. E. 6: 41
 Thebanorum rex, Pentheus, a Bacchis disceptus. AE. 4: 469
 Thebanum bellum Ercoclis & Polytonis. AE. 2: 601
 Thebanus mons, Aracynthus. E. 2: 24
 Thebas reliquit Aristaeus. O. 1: 14
 Thebe, filia Jovis, omni diis dedit columnas humanam vocem edentes, quarum altera in quercum Dodoneam provolavit, altera in Lybiam super caput arietis, &c. AE. 3: 466
 Themidos filia, Erigone. E. 4: 6
 Themidos responsum Deucalioni. E. 6: 41
 Themidas, Themillae; ut Aeneas, Aeneas. AE. 9: 576
 Themis, antiquissima Deorum. AE. 4: 246. ante Apollinem oracula edebat. 3: 104
 THENSA, curus quo Deorum granulara portabantur, *ἀνὰ τὴν Θέναν*. AE. 1: 2
 Theoclyti pater, Stimicon. E. 5: 55
 Theodamantis filius, Hytas. O. 6: 43
 Θεοὶ μεγάλοι, Θεοὶ ἄστυν, Θεοὶ ἄστυν, appellati *Dii Penates*. AE. 1: 382
 Θεὸν ἀναγορεύω, quid inter coenandum. AE. 1: 734
 Theopompus, auctor colloquii Sileni cum Mida. E. 6: 13, 26
 Θεὸς ἰ καὶ ἰ, masculini & feminini generis, ut *ἄστυν*. AE. 2: 632
 THERMODON, & contra Theumodou, Thraciae fluvius, ad quem a Tanaï digressae habitaverunt Amazones. AE. 11: 659

Pho

INDEX IN SERVIVM.

- Thron**, nomen proprium ex Pindaro. AE. 10: 312
- Therites**, cur a tergo ad praecordia usque vulneratus dicitur. AE. 9: 633
- Thesauris**, repositionibus, apothecis. G. 4: 219
- Thesaurus**, sine w scribendum. AE. 1: 363
- Thespi**, Ariadne, & Liberi fabula. G. 1: 1222
- Thespi** uxor, Phaedra, Minois & Pasiphaes filia, ejusque cum Hippolyto historia. AE. 6: 445. filius, Demophoon. E. 5: 10
- Thesens**, Aegei filius, juvenes septem & virgines septem una cum eo ad Minotaurum missos liberavit: eorumque nomina. AE. 6: 21. Ariadnae adamarus, Minotaurum interfecit, Labyrintho fe expedit, & Ariadnae secum abduxit. 3: 74. 6: 14. Ariadnae in Naxo reliquit. 3: 125. statim Pallantem Athenis regno pepulit. 8: 54. cum Perithoo ad rapidam Procrispinam descendit ad Inferos. 6: 122, 601. quomodo aeternum sedere dicitur apud Inferos, cum ab Hercule sit liberatus. 6: 517
- Thesens** ex Antiope, Hippolytae Amazonum reginae filia, Hippolytum genuit. AE. 11: 661. Hippolyte uxore mortua Phaedram, Minois & Pasiphaes filiam, uxorem duxit, quae Hippolytum primum genuit. 7: 761
- Thesens**, non Paris, rapuit Helenam, eamque in Aegyptum deportavit, & Proteo regi commendavit: longaque alia belli Trojani causa. AE. 11: 262
- Thesens** Hylacum Centaurum interfecit. AE. 8: 294
- Thesidae**, Athenienses. G. 2: 383
- Thesimophoria**, Cereris sacra, a legum inventione. AE. 4: 58. a Triptolemo instituta. G. 1: 19
- Thessala** lingua, *Pellades*, & columbae & vaticinatrices. E. 9: 13
- Thessali**, proprie Graeci, a rege Thessalo. AE. 2: 4. Neptuno equitres certamen dicarunt, quod primum illic equum produxisset. G. 1: 12
- Thessalia**, Emathia, ab Emathio rege. G. 1: 492
- Thessalio** oriundi potissimum Pelasgi, quia in ea multae eorum urbes. AE. 8: 600
- Thessaliae** civitas, Argos. AE. 7: 286. Larissa, Phthia. 2: 197. Meliboea. 3: 401. 5: 251. Pallene, ubi regnavit aliquando Proteus. G. 4: 387. Pelicronium, ubi equorum domandorum repertus usus. 3: 115. Philippi. (*Sed errant hic & Virgilius & Servius, statuentes ad eandem urbem Pompeji & Caesaris, & postea Bruti Cassique contra Antonium & Augustum commissum praelium, cum prius ad Philippum urbem Thessaliae, alterum ad Philippum Macedoniae contigerit.*) 1: 490
- Thessaliae** fluvius, Amphrysus. G. 3: 1. unde Apollo *Amphrysias*, & spur. AE. 6: 398. Enipeus. G. 4: 368. Spercibus. 2: 487
- Thessalae** fons, Cyrene. G. 4: 354
- Thessaliae** loca aemena, Tempe. G. 2: 469
- Thessaliae** locus, Phlaegra, ubi Gigantes coelum oppugnaverunt. AE. 3: 578
- Tome IV.
- Thessaliae** mons Aemus, vel Haemus. G. 1: 492. 2: 488. Homole, & Othrys. AE. 7: 675. Octa. E. 8: 30. Parnassus, qui dividitur in Citheronem, Liberi, & Heliconem, Apollinis, ubi Musae. E. 6: 29. AE. 7: 641. juxta Boeotiam. 10: 163. Pelius. G. 3: 93. Pindus. E. 10: 111
- Thessalae** populi, Lapithae. G. 3: 115. eorum rex Ixion. AE. 6: 601. Leleges. 8: 725. Mysmidones, unde dicti. 4: 402
- Thessalia**, in ea praelium Caesaris & Pompeji; (male in eadem, pro Macedonia, Bruti & Cassii collocatur.) AE. 6: 833
- Thessalis** Panaceam contra venena praeficit Hercules. AE. 12: 419
- Thessalus**, Achilles. AE. 1: 100
- Thessandrus**, Polyneicis & Argiae filius, in equo Trojano fuit. AE. 2: 261
- Thestylis**, nomen rusticae mulieris; concubina Corydonis; vel siculis. E. 2: 10
- Thetide** se abstinere monuit Jupiter, & cur. E. 6: 42
- Thetidis** filius, Achilles. AE. 10: 470
- Thetis**, Nympha. AE. 8: 527. Oceani filia, nymphaeum mater. G. 1: 31. Salacia dicta. ibid. adhibito Briareo Jovem vinculis liberavit. AE. 6: 287. Liberum patrem, Lycurgum fugientem & in mare fe praecipitantem, excepit. 3: 14. Achillem filium in insulam Scyron commendavit. 2: 477. Achilli filio arma a Vulcano impetravit. 8: 383
- Thiasi**, salrationes, choreae Liberi. E. 5: 30. AE. 7: 581. item *thyasi*, vel *thyrsi*, haetae bacchantium. E. 5: 30
- Thiv**, *pulvinus, dorsum*, durior arena, quae remeantibus fluctibus densatur. AE. 10: 303
- Thoas**, rex Tauricae regionis, omnes peregrinos mansans, ab Oreste occisus. AE. 2: 116. 6: 136
- Thoas**, Andremonis filius, in equo Trojano fuit. AE. 2: 262
- Tholus**, proprie, quasi scutum breve in medio tecto, in quo trabes coeunt, ad quod dona suspendebantur. AE. 9: 408. aedium sacrarum genus fabricae, Vestae, & Pantheon. 9: 408
- Thoosae** Nymphae & Neptuni filius, Phoeus. AE. 5: 824
- Thoraces** aheni, ad differentiam loricarum, quibus majores tantum pectus tegebant. AE. 7: 633
- Thorax**, rex quidam, thoraces invenit. AE. 9: 505
- Thoth**, Aegyptium lingua, Mercurius. AE. 4: 577
- Thot**, *Apne*, *Mars gradivus*. AE. 3: 35. Martis epitheton, Latine *insanus idarus*. AE. 7: 550
- THRACIA**, pro Thracia. AE. 12: 335
- Thracas**, studeles, eorumque exempla. AE. 3: 51
- Thracas** invenere galeam. AE. 9: 505
- Thracia**, Martis terra. AE. 3: 34
- Thraciae** fluvius, Hebrus. AE. 1: 321. civitas Cypsala. ibid. E. 10: 65, 66. Hebrus. G. 4: 463. Hebrus, juxta oppidum Cypalae. AE. 1: 321. 12: 331. Strymon. G. 1: 120. 4: 508. AE. 11: 444
- Yyyy
508. ad quem multae Graecae. AE. 109 265. Thermothon, ad quem a Tanai digressae habitaverunt Amazones. 11: 659
- Thraciae** mons, Edon. AE. 12: 365. *Ismarus*, pl. n. *Ismara*. E. 6: 30. G. 2: 37. AE. 5: 620. 10: 139. Pelius, & Ofla. G. 1: 281. Rhodope. E. 6: 30, 844. G. 1: 332. 3: 351. 4: 461. Pangaea. ibid. Sython. E. 10: 66
- Thraciae** mulieres, Cicones, Orpheum per Liberi sacra simulata discerperunt. G. 4: 520
- Thraciae** oppidum Aenum, conditum ab Aenea. AE. 3: 1. Amphipolis. G. 1: 20. Cephalenia, quae & Same dicta. AE. 7: 207. Cypsala. 1: 321. 12: 331. *Ismara*, a monte *Ismaro* dicta. 10: 550
- Thraciae** gens, Amynnae. AE. 1: 321. Bistones. AE. 3: 14. Sythones. E. 10: 66
- Thraciae** regina, *Phyllis*. E. 5: 10. rex, Cisseus, Hecubae pater. AE. 5: 535. Diomedes. 1: 756. cujus equos ipso interfecto abduxit Hercules. 8: 300. Lycurgus, Dryantis filius, ob Liberum patrem contemptum punitus. 3: 14. Phineus, ejusque fabula. 3: 209. Rhesus, interfectus ad Trojam. 1: 473
- Thraciam** tenuit Iasus. AE. 3: 15. Aeneas. 1: 208. 3: 1
- Thrasymenus** lacus, ubi superatus Flaminus, postquam signa non sequentia jussisset effodi. AE. 11: 19
- Threicius**, pro *Thracius*, solutio linguae Ionicae, pro *Θρακιῶν*, *Θρακῶν*, unde *Threicius*, vel *Threissa*. AE. 3: 51
- Threissa**, vel nomen proprium, vel patronymicum Amazonis. AE. 11: 858
- Threissa**, per solutionem pro *Threissa*, idem quod *Thracia*. AE. 1: 320. derivatum a *Thres*. ibid.
- THULE**, Oceani insula. G. 1: 30. petpetui illic dies, cum Sol in Cancro. ibid.
- Thura** mascula, quod in modum testiculorum sint. E. 8: 67
- Thure** tantum & floribus sacrificabatur Veneri Paphiae, quae Cypri colitur. G. 2: 380. AE. 1: 339
- Thurimus** in finibus Garga oppidum quoddam, ad Gargarum flumen. G. 1: 103
- Thus** cum adspiratione *ἄνθ' ἢ θῦσιν* vel sine adspiratione *Thus*, a tundendo, a glebis tumis, cum quibus dicitur fluens de arboribus coalescere. G. 1: 57. Veteres per adspirationem, ut *ovibus*, & *lurcho*; recentiores sine adspiratione. AE. 6: 3. nascitur in Arabia. G. 2: 115, 117
- Thusis**, dicti *ἄνθ' ἢ θῦσιν*, a frequenti sacrificio; ex Maconia oriundi. AE. 10: 164
- Thusis** apud idoneos auctores non legitur; sed dicendum vel *Etruria*, ab *Etrusco* principe; vel *Lydia*, a *Lydo*; vel *Tyrrhenia*, ab ejus fratre. AE. 10: 164
- Thusis** castrum nobilissimum, *Pyrg* veteres. AE. 10: 184
- Thusis** civitas, Cosa, vel Cosae. AE. 10: 168
- Thusis** fluvius, Minio. AE. 10: 183
- Thusis** locus, Centum cellae. ibid.
- Thyas**, Baccha: sicut a *Baccho* *Bacchae*, &c

INDEX IN SERVIUM.

- fic a Thyonto, Thyades, ἀνὸς τῆς Θύης, ἡσάνε κέρρεα.* AE. 4: 302
Thyali, vel thyrsi, haetae bacchantium. E. 5: 30
Thybris rex Albanorum, qui in fluvium cecidit, & flumini, quod proprie *Thyberis*, nomen dedit, cum prius diceretur *Albula*. AE. 3: 500
Thyestae filiae, Leda & Hypermetra. AE. 8: 130. filius, Aegythus. 6: 612
Thyestes & Atreus, fratrum invidiorum exemplum. AE. 6: 608
Thyestes, cognito sibi a fratre Atreo filios epulandos appositos, quia cum uxore ejus Aërope concubuerat, ultionem quaerens, ex Apollinis responso cum Pelopeja filia concubuit, unde natus Aegythus, qui Atrei filium Agamemnonem, adulterata prius uxore ejus, occidit. AE. 1: 572. 6: 623. 11: 262
Thyestes, primus immolatus a Busrilde, sacrificio illi originem dedit. o. 3: 5
Thymbra, genus herbae, abundans in Phrygia. G. 4: 31. alio nomine *Satureja* dicitur. AB. 3: 85
Thymbraei Apollinis sacerdotes, Laocoon. AE. 2: 201
Thymbraeus Apollo, ab agro Trojae vicino, pleno thymbra. AE. 3: 85
Thymbre, pro Thymber, Metaplastus. AE. 10: 393
Thymoctes filium & uxorem occidi iussit Priamus. AE. 2: 32
Thymus, apibus, non hominibus, dulcis. E. 7: 37. pro melle. ibid.
Thyrsis, Virgilii obtrectator. E. 7: 21
Thyrus, Gr. Θύρα, caulis, medium fructus. AE. 12: 413
Tiaras, per usurpationem masculino genere dictum, cum femininum sit. AE. 7: 247. pileus Phrygius. ibid.
Tibi, in tuam honorem, gratiam. o. 1: 34. tui caussa. AE. 6: 112
Tibi ducitur, i. e. sub nomine tuo aliis. E. 8: 29
Tibi vacat. AE. 1: 257. 3: 477. v. in mihi.
Tibia, pro musa. E. 8: 21
Tibia curva, symphonicorum; Gr. *ἄναπλαυλόν*; Latine, *vasta tibia*; *Dionysia*, qua Satyri praefertim utuntur. AE. 11: 737
Tibiae duplices, Phrygiae, quae impares & inaequales habent cavernas, & Serranae, quae pares habent & aequales. AE. 9: 618
Tibiarum sono in bellis pro tubarum cornuumque usu. Lacedaemonii. AE. 8: 2
Tibicines versus dicti, quibus additur quid ad solam metri sustentationem. AE. 6: 186
Tiburtha sacra. AE. 1: 21
Tiburthi quoque habuere Salios, qui apud illos saltabant, post victoriam de Volscis. AE. 8: 285
Tigres, ferae Armeniacae. O. 2: 151
Tigridis forma, tostium navis. AE. 10: 166
Tigris, Armeniacae fluvius. E. 1: 63
TIMARA fides, scientia in sacris. AE. 2: 143. & inde incemerata fides. ibid.
Timaus, fluvius Venetiae, vel Histriae. E. 8: 6. Iapidae fluvius, quae pars Venetiae. G. 3: 475. fluvius Histriae inter Aquilejam & Tergestum, novem, ut alii, septem ostiis in mare prorumpit: unde mare dictum incolis. AE. 1: 249
Timens, & *timidus*, quid differant. E. 6: 20
Timentes pallefcunt, quia exsangues fiunt. AE. 2: 212
Timidi, timentes. E. 6: 77
Timidum caput, cui coluber timet. G. 3: 422
Timidus, & *timens*, quid differant. E. 6: 20
Timor, naturalis pueris. ibid.
Timor, de futuro; *odium*, de praesenti. AE. 1: 23
Timor, pro frigore; & contra. AE. 1: 96. gelat sanguinem. 3: 10
Timorem singula animalia per signa quaedam indicant, homines oculis; lupi, canes, cauda; aves, pinnis. AE. 5: 505
Timorpha, poena, ἀπὸ τῆς τιμῆς, quod est pretium, quod & pro poena ponitur. AE. 12: 352
Timoris oblitio comes. AE. 2: 713
TINGERE oceano, mergere. AE. 1: 749. 7: 811
Tinguit jugulum, non inficit, sed demersit in jugulum; alibi imbuat, durat. AE. 12: 358
Tinus, laurus sylvestris caerulea bacca. G. 4: 112. fructum nullum fert, sed semina multa facit. 141
TIPHYS, Argonautarum gubernator, pro quoquecumq;, & ejus fabula. E. 4: 34
Tirones pictas parmas non gestabant. AE. 9: 548. 11: 711
Tironibus primo anno euntibus ad militiam dabantur custodes. AE. 5: 546
Tiryntia, civitas vicina Argis, ubi nutritus Hercules, qui inde Tiryntius. AE. 7: 662. 8: 228
TIS, & *tis*, nominativi singulares antiqui ex Graeco. AE. 2: 595
Tisbes & Pirami fabula. E. 6: 22
Tisic phru, mortis ultio; & inde dicta *Tisiphone*. G. 4: 454
Tisiphone, Alecto, & Megaeta, Plutonis filiae. AE. 1: 86
Tisiphone, Furiarum maxima. AE. 3: 252. dicta quasi *Tisic phru*, mortis ultio. G. 4: 454. ultrix Dea, a *tisic ultio*, & *phru funis*, mors. AE. 4: 609
Tisiphone pallida, pro effectu Furiae, furialis ardor, scilicet, infania. AE. 10: 761
Titan, pro Sole; quia unus de Titanibus, Hyperionis filius, contra Jovem non fecit. AE. 4: 119
Titanes, Dii, ex Terra progeniti. AE. 6: 565. dicti ἀπὸ τῆς τίσιος, ab ultione. 6: 580. victi a Jove. E. 8: 12
Titanes a Terra producti contra Saturnum; Gigantes contra Jovem. AE. 6: 580
Titania astra, aut stellae, vel Sol. AE. 6: 725
Titanibus auxilio fuisse dicitur Atlas. AE. 4: 247
Titania & Asteriae filia, Hecate. AE. 4: 511
Tithonia conjux, Aurora, conjux Tithoni. AE. 8: 384
Tithonus, Trojanus. AE. 2: 241
Tithonus, pro Sole, id est, Titane: pro-
 prie enim *Tithonus*, frater Laomedontis, dilectus & raptus ab Aurora. G. 1: 447. 3: 48
Tithonus, Laomedontis frater, amatus & raptus ab Aurora, Memnonem filium Trojanis misit auxilio. AE. 1: 493. Aurorae maritus, longa senectia convexus in cicadam. G. 1: 447. 3: 328. AE. 4: 585
Titinus in Scutina. AE. 11: 457
Titubata vestigia, participium sine verbo. AE. 5: 332
Titus Tatius, rex Sabinorum, foedus percussit cum Romulo. AE. 7: 709. 12: 198. Romulo in urbem & regnum receptus. 5: 560
Tityrus, pro vilissimo rustico. E. 8: 55
Tityri sub persona, Virgilius: nomen primae eclogae. E. 1: 1
Tityrus, Deum contemptor. AE. 4: 696. tam magnus fingitur, quia pro libidine ponitur, quae in jecore est, & iare se extendit. 6: 596. Terrae filius, vel alumnus, Latonam persequens ab Apolline sagittis confusus. 6: 595
TMSIS, & quae figura: in compositis tolerabilis, sed simplicibus vitiosa. G. 3: 381. 4: 166. AE. 1: 416. 614. 7: 24. 104. 9. 288. 339. in qua prior compositi pars in praecedente, altera in sequente versu. 6: 528
TMOLUS, mons Ciliciae & Lydiae, crocum ferens. G. 1: 96. & vinum crocei odoris. ibid. vitibus confusus, unde *Tmolium vinum*. G. 2: 98
Tmoliticum vinum, crocei odoris. o. 1: 56
TOGA Jovis simulacrum in Lydia vestitum. AE. 21: 781
Toga apud Romanos & senus omnis & conditio utebatur. AE. 1: 286
Toga, pro parte. AE. 1: 5
Toga virilis, cur in Capitolio sumpta. E. 4: 50.
TOLLERE certamina, finire, removere. AE. 12: 99
Tollere se ad auras, Augurum verbum. AE. 2: 699
Tollere spe avos, erigere generis antiquitatem. AE. 6: 877
Tollite cuncta, id est, differte, aut celerius terminate. AE. 8: 499
Tolamium, Lartem, sive Tuicorum regem occidit, & spolia optima de eo reportavit, Cossus. AE. 6: 842
TONARE ore, clara voce & cum fiducia invocare. AE. 4: 510
Tondere, fecare. G. 1: 290
Tonitru sereno coelo, augurii est; coelo nubilo, tantum caussa. AE. 7: 141
Tonitru dirimebantur auspicia. AE. 4: 161. nec non confarreationes. 4: 339. 374
Tonitru, neutr. gen. & *tonitrus* masculini. AE. 5: 694
Tonitrua de parte serena, optima auspicia faciunt. AE. 9: 630
Tonitrua semper adhaerent coelestibus ignibus. AE. 5: 529
Tonitrua voce imitabantur in Ceteris Hecates. AE. 4: 510
Tonitrua laeva, felicia; quia partes, nobis laevae, coeli dextrae. AE. 2: 693
 Ton-

INDEX IN SERVIUM,

- Tonsa coma**, composita; *comae* enim, capilli non caesi. AE. 5: 556
- Tonsa novalis**, agri messi. G. 1: 71
- Tonsa oliva**, compta, minutis frondibus. AE. 5: 774
- Tonsae olivae corona**, minutis foliis composita. G. 3: 20
- Tonsae, remi**, a decutiendis fluctibus; sicut *tonsores*, a tendendis & decutiendis capillis. AE. 7: 28
- Tonsis vallibus**, non sylvestris. G. 4: 277
- Tonsis villis**, minutis, compositis. AE. 1: 705
- Tonlores, dicti a tendendis & decutiendis capillis**; sicut *tonsores*, remi, a decutiendis fluctibus. AE. 7: 28
- Tonsura ab Hectore** nomen accepit, quod is crinibus maxime decorus. AE. 2: 277
- TOPHUS scaber**, lapis asperissimus; unde & scabies dicitur. G. 2: 214
- Topothesia**, loci ex poetica licentia ficti descriptio. AE. 1: 163
- TORALE**, rectum est; *toral*, apocope. AE. 1: 705
- Toris luxuriant pedus, torosum, & emiens pulpis**. G. 3: 81
- Torquatus**, nomen adeptus a *torque*, quem Gallo superato ad pontem Amicenis detraxerat. AE. 6: 825
- Torquatus filium victorem**, quod contra mandatum pugnat, sustinuit necavit. ibid.
- Torquens tegumen, sustinens**. AE. 7: 666
- Torquere spumas, remorum agitatione & contorsione spumas excitare**. AE. 4: 583
- Torquere, jacere, immittere, regere, frenare, desistere, sustinere**. AE. 1: 112. 4: 269. portare. 4: 482. trahere, volvere. 6: 551. vettere. G. 1: 174. in usu quando vis exprimens. AE. 8: 429
- Torquere fulmina, pro intorquere, vel gubernare**. AE. 4: 208
- Torques cuncta, freno regis; alibi, sustines**. AE. 12: 180
- Torquet, legit**. AE. 1: 160
- Torquet axem humero, sustinet**. AE. 6: 798
- Torquet sidera, sustinet**. AE. 9: 93
- Torrentis, fluvijs, qui aestate siccantur**; Gr. *χρησπιππος*. AE. 2: 305. ad tempus crescens. 10: 363
- Torrentis aquae, pro absoluto torrentis**. AE. 10: 603
- Torrentes pice ripae, ardentis**. AE. 9: 105
- Torrentia flumina, quae aucta riparum munimina spernunt**. E. 7: 52
- Torrere fruges, pro siccare, ut facilius molantur, ut faciendum in farre, milio, panico**. G. 1: 267
- Torrida, calore sicca**. E. 7: 48
- Torris, nunc in usu, non autem torrens, hujus torri, ut apud Antiquos**. AE. 12: 298
- Torti orbes, obliquae, implicitae viae**. AE. 12: 481
- Tortus, i. e. girois**. AE. 5: 276
- Torus, ab herbis tortis dicitur**. AE. 2: 2. 5: 388. quod Veteres super herbam tortam sederent, vel accumberent. 1: 712
- Torvum, pro torve**. AE. 7: 399
- Torvus, fortis, asper, terribilis**. AE. 10: 170. G. 3: 51
- TOT**, pro multa. AE. 7: 228
- Totica, pro saepe**. AE. 1: 411
- Toros annos, sine fine, intermissione**. AE. 1: 276
- Torum, & omnia, quid differant**. AE. 1: 189
- Tonus & quotus, quantitate differunt, licet derivatione similia**. AE. 1: 189
- TRABEA**, tria genera trabearum; unum Diis sacrum, de purpura tantum; aliud regum, quod est purpureum, habens tamen aliquid albi; tertium augurale, de purpura & cocco. AE. 7: 612
- Trabea, insigne imperatorum**. AE. 11: 334. toga augurum, de cocco & purpura; etiam Diali & Martiali, sacerdotibus. AE. 7: 188
- Trabea Quirinalis, regalis; vel qua usus Romulus**. AE. 7: 612
- Trabes, de arboribus, cum non dicantur nisi caesae sint, & positae**. AE. 9: 88. naves vel remi. 4: 566
- Trabs, & trabes, dicitur**. AE. 1: 591
- Trabs cava, elegans navis periphrasis**. AE. 3: 191
- Tradere alicui, fidei alicujus committere, credere**. E. 3: 2
- TRACTUS**, pro magnitudine. E. 4: 51
- Tractim, sine intermissione, jugiter**. G. 4: 260
- Tractus, plaga, regio**. G. 2: 182
- TRAGOEDIA**. AE. 2: 19
- Tragoedia, ab hirco, qui praemium dari solebat**. G. 2: 382. E. 3: 20
- Tragum, reus genus, a trahendo, verticulum**. G. 1: 142
- Trahae, pro trahae: vel tabula, quae a bobus arcae inducitur, vel vehicula sine rotis**. G. 1: 164
- Trahere, cum festinatione adducere**. AE. 2: 58
- Trahere aegra corpora dicuntur, qui laborant proluxa aegritudine**. AE. 3: 140
- Trahere furorem, ut trahere spiritum**. AE. 4: 101
- Trahere partem patriae, originem ducere**. AE. 8: 511
- Trahere, de illo, qui puerum festinus secum ducit**. AE. 2: 321, 457
- Trahuntur sortes, i. e. educuntur**. AE. 1: 512
- Trahunt regem, pro trahere volunt, vel dilacerant**. AE. 12: 585
- Trahuntur, extenduntur, veniuntur**. G. 1: 235
- Trajectus funis, extensus, unde transfenna, funis**. AE. 5: 488
- Tramites, convalles, quae de lateribus utrimque perviae limitant montes; alio nomine, saltus: etiam valles**. G. 1: 108
- Tranave, transvolare**. AE. 4: 245
- Transfenna, funis a trajiciendo, extendendo**. AE. 5: 488
- Transmittere, velociter transire**. AE. 4: 154
- Transpadana regio**. E. 6: 64
- Transpadanis praepositus Varus, quia Pollionem fugarat**. E. 9: 29
- Transscribere, verbum in coloniarum deductione adhiberi solitum: transscripti enim dicebantur, qui deducebantur**. AE. 5: 750
- Transscribi, tradi; sermo tractus de pe-**
Yyy 2
- cunja; nam scribi est dari; *rescripti* reddi. AE. 7: 422
- Transira, & juga, eadem**. AE. 5: 136
- Transverberare, scindere**. AE. 10: 336
- Transversum tueri, aliquid indignari**. E. 3: 8
- Trapenum, mola mobilis olivaris**. G. 2: 519
- TREMERE**, palpitare. AE. 1: 216
- Tremor ex furore oritur**. AE. 7: 446
- Tremor in sacrificantibus, religionis & divinae reverentiae signum**. AE. 6: 54
- Tremoris Terrae variae opinioniones**. G. 2: 479
- Tremulum, crispans**. E. 8: 105
- Tremulum lumen, ex mobilitate & repercussione aquae**. AE. 7: 9
- Trepidare coeunt, festinant inter se in alvearibus**. G. 4: 73
- Trepidare, festinare**. AE. 9: 114. pro sensum progredi; & contra, festinare: & eleganter de equis. 4: 121. turbati, festinare; Gr. *ἰσχυρισμός*. 12: 737
- Trepidat, trepidanter facit**. AE. 12: 402
- Trepidi formidine, festini**. AE. 9: 169
- Trepidus, festinus**. AE. 3: 616, 666. 4: 642. 7: 638. 9: 233
- Trepidus tumultus, festinus**. AE. 8: 4. vel pavens, vel festinans. 2: 382. vel festinus, vel revera trepidus. 12: 902
- Trepidus rerum, nesciens quid agat, ignarus auxilii, trepidus de rebus**. AE. 12: 589
- TRIA hominum genera ad Superos remeare possunt; Quos aequus amovet Joviter; Quos ardens coeunt ad aethera virtus; & Diis gentis; & qui illi sunt**. AE. 6: 129
- Tribuli, genus spinac**. G. 1: 153. hos cum Romanis pugnaturos parasse dicitur Annibal. ibid.
- Tribula, genus vehiculi, omni parte dentatum, ad terendas in area fruges**. G. 1: 164
- Tribuni dicti, qui singulis tribubus, sive paribus a Romulo institutis, praerant; & inde sumptus, quos dabant, tributa dicta**. AE. 5: 560
- Tribuno plebis ab Urbe abnoctate non licebat; exire tamen post mediam noctem, & ante mediam reverti licebat**. AE. 5: 738
- Tribunus celerum, Bruus sub Tarquinio**. AE. 8: 646
- Tribunus militum, Gr. *χρησπιππος***. AE. 9: 162
- Tribunus militum consulari potestate; Cossus, secunda spolia opima de Larsate Tolumnio, Tulcorum rege, repoteavit**. AE. 6: 842, 856
- Tribus dictae, singulae partes tres, in quas populum Romulus diviserat; Ramneses, Tatienses, Luceres: qui illis praerant Tribuni dicti, & sumptus, quos solvebant, tributa**. AE. 5: 560
- Tricipitinus, Tarquinius, Lucretiae pater, primus consul cum Bruto, cur Urbe pulsus**. AE. 6: 819. & reliqua historia. 8: 646
- Triclinium, tres lecti strati dicuntur, non vero ipsa coenatio vel basilica**. AE. 1: 702
- Triplex, fluctus triplianis, multiplicati**. AE. 1: 120

Tri-

INDEX IN SERVIVM.

- Tridens**, quare Neptuno tribuitur. *AE.* 1: 142
- Tridenti**, pro tridente. *AE.* 1: 149
- Trieterica**, triennialia, quia Bacchi sacra tertio quoque anno innovabantur. *AE.* 4: 302
- Trieterica sacra**, quia idem Deus, Apollo, Sol, & Liber pater. *AE.* 6: 78
- Trigemina porta Romae**. *AE.* 8: 361
- Triginta porcelli albae suis significarunt** . Afcantium triginta annos regnatarum. *AE.* 3: 391
- Trilicis lotica**, trino nexu intexta. *AE.* 3: 467
- Trinacrus**, rex Siciliae, a quo *Trinacia* dicta Sicilia. *AE.* 1: 200
- Trinacria**, Gr. nomen Siciliae, propter tria *axpa*. *AE.* 1: 200. Latine *Trinacra*. *ibid.* & *Trinacia*, ab *que r*, a rege *Trinaso*. Sic dicta Sicilia, a tribus promontoriis, quae Gr. *axpas* etiam *Trinacia*, sed hoc proprie adiective pro *Sicula*. *q.* 384. a tribus promontoriis, quae Gr. *axpas*, Pachyno, Lilybaeo, Peloro. *q.* 687
- Triones**, proprie boves aratorii; ita dictae, Helice, & Cynofura, stellae Septentrionis. *AE.* 1: 748. *q.* 516
- Triphylis** Iovis templum in Arabia. *q.* 139
- Tripodes**, mensae in Apollinis templo, quibus insidentes Phoebades vaticinabantur, vel quod illic tripus cum ossibus & dentibus Pythii serpentis. *AE.* 3: 360
- Tripolis**, regio Africae. *AE.* 4: 42
- Tripolemus**, Celei filius, ejusque fabula. *q.* 1163. Buzyges dictus. *1.* 19. O non dictus Aegyptiis: aratri inventor. *ibid.* ejusque fabula. *ibid.* 147
- Tripolemo** frumenta monstrata a Cerere: cum interimere voluit Lynceus. *AE.* 1: 327
- Tripudium solistimum**, optimum. *q.* 830
- Tripudium sonubium**, quae augurium. *AE.* 3: 90
- Tripus Apollinis**, corio Pythonis serpentis tectus. *AE.* 6: 347
- Trigmetra**, Latine idem quod *Trinacia*, *Sicilia*. *AE.* 1: 200
- Triste**, perpetuum bellorum epitheton. *q.* 6: 7
- Triste litus**, imbecundum. *AE.* 5: 411
- Triste lupus**, res tristis. *q.* 3: 80
- Tristis dicta**, quae tristem faciant, vel severa. *AE.* 10: 612
- Tristia dena**, acerba. *AE.* 3: 301
- Tristes succi**, amari, austeri. *q.* 2: 126
- Tristis**, amarus. *q.* 1: 75. asper. inmirabilis, severus. *AE.* 6: 315. & contra. *q.* 6: 374
- Tristis imago**, severa, terribilis. *AE.* 6: 695
- Tristis ira**. *q.* 2: 14
- Tristis senectus**, severa, quae severitatem gignit. *AE.* 6: 275
- Triticum**, numeri tantum sing. *q.* 5: 36
- Triton**, Deus marinus, Neptuni & Salaciae deae filius. *AE.* 1: 148
- Triton**, pictus in prora. *AE.* 10: 208
- Triton**, amnis Boeotiae, ubi nata Pallas. *AE.* 2: 171
- Tritonia**, quasi terribilis, *quod rē ὄραν*, i. e. timore: aut a *Tritone*, Boeotiae amne: aut a *Tritonide*, palude Africae; juxta quam nata dicitur. *AE.* 2: 172
- Tritonia**, praefes belli. *AE.* 11: 483
- Tritonia Pallas**, duo antonomasiva pro uno proprio. *AE.* 5: 704
- Tritonis**, Africae palus, juxta quam nata Pallas. *AE.* 2: 171
- Trivere radicos**, tornavere, composuere de torno. *q.* 2: 444
- Trivia**, & quadrivia, sibi clamore & ululatu complebant rustici, & quare. *q.* 3: 26
- Trivias lacus**, idem qui Dianae speculum, in Aricino nemore. *AE.* 7: 515
- Trivias** & Phoebos templum in Palatio struxit Augustus. *AE.* 6: 69
- Triumviri Gallum postum Transpadanae regioni praeposuerunt**. *q.* 6: 64
- Triumphantes Jovis habent insignia**. *q.* 10: 27. faciem rubrica illinebant. *ibid.* cur facie miniata. *q.* 6: 22
- Triumphabant de hostibus occisis; de pulvis tropaea figebant**. *AE.* 11: 790
- Triumphata**, participium sine verbi origine. *AE.* 8: 195
- Triumphus** & ovationis differentia. *AE.* 4: 543
- Triumphis dives**, bellicosa. *AE.* 4: 37
- Triumphor** Latine non dicitur. *q.* 4: 489
- Triumphum merebatur**, qui hostes cecidisset, *quod rē ὄραν ἄβαν ἰτροαεντ*, qui fugasset, *quod rē ὄραν ἄβαν*. *AE.* 10: 775. *11:* 6
- Triumphum primi** invenisse dicuntur Afri; & inde sibi vindicarunt Romani. *AE.* 4: 37
- TROES** centum quinquaginta, incerto duce, vicum, qui Garga dictus, infederunt. *q.* 1: 103
- Troi**, fortes. *AE.* 1: 472
- Troja**, regio Aegae: *Trojae* civitas, *Illium*. *AE.* 1: 5. regio Asiae minoris, in qua *Illium*. *AE.* 3: 1
- Troja**, provincia Phrygiae. *AE.* 1: 186
- Troja**, pro *Illo*. *AE.* 2: 555
- Troja**, proprie regio, in qua *Illium* civitas; sed saepe pro civitate. *AE.* 3: 3
- Troja**, provincia; *Illium*, civitas: quomodo differat quantitate, cum principale nomen est, & in derivatis. *AE.* 1: 123, 560
- Troja**, cur Divam domus. *AE.* 2: 241
- Troja** Neptunia, cur; & omnis ejus fabulae narratio. *AE.* 3: 3
- Troja** Neptuno & Apollini obfuit, quod denegatam mercedem. *AE.* 6: 64
- Troja** duobus millibus octingentis annis regnasse confirmatur. *AE.* 2: 363. bis expugnata, ab Hercule, & Graecis. *q.* 476. eversa ab Hercule. *q.* 8: 157. & cur *q.* 8: 291. ab Hercule non imo, ut a Graecis, eversa est. *q.* 2: 624. non multum ab Aeneae aetate; si non illo jam nato. *q.* 4: 228. prodita ab Helena & Antenore. *1.* 651. capta, Luna septima, sive dividua. *2.* 255
- Troja**, pro Trojanis. *AE.* 7: 233
- Troja**, in Epiro, ab Aenea condita. *AE.* 3: 349
- Troja**, prima civitas, quam Aeneas in Italia condidit. *AE.* 1: 9. *2:* 158. quia
- illam castrorum in morem fecerat. *q.* 48. alius *Castrum Laurenti* dicitur, quod sibi: quasi tutamen illam construxit. *q.* 7: 10: 213, 378. struxit illam in Olficenti, in Laurolatinati. *q.* 237
- Troja**, Iulius, sub Augusto a pueris exhibitus. *AE.* 5: 556
- Trojana forsana**, pro mala, adversa. *AE.* 6: 62
- Trojae** Minervae, pro Trojanac. *AE.* 6: 841
- Trojae flumen**, Simois. *AE.* 1: 104
- Trojae promontorium**, Rhoeteum. *AE.* 3: 108
- Trojana gens**, quomodo a Jove per omnem fericem. *q.* 3: 35
- Trojana juvenus**, pro Hectore. *AE.* 1: 471
- Trojana laxa**, vel Trojanis fataliter debita, vel in usum Trojanorum. *AE.* 11: 31
- Trojana castra** inter & Laurentum, a Latino septingentorum jugerum agrum acceperunt Trojani. *AE.* 11: 316
- Trojanae captivae**, metu dominarum, naves, quibus Aepeus & alii Graeci in Italiam delati, incenderunt. *AE.* 10: 179
- Trojani**, dicti a Rege Troo. *AE.* 3: 108
- Trojani** praeterquam a Dardano & Teuco ab Aetheniensibus etiam originem ducunt. *AE.* 3: 281
- Trojani** ob Laomedontis perfidiam bellum marinis a Neptuno vexati filias suas illis exponere debebant. *AE.* 5: 30
- Trojani** bis victi, semel ab Hercule, iterum a Graecis. *AE.* 11: 401
- Trojani** foedus habuerunt cum Graecis ante bellum Trojanum. *AE.* 10: 91
- Trojani** principe loco Minervam coluerunt. *AE.* 2: 188
- Trojani** belli causa longe alia quam Helenae raptus, juxta nonnullos, cum ea, non a Paride sed Theseo, rapta, in Aegyptum delata, & Proteo regi fuisse commendata. *AE.* 11: 262
- Trojani** post urbis suae excidium dispersi in varias orbis partes: etiam in Sardiniam, nec non loca vicina Syrtibus. *AE.* 1: 605
- Trojani** cum Aboriginibus conditores urbis Romae. *AE.* 7: 678
- Trojani**, molles & effeminati. *AE.* 9: 614
- Trojani** a Latino agrum inter Laurentum & castra Trojana acceperunt, septingentorum jugerum. *AE.* 11: 316
- Trojani** Amazones tulerunt auxilium. *AE.* 7: 803
- Trojanorum** auctor, Dardanus. *AE.* 8: 37
- Trojanum** genus omne in usum Junoni. *AE.* 1: 34
- Trojanorum** reges, Ilius, Asfaracus, & Dardanus. *AE.* 6: 650
- Trojanum** bellum per Europam, Asiam, & Africam sparsum. *AE.* 1: 461
- Troilus** amatus Achilli, in ejus amplexibus periit. *AE.* 1: 478
- Tropaea** erigebant de pulvis hostibus; de interfectis vero triumphabant. *AE.* 11: 790
- Tropaea** non nisi in eminentioribus locis figebantur; in urbis vero arcibus exaedificatis. *AE.* 11: 6
- Tropaea** habebant suos titulos cum nominibus occisorum. *AE.* 11: 84

INDEX IN SERVIVM.

- Tropaea** portabantur ab ipsis ducibus. *ibid.*
- Tropaeum**, dictum ἀπὸ τῆς τρέψασθαι, ab hostium conversione; unde, qui hostes fugasset, merebatur *tropaeum*; qui occidisset, *triumphum*, ἀπὸ τῆς τριμψίας. AE. 10: 775. 11: 6
- Tros**, Ganymedis pater, Trojanorum, & Phrygiae rex, a quo Troja dicta. G. 3: 36. AE. 5: 252. & Trojani appellati. 3: 108
- Tros**, pro Troius. AE. 6: 52
- Tros**, rex, Trojanis nomen dedit. AE. 3: 108
- Τροφίμω**, *alumnus*, qui nutritus est; nutritior, qui nutrit. AE. 11: 33
- TRUNCA** tela, praefacta, ut in tropaeis solebant poni. AE. 11: 9
- Truncae** pedum apes nascuntur primo, sine pedibus. G. 4: 310
- Truncus**, truncatus. AE. 6: 496
- Truncus** immanis in armis, in trunco, id est, tropaeo armatus. AE. 11: 173
- Truditur** radix, urgente natura procreatur: gemma, propellitur, eicitur. G. 2: 31, 74
- Trudit** gemmas, propellit, effundit in folia. G. 2: 335
- TU**, pro corpore tuo. AE. 6: 507
- Tua** caussa, vel *tui caussa feci*, quid differant. AE. 12: 29
- TUBA**, apud Tuscos inventa. AE. 8: 526
- Tuba** praelii signum dari solebat, *buccina* vero bellum denunciari. AE. 11: 174
- Tubae** ad fossium civitates everti solebant. AE. 2: 313. etiam mortui olim efferebantur. AE. 11: 192
- TUCCA** & Varus emendabant Aeneida. AE. 1: pr. versus quosdam omiserunt, & cur. 2: 566. 7: 464. aliter quinque librum finiverunt quam Virgilius. 5: 871
- Tuxis**, *fortuitum*. AE. 6: 477
- TUENDO**, pro dum tuetur, i. e. intuetur. AE. 1: 717
- Tuendo**, pro intuendo. AE. 8: 265
- Tueri**, videre, defendere. AE. 2: 604. intueri 10: 397
- TUGURIUM**, a tendo. E. 1: 69
- TULERIT**, pro genuerit. G. 4: 285
- Tulerunt**, pro attulerunt. G. 2: 454
- Tulisset**, pro abstulisset. AE. 4: 679
- Tulit**, educavit. AE. 3: 43
- Tullianum**, carcer, in quem adultimum supplicium mitterentur. AE. 6: 573
- TULLIUS** a Donato accusatus, quod natae thalamus invaserit. AE. 6: 623
- Tullo Hostilio** regnante, pristina belli studia repetere. AE. 7: 601
- Tullus Hostilius**, Albam evexit nobilesque familias Romam transfudit. AE. 1: 11, 276. 2: 313. Messium Euffetium, Albanorum regem, ob perfidiam in bello Fidenatum quadrigis distraxit. 8: 642
- Tullus Hostilius**, fulmine exultus. E. 6: 42
- TUM** & tunc differunt. AE. 5: 513. 10: 445. demum, novissime. 12: 6. etiam. G. 1: 181. praeterita. AE. 3: 226
- Tument** terrae, suspenduntur. G. 2: 324
- Tumidi** racemi, turgent. G. 2: 102
- Tumulus**, quasi timor mulus; unde & bella sic dicta sunt. AE. 2: 486
- Tumultuarii** milites, qui. AE. 2: 157
- Tumultus**, bellum; ut *Gallicus tumultus*. AE. 6: 858. 8: 370 bellum subitum, quod differri non potest. AE. 11: 897
- Tumulus**, terra tumens, sepulchrum. AE. 2: 713. & collis, & sepulchrum. 3: 22. cenotaphion. 3: 304
- Tunc**, pro quondam. AE. 10: 517. pro tum. 11: 208
- Tunc** & tum differunt. AE. 5: 513
- Tundere**, saepe pulsare. AE. 4: 448
- Tunicae** manicatae apud Veteres vituperabantur. AE. 9: 616
- Tunicae**, arborum interiores libri. G. 2: 74
- Tunicopallium**. AE. 1: 652
- Tunlis** fugibus, quae tunduntur. G. 3: 133
- TURBA**, multitudo. AE. 1: 195. singulari numero *multitudo*; plurali, *perturbationes*, *strepsitus*. AE. 10: 432
- Turba**, de tribus. AE. 3: 233
- Turba**, pro principio, tumultu. AE. 5: 152
- Turbant**, pro turbantur. AE. 6: 801
- Turbatae** Palladis, concitatae, iratae; vel pro *turbantis*, ad vitandum homoioteton. AE. 8: 435
- Turbata** arripe castra, pro turba & arripe. AE. 9: 13
- Turbida** imago, terribilis; vel turbata & sollicita. AE. 4: 353
- Turbidus**, plenus terroris & perturbationis. AE. 12: 9, 671. terribilis. 11: 742. pro timidus, alias terribilis 11: 814. tumens, elatus arrogantia. 10: 648
- TURBO**, ventorum volubilitas. AE. 1: 49
- Turbo**, vis ventorum; quando est appellativum, *turbinis*; si nomen proprium, *Turbonis*. AE. 1: 87. 10: 665
- Turbo**, hic, *hujus turbinis*, & hoc *turben*; sed *Turbo*, *Turbonis*, proprium nomen est. AE. 7: 377
- Turicremae** arae, cremantes tura. AE. 4: 453
- Turma**, equitum est multitudo. AE. 10: 428. *legio* peditum. 9: 368. & *turma* triginta sex equites continet. 11: 502. *cohortes*, peditum dicebantur. 11: 500
- TURNI** mater, Venilia Nympha, soror Amatae; Jurma, ejus soror; matertera, Amata. AE. 6: 90. 13: 76
- Turnum** generum cupiebat sola Amata. AE. 9: 737
- Turnus**, filius Veniliae Nymphae, sororis Amatae. Soror ejus, Jurma. AE. 6: 90. 7: 366. 10: 76. 12: 29. Ruulorum rex, & Latino & Aeneae bellum indicit. &c. AE. 1: 263
- Turnus** se extraneum dicit, & Graecum, ab Inacho & Acrisio oriundum. AE. 7: 367. a Vulcano quoque habuit arma, ense Dauni scilicet. AE. 9: 148. servatus a Tyberi in Junonis gratiam. 9: 816. juxta Laurolavinum victus & fugatus. 4: 620. occisus secundo praelio. 6: 760. 9: 745
- Τυρῶν**, de Tyro. AE. 4: 35
- Turpe** caput bovis, magnum. G. 3: 52
- Turpes** phocae, magnae. G. 4: 395
- Turpis**, epitheton timoris. AE. 2: 400
- Turpis** cupido, inhonestus amor. AE. 4: 194
- Turpis** egestas, quia turpes facit. AE. 8: 276
- Turpis** scabies, quia corpus asperum & turpe facit. G. 3: 441
- Turpitude** verecunde supprimenda. E. 3: 8
- Turtres** in munitionibus civitatum, plerumque mobiles, plerumque fixae. AE. 9: 530
- Turrita** Mater Deum, quia ipsa Terra est, urbes sustinens. AE. 6: 786
- Turritae** puppes, ab Agrippa primum excogitatae: quia naves suae humiliores quam Antonii, turres excogitavit, quas in navium tabularis erigebat, ut altitudine hostium navibus aequarentur. AE. 8: 693
- Turritam** coronam gerit Mater Deum, ad exprimendum civitates Telluris. AE. 10: 253
- Turtur**, masculini & feminini generis. E. 1: 59
- TUSCA** calceamenta, Senatoria, a Tuscis accepta. AE. 3: 458
- Tusci**, vel *Thusii*, a sacrificii frequentia appellati, ἀπὸ τῆς θυσιῶν apud eos aruspicina inventa; nec non togae usus. AE. 2: 781. prius Tyrrheni, a Tyrrhenio, qui ex Maeonia Lydiae forte cum ingenti multitudine in Italiam venit, regionemque a se appellavit. 8: 479. a Lydis oriundi; unde *Lydius* Tybris. 2: 781. in Italia ad frerum Siculum omnia possederunt. G. 3: 533. a Samnitibus Capua pulsi. AE. 10: 145
- Tusci** diem incipiunt a sexta diei hora. AE. 6: 535
- Tusci** inter alia supplicia, mortua corpora vivis jungebant, ut sic sanie & tabo miserrime perirent. AE. 8: 429, 485
- Tusci** partim Turno, sed plurimum Aeneae favebant. AE. 9: 505
- Tusci**, inventores tubae. AE. 8: 526
- Tusci** haruspiciis responsum de capite *Oli* invento, dum Capitolii fundamenta jacerentur: is, quod illud Romanis detexisset, Avugm filium interfecit. AE. 8: 345
- Tuscia** florentissima, maximam Italiae partem superarat, & reges habebat Lucumones. AE. 8: 65
- Tuscia**, vicina Liguria. AE. 10: 709
- Tuscia** divisa in duodecim partes, five populos, qui singuli suos reges, *Lucumones* illis dictos, habebant. AE. 2: 278. 8: 475. 11: 9
- Tuscia**, in tres tribus divisa, quae iterum in quaternas curias, five praefecturas, quibus singuli Lucumones praerant. AE. 10: 202
- Tusciae** pars superior, & Venetia, Aeneae praestitit auxilia. AE. 7: 715
- Tusciae** amnis, Minio. AE. 8: 597
- Tusciae** caput, Mantua. AE. 10: 202
- Tusciae** civitas, Agylla, ab *Agella* conditore: a Romanis per ignorantiam Graecae linguae, *Caere* dicta, quia *Χαίρη* salus (quod interrogantibus civitatis nomen ex more primum respondebant Tusci) putabant civitatis nomen esse. AE. 8: 597. Corythus. 1: 381. 3: 104. neque tantum civitas, sed & mons, & rex, Corythus, pater Dardani. 10: 719. Chulium & Cola. 10: 655. Fallici. CAPITA

INDEX IN SERVIVM.

- capta a Romanis. 7: 607
Tusciae mons Corythus, a rege Corytho. AE. 9: 10
Tusciae pars Umbria, in qua Mevania, cuius fluvius Clitumnus. G. 2: 146. 12: 753
Tusciae adiacens insula Ilva, quae & Aethale. AE. 10: 173
Tusciae & Liguriae in confinio Portus Lunae. AE. 8: 720
Tuscorum rex, Tybris, qui fluvio Tybri nomen dedit, a Glaucio Minois filio occisus. AE. 8: 330
Tuscorum rex, Lars Tolumnius, superatus a Cossio, & secunda opima spolia de illo relata. AE. 6: 842. Porfena, auxilium tulit Tarquinio. 6: 819. Tarchon, ad quem ab Euandro missus Aeneas. 6: 97. Porfena, qui auxilium tulit Tarquinio: &c. 8: 646
Tusculani quoque habuerunt Salios. AE. 8: 285
Tuscus, Tyrreni filius, a quo post Tuscia dicta. AE. 1: 71
Tuscus amnis, Tyberinus. AE. 11: 316
Tuscus vicus, a Tuscis in Urbem receptis. AE. 5: 560
TUTA atx, quae metur aliquem. AE. 10: 805
Tuta locis castra, industria & natura munifissima. AE. 8: 603
Tute, tu ipse, iuxta nonnullos. AE. 4: 606
Tutis clamoribus, pro tuti, praeter periculum. AE. 10: 712
Tuto tibi, incertum dativus, an adverbium. AE. 11: 381
Tutulus, pileus sacerdotalis lanatus, metae figura. AE. 2: 683
TUUS, amicus. E. 9: 15
Tyberianus, Capeti filius, rex Latinorum vel Albanorum, fluvio nomen dedit. AE. 8: 330. cum in Albulam fluvium cecidisset, nomen ejus in *Tyberim* mutavit. 3: 500. inde Deus, genius loci: atque ita in sacris, in vulgari sermone *Tyberis*, in versu *Tybris*. AE. 8: 31. in precibus autem his verbis invocatur: *Adeste, Tyberine, cum tuis nudis*. 8: 72
Tyberini avus, Capys. AE. 10: 145
Tyberinus amnis. AE. 6: 88
Tyberis, Italiae fluvius. G. 4: 368. Tuscus amnis. AE. 11: 316
Tyberis Iliam sibi fecit uxorem. AE. 1: 277
Tybris, a rege Aboeginum Tybri dictus, qui iuxta dimicans interemptus est; vel ab eo rege, quem Glaucius, Minois filius, in Italia interemit; vel ab Albanorum rege. AE. 8: 72, 330
Tyberis, Jani & Camesinae filius, unde fluvio nomen. AE. 8: 330
Tybris, dictus *Romanus*, *Serra*, & *Terracinae*, quod ruminet, secat, & terat ripas. AE. 8: 63. dictus quasi *Uscus*, unde *Uscus* ab *injuria*, quae passim transeuntibus inferebatur: ad similitudinem foliae Syraculanae, ab Afris & Atheniensibus per injuriam iuxta civitatis murum factae. 9: 330. libris *Aurum caluber* dicitur, propter varios flexus. 8: 95. olim iuxta Lupercal fluebat. 8: 90, 96. in Tuscia oritur, & per Sabinos transit. 7: 715. exitus naturalis circa Ostiam. 7: 31. Laurentini quondam territorii. 7: 661. a veteri cursu aversus, facto Vertumno sacrificio. 8: 90. olim Romani imperii finis. 8: 474
Tybris Lydius, Tufcus; quia Tufci a Lydis oriundi. AE. 2: 781
Tybris, Aeneae favens, cur tamen Turnum servaverit. AE. 9: 816
Tybris & Mantus, Tyrehae filiae, filius Bianor, qui & Ocnus, sive Aucus, Mantuae conditor. AE. 10: 198
Tybur superbum, nobile; vel revera superbum, ex Senatus responso. AE. 7: 630
Tybur, vel Tyburtus, Catillus, & Coras, tres fratres, ex Graecia in Italiam venerunt, & singuli civitates de nomine condiderunt, Tybur, Catillos, Coran. AE. 7: 670
Tyburus, Venulus, Argivus. AE. 8: 6
Tyburti Remulo; vel Remulo Tyburtino, hoc est, de *Tybare*; vel *Tyburti*, hoc est *Tyburti* filio, a nominativo *Tyburtus*. AE. 9: 360
Tyburtinis in montibus altissimis Albunea, & fons & sylvia, alio nomine Leucothea. AE. 7: 83
Tyburttis, & Carmentis, & Nicostrata, mater Euandri. AE. 8: 336
Tydemus, Altheae & Oenei filius, bello Thebano a Menalippo exlinctus. AE. 6: 479
Tydemus, Diomedis pater, Aetolus, ad Argos fugit, quia fratrem patris occiderat. AE. 1: 101. 11: 239
Tydidus, vocativus Graecus; Latine *Tydidus*. AE. 1: 101
Tydidus, Diomedes. AE. 1: 475. impius, propter vulceratum Martem & Venere. 2: 162
Tymandrae, Leda & Tyndarei filiae, & Echemi Arcadis filius, Euander. AE. 8: 130
Tymbraei Apollinis in templo Polyxeniae matrimonium consummaturus, interfecit Achilles. AE. 3: 322. 3: 332
Tympana, testa vehiculorum, vel rotae ex solidistabulis factae. G. 2: 444
Tympii, gens ferocissima. AE. 5: 118
TYNDAREI uxor, Leda. AE. 3: 328. eorum filius, Castor. 6: 121. filiae, Clytemnestra, Helena, & Tymandra. 8: 130
Tyndaris, de Helena, cur; cum non Tyndarei, sed Jovis filia & Leda. AE. 2: 601
TYPHAONEM interfecit Apollo. AE. 3: 75
Typhon, qui etiam Typho, Osyris fratrem, sive Liberum, Isis maritum, dilaniavit, isque quaesitus ab Iside per omnem orbem. G. 1: 166. AE. 4: 609. 6: 154. cumque Aegyptii atque veste luxerunt; unde legendi mos traxit originem. 11: 287
Typhoea, vel Typhoia. AE. 2: 181
Typhoia, vel Typhoia, tela, quibus Jupiter in Typhoeum usus est; epitheton a victoria. AE. 1: 669
Typhoeus, unus e Gigantibus; jacet in Campania. G. 1: 279. AE. 3: 578
Typhon, Cometae nomen, a rege Aegypti, non igneo sed sanguineo rubore, & crines ejus tenui lumine. AE. 10: 272
TYRANNUS, apud majores idem quod Rex. AE. 4: 320. 7: 266. pro rege superbo. 10: 448. & Gr. *tyr* & *hac* *tyrannos*. 7: 266
Tyrannus, pro Plutone. G. 4: 492
Tyres, hanc Tyren. AE. 10: 403
Tyrehae filia, Mantus, mater Bianoris, qui Mantuam condidit, & a matris nomine appellavit. AE. 10: 198
Tyri, adverbialiter. AE. 1: 350
Tyria urbs, Carthago, quia Tyro missi coloni. AE. 1: 392
Tyrii Carthaginem condidere. AE. 1: 16
Tyrius, Sidonius, quia urbes vicinae. AE. 1: 342
Tyrius rubor, purpura. G. 3: 307
Tyro, pro *in Tyro*, quasi *Tyri*; vel *Tyribon*, de *Tyro*; vel *mariti Tyri*. AE. 4: 36
Tyrones collocabantur in medio exercitu, viri vero fortes ambibant illos. AE. 8: 527
Tyros etiam prius dicta fuit Carthago. AE. 4: 670
Tyrrhena vincula, Tusca calceamenta, crepidae, quas Senatores primum, mox Equites, dein milites habuerunt. AE. 8: 458
Tyrrheni, post Tusci, gens Lydia; Tyrrhenus enim & Lydus fratres, ab Macedoniae patriae angustias, uter inde decederet sortii, Tyrrhenus cum ingenui multitudine in Italiam venit, & Tyrrheniam suo nomine appellavit. AE. 8: 479. bello validi, & Latinis infesti. 7: 426
Tyrrheni nautae, eorumque fabula cum Libero Patre. AE. 1: 71
Tyrrheni frater, Tarchon, Mantuam condidit. AE. 10: 198
Tyrrheni filius, Clusius, Clusinum oppidum condidit. AE. 10: 167
Tyrrhena, dicta Lydia, a *Tyrrhena* principe. AE. 10: 164
Tyrrhenorum dux, Tarchon. AE. 8: 506
Tyrrhenum mare, infernum. G. 2: 158. quod *Tyrrhenum* alluat, quae a *Tyrrheno* Lydi fratre dicta, qui forte eo migravit; ab ejus filio *Typho* postea *Tuscia*. AE. 1: 71. a Sicilia Hispaniam usque se extendit: *Infernum* dicitur, quod Sol ad inferiores coeli partes vergens occidat. 8: 149
Tyrrhena oriundus Tarchon. AE. 10: 179
Tyrrhenus, Telesi filius, Agyllinam condidit. AE. 8: 479
Tyrrhenus & Lydus, fratres sortii inter novas sedes quaereret, *Tyrrhenus* migravit, & Tuscos suo nomine appellavit. AE. 2: 781. 10: 164
Tyrrhenus, Lypari frater. AE. 1: 56
Tyrus, (potius *Tyrrhus*) paternus pastor Laviniae. AE. 1: 274
Tyrrhus, pastor regius, in cujus casa Lavinia enixa est Sylvium. AE. 6: 760. 7: 284
Tyrus, olim Sarra, a pisce qui illic abundat, & lingua eorum *Sar* dicitur. G. 2: 596
Tyrus & Berytus, urbes vicinae. AE. 4: 670

V.

VACAT induluisse, sufficit. AE. 10: 625

Vacca

INDEX IN SERVIVM.

- Vacca fimal & tansus mastaberrum Jovi** Capitolino. AE. 9: 628
- Vaccæ lignææ, corio ejus vaccae, quam maxime taurus appetebat, tactæ, inclufa Pafiphææ, cum tauro colit.** AE. 6: 14, 24
- Vaccinia, mollia.** E. 2: 50
- Vaccinia nigra, violae purpureæ.** E. 2: 118
- Vacua, magna.** AE. 4: 82
- Vacua aula, sine rege; ut domus vacua, in qua maritus non est.** G. 4: 90
- Vacuae Acerræ, infrequentes.** G. 2: 225
- Vacui saltus, magni.** O. 3: 143
- Vacuis porticibus, magnis.** AE. 12: 476
- Vacuum, apertum, patulum, O.** 2: 287
- Vacuum, vel quod inane est, & ab omnibus relictum; vel amplum & magnum, quod difficile completur.** AE. 2: 528
- Vacuum, pro magno, lato, vel vacuato.** AE. 2: 761
- VAGUM dicitur, quod non rectam fecat viam, sed errat.** AE. 10: 216
- VAHAL, unus ex duobus Rheni alveis, qui efficit insulam Batavorum.** AE. 8: 727
- VALE, recedens verbum unde & mortuus dicebatur.** AE. 2: 789
- Vale, verbum sollempne, post cadaver combustum & lectas reliquias, & tumuli peracta solemnia.** AE. 6: 231. ter autem clamari solebat mortuis ad sepulchra. 1: 223, 2: 644, 9: 484. immo *salve, & vale* mortuis dici solebat, non quod aut valere, aut salvi esse possent; sed quod ab illis recederent, nunquam illos amplius visuri; unde & *vale maledicti* significationem obtinet, ut ita a nobis recedant, ne unquam ad conspectum nostrum severantur. AE. 11: 397
- Valentia, priscum Romæ nomen.** AE. 1: 277
- Valere, pro posse.** E. 9: 37
- Valerius Publicola consul successus Tricipitino.** AE. 6: 819. domum in Esquiliiis altissimam invidiæ causa complanavit. 4: 410
- Valerius Soranus, tribunus plebis, in cruce actus, quod secretum Urbis nomen enunciasset.** AE. 1: 281
- Valete, vel bene vel male optantis; & melius per Optativum modum.** AE. 3: 493
- Vallare moenia dicuntur, & qui tumentur, & qui obsident.** AE. 11: 915
- Valli, calææ, fustes, quos servi dominos sequentes in praelium portabant, qui inde *calones*.** AE. 6: 1
- Valli, fossæ & muri, de terra & glebis facti; etiam *pali*, Græcè *χαλκας* & *σπίλονες*, etiam *quadridentes*.** G. 1: 264
- Valli, fossarum fustes; vallum, ipsa munitio.** AE. 10: 120. vitium sustentacula. G. 2: 409. *vallis* & *sudes*, idem sunt. 225
- Vallum, ipsa munitio; *valli* vero fustes, quibus vallum munitur; item de aliis sustentaculis.** AE. 9: 146
- Vallum, pro muro.** AE. 9: 168
- Valvae, quæ revolvuntur & se velant.** AE. 1: 453
- Vallus in singulari numero plenum est; non *vallis*, quod metri causa tantum dicitur; & hoc probat diminutio *vallula*, ut *vulpes, vulpula*: & *es longa* est in iis, quæ in genitivo non crescunt; si enim crescunt, *es* brevis est. AE. 11: 522**
- VANA, falsa.** AE. 2: 287. 4: 12
- Vana veri, veritatis signa.** AE. 10: 631
- Vana gloria & superbia, Græcis *κεροφία*.** AE. 11: 854
- Vanae aristæ, vacuae.** O. 1: 226
- Vannus, Vas vimineum latum, in quo primitiæ frugum Libero & Liberæ a rusticis offerri solebant.** O. 1: 166. & inde mystica. *ibid.*
- Vannus, & *vallus*, cribrum areale, cur mystica lacchi.** O. 1: 166
- Vanus, falsus.** AE. 2: 87. 4: 12
- Vanus, qui falsa tradit.** AE. 1: 396. fallax, mendax etiam sine utilitate; cum *mendax* proprie sit, qui ad decipiendum mentitur. 2: 80. fallax, vel inaniter jactans, mendax; etiam stultus apud posteriores. 11: 715
- Vanus honor mortuorum, inanis, quia nihil ad illos pertinet, sed ad solatum superstitium cuncta sunt.** AE. 11: 51
- Varius, poeta Tragicus, ejus tragedia, Thyestes, omnibus præferebatur.** E. 8: 10
- Varius, poeta; *Varrus* vero, dux.** E. 9: 35
- Varia imagine rerum, multiplici nuntio.** AE. 12: 665
- Varii Thyestes.** E. 8: 10
- Varro primus appellatus, quod in Illyrico hostem, *Varronem* nomine, rapuerat, & ad suos portaverat.** AE. 11: 743
- Varro, ubique expugnator religionis.** AE. 11: 787. in Theologia excellens. 10: 175. secunus Aratum. O. 1: 375
- Varns, fluvius.** E. 7: 66
- Varns, dux; at *Varnis*, poeta.** E. 9: 35
- Varns Alfenus, fugato Pollione, Transpadanis ab Augusto præpositus.** E. 9: 29. cum carmine celebravit Virgilius. E. 9: 26. una cum Virgilio a Sironæ Epicuræam philosophiam doctus. 6: 13
- Varns, intelligitur vel qui Germanos vincit.** E. 6: 6. per quem Virgilius multa adeptus est. *ibid.* vel qui in Germania cum tribus legionibus caesus. *ibid.* vel Alfenus Varns. *ibid.*
- Varns, tragoediarum scriptor, uxorem literatissimam habuit, quam adulterasse dicitur Virgilius.** E. 3: 20
- Varns & Tuca emendarunt Aeneida.** AE. 1: pr. versus quosdam dicuntur obliui. 2: 566. 4: 436. aliter quintum librum finiverunt quam Virgilius. 5: 871. versus emendarunt. 7: 464
- VASA etiam in ignem concjciebantur, quando Diis inferis sacrificabant.** AE. 6: 225
- Vasa calore aestuantia scurire dicuntur; & in quibus calida fit.** *fenstra*. O. 1: 110
- Vastare agros cultoribus, abducendo cultores vastos & desertos reddere.** AE. 8: 8
- Vastis, pro vastatis, desertis, vel magnis.** AE. 3: 13
- Vastus, desolatus, magnus.** AE. 1: 56
- VATES, a vi mentis.** AE. 3: 443
- Vates, divinus.** AE. 7: 68. item poeta, nec non sacerdos. 2: 122. 11: 774
- Vates satidica, ut distinguatur a poeta.** AE. 8: 337
- Vates, sacerdotum religione immanes belli.** AE. 7: 442
- Vates & sacerdotes omnia quidem vident, sed non omnia indicant.** AE. 6: 80. quia illis non permittitur dicere. 3: 374, 379
- Vaticinandi duo genera; vel simplex, ut Heleni; vel per foretorem, ut Sibyllæ.** AE. 3: 443
- Vaticinantibus & sacrificantibus comæ resolutæ.** AE. 6: 48
- UBER, proprie fecunditas.** AE. 1: 538
- Uber agri, ubertas.** AE. 7: 262
- Uber aprius, major ubertas & fertilitas.** O. 2: 234
- Ubi, pro tum.** AE. 4: 118, 141. postquam; adverbium loci & temporis. 1: 719. postquam. 3: 410. quando. 6: 278
- Ubi, fossa, a Syracusanis urbi in hostium contumeliam circumducta, postea occupata Italia ab ejus fossæ similitudine Albulam *Tybris* dixerunt.** AE. 3: 500
- Ucalegen in consiliis & amicitia Priami fuit.** AE. 2: 311
- UDUM, semper humidum.** O. 3: 388
- Udum robur, vicinum aquis.** AE. 5: 681
- VE, syllabica adjectio, vel significat.** AE. 9: 211. proprie *vel*; quandoque pro *et*. AE. 10: 150
- VECTOR, tam qui vehit, quam qui vehitur.** E. 4: 38. AE. 4: 72. 6: 298. 8: 532
- Vectus, pro qui vehitur.** O. 1: 206. cuius significationis participium Latini non habent. *ibid.*
- Vectus equo, pro cum vcheretur.** AE. 12: 651
- VEJENTANAM ob prædam non æquo jure divisam in exilium actus Camillus.** AE. 6: 826
- Vejentanorum rex, Morrius, Salios instituit.** AE. 8: 285
- Vejentes ad Cremeram ceciderunt Fabios trecentos sex.** AE. 6: 846
- Vejentam, conditum a Capenis.** AE. 7: 697
- Vejorum quadriga fictilis, unum ex septem Imperii pignoribus.** AE. 7: 188
- VEL, pro etiam.** E. 8: 69. AE. 11: 259
- Vela acquata, feliciter plena, sine aliquo motu.** AE. 4: 587
- Vela, pro sulcæis antiquitus suspendebantur ad suscipiendum pulverem.** AE. 1: 701
- Velare, coronare.** AE. 2: 249
- Velare, imperativus.** AE. 3: 402
- Velatæ comæ, vittatæ.** AE. 3: 174
- Velati ramis oleæ, ornati & instructi, in manibus olivæ ramos ferentes.** AE. 11: 101
- Velatus, coronatus.** AE. 5: 366
- Veleus, Illyrici rex.** AE. 1: 246
- Velia, locus maritimus Lucaniæ, a paludibus dicta, quæ Gr. *Ἰάω*, unde *Helles*, & per digamma *Velia*.** AE. 6: 359
- Velienses Palinurum interemerunt.** AE. 6: 359
- Velinum Fontes, ultra Interamnam, in Sabina.** AE. 7: 517
- Vellium, locus, circa Reate, juxta agrum Rosulanum, qui a Curio consule in Nar-**

INDEX IN SERVIVM.

- Nartem**, vel **Narem** fluvium, derivatus est, unde mira illic fertilitas. G. 2: 201. AE. 7: 712
- Velis**, pro si quis velit. AE. 11: 528
- Velis ministrare**, aut per vela; aut velis obsequi. AE. 6: 302
- Velivolum**, & quod velis transeat; & quod velis volat: & de navibus, & avibus. AE. 1: 228
- Vellem** stansisse, *vellem fecisse*, formula dolentium non factum esse, quod fieri debuit. AE. 11: 302
- Vellera**, a vellendo dicta. O. 3: 307
- Vellere** autem, movere. E. 6: 3
- Vellere signa**, proprie, quia signa in castris in terra figebantur; unde captus auguris avellabantur; quod si facile sequerentur, pro bono omine erat; sin difficile, contra: ut Crassi in castris bello Parthico: nec non Flaminio apud Thralymenum contigit, qui iusserat effodi signa. AE. 11: 19. pro eo alii *movere signa*. ibid.
- Vellere vallum**, propria phrasid bellica. AE. 9: 506
- Vellit**, movere; vel vellere vult. AE. 2: 480
- Vello**, *velli*; idem *revello*, *revelli* faciunt, non *vulsi* & *revulsi*; *vulsus* vero & *revulsus*, usurpatum modo in participiis, contra naturam. AE. 4: 427. 9: 562
- Velum** Iliacae, unum ex septem Imperii pignoribus. AE. 7: 188
- VENABULA**, tela apta venatui, quasi excipitabula. AE. 4: 131
- Venae saxi**, silicis. O. 1: 135
- Venastrum**, Apuliae civitas, a Diomede condita. AE. 11: 246
- Venator canis**, pro venaticus. AE. 12: 751
- Venatu**, pro *venatus*, ablativus dubius; vel pro dativo. AE. 9: 605
- Venatrix** Ida, pro illis qui in illa venantur. AE. 9: 177
- Veneficium** quomodo fiat. E. 8: 92
- Venenatum**, insectum, gestamen Flaminis. AE. 4: 137. pallium Flaminicae, insectum colore purpureo. 4: 137. eo operiri debebat Flaminica. 12: 602
- Veneri** futuri, non vero accepti jam, remedia, radices, nuges, lupini, citrum, apium. O. 2: 130
- Veneno** sagittas oblinebant. AE. 12: 857
- Venenum**, quod per venas eat: pro amore. AE. 1: 692. 4: 2. G. 1: 129
- Venenum**, & de bono & malo dicitur. O. 1: 129. 11: 165. AE. 11: 458
- Venenum Asyrium**, color, purpura. O. 2: 465
- Venenum armare veneno**, quia ex venenato ferro vehementius & perniciosius vulnus fit. AE. 9: 773
- Venerabile lignum**, propter vetustatem, de antiqua arbore. AE. 12: 767
- Venerata**, vel quam veneratus sis; vel pro te venerata Deos. AE. 3: 460
- Veneri** conjugiorum potestas concessa: ara condita ubi Leucate. AE. 3: 279. consecratae, Amathus, Paphos, & Ithacium, civitates Cyprum; 10: 51, 52. sacra Paphos insula; & Myrtus arbor. O. 2: 64. consecratus Siciliae mons
- Eryx**. AE. 3: 707. sacratae columbae, propter eorum frequentem & foetum. 6: 193. lacra Myrtus, & cur. E. 7: 62. AE. 5: 72
- Veneri** Genetrici sacrificarum in funere Caesaris. AE. 8: 681
- Veneri** Paphiae tantum sacrificabatur de thure. G. 2: 380. AE. 1: 339
- Veneri** conjunctus Adonis. AE. 5: 95. 7: 84
- Veneris** barbatae simulacrum in Cypro cum sceptro & natura virili; cui viri veste muliebri, mulieres virili sacrificabant. AE. 2: 632
- Veneris** stella propria in coelo, quae oriens Luciferum, occidens Vesperum facit: duae item aliae, una in Tauro, altera in Septentrione. AE. 8: 590
- Veneris** stella, Lucifer, tamdiu Aeneae apparuit, cumque deduxit, donec ad Laurentum agrum pervenisset. AE. 1: 386. 2: 801
- Veneris**, Junonis, & Minervae certamen de forma. AE. 1: 31
- Veneris** maritus fingitur Vulcanus, quia Venerium officium non nisi calore consistit. AE. 8: 389
- Veneris** & Martis adulterium detectum a Sole; unde irata Venus, Solis omnem stirpem infandis amoribus persecuta est. AE. 6: 14
- Veneris** folius filius, Cupido; vel ejus & Martis; vel Vulcani; vel genius ex Chao & Vulcano. AE. 1: 668
- Veneris** & Liberi patris filius, Hymenaeus. AE. 4: 127. item, Priapus. G. 4: 111. filiae, Gratiae. AE. 1: 724
- Veneris** & Neptuni filius ab Hercule occisus. AE. 10: 551
- Veneris** & Butae, vel Nepturi filius, Eryx, rex Siciliae, unus Argonautarum. AE. 1: 574. 5: 24. quomodo Aeneae germanus. AE. 4: 112
- Veneris** abscessu cur dirae facies dicantur apparuisse. AE. 2: 622
- Veneris** Erycinacae templum in Eryce, monte Siciliae. AE. 5: 759. ab filio ejus Eryce; ab Aenea, juxta Poetiam, structum. 1: 574
- Veneris** templo, quod Paphi est, nunquam impluit. AE. 2: 419. 420. ejus templo cultus quoque Cupido. 6: 831
- Veneris** auxilio & favore Atalantam vicit Hippomenes. E. 6: 61. AE. 3: 113
- Veneris** ira, Glaucus lanatus ab equabus. O. 3: 268
- Veneris** per praemia nati: Veneris autem praemia, voluptates. AE. 4: 33
- Venerium** usum ignorantes, & Nutrina dicuntur videre. AE. 2: 604. inde & Aeneas post Veneris abscessum Numina vidisse dicitur. ibid.
- Venetia**, prius Henetia, ab Heneto regis. AE. 1: 247
- Venetia** ubi nunc, quondam habitantur Aones. E. 6: 64
- Venetia**, etiam Gallia Cisalpina dicitur. AE. 10: 201
- Venetia**, frigidior. E. 7: 47
- Venetia** plena herbae Medicae. O. 1: 215
- Venetiae** pars, Iapydia. O. 3: 475
- Venetia** & Tuscia superior, Aeneae praestitit auxilia. AE. 7: 715
- Venetiae** regio, Iapydia, ab oppido sic dicta. AE. 11: 247
- Venetiae** fluvius, Eridanus, qui & Paddus. AE. 6: 659. Aethis, & Liqueus. 9: 679. lacus, Benacus. 10: 205
- Venetiae** vel Histriae fluvius, Timavus. E. 8: 6
- Venetiae** civitas, Mantua. AE. 1: pr.
- Venetiae** praecipue quidem Turno; sed nonnulli ex illis Aeneae quoque favebant. AE. 9: 505
- Venetiam** tenuit Antenor. AE. 1: 247. 605
- Venetiarum** pars fluminibus abundat. G. 1: 262
- Venetis** Dux in navi depinxit Minucium fluvium, quem Benaci filium dicit, quia ex illo lacu oritur. AE. 10: 205
- Venia**, pro beneficio & benevolentia. AE. 3: 144. 4: 50. 10: 626. 903. 11: 101. ponitur & pro pace, beneficio, impunitate: & verbum est Pontificale. 1: 523. duo significat, & quod petitur, & quod conceditur. 10: 626
- Veniam** orare, pro beneficio. AE. 4: 435
- Veniens**, pro qui venerat. AE. 10: 544
- Venire**, crescere, provenire. G. 1: 54. esse. 1: 39
- Venire** in foedera, consentire. AE. 4: 339
- Venilia** Nympha, mater Turni, soror Amatae. AE. 6: 90. 7: 366. 12: 29. nonnullis Salacia, Nepium uxor, a salo: Venilia, quod veniam det exigentibus. AE. 10: 76
- Venire**, crescere. G. 2: 11. venire anni dicuntur adolescentibus, senibus recedere. AE. 5: 344
- Venter**, pro curvatura. O. 4: 122
- Venti** ex Astraeo & Aurora nati. AE. 1: 136. non turbant superiora, sive aethera. 1: 62
- Venti** quatuor cardinales, Eurus, Zephyrus, Boreas, Notus: omnes autem praeter enchorios sunt duodecim, Subsolanus, Eurus, Phoenix, Notus, Libonotus, Africus, Zephyrus, Argestes, Thracias, Arpacias, Boreas, Caecias. O. 4: 298. AE. 1: 89. ex ortu siderum, vel mites & prosperi, vel turbulenti & adversi. 4: 578
- Venti** posuere, quietere; sicut contra ferre, flare. 7: 27
- Venti** ferunt gaudia, incassum laetantur, proverbium. AE. 10: 652
- Ventis** committere vitam, non solum de illo qui navigat, sed & qui in certis & inanibus rebus se credit. AE. 10: 69
- Venturus** plus est quam futurus. AE. 3: 158
- Vento**, pro adventu, septimus casus; vel verbum gerundi, & intelligitur *adventus*, a *ventum*, *ventus*; vel ablativus a *ventus*. O. 4: 484
- Vento** equae in Hispania concipiunt, & pullos edunt. O. 3: 273
- Ventorum** mutatio vel oriente, vel occidente sole fieri solet. AE. 3: 568
- Ventosa** aequora, in quibus venti dominantur. O. 1: 205

INDEX IN SERVIVM.

- Ventosa gloria**, Gr. *αἰσθησις*. A. E. 11: 708
Ventosi folles; ventos gignentes; aliter *ventosum*, ventis turbatum. A. E. 8: 449
Ventum est, absolute positum. A. E. 12: 803
Ventus corporalis est; licet enim nec tenere eam, nec carere possimus, similitamen ejus atque aquae effectus est. G. 4: 219. ex aquae motu creatur. A. E. 3: 571, 577. 7: 23. producit omnem sonum. 3: 239. quomodo auribus colligi possit. 3: 514
Ventus disperere dicitur, quae sinistra jubentur. A. E. 9: 313
Ventus ἔξ ἑσπέρων spirare dicitur prospere navigantibus. A. E. 9: 525
Ventulus, Argivus, Tybus quippe. A. E. 8: 9
Venus e mari procreata ex Coeli virilibus amputatis & in mare delapsis, & spuma maris; unde & *Ἀφροδίτη*. *αἰὼς τῆς ἀφρῆς*, spuma: ejusque fabulae explicatio. E. 7: 62. G. 2: 64. A. E. 5: 801
Venus, juxta nonnullos Marica, juxta quam templum habuit, cui inscriptum: *Ναὸς τῆς Ἀφροδίτης*. A. E. 7: 47
Venus a quibusdam dicitur esse Mater Deum. A. E. 10: 83
Venus, planeta bonus. G. 1: 335. stella, quae & Lucifer, & Vesper. G. 1: 250. item duas alias habet, in Tauro, qui inde Veneris domus, & in Septemtrione. A. E. 8: 590
Venus cum Virgine conjuncta misericordem feminam fore ostendit. A. E. 11: 227. horoscopus Aeneae. 1: 318. quid notet. ibid.
Venus, creatrix rerum omnium, generat. A. E. 8: 534. nascentibus largitur cupiditates. 1: 151
Venus, propter promptam veniam: variis nominibus culta & appellata, *Aidalia*, quod injicitur curas. Gr. *αἰδῖος*, vel a fonte *Αἰδάλιο*: *Calva*, quod calviat corda amantum: *Smada*, quod ipsa sit conciliatio, *suada*: *Obsequens*, ab obsequendo; quae & *Polivota*: *Equestris*: *Gloacina*, a *clando*, pugnando: *Myrica*: *Myrtea*: *Purpurifera*: *Erycina*: *Salacia*, proprie meretricum Dea: *Lubentina*, quod *lubentiam* mentibus praefert, vel *lubiam*, quod eo nomine consilia in medullas labantur: *Mimnermia*, quod meminere omnium: *Verticordia*: *Militaris*: *Limnesia*, quae portubus praefert: *Vidrix*: *Genitrix*, ex Caesaris somnio sacra: *Calva*, quod Romanae mulieres crinem suum praebuerint ad facienda tormenta; vel quasi pura; vel quod corda amantum *calvat*, i. e. decipiat; vel quod quondam mulieribus, porrigine laborantibus, cum crines cecidissent, posita Veneri statua calva, renati sint: *Automates*: *Epidactia*: *umbilici*, vel *metae*, in modum culta. A. E. 1: 724
Venus, Dionc. E. 9: 47. Dionea, a matre Dione. A. E. 3: 19. Idalia. Cypria. 5: 760. Verticordia, in valle Murcia. 8: 635
Venus templum habuit Dodonac. A. E. 4: 466
Tom. IV.
- Venus**, *φλομενίδης* passim apud Homerum, quod semper lacta. A. E. 5: 816
Venus, in anus formam mutata, transvecta a Phaone Lesbio &c. A. E. 3: 279
Venus cum multis concubuit. A. E. 1: 621
Venus & Mats in adulterio deprehensi, a Vulcano catenis constructi. G. 4: 346
Venus Marti, & Anchisae juncta. E. 6: 47. Soli irata, quod se prodidisset, Circeen, Medeam, Patiphaen, Iobolem ejus, perdidit inhonestis amoribus. ibid. Adonin amavit. 8: 37. 10: 18. Adonin vehementissime dilexit, mortuumque in florem convertit. A. E. 5: 72
Venus, ex zelotypia Erynomae irata. E. 10: 18
Venus ab initio Vulcano juncta; neque ante illius nuptias cum Anchise concubuit. A. E. 8: 373. ex Anchise Aeneam peperit. 1: 621. artificiosa admodum oratione a Vulcano arma Aeneae petiit. 8: 373. Aeneam bis liberavit morte; semel certamine cum Diomede; iterum cum Achille, vel Trojae excidio. 4: 228. 10: 79
Venus & Mars vulnerati a Diomede, sive Tydide. A. E. 1: 100. 2: 163. 11: 277. hinc Diomedis uxorem Aegilacam ad adulterium incitavit. 8: 9
Venus Paridem victum a Menelao servavit. A. E. 10: 91
Venus statu absolute utitur in oratione contra Junonem. A. E. 10: 18
Venus, pro amica. E. 3: 58. pro libidine. G. 4: 198
Venus nefanda, pro turpissimo coitu. A. E. 6: 26
Venusia, civitas a Diomede condita, in Apulia, in satisfactionem Veneris: dicta quoque *Aphrodisia*. A. E. 11: 246
VEPRES Virgilius masculino genere usurpat, Lucretius feminino. G. 3: 444
VER, pro verna temperie. G. 2: 149. tempus pluviale. 1: 340
Ver & aestas, sicut autumnus & hyems, unum fuerunt, pro ratione hemisphaerii. G. 3: 296
Ver novum, anni initium, & prima pars Veris, aequinoctium vernale. G. 1: 43. adultum, & praecipis, quid? ibid. & 64
Ver sacrum, immolationis species, quando in magnis periculis volebant quaecumque proximo vere nascerentur animalia apud se immolatos. A. E. 7: 796
Verba quaedam activa & passiva terminatione idem notant, & contra. A. E. 1: 198
Verba quaedam & secundae & tertiae sunt conjugationis. A. E. 8: 677
Verba, quae in perfecto primam syllabam geminant, ut *curro*, *cucurri*, *tondeo*, *tondidi*, in compositis geminari non possunt, exceptis duobus, *do*, & *sto*: dicendum ergo *decurri*, & *detondi*, non *decucurri*, & *detondidi*. A. E. 11: 189
Verba defectiva tempus pro tempore habent, ut novi &c. A. E. 3: 66
Verba, quae notant res, quae non sunt
- in nostra potestate, carent prima personae, nisi Diis tribuantur. A. E. 1: 259
Verba duo conjungere, Graeco more fit. ut *dat ferre*, *donat habere*. A. E. 5: 248
Verba noxia, cantus magici. G. 2: 129
Verbena, proprie herba sacra, *ros marinus*, sumpta de loco sacro Capitolii, qua Feciales, & Pater patratus, foedera facturi, vel bella indiduri, coronabantur; abusive omnes frondes sacrae. *laurus*, *oliva*, & *myrtus*; ut alii, veris proximi herbae; ut alii, certa ligamenta. A. E. 12: 120. virgulta semper virentia, jucundi odoris, religioni apta, a nonnullis Olivae rami vel Rosi marini. E. 8: 65
Verbi unius ellipsis ubi duo requirit sensus. A. E. 8: 294
Verbum nullum apud Latinos est, quod ante o finalem habeat s, excepto *inchoo*, quod tamen majores scribebant *inchoo*; *boo* enim & *teboo* Graeca sunt. G. 3: 223
Verbum verbo junctum. A. E. 12: 97, 211
Verbum sine casu verbo junctum. A. E. 11: 463
Vere Mundus creatus. G. 2: 336, 338
Vere rubeni, floribus splendido. G. 2: 328
Verecundia, propria feminarum. A. E. 1: 565
Vergere, conversa in sinistram partem manu fundere, ut patera converteatur, quod fit in sacris infernis; *fundere* vero, supina manu libare, in sacris supernis. A. E. 6: 244
Vergiliae, a verno tempore, Gr. *Πλειάδες*, numero septem. G. 1: 137. stellae in Tauro. 1: 219. & 222. Jovis vel Liberi nutrices, vel ipsae Hesperides. ibid. eadem stellae, quae Hyades, & cur. A. E. 1: 748
Verius, justius; verum enim dicitur antiquae, quod rectum & bonum est. A. E. 12: 694
Vertere, trahere. G. 3: 201. A. E. 1: 63. in perfecto *vers*. ibid.
Veris, infesta. G. 2: 222
Veris hasta, tracta. A. E. 1: 482. a *veros*. ibid.
Veris retro sententia, mutata, pro inversum acta, a recto itinere derivata. A. E. 10: 7
Verisare, pro evertere, exercere. A. E. 2: 62. considerare. 5: 408. 8: 619
Verisare currum, huc atque illuc agere. A. E. 12: 664. dolos tractare. 11: 704. domos, vertere. 7: 336. oves, pascere. E. 10: 67. telum, librare, jacitare. A. E. 9: 747
Verisilis scena, cum subito tota machinis convertebatur, & aliam picturae faciem ostendebat. G. 3: 24
Veris Teucris, fugatis. A. E. 10: 512
Veris agmine, converso impetu; vel adversariorum collato agmine. A. E. 11: 684
Verisum participio finire, vitiosissimum. A. E. 3: 300
Verus dactylicus. G. 2: 69. 3: 449. Hypermetrus. A. E. 1: 452. 4: 558. 7: 160. 8: 228. 11: 609. *αὐτοῦ*. A. E. 11: 634
Vcr.

INDEX IN SERV IUM.

- Versus probeleumaticus**, ita semper a Virgilio positus, ut cogi possit in dactylum. AE. 5: 432
- Versus spondaicus, & reciprocus**. AE. 7: 634
- Versus tibicines**, quibus additur quid ad solam metri sustentationem. AE. 6: 186
- Versus in monosyllabam desinens pessimus**. AE. 5: 481
- Versus scansionis carens**; (sed in hac editione correctus.) AE. 2: 778
- Versus quidam Virgilii ab emendatoribus sublati**. AE. 6: 289
- Versus tres**, qui circumducti inventi, hodie in Virgilii Codicibus non existant. AE. 3: 204
- Versus tres ex persona Virgilii**, in fine; scilicet & duo in initio. AE. 3: 717
- Versus a Tucca & Varo omitti, & cur**. AE. 2: 566, 592
- Versus ultimus libri octavi**, tamquam inutiliter addimus, & gravitati Virgilii non conveniens, a Criticis rejicitur. AE. 8: 731
- Versus per aliquem suppletus**. AE. 2: 787
- Versus**, pro ordine. G. 4: 144
- Versus**, ordo remorum, tractus, a verendo; Gr. *ῥήκη*. AE. 5: 119
- Versus vitiosus**. AE. 4: 594
- Vertentem lumina**, id est, faciem eorum, qui eam vidissent, immutantem. AE. 8: 438
- Vertere**, pro confutare. AE. 5: 408
- Vertere**, pro vertere. AE. 1: 531
- Vertere terram**, arare. G. 1: 2
- Vertex**, pro Aquilone. G. 2: 310. pro puppi; velaquilone, vel procella. AE. 1: 118
- Verticordia Venus**. AE. 1: 724. in valle Murcia. 8: 636
- Vertitur**, perpetuum coeli epitheton, sed etiam pro in aliam faciem commutatur. AE. 2: 250
- Vertitur**, agit, versatur. AE. 7: 784
- Vertitur in mediis**, agitur; Gr. *ἀναστρέφεται*. AE. 11: 683
- Vertimus factis sacrificiis**, Tybris avertitur. AE. 8: 90
- Veru**, in singulari indeclinabile. AE. 1: 216
- Veru Sabellum**, pilum. AE. 7: 664
- Vervactor Deus**. G. 1: 21
- Vervactum facere**, quid? G. 1: 50
- VESCAE** frondes, siccae, & tenerae: unde & telae aranearum *vescae* vocantur: item appetibiles, edaces. G. 3: 175
- Vescor**, verbum inchoativum, sine praeterito, ablativum regit. AE. 1: 550. pro fruor. ibid.
- Vescum tria** significat, minutum, edule, multum; & aliud quo vescimur; aliud lethaeum, quo non utimur. G. 4: 130
- Vesuvius**, mons Liguriae, sub Alpibus, distinguendus a Vescuvio Campaniae. G. 2: 224
- Vespa**, genus apum, natum de asinis putrefactis. AE. 1: 439
- Vesper**, stella quae & Venus & Lucifer dicitur, & cur. G. 1: 250
- Vesper**, proprie stella; *vesperi*, adverbium. AE. 1: 378
- Vesper**, pro, pastores, ejus tempore moniti. G. 4: 434
- Vesperater**, occidens nubibus confusus; vel quia dies occidens atra omnia facit per noctem. AE. 5: 19
- Vesperones, & vespillones** deinde dicti, qui funeri praecant, a *vespera*; quia funera nocturno tempore efferebantur. AE. 11: 143
- Vesperus**, Veneris stella, occidens, eadem quae Lucifer, oriens. AE. 8: 590
- Vesta**, Dea ignis, quae & Terra, quae medio mundi librata vi sua stet, & ignem in se habeat. AE. 1: 292. 2: 296. pro religione, quod nullum sacrificium sine igne sit; & inde in omnibus sacrificiis invocatur; ab *vesta*, & alia ejusdem etymologia. ibid. dicitur & Terra. ibid. pro igne. G. 4: 286, 384. culta Atheniensibus, & inde Trojanis. AE. 3: 281
- Vesta**, an etiam una de Penatibus: quia Consules, Praetores, & Dictator, abeuntes magistratu, Lavinii Penatibus simul & Vestae sacra faciebant. AE. 2: 296
- Vesta cana**, vel antiqua, vel propter ignis favillas. AE. 5: 744. venerabilis, antiquissima; eadem enim quae Terra. E. 8: 92. AE. 9: 259
- Vestae** non nisi de Numico flumine libari licebat; verum eo tandem siccato intercepta sunt sacra. AE. 7: 150
- Vestae** factis aquam haustam in terra deponere piaculum; unde vas excogitatum lato ore, fundo Augusto, quod stare non posset, dictum *vestile*. AE. 11: 339
- Vestae** aedes rotunda fieri debebat. AE. 9: 408
- Vestae** aediculam statuit Numa, non templum, ne ibi Senatus haberi posset. AE. 9: 4
- Vestae** templum augurio non consecratum, ne illuc conveniret Senatus, ubi erant Virgines; sed ad Atrium Vestae conveniebat, remotum inde: quondam regia Numae. AE. 7: 153. 9: 4
- Vestae** sacerdos facta Ilia, Numitoris filia, ab Amulio: cujus & Martis filii, Romulus & Remus. AE. 1: 277. 6: 778
- Vestae** consecrata prima pars januae, & inde dictum *vestibulum*. AE. 2: 469
- Vestales**, spicas colligebant; ex quibus far coniciebant, ad faciendam molam. E. 8: 82. ter in anno molam faciebant. ibid.
- Vestilibus** Vestales molam faciebant. ibid.
- Vestes**, absolute pro stragulis. AE. 1: 643
- Vestes** suis manibus Heroides texere solebant. AE. 11: 75
- Vestes** acu pictae a Phrygibus primum inventae. AE. 9: 614. albae, sacerdotibus congruae. 10: 539
- Vestibulo** orci illa mala collocantur, aut quae post mortem creantur, aut quae in morte sunt. AE. 6: 274
- Vestibulum**, prima januae pars; vel quod januam *vestiat*; vel quia *Vestae* consecratum. AE. 2: 469. propriam etymologiam non habet; sed pro singulorum captu variat, vel quod *januam vestiat*; vel a *Vesta*, cui limen sacrum est; vel quod nullus illic stet, ut *vesanus*, non sanus; & sic *vestibulum*, quod non stabulum. AE. 6: 273
- Vestigat virum**, inquit; translatio a canibus, per vestigia feras indagantibus. AE. 12: 482
- Vestigia**, proprie pedum signa; sed & cuiusvis rei reliquiae vel monumenta. AE. 3: 244. imagines pedum. 11: 573
- Vestire montem olea**, implere. G. 2: 38
- Vestis aurea**, barba; unde *investes*, imberbes. AE. 8: 659
- Vestis sanguinei coloris mortuis injecta**. AE. 3: 67
- Vestis longa**, vel longus citharoedi habitus; vel *longa barba*; sic *imberbes*, *investes*. AE. 6: 645
- Vestri & vestri**, genitivi plurales antiqui, & ex Graeco venientes, non possessiva, sed ab eo quod est *nos*. AE. 2: 595
- Vestrum**, pro tuum. AE. 10: 188
- Vesuvius**, mons Liguriae, juxta Alpes; ex quo Rhodanus & Padus. AE. 10: 709
- Vesuvius**, mons Campaniae, non confundendus cum Vescivo, Liguriae. G. 2: 224
- Vesuvius**, aliique montes flammam evomunt, quod habeant multas speluncas subterraneas sulphure plenas, quod ventis incenditur, Euro praefertim & Africo. AE. 3: 571
- Vesuvius & Gaurus**, montes Campaniae. ibid.
- VETERES** ludi, Dionysia, quos rustici consecrata vindemia faciebant. G. 2: 372, 381
- Veternus**, pigritia, otium, morbus intercus. G. 1: 124
- Veterrimus**, usurparum est, & comparativum non habet. AE. 2: 513
- Vetium**, pro vetatione, prohibitione; ut *acynum*, pro acquitate. AE. 10: 9
- Vetustum**, religiosum. AE. 3: 84
- VEXXARE**, unde dictum, & quid proprie significet. E. 6: 76
- Vexatus**, graviter vastatus. AE. 4: 615
- Vexilla** duo, caeruleum, quod erat equitum; & album, quod erat pedum, ex Capitolio proferebat aux convocans cunctos ad bellum. AE. 8: 1
- Vexillum**, belli signum inter multa alia, diminutivum a *vetem*, in arce positum, specimen imperati exercitus. ibid.
- UFENS**, fluvius Campaniae. AE. 11: 316
- Ufens**, pedes egregius. AE. 8: 6
- Via**, *semita*, & *alms*, differunt; quod *semita*, *semita via*; *Via*, *alms dimidius*, qua potest ire vehiculum; *Alms* duo carpenta capit, euntium & venientium; *Callis*, *semita tenuior*. AE. 4: 405
- Via**, proprie de terra; sed dicitur etiam de mari. AE. 3: 202
- Via**, ratio, ars, *liber*. G. 1: 41, 122. 2: 22. AE. 3: 395. 6: 194. 366. 11: 128. opportunitas. 6: 95. ratio. remedium. 4: 477
- Via** tentanda, ratio incunda. G. 3: 8
- Viae coeli**, ares; vel cuculi, quibus syde-

INDEX IN SERVIVM.

- fydera continentur.* G. 2: 477
Vias lapidibus primam straverunt Poeni. AE. 1: 426
VIBRANTIBUS linguis, mobilibus. AE. 2: 211
Vibrare, verbum proprium telorum; improprie de fulmine. AE. 8: 524
Vibrati ferro crines, calamistro crispati. AE. 12: 100
Vibratium, virgultum brevissimum. E. 12: 376. pugnae. 2: 433
Vitis vix ad triplicem pervenit fructum. G. 1: 75
 Vicinae urbes pro eisdem a Poëtis habitae. AE. 8: 165. v. in Epitheta.
 Victimam sacrificio apta judicabatur, quando placida & patiens inveniebatur. G. 2: 395. reluctans improbat. AE. 9: 627. fugiens, ubicumque invenitur, occidenda. 2: 104
 Victimae, proprie sacrificia quae post victoriam sunt. AE. 1: 338
 Victimae Numinibus aut per similitudinem, aut per contrarietatem immolantur. G. 2: 380. AE. 3: 118. auro ornari solebant in comibus. AE. 9: 627. femineae in omnibus sacris plus valent. 8: 641. explorantur an ad sacra non stupere. 6: 224. solvae debent esse, quia piaculum erat in sacrificio aliquid esse ligatum. 2: 134
 Victimae apud Aemulos valles non immolantur, sed ad aquam applicatae odore pereunt, & erat hoc litationis genus. AE. 7: 563
 Victimae humanae, quae Dianae fiebant, a Romanis sublatae, & ad Lacoanas illa Diana translata. AE. 2: 116. quando apud Romanos in usu esse desierint. 3: 67
 Victimarum probationes fiebant farre & sale, quo & ipsae, tum etiam cultri, aspergebantur: rum culter obliquus a fronte ad caudam ducebatur. AE. 12: 173
 Victimarum ratio pro Numinum qualitate variat. AE. 3: 118
 Vicissim experiri, amoebaeum carmen canere. E. 3: 28
 Victimarum requisita, ne habeant caudam aculeatam, ne linguam nigram, ne aurem fissam. AE. 6: 39. earum aetas etiam consideranda. 3: 21
 Victor, propositi & voti effector. G. 3: 8, 114. AE. 1: 195. 2: 329. 5: 439. 11: 565. voti compos. E. 9: 5. AE. 2: 95. 3: 439. 5: 493. 7: 544. *improbat.* 10: 409
 Victoria, Stygis filia, Jovi contra Gigantes favit. AE. 6: 134
 Victoria duplici ratione consistit, vel virtute, vel Fortuna. AE. 11: 118
 Victoriae lex est, ut victi cedant in habitum & nomen victorum. AE. 12: 819
Vidoris Herculis aedes Romae duae, altera ad portam Trigeminae; altera ad Forum boarium, a M. Octavio Eferonio sacra. AE. 8: 361
Vixix Venus. AE. 1: 724
 Victu pro *victi.* G. 4: 158
 Victus, voti impos. E. 9: 5
- Vidus, pertinax, a primo proposito tandem recedens. AE. 2: 699
 Vicus Tuscus dictus, pars Urbis, quae Tusci assignata. AE. 5: 560
 Vicus, & *castellum*, quomodo differant ab oppido. AE. 9: 608
VIDENDO, dum videtur. G. 3: 215
 Videre, & de mente dicitur, & de oculis. AE. 3: 584
 Videre, pro mente pertractare. AE. 8: 19. pro vigilare. E. 6: 20. experiri. G. 2: 502
 Viduare urbem civibus, eleganter, quia urbs femin. generis; abulive Horatius *viduus phaeetra Apollo.* AE. 8: 571
 Viduata pruinis nunquam, semper nivibus plena. G. 4: 517
VIETUS, curvus pro senectute, a *viminae*, quod flexuosum. AE. 3: 31
VIGET, pro vigescit. AE. 4: 175
 Vigil ignis, vel ad quem vigiliae agebantur, vel perpetuus. AE. 4: 200, 201
 Vigilandum, vigilanter providendum. G. 1: 313
Vigilans Demum gens, vigila. verba Pontificalia. AE. 2: 148. formula sacrorum desumpta a formula Virginum Vestalium, quae certa die alloquebantur Regem sacrorum: *Vigilans Rex? Vigila.* AE. 10: 228
 Vigiles, non modo qui vigilant, sed & qui solent exercere vigiliis. AE. 2: 226
 Vigiliae, nocturnae sunt; *excubiae*, diurnae. AE. 9: 159
 Villa poma, abundantia. G. 1: 274
 Vilis phafelus, plurimum abundans. G. 1: 227
 Vilitas verborum in Heroico carmine vitanda. G. 1: 391
VIMEN, pro caule. G. 4: 123
Vimina's, unus e septem collibus, quibus condita Roma. AE. 6: 784
 Vina, plur. num. tribus tantum casibus in usu. G. 1: 210. 2: 7
 Vina tantum Diis superis libari decet. AE. 8: 275
 Vina mollissima, defaecata, omni asperitate carentia. G. 1: 341
 Vina, pro poculis. AE. 1: 728. pro patris. 7: 147. vala vini. 9: 319
 Vincere vitam, fata, supervivere; unde *vidrices* dicuntur, quae viros extulerunt. AE. 11: 160
 Vincto Flaminiam intrare non licebat. AE. 2: 57
 Vincula, pro vincula. AE. 2: 147
 Vincula Tyrzhenae, calcamenta Tusca, crepidae, quas primo Senatores, post Equites, tunc milites habuere. AE. 8: 458
 Vincula, pro custodiis, vel foederibus, vel re vera vinculis pontis. AE. 8: 651
Vindemia, singulari numero, unius anni; plurali numero, multorum. G. 2: 6
 Vindicare, pro eripere, servituti eripere. AE. 4: 228
Vindicium, servus, Bruti & Tricipitini liberis proditionis decalio. AE. 6: 819
 Vinitor, custos, vel vinearum cultor. E. 10: 36
 Vinolentus, remulentus, plenus vino. Z z z z 2
- AE. 12: 463
 Vino Nymphis non libatur. G. 4: 380
 Vino non utebantur feminae Romanae, quare quaedam occisa a marito. AE. 1: 741
 Vinum, singularis numeri tantum; abulive in plurali. *vina.* E. 5: 36. G. 2: 7
 Vinum de imputatis vitibus qui Diis offert, vel bibit, furore corripitur. E. 2: 70
 Vinum in mensam libantur Jovi & Diis hospitalibus. AE. 1: 740
 Vinum nefas adhibere in celebrandis nuptiis Cereri. G. 1: 344
 Vinum etiam gelatur. G. 3: 364
 Vinum Tmoleticum, crocei odoris. G. 1: 56
 Vinus, pro *vinnus*, tractum de Graeco *εἶνος*. G. 2: 98
VIOLAE, vaccinia. E. 2: 18
 Violaes palientes. E. 2: 47. & ideo flores amantur. ibid.
 Violare, de rebus sacris dicitur. AE. 11: 255
 Violaria, loca in quibus nascuntur violae. G. 4: 32
 Violaster, pro *violaveris*. AE. 2: 189
 Violentus, superbus. AE. 10: 151
VIPERA, species serpentis, etiam tactu noxia, dicta quod vi pariat, quia corrosis lateribus cum matris interitu pulli prodeunt. G. 3: 416
 Viperae, serpentes terrestres. AE. 7: 751
VIR, pro marito. AE. 4: 192
 Vir fortis, Achilles. E. 3: 79
 Vir fortis & bonus curare etiam debet ne quid alicui homini injuriose fiat. AE. 8: 570
 Vir gregis, caper, Acyrolologia. E. 7: 6
 Vir, antiquae idem quod *virago*, mulier viri animum habens, viri officium implens. AE. 12: 468
Viribus, juxta nonnullos Sol. AE. 7: 776. Dianae minister. 5: 95
Viribus, quasi *his vir*, ita dictus Hippolytus, cum ab Aesculapio revocatus in vitam a Diana in Aricia Deae Egeriae esset commendatus. AE. 7: 761. numen conjunctum Dianae. ibid. 84
 Vireta, loca virentia. AE. 6: 638
 Virga, insigne potestatis, dicta quod *vi regat*. AE. 4: 242
 Virga, gestamen Mercurii, Circes, magistratus: ea gladiatorum & athletarum certamina dirimuntur: Maurarum gentium praefecti eam accipiebant & gestabant: item vates. AE. 4: 242
 Virgae & pilea gestata Flaminibus ad ostendendam sacerdotii eminentiam, sicut columnae mortuis nobilibus superpositae ad designandum eorum columnen: vel quod aves apud Laurolavinium rapientes exa eminentia virgarum terrentur; unde illic longiores virgae quam in Urbe. AE. 8: 664
 Virgata sagula, quae strias habebant deductas, virgarum in modum: *virgas* enim lingua Gallica *purpura*, & inde *virgata*, purpurea. AE. 8: 660
 Virgae flamma, de vinibus vel virgia facta,

INDEX IN SERVIVM.

- facta, unde flamma validior. *AE.* 7:463
 Virgea supellex, vasa de vimine facta. *G.* 1: 165
 Virgilii mater Maja, gravida laetum se parere somniavit. *E.* 3: 62. ejus frater Flaccus. *S.* 1. ejus intercessor Pollio. *9:* 11
 Virgilii scripta. *AE.* 1: pr. librorum numerus a variis traditur varius. *ibid.*
 Virgilii locus infolubilis; quales sunt *xii.* *AE.* 9: 363
 Virgilii aget ubi & quantus fuerit. *E.* 9: 7. servatus per Alfeum Varum. *G.* 6: 6
 Virgiliomastix, Virgilii vituperator. *E.* 2: 23. *AE.* 5: 521
 Virgilius concepnit ea quae per naturam necesse est fieri. *AE.* 4: 6
 Virgilius civis Mantuanus. *AE.* pr. secundo agris expulsi. *E.* 9: 11
 Virgilius ab Atrid centurione pene occisus. *E.* 3: 94. *9:* 1. a Clodio. *ibid.* amore libertatis Roman compulsi. *1:* 28. agros recepit ab Augusto. *3:* 96. & impetravit ut agri Mantuanis redderentur. *9:* 10
 Virgilius tres amasse dicitur, Menalcan, Alexandrum, Cebetem. *E.* 2: 15. Vari uxorem literatissimam adulterasse dicitur. *3:* 20
 Virgilius a Sirona Epicuream Philosophiam docuit. *E.* 6: 13. ipse Epicureus. *G.* 4: 219. ubi studuerit. *AE.* 1: pr.
 Virgilius ab Augusto vel Maecenate iussus scribere. *E.* 6. *9.*
 Virgilius & Horatius a Maecenate symposio accepti. *AE.* 8: 310
 Virgilius, primus poeta Mantuanus. *G.* 3: 10. nihil dum scripserat, cum agris expelleretur. *9.* 18. xxviii. annorum, Bucolica scripsit. *E.* 1: 29. primus post Theocritum scripsit Bucolica. *6:* 1. gesta Albanorum regum coepit, sed omisit. *ibid.* 3. coepit & Scyllam, juxta nonnullos, de bellis civilibus, nec non Tragoediam Thyestem. *ibid.*
 Virgilius, sub persona Corydonis. *E.* 2: 1. 7: 21. sub persona Tityri. *1:* 1
 Virgilius ubique intendit laudes Augusti. *AE.* 1: 290. sequi voluisse dicitur Augustum contra Antonium. *E.* 3: 74. Marcelli laudes celebrans, aere gravi ab Augusto donatus est. *AE.* 6: 862
 Virgilius sententiam de magno anno sequitur. *E.* 4: 4. imitatus Homerum. *AE.* 1: pr. ab Homero dissentiens. *3:* 623. secutus Aratum. *G.* 1: 375. in operibus secutus Homerum, Hesiodum, Theocritum. *G.* 1: 1
 Virgilius reprehensus a Bivio & Maevio, quod *heredes* dixerit. *G.* 1: 110. reprehensus, quod *naves* dixerit mutatas in Nymphas; quod per aureum ramum dicat cetercentium ad inferos; quod Iris Diconi comam secuerit; sed defensus. *AE.* 3: 46. reprehensus. *3:* 590. a Criticis notatus. *E.* 2: 65. defensus adversus criticos. *AE.* 1: 74
 Virgilius caute in rebus fabulosis & incertis usurpat, dicitur, fertur. *AE.* 1: 19
 Virgines Athenienses sacra facientes Eleusinae Cereri raptae, & mira ratione receperae. *AE.* 1: 655
 Virgines Vestales proprie capi dicuntur; sacerdotes creantur. *AE.* 7: 303. certa die auebant Regem faciotum, & dicebant: *Vigilante Rex? Vigila.* *10:* 228
 Virgines Vestales, & Imperatores excipiebantur lege, qua prohibitum, ne quis in Urbe sepeliretur: unde etiam incestae intra Urbem in campo Icelarato vivae obruebantur. *AE.* 11: 206
 Virgo, eadem quae Erigone. *G.* 1: 33
 Virgo & Libra, signa tarde orientantur. *G.* 7: 32
 Virgo, a viridiorae aetate. *E.* 3: 30. ea quae peperit. *G.* 4: 7
 Virgo apud Veteres promiscuae, & de innupta, & de nupta sive muliere; & contra mulierem etiam de virgine. *AE.* 11: 687. etiam de ea quae jam peperit. *E.* 3: 36. *G.* 4: 7
 Virgo, & sexum ostendit & aetatem. *AE.* 1: 497
 Virgo primum *conscitata*, tum *conventa*, deinceps *postremum sponsa*. *AE.* 10: 722
 Virgulta, arbores infocundae, quibus vites junguntur. *G.* 2: 2
 Virgulta sonantia lauro, ipsa virgulta lauri, cum crepitit ardentia. *AE.* 12: 524
 Virgulta tenera fastibus validioribus religanda. *G.* 2: 427
 Viri olim aequae componebant capillos ac mulieres. *AE.* 10: 832
 Viri, pro viri fortes. *AE.* 6: 553
 Viri fortes etiam pro ratione causarum & temporum debent & possunt timere. *AE.* 2: 728
 Viri, in allocutione ad milites: quandoque increpantur. *AE.* 2: 374
 Viridans, participii specles sine verbi origine. *AE.* 5: 539
 Viridius alnus, tenera. *E.* 10: 74
 Viridomarus, Gallorum rex, Marcelli manu interemptus, & tertia opima spolia illi ablata. *AE.* 6: 856
 Virola, forcia, venenata, a *virus*. *G.* 1: 59
 Virtus sibi ipsa praemium, juxta Stoicos. *AE.* 1: 608. decoloratur plerumque temporum infelicitate. *6:* 649. desperatione plurimum augetur. *2:* 354
 Virtus, pro gloria. *AE.* 6: 807
 Virum fortem in mulieris interitum rueri non decet, immo furor est. *AE.* 2: 595
 Virum, pro virorum, etiam in prola. *AE.* 2: 18
 Virus, tres casus tantum habet, *hoc virus, hoc virus, & o virus*: Antiqui etiam *hujus viri* dicebant. *G.* 1: 29
 Virus, bonum & malum. *G.* 1: 129. foetor. *ibid.*
 VIS, virtus. *G.* 1: 169. *AE.* 1: 271 *Nymphae, Bla*, magna copia. *AE.* 11: 274. *2:* 452. *11:* 374. *12:* 62
 Vis, durities inexorabilitas. *AE.* 12: 199. violentia. *3:* 414. impetus, violentia. *10:* 695. multitudo. *4:* 132
 Vis magna coelestium, pro Junone. *AE.* 7: 432
 Vis Herculeae, per periphrasin pro Hercule. *AE.* 6: 405
 Vis superum, nonnulli pro Diis, Debutve, quibus utuntur in exsequenda ira, sed melius pro potentiae quam ipsi habent. *AE.* 1: 8
 Vis pro possibilitate. *AE.* 1: 533
 Vis humana, possibilitas, vel violentia adhibita, ut res meliores nascantur. *G.* 1: 198
 Vis alio vulnere tardat, alio vulnere violentia. *AE.* 10: 857
 Visa terra, proprie navigantibus dicitur litoribus propinquantibus. *AE.* 3: 205
 Visa nulla post mortem. *AE.* 5: 725
 Viscera, non intestina modo, sed quidquid sub corio est, in ling. *viscus, visceris*. *AE.* 1: 215
 Viscera, proprie carnes. *AE.* 3: 622. ita quippe dicitur quidquid est inter ossa & cutem: unde & *visceratio*, convivium de caribus factum. *AE.* 6: 253. *solida viscera*, holocaustum de tractis extis arae inpositum. *ibid.*
 Viscera montis, partes. *AE.* 3: 575
 Viscerati montis Albani Latini populi intererant. *AE.* 7: 716
 Vitae alligabantur olivae ramis, quos supplices ferebant. *AE.* 7: 237. 418
 Vitum, brumali tempore manum, auri imitatur colorem: de fumo turdelatum in certis arboribus nascitur. *AE.* 6: 205
 Vitum, *visci*, gluten quo aves capiunt; *viscus, visceris*, caro. *G.* 1: 139
 Vitus, masculin. gen. de iis quibus videmus; *visa* vero, neutr. gen. quae videtur. *AE.* 3: 36
 Vitus hominum hebetatur nebula de terra orta. *AE.* 2: 604
 Vitus, in somniis usurpatum: quia somnia videntur tantum, non sunt vera. *AE.* 2: 271
 VITA nihil nisi spiritus reciprocus. *AE.* 1: 392
 Vita sumitur ex astris. *AE.* 5: 517
 Vita humana tribus continetur, *Natura, Fato, Fortuna*: *Natura*, cui ultra centum & viginis solstitiales anni concessi: *Fato*, cui nonaginta, sive tres Saturni cursus; nisi aliarum stellarum benignitas tertium quoque ejus cursum superet: *Fortuna*, sive casu, qui ad omnia externa pertinet, ruinam, incensia, naufragia, venena. *AE.* 4: 653
 Vita nostra ad Coelicolas pertinet, qui datores sunt vitae. *AE.* 2: 641
 Vita, vitae longitudo, morborum creatrix. *G.* 4: 252
 Vita longa saepe miseriarum causa. *E.* 9: 2
 Vita hominum juxta nonnullos aribus quibusdam ultra fata protendi potest certa ratione. *AE.* 7: 776
 Vita, pro anima. *AE.* 10: 819
 Vitalia, dicta Italia. *AE.* 8: 328
 Vitae, animas. *G.* 2: 224
 Vites veruo tempore melius quam autumno ponuntur. *G.* 2: 315
 Vites quadrato ordine ponuntur. *E.* 1: 74
 Vites in Italia pendunt. *G.* 2: 89
 Vites, arbores dictae Virgilio. *G.* 2: 11
 Vitia neque morte finiuntur. *AE.* 6: 492
 Viti-

INDEX IN SERVIVM.

- Vitibus** folia demenda, ut solem admittant, quo uvae possint maturefcere. G. 2: 410. de Vitibus imputatis non sacrificant vino. B. 2: 70
- Vitiosa** ilex, cariola. G. 2: 453
- Vitiator**, Saturnus, quia viticem offendit Italii. AE. 3: 165. 7: 179
- Vitium** summitatis non amputandae, ut tantum plantae fiant. G. 2: 300
- Vitium** aëris, pestilentia. E. 7: 57
- Vitium**, quod terrae fecunditatem impedit. G. 1: 88
- Vitium** genera innumera. G. 2: 103
- Vitta** nivea cincta tempora denotabant honorem. AE. 6: 665
- Vittae**, sacerdotum sunt: *Lanvns*, etiam Imperatoris victoris AE. 3: 81
- Vittae** a supplicantiis tradebantur, & pacem rogantibus, ut imbecillitatem suam testarentur; quia oves, unde lana, e qua vittae, egent semper alieno auxilio: vel quia lana in Minervae tutela: quae Dea pacis & belli. AE. 8: 128
- Vittae** Deum, vel quae habentur in honorem Deorum, vel quas habent simulacra. AE. 2: 156
- Vittae** caeruleae, i. e. nigrae, in acerbos funere adhibitae. AE. 3: 64
- Vittae** criminales solarum matronarum erant, neque meretricibus concedebantur. AE. 7: 403. 8: 666
- Vittis** ornabantur victimae. AE. 11: 101
- Vitula**, a viridore actae, & hinc quoque de enixa jam dicitur. E. 3: 30
- Vituperatio** a gente, ab habitu, ab animo. AE. 9: 614
- Viva** terra, naturalis: ut *vivum saxum*. G. 2: 27
- Vivax** oliva, diu vivens. G. 2: 181
- Vive**, pro vale. E. 8: 58
- Vivere**, pro vesci. AE. 4: 67
- Vivi** Diis Superis chari & curae sunt, mortui Inferis; unde & vivi Superorum sunt, mortui ad Inferos pertinent. AE. 1: 387. 11: 51. 12: 647
- Vivi** vultus ducti de marmore, i. e. viventes & spirantes quasi. AE. 6: 849
- Vivida** dextra, fortis. AE. 10: 609
- Vividus**, acerrimus. AE. 12: 753
- Vivite**, vel bene, vel male precantis: & melius per optativum modum. AE. 3: 493
- Vivum** flumen, aqua perennis, jugiter fluens: vivum saxum, naturale. AE. 1: 171. 2: 719
- Vivus** per ora feretur, tamquam de vivo omnes loquentur, nominis immortalitate vivet, & laudibus AE. 12: 235
- Vivus** amor, vel vivi hominis, vel vehemens. AE. 1: 725
- VIX**, aegre. AE. 2: 334
- Vix** cum, i. e. statim, simulatque. E. 8: 12. mox, statim AE. 1: 34. 2: 172. 3: 8. mox, paullo ante. 4: 545
- Vixer**, pro vixisset, per syncope. AE. 11: 118
- ULCERA**, quae medicaminibus emolliiri nequeunt, incidenda sunt, si os habuerint. G. 3: 454
- Ulcus** vitium obfcaenae libidinis. G. 1: 151
- Uligo**, proprie naturalis humor terrae, ex ea nunquam recedens: unde *ager uliginosus*, qui semper humidus; *uvulus*, qui aliquando siccatur. G. 2: 184
- Ulnis** inferuntur quercus. G. 2: 70
- Ulinus** vineam junctam habebat. E. 1: 59
- Ulna**, spatium, in quantum utraque manus extendi possit, dicta *ἀπό τῶν ὀλων*, alii *ambitum* modo volunt. E. 3: 105. secundum alios, utriusque manus extensio, secundum alios, *ambitus*; quod magis verum, quia Graece *ὀλῶν*. G. 3: 355
- Ultima** Thracia, tota Thracia. AE. 12: 334
- Ultima** iussa, deterrima, superba. AE. 4: 537
- Ulcunus** auctor, primus; ut supremus, summus. AE. 7: 49
- Ultra**, modo locum, modo tempus significat. AE. 11: 411
- Ultra** placitum, i. e. ultra quam placeo, mimice, iustitiae. E. 7: 27
- Ultero**, & *ultra*, insuper, amplius, sponte sua. AE. 5: 54
- Ultero**, insuper, ab ultra. AE. 2: 145. 9: 727. statim, mox. 2: 193. e contrario. 5: 446
- Ultero**, vel insuper, sponte sua, prius quam aliquis exposcat. AE. 12: 3
- Ulvā**, herba palustris. AE. 6: 416
- Ulula**, *ἀπό τῆς ὀλοῦζου*, E. 8: 54. ulucus. ibid.
- Ululata**, pro ululatu quaesita, participium sine verbo. AE. 4: 609
- Ululatus** in Cereris facris, propter clamores & gemitus ejus in quaerenda filia Proserpina. AE. 4: 609. item in Isidis facris propter Olyrin fratrem disceptum a Typhone. ibid.
- Ululatus**, etiam de voce, quae praelii initio redditur, Gr. *ὀλοῦζα*. AE. 11: 662
- Ululare** canum & Furiarum est. AE. 6: 257
- Ululatus**, mali ominis in nuptiis: id fiebat in luctu, Graece *ὀλοῦζαίς*. AE. 4: 168
- Ululatus**, proprius feminarum. AE. 4: 667
- Ululatus** canum per noctem, dirum omen. AE. 4: 455
- Ulysses**, genitivus antiquus. AE. 2: 7
- Ulysses**, Laertiae & Anticliae filius, sed quia mater ejus ante nuptias Laertiae cum Sisypho concubuerat, Sisyphi filius dicitur. AE. 2: 261. 6: 529. astutissimus, & omnis ejus fabula. 2: 43. inventor scelerum, cur. 2: 164. fandi fictor, fallax, *λογόδοξος*, *δολῶν* celans sermonis ornatus. AE. 9: 602. in equo Trojano fuit. 2: 261. Herculeum non vidit, sed locum tantum Herculis Baulias, in ora Campaniae. 6: 107 sub falsa specie nuptiarum Achillis Iphigeniam mactandam abduxit. 2: 116. simulata ejus stultitia detecta a Palamede. & inde odium in illum, & calumnia. 2: 81
- Ulysses** & Menelaus Antenotis benefici-
- Z z z z 3
- Ulcus** servati; a Paride fere interentis. AE. 1: 246
- Ulysses** & Diomedes exploratum profecti a Dolone consilia Trojanorum & Rhethi adventum cognoverunt; & mox illum, nec non Rhethum interfecerunt. AE. 12: 347. capto Dolone castra Trojana penetrarunt. 8: 1. Rhethum interemerunt. 1: 473. quomodo arceum intrarunt, & Palladium sustulerunt. 2: 166. & tot res gesserunt, quia cultores Minervae. ibid.
- Ulysses** comitem Diomedem occidere voluit, sed quomodo detectus, & puniunt. AE. 2: 166
- Ulysses** Elpenorem occidit, ad peragendam Necyomantiam. AE. 6: 107. Astyanacta de muro praecipitavit. 3: 489. Polyphemum coecasse dicitur, quia prudentia illum superabat. 3: 636. tempestatem perulit, quia Polyphemum, Neptuni filium, occocaverat. 3: 678. Sirenes contemnendo deduxit ad mortem. 5: 864. Calypso relicta, tempestate vexatus. 3: 678. clafsis ejus perdit a Scylla. E. 6: 74. Scyllaceum navisragum condidit. AE. 3: 553. non fuit in extrema Oceani parte, sed circa litora Campaniae, ubi *Bajas*, a *Bajo* socio mortuo, nominavit. 6: 107
- Ulyssis** filius, Telemachus, Clusium condidit. AE. 10: 168. ejus & Calypso filius, Aufon, unde Aufonia. 3: 171. ejus & Circes filius: Aufon, unde *Anfones*. 8: 328. item Latinus. 1: 277. 7: 47. 12: 164
- Ulysses** apud Inferos Herculis umbram vidit. AE. 2: 772. ibidem ab Elpenore multa interrogatus. 6: 532. ejus colloquia Ajacis umbra apud Inferos fugit. 6: 568. laudavit se apud ignotos. 1: 382. ejus laudes quaedam. 3: 628. mendicis habitu servatus. 1: 246
- Ulyssis** focii Solis boves occidisse dicuntur. AE. 3: 220. focius, Achaemenides. 2: 7. Bajus, Bajis nomen dedit. 5: 441
- UMBILICI** in modum culta Venu. AE. 1: 724
- Umbilicus**, Italiae in medio locus, in latere Campaniae & Apuliae, habens aquas sulphureas & odorem gravissimum, necantem juxta accedentes, qui dicitur, *Amsancti vallis*, ibique aditus dicitur Inferorum. AE. 7: 563
- Umbo**, media clypei pars eminens, pro clypeo. AE. 9: 810. 10: 884
- Umbra** defunctorum, major est corpore. AE. 2: 773
- Umbra**, aer spoliatus lumine, si ex corpore creatur. cum eo perit. AE. 4: 654
- Umbra**, & umbra magna, pro nocte, quae Terrae umbra est, facta a Sole. AE. 2: 251. 3: 589. 4: 7. 184
- Umbra**, vel nox pro tenebris. E. 8: 14
- Umbra** cava, de nocte, & cur. AE. 2: 360
- Umbra** ingenti tegit, aut corporis magnitudiae, aut clypei, obumbrat ejus cadaver; aut morte. AE. 12: 541
- Um-

INDEX IN SERVIVM.

- Umbra fororum, pro arborum, in quas forores mutatae; locus Virgilii imitabilis.** AE. 10: 190
- Umbra, pro fronde.** G. 1: 191
- Umbrae, proprie inferorum.** AE. 2: 772. quia post mortem umbrae inferos; animae vero coelum petunt. ibid. etiam corpora dicuntur, quia videntur. 6: 391
- Umbrae, larvae dicuntur; Larvae, Dii Penates.** AE. 6: 152
- Umbrae silentes, Inferorum loca secreta; nam umbrae hominum etiam loquuntur.** AE. 6: 264
- Umbrae lacte & sanguine fatiantur & evocantur.** AE. 5: 78. in inferiis dandis cernuntur. 3: 312. eadem his evocari non potest. G. 4: 503. ter ad sepulchra vocabantur. AE. 1: 223
- Umbrae, nigrae.** E. 2: 47. pro terrores. 4: 571
- Umbrae incertae, ex Solis circuitu & ventorum mobilitate.** E. 5: 5
- Umbrae majores vesperi & mane cadunt, i. e. nox imminet.** E. 1: 84. duplicantur cum vespera. 2: 67
- Umbraum evocatio, Sciomania.** AE. 6: 149
- Umbrae frugibus, & hominibus, noxiae.** E. 10: 76
- Umbrae, pro mentis caligine.** AE. 12: 669
- Umbri, didi quod aquae cladis imbris superfuissent.** AE. 12: 753. dicim incipiebant ab hora sexta diei. 5: 738
- Umbri & Sabini dira dicunt, quae Latinae mala.** AE. 3: 235
- Umbria, pars Tusciae, & Umbri, Gallorum veterum propago.** AE. 12: 753. ejus regio, Mevania, cujus fluvius Clitumnus. G. 2: 146
- Umbroferum, umbrosum, frondosum.** AE. 6: 473
- Umbris prodest sepultura.** AE. 10: 828
- Umbris, nocti; pro parte australi.** G. 1: 209
- UNA, pro altera, de duabus scilicet: nam horum unum, & horum alterum, de duobus dicendum, non aliud.** AE. 11: 76
- Una, pro sola.** AE. 2: 743 sic una superstitio, sola, vel summa religio. 12: 817
- Una boum, Graeca figura, *μια τριών βοών*.** AE. 8: 217
- Unanimis, & *unanimus*, promiscue.** AE. 1: 488. 4: 8
- Uncta carina, pice delibuta.** AE. 4: 397
- Undabat vortex flammis, exundabat.** AE. 13: 673
- Undantem, vel abundantem, vel undarum modo se tollentem.** AE. 2: 609. fluctuantem. G. 4: 437
- Undantem bello Nilum, quasi non undas sed bella portantem.** G. 3: 28
- Undantes habentiae, undarum in modum flexae.** AE. 12: 471
- Undare, undae modo flammam evomere.** G. 1: 472
- Unde, non tantum ad locum refertur, verum etiam personis cujuscumque generis & numeri additur.** AE. 1: 6. 8: 70
- Unde, a quo.** AE. 6: 766. ex quo, quomobrem. G. 1: 117
- UNEDONES, rubra poma sylvarum, arbuta.** G. 1: 148. unde. ibid.
- UNGO, nec *ungentum* recipit *u*, excepto uno nomine, *unguen*.** AE. 9: 772
- Unguen, omnis succus quo ungi potest.** G. 3: 450
- Ungues, pro manibus.** G. 3: 535
- Unguibus matronarum juncturas probant, unde locutio, *in unguem*, ad perfectionem.** G. 2: 277
- Ungues pellium, quibus cincti heroës, deaurati.** AE. 8: 553
- Unimammae, Amazones.** AE. 11: 651
- Universum totum, sive τὸ Πᾶν, ejusque natura ex intima Philosophia descripta.** AE. 6: 724
- Uno corde, pro eodem.** AE. 10: 871
- Unquam, aliquando.** E. 1: 68. 2: 331
- Unum, pro unumquodque.** AE. 1: 499
- Unum transadigit costas, figurate pro unius.** AE. 12: 273
- Unus, pro praecipuus.** AE. 5: 704. 6: 505. solus. 4: 420. subaudio, & alter. 9: 544
- VOCALIS vocalem sequens in metro detrahit longitudinem praecedenti; in prosa vero & naturam & accentum servat.** AE. 1: 455
- Vocalis longa corripitur sequente vocali.** AE. 1: 44
- Vocare, provocare.** AE. 11: 220. revocare, vel hortari. 3: 101
- Vocare hostem clamoribus, provocare.** G. 4: 76
- Vocare pluviam, denunciare.** G. 1: 388
- Vocare viros, phraasis bellica, quando non voluntate sed necessitate conveniunt.** AE. 10: 245
- Vocari dicuntur equites idu virgae.** AE. 5: 581
- Vocat hostia, pro ut ad hostiam conveniatis.** AE. 11: 740
- Vocativus apud Veteres idem qui nominativus, etiam nominum secundae declinationis in *us*.** AE. 1: 455. apud Antiquos in omni declinatione similis nominativo, quod post in secunda tantum mutatum: nam propria in *ius, us* perditur, appellativa vero in *e* mittunt, excepto *filius, filii*. 8: 77
- Vocativus in *i* ex nominibus in *is*, brevis est.** E. 1: 37
- Vocativus in *a* ex nominibus in *es* quomodo exire possit, valde quaeritur.** AE. 3: 475
- Vocativus Graecus, a terminatus, a masculino veniens, semper brevis.** E. 6: 43
- Vocativus Graecus, *Amarylli, Pieri*.** E. 1: 37
- Vocativus pro nominativo.** AE. 3: 382. & contra. 10: 326
- Vocatus, invocationes & preces; verballia enim semper vel in *io*, tertiae, vel in *us* quartae declinationis exeunt: utitur autem eo, quod *καπὸνέριον* est.** AE. 12: 95
- Voce sequi, respondere.** AE. 7: 212
- Voce opus est, ubi visus non suppetit.** AE. 2: 768
- Vocibus favere, tacere.** AE. 5: 71
- Vociferans sequitur, sequens clamabat.** AE. 10: 651
- Vocis iter udum, arteriae, & propterea in febricitantibus deficit.** AE. 7: 533
- VOLA, medietas palmarum, vel pedis.** G. 2: 88. unde *volare*, pro ambulare. 6: 198
- Volant, pro venturum.** AE. 12: 334
- Volantes, pro volucres.** AE. 6: 239
- Volare, pro navigare.** AE. 3: 124
- Volaterranorum coloni Populonium condiderunt.** AE. 10: 172
- Volema pyra, magna, quod *volam*, manus palmarum, implent: *volema*, Gallica lingua, *bona, magna*.** G. 2: 88. AE. 3: 233
- Volens, qui velle habet; vel cogi non potest.** AE. 3: 457. pro voliturus. 5: 712
- Volitans, musca; nomen, non participium.** G. 3: 146
- Volitare per ora, ab omnibus laudari.** G. 3: 8
- Volscibus Hylinis oriundi Volsci.** AE. 11: 842
- Volsci victi a Tiburtinis.** AE. 8: 285
- Volsci vetuti, populi Italiae, jaculo utentes in modum veru; vel veruus pugnantes.** G. 2: 168
- Volscorum oppidum, Privernum.** AE. 7: 803
- Volscorum, qui etiam sub potestate Etruscorum, rex Metabus, regno perierunt.** AE. 11: 567
- Volscorum de gente, Camilla.** AE. 9: 505
- Volucis sagitta, proprie; quia pennae illis adglutinantur.** AE. 11: 358
- Volveuda dies, pro volubilibus.** AE. 9: 7. sic *volvendis*, volubilibus, vel quod velvantur. 1: 273
- Volvens, pro volubilis: *volvens* enim, proprie *qui voluit; volubilis*, qui volvitur.** G. 1: 153. AE. 1: 238. sic *volventibus annis*, pro volubilibus. 1: 28
- Volvi undis, de inutili & desperata navigatione.** AE. 5: 629
- Voluntati libera, Cytheris.** E. 10: 1
- Voluntas etiam criminis, non solum exitus, puniebatur apud Romanos.** AE. 6: 624
- Voluntatis humanae, & factorum explicatio.** AE. 1: 43
- Voluptatem geminam statuunt Epicurei, alteram quae percipitur, alteram imaginariam.** E. 2: 58
- Volutabra, loca ubi apri se volvunt.** G. 3: 411
- Volutare secum, cogitare.** AE. 1: 54
- Vomer, & vomis, utrumque in genitivo *vomeris*.** G. 1: 45. 162. AE. 1: 297
- Vorago rupto Acheroite, Acheroitis exaestuat.** AE. 7: 569
- Vortex, de undis dicitur.** AE. 12: 673. unda in se circumacta. 1: 121
- VOSMET, *met* abundat.** AE. 1: 211
- VOTA, sacrificia, preces.** G. 1: 157
- Vota, de funebri sacrificio; cum proprie**

INDEX IN SERVIVM.

rerum secundarum sint. AE. 5: 53
Vota facienda rusticis. G. 1: 100
Votum, debitor; unde, qui vota solvens, absoluti dicuntur. AE. 5: 237
Votis incendere aras, i. e. vota facere. AE. 3: 279
Votis nuncupatis vota sumebantur. AE. 7: 471
Votum, oblatum, participium. AE. 2: 17
Voveo, confectro, dico. AE. 10: 488
Voveo, in tuum ministerium confectro. AE. 11: 558
VOX, corpus est, juxta Philosophos. AE. 2: 488
Vox, per longum & flexuosum elucans, varias reddit modulationes. AE. 7: 700
Vox Numinum alia, quam hominum. AE. 6: 50
Vox Jovis, fatum est. AE. 10: 628
Vox, pro oratione. AE. 1: 410. de sono buccinae, & quocumque sono. 7: 519. de remorum tonitu: vox enim est omne quod sonat. 3: 669
Vox vocantis audita ex tumulo mariti, dirum omen. AE. 4: 453
ΥΡΙΣΤΑΣ. AE. 5: 5
URBE, domo sociare, i. e. publico & privato hospitio dignari. AE. 1: 604
Urbem quam statuo, vestra est: Antipostis, ut alii, Ζωύμα. AE. 1: 577
Urbes regit Phoebus, & auspiciis praestit. AE. 4: 58
Urbes aratro designari solebant, & quoritu id factum. AE. 5: 755
Urbes non iustae censebantur apud Etruscos, in quibus non erant tres portae, dicatae & votivae, & tota templa, Jovis, Junonis, & Minervae. AE. 1: 426
Urbes, pro populis. AE. 4: 187
Urbis opus, de nave, id est, tam magna, ut urbem putares. AE. 5: 119
Urbium conditor, Apollo. AE. 2: 319
Urbium conditores incerti, & ingens de illis dissenso. AE. 7: 678
Urbs, ab *orbe*; vel *oruo*, aratri parte. AE. 1: 16
Urbs, κατ' ἰσχυρὰ pro Roma. AE. 1: 262. 3: 159. pro provincia. 10: 87. pro civibus. 1: 68. 2: 265
Urbs dicitur, primus locus, quem Aeneas quasi tutamen tantum sibi constituit; aliis *Castrum Laurentis* appellatur; aliis *Troja*. AE. 9: 7
Urgere, insistere, cogere; imminere, premere. G. 1: 146, 177; 443. 4: 177
Urget inertes, urget & inertes facit. G. 3: 523
URI, boves agrestes, sive sylvestres, in Pyrenaeo monte, dicti ἀπὸ τῶν ὄρων, magnitudine proximi Elephantis. G. 2: 374. 3: 532
URNA adhibita in judicio ad ducendas sortes, quo ordine & die singulae causae agerentur. AE. 6: 431
URSA, sidus, postquam Arcturus, quasi Ἀρκτου ὕδα, *Ursae cauda*. AE. 3: 516
Ursa, pro quavis fera, leone, vel pardo. AE. 5: 57
Ursi informes nascuntur, & quasi caro

tantum quaedam, quam mater lambendo in membra componit. G. 3: 247
Urvam, pars aratri. AE. 1: 116. quae est infra burim. G. 1: 170
US terminata nomina Latina, si neutra sunt, tertiae declinationis sunt; si masculina; & secundae; sed propter Graecum *pelagus*, *vulnus* quoque neutro usurpatur. AE. 1: 153
Us, syllaba longa in nominibus, quae penultimam longam habent in genitivo in *sis*, vel *ris*. AE. 2: 69
Usque, adverbium, diu. AE. 6: 487. tam diu. 2: 628. tam diu, donec. 10: 320. adeo, in tantum. E. 1: 2
Usque ad eone, melius, ut nonnulli, *usque adeo*. AE. 12: 646
Usque camus, jugiter. E. 9: 64
ΥΣΤΡΟΠΟΛΙΣ. AE. 11: 191
Ustrina, sive *ustrinum*, locus ubi quis combustus est; quod si ibidem quocumque humatus sit, *ustrum* dicitur. AE. 3: 22. 11: 199
Ustrum contraherentur nuptiae. G. 1: 31
Ulius, ἡ ἄριστα. G. 1: 133
Ulus in omnibus rebus plurimum potest. AE. 9: 511
Ulus, & *allus*, verba Juris. AE. 2: 453
Ulus, eleganter idem quod *opus*; ut *usus* *usus est viribus*, tempus est excruciantis virtutis vestrae, virium vestrarum exercitio opus est. AE. 8: 441
UT, pro quemadmodum. AE. 1: 671. 2: 4. 8: 153. postquam. 3: 53. quoniam. 10: 231
Ut dicitur, designat proverbium esse, quod affertur. AE. 9: 276
Uterus, proprie mulierum, & quidem praegnantium. AE. 2: 19
Uticensis Cato non intelligitur, sed Censorius: ille enim Anticatores scripsit contra Caesarem, & bellum gessit. AE. 6: 842
Utres ex caprinis pellibus, in vindictam animalis, noxii vitibus. G. 2: 380, 384
Utres, per unctos utres oleo vel lixivio salire solebant rustici. G. 2: 384
Utrique, duo. AE. 9: 93
Utroque, adverbium, in utramque partem. AE. 5: 469
UVA, pro *vate*, & pro vino. G. 2: 59
Uvam demittere ramis, in morem uvae botryonis desfluere, quod Graeci *βοτρυδών*. G. 4: 558
Uvidum, pingue. AE. 10: 40. quod imminsecus habet humorem. ibid.
Vulcani filius, Cacus, ejusque fabula: secundum quosdam, Euandri nequissimus servus, & fur. AE. 8: 190
Vulcani in honorem arma de hostibus capta incensa. AE. 8: 562
Vulcani & Veneris filius, Cupido. AE. 1: 668
Vulcani filius ex scintilla, Caeculus, qui Praeneste condidit. AE. 7: 678
Vulcani ad Venerem responsum de fato conditionali circa arma coelestia Aeneae explicatur. AE. 4: 696
Vulcani fabrica duobus constat, ventis & flatu. AE. 8: 403

Vulcania, una de septem insulis Aegilias. AE. 8: 454
Vulcaniae insulae. AE. 1: 56
Vulcania acies, vis ignis. AE. 10: 408
Vulcanum artificiosa admodum orationis, arma Aeneae ab eo rogata Venus, aggreditur. AE. 8: 373
Vulcanus, ignis est, & dicitur quasi *Vollcanus, quod per aërem volat; ignis quippe e nubibus nascitur, & inde de aëre praecipitans fingitur in terras. AE. 8: 414
Vulcanus, Junonis femore natus; propter deformitatem coelo dejectus in Lemnum cecidit: cum Jovi fulmina fabricasset, ad Deorum epulas admissus non est: Minervae nuptias petens, ab illa spreus est. E. 4: 62
Vulcanus, dicitur Mulciber, vel quod ignis totum permulceat; vel quod ipse multatus sit pedes; vel quod igni mulctetur. AE. 8: 724
Vulcanus Minervae conjugium impetravit a Jove; illa reluctantem, effectum libidinis projecit in terram; unde natus Erichthonius, dracontis pedibus. G. 1: 205. 3: 113
Vulcanus quomodo invenerit parentes per sedile ingeniose fabricatum. E. 4: 62
Vulcanus maritus fingitur Veneris, quod venerium officium non nisi calore consistat. AE. 8: 389. officium habere fingitur inter Aetnam & Liparen, propter ignem & ventos, quae apta fabricis. 8: 416. Jovi fulmina fabricavit. E. 4: 62. minutissimis catenis Venerem & Matrem concubentes conclusit. AE. 6: 14. coronam Ariadnae obtulit. G. 1: 222. Memnoni arma fabricavit. AE. 1: 755. arma Achillis Peleo fecerat. 1: 487. 2: 275. & quidem Thetidis rogatu. 8: 383. Aurorae, Memnoni. 384. enssem fecerat Damno, patris Turni. 9: 148
Vulcanus, omnis generis princeps. AE. 3: 35
Vulcanus, pro igne. AE. 1: 175. 7: 77
Vulcanus, insula. AE. 3: 73
Vulcanus, locus ardens. AE. 1: 296
Vulcatius, arulpeus, quod Deorum secreta revelarat, mortuus concidit. E. 9: 47
Vulgo, passim, omnibus locis, ubique, catervatim. E. 4: 25. G. 3: 494. AE. 3: 643. 6: 283
Vulgus, & masculini, & neutri generis; sed secundum artem masculino utendum, & cur. AE. 1: 153. masculini generis magis, quam neutri, quia neutra in *us* genitivum mittunt in *ris*, excepto *pelagus*. AE. 2: 39
Vulgus, multitudo sine ducibus. AE. 1: 194
Vulnera, pro ictus. AE. 6: 30
Vulnera pudenda, a tergo illata. AE. 11: 55
Vulnera dirigere, pro sagittas quibus vulnera fiunt. AE. 10: 140
Vulnera plerumque in hac vel illa parte certa ratione a poetis ponuntur. AE. 9: 633*

Vul-

INDEX IN SERVIO.

Vulnera, invidiose, pro vulnus. *AE.* 10: 848
Vulnera jactant, pro caestuum ictus. *AE.* 5: 433
Vulnere Ulyxi, quod *Ulyxes* infixerat. *AE.* 2: 436
Vulnus, pro sagitta. *AE.* 7: 533. pro telo. 2: 529. pro cura ex amore. 4: 2
Vulnus, de practerito; dolor, de futuro, metus. *AE.* 1: 40
Vulnus veniens, pro ictu quo vulnerari debuisse. *AE.* 9: 745
Vulnus, in usu magis quam *vulnervis*. *AE.* 6: 595
Vulnus, vel vultures duo, vicissim sibi succedentes, Tityi jecur apud Inferos semper excedunt. *AE.* 6: 595
Vulnervis, fluvius juxta Cumas cadens in mare. *AE.* 7: 728
Vultus, quem pro animi nutu ad tempus formamus; *facies*, naturalis est. *AE.* 4: 556. 9: 251
Vultus salis, pro maris mutabilitate. *AE.* 5: 848
Uxores, quasi *unxores* dictae, quod nubentes puellae mariti postes oleo ungerent, & quidem unguine lupino, quod ejus serae & unguen & membra multis rebus remedio sint. *AE.* 4: 458
Uxor duci, neque ager arari, nisi peractis sacrificiis non poterat. *AE.* 3: 136
Uxor viri domicilium sequitur. *AE.* 3: 297
Uxorem legitimam non habentes Reges, ex consuetudine captivam aliquam pro legitima habebant, liberique ex illa succedebant. *AE.* 3: 297
Uxores liberoque omnes communes esse debere, in Politica scripsit Plato, ob amorem publicum. *G.* 4: 153
Uxorius, uxori nimium deditus, vel serviens. *AE.* 4: 266
Uxorum charissima, item servi & equi dilectissimi una cum regum cadaveribus apud majores comburebantur. *AE.* 5: 95

X.

X, litera, inventa a Palamede. *AE.* 2: 81
Xanthus, Trojae fluvius: eum si bibissent

Rhesi equi, Troja capi non poterat. *AE.* 1: 473, 477
Xantho flumini clapsus Scamander, non comparuit. *AE.* 3: 108
Xanthus & Cyllarus, equi, quos Neptunus Junoni dedit; illa Castori & Polluci. *G.* 3: 89
Xanthus, equus Achillis, non solum lacrymabat mortem domini, sed & divinabat. *AE.* 11: 90
Xanthus, *fulvus*. *AE.* 10: 562
Xanthus, Jupiter, hospitalis: ei semper liba solebat. *AE.* 4: 207
XENOCRATES, primus Philosophiae scholam aperuit, cum prius in porticibus doceret; id se discipulis praestitutum dicebat, *Ut id voluntate facerent, quod alii jure coguntur*. *AE.* 7: 204
Xenophonis liber Oeconomicus, unde multa haussit Virgilius. *G.* 1: 43
Xerus, hostes Perfas appellabant Lacedaemonii. *AE.* 4: 424
Xeroliba, Libyae deserta. *AE.* 4: 196
Africa pars arida, inter Tripolin & Pentapolin. 4: 42
Xerxes Graeciam invasit. *G.* 1: 215. quomodo numeraverit exercitum. 6: 681
Araxem, Armeniae fluvium, pontibus transcendere conatus est. 8: 728
Xipias, Cometae nomen: a gladio nomen habens, cujus tractus longior, & color pallidus, neque comas habens. *AE.* 10: 272
Xisara, simulacra brevia, quae portabantur in lecticis, & ab ipsis mota infundebant vaticinationem, apud Aegyptios & Carthaginienses. *AE.* 6: 68
Xisaron, Dei effigies, ex ramo arboris felicis, cortice detracto. *AE.* 2: 225
Xisaron, simulacrum ligneum, seu liber, lignum rasum. *AE.* 4: 56
XYLOBALSAMUM, lignum arboris Balsami, *quod Xisaron enim lignum*. *G.* 2: 119

Y.

Y, litera Pythagorae, quia cum illa comparabat vitam humanam. *AE.* 6: 136
T Graecum Latini in *mutant*. *AE.* 3: 441

Yan, Latine Sylva. *AE.* 1: 318
Yan, Latine *Deus*, *Deus* *Yan*: *Yan* *Yan*, Latine *materia*, sex omnium elementorum: idem qui *Sylvanus*. *AE.* 8: 601
Yan, *ante-malorum*. *AE.* 1: 202

Z.

ZACINTHUS nemorosa, *Gr.* *Zakynthos*, in insula Graeciae. *AE.* 3: 270
ZEPHYRI & unius ex Horis filius, Carpos. *E.* 5: 48
Zephyri, Favonii. *G.* 2: 330
Zephyri, pro vere, quando flare incipiunt. *G.* 3: 322
Zephyri, pro quocumque vento. *AE.* 4: 562
Zephyrum, promontorium in quo conditi Locri Epizephyrii. *AE.* 3: 399
Zephyrus ad Italiam ducit. *AE.* 1: 89
ZETHUS, & Amphion, fratres ex Jove & Antiope. *E.* 2: 24. rusticus fuit. *ibid.*
Zethus, Amphion & Cadmus Thebas condiderunt. *AE.* 4: 470
Zethus & Calais, Borcae & Orithyiae filii, juvenes alati Harpyias a Phineo abegerunt. *G.* 4: 463. *AE.* 3: 209. 10: 350
ZEUGMA a posterioribus. *E.* 9: 1. 3: 260, 360. ab inferioribus & superioribus. *AE.* 1: 124. *urbem quam status vestra est*: ut alii Antiprosis. 1: 577. 2: 144, 503
Zus, *quod tu Zus*, a fervore. *AE.* 1: 51. vel *quod tu Zus*. 1: 302
Zus, *Jupiter hospitalis*. *AE.* 1: 735
Zmaragdus ex Jaspidis mutatione. *AE.* 4: 261
ZODIACUS circulus, aequinoctia facit, & orbem in duas partes dividit. *G.* 1: 209. magnus orbis, qui facit temporum divisionem. *G.* 2: 338. bifariam dividitur per Eclipticam, per quam Sol cursus suos conficit. 10: 216
ZONAE quinque, quarum media fervens, in quarum contraria parte Antipodes. *AE.* 1: 233. 7: 226
Zonarum rationem scripsit Metrodorus philosophus. *G.* 1: 230
Zyph, *juga, transstra*. *AE.* 6: 409

FINIS TOMI QUARTI

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine of five cents a day is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

